

"Serbske Nowiny" wudawaja so kóždu sohotu.
— Štwórlétne předplata we wudawařni 80 np. a na němskich póstach 1 mk..
z přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde často płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni „Serbske Nowy“ (na róžku zwonkneje lawskej hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot maleho rynčka 10 np. a maja so štwórk hać do 7 hodz. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Císc Smolerjec knihicíšćeńje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Císto 1.

Sobotu 1. januara 1898.

Lětnik 57.

Nowosétny khérslusf 1898.

Sažo lěto leži sadý,
A nowe lěto nam dał s hnady
Ssy, Božo, kij žam s hnadu džesfch.
Ty pak, kij ty čažby wodžiſch
A zvrefej žwoju we nich pložiſch.
Ty pschezo luboſez wostanjeſch.
Eže, Wótcze, khwatalimy,
Nam wostanjeſch, schtož sy,
Wukhowanie.
Hlaj to, schtož wurađil ty sy,
To wuwjedžene widžimy.

Pſches žiwjenje žmuhu runu
Wiy wſchitzy džem yenož junu,
Ssy wužywacż ſej s węcznoſćam.
Wucž naſ ſuy tu frótke wužicż
A we nich žwérnu tebi žlužicż,
So njeſku junu s žudej nam!
Čaž s wužywnej ſy dał;
Schtož njeje wužywäl,
Niežo nježnje.
Duž spožč nam ty, so mudri ſymy
A dobrý ſyw ſyč ſhwatamy!

S dowěrjenjom dał nam hlaďacż
Na tebje jenož, wſchak ty tradacż
We žanym čažku njedaſch nam!
Wječeſle dha ſtawacż čhemy,
Hdyž w twojim mjenje dale džem y,
Pój ſam naſ wodžicż s njeſjeſam!
Wcho derje činił ſy,
We twojey ružy ſymy,
Wótcze węczny,
Duž modlenje ſo na tebje
Nam zyłe ſaložilo je.

Bežecž dał nam wſchém we wéri
Po twojey prawej sbóžnej čzéri!
Wſchak wem y, ſo ſy pola naſ.
Ssam tež podrōžník na ſemi
Ssy wobdaty był s czećpjenjemi
A prajil: Za ſym pola waſ.
Spožč wěru, khróbloscż, móz,
Hdyž pſchibliza ſo nōz,
Knežeje Jeſu!
Wſchak twoji ſymy, naſch pak ſy ty,
Sso na węczne czi ſwječimy.

Swětne podawki.

Němſle khězorstwo. Kiaucžauſki mórfki ſaliw, s němſkimi lódzemi wobſadženym, China Němſkej njeſtoſti, ale jón jej na węczne čažby pſchenaja. Němſta ſmjeje w Kiaucžauſi wſchě knježerſte prawa a je formalnje do pſchenajerza jenož tetho dla ſwolka, ſo by ſo chineske knježerſto njeſtrjebalo pſched ludom ſamolwiež, ſo je truch kraja ſhubilo.

Na žortniwe waſhniwe ſo wobſadženje Kiaucžauſkeho mórfkeho ſaliwa w liſcze jeneho matroſa přenjeje lódzitwoſte diviſije woſhuije. W nim ſo piſhe:

Wczera — ſoboto 13. novembra ranu — komendant ſo žyleni mužſtu na lódzinej ſubi ſetupacż da a nam diviſiſki wuſas čitajſche, kotrž něhdje rěſaſche:

Bo wuſku Jeſho Majeſtoſče khězora mani mužſtwom porucžicž, ſo bychu hiſtceje njeđopjelnjene doſežcziuſenje ſa njeđawne hanibne ſkónzowanje němſkich miſionarow Chine ſunuſowali. S tymle ſaměrom ma ſo Kiaucžauſki ſaliw wobſadžicž.

Naſch komendant na to poſaſa, ſchto wuſas rěſa, a žwյatočny wokomik bě, hdyž ſo ſiňbaž tchijow je ſchumjažym hura khězorej a khězorstwu žwérnuſež hacž do ſhmjerče lubjeſche. Ty dyrbjal ſahorjenocž naſchich ludži widžecž, a ſak ſo woni ſi ludžimi, kotrž jako nuſna wobſadta na lódzach ſawoflachu, roſzohnowachu. Taf ſle wſchak, koz ſebi jich wjele myſleſche, njeje ſo ſtało. Tola to njeſteſche nichto do předka wjedžecž, a Chinesy mějachu hrédi, nekotremužkuli ſi naſ plomjeſtlo žiwjenja wudunyč.

Wobſadženje Kiaucžauſkeho mórfkeho ſaliwa bě bôle žortniwe hacž khutne. Hdyž njeđelju 14. novembra naſche mužſtu ſi hudžbu na čole ſi brjoha na kraju čehnjeſtu, kraju wobſaderjo ſi hudžbym

taftom wjeſkele pódla naſchich marſhérówachu, najſkerje ſo jim větne wotměnjenje lubjeſche. Něhdje 3000 muži ſylna chineska wobſadka, kotrž ſo runje ſwucžowaſche, nam podwólne ſwucžowanisheče pſchewostaji, dokoł měnjeſche, ſo čhemy tež kuf ſwucžowacż. Prjedy hacž ſo Chineſojo ſi ſyla domažachu, ſchto ſym ſebi wotmyſili, běchu najwažniſche měſtina ſyjele krajin ſobadžene. Komandantu chineskeho wójſta pſchivjedzechu, ſo by ſo jemu khězorski wuſas čital a pſchetoſmacž. Wbohi khlopž bu krydaběly. Pſchewostajichy jemu wuſwolicž, pak ſe ſwyojimi ludžimi ſwobodni, wotčahnyč a nam wobtivjerdzenje pſchewostajicž, pak ſo ſi bitwu ſi naſchej diviſiju, kotrž bě na kraju ſtuſila, a ſi naſchimi wobrónjenymi lódzemi, kotrž wulke ſanonu hotowe ſi třelenju na kraju ſhadowachu, ſphytač. A pſchemyſleni jemu tſi hodžimy woſtajichu. Chinesi roſkaſowat činjeſche, ſchtož bě po roſomje a čzlowječnoſezi jenicežy prawe, ſchtož pak wón po wojerſtej čeſczi nježmědžiſche ženje činiež: wón ſkončenje ſwuo khorhoj dele puſtchci, pſchitaja ſwyojim woſalam a offižeram ſwucžahnyč a po černotnym pucžu džecže, kotrž dyrbjal jeho ſi wuſprawnjenju pſched jeho khězora do wjeſeſ, kotrž pak ſi wjetſha ſi wotprawnjenju wjedže. Wbohi čzlowjeſek nam wopravdze žel čini. Ně, ſnakd hiſtce ſola čini, ſchtož nježmě džiwaſyž na ſwou ſwójbui činiež. Mjenujaz ſo ſo pod naſch ſchit ſtati a ſo němſki poddan ſčini. Hiſtce hörje je ſi wbohimi chineskimi woſalam, kotrž dyrbja dženža w nožy pod hoſtym nježbom ſpacž. Wbohy rawžy ſu ſi brěmjeſchkom pod pažu roſtorhoni a bjes ſyrob ſwucžahnyli. Hdyž dyrbja ſo wobrožicž? Hubjenſcho wſchak budžiſche ſo jim jeſchlo, hdyž budžiſche ſi wopravnje bitwie dōſchlo. W 3 hodžinach popoſdnu ſo ſe ſyňami němſkeje narodneje hymn, ſi poczeſćowanjom khorhojnych stražnikow

a s hrimotom postrojovenského třílenja našich wojinských lóží na tónzam hromadných sejezor, s kotrehož bě šo předy hromadný i během smíjim v módru polu dele puščejila, němčka wojinská hromadná hromadná sejeze. Nascha divišja wobtivjerdenja wobchadzene džerži, v kotrechž ſu hromadu granatov a polvra, tela východ v najwjetším njeprivede, namakali, a my na lóži ſmy pſchihotovani, ſo mózem lóždý wołomik kanonam sahramac̄ dac̄. Šo budžem ſo tak cžíze bjes wobaranja nad novým krajom, přením němčskim wobchadzenstvom v raiščej Aſiſtej, wježelic̄ móz, njezdem ſo tak prawje wopſchijec̄; pſchetoz ſo ſda plodny, požohnowany kuf ſraja byz̄. Tola předy hac̄ nam němčku wojinská hromadná tam na kraju dele woſmu, dyrhia nam někotru kapku trjewje woprowac̄; pſchetoz dobyte ſo lohko njepruhcžim ſaž Chinez̄. To je jeno-myhlné ſmyklenje mjes nami wſchitkimi."

— Wožebiteje ſedžblivoſeče je rēč hódná, kotrž je hžor Wylem týdženja v Hruđeu (Graudenzu) i tamniſhemu měchžanoseče na jeho powitanje wotmolwjejo mél. Hžor wuſběhovasche, ſo jeho ſtaroſčivoſeče ſa Hruđes na to džé, twerdžiſnu pſchego bohatſcho wutworic̄, ſo možlo město pſchichodnemu navalej napſcheczo ſtač. Wón pak ſo nadžija, ſo ženje ſo temu njeodónze. Šo wotriſhim hložom a ſkoro kžde ſlово naſyñkujz hžor pſchiftaji: "pſchetož naſch ſu ſud v ranu (zar), mój luby a ſwérny pſchecžel, ma težame politiske nahladn, ſaž ja." Tele ſlawa ſ hžorovoſeho erta wſchu njevětoſeče wotſtronja, ſo Němčka a Rúſka pſchidneſtim brjosi w pſchesjenosceji poſtupujetej.

— Wjeřich Bismarck je cžek ſhory. Bjeſparnoſeč jeho nětcole hſchčeče bôle cžwiliuje, dvžli boſoſeče v koſezech. Težo domjazg lěkar, professor Schwenninger, drje njezweliuje, ſo je wulekowanje mózne, tola njeſamjelcži, ſo budže wulekowanje wobežne a dolhotrajaze. Wjeřich Bismarck wondano praji: "Moji pſchecželio chžedža, ſo byh pſchego ſtrony byl, tola je wopſchijec̄, ſo to ſ 83 lětami njemože pſchego byz̄."

— Šsližbný cžaž trainowých wojakow ſo podlěſhi. Po hžorovském wukau budža trainovi wojazi, kotsiž ſo hac̄ dotal po volštnym ſlužbnym cžazu k reservje puſchczihu, wot naſym 1898 zpě ſe lěto ſlužic̄ dyrhieč. Tónle wukau hždi ſo jerož ſo tym wuložic̄, ſo je ſo ſa train nětco doſez ludži wuwužilo, tak ſo njeje wjazg trjeba, ſo ſo tele mužtwa tak ruče wuwuža.

— Sarunanski pjenjes ſa njevinowacze ſažudženych ſebi prawda žada, a němčke knježerſtwa ſo njebuža jeho dleje ſminyč móz. Pſched někotrym cžažom bě Mannheimski krajny ſud mlodeho hac̄ dotal njenazwarjeneho zigarnika paduchſtva dla ſa jastvu na tsi měhazg ſažudžil. Bóřh po tym ſo woprawny paduch ſam ſudniſtvo ſtají a ſo ſa jastvu na dwaj měhazaj ſažudži. Njevinowacze ſažudženy zigarnik njebe na ſbože ſwoje hſtanie hſchčeče naſtupil, tak ſo ſa njeho dalscheje ſchłodh njeje naſtalo.

— Š hlownym nadawkom bližičeho pruskeho krajneho ſejma budž, ſrědki k pſchenémčenju naranscheje Pruskeje pſchihwolc̄. K požhljenju ſonda, kotrž ſo k poſupjenju pöſkých ſemjanských ūblow naſožuje, budže knježerſtvo ſo nowa 100 milionow hrivnow žadac̄.

Austria. Wo pſchicžinach nětčiſich njeſwjeſelažych politiſkých wobſtejnosc̄ow v Austriaſkej pöſkých ſapóžlanz ſsokolowski v jenych pöſkých nowinach ſežhowaže pſche:

"Pſchicžim požledních herjekanských podawkow we Winstim ſejmje hlužho leža, hac̄ ſo po přením poſláníjenju byz̄ ſda. Niz rēčowé wukau, niz wojowanje wo nadknjeſtvo Němzow v Austriaſkej, ale wotpoſlad, ſtat ſlabc̄, je do Winstského parlamenta ſatrafchne wodživjenje wachnijow a wohanjenje prawa a wſchech ſažadom pſchislojnoſeče pſchijnejz. Njemylm ſo! Wojowanje, kotrež praviza ſ pſchecžinnej ſtronu wojowasche, běſche bědženje wo bycze Austriaſkeje, a w tym leži cžek ſ nadawk ſlowjanských ludow, kotrež ſu pod ſzeptarjom Habesburgskeje dynaſtije žive, w tym leži daloko doſhahamje a cžezloſeč nětčiſcheje měchénz. Mamata ſo mjes němčskim wobydlerſtvo Austriaſkeje hſchčeče dobra awſtriska ſtrona? Po nowých wosjewjenjach ſmělo ſo ſkoro na tym dwělowac̄. Njedostatk ſrědko ſola jenych, wopaſ ſrosumijene narodne ſajimane ſola druhich a pſchi tym ſatraſhovanje thch. kotsiž chžedža ſo wot Austriaſkeje wottorhmeč, naſlepſkých hlužich a němčich cžinja."

— Wójna wo rēč ſo nětco, hdyž je ſo hžorovskowa rada we Winje njeſblyſhanych ſropotow dla ſtončic̄ dyrhiala, w krajných ſejmach dale wjedze. W delnjoawſtriských krajných ſejmje ſu wobſamki, ſo ſo w delnjoawſtriských ſudových a měchžanských ſchulach ſe žanej druhé rēču dvžli ſ němčke wucžieč nježmē. Tole wobſamjenje ſo pſchecžiwo Čecham méri, kotsiž ſebi ſa ſwoje privatne

čeſke ſchule w Winje ſiatone pſavo žadaſa. W Delnjej Awſtriskej poſ milijona Čechow bydlí.

— W Galiziſkej chžedža tamniſhim woſhudnjenym buram ſ Raiffeiſenſkimi kažami ſ nuſy wupomhac̄. K ſwjetdenju 50 lětneho knježerſkeho jubileja hžora Franzza Žofeſa je galiziſki ſejm 100,000 ſcheknakow k ſaloženju Raiffeiſenſkých kažow pſchihwol. Níhdže ratařtvo w taſkim hubjeniſtve njeje, kaž w Galiziſkej. Duž ſu runje tam Raiffeiſenſke kaž ſara trébne.

Franzowſta. Po powjeſczach ſ franzowſkých nowin je wěſte, ſo zar w lěče 1900 ſwětowu wuſtajenju w Parisu wophta. Rúſki wuſtawny komitej je pſchitas dotal, ſo by na měſtne, ſa rúſich wuſtajerjow poſtajene, zarski ſtan natwaril, hžez by ſo zar poſital a hžez, hdy by wuſtajenju wophtoval, možl wotpočez̄.

Tendželska. W Bombaju (w Indijskej) je ſ nowa móz wuſhyl. 29. deſembera je tam 54 wožobow ſthorilo a 37 wumrjelo. Wobhydlerjo teho dla město wopuſchea. Hac̄ dotal je w Bombaju 14,257 člowjekow na móz ſthorilo, ſo kotrechž je 11,882 wumrjelo.

Schpaniſla. Wjednik ſubafſkých ſběžkarjow Maxim Gomez je poſjedžil, ſo wjſchf Ruiz pobocžnik ſchpaniſkho guvernéra na ſubafſké ſupje, njeje do ſehwa ſběžkarjow jako parlamentar pſchischoł, kotrž by ſo wuměnjenjach poſdaczā jednal, ale ſo wotpoſladom, ſo by njeſtich ſběžkarjow ſpjenjeſami pſchekol a ſo je tejele pſchicžim dla wulku móz pjenjes pſchi ſebi mél. Težo je teho dla wojinské ſud ſ ſhmjerz ſažudžil a jeho ſu ſatſelili niz jako parlamentara, ale jako wobhonerja, pſchekwajpjeneho pſchi njeſpchečelskim ſtuktu. Š tým by ſo tež wuſwetliſlo, cžeho dla je ſo po wojinském ſudze ſ Ruizom ſ dobom tež ſběžkarſki wjednik Arangveren ſatſelil, ſ kotrejž bě Ruiz jednal.

Sběžkarjo ſu ſo roſhudžili, poſkicžene ſamofarjadniſtvo na ſubje, wot ſchpaniſkého knježerſtwa poſkicžene, wotpoſlač, a hac̄ do poſlednjeho wodhchinenja wo poſlu njevotwiſnoſeče ſubje wot ſchpaniſkeje wojowac̄. Hlowny roſlaſowat ſběžkarjow, Maxim Gomez, je wukas wudał, ſo kotrejž ſo ſe ſhmjerz ſhſtanjom ſažaže, ſe ſchpaniſkimi jednač a ſo pſchikaze, kždeho ſaradžera ſe ſchpaniſkeje ſtrony hnydom ſatſeliz. Duž budže ſchpaniſka, chžijo abo nočhžijo, wójnu na ſubje dale wjeřez dyrhieč. Š brónjowej možu wona hac̄ dotal njeje ſamohla ſběžk poraſhęz. To jažnje dotalny ſhód wojowanja dopoſlaſuje. Š 250,000 wojakow, kotrechž je ſchpaniſka ſa nimale 3 lěta na ſubu póblała, je ſedma hſchčeče 50,000 k wójne ſhmanych, 200,000 muži je pak pantlo, pak w ſubafſkých abo ſchpaniſkých ſchpitälach na žoltu ſymizu a druhé hlužce hine, a komuž ſo ſ nich ſiženje ſdžerži, tola cžaž ſiženja bědny wostanje.

Turkowſta. Sultan cže pola grichifich wojakow, kotsiž ſu w turkowſej jatbje byli, w dobrym wopomnjenju wostac̄. Hac̄ runje jeho ſamfni wojazg w roſtorhané drac̄e hžodža, je kždemu ſ jatich Grichow, předy hac̄ je ich pſchekol, nowu uniformu dał a jím na puc̄ po 1 franku puežowansko ſpjenjeſa daril.

W Londonje pod ſemju.

Field-Lane w Londonje běſche ſbytk paduſchſkeho džela města w narječornym kónzu, kž bu pſched pječdžekac̄ lětami pſchelamah a wukadženy. Tehdom naſta pſches tónle ſanježem ſut Oxfordſka droha, na kotrejž bjes pſcheterhnenja ſižw wobhahd howri a ſažadža a kotrž pſches Holborn dele jako druhá hlowna droha do "City" — t. r. woprandžiteho města Londona — wjedze. Field-Lane wukončeske ſo njepoſrednje do tejele ſtajne ſožiwenje ſholbornské drohi, do kotrejž dobyčerſke ſnamjenja paduchow, lute ſižane dypžažne rubjeſhla, po thžazach na dölkach žerdžach wižajo ſižach, ſo byh thch k ſupowanju wabilo, kotsiž ſnadž radſhō ſwoje ſraniene rubjeſhla ſažo ſupowanu, dvžli ſo byh ſu ſupowali. Field-Lane bě a wosta ſara doſhe ſeta prawa pſchedařa ſroku droha ſa ſraniene rubjeſhla.

Dwaj njeđoroſzenaj člowjecžaj, tajkaj, tajlichž móžes ſenicež w Londonje nadeňeč, tak maſana, tak roſtorhanaj, tak hibitaj a ſpěchtař, tak mólicžkaj a tak pſchehnataj a ſtaromudraj, běſchtaj w Oxfordſkej droh ſa dobo na mnje pſchislojil a w ſamfnym wotomiku ſaž ſ hlyſom a ſaž wuhorzej pſches cžrjodý ſudži ſažo wotběžaloj. Ředyn knies bě jeju wuhladal a radžesche mi, ſo dyrbju ſebi druhé rubjeſhla ſupic̄, dokelž moje je mi runje poſkranjene.

A tak tež běſche. Field-Lane, wuksa pödlaſta maſana haſa ſi thžazami pižaných machotazých rubjeſhla, ſiwaſche w bliſkoſeže. Wcžipnoſeč a potřeba mje do njeje wabjeſche. Rubjeſhla we wſchech barbach na žerdžach, poſjasač a tſečach, ſi woknow ſmahuju

wot tſečhi do tſečhi horjeka wusku ſmuhu njebla ſacžemniſejo, rubjeſchka jaſtupne durje jaſchlahujo a kolo wokolo hewrjeſaze, maſane, ſo wađaze, ſo ſmějaže džecži, holzy, žony a starzy, durje, woſkna, murje, tſečti, njeblja a ſemja, wſchho polne rubjeſchko, kranjenych židžanych rubjeſchko. Skončnije jaſtupich do zyłe czichich thlamow, do kotrychž žadny wolať k kupowanju nje- psche proſchowaſche; po prawom vě to ſkerje kólnja hačž thlamy, dokołž běchu wſchē twory wonka na powjaſach a na žerdžach. Žadach ſebi dobre rubjeſchko do kapž.

"Pokaż wam swoje najlepsze twory, króle, twory jedo są
szamych sienianów!"

S týmle řílowami pscheptrosy mje hróštny muž, kotrež po ſdacžu žaneho woblicžu njemějſe, ale jeno ſame wložky, brodu a nób, do ſwojeho ſkladu. Tola pytnejch, ſo mějſeſte pod ſcheschéra- tymi wložkami hiſčicže wótrej kaſatej wocži ſchwanej.

"Dziękuję dobrotę imieścą mi do tworowego składu, mój
bracie! Tam mam najlepsze węże sa semianów! Tam móżecze
żeby najlepšich tworu wypytac w najtuniszych kłamach zbytego
Londona po swoim spodobaniu, bracie!"

Tak mi kašajo wotamknj masane durije a kivnij mi, so dyrbju jeho sežehowacj. Wokomik běsche mi tak, kaž by rjekl, so dyrbju ho wotlakowacj, tola tuto čežce bojoježe podežiſtchežach, mějo jo sa džerježe, a sežehowach sa nim s dñrijemi, po nísej khóbbje hač do druhich duri, kotrež se seršawymi klucžemi wotamknj, so by mje tam nutš s džiwniej dwórliwoſću nusowala. Saſtipich do pröſdneho čzmoweho mějtina, kotrež bu s malym woſnjefkom we wjersche jeno hnabnije roſźwietlene. Tutóni tworowy ſklad bě mi nadpádný, doſeklž bě zhyle hinaſchi, dhyžli wschě druhe na khwęče. Hrōſbna pröſdnota tu knježesche, jena ſtara drjewjana kista, někotre kruchi drjewa a něſchtó masaných murjeſtich zyhelow tu běſche.

Na dobo pschewsa mje strach. Sam lutki běch w kuczku
sadnijeje khěže wunwolaneje paduchiskeje hašy a po něčim zosach
wróčo f durjam. Te wotewrichu ho spěchnje sadh mje. Wobroczych
ho a wuhladach hovorſtu staru žonu, na jenym bočni njenaturzhy
na tij ho sepjerajo. Psched tejle wopravdžitej straſhnej postawn
bjesdžak ho satcbehjetawſchi, spōnach derje f jenym pohladom, ſo
mějeſche na brodze, na hornjej hubje, na lizomaj huste a hylne
brodowé koſmy. Tale žona bě hylny muž w schtyrznych lětach;
to bě mi na dobo jažne. Pschi tym pytnych, ſo ſababjent muž
ſady ſebje ſa drjewjanej žerdžu na ſeženje pschima a mi pucz ſa-
ſtupi. Kaž ſam wot ho w ſadwelowanju hrabnych ja ſam ſa njej
a torhnych ju na ho, pschi cimž nowy, ſmíertny strach psches statow
ſaje. Kruch drjewa bě želesna žerdž, ale kaž drjewo wobkazdzena.
Wjes tym ſo ſpytach, ſe strachom pschewſathy, tu žerdž ſasběhnyč, ſot
wotcziknyschtaj wobaj njeſhmanikaj ſwojn larfu. Žona wa ſwoj
tij ſ wobemaj rukomaj a ſahaujeſche ho na mije. To da mi možy:
wrijeznych ſwoju želesnu žerdž do ſ wotmachom ſpadowazeho tija a
roſraſhých jón do dweju kruchow a wtraſhých jón tak jej ſ rukow.
W ſamžnym wokomiku patr hrabny mje drnhi njeſhmanik ſa ſchiju,
kaž by mje wopravdze zjle ſadajic̄ chzyl. Mi ſo poradži, ſo
možach jemu ſwoju želesnu žerdž do wocžow ſmyknyč, tak ſo wón
ſ mojim naſchijazym rubjeſchom, tij bě mi wottorhnyč, na pröſdne
dno padze. Myblach ſebi někole, ſo mje jeho hylniſchi pomožnik
ſ nowa nadpanje, ale tón ſtupi ho ſ hribjetom f durjam, je ſamk-
nywſchi, a pschihotowa ho ſ jenym křnchom ſwojeho roſraženeho
tija na mój nadpad.

Widżach, kaf ſo tamny hižo ſaſo na noſy ſhraba; nježmędžach ani wocomika ſhubicž. Se želeſnym ſochoṭom ſo ſahanejo ſleczach na stražnika duri, jo bych jemu ſ jenym rafom noſ roſbił a durje wotſtorčił. Tu bě mi na dobo, jako by wſchitko woſolo mje a pſchede mnū do powětra ſleczalo. Poſzlednje, ſchtož widżach, to běſtej woheńſzapazej woči a djabolske woſchęzerjenje mojeho pſchecžiwnika. Ta ſam paſ padach, ſpadowach, ſpadowach, ſpadowach do c̄zmoveho bjesdna.

Hdyž zde k řeby pschinžech, běch w jara pomalku běžazej rězy, kotaž bě pod semín a hróšnje kmjerdžesche, tříz bě zpyle čmowa a polna wulich myschí a njerjada s zyloho Londona, běch we wjelbowanym weitoku hobořskéj kyže klovakow, s kotrymž je London spody mjes stami mil plunowych a wodowych rolow a sažo plunowych a wodowych rolow wschelatich towarzstwów, mjes tunelemi železnými a mjes bjeskónčenými elektriskimi grotami překl a pódln pschecžehnjeny, a tam živja so milijony wulich myschow a sta čłowiekow.

Ziwn hiſčežę běch, ale do poł cęela tcžach w mokrocę, kiz móžechę miej pſči kózdomy dychnjenju saduſkycz. Sapadowaze dtrje

horjeka běchu samčnijene. Vjes wjednika w tuthch mnoho mil daloko bľudžazych khódbach — hdže ja chých? Se ſwojej želeſnej žerdžu ſebi pomhajo, kotruiž hifcheze twjerdže džeržach, wotwobročich ſo trochu do boka a ſacíuch na ſtronje w fulowatej muri někajku lawku, na kotruiž ſo hydžech, ſo bych wotpocžnýl. Ľedma běch ſo hacž na tu lawku dobedžil, wotewrichu ſo ſapadowaze durje ſ nowa, někotre krocžele na bok wote mije, a ſurowy ſamjenjowy deſchęz hrimashe a padashe dele, ſo mohl ſame howjado ſarafyč. Na to bu ſaſko zhyte czma. Ležach dale, doniž mije čerwijene ſwěllo ſi mojeje ſmijertneje ſpróznoſeze njewubudži. W čerwijentym ſwětle ſpōsnach latarinj, nad mjeju hifcheze krwawjaze woblicžo njelhmanika, kotremuž běch želeſny ſochor do wočom wřejenýl, w ruži mjeſeſhe dolhi nož. Shudach wſchitko. Wſchón pſchepočený, kloczach ſo do pödlanskeho weńtoka, pſchi czimž mi klobuk wotlečja a po běžagej rěžy ſobu płowashe. Tón njeplech jón wuhlada a, taž ſo ſdashe, bjudželche ſi teho, ſo ſhm ja ſahimýl; pſchetož ſklyſchach ſ daloka někajke ſchukotanje, wot horka ſ džeru, pſches kotruiž bu wón ſ wjerčenjom horje czechnijem.

Njepščinu hnađ nětkole, so bychu mje wurubili? Nje-
dwěłowach nad tym. Šak jim nětko wuczenycz? W kwětnej
kmuši, kotoruž mi latarnja polasa, běch widział, so k rězy Themis
dele žadława moškišna a jucha w kanale wjele wysche ſtejescze, a
duž bě njemôžne, do teho konza k rězy, hdžez běchu wulke wjelbo-
wane wustupy, wuczenycz. Duž froznowach ſo wrócezo dale horje,
hdžez bórsh mischkoraze kwětlo wuhladach, tiz s pôdlaſtich wužschich
wentokow pschitkadhacze. Tute běchu jeno s hustymi ſylnymi
želeſnymi ſeſhyzami wot haſu horjeka dželene. Ale ja njemôžach
ani do tyhle wužschich pôdlaſtich khôdbow, ani wot tam horje na
haſu wołacz. Bědžach ſo po tajkim dale horje, jeno so bych naj-
prôdzhi tak daloko, kaž móžno, wot ſwojich mordarjow ſo ſdalu,
haj, do ſamych zyle wotležanych luczíkow ſo ūbězach, domiž mje
žmijertna spróznoſć njenusowasche, ſebi městno k wotpočinkę pytač.
Wužledzich ſažo woſtaw k muri delecta. Tu wodýchnych. Tu
wudobych ſo mi ſyly ſi wočow, hdžez ſylſtach, ſak nade mnui
žame živjenje hríma, wołolo mje pał njeſchewinita murja ſteji,
kotraž châſche mje tudy živého poříjebac. Njewurjeknita bołoſcz
w stopje wubudži mje k nowemu wojowanju wo ſwoje živjenje.
Wulka myſch bě ſo mi tak kruže do bristwom ſafuňyla, ſo móžach
ju jeno ſe wſchej možu wottorhnyč. Bórsh na to mějach ſe ſtami
wulſtich myſchow wojovac. Štulſtach a čujach, ſak ſe wſchech
konzow na mnje lětaja, tute hróſne wjelki podſeniskeho kwěta, a
duž dyrbjach ſe želeſnym hochorom bjes pschecatza teptac, a
ſtorfacz, domiž jich telko moril njeběch, ſo mějach ſi ſwojej
žratwoje doſč. Te nětko požerachu ſwoje morjene towařſki a
dachu mi telko měra, ſo móžach ſo ſažo dale framoscic. Ale do
kotreho konza? Šažo do noweje črjodby hłodnych wulſtich myſchow.
S nohomaj a ſe želeſnym hochorom na ſadwelowanje bijo, wu-
częſtnych po dolhim bědženju; noš a ruž mi krwawieschtej, bjes
dycha, wſchón pschenapinan, mějach tu wěſtoſć, ſo budža mje
w prénim wołomiku wotpočinka ſi nowa pschimac, a ſo budu, jeli
ſo ſo ſparej pschepodam, hacž do koſcžow ſežran. Skóńczenie wu-
hладach kwětlo a člowlſke wobliczo. Člowlſke wobliczo nad rohowej
latarnjn, ſady korb, pſa, tiz pleskotajo pał płowasche, pał ſažo po
kromje na mnje ſchęzowasche, a pôdla njeho wohidna, ſi mokrymi
lapami wodžeta člowlſka poſtawa, ale nětkole, w tyhle wobſtejeniach
budžich mohl jeho wobijowac a koſchic. Wón ſczehowatſe ſa
pſkom a kwěczeſte dolho na mnje, njemało ſo džiwajo, ani rěče
móžn.

„Hdze dha je twój poż?” sondała napożledku. „Schto to je? Tule něčho bjes pža? A pšchi tym hischeže wot myšchow nje- sežramy? Kak by ty žem pšchischoł?” —

„Mamo, dżecze mnie na hivetlo wuwjescz?“ sawołach ja. „Chzu wam to mytowacż, tak mytowacż, faż wam to hiszczę żenje „nichtó czinil njeje.“ —

„We ho, chzu to!“ wotmolvi wón, „ale kaf dha sege tola
hem pscischi?“

Wupowiedach jemu swoj hrobsnym podawek, hdz bě mi se
swomeje palenzoewe blesehe so napisz dal. Dolho trajesche, předy
hacz mózesche to wopscijecz, hdz pak bě do teho pschischoł, pschi-
bahasche a wobkniczesche to mnoho krócz, so chze widzecz, tak budža
njechmanizm f Fielda-Lane wobwécheni, a bhrnež dyrbjal zyku noz
stacz, so by kymane městno f pschihladowanju měl.

Mój pszeczęzje sę po powołaniu kójć myschow. We wożebnych
hosczeńach, hōdżęz wożebni semienjo se żivojimi pżami so schadżują
a tam na pschemoh kadżeria, cęjji poż najleprie wulke myschę mori,

tam sa žive wulke myſthe wyższe pjeniesy placza. Wón mějeſte hižo žyl měch połny tajtich jědžatich myſhow, a wón połasa mi hiſhčeze duzy po puču hač ſ blízšim wulhodnym wrotam ſ kanala mnoho pruhow ſwojeſe wustojnoscze, tež hač na koſce ſejrane człowiske čelo, ſtož tam pječza ničo žadne njeje.

Wém ſo hiſhčeze dopomnicz, ſak mje na ſwětlo wumjedze a ſak ſo do hromady ſwiesech. Hdyž ſaſo ſ ſebi pſchidžech, běch w hkorowni, hdež ſym ſchěcž njeđel na ſahorjenje pluzow ležal. Ma moje pſchijewjenje je polizija žyle Field-Lane pſchepata. Ale njeduſhniž běchu khwile měli, ſapadowaze durje wotſtronicz. Tola bu potom Field-Lane žyle wottorhane a na tym měſtinje buchu nowe pſchistojne kheze natwarjene.

Sa naſch herbiſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 42,689 hr. 23 np.

Dale je ſa njón daxil:

Knjes Grepajak . . . . . 10 = 13 =

Hromadž: 42,699 hr. 36 np.

S džatom krituje

J. Bartlo,
ſarjadnik Maczicžneho doma.

Na row

Knjesa fararja dr. theolog. H. Imiſha
w Hvdžiju.

Hižo ſaſ ſo ſ rowu ſmoni
Sſerbstom' duſhownpaſtryje; ſſyjet ſprózny hlowu kloni
Tu po woli Knjesowej.
Kiz je wucžil čiſtu wéru,
Pređowal hač ſ ſkónczenju:
Něk je ſaſhol ſ wéčnom' měru;
Dréma ſpanje ſ živjenju.

Hiſhčeze džeczo wobdarjeny
Wot Boha bě ſ mudroſcu;
K wucžbnym węzam poſhileny
Poſhwyczi ſo ſ duchovnſtu;
U je wodžil dołhe ſéta
Stadlo wulke ſ Jeſuſzej,
Kaz je žadał, wón ſe ſweta
Wuńdže w ſlužbje ſaſtojnſkej.

Wón bě paſtý, ſiž ſe ſwetu
Sſwoje stadlo paſeſche,
Pređowasche čiſtu wéru,
S wutrobu ſo modleſche.
Poſložk jeho wucžby běſche
Bože kłowo, modlitwy:
Pſches nje požlunjenje džesche
Do Božeje winizy.

Schtož je wucžil, wobtviſerdžesche
Tež je ſamžnym živjenjom,
Ach, ſak wón ſo prózowasche
Prjódhici ſ dobrnym pſchikladowem.
Wuſkyl jeho, krónowanym
Hižo ſ wjèle plodami,
Budže hakle ſačuwany,
Hdyž wón wjaz' mjes nami njei'.

Polo jeho dželawoscze
Běſche wulke, wobſchene,
Saſpiwajo wobčežnosćze
Sprózniwy tu dželaſche.
Taſka ſwera lubowana
Bu tež pola knježecſta
S wulkej čeſczu mytowana
Wot krajneho knježera.

Wožebithy nawdawk běſche
Zemu ſbože Sſerbowſtuwa,
Do bedženja ſa njo džecze,
"Wón bě wodžet Sſerbowſtuwa".
Želnie pſchi joh' rowje plaka
Zeho luba woſhada,
Sſerbowſtuwo ſe ſlawu džaka
Na njeho tu ſpomina.

Ahlođny row něk jeho ſryje,
Zeho čiſlo wotpočnje,
Zeho duſcha w njebu žnje,
Schtož tu kruče wérjeſche.
Ach, ſak jeho pſchekražnjenie
W njebu duſche witachu,
Kiz tu wot njoh' roſwucžene
Prjedy njeho wuńdžechu.

Hdyž něk ſ džatom ſpominamy,
Šaf je Sſerbam ſ ſlužbje ſtaſl,
Budž nam čeſcz, ſo dokonjamy,
Schtož je čiñicž ſapočžal:
"Sſerbow wodžet naſhonjeny
S njebu knjesom ſſmolerjom
Wo nuſnoſci pſchekwědženym
Twaricž pocza herbiſki dom."

H. Paul.

Ze Serbow.

S Budyschina. Knjesa fararja a kanonika Žakuba Škalu ſu ſa konſistorialneho radžicžela pſchi tudomnym tachantſtuve pomjenowali.

S Budyschina. Sſrjedu 29. hodownika popołdnju w 3 hod. mějeſte hižny wotriad Maczizy Sſerbskeje ſwoje porjadne požedjenje w "Lishezej jamje". Knjes zyrlwiński wucžet Hila Chróſčanſki wotewri jako druhi wubjerkowy pſchedžyda dženžniſke

požedjenje — (prěni pſchedžyda knjes dr. Pilk-Draždžanski běſche dla pſchepuļenja po dołhei khorosći do Draždjan ſadžewany, dženžniſku ſhromadžiſnu wodžicž). S prěnja roſprawjeſche knjes fantor ſſymank-Bacžonjanſki wo dotalnej "Spěvne radoſeži" a wo „ſberzy narodnych ſpěwów ſa herbiſke ſhule". Knjes ſſymank roſiaſhniſche, ſo ma dotalna "Spěvna radoſež" taſke ſpěw, ſ fotrymž je herbiſki pſchelozk wucžerjam jara witam, dale taſke, hdež je pſchelozk w narodnym herbiſkim duchu ſpěšnjeny, a teho dla witam a ważny, a dale taſke ſpěw, fotrež ſu ryni němke a woſ fotrymž wucžer herbiſki pſchelozk ženje njezujiſe. Wulki wužitk ſmeje, hdyž ſo "Spěvna radoſež" tu a tam pſchedžela, a ſo jej ſberka herbiſkich narodnych hloſow pſchida. Knjeſa ſſymankowe myſle dobuchu ſebi ponschitkovne pſchipoſnacze. Poſzledni naſlad ma ſo c̄im bōle wobkedažbowacž, dofelž maty moſe narodne ſpěw, fotrež móža ſo pſchi wſchelatich ſkladnoſežach, pſchi roſwucžowanju wužicž, te maja ſu wubracy a po ſochadach něcžiſcheje pādagogifkeje wědomoſeze "Spěvniſke" pſchidacž. Dale w tutej wězni dželacž maja: ff. ſſymank-Bacžonjanſki, Rjelka-Rakečjanſki, Schudat-Bóječjanſki a Klimant-Kufovski. — Wo wobdželanju herbiſkich narodnych rejach ſo dženža njewuradžowaſche, dofelž knjes dr. Pilk pſchitomu njebe. Wo tym jedna ſo w bližšim požedjenju. — Wo "Šberzy herbiſkich 4-hlóžnych ſpěwów" roſprawja knjes ſſlodenſk. Wſchitzu pſchipoſnawaju, ſo je wudacze tajtich ſpěwów jara trěbne. Sa ta dželacž maja: ff. Kozor-Hodžijski, ſſlodenſt-Radwořski, Brauner-Rjebjelčjanſki a Freiſchlat-Hornjo-Hórcjanſki. — Knjes dr. Muka-Freibergki namjetowasche, ſo by ſo ſtronow Sſerbowſtuwa ſ czeſci 70 lětneho narodneho dnja, a 25 lětneho kralowanja naſchego lubowaneho kraſla někajki jubilejny ſwiedženſti wuhotowal, a to w Budyschinje. Pſchihoth wobſtaracž ma ſwiedženſki wubjerk. — Šlonečnje wupraj ſo pſcheze, ſo bych u wſchitzu, fotſiž ſ narodnej ſtronje ſteja, na to dživali, ſo bych ſpěwaniſke towarſtwa w tych herbiſkich wobſadach, hdež ſo dotal herbiſki njeſpěwa, tola bōle a bōle ſo tež herbiſkemu ſpěwu bližile.

— Šańdzenu předu mějeſte wubjerk ſa požefčowanje naſchego lubowaneho kraſla Alberta na ſwiedženſkim dnju ſwoje prěnje ſhromadne požedjenje. Dzeń 23. haprleje budže dženž dwojeho ſwiedženja: ſakſki lud ſwječi ſ prěnja 70 lětneho narodny dženž ſwojeho lubowaneho kraſla, a ſ druhu ſlěborny jubilej kralowanja kraſla Alberta. Po dobrym pěknym waſchnju dari ſo na ſwiedženſkich dnjach kóždemu jubilarej ſwiedženſki dar. Někaj lubowaný kraſ ſebi ſ ſwojemu dvojnímu ſwiedženju ani ſkote ani ſlěborne dari njeſpěje; wón pak ſebi pſcheze, ſo bych ſo na jeho ſwiedženſkim dnju dobročerſke ſuſtajenja ſaložile, fotrež chze naſch lubowaný kraſ ſ ſpomoženju ſwojeho ſakſkeho luda ſ miloſezu pſchijecž. Duž maja ſakſy ſſerbia tež pſchikluſhnoſež, ſhromadnje ſwojou luboſez ſwojemu kralej wopokaſacž. W pſchedženym požedjenju, fotrež běſche ſo pod pſchedžydtwie njeboh knjeſa D. Imiſha pſchi ſkladnoſeži poſzledních herbiſkich ſemſhov w Draždjanach mělo, běch u tedy pſchitomu knježa ſa najpſchihodníſke měli, ſo bych ſerbiſja wjetſki pjenies naſromadžili, ſ fotrež danje mělo ſo wudowanym herbiſkym wucžerjom darmotne wobydlenje w Budyschinje wobſtaracž, ſo wě ſ prěnja tajſim, fotrež ſu najpotriebniſche. S tym wobaramy traſch tež něk wulkej muſy, fotrež nam ſ tym hroſh, ſo nam herbiſky wucžerjo njeſoſahaj. Wokreſne hejtmanſtwo je dzeń 18. hodownika dovolilo, ſo ſhmeny ſjawnje ſa tele ſaměř ſberacž. Dary budža ſo we wſchech herbiſkich čaſzopisach kritowacž, a ſkonečnje wocžiſheji ſo mjeno kóždeho darcízela w ſhromadném ſapiſku, a ſo ſ wuſtaſkami herbiſkeho jubilejneho dara kralej na ſwiedženſkim dnju pſchepoda. Tak budže kraſ mjeno kóždeho darcízela ſi tuteho ſapiſka widječ. Saſrjadniſtwo naſchego ſwiedženſkeho dara wostanje na kóždym pad w herbiſkich rutach, a budže ſo ſtajnje na to dživali, ſo ſtej wobej werywuiſnacze we wubjerku jenak ſaſtupiſenej. So by ſo ſarjadniſtwo naſchego herbiſkeho ſuſtajenja někajfemu ſuſtemu wuſtanju, n. pſch. ſakſkemu Pestaložiſkemu towarſtwu, pſchepodacž mohl, wo tym ani rěče bycž njemože. To ma ſo tu ſjawnje wuprajiež, dofelž ſu ſo tu a tam tajke měnjenja wuprajile. Wſcho dalsche a nadrobniſche ſhonicze, lubi čiſtarjo, ſ wubjerkowe proſtvy, fotrež ſo ſa tdy ſwětym herbiſkim čaſzopisam pſchipoſoži, a potom tež dovernitam do kóždeje herbiſkeje wobſadu w ſakſkej Lüžiſy roſeſečeſe. A někto ſ Božeje pomožu do přeſta! Do wubjerk ſa ſwiedženſki dar ſluſhejca čiſle ff. farař Gólcž-Budyschinſki, pſchedžyda, tachantſki předat Žakub Schewcžik w Budyschinje, měſtopſchedžyda, wucžet Sommer w Budyschinje, pſchimawiedžer a poſklaſnit, fantor ſſmola w Budětežach, zyrlwiński wucžet Hila w Chróſčiſzach a gymnaſialny wychiſchi wucžet dr. Muka w Freibergu.

S Budyschima. Ssobotu do hód běsche jena wjezna žona někotre jara rjenje wiformjenjene hužy tu na wíki pschinješla. Ženej měschčanžy šo wone pak rjane a tunje dōsč njeſesdachu; teho dla chýsche ſebi jemu něhdže w bliſkoſci pſchewaſic̄ dāč. Tola waženje trochu doſho traſeſche. Želi njeby šo žónſta domažala, ſo je hroſnje ſjebana, by hiſčeze dženža čataſala, doniž ſo njeby tamna žónka ſ jeje huſkyu wróčila.

— Psches 30 lét doſho ſtaj expedient knjes Miklawſch Ernst Duzmann w Šeſlnežach a wýchſti gratmiſchtr knjes Jan Ernst Krebs w Dobruſchi w Budyschich papjerniſach ſ wulſej ſwérnoſežu dželaloj. Žimaj je nětlo tudomne wokrjeſne hejtmanſtvo džiavajo na jeu ſwérne ſlužby pſchipóſnawanski diplom pſchipóſnalo, kotrý ſo je ſo ſimaj 29. dezembra w pſchitomnoſeži pſchedbýdy dohlađowanjeſe radh a ſaſtojnifow pſches direkciu ſ pſchihódnej naręczeſu pſchepodal.

— (Budže ſwinjaze miaſho tuňſche?) Škotni wikowarjo měnja, ſo ſo wýſoka placziſna ſwini njebudže dleje džerzeč ſoz. Praja, ſo ſu dobre běrnjaze žně a niſke pízové placziſny, plahowarjow ſwini pochnuwe, wjele ſwini naplahowac̄, tak ſo budže bóřhy wjele ſwini wiformjenych, ſ ežimž ſo wýſoka placziſny ſame wot ſo dele ſeſiſcheža. Tež ma ſo ſ tym liežiež, ſo ſo awſtrifim a wuherskim ſwinjom němſke mjeſh ſaſho wotewrja. — Hac̄ pak ſo ſ tym miaſhové placziſny ſa jēd žk w poníža, je druhe praschenje.

Se Šsemichowa. Saúdzeniu njedželu, druhí džení hodow, je ſo 80 lét ſtara muvojenka ſta ſta ſe mjeſh dužy na puežu ſriedž Šsemichowa a Hodžija ſ Bozej rucžku ſajala. Štara žona je na ſemju panhviſchi hnydom wumrjela.

Se Žičenja. Póndželu, ſceži džení hodow, rano je tudomny ſkalat kozor krawza wudowza Hapacža ſe Žičenka w rézy mjeſ Žičenjom a Brajkowom morweho ležazeho namakal. Hapacž bě w nožu w hoſćenzu „Słota Wyhokoſc̄“ w Małych Blohaſežach byl a bě domoj dužy do ſte ſamyl a ſo tepil.

S Czornych Wožli. Wutoru rano w 5 hodžinach je ſ bróžnje tudomneje Měrſchez živnoſeže woheń wudyril, kotrý ſo na domſte ſe ſatwarjenej hródžu a na wumjeňk wupschestrél a tele tſi twarjenja do procha a popjela pſchewobročiſ. Wohnja ſo přem Měrſchowu pſchichodny nan dohlada, hdyž bě ſo bróžnina ſlomjana tſečha ſpalila. Š domjazeje nadobu ſu jenož poſleſcheža, jedyn khamor a kanapej wukhowali; wſcho druhe je ſo ſpalilo. Š wohnjowym njebožom je Měrſch ežekto ſchłodowal. Hac̄loni je horni ſchoſ domſkeho ſ zyhelemi wužadzeč ſaſ a domſte, kaž tež wumjeňk ſe ſchiftrom pſchiryež ſaſ.

Se Šuborniczki. W domje tudomneho ſublerja P. bě wón-dano řeſnik ſwinjo ſareſal. Po dokonjamym dželle řeſnik ſ ſublerjom do tudomneho hoſćenza džeſche. Tam ſo pſchi píwje wſchelalo pſchlowaſche a tryſkaſche. ſubler ſortujo worek, na kotrýmž bě ſwinjo wížalo, ſhrabny a ſo do řeſnikowě hlowy měrio praji: „Kaſ by bylo, hdy bych tebie na hlowu klepnył.“ Řeſnik pak w tym ſamym wokomiku ſtřiſti nož ſ nožnjow wužahnywſchi ſ nim ma-chajo ſo ſublerja woprascha, kaſ dha by bylo, hdy by jeho do bruchu ſtřiſyl. Na njebož pſchi tym ruku, w kotrejž nož džer-zeſche, tajſej mozu machny, ſo ſublerzej ſ wótrhym nožom delni život roſpró. Hnydom ſawolany Barthki leſkač ranu ſaſchi. Po jeho wuprajenju budžiſche ſubler ſumrječ dyrbjal, hdyž budžiſche nož zenti-meter hlužiſho ſaſel, dokelž bych u poſtom hlowne žih pſcherěſſe. Šranjem hiſčeze dženža ežekto khoru leži.

S Ahwacžiz. Pſchi blyſchežu božodžeſčoweho ſchtoma tudomne ſerbſte towařiſtwo w tudomnym hoſćenzu pſchimy hodoſowym ſwje-žeti, ſe ſpěwami a rěčemi ſo wotmenjazy, ſwjeſeſche. W 4 hodžinach knjes wučer ſtýbač 52-džeſci do ſale pſchivodže, do kotrejž běchu ſo hido ſubowarjo hodoſoweho ſwjeđenja ſ wulſej ſicžbu ſechli. Šala woprawdze ſwjeđenſki napohlad ſtřeſeſche. Pódla ſwěčkow ſražneho hodoſoweho ſchtoma ſo 31 ſwěčkow ſ rjaneho ſwěčnita ſyboleſche. Na ſeženje naž na bělém dnje ſlovje „Boža nož“ ſe ſelených ſchmrečkowych haložkow dželanej, na narodženje naſchego ſbožnika dopominaschtej. Hdyž bětchej ſo ſhromadnje 2 ſchtuczny kherluſcha: „Kaſ powitam ja Tebje“ wuſpěwalej, džeſci wjazhylóžny ſpěw, kotrý bě je knjes wučer ſtýbač jara derje naruečil, ſpěwachu. Na to towařiſtowu pſchedbýda, knjes wučer ſtýbač ſ blidka, nad kotrýmž ſo w ſerbſtich barbač ſlovou: „Nějeh ſemja džaka woſtař je“ ſwěčzachu, džeſčom rěč džerzeſche, jim roſestajejo, ſhto ma hodoſow ſchtom rělač, na čo naž dopomina. Wón džeſci w duchu ſ Bethlehemskemu ſlobicej wjedžeſche, jich napominajo, ſo bychu džeſčatku Jeſuſej w ſwojej wutrobje hoſpodu daſe a jo lubowale.

Bo pſchednoſtſku ſanjeſezechu džeſci „Czicha nož“ a ſhromadnje ſo ſpěwaché „Dženž thwalce Boha.“ Šczehowazh pſchednoſtſk mě-jeſche knjes Gusta Hataſ-Hornjowuſeſdžanſti. We wjasanej rěči, ſ 50 ſchtuczkom wobſtejazej, wón na traje ſpominaché, w fotrychž ſu ludy hiſčeze ſ čeſmoňoſežu pohanſtich blidow wobdate a nad kotrýmž hiſčeze hwéſda pomožy a jaſnoſež ſ Ziona njeje ſekha-đala. K jeho pſchednoſtſkej ſo ſpěvaj „O najzwiečiſchi“, a „So paſtryjo“, fotrajž džeſci ſpěvachu, pſchijamkuſtſtaj. Štönežnu rěč mějeſche knjes Henka-Měrſowſti. Wón ſo ja Božu hnadi a dobrotu, kotrž ſmý ſ tutym hodoſowym ſwjeđenjem doſtali, džato-waſche a naž na tych dopomni, kotsiž khorocžow dla abo, dokelž je w hodoſowych ſtřejenjach w jich domach ſo ſmjeronym jandžel wo durje ſkapal, njeſhu móhli wjeſele hody ſwjeſeſche. Džeſci ſaſpě-wachu „Rad Boha thwal“ a ſ wobſamknjenju ſhromadnje ſpěw ſa-klincž: „Njech Bohu džakuje.“ Na to džeſčom Bože džeſčo wobra-đeſche. Šwjeđenj je wſchitlich, kotsiž ſu ſo pſchi nim wobdžili, ſ woprawnymi hodoſowymi myſleli napjelni a jim nadobne ho-downe wjeſele pſchihotoval.

S Margarećineje heth. Božu nož je ſo pſchi ſamym tudomna fabrika wotpaliſta. Hdyž ſo nýzny ſtražník jeho dohlada, ſo hido hrjadu a ſchpundowanje kolo wokoło palachu. Sa krótki čaž po poradži, ploomjenja poddužyc̄. Dokelž twarjenje, w kotrýmž bě woheń wudyril, ſ druhimi twarjenjemi ſwiſuje, budžeſche ſo móhla ſyla fabrika do procha a popjela pſchewobročiſ, a wjelz, ſo ludzi budžiſche dželo ſhubilo, hdyž budžiſche ſo wohniſej njedwobaralo.

S Huczym. Nasch nowy zyrlwiſki wucžer, knjes Hajnik, je ſaúdzeniu wutoru do noweho městna ſwojeho ſaſtojnifkeho ſtukowanja pſchicžahnyl. Schulfse džeſci a knjes farat ſe ſchulfimi a zyrlwiſkimi pſchedstejicžeremi běchu jemu hac̄ ſ Maleſchanſkim mjeſam napſhacžo čažahnyli. Knjes farat Matek tu knjesa Hajnika ſe herbſkej rěču do naſcheje woſhadu wutrobnje witasche. Poſtrowjeny ſo teho runja herbſki ſe pſcheczelniwe powitanje džatowac̄. Pſched ſchulu noweho knjeſa wucžerja dwaj hólzaj němſki powitaſchtaj, a jemu herbſke a němſke ſpěvatſke knihi jako dar pſchepodaſchtaj. Wječor ſo w hoſćenzu ſe čeſeži noweho zyrlwiſkeho wucžerja ſwjeđenſka hoſćina wotbywaché, pſchi koteři ſo ſchulfy a zyrlwiſy pſched-ſtejicžerio a druhý woſhadni wobdželiču. — Nasch druhí wucžer, knjes Petrik, je ſo do Borka pſcheydyli. Hac̄ na dalsche naſche druhe wucžerſke měſtno njewobſhadzene woftanje, dokelž w tu thwilu ani herbſkeho, ani němſkeho wucžerja doſtač njeſožemy.

S Minalata. 72 lét starý byč a hiſčeze kmótra měč, to ſo tak bóřhy njenadeſidže. Tudomny živnoſežet Handrij Miſka, kotrý je mjenovanu starobu dozpił, ma hiſčeze 93-létnego kmótra, wumjen-kaři Rjelku w Wježelu, kotrý ſo ſtarchy robocžamſtich čažow a ſ Napoleonowych wójnow powjeda. Rjelka je ſo w lécze 1804 narodžil; wón je po tajkim 9 lét starý byl, hdyž ſu Napoleonowe wójſka po Lujzijh čažahale, a hdyž je ſo bitva pola Budyschima bila.

S Wuhancžiz pola Kumwałda. Rěſnik a dwaj dželačerzej, kotrajž ſtaj tele dny w Nowych Wuhancžizach jenu na ſchleſhnu ſchorjenu kruwu ſareſali, ſu ſe ſnamjenjemi ſchleſhnu ſeža ſchorili. Wſchitzu tſio mužovo čežko khoru leža.

S Polpizy. Tudomny hajniſſi wucžobnik je ſo wot druhého dnia hodow ſhubil. Maja ſa to, ſo w ſwěčeze wokoło blidži.

S Rakez. W nožu wot 23. ſ 24. dezembrie je w Rakezach ſkaženym poſ ſlaknýl, kotrý je tam ſwobodnje wokoło běhajo někotre pſh ſtuſal. Dla podlbczenja a wobroczenja pſzowewe ſkaženofeze je teho dla hamſte hejtmanſtvo pſchikafalo, ſo maja ſo w Rakezach a wokolnych wžach: Šamjenej, Šomorowje, Šitku, Žeňſchezach, Mjeſhwacžidle, Nowej wžy pola Mjeſhwacžida a w Nowej Wžy pola Rakez, Nižej Wžy, Trupinje a Scheschowje pſh hac̄ do 23. měra 1898 na rjecžas wjaſac̄ abo ſo ſatvrene džerzeč. Dowolene je, pſh, ſ wěſtym pranzom wuhotowane, ſa powjaſom wobdžič, tola ſo pſh bjeſ ſolizaſſeje dowolnoſeže njeſinodža ſ mjenovaných wžow wuviſež. Pſh, kotrej w mjenovaných wžach ſwobodnje wokoło běhajo, kmědža ſo hnydom moric̄, pódla teho móže ſo winowatemu pjenježne khoranje hac̄ do 150 hrivnow abo arrest hac̄ do 6 njedžel napočožic̄, a jeli ſo je ſo ſatvrenſta naprava wědomnie pſchelupila, kmě ſo winowatý ſamo ſa jastvu hac̄ na jene léto ſažudžic̄.

S Wullich Edžar. K ſrudnowjeſeſej ſwjetožnoſeži běchu ſo 3. dženž hodow w naſchim ſarſkim domje zyrlwiſy ſtarſchi a ſchulſy pſchedstejicžerjo ſhromadžili. Knjes ſuperintendent Kuring bě jich ſwoſal, ſo by w jich pſchitomnoſeži naſchemu wjele lubowanemu a čeſeženemu krijeſ ſarſej Berganej, kotrý naž konz ſéta wo-

puščevi, so by šo wyżokeje staroby a khorowatoſcze dla na wotpoczink podel, jało ſaſtupjeſt knejezertwa božemje prajil. Džak kralovſkeho knjedzertwa ſa ſzwérne dołholétnie dželo w lokalnej ſchulskej inspekcji ežitanschi, wón knjefej fararzej Berganej rjad ežerweneho wortjola IV. rjadowejne, wot ſeho Majestatſcze khežora miloſćirwje ſpoženjeny, puſhpoda. Hluboko hnuth móžesche wuſnamienjeny jenož ſ trótkim, ale nutrnyimi ſłówami ſwój džak wuprajicž. Bóh dał, ſo moħl wón hiſheče dołho ſuamjo knjedzertwoveho puſhpóſnacza ſa ſwoje ſprávniwe ſohnowane ſluſkowanje, w naſhei wožadze cžily a ežerſtw noſhcež.

Ahnajchta. Ssředu thđenja wjecžor $\frac{1}{2}8$ hodžin ſ domiſkeho krawza Holdera woheń wudyrí, kotrež domiſke ſ pſchitvarjenymi khléwami do prócha a popiela pſchewobroži. Dokelž bě twarjenje ſe hlomu kryte a ſo woħnja poſdze dohladachu, njemóžachu jemu ničjo wuħlowacž khiba ſkót. Kaf je woheń naſtal, drje nichčo njewě, tola wobſtejnoscze na to poſkaſuja, ſo je jón ſloſtiſſa ruſa ſaložila. Džehacž dnjow předh je ſo njewobhlene twarjenje, dželacžeczerje kurječju ſluſchože teho runja wotpališlo. Tež tu ſapalerja njeſhu wuſledžili.

S Wojerez. W noži druhego dnja hodow je ſo njeſnatnijekħmanik do hradowſkeje piwańnie dobyl, ſ parneho kóta wjetſchi džel wody wotpucħeqi a potom ſatepił. Hdyž tepej rano w 3 hodžinach pſchinidže, wón kotoł žahly namaka a móžesche wón hiſheče ſ ežom, wotmýħlene wjetſche wobſchödzenje parneho kóta wotwobroži.

S Mužakowa. Lohkomužlne wobkhödzenje ſ tſelu je ſebi tu 22. dezembra nowy wopor žadalo. W Reichez pjelečni wobſedžerjowu pjanaczelētny ſbyn ſ teſchinka tſelesche. Pſchi tym wón jenej ſlužobnej holzy, někotre kroczele dale njeho ſtejazeje, zylu wutſel droba do hlowy tſeli. Čežkoſranjenu do hojenje donježechu. Tu pſchi bližiſhim pſchewptanju namakachu, ſo bětche ſo holzy tež jene wóčko ſ wutſelom ſranilo. Duž ſu wobžaromnu hiſheče tón ſamym džen wječžor do Schorjelzſkeje wóčneje kliniki dowjeſli. Tam maja pječja mało nadžije, ſranjene wóčko ſdžeržecž.

Wužudzenja.

Khoffanſſa Tomora. Fabrikaržy Mariji Berčeje Nohežikowej na Židowje běchu ūdžerje, kotrež ſebi mandželska murjerja Bělfa tam nad čžolom pali, ſ pohorſchenjom. Wona teho dla 10. augusta, hdyž Bělkowa nimo njeje dželče, w pſchitomnoſczi ſwojeje macžerje a ſwojeho mandželskeho ſa Bělkowej wołaſche: "Scže hižo konjazu hlowu widželi? Wobhlađajmy ſebi konjazu hlowu!" Bělkowa bě teho dla Nohežikowu ſſchividženja dla wobſkoržila, tola lawniſki ſud bě Nohežikowu wuwinował. Ma to ſo Bělkowa na druhu instanze powoła. Ta hinač wužudži, hacž prénja. Nohežikowu ſſchividženja winowatu ſpōſnachu a jej 15 hrivnow pjenježneje poſkuſt abo jaſtvo na jedyn džen pſchisudžichu.

Priopk.

* Wobgomlētny ſbyn konjazeho rěnika Trubjela w Strehlizach bě ſo pſched thđenjom ſhubil. Wón dyrbjeſche ſwojej wotwizh 6 hrivnow donjeſč, njebe pał k njej pſchischool. Uždo běchu hólza, kiz murjerſtvo wuknjeſche, ſ nim hič widželi, kotrež ſo, hdyž ſo jeho ſa ſhubijenym hólczegom prafachachu, w ręčach ſachmjata, a dokelž mjeſeſche tež kriwawh blaki na dracze, jeho ſajachu. Wežera popoldniu ſhubjeneho hólzowe čželo na ſtarym pohrjebniſchezu ſiſčom pſchitryte namakachu. Nop bě jemu roſraženj. Sajatj wužobný hólz drje njeſtuk preje, ale zyle wěſte ſo bycz ſda, ſo je mordarſtvo ſluſči.

* (Schwablowu kiſalinu město palenza pił.) Sso pſcheladawſchi, jedny ratař w Bödeliſtu pola Freiberga město palenzoweſe bleſche, pödla loža ſtejazeje, bleſchu ſe schwablowej kiſalinu ſhrabny a ſo ſ njeje napi. Hacž runje ſo wobžaromnemu mužeji hnydom ſeſtarſka pomoz doſta, wón tola w běhu 12 hodžin we wulſich boſoſčach wumrje.

* (Sandžel pěſtoni.) Saſo jedyn podawk wěru do jandžela pěſtonja wobtwerdži. W Nowobližach pola Draždjan bě tſiletna Dora Seifertez, hdyž jejna macž doma njebe, ſe schwabličkami hrajfajzy ſwójeje poſdralētneje ſotſicži, kotrež ſpasche, ſapališa. Džecžo, kotrež bě w ſimjertnym ſrasche, wozucži a k ložowym hlowam ſaleſh, mjes tym ſo ſo ložowa hloma a poſleſeſčo paleſchtej. Hiſheče čačka doſež wěſta Schmidtova jako wumóžožy jandžel pſchinidže, kotrež džeſcži ſimjereži ſaduſchenja wutorhny.

* Naijmjeniſhi poſ ſweta drje je „Fuji“. Wón je ſ ſapanſkeje, 10 měžazow ſtarý a hiſheče zylu punt njevaži. „Fuji“ je

pſched krótkim ſwoju knjeni ſaměniš, a to ſa 2000 dollarow; wón nětko knjeni Settlerowej w Cincinatti ſluſcha.

* (Dopomijenika na wójnu 1866.) Knežer ſ Roth, kotrež bě w lécje 1866 ſ měchžanostom w Trutnowje (Trautenau), je 71 ſtary na ſwojim kuble w Delnej Awſtriskej wumrje. Wot njeho ſebi Pruszy ſamolwjenje ſa to žadachu, ſo běchu woni do Trutnowa ſacžahnly, njewjedžo, ſo maja Awſtriszy město wobžadžene. Pruszy poſdžiſho Rotha ſajachu a jeho 80 dnjow w Glažiſkej twjerdžiſne ſi riečaſami ſeſamkaneho jateho džeržachu.

* W poſledních lětach ſu wjazore wobzobh, kotrež ſu ſkaſene pſy ſkuſale, na cželkoſež wumrjele. Sapóblanz Polenz thde ſo nětko w ſejmje na knjedzertwo ſ proſchenjom wobrocži, hacž knjedzertwo nima myſkle, hojernu ſaložiž, w kotrež běchu ſo ſlužane wobzobh po Paſteurowym waſchnju hojile.

* Pſches 200,000 hrivnow mſdy pölli ręčnik w Póſnanje ſa to doſtanje, ſo je ſa jenu kħudu ſchwaležu na ſwoje riſiko milijonſki prozež wuſjed a dobyl. Wón bě ſlubiš, ſo, jeli prozež ſhubi, wſchē kħostu ſam njehe, a wona bě jemu ſlubiła, ſo jemu 20 prozentow ſ herbsta wuplači, jeli ſo prozež dobuđe. Wobeju ſhubjenje bě ſo do pređka kħudiſi wobtwerdžilo.

* (Pućowanje ſchitej e jehly w cžlowjecžim cžele.) Pſched nědže 12 lětami jedyn ſaſtojnik w Braunschweigu, hdyž ſo rano ſpónuje kholowu wobuwaſche, ſnadne kaſanje pſchi bjeđrje ſacžu. Kholowu ſebi wobhlađajzy, wón wotlemjenu ſchitu jehlu ſ nitku namaka, kotrež bě najſterje w kholowach težažy wofſala, hdyž běchu je wuporjedžili. Wot teho čača muž na boſoſče, na drjenje podobne, cžerpiſche, tak ſo dyrbjeſche ſlōnčnje ſe ſtatneje ſlužby na wotpocžink hič. Pſched někotrymi njeđežemi běchu boſoſče wobſeſje w pječe ſačuzc a jeho we ložu džeržachu. Nětko ſlōnčnje je ſo ſeſarjej poradžilo, $2\frac{1}{2}$ centimetra dolhi jehliny kónz ſ piatih wučahnyč. Žehla, kotrež je w běhu 12 lět zylu nohu po dołhoſči pſchejela, je po ſdacžu ſ pſchicžinu boſoſčow byla.

* (Poſlednje pſtječe ſtareho morjaka.) W Fičherwicu wondano ſtareho matroſu pohrjebachu. Pſchi jeho rowje pödla jeho wudowy někotſi ſtari pſchecželjo ſtejachu. Jedyn ſ nich, Domasch Nurſe rěkaſy, ſ hloſom dla wumrječa ſwojeho ſtareho towarſtwa płaſaſche, a hdyž dyrbjeſche ſo row ſamjetacž, hiſheče wón ras ſwjeboženſy pſchitupi a wulku palenzowu bleſchu wučahnywſchi ju wón do rowa čiſiñ. Štočat jeho wotpokaſa a palenzowu bleſchu ſ rowa wučeſe. "Po jeho woli pał dyrbji ſo činič!" ſwérny Domasch ſawola a wonjazy napink pſches kaſčez wulinhy. To jemu wobſkřbu dla hrubeje njewuſhnoſcze pſchinjeſhy. Pſched kħodom wobſkřenj praji, ſo ſtaj wón a ſemrjet ſejele ſet hromadže ſ tej ſamej kħodžu jěſdžiloj a ſo ſtaj ſ wutrobnym pſchecželſtrom ſjenocženaj byloj. Džeho pſchecžel je jeho na ſimjertnym ložu proſhyl, ſo by jemu bleſchu družinh palenza, kotrež najradſcho piſeſche, ſobu „na pucž“ dał, a wón je dyrbjal poſlednje pſchecže ſwojeho pſchecžela dopjelnicž. Zyrktinske waſchnje wón njeje zylu wužmeſheč; hewaſ je tež waſchnje matroſow, morwemu towarſtſeſe lubowansku węz, kaž tobakowu tyſu abo něſchtto podobne, ſobu dacž. Dokelž wudowa ſtareho morjaka wobſkředži, ſo ſo ſ wuleczom palenza na row njeje ſſchividžila, ale ſo je wjele bóle ta węz w rjeđe, ſud ſwérneho Domascha wuwinowa, wobſeſje tež teho dla, „dokelž ſo morw njebe wobčežował“.

* Snateho njeđocžinka, kiz bě ſwojej gmeinje hižo wjele mjerſanja načiňil, dyrbjeſche wučahnyč jeneje ſchwajzarſteje wži ſ nowa do džeržy žadžicž. "Město, ſo mje tylnjecž", rječi wón, „pomhajče mi radſcho k temu, ſo moħl ſo do franzoſkeje zuſbiſteje legije pſchitajicž; taſ ſeje mje ſ jenym doboſom na węžne wotbyli.“ Ta myſlicžka ſo wjeñnym mudrhom hlowam derje ſpodovala a jenej ſ nich ſo poruči, teho njeſtijčomneho dundaka do Vaſela dowjeſč a tam ſa njeho želesniſku kħartku do Belforta ſaplacžicž, ſo běchu jeho wotbyli. To ſo ſta. Město teho pał, ſo by ſi republik do Belforta motjel, ſo njeđocžink runy pucž na Vaſelske kħudiſtvo poda a tam ſwoju domiazu wjež wobſkorži, ſo je jeho namolvič chyžla, ſo by do zuſeho wójska ſtupil. Wjeñna wučahnyč ſo teho dla do prozeža wſa a wſchitke jeje ſobuſtawu dyrbjachu na 30 dnjow do jaſtwa a kóždy ſ nich dyrbjeſche nimo teho 80 frankow pjenježneje poſkuſt ſaplacžicž.

* Naijemala wjeñna keſlija je ſo w měſtačku Facto pola Foggia wuhrala. Dla pſcheladwjenja měchžanſkih pjenies bu tam tele dny zylu měchžanſke ſarjadniſtvo, měchžanſta Gallucci, ſekretar Pavia, vize-ſekretar, měchžanſki wučer a měchžanſki poliziſta, do jaſtwa wotwiedžene. Tón ſamym dońt tež ſo hižo na někotrych měchžanſkih ſarjadnikow méri.

* (W jaſtwje ſo faraſyl.) W Liberzach je w jaſtwje tamniſcheho woſtrjeſneho hudniſta jedyn jatý, Stelzig rěkozy, ſi druheho poſthoda do pinzy dele ſkoczył, hdzež je ſi roſraženym noſom morwy ležo woſtał.

* (Macz ſi džewjecz džeczimi ſo ſpalila.) W Bethual Greenje, w jentym naſthuſtchim Londonſkim měchęzanskim dželu, ſi jeneje thęże, kotrūž tři ſwójby woſydlachu, woheń wudyri. Pschi třm jena žona ſi džewjecz džeczimi ſmicerz w plomjenjach namaka.

* Ssobotu ſtaj pola Le Peage de Rouſſillon w Franzowſkej dwaj želesniſkai czahaj do ſo ſrafyloj. 3 woſyby buchu morjene, 15 ſo czezko ſrami. Na njesbožu je tolsta mhla wina.

* (Wot lawa roſtorhan.) W Breſte les Ordres pola Galaisa w Franzowſkej ſklidzerja džinich ſwérjatom Forta pschi pſchedſtajenju na hermanku jedyn law nadpadže, jeho ſi ſemi poraſy a jeho pſched wočomaj pſchihladowarjow pol ſežra. Šwérjeczu móžachu ſo jenož czezlove powoſtantki mutochmyčz.

* (Wohnjowe njeſbož.) Koloſejowe twarjenje w Chicago (w poſnóznej Ameriſy), w kotrymž ſo w tu thwilu pſchemyſlowa wuſtajenja woſbywajſte, je ſo woſpalilo. Džewjecz woſobow je pschi wohnju živjenje ſhubilo, něhdze 40 je ſo ſramio. Naczinjena wězowa ſchłoda ſo na 700,000 dollarow woſbliči.

* (Hlód w Algierskej.) Domoródni w Algierskej, hdzež ſu hubjene žně byle, thleba tradaſa. Kniejeſtſto je napravh ſi woſpomhanju nuſh poruczylo.

(Zyrkiwſke powjeſcze hlaſaj w pſchilofy.)

Czeſzne woſomijenje

na row Hanki Lydli, Arnoschta Iſraela a jeho mandželskeje Hanky rodženeje Marlez mandželskeje jenickeje džowki, narodži ſo 19. požnjenza 1882, wumrie 16. hodownika 1897 w ſchwacziach.
Hlób: Woſuj prawje, hdž ta hnada.

Każ ſo róžow rjanosęg minje, Hdž ju ſi czerw natužnje, ſo doboſ ſejna čerſtwosęg ſhinje, So po czaſku woſpadne.

Tak tež je ſo tudy ſtało ſascher ſubej njebohzej, kiz je ſtała ſetow mało. We ſahrodze róžowej. Lédom ſo bě dojſelnila. Džekaczelnu ſtarobu, Beju hižo woſučzila. Młodna ſtrowosęg ſi čerſtwosęg. Khoromatoſęg jaſhblita. Tajne bě ſo do rijeje, So ju žnle woſučzila. Benje njeſt hacž do ſmicerze. Takto pjanacze ſet běſehe. Stara a tři mebzaz, Dha wot tudy hižo džesche. Do njebeſte ſwetliny.

Smiſerz ju woſwojeđe na ranju Róžowatoh, naſeſza, Tam, hdzež počaſata na nju. Woſia, bratſi, poſieſka.

Tam, hdzež ſhadžujo ſo wſhitz, kiz ſu wuſli we wérje, Na ſemi kaž zuſobniz, ſa Jeſuſhom hledžili.

Każ pſchi woſonjenien ſluba. Kſchecenkeho bě ſlubila, ſy tři naſcha droholuba. Tež jo ſwóru džeržala.

Czichosęg bě to rjane waſchnje, ſi kotrejž tři ho debieſche, A na ſwecze ſomopaschnje. Nieptasche wieſele.

Tu ſo wažne njeđerzecze, To, ſchtož ſwét tu poſteža, Duž najradho ſama běſehe ſi myſlu pola Jeſuſa.

Tak, kaž ſy ſo ſradovała Tu na nowu ſhwatniu, Njeſt ſak ju dočzala, Maſch netk w njebiu rjeniſchu.

Wot Jeſuſa pſchipoſno, Hónna ſbóžnoh' towaſtwa, Bu ſi tob' ſeſho ſwéta wſata Tak cžiſta njeſteſta.

Jeſuſ ſe eze domo woſal Na njebeſku krajnu, Hdzež bě tebi pſchihotowaſ. Město w weznym wjeſelu.

Tam netk w Jeſuſowym roju W njeuprjnej krafnoſci, Hdzež ſo ſbóžni derje maju, Kehodžiſh w lutej čerſtwosęg.

Tam ty netk we czeſnej ſtrónje. Pogaczuwe ſedženja. Vjebovajſa pſchi Božim trónje. Poſa ſwojoh' ſbóžniſta.

Mjes tym ſmicerz ſo dale wiſe Na ſemi njeſ ſóžemi, A tež wukzeth ſu ſbíje, Hacž tež k nam ſo vſhblizi.

Dha ſpi po czeſe we rowje. Na ſchwacziſtym kſchowje, Hacž Boh' Knes po ſwojim ſłowie! Težje ſi njeho wubudži.

Boh' daj, ſo, hdž budže ſwitac ſnowjenja džen ſi weznoſci, ſo ho móhli ſi tobu witac ſi Jeſuſowej domiſni.

Sawoſtajenych, o Božo,

W ſrudžje čižy tři troſtowac,

Šducha wočezom njebo ſvojo

Sdobne ſim dacž woſladač.

Tam ſo ženje njenamſtaju

Zaſoſe, placž, ſmicerz, ruženje,

Šbóžni ſbóžnoſe wužimaju

Do wſteſi wezneſi weznoſeze.

Wtuboloſrudzeni Iſrael ſwóžni pſches Gufi ſataſa.

Moja expedizijsa je pſchi mjaſhowym torhoſtežu (w domje knjeſa pſchepupza Moricha Mjetw) ſi nutſhodom pſchi mjaſhowych jěſkach čižlo 1.

Rěčnik Drache.

Drjewowa awfzija.

Na Wulodubrawſlim hajniſtum reverje, Raſečanskemu knjeſtſtu ſluſhazym, ma ſo pondželu 10. januara 1898 dopoldnia wot 9 hodzin ſi wuměnjenjemi, do awfzije woſjewjomnymi, něhdze 90 thójnowych wuleſhovaných hromadow, 80 tverjednych toſtich dolſich hromadow ſi naplaſzenjom 3 hriwnow na thódu hromadu hnydom po pſchirzenju na pſchehadžowanje pſchedawac̄. Chromadžiſna w Czelchowſkej korezmje.

Hajniſſe ſarjadniſtvo.

Drjewowa awfzija.

na Polpicežanskim reverje.

W Hucinjanſlim hoſezenzu ma ſo pondželu 10. januara 1898 dopoldnia wot 1/2 10 hodzin

6 thójn. cželow, 16 a 17 cm. hrjedž. tolſt.	Jenotliwie w 57., 60. a 94. wodželenju w wuleſhovanjach
16 thójnowych a 3 topołowych kložow,	56. a 57. wodželenja, jenotliwie 35., 38., 39., 40., 45.,
16 hacž 65 cm. hornjeje tolſtoſeže,	47., 49., 50., 57., 64., 73.,
5 rm. thójnowych ſchęzepow,	74., 76., 78., 79., 84., 84.,
136 = thójn. a 1 rm. topoł. kmyplow,	94., 96., 98., 99., 105.,
106,5 = thójnowych halojow,	106. a 109. wodželenju.
6,1 ſtot. = walęžkow	

ſa hnydom hotowe pjenyſh ſi wuměnjenjemi, předy woſjewjomnymi, na pſchehadžowanje pſchedawac̄.

Kralowſki hajniſſi rentski hamt w Draždjanach a kral. hajniſſe reverje ſarjadniſtvo w Polpiz, 23. dezembra 1897.

Garten.

Simig.

Drjewowa awfzija.

Podpiſanu ma hrjedž 5. jan. popoldniu wot 2 hodzin we Comſku pola Njeſhwacziſla wulki ſahoń ſtejateho drjewa po loſach na pſchehadžowanje pſchedawac̄. Chromadžiſna w Comſku.

Jan Čech.

Tolſte jadriwe czeſzane twarſke drjewo, wojuńſke drjewo, ſhmreſkowe, bręſowe a dubowe tramy a bręſowe ſzerdže leža w Tranjach pola Delnjeho Wujesda na pſchedanu. Kupzy chyli ſo na Jana Mörbu w Dubrawje (Trattendorf) pola Hrodku wobrocžic̄.

Knjeſam gmejnſkim a kublowym pſchedſtejčerjam, kotsiž maju mało thwile, pſchedpiſane aktv ſtjadowac̄ a wudoſpolnicz, ſo ſtarſhi, naſhonity muž ſi wupomhanju poſteža. Dobrocžive ſkaſanti wudawatnja „Sſerb Nov.“ pſchijima.

Derje dželane ſoſy a matražy poruča tunjo E. Schubert, tapezerař a ſedlatſki miſtce na jerjowej hafy.

Hdyž ſo Petr ženjeſte, Do ſkulowa běſehe, Rjany wěnč ſej ſupi tam, Polaſac̄ ſo čyžſche nam. Na klobuk bu pſchischtih, Duž tež kóždy wěrjeſte. Mnosiſ ſak ſo džiwachu, Hdyž to w zytki ſlyſhachu, ſo ſo Petr pſchipoſwa, Čeſzny hólz ſej rěkac̄ da.

Někt ſo ſaſo džiwaſa, ſo je baba pſchijefla Rjanoh' hólza do czaſa, To ma druhdy dundhyra! Duž by tola lepſchi był, Rjebh do ſkulowa ſchoł, A by radſcho doma woſtał, Taſti wěnč by w měſeče woſtał. Taſti je netko czeſzny woſtał. A je rjanoh' hólza woſtał. Haj wſhak haj, baj wſhak baj, hm, hm, hm, ha, ha!

Kak budža našchi Šaksy Sserbja hvojemu kralju k jeho 70lětnemu narodnemu dnejsi hvoju luboči a česči wopokasac̄.

De všichkis stronach Šakskeje ho hoinja hvojeho horzobuwanego krala Alberta česčic̄ k jeho 70lětnym narodninem 23. řapruje 1898. Našci Šserbja, kotrychž naši lubowaný kral Albert suaje a lubuje jako kralj hweru ljud, vžedža, ve ho, tež bjes tymi byč, kotiž vžedža jemu hšauje hvoju česči a luboči wopokasac̄, a dokež naši kral njecha durow ham sa hebie, ale jenož huiulne wustajenia sa khudych a hubjenych, čhemž my jako Šserbjo hromadžic̄ sa wudowym a hystoty našich herbskich wucžerjow. To je dobra narodna myžl, kotraž naž k temu wabi a naši lubu kral ho swjeheli, hdyž my jemu na jeho čežkym dnu prajimy, što je naši ljud našromadžil sa wbohe wudowym a hystoty našich wucžerjow, kotrymž sbože našich džecži na wutrobje leži. Komitej je sa tu waznu nasejnosć hromadje stupil a my w blízším časzu hvoju hšauu proštun, kotraž wěscie mjes Šserbami živý wothlož namaka, rosesčelesmy.

W komitejovym mjenje J. Golež, farar w Budyschinu.

Baba ho pyta.

Młodscha herbska baba ho ja Minałskli wotřež, w kotrymž je wob lěto něhdže 80 narodow, pyta. Badačekli ja thmle mestom čzyle ho se hwojimi wopisiami pola Minałskeho pschedstejicžera samolovicž.

Na dopomjenju

na lěto 1897.

Věto, hdyž tež dolhe je,
Tola ruce nimo hšwata,
A schtob na to ledžuje,
Tom' je netko sladnosć data,
Na njoh' hladac̄ želniwie,
Kajte wone bylo je.

Šyma běše lahodna,
Na nju skrzic̄ njenzechm̄,
A hdyž bě ho minyla,
W nalecz bō wjezelachm̄,
So tak rjane stejachu
Našce žita na polu.

W meji pak ta mokrota
Šlašla je hždo vjele,
Hdyž tón deschz bjes pschedstacija
Badačke na semiu dele,
Teždom hždo na polu.
Našce běny hšnile žu.

Na to saho junija
S mjetscha rjane wjedro běše,
Božekie wchak sa hyna
Taſti čzak bo pschedzere,he,
Tam a hem psches huchotu
Vlody hždo čerpyachu

Nuja drje tak wchelata
Větka bě w našim kraju,
Na počlenioh' julija
Dženž 'čheze ludžo spominaju,
Hdyž to wody schumachu,
Tež psches satku krajinu.

Pola naž w Budojni
Težby wchak tež njebe rjenje,
Hdyž w tamnej nôznej čzni
Sta ho wodn pschedvalenje,
So tu ludžo nepomnja
Woda tež runječa.

Stot a ludžo dyrbjachu
Jow se hwojich dworow čžekac̄
A na vyschim mestac̄tu
Težby wutkowanje vytac̄,
Dom ho wročič̄ možochu
Lédoma wchak na třecim dnju.

Wjele stota dyrbjach
W hrđzach w wodze stejo wostac̄,
Dotekž možno njebeče
Něhože huce mějno dostac̄,
Hilka teždom někotra
Te po schodze horje schla.

W Budojnje, 27. dezembra 1897.

Přiši tym mjejmäh žaločeo,
Dotekž herichček ja njež hšwata,
S wody won ho drapajo
Sso po schodze horje schmata,
Tam w dobrum pschedzestwie
Potom veschtaj w hromadze.

Hdyž ta woda vola naž
By tu wjazh spada měla,
Dha by wona husty čzaš
Twarjenje nam podzemela.
So pak běži pomalu,

To je hščez e hšvalenin.
Wbodi stot wchak možebje,
Hubam tu hšmu smje,
Waležek hšlom hšvěče
Pola naž jow čzisth njeje;
S wodu je wšho hšafane.

Sa stot jara nještrowe.
Wbodi hžak, ho wubudži
Wutroby, kž hšmle běhu,
Kž hš wjele narodali,
Potrebenym pomhac̄ čzyc̄u,
S tím ho džela saruna

Schoda, kž bě nastala.
Wchitko to pak nimo je
A wchak jady nož něk leži,
Čzaš tón tola wobstajne
Tež laž woda nimo běži,
Nowe lěto běgarſte
Wchak jow hždo saho je.

Schtoto nam wone pschedvalenje
A schtoto wone ja naž hšwata,
Hac̄ naž hšnano powiedže
Nimo abo nits do rowa,
Woh tón knes to jeno wě,
Džiž wšho jemu porucžm̄.

Wón čzyp psched stym swarnowac̄
Naž wchech we tym nowym lěže,
Wschitkim schtantam sbože dac̄,
Riech nam hšlom hšvěče,
So by jeho dobrata
K potuzež naž wodžila.

Džiž běž čhemž wukupic̄,
Hšnany čzaš, kž hščez traže,
Dobry džel běž wutwolice,
Kž jón tamna Maria hšaje,
Kž tam k noham hšbnita
Na njoh' hšeru požlucha.

G. Falka, g. p.

Wojewjenje.

So b, že wchém druhim powjesczam, s wotpohladom abo bjes wotpohlada ho roščerjazym, napšczežo stupilo, dawamy s tutym na hšawie, so je ho naši dotalny hščorstwožejm̄ sapóžlanz,

Injes Hendrich Gräfe w Biskopizach, namolwicž dal, že pschi pschedstejazej nowowolbje ja kandidatu poštajč dac̄, hdyž je že jemu se hrjedž dželazeho luda s městow a fe wžow pschiposnawaze pschihložowanje wo wukonjenju jeho mandata dostało.

Knjes sapóžlanz Gräfe je nam porucžil, so bychmy pschedzivo powjescz, so ma won myšle, s našcheho wotřeža wucžahm̄, wopowjedžili, so žebi won na to njemyšli, Biskopizy wopuščejc̄.

Dowěrniz němsko-ſozialneje reformiskeje strony
w 3. jasklim hščorstwožejm̄ wotřežu.

Holčez, kotryž chze pjetatstwo navučm̄, móže jutry do wucžby stupic̄ pola Ernsta Holnika w Semizach.

Wucžobnik ho pyta.

Holčez, kotryž chze žoltolijerstwo navučm̄, móže jutry do wucžby stupic̄ pola žoltolijerſkeho mischtra Hendricha Bergta w Husz̄.

Pytam klužobne a hrđzne džownki a tajke s hšwinjom, grat-mischtrou, wotrocžlow, hšrentom, pohončzow a rólnych pohončzow, tsečzalow wolažych, dželacžerſte hšvýb a džiži pschi wžkolej mšdže do tudomnych a Draždžanskich stron.

Šchmidtowa w Budyschinje na žufelskej hšby 24 po 1 schodze.

Wutrobný džak

knjezej wucžerjej Šantuschej ja wchmu prödu, kotruž je na wotbývanje Božeje nožy w Kromorowskej schuli našožil, ja navucženje rjanh spěwov a ja rjanu natwarjazu rěčz praja někoti požlucharjo.

Dvě dželacžerſkej hšvýbje ho hnydom pytatej na Holeschowiskim knježim dworje.

Herm. Leupold.

Česčenym zastojnskim bratram a lubym čitarjam „Missioniskeho Posoła“ k wjedženju, zo dyrbi wosebnych wobstejnosców dla januarske čislo so někotre dny pozdžišo wudač.

Redaktor.

Vele ſchicze.

Wucžu najlepje pschedrjowac̄, ſchicž a wutšiwalac̄. Młoda holza móže jedž a hospodu dostac̄.

Vjenadžiz
na hornčerſkej hšby 24 po 1 ſch.

Syhlne klužobne holzy, džownki, wotrocžlow, wolažych, dželacžerſke hšvýb, pohončzow, mšlňových hšlžow, domjazych pacholow ja tudomne a Draždžanske stron pyta Spannowa na malej bratrowſkej hšby 5.

Hana Kurcreiterec̄,
August Nutničanski,

wučeř.

Slubjenaj.

Spytecy. Koblacy.
Hody 1897.

Dowolam sebi z tutym najpodwolnišo k wjedženju dač zo sym so z knježnu Elsbethu Urbanec, džownku knjeza a banquiera Urbana a jeho knjenje mandželskeje Amelije rodž. Rascherec w Budyšinje slubil.

W Draždžanach, hody 1897.

Dr. jur. Herrmann,
referendar.

(K temu čížku jena pschiloha.)

Wutrobné sbzo pſchedz

wschitkim hšojim lubym pschedzalam a ſnatym ſežele

Horla Scholta, optikus pschi mjažowych jědłach.

Příjloha k číslu 1 Serbských Nowin.

Sobota 1. januara 1898.

Placíšny rěsneho skotu na Draždánských sítových vilač.
Placíšny po zentraju a hriwach.

Sítové družina a wojsnamjenjenje.		Živa	Nehna waha
W o l y :		hr.	hr.
1. polnomjashne, uniformjene, najwjetscheje rěsneje hódnoseče hacž do 6 let	36 1/2	66	
2. mlode, mjažne, njeuniformjene, — starsche uniformjene	38	68	
3. hrénjo pizowane mlode, derje pizowane starsche	34 1/2	64	
4. hnadnie pizowane foždeje staroby	31	59	
Z a l o j z y a f t u w y :		29	59
1. polnomjashne, uniformjene jalozhy, najwjetscheje rěsneje hódnoseče	33	63	
2. polnomjashne, uniformjene truwuhy, najwjetscheje rěsneje hódnoseče hacž do 7 let	31	61	
3. starsche, uniformjene truwuhy a hnadnie wuwite mlódsche truwuhy a jalozhy	29	59	
4. hrénjo pizowane truwuhy a jalozhy	27	54	
5. hnadnie pizowane truwuhy a jalozhy	25	49	
B y t i :			
1. polnomjashne, najwjetscheje rěsneje hódnoseče	34	61	
2. hrénjo pizowane, mlódsche a derje pizowane starsche	31 1/2	58	
3. hnadnie pizowane	29	55	
C z e l a t a :			
1. najlepše s mlokom uniformjene abo najlepše wot zyza	40	65	
2. hrénjo formjene abo tež dobre wot zyza	—	60	
S s w i n j e :			
1. polnomjashne lepčich rošow a jich mischjenjow w starobje hacž do 1 1/4 lét	50	63	
2. mjažne	48	61	
3. hnadnie wuwite, tež ranzy a fundroy	45	58	

Placíšna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 2379 mēchow.	B Budyschinje		B Lubiju	
	wot	hacž	wot	hacž
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.
Výhrenža	běla	9 41	9 53	9 6
	žolta	8 71	9 —	8 71
Mojka		6 44	7 31	6 25
Jecžmien		7 86	8 22	7 20
Wowž	50 kilogr.	7 30	7 50	6 60
Hroš		7 22	11 12	8 50
Wola		7 78	8 33	6 50
Zažly		13 —	15 —	12 —
Hejdusčka		15 —	16 —	14 —
Běry		2 20	3 —	2 30
Butra	1 kilogr.	2 40	2 50	1 90
Výhrenžna mufa	50	9 75	19 —	— —
Wžana mufa	50	9 —	13 50	— —
Sýno	50	3 30	3 50	2 60
Štoma	600	16 —	18 —	60 3 20
Prokata 360 ščitul, ščitula		10 —	21 —	16 —
Výhrenžne wotrubý		— —	4 50	— —
Wžane wotrubý	50 kilogr.	— —	5 —	— —
Výhrenžne gris		— —	5 50	— —
Wžany gris		— —	6 —	— —

W Budyschinje placíšte: kóz výhrenža (běla) wot 170 puntach 15 hr. 99 np
hacž 16 hr. 20 np., žolta 14 hr. 80 np. hacž 15 hr. 30 np., kóz rožli po 160
puntach 10 hr. 30 np., hacž 11 hr. 69 np., kóz jecžmienja po 140 puntach 11 hr.
— np. hacž 11 hr. 50 np.

Ra Bursy w Budyschinje výhrenža (běla) wot 9 hr. 42 np. hacž 9 hr. 71 np.,
výhrenža (žolta) wot 9 hr. 12 np. hacž 9 hr. 27 np., rožla wot 6 hr. 56 np. hacž
7 hr. 50 np., jecžmienj wot 7 hr. 88 np. hacž 8 hr. 25 np., wówž wot 7 hr. 25 np.
hacž 7 hr. 70 np.

Wjedro w Londonje 30. dezembra: Deshefijto.

Cyrkwienske powjescé.

W Michalskej zyrlwi směje nowe lěto rano w 7 hodzinach farat Ráda herbstu
spowiednu rěč, 1/29 hodzin diakonus Sarjenk herbst a w 10 hodzinach
němske předowanje.

Njedželu po nowym lěce směje diakonus Sarjenk rano w 7 hodzinach herbstu
spowiednu rěč, 1/29 hodzin farat Ráda herbst a w 10 hodzinach němske
předowanje.

Tjioch kralow, schwórtk 6. januara 1898, směje rano w 7 hodzinach farat Ráda
herbstu spowiednu rěč, 1/29 hodz. diakonus Sarjenk herbst a w 10 hodz.
předowanje; tutón džen budže bo pschi zyrlwiných durjach kollektu sa samery
misioniswa mjes počanom wobhywac.

Wěrowani:

W Michalskej zyrlwi: Jan Pawoł August Girk, hornežet w Tschanach
nad Libjom, s Hilžbjetu Idu Bartuschez na Židowje. — Vjedrich Gustav
Berger, krawz na Židowje, s Amaliu Theresiu Freunde tam. — Khorla August
Garbat, naměstny feldwebel w Žitawje, s Hanu Amaliu Augusta Gräfem s Do-
brusche. — Jan Bohuwér Pzech, živnoscžet w Byżezach, s Marju Madlenu
Bjenadžíz se Gahorja. — Khorla August Molchar, czeladník we Wulkim Bjel-
kowje, s Hanu Marihu Pjetaschez tam.

Křčení:

W Michalskej zyrlwi: August Waltar, Michala Augusta Kosela, fabrikarja
a wobhydlerja na Židowje, s. — Martha Johana, njemandž. dž. na Židowje.
— Bertha Helena Emma, Ernsta Augusta Wicžasa, kublerja w Žitkezach, dž.
— Jan Pawoł, njemandž. s. w Žitkezach.

W Letholskej zyrlwi: Ernst Clemens, Hermanna Clemensa Niedela,
hosczenzarja, s. — Maria Martha, Gustava Hermanna Rutschki, živnoscžerja
w Bošezach, dž.

Zemřecti:

Džen 15. dezembra: Hana Wornaczek, 84 l. 3 m. 3 d. — 17. Jan Pawoł,
Pětra Schwana, dželaczerja, dž., 4 l. 18 d. — 24. Martha Augusta, Ernsta
Heinricha, dželaczerja a wobhydlerja w Kelnje, dž., 7 m. 5 d. — Hanža Kranzec,
njebo Jana Bohuwéra Žaluba, bywšeho křežlarja a krawza we Wulkim
Bjelkowje, sawostajena wudowa tam, 85 l. 10 m. 10 d. — 26. Jan Gröschka,
wumjensk w Grubocžicach, 85 l. — 27. Hana rodž. Scholcžíz, njebo Michala
Nowaka, murjerja, wudowa, 55 l. 6 m. 3 d. — 28. Martha, Reinholda Gott-
schalka, reňnišeho mischtra, dž., 20 d.

Zyrlwinse powjescé s Buděstę.

Sswjedženj noweho lěta směje farat Mrosak dopoldňa w 9 hodz. herbst a
8/411 hodz. němske předowanje.

Njedželu po nowym lěce směje farat Mrosak rano w 8 hodzinach herbstu
spowiedž, pomožny duchowny Rychtar w 9 hodz. herbst a 8/411 hodzin němske
předowanje.

Sswjedženj tjoč kralow směje farat Mrosak dopoldňa w 9 hodz. herbst
a 8/411 hodzin němske předowanje.

S načladowom Macžizy Sserbskeje žu wusčle a wě wudawatni
"Sserbskich Nowin" na pſchedan:

Nichž a polměčaz abo Turkojo pſched Winom w lěce 1683.
1883. Placíšna 40 np.

Trojnik. Šberka powědańczow. 1885. Placíšna 40 np.
Radpad pola Bulez. (1758.) S wobraſom. Druhi wudawl.

1888. Placíšna 30 np.
Jan Manja abo Hdze statol mój? Powědańczko se herbstich
stawiňnow nowiſcheho čaža. 1889. Placíšna 40 np.

Bitva pola Budyschinia. (1813.) 1891. Placíšna 50 np.

Nowe Trojnik. Šberka powědańczow. 1893. Placíšna 40 np.

Sabawki. 1896. Placíšna 40 np.

Slodke palenzy

liter hýžo po 40 np., likéry liter hýžo po 60 np.

porucža Moritz Mjeřiva pódla Pětrowskéje zyrlwie.
Destillazija snathch dobrých palenzow po starých tunich placíšnach.

Franz Marschner

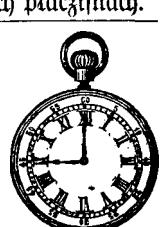
čažnifkar w Budyschinje

cjo. 9 na bokatej hýži cjo. 9

hýžový řekl cjažnikow a cjažniko-
wych rječasow dobrocživemu wob-
ředžbowanju porucža.

Hodna twora. Přizomne rukowanje. Tunje placíšny.

Přichispomnjenje: Riečzu herbsti.

Schmidt & Gottschalk,

Zigary

a wýchón tobak,
krane rjepili, punt po 25 np.
porucža

Juri Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na swontownej lawskiej hašy 10.

la maschinski wolij

sa čežeke a lohke dželo,
wubjerny

kožowy mas,

rybjazn tuk,

lotrž kožu mjehtku a njepsche-
pusčezatu čzini, porucža po naj-
tunischičih placzisnach a najlepšich
hodnočzach

drogowa pschedawatnja

Emila Mersha
na kamjeitnej hašy i napshečza
turnačne.

Prima zigary
čziseče po žadanju
mle a žylne
běle ſo palaze
po wýchech placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
porucžataj

Strauch & Kolde
na kamjeitnej hašy 3.

Wubjerny khofej,
kyry, punt po 80 np.,
paleny, derje žlodžazh,
punt po 100, 120, 140, 180 a
200 np.,
palenu pschenizu, punt po 18 np.,
paleny jeczmien, = = 16 =
porucža

Juri Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na swontownej lawskiej hašy 10.
Požluženje w žerbſkej rēči!

Meble

kupuja ſo najtuňšcho a
ſ najwjetšim dobytkom
w fabrizh

Gustava Zichnera,
magazin na seminarſkej hašy 8,
fabrika na běleňskej drósh 7.

Hrodomska haptyla

porucža
wuzitkowy pólver ſa ſruwy,
butrowy pólver,
hollandſki ſlónny pólver,
chwīnajazh wubjerny a formajazh
pólver,
po starých wupruhovaných rezeptach.

Kedžbu!

Tatrōwý wolij
ſa člomjefow a ſkot,
fokforkiſhaly kalk
i wocžehnjenju mlodeho ſtotu a
žwini

butrowy pólver

ſnateje dobroſeže,
wýché
hojaze korjenje
a ſela
čziseče čerſtve
porucža
Germania-drogownja
dr. Roebra
na bohatej hašy
i napshečza winowej ſicze.

Carbolineum,
wolij ſa mlóčzaze maschinu,
lanolinowy ſophtny mas,
lanolinowy kožowy mas,
lanolinowy ſchlörnjazh mas,
wolij ſa ſchijaze maschinu,
vaselinu,
vaselinowy kožowy mas
porucžataj
w najlepſchej tworje a najtuňšcho

Strauch a Kolde,
drogowa pschedawatnja
na kamjeitnej hašy 3 w Budyschinje.

Niz jenož tuni, ale
tež dobrý
khofej, ſeleny
punt po 80, 90, 100,
120, 140 np.,

khofej, paleny
punt 100, 120, 140 np.,
wubjernu dobru žylnu

Java-měſchenzu
punt po 160 np.
porucža

Herm. Kunack
na bohatej hašy 8.

Zigary:
njewubjerny 6 np. wubjerk,
10 ſchtuk jenož po 40 np.,
100 ſchtuk jenož po 3 m. 75 np.,
wuržadne placzisny hodno
porucža

Herm. Kunack
na bohatej hašy 8.

vjenježnu bank

pschi mjažowym torhoschžu
čziklo 14/16 w Budyschinje.

Lischča jama w Budyschinje,
restawrant a winowa pschedawatnja.
Porucžam ſwoje wubjerny

rheinske, moſelle, bordeauxke a burgundſke
wina. ↗ ↘

12 wſchelakich družinow ſchampanskeho wina.

Placzisnowy ſapiž darmo a franko.

Š dobom porucžam ſwoj wulki

restawrant,

bohatu jědžnu khartu,
symne a čople jědže w koždym dnjowym čažu.
Najlepje wothladane viwa.

Daločorečzak
čziklo 70.

Oskar Dietrich.

Sserbſki ſo rēči.

Woprawdžithy holandski

kakao

najlepſchu družinu ſweta, placzisny
hodno porucža

Gustav Küttner

10 na žerbſkej hašy 10.
Teniežka pschedawatnja ſa Budys-
chin a woklończe.

Čziseče dobru
woprawdže derje žlodžazu

vanillou

lamany ſchokoladu
punt po 100 np..

faž tež najlepſci
hollandſki a němſki

kakao

punt po 130 np. porucža

Otto Sachse

na bohatej hašy čziklo 5.

Rum,

arak, kognak,

punſchowe eſſenzh,

wſchelake tukrajne a wukrajne
blidowe likery

w derje wuležaných družinach a

w wulkim wubjerku porucža

Gustav Küttner

w Budyschinje
10 na žerbſkej hašy 10,
wožebita pschedawatnja

ſa wina a delikatesy.

Šwój bohacze ſejadowany
zigarowy ſklad

po wýchech placzisnach ſujesam

kurjerjam porucža

Bruno Halke

(prjedy Th. Grumbt).

Khorſa Kindermann

porucža wubjerny wudžetli ſvojich

plokańſkih

a žimazych maschinow

teho runja ſo porucža ſi porjedzenju a ſi po-
čehnjenju walzow žimanskich maschinow

ſueže a tunjo.

Fabrika plokańſkich a žimazych

maschinow

na Mužakowskej drósh 11.

Vanillowu šokoladu

■ faručennu čaju ■

$\frac{1}{4}$ punta po 20 np.

porucža

J. Zimmermann

na bohatej hašy 25.

22 píchedawarnjow w Němzach.

Šiwyazy kafao,

spory a derje žłodžazy,

$\frac{1}{4}$ punta po 35 np.

porucža

J. Zimmermann

na bohatej hašy 25.

22 píchedawarnjow w Němzach.

Wojebita píchedawarnja wina a delikatesow

Gustava Küttnera

w Budyschini

10 na žerblesj hašy 10 na róžku hanensteinsleje hašy

15 dalokorečjak 5

zo píchi píchilhadze šymiskeho čaža porucža.

Heinrich Mohr,

schewski mischt w Budyschinje

na žukelslej hašy 14

porucža swojí wulki sklad hontwinjskich a dolhich schkornjow, žabiorniczlowo a stupnjow, rusich a nemšich gumijowych stupnjow, wšich družin filzowych stupnjow a toſlow, kaž tež wšich jenož pomyskne družiny stupnjow a schkornjow sa mužskich, žónske a džeczi po snathich tunich placzisnach.

Po mérje sa krótki čaž, kaž je snate, nasepte ſedžaze wobucze dželam.

Sa Budyschin a woſolnoſz jenicze dželanske право na kriegerowe patentowe schkornje.

Turkowske ſlowki

nowy plód w měchach, kaſchezikach a po waſy ſu tunjo dostacž pola

Moriza Wejeriwy

píchi mjaſzowym torhoschczu.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

Paleň ſhofej
snateje wubjernjeje hódnoscze po 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.
porucža

Bjuno Halka

(predy Th. Grumbt na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

Pſchispomnjenje: píchi píchedawarju zo žerbli ręczi.

Po ſleſchowem tkaninu, wupjerki, meblowy ſörper, drastny ſatun, módroczishež w najnowszych muſtrach porucža tunjo

M. Gottwald

píchi mjaſzowym torhoschczu.

Dvaj ſohczej ſcheroſi

bely plat ſa czeledz

starý ſohcž po 30, 35 a 40 np., teho runja lepsche družiny po 1 mf. a 1 mf. 10 np.
porucža

Emil Wehrle
na jerjowej haſy.

Ludwig Kuhlmann

(mějeczel Erich Hecht)

w kupniży píchi hlownym torhoschczu
porucža we wulkim wubjelu po tunich placzisnach

gardiny, bèle a na žolcž, fattuny, ſofowe defi, meblowe tkaniny, vitražowe tkaniny, bèle, na žolcž a piſane, gardinowe žerdže a roſetty, teppichi, běhacže, linoleum, woſkowe ſukno, tapety.

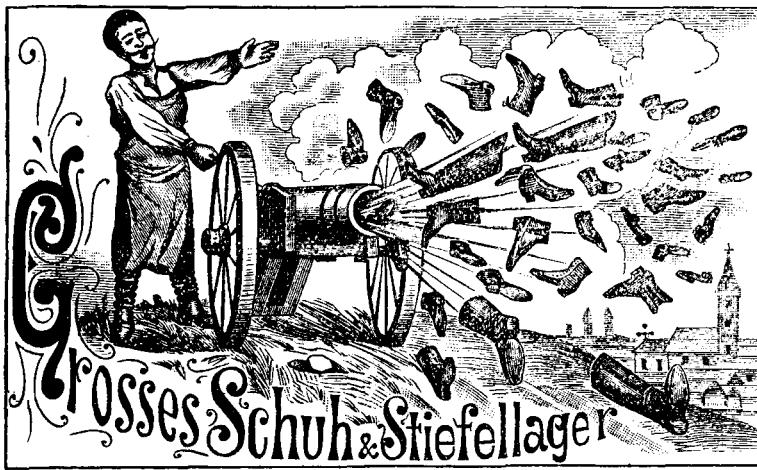
čara dobrý

pa leny ſhofej punt po 100, 120 a 140 np.

porucža

Jan Went
na ſwonkownej lawſkej haſy 5.

**Wulki črijažy a schkórniacyj sklad
A. Knüppelholza** našlédnika
na jerjowej haſzy čízlo 11.

Borucžam ſwój wulki ſklad hotowych pſchiležazých
a ſcheročich
muzazých kožuchow,
pſelcžowých žaketow a valetotow
sa žónſke,
pſelcžowe jupy a pucžowanske kožuchi,
krótkie a dolhe dželanske kožuchi
sa mužskich a žónſke,
pſchiležaze a ſcheroke pſelcžowe kuty
sa žónſke, taž tež
bjes molow wobſadženje a kože k podſchicžu
hamſneho pſchihotowanja,
kožmate mězy hižo po 1 ml. 50 np. hacž k najlepſchim,
pſelcžowe khornarje hižo po 1 ml. 60 np. hacž
k najlepſchim,
pſelcžowe muſhy hižo po 1 ml.,
pſelcžowe mězy sa mužskich hižo po 70 np.,
plyſhove mězy sa hólzow hižo po 50 np.,
hukujane mězy wot najjednorischeho hacž do naj-
woſebniſchego,
filzowe klobuki w najwjetſchim wubjerku,
zylindrowe klobuki po 3 ml. a drožſcho.
Skasanie po mérje a pſchedželanje noſchenych
kožuchow po ruce a tunjo wuwjedze.

F. Trulley,

Na ſchulerſkej haſzy 7. kóžkar. Na ſchulerſkej haſzy 7.

Dobry
jedźny žonop,
punkt po 20 np.,
pſchi 5 puntach po 18 np. je
doſtač pola
Jurja Schwiebusa
(predy Aug. Bartla)
na ſwontownej lawſkej haſzy 1.

Schtóž dobru
radu abo wukasanje
w drogowych węzach pyta, doſtanje
darmotne wujažnenje w
Germania drogowni
ſ napshecža winowje kicze pola
mějecžela dr. Rohera
(chemika a haptylarja).

C. Christoph,

prjedy J. Angermann, papjerjowa pſchedawarnja na ſnulsk. lawſkej haſzy 7
porucža czeſčenym wobydlerjam Budyschina a woſkolnoſeže
ſwój bohaty ſklad
kanzlaſowejce, konzeptnejce a liſtneje papjery,
poſleſniſchu tež w ſchwarnych kafetach.

Fotografiowe albumy,
w jednorym a najwoſebniſchim wuwjedženju,
albumy ſa poſtſke kartv,
albumy ſa liſtne marki,
dniowníki,
piſčanſke mapy,
spěwařſke a modlerſke knihi atd.,

dale:

liſtna ſa liſcžowe wureſanje,
piſčane wobrasy,
modellerowanske liſtna,
wobrasate knižki,
piſčanu ſwecžazu papjern,
ſlocžanu a klebornu papjernu, ſlotu a kle-
bornu pěnu, papjernu ſa flankaze ſtwy,
ſlotu bordu, hotowe žloby.

J. M. Frauenſtein,
platowa, bawlmjanotworowa
a ſchatowa pſchedawarnja
na bohatej haſzy 27

ſwój derje ſrijadowany ſklad dobroczinemu
wobfedžbowanju porucža.

Wulki črijiowy ſklad.

Wulki wubjerk mužazých, žonazých a džecžazých
ſchkórnirow a ſtupnirow po tunich placžiſnach porucža

Emma Frisch
na ſamjeńtej haſzy 15 pódla hoſczenza ſloje króny.

¶ nětčiſhemu hnojenju ūkow w najlepſhzej tworje porucžam

Domaſhowu mucžku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.
Sklad pſchi tworowym dwórnischemu.

"Serbske Nowiny" wudawaſi so kózdu sobotu. — Štowtletna předpłata we wudawaſni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., a přinjeſenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kózdu čiſto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číšć Smolerjec knihicíſceřne w Macičnym domje w Budysinje.

Číško 2.

Sobotu 8. januara 1898.

Za nawěſki, kiž maja so we wudawaſni "Serb. Now." (na róžku zwonkneje lawskej hasy čo. 2) wotedač, placi so wot małego rynčka 10 np. a maja so štowtka hač do 7 hodz. vječor wotedač.

Swětne podawki.

Němske knježerſtwo. Kiaměžawſki móřski ſaliw je chineske knježerſtwo Němskej pſchenajalo. "Knježerſtwo nowěſtne" je ſi Pekinga telegram doſtał, po kotrejž je ſo mjes němskim a chineskim knježerſtwom w nastupanju Kiaměžawſkeho móřského ſaliwa dorozumjenje dozpišo. Němskej ſo Kiaměžaw pſchewostaji, ſo by jón jako ſepjeradlo ſa wifowanje a lódźniſtwo wužiwała. Pſchewostajena strona zły Kiaměžawſki móřski ſaliw a brjóh wopſchija. Wotſtupjenia krajina někotre kwadratne mile wopſchija a ſo kolo woſko ſe ſchlebjerdu kraja wobmjeſuje, w kotrejž chineske wychinoſeze žanych na prawow bjes dowolnoſcze Němskeje pſchewjeſcz njezmědža. Woſkebje wone sprawjenju rěkow, kotrej je ſebi Němska wotmýſlila wutwiesz, njezmědža ſadžewac̄. So by ſi ſwadam njeboſchlo, ſi kotrejmiž by ſo pſchesjenoeſcz mjes Němskej a Chinu kaſyla, je chineske knježerſtwo ſa czaž pſchenajenſkeho czaža w pſchewostajenej krajinje němskemu knježerſtwo knježerſke право pſchenieſzlo. Hdyh by ſo Kiaměžawſki móřski ſaliw někajeježkuli pſchicžiny dla ſa wotpohladu němskemu knježerſtwo wjazy njeſpſchihodžil, chineske knježerſtwo, ſi němskim knježerſtwom jednawſchi, Němskej lepje ſo hođazu krajinu pſchipoſtaže. Chineske knježerſtwo w tymle pſchipadze twarjenja a pſchipravjenja, wot němskemu knježerſtwo w Kiaměžawje poſtajene, pſchedevoſmje a ſa nje wudate pjenjeſy ſaruna.

— Knježor Wylem ma myſle, ſo lětba ſaſo ras ſe ſwojej mandželskej na wjetſche pucžowanje podac̄. Tón kroč jeho pucžowanje do Jerusalema ſi poſhwicženju tamniſcheje evangeliſkeje zyrkve pónidže. Na tymle pucžowanju ma knježora wjetſchi chor hudebnikow pſchewodžic̄. Čežho dla — ſo njepraji. Na wróčnym pucžowanju knježorſkaj mandželskaj ſnadž tež Konstantinopel a italski kralowſki dwór wophtataj. Jeju lódz w Genua ſi brjohej pſchijedže, ſi wotkal knježor na wopht Turinskeje wuſtajený pojedže. S Turina ſo wón pječa pſches Mailand a Gotthardſki tunel do Němzow wróezi.

— Wjetſha Bismarcka drjenje a wicž džen a hóře čzwiliſtej. Wón njemöže ani hođic̄, ani ſteječ. Teho na kolesathym woſu woža, w kotrejž wſhón czaž pſchebhywa, w kotrejž we lóžu njeleži. Kaf jara ſtej jeho noſy woſlablej, je ſi teho wiđec̄, ſo wón pſchi njeſtawnym knježorowym wopryče neje ſwoj jědny ſtol wopuſhčil. W poſledních dnjach jeho hiſcheče bóle hac̄ wicž w nohomaj hjespanitoſcz čzwiliſte. Bodla teho ma rheumatiku boleſcz we wobliczu, kotrej ſo ſtajne wročza. Žena ſi tutych khorosézow pſchego druhu ſhóřſchi. Politislich wopytow wjazy njeſpſchijima, na liſtu wjazy njevotmolivja a ſi politiku ſo ſi ſyła wjazy njeſabera. Čim bóle ſajimave je jeho wuprajenje wo podawkach w raiſszej Rusſej, kotrej nětkole Němsku a zły politiski ſwět ſajimuja. Schtož wobhadtzenje Kiaměžawſkeho móřského ſaliwa nastupa, Bismarck měni, ſo dželo, ras ſapocžane, ſo dyrbi pſchewjeſcz, ujech placži, ſchtož placži. Sa hlownu wěz pſchi raiſhoo-asiſtich podawkach ma Bismarck pſchecželſtwo ſi Rusſej, a w raiſhoo-asiſtich praschenju ſebi wón žada, ſo by Němska ničo bjes Rusſej a pſchecžiwo Rusſej njeſapocžala.

— Kriminalny komižar ſi Tausch, ſnaty ſi prozeba, kotrej je statny minister Marshall pſchecžiwo njemu wjedž, je ſo ſeńdzeny tħdžen dla pſchenidzenja w ſastojniſtwo pſched diſziplinarnym ſudom ſamolwicz mél. Statny ſkóřbnik namjetowaſche, ſo by ſo Tausch ſe ſlužby bjes pefiſje puſchčil. ſſud wužudži, ſo je Tausch po winoſeze, kotrej je jemu jeho ſastojniſtwo napałožilo, ſanjechal a ſo dale ſe ſwojim ſadžerjenjom ſwonka ſlužby nahladnoſeze a domě-

rjenja, kotrej ſebi jeho powołanje žada, njehódný poſkaſal. Teho dla ma ſo Tausch ſe ſwojego ſastojniſta wotſtronicz a to ſi pſchecžadženjom do druheho ſastojniſta teje ſamejje rjadowne, tola ſe ſhubjenjom prawa na pſchecžahowanſke pjenjeſy. Tež ſo jemu khosty wužudženja napałoža.

— Wjazy dyžli tykaž wučerjow ſi ludowých ſchulow branihorskeje provinzy bě ſo hrjedu w Barlinje ſeſčlo, ſo bych ſe ſwoju njeſpočnoſcz ſi nowym ſakonjom wo wučerſkej mſdze na ſjawne dali. Schromadžiſna roſkudženju pſchihloſtowac̄, w kotrejž ſo praji, ſo ſi wučerjow na wjazach njeje tuňſche, dyžli w měſtach, czechodla ſo ſa wježnych wučerjow ta ſama mſda žada, kaž ſa měſcežanskih wučerjow jenake byc̄.

Awſtria. W čeſkim krajnym ſejmje, kotrej ſo pſchichodny tħdžen ſeńdze, chzedža němžy ſapóžlanzy wuradženja runje tak ſi herjetanjom a ſakadženjom kaſheč, kaž ſu to we Winſkej knježerſtwoj radze cžinili. Šeňadž w Pražkym ſejmje hiſcheče ſi hóřſchim pukam dónidže hač we Winje. Čežcha hižo nětkole ſa ſredkami pſtaja, ſi kotrejmiž bych ſe ſapóžlanystwo poraſhli. Skónczne budže awſtriske knježerſtwo muſowane, bjes ſobuſtſtowanja ludowých ſastupjerſtow ſi knježerſtwo džela ſame wjeſez. Sso wě, ſo pſchitajtich wobſtejnosczech ſo wo pſcheměnjenje rěčoweho ſufa ſe njebudze jednac̄ hodžic̄. Duž drje tež bjes wuſpěcha woftanje prózowanje ministerſtroweho pſchedbžydi Gautſcha, kotrej je najprijej někotrych němskich ſapóžlanzow ſi Čech, a potom někotrych čeſtich ſapóžlanzow do Wina pſcheproſhyl, ſo by ſi nimi jednal, kaž mohli ſo Němžy ſi Čechami ſjednač.

— W delnjoawſtriskym krajnym ſejmje ſu wobſamli, ſo ma ſo w delnjoawſtriskich ſchulach němska rěč jako jenicžka roſwucžowaza rěč ſakonzy poſtajic̄. Pſchecžimo temule wobſamklenjenju čeſke nowiny wſchě čeſke gmejnske ſastupjerſtwa, nalutowanje a narodne nowiny napominaju, ſi pſchicžini knježoroweho knježerſkeho jubileja pjenjeſy ſa ſaſoženje čeſkeho gymnasiya we Winje ſkladowac̄. We Winje wjazy dyžli 100,000 Čechow bydli, kofiz maja jenicžku privatnu ſchulu.

— Bywſchemu pſchedbžydi we Winſkej knježerſtwoj rady, ryczerzej Abrahamiczej, chzedža čeſke žony a knježny čeſtnej dar dac̄. W Pilsenskych nowinach ſo napominanje čeſtich žonow a knježnow ſi wótcžinzy ſmyſlenym žonam a knježnam wofjewi, w kotrejž ſo džakowne ſačuzča čeſkeho luda ſi Abrahamiczej wupraja, kotrej je ſi nježmérnej ſežerpoſtoſcu, wulfim ſebeſaprečom a měrnoſežu, haj ſe ſastajenjom ſwojeho ſamkneho ſi wjetſche ſa čeſki bratrowſki lud wuſtupowal. Pilsenske žony a knježny namjetuju, Abrahamiczej jako ſakitarjej čeſtich prawow čeſtnej dar pſchepodac̄.

Raſſla. Bamž Leo XIII. je ſańdzeny tħdžen ſwoj dejmantowym měſchiňſki jubilej ſwječil. Awſtriski knježor je jubilarej 500,000 ſtežnakow, preſident franzowſkeje republiky ſtežec̄ drohotnych vaſon, ſchpaniſka kralowa-knježeca ſloty feluch, ſi drohotnymi ſamjenjenemi wobhadtzeny, a ſultan pjerſchecžen ſi drohim ſamjenjenom daril. Amerikanske towarzſtwa běchu jako jubilejny dar krafznu Božu martru poſhlali.

Franzowſka. Muſko-franzowſke pſchecželſtwo hiſcheče njeſtablajz twjerdoje ſteji. Zar je preſidentej franzowſkeje republiky, Faurej, ſežerowaze ſbožopſchecže poſhal: „Na proſh noweho lěta kladu waž-

ność na to, w mojim a zarotweje mjenje Wam a spšczeželenej
Franzowskej najwutrobnishe ſbožopschecze wuprajiež. Snajecze nacu
ſacžucze a ſawěscze njedwělujecze na njewumafnym ſacžisচেzu, kotryž
je Waſch wopht w Ruskej ſanostojii. Miſlavſch."

President Faure je wotmówili: „Pschecza, kotreż staj Wascha Majestosz a Fejna Majestosz zarowa sa mój kraj wuprajiloj, wutroby wschęch Franzowow hnuja. W iich mjenje zo Waschej Majestoszji wjele krócz dżakuju a s' dobom dżak praju sa pschecze, kotreż je zo mojej wožobje dostało. Woſpjetuju wobtwierdzenie mojeje naſsprawniſczeje poddanoscze.”

— Hdyž Němska a Ruská ruku sa Činu wupschesczerjetej, njecha Franzowska i prösdnej pschihladowatku býež. Tež wona chze kruch čineskeho tykanza schlapnýež a je teho dla činesku kupa Hainan wobbadžila. Tale kupa šo runje Franzowsam pschihodži, dokelž blisko jich rānsko-indiskeje kolonije leží.

Jendželska. W połnóżnej Indijskiej ku Jendżelczeno na wojnie se szézkarstwimi Afridijskimi do spolne porażenie poczęteli. Hiszczę niedawno Jendżelczeno dobyczeńskie powięcze do zwęta trubjachu, so je żo jendżelssi general Lockhart hjo do hrjedż afridijskiego kraja, do Lundiskotalu pshes kaiberski pshchekhód pshchedobyl. Sda pak żo, so je to jenoż wójnsza leścz byla, hdżż ku Afridijszy Jendżelczanow bjes wulkiego pszczecztwienia do kraja puszczałili. Afridijszy ku w najwjetšej bliskości Jendżelczanow, womi żo sadz skalon thowaja, a wot tam na jendżelssze wójsko wscheinie nadpadły czinja. Jendżelckiego generała Allana Hawwelocka ku woni sajeli a skoncowali. Jendżelczeno budżę wjeżeli, hdżż smęja afridijski kraj sażo sadz szebje. Ssu hjo tam wiele stow ludzi śhubili, a pschi zoſanju hiszczę wiacz wojaków pada, hacż prjędy w bitwach. W Jendżelskiej żo hniewni prascheju, sczto je na tychle porażkach wina. Główny roslasowar jendżelckiego wójnska je hjo pječza wotwołany, a główne roslasowarstwo je żo generalej Palmerej dorwierło. Horsche hacż wicę wójnskie njeruvięteli, je sacziszcę, kotreż wone na indijski lud, pod jendżelckim kniejsztwem stonazy, czinja. Hjo wobstejaza njespotkojnoscz budżę roseč, hdżż budżę Jendżelsta 150 milijonow hrivnow, hacż dotal ja wojnu w afridijskich horach wudatich, indijskemu ludzi, s njeoporadzeniom żnjow, hłodom a mórom domaphyanemu, napoloziczh chzycz. Indijski narodny kongres je hjo pszczeczivo temule motpohladzej protestował, dokelż ma schłodu, kotaż je żo s jendżelskej wopacżnej politiku pschi połnóżnych indijskich mjesach itala. Jendżelsta żama njeſcz.

Mies tym so jendżelste wojsko sbitę s' afrikińskich horow czeka, s' u Jendżelczanam nowe wobyczajnoścze w ich ranczo-afryknej kolonii nastale. Sudanszy, s' ktorzych tamniſche jendżelske wojsko s' wjetſcha wobsteji, s' u ho sbehyli a zwojich jendżelskich offizjerow satyli. Też kompanije, kotrež dyrbjachu ho pszechciwo sbezkarjam wjeſcz, s' u ho sapowjedźle, wojovacz, a s' u do powetra tſlale. Na to s' u sbezkarjo do twierdzyń czahnyli, hdez chzedźa ho dale bronicz. Wscho jendżelske mužstwo, kotrež je w kolonii, je ho pszechciwo nim do bronię sawołalo, hamo s' Indiskeje je ho tamniſche wojskſte mužstwo na pomoc sawołalo. Też na bliſkiej Zanzibarskiej kupyje ho pszechciwo Jendżelczanam mies tamniſchimi Arabifimi drožđi.

Riedžiawajzh ibežkom w Sudiskej a w rasičko-afriskej kolonii, že Žendželčenjo njepricheſtanajzh hotuja, žebi Sudaniku, i połodnia Egyptowskeje leżazu, podczęſzonycz. Tón krócz Žendželčenjo se byl-ničkim wójskom, džyli hdzi přied, píchezjivo Sudaniskim na wójnu poczahnu.

Ruska. Ruske knježerstwo je hižo wjele pschihodnych naprawow pschewjedlo, s kotrymž dyrbi šo wuwoženje ratačskich wupłodow do wukraja polžić. A wospěčhenju wuwoženja mufi do wukraja je knježerstwo płacząsnih ſa woženje mufi do wukraja wo 20 prozentow, a ſa žito, kotrež šo w jentym ruskim móřskim pſchistawje mjele, wo 15 prozentow i nowa ponizilo.

Ruskowšla. Koreaski król, kótryž, tak dolho hacž bě China mózna, pod chineskím nadchniejsťwom stejsečhe, je šo do zyla Ruskej poddal. Do wýchech wýchich wýchich koreaskich statných ſaſtojnſtow ſu ſo Ruzay poſtaſili, tež zde wójſto je ſo pod ruskich offižerow ſtaſilo. Na poſledk je ſo tež jedyn Ruz, Alexejew, ſa koreaskeho złowneho direktora pomjenował. Tole wěſtno hacž dotal ſendželčan Brown ſaſtawac̄he. Tón je ſo ſapowjedžil, dobro-wolne ſwoje ſaſtojnſtvo Alexejewej pſchepodač. Hdyž Alexejew ſwoju ſlužbu naſtupi, ſo Brown ſarjeňn, jemu ſluč ſ přenjezneemu kaſchejzej finanzejnego ministerſtwa wudac̄; duž ſu kaſečz dyhbjeli ſ mozu wotewrież dac̄. Brownowý ſlužbny čaž wſchaſt hakle ſa tři lěta wotběhnje. So by ſo jemu jeho prawo, ſ wožebithm wu-ćzinjenjom ſaruezene, njeſchirtröſchiło, je jendželske knježerſtvo ſydom wójnskich lóddzow pſched Koreaske pſchimotſke město Čimulpo

później. Sendżelskich kanonów ho nastrójivšchi je Koreaski kral do teho swolu, so ma Sendželčan Brown hromadže s Ružom Alexejewom finanznym kontrolu wjeszcz.

Sserbijs. Bywšči ſerbſki kral Milan je njedawno do Wuherſkeje na ſublo hrabje Zichya pschijel, po ſdacžu na hońtu, wo- prawdže pał po powojeczji franzowſkich kniežęſtwowych nowinom „Temps“ teho dla, fo by s awstrijskim kniežęſtwom wěste wujednajmo tym čzinil, ſchtó mělo ſo ſtać, fo by Sserbijs na pschezo awstrijskej ſamožnoſći podczęſenjena byla. Kož ſo ſda, je Awstrijska Milanowe poſtieženje ſacžiſla. Milan je drje ſo hiſtore do Belgrada wróćił, tola hnydom je bylo ſkylſtecz, fo je Sserbijs wotjedże. Čaſh, w kotrymž ſebi Milan wotměnja, pał wot Rusſeje, pał wot Awstrijskeje ſa to ſaplačiſz dawaſche, fo by jimaj pschipomožny był, ſo nadkniežstwa nad Sserbiju ſmožowacž, je ſkónčzne nimo. Awstrijska a Ruska ſtej mjes ſobu wucžinilej, fo ſo pschichodnje do ſnuteſtownych naležnoſćow ſerbſkeje politifi měſtecz ſochzetej.

Komisharezh.

Haj, hdyż ma čzi cžlowjek sbože na ſwęcże!

W prením lècze þwojeho živjenja mòžeshe ho w rjanej khegi do þyteje wole navorac, a hisczeze druzh wobydlerjo bëchu pak, dokelž mëjachu jeho lubo abo dokelž bëchu k temu druheje winy dla nujowani, jara spokojom a wjezeli nad jeho schtrečenjom.

W dżehżathym léeże bę hordy schuler na gymnasiju a rężesche hijo lačzonisti, ale kak! Wo tym radšcho mijelczimy! W dwazjnym léeże wopjtorowaſche abo lepje niewopjtorowaſche hijo universitu.

S třízvým létem bě nahladný řastojník v malém městecku, bě kníjes komížar. Tehdom torbachu ho wo njeho wschitz nanojo, tříz mějachu wudajomne džowki, a rětachu jemu w žwojej řaſlepjenej pschimivžnoſčí ſamo „kníjes i komížar“.

W pječatjizjnym leže dobu muli lož a podwojoi tak swoje
hijo prijed wulke samóženje na zylo jednoro waschnie.

Se kwojim schyryzhym letom zo wozeni, czaza dołęz, jeli zo by derje woteschlo, a i najmiejenscha kusf pośdze, hdz by to słe wypadnelyo, taż by won ham to prajil.

Haj, schtôz ma ſbož na ſwecze!
Duž ſe žentwu bě derje pobyl. Teho žona mijenujy běſche, kaž to w starej ſerbſtej pěžni rěka: cjeſtina, leſtina, ſchitowana, pěkna, bohabojaſna, něchtco píches pječadwažyči lět, a lubowaſche ſwojeho muža hacž nanajžwerniſcho, kothž bě ſterje tolſth hacž dolhi. Duž wožiwi starý mloženz zyſle, koži ſwoje ſaſtojnſtrovo a běſche jeno jako doſhodník abo rentjer ſa ſwoju mandželsku žiw.

Se ſwojeho předysčeho ſaſtojnſtwa wobkhowa jeno ſamón titul, wotrijekny ſo wſcheho towarſchiſtwa a běſche njerodželny pschewodník ſwojeje mandželskeje. Tak trajeſte to lěta dolho tak rjenje, kaž prěnje dny po ſvaſtu, a jeli ſo mějſte ſbožowny mandželski ſchto wobžarowacž, bě to ta wěž, ſo bě ſo pschepoſdže woženil. Mandželſtvo wosta bjes džecži.

Jemu bě to zlyše všeho jente; jemu sváčkhe ſo, fo je njemóžne, ſwoju luboſez hisčeže dželicž mjes mandželſej a džeſezom.

„A jej? No, žónske wostanu pſchezo džeczi a dyrhja ſwoju popku mæcz. Po létach drje dželeschtaj ſo „njerosdželnaj“ tež druhdy.

Wona bywasche tolšča, pomalscha a njemόžesche wjazh wjetshich wuletow do rjaneje wokolinj činicž. Žemu pak sažo běchu lěkarjo prawje mnoho pohibowanja pschitafali. Duž wostawasche wona doma abo w sahrodže, a won schmataše ho žam po lufach a lěžach abo pschi wulkonej rěžy, po kotrejjž parne lódze jědžachu.

Schto mohlo byt po tajkim bôle ſamo wot byt roshymjecz, byzli byt knijeni komisarowia družby někotre ſuſodžiny na čaj pſchepróby a byt ſi nimi wo najnowszych měſchczanskich podawłach rosmolnjeſe abo tež wo domijszych wobstejenjach powiedaſche, wo kotrejch byt ſi mužſtini na žane waſchnie ręczecz njeſehodži? Pomyſleſe ſebi jeno na rjanu draftu a pſchenje!

A řícto mohlo nětkole sňadnijším řezechovacž, dyžli jo kníjes komišar dyž a dyž sa měřaz svučženu kocřmu se ſvobodných lét ſažo wophtowasche? Tež tu ma ſo neſchtožkuli rěčecž, říctož žónsku tola ſajimowacž njemžxe. Pomýſlczé ſebi jeno na politiku a ſtatne naležnoſče! Tak bě woběmaj pomhane a wobaj lubo-waſhtaj ſo pſchi tym tola nežnje. Tu ſefchadža cžemna mrvežel na hewač pſchezo jaſňnym njebju ſejtu mandželſtwa, a to bě pož, zpyle wſchědný pudel.

Komížat bě řečeno jemu v korečném povídání. Buczowazh džiwadlowny hrájer bě v kwojce pjenježnej nufy kwojeho čorného pudla pshedaval, a se wžchelakimi wumijelskimi kuskami, kotrež mudre swérjo

bježadnikam pokasowasche, bě ſebi komiſarowu wutrobu dobylo. Taſkeho wjehelého pschewodnika bě ſebi wón hižo dawno pſchal na ſwojich ſhamotnych wutkobach. Dokelž knies komiſar jara nie-witowasche a njebe ſluph, bě kúp bórsh hotowa. Ženož jedyn ſchpat zyla węz mějeſche: knieni komiſarowa njemóžeſche pſh wutkac̄. Komiſar bě teho dla jara wjehely, ſo bě korečmarat ſwólniwy, pſha na ſhwili ſdžerjež a wothladacz. Žeſli pož junu korečmariejer ſo pſchiwuc̄z, potom by ſnadna węz byla, twjerdu knieni komiſarowu pſchekwac̄z a jeje wutrobu ſ pſchekhwatanjom ſe wſchelatimi wumjelskimi kufkami dobycz, tak měnjačhu druh hōſejo ſa ſhamžnym blidom. Tak iſhikowanemu pſhje neje džē možno hramic̄.

To ſo roſhmi, ſo bě nětkole w bližchim čaſku knies komiſar jara často ſ domu, dokelž dyrbjeſche pſha na ſebje pſchiwuc̄z. Džen jako džen khodžesche po ſwojeho pudla a wodžesche jeho na powojahu po dole horje a dele. Kóždy wjehor hodžesche do korečmy, ſo by ſebi dorveru pſha dobył. Sſwoju mandželsku ptyaſche pak ſ ſej, pak ſ tamnej wurečzu ſmérwac̄z.

Sſončenje bě pož na ſwojeho předyscheho kniesa ſabyl a Jan pſchiwjedze jeho ſwoje ſanje ſtobjedu. To bě wopravdze hnijazg napohlad, tak pož ſwoje nauuknjene kufki wutkifinje a derje wuwjedze. Komiſar wotewri ſdžebnje durje jéđneje iſtvy a Karo kročesche po knieſku na ſadnymaj nohomaj nutš a pſchinjeſe ſwojej knieni wulku poſiočzanu poſrjanzonu wutrobu na četvjetnym banče. Kamjen budžiſche ſo mož rosmjehičz a wbohemu komiſarej ſtejachu kufky we wocžomaj.

Ale ſchtóž ſo njeđa ſmjehečičz, to bě ſana. Žu mjerſaſche, ſo bě tak doſho wopacžnje tutala a — na poſledku njebe ſo tola ſiebal; wutroba jeje mandželskeho bě tola dželenia w luboſci ſ njej a — někojkemu pſhj.

"Po tafim tole je bylo", rjekny wona hōřy, na pſha nje-džiwajo, "tole běſche, ſchtóž je muža tak doſho wote minje ſdalo-wało! Pož, žadlawy pož, tón je jemu lubſchi, dyžli jeho žona!"

"Ale . . . ale . . ." chyžesche ju komiſar ſmérwac̄z, "njebudž tak ſla, ſana! Chyžch džē tebi jeno wjehore pſchihotowac̄z?"

"Měi wjehore pſchihotowac̄z? ſ pſhom? Ty tola wěſh, ſo žaneho pſha widžec̄z njemóžu, a tak haſke tajkehole wohidneho trundlaka . . . Dži mi ſ wocžow, pſhyc̄zko!"

Pož wuhibny ſo hrožazej ruzy a kydže ſo ſe ſwojeho poſiočzanej poſrjanzowej wutrobu do kuečika wó iſtvoje. Wona jéđeſchtaj, ani ſlowa njeprajo. Hdyž pak bě knies komiſar kufki mjaſha pravje hľuboko do juſhki womacžal, ſo by ju potom pſhj podal, tu ſtaný mandželska, taž tajke ſle njeđobre, a ſawola:

"To ſeka, Jano, tole je mi nětkole tola pſchewjele. Pſhj a ludžo hromadže nječluſeja! Moje dla ſdžerž ſebi to wohidne ſwěrjo — hdyž maſh jo bôle lubo, dyžli nje; tola jěſc̄ ſ namaj nježmě, ale wonka w kuchini. To je moje poſlednie ſlowo!"

Jan kſhipjesche ſe ſubami a mjelečesche, dokelž mějeſche něſhto druhé na myžlach.

Po pſchihotowac̄zim ſpanju džesche ſe ſwojeho žonu dele do ſahrody. "Šana", rjekny wón, "budž nětkole ſaſo dobra a hladaj jeno, ſchtó mój Karo wſhó móže! Pój, Karo, hóp!"

Karo ſtoči daloko pſches wutkifinenu ruku do kvečkoveje hradi.

S tym bě wſchitko ſaſo roſkidaňe. Šana wotwobroc̄z ſo wot Jana a wot pſha, wſcha njemdra a hnečwna, a rjekny, ſo ſi tym hlyphym ſtočezom, kotrež ničo dale njemóže, thiba ju jeno mjerſac̄z, ničo čjinc̄z meč̄ njecha.

"S zyla pak", pſchiftaji wona, ſi nohomaj teptaj, "ſi zyla, jeli ſo hým tebi hſchče něſhto hóbd, dyrbí mi tón čjorný njeplech ſ domu. To módeſch ſebi nětkole pſcheklaſč, ſano!"

Wona wotendže do domu a njewobroc̄z ſo wjazh. Jan hladasche, wſhón pſchekwac̄z, ſa njej a tež pož.

Potom džeschtaj wopuſhčenaj ſo pſchekhodžowac̄z, a pož bě bórsh ſaſo dobro wjehely a wukonjowasche ſwoje wumjelske kufki. Jan wobkedybowasche čjinenje ſwojeho pſha, a kóždy jeho poſhib wobkručesche w nim to wotmyſlenje, ſo ſo tón kročz njepodd, a to na žone waſchnje.

"Doniž mam ja hſchče ſchtó roſkowac̄z", praji ſwojeh mandželskej ſa wjeherju, "tak doſho wotstanje pož w domje!"

Na to njerězefſtaj ničo wjazh, ale tróžlaſchtaj čjim bôle, doniž jeju ſpar njewumoži.

Hdyž naſajtra rano komiſar ſ domu džesche, ſta ſo to preni ras bjes ſmuženeho poſtrowa. Byle dopołdnje ſo pſchekhodžowasche a džesche ſ ſwojemu wobhdenju haſke potom, hdyž ſwón dwanatu hodžinu čjepjeſche.

(Sſončenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

S Budýſhina. Pſched jutrami ſebi někotryžkuli nan hlowu ſama, dokelž njevě, ſchtó by ſwojemu ſynej wutkac̄ dal. Mjes rjemjeſlnikami a wucženymi wulſe pſchepjelnjenje knieži. Duž je ezežko, ſo roſhudžic̄z. Ženož jene powolanje hſchče pod pſchepjelnjenjom njecžerpi, to je wucžefſtwo. Woſebje pak w ſſerbach wucžerjo njeđohahaja. Duž dyrbjeli starſchi, derje wobdarjenych hózow ſebi pſcherybzlic̄z haež by ho hodžilo, jich ſa wucžerſke po-wolanje poſtajic̄z. Pſchewjele pjenies ſ temu trieba njeje, tola ſa to čjim wjazh dobreho pſchihotowanja ſa pſchijimanske pruhowanje. Pſchi nětčiſhých wobſtejnosczech wſejzna ſchulu ſ temu ſedma dožna. Hóz, kofiz hzedža ſo wucžerſkemu powolanju pſchivobroc̄z, dyrbja naſprydy lěto abo dwě lěže realnu abo ſeminarsku ſchulu wopytac̄z. Do poſledniſcheje ſo džecži jenož 24. a 25. januara wot 10—12 hodžin w Budýſkim ſtajnoſtatſkim ſeminare pſchijimaju. Pſchi pſchipowjedzenju maja ſo džecži parſchonszy pſchedſtaſtac̄z a hſchčeñſke wopifmo a wopifmo wo jétraſhczépjenju, a tajz, kofiz hzedža do praparandy ſaſtupic̄z, hſchčeñſke wopifmo, wopifmo wo wopjetnym jétraſhczépjenju a zemjurowe ſužti ſobu pſchijesč. — Pſchipowjedzenje tych, kofiz hzedža ſo ſ wopytanju ſeminara ſa-molwieč, ſo do 27. januara pſchijima.

— Pſchipowjedzenja wužomzow tudomneho gymnaſija ſo 12. a 14. januara wot 11 hac̄ do 1 hodžiny pſchijimaju. Pſchi pſchijipowjedzenju ma ſo poſlednie ſchulske wopifmo pſchepodač.

— Młodži ludžo, wojeſkej klužbje powinowac̄z, kofiz ſu ſo w lěže 1878 narodžili, dale cži ſe starſich lětnikow, wo kofrychž klužbnej powinowatoſceji ſo hſchče roſhudžilo njeje, a ſkončenje rekrueža, kofiz hac̄ do 1. februara t. I. žadny wukas ſ wojeſkej klužbje doſtali njeſzu, maja ſo na wſach pola gmejnskeho pſchedſtejicžerja a w městach pola polizije wot 15. januara hac̄ do 1. februara 1898 ſamolwic̄z. Sa wojeſtſtu powinowatych młodych ludži, kofiz ſu trajne prjedzkaſ, dyrbja jich starſchi, formindži abo jich wužbni miſchtrojo abo hoſpodarjo pſchipowjedzenje wobstarac̄z. Šchtóž ſamolwjenje ſakomži, ſo ſ 30 hrivnami pjenježneho khostanja abo ſ arrestom hac̄ do 3 dnjow khosta.

— Formindži, pod Budýſkim hamtskym ſudniſtwu ſtejazy, ſo na to ſdžebliwi cžinja, ſo maja lětnu roſprawu wo džecžoch, jim porucženych, hac̄ do 31. januara t. I. hamtskemu ſudniſtwu pſchepodač.

— W měžazu dezembrje ſu ſo žiwnoſceř ſan Ernst Kſchijan we Wichowach, žiwnoſceř ſ. A. Reining we Wuježku pola Bukez a žiwnoſceř Petr Kubiza w Koſklowje jako wjekni ſudniſh a lězny dohladovař ſan Bohuwer Fischer we Wuježtu jako ſudniſki láwnik do powinoſce wſali.

— W Budýſkej Michalskej woſhadže je ſo w lěže 1897 narodžilo 233 džecži, 116 hózow a 117 hózow. Pſchipowjedaļo je ſo 89 dwójkow, ſi kofrychž je ſo tu 75 ſwerovalo. Spowjednych hoſczi bě 10,584, 4067 mužſkich a 6517 žónſkich, 7999 ſſerbów a 2585 Němow. Mjes nimi bě 125 konfirmandow, 223 doma woprajenym a 90 ſ wokřeſneho wutstava. Wumrjelo je 171 wožobow a to 97 mužſkeho a 74 žónſkeho rodu. Mjes nimi bě 8 wožobow 80-hac̄ 90-lětých a jena wožoba w 93. lěže žiwenja. ſ zyrkwin-ſkimi kollektami je ſo nawdawalo 1425 hrivnow.

— W tudomnej katholſkej woſhadže Ráſecheje ſubeje ſeníjenje ſ zyrfowju w Lubiju a kapalu w Hajnizach bu w minjenym, ſ Božej pomožu dokonjanym lěče hſchčeñſkym 174 džecži, a to 86 hóležatkow a 88 hóležatkov. — Wěrownajow bě jenož 28, ſ nich w Lubiju 8 a ſ Hajniz 5. Mjes wěrownymi běſeje 9 mějhaných porow, pôdla teho 10 pſchipowjedzanow. — Wohrjebaných bu wſhó hromadže 92 wožobow (13 wjazh hac̄ loni), 53 mužſkeho a 39 žónſkeho ſplaha, a to na Miſlavském 74 (loni 14 mjenje), w Miſlavonu 18 (loni 1 wjazh).

— Šebei ſ lohlej prózu pjenjeſh wobstarac̄z, na to ſo 20-lětna ſlužobna džonka Kóckeritz ſ Porchowa pola Biskopiz wubjernje wutſteji. Wona je ſo ſ nowemu lětu dwójz w Bórk, dwójz w Horniej Šenje a dwójz w Budýſchitje do ſlužby pſchistajila a ſebi koždy kročz 3 hrivny ſawdawka dac̄ dala. Hdyž byl ſo wſhé hóz tak ſwólniwe pola kublerow na wſach pſchistajala, potom by hýdom žónſka čzlebž dožahała. Kóckeritz horliwoſceř ſ pſchistajenju pak pola polizije prawe dorouſumjenje njenamata; pſchetož ju jako jebarku ſaſlapachu. Tak ſo ſlužobnym džonkam dže, kotrež ſo rad pſchistajela.

— (Wuhlaď na pſchihodne wjedro.) Faſb ſa čjazh wot 5. hac̄ do 15. wulſeho róžka ſuže ſymne wjedro a mało ſhěha wěſhčeři. 16. wulſeho róžka ſyma wotmjaſnje, a hac̄ do 22. januara

descherzkoje wjedro knježi. 22. januara budže kritiski džen 1. rjadowne je školnzymy faczniežom. Wot 23. hacž do 26. jan. deichze do hněha pschendu. Wot 27. hacž do 31. januara budže knuke a mile wjedro, hněh jenož tu a tam pónudže.

S Borka. Na město f. wucžerja Hajnka, kotryž je ho sa zyrkwinſteho wucžerja do Hucžiny pschedbydil, je f. wucžer Petrik f. Hucžiny f. nam pschischoł. Hucžinjanska schula směje na dalschi čas jenož jeneho wucžerja.

S Buděstez. W naszej wojadžje je ho w lécze 1897 narodžilo 176 džecži, to je 33 mjenje hacž lěto předy, 40 wjazy hacž psched 25 lětami, a 97 wjazy hacž psched 50 lětami. Njemandželskich džecži běše 14, to je 25 mjenje. Semrjeło je 104, to je 18 wjazy hacž lěto předy, 14 wjazy hacž psched 25 lětami, a 18 wjazy hacž psched 25 lětami. Werovalo je ho 52 mandželskich porow, to je 10 wjazy hacž lěto předy, 6 wjazy hacž psched 25 lětami, a 30 wjazy hacž psched 50 lětami. Bože ſwiate wotkaſanje je wuživalo 6119, mjenujž 4183 Sserbow, to je 119 wjazy hacž lěto předy, a 1936 Němzow, to je 152 mjenje. Domach su ſwiate wotkaſanje wuživali 108, to je 19 wjazy hacž lěto předy, a 41 wjazy hacž psched 25 lětami běše 5217 spowiednych, a psched 50 lětami 5109.

S Czornym Nošliz. Kaž ho ſda, su ſčkůrž do předka wjedžale, jo ſmějemy lěžha miú ſhnu. Někotre ſ nich su ſebi teho dla pučzowanje do daločeho połodniſcheho kraja ſalutowale, a su w Sserbach psches ſhmu wostaſe. Do noweho lěta tſi abo ſchtyri ſchťorž na lžužy psched naſchej wžu ſlētijo ſebi zyrobu pýtachu. Wbohim ſifolafam píčejeſmy, ſo bychu ſo psches lóvých wulſki róžk a ſymny mały róžk ſbozownje hacž do miłeho nalečza ſe ſiwenjeniom pscheprale. — Tež w druhich ſtronach ſo ptaki ſ netčiſchim miłym wjedrom w ſwojich dotalnych ſwucžbach ſamyła. Tat na pschitlaſ we ſupoji několej ſeua czorno-lopufchata ſroka wſchědnje ſ hole haložki do jeneho stareho ſorba ſběra, kaž ſo by ſebi hněſdo twaricž chyla.

S Myjchez. Naſch dotalny wucžer, f. Mudra, je ho wot 1. maleho róžka ſa wucžerja do Woržyna powołał. Kaž ſhoniym, poſczele ſo na jeho město dotalny Wulkowjelskowſki druh wucžer, f. Maſendorf, f. nam. Wielkowſte město pak wotkaſanje dla njedostatka wucžerjom po zylej ſakſkej na dalsche niewobžadžene. Teho dla, herbzy ſtarſchi, poſczele ſe w ſwojich hólzow na ſeminar w Budyschinje a ſamolwěze jich tež hnydom jako Sserbow.

S Wulkeje Dubrawy. Prěni džen hodow je ho w naſchej wžy lěžha džebath tróz w Nowafez hosczenzu Boža nōz po ſrijadowanju komiteja, ſa tónle ſaměr ſaloženeho, najprjedy w němſkej a potom w herbſkej rēči ſwječila. Po wispěwanju thérliſcha „Kak powitam ja tebie“ jedyn ſ komitejowych ſobuſtaſow wophtarjow, koſiž běchu ſo ſ wulkej licžbu ſechli, wutrobnje powita a pschi tym tež na ſaložerjom Božeje nožy w Wulkej Dubrawje ſ džakom ſpominacze. Na to ſo dellamazije ſe ſpěwami wotměnachu, kotrež ſchulſte džecži, knježin a mužojo ſ Wulkeje Dubrawy a Margareczineje hety pschednoſchachu. Po ſkončenju Božeje nožy ſo 72 ſchulſkim džecžom a 6 ſyrotam dary wobradžichu. Kaſta radoſez ſo pschi tym ſ wobliczow džecži hlyſhceſchę. Wjeſelcze ſo ſ tymi, koſiž ſo wjeſela.

S Gliny. Kuchtarka na tudomnym knježim dworje je wot noweho lěta dolhe ſpanje měla. Wona je ſa ſobu 48 hodžin ſpała. Pschiwolany lětā ſpóna, ſo wona na ſproſtnenje czerpi. Dokelž ſo boja, ſo ſo khorosz wroczi, ſu kuchtarku ſ jejnymaj ſtarſchimaj do wothladanja dali.

S Grodziszczeja. Naſhemu dotalnemu druhemu wucžerji, f. Genertej, je ho wot noweho lěta ſchulſke město w Nowej Wžy nad Sprewju porucžilo. Na jeho město je po nowym lécze f. wucžer Kruschwiza ſ Kotez f. nam pschischoł. Kotecžanská ſchulu pak ſměje f. kantor Gräfa ſam ſastaracž.

S Bacžona. Tu je ſo nowa nalutowańja a wupožčeńja ſaložila a ſo hido do towarzhoweho ſapiža ſudniſzy ſapižala. Do jeneho pschedbydſta ſluſcheja kubler Miklavſki Delant-Bacžonſki jako pschedbyda, ratař Michał Rjencz-Czornečanſki jako naſtemny pschedbyda, krawski miſcht ſakub Merežink-Bacžonſki, živnoſejer Handrij Handrik a hofſenžař ſakub Smola.

S Noweje Wžy nad Sprewju. Naſch nowy wucžer, knjeſ Löhner, hacž dotal ſ wucžerjom w Grodziszczeju, je pjat do noweho lěta popoldnju do noweho městna ſwojeho ſaſtojneſteho ſlutkowanja pschicžahný. ſchulſte džecži, pod naſjedowanjom knjeſ ſchulſteho pschedſtejčerja Lukascha běchu jemu ſe ſchulſkimi khorhojemi hacž f. Kiblicžanskim mjesam napscheczo čahnyli. Tam knjeſ

ſchulſki pschedſtejčer ſar knjeſa Löhnera powita, hdyž běchu džecži wispěwali: „Nětk mam ſažo wucžerja, čže, Božo, thwalimy“ atd. Powitanu ſo w herbſkej rēči ſa pscheczelne powitanje džatowasche. Psched Kiblizu běchu ſo ſ ejeſcži noweho knjeſa wucžerja czechne wrota natvarile a nutſkohd, thěža a ſchulſka a bydleniſka ſtwa Nowowjeſnianske ſchule běchu ſ pletwami a wěžami ſwjetdžený wupyschene. Hdyž běchu džecži psched ſchulu thérliſch „Budž thwalba Bohu ſamemu“ wispěwale, ſo knjeſ Löhner hifchže ras na džecži a ſhromadženych w němſkej rēči wobroči, ſo wutrobnje džakujo ſa nim měrh pscheczelne a luboſežive pschijecze.

S Wojerez. Drjewo ſ kraloviske hole budže ſo ſchtwórtk 13. januara, 3. februara, 24. februara, 10. měrza a 24. měrza kóždy tróz dopoldnja wot 10 hodžin w hosczenzu „ſloje hweſdy“ we Wojerezach na pschedadžowanje pschedawacž.

— ſ přením januarem 1898 ſu ſo ſa Wojerowſke dworniſchę tunje wutwacze ſlaczijn ſa woženje žita, kuchyňow, ſtipka, rěpoveho ſymjenja, ſlodziſh ſa druhu ſtěnu pízu we wosowych ankladach po 10,000 kilogramach do ſchwajzartſkych, franzowſkych a awstriſkych pschelhódnych ſaſtanishezow ſawjedle. Poniženje něhdže 50 prozentow wucžen.

S Czorneho Nošliz. Naſch knjeſ ſarař Wendt je ſo ſa woſtrjeſneho ſchulſteho inspektora wicezorneje položy Wojerowſkeho woſtrjeſa pomjenoval. ſchuli w Ptaczeſzech a Czornym Nošlizu ſtej ſo ſ tutemn woſtrjeſe ſchiphokafalej.

S Lubuſha. Schyrlilem ſynek tudomneho thěžkarja ſcheczijana ſraka tele dny do hlabotefejſtudne padže. Na ſpože džecžo hnydom hifchže ſiwe ſ wody wucžezechu. Rjech je tónle podawſ ſ po wucženjom, ſo maja ſo ſtudnje psched malymi džecžimi derje woſtarowacž.

S Šlepeho. Hacž runje ſu tu wondano jeneho paducha ſaſlapali a poliziji pschedpodali, njeje tola hifchže rubježne pažmo naſche ſtrony wopuſtežilo. Pschezo jažo pak tu, pak tam ſo ſ možu abo ſ leſežu nûts dobywaju a framjež a rubjež pýtaj. Tak ſu ſandžen tydžen w nožy wot ſchtwórtka na pjat telegrafowarju na tudomnym ſeleſniſkim ſaſtanishezou na ležne waſchnje wurubili. Do telegrafowarju w nožy zuſh člōwiek pschijſchedſki praji, ſo je pschespucž, psches ſoliſe wjedžaz, pschi boſku ſolijow ſaraczeny, tak ſo tam nichtb píčeincž njembže. Saſtojnifk, kotryž pschipadnje ſam w telegrafowarju pschedbymaſche, ſebi na niež ſle njemyſlo, ſa zuſym džecže, ſo by ſaraczenje wotſtronil. Wopravodze bě tam pječ ſeleſniſkych tolſtých dubowych tramow psches pucž poſoženych. Zufh ſaſtojnikej tramy wotnjeſz pomhaſche, a ſo, hdyž bě ſo tole dželo dokonjal, wotſali. Saſtojnifk ſo ſažo do telegrafowarju wróci, tola ſak ſo naſtróži, hdyž do jſtvy ſtuviwſchi, wſho pscheryte, a preki a podla ſmjetane namaka. ſso roſhlaſdujo ſo wón dohlaſda, ſo běchu ſo tſi dybſacze ſčažnikli bjes bleda ſhubile. Se ſbožom jenož bě, ſo rubježniſh njebečhu pjenježny kaſtež, w kotrymž ſo 1500 hrivnow thwalba, ſobu wſali. Do njeho běchu drje ſo ſe w ſchě možu dali, tola dokež je pschischrubowaný, běchu wſchě napinanja, jón wottorhycž, podarmo bylo. Zufeho ſumpanojo, běchu, čaž, w kotrymž bě ſaſtojnifk hromadze ſ jich towařſhom tramy wotnjeſz, wuzli, a telegrafowarju wurubili. Tež na druhich ſeleſniſkych ſtaſijach, kaž na pschitlaſ w Czistej, w Koſku a na Vělowodžansko-Varſažanskej ſeleſniſy ſu ſo nûts lamali. W Czistej ſu 50 hrivnow pjenies a tojſtco twory framli. Hacž dotal hifchže žaneho ſ paduchov njeſju ſaſlapili. — Prózowanjem žandarmerije je ſo ſkončenje ſchlaſcežilo, bratrow Nakonow w Dubinje jako paduchov wuzledžicž. W jeju wobhdenju ſyly ſklaſ naſramjených wězow, joko čažnikli, draſtu, čzrije atd. namakachu.

S Lipſta. Cuziſle prědatske towarſtwo ſwječeſche 10. dezembra 50 lětny jubilej pschedbydſta ſwojeho dohlaſdowaria knjeſa profežora, tajneho zyrkwinſteho radžicžela Fríki. Pschi tutej ſklaſnoſeži pschedpoda ſo jemu ſwjetdžený ſtwa ſe wſchelakimi dželami něhduſich ſobuſtaſow. Mjes nimi je tež jedyn ſherbſt-němſki naſtaſk wot prěni ſherbſtym fatechimije ſ pýra noſcheho ſraka a wótcžinza knjeſa ſararja ſakuba. Pschi ſwjetdžený ſtomerž ſpominacze knjeſ profežor Fríka jara pschedjeſliniwe na naſch ſherbſti naſtak, ſo ma ſo jemu Boža ſklowo w mačeřenej rēči poſkiczeč. Hido loni rēčesche wón pschi podobnej ſklaſnoſeži jara čeſečaze ſlowa w Sserbach, thwalba ſe jich pobožnoſež a ſhéreru, ſpomni na to, ſo je wón něhdž ſ pomožu ſwojeho pschedjeſela mlodoſeže, ſherbſteho kaplana Herrmann — je drje to naſch netčiſchi wžholožeſčený knjeſ kanonikus we Wotrowje? — we wójnje 1866 ſo w Awſtriji ſ čeſkimi wobhdenjemi rēčeež mohł.

S Lipſla. „Sserbiſle blido“, ſetka ſa wſchitkich Lipſczaſtſich Sſerbow, wotměwaſche tež ſańdžene lěto porjednje kózdu wutoru wjecžor ſtwoje pořeđenja w „Dóbrinym dworze“ pſchi Blížy. Sſerbiſka kmečka, ſerbſke mutořoby, ſerbſka ſabawka běchu tam loni ſaňo, kaž prjedy. Nasch wýžkoczeſčených wótežin ſnej ſarać. Dučman czitaſche nam čaſčiſiho ſtwoje kraſne poetiſſe džela, ſi kotrež hmy jene, „Zlote hrody“, naſladowali a do cziszczeža dali. Naschim czeſčenym cžitarjam chzemý pſcheradžiž, ſo ma pilny ſpišaczel hiſtceže wjazy hrow w rukopisu hotových, mjes nimi tež ſwiedženſtu hru ſa pſchichodnu ſchadžowanu ſerbſke ſtudowazeje młodžin. Sa Macziežny dom je ſo dale ſkladowalo, mamh ſaňo 100 hritonow nimale nahromadžených. Dofelž běſche loni w Lipſku wulka wuſtajenža, mějachmy tež ſkladnoſcz, husto lubych hoſeži ſi Lužiž w naſchej, ſrjedžiſnje powitacz. Běchu to ll. dr. Rjencž, dr. Mučka, ſarār Žur ſi Radworja, naſch njeſapomnity njebo ſarār dr. Smiši a druh. Stajnje woſtanu nam wone kraſne hodžinki we wopomnježu, kotrež je naſch wulki wótežin Žmiši i nami ſa „ſerbſkim blidom“ pſchebyval — kajka pſcheczelniwoſcz, kajka luboſcz! A hdyž nětko, krótki čaž do hōd, ſrudnu powjelcž doſtačhym wo jeho nahej ſmjerči, dha bělmy naſtróženi — wſtbitz, požwjeſčiſhmy jemu lawrjenzowu wěnz ſe ſerbſkimi barbam, a wjecžor do jeho ſhowerania ſhromadžiſhmy ſo ſaňo ſa „ſerbſkim blidom“; ſnej ſarār Dučman ſpomi ſi krótkimi ſlowami na wulke, wěčne ſaſlužby naſcheho Žmišicha wo ſerbſki narod, na jeho nadobných woporniných charakter, na jeho ſwérku a luboſcz, a napominasche wſchitkich pſchitomných, ſo bychu Žmišchowym idealam ſherni woſtali a jeho pſchiklad ſežehowali. Šrudny bě ſa „ſerbſke blido“ w Lipſku wuſtob ſańdženeho lěta, ſbožo ſerbſkeho luda je tež naſche ſaňo, jeho horjo je naſche horjo. Njech tež w tutym lečeže „ſerbſke blido“ dale lečeže a ſtukuje, njech tola tu kózdy, tiž do Lipſka pſchirindže, naš wophta. Wón budže nam lubje witany, jako hōſcz ſi domiſny. **Sſerbia w Lipſczaſtej wuſtajenžy.** So je w Lipſku wuſtajenža byla, to ſhano wſchitzy Sſerbia wjedža. Hdyž tam ſhami byli njeſku, dha ſu pař wěſeže ſkladnoſcz měli, wuſtajenžnu kraſnu loteriju ſeňacž, w kotrež jenož kózdy pjatý lóž dobuđeſche, kotrež zlyh ſakſki kraj ſi ložami powodzeſche. Ale ſo ſo tež Sſerbia na wuſtajenžy aktivnje wobdželiču, ujeje drje wſchitkим ſnate. Pſchede wſchém běſche ſhobuſtam mytowanského žudniſtwa Sſerb, druhí Sſerb, naſch krajan dr. med. Dučman w Budyschinje, doſta medaillu ſa wuſtajene fotografije khorosježow, a dale — najrijeſiſche pſchirindže na požled — běchu tam „rědne ſerſke žowęža“ ſi Blótow, tiž na hlownym hacze wuſtajenžu zuſyħ po čožlme wokoło wožachu, tute ſkoržachu pař jara na hubjenu mſdu a ſnadne dohody dla hubjeneho deſtežojeteho wjedra.

Serbske towarzstwo „Sorabija“ w Lipsku mějesche loni 10 žobustawow, kiz ho kózdu žobotu popoldnju wot $\frac{1}{2}/2 - \frac{1}{2}/3$ w universitce i shromadnemu dželu schadžuju. Towarzystwowy staršchi je tón čaš stud. theol. Wicžas. Rajiwjescha fedžbosć ſlogi ho hač do hód na ſerbski ſtufožlow. Po dr. Mufowej ręczniqy studowachmy psichemjenja staroſłowjanskich ſyntow w našej ſerbskej rěči, a w někotrych hodžinach serbske sufify. Druždy mějesche ho nětažki pschednosć se ſerbskeje literatury abo se stanovišow. Pschedomjet dalskich hodžin budže serbske słowjeso. S našeje literatury žm̄y čitali Dučmanowý Wodžan a Radužberbowu Wobradženku. Našcha knihownja dosta wſchelake wjetſche dary wot knijesa fararja Štykora w Šmilnej, knijesa dr. Šmiščha a Macžižy Šserbſfeje. Žim wſchitkim horži džak!

Přílopk.

* (Lóž safskeje kraloweje.) Mjes tyžozami dobyczenych ložow lotterije Lipsčanskeje wustajených, kotrež žu ſo firmje „Meyers Möbeltransportgeschäft, Leipzig, Parkstraße 11“ ſe východnich stron žwēta pschopóžlale bě tež lóž čížlo 092,547, kotrež bě ſafka kralowa Karola hrala. Dobytí na tutón lóž panjený, wobsteji ſ „butrowej tříšiniečki“; mjenovana firma je jón hždo do Draždjan pôžlala. Svožownym ludžom w Sserbach, kotsig žu teho runja w mjenowanej lotteriji něcht dobyli, chyli žwój lóž teho runja firmje „Meyers Möbeltransportgeschäft, Leipzig, Parkstraße 11“ pôžlač; pschetož jenož tale firma ma jeniečke prawo, dobytki dobyczerjam pôžlac. Dobytí haž do 31. januara njewotewſate, wustajených pschipanu.

* (Psihiatrorjenje w obydleństwa w Němzach.) Hiščezje w žantym leče ſo wobydleństwo w Němzach w taf wulkej měrje njeje pschiatorilo, kaž w leče 1896. Narodžilo je ſo w nim 815,783 čłowiekow, wiązny, hacž je w nim wunrjelo. Niedźwiaży

tehole hoberškeho pschirostka bě wucžahowanje jenož knadne. Dokelž je tež ženitwów w tym lęcze wjazh hačz hdý předy bylo, da ſo wo- czakacž, ſo budže wobydleſtvo w Němzach w roſczazej mérje pschi- bywačž.

* Baranje s revolverom je w Barlinje sažo jeneho čłowjeka morilo. Dwaj młodaj dżelaczerzej sko po kwiataku na fabrizymm dworje trzechshtaj. Jedyn druhemu revolver pokasowaſche. Na dobo s revolvera lúknym, a 15 lètny Hermann Großmann, do spanja trzechent, na semju padny. Tego njeſbožowny ſranjet w ſtolu po jeho nana cęjerſeſche. Szmierz naſtróžany nan kwojeho kyna i dróžku do měschczanskeje thorownie dorvjeſe, hdzež czečko ſranjeny bórš wumrje. Stanjeria hñydom ſajachu.

* Krajenja želeśnieje połkadanzy se žudniſtwa w Nürnbergu dla ſo 20. dezembra dwaj pacholaj žudzeſchtaj, tifz bęſchtaj ſo wjeczor w twarjenju ſchowaloi, ſo potom do hornieho poſthoda pschelamawſchi tam połkadanizu, kotruž wotewricz njemózeſchtaj, i woſnom dele cíſſloj a ju wurubiloj. 600 hrivnow, w njej namakanych, ſtaj potom bórſy pschejuſkaſoj a w pschichodnych tſjoch thdzenjach hiſcheže 7 nutſlamanjow ſucziſloj. Jedny ſ njeju bu k thoſtańni na džefacž a drugi na 11 lět wotkuſdžerny.

* (Tjо herzъ ѿ tepli.) Всches lдd Elbingsteje reti duzъ
иу ѿ 31. dezembra tjо herzъ pschelanali a ѿ tepli. Jedyn s nichъ
be ѿ pschepantъ, dwaj druhaj spytaschtaj jeho wukhowacъ, tola pschi-
tym smjazcъ wъ zolmach namakachу.

* (Samierci nad haż od źródła w mym skutku) S. Temes-
pesta do Lwowa jędzązym, njejazbzy woivrotniwschi i woja wusłoczi a
je flamanymaj nohomaj leżo wojska. Jego do hojernie doniekech,
hb'zeż wón, hdżż zychnowatość s nowa na njeho pschinibżę, 9520
rublow papierjanich pjenies roštorha.

* (Ssmjercz pod božodžęcżowym schtomom.) Słemes-
wara piżaja. Tsilétna dżonka póstkeho saſtojnika Rottu pod božo-
džęcżowym schtomom hrajlaſche. Runje hdyz poła dżecęza nictó
njebe wojszcze ſaſkivęczena kwečka ſe schtoma dele panhywci dżecżowu
draſtu ſapali. Przedy hačz pomož dónidže, ſo dżecęzo tak cężečko wo-
pali, ſo w wulſich bołoſczach wumrje.

* Sprawna hosczi i u hoto wařka. Spodzivna węz je
 ſo tele dny w Danskim měſtac̄ku Röddby wukopala. W tym čažku,
 hdzež pola jeneho i najnahladničich měſczoanstich rjenieſlnikow
 na wjeczořej bježadze wſchelzy měſczenjo hromadze ſedzachu, ſo
 jenemu i tych bježadnikow, bohatemu pschelupzej tójskto tykaž
 hrivnow frany. Skuezenje ſo polizaſtwi woſjewi, a te hnydom
 na hospodařku teje bježadu tukasche; Boh wę, czecho dla bę runje
 won podhlad na nju padnył. Polizaſtwo tež bortsy wuczucha, ſo
 bę ſo wona na pol hodziny i bježady wotſalila, dokelž bę, kaž bę
 prajila, w kuchini wjeczeř dohotowac̄ chzyla, ſo pak ſo žanhych
 5 mjeniſchinow w kuchinje njebe ſastajila. Hdzej ju podhlada dla
 pschelupschowachu, ſo wona bortsy w ręczach ſachmata a ſo potom
 na dobo wusna, ſo je to padučkſtvo ſuczila, a niz jenož to, ale
 psched wjazy lětami na podobne waschuje tež hishcze jene druhé
 pola ſwójeho ſwasa, kotrehož dla bę ſo tehdy 14 lětny hólz ſajał,
 kotrež pak je ſebi w jaſtwje ſižvjenje wſał, na ſeženu napiſatowſci:
 „Szym njewinowath.“ Njeſprawna paduſchna knjeni netko w tym
 ſamym jaſtwje, w tej ſamnej kłodze ſedzi, w kotrejž je tamny
 wbohi hólz jeje dla wumrzel.

* (Meteorſki kamjeń.) W Eckartshofie w Rheinlandskej je tele dny 50 zentnarjow czeſti meteorſki kamjeń na ſemju panſyl. Wón wot poſodnja f poſnoz̄ hylne ſchumjo a hyczo pſchilecza. Zenemu wójskifej kamjeń runje wysche hlowy pſcheleczi, tak ſo ko konjei ſploſhijchtaj. W Eckartshofie a Girbirathu ludžo f domow wuběžachu, měnjo, ſo ſemja rži. Meteorowh prěni džel, kotrejž bě tolsth a kulojth, bě na bel žahly, ſadni džel bě konczojth a czemno- czermieni a ciermieni ſchfrē vuscheſeſe.

* W Mockawje ſu w jenej pólnej bróžni tamniſcheho knježeho dwora jeneho rubjanu draſtu wobleczenego rekrutu wot 107. pěſč- kowſkeho regimenta namakali. Wón bě ſo 5. dežembra po ſdacžu duchownyj thory wot ſwojeho regimenta ſ wotmýhlenjom wotkaſil, ſo by ſebi živjenje wſał, a wot teho čzaſa njebe nicžo wjažy jědł. Wobzaromneho, kotryž běſche ſebi wobej noſh ſwoſabil, ſe ſanitetnym woſom do lazareta domyſecu.

* (Drohotna žona.) W Erfurcie tele dny polizistoj sa jenej žonu čerichu, kotraž bě s každý jených khlamow 34 hrivnow trahyla. Odhyz skončnje padušchnizu doščezechu, wona rucze dwazhyci-hrivnowskí pjenjes požrje. Žonu, kotraž bě ško na tajke waschnie „drohotna“ sczinila, w polizajskim jaſtwje džerža, doniž požrjeth šloty niewuda.

* (Czorný wuczer.) S Landshuta, 20. dezembra, pišaja: Wurjadneho wuczerja mějachu naše děčí w požledních dních. Jedyn czornich, Dualla-czornich, jemu w swojej domisni a w swojim ludu pschednoscchowasche. Barnes, kāž wón rěka, 6 evropských rěčov rěči, je řebi našchu sdělanosć došpoluje pschibwojil a ſo jako woſebný knies řadzeri. Barnes je tež hido pod hejtmanem Gravenreuthom ſa němſki kraj pschecžimo njeſcheczelſkim ſplaham wojoval a bu pschi tym ſ dwěmaj ſulkomaj a ſ jenej lebju czežko ſranjem. W měru ſo „czorný knies wuczer“ do Batany domoſ wróci a tam ſchulu ſaloži.

* (Wot wjelkow ſežrana.) S Peterburga, 22. dezembra. Viſko pola ſafana ſu wjelki 20 létru holzu nadpadnyle a wprawdze ſejrale. Po ſavostajených ſlědach je tych wjelkow 9 bylo. Naſajtra ſu ludžo nimoduzh jenož jenu holzny stopu namakali. Do tamneje woſolnosće je ſo jara wjele wjelkow pschibližlo, ſiž ju ſtrachnu cžinu.

* Nejmjenſta wjerchowka na ſwěcze woſknježi indiſti ſjenočen stat Bhopal ſ połodniu wot Sindiaſtatow, kāž ma psches milijon woſylerjow. Wona ſo Dschihan Begum mjenuje a je malo kāž ludk, pschecž hac̄ runje hido 50 let liči, neje wjetſha hac̄ 10 léte džecžo. To pak jej njeſadžewa, wotežki ſwojeho kniežerſtwa kruče w rukomaj džerzecž, a w jeje kralstwie, kāž ſo woſebiteho jendželskeho pschecželſta wježeli, mér a poriad knieži.

* (Pschemelboczenh lubkar.) W Raſelu je ſo krótko do hód ſmieschny podarv mēl. Jedyn tamniſhi klužobnik mjeſeche w jenym domje na dobo tsi lube, tola žana ſ tych holzow ujewedžesche, tak njeſprawna bě jeho luboſcž. Pschi ſkladnoſći domižazh kleslow ležna lubowanza na ſjawné pschindže, a te tsi ſjebane holzy ſo ſarocžachu, ſo nad lubkarjom žalouſi wječicž. Hdyž wječor klužbaf pschindže ſwoje lube wophtacž a do kheže ſtupi, na jeho hlowu i połnym wotmachom kloſhcežo pschilecži a někto pukti tſioch ſjebaných kāž kruhy padachu. Žena je ſinemdrjenych holzow bě ſo ſ wulkej měſchawu a druha ſ wulkej lopacžu wobronila. Pschi taſkich woſtejnosczech mjeſeche młodženz ſ wulkej wutrobu ſa najlepſe, ſo ſ procha mēcz. Žena pak, kotaž mjeſeche ſo ſa najbole ſſchividženu, na wježele pschihladowarjow ſ kloſhcežom ſa nim hac̄ ſe kralowym wrotam cžerjescze, hdyž ſo wón do jeneje kheže ſhubi; ſ tym hońtwje kónz ſežini.

* We Wuherſkej ſu ſo w khežorskich Mehadiſtich podkopach ſte powětry ſapalile a roſbuchle. Tjho dželacžerjo ſu ſiženje ſhubili, ſchýrjo ſu ſo czežko ſranili.

* (S lóžde do morja panh.) Hdyž němſka wójnska lóžde „Oldenburg“ ſ Ferryla w Schpaniſkej wotjedže, jedyn tepjer ſ neje do morja padže. W tym ſamym woſomiku ſchpaniſka parna lóžde „Buceta“ nimo pschijedže, kotrejž matroſojo tepjerja ſmjerſci wuſhowachu; tepjer budžiſche ſo tepil, dokelž njeſožesche pluvačz.

* (Pschednoscchou ſtarſcheju ſarafyl.) W Pöllischdorſje w Schtyrſtej je khežka kwojeho pschednoscchou ſarafyl, 70létnego Mauera a jeho woſtarnu mandželſtu ſarafyl a potom jeju hotowe pjeniſh, nětore ſta ſchěznaſkom wuſčinaze, rubil.

* (Duchownaj ſo ſajedoſčil.) W Konzha we Wuherſkej ſtaj tamniſchej duchownaj ſe ſnamjenjemi ſajedoježenja ſhoriloj. Pschednytanie je wupotafalo, ſo ſtaj woſtařnaj kheſchaj, ſ kotrejž ſtaj pschi ſpovjedži piloj, ſ kpora dželanaj a jenož ſ wohnjowym ſlotom ſ lohla počehnjenaj. Kheſchaj ſu ſa ſlotaj ſupili; ſudniſtvo pschednytaje, ſchtó je jebanku ſawinowal.

* (Tsi džecži ſo ſpalile.) W Kielholmje pola Flensburga je ſo khežka dželacžerja Marwillia do cžifta wotpalila. Marwillowe tsi male džecži (1, 2½ a 4 léte), kotrež běchu ſame doma, ſu ſmjerſc w plomjenjach namakale. Tich cžela ſwuhlene ſ roſpadankow wuczežechu.

* (Proſcherjowy testament.) W Romje ſo njeſalo testamentej jeneho proſcherja, wondano tam ſemrijeteho, ſzivaja. Proſcher, kotrež wſchednje pschi durjach wjetſchich Romſkich zyrkwiow ſydaſche, je 800,000 frankow ſavostajil. ſſwoje ſamozjenje je wón ſwojim tſiom džecžom, kotrejž ſo wo tym njebe ničo džalo, po runych dželach wotſala.

* (Pſcheklepny Irlandſki.) Jedyn Irlandſki ſo ſ kontraktom na to ſwiaſa, ſa poſtajenu mſdu ſtudzeń wuczež. Hdyž bě 12 ročci wuſh, ſo wón rano, ſo ſ dželu wróčivſki, dohlada, ſo bě ſo ſtudzeń ſaſypa a ſo bě ſo wuſhta džera hac̄ horje ſ wodu napjelnila. Irlandſki ſo ſedžliwje roſhladowa, a ſo pschedněcji, ſo neje nichto w bliſkoſci, wón ſuňnu a klobuk ſhrabny a jej do ſtudzeń cžižny. Ma to ſo wón do keſkow ſhova a čjakaſche, ſchtó budže ſo zoſacž. — Dolho njetrajeſche, a ludžo nimo dužy

pytñychu, ſo bě ſo ſtudzeń ſaſypa, a Irlandſkeho draſtu woſladawſchi, měnachu, ſo je wón do njeſboža pschischoł a ſo na ſtudnínym dnie leži. Duž ſo hnydom do teho dachu, ſtudzeń wuczež, a někotre ſhodžimy piluje dželawſchi dno dorychu. Hdyž ſo runje dživachu, ſo njeſoža Irlandſkeho cželo namafacž, ſo tutón ſwojim měnlivym wumóžerjam pschibliži a ſo jím džakowaſche, ſo běchu jemu njeſube dželo wotewſali.

Sa naſch ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 42,699 hr. 36 np.

Dale ſu ſa njón darili:

6 = 45 =

1 = 62 =

90 = — =

25 = — =

118 = 70 =

Gromadže: 42,941 hr. 13 np.

S džalom kvituje

S. Barto,
ſariadnik Mačižneho doma.

Wuſhudženja.

Khostanska komora. Hanu ſdu Niemannowu rodž. Gaſtež w Džeznilezach czežkeho padučitwa dla ſ jaſtu na pječ ſeſazow ſaſudžichu. Wona bě 20. novembra dopoldnia jene woſno wuſhnywſchi do woſydlenja ſkalarija Förltera ſaleſla. Tam ſ jeneho kaſhcežila 28 hriwnow pjenjes kranjwſchi bě ſ duriemi, ſ nutſka ſaſunjenymi, trochla. Hdyž paduſčnižu wuſhledžichu, pschi njei jenož hyschcež 9 hriwnow namakachu.

Mjes ſiženjezjerjomaj Khorlu Augustom Thomaſom a Khorlu Ernstom Barom we Wjeleczinje ſoni 16. julija ſ krvatowym puſtam bóniž. Bar mjenowany džen ſ kruvjažym woſom ſ leža pschednecž. Thomas jemu do pučja ſtupiwschi ſakafa, dale jecž. Bar woſmolvi, ſo dyrbí jeho na ſudniſtwe woſtſoržicž. Thomas ſo na to do Bara ſ kopołom da a jeho tak pschebi, ſo jemu ſ huby a noža krei běžesche. Hdyž Bar ſkonečnje ſtaže, ſo by dale jěl, hyschcež Thomas wjazh króč do jeho dyri. Bar bě ſo ſ puſami tak czežko ſranil, ſo dyrbjeſche ſchecž nježel na khoroložu ležecž a ſo može ſhnaž czechawoſc ſhubicž. Scherachowſki lawniſki ſud bě Thomasa ſ jaſtu na ſchýrni měſazaj a ſ 400 hriwnam poſutu, ſranjenemu Barę wuſlaczomym, ſaſudžil. Thomasowe powołanje pschedněcwi temule wuſhudej ſo ſaſižnih.

Kamjenjezjerjow E. J. Schobera a E. J. W. Štrjenza a zybelnika J. G. Pjedcha ſ Wjeleczina bě Scherachowſki lawniſki ſud ſ jaſtu a to Schobera na tsi měſazaj, Štrjenza na dwaj měſazaj dwaj dniej a Pjedcha na dwaj měſazaj ſaſudžil, dokelž běchu w nož 20. septembra ſabrikarja Schleicžerja ſ Korſymja na dróžy nadpaſnyli a pschedbili. Wſchitzh tſjo ſo pschedněcwi wuſhudej powołachu, tola khostanska komora přeni wuſhud woſkručzi. Duž maja ſaſudženji ſiženje ſhodženje wotpokežicž.

(Byrkwinſke poſjedče hladaj w pschedněcwi.)

Holczez, kotryž chze tñscherstwo naukuñczej, móže do wuczby stuþicž pola **Jana Kruwaja** w Triejbenzy.

Holczez, kotryž chze pjekarstwo naukuñczej, móže jutry do wuczby stuþicž pola **Ernsta Holnika** w Semizach.

Pytam klužobne a hrôdžne džowki a tajse k kwinjom, grattishtrow, wotroczkow, brénkow, pochoñzow a rôlnych pochoñzow, tseçakow wolazych, dželaczeriske kwojby a dôjki pñchi wñskej mñðze do tudomnych a Draždzanskich stron. **Schmidtowa** w Budyschinje na þukelniskej haþy 24 po 1 skhodze.

Dwé dželaczeriskej kwojbjie so hñydom phtatej na **Holešhom** skim kniežim dworje.

Herm. Leupold.

Z nakladom M. S. je w 2. przedzêlanym a powjetšenym wudawku wušoł

Towaršny spêwnik za serbski lud.

Zestajał **K. A. Fiedler.**

Tónsamy je we wudawañni „Serbsk. Nowin“ kaž tež pola knieza překupca Mjerwy za 1 hr. 20 np. dostać.

Smoserjez knihičiščerňja

w Budyschinje w herbiskim domje

Inhi, sližbowanja, višitne a pñchepróshenle lhartli, saſtojnusle formularzy, wuſtawki, blidne spêwø atd. atd. we wñchach ręczach derje a tunjo cžiſčerži.

Pschedsydži herbstich towarstwow a herbsty wuczerjo, sberajce sa nasch herbsti dom w Budyschinje!

Kak budža naschi Saksy Sserbia swojemu kraju k jeho 70lètnemu narodnemu dnjej swoju luboscž a cžescž wopokasacz.

De wñchickich stronañ Sakskeje ho hotuja swojego horzobowanego kraja Alberta cžescicž k jeho 70 letnym narodnim 23. kaprile 1898. Naschi Sserbia, kotryž nasch lubowany kral Albert snaje a lubuje jako kralj kwerny lud, bžedža, wè ho, tež bjes tymi bycž, kotsiž bžedža jemu sjanuje swoju cžescž a luboscž wopokasacz, a dokelž nasch kral njecha darow ham sa hebje, ale jenož kmlne wuſtajenia sa khudych a hubjenych, chzmy my jako Sserbjo hromadzicž sa wudowym a kyroty naschich herbstich wuczerjow. To je dobra narodna mysl, kotaž naž k temu wabi a nasch luby kral ho swjesheli, hdjz my jemu na jeho cžehnym dniu prajimy, shto je nasch lud nahromadzil sa wbohe wudowy a kyroty naschich wuczerjow, kotrymž sboje naschich džecž na wutrobje lezi. Nasch herbsti wubjerk pñchepróda ñam s djeniñschim cžižkom nasch sjanu proſtu, kotaž nadzijomuje žiwy woþlož mjes naschim lubym herbstim ludom namaka. Lubi Sserbia: wotewrige ruku sa nasche narodne wotmujenje! To žada hebi cžescž naschego luda?

W wubjerkowym mjenje

J. Gólez, faraž w Budyschinu.

Riemjenjerskeho a ředlatiskeho wuczobnila pyta **G. Khejor** pñchi žitnych wifach w Budyschinje.

Módnego hólza, kotryž chze pjekarstwo naukuñczej, pyta **Khorla Broda** pñchi žitnych wifach čzo. 32.

Sserbiskeho pñzmilistajera bôrš k nastupjenju pyta **A. Zapstich**, knihičiščerži we Wojcerezach.

Wuczobnik ho pyta!
Sa kwoje kolonialtworowe a spirituosoje khlamah k jutram 1898 mñðeho člowjeka sa **wuczobnila** i pñchihódnymi wuměnjenjemi pytam.
Juriš Hilbenz w Biskopizach.

Dwé mñodej kuzelnej kruwie stupicž pytam. Posticzenja chzyle ho i napišmom G. K. we wudawañni „Sserb. Nowin“ wotedacž.

Bukečanske serb. tow.

zmëje jutře n jedzeli u 9. wulkeho róžka 1898, swoje letuše třeće posedženje. Knjez Wiéaz ze Žornosyk je přednošk „wo swojich podeñdzenjach w némisko-franeowskej wójne“ dobrociwje přilubil. Zapôdak popołdnju w 4 hodzinañ.

Wo bohaty wopyt prosy předsydstwo.

Etwinška holza, fotraž móže bèle schicž a plotowacž, ho pyta na jene rycerfublo pola Budyschyna. Dalsche je šonež we wudawañni „Sserbiskich Nowin.“

Dwé dželaczeriskej kwojbjie pñchi darmotnem wobydlenju a bñrnazym polu pyta **Wutolzanski knieži dwór**.

Porjadna klužobna holza ho k 1. abo 5. februarej pyta. Sso pñchedstajicž na nowej haþy 13 po 1 skhodze.

Holczez sprawneju starscheju móže jutry do mojich drogowych khlamow jako **wuczobnik** saſtupicž.

Emil Miersch na kamjentnej haþy.

Wuczobnik jutry w naju kolonialtworowych a spirituosoje khlamach mñðeho namaka.

Schijška a Rieczka na swojkownej lawskiej haþy w Budyschinje.

Nekotre wuſtajne schwalcze a nekotre holzy, kotaž chzedža schicž naukuñczej, ho pñchivojmu pola

A. Khejorli pñchi lawskich hrébjach 18.

Schewského wuczobnila k jutram pyta

schewski mischt **C. Hanz** w Małym Wjelkowje.

Wuczobnik ho pyta!

Holczez, kotryž chze žoltolijeristwo naukuñczej, móže jutry do wuczby stupicž pola žoltolijeriskeho mischtra **Augusta Gliena** na jerowej haþy.

Schynej sprawneju starscheju, kotryž chze piwarzwo a ſłodarstwo naukuñczej, ho jutry wuczba poſticži w **Huczinianskej piwárnì**.

Wuczobnik ho pyta!

Sa kwoje kolonialtworowe a delikateſzowe khlamah bôrš abo k jutram wuczobnika pytam.

W Budyschinje, 2. dez. 1897.
Carl Noack.

Wuczobnik ho pyta.

Holczez, kotryž chze došpolnie ſchewstwo naukuñczej, móže do wuczby stupicž pola **Ernsta Keila** w Droždziju pola Pomorza.

Sslužobne a kuchinske holzy do Draždzanskich a Lipczañskich stron pyta **Reynastowa** na kñjidařskej haþy 3.

Do Hrodžischtza!

Niedzelu a pónđzelu, 9. a 10. januara, ho

Koflopiwo

tocži. Wubjernemu napitzej ho **ff. Kolbassi** pñchitušuja. Niedzeli darmo.

Pñcheczelne pñchepróshuje **J. Nedo.**

Dželaczeriske kwojby ho pñchi darmotnem wobydlenju pyta na kniežim dworje w Matkezach.

Móðení i pñjenjesami je nowe lèto pak w Michalſtej zyktwi pak i wonka njeje kñuda žona shubiła. Sprawny namakač chzyl namañanku w wudawañni Serb. Nowin wotedacž.

Wróczenie cžescje.

Schijwdžaze þłowa, 11. nov. 1897 po pohriebje sniesboženeho ſeleñiskeho dželaczerja Sarjenka na ſšokolzy na teho macž, nectzishu **Wjelinu** na ſšokolzy, srežane, i tutym roškata wróczu. **Leuna Scholcziż.**

Džak.

Swojemu lubowanemu wykokoſtojennemu fararzej knieſej **Hanzdrilej** w Huszhy ja jeho rjane przedowranja, wókebje pak ja jeho nowoletne przedowranje a luboſcziwe ſbožovpñcze na jawnutrobnischi džak praji wjele herbstich lemscherjow.

Wutrobný džak.

Cžajemy ho hñuži, swojemu dotalnemu wuczerzej, knieſej **Peſtrilej**, kotaž je ho nětko do Bórkia pñcheydli, wutrobný džak a pñchivópnacze sa to wuprajicž, so je nam skoro zyly čaž kwojego tudybycza mñðeho dweju wuczerjow jaſtupowal a wñchite jemu poruczene džela w schuli a zyktwi hacž nanajwutojníjego wobstaral; wokebje ho jemu sa to džakujemy, jo je džecži ja Božu nôz a Boži džen orije spêwacž na wuczal, taž je hñcze ženje njejszny kñysheli.

Huczinianske ſchulile a zyrlwinjske pñchedstajeczeſtvo.

Helena Pétřkac,
Juriš Šwibus,
překupc,
slubjenaj.
Jitk. Budyšin.
Třoch kralow 1898.

Swój slab z kniežnu **Lenku Engelmannec** w Budyšinje dowolam sebi jenož z tutym wzjewić.

Wučer Jan Beyer
w Bobolecach.

(S temu cžižku dwé pñchilosy.)

S Budyschyna do Wjelcicina.

	Wojewoda Flaga	1-8.	1-4.	1-4.	2-4.	1-8.	1-4.	1-8.
S Budyschyna		4,59	7,42	10,47	1,19*	2,5	4,48	8,40
Dżęsnitez		5,8	7,56	10,56	1,32*	2,14	4,58	8,49
Budestez		5,15	8,7	11,3	1,42*	2,21	5,6	8,57
Roswodez		5,21	8,14	11,9	—	2,27	5,12	9,3
Do Wjelcicina		5,29	8,24	11,18	—	2,35	5,20	9,11

* Jeden jenož sbotu a njedzelu.

S Wjelcicina do Budyschyna.

	Wojewoda Flaga	1-4.	1-4.	1-8.	2-4.	1-8.	1-4.	1-8.
S Wjelcicina		5,49	8,47	11,42	—	2,59	5,47	9,41
Roswodez		5,59	8,54	11,50	—	3,9	5,58	9,49
Budestez		6,9	8,59	11,56	12,42*	3,17	6,8	9,55
Dżęsnitez		6,20	9,6	12,4	12,52*	3,28	6,19	10,3
Do Wjelcicina		6,30	9,14	12,12	1,4*	3,38	6,30	10,11

* Jeden jenož sbotu a njedzelu.

Eslódke palenzy

liter hýzo po 40 np., likery liter hýzo po 60 np.

porucza Moritz Mierwa podla Pétrovskéje zyrkyje.
Destillazija snathch dobrých palenzow po starých tunich placzisnach.**Palený khósej:**

Kampinas,	punt po	85 np.,
dobry merikanski,	=	100 =
parlojny khósej,	=	120 =
Winskú měšchenzu,	=	140 =
Javaskú měšchenzu,	=	160 =
jara dobrý a pýlný porucza		

Hermann Kunack

na bohatej hýzy 8.

Lischčia jama w Budyschinje,

restawrant a winowa pschedawárnia.

Porucžam swoje wubjernye

rheinske, moselske, bordeauxke a burgundiske

wina.

12 wschelakich držinow schampanského wina.

Placzisnowy sapiš darmo a frantó.

S dohom porucžam swój wulkí

restawrant,

bohatu jědžnu kartu,

sygne a czople jědze w koždym dnjowym časzu.

Najlepje wothladane piwa.

Dalokorččak
čížlo 70.**Oskar Dietrich.**

Sserbisi zo rēčzi.

Wubjerny khósej,
hýry, punt po 80 np.,paleny, derje šlódžazy,
punt po 100, 120, 140, 180 a
200 np.,paleny pýšenzy, punt po 18 np.,
paleny jeczmzen, = = 16 =

porucza

Juri Schwiebus

(prjedy August Bartko)

na swonkownej lawskiej hýzy 10.

Posluženie w herbskej rēčzi.

Cžiſče dobru
wopravdže derje šlódžazu**vanillou**

lamany schokoladu

punt po 100 np..

kaž tež najlepši

hollandski a němſi

kakao

punt po 130 np. porucza

Otto Sachse

na bohatej hýzy čížlo 5.

Kedžbu!**Zatrowy woli**

sa čłowjekow a sfot,

sokforkišaly kalk

i woczehnjenju młodeho sfotu a
hwini**butrowy pólver**

snateje dobróscze,

wsche

hojaze korjenje

a sela

cžiſče čerstwe

porucza

Germania-**drogownja**

dr. Noebera

na bohatej hýzy

i napschecza winowej kicze.

Nowe hollandske**jerje,**

mandel po 60 a 90 np.,

pola

Hermannia Kunacka.**Nim,****arak,****kognak,****punschowe essenzh,**

wschelake tukrajne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležaných držinach a

w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttnner

w Budyschinje

10 na herbskej hýzy 10,

woſebita pschedawárnia

sa wina a delikateszy.

Swoj bohacze ſriadowaný

zigarowy ſklad

po wšchech placzisnach ſrijesam

turjeriam porucza

Bruno Halke

(prjedy Th. Grumbt).

Zigary**a wšchón tobak,**

frane rjepiski, punt po 25 np.

porucza

Juri Schwiebus

(prjedy August Bartko)

na swonkownej lawskiej hýzy 10.

Hrodowska haptika

porucza

wuzitlowy pólver sa ſruwy,**butrowy pólver,****hollandski ſtyny pólver,****zwijazhy wobzerny a formazhy**

pólver,

po starých wupruhovaných rezeptach.

la maschiniski woli

sa čžežke a lohke dželo,

wubjerny

kožowy mas,**rhybiazny tuk,**kotryž kožu mjechku a njepsche
pushežatu čjini, porucza po naj-
tunischiach placzisnach a najlepšich
hodnoſezach

drogowa pschedawárnia

Emila Mierschana kamjentnej hýzy i napschecza
turnańje.**Priem a zigary**

cžiſče po žadanju

mite a hylne

běle ſo palaze

po wšchech placzisnach

po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.

porucžataj

Strauch & Kolde

na kamjentnej hýzy 3.

Woprawdžithy holandski**kakao**najlepšchu držinu ſweta, placzisny
hodno porucza**Gustav Küttnner**

10 na herbskej hýzy 10.

Zenicžka pschedawárnia sa Budys-
chin a woſolnosčz.**Carbolineum,**

woli ſa mlóčzazemashinu,

lanolinový ſopny mas,**lanolinový kožowy mas,****lanolinový ſchornjazhy mas,**

woli ſa ſchijaze maschinu,

vaselinu,**vaselinový kožowy mas**

porucžataj

w najlepšehu tworze a najtunischo

Strauch a Kolde,**drogowa pschedawárnia**

na kamjentnej hýzy 3 w Budyschinje.

Zigary:

njewuberan 6 np. wubjert,

10 ſchtuk jenož po 40 np.,

100 ſchtuk jenož po 3 ml. 75 np.,

wirjadnie placzisny hodno

porucza

Herm. Kunack

na bohatej hýzy 8.

Schtóz dobru

radu abo wukasanie

w drogowych wězach pyta, dostanje

darmotne wuſažnjenje w

Germania-drogowni

i napschecza winowej kicze pola

měječela dr. Noebera

(chemika a haptikarja).

Derje bělane ſoy a matražy

porucza tunjo E. Schubert,

tapezerař a ſedláčki mischt na

jerjowej hýzy.

Schmidt & Gottschalk,

vjenježny bank

pschi injašowym torhoschju
číklo 14/16 w Budyschinje.

Premiowane:
Ssleborna medalla
nemstele babinskej skadžo-
wanki w Berlinie 1895.

fundowe Pfundez bratrow
młokowe mydło

dżelane s czistego kruwia-
zeho mlosa, czini ložu užnu
a mješku laž šomot.

Draždanska mlokačnja
w Draždjanach.
Dostac w najwiażnych baptystach,
drogowych, parafumeriowych a
kolonialtworowych pschedawačnach
Budyskeho wokrjezneho hejtmanstwa.

Wopravodje žłodke rjane wulke

bošniſte

(tak mjenowane turkowske)

ſlowki

punt po 30 a 40 np.,
derje kuchene amerikanishe

j a b l u k a

punt po 35 a 45 np.
porucza

Otto Sachse

na bohatej hažy 5.

Kosaze, czelaze a howjase lože,
laž tež wscie druhe družiny kožow
pschezo po najwjetšich placzisnach
kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wikach
a pschi herbskej katholskej zirkvi.

Schorzuchi s czelazeje kože
porucza po tunich placzisnach

Heinrich Lange

pschi žitnych wikach.

Howjase, konjaze,
czelaze a wowcze lože laž tež
wowczen wolnu pschezo po naj-
wyszych placzisnach kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wikach njedalo
herbskej katholskej zirkvi.

Konje k rěsu

kupuje po najwyszych
placzisnach

swidowjena **E. Pohlowa**
w Budyschinje.

A nětežšemu hnojenju ūkow w najlepšej tworje porucžam

Domashowu mucžku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.

Skad pschi tworowym dwornischem.

R. Röcklerowy naſklednik

Mjezezel: Theodor Thiele.

Czaznili wscie družiny.

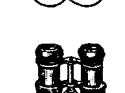
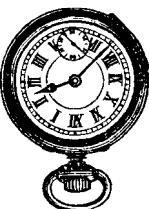
Brille, koczniki, thermometry, barometry,

psczowaniske a theaterske dalokowidy atd.

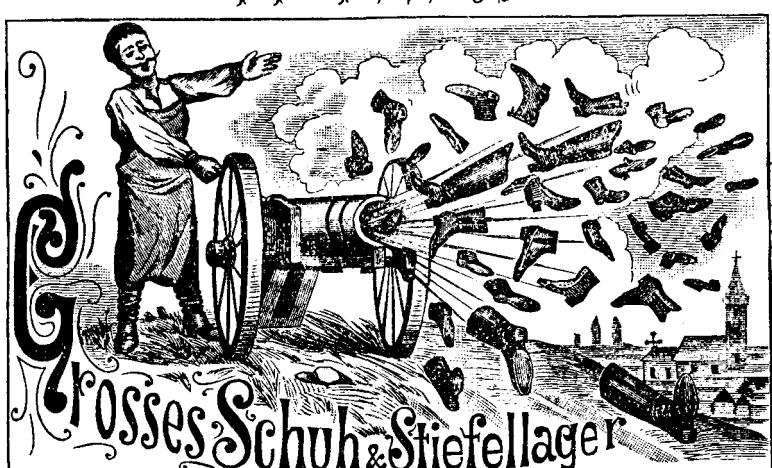
G. J. W. Grabicha w Rathenowje po

prezentotnych placzisnach.

Porjedzenja ruce a tunje.

**Wulki črijazy a schkórnjazy sklad
A. Knüppelholza** naſklednika
na jerjowej hažy číklo 11.

Wulki črijowy sklad.

Wulki wubjerf mužazich, žonjazich a džecžazich
schkórnjow a stupnjow po tunich placzisnach porucža

Emma Trisch

na samjeńnej hažy 15 pôdla hoſzenza ſleteje króny.

Paul Kristeller

na bohatej hažy číklo 20.

porucža we wulkim wubjerfu wscie jenož pomyslne
družiny trajnje dželaneho

wobucža

s lože, filza a ſukna sa mužskich, žonske a
džecži po čiscze wožebje tunich placzisnach.

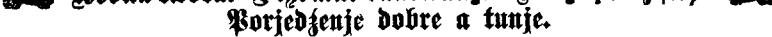
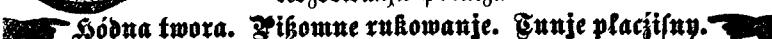
Skasanja po mérje a porjedzenja zo spěšnije
derje a tunjo wuwjedu.

Franz Marschner

czaznikar w Budyschinje

čo. 9 na bohatej hažy čo. 9

zwój sklad czaznikow a czaznitko-
wych rjeczajow dobrociživemu wob-
ledžbowanju porucža.

Wobucža twora. Žikomne rukowanje. Tunje placzisy.

Porjedzenje dobre a tunje.

Pschiſpomnjenje: Něčju herbski.

Vanillowu šokoladu

■ farueženu čistu ■

$\frac{1}{4}$ punta po 20 np.
porucža

J. Zimmermann

na bohatej hašy 25.

22 pschedawatnju w Němzach.

Živjazy kakaو,

spory a derje žlodžazy,
 $\frac{1}{4}$ punta po 35 np.
porucža

J. Zimmermann

na bohatej hašy 25.

22 pschedawatnju w Němzach.

Wožebita pschedawařna
wina a desikateshow
Gustava Küttnera

w Budyschinje

10 na žerbſej hašy 10 na róžlu hauensteinsleje hašy
15 dalovřezak 5

bo pschi pschitħadže ſymkeho čaža porucža.

Heinrich Mohr,
ſchewofski miſchtr w Budyschinje
na žukelslej hašy 14

porucža kwoj wulki ſkład hořtwinſkich a dołhich ſchlórniow,
ſchlórniczlowo a ſtupniow, rufich a němſich gumijowych ſtupniow,
wſchē družimy ſilzowych ſtupniow a toſlow, taž tež wſchē jenož
pomyslne družimy ſtupniow a ſchlórniow ſa mužſkich, žónſke a džecži
po ſnatych tunich placžiſnach.

Bo měrje ſa krótki čaž, taž je ſnate, na ſlepje ſedžaze
wobucze dželam.

Sa Budyschin a wołolnoſež jeniežle dželansle право na
Griegerove patentowe ſchlórniye.

Turkowſke žlowki

nowy plód w měchach, kaſhezkaſach a po waſy ſu tunjo doſtač ſyla

Marija Mjerový

pschi miažowym torhoschču.

Destillazija likerow po ſtarých tunich placžiſnach.

Pa len y t h o f e j

ſnateje wubjernye hođnosće po 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.
porucža

Bruno Halka

(predy Th. Grumbt na ſwonkownej lawſkej haſy 9.)

Pſchispomnjenje: pschi pschedawantu ſo žerbſli ręci.

po ſleſchczo we tkaniny,
wupjerki, meblowy ſöper,
draſtny ſatun, módroczishež
w najnowſzych muſtrach porucža tunjo

M. Gotwald

pschi miažowym torhoschču.

Dvaj lohczej ſcheroki

běly plat ſa czeledž

starý lohcž po 30, 35 a 40 np.,
teho runja lepsche družiny po 1 mf. a 1 mf. 10 np.
porucža

Emil Wehrle
na jerjowej haſy.

Ludwig Kuhlmann

(mějczel Erich Hecht)

w kupniſy pschi hłownym torhoschču
porucža we wullim wubjelu po tunich placžiſnach

gar din y, běle a na žolcz,
fattuny, ſoſowe defi,
meblowe tkaniny,
vitražowe tkaniny,
běle, na žolcz a pižane,
gar dinowe žerdže a roſetty,
teppichi, běhacže, linoleum,
woſkowe ſukno, tapety.

Zara dobrý

pa len y t h o f e j

punt po 100, 120 a 140 np.

porucža

Jan Went

na ſwonkownej lawſkej haſy 5.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kózdu sobotu.
— Stwórlenna předpłata we wudawańi 80 np. a na němskich póstach 1 mk.,
z přinjesenjom do domu
1 mk. 15 np. — Kózde
číslo płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Císc Smoler jec knihičíšérne w Macičnym domje w Budyšinje.

Cislo 3.

Sobotu 15. januara 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němſle khejorſtwo. Šafszu wucžerjo maja dobre wuhady, so ho jím mſda ſi nowa polépschi. Druha komora ſakſkeho ſejma je wſchitwórkowſkim požedzenju jenohlózniye kniežerſtwo-wemu namjetey pschihložowała, po kótrémž wucžerjowa mſda ſi pječeždžemathym lětom ſi najmjeňsha 2100 hrivnow wucžini.

— Byla jaſka artillerija je ho 15. januara ſe ſpěchňe tſelazym ſanonami wuhotowała. Kétko wjazy wona ſi nowym wobrónjeniom dokonja, je hido ſi teho widžic̄, ſo móže kózda kanona w kwojim woſowym khejorſtu 36 kulu ſobu wſac̄. Nětko drje ſinje ſo tež Franzowſojo, Ruzjojo a druhé ludy do ſpěcha, ſo bychu dotalne ſanony ſe ſpěchňe tſelazym ſaměnili.

— Pólszy ſapóžlanzy ſu wobsamkli, pschecžiwo pschihwolenju žadanych pjenies ſa powjetſchenje němſkeho wójnskeho lódžtwa hložowac̄. S pschicžinu tnteho wobsamknenja je drje ſadžerženje pruskeho kniežerſtwa w naſtupanju wucžiſchezenja pólſziny ſi pruſkých raiſhých provinžow. Pólszy ſapóžlanzy hac̄ dotal kablačku, hac̄ bychu ſa abo pschecžiwo powjetſchenju wójnskeho lódžtwa hložowali. Nětko pak, hdyž ſebi pruske kniežerſtvo ſi nowa 100 milijonow ſi pscheneženju pólſkých ſtron žada, ſu ho roſhudžili, na ſtronu kniežerſtowowych pschecžiwnikow pschecži.

Tež dzél zentrumſkých ſobuſtarow njeſmaje ſo wjazy jako pschihilm ſi powjetſchenju lódžtwa wobhladac̄. Wjednik heſſenſkeje zentrumſkeje ſtrony, ſhězorſtwohejmiſki ſapóžlanz dr. Schmidt, je tele dny w jenej luduwej ſhromadžiſnje ſi džiwanje ſbudžazej rěču ſwoje ſtejiſhcež ſi powjetſchenju lódžtwa roſjaſnil. Wón powjedži, ſo zentrumſka wjetſchina ſo nochze na powjetſchenje lódžtwa na wjazy lét ſwjaſac̄. Hdyž ſo bamž ſa kniežerſtvo ſi pomozy wola, wón (rěčník) praji, ſo zentrum jenož w nabozných wězach wot Roma wotwruje, ſo pak je w politiſkých njeſtowitſhých. Schtóż je Němz, wě, ſhoto je wótznemu kraje ſpomožne a wužitne. Lódžtwa wſchedloha ma ſo w pschedpožonej formje bjes wuměnjenja wotpokafac̄. Powjetſchenje lódžtwa ſmě ſo jenož potom pschiswolic̄, hdyž ſo teho dla žanhých nowych dawkow a cžekotow, ani direktných, ani njeſdirektných, bojecz njeſtreybam.

— Požedzenja pruskeho krajneho ſejma ſu ſo wutoru ſi trónſkej rěču, kótrž khejorſtowowych kaſzler wjerc̄ Hohenlohe cžitasche, wotewrile. W trónſkej rěči ſo praji, ſo ſu ſo ſtatne finanzy w loňſkim finanžnym lécze, kótrž je ho 1. aprile ſtönežilo, poſpſhilo, a ſo tež lětza ſtatna kaſha nahladnu ſumu wuſhytuje. Pjenježne žórolo, pschezo mózniſho ſo žórlaze, ſu ſa prusku ſtatnu kaſhu ſtatne želeſniſy a druhé ſtatne ſawjedženja. Sbyfk w ſtatnej kaſhy dýrbi ſo ſi dzela ſi poſpſhienju mſdy evangeliſtich a katholiſtich duchownych naſožic̄. Dale dýrbi ſo ſyč ſeje ſtazow roſchěrič a wobydleñſke wobſtejnoscze ſejeſniſtich dzělacžerjow a nizjich ſtaſtoñikow maja ſo poſpſhici. Tež ratařtvo ſe ſhytka ſtatneje kaſhy ſwoj džél dostanje. Spěchne roſwieze towarſhniſkeje kaſhy ſo poſtaſowaze, cžini nowe powyſchenje kaſhyneho ſakladneho kapitala nuſne. ſe pscheněmženju pruskeho raiſhých provinžow, ſi Polačkami wobhdlenych, chze kniežerſtvo ſi nowa pjenjeſy podac̄, tola ſefko milijonow tón króč, ſo njepraji. We Westſalfſej a někotrych pschihelinskich wokrjeſzach ma ſo pschiherbowanſke prawo ſawjescz, dokež to tamniſkim herbſkim ſroučkam a hoſpodařſkim potřebnoſczam wot powjeda. ſtejiſhcež privatnych dozentow (wucžerjow) pschi pruskeſt u niverſitac̄ dožahazeho prawneho podložka nima a dýrbi ſo teho

dla ſakoníſzy wuprawic̄. Skónečnje ſo na ſapuſeženje wulkeje wodh loňſkeho lěta ſpomina. Pschichodnje ma ſo strahej poſodženja ſi wupramjeniom rěčniſhcežow wobarcac̄.

— Po wojewjenju němſko-chineskeho wucžinenja, po kótrymž ſo Kiaocžawſki móřſti ſaliw Němſkej na 99 lět pschenaj, ſu ſo ſendželczenjo ſe ſaſydeniom Němzow pschi chinskim brjofy ſjednali. Bojachu ſo ſi wopredka, ſo budže ſo Němſka wulkeho krucha Chineskeje možowac̄ a tam jendželkemu ſikowanju ſchłodžic̄ chyc̄. ſendželczenjo měnja, ſo ſo pschenajec̄ Kiaocžawſkeho ſaliwa jendželkemu ſikowanja njedotka. A to ſu tola jendželkfe hlowne intereſy w raňſkej Uſiſkej. Kiaocžaw je bliſko pschiftawa Číſu, kótrž je ſikowanſkim lódžam wſchech krajow a ludow wotewrilen. Tam maja ſendželczenjo 60 hač 70 prozentow wſchego ſikowanja w ružy. Wobhdlerjo Kiaocžawſkeje krajiny ſo ſi ratařtvo ſikowanja. S dzela je tamna krajina horata. ſendželczenjo ſo troſchtuja, ſo budže Němzam jara cžeklo, w Kiaocžawje ſrjedžiſhcež ſa němſke ſikowanje ſaložic̄. Němſke twory hodža ſo pječza ložjho ſi Číſu do ſnuteſtowneje Chiny ſawjeſc̄. Shantungſka provinza, do kótrejž Kiaocžaw ſluſha, móže ſedma ſwoje ſamſne wobhdlerſto ſejiwic̄. Jejni wobhdlerjo do połnbzneje Chiny ſi hromadami wucžahuja. Tam woni kózde lěto pučuju, ſo bychu dzelo namakali.

Tež we wojetſkim naſtupanju njeje Kiaocžaw po měnjenju ſendželczenow wjele hódn̄. Tón wobtvrerdžic̄ kaž Port Arthur abo Wei-Hai-Wei by njeſměnje wjele pjenies žadało. Po skónečnjenju chinesko-japanſkeje wójny ſo Rusſej do wole da, Kiaocžaw wobhdžic̄. Tola Rusſa ſo teho wostaji, dokež Kiaocžawej žaneje wójnskeje wažnoſcze njeſchizpi.

Kak ſo němſkim namóřskim wojačam w Kiaocžawje w jedže, powjeda liſt, ſi Čing-Tan-Kan pola Kiaocžawa 21. novembra wotpóžlanh: W nim řeča: „Wot tſjoch dnjow tež ja w tuhym hubjenym chinesiſkim hnědže bydlu, a w tu khwili njeje hſchecze pschewidžec̄, kak dołho budžemtu w ſchewybac̄. Sa ſchtyri njedžele poſylnjenje ſi Němſkeje wotcžalujemy a potom dýrbimy ſo ſažo na ſwoje lódže wróžic̄, dokež na nich nětſle nimale žanhých mužtrow njeje. Kunje tak mało ſo prajic̄ hodži, kak budža ſo wěz̄ dale plesč. Hotujemy ſo, ſo tu troſtku domjazych ſejiwic̄. Tu je hroſne hlaſac̄; wſcho puſte woſolo leži, woſna a durje ſu ſkózovane, abo jich tu ſi zyla njeje. Maſchi cžehlojo wſcho, tak derje hac̄ ſo hodži, ſa naſche mužtvo do rjada ſtajea; pschetož pōčnje ſyma byc̄. Dženža njeſkym wóčka ſańdželili, wſcho je hſchecze žaložnje maſane, pschi tym je wſcho poſne njerodže, tak ſo drje hſchecze khetry cžob ſańdže, předy hac̄ budžemtu móz bjes wotſchawana ſpac̄ hic̄. Maſh ſu w tak mjenowanym artilleriſkim wobtvrerdženju ſaměnili. Na ſpanje ſi zyla žanhých myſlow njeje, dokež móžemy pschezo hſchecze naſhly nadpad Chinesow wotcžalac̄; pschetož by tola džiwanje bylo, hdyž by wſcho tak hlaſko wotſchlo. ſsmý tu 14 Kruppſkich ſanonow namakali, tola doſpolnje ſanjerodžene. Póver a granat ſo wſchudže woſolo waleja; woprawdze je bjes džiwa, ſo je ſo ſapanskim wójna tak lohko wjedla. ſsmý wſchitzu na wójnu hotowi; brónje ſu nawótſjene, tola njeſerimy, ſo ſo nam Chinesojo w ſjawnej bitwje napſchecžo ſtaja. Mjes tym ſo piſam, wěſit pschi wſchě ſchkaſob hwiſda; a pōčnje khetry ſyma byc̄. Tež w naſchich ſtravach we wſchech ſutach brónje a muniziſja leža, 4—5 družinow tſelbow, ſamo ſanonu tu leža, wſcho maſane a njeſchwärne. ſtajam ſu do rjada, rjedžimy ſanony atd., ſo móhli ſwoje wobtvrjer-

Za nawěſtki, kiž maj a ſo we wudawańi „Serb. Now.“ (na róžku zwonkneje lawſkeje hasy čo. 2) wotedać, placi ſo wot małego rynčka 10 np. a maj a ſtowrtk hać do 7 hodz. wječor wotedać.

dženje psichežitvo nadpadam Chinesow schkitowac̄. Wc̄zera rano je 500 muži pod nativedowanjom jeneho kapitankeho lieutenanta dale do kraja wuc̄zahnylo, so bychú chineských wojakow, kotsiz rubjo po žuhodnych wžach czažaja, rosehnali a generala sajeli. Njedalo ko naž je ſebi pječa wjazh tñkaz Chinesow wobtivjerdzene lehwo pschi-prawilo. Na jenym wugležerſkim czažu nosche mužstva generala ſe 40 offižerami a mužemi nadendzechu, kotsiz běſte tu wychschji roſkaſowac̄ byl. Wschitkých ſajachu a jow pschiw jedzechu. Nam je wopravdze hróſno w teſle wokolnoſci. K temu malopscheželnu napohlad žolthch wobližow jathch. Tola ſkončenje ſo na vſcho ſwuc̄zim."

Sa pschebytk němickich wojakow w Kiaocžarje ſo wulke kaſarmy, wobhodenja a ſklady natwarja. Trébne milijon ſ temu budže khežorſtovoy ſejma boryš pschiwolicež dyrbječ.

— Žendželska kralowa Viktoria, kotaž ſo pječa lehtha ſe ſwojeho pschebytk w Italskej psches Němku do Ženželskeje vrčeži, pschi tym němkeju khežorſteju mandželskeju w Potsdamje wophta. Poſledni kotsiz je wona 23. havrleje 1888 pschi prufitum dworje byla. Tehdy wona do Charlottenburgfkeho hroda pschiyedze, ſo by ſwojeho ſhmjerczhoreho pschihodneho ſyna, khežora Vjedricha III., a ſwoju czežopruhovanu džowlku wophtała.

— Škaženost mjes pžamí je ſo we wſchelakich ſtronach Šakſteje, woſebje w Hornjej Lužicy, woprawnu čwili ſežinila. Bojoſež wobhlerjow psched ſkaženymi pžamí ſ kždej nowej powjeſcu wopkaſanju ſkažených pžow roſeže. W Dražđanach je jedyn mlody ſkotný lekár, kotsiz bě ſo pschi ſefziji ſkaženeho pža natykal, ſe žadlavymi boſežemi wumrjel. Wjele woſobow Žitawſkeho woſydeſtwa, mjes nimi dracža, je jedyn ſkažený poſ ſlužal. Woni ſu dyrbjeli do Wina pucžowac̄, ſo bychú ſo tam po Pasteurowym waſchinju wuléowac̄ dali. Tole lekowanje je ſo pola wſchech ſkuſaných woſobow jako wuſpečne wopkaſalo. W Berlinje czežedža teho dla wuſtan, w kotrymž ſo po Pasteurowym waſchinju lekuje, ſalvječ. Kunje tak nufný kaž w Pruskej, by pak tajki wuſtan tež ſa Gafflu byl. Hac̄ runje ſo we wſchech woſrožených ſtronach pžy na rječas wjazaja, a hac̄ runje ſo psched ſtaženost ſakſtej poſtajenjom, psche roſtřerjenje ſtaženost ſe placžazých, frucze khosta, pschezo ſ nowa pžy na ſtaženost ſchorja. Tak je bliſko Žitawſkym řečerſtublē ſe Sandersleben ſ Hörm̄ pža ſatſeli, kotsiz je, kaž je ſo pschi pschedyptanju wopkaſalo, ſkažený byl. To ſkočo bě předn wjele njeboža načzinilo; wone bě dweju mužow do ruky a jene ſchtyriléte hječzo do noža ſužlo. Wſchē tři woſobu ſu w ſhmjertnym ſtraſte. Džiwajo na tele pschezo czažejſiho ſo ſtawaze poſawki je ſapóžlanz Mlaj w druhéj komorje ſakſteho krajneho ſejma ſežehowaze praſhenje knježerſtuvi pžkomnje podal:

„Eſu kralovskemu ſtattnemu knježerſtuvi ſchfodowanja, woſebje w poſledním czažu ſo často ſtawaze, ſnate, kotrež ſu ſe ſtaženost ſu pžow w Šakſtej nastale a ſchto měni knježerſtuvi wuſpečnemu wobaranju pschežitvo tutej ſlej wězy cžinieč? By ſnabž ſo poručilo, w Dražđanskej wužolej ſlvtnej ſchuli abo w jenej krajnej hoječni ſchczeprjeſtnu po ſnathm Pasteurowym waſchinju pschi-prawic̄?“

Pschi mjenovanju pschežinow ſo praji: Njedawno je ſo ſaſto, ſo ſu na tajke waſchinje ſranjeni ludžo krótko po tym na ſtaženost ſchorili a po žalobným ſhmjertnym bědzenju wumrjeli, tak w Hofhainersdorſe pola Sebniz a w Karolinym domje w Dražđanach. W Freibergfkej wokolnoſci ſu wondano ſkažene pžy teho runja několych člowjekow ſlužale, ſchtrijo ſ nich ſu ſo hnynom na pucžowanje do Wina naſtajili, ſo bychú ſo tam w Rudolfskim ſchpitalu po ſnathm Pasteurowym waſchinju lekowac̄ dali. Kaž je ſo ſe Sebniz naſhonilo, je ſo w poſledním czažu wjazh dyžli 20 člowjekow jeničky ſe Šakſteje do Wina podala, ſo bychú tam to ſame lekowanje wuživali.

Auſtriſla. Wſcha ſedžbliwoſć politiskeho ſhveta w Auſtriſkej ſo nětrole na jednanja czeſkeho ſejma wobroča. W nim ſo woſowanje mjes Čechami a Němzami ſ tej ſamej njemdroježu, kaž lomí we Wnjeſkej khežorſtvoře radže, dale wjedže. Kaž tam ſu tež w Prahy radifalni wjedniſtvo Němzow na ſo ſtorhnyli. Duž knježerſtvoře prázozwanje, Němzow ſ Čechami ſjednac̄, bjeſ wuſpečna wostanje. Němžy nochzedža runoprawoſć czeſkeje rēče ſi němkej rēču pschiw ſnač, a teho dla kždej wurunanjje ſ Čechami wotpoſaſa. Němžy ſapóžlanz naſſkerje boryš czeſki ſejm wopuſteža; woni po ſdaču jenož na pschihodnu ſkladnoſć czaſafa, ſo bychú tutón ſwój wotpohlad na tajke waſchinje wuwjedli, ſo by jich wukhod ſe ſejma wuſeži cžinił.

— Džen ſotewrjenja czeſkeho krajneho ſejma je ſo nahly ſuđ w Prahy ſběhnyl.

Schwajzarska. W předawſich czažach je Schwajzarska wjele wukhvalenou honjash ſkot měla. Š zujym na kupjenym ſkotom pak je ſo schwajzarſki ſkot ſe wſchelatmi khorosježemi natykal. Burjo ſebi žadaja, ſo by pschichodnie ſtat jich ſkot piched ſanjeſenjom po khoromy a druhich khorosježow, ſ wukraja pschihadžazych, ſchfitowal. Na jenej wjele wopytanej ſjawnej ſhromadžiſnje ſu burjo wobſamli, knježerſtvo napominac̄, ſo by mjeſh lepje wobkledžovalo a psches nje ſanemu zufemu khoremu ſkotej njedalo. Dale ſebi wot knježerſtva žadaja, ſo by ſo lepſha kontrola wſchitkých ſyrobnych ſkredkow ſawjeda. Teſle kontroli ma ſo woſebje ſ wukraja pschiwjeſene mjaſho, butra, margarina atd. podſtajic̄.

Franzowſla. Majora Esterhazha, fotrehož pscheczeljo ſaſudženeho kapitana Dreyfusa winowachu, ſo je wón krajne pscheradženje ſkuſil, fotrehož dla je Dreyfus ſ jaſtu na czaž ſiwenja na cžertoſej ſupje ſaſudženy, je wójnski ſu wutoru jenohlóžnje ſa nje-winowateho ſpônal. Tak dyrbj Dreyfus dale hac̄ do ſwojeje ſhmjercze na cžertowej ſupje ſawoſtač.

Hdyž major Esterhazha wutoru wjecžor po wužudženju twarjenje wojerſteho ſuđa wopuſteži, jeho lud ſe ſahorjenjom ponita, woſajz: „Dele ſe židami, ſkonzujice jich! Ščlava woſiſku! Šejmujíže ſobuk psched marträrem!“ Esterhazha po měchczaſtich dróhach džesche ſ psched wodom nježmirene ſužl luda, kotaž njeſteſtaſwajz ſidam hróžo woſaſche. Škončenje polizija pschiw ſe, dróhn ſawrie, Esterhazha ruſowatſe, do woſa ſtupic̄ a ludej ſažéwa ſa nim bězeč.

Sſerbija. Spodživne wězy ſo w Sſerbiji zofaja. Nan krala Alexandra, bywſchi kral Milan, je hnlowne roſkaſowatſtvo ſherbkeho woſiſta pschedewſal. Nětlo dha móže ſherbke woſiſto ſaſo na wónu wužahnyč; pschedet ſ ma druhego Moltku na ſivojim cžole. Naž hido je Milan ſherbke woſiſto naſjedoval; bě to we wójnje pschedcziwo Bolharskej. Tehdy bu wón žaſloſnje ſbit. Hac̄ runje do pólbrovoweho dyma njebe ani ponučal, dyrbjete w nožu psches hlouw a psches ſchiju cželac̄, dokelž bě najmjeſtchi ſtrach, ſo jeho dobýčerſz ſužl ſajachu. Wjele ſherbkeho wojakow, kotsiz ſo ſapomjedžichu, pschedcziwo bratrowſtemu bolharskemu ludej woſowac̄, je tehdy Milan dal ſatſelic̄. S podobnymi myſlemi ſo wón nětrole pschedcziwo wjedniſtak radifalneje ſtron w Sſerbiji méri. Tučti ſu teho dla ſe Sſerbije na Čzornu Horu cželi.

Komižarežy.

(Škončenje.)

Hdyž komižar ſe ſchtrinohathym pschedewnikom do kuchinje ſaſtupi, bě tu na dobo jara roſbuđowazh napohlad. Pož ſlečza kaž njemdry na ſněhbelu ſočku, kotaž bě ſo wužoko horjeka na cžoplku plozu wužhyňla a kotaž ſo netko horjete ſe a na nje-pſchedecela ſyčezſe. Woči ſo jej hróſnje ſyčezſtej, a jeje mjaveženje klinjeſte, ſo mohl ſo ſamjeň roſmjehežic̄.

„Alle ſchtó dha je tola tole ſočžidlo ſhem pschinjeſl?“ woſpracha ſo komižar roſnjemdrjen ſlužobneje.

„To ſzym ja byla“, rječny Han, kž nětrole do kuchinje ſaſtupi a ſočku ſtaroſežiſe na ružu woſa.

„Zeli ſo naſch th ſwojeho lubuſchka, hměm drje tola ja tež ſwojeho měcz, mój lubj knjeſ mandželski!“

„Alle ta ſočka tule ſa khachlemi . . . To mohl wěſeže potom ſočze ſočmy jěſež . . . To cži praju . . . ta ſočka dyrbj prječ!“

Jan bě ſo roſhněval, jeho žona tež.

„Sa jěžu bu hyc̄hze wjazh ſyčez ſlužow wprajene.

„Kočku ja nječerpuj“, rječny wón.

„Ja nječerpuj pža“, rječny wona.

„Kočku je ſaſhne ſwérjo a móže člowjeka ſtrapac̄“, rječny wón.

„Pož móže ſo ſkaſyč a člowjeka ſkuſyč“, rječny wona.

„Kočku ſu wſchē poſ čjorneho“, rječny wón.

„Pžy, woſebje puſle, ſu žužl čjorný“, rječny wona.

„A ſ ſrótka“, rječny ſchtaj wobaj, „nětrole čhzem ſola wiđeč, ſchtó mi prawje! Pož abo ſočka! Pak — pak!“ Dokelž pak ſebi Karo a miža pschedeo hischjeze ſwoje nje-pſchedecel ſmyklenje wóſje wuprajeſtaj, a dokelž bě hněw juhu hižo wobeju člowjekow pschedewſal, duž dželischtaj ſo nětlo mandželskaj doſpołnje.

Domjaza nadoba bu pschedejana. Šenjeſ doſta ſwoju woſebju iſtu. Tu móžeſte jěſež a pič a ſe ſwojim pžom ſo ſabawjež. Šenjeni mjeſeſte ſočla ſwoju iſtu a ſa bjeſhadnizu ſwoju bělu miſku. Šſrjedžne durje pak buchu twjerdze ſamknjene.

Dokelž běchtaj ſo muž a žona pschejara roſkorilov, njerěčezchtaj mjes ſobu wjazy a duž bu pízomnje poſtajene, ſo ſmě ſahrody dopoldnia knjes, popolduju pak knjeni wužiwac̄.

Přemí džen wſchaf ſo wadžazymaj ſtronomaj tutón nowy porjad zyle derje lubjeſche. Komíšar ſo w kwětňatym županje po ſahrodze pschelhodžowasche, trubku kurjo a ſ pžom ſo ſawjeſelejo. Pož pak bě tež woprawdžith wumjelz. Móžesche ſtač a rejowac̄ niz jeno na ſadnimaj, ale tež na předkownymaj nôžkomaj. Móžesche píches ſij ſkafac̄ a tež píches woblk, tež hdyž bě woblk ſ papjeru pscheljenn. Móžesche činiež, jako by morvý byl, a wſchě ſchthri ſtopy dawac̄, kažku bu žadane. Móžesche po ſudze běhac̄ a ſahrodne durje wotwerač a ſawerac̄ a ... lute rjane kufi.

Popolduju bě knjeni w ſahrodze, ſ koc̄ku na rukomaj. Wona bě jej rjany, módry bančík ſežinila a mizka prawje luboſnje bažnički bajeſche. Wumjelſich kufkow wſchaf koc̄ka nauvukla njebe, ale wjedžesche tola ſwoju roſkaſowatku tež wubjernje ſabawjež. Hraſkaſche ſebi jara ſchikowanje ſ kubuſchkom ſ ſchrykowanja, honjeſche ſa muchami, brukami a injeleemi a ſlojeſche je w powěſſe, ſaſchepowasche ſo ſ paſorſam tež do dolheje drafty knjenie komíšarki, a ſtož ſu hewak hiſčeče rjane koc̄e ſamovnoſeže.

Wjecžor ſydaſche mizka a Hana w módré, Karo a Jan w brunej iſtwe. Koc̄ka ſyčeſche, Karo ſchęzowasche.

To džesche tak něchtio dnjow.

Ale kaž ſo njevjetro ſhubiwa a hrmanje dale a ſlabſche bywa, tak bě to tež tu.

Karo bě nadobna duſcha a po něčim pícheſta na koc̄ku ſchęzowac̄ a nježiwaſche wjazy na nju a mizka činjeſche to runje tak napschec̄o píhej.

Janej počza ſo wostudžic̄, woſhebie na wjecžorach, a mjeſeſche to we wutrobie hižo ſa hlupoč̄, ſo bě mandželska jenož dwě kroc̄eli ſdalena a ſo tola ſ njej rěčec̄ nježmědžesche.

Hana w módré iſtwe ſo na dlejschi cžak ſ koc̄ku tola ſpokojic̄ nježesche, a byrnjež to rjenscha koc̄ka byla. Blaſaſche druhdy ſ cžicha ſama ſo ſo, ſvarjeſche na muža, ſo je ſwojeje hlowy, a ſluchaſche na koc̄dy požib w brunej iſtwe. Druhdy ſetkaſtej ſo ſamo dwojei wczipnej wocži w kluczowej džerzy.

Tak bližesche ſo píchiměr a ſlonečnje tež ſjednanje, ale dokelž bě tu cžinic̄ wo jeho a koc̄ku, abo tež wo prenje pícheſelne ſlowo, cžehnjeſche ſo ta wěž tak pomału, kaž tučna ſtvržba píches ružy wěžywutſtojnych.

Tu pomykli ſebi kuchařka, roſomna žónska, na to, ſo by najſprawniſcho bylo, zhlemu mjeſazemu njevoradjej kónz ſežiniež. Šteho cžafka mjenujž, ſo bě ſo roſtora do wójny píchewobročila, mjeſeſche holza mjenujž dwojžy telko džela, kaž předy. To tak dale hic̄ nježesche.

Mjeſchtaj-li knjes abo knjeni něhdže hic̄, hdyž w ſdželanji Europy ſo ani pož, ani koc̄ka ſobu njeſberje, doſta kuchařka, wě ſo, kruče píchifasane, ſo ma pža w brunej a koc̄ku w módré iſtwe ſamtnjenu džerječ̄.

Na tole ſloži kuchařka ſwojí plan. Wona njepožluchaſche, ale wotewri durje tak ſhéroko, kaž móžno, a ſtai w kuchini dwaj talerzej ſ cžoſčemí naſlepſchego mjaſa. A ta leſc̄ ſo poradži.

S praveho boſa píchiměr Karo, ſ leweho mizka nuts. Wobaj cžinjeſchtaj, kaž byſchtaj ſo njevidžaloj, a wobaj daſchtaj ſo do jedženja. Po wſchelatich poſpystach dozpe kuchařka telko, ſo drje ſwerječi runje pícheſelne njevoňhodžechtej, ale ſo mjeſchtaj tola wobydlenje ſwojeho knjeſtwa ſa neutralnu njeđotknitu pódum, hdyž bě wojovanja kónz.

Tak wotstaji kuchařka junu ſwérječi tež hromadže, hdyž dželenaj mandželskaj ſ jědži píchihabžechtaj.

Jan píchiměr preni, ſa píec̄ mjeniſchinow něhdže tež Hana. Wobaj hlaſaſchtaj ſo džiwaſo na to, ſtož njevoňmnej ſkočječi cžinjeſchtaj, a běchtaj nimo měry wjeſelov, ſo móžeschtaj na píchistojne waſchne njevoradej kónz ſežiniež, kiz ſo jumaj bjes mała njeſnejhomu ſdaſche.

S wjetſchim měrom, dyžli píched džebac̄ lětami, a po ſdac̄u trochu ſymnje bu ſhromadne hoſpodatſtwo ſ noiva ſaložené.

Dokelž ſtočječi ſamej dobrý píchiklad dawachtej, duž njebe — měnjeſchtaj komíšarez cžlowjelaj — žoneje roſomneje winy dale, ſo dyrbjaloj na wostudle waſchne woſhamocženej ſiwej byc̄, a tak moħloj ſaſo, doniž byſchtaj Karo a mizka píchesjene wofſaloj, tež wonaj ſaſo ſo píchenječ̄. Tak jědžechtaj Jan a Hana ſaſo w jědžení, Karo a koc̄ka pak w kuchini a nječinjeſchtaj ſebi nježo.

Tu ſrěčechtaj ſebi komíšarez cžlowjelaj rjane lečne popoldnie wulēt do wołolini. Chyzſchtaj na píchiměr píchipratwjenej ſalonowej

parnej kódži něchtio hodžinow po rěžy horje jec̄, potom we wžy ſo woſchewic̄ a po malym píchekhodženju ſ najathym woſom píchi počným měčačku ſaſo do domishy ſo podac̄.

„Pža“, rjekn Jan, „teho, wě ſo, ſebi ſobu woſmu, Hana.“ Tu wotueži ſaſo trózkanje: „Mloje dla, ale ... pož abo koc̄ku! ... Dha woſmu ſebi ja koc̄ku ſobu!“

Wě ſo, bě to ſměchym napohlad, ſ koc̄ku hic̄, ale ſhoto činiež? By-li Jan ſhoto píchecživo temu prajil, by ſo woſhamocženje ſaſo ſpočzalo. Duž ſo radſho da wužmječ̄.

Píchiměr ſhochtaj na kódž a nađenidžechtaj píchi naředowazym wjeſku khlodne měſtačko. Hana ſedzeſche na ſaſzinjavym ſtölzu a majkaſche koc̄ku, Jan ſtejeſche pöbla a ſurjeſche, mjes thym ſo Karo po ſdac̄u ſebi ſrajinu jara ſedžnje wobhlaſdowasche a woſhebie někotre ſtare ſrody jara ſrohymſimje wobledžbowasche.

W jenym ſuežku ležachu toſte powjali hromadu ſvjerčane a wýſkolo naſkadžene, a na tajſej róli ſedžesche něhdže dmeſetna holečka bjes čzriji a bjes nohajzow w maſanej roſtorhanej ſuſkinicžy. Hraſkaſche ſebi ſe ſlamanej kžizu, kotrūž ſo prázowasche, do lapki ſawalic̄.

Hana pytny tu holečku a rjekn ſwojemu mužej, ſo je wona ſe ſwojimaj módrymaj wdežkomaj a ſe ſwojimi ſloymi wloſfami po prawom rjane džecžo. Hdy by ſlepje ſdraſežena a derje wumbla byla, mohl ju čzlowjet ſa pírynežnu měč̄.

Jan píchiměr a majkaſche khlodne holečky ſudžerje. „Kak tebi ſekraja?“ wopraſcha ſo wón píchecželne džesčža.

„Mizi“, rjekn mała a pohlada bjes ſtracha na knjeſa. Wě ſo, bě ſwukla zuſyč ſudži.

„A cžea ty ſy?“

„Kódž“, rjekn holečka.

„Keldo ſet ſy?“

„Mizi“, bě wotmołwa.

„Hdže je twoja mac̄?“

„Kódž“, rjekn mała.

Zeno dwe čzlowje móžesche rěčec̄. Kódžny poſklužovač, kiz nimo džesche, wujaſni wěž. Džecžo běchté něhdže píched lětom ſwojej ſtarſchej ſhubila. Řan bě tepjet byl a bě píchi njeſbožu ſiwenje píchihadžil. Mac̄ ſo tak wuſtroža, ſo ſkhorci a wumrje. Tak ſwoſta tu jeno mała Mizi a tej dachu po kódži wołoko běhac̄ a čzepjachu ju nimale tak, kaž to pža abo koc̄ku tež čzepjia.

Hana mjeſeſche ſ džesčžom ſobuželnosće. Svyže ſo ſ njeemu bliže. „Widžiſch“, rjekn holečky ſcočku poſkuſujo, „tole je tež miza.“ Džecžo wupſchestrje rucžku ſa ſcočku; ale ſcočku, kiz maſaných džecži ſhvědoma njebe, to wopaki ſrohym. Hnydom drapny do maleje rucžki. Wuſtrožana ſakſhieča holečka, píchecžiby ſo píchedaloko do ſadu, píchiměr ſ runowahi a bě ſa woſomik píches wobloženje padnyla a ſo w žolmachi ſhubila.

Ale runje tak ruce ſtoči Karo ſa njej.

S jenym ſkonom ſtoči píches wobloženje, plazny na wodu, ponuri ſo, potom ſplowny ſaſo do ſwjerčha a džerjeſche džecžo ſa ſuſkinicžu nad wodu.

Na kódži běchu njeſbože hnydom pytl. Píchowazý wołachu a cžinjachu píhej kuražu; kódžnyž wotwiaſachu čzolm a dojedžechu hnydom hac̄ tam, hdyž wobhi pudef pícheto híſhce ſe žolmami wojowasche a džecžo kruče džerjeſche.

Šlonečnje radži ſo, džecžo a pža do čzolma ſežahmec̄ a wobaj na kódž píchivječ̄. Hana bě mjes thym ſmjeritny ſtrach wuſtała. Wona píchivječasche ſebi winu; ſaſužowasche hroſnu koc̄ku a proſhesche Boža wo pomož ſ placžitnym wocžomaj.

Hdyž džecžo píchiměrku, ſhwaſasche ſ njeemu, wſa jo na ruži, rojeſzleka jo, a połoži jo do požleſcheža, kiz běchu jej dali, a njevothali ſo mot njeho ani na wołomik. Wona ſměrowasche ſo hakle potom, hdyž runje na kódži píchitomu lěkař rjekn, ſo džesčžu ničež njeje a ſo móže bjes ſtracha byč̄.

Píchi ſožu ſ nohomaj ſedžesche pudef. Tón bě ſo kruče wotſchahowal a potom bjes porucjenja ſtražowanie wuſhovaného džesčža na ſo wſal.

Miza (koc̄ka) pak ſhodžesche po kódži, kaž by ſo ničež njeſtało, a kódž ſo na poſledku píched mału džeru, dokelž tam na myſhe tulasche.

Jan bě ſo mjes thym ſ kapitanom kódže roſmołwjał. Potom píchiměr do jſtwicžti na kódže, kódž ſo ſ ſwojej žonje a rjekn:

„Hana, kym ſaſo něchtio píchecživo twojej woli ſežinil. Miza (koc̄ka) ta woſtanje tu na kódži, píchetuž maya ſi telko myſhow, ſo ſmjeje lěta dolho dželac̄. A Mizu (kódžne džecžo) — nječasť ſo ſobu wſac̄ ...?“

Tu padže Hana placzo swojemu mužej wokoło schije, prajo:
„Th luby, luby Tantó!“ Heward njerjenu ani bławocza.

A to tež mohla njebo.

Hymdom najeschtaj ſebi wós. Hdyž pohonč konjej po honjeſche, ſleča poſ ſ jenym ſtokom do woſa.

„Hana“, rječny Jan hnuth, „ſchto dha dyrbju ſ pžom ežinieč?“

„Teho, wě ſo, ſdžeržimy“, wotmolwi Hana, „teho ſdžeržimoj, tón džé je najlepši pschezel na ſcheye Mízhy.“

S teho čaſa možech ſaſo vidžecž, taſ komiſarez člowjekaj hromadže ſo wuhodžijetaj. Mjes nimaj paſ khodži ſobu holčka, kiž w ſwojej ſněhbelej dracſčičaj a ſe ſwojimi ſloymi ſudžerjawiymi wloſkami ſo runa hodownemu jandzelej. Čorný pudel kroči ſ horda předku, a wobhladiuje ſo paſ na prawy, paſ na lewy bok.

A hdyž mandželskaj psches džecžo na ſo pohladnjetaj, blyſcęza ſo jímaj ſylsy we wóczku.

Ze Serbow.

S Budyschina. Njedawno je ſo w „Bauzenner Nachrichten“ wojspjet wosjewiało, ſo maju ſo wot nětka hacž do 27. januara tajži píched konfirmaziju ſtejazy hólzy, kotſiž chzedža ſebi wucžerſke powołanie ſa nadawki ſwojego ſiwenja wuſwolicež, ſ pschiyczu do krajnostawſkeho ſeminara ſamoļwječ. Duž činiym herbiſke starſhich ſ nowa na to ſedžbliwych a proſhymy jich naležnie, ſo bychu ſwojich duchowny wobdarjenych, čelnje ſtrowych a ſ dobrym húdzbnym ſkyſcheniom wuhotowanym ſhnow, kotſiž ſu wotthkniem ſonc krenjeſe ludowje ſchule dozpili, ſkerje a lepje pola tudomneje ſeminarſkeje direkſije ſamoļwili a pschi tym njeſavomnili žadacž, ſo ſo woni jako S ſerbjo ſapižau. Pschetož jeli ſo to njeſtanje, dha woni poždjiſiho na herbiſke wucžje džel bracž njeſmědža a ſo teho dla taſ pschihotowacž njeſhoda, kaž to ſchula a ſiwenje wot hódnego herbiſkeho wucžerja žadatej.

F.

S Budyschina. Naschim čeſečenym čiſtarjam budže wěſeče ſvježelaze, ſhonič, ſo ſa nědže 2 njeđeli wulki wobras naſchego njeſapomnитеho wotčinza D. Smiſcha wuńdže. Wobras budže po- dobný ſsmolerjowemu a Hórnikowemu, taſ mjenowaný „kopro- čiſhcz“ na podložku požlednjenego Smiſchoweho wobraſa ſ lěta 1896, kotryž je naſha krajanka, knjeni dwórká ſotografowá ſöffertowa rodž. Wjeliz, taſ wubjernje rjenje wobſtarala. Dokelž je kopro- čiſhcz woprawdže wo wjely lepschi, hacž ſotografija, a dokelž budže tajki wulki wobras jenož 1 hr. 25 np. hacž 1 hr. 50 np. placžicž, možem ſozdemu jenož radžicž, ſo ſebi njeby ſotografiju, ale tajki wobras kupil. Kecžepnemu wotrjadej Macžy ſserbiſkeje mamu ſo džakowacž, ſo tónle wobras wuńdže.

Próſtrv naſchego herbiſkeho wubjerká ſa jubilejſki ſwiedžený krala Alberta ſu nětko w rukomaj naſhich lubých ſſerbow. Kaž je ſo nam ſ wjely ſtron wutrobne pschipoſnacze wuprajiło, ſo chzedža tež naſhi ſſerbia ſe herbiſkim krala Albertowym wuſtajenjom ſwojemu lubowanemu kralej ſwoju luboſcz a čeſeč ſjawnje wopokaſacž, taſ možem ſež ſež ſočakowacž, ſo naſhi ſſerbia ſ wutrobu rad ſwoje darm ſkladuſa. Luby herbiſki ludo! hdyž wj darm dawacže, pomýſlczec ſebi na to: my to činiym ſež ſež ſo naſchego krala Alberta, kotrehož ſ wutrobu lubujemy, a potom ſo wam tež ruka lohko wotewri. A ſ temu wj wěſeče, ſo wj ſa dobru herbiſku wěž dawacže; pschetož hdyž herbiſki wucžer, kotryž je ſo ſwérku prázovaſ ſa waſche džecži, w młodych létach wumrje, kajka je to tola wulka ſrudoba! Tajka wboha wucžerjowa wudowa je hubjeñſcha hacž někotra druha, kotraž ma ſ najmeñſcha ſwoje wobydlenje, a trjeba ſo jenož ſa ſiwojeſt ſtaracž. 300 hr. drje nědže penjiſe doſtava, ale wot tych 300 hriwnow dyrbí na 100 hriwnow ſa wobydlenje placžicž, — a ſchto jej potom wotstanje ſ ſiwenju ſa ſebje a ſa ſwoje džecži? Schtóž ſebi to ſwědomliwje roſponina, naſhemu wotmyſlenju wěſeče pschihloſuji, a radlubje ſwój dar pschida ſ položenju wulkeje nuſy, kotraž je ſmilneho vopjeranja hódná. Duž lubi ſſerbia! dawacže radzi a dawacže bohacže ſa naſhu wěž, hdyž doverniž ſe w aſtich wžach ſ wam poſcélui!

Pschi ſamym je ſo ſwucžowanſka wěža dobrowolneje wohnjowej wobor na tudomnym ſtělniku pónđzelu w nožy wot- palila. S přečižnjenjom hiſčeže ſo žeblažym kónčkom zigary bě ſo ſiſeče, psched wěžu ležaze, ſapaliſo, a plomjenja běchu hido durje wobžmudžile, hdyž ſo vtipadnje ſudžo, kotſiž nimo pschi- džechu, wohnja dohlađachu a jón podduſkychu.

Syma je hacž dotal ſ tajkej miloſcu knjegi, ſo ſo nam ſkoro ſda, ſo w njej wjazh ſněh hicž a mjeriňeč njeſmōže. S chronikow

wěm, ſo ſu tež w předawſkich čaſbach pódla ſurowych teho runja mile ſymy byle. Tak je w lécze 1405, hdyž bě wot augusta hacž do noweho lěta deſhežovalo, dalschi ſymſki čaſ jara mily byl. W lécze 1512 ſo ſyma hido 16. oktobra ſ wulke ſurowoſežu ſapocža, tola bóřſy wona wotmjakny, wjedro ſo tak ſežpli, ſo wokoło hód ſchtomu a ſwětli na polach kžejachu. Ma wopak bě ſyma w ſežhovazym lécze taſ žadlawa, ſo ſu dolho na tule ſymu ſpominati. 1654 w Schleswigu a Holſteinskej jenož ſchtyri dny mjeriňeſe, na čož bě léczo wſchudže taſ plódne, ſo ratarjo ſwoje žito ſ zyla wotbýč njeſmōzachu. 1715 běſtej ſyma a podſyma taſ mily byle, ſo w haprleji wſchudže w połužnych Rěmzach ripik kžejachu. 1774 w połužnych Rěmzach ſamo hido ſapocžatk měrza brjóſki kžejachu, 1779 paſ w februarje hido ſiſonki; ſapocžatk haprleje bě černjowý ſeſ ſeleny, a lěto bě jara plódne. Se ſymow tuteho lěftotka je ſyma lěta 1846 jako jara mila ſapižana, w februarje pola Kielia mjetele lětachu, 4. měrza pola Ottensen ſežjate brjóſki widžachu, tón ſamym džen w Alpenradze 14 gradow čoploth po Neamurje ſapižachu, 1. meje bě žito hido wulke narostlo. Sczehowaze lěto 1847 je ſnate jako lěto hłodi.

Skoro we wſchech ſakſkich a pruſkich nowinach bě ſańdžený tydženj cítiacž, ſo je ſebi towarſtvo herbiſkich ſonor w Budyschinje wotmyſliſo, herbiſku ſudowu draſtu pschetvoricž a polepſchicž. Podarmo ſamy ſo ſa tajſim towarſtowom wobhladowali, nihdže njebě wo nim ſaneho ſlěda namakaſ. Zyle bamborjenje wo pscheworjenju herbiſkeje ſudoweje draſtu je hola wumyſleňka.

S Džiwočiz. Sańdžený pjatk je lokalny ſchulſki inspektor knjess kaplan Kſchizan dotalneho vikara pschi tudomnej ſchuli, knjesa Zahodu, ſa ſtatneho wucžerja ſapokaſal. Boh dał, ſo by knjess Zahoda w naſchej ſchuli dolhe lěta wostał. To je ſchulſkeho wokreſa wutrobne pschecze.

Se ſſmilneje. We wžach Baldanezech, Wulſej a Małej Trjebienžy, Delnic a Hornich Pózkowach, ſſmilnej a Weitersdorſje maja ſo pžn hacž do 23. měrza na rječas wjasač, dokelž je po tych wžach ſańdžený tydženj jedny ſlažený poſ ſehal.

S Kupjanskeje Dubrawy. Šrjedu wjecžor w 10 hodžinach ſ hródze tudomneho tvarožtarja Weißhorna wohen wudhy, kotryž ſa ſrótki čaſ to twarjenje do procha a popjela pschewobrocži.

S Ramjenza. Tu ſu ſaſtojnka, pschi želesniſkim pôſcze w ſlužbje, ſajeli. Zeho ſu pschepokaſali, ſo je w želesniſkim pôſcze ſom ſchule ſeženju pakety wotewrjal a ſ nich pjeneyh braſ. Po hóvnym dželu ſo wo wojerſke poſyliſi jedna. ſaſtojnki, kotryž w 39. ſlužbnym lěce ſteji, je w dobrých wobſtejnosczech ſiwy.

S Lubija. Šrjedu wjecžor wokoło 10 hodžin ſu ſo do kontora Kſzneſerez ſuhičiſhčeženje paduſchi nutſlamali. Paduch je wěto jeneho piſankeho pulta wotpacžil a ſ njeho 200 hriwnow pjeney ſtamyl. Ma to je wón pull, jón ſ petrolejom polawſchi, ſapaliſ a ſ woknom won psches tſechu wucžel pytał a namakaſ. Šlóſnik je naſſkerje ſ wohnjom ſdacze ſbudžicž chyl, ſo ſu ſo pjeneyh ſpalile. ſ furom, ſ kontora ſupazehu, ſo domoni wobndlerjo a ludžo, kotſiž nimo domu pschindžechu, na wohen ſedžblivi ſežinichu. Duž možem ſo wohen podduſhcz, předy hacž bě wjetschich roſmérów nabyl. Sa paduchom a ſapalerjom njeje ſaneho ſlěda.

S Wojeruz. Pónđzelu 10. januara tudomna ſchewſka jednota ſwój ſymſki kwartal wotbywacše. ſ dobor ſwječeje wona 50-létny jubilej ſchewſkeho miſchtra Tannerta a býwicheho effekutora Schmidta, kotryž požledniſihi běſte ſo psched 50 lětami ſchewzowanja nabyl, tola nježivajen teho, ſo bě w tralovſej ſlužbje ſtaſ, ſchewſkej jednocze jako ſobuſtaſ ſwěrnh wostał. W ſjawnym čzahu, kotryž po měſeče čežnjeſe, 42 Wojerowſkich ſchewſkich miſchtrow licžachym.

S Czorneho Kholmza. Pjatk tydženja dopoldnja w 9 hodžinach je ſo Lipiński kralowſki hajník Kunerth pschi puſčenjenju ſchtemow w Czornokholmečanskim reverje ſmertiſe ſramil. ſſucha halosa, kotryž ſylna klobu ſadaſy ſ podlaſkeho ſchtema wotraſy, jeho ſ połnym wotmachom do čzola dyri a jemu nop pscheraſy Kunerthej, kotryž ſo hjes wědomoſcze hnydom na ſemju ſwjeſy, ſo ſ huby a noſa ſrwej wufinu. Hdyž jeho domoj dowjeſeſu, njebe ſeſtakſka pomoz hiſčeže ſa njeho doſtač. Popoldnju w 2 hodžinach wón ſ njemozu wobjathy wudycha. Wón wudowu a nědže ſlētneho hólcika ſawostaj. Njebočižci bě wuſtojny, roſhladniwý ſaſtojnif a pschecželniwý člowjek. Duž jeho niz jenož jeho psched ſtajeni, ale tež jeho ſobuſtaſ ſwěrnh wostał. Wutoru ſu jeho na tudomnym pohrjeboviſe ſiſežu ſ pſchewodom wulkeje ſyly ſudu pohrjebal. Knjess farař

Wendt frudžených sawoštajených s wutrobu hnujazej ręčzu troschto-waſche.

Se Šlecho Komorowa. Přched tříženjom je ſo tu briktettový ſklaď jany „Renate“ do čišta wotpali. Wjazh dyhli 400 lowrijow ſestajených briktettov a pódla teho 19 prósdujich želeſníkſich woſom, kotrež ſo k wotvoženju briktettov trjebachu a kotrež běchu tehorunja w ſklađe ſamětnjene, je ſo ſničilo.

— Tsi konje a kucža ſu ſo tu ſobotu w noz̄y ſi jeneje hróđe frankle. Tufanje ſo hnydom na dželacžera Matika wobrocži, kotrež hewak w hróđi ſpashe a kotrež bě ſo hromadze ſi konjem ſhubi. Hnydom ſo do wſech stron telegrafiske powjefce ſezelechu. To měſeſhe dobrý wuſpeč, pſchetož hžo džen ſoſdžiſho paducha ſi dwemaj konjomaj a kucžu w Schoczebuſu ſajachu. Ženeho konja bě wón hžo w Sachſendorfje ſenemu pjetarzej ſa 20 hrinow pſchedal. Konje a kucža běchu 1200 hrinow hōdne.

Se Šlephe. Wo ſažlapanju paduchow, kotrež ſtaj w poſledním čažu dworniſečzove twarjenja w Šlepom, Bělej Bodže a druhdže wurubiloj, ſo piſche: Paduchaj ſtaj bratraj 19lētny Wilem a 21lētny Gustav Nakonž ſi Maleho Dubina w Delnjej Lužiz. Schvöžka pſchepytajz, wulku hromadu nafranjených wězow namakhu, jako draſtu, ſchaty, debjeňki, wſchelaku jéž wulk ſaſchez połny čtrijow atd., kotrež hōdnoſcz ſo ſ 2000 hrinami woblicži. ſaſchez ſi čtrijemi je w ſwojim čažu jedyn Hródkowſki wōſnik, kotrež bě jón dyrbjal dale wjefcž, ſ 800 hrinami dyrbjal ſarunacž. Tón ſo wjefcž njeje mało wjefeli, ſhoniwſchi, ſo ſo jemu jeho pjenjeſh, dokelž je ſo ſaſchez ſažo namaka, wróća. Hdyž chžychu paduchow ſajež, jedyn ſi njeju ſ lubjowym woſnom cžekn, tola jeho poſdžiſho w Hródku lepitku. Nafranjené wěz dwajpſečzny wulk ſi wos wujelnichu. Nafranjených wězow je ſo jich wobſedžerjam poſalo. Wobhylterſtwo naſchich stron, kotrež je ſo dolhi čaž ſi paduchomaj njepokojlu, je ſara wjefele, ſo njetrjeba wjazh w ſtajnym ſtraſche dla nôzneho nutſlamana bycž.

Se Běleje Body. Přchi ranžerowanju tworowych woſow bě jedyn pomožny dželacžer, kotrež ſo na jéžazym woſu namakſche, ſakomdžil, ſo ſ čažom pſched ſignalſkej žerdžu, pod kotrež pſchejéž, ſo ſhilicž. Duž wón ſ hlowu ſ taſkim wotmachom do žerdž dyri, ſo hnydom wědomje ſhubitwſchi ſ woſa padže. Žara cžek ſtranjenje hlowy a ſnadž tež ſtcháſenje moſhow ſebi žadaſche, jeho hnydom do Schoczebuſkej kliniki dowjeſcž.

Wužudženja.

Khostanska komora. Pjetat Jan Franz Kral ſi Hucžiny loui w noz̄y 10. augusta hromadze ſi drjewowym wlkowarjom Schwarzu ſi Vorjčeze na tuteho woſu ſ Budyschina do Hucžiny domoj jéžesche. Hdyž bě ſ Maledchez wujel, wón ſ woſa wuſkočiwſchi ſ jeneho knježeho poła pſchi dróſh po tsi rožtowé ſknoph, do póph ſestajane, džesche, ſo by ſebi a Schwarzej ſi tym lěpſche ſydko pſchihotowal. To běſe 63 lētny lěžny dohladowat Kalaučh ſi Hucžiny, po dróſh ſa woſom domoj duzy, phtnyl. Kalaučh Krala pſchimnywſchi jeho ſpó ſna a na njeho jeho paſoſenja dla ſmarjeſche. Mjes tym ſo by wobaj žahaoſtaj, Kralowy ſzwak, ſublowy wuziwar Hilbjenz ſi Budyschina ſ hermanka na woſu pſchijedže, na kotrež bě ſo w Bóru dželacžer Ramsch ſhnyl, kotrež bě tón ſam hžen w Budyschinie ſwoju maž pohrjebal a kotrež chžyſche něko ſwojeho nana w Lipinkach wophtacz. Kral Hilbjenza, kotrež je Kalaučhovy pſchichodny ſyn, ſpónawſchi, na tuteho ſawola, ſo dyribi jemu na pomož pſchecžiwo pſchichodnemu nanej pſchincž. Ma to pſchimauža naſta. Kalaučha do pſchirowa ſtorzechu a pſhemorſtachu, pſchi čimž ſo woſebe Hilbjenz wobdželi, kotrež je ſe ſwojim pſchichodnym nanom w nje-pſchecželſtwje žiwy. Požledniſchi Kalaučej jeho ſkélbu wutorže a ju wo wiſchenju, pſchi dróſh ſtejazu, roſbi, pſchi čimž ſo tež ſichtom khetru wobſchloži. Kral bě mjes tym na Schwarzowym woſ ſkoži a ſ njeho ſpinak wutorhnyl, kotrež w rukomaj džeržo Kalaučej hrožesche, ſo jeho ſaraf. Ramsch njebě teho runja chžyl ſ prósdujym pſchihladowarijom bycž a bě Kalaučha, hdyž bě w pſchirowie ležal, ſe ſwojim ſijom bil a ſo ſ nowa do njeho da, hdyž Kalaučha ſažo na dróhu ſtupi. Tuton bě tak pſchebit, ſo jemu móžno njebě, hdyž běchu jeho pſchecžeharjo ſ Hilbjenzowym woſom wotjeli, ſam bjeſ pomozu na Schwarzowym woſ ſaleſcz. Lěſar, kotrež ſo naſajtra ſi Kalaučej ſawola, ſpóna, ſo bě jebo zyle cželo ſ modrjeñzami poſtryte, jena ruka bě ſlamana a ſ druheje rufi bě ſtruh mjaſa wutorhneny. Tež ſu ſe žaloznymi puſami čiuvu wobſtarneho muža cžerpiše, a husto jeho něko cžepniža jima. Přched ſudom Kral, Hilbjenz a Ramsch wſchu winu wot ſebje wotwalicz pvtachu, ſchtož wſchak jim mało pomhaſche; pſchetož wſchitich tſjoch ſawinowatych

ſpónachu. Hilbjenza, kotrež je hžo tsi krož khostam, ſi jaſtou na lēto a 8½ měſaza, Ramscha na lēto a dvoj měſazaj a ſkózniſje Krala na ſchýri měſazaj a ſchecž dnjow ſažudžichu.

Přilopk.

* (Žaby w ſymje.) Ře wurjadnoſczam lētuſcheje ſymy wěſcze blyſcha, ſo burjo, kotrež ſchitwórtk tříženja ſe Sohlanda do Lubija na wſki džechu, tolstu ſabu wjefele woſolo ſtaſač ſidžachu.

* Knoth lēta ſi pilniſho hacž druhé lēta tocža; wulke ſnotwischčza na ſuſach a polach wo jich dželawoſcz ſwědža. Njelicžomne fundrohy ſažramy koſmathy wuj ſpopaduje a ſpōžera, kotrež blyſhu, kaž hžo ſi měſtnami loni, wjefle ſchfody w běrnach a rěpje načzinile. Knoth dyrbjal ſo po móžnoſci hajicž; pſchetož wone ſu wjefle bóle wužitne hacž ſchfodne.

* (Šwinjazy mór.) W Obergrünbergu w Bogtlandje je ſwinjazy mór wudhyl. Wſchě ſwinje w kléwach, do kotrež hōdne je ſo khorozſ ſanjeſbla, dyrbja ſo moricž a kléw ſo po ſakonſkim poſtajenju čiſcicž a wurjedžicž, předh hacž ſo nove ſwinje do nich puſheſe.

* W Olbersdorfje je kruwa kublerja Franzia tsi cželata na ſwět pſchinjeſbla. Wone ſu derje roſwite a ſi ſiwienu thmane. Přched nimale dwemaj ſtromaj ta ſama kruwa ſi dobom ſi dwemaj cželatomaj ſwjeſheli, kotrež ſo teho runja derje roſwiftej.

* (Kruwajazy ſoldk jako lutovačna.) Ženemu Hallendorf ſkemu ſiwnoſcerjer, ſo pſched něhdž wóžom lētami ſchecž džecacž ſiwnoſciſtich ſložnych ſhubi. Wſchó jeho prožovanje, ſo ſažo dostačž, bě podarmo; duž dyrbjeſche ſo ſkózniſje ſe ſabycžom rjanyh pjenjeſ troſtowacž. Tele dny ſiwnoſcerjer jenu kruwu ſareſa, a hlej, w jejnym ſoldku ſo ſchecž džecacž ſiwnoſciſtich ſhubi. Žiwnoſcerjer běchu ſo w ſwojim čažu te ſloze do píž ſulile a kruwa bě je ſeſrala. Kruwajazy ſoldk je drje dživona lutovačna, tola ſiwnoſcerjer je, ſloze wuhladawſchi, pječza wſchón hnuth byl.

* (Wot w jelfa roſtorehany.) Ž Gottſcher w Alpach pížaja: Požledni wurjadnie wulti ſněh je mježdžwiedž a wjelfi ſi hor do runinow wuhnal. Tak ſu tele dny tsi mježdžwiedž mjes Gottſcherom a Altſkirchenom želeſnízny naſhy pſchetročicž widželi. Pjatik w noz̄y je wjeſnjana Antonia Horvata ſi Marie-Gorich w Körwatskej, hdyž pſches ſež džesche, jedyn wjelf nadpadnyl a roſtorehal.

* (Mordat ſtw o.) We Wróžlamju na garbaſkej hažy cžiblo 10 měſeſhe ſydomdžecacžlētna, tola hýſeče cžila ſwidowena Kartowa pſchekupowateſtwo. Šsředu wjegor ſužodam nadpadže, ſo dželawa žona, kotrež běſe pſchezo w džele, w ſwojich klálamach hýſeče njebě ſwězu ſažwěcžila. Wéipny nechtě do klálamow poſhlađa. Tam wón w jenym klodže pod hromadu požleſečzow cželo ſtareje žony wuhlađa. Pſchivolani poliziſtojo požleſečz ſvěhnywſchi hnydom ſpónachu, ſo je žona ſkózowana.

* Kurjenje zigary we ložu je wónđano w noz̄y wyschſchi pincžniſ w jenym hoſčenju w Gleimzach ſkoro ſe ſwojim ſiwijenjom ſaplačicž dyrbjal. Młodý člowej bě we ložu ležo ſigaru kurił a pſchi tym wužnyl. Žigara jemu ſi hubh wupanywſchi požleſečz ſapali, kotrež budžiſche drje ſo ſe ſpanzom ſpalilo, hdyž budžiſche hoſčenžař njewužul, ſo ſa ſmuženym wonja, a wyschſcheho pincžnika ſe ſmjerneho stracha njevumohł. Španſka komora bě hžo ſi hustym ſurom napjelnjena. — Duž ženje we ložu njeſteče!

* (Mordat ſtw o.) W Neufiedlu 87 lētnu ſamožitu Altowu w noz̄y nadpadžecu a ſkózowacu. Dotekz mordat ničo rubil njebě, ſo tučanje na Altowej herbi, Leopolda Alta, ſkózowaneje wuja, ſbudži, kotrež ſu ſajeli.

* (Prýnž jako miſionar.) Prýnž Oſkar, najmlôdschi ſyn ſchwendſkeho krala, kotrež je ſo ſi jenej ſendželčanu, knježnu Funkež, woženil, a ſo wot teho čaža hrabja Viborg mjenuje, chže ſa něcotre měſazaj do wječorneje Afriki wotjecž, ſo by tam jako miſionar ſtukowal, mjes tym ſo chže jeho mandželska tam hojeřnu ſažočicž.

* (Šlaženy pož 40 člowejek ſkuſal.) Žedyn ſtaženy pož w Triesze je 40 wožobow, ſi wjeficha džecži, ſkuſal. ſkuſani ſu ſo na gmejnske klóſty do Paſteuroweho wuſtawa do Wina ſi wulekowanju požlali.

* (Sem jerženje.) Po telegrafiskej powjefce ſi kupi Batavije je ſo kupine klówne město Ambrina ſe ſemjerženjom do ſpožne wuſežilo. 50 člowejek je pſchi tym ſiwijenje ſhubilo, a 200 wožobow je ſo wobſchložilo. Offižerojo tamniſcheje garniſonu a wójnska lóž, pſchi kupje ležaza, ſu njewobſchloženi woſtali.

* Dula šlotn, 10,000 hrivnov hōdnu, bě s hōwym dobyčem lotterije rózweje wustajenzy w Frankfurce nad Mainom. Swięzelaze je, so je tónle dobyt k na potřebneho čłowjeka pany. Svozovny dobyčeř je jedyn pjetarſki wuzobnič, kiu hudeju staršej, kotrež bě ſebi lók s nalutowanymi pjenježkami kupil.

* Wo wulkim njebožu w Kanadze s Londona pižaja: W tamních radnej kheji ſo ludowa ſhromadžina wotbywaſche, pſchi kotrež bě nehdže 2000 wožbow wotbywanych. Dokelž ſo jena ſhniła hrjada ſlana, ſo 209 kóznych kohéři tak pſchelama, ſo likoja džera naſta, do kotrejž ſo wiazhy dželi 200 čłowjekow vali. Zara wulki pjenježny khamor a wchelati zelesny grat ſo hiſchēze na nich dele cížny. Snjeboženi běchu 10 kohéři hliboko do měchčanostweje jſtrý dele panyli; ſ tym ſo tež tam dno pſcherash, tak ſo ſo wulki hromada ludži do pinzy ſobu storže. Se snjeboženych je 28 živjenje ſhubilo a 100 je ſo ſranilo; mjes nimi je wjele najnahladničich měchčanow.

* Dwaj franzowskaj lekarjey Gingeot a Deguy ſtej nowy krédk pſche ſahorjenje plizow a inſlenu we wutzy jědovitých cjeřvjenych ſtupniczkow (digitalis) wufledžilo.

* Mhlyne pſcheladanie je w franzowskej wfy Verdilly žalostne njebož ſa ſobu cžahnylo, mjenniy mordatſto, ſamomordatſto a ſvudowjenje dweju žonow a wožyczenje 5 džeczi. Bur Vojean bě tsi ſta dolho ſ wunoſckow ſwojeje ſahrody moſcht a wino tločžil, tola jenož malý džel ſwojich wudželkow wyschnoſeji woſjewil a tak dawkovsku wyschnoſeji jebal. Šlonečnje jeho jebanje wotkrytu a jeho do 200 frankow poſkut ſažindžichu. Š teho cžaſa won wſhjicich dawkovskich ſaſtojnifik ſle hidžesche, pſches hſhiwycz pak njeſtſta. Duž jemu dwaj ſaſtojnifik warnowazý liſt požlaſtaj, w kotrejž ſtejſche, ſo ma ſo po ſalonju kózdy, kž datovi pſchelatſtva, ſ 200 hacž do 2000 frankow khotiacz. Vojean bě tón liſt jenož ſwjerſchne pſchecžtal a měnjeſche, ſo je netko město ſ 200 ſ 2000 frankam poſkut ſažindžen, duž ſ hñewom ſapacſche. Hdyž na to dwaj dawkovskaj ſaſtojnifik po dróſy pſches wjez džechtaj, roſſlobjemy bur ſe ſwojeho dwora ſ třebu ſa nimaj wulecza. Třebu luſhny a jedyn ſaſtojnifik morwy ſ ſemi padže; tón druh ſaſtojnifik cžekasche, ale tež jeho mordatſto fulka trjechi. Potom ſo mordat wožneſhny.

* (Měříſke ſwérifka.) Hoborſke „krat“, ſtržadla wſchých ſodžnikow w předawſtich cžaſkach, kaž ſo ſda, ſo hiſchēze w kředžnym morju namakaja. We wodach Neapelského arjenala ſo tu khwili podwódné džela wuwjeduja. Jedyn tam dželazy murjet bóřh po tym, ſo bě na dno morja dele puſčezem, ſnamijo da, ſo je we wulkim ſtratſche. Duž jeho horje ſezezechu. Won bě wſhón wuſtrózany a tſhepotasche na zylém cžele, hdyž na ſwjerſchinu pſchiindže, powjedasche, ſo je w někajkej džerje na móřskim dnje hróſbne ſwérifko widžal. Po jeho wopříhanju je to wulki polyp byz dyrbjal. Jeho ſojoze ruky, wobkručza tón murjet, ſu meter dolhe byle a jeho křebadla kaž tolet wulki noſachi a ſo zyle ſwérifko wěſče 2 zentnarzej waži. Tón muž ſo ſ zyle mozu wobaraſche, ſo ſažo na móřſke dno podacž. Duž netk wuražuju, kaf by ſo to ſwérifko njeſchívne ſčinicz hodžalo. Snate je, ſo ſu mjes pluvažmi polypami w móřſkej hluwinje meter wulke w pſcherelu a ſo móža ſwoje ſojoze ruky hacž na 5 a 6 metrow wupſchestrječ. W Norwegiskej a Japanskej ſu ſo taſke njeplechi hžo nekotre raſy na móřſki brjoh wužiſle.

* (Kanadiský Kulečenjo.) Na kanadiskim boſu Niagaraſkeho wodopada městačko Bridgeburg leži. Jeho wožydljerio běchu njeđawno ſebi parnu ſylawu ſupicž wožsamkli. Škup paž ſo ſ wuženjem ſta. Šyfawu ſebi jenož na wěſty cžaſ ſa pruhu ſlaſachu. Šwvjedženzy ju powitachu. Potom ju pruhowachu a bóřh ſo pſchekvědžichu, ſo konjazu ſtopu tolsto wodu pſches najwyschſche twarjenje jich městačka mjeze. Bóřh poſa jeneho pjetarja woheň wudžri. Duž mějachu mějzenjo witanu ſkladnoſč, ſylawu, kž dyrbjeſche 1000 dollarow placicž, praktiſy wuſphtacž. Duž ſtej ſe: „Póſčelmy po nju!“ Ale bóřh ſo wotry protejt pſchecživo temu ſběže. Wſchelke mudre hlowy poſtanymchu, kž ſudžachu: „Šyfawa je nam jenož na pruhn pſchewostajena; hdyž paž ju netk do woprawneje ſlužby ſtaſimy, dyrbimy ju tež wobkhowacž a ſaſplacž. Pjetar proſchecſche, ſo by ſo po ſylawu poſkalo a ſo ſ jeje pomožu tola necht ſo jeho ſamoženja wukhowalo. Ale na jeho protſtvy njecht ſo jeho ſamoženja wukhowalo. Mudri Bridgeburgzjenjo ſměrom ſtej pſchihladowachu, kaf ſo pjetarja rjenje paleſche a ſo do cžista woſpal. Hdyž bě woheň dele, džechu domoj a wježelachu ſo, ſo ſo njebehu pſchelhwalni a ſ tym pſchihluſhnoſč, te 1000 dollarow ſaplacž, na ſo wſali.

* Š Madrida, 22. dezembra, pižaja: Pſchi njeđawny hědowanju ſ cželzami bě jedyn cželz, wožloženje pſchelamawſchi, ſo do pſchi hladowarjow vali. Won 8 ludži mori, a nehdže 30 wožbow ſo w cžiſčejenzy wožschloži.

* (Mužiža.) Kaž turkowske knježerſtvo we nowiny pižaja, je ſultan žonje ſatme Hamm, kotaž je ſo na wójnie pſchecžiwo Gricham wožbzeli, 3600 piaſtrow lětneje pensije pſchipotafal.

* W New-Yorku ſu jeneho Němza, wěſteho Charlesa Zanolija, abo Branera, abo Suhméra, kaž ſo wſchelako mjenowasche, ſajeli, dokelž jeho winuja, ſo je jene živjenje ſawěčjaze towarzſto wo ſawěčjenske pjenjeſh wožbchudži. Ma njeho tež tufaj, ſo je 5 žonow, ſwoju pſchichodnu macž, dwě džowzy a kwojeho pomožnika, ſa kotrejž bě živjenje ſawěčjil, ſkonzowal. Zanolij bě na hoňtrje ſa ſchestej žonu, hdyž jeho ſajachu. Deho požlednja žona, ſenii Suhmer, před ſchleingarka ſeſte, a bě ſ Eilenberga w Němzach.

* (Ssamomordařſto mlodeje knježny.) We Washingtone (w polnido-amerikanskich ſjenocženych ſtatach) je pojveſč wulke džiwanje ſbudžila, ſo je ſo jeniceká džowka předawſticeho ſobžitwoveho ministra Herberta, Leilia Herbertez, ſamou ſkonzowala. Won a bě loni w ſeptembrje ſ konja panyla a ſo cžeklo ſranila. Šso bojo, ſo budze cžaſ živjenja bědna, bě ſo wona ſ cžekimi myſlemi napjelnila. Njeſchitomnoſč ſwojeje wožladački wuživojo, bě ſebi wona ſ nožizami žily pſcherela. Wožladačka ju ſylnje ſravwajuza nadědže a hnydom po lekarja běžesche. Hdyž ſo wobaj wročiſchtaj, knježna Herbertez mřeo pſched khežnymi durjemi ležesche; wona bě ſo ſ ſcežeho poſkoda dele cžiſla.

Sa naſch ſherbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 42,941 hr. 13 np.

Dale ſu ſa njón darili:

hoſcžo na Pětſchkez kwaſu w Žyžezach pſches braſchku Schenka.

w „Ratholſkim Póſklu“ cžiſlo 1 a 2 ſta 1898 hžo kwitowane:

naſch derje ſnaty luby dobrocžet ſ W. 10 hr., pſches hoſtu Edelredu ſ Oſtrowa 6 hr., pſches k. wužerja ſſlodenka wot Radwořkeje platoſeje komiſije 2 hr. 85 pj., Jan Wonak, ſarjadniſk wulkoſbla w Blawęži pola Snojma 1 hr. 68 np., Richard Dostál, bohoſlowz we Wołomuzu 84 np., Karl Michl, pſchekupz w ſſlaném 4 fl. = 6 hr. 72 np., wubjerk wyschſcheje realſi pſches profekzora Drubka w Biſku 3 fl. = 5 hr. 4 np., Delanska patentna komiſija 1 hr. 50 np. + 1 hr. 30 np. + 70 np. + 40 np. + 90 np., Žurij Moeller ſe Schunowa 1 hr. Naſch derje ſnaty luby dobrocžet ſ W. 10 hr., Pětr Handrik ſe Schunowa jako ſbytk ſ knižki 1 hr. 55 np., Laskowſky wočerjerio 30 np., mužtowje we wóſhce 20 np., Delanska patentna komiſija 90 np. + 80 np. + 80 np., N. V. R. 3 hr., CD. 3 hr. = ...

59 = 48 =

Hromadže: 43,005 hr. 61 np.

S džakom ſwituje

J. Bartlo,
ſarjadniſk Macžicžneho doma.

Saſki ſubilejný krala Albertowý fond.

Gólez, ſarat w Budyschinku, 1. dar . . . . . 25 hr. — np.
wuečer Sommer w Budyschinje, 1. dar . . . . . 25 = — =
pſches k. pſchedteſiejerja Rychtarja ſe Scžiſež:

Richard Rychžan	1 = — =
Jan Rychžan	1 = — =
August Rychtař	1 = 50 =
Jan Wjela	1 = 50 =
pſches redakziju „Rath. Póſkla“:	
Žur ſ Rabíz	5 = — =
M. N.	1 = — =

Hromadže: 61 hr. — np.

Mjena daricželow a jich darow ſo poſdžiſho wožebje wožiſhje a ſo kralej pſchepodadža.

S najwutrobníſkim džakom Sommer, poſladníſ.

(Byrkwiſke pojveſčze hladaj w pſchilofy.)

Wotewrjenje khlamow.

P. P.

Czesczenym Sserbam najpodwolnischho k wiedzenju dawam, so sym

kołoniałtworowe a destillaziske khlamy,

kotrež je knjes Arno Möckel tu na herbskej haſy 13 měl, s nowa wotewrili.

Moja dołholętna dzělawoſcz, kotruž sym na pscheduwstwo nałożil, a direktne swiasiſki s přenimi firmami mi mózne czinia, jenož najlepſchu tworu po nanajtunischich placzisnach pschedawac̄.

Swoje pschedewſacze dobrociwemu podpjeranju poruczejo, kóždemu, kotryž mje poczeczi, lubju, so jemu frucze sprawne poſlužu.

S najwjetšim poczeczowanjom

Paul Pötschke.

Korejmaſka ležomnoſc
s rěniſtwom je placzisny hōdno
na pschedau. Dalsche je shonicz
pola Schischki a Rjeckli w Budys-
chinie.

Rowonatwarjena khěja s rja-
nej sahrodu, hródzu, kónju a pô-
laniskim twarjeniom, w połodniſkim
pschedmęſce ležaza, je s pschihod-
nymi wuměnenjem na pschedau.
Dalsche je shonicz pola Roberta
Schöbela na Wjeleczanskiej dróſy
čízlo 28.

Dwě młodej kuzelnej krawie
kupic̄ pytam. Poſiczenja chýle
ko s napříkrom G. K. we wuda-
wańi „Sserb. Nowin“ wotedac̄.

Majkowy schrót,
dobru tworu,
zentnat po 6 m. 50 np.
je na pschedau
w Kronejanskim mlynje.

Wós na pschedau!
Lohki pschitryt wós, s durjemi
ſady, ma tunjo na pschedau
Ernst Nozor w Bulezach.

Wuczobnik ko pyta!
Sa kwoje kolonialtworowe a
delikateſhove khlamy bórsh abo
k jutram wuczobnika pytam.
W Budyschinie, 2. dež. 1897.

Carl Noack.

Hólczez, kotryž chze tħscherſtvo
naruknyc̄, móže do wuczby stu-
pic̄ pola Jana Kruwjaza w Trie-
bienzy.

Pytam hlužobne a hródne
džowki a tajke k hwinjom, grati-
mischtrów, wotrocžów, hrénkov,
pohonežow a rólnych pohonežow,
tſeczaſow, woszach, dzělačeſke
hwojby a dójki pschi wyhoſej mísze
do tudomnych a Draždžanskich stron.
Schmidtowa w Budyschinie na
fukelskej haſy 24 po 1 ſhobze.

Rjemjenjerſkeho a kedlařſkeho
wuczobnika pyta H. Khězor pschi
žitnych vitach w Budyschinie.

Stwinſka holza,
kotraž móže běle ſchic̄ a ploto-
wac̄, ko pyta na jene ryczeſtublo
pola Budyschyna. Dalsche je sho-
nicz we wudawańi „Sserbſkich
Nowin.“

Hólczez sprawneju starscheju
móže jutry do mojich drogowych
khlamow jako wuczobnik ſastupic̄.
Emil Mersch
na kamjentnej haſy.

Někotre wustoſne schwalcze a
někotre holzy, kotrež chzedža ſchic̄
naruknyc̄, ko pschitwoſmu pola
A. Khězorki
pschi lawskich hrjebjach 18.

Schewſkeho wuczobnika
k jutram pyta
schewſki mischt C. Hank
w Małym Wjelkowje.

Wuczobnik ko pyta.
Hólczez, kotryž chze doſpolne
ſchewſtvo naruknyc̄, móže do wuczby
stupic̄, pola žoltolijerſkeho mischtra
Augsta Gliena na jerjowej
haſy.

Malutowarňa we Wosborku
je wot nětka
pónđelu a hrjedu dopoldnia wot 9—11 hodžin wotewrjena.
We Wosborku, 11. januara 1898.

Malutowarňa pschedzydſtvo.
Fasold, měſchejanosta.

A. Dietrich, wobhodny agent,
na žitnej haſy 6, II
porucža ko s haradzenju kupowania a pschedawanja ležomnoſcزو
wobstaranja pyjenes na hypoth. wětoſcz; pschedewoſmje ſarjado-
wanje ſamoženja, ſriadowanje ſawostajenſtow, pschenajec̄a,
pschedzowanja, dawa radu w prawnych wězach, dzěla pszne
dzěla, kupje, pschenajensle wuczinenja, testamenty a wjazy
podobncho.
Rajtunishe placzisny.

Pola mischtrow
kedlařſkeje a rjemjenjerſkeje jednoſty
w Budyschinie móža híſhce jutry někotre hólzy do wuczby
ſtupic̄.

Dalsche wukaſa H. Schmauz, wyschjici mischt
w Budyschinie na kamjentnej haſy 18a.

Wuczobnik
jutry w naju kolonialtworowych
a spirituoſowych khlamach město
namaka.

Schischla a Rjeckla
na ſwonkownej lawskiej haſy
w Budyschinie.

Wuczobnik ko pyta!
Hólczez, kotryž chze žoltolijerſtvo
naruknyc̄, móže jutry do wuczby
stupic̄, pola žoltolijerſkeho mischtra
Augsta Gliena na jerjowej
haſy.

Synej sprawneju starscheju,
kotryž chze piwarſtvo a ſłodat-
ſtvo naruknyc̄, ko jutry wuczba
poſicži w Guczinjanslej piwarni.

Rěniſleho wuczobnika pyta
Heinrich Heiselbež
w Budyschinie na lotolskej haſy 18.

Do mojich kolonialtworowych
khlamow ko jutry
wuczobnik
pschijima.

Paul Hofmann
na herbskej haſy.

Swjask ratarjow.

Pschednoschki:

niedzelu 16. januara popold. w 5 hodz. w hospiczu w Klukshu,
poniedzelu 17. " wjeczor w 7 " w hospiczu „jelenju”
w Hodziju,

wutoru 18. " wjeczor w 7 " w hospiczu w Pózkowach.

Pschednoschki knjesa Osvina Schmidta-Freibergskeho,
sarjadnika swjaska ratarjow w Sakskej, wo:

„Swjask a jeho bliżsche samery.“

Rosréczenje: Kajki wuzitk ma swjaskowy sobustaw.

Niz jenož sobustawy, ale wschity kraloswerni mužojo po s tutym
najpscheczelischo pschepruschuja.

Pschednoschki směje w Klukshu knjes dowěrnik rycerkubler Gold-

ammer s Czelchowa,

" " w Pózkowach knjes dowěrnik rycerkublerki najeńk

Querner w Pózkowach,

" " w Hodziju podpisany.

J. A. Br. Böhme w Debrizezach,
głowny wotpózlanz.

Wosjewjenje.

Dżewjath babinski wolrješ, woschijazh wžy: Kluksh, Sahlow,
Sdžer, Sdžar, Lichań, Kobielń, Komorow, Polpizu, Kiszliu a Nowu

Wjež ma po 1. haprleje s jenej babu s nowa wobhadjicž.

Zadaczelski chzyle žo hač do 30. januara pola gmejnſkeho
pschedstejcerja w Klukshu s pschedpołożenjom żwojich wopiskow
samolwicž.

W Klukshu, 14. januara 1898.

Schuster, gmejnſki pschedstejcer.

Sa żwoje kolonialworowe,
zigarowe a spirituosowe khamy
s jutram s pschihodnymi wuměnje-
njemi wuczobniſka phtam.

Hermann Gruhl
pschi theaterſkim městnje.

Pjefarskeho wuczobnika
pyta August Dernoschek
na swonkownej lawſkej haſy 6.

Jako hospoſa ſo wudowa abo
starscha holza, kotař ma hróž
żobu wobstaracž, pyta. Dalsche
je ſhonicz pola hosczenzarja Urbana
na ſamjeńtnej haſy čjzlo 5
w Budyschinje.

Reñiſkeho wuczobnika
s jutram abo hnydom pyta
Jan Janach
reñiſki miſchtrz pschi ſerbſk. hrjebjach.

Prěni a druhí
wenz ſpěwo w
sa herbsku młodoscž
ſtoj s nowa wuchloj a ſtoj doſtačž
po 10 np. we wudawarni „Sſerb.
Nowin“.

W wudawarni „Sſerb. Nowin“
ſtu doſtačž ſpěw:

Ptaci kwaſ,.
mandželſtwo atd.

A 1. haprl. čjzlu pilnu holzu,
niz młodſchu 17 lét, do lohleho
domjazeho džela phtam. Pschis-
powiedzenie dopokduja.

Swudowjena
pschekupzowa Jacobowa
na seminarſkej drósh 15 II.

Sshyn sprawneju starscheju,
duchowne wobdarjeny, móže jutry
jako wuczobnik w Ssmolerjez
knihicžiſkej ſastupicž.

Rakečanske serbske towarſtvo „Lipa“

změje da-li Bóh njedzelu 16.
januara swoju głownu zhromadziznu. — Dnjowy porjad:
1. rozprawy wo towarzystwom
skutkowanju w zańdzenym lě-
će, przedsydy, knihownika a po-
kładnika, 2. nowowólby, 3. na-
majety a dowuradzenie wo
swójbnym wječorje; na kotrež
wše swoje lube sobustawy
preprošuje przedsydstwo.

Sshlnu pilnu žlužobnu holzu
s jutram phtam Hanza Marschnew-
rowa pschi zyrkwinſkim městnje 1.

Hołczeſz sprawneju starscheju,
kotryž chze pjefarſtvo naukuńczej,
móže pschichodne jutry do wuczby
ſtupicž pola pjefarſkeho miſchtra
Rufiſta w Hornim Wujesdze pola
Tuchorja.

Džak

wſchitlum tym, kotsiž ſu nam pschi wumirjecžu naſchego
lubeho nana a mandželſteho

Jurja Simma we Wichowach

s troſchtowazymi ſłowami ſwoje dželbračeje wuprajili.

Wožebith wutrobný džak naſhemu wýzkočezcenemu
knjesej fararzej Mróſakej ſa jeho wjele troſchtapole
wopthy ſ khoroložu a ſa jeho wutrobuhnuiazu pohrębni
rečž.

Šlubo kožarowaza wudowa

Marja Simmowa a džowka.

Marja Pentherowa rodž. Simmez.

To Lupoje!

Jutje njedzelu pojmy wſchitzh
do Lupoje na reje, ſhoſej a žamo-
pječený thlanz.

Pſcheczelne pſchepruschuje
J. Vode.

Stwinje a kuchyňe holzy do
Budyskich, Draždanskich a Lipſzian-
skich stron a jeneho wotrožta pyta
Kynastova na kſchidatſkej haſy 3.

K lětnemu wopominjenju

na njebo
Hanu rodž. Knjezlez ſ Kolwasz,
Ernsta Schneidera w Šchorzelzu
mandželſteje

a ſcheczelne njebo

+ 15. januara 1896, 29 lét stará.

O luba Han! dženš ſaſ ſnowi
Sso we mini voloſež wutrobná;
Duž kylſju pchi twojim rowje
Kaf rab' kych ſ ibu ricžala!
Sshym na wutrobu poſložila
Sſej twoje lube džecžata,
Ja ſi pſchihahu kym poſlubila
Jim bycž něk luboſež macžetna.
Tak wot ſyrotw pſchewodžená
Sshym i twojom' rowje ſtupila:
O džecži! tudy poſriebala
Svi ežiſe waſha macžetla,
Kiz njenadžižy wotwolana,
Dženš ſcheczelne ſtupila;
Tu jeje je mi hórká rjana,
Wot wjele ſyſow ſtupila.

Kaz mandželſteho lubowasche,
Tak pytaſhe waſh, džecžata;
Kaf ſa ſwoj dom ſo prozowasche,
Be starschiem dworw džatorowa.

Do Budyschyna wozjenena,
Be we mandželſtve ſpožowna
A pſches ſi džecži ſmjelela;
S nich jene Bóh ſaſ ſotwola.

Dla ſtajnſtwa bu pſchewadžená
Wot luby nan do Šchorzelza
A wot mandželſtej pſchewodžená
Macž póna, ſo ſpožowna.

Hołz wona něk pſches mitoſež Božu
Stromeho ſynta porodiži,
Žno ležejce na ſmjeritnym ſožu
A nahle ežaſnoſe wopuſczeſi.

Hołz ſrudni ſ rowu pſchewodžachym

Cze, džontka, ſotra, mandželſto,
Tež ſaſ dla Lejny ſaplatachym,

Kiž tež we ſczenju ſi wozjenja,
Hołz mandželſtemu porodižita

Žno ſynta, ſkora ſawofa.
Sso pſched lětom je dobědžila

A w starschiem domje wumrjela.

Hołz nan a macž tež niemóžetaſi
Tu twoj ſow pſchicž, wophtacž,

Dha wenu nadžiu wſchak mataſi,
Cie junu ſaſo moħladacž.

Wſchak w ſi wozjenju ſo ſložowasche
Na frej a pravodoež Chrystuſha

A thérliſt, tiž ty lubowasche,
Be: „Jehuš, moja nadžia.“

Spi derje; hlaſ, ty ſawoſtaneſeſ
Tež w rowje njeſapomitaſi;

Hołz junu ſ rowa horjeſtaneſeſ,
Njeſch Bóh naſ ſaſ ſienoča.

Kaz w ſi wozjenju ſynt ſubowata
Ta ſtupila, twoje džecžata,

Tak ſynt ſo jinu něk woprowala,
Na twoje měſtne ſtupila.

O Božo, pomhaj ty mi ſ hñadu
Sso starscha ſa te džecžata,

Daj ty ſam we wſchém dobru radu,
Kaf bycž iſh ſbože vytala.

Hołz twoje hñadne ſobrawanje
Pſchi mojej próžy pödla je,

Dha moje dželo, wothladaſje
Bjes dobruch pödow njebudže.

Twoja ſotra Marja
woženjena Schneiderka w Šchorzelzu.

(K temu čjzlu jena pſchiloha.)

Pscziloha i cztibiu 3 Serbskich Nowin.

Czobotu 15. januara 1898.

Paczisny rěsneho skotu na Draždanskich slotnych wilach.

Paczisny po zentnarju a hrivach.

Slotne družina a wosnamjenjenje.		Živa	Rěsna waha
		hr.	hr.
1. polnomjažne, wuformjene, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže hac̄ do 6 let		36	66
2. mlode, mjažne, niewuformjene, — staršche wuformjene		38	68
3. hrěnjo pizowane mlode, derje pizowane staršche		34	64
4. hnadnje pizowane kōždeje starobý		31 $\frac{1}{2}$	60
		29	56
Začožy a kruwý:			
1. polnomjažne, wuformjene jaložy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže		34 $\frac{1}{2}$	64
2. polnomjažne, wuformjene kruwy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže hac̄ do 7 let		32	62
3. staršche, wuformjene kruwy a hnadnje wuwite mlodšche kruwy a jaložy		29	59
4. hrěnjo pizowane kruwy a jaložy		27	54
5. hnadnje pizowane kruwy a jaložy		25	49
Bytí:			
1. polnomjažne, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže		33 $\frac{1}{2}$	61
2. hrěnjo pizowane, mlodšche a derje pizowane staršche		31	58
3. hnadnje pizowane		28 $\frac{1}{2}$	54
Czelata:			
1. najlepše s mlokom wuformjene abo nojlepše wot žyza		43	70
2. hrěnje kormjene abo tež dobre wot žyza		40	65
Swinje:			
1. polnomjažne lepšich rafow a jich sřichženjow w starobje hac̄ do 1 $\frac{1}{4}$ leta		52	66
2. mjažne		50	64
3. hnadnje wuwite, tež ranzy a fundrošy		47	60

Paczisna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 2484 metrow.	W Budyschinje		W Lubiju		
	wot	hac̄	wot	hac̄	
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.	
Pšenica	běla	9 41	9 53	9 12	9 56
	žolta	8 83	9 —	8 71	9 12
Rožka		6 44	6 59	6 19	7 19
Zecamjen		7 86	8 7	7 33	8 —
Borš	50 kilogr.	7 22	11 12	8 50	7 40
Hroch		7 78	8 33	6 50	7 75
Wota		13 —	15 —	12 —	14 —
Zabý		15 —	16 —	14 —	15 —
Pečivá		2 20	3 —	2 30	2 60
Butra	1 kilogr.	2 —	2 40	1 70	2 —
Pšenicejna muša	50	9 75	19 —	— —	— —
Rjana muša	50	9 —	13 50	— —	— —
Schno	50	3 20	3 50	2 70	3 20
Słoma	600	16 —	18 —	16 —	19 —
Brožata 846 štuk, štuka		7 —	21 —	— —	— —
Pšenicejna wotrubn		— —	4 50	— —	— —
Rjane wotrubn	50 kilogr.	— —	5 50	— —	— —
Pšenicejnn gris		— —	5 50	— —	— —
Rjany gris		6 —	— —	— —	— —

W Budyschinje paczisne: kóz pšenicy (běla) po 170 puntach 15 hr. 99 np hac̄ 16 hr. 20 np., žolta 15 hr. 1 np. hac̄ 15 hr. 30 np., kóz rožki po 160 puntach 10 hr. 30 np. hac̄ 10 hr. 70 np., kóz jecžmjenja po 140 puntach 11 hr. — np. hac̄ 11 hr. 29 np.

Na Bursh w Budyschinje pšeniza (běla) wot 9 hr. 42 np. hac̄ 9 hr. 65 np., pšeniza (žolta) wot 9 hr. 12 np. hac̄ 9 hr. 27 np., rožka wot 6 hr. 56 np. hac̄ 7 hr. 50 np., jecžmjen wot 8 hr. — np. hac̄ 8 hr. 25 np., wotk wot 7 hr. 10 np. hac̄ 7 hr. 40 np.

Wjedro w Londonje 14. januara: Zahne.

Cyrkwinske powjesce.

W Michalskej žyrlwi smjeje družu njedželu po Tsjoch tralach rano w 7 hodž diakonus Sarjenk řebřstu spowiedni rěč, $\frac{1}{2}$ 10 hodžin farat Räda řebřste a w 10 hodžinach němſe předowanje.

Werowaní:

W Michalskej žyrlwi: Ernst August Wiazla, zyhelnistki dželacjer a wo- bydler w Kelnje, s Lenu Klimantem tam. — Jan Vala, pohonež w Džehorezach, s Augustu Hermannem na Židovje.

W katholskej žyrlwi: Jan Bohl, fabrikski dželacjer w Hajnizach, s Hanu rodž. Bejnarež.

Kření:

W Michalskej žyrlwi: August Erich, Jana Augusta Heschki, wohyblerja a pôbverniskeho dželacjerja w Dobruschi, s.

W katholskej žyrlwi: Jurij a Margaretha, Jana Augusta Scholty; dželacjerja, dwójnitaj. — Jurij a Marja Madlena, Josefa Scholty, pjetarskeho mischtra, dwójnitaj.

Zemječí:

Džen 5. januara: Jan August, Petra Augusta Böhmera, tublerja-najenka w Břesowje, s, 1 l. 3 m. 18 d. — Marja Madlena a Jurij, Josefa Scholty, pjetarskeho mischtra, dwójnitaj, $\frac{1}{4}$ a $\frac{5}{4}$ hodž. — 6. Michal Nowak, wumjenkat w Torozý, 83 l. 2 m. 21 d. — 7. Hanža, Augusta Gishcha, kňežerja a tamjenje-čekarja na Židovje, dž., 1 l. 7 m. 3 d. — 9. Jan Kschizan, wumjenkat w Ženfezach, 79 l. 6 m. 21 d. — 11. Emil Pawol, Jana Ludwiga Glaušcha, dželacjerja we Wulfim Břeklowje, s, 5 m. 8 d.

Žyrlwinski powjesce s Budestez.

2. njedželu po Tsjoch tralach smjeje pomožných duchowných Rychtar rano w 8 hodžinach řebřstu spowiedj, farat Mrošek w 9 hodž. řebřste a $\frac{1}{2}$ 11 hodžin němſe předowanje.

Awfzija palneho drjewa.

Na Bartslim reverje ma ſo pôndželu 17. januara t. l. nehdze 150 twjerdyh dolich hromadow ſ wumjenjenimi, do awfzije wosjewjomnymi, ſa hotove pjenjesh na pſchěhadžowanje pſchedawacž.

Šhromadžisna pſchi hrjebi pſchi Žlinjanské mjesy dopoldnia $\frac{1}{2}$ 9 hodžin.

$\frac{1}{2}$ 11 hodžin smjeje ſo awfzija dale pſchi Novowjesczanskich polach.

Grabinšte Lippeſte hajniſke ſarjadniſtvo.

Aust, reverſti hajnik.

Awfzija palneho drjewa

na Huſczanskim reverje.

Srjedu 19. januara t. l. popoldnu w 2 hodžinomaj maja ſo w Huncericzanšlim hoſczenzu

3 rm. twjerdyh, 13 rm. mjehlích ſchěžepow,

45 = twjerdyh, 238 = — knyplow,

26 = mjehleje walcžiny,

3250 twjerdyh, 2440 mjehlích walcžow,

1 dolha hromada.

pſchihotowane w Huſczanskim ležu, pſchi hornczecškim naſypje pola Huſki a pola Hunceriz, na pſchěhadžowanje pſchedawacž.

Grabinšte hajniſke ſarjadniſtvo w Žuſy, 9. januara 1898.

Wyschšchi hajnik Bluhm.

Drjewowa awfzija

na Lüpjanškim reverje.

Wtorn 18. januara 1898 ma ſo

150 dolich hromadow a

200 walcžinowych hromadow

ſa hotove pjenjesh na pſchěhadžowanje pſchedawacž.

Sapocžatko dopoldnia $\frac{1}{2}$ 10 hodžin pola ſchěžetoweje jamy pſchi Lüpjanško-Řšowjanškim pucžu.

W Münakale, 12. januara 1898.

Grabinšte ſ Gisiedelska inspekžija.

ſe netčijschemu hnojenju ūkow w najlepſej tworje poručžam

Domaschowna mucžku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.

Ella pſchi tworowym dworniſtežu.

Schtóz dybí s wjeżej abo
kutnej pšicžinu
palenz
kupowacž, njech pšyta naju dwójne
palenzy a literzy, liter po 60 np.,
a wón budže pškojom.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hažy 6.

Paleny khoſej
punt po 85 np., punt po 100 np.
jara žylny a derje žłodžazh, kaž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.,

Švry khoſej
punt hžo po 70 np. porucžataj

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hažy 6.

Parlojty khoſej,
paleny, punt po 125 np.,
žyry, punt po 100 np.,
kaž tež wscé druhe měščenzy po
100 haž do 200 np. porucža

Paul Hofmann
na ſerbſkej hažy.

Dahly,
fruph,
hróch,
rajk,
hejdusčku
porucža

Carl Kahrowe.

Lisheze kože,
thórjaze =
sunjaze =
ſaſecze =
laniflaze =
kupuje

O. C. Rinke
na žitnej hažy 5.

Stare ſtſne marki a
žyle liberty s 50 a 60 lét
ho ſa dobru placžinu kupuja
w Budyschinje na ſwonkownej lawſkej dróſy 2.

Thomody,
draſtne khamory
a wſchelake druhe
mehle

porucža
po ſnathch najtunischich placžinach
meblowy magazin

Augusta Mitascha.
Wobhladanje ſo rad widži.

Schmrélowe a worjeshinowe
kozy kupuje Brühlez parna th-
ſcheinja w Budyschinje.

Howjase, konjaze,
czelaze a wovceze kože kaž tež
wovcezu wotmu pſchezo po naj-
wyschschich placžinach kupuje

Heinrich Lange
pſchi žitnych wiſach njedalſko
ſerbſkej katholskej žyrki.

Hdze je dobrý

khoſej

dostacž?

Pola Oty Sachsy
na bohatej hažy 5,
tam je wón tuni a wu-
bjernje žłodži.
Paleny punt po 100 np.,
njepaleny = = 80 np.

Woprawdze žłodke rjane wulke
boſniſte
(tač mjenowane turkowske)

ſklowki
punt po 30 a 40 np.,
derje žuſchene amerikanske
j a b l u ſ a
punt po 35 a 45 np.
porucža

Otto Sachse
na bohatej hažy 5.

Šwój bohacze ſradowany
zigarowy ſklad
po wscéh placžinach ſnjeſam
furjerjam porucža

Bruno Halke
(prjedy Th. Grumbt).

Ke požyljenju a ſ porjeiſchenju
wložow na hlowje, ſ wotſtro-
nenju ſchupiſnow a liſchawow
porucžamoj
w o p r a w n y
franzſki palenz
w bleschach po 50 np., 60 np.,
1 ml. a 2 ml.

Strauch a Kolda
na ſamjeñtnej hažy 3.
Dalokoręczak 81.

S e l
I nažylenju mjaſza

koſyž mjaſho ſa thđenj pſcheſeli
a jemu rjanu cjeſewenu barbu a
miły pſchijomny ſkód da, porucžataj
Strauch & Kolde
na ſamjeñtnej hažy 3.
Dalokoręczak 81.

Derje dželane ſoſy a matrazy
porucža tunjo G. Schubert,
tapezerat a ſedlarſki miſchtr na
jerjowej hažy.

Wnbjerny khoſej,
žyry, punt po 80 np.,
palený, derje žłodžazh,
punt po 100, 120, 140, 180 a
200 np.,
palenu pſchenizu, punt po 18 np.,
paleny jecžmén, = = 16 =
porucža

Juriij Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej hažy 10.
Požluženje w ſerbſkej rēči.

Ežiſče dobru
woprawdze derje žłodžazu
vanillou

lamaniu ſchofoladu
punt po 100 np.,
taž tež najlepſchi
hollandſki a němſki

kakao
punt po 130 np. porucža
Otto Sachse
na bohatej hažy ežiſlo 5.

Nowe hollandske
jerje,
mandel po 60 a 90 np.,
polá

Hermannna Kunada.
Woprawdžity holandski

kakao
najlepſchi družinu žweta, płacžiſny
hōdno porucža

Gustav Kütter
10 na ſerbſkej hažy 10.
Zenicžka pſchedawařna ſa Budys-
chin a wokolnoſc̄.

Carbolineum,
woliſ ſa mikocžaze maſchinu,
lanolinowu ſopytnu maſ, ſanolinowu kožowu maſ,
lanolinowu ſchłornjazy maſ, ſoliſ ſa ſchijaze maſchinu,
vaselinu, ſaselinowu kožowu maſ
porucžataj
w najlepſhei tworje a najtuñiſcho

Strauch a Kolde,
drogowa pſchedawařna
na ſamjeñtnej hažy 3 w Budyschinje.

Schörzuchi ſ czelazeje kože
porucža po tunich placžinach

Heinrich Lange
pſchi žitnych wiſach

Koſaze, czelaze a howjase kože,
kaž tež wscé druhe družinu kožow
pſchezo po najwyschschich placžinach
kupuje

Heinrich Lange
pſchi žitnych wiſach
a pſchi ſerbſkej katholskej žyrki.

Kedžbu!
Tatrowy woliſ
ſa čłowiekow a ſkót,
ſokſorkiſalny kalk
ſ wocžehnjenju młodeho ſkotu ſa
žwini

butrowy pólver
ſnateje dobroſeže,
wscéh
hojaze korjenje

a ſela
ežiſče čerſtwe
porucža

Germania-drogownja
dr. Roebra
na bohatej hažy
ſ napſhezja winowej ſicže.

Schtóz dobru
radu abo **wukajanje**
w drogowych wězach pſta, doſtanje
darmotne wujaznjenje w

Germania-drogowni
ſ napſhezja winowej ſicže pola
mjeſczela dr. Roebra
(hemika a haptikarja).

Rum,
arak,
ſognat,
punſchowe eſſenzy,
wſchelake tuſrajne a wukrajne

blidowe likery
w derje wuležanych družinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Kütter
w Budyschinje
10 na ſerbſkej hažy 10,
woſzebita pſchedawařna
ſa wina a delikatesy.

Zigary
a wſchon tobak,
ſiane rjepiſi, punt po 25 np.
porucža

Juriij Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej hažy 10.

Hrodowſka haptysa
porucža
wuzitkowu pólver ſa ſruw,

butrowy pólver,
hollandſki ſłotny pólver,
žwinjazy wobžerny a formjazy
pólver,

Prima zigary
ežiſče po žadanju
mle a žylne
běle ſo paſaze
po wscéh placžinach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.

porucžataj
Strauch & Kolde
na ſamjeñtnej hažy 3.

Schmidt & Gottschalk,

pienieżny bank
pschi mjażowym torhoschęzu
číklo 14/16 w Budyschinje.

Dobry jedzny żonop,
punkt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
dostacż pola

Jurja Schwiebusa
(prjedy Aug. Bartka)
na swoikownej lawskiej haſy 1.

Kranj amerikanſki
rjevikath tobak
porucža, tak doſto haſz ſkład
doſtoha punkt po 25 np.

Otto Sachse
na bohatę haſy 5.

paleny thofej
punkt po 100, 120 a 140 np.
porucža

Jan Went
na swoikownej lawskiej haſy 5.

Turkowiske žlowki
nowy plód w měchach, kaſchecjach a po waſy ſu tunjo doſtoč pola
Moritza Mjerewy
pschi mjażowym torhoschęzu.
Destillazija likerow po ſtarich tunich placzisnach.

Paleny thofej:
Kampinas, punt po 85 np.,
dobry mezikanski, = = 100 =
parlojny thofej, = = 120 =
Winstu měſchenzu, = = 140 =
Javaſku měſchenzu, = = 160 =
jara dobry a ſylny porucža

Hermann Kunack

na bohatę haſy 8.

Slodke palenzu
liter hžo po 40 np., liker liter hžo po 60 np.

porucža Moritz Mjerewa pódla Pětrowſkeje zyrkwe.
Destillazija ſnatich dobrich valenzow po ſtarich tunich placzisnach.

Ziwjazy kakao,
spory a derje žłodžazy,
1/4 puncta po 35 np.
porucža

J. Zimmermann
na bohatę haſy 25.

22 pschedawarnjow w Němzach.

la maschinski wolij
ſa czeſke a lohke dželo,
wubjerny
kožowy mas,
rybjazy tuč,
kotryž kožu mjechku a njepſche-
puſchecjatu čini, porucža po naj-
tunischiſtich placzisnach a najlepſich
hōdnoſezach
drogowa pschedawatnja
Emila Merscha
na ſamjeńtnej haſy ſi napsheczja
turnatnje.

Piſhczá jama w Budyschinje,
reſtaurant a winowa pschedawatnja.
Porucžam ſwoje wubjerne
rheinske, moſelske, bordeauxſke a burgundſke
wina. 12 wſchelakich družinow ſchampanskeho wina.
Placzisnowy ſapiš darmo a franko.
S doborom porucžam ſwoj wulki
reſtaurant,
bohatu jedznu thartu,
ſymne a czople jedze w koždym dnjowym čaſu.
Najlepje wothladane piwa.
Oskar Dietrich.
Sſerbſki ſo ręczi.

Banillownu ſchokoladu

ſarneženu čiſtu
1/4 puncta po 20 np.
porucža

J. Zimmermann
na bohatę haſy 25.

22 pschedawarnjow w Němzach.

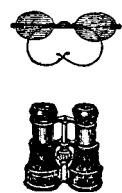
Franz Marschner
čaſznikat w Budyschinje
čjo. 9 na bohatę haſy čjo. 9
ſwoj ſkład čaſznikow a čaſzniko-
wych rječasow dobroćiwemu wob-
ledžbowaniu porucža.
Hodna twora. Niſomne rukowanje. Tunje placzisny.
Poriedzenje dobre a tunje.
Pſchispomnjenje: Ręčju herbſki.

Winstki čzrijowym ſkład.

Wulki wubjerk mužazich, žonjazich a džecžazich
ſchförnjow a ſtupinjow po tunich placzisnach porucža

Emma Trisch
na ſamjeńtnej haſy 15 pódla hoſczenza ſlojeje króny.

A. Kōchlerowym naſlēdnik
Męjeczel: Theodor Thiele.
Čaſzniki wſcheje družiny.
Brille, kłowzni, thermometry, barometry,
puczowanſle a theatersle dalosowidy atd.
G. F. W. Grabicha w Rathenowje po
prěnjoſtnych placzisnach.
Poriedzenja rucje a tunje.

Wožebita pschedawarnja
**wina a desikateskow
 Gustava Küttnera**

w Budyschinje
 10 na ſerbſej haſy 10 na rózlu hauenſteinskeje haſy
 5 dalokoreczak 5
 ſo pſchi pſchitkadež ſymſkeho czaſa porucža.

Wulki črijazy a ſchörnijazy ſklad
A. Knüppelholza naſlēdnika
 na jerjowej haſy čiſlo 11.

Premiironane:
 ſsleborna medaila
 němſkeje babinskeje ſhadžo-
 wanti w Barlinje 1895.

dželané i cjiſteho kruwia-
 zeho mlofa, cjni ložu nežnou
 a mjeſku laž ſkomot.

Draždžanska mlokačnja
 fundowe Pfundez bratrow
 mlokoſe mhdlo w Draždžanach.
 Doſtač w najmjažných haptylech,
 drogowych, parfumerijowych a
 kolonialworoſowych pſchedawarnjach
 Budyskeho woſteſkeho hejtmanſtwa.

Heinrich Mohr,
 ſchewſki miſchtr w Budyschinje
 na ſzukelskej haſy 14

porucža wulki ſklad hontwinſkich a dolhich ſchörnijow,
 ſchörniczlowo a ſtupnijow, ruffich a němſkich gumijowych ſtupnijow,
 wſhé druzim filzowych ſtupnijow a toſlow, laž tež wſhé jenož
 pomyslne druzim ſtupnijow a ſchörnijow ſa mužſkich, žónſke a džecži
 po ſnatych tunich placzisnach.

Po měrje ſa krótki czaſ, laž je ſnate, nalepje ſedžaze
 woſucze dželam.

ſa Budyschin a woſolnoſež ſenicze dželanſke право na
 Kriegerowe patentowe ſchörnije.

Spěvaſſe

ſerbske a němske, najnowſcheho naſlada, wožebnje
 do čelazeje lože, laž tež traiuje na jednore woſchnje
 ſwjasane we wulkim wubjerku po tunich placzisnach
 porucža **Gustav Námsch, knihwjaſarňa**
 na bohatej haſy 21.

Inventurſke wupſchedawanje

ſnatych naſlēpichich tworow po thétero ponížených placzisnach.
 Salutowanie pjenes pſchi ſupowanju njewjeſciſleje drasty.
 Čzorne ſidzane tlaniny lohež po 85 np. haſz do najčežſich
 hođnoſežow. Čzorne hlaſke a muſtrowane drastne tlaniny,
 wobleženje po $3\frac{1}{2}$ haſz 15 mf., wupjerki, poſleſežowe
 tlaniny, barchentowe poſleſežowe plachty hižo po 75 np.

Wulke tolſte konjaze deki po 2 haſz 5 mf.

Sa ſchwalcze wožebje tunje placzisny.

Hermann Beermann na bohatej haſy 10.

Konjaze deki, kruwiaze deki, ſpanske deki, vucžowanske deki,

po ſnatych tunich placzisnach porucža

S. Beer,

prjedy Messow & Waldſchmidt,
 pſchi hlownym torhosčeu 9, delka a po 1 ſkodže.

poſleſežowe tkaniny,
 wupjerki, meblowý ſöper,
 drastny ſatum, módrocziſhcež
 w najnowſich muſtrach porucža tunjo

M. Gottwald
 pſchi mjažnym torhosčeu.

Dvaj lohczej ſcheroči
běly plat ſa czeledž

starý lohež po 30, 35 a 40 np.,
 teho runja ſeſte družinę po 1 mf. a 1 mf. 10 np.
 porucža

Emil Wehrle
 na jerjowej haſy.

Paleny hofej

ſnateje wubjerneje hođnoſeže po 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.
 porucža

Bruno Hulta

(prjedy Th. Grumbt na ſtronkownej lawſkej haſy 9.
 Pſchi pſchedawanju ſo ſerbski rěči.)

"Serbske Nowiny" wudawaſa so kóždu sobotu.
— Štvorlétna předplata wudawařni 80 np. a na němských póstach 1 mk..
■ přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čílo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni "Srb Now." (na róžku zwončnejne lawskeje hasy čo. 2) wotedać, placi so wot małego rynčka 10 np. a maja so štvorlétne hač do 7 hodz. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Cíle Smoler je e knihicíšće rjevje w Macičnym domje w Budysinje.

Číslo 4.

Sobotu 22. januara 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němske khěžorſtvo. W druhéj komorje ſakſkeho ſejma je ſo 17. januara 207,300 hřivnow ſa pſchettarjenje Budyskeho dwórniſcheža pſchijwolilo. Taza wobžarowac̄ je, ſo ſejm njeje na petiziju džiwał, w kotrejž ſo wo to prož, ſo by ſo tuneloſt podſemſki khód ſ Budyskeho dwórniſcheža natwaril. S tymle podſemſkim khodom dyrbí ſo nětčiſchi dolhi puc̄, wot dwórniſchežoweho tvarjenja na tworowe dwórniſchežo wiedžazh, pſchikrótſchic̄. Pódlia Reifmann a knes Ssmola-Spylečanski tule petiziju ſejmej ſe ſcěhovazymi ſłówami poruczeſche:

"Mojí knježa! Schtož je runje knies Reifmann ręčał, móžu połnje wobkruc̄ic̄. Hdy by ſo tole žadanje dojvelniło, by ſo ſ polóženju wobkhada w Budyschinje wjele ſtało. S woprawdžitým njedostatkom je, ſo maja eži, kotriž maja ſ dobow w dwórniſchežowym tvarjenju a tworowym dwórniſchežu něſchtō wobstarac̄, tajki dolhi ſkoſtou puc̄ ežinic̄, kaž je ſo tež mi husto ſechlo. To je khětre počeženje ſa wobkhad; duž chžhl, schtož je knies Reifmann projil, jenož poruczeſche. Měnu, ſo dyrbjal ſo, hdyž ſo ras dwórniſchežo pſchettari, wobkhad wot dwórniſchežoweho tvarjenja na tworowe dwórniſchežo polóžic̄. Madžiu ſo, ſo kralowſke statne knježestwo na to pſchijndže, ſo by ſejm pjeniežnu dopožadanku ſa to pſchijwolilo."

Knies Koſla-Khröſčanski wobžarowasche, ſo je petizija pſche- poſdže dóſchlo. Finanžna deputazijská je wſcho ežinila, ſchtož je ſo ſa powjetſchenje Budyskeho dwórniſcheža ežinic̄ hodžilo, tak daloko hac̄ ſu wobſtejnosc̄e ſnate bylo.

— Petizija wo ſaloženju wuſtawa w Draždjanach, w kotrymž měle ſo po Paſteurowym wuſchinju ſe ſluženy mi pſhami ſlužane wobzobý hojic̄, ſměje ſcězka wuſpěch. W debače wo tej petiziji minister ſ Mjetech powjedži, ſo bych u w tajkim wuſtawje ſcězka pſchezo khori lěkowac̄ byli. Duž wón poruczeſche, ſo bych u wobzobý, ſe ſluženy mi pſhami ſlužane, pomoz w Barlinje pýtale; tam ſo bóři tajki wuſtaw ſaloži, wo kotriž petizija prož. — Petizija ſo deputazijská ſa wobcežowanja pſchipoſa.

— Khěžor Wylem ſo po nowšich powjeſzach 15. haprileje ſe ſwojimaj ſtarſchimaj ſynomaj na puežowanje do Paläſtinu naſtoji. W Hamburgu wón na lóž Hohenzollern ſtupi. Na naſpijetnym puc̄u wón ſultana wophyta a ſo pſches Italsku do Němskeje wróci.

— Wo 100 milijonach, kotrejž hebi prusſe knježestwo ſa pſche- němczenje Póſnaňskéje žada, ſo ſchitwórk w pruskim krajnym ſejmje jednaſche. Pſchecživo žadanzy, kotruž khěžorſtwowý kanzler wjerich Hohenlohe ſakitowasche, pôlsky ſapóſlanž protewtowachu. Taſdžewski praji, ſo wona dopokaſuje, ſo Polazy niž krajnowótznomu knježestwu, ale regimentej napscheczo ſteja, kotriž pſcheněmczenje bjeſe wſchego džiwanja ſpěchuje. Tež ſwobodomyslny Münckel a zen- trumſkaj ſapóſlanžaj Nadbyl a Imwalde pſchecživo pſchijwolenju ręczachu. Knježestwou žadanku konſervativni a nazionalliberalni podpjerachu.

Awſtriaſka. Ropot, kotriž loni we Wienskej khěžorſtwej radze ſakhadžesche, je do čeſkeho krajneho ſejma ſačzahyl. Kaž předny we Wiinje, nětko w Prahy Němzy wójnu pſchecživo ręczowemu wuſtej wjedu. Knježestwou namjet, ſo ma ſo ręczowy wuſkas na tajke wuſchinje pſheměnic̄, ſo by ſo na ſudniſtwach w čeſkých stro- nach wobkhadno ręcz čeſka, w čeſko-němských ſtronach čeſka a němska a w čiſtých němských ſtronach jenož němska byla, ſu Němzy wotpo-

kaſali. Woni na tym wobſteja, ſo ma němska ręcz na wſchěch ſudniſtwach w Čechach knježoza byc̄. Němery w ſejmje ſu ſańdženj tydženj wotkłob na Pražſtich dróhach namakale. Kož pſchi němerych do hód, ſu tón króč ſ nowa němzy ſtudencž Čecham ſ pohórſkom. Nědžiwaſzy wulfego roſhorjenja, kotrej je ſo w Pražſtich wobhydlerſtve ſ zychonom, w ſejmje ſakhadžazym, ſapalilo, ſo němzy ſtudencža na nadpadne wuſchinje ſ czrjódam po Pražſtich dróhach wuſhodžowachu. Čeſcha mějachu tajke ſadžerženje ſa wužměſchenje čeſkeho luda a teho dla někotrym ſtudentam piſanu čapku ſ hlowy torhnyču. Pſchi tym ſ ūukam dońdže. Ženeho ſtudenta na nōž dyrichu, ſo by jemu frej ſ njeho wuſtiny, druhí ſtudent revolver wu- ezeže, tola předny hac̄ móžesche wuſhelič, jemu jón wutoržechu. Težo, runje kaž ſchervſkeho wučžobuika, kotriž bě ſtudentej čapku ſ hlowy ſtorhnyč ſajachu. Nähromadženj lúd pſchijwolani wojoz̄ roſhennachu, kotriž někotre hodžiny doſho po dróhach čzahachu.

Italska. Statny dolh Italskeje do jejnych afriſkých dyrdomdejom jenož 2 milijardje wučžinjeſche, nětko je hižo na 13 milijardow ſroſil. Lúd čežkoſez dawkow ſkoro wjazy ſnjecž němōže. Nihdže na ſwěče njeje tak wulfich dawkow, kož w Italskej, a ſ dobow ſe statnym dolhom lúdowé wobhudnjenje pſchibýwa. Tole powschitkowne wobhudnjenje je wina, ſo bóři paſ tu, paſ tam w Italskej němery wudyrja. W Anconje póndželu ſ straſchnemu ropotej dla powyſchenja khleboweje płaczisny dońdže. Něhdže 100 žonow pſched radnu khěžu čežnjeſche, ſo bych u wot měſchzanosty wuſkas pſchecživo podroženju khleba žadale. Wotpóſlanſtvo ſo ſ njemu poda. Měſchzanostowe ſlubjenja njeſpokojichu, a lúd, kotriž běſche ſo mjes tym ſběžał, radnu khěžu bombardowasche a wjele woknow roſbi. Wojazy ſakrocžichu, ale naſad wuhnata lúdowa črjóda po dróhach čežnjeſche a wjele ſapuſczenja načini. Někotri poliſiſtojo a dželacžerjo ſo ſranchu. Tež w Canicatti na ſizilſkej je ſ njemoram dóſchlo. Wobhydlerjo ſo ſběžachu wolojo: „Nochzemy žanhch dawkow wjazy! Prjecž ſ dawkami!“ Lúd ſo do radneje khěže dobu a ſo khoroje ſmozowa, kotruž pſches dróhi njeſeſche.

Ruſowſka. Paſenžowý monopol je ſo 13. januara po zyloj Ruſkej ſawjedl. Po nim ma jenož ſtat prawo, paſenž palicž dacež, privatnym lúdžom paſ je to pſchi kruhym khofstanju ſakħane. Dotalnym wobžedžerjam wulfich paſenžowých palečnijow je ſo do wole doła, dwaj měhazaj ſa knježestwo na pruhu paſenž palicž, tola najwjaſy ſ nich je ſo teho wſdalo, dokež paſenžpalenje ſa ſtat něčo njeunjeſe. Wot nětka ſo w Ruſkej wſchě ſorčzny do tſjoch rjadowanjow džela: 1. do tajkich, kotrejž ſmědža paſenž w bleschach a ſchleńčzach po njewobmjeſowanej ſekloſezi pſchedawac̄, 2. do tajkich, kotrejž ſmědža w bleschach a ſchleńčzach po wobmjeſowanej měre a 3. do tajkich, kotrymž je dovolene, jenož w bleschach po wobmjeſowanej ſekloſezi pſchedawac̄. W poſkledniſkých ſorčzmach ſmě ſo paſenž jenož ſupicž, tola ſo niž wupicž. S paſenžowým monopolom dyrbí ſo wopilſtu wobrac̄. W tych gubernijach, w kotrych bě ſo paſenžowý monopol na pruhu ſawjedl, je ſo wón ſa jara khmany ſ podilkočzenju wopilſtu wopokafal.

— Pſchi ſwojich wjecžornych mjeſach je Ruſka ſ nowa dwaj armeeſorpfaj, 20. a 21., poſtaſila. To je ſo w tajke čihoſezi ſtało, ſo hakle nětko wo tym we wukraju ſhoniſ.

Šerbia. Vyšší ſral Mílan, nowopječený hlowy komendant ſerbskeho wójska, je ſańdženj tydženj w Wiinje hrabju Goluchowſkeho,

awstriskeho ministra swonkownych naležnoſćow, wophtał. To je jara nadpadny a ſpodźiwny podawſ. Awstriske a Ruskia ſtaj loni mjes ſhou wucžiniſo, ſo ſo žana ſ njeju do politiki balkanskich krajow mēchecz njebudze. A najebac̄ teho Milān do Wina jefdzi, ſo by hnadž ſaſo nadkniejeſtvo nad Sſerbiu Awstriskej ſa někotre milijony ſčehnakow pſchedal. Njebudze drje ſo doſlo na to čzakac̄ trjebačz, ſo awstriske knjezeſtvo ſſawnje wopowiedzi, ſo ſo ſ Milānom žaných politiſkih wucžinjenow njeje ſčiniſo. S tajkim powiedzenjom je hiž pſched thđenjom awstriske knjezeſtvo chylo Rusku ſměrowac̄. Toſa kaž ſo ſda, Ruskia Awstriskej doſež njeberi. Ruskie knjezeſtvo we nowiny "Nord" ſu tele dny naſtaſk wocžiſtečale, ſ kotrehož je wiđecz, ſo ſu w Ruskiej ſe herbſkimi węzami jara njeſpolojom, woſebje paſ ſ pomjenowanjom Milāna ſa najwyschſcheho roſkaſowarja herbſkeho wójska. "Najwyschſchi roſkaſowat herbſkeho wójska!" praji ſo w tamnym naſtaſku. "Wé kral Alexander, ſchtó je to podpiſal? Wé wón, ſo je jeho nan pſchijahal, ſo Sſerbiu awſtrisko-wuherſkemu wliwej podcžiſnje? Praji-l ſo "najwyschſchi roſkaſowat", ſebi kóždy na ſławneho woſnika a rjeſla myſli. Ruskia historija je poſna rjeſomſkih wójwodſkih ſkutkow, a tola ſhm̄y meli jenož jeneho najwyschſcheho roſkaſowarja, njeſpchemóžneho ſſuvorowa. Ale je wójsko, kotrež je Milān k dobycžu wjedl? Je hnadž wón jenu bitwu wiđał a pólver bitwov ſacžu? Ně, tolce pomjenowanje je tak njeſbozowne, kaž wſcho ſchtóž dopomina na kniezeſtvo Milāna Obrenoviča." Prjedy je pſchezo reſalo, ſo ma Milān mózny pſchimiv wé wójsku. Wón ſam je ſo rad ſ tym khwaliſ, ſo ſm̄e ſo na offiſerow herbſkeho wójska ſpuſhečeſz. Runje na wopat ma ſo ſ tym. Kaž herbſki lud, tak tež wójsko Milāna dla jeho ſamđzenoſcze ſ zylej duſchu ſazpitwa. Tejele pſchicžiny dla ſu, tak bórſh hac̄ je Milān wójskowe wjedniſtvo pſchedenjal, najbóle ſo wuſnamjenjažy offiſerovo na wotpozint ſchl. W tu khwili ſu ſe 14 generalow jenož ſchtyrio w klužbje, wſchitzu njenahladni njeſwpruhowanii a njenawiedzieci. Markowic̄, kotrež je ſo ſ dobom ſ Milānom ſa ſchesa generalneho ſtaba pomjenoval, je prjedy ſ roſkaſowarjom žandarmerije byl a je ſo, hiž dyrbjeſche žandarmerija wažniſchi nadaw ſuviſeſz, pſchezo ſ jenym naměſtnikom dyrbjał narunac̄. Tole njeprawe powiſchenje je w zylkym wójsku njeſpokojnoſcž ſbudžilo. W herbſkim wójsku ſo nětcole droždi, a to ma w woſkomiku, hiž ma Milān myſle, wójnu pſchežiwo zyłemu ludu wjescz, najwyschſu wažnoſcž.

Turkowſka. Turka je pſchezo dobrý wojaſ, khrabry, nimo mery woporniwy a wutrajny byl. Ale w tej ſamej mérje, kaž turkowſti ſtat ſo ſwjeſh, tak ſo tež turkowſti wojaſ ſwjeſh. Wón bě ſchpatnje wobrónjeny a lenjoſcz, kotrež zyły muhamedanski ſhwet wobjimasche, njeda ſo jemu ſejnac̄ ſ wulkimi postupami europiſkeho wojeſtwa. Tola wójnske wuſtuſowanje Ewropy wubudzi tež Turkow, kaž je wubudžilo Japanskich a tež ſawęſeſze wubudži Chineſow. Prénje poſtuſh nowego čzaſa ſu ſo w poſledniej turkowſko-grichiskej wójnie poſkaſale.

Snath jendželſti ſpižaczel kapitan Normann je ſtwoje wo‐pomjenja wo turkowſko-grichiskej wójnie wudal, pſchi kotrež ſo jako wójnski dopiſowat wobdzeli. Wón wo turkowſkim wójsku ſwědčeſtenje dawa, ſo wone po 20 létach ani pósnačz njebe. Wone ma wjele ſdželanych offiſerow; w lehvac̄ ſtnejſeſche poriad a kóždej diwiſiji bě lazaret ſa 200 khorých; lehacie woſhladaňe khorých bě bjes poroka; hromadže ſ wójſtom ſo do předka tež linije wójnskowego telegraſa hibachu. Haj, ani pjenjes njebe njeſtoſta. Turkojo wſcho ſ hotawymi pjeniesami tež w Thebaſiskej placzachu, hiž ju wobzadži. Žene pak Normann wuthka: ſo ſo njeje křeſlačnym Albanskim wobarało, kotrež ſo žaneje kaſnje njeđeržachu a grichiske wžy a města wurubjachu.

Amerila. Połnozno-americanske ſjenocžene ſtaty ſo najſkerje ſaſo poſjeticha. Preſident republiki Haiti je do Washingtona pſchijel, ſo by ſ knjezeſtvo połnozno-americanskeje republiki wo ſjenocženje kupy Haiti ſe ſjenocženymi ſtatum ſedna. Naſtorf k temu je ſwada dała, kotrež je pſched ſkótkim haitiſka republika ſ Němſkej mela. Haitiska je pſchi tym Němſkej poſtonje pod tij lejcz dyrbjała. Haitizm měnja, ſo ſo to njebudžiſche ſtaſlo, hiž budžihu ſe ſjenocženymi ſtatum ſjenocženi byli.

Nak je poſ ſčlowjeka naſaſal.

W malej wjeszy w jenej ſ najkhuſiſkich krajinow Grichiskej bydlesche kuda wudowa. Žeje muž bě jej wumrjeſ a dwě džesči ſawostajil, malej holczu wot dweju hac̄ do pječ ſet. S nje-wurjeſtneſtnej prozu a bjes mała nadczlowjeſkim napinanjom ſo jej poradži, prénje dwě ſeje ſwojego wudowſtwa, ſebje a džesči

ſejiwieč. Dokelž paſ bě ſyroba njeſtrowa a njeđoſahaza a dželio pſchejara cjeſke, tak ſo tomu jeje lahoodne cjeļo ſroſene ſi njebe, wucžerpachu ſo jeje mož bórſh a wona dyrbjeſche ſo lehneč, ſmjerč ſo nad njeju ſmil a wutorže ju ſa něſtco dnjow, ſkoru bjes boſeſzow, wſhem ſtaroſezam a ſrudobam tuteho ſhveta.

Hubjenſtvo w gmejnje bě tak wulke, ſo ſo ſa wbohej khrudej ſyrotz ničo, zyle ničo ežinicž njeſožesche. ſſuſožda drje mějachu ſ nimaj wulku ſobuzelnoſcž, ale běchu pſchejara czeſpjeti pſchi ſurowych ſežehwach hłodu a klyſchachu pſchezasto ſwoje ſamžne džecži podarom w khléb wolač, hac̄ ſo budžihu tež na to myſlicz mohli, tež druhim pomhač.

"Hdy bychmy tej džesči jeno do Kilburna pôžlacž mohli", rjeſny jedyn ſuſoždu ſu khowanja khrudeje wudowý; "to je jeno něſtco mil puža hac̄ tam, wém ſo dopomiež, ſo tam ſwak ſemrjeteje bydlesche, kotrež hnadž by holcžy pſchijal."

"Alle nua ſrje tež tam mjeñcha njeje, dyžli pola naſ", wot-molti druhi, "a w Kilburne ſmějeti runje tež telko tradač ſaſtu."

"Hórie, dyžli pola naſ, njeſože nihdže bycž", poſracžowasche ſaſo preni, "pſchetož tu ſawutlitej džesči zyle wěſcze ſ hłodom. Želi ſo paſ ſeje pſchitwujnym pôſcelemy, ſhm̄y ſtwoju wino-watoſcž dopjelnil; ſdžerzeč ſeji tu tola na žane waſhnyje nje-možemy."

Tu ſo trjechi, ſo dyrbjeſche wójnik naſajtra hac̄ bliſko ſ Kilburnej jecž, a tón wſa ſmilne ſyrotz ſhou na wóſ. Hanka bě tehdom ſhdom a Mařka bě pječ ſet. Twjerdźe ſo wobjimajo ſedzeſtej wobej na woſu w kuežku, wójnik paſ pohłada lědma hiž na nje. Hiž bě ſlónzo runje w połodniu, běſtej hac̄ na tamne městno dozpelej, hiž ſo droha do Kilburna winje. Wójnik ſaſasche džesčomaj, ſo dyrbitej ſ wóſa ſlěſz, a wopiſa jimaj pučz po kotrejž mjeſchtej hicž.

"Džesči jeno pſchezo runje won po dróſy", porucži jimaj, "ſa dwě hodzinje tam budžetej. Boh pſchewodžej waj!"

Tute ſłowa prajiſchi, ſaleſe ſaſo na ſwój wóſ, ſapraſny ſ ſchudom a jědzeſche dale. Wóſje žaloſcžo rjeſnycſtej jemu džesči Božemje a hlaſaſtej ſa nim, doniž ſo wóſ w ſchivoſnje puža njeſhubi; potom daſtej ſo wobej do plakania, ſo mohla ſo člowjekej wutroba puſtneč.

Hanka ſo prénja ſaſo ſměrowa a ſmuži a wſa ſtwoju ſotſiežku ſa ruczku, kiž bě ſo do hrriebje pſchi dróſy ſyňka.

"Poj, Mařka!" wona rjeſny, "na dróſy woſtač ſmějemoj; dyrbimoj džē do Kilburna."

"Ach, ja ſhm̄y tak hłodna", žaloſcžesche Mařka, "njeſkmoj hiſcheze dženſha ſa zyły džen ničo jědlej."

Džesči běſtej tak ſlabej a móžechtej ſo lědma hiſcheze dale wlez. Pomalu a khablajz ſeje ſtnejſeſtej ſo dale, jena druheje ſo džeržo. Skončenje dohlada ſo Hanka ſ daloka khežki, kotrež ſwojej ſotſicžy poſkaſa. To ſdasche ſo knježi dwór bycž, a wonej mjeſtej ſtej drje hiſcheze ſchtworeč hłodimy puža hac̄ tam hicž. Tola tutón napohlad da jimaj nowu kurazu, a bórſh ſtejeſtej pſchi dwórných wrotach. Ženo ſo wotlakujo ſtuſiſtaj do dwora; hac̄ dotal njeſtej ſtej, nježi wajo ſwojego hubjenſtwa, hiſcheze ſenje po proſchenju bylej; a nětcole pſchimidže jimaj to do wědomnia, ſo dyrbjeſtej tu zufych ludzi prěni króč w khléb prožycz.

Hiž ſo domſkemu bližescheſtej, klyſchescheſtej, tak najeńk dwora ſruče na wotročka ſwarjeſche; potom džesče do domſkeho, ſapraſny ſakħadžejo durje ſa ſhou, tak ſo wokna ſchzerczachu, a hawtowasche dale, ſwarjaze ſłowa wuſtorkaſo. Gaſtrózenej tuleſtej ſo džesči ſa durjemi, doniž ſo hněvny muž wuſtakħadžal njebe; potom ſwerti ſebi Hanka pomalu durje powotewrič a džesči ſtuſiſtej do khež, hiž ſo najeńk w ſtole ſa khablemi ſedzeſtej.

"No, ſchtó wój chzetej?" wottorze ſo na ſyrotz, kotrež ſe ſtrachom tſchepjetasche ſtej a ani ſłowczka wuprajec ſmějemoj;

"Rjemožetej dha ūczeč?" woſasche wón hiſcheze wótiſcho a džiwiſcho.

Hanka ſo ſmuži a wotmoliwi na pol wóſje:

"Ach, hiž hiſcheze tola tak dobrý bycž ſyňki a namaj kuf ſeje ſtej dali, jeno kuf khléba abo něſtco běrnov!"

"To ſebi hnydom myſlach!" ſawola najeńk. "To ſo wě, ſo ſtej proſcherſkej džesči, byrniež tež tu ſe ſuſožtwa njebylej. Tu je hiž we wžy doſež proſcherjow, njeje trjeba, ſo hiſcheze ſ wonka dróſh ſem pſchikhadžea. Němam khléba ſwojim ſamžnym ludzom w thyle ſrudnych čzaſach. Tu ničo njeđostanjetej; čzuitej, ſo dale pſchimidžetej!"

Wbohej džesči bórſh wſchej poſaženej počeſtej ſlakac̄.

"Plakanje ničo njeponha", rěčešche muž dale, to hižo dawno snajemy, s tým njeدام hō rošmjehčic̄. Waju starschej móžetaj dže waju seživic̄, ale najšterje staj lénichaj, kotreymajž hō cještneho džela njeha."

"Naschej starschej staj wumrjelej", wotmolwi Hanka.

"To móžu hēbi myklic̄", hanješche najeňt. "Hdyž džesc̄i po prošenju řeželu, staj starschej wěčnje semrjelej, abo tola s nojmjenšcha nan. To je dobra pschic̄ina k prošenju. Mějtej hō s procha, praju ja, a to hnydom!"

"Sa zylu džen hischéze ničo jědloj nježmoj", žaloſežesche Hanka, "a h̄mój tak spráznej, so wjazh dale ujemóžemoj. Daješe namaj se h̄milnoſeče ſuſic̄ek h̄lēba, h̄mój tak h̄lōdnej!"

"Wschalo h̄ym wamaj hižo prajiš, so wamaj ničo njeđam. Tu proscherjo ničo njeđostawaju."

Po tuthych ſłowach stanu najeňt a pohlada hrožo na džesc̄i, tak so Hanka do durjow khwatasche a ſwoju ſotſic̄ku ſobu eženjeho.

Wobej ſtejſeſtej nětcole ſažo na dworje, h̄džež jara ſly poř na rječaſu ležesche. Tón runje ſwoju pizu s drjewjaneho napacha ſerjeſche. Mařka hō pschi tuthym napohladže njeſožesche ſdžeržec̄ a tunku ſwoju rucžku do pžyčeho fortla, haj, wona pocža s pžom jěſc̄. Tež Hanka hō pschiblizi a wuhlada ſe žadoſežu, so w polinu h̄lēba a běrný pluwaja. W tym wokomiku mějſeſche jeno jene jenicek čuzc̄e, čuzc̄e žaloſtneho h̄lodu; khwatinje hrabu ſa h̄lēbom a ſa běrnam a požrje woboje ſ milkej žadoſežu.

Bož, wě hō, tajkeho towařtva ſhwēdomy njebe a hladasche ſadžiwany na džesc̄i; potom ſdali hō trochu, h̄yže hō a pschewostaji ſwoju pizu dželčomaj. W ſamžnym wokomiku počala hō najeňt na dworje, so by pohlada, hač ſtej hō džesc̄i woprawdže wotſalilej, a tak bu ſam ſe ſwojimaj wocžomaj ſhwēd kuteho ſpodžiweho podawka.

Bož bě powschitownje jačo jara ſly snath, teho dla njebu ſenje ſ rječaſu puſčeženj; ſamo čeledž hō bojeſche, hdyž dyrbjeſche jemu pizu podawac̄. Duž myklesche hēbi najeňt jeno na ſtrach, kotremuž běſchtej hō džesc̄i, wustajilej; wón běſteſche k nimaj a ſawola:

"Njewidžitej dha pža? Roſtorha waju na kruchi!"

Ale wſchon pſchewapjeny a kaž ſproſtiňeny wosta ſtejo, hdyž wuhlada, kaf měrnje tu poř ſedjeſche a dželčomaj pschi jědži pschi-hladowasche. Hdyž ſkočo ſwojeho knjeſa pžtny, wjechlowasche ſ wopuſču, jako by prajiež čhylo:

"Proſchu, njewotčeče mi ſwojeju hoſči!"

Tutón napohlad wubudži w mužowej duschi njenadžite čuzc̄e. Kaž ſ milinu trjehem ſo ſatorže a wón ſo doſpołnje pschemjeni. Hdyž na džesc̄i ſawola, běſchtej, ſo ſtržiňſhi, ſtanylej; wěſeſe bojeſtej ſo, ſo budžetej ſwarjenej, dokež běſchtej pžej pizu bralej, a duž ſtejſeſtej ſo hromadu tložo pſched nim. Tu naſta khwilu mječenje.

Štončnje rječnji najeňt ſ zylu hinaſchim hloſkom, dyžli předy: "Stej dha woprawdže tak h̄lōdnej, ſo ſo njebojitej ſ pžom jěſc̄? Pójtej, džesc̄i, wój ſmějetej w mojim domje jěſc̄ do ſkyteje wole!"

To prajo, wsa holtzky ſa rucžku a džesc̄e ſi nimaj wročzo do domſkeho. — Bož bě ſwojeho knjeſa ſahaňbi. Wſchon hnutu a pschewſath ſ tým, ſhtož bě runje widžal, čhyſche najeňt ſwoju twjerdoſež ſažo ſarunac̄. Wón ſaſaſche dželčomaj, ſo h̄yňež, h̄yže ſo ſi nimaj a praschesche ſo pschic̄elniye ſa jejú mjenom.

"Ja Hanka rěkam", wotmolwi starsche, "a moja ſotſic̄ka rěka Mařka."

"Stej waju starschej hižo dawno ſemrjelej?"

"Man je hižo pſched dwěmaj lětomaj wumrjelej, mač ſak ſaňdženj thđenj."

Džesc̄i počeſtej ſi nowa plakac̄.

"Njeplakajtej, džesc̄i", rječnji najeňt pschic̄elniye. Boh budže ſak ſak, ſak hinač ſa waju ſo ſtarac̄. ſi wotſel ſtej pschic̄lej?"

"S Lukreje!"

"S Lukreje?" wopſjetowasche tón muž. "S Lukreje! To je džiwna wěž!"

Temu pschic̄elnu njenadžite myſle a ſ daloka praschesche ſo:

"Kaž rěkaſche dha waju nan?"

"Hansk Sullivan", wotmolwi Hanka.

"Šhto? Hans — Hans Sullivan!" ſawola najeňt, poſkoc̄i ſe ſwojeho hyla a pohlada wótrje na džesc̄i, tak ſo ſo ſi nowa ſastróžiſtej.

Wón ſacžerwjeni ſo po zylu woblic̄u, ſylsy wuliných ſo jemu ſi wocžow. Plažo wsa mjeřiſhu holtzku na ruku, ſučci ju

k wutrobje a wokoſhi ju; potom ſežini ſe starschej runje tač. Na poſledk ſo ſměrowa a rječnji:

"Wěſtaj, džesc̄i, kaf mi rěkaj?"

"Né", wotmolwi Hanka.

"Čežho dla ſtej ſe mni pschic̄lej. Že dha waju ſchtó ſem požalal?"

"Nichtó. Dyrbjachmoj do Kilburna hic̄, h̄džež je naſteho nanovh bratr a h̄džež bych ſaju derje pschivſali. To nochzých weric̄, dokež mač ſi ſtajuje prajiš, ſo je wuj jara twjerdy a ſo ſa ſwojich pschivuſtých ničo ſbytne nima!"

"To je waju mač prawje měla. Ale ſchtó čhzeſej čziniež, jeli ſo waju tutón twjerdy muž njeſchivoſmje?"

"Potom dyrbimoj h̄lodu wumrjecl!" ſchepataſche Hanka ſ cíjha.

"Né, né", ſawola najeňt, "to ja njeſchidam, — ſenje! Wutrejtej hēbi ſwojej woezi, lubej džesc̄i. Boh w ſwojej nježmérnej dobroče je ſo nad wamaj ſmilik; wón je hēbi ſkočo wubral, ſo by psches ſio waju wujec̄i wutrobu ſmjehežil, a tón waju w nuſh njevoopusheži."

Džesc̄i ſo džiwojao na njeho hladasche, ale muž rěčeſche dale:

"Wój čhzeſej do Kilburna k Patrieſe Sullivan, ſtej hižo pola njeho, ja ſym tón wuj, a dokež nětcole wěm, ſo ſtej wój mojeho bratrowej džesc̄i, waju wutrobnje witam. Psched lětom ſym ſo ſi Kilburna ſem ſčahnyl a, Bohu džač! mam doſč ſhleba ſa waju."

Wbohej džesc̄i wutreſtej ſebi wocži a bóřy roſjožni ſimaj požměrov woblic̄o.

Bož pſchedwidžiwoſc̄ bě džesc̄i ſpodiwne ſem pschivjedla; ale ſchtó bužiſche ſo ſi wbohinaj ſhrotomaj ſtało, njebužiſche-li poř jeju wujec̄i tak wužitnu wuežbu dał?

Ze Serbow.

S Budžina. Hdyž tyžazh ſhwērnych ſſerbow, woſadni ſi Hodžija a pscheczeljo ſi druhich woſadow na khowanju wýbokofa ſlužbneho, njeſapomnитеho fararja Hodžijskeho, njebo D. Smiſha džel bjerichu, dha bě tola wulkim ſicžbam druhich žarovazých ſſerbow psches wſchelake ſadžewki njeſdžne, ſo na wulkotnym khowanju w Hodžiju wobdželic̄. Tucej bych ſeži ſadži něſhto wo tym ſhonili, ſchtó je ſo tam tehdy předovało a prajilo wo naſchim horzowoplaſanym wulkim wótežinu. A cži, kotsiž ſu tam byli, bych ſeži ſadži na ſhwērne dopomnječe něſhto wſali a wobthowali.

Duž ſtaj knjeg ſup. Khežor ſ Nadeberga a knjeg farar Jakub ſi Nježwacžidla knižki ſestajiloj: "Copjena dopomnjenja na ſiwijenje a wotſalenje njebo D. Smiſha, fararja Hodžijskeho".

Wo tuthych knižkach, pola k. M. ſſmolerja rjenje čiſhcežanyh, ſmějſch: rjaný wobras (fotogr.) knjega D. Smiſha; jeho ſiwijenjoběh (němſki a ſherbſki); wſchě němſke rěče wot k. ſup. Khežora, hamitkeho hejtmana dr. ſempela, kaplana Khežižana, a wſchě ſherbſke rěče wot k. ſararja Jakuba ſi Nježwacžidla, can. ſchol. Lvičanſkeho ſi Budžina, stud. theol. Wičaſa ſi ſchwacžiz džeržane, kaž tež ſherbſki a němſki ſpěv knjega fararja Waltaria ſi Wóžlinska.

Plažiſna knižkow, fiz maju ſo wſchudže mjes ſſerbam roſſchérječ, je teho dla tunja: 20 np.! Tute "Copjena dopomnjenja na ſiwijenje njebo knjega D. Smiſha" ſu doſtač we wudawańi "Gſerbskich Nowin".

Tež ſu ſherbſy k. duchowni pscheczelniye na ſo wſali, woſjewic̄, ſo ſu tute knižki wuſchle, a je njeđel ſo ſemſchach wſchudžom woſadnym ſa 20 np. wotedač.

Wopomnječe naſteho ſherbſkeho mózga njech wostanje w čeſeſi a žohnowaniu!

S Budžina. Se wſchěch ſtron naſcheje lubeje ſakſeje pschihadžeja powjeſeče, kaf wulkotnie ma ſo naſch kral Albert na dnu ſwojich 70. lětnych narodninow, ſjednočenym ſi jeho 25. lětnym kralowaniom, čeſeſiſc̄. Budžin je ſebi wotmyſliš, wuſtan ſa ſwojich bědných natwaric̄, Freiberg je 50,000 hrivnow pschivſoliš, ſo by naſteho krala na ſwojim ſwiedženſkim dnu počeſežil. A tak ſtava ſo po zyl ſakſeje. Njeſdžne by bylo, ſo njebyhу ſo tež ſſerbia na tónle džen ſe ſhwēdženſkim darom hotowali. Njeiſku ſſerbia ſtajuje ſhwērje ſi ſwojemu Wettinſkemu kralowſkemu domu ſtali? Njeiſku naſch kralojo wopjet ſhwēr ſwojich ſherbſkich poddanow ſtavuje ſhwalſi a pschivſnawali? Njeje naſch kralowſki dom wofebitu ſhwalſi ſi ſſerbam tež ſi tym wopokaſowal, ſo je, naſch nětčiſchi kral ſa ſhwēr čaž naſch ſubu ſherbſku rěč wuknýl, a dženža čižta jena ſe ſlawneho roda Wettinow, prynzeſha Mathilda

mnohe našchich herbskich čažopisow. Žeřy njedžak by byl, njechali ho my Sserbjia tež se žwiedženjskim darom na žwiedženjski dženj kralowſkeho doma hotowac̄. Psches wěru je našch luby herbski lud dželeny. Teho dla njemóže našch žwiedženjski dar woſebje zyrkwijski býež, hač runje by to naſhemu ludej derje pschistejało. Schto je, schtož našch zvly narod jima? To je naſcha ſchula. W njej wotpočuje wulki džel pschichoda naſcheho naroda. Do njeje ſčelemu naſche najdívčsche poſkadhy, kotrejž ſo ani ſkote hory runac̄ nje- moža: naſche džecži. A hdyz ſo ſ naſhim žwiedženjskim darom na tych dopomimy, kotrejž ſo žwěru ſa naſche džecži staraju, dha ežefcžimy ſo ſ tym ſami. Hdyz je tež, a teho dla budž Bohu džak, w naſhei lubej herbskej Lujzij dosč wucžerjow, hdzež ſawostajeni naſcheje pomožy njebychu potriebali, dha tola husto dosč tež tu nuyh dosč nadendžem. A runje ſa tych čzem ſo poſtarac̄. Hdyz je žwojim žwiedženjskim darom krajež žwoju džatownosć wopofaſam, dha ſebi tež ſ doborom rjany pomnik ſtajimy, kotrejž ma žwēdcžicž wo tym, ſo njeſju Sserbjia njedžakowny lud byli pschecživo tym, do kotrejž rukow je pschichod naſcheho naroda ſloženy. Ža derje ſpōinaju, ſo njeje našch čaž runje naj- khamanſki ja powſchitowne ſberanje. Tola hdzež je jenož ſchréčki luboſeže a dobreje wole, by tam něčhto njemózne bylo? Hdyz je našch luby ſenjes w njebiech loni žurowu ruku na našch wóznyh kraj ſložil, dha tež mje njeje pscheschol. Slivk a wulke wody žumi hroſnu ſchłodu načzinile, ſ temu podendže mje hiſchčeče cželne njeſbože. Tola wſcho mje njemóže wotraſciež, ſo njebych žwoju ſcherjepatku džakownosće jako Sserb žwojemu krajež a ſ doborom žwojemu ludej woprował. Vyh ſebi pschal, ſo by kóždy ſ mojich herbskich krajanow w tym ſo mnú jeneho měnjenja a jeneje myſle byl!

tele dny technicej Nierthej ſi Budyschina tříbu a hoútwjeřsku toſchu
franſli. Tojcha ſo bóry ſady reſtaurazié ſažo namaka, a někotre
dny poſvájíſho ſo tež tříba pschinamaka. Zandarm bě ju w Brēſowje
poſla jeneho woſydljerja wuzleždžil.

S Holešhowiskeje Dubrawy. Sandženu žobotu 15. januara je Pětſchez polkralétné džeczo ſ trumpetu piſkajz pahlo, a to tak njeſvožownje, jo je ſebi hubu ſtrachnje wobſchodziło. Wbohe džeczo ſu dýrbjeli do Budyskeje hoječnie dowjescz. Wobſchodziženje je tak czeſke, io ſo prascha, hacž ko džeczu žiwijenje ſdžerži.

S Varta. Schthri hužy a gansora je njesnathy paduch wutoru tydženja w nožy tudomnemu polleńkej Mikani s khlewą kramyl. Paduch je nōz a džen' khwile mēl, se žwojim rubjeństwom so s procha mēcz, předey hacž so Mikanižy dohladachu, kajkeho hoscza žu w žwojim khlewje pomeli. Mikania bě ſebi mijenujy ſrjedurano, próſony khlew wuhladawſchi, myžlil, so je jeho mandželska hužy wupuszcziła, žona pak ſažo meniła, so je to muž cžinil. Tak so sta, so hakle ſrjedu wjeczor pytnyschtaj, so žu so hužy ſhubile. Pschi tym je to najspodžiwniſche, so je Mikania bóřhy po tym ſažo žwoje hužy doſtal. W Budyschinje běchu je paduchej ſrjedu tydženja na dwórniſchežu wotewſali. Tutón bě po waschnju hóřſtich tkalzow na khribjecze cžedki měch njeſl. Poliziftej bě won nadpadny był, cžehož dla bě so jeho wopraſchal, ſchto w měſche ma. „Plat“, bě horak w hóřſkej recži wotmolwil. Hdyž pak polizif na měch pſchymyňſchi něſchto mijekhe wucžu, horak měch puſhcziwſchi so w ludowej cžiſhceženžy ſhubi. Měchowe wopſchijecze pſchepnytajy s njeho ſchthri hužy, jeneho gansora a ſchthri kury, wſchě ſarcjane, ale hiſhceže njevuſkobane, wucžezechu. To, so bě paduch na kranjenej pjeriſnje pjerjo wostajíl, Mikani polóži dopokafacž, so hužy jemu ſluscheja. Njedžiwažy teho wſchaf won hiſhceže khetro ſchodusje; pſchetož hužy běchu wurjadne wulkeje ražy a mějachu ſaplakowanje wulku hódnosč.

S Wulkeje Dubrawy. Džinwa węž je žo tu wóndano podala. W našcej wžy wudowa Pětzyna bydli, kofraž ma tři holčički, Hanka, Marku a Selmu, s kofrachž je najstarša w schestym a najmłodsza w tsečím leče. Wudowa ma se žwojim nanom a se starej četu hromadze jene bydlo. Nan a džowka (Pětzová) na dželo khodžitaj, četa pak džecži hlada. Wóndzeli 10. januara popoldniu w 4. hožinie četa k žukzodej Ž. něchto wobstaracz džesche. Hanka žo k njej psichamčny, Marka a Selma pak do wžy běžitej. Wokolo 4 hodzin četa Hany praji, so by pohladala, hdže stej Marka a Selma. Duž žo Hanka wotbzali, tola bórsh žo bjes dycha wróciwshi na četu wola: „Czeta, czeta, Selma je do hata panyła“. Czeta placzo a ruzh lamajzhy k hatej běži a tam sa Selmu žałoszji. Někotři muživo a žony hnydom psichibězachu, so bychu holčiku hnydom s hata wučzahmyli. Dokelž bě pola čžeraniszcza jenoz malá džera do lodu, poczachu lód rošbitcz a tamne městno, hdžez bě Selma pječza nutz panyła, se žerdźemi pscheptyacż. Skónčznie hat wotpuschczihu, so by woda spanyła. Mjes tym bě něchtó k Selminej maczeri do fabrikit doběžał frudnu powjescz pschipowiedźicż. Macz khwatajzhy k hatej psichihna a tam žałoszco a placzo živoju džowku žobu pytashe. Tola tak fedžblivje hacž ludžo sa džesžom kłedžachu, wone žo nje-namaka. Duž stara czeta domoj džesche, so by fatepila. Hdžz wojstwje pōčznie se schwabliczku schtrychowacż, žo sadý njeje na dobro pōčznie wołacz: „Czeta, czeta!“ Wona najprjódzhy njewě, hacž je ta Selminy duch, abo živa Selma, tola bórsh žo pschezwědči, so maniweho čłowječka psched žobu. Na jejne praschenje jej Selma powjeda, so je ju pječzleńny Langez Marx domoj dowjedł a jej durje woczinił. Wona je potom na kanapej salęsła a wužla. Mjes tym so běchu žo wo nju žmijerč strachowali, bě wona čzicho spinkala. Kac̄ je móžno bylo, prajicż, so je holčička do wody panyła, njeje žo wuijaknlo.

S Noweje Wzy nad Sprewju. Sanđženj schtvrótk w noz̄y je wobħedżet tudomneje papoweje fabriki, knies Schlerath, s Bożej rucžku sajath, nahle wumrjel. Deho dželac̄erjo wo njeho jaru żaruja: wschetoż mōn bē ijjm dobroćim a nisieczelnim knies

S Kluscha. Njedzelu 16. t. m. mějesche swjaſt ratarjowſjawnu ſhromadžiſnu w tudomném hosczenzu. Pschedbýdſtwo mějeſche w ſhromadžiſne knies rhezeſkubler Goldammer nad Čzelchowom. Knies Schmidt z Freiberga, ſarjadniſt swjaſta ratarjow w Saksie, džerzeſche ſojimawu pschednoſch wo „swjaſtu ratarjow a jeho bližich wotpohladach“. Na to poſkuſio, ſo dyrbjeli ratarjo hiž wjèle předy že z swjaſtu ſjednoczíž, ſo móhli rataſtwwu ſchfodnym ſakonjam napshečeživo ſtupicž, wusbehōwaſche, ſo je swjaſt ratarjow hižo wſchelate dobre dozvíl. Wſchelake ſakonje, fotręz wſchak zu že no ſdaczu z ſenſchemu rataſtwwu mudale. ſu vſchemoſlo kruſe-ſe

bychú tež woprawdże ratarjam wocžakane ſkitanie poſkiežile, taž n. piſčikę, burſowy ſakón, ſakónske poſtajenia wo piſčiwózowanju ſkotu piſches naſche mjeſh. Najwjetſche ſchfodowanie paſ ma ratarſtwo piſches wiſowanske wucžinjenja ſe fuſzodnymi krajemi, kotrež ſu ko piſched něſtrymi lětami wobſamké. Piſchednoſtſk cžinjefche na wſchit-ſich piſchitomnyh hľubokſi ſacžiſhcz. Wo tym powiſchitkowne dža-ſtowne piſchihložowanje ſhwědczęſche. Swiaſt ratarjow je ſebi piſches tule ſhromadžiſnu wěſcze w Kluſchanské wokolnoſći nowych piſhczę-ſlow dobył.

S Wieležina. Saúdženu njedželu staj dwaj nječražnikaj dwé Wieležanskej holzy, kotrejž ſo wjeczor w 10 hodžinach ſ rejow w Rošwodezach domoj wróžijchtej, pschi želesniſku moſcze nadpanhloj. Szylniſcha holza móžesche ſo kwojemu nawahlnej wutorhnyč. tola druha ſo do błočzaneho dróhwoweho pschirowa cziſtny. Jedyn ſe ſkōſníkow jej schwol ſ hłowy storhny a ſpyta jej ſ nim hubu ſatylacž, ſo njemohla wolacž, druhi pał jej hrožesche! „Zeli ſo njebudžesč ſměrom, tebje ſakolu!“ Skončznie ſo holzy pschihoodny wolumiſ poſticži, kwojimaj čwilowarjomaj čekeňč. Pał staj njeplechaj holzy pscheszehaloj wo tym kweđeža módrjený, kotrež ſu na czele holzow widžeč. Saro wuzitne a nufne by bylo, hdj by ſo hodžilo wuzlédzicž ſchtó taj nadpadnikaj staj.

S Wjelecziną. Sańdżenu hrjedu wjeczor $\frac{3}{4}$ hodž. je njesnath człowiek do bydlenjskeje stwór żywnośczerja Vara w delnej wózki s wołnom nutz tselil. Na sboże ho s tjsioch wożbowob, kotrež běchu wo jstwje pschitomne a sa blidom žedžachu, nichčo njeje ſranil. Wutjel, i rubaneho wołoja wobstejazy, jim psches hlowu pscheleczji. Měnia, so je ko ſkużec nad Varezami wiecicž chzyl.

S Bultich Szjar. Hdyž běsche ſo 15. januara hodžina pſchi-bližila, w fotrejž chyſche naš naſch dolholetný wulž-lubowaný a czeſczený knies farat Bergan, wopuſtčicž, ſo by w Draždjanach wjezgor ſwojeho živjenja pſchebyl, w farſkej khezi ſchulſke džecži ſpěw ſanjeſeſchu: „To Boža rada poſtaji, ſo lubi maju na ſemi ſo dželičž“. Knies fantor Garbař bě ſo tam ſe ſwojim ſaſtojnſtviu bratom, knieſom Někliſhom, a ſchulſtmi džecžimi ſe ſchulſkej khorhoju ſhromadžil, ſo by ſwojemu dotalnemu ſchulſtemu inspektoréj poſleſenje božemje praſil. Hlubolo hnuth ſo knies farat em. Bergan ſa želny dželeníſti ſpěw džakowaſche. Do wotjedzenja hiſcheže knies fantor Garbař wutrobné Božemje ſo wotkaſazemu a jeho ſwójsbnym praſi. Wſcho to wutrobu ſbromadžených mózniſe jimaſche, a hdyž wós ſ farſkeho dwora wotjedže a ſwonh ſ zyrtwineje wěže poſleſenje roſzohnowanſte ſwonjenje ſaſtingečz dachn, wſchitkim ſyſly do wočjom ſtupiſhu. Někole hakle poſtnje ſacžchu, kaf dobreho a ſwérneho duſchowpaſtýrja ſu ſ kniesom fararjom Berganom ſhubili, kiz bě ſtajnje luboſeč wuſhywał a lepſche ſwojeje wožady phtal. Boh dal, ſo by naſcha wožada na jeho město naſleđnika jeho runječza doſtała.

S Motedla. Tudomnemu pschekupzej Ženkerej ku wóndano wjeczor pjenjezny kaſchę se 60 hrwionimi kramyli. Paduch je se kwojim nadobytłkom se ſadnimi durjemi won cęknyl a wuprōſdneny kaſchę ſa bróžniu w ſužodſtwe czižnyl. Wobydlenje jeneje wožobh pschephtajzy, na fotruž tukachu, ſo je paduchſtvo ſtuczila, drje pjenjes njenamakachu, ſa to paſ židzany ſchórzuch, fotryž bě ſo wiſowarjej Anderej kramył. — Tez we Wolbramezach je ſo i khlamow tamničheho knihiwjaſarja Thomaſa khétra ſuma pjenjes kramyła.

S Delnjeho Wujesda. Ssrijedz Drenzow a Rudeje je wóndano bratr Mianjowskeho wyschischeho hajmisa knjesa Wanki jeneho jelenja tselil. Zeleń wukutlemu 180 puntow ważesche. W tu thwilu hiszczę s najmniejsza 13 jeleniom po naszych stronach hanja. Je potklicz, je jara cęzka węz, dokelz maja jelenje dobru czuchawu, s kotrejz cęlowjeka hiżo naśdala wuczuja.

Stalez. 14. januara je tu s nowa jedyn skazeny poß wokolo běhal. Samvrenosz pßow w Stalezach a wokolnosz je by teho dla hacž i o 13. aprileje t. l. podlejszila.

S Komorowa pola Rakez. Źena ślużobna dżowka, w tudomnym hośczenzu ślużaza, je dżeczo porodźiwschi jo skłonowała a potom w sierodze pod jenym bosowym kerkom sierjebała. Holzu, kotaż je żo swojego nieskutka wusnała, żu do pschepytanskiego jaſtwa do Budyschjina wotwiedli.

S Kalvíz. Nascha nalutowaćna mějeschje wutoru 11. januara
żwoju žymsku hłownu shromadžišnu pola Brězanez w Kalvízach.
Smy ho s tutej shromadžišnu tak dolho dlijili, dokelž na nowe
wustawki krajnostańskieho banka w Budyschinje pschezo podarmo
czakachmy, kotrež žu nětko skončenje dôslede.

Knijes sličzbować Wjenka rosprawiejsze najprjedy wo wobytnej revisiji. Widżachmy ſ njeje, ſo je Draždžanskim Neutried ſchpfak. Potom wobsamkny ſo, ſo dale ſ krajnostawskim bankom siednoczeni

wóstanjem a so na lěto 1897 žobuštawam na jich podzél 3 % dividendy wuplaczęimy. Kóždy móže ſebi ju w běhu lěta 1898 pola poftadnika w Nidzienze wotewſacz.

Bohužel widżachmy na shromadžijne tež, jo někotři hýččeje towářstwowny ſamér njeſnaja, ale ſo bychú najradscho hýžo nětko i połnymaj rukomaj wuzitk domoj thowali; prajeſche ſo: „czelko dejili.“

S Namjenza. Wutoru dopoldniaju mjes Hundraczjami a
Madrósnjej Hrabowtu na żelesnizy jeneho wojaka tudomneje garnisjonu
pschejedzeneho namakali.

S *Lubuscha.* Tudomny bur Bether chžysche sañdzenu wutoru
ienu župrostchnu ranzu do Lejneho dowjescz. Po puežu žwinjo
wosa ſkočzi. S tym ho konjej ſplóschichataj a džiwje po drožy
žerjeschtaj. Bether ho ſ wosa ežižnywſchi pod kola padže a ho
kruch pueža žobu wleczesche. Kąž pak ho ſda, ho wón nijeje ſlē
wołoschkođil, khiba ſo je ſebi we wołniczju a na rukomaj kožu
vobodrēl.

S Němzow. Pjatki tydženja wjezgor ſu tu dželaczeſku Dučeſmanowu i Wojerez, kotaž je prjedy w Kinajchtu bydlila, mortwu namakali. Kaž ſo ſda, je žonu Boža ruczka ſajala.

S Lipska. Sserbske towarzstwo „Sorabija“ w Lipsku skhadzaja je zo kózdu wutoru wjeczor ja sérbskim blidom w „Dórinym dworze“ nad Płiszou. Wschitte sérbske čaškopiszy žu tam doftacéz.

Sobotu 22. januara popoldnju u 2 hodž. pschednojčik knjesa stud. theol. Mróška: „*Bože Božje žlužbje polobstich Čserbow*”, u univerzitete. Johaneum číško 19.

Soboto 29. januara popoldnju w 2 hodz. pśchednoschl knjesa stud. jur. Wiczaja: „Wo starożerbskim swójbnym prawje”. Wtorek, 1. februara wieczór śniadanie dla narodnych Sandriic

Wtóruru 1. februara wjezor bjezecza zo narodnymi Handrijem Sejlerja.

Přílopk.

* Kaž s Božim džiwom staj w Wolbramezach dwaj dželačerzej žałobnej kmjerczi wuczelkoj. Studnju ryo wonaj 4 metry hľuboko dželaſtaj. Tam ho wonaj na ſkalu doruſtaj, kotaž dybjeſte ſo roſtſeliž. Dželačerzej džetu wubivſchi ju ſo pôlvrom nabichu. Pschi tým ho pôlver na dobo ſapali, wutſel pak w runej mérje horje ſo njebiju džeſte, tak ſo dželačerzej cžiſte ſo njeboſtſko-ženej woſtaſtaj a ſe ſamym naſtrôženjom wotendžeschtaj. Po- větromy cžiſtež, ſo wutſelenjom naſtath, be tak ſylm, ſo ſo ſi nim w jentym ſuſhođnym domje pjatnacze woſtowých ſchleſzow pukny.

* (Wcordarjowe japiſy.) Zformat Zah̄n w ſtadku pola Draždjan je ſwoju żonu a tsi džeczi ſkonzowawſchi ſebje ſameho konzował. W jeho papierach je polizija ſapiš paduchow a nutſamarjow namakała, kotsiž ſamo hacž do Pruskeje kraniež a rubicž hodžachu. Zah̄n be ſobuſtaſtaw tuteje zwólby a je ſapiš mjenow ſwojich kumpanow ſawostajil. Na ſaložku tehole ſapiša ſu hacž otoał něhdze tſizeči woſkobow ſajeli.

* 2092 milionarow w Barlinje bydli. S nich je 377 milijonarow po tolerjach. Najbohatscji Barlinjski milijonar ma 3 milijony hrivnow lętnych dochodow. Druhi najbohatscji Barlinjan na 1,720,000 hrivnow lętnych dochodow. Wjazdy bydli milijon dochodow ma siedem Barlinjanow.

* Ae khōstańni na wóžom džežacz lět by w Chifagu němčeho Amerikana Juliuša Tunta sahudžili, kotryž je ſebi ſchthyri žvñj poſchiněrowanac̄ dal. Sa kózde werowanje wón khōstańnju na 20 lět poſta, dokelž ma Tunta pječa híſcheze wjazý žvñow, kotreč chzedža všeč pſchecživo njemu dla ſlamania mandželstwa ſkoržic̄, budže wón vyrbječ někotre lětſtokti živý byc̄, so by ſtwoje khōstanje wotpolučil.

* W podkopach „Kralowej Luisy” w Schleszyńskiej ślu zo pon-
żelu rano šle powietrny fajalit. S 30 hewjerow, kotiž ślu zo hac̄
otal wuczahnyli, je 20 mormych, a czi druzh 10 ślu tak czezko
ranjeni, so je mało nadzije, so zo jim žiwjenje sfutzerzi. Wohen
ciejé hiszczę shaschanu.

* (Szebi krk pscheresla.) Na mandżelsku węsteho Arzta Niederwürschtnitzach bo hręschachu, jo je, hdyz je mandżelsku jeneho paczera wopytala, wjetchu sumu pjenies kramyla. Hdyz chyżsche u teho dla sańdzenu póndzelu polijaja pscheszlyscz, Arztowa wulki uchinijski nóż shrabny, i kotymż zebi krk pscheresny. Wona bę wądom morwa.

* (Dziwne hromadzenje pjenjes.) Psched někotrymi dnjemi nějesche jedyn duchowny reformistskeje zjirkwje w New-Yorku hnuijaze

predowanje wo wobstejnosczach protestantskich duchownych w Amerizh. Po predowanju pjenesh sa misjonstwo skladowaczu. Sahorjenje, kotrež bě pobožny predar sbudzil, bě tak wulke, so wérjazy čzašniki, rječaszy, dejmanth, haj ſamo pjenjezne pschopofanſki do móschniczki mijetachu. Jedyn farmer, kotrež ani pjenes, ani pjenjeznych pschopofanſkom pschi ſebi ujemelſche, džekac̄ hektarov wulku formu dari. Wtcho hromadze predar 320,000 hrivnow fa jenu hodžinu naſbera. — Džicež a čjińež teho runja.

* W januarje wo wjetu pkuwal je wěsty Freihold s Aberſtada. Wón w Ssolarwie (Saale) 50 metrow doloko pkuwasche. So by ſo to, ſchtož je dokonjal, pramje wažilo, dyrbi ſo pomyslicz, ſo mejeſche woda jenož $\frac{1}{2}$ grada čzoploty.

* Mało czlowiekam je wotkudžene, hiſcze w starobje 90 let čezkoſez ſaſtojſtwa njeſz. A tutej malej ſiczbje farat w Raſephau w Altenburgſkej bluscha, tajny zyrfwinski radziczel dr. theol. a phil. Julius Löbe, kotrež je 8. januara ſtwoje 93 lět narodnih ſhweczil. 6. oktobra 1839 ſo wón jako pomožny predar w Raſephau ſapokafa, hdžej farat Seidel wot ſta 1794 ſarske ſaſtojſtwa ſastawasche. W lécze 1846 jeho ſa fararja wuſwolichu. Něſchtoto jara žadne je to, ſo ſtaj w Raſephau ſo ſtadze ſa poſne ſto ſt jenož dwaj duchownaj ſarske ſaſtojſtwa ſastawaloj.

* W ožaruji mne njeſbože je ſo mjes Trapidlowom a Wjelkowom (Wilka) ſtalo. Biwnoſceř Scholta ſ Wjelkowa topoły puſczeſte. Hdžej bě jedyn topol hacž k padnjenju wurodowal, wón druhi rodomac̄ ſapocža, předny hacž bě přeni padnyl. Kunje w tym wokomiku, hdžej 5 wosow ſ Trapidlowſkeho kniežeho dwora po dróſy nimo jebžechu, přeni ſchtom překr psches dróhu padze a jenemu konje rjap a jenu nohu pscherash, tak ſo dyrbjachu jeho moricz. Tež pohoneža Senkarja haloſy tak njeſbožownje trjechichu, ſo je mało nadžije, ſo žiwnjenje wobkhova. Hakle ſa ſchtrvorež hodžinh možachu jeho womornego ſ wosa wuežahnycz. Krej jemu ſ noſa a wuſchow běžesche, a jeho wobliczo bě žalostnje wobſchložene.

* Psche že ožekow ſpin ſu pječa warjene fuſchene ſchipi, abo jich měſcheniza ſe fuſchennymi ſlowkami dobrý ſredk.

* (Schkitowat [Schützmann] kſchividženja dla pothostan.) Wrotſlawſka khofstanſka khomora je ſchkitowarja Pawoła Krawſu dla ſranjenia k pollēnemu jaſtu wotkudžila. Wón bě na ſtraže jeneho dróžtarja tak do woblicza dyril, ſo bě jemu noſowu koſci roſraſyl.

* (Se žněha wukhowane.) S Parisa, 13. januara, pižaja: Pječ młodych holzow ſ Lachampa, kotrež w Ladiolſtich a Privaſtich fabrikach dželachu, je 11. januara nahly žněhovu mječzel pschekhwatal. Wone, ſo ſabludživſchi, ſo do žněha lehnyču. Tich ſtarſtich hroſa ſapschija, hdžej jich džowki w pravym čaſzu domoj njeſchindžechu; duž jich ſ nekotrymi fuſzodami pytačz džetku. Wokolo džehac̄ich ſo jim poradži, je namakac̄. Wone wſchě w jenej ſuli hromadze ležachu, jako bychu morve byle. W fuſzodnej burſtej iſtwě, do kotrejež je ſnoſhichu, wſchě ſaſo pomału k ſebi pschindžechu. Tſi ſ nich ſu ſebi ružy zgle ſwofabile.

* Mjes tym, ſo we Lužicy ſymu ſkoro do zyla njeptnijem, na ſupje ſrimje w połodniſkej Ruskej, hdžej je heval miła ſyma, ſuromu ſyma knieži. Wjele ludži je ſmierſto.

* (Džinuſch.) Do najbohatſtich ludži w Ruskej młoduſtſti hrabja A. Scheremetjew bluscha. Wón ſu ſirje ſa wumjeſtvo ſajimuje, woſebje tež ſa hudžbu a džiwadlo. Šbožowny je wobſedžer nehdže 100 kublow a doſtawa ſtěnje 2 milijonow dohadow; tak može ſebi derje wſchelaku drohotnu ſabawu popiſhecz a dovolicž. ſtwoje najwjetſche wjeſeſe ma, kaž ſo ſda, nad wohnijowej woboru. Ma ſwojim kuble Uljanka pola Peterburga ſebi doſpolnu, ſ najlepſchimi naprawami (30 muži, 20 hengſtow) wuhotowanu wohnijowu woboru džerži. Jego ludžo ſu rjenje ſdrac̄zeni a dželaj ſubjernje. Hrabja ſam ma wurjadnu khěžorsku dovolnosć, ſo može wſchudžom, hdžej ſo ſe ſwojej brigadu k wohnijej poda, kraſný bléborony a poſločaný ſlobuſ ſoſhycz. Rjedawno je ſwojej brigadze hudžbnu kapalu, ſ 45 muži wobſtejazu, pschidäl, kif jara rjenje piſka.

* Satraſchny wichor je wutoru w nožy w Fortſmithu (w połodniſkej Amerizh) zjchnowal a wulki džel města wupuſcził; potom je k wječorej do města Littlerocka a Almý čzahnyl a tam wjele wulkih twarjeniow wupuſcził. W Fortſmithu na wjazorach měſtnach woheň wudhyri, 18 čzeliow je ſo hacž dotal namakalo. W Almje a na puczu mjes tuthym městom a Fortſmithom ſu ſi wichoram wjazore wožobu žiwnjenje ſhubile.

* (Hrōſbna ſta w iſna.) S Radikſi w ſrimje pižaja: 1. dezembra ſ. l. na puczu ſe Simferopola do Cipatorije jeneho

Němza rubježnizy nadpadžechu a morichu. Wón bě na banž 14,000 rublow ſběhnyl. Něhdej ſilu wot Simferopola je piſhi dróſy korežma. Korežmar bě ſ tym Němzom ſnaty, wón tež wo ſběhnenju tych pjenes wjedžesche. Duž ſebi tjočh ſylnych muži ſtaſa, ſo bychu teho Němza wurubili. Wječor wolo ſedmich wón ſe ſwojim 16 lětnym ſynom hacž k tej korežmje pschijedže. Tam čzycske ſebi vola korežmarja ſtorubjelsku papjeru pschemjenicz. ſnaty korežmar jemu ſ drobnymi pjenjeſami poſlužicz njeſože, duž Němz dale jědžesche. Dolho njetrajeſche a widži, ſo chzedža jeho tjo njeſožinzh nadpadnyč. Duž ruce ſwojeho ſyna ſe ſwojej pjenježnizu wobpaſha, a lědom je ſo to ſtaſo, ma nan ſko ſa ſchiju ſadžernjene, ſi kotrež jeho rubježnizy ſ wosa storhnyču. ſhynej ſo čzefnycz poradži. Wón ſo ſpěſhne do korežmy wrocži, korežmarjej njeſbožo ſtoržo, jeho wo pomo a radu proſky. Korežmar jeho ſměruje, rječnywſchi, ſo ſo nětko w nožy ničo čznicz njeſhodži, ale ſo budze na ranje wtcho móžne ſa njeho čznicz, tak dolho dyrbi pola njeho wostac̄ a lehnyč hiež. Duž jeho do komory domjedže, w kotrež jeho mała džowka ležo ſpi. — ſam roſhorjenja dla wužnycz njeſdžesche. Bóřh bluschi, ſo ſu eži rubježnizy do korežmy pschichli, kif na korežmarja ſathadžea, ſo je jich nablaſníl, dokelž tón Němz žaných pjenes měl njeje. Korežmar jich ſpoſoſi, rječnywſchi, ſo ſu te pjenesh pola njeho w domje, ſo ma je Němzow ſyn pschi ſebi, kif pola njeho ſpi, a ſo chzedža jeho, hdž twjerdze wuſhne, wurubicž a wotſtronicz. To wtcho bluschi, ſyn ſ woknom won čzefn ſa hacž na njedaloki poſt dobehny. Zandarm a nělčti mužojo hnydom do korežmy ſhwataſa a runje w tym wokomiku do njeje ſaſtupja, hdž korežmar ſwojich kumpañow poſliwa, ſo ſu jeho džowzy hlowu wotreſali. Wſchitz ſchtrjо ſkſtinicy buchu ſajecži.

Wuſhodženja.

Khostanska ſomora. Dželacžer ſurij Wjazka w Małkezech čzycske ſebi tunju muku k hodownym ſolacžam wobſtarac̄. Wón teho dla loni 4. novembra ſe žitneje ſubje Małkeczanſkeho kniežeho dwora, hdž ſchereñzu do měchow ſypachu, 79 puntow pſchenizy kramy a pod ſthodom ſhowa. Hdž pak čzycske wón ſranjenie domoj wotrijeſz, jeho inspektor lepi. Wjazku, hido ſwoboj ſaduſtſtwa dla khostaneho, k jaſtu na tſi měſazh ſaſuſidžichu.

18lětny dželacžer J. G. Brüdermann ſ Rakez pschi piču ſad darmaczka hlaſa. To wón tež loni 9. oktobra pschi baſu dželacžerjow Lipjanſkeho rěſaka w Lodek ſhodženju we Lipoj cžinjeſche. ſ piwa, kotrež bě wobſedžer Lipjanſkeho rěſaka daril, wón čzvizi ležaka ſ wosa, w ſhodženowym dworje ſtejazeho, ſběhny a ju do dwora pjeſkarſkeho michtra Geiſlera kuli. Poſdžiſho 26lětny Brüdermannow bratr, Khorla August, k Geiſlerzej pschindže a jeho proſeſche, ſo by čzvizi piwa w ſwojej bróžni ſhonal. Tola předny hacž Brüdermannaj ſranjenie piwo mot Geiſlera wotewſaſtaj, ſo paduſtſtvo wukopa. Koždemu ſ bratrow Brüdermannow jaſtu po ſchecž njeđelach pschindžichu.

Sakſki jubilejny krala Albertowſ ſond.

Dotal naſromadžene: 61 hr. Dale ſu ſa njón ſkladowali: ſt. Marko Smoleč 25 hr., Madiena Mlynkez w ſarczu 2 hr., psches l. g. v. Mill. Černovka w Malbížach, a to: Čejmjer, Kuežani, Čjornat a Manjota po 2 hr., Schewcžik a Vndrižti po 5 hr., Blažik a Vjedrich po 1 hr., Dubawa, Rab, J. Nechel a ſurij Rachel po 30 np., Čzoffa, M. M., Kopor, P. B. Žur a M. Žur po 50 np., Karczik 40 a Schweiſda 25 np., psches l. g. v. we Walowach, a to: Granda, Jan Mlýn, Müſſig a Schrodič po 10 np., Ernestina Gampež 50 np., Duba a M. po 20 np., Lorenz a Matuſh po 30 np., Petř 40 np., pičes redalažju „Kath. Poſbla“, cjo 3., a to: Petr Lebla ſ Malbíž 2 hr., Michal Kubatich ſ Edunowka 1 hr., can. farar Skala w Budyschinje 10 hr., Budyski pjerjeſkotar A. G. 19 np.

Psches l. gmejnſkeho pschedſtejeſcerja Fricžu ſ Budyschinika: ſuſchka, kantor, 5 hr., Fricža, gm. psch. 50 np., Schenf 50 np., Handrij Žermus 50 np., Falten 25 np., Holan 50 np., Worežerč 20 np., Gusta Žermus 15 np., Gusta Pječzka 50 np., Jan Žermus 20 np., Jan Gruhl 50 np., Věrka 20 np., Gusta Žermus 50 np., Hejduschowa 25 np., Nowak 80 np., Gólcžowa, farařka, 3 hr., Henſel 20 np., Bobak 15 np., Stübner 20 np., Bar 50 np., Wenzel 20 np., Schčepan 50 np., Bart 20 np., Bretschneider 1 hr., Frieda Hartmanez 50 np., Felgnar 50 np., kniežna ſenſez 75 np., Šejolta 20 np., Schmidt 15 np., Lischka 15 np., Schneider 50 np., Mjertink 25 np., Hennersdorf 30 np., k dvrunanju 20 np. Hromadze 147 hr. 84 np.

Mjena darcíželov a jich darow ſo poſdžiſho woſebje woſeſhce a ſo krále pschepodadža.

S najwutrobiſkim džakom Sommer, poſladník.

Sa našch herbskij dom

bě ho dotal nahromadžilo: 43,005 hr. 61 np.

Dale je sa njón darila:

činježna Hana Scholciz s Lutobęza . . . . 1 =

Hromadže: 43,006 hr. 61 np.

S džakom krituje

J. Bartlo,
sarjadnik Macziczeho doma.

(Bzirkwitske powiescze hladaj w pschilost.)

Drjewowa awkzija.

Na Rjezvaczijskim majoratnym hajnišlim reverje ma šo pónđelu 24. januara 1898 na městnje samym sczehowaze drjewo na pschežadžowanje pschedawacž:

77 rm. khójnowych schézepow,	w drjewiszechzach wodželenjow 4d, 2a a 17f
10 = břesowych	
50 = khójnowych kuleczkow,	
217 = = pjenkow,	
236 = khójnoweje walcziny, 6 stotnjow walczkow,	
42 khójnowych dolich hromadow s 2 □ m. na čole wobžahazých w drjewiszechz u wodželenja 2 a,	
4 khójnowych dolich hromadow s 2 □ m. na čole wobžahazých w drjewiszechz u wodželenja 2 a,	
30 khójn. wul. dol. hrom. s 2 □ m. na čole wobž. w drjew. wodž. 12 f,	
22 dol. hrom. liscz. drjewa " " " " " 17 f,	
17 khójn. wul. hromadow " " " " " 12 f,	

Shromadžisna dopoldna 1/2 10 hodžin w drjewiszechz 4. wodželenja pschi tak mjenowanej starej korezmje.

Grabinse s Riechisle hajniše sarjadništvo.
Nieprashl.

Drjewowa awkzija na Sderjanskim reverje.

Pónđelu 24. januara ma šo

100 khójnowych kruthy hromadow,
150 rm. khójnoweje walcziny,
35 twjerdyh walczinowych hromadow,
37 rm. dubhywych wužitkowych a palnych knyplow
s wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomny, sa hotove pjenesh na pschežadžowanje pschedawacž. Sapocžatk dopoldna w 9 hodžinach pola Čzelchowa.

Hajniše sarjadništvo.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 25. januara dopoldna w 10 hodžinach ma šo 19 ložow stejateho drjewa, wolschow a břesow, mjes nimi tolste by mjeñtne břes, k samžnemu puscheženju pschedacž.

Shromadžisna pschi schibjeñeznej korezmje w Kelnje pschi starej drósh.

Wicjas w Riechisler Vorſteži.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 25. januara 1898 ma šo na Čzichonjaniskim a Libichowiskim reverje něhdž

100 wulich twjerdyh dolich hromadow,
13 rm. břesowych schézepow a
20 hromadow sbytkneje walcziny
na pschežadžowanje pschedawacž.

Sapocžatk w 9 hodžinach. — Shromadžisna w Helažu.
May.

Drjewowa awkzija na Kupjanskim reverje.

Schtwórt 27. januara 1898 dopoldna wot 9 hodžin ma šo 110 khójnowych dolich hromadow

s wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomny, sa hotove pjenesh na pschežadžowanje pschedawacž.

Shromadžisna pschi hajkowym lucžnym hacze.

Rublove sarjadništvo.

Drjewowa awkzija.

Na Wulkodubrawskim hajnišlim reverje,

Delnjohorčanskemu knježstwu bžuschažym, ma šo wutoru 1. februara t. l. dopoldna wot 9 hodžin pschi jara pschihodnym wotwiesenju
něhdž 38 khójnowych selentych wulčowaných žerdžatých hromadow a něhdž 10 khójnowych žuschažowych hromadow,
s wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomny, na pschežadžowanje pschedawacž. Sa kózdy lóž maja šo 3 hrivny naplažicž.

Shromadžisna w Djekež hosczenzu we Wulkej Dubrawje.

Hajniše sarjadništvo.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 25. januara 1898 ma šo na Wutokežanskim reverje

12 hromadow khójnowego a 50 hromadow lisczowego drjewa, mjes nim 25 hromadow břesowego a dubowego drjewa wot 9 hodžin na pschežadžowanje pschedawacž.

Krawsleho wucžobnika

k jutram pyta Hendrich Wenk w Budyschinje na hoscžiž hafž 18.

Esluzobnu holžu k jutram pyta Otto Schulz, klampnarski mischr na bohatej hafž 10.

Štwinke a kuchinske holžy do Budyskich, Draždanskich a Lipczańskich stron a jeneho wotrocžka pyta Anna Štaſtowa na kschidatelske hafž 3.

Pytam klužobne a hródzne džowki a tajke k kwinjom, gramicztrów, wotrocžkow, ſrénkow, pohonczow a rólnych pohonczow, ſcžakow wołzych, dželacžetiske žwóby a džiſti pschi wýboké misdrž do tudomnych a Draždanskich stron. Schmidtowa w Budyschinje na kuhelskej hafž 24 po 1 ſkodže.

Štynnej sprawneju starscheju, kótrž chze pivařstwo a kłodarstwo na wuknyc, kótrž do wucžby ſtupicž pola R. Haas, na kamjeñtnej hafž číklo 36.

Thscheriskeho wucžobnika

k jutram pyta H. Helbig, na garbarskej hafž 18.

Pjekarskeho wucžobnika pyta Pawoł Ludwig na Židowje, jednočimy mischr.

Wucžobnik ſo pyta!

Sa kwoje kolonialtworowe a delikatežne khlamy břes, abo k jutram wucžobnika pytam.

w Budyschinje, 2. dez. 1897.

Carl Noack.

Holcžez sprawneju starscheju može jutry do mojich drogowych khlamow jako wucžobnik ſtupicž. Emil Mersch na kamjeñtnej hafž.

Pjelarsleho wucžobnika

pyta August Dernoschek na swonkownej laſkowej hafž 6.

Rěniſleho wucžobnika

k jutram abo hnydom pyta Jan Janach rěniſki mischr pschi herbsk. hrjebjach.

Pola mischrów

Kedlařskeje a rjemienjeriskeje jednoty w Budyschinje moža hischeže jutry někotre holžy do wucžby ſtupicž.

Dalše wukaſa

H. Schmauk, wyschši mischr

w Budyschinje na kamjeñtnej hafž 18a.

Popočne towarzstwo herbskich burów w Małym Wielkowje

Smieje ujedzeli 30. januara popočnju w 3 hodzinach shromadzisnu w Gábelz hosczenzu. Pschednoch je pschilubil knies direktor Brugger „wo rukowanskim sawešenju“. Na tule shromadzisnu zo žobuštawu druhich herbskich burých towarzstw najpschecelnischo pschedzydliwo.

Towarzstwo herbskich burów w Bułezach

Smieje ujedzeli 23. januara popočnju w 4 hodz. hwoje hłowne požedzenje. Dnijowy porjad: 1. Wólbę, 2. namjeth, 3. wurdżowanje a skasanie hymjenow a pschilupnych hnojow, wožebje sa Łuki. Wo prawje bohaty wopht proži

Pschedzydliwo.

Natarška schula w Budyschinje.

Lětni semester zo pónđelu 18. haprleje 1898 sapočnje. Pschipowiedzenje schulerow pschijima a wcho dalsche wo schuli direktor J. B. Brugger.

Wosjewjenje.

Dżewjatty babinski wotkresz, wopshijazy wzy: Kluksch, Sahlow, Sdžer, Sdžar, Lichań, Kobjelń, Komorow, Polpiz, Kiszliżu a Nowu Wieś, ma zo 1. haprleje s jenej babu s nowa wobhadzic.

Zadaczelki chyle zo hacż do 30. januara pola gmejniskiego pschedstejiczerja w Klukschu s pschedpoloženjom hwojich wopizmow žamolwicz.

W Klukschu, 14. januara 1898.

Schuster, gmejnski pschedstejiczer.

R. Falkenberg, wobkhodny agent w Rakezach,

porucza zo jako žrednik pschi luponanju a pschedawaniu ležominoſciom, jako faradżer kapitalisju na hyp. wěstoſcz, k pschenajeczu, pschedzowanju atd., k wudżelanju kupion, pschenajecisich wuzčinjenijow, k seſtajenju proſtrow, pišnych džetow w gmejniskich a żarjadniſkich naležnoſcach, wožebje sličbowanju kózdeje drugim a k wukasaniu w prawnych wězach.

Piwařnia w Pręczezach

potučza

W. Kóſłopiwo a dwójne piwo.

Bohončow, wotrocikow, žlužobne a hródźne džowki, hólzow sa wołazich a žlužobne holzy do města pyta A. Sauerfa na semiarcie džohy 17.

Wuzčobnisa k jutram pyta rěniſki mischt Meltka na jerowej hafy w Budyschinje.

Dwe dželaczeſlej kwójbje pschi darmotnym wobydlenju a běrnazym polu pyta Wutolčanski ſuži dwór.

Wotrocika, wołazich, pohončow, pŕenkov, dželaczeſke žwójbja na dobre městna, žlužobne a hródźne džowki, žlužobne holzy do města, pyta Spannowa na malej bratrowskej hafy 5.

Holza, kotaž je jutry je schule abo kotaž pschichodne jutry schulu Žakubek Kokli (Fulkej) k jeho 62. narodniemu dnjej, so zo zyłe Chróſćicu ſatſchaſku.

Do Kubſchiz!

Ujedzeli 23. a pónđelu 24. januara zo

Kóſłopiwo

toczi. Wubjernemu napiskej zo ſi. ſolbasti pschilufuju. Ujedlez darmo.

Pschedczelne pschedproſchuje Gusta Dejla w dwórnischowej restawraciji.

Gasta! Hózje?
Dženja 23. jan. pójmy wſchitzy k kóſłopiwu do ſlín.

Kedžbu!

999 kročeniu hrimotazu ſławu naſhemu dobremu pschedczelaj Žakubek Kokli (Fulkej) k jeho 62. narodniemu dnjej, so zo zyłe Chróſćicu ſatſchaſku.

Něotti pschedzeljo.

Šsyn sprawneju ſtarſcheju, duchownje wobdarjeny, móže jutry jako wuzčobnik w ſsmolerjeſ ſchinje pschi mjaſowych jědkach 10.

Rakečanske herbske burške towarzstwo

Smieje ujedzeli 23. januara popočnju w 4 hodzinach požedzenje. Dnijowy porjad: Pschedpoloženje ſličbowanja a roſtečenje wo ſabawnym wječorje.

Pschedzydliwo.

Ujesapomnicžka

na row wulzy ſaſkužbneho wótczinza knjesa ryc. D. Imišha, fararja w Hodžiju.

Marodži zo 16. dezembra 1819 w Butojne, k wěčnoſci ſaſchoł 12. dezembra 1897 w Hodžiju po 78lētej starobje bjes 4 dnjow.

Wtoreja 25. staw 21. ſichtužka: Žeho Knjes džesche psak i njemu: O ty dobrą a hłowną wotročisto, ty by na malym hłownym był; ja chcu cze na wjele wostaję; dži nauts i twojego Knjesa wjeſteſci.

Hóz: Wjeſel zo, o moja duscha.

Na ſemi ſu naſhe ſeta ſhyr a polo i wěčnym ſznam, hłdżez ſmy ſtajeni do ſweta, ſtukowac ſo ſtuſha nam Tak, ſo hłdżez tu živi ſmy, So, hdyž tudy wotemrjem, ſe temu ſkrijeſi domoj džem.

Koždemu i naſ ſobóh je tudy Wěſte punty pschedpolat, So by bohaty kaž hudy ſwemu ſi nimi ſtukowat, So ſa Boże kraleſtovo Byhu dobylk pschinjeſke, kaž my Božu mohli podać, hdyž kej budże wot naſ źadacż.

Sawerne a zyle węſeſe Džen nam junu ſaſwita, So ras Bož na ſwonym měſtne ſaſ te punty požoda Wot naſ, ſa tym, kaž je nam Junu wudželit tež ſam, kaž we ſczenju namatamy, Matija dojež wopisane.

Duž, naſch droholubowaný ſiebohi knies dučowny, ſzaznoſce wřeſc wotwoſany Wot Boža do wěčnoſcie, kaž ſeſe psches ſmierz wuſhli nam, tudy na Was ſpominam ſi njesapomnicžku po ſlowie Spojež Bož mér Wam wczim rowje.

Bo tym, ſo ſeſe wot mifodoseſe, ſai, wot Božoſh narana, W hameſe ſtukowali proſeſe Do poſlednich ſchienjenia, Dokelž Wam ve naležne Dželo w Božej winiž, kaž da plody něčiſticheho ſimjenja, kaž pschichodneho.

Widli tym węſeſe Wam běſche ſetom' pomhač ſi czeſnoſce Hłdżez nadzieja ſo ujeſteſci, Tola dželaczeſke poželčeſe. Ale ſtajne ſi modlitwu ſpočinaczeſe wſchitko tu, Telo dla Ws ſuviđeſeſe ſe ſwieticha wſch, ſhoto ſapozjeſeſe.

Nam wot Boža běſche dacži ſepjerie ſa ſzerbowiſto, Dale jeho mjeſow ſnacži, Staraczeſe ſa čłowěſto ſo. Tat po měra wječoru Nejzadaczeſe ſebi tu, Dokelž čžoſteſe wumrjeſ ſi wěſta. W wažnym hameſe ſe ſom Žekrsta.

Niech tež ſtatok natworili ſſebi njeſteſe ſo czaznoſci, Tež už ſchazow ſhromadzili ſahinjazich ſo ſemi, Wasch twar wěčnonoſh wobſtaſa W ſwete Božoſh kraleſtova Hizo nětko wuwohlada, Štobž tu ſi ducha wózkom hłada.

Sa druhich njeſebicziwje My ho prôzowacze ſu ſahe, poſdze njeſpozniwje ſa Wachce ſi ſtyle wutrobu. To my mami ſapiſac, ſe wopomnjeſu ſathowac, We ſtawisnach ſerbstow ludo, So mjes pschedzodnich ſo wuda. Bož ſpožec ſaſtujeria nowoh ſwojom' ludej herbitemu, Kaž ma w cjeſci twoje ſlowo A tež Khrysta ſi ſuboſež, Tak ſo naſha cžrjodzicžka Wot Boža tu ſewoſtanje, Kož do wěčnoſcie tracz ſmeja.

Wiele wophtarjow hłada Na Wasch row nett w Hodžiju, Niech tež droha pycha pada Na nim nětko psches ſyru, Dža wſchak róže njeſwadne To ſu Wasche dobroty Na ſemi, nad Wami ſczejja, Kaž do wěčnoſcie tracz ſmeja. Namu mdu he pschedzotowat Bož Knjes ſa Was w njebju, Duž je ſi czaznoſce Was wotak ſi njeſachodni ſi wjeſelu, So ſrjež Božoſh kraleſtova, Tamnoſh rjeſiſh ſimjenja, Wichtko bytce ſe wohladali, Štobž ſeſe tudy wuſhiali.

Wt jom pschedzim Wam radu Tamno ſrahnoſce njeſeſtu, Kaž tam wužinacze ſi hnady Psches Jeſuſa ſaſkužb, Wysche hweſdow ſwetliny, Hłdżez Wasch duh je domiacy, Horjetach we tamnym měſeſe, Kaž wot ſtoteho ſo břichaczeſi.

Zadyn čzaž nam njeb'dze rubicž Wasche ſnamjo ſi pomjatka, Tež už, hdyž b'dze tu ſo ſhubicž Wasche ſowna ſomorka. Nětk budž rjane Božemje Wam na ſaſhovidzenje Pschi njeſtōnežnym ſradowaniu Tam na wonowjenja ranju.

Na Wasch row poſwjeſci Gusta Gatač.

(S temu čiſlu jena pschiloha.)

Fschiloha i čížili 4 · Serbskich Nowin.

Ssobotu 22. januara 1898.

Placízny rěsneho skotu na Draždánských slotných vilach.

Placízny po zentnarju a hrivnach.

Slotne družiny a wojsnamjenjenje.		Živa	Rěsna
		waha.	waha.
W o l y :			
1. polnomjazne, wuformjene, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 6 lēt		hr.	hr.
awstrije		35½	65
2. mſode, mjaſne, njewuformjene, — starsche wuformjene		37½	67
3. ſtrenjo pizowane mſode, derje pizowane starsche		33	63
4. ſnadnje pizowane kóždeje starobý		30½	58
		28	55
Z a k o j z y a t r u w y :			
1. polnomjazne, wuformjene jalozý, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže		33	63
2. polnomjazne, wuformjene truwý, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 7 lēt		31	61
3. starsche, wuformjene truwý a ſnadnje wuwite mlôdsche truwý a jalozý		28½	57
4. ſtrenjo pizowane truwý a jalozý		27	53
5. ſnadnje pizowane truwý a jalozý		25	48
B y f i :			
1. polnomjazne, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže		33½	61
awstrije		31	57
2. ſtrenjo pizowane, mlôdsche a derje pizowane starsche		27½	53
3. ſnadnje pizowane		—	—
C z e l a t a :			
1. najlepše ſ mlokom wuformjene abo najlepše wot žyza		40	65
2. ſtrenje formjene abo tež dobre wot žyza		—	60
S s w i n j e :			
1. polnomjazne ſepičich rafow a jich ſchijenjow w starobje hac̄z do 1¼ lēta		50	63
2. mjaſne wuwite, tež ranzy a ſundrojy		58	61
3. ſnadnje wuwite, tež ranzy a ſundrojy		45	58

Placízna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju	
	15. januara 1898.	20. januara 1898.	15. januara 1898.	20. januara 1898.
	wot	hac̄z	wot	hac̄z
	hr.	np.	hr.	np.
Pšenica	běla	9 41	9 53	9 12
	žolta	8 97	9 —	8 68
		6 38	6 56	6 13
Gečmien		7 86	7 7	7 20
		7 20	7 50	6 80
Worš	50 kilogr.	7 22	11 12	8 50
		7 22	11 12	8 50
Hroš		7 78	8 33	6 50
Wola		7 —	15 —	7 75
Zahly		13 —	15 —	12 —
Hejduska		15 —	16 —	14 —
Berny		2 20	3 —	2 30
Butra	1 kilogr.	1 80	2 40	1 80
Wičenčina muka 50		9 75	19 —	— —
žiana muka 50		9 —	13 50	— —
Šsyno	50	3 20	3 50	2 70
Eſtoma	600	16 —	18 —	16 —
Prožata 742 ſchtuk, ſchtula		11 —	21 —	— —
Wičenčne wotrubý		— —	4 50	— —
žiane wotrubý	50 kilogr.	— —	5 50	— —
Wičenčny gris		— —	5 50	— —
Ržany gris		6 —	— —	— —

W Budyschinje placízhe: kóž ſchiloha (běla) po 170 puntach 15 hr. 99 np
hac̄z 16 hr. 20 np., žolta 15 hr. 24 np., hac̄z 15 hr. 30 np., kóž rožli po 160
puntach 10 hr. 20 np., hac̄z 10 hr. 49 np., kóž ſchijenjia po 140 puntach 11 hr.
— np., hac̄z 11 hr. 29 np.

Na Bursy w Budyschinje pšenica (běla) wot 9 hr. 42 np., hac̄z 9 hr. 65 np.,
pšenica (žolta) wot 9 hr. 12 np., hac̄z 9 hr. 27 np., rožla wot 6 hr. 56 np., hac̄z
7 hr. 50 np., ſchijenjia wot 8 hr. — np., hac̄z 8 hr. 25 np., worš wot 7 hr. 10 np.,
hac̄z 7 hr. 40 np.

Wjedro w Londonje 21. januara: Pomroczenie.

Cyrkwinske powjesce.

W Michalskej zyrlwi směje 3. njedželu po Čijočich kralach rano w 7 hodžinach
ſarač Ráda herbštu ſpojednu rěč, 1/29 hodžin diakonus Sarjenk herbšte a
w 10 hodžinach nemšte předovanje.

Wěrowani:

W katholskej zyrlwi: Khorla Berthold Klimpel, mlynk, ſ Marju rodž.
Kleinſtrüdz.

Křesni:

W Michalskej zyrlwi: Max Hendrich, Wylema Hendricha Hobz, živnoſejerja a ſamjeneczeſharja w Delnej Škinje, ſ. — Pawoł Richard, njemandž, ſ. na Židovje.

W katholskej zyrlwi: Jurij Pawoł, Jana Bohuměra Mužlita, dželacjerja, ſ. — Jurij Jan, Vjedricha Mazy Domški, ſampnatskeho mischtra, ſ. — Josef Ferdinand Reinhold, Jana Kichčenika Pohla, fabrikſkeho dželacjerja w Hajnizach, ſ. — Aloisija Žadwiga, Wylema Riedla, fabrikſkeho mischtra w Hajnizach, dž.

Zemrjeti:

Džet 11. januara: Hana Kaschporez, Handrija Bohuměra Herzoga, dželačerja, mandželska, ſ Něčjina, we wotřejném wustawje na Židovje, 48 l. ſ m. 11 d. — 16. Hana Šena, njemandž, dž. w Delnej Škinje, ſ m. 20 d.

Žyrlwinski powjesce ſ Undeſtez.

3. njedželu po Čijočich kralach směje ſarač Mrošak rano w 8 hodž. ſerbſtu ſpojedž, pomozný duchowný říchtař w 9 hodžinach ſerbſte a 8/11 hodžin nemšte předovanje.

Eslodke palenzyn

liter hijo po 40 np., ſikery liter hijo po 60 np.

porucža Morik Mjetwia podla Pětrowſkeje zyrlwje.
Destillazijsa ſnatych dobrých palenzow po starých tunich placíznač.

W wudawańi „Sserb. Nowin“ ſu doſtač ſpěv:

Ptaczi kwaſ, mandzelſtwo atd.

Léto trjebaných 40 zentnarjow džeržazý herbodařſti wos ma tunjo na pſchedan, abo jón ſ 25 zentnarjow džeržazym wosom, kotryž je w dobrém rjedze, ſaměni

Jan Wintler

w Žarkach pola Wobſborka.

Prěni a druhí
wěnz ſpěwov
ſa herbſku mlodoſež
ſtaj ſ nowa wuſchloj a ſtaj doſtač po 10 np. we wudawańi „Sserb. Nowin“.

Etczny polež punt po 80 np.,
ſtolbaſu = = 70 =
ſtolbaſowy tuſ = = 40 =
čerſtwy ſo = = 40 =

porucža Ernst Wagner, řeſniſti mischtr na ſeminarſej droſy 4.

Paleny thofej

punt po 100 np.,

ſeleny thofej

punt po 75 np.,

jara dobre

rjane jerje

po 5 a 6 np.

porucža Carl Noack

na ſitnej haſy.

Dobre luczne ſpyno
ma na pſchedan Ernst Worzech
w Hlinje.

Majkowý ſchrót,

dobra twora,

zentnar po 6 ml. 50 np.
je na pſchedan ſe ſtrónčjanſkim mlynje.

Schpruchi na ſczenu

(ſe ſlěborňm pížmom wutlōčene)

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač

we wudawańi „Sserb. Nowin“.

A. Diettrich, wobkhodní agent,

na ſitnej haſy 6, II

porucža ſo i ſaradženju ſupowanja a pſchedawanja ležominoſčow, wobſtaranja pjenjes na hypoth. větoſe; pſchedewoſmje ſaradženje ſamogenja, ſrjadowanje ſawostajenſtow, pſchenajeeža, pſchegadžowanja, dawa radu w pravnych wězach, džela pížne džela, ſupje, pſchenajeeſle wuzčinjenja, testamenty a wjazy podobneho.

Rajtu niſche placzisny.

Schtož dyrbi s wjeſeſej abo hūtnej pſehiczninu.

palenz
kuowacž, njech ſypta naſu dwójne palenzy a litery, liter po 60 np., a wón budže ſpoſojom.

Ginzel a Ritscher
na wulſej bratrowſej haſy 6.

Paleny khofej
punt po 85 np., punt po 100 np. jara ſylny a derjeſłodžazh, kaž tež po 120, 140, 160 a 180 np..

ßyry khofej
punt hižo po 70 np. porucžataj

Ginzel a Ritscher
na wulſej bratrowſej haſy 6.

Parlojty khofej
paleny, punt po 125 np., ſyry, punt po 100 np., kaž tež wſchē druhe měſchenzy po 100 hač do 200 np. porucža

Paul Hofmann
na herbſkej haſy.

Jahly,
kruph,
hróch,
raib,

hejduschtu
porucža

Carl Kahrowe.

Liszcze ſože,
tthorjaze =
funjaze =
ſajecze =
fanillaze =

kuipuje

O. C. Rinke
na ſitnej haſy 5.

Stare liſtne marki a zyłe kuverty s 50 a 60 lět ſo ſo dobru placzisnu kuipuje w Budyschinje na ſwonkownej lawſkej dróſy 2.

Sara rjane
khomody,
draſtne khamory
a wſchelake druhe
meble
porucža
po ſmatych najtunischiſtich placzisnach meblowym magazin

Augusta Mitascha
w Bulezach.
Wobhlađanje ſo rad widži.

Schmrékowe a worjeshinowe ſožy kuipuje Brühlez parna týſcheinja w Budyschinje.

Howjaſe, konja ze,
czelaze a woveſe ſože kaž tež woveſu wolmu pſehizo po najwyſhiſtich placzisnach kuipuje

Heinrich Lange
pſchi ſitnych wiſach njedaloſko herbſkeje katholſkeje zyrlwie.

gdje je dobrý
f h o f e i
dostacž?

Pola Oty Sachsy
na bohatej haſy 5,
tam je wón tuni a wubjernje ſłodži.
Paleny punt po 100 np.,
njepaleny = 80 np.

Woprawdze ſłodke rjane wulſe
božniſte
(tač mjenowane turkowſte)
ſłowki
punt po 30 a 40 np.,
derje ſyñdene amerikanſte
j a b l u k a
punt po 35 a 45 np.
porucža

Otto Sachse
na bohatej haſy 5.

Swoj bohace ſradowany
zigarowy ſklad
po wſchēch placzisnach ſtnejem ſurjerjam porucža

Bruno Halke
(prjedy Th. Grumbt).

po požlynenju a ſo porjeniſchenju wloſzow na hlowje, ſo wotſtrojenju ſchupiſnow a liſchawow porucžamoi

franzſki palenz
w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 ml. a 2 ml.

Strauch a Kolda
na ſamjeńtnej haſy 3.
Dalokoręččak 81.

S e l
I naſylenju miążza ſotryž miążzo ſa tydženj pſeheli a jemu rjanu czeſewjenu barbu a miły pſchijomny ſłod da, porucžataj

Strauch & Kolde
na ſamjeńtnej haſy 3.
Dalokoręččak 81.

Derje dželane ſoſy a matrazy porucža tunjo **E. Schubert**, tapezerař a ſedlařki miſcht na jerjowej haſy.

Wubjerny khofej,
ſyry, punt po 80 np.,
paleny, derje ſłodžazh,
punt po 100, 120, 140, 180 a
200 np.,
palenu pſchenzu, punt po 18 np.,
paleny jecžmzen, = 16 =
porucža

Jurij Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej haſy 10.
Poſluženje w herbſkej rēči.

Ejſeſe dobru
woprawdze derje ſłodžozu
vanillou

lamaniu ſchokoladu
punt po 100 np.,
kaž tež najlepſchi
hollandſli a němſli

kakao
punt po 130 np. porucža
Otto Sachse
na bohatej haſy čiſlo 5.

Nowe hollandske
jerje,

mandel po 60 a 90 np.,
pola
Hermannia Kunada.

Woprawdžith holandski
kaſao

najlepſchu družinu ſwěta, placzisny
hodno porucža
Gustav Kütter

10 na herbſkej haſy 10.
Genicžka pſchedawarňa ſa Budyschin a wotfolnosć.

Carbolineum,
woliſ ſa mločzazemachin, ſanolinowy ſopytny mas, ſanolinowy ſožowy mas, ſanolinowy ſchlornjazy mas, woliſ ſa ſchijaze maschin, vaselin, vaselinowy ſožowy mas

porucžataj
w najlepſchej tworje a najtuńſcho
Strauch a Kolde,

drogowa pſchedawarňa
na ſamjeńtnej haſy 3 w Budyschinje.

Schörzuchi ſ czelazeje kože
porucža po tunich placzisnach
Heinrich Lange

pſchi ſitnych wiſach
po ſtarych wupruhovanych rezeptach.

Prima zigar
eſiſe ſo žadanju
mile a ſylnie
bèle ſo palaze
po wſchēch placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.

porucžataj

Kedžbu!
Tatrowy woli ſa
čłowjekow a ſkót,
ſokforkiſalny kalk
wocžehnjenju młodeho ſkotu a ſwini

butrowy pólver
ſnateje dobroſcze,
wſchē
hojaze korjenje
a ſela
eſiſe čerſtwe
porucža

Germania-drogownja
dr. Roebra
na bohatej haſy
ſ napsheczka winowej kicze.
Schtož dobru
radu abo wukasunje
w drogowych wězach pyta, doſtanje
darmotne wujaznjenje w

Germania-drogowni
ſ napsheczka winowej kicze pola
mječzela dr. Roebra
(chemika a haptkarja).

Nim,
arak,
fognat,

punſchowe eſſenzy,
wſchelake tukrajne a wukrajne
blidowe likery

w derje wuležanych družinach a
w wulſim wubjerku porucža
Gustav Kütter

w Budyschinje
10 na herbſkej haſy 10,
woſebita pſchedawarňa
ſa wina a delikatessy.

Zigary
a wſchón tobak,
ſpane rjepili, punt po 25 np.
porucža

Jurij Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej haſy 10.

Grodoſka haptka
porucža
wuzitlowy pólver ſa ſruwy,
butrowy pólver,
hollandſli ſkótow pólver,
ſwinjazy wobjerny a formiozny
pólver,

po starých wupruhovanych rezeptach.

Prima zigar
eſiſe ſo žadanju
mile a ſylnie
bèle ſo palaze
po wſchēch placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.

porucžataj

Strauch & Kolde

na ſamjeńtnej haſy 3.

Schmidt & Gottschalk,

pjenieżny bank

pschi mjażowym torhoschežu
čížlo 14/16 w Budyschinje.

Dobry
jedźny żonop,
punkt po 20 np.,
pschi 5 punktach po 18 np. je
dostacż pola

Turja Schwiebusa
(prędy Aug. Bartka)
na swonkownej lawskiej haſy 1.

Franz amerikanski
rjevičatý tobak
porucža, tak dołho hacž skład
dožaha punkt po 25 np.

Otto Sachse
na bohatej haſy 5.

la maschinski wolij
sa čežke a lohke dželą,
wubjerny

kožowy mas,
rybjažy tuk,

kotryž kožu mjechku a njeſche-
puſcječatu čini, porucža po naj-
tunisčich placžinach a najlepšich
hōdnosčach

drogowa pschedawařnja

Emila Měrscha

na ſamjeńnej haſy s napsheečja
turnarne.

Zara dobry

paleny kfoſej

punkt po 100, 120 a 140 np.

porucža

Jan Wenk
na swonkownej lawskiej haſy 5.

Turkowske žlowki

nowy plód w mēchach, kaſtejklach a po waſh ſu tunjo dostacž pola

Moritza Mjerewy

pschi mjażowym torhoschežu.

Destillazija likerow po starich tunich placžinach.

Biwjažy kakao,

spory a derje žłodžazy,

1/4 puncta po 35 np.

porucža

J. Zimmermann

na bohatej haſy 25.

22 pschedawařnjiow w Němzach.

Paleny kfoſej.

punkt po 90 np., čiſcze a žylne žłodžazy,
taž tež wubjerne mēchenežy po 100 hacž do 200 np.,

žyre kfoſeje

we wulſim wubjerku, punt hižo po 70 np.,
porucža

Paul Pötschke

na herbiskej haſy.

Na nětčiſhemu hnojenju ūkow w najlepſhei tworje porucžam
Domaſhowu mužku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.
Slad pschi tworowym dwórnischem.

Lischča jama w Budyschinje,
restawrant a winowa pschedawařnja.

Porucžam ſwoje wubjerne
rheiniske, moselle, bordeauriske a burgundiske
wina.

12 wſchelaſich družinow ſchampanského wina.
Placžisnowy ſapiž darmo a franko.

Š dobowm porucžam ſwoj wulſki

restawrant,

bohatu jedźnu khartu,
symne a čople jedźe w koždym dnjowym čažu.
Najlepje wothladane piwa.

Dalokorečzač
čížlo 70.

Oskar Dietrich.

Sserbſki ſo ręči.

Vanillowu ſchokoladu

ſarueženiu čiſtu

1/4 puncta po 20 np.

porucža

J. Zimmermann

na bohatej haſy 25.

22 pschedawařnjiow w Němzach.

Franz Marschner

čažnikar w Budyschinje
čo. 9 na bohatej haſy čo. 9
ſwoj ſkład čažnikow a čažniko-
wych rječasow dobrotliwemu wob-
fedzbowanju porucža.

Hódna twora. Pižomne rukowanje. Tunje placžisny.
Porjedzenje dobre a tunje.

Pižomne rukowanje. Tunje placžisny.

Bižiſpomnjenje: Ręču ſerbſki.

Winski črijowhy ſkład.

Wulſi wubjerk mužozych, žonjazych a džeczazych
ſchłörnjow a ſtupnijow po tunich placžinach porucža

Emma Trisch

na ſamjeńnej haſy 15 pôdla hoſczenza ſloje ſtrony.

R. Kôchlerowy naſkledník

Wêjczel: Theodor Thiele.

Čažnikli wſcheye družiny.
Brille, kloczniki, thermometry, barometry,
puzowanje a theaterſe dalokowidz atd.
G. F. W. Grabicha w Rathenowje po
prénjotnych placžinach.

Porjedzenja ruce a tunje.

Ssmolerjez knihiczsichcerňja

w Budyschinje w ſerbſkim domje
knih, ſliczbowanja, viſitne a pschepröſchenſle ſhartli,
ſtaſtojuſle formulary, wuſtawki, bližne ſpěvy atd. atd.
we wſchēch rēčach derje a tunjo čiſteči.

Džerkate zigary,

dobre 4 np. zigary,
100 ſchtuk po 320 np.,
25 ſchtuk po 80 np.
a 3 ſchtuk po 10 np.
porucža jara placzisny hōdno

Carl Noack
na žitnej haſhy.

Paleny kfoſej:

Kampinas,	punkt po	85 np.
dobry merianski,	=	100
parlojty kfoſej,	=	120
Winslu mēſchenzu,	=	140
Javasku mēſchenzu,	=	160
jara dobrý a žylny porucža		

Hermann Kunack
na bohatéj haſhy 8.

Paleny kfoſej

ſnateje wubjerneje hōdnoſeče po 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.
porucža

Bruno Halka

(prjedy Th. Grumbt na ſtronkownej lawſkej haſhy 9.
Pſchiſpomjenje: pſchi pſchedawanju ſo ſerbſki rēči.)

Woſebita pſchedawárnja wina a delikatéſow Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na ſerbſlej haſhy 10 na róžlu hauensteinslej haſhy
5 dalokoreček 5
ſo pſchi pſchihadže ſymſteho čaſha porucža.

Premiirowane:
Ssleborna medailla
němſteje babinskeje ſhadžowanki w Berlinje 1895.

fundowe

Draždanska mlokařnja

mlokoſe mhdlo

Pſundez bratrow
w Draždjanach.
Dostacj w najwojazn haptylekach,
drogowych, parfümerijowych a
kolonialtworowych pſchedawárnjach
Budyskeho wokrjeſneho hejtmanſwa.

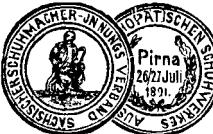
Dvaj lohczej ſcheroſi běly plat ſa čeledí

starý lohcž po 30, 35 a 40 np.,
teho runja ſlepſche družiny po 1 mf. a 1 mf. 10 np.
porucža

Emil Wehrle
na jerjowej haſhy.

Spěwarſſe

herbſte a němſte, najnoiwscheho naſlada, woſebniſe
do czeſlazeje kože, kaž tež trajnje na jednore waſchnje
ſwjasane we wulfim wubjerku po tunich placzisnach
porucža **Gustav Rámsch, knihivjaſarnja**
na bohatéj haſhy 21.

Heinrich Mohr,

ſchewſki miſchtr w Budyschinje

na ſukelnſlej haſhy 14

porucža ſwój wulki ſklad hontwinſlič a doſlič ſchörnjow,
ſchörničlowo a ſtuſnijow, ruſiſkih a němſkih gumijowych ſtuſnijow,
wſchē družiny ſilzowych ſtuſnijow a toſlow, kaž tež wſchē jenož
pomyslne družiny ſtuſnijow a ſchörnjiſ ſa mužſkih, žónſke a džecži
po ſnathych tunich placzisnach.

Po mérje ſa krótki čaſh, taž je ſnate, naſlepje ſedžaze
wobucže dželam.

Na Budyschin a wokoloſci jenicke dželanske право na
Kriegerowe patentowe ſchörnje.

Ronjaze deki, Fruiwiaze deki, ſpanſke deki, pučzowanske deki,

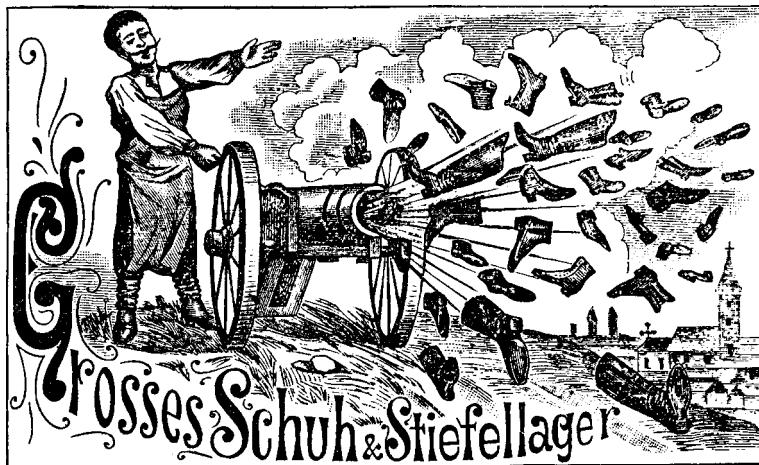
po ſnathych tunich placzisnach porucža

S. Beer,

prjedy Messow & Waldſchmidt,
pſchi hlownym torhoschzu 9, delka a po 1 ſkodže.

Zulki čriſiazy a ſchķorniazy ſklad A. Knüppelholza

na jerjowej haſhy čiſlo 11.

"Serbske Nowiny" wudawaja so kóždu sobotu.
— Štvortlétne predplata we wudawári 80 np. a na němských pôstach 1 mk.,
z příjmesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoleń.

Cíleč Smolerjec knihičiščeňje w Mačičnym domje w Budysinje.

Číslo 5.

Sobotu 29. januara 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němssle khěžorſtvo. K jubileju našeho lubowaného krála Alberta 23. haprleje khěžor Wylem do Draždjan pſchijedže, wobdzeli ſo pſchi paradže a ſo ſ vječornym cžahom do Barlina wrózji. Pödla teho ſo pſchi jubileju w Draždjanach awstrijski khěžor, bayerſki prynz-regent, badenski a weimarski wulkowójwoda, altenburgski wójwoda a vječich Renuž woczaſuja.

— Džen khěžorových narodninow, ſandžený ſchtwórit, běchu množ němzy wječhojo do Barlina pſchijeli, ſo býchu khěžorej ſbože pſcheli. Mjes nimi běchu ſakſki král ſe ſwojej wýboké mandželskej, württembergski král, oldenburgski a hessenſki wulkowójwoda a druzi. Barlin bě ſo ſhwedženſki ſchat woblesk. Wſchudže w ſnuteckovym měſcze hacž do ſdaleniſtich dróhov běchu ſo domy wupſchile. S veže hrodovſteje ſapaly garde-kraſkyrojo khorele pſtachu, na to mějeſche ſo wulke budženje. Sbožopſchecža khěžorki Vjedrichowěje, ſakſkeho a württembergſkeho krála a druhich wječhoj khěžor dupołdnja pſchija; na to ſežehowasche wulke holdowanje w bělej ſali. $\frac{1}{2}$ hodžin ſo ſhwedženſka Boža ſlužba w hrodovſej ſapale wotbywaſche.

— Wjele roſſchérjenemu bludej, ſo je franzowſki kapitan Dreyfus němſkemu kniežeſtu wojeske potajnoſce pſcheradžil, je ſtatny ſekretar ſ Bülow w budgetowej komiſiji khěžorſtvoſteho ſejma napſchecžo ſtupil. Tole ſjawne a njepſchimliwe wopowiedženje němſkeho kniežerſtva w Franzowſkej bjes wužitka njewostanje. Njech Dreyfusowa naležnoſć ſakližkuli zýchon w Franzowſkej ſbudži, poměrny mjes Němſkej a Franzowſkej ſo ſ tym njepokaža.

Na wobſcherne waschnje ſtatny ſekretar wo podawkach w raiſcej Aſiſkej, wo wobſhadženju a wo hónoſeži Kiaucžawſkeho ſaliwa roſprawjeſche. Wažne běchu wobſebje te ſady, ſotrymiz ſtatny ſekretar wobſtruzesche, ſo ſo Němſka Kiaucžawa dla ſ druhimi možami njeſwadži a ſo ſo Kiaucžawſki ſaliw najſkerje wſchém wikowaníkum ſwžam zpělej ſemje wotewri.

— Redaktora humoristickich nowin „Kladderadatscha“, Trojana, ſu dla ſranjenja majestosče němſkeho khěžora na dwaj měžazaj ſ jaſtu na twjerdžiſne wotžudžili. Trojan bě wo rěči, ſotruž bě khěžor Wylem ſ pſchihazym refrutam měl, žortniwy wobras podal. Pſchichodnje budža ſo redaktorojo dyrbjecž na ſedžbu bracž, khěžorove řeče ſudžicž a roſpominacž. Wobſtorženje a ſažudženje redaktora Trojanę je čim ſpodižniſche, dokelž je wón 39 lét dohho ſwój žort a humor do ſlužby interežow Bruskeje a němſkeho khěžorſtva ſtaſał.

— Pſchecživo poſtajenju wojetſkych čakanzow w gmeinſkej ſlužbje, ſo ſo hessenſki krajin ſejm wuprajil. Bowſchitlownje ſo pſchejſe, ſo by ſo na ſmyſlenje hessenſkeho luda w Barlinje džiwalo, hdžej je pruſki ſejm ſa to hložoval, ſo býchu ſo gmeinſke ſaſtojnſtwa po móžnoſeži jenož ſ wužluženymmi wojakami wobſhadžale.

— Šak ſo matroſam němſkeho wójnſkeho lódžſtwa w Kiaucžawſkim mórfikim ſaliwje wjedže, wo tym liſt jeneho matroſy pſche: „Naſche wobſtejnoscze w Kiaucžawje njeſku tak njeſlube, ſakfež ſmy ſebi je ſ wopředka myſblili. Kiaucžaw pſchihodnje leži, naſche lódże ſu derje ſakſtivizowane, nimamý daloko na kraj a mamý ruži počnej džela, ſo býchmy w ſanjerodženym hněſdje najhóřſki njerjad ſrumovali. Skoro wſchědnje ſmy na kraj a mamý ſ wopuſchathymi ſynamy njeſteſkoho khěžorſtwa (tač Chineſojo ſwojemu

ſrajej rěſaju), wſchelaku ſabawu. Š zylymi cžrjódami ſo wokolo naſh bruncža ſ proſidnym khodženjom cžaſ pſchecžinjejo. Žadofeſzivje ſózdy ſuſ, ſotruž do huby ſunjem, hacž do žołdka ſežehuja a raſtoſnje ſaſtaſija, hdždž tón abo tamny ſ naſh jím ſuſ dari. Majbóle ſo žołzji paſholjo ſawjeſela, hdždž ſo jím proſdona piwova abo winowa ſchleſza pſchicžinje; wo nju ſo pſchego do puſkow dadža. Schťož bleſchu popadniſe, ju ſ wobu napjelni, ſotruž, hdždž je ju w bleſchi pſchetschaſl, ſ radostnymi ſačzuežemi wupiſe. Dyž a dyž ſwojim pſchecželam do bleſche muhačž da, tola piež jím khroble njedowoli. Šſmyli ſo žołtých ſhlopzow nabylí a ſuſli nam pſchi džele na ſucžu, trjebamý jím jenož rjež, ſo dyrhja nam dželacž pomhačž, potom ſtanu a ſo wotwalaſuja. Počziniſe-li pak wſchecži maſtroſa ſwaricž, potom Chineſojo ſwoju wopusch pod pažu wſawſchi w runu ſmuhu do ſwojich hětow cžetja, na cžož ſo tak ſměſhnyje hlaſa, ſo ſebi ſ wotſchcerenjem brjuch džeržimy. Dokelž ſkoro ničto ſ naſh chinesku rěč njerouſumi, je nam cžežko, ſebi ſ Chinesami dorouſumič. Teho dla tež ſ wſchelakim ſměſhnym njedorouſumjenjam dónđe. Tak dyrbjefche tele dny jedyň ſ naſh někotre ſoły do ſemje dyricž, a ſa nje wopjaſ ſ ſuſhennju ſchatow ſwjaſacž. Hdždž běſhe ſebi matroſa ſchtomy, ſ koſam ſo pſchihodžaze wotřeſal, wón jenemu Chineſej ſ rukomaj machajo woſnamjeni, ſo dyrbí jemu ſekeru ſ pſchicžoněženju drjewa podačž. Tón muž roſumnie ſ hlowu ſiwny a barbič (pinsel) a bow ſolteje barbý pſchinjeſy. Majſterje bě ſebi myſblil, ſo ſapocžujemy, chineske drjewjane měnički poſtaſecž. Do wulkeho ſtracha ſmy Chineſow, drjewjane měnički poſtaſiwschi, ſahnali. Woni je ſa ſchibjeñy wobhladuja a poł hodžinu daloko wokolo nich du, ſo býchu ſo ſtrachneho ſola ſmily. Druhdy wſchaf ſo nam tež ſečze, teho abo tamneho Chineſu ſ brěmienjom puſkow domoj póžlacz; pſchetož nicžo njeje pſched nimi wěſte; woni móža wſcho trjebacž. Woni ſu nam ſzížy, nože, wiſlički, wódne bowy, kožowy maſ, ſchanka atd., hižo ſrankli.

— Šſmjerč ſa wótzny kraj je matroſa Scholta w Tſimo pola Kiaucžawa wumrjel. Hdždž wón w nožy na ſtraži ſtejeſche, ſu jeho Chineſojo ſkónzowali. Tſimo w kraju leži, ſotruž je pod němſke kniežerſtvo ſtaſem; duž chineske kniežerſtvo ſ mordařtowom nima nicžo cžiniež.

— Awſtriaſla. So by ſo pohorſčk wotſtronil, ſotruž je w Prahy wopjet ſ pſchicžinu njemeroval byl, je kniežerſtvo ſakaſalo, towarſtvoſe ſnamjenja w ſjawnosći noſyjež. Tale ſakaſala ſo pſchecžiwo ſwjaſtak němſkých ſtudentow méri. Tucži běchu ſe ſwojimi piſtanymi cžapkami a bantami, ſotrymiz debjeni ſ cžrjódami po drohach khodžachu, naſtork ſ požlednim puſkam dali. W ſejmje je dla ſakaſaneho ſjawného noſchenja towarſtvoſe ſnamjenjow ſ nowym ropotam džoſchlo. Němzy ſapóžlanžy ſo roſmyſluja, hacž njebychu nětko ſejm wopuſchecžili, w ſotrymiz, dokelž maja w nim Čeſcha wulku wjetſtinu, tola ſwoje politiske wotmęſlenja njemóža do ſkufa ſtaſicž. Šo jich pſchikkadža tež němzy ſtudenta ſ Prahu wopuſchecžicž abo tola universitne cžitanja niž wjazh wophtacž, doniž ſo jím ſaſo njedowoli, ſjawnje ſwoje towarſtvoſe barbý noſyjež. Němzy profeſzorovojo ſu ſe ſtudentami jeneje myſble; teho dla ſu cži, ſotrymiz univerſitný ſenat wobſteji, wobſamli, ſwoje ſaſtojnſtvo ſložicž.

— Belgijaſla. Loňſche ropoth w Winskej khěžorſtvoſtej radže ſu po ſdaču tež w druhich europiſkých parlamentach dobre wſchijnja ſtaſy. W belgiſkim ſejmu běchu ſozialiſtiskeho ſapóžlanza Demblona dla njepſchistoſneho ſadžerzenja ſe ſejmowych wurađowanjow wu-

Za nawěſtki, kiž maja ſo we wudawařni „Serb. Now.“ (na róžku zwon-nejne lawſkeje hasy čo. 2) wotedač, płaci ſo wot maleho rynčka 10 np. a maja ſo ſtwortka hač do 7 hodž. wječor wotedač.

samkli. Hdyž njezdziwajz hdyž teho Demblon s pschewodom sozialistom předru do hejmownje saštupicž spýta, jemu offízér wodzelenja wojakow, hejmownju stražowazých, napschečo stupi. Někotři sozialističi sa pohánzly pschečiwo temu protestowachu, a mjes nimi a wojakami k pukam dôidže. Offízéra sa krk shrabnichu a dajachu, na čož wojazy navalníkow s bajonetom nasad cížnychu. W hejmje sozialističi sapohánzly tuteho podarwa dla ministerstwo wótrje pschimachu. Szejm skónčenie kniežerstwu ſwoje dowrjenje se 86 hlošami pschečiwo 29 hlošam wuprati.

Franzowska. Pschečeljo sašudženeho židovského kapitana Dreifusa běchu řebi řandženu řobotu wotmýslili, kniežerstwo nufowacž, pak wotstupicž, pak Dreyfusove sašudženje řvěhnyč a jeho s nowa psched řud stajicž. Ministerstwowy pschedyda Meline s temu stejesc̄he, so ſu tajne aktu wo Dreyfusowej naležnosći, tola ſo ſapoviedži, jich wopſchięcze na ſiatne dacž. Franzowskeje a wójskowa čec̄z ſo nježmē pschimacž. Radikalny ſapohánz Cavaignac bě ſ tuthym wopowiedzenjom ſpolojom, tola sozialdemokrat Tauras ministrow řharow a bojaſníkow mjenowasche. Hrabja Bermis ſo ſ Taurasowymi hanjerískimi ſlowami roſpalivschi na rěčniſku tribunu ſlečza a wot ſady Taurasa bjeswoči klezny. So by hrabi Bermisej jeho nadpád wotpłacžil, jemu sozialdemokrat Deville tintowu ſchleazu wo hlowu cížnu. Šapohánz ſo do pukow dachu, hejmowu pschedyda a ministrojo ſo wotkalichu a wojazh ſo pschečiwo bicžlam na pomoz ſawolachu. Tola předy hacž poſledniſchi ſakrocžichu, běchu ſo ſapohánz ſměrowali. Hdyž pak běchu ſo Dreyfusovi pschečeljo nadželi, ſo ſ tajimi ropotami kniežerstwowe ſtejſičo ſtřbaču, běchu ſo ſylnje ſalicižili. Szejm ſi wulkej wjetſchinu kniežerstwowe wopowiedzenje wo Dreyfusowej naležnosći ſa prawe ſpōjna. Dreyfusovi pschečeljo běchu po tajim kniežerstwu, město ſo bychu je powrócžili, dobycze pschihotowali.

— Wójnski minister Billot je ſo w hejmje pschečiwo dwělennemu ſlužbnemu čzaſej we wójsku wuprati. Čsilennu ſlužbnu čzaſk je najmjenſche, ſtož ſo ſ wuwučenju podwyskow uſuňe trieba. Billot ſi khwalbu na zpět wójſko ſpominac̄he, kotrež je ſakonjej poddate a ſ wonka ſwadom politiſkych ſtron ſteji.

— Naležnosć židovského kapitana Dreyfusa, krajneje pscherady dla ſaſudženeho, je po zpěti Franzowskej a franzowskej koloniji Algiru ſ pschicžinu straſchnych njeměrow byla. Najhorsche ſu ſo nje- měrh w algirstum hlownym měče Algiru měle. Ropoth běchu ſo hdyž tydženja ſapocžale, tola ſobotu a nježelu najwjetſkich roſměrow nabychu, hdyž po měſce pomyſcž pschelecž, ſo ſu pschi nje- měrač židži jeneho ſchecžijanſkeho murjerja ſkonzowali. Tuteho nana dweju džesčow, běchu ſi ſakacžom do ſtribjeta ſkoli a jeho do hlowu ſi revolbrom ſkeli. Tež někotre druhe woſhobu běchu ſo ſranile. Na pomyſcž wo murjerowym ſkonzowanju ſo wobydleſtwa nježměra roſhorjenosć ſmozowa. Ludowe čzjody ſo do ſchecž židovskich ſklamow dobuchu a je wurubichu. Twory ſo ſ džela franychu, ſ džela ſo ſpalichu. Wobdželenje wojakow a poliſiſtojo nje- ſamóchu, roſczericžený lud roſehnacž. Ludowe čzjody wokachu: „Sſlawa wójſku; přeč ſe židami!“ a czechnjechu ſi kaſarmam 19. armekorpsu, wójſku ſlawia wołajo. Potom židowſke mukowé ſklamy wupuſzicži; wuſypachu muku ſi měchow, wurubichu pschedowatne a twory na dróhu ſmietachu. Šuavojo ſ natylknyym bajonetom postupowachu a herjefarjow roſehnachu, ſi kotrež ſo někotři ſranichu. Lud pak ſo ſaſo ſběža a židowſke palenzownje ſapali. Wojazh hnydom pschihnawſchi woheň poddužichu. Herjefarj ſo ſkonzanje do pschedměſta St. Eugene dachu a tam někotre židowſke wobydlenja woſhodžichu. Gouvernér Lepine ſi pschewodom dweju piſtarjow, psched nim ſtupazeju, a ſchecž ſuavow, ſa nim kročazých, po dróhach džesče a lud napominaſe, ſi měrom bycž. Lud pak jemu wotmolví: „Wotſtupicž! přeč ſe židami!“ Naž ſo pomyeda, ſu ſa Lepinom ſtol cížnyli, kotrež pak njeje ſi njemu dolečaſ. Něhdž 300 njeměrníkow wojazy ſajachu. Někto je w Algiru ſaſo měr poſtaſeny. Pschečiwo židam ſu niz jenož Franzowsko, ale tež muhamedanoſ ſi njeſtchecželskim ſmýſlenjom napjelneni.

Khorhojnix.

Franzowskí polk (regiment) ſtejesc̄he horjeka na želesnicžnym naſhpjje we wohnju; deleka běchu janžy wojazy pschi ſromje leža a ſkelaču do Franzowskow. Wobaj njeſtchecželej běchtaj jeno woſkomdžezacž metrow wot ſebje ſdalenaj. „K ſemi!“ „Lehneže ſo!“ roſlaſowachu wýſhzy, ale nichto njezdziwajzhe na to. Hordy polk ſawofa ſtejo woſolo ſhwajeje khorhoje ſhromadžen.

Hdyž ſo Bože ſkónčko ſhovasche, runasche ſo tutu čzviſlowana, ſi pólverowym ſurom pschikryta čzjoda ludži woſrjedž ſelenych

paſtviſchežow a žoltych ſmahowazých žitných polow ſtadku, kotrež je wichor na holym nahim polu pschekhwatal. Woheň a želespo padasche kaž deſečz na tutón kruch ſemje. Těſby praſtotachu a pschi tym ſahrimowachu ſanom a roſpukowachu ſo bomby. Šule ſyčzachu ſi jeneho ſonza bitwiſhczá ſi druhemu tak, kaž trum, tři ſu na huſzach twjerdže napjate. Šulove ſykavý poduwaču po- wětr tak ſylnje, ſo khorhoj nad hlowami wojakow tam a ſem ſmahowasche.

S čožkami ſhubiwaſche ſo w kure, potom ſaklineča ſkždy ras hnydom hlož, kotrež, holk ſhélbow, wołanie a žaloſeſenje ranjenych, ſtonanie mřežajzych pschewolujo, rječny: „K khorhoji, džecži!“

Hnydom ſlečza wýſhki do ſkopizh ludži, do kura ſawaleneje, ſhubi ſo w četvjetnej kuriawje a wumozowa ſebe, runajo ſo čzornemu ſejzinej, khorhoj.

A duž ſmahowatce ſo khorhoj na bitwiſhczu ſi nowa w po- wětſje. Dwajadwazyci kročz je na tamnym dnu ſpadnyla a jeje noscheč ſ njeju. Ale ſkždy kročz bu, hiſhčeče čzopla wot ruki mřeža- zeho noscherja, ſ kotrež bě wupadnyla, ſi nowa pschimnena a ſe ſylnymaj rukomaj wýſhko džeržana.

Hdyž ſo ſkžno ſhovasche, ſapocža ſo zofanje. S rjaneho polka bě jeno hiſhčeče čzjódka ludži ſwostała a khorhoj bě w ruzh ſtiadwazyciho noscherja jenož hiſhčeče lapa. Tutón noscheč bě ſeržant Hornuš, starý wojak, tři pak móžesche ſedma ſywojeho mjenia napišacž. Dwazyci let bě ſkuzil, předy hacž bě ſebe ſeržantských portow dobyl. Němo teho bě tež hiſhčeče trochu jakocžiwy. Wě ſo, jako khorhojnix njeſtchecž ſrecžinu bycž.

Hiſhčeče wječor po bitwie rječny poſkownik Hornušeji:

„Ty moſch nětcole khorhoj, mój ſchwarny ſeržanta, ſdžerž ju!“

A marketendařka pschipin hnydom na poruczenje Hornušeji na staru, ſi deshečom a ſi wohnjom wohidženu ſkunku ſlotu portu, ſnamjo lieutenanta. To bě přeni a jenicžki hordostny poſkownik w tuthym ponížnym živjenju a tež hnydom pschemjeni ſo wuſtu- wanje stareho wojaka. Tutón wobohi čzlowjef, tři bě ſwutný, čzaſk živjenja pod čježu jachlo, a poſkileny khoržicž, ſruna nětcole na dobo čzelo a hlowu do wýſhka a poſběhym wobčko na khorhoj, a ſkubi, ſo ju ponječe psches ſmicerž, pscheradu a roſwiaſanje wójſka ſi čzescžu!

W ſcžehowazých dnjach wojowanja njebe drje nichto ſbožow- niſchi hacž Hornuš, hdyž ſi woběmaj rukomaj bjes wuſtacža khorhojnū ſerdž, twjerdže ſaſtajenu dv kožaneho paža, tak wýſhko kaž móžno džeržecž. Wón njeſtchecž, njezofaſche a njeſhablaſche. Zyle ſhutný ſaſtaſasche ſwuje a čeſte ſaſtojſtu. Žyla jeho móz bě w ſekſhiwjenych poſtach, tři wureſanu ſerdž wopſchimowachu, na kotrež ſe platom woſhítita lapa wýſhka, do kotrež ſule tak kryžachu. Wuzadowaza khorblójež ſhyskaſche Hornušeji ſi wočow, kotrež běchtaj ſeprjenej na njeſtchecžela, jako byſchtej jemu prajicž čzylej:

„Spytaj, mi tu khorhoj wutorhnyč!“

Alle nichto njeſtchecž, ſo ſo ſmužiteho ſpýtał, ani ſmicerž. Po bitwie poſa Bony, Gravelotte, bě to poſchezo hiſhčeče Hornuš, tři khorhoj, zyle džerawu, hiſhčeče poſchezo noscheče.

Tak pschiblíži ſo ſeptember, wójſko ſtejesc̄he pod Mežofskimi murjemi. Wobleſhowanie twjerdžiſny, dolhe leženje w blóče, tak ſi kanony ſerſawjachu, wuwoſtawanie wjchech pomyſcžow a njedostatk žirob, to bě wójſko tak woſhlabilo, ſo wojazh a jich wjedniž počzachu wſhu doberu ſhubiwaſc.

Jeno Hornuš ſam mjeſeče hiſhčeče wſhu nadžiju. Troj- barbowa lapa w ruzh jemu doſzahasche, pschetož wón ſmědžesche ſebe prajicž: „Ja njež ſhubil nježhym!“ — Dokelž pak ſo wojazh njebijsachu, ſhova poſkownik khorhoj we ſwojim ſamňnym wo- bydlenju, tři běchtaj ſe w Mežofskim pschedměſte. Hornuš pak njepuſcheži ſwou khorhoj ſi myžlow, a hdyžkuli bě ſo jemu woſtudžilo, běchtaj ſe w rumej mjeje do Meža a do poſkownikoweho domu, hdyž ſe jemu droha khorhoj poſchezo w ſamňnym ſučze ſtejesc̄he. Běchtaj ſi ju wižał a poſchimál, wróčesche ſo ſaſo poču ſmužitoſcze, doberu a ſejerpnoscze do mokreho ſtana a ſonjeſe na ſwojim ſlomiku wo nowych poſkodach, bitwach a dobycžach.

* * *

Dnjowyh roſkas marſchala Bazaina ſpovrōcži na dobo tutón rjany wužonjeny twar wo dobycžach.

Hdyž Hornuš rano, wubudzeny ſi wulkej haru ſo ſu, ſe ſpanja ſo wutorže, wižesche, ſo bě zyle ležwo na nohomaj. Wojazh ſtejachu w čzjódach hromadže, hevřefachu, haltowachu, ſaklinachu

a ſbehachu pjaſeſje do teho fónza, hdžej bě město, kaž bychu tam se ſwojim rukomaj winowateho popadnycz džyli. „Popadnycz jeho dýrba, moric! Haj, moric!“ tak klinicelche to psches círjodv. „Satéléc!“ — a nichtó ſ wýchkow njepraji nicžo pschecíwo tutym hroženjam a ſatliwanjam.

Wýchzy wotvoleczechu ſo, kaž by jich psched wojskami haúba bylo. A winu k temu tež mějachu. Pschetož poldraſtatház muži ſ brónjemí mějelche ſo bjes pschedkhadžazeho rošbudneho wojoوانja njeſchecélej podac̄.

Tak porucelche to marſhalowý dnjowy roſkas.

„A te khoroje?“ wolaſche Hornuž blédy.

„Khoroje? Khoroje ſu ſ druhimi wězami pschepodat. Brónje, kule a pólver, zyroba, ſ krótka wſchitko, ſtož wojazy híšeze mějachu.“

„To ſmy hotowi!“ mjakotache khorojnif — ale hnydom tež pschistaji: „Né, moju khoroje njeſmědža doſtač!“ a hížo bě wón duži na pucžu do města. Tež tam bě wſchitko na nohomaj a hac̄ nanajbóle rošbudžene. Narodni gardistojo, mějchězenjo, wojazy a ſtražny hawtowachu jeni pschémoh drubich.

Deputazije, tſchepjetajo ſ rošbudženjom, cíehnijechu, ſo bychu ſo k Bazainej podali, někotſi ſo jim pschisamknch. Hornuž pak to ani nježlyſchesche, ani njevidžesche. Jeno jenu jenicku myſl wón mějelche, jachlo po haži horje bězo do pschedměsta, a tutu myſl wuprajeſche ſ pscheterchňenymi ſlowami.

„Mi? — Moju khoroje brac̄? — Né! — nihdý na nihdý! Šchtó ma — prawo — k temu?! — Wón — njech Brusfim ſwoje — poſložane forejth a mnohe — drohotne blidove ſudobja — fotrež je ſ Megila ſebi pschinjeſl, da, — to — to je — jeho wobſedženſtwo, ale — khoroje — né! to je moja cíeſc̄, a běda temu, ſchtóž chžyli ſo jeje pschimac̄!“

Tute rošhorjene ſlowa a žadu ſbachu drje ſo bjes ſmyſla byč, ale tomu tak njebe. Stary wojał mějelche jenu jenicku myſlizku, ale ſo by tutu wuwjedl, bě wón k wſchemu hotowy. Wón by ſwoju khoroje na kóžde wachnje na ſo ſtorhyl, ju ſažo wožrjedž polka poſtaſil a by ſe wſchěmi, koſiž ſo bychu jenu pschisamkli, psches cíela druhich krožil! Haj, to wón by!

Někole bě wſchón ſ dycha wuběžany hac̄ do polkovníkomeho doma dozpel. Ale wón njebu pschedpuſchězeny. Polkovník njeſdrjeſche a njechachche nikoho widžeč. Pschepjetajo ſ ſtřetem.

Hornuž ſo ſ tym njeſpoſkoji. Šatliwasche a ſatihadžesche psched wrotami a žadache wo pschistup.

„Ja chzu ſwoju khoroje! ſwoju khoroje ja chzu!“ hawtowasche wón.

Škóčnje wotewri ſo w přenim poſthodže woſku.

„Ssy ty to, Hornuž?“

„Haj, knies polkovník, ja ſym!“

„Khoroje ſu wſchě w arſenalu, dži tam a daj ſebi wo ſwojej khoroji wužwědženje wustajiež.“

„K čemu to?“

„To je marſhalowý roſkas!“

„Alle — knies polkovník!“

„Wotaj mje na poſkoj“ — a woſku ſapražny ſo ſ wotmachom. Hornuž motykowasche ſo kaž pjaný: „Wužwědženje — wužwědženje“, wospijetowasche wón, ale ſakſi ſmyſl to mějelche, to njerohymjelche a ſ nowa poda ſo na pucž. Stary wojał mějelche jeno to ſrohymječ: Jeho khoroje je w arſenalu abo w brónjerni a wón dýrbi ju wrbčo doſtač!“

Wrota do brónjernje ſteja ſcheročo wotewrjene, ſo mohle pruske woſy, kž ſu po rjedže na dworje ſeftorkane, psches nju. Hornuž ſyma woběhny, hdžy ſastupi, wuſlada tu wſchitlich khorojnif, pječdžezac̄ abo ſchēcždžezac̄ wýchkow, mječzo a poſti ſrudobh tu ſtejachu a na někto cíakachu. W deschču, ſa hubjenymi woſami, ſ nahej hlowu hromadžachu ſo mužojo, kaž pschi khowanju cíela. W kucže leža wſchě khoroje Bazainovych polkow na hromadže na maſanej podloſy. To bě ſrudobh napohlad, tute piſane židžane ſmužki, ſe ſlotymi ſankami wokoło wureſaných žerdik ſvite. Wýchk ſaſběhovasche jenu khoroje po druhej a mjenowasche mjeno polka, na czož khorojnif wustupi, ſotremuž ſluſchesche, ſo by ſwoje wužwědženje ſa to doſtač. Dvaj pruske wýchkaj ſtražowaschtaj khutnaj a njeſchiftupnaj tutón podawl.

„To je waſh woſku, wý wbohe, ſwjeđenſke ſlawne ſnamjenja! Někole runače ſo piatčam, kž ſ roſbitymaj ſchidleskemaj na pleſtrje hažu ſahinu. Kóžda ſ waſh bjerje kruh Franzowſkeje ſobu! We ſwojich ſulowych ſnamjenjach abo bluſnach khowacze wopominjecze njeſnatych morwych, koſiž ſu pod wami ſpadal!“

„Někole je na tebi rjad, Hornužo, wſmi ſebi ſwoje wužwědženje!“

„Wužwědženje!“ Žemu bě mało cíinic̄ wo wužwědženje! — Wón wuſlada ſwoju khoroje — w woju — a wona bě najrjeñſha mjeſe wſchěmi, ani nitka wjazý dobra na nje! — Pschi tutym napohladze ſtejelche w myſlach hnydom ſažo horjeſka na nažypje, ſkyſchesche kule hwiſdac̄, kanony hrincz, praſtanje granatow, a polkovníka wolač: „A khoroji, džec̄!“ Widžesche ſwojich dwajdwažyči towaſchow němých k ſemi padnycz a ſebje ſameho jako tſiadwažyči k khoroji ſhwataze, kaf khablažu khoroje ſvěha a wýſoko džerži, ſ wotmyſlenjom, ſo budže ju hac̄ do poſlednjeho dychnjenja ſakitowac̄ a khowac̄! A kaž tute myſle po rjadu ſo na njeho dobywachu, tak ſtupeſche jemu wſchá ſrej ſ wutroby do hlowy; bjes ſmyſlow vali ſo na zuſeho wýchka a wutorhny jenu ſ jenym ſtorkom lubowanu khoroje. S woběmaj rukomaj ſvěhny ju wýſoko a powjeda:

„Kho — khoro! — Kec̄ ſo jemu ſapowje. Žerdka, ſotruž wiſliſtejovcze kruče džerži, tſchepjetajo w jeho rukomaj a wužuny ſo ſ nje!“

* * *

Ssmjertny woſojaný powetr je w mějče, njeſchecélej pschedpodatym.

„Tam nutſka khoroje ſlétowac̄ njeſoža!“ to bě Hornužowa poſlednia myſliczka, na to ſvjeſe ſo, kaž ſ blyſkom poražený, morw k ſemi.

Ze Serbow.

S Budyschina. Psichi 50 lětnym jubileju dohlađowarja ūžiſkeho předátkeho towarſtva, knjesa profekzora tajneho zyrfvinſkeho radžiežela Krifti, bě ſo jubilarj ſwjeđenſka kniha ſe wſchelakimi dželami něhduschich ſobuſtarowov pschedpodaſa. Mjes nimi je tež jedyn ſerbſko-němſki naſtarak wo přenim ſerbſkim katechismje ſ pjeſa knjesa fararia ryčerja Jakuba-Nježwacžidliſkeho. Wožebithy wocžiſchez tuteho naſtaraka je runje wuſhol. S tuteho jara ſajimareho ſpicha ſhonimy, ſo je loni přenja knižka, w horniolužiſkej herbſkej rěči cíiſchežana, ſwobi ſchyriftaleny jubilej ſwječiſla. Tale knižka je Lutherowý malý katechismus, ſotruž je Hodžiſki farat Wjazkaw Warichiuš-Hrodžiſtejanski do herbſkej rěče pscheložil. Warichijow (Worichow) herbſki katechismus, ſotremuž je ſo na prawej stronje němſki teſt pschizjifcza, je ſo, tak wjele hac̄ je ſnate, ſ jenicku exemplarom wukhowal; wón leži w Panachowej knihowni pschi Michalskej zyrfki w Budyschinje. Kec̄eſpytnika ſojimujia w Warichejowym katechismje wſchelake ſlowa, fotrež ſu ſo w běhu ſta lét ſe herbſkeje rěče ſhubile, fotrež pak w rufej a cíeſkej rěči džeržu namakam. ſou to na pschillad ſrječ město hladac̄, ſnječ město Klinczec̄, lijaniza město lijenza a druhe. Powschitownje je Warichijow ſerbska rěč doſč dobra, ſ džela wjele ſpicha hac̄ ſerbskežina, ſotruž ſu ſerbsky duchowni w poſdžiſkých leſtſtolach piſali. Po wudacžu Warichijoweho katechismu ſo dolhe lěta ſerbskich knihow njeje wjazy cíiſchežalo. Prěnje ſerbske ſpěváſke ſo halle 1710, zyla ſerbsla biblia 1728 a Augſburgské wěrewuſnacze 1731 cíiſchežane wudachu.

S Budyschima. S wulkim žohnowanjom ſa naſch ſerbski lud ſu naſche mnohe ſutovarnje a wupožčeřenje nětko hížo někotre lěta dželale. So ſu wone wopravodžita potřeba ſa naſch lud, dopokaſuje wulk ſjenježny wobkhad, ſotruž je kóžda wob lěto měla, Bukečanska na pschillad, jeli ſo ſmy prawje ſaſhſcheli, na wſchě 280,000 h!. Tobile wulk ſjenježny wobkhad je ſ pschicžinu, ſo Budyski krajnoſtawſki bank wjazý ſ naſchimi towarſtviemi pod dotalnymi wuměnjeniemi dželac̄ nječha. Nowe, nam porucěnje wuměnjenja pak ſu ſa naſche wulk ſutovarnje njeſchijomne. Teho dla maja ſebi tele towarſtwa nowe město ſa ſjenježne wuměnjenje vytac̄, a to pak w Draždžanach, pak w Erfurte. Někotre towarſtwa ſu ſo hížo pschi ſaloženju Draždžanskemu wuſtawej, ſotruž je ſo wot ſakſkeho minitſterſtwa pschi ſaloženju ſ 2 milijonomaj hrivnow podpjerat, pschisamke. Druhe pak ſu ſo hlownemu Raiffeiſenſtemu wuſtawej w Neumiedže pschitowatſchile. Sa přenim ſchitadžesche hac̄ dotal revisor w Draždžan, ſa poſleſniſkých pak ſ Neumieda. Hížo doſč ſmy pschecze měli, ſo bychu ſo wſchě naſche ſerbske ſutovarnje a wupožčeřenje mjes ſobu ſ ſjanicej ſerbskich Raiffeiſenſtich towarſtrow ſjenocžile. So by to móžno bylo, je ſa wſchě te towarſtwa, fotrež maja ſo pschichodnje wot Budyskeje krajnoſtawſkeje banki dželic̄, wažne, hdže maja ſo nětko pschisamkneč, hac̄ k Draždžanam abo k Erfurtej. Dženž tydženja běſehe ſo ſhromadžina wſchě ſerbskich ſutovarnjiow a wu-

požičeřinov do Budyschyna powołała. Na njej mějše knies kuble Čzemjera s kolash rospławiec, kotre pschisamkniene by ja nasche towarzstwa najpschihodniſche bylo. Dokelž pak njebechu trébne podložki döschle, njebeſche knieſej Čzemjerje móžno, nam tak nadrōbnu roſprawu dacz, kaž ſebi wón to pschejeſche. S roſrēčowanja, na roſprawu ſlēdowaze, ſhonichm, ſo nimaja te towarzstwa, kotrež ſu ſo do Draždān wobrocíle, myſle, wot tam ſo dželic. Želi ſo chzem ſwiaſt herbiſtich towarzstwo dozpic, bychm jich dla nuſowani byli, ſo ſo wſhityp do Draždān wobrocímy, teho dla pak mohle mjenſche towarzstwa tež dale ſwojo pjenjeſnu wuměnjeſnu pschi krajnostawſkim banku w Budyschinje wobkhowac. Hdyž běſche ſo woſebje psches k. kantora Šymanka-Baczenjanſkeho a ſapóſlanza Šemli-Sphytečanſkeho na to poſtaſal, taſke wužitki měli wot Draždān wotečzakovac, a hdyž běſche knies kantor Bartko na to poſtaſal, ſo měla naſz džakownoſc, kotrež ſhm Raiffeiſenowemu wopomnjeſzu dožni, do Erfurta dojedec, ſlubichm ſebi po woſhōwanju, ſo čhe kóždy w pschichodnej ſhromadzijne ſwojeho towarzstwa ſa pschisamkniene do Draždān rēčec, a ſo by kóždy ſaſtupjeſt towarzstwa ſ polnomozu ſwojeho towarzstwa na pschichodnu ſkhabdowanku, ſobotu 12. februara wotmějomu, pschischol, hdyž ma ſo doſtōnčenje wobſamnyc, taſt chzem ſo pschichodne ſložic. Šwiaſt wſchē herbiſtich nalutowařinov a wupožičeřinov byl pôdla herbiſtich krala Albertoweho jubilejneho fonda tež rjany narodniſti dar, kotrež by herbiſti lud psched trónom na ſhwedzeſtikm dnju ſwojeho lubowaneho krala Alberta požvjeſzil.

Wutoru w nozy ſu na Novoſalzſkej dróſy muža namakali, kotrež je ſ hlowu na ſmierſke ſoliſna panhywſhi ſebi nop cježko ſramil. Ludož, kotsiž nimo pschindzechu, ſu jeho do Grundez doma, pôdla želesniſteho moſta pschi Novoſalzſkej dróſy natwarjeneho, donejeli. Maſajtra wječor je zuſh, kotreuz ſo wědomje wjazh njevrōczi, tam wumrjel. Po papjerach, pola njeho namakanych, je zuſh 50 lětny wikowat Stelzer ſe Schleſyňſfeje.

S jedom ſawdaczom mandželskeje pschekupza M. ſo hiſchče pschezo ſudniſtwo ſabéra. Pschi ſiwiſenju pschekupzoweje mandželskeje bě njevoženjenja Br. pschekupzej hospodařtvo wjedla. Ta je pječza pschekupzowu mandželsku, kotrež je ſebi ſama ſ jedom ſawdala, do jeje ſmierſce njezloviſy bila a wſchelake podhlaſne rēče měla. Duz je polizija hospoſu, kotrež bě ſo ſ M. w Miſchinje ſaydiſla, ſajala a ju do Budyschyna do pschepytanskeho jaſtwa dała. Schtož ſo hewak wo hospoſu Br. a jeje wobkhadom ſ jenej druhej woſhobu powjeda, je hoſa wumyſlenka; warnuijem, ju dale roſchērjeſ, dokelž mohle tajke powjedanje ſa jeho roſnoſcherjow njeſlube ſežhwoti měč.

Bo pječenju dobreho khléba ſ wuroſczenje rožlik ſo psche: kralowske ſakſte ministerſtwo bě chemikej Juliusej Lehmannej porucžlo, ſredki wuſpytac, ſ kotreymiz ſo hodži ſ wuroſczeneho žita dobrý khléb napjez. Pschepytanie wuroſczeneho žita najpriódzy dopokasa, ſo ſo ſ napuſtězeniom rožkovych ſornow mukowý ſlep roſpuſtſcheny čini a ſo ſo ſ tym čahloſč a pružnoſč čeſta ſhubi. Dalſche pschepytanie na to dojedze, ſo ma warma ſol woſebitoſč, roſpuſtſcheny ſlep do njerouſpuſtſcheneho pschemenicz a jemu jeho čeſtiodželaže ſamownoſcze ſažo wrócić. Na tole najeđenje ſo ſepjeraſo dr. Lehmann w Draždānskej wojetſkej pječatni pod dohlađowanjom wójnskeho komiſara Bluma ſwoje poſpyt dale wjedzeſche. K nim ſo rožka wužiwasche, kotrejež ſorna běchu bjes wumjaceža wuroſtke. S wotpohlaſom běchu ſo tež wſchē ſikery ſobu ſmlele. Körz, 160 puntow wažaz, poda 102 puntow muki, $16\frac{1}{2}$ punta čorneje muki, 17 puntow domlewna, $16\frac{1}{2}$ punta wotrubow, a 9 puntow ſo ſhubi. S dobreje muki ſo 40 puntow ſ 31 puntami wody a nujnym kwaſhom po wſchēdnym waschnju ſměcha a čeſto ſo do poſkrutow roſwazi. Tu ſo poſtaſa, ſo poſkruth na tykanz roſbězachu, ſo ſo módra žežicke dželasche a ſo khléb njebe ſ wužiwanju. Hdyž na to $1\frac{1}{2}$ luta ſele na 3 puntu muki wſachu, bu khléb hižo khléro ſlepſhi, poſkruta ſo njerouſběz, tola ſkora ſo wotpochčezi a na ſpödnim boču ſo pschezo mała žežicke poſkowasche; khléb pak ſo tola ſ jědži hodzeſche. Na to 2 luta ſele ſ třiom puntam muki pschidachu, a nětko ſel poſlnje ſkutkowasche; khléb bě w ſvědym naſtupanju ſpolujozy, mjeſny, ſuchi, derje ſložaz, a bjeſe wſcheje žežicke. Naſloženje ſele je čiſce jednore: Do wody, kotrež ſo do muki ſinje, ſo ſel roſpuſtſcheni; hewak ſo po ſwiczenym waschnju čeſto džela.

(Wuhlaſy na pschichodne wjedro.) Blížſche dny naſſkerje ſymniſche wjedro pschinenjeſu.

Se Šemichowa. Kaf rucze a njenadžiž ſo ſ človiſkem ſiwiſenjem minje! Hdyž ſańdženu ſobotu rano knieži hejtman wrota

tudomneho kniežeho dwora wocžini, ſo wonka nječto do wrotow ſapjerasche. ſa wrota pohladawſchi, hejtman muža na ſemi ležazeho wuhlaſa. Dokelž bě namakany poł morwy, jeho do konjemza donjeſeſchu, ſo by ſo tam ſhrel. Tam jeho, jemu do woblicza poſladawſchi, ſa ſiwiſeſerja a dželaweho muža Rlowata ſpōſnachu. Dokelž wón ani ſtanyc, ani rēčec njeboſeſche, jeho žonje do Hođija powjescz poſlachu, ſo by ſwojeho muža ſ wosom domov dojeſeſ dala. Tola tež doma ſo Nowaſej wědomoſeſ wjazh njevrōczi a njeđelju rano w 7 hodžinach wón wumrje. Wón bě nje male 35 lět dozpił a hewak pschezo ſtrony a cžily byl. Pjatki zyly dženje pilnje dželawſchi, bě wječor do Bréſy ſchol, ſwoj pschinoſch ſa wohnjowe ſawěſeſenje ſaplaciz. Na to bě ſo psches ſsemichow na domopucz naſtajil. Tu bě wón, naſſkerje ſ Bojeſ ſuczu ſajath, pschi kniežim dworje pamyl a ležo wostal. Wón 25 lět staru wudowu a 5 malych džeczi ſawostaji.

S Radworja. Bjes dwela rjany a we wſchém derje radženj ſalženſti ſwiedzeń ſwiczeſeſche minjenu njeđelu tudomne ſpěwanſte towarzſtwo „Meja“ we wulfet ſali Čepizez hoſceſenja, a ſwiedzeń běſche, kaž to herbiſke wžy pschijſteji, ryby herbiſti. Wulka licžba poſlucharjow, běſche ſo na wſchē 400 ludži ſechlo, ſwědzeſeſche hižo ſa to, ſo ſu Radworzeſenjo a ſamo dalscha wotolina ſwiczeſen, ſo ſebi wot „Mejarjow“ nječto pěkne dočzakaju. A ſ tym ſo ſawěſeſe njeboſeſchu ſebali. Na programje ſtejeſeſe 11 čižlow, mjeſ nimi 6 chorow. Wſchē ſwědzeſachu wo tym, taſt pilnje běſche naſladna licžba ſpěvajow — běchu ſo tam njeħdže 30 ſetupali — na ſwojich ſpěwanſtich wječorach wulkyla a ſ kajke ſwěrnoſeſu a woporniwoſeſu běſche jich jich naſjedowat, ſ. wucžer ſſlodent ſucžil. Povſchitownych džak wſchego poſluchaſtwa běſche jich naſjreniſche myto. Runje tajke pschipóſnacze dobu ſebi tež kwartet „Tu jažna rēčka w doli“. Pôdla ſpěva pěſtoni Radworſka „Meja“, ſo by ſwojemu poſluchaſtwa po móžnoſeſi wſchelake dary ſcizila, tež pěkný žort. Pschi ſměſchkomaj: „Tale abo njeħdž prawa“ a „Kral Herodes w Radworju“ je ſo kóždy pěkne wužmjež mohel. Naſjreniſchej čižle programma pak běſche ſiwi ſobras „žnjenzař a žnjenzařka“ a wobras ſe ſiwiſenja „pschasa“. K preñjemu wobraſej, poda ſ. wucžer Smiš-Sderjanſki pschewodžazý teſt a ſ daloka ſpěvaſche khor „Hanka budž wježela“. Na pschazu běſche ſo 8 pschelžow ſ wupyschenymi koleskami ſechlo. ſpěvajo „Schworečo, borečo, ſchęžebotaj“ čahachu ſwojou nitku. Schtuku naſpchedſchi wuſpěwachu nam hiſchče „Pſchadla je Marja“. Hdyž běſche ſwiedzeń dokonjan, běſche ſpěvne ſpěvajow ſe ſeherjow. Tola wſchōn ſwět ſo džiwasche, ſo ſo to ſe herbiſtim ſpěvom njeſta.

Se Šarečja. Tudomneho khejjerja a thſcherſkeho miſchtra ſurja Khorlu Mlynka ſu ſa trichimyptarja ſa Šareč a wofolne wžy poſtaſili.

S Maleschez. Hroſne njebože je tu ſwójbu rěſnika Krenýz podeschlo. Hdyž jeho 12 lětny ſyň ſańdženu wutoru poła ſublerja ſurafa konje po honjowasche, ſiž mléčazu maschinu wjerczachu, wón w njekežblivoſeſi nohu do ſubných koſow tykn. Nohu dožahnywſhi ſubne koſa ſ njeje miažo wot koſeze hacž do koſen wotdréchu. Wboheho hólza ſu do měſchězanſkeje hojeřnje dojedſi.

S Khwaciz. Zutſe njeđelu ſwiczeſi naſche herbiſte towarzſtwo ſwój pjaſty ſaloženſki ſwiedzeń. Hlowny dypl ſwiedzeſtikho pořada je, ſo wě, džiwadlove ſchēdſtajenje. Pschedwiedze ſo jara ſortniw studentiſki tryſ ſ „Dale a hórje“. Wěje we nim tajki ně laſki wěſik ſ „Nankowych ſchōrniow“, naſjelnym ſ bazilemi, ſiž starých a mlodých nimowolnje ſ njeſchēſtawazemu ſměču torhnu. Programy ſa preñje měſtno ſ ſedženju (ſ čižlowi wſnamenjenje) placza 60 np., druhe (bjes čižlow) placza 40 np. a ſu hižo nětko poła naſtajil ſ. doverníkow doſtač. Radžimy kóždemu, ſiž chze naſ ſchētac, ſo chzyl ſo ſ programom ſ čaſkom ſaſtarac. ſapočka ſchēdſtajenja je wječor w $\frac{1}{2}8$ hodžinach. Se „herbiſte meju“ (preñi ras poła naſz) wotewrja ſo reje. Pscherabžimy, ſo naſcha mlodžina ſe ſahorjenſeſu hibz a text „herbiſte meje“ wuknje. Schtož ſ naſtajil ſchēczelow ſamóže, njech w narodnej dráſce na naſch ſwiedzeń pschihodze. Prózujem ſo hižo dawno, ſo by herbiſta drasta na naſtajil ſwiedzeſtach kniežaza byla. Wěmy, ſo w naſtajil

prózowanjach tu hami njeſtejimy. Trjebam y jenož počasac̄ na towarſtvo, pſched dwemaj lětomaj w Šakskej s wotpohladom ſaložene, ſo by w tych ſtronach, hdyž ſo narodna draſta w čeſeči džerži, abo hdyž ſo hifcheze dyž a dyž noži, pak na wchě čaſhy ſo zahowala, pak k wjetſchej placzinoſezi pſchihchla. Ssobuſtaſtvo tehole towarſtwa twori ſo ſ mužow přenich a najwyschich worſchtow naſcheho ſakſkeho luda. Tudy namakaſch ſaſtuſjerow wědomoſežow a wumjelſtwa, pſchekupſtwa a induſtrije, ſejmickich ſaſpočlanzow atd. A hdyž ſo praſcham, ſchto móžesche tuthych mužow k taſkemu prózowanju ſahoricž, dha ſměmy throbile wotmowlivc̄: kraſna a pſchitſtojna narodna draſta ſſerbow, kž ſo pſched dwemaj lětomaj pſchi ſnatym draſtnym ſhwedzenju w Draždānach ſe ſławu pſched zylým ſhwetom jeweſche. W zylej Evropie njevěmym pſchihla, ſo bych ſo ſa džerženje ſznamo někajke draſneje mody tak nadobni a čeſečedostojni mužoſi kaž tudy ſjednočki. Woni maja w ſwojich wýkolicich počořanjach wěſeze ſo ſ wažnichimi naležnoſežemi ſaberač, hac̄ ſo wo to ſtarac̄, ſaf ſo wjeſkym lud draſci. A hlaj, tu ſamóže jenož jene jenicek jevenjenje naſchich ſerbſtich žonow a holzow w ſchěrſhim ſhwecze jich pochnuc̄, ſo ſa to ſtarac̄, ſo by lud ſwoje narodne draſcenje w čeſeči džeržal a jo tež w dalſichim pſchichodze ſakhoval. Naſpomimy tutón pſchiklaf teho dla, ſo bych my naſchim ſſerbowkam a ſſerbam, kž w nadobnej ſmyžlenoſeži naſche ſhwedzenje ſe ſwoje narodnej draſtu porjeniſchua, dopokaſali, ſo maja woni pſchipoſnače najdostojnichich a najnadobnichich mužow ſakſkeho luda na ſwojej ſtronje. Wot pſchihoda njeđelomne wotczakujem, ſo nam pſchinjeſe ſa ſſerbow narodnu draſtu ſ najmjeñſha pſchi domjazych a ſjavnych ſhwjatoc̄noſežach. Naſche towarſtvo počlednie njebudže, kž tute hibanje poſpeſhi.

S Lejnneho. Tudomna Raiffeiſenſta nalutowańja a wupočeženja je 17. januara přenje lěto ſwojeho wobſtača ſkončila. S 23 ſobuſtaſtami ſo ſaložiſtci je licžba ſobuſtaſtow na 44 ſroſta, tak ſo nettole nimale dwě tſeczinje wſchitſich Lejnjanſtich wobſedžerjow k njej pſchihluſcheja. Runje w minjenym lěze, kotrež je ſe ſwojim povodzenjom a mokrotu nekotrehožku do muž pſchijnežlo, je towarſtvo ſ wupočežowanjom pjenies, ſe ſhromadnym ſum ſuporowanjom hōdnich ſymjenow, pſchitupnych hnojow, pízy a tak dale dopokaſalo, ſ ſaf wulki ſohnowanjom ſamoža Raiffeiſenſte ſafy k lepſchemu ſwojich ſobuſtaſtow ſtukowac̄. Njech ſo towarſtvo na tajke waschunje na ſbože naſcheje wožady dale roſwinia a pſchibéra!

S Delnjeho Wujesda. Tudomny rycerſtubler a wobſedžer Schězenčanskeho, Koſbicžanskeho, Wyžkowſkeho a Koſlowſkeho rycerſtubla, knjeg Alwin Kluga, je tu wutoru po ſtinaczenjedželskej čezekej hloroſci 34 lět ſtarý na wothromjenje wutroby a pluzow wumrjel.

— Naſcha poſtska agentura ſeka wot netka „Wujesd w Schleſyſkej”, mjes tym ſo ſu Hornjemu Wujesdej „Wujesd w Šakskej” naręſli. To je ſo ſ tej pſchicžinu ſtało, dokelž ſo hac̄ dotal čaſto poſtske pozykli ſa Horni Wujesd ſ tymi ſa Delni Wujesd a na wopak ſamennichu.

S Khrôſta. Dokelž Minakoffa wuczeřenja ſa ſtajne pſchiby-wazu licžbu ſchulſtich džecži wjazy njeboſaha, chzedza w naſchej wky nowu ſchulu natwaric̄.

Se ſſernjan. Počledni dopiš ſ Kalbíz wo Kalbicžanskej naſtowatni ma ſo na to waschunje pořeđic̄, ſo to njeje hōwna ſhromadžiſna byla, ale ſhromadžiſna dohladowanſkej radu. Čeſko njeiſmym chyli deic̄, ale jo wjaſac̄, ſo by wulke naroflo.

S Kalbíz. Schwótk, 20. t. m. mjeſečne najmlodsche towarſtvo naſcheje wožady — „Towarſtvo ſa ſaweſzenje ſkotu” — ſwoju přenju hōwnu ſhromadžiſnu pola Bréſanez w Kalbízach. W njej ſhomičmy, ſo je towarſtvo w ſańdzenym lěze 10 ſchłodow ſarunac̄ mělo, a to 5 ſtuwów do zyla a 5 ſ džela. Počlednie w prawym čaſzu hifcheze towarſtvo dořeſac̄ da. Doſhodow mjeſečne towarſtvo 1594 hrivnow 73 np. a wudawkow 1392 hr. 10 np.; potajkim wosta ſbyt 202 hr. 63 np. Dokelž pak ma ſaſtuſny pjenies w poſladiñich wostac̄, ſo by ſo po něčim malý „reſervny fond” wutworił, a tutón 216 hr. 50 np. wucžinjeſe, ſwosta defiſit wo 13 hr. 87 np. ſſobuſtaſtow mjeſečne towarſtwo w ſańdzenym lěze 135. ſaweſzenje pak běſche do zyla 516 hōwjadow ſa 58,891 hrivnow. ſa pſchedkydu na ſežehowaze tſi lěta bu jenohloſnje knjeg Schelz ſe Schunowa ſažo wuſwoleny. Podpjedu wo 100 hrivnow doſtachm wot naſcheje nalutowańje a wuprajam ſtutemu bratrowſtemu towarſtwu tež hifcheze tudy ſwoj najwutrobiſchi džat.

S Čzorno-wodoweho doła. Dopiſej Kalbicžanskeje naſtowatniſe ſahowiska a tež Bacžoňska Raiffeiſenſta naſtowatniſa poſnje a zyle w tym pſchihloſujetej, ſo je Draždānsko-Offenbachſkemu ſwjaſtej Neuwiedſti naſtowatniſi ſwjaſt ſchpaf we woku. Myžlimy ſebi, ſo maja tež w někotrych druhich naſtowatniſach te ſame naſtowatni ſaž my. Hdy bych ſo naſche ſafy wot Neuwiedſteho ſwjaſta dželile a ſo k Draždānsko-Offenbachſkemu pſchihamkli, ſo to reſalo, ſo bych ſo ſ tym počledni kuf ſwojeje ſwobodny a ſamostatnoſeze woprowale. W lěze 1899 budža Raiffeiſenſte ſafy poſtaſtelnym jubilej ſwojeho wobſtača ſwjeſcič a ſ doboru ſo, ſo by ſo jich ſaložerjej winoſty džak a čeſeč wopokaſala, njebo Raiffeiſenſej pomnik ſtaji. Tež my ſſerbo ſmy Raiffeiſenſej wulki džak winowac̄, pſchetož bjes njebo njebychym ſwojich naſtowatniſow a wupočeženjow měli. A netko dyrbjeli ſo wot nanowſkeho doma dželicž a ſo zuſemu ſwjaſtej pſchihamklič, kotrež nam ſ zyla njeje žaných dobrotoſ wopokaſal. To by čornym njeđak wot naž byl.

S Maleschez. Puc̄, ſ Maleschez do ſahlowa wjedžaz, je hac̄ na dalsche ſawrien.

Se ſſepiz. Počdeželu wjecžor krótka pſched ſſepizami jedyn ſapſchah, ſ ſulowa ruče pſchijedžaz, do ſapſchaha tudomneje ſchklei-černeje ſaloži. Pſchi tym konje ſſepižanskeho woſa wojo do wutrobná ſajé, tak ſo bě na měſče morwy. ſa njekežbliweho poſoneža budže to droha wěz; pſchetož morjeny kón je pječza 1000 hrivnow hōdnym byl.

S Kutow. ſſobotu wjecžor wokoło 8 hodžin ſu ſo tu tři bróžnje, ſkuſchej, ſkoalej a ſlimankej ſluſchaze, wotpalife. Wone běchu ſlomjane a njeſaweſzene. Wohen je ſlouſtisſa ruča ſaložila.

Se ſteho Komorowa. ſnat ſhežorſtvohejmiſti ſapóžlanz Ahlwardt ſ Barlina mjeſeče tu 23. januara ſjawnym pſchednoſck w pſchichodnych wólbach do ſhežorſtvoheho ſejma. Wo něčiſtich politiſtich ſtronach wón praji, ſo ſu konſervativní ſaſtuſjerjo wulkeho kapitala w rataſtvoje, nationalliberálni ſaſtuſjerjo wulkeho kapitala w induſtriji, mjes tym ſo ſwobodomýſlni wifowanski wulki kapital ſaſtuſuju. Želi ſo bych ſo ſzialdemokratojo wobſtejnoſeze dželac̄erjow polepſchic̄ chyli, jim to njebo nicto ſa ſlo měl, tola heval woni ſamery dozpic̄ pſtaju, kotrež ſo njemóža jako pſchihōdne wobhlaſac̄ ſo mohlo ſo člomjeſtvo ſi nimi ſbožowne ſežinie. Wón, Ahlwardt, antisemitisku ſtronu ſaſtuſuje, kotrež intereſy ſrejneho ſtava a malých ludži ſpěchuje. Wot reformske ſtrony w ſhežorſtvoheho ſejmje je ſo wón ſnatych pſchicžinow dla dželil.

S Ramježa. Piatk wjecžor 1/29 hodžin je ſo dželac̄er ſekebold mjes Bréſnju a Protezami ſe ſelesniſtikm čažom pſchejel a morwy na ſeleſnizy ležo wotſal. Hac̄ ſo tu wo ſamomordarſtvo jedna, njeje hifcheze wuaſnijene.

S Ramnijowa. 18. januara ſu tu wulkeho žolteho pſa ſarayli, kotrehož ſu ſa ſtaženeho ſpóſnali. W Ramnijowje a wokolnych wólbach a w Ramniju maja ſo teho dla pſh ſac̄ do 17. haprleje na rječas ſwiaſac̄.

Se ſſlepoh. ſsmu tu w ſſlepom ſerbiske ſpěwáſke towarſtvo ſaložili, kotrež netkole 18 ſobuſtaſtow ſicži. Naſch druhí wuczeř, hac̄ runje je Němz, jo nawieduje a ſ wujek wutſtajne ſpěwac̄ wucži. Pſchejem ſe ſtule najmlodschemu ſerbískemu ſpěwáſkemu towarſtvo, ſo by roſlo, pſchiberaſto a ſſerbowſtvo čeſeč a čhvalbu dobylo.

S Mužakowa. Khežkar Bog ſ Brunojz, w papjerniku hrabje Arnima dželažy, chyſche ſańdženu ſhobu ſtremjeň, ſ jeneje wale panjeny, ſažo na walu poſožic̄, mjes tym ſo maschina hifcheze džesche. Pſchi tym wón ſ ruku do grata pſchitndže, ſo ſ walu hrabu a ſo wopſjet kolo wokoło wjerhny. Wobžaromnemu člomjekej ſo ſtaw ſlamachu a tež ſmutska ſo wón čežko wobſchlodži. Na pucžu do hojeřnje jeho ſmijerc̄ wot jeho žalozných bohoſežow wumó. Wón žonu a tři njeđoroszene džecži ſawostají.

Přilopk.

* W polnóznych Čechach je ſdžela wulki ſněh, ſ džela deſchę pamyl. Na zlych Rudnych horach (Erzgebirge) wulki ſněh leži.

* (Wulki ſněh.) ſ Konstantinopla 27. januara pížaja: Wot wčerawſcheho tu wětroje wjedro a ſněhové mječeze jaſhadej. Na Čzornym morju ſu ſo někotre ſlode podnurile.

* Wo nowym njebožu, kž je ſo na ſeleſnizy ſtało, ſ Enſkirchena pížaja. Na ſeleſnizy ſi ſimkerathu do Kólna někotre wóſtoworwého čaža ſ kolijow wujedžechu. Duž zyla ſadni džel čaža do hromady ſajé. 15 wosow je zyle roſhithch, ſchoda je jara wulka. Čažowe wožoby móžachu ſo čaža doſež wukhowac̄.

* S Kamjenicą, 25. januara. Dwaj puczówarze, tż w drugiej klaszy śpiewchneho czaha wjeżdżają w 6 hodzinach 50 minutach z Freiberga do Kamjenicy puczowaschtaj, żo mjesz Freibergom a Frankensteinom hacż nimale do pułku swadżischtaj. Skóńczenie jedyn druhenu z revolwrom hrożesche, czegoż dla żo wochożenym tak roshori, so snamjo woteda, so je w czahu necto w nuy. Duż czah safa. Dokelż żo pschi kużejatej cymie derje njehodżesche, teju swadnikow dżelicż, żo jedyn czahowy sarjadnik k nimai do woşa kyže. W Flöha fozdemu drugi wós pschiwołachu a w Kamjenicy jeju mienia kofstanemu żudništewu k roszudżenju jeju węzy pschepodachu.

* (Se želeśni skim wojskom pschejedżeni.) Tżo spinario z Khoczebuha chybu żobotu wjeżdżają na Falkenbergskim dwórniščeju folije pschekrożież. Dla cymowoty a dla paru, z jeneje lokomotyw pscheczenye, bę městnoścę jenoż czężko pschewidżecż, a tak żo sta, so żo czi mužojo pschijedżazhego ranżerowanskego czaha njedohladachu. Maschina tuteho czaha wschitkich tñjoch hrabny. Mjes tym, so żo jedyn z nich z mózgym storkom na bok wjerhny, żo druhemu se storkom někotre rjebla slamachu, tsczemmu pak, kotryż na semju padże, żo prawa ruka a noha wotjedże.

* Na leżne waschnje žu na Erfurtskim dwórniščeju jeneho paducha żaflapili. Wón bę tworowy wós, z drohotnymi tworami napjelnjem, wotewril, a do njego salęs. Tola lędma bę muž we wosu, strażnik pschisłecż, żafuze durje a je samkny. Saty żałoszcz proshesche, so bichu jeho z woşa pschecżili. Wón żo jako ranżerowanski dżelacz August Müller z Erfurta spósnia, a żo krajnemu żudništewu pschepoda.

* (Dwaj człowiekai żo spaliło.) Żałosne wochnjowe njeboże je żo sańdzenu żobotu rano w Ostrichanu pola Seidenberga stało. S bróznie kowarja Vogta woheń wudyri, kotryż żo na Vogte domskie a na Langez a Kudżeliz kheżu wupschestrje. Wobhlerio tychle domow njeżku skoro ničo móhli wulhowacż. Najrudnišče pak je, so staj kowar Vogt a jeho dżewiecżleinu żyn w plomienjach kmiercz namakaloj. Vogt bę hromadżę se żwojim żynom żizo z dżela skót wulhował, tola jemu żo żdasche, so je hiszczęce jene żwinjo w kheżwie, kotreż pak bęch użo żubudża wulhowali. Nen żo se żynom hiszczęce ras do kheżwa sweri, hdżez staj żo wobaj najskere żadużħloj a żo z wjeżhom, hdżż je żo żaqqynyl, pohriebaloj. Čeħħli Kudżeli bę piatt rano macż wumrjela. Jejne cżelio je żo teho runja spaliło.

* Schtó chył hiszczęce pola naż njeplolojym bycz, hdżż klyħi, tajle ſrudne woħtiejnojče we wħselalich druhich krajinach žu, kotreż wotstronież wħschisċenjā mōžno njeje. Wohladajm dženħa do żlawnieje żlönċnejne Italskeje. S temu krajej wulka kupa Sardinija klyħiha. S teje je tele dñi · italski minister ratařstva spis dostał, w kothmż żo jemu żardinijske żałosne woħtiejnojče wopisju, tajfeż tam woħbejje w Cocco-Drtuskim wħolnūm wotjeżu knejza. Wjazzu hacż 40 rubjeżnikow je żo tam w lēžnych horach żafħdliso. Čiż se żwojich njeplihħobnich kħawanku żgħlu woħolnojż nadpadju a wurubju. Zandarmerija njeje hacż dotal samohla, dżidu miedejinkow żafħlapacż. W najnowiżhim czazu žu żo Olienshy a Orgosoloshy rubjeżniżi k shromadnemu rubjenju sħednoċżili, a hrofa psched nimi je cim wjetħscha, dokelż wħschisċę sħawnje wuħna, so je pschediżiż nimm kħala a so z-Roma żaneje pomozżu njeđostanje. Psched dwemaj njeđżelomaj žu rubjeżniżi w nożi 3 burkx statoli nadpadli, buruw ċżilwali a morili, dwaj statolaj żafpalii a wħchon skót wotwiedli. Jeneho wotrocżka, kotryż bę jid smużiżwie a s'wspħem naspħecżo stal, bę podprisieti sħawnje poħħwalu; nasażtra pak wotrocżk mortu w hrjebi leżeshe. Zandarmerija bu żlönċjenje pschisportjena, ale podarmo. Sa krotti čaqb bęch rubjeżniżi 12 żandarmow sesatħeles. Jedyn żandarm, tż żebi żiżu smużiżočiż 3 medaille dostał, bixx na to wot rubjeżnikow list dosta, z kotrymż jemu wossejħi, so żebi po schtwortu medaillu do njeħjeż pōndż. Hodżinu poħdżiżho bu na pōlnym byczu satħellem. Drōhi žu tak njeveste, każ žu ledy w czazu rubjeżniżi ryczerjow byle. Psched dżekkacżiżi dnijem dyrhiesħe farowar żyle wino, tż mjeħsethe na wosu, rubjeżnikam wostajież. Druhemu, kotryż żebi żiżu żitne měchi rubież dacż nochżiżże, rubjeżniżi wuħxi wotresachu, tsczemmu jeho 4 mule satħelħu. Psched tħomni njeđżelemi bę na Muorisse murje naneħxha pschilepjen, z kotrymż bę pschi żmierħtm hħostanju wħchēm dżelacżerjam jeneho kħblerja, tż rubjeżnikam k woli njeħbeħu, salasjne, na jeho polach dale dżelacż. Tżo wotrocżha, tż tajfu salasjnu keddju njem ġeħi, to se żmierħu wotpolużiż. W Olienie rubjeżniżi najboħażżeħha kħblerja żyleje woħolnojče kridż bęleħu dnja na torħosħeżu żafħħiż. Pschi tajixi wħħis njeħħi, so żo z rubjeżniżi na wħċeżiżiżi kħallu wopisħeżu, abu so żo z rubjeżniżi

kami na někajše waschnje rošrunaja. Měschżanostoj tam žu żo i tym z nimi wujednałi, so žu jid wjeħġe wotplacżowana żubili, so bichu jid města psched nimi mér melle. Womozinżi rubjeżnikow a potajerjow jid rubjenistwa kridż bęleħu dnja ja nich dżelacż, kupyja a pschedawaju, tak rjez luđej pod noħom wurubjene kublo. — Wschitka njehoda, tż żo nam w Němzach njeħspoda, je żnaddużiżha porno wħbżeżnojċżam we wħselalich druhich krajach. Duż budżiż spokojoj se żwojini wħschisċem, hdżż też wħschitka nam njeħspobne na jene dobo wotstronież njeħamż.

Wuħjudżenja.

Aħostansha komora. 39-lu dżelacz August Plazač, z Wulich Sożar rodżenji, loni w novembrie wħsnnejek Wobstej w Ĝiċċożiż meħi psejnej a psched nħedżże dwemaj njeħżelomaj tħi měchi rożiż krami. Plazač, hix tsi kroč paduċċiwa dla hħostanemu, hħostatnju na 2 lēċże, żubjenje żeżżejha prawow na 3 lata a dowolomne podstajenje pod polizażju nadkeżju żafħudżiżu.

Skalarja Handrija Rjelku z Lucziz je jeho żidduha huba do jaſtwa pschijexha. Loni 16. novembra z dżela w Bichovskiej skale domoż dużi, wón do Maiez koreżiż we Warnocżiżiż saſtupi, hdżż runje żwinjaze pleża kafċiż. Pleżowa wón w nim tak mózgħi appetit ja żwinjazzu pleżom wubudżi, so żo wón njeħħożiż a fitterżecż, żo wjeżdżor we 8 hodżinach do Warnocżiż wrċeżiż a do Maiez koreżiż kħadżu salęs, hdżż 2 a pol pleża, 22 hrinnow hdodne, krami. Pleża wón, żebi wot nich nħedżże schħri punitiżi kħixx wotréwaw, w Bichovskiej skale pod jennum kamjenjom żibba. So żo Rjelka żwoju żiddużawożż wotwucżiż, jeho k jaſtwa na schtyri měħażiż żafħudżiżu.

Salużjobha dżonka Hana Kaschporkeż z Wózkińska bę Loni, hdżż na knieżiżm dworje w Bélej żlużiżże, w delezzy z żużiżm klużżom schtyri kročż samkieniż kħamor mlokkwejje dżonki Vartez wocżiñha a z njeħha wħċċo hromadże 8 hrinnow 50 np. krami. Kaschporkeż k jaſtwa na schtyri měħażiż żafħudżiżu.

Sa nasħħi herbsti dom

bę żo dotal nahromadżilo: 43,006 hr. 61 np.

Dale je sa njon daril:

Injek wucżej Sommer w Budyschinje dwejju ġornejebi bubařarjow . . . . . 1 = —

S dżakom kwituje 1. Hromadż: 43,007 hr. 61 np.

J. Vartez,
sarjadnik Macċiżiżneho doma.

Saxxi jubilejnij krala Albertowij fond.

Dale žu darili:

Psches t. g. psch. Patoku I. w Nieħwacżidli 55 hr. a to: faraż Zekk 30, knejza G. Zabuż, prof. Psulowa, wucżer Kolik a wucżer Hilbrig po 3, kħbleri Ħsopa 10, wumjentat Pollett a blidat Patoka po 50 np., Lena Wojnarjez a Lena kbonżez klużobnej po 1 hr.; psches t. g. pr. Herzoga w Zolowje 2 hr. 85 np., a to: A. Hänsel, G. Gneiß, A. König, J. Kschijan, A. Schrama, A. Bryl, A. Berthold, J. Losa, J. Lukasch, W. Rychtar, E. Pietrasch po 10 np., M. Lenert, W. Holan, A. Lenert po 50 np., A. Nowak, A. Haaser, A. Sessiħha po 20 np.; psches redakżju „Kath. Pózla“ č. 4, 12 hr., a to: dwiżiż njeħmenowhaż i Podhroda po 1, taħantiżi prēdar Scheweżiż w Budyschinje 10 hr.; psches t. g. Janasħe w Raħċoviż po 5 hr. 10 np., a to: Met 3 hr., Burgacż 1 hr., Schuster 50, Akerman u Kubas po 30 np.; Ella w Kafidha po 50 np.; psches t. pschedet. Schramu w Kumċiżiżach 10 hr., a to: Wjela a Guda po 3, Vogel a Mikeliż po 1, a Schrama 2 hr.; psches gm. psch. w Bżżeġażiż 2 hr. 50 np., a to: Mutniedżanxi 2 hr. a Biech 50 np.; psches t. wucżerja kbonza we Luuwoċċiżiżach 8 hr. 10 np., a to: wucżer kbonza 6 hr., A. Hajdra u wumjentat Scholka po 30 np., jaħrodnit psches 1 hr., wumjentat Nila w Starej Kvjnjy 30 np.; psches gm. psch. w Nowoħliżiżach 2 hr. 82 np., a to: J. Bjażlač 1, J. Bieżejż 1 hr., M. Leħba 50 np., wulżiżi ja porto a t. d. 32 np., Budużiż pieriestobat 27 np.; Smola z Boħsżeż 1 hr.; psches t. pschedstejcerie Schmiħa z Budejżeż 51 hr. 5 np., a to: faraż Mroħat 5, pomożu duchowniż Rychtar a wucżer Wjazla po 3, kantor Smola 25, wucżer Wjagħacż a Schleha a P. Kschijan po 2, E. G. Schmiħ, J. A. Janasħ, A. Schejxpan, Lena Gruez, J. E. Schmiħ, A. Ġavarra I. po 1 hr., J. M. Schmiħ, A. Rößl a A. Wróbel po 75 np., a A. Rabowits 80 np.; psches psch. Bjenadu w Ħalbowje, 2 hr. 70 np., a to: Bjenada 60, A. Schuster 25, M. Kravčevit 30, J. Krawz, A. Wjažki, A. Bohonč, E. Bohonč a J. Ducejman po 20 a J. Lorenz 40 np. — Hromadż 301 hr. 73 np.

Mjena daricżelom a jidha darow żo poħdżiżho woħbejje wħċiż-żu a żo krali pschepodadha.

S najwutrobiżiżiż dżakom Sommer, poħla.

(Birkwijske powjeseżi kħallu w pschilu.)

Drjewowa awkzija.

Na Luhosko-Rhażowskim hajniskim reverje.

Schtwórt, 3. februara t. l. ma ho

- = něhdžé 100 twjerdyh hromadow w kęczkach a wulkim hacze,
- = 50 kusichowych a wuleżowanych dolchich hromadow pola Rhażowa a Lubjanskeje mješ,
- = 15 ložow khójnoweho żerdzateho drjewa, stejateho na lipowej horje, a
- = 20 ložow wurubaneho liszczoweho drjewa we wulkim hacze na pscheħadżowanje pschedawacż.

Sapocżatł dopoldnia w 9 hodžinach pschi dobrej wodże a w kęczkach pola Rhażowa.

Wotwożenje je pschiħodne.

Hajnisse sarjadništvo.

W. Schumann.

Drjewowa awkzija.

Pondżelu 7. februara 1898 ma ho na Dubjaniskim reverje

- 53 stotnjow tolstych bręzowych walczków,
- 3,40 stotnjow tolstych khójnowych walczków a
- 53 kusichowych khójnowych tolstohalosathch hromadow a hotowe pjeniesy na pscheħadżowanje pschedawacż.

Chromadżsna: dopoldnia w 9 hodžinach w drjewisheżu.

W Dubom, 27. januara 1898.

Reverje sarjadništvo.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 1. februara ma ho na Grodżiċċijskim reverje něhdžé 110 twjerdyh dolchich hromadow na pscheħadżowanje pschedawacż.

Chromadżsna rano w 9 hodžinach w piwāni.

Mhras, hajnif.

Drjewowa awkzija.

Na Inježim Dobročanskim reverje pola Nježwacžidla ma ho pondżelu 31. januara něhdžé

- 300 khójnowych płotowych rħelbow,
- 40 rm. khójnowych schężepow,
- 50 khójnowych trutych dolchich hromadow,
- 200 rm. khójnoweje walcziny

ſ wuměnjenjemi, do awkzije wosjewomnymi, sa hotowe pjeniesy na pscheħadżowanje pschedawacż.

Sapocżatł dopoldnia w 9 hodžinach w drjewisheżu pola Zaheńčanskeje mješ.

Hajnisse sarjadništvo.

Drjewowa awkzija.

Piatl 4. februara t. l. dopoldnia w 10 hodž. ma ho na Pschiwczanskim inježim reverje

- 12 rm. twjerdyh a mjeħħich kuleczkow,
- 100 twjerdyh a mjeħħich dolchich hromadow

ſa hotowe pjeniesy sjanwie na pscheħadżowanje pschedawacż.

Sapocżatł w Hlinjanskim hacze.

P. Toepfer.

Drjewowa awkzija.

Na Wulkodubrawskim hajniskim reverje,

Delnjohorčanskuemu inježtu klušħażym, ma ho

wutora 1. februara t. l. dopoldnia wot 9 hodžin

pschi jara pschiħodnym wotwiesjenju něhdžé 38 khójnowych selenych wuleżowanych żerdzathch hromadow a něhdžé 10 khójnowych kusichowych hromadow, ſ wuměnjenjemi, do awkzije wosjewomnymi, na pscheħadżowanje pschedawacż. Sa kózħi lož maja ho 3 hrivnħi naplačiż.

Chromadżsna w Dejkez hospčenzu we Wulkej Dubrawje.

Hajnisse sarjadništvo.

W Nježinje pola Pomorez je khęza čiżiżlo 4 ſ wulkej ha-

dowej saħru a poł körzom pola

pschemenjenja dla placżiżm hōdno

na pschedań. Wscho dalshe je tam

shoniż.

W Bolborzach čiżiżlo 9 pola

hodžija je khęza čiżiżlo 19 ſ posom,

ħadowej a ħadżeńsej saħru,

wscho wokoło khęze, se klušobneje

ruki na pschedań.

Pola mischtrow

ħedlařskeje a rjemenjeřskeje jednoty

w Budyschinje móža hišeże jutry několre hólzy do wucžby stupicż.

Dalshe wukaſa **H. Schmauz**, wjedhiji mischtr w Budyschinje na īamjentnej haſhy 18a.

W uhlowa a drjewowa psche-

dawarna f 3/4 körza pola

w ħerbstich stronach je na psche-

dan. Algentojo fu wusamknieni.

Napraschenja ſ napismom „Kohlen-

geiħħi“ chżekle ho do tħidawaratiġie

„Safekħo postillona“ w Lubju

póblacż.

Pjekarleħi wucžobniła

pyta **August Dernovščed**

na swonkownej lawnej haſhy 6.

Nježnisseho wucžobniła

f jutram abo hnydom pyta

Jan Janasch reñniſti mischtr pschi ħerbst. hrjebjach.

Sahrodniskeho wucžobniła

f jutram 1898 pyta Ħaż-Charoġijske

ħarodwiske saħrodnistwo. **May.**

Wucžobniła f jutram pyta

Jan Janasch, kowatki mischtr

w Delnim Wujesdze.

Dwejzeriżsej klušobniża pschi

darmotnym wobħdenju a bernalzim

polu pyta **Wintolčanski Inježi** dwór.

Holza, fotraž je jutry se schule

abo fotraž pschiħodne jutry schulu

wukħodži, pyta ho do dobrejे

klušbji, pak hnydom, pak sa pschi-

ħodnej jutry. **Hana Droščukowa**,

na Dalokoj Bilejni (Weite Bleiche).

Młodschja sprawnia holza se

wkun ho f 1. april abo priedy

do l-kolejje klušbji pyta w Budys-

chinje pschi mjaħżovħi jēdħak 10.

Pytam klušobne a hrōdżne

dżowi ki tajse f klušbji, grat-

mischtri, wotročkow, ħrenkow,

pohonżow a rönlux pohouċżow,

tsęċċakow wolażi, dżelacżersej

klušbji a dżiġi pschi wixkoxi msidhe

do tħidomniż a Drażdżanski stron.

Schmidowa w Budyschinje na

żukelskej haſhy 24 po 1 skħodze.

Do mojix kolonialtworowych

khlamow ho jutry wucžobni

pschiżiema.

Paul Hofmann

na ħerbsti haſhy.

Wucžobnił

jutry w naju kolonialtworowych

a spirituosoħi khlamach město

namaka.

Schishla a Nježla

na swonkownej lawnej haſhy

w Budyschinje.

Wucžobniła f jutram pyta

A. Knüppelholz naqzied,

ħadżeńsej mischtr na jerowej haſhy 11.

K 1. abo 15. februarej porjadnu

klušobnu holzu pytam.

Bernhard Droščuk,

na kafarskej drôħi 20.

ħedlařskeje a rjemenjeřskeje jednoty

w Budyschinje móža hišeże jutry několre hólzy do wucžby

stupicż.

Dalshe wukaſa **H. Schmauz**, wjedhiji mischtr

w Budyschinje na īamjentnej haſhy 18a.

ħolčeż, fotraž chze tħsċeritwo

narwuknej, móža hišeże jutry několre hólzy do wucžby

stupicż pola tħsċeritħo mischtra **Jana Zimmermann** w Nowych Koporzech

poli Bugej!

Młoda holza ho jutry do klušbji

pyta na swonkownej lawnej haſhy 13 po 1 skħodze.

Dżelacżerisla klušobni

ħo pschi darmotnym wobħdenju,

bernach a f dżela pschi darmotnym

tepjenu f 1. april. na Splośčan-

sti knieži dwór pola Budyschina

pyta.

Pensija.

Schulerjo dobru pensiju f do-

ħladowanjiem namaka. Dalshe

je shoniż pola **G. Höglera** na

ħospitalki haſhy 38 po 2 skħodomaj.

ħolčeż, fotraž chze tħsċeritwo

narwuknej, móža jutry do klušbji

stupicż pola tħsċeritħo mischtra

Hermann Behera na kafolisej

haſhy cjiżiż 2.

Kuchaři, klušobne, ītwiñse a

ħażiżi klušbji, dżowi, wotročkow

pyta **dynastija** na kafolisej haſhy.

Do klušobne klušobne, ītwiñse a

ħażiżi klušbji jutry

wucžobniła

f pschiħodniemi wuměnjenjemi pschi-

ħwofmu.

Richard Neumann

na Lubujskej drôħi.

Tħsċeritħo wucžobniła

f jutram f pschiħodniemi wuměnje-

njemi do klušbji pytam.

H. Seifritt, tħsċeritħi mischtr

w meblawni

na sadneji bohatej haſhy 4.

Dżelacżerisla klušobniha ho pyta

na Pschiwczanskim inježim

dwarje.

Holza, fotraž jutry schulu wu-

ħħodža, do l-kolejje klušbji pyta

B. Schneider na swonkownej law-

nej haſhy 4 po 3 skħodach.

Rohonżow, wotročkow, ħren-

kiw, tħeċċakow, wolażi, hrōdżne dżowi, dżelacżerisla klušbji,

ħolżobne holzi f 1. februarej a

f 1. märzel pyta **Wackerow** na

ħorncżejsej haſhy 2.

Wucžobnił ho pyta.

ħolčeż, fotraž chze kafarskej

narwuknej, móža do klušbji

stupicż pola **Hermann Falicha** na nowo-

salżiżsej haſhy.

Schulerjo doftamu dobru pen-

siju na Paulijskej drôħi 29

f napsħecja rata ċejjie schule. Dal-

seħħiġiha delka na lewizj.

Hłowna konferenca serbskich duchownych.

Wurjadne posedżenie:

śwórk 3. februara t. 1. dopołd. 10

w Marćinym wustawie.

Čestne smjertne wopominanje njebo D. Imiša, a
wažne wuradżowanja.

Předsytstwo.

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokolność

swjeći swój V. założenski swjedźenj jutře njedzeli
30. dñeń t. m. w Hustec hospencu w Khwaćicach.

Porjad swjedźenja:

I. Swjedźeńska rěč.

II. Džiwadło. „Dale a hórje“. Žortny prysk w štyrjoch
jednanjach.

III. Reje z piwnej zabawu.

Wšich pŕećelov našego towarzstwa a lubowarjow serbskie
zabawy pŕepróšujemy na tutón naš ryzy serbski
swjedźenj na najwutrobišo.

Předsydźstwo.

Započatk wječor w 1/28 hodž. — Programy su hižo
nětko pola našich kk. dowěrnikow dostać.

Tow. Sserb. Bur. ja Malicjansku wojskadu

jméje psjichodnu hrjedu 2. februara popoldnju w 3 hodž.

 hłowne požedżenie w Bjetašchez hospencu.

Dnjowy porjad: 1. Pschednoschf l. inspektora Dietricha w Budyschinie.

2. Cliczbowanie wo 1897.

3. Skasanie hnojow a symjenjow.

4. Namjety a wotwiedźenje lětnich pschednoschów.

Wo bohaty wopht prožy

pschedzydźstwo.

Minakalske herbske burske towarzstwo

jméje njedzeli 6. februara popoldnju w 3 hodžinach hwoje

 hłowne požedżenie w Bjetašchez hospencu.

Dnjowy porjad: Nowowolby, namjety, skasanie symjenjow,

hnojow sa luki, wojmęschkow.

Wo bohaty wopht prožy

pschedzydźstwo.

Tow. Sserb. Burow w Běležezach

jméje njedzeli 6. februara popoldnju w 3 hodžinach w Schpotke
restawraziji požedżenie, w kotrymž hó symjenja a hnoje skasaja.

Pschedzydźstwo.

Popoczne towarzstwo herbskich burów

w Małym Bjelkowje

jméje njedzeli 30. januara popoldnju w 3 hodžinach shromadžisnu

w Gábelez hospencu. Pschednoschf je psjilubil tñes direktor

Brugger „wo rukowanskim sawesczenju“. Na tule shromadžisnu
hó skobystawu druhich herbskich burskich towarzstw najpschedczelnischo

pschedzydźstwo.

Ratarjska šcola w Budyschinje.

Lětni semester hó pondzeli 18. haprile 1898 popoczne.

Psjichipowiedźenje schulerjow psjichijima a wšcho dalsche wo šcoli
wifasa direktor J. B. Brugger.

Piwańja w Préczezach

porucza

ff. Föslopiwo a dwójne piwo

Lopjeno dopomijenja

na

njebo D. & J. Imišha,
fararia w Hodžiju,

knizki s jeho wobraſom a živjenjo-
běhom, kaž tež s wýchitkimi psjih
khowanju džeržanymi reczemi sū
doſtacž w redakcji „Sserb. Nowin“. Placžina 20 np.

Schpruchi na sczenu
(se flébornym pižmom wutkowane)

po 25 np. a 50 np.

hó doſtacž

we wudawańi „Sserb. Nowin“.

Bukečanske serb. tow.

změje jutře njedzeli za tydzeń,
6. małego rózka, popołdnju
w 3 kodžinach posedżenie.
Knjaz wučer Suška z Wujezda
je přednošk dobrociwje při-
lubił. Wše sobustawy, kaž
tež hospow přećelne pře-
prošuje

1 abo 2 hózaj, kotařz chzetaj
jutřy tudomny šchule wophtacz,
tunje wobydlenje, dohladowanje a
jedz doſtanjetaj pola

H. R. Teutschera w Budyschinje
na kamiennej hafz.

Ca hwoje kolonialtworowe
hklamny k jutram młodeho čłowięcę
i dobrej šchulskiej wucžbu jako
wucžobniſa pytam.

J. Z. Glien
pschi drzewowych wifach.

Wucžobnik hó pyta.

Ssyn sprawneju starszemu,
duchowne wobdarjeny, móže jutřy
jako wucžobnik w Ssmolerjez
knihcjischczerni ſastupicž.

Do Lupoje!

Njedzeli 30. a pondzeli 31.
januara hó

Föslopiwo

tocži. Wubjernemu napitkej hó
pampuchi psjikufuſuja.

Psjehczelne pschedzydźstwo

Loda.

Napominanje.

Wschitzu czi, kotsiž maja na
ſawostajenstwo njebo pjekarja a
hklamarja Josefa Hessu w Rad-
worju žadanja, abo kotsiž hú
něcht dołzni, hó i tutym na-
pominaju, to w běhu 2 njedzeli

J. Köglerz w Budyschinje na
hospitalskej hafz 38 po 2 ſch-
domaj k wjedženju dacž.

Napominanje.

Ssobotu 21. januara je ke mni
bjeſmjenite pižmo s Bartskim poſt-
ſkim ſtemplom doſchlo, w kotrymž
hó jedyn tudomny ſlužobnik a je-
dyn rjemjeſnik na wěste njespraw-
noſeſe winujetaj.

Liftoveho pižarja napominam,
jo by mi hwoje mjenou woſjeril,
hewak dyrbju jeho sa psjehizo-
džerja mēč a naležnoſeſ na ſebi
wostajieſ.

W Barče, 25. januara 1898.

J. Schäk, inspektor.

We wudawańi „Sserb. Nowin“
hó doſtacž:

herbske
kmotsaze listy
w laſčezilach.

Knjazek kublerzej Mlynkej
w Čemjećach za služene
domojwezeſe z Radworja
džak a slawu!

C. P. S.

Wutrobny džak

fnjeſej wucžerzej Petrikej w Bóru
sa to prajimy, so je naš ſulkej
luboſežu roſiſucžowal.

Hucžinjansle ſchulſe džecži.

Wutrobny džak

wyšobodostojnemu fnjeſej diafonej
Sarjenlej ja jeho rjane a natwa-
riaze předowanje praji mjele wo-
ſadnych Michałkeje zyrkwe.

Kurt Alfred Jenč,

wobsedźer piwańje
w Wosborku,

Margaretha Jenčowa,
rodž. Kocorec,
mandželskaj.

W Čemjećach, 25. jan.
1898.

Na lětnemu
fmjertnemu dnjej

naſcheho

lubowaneho mandželskeho a nana,
t. Kublerja Handrija Ackermauna
w Borszczach,

narodži hó 20. nov. 1844,
wumre 27. januara 1897.

Mož Božo, my dženſk spominamy
Se ſrudnoſću na lětny fmjertny dženſ,
hdyž tebje morwoh w ſožu namanachym
Naſch lubh nano, drohi mandželski,
Mož Božo, to bě ſrudoba,
Kiz nima žanož runjecža.

Kat mandželsku wón lubowashe,

Kat starszemu hó ſwetu ja džecži,

Kat ſa hwoj dom hó prázomajſe!

Thym džecžom bě wón nan najzwerniſi;
Smy tawſynt ſylſow wuplaſali

No tebie, lubh nano, drohi mandželski.

O ſak ty husto ſdýchowashe,

My ſabjež ſenje njem'zemj:

Wuſkých Wotče, ſtož eze proſhu

Teju, i tebi luboſež noſchu,

Ssowat ducho trojtario.

We Borszczach bě narodžen,

Ty běſche we donje hyn najmłodszy,

Tež w zyrkwi Borszcziski bi kichęzen,

Sam tawſynt ſchęzeliſti ſlub tež wobnowi,

A ſariju Gudži hó ſo ſwerowa,

Kiz ſi Nowych Borszcz běſche rodžena.

Ach tawſynt ſylſow hmy my wuplaſali

Hdyž i rowej tebje psjehodželi ſmy,

My, mandželska a džecži tebje žarowali

A psjehzel ſeži ſliffa, ſ dalota:

O ſafa bě ſe ſrudoba,

Kiz nima žanož runjecža.

Ach, lubh nano, do wěžnoſeſe

Džak horži psjiholom Wam

Ša wſchitku luboſež, kotrž Wy ſeſe

Tu poſkali ſtajne nam,

Wat njebo ſwěczi nadžija,

So w ſeſe poła Jeſuſa.

Sam dobjęſerſte palmy noſča,

Šu wobleſene pschu njeboſtu

Te hyl ſandželow a ſaspewaju

Wich Božim trónje hylalbu wobſtajnu,

Woh džaz eze ſunu wobudžicž

A tebje ſi nami ſjenoczieſe.

(Na temu čižku jena psjiholoha.)

S Budyschyna do Wjelczenia.

	Wojsowa Mała	1-3.	1-4.	1-4.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Budyschyna		4,59	7,42	10,47	1,19*	2,5	4,48	8,40
Dżęzniżez		5,8	7,56	10,56	1,32*	2,14	4,58	8,49
Budesteż		5,15	8,7	11,3	1,42*	2,21	5,6	8,57
Roswodeż		5,21	8,14	11,9	—	2,27	5,12	9,3
Do Wjelczenia		5,29	8,24	11,18	—	2,35	5,20	9,11

* Jeliż jenoż żebotu a njeżdżelu.

S Wjelczenia do Budyschyna.

	Wojsowa Mała	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Wjelczenia		5,49	8,47	11,42	—	2,59	5,47	9,41
Roswodeż		5,59	8,54	11,50	—	3,9	5,58	9,49
Budesteż		6,9	8,59	11,56	12,42*	3,17	6,8	9,55
Dżęzniżez		6,20	9,6	12,4	12,52*	3,28	6,19	10,3
Do Budyschyna		6,30	9,14	12,12	1,4*	3,38	6,30	10,11

* Jeliż jenoż żebotu a njeżdżelu.

S Kamjenza do Arnsdorfa.

	Wojsowa Mała	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjenza		5,52	8,50	12,8	3,2	9,3
Poležniży		6,16	9,14	12,32	3,24	9,29
Großröhrsdoſta		6,25	9,24	12,42	3,34	9,40
Do Arnsdorfa		6,36	9,36	12,54	3,45	9,51

S Arnsdorfa do Kamjenza.

	Wojsowa Mała	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Arnsdorfa		7,6	10,36	1,24	8,2	10,6
Großröhrsdoſta		7,22	10,50	1,39	8,15	10,19
Poležniży		7,31	10,59	1,48	8,23	10,28
Do Kamjenza		7,49	11,17	2,7	8,41	10,46

Turkowiske kłowińki

nowy plód w mączach, kaszczikach a po wasy ſu tunjo dostać pola

Moriza Mjerewy

pschi mjaſzowym torhoszczu.

Destillazija liſterow po starzych tunich placzisnach.

Ziwjazy kafao,

spory a derje kłodżazy,

1/4 punta po 35 np.

porucza

J. Zimmermann

na bohatej haſzy 25.

22 pschedawařnijow w Němzach.

Paleny kafao.punkt po 90 np., cziszcze a kylne kłodżazy,
każ też wubjernie měšchenzy po 100 hacż do 200 np.,**Hyre kafaje**we wulkim wubjerku, punt hiżo po 70 np.,
porucza**Paul Pötschke**

na herbskiej haſzy.

Vanillowu Schokoladu

sarueženu čiſtu

1/4 punta po 20 np.

porucza

J. Zimmermann

na bohatej haſzy 25.

22 pschedawařnijow w Němzach.

Schtoż dyrbi ſi wjeżelej abo
kutnej pſchicžini.**palenz**kupowacż, njech ſypta naju dwójne
palenz a liter, liter po 60 np.,
a wón budże ſpołojom.**Ginzel a Ritscher**
na wulkej bratrowskej haſzy 6.**Paleny kafao**punkt po 85 np., punt po 100 np.
jara kylny a derje kłodżazy, kaž
też po 120, 140, 160 a 180 np.,**Hyry kafao**punkt hiżo po 70 np. poruczataj
Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej haſzy 6.

Varlojty kafaopaleny, punt po 125 np.,
hyry, punt po 100 np.,kaž też wóchne druhe měšchenzy po
100 hacż do 200 np. porucza**Paul Hofmann**

na herbskiej haſzy.

Jahly,
krupy,
hróch,
rajz,
hejdusčku
porucza
Carl Kahrowe.**Wubjerny kafao,**hyry, punt po 80 np.,
paleny, derje kłodżazy,punkt po 100, 120, 140, 180 a
200 np.,paleny pſchenzy, punt po 18 np.,
paleny jez̄mien, = = 16 =

porucza

Jurij Schwiebus

(prjedy August Bartko)

na swonkownej lawskiej haſzy 10.

Poſzluženje w herbskiej ręczy.

Cziszcze dobro
wopravde derje kłodżazu**vanillowu**

lamanu schokoladu

punkt po 100 np..

kaž też najlepši
hollandski a němſi**kakao**

punkt po 130 np. porucza

Otto Sachse

na bohatej haſzy čiſlo 5.

Wopravdžity holandski

kafaonajlepši družinu kylne, placzisny
hōdno porucza**Gustav Küttnér**

10 na herbskiej haſzy 10.

Zenicžka pschedawařnja ſa Budyschynie

a wołolnoſc.

Schmrókowe a worjescinowe
klozy kupuje Brühlez parna ty-

ſchernja w Budyschynie.

**Hdże je dobry
f h o ſ e i**
dostacż?**Pola Oty Sachsy**
na bohatej haſzy 5,
tam je wón tuni a wubjernje kłodži.
Paleny punt po 100 np.,
njepaleny = = 80 np.

Wopravdże kłodke rjane wulke

božniſte
(tak mjenowane turkowiske)**kłowińki**
punkt po 30 a 40 np.,
derje kylne amerikansle**j a b l u k a**punkt po 35 a 45 np.,
porucza**Otto Sachse**

na bohatej haſzy 5.

Swoj bohace ſrjadowaný
zigarowni ſklad
po wóchne placzisnach kryſem
kryſerjam porucza**Bruno Halke**
(prjedy Th. Grumbt).Po poſzlujenju a k porjeſčenju
woſzow na kłowie, k wotſtrōjenju ſchupiſnow a liſchawow
poruczamojwopravny
franžski palenz
w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 mk. a 2 mk.**Strauch a Kolda**
na kamjeńtnej haſzy 3.

Dalokoręczak 81.

S e l
I naſylenju mjaſakotryž mjaſko ſa tydženj pſcheceli
a jemu rjanu čeřevieni barbu a
miły pſchijomny kłod da, poruczataj**Strauch & Kolde**
na kamjeńtnej haſzy 3.
Dalokoręczak 81.Derje dželane ſoſy a matražy
porucza tunjo E. Schubert,
tapezerař a ſedlařski miſtr na
jerowej haſzy.

R. Falkenberg, wobkhodny agent

w Nakęzach,

porucza żo jako średnik pschi kupowania i pschedawianju leżomnoścōw, jato zaradżet kapitalijow na hyp. węstoż, t pschenajeczu, pschedawianju atd., t wudżelaniu kupijow, pschenajenjich wuczinjenjow, t se stajenju próstrow, piżnych dżelów w gmejniskich a sariadnijskich należnoścach, wożebje slieżbowanjow kózdeje družin a t wukasjanu w prawnych węzach.

A. Dietrich, wobkhodny agent,

na žitnej haſy 6, II

porucza żo t zaradżenju kupowania i pschedawianja leżomnoścōw, wobstarania pjenies na hypoth. węstoż; pschedewosmje zaradowanie samożenja, sriadowanie sawostajenstwów, pschenajeczu, pschedawianja, dawa radn w prawnych węzach, dżela piżne dżela, kupje, pschenajenje wuczinjenja, testamenty a wjazy podobneho.

Najtunisze płacziſny.

Bruny walach, żydomleńny, bjes smyłkow, je na pschedan w Scheſchowje čižlo 52.

54,000 hriwnow

wustawowych pjenies wot 1. haprl. t. I. abo posdžiszo na prenju hypotheku s zyła abo po dżelbach wupożęzież psches ręcznika Sachzu w Budyschinje.

Prěni a druhí
wěnz spěwów

ja herbsku młodosc' staj s nowa wuschoj a staj dostacż po 10 np. we wudawańi „Sserb. Nowin”.

Rěčnica serbskeje rěče.

Spisał Jurij Kral, kapłan w Draždānach.

À něčiščemu hnojenju ūkow w najlepšej tworje porucząm

Domašchowu mucžku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.
Sład pschi tworowym dworniſčzu.

Paleny thofei

snateje wubjerneje hōdnoſeże po 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np. porucza

Bruno Halka

(prjedy Th. Grumbt na swonkownej lawskiej haſy 9. Pschispomijenje: pschi pschedawianju ko herbski ręcz.)

Eslodre palenzy

liter hžo po 40 np., likeržy liter hžo po 60 np.

porucza Moritz Mjeřwa pódla Pětrowſkeje zyrkwoje. Destillazija snathch dobrch valenzow po starich tunich płacziſnach.

Jara dobry

paleny thofei

punt po 100, 120 a 140 np.

porucza

Jan Wenk

na swonkownej lawskiej haſy 5.

Hrodowſta haptyla

porucza
wuzitlowy pólver ja krwý,
butrowy pólver,
hollandſki ſlótny pólver,
kwinjazy wobzerny a formjazy
pólver,
po starich wupruhowanych rezeptach.

Prima zigary

czijeze po žadaniu
mile a kylne
belle ho palaze
po wszech płacziſnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej haſy 3.

Lischce kože,

thörjaze	=
kunjaze	=
sajecze	=
lanislaze	=

kupuje

O. C. Rinke
na žitnej haſy 5.

Stare listne marli a
zyłe ſuverth s 50 a 60 lēt
ho sa dobru płacziſnu kupuja
w Budyschinje na swonkownej lawskiej drósh 2.

Jara rjane
thomody,
draftne khamory
a wschelake druhe
meble

porucza
po snathch najtuniszych płacziſnach
meblowy magazin

Augusta Mitascha
w Bulezach.
Wobhladanie ho rad widzi.

Schörzuchi s czelazeje kože
porucza po tunich płacziſnach

Heinrich Lange
pschi žitnych wilach.

Howjase, konjaze,
czelaze a wocze kože kaž tež
wocze wotku pschezo po naj-
wyšszych płacziſnach kupuje

Heinrich Lange
pschi žitnych wilach njedaloſko
herbskeje katholskeje zyrkwoje.

Tuczny polčz punt po 80 np.,
folbaſzu = 70 =
folbaſzowy tuf = 40 =
čerstwy lój = 40 =

porucza
Ernst Wagner, rěšniſki mischt
na seminarſkej drósh 4.

Lěto trjebany 40 zentnarjow
džeržazjy hospodařſki wós ma tunjo
na pschedan, abo jón s 25 zent-
narjow džeržazym wosom, kotrejž
je w dobrym rjedze, saměni

Jan Winkler
w Žarkach pola Wobſorka.

Nowe hollandske

jerje,

mandel po 60 a 90 np.,
pola

Hermannia Kunacka.

Dobry

jedzny žonop,

punt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
dostacż pola

Jurja Schwiebusa

(prjedy Aug. Bartka)

na swonkownej lawskiej haſy 1.

Kranj ameriſanſki

rjevikatny tobak
porucza, tak dolho hacż ſkład
dožaha punt po 25 np.

Otto Sache

na bohatej haſy 5.

Nim,

arak,

fognat,

punſchowe eſſenzy,
wschelake tukrajne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležanych družinach a
w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttnar

w Budyschinje

10 na herbskiej haſy 10,
wožebita pschedawarnja
sa wina a delikatessy.

Zigary

a wſchon tobak,
frane rjepli, punt po 25 np.
porucza

Jurij Schwiebus

(prjedy August Bartko)

na swonkownej lawskiej haſy 10.

Carbolineum,

woliſ ſa mloczaze maschin, ſanolinow ykopny mas,

lanolinow ſožow mas,

lanolinow ſchornjazy mas,

woliſ ſa ſchijaze maschin,

vaselinu,

vaselinow ſožow mas

poruczataj

w najlepſzej tworje a najtunischo

Strauch a Kolde,

drogowa pschedawarnja
na kamjentnej haſy 3 w Budyschinje.

Kosaze, czelaze a howjase kože,
kaž tež wsche druhe družin kožow
pschezo po najwjetszych płacziſnach
kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wilach

a pschi herbskej katholskej zyrkwi.

Schmidt & Gottschalk,

vjenježnū bank
pschi mjašowym torhoschczu
číklo 14/16 w Budyschinje.

Nedžbu!

Dr. Roeberowy loszjetworyzny pólver ja
szwinje, sadžewa wolshromjenju szwini.
Dr. Roeberowy butrowy pólver dawa
spěšnje rjanu hłodnu butru.
Dr. Roeberowa butrowa barba i pschi-
dacžom někotrych kapkow butsje naj-
rjenshu natursku barbu dawa.
Dr. Roeberowy kopytny mas njedyrbjal
w žanym konjemzu pobrachowač.

Germania - drogowina

dra. Roebera

na bohatej haſzy

i napschečza winowje kicze.

Wulke wupſchedawanje.

Lovrija nasadstojenych lamjentnych tworow a wulka dželsba
porzlinowych schlerenčanych tworow zo vot ſoboty 29. januara
hac̄ do ſoboty 7. februara pschedawa. Pschedawanje ſměje zo
w pôdlaſkim twarjenju delka na lewizy w ſkladze.

Rajtunſche ſupowansle žorlo ja ſazopſchedawarjow.

Khorla Barthel

na kožu i napschečza radneje vinzy.

Woſebita pschedawařnia

wina a desikafeshow

Gustava Küttnera

w Budyschini je

10 na ſerbſej haſzy 10 na rózlu hanensteinsleje haſzy
5 dalokorečjak 5
zo pschi pschithadze ſymſteho čaſha porucža.

Franz Marschner

čaſnikat w Budyschinje

čjo. 9 na bohatej haſzy čjo. 9

hwój ſklad čaſnikow a čaſniko-
wych rječasow dobročivemu wob-
ledzbowaniu porucža.

Hódna twora. Pihomue rukowanje. Tunje placzisny.

Porjedzenje dobre a tunje.

Pschiſponjenje: Rieču ſerbſki.

Winni črijowý ſklad.

Wulki wubjerf mužazých, žonjazých a džecžazých
ſchlörnjow a ſtupeňow po tunich placzisnach porucža

Emma Trisch

na lamjentnej haſzy 15 pôdla hoſčenza ſleteje króny.

Džerkate zigary,

dobre 4 np. zigary,
100 ſchtuk po 320 np.,
25 ſchtuk po 80 np.
a 3 ſchtuk po 10 np.

porucža jara placzisny hłodno

Carl Noack

na žitnej haſzy.

Paleny kfoſej:

Kampinas, punt po 85 np.,
dobry merilanski, = 100 =
parlojty kfoſej, = 120 =
Winni meſchenzu, = 140 =
Javaſku meſchenzu, = 160 =
jara dobry a ſylny porucža

Hermann Kunack
na bohatej haſzy 8.

dželane i čisteho ſtuwja-
zeho mlosa, čini kožn užun
a mjehlu ſaz ſkomot.

Draždžanska mločarnja
fundowe Pfundez bratrow
mlokoſe mhdlo w Draždžanach.

Dostac w najwjaſz haptyskach,
drogowych, parfumerijowych a
kolonialtworowych pschedawarjach
Budyskeho wokrjeſneho hejtmanſtwa.

Spěwarſke

herbske a němſte, najnowſcheho naſlada, woſebniſe
do czelazeje kože, ſaz tež trajnje na jednore waschnje
ſwjasane we wulkim wubjerku po tunich placzisnach
porucža Gustav Rámsch, ſnihiwjaſrnja
na bohatej haſzy 21.

Heinrich Mohr,

ſchewſki miſchtr w Budyschinje

na ſulelnſej haſzy 14

porucža hwój wulki ſklad hontwiſſich a dothich ſchlörnjow,
ſchlörnjeſlowo a ſtupeňow, rufich a němſich gumijowych ſtupeňow,
wšeče družiny filzowych ſtupeňow a toſlow, ſaz tež wšeče jenož
pomthiline družiny ſtupeňow a ſchlörnjow ja mužſich, žónſke a džecži
po ſnatych tunich placzisnach.

Po mjeſe ſa krótki čaſh, ſaz je ſnate, naſlepje ſedžaze
wobucze dželam.

Sa Budyschin a woſolnoſež jeniczle dželansle prawo na
Kriegerowe patentowe ſchlörnje.

Dvaj lohczej ſcheroſki

bely plat ja čeſeledž

starý lohcž po 30, 35 a 40 np.,
teho runja ſepſche družiny po 1 mf. a 1 mf. 10 np.
porucža

Emil Wehrle

na jerjowej haſzy.

"Serbske Nowiny" wudawa so kóždu sobotu. — Štvortlétne předplata we wudawařni 80 np. a na němských póstach 1 mk., z příjmenjem do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Císc Smolerjec knihičiščeňje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Císclo 6.

Sobotu 5. februara 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němſle khežorſtwo. Saloniowý nac̄iſt, po kótrymž ma ſo w Gafſkej na ſamoženje wožebith dawf položic̄, je po zyklum kraju wiele pschecživjenja ſbudžil. Tež ſejmžy ſapóžlanzy ſu pječza nowemu dawlej mało pschitiheni, a ſchtož je ſkyschečz, jón ſejm ſ wulfet wjetſchinu ſac̄ižnje. Sa to ſo dawf na herbſtwa powyſchi, tola niz w tak wulfet mērje, taž ſebi to kniežerſtwo žada. Duž budža ſo ſtatne dohody na hinaſche waſchne pſchisportječz dyrbječz. Najlepje by ſo to ſ powyſchenjom dohodneho dawka hodžilo. Na- mjetuje ſo, ſo býchu ſo dohody, wjazy dyžli 10,000 hrivnow wuc̄injaze, ſ wjetſchim dawkom poc̄ežile. S powyſchenjom dohodneho dawka dyrbjaſo ſo 5 milijonow hrivnow ſwjescz. W Gafſkej je jenož 11,871 wožobom, kotrež maja lětne wjazy dyžli 10,000 hrivnow dohodom; wone býchu po tajkim 7 1/2 % ſwojich dohodom jafo dawf dyrbjeli dac̄. To je pjenježnikam pſchewjele; a woni teho dla hroža, ſo býchu ſe Gafſkeje wuc̄ahnýli, jeli ſo býchu dyrbjeli tak wulki dohodny dawf dawac̄. Sswoje hroženje do ſutka ſtajic̄, pak budže drje hakle džežatemu ſ nich móžno.

— W Draždjanach je ſrijedu konservativna strou ſwój ſtronſki džen wotbyvala. Hlowny džel wurađowanjow ſo na pſchichodne wólby do khežorſkeho ſejma počahowasche. Pſchi wólbach chzedža konservativni wſchudže ſe wſhemi možami pſchecživo ſozialdemokratiji wojowac̄.

— Prusſkemu ratařskemu ministrej ſ Hammersteinej ſu w prusſim krajinu ſejmje pſchi wurađzenju wo ſtatnych wudawkach ſa ratařtwo zyly wał wobeženjow a žadanjow pſchepodali. Šapóžlanz Humann ſkoržechje, ſo ſo ſa nuſucžerſpaze ratařtwo nicio nježini. So ſo ratařtwo na žauje ſtrouje ujeſakuje, měnjeſche ſapóžlanz Eunatteu. Wodowe prawo dyrbjaſo ſo pſchéměnic̄, reservy ſo do wojerſkeje ſlužby bjeru, nježiwažy na žadanja ratarjow, ratarjam ſo pſchewulke dawki naſkladuju. Zentrumſki ſapóžlanz Herold ſo do ministra ſ zyke hromadu pſchecžow da. Wón ſebi žadasche, ſo býchu ſo zlowne kredity a měschane transiſne ſklady wotſtronile, dale ſo by ſo dyrbjeneſke mjažowe wobhladanie ſawjedlo a ſo by ſo želesniſka ſyčez wutwarila. Šapóžlanz Mendel na uſnosć poſtaſowasche, ſo by ſo pſchibywažym ſkotnym khorocžam wobarało. Hrabja Limburg ſkóncžne ſo wobežorſwasche, ſo kniežerſtwo wo tym mjeleži, na ſajke waſchne budže wo nowych wiſowanskich wuc̄injenjach jednac̄. Knies ſ Hammerstein wopomnjuja hódue wotmolwjenje da, ſo budže kniežerſtwo pſchi wobſamknjenju nowych wiſowanskich wuc̄injenjow intereſy ratařtwo lěpje hladac̄, hac̄ je ſo to hac̄ dotal ſtało.

— W khežorſtowym ſejmje pſchi jednanju wo pjenježnych žadanckach ſa ſnultkowny khežorſtowoy hamt hrabja Arnim, hrabja Imhausen a Kettphausen, ſ Kruse, Kardorf a hrabja Bismarck ſa to wostupowachu, ſo býchu ſo ruſke mjeſh ſa pſchivoženje ruſich ſhwini do zyla ſamké. Sswobođomyſlnaj Langerhanns a Müller, ſo wě, pſchecživo temu rěčechtaj a ſebi město teho žadaschtaj, ſo by ſo we wſhých europiſkých khorocžach po ſaloníſkim pucžu roſchěřenju ſkotnych khorocžow wobarało.

— Khežorſtowoy ſejm je mſdu khežorſtoweho kanzlera wo 40,000 hrivnow powyſchi, taž ſo wona nětko 100,000 hrivnow wuc̄ini. Pſchi wurađzenju ſo wubehowasche, ſo dyrbji khežorſtowoy kanzler ſ najmjeñicha tak wulku mſdu, taž němžy ſapóžlanzy, doſtac̄. Šastojnſtwo khežorſtoweho kanzlera dyrbji ſo ſ tajkej mſdu wu-

hotowac̄, ſo mož tole ſastojnſtwo ras mjenje ſamožith ſnjes, hac̄ nětčiſhi khežorſtowoy kanzler, pſchedewac̄. Wjeh Bismarck je wopjet wobkručal, ſo je mſda khežorſtoweho kanzlera njeđoſhaza, tola wón ſebi njeje powyſchenje mſdy žadal, dokež ſu ſo jemu wopjet wulſotne darjenja doſtale.

— W Kamerunje je němſke ſakitanſke wójsko po pøjefczech jendželskich nowin male poraženje poc̄eřpilo. Wodželenje, pod roſkasm premiérlientanta ſwobodneho ſnjesa ſe Steina ſtejaze, kotrež bě pſchecživo rubježnym Banam wuc̄ahnýlo, je pſched pſhemozu zoſac̄ dyrbjaſo. Banojo ſu na to pſchedawatne němſkich pſchekupzow wupuſcžili, karawany wurubili a čornych wikowarjow a noscherjow ſtonzowali. Na to je ſakitanſke wójsko ſ nowa na wbjnu pſchecživo Banam wuc̄ahnýlo a jich pječza ſilo. Š roſhudnej bitve pak hiſcheče njeje dōſchlo.

— Pſchivoženje cžerſtweho ſada ſ Ameriki je kniežerſtwo ſakalaſo! W jenym ſaſhcu amerikanskich jablikow je jedyn profesor wſchelake ſadove wſchi namakaſ. Š tmy je dopokaſane, ſo mož ſo ſ amerikanskim ſadom wſchelaka ſadova njerodž ſ Ameriki ſ nam ſanjeſcz. Straſchny koloradoſki bruč, kotrež, hdžez ſo poſaže, běrný ſahubi, teho runja winowa woſch, kotrež je hižo ſa wjazy milijardow ſchody w europiſkých winizach nac̄iniła, ſtaj dže ſo tež ſ Ameriki do Evropy pſchinježloj. Podobnu ſtraſchnu njerodž, ſajlaž je winowa woſch a koloradoſki bruč, amerikanſke jablonje hoſpoduju. Nasch ſad ma hižo nětkole ſ krvavej wſchi a druhej njerodžu doſč ſchłodníkow, ſo by jenož hiſcheče amerikanskich ſadových wſchow trjeba bylo, naſche ſadove ſchotmy do zyla ſnicžic̄.

Awstriſka. Dla ſakanaſja ſjawnego noſchenja ſnamenjow ſtudentiſkých towarzſtow w Prahy němſky ſtudenteža w Prahy, Brnje, Grazu a Innsbrucku ſtrajkuja. Pſchi pſchednoſchkaſ profeſorow herjekajo ſu ſebi woni wunufowali, ſo ſo pſchi universitach w nienowanych městach w tu ſchwilu ſ zyla wjazy njewucži. We Brnje a w Brnje, hdžez čajch ſlowjanſkých ſtudenteža pſchednoſchkaſ dale wopytač, je mjes nimi a měmſkimi ſtudentami ſ ſukam dōſchlo.

— Powjetcz, ſo je ſo awstriſki khežor Franz Josef pſchi nětčiſhich měcheňzach w Awstriſkej knieženja nabyl, ſo pſchecž ſ nowa ſkyschečz dawa. Sswoj 50 lětny kniežerſki jubilej w bližšich čažu ſkycžiwiſchi, chze pječza wulki džel kniežerſtowých czežekotow na ramjeni ſwojeho trónſkeho naſlednika aržywójwody Franze Ferdinandu wotvalic̄.

Jendželska. Pſchi połnózno-indiſkých mjesach ſu ſo Jendželcženjo ſ nowym poraženjom potrjehili. W afriдиſkim kraju ſu ſběžkarjo ſchwartu brigadu jendželskeho wojska wobſtupili a ſo do nich dalí. Na jendželskej ſtronje je po pøjefczech jendželskich nowin pječz jendželskich offižerow a 8 muži pamylo, dwaj offižeraj a 17 mužojo ſu ſo ſranili a dalschich 17 muži je ſo ſhubilo. Brigada bě na pucžu, ſo by ſo ſ druhimi brigadami ſjenocžila a ſběžkarjow ſ paſtiwſchecžow na ſajuriſkej runinje wuhnaſa. Taſke poražki móža runje w nětčiſhich čažu, w kotrejž revoluzionarne hibanje mjes ſindifkimi móžnje pſchibera, ſa jendželske kniežstwo w ſindifkem wobſudne byc̄. Čežek dawki, ſ kóždym ſetom roſčaze, indiſki lud wjazy ſnjeſcz njemóže. Wſchědnje ſo pak tu, pak tam wobydlerſtvo ſ brónju pſchecživo jendželskim frejzyzarjam ſběha. Nětkole drje maja Jendželcženjo hiſcheče móž, revoluzionarne ducha pſhemoz, tola je bjes praschenja, ſo je ſo ſa Jendželcženow w ſindifkem ſapocžatk ſonza ſapocžal. Šchtó wě, hac̄ w na-

Za nawěſtki, kiž maj a ſo we wudawařni „Serb. Now.“ (na róžku zwonkeje hasy čo. 2) wotedač, plači ſo wot małego rynka 10 np. a maj a ſo ſtwtorki hač do 7 hodz. wječor wotedač.

lęgu w zyłej Indijskiej sbeżk njewudhyri. Runje w nětčijskim čažu budże Sendzelčanam cžim czeſčho, sbeżk podtlóčcic, dokelž maja s dobom w Egipciowskej wójnū wjesz̄ a na nich nowe schmatańy s Ruskej dla Chin czaſku. Hdy by mjes Sendzelčskiej a Ruskej Chin dla t wójnū pschis̄hlo, mjeby Ruskej czeſčko bylo, 100,000 muži psches Afganistan do Indijskej požlač a tamniſhemu jendzelſkemu knieſtwu na pschezo kónz ſeſčinic. Indijskij hido dawno na Ruskiſ jako na ſwojich wuſwobodžerjow czaſku.

Turkowſta. Ma ſupje Krecze naſrudnishe wobſtejnoscze knieža. W mjeſce Kandiji 45,000 muhamedanow, mjes nimi 30,000 czeſčenjow se ſnutschowneje Kreth, pschebywa. Sendzelčka wobſhadka je pschebla, so by ſakhađenju muhamedanow možla dorobarac. Muhamedanovo požlednje oni ſcheczijanske klamy wurubichu a na rubježnystwo czaſhachu. Na jenym ſcheczijanskim pohrjebiſtewu woni rowy wotewrichu a ſkoſčeřneje cžlowiecze koſeže wotnjeſechu. S nutſka Kreth ſyla žaneho knieſtwa dawno wiazh mjeſnaja. Tam ſcheczijanski ſbežtarjo runje tak ſhronja, kaž muhamedanovo w Kandiji a wſho muhamedanske wobſhedzenſtvo ſapuſčeja.

So by ſo ſkončnje mér a porjad na Krecze poſtajil, ruske kniežerſtvo ſultana nuczi, so by grichisſeho prynza Turja ſa kretiſeho guberniera poſtajic. Ruski požlanz Ssinowjew w Konstantinoplu je ſultana na to ſedžliwego cžinil, ſo ſo wobſtejnoscze na Krecze wſchēdne ſhōrſcha, dokelž tam ſyla žane kniežerſtvo njeje. Woſhebje Ruffa w ſultanje njeđowérjenje pschezjivo Sendzelčskoj ſbudić ſpta, koſraž je na najlepſhim puczu, ſo na Krecze domjaza cžinic, zyle wiſowanie tam na ſo ſtorhnyč a Kreth w hoſpodatſkikh naležnoſtach wot ſebje wotniſhnu cžinic. Sultan je ſkrajatočnje lubi, ſo budže prynz Turij ſwērny generalny gubernér, koſrž tche pschi ſoždej ſkladnoſci ſultanove nadknjeſtvo pschipóſnac, a koſrž je tež ſwoliw, ſultanej ſwērnoſez pschiſhac. Sultan paſ po ſdaču thymle lubjenjam njeweri; tež ſo jeho hordoszei pschezjivo, nětkole, hdyž je grichisſe wójſko ſbil, jeneho grichisſeho prynza ſa kretiſeho generalnueho guberniera poſtajic dac. Tež dyrbji ſo ſultan ſ połnym prawom w turkowſkim wójſku njeſpojnoſcze a ſtraschnego droždzenja bojecz, jeli ſo by wón kandidaturu jeneho grichisſeho prynza na kretiſe gubernertwo podpjeräl.

Se ſiwjenja stareho Dessaufkeho.*

„Knes hejtman dyrbji ſaſtupic!“ rjeſky komorny ſlužobník a wotewri durje wychlej, koſrž bě hido dlejſchi cžaſ w predkownej iſtve czaſak.

Sa blidom, na koſržem bě wulka pokruta cžorneho khléba, butra, twarozk, klobaſa a palenz, a to wſcheho doſcz a nadoſcz, ſedzeſte wjerch Dessaufki, bjerjeſche jedyn kruh po druhim ſ ſebi, kij ſo wſchē pod mózgnym ſchnawzarjom ſhubjowachu, a pschimacze ſo pschi tym kruče ſchlenzy, ſo by ſ pivom dželo ſoldkej woſbaſ. Po wchém ſdaczu bě jara wjerkeje myſle, pschetoz na wjeriſh cžeczowin poſtrow ſaſtupjeneho wotmolwi, lóſchtneje borbotaſo:

„Chze ſo jemu jescz?“

„Džakuju ſo, Faſhnoſcz!“

„Hlupoſcz! Njech ſo džakuje, hdyž je ſo najedl. Dow ſo ſyntcz! Mjej ſo ſ tomu! Te wězhy drje njeſhu wot zokornifa, ale wón drje na to njewumrje.“

Hejtman ſnajesche stareho borbotateho kniesa jara derje a duž ſo njeſomžesche a njeđožesche ſo. Gdyž ſo ſa blido a da ſo kruče do jedženja a to roſwjeſzeli wjerchha hiſcze bble.

„Te wón hido hdy we Wahlsdorfje byl?“

„Ně!“

„Duž tež njeſnaje hamtmana Hillera?“

„Blíže niz; ale widział jeho ſzym, hdyž bě w njeſchitomnoſczi Wascheje Faſhnoſcze tu, ſo by ſo pschedſtajil.“

„Tak. Spóinaje jeho. Nímam hewak tajſich ludži rad; ale ſda ſo, ſo ſi nami derje měni. Tu cžitaj wón!“

Wón pschiſum hejtmanej liſt, koſrž bě wot tucžnych blaſow, kij běchu wot wjerchowych poſtow, zyle pschewidžomny.

„Shto wón měni do tehole dolheho piſhanja?“

„Hm! Tajſich ludži mož cžlowjek trjebac, woſhebje dokelž — ſastržany wotmjeleča ſo; pschetoz runje budžiſche bjes mała ſtareho wjerchha ſ njeſedžbym ſlowom na něſhco dopomil, na cžož byl ſo tón jeno ſ hnewanjom dopomil.“

„Jeno pschezo dale! Shtož je hido pyſt wožinił, tón nježmě

jón tež předy ſacžinic, hacž hdyž je rycz ſ kónzej. Wón drje měni tu wěz ſ tym tajſim a hinaſtím Nadreinſkim, koſrž je nam ſ ſwojimi ſydom ſtopami a ſchěſč palzami twochnyl? Teho lepiny wſchaf ſaſo. Wém zyłe wěſeze, ſo tón wjedrowy faſhaczinjak hiſcze pſches mjeſh njeje a běda jemu, jeli ſo ſo popadnjež da. Chze ſnabž wón tuto ſlojenje we Wahlsdorfje na ſo wſac?“

„Po roſkaſu, Faſhnoſcz!“

„Tak. Duž budže wón — No, ſhto dha koſrž ſaſo hido je?“ wobroči ſo ſ ſaſtupowazemu leſarjej.

„Wonka je muž, koſrž ma jara nuſne, ſ Waschej Faſhnoſczu porčečež.“

„Wučer ſeho njeboſala prjecz; nimam ſhwile!“

„To ſym jemu hido projil, ale wón měnjeſche, ſo dyrbju jeno jeho mimo prjecz, potom wſchaf ſměje Wascha Faſhnoſcz ſhwile.“

„Njebudž woſbaſ. Nětkole mož moje dla ſultan ſam pschiſnac, prjecz by ſaſo dyrbjal. Kaf dha tón muž rěka!“

„Schmid ſ Wahlsdorf; ma jeno jemu ruku.“

„Khort tola, to džé je tón tajſi a hinaſchi, tón — no, to je něſhco druhe. Wufšež jeho nutſ!“

S durjenii, hnydom wotewrjenym, ſaſtupi muž hoborſkeje wulfkoſcze a ſcheroſcze, tak ſo dyrbjeſche ſo ſkoro ſhilec, ſo mož do iſtvy nutſ. Wefche ſdraſežený kaž ſhudži wjeſhuijenjo, a wofa po preñich tjoſh kroželach runje kaž ſwěza ſtejo.

„Schmido, njeboſalo, dam eže wuſchwicac, ſo dawno hido pschiſholt njeſhy. Wſchako ſym eži prajil, tehdom, hdyž ſy mje w bitwje wuſubaſ, ſo dyrbisſ ſo na mje dopomnic, hdyž ſmějeſh junu ſtaroſcze. Ale tón cžlowjek je ſhordnyk a njeje ſebi na Leopolda pomyslik, kij ma ſo jemu ſa ſbžerzenje ſiwenja džakowac.“

„Khort tola, Faſhnoſcz, to njeje werno! Kždu hodžmu ſym ſebi na Waſ ſybzlik a jeno teho dla hiſcze hacž dotal pschiſholt njeſhy, dokelž hiſcze hacž dotal ſtaroſcze měl njeſhy.“

„Alle nětkole drje masch něſhco ſtaroſcze, hm?“

„Móžno.“

„A to drje dyrbju nětkole ja pomhač, ty ſtary njeđožinlo?“ rjeſky ſo ſměje wjerch, koſremuž ſo wěſeze ſpodoBaſe ſadžerzenje a reženje tuteho muža. „Po tajſim we Wahlsdorfje ty nětkole bydliſt?“

„S Waschej dorvolnoſcžu, Faſhnoſcz!“

„Snajesch ſudnika Hillera?“

„To ſo wě, ſo jeho ſnaju a runje jeho dla ſym dženža do Dessaowa pschiſholt.“

„Jeho dla? Khort, dha drje ty ſy tón Schmid, wo koſrž ſe mi dženža ſohez doſhi liſt piſhal?“

„Sa ſym we wſh jenicki Schmid. Je wón wo mni piſhal, Faſhnoſcz?“ woprascha ſo muž, pschi cžimž bě na jeho ſprawnym a wotewrjenym woſliczu wěſta ſtaroſcze phtnyč. „To ſo wě! Masch ty ſyna?“

„Haj!“

„Koſrž je tak doſhi a ſylny kaž ty?“

„Niz zyle tak“, bě trochu ſtrachocžive wotmolwjenje. —

„A jutſje ſmějeſe ſermuſchu?“

„To ſo trjeſti!“

„Tak, tak, tak“, powjedoſche wjerch pomału a poſlada ſa myſleny na liſt, ſaſo jón do ruky bjerjo.

„Shto dha masch ſ tým ſudnikom?“

„Wiňor je najbohačiſhi muž we wſh a Hank, jeho džonka, je ſo ſ mojim ſynam Wylemom hido jara doſhi ſubo měla. Tón je to młodymaj cžlowjekomaj dorvolil, pschetoz ſ Mižoſeſkeje, hdyž ſym ſ Waschej Faſhnoſczu tehdom byl, ſym ſebi rjany pjenes ſubo pschiſholt, a Wylem je ſróstny hólz, koſrehy ſo žana hoſa haňbowac, njetrieſba, a ſ temu pilný a cžestny. Nětko paſ je psched dwěmaj ſetomaj ſebi Hiller dwór wotnajal, je ſ tým ſudnik a na to waſchinje najwažniſha woſoba w zylej wokolinje. Žeho ſym ſandrij je rjany pachol, runje tak kaž ja, a holcžata ſu ſo do njeho ſahladale kaž flepe. So paſ je wón lohki a pschecžinjath, to njewidža, a duž je bjes mała jeno jenicka, koſraž jeho ſanč nima. To je Hank a runje tu je ſebi do hlowy ſtajil. Žeho nan njeje prždy ſutoval a je Wiňorja doſcz jara woſbželal, a to je tež ſwój wuſpěch měla; ale ſ holzu ſamej tola ničjo wužinili njeſhy. Wona njerodži nikoho druheho hacž Wylema, runjež je jej ſakasne, ſ nim woſkhađeč, a duž je ſbnežnje jeje nan ſ nowa roſkudžil a poſtajil, ſo dyrbji jutſje wjerch ſlub byč. To ſeňde ſo wjerle pschiwusých a hoſci a hoſci a Wiňor ſměje teho dla najlepſhu pschilež noſez, poſkacac, kaži měch pjenes ma.“

„Aha, po tajſim teho dla piſche mi Hiller, ſo by twój ſym

* „Starý Dessaufki“ řěla ſnath wjerch Leopold Anhaltsko-Dessaufki, kij ſe ſa pruskeho krála Friedričha II. živý.

prawy grenader do gardy był, a gdy bych jutje chył czerjodu wojskow do Walsdorfa poślacz, mógł hebi s rejowazeje lubje zyli kopy drugich hoberow a jeho kobu wotkojic?* Tón njehtmanik hebi po tajkim mykli, so mógł mie k temu wużic, so bych jemu pomhal jeho njehtmanie wotpohladu wuwiesc; ale to dyrbimy jemu dokladnie skacze! Hahaha, tajski njehtmanom najens, kotreñuż hym dwór se kmilnoje do pschenajecza dał a kotreñuż ho netkole sda, dokoł sa kózde dżezacz lét sa poł nowego pjenięzka tinth psche-piha, mykli hebi, so ma mie uetkole w mozy kaž tajku klanu. Czakaj, ty, tajki a hinački, pschińdu sam jutje a wopšimam cze tak, so tebi tajke bryšle na węczne janu! Te tón cžlowiek hewak hiszceje skto sfucził, hej?"

"To moja węz njeje, Jažnoſć. Njeſkym pschiſchol, so bych teho muža hanil, ale chzu jeno prokycz wo radu, kaž mohł swojemu synie jeho holzu ſdżerzec!"

"Budź směrom, starý hréjchniko! Wo radu by tebi mało czinič bylo a najradſcho by ty widział, so bych sam nawożenju czinił. Ně wérno?"

"Jažnoſć!"

"Na, njech je dobre! Mam ho tebi sa ſdżerzenje žiwjenja džakowacę a chzu czi po tajkim po woli byc, runjež k tajkim węzam po prawom khwile nimam. Ale wém, kaž to czini, hdyz cžlowiek jeneje doſtač njeſože, kotreñuż by kmjercz rad mél, a duž chzu hebi jenu jenu wiaz klumpnycz, so bych spóſnał, kaž mohla ho ta węz sawiesc. Wsmi hebi tamle stółz, kym ho ſem a pschimaj ho jedye. Zgły náz by drje bežał a by hédny!"

"To hebi tola ſwericz njeróžu —"

"Waj wſchak waj! Hdyz njerodžis, wostaj ſtejo; teho dla do wody njeſkoču, ale jeli ſo wožol njeſz, pschimaj ho tola. Tu maři darmo, druždze dyrbis, placič!"

Schmid ho dlęje njedrožesche a bory ſedżachu czi tſjo — zyle džinwe towarſtvo — horliwe ho rosmołwiejo, na poſledku ſtanu wjehi a roszcohnowa ho s tamnymaj družimaj.

"Tak, netkole činiat, so dale pschińdżetaj; mam hiszceje wiazny czinič. Po tajkim jutje pschińdu na kermusku, a dokoł mie ani Hitler, ani skto drugi je wby widział njeje, drje mie do čaſa njeſpóſnaſa." — — —

Naſajtra ſahe rano krožesche po puczu, kij s Wukowa do Wolsdorfa dže, krožesche ſtujojo puczowasche rjemjeſlnik. To bě dolhi ramjenjath cžlowiek s czornej brodu a s czemnymaj wožomaj, kotrejz na pöblanske pola po prawom a lewym boku wótrje hlađaſtej.

Mjejeſche módrę płatowu blusu, jara ſaplatane kholowę a staru wužmahnjenu wojetku čapku. Schfornje běchu maſane, a tornister, kotreñuž mjejeſche na ſchérkum ramjenju, bě tak starý, so mjejeſche wiaz let hacž koſmow.

Runjež bě hižo khetry kruch ſchol, njebe tola pytnycz, so by muczny był, tak runje krožesche kaž woſat, a hdyz tak wuſtupuj džesche s wulkim kufatym kijom w ruzy, njebudžisze drje hebi nichto ſwertił, s nim puki ſapoczeč.

(Poſraczowanje.)

* Tehdom wojskow njeſwibehowachu, kaž netkole.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wot netka ſměja Budyszy ſſerbia ſtajne pöndželu wježor w 8 hodžinach piwnu a ſpěvnu ſabawu pola naſchego krajana Dietricha w "Líſčej jamje" po 1 ſchodzi, po-dobnie, kaž w Lipſtu pschi ſerbiskim bliźe. Schtož je hdz pöndželu w Budyschinie, pschińdž tam na wopht.

— Hłowna ſerbiska konferenza ſhromadzi ho ſchtrórk 3. feb. dopoldnia w 10 hodz. w Marcžinym wuſtarwie k wopomnjeniſtej ſwiatocznosci ſwojego njeſapomnитеho wodžerja kniſea fararja D. Imiſcha. Kimala wſchitz ſerbisz duchowni běchu ho leſchli. Po wuſpěwanju žarowazeho kherluscha praji najprjedy kniſe farar Waltar-Wóblinežanski luberu njebočiczkemu naſch džak a naſche božemje w tym hnuiazym rjanym kherlusku:

Czaſz pschiſchol je, a hodžina je bila,
So ſaſo w starym Budyschinje je
Soo bratrow liežba ſwerti ſjenoczila
Sa ſwiaty ſkuff a dželo wótczinſke.
Ach, jene meſtno hiszceje proſdne hladam,
Schtož hewak preni bě, tu dženja njei! —
Hdze je wón wostał? wotmowljenie žadam
Waj bratſja, s wutrobu naſcrudniszej.

Hacž je psched durjemi? Hacž wonkach cžaka?

Dži, rucze witaj nuts joh' bratrowſzy! —
Haj — wón je wonkach, naſche wóczko płaſta,

Wón ſpi na čiſtej Bożej ſahrodszy.

O Imiſcho! hlaſ, twojich bratrow ſyla

— Woſhyroczena — dokoł bjes tebie,

Te dženja twoje dla ho ſhromadžila

A praji tebi ſwoje božemje! —

Haj, božemje! Se žaloszczajeſ trunu

Czí ſpěvam tuto ſlowo poſlednie.

Hože luboſcz namakamy, twojej runu,

Hože ſwera, pscheſzelnoſcz kaž twoja fcze?

Schtož pschichodnie naž k dobrrom' ſtutkej wita

Kaž th we, pscheczajeſ luboſcz?

Schtož radzi, wuczi, pomha, wodzi, ſchfita

Kaž th naſch wóz a wiednik rycerſki?

Wot jeho ſiwota ho čerſtve ſeki

Ram ſvrlachu po ſlowie ſbóžnika.

Schtož bě a je a da, na wětom wěki

Sa ſenju wostanje, ſa njebjefza!

Mój ludo, krajo, zyrkej Jeſuſowa,

Ty ſſerbowſtvo, ty džalna wutroba,

Woj, wuſnaj pola Imiſchowoh' rowa:

Sawernje, Boži muž tu poſoj ma.

Něk doma je, hdz eſt dobre ſkote ſkopry

Do Božich bróžnijow njeſku jandželjo.

Tu ſedzbujmy na jeho ſwery ſtopry

A do nich ſtujojmy naſhwernischi.

Hdyz jemu klinčał je hłob Božej' trubu

Dha ſahor tebie tón ſwuk njebjefſki,

So by ty ſlubil cžiche ſwiate ſluby —

Sa naſchoh' wózka džak naſhwernischi.

Naſch pscheczel ſiwy je, njech cžiſche dréma,

Naž dale ſohnuje, njech njerěči,

A jeho wutroba tu njeje něma,

A jeho duch naž mózne ſahori.

Waj, moji bratſja, Božu miłość ſhwalmu,

Kiž bě nam dała naſchoh' Imiſcha.

Tu dželajmy a ſaſpěvajmy psalmu,

Dónž ſanidže podrōžnik do Ziona. —

Knies ſarań Mróſak-Budeſzanski poda nam wobras njebočic-keho w jeho njeſprózniwej ſhwernosci. Knies ſarań Kubiza jeho bohate ſtuklowanie ſa naſche ſcheczijanske towarſtwa a zyrkwinſke ſwiedzenie wuſbehovasche, a přeni starſchi ſerbiskeho homiletiskeho ſeminara knies ſarań dr. Renz dowiede naž do Hodžiſkeho ſeminara, pod wodženjom jeho wózka Imiſcha. Knies ſarań rycer ſakub pschiſamku ſ rjanymi hnuiazymi ſlowami ſiwy wobras naſchego Imiſcha jako wodžerja konferenzu, kaž wón tak rjez ſkoty rječas w ruzy džerži, kotreñuž ſtanu ſu lubi ſerbisz ſastojnizh bratſja. S kherlusowej ſchuczku ho ſwiatocznosc ſkonči. (Wo dalschim wuſdzenju pschichodnie).

S Budyschina. Wulzy ſwiefelozę ſa naž ſſerbow je, ſo je wubjerk ſa herbiski jubilejný krala Albertowu fond ſ mnohich ſtron piſne a ertne pschiſomacza k ſwojemu pschedewſaczu doſtał. A to je tež bjes dwela prawje! Węczna hańba by ſa naž ſſerbow byla, njebjchuli ſo wón ſhromadni na kralowym ſwiedzenju wob-dželili. Hdyz nechtó praji, ſo ſu herbiske wózki hižo ſwoj pschiſosch pichi ſmilnym wuſtajeniu zykleho hamtiskeho wotrježa ſkladowali, a druheho wiazly trjeba njeje, dha ſtawaju drje ſo tajke rěče mjenje ſe ſkuposzci, ale wone ſu dopofas ſa to, ſo tajki cžlowiek njeje nawučnył, dale hacž kónz pjez hohlaſacę. Telko je wěste, ſo je kózdy roſumny cžlowiek, hdyz je tež ſſerbam ſdalený, woczaſował, ſo tež ſſerbia na kralowym jubileju wopofas ſwojeye ſuboſcze a kraložwernosc ſe podaža. To žada hebi naſcha cžecž! a hańba budže ſa thch, kolsz ſo wotlakuja.

— (Sajaty.) Tu ſu 21 lětneho dželacžerja ſorka ſajeli. Na njeho tukaja, ſo je ſo w Semizach nuts ſamal a kranyl.

— (Sajaty.) Gravocživeho njeſaſanſtwa dla ſu tu 30. jan. 62 lětneho dworskeho stražnika Alusta ſ Lasa ſajeli.

— Hm̄dom dwé ſamomordatſtwe ſtej ſo 1. februara w Budyschinje ſtaſej. 30 lětña kuchařka Martha Bonkez je w cžejſich myſlach ſwojemu ſiwienju kónz cžiniła. Šmjerč w ſpreji je pytała a na-makala 50 lětña Hana Maria Günthercz, w Liberzu w Cžechach

rodžena. Jeje čzlo fu pschipołdnju s mlynſkeje hrjebje schrykaſcieje walki wuczahyli. Kąž so ſa, fu tež ju čezeke myſle k ſamo-mordarſtwu pochnule. Wona něotre tybzaz hriwownoſamozjenja po ſebi ſawofſtaj.

— Wulki wetr, hižo zyly thdzeni howrjazy, je w Budyschinje jenož malo ſchody na tſechach a woſenach načinil. Najbóle wón pschi lawſtej węgi zychnowasche, hdzeg je ſo někotremuzkuli ſlobuk abo měza s wětrom wſala. Wot ranja hacž do wječora tam ludžo, ſtarci a młodži, ſa cękazym ſlobukami a czapkami koſachu; tež někotry pschedeſchczniſ ſu worakawi wětsikez hólzy na tamnym měſtinje pschedwobroczili a ſlamali. Wjèle horje pak hacž w Lujizy je wetr w druhiſt ſtronach ſakhadzał. W Draždzanach ſu ſo twariſe roſchty, tſechi a tuhjenje s wětrom wobſchtođile a ſteſeboženjow ſu ſo jenož s pomožu wohnjowejce wobory wobrocz móhli. Woda reki Byſtrizy je ſi ręczniſcheza wuſtupila; tež na Lobju bě wulka woda. — Wulke ſapuſczenie je wetr w Italſtej načinil. W bliſkoſci města Como ſtej ſo dwě pschedowni ſpovaliſej. W jenej ſo pječ dželaczeſterow ſaraſh a dwanaſce ſo ſrani, w druhei pschedowni pschi povalenju dwě dželaczeſtery ſiwiſtej a wózom ſo ſrani. W Ranzanicu je ſo třeha jeneje pschedowni ſaſypila a licžbu woſhobow ſpody ſebje poſrijebala.

— Szweczki Marje je lětžai ſlonečko ſwěčzilo. To njeje po žadanju ratarjow w ludowym prajidmje; pschedož ſwěčzili ſwěčz Marje ſlonečko, potom ma ſo ratař ſymneho laſecza boječ.

— W ſamozjenju wiſowarja Khorle Auguſta Hencza w Hornjej Hórzyc čziblo 50 je ſo konkurz pschedowjeſtil.

— (Wuhladý na pschichodne wjedro.) Po wěſhezenju Rudolfa Falba manu wot 6. februara hiſceče wjazhy deſhezow a wětroſteho wjedra dyžli ſanđzeny thdzeni wočjakač. Wot 14. febr. ſnadž ſměmy na ſněh a ſymniſche wjedro ſiežicž. Wot 25. hacž do 27. februarta ſo wjedro ſaſo ſeſoplí a nowy ſněh a deſhez a wětry pschinjeſky.

Se Sczijez. Schtwórk popoldnju $\frac{1}{2}5$ hodžin ſ restawrazije „Němſteho doma“ w Sczijezach wohén wudyrí. Pschi njemdrym wětrje ſo plomjenja ſi wulke ſpěchnoſci ſchodes zyly dom roſchérchu. Mužſtwa ſyklow, kotrež běchu ſe Sczijez, Hrubjelcziſ a i Budyschina na haſchenje pschijele, dyrbjachu, dokelž woda poſrachowasche, ſwoje zyly dželo na to ſložicž, ſo pscheditwarjenu hródž, bróžen a rejwanſki ſal wohnjey wobróchu. Restawrazijſke twarjenje je ſo do zyła wotpalito. Wohén je pječa w kaminje wuſhol.

Se Myſchez. Sańdzenu pónđelu pschiczeze dotalny 2. wuczeč we Wulkim Bjelkowje knies Rausendorf k nam, a bu ſi wulke luboſcze do rjenje wupſcheneje ſchule witanu. Nasajtra ſta ſo jeho ſhwedzeſte ſapokafanje do ſchulſteho ſaſtojnſtwa. Zyly ſchulſki wotkres je wjeſteli, ſo je bjes pschedorhnenja ſaſo dobreho herbſkeho wuczerja doſtal. Boh dał, ſo bychmy jeho prawje doſlo w ſwojej ſriedzijne wobkhowali.

Se Semiz. Semizy a Tumizy ſu ſo ſi 1. februarom do jeneje gmejnji ſjenoczile a budža w pschichodne Semizy-Tumizy rěkacž.

Se Demjan. Powjedańza, wo ſhmjerči ſyna tudomneho ſublerja Lehmanna roſchérjenia, je ſo jako čiſče wumyſlena wupokaſala. Woſebje je ſudniſte pschedyptanje wěſeze podało, ſo na hólzowej ſhmjerči jeho nan na žane waſhniſe wina njeje; teho dla je ſo tež hižo psched někotrymi njezelenimi ſudniſte pschedzlyſchenje ſaſtajilo.

Se Njeſwaczidla. Na poſzlednje ſlotne wifki je ſo 455 woſadow, 97 ſwini na formjenje a 275 prožatow na pschedan ſchihnačo. Pschedawanje jara ſiwije džesche, płaczyñy běchu wychſche.

Se Schwacziſ. Koždy dom nechtó twari, ale tón, kiz wſchewěz twari, je Boh. Se teſle nadžiju tež my do pschedoda hladam, ſi Božej pomožu tak daloko pschededchi, ſo móžemy herbſkim woſadam ſi wjeſeloscu woſjewicž, ſo ſo lětža nači luby Boži dom ſi Božej pomožu twaricž ſapocžnje. Se kajkej radostciwej wutrobu wſchitzu tutemu nowemu twarej, w kotrež ma ſo Boža čeſeč pschedowjeſtil, napsheče hladam! Kaf wulke poſlōjenje budže wón ſa thch, kotsiž moja nětſole na dwě hodžinje daloko do Božego doma khodzicž! Pueč, k načej zytki wjedzazy, je hižo dawno natwarjeny, ſtudzeni, pôdla kotrež ſo ſarſki dom natwarci, je hižo wurysta a jara blodnu a dobru wodu žórli. Tež kaminje ſo hižo k zytki wuſhennemu twarej woža. Kaf wulke bě to wjeſele, hdzeg knies ſubler Mlynk-Měrkowſki prěni wós ſi kaminjeni, ſi wěnzanji wudebjeny, pschihwes. Wjèle wjesbow wſchak budže trjeba, předy hacž ſo wjèle tybzaz metrow kaminjeni, ſa twar trébných, nawoſy. Derje jenož je, ſo woſy jenož $\frac{3}{4}$ hodžin daloko ſi ſchihwoborschęzanske ſaſy pola Rowlých Voranez jeſdzieč trjebaja, a ſo je

tam wotvoženie pschedhodne. Boh luby Kenjes džyli ſchihetjianske wutroby w bližtcej a dalscej wokolnoſci na to wodžicž, ſo bych, hdzeg nětſole w ſymſkim čažu konje ničio dželacž nimaja, nam pomhali ſamjenje pschedwózowacž a ſo bych nam na tajſe waſhniſe pschi twarie naſchego Božego doma pomožni byli. Boh luby Kenjes budže wſchitkach, kotsiž budža naſ ſchi zytki wuſhennym twarie podpjeracž, ſa to wěſeze bohacze zytnowacž. Schtóż Bohu twari wiuſu, tón ſměje město we njebi.

Se Schwacziſ. Švjeſelaze ſnamjo je, ſo herbſti lud wſchego bóle ſa ryh herbſkim ſhwedzeſteni ſada. Psched tybzazom čitachmy, kaf ſylnu ſiežbu wophtowarjow je naſcheye hoſtry „Meje“ w Radworiu ſhwedzeſteni pschedwabili. ſsamhny wuſpeč ſež my wo naſchim 5. ſalženſtym ſhwedzeſteni ſapižam. Wjedro drje bě hacž naj njeſchihodniſche. Wetr, deſhez a blóžane puče počežachu wobkhab. A tola witachmy hoſtri, k nam pschedhvatany, w bohatej ſiežbje ſe wjelehođiſte ſe ſadenoſcž. Snate je, kaf kruče naſche towarſtvo na ſwojich narodnych ſaſadach wobſteji, a tola ſamy ſiwi we wſchewiſazym poſoku a měrje ſi naſchim ſuždom. Tež tutón ras doſta ſo nam wopht ſe ſtrony naſladnych němſtich ſwójbow, kothymž ſo herbſta hofpoldiwoſcž a wutroba ſherbſka ſabava tak ſpobobaſche, ſo ſo hacž do raňſtich hodžin we naſchej ſriedzijne hibachu. — ſhwedzeſteni wotewri knies pschedbyda ſi jadriwej rěču, poſkaſujo na naſdobiwoſcž naſchich ſameroſ ſi wažnoſcž ſhwedzeſtena, ſkoneči ſi tſi-króznej ſlawu na naſchego horzo lubowaneho krala, kiz ſtoerntje mjes pschedpožluchaſtvo ſaſchumi. ſhwedzeſteni ſka: „Dale a hóře“, poradži ſo we wſchech dželach hacž na najlepje. Se wu-ſodonjanouſcž a ſiwi poſoku ſchewjedzechu naſchi džiwaczelniſ ſužy a khetro čežki pschedmjet. W ſwojich wotkazowanjach doſpolnie ſpokojene pschedpožluchaſtvo wuraſh ſwoje pschedpóſacze ſi móžnym pschedileſtom. Najpětniſchi ſacjiczez ežinja bjes diwělomnje naſche ſherbſke kniežny w pschednej narodnej dracze, woſebje hdzeg ſo we njej ſjewi ſtatua poſtawa kniežny Hanki Piwarzez. Hudžba ſahra, a wjeſli rejowarjo ſanjeſzechu: „Selena ta meja“, ſi kotrež ſo 3. džel ſhwedzeſtena ſdobne naſtupi. Hacž do raňſtich hodžin ſabawachu ſo hoſčo a ſobuſtawu na wjeſelej ſkaſanžy, pschi kotrež tež ſherbſka reja často k płaczywoſcži pschedindze.

Se Schyzina. Švjeſu ſhwedzeſtena wjecžor wokolo 8 hodžin ſi bróžne ſiwiſcerja Blažija wohén wudyrí. Bróžen ſo do cjiſta ſpali. Dokelž ludžo hnydom wohén haſchecz pschedbězachu, ſo pódlaſte twarjenja wohnjey wobróchu. Kaf je wohén naſtal, njeje ſnate.

Se Noweje Wžy nad Sprewju. Švjeſte ſchewjedzechu ſcheczežom je Sprewja ſaſo delko wody nabyła, ſo je wona psches brjohi ſtuſila. Čawu, kotaž bě ſo po lonschim poſodzeſtenu psches Sprewju naprawila, je nětčiſcha wulka woda ſańdzenu ſriedu wotnjeſbla. Dokelž móſt, loni ſi wulke wodu wottorhnjeny, hiſceče ſi nowa naſtarjeny njeje, njeđiwiſazym ſuheje naſymy a mileje ſymy, dha je nětko naſcha wjeſli ſi Komorowſkim a Polpičažanskim ſtronam ežiſe wotrēſnjenja. Schtóż chze nětſole wot tam do Noweje Wžy pschedz, dyrbí pucž psches kiflizu abo Lěſkej wjacž. Štym ſo wobkhab ſi naſchej wžu na njeſtive waſhniſe počežuje, a ſchtő wě, hdzeg budže wjedro ſaſo tak pschedhodne, ſo budže ſo móſt psches Sprewju do twaricž móž.

Se Rakez, Kenjea Alwina Klugu, wobſedzerja Wykotowſkeho, Scheczeńčaſteho, Koſbicžaſteho a Koſlowskeho rycerſtubla, 24. jan. wumrjeteho, ſu tu pjatk 25. januara ſi wulke čeſcuzu do tudomneho kniežeho herbſkeho poſrabeſtce ſhováli. Pschedpołdnju w 12 hodžin ſo na tudomnem dwórnichcežu, hdzeg bě ſo njeboſcžickeho čzlo ſi Delnjeho Wujesda po ſzeleniſy pschedwieslo, dolhi pschedwodžetſi čzah ſetupa. Na čole njeſtive ſo Boža martra, kotaž tjo duchowni knieža ſeſhovachu. Na nimi džechu hudžbna kapala, Rakecžaſte ſojeſte a turnaſte ſtowarſtwa, wſchón dželawu lud Rakecžaſteho, Wujesda ſi Manjowskeho kniežeho dwora. Sadž dželaweho luda ſo kafcež njeſtive ſe, k ſotremuž ſo žarowazj ſamoztajeni a drugi pschedwodžem ludi pschediſt. Przedn hacž kafcež na dwórnichcežu ſběhnhchu, hudžbna kapala ſchtucžku ſherluſcha „Jeſu moja nadžija“ wupiſta. Potom ſo čzah ſe ſwonjeniom, ſpěvanjom a piſtanjom psches knieži dwór do zytki wibach, hdzeg ſo kafcež psched moſtaſt ſtaji. Po wuſpěvanju 3 ſchtucžku ſherluſcha „Moje ſiwiſce ſo Boži ſeſhce“ knies farat Rakecž Delnjeſtadzanski na woſtar ſtupiſt, rjane troſtca poſte wutrobujiſaze němſe čzeline prědowanje džerjeſche. W nim ſo na to ſpominacze, ſo ſu ſo 104 lěta minylo, ſo je ſhmjerči jandžel Delnjeſtadzanski knieži hród pschediſt, a ſo je nětko njenadžiſy tak mlode ſiwiſce rubiš, kotaž njeſtive hiſceče 34. lěto dozpiſlo. Hdzeg běchu ſchulſte džecži wuſpěvale: „Kaf w cjiſtym měrje wſchitzu ſbóžni ipja“

spěmašche měšchaný chor spěvanšeho towarstwa: „Twař, o moja dušcha“ a „Sbóđni žu czi morwi“. Na to po wuspěwanju 482. kherluscha knjies farat Gólcž-Rafecžanski na woltar stupi a měješche jara rjane herbište předowanje, po kotrymž ſo kaſčez sběhny a ſo k herbíkemu wjelbej naſcheho knjeſtwa donježby. Hdyž bě tam knjies farat Gólcž ſemrjetemu poſlednje požohnowanje wudželil, ſo cželo do wjelba staji, ſ cžimž ſo hñiatocžnoſež ſloneži.

So žu njebočičkého jeho podstajení lubowali a češczili, to dopokasowacze ich dželbracze pſíchi khowanju jeho cželných powostankow. Žyrkej bě wſcha pschepjeltnena, a wjele ludu w njej města njenamaka. Boh daj semřetemu cžichí wtopocžink.

S Hrodźijskich stron. Dyż a dyż sažlyschachmy, a nětko je wěrno, dženšnische čížlo „Sserb. Nowin“ nam powe, so ſo nam w naschich stronach, a to w Rakojdach, ras jedyn cjiſto-herbſki fwjedžen poſiczi. Dawno hmy žadali, tež pola naſ ſamohladacž jenu ſ tych zyſle herbſkich ſabawjenkow, tif ſo tak ežaſto wotmewaju we nowječornych stronach herbſkeje ſemje, w tych stronach, hdzež narodna myſl tak ežerſtwa a cžila wěje a k nadobnym ſlukam wabi. A nětko doſtanje ſo nam ſpoſojenie naſchego žadanja, a to ſe ſtrony džiwadželnikow, dawno ſnatych a pschiſnnych. Sserbſkeho towarzſtwia ſa Šchwacžig a woſkolnoſcz džiwadłowy wotrijad pschińdže k nam a pschedſtajti nam nježelu ſa tydžen „Hanž Klepotaria“ w Fieberze hoſćenzu w Rakojdach. Štote hrody abo Hanž Klepotar na daň nježe, je hacž dotal jeniczka herbſta wjeſzelohra, tif je w narodnym duchu myſlена a iſižana wot jeneho herbſkeho mótcinza. Hacž dotal je ſo wona w Šchwacžizach jeniczki ras a to ſ wulkim wuſpěchom pschedſtajla. Programy ſa fwjedžen pſchedawaja ſo w bližiſtich dnjach. Bone ſu doſtač pola rěniſkeho miſchtra Rjeka w Hrodźiſtežu a hoſćenzarja Fiebera w Rakojdach. 1. měſtno, ſ cžiſblami woſnamjenjene, placzi 75 np., 2. měſtno 50 np.

S *Lubija.* Knjes justizny radžiczel ręcznik Móžak-Kložopólski póndzelu žwój 50-létny ręczniſki jubilei žwyczeſche. Knjes jubilar, po zyplej Žužy snaty jako žławny prawiſnik a ſreczniwy ſatkał, na dżela a żohnowanja polne dohoſteńne ſtukowanje wróćzo ſladuje. Hiszeče dżenba je jemu spożczenie, ſi młodżenſkej mozu žwojego napinazeho powołania ſi duchownej a czelnej czikoſcę a czerſtwoscę hladacz. Psihi jeho jubileju ſo jemu ſbožopſchecza w nježmérnej liežbje rtruje a pižomnie doſtachu. Lubijſke žudniſtwo, ręczniſtwo a měſečzanſke ſastupjeſtwo jemu ſi depuzajemi ſbožopſchecze wu- prajichu. „Macziza Sſerbſka”, ſi kotrejž ſaložerjom a ſobuſtaſowom wón je, jemu ſi liſtom najwutrobnishe ſbožopſchecze poſła. Maj- wjetſch je czeszcza poſta ſo knjesej jubilarej ſe spožczeniom ſakſteho ręczerſkeho ſkhiža Albrechtſkeho rjada I. rjadownje doſta, kotrejž jemu wyſchſci hamtski žudnik Bauer pſchepoda. Knjes justizny radžiczel Khorla August Móžak-Kložopólski je ſo 7. meje 1820 w Nježnarowach narodźi. Budyski gymnaſij wukhodžiwschi je wón w Lipsku prawa ſtudował. W lécze 1849 wón Schönbachſke patro- minialne žudniſtwo pſchedewſa, kotrež wón hač do léta 1856, hdżež wone na stat pſchenidze, ſastawaſche. 31. januara 1848 je ſo wón jako ręcznik do powiatoſcę wſal a tutemu powołanju hač do dženſniſcheho dnja žwérny woſtał. 1867 jeho ſa ſapóblanza do połnožno-němſkeho a 1871 do khějorſtowoweho ſejma wuſwolichu. Wón je trójz do raiſcheho kraja, ſchěcž krócz do ſtalskeje, ſydom krócz do Franzowſteje a ras do Dendželſteje puzował. Nam Sſerbam je knjes justizny radžiczel Móžak-Kložopólski woſebje drohi a luby. Wot žwojich młodych lét hač do wyžokeje staroby je ſo wón ſtajnje jako žwérny kyn naſcheho herbiſkeho luda wu- ſnawal. Wón ſi tym herbiſkim wóbczinzam ſluſcha, fotiſ ſu w prěnej połojz̄y naſcheho lětſtoſta w naſchim herbiſtum ludu wote- mrjetu narodnu myſl ſbudžili a naſchu drohu herbiſtu ręcz ſe ſahubjenja wutorhnyli. Naſche herbiſte pízmowſtwo je pola njeho nadobne podpjeranje namakało; naležnoſcze „Maczizy Sſerbſkeje” je wón woſpijet jako jejny ſobuſtaſ bjes ſaplaczenja ſi wuſpěchom na žudniſtowach ſastupowal. Sa to njech ſo jemu někole psihi ſkład- noſezi jeho ſkotego ręczniſkeho jubileja ſtawny džak praji. Dal Bóh, ſo by hisheče wjele lét w nježhablaſzej ſtrwoſezi a wjeſeſci myſli wječzor žwojego žiwjenja wužiwal!

Se Žitavý. Tu je wondano w noz̄y jedyn kón na sfaženosć
konz wsäl. W tym samym dworze je psched krótkim poż wołoko
běhal, kotryž je ho posdžijscho jako sfaženy wupokašal. Sfaženy kón
je piecza jeneho muža do ruky kužnýl.

S Klowa. Wón dželu ſu tudomneho noweho měſchčanouſtu, knjeſa bywſcheho hamſteho pschedſtejicjerja Schloßareka ſi Wróblawja, do jeho ſtaſtojſtwa ſapokaſali. Wón je na 12 lét wuſwolentý.

S Wullich Sđjarow. Mašcha wožada je wobras ſwojego dolholetneho duchownaſtryja, někto na wotpoczinku ſo namakazeho knijsa fararja Bergana, w živjenjawiukloſeži molowac̄ dala a jón k trajnemu wopomijecžu na knijsa Berganowe žohnowane ſkutkowanje w nashei wožadze w tudomnym Božim domje postaji.

S Wojskowym wojciechem. Komunalny krajny sejm pruskiego hornjolužijskiego markrabinstwa je sa dołholętnu błęzbu mjes druhimi szczegłowazym czeladnikam a czeladniczam premije psichstwoli: wóweczę skemu miętrey Bohuwerej Fryczech a wóweczęrej Bohuwerej Fryczech w Němęschku po 75 hriwnach, dżowazh Lenje Nowakę w Wochośach a błęzbownej holzy Mari Pjefaręz w Kulowje po 50 hriwnach.

— Vignicžanske knježerstwo je porucžilo, ſo ſo njehodži wotpuscheciež, ſo kmele ſo wſchelakore starobne pſchilohi ſa wuzjerow jeneje gmejny poſtaſiež.

Se **Shorjelza**, 2. maleho róžka. Wětr, kotryž wężera sle ſatka džefche, je tudy wulke njesboże načinił; pſchetož tři čzlowíſte živjenja je ſaniczil. Wo tym njesbožu, kiz je ſo tu w Aſterowej a Schwagerowej zyhelniciži ſtało, dostačmy ſzéhorwazu roſprawu: Zyhelniczní džélaczerjo mějachu póndželu popoldnju w 60 metrow dołhei a 30 metrow ſcherokej kólni džélacz a běchu ſuroweho wětra dla hižo pruczoſće dostały, ſo dyrbja ſazę, hižo w 4 hodžinach, kwiatoł cžiniež. Něhdźe 10 mjenſchinow do ſchyrjoch ſo wołacz počza: „Wuhen ſo dawa!” a wſchitzu wóžomnaczo džélaczerjo, kiz bliſko poła wuhenja džélachu, ſi kólnie čzelnichu. Pjatnaczo ſi nich po dołhoſczi pſches kólnuju bězachu, kijo pak, džélaczér ſeschka ſi Klingewalda a Wiczorek a Fünftück ſe Shorjelza, přeti, Bohu žel niz wětrej napscheczo, ale po wětrje na tu ſtronu, hdźež niz wuhen, ale dwě tſeczinie ſi wuhenjom wottorhnjeneje tſechi na nich padnyſchtej. Džélaczerjow ſeschku a Wiczoreka je czežka tſechá žałoznje roſbla a hnydom morila, Fünftücka pak je na hlowie a na ſtarach tak jara ſranila, ſo na ſzßerzenje jeho živjenja žanyh myſli njeje. Šenjes dr. Holſtein, kotrehož hnydom na pomož ſawolachu, czežko ſranjeneho do měſchczanskieje hojeńnie pôbla, hdźež hižo w nozy wumrje. Wſchitzu tſio njesboženi ku pječza hakle wczera w tej zyhelniciži džélacz ſapocželi. Wſchitzu běchu woženjeni. Fünftückowa žona bě ſzem pſchischiſla a, kaž ſo wě, ſi wulki boleſćemi pſchewſata. Hdy by ſo to njesbože někotre mjenſchinu poſdžiſto ſtało, bychu ſo najſkerje wſchitzu wóžomnaczo džélaczerjo ſarayli, doſkelž bychu na tu ſtronu domoj ſchli, na kotruž wottorhnjena tſechá padny. Wo podobnych njesbožach, kiz je tele dny wětr načinił, ſi wjele ſtron piſajai.

S Karca. Čudomnemu kowátkemu pomožníkem Rabej běchu
žo saúdzeny tydžení tholových a schlörne ſhubile. Maſajtra franjene
wéžy w ſpanſkej formuje čzeladníka tudomneho hosczenzorja namakachu.
Čzeladník bě wieczor předný s kowátkim na roſzcohnowanie viſ.

S Blunja. Schtwórt thdženja pschioldnu 66 lětny žinnoſcęſet
H. Groba na žynowje lubi žyno wjasajž na huno dele padže.
Wón žo tak žylne pscherasy, so wědomje ſhubitwſchi tón žamh wječor
wumrie.

Se Sslecho. Dla stajnje pschiběrazeho wobkhoda na nashim malym saftanishezú je kralowſka železnis̄ka direkſija w Halle wob- samka, nasche saftanishezó wo neschto powjetſhieſ. Duž je ſo poſtaſiſlo, ſo ma ſo dwórnis̄kezowe twarjenie nowe natwarič a ſo k temu wjetſha czakańja a tworowa lubja pschitwarič. Podla teho ſo dwé nowej foliji położitej a wulkadowans̄ka folija ſo podlęſki. Taka schwarna węz by byla, hdy by ſo próftwowne piſmo direkſiji do Halle poſzalo, ſo by ſo podla czakańje tež reſtaurazijia naprawiła, dokelž w bliſkoſci hosczenza njeje.

S Hródla. Vistynoscheret B., pſched krótkim penſionérowanym, je ſo njejdu rano $\frac{1}{2}$ /7 hodžin ſ palenzpiczom wowrótniwschi ſe ſtwo-
jeho 2 ſthodaj wyſkopeho bydla ſ wóknom won na haſzu cíſznyl a
mormy na kamjentnej khódbje ležo woftal.

Přílopk.

* W Holsbinje je wumjenkar Herbrig žiwnoścężny Neumannowej w Delnim Sohlandze s jedom sawdacz spytal. Herbrig, kotryž pola Neumannowej dżęlasche, chyłsche bo s njej wożenicz. Dokelž bo wona żentwo sapowiedź, bo won nad njej a nad jejnymi kwojibnymi wjeżcig pytaſche. Won jei do kfoſeja žive blebrowyzych a do studnie někajlu kifalinu liny. Ica ſbože czertowſki kuſk pytnychu, předy hacž bo njesboże naczini. Herbriga ſu ſajeli.

* (Mordarstwo a hamomordarstwo.) Wóndżelu wjeczor w 10 hodzinach w Draždjanach na zyrukuowej drózg čížlo 18 třelegz blyschachu. Dwajcziletny týchelski pomocnik Schumann se Schleszyńsczeje bě tam w schtworthym poskhodže mordarski nadpad na mandželsku džinadłoweho mischtra Kahlerta sczinił a potom ſebje ſameho ſtělil. Schumann, kothrž pola Kahlertez blydlesche, bě lampu haſnywski na Kahlertowu na khodže pſched blydlem ſakal a do njeje, hdyž bě wona po ſkodze horje pſchischa, ſrevolva třeſil. Szmierz twuſtrózana Kahlertowa, kothrž na ſbože kufka miſny, k wobydlenjuwym durjam khwatasche, ſo by ſo wuſhowała. Tola hdyž bě ſedma klicz do ſamka tykla, ſo druhý króz wutſeli, a tón króz kufka jejnu prawu ruku pſchedyriwski do ſczeny ſlečza. W bližšim wokomiku nadpadník brón k ſebi natvrózti a ſebi dwě fulzy do praweje ſtrónie (spania) třeli. Kahlertowu ſyn, kothrž bě, hdyž ſo přem ſróz wutſeli, w druhim poſkhodže, luſt a kſichiczenje ſwojeje maczerje wuſhawski, horje khwatal, hdyž mordarja hýzo morweho namaka. Wo pſchicznach k nadpadej njeje hiſcheze nicžo ſnate.

* Hiſcheze wo jenym njeſbožu na ſeleſnijy dyrbimy dženka piſacz, kž je pſches někajſi brach w lokomotivje naſtało. S Herna 25. januara čitam: Dwaj poſtowaj a paketowaj wosaj dwoje koliſe pſcheloczjiftaj. Dwaj wosaj ſo ſwrczjiftaj, mnoſy pucžowario ſo czeſko ſranichu. Jenemu hu hlowa roſſchęjepena, tſiom druhim hu hlowa wot czela wottorhjenia. Na měſtnje njeſboža žaloſna měſcheniza naſta. Stawy, ruti a poſth tam koſtokoſko ležachu. Šranjenych je wjazy hacz ſebi ſ wopředka myſlachu. 25 wosobow ſu do hospitala dali, wjely druhich ſu do hospitala dali, wjely druhich ſu do Herna a wokolnoſeje k jich pſcheczelſtwu poſklali.

* (U b k a t ſt w o.) Dwajcziletny mloženz Josef Tüma, kothrž pola ſwojeho nana w Sarowizach pola Sedlezow pohoneža činjeſche, mjeſeſche ſ wohomaczelénej Mariju Chmetez, džonku jeneho bura, w Hermanizach pola Botiz lubkaſtvo, kotrež ſo holznytmaj starschimaj njeſubjefche. Hdyž ſo ſebje lubowazej pſcheczjiftaj, ſo na ſemi žeňe njebudžetaj mbd ſwojej bycž, wosaj hromadže wumrječ ſobſamkymſtaj. Tüma teho dla ſwojemu nanej liſt napiſa, w kothymž jemu ſ hnujazymi ſlowami božemje praſeſche a wosjewi, ſo chze ſebi živjenje wſacž, dokelž je ſo jeho nabyl. 9. novembra minjeneho lěta ſo wón do Hermaniz poda, wſa ſwoju lubu Martu ſobu do pola won a třeli jej tam dwójz do ſpanja. Holzka k ſemi padny. Potom ſloži wón revolver ſam ſebi do ſpanja, ſo by tež ſam ſebje ſ dwěmaj kufkomaj ſatřeli. Tež wón ſo na ſemju ſwjeſh. Schtowry luſt wjely wjeſnianow ſe wſy won naſabi. Vóſh teju dwieju mlođeju čzlowjekow, kž běſchtaj ſo ſ revolverom ſamaj ſa njebeje ſwerovalcž chyloj, w kwi ležazeju naſakachu. Hdyž we wobémaj hiſcheze živjenje pytñychu, jeju do Chmelez doma dovjefechu a po leſtarja poſlachu, kothrž jimač přenju nuſnu pomož poſteči a jeju 10. novembra do Pražskej hoječnje poſbla. S Mariju Chmelez ſo ſa tſi nježele tak daloto polepſci, ſo mózeſche ſo k starschimaj domoj podacž. Tüma pak bě ſo hörje ſranil, duž ſo jeho wuhojenje doho dlijesche. Halle tele dny bě tak daloto ſahojeny, ſo mózachu jeho wotřejſnemu ſudniſtu w Taborje pſchepodacž. Statny řečnik je jeho mordarſtwu dla wobſkoril.

* (Zamorski poſklad abo ſchaz) We Walerioſkim ležu pola Zamory we wječornej Schpaniſkej někoſi hólčiſtojo, kž tam w ſemi hrjebachu, ſkote pjeniſhy naſakachu. Dale hrjebajo zyku hromadu ſložnych wuhrjebachu. Hnhydom domoj doběžawſchi, maczeri tu wěz wosjewichu. Sso wě, ſo macz rucze ſ nim na ſbožowne měſtno do leža khwatasche. Hdyž pak běchu tam w najrjenſchim džele, hajnik k nim pſchistupi. Tón ſo ſ nimi jako mjelečazym poſdželec do džela da. Duž ſ nim hromadže zyky poſklad ſběhnych. Žich přenje njeſchemyſlene rečež ludžom pſcheradžichu, ſo ſu na něhde 75,000 tolef namakali. Pſched polizajſkim inspektarjom pak jenož pſchidachu, ſo ſu na kždeho ſ nich jenož ſchýri 20 tolefke pjeniſhy pſchischiſle. Hdyž ſu te zyke pjeniſhy ſatřili, nictv njeve.

Wuſhudženja.

Khostanſla komora. Dželacžet Mikkawſch Krecžmar ſ Worklez bě w leže 1896 ſtublowemu wužiwarjej Schewcžikej we Budworju 2 metraj ſtchěſhneje papy a we Worklezach w tym ſamym čzaſu ſ jeneho ſtnejeho pola 6 ſelerijowych kufachow a loni 9. auguſta wjeczor ſ jeneho Schewcžikej pola we Budworju dželbu poſhyczenego jecžmjenja, val pſcheczneje ſlomu a ſkopu jerž ſtamyl. Jego žona, Maria Krecžmarjowa rodžena Matekež, bě jemu pomhała, ſtrajene žito a ſlomu na karje domoj ſwjeſh. Tehole paduchſtwa dla bě Ramjeñſki ſawniſki ſud Krecžmarja k jaſtwu na 7 nježel,

Krecžmarjowu na 2 nježeli ſaſhudžil. Krecžmarjowe powołanie pſcheczivo temule wuſhudej njeſeſche wuſpčcha.

Loni naſhmu bě hospodarſki pomocnik Jan Krosch ſ Nižeje Wžy dwěmaj Lorenzez džecžomaj ſ ſitka w tamniſchim ležu korb ſ něhde 3 hachlemi hribow rubil. Budyski ſawniſki ſud Kroschka teho dla k jaſtwu na 3 nježele ſaſhudži. Krosch ſo podarmo pſcheczivo temule wuſhudej powoła; duž ma ſwój čzaſ wotſedžecž. Pomoznik Max Liebscher we Wjeleczinje bě na ſyna tamniſchego fabrikanta ſnoblaucha naſołał, ſo je jeho nan dwójz bankrut činił. ſkſhiwđenja dla bě Scherachowſki ſawniſki ſud Liebschera ſ ſaplaczenju 60 hrinow pjeniſhneje poſkutu abo k jaſtwu na 60 dñiom ſaſhudži. Pſchi týmle khostanju ſawosta nježiwojzy Liebscheroweho powołania.

Pohonča Wojciechowſkeho ſ Neugutha w Bruskej, hižo 10 króz khostanju, k khostarji na 2 ſeče, k ſhubjenju czeſtñich prawow na 5 lět a dowolnemu podſtajenju pod poſlajſku nadkledžbu ſaſhudžichu. Wojciechowſki bě ratarzej Běbrachej we Wóſborku a ſorčmarjej Góttlichej w Hartawje pola Žitowu dwě konjazej dežy a Běbrachej pôdla teho jedyn kſchud ſtamyl. Teho runja dwě konjazej dežy a jedyn kſchud bě wón poſtowniſkej Kühnej w Barče a pohončej Rječzhy jedyn mantl ſ dwěmaj poromaj rukajzow a jenym rubiſhkom ſtamyl.

Sa naſh ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 43,007 hr. 61 np.

Dale ſu ſa njón darili:

knies M. B. w ſahorju	.	.	.	.	.	.	.	1 = 50 =
knies khejkar Chaloupski	.	.	.	.	.	.	.	3 = — =
Mlynko, tu maſch wós.	.	.	.	.	.	.	.	— = 75 =
po poſeže bjes injena wotpoſkane wot diſkontneho towarſtwa w Barlinje	.	.	.	.	.	.	.	5 = — =
ſa ſsmolſkowe lſicžki C. 25 np. a So. 25 np.,	.	.	.	.	.	.	.	
Ss. 50 np. a F. 1 hr.	.	.	.	.	.	.	.	2 = — =
P. njehelpach ſ Radworja	.	.	.	.	.	.	.	— = 10 =
njeruſkſzéna ſwojimaj ſotromaj	.	.	.	.	.	.	.	— = 70 =
R. L. P. ſ. ſebi ſehrajo po narodopisnym pſchednosku ſa narodopisnym muſej	.	.	.	.	.	.	.	1 = 20 =

Hromadže: 43,021 hr. 86 np.

S džakom ſwituje

J. Bartlo,
ſarjadnik Maczicžneho doma.

Sakſki jubilejny krala Albertowu fond.

Dotal nahromadžene: 301 hr 73 np. Dale ſu ſtadowali:								
1. měſčan Sommer w Budyschinje 1 hr; pſches njemjenowanej ſ Bonjez 3 hr. 50 np., a to: N. N. ſ Bonjez 3 hr. a N. N. ſ N. 50 np.; pſches g. p. ſodana we ſuſku 2 hr. 50 np., a to: hajnik Neumann a A. Hennersdorf po 1 hr. a Gruhl 50 np.; pſches g. p. Biecha w Poſchizač 33 hr. 70 np., a to: rycerſtublet Zimmermann a Tempel po 3 hr. G. Bjenada, ſchenz, A. Bjenada, D. Hämich, A. Barth, J. Kaschpor, E. Lindner, A. ſchenz, P. Bröbl, J. Wicžas II, R. Leutſcher, B. ſsmola, A. Nedo, E. Kubiza, A. Hantusch, A. Guda, Bartsch, Lidka Handritez, A. Kriedel, kždy po 50 np., farač ſtrigat 6 hr., wucžer ſaneža 5 hr, Petr Vogt, J. A. Käſtner, Petr Krawz (Schneider), J. ſimor, J. Hantusch, kždy po 30 np., H. Wicžasova, H. Toppe, J. Bieha, J. Rycerſt, A. Michal II, H. Rycerſt, A. Toffet, kždy po 20 np., J. Wicžas I, a M ſtud Wünſhova po 40 np., H. Hejmank 1 hr. 50 np., Marja ſtud. Adermannova 1 hr. a H. Bieha 2 hr; pſches g. p. Kalicha w Bělečezach 8 hr. 75 np., a to: kublet Kalicha 2 hr., pjetat Wolf, Spotta, Lorenz, Weifert, Bjenada, Benzig, J. Lutach, njemjenowany, J. Byž a Novak, kždy po 50 np., ſtržmat ſtržer 60 np., Merečz, Zafubuſh a Wyrgez, kždy po 30 np., Hölz 25 np.; pſches g. p. Panthera we Wježku pola Wóſborka 4 hr.; a to: J. Panther, A. Panther a A. Bieha, kždy po 1 hr., H. Krawz (Schneider) 30 np., A. Preuſker 20 np., H. Wicžas we Wóſborku 50 np.; pſches g. p. Polter a Kortnitz 5 hr. 10 np., a to: J. Polter 1 hr. 50 np., H. Krawz (Schneider) a J. Bröbl (Sperling) po 50 np., J. Scholz a E. Höcker po 1 hr., H. Hennersdorf a J. Rosa po 30 np.; pſches g. p. Ducežman a Hrodiž ſtřežn 39 hr. 80 np., a to: farač Mróſat 10 hr., zyrl. wucžer ſarjeſt 5 hr., Ducežman, Frieda, hajnik Uhras, ſtřežet Krawz (Schneider), Bellman, wnmjenat Wehſer, pivarz Bouſſee a pícheſet Käſtner, kždy po 1 hr., režiſt Krawz (Schneider), ſtřežat Nedo, J. Röbel, ſtowat Riejska, ryml ſchubert, ſtřežet Bensh, ſtřežet Měřich, ſtřežet Khejzor, režiſt Straube a nožny ſtraznič Krawz (Schneider), kždy po 50 np., ſtřežat Pawlik 1 hr. 50 np., ſtřežet Bartsch 20 np., běnat Pawlik a týchel Pawlik, kždy po 30 np., rycerſtublet ſtřežet Knežek 6 hr., wucžer Arnoſt Kruiſchwiza 3 hr.; Jan Albinius w ſtefzechach 1 hr.; pſches g. p. Kuečanka i Trupjanskeje gmejneſkeje poſkudnič 10 hr., pſches g. p. Bräuera ſ Hodižia ſ Bělečezam 33 hr. 50 np.; a to: kaplan Kiežižan 10 hr., zyrl. wucžer ſtrazor 4 hr., wucžer Panach, ſtud. Mróſowa, Th. Mróſ, ſtud. Kiežižanowa, kždy po 2 hr., ſtud. Hanžyna, ſtudowjená Eignerowa, A. Rencz, A. Voigt, Hana Hanke, Lena Králež, brotař Bröbl, A. Renczka a K. Renczka, wobaj ſ Bözeriz, kždy po 1 hr., A. Blaſk, ſchewz Hättasch, E. Wehner a Petr Kožor, kždy po 50 np., A. Hättasch 30 np. a								

Petr Kozor 20 np; psches g. p. Kschizana w Pręcęzach 7 hr., a to: Kschizan a Roza po 2 hr., Mros, Wöfle a Jordan po 1 hr.; tubek Bur w Dalmim Wunjowie 3 hr., psches g. p. Neumann w Mniszchonzu s Mat. Bobolzami 3 hr. 25 np., a to: Polant, swud Lischyna, A. Hillmann a M. Weitert, sojdy po 50 np., M. Rieczka 1 hr. a S. Budat 25 np. psches redakcji „Kath. Pókla” czo. 5, Maria Feichkowa i Koniec 5 hr. 75 np.; psches g. p. Michela w Pschiwicziach 11 hr., a to: Latti, niesnath a nienienowany po 1 hr. Krósta a Mierwa po 2 hr., Granich, dwójki niesnath a Urban po 50 np., Schmidt a Wicz s po 1 hr. 50 np.; psches g. p. Mäßlinga w Horniej Hórzyn 2 hr., a to: Halka 1 hr., Barto a Wenska po 50 np.; psches g. p. Fiedlera w Dobranezach 3 hr., a to: Fiedler, swud. Garbarowna a Byz, tózdy po 1 hr.; psches g. p. Gódana w Krakezach 1 hr. 20 np., a to: Petr Schern 20 np., tubek Krawz a żiwoszecz Krawz po 50 np.; na pożedzeniu jubilejnego wubjerka dwaj żubustawaj po 20 hr., = 40 hr.

— Hromadze 520 hr. 78 np.

Mjena dariczelow a jich darow ſo poſdžischo woſebje woſzhezja a ſo krajej pschedopadza.

S najwutrobnischem džakom Sommer, poſladnik.

Drjewowa awfzija.

Bondželu 7. februara 1898 ma ſo na Dubjaniskim reverje 53 ſtonjow tolſtých bréſowych walečkow,

3,40 ſtonjow tolſtých khójnowych walečkow a

53 húſhizowych khójnowych tolſtohaloſathych hromadow a hotowe pjenieſy na pschedadzowanje pschedawac̄.

Chromadžina: dopoldnia w 9 hodzinach w drjewiszezu.

W Dubom, 27. januara 1898.

Reverſle ſarjadniſtwo.

Pschedadzowanje palneho drjewa.

Wutoru 8. februara 1898 ma ſo na Rjezwačzidliſlim reverje ſežehowaze palne drjewo na pschedadzowanje pschedawac̄:

50 rm. khójnowych ſchęzepow,

6 = bréſowych =

40 = khójnowych kuleczkow,

80 = = pjenekow,

120 = khójnoweſe ſhytneje walečim,

12 ſtonjow khójnowych walečkow,

60 khójnowych dolich hromadow,

50 dolich hrom. lisezoweho drjewa

Sapocžat dopoldnia w 9 hodziuach w drjewiszezu 15. wodželenja w ſchpitalkim ležu pola Holechowſkeje Dubrawy.

Grabinſle i Riebzle hajniſle ſarjadniſtwo.

Nieprashl.

Drjewowa awfzija.

W hajniſkim reverje Koſlowſeho rycherlubla pschi Lischohorſlim hacze ma ſo ſežehowaze palne drjewo na pschedadzowanje pschedawac̄:

Krjedu 16. februara rano wot $\frac{1}{2}$ 9 hodzin

něhdze 80 rm. khójnowych ſchęzepow,

= 580 = = kuleczkow a halosow,

= 850 hromadow walečim,

někotre dolhe hromady, wuzitkowe žerdze, wopschijaze, pjenki ſu kopanju w loſzach po potriebje.

Wuměnjenja ſo do sapocžatka awfzije woſjewja.

W Rakezach, 31. januara 1898.

Wyschſchi hajnil.

W Komorowje pola Rakez je žiwosz i čiſeže makivnymi nowymi twarjenjemi, ſe 16 kórzami, abo po žadanju tež ſ wjazny ūki a pola, na kotrymž ſ wjetſcheje polojzy pschenza roſeže, ſ inventarom abo bjes njeho pschi niſkim naplaczenu na pschedan. Kupzy chyli ſo na wjeſzneho rychtarja Jurja Schibala wobrocziez.

Rhēza na pschedan.

Swoju khēzu czo. 11 w Hatku pola Minakala pschi niſkim naplaczenu pschedam abo dwē wo bydleni w nim pschenajam.

J. Wagner.

W Riečinje pola Pomorez je khēza čiſlo 4 ſ wilkej ſadowej ſahrodru a poł kórzom pola pschemenjenja dla placzisny hódnio na pschedan. Wjeho dalsche je tam ſhonicz.

Kuchariki, ſlužobne, ſtwinſke a kuchinske holz, džowki, wotrocžkow pyta Rynastowa na ſchidarskej haſy.

Pensijsa.

Schulerjo dobriu pensiju ſ dohladowanjom namakaja. Dalsche je ſhonicz pola J. Köglera na hospitalskej haſy 38 po 2 ſthodomaj.

Hospoſy!
Pjenieſy Intowac̄!

Spytaſe

paſenn khofej,

wózbenje wonjazy a ſtudzazy,

punt po 96 np.

pola

J. Zimmermanna

na bohatej haſy 25.

22 pschedawatnijow w Némzach.

Winowa pschedawatnja
Gustava Rüttnera

w Budyschinje

10 na ſerbſkej haſy 10
ſwoje wubjernie naturſtocziste

wino

w ſnatnej dobroſci a placzisny hódnio porucža.

Woſebje ſo porucža woſebite wino ſa krejchudyh a čeřepjazych na žoldk, bleſcha po 1 mk. 60 np.

Do ſwojich kolonialtworowych khamow jutry

wuſzobník

Holza, kotraž je jutry ſe ſchule abo kotraž pschedodne jutry ſchulu wukhodži, pyta ſo do dobreje ſlužby, pak hnydom, pak ſa pschedodne jutry. Hana Droſhützowa, na Dalokoj Bleterni (Weite Bleiche).

Sahrodnisheho wuſzobníka ſ jutram 1898 pyta Čeřonjanske hrodowske ſahrodnistwo. May.

Do mojich kolonialtworowych khamow ſo jutry

wuſzobník

pschedijima.

Paul Hofmann
na ſerbſkej haſy.

Wuſzobník
jutry w naju kolonialtworowych a spirituſowowych khamach město namaka.

Schischla a Rieczla
na ſwontownej lawſkej haſy w Budyschinje.

Wuſzobníka ſ jutram pyta **A. Knüppelholz** na ſchidra ſahrodnistwo. Schewski mischtr na jerjowej haſy 11.

Holza ſe woſow dobre ſpanje městno namaka na nowej haſy 8 po 2 ſthodomaj.

Dla ſhorjenja mojje nětčiſcheje holz ſ 15. febr. abo ſ 1. měrzej abo poſdžischo pilnu porjadnu ſlužobnu holz ſi dobrej mſdže pytam.

Pschedupzowa Hartmaunowa pschi róžku mjaſzoweho torhoscheja.

Holczez, kotraž chze pschedarſto na ſwatkach, móže jutry do ſlužby ſtupicž pola pjeſkarſkeho mischtra **A. Biesolda** na bohatej haſy.

Pjeſkarſkeho wuſzobníka
pyta

Hermann Rychtar w Bukezach.

Wuſzobníka ſ jutram pyta kravski mischtr **August Schwach** w Budyschinje.

Sprawna, ſylna kuchinska holza ſo na Saręžanskí knježi dwór pola Rjezwačzidla pyta. Echo runja tam jutry 1898 sprawny hólz, kotraž ſchulu wukhodži, ſlužbu jako domjazy pachol namaka.

Serbski džiwadłowy wječor w Rakojdach

w Fieberec hosćencu,

niedżelu 13. dźenja maleho rózka 1898.

Predstajeć budže so:

Zlate hrody

abo

Hans Klepotar na dań njese.

Hra za serbske džiwadło w štyrjoch wotdżelenjach.

Započatk wječor z dypkom 1/2 hodžin. Po skónčenju džiwadła su reje z piwnej zabawu. Programy za 1. městno po 75 np., za 2. městno po 50 np. su dostać pola rězniškeho mištra Rjeka w Hrodžišeu a hosćencarja Fiebera w Rakojdach. Čisty wunošk nałożi so za dobroćelski skutk.

Ratarška šhula w Budyschinje.

Lětni semester so pónđelu 18. aprile 1898 započnje. Pschipowiedżenje schulerjow pschijima a wšcho dalsche wo šhuli direktor J. B. Brugger.

Gšlužobna holza so f 1. měrzej pyta na rózowej haſhy 8.

Młoda holza se wšhow, 15—17 lětna, so pschi wulſej mřdže f 1. měrzej jako gšlužobna holza pyta na Pschijeczanskej drósh čžiblo 8.

Sahrodniskeho wucžobniška
f jutram hjes wucžobneho pjenjeſa
pyta Max Gang, wifowanſki sa-
hrodnik w Budyschinje pschi Pschij-
scheczanskej drósh čžiblo 8.

16 lětnu holzu do lohkeje gšlužby
hnydom Hanža Schneidera na
jerjowej haſhy čžiblo 27 po 2 ſhod.
pyta.

S tým gšchinduzinjaze gšlowa,
2. februara lětza na tudomneho
khežkarſkeho živnosćerja a ſobu-
ſtawa gmejnſkeje radh, Jana
Pjelha, ſrećane, jako njewerne
roſkath wročzu a warnuju, je
dale roſchěrič.

Khora Neumann,
khežkarſki živnosćer w Komorowje
pola Rakez.

To ma tola dundhyra,
So wšcho ſleka Nowina.
Moja luba Madlena,
Ty by jata ſebana.
Ty maſch džonku, kaž so ſda,
Pravoh' kvečnoh' padučha.
Ke mſchi wona husto běha,
Tam pak jenož ſpi a dréma,
Myžli, kaž by kranyla,
So by lubom' dariła.
Prjedy waſh wſchěch běži dom,
Hotowa je ſtranjenjom.
Wječor luby ſtejo ſaka
Na ſahrodze we bržni,
A tež druhdy we dwori,
Hacž so lubka pschiblži.
Njeby so joh' praschała,
Schto je lubka dariła,
Alle by ſej ſkaſala
S kvečkej mězu mužika,
Tón by jeho twjerdze wſał,
Duz so luby njeby ſmjal.
Duz bych tebi radžila,
So by holzu wuhiňala.
Baſhu so cíl lóžo thhi,
Hacž paduſchi we domi.
Aw jaw, jaw, jaw!

Napominanje.

Wichitzu cíji, fotſiž maja na ſawostajenſtwo njebo pječarja a klamarja Josefa Hessu w Radworju žadanja, abo fotſiž ſu neſto dožni, so ſ tutym napominaju, to w běhu 2 niedžel Ž. Koglerej w Budyschinje na hospitalki haſhy 38 po 2 ſhodomaj f wjedženju dacž.

W 4. čžiblo ſſerb. Nowin' w ujeſapomniczny knjeſa fararia Žmijcha w Hodžiju ma w přenjeſ ſchtuczny mjes 5. a 6. rynčkom ſteječ: „Bohu Knjeſej gšlužimy.“ W 6. ſchtuczny na město 3. rynčka: „Hodž ſchtu dobre podležesče“ a w 10. ſchtuczny mjes 5. a 6. rynčkom ma ſteječ: „Ríž je hiſčeje wjeraja.“

Paſma měra

na row njebo Marje rodž. Schudalez ſ Komorowa pola Rakez,
Ernsta Wujanza w Bukezach mandželskeje,

f jeje lětnemu ſmjeritnemu dnejs,
wumrje džen 2. maleho rózka 1897.

Cželny text psalm 62, 2: Moja duſha je cžicha f Bohu, kotrež mi pomha.

Ta ſachodnosć je na tym kvečci,
Ta wěčnoſć pak je we njebiu,
Šmjerz ſaka na wšcho čłowiske džeczi
A wſchitzu ludžo wotſal du.
Tón čłowike wěſti njeje tudy,
Niech starý abo młodý je,
Niech bohath je, njech je kudhy,
Tu žadyn wotſaz njemóže
Tak bu tež twoi běh dokonjanu,
O džonku, ſotra naſljubicha,
Kil bě čži krotki wotměřenj
Wot ſenjeſa teho živjenja
Hodž bě ty tſizecži lět ſtara,
Dwoj měſozaſ a ſchtui dny,
Wot naſh wſchěch wotſlana jara,
Naſh wotuči ſu pječi ſmjerz by.

Eſo minyo je hido lěto,
So w ſmjerzci wocži ſandželi,
Dha placje ſo nam ſ nova nětko,
Hodž krotzy dñe wotpuſčaj,
Kil cžecž ſej to tola běſe,
Tu lubej džeczi wotſaz,
O to ſej pječes wutrobu džecžie,
Šnadj može jimaž ſlě ſo hicž.
My džen' we duču pječiblžam
Eſo ſej hido ſrowej,
Se ſyſami ju wotkrepjam
Na Božej roli kvečenje,
Hodž jeſe cžecž wotpožuje
We měrje po tym hubjetiſtu,
Tež' buč ſo w njebiu ſbožny čjuje,
Tam ju wječo nježo njeſrudži.

We Komorowje narodžena
Mot ſprawnych starých Schudalez,
Tež wot nich derje wotčchijena,
We pobožna a ſprawna pječez.
Hodž ſratych lět bě naſtupila,
Je ſtupila do mandželſta,
A běſe ſo tak wieſelila,
So budže we nim ſbožowna.
To mandželſtu Bóh žohnowaſche
Tu jimaž ſi ſtomi džecžimi,
Mot krohdy ſak Bóh wotwolaſche
To prenje ſ ſbožny wěčnoſć.
Dwo džecži ſak ſtaj židwe hiſčeje,
Jed'n ſyñk a jena džončicžla,
Tón ſyñk ſi lěta starý běſe,
Dwo lěče ſak ſtaj ſtowcjeſtu.
We mandželſtu wſhaf ſtrowa běſe,
Hodž tež nje pječo wieſela,
Pak tola ſejerpa, ſ cžicha džecžie
A ſwoje dželo wobſtara.
Na to pat něk w tamnym lěče
Bu khorowata, hubjena,
Na požleb džekacž niedžel hiſčeje
Tež twjerdze khora ležala.

Duz popſcheczeje ſej tajte ſbože,
Wjubi, ſrudžbu wotſazje,
Wſhaf wot waſh ſóžb prajicž može,
So jum ſak ſtam pječibdjeſe,
Tam budžecze po Božim ſlubje
Sso wſchitzu ſaſo wohladacž,
A ſjenozjeni wſchitzu lubje
Sso ſ wjeſelosću powitacž.

W mjenje ſrudnych starých, bratrow a ſotry
Ernst Helaß.

(A temu čžiblu jena pſchiloha.)

Příčiloha f čížku 6 Serbskich Nowin.

Sobotu 5. februara 1898.

Płacjistny rěšneho slotu na Draždanskich slottedych wilech.

Płacjistny po zentnarju a hrivnach.

Slotne družiny a wojsnamjenjenje.		Biwa	Rěšna waha.
-----------------------------------	--	------	-------------

W o l y :

1. polnomiažne, wiformijene, najwjetšje rěšneje hódnoscze hacž do 6 let	35½	65
avstriiske	37	66
2. mlode, mjazne, njewiformijene, — starše wiformijene	33	63
3. žrénjo pízowane mlode, derje pízowane starše	30	58
4. žnadnje pízowane tóždeje starobý	27½	55

S a k o j z y a f r u w y :

1. polnomiažne, wiformijene jalozjy, najwjetšje rěšneje hódnoscze	33	63
2. polnomiažne, wiformijene kruwý, najwjetšje rěšneje hódnoscze hacž do 7 let	30½	61
3. starše, wiformijene kruwý a žnadnje wuwite mlodsche kruwý a jalozjy	28½	57
4. žrénjo pízowane kruwý a jalozjy	27	53
5. žnadnje pízowane kruwý a jalozjy	25	48

B y f t i :

1. polnomiažne, najwjetšje rěšneje hódnoscze	34	60
2. žrénjo formjene abo tež dobre wot žyza	31	57
3. žnadnje pízowane	28½	54

C ž e l a t a :

1. najlepše s mlokom wiformijene abo najlepše wot žyza	40	65
2. žrénjo formjene abo tež dobre wot žyza	—	62

S s w i n j e :

1. polnomiažne lepsich rafow a jich slkijzenjow w starobje hacž do 1¼ leta	51	64
2. mjazne	49	62
3. žnadnje wuwite, tež ranzy a fundrosy	46	59

Płacjistna žitow a produktow.

Žitowý dorow w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju	
	29. januara 1898.	3. februara 1898.	wot	hacž
	hr.	hr.	hr.	hr.
Pščenica	9	41	9	53
	8	83	9	—
Močta	6	50	6	56
Jeczmien	7	86	8	14
Worž	7	40	7	60
Hrot	7	22	11	12
Wola	7	78	8	33
Zabky	13	—	15	—
Hejdusjka	15	—	16	—
Bérny	2	20	3	—
Butra	2	40	2	60
Pščenicyna muka 50	9	75	19	—
Mjana muka 50	9	—	13	50
Sépno 50	3	30	3	50
Słomka 600	16	—	18	—
Brožata 894 sichtut, schtuka	10	—	22	—
Pščenicyna wotrubý	—	—	4	50
Mjane wotrubý	—	—	5	—
Pščenicyna gris 50 kilogr.	—	—	5	50
Mjany gris	—	—	6	—

W Budyschinje płacjistne: körz pščeniza (běla) po 170 puntach 15 hr. 99 np
hacž 16 hr. 20 np., žolta 15 hr. 1 np., hacž 15 hr. 30 np., körz rožki po 160
punktach 10 hr. 40 np., hacž 10 hr. 49 np., körz jeczmienja po 140 puntach 11 hr.
— np., hacž 11 hr. 39 np.

Na Burž w Budyschinje pščeniza (běla) wot 9 hr. 42 np., hacž 9 hr. 56 np.,
pščeniza (žolta) wot 9 hr. 12 np., hacž 9 hr. 27 np., rožka wot 6 hr. 56 np., hacž
6 hr. 63 np., jeczmien wot 8 hr. — np., hacž 8 hr. 13 np., wotwž wot 7 hr. 25 np.
hacž 7 hr. 55 np.

Wjedro w Londonje 4. februara: Symničho.

Cyrkwinske powjesče.

W Michalskej žyrlwi smjeje njedželu Septuagesimae rano w 7 hodzinach sarat
Ráda ſerbſtu spovjednu rěč, 1/29 hodzin diaconus Sarient ſerbſte a w 10
hodzinach němſte predovanje.

Wěrowani:

W katholſkej žyrlwi: Jan Kozielski, dželacjer, s Madlenu rodž. Rakez.

Křečení:

W Michalskej žyrlwi: Pawol Richard, Jana Žanka, wobydlerja a fabri-
larja na Židowje, ř. — August Pawol, Jana Augusta Rjelki, ūblerja w Škonej
Borskej, ř. — Šilžbjeta, Khorle Vjedricha Wylema Groša, wobydlerja a
frawza na Židowje, dž.

Zemrječi:

Džen 26. januara: Khorla Stelzer, ūpž a ratač s řečimeje Woleščinę w Schlesynskiej, 56 l. 10 m. 13 d. — 28. Jurij Hetman, řečkar a pensionowaný
jeleňiſti wothladař w Brēšowje, 68 l. 8 m. 24 d. — 29. Hana Marija Amalija
Swud. Bedertowa, rodž. Mefferschmidtez, se Židowa, 56 l. 7 m. 16 d. — 31.
Khorla Siegfried Šymank, pensionar w Hrubjeležižach, 60 l. 7 m. 21 d. —
Morwanarodž. dž. Ernstia Tiežy, dželacjerja a wobydlerja na Židowje. —
1. februara: Hana Theresija Ginterez, hospoda, 48 l. 3 d.

Žyrlwinne powjesče f Buděſtez.

Rjedželu Septuagesimae smjeje womožnih duchownyh řečkar rano 1/28 hodž.
žerbſtu spovjedž, farat Mrošak 1/29 hodzin ſerbſte a 1/11 hodzin němſte
predovanje.

Těždny plan železnizow

wot 1. říjobra 1897.

4. wojsowa flaša njedželu a na řečlich ſwiatych dnjach wupada.

Se Šchorjelza do Draždjan.

Wojsowa flaša	1-8.	1-8.	1-8.	1-2.	1-4.	1-8.	1-8.	1-4.	1-4.	1-4.	1-8.	1-8.	2. ř.
Se Šchorjelza	1,56	—	4,33	8,55	7,59	10,50	2,1	2,20	4,19	6,55	8,31	10,58	
Ryčbačha	—	—	4,55	—	8,24	11,15	—	2,45	4,44	7,20	8,56	11,51	
Lubija	2,22	—	5,14	—	8,46	11,37	2,30	3,8	5,5	7,42	9,15	12,37	
Budyschina	2,43	3,55	5,47	9,40	9,20	12,16	2,54	3,44	5,39	8,17	9,49	1,27	
Bisopiz	—	4,26	6,23	7,5	10,5	12,54	3,36	4,21	6,13	8,54	10,22	—	
Arnsdorfa	—	4,48	6,47	—	10,28	1,18	3,59	4,45	6,35	9,19	—	—	
Nadeberga	—	5,1	6,55	—	10,36	1,27	4,9	—	6,44	9,28	10,48	—	
Do Draždjan	8,42	5,29	7,16	10,36	10,57	1,53	3,57	5,14	7,5	9,51	11,8	—	

S Draždjan do Šchorjelza.

Wojsowa flaša	2. ř.	1-4.	1-8.	1-8.	1-4.	1-4.	1-2.	1-4.	1-4.	1-8.	1-8.	1-8.	1-8.
Se Draždjan	—	6,5	9,5	10,29	12,35	3,15	4,30	5,30	7,35	9,28	11,48	12,57	
Radeberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,24	—	
Arnsdorfa	—	6,42	9,47	—	1,11	3,51	—	6,6	8,10	10,5	12,34	—	
Bisopiz	—	7,10	10,14	—	1,34	4,15	—	6,29	8,49	10,29	12,58	—	
Budyschina	5,14	7,45	10,45	11,31	2,4	4,46	5,32	6,59	9,3	10,59	1,24	2,3	
Lubija	6,35	8,25	11,26	11,55	2,39	5,21	5,56	7,35	9,38	11,36	—	2,28	
Ryčbačha	7,6	8,42	11,43	—	2,56	5,38	—	7,52	9,55	11,53	—	—	
Do Šchorjelza	7,49	9,5	12,3	12,20	3,18	6,1	6,21	8,15	10,18	12,13	—	2,54	

S Budyschina do Wjeleczina.

Wojsowa flaša	1-4.	1-4.	1-8.	1-8.	2-4.	1-8.	1-4.	1-4.	1-8.	1-8.	1-8.	1-8.	1-8.
Se Budyschina	—	—	—	—	4,59	7,42	10,47	1,19*	2,5	4,48	8,40	—	—
Děžníkez	—	—	—	—	5,8	7,56	10,56	1,32*	2,14	4,58	8,49	—	—
Buděſtez	—	—	—	—	5,15	8,7	11,3	1,42*	2,21	5,6	8,57	—	—
Roswodez	—	—	—	—	5,21	8,14	11,9	—	2,27	5,12	9,3	—	—
Do Wjeleczina	—	—	—	—	5,29	8,24	11,18	—	2,35	5,20	9,11	—	—

* Žeždži jenož ſobotu a njedželu.

* Žeždži jenož ſobotu a njedž

S Wósborka do Lubija.

S Wósborka 7,20 10,23 1,27 6,25 9,30*	S Lubija 8,50 12,0 3,15 7,50 10,45*
Maleczisz 7,28 10,31 1,35 6,33 9,38*	Ketliš 9,4 12,14 3,29 8,5 10,58*
Lubociž 7,37 10,38 1,42 6,42 9,45*	Radmeriš 9,16 12,25 3,40 8,17 11,18*
Glučin 7,46 10,47 1,51 6,51 9,54*	Glučin 9,22 12,31 3,46 8,28 11,14*
Radmeriš 7,53 10,53 1,57 6,59 10,0*	Lubociž 9,32 12,41 3,57 8,34 11,23*
Ketliš 8,6 11,4 2,8 7,12 10,11*	Maleczisz 9,40 12,49 4,5 8,42 11,31*
Do Lubija 8,18 11,16 2,20 7,24 10,23*	do Wósborka 9,47 12,56 4,12 8,49 11,38*

* Šešdži jenož nijednemu a šwiaty dny.

S Kamjenza do Arnsdorfa.

	Wojsowa Mała	1-4.	1-8.	1-4.	1-8.	1-4.
S Kamjenza		5,52	8,50	12,8	3,2	9,3
Počinjaz		6,16	9,14	12,32	3,24	9,29
Großbrüderdorfa		6,25	9,24	12,42	3,34	9,40
Do Arnsdorfa		6,36	9,36	12,54	3,45	9,51

S Arnsdorfa do Kamjenza.

	Wojsowa Mała	1-4.	1-8.	1-4.	1-8.	1-4.
S Arnsdorfa		7,6	10,36	1,24	8,2	10,6
Großbrüderdorfa		7,22	10,50	1,39	8,15	10,19
Počinjaz		7,31	10,59	1,48	8,23	10,28
Do Kamjenza		7,49	11,17	2,7	8,41	10,46

We wudawaćni „Sserb. Nowin” je dostacż sa 4 hrivny

Rěčnica serbskeje rěče.

Spisal Jurij Kral, kaplan w Draždānach.

Paleny khosej

w snathch wubjernych družinach, taž tež bohaty sklad

kyreho khoseja

po wsciech placzisnach porucza

Bruno Halka

(prjedy Th. Grumbt na swonkownej lawskiej hašy 9.

W mojej pschedawatni zo herbskej reczi.

Vanillowu šchołoladu**sarucjenu čisti**

1/4 punta po 20 np.

porucza

J. Zimmermann

na bohatej hašy 25.

22 pschedawatnijow w Němzach.

Žiwjazy kafao,

spory a derje žłodžazy,

1/4 punta po 35 np.

porucza

J. Zimmermann

na bohatej hašy 25.

22 pschedawatnijow w Němzach.

Paleny khosej,punt po 90 np., čiſceje a kylnje žłodžazy,
taž tež wubjernye měščenzy po 100 hač do 200 np.**kyre khoseje**we wulkim wubjerku, punt hižo po 70 np.,
porucza**Paul Pötschke**

na herbskej hašy.

**Hdže je dobrý
f h o ſ e j**

dostacż?

Pola Oty Sachsy

na bohatej hašy 5, tam je wón tuni a wubjernje žłodži.

Paleny punt po 100 np., njeſpaleny = = 80 np.

Wopravdże žłodźke rjane wulke

božniſte

(taž njenowane turkowske)

klowiſki

punt po 30 a 40 np., derje žuszhene amerikanſle

j a b l u ſ apunt po 35 a 45 np.
porucza**Otto Sachse**

na bohatej hašy 5.

Amerikanſli**rjepikaty tobak**

punt hižo po 25 np. porucza

Bruno Halka

na swonkownej lawskiej hašy 9.

K požyljenju a k porjenſchenju wložow na hłowje, k wotſtrōjenju ſchupiſnow a liſchawow poruczamoj

w o p r a w n y**franžski palenz**

w bleſchach po 50 np., 60 np., 1 mf. a 2 mf.

Stranch a Kolda

na kamjenitnej hašy 3.

Daloſkoręčzať 81.

S e l

I nažylenju mjaſza kotrež mjažo sa tydženj pschedzeli a jemu rjani czerwieni barbu a miły pschijomny žłod da, poruczataj

Strauch & Kolde

na kamjenitnej hašy 3.

Daloſkoręčzať 81.

Derje dželane ſoſh a matrazy porucza tunjo E. Schubert, tapezerať a ſedlařski miſchtr na jerjowej hašy.

Schtóž dyrbí i wjeſeſej abo
kutnej pschedzini**palenz**kupowac̄, njech ipyta naju dwójne
palenzy a liter po 60 np., a wón budže ſpoſojom.**Ginzel a Ritscher**

na wulkej bratrowskej hašy 6.

Paleny khosejpunt po 85 np., punt po 100 np.
jara ſylin a derježłodžazy, taž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.,**kyry khosej**punt hižo po 70 np. poruczataj
Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej hašy 6.

Parlojty khosej,paleny, punt po 125 np.,
kyry, punt po 100 np., taž tež wscie druhe měščenzy po 100 hač do 200 np. porucza**Paul Hofmann**

na herbskej hašy.

Zahl,**trupn,****hróč,****rajk,****hejduschtu**

porucza

Carl Kahrowe.**Wubjerny khosej,**

kyry, punt po 80 np., paleny, derje žłodžazy, punt po 100, 120, 140, 180 a 200 np., palenu pschenizu, punt po 18 np., paleny ſeczmzen, = = 16 = porucza

Juri Schwiebus

(prjedy August Bartko) na swonkownej lawskiej hašy 10. Podzluženje w herbskej reczi.

Ejſeſe dobrū

wopravdże derje žłodžazu

vanillowu**łamanu šchołoladu**

punt po 100 np.. taž tež najlepſi hollandski a němſki

kakaopunt po 130 np. porucza
Otto Sachse

na bohatej hašy ejſhlo 5.

Wopravdžit hollandski**kafao**

najlepſchi družinu ſweta, placzisny hōdno porucza

Gustav Kütter

10 na herbskej hašy 10.

Venicžla pschedawatni na Budžſchin a wokolnoſc̄.

Schrékowe a wörjeshinowe

Uloži kupuje Brühlez parna tysičnja w Budžſchinje.

R. Falkenberg, wobkhodny agent w Nakazach,

porucza ho jało średnik pschi kupowaniu a pschedawaniu leżomnoścjom, jako zaradżer kapitalijow na hyp. węstośz, k pschenajeczu, pschedawaniu atd., k wudżelanju kupiow, pschenajeczkich muczinenjow, k seftajeniu prostwom, piżnych dżelów w gmejnskich a sariadnijskich należnosćach, wożebje sliczbowanjow kózdeje drugim a k wukasjanu w prawnych węzach.

Eslódke palenzy

liter hzo po 40 np., liskery liter hzo po 60 np.

porucza Moritz Mierwa pódla Pětrowskieje zyrkwe. Destillazija snathch dobrych palenzow po starzych tunich placzisnach.

Jara dobry palen y k h o f e j

punt po 100, 120 a 140 np.

porucza

Jan Went
na swonkownej lawskiej hažy 5.

Turkowske kłowki

nowy plód w měchach, kachczikach a po wash ſu tunjo dostacż pola

Moritz Mierw

pschi miażowym torhoscheczu.

Destillazija likerow po starzych tunich placzisnach.

Lopjeno dopomjenja

na

njebo D. S. J. Imischa,
fararja w Hodžiju,

knizki s jeho wobrasom a živjenjoberhom, taž tež s wschitimi pschi khowanju dżeržanymi ręczemi ſu dostacż w redakcji "Sserbiskich Nowin". Placzisna 20 np.

pschi
rěšanju kwinie
porucza
kózdy tydzeń czerstwie a ſe ſa-
ruczeniom čiſcze mleće
popjer,
nowe korniſki,
naliſki,
ingber,
taž tež dale
majoran, salpeter,
kolbaſzowu hejdusč
atd. atd.

Otto Sachse na bohatej hažy 5.

pschi drohich běrnowych pla-
czisnach poruczam tunje warjenja
jako

rajsz,
kruph,
jahly,
koli,
hróch
atd.

po jara tunich placzisnach.

Otto Sachse
na bohatej hažy 5.

Zuežny połcz punt po 80 np.,
kolbaſzu = = 70 =
kolbaſzowy tuſ = = 40 =
czerstwy ſoj = = 40 =

porucza

Grust Wagner, rěniſki mischtne
na seminarſkej drósh 4.

A nětčijschemu hnojenju ūkow w najlepſzej tworje poruczam

Domaſhownu mucžku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.
Slad pschi tworowym dwórnischemu.

Prima zigary

čiſcze po žadanju
mle a kylne
běle ſo palaze
po wſchętch placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej hažy 3.

Hrodowska haptika

porucza
wuzitlowy pólver ſa kruwy,
butrowy pólver,
hollandſki ſkotny pólver,
kwinjazy wożerny a formožny
pólver,
po starzych wupruhowaných rezeptach.

Nowe hollandske jerje,

mandel po 60 a 90 np.,
pola

Hermannia Kunacka.

Dobry
jedźny żonop,
punt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
dostacż pola

Jurja Schwiebusa
(prjedy Aug. Bartko)
na swonkownej lawskiej hažy 1.

Crany amerilanski rjepifath tobak

porucza, taſ doſho haž ſlad
dožaha punt po 25 np.

Otto Sachse
na bohatej hažy 5.

Nim, arak, kognak,

punſhōwe effenzy,
wſchelake tukrajne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležaných družinach a
w wulfim wubjerku porucza

Gustav Kuttner
w Budyschinje
10 na herbſkej hažy 10,

wożebita pschedawarna
ſa wina a delikatessy.

Carbolineum,
wolij ſa mloczaze maschinę,
lanolinowy kopytny mas,
lanolinowy kožowy mas,
lanolinowy ſchornjazy mas,
wolij ſa ſchijaze maschinę,
vaselinu,

vaselinowy kožowy mas
poruczataj

w najlepſzej tworje a najtuſcho

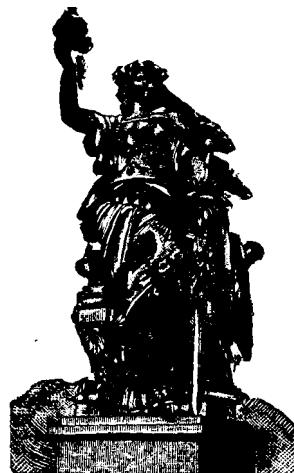
Strauch a Kolde,

drogowa pschedawarna
na kamjentnej hažy 3 w Budyschinje.

Schörzuchi ſ čelazeje kože
porucza po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pschi žitnych wiſach.

Schmidt & Gottschalk,

Kedžbu!
 Dr. Roeberowy loszjetworszajzy pôver sa
 zwinje, sadžewa wolchromjenju zwinji.
 Dr. Roeberowy butrowy pôver dawa
 spêšnje rjani blôdnu butru.
 Dr. Roeberowa butrowa barba s pschi-
 daczom někotrych kaplow butfje naj-
 rjenshu natursku barbu dawa.
 Dr. Roeberowy kopytny mas njedyrhjač
 w žanym konjemzu pobrachowac̄.

Germania - drogowina
 dra. Roebera
 na bohatej hâzy
 s napscheča winorweje kicze.

Spêwarſſe

zherbske a němske, najnowscheho naklada, wošebnje
 do čzelazeje kože, kaž tež trajnje na jednore waschnje
 swojasane we wulkim wubjerku po tunich placzisnach
 porucza **Gustav Rámsch**, knihwjaſarnja
 na bohatej hâzy 21.

Bremierowane:
 Srebrorna medaila
 němsteeje babinsteeje shadžo-
 wanki w Berlinie 1895.

Draždžanska mločarnja
fundowe **Pfundez bratrow**
mločowe mydlo **w Draždžanach.**
 Dostacz w najwjazy haptylekach,
 drogowych, parfümerijowych a
 kolonialtavorowych pschedawarnjach
 Budyskeho wotriebneho hejtmanstwa.

dželane s čisteho truwja-
 zeho mlosa, čini ložu něznu
 a mjehlu laž ſomot.

Franz Marschner
 čažnikar w Budyschinje
 cjo. 9 na bohatej hâzy cjo. 9
 swój skład čažnikow a čažniko-
 wych rjeczashow dobrociwemu wob-
 ledzbowaniu porucza.
 Hôdna twora. Pizomne rukowanje. Tuncje placzisny.
 Porjedzenje dobre a tunje.
 Pschispomnjenje: Keczu herbski.

We wudawarni Serb. Nowin
 fu dostacž knižki s pižanyimi
 wobraſami a se ſerbſtmi
 ſchtuczklami

1. Sa starsche džeczi:

Schescherjacž
 a druhé rawſli.
 Placzisna 25 np.

2. Sa mjeniſche džeczi:

Wobraski sa pěkne džeczi.
 Placzisna 20 np.

54,000 hrinow
 wuſtawowych pjenjes wot 1. haprl.
 t. I. abo poſzczisho na preñju
 hypotheku s zyla abo po dželbach
 wupožeczic psches rečnika Sachſu
 w Budyschinje.

We wudawarni „Serb. Nowin“
 fu dostacž:

kerbske
Emotſaze liſty
 w faſhežilach.

pjenježny bank
 pschi injaſowym torhoschczu
 číklo 14/16 w Budyschinje.

Heinrich Mohr,
 schewski mischtr w Budyschinje
 na ſukelniskej hâzy 14

porucza ſwoj wulki ſkład hontwiſſich a dolnih ſchörnjow,
 ſchörničkovo a ſtupeňow, rufich a němſich gumijowych ſtupeňow,
 wſchē druzim ſilzowych ſtupeňow a toſlow, kaž tež wſchē jenož
 pomysłlne druzim ſtupeňow a ſchörnjow ſa mužſtich, žonſke a džeczi
 po ſnatich tunich placzisnach.

Po mérje ſa krótki čaž, kaž je ſnate, nalepje ſedžaze
 wobucze dželam.

Na Budyschin a woſolnoſz ſenicele dželaſle право na
 Kriegerowe patentowe ſchörnje.

Winni cžrijowhy ſkład.

Wulki wubjerk mužazych, žonjazych a džecžazych
 ſchörnjow a ſtupeňow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch
 na ſamjeñtej hâzy 15 podla hoſczenza ſlojeje króny.

Porucžam ſwoj ſkład draſtunyč tkaninow,

dwojzyscheroči krep, ſaruczena čista woſma,
 čorný, čemnomodry, ſeleny, modry, czerwieno-
 bruny, starý lohcž po 40 np., wobleczenje po
 6 metracach po 4 mf. 20 np.;
 čorný, dwojzyscheroči kaſhemir w rjanej
 módrzej a hľubočornej barbje, starý lohcž po
 45, 60, 70, 80, 90 np., 1 mf., 1 mf. 10 np.,
 1 mf. 20 np. hâz 2 mf.;

jenobarbne barbunjeſuſchczate a kaſhežikate
 draſtne tkaniny w dobrých druzinach, jara
 placzisny hódne;

6/4 ſcheroče barbunjeſuſchczate zydi, starý
 lohcž po 17 np., kaž tež ſepsche druziny po
 tunich placzisnach;

6/4 hladke wupjerki, czerwienene, starý lohcž po
 25 np., barbunjeſuſchczate, teho runja ſepschu
 tworu, kaž tež czerwienoſmuhaté w 6/4, 7/4, 8/4,
 9/4, 10/4 ſchéri;

koſchlazy barchent, barbunjeſuſchczaty a derje
 džeržazy, starý lohcž po 15 np., róžoječe faſheži-
 katy, jara hustý, starý lohcž po 20 np.

Emil Wehrle

na jerjowej hâzy 7

"Serbske Nowiny" wudawa so kózdu sobotu.
— Štvortlétne předplata we wudawařni 80 np a na němských póstach 1 mk., z přinjenejom do domu 1 mk. 15 np. — Kózde
čílo pláci 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoleř.

Číslo Smolerjec knihiciščeře w Mačičnym domje w Budyšinje.

Za nawěstki, kiž maju so we wudawařni "Serb. Now." (na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, placi so wot małego rynčka 10 np. a maju so štvortk hać do 7 hodz. wječor wotedać.

Číslo 7.

Sobotu 12. februara 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. Wo wobhádzenju Kiaocžawa je statny sekretar s Búlom w khězorstwovym řejmje sajimave rošhwělenje podal. Wotpohľanje němskich lódžow do Kiaocžawa njeje rucze wobsamknjena wěz byla, ale bě wuras derje pschemyzbeneje, měrnejje a živojich samérów zvědomiteje polititi. Vjes dwěla bychu Němcy bjes sepjery na kraju w rānskej Afriķe w hospodařskim, lódžstrovym a politiskim nastupanju w powětſe wižali. Trjebachmy sakhodne durje k chineskemu wotkupowanischemu, kotrež ma Franzowska w Tonkingu, Žendželska w Hongkongu a Ruska w połnozj. 400 milijonow Chinesow pschedstajeja najlepše wisi w pschichodze. Nasch tamnišchi pschinovs je ho ja džezac̄ lét střijoił. Dyrbjachmy podobne konzezije w Chinje dobýc̄ kaž druhé europiske mozy. Vjes sepjery na kraju dyrbjelche němska intelligenza techniki a pschekupskich mozow ho rospjerschic̄, so bychu jako hnōj zuſu rolu hnōjile. Lódžske saſtanischemu bě teho dla nuſne, so bychym dla wuporędzenia, wuhotowanja a saſtaranja s zhrobu naschich lódžow wot dobreje wole zufych kniežetstwom njewotvízni byli. Wsché druhe wulkomozy maja tam krajne wobhádzenstwa, a my bychym dyrbjeli móz druhéje abo tsečeje rjadowne byc̄, hdy bychym nochyli to ſamſne dozpic̄. K temu pschidžde nuſnosć ſakitanja misionarow, s kotrejž pschedstiežerjom je biskop Anzer, kotrež mjeſeche ſachydenje w Kiaocžawje ſa živjeñiske praschenje. S wobhádzenjom Kiaocžawa njeſu ſo poměr Němsteje k druhim wulkomozam na žane waſchnje ſahy. Ssmy ſ jena ſ Ruskej, kotrež interež w Europje nihdže naſche njekſižuju, w Afriķe pôdla naſchich běža a kotrejž naturske roſwieze my jako sprawni pscheczeljo bjes ſawiſeje ſcžehujem. Wopſchijamy nětko, ſo Franzowska w Tonkinje nowe wobhádne pucze pyta, a ſmy daloko wot teho, něhdže abo na někajke waſchnje prawym jendželstím žadanijam napſcheczo ſtupic̄. Na ſbože w Londonje w kniežerſtwje na tym njedwěluja, ſo jenož k lepschemu kulturneho postupowanja a ſvetového měra ſluži, hdyž ſmy tež my ſ Žendželskej w ſnježliwoſći živi. Naſche ſnadne žadanja tež žaneho pschecziwjenja w Chinje njenamakachu, tež wone dalsche wobſtače Chinjy njewohroža. Ssmy hakle tele dny jenemu wczipnemu diplomatej, kotrež ſo mje ſa tračom Chinjy praschesche, wotmolil, ſo je China hido 4377 lét wobſtała, a njewidžu žaneje pschicžimy, czecho dla to nje-dyrbjalo hřichče tsi tyžaz lét tak dale hic̄. Němymhlím ſebi na to, Žapanskej na někajke waſchnje bliž ſtupic̄, kotrež ſpěchne roſwieze mamy ſanc̄. Wot Kiaocžawa ſu ruſke, franzowske a jendželske interežy jenak daloko ſdalene, tak ſo ſo tam naſche interežy na žane waſchnje interežow druhich mozow njedótkaja. Noſprawny dowěrných a wězvostojnych ſnajerjow ſu w tym pschiesjene, ſo ma Kiaocžaw jako pschistarne město pschichod ſ wulkim roſwiezom psched ſobu. Dobycze Kiaocžawa budže roſtcherjenje ſcheschijanskéje wěry a dobrých waſchnjow runje kaž hospodařske roſwieze a politiske mozowe ſtejſichejo Němskeje ſpěchowac̄.

— Wo někotrych pschistarach k čeladniſkemu ſakonjej druhá komora ſakſkeho ſejma wutoru jednaſche. Sozialdemokratam bě to witana ſládnoſć, ſaſo na čeladniſki ſakon žvaric̄, kotrež pječza čeladniſkam pschemalo žwobodý wostaji. Po dolhej debacie ſo namjetowane pschistarci ſ wulfjej wjetſchinu pschijachu.

— Často ſo pokasowaza pſowja ſkaženosc̄ w pschimjesc̄h ſtronach je ſakſe kniežerſtwa pohnula, pola khězorstwoveho kniežerſtwa na to ſkutkowac̄, ſo bychu ſo pschisprawne naprawy

psche ſanježenje ſkaženosc̄ ſ wukraja ſawjedle. W poſledním čaſku je ho woſpjet ſtało, ſo ſu ſ Ruskej a ſ Čech ſkažene pſy psches ſakſe mjeſy pschiběžale a ſlot a ludži ſkuſkale. Pschi tym ma ſo ſ tym ſicječ, ſo ſebi pſowja ſkaženosc̄ pôdla wjele pſow tež konje a hovjada ſa wopor žada. Po poſlednjej lětnej roſprawje khězorſkeho ſtroutneho hamta je w němſkim khězorstwe w běhu poſlednjeho lěta 724 pſow, 190 hovjadov, 8 koni, 8 ſwini, 1 koſa a 6 wozow na ſkaženosc̄ (čekloſc̄) ſthorilo a pantylo. Wjele čeloſtſkich woporow, kotrež ſebi pôdla teho čekloſc̄ w namjeſných ſtronach žada, jaſnje ſpōſnac̄ da, ſo je nuſne, ſo wobſebitimi naprawami ſanježenju pſowjeje ſkaženosc̄ ſ wukraja wobarač.

— Njejenakoſc̄ uniformow ſakſkeho a pruskeho wojſka ſo po něčim bôle a bôle ſhubuje. W blízšim čaſku někotre batallony ſakſkeho wojſka ſwoje čorne řemjenje ſ běhmi ſaměnja. Dale někotre eſtadrony ſakſtich gardejedných město dotalných mědrých běle ſkulne, podobne tym, kajez ma w Bruskej garde du Corps, doſtanu.

— Khězorstwowy fanzler wječh Hohenlohe je ho naſymniwſchi ſthoril. Hido wjazy dnjow je wón niſowaný wo jſtve wostac̄.

— Srudne njeſbože je ſ nowa němske wójnske lódžstwo podeschlo. ſ Kiela wo nim piſhaj: Pinaſha (mała parna lódž), katraž wſchědne rano w 7 hodžinach ſtražniſke mužſtvo ſe wſchelatich wójnskich lódžow, ſa khězorsku lódžeňju ſo ſtajaze, wojeſche, je ſo ſobotu ſrjež ſtřípka ſtřípka ponurila. Njeſbože ſo ſ tym ſta, ſo ſo pschi wětrje ſ dolheho wječzora wulka žolma wot ſady do lódžic̄ ſlih, woheň w maschinje haſní a lódžic̄ ſu wpróči. Wjes mužſtvo w wodze žaſložna bědženža naſta; jedyn druhého do hluhokosče čeſhniſche. Pinaſha ſchulkeje wójnske lódže „Rheina“ bě prěnja, katraž ſnjeſboženym na pomož pschijedze a tjoč muži wumó. Džewjeczo matroſojo a tjo lódžeſzky dželacžerjo pak ſu ſo ſepili. — Khězor, kotremuž je ſo hnydom powjeſez wo njeſbožu poſzala, ſkomandowazemu admirale ſwoju ſobuželitivoſc̄ wupraji. Čežla ſepjených matroſow a ponurjenia pinaſha ſu ſo ſ morja wuhovale.

— Wo pschiswoleñu 5 milijonow hrivnow k ſarunaju ſchfody, ſ wulfjej wodu načzinjenej, ſu ſrjeđu w prusſim krajnym ſejmje ſapocželi jednaſč. ſ tím ſjenocžene bě wuradzenje namjeta, ſo by ſo wobſicženje ſa rumowanské dželo w poſodžených ſtronach vróčzo wſalo. W naſtupanju pschiswoleñu 5 milijonow běhu wſchitzy ūčenizy psches jene wo tym, ſo tale ſuma k ſarunaju ſchfody njedoſzaha. Tež ſo žadasche, ſo bychu ſo khost ſa wojeſke pomožne dželo na ſtatnu ſhafu pschedewaſale.

— Wo wobhádzenju Kiaocžaua je nětkole jedyn liſt jeneho matroſy do Němzow dôſchol, ſ kotrehož je widžec̄, ſo ſu tam Němcy ſo wopředka w zjle wójnskich wobſtejnosc̄ach byli. Pschi jenej ſchtyři hodijskej regularnej bitvicž ſch ſhinkawſtich horach je jedyn chineski offižer pantylo, teho runja cžrijda chineskich wojaſow. Někotrych ſu Němcy ſajeli, na cžož je ſo ſbytk do čeſkanja dal. Ženu wjež ſu Němcy wobſtupili a njeſcheczelſke lehwo wupuſčili. Liſtový piſar poſoženje wojaſow jako jara ſtrachne wopřiſuje. Němcy wjazy na ſtělu ſobu do ſwojeho lehwa bjeru a ſ wjetſha w nožy na Kiaocžauſkých nažypach leža, dokelž dyrbja ſtajne na chineski nadpad pschihotowani byc̄.

Franzowska. Krajna pschecza ſakpitana Dreyfusa, kotrež ſo na Čertowej Kupje jatý džerži, hřichče pſcheczo ſajimanje zjleje

Franzowskeje na ho czechnje. Wutoru je ho prozeb sapoczał pschečzivo płaśnemu franzowskemu spisaczelej Zoli, dla kichiwodżenja wjazorych wyższych franzowskich offizerow wobskorzenemu, kotryž je sianie na stronu Dreyfusowych židowskich pschečzelow stupił. Krajich pschečzinow dla je wón to czinił, njeje hiszceze wujažnijene. Zeho njepešeczeljo proja, so ſu jeho Dreyfusowi pschečzeljo i wulkej sumu pjenies potupili. Wón je fa Dreyfusa na tajke waschnje wступował, kotryž je po zilej Franzowskej pschečzivo njemu hluwke roshorjenje ſbudžilo a nastork i židowskonjepešeczelnym njemeraam a ropotam dalo. Se sianym pišmom, republižnemu preſidentej piſanym, wón prawdu fa Dreyfusa żadaſche. Ssobustawy wojskſeho žuda, kotryž bě Dreyfusa ſbudžil a wyższych offizerow, kotniž běchu pschečzivo Dreyfuszej kweđezili, wón njeprawnikow a Charjow njenewaſche. Pschečzivo Zoli ho teho dla ſkoro wſchēdnie njepešeczelſke jewjenja ſtawachu. Też w depułterſkej komorje ho Zolowy liſt roſpominasche, a ministerſtowoy pschedzyda Meline wobżarowasche, so je Zola ſwoje pjeru i temu trjebal, so by franzowske wójsko wnejeſczili. S Zoloweho prozeba ſu ſudnizh wſchē dyplki wuwoſtajili, kotrež mohle ho Dreyfusowej należnoſcę dōtknycz. Zola je teho dla w ſwojich nowinach „Aurore“ piſmo woſjewił, i kotrymž wón pschečzivo temu protestuje, so ho prozeb jenož na dyplki, offizerow wójskſeho žuda naſtuſazh, ſamjeſuje; wón woſpietuje ſwoje wobſtřbhy pschečzivo tamnym offizeram a powiedzi, so wérnoſcz ſwojich wobſtřbow dopokala. Psihi pschečzilſchenju kweđekow Zola njemožesche ſwoje wobſtřby dopokac̄. W ſudniſkim ſalu bě wulki ropot. Zolowy ręcznik, statny ręcznik a preſidenta často do ho ſrashcu. Mjes poſluchariji i pułkam dōndze. Hdyž Zola ſe ſudniſta ſtupi, jeho wuſmęchowachu a hanjacu. „Sslepzo, njeſhmaniko, cžiſnūcze jeho do wody!“ lud woſasche. Zola rucze do woſa ſločzi a wotjedze.

Ruſowſta. Psiched někotrymi njedzelemi ho ſwét i powjesczu pschechvapi, so Ruſka psihi ſwojich wjeczornych mjesach dwaj nowaj armeekorpsaj poſtaji. Kąz ho nětcole weſte bycz ſda, chze Ruſka w pschichobze ſwoje wójsko pschi pruſſich a awstriſich mjesach po něčim pscheze bōle požylincz. Na ſtajnoſczi ho ſkoro we wſchēch pschimjelnych garniſonſkich měſtach kaſarmy powjetſchuja a to i džela w tajkej wobſchēnoſczi, so w nich wjele nowych regimentow měſtno namaka. Město Koſno je ho jako twierdžina preñeje rjadowne wutwarilo a je po ruſkim měnjenju njedobytne. Garniſona w nim ma ho podwojic̄. Tu ho tež hido brónie a wſcha potrjeba ſa jedyn nowy armeekorps namakaſa.

— Ruſki wulſowjertch Konstantin i mandželskej je ſriedu do Barlina pschijel a w kralowſkim hrodze bydlo wſal. Zeho wopytej poliſtiku wažnoſcz pschijuju a w tym, so hewaſ ſar a ruſz hulſowjertcho w twarjenju ruſkeho poſlanczta bydla, wobſtruzenje powjesczow widža, so mjes Peterburgſkim a Barlinskim dworom najlepſi wobſtad wobſtej.

— Awstriſka a Ruſka běchťe loni mjes ſobu wučziniſo, so ho wobej w pschichobze nochzetej do politiki balkanskich ludow měſhceč. Njepeſeczelſtwo, kotrež bě ſekdžehatki dohlo dla nadkrijeſtwa na Balkanje mjes Awstriſkej a Ruſkej wobſtało, dyrbjeſche ſkonečnje pscheſtačz a ho do pscheſelſta pschemeniceč. Nowopjeczene awstriſto-ruſke pscheſelſtwo pak je jenož krótku ſhiliu trało. Wrbčenje krala Milana do Sſerbie je ruſko-awstriſkemu napſchečzitwu na Balkanje i nowa naſtačz dalo. Ruſz awstriſke knježefſtwo winuja, so je wone Milana namolwiło do Sſerbie hicz, so by jeho tam jako ſwólniwy grat awstriſkeje politiki wužiwało. Ruſke nowiny teho dla awstriſkemu knježefſtu ſalfchneſcz a njeprawnoſcz porokuja. Psihi wobſamknjenju ruſko-awstriſkeje pscheſelſta je pječa hido awstriſke knježefſtwo wotmyſlenje mělo, Ruſku ſjebac̄. Po měnjenju ruſich nowin dla nowiſtich podaſkow w Sſerbiſi ruſko-awstriſke pscheſelſtwo ſańdženofſcz pschiblifſha.

Bolharſta. Kónz maleho róžka bolharſki wjerch Ferdinand ſe ſwojej mandželskej do Peterburga i zarej na woply pojeđe. Kimalo w tym ſamym čožku tež romunſki kral ſara woplyta.

Sſerbijsa. Byroſki kral Miljan je ſedma ſchtrii njedzele najwyšsiche roſtaſowarſtvo nad ſerbiskim wójskem wjedl, a hido ſo i wójska a i nowin wótre ſtaržby pschečzivo njemu hluſhcečz dadža. Wón je tajke pschemenjenje w najwyšsich offizerſkich měſtach pschewjedl, so ſu nětcole najlepſe offizerſke možy do wuſlužby ſtupile. Tich wuprōſnjene města je wón wſchē ſe ſwojimi kreaturami wobſadžił. S tajkimi ludžimi je Miljan ras na wójnu pschečzivo Bolhararam čahnýl, w fotrež ſu jeho žałostnje ſibili. Offizerſtwa je ſo wulke roſhorjenje ſmožowalo. Krajich roſměrow je wone naſlo, je i teho widžec̄, so ſu psched někotrymi dnjem i jenego hejt-

mana i jaſtwu ſańdžili, dokelž je krala Alexandra ua czeſeči ſranił, a nětko je wóyski Ljubomir Ostrijicž w jenych nowinach wobſtěrny protest pschečzivo wójskemu ministerſtu wocžiſhcečz dał. W tymle proteste wón dopokaſuje, ſo je ministerſtro ſe ſkutkom wojeſki ſakon pscheſtupilo. Tajich njeſpoſojnikow je mjes offizerami wjele.

Turkowſta. Ruſke knježefſtwo je kandidaturu grichifſeho prynza Jurja ſa Kretiſkeho guvernéra na ſdacze ſpushečzilo. Wopravdže pak ho wone dale tejele kandidatury twierdže džerži. Admiralej Skrylowej, kotryž w bližſhim čožku i Krecze wotjedze, je zar w awdijenzy prajil: „Pucžiſče do Kreti, hdyž ſam pschedſteji, ſa grichifſeho prynza Jurja jako ſa Kretiſkeho guvernéra kwarter cziničz. Sa mnje a mojich pschečzelow je praſchenje tejele kandidatury hido roſtrizane. Wérju, ſo i Božej pomozu wſcho derje wotběhne. Chzu, ſo by prynz tole měſtno doſtal. Ssým pscheſtvedzem, ſo ho wſcho měrnje ſkoneči, a liczu na Waſ ſaſo na woſobu, w Grichifſkej ſympathifku. Praječe mojim woſakam w Krecze, ſo ho jich pschebylk tam ſwojemu ſonzej bliži, a ſo budža bōrſu domiſnu widžec̄.“

Amerila. Preſidenta Guatemaſkeje republiki (w přednej Amerizi) ſu ſkonzowali. To je nětko ſa krótki čaſ hido ſchtrwóthy mordarſki nadpad na preſidentow amerikanskich republikow. Preſident Barrios je poſlednje lěta jenož i naſkylnoſcju knježiſl a je ſo ſtajne i revoluſijemi bědžic̄ měl. Poſlednja revoluſija bě lomi, kotryž Barrios je ſurowoſcju poſtloži.

Se žiwenja stareho Deſſauſkeho.

(Poſtracžowanje)

Alle bliže i wžy bě dōſchol a bōle ſhibowasche ho jemu ſhribjet a pomalſho wón ſtupasche, a hdyž běchu přeňe ſhēze ſe ſelených ſchtomow widžec̄, runasche ſo zile „Chudemu pucžowarjei“, kotryž je ſwuknył, wo wſchēdny khléb proſhyc̄. Ma dobo ſaſta a hladasche psches plót do ſahrodý, kž bě i nim wobdata.

„Alha! To njeje wóſbor! Chzu tola psches plót ſolejcz a widžec̄, ſchtó w tej ſahrodze maja. Te ſlowki ſhadža ho dobre byz. Člowjek ſo tola hlobny naſtupa, hdyž dyrbi tajſke ſtruch hicz!“

S lohkim ſtokom bě psches plót, wotežiſny ranzu a kij a kyže ſo do trawy, ſo by ſlowki woſtal, wot nýzneho wětra naſchazene. Po ſdaczu jemu hlobžachu, pschetož njedžiwojo na to, ſo bu jeho draſta wot roſojeſte trawy motra, jědžesche tak piſnje dale, ſo muža njeptyn, kotryž ho mjelečo pschilac̄ a jeho i ſhvatkom ſa ſhornař hrabny.

„Mam cže ſkonečnje tola, paſoſežako? Kóžde ranje, hdyž do ſahrodý pschihadžam, ſu ſlowki poſtracžowanje a ja mam pschihladowanie a mjerſanje; dženža pak mi nječeninjeſch!“

Směroumje pschimy popadnjeny do trawy a tykn ſebi woprawdže rjamy plód ſe ſlowežinu do rta.

„Kieroſhněwaječe ſo, knježe! Někotrych ſlowkow dla njeſhu hſhceče nikho povežnyli. Ssým něhdže tři mandle ſjedl. Schto te placza?“

„Wón njeje pschihol kupowac̄, ale kradnyc̄, hewaſ njebudžesche psches plót ſkafal. Wo placzisne po tajkim ſo rěcječz njemož a dyrbiu jeho ſajec̄. Pój wón ſo mnu. Marsch!“

„Na, na, jeno pomału. Želi ſo dyrbiu hido do kloby, je jene, hac̄ je dwanatki wjazy abo mjenje. Docžakaječe po tajkim, doniž ſebi kapži njenathykam!“

Šchiliwſchi ſo, natka ſebi jenu kapžu po druhiej, poſměwaſche ſo pschi hawtowanju njemdroho wobſedžerja ſahrodý ſtradžu ſam pschi ſebi a njeda ſo předy i měſtna hibnyc̄, doniž ani pōčki wjazy i ſebi tyknyc̄ njemožesche.

„Tak, nětcole ſzym hotowy! Alle nětko mi tež praječe, ſchtó wj ſeje; dokelž wot kóždeho pschiběžaneho hluſaka njedam ſo ſajec̄!“

„Vjeř ſwoju hubu nakedžbu, wón dundaſ, hewaſ dam jemu pječ a dwazyc̄ naměrič! Ža ſzym ſudník Hiller a poſlasam jemu, ſchtó ma na ſebi, do wjetchowje ſahrodý ſo dobywac̄!“

„Dundaſ? Džewječz a džewječzheſac̄ kročz dyrbi jeho čorný ſac̄, ſeli ſo hſhceče jenu tuto ſlowo do ſwojeye klamy woſmje. Tule ma wón moje pucžowanſte knihi, tam móže ſo pschepoſaſac̄, hač ſzym ja dundaſ!“

„K tomu je potom čaža doſč; ſwoje rěče pak njech ſebi wón ſpomjatkuje. Duž marſch!“

Pucžowazh rjemejčlif ſtupasche do předka, pschezo do kapžow maſajo a i połnej hubu ſuſajo; ſudník ſczechowasche a ſedžbowasche na kóžde poſhibnjenje ſajateho, ſo jemu njeby twochnyl. Tón pak

žebi, kaž ho sdašče, na čekanjuje ani njemžlesche, wobhladowasche žebi spokojne vjehitko, nimo čehož pschiindžeschtaj, krocžesche psches dwór a psches thęžu t jistvinym durjam a rjetny, durje wotwerajo: „Ssem nats drje tola najprijedžy pónđzemoj. Ale činče ſ króka, hým sprózny!“

Pschitomni wotrocžy a džowi hladachu wczipni na poſtawu zuſeho a tyfachu potom ho žmějo hlowy hromadu.

„Hanžo, sawołaj stražnika!“ porucži Hiller a wucžeze potom, ho hýdajo, puczowanſke knihi. Wobhédžer knihi pschinježe žebi tež ſtólz a wužyže ho njebosnije na nim.

„To ničo njebudže, stan wón jeno hnydom ſažo; wobwino-wany ma ſtejo na hwoj wužud poſlacz!“

„Khort tola, kajki ſeže wý tola wulki knies, žudniko! Ale na žudnika macže tola jara mało wuſtojnoscé. Njeje dha w thymle domje žaneho kucžika, hýdež mohl njemžleny a ſi nuſnej doſtojnoscé ſwoje kožacže žuwacž, abo dyrbí dha ho nazu poſledzenje w teſle jamje wotbywacž, hýdež žebi wſcha drapa hwoj nōž žmorka?“

„Mjelč wón!“ ſahríma Hiller ſakrocžiwiſhi. „Wón ho nimo paduchſta tež hiſheze ranjenja dopuſteža, a ja chzu na nim pschi-klad poſtajicž. Žurjo“, poſracoſwasche k stražnikej, runje ſaſtupowazemu ho wobrocžiwiſhi, „wotwiedž mi tehole člowjela do jaſtwa a hladaj mi, so njetwochnje!“

„Na, teho drje tola wo dowolenje prožyč njebudu, jeli ſo bych ho ſtupicž čzył, kaž ſlaby plát“, wotmolni puczowanſy rjemježnik a džesche, pschewodžany wot rjeka ſjawnje wěſtoſe, ſi durjemi won. Wonka na pucžu ho wobrocži.

„Hýdež dha je džéra, do ſotrejč mam ležč?“

„Haj, woſebiteho jaſtwa tu njeje; wón budže po tajſim do ſykarownje tykñenj.“

„Hýdež je to?“

„Byle deleka we wý!“

„Tak, wón drje mohl mi moju ranzu niſcž, ſchto?“

„To mi čaž živjenja na myſle njepſchindže. Ludžo bychu žebi na poſledku myſlili, ſo ja njeſkym jeho, ale ſo je wón mje ſajal.“

„Schto žebi ludžo myſla, to dyrbí jemu wſcho jene bhež. Tule ma wón pjenjes psche picža a tule je torniſter!“

Hdyž ſtražnik pjenjes wuſlada, hrabu hnydom torniſter.

„Na, daj wón žem. Žunu wſchal pónđze; žužobža džé wjedža, ſchto ja hým.“

„Wé ſo, ale poſlaj wón, je tamle kocžma?“

„Haj!“

„To dyrbimoj ſaložicž! Se ſlowkami hým žebi žoldk na-ſymníl a dyrbju neſchtco čopleho mécž.“

„To njeje dowolene. Mam jeho do ſykarownje a niz do kocžm dojveſtj!“

„To ja wém a pónđu tež ſi nim. Ale prjedy dyrbju poſluhnu mécž. A pschi tým woflanje!“

„Ale ja budu wotkádzeny, jeli ſo bych ſi nim ſchol!“

„Dž dži wón do předka a hýn ho mojedla ſi ranzu na ſtaru hýčinu, hýčinu, doniž ſa nim njepſchindú.“

Wulkeje poſtaſy rēčazeho ho bojo, ſpyta do ſtracha ſahnath ſtražník prožyč. Ale to ničo njepomhaſche, dyrbesche žobu do hýčiniske ſtuvw ſtupicž.

Runjež bě hiſheze rano ſahe, ſedžachu tola hýžo nekotſi hýčzo ſa bliðami. Wſchalo bě fermuſcha, a duž ſimedžachu hýžo dženža dopoldnja picž bjes teho, ſo bychu jich ſa pschecžinjazych měli. Ma ſaſtupjeneju jara njedžimachu. Stražnika ſnaſachu, a dokež tón tamnemu ranzu njebesche, mějachu teho ſa jeneho ſi jeho ſnatych a njedachu ho wot njeho we ſwojej ſabawje mylicž.

Rēče běchu wo žudniku, a jedyn ſi ludži poſracoſwasche ſhwouj rēč ſe ſlowami: „To je pscheklepaný člowjek ſwonka a ſnuska a we ſwojeho poſtajenja wužicž. Žemu placža pjenesz wjazy dyžli prawo, to móžesch ſkoro wſchědnie wiđezč, a pola tak jara wu-čezhne, ſo smje jeho naſlědnik džesacž lét dželacž, ſo by je ſažo tak plívne ſčinil, kaž ſu prjedy byle.“

„To masch prawje, a kaž ſi polemi, tak čini tež ſe wſchém druhim. Pomyžli žebi tež na Schmidez. Kaž je jich pschi ſkádnoſči křidžil a jim byče tak hórké činil, kaž móžno, ſo by Wylem ſi dobrým wotſtupiš, a kaž je stareho Wifnarija wobdželal, ſo by jeho na hwoj boſ ſežahnył! To je hańba. Holza thodži kaž tajki ſčin a Wylem dyrbí ſwoje mjerſanje ſpósnacž a njefzm ſwuka wot ho dacž.“

Ma tajke waſhnie ſchitomni wotrocžy Hillerowe njehmanoſe, na hwoj a ſajath mějach ſchitomni wotrocžy, ſhvojeho ſaſtojnika

ſpósnacž. Kóžde ſlowo wosta jemu w pomjatku, a hdyž reče na druhé wěžy dónđzechu, wobrocži ho na ſtražnika ho praſteho: „Te to wſho wěrno, ſchtož žebi čiše ludžo powjedzaju?“

„Hacž je wěrno abo njeje, to jeho tola ničo njefſtara. Kedžbuj wón rođſcho na ſwoje ſedženje, ſo dale pschiindžemoj!“

„Na, wěrno dybi tola byč; pschetož hdyž je hlužobník tajki hrubal, ſchto halle dyrbí to potom knies do člowjela byč! Wupij wón, hým wczipni, kaſke to pawčinowé hnědo je, hdyž dyrbju pscheybuk dostacž.“

Džeschtaj hromadže po wýb dele, a dokež bě ho mjes tym roſnjehlo, ſo ſu ſlowkoweho paducha lepili, wotwérachu ho po wobemaj ſtronomaj wofna, w kotrychž ho wczipne hlowy poſkawachu, a bóřsh bě ho wježna mlodoſeč ſběžala, tři jateho hevrekajo pschewodžesche. Šykarownja bě wobrjedž wýb; bě ſi kruth ſamjenjow natwarjenia, ſi zyhelom kryta a ſi twjerdy mi durjemi ſa-ſrjenia, tři běchu pschecžiwo džecžom ſi wjazorhmi wifazym ſamſami a ſahuwakami wobkružene a ſe ſeleſnym blachom wobbit. Duž hdyžesche ho tale ſhězla w nuſnym padže ſa ſkodu, a wěſče bě tu hýžo mnohi dundak dlíl a hwoj roſom wotſil. Hdyž ho tam bližeschtaj, wuſladaſchtaj žudnika, tři bě jako wjerſch ſježneje poliziſe a žudniſla wofoba pschischoł, ho pschewodžedžicž, hacž je ho jeho roſkas tež dopjelnil. Wón ho njemało džiwaſche, ſo jeho pschepiſnik hiſheze na měſtne wěſtoſe njebe a poſita poliziſtu ſi jara njemilym poſladijenjom.

„Hýdež jeno je ho tola woſolo honil, ſo halle nětcole pschi-kaſhadža?“

„Njecžinče hary, žudniko! Wſchalo wiđicže, ſo nazu duž po prjedu ſeſrali njeiſku a to dyrbí waž ſmerowacž. Nětcole pak wotwérce tu buſku, ſo bych holk ſotvyl, kotryž tu waſcha mlodoſeč čini.“

Tara ho napinajo, wotewri ſtražník durje a da najprijedžy puczowazemu ſaſtupicž. Potom ſčehowasche wón a tež žudnik ſa-ſtupi ſi durjemi, ſo by ho pschepoſkaſ, hacž je wſchitko wěſte. Vědma pak bě nejčto krocželi pschepiſnik, prožny to ſady njeho, ſo ſtarej tvar ſatſhaſe, a tolsta čižma bě w pjeſtím rumje. Nje-điwaſo na to, ſo bě ſajath, bě žebi jaty wokomil wotkaſal, bě thwatinje ſažo ſi durjow wuſtupil a davaſche žebi nětcole prózu, ſo by ſaſhuwaki ſažo ſažunył a ſamki ſažo pschimweschal. Hdyž bě ho jemu to pschi hawtowanju ſjebaneju radžilo, tykn klicze ſi žebi, wužeze horschęd ſrobných pjenjes ſi kapky a čižny je do džecži wolaſo:

„Tule, pschimajež, hólcjiſka; ale njedajče mi tymaj paſholomaj won, ſotrejuž hým ſajal a nats tyknył. A jeli woſenku wot-ſorežitaj a nōž wutkñjetaj, wotložeze jimaſ jenu na nōž. Roſhyne?“

Šamopaschny lud jemu pschihiſhovasche a wýſlaſche, wón pak ho wotkaſali a krocžesche poſmalku a bjes ſtaroſeze po wýb dele, jako by ho ničeho bojež njeměl. Psched malej a ſchikowanej ſhězlu, tři bě ſwontownje čižta a wot porjadnych ludži wobhdena, ſaſta a ſaklapa do wofna. Hnydom poſkaſa ho Schmid, tři tu bydlesche, we wofne.

„Te twój hým doma?“

„Po roſkaſu, ſažnoſe!“

„Džerž hubu ſe ſwojej ſažnoſe! Chzu žebi ſwoje pola wobhlaſacž; Hiller pječa žaſoſtne ſchpatnje hospodati. Poſežel hólza won ſi wulku muvej; chzu jeho ſpósnacž! Ale njeh žebi neſchtco ſi jedži pschimwesch; dokež we wýb njefzm ſo nětcole wjazy wiđecž dacž.“

„Čežho dla niz?“

„Šažm do ſlowkow ſaſeſl a hým ſa ſhotaſe ſa to žudnika a jeho poliziſtu do domu wěſtoſe tyknył. Tam nětcole tcžitaj a roſmoſtivataj ſo ſe ſchulſtmi paſholomaj, kotrychž hým tam ſa čeſtnu ſraž poſtaſi.“

Spokojne ho žmějo, majkaſche žebi brodu a bě ho potom bóřsh dale ſhězli ſhubil.

(Šlónčenje pschihiſhodnje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Čim bôle Draždžanszg ſerboj ſi hlužobník žarowanjom a ſi njehahinnej džakownoſežu na njeho D. Žimíšha ſpominaja, kotryž bě telko let jich lubowaný ſpomjedny wotz a žohnowaný wodžet „berbſkých Božich hlužbow w ſchijznej zyrkvi w Draždžanach“, čim bôle ho ſraduju na wěſtej, ſvjehelozej pojveſcži, ſo je wýboka zyrlwina wýſhnoſe, ſi pschecželiwym

dživanjom na duchowne potrebitoscje Sserbow, w Draždjanach a we wokolnosci bydlazych, porjadne dalewiedzienie herbskich kemschow w Draždjanach a wscho, te same nastupaze, sriadowała. — Sserbske Bože klužby maju so w Draždjanach, domiz njeje nowa klužna zykelj dołtarjena, w tej na klužnej zyrlki, kiz je so sa klužnu zykelj na Lipowej hafzy (Lindengasse) natwarila, wodżerżowac. Iako psichodneho wodżera Draždanskich herbskich Božich klužbow, je zyrlina wyschnoscje knjesa fararja Jakuba w Rješwacziidle skotrehož njebo nan je w lécze 1848 tute herbske kemsche w Draždjanach sałozil postajila. — Boh daj k wschemu dale swoje żohnowanie!

Prénja herbska Boža klužba w tutym lécze budże, da-li Boh, njedzeli Vatare, 20. mérza, na kotrež směje knjes farar Jakub przedowanie a knjes farar Dr. Renz s Wjeleczina spowiedni wuczbu.

S Budyschina. Sa nowowolskym do khežortswoweho sejma so stončenje w 3. saklím khežortswoszejmiskim wolsbnym wotrijeszu hibacz poczimaju. Konservativni su so roszudzili, knjesa kommerziskeho radzicela Fischera sa wolsbneho kandidata postajic. Tež swiaſt ratarjow je so hižo na jenej shromadzisne swojich saſtupjerjow w Budyschinje, všich kotrež bę tež khežortswoszejmiski sapózlanz Gräfe pschitomny, s wolsbami faberla. A doſlónčnemu postajenju jeneho kandidata pak w njej njeje hiszce dōſhlo.

— Nowego wotkrajneho schulskeho inspektorja Budyskeho wokrjeza, knjesa schulskeho radzicela Schüku, kotrež je 1. februara tu swoje saſtoinstwo nastupil, je 6. februara deputažija, wobstejaza se wschitkich direktorow schulskeho wokrjeza a kantora Ludwiga Husečanskeho, w jeho wobydlenju s poczeczowanjom wutrobnje powitala. Knjes schulske radzicel na naręc ſmyklow polnej, jara pscheczelniwe a wutrobu dobrywajeſt ręczu wotmolwi.

— Budyska měschezanſka rada ma tři polizistiske (ſakitniſke) městna wobhazidz. Létna mſda 1000 hrivnow wuczini. Pschi ſpokojažym kluženju so mſda kózde 5 lét wo 100 hrivnow powyschi. Žadaczeljo, wužluženi wojozy, maja swoje ſamopiszane ſamolwjenja s wopisimani a žiwjenjobehom hac̄ do 18. februara t. l. měschezanſkej radze podac.

— Do wulkeje ſrudzby je so klužba jeneho tudomneho ſchewiskeho mifchtra ſtajila. Tego poldralentny ſynk bę w nje-wobfedzbowanym wokomiku w býdlenſkej ſtrje ſchachloweje ſawny hornz horzeje wody dele ſtorhnył a so tak cęglo woparił, so je njedzitwajz hnydom ſawolaneje lekatskeje pomožy na žalostne rauj we wulich boleszach wumrjel.

— Šandženu ſobotu běchu ſublerjej Krále s Małkez s woſa, na tudomnych wifach ſtejazeho, brémjo se wſchelakej jędzu kramyli. Na dželaczerja Augusta Schneidera, w lécze 1870 w Blohaſtezech narodzeneho a netko w Budyschinje bydlazeho, tukachu, so je paduchſtwo ſkucíl. Tego wobydlenje pschephtajz polizistojo kramene brémjo namakachu. Schneidera su hnydom ſajeli.

— (Wuhladny na pschichodne wjedro.) W bližšim čaſu so ſymniſche wjedro woczakuje.

Se Židowia. Šandženu ſriedu je tu na drósh ſuły cęlowej pamyl a iako morwy lezo wostal. Tego su do Budyskeje hojeńne donjeſli, hdžez so wupokaſa, so bę so po ſdaczu cęglo ſhorjem jenož ſylnie wopil. Po papjerach, poła njeho namakanych, je wón jedyn piňat s Grobhenndorfa.

Se Ziczenja. Dželaczerzy Hanži ſwidowijenej Bundemannez rodž. Bertholdez s Čeſewyjenych Noſliz, kotaž je 37 lét na tudomnym knježim dworje klužila, je so cęstue ſnamjo ſa klužnosci w džele ſpožciilo.

S Maleſchez. Šandženu njedzeli wjeczor wotmewaſche naſche wojeſſke towarzſto w Sendžiz hofczenzu ſwój preni ſaloženſki kluženj. Wón so ſapocza ſ konzertom, wuwiedzonym wot ſobuſtowm hudebneje ſkapalym měschezanſkeho poſta. Štajedz konzerta mějeſte naſch ſobuſtaw knjes duchowny Gólcž ſ Budyschinka kluženſku ręcz. Kaž pschezo, běſte tež tuta jadriwa a ſahorjaza a wſchitzu ſ wutrobu ſławie pschihloſzowachu, kiz so na konzu na Tego Majestoscz krala Alberta wunjeſe. Po konzerze hiszce wjehoſte reje ſobuſtawu hac̄ do hlubokeje nozy ſienoczene wostajichu.

S Wutolciz. Dželaczerzy Hanje Karolinje ſwid. Šsufchynnej rodž. Sarinez w Nowym Luſcu je ministerſtwo ſnutſkownych naſeoſciow ſa doholetne kluženie na tudomnym knježim dworje cęſne ſnamjo ſa klužnosci w klužbje ſpožciilo. Tele cęſne wuſmamjenjenje je pſiatk tydženja knjes hamſki hejtman dr. Hempel

w knježim domje w pschitomnoſci knježich, knježeho inspektora, Wuſlanskeho a Luſčanskeho gmejnſkeho pschedſteiſerja a wjetſkeje ſtrje klužobnych ſwornej dželaczerzy ſa naręczu na ſwiedzienſke wſchynje pschedodal.

S Korzymja. Hadreſtchowia fabrika Krala a Schwarzbacha tu je konkurs pschedipowiedzila.

S Wosborla. Poſkadnika (kaſzeratja) tudomneje měſchezanſkeje nalutowatne ſu ſa měſchezanſtu do Geiſinga powołali.

S Wjeleczina. Tudomny žiwnoſcze Bar ma w naſchej wſy njeſnatych njepſcheczelow, kofiz jemu ſa ſabatkoſcze ſa živjenjom ſteja. Hižo psched nehdze ſchtrimi njedzilemi, hdny ſe ſwojimi ſwójsnymi ſa blidom ſedzesche, je njeſnaty ſłostník do njeho psches wokno tſeli. Teždy kulta Bara miſzunwſchi psches jeho hluwu pschelecza. Hač runje ſu jeneho muža, na kotrehož tuſaja, ſo je njefut ſkucíl, ſajeli, dha je ſo tola ſažo ſchtrwirſt w nozy nowy njefut pschecživo Barowemu živjenju ſpntal. Do komory, w kotrež Barowe ložo ſteji, w kotrež pak wón hižo druhiu uóz wjazj njepſatce, ſo dwójzy tſeli, pödla teho ſeczi wutſel do Barowej býdlenſkeje ſtrje wrieſhny. Do loža je ſo ſłostník derje mérił; pschedetoz wobej kulzy ſtej ſo tam namakalej. Duž by ſnadž ſo Bar ſranil, abo ſamo ſo ſatſelil, hdny by druhi ſpanku komoru njewužil. Wſcho hromadze je ſo wózhom wokownych ſchležow roſtſelało. Tež ſu jedyn liſt namakali, w kotrež ſo Barej a žandarmej ſteſlingej ſe ſmjerzu hroſy, jeli ſo ſo ſtržba, mjes Barom a žiwnoſczerjom Thomazom wiſaza, njewrveči.

S Grodžiſčejanſkiſ ſtron. Powjelcz poſlednjeho čižbla „Sserbſkých Nowin“: ſo ſo njedzeli 13. februara herbske džimadlowe pschedſtajenje w Makojdach pschedwiedze, je ſpodižne hibanje do naſcheje wokolini pschinjeſla. Wſchudžom, tež w daliszej wokolnoſci, ſo hotuja, tam hicž poſladac. Mało naſchich Sserbow je hdny něſchtu čiſtoherbske na jewiſcheſu woſladało. Žadyn ſ woſtowarjow tehole ſkudženja njebudze ſo ani pučza ani ſnadneho ſaſtupneho pjenjeſka kač. Řhwacžiānsky herbsky džimadzelniz ſebi bohath wopht tež ſaſluža. Niž ſwetna čeſeſz, ani pjenjeſny wužitk njenučitej ſich wuhotowac w herbskim kraju tajke herbske ſabawjenki. Žich wabi luboſcz ſ drohej herbskej narodnoſci. Žich prázowajow narostu jim wopory na pjenjeſach a čaſzu, dokelz je pola nich nałozk, čižty wunoſek dobremu ſlutkej pschedpoſkaſz. W běhu krótkich ſet ſu ſchwacženjo ſta hrivnow ſa narodne a ſyrlinske naležnoſce ſa dobrocęſte ſamery ſkladowali. — Hač dotal knježachu na herbskich jewiſcheſach, bjes ſnadnych wutwacżow pěkne, nje-winowate žortne hry, njemějo žaneho hluſtſeheho ſnutſkowneho woſchijecza. Žich wuſhadzeſte ſak tola wužitk ſa naſche ſamery. Psches ſjawne wuſtupjenje herbskeje narodnoſce ſylni ſo wótcinska myſl w ludu a poſleſhuje ſo naſcha herbska ręcz. Ž dobor ſtajaja ſo hacženja pschedzivo roſſcherjenju wonych zuſykh njehwarznych, ſi jenym ſlowom njepſchitoſtajnych tak mjenowanych „tuplejow“, kotrež kaž jed potajne ale węćce kózde narodne ſaſzucze člowiskeje wutroby morja. Na tóne ſtrach ſo často wot mužow, ſa ſbože luda dželazych, poſkaſuje a ſo jemu ſaſdžewac ſyta. My pak wěm, ſo wſchudžom tam, hdžez ſo herbske džimadlowe pschedſtajenja čaſcjiſko wotmewaja, herbski lud wě, ſo ſo we ſubej macžetnej ſejci hodža pěkne žortne tryski pschedſtajec, a teho dla wo zuje njekicžomne wudželki njerodži. Kaf wulki wliw na ludowu ſmyklenoſc herbske džimadlo ma, herbsky wótcinu ſórſ ſpōſnachu a pytaja teho dla herbske jewiſcheſa jaſtarac ſe herbsky ſmykleny ſchedſtajenjemi. Jedyn tafsi, mžodny prajic, derje poradzeny poſpht je hra, jutſje njedzeli wjeczor w Makojdach pschedſtajomna: „Slote hrody abo Hanž Klepotat na daň njehe“. Spižaczel wobraſuje nam na jara žortniwe wſchynje w Hanžu Klepotarju jeneho Sserba, kafichž ſich hiszce bohuſel we wulki wuhjerku a we wjele držinach namakach wſchudžom w Sserbach. Sserbska ręcz a Sserbow poczinku ſu jemu dawno pschedwinjene wězhy. Sserbski kraj a lud ſtaſt ſa njeho pschedſpatnaj. Prázowanja herbskich wótcinow ſa ſbože a lepsche herbskeho luda ſu w jeho wogromu ſebižne a ſamopasne naprawy. W ſwojej dudlawoſci njedzeli niž do Sserbſkých Nowin a druhich dobrzych herbskich čaſkopisow, ale čita Draždanske ſidowſke čaſkopiszy a twari na jich ležne ſzé kaž na ſtalu. Ž tajkimi ſaſdami wuhotowaneho widžinty naſcheho ſchwaneho Hanža Klepotarja čaſhnyč ſ pokojneje herbskeje wjeſti, pytac ſaſdate ſbože ſwona Sserbow. Ale w zuſbje ſeńdze ſo jemu kaž někotremužkuž najprijodzy njehwernemu ſynej herbskeho luda, po hóřich a poražazych naſhoniſenach ſeſhadtza jemu njejabzy psched ſwiedzienje, ſo wſchon ſwonty blyſtſecky ſchrij ſnutſkowny ſhniſoſc, a ſo je ta rjana herbska Lužiza ſbóžny raj, w kotrež pak mžodny bycž

živý sbožovnje a v měře. Na dompučzu živita v jeho mosbach, a wón spôsňaje, so ſu dobrí Šserebjo ſe živojimi napominanjeni a ſlukami na jenicežy pravym puczu, a ſo budže ſerbſti lúd naj-sbožovniſchi, hdvž hwerň ſarostanje žwojcej lubej drohej pſchi-narodženej narodnoſci. Luby naſch ſerbſti cítarjo, njeđaj ſebi tutu ſladiroſez císto-herbſkeho žwiedženja nimo hiež a dónidž jutſje do Raſojo. Hdvž tam žwérnu na kóždu ſluk a ſlowecku ſedžbu dawach ſpôsnajesč, ſo je v nim pſchi wjele žorče tež wjele hör-keje wérnoſče. Teho dla na ſtrowe, wjehole ſažowidženje jutſje wjecžor v Raſojoſach!

S Ralbíz. Ssředu 2. feb. mějſeche naſche burske tovarſtvo živoju ſetechu hlownu ſhromadžiſnu v ſkonjezech. Knejs pſchedžyda Bičas-Rózečanſki powita mnichich hoſczi ſe žužodných tovarſtrow, kofrž věchu naſche pſcheproſchenje dobročirje pſchiwali, a woſebje knjesa dohladowarja W. Dietricha ſ Budyschina. Na to ſežehowatſe wubjerny a jara ſajimawy pſchednoſch ſinenowaneho knjesa wo pizowanju ſlotu, wo wjafjanju cízelatow a woſebje tež wo nawožowanju ſtaženeho žyna atd., kajfehož ſm̄h loni bohužel wjele nieli. So je ſ rědka v žanym ſeče telko ſlotu nahle padnylo a telko kruwou pomjetalo, kóždu wě, a wěſo tón a druhí je to dyrbjal ſam naſhonicz. Knejs Dietrich wiđi winu teho woſebje wo hubjenym žynie a woſawje, a porucža ratarjam wuraſnje, ſo bych ſtojej dwójzy tak wjele ſele, hako druhé ſeia a doſež piežu dawali. So by naſch ſlot tež w ſtawach t. r. v koſezech bôle kruh byl, by derje bylo, ſo bych ſopodarjo žwojemu ſlotu „phosphorokižaly ſalk“ (Phosphorsauerer Kalk) do pizy dawali. Na kruwu nehdže 30 gramow wob džen je doſež. — Wot pſchitupných womjeſtlow porucža najbóle piwowe žlodižiſny. Jara ſrohymliwy pſchednoſch ſežehowatſe hiſcheče živa roſmołwa. W druhim džele poda ſo nam létne ſlicžbowanie, a to poſafa

17,023 hr. 43 np. dokhodow,
15,722 - 30 = wudawlow,

potajkim ſhytka 1301 hr. 13 np.

Ssobuſtawow bě v ſańdženym ſeče 187. Hdvž ſo hiſcheče wobſamklo, ſo chzem ſebi v Ralbízach mały ſluk ſa hnoje natwaricž, bě ſo čaſník hižo khetro daloko ſawjerčaſ. Teho dla poſtaji ſo hiſcheče ſlonečnje, ſo ma ſo wubjerk njeđzelu 13. feb. v Ralbízach ſeicž, ſo by tam ſo dla hnoji a ſympjeni wuražil.

S Delnjeho Wjeleczina. W nozy 9. februara ſu ſo twarjenja Anderſez žiwnoſče, ſe ſlomu kryte, wotpaliſe. Kaf je woheň naſtaſ, njeje ſnate.

S Bułojny pola Gucziny. Schtwortk 10. februara wjecžor w 8 hodžinach ſu ſo twarjenja tudomneho Hanuſchez (prjedawſcheho Krawzez) ſubla wotpaliſe. W 8 hodž. ſ domſkeho woheň wudhri, a ſtrach ſa druhé ſublove twarjenja bě hižo ſkoru nimo, hdvž ſo na dobo w 9 hodž. bróžen ſapali, ſotrejež ſo plomjenja w 10 hodž. na wumjenk roſſcherichu. Wſchę twarjenja, kotrež věchu njewohydlene, věchu drjemjane, wulſe, wyſkole a ſe ſlomu kryte, tola hiſcheče derje ſdzeržane. Kaf je woheň naſtaſ, njeje ſnate.

S ſupjelow Marijneje Studnje. Nowy wobſedžer tudomnych ſupjel, knjeg ſaeger, tudomne ſupjele pſchewaricž da. S wuryczom hľuboſeje studnje je ſo poradžilo, njeđstatkej na dobrej pieznej wodže wotpomhač, ſa ſotrejež ſu hižo pſched 70 létami pſchi ſaloženju ſupjelow žadali. Dale je ſo dobra piwna piンza natwarila a ſlonečnje je ſo rjane wobſwělenje ſ azetylénovym plunom na-pravilo.

Se Žitawy. Tudomne měſto je wobſamklo, ſe wopomjenju na 70létne narodniny krala Alberta 75,000 hrivnow ſe natwarjenju doma ſa bědných pſchiswolicž.

S Róšborſkeho wolrjeſza. Krajin radžicžel Róšborſkeho wolrjeſza je wobſewiš, ſo je witovali, plahowarjam a privatnym wožobam dovolene, na wſchech želesniſtich ſaſtanishezech Róšborſkeho wolrjeſza žwinje ſawjeſč, tola ſo wone nježmědža wot želesniſteho ſaſtanishecha předy wotwjeſč, doniž je njeje ſkótny ſeſč, wot wſchinoſče poſtajem, pſchepytal a ſa ſtrowe ſpôſal. Pſchitnjeſenje ſtóneho transporta na ſaſtanishecho ma ſo ſkótnemu leſtarjej 24 hodžin předy wobſewiſ.

S Parzowa. Tudomne ſlukne wif ſu ſo ſběhniſle a nje-budža ſo ſežba wjazý wotbywacž.

Wužudženja.

Khostanska ſomora. Dla ſranjenja rybow mějſeche ſo 66létnej nehdžiſchi hoſdžer Petr Pawoł Abt ſ ſukova a jeho 31létym pſchi-chodny žyn, muriſ ſakub Meschgang ſ Bréžkow, ſamolwiež. Wobaj běſchtaj loni 18. dezembra ſ hadlerjazeho hata pola kloſchtra Marij-

neje ſwěſdy karpy kranjloj, pſchi cíimž běſche jej u jedyn ſtražnik pſchekwapiſ. Tutón ſ pomožu jeneho wotvęcká Abta ſažlapa, mjes tym ſo Meschgang twochny, tola ſo poſdžiſcho bórſh jako paduch wuſlēdži. ſswoj popad, wobſtejazh ſe 24 karpor, ſ kotrychž bě kóždu nehdže 1 hrivnu 50 np. hódny, a žwoj tybafki grat běſchtaj wonaj, ſo moſloj lepje žeknycž, žwojimaj pſchecžehowarjomaj pſchewostajloj. Abta, kotryž je hižo předy ſydom kročz khostany, ſe jaſtu na 8 měſazow a ſ ſhubjenju cíežných prawow na tsi ſeta, Meschgang pak ſ jaſtu na 4 měſazh ſažudžichu.

Loni 1. novembra wjecžor w 10 hodžinach khežer ſežjan w Budetezech pſchi Sprejinhym moſeže pod koła woſa, reſniſkemu miſchtrej Rabowſkemu w Koſchymju ſluschažeſho a ſ 12 zentnarjemi ſlukovych klovičlow polkladženeho, pſchindže. Pſchi tym ſo jemu dve řeble ſlamajtej, a pódla teho ſebi won na noſu a we wobličeju ſožu wobodrie. Kaj ſužniſke pſchepytanje wupokaſa, bě na horbatym nahlym puczu žwěza na Rabowſkego woſu haſbla. Tola měſto ſo by jaſtaſ a žwězu ſažwěčil, bě Rabowſki khetro rucze dale jěl a pſchi tym na ſežefu ſajel, a tak bě ſo njeſbože ſtaſo. Rabowſkego, kotryž bě ſežjaner 50 hrivnow ſarunana a tež ſeſčke ſhóſty ſa-ſpaczil, dla lohkomyſlneho cíelneho ſranjenja ſe 50 hrivnam pjenježneje poſuth ſažudžichu.

Škalat August Handrik ſ Dubrawki bě w čaſhu wokolo noweho ſeta w hoſeženzu „ſtoteho jehnječa“ w Budyschinje ſa domownika ſaſtupil. Tule ſladoňoſz wón w nozy noweho ſeta ſe ſkrajenju wužiwaſche. ſ ſurjenza jenu latu wottorhnywſchi ſo wón do njeho dobu a ſ njeho jenu bělu ſokoſh ſramy. Handrika, kotryž je hižo tsi kročz paduhiſtwa dla khostany, njeđžiwaſzy jeho přečza ſe jaſtu na tsi měſazh a ſ ſhubjenju cíežných prawow na tsi ſeta ſažudžichu.

Hospodařſkeho pomožnika Ernsta Patoka w Subornicžy bě ſawniſki ſud ſe jaſtu na tydžen a ſe 40 hrivnami pjenježneje poſuth ſažudžil, dokoſl bě Patok ſ druhimi woſobami hromadže pječza loni wjecžor 2. augusta dželacžerja Wolfermanna běl. Pſchi druhim pſchepytanju wězy ſužniſky ſpoſnachu, ſo njeje dopokafane, ſo je ſo Patok pſchi tamných pukach wobđelil, cíežhož dla wužud ſawniſkeho ſuda ſběhnyčhu a Patoka wuwinowachu.

Přilopk.

* Žitawſka žona, 67 lét stará Paulina Heschzyna, mějſeche pſched někotrymi dnjemi to njeſbože, ſo ſo jej pſchi jědži ſrjódk a khléba do dycharwy ſuže. ſ ſultim kaſchelom, kij ju teho dla nadpadny, je ſo wona najeſterje w nutrinach wobſchložila, tak ſo dyrbjeſche ſo rucze do nežehanſkeje khorownje podacž, hdžez je njeđžiwaſzy wſcheje ſeſčkeje pomožy bórſh wumrjela.

* Čaſto wiđimy, ſo ſebi nanojo male džecži ſobu na jěſdne koło bjeru. Tak bě ſebi wondano tež w Barlinje jedyn nan žwojeho 7létneho hólčezo ſobu na jěſdne koło wſal. Na Landsbergſkej dróſh pat ſ kołom ſwroči a to tak ſlě, ſo ſebi wobaj, nan a žyn, nohi a ružy ſlamajtaj a na dróſh ležo wostaschtaj, doniž jedyn wós nimo njeſchijede, kij jeju ſobu do Barlina wſa.

* (Sapalej.) W Hinsdorfje w Anhaltskej je ſo 8. februara bróžen jeneho tamniſcheho ſublerja wotpaliſa. Žedyn pincžnik, kotrehož ſažlapichu, dokoſl ſo na njeho hřeſchachu, ſo je woheň ſaložil, ſo wuſna, ſo je bróžen teho dla ſapali, ſo by wiđaſl, kaf nowa wjeſna ſyfawa ſyfa. Po jeho wuprajenjach bě wón hižo předy na jenym druhim měſtnje woheň ſaložiče čzył, tola jemu bě ſo to ſadžewalo. Kaj ſo ſda, nima tón človič ſtroweho roſuma.

* (Cíekieny wojeſſki pwoětroń.) W Straßburgu bě ſo pjatki powjas, ſa kotryž bě wojeſſki pwoětroń (ballon) pſchitwjaſany, roſtohny. Pwoětroń, w kotrymž dwaj lieutenantai ſedžefchtaj, pſches Rhein ſe Čzornemu Léhej ſeſčke. Na ſbože ſo poradži, pwoětroń w Ringelbachu ſe ſemi pufcežicž.

* Wětrowe njeſbože. ſ ſailanda 2. maleho róžka. Schłoda, kotryž je węžerawſchi wětr w provinzenaj Como a Bergamo načinił, je jara wulſe. Hacž dotal ſu 17 mortwych a 100 wobſchložených naſicžili. W Candenabbi je ſo pſched hoſeženomaj Candenabbi Bellevue 55 metrow wot dróhi a pſchiftawa do pódla ležazeho Comojeſora pſchepadnylo. Wſele fabrikow je wobſchložených a ſamknjnych. — Tež ſ New-Yorka wo ſchłodnych wichorach pížaju 3. mal. róžka: ſawęžerawſchi wichor je w tych ſtronach, w kotrymž je ſa-kaſhadžal, wulku ſchłodu načinił. W Nowej Žendželskej někotre želesniſke čzahi ſ kolijow wujedžechu. Dokoſl ſu telegrafiske ſwizovanja pſcheterhane, ſu wo tym njeſbožu hakle poſdže ſhoniſi. Dotal je 18 čzahow na hróh wuplavjených. W Bostonje ſchłoda 1,000,000 dollarow wucžini. Wifowanje čzepi, dokoſl ſu telegrafu a telefonu počazene.

* S H a i n i c h e n a , 25. januara. W Niederrossjowje by
szlužobnū holzu sajeli, kotaž je njeđelu dopošnja swojego 8-let-
neho hólza w Rossjowskim lěžu do něhdje 4 metrů hlubokeje wód-
nejše jamy čízla, so by jeho s tym morila, potom je woteschla.
Hölzej pak je so schlachcilo, s jamy někak wulęszcz. Duž je placzo
do wky pschischol a maceřinu njeſtuk wupomjedal.

* S Mičina, 25. januara. Njedželu wječžor je šo tudy s kropowym woparjenjom žalostne njesbože stalo. Mandželšta jeneho blidaria bě hornz warjazeje wody s khachlow wuczahnyla, so by krop psches khofej pschela. Hdyž pak tón hornz wot khachlow njekeše, so jej nahle we hlowje wjerečež a slé byč pocža; duž hornz s kropom na něshco powyschene wotstaji. W tym wokomiku jeje něhdžे 3 lětna džowčička, tiz̄ so s druhimi džecžimi wo jstwje lojesche, hem pschiběja a do teje wěžy, na kotrejž tón hornz stejesc̄e, žaloživšči, na ſemju padny. S tym tón hornz powali a wschón krop so s njeho na nju wula. Prjedy hac̄ draſtu s džesc̄za storhachu, bě wbohe džecžo tał woparjene, so w minjenej noz̄ wumrie.

* Žadlawy podał je so we Weißböhle pola Mischna 9. februara stał. Młoda mandżelska jeneho rjemießnika, najsskerje njejebzy wówrótniwschi, hebi wot horka hacż dele draftu s petrolejom pola a ju so wólsje wszechzjerjejo w dworze psched wólnami dżelańje swojego muža sapali, tak so so wobżaromna žona plomjenjowemu stolpej runasche. Hdyż chýsche wustrożany mandżelski swojej žonje na pomoż kchwatać, won dżelańnine durje wot wonka safunjene namaka. Mjes tym bę njebożowna žona chýla plomjenja s rukomaj satkocząc, s czimž so tež tej sapalischtej. Podla teho su so druhe cželne džele, woſebje nož, głowa a nadra, s plomjeniem skmiercz straschnje wopalile. Žonu, s hložom żaloſčzą, hiszče žiwu do psychiktrywów sawalichu a do hojernje donjezechu. Mała swada mjes mandżelskimaj je pječza s psychicznim bjesbóžnem skutka byla. Po puczu do hojernje žona muža żaloſčzo a placzo proshesche, so by jej wodał, dokelž njeje wjedžala, schto cžini. Hacż so žonje žiwjenje ſzterzi, so prascha.

* S kranjnym winom do śmjercze żo sapil je żo jedyn paduch w Heinrichshütte w Thüringskej. W jenym tamnißchim hosczenzu rano dworowe wrota wotewrjene a pinczne durje wpaczenie wohladachu. S pinzy bęchu żo 5 bleschow kognata, dwę bleschi schampanskeho a wschelake blesche druheho wina shubile. W nowym panjentym śněsy częt ja paduchomaj namakachu, s kotreż żo sawolana żandarmerija k thęzzy, wéstenu Schmidtej kłuschażej, dowiedże. Durje, kotreż bęchu samtnjene, s mozu wożinichu. Tam Schmidta morweho na semi leżazeho naděndzechu, pódla wuprōsdnjenu winowu bleschu. Druheho paducha, wéstego Neumeistera, žu sajeli.

* (Łódź do ſo ſrashylej.) Sſrjebu ſtej pola Vorluma Łódź „Karnas“ a „Boncho“ do ſo ſrashylej. Wobej Łódź dale jedyeschtej; tola jenož Łódź „Karnas“ k brjohej dojedże. Druha Łódź, kotraž je naſiferie kylniſcho wobſchložena byla, je ſo we wetřje ponuriła. Pola Vorluma ſu Łódzine kruchi a čelo kapitano- weje žony k brjohej pschipluwale. Kaz ſo ſda, je zhe mužtwo, se 16 muži wobſtejaze, ſo tepilo.

* (W otkrytyh njeskut.) Se swadu dweju żonow w Kolpinje w Bramborskej na sianwej pschiidze, jo stej wonej 21. januara 1888 stareho hłuchego Lumparja Königa w piezji spalilej. Koścę, kotreż po kobiu njespalichu, hu ho po wusnacju jeneje tej mordatkom pôdla piezji sahriebale.

* (Wulki hñéh.) W ranníchej Schwizh bylne hñéhove mječzele salhadzeja. Wobkhad po dróhach a želešnízach je ſ džela pſche- torhnjený.

* (Buczowarske njeſbož.) S Wozena pišaja: Buczowarješ
Vogel a Grimm ſe Schlieferſee ſnjeſbožiſtaj ſo piſci poſpýtanju
horu Ortler woptytač. Jeju ſu ſe ſwoſabjenymaj nohomaj do
Trafoja dowjefli.

* (Lubkowanje je što we Weleßlawinskim hrodźe pola
Prahi domělo). Tamnišchi kublet semjan Werner s Desterana
w hrodźe s zusej knjenju hospodowasche, kotaž bě s Mnichowa, kaž
rełasche. Wokolo jednatej hodžimy što w jemu bydle dwójzy třeli.
Domjozym, kotsiz pschitkhwatichu, što žałostny napohlad posficzí.
Ta knjeni s ranym na čole krwawjaza we ložu leżesche a što se
pmyjerzu bědzesche. Werner bě ſebi s kultu do huby třelil, bětche
pak tež hiszycze živý. Savolanemu ſkarnej a žandarmej mózejcze
ledy někak prajicž: „Wostaicže mi moju lubusichku.“ Na blidź
dwaj listaj namaskachu, jedyn sa ręcznika Spindlera a jedyn sa
knjesa Sulzbergera w Mnichowje.

* Skroblý nadpad je ſo w ſrjedź běleho dnja w Chausſe de

Voupain na najživisčej Brüsselskej drósh stal. Schtyrjo kħadlojo do destillazije jeneho hamotnie hydlażeho, sa bohateho placżazeho, wobstarneho hospičzarja jaſtupiču. Hdyż bęchu dostały, sħtoż bęchu żebi k picżu l-łasali, dżiešte starx muž, ho niżżej dobrem wot nich njenadzīż, do kwojeje spanskeje komor po tħelbu, so mohi żo, jeli nija naftanje, wobaracż. Allie czi njeħodċinżiż bęchu hnhom sadu njeħo, wutwajsaħu jeho a pschitwajsaħu jeho k lożu. Potom w jeho pschitomnoċċi jedyn kħamor k mozu wocziniku a s njeħo 15,000 franków rubichu. Skonċenjje jeho sadajież i ppittachu. Starx muž pak po někotrych hodžinach jażo k żebi pschitnibze a tón nadpad wjistħosċi wosjewi. Skucżerjow dotal njeħju wuħlédjiet samħalli.

Sa našch ſerbſki dom

bě žo dotal nahromadžilo: 43,021 hr. 86 np.

Dale þu sa njón ðarili:

se Gsmolskowych lisczakow: Die. 20, Wj. 10, Sp. 45.

Pa. 10, Ba. 10, Bj. 10, Sa. 60 a No. 100 np. — pónadzelnizh ſtvojimaj ſotromaj ſ luboſcju ſ wówczej w „Katholickim Póble” čížklo 3 lěta 1898 hýzo kwi托owane:

našch derje snath lubh dobročet s W. 10 hr.
našdwořska platova komižija 1 hr. 45 np. + 85 np.,
seimski schulski inspektor Wojezech Kotšmich w Prahy
6 hr. 33 np., katholicka Vježbada sa Kalvízansku
wožadu 1 hr. 26 np., Delanska patentna komižija
1 hr. 20 np. + 40 np. + 1 hr. 10 np., Michal
Kubašch se Schunowa 1 hr., schtôž vidičež chze
mój rjany schtom, njech „bim“ da sa Mlaczicznym
dom (70 np.) = ...
w „Katholickim Pózle“ čížlo 4 lěta 1898 hjo
kweitowane:

našch derje snath luby dobroczęć § V. 10 hr.
Delanska patentna komisija 1 hr. 20 np. + 40 np.
schtóž widżecz chze mój rjany schtom, njech „bim”
da ja Maciejiczn dom (dalsze 50 np.), Nadwórska
platowa komisija 80 np., dar knieja Stanisława
Miławscha w Shorzelzu 10 hr., Wiktor Kedys
męscejan w Krakowie, dar na dom narodny, tij
żo twari, se kłowom „Daj Bóh sboże!” 9 hr. 86 np.
J. Schewczyk, tachantski przedstawiciel w Budyschinie, 4 hr. —

Hromadě: 43.085 hr. 91 n.

S džakom řívituje

J. Bartlo,

farjadník Macziczeho domu.

Serbški jubilejný krála Alberta fond.

Dotal nahromadzene: 520 hr. 78 np. Dale žu sládovali:
st. dwórski radcicel Jakub w Draždánach 20 hr., jedny ſobuſtaw jubilejneho
wuhjerſta druhi pſchinoſch 15 hr., ſantor em. Barto w Budyschinje 5 hr.,
Budysť pierieslobar 21 np.; hubler Albert w Leſchizach 1 hr., pſches g. p.
Wrobla w Létonju 3 hr. 50 np.; a to: Jak Simón 50 np., Rychtarjowa
25 np., Scholta 30 np., Měto 1 hr. 50 np. a Wrobl 1 hr., pſches g. p.
ř Vojkwez 5 hr. 50 np.; a to: A. Rycerz, G. Lorenz, J. Rycerz, A. Panach
a J. Krjenz, kódy po 1 hr., a ſwud. Lorenzowa 50 np., pſches g. p. ſ Wulich
Debz̄ez 6 hr. 95 np.; a to: dželac̄er kral, ciehla Gruhl a Bjar, kódy po 30 np.,
ſwud. Wez̄ajowa, Sandrij Lorenz, J. Čoban, M. Kruščivka, A. Vola, reňit
Rachlow, Fr. Gruhl, A. Kotwiza, kódy po 50 np., mlynk Jurak 1 hr. a
pſchesstejcer Frejchlag 80 np., pſches g. p. ſ Matyáš Debz̄ez 1 hr. 55 np.,
a to: forežmar Ramíč 75 np., živonolcet Wjela 50 np., ſlatat Břešovski
30 np., pſches g. p. ſ Lejna p. Budestez 3 hr., a to: forežmar Marchner a
wulſahrodník Bebrach po 50 np., ſwud. hubl. Schüterova a železníci do-
hľadová Hawta po 1 hr., pſches g. p. ſe Šlonek 1 hr. 50 np., a to:
g. p. Bamich 1 hr. a Petr Krujaz 50 np., pſches g. p. ſ Vanez 3 hr., a to:
hublet Wanak 1 hr. a g. p. Jurak 2 hr., pſches g. p. ſ Wadez 11 hr.; a to:
Kloß, Wjela a Scholta po 2 hr., Wünscha, Hensch a Pſuhl po 1 hr., Šelanz
60 np., Matthes 50 np., Kopacz 30 np., Šelanski 40 np., Steglich 20 np.,
pſches g. p. ſ Minakala 7 hr.; a to: farat Szylora 5 hr., kowat Tieza 2 hr.,
pſches g. p. ſ Bohow a. Njejewac̄idla 2 hr. 50 np.; a to: Stiller, Wjenska,
Biwarz a Jordan ſ Krójny po 50 np., Wjehelt, Hirschmann a Kobanja po
20 np., Wojnář 30 np., pſches g. p. ſ Pěškez 1 hr.; a to: J. Rycerz a
Matla po 50 np., pſches g. p. ſ Vanez 1 hr. 40 np., a to: Weizmann, Winkler,
Měrš a Scholta po 20 np., Kaple a Warnac̄z po 10 np., Šelaz 40 np.,
pſches g. p. ſ Trjebenz 2 hr., a to: Bernhard a Rychžan po 1 hr., pſches g. p.
ř Sdžarlow 70 np.; a to: Nedo a Kubjenz po 20 np., Pierach a Barcz po
15 np., pſches redzajnu „Rath. Pöhl“ čjo. 6, wuejet Hajna w Konjezach 2 hr.
— Hromadz 614 hr. 59 np.

Mijena dariczelow a jich darow **ko** poszyszho wożebje wo-
czyszcza a **ko** kralej pſchepodadža.

S najwutrobnischem dżakom Sommer, po kladni.

Drjewowa awfzija

na Lüpjaniskim reverje.

Vutoru 15. februara t. I. ma šo

150 žusčizových a selemých dolních hromadov a
200 hromadov žusčizovéje valčin.

sa hotove pjenesh na pschebadžowanje pschedawacž.

Sapocžat dopoldna $\frac{1}{2}$ 10 hodžin pschi scherlowej jamje pola Lüpjanisko-Pšowjanského pucža.

W Minakale, 9. februara 1898.

Hrabinška Č. Činjedelska inspečija.

Drjewowa awfzija.

Na tachantskim Sderjanskim hajništim reverje ma šo vutoru 15. februara t. I.

něhdže 180 khójnowých tvjerdyh fruchow a žerdžow,
= 30 rm. tvjerdyh kulečkow,
= 80 hromadov tvjerdeho khójnoweho drjewa,
= 340 rm. tvjerdeje a mjehkeje valčin,
= 35 tvjerdyh valčinových hromadov

s wuměnjenjemi, do awfzije wosjewomnymi, sa hnydom hotove pjenesh na pschebadžowanje pschedawacž.

Sapocžat dopoldna w 9 hodž. w drjewishežu pola Brémjenja.
Hajnišle farjadništvo.

Drjewowa awfzija.

W hajništim reverje Kožlowsleho rycerstvba pschi Lischoborskum hacze ma šo scéhovaze palne drjewo na pschebadžowanje pschedawacž:

krjedu 16. februara rano wot $\frac{1}{2}$ 9 hodžin

něhdže 80 rm. khójnowých scherzow,
= 580 = = kulečkow a halosow,
= 850 hromadov valčin.

někotre dolne hromady, wuzitkove žerdže woschijaze, pjenki s wukopanju w losach po potriebje.

Wuměnjenja šo do sapocžata awfzije wosjewja.

W Rakezech, 31. januara 1898.

Wyschšchi hajnik.

Drjewowa awfzija.

Schtwórti 17. februara dopoldna $\frac{1}{2}$ 10 hodžin ma šo na Rjezwačidlislo-Koblicjanskim majoratnym reverje we wodželenju 8 d g scéhovaze khójnowe drjewo na městneje ſamym na pschebadžowanje pschedawacž:

něhdže 40 m. scherzow,
= 8 = kulečkow,
= 230 = pjenow,
= 600 = valčin,
= 30 dolních a wulžowanych hromadov.

Shromadžina w drjewishežu.

W Kobliczach, 9. februara 1898.

Wyschšchi hajnik Niepráchl.

Hajnik Mittrach.

Drjewowa awfzija

na Malešanskim reverje.

W Gucinjanskim hosczenzu ma šo pondželu 21. februara t. I. popoldnu wot 2 hodžin scéhovaze drjewo, w Stróżanslej a Glinjanskéj holi pschihotowane, a to:

200 rm. dubových fruthy žerdžow, 10—15 em. delnjeje tolstoſče, 9—14 m. dolne,

2 rm. dubových palných scherzow,

90 = khójnowých = =

6 = dubových a břesových palných knyplow,

140 = khójnowých = =

570 = khójnoweje palneje valčin,

5 dubových a břesových dolních hromadov, kaž tež

10 žusčizových khójnowých = =

20 losow khójnowych pjenikow

s wuměnjenjemi, do awfzije wosjewomnymi, na pschebadžowanje pschedawacž.

Malešanské hrabinšte hajnišle farjadništvo 10. februara 1898.

Rossig.

Drjewowa awfzija.

Ssrjedu 16. februara t. I. ma šo na Lutobčanskim knježim dvorje něhdže 90 tvjerdyh a mjehkých dolních hromadov sa hotove pjenesh na pschebadžowanje pschedawacž.

Sapocžat rano w 9 hodžinach w Lutobčanskej ſtali.

Inventarowa awfzija.

Bližšchu pondželu 14. febr. 1898 dopoldna wot $\frac{1}{2}$ 9 hodžin maja šo na Nowalez kuble w Komorowje pola Rakez 2 dobrý žylnej dželaňskai konjej (čerwienaj schumjelaj), 12 žulželných ſruwów, cježkeje a lohkeje rožy, 2 byſtaj, 6 župroschných ranzow, 10 žvini na formjenje, 1 mlóčjaza, 1 žylanjowa, 1 pízurējaza, 1 žitoz cježjaza maſchina a druhe maſchiny, 1 ſkótina waha, 3 hospodariske woſy, ſkoro zde nowe, 2 luczi w dobrým rjedže, 1 dobre lohle ſhanje, 2 poraj dobreho rólnego a luczoweho grata, wſchelaki róly a hospodariske grat, 1 jama runklizy, 3 jamy běrnov, někotre lowrije ſyna, wotawy a ſlomy, rožla a druhe žito na luki ja hotove pjenesh na pschebadžowanje pschedawacž. Štot pschipoldni w 1 hodž na pschebadžowanje pschindže. Wobkzedjet.

2 ſtve ſtej na pschenajecje w jenej fabrikſkej wžy. Dalsche je ſhonicz w Wjazkez restaraziji w Budyschinje.

Pſheměnjenja dla je ſiwnoſez čiſlo 3 w Džiwocžizach pola Žičenka ſe 6 akrami 75 □ prutami pola a luki, ſe 144 dawſkimi jenoſzemmi wobezežena, bjes wuměnjenka a hospody hnydom na pschedan. Dalsche je pola wobkzedjerja ſhonicz.

Žiwnoſez na pschedan!

Žiwnoſez, w bliſkoſci Budyschyna ležaza, ſe dobrými tvarjenjemi a ſe něhdže 7 kórzami pola a luki je ſ pschihódnymi wuměnjenjemi na pschedan. Dalsche wukosa Khorla Meisel na hornjeſkej haſy čiſlo 21.

Ahža ſ dwěmaj ſtwinomaj, derje ſo hodžaza ſa rjemježlnika, je tunjo na pschedan. Dalsche wukosa Jan Grülling w Pschivocžizach.

W Komorowje pola Rakez je ſiwnoſez ſe cježje maſhivymi nowymi tvarjenjemi, ſe 16 kórzami, abo po žadanju tež ſ wjazky luki a pola, na kórmž ſe wjetſcheje položy pscheniza roſče, ſ inventarom abo bjes njeho pschi niſkim naplačenju na pschedan. Kupz̄ chyli ſo na wježneho rychtaria Jurja Schibala wobrocžic.

Šsuežlina ſruwa ſtej na pschedan pola hajnika Frieze w Bělém Šhotmzu pola Žasa.

Wolmjané ſbytki
pschedawa tunjo
Gotthelf Dieža
pschi mjaſhových jědkach 3.

Lopjeno dopomjenja
na

njebo D. H. J. Imišha, fararja w Hodžiju, knižki ſ jeho wobraſom a živjenjo-behom, kaž tež ſ wſchitkimi pschi ſhovaniu džerzanymi rečzemi ſu dostacž w redakziji „Sserbſkich Nowin“. Placíjna 20 np.

Pſchenicžnu ſlomu,
zentnar po 1 mf., po žadanju tež ſ pſchivjesejnom, pschedawa C. Mähre w Delnjej ſkinje.

Sahrodniſleho wucžobniſta ſ jutram bjes wucžneho pjeniesa pyta Max Gang, wikowanski ſahrodniſ w Budyschinje pschi pſchishecžanskej droſy čiſlo 8.

16 lětnu holzu do lohkeje ſlužby hnydom Haňza Schneiderka na jerjowej haſy čiſlo 27 po 2 ſkod. pyta.

Schulerjo doſtanu dobru penſiju na Pauliſkej droſy 29 ſ napschecža ratarſkej ſchule. Dalsche ſhoniſch delka na lewizy.

Pytam ſlužobne a hródne džowki a tajke ſ ſwinjom, grat-miſtrow, wotročkow, ſrénkow, pohonežow a rólych pohonežow, tſecžakow wolažnych, dželacžek ſlužby a dójki pschi wýzkej njež do tudomnych a Draždanskich ſtron. **Schmidtowa** w Budyschinje na ſukelniskej haſy 24 po 1 ſkodže.

Dwě dželacželské ſlužby pschi darmotnym wobydlenju a běrnožym polu pyta Wutolčanskli knježi dwór.

Młodschu sprawnu holzu do lohkeje ſlužby ſ jutram pyta Ernst Bräuer w Draždanzach Falkenſtraze 12.

¶ 1. abo 15. februarej porjadnu ſlužobnu holzu pytam.

Bernhard Dröſchütz, na ſasarmiskej droſy 20.

Peñija.
Schulerjo dobru penſiju ſ dohladovanjom namakaja. Dalsche je ſhonicz pola J. Köglera na hospitalſkej haſy 38 po 2 ſkodomaj.

Do ſwojich kolonialtworowych klamow jutry wucžobniſta ſpſchihódnymi wuměnjenjemi pschiwoſmu.

Richard Neumann
na Lubijſkej droſy.

Budyska Bjesada

změje swój lětuši **bal** wutoru 15. februara w Budyskej
třeřeřni.

Bukečanske serbske towarzstwo

změje 27. dzeň mał. róžka wječor $\frac{1}{2}$ hodzin w Heimrichec
hosćencu

swójbny wječor

z džiwadłowym przedstajenjom.

Sobustawy z jich swójbnymi najpřečelniso přeprošuje
předsydstwo.

Programy su pola našich dowěrnikow, kaž tež pola
knjeza Króny w Bukecach dostać. Na program ma so
mjenio přeprošeneho a přeprošerja napisać, hewak njeplaći.

Serbski džiwadłowy wječor w Rakojdach

w Fieberec hosćencu,
niedżelu 13. dzeň małego róžka 1898.

Předstajeć budźe so:

Złote hrody

abo

Hans Klepotar na dań njeſe.

Hra za serbske džiwadło w štyrjoch wotdželenjach.

Wšech našich přečelov a lubowarjow ryzy serbskeje
zabawy z blizka a z daloka přeprošujemy na tutón džiwa-
dłowy wječor ze serbskej přečelnosću.

Zarjadnistwo džiwadłowego wotrjada

Serb. tow. za Khwaćicy a wokolnosć.

Započatk wječor z dypkom $\frac{1}{2}$ 8 hodzin. Po skónčenju
džiwadła su reje z piwnej zabawu. Programy za 1. městno
po 75 np., za 2. městno po 50 np. su dostać pola rězni-
skeho mištra Rjeka w Hrodžišeu a hosćencarja Fiebera
w Rakojdach. Čisty wunošk nałożi so za dobroćelski skutk.

Natarjska schula w Budyschinje.

Lětni semester so pónđelu 18. haprleje 1898 započinje.
Pschipowjedzenje schulerjow pschijima a wscho dalsche wo schuli
wukasa

direktor **J. B. Brugger.**

Sprawna, sylna luchinska holza
so na Saręczanski knježi dwór
pola Njehwacžidla pyta. Teho
runja tam jutry 1898 sprawny
hólz, kotrež schulu wukhodži, słužbu
jako domjazh pachol namaka.

To ma tola dundhyra,
So so nechtó postara —
Je drje pola Hodlerja —
Wo to, kotrež joh' njestara;
Sswój noš wchudžom wón rad tyka
A do ludži stajne schtyka,
Wucžuschiwski nechtó wón,
Požiňuje to na wulki swón.
Chyyla se wschem nowina,
Schtož so stanje, do zweta,
Hdže by ruma nabrala
Sa tak mudroh' schrabaka.
Rýmy dželacž, tobak kuricž,
Ssmecji čimicž, ludži žudžicž,
Sa druhich mécž staročež,
Njeſnjež so ſaměſeze.
Duz bych czi rad radžila,
Widaj so wscheho kleſtanja,
Widžiſh, so czi njeponha,
Nimash ſ teho wuzitka.

Džowka,
niž najmáðscha, do džela po
domje pyta so na faru do
W u f r a n c i z . G a s t u p ſ l e r j e
a lepje, najpoſdžiſho ſ jutram.

Schpruchi na ſzennu
(se pšebornym pišmom wutlōczenie)
po 25 np. a 50 np.
ju dostać
we wudawańi „Sserb. Nowin“.

**Prěni a druhi
wěnz ſpěwów**

sa herbsku młodoscž
stať ſ nowa wuchloj a stať dostać
po 10 np. we wudawańi „Sserb.
Nowin“.

Holza, kotrež je jutry se schule
abo kotrež pschichodne jutry schulu
wukhodži, pyta so do dobreje
słužby, pak hnydom, pak ſa pschichodne
jutry. **Hana Droščukowa,**
na Dalokoj Veleřni (Weite Bleiche).

Kuchařki, słužobne, ſtwinske a
luchinske holzy, džowki, wotrocžkow
pyta **Kynastowa** na Schidařské
haſhy.

Hólczež, kotrež chze **pjelerſtvo**
navukhnež, móže jutry do wucžby
ſtupicž pola pjelerſkeho miſchtra
A. Vieſolda na bohatej haſhy.

Holzu, kotrež jutry schulu wukhodži,
do słužby pyta **Hana**
ſwid. **Fröhnelowa** na walskej
droſh 18 po 1 ſhodze.

Hólczež, kotrež chze pjelerſtvo
navukhnež, móže do wucžby ſtu-
picž pola pjelerſkeho miſchtra
Nemza w Alufschu.

Wustojneho pilneho **wotrocžla**
hnydom abo poſdžiſho pyta
mlynski miſchtr **Ella** w Rakojdach
pola Barta.

Še jutram 16—17 lětnu holzu
do domjazeho džela pytam.
A. Toeplerla na bohatej haſhy 20.

Pjelerſkeho **wucžobnika**
ſ jutram pyta **J. Scholze** na
garbařské haſhy.

Holza, čista a swolniwa, ſ pschij-
stojneje ſwobjby, niž mjenje 18 lět
ſtara, kotrež je hido słužila a
kotrež ma dobre wopisza, so do
domjazeho džela bôrž abo ſ 1.
haprleji pyta. S knižkami ſo ſa-
moſwiež na hornežerſkej haſhy 21
po 1 ſhodze.

Schulerjo dostanu dobru penſiju
w domje knjeſa pschekupza Ramſcha
pschi butrowych wiſach 1 po 2
ſhodomaj.

Do Sajdowa!

Miedżelu 13. febr.
a pónđelu 14. febr.

so

Éofłopivo

tocži, ſ czemuž psche-
czenje pschepróſchuje

Jan Nowak.

Sahrodniski wucžobnik ſo pyta.

Syłneho holza, kotrež chze
sahrodnistwo navukhnež, ſ pschihodnimi
wuměnjenjemi do wucžby
pyta sahrodnik **G. Kaltšmidt**
w Bičenku.

Hólczež, kotrež chze mlyniſto
navukhnež móže do wucžby ſtupicž
pola mlynskeho miſchtra **Augusta**
Vjara w Lipiczu.

Wucžobnik

so w mojich kolonialtvorowych a
spirituowych kłamach bližsze
jutry ſ pschihodnymi wuměnjenjemi
pschijima. **Hermann Klemm**
na bohatej haſhy.

Še 1. měrzej derje poruczeniu,
ſylni, druhu ſtwiński holzu,
kotrež wę, ſchaty wuporjedziež
a plotowacž, pytam. Mysda
po wucžinjeniu. ſso samol-
wiež we Łasowſkim hrodze.

Kenjeni ſ Löbenstein,
rodž. ſ Löbenstein.

Wucžobnika

ſ jutram pyta ſchewski miſchtr
Franz Braun na ſwokownej
lawskiej haſhy 8.

Swaznym hosežam, kotsiž ſa
herbskeho wojska **Jana Esula**
w Mjeſchiz 11 hr. 10 np. nowdachu
a jemu do Męka pôblachu, naſ-
wntrobiſiſi džak ſa to wupraji
herbski brachka **G. Paul** w Mjeſchiz.

ſſo wróciwſhi wot rowa naſcheje horzolubowaneje
maczerje, pschichodneje maczerje a wowlki

Marje ſwudowjeneje Pawlikoweje we Wichowach

ſa wsche wopokaſma luboſeže a dželbracža, woſebje pak
knjeſej fararzej **Nadže** ſa wutrobi troſtowaze predo-
wanje pschi rowje, kaž tež knjeſej diafonej **Sarjenlej**
ſa luboſežiu wofschewjozu poſkledniu modlitwu, a wo-
běmaj knjeſomaj duchownymaj ſa wophtanie naſcheju
lubeju maczerjow, ſ kotrejuž hiſchěje jena na khorožu
leži, najwutrobiſi hľuboko ſačžut hľuboko ſačžut džak prajimoj.

Wulž ſrudzenaj ſawostajenaj

August Pawlik w Rabozach,
Marja Pawlikowa rodž. Kiežlilez.

(Še temu čižlu jena pschiloha.)

Bschiloha i čížku 7 Serbskich Nowin.

Sobota 12. februara 1898.

Płaczący ręsneho slotu na Drądzanskich słotnych wilach.

Płaczący po żentnarzu a hrivach.

Słotne družiny a wojsnamjenjenje.

Biwa | Ręsna
waha.

W o l y :

1. pełnomiążne, wuformjene, najwjetshje ręsneje hōdnoſeże hac̄z do 6 lēt	35 1/2	65
2. młode, mjaźne, niewuformjene, — starsze wuformjene	34	62
3. śrenjo pizowane młode, derje pizowane starsze	32 1/2	61
4. śnadnie pizowane starsze	30 1/2	58
	28 1/2	56

Z a t o j z y a l r u w y :

1. pełnomiążne, wuformjene jalozjy, najwjetshje ręsneje hōdnoſeże hac̄z do 7 lēt	31	60
2. pełnomiążne, wuformjene kruwy, najwjetshje ręsneje hōdnoſeże	29	58
3. starsze, wuformjene kruwy a śnadnie wuwitie młodysche kruwy a jalozjy	27	53
4. śrenjo pizowane kruwy a jalozjy	26	50
5. śnadnie pizowane kruwy a jalozjy	24	45

B y t i :

1. pełnomiążne, najwjetshje ręsneje hōdnoſeże	33	60
2. pełnomiążne, młodysche a derje pizowane starsze	30	56
3. śnadnie pizowane	28	53

C į e l a t a :

1. najlepsze s młokom wuformjene abo najlepsze wot zyza	40	65
2. śrenje formjene abo tež dobre wot zyza	37	58

S s w i n j e :

1. pełnomiążne lepkich raskow a ich skichjenjow w starobie hac̄z do 1 1/4 lēta	51	64
2. mjaźne	49	62
3. śnadnie wuwitie, tež ranzy a kundrosy	46	59

Płacząna žitow a produktow.

Žitow w Budyschinje:
3274 mēchow.

W Budyschinje
5. februara 1898.
10. februara 1898.

	wot		hac̄z		wot		hac̄z	
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.
Pszenica	9	41	9	53	9	18	9	56
Możka	8	83	9	—	8	71	9	12
Zečmieni	6	44	6	81	6	—	7	19
Worž	7	86	8	14	7	40	8	—
Hroš	7	50	7	60	6	90	7	40
Wola	7	22	11	12	8	50	9	50
Jahy	7	78	8	33	6	50	7	75
Hejduscha	18	—	15	—	12	—	14	—
Berry	15	—	16	—	14	—	15	—
Butra	2	20	3	—	2	30	2	60
Pschenicna muſa	2	30	2	60	2	10	2	40
Rżana muſa	9	75	19	—	—	—	—	—
Szywo	9	—	13	50	—	—	—	—
Głoma	3	20	3	50	2	70	3	20
Prokata 708 schtuf, schtuka	16	—	18	—	16	—	19	—
Pschenicne motrubi	11	—	26	—	—	—	—	—
Mjane motrubi	—	—	4	50	—	—	—	—
Pschenicny gris	—	—	5	—	—	—	—	—
Rżany gris	50 kilogr.	—	5	50	—	—	—	—
	6	—	—	—	—	—	—	—

W Budyschinje płaczące: śrōg pschenicy (bela) po 170 puntach 15 hr. 99 np., hac̄z 16 hr. 20 np., żotta 15 hr. 1 np., hac̄z 15 hr. 30 np., śrōg roki po 160 puntach 10 hr. 30 np., hac̄z 10 hr. 89 np., śrōg jeczmienia po 140 puntach 11 hr. — np., hac̄z 11 hr. 39 np.

Na Bursy w Budyschinje pschenica (bela) wot 9 hr. 42 np., hac̄z 9 hr. 56 np., pschenica (żotta) wot 9 hr. 12 np., hac̄z 9 hr. 27 np., roki wot 6 hr. 56 np., hac̄z 8 hr. 20 np., jeczmieni wot 8 hr. — np., hac̄z 8 hr. 13 np., wowa wot 7 hr. 40 np., hac̄z 7 hr. 55 np.

Wjedro w Londonje 11. februara: Milischo a czopličko.

Cyrkwinske powjesće.

W Michałskej zyrlwi smieje njeđelu Segagesimae rano w 7 hodzinach farar Rada němstiu spomjednu ręcz, 1/9 hodzin diałonus Sarjenk němstie a w 10 hodzinach herbske przedowanje.

Wjedno zyrtwinymi durjemi budža ſo pjenjesh ſa tepjeniu pšchiprawu hromadzec.

Werovali:

W Michałskej zyrlwi: Jan August Franz, dohładować hudzećenje a arreſtowje, ſi Hanu Mariju Schillerez ſe Židowa. — August Barcz, schwajzać w Boszczach, ſi Berthu Mariju Schmidetz ſe Vorlenbrugga, na Židowje. — Jan Hejduscha, poħoneż tu, ſi Mariju Lennu Scholcisz ſe Małhez.

Křčení:

W Michałskej zyrlwi: Gustav May, Jana Bohuwera Hencza, wobydlerja a lamjenczebarja na Židowje, ſ. — Jan May, Jana Augusta Kęžniaka, wobydlerja a dželacjerja na Židowje, ſ. — Oskar Willy, Gustava Oskara Kramza, lamjenczebarja na Židowje, ſ. — Lina Martha, Kęžesčijana Wampfiera, wyschischeho schwajzarja we Wownjowje, dž.

W Katholikej zyrlwi: Margaretha Maria Klotilda, Augusta Eduarda Hrehorja Hirschha, expedienta, dž.

Zemřečí:

Dzień 5. februara: Maria swud. Pawlikowa rodž. Gšymant, njebo Jana Pawlika, dželacjerja we Wichowach, sawostajena wudoma w Rabozach, 74 l. 8 m. 7 d. — 6. Wjazħlau Kaufmann, rēbat w Mnichonzu, 34 l. 1 m. — 9. Reinhold Ernst, Bohuwera Ernst Albert, fabrikskeho dželacjerja w Tselenach, ſ. 3 m. 3 d.

Zyrtwinske powjesće ſe Budęteż.

Njeđelu Segagesimae smieje farat Mrošak rano 1/8 hodž. němstiu spomjedni, pomožn duhowny Ryktar 1/9 hodž. němstie a w 10 hodž. herbske przedowanje.

Jako rjany dar ſe selenemu sħtwortkej a ſe kważam ſo

Pruhi ſe Bożego śmietla

poruczeja. Dostacż po 50 np. we wudawańi „Serbskich Nowin“.

Hospod!
Pjenjesy lntowacz!

Spytajęce
paseny khofej,
wożebnię wojazjy a żłodżazjy,
punkt po 96 np.
pola

J. Zimmermann
na bohatej haſh 25.

22 pshedawatnijow w Němzach.

Palenij khofej,

punt po 90 np., čijsče a żylne żłodżazjy,
kaž tež wubjerne mēchenejz po 100 hac̄z do 200 np.,

Kyre khofej

we wulkim wubjerku, punt hiżo po 70 np.,
porucża

Paul Pötschke
na żerbsej haſh.

Schmidt & Gottschalk,

vienieżny bank

pschi mjašowym torhoscheju
čišlo 1416 w Budyschinje.

Dobry
jedžny žonop,
punkt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
doſtač pola

Jurja Schwiebusa
(priedy August Bartko)
na swonkownej lawſkej haſy 1.

Kram ameriſanſki
rjevikath tobak
porucza, tak doſho hacž ſkład
doſzaha punt po 25 np.

Otto Sachſe
na bohatnej haſy 5.

Rozaze, czelaze a howjaſe kože,
kaž tež wſche druhe družinu kožow
psichezo po najwjetſich placzisnach
kujuje

Heinrich Lange
pschi žitnych wiſach
a pschi herbſkej katholſkej zyrkwi.

Dolſty tučny ſuſhenny polež,
punkt po 80 np., zyle tučne
howjaſe mjaſko, punt po 50 np.,
cjerſtwy ſoſ, punt po 30, 40 a
50 np. pschedawna Otto Pētschla,
na žitnej haſy.

Wſchelake warjenja
jato
rajk,
hróch,
holi,
buny,
jahly,
trupy,
hejduschi,

kaž tež wſche
andlowe wndželli
kujuječe něko derje a tunjo pola

Pawola Pētschki
na herbſkej haſy 13.

Najlepſchi
tuk k pječenju,
cjerſtwy

Lan y wolijs,
ff. marmeladu

porucza
Pawoł Pētschka
na herbſkej haſy 13.

Maſkažu (čelne
mječenje)
kwědomicze wobſtara maſur A.
Winller w Budyschinje, pschi
ſchulerſkih wrotach 17, po 2
ſchodomaj.

54,000 hrivnow
wustawowych pjenes wot 1. haprl.
t. I. abo poſožiſho na přenju
hypotheku ſ zyla abo po dželbach
wupožičic pches ręcznika Sachſu
w Budyschinje.

■ Prima zigary ■
czisze po žadanju
mleke a kylnie
bèle ſo paſaze
po wſchech placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
poruczataj
Strauch & Kolde
na ſamjeſtej haſy 3.

Rum,
arak,
kognak,
wunſchowe eſſenzu,
wſchelake tuſkajne a wutkajne
blidowe likery
w derje wuležanych družinach a
w wulſkim wubjerku porucza

Gustav Küttner
w Budyschinje
10 na herbſkej haſy 10,
woſzbita pschedawna
sa wina a delikatessy.

Hrodowſka haptika
porucza
wujtſkowy polver ſa ſruwy,
butrowy polver,
hollandſki ſlotny polver,
kwinjazy wobžerny a formajozy
polver,
po starych wupruhovanych rezeptach.

Zigary
a wſchon tobak,
krane rjevili, punt po 25 np.
porucza

Jurij Schwiebus
(priedy August Bartko)
na swonkownej lawſkej haſy 10.

Zučny polež punt po 80 np.,
ſolbaſzu = = 70 =
ſolbaſzowy tul = = 40 =
cjerſtwy ſoſ = = 40 =
porucza
Ernst Wagner, rēmifki miſchtr
na ſeminarſkej droſy 4.

Howjaſe, konjaze,
czelaze a wocze ſoſ kaž tež
wocze wolkni psichezo po naj-
wjetſich placzisnach kujuje

Heinrich Lange
pschi žitnych wiſach njedalſto
herbſkej katholſkej zyrkwi.

Liſhce ſoſe,
tlhorjaze =
lunjaze =
ſajecze =
lanillaze =
kujuje

O. C. Rinke
na žitnej haſy 5.

Carbolineum,
woliſ ſa mlóčazem a maſchinu,
lanolinowy ſopytny mas,
lanolinowy kožowy mas,
lanolinowy ſchlörnajzy mas,
woliſ ſa ſchijaze maſchinu,
baſelinu,
baſelinowy kožowy mas
poruczatoj

w najlepſcej tworje a nojtunſcho

Strauch a Kolde,
drogowa pschedawna
na ſamjeſtej haſy 3 w Budyschinje.

Schórzuchi ſ chelazeje kože
porucza po tunich placzisnach
Heinrich Lange
pschi žitnych wiſach.

Džerkate zigary,
dobre 4 np. zigary,
100 ſchtuk po 320 np.,
25 ſchtuk po 80 np.
a 3 ſchtuk po 10 np.
porucza jara placzisny hōdno
Carl Noack
na žitnej haſy.

**Nowe hollandske
jerje,**
mandel po 60 a 90 np.,
pola
Hermannia Kunada.

Š netčiſhemu hnojenju luſow w najlepſcej tworje poruczam

Domaschowu mucžku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.
Slad pschi tworowym dwórnischem.

Heinrich Mohr,
ſchewſki miſchtr w Budyschinje
na ſulelniskej haſy 14

porucza ſwoj wulſki ſkład hontwiſſlih a doſlih ſchlörnjiow,
ſchlörničlowo a ſtuſnijow, rufiſlih a němiſlih gumijowych ſtuſnijow,
wſche družinu filzowych ſtuſnijow a toſlow, kaž tež wſche jenož
pomysliue družinu ſtuſnijow a ſchlörnjiow ſa mužlih, žónſke a džeczi
po ſnatych tunich placzisnach.

Po mérje ſa krótki čaſ, kaž je ſnate, nalepje ſedzaze
wobucze dželam.

Ša Budyschin a wolonoſc ſenicje dželansle prawo na
Kriegerowe patentowe ſchlörnje.

Inventurske wupſchedawanje jenož tutón
měſaz wjelo wězow po ſmeſhniu tunich placzisnach. S doboru
poruczam cjerne cjerſtowolmiane draſtne tkaniny k konfirmaciji
a k nějewjeſciſkej draſcze, wobleczenje po $3\frac{1}{2}$ hacž 19 hr.
Cjerne ſidzane tkaniny lohež po 85 np. hacž $3\frac{1}{2}$ hr., cjerne
twetlate tkaniny k pjeſlam, $16\frac{1}{4}$ ſcheroſe, lohež po 195 np.,
ſbytki pižaných draſtnych tkaninow a wjelo wjazy. Snate jenož
najlepje džeržaze tworj, jara tunjo.

Hermann Beermann
na bohatnej haſy 10.

Wobleczenja ſa nawoženjow,
wobleczenja ſa konſirmandow

w najwjetſhim wubjerku po najtunſkich placzisnach porucza
Otte Preuss, na žitnej haſy 4.

Wupschedawanje dla pschedewsacza wupschedawańje.

Zwórowy skład

Paula Romkopfa

na bohatę hafę cziżlo 22,
wobstejazy

ś mužazeje, żonjazeje a dżecżazeje drasty a
drastnych tkaninow,

ś wjetsha symfemu czaſej pschiſlischazhch, ſo po kózdej ſo pschi
hodżazej placzisnje wupschedawa.

Winowa pschedawatnia
Gustava Küttnera
w Budyschinie
10 na herbskiej hafie 10
hwoje wubjernie naturſtočiste

wino
w snatej dobroſci a placzisnyhōdno
porucza.

Wobkebie ſo porucza wobkebit
wino ja krejchudych a czerpiazych
na żold, blescha po 1 mf. 60 np.

Pschi
ręſanju zwini
porucza
kózdy thđen czerſtwje a ſe ſa-
ruczeniom cziſcze mleće
popjer,
nowe formiſki,
naliſi,
ingber,
kaſ tež dale
majoran, halpeter,
lobaſzowu hejdusich
atd. atd.

Otto Sachse na bohatę hafę 5.

Pschi drohich běrnowych pla-
cziſnach poruczam tunje warjenja
jako

rajk,
trupy,
jahly,
żoli,
hróch
atd.
po jara tunich placzisnach.

Otto Sachse
na bohatę hafę 5.

K konfirmaziji

poruczam cżorne

drastne tkaniny,

latke a modne krepowe tkaniny,
cziſtowolmiane dwójzyscheroke, meter po 85 np.,
1 mf., 1 mf. 25 np., 1 mf. 50 np., 1 mf. 75 np.,
2 mf., 2 mf. 50 np. hacž do 4 mf.

Mój skład cżornych tkaninow něhdże ſe 100
ſchtuk wobſteji, a to wscho jenož ſ derje ſo noscha-
zeje twory.

Richard Gautzschi

na bohatę hafę.

Balemy khofej:

Kampinas,	punt po	85 np.,
dobry merikanski,	=	100 =
parlojty khofej,	=	120 =
Winski měſchenzu,	=	140 =
Javaslu měſchenzu,	=	160 =
jara dobrý a ſylny porucza		

Hermann Kunack
na bohatę hafę 8.

Winski cžrijowy skład.

Wulki wubjerk mužazych, žonjazych a dżecżazych
ſchłornjow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Grisch

na lamjentnej hafę 15 pôdla hoſčenja ſlojeje króny.

"Serbske Nowiny" wudawaja so kóždu sobotu.
— Stwórtlétne předplata we wudawani 80 np. a na němskich póstach 1 mk.,
z přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleń.

Cíš Smolerjec knihičiščeřje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Číslo 8.

Sobotu 19. februara 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němske khějorſtvo. Dla polozhena powyšchenego dawka na konsumske towařstwa, filiale a wulkokapitalistiske sjenoczenstwa ſo w druhé komorze sakſkeho hzejma wutoru došla debatta rospředže. Sakſke kniejerſtvo bě ſ wukasom 12. meje 1896 gmejnem dowolilo, filialam a wulkokapitalistiskim sjenoczenstwam wožebithy pschemysłowym dawk napoložic̄. Sapóßlanz Rüger ſo kniejerſtwa prascheſche, czechó dla wone po wudacza tehole wukasa njeje gmejnem dowolilo, konsumskim towařstwam ſ wožebithym dawkom počežic̄. Minister ſ Měszech wotmolwi, ſo je kniejerſtvo požne a zyle ſ prózowanjom napjelnjene, nusuczeſtpazy a pschemyslowy hreni ſtam podpjerac̄ a schkitowac̄, hdžej ſo to pschezo hodži, kniejerſtvo je tež pschihilene, na puczu pschihadženskeho dawka, to czinič, ſtož ma ſa prawo, kniejerſtvo pat ſo njemóže ſ temu ponucic̄ dac̄, ſo by dowolilo, wulkokapitalistiske sjenoczenstwa ſ pschewulkimi dawkami ſnicžic̄, runje kaž njedowoli, ſo by ſo konsumskim towařstwam dno wočkylo — Sapóßlanzai Großmann a Huste pschecžiwo ministerstwovym wopowiedženjam rēčeschtaj. We wjeli stronach konsumske towařstwa dale niežo njejšu, hdžli ſastarařne ſa ſozialdemokratiskej agitatorow. Twory ſ tychle towařstwom njejšu tuňsche, ale ſa to hubjensche, hdžli twory, w pschekupskich hklamačkupjene. Huste wožebje na ſchťodnosce offizérſtich a ſastojniſtich tworowych pschedawařnijow počasowasche.

— Hdž je ſo wucžerjam ſakſkých ludowých ſchulow mſda powyſhila, dyrbí ſo nětko tež hſchče mſda wucžerjow pschi gymnaſiach a realnych ſchulach polepschic̄. Kniejerſtvo hzejmej namjetuje, ſo by ſo mſda wucžerjow pschi realnych ſchulach pschichodnje ſ 2400 hrivnami ſapocžala a hac̄ na najwyſhſe do 5400 hrivnow dožahala. Mſda gymnaſialnych wucžerjow dyrbjala pschi ſapocžatku 2800 a na požledním ſthodženu 6000 hac̄ 6600 hrivnow wucžinic̄. Skóněžne dyrbí ſo tež seminariskim wucžerjam polepschene mſdy doſtač. Finanžna depuťazja, ſotraž je wo kniejerſtowym namječe wurađovala, hzejmej porucža, jemu pschihložowac̄.

— Lětu ſtě ſhějorſke manevry njebudža wjazy ſaf wobſcherne, kajež ſu w požledním ſtětomaj byle, hdžej ſo ſchtyri armeekorpsy wobželichu. Lětža budžetaj jenož dwaj armeekorpsaj na pschecžiwo ſebi ſtac̄, 7. weſiſalſti a 10. hannoverski. Kóždy ſ tutej armeekorpsow ſo ſ jenež diviſiju požylni.

— Swjaſk ratarjow je pónďelu ſwoju 5. generalnu ſhromadžisnu w Buschez žyrkuſu w Barlinje wotbyval. Něhdž 5000 ratarjow ſe wſchěch ſtron Němskej bě ſo ſechlo. Sapóßlanz ſ Blöž ſhromadžisnu wotewri. W ſwojej rēži wón wußběhowsaſche, ſo je swjaſk ratarjow w politizi hžo wjeli dozpiř. Teho agitaziji ma ſo pschiphaz, ſo nětkole kniejerſtvo na ratařſke žadanja bôle dživa. — Swjaſkowý direktor dr. Hahn roſprawu poda. W tu ſhwili ſwjaſk 187,000 ſobustawow licži. Pschedſtejaze wólbh do khějorſtoweho hzejma budža ſ roškudnym wojowanjom ſa pschichod němskeho ratařſtwa. Blížſki khějorſtowý hzejm ma roškudžic̄ wo wutworjenju naſchego žłowneho tarifa a wo wlkowanskich wuzinjenjach, ſotraž ſo ſ wukrajnými ſtatami wobſamku.

— Helgolandſka kupu, ſotraž je ſendželska Němskej pschewostajila, hdž bě jej Němska wulkí džel ſwojeje raſiſho-afriskeje kolonije ſa to wotſupila, je ſa někotre lěta wjeli němskich pjenies požrjela. W požledních lětach ſu móřſke žolny Helgolandſki brjoh ſa ſhetro podmlele. So by morjo zylu kupu njepožrjelo, dyrbí

ſo brjoh ſa ſo wuporjedžic̄. Minister ſ Miquel ſebi ſa tole dželo w pruskim krajinym ſejmje pož milijona hrivnow žadaſche. Konſervativni měnjarhu, ſo dyrbí němske khějorſtvo, niz pruski stat, tule ſumu podac̄, tež Helgolandſka gmejna dyrbjala ſama dawki ſ temu dawac̄. Finanžny minister pak konſervativnych ſ jich namjetom wotrafy, prajzy, ſo je Helgolandſke wobhyleſtvo tak hude, ſo tajke dawki njemóže dawac̄. Khějorſtvo nima tu žaneje pschihluſhnoſcie pomhac̄; pschetož njejedna ſo wo požylnjenje wojeſtich pschirawow na kupje, ale wo ſežiwenje wobhyleſtva a ſdžerženju tanunisckich móřſtich kupjel. Šeſim ſkónečnje pož milijona hrivnow ſa Helgoland pschiswoli.

— W němskej raſiſho-afriskej koloniji ſu ſa ſo raſnjeměr wudhile. W bitwie pschecžiwo ſpjecžiwo Wazeguham je 1. februara premierlieutenant Kielmeyer, a 17. januara podwyschě Carsjens pschi nadpadže Wahéhow panýl.

Awſtriaſta. Wot ſozialdemokratorow naſchějuwaní ſu ſo wuheszy ratarjol w Szabolcsſkim a Zemplinskim wokrjeſu pschecžiwo kniejerſtvi ſpjecžowali. W Kis-Tarkany gmejnskeho pschedſtejicžera kravaweho ſbichu. W Ugardže ſu hždu, w kotrež žandarm bydleshe, ſapalili, tak ſo dyrbjachu ſo žandarmowi ſwójbni ſ wočnom won wukhovac̄. Pschecžiwo ſbékfarjam ſo bataillon wojakow pohyla. W Czigandu a Döghe dyrbjachu ſebi wojazy ſ natyknjenym bajonetom pucž do domow dobyc̄. Na drohach wopſjet ſ woprawnym bitwam doňdž, pschi ſotrychž je 35 burow panýl. Někole ſu wojazh njeměrníkow ſkludžili. Wschudže ſa ſo měr knieži. Sozialdemokratiska ſchějuwanza je ſ Budapeſta wuſchla.

Dansla. Starſchi ſyň danskeho krónprynza, prynz Kschecžijan, je po ſdažu muž njewſchědneje raſnoſeſe a ſamostatnoſce. Tele dny bě wón ſ jenemu hrabi na hořtu wcheproſcheny. Pschi hofezinje, pschi ſotrež ſo jenož ſobustawu najwyſhſeheho ſemjanſtwa wobželichu, hrabja prynzei pschiphicžnu rēž wunjeſe; w njei wón praji, ſo budže prynz, hdž bude ſunu ſ kralom, ſwoju ſepjeru pola ſemjanſtwa pytač, a ſo tež ſemjanſtvo jemu tule ſepjeru poda. Prynz wotmolwi, ſo budže jako kral ſwoju ſepjeru pola wſchěch ludowých wochtow pytač, runje kaž pola tych, ſotřiž trónej najblíže, tak tež pola tych, ſotřiž ſ dala njeho ſteja. Wón ſo nadžija, ſo towařstwo temu pschihložuje, a tole pschewědženje wón ſ tym na ſjawne da, ſo ſlawu wunjeſe ležowym ſtražnikam, najeſtak a tym ludžom, ſotřiž ſu ſe ſwojim wobželjenjem pschi hořtwe ſ temu pschiphomozni byli, ſo je ſo towařstwo pschi hořtwe ſwježeliſo. Njevožakana prynzowa rēž je hořtwinſke towařstwo njemalo pschekwapiła.

Jendželsla. Na wójnu, ſotraž Jendželcženjo pschecžiwo ludam pschi polnóznoindiskich mjesach wjedu, w Jendželskej pschezo bôle ſwarja. Se wſchěch ſtron někole powjescze wo czerpjenjach a pořaženjach jendželſtich wojakow pschihlabzeja. Wondano jendželske nowiny pižachu, ſo je ſo jedyn bataillon ſapowjedžil, dale poſtupoſac̄, dokelž ſ lacžnoſeſu wjazy wutrač ſjemožeſe. Žedyn druhi bataillon nočzysche ſranjených do lehwa pschinjeſe, dokelž bě 24 hodžin marscherowal a wojowal, tola njebě niežo ſa tón čaž ſi jescz doſtal. W khajberskim pschekhodže jěſdna patroilla ſranjeneho towařſha wopſchęzi. Afridisz ſu jeho poſdžiſho ſkonzowali a ſhroſnoſeſili. Jendželske nowiny wjeli listow jednorých wojakow a offizérów wocžiſha, w ſotrychž ſo njewědomoſeſ a hubjene wjedniſto jendželskeho roſkaſowarſtwa ſ najczmowischiſi barbami wopſiſuje.

Za nawěſtki, kiž maja ſo we wudawaři „Serb Now.“ (na róžku zwon-nejne lawske hasy čo. 2) wotedać, płaci ſo wot małego rynčka 10 np. a maja ſo ſtwórk hač do 7 hodž. wječor wotedać.

Rusowla. Polazy w Russkij po něčim pschezo wjazh prawow sa swoju narodnosć dozpiwaju. Hjo loni je russke kniežerstwo poruczilo, so ma ho polska rěč na wschich wychsich Schulach w Polskij najdokladnisch wuczic. Netko je russki generalny gubernator wjericznički we Warszawje pola zara wuslukowal, so ho sa Polakow we Warszawje politechnikum saloži. Tež w statnym farjadniſtwe ho Polakam konzeſije činia. Kniežerstwo po něčim tych fastojnikow do russich stron pschebažuje, kotsiž ku se swojim pôłskonjepscheczelſtym smyžlenjom snaži. Tich wuprōdñene města ho s mûbdšimi ludžimi, kotsiž njeſku Polakam pscheziom, wobhadža. Najwyschicci farjadniſt Warszawskeho schulskeho wotrjeza, Russki Ligin, wot Polakow powschitkownje wažem a lubowan, je ho s wyżokim rjadow a titulom wusnamienil. Ligin na to džela, so by ho polska młodosc niz jenož w ludowych, ale tež we wychsich pschemysłowych Schulach i maczternej polskiej rěču wuwuczowała. S tym bych už najwjetſche ſtyski Polakow wotstronile.

Turkowla. Kandidatura grichiskeho prynza Jurja na gubernertwo kretiſteje ſuph hîſhče pschezo na dnjowym rjedze steji. Russke kniežerstwo je sultanej powiedzilo, so jeho wone nochze niſowac, prynza Jurja sa gubernera postajic, so paſ je wone pschebzvedcene, so čaž a podawki sultana powuzja, so je prynzowa kandidatura jeniczi ſredk, i kotsiž mohe ho kretiſte wobčežnosće pschewinę. Tež je russke kniežerstwo wosjewilo, so Russka ženie njedowoli, so by ho turkowske wójsko na Kreče poſylnilo.

China. Schineſko-japanskej wójnu je Chineſka swoju wójnsku njenoz spôsnała. Bjes pscheživjenja wona nětko do wſchego ſwoli, ſchtož ſebi europiske wulkomozy wot njeje žadaja. Němzam je ho prawo dało, so ſmedža ſ Xiaoczawa želesnizu do ſchantungſkeje provinzy twaric jako doſežcinenje ſa ſkonzowanie němſkeho matroſa Scholty. Žendzeljenjo ſu chineſkemu kniežerſtu dovolnosć jendzelſkeje želesnizu ſ Bierm do Yüneanskeho kraja wunufowali, a tež Franzowſojo ſu ſebi twar želesnizow ſ Tongtina do Chineſkeje wuslukowali. S połnoz Russka želesnizu psches Mandzurſtu do Porta Achura twari. Tónle ſylne wobtowjerdženy wójnski pschifat wuslukowali. S połnoz Russka želesnizu psches Mandzurſtu do Porta Achura twari. Tónle ſylne wobtowjerdženy wójnski pschifat je mohl rjez hjo w russkij ruzh. W tu khwilu w nim ſchêſej russich wójnskich lódžow leži.

Amerila. Mordař preſidenta guatemalskeje republiky mjenuje ho Solinger a je po narodze Žendzelžan. Težo je ſebi pječza ſamón ſwak ſlónzowaneho preſidenta Barriosa, bywſki wójnski minister Prosperos Morales, najał. Tón ſo teho runja, kaž Barrios, wo preſidentſtwo prózowasche a mějefche, hdyž bě wójſko ſa ſebje dobył, ſa wěſte, ſo jeho wuſwola. Barrios budžiſche dyrbjal 15. meje 1898 wotſtupic, tola wón da loni ſebje ſameho hač do lěta 1902 ſa diktatora wuſwolac. Prosperos Morales na to revoluziju ſbudzi, tola ta bu loni oktobra podlóžena. Njenoz Barriosa ſ revoluziju wotſtronic, ſpyta to ſ mordařſkim nadpadom. Kaž je ſnate, je ho nadpad ppradžil.

— Žaložne njeſbožje je wójnske lódžtvo połnózno-amerikanskich ſjenoczených ſtatow podeschlo. Wobrónjenia wójnska lódž „Maine“ je ho psched Kubu w Havannaffim pschifat w roſbuchsienjom roſteliſla. Pschi njeſbožu ſu 256 matroſow a dwaj offiſzeraſ ſiwiſenje ſhubili. Rosbuchsienje je ho w noz, hdyž wſchilž ſpachu, naſſkerje ſi pschetepjenjom kotsiž ſtalo. Hdyž ſu ſu ſtow ſtruchow roſleži. Nekotre džele ho ſapalichu, a wſcho ſo ſa 5 mjeniſchinow w morju ſhubi. Schtož běſhe ſe ſiwiſenjow na lódži, je ho paſ ſi roſbuch-njenjom morilo, paſ je ho w morju tepilo, jenož kapitan, 12 offiſerojo a 17 matroſojo ſo pluwažy wuſhwachu. 50 matroſow mějefche na noz dowoleñzu (urlaub), ſi čimž njeſbožu wuſdzechu. Wubuch bě hodžin daloko ſyſhcež a Havannaffe wobhleſtvo mězne wuſtróža. Měnjaču ſi wopredka, ſo ſu Kubalž ſběžkarjo dynamitowym nadpad pschežitwo městu wuſwedli. ſso ſmjerč wuſtróžanski Havannafz wobhleſrjo połnaſy na dróhu wubéžachu.

Sedyn offiſer lódž „Maine“ podawki na ſežéhowaze wachnje wopiszuje: Offiſerojo běchu ſi wjetſcheho džela njeſchitomni, dokelž běchu ſo na jenu druhi amerikanskſi lódž, kotsiž w pschifatwje leži, na wježet pscheproſhli a ſo tam podali. Měužtwa běchu wſchě na lódži a ſi wjetſha ſpachu. „Maine“ běſhe ſakutwizowana, tola jejne wohnja ſo palachu. Wokolo 10 hodžin wježor ſo ſatrachny wubuch ſta. Nekotre na lódži njeđewelowaſche, ſo bě ſo kotsiž puſtyn. S dobom plomjenja ſe wſchich ſtron ſchwihachu, na róžkach ſo ſapka, mužtwa na lódžinu ſubju ſchwataču. S wopredka matroſow ſi plumpam ſtajichu, tola bórſh po tym ſo druhi mózny wubuch ſta; plomjenja běchu ſo do hłowneho pôlvroweho magazina dobyly.

Wulke džerh ſo do lódžineju boſow a do dna wutorhnychu. a lódž ſo rucže ponuri. Wjes tym ſo ſo wulhovanske čolny ſ lódž wuſcheczachu, ſo tſeczi wubuch ſta. Ma to kapitan ſawola: „Wulhovaj ſo, ſchtóž ſamože!“ Žedyn wubuch nětko druhi ſczéhowsasche; elektriska ſweda na lódži haſny, ſi čimž ſo wulhovanske džela jara počeži. Čolny ſchapskich wójnskich lódžow něhdje 200 Amerikanow wulhovachu; wjetſchi džel wulhovanych je czežko ſranjenych.

Transvaalaſta. Pawol Krüger je ſo ſ wulkej wjetſchinu ſchitwóry ſrőz na pječ lět ſa preſidenta połodnio-afriskeje republiky wulhovol. Težo wólbę dybci ſo jako wuraſ twjerdeje wole transvaalskich boerow wobhladač, ſo ſo ſe žantm wuměnjeniom Žendzel-žanam njeſpodciznu, kotsiž ſtajne na pschihódnym wokomik ſakaju, ſo móhli Transvaalſtu ſe ſwojej połodnio-afriskej koloniju ſjenocziež.

Se žiwjenja stareho Dessaufaſteho.

(Skoneženje.)

Tuta čertowa ſtraž paſ njevosta, wě ſo, jara dohho pschi ſyſkawowni. So móžachu knieſa ſudniſa a ſamo ſtražniſa, kotsiž bě jich ſe ſwojim ſchpižom doſč ſuſto wot najrjeñſich ſyſlow wotehnai, w džerje widžec, to běſhe derje poradženym potomnikam wježnjanow wulke wježele. Tuteho wježela nochzychu ſhami wuži-wac, a teho dla běžachu, hdyž bě ſo darmiwy řjemiežník ſ wocžow-ſhubil, kóždý do ſwojeho domu, ſo bych ſajimawu nowinku roſ-njeſli a prawje mnoho ludži hromadu ſubnowali.

Bóřh ſtejachu na wžy psched ſyſkawownju ludžo tak huſeži, ſo ani jabluko ſ ſemi dopadnyc ſjebužiſche móhlo. Wulachu a wſchelake nahladu běchu tu ſyſhcež.

„Schto dha tu po prawom nutska tcži?“ wopraſcha ſo jedyn, kotsiž rumje ſ pola džesche a hiſhče njeſedžesche, ſchto bě ſo ſtało.

„Knes ſudniſ a ſtary Jurij ſe ſwojim ſchpižom!“

„I khort tola, ſchto tola taj w khežorſtowowym komornym ſudniſtvoje wužinjataj?“

„Knes ſudniſ roſwueža Jurja, ſak ma ſajimowac abo arreterowac.“

„A hžde tež to!“ ſarečza druh ſo teho, „wonaj pruhujetaj jeno junu ſyſkawu.“

„Ach, ně! Jurij psched ſyſkawu ſudniſa tu rēč, kotsiž budže dženža wježor pschi ſlubje džeržec,“ rjeſky ſažo druh.

Tak lětachu ſalate ſlowa mjes ſudžini, ale kóž dyrbjeſche ta wohidna wěz tola měc. Hdyž bě Hiller to wjele rafow poruczał a proſyl, pschirndje ſowat durje wotewricz a wohamjene ſudniſtvoje ſwojeje jamy wuſhwobodžic. Gajataj, wě ſo, dohho njevostaſchtaj na měſtne ſwojeje džiwnieje czeſče a mějefchtaj ſo hnydom ſ procha. —

Bě wježor. Starci wježnjenjo ſedžachu ſe ſwojimi ſermuſhnymi hoſčemí w korežme w delnjej jſtve, mlobdiſki paſ běchu ſhobd wychsiche ſchli, ſo bych ſo pschi ſudžbje a rejach ſajweželili. Tež Jurij, ſtražniſ a poliſta, bě horjeka, ſo by po ſwojej možy jaſo ſtaſtoñik wſchém ſnadž naſtaſazym njeſafanoſčam ſabžewal. Spokojnje bě ſo we ſwojim ſucže na ſeženu ſeprije a hlaſaſche na ſhromadženych, kóž ſo wježele ſyſkawachu. Tu wotewri na dobo ert a wudžerasche tak wuſtróžam do durjow, kaž by ſcherjenje widžal. Tam ſtejſche, ružy psches ſcheroke wutrobno na kſiž ſložiwschi, ſlowkowym paduch dženžniſcheho ranja a hlaſaſche tak měrnje na holk a haru psched ſobu, kaž by rjeſl, ſo rano ničo ſucžil njebe.

Spěšnje wobroczi ſo Jurij a khwatasche psches ludži a ſtupi do połdanskeje jſtvy, w koteřiž ſudniſ a Wižnač ſe ſwojimi ſermuſhnymi hoſčemí ſhobd ſedžachu.

„Knes ſudniſ, tamle wonka ſteji psched durjemi; khetſje, prjedy hač nam ſažo czeknje!“ ſawola khwatnje.

„Schto dha?“

„Schto dha hewak, dyžli tón dundak, kóž je waju dženža rano nutſſamkny!“

„Tak? To je mi tola wjazh hač wſchédna krobloſc! Čakaj, holkžko, tebi hjo poſtažu!“ ſawola Hiller poſkocziwschi. „Pojež wſchitzu a pschimaječe ſobu. To je zhy ſtrachny člowjek, rubježnik abo mordař, ſi tmy njeſku žorty!“

Kaž ſnehoſa mječel walichu ſo pschitomni na ſubju a ſa wokomik bě zuſh wobſtupjeny a jaty.

„Wuſjasajze jeho a pschijedže jeho ſhem do ſtrjedža! Chzu jeho hnydom nětkole wotſudžic!“

Kunjež běchu tež hoſčo, kotsiž w delnjej jſtve ſedžachu, pschi ſtastaj ſarje horje pschischli a runjež bě nětkole ſubju połna, naſta-

tola wožnjedžja prôsne městno, do kotrehož sašo popadnjeneho na pol storkachu, na pol czechnjechu.

„Na, scjeneže ſebi jeno to wjeſele; na mnje ſo tež rjad dôndž!“ rjeſny ſo ſmějo. „Ale ſe ſchnóru mi bliſto njepſchindzeze abo ſmjetam waſ ſvchech ſ woknom won!“

„Pſchezo jeho wjaſačeze abo džeržeze jeho ſ najmjeñſcha kruče!“

„To wjeſele móžecze ſebi popſcheze. Tule macze mojej dloni!“ Wón poda jím ſwoje ružy a bu ſa njej pſchimany.

„Hdže je ſo dženža wokolo honil?“ poča Hiller ſwoje pſche-ſkyſchowanje.

„To dyrbi tola wón najlepje wjedžec. Wſchako je mie Stražničej pſchepodał a wotwjeſcz dał.“

„Njehań wón! Kaf móže jeno tak wrótny bycž a ſaſo ſem ſo wróćež?“

„Jeli ſo njebudže ſwoju njehańbitu ſlamu džeržec, dam jeho wuſamkač! Čežho dla je mi dženža twochnyl?“

„Dyrbiak ſnadž ſtejo wostac, hdyz je knies ſudnik ſam tak dobrotzivý, ſo ſa mnje w khlodže wostawa?“

„Wojwasy ſem; dam jeho wuwjaſac, ſo budže ſo jemu pſched wočomaj vižanic!“

W tym wokomiku ſahwifný ſo wótrje a ſ krotka ſ pucza horje, a hnydom wupiný ſo poſtawa ſajateho runje horje, a jeho džeržazých ſe ſylnym poſhibom wot ſo wottſchažnýwſchi, ſahrina ſ lawjažym móznym hloſkom:

„K temu by wón tajki a hinaſchi mi runje prawy byl!“

A ſwoju bluſu wottſchažnýwſchi, tak ſo ſo poſkaſchu wobſchiwki uniſormy a blyſchczate hweđdy na wutrobnu, ręczecze dale:

„Wón džé ani to njedokonja, ſo moħl nekaſkeho ſlowloweho paducha pſchizluſchiſne pſchelkowac. Budžiſche-li jeno na wokomik na to pichichol, jo by mie dał pſchephtac, budžiſche ſebi zyli hru ſalutowac moħl. Chzu jemu nětcole poſkaſac, kaf ma ſo ſ paduchami wobhadtac.“ A do durjow, poſtowetwrijnych, ſo wobročiwschi, ſawoła:

„Tſelby horje! March!“

A hnydom dowotewrichu ſo durje a ſa wokomik běchu mu-

khody a wokna ſ dolhimi brodatymi grenadérami wobhadtene.

„Tak, nětcole je rjad na nim, wón njeſhmanik, a tajki a

hinaſchi! Schmidet Wylemje, poj ſem a pſchedeſitaj tónle liſt,

kotryž je mi tutón njedocžink wežera pižal!“

Sawolany wupſchedſtupi a ſčini, kaž mějſche ſasane. Lědma bě poſklednje hlowo docžitane, počazchu pſchitomni, puczowazeho rjenjeſhlnika jako ſwojeho wjeřcha ſpóſnawſchi, jedyn pſhemoh druheho ſudnika ſaliwac a w roſněhwanju hanic.

„Směrom! Nětcole mam ja ręczecze. Tamle je hysčze powjas.

Wuwjaſacze jeho!“

Poſluchachu. Hiller ſo wobaraſche a ſawoła:

„Fažnoſež, protestuju pſcheziwo tajfemu počzinanju; to ſebi

njeſhym ſaſlužit!“

„Sch, njeje ſaſlužil, wón, kif je na ſchibjení ſraly? Myſli ſnadž ſebi, ſo jeho dženžniſcheje malickeſeze dla ſwjaſac, dam? To mi na myſle pſchirnyc njeſož! Ale kafke dha to ſ tym njedocžinkom je, kotryž ſo tamle tak bojaſnje ſa ſchenkuwom ſhowa? Wuežehnje ſeho won! Talle. Až, dobrý wjeſtor, knies Njeſhmanik! Šsy dha ſo tola hysčze popadnyc dał, hač runje je tebje knies wuj tsi njedocžele doho tak derje ſhowa! Čakaj, ty duſcha, ty budžesč mi mjes ſchwikarjem věhac, doniž mi ſludny njebudžesč! Knies hejtman, tule je tón, na kotrehož mie wežera nočajſhceze dopomnic. Wſmicze jeho derje do poſtow a dovjedžeze jeho derje domoj!“

„Fažnoſež, njeſhym wjedžal, ſo —“ ſawoła Hiller; ale wjeřch ſareča jemu do jeho ręče.

„Budže wón mijelčec, wón njeſhym wón! Schtož mi czechnjeza ſ wojakow ſhowa, doſtanje kultu do hlowy. Dokelž pak ani pólvera hódný njeje, wotendže ſnadž ſ módrjenízami na ſadk. Nětcole pak wotſtroňeze mi teho ſhadlu ſ wočom. Hdže dha je jeho luby ſyňk? Aha, tamle w kucze. Byj ſem, moj lubuſhko!“

Dyrkotajo pſchistupi ſawolany. Wjeřch wobhlaſda ſebi jeho wot hlowy hač do pjatih a rjeſny potom:

„Twój starý menjeſche, ſo by Wylem rjaný gardowy grenader byl; widžu pak, ſo by ty hysčze lepje ſ temu hožal. Ty po tajfim město njeſhym ſ nami pónidžesč; tamle je korporal, kif tebje wuwucži a pſchipravi. March!“

A hdyz ſo hnydom po roſtaſu njeſhceze, bu wupſchimany a dele dovjedženij.

Šudnikowa ſe ſhvojimi džowkami dachu ſo do žaloſčenja a chyžchu krutemu ſudniſej, wjeřch, k nohomaj padnyc. Tón pak wobaraſche ſ ruku a poruciž:

„Wobhderžujeze mi žonjazy lud; njemžu wohidneho bječenja ſe ſmjeręzu wuſtac!“

A potom na druhí boſ ſo wobročiwschi rjeſny:

„Wižnarjež a Schmidet ſe ſchimy!“

To ſo ſta a Leopold poſlada na kóždu wobhobu wótrje.

„Tak. To je po tajfim Hanka, ſotraž ma Wylera tak jara lubo? Ty by wopravdze rjana luba holkza. Chzeſch mje méc, hej?“ woprasza ſo ſmějo, ſebi ſpokojnje ſchawzač wjerežo.

„Na, na, njetrjebaſch ſo bojec, ja džé eže tola tež nuſowac nočzu. Ale jeli ſo mie njeſhach, njeſhmeſch ſa khostanje tež žaneho druheho doſtac, kiba noweho ſudnika. Telo tola rodžiſch, něvérno?“

„Fažnoſež!“

„Wěm wſchak! Wy žonske móžecze džefac, njedžel ſpoči poſjedac, ale runje potom, hdyz je najtrebnishe, mlyn ſaſtanje. Budu ſo po tajfim dyrbječ ſwojeho nana prafteč. Stup wón ſem, Wižnat! Talle! — Schto je tola do hlupeho wobhola byl, ſo je ſwoju pěknou rjanu džowlu njeknizomnemu Hillerej dacz chyžl. Hainbuj ſo wón tola! Tajki ſtarý ſhadla, kaž wón je, mě ſebi tola jeno na to myſlicz, ſo by ſwoje džeczo ſbožowne ſčini! Kaf ſo nětcole ſ wobemaj Hilleromaj ma, to je widžal. Š teje ſeitnje po tajfim ničo bycž njeſož! Tola dokelž dyrbi dženža wječor ſ klub bycž, chzu jemu ſharty měſhceč a pſchihotowac. Mam wam tu noweho ſudnika, to je jara ſchwary hólz, drje młody hysčze, ale wón je něſhoto naſučnýl a ma wutrobu na prawym městnje. Chzeſch jemu Hanku ſa žonu dacž?“

„Njewem džé, ſchtó to je, Fažnoſež?“

„Tule džé ſteji! Wobhlaſdajeze ſebi jeho, je ſrostny hólz.“

„Fažnoſež! ſawoſaſtaj wobaj Schmidaj na dobo. „To móžno njeje!“

„Kholmu džeržec, poſluchac! Wylem je ſo mi lubil. Štym jemu dženža kruče na ſubý pomaſał, je pak derje wobſtał. Wón budže ſudnik, baſta, hotove! Ma, Wižnarjo, kaf dha?“

„Hdyz Fažnoſež porucižeze, dyrbju drje haj prajicž.“

„To chyžl jemu tola tež jara radžicž, wón tajki a hinaſchi. A kafke dha ſ tej holzu je, hej! Chzeſch dha jeho?“

„Haj“, ſychny ſo ſaſječwjeniwschi ſbožowna holza.

„Widžicze, nětcole móže na dobo ręczecze. Duž je dženža ſ klub a ja tu wostanu, ſo bych ſobu čjinil. Nowy knies ſudnik ſměje drje nekaſki kucđi, ſo moħl tam ležecž; ſe wſhem ſyň ſpokojom, jeno niž ſ wachej ſyſaworju.“

U na druhich poſladiwyschi, pſchijſtaj ſ wótrichim hloſkom:

„Po prawym chyžch ſebi dwanak reſruitow ſobu wſac, tež je tu něſhoto prawje wuſkožnych pochołow; tola dokelž ſyň dobreje myſle, njech ſu dženža pſchelutowani. Nočzu wam wjeſele ſaſhce, dženža dyrbicze wſchitzu wjeſeli bycž. A ſo by ſo to hnydom ſa- počzalo, ſapſkacze mi dragunaſſe pſchepſpolo.“

Hdyz bě dopiſlane, wſa wjeřch Hanku ſa ruku a rjeſny:

„Tak, nětcole pojmy. Schtož budže dženža wupite, to ja ſa- placju; ale njepijeze mie ſhudeho, wý tajž a hinaſchi! Kedžbu: tſelbu horje! March!“

Boſluschni na roſkas wotčehnjechu grenadérojo a jich naj- wychiſchi ſchedſtajen ſročecze ſa nimi, wobdaty wot ſobuſtaſow ſbožownej ſwójbow a pſchewodžan ſ pſchipoſnawazym pſchivolaniom zykleje wulkeje čirjovy.

Ze Serbow.

S Budyschina. Direktor tudomnyh holežazých ſchulow, knies Gustav Eduard Blochaz, chze ſo 1. juliia po 24-lěnej ſlužbje w Budyschinje wyžoſeje ſtaroby dla na wotpočin ſ podacž. Knies Blochaz lětža 70 lět dozpi.

— Budyska Bježada ſwječecze ſařdženu wutoru ſhodj lětſchi bal. K temu běchu Bježadžine holkzi pěknú reju naſvukle. Čežho dla pak njeběchu wone w ſerbſkej dracze, hdyz běchu ſebi ſ teje reji tola woskebitu drastu ſhotowale? Kaž hysčimy, hotuje ſo Budyska Bježada, kralowe narodniny ſ wjetſkim ſerbſkim ſwječenjom ſwječicž. Čiſtý wuſoſký tehole ſwječenja chze ſa naſch ſerbſti jubilejný fond poſtajicž. Hdzej ſu narodnoſmýſleni mužojo ſ na- wjedowarjemi, to tež hinaſ možno njeje, jedna ſo tu tola wo wo- poſlamo ſerbſkej kraloſwěrnoſceze a ſ tym wo ſerbſku čeſeč!

— (Wohén.) W nozý 14. februara je ſo w pinzy konditora Stohna na hospitalské droſy wuhlo ſapališo. Majſterje je woheň

ſ tym nastal, ſo je ſo do bliſkoſče wuhla žahly popjol ſyphnýl.
Plomjenja ſu hnydom ſaleſi.

— Podralstného hyna jeneho schewského mischtra na řukelskéj
hašy, kotrejž je ho psched tydzenjom s horizontom horzeje wody žalošnje
woparil, je ſmijerž wot jeho wulſich boleszow wumohla.

— (Spuštané žamomordaťstvo.) Njedaloko Budyschina je ſebe ſaňdženu pónđzelu dželaczeří Karſch, ſ Habrachezíz rodžený, kultu ſ revolvra ſ wutrobie ſe žamomordaťskim wotpohladom třelil. Žsamomordař pak ſo njeje pſchestrachnje ſranil; pſchetoz wón je hifcheze mohl žam do hojeńje hicž. Po jeho prýstwje ſu jeho tam pſchijeli a do ſekowanja wſali. Š pſchicžinu žamomordaťského poſpyta je pječza žwójbna ſwada byla.

— Hrděžděkuli nětkole na sahrobach a polach w semi hrjebaja, mejske bruki s hromadami namakaja. Wobstajne mle symske wjedro je mejske bruki s hlyubokoscze s swjerchej semje swabilo. Několnych tychle njedoczalkiwom su do redatzije „Sserb. Nowin“ pschiniebli. Na kwětlowy pjenk sadzene su po bruki, pytnywsci, so drje je s selenej meji hischeze dolha noha, hnydom do pjenkowje semje sa-hrjebale. Zeli so hischeze kruta syma njepschinidze, kotaž bruki mori, wone lešza schtomu sles sapusčza. Doszcz schtody su wone hižo lomi jako kundrozy na rěporowych a běrnazých polach naczinile.

— So naleczężo w jazdy dalo ko nie je, cęrijódy schívórzow pśchipowojedaja, kotreż ſu ſanđený tydzeń i cęrijódami do někotrych stron pruskeje hornjeje Lusatii pśchileczże.

Pożniejszym kud budżę zo w Budyschinje wot 21. hacę do 26. februara wotbywacę. Pożledni dżen budża s wusamknjenjom sjaunościę czeladnika Jurja Hejdusku s Noweje Wjeski pola Pancziz dla ujekanstwa s moriązym wuthodom budzież.

(Wuhladý na p'sichodne wjedro.) W blížchim čašu šo
hac̄ nehdže do 25. februara žuche, něshko hymniſche wjedro wo-
czękuje. Ssamo 20. džer̄ februara, kritiſki džer̄ 1. rjadowne, mało
žněha a deschęga p'schinjeſe. Wot 26. februara šo wjedro ſzopli a
žmę šo potom na wjele deschęga a žněha licžic̄.

Se Semiz=Tumiz. Sa Semizh a Tumizy, wot 1. februara do jeneje gmejny sjenoczene, su dotalneho Semiczanskeho pschedstejiczerja Radzu sa wobej wzh sa gmejnskeho pschedstejiczerja wuswolili. Tumiczaniskeho gmejnskeho pschedstejiczerja sa starschego wobeju gmejnow pomjenowachu. — 6. februara je tu mandzelska emerit. wuczerja knjeza Muczinka, 62 lét stara, wumrjela, kofraž je hacž knoz lěta 1889 schéznacze lét dolho holzy tudomneje schule schicž wuczila. Jeje pohreb wulke dželbracze pokasowasche.

S Margarećineje Héty. Srjedu tydjenja je tudomny do-
hladowat Ernst Mero s Khwaciz tu czezko njesbožil. Wjazh
zentnariski kruch tona padny jemu na hlowu a pschijpre ju s mjes-
wočzom s pschijprawje, s kotrejž někajsi schrubowym ſdonk tczeſehe.
Tón ſo jemu, mjes wóczkomaj nožowu kóſcž pscheraſyñſchi, do čoła
ſary. Božej ſchitowazej ruzh ma ſo džakowacž, ſo ſe žitvjenjom
wotendže, a ſo tole njesbože žaných ſrudžazých ſezdžiwów hacž dotal
ſa njeho nimia; pschetož ani wóčzy ani moſhy njesbu czeſtipe.

S Kluscha. W źródle lońskich żony huszajskie hacz' hewak tak nienowane sbozo, dwie abo tsi kłoski z jenego świątynia wurożczenie, namakała. Kiedy dom tsi tajte „sbozo” je wóndano tudomny kniegi rybak pschi młoćzeniu nadeszhol.

S Bułg. Małsche żerbię towarzystwo wuhotuje njedżelu 27. mal. róžka dżiwadłowu wjeżgor. Pschedstaj iżo ryżerfska hra: „Sera”. Róždy Serb budże tam lubje witany.

S Bulez. Ludomia Raiffeisenka nalutowańja a wypożyczeńja 13. februara w Heinrichew hósczeniu swoju głownu shromadzjennu wotmę. Hdyż bę pschedzyda, knies Herm. Szwora, nahladnu liczbu shromadzennych zbosztawow a hóscię powital a żo protokol pożlednijeje shromadzjennych čital, nam wykłodostojny knies farać Kubiza pschednoscht wo pěščenju fužodow a pschedzelow w strovych a khorych dňach džeržesche. Wón nam naležnie pschedstajesche, kaf dyrbimy jedyn druhemu w mych pomhaež, a to ponizjne ale spomožnie, wěrnje a sprawnje a zwěrnje. Po pschednoschtu towarzowy sliczbowat, knies Blazij, roesprawu wo lécze 1897 poda. W nim je połładnia měla 97,532 hrivnow 40 np. dochodow a 92,392 hr. 14 np. wudanów, w połładniy 5140 hr. 26 np. sbytka satwosta. Towarstwo je po tajkim 189,924 hr. 54 np. pschedżelało. Bilanža je széhovaza

55,897 hr. 23 np. aktiva,
55,619 = 29 = passivow,

277 hr. 94 pp. ppbntfa.

Towarstwo bě nałożilo k kupowaniu skotu 1930 hr., k twarjeniu 5040 hr., k wupłaczeniu 4755 hr., k wużywobodżeniu z lichownińskich

rukow 3600 hr. Najwyszychsza wypozyczenska wuzcijesche 3900 hr., najniższa 40 hr. W bieżnym sliczbowaniu bę 22 kobustawow. Szyła je towarstwo wot żwojego falozjenja 381,207 hr. pśchedźalo. Szobustawow bęsze psczi spoczątku lata 56. W bieżu lata je 22 pśchitupiło, mjes tym so je jedyn dla pryczczehnienia wujszpil. Nalutowarskich kniązkow bę połklednije lato 56 pscbylo. Na kóznu mjeachu żo nowowolby. Po statutach mjeachu z kobustawow i pśchedstejcieżestwa, 3 kobustawy i dohladowarstwa a sliczbować wujszpiceż. Do pśchedstejcieżestwa żo ff. Rabowski i Pomorż, Reinig i Wujejska jażo a Męrczin i Kolwasz jako nowy wujswolichu, do dohladowarstwa żo ff. Kowar i Kolwasz, Wieżas se Żornożyk a żynnoścę Winkler i Lejna i nowa wujswolichu, teho runja żo f. Blażej sliczbowarstwo i nowa doweri. Skózczęje żo hiszczęce namjetowaścę, so by żo na to dżelalo, so by żo w Bukezach pójma agentura jałozila, schtoż by sa naszcu nalutowarstwu a zyle Bukezy jara pscisprawne bylo. Wot 15. februara naszca nalutowarstwu i Erfurtom do swiajska stupi.

S Rakojd. Pucz drje bësche žalostnje bëlczany, tola hněwał ho njejszym, jo bym ho minjenu njedželu do Rakojd na pucz nastajil. To bësche wopravdżę pěkný herbsti žwiedżen, kotryž bësche derje snate Khwac̄ic̄zanjske towarzystwo w Sieberež hosczenzu wuhoto-wało. Hłowny džel žwiedżenja bësche pschedstajenje herbstego džiwadla: „Slote hrody, abo Hanž Klepotar na dań njeże“. Do džiwadla mějescze towarzystwowy pschedzhyda, kujes wuczer Rybak i Khwac̄ic̄z, žwiedżenisku powitański ręcz, i fotrejż wopravdžith na-rodny duch wężejche, kaž bym to wot Khwac̄ic̄zanow swuczeni. Lubońcž f naſchej drohej maczternej ręčzi bësche Khwac̄ic̄zanow do Rakojd pschiwadla, niž czeſči, niž pjeniejezie myto chyžchu tu se žwo-jim pschedstajenjom žnječž. Kaž Čserbio pschi žwojich žwiedżenjach stajnje f lubońcžu a poczesczowanjom na žwojeho krajnemu wótza spominaju, tak sfonczi tež f. Rybak žwoju ręcz f hrimotazej ſławu na naſchego lubowaneho krala Alberta a wschitzy pschitomni wuspě-wachu: „Krala Boh požohnui“. — Sawěsc̄h ho poſběhym a my wiđachmy Hanž Klepotarja i Rakojd pod žwojey fruschwinku žwojej žonje ſožu klepajo a potom pod ſichtomom wotpocžujo. Tola nje-móžu wscho nadrobnje wopisacž, tak Hanž Klepotar ſbože nadendže, wuworawski f Mitrusku na polu 300 tolet a wuhladawski žonine 300 nalutowane tolerje; tak ho psches Butez — tu woskhemu ho w Darzeichku farćmia f žwiedżeniu měšam a dellini ſchfär-

w Domajchkež korečmje — je kmuhathm mečhom a dolhimi schlor-
njemi na ramjenju do Dražđan na pucž naštaji, kak stončnje tele
tak wulfe město přeni ras wuhlada a kak psches Dražđanskich dun-
dakov stončnje wschě swoje 600 tolč shubi. Kajž ho nam sdašče,
je ho hra powschitownje wulzy spodobała, klyjachajmy to hamo
wot Němza, kotryž ani herbsteho klowczka njeroušumi. To je tež
bjes dživa, dokelž je hra tak prawie w herbstim duchu spřízana.
Zenož to njecham samječež, so by zyla hra hischeze móznišchi
iaczishež cžimla, hdv by spřízal jejmy kónz trochu pschedželač.
Schtož hrainerjow a hrainerki nastupa, dha móžem wschém swoje
powschitowne pschipósnacze k temu wuprajecž schtož hmy tu widželi.
Njebečmy klywacžicjanow na wschě dwě leče wjazy wohladali, teho
dla móžachmy tu pytnyčž, kak wulku kročel hu na poln džiwadlo-
weho pschedstajenja postupili. A kak klywacžiczenjo wschě swoje
pschedstajenja pěknje s hlowy naukuu; ſuſlera njejhym ani widželi,
ani klyjsheli, dokelž drje žaneho njemějachu. Po kóždym jednanju
wuspěwa ho shromadny herbsti ſpěw „Hischeze Sserbštvo njejh-
bjene“ a „Masche Sserbštvo s procha stawa“. Hdvž běše ho
„Hanž Klepotač“ dohrał, wustupichu wschitzh hrainerjo hischeze ras-
na jewishcežu a „Hanž Klepotač“ (knjes Henta) džakowatše ho
pschihladowarjam w schtuczach ja cžesč, kotruž hu klywacžicjanam
je swojej pschitomnoſežu wopokaſali. Prjedy hacž ho pschihlad-
warjo, wuspěwawſhi „Hdže ſtatoč mój“, rojenžechu, poſtanu jedyn
s pschihladowarjow, wschěch na to dopomujojo, so je leťba kwe-
dženjske leto naſcheho krala Alberta. Tóule kwyedženj kwyedžicž ho-
tuja ho klyerni Šafkojo po wschěch kónzach naſcheho mózneho kraja;
teho dla ſebi tež naſcha herbsti cžesč žada, so ho Sserbja na
tymle kwyedženju nahladnje wobdzela. Teho dla napominaſche
wschěch, so by kóždy ho wo to ſtaral, so bychu Sserbja powschit-
ownje ja naſch herbsti jubilejný fond krala Alberta ſtadowali. Tón
budže widomny kwyedž ſa wschě cžazh, kak hu Sserbja swojeho krala
Alberta lubowali a cžesčili. A so by temu wſchudžom tak bylo a
ſtajnje tak wostało, wunjeſhy wón ſlawu na Sserbowſtwo. Knjes
farar Mróſak-Hrodžiſchežanski džakowatše ho stončnje w mjenje
pschihladowarjow klywacžicjaniskim hrainerjam ſa pěknje wuhotowaných
ſabawim wjecžor a wunjeſhy jim ſlawu. Pschihladowarjom pak na-
pominaſche, so bychu tu lubočž ſa drohim ſublam, wot swojich móz-
zow namrětym, kotraž je ſo ſ dženkuſhium wjecžorom wubudžila.

też dale wókhowali po hejse, na jawějsku Khvacžęjského je-
wicheża napiżanym: „Sserbia, salhowajm ſiweri ſwojich wózow
ręcz a wěru!” — Dżaf a zława! Wscho je ſo nam spodobało.

S Chrósciz. Minijenu wutoru, 15. febrnara, wotmę našcha „Sednota” hwoj 26. lětny spěvanskí hwjedžen f konzertom a balom. Deschczikowe wjedro drje njedawasche nam nadžiu, so budže wopyt tón króz tak hylun, taž ho to pojdžischo wupokosa. Tola f bliſka a f daloka běchu nam hoſežo a wopytowarjo našichich spěvanskich hwjedženow hwerňni hwostali a hwatachu f nam do Chrósciz, so bychu ho tu w naſchej hrjedžisne na rjanyh spěvje woskchewjeli. Teho dla brunački ſaſtakowachu a čornacéti rjehotachu, do rjanyh woſykow ſapschehnjene, so bychu nam lubych hoſeži pſchinjeſle. A mot Radwora hacž do Rjebeleči, mot Wujesda hacž do ſamých pruſtich pomjeſow běchu ſchli won do Božeho hwerňta, hdžez cjerſtwy powětr jich wobdanasche, a hdžez tu f nam dónidžechu, buſchtej cželo a duscha pſches spěv ſahorjene a ſhrétej. A ſchtó jenož chýl ſo tola domach pſchež ſe staroſežu bědžicž, hdžez jeho hiſcheze rjany spěv ſahorja a ſamježela? Wjchaf nam tola program, kotryž je do zjala a pſches zjlo herbiſti, jene čiſlo poſka, hdžez spěvamy: „Witajeże hólzy f daloka, ſo hwatali ſeže f nam“. A teho dla wuſtupi pſchedhyda towarzſtwa knjes Kubańk, hdžez dyrbjeſche ſo konzert ſapoczež, a powita tak nahladnje ſhromadženych hoſeži ſ poſtronow na lubu Lužizu. Spěv ſpěvachu ſo netko po programje a ſu ho wjchém derje ſpodoval, dokelž buchn bjes wuwacza tak derje khort, taž ſola a duetth ſ móznym plazanjom ſa dobre ſpōſnate. Pſchi ſtönčenju konzerta ſaspěwa ſo hiſcheze ſchtyrihložny harmoniſti ſpěw f pſcheczom na ſaſzowidženje. Hdžez bě ſo mucho ſo wutrobu woskchewilo, žadasche tež žoldk hwoj džel, a ſa tón bě ſo hoſeženat derje poſtaral. Pſchi wjecžeri woſjewi knjes dirigent kantor Hila ſbožopſchejazh telegram ſ Draždžan mot k. hejmſteho ſapóžlanza Michala Kofle: „Prawe ſabawjenje ſo dženžuiſhemu ſwiedženje pſcheje „Sednoče“ a hoſežom. — Kofla.“ Pſchisamkujo thymle ſłówam ſpomni knjes dirigent na wažne a ſamotwjenja polne ſobudželo knjeſa Kofle w Draždžanach, ſo ſožu naſchego wótzneho kraja a f čeježi naſchego wýžotého tralowſteho domu. ſſwoje ſłówia ſloži knjes rěčník na wažnyj jubilej zjleho naſchego kraja w tym lěče a wunieže móznu ſławu na ſeho Majestoscz trala Alberta, kotrejž wſchitž ſhromadženii ſtanwyſchi radoſcžinje pſchibložowachu. Ma to wujperwachu „Krala Boh požohniū“. Tež doſtachmy ſbožo-pſchejazh herbiſti telegram ſ Freiberka wot knjeſa kaplana Andrižekho: „Sednoče wjèle ſboža, budžmy bratſja herbiſzy wjeheli. Andrižti.“ Pſchimduje pak halte naſajtra rano, hdžez „Sednota“ hido dawno w čoplym ſožu drěmaſche; naſſterje bě telegrafista, tiž dyrbjeſche jón naſpreni wotpóblacž, tež na konzerje był, ſchtóz wjchaf ſo jemu ſa ſlo nima. Dybri ſo hiſcheze na dmeju knjeſow ſpomniež, na knjeſa fararja Bjeđricha ſ Malvíz a k. wucžerja ſ ſlodečku ſ Radwora. Preñiſhi pſchejeſche „Sednoče“ dalschi ſrost a kežew, druhí pak bě naſ tež tón króz ſo ſežtymy ſamžnymi kompoſicijemi ſwježelil a ſławjeſche „Sednotu“ na 26. lěto jeje wobſtača jako jene ſ najstarskich herbiſtich spěvanskich towarzſtow. Ménju, ſo bě ſo thymaj knjeſomaj měl wožebith džak wuprajicž. Tola pſchedhyda tu naſſterje njebe. A teho dla wupraja ſo tudy netk naſwntrobniſchi džaf. Trumy wótčiſke ſahorjenoeſe napinachu ſo dale a wjeholý žort a pſchistojna ſabawa traſeſche hiſcheze doložo, doložo! **K.**

S Wjelczina. Bratrow Emila a Gustava Fricz̄u tu byli sa-
jeli. Hr̄ešcha bylo na njeju, so staj wonaż taj nijedocžinkaj, katrajž
staj wospyjet do domu tudomneho žiwnosczerja Bara třelači.

Szitra. W tudomnym Junez hospicju je so sañdżenu njedżelu, 13. februara, nowe wojeñskie towarzstwo faložilo. Towarzstwowe wuſtawki 30 pſchitomnych podpiša. Sa preñjeho pſchedźydu kublerja Schęzepanka je Kschidola, sa drugiego kublerja Haschku starszeho s Lęškeje wuſwolichu. Schtyrjo towarzchojo s luboſcęju s wežy 115 hrinow darichu, so byču so s tym towarzstwowe samery spěchowale.

Se Schunowa. Sańdżenj pjak dopołdnia w 10 hodżinach w Schunowie Woži woheń wudzyri. S nim bu Mrózej złyj statok sapuszczenj a wot Scholcizj korczymy ho kólnja a hródz spalichu. Woži dżiw je, so woheń njeje ho dale rosscherril, dokelž runje tam wiżaja kheże jena na druhiej a bu wsche se kłomu kryte. Aak je woheń nastal, njeje hiszczę ho wužledzicž hodžilo.

S Kamjenza. Wobhlađanje a nasad stanjenje młodych ludzi, kotsjz lětza do měry du, směje byo w Kamjeněskim wokrjeżu 3. a 4. měrza rano wot $\frac{1}{2}$ /8 hodžin w Połczynizy, 7. a 8. měrza rano wot $\frac{1}{2}$ /9 hodžin w Kinsbórlu, 10., 11. a 12. měrza rano wot $\frac{1}{2}$ /8 hodžin

w Kamjeńzu, 14. märza dopoldnia wot 9 hodžin budźe w Kamjeńzu wuložowanje.

S Lubija. Wobhlađanje rekrutow w Lubijskim wojskieu smieje byo 1. a 2. mérza rano $\frac{1}{4}$ /8 hodžin w Nowosolzgu, 3. mérza rano $\frac{1}{4}$ /8 hodž. w Habrachcizach, 4. mérza rano $\frac{1}{2}$ /10 hodž. w Neugersdorfe, 5. mérza rano $\frac{1}{2}$ /10 hodžin w Hornich Oderwizach, 7. mérza $\frac{1}{2}$ /10 hodž. w Neuruppersdorfje, 8. mérza rano wot 9 hodž. w Bjarnacizach, 10., 11., 12. a 14. mérza rano wot $\frac{1}{2}$ /8 hodžin w Lubiju. 15. mérza dopołdnja wot $\frac{1}{2}$ /9 hodžin budže wulsożowanje w Lubiju.

S Lubija. Konserwatywni w tutejszym wólkę rządzą pięcą sa kandidata i psychologiczne wybory do kieżego stowarzyszenia krajowego rycerzy lubelskich a krajnego zapolskiego Hähnela-Koporczyńskiego po- staję. S drugiego boku konserwatywnej strony zo Theobaldem Zającem w Schönbachu jako kandidat namieruje.

S. Lubija. W tudomnej pschadowni a barbjeéni, Gustavej Nömerej skłuszącej, je bo skrzedu wjeczor jena pschashna mašchina japońska. Ludżo nimu fabriti duzy bo wohnja dohladachu a domownika na njón kedźbiwego sežinichu. Tutón j několymii wožobami, kotrež běchu na pomoz pschibęžale, woheń podduſzny, předy hacž wohnijowa wobora pschihna.

Se Žitawy. Přhyčža ſkaženoſć w Žitawſkich ſtronach kónza nima. Ženeho p̄ha, kotrehož ſu wondano w Hartawje pola Žitawy morili, je wokrjeſný ſkótny lekar' ſa ſkaženeho ſpóſnał. Bohužel je pož dweju ſroſczeniu čzlowjeków a jene ſchtyriélne džeczo ſkuſał. Też w Wittgendorfje pola Žitawy ſu p̄ha ſarafyli, kotrež je ſo pschi pschepeytanju jako ſkaženym wupoſaſał. Cžim bóle dyrbjalo wo- bydlerſtvo po wſchęch pschikaſnjach, psche roſſcherjenje ſkaženoſće wudathch, cžiniecz. Žitawſki lawniſki byd je thſcherſteho pomozniſta Huga Delitzicha i jaſtwu na tſi dny ſažudził; wón drje bě p̄ha ſa powjaſom wjedl, tola njebě jemu pranz pschipowſnył.

S Dražđan. Větušče ſe rbiſke Božje klužby w Dražđanach smjeja ſo w načinu nej v Krichiznej žirkvi njedželu Vätere, 20. märza, 2. njedželu po ſvjataj Trojizy, 19. junija, 15. njedželu po ſvjataj Trojizy, 18. septembra, a 2. adventsku njedželu, 4. dezembla, a to dopoldnja w 11 hodžinach.

do **Se Shorjelza.** Restauracíer Franz John s Liezenfurta je tu
do Nižnj stocžil a ho tepil. Čežlo njejšu hřeče namakali.
S Wuzalowa. Wondano tu jedyn muž a jena žona czechni-

teho p̄ha, do ruczneho woſa ſapſchehnjenego, na najhroſtſche waschnje czwilowaschtaj, dofeſz wón wós, naiſſferscho pſcheczeſko naſkladzenhy, dale czahnycz ujemodžesche. Žebyň muž, kotrž ſo nimo duzy teho dla roſhnewa, czlowjekomaj pſchiwola, ſo njebyſchtaj p̄ba tak krjudo-
waſoj, ale wós ſhamaj czahnyloj. Nicžo njewoſtomlwiwſchi woſowhy
wobſzedżer k pſchiwolarije pſchibeža a jemu ſi nožom do wózka kłó,
ſo wone wuběža. Sranjeny, murjeſki poler Sergon ſ Mužakowa,
je ſo dyrbjal do jeneje Šhorjelſteje kliniki podacž.

Přílopk.

* Njedaloko Bischedorsa pola Lubija je se želesniškeho čaha jena jata, kotruž jena dohladovatka pšchewodžesche, wuskočila. Va-myški je ſebi žonska nosp roſraſyla, tak ſo je hnydom wumrjela. Ššamomordatka dyrbjeſche ſo k jenej ſudniſkej termiji dowjeſč.

* Se Žitawy, 13. februara. Spytane mordarstwo je bylo na hrodowej hazi blisko pola Reinhold Wagneroweho wobkiedzenstwa stalo. Schewz Thorandt je na sjawnej drozy, najsskerje s revolvrom do kwojeje zony tselil a ju khétero jara stranil a potom czelekyl. Vélat dr. Müller bylo wuprají, so je kufka tyłowy prawy bok zyle dlejko pod nogowej koścę trzechila, so pak wo žiwjenje żaneho stracha njeje.

* (Skazene p̄sh.) Skazeneho p̄ša ſu tele dny w Gospers-
grünje w Vogtlandſkej fabili. Tež w Rehmendorfje pola Zeitja ſu
jeneho skazeneho p̄ša morili.

* So by ſo wjiecził, bę w Mühlhausenje jedyn muž jeneho hólza namolwiał, ſebi w czaſn Bođeje klužbę pola jeneho czaſnikarja czaſnikowu rječas kupicę, a potom tole kaženje njeđelskeho mera hnydom poliziji pschitowymiedźil. Ssud na to czaſnikarja dla pscheturpijenja £ 5 hrivnam pjenięzneje połuthy ſakudzi, wjeczineho pscheczela pak dla nadpjerania £ pscheturpijenju £ 60 hr. pjenięzneje połuthy, pschi czimż wobżarowaſche, ſo ſo tajte nječniczomnoſće a niſke ſmyklenje ſ jaſtivom khostac' njeħodzi.

* S Karlsruhi pišaja: Trompetat Schmidt s artillerijskoho regimenta je šo wcżera wiecżor se ſwojej lubej w jēzorje sadę mēschęzanskiej fahrodę fatepił, Czeho dla, njeje ſnate.

* W Halschtrowskich kupjelach pola Kellingenthala mandželska tvarza Stöha žobotu wjeczor w 11 hodžinach petroleju lampu powróczi. Petrolej w ballonu ho ſapali, ballon roſsbuchy a ho palazy petrolej ho na njesbožowu ſhamodruhu žonu wulinu, kotaž ho ſa wokomik plomjenjatemu ſtolpej runasche. Ludžo, kotsiž, žonine ſchili wuſlychawſhi, na pomož khwatachu, nježmędžachu ho jeje dōtknycz, dokelž wulki Stöbez pož nifohu k Stöbezowej njepluſtej a jenu žonu ſ teho ſameho doma, teho runja ſhamodruhu, tji króczkuſny. Skónčenje ho Stöbezowa ſ khaze ſwleče a ho w kněsh waleſche, ſ cízim ſo plomju podduhy. Někto wobžaromna žona na ſmjerč ſhora leži.

* (Mordarſtw a ſhamomordarſtw.) Hroſbna powjeſcz pónđzelu Deuben pola Draždjan pſchelečza. Pſchekupz Oſkar Kunze, kotaž bě pſched nětorymi dnjemi tam pſchicžahnu, bě nježdželu w nožu ſwoju žonu dwanacže krócz ſ nožom do hłowy a ſchije kłol. Hſicze tu ſamu nóż je Kunzyna na ſwoje ranu wumrjela. Potom je Kunza ſebje ſameho do ſchije kłol, tola ſo njeje moril. Mordaria, kotaž ſo nježodži pſcheblychecz, we wjeſnej paſthnmi jatcho džerža. Kaž ſo ſda, je Kunza nahle wowrótňwſchi njeſtuſkuſzil. Mandželskaj dwě džeczci ſawostajtaj.

* 32,000 rublů je jedyn Ruffi do Barlina pucžujo w Dillitu ſhubil. Žedyn poſtajeny Gudowuſez pjenježneje hantti, kotaž ma w tamniſhém dwórnichczu pjenježnu pſheměnjerijn, liſtow-nju ſ mjenovanym wopſchijeczom namaka. Kaž ſo ſda, je ruffi pucžowar, billet do Barlina ſebi ſupivſhi, liſtownu město do ſuknjo-weho ſafa nimo tyňkyl.

* (Muža ſkónzowala.) W Hamburgu ſu ſwudowjenu wiſowatku Knittelou ſajeli. Jejna dwanaczelētna džowka je pſched ſudom wuprajila, ſo je macz nana ſ hamorom ſarayla.

* (Czeſtnjeni jeczi.) S Dortmundskeho jaſtwa ſu ſchtyrjo jeczi cękli. Swojeho jaſtnika běchu woni nadpanyli, pſhemohli a wuwjaſali.

* S Gelsenkirchen a piſhaja: Na Uetkendorf-Wattenscheid-ſkim dwórnichczeju je tworowy čyah, tjiž bě napoł džeczaciſh na dwórnichczeju pſchijel, ſ wulki wotmachom do tam ſtejazeho čyah ſajel. Brénje wosy běchu zyle roſbite a druhe do hromadę ſeſtorane. Lokomotiva tworoweho čyah ſo ſle wobſchloži; jeje wjedník pod nju padže a ſo jara ſrani. Tepjet, ſ maschinu ſkožiwschi, ſo njesbožu wukhowa. Gaſtojniki, tjiž we wosu ſady tendera papjery rjadowasche, bu jenož trochu, jedyn pucžowar ſ Gelsenkirchen ſak cęklo wobſchložem.

* Hdyž něchtio pſchi wohnjowym abo druhim njesbožu pröſdny ſtejo pſchihladuje a ſo na pomožy njevobdželi, runjež jemu polizajſki ſaſtojniki to pſchikasa, ſapanje won do ſhooſtanja, jeli ſo wobſkorži. To je jedyn řeſnik ſhonił, tjiž je pſchi wohnju był, kotaž bě w Schwerenſu wudýrił. Won bě ſo žandarmel, tjiž jejho po porucžnoſći měſtečzanosty napominasche, ſo na pomhanju wobdželič, ſa-powježdžil. Teho dla bu wobſkoržen, dokelž bě najſkerje pſchi ſapomježdenju wulki hubu měl, a Poſnański ſawniſki ſuđ je jeho po § 360 ſhooſtanſkeho ſaſtonja na dwě nježdželi do jaſtwa ſaſhuzi, dokelž ſo njebe, runjež bě wot polizajſkeje wyschnoſce napominan, na haſchenju wobdželił. So je ſo ſ jaſtwinu a niz jeno ſ pjenjeſami ſhooſtan, je ſo teho dla ſtało, dokelž měſtečhe hewak hižo wſchelake poſhooſtanja na ſhribječe.

* (Pſecz džeczci ſo tepiše.) Pſecz džeczci dželaczeſterow Pnjeſſkeho a Koſijskeho nježdželu na jěſorowu lód města Kulmſecca we wjeſzornej Pruskej džechu. Dokelž bě lód cęnki, ſo džeczci pſchepanyſhu. Hacž runje ſtarſki hnydom ſe ſamňnym ſmjer-nym ſtrachom džeczci wukhovacž pvtachu, móžachu ſo džeczci tola jenož jako cękla wucžahnyč.

* Dla 5 np. jedyn pſcheczel ſaklóty. Njeđawno w nožu běſtaj horniſta Hornecker a ſwobodniſ Rittmann ſe 4. kompanije pſchego cęlnego regimenta w Mnichowje w jenej kořzmje a pjeſch-taj a wjeſeleſtaj ſo hromadę, doniž k placzenju njepluſtindže. Duž mjes nimaj — wobaj běſtaj khětro ſkurenaj — ſwada wo 5 nowar, kotaž Hornecker placziež nočhýſche, naſta. Tola paſ, kaž ſo ſdaſche, wujednanaj kořzmu wopuſtečiſtaj. Ma kaſarmiſkim dworje paſ jeju pſchekora ſ nowa wudýri, a po nětorych ſlowach Rittmann ſuđi težak wucžeže a ſ nim Hornecker do ſevěho wutrobnia lód, taſ ſo tón moriwh k ſemi padny. Rittmann je ſajath.

* W Alpach je nimo měry wulki ſněh panył. Pſchi Arl-bergu je ſo telko ſněha naſchlo, ſo won 3 metry wýško leži. Wob-thad po Arlbergſtej ſeſtniſh je někotre dny pſcheterohnyjeny był.

* W württembergſkej wžy Neudingach pola Tuttlingow jena kataleptiſka holza, Hanu Matteſez, hižo 165 dnjow zyle bjes jědze

sproſtnjenia leži. Njeđawno profeſor ſ Liebermeiſter ſpodžiwnu ſhoru wyphta, a jej poſſiczi, ſo tjež ju darmo do Tübingeſkeje mediziſkeje kliniki pſchijecz. Holzny ſtarſchej paſ do teho njeſwolſtſtej. ſsnadž matak wot jeje ſhoru ſe ſe ſhleba namakale.

* (Sajedojeſterjo po rjemeſke.) Kaž ſe Soborſina we Wu-herſkej piſhaja, ſu tam zwolbu ſloſtnikow wuſlēdžili, kotsiž ſu po ſkaſanju a ſa pjenjeſy malym džeczom ſ jedom ſawdawali. Sajedojeſterjo ſu pječa tež wjele ſroſežených morili.

* (Ruka ruku myje.) W jenym belgiſkim čyahu dwaj ſuſejaj hromadže ſedžeschtaj a ſebi wo tym powjeſdachaj, ſchtož pucžo-warjam na ſelesnižu najblíze leži, wo ſwojich ſobuwiſathych wězach, jědnych ſhartach atd., wo ſhtrychž ſu na ſelesnižach woſebite wu-měnjenja poſtaſene. Pſchipadnje jedyn ſ njeju naſpomni, ſo tjež ras jeho koſfer wuměrič a hnydom měru wucžahnywſchi jón me-rjeſche. „Nó, tón drje je kuſ ſybnjeny, ſebi tamón myſleſche, „a ma ſpodižne naſhilenje, wſchě wěz měrič.“ Ale tón „žybiſteny“ rjeſten: „Waſch koſfer je 7 a poł ſentimetra pſchedolbi, duž jako darmotna wěz we wosu wofstacž njeſmě. ſſym ſelesniſti inspektor a dyrbju waſ ſ pječzimi frankami poſhooſtacž. Proſchu wo waſche mieno!“ Něk bě jeho ſybiſtenoſcž wotkruta, a ſdaſche ſo, ſo ſo pſcheczimo tej wěz mało čzimcž hodži. „Ale“, džeczche potrjeſhem, „dowolcze mi něk ras waſchu měru, ſo mohl ſam po waſ ſybiſteny. ſſym w ſralowſkim aſchowanskim hameže ſ direktorom, tjiž pratve měry poſtaſa. Dokelž Waſcha měra, kaž wobžarujo wiđu, njeje po ſaſtonju ſolkowan, ſ přenja waſche měrjenje žaneje ſaſtoſkeje placži-woſeče nima a ſ druha ſybm bohužel nuſorwan, waſ ſ 50 frankami ſhooſtacž. Proſchu wo waſche mieno!“ Tón džen wobaj dale hromadže njerečeſchtaj.

* W Argentinskej (w połodniſkej Amerižy) je ſańdžený tydžený ſylné ſemjerjenje był o. W provinzy Colomarica je ſo wjele twarjenjow wobſchložilo a město Villapama je ſo do zyla wupuſcziło. Dwaj člowejekaj ſtaj ſo ſaſhploj, tjiž ſu ſo ſranili. Wjele tyžaz ludži je wobydlenje ſhubilo.

* (Wohén.) W Pittsburgu w połnóznej Amerižy je ſo ſyredju wjeczor zyla dróha khězow wotpalila. Tež twarjenje, kniejeſtſtu ſluſchaze, w kotrymž 2000 čzwigow palenza ležesche, ſo wot-pali. Palenzowe čzwigy roſbuchsnywſchi pſcheraſyču murje a pôdla ležaze khěze wupuſcziču. ſ najmjeſtſha 15 člowejekow je pſchi wohnju ſiňjenje ſhubilo.

* (Lódz ſo ponuriła.) Lódz „Clara Nevada“, kotaž je ſo pola Alſki pſchi brjohy połnóznej Ameriſki parny fotoł puſtý, je ſo ponuriła. Zyle mužtvo a pucžowarjo ſu ſo najſkerje tepili.

Wuſkudženja.

Ahoſtanſta ſomora. Wotrocž ſhorela Hermann Žid, na Rakoſdžanskim kniežim dworje ſlužaq, bě ſo loni 7. deſembra wjeczor do tamniſheme kniežeje bróžnje ſamknycz dał, ſo by ſito franky. Ma karje, kotaž bě předy do bróžnje dowjeſl, won ſ poſlednižu, ſ nutſka ſo wocžinjazej, dwaj měchaj ſita wupwefy. W Hrodžiſhčanſkim mlynje chýſche jej won pſchedacž. Hdyž won tam wjeczor poſdže pſchijedže, běchu mlyny hižo lehnyč ſhli. Ma karu ſo ſhnywſchi won wuſhny a na njej hiſtycze ſpasche, hdyž jeho naſajtra rano ſaſlapachu. Žida ſ jaſtwinu na jedyn měbaž ſa-žudžichu.

Dželaczeſterja F. W. A. Schützu, hižo wopſjet ſhooſtaneho, ſ jaſtwinu na ſchěcž měſazow a ſ ſhubjenju čeſtnych prawow na dwě ležaze ſaſhuzi. Wón bě loni 11. oktobra, hdyž bě na tachantskim ſorbarku w Hrubjelečiſtach dželal, dwěmaj wotrocžkomaj ſhleb a butru ſ ſhamorčka franky.

Sa naſch ſerbſki dom

bě ſo dotal naſromadžilo: 43,085 hr. 91 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Enjeni T. A. ſ ſenkez	5 =
Šhwac̄ižanſke ſerbſke towarſtivo	25 =
Enjes Jan Mankowski ſe ſahanki	107 = 50 =
ſe ſsmólskej lisczíkow: ſ Ral. 46 np., Wj. 10 np. =	— = 56 =
pónđelnizh: ſkonczeſti 1 hr. 20 np., wovčeſterjo	
45 np. a pſchihladowar 20 np. = ...	1 = 85 =

Hromadž: 43,225 hr. 82 np.

S džatom ſwituje

J. Bartlo,
ſarjadtik Macžicžneho doma.

Dobrowolne pschebadzowanje.

Po namjericze formindu a mandželskeje małosłteje Emmy Emilije Gnaucowej rodž. Löhnertez w Nadżanezach maja żo leżomnośce, południowej guschaze a wot wježnych grichtow na 12,128 hriwów tafferowane, a to:

1. **fahrodnisla žiwocęz** czižlo 2 woheňawęszazeho katastra a fol. 9 Nadżanowskich leżomnośnych knihow, kotryž je se 70,92 dawskimi jenoſćemi wobeżezena, 2 akra 164 □ prutow wulka a k wopaleńskie kązy s 2640 hriwnami tafferowaną,

2. **póly fahon** czižlo 540 sahonskich knihow a fol. 274 leżomnośnych knihow sa hona města Budyschyna, kotryž je 1 aker 101 □ prut wulki a s 32,94 dawskimi jenoſćemi wobeżezeny,

3. **póly fahon** czižlo 541 tych hamčich sahonskich knihow a czižlo 275 tych hamčich leżomnośnych knihow, kotryž je 2 akra 131 □ prut wulki a s 72,76 dawskimi jenoſćemi wobeżezeny,

śrzedu 23. februara 1898, dopoldnia w 10 hodzinach

w Nadżanezach w leżomnośzi kat.-czižlo 2 na pschebadzowanje pschedawacę.

Dalsche je s wuwěšenitow, na ſudniſkej dežy a w Schejepantez hoſčenzu w Nadžanezach wuwěſazych, widżec, tež je podpiſane kralowske hamčiske ſudniſtwo ſwólniwe, dalsche wukasacę.

W Budyschinje, 16. februara 1898.

Kralowske hamčiske ſudniſtwo.

Kunze. Brauer.

Drjewowa awkzija

na Maleſchanskim reverje.

W Gucinjanſkim hoſčenzu ma żo pónđelu 21. februara t. l. popoldniu wot 2 hodzin ſzéhovaze drjewo, w Strožanslej a Glinjanſlej holi pschihotowane, a to:

200 rm. dubowych krutych žerdžow, 10—15 cm. delnjeje tolstoſe, 9—14 m. dołke,

2 rm. dubowych pałnych ſchęzepow,

90 = khójnowych = =

6 = dubowych a bręſowych pałnych knyplow,

140 = khójnowych = =

570 = khójnoweje palneje walcziny,

5 dubowych a bręſowych dołkich hromadow, kaž tež

10 žuschiowych khójnowych = =

20 ložow khójnowych pjenkow

s wuměnjenjemi, do awkzije woſjewjomnymi, na pschebadzowanje pschedawacę.

Maleſchanske hrabinske hajniſke ſarjadniſtwo 10. februara 1898.
Rossig.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 22. februara t. l. dopoldnia wot 10 hodzin ma żo na Dubjanſkim reverje

niedźje 300 metrow ſchęzepow,

= 240 = kuleczkow,

= 50 ložow halosow a

= 100 = pjenkow k wukopanju

s wuměnjenjemi, předh woſjewjomnymi, na pschebadzowanje pschedawacę.

Frenzel.

Pschebadzowanje paſneho drjewa.

Wutoru, 22. februara maja żo na Rježwac̄idliſkim reverje ſzéhovaze drjewowe družiny na pschebadzowanje pschedawacę:

150 rm. khójnowych ſchęzepow, } w drjewiſchęzach

50 = = kuleczkow, } 23. a 24. wotđe-

240 = = pjenkow, } lenja pschi Budysch-

230 = khójnoweje walcziny, } Rakečanſkim

38 stotnjow khójnowych walczkow, } schoſeju.

Shromadzisna dopoldnia w 9 hodzinach w drjewiſchęzu 23. wodželenja pschi dołkim hacze a pschi Nowowježanſkich polach.

Hrabinske s Rieſkske hajniſke ſarjadniſtwo.

Nieprach.

Pschebadzowanje paſneho drjewa na Gucinjanſkim reverje.

Śrzedu, 23. februara t. l., popoldniu w 2 hodzinomaj maja żo w Gucinjerianſkim hoſčenzu na pschebadzowanje pschedawacę:

4 rm. twierdych, 88 rm. mjehlich ſchęzepow, } pschihotowaných

8 = = 164 = = knyplow, } we wuwęſenimy

265 = mjehlike walcziny, } ferfach mjes

170 twierdych, 2150 mjehlich walczkow, } wuwęſeniu a

7 dołkich hromadow, } Holzu.

Gucinjanſki hrabinsli hajniſki hamt, 15. febr. 1898.

Wyschisci hajnik Bluhm.

Drjewowa awkzija.

Na Grodziszczańskim reverje ma żo wtoru 22. februara

51 twierdych dołkich hromadow

na pschebadzowanje pschedawacę.

Shromadzisna rano w 9 hodzinach w fabrikskich Lužkach.

R. Uhraš, hajnif.

Drjewowa awkzija.

Pónđelu 21. febr. dopoldnia

wot 9 hodzin a popoldniu 1/2

hodzin w Brunowje.

Khęza na pschedan.

Zyle nowa khęza na Hornim Židowje je placziny hódro ſe zwobodneje rufi na pschedan. Wscho dalsche je shonicz we wudawatni „Sserb. Nowin”.

W Mjeſchizach je žiwnoſež czižlo 6 s 12 kórzami leżomnoſeže je žiwnym a morwym inventarom bies wuměnjeſta a hospody na pschedan. Twarjenja ſu nowe. Wscho dalsche je pola wobžedzerja shonicz.

W Delnic Maleſchizach je jena khęza na pschedan. Dalsche je shonicz pola Augusta Branzla w Borszczach.

W Kachlowje pod Čornobohom je khęza czižlo 28 s 1/2 kórzom ferfow na pschedan.

2 ſtwe ſtej na pschenajecze w jenej fabrikſtej wky. Dalsche je shonicz w Wiazkez restawraciji w Budyschinje.

Dzeczaze forbowe ſanje a wódna ſchtanda ſu tunjo na pschedan na ſukelnſkej haſy 7 po 1 ſhodze.

Schulerjo doſtanu dobru pensiju w domje ſtueſa pschekupza Ramscha

pschi butrovych wlkach 1 po 2 ſhodomaj.

Spěwarſſe

herbske a němske, najnowſcheho naſlada, wožebnje do czelazeje kože, kaž tež trajnje na jednore waschnje wjasane we wulkim wubjerku po tunich placzisnach porucza Gustav Námsch, ſnihivjaſarnja na bohatej haſy 21.

We wudawatni „Sserb. Nowin” je doſtač ſa 4 hriwy

Rěčnica serbskeje rěče.

Spisał Jurij Kral, kapłan w Draždzanach.

Provinsialne towarzstwo sa snutskowne misjonstwo.

Lětna shromadžisna

budže w hořčenzu „běleho konja“ w Budyschinje
pondželu, 21. maleho róžka, wječor w 6 hodžinach.

Dňowy porjad:

Lětna rosprawa knjeza fararia Häblarja. — Rosprawý wo towarzstwowej pošlánky knjeza rečnika Sachzy. — Pschednoschť „wo towarzstwach evangelskich dželacjerow“, wot knjeza duchowneho Kölča s Draždānem.

Czesczene towarzstwowe šobustawy a wschitzny pschedzeljo snutskowneho misjonstwa ſo wutrobnje pschedproſhuja, ſo pchi ſhromadžisne wobdzelicz.

W Budyschinje, 10. maleho róžka 1898.

Pschedkondſtvo

Dr. Hemptel,
hamtſki hejtman.

Jalub, farat.

Bukečanske serbske towarzstwo

změje 27. dzeń mał. róžka wječor $\frac{1}{2}$ 8 hodžin w Heimrichec
hosćenu

swójbny wječor

z džiwadłowym przedstajenjom.

Sobustawy z jich swójbnymi najpřečelníšo přeproſuje
predsydſtvo.

Programy su pola našich dowérnikow, kaž tež pola
knjeza Króny w Bukecach dostać. Na program ma so
mjeno přeprošeneho a přeprošerja napisáć, hewak njeplaći.

Burſte towarzſtvo w Rakezach

změje njedželu 27. februara popołdnju w 5 hodž. ſtvoje hłowne
poſzedźenie, w kotrym ſo hymienja ſtaſaſia a budže ſo wo po-
niženju pschednoschť jednač. — Wo bohaty wopht proſh
pschedkondſtvo.

Ratařska ſchula w Budyschinje.

Větni ſemester ſo pondželu 18. haprleje 1898 ſapocňje.
Pschedpoviedzenie ſchulerjow pschednoschť ſo ſchuli
direktor J. B. Brugger.

Sahrodniski wucžobnik ſo pyta.

Šylného hólza, kotryž chze sahrodniftwo naukuńcę, ſi pchi-
hódnymi wuměnenjem do wucžby
pyta sahrodnik G. Saltschmidt
w Žiczenku.

Hólčez, kotryž chze pjetarſtvo
naukuńcę, móže jutry do wucžby
ſtupicž pola pjetarſtvoj miſtria
A. Biesolda na bohatej haſy.

Wutrobnego pilnego wotrocžla
hnydom abo poſdžischi pyta
mlynſki miſtr Ella w Rakojdach
pola Barta.

Kuchařki, ſlužobne, ſtwinske a
ſtuchinske hólza, džorti, wotrocžlow
pyta Rhaſtowa na Kchidarskej
haſy.

Holza, čiſta a ſwólniwa, ſi pchi-
ſtojneje ſhwóby, niž mjenje 18 lét
stará, kotraž je hižo ſlužila a
kotraž ma dobre wopiszma, ſo do
domjazeho džela bóršy abo ſi 1.
haprleji pyta. S knížkami ſo ſa-
molvicž na hornečkej haſy 21
po 1 ſchodze.

Pohonča

hnydom abo
poſdžischi hajnik Hertel
we Wuježku pola Pomorž.

Sahrodniski wucžobnik

ſi jutram bjes wucžbneho pjenjeſa

pyta Max Gang, wifowanſki ſa-
hrodnik w Budyschinje pchi Psched-
noschť ſtejneje dróž ſi 8.

16 létneho holzna do lohkeje ſlužby
hnydom Haúza Schneiderka na
jerjowej haſy čiſlo 27 po 2 ſchod.
pyta.

Schulerjo doſtanu dobru pen-
ſiju na Pauliskej dróž ſi
ſi napſcherža ratařskej ſchule. Dalshe
ſhoniſh delka na lewizh.

Młodſhu ſprawnu holzu do
lohkeje ſlužby ſi jutram pyta
Grust Bräuer w Draždānach
Falkenstraße 12.

Penſija.

Schulerjo dobru penſiju ſi do-
hladowanjom namafaja. Dalshe
je ſhonič pola J. Köglera na
hospitalki haſy 38 po 2 ſchodomaj.

Rakečanske serbske

twarzſtvo „Lipa“

změje jutře njedželu 20. ma-
leho róžka popołdnju w 4
hodžin. w Křižanec hosćenu
ſwoje měſačne posedze-
nje. Přednošk je přilubjeny.
Wo bohaty wopht prosy
predsydſtvo.

100 hriwnow myta tón hny-
dom doſtanje, kotryž 4 ſylné
ſerbiske džowiſi ſi 1. haprleji na
Debiškowskij knjezi dwór pola
Hodžija pschedwiedze.

Štužobnu hólzu,
kotraž ma luboſcz ſi džeczom,
ſi najmjeńſcha 18 lét staru, pchi
dobrej mſdže pyta Liddy Oſwal-
dowa na ſamjeńtnej haſy 7.

Hólčez, kotryž chze ſedlatſtvo
a tapezeraſtvo naukuńcę, móže
do wucžby ſtupicž pola Hermanna
Frenzela w Hodžiju.

Šylnsprawneju starſcheju, kotryž
chze ſchewſtvo naukuńcę, móže
jutry do wucžby ſtupicž pola
Augusta Nowotneho w Tomſku
pola Minačala.

Tyſcherſkeho wucžobnika
pyta Khorla Hajna w Dobruſchi.

Dla woženjenja ſotry mojeje
nětčiſtceje ſlužobneje hólzy ſi 1.
haprleji abo poſdžischi ſlužobnu
hólzu ſa ſtuchinske a domjaze dželo
pytam. Wona dyrbí dwě koſy ſa-
ſtaracž a něcht ſahrodneho džela
činicž. Wobkhad je dobrý.

Julius Förfster, rěſakowý ſa-
rjadnik w Bělém Kholmzu.

Hólčez, kotryž chze piwarſtvo
a ſtudatſtvo naukuńcę,
móže ſi pschednoschť ſtupicž
do wucžby ſtupicž pola Pawoła
Freudenberga w Čeřwjenych
Mozlizach.

Zybelinski dželacjer ſe ſwóbjemu
móže wobydlenje a trajne
derje ſo placzaze dželo namafacž.

O. L. Müller
w Zybelinči w Hornim Měrkowje.

Hólzy ſe wžow doſtanu wo-
bydlenje pola Langowej na
ſadnej bohatej haſy čiſlo 6 po
2 ſchodomaj.

Žitnoſečerka Hana Chrystiana Petškez, dzeń 15. ſtokobra
1897 w Małym Wjelkowje ſemrjeta, je ſa fond ſi pschednoschť ſtupicž ſtow hrivnow wotkaſala.

Sa tole nadobne ſmyſlenje njebočickej w mjenje zyjeje wožadý

najwutrobnischi džak do rowa prajimy.

Michałek ſyrlivne

w Budyschinje.

přinjesemy ſwojim serbskim hrajeřkam za jich woporniwe
ſobuskutkowanje w džiwadłowej hré: „Zlote hrody“, kaž tež
kk. wučerzej Krušwicy a rězniskemu miſtrej Rjekej w Hro-
diſcu za jich prōcowanja, zo je ſo nam w Rakojdach za-
nádzenu njedželu naš wótčinski ſkutk we wšech dželach tak
derje poradžil.

W Khwaćieach, na dnju 17. mał. róžka 1898.

Zarjadniſtvo džiwadłowego wotrijada
Serb. tow. za Khwaćicy a wokolnoſć.

Do Lupoje!

Njedželu 20. a wutoru 22. feb.
budža poſtniſke reje
ſi hofejom a tkanzom.

Pschedzelne pschedproſhuje
Luka we Lupoji.

Do Splóſka!

Jutſje njedželu 20. februara
ſo ſtoſtiwo toči. Pschedzelne
pschedproſhuje Ernst Büttner.

Pravſleho wucžobnika pyta
August Mütterlein na ſukelnſkej
haſy čiſlo 34.

Pohonč, woženjenym, derje
ſchewſtvo naukuńcę, ſi 1. haprleji na ſtueji dwór
w Plusnilezach.

Wotrcžla dla woženjenja nět-
čiſtceje ſtow
O. L. Müller w Horn. Měrkowje.

Je to nobl, hdyž w ř. . .
pschedproſhenych ſi daloka psched-
noschť ſtow ſtowcze, ſo
možt jím ſokla wutrcžicž? Druhdze
to ani polizſtej dowolene njeje.

W 6. čiſle „Sſerb. Nowin“
w palmje měra na row njebo
Marje Wujanzez rodž. Schudakez
w Bukezach je ſo bjes wotpohlada
žiwenjoběh ſobu wotcžiſčaſ, do
ſotrehoz ſu ſo njevědomne
wſchelake ſmyſki ſestajale. Spěw
ma ſo jenož po naſtej woli na
daty čeſlnej text poczahowacž.
Teſo dla pschedpónajem ſo jenož
1. 2. 4. 8. 13. 14. a 15. ſtucžtu.
Podpízani.

Svožopschedze
k pjetadwazycziletnemu
mandželskemu jubilejemu
fublerja Jana Bobſta
we Tomſku pola Minačala
a jeho mandželskeje

Hany, rodž. Frenzelz.
Mly wſchitz, ſi ſo Waj ſnajemy,
Mly Wamaj talkle pschedejemy:
Njech Wamaj róž ſtowcze
Let wjele hſtceje rjenje kče.
Njech Wój tón knies Waj' ſohnuje,
Dha Wamaj wſchitko ſi ſbožu dže,
So Wój ſa bětlik ſta let ſaſk'
Tež možloj ſwječicž ſtow ſwaz.

Žitnoſečerka Hana Chrystiana Petškez, dzeń 15. ſtokobra
1897 w Małym Wjelkowje ſemrjeta, je ſa fond ſi pschednoschť ſtupicž ſtow hrivnow wotkaſala.

Sa tole nadobne ſmyſlenje njebočickej w mjenje zyjeje wožadý

najwutrobnischi džak do rowa prajimy.

Michałek ſyrlivne

w Budyschinje.

Wutrobny džak a serbsku ſlawu

přinjesemy ſwojim serbskim hrajeřkam za jich woporniwe
ſobuskutkowanje w džiwadłowej hré: „Zlote hrody“, kaž tež
kk. wučerzej Krušwicy a rězniskemu miſtrej Rjekej w Hro-
diſcu za jich prōcowanja, zo je ſo nam w Rakojdach za-
nádzenu njedželu naš wótčinski ſkutk we wšech dželach tak
derje poradžil.

W Khwaćieach, na dnju 17. mał. róžka 1898.

Zarjadniſtvo džiwadłowego wotrijada
Serb. tow. za Khwaćicy a wokolnoſć.

(Ř temu čiſlu dwě pschedloſhy.)

Pischiloha i čížku 8 Serbskich Nowin.

Sobota 19. februara 1898.

Vlaczisny rěsneho skotu na Draždanslich slotnych wilach.
Vlaczisny po zentnarju a hrivnach.

Slotne družiny a wojsnamjenjenje.	Biwa	Rěsna waha.
W o l y:	hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene, najwjetshce rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 6 lēt	36	64
2. mlode, mjaſne, njewuformjene, — starsche wuformjene	32	60
3. hrénjo pizowane mlode, derje pizowane starsche	28½	54
4. hnadnje pizowane kóždeje starobý	27	52
Z a l o j z y a t r u w y:	31½	60
1. polnomjazne, wuformjene jalozý, najwjetshce rěsneje hōdnoſeže	28½	56
2. polnomjazne, wuformjene kruvý, najwjetshce rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 7 lēt	26½	52
3. starsche, wuformjene kruvý a hnadnje wumite mlodšche kruvý a jalozý	—	50
4. hrénjo pizowane kruvý a jalozý	—	45
5. hnadnje pizowane kruvý a jalozý	—	45
B y t i :	34	60
1. polnomjazne, najwjetshce rěsneje hōdnoſeže	—	—
2. hrénjo formjene abo tež dobre wot žyža	31	56
3. hnadnje pizowane	27	50
C ġ e l a t a :	42	66
1. najlepšche s mlokom wuformjene abo najlepšche wot žyža	38	62
2. hrénjo formjene abo tež dobre wot žyža	—	—
S s w i n j e :	51	64
1. polnomjazne lepičich rošow a jich skřiženjow w starobje hac̄z do 1¼ lēta	49	62
2. mjaſne	46	58
3. hnadnje wumite, tež ranž a fundrož	—	—

Vlaczisna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 3612 mēchow.	W Budyschinje		W Lubiju	
	wot	hac̄z	wot	hac̄z
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.
Pšenica	9	41	9	53
	8	83	9	18
	6	56	8	6
Rožka	7	86	8	14
Sečjmenj	7	30	7	60
Wom̄	7	22	11	12
Hrôch	7	78	8	33
	18	—	15	6
Jahň	15	—	16	12
Hejdvička	2	20	3	—
Berň	2	20	2	50
Butra	9	75	19	—
Pšeniczná mula	9	—	13	50
Žjona mula	50	—	—	—
Sýno	50	—	3	—
Gšloma	600	—	16	—
Prožata 1038 ščut, ščutka	8	—	20	—
Pšeniczné votruby	—	—	4	50
Žjane votruby	—	—	5	—
Pšeniczný gris	50 kilogr.	—	5	50
Žjany gris	—	—	6	—

W Budyschinje vlaczesche: řoz pšenicy (běla) po 170 puntach 15 hr. 99 np. hac̄z 16 hr. 20 np., žolka 15 hr. 1 np. hac̄z 15 hr. 60 np., řoz rožky po 160 puntach 10 hr. 49 np. hac̄z 11 hr. — np., řoz jecžmjenja po 140 puntach 11 hr. — np. hac̄z 11 hr. 39 np.

Na Burži w Budyschinje pšenica (běla) wot 9 hr. 42 np. hac̄z 9 hr. 56 np., pšenica (žolka) wot 9 hr. 12 np. hac̄z 9 hr. 24 np., rožka wot 6 hr. 56 np. hac̄z 8 hr. 20 np., jecžmjenj wot 8 hr. — np. hac̄z 8 hr. 13 np., wom̄ wot 7 hr. 30 np. hac̄z 7 hr. 55 np.

Wjedro w Londonje 18. februara: Žajne.

Cyrkwinske powjesče.

W Michalskej zyrki směje njedželu Čestomihhi rano w 7 hodžinach diatomus Sarjenk herbstu spovědnu rěč, 1/9 hodž. farat Räda herbstu a w 10 hodž. němſe předowanje.

Wěrowani:

W Michalskej zyrki: Jan Ernst Kishal, dželacjer na Židowje, s Hanu Amaliju Wlynež w Kubšicach. — Hermann Max Krecžmar, řehovstni mischtr we Wilsdruffu, s Hanu Madlenu Urbanez s Delnjeje Kiny.

Křčení:

W Michalskej zyrki: Friz Peter, Petra Grožera, hródzneho schwajzaria we Wulkim Wjelkowje, ſ. — Pawol Ota Jurij, Ernsta Oty Kulli, khežerja a fabrikarja na Židowje, ſ. — Pawol, Jana Kowarla, wobydlerja a pôlverniſteho dželacjerja na Židowje, ſ. — Žana Augusta, Khorle Ernsta Hejdusche, dželacjerja w Něvezach, dž. — Kurt Waltai, Augusta Rožki, khežerja a fabrikarja na Židowje, ſ. — Elsa Maria, njemandž. dž. w Kelenje.

W katholskej zyrki: Margaretha Gertka, Wylema Oslara Krenza, dželacjerja, dž. — Emilia Elsa, Jana Josefa Oslara Pětscha, bětnatſkeho mischtra, dž.

Zemrječi:

Djeń 9. februara: Pawol Ernst, Jana Augusta Girtha, dželacjerja w Těšlanach, ſ., 5 m. 17 d. — 13. Vojtěch August Hartmann, khežer a pjetarſki mischtr na Židowje (pod hrodom), 55 l 5 m. 5 d.

Zyrkwinſke powjesče s Vudeſtez.

Njedželu Čestomihhi směje pomozný duchowný Rychtač rano w 8 hodžinach herbstu spovědž, farat Mrošek 1/29 hodž. herbstle a 1/11 hodž. němſe předowanje.

Hospoſh!
Pjenjesy lutowacž!
Sptytajcze
paſenný khoſej,

wožebnje wonjazy a žłodžazy,

punt po 95 np.

poła

Oty Sachsy
na bohatzej hac̄z 5.

Hospoſh!
Pjenjesy lutowacž!
Sptytajcze
paſenný khoſej,

wožebnje wonjazy a žłodžazy,

punt po 96 np.

poła

J. Zimmermann
na bohatzej hac̄z 25.
22 pschedawatnjo w Němzech.

54,000 hrivnow

Tucžny polež	punt po 80 np.,	
tolbažu	= = 70 =	
t. l. abo posbžiſcho na přenju	= = 40 =	
hypotheku s žylou abo po dželbach	czerstwy ſój	= = 40 =
wupožęćicž psches rěčnika Sachsu	porucža	
w Budyschinje.	Ernst Wagner, rěniſti mischtr na seminarſkej droſy 4.	

Hdze je dobrý

thofej

dostacž?

Pola Oty Sachsy

na bohatej hafzy 5,
tam je wón tuni a wubjernje złodzi.

Paleny punt po 100 np.,
njepaleny = = 80 np.

Wubjerny khofej,
kryh, punt po 80 np.,
paleny, derje złodżazy,
punt po 100, 120, 140, 180 a
200 np.,
paleny pschenzu, punt po 18 np.,
paleny jeczmien, = = 16 =
porucza

Juri Schwiebus
(przedny August Bartko)
na swonkownej lawskiej hafzy 10.
Poßluženje w herbskej reczi.

Schtóz dyrbi s wjeselej abo
kutnej pschiczinu

palenz
lupowacž, njech sphta nazu dwójne
palenzu a likeru, liter po 60 np.,
a wón budze spokojom.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hafzy 6.

Paleny khofej
punt po 85 np., punt po 100 np.,
jara złodżazy a derje złodżazy, faž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

ßvyn khofej
punt hižo po 70 np. poruczataj

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hafzy 6.

Varlojty khofej,
paleny, punt po 125 np.,
kryh, punt po 100 np.,
faž tež wsče druhe měšczenzy po
100 hacž do 200 np. porucza

Paul Hofmann
na herbskej hafzy.
Najlepšchi

Iany woli,
pschezo czerstwy, porucza
Juri Schwiebus
na swonkownej lawskiej hafzy 10.

Schmrékowe a worjechinowe
iložy kupuje Brühlez parna th-
chernja w Budyschinje.

Kedžbu!

Dr. Roeberowy koſcetworjazh pólver sa
szwini, sadžewa wołkromjenju szwini.
Dr. Roeberowy butrowy pólver dawa
spěšchnje rjanu złodnu butru.
Dr. Roeberowa butrowa barba s pschid-
dacžom někotrych kapkow butsje naj-
rjeñschu naturſtu barbu dawa.
Dr. Roeberowy kopytny mas njedyrbiäl
w żanym konjemzu pobrachowacž.

Germania-drogownia

dra. Roebera

na bohatej hafzy
s napschezo winowej ficeze.

Wažne sa khorych.

Možž zo derje a tunjo psche-
ptyje w Germania-drogowni
dr. Roeber
w Budyschinje na kožu s na-
pschezo winowej ficeze.

Ke požyljenju a k porjenšchenju
włochow na hlowje, k woſtro-
njenju schupisnow a lischanowow
poruczamoj

woprawny
fran̄zski palenz
w bleschach po 50 np., 60 np.,
1 mf. a 2 mf.

Strauch a Kolda
na kamjentnej hafzy 3.
Dalokoręčzak 81.

Sel

k nažylenju mjaža
kotryž mjažo sa thdženj pschehež
a jemu rjanu czerwjeni barbu a
milu pschijomu złod da, poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej hafzy 3.
Dalokoręčzak 81.

Czjſeze dobru
wopravdze derje złodżazu
vanillowu

lamani schofoladu
punt po 100 np..
faž tež najlepšchi
hollandiski a němiski

kakao
punt po 130 np. porucza

Otto Sachse
na bohatej hafzy čjiblo 5.

Wopravdžity hollandiski
łakao

najlepšchi družinu zweta, placzisny
hodno porucza

Gustav Kütner
10 na herbskej hafzy 10.
Zenička pschedawarnja sa Budys-
chin a wokolnoscz.

Wopravdze złodke rjane wulke
božniſte

(taf mjenovane turkowske)
złowki

punt po 30 a 40 np.,
derje złuchene amerikanle

jabluka
punt po 35 a 45 np.
porucza

Otto Sachse
na bohatej hafzy 5.

Amerikanli
rjepikaty tobak

punt hižo po 25 np. porucza

Bruno Halka
na swonkownej lawskiej hafzy 9.

Ziwjazy łakao,

spory a derje złodżazy,
1/4 punta po 35 np.
porucza

J. Zimmermann

na bohatej hafzy 25.

22 pschedawarnjow w Němzach.

Paleny khofej

w snathych wubjernych družinach, faž tež bohaty skład
po wszech placzisnach porucza

Bruno Halka

(predy Th. Grumbt na swonkownej lawskiej hafzy 9.
W mojej pschedawarni zo herbski reczi.

Vanillowu schofoladu

farueženu čjistu

1/4 punta po 20 np.
porucza

J. Zimmermann

na bohatej hafzy 25.

22 pschedawarnjow w Němzach.

Zara dobry

paleny khofej
punt po 100, 120 a 140 np.
porucza

Jan Went
na swonkownej lawskiej hafzy 5.

Turkowske złowki

nowy płod w měchach, kaszczikach a po wasy su tunjo dostacž pola
Moritz Mjerew

pschi mjažowym torhoschczu.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

Eslódke palenz

liter hižo po 40 np., likeru liter hižo po 60 np.

porucza **Moritz Mjerew** podla Petrowskieje zyrkwe.
Destillazija snathych dobrych palenzow po starých tunich placzisnach.

Schmidt & Gottschalk,

vjeniežnū bank

pschi mjašowym torhoschén
čížlo 14/16 w Budyschinje.

Karbolineum,

najkymanschi wolijs k wobelenju a namasjanju, w woprawnych čwizach po 2 zentnarjomaj, kaž tež w mjeñszych čwizach a po wasy ma na skladze

Oto Engert

en gros drogowe khlamij en detail na smutkownej lawskiej haſy 10.
Daloſorečzak čížlo 33.

Wubjerny kožowy mas,

so by ſo koža smjehczila a so by wodu njeſtevneſtečala, w thſach po 50, 30, 20 a 10 np.

najlepschi
vaselinowy tuk
w blachowych thſach po 5 puntach,
2 punt., 1 puncze a 1/2 puncze,
kaž tež po wjetſich a mjeñſich
dželbach porucza tunjo
en gros drogownia en detail

Oty Engerta

10 na smutkownej lawskiej haſy 10.
Daloſorečzak čížlo 33.

Franzski palenz

najlepschi ſredk psche wupadanie
wołozow a k požyljenju roſczenja
wołozow w bleschach a po wasy
tunjo pschedawa

Otto Engert.

Bavſki rum

k požyljenju wołozowych korenjow
w bleschach po 60 np., 1 hr. 25 np.
a 2 hr. porucza

Otto Engert.

Maschiniske wolije

ruske a amerikanſe
sa čežko a lohko ſo čerjaze
maschin,

zylindrowe wolije
w wſchelakich družinach,
konſiſtentny

maschiniski tuk,
wolijs sa ſchijate maschin
w bleschach po 30 np. a po wasy
ma pschezo najwjetſhi ſklad a
porucza tunjo

Otto Engert

en gros drogowe khlamij en detail
na smutkownej lawskiej haſy 10.
Daloſorečzak čížlo 33.

Schörzugi ſ čelazeje kože
porucza po tunich placzinhach

Heinrich Lange

pschi žitnych wilach.

rjepikaty tobak

porucza, tak dolho hacž ſklad
doſzaha punt po 25 np.

Otto Sachse

na bohatej haſy 5.

Dobry

jedžny žonop,

punt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
doſtačz pola

Jurja Schwiebusa

(prjedy Aug. Bartka)
na smutkownej lawskiej haſy 1.

Carbolineum,

wolijsa mlóčaze maschin,
lanolinowy ſopny mas,
lanolinowy kožowy mas,
lanolinowy ſchlorujozy mas,
wolijsa ſchijaze maschin,
vaselinu,
vaselinowy kožowy mas
poruczataj

w najlepszej tworje a najtuňſho

Strauch a Kolde,

drogowa pschedawařnja
na kamjeñtnej haſy 3 w Budyschinje.

Wſchelake warjenja

rajk,
hróch,
holi,
buny,
jahly,
frupy,
hejduschiſu,
kaž tež wſchē
undlowe wudželfi
kupujecze netko derje a tunjo pola

Pawola Pötschki

na herbskej haſy 13.

Najlepschi
tuk k rjepienju,
čerſtwy

lany wolijs,
ff. marmeladu

porucza

Pawol Pötschka

na herbskej haſy 13.

Nowe holandske

jerje,

mandel po 60 a 90 np.,

pola

Hermannia Kunadka.

Winowa pschedawařnja

Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na herbskej haſy 10
žwoje wubjerne naturſkocžiste

wino

w ſnate dobroſeſzi a placzijnym hódno
porucza.

Woſebite ſo porucza woſebite
wino ſa frejlhudych a čerpjazych
na žoldk, bleicha po 1 ml. 60 np.

Rum,

arak,

fognat,

prunglowe essenzy,

wſchelake tuſrajne a wukrajne

blidowe likérny

w derje wuležaných družinach a

w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttner

w Budyschinje

10 na herbskej haſy 10,
woſebita pschedawařnja

ſa wina a delikatesſy.

Brodomska haptyska

porucza

wužitlowy pólver ſa truwu,

butrowy pólver,

hollandſki ſtótny pólver,

žwinjazy woſjerny a formjazy

pólver,

po starých wupruhovaných rezepcach.

Zigary

a wſchón tobak,

frane rjepili, punt po 25 np.

porucza

Jurij Schwiebusa

(prjedy August Bartko)

na smutkownej lawskiej haſy 10.

Liſčje kože,

thorjaze =

linjaze =

ſajecze =

lanillaze =

kupuje

O. C. Rinke

na žitnej haſy 5.

Paleny kofeji.

punt po 90 np., čiſcze a ſylnje ſłodžazh,

kaž tež wubjerne měſcheinzy po 100 hacž do 200 np.,

porucza

kyre kofeje

we wulkim wubjerku, punt hižo po 70 np.,

porucza

Pižowanski jeczniſen,

jeczmieniowy ſchrót,

ſłodowe ſoloči,

ſwětlu, ſtrou, čerſtwu tworu

ma pschezo po najtuňſich plá

čiſnach na ſkladze

A. Krüger

na hornežetſkej haſy čo. 18.

Pschi reſanju ſwini

porucza

ſłodzy thđzeni čerſtwje a ſe ſa

ruczeniom čiſcze mléte

popjer,

nowe korniſhli,

naliki,

ingber,

kaž tež dale

majoran, ſalpeter,

ſolbačown hejdus

atd. atd.

Otto Sachse

na bohatej haſy 5.

Pschi drohich běrnowych placzinhach

porucžam tunje warjenja

ako

rajk,

krup,

jahly,

holi,

hróch

atd.

po jara tunich placzinhach.

Otto Sachse

na bohatej haſy 5.

Tolſty tuežny ſuſcheny polež,

punt po 80 np., zyle tuežne

howjase mjažo, punt po 50 np.,

čerſtwy ſoj, punt po 30, 40 a

50 np., druhu družinu běleje

ſolbačy punt po 50 np., druhu

družinu metlobačy punt po

70 np. pschedawa Otto Pötschla

na žitnej haſy.

Koſaze, čelaze a howjase ſože,

kaž tež wſchē druhue družinu kožow

pschezo po najwjetſich placzinhach

kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wilach

a pschi herbskej katholſkej zyrkvi.

Plahowanſe byli na pschedan.

Někotre Oldenburgſte plahowanske byli, k ſlaſanju ſhmane,

ſu na pschedan na ryčerſkuble

w Budyschinu.

Paul Pötschke

na herbskej haſy.

Wupschedawanie dla pschedewsacza pschedawańje.

Tworowy skład

Paula Romkopfa

na bohatej haſy číſlo 22,

wobſtejazy

ſ mužazeje, žonjazeje a džecžazeje draſty a
draſtnych tkaninow,

ſ wjetſcha ſymfemu čaſzej pschiſluſchazych, ſo po kózdej ſo pschi-
hodžazej placžiſnie wupschedawa.

Paleny khoſej:

Kampinas,	punt po	85 np.,
dobry merklanski,	=	100 =
parlojty kheſej,	=	120 =
Winſtu měſchenzu,	=	140 =
Javasku měſchenzu,	=	160 =
jara dobrý a hylny porucza		

Hermann Kunnack

na bohatej haſy 8.

Howjase, konjaze,
čelaze a wocze ſože kaž tež
wocze wolum po noj-
wyschich placžiſnach kupyje

Heinrich Lange

pschi žitnych wilach njedalsko
herbſteje katholſkeje zyrkwe.

Prima zigary
čiſče po žadaju
mle a hylne
běle ſo paſaze
po vſchech placžiſnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
porucžataj

Strauch & Kolde

na ſamjeńtnej haſy 3.

Džerkate zigary,
dobre 4 np. zigary,
100 ſchtuk po 320 np.,
25 ſchtuk po 80 np.
a 3 ſchtuk po 10 np.
porucza jara placžiſny hōdno

Carl Noack

na žitnej haſy.

Ia. čiſčený praec. baſki ſosforokiſaly kalk k pizowanju ſkoſu

we woprawnych walach a po waſy porucza jara tunjo

Otto Engert,

en gros

drogownja

en détail.

Pschedawam po tunich placžiſnach i konfir-
maziſi čorne draſne tkaniny, meter po 1 ml.,
hotowe ſwietſhne a ſpōdnie ſuknje hōzo po 2 ml.,
koſchle, jaki, wupjerk po najtunich placžiſnach.

A. Graſe, ſ napſchedę ſtarých kaſarmow.

Wobleczenja ſa nawoženjow, wobleczenja ſa konfirmandow

w najwjetſhim wubjerku po najtunich placžiſnach porucza

Otto Preuss, na žitnej haſy 4.

Winſki črijowyj ſklad.

Wulki wubjerk mužazych, žonjazych a džecžazych
ſchförnjow a ſtupnijow po tunich placžiſnach porucza

Emma Trisch

na ſamjeńtnej haſy 15 pôdla hoſčenza ſleteje króny.

Heinrich Mohr, ſchewſki miſchtr w Budyschinje

na ſukelnisnej haſy 14

porucza ſwoj wulki ſklad hoſčinskich a dothich ſchförnjow,
ſchförnežlowo a ſtupnijow, rufich a nemich gumijowych ſtupnijow,
vſche družin filzowych ſtupnijow a toſlow, kaž tež vſche jenož
pomylne družin ſtupnijow a ſchförnjow ſa mužſkich, žónſke a džecži
po ſnatych tunich placžiſnach.

Bo mērje ſa krótki čaſ, kaž je ſnate, naſepje ſedžaze
wobucze dželam.

Na Budyschin a wołolnoſz jenicze dželansle prawo na
Kriegerowe patentowe ſchförnje.

Na něčiſhemu hnojenju ſukow w najlepſzej tworje porucžam.

Domashowu mučku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.

Škad pschi tworowym dwórnichę.

"Serbske Nowiny" wudawaia so kóždu sobotu.
— Štvorlétne predplata we wudawańi 80 np. a na němskich pôstach 1 mk., z přinjesonjom do domu 1 mk. 15 np. — Kožde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Cíleč Smolerjec knihicišćeńje w Mačenym domje w Budyšinje.

Za nawěštki, kiž maju so we wudawańi "Serbske Nowiny" (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, placi so wot małego rynčka 10 np. a maju so štvortk hač do 7 hodz. wiečor wotedać.

Číslo 9.

Sobotu 26. februara 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němske khežorſtvo. Druha komora sakskeho krajneho hejma je sanđžený týdzeń pjenježne žadanki sa ministerstwo swonkownych naležnoſćow pschijwolinschi wo twarje nowych železnizow jednala. Pschemenjenje zyrtwinskiho ſakonja wo wobhadtzenju duchownych měſtnow a wo emeritirowanju evangelsko-lutherskich duchownych je hejmu pscheczivo hložam ſozialdemokratom pschijal. Wo tymle ſakonju konſistorſtvo prawo doftanje, licžbu měſtnow, fotrež ſo w lecze ſi wumrjeczom duchownych přenje wudroſdnia, wobhadtzic. Zyrtwinskiſe pschedſtejcerſtwa prawo wuswolenja pschi tajkim wobhadtzenju ſhubja.

Khežor Wylem pjatk pschijpoldnju njepſchipowjedzenju ſi ruskemu pôblanze hrabi Oſten-Sackenej pschijedje a ſo ſi nim tsi ſchtrórcz hodžinu doho rosręčeſche. Wo cžim je ſo jednalo, ſjawnenmu wjedzenju potajne wostanje. Hudaja na to, ſo khežorowý njenadžith wopht ſi rańſcho-asiatiſtmi a balkanskih naležnoſćem ſwiſjuje.

Khežorſtowony hejmu je ſkredu pjenježne žadanki ſo wójsko w druhim čitanju dovuradžil. Pschi debacze wójski minister ſi Goſzler wójsko pscheczivo nadpadam ſozialdemokrata Bebele ſakitaſche a Bebelowy ſpis "reformy we wójsku" wužměſchesche. Pschi tym wón na móžnoſć revoluzije ſpomni, fotrež ſo knježerſtvo njeboji, hdy by ju tež wobžarovalo. Wo dalszej debacze ſo mſda wójskowego ministra pschijwoli. We wutornym poředzenju ſo ſozialdemokrat Kunert na ſariadniſtvo wojetſkej justizy podaſkow dla wobcežowasche, fotrež běchu ſo w Sakskej stale. Sakskej połnomóžnik powiedzi, ſo je ſo we wšichc týchle padach po rjedze poſtuwovalo. Radobnemu wukasjanu ſo wón ſapowiedzi, dokež khežorſtowony hejmu njeje instanza, fotraž ma wo wojetſkich justiznych naležnoſćach roſtriacz. — Pschi jednanju wo wojetſkich lekarjach ſo ſwobodomyžlny ſapóblanz Kopſch na to hórschesche, ſo ſo we wójsku židowſzy lekarjo njeſtaſeja. Wójski minister napscheczivo temu wužběhowasche, ſo wo tym njež njeje ſatouſzy pschikafane, ſo pak ſu wopravdze židowſzy lekarjo we wójsku. — Šwobodomyžlny Richter Altlwardtowe wupravenja w ſjawnych ſhromadžiſnach k rěčam pschijnejch, ſo ſu ſo taſ mjenowane židowſke ſliny roſebrale, a ſo ſu jich želeſne džele roſefchřeli. Wójski minister praji, ſo na tymle powiedanju wérneho ſlowczka njeje.

Wo nježmernje wulkim wobliczenju ſarunanja ſakodowanje polow je wónſki minister ſi Goſzler w budgetowej komisji khežorſtowoneho hejma rěčal. Wón powiedaſche, ſo je jedyn kubleč 1700 hrivnow ſarunanja žadal, fotrež je ſo poſdžiſho na 814 hrivnow poſtajilo. Druhi kubec bě jedyn 58,000 hrivnow ſakodowanje wobliczil, fotrež ſu wéžywustojni na 7000 hrivnow ponížli. W wěſtých stronach, w kotrychž wojazh huſčiſho maneuvreju, woſebje rad roſtliny plahuja, ſa fotrež ſmě ſo wulke ſarunanie žadacz. Na kublač w wokolnoſći Barlina maja Teltowske řepki ſa „manevrowu roſtlinu“, fotraž pschi wobliczenju ſakody najwiažy wunjeſe. Teho dla tam nětko wſchudže Teltowske řepki plahuja.

W pruskim krajnym hejmje je zentrumſi ſapóblanz Herold namjet ſtajl, ſo býchu ſo khosty ſa wotwobroczenje a wucžiſchezenje ſkótnych khorofeſzow na stat pschedewſale. Woſebje dykbaļo pscheptanje ſkotu darmo býč. Namjet ſo komisji ſi wuradzenju pschijpolafa.

W pruskim krajnym hejmje ſu wobſamki, ſakkadny kapital

pruskeje zentralneje towarzistwoweje kaſzy wo 30 milijonow hrivnow powjetſtich a ſi powjetſchenju fonda ſi pschenemčzenju pôſtich provinzu 100 milijonow hrivnow pschijwolicz. Pôlzy zapóblanzy ſo pječza ani pschi wuradzenjac hruſkeho krajneho, ani němskeho khežorſtowoneho hejma nochzedža wobdželicz, dokež tam prawa ſa pôlzy ſu ſenamakaja.

— Konje ſ Ameriki budža ſo wot nětko ſ wjetſkej ſicžu do Němzow pschijwosycz. Amerikanski kon je mudriſti dyžli němſki kon, mjes tym ſo ſu amerikanske pschi hluſiſche dyžli němſke. Němſka kóždolétnje w pscheresku 100,000 toni ſ wufraja nakupuje. ſ nich něhdž 34,000 toni ſ Ruskeje pschijhabža. Ruski kon je wutrajný a ſpěchny. Khwili bě wón mjenje hódný, hdyž ſo na paſzenje koni mjenje džiwaſche. Ruski plahowat koni praji: Połodnioněmſke konje nimaja wjetſkich paſtwiſcheſom, teho dla ſu khipre kaž jich ſopyta. Němſki bur w ſymje ſwoje konje do czopleje hródze ſamka, město ſo by je wſchědne won honil, ſi najmjenſcha khwili, ſo býchu čerſtiſche a twjerdsche byle.

— Wo falschowanju pižnych ſrědkow a pschikuſnych hnjojow ſo w ſhromadžiſne dawkowych a hospodařſtich reformarjow w Barlinje jednaſche. Ššlawny chemik, tajm radžiczel Märker ſi Halle rěčeſche wo wudaczu ſakonja w nastupanju wifikowanja ſ pižnymi ſrědkami a pschikuſnymi hnjojemi. Nětčiſche wobſtejnoscze w tymle wifikowanju njeboji ſo dale ſnjescz. Husto po wobſtejazch ſakonjach njeje móžno bylo, ſjawne ſjebanſtwo a falschowanje kóſtacz. ſe wěrje njepoddobne ſu wobſtejnoscze w malym wifikowanju. Mlynk ma w někotrych stronach ſu ſwoje prawo, nječiſtoſe ſita, fotrež ſu ſo do mlécza wotſtronile, poſdžiſho do womjeſtka ſměſhcz. Wjèle krajow, woſebje amerikanske ſjenocžene staty, ſu ſe ſylnje ruku trucze do teho pschijmyle. W Amerizy jedyn knježerſtowony komiſar ſyłe wifikowanje ſi pschikuſnymi hnjojemi wobknježi. Pschikuſne hnoje, fotrež njež hódné njeſku, ſu tam ſakafane. ſa kóždy měch pschikuſnego hnoja a ſymjenja ſo nadrobne wopřkanje wopſchijecza žada. To by tež w Němzach trěbne bylo; pschetož burow tu ſi pschekuſnymi hnjojemi a pižnymi ſrědkomi ſle ſlučaja, a pschi tym ſu druhdy ſublerjo ſam ſomožni. Dománski radžiczel Rettich ſi Koſtočka roſprawjeſche, ſo ſu jednanja ſi mlynkimi towarſtwiами wo wonježiſcenje womjeſtka bjes wuſpěcha byle. Šhromadžiſna jeno hóžnje ſežhovoze wobſamki ſchijja: „Wudacze ſakonja psche ſakodowanje pschikuſnych hnjojow a pižnych ſrědkow je džiwaſy na wjèle czežtich ſchodowanjow, fotrež ratařtvo ſ wifikowanjom ſi pschikuſnymi hnjojemi a pižnymi ſrědkami počeſpi, nuſne. Tola ſo tež pscheje, ſo by ſo tajki ſakon na wifikowanje ſe ſymjenjom wupschijecza.“

Avſtriſla. Njeměry ſozialdemokratſtich burow we Wuherſkej ſu ſo woſpietowale. W Kliſwardze burjo barikady natwarichu a do ſkhowow zofachu. ſ nich ſo do žandarmow dachu, fotſiž njemöžachu ſběžkarjam napscheczo ſtacz. W jenej wžy ſo burjo ſa to, ſo běchu huſarjo jeneho jich towarſhov ſarubali, ſi tym wjecžachu, ſo na žandarmow ſ revolvrow třelachu. W Moggoroſu burſka depuſtaziſa hrabi Forgachej woſjewi, ſo ſu burjo jeho 2000 pschahow wulke ſublo mjes ſobu roſdželili a hrabi 48 pschahow wostajili. Wjèle wulkim ſublerjam hroža, ſo jich ſaraža.

— (Skaženoscz we Wuherſkej.) Liberalny ſapóblanz Rohonczy we wuherſkej komorje praji, ſo je knježerſtvo pschi poſledních wólbach 3 milijonu ſchěnakow wudało, ſo by wólbny kandidatam knježerſtowoneje strony ſi dobyču dopomhało, wón ſam je 5000

schéznakow wot kniežerstwa k wólbnym saměram dostał. Pjenesz dyrbiale so radcho k podpjeranju nusucérpjazeho luda nałožiż. Liberalne kniežerstwo nowiny so dla tuteho wiśnacza njemdra a kwojemu politiskemu kumpanie radza, so by lekarzej sa duchakorých kwoje moshy pscheptyacz dal.

Italska. We wóscach stronach Italskeje khudh lud khleba trada. Wulku nusu, netko hižo lěta dolho w Italiskej kniežazu, hebi w Němzach s zyla pschedstajicz njemóžem. W Troine w Sardiniskej so črjoda wottorhantich burów, burſtich žonow a džeczi psched radnej khęžu hromadži, wolajz: „Prječ s gmejnsej radu, klawia kral! Chzem hleb a dželo.“ Mnog běchu se ſekeru a revolbrom wobrónjeni; woni chzchhu hebi wunuſowacż, so by so měſtečanske žitowe zlo wotstronilo. Hdyž młodži khlopzhi do wojskow, so bližazých, kamjenje mjetachu, k žaložnemu ſrazenju dōndze. Najpriódži běchu jenotlive wutšeles klychecz, potom dwě ſalvje w rjeſných tej, a črjoda mřejazých a ſranjených burów so na ſemi walesche.

— Bamž Leo XIII. je ſańdženy týdžen ſwazyste lětninu kwojego wuſwolenja kwyjeciž. Leo XIII., kotrež je 263. bamž, je jedny s najstarších, kotsiž ſu kwyatu krónu noſyli. Psched 45 lětami ſu jeho kardinala ſežimili.

Franzowſta. Zola je ſańdženy! To je wunoſch k pjanaczezenijownego prozeža, kotrež je niž jenož zylu Franzowſku, ale s dobom zylu kwt w napjatoſci dzerža. Zola njeje moħl wěrnoſez wobſkrdzbow dopokacż, kotrež je w nowinach „Aurore“ na offízow wunježl, kotsiž ſu židowſkeho kapitana Dreyfusa dla krajneje pscheradu ſańdžili. Pschiszañu ſud je Zolu winowateho ſpōſnał, a ſudniž ſu jeho na to k jaſtwu na lěto a k ſaplaczenju 3000 frankow pjanaczezenje po kultu ſańdžili. Zoli je so najwjekche khotſtanje napoſožilo, kotrež franzowſki ſakon ſa pschedſtupjenje, wot njeho ſkuczene, poſtaji. Žemu ſo polóžazých wobſtejnosców njepſchizpi. Wosjewjenje wuſhuda nježmérne wylšanje a kleskanje ſ ſtukomaj ſhudži, kotrež mjes ludom, psched ſudniſtvom ſtejazym, mózny wotkly namaka. Dolho bě woſlanje klychecz: „Prječ s Zolu!“ „Sława wóſku!“ „Smjercz židam!“ Powjescz wo ſańdženju ſo w džiwallach do ſapocžatka pschedſtajenia k wjedženju da a wſchudže ſpokoji, dokež by wuwiniwanje ſnadž ſ pschiszu ſtawowych podankow bylo. S wuſhudem pschiszañneho ſuda pał hiſcze Zolowu prozež njeje ſkončený. Zola je pschecziw wuſhudej woſlaniye ſałožil. Duž budžetaj Zola a kapitan Dreyfus Franzowſki hiſcze dleje njepokojoč.

Serbia. Sserbijski najwjetski duchowny, metropolit Mićuł, je ſobotu týdženja wumrjel. W nowischich ſtawisnach Sserbije je wón wopjet do politiki pschimal. Wón je psched ſ preñim ſaſtupjerjom ruſkopscheczelneje ſtrony był. W lécze 1884 jeho kral Milan wotkodži, dokež ſo kralowej hanibnej politicy a lubkaſtou pschedzivjeſte. Wón do Ruseje džesche, hdyž wosta, hacž jeho, hdyž bě ſo Milan tróna wotkjeł; do Belgrada naſad ſawoſtachu. Po ſmjerčzi metropolita Theodoſija jeho ſ nowa ſa metropolita wuſwolichu, kotrež ſaſtostniſtvo wón hacž do ſmjerče ſaſtawasche. W poſlednim čažu ſo wón njeje wjazy pschi politiſkich hibanjach wobdzeliš.

Amerila. Załožne njeſbože, ſ kotrež je ſo polónzno-amerikanska lódž „Maine“ w Havannaskim pschedſtawje ſnicžila, je wobydleſtvo ſjenoczenych amerikanskich ſtatorw do wulkeho roſhorjenja ſtaſilo. Tule roſhorjenioſez ludžo, ſa thym ſtejazym, so by ſo Kuba Schpaniſkej wottorhnyſa a ſo ſ polónznymi ſtataſi ſjenocžila, ſ temu wužiwachu, ſo powjescz roſchérjachu, ſo ſu Schpaniſzy ſ torpedom lódž „Maine“ do powětra tſelili. Po pschedſtupjanu ponurjeneje lódž ſu ſo amerikanszy pschedzivjeſte, ſo ſo wot wonka na lódž njeje žaneho nadpada ſtało, ale ſo je woheń najſterje ſnuteſla lódž ſam wot ſo naſtal. Duž ſo politiske pomery mjes Schpaniſkej a ſjenoczenymi ſtataſi ſrudneho podanka dla njepohubjenscha. Tež budža ſebi pschedzivwarjo wójnskej ſtrony w ſjenoczenych ſtataſach prajicž dyrbjecz, ſo njeje žaneje pschedziv ſpōſnacż, kotrejž dla dyrbjeli Schpaniſzy ſphyacż, amerikanske wójnske lódże ſanicžicž. Ponurjena lódž je wjazy dyžli 10 miſionow hrivnow placžila.

Tvjerdak a jeho džowla.

To bě w měſtnje, kotrež bě wulſich ſtownych wikow dla ſcheroča a doſoko ſnate. Tam ſtejſeche we wotewrjenych durjach najwjetscheho hoſczenza junu na rjanym naſtětnym dnju hižo ſtarſhi, mał, ale ſańdžith a jara tolſty muž, kotrež mějeſche na nimale zyle pléchatej hlowje čornu ſomožanu čapku. To bě Hendrich Twjerdak, wobſedžeſt hoſczenza, kotrehož mějachu po zylej wokolinje ſa nimo měry bohateho, a kotrež to tež wopravdze běſche. W měſce ſamtym

rěkachu jemu jeno bohath Hendrich. Žeho bohateſtvo wobſtejſe we wulſich ležomnoſežach. Duž bě hoſczenz ſwonkownje ſe kwojimi wulſimi pödlanskiми twarjenjemi ſapodobny ſkerje na knieži dwór, dyžli na burſke ſublo, ſchtož tola po prawom běſche.

Želi ſo je powschitownje wěrno, ſo bohateſtvo pschedego tež člowjeka ſpojoneho a ſbožowneho njecžini, triechowasche ſo to woſhebie tež pola Twjerdaka. Žeho woblicžo poſkaſowasche čzemne ſmorschezeňi a jeho čzmowę woſo wudžerasche po dróh dele.

„Schto dha maſch, nano, ſo fy tak ſrudny a ſamýklen?“ ſaſkincža w tym woſomiku jažny a pschijomny hlož, pschi čimž mloða hač nanajrjensha holežka k hoſczenzarjej pschedſtupi a jemu majſko ruku na ramjo połoži.

„Nimam dha doſež pschedzinh k mjerſanju, Hańža?“ rjekny muž, jeno ſwjerſchnje na holežku, kwoje ſenicžke džecžo, poſladujo.

„Ty měniſh ſchořarja dla?“

„To ſo wě, ale tež neſtožkuſi druhého dla.“

„Schtož ſchořarja naſtupa, myſlu hebi, ſo hiſczeje prawy dōndže.“

„To je hiſczeje dolha noha. Njecha ſo mi wěrič. Hižo tſi raſy ſyム do nowin ſtajicž dał — a drohe pjenesz na to wažil. Wſcho podarmo. Njeſto dundakow je pschedziko, wot kotrež ſo ničo khmaneho nadžiēcž njemóžach. Hacž maja ſo khmanjchi ſa pschedzera dobrých na burſke ſublo, ſkoru ſo tak ſda. Ale njeh je! Njemóžu-li ſprawnego a khmaneho ſchořarja měč, tiž by rataſtwo doſkladnje ſnal, na kotrehož moħl ſo zyle a doſpolnje ſpuschczecž, dha chzu zylu bobriju radscho pschedacž a ſo k měrej kwynež.“

„Ty nježměſch hnydom tak naħly bhež, nano.“

„Schto dha ty do teho roſymisch!“

„Chzka džen tebi ſ wutrobu popſchecž, nano, hdy by prawu pomož doſtal. Wſchako ſy ſo čaž ſiwijenja doſež naſtaral a pschede wſchém ſ teho čaža, ſo je wboha macž ſemrjela.“

„To Bóh ſam wě, jo kwoju winowatoſez činiš. Alle člowjek ſtaruje a duchowne možy wotkjeraja a džela bywa pschedzeweſje. Dobru wolu drje hiſczeje mam, ale ta ſama njedoſkaha. Wutwiedženie brachuje. A duž ſ jentym ſłowom, tak to njemože dale hicž. Njetrjeſhi-li ſo ſchořar, ſajkž ſo mi hodži, pschedam kwoju wěz a ſežahnu ſo ſ tobi do města.“

„Alle nano!“

„To je moje kute wotmyſlenje!“

„W měſce bych ſo jara njeſbožowna čuła.“

„Sda ſo či?“

„Sawěſče, nano!“

„Nó, to tež wot tebje ſobu wotwiſuji, hacž do města počežnijemo.“

„Wote mnje, nano?“

„Haj, wot tebje.“

„Alle njeroſymju, ſak to měniſh?“

„Dobry pschedzodny ſyň by mi po prawym hiſcze ſubſhi był, dyžli lepkhi ſchořar.“

„To ma hiſczeje doſež khwile, nano“, rjekny holežka ſo ſačeřvienjejo, činjo, jako by ſo čhyla wotwobrocžicž.

„Wostań jeno hiſcze ſokonik, Hańža!“ poruciž Twjerdak. „Hdyž ſmój hižo na tu wěz pschedziko, dyrbju thutne ſlowo ſ tobi rěčecž!“

„Haj, klychku wſchak, nano!“

„Wětch ty, ſchto je ſo tak naſdala wo tebje pola mje ſamolwjał?“

„To ſyň wopravdze wczipna!“ rjekny Hańža, k ſmjeſzu ſo nuſuju.

„Najbohacžiſhi, najrjenshi a najkhmańſhi hólz koło wokolo. Njeſhudaſh, koło měniu?“

„Kak moħla to ſhudacž?“

„Chzech ſnadž wjedžecž!“

„To tak nuſne njeje, nano!“

„Lebi níz, ale mi.“

„Duž jeno praj!“

„Bohateho Mahrabnikowy ſyň, Jan, tam na dwórfkim ſublo. Nó, ſchto ty do teho měniſh?“

„To mje jara njepſchekwapi.“

„Tak! Štaj drje hižo hromadže wo tym rěčaloj? Šsnadž ſtaj hižo we hlownych wězach psches jene?“

„To ſo myliſh, nano, rjenje wſchak je Jan ſo mnu hižo wjele činil, ale hewaſ hiſcze ničo rjekl njeje.“

„Šy jemu dobra?“

"Češko dla to niz? Kaž ſo tak rječnje. Jan dže je zylo
duſčny hólz."

"A ma tebje wutrobnje lubo."

"To mi hiſčče nečo prajil nječe."

"Alle mi, a hiſčče bôle hým to na nim pytnýl. Jan je
frótny, zyly pachol. Tón by mi zylo prawy byl ſa pschichodneho
hýna, woſebje dokelž ma tež samóženje."

"To je pôdlaſta wéz, nano!"

"Ty ſebi ani njemýſliſh, kelfo tón hólz do tebje džerži.
Njedawno je to ſe ſtuktom woſokafal."

"Schto?! Kaž je to bylo?"

"Pſchi kulenju kehelow wóndy je worakawh pachol, ſo by
Jana hneval, wo tebi hwoje žorth mél. To pak je rjenje trječil.
Jan je jeho tak pſchebil, ſo ſu druh hiſčče pſchikocžicž dyrbjeli,
hewak budžiſhe ſo jemu hiſčče hórie ſechlo."

"To pak Radrabniſkej wjele čeſeče nječini."

"Alle ty dyrbjich ſebi pomýſlicž, ſo je tamny ſapocžal a ſo je
Jana ſchepiwal."

"Nječ pſchezo."

"Alle ſchto tola rěčiſh?"

"Kaž mi to wutroba kaſa. Eli hólz ſo čepru. Pachol, tif
ma ſebje ſameho ſańč, ſo tajſich wézow paže. To ſu moje
myſkle", rječný Hańča frucže. "Alle, hladaj jeno", voſračowacše
wona, wjeholo, ſo móže nana na druhé myſkle dowječ, "hem pſchi-
hádja mlody, wulki a ſchvíjn hólz po dróſu hórie a runje k nam."

"Napiſmo fořežmy je jeho hem wabiło", ménjeſhe holičzny nan.

Dlěhe wſchaf njemóžeſtaj ſo roſrěčowacž. Buſník, wo
kotrymž bě rěč, bě dóſchol. Bé to nahladny mlody muž, ſnadž
ſchýri a dwazeči lét. Brunej, blyſčzatej woči wožiwoſtej ſchitowane,
mužsy hutne woblicžo, debjene je žoltej połnej brodu.
Jeho draſta bě jara ſaproſchena a bě widzeč, ſo bě daloki pueč
pſchijſhol.

Lohki ſtomjanu ſlobuk ſ hlowy ſejmujo, poſtromi nana a
džomu nanajpſchecželnischi.

"Kujes Twjerdač?" počza na nana ſo woſrocžiſchi.

"K blužbam. Schto ſebi pſchejeeče, knježe?"

"W nowinach ſym čital, ſo ratařiſke ſchožaria pytače."

"Haj, to je wérno. Chzeče ſnadž wý do teje blužby ſa-
ſtupeč?"

"Haj, knjes Twjerdač!"

"Možecže tež ſamostatnje hospodařtvo wjeſč, ſajlež moje
je, ſchto?"

"To ſebi myſlu."

"To dyrbicže ſo jaſnje wuprajieč."

"Dúž podčeſhnu ſo ſkódej pruſu."

"Pěnje. Hóže dha ſeje jako ſchoža hižo ſtukfowal?"

Mlody muž pomjenowa někotre dwory.

"Na poſledně běch na wulki kuble knjeſa Radmerſkeho
w Poſnaňſtej. Pſchipadnje rěčam ſam tež Radmerſti. — Khorla
Radmerſti."

"Nimam rad wulkih wuložowanjow", rječný Twjerdač, na
kotrehož bě mlody muž widžižy dobrý ſacžiſhe ſežinil. "Wý ſo
mi lubiže, pýječe ſobu nutš!"

Khorla Radmerſti džeſhe ſobu. Hańča hwtatſhe na nanowy
poſtiv do kuchinje, kufk woſchewenja pſchihadnikej pſchihotowacž.

Bóry běchu wſchě wuměnjenja ſrčzane a Khorla Radmerſti
bu ſchožar ſtareho Twjerdata.

"Ja njevém", rječný Twjerdač pſchi dalshej roſmołwie, "mi
je zylo tak, kaž budžich waſ hižo junu widžal. Alle hóže a
hdy jeno."

"Woprawdže ſym po pſchilaſni hwojeho poſlednjeho knjeſa
junu tule pobyl na konjazej kupi", rječný Khorla Radmerſti, ſo
poſkměwajo.

"A ſeje tež tule w mojim dworje bly?"

"Wiazý króč, knjes Twjerdač!"

"Tu macže! Tehdom drje ſebi njeſeče myſli, ſo budžecže
hdy do tehole domu hluſčecž? Ma, myſlu ſebi, ſo ſo derje
wobenidžemoj. Čińče jeno hwoju winowatoſcž, kaž ſo hluſča,
potom wam njebudže žel, ſo ſeje k ſtaremu Twjerdataj čažnýli.
Wón drje je jeno jednorý bur, ale ſa to tež prawy bur, a hańbo-
wacž ſo nječo njeſtreba, ſchtož jemu hluži."

"Ně, na woſak, mam to ſa čeſeč, ſo ſhměm waſche wulke a,
kaž je mi ſnate, jara wubjerne hospodařtvo naſjedowacž", rječný
Khorla Radmerſti.

"Hm, džakuju ſo", rječný holtzenzać, kotreui ſo hwalba
lubjeſche. "Njeſchtožuli mohlo pſchezo hiſčče hmaňſche hycž. A
wo to ſo staracž, to budže waſcha wéz, mlody knježe. A duž
ſmějecže doſč ſkladnoſce ſokaſacž, hacž ſo na to wuſtejicže."
"Dobreje wole k temu poſrachowacž njebudže", praji nět̄ ſa
ſchožaria pſchijath.

(Poſrachowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Njany wobras njebočicžkeho fararja D. Žmíšcha
je wuſchol a je po 1 hr. 25 np. doſtač we wudawarni "Sſerbiſkých
Rowin." Blačiſna je nimo měř niſta ſa tak wulki a tak derje
poradženy wobras, kotryž je něhdže pol metra wyžoli a ſcheroſi.
Dželany je po poſlednjej, jara derje poradženej fotografiij njebočicž-
keho wot Jana Wilimka w Prahy, a je we Wilimkez wumělſkim
wustawje čiſhczany. Dokelž je wobras čiſhczany, dha wón žeſe
njeſblednje, kaž ſo to po čaſku ſ ſkódej fotografiu ſtanje. Vjes
dwěla ſo wſchitzy Žmíšchowi pſchecželjo ſ tymle wobrasom wulžy
ſwjeſela — je tola, kaž bly naſtheho Žmíšcha živeho pſched ſobu
widžal — a ſebi jón ſavjeſe ſupja.

Krala Albertowý fond. Nječo njebudže pſčez, ſo maya
tež Sſerbiſko jubilej naſtheho lubowanego krala hwtjeſicž, ſo maya
ho tež Sſerbiſko jako tajž wobdželicž na holtowanju zyjeſe
Sakſonſkeje. A to woni tež chzedža a budža. Abo hóže je žana
herbiſka wutroba, kotař njež ſo ſ luboſču horila k kralej Alberciej,
kotryž je nam Sſerbiſam tak nutrje pſchihilien? Duž ſu ſo
naſchi najnahladniſhi wótczinojo ſrčzeli, ſo maya Sſerbiſo, po
kralowym pſchecžu jubilej ſe ſtuktom miloſce ſzecžujz, ſaložicž
fond, ſ ſotrehož budža ſo podpjeracž potrebne wudoſow a hwtroty
wukublarjow naſchich džecži. Bohužel je tutón nadobny wot-
myſl dotal mjes naſchim ludom mało wothloſa naſeſchol, dokelž
tam a hem mudracžko njeſmudrje bala. A roſjaſnjenju dha nječ
je to wuprajen:

1. ſo ſo fond ſaloži pſchede wſchém teho dla, ſo blychu

Sſerbiſo ſ nim hwojeho krala pocžecžili;

2. ſo fond ſawoſtanje ſtanje w dobrych ſerbſkých rukach a

3. ſo budža ſ nježo jenož woprawdže potrebne wudoſow
a hwtroty podpjerane.

Schtož po tajſim ſa tónle fond hwoje ſcherpatko dari, ežini
nadobny ſtuk hchecžanskeje miloſce. Ale Sſerbiſo mnosy radſho
hwoje pjeniſh do zusbý noſtha, radſho hacž blychu ſo ſa domiſazych
starali.

Ty tež? Niž? Duž wotewr móschnicžku a daj ſ luboſče
k kralej hwoj ſchecžanski ſerbſki dar.

Provinzialne towařtſto ſa ſnuteſtowne miſionſtvo
w Hornjej Lužicy 21. februara w ſali holtzenza "běleho konja"
tu hwoju létuſhu ſhromadžiſnu woſbywacše. Kujeſ ſarac ryczer
Zakub-Njeſhwacžidliſchi ju ſ nutrnej modlitwu wotewri, na ežož knjes
hantſki herman ſhromadženych powita. Létu roſprawu poda knjes
farac Häbler ſ Delnič Wódriž, W njej wón naſheho njebočicžkeho
knjeſa fararja D. Žmíšcha jako ſaložerja ſnuteſtowneho miſionſtwa
w Gaffej a jako jeho pucžwurubarja a wuſpěchneho ſpomužerja
hlaſjeſe. Měſtno wotewr Marczineho wuſtawa, ſo wumrečzom
knjeſa fararja D. Žmíšcha wuprōſdñene, je knjes tajm zyrkvinski
radžicžel Keller pſchedevſal. Bethlehemske wuſtaw w Delničej Wjasonižy
je ſa lěta hwojeho wobſtacža wjazy dyžli 900 džecžom hospodu po-
ſkicžil. W połodniſkej Lužicy je ſo gmejnſta diakonija na nowe
waſchne ſradowala. Rosnoschenje knihow ſu tſi towařtſta wob-
ſtarale, ſerbſke luth. knihowne towařtſto, połodniſolužiſke a towař-
tſto w hornim dole Sprewje. Žitavſta warjeňſta ſchula je 447 holzow
roſwucžila. Rosprawu wo poſklađnizu poda knjes rečznik Sachſe.
Potom diafonus dr. Költsch na žive ſahorjaze waſchne wo "evan-
geliſtich dželacžerſtich towařtſtach" rečesche. Bone hýzo wjele týž
hobuſtawow licža, ſu po wſchět řěmzach roſſchěrjene a ſu naj-
twjerdaſche hrody pſchecžwo ſozialdemokratii. Pſchedvyskto towař-
tſto ſnuteſtowneho miſionſtwa wobſteji w tu hwtu ſ knjeſa ham-
ſkeho hetmana dr. Hemptela jako pſchedvysk, knjeſa fararja Zakuba-
Njeſhwacžidliſkeho jako městopschedvysk, rečznika Sachſky jako poſkla-
dnic, a krajnožuđnictwoweſteho direktora Abea jako piſmanawjedžerja.

— Tyždenja jědžiſche poſonč ſararja Rencža ſ woſom na
polo. Hdyž nimo pěſkowej ſamy pſchi Nowoměřčanskej dróſu
njeđalo ſo ſzijecžanskeje ſorčany pſchijedže, nječaſtaj konjej pſches
lužicžku, na pyczu ſtejazu, hicž. Poſonč jeju ſ hwtu ſhvitnyj,
konjej ſkočiſtaj do boka k pěſkowej ſamje, a na jene dobo běchtaj
ſo do ſemje ſhubiloj. Poſonč mějeſte ſubu nuſu, ſo jimaſ wójniſki

wocžini a jej wupſchahny. Tam, hdžej běchtaj ſo konjej do ſemje ſhubiloj, ſu pſched dolhimi lětami linu ryli a poſdžiſcho jamu ſe wſchelakim njerjadom a hmečzemi ſazypali. Hdžej běchu dweju konjow ſapſchahnlyli a nehdže 30 ludži ſ poſtronkami ſady ſacžahali a ſběhalí, poradži ſo ſ wulkej nuſu najprjedy jeneho konja, a potom druheho wuežahnyc. Raž ſo ſda, je jedyn ſ wobeju konjow w ſymnym žumpje trochu pocžepil.

S Budyschina. We waggonowej fabrizy, na městnje předawſcheje hornioluziskeje želeſoliſcne natwarjenej, nehdže 1500 dželacžerjow dželo namaka. So bychu tucži dželacžerjo bydlo doſtali, jedyn tudomny twarz pſchi novej droſy, kotrež ſ waggonowej fabriki na Wjeleczansku drohu powiedze, zylu licžbu nowych khežow natwari. Wudželski waggonowej fabriki budža ſo po elektřiſkej želeſniſy na tworowe dwórníſtečno wofſcej. Schemy ſa tule želeſniſu budža ſo na ſpomnjenej novej droſy, na Wjeleczanskej a Karlskej droſy ſlaſez.

Schtrwórk vječor mějachu we ſkladowni pſchelupza J. T. Gliena na drjewowych vilach pſchelupſki wuežobník Vogel, dželacžer Stübner a hſchče jedyn dželacžer ſwoje dželo wobstarac. Pſchi tym běchu ſe ſhwézu ſudej, ſe ſpiritukom napjelinenym, pſche bliſko pſchischi. Spirituſ ſo ſapali a ſu roſbuchny. Pſchi tym ſtaj ſo Vogel a Stübner ſtrachnje wopaliloj, ſo dyrbjachu jeju do měchęzanskeje hojerňne dowjesc. Dokelž běchre krótko po 9 hodžinach w měcze hſchče wſcho na nohomaj, dha doſlo njetrajeſche ſo wohnjowe woborh ſapocžachu wodu do plomjenjow ſyłacz. Teho dla je ſo poradžilo, ſo woheń na Glienez pſchitvarjenu ſkladownju wobmjeſowanym wosta. Tola ſkladownja je ſo do zyla wupalila, a Glien ma wulku ſchodus, dokelž ſo w ſkladowni wjèle tworow thovasche.

Sańdženu ſrjedu je jedyn wojak tudomneho 103. pěchotſkeho polka čeſtnyl. Hacž ſu jeho hnydom wupóhlaní wojazy nehdže dožahnyli, njeje nam ſnate. Sſrjedu pſched vječorom pſtachu jeho na ſidowje w korezmach.

Budyske papjerniki nětkole wjèle dobytka wunjeſu. Na loňſche lěto ſo wobkedenjam papjerniſtich afzijow 10 prozentow dividendh wuplaciſi.

Město 15 gramow budže pſchichodnje liſt, kotrehož porto 10 np. wuežini, hmečz 20 gramow čežki byč. Swjaskowa rada je do ſafonjoweho načiſka ſwolila, po kotreymž ma porto ſa liſt hacž do 20 gramow čežkoſce 10 nowych pjenjeſtom a pſchi wjetſchej waſy 20 np. wuežinic. Pſchi njeſrankowanych liſtach ma ſo 10 np. jako pſchirazk hjes džiwanja na čežkoſce doplačeſci.

Najjednoritschi, najtuáſchi a najlepſchi ſredk ſ podlbočenju krewowych (wolmjanych) wſchow na ſchotmach wobſteji ſ měchěnzy hliny, luha a warneje ſele. Na popjoł ſ khachlow ſo krop linje, kotrež thwilu ſtejo wostanie. Do tejeli juſčki, wot popjola wotlateje, ſo hlinia a ſel roſpuschci. Město warneje ſele móže ſo tež ſkótna ſel wſac. Roſmod ſo ſ pinslom, kotrež ſo, jeли trjeba, na žerdž tylkne, ſo móhlo ſo na najwyschſche wjeſchki dožahnyč, tak na ſchotnam namasa, ſo ſo krewawe wſchě ſ hndami ſ tym pſchitryja. S tym, a woſebje ſ wuſhnenjem namasa ſo njerodž ſaduſy.

S Maleho Wjellowa. W farjadniſtwje naſcheje nalutowaſtne a wupožeſtne je ſo pſheměnjenje ſtaſo. Řenjes kantor Bartko, dohlolečny ſaſlužbny ſlicžbowat, je ſlicžbowatſtvo ſložiſtchi do pſchedbystwa ſtupiſi. Sa to je ſnies ſublet Kſchizan-Smoſoliczanski ſlicžbowatſtvo pſchedewſal a teho dla ſ pſchedbystwa wuſtupiſi.

S Hodžija. Evangelſte koniſtorſtvo je po jenomyſlnym pſchecžu naſcheho zyrkvinskeho pſchedstejicžera naſcheho kaplana ſ Kſchizana ſa farařa poſtaſilo. Raſch nowy ſnies farař, kotrež je ſebi w dohlich lětach jako kaplan wutrobu wſchitlich wožadnych dobyl, chzyl ſ Božej pomožu hſchče wjèle dalskich lět ſ tym ſamym žohnowanym wuſpěchom nětko jako farař ſtukowac. — Wupřidžene kaplanowe měſtino je koniſtorſtvo hižo wupiſalo.

S Hornjeje Hórfi. Tudomne rycerſtublo je jeho dotalny wobkeden, ſnies Koſor, tele dny ſa 46,000 toleč jenemu Hamburgſtemu pjenjeſnik, wěſtemu Böhmeru, ſ dobytkom 4000 toleč pſchedal. Hamburgſki pjenjeſnik njeje tublo ſam ſa ſebje, ale ſa ſwojeho bratra, wěſteho živnoſcerka Böhmera w Delnim Hbjeluſtu, kupil. Raž ſo powjeda, je nowy wobkeden naſcheho rycerſtubla hacž dotal ſ hejtmanom w Rječornju byl. Haj, ſ tim ſo ſbože woženi, džiwnie wěžy naſhoni. So bohaty bratr ſwojemu ſhudem ſratrzej rycerſtublo dari, ſo wſchedne niestanje.

S Budetez. Dla ſtajnje pſchiberazeje licžby džecži ſo jutry ſa naſchu ſchulu pjath wuežet poſtaſi a ſo runoběžna (parallelna)

klafa ſaloži. Džecžom tejeli klafa ſo hacž na dalsche ſtrva pacžet ſtich džecži jako ſchulſka ſtrva pſchibokaja. W tu thwilu naſcha ſchula nehdže 550 džecži licži.

Roswodez. Njeſchewidomneho wulfcho njeſboža je ſo ſ tym ſmynlo, ſo ſo jandženy ſchtrwórk dopoldnja w ſacžinym wosu, Wbohowſkemu mlhynej Gruhlej ſluſchazym, kotrež ſe ſapſchahnjenym konjom pſched tudomnym želeſniſkim ſastanishežom ſtejeſche, nichto njenamakſche. Hdžej čzah $\frac{3}{4}$, 12 hodžin pſchijedze, ſo kón ſploſchiſtchi ſ wosom prječ čzérjeſche. Hdžej bě ſo bóry ſo tym wós na jenym polu roſlamoš, kón ſ worčikom dale hanjeſche. Horni džel wosa bě ſo do zyla roſbil, tež bě ſo želeſna warnowanska taſla, pſchi želeſniſkim pſchekhodže ſtejaza, do kotrejž bě wós ſaložil, wotlemila.

S Bukez. W tydženſtej roſprawje wo tudomnej nalutowaſti a wupožeſtne ma ſo porjedzieſ, ſo pſchedbystwu pſchibluscheja ſleđowazý ſnježa: ſswora ſ Bukez, Čzemijera ſ Kolwaſh, Rabovſki ſ Pomorž, Neinig ſ Wuježka, Měrczin ſ Kolwaſh, do dohlađowanskeje radj: Ráda ſ Pomorž, Róvat ſ Kolwaſh, kantor Hatnik ſ Bukez, dr. med. Weier ſ Bukez, Króna ſ Bukez, Šoba ſ Čornjowa, Wičas ſe Žornoſyl, Khežor ſ Koporž a Winkler ſ Lejna. Se ſlicžbowarjom je ſnies Blažij w Bukezach.

— Kak wulke požadaneje je w Bukezanſtich ſtronach ſa herbſkim džiwađlom, je ſ teho widžecž, ſo ſu ſo programy ſa džiwađlowe pſchedstaſenje, kotrež ſměje ſo nehdželu 27. febr. hižo 19. febr. wſchě wotewſale. Schkoda, ſo w Bukezach wjetſcheje ſale nimam.

S Hrodžiſtečja. Šandženu nehdželu tudomne ſpěwanſke towařtſtvo w Turakz hoſeženzu ſwój druh ſaloženſki ſvjetđen ſvjetjeſche, ſswójbni towařtſtowých ſobuſtavorow a wulka licžba hoſeži ſalu pjenjachu. Wokolo $\frac{1}{2}$, 8 hodžin ſpěwanſke towařtſtvo na podium ſtupi a pod wěſtym wodženjom ſnježa kantora Sarjenka licžbu derje wubranyh ſpěwów ſpěvaſche. Wſchě pſchednoſchene ſpěw, njech běchu herbſke abo němſke, njech w měchanym abo mužſkim chorje, pola poſklučarjow nehdželeny pſchipoſnače namakachu. A tole pſchipoſnače bě ſebi towařtſtvo tež w kóždym naſtupanju ſaſlužilo. Hacž runje wone halle krótki čzaž wobſteji, móžesche ſo tola tamy vječor ſpōnač, ſchto ſo ſ pilnoſežu ſobuſtavorow a ſ wutrajnosežu ſnježa dirigenta dozpicž da. Wěſte twjerde ſaſadženje we wſchě 4 hloſach, dobre naſyñkovanje a ſwukowe molowanje, pak ſylniſchi, pak blabſchi, pak pomakſchi, pak ſpěchniſchi, a dobre wuprajenje na poſklučarja dobrý ſacžiſtečny ſinjachu. Dopomina ſo jenož na wotčiňſki ſpěw „Raſche ſerbiſtvo ſ pročha ſtava“, a němſke „Wu ſube ptacži“. Mjes ſenotliwym ſpěwami mějachu ſańdženu poradžene žortniwe pſchednoſchli a pſchedwiedženja, a po konzercze wjeſke reje pſchitomnyh hſchče do hľuboſeje nožy ſienočených džeržachu. Na kónzu ſo hſchče pſcheje, ſo je někde towařtſtvo ſ tymle wurjadmje poradženym ſaloženſkim ſvjetđenjem nowe powaby ſ dalschemu dželu doſtal, a ſo bychu eži w Hrodžiſtečzanskoj woſolnoſzi, kotsiž moja pſchihodži hľob, towařtſtvo pſchitupili; pſchetož, hdyž ſo ſpěva, radovac, ſežewa.

L.

S Lubija. Do ville jeneho tudomneho rentiera ſu ſo pſched někotrym čzažom paduſchi nuts dobyli a wulku ſicžbu afzijow ſ kupo-nami Moſtowſko-Raſanskih ſeleſniſtich obličazijow kranysi. Paduchitſtwa ſu ſo halle wutoru dohlađali. Hacž ſu paduſtji kranjene papjery hižo ſ hotowymi pjenjeſami ſaměnilo abo hacž je ſebi hſchče ſhovaja, prawy wobkeden afzijow hſchče njeje.

S Kamjeneje pola Rakez. Blisko naſcheje wžy ſo kaolinowe jamy ſaloža. Kaolin, w naſtich ſtronach ſo namakaz, je wjèle čiſciſtchi a teho dla wjèle wjazy hōdníſchi dyžli ton, kotrež ſo w Khróſče ryje.

S Wojerowſkých ſtron. We Wojerezach ſu ſo pſched jeneho ſtaženeho pſha morili. We Wojerezach, Horach, Němžach, Rinaichtu, Narču, Wulkej Rydej, Novej Lužy, Židžinom a Čižku maja ſo teho dla pſh na rycerſas wjascz a ſo jenož ſ pſchicženym pranzom wokolo wodžicž.

S Šhorſelza. Dla pſchekhivjenja wulich hromadow tworow tudomneho konſumſkeho towařtſtwa je khostanska komora knihivjedniſka Gustava Balzera ſ jaſtu na lěto ſchecž měhazow a ſ ſhubjenju čeſtich prawow na tsi lěta, ſkladnika Bählera ſ jaſtu na tsi měhazu a dweju druheju ſkladnikow ſ pjenježnemu khostanju po 200 a 300 hrivnach ſaſudžila.

Přilopk.

* **S Dražžan.** Žara wobžarujomne njeſbože je ſwój ſtich džecži jako ſchulſka ſtrva pſchibokaja. W tu thwilu naſcha ſchula nehdže 550 džecži licži.

w schtowrtym połkodze won hładashche, do dwora dele padny a zebi hłowu rośrahywshi, hnydom wumrje. Zeje macz w tym hamym domje w jenej kwołbje pożlużowasche. Zeje żałosz bě wutrobu dręzaja.

* Szmertne pschejedzena su w Drąždānach na zyhełtskej drósh blisko tam, hdźež ju kudništowa dróha pschechcijuje, 6 létma holčka Lisbetha Skoberez. Speschijnje s kheze wusłocziwshi ho wona na szczecz, tam jata wuskej, szderzecz njemóžesche, duž pod sadnje kolo czežkeho woſa, s kamieniem połładzenego, padny, kotrež jei hłowu rośmiecze. Szusłodža mowte dzeczo k jeho maczera do njekechu, kotrež bě wobohe dzeczo psched něchtto mjenischinami strove a czerstwe wopusczežile. Bohonč žaneje winh nima.

* (Filzowe czrije sa konje.) Barlinšte stot schitowaze towarstwo je spytalo, konje filzowe czrije wobucz, so móhli na drósh panhywshi lóžscho stanycz. Tónle pošpyt je ho k połnej spokojnoszci poradžil. Pschi tym je ho wobiebitosz filzowych czrijow wupokasała, na kotrež zebi pschi sapoczątku pošpyta njebehu pomylili. Jedyn drąžlaz kón bě w Charlottenburgu pódłow shubik. Pschi hewaschich wobstejnoscach budžische wohonež dyrbjal jědzenje pscheterhnyz a stup domož jecz. Kopyto budžische ho pódla teho tak wulamało, so by kón znadž dyrbjal dlejschi czas stejcz. Drąžlaz zebi pomhacz wiedzesche. Won filzowy stupień wuziwaſche a s kelpom dale jědzesche, pschi czimk kopyto niz najmienje nječerjyjše.

* Semja ho roſrahy! Tak jedyn njebože węschežazy profet pschipowjeda. A schtó dha je tón žadlawz, kotrež chze semju do kruchow roſbic? Nicnto drugi, dygły dymojty komet. 13. novembra 1899 yjecza jedyn komet do semje rasy a jej kón sczini. Ale tež tón krotz njebudze tak sle; hzo husto je dyrbiala semja do kruchow hicz, a tola tu wona hischeze dženka je. So wchak mjenowanym dzeń do semje jedyn komet rasy, je tež wiedrowěscheżet Halb hzo prajil, a won ma s tym prawo; pschetož tež astronomicojo su wobliczili, so ho tajke fraženje stanje. Tutón kritiszt czas budże rano mjes 3 a 6 hodzinami. Nadpadnik na semju je komet, kotrež ho pschetož sa 33 lét ras k semi wrócz. Ale zyly podawki budże sa semju cziszcze njeſtrachny, pschetož komet je jara dymojte stworzenie, tak so fraženje sa naž dalszeje ważnoszce njeſmaje, haž hdź znadž czlowiek s porstom do pawcziny storeži. Wscho, schtó wo fraženju kometu do nasheje semje pytnjemy, budże zylnie cziszczenie hwědom, hwědžiczi (Sternchnuppen), budža jako wohnjowy deſtecz na semju padacz. Tele hwědžiczi, meteoru rěkaze, znadž do semje dzetu wuryja, abo někajtu staru bróženj sapala abo znadž tež jeneho czlowjeka saraža, schtó ho pak, dokelž ho po statistiskim wobliczenju znadž sa 100 lét ras jedyn czlowiek s podazym meteorom saraž, najsterje njeſtanje. Duž nicnto žaneje pscheczim nima, ho bojiez.

Bo dotalnych narwidzenjach njeje fraženje kometu do semje tutej schlobne, tola na wopak komet s tym schodu czerpi. Komet ho mjenujzy roszchnuije a mnoge jeho dziele jako meteory na semju spadaja. 15. januara 1846 je zebi žamo tak mjenowanym Bielowym komet s nashej semju hłowu rośbil, taž su to na Königsbergskiej hwědarńi wobledžbowali. Dzeń priedy běchu jón hischeze jako jednorý komet widzeli, 15. januara mjeſeſche won spodžiwy napohlad, jako byschtaj to dwaj kometaj byloj. Semja bě komet wot jeho hłowy haž do wopuscze do dwaj dzělaj dzělila. 27. novembra 1872 semja žamo hrędz psches tu jenu hłowu tehole kometu dzěſte, pschi czimk so kraſne cziszczenie hwědom sta, tak so ho ſbaſche, so zyłe njebio w plomienjach steji. Čsinacze lét poſdžischo tónzamym komet sažo do semje ſaloži, a kraſne njebieſke ſjewjenje ho wopjetowa.

* Se sapalenjom slych powětrow je ho pola Bochuma we wuhlowych podkopach „Karolinym ſbožu“ žałoszne njeſbože stało. 117 hewjerjow je žiwjenje ſhubilo a 34 je ho ſranilo. Wo njebožu Bochumske nowinu pižaja: Se ſwuczeńym „na ſbožu!“ běchu 400 muži do jamy dele jeli, zebi s myſličku na to njemyſlo, so směje žmierzcz bórzy mjes nimi bohate žně, so někotryžkuliž woczi ſandželi k węcznemu ſpanju, ſajatz s woprafawje ſakozym njeſtcheczelom hewjerjow. Hdźż běchu lědma w podkopach ſapoczelni dzělacz, ſatraschny bubot ſarża, s kotrejž ho semja ſatſchaſy. Štyskniwje ſe ſtróželemi wobječi k podkopam ſhwatachu, s kotrejž ho mróžele kura walachu, ſe ſwojim ſanicžazym dyhom powětr ſamjerdžo. Hnydom ho do nusnych dzělow dachu, so bych u wohrenych towarſchow delka w hróśbnej hlininje, je-li móžno, wuhlowali. Hzo w tſeczim dnje wubuchowu móz widžachu. Hewjerjow, kotrejž bě Boža miła ruka psched ſamjerczu wobarnowała, na třeſtlo horje ſežezechu a na to ſo ſ nowa do hlininy dele puſczejch. Ma

schtowrthym dnje bě ſapusczenje hischeze wjetſche; woprawdze žadlawje pak bě roſbuchnjenje w pjatym dnje ſakhadžale. Tu ſu ho ſe powětry ſapalile. S njeſmernym wotmachom ho hewjerjo, tam dzělaz, wo ſemju wrežnychu, lampy haſznychu a hovorska wohnjowa trubiel ich s plomienjemi ſawali. Teho dla ſu hewjerjo, kotrež ſu w ranskej stronje dzělali, žałoszne wopaleni, mjes tym ſo ſu ho hewjerjo w połnóznej stronje ſ wjetſcha ſaduſli. Woprawne rjetowſte ſtutki ſu ho dokonjale. Dzělaczterjo, runje hafle ſmierzci wuzcęſtchyschi, zebi měra njeſtachu, doniž tež woni njebech u hwoj dzěl pschi wuhlowanskim dzěle dokonjeli. Wjele s wuhlowanskich mužstwów je teho runja ſranjenja počerpiło, tola niczo ſmužitich muži njeſatrachi, haj pschicžiccz hewjerjow k wuhlowanskemu dzělu bě tak zylny, ſo ho na wchitlich njeſhodžesche dzīwacz. Placžo a žałoszco hwojibni ſniesboženych podkopki wobſtejachu, kotrež ſnamjo „pomału horje“ woſnamjeni, ſo ſažo czelo pschindže. Schtó móže wopisacz czwili, kotaž wutrobu žarowazzych hwojibnych roſrywasche, njevurjefnitu žałosz, kotaž wſho jima w hjeſmernej boſoſci! Boh dzyl ſhude wudowh a ſyroth a žarowazzych hwojibnych troſhtowacz, čłowjelojo to njeſamóža.

* (Worotnil.) Kaž je ho nětko wupokasało, je pschekupz Kunza w Deubenje wovrótniwschi hwoju žonu ſkonzował. Won je hzo priedy ras w bludniž pschewywal. Tež je won psched létami hwoju žonu ras chył ſathelicz, tola ſu jeho tehdyn ludžo, kotrež žonje na pomož pschindžechu, wotdžerzeli, njeſtuk ſkuczicz.

* (Sylne njeſedro je ſo 16. februara ſ hrimanjom a hyskanjom na połodniſchu Hornju Schlesynsku roſpuſczejlo. Njeſedro ſo ſe zylnym deſchczom pschewodžesche, kotrež w Mysłowizach ſamo jako ſliw padasche. Tež w ſtredznych a połodniſkich Němzech ſu ſanđzem thdžen njeſedra měli.

* (Tyfus.) Wojakow 3. bataillonu 70 pschekowskego regimenta w Saarbrücke ſu 300 na tyfus ſchorli. ſſedmjo ſ nich ſu wumrjeli. 1. a 2. bataillon teho ſameho regimenta dyrb, ſo by ſo tyfusa ſminyl, do Wahnſteje hole wuzahnhyc.

* (Ssnehovh wichor na ranisichch finnischich morskich brjohach je ſtredu thdženja popoldnu njejabžy lóž ſlamal a na ſchrutach 240 rybakow a někotre konje hluſoko do morja ſahnal. Woszischi ſe Viborka pižachu, ſo ſu 40 rybazy wuhowan, wo wchitlich druhich njebe hischeze niczo ſnate. — Podobny podawki je ſo w połodniſchej Ruskej stal. W Berdianſku pola Simferopola je wichor tež 200 rybakow na ſchrutach do Aſonskeho morja wotwěl, ſ nich je ſo 150 wuhowalo, wo ſbytlich 50 ſu bjes powjesczow, najſterje ſu ho ſatepili.

* (Wojowanje ſ zyganami.) W Kamjenizh pola Brahi czrijoda zyganow wjeſnjenjam hrožesche a gmejnſkeho pschedſtejicžerja žamo nadpadze. Samolani žandarmojo ſo ſa zyganami do leža puſczejch. Tam ſo zygan Cospar Daniel ſ motyku pscheczivo žandarmej Barze ſtaji na czodž tutón hwoju třelbu wuziwaſo zygan ſatſeli.

* (Pjowi poħrjeb.) Loni w septembru pož tħſherja Leonharda Sperra w Frauenaurachu ſlakn. Sperr ſo roſħudži, pzej poħrjeb pschihotowacz, ſ kajfim ſo hischeze žadyn pož njeſmaje kħvalicž. Duž pħa žonjazu ſuktu wobleče, wotolo ſchiye jemu papierjanu khornat wobwijaſa a na hłowu jemu ſlobuk ſtaji. Pjowje czelo na to na noſedlach ſ czahom na Sperrowe polo donjeſte, hdźż běchu krotko priedy teho row wuryli. Psched czahom dzěſte hólz ſ drzewjantym ſchijom, drugi hólz na harmonijskym piſkaſche. Na polo pschischedchi pħa le ſpewom a modlitwu do jamy puſczejch, na czodž ſo čelne pređowanje džeržesche a ſo požohnowanje praj. Ŝevojim ſužodam bě Sperr pscheproſchenja k „poħrjebej“ pójħal. Poħrjskt, kotrež ſo ſ tħm ſbudi, ſperroweho ſamħneho bratra wohnu, wohanienje nabožinu ſudniſtu k wjibdženju dac̊. Sperr ſ jaſtrwu na tħi mēħażi ſaħidżi, wobdželniżi pschi pħowim poħrjebje maja 2 hac̊ 6 njeđzel w jaſtrwe kħedžec.

* (Madpad na nježwérneho lubeho.) Se ſaffari w ſtalile pižaja: Wěſtly Franzesco Baſca w Villapužu bě 22 létu Felicitu Melis ſawiedl a ſo psched krotkim ſ jenej druhej holzu woženil. Šjebana ſo roſħudži, ſo wjeſczej. ſſwojeho ſawiednika w zyrdwi wohladawſchi a ſ blijskoſce dwiżi ſ revolva do njeho tħeli a jeho ſmierzne ſran.

* (Rubježniży.) Do pižańje Berestowskich podkopów w Ruskej ſo ſchtowrth w nožy wobronjeni rubježniży dobuchu, ſo bych u pjeniežny kaſchez rubili. Stražniż ſo wobrachu a do rubježnikow třelachu. Direktor podkopów, ſ třelenjom ſo wubdzischi, wobronjeni pschihna, tola rubježniży jeho ſatſeliku. Hdźż běchu ſkonzne ſchitzy wobħdlerjo doma ſtanyli, rubježniży czełnýchu.

* Čzi w bosy ratarjo, kotsiž ſu hwoje pólne wuplody pola wſajomneho kroupicze ſarvečzazeho towarzstwa „Germanije“ w Berlinje ſarvečzili, ſu s tym do wjetſcheje ſchody pschischli, hac̄ hdy hychu kroupy jich pola ſapuſcžile. Woni dyrbja 1500 pr o-zen to w hwojeje premije doplačicž. Po tym dyrbi bur ſa 10,000 hrivnow ſarvečzenja, ſa kotrež bē wón 60 hrivnow premije ſaplačzil, 1380 hrivnow doplačicž. Byla premija po tajkim ſa 10,000 hrivnow wſcho hromadže 1440 hrivnow wucžini, to je ſuma, kotrež je wjetſcha, dyžli čiſtih wunoſch ſygleho ſubleſchka. Majhōſche pak je, ſo budža te ſobuſtaſh „Germanije“, kotrež ſu ſaplačzenja lhmane, hiſcheze wjazy placičez dyrbječ. Wěſte je, ſo džel ſobuſtaſh „Germanije“ njebudže móz dodawok ſwjeſč a ſo budža teho dla ſa nich bohatsche ſobuſtaſh hluſchko do móſchnie pschimyčz dyrbječ. Na tajke waſchne može ſo ſtač, ſo budža ſamožite ſobuſtaſh hac̄ do 3000 prozentow doplačicž dyrbječ.

* Samoženje we ſlomniku je ſo po ſmierci wudowym Selmajerki, liž na Giuliovej dróſy w Nixdorfje bydlesche a kotrež mějachu powſchitownje ſa njeſamožitu, namakalo. Wone wobſteji ſi bitych pjenies w 1580 hrivnach a ſi papierjaných w 25,000 hr. Namakane pjeniesy je domjazy hſopodař hamſkemu ſudniſtu wſchepodal.

* S Göttingow, 18. februara. Kubježne mordarſtvo je dženža popołdnju naſche město do wulſkeho njemera ſtajilo. Skónzowaná je ſtara nježenjenia bohata knjeni, Dankwärts mjenovana. Mordar Finsterbusch w ſapocžatku tſizyczoch lét ſteji a je wucženy ſamkač. Požledni čzaš mějehče draſtowu rjedžetnu, tež ſlužesche tu a tam w hſeſenzech jako pincžniſ. Dokelž pak, runjež ma žonu a džecži, ujerodne živjenje wjedžesche, bē wón, hwoje powołanie ſakomđiſwchi, ſtajnuje w pjeniežnych wuſkoſczach. Duž bē ſebi, ſož ſo ſda, wotmyžliš, ſo ſ tym ſi nuſh wumoz, ſo tu wobſtaru a ſa jara dobrotelſtu ſnatu knjenju ſkonzuje a wobſtranie. Wona na Gronerthorskej dróſy bydlesche. Popołdnju wokolo ſchyrjoch w jeje iſtme wotſje po pomožy wolač ſkyſchachu. Wchelazy domjazy ſej na pomož ſhwatačhu, ale jeje iſtme durje běchu ſažunjene. Hdyž nětko po poliziſtu poſhlachu, wuſkoči muž ſi druheho poſkhoda do ſahrody a czeſlaſche ſi hamorom w ružy. Žena žona pak bē jeho ſpôſnala. Poliziſtvo tež jeho bôrſy ſaſlapa a po krótkim přeču ſo wón hwojeho ſlôſtiſtwa wuſna. So bychu do wobhdenja ſkónzowanęje móhli, dyrbjaču ſebi ſi wotewrjenemu woknu jeje iſtvy ſebl ſtajicž. Tam staru knjeni ſadajeniu namakachu. Čeñki grot bē ſej dwójzy trjerdež ſa ſchiju ſadžernjeni a hluſoko do miaſha ſareſnjeny.

* (Syma w Palestinje.) Lětza w ſlubjenym kraju njeſwucžena syma ſurowi. 31. dezembra ſ. I. bē filiſtſki kraj zol wýkſo ſe ſněhom pschitryt. Požledni tydění je roža dwójzy ſmjerſla. — S Bethlehema piſaja: Tale syma je žalostnje fruta. Šsrijedž novembra hžo mjerſnjeſche, kónz dezembra bē wſcho ſe ſněhom pschitryt, a lód bē 5 zentimetrow tolſty. Sa 50 lét njeſzu w Paläſtinje tajku symu wjazy měli.

* (Zedynaschthrzyczí koni ſo teplilo.) 41 koni, mjes nimi nětore ſa němſke konjernje poſtajene honjerſke konje, ſobly a hońtwinske konje, je pjat w móřſkich žoſmach kónz namakalo. Wone ſo na parnej lóži „Marabella“ wjeſechu, kotrež ſi hulſteho pschitava wujewſchi do jeneje wójnskeje lóže ſaloži. Dokelž ſo „Marabella“ hžo ſa nětore mjerſchin ſonuri, móžachu ſo jenož pucžowarjo a mužſtwa wumoz, na wukhowanje koni njebě myſliz.

Wuſhudženja.

Pſchitazny ſud. Šſlužobnu džowku Augustu Kubizez, w ſeče 1878 w Strži pola Wojerez narodženu a napoſled w Komorowje pola Rakez ſlužazu, dla ſkónzowanja džesčea a potajneho ſahrjebanja džesčzoweho čzela ſi ſhotařni na ſchytři lěta a ſi arreſtej na jedyn džen ſažudžichu. Požožaze wobſtejnoscze ſo wobſtorženjej njeſpſchizpichu.

Teho runja dla morjenja džesčea wobſtorženju 25 létu ſlužobnu džowku Emmu Augustu Russigez ſi Langenwolmsdorfa, džimajzy na požožaze wobſtejnoscze, jenož ſi jaſtu na tsi lěta ſažudžichu.

Dla dwójneho ſapalenja ſkalaria Ernsta Pawoła Groſcha ſe ſsmilneje ſi ſhotařni ſi 1 létu 3 měhazam ſažudžichu. Groſcha, ſi wopilſtowom ſanjerodžených člowjek, bē lomi 8. novembra w ſsmilnej ſlomjanu třeču hřeſti, wot dželacžerjow Gudy a Behrenſa wobhdenu, ſapaliſ. Na ſbože ſo wohnja hnydom dohlaſadachu a jón w naſtaču podduſkychu. Maſojtra rano wón ſajmu, ſsmilnjanſtemu ryčerſtublu ſluſchazu, w kotrež bē hřvili poležal, ſapaliſ. Wohen

ho tež na tsi ſužodne ſajmy roſſcheri, tak ſo ſo ſchtyri ſajmy i wohnjom ſručičihu. Potom Groſcha do Viſkopiz bežesche a ſo jenemu poliziſtej ſajecž da, ſo wuſnawſchi, ſo je dwójzy woheň ſažudžil.

Khostanska komora. Pscheturpa a restawratéra Alwina Klingſta w Vělých Roſlizach bē lavniffi ſud ſi ſaplačzenju 5 hrivnow ſažudžil, dokelž wón na firmowu taſlu pod ſklovo „restawrazija“ njebě hwoje měno podſtajil. Klingſtowe powołanie pschecžiwo temule wuſzudej njemějſche wuſpěcha.

Runje ſi tajkim njewuſpěchom ſo hſopodařski pomoznik Jan August ſswora ſi Hrubočicž pschecžiwo wuſzudej Lubijſkeho lavniskeho ſuda powoła, kotrež bē jeho ſi jaſtu na tsi dny ſažudžil, dokelž bē ſswora pječa ſorčmarjej ſchaleſej w Blózanach jedyn ſpinak kranyl.

Tudominy khostanski ſud bē lomi 31. dezembra herza a žiwnoſčerja Khorlu Hendricha Handricha ſi Ponchavez pola ſeinsbórkla dla napominanja ſi mordarſtu ſi jaſtu na wjazy měhazow ſažudžil. Handrichowu ſyň bě jenu holzu ſawjedl, czehož dla mějehče muhlaď, ſo budža dyrbječ alimenty placičez. So by ſo ſyň pjeniežnych widawkow ſminhl, ptaſche jeho nan, tamniſchu babu na mołvíce, džecžo ſawjedženeje holzy tak bôrſy hac̄ na hvet pschijndže, „wotſtronicz“. „Ja hžo ſo wotnamkam“, bē wón pſchitajil. Baba, ſo wě, do tajlich žadanjow njewvoli. Nětore njedžele poſdžiſho wobſtoržený ſi nowa ſi babje pſchijndže a jej lubjeſche, ſo by ſi 30 hrivnow daryl, hdy by po jeho žadanju činiła. S tym bē ſo Handrich pschecžiwo § 49 a khostanskeho ſakonja pscheschol, kotrež na pominiſtam ſi pſcheturpjenjam jenož potom ſi khostanjom hroſy, hdyž je poſtičenje někajſeho dobytka ſi tym ſjenocžene. — Sažudžen bē ſebi pschecžiwo wuſzudej pola hřezorſtivového ſuda revisiſu žadal. Tuton je revisiſu jako njedowjedženu ſacžiñyl.

Sa naſch herbſki dom

bē ſo dotal nahromadžilo: 43,225 hr. 82 np.

Dale ſu ſa njón darili:

W „Katholſkim Póſle“ čiſlo 5 lěta 1898 hžo kwitowane:

naſch derje ſnaty luby dobročer ſi W. 10 hr., Radwočka platowa komiſija 2 hr. 65 np., Jurij Rachel ſi Kalbíz 1 hr. 50 np., Maria ſechkowa ſi Konjez 15 hr., M. Sch. ſe Schunowa 75 np., Delanska patentna komiſija 30 np., ſchtóž widžecž chze mój rjany ſchtom, njech „bim“ da ſa Maczicžny dom (dalsche 70 np.), ſi Boſežijoweho čelka 20 np., pječ muži ſedži pod „murfu“ 1 hr. 23 np. =

32 = 33 =

W „Katholſkim Póſle“ čiſlo 6 lěta 1898 hžo kwitowane:

naſch derje ſnaty luby dobročer ſi W. 10 hr., ſa dra. Muſtoru nouu roſprawu „Wlada“ herbſke towarzſtvo na katholſkim ſeminaru w Budyschinje (10 exz.) = 5 hr. 50 np., Radwočka platowa komiſija 1 hr. 40 np., pſchi tym ſa „focžu reju“ 20 np., herz 10 np., pſchihladowat 10 np., M. B. R. 2 hr., naſch R.-ſki kolehač 1 hr., Delanska patentna komiſija 90 np. + 60 np., D. P. X. ſi Bramborakom 79 np., ſchtóž widžecž chze mój rjany ſchtom, njech „bim“ da ſa Maczicžny dom (dalsche 20 np.) . . . . . =

22 = 79 =

S liſcikow, pſches ſsmolſteho darjenych: Handrij 1 hr., Sch.-ſ. 50 np., G.-c. 50 np., — ſ. 10 np.

2 = 20 =

a ſo. 10 np. = ...

1 = 15 =

Njevuſtſchcený pónđelničy: 5 wowczerjo (bjese dweju pſchihladowarjow)

5 = — =

Bukečanske ſerbske Twarzſtvo (bē předy kwitowacž ſmolene)

101 = — =

Njeſmenovaný knies ſi Budyschina* . . . . .

Gromadže: 43,390 hr. 29 np.

S džakom kwituje

J. Bartlo,
ſarjadnič Maczicžneho doma.

* 100 běch ſkulibl hžo ſi hodam,
Duž dženž hriwnu danje dodam,
So by ſchody njeměla
Luba ſerbska Macziza.

Sserbski jubilejny krala Albertowu fond.

Dotal nahromadzene: 777 hr. 35 np. Dalež ſu ſkodowali:
 ff. pschekupz Wiczaš w Budyschinje 2 hr., měsčezan a murerſti poler Kruſchwiža
 w Budyschinje 3 hr.; ſ Kſchidola 6 hr. 60 np., a to: Mader, Hencz, Ž.
 Millawich, Gorjen, Ž. T. Miklowsich, Schüha, Ž. K. Millawich a Leicha po
 50 np., Maria Vorenzowa a Brodak po 30 np., Schęzepank a Gancz po 1 hr.;
 ſ Koſlow 3 hr. 20 np., Koſor 20 np., Wiczaš, Kaufendorf a Wieto po 1 hr.;
 ſ Wóhlinka 7 hr., a to: ſantor em. Krczka a Ž. K. R. po 2 hr. a zpr-
 winſki wucžer Starka 3 hr.; psches redažju "Kath. Póſta" čzo. 7, 56 hr.
 a to: ſantor Herrmann we Wotrowje 50 hr., Jurij Czornak ſ Konieč 1 hr.
 a zprw. wucžer Wjenka w Kóženče 5 hr.; ſ Díminčiz 2 hr. 70 np.,
 a to: wucžer Lachoda a g. p. Schuba po 1 hr., thidžefki mičitr Petka 50 np.,
 a ſahrodnik Wiczaš 20 np.; ſ Bräckowa 40 np., a to: ſahrodnik Wreſomski
 a Krawz po 20 np.; ſ Klukſcha 17 hr. 80 np., a to: ſarac Vérnich a ſantor
 Schuster po 3 hr., M. Schusterowa, A. Kunoth, Merviorofski, Behnich, Kocha.
 Schulta a Grönich po 30 np., Hobrat, Jurez, Janez, ſwid. Scholcina,
 Balas, Wenzel, Altschenk, Nowak, Dinter, Domaſch, Schawa, Schwurak,
 Hartstein, Mětrach a Wojnač po 20 np., Jarschta a Duzman po 75 np.,
 Kopia, E. Wiczaš, Némha, Buschmann a John po 50 np., ſwid. Zandžina a
 Hawich po 10 np., Schrama 15 np., Bartel 60 np., a Schuster 1 hr.; wucžer
 Lónja w Makojdach 3 hr.; ſ Droždžija 6 hr. 70 np., a to: Khezor,
 Hurban, Kert a Kheze po 1 hr., Lovka 40 np., Polenz 50 np., Mrós 30 np.

a Ž. A. Bartuſch 1 hr. 50 np.; ſ Wulkeho Woſyka 5 hr. 50 np., a to:
 Muta, Abraham a Bjor po 1 hr., Kral 2 hr. a Męcza 50 np.; ſ Lejna
 8 hr. 50 np., a to: tublerci Hanſki a Lejka po 3 hr., Schade a Dojta po
 1 hr. a Leinert 50 np.; ſ Wuježka pod Čzornobohem 2 hr., a to: živonoscer
 Wiczaš 50 np. a hojnici Rybač 1 hr. 50 np.; Hana Klepotarjowa pod Hanſowej
 kruſchwinž do ſchrympią w Makojdach nařberata 7 hr. 16 np.; ſkredowne
 kerbité blido w Bluſhničekach 6 hr. 20 np.; ſ Hornjeho Wunjowa 3 hr.
 50 np., a to: Wyracaz a Panach po 1 hr., Schüha, Kral a Winkler po
 50 np.; ſ Bukez 15 hr., a to: ſantor Hotnik 10 hr., ſarac Kubiza 5 hr.;
 ſarac dr. Rencz we Wjelczinje 6 hr.; thěſka Bräuer w Schonowje 50 np.
 wucžer Kęſak w Wotrowje 5 hr.; wucžer Smi w Sdžerje 3 hr.;
 ſ Kheziz 38 hr., a to: Kuchta, Biwač, Lipa, Metka, Kramz, Schotta
 a Izrael po 1 hr., wucžerzej Wiczaš a Rybač a Khezicžanſte ſkredle
 towarzſto po 10 hr., Proſt 20 np., Lovka 50 np. a Nowak 30 np.; Madlena
 Kweiferowa w Budyschinje 50 np.; dr. E. Muta, wychiſhi gynn. wucžer
 w Freibergu 50 hr.; jedyn ſobustam jubilejneho wubjerta 3. pschinostk 10 hr.,
 (1.-hr. 50 hr.); někotři ſerbijsi ſiloz psches g. p. Gruhla 3 hr. 30 np.;
 — hromadže 887 hr. 15 np.

Mjena daricželov a jich darow ſo poſdžischo woſebje wo-
 cizische a ſo krajej pschepodadža.

S najwutrobnischem džafom Sommer, poſladník.

Termija na wjazhſadženje.

Sa ležomnoſeže małoslettnej Emīly Emiliije Gnaudoweje rodž. Löhneretz w Nadžanezech, jako ſa

1. ſahrodniku žiwosć cžiſlo 2 wohensawěſczaſeho kataſtra a fol. 9 Nadžanowſkich ležomnoſtnych knihow, kotraž je ſ wop-
 leſkej koſy ſ 2640 hrivnami taſkerowaná,
2. pólnej ſahon cžiſlo 540 ſahonſkich knihow a fol. 274 ležomnoſtnych knihow ſa hona města Budyschina,
3. pólnej ſahon cžiſlo 541 tych ſamych ſahonſkich knihow a cžiſlo 275 tych ſamych ležomnoſtnych knihow
 je ſo hromadže 10,050 hrivnow ſadžilo.

Po namječe formindu a mandželskoho mjenowaneje Gnaudoweje ma ſo

schtwórt 3. měrza 1898, popoldnju w 3 hodžinach

w Nadžanezech w ležomnoſeži kat.-cžiſlo 2 wjazhſadženſka termija dla ležomnoſzow a inventara ſ wusamknjenjom ſkótnego wobſtaka
 woſbywacž.

Pschebadžowanske wuměnjenja ſu ſ wuſeſheneſkow, na ſudniſkej deſzy a w Schęzepankeſ hofezenzu w Nadžanezech widžecž.
 Nadróbniske podiſane ſudniſtwo a knes wjeſhny ſudnik Hanſki w Nadžanezech wukafa.

W Budyschinje, 23. februara 1898.

Kralowſke hamitske ſudniſtwo.

Kunze. Brauer.

Awkzija paſneho drjewa.

Na Bartslo-Rowowjeſzanslim reverje ma ſo pónđelu 28.
 februara t. I.

něhdže 150 mjehſich wuležowanych dolhich hromadow,
 = 15 twjerdyh = hromadow,
 = 50 mjehſich halosatych hromadow,
 ſ wuměnjenjemi, do awkzije woſjewomnymi, ſa hotowe pjenjeſy na
 pschebadžowanje pschedawacž.

Sapocžat awkzije w drjewiſhczu pſchi tak mjenowanej ſchwinczej
 jamje dopoldnia w 9 hodžinach.

Grabinſte Lippeske reverſe ſarjadniſtwo.
 Anſt.

Drjewowa awkzija

na Drobjanskim reverje.

Bjatl 4. měrza t. I. ma ſo

110 twjerdyh dolhich hromadow

ſa hotowe pjenjeſy na pschebadžowanje pschedawacž.

Sapocžat dopoldnia $\frac{1}{2}$ 10 hodžin pſchi ſchijznym hacže na
 Minaſkich honach.

W Minaſale, 23. februara 1898.

Grabinſta ſ Einſiedelska inspekcija.

Khezja na pschedan.

Zhle nowa khezja na Hornim Židowje je placiſhym hōdno ſe ſwobodneje ruki na pschedan. Wſcho dalsche je ſhonicz we wudawatni „Sserb. Nowin“.

W Něčinje pola Pomorez je
 khezja cžiſlo 4 ſ wulkej ſadowej
 ſahrodu a pol kōrzon pola psche-
 menjenja dla placiſhym hōdno na
 pschedan. Wſcho dalsche je tam
 ſhonicz.

W Mjeſchizach je žiwoſež

cžiſlo 6 ſ 12 kōzami ležomnoſeže
 je ſhivym a morwym inventarom
 hōs ſuměnjenka a hospody na
 pschedan. Tvarjenja ſu nowe.
 Wſcho dalsche je pola wobſedžerja
 ſhonicz.

W Delnic Maleſchizach je jena
 khezja na pschedan. Dalsche
 je ſhonicz pola Augusta Branzla
 w Porschizach.

Mała khezja ſe ſahrodu w Žen-
 ſchzechach cžiſlo 13 pola ſakez je
 ſa 700 mf. na pschedan. Na-
 placzicž ma ſo 200 mf., ſhyt
 móže ſtejo wostacž. Wona ſo
 ſe ſklamartni pschihodži, dokež wo
 wžy hifcheze žaneje njeje, tež niz
 reſtanraziſe. Dalsche wukafa K.
 Hauptvogel w Draždjanach ſtarce
 město Přotenhauerstraße 66 delta.

W Rježwacžidle je mała žiwoſež
 cžiſlo 49 ſ rjanej ſahrodu
 abo hōs njeje ſe ſhivym a mor-
 wym inventarom ſe ſwobodneje
 ruki na pschedan. Tvarjenja ſu
 nowe.

Pſches ſudniſtwo ma ſo w Bo-
 ſzechach ſkredou 2. měrza dopoldnia
 w 11 hodžinach na pschebadžo-
 wanje pschedawacž: ſubjenzež
 khezkarſta žiwoſež cžiſlo 31, na
 580 hrivnow taſkerowaná.

Šymjentne hēru
 ma w naleču wotedač a proſy
 je ſ čaſkom ſkafacž

J. Sachſe
 na ſlinjanſkim tnežim dworje.

W něčiſhemu hnojenju ſukow w najlepſej twórce porucžam

Domachowu mucžku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.

Stad pſchi tworowym dwórnischem.

15000 hrivnow 5% hypo-
 theki ſu 1. haprleje
 t. I. zedirowacž. Hypotheca wuńdže
 ſ 4300 mf., ſady njeje hifcheze
 4000 mf. ſteji. Dalsche wukafa
 rēčnik Wesser w Budyschinje.

Amerikanski petrolej
 punt po 10 np., pſchi wotewſaežu
 wjazy puntow po $9\frac{1}{2}$ np.,
 džerkate zigary (woſebitoſež)
 100 ſchtuk po 320 np., 25 ſchtuk
 po 80 np. a 6 ſchtuk po 20 np.
 Wſcho doſtač pola

Khorle Noacka
 na ſitnej haſy.

Walenz!

Wſchě družiny cžiſteho, jednoroheho
 palenza a lileřy porucža jenotliwie
 a po zylisnach jara tunjo

Carl Noack na ſitnej haſy.

Plahowanske byli na pschedan.
 Někotre Oldenburgske plahow-
 anſke byli, ſe ſkafanju ſhmane,
 ſu na pschedan na ryezeſtuble
 w Budyschinu.

Polskie Towarstwo w Delskim Dole Sprewie

Smieje ujedzeli 6. mierza popołudniu w 2 hodzinomaj hromadziszu w Górkach Leczyckich w Budyschinie.

Pochodziszu.

Schulerjo dostanu dobru pensiju w domie knieja pszechupza Ramscha pschi butrowych wiktach 1 po 2 skhodziszu.

Dla wożenjenia kotrej mojeje nětčiszeje klužobneje holzy f 1. haprleji abo pozdzijszo klužobnu holzu sa kuchinske a domjaze dżela czíklo 18.

Holza, katraż chze schwalciszu na wuknycz, móže do wuczby stupicz pola Hedyggi Sommerez w Budyschinie, na Hrodziszu czíklo 6.

Bliższe je też shonicz we wudawarni „Ssereb. Nowin.“

Julius Förster, ręsakowy siednik w Górkach Kholmzu.

Tolsty tuczny kuscheny polcz, punt po 80 np., zyle tuczne howjase mjaszo, punt po 50 np., czerstwy lój, punt po 30, 40 a 50 np., drugu drugim bieleje kolbaży punt po 50 np., drugu drugim metkolbaży punt po 70 np. pschedawa Otto Peticha na žitnej haſy.

Młodsza holza ho f 1. haprleji do domjazeho dżela pyta A. swid. Scherzka pschi lawscich hriebach czíklo 18.

Holza, katraż chze schwalciszu na wuknycz, móže do wuczby stupicz pola Hedyggi Sommerez w Budyschinie, na Hrodziszu czíklo 6.

Bliższe je też shonicz we wudawarni „Ssereb. Nowin.“

O. L. Müller w zybelnici w Hornim Mierkowje.

Holza, czista a swolniwa, f pschi-stojneje kwojby, niz mjenje 18 let stara, katraż je hido klužila a fotraż ma dobre wopisza, ho do domjazeho dżela bory abo f 1. haprleji pyta. S knižkami ho samowicz na hornęcierskej haſy 21 po 1 skhodze.

Wulka awfzija.

Dla spuszczenia najestwa na rycerstwie w Bręsy pola Huczymy ma ho wschón živý a morov inventar

wutoru 1. a średy 2. mierza t. I.

f wuměnjenjemi, do awfzije wosjewjomnymi, na pschedawacze.

Na pschedawacze pschiudu 1. mierza: 10 kow, 15 czechnych wólow bayerskeje a krajneje rasy, 6 byłów, 47 krowow, 15 jaszczorow, 1 kundros, 15 kormnych zwini, 17 zwini na kormjenje. — Kucze, hospodarskie wosy, masziny wschelakeje družin, róly a luczowych konjach grat, róly a hospodarski grat.

2. mierza: hornje węzy, tak daloko hacż njejszu pschedate, hospodarska, kuchinska a domjaza nadoba.

Do przedla ho njejschedawa.

Dalsche wulka: knies Khorla Meisel w Budyschinie a Brehmerez herbjo w Bręsy pola Huczymy.

Snajesch, luby pschedzelo. Stare pschibłowo: Bonow lescz ta pschetr jechi. Mudrość czertow we heli! So pak wone wérne je, Podawik tutón wuczji če.

Zena kwojba semjanika. Miedaloko Ho—dž—a Djerdi ſebi wustojnu. Nanajrejsku kuchařku, Tola jara kledna je. Winko ho rad napije.

Kradžu husto we pinzy. Winko móznie leptasche, Doniž knies ho dohlada, So ma w domje nuschlaka, Ale schtó tón ſamý je, Wusłedzicž wón njemóže.

Żony radu wiedzachu, Dobry kredk jom' podachu, Winokamien bluwaniski. Do wina wón rospušczi. Szredk wschaf derje skutkuje, Nuschlak bluwa satraschnie.

Na to waschnie lapnychu. Nischlaka, tu kuchařku, Niz něk wulku haubu ma. Pódlia wjèle miersanja, Dokelž jejny najlubsci. Wo nju wjazh njerodži.

Duž, mój luby pschedzelo, Wopomu stanje kluži to: So je rada żonina. W wschitlich węzach najlepsha, Olaj, leicž żonow pschetrzeczi. Wschitku mudrość na kluži!

Wubjerny jedzny lój punt po 40 np., w wietzych dżelbach turjsko porucza

W. Kießling, ręsnicki mischtr na ſtronkownej lawsczej haſy.

Młodu żonu jako dójslu pschi 60 hrivnach měszaczeje mſdy, dale kuchařki, klužobne a džeczaze holzy, wotrocžkow, dżowi, dżelačecze kwojby pyta pschitajerka Schmidta w Budyschinie na kulelnickej haſy 24 po 1 skhodze.

Stužobne holzy do lohfeje klužobny, klužobne a hródzne dżowi, wotrocžkow, pohonežow, wolažych, dželačecze kwojby pyta Spanowa na malej bratrowskej haſy 5.

Ruchatki, stwiniske, klužobne a kuchinske holzy, starichu holzu f 2 džeczomaj do Draždjan pschi jata wulkej mſdy, wotrocžkow, dżowi, dželačecze kwojby pyta Schmidta na kichidatkej haſy 3.

Wuczobnika f jara pschi-hodnymi wuměnjenjemi pyta **G. Schäfer**, schewski mischtr na sadnej bohatej haſy czíklo 8 po 1 skhodze.

Hólcez, kotrej chze tycerstwo na wuknycz, móže do wuczby stupicz pola tycerstwo mischtra **G. Helwiga** na garbařskiej haſy 18.

Hólceza, kotrej chze **towarzyswo** na wuknycz, do wuczby pyta **Ota Eymant** w Böschach pola Rießwaczeidla.

Do Prowjow! f tutym davam, so wot dženksiszeho dnja hoscze a wschelake druhe węzy pschedawam.

Wedel w Prowjach.

Wrócenje česecze. Kschiwducinjaze kłowa, na Mennu Bergerowu wote mnie śreczane, f tutym roskata wróćz, dokelž ho wone česecze na njevnoſcze falozuju.

Marja Sendziz.

Wrócenje česecze. Česczranjaze kłowa, na **Marthu Postalez** śreczane, f tutym wróćimo.

Handrij Byz a **Marja Winklerjez.**

Starjsza žona ho f 2 džeczajo maj sa zyły thdzeń pyta. Dalsche je shonicz pod hrodom čzo. 43.

Kwaſny weneſt

czechni njeviecie

Kryſtianje Grueſtine Lehmane we Wujeſdze pola Keilz, a jeje czechnemu nawozeni Janej Schmidtnej f Trubez k jeju werowanju 1. mierza 1898.

taž tež czechnemu njevieczeninemu nanej knieſej Augustej Lehmanej, kublerzej a wiechnemu žudnitej we Wujeſdze, k dopomjenju na jeho werowanje 1. mierza 1848, pochwyczenie.

Lubowanaj, dženž Wam kwiata Wazny kwiadženiu živjenja; Lubosnje Waj' kóždži wita, Strowi Waj' do mandželska. Dha něk džitaj napjelnjenaj S najhorzyscej luboſcę, A sa kweñoſcę sahorjenaj W Božim mjenje f woltarju.

Syła pschynych kweđkow sezele Sbožopscheczow kweđki Wam, Sdychowanjom sa Waj' wjele Poſbehniſje ho f njebeſzam. Požohniſje ruku kladje Na Waj' kweřny duchowny, Prožy, so by Boh we hnade Wejmał dal beh ſbožowny.

Želne nan Twój pschedowduje A woltarzej Če, njejestaj! Na kertchowje ſaplakuje, Tu spi jeho mandželska. S kotrej wón po Bożej woli Dženž' psched polsta letami A ſwiaſtej mandželska tu ſwoli W tutej žyrki, hodžini.

S njej je wón ſchol ſienoczeny Schtyrzycz a wókom lět, A f džeczimi wobdarjeny W mierje, luboſczi psches kweř. Dženž', wot krala wobdarjeny, S ſtoym kichizom pschenu, Psches kwaž džowi ſwieſeleny, ſwiedžen džerži jubelny. Wój pak džitaj ſienoczenaj, ſawoženia, njejestaj, Bohu knieſej doverjenaj Stroſtnje kwoj pucz živjenja. Boža miloſć dopjeli Wamaj Pscheza, tiz dženž' klužitaj, So Wój, krahuj ſohnowanaj, Tež kwaž ſtoym ſwjeſzitaj.

(Psches braschku h. B.)

Mamy česecz, najpodwolniſcho f wiedzienju dacž, so stej ſo naszej džeczji Emma a Arthur klužiloj.

Jan Gehring a mandželska w Husz.

H. Strupp a mandželska w Delnjej Wjasonzy.

W februarje 1898.

Emma Gehringez,
Arthur Strupp,
klužjenaj.

(K temu číklu dwé pschilosy.)

Prěnja pschiloha k číslu 9 Serbskich Nowin.

Ssobotu 26. februara 1898.

Vlaczisny rěsneho sčetu na Draždanskich skótnych vikach.

Vlaczisny po zentnarju a hrivnach.

Sčetne družiny a mošnamjenjenje.		Živa	Rěsna vaha.
		hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 6 lēt	33—36	60—66	
2. mlode, mjaſne, niewuformjene, — starſche wuformjene	30—32	57—59	
3. krénjo pizowane mlode, derje pizowane starſche	27—29	53—56	
4. hnadnje pizowane kózdeje starſche	—	50	
Zaſoſy a ſtruwy:			
1. polnomjazne, wuformjene jalozhy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže	30—33	59—62	
2. polnomjazne, wuformjene kruwy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 7 lēt	26—28	52—56	
3. starſche, wuformjene kruwy a hnadnje wuwite mlodsche kruwy a jalozhy	—	50—52	
4. krénjo pizowane kruwy a jalozhy	—	45—48	
5. hnadnje pizowane kruwy a jalozhy	—	42	
Býti:			
1. polnomjazne, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže	33—35	60—62	
2. krénjo pizowane, mlodsche a derje pizowane starſche	—	—	
3. hnadnje pizowane	—	50	
Czelaata:			
1. najlepše ſi mlokom wuformjene abo najlepše wot zhyza	45	70	
2. krénje formjene abo tež dobre wot zhyza	40	65	
Svinje:			
1. polnomjazne lepichich raſow a jich ſſchijenjow w starſcie hac̄z do 1 1/4 lēta	50—52	63—65	
2. mjaſne	49—50	62	
3. hnadnje wuwite, tež ranzy a kundroſy	46	58	

Vlaczisna žitow a produktow.

Žitowý doros w Budyschinje: 8542 mēchow.	W Budyschinje 19. februara 1898.		W Lubiju 24. februara 1898.		
	wot	hac̄z	wot	hac̄z	
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.	
Pičeniza	běla	9 41	9 53	9 18	9 56
	žolta	8 83	9 18	8 82	9 12
Mojka		6 56	6 88	6 10	7 19
Jeczmien		7 86	8 14	7 50	8 —
Wows	50 kilogr.	7 50	7 80	6 90	7 50
Hroš		7 22	11 12	8 50	9 50
Wola		7 78	8 33	6 50	7 75
Zahy		13 —	15 —	12 —	14 —
Hejduscha		15 —	16 —	14 —	5 —
Berny		2 20	3 —	2 30	2 60
Butra	1 kilogr.	2 20	2 50	2 —	2 40
Pičeniza mula	50	9 75	19 —	— —	— —
Ržana mula	50	9 —	13 50	— —	— —
Ssyno	50	3 20	3 50	2 70	3 20
Ssloma	600	16 —	18 —	16 —	19 —
Prohata 798 ſchtut, ſchtula		20 —	21 —	— —	— —
Pičeniza wotrubn		— —	4 50	— —	— —
Ržane wotrubn	50 kilogr.	— —	5 —	— —	— —
Pičeniza gris		— —	5 50	— —	— —
Ržany gris		— —	6 —	— —	— —

W udyhchinje praczeſe: törz pičeniza (běla) po 170 puntach 15 hr. 99 np., hac̄z 16 hr. 20 np., žolta 15 hr. 1 np., hac̄z 15 hr. 60 np., törz rožka po 160 puntach 10 hr. 49 np., hac̄z 11 hr. — np., törz jeczmienja po 140 puntach 11 hr. — np., hac̄z 11 hr. 39 np.

Na Buršy w Budyschinje pičeniza (běla) wot 9 hr. 41 np. hac̄z 9 hr. 56 np., pičeniza (žolta), wot 9 hr. 12 np. hac̄z 9 hr. 24 np., rožka wot 6 hr. 56 np. hac̄z 8 hr. 20 np., jeczmien wot 8 hr. — np. hac̄z 8 hr. 18 np., wows wot 7 hr. 40 np. hac̄z 7 hr. 60 np.

Wjedro w Londonje 25. februara: Pomroczenie.

Cyrkwienske powjesce.

W Michalskej zyrkwi směje ujedželu Invocavit rano w 7 hodž. farač Rába herbstu spomjednu rěčž, 1/29 hodžin diakonus Sarjen ſerbſte a w 10 hodž němſte předowanje.

Wěrowani:

W Michalskej zyrkwi: Jan Gustav Schлага, pohonež we Wulſim Wjelbowje, ſi Vladlenu rodž. Schusterz tam. — Khorla Stroka, brodutruhář tu, ſi Emmu Theresiu Peřichlez ſe Židowa.

W katholiskej zyrkwi: Jan Winet, řežer, ſi Hanu ſwid. Bułowej rodž. Bräuerz. — Michał Krawz, dželaczer, ſi Mariju rodž. Korjenek. — Franz Rittner, hrabinski ſlužobník w Gubzy, ſi Mariju Joſeju rodž. Kaceſek. — Josef Lysa, fabrikski dželaczer w Hajniziach, ſi Wylemiņu rodž. Kasperez.

Křečení:

W Michalskej zyrkwi: Hermann Richard, njemandž. ſi na Židowje. — Martha Frieda, ſana Biedricha Ernsta Lelli, korezmarja-najenka w Dobrušči, dž. — Elsa Ernestina, ſana Ernsta Kalicha, žiwnoſeſerja a wojarja w Ženězach, dž. — Hana Meta, Khorle Augusta Grafy, wobydlerja a fabrikarja w Libuchowje, dž. — Klara Selma a Martha Flora, njemandž. dž. na Židowje. — Jan Jurij, ſana Augusta Budarja, liſtnoſeſerja w Malym Wjellowje, ſi.

Zemřečí:

Džen 15. februara: Maria Madlena Böhmis, býwscha ſwid. Krawzowa njebo Khorle Biedricha Schrötera, dželaczerja na Židowje, ſawostajena ſwidowa tam, 52 l. 2 m. 23 d. — 21. Martha Flora, njemandž. dž. pod hrodom, 1 m. 11 d. — Michał Walten, knježi stražnik we Wulſim Wjellowje, 72 l. 11 m. 27 d. — Morwž narodž. ſi Louisia Bjarnata Pawela Žuršcha, drjewarja a wobydlerja na Židowje. — Maria Stefanija, Michała Schustera, piwoſkupza, dž. 2 l. 9 m. 17 d.

Zyrlwinſle powjesce ſi Budęſtez.

Njedželu Invocavit směje farač Mrošek rano 1/28 hodžin herbstu spomjedž, pomožných duchowných Rychtař 1/29 hodž. herbstle a 1/411 hodž. němſte předowanje.

Piatk dopoldňa 1/29 hodž. směje pomožných duchowných Rychtař herbstle pōstne předowanje.

Hospoſh!
Pjenjeſy lutowacž!
Spýtajče
paſený hofej,
wohebuje wonjazy a hłodjazy,
punkt po 95 np.
pola

Oty Sachsy
na bohatej hac̄z 5.

Hospoſh!
Pjenjeſy lutowacž!
Spýtajče
paſený hofej,
wohebuje wonjazy a hłodjazy,
punkt po 96 np.
pola

J. Zimmermann
na bohatej hac̄z 25.

22 pſchedawańjow w Němzach.

**Psihi
rěsanju ſwini**

porucža
kóždy týdženj čerſtwje a ſe ſa-
ručenjom čiſeze mléte
popjer,
nowe kuruſki,
naliſi,
ingber,
kaž tež dale
majoran, ſalpeter,
tolbaſou hejduski
atd. atd.

Otto Sachſo na bohatej haſy 5.

**Zigary
a wſchon tobak,**
krane rjepli, punt po 25 np.
porucža

Juri Schwiebus
(prjedy Auguft Bartka)
na ſtronkownej lawſkej haſy 10.

Prima zigary
čiſeze po žadanju
mile a ſylne
běle ſo paſaze
po wſchech placzſinach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
porucžataj

Strauch & Kolde
na ſamjetnej haſy 3.

Kowjaſe, konjaſe,
cjeſaze a woweze ſože kaž tež
wovezu wolmu pſchezo po naj-
wyſchich placzſinach ſupuje
Heinrich Lange
psihi žitnych vltach njeđalsko
berbſkeje katholſkeje zyrkwe.

Paleny thofej,
na ſlodženje ſwědomicje pruhovaný, ſupuje ſo
kyry punt hižo po 70 np.,
paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth thofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartka)
na ſtronkownej lawſkej haſy 10.
Požluženje w ſerbſkej rěci.

Thofej wjele tunſchi!
Wubérany paleny punt po 90 a 100 np., lepſthe družiný po
120 hač 140 np., woſebitoſče punt po 160 a 180 np.
(Rabatt) porucža

Carl Noack na žitnej haſy.

Paleny thofej,

punt po 90 np., čiſeze a ſylne ſlodžazý,
kaž tež wubjerne měſchenzy po 100 hač do 200 np.,

kyre thofej

we wulkim wubjerku, punt hižo po 70 np.,
porucža

Paul Pötschke
na ſerbſkej haſy.

Franzski palenz
najlepſihi frédk pſche wupadanie
wloſow a k poſylnjenju roſezenja
wloſow w bleſchach a po waſh
tunjo pſchedawa

Otto Engert.

**Rum,
arat,
kognac,
punſchowe eſſenzý,**
wſchelake tuſtrajne a wuſtrajne
blidowe likery

w derje wuležanych družinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Küttner

w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſy 10,
woſebita pſchedawačnja
ſa wina a delikatessy.

Hrodomska haptyle
porucža
wnžitlowy pólver ſa ſruwy,
butrowy pólver,
hollandſki ſlótuy pólver,
kwinjazy wobžerny a formjazy
pólver,

po ſtarých wupruhovaných rezeptach.

Luczny polč punt po 80 np.,
tolbaſu = 70 =
tolbaſowy tul = 40 =
čerſtwy ſož = 40 =

porucža
Ernst Wagner, réniſki miſchtr
na ſeminarſkej dróſy 4.

**Winowa pſchedawačnja
Gustava Küttnera**

w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſy 10
ſwoje wubjerne naturſtočiſte

wino

w ſnatej dobroſći a placzſinýhodno
porucža.

Woſebje ſo porucža woſebite
wino ſa frejſhndych a čerſvajzych
na žoldk, bleſcha po 1 ml. 60 np.

Maſchinſke woliſe

ruſſe a ameriſansle
ſa čežko a lohko ſo čerjaze
maſchinu,

zylinderowe woliſe
w wſchelakich družinach,
konſiſtentny

maſchinſki tul,
woliſ ſa ſchijate maſchinu
w bleſchach po 30 np. a po waſh
ma pſchezo najwjetſchi ſklad a
porucža tunjo

Otto Engert
en gros drogowe khlamy en détail
na ſtrukownej lawſkej haſy 10.
Dalokorečzak čiſlo 33.

Karbolineum,

najkhrmanschi woliſ ſt wobělenju a
namafanju, w woprawnych čiwi-
zach po 2 zentnarjomaj, kaž tež
w mjeñſtchich čiwizech a po waſh
ma na ſkladze

Otto Engert
en gros drogowe khlamy en détail
na ſtrukownej lawſkej haſy 10.
Dalokorečzak čiſlo 33.

**Wubjerne
kožowy mas,**

jo by ſo ſože ſmjehečila a jo by
wodu njeſtpečuſtečala, w týſach
po 50, 30, 20 a 10 np.,

**najlepſchi
vaſelinowy tul**

w blachowych týſach po 5 puntach,
2 punt., 1 puncze a 1/2 puncze,
kaž tež po wjetſtchich a mjeñſtchich
dželbach porucža tunjo

en gros drogownja en détail
Oty Engerta
10 na ſtrukownej lawſkej haſy 10.
Dalokorečzak čiſlo 33.

Schörzuchi ſ čelazeze kože
porucža po tunich placzſinach

Heinrich Lange
psihi žitnych vltach.

**Krany ameriſanski
rjeplikati tobak**

porucža, tak dohlo hač ſklad
dožaha punt po 25 np.

Otto Sacheſe
na bohatej haſy 5.

Dobry

jedzny žonop,

punt po 20 np.,
psihi 5 puntach po 18 np. je
doſtačz pola

Jurja Schwiebusa
(prjedy Aug. Bartka)

na ſtronkownej lawſkej haſy 1.

Carbolineum,

woliſ ſa mlóčaze maſchinu,
lanolinowy kožtyn mas,
lanolinowy kožowy mas,
lanolinowy ſchlörnazy mas,
woliſ ſa ſchijaze maſchinu,
vaſelinu,
vaſelinowy kožowy mas
porucžataj
w najlepſchej tworje a najtuňſcho

Strauch a Kolde,

drogowa pſchedawačnja
na ſamjetnej haſy 3 w Budyschinje.

Wſchelake warjenja
jato

rajk,
hróč,
holi,
buny,
jahly,
krupy,
hejdusku,
kaž tež wſchē
undlove wudželli
ſupuječe nětko derje a tunjo pola

Pawoł Pötschki
na ſerbſkej haſy 13.

Najlepſchi
tul ſ pječenju,
čerſtwy

**lan woliſ,
ff. marmeladu**

porucža
Pawoł Pötschki
na ſerbſkej haſy 13.

**Nowe hollandske
jerje,**

mandel po 60 a 90 np.,
pola
Hermannia Kunacka.

vjenježny bank

psihi mjaſowym torhoshečn
čiſlo 14/16 w Budyschinje.

Schmidt & Gottschalk,

Znoje sětusche

WURUMOWANSKE WUPŘEDAWANJE

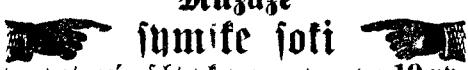
traje hacž do 3. měrza wjecžor.

S. Beer, předv. **Messow & Waldschmidt,**

pschi hlownym torhoschežu 9, delka a po 1 řehodže.

Někotre sta
sbýtkow
a dželených
sbýtkových kruhov
čorných a pižaných
draſtivých
tkaninow,
kattunových
bělých
barchentových
wupjertových
trieniových
po njezměrnje tunich placzisnach.

Dželba
normalnych koſchlow
sa mužiſtch, čežscha družina
po 1 mf. 5 np. a 1 mf. 35 np.
Mužaze spodniye kholovy
po 60 up. hacž do 2 mf.
Mužaze gumijowe kle
ſ patentowanej ſpinku a kožanej garnituru
por po 33 np.

mužaze symiſe ſoki
po patencze ſchtrykovane, por po 19 np.
mužaze normalne ſoki
po patencze ſchtrykovane, ſ požyljnej pjetu
a konzom, $\frac{1}{4}$ duž. 1 mf. 30 np.

Dželba ſchawlow
na hłownu
ſchenillowe po 32 np.,
wołmjane, kraſne barchy po 42 np.,
teho runja lepsche hōdnoscze po 75 np.

Gožowe deki,
běle, po 1 mf.
pscheschiwane deki,
četwjene, po 1 mf. 98 np.
Spanske deki,
mjehke a kudžerkate, jacquardski muster,
po 1 mf. 63 np.

Blidowe ruby,
dressowe, po 39 np.

**Jacquardowe
blidowe ruby**
po 92 np.,
teho runja lepsche družiny
po 98 np.

Koſchlazy barchent
meter po 24 np.,
koſchlaze ſukno,
tolstoniczate, meter po 21 np.

Bluſazy barchent
meter po 42 np.,
meblown ſöper,
kraſne muster, meter po 48 np.

Schtaſty,
dželba, wypoko ſo ſchnörwaze, hewak hōdne
1 mf. 85 np. netko po 1 mf. 28 np.
teho runja tak daloko hacž ſklad dožaha po 85 np.

požleshežowe tkaniny
 $\frac{6}{4}$ ſcheroke, kaſchekate muster, meter po 28 np.,
prima-hōdnoscze meter po 42 np.
kłomniki po 1 mf. 3 np.

Plat
w kraſnych, ſmužathych muſtrach, $\frac{6}{4}$ ſcheroki po 33 np.,
teho runja w lepschich družinach, meter po 44 np.

Barchentowe
požleshežowe plachty
pižane po 82 np., běle po 1 mf. 18 np.

Běly požleshežowy damast
w hłownowej ſchéri, meter po 53 np.,
w ložowej ſchéri, meter po 92 np.

Gumijowe blidowe deki
gwétkle muster ſ kromu, $\frac{85}{115}$ cm.,
po 69 np.

Běle žonjaze, mužaze a
džecžaze ſchaty,
kotrež ſu ſo we wulkadnym woknje troſku
womasale, po ženje ſo wróczazých placzisnach.

Gardinu,
meter po 5 np. hacž 85 np.
sbýtki njezměrnje tunjo.

Spodniye ſuknie
běle ſ wuschiwajom ſa knjenje a konfirmandki
po 95 np. hacž 1 mf. 45 np.
talmulowe, wožebje ſcheroke po 92 np.

Teppichi

po 3 mf. 50 np. hacž 35 mf.

Běhanske tkaniny
meter po 21 np.

Ložowe pschedpołozki
po 43 np.

Druha pschiloha f čížku 9 Serbskich Nowin.

Szobotu 26. februara 1898.

Jedny plan železnizow

wot 1. oktobra 1897.

4. wosowa kasa njedzeli a na sajlich hwyatich dnjach wupada.

Se Shorjelza do Dražđan

Wosoma Maſa	1-3.	1-3.	1-3.	1-2.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	2-3.
Se Shorjelza	1,56	—	4,33	8,55	7,59	10,50	2,1	2,20	4,19	6,55	8,31	10,58
Ryčbačha	—	—	4,55	—	8,24	11,15	—	2,45	4,44	7,20	8,56	11,51
Lubija	2,22	—	5,14	—	8,46	11,37	2,30	3,8	5,5	7,42	9,15	12,37
Budžijina	2,43	3,55	5,47	9,40	9,20	12,16	2,54	3,44	5,39	8,17	9,49	1,27
Bistopiz	—	4,26	6,23	7,5	10,5	12,54	3,36	4,21	6,13	8,54	10,22	—
Arnsdorfa	—	4,48	6,47	—	10,28	1,18	3,59	4,45	6,35	9,19	—	—
Radeberga	—	5,1	6,55	—	10,36	1,27	4,9	—	6,44	9,28	10,48	—
Do Dražđan	3,42	5,29	7,16	10,36	10,57	1,53	3,57	5,14	7,5	9,51	11,18	—

Se Dražđan do Shorjelza.

Wosoma Maſa	2-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-4.	1-2.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.
S Dražđan	—	6,5	9,5	10,29	12,35	3,15	4,80	5,30	7,35	9,28	11,48	12,57
Radeberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,24	—
Arnsdorfa	—	6,42	9,47	—	1,11	3,51	—	6,6	8,10	10,5	12,34	—
Bistopiz	—	7,10	10,14	—	1,34	4,15	—	6,29	8,49	10,29	12,58	—
Budžijina	5,14	7,45	10,45	11,31	2,4	4,46	5,82	6,59	9,3	10,59	1,24	2,3
Lubija	6,35	8,25	11,26	11,55	2,39	5,21	5,56	7,3	9,38	11,39	—	2,28
Ryčbačha	7,6	8,42	11,43	—	2,56	5,38	—	7,52	9,55	11,53	—	—
Do Shorjelza	7,49	9,5	12,3	12,20	3,18	6,1	6,21	8,15	10,18	12,13	—	2,54

Se Budžijina do Wjeleczina.

Wosoma Maſa	1-3.	1-4.	1-4.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Budžijina	—	—	—	—	4,59	7,42	10,47
Džejnikez	—	—	—	—	5,8	7,56	10,56
Budeſtez	—	—	—	—	5,15	8,7	11,3
Koſtovdez	—	—	—	—	5,21	8,14	11,9
Do Wjeleczina	—	—	—	—	5,29	8,24	11,18

* Žeſdzi jenož ſobotu a njedzeli.
S Wjeleczina do Budžijina.

Wosoma Maſa	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Wjeleczina	—	—	—	—	5,49	8,47	11,42
Koſtovdez	—	—	—	—	5,59	8,54	11,50
Budeſtez	—	—	—	—	6,9	8,59	11,56
Džejnikez	—	—	—	—	6,20	9,6	12,4
Do Budžijina	—	—	—	—	6,30	9,14	12,12

* Žeſdzi jenož ſobotu a njedzeli.

S Budžijina do Ralez.

Wosoma Maſa	1-3.	1-4.	1-4.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Budžijina	6,40	10,48	2,10*	5,0	9,10	—	—
Ratarjez	6,48	10,57	2,18*	5,9	9,19	—	—
Židowa	6,54	11,3	2,24*	5,15	9,25	—	—
M. Wjeleczina	7,2	11,12	2,33*	5,26	9,33	—	—
Radworja	7,14	11,26	2,45*	5,41	9,45	—	—
Kaſkova	7,22	11,36	2,52*	5,48	9,52	—	—
Rježvacžida	7,34	11,47	3,2*	6,0	10,2	—	—
Šebehomka	7,42	11,55	3,10*	6,8	10,10	—	—
Do Ralez	7,50	12,3	3,18*	6,16	10,18	—	—

* Žeſdzi jenož ſobotu, a ſwiate dny.

S Wjeleczina do Lubija.

Wosoma Maſa	1-3.	1-4.	1-4.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Wjeleczina	7,20	10,23	1,27	6,25	9,30*	—	—
Malečžiz	7,28	10,31	1,35	6,33	9,38*	—	—
Luwočžiz	7,37	10,38	1,42	6,42	9,45*	—	—
Hluſčinj	7,46	10,47	1,51	6,51	9,54*	—	—
Radmēriž	7,53	10,53	1,57	6,59	10,0*	—	—
Keliz	8,6	11,4	2,8	7,12	10,11*	—	—
Do Lubija	8,18	11,16	2,20	7,24	10,23*	—	—

* Žeſdzi jenož njedzeli a ſwiate dny.

S Ramjenza do Arnsdorfa.

Wosoma Maſa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Ramjenza	—	—	—	—	5,52	8,50
Poležniž	—	—	—	—	6,16	9,14
Großrōhrsorfa	—	—	—	—	6,25	9,24
Do Arnsdorfa	—	—	—	—	6,36	9,36

S Arnsdorfa do Ramjenza.

Wosoma Maſa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Arnsdorfa	—	—	—	—	7,6
Großrōhrsorfa	—	—	—	—	7,22
Poležniž	—	—	—	—	7,31
Do Ramjenza	—	—	—	—	7,49

Ia. cziszeny
praec. bakiſki fosforokiſalp kalk
k pizowanju ſkotu
we woprawnych walach a po wash porucza jara tunjo
Otto Engert,
en gros drogowna
en détail.

Starowupruhowany
Shorjelski kalk.
Czerstwy paleny
twarski a rólny kalk
se ſwojich Niſczañſkich a Kundercañſkich
taklowiniow poruczam.

Firma: G. Plumecke w Niſcej.

W Budžijinje ſwojego ſtadu ſtajperja wjazh nimam, czehož dla
je mi možno, tuſicke placzisny poſtaſic. Duž chyle ſo ſtaſanja pak direktnie do Niſceje poſtlac̄, pak
po mojemu puczowarzej wotedac̄, kotryž je ſobotny dzeń w ſnatych
hoſczenzech w Budžijinje ſekac̄.

Pſchedeschezniki
ſa konfirmadow a konfirmandki, ſ jara rjany
pſchimadłom, porucza jako jara placzisny hōdne
hižo po 2½ mf.

H. M. Schmidt

na rožku hōwneho torhoſcza.

Wurjaduće tunje poſcieženje.

Czorne kwetkate tkaniny a herblskim
pjeslam, pjeſl (jaku) po 3½ mf. Czorný hōdki a muſtrowany
laſhemir a ſrep atd., lohcž po 35 np. hac̄ najczeszczim
družinam njezmiernie tunjo. Bruny dobrý laſhemir a rubiszezam
jara tunjo. Sbytli piſaných draſtach tkaninow, wobleczene
hižo po 3½ mf. Wupschedawanie czornych ſidzanych tkanin
now po ſkodnej placzisne. Sa ſchwaleže wožebite placzisny.

Hermann Beermann na bohatej haſy 10.

Dražđanska mlokařnia
fundowe **Pfundez bratrow**
mlokoſe mhdlo **w Dražđonach.**
Dostac̄ w najwjaſy haptach,
drogowach, parſumierſtowych a
kolonialtowowych pſchedawienach
Budýſkeho wokrejneho hejtmanſtwa.

Jako rjany dar a ſelenemu ſchtwórkę
a ſkafham ſo
Pruhi ſ Božeho ſwětla
poruczeja. Dostac̄ po 50 np. we wudawarni
„Serbskich Nowin“.

Pizowanisi jeczmieni,
jeczmienowy iherot,
szłodowe kolochi,
szwetki, strowi, czerstwi tworu
ma pszezo po najtunisich pła-
cziach na składze

A. Krüger

na horniczej hafii čo. 18.

Pschi drohich běrnowych pła-
cziach poruczam tunje warjenja
jako

rajš,
fruhy,
jahy,
szoki,
hróch
atd.

po jara tunich placziach.

Otto Sachse

na bohatej hafii 5.

Kosaze, czelaze a howiące kože,
kaž tež wsché druhe družiny kożow
pszezo po najwjetzych placziach
kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wikach
a pschi herbskej katholskej zyrkwi.

Pschedawam po tunich placziach k konfir-
maziji czorne draftne tkaniny, meter po 1 mf.,
hotowe swierschne a spodnie skukne hižo po 2 mf.,
koschle, jaki, wupjerki po najtunisich placziach.

A. Grafe, s napszecza starzych kasarmow.

Poruczam swój skład

Draftne tkaninow,

dwojzyscheroiki krep, saruczena czista wolna,
czorny, czemnomodry, seleny, módry, czerwieno-
bruny, stary lohéz po 40 np., wobleczenje po
6 metrach po 4 mf. 20 np.;

czorny, dwojzyscheroiki kaschemir w rjanej
módrej a hubokoczornej barbje, stary lohéz po
45, 60, 70, 80, 90 np., 1 mf., 1 mf. 10 np.,
1 mf. 20 np. hacž 2 mf.;

jenobarbne barbunjepuschczate a kaschczikate
draftne tkaniny w dobrzych družinach, jara
placziach hódne;

$\frac{6}{4}$ scheroiki barbunjepuschczate zyhi, stary
lohéz po 17 np., kaž tež lepsche družiny po
tunich placziach;

$\frac{6}{4}$ hladke wupjerki, czerwiene, stary lohéz po
25 np., barbunjepuschczate, teho runja lepschu
tworu, kaž tež czerwienožmuhat w $\frac{6}{4}, \frac{7}{4}, \frac{8}{4}$
 $\frac{9}{4}, \frac{10}{4}$ scheri;

koschlozy barchent, barbunjepuschczaty a derje
dżerzazy, stary lohéz po 15 np., rózoeče kaschcz-
katy, jara husty, stary lohéz po 20 np.

Emil Wehrle

na herzowej hafii 7

K konfirmaziji

poruczam czorne

Draftne tkaniny,

latke a modne krepowe tkaniny,
czistowolmiane dwójzyscheroike, meter po 85 np.,
1 mf., 1 mf. 25 np., 1 mf. 50 np., 1 mf. 75 np.,
2 mf., 2 mf. 50 np. hacž do 4 mf.

Mój skład czornych tkaninow něhdze se 100
schtuf wobsteji, a to wscho jenož s derje po noscha-
zeje twory.

Richard Gautzschi

na bohatej hafii.

Wobleczenja sa nawożenjow,
wobleczenja sa konfirmadow

w najwjetshim wubjerku po najtunisich placziach porucza

Otto Preuss, na žitnej hafii 4.

Heinrich Mohr,
schewski mischtr w Budyschinje
na szkofelskej hafii 14

porucza swój wulki skład hontwinski a dolhich schlorajow,
schloraniczlowo a stupnijow, ruskich a nemissich gumijowych stupnijow,
wsché družiny filzowych stupnijow a toslow, kaž tež wsché jenož
pomyžlne družiny stupnijow a schlorajow sa mužskich, žónskie a džeczi
po snathach tunich placziach.

Bo měrje sa krótki čaž, kaž je snate, nalepje šedzaze
wobucze dželam.

Sa Budyschin a wolnojez jeniežle dželansle prawo na
Kriegerowe patentowe schlorje.

Franz Marschner
čožnikar w Budyschinje
čo. 9 na bohatej hafii čo. 9
swoj skład czažnikow a czažniko-
wych rječasow dobroszivemu wob-
ledzbowaniu porucza.

Hódna twora. Píhomne rukowanie. Tunje placziny.

Borjedzenie dobre a tunje.
Pschipomnenje: Réczu herbski.

Winni cžrijowyj skład.

Wulki wubjerk mužazich, žonjazich a džecžazich
schlorajow a stupnijow po tunich placziach porucza

Emma Trisch

na lamjentnej hafii 15 pôdla hosczenza slotje króny.

"Serbske Nowiny" wudawa-ja so kóždu sobotu. — Stwórtlētna předpłata we wudawańni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjeſenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so we wudawańi „Serb. Now.“ (na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot maleho rynčka 10 np. a maja so štwortha hać, do 7 hodz. wjechor wotedać.

Zamówity redaktor a wudawań Marko Smoleń.

Číše Smolerjec knihicišćeńje w Maćičnym domje w Budyšinje.

Ćisło 10.

Sobotu 5. měrca 1898.

Lětník 57.

Swѣtne podawki.

Niemieckie Księstwo. W Sakskiej było powszechny i poza-
dżeniu drugiego sakskiego armeekorpsa czynią. S wstępoczą
było powiększonych powiedzi, so budżet biżże w latach 1900 Saksa dwaj
armeekorpsów liczących, a so budżet Lipska był nowego generalnego
komanda i artylerii a i drugich wojskowych broniowych drużyn. W Lipsku było tego dla tej podobne telsko kaszarnow natwari jako
w Drozdżanach. Dla postajenia nowego armeekorpsa było niektóre
wojskowe wodzienia do drugich miastach powszechnego.

— Konserwatywna strona w takim żejme samóże-
nijowym dawk a po głównym dżęle też powyższeni herbo-
wanski dawk, wot knieżeństwa żejmej p'schedpołożenaj,
sacziżne. Dokąd pat dyrbja so statne dochody na někajke
waschnje powiększic, konserwatywni namietuja, so by so dochodny
dawk we wyschłich klażach powyższył. Konserwatywni p'scheżivo
samóženjowemu dawcej wuſbehua, so by won małym rentieram,
kotrychž dochody su so i poniżenjom danje khétero pomierszile, je
hiszczę bōle p'schitroſzyl, tak so bychu so lēdma sežitwicz móhli.
Dale by so czeżko samóženje, w ratarstwie a industriji sałożene,
wobliczież hodźilo a by taſte wobliczzenie ja wobkhodnikow, kotrychž
wobkhodne potajnoſcze bychu so p'schi tym wotkrycž dyrbjałe, husto
se schodu było.

— S psychiczninu narodneho a jubilejneho swjedzjenja naschego lubowanego krala Alberta budze so w Sakskej 23. dzeni haprleje pschi wszech wyschnosczach jako swjath dzeni swjeczic. Sastojnizy a dzialaczerjo dyrbja ton dzeni zygle bjes skuzby bycz, tak daloko hacz woni w wobshadze s ludom trebni njejszu. Draždzanske wobydlerstwo sa krala wulkotne poczesczowanje pschihotuje. Mesto budze na naj-krasznischo wupyschene. Wozebje wulka budze psycha na drohach, po kotrychz khiezoraj Wylem a Franz Josef s dworniszcza do kralow- skeho hroda pojedzetaj.

— Psihi p'schi'bahanyu lódźstwowych rekrutów w Wilhelmshavenie je khézor Wyhem wutoru ręcz mél, w kotrejż ho wón na barby némiskeje khorhowje (flaggi) salożowaſche. Wón mužstwa na p'schi'bahnyu h̄wjatoſcz dopominaſche. Wóni ſu jako morjazy na wójnisku flaggu p'schi'bahali, kotrejż czornoběloczertwenu barbu wopſchija. Czorne woſnamjenja džélo a žarowanie, běle h̄wjathy džen a mér a čerwene krej, kotrejž je wjele přjedowníkow ſa wózny kraju p'schi'halo. Wón dale na to dopominaſche, ſo je wjele dobrých wojakow ſ poſlednijez myſlu na drohi wózny kraju a na flaggu, kotrejž ſu h̄věrnoſcz p'schi'bahali, ſmijercz w žołmach namatało. Wjele ſ nich je wučzahnyko, ſo bychu intereszy wózneho kraja ſchlitali; p'schetož hdžez ho némiski worjoł (hodler) ſaſhydli a hwoje paſorž ſartuje, to je némiske a némiske woſtanje. Wón potom rekrutow napominaſche, hwoju winowatoſcz čimicž, taž ſu runje p'sched Božim wobliczom p'schi'bahali.

— Přeněsy sa žadane powjetschenje wójského lódź-
stwa bydu šo w khězorstwowych řejmje s vulej wjetšinu pschi-
swolile, kdy by wothložowanje runje tak wupanhlo, taž w komisiji,
kotraž nětrole wo lódźstwowej pschedlosh wuradžuje. Šobustawny
zentrumské strony, na jich czołe dr. Lieber, ſu tam sa žadane po-
wjetschenje wójského lódźstwa hložowali, ſchpat jenož w tym leži,
ſo ſu do předka prajili, ſo ſo njemóža ſalubicz, ſo budža w khězor-
ſtwowym řejmje runje tak hložowac. Duz ſo hishce nětrole
jehodži, na to licžic, ſo směje lódźstwowa pschedloha w řejmje

wjetshinu sa ſebje. Swobodomyſlni, ſozialdemokratojo a Polazh
ku ſo hijo w komisji powjefchenju Łódźtwa ſarjekli. Duż budże
rośrihanje pola zentrumſkeje ſtrony leżecz. Zentrumſki wjednik
dr. Lieber pyta ſpječiwe zentrumſke ſobuſtanu ſa Łódźtowu pſched-
lohu ſ tym dobycz, ſo ſa to wuſtujuje, ſo bydhu dawki, dla po-
wjetchenija Łódźtwa trěbne, jenož ſamožiczi njeſzli. Wón namjetuje
khejorſtwovih dawki ſawječz, kotryž by ſo pſchi dothodach, 6000 hriwnow
ſetnje wuczinjazyčh, ſapoczał a ſo pſchi wjetshich dothodach po
klaszach powjefchil. Prjedy hač ſo po tajkim pjenjeny ſa Łódźtvo
pſchiswola, dñebi ſo wuczinic, ſchtó ſmiejie khejty ſavlačic.

— Pruski krajinę żejm wutoru w drugim c̄itanju wo krajnej podpierje sa krajiną, s̄ powodzeniom potrzechene, jednaścę. Źeno-hłoszenie ho wobsamkny, so by ho město 5 milionow hrivnow, wot kniejsztwa namietowanych, 10 milionow pschiwolió.

— W němſkej dolhovječzornej afriskej koloniji ſu němſzy woſazy dobyčerſku bitvičzlu ſe ſběkarijemi měli. Na němſkej ſtronje ſtaj pſchi tým jěſdnaj Maus a Geißler panyloj, czežko ſra- nijem bu lieutenant Bensjen.

— Njewinowacze sa ūzadżenym budże stat, jeli so swiaſkowa rada temu pschihloſzuje, pschichodnie ſarunanie ſa wotężećpjene thoſtanje placieżę dyrbiecž. Khežorſtwo hejmſka komisija je ſa ſalonowej načiſli, naſtuſaſy ſarunanie ſchłodby woſhobow, w nowym ſudniſkim jednanju wuwinowanym, 1. paragraf ſ pschemenjeniom pschijala, ſo niž jenož dopokaſana njewinowatoſę pravo na ſarunanie dawa, ale ſo tole pravo tež do možy ſtupi, hdyž ſo w drugim ſudniſkim jednanju dopokaže, ſo pschicžin ſu tuſanju na woſkroženego njeje. — Sozialdemokratojo w poſlednim poſzedzeniu žadachu, ſo dyrbí ſo wſchitkim poſdžiſcho wuwinowanym ſarunanie podacž, tola wjetſchina ſo pschecžiwo sozialdemokratiskemu namjetej wupraj, hdyž bě ſtatny ſekretar ſ Nieberding wopowiedźil, ſo ma ſo nowy ſakon jako ſačiſnjeny wobhladacž, jeli ſo by ſo pschecžie sozialdemokratow do- pjeniſlo. — Na to chyjsche ſejm ſu wurađzenju wo ſalonu ſudniſkeje wuſtawy pschecž. Pschi woſhloſowanju pat ſo dopokaſa, ſo běſche jenož 140 ſapobſlanzow pschitomnych, ſo potajkim ſejm njebe ſu hloſowanju khamant. Duž ſo wurađzenje ſkonči.

— Sa wużypowanie żnēha s krajnych schożejow statna każa gmejnām sa wużyparjow 10 nowych pjenieżkow na hodžinu nětkole placzi. Hijo wjazgħ frócz fu wſħelake gmejnij īnjeżerstwo wo to prożjelle, jo by żo sa wużypanje żnēha wjazgħ sarunanja placżi. Ssejm pał, kotrjż ma wo tym rošżubżicż, je tajke próstwy stajnie wotpokaşa, dżiwarjż na to, so maja gmejnij, pschi krajnych schożejach leżaze, mjenje wudawkow sa twarjenje pucżow a so fu teho dla, bixxież bixxu neschto pjenjes sa wużypanje żnēha se schożejow woprowale, psieżo hiġżeże lēpsx, dyġli gmejnij, kotrjż maja wjelle gmejniski pucżow a drôħow sa żwargo hamhe pjeniesi w rjedże dżerżecż a twarież. Neteżiż hemu hejjnej stej żo s nowa dwi petiżiji psieħepodalear, kotrjż powyšenje pjenieżnego sarunanja sa wużypanje żnēha żadatej. Grimaßka mēsħeqanska rada hebi żadashe, so by żo sarunanje wot 10 np. na 20 np. sa jenohodžinse dżelō jeneħo dżelacżera powyħiilo, mjes tym żo Mutschenska gmejniska rada prosħeċċe, sarunanje troščku polepsħiċ. Deputazija, w kotrjż bexxtej żo petiżiji rospominalear, namjetowaše, wobei wotpokaşa. Ssejm pał tón frócz po namjeżże deputażijsie njeċċinnejse. Grimaßku petiżiju, po kotrjż dyrbi stat 20 pjenieżkow sa wużypanje na jemu hodžinu psieħiżodnejne placżież, drje hejjni facċiżi, sa to pał wón do

Mutschenskeje petizije swoli, kotaž ſo ſ tym ſpoſoji, ſo stat něčiſhcu placzijnu troſhku polepſci.

— Gſwojeje hjesbrónitoſcę wědomna Chīna ſt wſchemu „haj“ praji, ſchtož ſebi Němz̄y wot njeje žadaju. Žako poſutu ſa ſkónzowanje němſkeho matroſh Scholth je Chīna Němz̄am право dala, želesnizu ſt Kiaočzawa hac̄ do Čīnaufu nad rěfu Hoangho a do Čīnaufu píchi wulkim thézorſkim kanalu natwaric̄. Dale je Chīna ſlubila, ſo budže němſke twory a wudželki bjeſe wſchēch dawków a złow do kraja puſchezeč. Skónčenje je němſki poſhlanz wuſkukował, ſo ſu Nenczawſkeho práfebla wotkažili, kotrž je w ſwojim čaſu ropotam chineských njemérnikow puſcheziwo němſkemu mifionarſkemu biſkopej Anzerej poſekował. Thézor je wjetchej Hohenlohe ſt tymle jeho wuſpečam w Chinie ſ jara czołymi ſłówami nojwutrobnícho a najpuſczeſelnícho ſbože puſchal.

— Se wſchēch ſtron ſo europiſke wulkomozy do njemóznejne Chīn dobývaja. Rúſka, Němſka, Žendželska a Franzowska thzeda na puſchemo Chīnu ſlobač. Wjes tym ſo ſo Rúſhy a Němz̄y w połnóznej a rańſchej Chīnje ſaſydluja, ſo Franzowſojo w połodniſchej Chīnje domjazh čzinja. Pola Kuanchueno ſu franzowſzych wojozy ſ wójniſkich lóžow na kraju ſtupili a ſu Chīnesam wojuwili, ſo tam twarjenja natwarja. W ſwojej njemózhy ſo Chīneſojo ani puſcheziwo temu wobarcz njeſtverja.

Awſtriaſla. Czéſki krajin ſejm je ſandženu ſrjedu ſwoje wuſdzenja ſkónčil. Hido někotre dny předh vechu jón němz̄y ſapóſhlanz ſ protestom puſcheziwo adresy wopuſchezeſli, kotrž ſejm thézorej puſchepoda. W teſle adresy ſo thézor napomina, ſo by czeſke ſtatne prawo puſchipoſnal, a ſo w Praſhy jako czeſki kral krónowac̄ dał. Němz̄y ſu puſcheziwnych czeſkeho kraleſtwia a na to dželaja, ſo bych u Czeſchi jenož ſama awſtriaſka provinza byłe, kotaž ſo njeby ſ czeſkeje Prahi ale ſ němſkeho Wina wobkněžila. S teſle puſcheziwu ma ſo mótre puſcheziwniſtvo Němzow puſcheziwo adresy a iich wuſtup ſe ſejma wuſložic̄. — S dobowm ſe ſkónčenjem czeſkeho ſejma je ſo němſkim ſtudentam w Praſhy dovolilo, towarſtvoſe ſnamienja ſažko ſhawnje noſkyć.

Gričiſla. Na grichiskeho krala je ſo ſobotu w Atheneje mordarſki nadpad ſežinił. Na ſbože je kral njeſtranjeny wostal. Hdyž ſo kral ſobotu popoldnju wokolo 5 hodžin w landawſkej ſueži ſ prynzežu Marju ſt Phalerona do Athena wrózji, dwaj czlowjekaj, kotaž běſchtaj ſo w puſchitowje puſchi dróžh ſhowaloj, ſ wojeſteju tſelbow do kralowſkeho woſa tſeleſchtaj. Prénja kula kraloweho honjerja, puſchi pohonežu ſedžazeho, do nohi trjechi. Hdyž druhja kula nimo ſueže hwiſdaſche, kral ſtaže, ſo by prynzežu ſe ſwojim czeſlom krył. Sedyn ſuežowy kón ſo teho runja ſrani, tola jenož lohko, tak ſo móžesche dale jaſak běžec̄. Sedyn ſ nadpadníkow, kotrž bě ſo ſrjedz dróžh ſlafnył, ſo ſ tſelbu na krala ſaméri, tutón pak wibžesche, ſo tſelba tſchepotac̄. To je najſterje ſ puſcheziwu bylo, ſo je ſo kral wuſhoval. Nadpadník, kotrehož móžesche kral czeſke ſažni ſpóſnač, bě po ſdaczū młody, lědma 20 lét starý. Wón wospjet ſa woſom wutſeli, hdyž tón ſkoku prječ jědžesche; druhji nadpadník bě po ſdaczū bojaſtiſti a ſo ſhowna.

Nadpadníkow ſu ſajeli. Sedyn ſ njeju je piſat puſchi Athenskej měſcežanskej wyschnoſeži a rěka Kardizi. Wón je ſo wuſnal, ſo je wón ſchěſcz kulkow a jeho puſchezel dwě kuly do kraloweho woſa tſelil. Hdyž budžiſche jeho towarſtſu ſymnoſtejnijſchi był, budžiſche ſo nadpad poradžil. Jego towarſtſu pak je, hdyž je kral we woſu ſtanyswſchi machał, ſo nabojal, ſo njeje mož prawje měrič. Kardizi praji, ſo njeſtaj čhylou prynzežu moric̄. Staj ſebi wotmyſlił, najprjózby pohoneža a ſonjow moric̄, a potom krala ſ wulkofalibratym piſtolijemi, kotrež ſtaj puſchi ſebi měloj, ſatſelic̄. Kulta, ſa pohoneža poſtajena, je kraloweho honjerja trjechiſla. Hewak je kral na měſtnje, na kotrymž je ſo nadpad ſtal, huſto ſ woſa ſtupil a ſo truch pucža wuſhodžowal; ſobotu pak je wón puſchipadnje thlédneho wjedra dla w ſueži wostal. Kardizi njehaſbiežive ſadžerženje poſkuſuje. Jego ſandženoſez je hubjena, a džiwaſa ſo, ſo ſu jeho móhli do měſcežanskeho ſaſtojniftwa poſtajec̄. Kardizi je předy podwyskſt był. Po jeho wuſtupjenju ſ wójſka ſu jeho wospjet ſuſniſhy khostali, mjes druhim ſu jeho ſaraženja dla ſ jaſtvi ſaſhodžili.

Druhi nadpadník, Giorgis abo Kyriakos rěfazy, wulku njemérnoſez poſkuſuje. Wón zku noz wózka njeſandželi a njeje ſo hac̄ dotal jědze dótſnył. Wón je ſ Mazedonſkeje, bě w poſlednjej wójniſe dobrowólnik a ſo po wójniſe puſchi njemérach wobdzeli; potom jeho paduſtwa dla khostachu.

Mordarſki nadpad na krala je po zykej Gričiſkej wulke poſhřeſenje ſbudžil. We wſchēch zyrkwiach ſo džakne Bože ſlužby

ſa wuſhovanje kraloweho živjenja ſe ſkierneho stracha wotbywachu. Wſchudže ſo ſkótniſki njeſkut nanajwótrischo ſaſhodžuje; tež ta ſtrona, kotaž ma mało ſympathije ſa krala, je ſ tymi ſamymi ſaſhuczem ſapjelnjenia.

Kaž je někto wujaſnjene, je zwóſba ſpječowarjow nadpad hido doſho poſchitowala. Kardizi a jeho towarſtſ běſchtaj jenož grat teſele zwóſby.

Amerila. Połnózno-amerikaſke ſjenocžene ſtaty ſo pječza poſtajne na wójnu puſcheziwo Schpaniſkej hotuſa. Lufanje, ſo ſu na amerikaſku wójniſku lóž „Maine“, kotaž je ſo puſched Kubu w Havannaskim poſchitawje ſ roſbuchnjenjom ſnicžila, Schpaniſhy poſtajne nadpad ſežinili, ſo ſe wſchelakimi wobſtejnoscem ſ podtvojerdzi. Wunochk puſchepytanja ponurjenych roſpadankow lóž „Maine“ na to poſkuſuje, ſo je ſo na lóž wot wonka nadpad ſ torpedom abo ſ podmóſkej minu ſtał. Ŝjenocžene ſtaty thzeda pječza haſle po tom roſbud wo puſciezinach, kotrých dla je ſo roſbuchnjenje na ſnicženej lóži ſtał, na ſhawne dac̄, tak bóry hac̄ ſmeja ſwoje wójniſke puſchitowſe ſkónčene.

Twjerdak a jeho džowka.

(1. poſtracžowanje.)

Schtyri njedžele běchu ſo minyle. Sažo ſtejſe Twjerdak — to tež druh ſo ſeženzerjio tak cžinachu — rano w durjach ſwojeho domu. Tola dženža njebe jeho woblicžo poſhmurjene a wobožne, ale blyſtečeſte ſo ſe ſpokojnoſežu a puſchezelnoſežu. Maj-jaſniſho ſo ſabłyčez, hdyž tež dženža, kaž tehdom, młody hólz po droži horje puſchindze.

„Dobre ranje, knies Twjerdak!“ puſchitola tón hižo ſ daloka ſoržmarjej.

„Dobre ranje tež, Žano!“ wotmoſwi tón na poſtrow. „Hdže dha pak tak ſahe?“

„Na polo, ſa dželacžerjemi hladac̄.“

„Haj, to je prawje. Czlowjek dýrbi ſo ſam ſ temu měč, potom ſo ludžo tež puſchimaja. Moj ſchopac̄ je tež hižo ſe ſkadhazejnom ſkónza wonka.“

„Seže wj ſpokojom ſ tym młodym mužom, knies Twjerdak?“ woprashcha ſo Mahrabnikez Jan — wón to běſche — po woblicžu ſajedež jemu cžmowa mróžalka.

„Byle wurjadnje! Radmerski je czlowjek, kajkehož mož ſ latarnju pytač. To ſhym jumu tola ſbože měl.“

„Tak — woprawdze?“

„To móžu cži prajic̄, ſo ſhym nětkole ſažo wſchón womłodny. Wo ratatſtvo ſo wjazhy ſtarac̄ njetřebam. Wſchitko wobſtara ſam a ſak! To ſo ſ lóſhítom hladac̄, ſak ſo wuſteji. Rano přeni a wjecžor poſhledni. A ſak wě ſ lúdžimi woblhadžec̄! S rědka hdy ſjeknje ſeſho ſkoma. S luboſežu wě iich narvědomač a puſchimije iich ſa cžesc̄. Sa njeho, myſlu ſebi, bychu wſchitzu do wohnja ſchli, by-li nufne bylo. Taſke hýchče ničož widžal njeſzym.“

„Hm — to džé móžu woprawdze ſbože puſchec̄“, rjeſky Jan, ale puſchi tym njebe ani ſ najmjenſha na nim widžec̄, ſo jemu tuto puſchec̄ ſ wutroby puſchindze.

„A ſak hladac̄ na poſrad we dworje a w hródži“, poſtracžowanje ſoržmarje we ſwojej hývalnej rěči. „Wěſče njebe moj ſkót hýchče ſenje tak derje wotbladani, kaž nětſole. Že pak to na nim tež widžec̄! To je ſama radoſć! A wědomoſc̄ tón Radmerski ma — na, ſhym ſo druhdy woprawdze džiwač, ſ wotkel jeno to wſchitko ma. Tón mož ſo ſkótenu něſhto na ſhudanje prajic̄. A ſhotož je najrijenſche, jemu ſo puſchi tym njeſda; jemu ſo to wſchitko ſamo rojymi. Wjecžor ſa blidom roſpowjeda ſ wjetſcha džela ſa naſajtra a hoſpodarſte naſežnoſež, prascha ſo puſchi tym muoho wo naſchu radu, runiſz jeje njetřebia a wſchitko lépje wě. Tute roſnoſtow ſu mi woprawdžite wjeſzele.“

„A waſchej džowžy drje niz mjenje?“ puſchitaji Jan, na poſ ſo wotwobročiwiſchi.

„Wě ſo, woprawdze tak je. Šak cžaſto je hižo Hańža prajila: »ně, ſchtož pak móže czlowjek tola wot kniesa Radmerskeho wjeho naſuſknež!“ A to ma prawje, młody holza njemóže ſenje do naſuſknež!“

„Haj, to wſchak ja wěm. Alle njemohlo to tež ſhovoju hinaſchu winu měč, ſo ta holza tak radu na ſchopacžowu ſabawu poſlucha?“

„Šak to měniſh?“

„Ně, Radmerski je niz jeno we ſwojej wěžy wuſtojny; ale puſchi tym tež rjany ſkótny a ſchitowaný hólz — —.“

„Ha, ha, ha, na cžo ſebi tola myſliſh!“ ſmějeſche ſo ſoržmarje. „Ně, tak njeſzym žortowali! Ženo wo hoſpodarſtvo rěčimy,

hewak niežo, a hým tež ham pšchezo pôdla. Tež nježhym niežo pytnýl, so by Radmerski na moju džowku hinač hladal, hacž ho bluscha. Lubostkowanje njebych czečpiel. Moja džowka môže hebi neschto lepsche hladacž, džzli tajkeho khudeho schořarja. Ale czečmu hakle wo tym reczecž, wón hebi na to njemysli a my tež niz."

"Ale pšchi požlednim balu we waschim domje je tola s njej reju měl."

"To je zlye prawje. To mohel jemu sa slo wjacž, hdz by to nječinil!"

"Haj, ale pšchi tym staj wobaj džiwnje na ho hladaloj!"

"Ach, hlupeče!"

"Kedžbujče na hwoju džowku, knjes Twjerdač, to waž proschu."

"Ty ho žartliw!"

"To hým a njepręju, dokež mam Hanžu lubo, tak lubo, so mohel hnydom žiwenje sa nju dacž."

"Pray to jej hamej; ja to hžo wém."

"Njevérju hebi, dokež je pšchezo tak symna pšcheziwo mi. S teho čaža, so je Radmerski pola waž, na mnje lédma wjazy hlađa."

"To ho cži jeno džije! Jeno kuražu! A potom je tu tola starý Twjerdač tež hiscze, tón budže jej tež do roſoma reczecž."

"Haj, na waž ho tež spuschčam, knjes Twjerdač. To budzecze tež widžecž, so wam najhubjeničci pšchichodnyh syn njebudu. Ale kedžbujče, so mi schořar Hanžu píched nožom njevotwjedž. Potom bych do wody schol, hdzjež je najhlubša."

"Ha, ha, ha, th blaſnje!" hmejše ho hosczenzař sa Janom, kotrež dale džesche.

"Hm", rjekn Twjerdač, s cžicha bôrbotajo, "hnadž tola pardamo bylo njeby, hdz bych holzy junu na suby pohladal. To by mi rjana wobrada byla, jeli so by mi schořar do njeje sahlađa. Ssam je ho wusnal, so je khudy kaž proscheř, a Hanža dyrbí bohateho dostacž, hewak njeſchisvolu."

Hosczenzař poda ho někole do bydlazeje jstwy, hdzjež hebi myſlesche, so Hanžu naděnžje. Ta pak hakle sa nanom do jstwy ſastupi. Wona mejšeche wulku ſervelatowu kolbažu w ružy, kotaž ve zylu pléžniwa.

"Hladaj jeno, nano", rjekn, nanej kolbažu pokafuso, "kaž je tola hroſnje ſpléžniwa. Chyyla woprawdze někto dacž, hdz bych wjedžala, s cžim pléžnenje ſahnacž."

"Pšcheziwo temu njeje niežo khmańsche, dyžli ſelowa woda", radžesche starý.

"To hým hžo cžiniła, ale to niežo pomhalo njeje; někole je moja mudroſč k tónzej. Budu ho dyrbieč knjesa Radmerskeho wo radu wopraſteč, tón tola do wſcheho roſhimi."

"Ty drje ho jeho s zylu radu wo radu prascheſt, holza, ſchto?"

"Cžeho dla niz, cžlowjek njemóže ženje dowuknycž, kaž džé ty sam prajich", wotmolwi Hanža, tola njemóžeche dowobarač, so ho jej lizy bôle ſacžerwjeniſchitel, dyžli hewak.

"Hm, to wſchal je prawje, ale jene, jeli so ho to tež jeno teho dla ſtava — —."

"Ale cžeho dla dha hewak, nano?" wopraſcha ho holza, někto wſcha zlye ho cžerwjeniſejo.

"Ja njevém, to móža wſchelake winy bycz, so ho cžlowjek radu někoho wo radu prascha."

"Alle nano!"

"Th mi roſhymisch!"

"Wé ho, ale th mje pſchepoſnawasch?"

"To niežo njewadži. Njepraju niežo dale, khiba: wopomn, so je schořar zlye khudy cžlowjek. Džowka stareho Twjerdača nježmě ženje ſabycz, ſchto je winowata hebi hamej a staremu nanej. Tola někole někto druhe. Porēžach runje s Janom."

"To mje mało ſajmuje."

"Pſchezo ſažo to stare ſlowo."

"Tak tež wostanje, nano."

"Ale ſchto dha to masch pšcheziwo tutemu schwarnemu bohatemu hólzej?"

"To džé wěſh, a ſ krótka ſ jenym ſlowom, njecham jeho."

"To je woprawdze krótka, ale niz rjana recž."

"Radſcho chzu bycz stara holza."

"Nó, to by runje hiscze poſrachowało k mojemu wjeſzelu."

"Duž wostaj mi, nano, tola w tejle wěžy moju wolu."

"To wſchal ho s čažom hiscze wſchitko da."

"Zenje!"

"Sswojeje hlowy ho!" *

* * *

Nashyma pšchińdže, měpožy běchu ho ſažo minyle. Scheročko a daloko poſjedachu wo Twjerdač hofpodaſtvoje, so môže ſ pšchińdom bycz. Ssamo mnosy rycerſzy kublerjo ſawidžachu "burej" jeho ſbøe, so ma tak wubjerneho schořarja. Někotryžkuli rjany namjet bu jemu poſkiczeny, ale wón jón ſtajne wotpoſaſowasche.

Najbóle pšchińdže Twjerdač ham do teho, kaž je ho jeho hofpodaſtvo k lepschemu wobročilo ſ teho čaža, so bě nawjedowanje Radmerskemu doveril. A tola njebe wjazy tak pſchezelna a wutrobna pſchesjenosć mjes kniesom a bluzobníkom.

"Jeli so to tak dale póndže, kaž poſkledni čaž", rjekn Twjerdač wo Khorle Radmerskim Janej, hdz jeho tón nježelju popoſdnju wopryta, "dha mi niežo druhe do rukow njehlada, džzli jemu bluzbu wupowijecž."

"Schto dha je ho ſtało? Chze hnadž waschu džowku ſ mozu wotwjeſez?" wopraſcha ho Jan rošborjeny.

"Ach ně, ani ſ najmjeňsha. Wón je zlye jenajki wostał."

"Nó, cžeho dla chzeče to jeho potom ſe bluzby pufchcječiž?"

"To ham wěſče njevém, cžeho dla. Čziju to bôle, hacž ſo mohel to ſ jažnymi ſlowami wuprajecž, ſo budže to Hanžine njeſbože, jeli ſe schořat dleje w domje wostanje."

"Je dha waſcha džowka hama napscheče ſ nje mu ſedžbniſcha bycz počzala, dyžli předy?"

"Tež to niz, ſ najmjeňsha njeda jemu to pytnycž. — Wonaſtaj hebi napscheźne pſchezelnaſaj a ſedžnaſaj, kaž ho bluzcha, hewak niežo — ."

"Nó, a tola?"

"A tola boju ho, ſo moja džowka schořarja — —"

"Pſchezo won ſ tym ſlowom!"

"Radu widži."

"Tu ju mam, tu wobradu! Ale po cžim to ſudžicž?"

"Ssym hwoju džowku derje wobledžbowal. Njeřeči wo nifik radſcho, hacž wo schořarju. Hdz je čaž, ſo dyrbí ho wón ſ pola wróžicž, hlađa ſ woknom wjazy, hacž je to hewak cžiniła, a hdz pſchihadža, bluzbječitej ſe jej wocži a woblicžo ſe jej cžerwjeni kaž purpur. A hdz wón na konju wotjeha, hlađa ſa nim, a tak hiscze ſe něktožkuli podobne."

"To ſu mi rjane wěžy!" ſtonaſche Jan ſdychujo a ho hněwajo.

"Haj, rjane wěžy! Ale njebudž w hroſy! Starý Twjerdač tu tež hiscze je. Ton wſchal we ſwojim čažu nohu ſtaji."

"To budžiſcze měli hžo předy cžinicž, někole hnadž budže to poſdze."

"Njebleď mi hlupeče! Ře temu ženje poſdje njeje. To by ſle bylo, jeli ſe bych holzy hlowu na prawe město ſtajicž njemohel, kaž ho bluzcha. Doſč wo tym! Ale pſt, bluzbu schořarja pſchińcž. Hm, klepa do durjom, chze po tajkim ſe mni. Schto hnadž ma tola tón na ſtaroſći w tak njevſchednym čažu!"

"Njecham myſicž", rjekn Jan, ſtawajo.

"Teho dla njeřebasch wotencž", namolwiesche jeho Twjerdač. "Wostań wokomik tamle w komorzy. Wotbudu jeho tak ſ krótka, kaž móžno, teho hólza, nježhym jemu runje wjazy jara dobrý."

(Poſrachowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. W Budyskim wokrježu budže wobhlađanje a naſadſtajenje mloženzenow, kotrež maja lětža do měry hicž, w Biskopivach 15., 16. a 17. měra, w Scherachowje 18. měra, w Budyschinje wot 22. hacž do 30. měra rano wot 7 hedžin. Wulohowanje budže 31. měra.

— (Paduſchi.) Sańdženu ſrjedu w nožy ſu ſe na tudomnej Bettinskej droſy do jeneje twarskeje budý, twarzej Rokšinkej bluzazeje, lamali a ſ njeje wſchelaki grat, murjerjam bluzhazy, kramli.

— Sańdženu wutoru wěſty Mětaſch a Rycerž ſ Bónjez ſ Mnichonza do Budyschina dolhe drjewo wjeſchtaj. Pſchi restawraziji "jažneho pohlada" Mětaſch ſ wosa padže a ho kruch pucža ſobu wlečzesche. Pſchi tym je ſe wón khětro ſmjaſl a hebi kožu wobodrel.

— Kubleč Bar ſ Dženikez ſańdženu wutoru do města jědžesche. Něhdž pſchi restawraziji "jažneho pohlada" jeho rěnik Mehnert ſe Gšlónkez ſe ſtovim wosom do pſchirowa ſtoci. Hacž runje ſo wós ſwrocži, ſo ani ſapſchahowý wodžer ani kón njevoſtaklodži.

— (Sawrjene pueže.) Pucž ſ Hodžija do Darina, ſ Cži-

chońz psches Lubuchow do Minakala, s Bręsowa do Nachloma wje-
dżaz, je dla nusneho porjedzenja sawrjeny.

— (Se želesniſkeho czaha panh.) Póndželu wječor je
s tworoweho czaha čzo. 2409 pola Kloſtsche ſpinat Frauenstein,
w Draždjanach bydlazy, dele panh a ho kmjertnje pscheſel. Wón
mandželsku a ſydom džeczi ſawostaji.

— (Kamjenſko-Woſborſka želesniſa.) Sakske knježecſtwo
ma twjerdu wolu, Woſborſko-Kamjenſku želesniſu w bližſich lětach
po kruchach rucze natwaricž. W jenym s poſledních poſzedzenjow
krajneje finanzeje depuzacije B finanzen minister ſobuſtavam wu-
džam plan tejele želesniſu poda. Najprjedy budže ſo Woſbor-
čansko-Radwoſka czara, poſdžiſho Radwoſko-Kamjenſka czara twa-
ricž. Požledniſha powjedze nimo Khróſeſiz psches klóschrſke ſtrony.

— (Wuhlady na pschichodne wjedro.) Po ſahlbe budže net-
ejiſhe mile wjedro dale tracž. Wot 5. měrza budža deſchęce a ſněh
pschiberač. Džen 8. měrza je kritiſki džen 1. rjadowne. Dny wo-
kolo tuteho dnia najſterje ſněh a njewedra pschinjeſu. Po tym
ſo mjenje deſchęce a ſněha pónože. Wokolo 14. měrza budža ſaſo
njewedra a w alpach ſylny ſněh. Deſchęzikowe wjedro budže hač
do 31. měrza pak ſlabſho, pak ſylniſho tracž.

S Tſelan. Lětusche wubracze koſlow a ſrebzow ſměje ſo ſo ſa
Tſelanſki plahowanſki wokrej ſetza 16. haptreje dopoldnia w 9 ho-
džinach w Tſelanach bjes mytowanja. Sa wſče koſlow, do plah-
owanſkeho ſapiſa njeſapiſane, ma ſo wo 3 hrivny powyscheny ko-
blanski pjenes — po tajſim 9 hrivnow — placzicž a teho runja
ſo koſlow, jeli ſo ſo jich dopokasane ſrebzy w preñim abo druhim
lēcze pschi wobhlaſanju ſrebzow njeſju pschedſtajile.

S Njeſkwacziſla. Na požledniſte ſkótnie wiki bě ſo 538 howja-
dow, 140 ſvini ſ formjenju a 240 prožatow pschihnało. Najprjedy
ſo ſ ſupowanjom kordžachu, poſdžiſho pak ſo februarſke placzisny
ſkoro we wſchech ſkótnych družinach džerzachu.

Se Semiz-Zumiz. Pjat tydženja dopoldnia $\frac{1}{2}$ 9 hodžin je
ſo na džerawej horje w ſkale ſchulſkeho pschedſtajcerja Teicha,
Sparmanez ſirmje pschenajatej, wulke njebože ſtaſo. Bratraj Bie-
ſoldaj, ſo kotrejuz jedyn w Četrvjenych Nožlizach, druhí w Mje-
džoſu vydleſchtaj, mjeſeſtaj jedyn wutſel nabiež. S njeſnatej pschi-
cžnu ſo pólver, do ſamjenja ſyppnjeny, do czaka ſapali. Šeſteňk
dočožneho roſbuchnjenja bě zaſožnij. Četrvjenio-Nožlowski bratr
bu hnydom ſaražem, Mjeđožiſti drje, hdyž po roſbuchnjenju družy
dželacžerjo ſ měſtinu njebože pschihnaču, hiſchęce ſ ruku a nohu
ſo hibaſche, tola tež wón bě tak zaſožnje ſranjeny, ſo bě jemu bór-
ſomna ſmjerč wěſta. Moſhy, jemu ſ hlowy wiſkaze, ſekar do nopa
juſasa, tola hýo prijedy hač jeho domoj donjeſtechu, wón wudycha.
Wón bě 25 lět ſtary a mandželsku a 3 male džeczi ſawostaji, mjeſ-
tym jo ſa jeho 27lětnym bratrom wudowa a 4 male džeczi jaſo ſa
ſwojim ſejmjerjom plakaju. Wobaj bratraj běſchtaj jara pilnaj,
porjadnaj a dželawaj mužej, w ſbožownym mandželſtwje žiwaj a
wot wſchitkých lubowanaj. Duž bě tež pschi jeju khorwanju na Ho-
džijskim pohrjebnischem wulkoſne wobdželenje, kafkež ſo jara porédo
naděnje. Hodžijska wulka a rumna zyrkej běſche nimale čiſeje
połna. Hdyž ſo kaſchęcej jedyn po druhim do rova puſchęſchtaj,
nikoho wóčko bjes ſyloſow njewosta. Bóh ſwarnuj kóždeho psched-
tajſim njebožom!

S Měrkowa. Pokuſny džen popoldniu w 3 hodžinach budže
w Scheblez domje w Měrkowje ſerbſke ſemſchenje a ſpovjedž.

S Bręſny. Na naſchim ryczeſtuble je ſo ſańdženu póndželu
wobžaromne njebože ſtaſo. 23 lětna ſlužobna džowka Hana Barthez
ſ Noveje Wby nad ſprewju, kotař ſ khwilemi na widleſchęca čepi,
bu ſ nowa ſ nimi nadpanjenia, hdyž rano ſtanhywſchi petrolejowu
ſaſhwęčenu lampu w ruž džerž po ſwojej ſomorje džesche. Holza
ſ lampu na ſchpundowanje padže, lampa ſo roſraſi, petrolej ſo
ſapalinſchi po ſchpundowanju roſběža a holzny droſtu ſapali. Žara
wobžarowacž je, ſo bě holza ſama, a ſo ſo jej hnydom pomož nje-
dosta. Sſlabe žalosženje wuſlyſhawſchi, hakle druhé holzy na
pomož pschiběžachu, tola jich pomož pschepoſdže pschinđe. Woboha
holza bě ſebi horni život a woblicžo, dofeſl bě ſ čeſlom runje na
lampu pamyla, žalosžnje wopalila; jeje woblicžo a wutrobiu běſchtej
ſwjerchę čiſeje ſwuhlenej. Hnydom ſawolany ſekar, kotař jej preñju
pomož poſticiž, ju w kmjertnym ſtrachę namaka a poruciž teho dla,
ſo dybri ſo do Budyskeje mjeſčanſteje hoſtejnje dovojeſč. Tam je
ju Bóh tón ſenjes hiſchęce tón ſamy džen wječor ſ wumrječom
ſ wulſich boſoſzow wumohl. Holzyna macž, wudowa ſ někotrymi
džeczimi, je ſo ſ jejnej ſmjerču do wulſej ſrudobu ſtajila.

S Lemischowa. Šańdženu nježelu wječor w 6 hodžinach
ſ brožnje tudomneje Nowakez žiwnoſeſe woheň wudychi. Płomjo ſo

tež na póndželske tvarjenja a na ſolniu wupschestrje a je do próchv-
a povjela pschewobroči. Hdyž bě strach po ſdazu nimo, ſo ſ nowa
wutrožachmy. Wokolo 10 hodžin bě ſo domiske ſapalilo, kotrež ſo
teho runja do czista ſapali. Tvarjenja běchu ſtaré dodžeržane, ſo
ſlomu kryte a njewobydlene. Dokelž Nowakez žiwnoſeſ ſamotna
ſteji, a dokelž bě czicho, kufzadom strach njehrožesche. ſe haſchenju
wohnja běſtej ſuezinjanska ſykawa preñja a Buſonjanska druha
pschijelej. ſak je woheň naſtał, njeſe ſnate.

S Bulez. Šańdženu nježelu mjeſeſe naſche „Sſerbske
towarſtvo“ ſwójbny wječor ſe ſwjetzeňskim džiwaſtom. Hdyž
běchu hižo dlěje hač tydženj prjedy wſče ſaſtupne kartki roſpſchedate-
dha je to ſaſo nowy dopokas ſa to, ſo ma naſch lud wulke požadanie
ſa ryſy herbſimi ſwjetzeňjemi. Schkoda jenož, ſo mjeſeſe ſo
mnohim, kotaři čyžchu na ſerbſke džiwaſtowne pschedſtajenje poſhlaſacž,
ſaſtup ſapomjedžicž, dokelž njebeſe w Heimrichez hoſčenzu žaneho-
ruma wjazy. $\frac{1}{2}$ 8 hodž. ſběže ſo ſawěž a knies pjeſkarſki miſchtr
Kerk ſ Droždžija poſtrowi a powita pschitomnyh ſ pěknymi ſlowami
a wunjeſy ſtrócznu hrmitazu ſlawu naſhemu horzolubowanemu
fralej Albertej, a ſpěv „Krala Bóh požohnui“, pschitomni ſtejo wu-
ſpěwacu. Na to pokafa ſo nam na jewiſchezu po rjadu: 1. hród
a 2. jaſtwo na Landskrónje, 3. Rutaſki hród, 4. a 5. Koſhymski
hród a 6. Landskrónski hród. Handrij, pola Venna, knjeſa na
Landskrónje ſlužazy, ſalubuje ſo do Seru, knjeſowje pěkneje džomki.
Dokelž zuſeho ſpěwaria do hrodu puſchęci, czijne Benno Handrija
do jaſtwo. Tu jeho ſera wumože. Handrij dže dž ſusby. Czijneho
frala ſ njeboža wumuziwschi, doſtanje wot njeho hrodu na Rucze a
wſče ſemjanſke prawa. Handrij, ſhoniwſchi, ſo je Koſhymski rjanu
Seru ſ Landskróny ſtradi wotwiedl, czehnje ſe ſwojimi pschedzelemi
pschedzivo Koſhymskemu, dobuđe ſo ſ leſčzu do jeho hrodu, wu-
ſvobodži Seru a doſtanje ju ſ ruki na ſmjerč ſhoreho, roſkateho
Venna ſa mandželsku. Buſeczeński džiwaſtowne wotrjad je tule hru
ſ wjele naſoženymi pržzami, ſwojim ſrědkam pschiměřiene, jara pěkne
wuwiedl. Věſte ſebi dybjal ſamo ſ džela nowe kuliſy moſowacž
dacz. A hrajerjo běchu viſnje wulki a hrajaſchu jara wuſtojne. Sa
tych, kotaři pak maja myſle, „Seru“ hdyž pschedſtajecž, njecham ſa-
mjeſcžicž, ſo je wěž, wo kotrejuz ſo jedna, ſ džela jara do ſcherokoſeſe
roſčahana, a ſo by teho dla zyła hra, kotař je tak hižo jara ſhuda
na ſlutku, wjele dobyla, hdyž by ſo na mnohim měſtinach trochu
ſtróčhila, a ſon dybri tam měč, hdyž starý Benno Handrijej a
Serje ſwoje žohnowanje wudželi. Tu je ſo wſče jednanje dopleſlo.
Schtož potom po rukopisu hiſchęce pschinđe, njeſe ſa pschihladowarja
ničo nowe, a teho dla wjazy na jewiſhco njeſluſcha. Tola, ſo
mi njeby nichto wopat ſroſumil, woſpjetuju, ſo ſu Buſeczeńjo jara
pěkne hrali. Hdyž běchu pschedſtajni ſo hiſchęce ſměřik „Gjebaný nawoženja.“
Jurij a ſakub běſchtaj w Koſtvaly doma a džeſchtaj do Buſez na
ženitwu. To běchu jimaj ſnate ſrajiny, teho dla ſo jimaj tale hra
hiſchęce wjele lepje poradži, hač tamna ſe ſaſtarſtich rycerſtich
čažow. Pschejem ſebi, ſo bychmy bóřky ſaſo tajſele ſkutki Buſe-
zeńſkeho towarſtwa wohlaſali. Schtož ſa ſwój narod džela, tón
ho hakle prawje ſa njón ſuhori! Škóčnje pschedſtajichu ſo wſchit-
y hrajerjo hiſchęce ras pschihladowarjam a knies Bamž mjeſeſe hiſchęce
ſkóčnju ſwjetzeňku rěč, ſaměř ſerbſtich towariſtow roſpominajo.
To věſte rěč, kotař ſwedeſeſe wo luboſci ſ temu, ſchtož je
ſkódemu drohe, kotaři wě, ſchto je wot ſwojich wótzow namrěl.
Ja ju kħwalicž njeſtřebam, Bamžowa rěč je ſo ſama kħwalika!
Sſlawa! „Ja Sſlowjan ſhym“ wuſpěwawſchi, roſeňdze ſo wulki
džel wophtarjow. Bóh dał, ſo by kóždy ſ najmjeſtša jene ſy-
mjeſtſko noweſe luboſeſe ſ ſwojemu ſerbſkemu narodej ſobu domoj
wſal, kotař by plody pschinjeſlo na plódnjej ſemi.

Dopík ſ pola. Wóndano běch w Rakojach a tydženja
w Buſeczech na ſerbſke džiwaſtlo ſlaſacž a w „Sſerbs. Now.“ běch
čiſtal, ſak rjane ſerbſke ſwjetzeňje běchu Radwoſky ſpěwario a
Khróſeňſka „Fednota“ wuhotowali. Dokelž ſhym ſo ſtajne
ſ ſserbam měl, dha ſu mje tele ſerbſke ſwjetzeňje ſtajne ſwjetze-
like a moju wutrobiu wofſchewile. Hdyž ſo nježelu w džiwaſt-
wym pschedſtajenju ſ někotrymi hrajerjemi roſrēčowach, dha hakle
ſhonič, keltač ſrožy a robohy ſim tajſele ſpchedſtajenje do czaka
na hotuſe. A ſpěwarijam, kotař ſam ſerbſke ſpěwanſke ſwjetzeňje
ſwjetdu, ſo ani prjekha hinač njeſenidže. To ſu wopory, kotař ſe
čiſle, ſa naſch narod ſahorjeni, na woltarju naſchego lubeho
ſerbſkemu naroda wopruja. Hdyž ſo w czichej nožy ſhamlutki
ſ mojemu lubemu ſerbſkemu ſtatek wročiſich, roſpominach ſam
pschi ſebi, ſchto dha by hač dotal na woltar wwojeho
ſerbſkemu naroda woprował? ſſnano tamne 50 np., kotař ſu

w Rakojedach sa sastupnu khariku saplačiż? O ně, sa to by ſebi
pěkne wjeſezele kupil, taž mózgech ſebi hewak neſchtu ſa 50 np. kūpicž,
a hrájerjo ſo průzuja, pſchinu dalokí puež k nam, cžinja ſwoje
džélo darmo a wopruja cžiſtu wunoschki hiſcheče ſa dobru wěz. A
ja běch tehdyn, hdyz běchu ſo druh ſa mój narod prózowali, doma
lénika poſł a běch ſo w heli ſi léweho wucha na pravé lehnył.
Dha dopomich ſo na roſprawu, fotruž běch popołdnju wo ſwiedzeń-
skim wuſtajenju Sserbow pſchi ſkadnoſci kraloweho jubileja we
„Sserbskich Nowinach“ cžital. Hacž dotal běch ſo wot tejle wězny
wotſlafowal a njeběch ju ſa nuſnu měl, a to woſzebie teho dla, ſo
běch na „mudracžka poſluchala, fotryž běſche mi jara njemudrje
rečzať“, a tónle mudracžk běſche mój ſuſzod. Na žanym herbstim
ſwiedzeńju wón hiſcheče pobył njeje, ſa Sserbow njeje hiſchcže ſa
ſwoje žiwe dny ani plézniweho pjenieżka woprował, ale hdyz
ſo wo herbsku cžesč jedna a wo wopokaſmo naſcheje derje wu-
ſhwaleneje kraloſhwernoſcze, dha chze njemudrje mudrować. Dokelž
je w naſchej wšy ſběrka hižo wobſamkjenia, dha poſzczelu ſi tutym
10 hrivnowm ſa herbsti fond; moje nijeno njetriebacze do „Sserb.
Nowin“ ſtajicž, ale wo ſapíšanje pſchi ſapisku darciezelow, fotryž ma
ſo kralej pſchepodacž, ja proſchu.

S Wjeleczina. Fritschez bratraj, kotrejuž su wóndano sajeli, dokelž na njeu tukachu, so staj wospjet woheń saložovaloj, staj żo w jaſtwie wusnaloj, so staj schęsz wohnjow saložloj a czeſke paduchſtwo ſluczloj. Nětko su tež hischče jeneho towařſcha ſapalekſkeju bratrow, Hendricha Gürlera, do jaſtwa wotwiedli, na kotrehož żo hręſcha, so je pschi ſapalenju pomožný był.

Stiloz. 17. februara žu tu skáženeho pýža sarajhli. Po sa-
konju moja ſo teho dla w Žilozach a wokolnych wſzach pýži hacž
do 17. meje na rječas wjasacž, a jeli ſo ſo wone ſ wonka doma
ſa powjaſom wodža, ma ſo jim pranz pſchicžiniež. Skážem pož je
najſterje ſ Čezech píchiběžal.

S Wózkińska. W bliższej czaſu w tudomnej brikietowej fa-
brizy ſako dżelacż zapoczątu.

§ Wojerez. Psihi psychichodnych wólbach do kieżorstwownego
szemja chzedżą w naszym wólkreżu nazionalliberalni a doprédkarjo
nêteżischemu saſtupierzej naszeho wólkreża, hrabi Arnimej-Mužakow-
skemu, kandidata napścierzwo stajicż, kotryż budżet wobnowjenje
wikowanistich wuczinjenjow, někole placzązch, wustupowacż. Każ je
snate, hrabia Arnim, kotryż wożebje derjemiečeze ratačlwa spēchowacż
pyta, pscheczel nêteżiszych wikowanistich wuczinjenjow njeje, dokoł
si nimi ratarstwo schodusze. Duż budżet nadzjomne w naszym
wólkreżu ratarjo muž psihi mužu pschi wólbach hrabi Arnimej-
Mužakowskemu zwój hłobż wotedacż. Liberalni bo hiżo żiwe na
wólby pschihotuja. Sańdżenu njedżelu fu tu hiżo šromadżisnu
dowérmikow a wotpóßlanzow meli a njedżelu 6. mérza budżet tu jaſzo
šromadżisnu wotbywacż, w kotrejż budżet wo pschitupjenju k towar-
stwu industrialnym w Róśboriskim wólkreżu wurdżecż.

— (Ratajska wustajenja.) S pŕvicžinu ratajſteje wustajenzy a skotowęje wobhladańzy, kotrejž ſo tu 12., 13. a 14. junija ſmejetej, ſo lotterija ſrjaduje. Wudacž ma ſo 29,000 ložow.

— (Woheń.) Sańdżenu śrijedu na Hródzowskej drošy s Wu-kaſchez hródze woheń wudhyri. Szylny wětr płomjenja najprjedy na huzbodne Raschez twarjenje, w kotrymž je barbjeńja, a potom na Raschez a Wukaſchez domiske pscheniežby. Hródz, w kotrejž je woheń naſtał a Raschez barbjeńja stej ſo do czista wotpalilej. We wohnju je jena koſa kónz wiſala. Domijaſa nadoba je ſo s wietscheho džela wukhovala. Twarjenja ſu ſawieſczenie.

S Mužakowa. Wobħedżej tħidomnejne ġużejjek, Lippstein, kotrjż b'x-pjat tħażżeja do Barlina wotxej, ie fu tam pöndżelu rano fästeli. Bjenżejne staroſeże fu jeho pjeċza k ħamomordat tħalli pohnule.

S Kubina w Delnjej Lužiz̄y. We wjesz̄y h. w tudomnyh wokrjezu bě pshed něfotymi dnjemi jenemu živnosc̄erjej bac̄zon džec̄zo pščinješ̄l, a hdvž bě baba kwoje dželo saſtawała, chzytche mandželski pščipomožnu žonu domoj dowjeſč̄, schtož pak wona wotpokaſa, prajich: "Jeli jo byschče nje kust pšchewodžili, bych rad pěſchi domoj schla." Hdvž běſchtaj wobaj ſ khěze wuschloj, na dobo dwaj muzej do jstw̄ stupiſchtaj, w kotrejž njedželniza ležesche. Wonaj ſo kμjerc̄ wustrózau žonu prafheschtaj, hdže ma kwoje pjenjeh ležo. S hroſu žona na pjenježny khamor pokasowaſte, a muzej tam tež woprawdže pjenjeh namakaſchtaj, kotrejž ſo smoza- waschtaj. Tola ſ tym njeběſchtaj hiſtche ſpołojom a na žonu hawtowaschtaj, jo to njeiſu wſchē pjenjesh, a ſo dyrbí ſich wjazh w domje bycz. Satraschena žona wotmolwi, ſo hiſtche w najſtwie pjenjeh leža. Duž tam muzej džeschtaſtaj. Mjes tym bě ſo živnosc̄er

na dompuć naftajil, na kotrymž wón żandarma setka, kotryž jemu
praji, so je šo džinval, so šo w najstwje jeho doma ſzwęczi. Wobaj
šo na to do žiwonoſčerjoweho doma podaſchtaj, hdżež tamneju
mužow ſaſlapischtaj, hdžyž chyzſchtaj runje ſ khęze wuncz. Wonaſ
ſtaj pječza cžiſče dobrą ſnataj.

5 Róśborskeho wólkrejza. Rekrutérowanie w tudomnym wo-
lkreju smieje so 14. mérza dopoldnia wot $\frac{1}{2}$ 9 hodžin, 15. mérza
dopoldnia wot 8 hodžin a 16. mérza dopold. wot 8 hodž. w Muža-
kowje, 17. a 18. mérza dopoldnia wot 8 hodžin w Róśborku, 19. a
21. mérza dop. wot 8 hodžin w Niſtej. Wožowanie a flažiflakazija
budže w Mužakowje 16. mérza dopoldnia $\frac{1}{2}$ 11 hodžin a 22. mérza
dopoldnia $\frac{1}{2}$ 9 hodžin w Niſtej.

S Bórkamora. Njedželu wjecžor je njeſnaty čłowjek jenu ſlužobnū holzu, kotraž ſejow domoj dżęſtche, nadpanyl. Krobka holza ho pak njenaboga, ale ho do nadpadniſta ſi pułkami da, pschi cžimž jemu ſi jeneje ruki manschettu wottorže, kotruž naſajtra rano na měſtnje nadpada namakachu. Sa jeje wobſzedźerja 17lětneho syna formarja Scheffera wuſledźichu, kotryž ho tež pscheptyowazemu žandarmie nadpada wuſna. Jego ſu hnydom do Wojerowskeho jaſtwa wotwiedli, hdżež njeſraly worakały hepjel ſwojemu khostanju napſtęcežo hlada.

Přílopk.

* (Rad pad.) Sobotu popołdnie po 3 hodzinach je żo w Drażach na Wettinskej drósh cziżło 9 rubieżniiski nadpad skuczil. Tam zazwyczaj twarski mischtr Geyer kózdu żobotu pjenieszy ja msdu na kózdu twardy szczekle. Zene tańsze pożałstwo bě žo 17 létнемu winnikej Bergmannnej, kotryž je ja żwoje lěta szylny pachol, dowéřilo. Na móscheń s 571 hrivnami 25 np. dosta a s njej, na niežo sles nijemyžlo, s pišťalne, w přenim pojkhodże žo namakazeje, pojkhodże dele dzěře. Mjes požlednim skhodženíkom a wětrlojazymemi jeho na dobo nechtó wot sadu do ſpanja dyri, po čimž pohluſcheny na ſemju padže. Wón jenož hyscheje ſaczu, ſo ſo ſo pjenieżna móscheń ſ ruky wutorchnje, a ſo jedyn muž ſ njej na ſu won cžerjeſe. Nadpadnjenyh hnydom ſažo ſe žwojeho pojchěnja wotuczi a stanyskchi ſo nijedziwajz žwojeho framjenja ſažníkom puſteži, kotryž ſo ſe žwojim rubieżniſtwwom do palmiskeje i winy. Wuzobnifikowe wołanie ſažlychawſchi někotři ludžo na ſa nadpadníkom bězachu a jeho, hdyz běſče na palmskej drósh cžejnu móscheń přezech cžižny, popadnychu. Na bližším polizojce, do kotrehož jeho dowiedzeczu, ſo wupokasa, ſo běchu straschne cžlowjeka lapnyli; jateho ja cžlowjeka ſpōsnachu, kotryž bě januara na Schönfeldskej drósh w jenych chlamach na jenu pscheinaku rubieżny nadpad ſežinil. Sloſtnik je 22 létny hižo wokhostany ſchewz Hennig ſ Glauchawę.

ada. Sso nařozivši tam tých ranjenych namaka. Ne
žne živjenje njedživajzhy, wona cęzko ranjenych s domu wunošhy,
eż šo skhod hido paleſche a pschepalene hrjadu dele padachur
vyrnaczeletnu holčku, kotaż bě šo skhowala, ſu poſdžischo spa-
namakali. Teje cęzko pod ſkodom na wobliczu ležesche. Druha
čka, kotaż na khwilu i ſebi pschińdze, powjedaſche, ſo ſtaj šo
i muzej nups waliloi. Wownka bě duchownje woſlabnjenia, poſ-
a a njemôžesche nicžo prajicž. Te tſi wotroſczenie woſoby maja
nadže ſchęćz cęzkih ranow na nopje. Tena ſuſodžina powjeda,
i ſebi wokolo džezaczych jedyn muž pola njeje schwabliczki pro-
— Nasajtra rano ſu šo Grasliczanshy wobydlerjo wschitzhy
mało wuſtroželi, hdyž ſkyſchachu, ſo ſu wobydlerja Emanuela
iržaka a jeho mandželsku s pschereſnjenym krkom morweju nama-
zona we ložu, muž ſtriedz ſtwy ležesche.

* S Draždžan. Džiwnje je tudy jedyn dróžkar hwoj kónz namakal. Wón bě hac̄ rano do pječich se hwojé žonu na rejach byl. Duž domoj někotre wokomíki na Marjinhym moſcje poſasta. S dobom jeho žona wuſh pad wuſhých, a jeje muž ho we Lóbjowej húbinje ſhubi. Wujahnjene njeje, hac̄ je njebože měl abo ſe ſamýſlom ſmjerč vytal.

* S Kamjenizh. W luboſćinskej žáloſczi do ſmjerče ſchla je tudy 20-léta ſlužobna holza ſ Werdawy, ſebi w domje hwojeho tnejeſtwa ſ jědom Jawdawich. Těd je ſebi žiwenja hyta mot ſapalkowych hlojekto pſchihotowala. Holzu ſu do měſečzanskej húrovnje domjeſti, hóz je naſajtra wječor wumrjela.

(S rědk ſa ſpanje.) Se Schneebergſkej wokolnoſcze piſaja, ſo je ſo tam jedny holanski dželac̄er, tiz w noz̄ ſpac̄ njebožeſche, ſi pille ſeſtovat, ſotrej mějeſche pſchi hwojim ložu na ſtôzu ležo. Poc̄zme ſa nimi mažajo, jenu po druhej do huby tykaſche a zhlu požeraſche. Hdyž pak chyzche naſajtra rano jeho ſtaroſćina mandželska jemu ſ kholowam ſneſle pſchichic̄, ptyaſche je na ſtôzu pſchi jeho ložu, na ſotryž bě je požožla, ale podarmo. ſneſle bechu prieč, pille pak wſchē hischeze na ſtôzu ležachu. Chory muž bě ſneſle město pillow ſpožerá. Schložile jemu nježo njeſbu, tež je pječza we wérje do hwojich pillow zyle derje ſpal.

(Dvoje ſamomordatſto.) Pſchelupz Rosenberg w Barlinje, fotrehož ſu pjak pſchekhiwjenja dla ſ jaſtu na 9 měſazow ſaſudžili, je ſo w noz̄ we hwojé kletzy wobwěžný. W tym ſamym čožu ſebi Rosenbergowa mandželska ſulku do hlowy třeli a ſo ſmjerčiſtrachne ſraní.

* S Kóſtka. Wěſty Arnoscht Schicketanz w Frankenje, pola Kóſtkova ſ býdlo, je hwojeho ſamžneho nana ſatſelí. Jego nan bě želesniſki nadkežbowat bliſko pſchi wžy a bě tón dženj předny hac̄ hewak hwoju ſlužbu ſkonežil. Wo wžy bě maſteradny bal, ſotryž chyzche nan ſobu wopytac̄. A temu běſche ſo pſchewoblekaſ, ſo by hwojich hwojibnych pſchekwapił. A pſchewoblekanju běſche ſo na ſubju podal. Hdyž jeho hyn wuſhých, ſo ſo na ſubu něchto ſchrótouje, wón ſ jenym ſwédom a ſ natyknijenej ſelbu horje džesche a tam pſchewoblekanemu wopjet hrožesche, ſo jeho ſatſeli. Dokelž jemu nan njevotmolwi, ſelba ſužny, a nan bě morwy. Tu ſo ſ nowa poſka, ſak ſraſhna wěz to je, ſtajnje ſelbu ſ ružy měcz.

* W naſlém hnevi je ſchęzkaſt Bohumil Šander ſe Schönebecka w Hannoverſkej ſ noz̄om hwoju mandželsku a potom ſebje ſameho ſkonzoval. Mandželskai pječ džec̄ ſawofſitaj.

* S Berna. Wulkeho ſneha dla, w noz̄ padnijeneho, je ſo w raňſkej Schwižy, možehje w Graubündenach a Glarusu wobkhadej wſchelato ſažewalo. Wjele želesniſkich čzahow je w ſneſu tčazhy moſtalo. W Niederurnenje bu jedyn muž ſe hwojim ſhynom ſawět. Hdyž ſnejeboženeju namakahu, bě hólczež hžo morwy a nan cęzko ſranjeny. W Zürichu ſu wſchitke telefom, ſi wuſhac̄om Winterthurſteho, pſcheterohnjene.

(Salubrowany ſchědžiwz.) S Konstantinopla piſaja: Stoletny starz, ſotryž je kaž dwazyc̄ilétny mlodženz, hac̄ do wuſhov ſalubrowanym a ſo ſe žarliwoſću mordarja ſejmi, njeje woprawdze wſchědna podawiſna. ſsud w Trapezungce je někole prozež wuſudžil, w ſotryž bě 98-léta muſelman Abdi wobſkoržený. Abdi, po powołaniu mały pſchekupz, bě wot hwojije 70-léteje žony dželeny živ. Wón ſo do mandželskej hwojeho ſužoda, do mlodostneje rjaneje Gulizary ſalubrowa. Ras Abdi hwojé potajnje lubowanej hwoju roſpalitu luboſez wuſna, ſotraž jemu ſamo ſpac̄ njebožeſche. Gulizara, njeſta ſo naſtrožawſchi, ſe ſchědžiwzowym wuſnac̄om a ſalubjenjom, jemu roſestaja, ſo dyrbí wona jeho požadania ſ rafnoſczi wotpoſkaſac̄. Što na to Abdi cžinjeſche? We hwojim ſadwělowanju chyzche ſo wón ſe hwojé žonu ſažo ſjednac̄. Ta pak bě hžo wo jeho ſužach ſhoniła a ſo ſapowjedzi, ſo ſ njemu wrózic̄. Abdi pſchihahſche, ſo budže ſo žaložne wječic̄. ſso ſ revolvrom wobronitſchi, ſo najprjedy do kheze hwojé ſhony a potom do Gulizarineho bydla dobu a wobej ſkonzoval. Abdi ſo roſkathy hwojeho njeſutka wuſna, na čož jemu ſud jaſtwo na 15 lét pſchi ſudži.

Wuſhudženja.

Pſchihazny ſud. Žoni rano 24. oktobra 43-léta ſchmalcžu Hanu Čemjerez na Lužy pſchi Ruknicžansko-Luſčanskim puežu morwy namakahu. Njebožowna, ſotraž mejeſche ſhwalbu dželawej, pſchijſtojneje holzy, bě hischeze wječor předny pola ſublerja Donatha w Ruknizach dželala. Wobſtejnoscze na to poſkaſowachu, ſo bechu ju na domojpuežu wumozowali a ſadajili. 20-léteho čzeladnika

Jurja Hejduschku ſ Noweje Wjeſti pola Pancžiz, pola ſublerja Donatha w Ruknizach ſlužazeho, na fotrehož tuſachu, ſo je njeſtuk ſtucžil, ſajachu. Pſchihazny ſud Hejduschku dla njelaſanſtwa ſ mořazym wuſhodom winowateho ſpóſna a jeho ſ khostařni na čaž žiwenja a ſ ſhubjenju čežných prawow na 10 lét ſaſudži.

— Dale džak ſa poſtronjenje je 25-léta ſurjer Ernst August Israel ſe Sohlanda nad Spreju tkaſa a khežerja Gustava Schönu ſe Sohlanda-Ellersdorfa ſaſash. Strovy a wjeſehu bě Schöna, dželawu, měrný člowjek, loni wječor 28. novembra hwoj dom wuſchec̄il. Rano w 2 hodžinomaj ſo wón ſ krvu poběžan domoj wrózci. ſswojej ſmjerči wuſtrózanej žonje wón ſkoržesche, ſo je jeho mały Israel žaložne ſ drjevianzom na hlowu a do ſpanja běl a ſo jemu njeje nictó na pomoz pſchischoł, hdyž je po pomoz wolaſ. Wón je Izrael, fotrehož ſ wopředka njeje ſpóſnal, dobrý wječor prajil. Dokelž pak tón njeje wotmolwi, je měníl, ſo njeje dožlyſchal a je druhý kroč dobroj wječor pſchal. Rano w 7 hodž Schöna wuſhyla. Hdyž ſudniſh ſeſtarjo čzelo ſezerowachu, ſpóſnachu, ſo ſu Schönu ſ wotmachom na hlowu bili, ſ cžimž je krej do moſhow ſtupila. Pſchihazny Israela ſa winowateho ſpóſnachu, ſo je člowjeka na čzèle ſranil a ſ tym jeho ſmjerč ſaſinowal. ſsud jeho ſ khostařni na 10 lét a ſ ſhubjenju čežných prawow na 10 lét ſaſudži.

Khostařka ſomora. Hospodařſkeho pomoznika Jana Schéra ſ Pſchihazny ſ jaſtu na ſchthri měſazh ſaſudžichu. Wón bě w Kubiſkej dworniſkej ſomoraziji ſamkarjej Rierthej ſ Budyschina hońtwinsku ſelbu ſranyl.

Njepolepſchomny paduch a jebak je piſat Ž. A. Albinus w Budyschinje. Pſched někotrymi lětami bě wón jenu tudomnu fabriku wo wulku ſumu pjenjeſ wobſchudžil a bu teho dla ſ jaſtu na podra lěta ſaſudžený. Tole khostanje wotpolucžinschi Albinus w jenej tudomnej ſawěſčeřni dželo namaka. Tola hžo někotre njeđele po tym wón ſawěſčeřni na najnjehanbicžiwiſho ſeba. Albinusa ſ khostařni na 3 lěta 6 měſazow, ſ ſhubjenju čežných prawow na 5 lét a ſ 750 hrivnam pjenježneho khostanja abo ſ khostařni na dalshe 100 dnjow ſaſudžichu.

Sa naſh ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 43,390 hr. 29 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Pſches knjeſa ſararja Handrika-Slepjanskeho	16 = 60 =
Rhmacžanske ſſerbske Towarſtvo	6 = 60 =
Knjeſ ſubler Mjerwa-Čemjerežanski	2 = — =
Knjeſ ſubler Mlynk-Čemjerežanski doſtał we „Ljichčeř jamje“	— = 20 =
„Ljichčeř ſomor“ pſches ſſomolſkeho darjenych: ſo	— = 20 =
Wondželiniž: 6 woc̄ejerjow = 1 hr. 65 np., dwaj pſchihladowarjej 40 np. a tón, fotrehož ſnadnje wſachmy, 20 np. = ...	2 = 25 =
Pa-, Pi-, Po-, ſo: mějachmy ſobotu ſa pónđelu	1 = 10 =

Hromadže: 43,419 hr. 24 np.

S džakom ſwituje

Ž. Bartlo, ſarjadnik Maczicžneho doma.

Sſerbski jubilejny krala Albertowý fond.

Dotal nahromadžene: 687 hr. 15 np. Dale ſu ſladowali:

II. řečniſti Moſhal-Atvropoſki w Lubiju 25 hr.; ſarar Waltar w Wóſlinku 3 hr.; ſ Eſteje 1 hr.; wuc̄er Venet w Nowej wžy n. Spr. 3 hr. 5 np.; ſorčinat A. Pilz, dotal w Biwym hrodze w Budyschinje 1 hr. 50 np.; pſefatſki mischiř Keſi w Droždiyu (druhý pſchinoſki) 1 hr.; ſe ſphyte; wiczeſčeř ſubler ſſmola, ſejmſki ſapohlanz, 10 hr., Kurzreiter 1 hr.; ſ Maſteje Brahi: Hana a Maria ſwud, Kſchizanowje, ſožda po 3 hr.; ſ Nejwacžidla, druhá ſberka: g. p. Handrij Patoka, Jan Scholta I. ml., Alma ſwud, Krauſowa a Ulwina ſwud, Kürichnerow, ſoždy po 1 hr., wumjenat ſaradnik Menger, wjeſny ſudnik Jan Novak, ſyrf. p. Jan Scholta I., ſtarſki, ſohroñiž: Kora ſeſtka, A. Scholta, Ž. Vjar, Jan ſobrat, B. ſořt a Ž. Freudenberg, ſoždy po 50 np., ſahrodnik Ž. Leſchawa 25 np.; ſ Noweje Wžy p. Rječi: ſahrodnik Wódnat a ſubler Hermann, ſoždy po 50 np.; ſ Nohačiž ſ Tružezam: E. Wünscha 70 np., ſyrf. wuc̄er Schlenkat 5 hr., Schöbel, wulki ſahrodnik Krawz, wulki ſahrodnik Ž. Schmidt a A. Wünscha, ſoždy po 20 np., ſarar Wicžas 3 hr.; ſ Varta: ſarar Matel 10 hr., ſyrf. wuc̄er Besar 5 hr. a wuc̄er Wicžas 3 hr.

Mjena daricželov a jich darow ſo poſdžiſcho wofebje wofebje wofebje a ſo krakej pſchepoſadža.

S najwutrobnichim džakom Sommer, poſkladník.

Drjewowa awkzija.

Na Luhowsko = Khažovskim hajniščim reverje ma šo pschi Luhowsko = Nježwacžidliščim kemschazym a gmejniščim pucžu w kſe- menej pónđelu 7. měrza t. I.

něhđe 100 twjerdyh a mjehlích dolhich halosatých hromadow,
= 16 wolschowých a břesowých kruthých hromadow (drjewjan-
zove drjewo),

1 tolšty ſtejath dub,

1 tolšty topoł, s wětrom wuwaleny —

s wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomnymi, na pschežadžowanje pschedawacž.

Wotwoženje je dobre.

Sapočatz dopoldnia w 9 hodžinach pschi Luhowskim dworje.

Hajnišče ſarjadništvo.

W. Schumann.

Drjewowa awkzija

na Kupjanskim knježim reverje.

Wutoru 8. měrza 1898 dopoldnia wot 9 hodžin ma šo

40 dubowých, břesowých a wolschowých wužitkových kruchow,

90 břesowých wojowych žerdžow,

13 rm. twjerdyh ſchęžepow,

110 = břesowých, wolschowých a dubowých kulečkow,

135 twjerdyh dolhich hromadow a

10 mjehlích

s wuměnjenjemi do awkzije wosjewjomnymi, ſa hotowe pjenesy na pschežadžowanje pschedawacž.

Šhromadžina w 12. wotdželenju niže Žatſjobja.

Kublowe ſarjadništvo.

Awkzija valneho drjewa.

na Maleschanskim reverje.

Na městnie ſhamym ma šo s wuměnjenjemi, předy wosjewjomnymi, na pschežadžowanje pschedawacž:

I.

w Huczinanskej holi (w Pruskej)

ſchitwórt 10. měrza t. I. po ſhromadženju popoldniu w 2 hodži- nomaj na Ruhethaliskim pucžu pschi Koschlowskim hacje

60 rm. khójnowych knyplow, w drjewiſčezu

70 = pjenkow, pschi Delnjowujesžanskim psched-

100 = khójnoweje waležiny dwórniſčezu,

42 khójnowych wužewaných dolhich hromadow pschi Koschlow- ſkim pucžu bliſko Delnjowujesžanského pschedowórniſčezu.

II.

w Bréshyňanské holi (w Sakſtej pschi ſakſto-pruskej mjesy)

pjat 11. měrza t. I. po ſhromadženju dopoldnia w 10 hodžinach pschi Žymplovišo-Miškicžanskim pucžu

3 rm. břesowých knyplow,

59 = khójnowych =

176 = khójnoweje waležiny,

9 hufčizowých dolhich hromadow,

10 loſow pjenkow k ſopanju.

Maleschanske hrabinske hajnišče ſarjadništvo, 1. měrza 1898.

Rosig.

Drjewowa awkzija.

Na Wulfodubrawskim hajniščim reverje, Delnjohórczanskemu knjeſtiſtu ſlužazym, ma šo

ſchitwórt 10. měrza dopoldnia wot 9 hodžin

pschi jara pschihódnym wotwoženju ſčěhovaze drjewo na pschežadžowanje pschedawacž:

62 rm. khójnowych kulečkow, 4 m. dolhich,

1 1/2 = dubowých ſchęžepow,

20 hromadow khójnowych wužitkových žerdžow, 10—15 cm.
ſtriedza tolſtých,

6 rm. pjenkow,

2 twjerdej dolhej hromadze,

230 rm. khójnowych halosow,

wſchelake wužitkove drjewo na wubjerk.

Na kóždý lóž maja šo hujdom pschi pſchirazjenju z hriwny naplačicž.

Šhromadžina w Dejkež hajnišču w Wulkej Dubrawje.

Hajnišče ſarjadništvo.

Drjewowa awkzija

na Polpicžanskim reverje.

w Huczinanskim hajnišču ma šo wondželu 14. měrza

1898 dopoldnia wot 1/2 10 hodžin

186 khójnowych čelov, 12 hacž 23 em. ſrénjeje } w 60 wodželenju
tolſtoseje, 552 khójnowych klozow 8 hacž 29 em. hornjeje } w horoſtečach
tolſtoseje,

46 rm. khójnowych paſnih ſchęžepow, 128 = = knyplow, 7 = repuchow, 20 = halosow (waležino- wych knyplow),

78,2 ſtotnjow khójnowych waležkow 134 rm. pjenkow } w drjewiſčezu 60. wo- dželenja, we wužewowa- njach 60. a 61. wodž- lenju a jenotlivje w 54. wodželenju

s wuměnjenjemi, předy wosjewjomnymi, ſa hotowe pjenesy na pschežadžowanje pschedawacž.

Štadlofski hajniſki rentki hamt w Dražđanach a kral. hajniſke reverſe ſarjadniſtvo w Polpizy, 28. februara 1898.

Simmig.

Konje

na pschedan.

Schthri ſylné, 7 hacž 10 létne, konje, dobre czaharje, czerwene ſchumjele a czornobruné, ſe ſedmich na wubjerk ma psche- czechuſjenja dla hujdom na pschedan ſubleť Nowak w Komorowje pola Rakez.

Plahowanske byli na pschedan.

Někotre Oldenburgske plahowanske byli, k ſtakjanu khmane, ſu na pschedan na rycerſtve w Budyschinku.

Pytam ſlužobne a hródne džoyki a taſke k ſwinjom, grat- miſtrow, wotročkow, ſrěntow, poſhončow a rólnych poſhončow, ſtečaſkow wolažych, dželacžetſke ſlužobny, a džiki pschi wužoſkej mſdže do tudomnych a Dražđanskich ſtron.

Schmidtowa w Budyschinje na ſukelnſkej haſy 24 po 1 ſkodze.

Schulerjo doſtanu dobru penſiju w domje knjeſa pschekupza Ramscha pschi butrových wifach 1 po 2 ſkodomaj.

W Hodžiju je ſhěza ſ rjanej ſahrodu a 6/4 körzami pola abo tež bjes pola na pschedan. Dalsche je pola ſchewſkeho miſchra Hätta- ſcha tam ſhonicž.

Pschemenjenja dla je ſhěza ſ rjanej ſahrodu a 6/4 körzami pola abo tež bjes pola na pschedan. Dalsche je pola ſchewſkeho miſchra Hätta- ſcha tam ſhonicž.

Mocžazu maschinu ſ gopelom, lohko ſo czerjazu, ſa dweju ſonjow, tola tež ſa jeneho ſo derje hodžazu, pscheczeſjenja dla jara tunjo, a pôdla teho wjele wſchelakoreho druheho zhe dobreho hoſpodarſkeho gratu pschedan.

Šubleť Nowak w Komorowje pola Rakez.

Holza, kotraž chze ſhwalcžiftwo naukuſteč, móže do wužby ſtupicž pola Hedwigis Sommerez w Budyschinje, na Hrodžiſku čížlo 6. Blízſche je tež ſhonicž we wu- datavni „Sserb. Nowin.“

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokolnosć
wotměje jutře njedželu za tydžeń, 13. dñeń nalętnika

Swójbny wječor

w Hustec hosćencu w Khwaćicach. Započatk wječor w 7 hodź. Bohaty dnjowny porjad woprija naręče, przednoški, čitanje atd. wšelakoreho woprijeća. Tak je nam k. wučeř Žemr z Budyšina zajimawy przednošk dobrociwje přilubił. Prosymy wšich Serbow a wše Serbowki, starych a młodych, hospodarow a čeledz wo mnoholiēbny wopyst.

Předsydstwo.

Psjolarske towarzstwo

w Delnim Dole Sprewie

směje njedželu 6. měra popoldnu w 2 hodžinomaj shromadžisnu w Genterz kocžmje w Budyschinje.

Přesedydostwo.

Murjerjo a češklojo

dostanu pschi dobrej mſdže trajne dželo.

E. Polak w Hodžiju.

Murjerjow a dželacžerjow do Budyschyna a na wšy phya Bernhard Schöne na nowej hafzy 6.

Munski wucžobnič bo s psychihodnymi wuměnjenjemi pyta do jeneje wžy w Hornjej Lusiczy. Wón može bo tež w résaku a w pjełatku do spolnje wutwucžić. Dalsche wukasa mlynški mischtr Dietrich w Rykhwaldze a tycerki mischtr H. Seikritt na jadnejeh bohatej hafzy.

Hóležea, kotrež chze towarzstwo naukuńczej, do wucžobny pyta Ota Söymant w Böschizach pola Rježwacžida.

Zyhelniski dželacžer se hwojiby móže wobydlenje a trajne derje bo placzaze dželo namakacz.

O. L. Müller
w zyhelnici w Hornim Měrkowje.

Holza, kotrež jutry schulu wthodži, bo f 15. hapyreli do lohkeje hlužby pyta na zukelniskej hafzy čížlo 11.

Schewskoho wucžobnika s psychihodnymi wuměnjenjemi pyta August Scholta na kamjeńtej hafzy čížlo 4.

Wucžobnička s psychihodnymi wuměnjenjemi pyta reñiški mischtr Mich. Uhlemann, na Lubijiskej drósh 7.

Schewskoho wucžobnika
pyta H. Fischer w Delnej Šenje.

Mlýnschu holži do dobreje hlužby pyta pjełatki mischtr Scholta na Židowje čížlo 69.

Murjerjow
pyta August Philipp w Szalonej Borszczí.

Szlužobnu džowku do lohkeje hlužby na jene rhecerkuļo pyta pschitstajer Biermann w Hodžiju.

Cjeknij
je čeřevjenobruny dolhokožmathy horňanskii pož bjes dawkoweho inamjenja se Szijecžanskeho hoſczenza „němiskeje thěze“.

Džal a žlawu čeřeženymaj
fnježnomaj Selmje Kowarjez w Kolwasz a Mareče Billalez w Bukezach sa wopokaſanu hwojiby pschivisznoscž k Sserbowstwu a woporniwe podpjeranje pschi džiwadlowym pschedstajenju.

Džiwadlowy wotrjad
Buk. serb. tow.

Sjawný džal
wykołodostojnemu knjeſej fararjej Žalubej w Rježwacžidle sa rjanu, wutrobuhnijazu werowanstu rěč, 24. februara tam w Božim domje džeržamu, s tutym wupraja werowanaj a jeju hoſežo.

Pschi naju slothym mandželskim jubileju hmoj bo s bliska a s daloka se sbožopschecžemi a darami w tač bohatej měreje pschekwapiło, so mamoj wutrobne požadanje, sa to hwojí najwutrobnischi džal sjawnje wupraciž.

Wókežie bo džakujemoj knjeſej fararjej Krýgarjej sa posvěhowaze hlužba w zyrkví a knjeſej kantorej Bodęj a spěvarjam a spěvarčam Žasovjskeho spěwaniskeho towarzstwa sa rjanu spěv a wudebjenje zyrkvje.

W Vělém Rholmzu, 3. měra
1898.

Wawril a mandželska.

Kwazny wenež

čeřnej njewjescze hanje Herzogez s Kumščiz a čeřnemu nwoženi Ernstej Kobani s Draždžan k jeju weroowanju 6. měra 1898.

W modlenju a s dowěru
Stuptaj k Božom' woltarju,
S čežlon, s dušchu ſjenocženaj
A sa hwojemu ſahorjenaj.

Tuto wokomilnjenje
Njeh Wam drohe, hwojate je,
We nim Wamaj dom bo staji,
Njeh Bož k temu hamjen praji.

Luba čeřna njewjesta,
Sahe bu Ty hwojka,
Hdyž hluž klub ſchecženſki hwoj wobnowi
Hido nan Twój spasche w rovi.
So by Tebje s modlitwu
Pschedwodžal tehd' k woltarju,
Sa Tebje bo k Božu wolał,
W wutrobje Če požohnował.

Dženž na werowaniskim dnju
Twoja macž tež njeje tu,
So by Ty ju wokoschala,
Macž pak k Bohu sdychowała.

„So by Bož Knjes we njebju
Pohladal na hwojtu,
So by nětka namakała,
Schtož je ſahe parowała.“
Dokelž tebi pobrachne
Pschede nana, macžne:
Dha hym bo ja dopomila,
A hym Tebi wěnž navila.

S proſtwu: „Knjež, sbožowonje
Wodž ty ju we mandželstvuje,
Ssylsh, předy wuplakane,
Njeh ſu nětka jej kwětki rjane.
Jena četa psches brashku h. P.

S tutym wuprajam tež w injenje mojich lubych wšchem tym
hwojnym duscham Wulko-Sdžarowskeje woszadu hwoj najhlubje ſa-
čuth wutrobný džal sa woszu tu wulku luboſež, pschedzeleniwoſež
pomož a čeřež, kotrež ſu mi pschi mojim pschedzelenju hmoj wo-
pokasali. Boh luby Knjes chýž jim to wšchem bohacze ſarunacž
ſchtož ſu mi a mojeh hwojibye wjele dobreho činiili!

W Striesenje pola Draždžan, 28. małcho róžka 1898.
Bergan, duchowny, předy we Wulich Sdžarach

Džal.

Sso wróčiwschi wot rowa nascheho njeſapomnitého,
hwoj ſo starazeho předawscheho mlynškeho mischtra

Biedricha Gläsera

nuciž mje, knjeſej fararjej Bierneſej ſa troſtawolne
hlužba pschi rowje hwoj najwutrobnischi džal wupraciž.
Tehorunja bo džakuju čeřeženemu wojetkemu towarzstwu,
kotrež je njebobi wot jeho ſaloženja jako hwojníh towarzſh
pschedzlučhal, a kotrež je jeho ſachodne wovostanki ſa hwoj-
hoju k poſlednjemu wotpočinkej pschedwodžalo. Dale
hwoj hlubokoſacžuth džal praju čeřeženemu ſpěwaniskemu
twarzstwu ſa ſpěvanje pschi rowje, čeřeženemu hornjo-
lužiskemu mlynškemu towarzstwu, kaž tež pschivisznym,
pschedzelařem a ſinathm ſa daloka a bliſta, ſa nimoměř
fražinu kwětkowu phchu a wjelelicžne pschedwodženie k po-
ſlednjemu wotpočinkej.

Wſehe tele wopokaſma čeřežowanja, luboſež a džel-
bracža ſu moju wulku ból polhózle.

W Klukſchu, 28. februara 1898.

Zarowaza wudowa
Augusta Gläserowa.

Sso wróčiwschi wot rowa nascheho lubowaneho hynu,
bratra a mandželskeho

njebo Ernstę Bohuwěra Ryktarja,
ſuhlerja w Bóru

prajimy hwoj najwutrobnischi džal woběmoj knjeſomaj
duchownymaj ſa troſtawaze hlužba pschi poſrjebe, wo-
habe pak k kaplanej Sarjenke ſa wopytanje w čeřej
horoſci, kaž tež wſchitkim pschedzelařem a ſinathm ſa bohate
wupryſchenje kaſeža a ſa pschedwodženie k poſlednjemu
wotpočinkej ſa tej proſtwu k Bohu, ſo chýž ſo wón kóž-
demu jako bohaty ſaplacze wopokaſacž.

Šrudzeni ſawostajeni.

Prěnja pschiloha f čížku 10 Serbskich Nowin.

Sobotu 5. měrza 1898.

Płacíšny rěsneho školu na Draždánských školních vilach.
Płacíšny po žentnarju a hrivnach.

Słotne družiny a wojskumjenjenje.		Živna waha.	Rěsna waha.
W o l y:		hr.	hr.
1. połnomiażne, wiformijene, najwjetšeje rěsneje hōdnoſcę hac̄ do 6 let	32—35	60—66	
2. młode, miażne, niewiformijene, — starsze wiformijene	29—32	56—59	
3. frēnjo pizowane młode, derje pizowane starsze	26—29	50—55	
4. hnadne pizowane łóżdeje starobý	—	48	
Z a l o j z y a k r u w y:		30—32	58—60
1. połnomiażne, wiformijene jałojy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſcę hac̄ do 7 let	26—29	53—57	
2. połnomiażne, wiformijene kruwy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſcę hac̄ do 7 let	23—25	48—52	
3. starsze, wiformijene kruwy a hnadne wuwite młodysche kruwy a jałojy	—	43—47	
4. frēnjo pizowane kruwy a jałojy	—	40—42	
B y t i :		31—33	60—67
1. połnomiażne, najwjetšeje rěsneje hōdnoſcę	28—30	52—56	
2. frēnjo pizowane, młodysche a derje pizowane starsze	—	47—50	
3. hnadne pizowane	—	—	
C z e l a t a :		42—46	65—68
1. najlepše f młodom wiformijene abo najlepše wot zgza	38—42	60—65	
2. frēnje kormjene abo tež dobre wot zgza	45	58	
S w i n j e:		50—51	63—64
1. połnomiażne lępsich rafow a jich sskijenjow w starobje hac̄ do 1 1/4 lěta	48—49	61—62	
2. miażne	—	—	
3. hnadne wuwite, tež ranzy a kundrosy	—	—	

Płacíšna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 4254 měchow.	W Budyschinje 26. februara 1898.		W Lubiju 3. měrza 1898.	
	wot hr.	hac̄ np.	wot hr.	hac̄ np.
Wicherza	9	41	9	53
	8	83	9	18
Rožla	6	56	6	88
Sečjmieni	7	86	8	14
Wowl	7	50	7	80
Groč	7	22	11	12
Wola	7	78	8	33
Zahl	13	—	15	—
Hejdusicha	15	—	16	—
Berny	2	20	3	—
Butra	2	20	2	50
Wicherzna muka 50	9	75	19	—
Wzana muka 50	9	—	13	50
Szyro	3	20	3	50
Šloma	16	—	18	2
Brohata 762 schut, schuka	12	—	22	—
Wicherzne wotrubu	—	—	4	25
Wzane wotrubu	—	—	5	—
Wicherzny gris	—	—	5	50
Wzany gris	—	—	6	—

W Budyschinje płacíšce: körz pscheniza (bela) po 170 punctach 15 hr. 99 np
hac̄ 16 hr. 20 np., žolta 15 hr. 1 np. hac̄ 15 hr. 60 np., körz rožki po 160
punctach 10 hr. 49 np. hac̄ 11 hr. — np., körz jeczmienja po 140 punctach 11 hr.
— np. hac̄ 11 hr. 39 np.

Na Bursh w Budyschinje pscheniza (bela) wot 9 hr. 41 np. hac̄ 9 hr. 56 np.,
pscheniza (žolta) wot 9 hr. 12 np. hac̄ 9 hr. 24 np., rožka wot 6 hr. 56 np. hac̄
8 hr. 20 np., jeczmien wot 8 hr. — np. hac̄ 8 hr. 13 np., wowl wot 7 hr. 50 np.
hac̄ 7 hr. 70 np.

Wjedro w Londonje 4. měrza: Mile.

Cyrkwinske powjesće.

W Michałskej žyrwi směje njedželu Reminiſcere rano w 7 hodž. diałonus
Sarjeni herbstu spowiednu ręcz, 1/29 hodž. farat Räda herbstu a w 10 hodž.
němſke předowanje.

Serjedu 9. měrza, 1. polutny džen, směje rano w 7 hodžinach farat Räda
herbstu spowiednu ręcz, 1/29 hodžin diałonus Sarjeni herbstu a w 10 hodž.
němſke předowanje — Popoldnju w 2 hodžinomaj budže farat Räda w po-
hrjebnishezowej kapali na Hrodžiščtu herbstu nutroneſz woſbywac̄. —

Tuton džen budže ho psched žyrwinymi durjemi kolelta sa samerch snutstow-
nego mihiostwa ſladowac̄.

Wěrowani:

W Michałskej žyrwi: Ernst Hermann Schuster, molek a laſerat na
Židovje, s Adolſmu Marthu Schweizerem tam.

Křesni:

W Michałskej žyrwi: Jan Rudolf, Gustava Adolfa Piecha, Khezerja a
pjekatſkeho mihiota na Židovje, s. — Jan August, nebo Jana Hillmannova,
dželac̄erja w Hněvězach, neborat. — Max Gustav, Adama Gustava Emila
Löfflera, pohoneča na Židovje, s. — Maria Martha, Ernsta Hermanna Buscha,
wohydlerja a mlynka na Židovje, dž. — Frieda Selma, Jana Ernsta Mierovych,
wohydlerja a kopornikarja na Židovje, dž.

Zemřeći:

Džen 25. februara: Martha Alma, Alwina Pawela Tittelova, živnoſcerja
w Dobrušči, dž., 4 m. 12 d. — 26. Jan Ernst, Jurja Pawela Mlynka, Khezerja
a dželac̄erja pod hrodom, s., 8 m. — Ernst Bohuměr Ryčtař, tubler w Vörku,
33 l. 5 m. 22 d.

Žyrwinski powjesće f Budestež.

Njedželu Reminiſcere směje pomožny duchowny Ryčtař rano 1/28 hodžin
herbstu spowiedź, farat Wroſak 1/29 hodž. herbstu a 1/11 hodž. němſke předowanje
Polutny džen směje pomožny duchowny Ryčtař rano 1/28 hodžin herbstu
spowiedź, farat Wroſak 1/29 hodžin herbstu a 1/11 hodž. němſke předowanje. —
Popoldnju w 2 hodž. směje pomožny duchowny Ryčtař herbstu předowanje.

Hospoſh!
Pjenjesy lutowac̄!

Spytajcze
palenij thofej,

woſebnje wonjazy a kłodjazy,
punkt po 95 np.
pola

Oty Sachsy
na bohatę haſhy 5.

Turkowske kłowiſi

nowy plód w měchach, kachcezikach a po waſh ſu tunjo dostac̄ pola
Morika Mierewy
pschi miažowym torhochęzju.

Destillazija likerow po starých tunich płacíſnach.

Vanillowu ſchokoladu

— ſarucženu ejstu —

1/4 puncta po 20 np.
porucža

J. Zimmermann

na bohatę haſhy 25.

22 pschedawatujow w Němzach.

gdzie je dobrý

F h o ſ e i

dostacž?

Pola Oty Sachsy

na bohatej hafzy 5,
tam je wón tuni a wubjernje złodzi.

Paleny punt po 100 np.,
njepaleny = = 80 np.

Schtóz dyrbi i wjeſeſej abo
kutnej psicjizmu

palenz
kupowacž, njech spýta naju dwójne
palenzy a likerzy, liter po 60 np.,
a wón budze ſpokojom.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hafzy 6.

Paleny thofej
punt hijo po 70 np. porucžataj

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hafzy 6.

Parlojty thofej,
paleny, punt po 125 np.,
kyry, punt po 100 np.,
kaž tež wscie druhé měſchenzy po
100 hacž do 200 np. porucža

Paul Hofmann
na herbſkej hafzy.
Najlepſi

lant woli,
pschezo čerſtvy, porucža
Juri Schwiebus
na ſwonkownej lawſkej hafzy 10.

Paleny thofej:
Kampinas, punt po 85 np.,
dobry merikansli, = = 100 =
parlojty thofej, = = 120 =
Winſtu měſchenzu, = = 140 =
Javasku měſchenzu, = = 160 =
jara dobrý a kylyny porucža

Hermann Kunack
na bohatej hafzy 8.

Amerikanſki

rjepikaty tobak
punt hijo po 25 np. porucža

Bruno Halka

na ſwonkownej lawſkej hafzy 9.

Wažne ſa khorych.

Mocž ho derje a tunjo pschezo
pytuje w Germania-drogowni
dr. Roeber
w Budyschinje na foſku i na
pschezo winoweje kicze.

Ke poſylnjenju a k porjeniſchenju
wloſzow na hlowje, k wotſtro-
nenju ſchupiſhov a liſhawow
porucžamoy
w oprawu y

franzſki palenz
w bleschach po 50 np., 60 np.,
1 ml. a 2 ml.

Strauch a Kolde
na kamjentnej hafzy 3.
Dalokoręčak 81.

S S e l
i naſylenju miaſza
kotryž miaſzo ſa thdzeń pschezel
a jemu rjanu čeſtvenju barbu a
miły pschijomny blód da, porucžataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej hafzy 3.
Dalokoręčak 81.

Czijſče dobru
wopravdze derje złodżazu

vanillou
kamanu ſchokoladu

punt po 100 np..
kaž tež najlepſi
hollandiſki a uemſiſi

kakao
punt po 130 np. porucža
Otto Sachſe
na bohatej hafzy czijo 5.

Wopravdžity holandski
kakao

najlepſiſhu družinu ſwēta, placzisny
hōdno porucža

Gustav Kütner
10 na herbſkej hafzy 10.
Zeniczka pschedawańja ſa Budys-
chin a wofolnoſcz.

Wopravdze złodke rjane wulke
boſzniske
(tak mjenowane turkowske)

złowki
punt po 30 a 40 np.,
derje kusichene amerikanſle

j a b l u k a
punt po 35 a 45 np.
porucža

Otto Sachſe
na bohatej hafzy 5.

Kranh amerikanſli
rjepikaty tobak

porucža, tak doſho hacž ſkład
doſzaha punt po 25 np.

Otto Sachſe
na bohatej hafzy 5.

Dobry jedźny žonop,

punt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
dostacž pola

Jurja Schwiebusa
(priedy Aug. Bartka)
na ſwonkownej lawſkej hafzy 1.

Carbolineum,

wolij ſa mloczaze maschinę,
lanolinowy kopytny mas,
lanolinowy foſzowy mas,
lanolinowy ſchlornjazh mas,
wolij ſa ſchijaze maschinę,
baſelinu,
baſelinowy foſzowy mas
porucžataj

w nojlépſchej tworje a najtuńſcho

Strauch a Kolde,
drogowa pschedawańja
na kamjentnej hafzy 3 w Budyschinje.

Wſchelake warjenja
jaſo

rajz,
hróch,
holi,
buny,
jahly,
krupy,

hejduschnu,
kaž tež wſcze
nudlove nudželli

kupujecze netko derje a tunjo pola
Pawela Pětschki
na herbſkej hafzy 13.

Nome hollandske
jerje,

mandel po 60 a 90 np.,
pola

Hermannna Kunada.

Prſci
rēſanju ſwini

porucža
kóžy thdzeń čerſtwje a ſe ſa-
ruezenjom czijſče mleće

popjer,
nowe ſoruſchi,

naliki,
ingber,

kaž tež dale
majoran, ſalpeter,

ſolbaſhou hejduschn
atd. atd.

Otto Sachſe na bohatej hafzy 5.

Prima zigary
czijſče po žadaniu
mleće a kylyne

běle ho palaze
po wſchach placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.

porucžataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej hafzy 3.

Rum,

arat,
kognak,
punſchowe eſſenzy,
wſchelake tuſkajne a wukrajne

blidowe likery
w derje wuležanych družinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Kütner
w Budyschinje
10 na herbſkej hafzy 10,
woſzbita pschedawańja

ſa wina a delikatessy.

Hrodowska haptynka
porucža
wujſlowy pôver ſa ſrwym,
butrowy pôver,

hollandiſki ſkotny pôver,
zwinjazh wobzerny a formjazh
pôver,
po starach wupruhowanych rezeptach.

Zigary
a wſchon tobak,
ſbrane rjepili, punt po 25 np.
porucža

Juri Schwiebus
(priedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej hafzy 10.

Amerikanski petrolej
punt po 10 np., pschi wotewſacžu
wſchach puntow po 9 1/2 np.,

džerkate zigary (woſzbitoscž)
100 ſchuk po 320 np., 25 ſchuk
po 80 np. a 6 ſchuk po 20 np.

Wſcho-dostacž pola
Khorle Noacka
na ſitnej hafzy.

Palenz!

Wſchē družinę czijſteho, jednoreho
palenza a likery porucža jenotliwie
a po zylisnach jara tunjo

Carl Noack na ſitnej hafzy.

Winowa pschedawańja
Gustava Kütnera

w Budyschinje
10 na herbſkej hafzy 10
hwioje wubjernie naturſkoſcie

wino
w ſnate dobroſeži a placzisnyhōdno
porucža.

Woſzbieje ho porucža woſzbito
wino ſa krejſlyndych a čerjpajzych
na żolk, blescha po 1 ml. 60 np.

Tuczny polz punt po 80 np.,
ſolbaſhu = = 70 =
ſolbaſhou tuf = = 40 =
čerſtwy ſój = = 40 =

porucžo
Ernst Wagner, rēſniſſi miſchtr
na seminarſkej droſh 4.

Schörzuchi i čelazeje kože
porucža po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pschi ſitnych wifach.

Schmidt & Gottschalk,

pjenježny bank

pschi mjašowym torhoschcju
číklo 14/16 w Budyschinje.

Hospoš!
Pjenjesy lutowacž!
Sptyaježe
paleny khofej,
wožebuje wonjazy a žłodžazy,
punkt po 96 np.
pola

J. Zimmermann
na bohatzej haſy 25.
22 pschedawatnjoſ w Němzach.

Kedžbu!

Dr. Roeberowy koſzeturjazh pólver ja
žwinje, ſadžewa woſhromjenju žwini.
Dr. Roeberowy butrowy pólver dawa
spěſhuje rjanu žłodnu butru.
Dr. Roeberowa butrowa barba ſ pſchi-
dacžom někotrych kaptow butſje naj-
rjenſhu naturſu barbu dawa.
Dr. Roeberowy kopytny mas njedyrbjal
w žanym konjemzu pobrachowacž.

Germania-drogowuňa
dra. Roebera
na bohatzej haſy
ſ napſhceža winoweje kieže.

Ziwjazy fakao,
ſporu a derje žłodžazy,
1/4 puncta po 35 np.
porucža

J. Zimmermann
na bohatzej haſy 25.
22 pschedawatnjoſ w Němzach.

Jara dobrý

paleny khofej
punkt po 100, 120 a 140 np.

porucža

Jan Wenf
na ſwonkownej lawſkej haſy 5.

paleny khofej
w ſnatich wubjermych družinach, kaž tež bohaty ſkład
ſyreho khofeja
po wſchęch placžinach porucža
Bruno Halla
(predy Th. Grumbt na ſwonkownej lawſkej haſy 9.
W mojej pschedawatni ſo ſerbſki ręčzi.

Paleny khofej,

na žłodženje žwedomieze pruhowaný, kupuje ſo
kyrý punt hižo po 70 np.,
paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojty khofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (predy Augusta Bartla)
na ſwonkownej lawſkej haſy 10.
Porukljenje w ſerbſlej ręčzi.

Khofej wjele tuñſchi!

Wubérany paleny punt po 90 a 100 np., lepsche družinę po
120 haſz 140 np., wožebitoſeže punt po 160 a 180 np.
(Rabatt) porucža

Carl Noack na žitnej haſy.

Paleny khofej,

punt po 90 np., čiſcze a žylne žłodžazy,
kaž tež wubjerne měſchenzy po 100 haſz do 200 np.,

ſyre khofeje

we wulkim wubjerku, punt hižo po 70 np.,
porucža

Paul Pötschke
na ſerbſlej haſy.

Starowupruhowaný

Šorjelski kalf.

Czerſtwy paleny
twarzki a rólny kalf
ſe ſwojich Niſčanskich a ſundracžanskich
talfownijow porucžam.

Firma: **G. Plumecke** w Niſkej.

W Budyschinje ſwojego ſastupiſerja wjazh nimam, czehož dla
je mi móžno, turſche placžiſu poſtaſiež.

Duž chyže ſo ſkaſanja pak direktnje do Niſkeje poſblač, pak
ſo mojemu pućzowarjej wotedacž, kotrž je ſobotny džen w ſnatich
hoſzenzach w Budyschinje ſetacž.

Ia. čiſczeny
praec. basiski foſforokiſkaly kalk
k pižowanju ſkotu

we wopratnych waſach a po waſy porucža jara tunjo

Otto Engert,

en gros

drogownja

en détail.

Premiowane:
Szlebora medailla
němſteje vabintſeje ſhadžo-
wanſt w Berlinje 1895.

dželane ſ ciſteho ſruwja-
zeho mlola, cžini kožu něžnu
a mjehku ſaž ſomot.

Oraždžanska mlokańja
fundowe **Uſundez bratrow**
młotowe mydło ^{w Oraždžanach.}
Dostacž w najwjaſy kopytlač,
drogowych, parfümerijowych a
kolonialtworowych pschedawatnijach
Budyskeho wotrjeſneho hejtmanſtwa.

Druha pschiloha k čízliu 10 Serbskich Nowin.

Ssobotu 5. měrza 1898.

Burjadne tunje poskiczenje.

Czorne kwětkate tkaniny k herbskim

pjeslam, pjesl (jaku) po $3\frac{1}{2}$ mf. Czorný hladki a mistrovsky lašhemir a krep atd., lohež po 35 np. hacž najczesšim družinam njezmenje tunjo. Bruny doby lašhemir k rubiščem jara tunjo. Sbytli pižaných draſtich tkaninov, wobleczenje hižo po $3\frac{1}{2}$ mf. Wyschedawanie czornych židzanych tkaninow po kózdej placzisny. Sa schwaleže wožebite placzisny.

Hermann Beermann na bohatéj hažy 10.

Franzski palenz

najlepši krédk pſche wypadanie wložow a k požyljenju roščenja wložow w bleschach a po waſy tunjo pſchedawa

Otto Engert.

Maschinſke wolije

ruſe a amerikanſe
sa czežko a lohko ho czerjaze
maschin,

ylinderowe wolije

w wſchelakich družinach,
konſistentny

maschinſki tuk,
wolij sa ſchijate maschin
w bleschach po 30 np. a po waſy
ma pſchezo najwjetſhi ſklad a
porucza tunjo

Otto Engert

en gros drogowe kſlamy en détail
na ſnitskownej lawſkej hažy 10.

Dalokorečjak čízlo 33.

Karbolineum,

najlymanſki wolij k woblenju a
namasaňu, w woprawnych čwi-
zach po 2 zentnarjomaj, kaž tež
w mjeſtich čwizech a po waſy
ma na ſkladze

Otto Engert

en gros drogowe kſlamy en détail
na ſnitskownej lawſkej hažy 10.

Dalokorečjak čízlo 33.

Wubjerny

vožowh mas,

so by ho koža ſmjehečila a so by
wodu njeſchepuſchela, w týſach
po 50, 30, 20 a 10 np.

najlepſchi

vaselinowy tuk

w blachowych týſach po 5 puntach,
2 punt., 1 puncze a $\frac{1}{2}$ puncze,
kaž tež po wjetſich a mjeſtich
dželbach porucza tunjo

en gros drogowuſa en détail

Oty Engerta

10 na ſnitskownej lawſkej hažy 10.

Dalokorečjak čízlo 33.

Pſchedeschežniſi

ſa konſirmadow a konſirmandki, ſ jara rjanym
pſchimadłom, porucza jako jara placzisny hódne
hižo po $2\frac{1}{2}$ mf.

H. M. Schmidt

na róžku hłownego torhoscheja.

Ernst Jenke

pſchi lawskich hrjebjach 10 ſ napschecza theatra
wožebita pſchedawańja hólčazeje a hólčazeje draſty
porucza w wulkim wubjerku, kaž to jenož wožebita
pſchedawańja samože:

hotowe hólčaze wobleczenja, bluſy, jenotliwe
kholowh, ſchulerſke wobleczenja, wſchē wul-
koſeže hacž do najwyschich ſchulſkich lét. Konfir-
mandſke wobleczenja, wobleczenja ſa
pacholow po najtuñſich placzisnach a ſ naj-
lepſchego ſukna.

→ Pſchi ſkaſanju po mérje poſte rukowanje ſa dobre
ſedzenje.

Hotowe holčaze mantle a žaketly.

Žaketly we wjetſich čižlach, tež ſa ſroſzenych.

Džecjaze wobleczenja po najnowſchej modze.

Selenoschtwórtkowske wobleczenja

w mojej ſamźnej dželarnej ſechite a bjes pſhirunanja tunjo.

Spónuje tkaniny, ſchórzuchi, ſchtrympy, ſchap, mězy, klobuki atd.

Zaketly a khornarje

ſa konfirmandki.

Wobleczenja ſa konfirmandki ſo po mérje jara
tunjo ſechija.

Najſprawniſche poſluženje!

Najtuñiſche twjerde placzisny.

Wſchē twory jenož w najlepſchich hódnoſczach!

Bizowanski jeczmienj,
jeczmienjowy schrot,
kłodowe kłochi,
szwetku, strwu, czerstwu tworu
ma pszecho po najtunisich plaz
cijnach na składze

A. Krüger

na horniczkowej haſy čo. 18.

Pschi drohich bērnowych plaz
cijnach poruczam tunje warjenja
jako

rajk,
truph,
jahly,
holi,
hrôch
atd.

po jara tunich placzijnach.

Otto Sachse

na bohatej haſy 5.

Kosaze, czelaze a houjase kože,
kaž tež wsché druhe drugim kožom
pszecho po najwjetshich placzijnach
kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wifach
a pschi herbskiej katholiskej zyrkwi.

Eslódke palenzy

Liter hido po 40 np., skoky liter hido po 60 np.

porucza Moritz Mierwa pôda Pétrowskeje zyrkwe.
Destillazija hnathch dobrych palenzow po starich tunich placzijnach.

Poruczam ſwoj ſkład

Draſtne tkaninow,

dwojzyscheroči krep, faruczena czista wołma,
czorný, czemnomodrý, selený, módry, czerwieno-
bruný, stary lohcz po 40 np., wobleczenje po
6 metracach po 4 mf. 20 np.;

czorný, dwojzyscheroči kaschemir w rjanej
môdrzej a głubokoczornej barbje, stary lohcz po
45, 60, 70, 80, 90 np., 1 mf., 1 mf. 10 np.,

1 mf. 20 np. haſz 2 mf.;

jenobarbne barbunjepuschczate a kaschezikate
draſtne tkaniny w dobrych družinach, jara
placzisny hódne;

6/4 scheroče barbunjepuschczate zydi, stary
lohcz po 17 np., kaž tež lepsche družinę po
tunich placzijnach;

6/4 hladke wupjerkli, czerwiene, stary lohcz po
25 np., barbunjepuschczate, tehe runja lepschu
tworu, kaž tež czerwienošmuhat w 6/4, 7/4, 8/4
9/4, 10/4 scheri;

kochlazij barkent, barbunjepuschczaty a derje
dżerzazy, stary lohcz po 15 np., rózocze kascheziki-
aty, jara husty, stary lohcz po 20 np.

Emil Wehrle

na ſerjowej haſy 7

K konfirmaziji

poruczam czorne

Draſtne tkaniny,

latke a modne krepowe tkaniny,
czistowolmiane dwójzyscheroče, meter po 85 np.,
1 mf., 1 mf. 25 np., 1 mf. 50 np., 1 mf. 75 np.,
2 mf., 2 mf. 50 np. haſz do 4 mf.

Mój ſkład czornych tkaninow něhdze ſe 100
ſchtuk wobsteji, a to wſcho jenož ſ derje ſo noscha-
zeje twory.

Richard Gautzsch

na bohatej haſy.

Heinrich Mohr,

schewski mischtr w Budyschinje

na ſukelniskę haſy 14

porucza ſwój wulki ſkład hontwinſkich a dothich ſchlörnijow,
ſchlörnyczlowo a ſtupnijow, ruffich a němickich gumijowych ſtupnijow,
wſchē družin ſilzowych ſtupnijow a toſlow, kaž tež wſchē jenož
pomyklinne družin ſtupnijow a ſchlörnijow ſa mužſtich, žónſke a džeczi
po hnathch tunich placzijnach.

Po mérje ſa krótki čaſ, kaž je hnate, nalepje ſedzaze
wobucze dželam.

Sa Budyschin a wosolnoſz jenieſle dželansle prawo na
kriegerowe patentowe ſchlörnje.

Wobleczenja ſa nawoženjow, wobleczenja ſa konfirmandow

w najwjetshim wubjerku po najtunisich placzijnach porucza

Otto Preuss, na žitnej haſy 4.

Winni czerijsow ſkład.

Wulki wubjerk mužazich, žonjazich a džeczazich
ſchlörnijow a ſtupnijow po tunich placzijnach porucza

Emma Trisch

na ſamjentnej haſy 15 pôda hoſčenzo ſloje ſtrony.

Franz Marschner

čaſnikat w Budyschinje

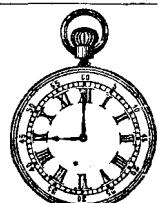
čo. 9 na bohatej haſy čo. 9

ſwój ſkład čaſnikow a čaſniko-
wych rječajow dobrociwemu wob-
ſedzowaniu porucza.

Hódna twora. Pišomne rukowanje. Tunje placzisny.

Vorjedzenje dobre a tunje.

Pschiſpomnjenje: Něčzu herbski.

"Serbske Nowiny" wudawaſi so kóždu sobotu. — Štandardna předplata we wudawaſi 80 np. a na němských poſtach 1 mk., z přinjenjem do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čílo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smolef.

Cíle Smolerjec knihičičerje w Macičenym domje w Budysinje.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaſi "Serb Now." (na róžku zwonkne lawskeje hasy čo. 2) wotedać, placi so wot małego rynka 10 np. a maja so štortk hać dc 7 hodz. wječor wotedać.

Cíle 11.

Sobotu 12. měrca 1898.

Lětnik 57.

Ečeſčeni wotebjerarjo Serbskich Nowin, kotsiž chzedža ſa nje na

2. ſchwartlěto 1898

do předka placic, njech nětka 80 np. w wudawaſi Serbskich Nowin wotedać. — Čzi, kotsiž ſebi Serbske Nowiny pſches poſt pſchi-njeſč dadža, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bórsh ſkafacž. Na ſchwartlěto ſaplacž ſo ſa Serbske Nowiny na ſakſich a pruſſich poſtach, kaž tež w drugich krajach němſkeho khežorſtwa 1 hriwna, ſ pſchinjeſenjom do domu 1 hriwna 15 np. — Serbske Nowiny ſ pſchilohu Serbski Hospodař placž na poſtach 1 hriwna 25 np., ſ pſchinjeſenjom do domu 1 hriwna 40 np. — Se Serb. Now. hromadže hodži ſo tež „Pomhaj Boh“ na poſeže ſkafacž.

Swětne podawki.

Němſke khežorſtvo. Žónſke a malolétnie wožobý dyrba ſo ſtowat ſtowat a ſhromadžiſnow wuſamkyč, kotrež ſo ſe ſhawnymi naležnoſčemi ſaberaſia. Žónle pichiftaw ſa-mjetuju konſervativni do noweho towarſtwoweho a ſhromadženſkeho ſakonja pſchijec, kotrež je ſakſte knižeſtvo ſejmej pſchedpolužido. Nazionalliberalni ſu napſhéczo temu powiedzili, ſo budža ſakon jenož bjes tuteho pichiftawka pſchijec. Konſervativni hroža nětka, ſo zyleni ſakonjej ſpanhež dadža, jeli ſo ſo wón po jich žadanju njeſpſheměni. Dokelž maja konſervativni w druhéj komorje ſakſkeho ſejma wjetſhini, je wěſte, ſo ſo nowy towarſtwo a ſhromadženſki ſakon po formje, wot nich namjetowanej, pſchivomje.

Methodistojo we Wildenauje běchu ſejmej petiziju pſchepodali, w kotrež wo to proſchachu, ſo by tamniſcha wožnjowa wo-bora ſwoje ſwucžowanja, kotrež bjes harj njebywaju, nježeliske dny njewothwala. Po namječe roſprawnika, ſeho kral. wýho. pthra Vjedricha Augusta, je přenja komora petiziju na ſebi woſta-jila. Čenje roſprawnik woſopwiedži, ſo ſu jemu Methodistojo jako měrni, ſprawni ludžo ſnacži, kotsiž wožebje ženje do reſtaſraziſow njeſtuſja, ſo pak ſo wón tež jako džiwnuſhžy woſipuju.

Bo ſchulſkim ſakonju ſmědža lětne a Michalske proſdnim jenož ſchthri nježele tracž. Bogtlandske wočjeſne towarſtvo je ſ petiziju proſhylo, ſo by čaž ſa tele proſdnim w tajich lětach, w kotrež ſo domkhowanie žniow a ſberanje běrnov ſ njeſpſhíhōm vjedrom ſakſy, ſ najmjeſtſha wo jedyn thđen podlēſchil. Prěnja komora je tule petiziju jenohlōžnje knižeſtvo ſ natwiedženju porucžila.

Pſchichodny khežorſtwo ſejm budže pječza wo „butrowym ſakonju“ jednacž. ſakonſy ſo poſtaji, ſo njebuđe butra wjazh dyžli 15 prozentow wody wopſchijec ſměč. Hdyž butra wjazh wody wopſchija, ſo jejny pſchedawat dla ſakſhowanja zyrobý khosta.

Freibergke ſlěborne podkopki ſ kóždym lětom mjenje wneſeu. Stat ſ zyla ſ nich žaneho dobytka nima, ale wjele bóle khetru pjenježnu ſchodu. Knježerſtvo teho dla w nowiſhím čažu dželo w podkopkach ſamjeſuje, ſo bych ſo lětne khezro wýhoke pſchidawki pomjeniſhile. Licžba dželacžerow je ſo teho dla wot 5000 na 3000 muži pomjeniſhila; nětka dyrbi ſo ſ nowa 300 hewjerow ſ džela pufchcžic. Wožebje ſo mlođiſhim ludžom dželo wopwiedži, kotsiž lohko druhdže ſakſlužbu namakaju.

Skónčzne je ſo poſtajlo, ſo ſměja ſo nowowolby do khežorſtwoſeho ſejma w druhéj polojzy junija. Wolsna agitazijsa ſo nětka žiwiſho powiedže.

— Dla pſchivoženja amerikanského konjazeho mjaža je wýſhſchi president rheinskeje provinzy wukas wudal. Po nim dyrbi ſo wukrajne konjaze mjaž a mjažowe twory, ſ konjazeho mjaža dželane, jako konjaze mjaž wosnamjenicž. Schtóż wukrajne konjaze mjaž abv mjažowe twory, ſ njeho pſchihotowane, doſtanje, dyrbi to w běhu 2 dnjow polzajſſej wýſhnoſci wosjewicž, jeli ſo čze ſo 5—60 hriwnow pjenježneho khostanja ſminycž. So ſo wopravdze wjele konjazeho mjaža ſ Ameriki do Europh woſy, je ſ roſprawow amerikanskich nowin widzecž, po kotrejž je wupóžlanje konjazeho mjaža do Europh hžo wažny džel amerikanského wožneho wikowanja. W New-Yorkſkim ſtacze wulſa rěſařnja wobſteji, kotrež konjaze ſuſhene pleza, ſuſhene konjaze rjebleſchka a ſuſhene konjaze mjaža do Europh ſ wulſimi hromadami pſchedowa. W ſaňdženym ſečze je ſo ſ amerikanskich ſjenocžených ſtator 27,280 zentnarjow konjazeho mjaža do Europh pſchivjelo. Wulſi džel ſ njeho je drje ſo jako hořjaje mjaž roſpſchedać.

— „Požlednje a niz přenje ſlowo.“ Žene Budapeſtſfe nowinu roſrečenje wočiſhčza, kotrež je pječza pſched někotrymi lětami ſaſſti kral Albert ſ jenym němſkim wjetchom měl. Pſched někotrymi lětami, hdyž khezor Wylem hiſhče doſlo njebe knijeſtvo naſtupil, kharakter pſchichodneho khezora wýſhich němſkich wjetchow ſajimowasche. Ženemu němſkemu wjetchej je kral Albert wo khezorové wožobje ſečhovaze prajil; „Hdy bych ja ſam ras pſchicžmu měl, na khezora ſly bycž, by, hdy bych ſchtrvorež hodžinu ſ nim ſam hromadže byl, poſnje doſzhalo, ſo ſ nim ſjednacž. Žeho luboſciwoſež a ſuſlo jeho wožobý tajki ſačiſhčz na mlodeho čloujela čzinite! Wón wýſhak je jara mlodý a ma po tajkim druhdji přenje ſlowo. Dokelž ma wón twjerde wotmyſlenje, ſo knižejer ſečmicež, wón bórsh dopoſnaje, ſo je ſa tajkeho knižejerja, kajtž čze wón bycž, wjele ſečne požlednje a niz přenje ſlowo měcž.“

Awſtria. W awſtriskim knižeſtvoje je ſo njejabžy pſchemjenje ſtało. Baron ſ Gauſch je ſe ſwojimi ſobuminstrami wot ministerſtwa woſtupil. Na Gauſchowé městno je khezor hrabju Franza Thuna powołał, kotrež je rucže nowe ministerſtvo ſtaſtajal. W nim maja Čeſcha ſa ſwojeho ſaſtupjerja dotalneho ſapóžlanza Raizla a Polazy dotalneho ſapóžlanza ſendrzejowicža. Tež němſzy wulſoležomnoſčerjo ſu ſ nowym knižeſtvoſom ſwiaſt ſečmili; pſchetuž hewař njebuđiſche jich ſobuſtar Värnreither do Thunoweho ministerſtwa ſaſtupil.

Awſtrisž ſſlowjenje maja woſtupjenje Gauſchoweho ministerſtwa ſa poraženje liberalnych Němzow. Gauſch je pječza pſches jednotu ſſlowjanow panýl. Galiziſti, čeſki, ſraňſki a dalmaziſti ſejm ſu w jenym duchu a jenej myſli pſchicžmo Gauſchcej poſtupowale. Adrežy, kotrež ſu tele ſejm ſečhorej pſchepodale, wſchě žadaju, ſo by ſo ſamostatnoſež jenotliwych provinzen ſowjetiſhila a ſo ſſlowjanam runoprawo ſ Němzami dało. Tale pſchesjenoeſč je Gauſchha pſchewědčila, ſo ſa njeho njeje wjazh městna na ministerſtowym ſtole.

Předny hacž je wón woſtupil, je wón ſ směrowanju Němzow rěčowym wukas, wot jeho pſchedkhaſnika w ministerſtvo, hrabje Badenia, wudath, ſběhnyl a nowy rěčowym wukas wudželacž dał. Tola hdyž je měnil, ſo ſebi ſ tym ſpokojnoſež liberalnych Němzow dobuđe, je ſo myſlil. Tucež ſu hžo wosjewili, ſo žadyn rěčowym wukas, w kotrejž ſo ſſlowjanam runoprawo ſ Němzami ſawěſcji, njeſpſhipoſnaja, dokelž ſebi žadaja, ſo by němſka rěč měla pſched-

prawo pśched słowiańskimi ręczemi a so dyrbi ho teho dla sa statnu ręcz postajicž.

Siedzibsa. W Bombaju (w Indijskoi), hdźež hiszcežje pśchezo mór slę sathadža, je tamniſche muhamedanske a hinduske wobhyleſtwo pścheziwo Siedzibę znam poſtanymi. S pścieżinu njemērow je jena khora mohamedanska žonska byla. Strowotni ſastojnizy chzyczu ho pśchezweđcicž, hacž mohamedanska ujeje na mór ſhorila. ſastojnikam pak wobarachu, do tamneho doma ſastupicž. Pśched domom ho hnydom hromada ludu ſběža, kotrež ſamjenje do ſastojnikow mjetasche. Tucži dyrbjachu ſkónczne poliziju na pomož ſawolacž. Dokelž lud po wjazykročnym napominanju njeroſendze, polizistojo do njeho tſelichu. Schyrio Mohamedanszy ho ſatſelichu a někotri ho ſranichu. Roshorjenje dla tuteho podawka ho pśches zyłe město roſſcherti. Hindojo a Mohamedanszy ho ſjenoczicžu a kózdeho kſcheczijana, kotrehož nadendzechu, pſcheczehachu. Kſcheczjenjo ſwoje domy ſaraczicžu a do nadpadnikow tſelachu. Wojažy garnizony ſoku ſ dwémaj kanonomaſi pſchihachu. S města Puma ho artillerija na pomož ſawola. Město je nětko w rukomaj wójska. Dwoj wojakaj buſhtaj morjenaj. Lud ſpýta hospitale, w kotrejž ho na mór ſhorjeni hoja, ſapalicž, tola wojažy ſapalerow wotehnachu.

Rusla. Ruski zar nochze Polakow pſcheruſcicž, ale Pólsku jenož wopravdže a duchowni je ſ Ruſej ſjenoczicž. Hdźež běchu wónzano ſedmjo ruſzy profesorow Warschawskeje univerſity pſchi ſkładnoſci położenia ſakkadneho ſamjenja Murawewoweho pominika pſchihloſbowanski telegram wotpóſlali, w kotrejž Murawewowe ſałuzby wo pſcheruſzenje Pólskeje ſławijachu, je jich kurator Warschawskeho wučerſkeho wokrježa ſebi ſkaſal a jim powiedźili, ſo zar nochze Pólsku pſcheruſcicž, ale Polakow a Ruſich jenož duchownje a wopravdże ſjenoczicž. Profesor Rulekowſki je na to kuratorej wotmolwil, ſo wón roſdžel mjes „ſjenoczenjom“ a „pſcheruſzenjom“ njeſnaje, dokelž wobej wopſhieci ſa zara Alexandra III. jene a to ſame woſnamjenieſchtej. Šenjeſ Virgin je na to ſnapſhieciwū, ſo je knieſam profesoram zarowe naſlady woſjewil. Schtož je nochze wopſhieci ſroſymicž, njebudže wjazy w półſkim krajeſtwie ſlužicž móz.

Dla wupſhieſtriena ſwojeſe možy w raiſcej Uſſieſej je Ruſka nuſowaná, ſwoje wójnske ſódźſtvo povietscicž. Zar je porucžil, ſo ma ho 90 milijonow rublow na twar nowych wójnskich ſódźow naſožicž. Ruſka je tak ſbožowna, ſo tule hoberſku ſumu njetrieba ſ nowymi dawkami naſdacž, abo ſebi pjeniſh požcicž. Šrajne finanzы ſu w tu khwili w tak dobrzym rjedze, ſo ſbylk ſ poſlednjeho ſeta połnje ſa wotmyſleny twar wójnskich ſódźow dožaha.

— Rosdrjebjenje wulkeho chineskeho khezorſtwa njehodži ho po ſdacu wjazy ſadžerzeč. Qědma je Chineska Němſku ſpokojila, kotrež je kiaozawſki mórski ſalin a wofolny kraj na 99 lét pſchenajala, ſebi Ruſka po němſkim pſchikkadže žada, ſo by jej chineske kniejerſtwo wójnski pſchistaw Port Arthur a mórski pſchistaw Taliens Wan teho runja na 99 lét pſchenajala. Pódlia teho Ruſka Chinu čiſteži, ſo by jej dowolila, wot ſhibirſkeje ſeleſniſu ſeleſniſku čaru do Porta Arthurra natwaricž. Zeli ſo by China ho ruſkim žadanjam pſcheczijala, Ruſka hroſy, Chinje wójnski pſchipowjedźicž. A ſo ho China njeſhla zuſhych naſalnikow wobrōž, ſu Čranzowſojo kruh poſodniſcheſe Chinu wobhazdžili. K temu ho Japanszy ſ wójnskeho pſchiftawa Wai-Hai-Wai, kotrež ſu w poſlednjej wójniſe wobhazdžili, njeſhibaja. Woni ſu chineskemu kniejerſtwu powiedźili, ſo japanſke wójnske ſódźe priedy ſ Wai-Hai-Wei njepoſedu, doniž ruſte wójnske ſódźe Port Arthur njeſbu wopſhieſile. Tak je nětko chineske kniejerſtwo we wulkim čežnje. Dokelž naſalnikow njemōže ſ bronju wotehnacž, budže jich dyrbjecž w kraju wobhlowacž.

Bołharska. Mjes Awſtriskej a Bołharskej je napjatoſež ſaſo popuſhczila. Wjeraža Ferdinand, kotrež je dla wopytanja ſwojeſe khoreje maczerje do Wina pſchijel, je khezor Franz Josef jara pſcheczelniwe w awdijenzy pſchijal a jeho poſdžischo w Coburgskim hrodze wopytal.

Polepſhenje awſtrisko-bołharskich wobſtejnoscžow je runje někole jara trébne. Mjes Bołharskej a Turkowſkej je ſ swadze doſchlo, dokelž ſu Turkojo Bołharow w Mazedonskej pſcheczehali a jich w jatvach čzvilonali, ſo bychu jim wuſnaſe wo wotmyſlenym ſběžu mazedonskich Bołharow wunufowali. Duž Bołharskej wjele na tym leži, ſo bychu, hdźy by ſe ſwadzy wójna roſwiła, wulkoſy na stronje Bołharow stale. So njeje měrej wěricž, je jaſnje ſ teho widzeči ſo ſultan pſchi bołharskich mjeſach ſylne wójsko ſhro- madžuje, kotrež je runje Grichiſku wopuſhczilo.

Serbia. Na měſtno ſemrjeteho mitropolita Michała ſu Niſhſteho biskopa Innokentija wuſwolili. Wón je, kaž jeho pſched-kaſnik w ſaſtojnſtwje, pſchezweđczeny pſcheczel Rusſe. Innokentij je 56 lét starý energiſki muž, hliboki wučomz a wobdarjeny predař. Wot njeho ho wocžakuje, ſo budže njewotwiſnoſež prawoſlawneje herbſkeje zyrkwe wot kniejerſtwa ſdžerzeč pýtač. Bywſki kral Milan je ho ſe ſubami a nohezemi pſcheziwo temu pſcheczinjal, ſo by ho ſe Innokentij wuſwolil, a hdźež bě wuſwoleny, ſo by ho ſe mitropolita podtwjerdił. Teho wuſwolenje je wulka Milanova porażka; pſchetož njewotwiſne duchownſtwo hromadze ſ burſkim wobhyleſtwo je najtwjerdſhi ſtolp narodneho ducha w živjenju a w politizi.

— Mniſterſtwo Wladana Džorděviča, wot Milana poſtajene, budže bóři wotſtupiež dyrbjecž. Wone njemōže hubjennych ſtatnych finanžow dla dale wobſtač. Winszy pjenježnižy, kotsiž běchu najprjedy chzli pjeniſh požcicž, ſu ho na dobo ſapowjedźili, ſwoje ſluby dopjelnicž, býrnejž chzly ſebej Milan 37 prozentow wotčahnež dacž. Milan, kotrež bě ſwojemu ſynej Alexandrei doſzahazu pmož ſ Awſtriskeje lubil, je nětko na ſóngu ſwojeje mudroſcze. Tež je ſwojej njepſhczelskej politiku pſchecziwo Čzornej Horje a Bołharskej je wón ſwročzil; pſchetož Awſtriskej ſu žadanja Serbie po roſſchérjenju pſches Mazedonſku ſ morju bjeſdžak; Awſtriska počzina ſo ſaſo na khabolu Bołharsku wužmewacž.

Turkowſta. Turkowſko-ruske pſcheczelſtwo, kotrež bě do grichisko-turkowſkeje wójny jara čzople, je nětko do zyła wuſtudlo. Ruſka ſaſo jako ſakitoratka turkowſkich kſcheczijanow wuſtupuje, kaž je wona to činiła, priedy hacž k turkowſko-ruskej wójnie dótidže. San-đený tjdžen běchu turkowſzy wježnjenjo a wojažy jene grichiske pohrjebnishežo, bliſko Konstantinopla ležaze, wonječeſcili a někotre rowy wupuſcili. Ruſke kniejerſtwo je teho dla pſchecziwo temule njeſtutkej protestowało a ſebi wot ſultana hódné doſezčinjenje žadalo. Sultan to pſchilubi, a ſo na to wučini, ſo ma ho jedyn ſe ſultanowych pobocznikow ſ Konstantinopelskemu grichiskemu patriarchej (najwyſiſhemu duchownemu) hicž a jemu powiedźicž, ſo ſultan tónle njeſtutk wobžaruje, a woſjewicž, ſo by winiž ſurowje poſhotaſa, kaž ſu ſebi to ſaſlužili. Pódlia teho dyrbi kompanija turkowſkeho wójſta čzecž dawacž (präſenterowacž), mjes tym ſo grichiski duchowny woſječeſcene pohrjebnishežo ſ nowa wužwiceſi. Wjenježne wudawki ſa wužwiczenje dyrbi turkowſke kniejerſtwo ſaplaczieč.

Amerika. S wójnskimi pſchihotami ſjenoczenych połnózno-amerikanskich ſtatorow ma ſo do ſpěcha. Žódźſtvoſny minister je kapitana Brownſona do Siedzibſkeje póſla, ſo by tam ſódźe na kupu. So měl ſ temu doſež pjenjes, je ſenat bjeſ debatty jenoholoſnje 50 milijonow dollarow ſa krajne ſakitanje pſchiswolil. Artilleriſkaj regimentaj, pſched někotrymi dnjemi pſchiswolaj, ſo rucze poſtajitaj. Pſched ſebi ſu ſakitoratka turkowſkich wójnskich ſódźow ſteji. Tež žamo bliſko Schpaniſkej w tu khwili nadpadnje wjele amerikanskich wójnskich ſódźi pluwa. W Lissabonje, hdźež amerikanske ſódźe njeponuia, ſo dwě amerikanske ſódźi namataſej a njeſaloſko ichpaniſkeho brjoha ſo dalskich pječz amerikanskich ſódźi džerži. Wobſtejnoscž ſu tajke, ſo by wudhrjenja wójny ſkoro wjazy ſminyč njemóža. Nježiwajž teho Schpaniſka, runje kaž amerikanske ſtator, wobfrueža, ſo wójnskeho stracha njeje.

Twjerdak a jeho džowla.

(2. poſtracžowanje.)

„Dale!“ ſawola starý, hdźež ſo ſ nowa ſaklapa a hdźež bě ſo ſan do komory pódlia podař.

Khrola Radmerſki ſaſtuſi. Teho ſchifowane mužſke woblicžo bě trochu bôle čzecvone dyžli hewak.

„Schto chzecze, knies Radmerſki?“ powita Twjerdak młodeho muža ſ hloſhom, tiž njebe runje jara pſcheczelny.

„Móžu ſ wami ſam porečecž?“

„Zeno pſchezo won ſ tym, ſchtož macže na wutrobje! Ženo ſo njeſliječe!“

„To je prawje wažna wěž, kotrež mam ſ wami wučinječ — .“

„Tak! Že ſnadj žadyn kón ſhoril! Abo je žana ranza ſwoje probata ſeſkala? Abo chzecze ſnadj ſaſo nowu rataſku maſchinu!“

„Nicžo podobne, knies Twjerdak. To je zyłe woſobinska wěž — .“

„Tak? Woſobinska wěž? Nó, duž rěcžje tola ſkónečnje! Nicžo mi tak pſcheczinne njeje, kaž tajenie! ſsnadž ho tež wjrad tajicze?“

"Wy żortujecze", rječny Radmerski, wóćko ćwobodnje a njebojašnje na ćwojeho knjeja ʃložujo, pschi cimž jeho hłob žam wot ho ćwajatočniščo klinčecž poča. "Ssyn jeno k temu k wam pschiščol, so bvh ſo wo waſchu knjeznu dżonku Hańžu ſamołwjał, kotrž ſyłej wutrobu lubuju a kotaž je tež mi ćwoju pschi-kihlnoſč̄ darila — —."

"Schto — o — wy — powiedacze?" rejeſche Twjerdał, ſchoſarja pschetořhnywſchi, poſtcožniſchi, kaž by jeho had kufnyle, ſi hněwom a pschekwapijenom ſo phrio, na młodeho muža ſi wotewrjenym ertom wudžerajo.

"Wy ſeže pschekwapijen ſi mojim namolwjenjom a, wě ſo, temu ſo njedžiwam", rčeſche Radmerski ſi nowa, kotrž ſo ſi roſnjemdrjenjom stareho njebē ſatrafchiež dał. "Knieſ Twjerdał, poſthajęſe na minje — —."

"Niežo, ničo; nochzu niežo ćlyſhcež!" pschetoře tón ſchoſarja ſe ſchęzerczazym hložom. "Wy ſeže mie wojebali, moju džonku ſeže wojebali! Wy ſeže — —"

"Smęrujcež ſo, knieſ Twjerdał! a dajcze mi dorečecž, proſchu waſ ſo to, ſchtož jeno móžu", ſarcęza jemu do ſłowa Radmerski ſi njemylomnym měrom. Potom poſrązowasche tak rucze, ſo starý ničo ſnapſhęcziwicž njemóžſte, na tole waſtynje: "Hdyž mi na- węſtke, ſi kotrymž wy ſchoſarja phtaſhce, na woči pschińdze, mějach wubjernie měſtno a mi bě cim cęzſcho, jo wopuſhęciz, dokełz mie mój dotalny knieſ proſcho a lubjo k wostaczu namolwjeſche. Dokełz paſ běch do tych lět pschiſčol, w kotrýchž ſebi kódyž člowiek na to myſli, ſo ſamostatneho ſežinie, a dokełz móžach po tajfum jeno krótki cžoſk wostacž, mějach ſa ſprawniſche, ſo wo měſtno we waſchim hospodařſtvje ſamolwicž — —."

"Ha, ha, ha! rjenje, tražnje, derje pschekladžene, nimo měrh pscheklepanje!" ſmęjeſche ſo Twjerdał ſi mjeranjom. "Knieſe — a wy macze tu kuražu, mi tole prajicž?!"

"Ja mam tu kuražu, wam tež hiſhce ſi wjazy ſdželowacž", rčeſche Radmerski njemylenn dale. "Kaž hido wěſče, pobych hido předy junu we waſchim domje. Widžach tehdom waſchu džonku a wona waſ ſi wutrobu — —."

"Pschezo ſchikowanſho, pschezo rjenſho!" jachleſche starý muž do teje rčeſe.

"Te měſtno pschińdze mi kaž ſkaſane — —."

"Ha, ha, ha! to wérju, to wérju! Njebudžich ſebi myſlil, ſeže tajfi duſtchny hólcž!"

"Moje wotmyſlenje", poſrązowasche młody člowiek po ſwojim kſutnym a doſtojnym waſchňu dale, "bě hnýdom hotowe. Tuto měſtno ſkieſche mi pschiležnoſč, waſchu džonku dokladnje ſpóſnač, jeje wutroba a ſmyſlenje, jeje ſdželanoſč a kħmanoſč w hospodařſkim naſtupanju. Njejach woči wotewrjenej a wutrobie pschiklaſach mjeleženje. Bóryš běch w tym do cžista, ſo dyrbí Hańža moja býč abo ſi zyla žana. So bvh ſebi tež jeje napſhęcžnu luboſcz dobył, to bě netko moje napinanie a próza. Alle niz ſi luboſtlowaniem a ſi holymi ſłowami, niz na balach a ſawjeſelenach, ale po njewučenym puču chzyc̄ to dozpeč. Rjeſachach jeje wutrobu ſblaſnicž, ale ju najprirodzy ſi dorveru, potom ſe ſanci-męczom napjelič, ſi krótki pilnoſč, ſwěra a dobre ſadžerzenje dyrbjachu kředki býč, ſi kotrymž chzyc̄ ſebi luboſcz waſhceje džonki pschiſhwojicž — —."

"A tole wſchitko bě po tajfum jeno tajenie, bě jeno kředki k waſhemu woſhōnemu ſamerej?" hewrejkasche Twjerdał roſſlobjeny.

"Waſcha njedowera mie jara boli", wotmolwi Radmerski ſi trochu ſrudnym woſliczom, ale bjes teho, ſo by ſo tež ſi najmjeniſcha we ſwojej doſtojnej měriwosči myſliz dał. "Chzeczeſli ſo na mojich předyhſich knjeſom woſbroczič, praja wam cži, hacž ſym pola nich mjenie ſwěrha a pilnoſče wopofaſal, dyžli pola waſ."

"Haj, haj, to je dobre. Nětcole drje ſeže ſtoro dorečeli a popſheſeče tež mi ſłowo", rječny Twjerdał, ſe ſwojeho ſydlia ſo poſběhnywſchi, ſi hložom, wot hněwa derkotazym. "S wotmyſlenja, kotrž ſeže ſebi tak mudrie ſhotowili, njemóže nihdhy na nihdhy niežo býč. To wam hnýdom do cžaſha praju — —."

"Alle — —"

"Njeſchetořhujęſe mie! Chzu rad wěrič, ſo je wam jara mnoho wo to, ſo bvhce ſeže tak dobru a bohatu ſežntru ſežnili, kažkaž ſo wam ſi mojeho džonku poſticež. Rad bvhce ſo ſhyli do rjaneho, cžopleho a mjejkeho hněda, kotrž je starý Twjerdał ſebi a ćwojemu džesču pschiſhwal, a ſo w nim prawje ſcheroči cžinie, něvérno? Myſliz ſebi kñadž, ſo je starý Twjerdał ſlepý! Ach, tón je to hido dawno do teho pschiſčol, ſo macze nětco druhe w myſlach, ſe ſeže wy — —"

"Poſwalaſje Hańžu ſamu ſa ſwědka pschecživo mi", psche-

torž jemu tu Radmerski rěč. „Hakle wot wcžera to wě, ſhoto moja wutroba ſa nju ſaczuwa, wěm ja, ſo je mi dobra. Mějach ſa ćwoju winowatoſč, ſi wami nětcole hnýdom ſjawnije a ſprawnije rčeſe, knieſ Twjerdał. Njejſkym ſebi ani ſi najmjeniſcha wědomy, ſo ſym wam abo waſchej džonzy ſchimdu cžinił. Moje wotpoſhady běch ſajcžiſcjiſe a najlepſche."

"To je wſcho jene", rječny hoſčenat, kaž bě trbžath roſ- ſudžený na poſhald pschiſjal. "Wy ſeže kħudy a bjes ſamozjenja, kaž ſeže mi to ſham prajil. Moja džonka paſ dyrbí muža doſtač, kotrž ma tež nětco ſi pschidawanju a to ſi najmjeniſcha niz wjele mjenje, hacž wona ſama. Hinal to njebudž. Kħudeho člowjeka, fajfi ſeže wy, njemóžu nihdhy na nihdhy ſa pschichodneho ćyna trjebacž. To praju wam tež ſjawnije a ſprawnije, ſo bvhce ſeže wjedželi, na cim ſeže. A ſo bvhce ſeže mojej džonzy dleje hłowu njemucžli, proſchu waſ ſo hacž nanajrjenſho, ſo bvhce ſeže moj dom ſkerje lepje wopuschęzili. Wy ſeže ſe ćwojeje ſlužby wot teje hodžimy puſhęzony. Tač, nětcole wěſče, ſhoto ſu moje myſle."

"Alle knieſ Twjerdał — —."

"Poſchelutuſje mie ſe ſzwojimi wurečzemi. Ssmoj dželenaj člowjekai."

"Wy dyrbicze mie ćlyſhcež — —."

"Schto? Chzecze mie ſi temu nufowacž?"

"Je to jenicžka wina", poſrązowasche Radmerski tola, "ſo mi ſzwoju džonku dač nožceče, dokełz ſym kħudy?"

"Schto dha by poſhala, hdy bvh ſo prajil »haj!«" teho dla tola wěz hinal byla njeby."

"To ſo prajcha — —."

"Te rčeſe ſu podarmo!"

"Poſthajęſe jeno, knieſ Twjerdał!"

"Rjeſham ničo wjazy ćlyſhcež, zyle ničo wjazy!" ſakħadžesche starý. "A ſo bvhce ſe že zyle wěſče wjedželi, na cim ſeže, praju wam, ſo je moja džonka hido po ſlubje."

"Wo tym mi ani ſłowę ſzeka njeje."

"To chzu wěrič! Njeje džé ſo ſama blubicž chzyla, duž ſym to ſham ſa nju woſtaracž dyrbjal. Tule je jeje pschichodny, tule, a tač wěrno, kaž ſym ja Miſlawſch Twjerdał, tónle a žadny druhu na ſzweſče budže mój pschichodny ćyn! Nětcole hakle tač prawje niz!"

Tute ſłowa prajiwſhi wottorž roſnjemdrjeny komorne durje a wucže ſeže ſana won, kotrž njemalo woſtaracž a poſchekwapijeny hlaſaſche, hdyž mějſche hidženeho pschecžiwnika tač njenadžižy psched woſzomaj.

Radmerski njerjekny ani ſłowa wjazy. Ženo ſi najwjetſchiſm ſazpěwanjom poſhaldny na hólza na tamnej stronje, — potom woſroczi ſo kħwatnje a wotendže.

"Tač, nětcole to wě a ja ſym ſi zyłej wutrobu wjeſeſky, ſo je to bóryš, tač njenadžižy bóryš tačko pschiſčlo a ſo mam to nětcole ſi wutroby. Tón budže, myſli ſebi, ſo nětcole tulecz kaž poſ, ſe ſymnej wodu polath, ha, ha, ha!" ſmęjeſche ſo Twjerdał, hiſhce ſe na pol ſłowniſcie, na pol roſwjeſhely, pót ſi cžola ſebi tréjo.

"Boju ſo, ſo bě to jeno woda na mlyn", rječny ſan jeno poł wótsje, ſrudny a poraženy. "S zyla drje njebe to prawje wot waſ, ſo ſeže mie na tajfele waſhce ſobu do wězhy ſaſhmataſi. Schto dha dyrbí ſebi Radmerski wo mni myſliz?!"

"Na, to ſym tola hotowi! Nětcole chze mi tež tón hiſhce ſorokowacž, a ja ſebi myſlach, ſchto wě, tač derje ſym ſzwoju wez icžnił!" ſakħadžesche starý. "Th hlyha, ſan, a to tač dolhi, kaž ſy. Kħort tola! Woſtaj to tola mi a njethkaj ſo mi do teje wězhy. Twjerdał tola wě, ſhoto chze a njeje tola hakle wčerawſchi. To bvh ſo mi tola byle wězhy, ſo njeħybi wot poſhald wuviſeſky!"

Radmerski bě ſo do jſtwy poſdal, kotaž bě woſhōnichim hoſzom poſtajena, kaž paſ bě w tym cžaſhu ſi wjetſcha hiſhce ſe proſdno. Tu cžakasche Hańžka na njeho. To bě na njej wiđdeč, ſo bě roſbudžena, ſo na něčo ſtyſkniſcie cžaka. Schto dha ſy wuviſił?" powita ſzwojeho lubeho, pschi cžimž ſo jej woſlicz ſi cžerwjenju pořejenſhi.

"Ach, myſli ſebi, ſo je wſchitko dobre", rječny Radmerski, kaž mějſche ſaſho ſamhny měry napohlad, kaž předy. "Twój nan je moje namolwjenje do zyla wotpoſala!"

"Ach, Božo tola!" ſawola Hańžka wuſtróžana. "Alle jeli ſo ſo to tač ma, je to do boka."

"Th mi nježiſh dorečecž dała. Twój nan mie jeno teho dla ſa pschichodneho ćyna měcz nochze, dokełz ſym. tajfi — kħudy pacholl!"

"A hewak žaneje druheje winh dla niz?" woprascha ho Haňška a s vježelom sablyšný ho jej po woblicu.

"Hewak žaneje winh dla niz. Mi s najmjeñšcha tak je. Nejcha tebe do zlata nikomu dacz, schtôz njeby runje s najmjeñšcha tak bohaty byl, jako ty."

"To nježmjeñš nanej runje tak jara sa slo mècz", samolwi jeho Haňška. "Wón je hewak jara duschny a sprawný. A tež w tejle wézy njeměni to tak sle. Wón ho boji, so by mje khudh jeno mojeho samóženja dla mècz chzyl, bjes teho, so by mje wopravdze s wutrobu lubo mél. A myslí ſebi, so ma wérnu luboſc̄ ke mni jeno jedyn. Teho njetrjebam mjenowacz, wſchalo jeho snajesch. — Tola někole dyrbju ho cze praschecz, njeſhy dha to nanej lepje prajil, schtož twoje samóženje nastupa?"

"Né, njeje mi dale ręčecz dał. Sslužbu je mi wupowěl a mi pschikasal, waſch dom ſterje lepje wopuſtcejcz."

"A schto chzecz někole cžinicz?"

"Póndu hižo jutſje!"

"Alle Rhorla!"

"So bych ſa jutſichim ſaſho pschijichol jako druhi."

"Derje! Haj, to je tež po mojej myſli!"

(Pokračovanie.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Njedželu Ľatare, to je 20. mérza t. I., maju ho po ſmjerči naſcheho lubeho D. Žmischá ſaſho přenje ſerbske ſemische w Dražđanach modžeržecz. Spowiednu wuežbu ſměje knies ſaraf Dr. Kencz s Wjeleczima, předowanje, kotrež je ſi dobom wopomnjeñſe předowanje na njeſapomnитеho D. Žmischá, ſměje knies ſaraf Žakub s Nježwacžidla. — Starschi, kž maju džeczi w Dražđanach abo we wokolnoſci města, abo Sſerbio, kž maju tam pscheczelow, chzyl iich na to fedžbliných cžinicz, ſo ſu ſerbske ſemische tón ras a pschichodnie w naſhwilnej ſchijznej zyrkvi na Lipowej haſhy (Lindenstraße). Tam ſhm ſerbio pscheczelniuſe naſhwilne měſtno ſa naſche Bože ſlužbū w Dražđanach poſtičene doſtali, hacž ſměny, da-li Boh, junu ſaſho ſobu nutſ-čahyńcz do nowonatwarjeneje ſchijznej zyrkvi.

S Budyschina. Kaž ſ wěſteho žorla ſhonimy, tudomny ſchulſki direktor knies Blochaz wěſtich pschicžinow dla hiſcheče hacž do jutrow 1899 w ſlužbje wostanje.

— (Podtrjeſny džen.) Po wosjewjenju Budyskeho hamtskeho hejtmanſtwa ſměje ho ſchwart 24. mérza dopoldnia w 11 hodžinach w hornim ſalu hoſčenža winowejſe ſicze w Budyschinje podtrjeſny džen.

— Po wobſamnjenju měſčezanskich ſaſtupejerow ſo ſa rjemejſníſtich wucžobnikow lěžha na Michala woſhebita ſchula wotewri. Nowa ſchula doſtanje ſwoju domiſnu w khěji, pschi ſitnych wiſach ſtejajeſ a k twarjenjam stareho Budyskeho gymnaſija ſlužbaſej, w kotrež běſche w ſpočzatu Budyska ratařſka ſchula.

— Tudomny gymnaſij je lěžha jedyn Sſerbi, matuſitatne pruhowanje dokonjawichi, wopuſtejil, k Pawoł Wiczek ſi Pschijiches. Kaž ſhonimy, cze wón 1. haprleje jako dobrovölnik do Lipičanskich pěſkow ſaſtupej, a wojeſtu ſlužbn dokonjawſki bohoſlowſtwo (theologiju) ſtudowacz.

— (Mahla ſmjerč) S nahlej ſmjerču je ho ſandženy ſchwart ſwudowjena pschekupzowa Žakubowa pschekhwatala. Hdyž wona wječor ½/9 hodžin ſi pschewodom ſwojeho mlodſteho ſyna po hoſčiž haſhy domoj džecze, ſo wona na dobo na ſemju ſvjese. Předy hacž mōžeſche ju jejaj ſyn ſběhnyč, wona wudycha. S Božeſi ruciſlu ſajata bě wona nahe ſkonjalá.

— (Boheń.) W turniku produktoweho wiłowarja Wienera w jenej khěji pschi Pětrowskej zyrkvi je pyatki thdženja wohén naſtał, kotrež je dželbu koſbažow, jerjow a wſchelatich druhich rybow ſnicžil. Ma ſvoje wohén ſi cžaſom pythných, tak ſo bě mōžno, jón ſaleč, předy hacž bě wjetſich roſmérów nabyl.

— **Sſerbski jubilejny fond.** Wubjerk ſa ſerbski jubilejny dar pschi kralowých narodninach mějſeſche ſandženu ſrijedu poſedženje. Ma nim ſdželi knies pschedžyda, ſo je ho psched ſrotkim pižmo do ministerſtwa kralowskeho doma wotpóžlalo, ſi kotrež ſo naſcha ſerbska jubilejna ſběrka pschipoſwedži a w kotrež ſo proſhy, ſo chzyl kral wuſtaſki naſcheho jubilejnego wuſtajenia hnadnje a miloſejvje pschijecz. Wulžy ſwieſelaze běſche, ſo mōžeſche poſtaſnik wofſewicž, ſo je naſch jubilejny fond na nimale pol dwanata ſta hrivnow narosił. Hdyž ſo ſběržne hiſcheče cži lubi Sſerbia, kotsiž ſu hacž dotal pschihladomali, ſchto budža druh cžinicz, ſhrabaja a ſwój pschinoſck ſkladuja, dha budže nam ſa ſrotki cžaſ mōžno, ſo druhí tyžaz hrivnow pschekrocžimy. Podla teho je ſwieſelaze, ſo

bu mnohe towarzſta ſnijefy pschedžydz jubilejnego wubjerk ſo ſjewile, ſo chzedža na kralowe narodních abo bory ſo tym někajſi woſhebitih ſhwedžen ſuhoſtowacz a cžiſty wuſoſch, poſjetſcheny ſi dobrovölnymi, na ſhwedženju ſamym ſkladowanymi darami, ſa jubilejny fond poſtaſječ. Teho dla ho tež pschi pschepodaczu wuſtaſkom naſcheho wuſtajenia wofſewi, ſo ho wón we ſhwedženſtich dnjach ſa zly ſakſki kraj hiſcheče wó mnohe naſladne dary poſjetſchi. So by ho tež kóžny ſakſki Sſerb, kotrež ſi wonka ſakſkých ſerbskich ſužizow bydlí, na ſběržy wobdželil, wubjerk w pschichodných dnjach taſkim Sſerbam woſebite proſtivy poſcejele; hdyž ſo pak doma w Sſerbach hiſcheče ſomža, cze wubjerk ſratych a pscheczelow jako woſhebitich poſzłów do wžow, ſo ſi pschinoſckami ſomžazých, poſzlačz. Tak ſtara ſo wubjerk na wſchě mōžne wachnje, ſo bychu tež Sſerbja na kralowym ſhwedženju ſi cžeczu wobſtali.

Se Ščijez. Šandženu póndželu ſhwyczeſche předawſchi ſublet, něklo pak wumjeňkač, Jan Kſchijan tu ſe ſwoje mandželskej Hanu Khrystianu rodž. Ponichez ſe Židova ſwoj ſloth kvaž, wobdaty mot ſwojich džeczi a džeczi-džeczi. Žyrkwinſke požohnowanje ſi ranej wutrobu huijazej ręčju wudželi wuſadžim duchovny knies farar Röda, kž tež mandželskimy mot wuſkeho konſitorſtwa darjenu cžestnu bibliju pschepoda. Mandželskaj, kotařž buſchtaj pschi tejle ſkladnoſci ſi wjele darami a ſbožopſchecžemi ſwjeſelenaj, ſtaſ ſi Boha wobaj hiſcheče ſtrowaj a cžerſtwaj. Boh ſdžerž jeju hiſcheče dolhe ſta ſa ſchij dobrej ſtrowoſeſi.

S Vorſchijz. Šandženu njedželu mějſeſche wótcžinske towarzſtwo ſa Vorſchijſu a Budyschinſku woſhadu, kotrež pod wodženjom knies ratařſkeho radžicžela Steigera ſteji, ſwoju lětuſchu prenju ſhromadžinu, kotrež běſche derje wopytana. Knies polkovník Steindorf džeczeſche ſajimany pschednoſch ſo wſchelatich ſtronach w naſchim ludowym ſiwenju a napominaſche, ſaměry konſervativne ſtron blíže roſtajo, ſwěru džeržecz k naſchemu konſervativnemu towarzſtwu pschi wólbach do khežorſtowweho ſejma, kotrež ſmějemy w bližſich cžaſu. Knies ratařſki radžicžel Steiger pschipoſwedži, ſo budže pschichodna ſhadjowanla ſi konzertom pschi ſkladnoſci kraloweho jubileja. Wulki džak ſluſcha knies ſajimku radžicželej Steigerej ſa jeho woporniwoſcz, ſi kotrež naſche towarzſto naſveduje. Towarzſtwo je hižo bohate žohnowanje pschijnežlo a k temu pomhalo, wótcžinske ſmijbzlenie w naſchim ludu ſožeržecz.

Se Semiz-Tumiz. W ſtale, firmje Sparmann & Co. ſluſhazej, je ho ſobotu wječor ſi nowa njeſbož ſtaſo. Kamenjenje čeſkeſtar Petrasch ſi Zokowa ſo ſ lowriju ſi gročanopowiaſowej zeleſnich dele ſtorži. Wós, ſa nim panvich, jeho hnydom mori.

S Pschicžecžiz. ſsobotu 5. mérza pschipoſwdu je ho tu tři lětny ſyuf ſchewza Hennersdorſa ſi Huežim tepil. Džeczo běſche tu pola džeda a worti na wopycze. ſsobotu běſche ho hólcej ſaſtyſko; wón chzylche rad domoj ſi starſhimaj. To dyhrjeſche ſo naſajtra njedželu ſtacž. So by ho jemu cžaſ ſterje minyl, džeczo je jítrv wuñdze. Wownka měnjeſche, ſo je wone pola džeda w bróžni, kotrež tam ſyfanje řeſaſche. Dokelž ho hólcej ſa dležſchi cžaſ nje-wróči, džeczeſche wona ſa nim do bróžni, tola tam jeho ujenamaka. Sa nim dale pytajo, ſo ſmjerč wuſtržiwiſchi jeho cželo w nimo bězazej ręž wuſlada.

(Sjawné wotmoliwjenje ſ. dopiſowarſej ſi pola narañſich ſſerbow.) ſsmý jara wobžarovali, ſo Waſch naſladny dar ho tydženja ſi dobom ſi Waſchim, naſchim ſaměram tak pschihilentym naſtaſkom w „Ss. N.“ kvitowacz njemožeſche, dokelž běſche hakle pyatki po pschipoſwdu na naſcheho poſtaſnika doſchol. Mějſeſe ſi tutym wutrobu ſjawný džak ſo Waſch dopiſ a ſa Waſch nadobny dar. Boh daj, ſo bych ſo ſi tak horliwym pschikladom hiſcheče mnoſy, kotsiž ſu hacž dotal na njemudrych mudračkow poſzlučali, ſi naſchej wótcžinske ſběrž ſi runje tak naſladnymi darami naſhilili, ſo bychym bory ſu hacž ſtrowaj a ſtrowoſeſi. Wubjerk ſa jubilejnu ſběrku.

S Wokrancžiz. Něhdze psched 4 lětami ſo ſi naſcheje wžy 48 lětna Maria Kubischez ſhubi. Dokelž něhdze žaneho ſlěda ſa njej njebe, ju dachu ſjawnje pytacj. ſkoučnje ſi Noweho Měſta (w Šafei) poſjetſez pschihlendze, ſo ſu ju moru nařakali. Cžim wjetſche bě pschekwapijenje, hdyž ſo naſchej wježnej wýjchnoſeſi pižmo poſbla, ſo pytana Maria Kubischez w řeaplu w řeaplu w řeaplu ſluži. Trochu džiwniſhka holza bě ſo tam Rosalija Rosigez ujenowala. Dokelž bě huſto wo wječhu Pücklerje poſjetſala, kotrež je Mužakowſki ſvětoſnaty park ſaložil, Neapelska wýjchnoſeſi ſhuba, ſo je zuſa žónska w Mužakowſkich ſtronach domiſnu měla. Duž ſo najprjedy w Mužakowſku ſa njej praschachu, a ſkoučnje ſo wukopa, ſo holza Maria Kubischez řeſa, kotrež je něhdz ſi Wokrancžiz twóchla. Ma to je Neapelska wýjchnoſeſi pytanu holzu hacž ſi ſakſkim mjeſam do ſofa

dowjesež dała, hdżez je šo němska wýschnošč sa to postarała, so je s dobrym pšchewodom do Wokrancžiz píchischa.

S Tranjow. Sañdženu hobotu je šo jeniczki byn tudomneho hosczenzaria Wannela satſelic ſpýtal. Wón ſebi tsi fuli do hlowy teli, tola wone ſu po ſvacžu wýše tsi pſchelabé byle; pſchetož ſranjenja nejku hajmierz straschné. Wobboriſki lěkar Pühler ſranjenego přeni ſwobala, po kotrehož namolwjenju jeho do Budyskeje hojeńje dowjesechu. S pſchicžinu ſpýtanego ſamomordatſta wa je prozeš, kotrež je Wannelt pſchérhal.

S Wochoſ. Tudomnu gmejnku hoňtu je ſebi hrabja ſ Cinfiedel na 3 lěta wotnajal. Pacht na lěto 350 hrivnow wucžini.

S Wojerez. W ſhromadžiſnje doměrnitov konſervativne a nazionalliberalne ſtrony, kotrež ſo tu njedželu popołdnju wotbywaſche, ſu hrabju Arniua-Mužakowſkeho ſ nowa ſa kandidata ſ wólbam do khejorſtvoſeho ſejma poſtaſili. S dodom je ſo ſhromadžiſna tež ſ wólbu do pruſkeho krajneho ſejma ſaberała. Nětzciſti ſapóžlanz, krajny radžiczel ſ Lucke, kotrehož mandat lětža 8. novembra wotběhni, nohze ſo ſ nowa wuſwolicz dacž. Wjetſchi džel ſhromadžených namjetowaſche, knjeſa ſ Göba nad Němjeſchkom wuſwolicz. Po napraſhovanju ſo tutón ſwolniwy wupraji, wólbu pſchicž. Pſchitomni ſaſtupjerjo nazionalliberalne ſtrony woponjezdži, ſo ſo w tu khwilu ani na kandidaturu knjeſa hrabje Arniua ani knjeſa ſ Göba ſwiaſacž nohzedža, ale ſo ſo hakle w poſdžiſtum čaſu roſkudža.

S Wojerowſkeho woſtrjeſza. W tudomnym woſtrježu budže naletne rekrutowanje 23. měrza rano w 7 hodžinach w Kuhlandze, 24., 25. a 26. měrza rano wot $\frac{1}{2}$ /7 hodžin w Wojerezach.

Šhorjelska hofstanſka ſomora khežlarja a formarija Khrystiana Nyczu ſ Borkhamora ſ jaſtu na tsi měbzaz ſaſudži. Nycža, kotrež je hižo dwójz paduchſta dla hofstanu, bě ſ jeneje drjewomeje hromady dwe jaſzenowej žerdži kramyl.

S Čzorneho Kholmza. Na měſtrje, na kotrejž je loni naſymu w holi pſchi pſchczęſenju drjewa jena haloſa hajnika Kuhnerta ſ Lipoye ſaraſyla, ſu jemu ſe czeſczi a wopomijenju pomnik ſtaſili. Sañdženu njedželu je ſo tutón pomnik w pſchitomnoſci ſaſtoſnikow Wojerowſkeho kralowſkeho wýſchſteho hajniſtra a ſawastajených njebočižkeho woſtrky. Schtom a haloſa, kotrejž bě ſtej ſpýtanu Kuhnertowej hajmierzce bylej, pſchi pomniku ležeschtet. Woſvjeczenſtu ręcz mějſeſte reverſti hajnik Hoffmann, na čož ſo brat ſwudowjenieje Kuhnertowej w mjenje ſawastajených ſa czeſcž, ſemrjetemu woſkaſanu, džakowasche.

S Eſlepeho. Pucž, ſ tudomniſcheho želeſniſcheho ſaſtanischtę do naſtheje wýži wjedžaz, je ſo ſe živym wobkhadom tak ſhubjenſchil, ſo ſtore wjazy móžno njeje, po nim khežicž. Hubjenſcho paſt drje ſo nam poúdž, jeli ſo ſo, kaž ſu ſebi wotmýſlili, pſchi ſaſtanischtę ſchleſerjiu natwarja. Dofelž budže ſo wobkhad po mjenowanym pucžu podwojicž, by ſchwarna wěz byla, hdž by ſo wot ſaſtanischtę hacž do Eſlepeho pleſtr polozil abo ſo ſ najmjeſtſha ſ kamjenemi poſypal, ſo by ſo ſchohejſe runal. Kaž je hýſhcerž, chze to knjeſ hrabja Arniua Mužakowſki na tym kruhu pucža, kotrež pſches jeho ležomnoſce wjedže, na ſtore hofstę cžiniež.

Wuſkudženja.

Hofstanſka ſomora. Dželacžerž Hendrich Max Dorf ſ Budyschina bě ſo lětža 1. februara w Bréſyſtehu do Frenzelez khamonu nuts ſamal. Wolnowu ſchleſnu wutkočiwiſchi bě wón do khamonu ſaſli a tam 4 hrivny kramyl Wobſkorženemu, paduchſta dla hižo hofstanemu, jaſtu na 10 měbzazow a ſhubjenje czeſných prawow na 2 lěče pſchicžudži.

— Póſtſki pomožnik Pfeiffer ſ ſamjenza bě, hdž bě ſtore ſlužbu w želeſniſkim čahu ſaſtaſal, pakety a líſty wocžinjal a ſ nich pjeniſh a druhe wězy, kotrež móžesche triebacž, kramyl. Njeſhwérneho ſaſtoſnika ſ jaſtu na tsi lěta a ſ ſhubjenju czeſných prawow na tsi lěta ſaſudži.

Priopk.

* (Licženie ſkotu.) Pſchi poſlednim licženju ſkotu w Gafſkej je ſo nalicžilo 161,317 toni, 681,788 howjadow, 79,365 wozow a 498,523 kwini, potaſkim wýcho hromadže 1,420,993 ſkotu.

* (Do ſmjerze kjudowal.) S Zwickawu piſaja: S wulſkim pſchicžiſtežom luda pſchizažny ſud fabrikarja Georgia dla cželnego ſranjenja ſ morjazym wulhodom ſudžeſte. Wobſkoržen ſe ſtore ſamkne $\frac{1}{4}$ lětne džecžo na nječlowiſte wachnje do ſmjerze kjudowal. Hdž bě jeho žona na khwili ſ bydla wuſchla, njeſražniſ džecžo ſ wuſhczka wutorze, býſeſte jo do hlowy a jo ſtönczne ſa-

daji, taſ ſo macž ſo domoj wročiwiſchi džecžo, křej a pěnu pſched hubu mějaze, w poſkledním ſdychnjenju namaka. Ssud Georgia ſ khostaení na 10 lět ſaſudži.

* (Schthri holž ſo ſadu ſkłe.) S Pětſchena w Hornjej Schleſynſkej piſaja: W bliſkej Nowej Wýžy ſchthri holž, na tamniſchim knejzim dworje ſlužaze, hobotu rano ſaduſhene namakaču. Holž běch u wobſkodžených kachlach wohén ſaložile a ſo potom do Loža lehnykle. Pola tſioch holzow wozwjeniſke poſpýth bjes wuſpcha woſtachu, pola ſchtwóreje paſ ſo poradži, ſiwenje ſaſo ſbudžicž.

* S Olbernhawu. Mjes Halsbrücku a Rothenfurptom fu w napławjenym pěku mužſke čelo namakali. To bě hischeze woporloniſcheho powodženja: jedyn dželacžerž ſ Halsbrückſtich podkopów.

* (Tyfus mjes woſakami w Saarbrückeñje.) S tſezechohobatallona Saarbrückenskeho polka (regimenta) ſu netko 300 muži na tyfus ſkhorili mjes nimi 130 cžęžlo. Wumrjelo je hacž dotal 22. Dla pſchepytanja khorofe ſu wſchelazh ſnamjeniczi lěkarjo do Saarbrückena pſchijeli.

* (Khebly paduch.) Tele dny wjecžor ſebi we Brützlavu 17-lětny řeſbar Wylem Stehn na jentym tamniſchim pſeſe dwe dwazyczinowopjenježkowske ſnamzy (marzy) žadaſche. Hdž ſaſtoſnik do knjiži ſa ſnamkomaj pſchimy, Stehn pſches wokno dwe korbjalzy pjenjes wutorze, ſ kotrejž jena 8000 hrivnow papjerjaných a druhá 2000 hrivnow hotových pjenjes wopſchijesche. Předh hacž paduch ſe ſtowim ſrubenſtrom ſ poſtoweho tvarjenja čekly, jemu korbjalzy ſ 8000 hrivnami wutorzechu, ſ druhzej korbjalzy wón hacž do promenadov pſchi Matthiaſowym torhofskežu dobeža, hdž jejeho jedyn czebla ſaſlapa. Widžo, ſo je ſhubjen, paduch pjeniſh ſ korbjalzy ſwucžiſta. Njeđiwažy cžmy ſo hnydom 240 hrivnow namaka. Měſtno, hdž ſ pjeniſh ſoſeblane ležachu, poliztojo woſtupičhu, ſo bých ſo paduſtji woſdžerželi. Naſajtra ſu ſtore zýku ſum ſaſeberála.

* (Woſknom won panywiſchi ſo ſaraſyla.) 4lětna džowčižka jeneho gymnasialneho profekora w Hoſu, kotrež bě woſtivje pola czežloſhoreje ſotry ſpýta woſkn wocžinič. Woſkn ſo najpriyed ſapjerasche a hdž ſo ſkönčzne wocžini, džecžo runowahu ſhubi a ſo ſ khetreje wýhokoſcze pſches hlowu do pleſtrowaneho dwora cžiſny, hdž ju ſ roſraženej hlowu, drje hischeze ſiwi, ale ſmjertrje ſranjenu a wědomje wjazy njeſejožu, ſběhnyčhu.

* (Njeſbože w podkopach.) S Saturniſtich podkopach w Ssoknowizach w Schleſynſkej ſo ſańdžem ſtžen hřadu ſapalichu. W ſadže je ſo 20 hejverjow ſaduſlo.

* S Hornjeho Harza 3. měrza piſaja: Ssneho mjeſcele ſ njevoſlabnjenej mozu dale ſakħadžeja. Pſchewodžerjo woſow ſo w ſneſh ſaſhpaja. Woſh dyrbja ſo w ſneſh težaz ſtžen ſtžen, a konje móža ſo jenož ſ nuſu wulhowacž. W někotrych ſtronach pſtſte paketh a měchi nadrōžni dželacžerž ſ jeneho poſta ſ druhemu woſcha, druhdže ſo tež tale wupomož njeſodži triebacž. Ssneho wuſhypowacž, nima wuſpēcha; pſchetož wětr ſprózniwe dželo pſchego ſnicži. Tež pſchi Rheinie na Eifelſtich a Hunſrückſtich horach wýhoki ſněh leži. Pola Pronsfelda ſu jeneho bura ſmjerſnjeneho namakali. Na ſinfelſkej horje pola Gothy ſněh tsi metry wýhoko leži.

* (Dwe džecži ſo ſpalilej.) Wo czežlim wohnjowym njeſbožu, kotrež je ſo w Rojevje pola Inowražlawa ſtaſlo, ſo pſche: Schthri džecži jeneho dželacžerža, na krótki čaſ ſame woſtajene, lampu poſpalichu. Ta roſbuchny, a palazy petrolej ſtu ſapali. Dwe džecži ſo ſpalischtej, tej dwe druhzej ſtej ſo taſ ſaſtoſtne woſpalilej, ſo dwěluja, ſo ſo jimož ſiwenje ſdžerži. Tež tych džecži macž, kotrež pſchihna, ſo by plojenjenja ſaſchalá, je ſo ſmjertrje ſtrachnje woſpalila.

* (99 lět ſtara žona jaſo paduſhniſa.) Pſched ſtawniſtrom ſudniſtrom w Alt-Landsbergu dyrbjeſche ſo dželacžeržowa wudowa, Friederika Fangerowa, dla ſranjenja ſamolwječ. Tu winowachu, ſo je w ſuſodnym Bruchmühlku ſchthri male ſchtomiki kramyl. Ssudniſtrom dyrbjeſche ju ſ jaſtu na tsi dny ſaſudžicž, ale pſchedžyda ſam jej radžeſche, ſo dyrbji khežora wo wobhnadženje proſhycž, a ſlubi jej, ſo budže ſudniſtvo jeje proſtſtu poſpjeracž. Tu žónſku pak je wěſče bohaty wobſedžer por kijefskow drjewa dla woſkoržil.

* S Paríſa. Minister ſa Kaledoniju je depeschu doſtaſ, ſo je ſurowy zýlon (wichor) kipu Mayotte w ſajépžje do Moſambikſkeho kanala w nožy wot 27. ſ 28. februarej ſapuſčíl a jara wulku ſchodus načzinil. Wjele ludži je ſiwenje ſhubilo.

* Wulku wjelrhbu (Walſiſch) je parna ſtadž jendželſkeje Castleſkeje linije pola Alzorſkych kipow do dweju dželow roſrěſla. Majſterje je mózne ſwerjo ſpízy pluwaſo.

* (Powodzenie a wichor w Horniej Talskiej.) Buczo- warjo s Hornieje Talskieje powieszcze pschinieku, so je tam wiele stron powodzenych. Krajinu wokolo Paduji ho jélorej runaja; hórske ręczki su wiele hażenjego pschedrele. Też czlowjekoj su we wulkej wodze żiwjenje hubili. — Kąz s Veronu pišaja, je tam wichor dwaj dniu jahadzał a wiele schody na wzach načinił. W Salizzolu ho měschezanſka murja powali, pschi czimž ho dwaj czlowjekoj sarashcetaj.

* (Rjesluk na železnizy.) W bliſkoſci Rizzu pôdla železniskeho načypa staru knjemi, kotrež běchu w železniskim wosu wurubili a potom s njeho wuziſhi, namakachu. Běſe to Žendželčanka, Burke řeka. Dokelž njebeſche pscheczeſko ſranjena, móžeſche podavat wupowiedacž. Nadpadnika su hižo ſajeli. Wón je woſobniſe drasčenym poſta lét staru Schweda, wěſtý Anton Erikson. Ma to ho ſpusczeſeo, so je jeho wopor s wosa panywsczy ho ſarashy abo ho pschejel, a měno, so budža ſa nim w bliſkoſci městna, hižez bě ſo njeſluk ſtał, najmjenje žledžicž, bě ſloſtrik hnydom w bližšim ſastanisheſcu ſ čaha ſtupiū a tam wostał. Najprijeſdy njeſraſnik prejeſte, hiž pak jeho jeho woporej, Burkej, napscheſeo ſtajichu, a ta praji, so jeho ſ wětoſeju ſa nadpadnika ſpōſnaje, ho wón wuſna.

* (S dňových ſapišow jeneho wojała Napoleonovo- weho wulkeho wójſta.) Mjes wjèle wopomnjeniſtimi pižmami, kotrež ſu w poſledim čaſu wuſchle, woſebje „wopomnjenja ſeržanta Bourgogna“, woſjewjene wot Pavola Cottina, ſedžliwoſć na ſo čahnu. W nich jedyn ſ maleje licžby wojałów Napoleonoweho wójſta, kotsiž ſu ho do Žemiskeje wuthowalli, na jednore ale jinaze waſchne žaloſne čerpujenja wulkeho wójſta woſipuſe. Wón kwoje ſačučza byes porjeniſchazych wopíhanjow na ſjawnie dawa a wo po- daſtakach recži, kaž ſu ho ſtałe. Hiž hłód w črjewach ſathadzeſe, njebe žanhych pscheczelow, wón ſjawnje praji, a pičiklak kwojeje ſamſneje woſobohy poda. S hłodom čžwilowanym ho do mnje ſacžučza dawachu, kotrež wuprajicž njemözu. Ma dobo kwojemu towarſchej, pschi mni ležazemu ruku tlučich a woſach: „Hdyž bych kohodkuli w ležu ſ khlěbom ſetkał, dyrbał mi poſoju dacž, abo ne, bych ſnadž jeho moril, ſo bych wſcho měl.“ Ma druhim měſtnie ſo po- wjeda, ſo ſo w jenej ſ tamních ſurowje ſhmínych nozow pschi zofanju wójſta bróžen ſapali, w kotrež wjèle offižerow a wojałów ležesche. Wſitzy ſo ſpalichu, dokelž ſo woheń tak ruže roſſchéri, ſo ſo njeſamóchu wuthowacž. A ſchto činjachu towarſchojo, mjes tým ſo njeſbožowni žaloſnje wo pomož ſchicžachu ſ plomjenjow, w kotrež ſo živi palachu? Poſhajče na hróſne wopíhanje, kotrež Bour- gogna poda: Ženotliwi wojazy wſchelakich korpſow, kotsiž ſuło wo- ſuło w biwaku ležachu a pschi ſwojim lehwojnym wohnju ſkoro ſonž wſachu, ſ wohniſhce, daloko widoſnemu khwatachu, niz ſo bych u pomož pschinieſli, ale ſo bych ſo hréli a ſebi truch konjazeho mjaſa wopjekli. Šlabi a bědri ſo ſjenocžihu, ſo bych ſo čela ſ wohnja wuzahali a je pschepytali, haž bych ſo neſto jéde abo nechtio ſobu wſacza hódné pschi ſebi měle. A druh ſwojej ruzh ſ wohnnej wupſchecžerachu a nježiwaſy na to, ſo ſta ſi ſich towarſchow, ſnanou pschinuſni, žadlawu ſmijereč čerpuſjachu, ſo na jich čelach woſrjewachu, prajich: kajki to kraſny a derječinjazy woheń!

* Ma Dunajſtej rěž ſandženy tydženj ſatrafachy wětr ſathadzeſe. Parne lóže ſu dyrbjale jehoječ pschedrač. Někotre rybaſte čolny ſo w žolmach ponurichu. Šchtomy ſo wuvalachu a třechi ſo wotkrychu.

* (Herbowki milijonow jako ſlužobne holzy.) Porędko drje ſo njeſtanje, ſo khuda ſlužobna holza ſ njevoſzakanth herbſtom wulke ſamoženie nabudže, tola wo poſtak, kajkiž je ſo wón danano w Ruskej ſtał, drje ſo tola hiſceze njeje ſlužhalo. Žedyn milijonar w Odejzy, kotrež ani žony ani džecži njeſeſe, psched nětvrtymi měſazami wumřejſhji, ſwoje ſamoženie, ſe 4 milijonow rublow wobſtejaze, ſwojim ſchtrjom cžetkam ſawostaji, kotrež běchu ſo haž dotal w khudobnych wobſtejnosczech živile. W ſwojim testamencze wón poſtaj, w kotrež ſo te 4 holczki ſa jeho jeniczke herbowki pomjenowachu, ſo ſo tutym pjenjehy předj njevupſlacz, doniž kózda ſi nich 15 měſazow doſho jako ſlužobna holza, ploſatka abo džowka na wſach njeje ſlužila. Ta ſ herbowkom, kotrež njeby ſ najwjetſchej ſwědomitoſču ſwoje pschiblufchnoſeſe jako cželadniča dopjelniča, dyrbjala ſwoje herbſtwo tej ſotje wotſupicž, kotrež by najhorlivischo po žadanju ſwojeho njebo wuja čimila. Młode holzy hnydom ſ najwjetſchej ſwólniwoſču pola zuſych ludzi do ſlužby ſtupiſhu a wſchě ſo na pscheno pržowachu, ſpodžiwe teſtamentowe poſtajenie dopjelnicž. Nětrole maja něhdze poſoju pruhowaniskeho čaſha ſady ſebje a hiſceze njemože jím nicto po- rokowacž, ſo ſu ſo pschedzivo ſwojim pschiblufchnoſčam ſ něčim

pschedchle. Tym ſchtrjom holzam ſo ſamo w ſlužbje lubi, haž runje ſo jim dželo njeſpoloži, hiž tež ſo ſ nimi, džiwaſo na jich woſebite wobſtejnosczech, lahobniſchho wobkhađa. Šso roſumi, ſo ſo ſa tými ſchtrjomi žadnymi ſlužobnymi holzami nawoženjo ſ hromadami prascheja, a ſ ſorbiſkami, kotrež ſu te holzy wudželiſe, móhle ſo hižo ktere wítowanje ſapocžecž.

Sa naſch ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžlo: 43,419 hr. 34 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Na towarzſtowym blidze pschi woteńdženju jako „Dobra nőz, thžaz króč!“ w Kſchižane ſoſezenzu w Bréſnje.

2 = 50 =

Bo wulkej kolbaſy w M—wiz kročmje w M.

— = 30 =

Wón ſondželných pola ſerbſkeho kročmarja w „Viſchezej jamje“: woſczerjo 60 np., kónčojoči 2 hr., ſpěvarjo 30 + 20 + 50 + 20 np., a tón,

kotryž tu njebeſche, 20 np. = ...

Tſjo hólzy běchu w koniku, w konju kroſchatym.

2 = 51 =

Ša liſčki, dargene psches ſsmóſkeho, M— 20 np.,

— = 30 =

W „Katholískim Póſle“ čžiſlo 7 ſeta 1898 hižo kritowane:

4 = — =

Naſch derje ſnaty luby dobročerž ſ W. 10 hr., „njeſaložimy komiſiju, ale jéžem ſo ſwojej hlowje, duž wotſchepjeñž, roſkolniž“ 1 hr. 50 np., Radwoſka platowa komiſija 1 hr. 45 np., w u-

n i ſch ſ konzerta Radwoſkeje „Meje“ 38 hr. 90 np., kral Herodes ſ Radwoſka 50 np., Mlónk ſa kulojthym blidom w „Viſchezej jamje“ namazoval 1 hr. 40 np., Bačoviňszy ſchłotowario 1 hr. 60 np., Šchpitalszy ludžo 3 hr., Delanska patentna komiſija 1 hr.

20 np. + 70 np. + 1 hr. 50 np., ſchtóž wiđecž chez mój rjant ſchtom, njech „bim“ da ſa Macžicžny dom — ſchtóž ſatſchaſe, d w a j! (dalshe 40 np.), Kalbičanſka Bjeſzada 1 hr. 7 np. . . . .

63 = 22 =

W „Katholískim Póſle“ čžiſlo 8 ſeta 1898 hižo kritowane:

35 = 60 =

Na Wjazblawke ſolanziſi w Kaczezach nahromadžene wot naſcheho lubeho ſnateho dobročerža we W. 10 hr., „roſkolniž“ 2 hr. 40 np., Ra-

dwóſka platowa komiſija ſa pschewitowanym plati 11 hr. 75 np., tež hnadny kral Herodes 25 np., Mařja Welſzowa ſ Budyschinu 10 hr., Delanska patentna komiſija 80 np. + 40 np. . . . .

Hromadže: 43,527 hr. 77 np.

S džakom krituje

J. Bartlo,
ſarjadnik Macžicžneho doma.

S ſerbſki jubilejný krala Albertowý fond.

Dotal nahromadžene: 975 hr. 95 np. Dale ſu ſladovali:

I. njeſmenovaný (pschi dopiš w „Ss. N.“ wot ſoboty 5. měrza) 10 hr., Lahoſa, bywodi ſarat Butečanſki, neto w Draždjanach 30 hr., wucjerjej Hocke a Frejſchlag w Horniej Horži, kózdy po 3 hr., Hana Grolmuſzowa w Dalizach 60 np., ſarat em. Ráda-Bartlo w Budyschinje 5 hr., kantor E. K. w M. 5 hr., pschekupz J. M. w M. 2 hr., ratar Jan Scholta w Budyschinje 1 hr. 5 hr.; ſ Dubrawki: g. p. Kubo 60 np., Jan Wovniški, Jan Granich, Ernst ſark a B. Wilhelmu 10 np., A. Bar 20 np., kročmar Schönau 60 np., a Hana Wovniškowa 40 np.; ſ Pomorze: inpektar Weißlog 2 hr., dželacžer Wjela, Hermann Vogt, Michal Wicžas a Bartuſh po 60 np., Pawol Krecžmar a g. p. Handrij Rieda po 1 hr., Pawol Fiola, Handrij Zimmermann, Schuster, Heindrich ſtud. Matejek po 30 np.; direktor tačhant. ſdule J. Nowak 10 hr. a kaplan Nowak w Budyschinje 5 hr., Jakub Heſha, pschekupz w Konſperku w Čechach 3 hr. 35 np., ſpičaczel a hubžnik dr. Jurij Bilk w Draždjanach 10 hr., kantor Bur w Königshajne pola Woſtrowa 3 hr., kublet Panach w Létonju 1 hr.; ſa horja: Mařja ſwud. Wicžasova 4 hr., A. Marſchner, Michal Bjenada a Petr Wěſchla po 50 np., Hana Nowakowa 25 np. a kublet Gruhl 3 hr.; jedyn ſobuſtar ſwiedzenſkeho wubjerla druhý pschinioſč 10 hr., kantor Hanka w Wjelečinje 6 hr., wobſedžer mlyna, A. Kſchižan w Budyschinach 5 hr., can. cap. ſchol. Viſchezanski w Budyschinje 20 hr., ſerbſki kročmar Oſkar Dietrich, w „Viſchezej jamje“ w Budyschinje 3 hr.; ſ Konjež (Porschiežanſka woſada); kublet A. Mitach 3 hr. a Petr Krawz 1 hr.; ſ Bobolz: kublet Mět 1 hr. 50 np. a živnoſeſer Gruhl 50 np.

— Hromadže 1135 hr. 65 np.

Mjena dargene ſtupiſhu a jich darow ſo poſdžiſhho woſebje wo- cžiſhčza a ſo kralej pschedpodadža.

S najwutrobnischem džakom Sommer, polkladnik.

Pondželu a wutoru 21. a 22. měrza 1898

po pola podpihaného kralovského hamtského žudništwa dla rjedzenja dželanskich stow jenož najnuhnišche wězy wobstaraja.
W Budyschinje, 5. měrza 1898.

Kralowske hamtske žudništvo.
Hecht. Lüthne.

Drjewowa awkzija

na Połpiczanskim reverje.

W Husečzanskim hořenzu ma ſo pondželu 14. měrza 1898 dopoldna wot $\frac{1}{2}$ 10 hodžin
186 khójnowych cželoz, 12 hacž 23 em. ſtrenjeje
tolstoſeže, } w 60 wodželenju
552 khójnowych klozow 8 hacž 29 em. hornjeje } w boroschzach
tolstoſeže,
46 rm. khójnowych paſnych ſchczepow,
128 = = = knyplow, } w drjewiſhcu 60. wo-
7 = = repuchow, } dželenja, we wuléžow-
20 = = halosow (waležino- } njach 60. a 61. wodže-
wych knyplow), } lenju a jenotliwie w 54.
78,2 stotnijow khójnowych waležkow } wodželenju
134 rm. pjenkow

ſ wuměnjenjemi, prjedy wosjewiomnymi, ſa hotowe pjenesy na
pschebažowanje pschedawacž.

Kralowski hajniſki rentſki hamt w Draždjanach a kral. hajniſke
reverſe ſarjadniſtwo w Połpizy, 28. februara 1898.

Garten.

Simmig.

Drjewowa awkzija.

Pondželu 14. měrza t. l. ma ſo na Wuježlowskim reverje
w drjewiſhcu 2. a 3. wodželenja na Mjeſchiskej horje a w 7. wo-
dželenju na pschebažowanje pschedawacž.

133 twjerdyh dolhich hromadow

59 mjehfich

Shromadžina ranu $\frac{1}{2}$ 9 hodžin w Wuježlowskéj hajnkowni.
Hertel, wyschchi hajnik.

Drjewowa awkzija.

Na Sderjanšlim tachantskym hajniſkim reverje ma ſo wu-
toru 15. měrza t. l.

něhdze 250 khójnowych wujkowych kruchoſ a žerdžow,
= 60 = twjerdyh dolhich hromadow,
= 200 rm. khójnoweje waležiny a
= 50 bréſowych dolhich hromadow

ſ wuměnjenjemi, do awkzije wosjewiomnymi, ſa hotowe pjenesy na
pschebažowanje pschedawacž.

Sapocžatſ dopoldna w 9 hodžinach w drjewiſhcu pola Kost-
gerez w Sderi.

Hajniſke ſarjadniſtwo.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 15. měrza 1898 ma ſo na Nježwacžidliſlim majorat-
nym hajniſkim reverje na pschebažowanje pschedawacž.

100 rm. khójnowych ſchczepow,
75 = = kuležkow, } w drjewiſhcu 21. wo-
150 = = pjenkow, } dželenja wysche Nowo-
150 = khójnoweje waležiny, } wježnianskich polow
18 stotnijow khójnowych waležkow, }
60 ſuſhizowých khójnowych hromadow w 18. wodželenju;
ſchitwórk 17. měrza:

175 rm. khójnowych ſchczepow,
8 = bréſowych kuležkow, } w drjewiſhcu
25 = khójnowych = } 32. wodželenja
150 = = pjenkow, } pola Komſta.
350 = khójnoweje waležiny, }
18 stotnijow khójnoweje waležiny, }
40 dolhich hromadow lisczoweho drjewa w 33. wodželenju
pola Lischkeje Horj.

Shromadžina dopoldna w 9 hodžinach w mjenowanych drje-
wiſhzechach.

Grabinſke ſ Rieſchiske hajniſke ſarjadniſtwo.
H. Nieprachſ.

Drjewowa awkzija

na Husečzanskim reverje.

Sseredu 16. měrza t. l. popoldnu w 3 hodžinach ma ſo
w Mjeđojoſkej korečnje

9 rm. mjehfich ſchczepow,
11 rm. twjerdyh a 85 rm. mjehfich knyplow,
15 rm. twjerdeje a 317 rm. mjehfice waležiny,
15 twjerdyh a 1150 mjehfich waležkow,
mjehfice dolhe hromady a
1 dželba bréſowych dolhich hromadow,
w Mjeđojoſkim ležu pschihotowaných, ſa hotowe pjenesy na psche-
bažowanje pschedawacž.

Husečzanski hrabinski hajniſki hamt, 8. měrza 1898.

Wyschchi hajnik Bluhm.

Awkzija.

Sseredu 16. měrza 1898 ranu wot 8 hodžin maja ſo
w Hodžiſlej ſarje domjaza a hospodařſka nadoba, draſta, loža,
požlefcheža, khamory, blida, ſtoły, wosy, ſanje, konjazy grat atd. na
pschebažowanje pschedawacž.

Inventarowa awkzija.

Pondželu 14. měrza, dopoldna wot 10 hodž.
ma ſo w Petſchkeſ ſuble we Wownjowje wſchón
žiwy a morwy inventar: jako 1 kón, 3 kruw, mlode a
rjaneje raſhy, 3 hospodařſke wosy, rólny grat, ma-
ſchin a wſhelati ruczny grat, ſhyno, ſloma,
žito, niewulózene, a někotre ložy ſtejateho drjewa
na pschebažowanje pschedawacž.

Wuměnjenja ſo do awkzije wosjewja.

Žiwnoscž na pschedaní.

Dla dželenja herbſta ma ſo žiwnoscž
cžiblo 4a w Rakojdach, ſ sawostajenſtu Han-
drija Hanskeho ſluſhaza, ſ 20 kózami pola
a ūki a 200 dawſkimi jenoscžemí

wutoru 15. měrza 1898, dopold. w 11 hodž.
w ſawostajenej ležomnoſci ſamej psches pod-
pižaneho na pschebažowanje pschedawacž.

Dalsche wukſa

C. A. Manitz

w Budyschinje.

Khěža na pschedaní.

Zyle nowa khěža na Hornim
židowje je placzish ſhodno ſe
zwobodneje ūki na pschedaní.
Wſcho dalsche je ſhonicz we wu-
dawacni „Serb. Nowin“.

W Nježwacžidle je khěža ſ rjanej
žiwnoscž cžiblo 49 ſ maživnymi
twarjenjemi, rjanej ſhadowej ſa-
hrodu a 2 akromaj pola, ūki a
ſeklow ſe zwobodneje ūki na
pschedaní.

W Hodžiju je khěža ſ rjanej
ſahrodu a $\frac{6}{4}$ kózami pola abo
tež bjes pola na pschedaní. Dalsche
je pola ſchewſkeho miſchra Hätta-
ſcha tam ſhonicz.

Hořenž na pschedaní.

Hořenž, w Vorſchzanskéj wo-
bzdze w pruskej Hornjej Lüžiſ, ſ
pschi ſiwej drósh ležazy, ſ 50 kó-
zami ležomnoſce a poſhymy pra-
wiſnami, maživnymi twarjenjemi,
je woskebitch wobſtejnoscžom dla
na pschedaní. Maplačic ſa ſu wuſam-
jeni.

Rjana ſahrodniska žiwnoscž

cžiblo 20 w Mjeſchizach ſ 29
kózami ležomnoſci ſa rjanej
ſhadowej ſahrodu je wysokoje ūki na
pschedaní.

Budyska Bjesada

změje wutoru 22. měrca wječor we 8 hodž. w Budyskej tré-leřni swoju **hłownu zhromadziznu.** **Předsydstwo.**

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokolność
wotměje jutře njedželu 13. dzeń nalětnika

Swójbny wječor

w Hustec hosćencu w Khwaćicach. Započatk wječor w 7 hodž. Bohaty dnjowny porjad woprija naręče, přednoški, čitanje atd. wšelakoreho woprijeća. Tak je nam k. wučer Žemr z Budyšina zajimawy přednošk dobroćiwje přilubił. Prosymy wšich Serbow a wše Serbowki, starych a młodych, hospodarjow a čeledź wo mnoholičny wopryt.

Předsydstwo.

Nalutowaćnia a wupożczenieja
sa Budeſtez̄ a wokolnoſc̄, sapisz. t. ſ n. rukow.

Slowna zhromadzisna

změje ſo 21. měrza t. I. wječor w 7 hodžinach w Schmiede z hoſczenzu w Budeſtez̄ach.

Dnijowy porjad:

1. Lětna roſprawa, pschedpołożenie ſlicžbowanja.
2. Rosdělenje dobytka.
3. Pschedbždſtowowe namjeti.
4. Wudoſpolnjaža wólsa.

Lětna roſprawa je wot 18.—20. měrza poła ſlicžbowarja wu-położena.

W Budeſtez̄ach, 12. měrza 1898.

Pschedbždſtow:
P. Kschijan. Dr. Menzel.

Murjerjo a Čeblojo

dostanu pſchi dobrej mſdže trajne dželo.

C. Polak w Hodžiju.

Dla powięſchenja mojego ſe-dlaſtwa mam myſle, ſwoju nowu natwarjeniu khežu pſchenajecz abo pschedac̄. Szedlaſki miſchtr Herm. Frenzel w Hodžiju.

Kheža na pschedan.

W Bręſowje je kheža čižlo 17 na pschedan. Wſcho dalsche je ſhonicz poła zeſteſiſteho wothla-darja Kočzki.

Žiwnoſc̄ na pschedan.

W Nowym Kuſeżu poła Rjeſhwac̄idla je žiwnoſc̄ čižlo 10 ſ 8 kórzami ležomnoſc̄e na pschedan. Wſcho dalsche je poła wobhédžerja ſhonicz.

Žiwnoſc̄ na pschedan.

W Wuježku p. Čornym Bohom je žiwnoſc̄ čižlo 36 ſ 10 kórzami ležomnoſc̄e na pschedan. Wſcho dalsche je tam ſhonicz.

Konje
na pschedan.

Schyri ſylne, 7 hač 10 lětne, konje, dobre czaharje, czewjene ſchumiele a czorobruue, ſe ſednicz na wubjerl ma pſche-czehnjenja dla hnydom na pschedan ſublet Nowak w Komorowje poła Małez. Wſcho dalsche ſhonicz tež na Horjanſkim ſuble poła Rjeſhwac̄idla.

Schewſleho wucžobnila
pyta H. Fischer w Delnej Škinie.

Dla woženjenja kothr mojeje nětčiſcheje ſlužobneje holzy ſ 1. haprleji abo poſdžiſho ſlužobnu holzu ſa kuchniſke a domjaze dželo pytam. Wona dyribi dwe koſy ſa-starac̄ a něſcht ſahrodneho džela čimic̄. Wobkhad je dobrý.

Julius Förster, rěſakowy ſa-rjadnik w Bělém Školmzu.

Wucžobnika ſ jara pſchi- hónymi wu-měnjenjem pyta H. Schäfer, ſchewſki miſchtr na ſadnej bohatej hnydom po 1 ſthodže.

Kheža ſ dwěmaj wobydleniomaj, ſ hródžu a bródžnu je dla wu-mrjecza wobhédžerja we Wbohowje poła Rjeſhwac̄idla hnydom na pschedan. Wſcho dalsche je čzo. 6 tam ſhonicz.

Ahlebowa pſelatnja ſ dobrým woteběratſtвom je wumrječa dla hnydom na pschedan. Wſcho dalsche je ſhonicz poſg M. ſwid. Hartmannowje na Židowje čzo. 14.

W Bobolzach čižlo 16 je rjane wobydlenje hnydom na pschedan ſublet Nowak w Komorowje poła Małez. Wſcho dalsche ſhonicz tež na Horjanſkim ſuble poła Rjeſhwac̄idla.

Kheža ſ polom ſo ſupic̄ pyta. Poſticienja chzyle ſo w wudawarni "Sserb Nowin" wotedac̄.

Bukečanske serb. tow.

změje jutře njedželu za tydzeń 20. dzeń nalětnika popołdnju w 4 hodž. posedzenje. Knjez Więaz ze Žornosyk je dale-wjedzenje swojego přednoška: „wo swojich podeňdenach w němcko-francowskej wójnje“ dobroćiwje přilubił. Wše sobu-stawy, kaž tež hosćow pře-čelnje přeprošuje

Předsydstwo.

Natarſte towarzſto
w Bukezach.

Wutoru 15. měrza wječor w 6 hodž. změje knjez ſublet Čeſimir Čeſimir Kołwaſki pſchednosch.

Pſchedbždſtow.

Zybeluski dželac̄cer ſe ſlužbu mōže wobydlenje a trajne derje ſo płaczaze dželo namakac̄.

O. L. Müller

w zybelncz̄i w Hornim Měrkowje.

Schewſleho wucžobnila ſ pſchihódnymi wuměnjenjem pyta reſniſti miſchtr August Scholta na ſamjentnej hnydom po 4.

Wucžobnila ſ pſchihódnymi wuměnjenjem pyta reſniſti miſchtr Rich. Uhlemann, na Lubijskej droſh 7.

Murjerjow
pyta August Philipp w Šelonej Borsczeži.

Pytam ſlužobne a hródźne džovki a taſke ſ ſwinjom, grat-miſchtrów, wotročkow, ſrénkow, poſhoničow a rólnych poſhoničow, tſecžakow wołažych, dželac̄cerſte ſlužby a dójki pſchi wypozkaj mſdže do tuđomnych a Draždžanskich stron. Schmidtow w Budyšinje na ſukelnſkej hnydom po 1 ſthodže.

Holza, kotaře ſe ſchwiſčiſtvo na wucžobnile, mōže do wucžby ſtupic̄ poła Hedwigie Sommerez w Budyšinje, na Horžiſtchu čižlo 6. Blízic̄he je tež ſhonicz we wudawarni "Sserb Nowin."

Wſchitkim lubym krajanam, kotsiž netko ſerbſke Bože ſlužby w na-khviſce ſyrlvi wophtuja, ſwój restaurant na Walpurgiſkej droſh 22, rózk Lüttichauskeje drohi, 2 mjenſchinje wot ſyrlvje ſdalemy, poručam. Sa dobre jedże a piče je ſo poſtaralo.

Pſchecželne pſcheproſchuje
Handrij Schuster,
ſerbſki ſorcžmar w Draždžanach.

Wutrobny džak.

Grudny podanek, kothr je ſo wondano w Pſchiwczizach měl, dopomina naju na wukhowanje naju ſynka ſe ſmierneho ſtracha. Loni 5. augusta naju ſynk do wody ſuſhodweje ſtudnje padže, ſ kotrejž jeho mój ſuſhod Jurij Wota, pſchipadnje nimo duzych, wucžeže a jemu žiwnjenje ſdzerža. Wutrobna džakownoſc̄ naju nuczj, naju lubemu ſuſhodej ſa to ſhawnje ſwój najwutrobniſchi džak prajic̄. Handrij Haſki a mandželska w Bręſynie.

Auchařki, ſlužobne a kuchniſke holzy do Draždžanskich a Lipičan-ſkich stron pſchi 20 mſ. mſdy na měhaz, milokoweho hólza a rólneho poſhoniča pyta Kynaſtowa.

Hólczeza, kothrž chze molerſtvo a laſerſtvo na wucžby, ſuſhodweje pyta R. Sterzelowý naſleďnik M. Opitz na fotolſkej hnydom po 4.

Hólczeza sprawneju starſtve, kothrž chze ſchewſtvo na wucžby, mōže do wucžby ſtupic̄ poła A. Šymanka we Gaſu.

Pſekarſkeho wucžobnifa ſuſhodweje pyta C. Broda pſchi ſtiných wiſach 32.

Stróſby wotroči ſo pſchi wulkej mſdže pyta. Dalsche je ſhonicz we wudawarni "Sserb Nowin".

Sedlaſteſleho wucžobnila pyta A. Pietsch na hauensteinskej hnydom po 1.

Sa wohſtaranje ſnadneho dom-jaſeho džela na dwórnichczoſowej droſh 4 njenazwarjenaj mandželskaj, kotaře mataj druždze wěſte džela, darmotne wobydlenje doſtanu.

Krawſleho pomožniſta do trajneho džela pyta krawſki miſchtr August Pilak w Bukezach.

Donérny wotroči pſchi 300 mſ. mſdy a ſrénk pſchi 240 mſ. mſdy ſo bory do ſlužby pytataj na ſwobodnym ſuble w Žeſchizach.

2 dželac̄cerſte ſlužby ſo pſchi 15 np. mſdy na hodžinu, 18 zentna-rjach ſedžiñych běrnow a darmotnym wobydle-nju pytataj na ryčer-ſuble w Družkezach.

Czaknili, mjes Budyšinom a Delnjeje Škinie 8. měrza ſhubjent, chzyl ſo ſa myto wotedac̄ na Delnjoſolinjanſkim ſneježim drovorje.

Najwutrobniſchi džak młodym Bělohołmečanskim holzam ſa 30 np., kotrej ſu wone ſa pſtmiſte reje woprowale, praja

Bělohołmečanſky hólzy.

Tato ſhubjenaj poručataj ſo
Marja Horſtež,
Jan Jermiž.
W Scheschowje a Wětrowje,
w měrzu 1898.

(K temu čižlo dwe pſchilosy.)

Prěnja pschiloha i čížku 11 Serbskich Nowin.

Sobotu 12. měrza 1893.

Placíšny rěšneho sletu na Draždánských slótých wilech.
Placíšny po zentnarju a hrivnach.

Slótne družiny a wořnamjenjenje.		Živa	Rěšna waha.
B o l y:		hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene, najvjetšeje rěšneje hódnoseže hacž do 6 let	32—35	60—66	
2. mlode, mjažne, njuformjene, — starše wuformjene	29—32	56—59	
3. přenjo pízowane mlode, derje pízowane starše	26—29	50—55	
4. žnadnje pízowane foždeje staroby	—	48	
S a l o j z y a t r u w y:		30—32	58—60
1. polnomjazne, wuformjene jalozjy, najvjetšeje rěšneje hódnoseže hacž do 7 let	26—29	53—57	
3. starše, wuformjene kruwý a žnadnje wuwite mlodsche kruwý a jalozjy	23—25	48—52	
4. přenjo pízowane kruwý a jalozjy	—	43—47	
5. žnadnje pízowane kruwý a jalozjy	—	40—42	
B y f i:		31—33	60—67
1. polnomjazne, najvjetšeje rěšneje hódnoseže	—	—	
2. přenjo pízowane, mlodsche a derje pízowane starše	28—30	52—56	
3. žnadnje pízowane	—	47—50	
C ž e l a t a:		42—46	65—68
1. najlepše s malom wuformjene abo najlepše wot žyža	38—42	60—65	
2. přenjo formjene abo tež dobre wot žyža	—	—	
S s w i n j e:		50—51	63—64
1. polnomjazne lepších rafow a jich slchízenjow w starobje hacž do 1 1/4 leta	48—49	61—62	
2. mjažne	—	—	
3. žnadnje wuwite, tež ranž a kundrosh	45	58	

Placíšna žitow a produktow.

Žitow w Budyschinje: 4632 měchow.	W Budyschinje		W Lubiju					
	5. měrza 1898.	10. měrza 1898.	wot	hacž				
	mot	hacž	mot	hacž				
hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.			
Pšenica	9	41	9	53	9	23	9	56
Možka	8	83	9	18	8	82	9	18
Ječmien	6	31	6	88	6	—	6	69
Worž	7	86	8	14	7	53	8	—
Hróch	7	70	8	—	7	—	7	60
Woka	7	22	11	12	8	50	9	50
Zahň	7	78	8	33	7	—	8	—
Hejdúchta	13	—	15	—	12	—	14	—
Bérny	15	—	16	—	14	—	15	—
Butra	2	20	3	—	2	30	2	60
Pšenice muča	2	20	2	50	2	—	2	30
Žgana muča	9	75	19	—	—	—	—	—
Šchno	9	—	13	50	—	—	—	—
Słoma	3	20	3	50	2	70	3	20
Prokata	16	—	18	—	16	—	19	—
Pšenice wotrubý	12	—	20	—	—	—	—	—
Žgane wotrubý	—	—	4	50	—	—	—	—
Pšenice gris	50	kilogr.	—	5	—	—	—	—
Žgany gris	—	—	5	50	—	—	—	—
	6	—	6	—	—	—	—	—

W Budyschinje placíše: lóz pšenicy (běla) po 170 puntach 15 hr. 99 np. hacž 16 hr. 20 np., žolta 15 hr. 1 np. hacž 15 hr. 60 np., lóz rožki po 160 puntach 10 hr. 9 np. hacž 11 hr. — np., lóz jecžmienja po 140 puntach 11 hr. — np. hacž 11 hr. 39 np.

Na Wurž w Budyschinje pšenica (běla) wot 9 hr. 41 np. hacž 9 hr. 56 np., pšenica (žolta) wot 9 hr. — np. hacž 9 hr. 12 np., rožka wot 6 hr. 25 np. hacž 6 hr. 56 np., ječmien wot 8 hr. — np. hacž 8 hr. 25 np., worž wot 7 hr. 70 np. hacž 7 hr. 90 np.

Wjedro w Londonje 11. měrza: Žažne.

Cyrkwienske powjesé.

W Michalskej žyrkti směje njedželu Oculi rano w 7 hodž. diałonus Sarjenk němſku spomjednu rěč, 1/29 hodž. farak Náda němſle a w 10 hodž. herbstke předowanje.

Ssrjedu popoldnu w 6 hodž. budže we Wulfověslowskej a Börkežanskej schuli herbstka pósina nutrnošč.

Wěrowan:

W Michalskej žyrkti: Robert Paweł Klemm, dwórniščežowy pomožni tu, s Hanu Pawlinu Čoſtu Kaschporez na Židovje.

Křčení:

W Michalskej žyrkti: Max Richard, Ernst Julius Schäfera, wobhlerja a fabrikatorja na Židovje, s — Ota Max, Khorle Pawela Urbana, wobhlerja a dželacjerja we Wurzach, s. — Ernst August, Zana Augusta Schleicherja, thějerja a dželacjerja w Židovje, s. — Martha Ernestina, Khorle Augusta Hanschla, cželadníka w Židovje, dž.

W katholskej žyrkti: Klara Martha, Josefa Augusta Elßnera, thěherja, dž. — Gustav Jurij, Wlazława Gottsteina, samlarja, s.

Zemřečti:

Džen 2. měrza: Karolina, baronta Würzburgowa, rodž. hrabina Schall-Riaucour, w Mjedžedžu, 58 l. 1 m. 16 d. — 2. Marja svud. Venčhova rodž. Naręzilez na Židovje, 68 l. 5 m. 8 d. — 3. Hendrich Richard, Khorle Augusta Wagnera, wobhlerja a těpjerja na Židovje, s, 5 m. 26 d. — Morwý narodž. s. Michaela Bohuwéra Petški, privatiera w Malym Wjelkowje. — Jan Spanla s Nowej Wyszy nad Sprewju, wobhleret we wokřejným wustawje na Židovje, 50 l. 11 d. — 5. Jan Kozor, živnošček we Wownjowje, 57 l. 7 m. — 6. Michael August Wobst, dželacjer a wobhleret w Górnjej Vorsheji, 61 l. 5 m. 7 d. — Wylem, njemandž. s. w Židovje, 2 l. 2 m. 5 d.

Žyrkwienske powjesé s Budětež.

Njedželu Oculi směje farak Wrošak rano 1/28 hodžin němſku spomjedž pomožných duchowných Rychtař 1/29 hodž. němſle a w 10 hodž. herbstke předowanje. Vjatki směje pomožných duchowných Rychtař rano 1/29 hodž. herbstku pósini Božu ſlužbu.

Hospoš!
Pjenjesy lutowacž!
Spýtajcze
Palený Thoſej,
wožebuje wojazy a žlodžazy,
punkt po 95 np.
pola

Oty Sachsy
na bohatel hacž 5.

Palený Thoſej,
punkt po 90 np., čížce a žylne žlodžazy,
hacž tež wubjerne měščenž po 100 hacž do 200 np.

Kyre Thoſej
we wulkim wubjerku, punkt hižo po 70 np.,
porucža

Paul Pötschke
na herbstej hacž.

Turkowſke žlowfi

nowy plód w měchach, kachčízach a po waſy ſu tunjo doſtačz pola

Moritz Mjerwy

pſchi mjažowym torhōſježu.

Destillazija likerow po starých tunich placíšnach.

Wažne sa khornych.

Mocž ho derje a tunjo pscheptyuje w Germania-drogowni dr. Roeber w Budyschinje na kožu s na-pschečza winowoeje kieze.

w pozylnjenju a k porjenšchenju wložow na hlowje, k wotstrojenju schupisnow a lischawow poruczamoj w oprawnym

franzski palenz

w bleschach po 50 np., 60 np., 1 mf. a 2 mf.

Strauch a Kolde

na kamjentnej hažy 3. Dalokorečak 81.

G sel

I nažylenju mjaža kotrež mjažo sa thdženj pscheželi a jemu rjanu čerwjeniu barbu a milu pschijomny blöd da, poruczataj

Strauch & Kolde

na kamjentnej hažy 3. Dalokorečak 81.

Cžižeje dobru wopravdže derje blödžazu

vanillowu

lamaniu schokoladu punt po 100 np.. kaž tež najlepši

hollandski a nemški

kakao

punt po 130 np. porucža

Otto Sachse na bohatej hažy cžižlo 5.

Wopravdžith holandski

kakao

najlepšchu družinu žweta, placžinu hōdno porucža

Gustav Küttnner

10 na herbskej hažy 10. Jenička pschedawačna sa Budyschin a wokolnoſez.

Wopravdže blödke rjane wulfe

božniſte

(tak mjenowane turkowske)

blowki

punt po 30 a 40 np., derje žusjhene amerikansle

j a b l u ſ a

punt po 35 a 45 np. porucža

Otto Sachse

na bohatej hažy 5.

Granu amerikansli

rjepikatn tobak

porucža, tak dolho haž zklad dožaha punt po 25 np.

Otto Sachse

na bohatej hažy 5.

Nowe hollandske jerje,

mandel po 60 a 90 np., pola

Hermannu Kunacka.

Pschi rěšanju žwini

porucža tóždyh thdženj čerstwje a se sacreženjom cžižeje mléte popjer, nowe kornjaki, nališi, ingber, kaž tež dale majoran, salpeter, solbažowu hejdnsch atd. atd.

Otto Sachse na bohatej hažy 5.

Dobry jedžny žonop, punt po 20 np., pschi 5 puntach po 18 np. je dostač pola

Jurja Schwiebusa (priedy August Bartko) na swonkownej lawſkej hažy 1.

Prima zigary cžižeje po žadanju mile a žylne běle ho palaze po wſchech placžinach po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np. porucžataj

Strauch & Kolde

na kamjentnej hažy 3.

Wſchelake warjenja jako rajz, hróch, žoli, buny, jably, krupi, hejdusčku,

kaž tež wjčhe nudlove wudželski kupujecže nětko derje a tunjo pola

Pawola Pětschki

na herbskej hažy 13.

Carbolineum, wolij sa mločzazemashchin, lanolinowy kožtyn mas,

lanolinowy kožowý mas, lanolinowy schlorjazy mas, wolij sa schijaze maschin,

vaselinu, vaselinowy kožowy mas porucžataj

w najlepšeho tworje a najtunjscho

Strauch a Kolde,

drogowa pschedawačna na kamjentnej hažy 3 w Budyschinje.

Hrodowska haptika

porucža wnjitšowy pôlver sa ſruwy, butrowy pôlver, hollandski ſkotny pôlver, žwinjazy wobžerny a formajazv pôlver, po starých wupruhovanych rezeptach.

Winowa pschedawačna Gustava Küttnera

w Budyschinje 10 na herbskej hažy 10 ſwoje wubjernie naturſtočiſte

w ſnatej dobroſci a placžinu hōdno porucža. Wožebje ho porucža wožebite wino sa frejlsndych a čerwjažnych na žoldk, blescha po 1 mf. 60 np.

Amerikanski

rjepikatn tobak

punt hžo po 25 np. porucža

Bruno Halka

na swonkownej lawſkej hažy 9.

Amerikanski petrolej

punt po 10 np., pschi wotewſacžu wjazy puntow po 9 1/2 np.,

džerlate zigary (wožebitoſcž) 100 ſchtuk po 320 np., 25 ſchtuk po 80 np. a 6 ſchtuk po 20 np.

Wſho dostač pola

Khorle Noacka

na žitnej hažy.

Zigary a wſchón tobak,

frane rjepiki, punt po 25 np. porucža

Juriš Schwiebus

(priedy August Bartko) na swonkownej lawſkej hažy 10.

Rum,

arak,

fognat,

punſchowe essenzy,

wſchelake tukrajne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležanych družinach a w wulſim wubjerku porucža

Gustav Küttnner

w Budyschinje 10 na herbskej hažy 10,

wožebita pschedawačna

sa wiina a delikateszy.

Žucny polež punt po 80 np.

solbažu = = 70 =

solbažowy tuſ = = 40 =

čerstwy ſój = = 40 =

porucža

Ernst Wagner, rěšniſki mischtr

na seminarſkej drožy 4.

Schörzudi i čelazeje kože

porucža po tunich placžinach

Heinrich Lange

pschi žitnych wifach.

Šdže je dobrý
f h o ſ e j
dostač?

Pola Oty Sachsy
na bohatej hažy 5,
tam je móń tuni a wubjernje blodži.
Paleny punt po 100 np.,
njepaleny = = 80 np.

Paleny ſhoſej
punt po 85 np., punt po 100 np.,
jara žyliny a derjeblodžaz, kaž tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Špny ſhoſej
punt hžo po 70 np. porucžataj
Ginzel a Mitscher
na wulſej bratrowskej hažy 6.

Parloitv ſhoſej,
paleny, punt po 125 np.,
žyry, punt po 100 np.,
kaž tež wſchě druhé měščenž po 100 haž do 200 np. porucža
Paul Hofmann
na herbskej hažy.

Paleny ſhoſej:
Kampinas, punt po 85 np.,
dobry mexikanſki, = = 100 =
parloitv ſhoſej, = = 120 =
Winſlu měščenžu, = = 140 =
Javasslu měščenžu, = = 160 =
jara dobrý a žyliny porucža

Hermann Kunack
na bohatej hažy 8.

Najlepši
lang woliſ, pschezo čerstwy, porucža
Juriš Schwiebus
na swonkownej lawſkej hažy 10.

Palenz!
Wſchě družiny cžiſteho, jednorohho
palenza a likery porucža jenotliwie a po žyliſnach jara tunio
Carl Noack na žitnej hažy.
Schidž dyrbí s vježelej abo
kutnej pschicžinu

palenz
kupowacž, něch ſpyta naju dwójne
palenzy a likery, liter po 60 np.,
a móń budže ſpokojom.

Ginzel a Mitscher
na wulſej bratrowskej hažy 6.

Zako dar i selenemu sichtwörtlej
ju we wudawaćni Serb. Nowin
doftacž knižki i pižany mi
wobrasami a se ſerbskimi
ſchtuczkami

1. sa starsche džecži:

Schescherjacžek

a druhe rawski.

Placzisna 20 np.

2. Sa mjeñsche džecži:

Wobraski sa pěkne džecži.

Placzisna 15 np.

Premiowane:
Słuborna medailla
nemsteje babinickej ihadjo-
wanki w Varlinje 1895.

dželane i čisteho kruwjaz-
zeho mloka, čini ložu nežnu
a mješku kaž žomot.

Ifundowe Pfundez bratrow
mlokové mydlo

Draždanska mlokačnja
Dostacž w najwiążnych aptykach,
drogowych, parfümerijowych a
kolonialtworowych pschedawarnych
Budyskeho woltjehnega hejtmanstwa.

Boručam ſwoj ſkład
draſtuny ch tkaninow,
dwójzyscheroči krep, ſaruczena čista wołma,
czorný, czemnomódry, ſelený, módry, czerwieno-
bruný, starý lohež po 40 np., wobleczenje po
6 metracach po 4 mf. 20 np.;
czorný, dwójzyscheroči kaſhemir w rjanej
módrzej a hluhokoczornej barbje, starý lohež po
45, 60, 70, 80, 90 np., 1 mf., 1 mf. 10 np.,
1 mf. 20 np. hacž 2 mf.;
jenobarbne barbunjepuschczate a kaſchczikate
draſtne tkaniny w dobrzych družinach, jara
placzisny hōdne;

$\frac{6}{4}$ scheroče barbunjepuschczate žydi, starý
lohež po 17 np., kaž tež lepsche družinę po
tunich placzisnach;

$\frac{6}{4}$ hladke wupjerki, czerwene, starý lohež po
25 np., barbunjepuschczate, teho runja lepschu
tworu, kaž tež czerwienožmuhatę w $\frac{6}{4}, \frac{7}{4}, \frac{8}{4}$
 $\frac{9}{4}, \frac{10}{4}$ scheri;

koſchlazy harchent, barbunjepuschczaty a derje
džerzazy, starý lohež po 15 np., róžoječe kaſchcziki-
ty, jara hustý, starý lohež po 20 np.

Emil Wehrle

na jerjowej haſzy 7

Woſebne konfirmandske wobleczenja

po 7 mf. hacž 25 mf.

Zaužaze wobleczenja

f najmodniſchich
hacž i najwoſebniſchim.

Wurjadne rjan y pschires.

Holczaže a džeczaže wobleczenja

po $2\frac{1}{2}$ mf. a po wjetſich placzisnach.

Zaketty, khornarje a trikotowe taille
ja žony, konfirmandki a holzy,
pschezo najrjensche, po kózdej ho pschihodzazej placzisne
pschedawam.

Seschicze po mērje bjes powyſchenja placzisny.

Otto Preuss

na jitnej haſzy 4.

Wulke roſpschedacze ſe znadnymi wobkhodnymi wu-
dawkami a teho dla po nadpadnje tunich placzisnach.

Konfirmandske

kaž tež

muzaze a holczaže wobleczenja

po tunich placzisnach porucza

Gustav Freude, predy ſwid. Hānschowa,
psched ſchulerſkimi wrotami čízlo 3.

Klobuki ſa konfirmandow.

Dobre a trajne. — Jara tunje placzisny!
Najwjetſchi wubjerk.

Hugo Lehmann na bohatej haſzy 22
póda hosczenza winoweje fice.

Schķörnje a stupnje

f konfirmaziji, kaž tež wſchē pomyslne družiny
trajne dželaneho

wobucza ſa muzow, žonske a džeczi

w jara wulki wubjerku po wurjadnje tunich
placzisnach porucza

Paul Kristeller

na bohatej haſzy 29 f napschecza hosczenza
winoweje fice.

Meblownia

na ſukelniskej haſzy čzo. 9 w Budyschinje.

Boručam ſwoj wulki ſkład ſchlenčzanych
khamorow, khamodowych khamorow, ložow,
blidow, ſofow, ſtolow, ſchpihelow a drugich
meblow w najlepſchim wuwiedzenju po móžno tu-
nich placzisnach.

Th. A. Wällnitz.

Franzski paleuz
najlepšchi kredk psche wupadanie
wložow a k požyljeniju roščenja
wložow w bleschach a po waſh
tunjo pschedawa

Otto Engert.

Maschinſke volije

rusle a amerikansle
sa eječko a lohko ſo eječjaze
maschin,

zylindrove volije
w wſchelakich družinach,
konſistentny

maschinſki tuč,
volij ſa ſchijate maschin
w bleschach po 30 np. a po waſh
ma po ſchego najvjetschi ſklad a
porucža tunjo

Otto Engert

en gros drogowe khlamy en détaill
na ſnutſtownej lawſkej haſy 10.
Daločoręčjak čižlo 33.

Karbolineum,

najkhranschi volij k wobelenju a
namasjanju, w woprawnych ežwizach
po 2 zentnarjomaj, taž tež
w mjeniſtich ežwizach a po waſh
ma na ſkladže

Otto Engert

en gros drogowe khlamy en détaill
na ſnutſtownej lawſkej haſy 10.
Daločoręčjak čižlo 33.

P. P.

S tutym ſebi dowolam, najpodwołniſcho
k wjedženju dačz, ſo ſym w Budyschinje
na ſamjeútnej haſy 32
(w starschifkim domje)

pschedawańju mužazeje a hólcžazeje drasty

ſ firmu **Kurt Lehmann**

wotewrit.

Mějo dožahazu wědomosć w tutym džele
a wuhotowanu ſ wulki ſkladom mužazeje,
młodzenſkeje a hólcžazeje drasty, je mi
možno, wſchě žadanja nětčiſcheho čaſha dopjelnicz.

Lubjo, ſo budu ſo ſwěru pržowacz, jenož
hodne dobre twory po tunich ale twjerdyh
placžisnach podawacz, proſchu moje pschedewſacze
dobrocziwje podpjeracz.

S pocžeczowanjom

Kurt Lehmann.

Pschedawańja mužazeje a hólcžazeje drasty
W Budyschinje pschi realnej ſchuli. **Eduarda Gricksche.** W Budyschinje pschi realnej ſchuli.

Vorucžam ſwój wulki ſklad w ſamſnej krawzowni dželaných
mužazych wobleczenjow, derje dželaných,
hižo po 17 mf. 50 np.,
mužazych ſětnich paſetotow a kholowow
po kózdej placžisnje.

Pschiſpomnjenje: Na wulki ſklad dobrych mužazych wobleczenjow,
po inventurje naſad ſtajených, wožeſje ſedžliwe činju. Pschedawam je niže
ſamoplačazeje placžisny. Mužaze ſuknje hižo po 8 mf.

Eduard Gricksche, krawſki mischtr.

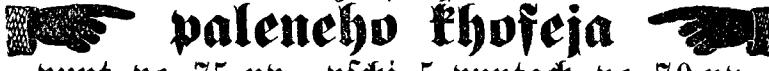
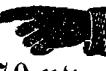
Pschi drohich běrnových placžisnach porucžam tunje warjenja
jako

raſb.,
truph.,
jahy.,
holi.,
hróch
atd.

po jara tunich placžisnach.

Otto Sachſe
na bohatej haſy 5.

Wulku dželbu derje ſłodžazeho
czerſtwje

 paleneho khoſeja
punt po 75 np., pschi 5 puntach po 70 np.
porucža

J. Z. Glien
pschi drzewowych wilach.

Felix Hertwig,

ſchiferkrysteſki mischtr
w Šaferachowje

porucža ſo k pschedeſtejazemu twarskemu čaſzej k pschitrenzu ſe
ſchitrom, drzewowym ſementom a papu, ſa najlepſhe dželo rutujo.
Wuporędzenie ſpěchnje a tunjo.

Ia. cziszczeny
praec. basiski fosforokiſaly kalk
k pizowanju ſkotu

we woprawnych walach a po waſh porucža jara tunjo

Otto Engert,
en gros drogownia en détaill.

Domowinske krupobicze ſawěſčaze towarſtwo w Elberfeldze.

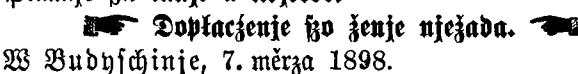
S tutym na ſjawne dawamoj, ſo ſmój pódla
knjeſa **H. Lehmanna** w Budyschinje na bohatej haſy 2,
tež knjeſej Herm. Nowalej tam na ſerbiſkej haſy 7
agenturu mjenovaneho towarſtwa pschedewſacze.

W Draždjanach n. m. 7. měrza 1898.

Lüder & Kaumann,
towarſtowoj generalnaj polnomožnikoj.

Na hornje wosjewjenje ſo počahujo ſo k jaradženju ſawěſčenja
psche krupobicze na wptlodach ſemje wſchelaleje družiny, woz
nowych ſchlenzow a ſtěchow porucžamoj.

Prämije ſu tunje a twjerde.

 Doplaczenie ſo ženje nježada.
W Budyschinje, 7. měrza 1898.

H. Lehmann,
Hermann Nowal,
towarſtowoj agentaj.

Druha pschiloha f číslu 11 Serbskich Nowin.

Ssobotu 12. měrza 1898.

Staré knihy sú ako náj-
travínido písomnoscia.

Serbske a němske spěvačke knihy

najjednorische a najwožebničhe,
tvjerdže svjašane, sú w wulkim wubjerku tunjo dostacj
pola

E. A. Wetzki,

knihovjasačna

17 na bohatej hász 17.

Winški črijowy řekad.

Wulki wubjerk mužazých, žonjazých a džecžazých
řekadriju a stupniow po tunich placzisnach porucža

Emma Frisch

na saměntnej hász 15 pódla hosczenza šlosteje króny.

Max Ulich

w Budyschinje
14 na bohatej hász 14
porucža

w o b l e c z e n j a
sa konfirmadow,

derje ředžaze, po $7\frac{1}{4}$ mk.,
mužaze wobleczenja wot naj-
tunichho hacž do najwožebničeho
i najmodničich tkaninow,

džecžaze wobleczenja po $2\frac{1}{2}$ mk.
w najwožebničich řekadriach.

Wulki tkaninowy řekad.
Po měrje sú draſta po najtuni-
schej placzisnije ſchije.

Dokelž sú všcho w mojej kraw-
zowni a pod mojim wodženjom
džela, móžu sa to rukowacž, ſo
sú draſta kumanje ſchije a derje
ředži.

Wulke rospšedacie, mały wuzit!

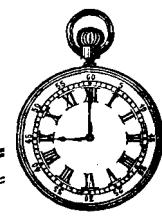

25,000 mk. ma lěša kónz
meje obo kónz junija na hypotheti
wupožčicž
rečnik Wesser w Budyschinje.

Franz Marschner

čajnikat w Budyschinje
čo. 9 na bohatej hász čo. 9
hwbj řekad čajnikow a čajniko-
vých rječasow dobročiwenemu wob-
ředžbowanju porucža.

Hodna twora. Pihomne rukowanje. Tunje placzisny.

Porjedzenje dobre a tunje.
Pschijpomjenje: Něču herbski.

Pschedeschežnifi

sa konfirmandow a konfirmandki, ſjara rjanym
pschimadlom, porucža jaſo jara placzisny hodne
hizo po $2\frac{1}{2}$ mk.

H. M. Schmidt

na róžku hlowneho torhosčeza.

Gslodke palenzy

liter hizo po 40 np., likery liter hizo po 60 np.

porucža Moritz Mierwa pódla Pětrowskeje zyrkvje.
Destillazija ſnatych dobrých palenzow po starých tunich placzisnach.

Ernst Jenke

pschi lawskich hrjebjach 10 ſ napšecža theatra
wožebita pschedawatnja hólčazeje a holčazeje draſty
porucža w wulkim wubjerku, ſaz to jenož wožebita psche-
dawatnja ſamože:

hotowe hólčaze wobleczenja, bluſy, jenotliwe kholowy,
ſchulerſke wobleczenja, wſchē wulkoſeže hacž do najwyſchich
ſchulſkich lět. Konfirmandske wobleczenja, wobleczenja ſa
pacholow po najtunich placzisnach a ſnajlepscheho ſukna.
Pschi ſkafanju po měrje volne rukowanje ſa dobre ředženje.

Hotome holčaze mantle a žaketth.

Zaketty we wjetſkých čiſlach, tež ſa ſroſčených.

Džecžaze wobleczenja po najnowſchej modze.

Selenoſchtwórkowske wobleczenja

w mojej ſamſnej dželarri ſechite a bjes pschirunanja tunjo.

Spódnje tkaniny, ſchorzuchi, ſchtrympy, kappy,
měžy, klobuki atd.

Zaketty a khornarje ſa konfirmandki.

Wobleczenja ſa konfirmandki ſo po měrje jara tunjo ſechiſa.

Rajſprawniſche poſluženje! Rajtunische twjerde placzisny.

Wſchē twory jenož w najlepschich hodnoſczach!

Šíwjazy kafao,

spory a derje žłodżazy,
1/4 punta po 35 np.
porucza

J. Zimmermann

na bohatej haſy 25.

22 pſchedawatnijow w Němzach.

Khofej wjèle tuńschi!

Wubérany palený punt po 90 a 100 np., lepsche družiný po 120 haſz 140 np., wožebitoſeže punt po 160 a 180 np.
(Rabatt) porucza

Carl Noack na ſitnej haſy.

Hoſpoſy!

Pjenjesy lutowac̄!

Sphytajze

paſený khofej,

wožebniſe wonjazy a žłodžazy,
punt po 96 np.
pola

J. Zimmermann

na bohatej haſy 25.

22 pſchedawatnijow w Němzach.

Paſený khofej,

na žłodženie žwēdomieže pruhowaný, kupuje ſo
kryh punt hižo po 70 np.,
paſený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth khofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)

na ſwonkownej lawſſej haſy 10.

Poſkuſenje w ſerbſkej ręczi.

Banillou ſchokoladu

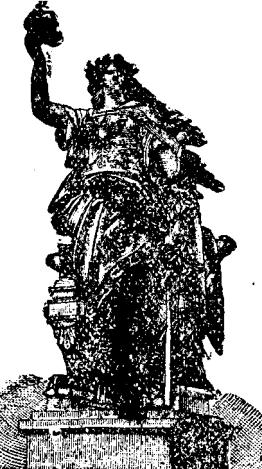
ſaruczenu c̄jstu

1/4 punta po 20 np.
porucza

J. Zimmermann

na bohatej haſy 25.

22 pſchedawatnijow w Němzach.

Schtóž chze wjèle dobreho mſola mēcz, nałożuj dr. Roeberowym mſokowym pólver, schtóž chze ſpěchnje butru dželac̄, nałożuj dr. Roeberowym butrowym pólver, schtóž chze žłodnu butru mēcz, nałożuj dr. Roeberowym butrowym pólver, schtóž ma bělu butru, nałożuj dr. Roeberowym butrowym pólver, schtóž ma žwinje ſe žlabymi nohami, nałożuj dr. Roeberowym koſzeturowajz̄ pólver.

schtóž chze mēcz lēkowanje ſorjenje a ſela, dži do Germania-drogownie, schtóž chze mēcz dobri radu we wſchęch praschenjach, ratařſtvo nastupazých, wo broz̄ ſo na

Germania-drogowni.

Mějeczel dr. Roeber
chemik a haptifik.

Paſený khofej
w ſnatych wubjernych družinach, kaž tež bohatu ſkład
kryho khofaja

Bruno Halka

(prjedy Th. Grumbt na ſwonkownej lawſſej haſy 9.
W mojej pſchedawatni ſo ſerbſki ręczi.

Starowupruhowaný
Chorjelski Falf.

Czerſtwy paſený
twarſki a rólny falf

ſe ſwojich Niſčanskich a Kundiſčanskich
ſalkownijow poruczam.

Firma: **G. Plümecke w Niſkej.**

W Budyschinje ſwojego ſastupjerja wjazy nimam, czehož dla
je mi móžno, tuňche placzim postajic̄.

Duž chzle ſo ſkaſanja pak direktnje do Niſkeje pôſlacz, pak
ſo mojemu puezowarnej wotedac̄, kotryž je ſobotny džen w ſnatych
hoſczenzach w Budyschinje ſetacz.

Čeſzny diplom. Bronſowe medaille III. myto.

a čeſzny diplom.

Heinrich Mohr,
ſchewſki miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej haſy 14
žwój ſkład, ſe wſchém ſnowoſzem ſaletnjeho c̄zaſa bohacze wu-
hotowaný, wſchelake c̄rije a ſchörnje

E konfirmanzi i
naļežnje porucza.

Po mērje wobueže ſa krótki c̄zaſ derje ſedzaze ſhotowjam.

Zeniczle prawo na dželanie Kriegerowych patentowanych
ſchörnijow ſa Budyschin a woſolnoſc̄.

Wuporjedzenja ſo po nowym naprawienju w mojej
dželatni po žadanju hiſteče tón ſamy
džen wobſtaraja.

Schmidt & Gottschalk,

pjenieżny bank
pſci miſakowym torhoschcz̄n
čiſlo 14/16 w Budyschinje.

**Wubjerny
kožowy mas,**
so by ko koža smiechajla a so by
wodu niepschepuszczala, w tychach
po 50, 30, 20 a 10 np.,
**najlepschi
vaselinowy tuk**
w blachowych tychach po 5 puntach,
2 punt., 1 puncze a $\frac{1}{2}$ puncze,
kaž tež po wjetzych a mjenischich
dżelbach porucza tunjo
en gros drogownya en detail

Oty Engerta
10 na snutkownej lawskiej haſy 10.
Dolokorečak čížlo 33.

Bayiski rum
I požylnjenju vložownych korierejow
w bleschach po 60 np., 1 hr. 25 np.
a 2 hr. porucza

Otto Engert.

15000 hriwonow 5% hypo-
theft ſu. 1. haprleje
t. l. zedirovac. Hypotheka wuñdže
ſ 4300 mk., ſady njeje hisheče
4000 mk. ſteja. Dalsche wufasa
rečnik Wesser w Budyschinje.

Ssymjentne běrny
ma w naleču wotedacž a prožy
je ſ čašom ſtaſacž

J. Sachse

na Hlinjaniskim knježim dworje.

Njepikaty tobak
zylý punt po 18 np.,
tramy = = 24 np.
porucza

Karl Kunath
na Bismarckowej dróſy.

Dla spiszczenia pschedawańje
wſchelake warjenja
po poniżnych placzisnach wu-
pschedawam.

Karl Kunath
na Bismarckowej dróſy.

Obendorffsle runflizowe hymjo,
Edendorffsle runflizowe hymjo
w ſnatej dobroſezi porucza

Carl Noack na ſitnej haſy.

Kraay repikaty tobak
punt po 20 np., pschi wotewſacžu
5 puntow po 18 np. porucza

J. T. Glien
pschi drzewowych wilach.

Najwjetshi wubjert
herbſkih
spewarskich knihi

po 3 mk. 50 np. haſz do 10 mk.
porucza

J. Nowak w Budyschinje
na snutkownej lawskiej haſy 8.

Mucžne woſyczki
derje dželane, hym ſ jeneje fabriki
po tunjej placzynje na pschedau
doſtać. **A. M. Bartusch**
na ſidowje.

K konfirmaziji porucžam czorne Draſte tkaniny,

ſatke a modne frepowe tkaniny,
czistowolmjane dwójzyscheroke, meter po 85 np.,
1 mk., 1 mk. 25 np., 1 mk. 50 np., 1 mk. 75 np.,
2 mk., 2 mk. 50 np. haſz do 4 mk.

Mój ſkład czornych tkanin w uſtce ſe 100
ſchtuk wobſteji, a to wſcho jenož ſ derje po noscha-
zeje twory.

Richard Gautzsch
na bohatej haſy.

Maſkažu (mječenje
czela)
chwědomicze wobſtara **M. Wissler**,
maſzer, psched ſchulerſki mi wrotami
17 po 2 ſtob.

Tunje mydlo.
Běle, ſchere a žolte jadriwe
mydlo punt po 20 np., pschi
5 puntach po 18 np. porucza

J. T. Glien

pschi drzewowych wilach.

Spewarskie

herbſte a němske we wulkim wu-
bjerku, domjaze žohnowanja, ſbožo-
psichejſke tharty ſa wſchě ſkladno-
ſcze porucza

M. Weifer na ſitnej haſy.

Czterwieny džeczel, }
bely džeczel, }
žolty džeczel, }
ſchwedſki džeczel, }

trawowe hymjenja, kaž tež
wſchelake družim pólnych a war-
jenjowych hymjenjow, najlepje
iſhadžazych, w najwjetſhim wu-
bjerku porucza

Karl Preisser jun.

Plahowansle byki na pschedau.

Někotre Oldenburgsle plahow-
ansle byki, ſ ſkafanju thmane,
ſu na pschedau na rycerſkble
w Budyschinu.

Dar

poſlednjego ſelenego ſchtwórtka
wot njebo Petra Mónka je
poſla knjeſa ſsmoleria w Budys-
chinje ſa 10 np. doſtać.

Schulſke torniſtry
w wulkim wubjerku, hamžných wu-
džek, porucza **A. Pietich** na
hauenſteinskej haſy čížlo 1.

Wen z ſpewow
ſa herbſku młodoscž
ſtaſ ſ nowa wuſchloj a ſtaſ doſtać
po 10 np. we wudawańi „Serbskich
Nowin“. Placžina 20 np.

Pruhi ſ Božeho ſwětla

poruczeja. Doſtać po 50 np. we wudawańi
„Serbskich Nowin“.

Z nakładem M. S. je w 2. przedzělany a powjetſenym
wudawku wuſoł

Towařſny ſpěwnik

za serbski lud.

Zestajał **K. A. Fiedler**.

Tónsamý je we wudawańi „Serbsk. Nowin“ kaž tež pola
knjeza překupca Mjerwy za 1 hr. 20 np. doſtać.

Hsmolerjez knihičiſhcerňja

w Budyschinje w herbſkim domje

knihi, ſliczbowanja, viſitne a pschedroſhne ſhartli,
ſastojsle formulary, wuſawki, bliſne ſpěvh atd. atd.

we wſchech rycerſkblach derje a tunjo čiſcheži.

Zunjo! Zunjo!
Rhofejowe servis
 ja 6 wożbow po 3 mk.,
Rhofejowe schalki i porzlinia,
 rjane piżane po 15 hacż 20 np.,
 hacż do najwożebnijszych,
porzlinowe tyfauzowe
talerje,
 rjane piżane po 50 np.
 a wiele drugich węzow i selenemu
 a złebornemu kważej porucza po
 najtuniszych placzisnach
Max Mütze
 na bohatej haſy.

Najlepši czerwony dżeczel,
 wójtowany
probstejski szymjentny wosz,
 szymjentny jeczmieni,
 lani muczułi,
 majszowy ichrót,
 kurzazh majsz,
 złodowe kolochi,
 palmojornowe wożuchi
 porucza placzisny hōdno

G. Schmeiß
 w Budyszczach.

Wot dżenja dawam
 rabattowe liniżli
 a pschi kuponanju tworow a hty-
 domnym sapłaczenju 5% rabatta
 pschi krucze sprawnym požlużenju
 dawam. **Carl Noack**
 w Budyschinje, na żitnej haſy.

Kowjaſe, konjaſe,
 czelaze a woceže loże kaž tež
 wocežu wołmu pschezo po naj-
 wjehschich placzisnach kupuje

Heinrich Lange
 pschi žitnych wilach njedaloſto
 herbiskej katholskej zyrkwe.

Koſaze, czelaze a kowjaſe loże,
 kaž tež wshe druhe družny kožow
 pschezo po najwjetshich placzisnach
 kupuje

Heinrich Lange
 pschi žitnych wilach
 a pschi herbiskej katholskej zyrkwi.

Na nětčischemu hnojenju ūkow w najlepšej tworje porucząm
Domaſchowu muczku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.
 Sklad pschi tworowym dwórniſcze.

Czorne draſne tkaniny,
piżane a biele zhdi,
w u pierki, schórzuchi
 w najrjenischim wubjerku pschedawa tunjo
M. Gottwald
 pschi mjaſnym torhoschczu čižko 11,
 pôdla knjesa konditora Müllera.

Nowoſcze draſtñych tkaninow i a konfirmandi,

zylometer po 58 np. hacż do najwożebniſcheho,

Koschle hižo po 60 np., **ſchaltly** hižo po 55 np.,
wuſhiwane spódnie ſuknje hižo po 97 np., **rukajzy** po
 18 np., **wulke ſchantka** po 9 np., **ſekle** a **kužiny** hižo po 3 np.,

i a konfirmandow:

klobuki, tak dolho hacż ſkład doſaha, po 1 mk.,
 ſkłe po 7 np.,

khornarje, **manschetty**, **pschedkoſchliky**, **koschle**, **ſchlipſy**
 po 6 np., **ſchantka**, **piżane**, po 10 np., **rukajzy** po wschēch
 placzisnach.

S. Beer, Messow & Waldſchmidt,

prjedy
 w Budyschinje pschi hlownym torhoschczu 9,
 delka a po 1 ſchodze.

K nalětniemu hnojenju

po hnōniza po ſzehowazych placzisnach wotedawa:

1. i **Budyskeho dwórniſczeja** lowrija, to je
 10,500 km. = 11 cbm., hromadze i wotnajeczom woſa po
 18 mk. 50 np.

Fracht po po nufnym tarifje i 20% ponízenja wobliczi;

2. i **hnojoweho bassina** pschi Mužakowskej
 droſh cbm. po 1 mk. 20 np.;

3. i **hnojowej lam** w měſceze i wuziwanjom
 měſchczanského woſa cbm. po 70 np.

4. Hdyž po hnōj i měſchczanskim ſapschahom
 do ležomnoſczow, kotrež pak ſdalenishe njejku dyžli
 ſpomijeny hnojowy bassin, pschiwjesy, po cbm. po 1 mk.
 90 np. wobliczi, pschi bôle ſdalenisich ležomnoſczach po
 placzisna powyſchi.

Radžine hospodaſke ſarjadniſtwo w Budyschinje.

"Serbske Nowiny" wudawaja so kózdu sobotu. — Štvortlétne předplata we wudawańi 80 np. a na němských póstach 1 mk., a přinjeseňom do domu 1 mk. 15 np. — Kózde čísto płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

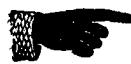
Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číš Smoler jec knihičíšeřne w Mačičnym domje w Budyšinje.

Číslo 12.

Sobotu 19. měrca 1898.

Za nawěštki, kiž maj a so we wudawańi "Serb. Now." (na rózku zwonkoneje lawskie hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot maleho rynčka 10 np. a maya so štvortk hač do 7 hodž. wjeđor wotedać.

Czecheni wotebjelerjo **Serbskich Nowin**, kotsiž chzedža sa nje na

2. Štvortlěto 1898

do předka płacíč, njech nětka 80 np. w wudawańi Serbskich Nowin wotedadža. — Čiž, kotsiž ſebi Serbske Nowiny psches poſt pſchijnejecz dadža, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bóryš ſtaſacž. Na ſtvortlěto ſaplačzi ſo ſa Serbske Nowiny na ſaffich a pruſſich póstach, kaž tež w druhich krajach němského khězorſtwa **1 hriwna**, ſ pſchinjeſenjom do domu **1 hriwna 15 np.** — Serbske Nowiny ſ pſchilohu **Serbski Hospodař** płacza na póstach **1 hriwnu 25 np.**, ſ pſchinjeſenjom do domu **1 hriwnu 40 np.** — Se Serb. Now. hromadže hodži ſo tež „**Pomhař Boh**“ na pósce ſtaſacž.

Swětne podawki.

Němſke khězorſtvo. Druha komora ſo wutoru ſ petizjemi, na lónsche powodženja ſo poczahowazym, ſaberaſche. Burgštádtſki měſtečjanosta dr. Zahnh a Žitawſke pſchemuſklowe towarzſtvo ſebi žadaſchtai, ſo by ſo ſtatne ſawěſčenje pſche elementarne ſchłodowanje ſawjedlo, hoſčenžat Žan Čornat w Delnjej Ŝinje a polleñk Žan Wiežas a towarzſhojo w Klukſchu pak proſchachu, ſo by ſo jim ſchłoda, ſ powodženjom načinjenia, ſ dopſchijwoleniom ſarunała. Wſidje tele petizije na ſebi wostajichu. Ŝinje ſapóſlanz Šsmola w naſtupanju Delnjoſinianskeje a Klukſhanskéje petizije wobžarowasche, ſo je ſo naſtata ſchłoda halle kónz oktobra pſchipowiedžila, hdyž žaneje ſchłody njeje wjazy widžecž bylo.

— Khóſt ſo wulkotne pſchetwarjenje ſeleſtiſtich dwórnichézow a Lóhjoweho pſchiftawa w Draždžanach wiſho hromadže $77\frac{1}{4}$ milijona hriwnow wucžinja. S tuteje ſumy ſtatna kaža $65\frac{1}{4}$ milijona hriwnow ſaplačzi, a 12 milijonow Draždžany, kotrež maya ſ tychle twarow najwjažy wužitſa, podadža.

— Komizijsa, kotrež wo powjetſchenju němského lóhjistwa jedna, je tež w druhim wurađenju powjetſchenju lóhjistwa pſchihloſhowała. Želi ſo dohdyh khězorſtwa njebyhu ſa lóhjistwowe wudawki dožahałe, njeđyrbał ſo njedostatk w khězorſtvoj ſaſy ſ. rje- direktnymi dawkami, khudych a bohatych jenak jara potřechazym, nawdacž. Namjet ſwobodomyſkneho ſapóſlanza Richtera na ſawjedzenje khězorſtvojeho ſamoženjowejeho dawka a namjet ſozialdemokrata Bebeļa na ſawjedzenje khězorſtvojeho dohodneho dawka ſo ſacžiñy.

— W khězorſtwojym ſejmje ſu wutoru wo nowym wojeſtſkim wužudženſkim porjedže jednali. Hacž dotal ſu jenož hacž ſ. 8. ř. pſchijchli. Pſchecžiwo hložam ſozialdemokratow ſo 3. ř. pſchijja, po kotrejž ma wojakow wojeſtſki ſud tež dla tych pſhetupjenjow ſudžicž, kotrež ſu ſo do wojeſtſkej ſlužby ſtuſzile. Řa to pak ſo 8. ř. ſacžiñy. Tutoń ſebi žadaſche, ſo dyrba ſo woſobhy, kotrež ſwójich něhdusich wojerſtich pſchedſtajených na čeſeži ſranja abo jich wužadaja, wojeſtſemu ſudej pſchedſtajicž, khiba ſo njeje ſluſzecž dwe ſeče wjazy pod wojeſtſkej kontrobu, ſtał.

— Konſervativni w khězorſtwojym ſejmje ſu namjet pſche ſanjeſenje ſkótnych khorosčow ſ wukraja ſtajili. W namjeſce ſo žada, ſo by ſo pſchivogenje wukrajneho ſtou a mjaža po móžnoſci počežilo, dokelž ſo ſ nim khorosče na němski ſtou pſchenjeſku.

— Pruski ſejm je ſtomilijsku žadanku ſ. pſche-

němczenju Polakow pſchecžiwo hložam zentrumſkeje a ſwobodo-myſkneje ſtronu a Polakow pſchijwoli. Řa to je hejm ſwoje pře-dawſche wobſamknenje, po kotrejž dyrbjeſche ſtatna kaža 10 milijo-nów hriwnow město 5 milijonow ſa ſchłodowaných ſ Loňštim wulkim powodženjom wudacž, ſpushežila a pſheměnila. Knježerſtwu ſo do wole da, ſumu 5 milijonow hacž do 10 milijonow pſchecročicž, jeli budže to trébne.

— Wječer ſa wojakow. Wo wječeri, ſa wojakow ſawje-dženej, ſu ſo mjes druhim ſežhovaze poſtajenja wukſaſe: Nano a pſchipoſdnju dyrbja ſo ſtajne czople jedže podawacž. Ře ſně-danju dawaju ſo poliwi abo khosej, jako wobjed wſchelake czople jedže, wječer dyrbji druhdy, wobſebje w lečzu a ſwiate dny, ſe ſym-nych jehžow wobſteječ. Pſchi dležich ſwucžowaných je dowolene, město wobjeda, wot wječerje dželeneho, polepſcheny wobjed dawacž. Kelko zyrobh ma ſoždy wojak dostačz, moja wojeſzhy lekarjo ſ naj-mjeſcha ſchýtri króz wob ſeň pruhowacž.

— W Mežu ſu rěſbarja Steinlena ſe Schwizy a pucžowarja Dujſarda ſ Quentina dla wobhonięſtwa ſajeli. Řeju bydlo pſche-pvtojo, ſu w nim wſchelake podhlađne papery namakali.

— W němſkej rafidho-africkéj koloniji je pječza ſtraſchny ſběž pſchecžiwo němſkemu knjeſtvi wudyril. Hlownik Merere w Ubenia je ſo ſ 80,000 mužem pſchecžiwo Němzam ſběhny. Tónle ſběž je čim ſtraſchniſchi, dokelž mjes Kondeſkym ludom ſ počnožy Rhaffaſkeho jehora wulke roſhorjenje pſchecžiwo Němzam knježi. Roskaſowat Langenburgſkeje ſtazije pſchi Rhaffastim jehorie, ſ Elpons, je hdyž je do kraja wucžahný a ſo ſ třežazami Kondeſkym wobſtupil, do tych hnydom třečež dal a wjele ſ nich ſefatſela. Teho dla ſebi Kondeſzy na wječenje pſchecžiwo Němzam myſla a ſo najſterje ſ hlownikom Merere ſjenocža. Poſledniſcheho wojaz ſu ſ džela ſ Maueſkimi tſelbami wobrúnjeni, kotrež ſu Němzhy we ſwojim čaſu Mererej darili. Duž ſnadž njebudže ſnadna wěž, ſběžkarſkeho hlownika ſbicž.

— Austríſla. Sozialdemokratiske njemery mjes burſkym wobydleſtowom we Wuherſkej dale traſa. W Apaž ſozialdemokratisky burjo a ratařzy dželacžerjo žandarmam wobarachu, hdyž chyžchu czi jich naſvedníkow ſajecž. Pſchi tym ſ bitvje dónđe, w kotrejž žandarmojo dobuchu. — W Duna-Töldvarje chyžchu ſozialdemokratisky dželacžerjo ſhromadžiſnu wobtýwacž, kotrež bě wysčnoſe ſakala. Na ſhromadžiſchežu bě ſo 2000 woſobow ſeſchlo, kotrež na wopſjetne napominanje, ſo bych ſo roſeſchle, njeſedžbowacu. Hdyž ſpječiñy lud herjekacž počeſche, běchu žandarmojo nuſowani, ſ bajonetom poſtupowacž; pſchi tym dweju člowejek ſaſlóchu, dweju čežeklo a dweju lohko ſranichu. Lud na to roſeſčeka. — Šud w Ryireghaza je 32 burow, kotsiž běchu ſo ſ naſylnoſežu do wobydlenja wysčnoſe ſudnika dobyli a někotre aktu kramyl, ſi jaſtiwu na 8 měžazow ſaſudžil. — Někotre ratařské towarzſtwa ſu ſo na ſejm ſ proſtvi wobrocžile, ſo by ſo ſtati ležomnoſežow, llóſchtram ſluſhazých, možoval a je mjes burow roſdželil.

— Franzowſla. Ř Dreyfusowym prozežom je ſo móžne židam njeſchecželske hibanie w Franzowſkej ſbūdžilo. Deputertska komora (ſejm) je pſchecžiwo židam ſ tym njeſchecželszy wuſtupila, ſo je pſchemuſklowy dawk na wulke tworowne magaſiny, ſ wojerſtka ſidam ſluſhaze, połožila. Tónle dawk poſyſhiciž ſu wobſebje teho dla wobſamli, ſo móžli ſo ſ tym ſrěni a mjeñſchi pſchekupzy pſche-móžneje konfurrenzy wulkich tworownych magaſinow dowobrōcž. Taſk

dawki by tež w Němzach psychopratow byl. W Barlinje dyrbi lětza wjèle stow mjenšich psychopratow swoje psychodawcze spuszczej, dokelž konkurenzu wulich tworowych magazinow sujeſcz njenomža. Dalsche židam njeſcheczelſte wobſamknenje franzowskeje komor je poſtajenje 20 nowych ſaſtojnſtich maklerow pschi Parizſkej burſy. Tucži maklerjo změdža jenož Franzowſojo byč. S po- wjetſchenjom licžby maklerow dyrbi ho židowſkim burſowym ſpeku- lantam dželo ſtaſhcz. Židam njeſcheczelſtego ducha dla, kotryž nětcole w Franzowſkej wěje, chzedža mnosj židža Franzowſku wo- puſchecj,.

Bo wudawanju franzowſich nowin ſu w Aſnieresu pola Pariza jeneho němſkeho wobhonerja, wěſteho Biedricha Hahna, ſajeli, kotryž je pječa ſ rytmischrom w němſkim wóſku. Franzowſka polizia je pječa hižo ras ſ nim činič měla. Tehdy ſu jeho ſ Franzowſkeje wupokasali, tola je ſo wón ſaſo wróčil, a nje- budža-li jemu móz ſpionažu dopokasac̄, jeho ſ nowa wupokasaja. Wobydlerjo ſ doma, w kotrymž je Hahn w Aſnieresu bydlil, powiedaja, ſo je ſo wón ſ psychewodom młodženja, kotrehož je ſa ſwojego wuja wudawał, bliſko wobtwjerdzenja Mont-Valtriena a Aubervillierskich wobtwjerdzenjow tulał. Pschi tym ſtaj pječa wobaj mužej ſtajnje ſe ſobu fotografifki apparat noſyloj. Borych drje ſo roſhudži, hac̄ ſo ſajati polizaſtemu ſudu dla wobhoner- ſtwa pschepoda, abo hac̄ ſo jenož wupokasa. — Kaž hižo huſto, drje tež tón króč ſ bojoſezu pſched němſkim wobhonerjemi Franzow- ſojo njeninowateho člowjeka ſa ſpiona wobhlađuju.

Zendzelska. Wulcas rufkeho khežora, ſo ma ſo ſa tvar no- wych wojniſtich lódžow 90 milijonow rublov wudac̄, je w Zendzelskej hluſkoi ſac̄iſſeč ežinil. A ſmerowanju jendzelskeho luda je jen- dželski lódžtrowy minister Gochen wopowiedži, ſo je ſo jendzelske wojniſte lódžtvo ſa poſlednie lěta wjazyh dyžli podwojilo. W tu khlivu ma Zendzelska 238 wojniſtich lódži ſ 50,000 morjakami. Nowe wojniſte lódže ſo tak ſpěchňje hac̄ móžno tvarja, ale roſwicze lódžneho tvarſtwa nucži, plam a tvaru pschemenječ, ſ ežimž ſo tvarjenje ſadžeržuje. Statne jendzelske lódžtvo njenomža wjazyh nowe ſkasanti pschijimac̄, a privatne jendzelske lódžtvo maya ſa druhe staty doſč lódži tvaric̄. Zendzelske kniežetſtvo ſebi pscheje, ſo býchu privatne lódžtvo w Zendzelskej jejnym ſkasankam pre- noſeč dawale.

Schpaniſla. Wójna mjes Schpaniſkej a amerikanski ſjeno- czenymi ſtatami ſo po ſdacžu njeſodži wjazyh wotwobročic̄. Hac̄ runje kniežetſtvo wobeju krajow wobkručatej, ſo nimatej myſle, wójnu wjesež, ſo tola wobej na wójnu hotujetej. Amerikanske staty Tortugaſke ſupř, bliſko Kuby ležaze, na ſchiju a na hluwu wob- twjerdžuju. Wot tam chzedža hnydom po wudyrjenju wójny 25,000 muži na Kubu poflacz, ſo býchu ſo eži ſ tamniſhimi ſběžarjemi ſjenocžili. Dokelž ſtrach hroſy, ſo budža ſchpaniſke wójnske lódže amerikanske pschitawne města bombarderowac̄, ſo w tuthy hižo nětcole pschitawny ſ wobaranju ežinja; w New-Yorkſkim pschitawne ſo tež podmotske minty kladu. Teho runja ſo nětcole powjescz podtwjerdžuje, ſo ſu ſjenocžene staty braſiſkej republiky wójnskej lódži "Amazonas" a "Admiral Breu" wotkupile.

Na pomoz ſe ſtroný europiſtich wulkomožow njeſbudže Schpa- uſka móz ſicži. Franzowſki minister ſtronkownych naležnoſćow je hižo ſchpaniſkemu poflanzej w Pariku wosjewil, ſo ſo Franzowſka, hac̄ runje je Schpaniſkej pscheczelne ſmyſlena, pschi nětciſhich wobſtejnoſćow w Europej njenomže do ſchpaniſko-amerikanskej wójny ſe ſtukom měſhcz. Duž by ſchpaniſka ſama na ſebje poſkana byla. Woprawdze je tež do wěſteje měry hróblóſz, hdž ſebi Schpaniſka wot drugich europiſtich statow žada, ſo býchu ſe ſwojej krovu a ſe ſwojimi pjenjeſami wot Schpaniſkeje ſtrach wotwobro- ežile, kotryž je Schpaniſka ſe ſwojim njerodnym ſubiffe wobylę ſtvo wulkuſzny kniežtowom ſawinowała. Europiſke staty maja tu žaneje pschicžiny, podczisheczowarjow pschecživo podczishecznym podpjerac̄.

Ruſia. Hižo loni bě powjescz hlyſhcz, ſo zar Miklaſch Čzornu Horu wophta. Lětſha ruſke nowiny "Graždanin" wo móžnoſci tehole wophta pižaja, dodawajo, ſo zar ſa tym žada, ſe ſwojej nohu na „drohi ſamjenj herbskeje króny“ ſtupic̄, ſ ežimž je w jeho wožomaj Čzorna Hora.

Grichiſla. W Althenje ſu nowe pschitahamſtwo pschecživo kralowskej ſwójbie wuſlēdžili. Sajeli ſu bliſdarja Milaſa a jeho ſyna, dale ſe ſlužbny pſcheczelneho hejtmana Morailiſa, řečniſka Koſkinopola a druhe ſobuſtawny pschitahamſtwo.

Turkowſla. S wójnskeho ſarunanja, kotrež Grichiſka Turkow- ſkej wuplacži, ſultan mało wobkhowa. Ruſki poſkanc w Konſtantin-

noplū je hižo ſultana pominal, ſo ſu wón, tač hóřſh hac̄ jemut Grichiſka preni džel wójnskeho dolha wuplacži, ſkoncžnje njeſoplatki wójnskeho dolha, kotryž Turkowſka Ruſkej po poſlednjej ruſko- turkowſkeje wójny dolži, wotedał.

— Na ſupje Krecze mjes kſchecžianami, kaž mjes muhamedanami najwjetſcha ruſa knieži. Kſchecžienjo w Kíšamje ſu admiralam wójnskich lódžow europiſtich wulkomožow wosjewili, ſo ſ hłodom wumru, jeli ſo ſo jím zyroba njeſoda. — S Kaneje je němſke wodželenje ſ němſkej wójnskej lódžu "Oldenburg" wotjelo.

Twjerdak a jeho džowka.

(3. poſtracžowanje.)

Popołdnju bě, runjež bě to njeſdželu, pola Twjerdakej wjèle dželac̄. Póndželu mjenujz ſapocžachu ſo jene ſ wulich ſkótnych wlkow, tiž ſo huſto wotbywachu a na kotrež hižo nětko ſkotowi wlkowarjo ſe ſkwojim ſlotom pschithadžachu. Dokelž tutón hosczeńz najbliže pschi torhóſhcu ſtejeſche, bu na tajich diřach tež najbliže wophtowanym. S ežiſdam ſonjachu ſlot do wulkeho dwora hosczeńza a ſtajachu jón do mnogich wulich hródžow, tiž ſo tu namakachu. Taſke dny měwaſche ſtarh Twjerdak połnej ružy džela, pschetož teboom bjerjeſche natwiedowanje zyloho hosczeńza ſam do rukow. Njeſbudžiſche dže tež nictó ſe ſkotowymi wlkowarjemi a ſ mjeniſhimi a wjetſhimi wobſhederjemi lepje wobkhadžec̄ moſł, dyžli wón.

Mjes mnogimi druhimi ſkocžatami, tiž buſhu do hródze ſtajene, bě tež napadniſe wulfi a rjanih výk. Schthyrjo ſylni mužojo jeho wiedzechu, bě pač tač ſmeromny a měrny, ſo možesche ſo tajka ſedžbnoſć ſyntka ſdac̄. Njeſdžiwajo teho da hosczeńzat jeho tola do mjeniſhjeje hródze, kotraž bě ſa tajich hosczeńow woſhieje pschitawjenia, ſameho ſtajiež. A to wupotafa ſo tež woprawdze boryh zylo pschihodne; pschetož ja krótki ežaz dobywaſche ſo ſ teje hródze njemdre rucež, teptanie, ſtonanje a ſakħadženje a to pschibjeraſche dale bôle. Mužojo, kotriž běchu býka na wili pschirjedli, ménachu, ſo dyrbja njemremu ſwérježu, kotrež bě na trutych rječaſach, wu- ſakħadžec̄ dac̄. Wone wſchaf ſo ſame ſaſo ſměruje. Duž nje- ſtarachu ſo wjèle wo njemdre ſkocžo. —

Kunje w tym ežazu džeſche Hańža, ſ wulkeje rjaneje ſahrodh pschithadžeo, po jara wulfim dworje do domiſheho. Dokelž njebe ptyňla, kaf běchu býka ſem pschirjedli, wosta pschi durjach, ſa kotrymiž ſo njemdrjeſche a ſakħadžesche, ſluchajo ſtejo. W tym wolkomiku pač tež hižo ſakħlyſha, kaf ſo rječaſhy torhachu a kaf ſo ſ wotmachom do hródžnych durjow ſtorči, tač ſo ſo banth a hoti hnydom puſhczic̄. Wustrózana bežesche holza do khež; ale ja njej ſpadihychu tež hižo durje ſ ſemi. Výk wulecža na dwór. Na jeho rucež ſkocžihu wſchitzu hoscžo, tež Jan, do woknow. Wſchitzu ſawolachu wuſtrózani a Hańža woſhie ſ hložom wo pomož.

A woprawdze bě to ſurowy napohlad.

Hańža widžeſche, ſo ſkocžo, kotrež ſa njej ežerjeſche, ežeknež njenomže; bě, rucež ſo roſhudžiſchi, ſ njeſchědnej ſpěchnoſću po malym rěbjeſku horje ſaſeſla, kotryž ſ druhim dleſhich řeblam wje- džeſche, tiž na dolskich ſelesnych hoſdžach na ſeženje wiſaču. Kunje možesche ſo hisheze jeneho ſ tuthy ſeblow pschimyčz, tu praſhny tež hižo výk do maleho rěbjeſku a ſmykn jón daloko prjec̄. Tač hrožeſche jej ſmjerom ſtrach a wona wiſače, ſo ſebla džeržo, jeno tuſt wiſt, tač ſo by byl býs mała ju ſ rohomaj do nohow trječic̄ moſł.

Taſku wuſlada nan ſwoju jeniczku džowku Hańžku. „Moje džecžo — o Božo! — ſchtó wumože mi moje džecžo?!” tač woſhie ſi wutrobu hnujaſym hložom.

„Hdže dha ſu eži honjerjo? Eži dyrbja na dwór! Tſelbu ſem, ſkocžo dyrbji ſo ſakħeliz! ſſynewe widły ſem! ſſekera je khmańſha! Ně, tſelbu! ſeno ſ tſelbu móže ſo tajke ſwertiſko pschewinyc̄!“

Tač woſlachu a rejačhu pschitomni jedyn pschemoh druhoho a wiſtizy běhachu tam a ſem, nekoči tež ſ domu won po tſelby, tač prajichu. Mjes nimi bě tež Jan.

Starý Twjerdak bě do kuchinje ſlečjal, ſe ſylnymaj drjewo- wymaj ſekeromaj pschitadž ſ njeje wróčzo.

„Hdže je Jan?“ rejeſche nutka nečhó.

„Tón je domoj po tſelbu bežal“, wotmolwicu druſy.

Š dobom pač wupſchestrječu ſo tež mnoge ružy, ſo býchu stareho njelepeho forezmarja ſadžeržale, kotryž chyſche ſo ſam býkej napſchecživo ſtupic̄.

„Wostajeze mje, wostajeze mje, prjec̄ ſ wami, bojaſniſy!“ woſhie wón a ſmjetu ſ hoborſkej mozu wſchich do boka, wonka

šakincža s nowa Hanžine wołanje wo pomož. S napinanjom dozpe hoscjenar do durjow, kiž do dwora džehu.

Na dworje pak so węz tež w tym ſamkñym wołomiku jara pſchemeni. Se kwojeje iſtwy, kotaž bē w pođolanskim twarjenju, wulecža Radmerſki. W jenej ruzi mjeſeche wulke, wołmjané čerwene kchwadlo, kajkež ſo w nozy k wodžewanju trjeba, w druhem ruzi pistoliju, kotaž bē, wę ſo, jara mała a ſlaba, tač ſo mjeſeche byla jeno trochu kruče ſranciž.

„Pricež, pricež, Radmerſki! Bože dla, wón cze mori!“ wołasche Hanža w ſmijertnym ſraſche, mjes tñm, ſo ſo jeje lubi khwatajž bezo ſwertiſtu bližesche.

„Wumžu cze abo wumrjemoj hromadže“, rječni Radmerſki ſ kruhy hlokom. „Teno mjeſchinu hiſchže džerž ſo twjerđe. Hdyž ſo ſtočo ſa minu wobroči, ſtoč dele a čeſti do kheze!“

Pſchi thchle ſpěchne wuſtorčených ſłowach bē mlođi člowjek, pſchego ſo pſchikrywadlo wjehlujo, byſej tač blisko pſchischoł, ſo dyrbjeſche ſo tón, kiž hacž dotal jenicžu na Hanžu wudžerasche, na njeho dohladač. Hnydom wobroči ſo, rohaj ſhilivski, pſchecžiwo Radmerfemu. Nětcole čečkaſche Radmerſki ſ njevopřahomnej ſpěchnoſcu a wobrotnoſcu, ſ jeneho boka do druhoho běhajo, do napichcežnega kuta dwora.

„Nětcole, Hanža, nětcole!“ ſawola jachlo do teho kónza, hdjež jeho luba njevjeſta, ſo rebla džeržo, wihaſche.

„Dele, Hanža, dele, božedla khwataj!“ wołasche ſ doboru tež hoſzny nan, khwatnje k njej pſchibezawſhi, ſo by ju do rukow popadný.

Wóſſje plakajo a ſ radoſežu njeſeſche nan wumženu do domu. Tu hakle pytny, ſo bē wona we womorach. —

Mjes tñm bē Radmerſki puč do ſwyojeho býdla ſložil, hdjež běhū durje jeno pſchisacžnjene. Tam dozpevſki, wobroči ſo ruzę. Pſtoliſi wupraſny a ſ doboru ſleča tež pſchikrywadlo, wot Radmerfleho čiſnjenje, roſnjemdrjenemu ſwertiſtu na hlowu, tač ſo bē zyla ſ nim ſawodžeta. Tola njeđišujo na to čeřeſeſche byk ſa nim a myhrny jeho ſ krótkim rohom do ſežehna. Možny ſtok čiſnij njeſvožowneho ſi ſeni.

Wſčitžy ſo wuſtróžiſu a ſarejchu ſ kheze, hdjež mnosy temule hróſbnemu podantej pſchihladowachu.

Ale na tute wuſtrženje ſežhovasche tež w ſamkñym wołomiku ſawyskanje a njevopřahomna radoſcz. Radmerſki bē ſo runje tač ſpěchne, kaž bē padný, tež hnydom ſažo poſběhny a bē ſo hijo ſa durjemi ſwyojeho býdla ſhubu, mjes tñm, ſo ſo byk prožowanje, ſo pſchikrywadlo ſo wuſtrobodžic. Hdyž bē ſo jemu to ſkónčenje radožilo, phtasche podarmo khrobleho pachola, kotaž bē jemu tač ſmužicze napſchecžiwo ſtupil a kotaž bē tač ſwyojemu ſtajeſi jenicež džecžo ſ nimale wěſteje ſmijercze wumohł.

* * *

Jan doždje ſ télbu wobrónjenym do Twjerdača doma halle potom ſažo, hdjež bē wſchón ſtrach nimo.

„Ty ſi ſi dožlo ſ twojej télbu“, powita jeho Hanžiny nan ſ njelubosnym hlokom. „Tu móžesč ſažo w mérje domoj donjeſč, pſchetož Bohu džakowan, moje džecžo je hijo wukhowane a ſe ſtracha wumžene — —.“

„Ach, tač ſy whole wježoh!“ dorječni Jan.

„To chzu wěrič. Njetrijebasch dže ſo nětke wjazy ſam do ſtracha podawacž.“

„Pſchepoſnawacže mje, ſtajes Twjerdač.“

„Haj, pſchepoſnath hacž dotal, nětcole pak ſpoſnath. Kochzu či porokowacž, to mi na myble njeſchini, pſchetož to je wjèle žadane, ſo dyrbí něchtó ſwoje ſamkñne žiwenje ſa druhoho ſtrachej wuſtajicž. Ale to dyrbju tola wuſnacž, ſo budžiſche mje nimo mery ſwjeſhelič, hdje budžiſche ty pomhal Hanžu ſe ſtracha wumoz. Ale w mjeſeſche ſo ſ pročha, hdjež rěkaſche, ſwyojeho muža ſtajicž. Ty běžesche hakle po télbu, runjež to kóžde ſchulſke džecžo roſhymjeſche, ſo to moja woboha džowka tač dožlo na reblu njebudžiſche wudžeržecž moħla, doniž budžiſche ſo ty ſ dalokeho býdla ſ télbu ſhem njeſwocžil. Mjes tñm je drugi pſched tobu pſchischoł a ſwoje žiwenje ſtaſtajil a ſa ničo mél, ſo by mi moje džecžo wumohł.“

„Schtó dha?“ wopraſha ſo Jan ſ wahā.

„Nó, ſchořat!“

„Tón?“

„Haj, tón.“

„Tón člowjek je hjes roſoma — —“

„Nó, niz hjes roſoma, ale ſmužitý a khroblý, kajkehož hacž dotal hiſchže nitohu wudžal njeſhym. A wěſch, ſchtó nětcole do njeho džeržu?“

„Nó?“

„So ma moju džowku bôle lubo hacž ty, wjèle bôle lubo.“

„To njeje móžno!“

„Wón je najvjetsche kublo, kotrež ma, ſwoje žiwenje ſa wjaz wažil. A ty?“

„Ja dže čhých tež na pomož pſchisioč.“

„Schtó pomha wohnjowa wobora, hdyž je ſo dom wotpališ! Tu bē ſpěchna pomož nufna. Wěſch, ſchtó je Radmerſki mojemu džesčju prajil, hdyž na roſnjemdrjenu ſwertiſko khwatasche? „Wumžu cze, abo wumrjemoj ſhromadnje, to je prajil.“

„Ach!“

„Haj, to bē ſlowo, te člowjeka debi, kotaž ma holicžo lubo a to ſyplej wutrobu lubo. W tajkim ſlowje, w tajkim wopravovanju ſebje je werna luboč. Braj mi, ſchtó čhesc̄, tač ty moju džowku njeſky ženje lubo mél.“

„Wý čznicje mi kſhivdu, ſtajes Twjerdač!“

„Zenje, wém, ſchtó rěču!“

„A tač drje ſe tež kwoje ſmyžlenje pſchemeniš?“

„Nětcole mi wopravdže tač njeje, ſo moħl na tajke praſchenje hnydom wjèle wotmolwječ! We ſwojim čažu wotmolwju. S tñm ſo tač dožlo ſpokoj!“

Bo tutych khlodnych ſlowach wobroči hoscjenar ſanej, kotaž blenjenjeſche, kribjet. S čzicha a wohanbjeny wulacži ſo pachol ſ kheze ſe ſwojej télbu.

Hoscjenar doždje ſ ſwojej džowžy, kotaž bē pod wotklađanjom nekotrych žónſkich w jeje ſamkñej iſtvě wostajil. Hanža bē runje ſe ſwojej womory wotucžila. Tyschnoſč ležesche ſej we woblicžu, jeje wóčko pak bē ſo praschejo, na nana ſložene.

„Budž bjes staroſež“, rječni nan. „Wón je wumženy a derje ſkhowany kaž ty.“

„Dobročiwy Bože, džakuju ſo tebi!“ ſcheptaſche Hanža, ruzę ſtyklywſki a ſyly ſonjo. „A hdje wón je?“ pſchiftaji potom.

„We ſwojej iſtvě.“

„Czeho dla njeje tule?“

„Wón drje budžiſche dawno hijo ſ tebi pſchischoł, hdje by ſo hodžalo.“

„Kaf to?“

„Byk hiſchže wonka ſalhadža. Ničtó nježmě a němóže ſebi ſwertiſč, pſches dívči hiež. To drje budže předy wjecžor, hacž ſo hroſne ſtočo ſažo ſmeruje.“

„Tač ſo tež wopravdže ſta. Halle wjecžor ſo byk ſmerova a bu ſažo na rječashy do hródze ſtajem. —

Hanža ſhlađowasche zhlý čaž ſ napjatej ſedžbnoſču na ſchobjarowe wobydlenje. Ale budžiſche-li tež dlěje čaſala, ſchořat njeħasche ſo w durjach poſaſacž.

„Dyrbju poħlađacž, hdje wón je“, ſcheptaſche wulžy staroſežiwa a khwatasche hijo pſches dwór.

„Ale hijo ſa něchtó mjeñſchinow wróči ſo khwatajžy wſcha wuſtróžana. Twjerdač pſchindže ſej w khežných durjach napſchecžo.“

„Holža, božedla, kajka ty tola ſy?“ ſawola tón, ju wħladawſki.

„Pomhajče, nano, pomhajče, wón wumrje!“ ſawola holža roſbludžena.

„Ale, ſchtó dha je, rěči tola!“ rječni nan.

„Šchořat leži ſa morweho we ložu!“

„Ty kluči rěčiſi?“

„Wón je wſchón poļný krewje!“

„Schtó, ty tola njeſhý!“

„Byk je jeho ranil. Ach, ſa mnje je wón do ſmijercze ſchol!“

„Ach, tón tač rucže njevumrje; ſmeruj ſo jeno, poſcželu hnydom po lekarja.“

„Ssyh hijo jeneho wotrocžka po njeho poſlala.“

„To je prawje; nětcole poj, chzu tam ſam na njeho poħlađacž.“

(Poſtracžowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Saňžemu pónđelu a wutoru, džen 14. a 15. mérza, woldžerža ſo na tudomnym krajnostawſkim ſeminaru pruhowanje taſtich mlođenzow, kotaž běhu ſo ſ pſchijecžu do 6. klasy ſponnjenego wuſtava ſamolwi. Žich bē tón fróč 45. Tola dokež jedyn ſſerb ſ Budyschina ſ pruhowanju pſchischoł njebe, bu jeno 44 mlođenzow pruhowaných, mjes kotažmiz bē tón fróč 9 ſſerbow. S tych ſamych, kotaž ſ pruhowanje najlepje wobſtachu, bučku wóžomadwazyczo ſa pſchichodnu 6. rjadowuju wumrje. Mjes nimi běhu tež ſchtrijo ſſerbio: Holan ſ ſanez, ſſelt ſ Budyschina,

Schüha s Nachlou a Voigt s Hunczeriz. Dwaj Sserbaj dyrhjechtaj so wotpołasacz, dokelz njebehctaj hiszceze dofcz pschihotowanaj; tjo Sserbjo pał, runjež pruhowanje wobstachu, buchu dla nje-doszahazeho městna do Pirnh pokasani, dokelz tam k naprawienju parallelneje klaszce hiszceze wuczomzow trjeba.

F.

S Budyschina. Niedzeli tydzenja měsche tudomne pečołarkie towarzstwo swoju naletniu shromadzisnu. Hdzy běsche so s wopredka wo mnichich towarzstwowych naleznoścach wurdżowało, měsche knies wuczec Sommer pschednoscht: „Na czo ma pečołar w nalczu swoju fedzliwoſć w pečólniz hložic, so by s wuspechom pečołaril“. Dokelz wot nětka hdzy ežišlo „Sserbskeho Hospodarja“ tež naftawo wo pečołarjenju poda, wožebje, schto ma so w kóždym měszazu wobfedzbowacz, dha wopschijecze spomnjenego pschednoschka tu nje-podam, ale pokasany kóždeho, kiz so s pečołarjenjom nařadzui, do „Sserbskeho Hospodarja“; znano žebi wón psches to nowych pscheczelow dobudze.

— (Snješbožil.) Sańdżenu żobotu je gratmischtr Jan Mejn w tudomnym papierniku s tym do nješboža pschitchoł, so jeho jedyn wós k plotej pschitlóce, s cziž so Mejnej prawa ruka a khribjet sile smječeſchtaj. Snješboženeho su s khorobnym korbom do jeho bydla donjeħli, hdżez je so jemu hnydom lečańska pomož doſtała.

— Peaczązy czaž sa naspietne (retourſe) billety so jutry, kwyatki a hodý hiszceze bôle podleſchi. Zutry budże tutón czaž 12 dnjow do preñeho kwyateho dnja hdžez 12 dnjow po tutym dniu, po tajkim 24 dnjow trac, kwyatki pał 3 dnj do preñeho kwyateho dnja hdžez do 8. dnja po nim a hodý 7 dnjow do preñeho kwyateho dnja hdžez do 14. dnja po nim.

— Hladajcze so pschi hnojenju s chiliskim salpetrom! Chemista pschepytarnja w Pomorezach szczewozie k wiedzenju dawa: Rosliny sajdojeżazy jéđ w chiliskim salpetre! Chiliski salpetr so w poſlednim czažu na hinaſche waſchnie se salpetroweje pjerſtce džela, tak so chiliski salpetr husto nadchlorofikaz a chlorofikaz alkali wopschija. Wobej teſle maczniſe ſtej kylnaj jéđaj ſo roſliny, wožebje ſa žita; wonej ſtej ſo po dotalnym wobfedzbowanju hdžez do 15 prozentow w salpetre, k hnojenju ſo wuziwažym, namakalej. Hdzy salpetr hižo 1 prozent tuteho jeda wopschija, ſo po dotalnym naſhonjenju roſwiežu roſliny ſadžewa. Pschi 8 prozentach hižo salpetr žaneje hnojazeje možy nima a pschi 12 prozentach ſo roſliny do zpla ſnicja. Kuratorium Pomorzeje pschepytarnje ſo naſchim ratarjam poſkicza, salpetr darmo na to pschepytacz, hdžez jéđ ſo roſliny wopschija. Prędy je hižo nusne bylo, salpetr dla kablazeho duſytorowego wopschijecza pschepytacz, nětko pał, hdzy ſo w nim ſchłodne jedy namakaja, niedyrbjal ſo žadyn ratač, kotrež ſe salpetrom hnoji, pschepytanja wostajic. To ſo wožebje żobustawam żerbſkich burſkich towarzſtow radzi.

— (Krawawa w oſch.) Krawe wſchi, najbörſche ſchłodnizy halowych ſchtomow, ſo najlóžscho w mérzu, haprlej i meji ſanicja. W tymle czažu ſo natykajene ſchtomu lohfo wucziszcza, dokelz ſo njerodz na njewoblizczenych halosach derje ſpōsnaje. Wobfedżerjo ſadowowych ſchtomow ſo teho dla napominaja, kwoje ſchtomu hnydom pschepytacz, a jeli trjeba ſaniczaze dželo wumjesež dac. Komdžazy ſo hdžez do 150 hrinow pjenjeźneje potukh abo ſ arrestom hdžez do dweju niedzeli khostaja. Kaf maja ſo krawave wſchi wutupiež, je pola gmejnſkich pschedstejiczerow ſhonicz.

— Stare prawidlo je, ſo maja ſo 100 dnjow po mérzſkich mhlach njewiedra wočzakac. Léfha ſu preñje mhl w mérzu 6., 7. a 8. byle, po tajkim budże drje wot 14. hdžez do 16. juniua deshezowate wjedro.

(Wuhlady na pschichodne wjedro.) Druha połožza mérza po dopredkaprajenju profežora Falba wjele deshezca a ſněha pschi-njeſe. Wjedro, ſo wopredka czołp, poſdžischo wuſtudnie. 22. džen mérza je kritiſki džen 1. rjadowinne, kotrež ſo ſ deshezemi a ſněhom pschewodža. Krojne wjedro ſnadz ſo hižo 20. mérza ſapoczniſe. Tež wokoło 29. mérza je hubjene wjedro wočzakac.

Se Semiz. Hdzy ſańdżeny ſchłowtſ rano ſkalario do ſkalu tak mjenowaneho „holčeho ſamjenja“ na dželo pschindžechu, tam 30-létneho ſkalaria Bjarnata Rödicha ſ Trechowow poł morweho ležazeho namakachu. Na jenym ſamjenju pał, tak wulfim kaž blido, kotrež ſe ſkalu won ſteji, ſkalaria Riedela wuhladachu. Dokelz wón ſ ſamjenja ani horje po ſkale, ani dele ſalſeč ſjemožjeſte, dyrbjachu jeho ſ powjasami horje na kromu ſkalu ſzaznycz. Rödig běſche ſo kylnje naſhmníl, tola hdzy bě ſo w ſkalnej budže ſažo ſhrel a khosej, jemu tam ſwarjeni, wupiſ, běſche jemu možno, wokoło 11 hodžin ſažo dželac ſapoczec. Deho towarzſch Rödig pał bě hižo dopoldnia w 9 hodžinach wumrjeł. Kaž lečat praji, bě ſo jemu

nutſka w czelie jena žila puſka. Rödich a Riedel běſchtaj ſrjedut wjeczor domoj dužy po czmje puſz nižnýchci do nehdze 15—18 metrow hluhoteje ſkalu dele paňloj. Młózem ſebi myžliež, kajtu ſmjertru ſtſtiszeſt ſtaj ſnejeboženaj wot wjeczora haž do ranja wutracz dyrbjaloj, wožebje Riedel, kotrež bě na malſun měſtne mjes ſnejebiſami a ſenju ſtejo, kóždy woſomik w ſtrasche, ſo ſo ſamjenja ſunywschi do hluhinh panje a ſo tam ſaraſy.

S Nježwacžidla. Nježwacžidſke ratačſke towarzſtvo niedzeli ſwiedżen ſwojego 350. poſzedenja woſhywaſche. Pschi tym ſo premije ſa doſhołetne ſwérne ſluženje wudželichu: kniežemu poſhonzzej Kawli w Böschizach, lěžnikej Kubizy w Böschizach a kniežemu hejtmanej Fährnriczej w Holeschowje.

S Nježwacžidla. Pučz ſ Nježwacžidla do Böschiz wjedžaz, je dla poſzedenja tuteho pučza na Wětrowſkich ležomnoſcach ſa wobkhad haž na dalsche ſawrjem. Wobkhad ſo ſa tón czaž na pučz, psches Wětrow wjedžaz, poſaſuje.

S Budęſtez. Wóndano je knies hamſki hejtman dr. Hempel ſjewnoſczejſej f. Janej Wiežaſej, kotrež je wot lěta 1860 ſ komandan tom tudomneje wohnjowej wobory, w pschitomnoſcji ſykarowowych mužtow a gmejnſkeje rady w Schmifez hoſczenzu čežne ſnamjo, wot Jeho Majestosče krala Alberta ſa wohnjowej wobory wuſtajene, pschepodal.

S Budęſtez. Něhduscha wuczeſka pschi tudomnej ſchuli, bywſcha kniežna Alwina Psürkez, kotrež je psched dwemaj lětomaj khorowatoſeſe dla wuczeſtwo ſložila a ſo potom woženila, je psched někotrymi nježelemi wumrjeła. Žejnu ſwérne wuczeſku dželawoſcę wſchitz, kotsiž ſu ſkładnoſcę měli, ju wuziwač, ſ džakownoſcę ſchiphopnawaju. Njebočiczeſkej wožebje Sserbjo džakowne čežne wopomnjenje ſakhowaju; wona bě, ſo moħla ſherbſte džeczi ſ pomožu ſerbskej ręce wuczeſic, doſpolnje nauſku.

S Khwacžiz. Pschihoty ſa naſchu nowu žyrkej ſu ſo tak daloko ſpěchowale, ſo ſo twarſke džela najpoſdžischo ſa měžaz wupiſzaju.

— Sańdżenu niedzeli wotmě naſche ſerbske towarzſtvo ſwórby wjeczor. Po wuſpěwanju narodneho ſpěwa pschednoschowasche nam knies wuczeſ Žemir wo pschedmijecze: „Schto je ſo ſtało, ſo byhu ſo kheſcijenjo ſ turkowſkich putow wumohl a fakt ſu kheſcijanžy móznanjio w lětomaj 1854/55 temu ſadžewali“; a poda nam potom po ſapiſzach hrabje L. N. Tolſteho preñi wobras ſakitowanja ſſewaſtopola psches Ružow a nadběhovanja tuteje twjerdžiſny psches ſjenoczenych móznanjow.

— Někotri naſchich ratarjow maja myžle, w naſchich ſtronach ſchwajzarſke kožy plahowac. Schwajzarſka koſa dava nimo měry wjele mloka, kotrež je ſkłodne a jara tuczne. Schwajzarſka koſa, direktnje ſe Schwizy ſkaſana, placzi něhdze 72 hr. Tajzy, kotsiž ju hižo plahuja, njeſku ſo tehole preñeho wudawka kali.

S Wulſkeho Woſyka. Pschi wuſchězenju drjewa je ſańdżenu ſhobotu pschipoldni w Tuchorju tudomny murjet Hansch do nješboža pschitchoł. Jedny ſchtom jeho padajz ſe ſwojim wjecſtſkom ſ tajkim wotmachom praſhny, ſo Hansch ſa diwě hodžinje wumrje. Wón běſche poſledni džen na džele w Tuchorju; pschichodnu póndželu chzyske ſažo na murjetwo hic, ſo by tam w lěcze ſažo ſa wjetſhu ſažlužbu dželaſ. Hansch wudowu a ſydom džeczi ſawostaji.

S Brejhy pola Huczin. Sańdżenu ſrjedu je knies Alahr ſe ſjelan jako nowy rycerſkublerſki najeńk ſ nam pschicžahn. ſe jeho powitanju běſhu gmejna pschede wſhi, jeho dželaczerjo psched dwořowymi wrotami a czelež psched domom czeſtne wrota natwarili a dom ſ wěžami wupiſhili. Pschejemy kniesej Alahrje, ſo by pola naſ doſko psches Bože žohnowanje ſkutkowaſ a ſo moħl cjerſtwy a ſtrony ſwoje powołanie ſaſtarac. — Bremerez ſwórba, kotrež je dla wumrječa kniesej Bremera rycerſkublowe najeńtwo ſprſchecjic dyrbiſala, je naſchu wjež tón ſamy džen wopuſteſzila.

S Wjeleczina. Se ſploſcheniom konjow je ſańdżenu ſhobotu w nožy wokoło 12 hodžin poſhonz Böden, w C. T. Hünlichet fabrizy ſlužaz, do nješboža pschitchoł. Poſhonz pod koła pschindže a ſo na hluwie, khribjeſte a rukomaj czežko wobſchłodži, tak ſo bies myžlow ležo wosta. Niedzeli dopoldnia je ſo ſnjeboženemu wědomje ſažo wróciſlo.

S ſamjenja. Pschi lětſchim do měry hiczu je ſo tu 574 muži naſad ſtajio, 31 je ſo ſa njekhmanych ſpōſnaļo, 70 ſ krajnemu ſakitanju (landſturm), 156 ſ natuinaſkej reſerwie pschipokasaļo. Sa khmanych ſ wojeſtej ſlužbje je ſo ſpōſnaļo 367 muži, ſ nich je pschitchoł 188 ſ pěchom, 40 grenadérfikemu regimentej, 7 ſ pionieram, 17 ſ honjerjam (jegerjam), 18 ſ tjeſzam, 2 ſ wothlađanju khorych, 9 ſ hospodařſkim rymjeſtnikam, 6 ſ wuczeſkej kompaniji

8 k husaram, 9 k čežkam jědnym, 23 k pólnej artilleriji, 14 k pěšcej artilleriji, 6 k ulanam, 2 k jědnej artilleriji, 13 k pol- lètnemu a 5 k dvölètnemu trainej.

Se Stróže pola Hucziny. Saúdzenu pónedželu rano w 4 hodžinach s tudomnych njewobydlenych twarjenjow Mùderez žitwoscze woheń wudny. Płomjenja, se starých, se złomu krytých twarjenjow zapaze, so na twarjenja žužodneje Wutjsianek žitwoscze, Hanschkez kubla a bróženit kublerja Bobaka wupschestrjechu. Tež Bobakez domského so woheń popadže, tola so wón tu, dokelž běchu mjes tpm sztawu na pomož pschijsle, sola. Wotpalene twarjenja běchu wscé stare a se złomu kryte, tola s wuwacżom Mùderez híšcze w dobrým rjedze. Domjaza nadoba je so jenož s džela wutkowala, syno a złoma pak stej so wscé spalilej. Se szkawow běsche Huczinianka přenja a Wutjanská druha k hašchenju pschijslej.

S Lubija. Małtynie kontrollske shromadzisny směja so w Lubiskim wokrježu 1., 2. a 4. haprleje w Lubiju, 5. haprleje we Wos-borku, 6. hapr. w Habrachcizach, 13. hapr. w Neugersdorfie, 14. hapr. w Oberoderwitzach, 15. hapr. w Niederstrahwalsze a w Bjarna-cizach, 16. haprleje w Sprembergu a 18. haprleje w Schönbachu a Kumwaldze.

S Tschelneho. Szobustawy tudomneje schulskeje gmejnji su wohsamkli, nowu wuczeńju natwaricž. Královské knížec̄tvo budža prožyc̄, so by pjenješ k twarej požejilo, a patrozinum, so by trébne twarske drjewo darilo.

S Ptaczej. 11. mérza dopoldnia w 11 hodžinach s bróžnje čžehje a khlopočkarja Augusta Henschha woheń wudny. Woheń so na bróženit polleňka Matěja Schimana, polleňka Augusta Nowaka a bura Kschesčijana Mějedžaka a požlednischého stare domské wupschestrje a je do procha a popjela pschewobroči. S wohnjom je so wjèle złomy a syna snicžilo. Rajskeřje su džecži woheń saparale.

S Lubuska. Dokelž so we Woyerezach nowe pohrjebnischézo saloži, chze ſebi naſcha gmejna na ſwojich ležomnoſzach ſwoje ſamžne pohrjebnischézo naprawicž.

S Czerniſla. Wónedželu popoldniu w 5 hodžinach stej so tu domske a bróženit Chrystofa Kiliſi wotpalilej. Woheń je jedyn ſydomlétnej hólz w domskim saložil.

S Wulkeho Dažina. Wulzy wažny dženj sa naſchu wjež a jejny schulske wokrjež bě 11. džen mérza. Na ſwjedženiske, dostojeſne waschnje so na nim ſakkadny ſamjen ja nowe schulske twarjenje po- loži. Były schulske pschedkydſto, gmejnsh pschedstejicžerjo s Wulkeho Dažina, Rjeſnarowow a Rječanja a knížea wuczerjo ſe žu- žodných gmejnów běchu so psched starej wuczeńju ſhromadzili. Wokolo 4 hodžin so čah, psched kotrymž džecži 1. schulskeje rjadowne pod wodženjom ſwojeho knížea wuczerja džechu, na twarske městno, na raničním kónzu naſcheje wzy ležaze, hibaſche. Tu pschi- ſchedschi, mějſeſche wón wulku čeſcž, so ſimedžiſche ſaſtupjerja kral. wokrježneje ſchulskeje inspekcije, knížea hamtskeho hejtmana s Grau- haara s Lubija, knížea fararja lic. theol. Rjencža a městneho ſchul- ſkeho inspektora knížea diafona Domaſchku do ſwojich rjadow poſhi- jecž. Na twarske ſamym wulku ſyla gmejnſkých ſobustawow zjeho ſchulskeho wokrježa na ſwjedženſtu hodžinu čakajſche. Hdýž běchtaj prěnje holzy prěnjeje rjadowne ſakkadny ſamjen wobwenz- walej, so ſwjedženit ſuſpěwanjom prěnjeju dweju ſchtuczkow khě- luschka „We wscéh skutkach a wscém džele“ ſapocža. Na to mě- jſeſche knížes Domaſchka duchapočnu, wſchitkých wutrobu jimažu a wo- luboſeži k ſutké ſhědčaju požvječazu rěč. Wón jej 3 džele pod- poži: 1. wuſnacž: „Hacž jow je nam Boh luby ſuňes pomhal“; 2. pröſtvu: „Kníže, ſapocž žohnowacž!“; 3. źlub: „Na tymle ſaložku chzu wostacž, tak dolho hacž mje ſemja ponježby“. Na to čežkni hoſčo a zjely ſchulske pschedkydſto po ſwuczeñym waschnju ſi hamorom na ſakkadny ſamjen klapach, pschi čimž ſ myſklom po- lynnim hrónežkami němſki a herbſki nowej wuczeńni ſbožo pschejachu. Na to twarski miſchtre John s Lubija, kotremuž je so twarowe ſuſpěwanje dorvěřilo, liſčinu do ſakkadneho ſamjenja poſloži. S ſuſpěwanjom khěluschka: „Rječ Bohu džafuje“ so krótká, poſběhowaza ſhwatocžnoſz ſkoneži. Rječ je ſwjedžen we wutrobie wſchitkých na twarje dželazých a wſchitkých gmejnſkých ſobustawow luboſež ſi waž- nemu ſutké ſbudižl. Hdýž njech ſebi pomyl, so je wón ſa naſche najdrožſche poſkadi na ſemi, ſa naſche lube džecži. Wuczeńnim twar pak njech narocže pod ſchitom wjeſtchneho a njech po ſwojim dakonjenju Bohu k čeſeži a khwalbje, ſchulskej gmejnje pak k wje- ſelu a pschi a džecžom ſi ſbožu a požohnowanju ſluži!

Wuſkudženja.

Ahoſta ſ komora. Njenaturskeho njefanſtrwa dla 61-létneho dworoweho ſtražnika A. Augusta ſ Debiſchlowa k jaſtu na 8 měſazow a k ſhubjenju čežkých prawow a 24-létneho nožetſkeho pomožnika Emila Reinh. Böhmu w Budyschinje k jaſtu na 1 měſaz ſkudžichu.

Priopk.

* W ſchedewitzach ſola Zwicksawy nježdželu jedyn wuczobnik ſ revolverom hrajkasche. Na dobo ſo ſaluzhny, a kufka ſ revolvera wuczobníſloweho ſzwata ſmjernejne ſrani. Hólz na to do mlynskeje hrjebie ſkoči, w kotrejž ſo tepi.

* (44,000 hriwnow ſo namakalo.) Na pohrjebnischéž Friedrich-Werderskeje gmejnji w Berlinje je jena wopytačka ſ pichipadom 44,000 hriwnov pod jenym rovovym ſamjenjom namakala. Namakanka ſ tříz hriwnowskich papjerow wobſtejſe, kotrež běchu ſo do jeneje tit ſlōčile. Sa prawym wobſtejſerjom tych pjenjes a ſa tým, kotrež je je na pohrjebnischéž ſkowal, poližia ſlēži.

* Dla ſaminowanego morjenja w narchoj (w poſluſhenju ſ thloloformu) bu we Wróthlawju ſubjazy leſat Fliegner, k jaſtu na 6 měſazow ſaſudženy; jeho winowachu, ſo ſebi njeje k poſluſhenju wěſteje Blochmani žaneho leſarja na pomož wjal. Statny řežník bě jaſtu na 9 měſazow namjetował a wulku njewobhladniwoſz wobſkorženeho wuſběhowal.

* (Mordaſtwó.) Wo nowym mordaſtwje pschi čežkých mjeſach ſe Schönbacha piſhaja: Szlužobna holza, ſola jeneho ſamniſchého bura ſlužaza, běſche ſebi 500 ſchěňnakow nalutowała, kotrež čžysche ſ wědomoſežu ſwojeho hospodarja na nalutowanju donjeſež. Tón pak holzu hacž do popoldnia ſadžeržowasche, a hdýž bě ſkonečnje wotſchla, ju ſkonzowanu w ſehu namakachu. Holza bě předn teho jeneho namjeſneho ſaſtojnika ſetkala, kotrež bory ſo tým ſakſchikyje ſaſhyscha. Dokelž bě jemu tež holza powjedala, ſak bě ſo jenym hospodař ſadžeržal, ſaſtojnif hmydom mordař ſhudawſchi do jeho doma khwatasche. Tu wón ſhoni, ſo je bur wuſchol. Hdýž ſo bur wroži, mějſeſche wón ſravnej ruž; kaž wudawasche, bě ſuſzodej ſruwu dorjeſaz pomhal. Bory pak jemu dopokasachu, ſo je njeſbožownu holzu ſkonzował, a jeho ſajachu!

* Woženjeneho murjerja, nana 5 džecži, je žandarm Otto w Rathu pola Düsseldorfſa 14. mérza ſatſelil. Njeſbožowny po- dawł je ſo na ſežehowaze waſchnje ſtał. Schtyrače murjerow, na jenym nowotwarje dželazny, běſche ſo ſwadžilo. Žandarm Otto čžysche jich ſmerowacž, murjerjo pak ſo do jeho ſ yukami dachu. ſso wobarajzy wón revolver wuczeže a hrožeſche, ſo budže ſtělecž, hdýž jeho njejuſteža. Skonečnje wón wutſeli, ſo by bičkow wot- traſchil, a hdýž tež to nicžo njeponhásche, wón revolver pschecžiwo pređnjemu ſwojich najhóřſkich nadpadníkow ſloži; tón ſ fulku do wutroby trjecheny hmydom morivu na ſemju padže.

* (K ſmjerci wot ſuſdžený.) Wječor džen 7. februara ſebi 23. létny domjazy požlužobnik, ſimon Merz, ſ Bonna we Wormſu ſ blida ſwojeho knížea, ſubjazeho leſarja, ſakacž wsa, čzahasche ſ nim hacž do poſdneje nozy po wſchelkých ſoržmach wokolo a poda ſo naſajtra rano do žužodneho Leiselsheima. Tam pola ſwojeje macjerje Charlotty Uhrig jeho přjedavſcha 23 létna njeviſta vholeſche. Merz do jeho domu ſoſtu, a hdýž wona jemu na jeho praschenje, hacž je wěrno, ſo je ſo ſ jenym druhim ſlubila, wot- molvi, ſo je ſo to ſtał, wón tu holzu ſi ſakacžom ſakló. Na to ſo mordař ſam poližii pschedſtaji. Netko je jeho pschiſažny ſud w Mainzu k ſmjerci wot ſuſdžil.

* Hrójny njeſtuk je ſo, kaž ſ Budapeſhta piſhaja, w Groſ- Beiskereku ſtał. 24létnu mandželsku ratarja Kerna jejny ſuſhod Bohn pschemozowa. Kerna je ſebi hanibne ſſchindženje tak ſi wutrobie wſala, ſo je ſwoje 4 džecži, wot ſchecžich měſazow hacž do ſchecž lét ſtare, ſkonzowała a potom ſo wobwěſla.

* Spodžiwe wjedro w Rumunſkej kníži. Po wjazy dnjow ſuſtowých wetrov ſo hrjedu do najſylnischého mjeſtſtva zjleje ſyng da. Nasymne ſywy ſu ſylnje ſchfodowala. Wot pjakta ſydzienia je ſo tak wjely ſuňha naſchlo, ſo dyrbja ſo pschi naſhym tacžu wulkeho powodženja bojež.

* Zaſoňne ſloſtiſtvo je ſo w Leher w franzowſkim depar- tementze Meurthe et Moſelle ſtał. Wyrſki liſtynoſteř Joseph Au- zilon bu wot ſwojeho 24létneho ſyna w ſwadže ſkonzowanu. Mana ſkonzowawſchi njeſocžin nanowe čelo ſi ſiku roſreža a čaſeže do jeneje luže ſmjetu, hdýž ſu je netko namakali. Kaž praja, je ſo macž pschi mužowym ſkonzowanju wobdželiua.

* (Wuſhlađy na bohate ſadove ſáto.) Naſvedžicži ſadario ſu hižo ſpóſnali, ſo ſadove ſchtomy nětkele wjely plođowých pupkov

Prěnja pschiloha i čížku 12 Serbskich Nowin.

Ssobotu 19. měrza 1898.

Placíjny rěšneho řeku na Draždánských řekách vasilach.

Placíjny po zentuariu a hřivnách.

Slotne družiny a wosnamjenjeuje.	Štwa	Rěšna waha.
V o l y:	hr.	hr.
1. polnomjazne, wiformjene, najvjetšeje rěšneje hōdnoſeže hac̄z do 6 let	32—35	62—65
avstrijske	—	—
2. mlode, mjaſne, niewiformjene, — starše wiformjene	30—32	56—62
3. šrenjo pizowane mlode, derje pizowane starše	26—29	50—55
4. šnadne pizowane ſoždeje starovy	—	48
Z a l o j z y a t r u w y:	hr.	hr.
1. polnomjazne, wiformjene jalozjy, najvjetšeje rěšneje hōdnoſeže	30—32	58—61
2. polnomjazne, wiformjene kruvh, najvjetšeje rěšneje hōdnoſeže hac̄z do 7 let	26—29	54—57
3. starše, wiformjene kruvh a šnadne wuwite mlodſeje kruvh a jalozjy	—	48—53
4. šrenjo pizowane kruvh a jalozjy	—	45—47
5. šnadne pizowane kruvh a jalozjy	—	40
B y f i:	hr.	hr.
1. polnomjazne, najvjetšeje rěšneje hōdnoſeže	32—34	57—60
avstrijske	—	—
2. šrenjo pizowane, mlodſeje a derje pizowane starše	29—31	54—56
3. šnadne pizowane	—	48
C ē l a t a:	hr.	hr.
1. najlepſe ſ mlotom wiformjene abo najlepſe wot žyza	40—46	65—70
2. šrenje formjene abo tež dobre wot žyza	—	60—65
S s w i n j e:	hr.	hr.
1. polnomjazne ſepſich rokow a jich ſtřijenjow w starobje hac̄z do 1¼ leta	46—49	59—62
2. mjaſne	45—45	58—59
3. šnadne wuwite, tež ranž a ſundrož	43—44	54—57

Placíjna ſitow a produktow.

Šitow dowos w Budyschinje: 6556 měhov.	W Budyschinje 12. měrza 1898.		W Lubiju 17. měrza 1898.			
	wot	hac̄z	wot	hac̄z		
hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	
Pscheniza		běta	9	41	9	53
		žolta	8	83	9	12
Rozžla			6	44	6	88
Jecžmien			7	86	8	14
Borvž	50 filogr.		7	80	8	—
Hroč			7	22	11	12
Woda			7	78	8	33
Zobly			18	—	15	—
Hejbuschta			15	—	16	—
Berny			2	20	3	—
Butra	1 filogr.		2	20	2	50
Pschenicna muſka	50		9	75	19	—
Wiana muſka	50		9	—	13	50
Sýno	50		8	20	3	50
Šeloma	600		16	—	18	—
Brožata 876 ſtul, ſtula			16	—	26	—
Pschenicne wotrubu			—	—	4	75
Pschenicny gris	50 filogr.		—	—	5	—
Rýzny gris			6	—	5	50

W Budyschinje placíjše: ſóz pschenicu (běta) po 170 puntach 15 hr. 99 np
hac̄z 16 hr. 20 np., žotta 15 hr. 1 np. hac̄z 15 hr. 50 np., ſóz rožta po 160
puntach 10 hr. 30 np. hac̄z 11 hr. — np., ſóz jecžmienja po 140 puntach 11 hr.
— np. hac̄z 11 hr. 39 np.

Na Burvž w Budyschinje pschenicu (běta) wot 9 hr. 41 np. hac̄z 9 hr. 56 np.,
pschenicu (žotta) wot 9 hr. — np. hac̄z 9 hr. 12 np., rožta wot 6 hr. 25 np. hac̄z
6 hr. 66 np., jecžmien wot 8 hr. — np. hac̄z 8 hr. 25 np., wowž wot 7 hr. 85 np.
hac̄z 8 hr. — np.

Wjedro w Londonje 18 měrza: Mile.

Cyrkwinske powyjescé.

W Michalskej zvrlwi směje nježelu Lätere rano w 7 hodž. diafonus Sarjenk
herbſtu ipowiednu rěč, ½9 hodž. farař Ráda herbſte a w 10 hodž. němſe
prědowanje. — Popołdnju ½2 hodžin budže diafonus Sarjenk herbſte
pacžerſke džězji pruhovac̄.

Wutoru popołdnju w 6 hodžinach budže na Ssokolzy, hrjedu popołdnju w 6
hodžinach w Ženězach a Brězowje herbſta pôstna nutnoſej.

Křešni:

W Michalskej zvrlwi: Jan Emil, Ernsta Schmidta, wobydlerja a ſakarja
na Židovje, ſ. — Hermann Kurt, Khorle Pětſki, wobydlerja a fabrilarja na
Židovje, ſ. — Jan Pawoł, Handrika Rieki, wobydlerja a jeleſniſkeho džela-
czerja w Rabozach, ſ. — Ernst Klimant, Jana Bohuwera Pjecha, wobydlerja a
dželačcerja w Czichonzech, ſ. — Hana Alma, Ernsta Hantuſha, wobydlerja a
maschinſkeho dželačcerja na Židovje, dž. — Alma Augusta, Augusta Knippa,
wobydlerja a mynſkeho dželačcerja na Židovje, dž.

W katholiskej zvrlwi: Khorla Josef, Jana Josefa Holwaczneho, tvſcherja
ſa modelle, ſ. Ernst Wylem, Khorle Prady, ſamjeučebarja w Brězowje, ſ.

Zemrječi:

Džen 11. měrza: Hana Ernestina Karolina Bergerez, nebo Jana Bohu-
mita Žeschli, dželačcerja w Radžanezech, ſavostajena wudova, tam, 74 l. 11 m.
— Richard Pawoł Dittrich, ſchulſki hólz, 10 l. 7 m. 7 d. — Maria Martha,
Khorle Augusta Fermisa, wósnila na Ssokolzy, dž. 6 m. 23 d. — 16. Hilžbjetka
Mayez, ſchwaleža, 27 l. 3 m. 17 d. — Maria Elina rodž. Budarjez 48 l. 5 m. 11 d.

Zyrlwinski powyjescé ſ Buděſtez.

Nježelu Lätere směje pomožny duchovny Rychtař rano ½8 hodžin herbſtu
powyjedž, farař Mroſak ½9 hodž. herbſte a ½11 hodž. němſe prědowanje.

Pjatl (ſtwyđeční pſchipowjedanja ſwiateſte Marje) směje rano ½9 hodžin
pomožny duchovny Rychtař herbſtu pôstnu Božu ſlužbu.

We wudawařni „Sserb. Nowin“ je dostac̄ ſa 4 hřivny Rěčnica serbskeje rěče.

Spisal Jurij Kral, kaplan w Draždānach.

Hospoſh!
Pjenjeſy lutowac̄!
Spýtaſe

paleny thoſej,
wokebnje wonjazy a ſlodžazy,
punt po 95 np.
pola

Oty Sachsy
na bohatej hac̄z 5.

Paleny thoſej,
punt po 90 np., čiſeče a ſylnje ſlodžazy,
hac̄z tež wubjerne meſchenzy po 100 hac̄z do 200 np.,

kyre thoſeje

we wukim wubjerku, punt hižo po 70 np.,
porucža

Paul Pötschke
na herbſkej hac̄z.

Wulku dželbu derje ſlodžazeſho
čerſtwje

paleneho thoſeja

punt po 75 np., pſchi 5 puntach po 70 np.

porucža

J. Z. Glien
pſchi drjewowych wiſach.

Hdze je dobrý f h o f e j
dostacž?
Pola Oty Sachsy
na bohatej hafy 5,
tam je wón tuni a wubjernje žlodži.
Paleny punt po 100 np.,
njevaleny = = 80 np.

Paleny thofej
punt po 85 np., punt po 100 np.
jara žylny a derježlodžaz, kaž tež po 120, 140, 160 a 180 np.

žvry thofej
punt hižo po 70 np. porucžataj

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hafy 6.

Parlojth thofej,
paleny, punt po 125 np.,
žvry, punt po 100 np.,
kaž tež wscě druhe měščenzy po 100 haž do 200 np. porucža

Paul Hofmann
na ūerbiskej hafy.

Paleny thofej:
Kampinas, punt po 85 np.,
dobry mexikanſki, = = 100 =
parlojth thofej, = = 120 =
Winsku měščenzy, = = 140 =
Javaslu měščenzy, = = 160 =
jara dobrý a žylny porucža

Hermann Kunack
na bohatej hafy 8.

Majlēpschi

Ianp woli,
pschezo čerstwony, porucža
Jurij Schwiebus
na ūonkownej lawſkej hafy 10.

Palenz!
Wscě družiny čisteho, jednoreho
palenza a liserh porucža jenotliwje
a po žlysnach jara tunjo

Carl Noack na žitnej hafy.

Schtóz dyrbi s wjezelej abo
iutnej pschežim

palenz
kupowacž, njech ſypta naju dwójne
palenzy a liserh, liter po 60 np.,
a wón budže ſpotokom.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hafy 6.

Nowe hollandske jerje,

mandel po 60 a 90 np.,
pola

Hermann Kunack.

Pschi rěšanju žwini

loždy thđen čerstwje a se ſaruzenjom čiſeže mléte
pöper, nowe ſoruſhli, naliſi, ingber,
kaž tež dale majoran, ſalpeter, ſolbaſzu hejdus, atd. atd.

Otto Sachse na bohatej hafy 5.

Dobry jědžny žonop,

punt po 20 np., pschi 5 puntach po 18 np. je
dostacž pola

Jurja Schwiebusa

(prjedy Aug. Bartko)
na ūonkownej lawſkej hafy 1.

Prima zigari
čiſeže po žadanju
mile a žylne
bèle ſo paſaze
po wscěch placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
porucžataj

Strauch & Kolde
na ūamjentnej hafy 3.

Wſchelake warjenja
rajsz, hróch, žoli, buny, jahy, trupy, hejdus, kaž tež wscě
nudlowe wudželli
lupujecže nětko derje a tunjo pola

Pawola Pětschki
na ūerbiskej hafy 13.

Carbolineum,

woli ſa mločaze maschin, lanolinowy ſopytny mas, lanolinowy kožowy mas, lanolinowy ſchloružazy mas, woli ſa ſchijaze maschin, vaselinu,

vaselinowy kožowy mas
porucžataj

w najlēpschej tworje a najtūſcho

Strauch a Kolde,

drogowa pschedawařna
na ūamjentnej hafy 3 w Budyschinje.

Hrodowſka haptuſka

porucža wuzitkow pölver ſa ſruw, butrowy pölver, hollandski ſlotny pölver, žwinižazy wobzerny a formižazy pölver, po starzych wupruhovanych rezeptach.

Winowa pschedawařna
Gustava Küttnera

w Budyschinje 10 na ūerbiskej hafy 10
žwoje wubjerne naturkocžiſte

wino
w ſnatej dobróſezi a placzisnýchodno
porucža.

Wožebje ſo porucža wožebite
wino ſa trejhudych a czećpiažych
na žoldk, bleſcha po 1 mf. 60 np.

Amerikanski rjeſikaty tobak
punt hižo po 25 np. porucža

Bruno Halka
na ūonkownej lawſkej hafy 9.

Amerikanski petrolej
punt po 10 np., pschi woterwacžu
wjazy puntow po 9 1/2 np., džerſate zigary (wožebitoſcz)
100 ſchtuk po 320 np., 25 ſchtuk
po 80 np. a 6 ſchtuk po 20 np.

Wſcho doſtač pola

Khorle Noacka

na žitnej hafy.

Zigary a wſchón tobak,
krane rjeſili, punt po 25 np.
porucža

Jurij Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na ūonkownej lawſkej hafy 10.

Rum, arak, kognak,
wſchelake tukrajne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležanhých družinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Küttner

w Budyschinje 10 na ūerbiskej hafy 10,
wožebita pschedawařna

ſa wina a delikatesy.

Zuežny polež punt po 80 np., ſolbaſzu = = 70 =
ſolbaſzowh tul = = 40 =

čerstwih lój = = 40 =

porucža

Ernst Wagner, řeñiſki miſchtr
na ūeminarſkej droſy 4.

Schörzuchi ſ čelazeje kože
porucža po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

Wažne ſa khorych.

Mocž ſo derje a tunjo psche-
ptyuje w Germania-drogowni
dr. Roeber
w Budyschinje na kožu ſ na-
pscheža winoweje kieze.

ſe požyljenju a ſ porjeſiſchenju
wložow na hlowje, ſ wotſtro-
jenju ſchupiſhov a liſhatow
porucžamoj

w oprawny
franzſki palenz
w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 mf. a 2 mf.

Strauch a Kolde
na ūamjentnej hafy 3.
Daloſorečzak 81.

Se

ſe požyljenju miſaža ſotryž miſaž ſo thđen pscheželi
a jemu rjanu čerwjenu barbu a
mily pschiſomny žłód da, porucžataj

Strauch & Kolde
na ūamjentnej hafy 3.
Daloſorečzak 81.

čiſeže dobru
wopravdze derje žłodžazu

vanillou ſamani ſchokoladu
punt po 100 np., ſaž tež najlēpschi
hollandski a němſki

kakao
punt po 130 np. porucža

Otto Sachse
na bohatej hafy čiſlo 5.

Wopravdžity hollandski
kaſkao

najlēpschi družinu žwěta, placzisnýchodno
porucža

Gustav Küttner
10 na ūerbiskej hafy 10.
Zenička pschedawařna ſa Budys-
chin a wotolnoſez.

Wopravdze žłódke rjane wulke
božniſke
(tač mjenované turkowſe)

klowki
punt po 30 a 40 np.,
derje žwětne amerikanski

jabluka
punt po 35 a 45 np.
porucža

Otto Sachse
na bohatej hafy 5.

gramy amerikanski
rjeſikaty tobak

porucža, tač doſko haž ſkład
dožaha punt po 25 np.

Otto Sachse
na bohatej hafy 5.

Schmidt & Gottschalk,

vjeniežnu bank

pschi mjašowym torhoschju
čiklo 14/16 w Budyschinje.

Šiwjazy kafao,

spory a derje žłodžazy,
1/4 punta po 35 np.
porucža

J. Zimmermann
na bohatej haſy 25.

22 pſchedawatnjoſ w Němzach.

Khosej wjèle tuńſchi!

Wubérany paſený punt po 90 a 100 np., lěpsche družinę po
120 haſz 140 np., wožebitoſče punt po 160 a 180 np.
(Rabatt) porucža

Carl Noack na ſitnej haſy.

Hoſpoſh!

Pjenesyň Intowacž!

Spytajęſe

paſený khosej,

wožebniſe wonjazy a žłodžazy,
punt po 96 np.
pola

J. Zimmermanna
na bohatej haſy 25.

22 pſchedawatnjoſ w Němzach.

Paſený khosej.

na žłodženie žwědomieſe pruhowaný, kupuje ſo
žyry punt hižo po 70 np.,
paſený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth khosej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Auguſta Bartla)
na ſwonkownej lawſkej haſy 10.

Požluženje w herbiſlej ręciſi.

Vanillowu ſchokoladu

— ſarucženu čiſtu —
1/4 punta po 20 np.
porucža

J. Zimmermann
na bohatej haſy 25.

22 pſchedawatnjoſ w Němzach.

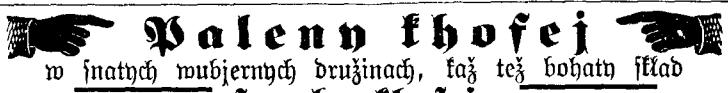

Schtož chze wjèle dobreho mlola měcz,
nałożuj dr. Roeberowu mlokovy pôver,
schtož chze spěchnje butru dželacž, nałożuj
dr. Roeberowu butrovu pôver,
schtož chze žłodnu butru měcz, nałożuj
dr. Roeberowu butrovu pôver,
schtož ma bělu butru, nałożuj dr. Roeber-
rowu butrovu pôver,
schtož ma žwinje ſe žlabymi nohami, na-
ložuj dr. Roeberowu koſežetwórajacy
pôver.

schtož chze měcz leſkowansle ſorjenje a
ſela, dži do Germania-drogownje,
schtož chze měcz dobru radu we wſchech
praschenjach, rataſtvo naſtuſazhch, wo-
broč ſo na

Germania - drogownju.

Mějczel dr. Roeber
chemik a haptkař.

 Paſený khosej
w ſnatich wubjernych družinach, kaž tež bohaty ſkład
kyreho khoseja
po wſchech placzijach porucža

Bruno Halka

(prjedy Th. Grumbt na ſwontownej lawſkej haſy 9.
W mojej pſchedawatni ſo herbiſli ręciſi.

Starowupruhovaný
Shorjelski falk.

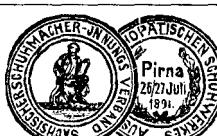
Czerſtwy paſený

twarski a rólny falk
ſe ſwojich Niſcžanskich a Kundercžanskich
falkownjow porucžam.

Firma: G. Plümecke w Niſkej.

W Budyschinje ſwojeho ſaſtu pierja wjazy nimam, czehož dla
je mi možno, tuňſche placzijny poſtaſiſc.

Duž chyple ſo ſkaſanja pak direktnje do Niſkeje pôblacž, pak
ſo mojemu pučzowarzej wotedačž, kotryž je ſobotny džen w ſnatich
hoſezenzach w Budyschinje ſekacž.

Czeſhny diplom.

Bronzove medaille
a czeſhny diplom.

III. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewſki miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej haſy 14
žwój ſkład, ſe wſchěni nowoſezemi naſtejnjeho čaſha bohacže wu-
hotowaný, wſchelake črije a ſchörnje

Fonfir maziji

naležnje porucža.

Po měrje wobucze ſa krótki čaſh derje ſedžaze ſhotowjam.
Genicze prawo na dželanie Kriegerowych patentowanych
ſchörnijow ſa Budyschin a woſolnoſcž.

Wuporjedženja ſo po nowym naprawienju w mojej
dželačni po žadanju hiſheže tón ſamym
džen wobstaraja.

Meblowijsa

na žukelskej haſzy čzo. 9 w Budyschinje.

Porucžam ſwoj wulki ſkład ſchlećzanych khamorow, khamodowych khamorow, kožow, blidow, ſoſow, ſtolow, ſchpihelow a drugich meblow w najlepszym wuwydzenju po móžno tunich placzisnach.

Th. A. Wällnitz.

Konfirmandſke

mužaze a hólčaze wobleczenja
po tunich placzisnach porucža

Gustav Freude, předy ſwid. Hānschowa,
po ſchled ſchulerſkimi vrotami čížlo 3.

Woſebne konfirmandſke wobleczenja
po 7 mѣ. haſz 25 mѣ.

Mužaze wobleczenja ſ najmodniſkich
haſz ſ najwoſebniſkich.
Wurjadne rjany po ſchireſ.

Hólčaze a džecžaze wobleczenja
po $2\frac{1}{2}$ mѣ. a po wjetſich placzisnach.

Zaketty, khornarje a trikotowe taille
ſa žony, konfirmandki a holzy,
po ſchego najrjenje, po kózdej ſo po ſchihodžozej placzisnej
po ſchedawam.

Seschicze po měrje bjes powyſchenja placzisny.

Otto Preuss

na žitnej haſzy 4.

Wulke roſyſchedacze ſe ſnadnymi wobkhodnymi wudawkami a teho dla po nadpadnje tunich placzisnach.

Klobuſi ſa konfirmandow.

Dobre a trajne. — Žara tunje placzisny!
Majwjetſchi wubjerf.

Hugo Lehmann na bohatej haſzy 22
po ſchelenza winoweje ſicze.

Schkórnie a ſtupnje
ſ konfirmaziji, kaž tež wſchē pomyslne družiny
trajne dželaneho

**wobucza ſa mužow, žónſke
a džecži**

w jara wulkim wubjerku po wurjadnje tunich
placzisnach porucža

Paul Kristeller

na bohatej haſzy 29 ſ napshecza hoſenzena
winoweje ſicze.

Ludwig Kuhlmann

(měſeczel Erich Hecht)

w kupniſy po ſchim hlownym torhosdžu
porucža we wulkim wubjerku po tunich placzisnach

garдинy, běle a na žolcz,
fattuny, ſoſowe deſi,
meblowe tkaniny,
vitražowe tkaniny,
běle, na žolcz a piſane,
gardinowe žerdže a roſetly,
teppichi, běhacze, linoleum,
wóſkowe ſukno, tapety.

Schtój chze

Klobuſi a mězny

woprawdze dobre a tunje, po wurjadnje tunich placzisnach natupicž,
njech ſo poda do ſpezialnych khlamow

F. Trulleya

na ſchulerſku haſzu 7 po ſchim tórmje,
hđez ſo po ſchim na jutniſich placzisnach najwjetſchi wubjerf
we wſchēch nowoſezach naſětnjeho čaza
w zylindrowych, hoňtwjetſkich, filzowych a ſłomjanich

Klobuſach

po ſteča. Teho runja
koſojesdne, po hońcžaze, njedželske a wſchědnjaze

mězny

hólčaze klobuſi	po 75 np.,
mužaze klobuſi	= 1 hr.,
zylindrowe klobuſi	= 4 hr.,
hólčaze mězny	= 30 np.,
džecželske mězny	= 40 np.,
židzane mužaze mězny	= 90 np.,

Hacž do najwoſebniſich
družinow.

Wupſchedawanie.

Dla ſpuschczenia ſwojeho ſklada hotoweje mužazeje a džecžaze
je draſty ſbyt, hiſeče na ſkladze ſo namakaz, po kózdej ſo
po ſchihodžozej placzisnej wupſchedawam.

Hendrich Mütterlein ſ napshecza theatra.

Turkowske ſłowki

nowy plód w měchach, kaſheciſkach a po waſh ſu tunjo dostacž pola

Morika Mjeewy

po ſchim mjaſzowym torhosdžu.

Destillozija likerow po starých tunich placzisnach.

Konje na pschedaní.

Dvaj hylnej, 7 hacj 10 létnej, konjei, dobrzej czaharjej, čerwonej schumjelaj a czornobrunej, se pyczich na wubjerl ma pschedechnjenja dla hnydom na pschedan kuble Nowak w Komorowje pola Rakez. Wscho dalsche shoniach tež na Horjanskim kuble pola Nješvacidla.

Ssuproschnej ranzy
stej na pschedan w Zittu čzo. 22.

Bérny na pschedan.
300 zentnarjow šymjelnych bérnow (magnum bonum), 300 zent. palnych bérnow, 200 zent. pižnych bérnow a jedzne bérny ma hnydom na pschedan Petr Wader na horczejskej haſy 2.

Jedzny woliſ,
laný woliſ,
lane wožnici
porucza tunjo

Emil Heinrich w Borscheji
pola Delnjeje Wolschinje.

8000 ml. a 2500 ml. 4 1/2 %
hypothekow je zederoval. Dalsche je shonicz psches ręcznika Wessera w Budyschinje.

Schulske torniſtry
w wulstym wubjerku, hamzny wudželk, porucza A. Pietich na hauensteinskej haſy čjiko 1.

14 dobrych woſnow s dwójnymi woſnami, něhdže 1 mtr. 90 znt. wyższych a 1 mtr. scherwowych je dla pschedechnjenja kaszczojtych woſnow na pschedan. Wone ſu někole hiſhce w murı.

Gustav Kuttuer w Budyschinje
na herbskej haſy 10.

Spěvatſle, herbske a němſke,
modlerske knigi,
konfirmaziske a jutrowne kharty,
taž tež poeſijowe albumy
porucza tunjo

C. Christoph,
prjedy J. Angermann,
na ſnutſkownej lawſkej haſy 7.

W Rakezach, 12. měrza 1898.

Czesczenym wobhlerjam w Rakezach a woſolnoſci domovlam ſebi najpodwoſniſho k wjedzenju dacz, ſo ſzym

Klampnarſtwo a Chlamarſtwo
knijesey Robertej Weberej wotkupil a jo ſ firmu
Richard Bürger

dale powjedu.

Sso na tole dželo derje wustejo, móžu ſlubicž, ſo wſchě ſtaſanki derje wutjedu. Lubjo, ſo budu kóždeho ſ hódnym dželom ſpokojicž pytacž, proſchu, moje pschedechnje podpjeracž.

S poczeczowanjom
Richard Bürger.

Nowe wotewrjenje!

S ſwojim czesczenym wotebjerarjam najpodwoſniſho k wjedzenju dawam, ſo ſym tu na

žitnej haſy 10
w domje knijesa pschedekupa Nowaka

**pschedawarňu mužazeje,
žonjazeje a džeczazeje draſty**
ſjenoczennu ſ krawzownju po měrje
wotewrit.

Mějo direktne ſwjaski ſ najprěniſhimi ſirmami, je mi móžno, wſchě žadanja ſpokojicž.

Wſchi pschedtejazym naletním čaſku mój ſkład we wſchěch wodželenjach jara wulki wubjerl poſficzá a budu ſo prázowacž, ſo budu ſwojim czesczenym wotebjerarjam po **najtuniſhich placzisnach**

jenož dobru a hódnui tworu podawacž.

Proſchu doverjenje, mi prjedy dobročinje woſokane, tež mojemu nowemu pschedewſacžu ſakhowacž.

S poczeczowanjom

P. J. Romkopf

prjedy na bohatej haſy 22.

S nakladom
Conrada Christopha, prjedy J. Angermann, na ſnutſkownej lawſkej haſy 7 je wuſhla **krala Albertowa jubilejna póſka kharta**, wuwjedzena w lithografiskim wumělſkim wustawje knijesow Deubnera a Scholti tu na ſchulskej dróži 6.

Felix Hertwig,

ſchiferkryterſki miſcht
w Scherachowje

porucza ſo k pschedtejazemu twarskemu čaſkej k pschitrycžu je ſchifrom, drjewowym zementom a papu, ſa najlepſe dželo rukijo.

Wuporjedzenje ſpěchne a tunjo. — Kóždu ſobotu ſym w Budyschinje pola knijesa Herm. Rachlowza w piwym hródze pschitomny.

Rjepikaty tobak
zylý punt po 18 np.,
franý = = 24 np.
porucža

Karl Kunath
na Bismarckowej drošy.

Dla spuszczenia pschedawańje
wschelake warjenja
po ponížených płacżisnach wu-
pschedawam.

Karl Kunath
na Bismarckowej drošy.

pschi drohich běrnowych pła-
cżisnach porucžam tunje warjenja
jako

rajš,
fruph,
jahly,
holi,
hroč
atd.

po jara tunich płacżisnach.

Otto Sachse
na bohatéj hašy 5.

Krann repikaty tobak
punt po 20 np., pschi wotewsczju
5 punitow po 18 np. porucža

J. T. Glien
pschi drzewowych wilach.

Majwjetshi wubjert

herbſtich ſpēwarſtich knihi
po 3 mf. 50 np. hacž do 10 mf.
porucža

J. Nowak w Budyschinje
na ſmukłownej lawſtej hašy 8.

Muczne woſyczki
derje dželane, kym ſ jeneje fabriki
po tunjej płacżisnje na pschedau
doſtal. A. M. Bartuſch
na Židowje.

Gsymjentne běryň
ma w nalečzu wotedadz a prožy
je ſ čožom ſtaſacž

F. Sachse
na Hlinjanstím knježim dworje.

Czerwony džeczel,
běly džeczel, } ſ
žolty džeczel, } ſ
ſchwedſki džeczel, } ſ
trawowe kymjenja, ſož tež
wſchelake družin vónnych a war-
jenowych kymjenjow, najlepje
ſhadžazych, w najwjetšim wu-
bjerku porucža

Karl Preisser jun.

Hotowe kaſhce
a cželowu draſtu
porucža
Emil Heinrich
w Dorscheji pola Delneje Wolschinj.

Swoj ſnaty dobrý
valenz
po najtunischičh płacżisnach
porucžataj
Schischka a Rječka
na ſmukłownej lawſtej hašy.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

porucža: gardiny, jenož we wupruhowaných hódno-
ſczech meter po 8 np. hacž do najwoſebniſcheho,
rulowowe tkaniny, pižane a běle, meter hižo po 25 np.,
běhánske tkaniny, meter hižo po 29 np.,
teppichi, meter hižo po 3 mf. 75 np.,
meblowy krep a kóper, kraſne muſtry, meter hižo
po 48 np.,
ſofowe deki hižo po 68 np.,
gardinowe džeržaki hižo po 5 np.,
vitražowe žerdze, pschedajſliwe, ſa kóžde wokno ſo
pschiſhodžaze, po 60 np.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

w Budyschinje pschi hlownym torhoschczu 9,
delka a po 1 ſchode.

Pschedawańja mužazeje a hólčazeje draſty

w Budyschinje Eduarda Fritzsche. w Budyschinje
pschi realnej ſchuli. w Budyschinje
pschi realnej ſchuli.

Vorucžam ſwoj wulki ſkład w ſamſnej krawzowni dželanhych
mužazych wobleczenjow, derje dželanhych,
hižo po 17 mf. 50 np.,

mužazych ſětnich paſetofow a kholowow
po kóždej płacżisnje.

Pschiſpomnjenje: Na wulki ſkład dobrých mužazych wobleczenjow,
po inventurje naſad ſtaſených, woſebje ſedžliwe cžinju. Pschedawam je niže
ſamoplaſčazeje płacżisny. Mužaze ſuknje hižo po 8 mf.

Eduard Fritzsche, krawſki mischtr.

Nowoścje draſtivych tkaninow ja konfirmandi,

zły meter po 58 np. hac̄ do najwoſebnisczeho,
koſchle hižo po 60 np., ſchaltu hižo po 55 np.,
wyschowane spódnje ſuknie hižo po 97 np., rukajzy po
18 np., wulke ſchantka po 9 np., ſekle a kužiny hižo po 3 np.,

ja konfirmando:

klobuki, tak doſko hac̄ ſkład doſzaha, po 1 mfk.,
ſkł. po 7 np.,
khoruarje, manschetty, pſchedkoſchliki, koſchle, ſchlipſy
po 6 np., ſchantka, piſane, po 10 np., rukajzy po wſchęch
płacziſnach.

S. Beer, Messow & Waldschmidt,

w Budyschinje pſchi hłownym torhoschczu 9,
delka a po 1 ſchodze.

K nalętniemu hnojenju

po hnóniza po ſzéhowazych płacziſnach wotedawa:

1. ſ Budyskeho dwórniszeja lowrija, to je
10,500 km. = 11 cbm., hromadze ſ wotnajeczom woſa po
18 mfk. 50 np.

Fracht po po nishnym tariffe ſ 20% ponízenja woblicz;

2. ſ hnojoweſ bassina pſchi Muzałowskei
dróſy cbm. po 1 mfk. 20 np.;

3. ſ hnojowej ſam̄ w měſeſe ſ wuziwanjom
měſchęzanskeho woſa cbm. po 70 np.

4. Hdyž po hnój ſ měſchęzanskim ſapschahom
do ležomnoſczów, kotrež pat ſdalenisze ujeſzu dyžli
ſpomnjeny hnojowy bassin, pſchivjeſy, po cbm. po 1 mfk.
90 np. woblicz, pſchi bōle ſdaleniszych ležomnoſczach po
płacziſna powyſhi.

Radzine hospodařſke ſarjadniſtvo w Budyschinje.

Tunje mydlo.

Běte, ſchere a žolte jadriwe
mydlo punt po 20 np., pſchi
5 puntach po 18 np. porucza

J. T. Glien
pſchi drzewowych wilek.

Spěvarſke

herbſke a němske we wulkim wubjerku, domjaze žohnowanja, ſbožo-
pſchejeſke kartu ſa wſchę ſkładno-
ſcze porucza

M. Weifer na žitnej haſy.

Najlepſchi čerwjeny džeczel,
wopratny
probstejsli ſzymjentny wowj,
ſzymjentny jeczmjen,
lanu muczku,
majſzowy ſchrót,
furjazy majſz,
ſłodowe ſokoči,
palmoſornowe woſzuchi
porucza płacziſny hódnio

G. Schmeiß
w Budestezach.

Wot dženja dawam
rabattowe knižki
a pſchi kupowanju tworow a hny-
domnym ſaplačenju 5% rabatta
pſchi kruče sprawnym poſluženju
dawam. Carl Noack
w Budyschinje, na žitnej haſy.

Howjaſe, konjaſe,
czelaze a wowcze kože kaž tež
wowcze wolnu pſchezo po naj-
wyſchich płacziſnach kupuje
Heinrich Lange
pſchi žitnych wilek njedalosko
herbſkeje katholſkeje zyrkwi.

Koſaze, czelaze a howjaſe kože,
kaž tež wſchę druhe družin ſožow
pſchezo po najwyjetſkich płacziſnach
kupuje

Heinrich Lange
pſchi žitnych wilek
a pſchi herbſkej katholſkej zyrkwi.

Na nětčiſhemu hnojenju ūkow w najlepſzej tworje porucžam

Domaschowu muczku a ſainit

Albin Schirmer w Budyschinje.
Sklad pſchi tworowym dwórniszeju.

Čorne draſtne tkaniny, piſane a běle zyhči, w upjerki, ſchórzuchi

w najrjenskim wubjerku pſchedawa tunjo

M. Gottwald

pſchi mjaſnym torhoschczu čiſlo 11,
pódla knjeſa konditora Müllera.

„Serbske Nowiny“ wudawać so kóždu sobotu.
— Śtwortlētna předplata we wudawańi 80 np. a na němskich póstach 1 mk.,
z přinjesonjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čílo płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž mają so we wudawańi „Serb. Now.“ (na róžku zwonkneje lawskieje hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot małego rynčka 10 np. a mają so štvortk hač do 7 hodz. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Cíle Smolerjec knihičsćeńje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Cíle 13.

Sobotu 26. měrca 1898.

Lětnik 57.

Czesczeni wotebjerarjo **Serbskich Nowin**, kotsiž chzedža sa nje na

2. Šchtwórtlēto 1898

do předka płacic, njech nětko 80 np. w wudawańi Serbskich Nowin wotedadža. — Czi, kotsiž ſebi Serbske Nowiny pſches vost pſchinjeſenj dadža, njech tola njeſapomni, ſebi je tam boryſ ſtaſac̄. Na ſchtwórtlēto ſaplaczi ſo ſa Serbske Nowiny na ſakſtich a pruſtich póstach, kaž tež w druhich krajach němskeho khežorſtwa 1 hriwna, ſ pſchinjeſenjom do domu 1 hriwna 15 np. — Serbske Nowiny ſ pſchilohu Serbski Hospodař płacza na póstach 1 hriwnu 25 np., ſ pſchinjeſenjom do domu 1 hriwnu 40 np. — Se Serb. Now. hromadže hodži ſo tež „Pomhaj Bóh“ na pósce ſtaſac̄.

Swětne podawki.

Nemšte khežorſtvo. Na pſchiswołenje nimale 500 milijonow hriwnow ſa powjetſchenje němskeho wójnskeho lódźſtwa w khežorſtowym ſejmje móže nětko khežorſtowe knježerſtvo ſ wěſtſcu ličic̄. Hoborſka ſuma ſo na dobo njewuda, ale ſo na wjazh lét roſdželi. Prěni paragraf ſalonja wo powjetſchenju lódźſtwa je ſo ſchtwórt ſ 212 pſchecživo 139 hloſham pſchijal. Pſchecživo temu hloſhowachu ſozialdemokratojo, Polazh, Elſaszh, Welfojo, 3 reformario a 34 ſobuſtawow zentrumſkeje ſtrony.

— Mjes mnohimi petizijemi, twar ſeleſnizow žadazhymi, je druha komora Wóſborsko-Radworsku knježerſtwu ſ roſmyklenju poſtučila. Denož ſ navjedzenju je ſo knježerſtwu twar ſeleſniz ſ Radworta pſches Khróſcžiž do Kamjenza dała. W pſchichodnym ſejmje ſo ſ wěſtſcu tež tale čara knježerſtwu ſ pſchemyklenju poſtuči, na čož drje ſo ſa 4 abo 6 lét natvari. Sa daletwar Kamjenisko-Halschtrowskeje ſeleſniz do Viſkopliz je ſejm 2,707,600 hriwnow pſchiswolil. Tutón twar ſo połnje po knježerſtowym nazčiku wuwiedże. Pſchi debacze wo poſlednej čarje knies ſſmoła-Spytečanski ſa Wujesžanske ſtrony wuſtupowaſche. Do zyla na ſebi ſu ſo wostajile (bačižile) mjes druhim petizije wo twar ſeleſniz ſ Rakez do Woyerez, ſ Budyschina do Delnjeho Wujesda, ſ Kinsbórka pſches Połczniž do Viſkopliz (elektriskeje) a ſ Lubija do Bjarnac̄iž.

— Dželacžerjo na ſakſtich statnych ſeleſnizach proſcha, ſo by ſo jim dželanski čaſh pſchikrótſhil a ſo mſda ſ dobor pwoſchila. Mſda dyrbjal a wopředka wſchědnie 2 1/2 hriwny wuežnic̄ a dyrbjal ſo ſa wěſtu licžbu ſlužbnych lét na 3 1/2 hriwny pwoſchic̄. W ſchyrjoch ſymskich měřazach njedyrbala ſo mſda pomjeniſtichic̄, ſa to pak dyrbjal ſo hodžinh wycze porjadneho dželanskeho čaſha woſebje płacic̄, pſchi wojeſtich ſwucžowanach dyrbala ſo mſda dale płacic̄ atd. Druha komora je tule petiziju knježerſtwu ſ wjedzenju dała.

— Šakſy pruhowaní a na pſchisluſhnoſc̄ ſwjasani veometrojo ſu ſejmę petiziju podali, ſ kotrež proſcha, ſo njeſmeli statnje poſtajeni inženerojo wjazh privatne geometrifke džela čjinic̄. Samer petizije na to dže, ſo by ſo ſ tym konfurrenza, kotrež ſo privatnym geometram ſe ſtrony statnych inženérow čini, wotſtronila.

— Wopomnjenje na 50lētny wopomnjeniſki džen měrſkeje revoluzije léta 1848 je ſo 18. měrza w khežorſtowym ſejmje ſ wótrmi rěčemi, ſyženjom, pſchileſtom a ſwonjeniom

pſchedzydoweho ſwona ſwycžilo. ſ naſtokom ſ temu bě 172. ſ noweho wojeſtſkeho kheſtaſkeho prozeſzoweho porjada, po kotrejmuž ſmě ſo jedyn offižer jenož potom naſhwilne ſaſlapac̄, hdyž jeho pſchi ſkuczenju jeneho njeſutka abo pſchecupjenja, kotrež ſo ſe ſhubjeniom čeſknych prawow khosta, naſenidu abo ſa nim teho dla hledža. Sozialdemokratojo namjetowachu, tónle paragraf wumamnyc̄.

Šswobodomylñh rěčník Bech dopominaſche na podawk lieutenanta Brüſewitza a měni, hacz dyrbji ſo, hdyž ſo jedyn offižer na ſjawnym měſtne ſranjem cžuje a wotprſtſhenje žada a ſo hevák hroſy, ſwojeho pſchecživnika ſabicz, taž doſlo čaſac̄, hacz je offižer ſwoje hroženje do ſutka ſtajil? Njedyrbi ſo pſchi tajtich padach offižer runje taž ſajec̄, kaž zivilist, kotrež ſo pſchi tym wobdzeli? Blíſtu drje móže ſebi čzlowiek ſměrom lubic̄ dac̄ a njetřeba ſ ſudnikej bězec̄. To je něſhto druhe hacz hdyž ſo ſ mječom pſches hlowu ruba. — Generalny lieutenant ſ Viehbahn na to poſtaſowaſche, ſo zivilistoj oſſizerow husto na drohach a w hofczenzach bjeſe wſcheje pſchicžiny wuſměchuja a hanja. Na wopak ſo žadnje ſtanje, ſo býchu oſſizerovo zivilistow nadpamli.

Nazionalliberalny Bassermann je pſchecživo ſozialdemokratiſkemu namjetej, kotrež mohl ſ pſchicžinu najhōſtich ſadow bjež. ſa njemérne revoluzionarne čaſh, hdyž hido taž na drohach roſhorjenje knježi, hdyž ſnadž ſo tež njeſpſchecželnosc̄ pſchecživo oſſizerſtu poſtaſnia, njedyrbi ſo hſchcze palwo powjetſtichic̄.

Sozialdemokrat Bebel žadaſche ſebi poſchitkownu prawnu runoſc̄ bjeſe roſdžela woſoboj, a ſo pſchecživo ſtvořenju woſebiteje oſſizerſkeje cžescze wobrocži. Wón na to ſpominaſche, ſo je runje poł ſta lét, ſo ſo wulke wojowanje ſapocža, hdyž ſebi lud prawowu runoſc̄ wſchēch ſtawow dobu. Pruszy knježkojo, kotsiž dženža wulke ſlowo wjedu, ſu revoluziju léta 1848 ſbudžili. Doſcž ſrudnje je, ſo dyrbji ſo hſchcze dženža po poł ſta létach w toſe malicžkoſc̄, kaž woſchicžec̄ oſſizerſteje cžescze, wadžic̄. W běhu debatty Bebel pruſkeho krala Vjedricha Wylema IV. na hrube waſchnje hanjeſche. Sa poſzlanzej Buttkamerej wotmolwjejo, kotrež bě prajík, ſo je wutrajny prak revoluziju léta 1848 ſbudžil, Bebel wuſběhowaſche, ſo ſo mjes prakom léta 48 mužojo namakaja, kotsiž ſo dženža ſ wupruhovanym ſakitarjam knježerſtwa liča. Škto dha je — ſo Bebel praschecſte — cžetvjeny komunist, republikan a ſradowat hufcích ſběžlow ſ tamneho čaſha! Waſch wutkwaleny minister knies ſ Miquel! (Wulke ſmječe a holl, pſchedzyda ſwoni.)

Antisemitiski Liebermann ſe Sonnenberg na to poſtaſowaſche, ſo je wutrajny prak Berlinjanow na barrikady wabíl a ſo potom ſkowal. Rěčník cžitaſche dolhi rjad mjenow židow, kotsiž ſu w měrſtich dňach wuſnamjenili a na tamneho wjednika ſběžkarjow ſpominaſche, kotrež je małym ſadettam na droſh pod lipami ſokardy wottorhal, tola do ſlomika jeneje stareje žony ſalešl, hdyž ſulk hwiſdachu. Škonežne ſo ſozialdemokratiſki namjet ſ wulke wjetſchinu ſačižbny.

— Revoluzija léta 1848 je ſo tež w badifsim ſtajnem ſejmje ſ rěčam pſchinjeſbla. Sozialdemokratiſki ſapóſlanz na Mannheimſke wotkjeſne hetmanſtvo ſwarzesche, kotrež bě ſakaſlo na row ſatfelenych woſomachthryznych ſběžkarjow wenz poſožic̄. Minister Eisenlohr mjeſeſche Mannheimſku ſakaſnu ſa dobru. Mužojo, kotrež ſu w lécze 1849 ſatfeliſli, nimaja ſ hibajom léta 1848 ničo čjinic̄. Runje demokratiſka ſtrona je ſo prózowala, ſawjedzenju khežorſtweje wuſtarwy ſadževac̄. Potom ſo eži mužojo brónje pſchimachu.

Woni s̄u we wopomijenju živi jako tajži, kajžyž s̄u šo tehdh počasali, jako sběžkarji, kotsíž živoju pščižzahu Namawšchi pščecžiwo krajnej konstituciji wojsowatemu a nadobneho wjercha ſ kraja wuhnachu. Wopomijecze taſtich muži cžeſcžicž, je pščecžiwo prawnemu smyslenju, a pščiſtojnosczi, a jeho winowatoſcž je, tajke žwiatocžnoſcze ſakafacž.

— Wójuska lódz „Némiska”, s kotrejž je prýnž Hendrich do Kiaocžawa wotjél, njeje hischeže pschezo s wottvěknjenemu konzej dojela. Hížo w Čzérwonym morju so lódzi schrub slama, a posdžischo je pschezo sažo něchtó w maschinach na kruchi schlo. Teho dla je „Némiska” wospjet žwoju jěbu píchetorhnyla, so mohla schlodu wuporjedziež. Nětkole je wona do Hongkonga pschijela, hóžez tsi njedžele ležo wostanje.

— Hdyž ho Europjenjo w samórskich krajach saňyda a kolonije ſaloža, je palenz čertowſki dar, kotrýž domorodnym ludam pſchinjeſu. Tež w němſkich kolonijsach ſo Bohu žel palenzowemu čertej wopruije. Konſervativny ſapóklanz farat Schall w khězorſtvovhym ſejmje na to ſkoržesche, ſo palenzowy móř w Africi wulké ſapuſčenja nacžinja. Kolonialny direktor pak ſo ſamolwjetche, ſo strach njeje tak wulký, a ſo ſo ſi kuntwory elefant čjini. S zyla ſebi hižo knježeſtvo na to myſli, ſo by ſo we wſchěch africkich kolonijsach ſi powyſchenjom zla na palenz palenzowemu čertej wobralo. — Antisemitiski ſapóklanz Förfster ſebi žadaſche, ſo by ſo jenož čiſičem hjesfusluwý palenz ſi píčzu pſchedawal. Wón polaſowasche na ſczěhwki wužiwanja fuſloweho palenza. Pſchedepelnjenje bludnizow je ſczěhwk wužiwanja fuſloweho palenza. — Wjetſchina khězorſtwověho ſejma pak ſo pſchedeživo Förfterowemu namjetej wupraji, dofelez býchu ſo ſi tym tybzazý malých palenzpalerjow, wožebje w polodniſkej Němſkej, ſahubile,

Awstrisſa. Awstrisſa khežorſtrowa rada je ſo ſańdžený tydženj
k nowym wuradženjam ſeschla. Hnydom w přenim poředženju ſu
Schönerer, Wolf a její pscheczeljo jednanja ſi herjelanjom kaſhez
pythli, kož ſu to loni ſi wuspečhom cžinili. Noweho pschedžydu,
ſapóſlanza Fuchs, ſi wudmami jako: „ſkóſtnito“, „ſlufſcha do kho-
ſtańje“, „ſlepzo, chzeče ſak dolho čaſacę, hacę Wam tintowu
bleſchku do hlowy cžiſnjeny?“ powitachu. Mjes tym pak ſo loni
wulſi džel němſkých ſapóſlanzow Schönererej a Wolſej pschihiſowarjo
nětcole wožamoczeni wostachu. Fuchs móžesche teho dla jako
nowy pschedžyda ſtwoju naſtupnu recz hacę do ſonza doręczez. Hdyž
ſkončinje Schönerer namjetowaſche, ſo mił ſo pschedžyda Fuchs jako
ſtatny pscheturnik wobhladacz a ſo je ſa khostarnju ſraly, bě
powoſchitlowne woſhežerjenje klyſchecę. Fuchs pak Schönererowu
namjet jako khatný pschiſa a ſo teho dla ſam praschesche, hacę chze
jeho khežorſtrowa rada podpjeracę. Bon na tajke waſchnie dozpi,
ſo ſo jemu wulſtonie dopokaſmo dowérjenja doſta. Sa Schönerer-
owu namjet ſo jenož 5 muži ſběhny. Kiedziwajzy teho Schönerer
Fuchsji pschiwola, ſo do khostarnje ſlufſcha.

— W Božniji a Herzogowinje w wiele stronach hłód
knježi; najwjetšha nusa je pola Mostara a Žocze. W wiele wązach
kłób, je wschelakich korjenjow pieczętny, jedzą. Knježerstwo niczo
nieczęstni, so by zo nusa pomieszczała.

Franzowska. Franzowsko maja sa to, so je franzowske ratařstwo žorlo, s kotrehož Franzowska bwoje žiwjenje se možy czečepa. Teho dla šo hžo lěta dolho kžde franzowske knížeřstwo prózuje, franzowske ratařstwo pšcheřivo wukrajnej konkurenzenž schlitowac̄. Saňžený thdžení je senat (prěnja komora) salonej psichološowal, po kothymž šo zlo na šwinje, tworh se šwinjažeho mjaħa a šwinjaži tut, s wukraja šo pšchivožaze, s nowa powyschi.

— Franzowsojo żo na to hotuja, żo budzą w samotnych krajach, znadż Chin dla, wojnu wjeszczą dyrbiecż. Ma to połasuje wob-samlnienie wojskoweje komisji deputatyje komor, po kotrymž maja żo pschi samotnych wojnach wszcť franzowskie lódże, hdżekuli żo namakaja, do wojskowej fluzby stajicż. W tu chwilu ma kriegerstwo prawo, jenoż w europejskich morjach we wojnie privatne franzowskie lódże wużiwacż.

— W Algieru ſu ſo nowe, żydam njeſtcheſelne nje-
mętę měle. Wyſchnoſz bě redaktora něhdusich nowin „Antižida“
Rogisza dla wobdzelenia pschi tamniſtich wulſtich, żydam njeſtcheſel-
nych ropotach ſajecz dala. Dla tuteho ſajecza ſo tón ſamth dzeń
něhdze 800 człowiekow ſbęza, lotſiż wołna někotrych żydomiſtich
magazinow ſabichu. Wojazg herjekarjow ſajachu; 12 wožobow bu
ſajathych.

Schpanišla. Wo waschnju, po kotymž schpaniſki marſchall Blanko na ſubje wójnu wjedze, ſamo amerikanske nowiny pschi-póſnawaja, ſo wón jara ſ whaſ ſe ſbězkarjemi wobkhadža. Wot teho čzaka, ſo je marſchall Blanko ſtwo ſtojojnſtvo naſtupil, ſo ſ rěko stanje, ſo jeneho ſbězkarja wotprawia. Naſejebac̄ teho ſo Schpaniſkim nochze poradžic̄, ſbězkarjo pak wžy woblnieja. Šbězkarſke čzjödy 6 abo 8 mil wot ſubafeho hlowneho města Havannu ſtejaj. Šbězkarjo ſtwoju nadžiju na to ſtajeja, ſo ſ wojinje injes Schpaniſtej a ſjenoczenymi polnózno-amerikanskimi statami dondže. Potom by jim njevotroñnoſc̄ ſubu wot ſamo pschipanyla. Schpaniſka je vječza ſwolniiva, pschilubjene ſamoſarjadniſtvo ſubafim hiſchje powjetſchic̄. Ženiczke, na čzimž Schpaniſka tež dale wobſteji, je to, ſo ma ſchpaniſka khorhoj nad ſubu ſmahowac̄. W tu khwilu 100,000 ſchpaniſkich regularnych wojskow na ſubje a pódla teho 50,000 dobrowólnikow ſteji. Požledniſchi ſu Schpaniſhy, na ſubje bydlazh. Róždy dobrowólnik dyrbí ſo měħačzjenje ras ſwucžowac̄. Vorok, ſo Schpaniſka wójnu liwko wjedze, ſo bjes pschicžin nje-čzini. Schpaniſhy wojažy ſ zyla wójniſki napohlad nimaja, a ſchtóz offizérov w hoſczenzech a thofejownjach wobkedžbuje, na teho wom ſacžiſchež čzinja, ſo ſo jich myſle jara ſ wójnu njeſabéraja.

Tejle měrošedí schpaniskeho wójska so najſſerje bórsh kónz ſežini. Poſlednie dny je napjatoſč mjes Schpaniskej a ſjenocženymi ſtatami na najvhýchſche ſtuſila. Hdyž tež so hifchče roſsprawa wo ſahubjeniu amerikanskeje wójnskeje lóðze „Maine“ w Havannaskim pſchiftawie njeje wosſewila, dha je tola pſchezo bôle hifchecz, so je so roſbuchnenje na „Maine“ ſ nadpadom ſ wonka ſtało. Na Schpaniſtich tukaja, so ſu lóðz ſ podmóřskim torpedom ſnicžili. Sſnadž hizó bližſche dny wo ſdzerzenju mera abo wo wudrjenju wójny roſbjudža.

Rusla. Ruska politika je w rauschej Afiskej nakhwilne po-
rażenie poczętła. Jendżelczanam a Japanskim je so schlachczo, so
samóznośc' Ruskiej s Koreje wuczischczecz. Koreaski kral je wszychich
russkich offizierow, kotsią jeho wojsko wutwuczili, se klużby puschezil.
Ruska knieżeństwo je poruczilo, so maja woni hacz na dalsche
w koreaskim hłownym měscze Söulu i sakitanju tamniszchego ruskeho
pózlanza sawostacz. Na sdacze Ruska tak psched Jendżelczanami a
Japanskimi zofa, a to drje teho dla, dokelz so w rauschej Afiskej
doszcz kylna nječejuje. Tak bortsy pak hacz budże kibirska żeleznica
hotowa a ruske wojsko w tamniszchich stronach doszcz kylne, so sa-
dżerzenie Ruskiej pschemeni. Nekole Ruska teho dla kóždy tydżen
nekotre thiszazh wojakow po lódzi do rauscheje Afiskeje wotwiesz dawać.
Dokelz i wożenju ruske lódże njedobząja, je źebi knieżeństwo liczbu
franzowiskich lódżow i transporciej wojakow wotnajalo.

Hdyž tež Ruska někole praji, ſo ſa tym njezada, Korejsku a połnóznu Chinu wobſadzic̄, dha wona ſo njebuđe wjazy ſe ſtwojimi woprawnymi wotpohladami tajic̄, hdyž budže ſibirſka želesnična do-twarzena. Raňſcha połnózna China je hižo někole w mozy Ruskich. Hač runje ſo China pschecžiwja, wójnski pschiftaw Port Arthur a pschiftawne wiłowanske město Talienvan Ruskim na 99 lét psche-najec̄, dha ſo Ruszy hižo we woběmaj městomaj domjazyc̄ cžinja. W Port Arthurje w tu khwilu ſchěcž ruskich lódzi leži. Pschi brjoch ſu ſebi Ruszy dolhe kólnje natwarili, w kotrychž wuhlo ſa wójnske lódze khowaſa. Džel wuhlow ſu němſke lódze ſe Shangaja pschiwjeſte. Lódzne wojazy ſu pschi brjoch třelniki naprawili, a rufski admiral je ſam wſchē wobtwerdzenja a lehwa wobhadował Chinesojo na to ſkorža, ſo ruszy móřzy wojazy pjenjes nimaja a njeſaplacžiwiſti wſcho bjeru, ſchtož ſo jim pschihodži. Chineski general je teho dla porucžil, wſchē male khlamt samtnyč̄.

Bo nowszych powięszach je China do wszech russich żadanjow swosila. Wone ku szézhowanje: 1. Wójnski pschitaw Port Arthur zo na 25 lét Ruskej pschenaja. 2. Tego runja zo Talientwan jako szatny pschitaw s dobrom jako kómcze sałomiszeżo samandżurskie żelesnizh s prawom pschenaja, zo zmie jón Ruska wobtwerdzież; 3. Ruskej zo dowoli, żelesnizu wot Petung do Talientwana a do Porta Arthura natwaricž. S tymile konzehijemi China zyłu Mian- dżursku Ruskej mohl rjez wostupi.

Tvjerdak a jeho džowla.

(4. połkrażowanie.)

A starh Twjerdak, wschón ꝑo pschelkhatujo, běžesche ſ Hanžu do schoſzarijoweho wobydlenja.

Khorla Radmerski bě mnoho krewje psichadžil, a tak wo-
ßlabnyj, so na hwojim ložu we womorje ležesche. Seho nadobne
wobliczo mějesche barbu zmijercze a dých bě bjes mala fastal.

Twjerdak slobodny a satorhujo sežahowasche ho jemu wobliczo. Wón pothili ho k ranjenemu a pschipołozji wuchu k jeho wutrobnju a to dolhi čjaž.

"Nano, ręčz tola, kajke to s nim je!" rječny Hańża w nje-wurjeknitym straže.

"Smieruj ho jeno! Zeno wodu žem!"

Hańża čerješče prjež.
"Wbohi hóz", borbotaſche korežmat psched žobu, hdijz bě jeho džomtu wotefšla, mjes tym so Radmerfemu dele wižazu ruku majkaſche. "Sle je cze poboł, hroñy był", poſracžowasche wón, hľuboku ranu pytnywschi, kotoruž bě jemu był s rohomaj do sežehna sadrel. "Tak a žnadž hisheže wjèle hörje budžiſche ho mojemu wbohemu džesčiu ſeſčlo, njebudžiſche li ho ty sa njo wopravol. Spuſčez ho na to, njeſabudu czi to ženje, schtož by na nim cžinił!"

Mjes tym bě Hańża s wodu džočla. Hnydom na to jaſtupi paſ tež leſa, kiz njeſabudo hosczenza býdlefſche.

"To ničo na ſebi nima", rječny wón, ranu nadrobniye psche-pytawſchi. "Hľuboko ſadréne do miaſa, dale ničo. Šhubjenje krewje bě najhórsche."

Hańża ho wotwobrocji, so by ſyly wjeſeſoſče potajila, kotrež ſo jej po ližomaj bjeſdžat ronjaču.

"Bohu budž džak a khwaſba!" rječny Twjerdak, s hľuboka na wołóżenje ſdyhujuo.

Hijo ſa krotki čaſh poradži ho leſarjej, bjeſwědomneho ſaſo wožinwſchi, pschi cžimž jemu Twjerdak a jeho džorwka horliwe pomhaſčtaj.

Jeho přenje poſladjenje bě na Hańżu. Požměwaſche ho a tylny jej ruku napſchezo.

"Wuſhowat mojego žiwijenja!" wona ſcheptaſche a ſtloczi poſſicenu ruku k hubomaj.

Twjerdak ſtejeſche trochu ſ boſa. Nětkole pschijstupi tež wón bliže. "Kak wam je, knies Radmerſki?" woprascha ho ſ hložom, kiz ſ roſbudženjom derkotaſche a poſſiczi tež ſam thoremu ruku.

"Měječe džak", praji Radmerſki, ſtaremu pscheczelniye pschi-kiwajo, "Shrabam ſo bórsh ſaſo. To džě je jeno ſwonkowna rana."

"Wón na miče njeje hněwny", borczeſche Twjerdak leđoma płyſchomuſie do ſebje.

Leſkar ſawobali hisheže a pschijſtaji potom njeſhto prawidlow k wothladaňu. Na to wotendže.

"Wy njemózecze w tymle hnědże woſtač", rječny nětkole hosczenzař, k ranjenemu ho wobročiwſchi.

"Cžeho dla dha niž, knies Twjerdak?" woprascha ho Radmerſki.

"Dokelž je to wot domſkeho pschejara wotležane. Hańża pschi-prawi wam iſtrwu w domſkim."

"Kotru, nano?"

"Dobru iſtru, ſ zyla najlepſchu, kotoruž maſh, płyſchisč?"

"Luby nanko!"

"Dži jeno!"

"Ale telko harj to tola njehy trjeba bylo, knies Twjerdak", ſnapſchecži Radmerſki.

Njerěčzje mi do teho. Tak budže. Žutſje rano budžecze do noweho wobydlenja pschenjeſheny. Tule nōz woſtanu ſam pola waſ.

"Ale to njemóžu nihdý na nihdý pschidacž."

"To njemóžu žanemu wotroczej pschewostajicž, pola wumožerja mojego džesčza ſtražowacž."

"Rjevažcze ſebi mojego ſtukta pschejara wyſoko. Pschi tym bě tež mnoho ſebičznoſče."

"Wo tym njerěčzny nětkole. Porečžu paſ ſ wami hisheže wo tej wězy, budželi wam lubo."

Rasajtra rano pschenjeſhehu Radmerfemu do pschynje pschi-prawjeneje iſtwy we hłownym twarjenju.

"Woſtaj mie na woſomik ſ kniesom Radmerfim ſamym", proſchesche starý Twjerdak ſwoju džorwku, hdijz bě popołdnju, kaž bě to hijo hufčiſcho wobdžen cžinił, ſa khorym poſladacž pschisčol, kiz njeſte ſo nimale derje.

Hańża wotendže, hisheže junu ſroſymliwje lubemu luboſčitwje do wóčka poſladawſchi.

"Mam njeſhto ſ wami porečžecž, knies Radmerſki, njeſhto, ſchtož mi jara cžeklo na wutrobiſte leži. Nětkole dyrbti to won, to mi wjazh mera njeda", wobroči ho hosczenzař k ranjenemu, jeho ſa ruku pschimywschi a na kromu ſo ſhytyschi.

"Ręčzje bjes wſchego tajenja", rječny Radmerſki, ruku stareho hacž nanajwutrobiſcho pschitločzejo.

"Szym waſ wczera hroñje, jara hroñje wotbył", poſracžo-wasche Twjerdak trochu ſatrach. "Szym wam porokowaſ, ſchtož ſebi njeſte ſaſkužil, to nětkole ſpóſnaravam a bych to jara rad ſaſo ſarunal, ſchtož bym wam kſchimy ſežnił. To bym w hróſbnych hodžinach, kiz bym wczera pschežimili, cžuł, cžuł hľuboko we wutrobiſte, ſo je tola hisheže njeſhto, ſchtož je wjazh hódne, hacž cžaſne ſubla, hdijz to dže wo ſbože džowki, jenicekho lubowaneho džesčza. Nicžo dže njeje mi tak ſtarosći, dyžli ſo by dostała muža, kóryž ſo jej ſi cželom a ſi dusku wopruje, kiz ho njevolatuje, ſa nju cželo a žiwijenje dacž. A tajku luboſč ſeze wy wopofaſali, ſi tajfej luboſčju ſeze moju twjerdosež pschewinyli. A duž prascham ho waſ, knies Radmerſki, ſeze hisheže, ſchtož Hańžu naſtupa, tak ſmyſleny, kaž wczera!"

"Kak móhli na tym dwělowacž?!" ſawola Radmerſki, radoſčiwoje roſbudženy.

"Dobre, duž woſbudžmy to ſ krotka. Vjeru ſwoje wežerawſche ſlowo rady wrdęço a poſožu ruku mojeje džorwki wjeſeſh do waſcheje — —."

"Knies Twjerdak!"

"Haj, haj, ręču ſhutnje, zyle ſhutnje. Wy dyrbicze moj pschichodny ſbyn býz, moj luby, luby pschichodny ſbyn, ſeze dže mi wukhovali to najdrožſche, ſchtož mam na ſwěze. Poječe, dajeje mi ruku! Naju wěz je hotowa a žana móz zyleho ſwěta nježmě w tym ničo wjazh pscheměnicž."

"Alle wopomněce berje, knies Twjerdak", wotmolvi Radmerſki, džiwiſje ho požměwajo, "ſo ja dženſha ničo bohacžiſchi nježbym, dyžli wczera."

"Njerěčzje hafle wo tym; na to ſebi ani wjazh nježbym. Wěm, ſo budzeče moje džeczo ſbožowne cžinicž, a to mi dožaha. Smějetaj tež tak doſč, wjaz hacž doſč. Twjerdak by doſč měl na tjoč ſhudyh pschichodnyh ſbynach. Džakuju ſo nětkole Bohu, ſo je mie na druhe myſle dowjedöl."

"Haj, wjedženja Bože ſu čaſto ſpodžiwo, jeho pucze niž pschežo wſchědne!" pschida Radmerſki ſhutnje.

"Tak, moj luby pschichodny ſyno, ſmój drje we hłownej wězhy pschesjene?" woprascha ho starý, ſi mokrým ſwětlym wóčkom luboſčiſte a pscheczelniye ſhlađujo.

"Byle doſpolnje, moj najlubſchi pschichodny nano!"

"Hańża, Hańża!" ſawola na to starý ſ hložom.

Hnydom jaſtupi ſawolana. Njebe drje jara daſoto wot durjow ſtała, ſa kótrymuz ſo, kaž mōžeſche ſebi myſlicž, wo ſbože jeje pschichoda jednosche.

"Chzeſh ty tehole měč?" pschija nan zyle ſaſetwjenu džorwku, ſe ſyłſami ho požměwajo na Radmerfemu poſaſujo.

"Moj luby, ſloty nanko!" ſhchny hólečka a padže nanej k wutrobiſte.

"Tak, nětkole ſbyn ja ſwoju wiňowatoſež cžinił. Nětkole ſebi wucžintaj mjes ſobu", rječny nan, Hańžinu ruku do Radmerfoweje ſložiſchi.

"Bóh pak daj k waju ſwiaſkej ſwoje žohnowanje!"

"Amen!" pschidaſtaj ſlubjenaj kaž ſ jenym ertom.

(Slončenje pschichodne.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Sa naſlědniſta tudomneho ſemrjeteho woſtrjeſneho hejtmana ſ Božje je kral tajneho kniežetſtvoſteho radžicžela a pschednoſchazeho radžicžela w ministerſtwie ſmartskownych naležnoſćow Joachima Kaspera Antonia Richarda ſe Schlieben pomjenoval. Nowy Budyski woſtrjeſny hetman je 49 let starý a je 11 let ſ hamſkim hetmanom w ſitawje był.

— S pschicžnu 70 lětnych narodninow a 25 lětneho kniežetſtveho jubileja naſcheho lubowaneho krala Alberta ſo herbſki ſwiedženſki ſpiš, kóryž knies farač Gólcž w Budyschinu ſpiša, wuda. Knížka budže ſ někotymi woſraſami wudebjenia a budže nježdžiwaſy teho jenož 5 np. placieč.

— Ludžoži cžah, kóryž hacž dotal na Budysko-Rakečjanſkej želesniſtži jenož ſobotu, nježdželu a ſwiatje dny popołdnju 10 mjeniſchinow po 2 hodžinomaj ſ Budyschina wotjedžesche, budže wot 1. meje wſchědneje ſeſzicž. Wón budže, kaž hacž dotal, 10 mjeniſchinow po 2 hodžinomaj ſ Budyschina wotjedžecž a budže 18 mjeniſchinow po 3 hodžinach do Rakeč pschijjeſdžecž.

S Delneje Hórkli. Wondano ſu tu jeneho wojaſka ſadžerželi, kóryž bě ſ 103. pěſchego poſka cžekny. Wojaſk wudawasche, ſo njeje pschi ſwojim poſku dleje woſtač mohl, dokelž je jeho jedyn podwyski nječlowyſy kſjudowal. Několii wobydlerio naſcheje wky ſu wojaſkowe wuprajenje napiſali a pižmo wychlej Budyskeho poſka

póßlali. Pscheptytanje drje wujazni, hacž ſu wuprajenja wojerſkeho četnjenza wérne.

S Wjeleczina. Juſje, njedželu Žudica, popołdnju w 3 hodž. ſmějemy w naſchim Božim domje zyrkwinſku hūdžbu a ſpěwanje pod wođenjem naſchego knjesa kantora Hanki. Tež ſerbſke kherluſche budza ſo ſpěwac̄. Saſtup plací 30 np.

S Biſtopiz. Na žalostne waschnje je ſchtwórt 24. mérza dopołdnja w 9 hodž. na tudomnym dwórniſchcu 20 lětny čežbla Hauffa ſ Ramnijowa ſe ſnjeboženjom nahlu ſmicerz pocerpił. Hauffa pomhačhe lowriju, poſladzeniu ſ dolhimi ſchotami, mocznicž, kotrež bechu ſo ſa jeneho tudomneho twarſkeho miſchtra pschiwjeſte. Hdyž běſche ſ wosa kolizh wotklepał, ſo, předy hacž móžeſche wotſocžic̄, ſ wosa ſchotom na njeho dele walichu. Čežke drjewo Hauffje hlowu roſmječe, ſo moſhy ſ njeje wulecžichu; tež jena noha ſo jemu do zyla roſmječe. Čežlo žalostny napohlaſ ſticeſche. Snjebožen ſjeje trijebal žaných boſoſčow wutrac̄, dokelž je na měſce morw byl. Šeferu, ſ kotrež bě Hauffa kolizh wotklepał jeho morwe čelo twjerdze w ružu džerzeſche.

S Draždjan. Bréni krčz po ſmicerzi naſchego njeſapomni- teho ſpovjedneho wózta, njebo knjesa fararja D. Žmicha, mějachmym Draždžansky ſſerbo poſlednju njedželu Látere ſwoju ſerbſtu Božu hlužbu. A tak móžeſche hinač hyc̄, hacž ſo ſo pschi tej ſamej ſpominasche na wulžu ſaſlužbneho muža, kotrež je 30 lět dolho wodžec naſchich ſerbſkich Božich hlužbow byl a ſ wulſkim žohnowanjom tu ſa naſ ſtukoval. Jego naſlědnik we wođenju ſerbſkich Draždžanskich Božich hlužbow, knjess farat ryc̄er Jakub ſ Rježwacžidla, kotrehož chyl Bóh dolhe lěta ſe ſwojei njebeſej hnadu a mozu poſylnic̄ a wuhotowac̄, ſpominasche w ſwojim duchapolnym, krafznym předowanju w njedželské epiftoli (Romſkych 5, 1—6) na naſchego njebozicžekho ſpovjedneho wózta: kaž ſchijna zyrkej w ſwojich roſpadankach ſměrom ſteji, tak wotpočjuje w měrje čelo naſchego Žmicha na pohrjebniſchcu; a kaž tuta zyrkej ſo ſaſho w rjeſiſchei psichnoſci poſaže, tak tež Bóh luby ſnjess ſwěrnemu předarje a wucžerjej junu ſ krafznoſci wjeſoleje wěcžnoſce wupomha. Wopſchijecze předowanja běſche: ſchesczianow poſtne wjeſele. I. Wuz̄ ſ poſoku, tif je nam wuhotowaný psches Jeſom Chrýſta; II. ſradowanje w třichnoſčach, tif je nam móžne psches čežpjenje Jeſom Chrýſta; III. nadžija wjeſeleho wumrječa, tif nam je data psches čežpjenje a wumrječe Jeſom Chrýſta. — Spovjednu wucžbu mějachce knjess farat dr. Renč ſ Wjeleczina wo ſlowie bibliſkeho puſčnika na tutón džen: Hebr. 10, 38: „Prawy budze ſ wěry“. — Jara ſwježelaze běſche, ſo bě tuta Boža hlužba derje wophtana. Běſche 800 ſemſcherjow, a ſpovjednych ludži běſche 219. Psched zyrkwinymi durjemi ſo wulſka ſicžba knižkow ſ wobrásami a čežnymi ryc̄emi pschi njebo D. Žmichowym khowanju potupi. Řemſchenje mějachce ſo w naſhwilnej zyrki ſchijneje wožady na lipowej haſy. Te to rjany wulſki twar, tif móže psches 2000 ludži wopſchijec̄. Tak rucže hacž budze wotpalena zyrkej ſaſho natwarjena, pschebzoli ſo ſerbſka Draždžanska wožada do noweje zyrkiwe (ſchtož budze ſnadž hſchaze 3 lěta trac̄). W tuthym lěče, 2. adventa (4. dezembra), budze jubjelska Boža hlužba: 50 lět je ſo potom minylo, ſo je ſo prěnja ſerbſka ſemſch w Draždžanach wođmela. Běſche teho dla jara ſcimave a džakahóhde, ſo ſwěrva ſerbſka ſemſcherka ſ Draždjan knjesej fararje Jakubej pschepoda: „Předowanje pschi prěnjei evangelskej ſerbſkej Božej hlužbie w ſchijnej zyrki w Draždžanach, 10. dezembra 1848, jakd hodoňny dar podate wot Ernstia Bohuňera Jakuba“. Tuta knižka, hacž runje po wopſchijecu niz njeſnata, je tola jara žadna a nimale nihdže hewal namaſč. — Bóh ſnjess pak ſpožę, ſo bytlu tute ſerbſke ſemſchenja a ſpovjedze ſa ſſerbov w Draždžanach a we woſloňoſci pschego derje wophtane byle: Bóhu ſ czežec̄ a lubym ſerbſkim bratram a ſotram ſ wěcžnemu wužitkē; wón ſohnuj pobožnych ſemſcherjow a ſwěrnych předarjow a ſpovjednych wózow, najprjódžy noweheho wođerja ſerbſkich Božich hlužbow! Draždžan ſu ſo w běhu poſledních 50 lět wulžu jara roſſcherile; ſu netko hoborſke město ſ móznym roſwivanijom wjehedneho wođhada a nje- měřneho živjenja, hdyž ſo wjèle ſſerbov prožuje we wođowanju wo wſchedny khléb. Šchto bychmy radſcho chyli, hacž ſo bytlu jim wſchitkem tute ſerbſke Božje hlužby byle kaž cžichy Boar, do kotrehož móža čežlac̄ ſ harj a njeméra wulſkeho města, hdyž ſo wožiwja a woſchewja na hnadtach wězach Božeho kralstva po dobrém ſerbſkim waſchnju we wutrobnej pobožnoſci a khotnej nutnoſci. Njech stanje tak je!

S Draždjan. Dotalneho inspektora Budyskeje arrestownje Conrada Wagnera je tudomna khostanska komora njekanſtwa dla

ſ jaſtwu na 1 lěto 6 měžazow a ſobu wobſkorženu pohońcžowu Schwergerowu ſ jaſtwu na 6 měžazow ſaſudžišu. Wufudžene ſtu- czenja ſu ſo psched někotrymi lětami ſtale.

Se Šhorjelza. Poňdželu na Mohyſkim ſchoſeju komandér tudomneho regimenta ſ Žiſendorf ſ konja padze, kotrež bě ſo ſ kum ſkotomotiv ſelesniſkeho czaha ſploſčil. Njebože ſo w „lipowej aleji“ ſta, a to w tym woſomiku, hdyž čhysche wýſčil ſ Žiſendorf, kotrež bě ſ konja ſtupil, a mezu, jemu wotpanjenu, ſe ſemje ſvěhny, ſo ſaſho na konja ſchwilkycz. Wyschka, ſ womoru wobjateho do jeho wohydenja donjeſechu.

S Hermanez. W nowſchim čaſu ſu ſo w naſchich ſtronach jelenje we wulſej měrje pſchijporile. Bone na bělém dnju ſe ſta- dlam po 2 hacž 9 ſkocžatach pſches pola czahaja. Naſchi ratarjo ſo nad tutej ſwérinu, kotaž ſi ſywh podtepze a wotzerje, runje njewyjeſela.

S Kulowa. W Kulowje, Lubuſchu, Lejnom, Ptaczeſzech, Bréni, Michalſtach, Nowej Wýy, Kulowzu, Hoſtu, Brézach, Ša- lowje, Kočinje a ſpalach dyrbja ſo, dokelž je po thchle wſach ſaſho jedyn ſtaſjeny pož hanjal, pſy na rječas wjaſac̄.

S Róſborla. Njedželu 27. mérza budžetej ſo tu 2 ſhroma- džiſne wotbywac̄, w kotrež budža ſwobodomyslni wo poſtajenju kandidata do ſhězorſtvoſeho ſejma wurađec̄.

S Hroda. Šsobotu wjeſor je ſo tudomne Falke ſabriſke twarjenje wotpalilo. W nim ſo dwě pſchadowni a jena twarſta třiſtečna ſamakachu. Hdyž ſo ſ druhého poſthoda 30 čežlich ſe- leſných krožnow dele wali, ſo tſchá a pobocžne murje ſaſypných. Š zyleje fabriki je jenož wyſoki wuhen ſtejo wostal. Pſches woh- njowe njebože je 60 dželacžerjow dželo ſhubilo. Wo naſtacžu wohnja njeje nicž ſnate.

S Mužalowa. Pjatki popołdnju do hoſczenza „Němſkeho ſhězora“ ſylnje napith ſowatſti pomožnik pschiſtže a ſebi palenz žadac̄he. Hoſczenzař jeho dla jeho pjanosče wotpoſala a jeho, dokelž bě na- čiſtečny, ſ durjemi won poſala. So by ſo ſa to wjeſor, wopil 7 wulſich hoſczenzowych woſknowych ſchležzow roſbi, na čož nôž wucžeje, točeſche jón na woſknovym ſamjenju a ſo potom ſhětro hlužoko do ſchije řeſny. Šhětro wjèle ſwje ſwrafawischi ſo won ſi ſomoru wožia. Polizija ſtranjeneho njeſraſnika do hojeſnje do- wjeſor da.

S Kobjelina pola Mužalowa. Tudomni hólzy dyrbjachu wutoru tħdženja do měry hic̄. Wucžinichu mjes ſobu, ſo dyrbji ſo to ſ porjodnym čahom ſ hūdžbu na čole ſtaſž. Š ſaplacženju hūdžby dyrbjeſche hóžy wobdželni ſwój psichinoſk wotedač. Š ſhnej živnoſčerja L. pak ſo ſakſa, ſo pschi czahu wobdželic̄, tež ſo jemu porucži, ſo dyrbji ſo hnydom, hdyž je w měrje pobyl, domoj wročiſč. To mlodeho čloujela tak hriebaſche, ſo ſo won poňdželu wjeſor ſe ſtarſhileho doma ſhubi. Šsobotu jeho morveho ſi Rýžy wu- čežechu.

Wufudženja.

Khostanska komora. 18lětny tróžy khostany dželacžet Ž. E. Schimank ſ Khostanska pola Rakez psched ſudom wudawaſche, ſo je chyl jenož „žortowac̄“, hdyž je ſwojemu towatſchej Tuſchmej pje- nježnu móſhnicžku ſ 39 hrivnami ſtamyl. Schimank bě poſlednju ſylvesterku nôž ſ Tuſchmom w ſorčimje pil, a hdyž bě tón ſkončenje wužny, bě jemu pjenježnu móſhnen ſe ſaka wſal. Hdyž Tuſchmo rano wotucžiſchi pytny, ſo běchu ſo jemu pjenježny ſhubile, ſebi je won wot Schimanka wročzo žadac̄he, tukajo na njeho, ſo je jemu je won wſal. Schimank pak ſhróble wotmolwi, ſo je nima a ſo halle potom nanucžic̄ da, kranjenu móſhnen wročiſč, hdyž ſo Tuſchmo na pucž ſ žandarmej naſtaji. Schimanka ſ jaſtwu na ſchěſč měžazow ſaſudžiſhu.

Priopk.

* Se Žitavu 18. mérza. Wo ſajecžu jeneje mlokoſeje žonj, na kotrež tutaj, ſo je ſwoje džecžo morila, ſo netko dale piſche, ſo je ſo w žoldku a w čjerevach jeje njedawnno ſemretheho džecža woprawdze ſoſfor namaſč. Netko ſo powjeda, ſo je hýž ſe ſonje 5 zyle malých džecži wumrjeļo. Statne rěčniſtvo budže teho dla najkerje tež te druhe ſchthri čežlta wuhrjebac̄ a pscheptac̄ dac̄ dyrbjec̄.

* Wulke ſpodžiwanje je jene ſam o mordatſto w Draž- džanach ſbudžilo. Psched někotrymi dnjemi je ſo jedyn knjegi pohonež ſatſelil, wo kotrež poſviedaju, ſo je ſi jenej ſemjanſtej mlodej knjegu luboſeje mel. Pohonež bě rjany čloujek a ſo pschezo jara wožebnje draſežech. Dokelž ſo wobaj njemóžeſtaj woženicz,

ho roškudžischtaj, hromadze wumrjecz. Holznej starshei pak wo tymle wotpohladze šhonischtaj a možechtaj i časjom jón pschekasyč. Bohonečka psched někotrymi dnjeni satšeleneho w konjemzu namakachu. Prjedy teho bě ho najwořebnitschu draftu wobletek.

* © Oschaža, 18. měrza. Přecílenný synk kublerja Šucze a schtyrilenný synk kublerja Ohna w Kabilzach staj körjenje jédojteho košymóra abo rospuka, kotrehož tam p'schi wjeßnej rěčzhy wjele roſče, jédroj, a njedžiwajz wſcheje lekaſkeje pomožy na ſajedojčenje wumrječ dyrbjaloj.

* Naſtróazh podawł je ḥo bliſko pola Sobijowej teraſzy pola Birny stal. S Birny piſają: We wječornej časchinje ḥo na dobo wótre po pomož wołanie blyſczeč dasche, kotrež wot čłowjeka wu-khadzeſche, tiž bě tam s brjoha do Sobja padnył a kotrehož żolny wot brjoha prjecz njeſeſtu. Wbōhemu muzej pjmhačz móžno nje- běſche, duž dyrbjeſche ḥo hatepicz. Schtó je wón był, kotrehož je Sobjo pôzrjelo, hacž dotal njebe muſlędżene.

* S Meranu, 18. märza. Psihi wotwożenju złomu s jeneje hromadu na Ponitskich horach su mužskie cęlo, hižo jaro tlačaze, namakali. Na drascze spōsnachu w nim murjerja Jul. Thurnmo s Untschena, kotryž bě w novembrie minijeneho lěta w Ponitzach dželał. Majsterje běsche bo pjaný do hromady złomu lehnył, tam ležo wužnył a niz wjazdy wotuczil.

* 44,000 hrivnow, kotrež je jena žönska na jenym Barlinskim pohrjebsnischéžu pod jenym rowowym kamienjom namakala, ſu ſo, kaž je ſo bory wuſzledžilo, ſi khežorſtweveje krihiczíſchczétnje kra-nyše. Sa paducha maja něhduscheho wyschschého faktora mjenowa-neje čzischczétnje, Grünthal. Tutoń bě ſwoj počlad najprjedy do rova jeneho ſwojich ſwojibných ſkhowal. Dokelž pak dyrbjeſche rovat tónle rov w nałeczu porjedźic, Grünthal pjenježne papjeru w jenym ſuſzodnym rowje ſkhowa. Podzjíſcho ſu hiſcheže w rovje jeho džorvi 76,000 hrivnow namakali. Na lajke waschne je ſo paduchſtwo wuſzledžilo, je ſo hižo wujažnilo. Na woprachchenje hrabje Arnima-Mužakowskeho w khežorſtwovym ſejmje je statny ſekretar khežorſtwoveho poſtſteho hamta, ſi Podbjelski, wotmoltvíš, ſo ſu wſchě kranjene papjeru ſi čzischczá, kotryž je ſo 14. januara 1897 čzischczá. S woſebithym wobſtejnoscžem ſeje wyschschemu faktorej poradžilo, ſo paketika pjenježnych papjerow možowacž. Wſcho hromadže je Grünthal pječa 250,000 hrivnow papjerjaných pjenes kramyl. Polizija je pječa tež jenu čzischczecſtu praſu, Grünthalej ſluſchazu, wuſzledžila. Možno je, ſo je wón na njej ſam ſa ſebje pjenježne papjeru čzischczá. Psched někotrymi dnjemi ſu jeho hospoſu ſajeli. Jejnej cjetžy, jenej rjanej 19létnej holzy, ſi kotrež je Grünthal lubkowanje mel, bě wón 100,000 hrivnow daril. Holza chyzche te pjenjeſh w Barlinskej ſwérjenſtej ſahrodze ſahrjebacž, hdyž pak ſi drožku tam pschijedže, njemējſche khróbloseže, ſhvoje wot-myſlenje wuſjescž. Pjenježne papjeru ſu ſo jej wotewſale.

* (Wuśnacze na śmiertnym łóżu.) S Barlina pišaja:
21. märza wjeżor k mostej pola schlesyńskich lejkow jedyn wacht-
mischtr s někotrymi polizistami a jenym dżelaczerjom pschinidżechu a
sapocząchu pschi druhim schtomie, pola kanala stesazeho, rycz. S pschi-
czinu teho bě wuśnacze jeneho něhduscheho rějniskeho pomožnika,
kotryž někole w khostarni khostanje wotpuskuči a je śmierz khory.
So by pječza ſwoje ſwědomje polóżil, je wón powjedal, so je
jeneho s wulka ſeníka ſkónzował a jemu 80,000 hriwnow a sloty
cząſnik rubil. Woboje je wón niže mosta pschi druhim schtomie,
kotryž ma tež snamjo, sahrjebal. Wopravdże tež schtom naspomnijene
snamjo poſasuje. Hacž do czymy ſu na schtomowym polnóżnym
boku ryli, tola jenož sloty cząſnik namakali. Hacž ſu tež pjenjeſy
na naspomnijenym mestnje ſhowane, abo hacž ſu hižo wotewſate,
dalsche rycze dopokaze.

* § Kiel 24. mérza pišajja: Wichorojth wetr s dolheho ranja se žněhovym mječelom wulke wodowe hromady do snitskowneho pschitstawa cžeri, duž žo wulkeje wody boja. Swonka pschitstawa žu žolmy jemu plachtatú lódz pôzrijele. — W Kielu žu jeneho tamni- scheho pôstilla, kotrež je líst, 3000 hriwnow wopschijazh, kranh, sajeli.

* (S něh.) V ranščej Bruskej je wulki žněh pahnyl.

* Roshorjazy podawł je ſo tele dny w ſudniſtwie w Poſna-
nju stał. Częſbla Król ſe Gorkowa, jako wobſtorzeń pſched tho-
ſtañſku komoru żadany, ſ revolvra do kublerja S., jako ſweda ſa-
daneho, theli. Na ſwoje ſo kulta wot wulkeho rohowego knesla
wotraſh. Stuczerja, kotryž bě mordarſki nadpad ſeziniwſki czeknýl,
ku bóſh po tym ſajeli a do ſudniſtowowego jaſtwa wotwoſedli.

* Založne njezvože je šlo na železnistim saftanisčezu w Balhamje w Baherskej stalo. Dokelž čzah njezastawšchi psches Balham

jědžesche, jedyn puczować, kotrž dyrbjeſche tam s woſa ſtipicž, s czaha ſtocži. Wón paſ tak njeſbožowneſte padže, ſo koleſa jeho noſy ſhrabnýchu a jemu jej wotjedžecu. Hač runje wón po pomoz kſchiczeſche, czah dale jědžesche; ničto jeho njebe po ſdacu wotſtoczicž widział abo jeho kſchiczeſ ſaſhyschal. Hdyž ſo tón ſamý czah hodžinu poſdžischo ſo njeſbožownemu měſtnu wróci, pſchejedžený hiſcheze žiwy pſchi koliji ležeſche, a ſaſo jeho ničto njewidžesche a njeſhyschesche, hač runje wón wo pomoz žaloſczeſche. Sa hodžinu ſaſo jedyn czah pſchijedže. Jeho lokomotivný mjeđnič njeſbožow- neho widžesche a kſhyschesche, ſběhny jeho a jeho ſawijaſa.

* Satraschny kněžhový mječzel je romunsku patnou lódz „Metor, kotaž i Konstantinopla do Küstendy jědžesche, na stalinu vrjeznyl. Tjho puczowarjo žo tepichu. Rosbitu lódz žu žolný rostorphale.

* (Barliwoscj mjes wobstarnymaj żoniiskomaj.) 70 lęt starca młoda holza, kotrūž winuja, so je swoju 80 lęt staru kotrū dla lubkowanja ſjeje 69 lęt starym lubkarjom skłonizowala, je neschto zygle nowe w człowistich njepoczinach.

* (Sphytane mordatstwo.) S Krażawę w połnóżnych Czechach piśają: Hdyż 20. märza wjedzor mjes 10 a 11 hodzin drjewowoy wilkowat Rychtař w Christofsgrodze psczi wjedzeli szedżesche, so na dobo schróty psczes wofno tseli, kotryž Rychtarzej do głowoy sleszci a jemu prawe wóceżko wutſeli. Też do schiże někotre schróty dżeczu. Rychtař so hnydom wědomoscz shubinśczi na semiju swojich; hakle sa někotre dny so jemu wědomoscz sażo wróci. Hnydom sa-wolam lěkat praj, so je stranjenje czeżke a kmjercz straſtne. Rychtarjowa mandželska bě krótko do teho podawka wot blida schla, so by kwjo dżeczo do loża położila. Tukaja na to so je czeladnik Glausche, pola Rychtarja sklużaz, nieskuſ i wjecziwosczą skuczil. Wón je so pječza hžo wuſinal. Teho runja ſu wěstu Scholczini sajeli, kotaž je czeladnika nadpjerała.

* (W skale do njesboža pſchischli.) W jenej skale pola Königswintera ſo dželacžerjo hotowachu, lamjenje roſtſelecž. Na dobo ſo wulſka ſkala ſama wot ſo wotwali a nekotrych dželacžerjow ſaſhypných; dwiejo běſchtaj hnydom morwaj, jedyn tſečzi je ſo ſnutſtownje cžeſko wobſchodził.

* (Skażený w jels.) We wší Bolesłinje w Sserbiji je jedyn skażený jelsk szdrom burow a jenu holzu stuhol. Stanjeni sú do Pasteuroweho wustawa do Pestla wotjeli.

* (Po ſi z uſyimi ſubami.) Žedyn Londonſki ſubjazyk lekarz je doſpolne kufadlo ſa ſwojego — pba wudžela. Tutón hižo po starých nohach běhajo, bě ſwoje pſowje ſuhý ſhubil, a jenož dvaſt načaženaj čzonowzaj běchtaj jemu wostaloj. Hdyž bě ſubjazyk lekarz ſkočzo ſ chloroformu vohluſchil a ſ jeho eželesnou měru wſal, wón trébne 24 ſubow wudžela, kadiž je do platina a kufadlo pſzej do khlamy kadiž. Po ſi bo najprjedy po ſwojim waschnju pſchecziwo kufadlu pſchecziwjeſche, kotrež jeho do džaznov a do njebojekow tločzeſche, tola ſa thdzeň bě bo poſinje na njo ſwucžil. Tónle po ſi na Londonſkej pſowje wuſtajenzy ſ prawom dživanje wubudžowaſche. Sſnadž budža nětko tež starým konjam kufadla dželacž.

* (Niesboże w podkopach.) W Belmezii w Schpanijskiej słu-
żo s' niewobłagadniwościu jenego hewjerja s' powětrę sapališe,
53 dżelaczerjow je żo hacż dotal mowrych s' podkopów wunjeżę
mnoż hicheżę niesku namakani. Wulka liczba dżelaczerjow je żo
framila. Mjes mowrymi je też dżelacżer, kotrž je niesboże sawino-
wał, a jeho syn.

* (Wulka syma w polniznej Afryce.) S Algiera a Tunisa, gdzie hewak w mierzu hido czople wjedro kniegi, sie powojescze w slinkach, wichorach, wulkej symje a kniehowych mjezczelach psychikadzeja. Neki su wiele dolom powodzile; czlowiekijo a skot su ko psch tym tepili, w Sul-el-Arba hamo 3300 skoczatow. Wodzelenje wojskow, s wetrom a kniehowym mjezczelom psychikawtane, tjoch muzy, fotisz smiersnych, hubi. Wiele khezow, zyle zelesnisse stazije wichor s semi fruna, tolste schtomu ko jwunaisichu, plobna semja ko hromadze se zjnjemi wotplawi. W Algierskim psychistawje morjo psyches haczenje zolmiesche a wiele lódzow wobschlodzi. Esi parne lódze ko na brzeg czisknychu, dwie s nich ko rozbischteli.

* Pschihažnyj žud w Kamjenicy je žlužobnu holzu Josefu Tittelbachez i Niederhovu, kotaž je živojeho 6-létneho hólceza moricž spýtała, k khostačni na schéz lét sažudžil. Kapacža macž běše 23. januara teho hólza w hacže satepicž spýtała. Hdyž hólcez we wodze staze a žo na druhim brjohu i hata wulěšč prázowasche, schtož ho jemu, dokelž bě brjoh wýžoki, hnydom nje-poradži, je jemu macž i pukami hrošyla, jeli so s wody wulěšč, runjež wbohe džecžo lubje proschesche: „Luba, luba macže!“

* (Nješbože na železnicy.) W Katternje w Schlesynské na tamních dwórničezu wutoru wjedzor jedyn tworowy čzah do jeneho ludžazeho čzaha, kotaž dyrbjeſche ſa tſi mjeniſtini do Bratislavja wotjēz, ſajedže. Dwaj woſai ludžazeho čzaha ſo do zyla roſrafyſchtaj, tež druhá nacžinena ſchłoda je khetro wulka. W ludžazym čzahu buſchtaj dwaj pucžowarje lohko ſranjenaj, na tworowym čzahu ſo čzahový wjednik čežko a jedyn ſpinat lohko wobſchloži.

* (König Luboſcžow.) W Kaſzlu ſo jedyn 17-létny wužobník a jena 16-létna holza roſbzudžichtaj, hromadže wumrječ a ſo do mlynſkeje hrjebie čzibnichtaj. Holza ſo hnydom ponuri a ſo tepi, hólz pak, w kotažm bě žadanie ſa živjenjom ſažo wotuzilo, ſo na brjoh wulhowa. Ludžo, kotaž nimo pschiuždzechu, jebo na políziu dowjedžechu. Tež jena druhá holza, kotaž bě ſo do teho hólza ſalubowa, chzysche ſa nim do ſmjerče hicž, tola jej w poſledním wokomiku lepſha myžl pſchipadže.

* Dwaj ratorjej w Vorscheidu w Bayerskej běſchtaj jenemu měſchčanskemu rěſníku wós ſlomy pſchedaloji, kotaž pječda 14 zentnarjow wažesche. Dokelž ſebi rěſník žadaſche, ſo by ſo ſloma na měſchčanské wásy pſchewažila, a dokelž běſchtaj buraj ſi wahu troſhku jebaloji, wonaj ſpýtaſchtaj njedostatk ſi tym ſarunacž, ſo jedyn ſi neju do ſlomy ſaleſe a ſo ſobu wažicž da. S tym ſloma 152 puntow wjazy wažesche. Pſcheklepanzow pak běchu pſchi jeju trýſtu wobkedybowali; žud jeju, ſi waha jeju ſudžo, po 20 hritvach pjenježneje poſluth ſahudži.

* (Paradis je namakany.) Žendželſki pucžowat Santon Karr, třiž daloko zuſe kraje wopytuje, ſo by je ſefnál a ſa wědu woktry, wobkruča, ſo je Hadamowý ſhubjený Paradis namaka. Ma ſwojim pucžowanju w kraju Somali ſtěd jeneho ſlava ſežehujo, wón ſpodživne měſtno naděndž, na kotažm ſo na ſemi ſe wſchelakim gratom ſi klepaneſho ſamjenja wſcho mjerwiesche. Šaž Santon Karr ſwětloſeža, je tón grat po wobžwědczenju wěžywutvojnych mužow ſi najſtarſežeho čzaža mlađeho čzlowieſtwa. Hdyž neſt tón Žendžel-čzan, hiž ſi tej myžlu napjelneny, ſo ſu tam najſtarſhi čzlowiekojo živi byli a bydlili, ſebi tu krajinu ſedžblinje wobhladowasche, ju wón ſpodživne podobnu na Hadamowý paradis, kotaž je w bibliji wopřanh, namaka. Ta ſama wulka řeka, třiž ſo do ſchtryrých rěkow dželi a pſches wulku dolinu běži, wſchelake roſtliny hacž na-najmłodniſho kublajo, kotaž dolina je ſi wýžokimi ſkalismi, zyle njenastupnymi a njepſchekročnymi, wobdata a jenož na jenym měſtnje čežnje ſa ſaſtup wotewrjenia, ſo tam tež namaka. Štoučnje je wjedro w kraju tak miłe, abo lepje prajene, tak čzople, ſo tam nicto ſa zyle léto ſymu mręcz mjetřeba, ſamo w ſymje je tam draſta wobčeždna a Hadam a ſeva mždeſchtaj tam zyle derje bjes draſty w njewinoſci živaj bycž. Šahroda Eden po Santon Karr-ových trochu abo khetro ſoniſkých nahladach pod přenim gradom połnōzneje ſcheroſeže leži, bliſko pola meridiana, kotaž pſches Eden dže. — Paradis je ſo hižo na wſchelakich měſtnach pſtal, na pſchikkad w Tartarskej, na Gangesových brjohach, w Chinje, na ſupje Ceylon, w Armenſkej, Mesopotamiskej, haj, ſamo na Měſhacz-nych horach. Ale Santon Karr niz mjenje hacž tſi woſy polne ſamjenitneho grata ſobu pſchiwjeſe, ſo by wěroňež ſwojeho wužuda dopokaſal.

* (Nový pſalm Davitowý.) W hornjej Egyptowskej ſu w roſpadankach ſaſtarſkeho koſtiſkeho klóſchtra ſajimave papyruſowé ſopjeno namakali, kotaž ſteg jednanja, ſi kotažm ſu ſo bibliju-wuladowarjo ſetſtſtliki dolho ſabjerali, ſi nowa wožiwi. Te ſopjeno džel 161. pſalma Davitoweho wopſchija, wo kotažm wſchelazh měnjačhu, ſo wot Davita njeje. Wo tym pſalmje ſeſtſtſt, ſo je jón Davit po ſwojim wojowanju ſi Goliatom napíſal. W hornjej Egyptowskej namakali džel ma ſo taſ: „1. Malý běch mjes možimi bratrami a najſnadniſchi w nanowym domje, a pažych nanowe wotwče ſtadlo. 2. Moje ružy húdzbm ſtroj dželaſchtej a moje poſtih na pſaltrje hrájachu. 3. Schto budže to prajicž mojemu ſnjeſej? ſnjeſ ſham! Wón wſchitko ſlýſhi. 4. Wón ſwojich janželow wupbzla a wotewſa mje wot nanowych ſtadlov a žalbo-wasche mje ſi woliom ſwojeho žalbowanja. 5. Moji bratſja běchu

rjeni a wulzy, ale Bbh ſnjeſ njeſeſche ſpodobanja nad nimi. 6. Wundzech a namakach Filiftu, a wón hanjeſche mje ſwojich pſchibohow dla. 7. Ale duž wſach jeho ſamžných mječ a wotreñnych jemu hlowu a ſanicžich hanibů, kotaž iſraelske džecži czeſepjach.“ — Dr. Budge, direktor wodžela ſa egyptowske ſtarozitnoſcze w Britiſkim muſeju, jedyn ſi najſławniſtich europiſtich egyptologow, je tutón pſalm ſi teho papyruſoweho ſopjena pſcheložil, měnjo, ſo je ſe 7. ſetſtſtka. To je džel jeneho ſi najſtarſich pſalmow, kotaž ſuajemy.

Sa naſch ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 43,672 hr. 67 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Pſches knjeſa Dr. Muku w Freibergu:

1 =	50 =
2 =	10 =
100 =	— =
16 =	97 =
5 =	— =
8 =	46 =
20 =	— =
2 =	35 =

W „Katholikum Pózle“ čižlo 11 ſeta 1898 hižo kvitowane:

Naſch derje ſnaty luby dobročer ſi W. 10 hr., „roſkolniž“ 5 hr. 90 np., Radwořka platowa komižija 1 hr., wbohi Herodes 25 np., pſches knjeſa Miklavſcha ſantuſcha na wulſej kolbažy w Draždžanach nahromadžene 5 hr., na ſaſchi wovczerjo 1 hr. 30 np., Alfons Vorák de Varna w Hajnizach 100 hr., Jordanez wovczerjo 1 hr., dtto ſchlatowat 1 hr. 65 np., ſchtóž widžecž chze 10 np., ſchtóž widžecž a ſatſchasež (deputazijs ſi pola) 70 np., Delanska patentna komižija 90 np. + 1 hr. + 90 np., Kalbicežanska Bježada 1 hr. 5 np. . . . . = 22 = 75 =

W „Katholikum Pózle“ čižlo 12 ſeta 1898 hižo kvitowane:

Pſches knjeſa Otokara Kremla, direktor měſchčanſteje ſchule w Upiž w Čechach, 29 hr. 35 np., Kladwořka platowa komižija 50 np., Kjelka ju wopytawſchi 50 np., pſches ſotru Edelredu w Oſtrowje 2 hr., Delanska patentna komižija 40 np., Jan Scholta, kaplan w Kulowje, jako pſchinosch ſa ſeto 1897 (2. pſchinosch) 20 hr., Š—ij ſi Delan (druhi pſchinosch ſakkadnika) 20 hr., Lebzeg wovczerjo 1 hr. 40 np. + 40 np., kaplan Frant. Žedlicžka we Worklezach (ſa „Naſch u Wowl“) 2 hr., Katholika Bježada ſa Kalbicežansku wobžadu — jubilejný dar, w kotažm ſo pokračuje — 100 hr., Čornak ſulka pſchaja: 2 hr. 20 np., knježna poſkadniſa na pſchaj, ſa čeſcž poſkadniſu měč, 50 np. . . . . = 89 = 25 =

Pondelnižy: wovczerjo . . . . . = 1 = 85 =

Hromadže: 43,942 hr. 90 np.

S džalom kvituje

J. Bartlo,
ſarjadrnik Maczicžneho doma.

Sſerbſki jubilejný krála Albertový fond.

Dotal nahromadžene: 1221 hr. 35 np. Dale ſu ſtadovati:

U. wueſer ſuſchla we Wujebje 5 hr.; ſi Wotrowa: Byž 1 hr., Žurij, Šymank a Scholta po 50 np.; ſi Wotrowa: Žueſin 2 hr.; Ž— a 50 hr.; ſi Komorova ſatečanſtejo: g. p. Nowak 3 hr., Bjenada, Schyma-nowa, Řeſčiž a Schelzig po 50 np., Žurij Ga — 10 np., Žawſch, Kruža, Lipičzova, J. Nowak, Domachla, Ela, Pawlik a Piech po 30 np., Kral a Horliza po 1 hr., Maton, Žetach a J. Schudak po 20 np., a Žuchiat 40 np.; dr. med. Žurij Bježla, ſelač w Draždžanach 20 hr., cand. theol. Mitela w Königsteinje 5 hr.; haptylat Měřich w Draždžanach 5 hr.; njenjenowani ſi Bluſhitez 1 hr.

— Hromadže 1322 hr. 35 np.

Mjena daricželov a jich darow ſo poſdžiſtvo wobžeje wčiſteža a ſo krále pſchepoſdadža.

S najwutrobnim džalom Sommer, poſkadniſ.

Wojewojenje.

Wojenne ministerstwo ma myśle, też tole lato konie saskiego plakowania jako remonty kupowacę dacz.

Nemontskie wikitki

smieja so

- w Kamieniu w drzewie 26. godzinie t. l. dopoldnia $\frac{1}{2}$ 12 godzin,
- w Budyschinie na tleńku 27. godzinie t. l. dopoldnia w 11 godzinach,
- w Lubiju na nowym torhoszeżu 28. godzinie t. l. dopoldnia $\frac{1}{2}$ 9 godzin.

Kupowanskie wuzginjenja:

1. Pschedawarjo maja s wopiskiem polizajskieje wychodzescie swojego bydliscza dopokacę, a so su so konje, wot nich pschiviedzene, w Sakskiej narodzile, a so by so ród pschedwiedzenech konjow spósnal, dyrbja so pschipuszczone abo śrebcze wopiskma, jeli so so shubile njejszu, kobiu pschinjeż; b) dale dyrbja pschedawarjo dopokacę, so su nastupnega konja s najmniejsza dwie lecze wobedzeli.
2. Konje dyrbja 3—4 lata starzy bycz. Kupujomne konje dyrbja — s fijowej mieru mierjene — s najmniejsza 1 meter 46 centimetrov a polnolatne niz wjetche dyzli 1 meter 57 centimetrov wykole bycz.
3. Schumiele, śreby (hengst) a pschisrebne kobiety so njeupuja.
4. Pschedawarjo maja sa wscie braci po SS 899—929 krajnych sakskich knihow sakskiego kralestwa (sakskie a wülfne Łopjeno s lata 1863, strona 109 a dalsze) a pscheczirwo njepeczinkie kopiania na czas dweju njezel rukowacę.
5. Jako thmane spósnate konje so pschedawarzej hnydom saplačza a na mēsce wotwośmu.
6. Ke kōzemu konjej ma pschedawat bjes wołebiteho farunana pschidacę:
  - 1 nowu wusdu s dżerzajeje howjaseje kože,
  - 1 nowu gurtowu abo powjasowu hlowozu a
  - 2 konopjanaj postronka.

w Draždānach, 15. mērza 1898.

Drzewowa awkzija.

Pondzeli 28. mērza 1898 ma so na Drzewskim revere w 39. a 40. wodzialeju na Żornożęzanskim sahonju 47 mjełkich a 100 walczinowych dolnych hromadow na pschedzowanie pschedawacę.

Shromadzisna rano $\frac{1}{2}$ 9 godzin sadu Żornożęzanskiego knieżego dwora.

Hertel, wülfni hajnik.

Drzewowa awkzija.

W Hrabinskim Lippeskim Bartsko-Nowowieszcianskim hajnickim revere ma so pondzeli 28. mērza njezdze

100 buszczinowych dolnych hromadow

s wuměnjeniem, do awkzije wosjewomnymi, sa hotowe pjenesy na pschedzowanie pschedawacę.

Shromadzisze w Dubrawskim hosczenzu.

Sopoczątki awkzije pschi haczenju Kobaniz hatow dopoldnia w 9 godzinach.

Reverske sarjadništvo.

Aust.

Awkzija ratařského gratu.

Pondzeli 28. mērza dopoldnia w 9 godzinach ma so na dworze Delnijohorčanského rycerstvubla wschelaki ratařski grat, jako: pluhi, brony, krymarje, radla, kynowe widly, kožany grat, też 1 kynowy kyzk, 1 běrny pschewuberaza maschina, 1 konjaze hrabje, 1 mlynški wós a wschelake druhe wězny sjaownje na pschedzowanie pschedawacę.

Rheja na pschedan.

Ważna derje zdżerzana rheja, godzinu wot Budyschini, s kózom pola a rjanej sahrodu je pschedměnjenja dla tunjo na pschedan. Wscho dalsze je shonicz we wudawatni „Sserb. Nowin“.

W Rachlowie pod Czornym Bohom je rhejatila žiwnosć čízlo 13 s $2\frac{1}{2}$ kózom pola, 1 kózom kuli a $\frac{1}{2}$ kózom horz s rjanej żadowej sahrodu bjes wumjenka a hospody psches Jana Piecha čízlo 15 tam na pschedan.

W Delnim Wujesdze je rheja čízlo 84, kotaż by so sa thýcherja abo wojnarja derje pschibodžila, hnydom na pschedan. Dalsze je shonicz pola thýcherstvského mischtra Schindlera tam.

Wosy, jara derje dželane, wuszczene, ma na pschedan Bergmann w Delnej Hórzy.

Luczny howjasy brusy punt po 50 np., drugu druginu kolbašy punt po 50 np., rjany loj po 40 a 50 np., metkolbašu punt po 70 np. pschedawa A. Röschle na žitnej hažy.

Wolijowe barby

we wsciech snathach nuanbach, hnydom k barbenju hotowe, derje a twierdze skhyjaze,

moleriske a murjeriske barby,

terpentinowy wolij

(němski a franzowski),

najlepschi

lanowolijsowy firniš,

jara derje a twierdze skhyjaze,

jantarjowe laki,

kopalowe laki,

damarske laki,

železowe laki,

Kölnski klij, taž tež

murjeriske klij,

drobnu krydu,

gyps,

portlandski zement,

najlepschi karbolineum,

barbieze wszechje druzin,

schablony

sa molerjow a murjerjow porucza a ma pschego wulki sklad

po najtuniszych placzisnach

Emil Mersch,

drogowe klamry

24 na lamjentuej hažy 24 snapshecza turnatne.

Wobrasy

(bildy) so rjenje a tunjo sašklenzuja a s woblikom wobbadža,

domowe żołnowarja a wobrasy,

wenzy a schpruchi k hleboruym

kwazam we wulkim wubjerku a tunich placzisnach pola

Maxa Mütz

na bohatej hažy 11.

Tuczny polež punt po 80 np.,
kolbašu = = 70 =
kolbašowy tul = = 40 =
čerstwy lój = = 40 =
porucza

Ernst Wagner, reñniški mischtr na seminariskej droſy 4.

À jutram

porucza

pschencznu muku,

zokor,

rosyaki,

korinth,

mandle,

koruski, zitrony

po najtuniszych placzisnach

Juri Schwiebus,

predy August Bartlo,

na swonkownej lawskiej hažy 10.

À jutram

kupujecze derje a tunjo.

měschany žad,

amerik. jablukove koseha,

krane jabluka,

bohniške žlowki,

kaliforniske žlowki,

njepeštrerechene wulke plody,

figi, prunesse,

jablukove wino

pola

Jurja Schwiebusa,

predy Aug. Bartla,

na swonkownej lawskiej hažy 10.

Roždy, kotryž
že ſebi dobrý
a tuni czaſnik
kupicž, abo
kotryž že ſebi
jón porjedziež
dač, njech dže
k czaſnikarzej

Curtej Ženczej
na swonkownej
lawskiej hažy 5,
pôdla knjesa Lotteristeho kollektéra
Tägera. — Ženczej pschedawa a
porjedža ſa ſwoje dželo sprawnje
ruku.

Nakęzanske hurske towarzstwo

smjeje njedželu 27. měrza popoldnu w 4 hodžinach poszedzenje.
Wo bohaty wopht prožy
pschedsydſtwo.

Dřewowa awkzijsa
poñdželu 28. měrza dopold. w 9
hodžinach w kloschtrikm reverje.
Sapočat w drjewishezu pschi
„frēnjej hřebi“.

Khěja na pschedan.

Zde nowa khěja na Hornim
židovje je placíjny hōdno se
šwobodneje ruki na pschedan.
Wšcho dalsche je shonicz we wu-
dawani „Sserb. Nowin“.

Žiwnoscz
w Hruboc̄zach čzo. 2 s 15 kórzami
ležomnosce je na pschedan.

Mała khěja
je pod hrodom na pschedan. Dalsche
je shonicz na žitnej hažy čzo. 2
po 2 sfhodomaj.

Wobydlenje,
wobstejaze se jistv, komory a
maleje hōdze, so mandželskimaj
ludžomaj darmo pschedostaj. Dalsche
je shonicz w konjezach
čzo. 5 pola kubiszcz.

W Budyschinje je mała so derje
danjoza khěja na pschedan. Wšcho
dalsche je shonicz na tuchorſtej
hažy 14.

W Bobožach čžiblo 1 stej dwē
wobydleni na pschenajecze.

W Blohaschezach je khěja čzo.
3 se 6 kórzami pola a luki hōdrom
na pschedan. Wšcho dalsche je
polo wobkēdžerja w Blohaschezach
čžiblo 9 shonicz.

Wuhlowy sklad pola Radwo-
skeho saſtanisheza je na pschedan.
Wšcho dalsche je shonicz pola
wobkēdžerja čžiblo 17 tam.

Žiwnoscz na pschedan.
W Nowym Euseju pola Nježwac-
čžida je žiwnoscz čžiblo 10 s 8
kórzami ležomnosce na pschedan.
Wšcho dalsche je pola wobkēdžerja
shonicz.

Sylnieho dželanskeho konja
ma na pschedan Saręžanski knježi
dwór; tam tež jedyn domižay
pachol hōdrom abo k jutram klužbu
namaka.

Do Rakez!

Swoj wulki sklad hotowych skórnjow a črijiow kōždeje
držimy sa konfirmandow po tunich ale twjerdyh placíjnach, dale
tolste skórnje do džela hižo po 8 mf., žonjaze a dječjaze črije
we wszech kóžowych držinach, žolte, čerwjenie a čorne, kordowe
a štěnje tosse.

mujaze skórniciki hižo po 7 mf. 50 np., hacž 11 mf.,
mujaze črije k wjasanju po 6 mf. hacž 8 mf.,
žonjaze skórniciki po 6 mf. hacž 8 mf.,
žonjaze črije k wjasanju po 5 mf. hacž 6 mf. 50 np.,
žonjaze črije k sapinjanju po 5 mf. 50 np.,
dječjaze stupnje po 1 mf.,
žolte kweilo a žolty črijowy sak tunjo.

Wuporjeđenje wszechje držimy so derje a tunjo wuwjedže.

G. Žawulik,
schewski mischt w Rakezach.

Bukečanske serb. tow.

zmjeje jutre njedželu 27. džen
nalétnika popołdnju w 4 hodž.
poszedzenje. Knjez Wićaz ze
Zornosyk je dalewjedzenje
swojego przednoška „woswojich
podeñzenjach w němsko-franc
owskej wójnje“ dobrociwje
přilubil. Wše sobustawy kaž
tež hosćow přeçelnijwe pře
prošuje předsydſtwo.

Ssłużobna holza so k jutram
do klužby pyta na swotownej
lawskiej hažy 13 po 1 sfhodze.

Młodscha klužobna holza so
hōdrom pyta na dwórnischowej
drož (Bahnhofstraße) 19 delka.

Młodscha holza so do lohkeje
klužby pyta na žukelskej hažy
čžiblo 28 w 2. poſhodze na
prawizh.

Tyscheriskeho wucžobniſa i pschi
hōdromi wuměnjenjemi pyta G.
Niemczla w Maleschezach.

Skalarjow,
něhdze 30 muži, všci wulkej mſdže
do trajineho džela pschi darmotnej
hospodze pyta Loka we Lipoj.

Czažniatskeho wucžobniſa
i dobrę schulſkej wucžbu pyta
A. Kühlerowu naſl. Th. Thiele.

2 dželaczeriskej kwój-
bie so pschi 15 np. mſdy
na hōdžinu, 18 zentna-
rjach jědžnych běrnov
a darmotnym wobydle-
nju pytataj na rycer-
fuble w Družkezach.

Sjawný džak.

Njebo Marja swid. Wujanzowa, kubletka w Kumschitzach, je
schuli w Porschitzach 1000 hr. k wotplacenju schulſkeho drola, zytow
pak 400 hr. dobrociwje k temu wotkaſala, so bychu so ja schulſte
džeczi pschi pohrjebach čorne ſuknjane plachcikia barety na hlowu
wobſtarale.

Tajtu naſchej wožadže wopotaſanu luboſz a dobrociwosć
čžyl jej Bóh luby knjež bohacze ſaplacjic w swoim njebiſkim raju.
W Porschitzach, 23. měrza 1898.

Zhrſtine a schulſte pschedstejerſtwo.

Sjawný džak.

Provinzialnemu towarzſtu sa snutſkowne miſionſtwo w Budyschinje
szu so k spěchowanju jeho dobroczelskich nadawkom ſežho
waze ſkaſanja:
wot wuměnjarſki Marje swudowjenje Hanschynje rođ. Weber
w Maleschezach 75 hrivnow,
wot knježn Hany Žolustiez w Budyschinje 30 hrivnow a
wot kubletki Marje swudowji. Wujanzoweje rođ. Schrammi
w Kumschitzach 1000 hrivnow
wustajile a so wot herbow mjenovaných pschedzelnizow snutſkown
neho miſionſtra wuplaſčile.

Podpižaný direktoriј so njeſminje, sa tele pschiwobroczenja
wot towarzſtu wježele powitanie, dariczelkam tež hiſčeje psches rom
najwutrobniski džak pschiwolacž.

Direktoriј provinzialnemu towarzſtu
sa snutſkowne miſionſtwo.

Hamtski hetman dr. Kempel. Jarač Jakub.

(K temu čžiblu dwē pschiſloſy.)

Wucžobnika i jara pschi
hōdromi wu
měnjenjemi pyta G. Schäfer
schewski mischt na ſadnjej boha
hažy čžiblo 8 po 1 sfhodze.

Delnjofinjanſki knježi dñe
hōdrom k nastupjenju wustojm
hródznu džowku a jeneho wole
zeho pyta.

Murjerjow
pyta August Philipp w Solon
Borskej.

Ssyn sprawneju starſchemu
kotryž chze ſchewſtwo naukuny
móže jutry do wucžby stupicž po
Augusta Nowotneho w Komſ
pola Minakola.

Czijta pilna luchaſta ja czjele
so k 1. hapeleji na Ssmiljanſ
ryžerſkublo pola Biskopiz pyta.

Holzy,
kotryž chzedža žonjaze wobleczenja
dokladnje, derje a tunjo ſchicž na
wucžny, móža so samolwicz pol
S. Sahrodiſloweje w Budyschin
na žukelskej hažy 34, II.

Wucžobniſa
i pschihōdromi wuměnjenjemi pyta
meblownja G. Seifritta, tycer
ſkeho mischtra na ſadnjej bohate
hažy 4.

Marja Kiſec,
Hendrich Renč,
slubjenaj.
W Lemisowje a Hornich
Brusach
w měre 1898.

Prěnja pschiloba f číšli 13 Serbskich Nowin.

Ssobotu 26. měrza 1898.

Placíšny rěšneho slotu na Draždánských stótnych wílach.

Placíšny po zentnarju a hrivnach.

Stótné družiny a wojskamjenjenje.

B o l y:

	živa	Rěšna waha.
	hr.	hr.
1. polnomjachne, wuformjene, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže hac̄ do 6 let	31—35	60—64
2. mlode, mjachne, niewuformjene, — starše wuformjene	29—30	55—59
3. žrénjo piwowane mlode, derje piwowane starše	26—28	50—54
4. žnadnje piwowane kózdeje staroby	—	48

Z a k o j z y a t r u w y:

1. polnomjachne, wuformjene jalozhy, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže hac̄ do 7 let	30—32	58—60
2. polnomjachne, wuformjene truwy, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže hac̄ do 7 let	27—29	54—57
3. starše, wuformjene truwy a žnadnje wuwite mlodše truwy a jalozhy	24—26	50—53
4. žrénjo piwowane truwu a jalozhy	—	48
5. žnadnje piwowane truwu a jalozhy	—	42

B y t i:

1. polnomjachne, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže awstriſke	32—34	57—61
2. žrénjo piwowane, mlodſhe a derje piwowane starše	29—31	54—56
3. žnadnje piwowane	—	48

C z e l a t a:

1. najlepſche s mlokom wuformjene abo najlepſche rot zyza	42—45	65—72
2. žrénje kormjene abo tež dobré rot zyza	—	60—65

S s v i n j e:

1. polnomjachne lepſich rafow a jich ſchijenjow w starobje hac̄ do 1 1/4 lēta	46—48	58—60
2. mjachne	44—46	55—57
3. žnadnje wuwite, tež ranzy a fundroſy	42—44	52—54

Placíšna žitow a produktow.

Žitový dowos w Budyschinje: 6376 měchow.

	W Budyschinje 19. měrza 1898.		W Lubiju 24. měrza 1898.	
	wot	hac̄	wot	hac̄
	hr.	np.	hr.	np.
Wšchenza	9	41	9	53
	8	83	9	27
Rožta	6	72	6	88
	7	86	8	14
Zechnien	7	70	—	—
Wosy	7	22	11	12
Hroch	7	78	8	33
Wola	7	—	7	8
Gaſty	13	—	15	—
Hejdoučka	15	—	16	—
Berny	2	20	3	—
Butra	2	20	2	50
Wšchenic̄na muſa	9	75	19	—
Rjana muſa	9	—	13	50
Schyno	3	20	3	50
Słoma	16	—	18	—
Brožata 876 ſchtuk, ſchtuka	15	—	26	—
Wšchenic̄ne wotrubu	—	—	4	75
Rjane wotrubu	—	—	5	—
Wšchenic̄ny gris	50	kilogr.	5	50
Rjany gris	—	—	6	—

W Budyschinje placíšche: ſórz wšchenzy (bela) po 170 puntach 15 hr. 99 np, hac̄ 16 hr. 20 np., žolta 15 hr. 1 np., hac̄ 15 hr. 75 np., ſórz rožta po 160 puntach 10 hr. 75 np., hac̄ 11 hr. — np., ſórz ječmjenja po 140 puntach 11 hr. — np., hac̄ 11 hr. 39 np.

Na Bursh w Budyschinje wšchenza (bela) wot 9 hr. 27 np., hac̄ 9 hr. 41 np., wšchenza (žolta) wot 9 hr. — np., hac̄ 9 hr. 27 np., rožta wot 6 hr. 25 np., hac̄ 6 hr. 41 np., ječmjenja wot 8 hr. — np., hac̄ 8 hr. 25 np., wosy wot 7 hr. 85 np., hac̄ 8 hr. — np.

Wjedro w Londonje 25. měrza: Ssneh.

Cyrkwinske powjesce.

W Michalskej zyrlwi směje nědželu Žudica rano w 7 hodžinach farat Räda herbstu spowjednu ręč, 1/29 hodžin diakonus Sarjenk herbstu a w 10 hodž. němſke předowanje. — Wjedro zyrlwinym durjemi směje ſo kolletka ſo woſadných kłudných. — Popoldnu 1/22 hodžin budže farat Räda němſke paczecke džeczi pruhowanę.

Šsredu popoldnu 1/26 hodžin budže w Kelnje herbstu a ſchtórk popoldnu 1/27 hodžin w Dobruſchi němſka póstna nutrnoſć.

Wěrowani:

W Michalskej zyrlwi: Franz Louis Haller, meblowy fabrikant w Beitzu ſu Hannu Michalze tu.

Křčení:

W Michalskej zyrlwi: Jan Erich, Žana Vojtěchova Wujchila, křejerja a kopornistko kowaria na Židovje, ſ. — Kurt Emil, Žana Ernsta Schlemmera, wohydrlerja a fabrikarja na Židovje, ſ. — Žda Elsa, Wylema Pawela Klingsha, wohydrlerja a cžehle na Židovje, dž. — Maria Lena, Žana Augusta Bottwora, křejerja a fabrikarja na Židovje, dž. — Maria Martha, Žana Ernsta Bohu-wera Klimanta, živnoſejerja w Štěonej Voršteji, dž.

Zyrlwinski powjesce f Undeſtez.

Nědželu Žudica směje farat Mrošak rano 1/28 hodžin herbstu spowjedz, pomozny duchowny řekhtat 1/29 hodž. herbstu a 1/41 hodž. němſke předowanje.

Pjatki rano 1/29 hodžin směje farat Mrošak pruhowanje paczeczkých džecži.

Swojim česczenym wotebjerarjam f tutym najpodwoſniſcho f wjedzenju dawam, ſo 1. haprleje ſwój kontor ſe žitných wílów čiſlo 9 na

žitne wiki čiſlo 12

(do doma knjeſa reſtauratera Huby) pscheipołožu.

Sso ſa dowěrjenje, mi hac̄ dotala spožczené, najwutrobnischo podzakfujo, proſchu, mi jo tež mojej nowej pschedawarni dobrocziwje ſdzerzecž.

S poczeczowanjom

C. Thiermann,

falkowa, wuhlowa a briſetowa pschedawarna.

Turkowske kłowiſki

novy plód w měchach, kłuchczikach a po wach ſu tunjo dostacž pola

Morika Mjerow

pschi mjachowym torhoschęzu.

Destillazija literow po starých tunich placíſnach.

Wažne sa khorych.

Mocž ſo derje a tunjo pſche-
ptyuje w Germania-drogowni
dr. Roeber

w Budyschinje na koſu ſ na-
pſchečja winoweje kicze.

A poſylnjenju a ſ porjeniſchenju
wołſow na hlowje, ſ wotſtro-
nenju ſchnipſinow a liſchawow
porucžamoj

w oправny

franzſki palenz

w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 mk. a 2 mk.

Strauch a Kolda
na ſamjeńtnej haſy 3.
Dalokoręczak 81.

S e l

I naſylenju mjaſza —
kotryž mjaſzo ſa thđenj pſchebeli
a jemu rjanu cjećvjeni barbu a
miły pſchijomu kłod da, porucžataj

Strauch & Kolde
na ſamjeńtnej haſy 3.
Dalokoręczak 81.

Cjećzje dobru
woprawdže derje kłodžazu

vanillou

lamani ſchofoladu
punt po 100 np..
laž tež najlepſchi

hollandſki a nemiſſi

kakao

punt po 130 np. porucža
Otto Sachse

na bohatej haſy čiſlo 5.

Woprawdžith holandſki

kakao

najlepſchu družinu ſhveta, płaczisny
hōdno porucža

Gustav Küttner

10 na ſerbſkej haſy 10.
Zenicžka pſchedawatnja ſa Budys-
ſchin a woſolnoſć.

Woprawdže kłodke rjane wulſe

boſniſte

(tač mjenowane turkowſke)

ſlowki

punt po 30 a 40 np.,
derje kuzhene amerikanſe

j a b l u k a

punt po 35 a 45 np.
porucža

Otto Sachse

na bohatej haſy 5.

Kranj amerikanſki

rjepičath tobak

porucža, tač doſho hacž ſkład
doſha punt po 25 np.

Otto Sachse

na bohatej haſy 5.

Schtóž chze wjèle dobreho mloda měčž
nałożuj dr. Roeberowym mlotowym pôlver,
ſchtóž chze ſpěchne butru dželacž, nałożuj
dr. Roeberowym butrowym pôlver,
ſchtóž chze kłodnu butru měčž, nałożuj
dr. Roeberowym butrowym pôlver,
ſchtóž ma kłetu butru, nałożuj dr. Roebe-
rowym butrowym pôlver,
ſchtóž ma kwinje ſe kłabymi nohami, na-
łożuj dr. Roeberowym koſcjetworjozy
pôlver.

Schtóž chze měčž ſelowanske torjenje a
ſela, dži do Germania-drogownje,
ſchtóž chze měčž dobru radu we wſchich
prashenjach, ratarſtvo naſtupazych, wo-
brocz ſo na

Germania-drogownju.

Mějeczel dr. Roeber
chemik a haptifik.

Vanillou ſchofoladu

ſarneženu čiſtu —

1/4 puncta po 20 np.
porucža

J. Zimmermann

na bohatej haſy 25.

22 pſchedawatnju w Němzach.

Žiwjazy kafao,

ſporu a derje kłodžazy,
1/4 puncta po 35 np.
porucža

J. Zimmermann

na bohatej haſy 25.

22 pſchedawatnju w Němzach.

Hoſpoſh!

Pjenjesy Intowacž!

Spytače

palený khofej,

woszewnje wonjazy a kłodžazy,
punt po 96 np.
pola

J. Zimmermann

na bohatej haſy 25.

22 pſchedawatnju w Němzach.

Eſlode palenz

liter hijo po 40 np., likery liter hijo po 60 np.

porucža **Moritz Mjerwa** pôdla Pětrowſkeje zyrkwe.
Destillazija ſnatych dobrzych palenzow po ſtarzych tunich płaczisnach.

Šdže je dobry
F h o f e j
dostacž?

Pola Oty Sachſy

na bohatej haſy 5,
tam je wón tuni a wu-
bjenje kłodži.

Palený khofej
punt po 80 np., punt po 100 np.
jara kylny a derje kłodžazy, laž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Šyry khofej

punt hijo po 70 np. porucžataj
Ginzel a Ritscher
na wulſej bratrowskej haſy 6.

Parloſty khofej,

palený, punt po 125 np.,
šyry, punt po 100 np.,
faž tež wſchē druhe měſchenzy po
100 hacž do 200 np. porucža
Paul Hofmann

na ſerbſkej haſy.

Palený khofej:

Kampinas, punt po 85 np.,
dobry merikanski, = 100 =
parloſty khofej, = 120 =
Winsku měſchenzu, = 140 =
Javaſku měſchenzu, = 160 =
jara dobrý a kylny porucža

Hermann Kunack
na bohatej haſy 8.

Najlepſchi

Ianv woliſ,

pschezo czerſtwy, porucža
Juri Schwiebus
na ſtronkownej lawſkej haſy 10.

Palený!

Wſchē družinu čiſteho, jednoreho
palenza a likery porucža jenotliwie
a po zyliſnach jara tunio
Carl Noack na žitnej haſy.

Schtóž dyrbi ſ wježelej abo
kutnej pſchicžmu

palený

upowacž, nječ spyta naſu dwójne
palenzu a likery, liter po 60 np.,
a wón budže ſpokojom.

Ginzel a Ritscher
na wulſej bratrowskej haſy 6.

Schmidt & Gottschalk,

pjenježny bank

pschi mjašowym torhoschju
čišlo 14/16 w Budyschinje.

Dobry
jedzny žonop,
punkt po 20 np.,
pschi 5 punktach po 18 np. je
dostacž pola

Jurja Schwiebusa
(prjedy Aug. Bartka)
na swonkownej lawskiej haſy 1.

■ Prima zigary ■
czisze po žadanju
mle a kylne
bile ſo palaze
po wschech placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej haſy 3.

Nowe hollandske
jerje,
mandel po 60 a 90 np.,
pola

Hermannna Kunada.

Zigary
a wſchon tobak,
trane rjepili, punt po 25 np.
porucza

Jurij Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na swonkownej lawskiej haſy 10.

■ naletnjemu w u ſ h w e j

poruczam w dobrej, derje ſchadzajej tworje:

runklizowe kymjo,

Eckendorfſke, žolte a četwjenie hoborſkowalzowe, Oberndorfſke ſlojeno-
ſlojite, žolte;

čerwjenokalowe kymjo,

Erfurtſkeho krwejczewjeneho, ſožneho, twjerdeho, hollandskeho, krwej-
četwjeneneho, poſdneho, wylkeho;

bekalowe kymjo,

braunschweigſkeho, wubjerneho, twjerdeho wulkeho;

woprawne Erfurtſke warjenjowe kymjo,

wulki wubjerk w bunach, hrochu atd.,

wekebitoscze w woprawnych Erfurtſkich
kwetkowych kymjenjach

w 10 np. tylkach a plahowanſkim wukasjanom.

Wulki wubjerk

Draždanskih radzeniſkih zyblow.

Jan Biedrich w Kołwasz pola Pomorž.

Kózdy wiezny dzeń w Lubiju a Budyschinje.

■ naletnjemu hnojenju

ſo hnóniza po ſcěhovazých placzisnach wotedawa:

1. ſ Budyskeho dwórnisheža lowrija, to je
10,500 km. = 11 cbm., hromadže ſ wotnajecžom woſa po
18 ml. 50 np.

Fracht ſo po niſynym tariffe ſ 20% poniženja wobliczi;

2. ſ hnojoweho bassina pschi Mužakowskei
drósh cbm. po 1 ml. 20 np.;

3. ſ hnojowej ſamj w měſeje ſ wuživanjom
měſchjanskeho woſa cbm. po 70 np.

4. Hdyž ſo hnój ſ měſchjanskim ſapichahom
do ležomnoſezow, kotrež pak ſdaleniske njeſzu dyžli
ſpomnjeny hnojowy bassin, pschiwjej, ſo cbm. po 1 ml.
90 np. wobliczi, pschi bøle ſdaleniskich ležomnoſezach ſo
placzisna powyſhi.

Radzine hospodařske ſarjadniſtwo w Budyschinje.

■ Palený thofej ■
w ſnatych wubjernych družinach, kaž tež bohaty ſkład
■ kyreho thofeja ■
po wschech placzisnach porucza

Bruno Halka

(prjedy Th. Grumbt na ſwonkownej lawſkej haſy 9.
W mojej pſchedawatni ſo herbſli ręci.

Palený thofej.

na ſkodženie ſwedomicze pruhowaný, kupuje ſo
kyren punt hižo po 70 np.,
palený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth thofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartka)
na ſwonkownej lawſkej haſy 10.
Požluženje w herbſli ręci.

Starowupruhovaný Shorjelski kalf.

Čerſtwy palený
twarſki a rólny kalf
ſe ſwojich Niſčanskich a Kandracjanskich
ſalkownjow poruczam.

Firma: G. Plümecke w Niſkej.

W Budyschinje ſwojeho ſastupjerja wjazy nimam, czechuž dla
je mi možno, tuńsche placzisny poſtaſiež.

Duž chyble ſo ſkaſanja pak direktne do Niſkeje poſzlač, pak
po mojemu pučzowarzej wotedač, kotryž je ſobotny dzeń w ſnatych
hoſeženzach w Budyschinje ſetfač.

■ načijschemu hnojenju ūkow w najlepſzej tworje poruczam

Domaſchowu mucžku a ſainit

Albin Schirmer w Budyschinje.

Slad pschi tworowym dwórnishežu.

Czechy diplom.

Bronſowe medaille
a czechy diplom.

III. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewski miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej haſy 14
ſwój ſkład, ſe wſchěni nowoſzemí naletnjeho čaža bohacze wu-
hotowaný, wſchelake čzrije a ſchörnje

■ konfirmaži

naležnje porucza.

Po mérje wobucze ſa krótki čaž ſerje ſedzaze ſhotowjam.

Genicke prawo na dželanje Kriegerowych patentowaných
ſchörnjiow ſa Budyschin a woſolnoſczi.

Wuporjedženja ſo po nowym naprawjenju w mojej
dzeń wobstaraja.

Bratraj Meirowskaj,

filiala w Budyschinje na bohatej haſzy 22.

Čorne fhornarje,

pschihodžaze ſo ſa

konfirmandki,

ſ hladkich tkaninow po 2 mf., 2 mf.
50 np., 3 mf. a 3 mf. 50 np.,
ſ ramazirowanych tkaninow ſ pod-
ſhiwkom po 4 mf., 4 mf. 50 np., 5 mf.
a 6 mf.,
ſe ſomota po 5 mf., 5 mf. 50 np. a
6 mf.

Hospoſh!

Pieniſy lutowacž!

Spytajęce

paleny fhofej.

wohebnię wonjazy a hłodjazy,
punkt po 95 np.
pola

Oty Sachsy

na bohatej haſzy 5.

Paleny fhofej.

punt po 90 np., cžiſe a ſylnje hłodjazy,
taž tež wubjerne měſchenzy po 100 hacž do 200 np.

fhyre fhofeje

we wulkim wubjerku, punt hižo po 70 np.,
porucza

Paul Pötschke

na ſerbſkej haſzy.

Wulku dželbu derje hłodžazeho
čerſtwie

paleneho fhofaja

punt po 75 np., pschi 5 puntach po 70 np.
porucza

J. S. Glien
pschi drzewowych wilach.

Ludwig Kuhlmann

(mějczel Erich Hecht)

w kupyńſy pschi hlownym torhoschczu
porucza we wulkim wubjerku po tunich placzimach

**gardiny, běle a na žolcž,
fattuny, ſofowe deki,
meblowe tkaniny,
vitražowe tkaniny,
běle, na žolcž a piſane,
gardinowe žerdže a roſetty,
teppichi, běhacže, linoleum,
woſkowe ſukno, tapety.**

Wupſchedawanje.

Dla spuszczenia ſwojego ſklada hotoweje mižazeje a džecze-
zeje drasty ſbyt, hſicze na ſkladze ſo namakaſy, po kózdej ſo
pschihodžazej placzimje wupſchedawam.

Hendrich Müttterlein ſ napschečza theatra.

Pschi drohich běrnových plácisnach porucžam tunje warjenja jato

rajs,
frupy,
jahy,
holi,
hróch
atd.

po jara tunich plácisnach.

Otto Sachse
na bohatej haži 5.

Kraný repikaty tobak
punkt po 20 np., psji wotewsczu
5 puntow po 18 np. porucža

J. T. Glien

pschi drjewowych wiłach.

Swoj znaty dobrý

palenz

po najtunisich plácisnach
porucžataj

Schischka a Rječka
na swnkownej lawskiej haži.

Czterwieny dżeczel,
běly dżeczel,
żolty dżeczel,
schwedski dżeczel,
trawowe kymjenja, faž tež
wschelake družin pólnych a war-
jenjowych kymjenjow, najlepiej
szadzzych, w najwyjetšim wu-
bjerku porucža

Karl Preisser jun.

Hotowe faszcze
a cželouu draſtu
porucža
Emil Heinrich
w Borsczeji pola Delnjeje Wolschin.

žedzny woli,

laný woli,

lane wožuchi

porucža tunjo

Emil Heinrich w Borsczeji
pola Delnjeje Wolschin.

Schulske tornistry
w wulki wubjerku, ſamhny wu-
džek, porucža A. Pietich na
hauensteinskej haži čížlo 1.

Spěwarſle, herbiske a němſe,
modlerske knihi,
konfirmaziske a introwne knarty,
faž tež poeſijowe albumy
porucža tunjo

C. Christoph,
prjedy J. Angermann,
na swnkownej lawskiej haži 7.

Najwyjetſki wubjerk
herbſkikh

Spěwarſkikh knihi
po 3 mk. 50 np. hacž do 10 mk.
porucža

J. Nowak w Budyschinje
na swnkownej lawskiej haži 8.

Muežne wosyčki
derje dželane, kym ſjeneje fabriki
po tunjej plácisnje na pschedan
doſtał. A. M. Bartuſch
na Židowje.

S. Beer, Messow & Waldschmidt,

prjedy
porucža: gardiny, jenož we wupruhowanych hódnos-
ſzech meter po 8 np. hacž do najwožebniſcheho,
rulowowe tkaniny, pižane a běle, meter hižo po 25 np.,
běhaňſke tkaniny, meter hižo po 29 np.,
teppichi, meter hižo po 3 mk. 75 np.,
meblowy krep a kóper, kraſne muſtry, meter hižo
po 48 np.,
ſofowe deki hižo po 68 np.,
gardinowe džeržaki hižo po 5 np.,
vitražowe žerdže, pschestajliwe, ſa kózde wokno ſo
pschihodžaze, po 60 np.

S. Beer, Messow & Waldschmidt,

w Budyschinje pschi hlownym torhoschczu 9,
delka a po 1 ſkhodže.

Pschedawańja mužazeje a hólčazeje draſty

w Budyschinje Eduarda Frikſche. w Budyschinje
pschi realnej ſchuli. Eduarda Frikſche. w Budyschinje
pschi realnej ſchuli.

Vorucžam ſwoj wulki ſkład w ſamſnej krawzowni dželanh
mužazych wobleczenjow, derje dželanh,
hižo po 17 mk. 50 np.,

mužazych ſčtnich paſetofom a kholowow
po kózdej plácisnje.

Pschispomnjenje: Na wulki ſkład dobrých mužazych wobleczenjow,
po inventurje naſad ſtajených, wožebje ſedzliwe činju. Pschedawam je niže
ſamoplačazeje plácisny. Mužaze ſuknje hižo po 8 mk.

Eduard Frikſche, krawſki mischtr.

Meblownia

na řukelskéj hafzy čzo. 9 w Budyschinje.

Porucžam ſwoj wulki ſklad ſchlećzanych
khamorow, khamodowych khamorow, kožow,
blidow, ſoſow, ſtołow, ſchpihelow a druhich
meblow w najlepšim wuwiedzeniu po mózno tu-
nich placzisnach.

Th. A. Wällnitz.

Czorne draſtne tkaniny,
pižane a běle žyhí,
w u pjeřki, ſchórzuchi

w najrjenskim wubjerku pschedawa tunjo

M. Gottwald

pschi mjažnym torhoshežu čízlo 11,
pósla knjesa konditora Müllera.

Skladnostna kup.

Nehdže 1000 mtr. ſbytkow čistowlmjaných naj-
rjenskich **draſtnych tkaninow** maja ſo ſměchnje tunjo
wupſchedawac̄. Czorne tkaniny ſ herbskim pjeſlam po pol
placzisnym, gardinym, meblow tkaniny jara tunjo.

Hermann Beermann na bohaté hafzy 10.

Klobufi ſa konfirmandow,

nowosče w mužazech a hólczazech klobufach, kaž tež w mězech
w najrjenskim wubjerku a po najtunisich placzisnach.

Nasadſtajene klobufi a měžy po pol placzisnje.

Pſchispomnjenje: Kožuhi na khowanje pſches ſečzo ſ ruto-
warjom pſchijimam.

C. G. Rinke na žitnej hafzy 5.

Šwoj bohaty ſklad

zigarow

100 ſchtuk po 240 np.
porucža

Bruno Halke

na ſtronkownej lawſkej hafzy 9.

Tuni

khoſej, paſeny,
punt po 80 np.,

nje paſeny

punt po 65 np.

porucža

C. F. Dietrich

na jerjowej hafzy 3.

Howjase, konjaze,
czelaze a howjase ſože kaž tež
wovčju wolmu pſchezo po naj-
wyskich placzisnach ſupuje

Heinrich Lange

pſchi žitnych wifach njeſaloſko
herbſkeje katholskeje zyrkwe.

Koſaze, czelaze a howjase ſože,
kaž tež wſchē druhé druzin ſožow
pſchezo po najrjenskich placzisnach
ſupuje

Heinrich Lange

pſchi žitnych wifach
a pſchi herbſkej katholskej zyrkwi.

Schtóz chze

flobufi a měžy

woprawdze dobre a tunje, po wurjadnje tunich placzisnach načupic̄,
njech ſo poda do ſpezialnych khamow

F. Trulleya

na ſchulerſku hafku 7 pſchi formje,
hdež ſo pſchi na jutniſich placzisnach najrjenski wubjerk
we wſchē nowoſezech naſetnjeſhi czafa
w cylindrowych, hoňtwjeſkých, filzowych a ſlomjaných

flobufach

poſicža. Teho tunja
koſojesne, pohońzaze, njeđzelske a wſchēdnjaze

měžy

hólczaze klobufi	po 75 np.,	Hac̄ do najwoſebniſich družinow.
mužaze klobufi	= 1 hr.,	
zylindrowe klobufi	= 4 hr.,	
hólczaze měžy	= 30 np.,	
dželaceſte měžy	= 40 np.,	
židzane mužaze měžy	= 90 np.,	

Schkörnje a ſupnje

konfirnaziji, ſaž tež wſchē pomyslne druzin
trajne dželaneho

**wobucža ſa mužow, žónſke
a džecži**

w jara wulſim wubjerku po wurjadnje tunich
placzisnach porucža

Paul Kristeller

na bohaté hafzy 29 ſ napſchecža hofczenza
winoweje kicze.

Woſebne konfirmandske wobleczenja
po 7 mf. hac̄ 25 mf.

Mužaze wobleczenja ſ najmodniſich
hac̄ ſ najwoſebniſichim.
Wurjadnje rjanu pſchires.

Hólczaze a džecžaze wobleczenja
po 2½ mf. a po wjetſich placzisnach.

Zaketty, khornarje a trikotowe taille
ſa žony, konfirmandki a holži,
pſchezo najrjenske, po koždej ſo pſchihodžazej placzisnje
pſchedawam.

Seschicze po měrje bjes powyſchenja placzisny.

Otto Preuss

na žitnej hafzy 4.

Wulſe roſpſchedacze ſe hnadnymi wobkhodnymi wu-
dawkami a teho dla po nadpadnje tunich placzisnach.

Heinrich Lange
pſchi žitnych wifach

Pschi
rěšanju žwini

porucža
kóždy thdžený čerstwje a se sa-
ruezenjom číseče mléte
popjer,
nowe koruschki,
naliki,
ingber,
kaž tež dale
majoran, salpeter,
tolbažowu hejdusch
atd. atd.

Otto Sachse na bohatéj hafy 5.

Wschelake warjenja
jako

rajš,
hróch,
holi,
buny,
jahly,
krupy,
hejduschlu,
kaž tež wsché
nudlowe wudželli
kupujecze nětko derje a tunjo pola

Pawola Pětschki
na ūerbškej hafy 13.

Carbolineum,
wolij sa mločzaze maschinj,
lanolinowy lopthy mas,
lanolinowy fozový mas,
lanolinowy schlorňazy mas,
wolij sa schijaze maschinj,
vaselinu,

vaselinowy fozový mas
porucžataj
w najlepšej tworje a najtunischó

Strauch a Kolde,
drogowa pschedawařnja
na kamjentnej hafy 3 w Budyschinje.

Nüm,
arat,
fognat,
punšchowe effenzy,
wschelake tukrajne a wukrajne
blidowe likery

w derje wuležanhých družinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Küttnér
w Budyschinje
10 na ūerbškej hafy 10,
wožebita pschedawařnja
sa wina a delikatessy.

Winowa pschedawařnja
Gustava Küttnera
w Budyschinje
10 na ūerbškej hafy 10

wožebite naturſkocžiste
w ūnatej dobrosczi a placzisnichodno
porucža.

Wožebje ſo porucža wožebite
wino ja krejchudych a čerwiažych
na žoldk, blejcha po 1 ml. 60 np.

Nowe wotewrjenje!

Swojim česczenym wotebjerarjam najpodwołniſcho
k wjedzenju dawam, ſo ſym tu na

žitnej hafy 10
w domje knjesa pschekupza Nowaka

pschedawařnju mužazeje, žonjazeje a džecžazeje drasty

sjenocžemu s krawzownju po měrje
wotewrili.

Mějo direktne ſwjaski s najprěniſchimi ſirmami,
je mi móžno, wſchē žadanja ſpofojicž.

Pschi pchedstejazym naletnim čažu mój ſklad we
wſchēch wodželenjach jara wulfi wubjerk poſtieža a ſbudu
ſo prázowacž, ſo budu ſwojim česczenym wotebjerarjam po

najtunischich placzisnach

jenož dobrū a hódnú tworu podawacž.

Proſchu dowěrjenje, mi vředy dobrocživje wo-
pokasane, tež mojemu nowemu pschedewſacžu ſakhowacž.

S pocžezowanjom

P. J. Romkopf

vředy na bohatéj hafy 22.

Amerikanski

rjepikaty tobak
punkt hižo po 25 np. porucža

Bruno Halka
na ūnatej ūerbškej hafy 9.

Amerikanski petrolej
punkt po 10 np., pschi wotewſacžu
wjazy puntow po $9\frac{1}{2}$ np.,
džerlate zigary (wožebitoſč)
100 ſchtuk po 320 np., 25 ſchtuk
po 80 np. a 6 ſchtuk po 20 np.
Wjeho dostacž pola

Khorle Noacka
na žitnej hafy.

S naſladowm

Conrada Christopha, vředy J. Angermannu,
na ūnatej ūerbškej hafy 7 je wſchla
krala Albertowa jubilejna pôſska kharta,
wuwiedżena w lithografiskim wuměſkim wustawje knjesow Deubnera
a Scholth tu na ūerbškej droſh 6.

Felix Hertwig,

ſchifertryjerſki miſcht
w Scherachowje
porucža ſo k pchedstejazemu twarskemu čažej k pschifrežu ſe
ſchifrom, drjewowym zementom a papu, ſa najlepše dželo rukuo.
Wuporjedzenje ſpěchujce a tunjo. — Kóždu ſobotu ſym w Budyschinje pola knjesa Herm. Rachlowza w piwuhm hrodze pschitomny.

"Serbske Nowiny" wudawa jaja so ſokóždu sobotu.
— Štvrťletna předplata we wudawani 80 np. a na němských poštach 1 mk.,
■ přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kózde čisto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Cíl Smolerjec knihicíceńje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Cílko 14.

Sobotu 2. aprile 1898.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawani "Serb. Now." (na róžku zwoncze neje lawskie hasy čo. 2) wotedać, placi so wot małego rynčka 10 np. a maja so štvortk hač do 7 hodz. wječor wotedać.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němſke khejorſtwō. Sawjedženje povschnittowneho dyrbjenjeho wobhladanja mjaža a rěsneho ſkotu a dyrbjeniske ſawjedženje rěsneho ſkotu ju druhá komora ſakſkeho ſejma wutoru jenohlózne pſchijala. Tęczi ſakonowyh načiſk, wobaranje tuberkulosy hovjadow naſtupeč, je ſo ſe 46 hložami konſervativnych pſchecživo 24 hložam nazionalliberalnych dopředkarow a ſozialdemokratow ſacžiňyl. Prjedy hacž konſervativni do wobaranja tuberkulosy hovjadow ſwola, chzedža ſo najprjedy pſchecžmedečiž, hacž by ſ tym rataſtiwo w tej mérje ſchłodowało, kaž ſo teho povschnittownje boja. Konſervativni kniježerſtwu radža, licžbu hróžow pod kontrollu ſtajicž, a na nje poſtajenia, kotrež ſakon wo wobaranju tuberkulosy hovjadow wopſchija, naſložicž. Wunošch tehole poſpyta ujech ſo pſchichodnemu ſejmej pſchepožoži. A ſaplaczenju narunanskich pjenes, ſ temu trébnych, ſo kniježerſtwu jako wobliczeniſki pjenes 30,000 hrivnow ſa běžnu finanznu periodu poſticži. Dale ſo kniježerſtwu napomina, mjažowobhladowarjam porucžicž, ſo výchu wſchē padý, w kotrychž je ſo tuberkulosa ſpônała, wotřeznemu ſekarje teho wotřeſza, ſ kotrehož je ſarešane hovjadlo pſchichol, ſ ſestajenu ſtatistického materiala wosjewili.

Po ſawjedženju ſakonja wo wobhladanju rěsneho ſkotu a mjaža budže w ſakſkej ſ najmjeñſha 1000 mjažowobhladowarjow trébnych. Woni ſo w ſchtyrinjedželskich kurzach we wjetſchich řeſańjach wuwučza. Ahoſt ſa wobhladanje mjaža ſo lětneje na 681,682 hr. woblicža, tak ſo by wobhladanje punta mjaža poł pjenejka wučinišlo.

Wo ſakonju dyrbjeniskeho ſawjedženja rěsneho ſkotu tež hiſhce ſetole po jeho pſchijecžu połna jažnoſez njevobſteji. Wožbeje budže wjele wot teho wotmízacz, tak ma ſo wopſchijecž „porjadne řeſanje“ ſrošymicž. Kniježerſtowoy ſastupjeſt na wopraſchenje w komorje wopowjedži, ſo ma ſo kóžde řeſanje jako porjadne wobhladacz, jeli ſo ſo ſkožo, tak dołho hacž je žiwe, jako tajke njeſpôsnaje, kotrehož mjaž ſo njeſhmame ſ cžlowíſkej jéđe njeſda byž. Tole wukladowanje ſo ſažo wſchelako ſrošymicž hodži. Duž ſo, prjedy hacž ſakon ſebudže dleſchi cžaž w možy, njemóže prajicž, hacž budže wón rataſtiwu ſ wužitkom abo ſe ſchłodu.

— Petiziju wo ſaloženje hamtskeho ſudniſtwa we Wóſborku je druhá komora kniježerſtwu ſ wiedženju dała. Žadanie Wóſborskich ſtron ſa hamtskym ſudniſtrom knies ſapóžlanz ſsmola naležne ſastupowasche. Wón wuſběhovasche, ſo maja w tamníſkej krajinje wobhydlerjo wžow, pſchij pruskej mjeſy ležazých, nimale 3 hodžiny daloko na ſudniſtvo khejorſtvo. Hdyž budže w tamních ſtronach nowa želeſniza natwarjena, budže tež wjele lóžſho do Wóſborka hacž do Budyšchima dojecž.

— Wo želeſnizu, kotrež ſo najprjedžy wot Wóſborka do Radworja a wot tam do Kamjenza natwari, je w ſakſkim krajinym ſejmje kniježerſtowoy komižar tajny finanzný radžicžel dr. Ritterstdt ſezechowazu rěč mčl. „Komorje je ſnate, ſo ma ſtatne kniježerſtvo myſle, w bližſhim cžažu želeſnizu ſ Wóſborka ſ pſchichodnemu měſtnu Budyško-Rakečanſkej cžari natwaricž. Po dopřednim poſtajenju by nowa želeſniza ſo ſ Budyško-Rakečanſkej poła Radworja ſchijala. ſ roſprawy deputazije je tež widžecž, ſo královſte ſtatne kniježerſtvo pſchecživo dalewiedženju tejele cžary do Kamjenza na pſchecživym ſtejſchazu wjazy njeſteji. Móžu pſchijatice, ſo ſtej teje ſarje, Wóſborsk-Radworsk a Radworsk-Kamjeniſka ſtaraj jenot-

neho plana, kotrež je ſebi ſtatne kniježerſtvo wutvjeſcz wotmýſliſo, ſo by ſo w wječzorno-rauſchej ſtronje mjes tej cžarje, kotraž wobhadt w teſle ſtronje nětcole ſaradžuje — to je Draždžansko-Shorjelska cžara — na jenej ſtronje a ſakſko-pruſka mjeſa na druhéj ſtronje nimale ſrjedž woběmaj nowy ſwiaſt ſtvoril. ſo týmle do předniſe poſtajenym planje ſo po poſdžiſcho Radworsk-Kamjeniſka cžara dale do ſkinsborka a potom do Wulſkeho Hajna dotwarila“.

— ſ pomozu zentrumſkej ſtronje je ſo w khejorſtowowym ſejmje ſakon wo powjefſchenju němſkeho wójnskeho ſdžtwa ſ wulſkej wjetſchinu tež w druhim a treczim wuraďzenju pſchijal. ſ nim je ſo khejorſtowowý ſejm na wjele lět prawa, pſchitwolenja pjenes ſa ſdžtwa, wſdal. Kniježerſtvo ma nětlo nimale poł miliardy hrivnow ſ ružy, kotrež maja ſo w běhu wjazorých lět ſ poſhlynenju ſdžtwa wužiūč.

Dale je khejorſtowowý ſejm namjet wo poſtajenju pomnika khejora Vjedricha pſchijal. Pſchecživo temule namjetej jenož ſozialdemokratojo hložowachu. Teho runja je khejorſtowowý ſejm ſakonjej wo ſarumanju ſchody njevinowacze ſažudženych a ſakonej pſchihložowal, po kotrymž ſo ſpirituſpalerjam poſtaji, ſelko ſmědža wobleto ſpirituſa napalič.

— Pſchecživo podroženju ludoweho ſastupjeſtwa w khejorſtowowym ſejmje antiſemitiſki ſapóžlanz Iskraut rěčeſche. Wón wuſběhovasche, ſo dyrbi kraj ſo khejorſtowowý ſejm 689,000 hrivnow wudacž. A temu pſchijidže nětlo 2½ milijona hrivnow ſa nowotwar pſchedkydſtoweho tvarjenja, kotrež njebudže wjazy bydlenſki dom, ale kražný hród. Iskraut potom na to ſwarjeſche, ſo ſu ſo dohody ſtatných ſekretarow pſchitrotſkile, tola dohody khejorſtowoweho ſanzlera ſo wot 54,000 na 100,000 hrivnow poſhyschile. Pſchij nětčiſhich hubjených hoſpodařſkých wobſtejnoscžach ſo njeſhodži ſamolvič, wjele ſcězne muſionarej, ſakſiž je nětčiſhi khejorſtowowý ſanzler, 100,000 hrivnow mſdy dawacž. Kęžnikowe ſvary pak w khejorſtowowym ſejmje hlučej wuſchi naděndzechu. Wudawki ſa khejorſtowowé hoſpodařſtvo ſo ſa prave wobkručžiſu.

— Pruski krajiný ſejm je ſ nowa 400,000 hrivnow ſ pſchenemcženju Polakow pſchiswolil. ſ tutých pjenes ſo wožebith dispoſicžny fond ſaloži. Wo wužiwanju tychle pjenes maja wuſhyschi preſidentojo poſnamkeje, wječzorno-pruskeje a ſchleskeje provinzy roſhudžecž. Póſlki póžlanz dr. Miserki ſo roſhudnje, pſchecživo ſaloženju tajkeho fonda wupraj, kotrež nowy njeſpochecželski nadpad pſchecživo Polakam woſnamjenja. Finanzný minister Miquel na to wotmolwi, ſo ma kniježerſtvo winowatoſcz, Němzow w ſměſhanych ſtronach ſhlynicž a ſo budže tónle fond ſ ſaloženju němſkých towarzſtow a ſjenoczeſtow naſožecž.

— Khejor je ſtatný ſekretara admiralata Tirpiža ſa pruskeho ſtatnýho miniftra pomjenoval. Tirpiž je ſe ſwojim mudrým jednanjom dozpiš, ſo je wjetſchina khejorſtowowý ſejma pjenejne ſrědki ſa powjefſchenje wójnskeho ſdžtwa pſchiswolila.

— Bayerski burſki ſwiaſt je wot ſwiaſka ratarjow w oſpanyl. ſ poſlednjej pſchecžinu ſ temu je hložowanje ſapóžlanzow ſwiaſka ratarjow w khejorſtowowym ſejmje ſa powjefſchenje němſkeho wójnskeho ſdžtwa bylo. Bayerski burſki ſwiaſt je pſchecživo powjefſchenju ſdžtwa. Bayersky burſa maja ſa to, ſo ſ těho ani Bayerska ani burſtwo wužitka nima a ſo ſo ſ těho wulſki kapital a wulſka induſtrija ſpěchujetaj.

— 184 wobhydlerjo Barlinſkeho Adlerhoffeſko pſchedměſta ſu

wot hamtskeho žudništwa khostanske napominanja dostali, so maja po 15 hrivnach khostanja saplačicž abo tsi dny arresta wotředzeč, dokelž ſu 18. měrza dla žuvječenja wopomnjenja revoluzije, psched polsta létami wudhrjeneje, wotna ſwojich wobydlenijow wobhvětli. S tím ſu pječa ſjawni měr kashli, potajkim njewuſchnoſć ſkucžili.

Austriffa. W khežorſtwowej radze ſu ſo ſi nowa holkopolne debatly mèle. Tón krocž ſo němži liberalni a radikalni mjes ſhobu wadžachu. Schönerer a čzjodžicžka jeho pschimikowarjom ſapózlan- zow dopředkaſteje ſtronh hanjachu, dokelž njeběchu wobhřebu psche- cživo bývjiſtu ministerstwomu pschedbhdze hrabi Badenier pod- pižali a ſo tež hiſhče nětko nochžachu k temu napominač dacz. Schönerer a jeho towarzſh Wolf němſki liberalnym a dopředkarjam nažhrubishe hanjaze wudma nawdawa, Winskeho měſchčanostu Quegera a ſchecžianko-ſozialnych wón prak mjenovatſe a jich ſe wſchelakini druhiſi ſſchimodžazimi pschimjenami wohani. Queger ſebi žadashe, ſo bych ſchönerera ſe ſejma cžiſli.

— Starschi wnuč aſtriffkeho khežora, aržyňo woda Franz Ferdinand, kotrž budže khežora na trónje ſežehowacž, je ſo ſa khežoroweho ſastupnika jako najwýſhſi ſi roſ- ſasowat we wójſkowych naležnoſćach pomjenoval.

Ružowſla. Mjes tym ſo je Ruſſka na ſdacze w Korejſkej zofntyla, je wona ſ dobov w Chinje wulke politiske dobyče ſčinila. Powjescž, ſo je China ſwobj najwjerdschi wójſki pschitaw Port Arthur a wikowanske pschimótske město Talienwan Ruſſum na 25 lét pschenajala, je ſo w połnym wobhazu jako werna wopotaſala. Ruſſe knježerſtvo je hižo psches ſwojich pohlanzow wulkomožam wofſewilo, ſo je China Port Arthur a Talienwan ſ pschimjeſowazej krajinu Ruſſej wotſtupila. Wobaj pschitawaj ſu hnydom ruſzh wojazy wobhazili, a pôbla chineſſeje je ſo ruſſka khorhoi načahnyla. Talienwan njebude jenož ruſſum, ale wiko- wanſki ſódzam wýchech krajow wotwryjen.

Tendželska a Japanska, kotrejž ſtej doho doſč ſu khežorſtu wojnu hroſhlej, hdy by ſo Porta Arthur a Talienwan možowala, ſu politiski wuſpěch Ruſſeje jako hotou wěz pschijeli. Uni Tendželska, ani Japanska nijeje pschecživo temu protestowała. Tendželczenjo ſu k dopōjnaczu doſčli, ſo žana čzlowiſka móz na ſwěče njemóž Ruſſu wotdžerzeč, ranscho-položnu Chinu na ſo storhnyč.

Romunſla. Psched dwémaj měſazomaj běchu ſo w romunſkim hłownym měſče Buforeſtu židam njepſcheczelne njemery mèle, pschi kotrž běchu ſo někotre židowske khlamy wupuſcžile. Někole měſeche ſo 16 młodych ludži, kotsiž běchu ſo pschi wupuſczenju židowſkih khlamow wobdželili, psched pschibažnym žudom ſamolwicž. Wschitkim wobſkorženym drje ſo dopokaſa, ſo ſu winowacž, tola njedžiwažy teho jich pschibažni wuwinowacu. Tónle wužud jaſniſcho, hač wſchě druhe dopokaſy, wobhvědeči, ſo je romunſki lud ſ móznym njepſcheczeltom pschecživo židam napielneny.

Schpaniſla. Strach wudhrjenja wójny mjes Schpaniſkej a ſjenocženymi amerikanskimi statami hiſhče pschezo nijeje wotſtronjeny, hdyž tež ſu ſo wobſtejnoscze troſčku k lepſhemu wobročíle. Ameri- kanské ludowe ſastupjerſtvo je ſchtwartk namjet, ſo ma ſo Kubu njewotvízna wuwołacž a ſo Schpaniſkej wójna pschitowjedziecž jenož ſ 178 pschecživo 139 hložam ſačiſlo. Žako najwjetſchi ſafitar měra preſident Mak Kinley wudhrjenju wójny wobara. Njedžiwažy teho Schpaniſhy Amerikanskim njewérja. Amerikanské nowiny warnuju, ſo na ſakhowanje měra ſpushečecž, a radža, ſo dale na wójnu hotowacž. Do wotſtupjenja Kuby Schpaniſka ſenje njewſoli; psche- tož potom by w Schpaniſkej revoluzija wudhrila. Tež ſa amerikanskú wójnſku ſódž „Maine“, psched Kubu w Havannaſkim pschitawie ſ roſ- buhnjenjom ſanicženu, Schpaniſke knježerſtvo nochže žaneho ſartunanja wuplaſcžicž, kaž ſebi to ſjenocžene ſtaty žadaja. Schpaniſky na- pichcežo měnjenju wuftupuju, ſo je ſo „Maine“ wot wonka ſ pod- mórfkim torpedom roſtělila. Pschi Havannaſkim pschitawie njefju morvých rybow wohladali, kaž budžiſche temu tak bycz dyrbjal, hdyž budžiſtaj jena mina abo torpedo roſbuchlo. Nicžo nijeje widžeč bylo ſo by ſo wodowý ſtoly ſběhnyk, hdyž ſo roſbuchnjenje na ſódži ſta. Woda je ſ měrom wostała, a ſódže, kotrej w pschitawie ležachu, njefju wožebite ſatſhažnjenje morja pytle. Šbytne ſódzine cželo dopokaſuje, ſo je roſbuchnjenje wot nutſka do wonka ſchlo, a niz wot wonka do nutſka.

Turkowſla. Mjes Bolharſkej a Turkowſkej ſu ſo politiske pomery ſaſo pohubjeniſhile. Wopjetne wobčežowanja bolharſkeho pohlanza w Konstantinoplu dla pschecžauja Bolharow w Mazedonſkej, pod turkowſkim knježerſtviom hiſhče ſtejazej, ſu turkowſke knježerſtvo roſhorile. Wone měni, ſo bolharſke knježerſtvo ſběžatſke hibanje mazedonſkich Bolharow, kotsiž chzedža ſo wot

Turkowſkeje wottorhnyč, potajne podyjera. Turkowſta teho dla w Mazedonſkej wójſko ſhromadžuje, ſo by na wſchě pschitowadl pchihotowanu byla. W tu khwili ſo w Turkowſkej wo ničim druhim mjerěči, dyžli wo bliſtej wójne ſi Bolharſkej. Turkowſte wójſto ſi Thehaliſkeje psches ſſolun (Šſalonif) k bolharſkim mjesam cžehnje Turkowſke knježerſtvo je w ſſolunje wjele wójſkých prozatorow ſa wójſko ſkaſalo. Towarſtvo ſſolunſko-Šſerſfeje ſelezniž je knježerſtvo porucžilo, 60 wosowých čzahow ſa woženje pchihotowaných džerzeč. We wſchěch mazedonſkich měſtach ſu ſlabſte abo ſylniſche wójſkowe wodželenja ſameſtnejne. Ma wjele měſtach je wójſko tež na wſchach roſpoložene. Turkowſzy offiſerojo w połodniſkiej Ruſſej wjele koni kupuja. Wobſtejnoscze bolharſkeho wobhleſtwa w Mazedonſkej ſu džen a hōſche. Wikowanje klaza, turkowſzy běrž do předka dawki ſbercja, wobkhad mjes jenotlivymi měſtami je pschestał. Snajeroj podarow w Mazedonſkej Bolharom ſo bych ſu wobhlađniwiſchi byli, dyžli loni Grichojo. Turkowſtu wójſku móz njeho nichto pschentiſko njewazi. Njeje-li Bolharſta ſlepje na wójnu pchihotowanu, njeho jej ſi pueča dže, doniž je cžaſ. **Amerila.** W ſtredznej Amerizy je mjes guatemalaſkej koſtarikaſkej republiku wójna wudhrila. Hižo doho ſo bojachu, ſo wójna njebudže wobenč dacz, dokelž guatemalaſke knježerſtvo koſtarikaſke wobſkorži, ſo je poſlednju revoluziju podpierało. Da wójny je w Coſtaricy wikowanſki wobkhad pschestał. Sled je ſa tamniſche kheſejowe žně. Ma plantaži, na kotrej hewak 150 dželačerjow dželaſche, ſu jenož tſio pschi džele wostali, wſchitkich druhiſ ſu do wójſka wſali. Kaž dyrbi ſo dželo kheſejoweho cžiſczenja mlécza a ſuſchenja bjes pomožy dokonječ? W San Jose ſo wſch ſi nowopječenymi wojakami mjerwi, kotsiž dyrbjia třelecž na wuſhnyč. Lucži klopzy ſ wjetſcha jara njerad do wójny čzahu. Menož ſu čeknyc ſpitali, tola ſu jich ſi nažhluſežu wróčo idzerželi. Schto je wot wojakow wocžafacž, kotsiž ſu ſo mož rje ſi pomožu pukow do pižaneje ſuſnije tkli? Pódlia teho ſo praj, jo budže knježerſtvo jenož krótki cžaſ móz wojakam mſdu wuplaſcžicž.

Twjerdaſ a jeho džowka.

(Slońčenje.)

„Schohař budže ſebi korečmarjež hanžu bracž!“ Tak džete to po zyle ſlepý był, ſynczeſche junu dopołdnja, hdyž ſe cžicžeho, ſtajne dželaweho młodeho muža wobkedažowal. „Mož hdyž ſo do hłowny bicž, hdyž ſebi pomyslu, kaž kym jeho ranil. Wón ſo ſe ſwojej njewjetu njepleńci a tola ma ju bôle lubo, dyžli ſchtó druhi. S zyla je to tak wujradnje wubjerny čzlowiek. Ženo hdy bych tež jeho pschibuzhnyč hiſhče ſpoſnal. Ssu to wprawdze drje jara ſhudži ludžo, to je po wſchém widžeč. Džiwna wěz je, ſo mi ſóždy krocž zofa, hdyž chzu na nich rěče dorvječ. Alle hanbowacž ſo jich moje dla njerjeba. Čzlowiek ma ſwoju hordofeč, ale w naſchim padže by to wopravdze njeronom był.“ —

„Hejda, Radmerſki, poj tola junu ſem!“ poſrakzowashe starý dale wokaj, hdyž bě byl ſo krótki cžaſ hľuboko ſamýſliſ.

Samolany hnydom pchihudže.

„Schto ſebi mój luby pchihodny nan pchjeje?“ woprascha ſo po ſwojim khotným pschecželnym waſchinju.

„Sa jutſiſhim budže khwile, něwérno?“ rječny Twjerdaſ. Haj, to ſebi zyle wěče myſlu.“

„Wěſh, hdyž móhli takle hromadže dojecž, ty, ja a hanža?“

„A hdyž to?“

„A twojim ſudžom.“

„Ssu to wopravdze waſche myſle?“

„Wopravdze. Ssy hižo dwě njedželi ſ mojej džowku po ſlubje a duž je tola cžaſ, ſo wona twojeju starſcheju ſefnaje, a tež ja mam žadofeč ſa tým.“

„Alle to je khetro daloki pucž — —.“

„Schto to wadži. Wſchako móžemy ſebi khwile wſacž. Njeje ſnadž tebi ničo wo to, ſo bychmy twojich ludži junu wopýtali?“

„Ssu tak ſhudži“ — wotmolwi Radmerſki a rěč ſo jemu hacžesche, pož ſo do boka wotwbročiwiſchi.

„Ach, schto“, rječny starý khotnje, „njerčeč mi jeno wo tým. Ty dže by to hnydom ſe ſpočatka prajil, ſo ſu ſhudži. To ſo někole njerjebasch na žane waſchinje hanbowacž. Chžch hižo dawno wo tým ſ tobu doverne ſlowo porečečez.“

„Ričečze bjes tajenia, luby nano!“

„Schto ty do teho měniſh“, pocža starý ſe ſheptozym hložom,

"Kdy hýchmy ludzom tu wéz tak pshedstajili, so ty tola s tak kudheho kempshindženja nješky, ale so by ty hacž dotal jeno tak cíni?"

"To pak budze jara czežka wéz", rjekný Radmerski.

"Hdže tež to!"

"To bym wčipny na wasch namjet."

"To ho jara knadnje sczimiež hodži. Dam twojimaj starschimaj talle džehacž thbzaz hrivnow do rukow — —."

"Alle nano — —."

"Daj mi jeno dorčecž. Wém hižo, schto chzešk prajicž. Bjenjesh nješku prječ cížinjene. Dokelž by ty swojej starshchaju jenicež džecžo, dostanjesch tola sažo wschitko a po mni namrjetaj tež wschitko. Darju po tajfim twojimaj starschimaj tónle malý pjenes. Sa to kúpitaj ſebi nadobu, loža, drásku, ſchaty a neschtožkuli druhe. Potom ſtakataj wschitko na wos a ſezechnjetaj ho k nam. Wschako je tu doſež ruma a k jédi tu tež — Bohu džakowanu, je. Schto dha ménich?"

"To nochzu roškudžicž, njech to mojej starschej ſamej ſežinitaj."

"Dobre, myſlu ſebi, so budze jimaj to prawje. To je jeno mała leſež, so hýchmy tudomnym ludzom kuf wocži ſaſypali a ſo hanjazých ręčzi ſminyli. Hewak to nicžo dale na ſebi nima. Ta ſo twojich ludži njehaňuju, schto móže ſebi pſche khudobu. Daj po tajfim do wulkeho knieſkeho wosa ſapſchahnež a wsmi tež najlepšchemu konjow k temu, kotrež maſt w konjemzu!"

"Ach, tak budžetaj to mojej wbohaj starschej hladacž!" rjekný Radmerski, ſo wobročiwnski. —

"Schto dha je nan dženža rano tak doſho ſ tobu ręčecž měl?" woprascha ſo Hańża swojego ſlubjeneho po wobledze.

Radmerski jej wopowieda.

"Ach, budze to jemu pſchekwapijenje!" ſawola Hańża wjeſele, hdž bě Radmerski dopowieda.

"A myſlu ſebi, ſo niž njeſchijomne pſchekwapijenje", pſchida Radmerski. "To budze jenicež male wjeſenje, kotrež ſebi pſchećiwo njeju domolu."

"Ty tola ſwojimaj starschimaj najprjódzy pſchijewiſch, ſo pſchijidžemy?"

"To ho roſhmi. Mam džé tež neschtožkuli hafle ſ nimaj wuzimicž. Budžetaj ſarvěſče ſe wschěmi mojimi ſarjadowanymi ſpolojom."

Hýchcze khwifku hromadze popowjedawſchi roſenidžeschtaj ſo, ſpolojuje ſo ſmějo.

* * *

Bóndželu rano jéžesche rjaný Twjerdaſez wos, czehnjeny wot woſebneju konjow, po dróh pſches wjež. To pak bě daloti puež, hafle wutoru popoldnu rjekný Radmerski, ſo ſu jeno hýchcze hodžinu wot jeho domiñu ſalení a ſo ležomnoſež, pſches kotrež runje jédu, hižo tam ſluscheja.

"Khort, to dyribi plödný kraj bycz!" rjekný Twjerdaſ. "To džé dyrbimy ſo zyle do cíſta ſe ſwojim rataſtowm ſhowacž. To ſu tola wſcho hinaſche ſahony, a tele rjane ſhyw. Czeje dha tole po prawom je?"

"Knjesa Radmerskeho, mojeho wujowe po mjenje", wotmoſwi Khorla Radmerski, ſo Hańża ſo wobročiwnski.

"Twojego prjedyſteheho knjewe?"

"Haj!"

"To dyribi tola jara bohath muž bycz, jeli ſo je tole wschitko jeho."

"To je wschitko jeho, a tónle ſtruch je jeno ſedma ſchestsy džel jeho wobledženſtwa."

"Je to mōžno?"

"Kaž maja waž, luby nano, we waschej krajinje ſa najbohatſchego muža, tak je to tu ſ knjefom Radmerskim."

"Jeli ſo je to wschitko jeho a bjes doſha, to džé ſo ſ nimani měřicž nježnož."

"Haj, jeho ſublo je pſchikladne hospodařtvo."

"Pſchijedžem ſnadž nimo jeho twarjenjow?"

"Zyle pſchi ſamych twarjenjach, ſu kuf wote wſhy wotležane."

"Om, te bych ſebi rad trochu wobhladał."

"Ta tež."

"Kak temu tak?"

"Mam ſa ſwoju pſchijidženſtvo, knjefej Radmerskemu, ſiž bě pſchezo pſcheczelny napſcheczo mi, ſwoju nježestu Hańžu a waž, luby nano, pſchedstajicž. Eſym jemu to hižo napíſal."

"To je zyle po mojej myſli", rjekný Twjerdaſ.

Tak bě wón hacž k dworej dojeſ. To bě wulkotny napohlađ. Kjany hród a wokoło njeho dolhe, wutwarjene hródze, kólne a bróžne, ſo bě wſcho hromadze na malu wjež ſapodobne. Dwór wobſtejſe po prawom ſ wiazorhch dworow.

Pſches jedyn tutych dworow doježde wos hacž k hrodej. Tu buhu pſchikhadniž wot wobledžerja, starschego rjaneho knjesa, a wot knjenje powitani. Na wobemaj bě widžecž, ſo ſtaj jara hnutaſ. Ale tež Khorla a Hańża dyrbieschtaj ſ mozu ſwoje hnucze poduſtečez.

Knjess Radmerski pſchivwa ſtareho hoſčenarja jara pſcheczelniwje. Potom wſa Khorlu a Hańžu ſa ruku a rjekný ſ tſchepjetazym hložom: "Wſmitaj moje žohnowanje, najlepſche, kotrež móžu wamoj dacž." A knjeni Radmerska ronjeſche myſli, Khorlowu nježestu wobjimajo a jej ſ cížha ſchepato: "Budž ſbožowna, moje džecž!"

"Kak je tón hólz pola ſwojego prjedyſteheho knjesa widžany! To njebudžich ſebi tola myſli. Haj, to je zly muž, tónle Khorla. Schto to wadži, býrnjež býchtaj jeho starschej khudaj byloj. Teju ſyn je lubowanu a czeſčený a hýchcze wjaz." Tak myſteſche ſebi starý Twjerdaſ ſam pſchi ſebi. —

Wobledžer wſa ſebi ſtareho Twjerdaſa pod pažu a dowjedze jeho do druheje iſtwy.

"To je ſpodižiwny pſchipad", pocza starý Radmerski, "ſo ſeje wj runje dženža ſe ſwojeg džowku, nowo ſlubjenej, k nam pſchischi. Womyslcze ſebi jeno, runje na dženžniſchi džen ſimy tež my na to pſchihotowani, ſo hýchmy ſlub ſwojego jenicežkoho ſyna ſ rjanej mlodej holzni ſwiatocžne ſwietcžili."

"To pak je woprawdze zyle ſpodižiwnie!" ſawola Twjerdaſ pſchekwapijeny a roſwieſeleny. "Pſcheju hacž nanajwutrobiſchho ſwoje waſhemu ſlubemu knjefej ſynej. Wjeſelu ſo nimo měry, ſo mohl mlodej člowjekow poſnačz!"

"Ja budžich wam ſeju hižo pſchedstajil, ale ſtaj ſ dalokeho pučowanja hafle ſem dozvěloj."

"Spodižiwnie! Zyle tak, kaž pola naſz!"

"Jeli ſo je wam prawje, wobhladamoj ſebi mjes tym moje hospodařtvo!"

"Sara rad", rjekný Twjerdaſ. "Ale pſchedolho ſo nježměm ſadžeržecž, dokelž dyribu tola tež starschej ſwojego pſchichodneho ſyna widžecž."

"W tym naſtupanju budžetaj bjes stracha. Budžetaj pſchekwědženi, ſo ſtaj pſchichodnaj starschej waſcheje džowki ſe wschem ſpolojom, ſtcož ſeje ſarjadowali."

"Snaječe jeju?"

"Sara derje. Tak derje, kaž ſebje ſameho!"

"A ſtaj cjerſtwaj člowjekaj?"

"Wěcze."

"Khudaj, jara khudaj?"

"To budžetaj ſam widžecž."

Tak džeschtaj muzej na dwór, Twjerdaſ ſjemožesche ſo dozvěloj nad ſkotom a wschitkem, ſtcož tu hewak widžesche. Ale pſchi ſebi ſawidžesche ſbožownej nježestu tajfe bohatsfivo, do kotrehož měřicž pſches ſwojego natwoženju pſchijicž, a bě ſrudny nad khudobu ſwojego ſamfneho pſchichodneho ſyna. Ale býrny podežiſteča tule myſlicžku.

Dolho býchtaj ſo roſhlađowaloj, nětko rjekný Twjerdaſ, ſo je čaſh dale jéč.

"Wj ſebi tola najprjódzy mlodej ſlubjenej wobhladacž?" knjess Twjerdaſ, rjekný starý Radmerski.

Sastupiſchtaj do druheje iſtwy. Vě hicže býchtaj. "Sslubjenaſ pſchihadžataj", rjekný Radmerski.

A woprawdze wotwrichu ſo durje a Khorla a Hańža ſatupiſchtaj. Knjeni Radmerska ſczechowasche ſa nimaj.

"Mój ſyn Khorl — a jeho nježesta, knježna Hańža Twjerdaſez!" rjekný Khwatiſe wobledžer knjefeho dwora.

Starý Twjerdaſ tu ſtejeſche, kaž by ſi nježja padnýl. Wón bě wobledný a nježesche ani ſlowa prajicž.

"Džije dha ſo mi abo bym wotučený!" rjekný ſkónčuje Twjerdaſ a hrabný ſo ſ wobemaj ſukomaj ſa pſcheku hlowu.

"Ně, ně, nanko, th by wotučený!" ſchepatſche Hańža myſli ſamfne.

"Wodaſ namaj tón mały pſchij!" rjekný Khorla.

"Wój ſchibakaj — wój ſchibakaj, wój, wój!" ſmějeſche ſo starý nan, ale myſli ſamfnehu ſo jemu po ſizomaj. — — —

Ze Serbow.

S Budyschina. Wóndano staj tež dwaj Sserbaj jako kandidataj wuczestwia tudomny krajinostawski seminar wopuszcziloj Knies Wicząs i Brémjenja a knies Polak i Lupoje. Preinschaj psciunidze jako pomocny wuczet do Budesteż, drugi jako tajki do Boschez.

S Budyschina. Sa komandiera tudomneho 103. regimenta je
šlo wychl-lieutenant ſwobodny knjeg ſ Wagner ſ generalneho ſtabu
pomjenoval.

— Sberka sa herbski jubilejny fond krala Alberta je w połsied-
nich dniach sazgo pěknje porostla. Schtóż je sjanne kvitowanja ſebi-
ſwero wobhladał, je ſpóſnał, i tajkej woporniwoſcžu ſu Sserbia,
i wonka herbskich Lužizow bydlazh, sa naſchu jubilejnu ſbérku ſkladzo-
wali. Njeje czim bóle wobżarowacž, ſo ſo hiſteče něhdże 200
wžow i wotedaczom ſwojeje ſbérki a i wróćzenjom ſbéraczenego lista
komđžil. My proſzymy i tutym hiſteče ras, ſo bydu ſo nam
tola i najmjeñſcha hacž do 9. haprleje ſastate ſbérki wotedale a ſo
ſbéracze listna wróćzile. Na to chyłt kózdy hižo czeſeče ſwojeje
wžy dla honicž. Podla ſpomnimy, ſo je k. redaktor ſsmoleń w
wudawańni „Sserbſkich Nowin” ſtajnie ſwóſniwy, dary pschijecž.

Wubjerk sa ſerbſki jubilejny fond krala Alberta.

— Na tudomnym telefoniskim hamce budza psychichodnie niktret zionske telefonisku sluzbu sastawacz. W blizszych czasach so s Drażdzanskiego telefoniskeho hamca dzewjacej sastojniczow do Budyschina plichebadzi.

— (Džecžo ſo pſchejelo.) Saúdženu ſobotu je ſo 5 létna džowka ſchewza Bauera na Hoschiz haſhy ſ jenej drožku pſchejela. Woſowe kola džecžowe život pſchejedžechu. Džecžu je ſo kvaža wobodřela a lewe ſezechno je ſo wobichodžilo. Hervak ſo po ſdaczu džecžu žaneje ſchody njeje ſtało. Wohoneža žana wina nietrjechi.

— S wulkim ludowym psychicznych wotmęwacze so wužu-
dženje pschecziwo schwaleži Johannje Hedwigh Dorje Braunez s Budys-
tchina. Tu winowachu, jo je semrjetu mandželsku pschekupza Alfreda
Mittascha wospjet čežko na čeže sramila. Braunez je pječza s psiche-
kupzom Mittaschom karu měla, pschi čimž je jej Mittaschowa man-
dželska na puežu byla. Tejne njepscheczelje myšlenje pschecziwo-
tutej bě s psichicžimi, so Mittaschowu husto s pukami pschecžehaše. Po wobkvwědzenju ſwědkow je ju wona 31. dezembra 1896 s jentym
wulkim klicžom do hłowny bila. Wjazy krócz je ju s tijom a
s pjaſczeju pschebila a ju s hłownu wo ſzemu rěšla, ju sa wložy cza-
hała a ju na ſemju mjetala. Po nimale pječzhodžińskim jednaniu
krałowski wotkřezny lekar wopowiedzi, so ho prascha, hač je wob-
skoržena pschi strovym rosumje. Na to žud wobsamkih, Braunez
na 6 njedzel s wobkewbowanju do Sonnensteinskeje bludniży podacž.

— (Wo ہادžенју ہادовић схтомов.) Всич ہادженју ہадовић схтомов је најважнишче, вједају, на тајкеј семи воне најлјепје росту. Заблоу лубује вљођну, чезјку семју, крсчеу боле ہучу а лохку, вишћеу чјоплу, лохку, кук хлнијојту семју, ہловљинама чезја семја хоји. В наступању друштвног дјерби ћо на то дјивљају, ћо ћо тајке вујшвала, котреј ћо са положење а клима најлјепје пчјиходžа.

— (Kontrolske shromadžiny.) We wokrješu tudomneje pschipowiedzeńje směja šo kontrolske shromadžiny wot 4. hač do 6. haprleje w Budyschinje, 12. haprleje w Budestezach, 13. haprleje w Scherachowje, 14. haprleje w Hornjej Wjasowžy, 15. a 16. haprleje w Biłkowicach, 18. haprleje w Njezwacžidle, 19. haprleje w Kluscu a 20. haprleje we Worzyńje.

W Lubiju smješta što kontrolske štromadžištin 1., 2. a 4. haprile, we Wosborku 5. haprile dopoldnja $\frac{1}{2}$ 11 hodžin.

W Kamienzu budzą żo kontrołske shromadżinę 4. a 5. hapr-leje dopoldnia w 7, 9, a 11 hodżinach wotbywacż, w Chróscieżach 16. hapr-leje dopoldnia w 9 a 11 hodżinach.

Wobdzelicz maja byt psychi kontrolsich shromadzisnach wschitzych dispozicjami dowolenzy (urlauber), reservistojo letnikow 1890 hacz 1897, krajna wobora przenjego swolania letnikow 1885 hacz 1889, narunanszy reservistojo letnikow 1885 hacz 1887 a czi, fotsi zhu byt f dispozicjii narunanskich wyschnosezow stajili. W kozdej gmejnje zhu wumieschenki wupowezbjajene, s fotrychz je widzecz, fotry dzeñ, fotru hodzinu a na fotre mestno maja byt mużstwa seńcz.

— (Wobhlađanje koblow.) Lētusche wobhlađanje koblow smjeće što 14. haprleje dopoldnja w 10 hodž. w Grobzennersdorje, 15. haprleje dopoldnja w 9 hodž. w Lubiju a 16. haprl. dopoldnja w 9 hodžinach w Tselanach.

Boranez. Schwörte tydženja popołdnju je po honcza Kralowym dwieletnym synk, kotryž na wby i drugimi dżeczimi pschebywasche, pod

kola jeneho kniežeho rólného wosa pschijichol. Tola s Božím swarnowanijom šo hólz wjetšheje schkody smiut, wón ſebi jenoz kolenje wobodrě, a po lekarjowym ſpôjmaczu šo jemu žamých ſtatow njeje ſlamalo.

S Njejzwacžidla. Naschej žyrtvi je ho drohotny dar, wumelszy mudželana božoblidowa wulka złeborna khana, doſtal.

S Khrósta. W tudomnej Adolfowej hčęże pojedzeli popołdnju pschi hwaćzinje 17-lětny dżelaczeń Rausch i němiskeje Polskeje w huczeńni na schtyri metry wyższe stajadlo salesh, so by troszku wospał. Spizy pak wón se stejadla dele padze a to tak njesbożownie, so i nohomaj do horzowětroweho kanala sajedźe. Wón budžisze żo spalił, njebudžisze-li so jeho pschipadnie jedyn drugi dżelaczeń dohladał a jeho rucze wucząnył. Rausch je ſebi wobej nosy eżezko wopalił, też je ſebi do cęzka ranu wurasyl, kotruż je lěktar jaſticię dyrbjal.

— Na Khrósciankej železničej staj šo wónzano dwaj měschézanaj khétre fakuriloj. Schiōž chze šo po našcej železničej s Khašowa do Khrósta dowjescz, dybri pschi jēsbje na lokomotivje stejcz. Dokelž pak bě rjany naletní džen, měschézanaj do jeneje lowrije saléjschtaj, jo mohlaž ſebi krajinu a rjany lěž lepije wobhladowacž. Jeju wjezecheleno dolho njetrajeſche. Lokomotiva nochžyſche bjes tepjenja dalejcz; duž dyrbjeſche lokomotivnik do njeje wuhlo namjetacž. Ale boiož kowž, nětko pocza lokomotiva mózne mróčeze kura puchacž, atón w runej mérje na měschézanow čehnjeſche, tak ſo taj s čornych mróczęlow wjazy widžecž njebeſchtaj. Podarmo wonaj wołaſchtaj a kivaſchtaj, lokomotivnik jeju ani njewidžesche, ani nježlyſchesche; hdžj ſtončjuje čah do Khrósta pschijedže, měschézanaj čornaj ſajataj a ſakurjenaj jako wuhnjerzej s lowrije dele ſlēſchtaj. Na domojpučež pak njejtnej wjazy chzylói s lowrije krajinu wobhladowacž, ale ſtej pěknje na lokomotivje moſtałoj.

Svetliz. Prijedawšči wobħedżej tudomneho ryċerklusa, Ernst Fickler, je po krotkej khoroszji w Neugruhijsie pola Dražđan wumrjet.

S Bislopiz. Nahlu žmijercz pšchi rowje je 61lētny čželovh nosičer Mlans se Semiz-Tumiz wumijel. Pšchi pohrjebje sawořtajeneje mandželskeje semrjeteho schleňčernika Greinera se Semiz, lotruž tu khowachu, Mlans s Božej rucžku sajaty mornyh na semiju padže.

S Wopaleje. Sobotu popoldnju je še tu khězír August
Pjeschka w hacze, kniežemu dworej hluščazym, tepil. Něsbožovny,
kotryž bě pilny a pětny muž, žonu a 11 džecži žarostaji, s kotryžž
5 hřichče do schule něfhdají.

Kamjenza. Wot 1. hajrleje budżetu privatny wojskowy pôstski wós s Kamjenza do Budyschyna wotjedzecz rano w 5 hodžinach, s Pancziz $\frac{1}{4}$ 7 hodžin, s Prečzez 20 mjenischinow po 7 hodžinach a budżet do Budyschyna $\frac{1}{2}$ 9 hodžin pôsobijedzecz.

Se Spremberga, vola Nowojsalza. Założni zmierz je tu
niedżelu wjeczor kubleť August Israel namakał. Wón bě spomnjeny
wjeczor wokoło 10 hodzin hiszczęszy swojemu wotrożkej poruczeń, że
dyrbí póndzelu rano juchu wosłęz, a bě so potom wotbalil. Hdyž
chýsche wotrożek na jaſtra rano zwoje džělo ſapoczeń, wón zwojego
hoſpodarja w hnónizowej jamie jako czělo namaka. Kac je Israel
do jamy psichol, je hudańczo. Wo Israelowych wobstejnosczech
je naſpomnicz, so bě wón jenož i wužiwarjom, jeho żona pat
i wobzbedźku kubla. Israel bě 50 lét starý a bě ſebi loni naſymu
zwoje živjenje s 20.000 hrivnami ſapoczeń. Wutoru běchu wyſchyski
statny ręcznik i Budyschina, wotkryjenni lekarí i Lubija a Nowoſalzki
lekar do Spremberga psichijeli, so bychu ſebi Israelowe czělo wob-
hladali. Hacž ſu Israela ſkonzowali, ujemdžesche so ſpóniacz, tola
ſu Israelowu mandželsku a džowku ſajeli a do Nowoſalzkeho ſud-
niſtwa wotwiedli. Žeho mandželska je 46, jeho džowka 25 lét stara.
S Wojerowskoho wotkryja. Małejtnie kontroliſke ſchromadzijny

smieja źo w Ruhlandze 12. haprleje dopoldnia w 9 hodz., w Bukowzi
12. haprl. popoldniu w 3 hodz., w Niedzichowje 13. haprl. dopold.
w 8 hodz., w Kulowje 13. haprl. popoldniu w 3 hodz., w Velym
Kholmzu 14. haprl. dopoldnia w 8 hodz., w Delnim Wujesdze 14.
haprl. popoldniu w 3 hodz., we Wojerezach ja město 15. haprleje
dopoldnia w 8 hodz., w Blunju 15. haprl. popoldniu w 3 hodz.,
we Wojerezach sa wotolne wby 16. haprl. dopoldnia w 8 hodz.

S Rósboršč. Psichivjowarjo žmobilomyslnejje strony ku tu saňdženu njedželu lekarja dr. Hollsteina se Shorjelza sa kandidatu žmobilomyslnejje strony sa wólby do khežorſtwoweho ſejma we Wojerowsko-Rósborſkim wokrjezu poſtagiſi.

Szubota. Ta sama nowowislopolna meczetana na, tnes Schloszarek z Wrótsławia, je zo wot knieżeństwa wobkruczył a uętka w bliższym czasie swoje fastoństwo nastąpi.

S Nachlowa pola Kulowa. Po postajenju Wojerowskeho kraju neho rodzicza ma ho howjasy stot, na Nieszwaczdilskich skutnych wiskach kupyeny, kotryz ho wot tam do Pruskeje pchivjedze, na to pscheptyacz, hacz na pochomu khory njeje.

Bužudženja.

Khostanska komora. 26 letny czeladnik J. A. Wiczas s Hornego Hunjowa dyrbi hzo sažo ras do kłodt. Paduski czelowniek bę lětka 4. januara hosczenzarzej Michalkej we Wulkim Wožku s jeneje pjenjezneje mōschniczki w zigarowym kaszczektu 2 hrivnie kraml. Michalkowa pak ho paduchista hnydom dohlada a pakostnikej pjenjezh wotewsa. Hzo tsi kréz khostanemu wobskorzenemu jastwo na schéz mēšazow a shubienje czebznych prawow na dwie lęcze pschizidzichu.

Dželaczerja Jana Rohorka, w tu khwilu w Židzinom pschewygozeho, bę tudomny lawniſti ſud dla kaženja domajezeho mera k 15 m. pjenjezneje poſuth abo k jaſtu ua 5 dnjow ſažudzil. Rohark bę loni 4. aprile do wobydlenja gmejnſkeho pschedstejiczerja Pawlik w Lipiczu pschischoł a kebi wot njego žadal, so by jemu paž do wukraja napříhal. Hdyž jemu Pawlik roſtaſajesche, so gmejnſki pschedstejiczer prawo nima, taſke pažy wukraje, bę Rohark počał tak njepchistojny bycz, so dyrbjesche ho s durjemi won poſaſacz. Zeho powołanie pscheczivo wužudej lawniſkeho ſuda ho ſacžiſny.

Priopk.

* S Kamjenicy, 19. mérza. W hwojej dželańi je ſebi jedyn w połodniſkim pschedmęſeje bydlazý pažat s zhankalijom ſawdał. Ssamomordał je 31 lět starý a ſawostají žonu a tsi džeczi.

* Na ſežhwach wužiwania pamphuchoveho cžesta je jene pjezletne džeczo w Kirchbergu wumrjelo. Žemu běchu ho cžrjewa ſathfale a ſahorile. Njech je tónle podawſ ſ powuczenjom.

* Prěnje ſeruſche njewjedro ſe ſyltym kropobicžom njedželu psches Radeberg czebziesche. Krupy běchu s džela wulke jako holbjaze jejo.

* Dobrowolna ſběrka ſa krala Albertowym pomnik w Draždach je hzo na 233,000 hrivnow ſroſila. Žeſtoniku poſtau w professor Baumbach w Barlinje modelluje.

* Wyschisci faktor Grünenthal s khžorſtvoſeje cžiſhceſenje w Barlinje je ſnadž ſa někotre milijom pjenjeznych papjerow frany. S dotalneho pschedtanja je ho naſhonilo, so je ho won hwojeje njeſprawnoſeze wuſnal, a k temu ſtał, so je tež hiſhceze na někotrych druhich pohrjebniszechach kranjene týbažhriwnowske papjer ſhovála. 28. mérza psched wrota ſtarcho Jakubſkeho pohrjebniszechę dwě drožzy pschijedzechtej. S prěnje jedyn polizajſki wachtmischtri, Grünenthal a dwaj polizistai ſtupiſchtaj. W drugiej drožzy bę ho ſuđniſki radžiſzel Brandt pschivjel. Pschi wrotach ho Grünenthal na lewizu ſawiny, bliſko ſa nim ſaſtojnizy dželu. Krocžachu do ketežimy, kotař nad rowami mało wobhlaſtymi, roſczeſche. W 6. rjedze, bliſko murje, Grünenthal ſtejo wosta. Khwilu ho won ſažaſhe nje-wěſty bycz. Potom won ſhwojej wočzi na jenu wóſchu ſloži. Žena ſucha haſoſa bę jako ſella ſwiaſana. Tole ſpoſinanske ſnamjo wobhlaſtymi Grünenthal wjedzefche, so je na phtanym měſtneje. Won někto psched row ſtupi, kotař běſche do zyla njewobhlaſt. Jedyn polizist něhdže tsi punth cžekit rowowy ſamjen ſběhny. Pod nim wulki ſubert ležefche. Pschedtowanski ſudník ſebi jón ſwierschnje wobhlaſta; ſubertowe wopſchijecze bę po ſdaci ſa deſchzom cžerpiſlo. Potom ho ſawrvežihu a bórſi drožzy wotjedzechtej. — Prjedy hacz je ho pschedtowanski ſudník na stare Jakubſke pohrjebniszechę podał, je won ſtare Jeruſalemſke pohrjebniszechę wopſtał. Tež tam ſu pjezja w jenym rowje ſahrjebaný pakęzik ſa pjenjeznych papjerami namakali. — Grünenthal je pjenjezne papjer w khžorſtvoſej cžiſhceſenji ſe želeſneho khamora frany, kotrehož klucz bę jemu jedyn ſaſtojnili na khwilu dowěril.

* (S ſmjereti ſo ſažudzil.) Freibergski pschijazny ſud je 41 lětneho maſchinymwarza Kellera s Döbelna, kotryž je 50 lětnu khžkaſku Krawiſhnu w Döbelnie w jejnym wobydlenju ſ hamorom ſarafuł a jeje bratra, 54 lětneho privatiera Schmidta teho runja ſkonzowacž ſpatal, ſ ſmjereti ſažudzil.

* (S ſredk psche drjenje w ſhibadłach.) Jedyn wužer ſiche: ſako wubjerne ſmuckowne ſekarſtwo ſahnaczu drjenja je ho pola mje wotwar ſelerijowych ſorjenjow wopokaſal. Wone ho roſtoraſ a ho hōdnie wuvarja. Woda ho ſhmna abo czopla mało ſelenia pije. Wodnjo ho dwě ſchalzy wupijetej, w noz̄y jena. Ma boſtne

měſtina ma ho ichtholowa žalba maſacž. Ta najwjetſche boſoſeze ſacžeri. Homöopathiſke ſaržbowanje pak hiſhceze wjèle lepie ſkutuje. ſamo hdyž je ho wicž na wutrobu wupſchestręla a druhe ſredki ho ſmuckowne wužiwacž nježmědža, ſelerij krafne ſkutuje. Wutroba ho ſmerryje a po nečim ſažo porjadniye džela. — Schtóż chze ho psched teſle khoroſežu wobarnowacž, nježmě ſo pschepocžen ſaſymicž, dale dyrbi po wulkich cželnych napinanjach doſez jěſez a derje wotpočez. Drjenje mjenujzy noſlžoſho we woflabnjenym čeſle naſtanje. Wot pschicžinow wotwiſuji, hacz ho wona halke ſa netore njedzele phtineč da.

* Hdyž ho ſrjedu popoſdnju we Weißenselsu wodželenje hufarow ſ hlebiu ſwicžowasche, hlebiſa, kotař bę hufar ſupka cžiſhny, i dréwzom w ſemi tčazym woſta. ſupka po nju ſ połnym ſaſlakom runje na hlebiu pschihna a ſebi ju pſci tym 12 centimetrov hukoko do delnjeho žwota ſtořeži. Won bę na ſmjeret ſranjeny. ſ momoru wobſateho jeho do garniſonſkeho laſaretha donježechu. Maja mało nadžije, jemu ſiženja ſdžeretecž.

* W Žiumje (w Awstriſſej) 25. mérza hlyſ do tamniſcheho wulkeho tworoweho ſkla ſyri a ſapali. Mjes drugim ho ſpali 26,500 wałów ſyreje iuth, 10 waggonow jecžmjenja, 2 waggonaj mineralnych wodow atd. Maſtata ſchłoda, kotař ho ſe ſawesczeniom ſaruna, nimale 1½ milijona hrivnow wužini.

* (Njebožowneje luboſeze dla ho ſeptila.) Pschi hrabjach Weinsbergskeho mlyna pola Döbelna ſu cželo mlodeje holzy ſ wody wužahnyli, kotař ſu ſa ſlužobnu holzu jeneho Waldheimſkeho pjeſkarja ſpōſnali. Maja ſa to, ſo je njebožowneje luboſeze dla ſmjeret we wodze phtala.

* (Lódź ho roſbil.) Blisko Grandcampa pschi ſranzowſkim brjoph je ho wulka jendželska tſiſčežorata lódź Lockdoon roſbila; 10 muži ſ mužtwa možeſche ho wukhowacž. Wukhowanski cžolm, ſ kotařm cžyžhu ho cži, kotař běchu hiſhceze na lódži ſawostali, wukhowacž, ho powróczi; wóžom wobzowow ho ſepi.

* W Lillu w Franzowſkej je wetr jedyn nowotwar powaliſ; dwaj dželaczerje ſo ſarafſchtaj, tjo buchu cžezko wobſchloženi.

* (Mjerſinenje w Franzowſkej.) W połodniſcheho Franzowſkej je wobſjet mjerſlo. Woſhebie wulku ſchłodu ſu winiž ſ mjerſineniom czeſpile. Duž buđe Franzowſke wino drožſche.

* (S ſebi ſ jedom ſawdał.) We Winje je ſebi jenolētnej dobrowolnič 1. trainſkeho regimenta Erſting ſ jedom ſawdał, dokoř ſo bojeſche, ſo jeho podwyschka njeſciniua.

* S Hanova. Ssem pſchipućowanym ſekleſ Ortgeis ſ Póſna-ija někajeje pſchekorh dla do hwojeje žom těli a ho potom ſam ſ revolvrom ſateli. Žoma je hiſhceze ſiwa.

* (S něh.) We wjeczornej Schwajcarſkej je w noz̄ 28. mérza wulki ſněh naſchol. Čežki a mokry ſněh je na wjèle měſtach telegrafowych a telefonowym grot roſtorhny. Na horach nowy ſněh dwaj metra wužoko leži. Pucžowarjo w Beriſalu ſu ho ſe ſněhom ſaweli.

* Wo ſekowanju pſhyczeje ſtaženoſeze pola Indijskich liſt jeneho Franzowſkeho miſionara ſ indiſkeje provinzy Chota Nagpore w Bengalſkej powiedzi. W liſce ſo praſi: Psched tſjomi měſazami do Barambaya pſchijedzech a w domje bohateho muža bydlach, kotrehož běch psched někotrym cžogom wukſhczil. Tu ho ſta, ſo ſtaženym poſchecz abo ſydom cžlowiekom ſkuſha; mjes nimi dweju ſ mojich noſcherjow. Porucžich hnydom, ſo dyrbja ho ſelesne kje žahle cžinicž, ſo bychu ho raný wupalile. Tola Indijszy ho ſpodižiwaču a ho ſmjeretu: „Ah, ſuije, to nima ničo na ſebi, many wubjerny ſredki pſche to, hnydom jón ſhonicze.“ Poſ ſ nowa pſchiběža, jedyn Indijski kje ſhrabny a jeho ſaraf. Druhi pſej rucze brijuch roſpró, wutorze hiſhceze ſo storhowaze jatra, roſreſa je do malých ſuklow a je ſukhanym da, kotař je ſybre ſpôžrjechu. „Won ſu někto ſe wſcheho ſtracha“, mi praſichu. Dokoř ſo hiſhceze pſcheczo njewerjazy ſoſkaſowach a na ſekowanju ſe žahlymi ſelesnymi ſijemi wobſtach, ſe mni muža pſchivjedzechu, kotrehož ſczebno bę poſcie wulkich bluſnow. Zeho bę psched pjezini ſetami ſtaženym poſ ſkuſha, běſche tež truch ſyřych jatrow ſtaženego pſha ſjedl, a ſle ſczebny ſkuſanja běchu wuwoſtale. Někto ſu ho ſchtyri měſazym minule, raný tamnych ſkuſanych ſu ſahoſi, ſtrowje wſchitſkich thchle ludzi je kaž prjedy wubjernie. Schtóż ma ho wo tutym ſetu měnič a ſchto Paſteurovi wužomu ſu tu naſtanje? Indijsz ſamo wobſtruczeja, jo tónle ſredki ſamóže ſamo cžlowieka, na ſtaženoſež hzo ſkhorjeneho, muhoječ.“ Jedyn jendželski wužer, Fraſor rěſazy, je psched někotrymi měſazami wužledžil, ſo ſkočeczowych a cžlowieku ſolcž jedy ſanicžuje. Domorodni w Indijskem, runje kaž w Afrizi ſu tu najnowſchu wužbu europiſkeje wědomoſeze hzo dawno wuživali.

Dobrowolne pschebadzowanje.

Sa shéjnu leżomnośc fol. 16 leżomnośnych knihow sa Bréšow, małolętnemu Marej Alwinej Hänselej kłuszązu, kotaž je na 1700 hrivnow takšerowanu a kotrejež twarjenja su se 1620 hrivnami pschi wopalnej kažy takšerowane, je šo 970 hrivnow žadžilo.
Schtóž chze wjazy žadžicž, šo ſ tutym pschebroščuje, šo
wutoru 5. haprleje 1898 popoldnju w 3 hodzinach
na tudomnym žudniſtvo ſeńcz.
Wſcho dalsche je ſ wuwěſchenki žudniſtvoſeje taſle wiđecž.
W Budyschinje, 28. měrza 1898.

Keſalowſte hanitsle žudniſtvo.
Kunke.

Brauer.

Carbolineum,
woliſ ſa mlóčzaze maſchinu,
lanolinowy ſophny mas,
lanolinowy ložowy mas,
lanolinowy ſkornjazý mas,
woliſ ſa ſchijaze maſchinu,
baſelinu,
baſelinowy ložowy mas
porucžataj
w najlepſej tworje a najtmuſho
Strauch a Kolde,
drogowa pschedawarnja
na ſamjeńtnej hažy 3 w Budyschinje.

Nim,
arak,
fognak,
punſchowe eſſenzy,
wſchelake tukrajne a wukrajne
blidowe likery
w derje wuležaných družinach a
w wulkim wubjerku porucža
Gustav Köttner
w Budyschinje
10 na ſerbſkej hažy 10,
wožebita pschedawarnja
ſa wina a delikatessy.

Winowa pschedawarnja
Gustava Köttnera
w Budyschinje
10 na ſerbſkej hažy 10
žwoje wubjerne naturſtočiſte

wino
w ſnatej dobroſeži a płacziſnyhōdno
porucža.

Wožebje ſo porucža wožebite
wino ſa ſrejſhudyh a čerpijožych
na žoldk, blescha po 1 ml. 60 np.

Oborndorſſe runklizowe ſzymjo,
Eckendorffſſe runklizowe ſzymjo
w ſnatej dobroſeži porucža

Carl Noack na ſitnej hažy.
8000 ml. a 2500 ml. 4 $\frac{1}{2}$ %
hypothetow je zeděrowacž. Dalsche
je ſhonicž pschi rēčniſa Wessera
w Budyschinje.

Schörzudi ſ čelazeje kože
porucža po tunich płacziſnach
Heinrich Lange
pschi ſitnych wifach.

Koliki ſ ſichtomam
su na pschedan w Nízej Wſhy
čižlo 10 pola Rakez.

Wolijowe barby
we wſchech ſnatych nuanſach, hny-
dom ſ barbijenu hotowe, derje a
twierdze ſchmijaze,
molerſke a murjerſke
barby,
terpeninowy woliſ
(němſki a franzowſki),
najlepſhi
lanowolijowy ſirniſ,
jara derje a twierdze ſchmijaze,
jantarjowe laki,
kopalowe laki,
damarske laki,
želesowe laki,
Kölnski klij, kaž tež
murjerſki klij,
drobnu krydu,
gyps,
portlandski ſement,
najlepſhi karbolineum,
barbicze wſcheje družiny,
ſhablony
ſa molerjow a murjerjow
porucža a ma pschezo wulki ſkład
po najtmuſich płacziſnach
Emil Mersch,
drogowe khlamy
24 na ſamjeńtnej hažy 24
ſnapſchečza turnařenje.

Amerikanski petrolej
punkt po 10 np., pschi wotewſacžu
wjožy punktow po 9 $\frac{1}{2}$ np.,
džerkate zigary (wožebitoſež)
100 ſchtuk po 320 np., 25 ſchtuk
po 80 np. a 6 ſchtuk po 20 np.
Wſcho doſtačz pola
Khorle Noacka
na ſitnej hažy.

Wſchelake warjenja
jako
rajk,
hróch,
ſcoli,
buny,
jahly,
ſrupy,
hejvyschlu,
kaž tež wſchelake
wudlowe wudželli
ſupujecže nětko derje a tunjo pola
Pawola Pětschki
na ſerbſkej hažy 13.

Drjewowa awkziſia.
pondželu 4. haprleje 1898 ma ſo na Wuježkowskim reverje
w 7., 12., 15. a 19. wodželenju
27 twierdych a 203 twierdych a mjeſhlič dolhich
hromadow a walczin
na pschebadzowanje pschedawacž.
Šhromadžisna rano 1/29 hodzin w Wuježkowskej hajnkowni.
Hertel. wjſchſhi hajnik.

Drjewowa awkziſia
na Lypjanskim reverje.
Wutoru 5. haprleje t. I. ma ſo — 62 wuležowaných dolhich
hromadow pschi Žomſčanskich hatach ſa hotowe pjeniſy na psche-
badzowanje pschedawacž.
Šapocžat� dopołdnja 1/210 hodzin na knježim dworje w Žomſku.
W Minakale, 30. měrza 1898.
Grabinſta ſ Gisiedelska inspekcija.

Drjewowe awkziſie.
W hajniſtich reverach Koſlowskeho, Schenzenčanskeho, Koſliz-
čanskeho a Ženſhcežanskeho rycerſkubla ma ſo ſpuſhežane palne
drjewo ſežehowazaj dneje na ſežehowazych ležnych mestnach na psche-
badzowanje pschedawacž:
ſrijedu 13. haprleje rano wot 8 hodzin
w Koſlowskim reverje pschi hacze ſ ſamjeńtym haczenjom:
něhdze 30 rm. khójnowych ſchęzepow,
= 165 = kuleczkow,
= 707 khójnowych haloſowych hromadow,
pjeniſki ſ wukopowanju po loſach.

Schtwórtk rano wot 8 hodzin
w Schenzenčanskim reverje pschi ročižy:
něhdze 70 rm. mjeſhlič ſchęzepow,
= 60 = twierdych kuleczkow,
4 = dolhich hromadow,
343 mjeſhlič haloſowych hromadow,
po poldnju wot 1/2 hodzin:
na Ženſhcežanskim reverje w bělých ladkach:
něhdze 60 rm. kuleczkow,
něhdze 275 mjeſhlič haloſowych hromadow,
něhdze 300 rm. khójnoweho pjenkoweho drjewa,
popołdnju wot 1/4 hodzin:
w Koſlizčanskim reverje pschi Hermancžanskéj mjeſh:
15 rm. khójnowych kuleczkow, 130 khójnowych haloſowych hromadow,
149 khójnowych pjenkow.
Wuměnjenja ſo do ſapocžatka awkziſie woſjewja.
W Rakezach, 1. haprleje 1898.

Wysokſhi hajnik.
Kluge.

Žiwnoſc na pschedan.
W Nowym Eufſzu pola Njeſhwacžida je ſiwnoſc čižlo 10 ſ 8
8 hodzin budže ſo dželba twierdych
hromadow, ſchmrekoſych žerdžow
ſe rebljsnam, plotam a ſtaketam,
kaž tež ſuſchizowe drjewo ſy-
rjenju na pschebadzowanje pschedawacž.
Něſchto twarskeho drjewa
a rjane kložy ſu po taſky na
pschedan.

Drjewowa awkziſia.
Wutoru 12. haprleje rano wot
8 hodzin budže ſo dželba twierdych
hromadow, ſchmrekoſych žerdžow
ſe rebljsnam, plotam a ſtaketam,
kaž tež ſuſchizowe drjewo ſy-
rjenju na pschebadzowanje pschedawacž.
Něſchto twarskeho drjewa
a rjane kložy ſu po taſky na
pschedan.

Janaſh w Mjeſchizach.

Generalna zhromadźizna Maćicy Serbskeje

změje so srjedu po jutrach, 20. haprleje, popołdnju w 2 hodź. w Gudźic hospencu w Budyšinje.

Sobustawy a přečelow towařstwa přeprošuje
předsydstwo.

Nalětnja skhadzowanka

serbsk. stud. młodziny

wotměje so srjedu po jutrach, 13. haprleje, dopołdnja w 10 hodzinach na trěleńi w Budyšinje.

Kózdy přečel serb. stud. młodziny je najwutrobnišo witany.

Ota Więcza,
t. č. hł. starši.

Towařstwo sierbskich burow w Bělčezech
směje jutſje njejdu 3. haprleje popołdnju w 4 hodź. w Schpótkęz restawraziji požedzenje, w kotrymž so žymjenja rozhjela atd.

Přchedzjydstwo.

Generalna zhromadźisna

Hodžijskeje nalutowanje a wpožętne směje so wtornu 12. haprleje t. l. popołdnju w 5 hodź. w Krózez restawraziji w Hodžiju. Wsche hobiſtarwy so s tutym pscheprschuju.

Dnjowy porjad: 1. Přchedpoloženie bilanžy sa lěto 1897, 2. wólb.

Přchedzjydstwo.

Ssmała. Karaž. Probst.

Provinzialne towařstwo sa snutskowne mišionstwo w Budyšinje.

Po wudospawniazej wólbje, 21. febr. 1898 wotmětej, towařstwo wemu direktorijej pschiſluſcheja:

1. hamſki hetman dr. Hempeł w Budyšinje, pſchedzjyda;
2. farat Jakub w Njezwac̄idle, městospředzjyda;
3. krajnozudnistrový direktor Alée w Budyšinje, pižmawjedze;
4. rycerſtublet s Criegern nad Tumizami a Hrótom, ſaſturowažy pižmawjedze;
5. rěčnik Sachže w Budyšinje, poſlaňnik;
6. farat Haebler w Delních Oderwizach;
7. fabrikſki wobředzér Oswald Hoffmann w Neugersdorfie;
8. farat konſistorialny radziezel von der Trenk we Wjasonžy.

Direktorij.

Hamſki hetman dr. Hempeł,
pſchedzjyda.

Szym so w Minakale jako lekar ſaſydlil.
K rěčam süm dopołdnja wot 8—9 hodžin,
popołdnju = 2—3 =

Dr. med. Haase,
praktiſki lekar, hojer a laſenit.

Do Rakez!

Sswój wulski ſkład hotowych ſkórniow a črijoſt kózdeje družinu ſa konfirmandow po tunich ale twierdych placzijnach, dale tolſte ſkórkuje do džela hižo po 8 ml., žonjaze a džecjaze črije we wschech kožowych družinach, žolte, čerwjenie a czorne, kordowe a letrne toſte poruczam, mužaze ſkórnički hižo po 7 ml. 50 np., hacž 11 ml., mužaze črije k wjasanju po 6 ml. hacž 8 ml., žonjaze ſkórnički po 6 ml. hacž 8 ml., žonjaze črije k wjasanju po 5 ml. hacž 6 ml. 50 np., žonjaze črije k ſapinanju po 5 ml. 50 np., džecjaze ſlupnje po 1 ml., žolte kwětko a žolty črijoſt laki tunjo.

Wuporjedzenje wscheje družinu so derje a tunjo wuwjedze.

G. Zawit,

ſchewſki miſchtr w Rakezach.

We wudawańi „Sserb. Nowin” je dostač ſa 4 hrivny

Rěčnica serbskeje rěče.

Spisał Jurij Kral, kapłan w Draždananach.

Wot nětka namaka ſo moje wobydſenje na bohatej haſy 29 po 1 ſthodze.

Dr. med. P. Deutschmann

w Křistellerowej křeži ſ napsheczja hospičenja winoweje kicze.

Ssmoſerjez knihičiſhčerňja

w Budyšinje w ſerbſkim domje

Inhi, ſliczbowanja, viſitne a pscheprſcheinle kartki, ſastojuſle formulary, wuſtawki, blidne ſpěwy atd. atd. we wschech rěčach derje a tunjo cíjſeſeji.

Kedžbu!

Sa jutrowne ſwiate dny jara rjone howjase mjažo punt po 40 np. pſchedawam. Pſchedawanie ſo ſrjedu 6. haprleje ſapocžnie.

G. Baher, reſniſki miſchtr w Hermanezach.

Rou

je na pſchedan w Něwjezach čo 6.

Kheja na pſchedan.

Maživna křeži na Horuim Židowje je placzíny hōdno ſe wobodne ruki na pſchedan. Wscho dalsje je ſhonicz we wudawańi „Sserb. Nowin”.

Kacze jeja

najlepſeje jendželſteje wulkeje družinu ſu na pſchedan na farje w Budyšinku.

Firma, 5 koži dolha, a male zeleſne krahle ſu na pſchedan pschi ſerbſich hrjebjach pola starých kaſarmow cíjílo 14.

Parlojty kfoſej

wubjerny a kylny, palený punt po 1 ml. 25 np., njeſpalený punt po 1 ml.

Kampinaſſi

čenſtobunath kfoſej, njeſpalený punt po 70—80 np., palený punt po 90—100 np., ſwědomliwie pruhowane a pschi pónate dobre Winje a Kharlovaſke měſchenja punt po 160 180 a 200 np. porucža

Paul Hofmann

na róžku ſerbſkeje a ſchulerſkeje haſy.

Palený kfoſej

cíjſeje ſlodižazh punt po 90 a 100 np.

petrolej punt po 10 np., palený, wsche družinu, cíjſty a ſlodiſki, tunjo,

jerje po 5, 6, 7, 8 np. porucža,

Khorla Nowak

na žitnej haſy.

Pſchi wulkej mſdže dójki, kuchařki, ſlužbne a ſtwinske holžy, pěſtońce, jutrowne holžy, pohončow, wotročlow a džowki, dželacžerſte ſwóbjy a hejtmanow pyta pschi ſtajerka Schmidtowa na ſukelnſkej haſy 24 w Budyšinje.

Cíjsta pilna kuchařka ſa czeledz ſo k 1. haprleji na Ssmilnjanke rycerſtuble pola Biskopiz pyta.

Holžy,

kotrej chzedža žonjaze woblečenja dokladnje, derje a tunjo ſhicz na wuknycz, móža ſo ſamolvic pola S. Šahrodriftove w Budyšinje na ſukelnſkej haſy 34, II.

2 dželacžerſtej ſwój
bje ſo pschi 15 np. mſdž na hodžinu, 18 zentnajrach jedžnych běrnov a darmotnym wobydlenju pytataj na rycerſtuble w Družkezach.

Wučzobnička ſ jara pschi hódnymi wumenjenimi pyta G. Schäfer, ſchewſki miſchtr na ſadnjej bohatej haſy cíjílo 8 po 1 ſthodze.

Delnjofinjanski knježi dwór hýdrom ſa naſtuipjenju wuſtoumu hróžnu džowku a jenho wolažeho pyta.

Murjerjow

pyta August Philipp w ſlonej Vorshezji.

Dybſac̄ny čaſnik je ſo na makal w Ženevezach. Sažo dostač pola tublerja Nutnicžanského w Býžezach.

Wutrobny džak

žwojemu lubemu wuežerzej knjeſej Kožorej, kotryž je naſche džeczi hacž dotal jara derje wuežik, ſa dobrui wuežbu projimy.

Phowjanske ſchulſke pſchedſtejceſtvo.

(S temu cíjílo dwě pſchiſloſy.)

Prěnja pschiłoha ī číslu 14 Serbskich Nowin.

Ssobotu 2. haprleje 1898.

Płacżisny rěsneho slotu na Draždanskich stótnych wilech.

Płacżisny po zentnarju a hrivnach.

Skótne družiny a wośnamjenjenje.	Biwa	Rěsna waha.
W o l y:	hr.	hr.
1. polnomiażne, wiformjene, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeje hac̄ do 6 lēt	32—36	60—65
2. mlode, miażne, niewiformjene, — starsze wiformjene	29—31	53—58
3. hrěnjo pizowane mlode, derje pizowane starsze	27—28	49—52
4. hnadnie pizowane kózdeje staroby	—	48
J a l o j y a k r u w y:		
1. polnomiażne, wiformjene jałožy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeje	30—33	58—61
2. polnomiażne, wiformjene kruwy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeje hac̄ do 7 lēt	27—29	54—57
3. starsze, wiformjene kruwy a hnadnie wuwite młodsze kruwy a jałožy	25—26	50—53
4. hrěnjo pizowane kruwy a jałožy	—	48
5. hnadnie pizowane kruwy a jałožy	—	43
S y l i :		
1. polnomiażne, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeje	32—35	57—61
2. hrěnjo pizowane, młodsze a derje pizowane starsze	29—31	53—56
3. hnadnie pizowane	—	48
C z e s t a t a:		
1. najlepše s mlokom wiformjene abo najlepše wot zyza	41—45	68—73
2. hrěnjo formjene abo tež dobre wot zyza	—	65—67
S s w i n j e:		
1. polnomiażne lepšich rafow a jich uszijenjow w starobje hac̄ do 1 1/4 lēta	48—50	61—63
2. miażne	46—48	59—61
3. hnadnie wuwite, tež ranzy a fundrosy	43—45	56—58

Płacżisna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 6449 mēchow.	W Budyschinje 26. mērza 1898.		W Lubiju 31. mērza 1898.	
	wot	hac̄	wot	hac̄
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.
Pscheniza	9	29	9	42
	8	83	9	27
Rožta	6	25	6	75
Jeczmien	7	86	8	14
Worž	7	80	8	20
Hroch	7	22	11	12
Woka	7	78	8	33
Zabij	13	—	15	—
Hejduscha	15	—	16	—
Berry	2	20	3	—
Butra	2	30	2	60
Pschenicza mufa	9	75	19	—
Ržana mufa	9	—	13	50
Szyno	3	20	3	50
Głoma	16	—	18	—
Prokata 1050 schut, schutka	15	—	26	—
Pschenicza wotruby	—	—	4	75
Ržane wotruby	—	—	5	—
Pschenicza gris	50	—	5	50
Ržanu gris	6	—	—	—

W Budyschinje płacżesche: kóz pscheniza (běla) po 170 puntach 15 hr. 79 np
hac̄ 16 hr. 1 np., žolta 15 hr. 1 np., hac̄ 15 hr. 75 np., kóz rožta po 160
puntach 10 hr. — np., hac̄ 10 hr. 80 np., kóz jeczmienia po 140 puntach 11 hr.
— np., hac̄ 11 hr. 39 np.

Na Bursy w Budyschinje pscheniza (běla) wot 9 hr. 27 np., hac̄ 9 hr. 41 np.,
pscheniza (žolta), wot 9 hr. — np., hac̄ 9 hr. 27 np., rožta wot 6 hr. 25 np., hac̄
6 hr. 63 np., jeczmien wot 7 hr. 88 np., hac̄ 8 hr. 25 np., wotř wot 7 hr. 90 np.,
hac̄ 8 hr. — np.

Wjedro w Londonje 1. haprleje: Rjane

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrlwi smieje njedželu Palmarum rano w 7 hodzinach diakonus Sarjenk herbstu spowiednu ręcz, 1/29 hodž. farat Rāda herbstu a w 10 hodž. němſke predowanje. — Pschiłodniu w 12 hodzinach budze diakonus Sarjenk herbstu pacżeske džeczi konfirmérowacż.

Seleny sichtwórk smieje diakonus Sarjenk rano w 7 hodzinach herbstu spowiednu ręcz a w 8 hodzinach herbstu predowanje. Dopoldnia w 10 hodž. budze

farat Rāda němſke pacżeske džeczi konfirmérowacż. K temu pschiłamkiu ho němſta spowiedż. Spowiednu ręcz smieje diakonus Sarjenk. Czichi piatk smieje rano w 7 hodzinach farat Rāda herbstu spowiednu ręcz, 1/29 hodžin diakonus Sarjenk herbstu a w 10 hodž. němſke predowanje.

Wěrowań:

W Michalskej zyrlwi: Handrij Ernst Brühl, pjełakski mischt w Hodžiu, ſi Ždu Alaru Hedwigu Schönig w Borku.

Křčenj:

W Michalskej zyrlwi: Richard Alwin, Khorle Augusta Petški, wobydlerja a fabrikarja w Dženikezach, ſ.

Zemřeci:

Dzén 21. mērza: Morwý narodž. ſ. Ernsta Augusta Wiedricha Hulča ſtatářského kowářského mischtra we Wurizach.

Zyrlwinski powjesće i Budesteż.

Njedželu Palmarum smieje pomožny duchowny Rychtař rano w 7 hodzinach herbstu spowiedż, farat Mrošak w 8 hodzinach herbstu a 1/10 hodžin němſtu konfirmaziju.

Seleny sichtwórk smieje farat Mrošak rano w 7 hodzinach herbstu a w 8 hodzinach němſku spowiedż.

Czichi piatk smieje pomožny duchowny Rychtař rano w 7 hodž. herbstu spowiedż, farat Mrošak w 8 hodž. herbstu a 1/10 hodž. němſke predowanje.

Tunje a rjane

komody, drastne khamory, blida, jednore, kaž tež wožebne loža, kaž tež wschelake druhe meble dobrotzivemu wobledžbowanju a wobhladanju porucza

meblowy magazin A. Mittascha
w Bukezach.

Czorne khornarje, žaketty a jakí

s rjanym pschiłesom po najtunisich płacżisach porucza

Emma swudowjena Borwerdowa.

A Budyskemu hermankej

porucžam kózj bohaty sklad emallerowanych tworow, bowy po 1 mk., cžwizy po 1 mk. 80 np., myjniki po 75 np., wšcho druhe po wurjadrne tunich płacżisach.

F. Wilhelm Kloß
w Habrachęzach.

Sbytfi,

žuknowe a bukskinowe,

— jenož dobre kajfoscze —

— wobleczenjam a kholowam ho
pschiłodzaze, ma tunjo na pschedan

Bruno Grohmann,

— 9 pschi hlownym torhosćeu 9. —

Schtóz chze wjèle dobreho mloka měč, nałożuj dr. Roeberowý mlokový pólver, schtóz chze spěchunje butru dželac, nałożuj dr. Roeberowý butrowy pólver, schtóz chze klodnu butru měč, nałożuj dr. Roeberowý butrowy pólver, schtóz ma bělu butru, nałożuj dr. Roeberowý butrowy pólver, schtóz ma žwinje se žlabymi nohami, nałożuj dr. Roeberowý kořetvorjaz, schtóz chze měč lělowanjsle körjenje a jela, dži do Germania-drogownje, schtóz chze měč dobru radu we wszech praschenjach, ratačstvo nastupazých, wobrocz ho na Germania - drogownju.

Mějczel dr. Roeber
chemik a haptikat.

Ważne sa khorych.
Mocž ho derje a tunjo pche-
pytuje w Germania-drogowni
dr. Roeber
w Budyschinje na fošu s na-
pchečza winoweje kicze.

K požlynenju a k porjenišchenju
wložow na hlowje, k wotstro-
njenju schupisnow a lischanow
poruczamoj

woprawny
franzski palenz
w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 mt. a 2 mt.

Strauch a Kolda
na kamjentnej haſhy 3.
Daločorečjak 81.

S S e l

k nažulenju mjaža
potrž mjažo sa tydzeni pchebeſi
a jemu rjanu čeřewjeni barbu a
mily pchijomny blód da, poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej haſhy 3.
Daločorečjak 81.

Čeřeče dobru
woprawdze derje blodžazu

vanillowu
lamani schofoladu
punt po 100 np.,
taž tež najlepši
hollandſki a němſki

kakao

punt po 130 np. porucza
Otto Sachse
na bohatzej haſhy čižlo 5.

Woprawdžitý holandski

fakao

najlepši družinu ſweta, placzijný
hodno porucza

Gustav Küttner

10 na ſerbſkej haſhy 10.
Zeniczka pchedawarnja ſa Budys-
chin a wokolnoſc.

Woprawdze blodke rjane wulſke

boſniſte
(tač mjenowane turkowſte)

blowki

punt po 25, 30 a 40 np.,
derje žnichene amerikanſte

j a b l u k a

punt po 35 a 45 np.
porucza

Otto Sachse

na bohatzej haſhy 5.

kray amerikanſki

rjepifath tobaf

porucza, tač dolho hacž ſkład
dožaha punt po 25 np.

Otto Sachse
na bohatzej haſhy 5.

gdje je dobry
f h o f e i
doſtač?

Pola Oty Sachsy

na bohatzej haſhy 5,
tam je wón tuni a wu-
bjernje blodži.

Palený punt po 80 np.,
njepalený = 70 np.

Palený khofej

punt po 85 np., punt po 100 np.,
jara ſylny a derje blodžaz, taž
po 120, 140, 160 a 180 np.

Byry khofej

punt hižo po 70 np. poruczataj
Ginzel a Ritscher
na wulſkej bratrowskej haſhy 6.

Parlojth khofej,

palený, punt po 125 np.,
Byry, punt po 100 np.,
taž tež wsche druhe měchenej po
100 hacž do 200 np. porucza

Paul Hofmann

na ſerbſkej haſhy.

Palený khofej:

Ramvinas, punt po 85 np.,
dobry mexilanſki, = 100 =
parlojth khofej, = 120 =
Winſku měchenu, = 140 =
Javafu měchenu, = 160 =
jara dobrý a ſylny porucza

Hermann Kunack

na bohatzej haſhy 8.

Najlepši

Iany wolij,
pchezo čerſtwy, porucza
Juri Schwiebus
na ſtronkownej lawſkej haſhy 10.

Palenz!

Wſche družiny čiſteho, jednorecho
palenza a likerý porucza jenotliwie
a po zylſinach jara tunjo

Carl Noack na žitnej haſhy.

Schtóz dybci ſ wjehelj abo
kutnej pchicžmu

palenz

tupowac, njech ſypta naju dwójne
palenz a likerý, liter po 60 np.,
a wón budže ſpokojom.

Ginzel a Ritscher

na wulſkej bratrowskej haſhy 6.

Vanillowu schofoladu

jarueženn čisti
1/4 punta po 20 np.
porucza

J. Zimmermann

na bohatzej haſhy 25.

22 pchedawarnjow w Němzach.

Biwjazy kafao,

sporh a derje blodžaz,
1/4 punta po 35 np.
porucza

J. Zimmermann

na bohatzej haſhy 25.

22 pchedawarnjow w Němzach.

Hospoſy! Pjenjesy lntowacz!

Spytaječe

paseny khofej,

wofebnuje wonjazy a blodžaz,
punt po 96 np.
pola

J. Zimmermann

na bohatzej haſhy 25.

22 pchedawarnjow w Němzach.

Eſlōdke palenz

liter hižo po 40 np., likery liter hižo po 60 np.

porucza **Moritz Mjerwa** pödla Bětrowskeje zyrkwe.
Destillazijsa ſnatych dobrých palenzow po starých tunich placzijnach.

Schmidt & Gottschalk,

pienieżny bank

pschi mjażowym torhoscheżu
čížlo 1416 w Budyschinje.

Piži ręsanju świni

porucza
łóżny thdzeń czerstwie a se sa-
ruezenjom cżeze mleće
pöper,
nowe kornachli,
nalihi,
ingber,
każ też dale
majoran, salpeter,
łosbażowu hejdnych
atd. atd.

Otto Sachse na bohatej hažy 5. na śwontownej lawskiej hažy 10.

A jutram
kupujecze derje a tunjo
měshany had,
amerik. jablukowe koseha,
krane jabluka,
bohniške kłowki,
kaliforniske kłowki,
njepschetrichene wulke płody,
figi, prunesse,
jablukowe wino
pola

Jurja Schwiebusa,
priedy Augusta Bartla,

na śwontownej lawskiej hažy 10.

Paleny Thoſej.

na kłodzenie śwedomicze pruhowanę, kupuje ſo
kyrh punt hižo po 70 np.,
paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth Thoſej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (priedy Augusta Bartla)
na śwontownej lawskiej hažy 10.
Požluženie w herbskiej ręci.

Destillazijsa Adolfa Rämscha w Budyschinje pschi buntrowych wilach,

1868 jałožena,

porucza ſwoje daloko a scheroko snate wubjernie litera
l kwaſam, khezijnam a drugim kwydżenſkim składnoſćam w czwizach
a po wasy. Wožebje dobre ſu dwójny rózowy, naliowy, hont-
winski a jatroselowy, hornjoluziſli, żoldkoſelowy ſeleny a czer-
wieny, zitronowy, wiſchajowy, malenowy, prusznizowy a kornwej-
dowy liter po 60—80 np. Dale naturskoſorwejdowy liter po 40 np.,
dobry ſitny po 70 a 60 np., a cžisty cžížlo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pschi wotewſaczu 8 litrow a wjazg po 31 a 29 np.
Czwizy f pjenjenju ſo wupožęžuju.

Ia. cžiſczeny
praec. basiski fosforokiſałny kalk
k pizowanju ſkotu
we woprawnych wilach a po wasy porucza jara tunjo
Otto Engert,
en gros drogovnja en détail.

Turkowske kłowki

nowy płod w měchach, kachezilach a po wasy ſu tunjo doſtač vola
Moritz Mjerewy
pschi mjażowym torhoscheżu.
Destillazijsa literow po starých tunich placzisnach.

Paleny Thoſej.

punt po 90 np., cžiſce a ſylnje kłodžazy,
każ też wubjernie měchenzy po 100 hacž do 200 np.,

Kyre Thoſej

we wulkim wubjerku, punt hižo po 70 np.,
porucza

Paul Pötschke
na herbskiej hažy.

Hospoſh!

Pienięžny Intowacj!

Spytajcze

Paleny Thoſej.

wožebuje wonjazy a kłodžazy,
punt po 95 np.
pola

Oty Sachsy

na bohatej hažy 5.

Wulku dželbu derje kłodžazeſho
czerſtwie

Paleneho Thoſeja

punt po 75 np., pschi 5 puntach po 70 np.
porucza

J. T. Glien
pschi drzewowych wilach.

K naletniemu hnojenju

ſo hnójniza po ſzczehowazych placzisnach wotedawa:

1. ſ Budyskeho dwórniſcheża lowrija, to je
10,500 km. = 11 cbm., hromadze ſ wotnajeczom woſa po
18 mf. 50 np.

Fracht ſo po muſynym tariffe ſ 20% ponizenja wobliczi;

2. ſ hnojoweſo bassina pschi Mužakowskej
droſh cbm. po 1 mf. 20 np.;

3. ſ hnojoweſe jamy w měſcze ſ wuziwanjom
měſchęzanskeho woſa cbm. po 70 np.

4. Hdyž ſo hnój ſ měſchęzanskim ſapſchahom
do ležomnoſćow, fotrež pat ſdalenische rjeſju dyžli
ſpomnjeny hnojowy bassin, pschiwnej, ſo cbm. po 1 mf.
90 np. wobliczi, pschi bōle ſdalenischich ležomnoſćach ſo
placzisna powyſchi.

Radzine hospodařſke ſarjadniſtwo w Budyschinje.

Starowupruhovaný Shorjelski kalf.

Czerſtwy paleny

Twarſki a rólny kalf

ſe ſwojich Niſcžanskich a Kudracžanskich
ſalkownjow porucžam.

Firma: E. Plumecke w Niſkej.

Sastupjet knies Otto Beyrich, komiſiontwo pschi herbskich
hrjebiach 28 w Budyschinje.

Pósla teho proſchu ſkaſanja direktnje abo mojemu puczowarzej,
kotryž je ſobotu w ſnatych lokalach nadeneć, wotedacz.

Předny na bohaty hafy 22.

W Budysinje
10 na žitnej hasy,

P. J. Romkopf,

Wošebita pschedawařnja
mužazeje, žonjazeje a džecjazeje drafty,
porucža

■■■ nalětnje a lětnje nowoſcze ■■■

w najwjetſchim wubjerku po najtunſchich placzisnach.

Po měrje ſo ſ rukowanjom ſa dobre ſedzenje ſchije.

Předny na bohaty hafy 22.

Kaſſer a Hirſch w Lipſku

ſwoje wubjernje ſchue droždže porucžataj.

Sklad w Budyschinje pola Pawola Hofmanna
na róžku ſerbſkeje a ſchulerſkeje hafy.

A jutrownemu hermankej

ſwoj bohaty ſklad trajne dželanyh črijow a ſchörnijow
po tunich placzisnach dobročivemu wobledžbowanju porucžam.

Pschedawařnja na miaſowym torhochcežu w 1. ſchewſkim rjedže.

Emil Indinger,
ſchewſki mischt.

S naſlādom

Conrada Christopha, předny I. Angermannu,
na ſmutkownej lawſkej hafy 7 je wuſchla
krala Albertowa jubilejna poſtska kharta,
wuwiedžena w lithografiſkim wuměſtym wuſtawje knjefow Deubnera
a Scholth tu na ſchulſkej droſy 6.

Mužaze a hólcjaze ſlobuſi

kaž tež měžy w najwjetſchim wubjerku a po naj-
tunſchich placzisnach.

Nasadſtajene ſlobuſi a měžy po vol placzisnje.

C. E. Rinke na žitnej hafy 5.

Pſchijpomnjenje: A o žuči na khowanje pſches lěčjo ſ ruko-
wanjom pſchijimam.

Zigary

a wſhón tobak,
krane rjepiki, punt po 25 np.
porucža

Jurij Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na ſwotkownej lawſkej hafy 10.

Dobry

jědžny žonop,
punt po 20 np.,
pſchi 5 puntach po 18 np. je
doſtač pola

Jurja Schwiebusa
(prjedy Aug. Bartko)

na ſwotkownej lawſkej hafy 1.

Prima zigary

cjſeže po žadanju
mile a ſylne
běle ſo palaze
po wſchech placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
porucžataj

Strauch & Kolde
na ſamjeńtej hafy 3.

Kofaze, cjeſaze a howjaje kože,
kaž tež wſchě druhe družiny kožow
pſchezo po najwjetſchich placzisnach
tujuje

Heinrich Lange

pſchi žitnych mikach
a pſchi ſerbſkej katholſkej zyrkvi.

Bant

je nětkole wjele tunſchi.

Schtóž po taſtim ſ jutrownemu jěchanju a druhim ſkladnoſci
bant trjeba, ſebi tole ſetō wjele pjenjes ſalutuje a pola mje
wjetſchi wubjerk we wſchech nowoſczech namaka.

Leopold Posner,

pychowa a posamentowa pschedawařnja
w Budyschinje na bohaty hafy 7.

Najwjetſcha woſebita pschedawařnja. — Najtunſch
placzisny.

Filzowe, zylindrowe, hoňtwjerſke a džecjaze

flobuſi

we wſchech nalětnich nowoſczech dobre a trajne po ſnatnā
wopravdze tunich placzisnach.

Kolojeſdne, ratarſke, dželacjerſke a džecjaze

měžy

w njedožahnjenym wulſtomym wubjerku, nimo měry tunja.

Hugo Lehmann

22 na bohaty hafy 22 (podla hofzjenza ſ winow
ſiczi.)

Čjorne

fhornarje

ſ hladkich tkaninow hiz̄o po 2 mf.,

ſ hladkich tkaninow ſ podjchivkom po 5 mf.,

ſ muſtrowaných tkaninow hiz̄o po 3 mf.,

ſ mohaira hiz̄o po 6 mf.,

žakety hiz̄o po 6 mf., porucža

Richard Gautzsch

na bohaty hafy.

Druha pschiloha k čížlu 14 Serbskich Nowin.

Ssobotu 2. haprleje 1898.

A. Dittrich, wobkhodny agent,

na žitnej haſy 6, II

poručja ſo k faradženju kupowanja a pschedawania ležomnoſejow, wobſtaranja pjenjes na hypoth. wětoſeč; pschedewoſmije faradženje ſamoženja, ſrjadowanje ſamostajenſtrow, pschenajecza, pschedzowanja, dawa radu w prawnych wězach, džela piſne dzela, ſupje, pschenajenske wuežinenja, testamenty a wjazy podſbneho.

Najtunishe placžiny.

Šwojini čeſczenym wotebjerarjam ſi tutym najpodwoſniſcho k wjedženju dawam, ſo 1. haprleje ſwoj kontor ſe žitnych wifow čížlo 9 na

žitne wiki čížlo 12

(do doma knjesa restawratera Kuby) pscheſpoložu.

Šso ſa dowěrjenje, mi hac̄ dotal ſpožene, najwutrobiſcho podžakujo, proſchu, mi jo tež mojej nowej pschedawarni dobročinje ſdžeržec̄.

S pocžeczowanjom

C. Thiermann,

falkowa, wuhlowa a briketowa pschedawarna.

Naleſnje nowoscze.

Mužaze a młodženzſke woblecženja po wšichch placžinach, leſnje paletoty w ſwětlych a černych barbach, ſholowy i wubjernych tkaninow po najtunischiſch placžinach.

Holcžaze woblecženja

ſ hōdnych džeržazych tkaninow hižo po 2 m. 20 np.

Kolojēdne a ſportſke woblecženja,
mužaze ſudžerkate pjeſle,
mužaze ſudžerkate mantle
poručza

na ſamjentnej
haſy 32

Kurt Lehmann

na ſamjentnej
haſy 32.

Schtóz chze

flobufi a měžy

wopravdže dobre a tunje, po wujradnje tunich placžinach načupic̄, njech ſo poda do ſpezialnych klamow

F. Trulleya

na ſchulerſku haſu 7 pschi tormje, hdžez ſo pschi najtunischiſch placžinach najwjetſchi wubjerſ we wšichch nowoſčatych naletnijeho čaža w zylindrowych, hoňtwjeſkých, filzowych a ſłomjaných

flobuſach

poſcieža. Teho runja koſojesdne, poſonečaze, nježelske a wſchědnjaze

měžy

holcžaze flobufi	po 75 np.,	Hac̄ do najwoſebniſchich držinow.
mužaze flobufi	= 1 hr.,	
zylindrowe flobufi	= 4 hr.,	
holcžaze měžy	= 30 np.,	
dželacžerske měžy	= 40 np.,	
židžane mužaze měžy	= 90 np.,	

Čorne draſtne tkaniny,

piſkane a běle zvodi,

w upjerki, ſchörzuhi

w najrjenskim wubjerſu pschedawa tunjo

M. Gottwald

pschi mjaſnym torhosčežu čížlo 11,
pódla knjesa konditora Müllera.

fabrikske ſbytki.

Šwojini čeſczenym wotebjerarjam w Budyschinje a wokolnoſeži najpodwoſniſcho k wjedženju dawam, ſo na Budyski hermanſ ſi wulej dželbu

fabrikſki ſbytki

čeſzaneho pschedzena, ſchoviota, buſkina

— Šhodžebuſkeho wudželka —

po pschihodžazych k mužazym a holcžazym woblečenjam, paletotam, žaketam a kholowam, jenož nowoſče noweho čaža, ſažo pschidžemoj, kotrež

po ſpodžilne tunich placžinach

pschedawamoj. Dželba zwernoweho buſkina, $\frac{1}{4}$ ſcheročeho, meter

po 1 m.

L. Wolf & Co. ſi ſhodžebuſa.

Stejiſchežo pschi polizajſlim tvarjenju.

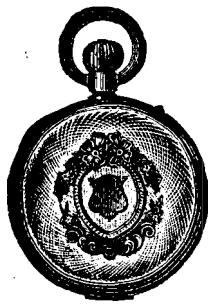
Pſchihodne poſcieženje ſa krawzow a ſahopſchedawarjow.

Še netečiſhemu hnojenju ūlów w najlepſeſej tworje poručam

Domaſhownu mucžku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.

Eklad pschi tworowym diworniſchežu.

Skóðy, kotrež
chže ſebi dobrý
a tuni čaſniſ
kuſicž, abo
kotrež chže ſebi
jón porjedzieſ
dač, njech dže
k čaſniſkarjej
Curtej Jenczej
na ſtronkownej
lawſkej haſy 5,
pódla knjeſa lotteriſkeho kollektéra
Šägera. — Jencz pſchedawa a
porjedža ſa ſwoje dželo ſprawne
runko.

Max Ulich
w Budyschinje
14 na bohatej haſy 14
porucža

w obleczenja
derje ſedžaze, po $7\frac{1}{4}$ mk.,
mužaze wobleczenja wot naj-
tunischeho haſa do najwožebniſcheho
ſ najmodniſchich tkaninow,
džecjaze wobleczenja po $2\frac{1}{2}$ mk.
w najwožebniſchich ſazonach.

Wulki tkaninowy ſlad.
Po mérje ſo draſta po najtuni-
ſchej placziſnje ſchije.

Dokelž ſo wſho w mojej kram-
zowni a pod mojim wodženjom
džela, móžu ſa to rukowacž, ſo
ſo draſta kymanje ſchije a derje
ſedži.
Wulke roſpſchedacze, mały wužit!

Zunjo! Zunjo!
Rhoſejowe ſerviſy
ſa 6 wožobow po 3 mk.,
rhoſejowe ſchalti ſ porzlinu,
rjane pižane po 15 haſa 20 np.,
haſa do najwožebniſchich,
porzlinowe tyfanzowe

talerje,
rjane pižane po 50 np.
a wiele druhich wézow k ſelenemu
a ſlebornemu kvaſej porucža po
najtunischiſch placziſnach

Max Mütze
na bohatej haſy.

Zučny počet punt po 80 np.,
loſbaſu = 70 =
loſbaſowý tuſ = 40 =
čerſtviſ ſój = 40 =

porucža
Ernst Wagner, rejiſiſti miſchtr
na ſeminarskej droſy 4.

Karbolineum,

najtunischi woliſ k woblenju a
namasjanu, w woprawnych čwiz-
zach po 2 zentnarjomaj, faž tež
w mjeſtſich čwizach a po waſy
ma na ſkladže

Otto Engert
en gros drogoſte ſklamh en détail
na ſnutkownej lawſkej haſy 10.
Daloſoreččak čiſlo 33.

Wubſerny tuſowý mas,

ſo by ſo koža ſmjehečila a ſo by
wodu njeſpſejuſtečza, w tyſach
po 50, 30, 20 a 10 np.

najlepſchi vaſelinowy tuſ

w blachowych tyſach po 5 puntach,
2 punt., 1 puncze a $\frac{1}{2}$ puncze,
faž tež po wjetſich a mjeſtſich
dželbach porucža tunjo
en gros drogoſte ſklamh en détail

Oty Engerta
10 na ſnutkownej lawſkej haſy 10.
Daloſoreččak čiſlo 33.

Zaſki rum

požyljenju wožowých ſorjenow
w bleſchach po 60 np., 1 hr. 25 np.
a 2 hr. porucža

Otto Engert.

Franzski palenž

najlepſhi ſkredk pſche wupadanie
wožow a k požyljenju roſczenia
wožow w bleſchach a po waſy
tunjo pſchedawa

Otto Engert.

Maſchinſte woliſe

rufe a ameriſansle
ſa čežko a loko ſo čerjaze
maſchinu,

zylindrowe woliſe

w wſchelakich družinach,
konſiſtentny

maſchinſki tuſ,
woliſ ſa ſchijate maſchinu
w bleſchach po 30 np. a po waſy
ma pſchezo najwjetſhi ſklad a
porucža tunjo

Otto Engert
en gros drogoſte ſklamh en détail
na ſnutkownej lawſkej haſy 10.
Daloſoreččak 33.

Na jutram

porucža
poſcheniczn muku,
zokor,
roſynki,
korinthy,
maudse,
koruſki, zitrony

po najtunischiſch placziſnach
Juriš Schwiebus,
priedy August Bartlo,
na ſtronkownej lawſkej haſy 10.

Poručam ſwój ſklad

draſtne tkaninow,

dwojzyscheroſki ſrep, ſaruežena čiſta wolma,
čorný, čemnomódry, ſelený, módry, čerwieno-
bruný, ſtarý lohč po 40 np., wobleženje po
6 metraſ po 4 mk. 20 np.;

čorný, dwojzyscheroſki kaſhemir w rjanej
módrej a hluvoſcornej barbje, ſtarý lohč po
45, 60, 70, 80, 90 np., 1 mk., 1 mk. 10 np.,
1 mk. 20 np. haſa 2 mk.;

jenobarbne barbunjepuſtečzate a kaſhečikate
draſtne tkaniny w dobrych družinach, jara
placziſny hódne;

$\frac{6}{4}$ ſcheroſe barbunjepuſtečzate zyhi, ſtarý
lohč po 17 np., faž tež lepſche družin po
tunich placziſnach;

$\frac{6}{4}$ hlaſke wupjerki, čerwjene, ſtarý lohč po
25 np., barbunjepuſtečzate, teho runja ſepſku
tworu, faž tež čerwjenožmuſate w $\frac{6}{4}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{8}{4}$,
 $\frac{9}{4}$, $\frac{10}{4}$ ſchéri;

koſchlazy barchent, barbunjepuſtečzaty a derje
džeržazv, ſtarý lohč po 15 np., rózovcze kaſheči-
kate, jara húſty, ſtarý lohč po 20 np.

Emil Wehrle

na jerjowej haſy 7

Franz Marschner

čaſnikar w Budyschinje
čo. 9 na bohatej haſy čo. 9
ſwój ſklad čaſnikow a čaſniko-
wych rječasow dobroćiwemu wob-
ledžbowanju porucža.

Hódna twora. Pihomne rukowanje. Tunje placziſny.

Porjedzenje dobre a tunje.

Pſchiſpomnjenje: Rěčzu herbſki.

Rhoſej wjele tunſchi!

Wuberañ palenž punt po 90 a 100 np., lepſche družin po
120 haſa 140 np., wožebitoſe punt po 160 a 180 np.
(Rabatt)

porucža

Carl Noack na žitnej haſy.

Tuni
rhoſej, palenž,
punt po 80 np.,
njeſpalenž
punt po 65 np.
porucža

C. F. Dietrich
na jerjowej haſy 3.

Howjase, konjaze,
čelaze a woweče ſože faž tež
woweče wotmu pſchezo po naj-
wjetſich placziſnach kupuje

Heinrich Lange
pſchi ſitniſch wílach njeſdalsko
herbſteſe katholſteſe zyrkwe.

**Nowe hollandske
jerje,**
mandel po 60 a 90 np.,
pola

Hermannia Kunada.

Tučny howjasy brjuč punt
po 50 np., druhu družinu koſbaſu
punt po 50 np., rjany ſoj po 40
a 50 np., metkoſbaſu punt po
70 np. pſchedawa A. Pötschle na
žitnej haſy.

Všich drohich běrnových plážinach porucžam tunje warjenja jato

rajš,
fruh,
jahy,
šoki,
hróch
atd.

po jara tunich plážinach.

Otto Sachse
na bohatéj hafy 5.

Krann repikaty tobak
punkt po 20 np., všich wotewaczu
5 puntow po 18 np. porucža

J. T. Glien

všich drjewových vísach.

Swoj snath dobrý

valenz

po najtunisckich plážinach
porucžataj

Schischka a Rieczla
na swonkownej lawskéj hafy.

Czernjeny džeczel,
bely džeczel,
žolty džeczel,
schwedski džeczel,
trawowe szymjenja, taž tež
wšchelake družin pólnych a war-
jenowych szymjenjow, najlepiej
szadžazach, w najwjetshim wu-
bjeku porucža

Karl Preisser jun.

Hotove kasheze
a ejelou drafstu

porucža

Emil Heinrich
w Borsczi pola Delnjeje Wolschiny.

Jedny wolij,
lauj wolij,
lane woszuchi
porucža tunjo

Emil Heinrich w Borsczi
pola Delnjeje Wolschiny.

Schulske tornistry
w wulkim wubjeku, hamhny wu-
bjek, porucža **A. Pietzch** na
hauensteinskej hafy čížlo 1.

Spěwatsle, herbske a němske,
modlerske knihy,
konfirmazijske a jutrowne knarty,
taž tež poesjowe albumy
porucža tunjo

C. Christoph,
prjedy **J. Angermann,**
na snutkownej lawskéj hafy 7.
Najwjetshi wubjek

herbských
spěváckich knih
po 3 mf. 50 np. hacž do 10 mf.
porucža

J. Nowak w Budyschinje
na snutkownej lawskéj hafy 8.

Nuežne wosyčki
derje dželane, kym i jeneje fabriti
po tunjej plážinje na pschedan
dostal. **A. M. Bartusch**
na Židowje.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

porucža: gardiny, jenož we wupruhowanych hódnoscích meter po 8 np. hacž do najwožebnisczeho, rulowowe tkaniny, pižane a běle, meter hízo po 25 np., běhańskie tkaniny, meter hízo po 29 np., teppichi, meter hízo po 3 mf. 75 np., meblowy krep a kóper, kražne muftry, meter hízo po 48 np., soſowe deki hízo po 68 np., gardinowe džeržaki hízo po 5 np., vitražowe žerdže, pschedajsiwe, sa kóžde wokno ſo pschihodžaze, po 60 np.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

w Budyschinje všich hlownym torhoschzu 9,
delka a po 1 ſchodže.

Pschedawárňa mužazeje a hólčazeje drasty

w Budyschinje všich realnej schuli. **Eduarda Frikſche.** w Budyschinje všich realnej schuli.

Porucžam ſwoj wulki ſklad w ſamžnej krawzowni dželanyh
mužazych wobleczenjow, derje dželanyh,
hízo po 17 mf. 50 np.,

mužazych lětnich paſetotow a kholowow
po kóždej plážinje.

Pschedawárňe: Na wulki ſklad dobrých mužazych wobleczenjow,
po inventurje naſad stajenych, wožebje ſedžblive činju. Pschedawam je níže
ſamoplážazeje plážinu. Mužaze ſuknje hízo po 8 mf.

Eduard Frikſche, krawski mischtr.

Staré knihy
trójmíšho
sakso-polského
sakso-polského
výdavatelství.

Serbske a němske spěvačské knihy

najjednorisch a najwožebnisch,
tvjerdje svjasane, ſu w wulkim wubjerku tunjo doſtač
poſla

E. A. Wetzki,
knihivjasařna
17 na bohaté hafz 17.

Winni cžrijovny ſklad.

Wulki wubjerk mužazých, žonjazých a džecžazých
ſchförnijow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucža

Emma Frisch

na lamjeňnej hafz 15 pôdla hoſčenca ſlosteje króny.

Wožebne konfirmandske wobleczenja
po 7 ml. hafz 25 ml.

Mužaze wobleczenja s najmodniſtich
hafz ſ najwožebniſtim.
Wurjadne rjanu pſchires.

Hólcžaze a džecžaze wobleczenja
po $2\frac{1}{2}$ ml. a po wjetſtich placzisnach.

Zaketty, hornarje a trikotowe taille
ſa žony, konfirmandki a holzy,
pſchezo najjeňiſte, po kódej ſo pſchihodžozej placzisne
pſchedawam.

Seschicze po mérje bjes powyschenja placzisny.

Otto Preuss

na žitnej hafz 4.

Wulke roſpchedacze ſe ſnadnymi wobkhodnymi wu-
dawkami a teho dla po nadpadnje tunich placzisnach.

Schförnje a ſtupnje
ſ konfirmaziji, kaž tež wſchē pomyslne družiny
trajnje džekaneho

**wobucza ſa mužow, žonſke
a džecži**

w jara wulkim wubjerku po wurjadnje tunich
placzisnach porucža

Paul Kristeller

na bohaté hafz 29 ſ napſchecža hoſčenca
winoweje ſicže.

Ludwig Kuhlmann

(mějczel Erich Hecht)

w kupniſy pſchi hlownym torhoschczu
porucža we wulkim wubjerku po tunich placzisnach

**garдинy, běle a na žolcž,
fattuny, ſofowe deſti,**

**meblowe tkaniny,
vitražowe tkaniny,**

běle, na žolcž a piſane,
gardinowe žerdze a roſetly,
teppichi, běhacze, linoleum,
wóſkowe ſukno, tapety.

Cžejný diplom.

Bronſowe medaille
a cžejný diplom.

III. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewski miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej hafz 14
hwój ſklad, ſe wſchěmi nowoſczemi naletnjeho čaſa bohacze wu-
hotowanym, wſchelake cžrije a ſchörnje

Konfirmazi

naležnje porucža.

Po mérje wobucze ſa krótki čaſ derje ſchdžaze ſhotowjam.
Genicze pravo na dželatne Kriegeſowych patentowanych

ſchörnijow ſa Budyschin a woſolnoſć.
Wuporjedzenja ſo po nowym naprawienju w mojeſ
dželatni po žadanju hiſeže tón ſamym
džen wobstaraja.

Meblownja

na ſukelnſkej hafz 9 w Budyschinje.

Porucžam ſwój wulki ſklad ſchleničzanych
ſhamorow, ſhomodowych ſhamorow, ložow,
blidow, ſofow, ſtolow, ſchpihelow a druhich
meblow w najlepſchim wuwjedzenju po móžno tu-
nich placzisnach.

Th. A. Wällnitz.

Skladnoſtna ſup.

Něhdje 1000 mtr. ſbytkow cžiſtowolmjanych naj-
rjeniſtich **drastnych tkaninow** moja ſo ſmehinje tunjo
wupſchedawac̄. Cžorne tkaniny ſ herbſkim pjeſlam po pol
placzisny, gardiny, meblowe tkaniny jara tunjo.

Hermann Beermann na bohaté hafz 10.

„Serbske Nowiny“ wudawaſa so ſkóždu ſobotu.
— Štowrtletne predpłata we wudawarni 80 np. a na němskich poſtach 1 mk., a přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kožde čiſlo płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěſtki, kiž mają ſo we wudawarni „Serb. Now.“ (na róžku zwon-nejne lawskej hasy čo. 2) wotedać, płaci ſo wot małego rynka 10 np. a mają ſo ſtwortk hać do 7 hodz. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Čiſe Smoler je'e kniličiſceńje w Macičnym domje w Budysinje.

Čiſlo 15.

Sobotu 9. aprile 1898.

Lětnik 57.

Iutrowny kherlisch.

Kamjeni ſ rowa Knjeſoweho
S Boha wotwaleñi je,
Knjes pak ſam je wuſchol ſ njeho,
Ze nam pſchiniejk živjenje.
Spěvajmy něk jutrie pſalm!

Tu nam roſtu měra paſmy,
Tu njech klinči wſtanje:
Kamjeni wotwaleñi je.
Jehnjaſko je pſchewinčlo,
Zeho ſmijercz je živjenje;
Njepſcheczela ſbicz je chylo,
Radžilo ſo jemu je.
Živjenje pſches njeho mamý,
S nim tež ſboni dobywanym;
Smijercz je ſ Boha požrjeta
Na węzne do dobyče.

Kamjeni prječ je, ſhto ſcze ſrudni
Wola rowa proſoneho,
Ktž naſi wjedze ſ dobrej ſrudni,
K ſrudni ſvođa naſcheho?
Dobyczec naſch nam je ſtanyl,
Jenož prjedy naſi je czahnył;
Sa nim tež my czehnjeny
Tam, hdzej węzne pſchi nim ſmij.

Kamjeni prječ je, kamjeni hrécha
Sſobu wotwaleñi je!
Jeſuſ je mi krýw a tſečha,
Hacž tež ſalon tama mje.
Knjes je ſ rowa wuwjedzeny,
Wot hrécha pak wumozeny
Ja ſym něk ſawěſeje,
To je moje wjeſele.

Kamjeni prječ je, halleluja,
Wyſlajcie něk wjeſele!
Kotſiž dženž ſo njeſraduja,
Džerženi ſu wot ſmijercze.

Kamjeni nam je wotwaleñi,
Kamjeni naſchich staroſczow;
Chylo bycz ſ nim ſchcze wobczežem?
Sbožnik ſ rowa ſteji jow.
O ſak wón ſo ſa naſi ſtará,
Lubuje naſi wſchitich jara.
Wola njeho derje mi
Te, tež hdyz ſo wſchitko czmi.
Kamjeni ſ rowa wotwaleñi,
Alle kamjeni zionſki:
Tón je něk poſožený;
Schtož ſo na njón ſaloži,
Groſa njepſchenoſimje teho,
Smijercz tež njepowali jeho.
Khryſtuſ rožkny kamjeni je
Wuwjedzeny ſe ſmijercze.

Budžem ſe pſchekraſnjeni,
S rowow naſchich wuwjedzeni;
Row, fiz wotewrjeni je,
Préduje nam dobyče.

Swětne podawki.

Němſle ihžorſtvo. Direkta ſelesniča, ſ Budyschina do Kamenja wjedžaza, je doholēte ſadanie města Budyschina. Budyski měſčanosta, knjes dr. Käubler, tule ſelesniču ſauđenu pónđzelu w prěnjej komore ſakſkeho ſejma naležne poručezhe. Statny minister ſ Waždorſ ſemu ſnapſchecziwi, ſo direkta ſelesničy ſ Budyschina do Kamjenza krajina pſchewjeli ſadžewkow napſcheczo ſtaja. Lěpsche ſienoczenje pak ſo dozpi, tak bory ſacž ſo połnožnoranska ſelesniča natvari.

— Šakſke ſeminary njeſamóža, w tu ſhwili do ſahazu licžbu wucžerjow wuwučicž. Po ſtnejefſtowym namječe je teho dla druha komora ſakſkeho ſejma ſa powjetſchenje Moſſenſkeho, Pirmaskeho a Schneebergſkeho ſeminara 392,000 hrivnow a ſa ſaloženje noweho ſeminaru w Frankenbergu 800,000 hrivnow pſchiswolila. — Dale je ſo ſa twar noweje turnowańje pſchi Budyskim gymnasiju 31,000 hrivnow dowolilo.

— Ēzopla wječer je ſo 1. aprile ſa wojskow wſchich Barlinſkich wójſkowých wotdželenjow ſawjedla. 3. garderegiment ju hido ſi nježele dolho do teho čaſha ſ wuſbytkow regimentskeje poſladničy tsi króz wob thđen wubželſeſe. Wojozy ſu ſ ejoſtej wječerju, wobſtejazej ſ konſervowých poliſkow, bérnow ſ mjaſhowej juſchku, ſ jerjow ſ bérnamy atd. jara ſpoſojom.

— Rycerſtublerjam, kotſiž ſ bérnow palenž paſa, ſtrachna konfurrenza hroſy. W Norwegiskej ſu wunamakali, ſ drjewa (reſa) ſpiritus dželacž. Chemik E. Simonsen je wot polytechniskeho towarſtwa w Chrystianiſ ſlotu medaillu ſa wunamakanje doſtał, po ſotrym ſo hodi ſe 100 kilogramow drjewa $6\frac{1}{2}$ kilograma alkohola dželacž.

— Khoroſcz bayerskeho kraja Oth, kotryž je hido wjele lět duchakhor, je ſo ſhóſchila. Ménja, ſo njebudže wjozy dolho žiwy.

— W Bayerskej ſo hacž dotal knot njeſmědžiſche lojicž a moricž. Tónle rjamy čaſk je ſa bayerske knoth naſkterje najdlje tral. W poſlednim poſedženju bayerskeje ratařſkeje rády drje pſchipoſnachu, ſo ſu knoth, dokelž pſchekraſnzy morja a ſemju tocža, ſa ratařſto wužitne, ſo pak ſu wone bôle ſchłodne hacž wužitne, hdyz ſo na ſukach pſchejara pſchisporja.

— Awstriſla. Hdyz wſchē ſtaty ſtwoje wójnske lódžtvo powjetſchuja, nochze Awstriſla w tym naſad wotſacž. Wot delegacijow, ſhromadneho awtriſko-wuherskeho ludoweho ſastupjerſtwa, kotrež ſo ſi awtriſkeho a wuherskeho parlamenta twori, budže kriegerſtvo 55 milijonow ſchěznakow ſ powjetſchenju wójnskeho lódžtva žadacž. Tale ſuma dyrbi ſo na 10 lět roſdželicž. Nowe lódže dyrbja ſo, ſo býchu pjeniſy w kraju wotſale, w awtriſkich lódžtwinach naſtwaricž, teho runja dyrbja ſo kanony ſ wuſwacžom někotrych wulfich w Awtriſkej dželacž.

— Franzowſla. Krajna pſcherada hejtmana ſida Dreyfusa ſ nowa Franzowſku njeponkuje. Štažacžny ſuđ je ſa ſuždenje ſpišacžela Zole ſběhnył, dokelž wójnski minister njeje prawo mił, Zolu wobſtoržicž, a statny rěčnik po ſalonu njeje ſmél pſchiszažny ſuđ ſ tej ſtoržbu ſaberač. Teho dla něk ſidži a jich pſcheczeljo ſ radoſeſju wſtajui, ſo nadžeojo, ſo ſo ſkónčenje tola hſtchje hetman Dreyfus ſi čertoweje kupy, na kotrež jath ſedzi, wumóže. S dobom je Dreyfusowa ſtrona ſ nowa ſpýtała, pſchecživo majorej Esterhazhej podhlad ſbudić, ſo je wón, a niz Dreyfus, němſkemu wojetſtemu ſastupjerſej w Parizu, majorej Schwarzkoppenej, franzowske wojeſke potajſtwa pſcheradžil.

— Fendželsla. Po němſkim a russim pſchikladže je něk ſe Fendželska w połnožnej Chinje ſwój kruch ſchlapla. China je Fendželežanam wójnski pſchifław Wei-haj-wei wotſupila. W tu

Khwiliu wschak jón Jendželčenjo hiszczé njemóža wobszadźiež, dokelž w nim japońskie wójnske lódże leża, kotrež tam tak dolho sawostanu, doniž połzledni dżel wójnskeho dolha, kotrež China Japońskiej s połzlednjeje wójny doži, njeje saplačenym. Wei-haj-wiejski pchistaw njeje dolho tak wažny, kaž Port Arthur, kotrež ku Ruszji wobszadzili, a kaž Kiaocząw, kotrež je do němskeho wobszedzenstwa pschešchol. Jendželčenjo chzedža ho drje we Wei-haj-wieiu woszbebie teho dla sažholicž, so ho połnožna China njeby do zyla Němzam a Ruskim pscherwoštajila. Wei-haj-wie leži, runje kaž Kiaocząw, na shantungskiej polkupje. Němžy budža po tajtym tam s Jendželczanami žužodža, tole žužodstwo poł nima wjèle rěkač, dokelž ho jendželske wobszedzenstwo wot němskeho s wulimi horami dželi.

Najwjetsche pschelwapienie, haj nastrōženie je powjescz, so China Wei-haj-weiſki pschiſtam Žendželskej wotstupi, w Japanskej sbudžila. Japanszy běchu měniłe, so je Žendželska jich najbwěrnischa pscheczel-niza a swjaſtka pscheczivo Russim, Němzam a Franzowſam. A runje Žendželska netko Japanskich i Wei-haj-wei wucziszcze, kotryž chyžchu woni trajnje jako wobhedenſtwo wobkhowac̄. Tak je Žendželska stajnje i tymi čzinila, kotriž ſu ſo jej dowěrili, wona je wſchitlich na požled ſjebala a pſcheradžila.

— W jendželskich wuhlowych podkopach je mjes dżelacżerjemi njejmernym straſt wudyril; něhdze 40,000 hórnikow je dželo šložilo. W bližszych dñiach ho liczba strajkowarjow pječa podwoji. Straſt ho dla mſdy wiedźe, kotaž je ho w lécze 1876 po wuhlowej placzisnej wobměrili. Tehdž pak ſu wuhlowe placzisny w Jendželskej niſke byle, nětko ſu wo pjatih džel wjetſche. Hórnicy ſebi teho dla žadaja, ſo by ho jum mſda wo pjatih džel powietſchila.

Ruszowska. So by na wscie pscipadu w ranschej Ussiskej pscihotowana byla, Russka na schiju a na hlowu wojakow do tamnich stron sezele. Dokelz hibirskia zjelesniza hiscze njeje hotowa, dyrbi so to po dolhim morskim puczu stacz. Sa psczewiesenie wojakow ruske lwdze njeodozhajaja; ruske knjezerstwo je teho dla k temu wobzom franzowskich lwdzow wotnajalo. Tele lwdze blizsche dny se 16,000 russimi wojakami s Czorneho Morja k ranschej Ussiskej wotjedju.

Bolharska. Bolharski wjéch Ferdinand w blízschich dnjach do Wina pschijedze a budze wot tam do Roma puczowacé. Wón chze spytacé ho s bamžom siednacé, kotrehož je hebi froshněval, dokelž je hwojeho syna po prawořlawnym (grichisko-katholickim) wobrjedze wuſchezicé dal. Wjéch Ferdinand ho na to powola, so je tež romunski krónpřynz i prawořlawnej zhréwi pschestupil, a so s tym njejsku pomery mjes bamžom a Romunskej čerpile. Tele prázowanja wjécha Ferdinanda sbadža ho i wjèle samozneje strony podpjeracé a teho dla drje njejsku bjes wuſladow na dobrý wuspěch.

Sserbija. Bywschi kral Milan, kotryž je šo sa hłowneho roskłasowarja sserbskeho wójska pomienowacž dał, je šo w Sserbiji njemóžny sczinił. Hjzo nowiny powięscze píchnoschuja, so šo „khoro-watoscze“ dla sastojnictwa hłowneho wójskowego roskłasowacſtwa wsda a so do wukraja wusłekowanja dla wotjedźe. S dobom so pöcznje ręczęcž, so šo bôrsh kralowa Natalija do Sserbije wróci. Dokelž staj šo Milan a Natalija piżomnie na to swjasaloj, so wobaj ženje na dobo njebužetaj w Sserbiji pschebywacž, a dokelž so ſ najmjeñscha Natalija hłowa dżerzi, móža šo Natalijine pschi-prawy i pschijesdej jenož jako Milanowe pschipraty i wotjedzej wobhladowacž.

Schpanišla. Na praschenje, hacž t wójnje dońdže, šo hisččež píchezo roškudžaze wotmolwjenje dacž njehodži. Hacž runje šu wuhladu na ſdžerženje mera ſnadne, šo píchezo hisččež njeje nadžija na to zyłe ſpuščzila. Wot ſhromadnega ſakroczenja europiſkih wulkomožow hisččež wocząkuja, ſo šo wójna wotwobrocži, po tym ſo je bamž hižo podarmo ſpytał, Ameriku wot wójny wotdžeręcž. So amerikanske ſjenoczene staty wójnske psjihoty poſpěchuja, nje- hodži ſo přečz. Požołstwo prezidenta Mařka Linleya pońdželu do ludoweho ſazipjeſtwa dońdže; wot jeho wopſchijecža budže drje roškudženie wo wójnie a mérje wotwizbowacž.

Mjес tym ѿ wójnſke moži a wuhladh wobeju stronow waža. Dobycze pschi amerikansko-ſchpaniſſej wójnje njemóže ѿ w bitwach na kraju, ale jenož i bitwami na morju roſkudzic̄. Hdy bych ſo wuhladh nambrſſeje wójny po liečbje a wulkosći wójnſtich lódzow roſkudzile, potom by dyrbjalо Amerikanskim ſawěſcze dobycze pschi-panycz. Tola kaž w wójnje na kraju, tak tež w wójnje na morju hſchcze druhe možy i dobyczu wjedu. W tym ma Šchpaniſka psched Amerikanskimi, kotrychž lódzitivo we muſitivo i wjetſcha i naſveraneho praka ſe wſchętch krajow h̄veta wobitej, wulku pscherewahu. Na ſchpaniſtich wójnſtich lódzach ſchpaniſti lud jéſdzi, ludowy duch ſe

wschémí žwojimi wójnsimi poczinkami, na amerikanskich lódzach je nasberana byla najomníkow, bjes dobrých poczinkow schpaniskeho mužstva a se wschémí brachami a njedostatkami sanjerodženeje czrijódy ludži, se wschém ludow nasberaných. Jeli so ma schpaniske wjedništvo něchtio wustojnosze a sboža, mžje so amerikanskim hubjenje sańc. Schpaniski admirál směje pschede wschém wójsko, na Kubje so namakaze, schkitowac̄ a wukhowac̄. To powiedze k fraženju wobeju lódzitwom w amerikanskich morjach a wot njeho budže drie wukhód zyleje wójny wotwizowac̄. Krajne wójska s wopredka do wohnja njeprichindu. Amerikanszj maja schpaniske krajne wójsko hischeze mjenje sańc, hac̄ schpaniske lódzitwo, tola woni pschenisko waža hódnosz wójska, kotrež je s luda wusichlo a kotrež je s tym žamym duchom, prizoowanjom a s wuksei woporniwoszcu napielnijene; jemu hromadu sehnate amerikanske najate wójsko njemóže wahu džerzeč. Schpaniske lódzitwo je wjele lépsche džili jeho mjenu, jeho mužstwo wobsteji i wobhdlerjow pomófskeho kraja, kotsz su wutrajni, szynli, wusichlni a khrobli. Też offizersti corps schpaniskeho lódzitwa je wjele lépschi džili offizerstwo krajneho wójska. So je so tole lódzitwo pochlednje léta wospjet s njesbožom podeschlo, hischeze ničo pschecžiwo wustojnosz offizerow a wjedništwu njedopotaze. Najlépschi kapitan je hido najwjetšche njesbože mél. Ménjenje Amerikanskich, so budža móz w jenym měsze spaniskeho brjoha mětowe wuměnjenja pschikasac̄, mohlo lohko k wodže hic̄, njedziwajz na to so budža ſebi europiske wulkomož s czedka lubic̄ dac̄, so by so, jeli so bych Amerikanszj dobyli, wójna na europiske kraje pscheniebzla.

— Też Schpanisz, we wufraju bydlaz, hu hotowi, ja hwoj wótny kraj pch'i wójnie se sjenoczeńny statami woporh pchinieję. Schpanisz w Męziku chzedźa hamżnu legiju wuhotowac, kotaż ho hnydom po pschipowojedżeniu wójni do sjenoczeńych statow navalni. Dale hu Schpanisz w Chile milijonu dollarow nawdali, so bryku łódz kupili, kotaż dyrbi wikowanske łodże sjenoczeńych statow w Czichim Morju saßlapac.

— Še žđerženju měra je podarok jara malo pschihodnyj, kotryž je bio we Washingtonje (w sjenocžených statach) měl. Bud je nadrošy schpaniskeho pôzlanza wohanił a woponowý schfit na twarjenju schpaniskeho pôzlanstva wobschložil a s blvotom pomjetal. Schpaniski pôzlanz je wo polizajste sakitanje probył.

— S poohladom na to, so maja w amerikanskich sjenoczenych statach sahubjenje amerikanskeje wojnisteje lódze „Maine” w Havannskim pshistwawje sa pschiczinu k wojnie, su snapsczeżenja schpaniskeho pschephutowanskeho komiszara pschecziwo amerikanskej rosprawie wjetsczeho wobledżbowanja hódne. W tejle rosprawje so mjes druhim praji, so je disziplina na lódzi wubjerna byla. Pschecziwo temu so rossladowanie schpaniskeho komiszara wobrocza, w kotrejż so mjes druhim praji: 1. Se żwédziami je so dopokasało, so su so na lódzi „Maine” połslednje dny do njesboža dwójzy mužstwa dla spiecziwoscze khostale, czehož dla dybri so wojerjska poikluschnoscž mužstwov njekruta mjenowacž. 2. Snate je, so je so wjetsczina offizjerow lódze „Maine” w popoldniach hódzinach njesbožownego dnja na parnej lódzi „City of Washington” pschi piżeńzy wobdżeliła, kotrež je do khétreje rospuszczenoscze pscheschla. Prénjej offizjeraj staj wschat piżeńzu popoldniu wokolo 5 hódzin wopusczejlo, druh pak běchu hiscze ſ wjetscza na parnej lódzi, hdýž so rosbuchnjenje na lódzi „Maine” sta. Wo žwédomitej strażowanskej klužbje na „Maine” krótko do njesboža po tajkim ręczow bycž njemóžesche. Mužstwa, kothymž je so žiwijne sahowało, su powiedale, a schpaniszhy nurjakojo su to wobkreczili, so su dżeń njesboža wshé czežke kanony a torpedy nabite byłe, a so so njeje żanych wobhladniostnych napratowow psche doczazne wusłelenje cžinilo. 3. Po wubuchnjenju so jenož dwaj cžolmaj ſ „Maine” dele puszcziſchtaj, kotrejž so hnydom pschenapjelnischtaj a so powróciſchtaj, mjes tym so wukhowanske dželo zuše lódze cžinjachu. To dopokafuje, so mužstwa někotrych offizjerow, kotsiž běchu pschitomni, njejšu poßluchale.

Dwē wash̄.

Napoleon I. p'schelkhodzowasche šo junu jara jahe rano s p'schewodom štwojeho marshalla Duroza po Parizju. Powiedaj o d'ondzieschtaj do drohi "Panorama", kotaž b'e tehdom najbohatscha a najwołobnijscha m'jese w'shem. Zene kłamny szczególe Napoleonowu ledz'bnośc na šo; w nich b'e drohotny skład alabastrowych w'ezow. Dw'e drohej wash, po italskim waschnju (stylu) shotowjenej, stęjeszciej we wukladnym woknje a lubjeszciej šo jemu jara; won sastupi do istada, kiz b'e wotewrjeny, a praschelkhe šo, szto matej wash plac'ic'. Roschladowasche šo do praweho a do leweho boka a pytny jeno tolstu klużbnu holzu, kotaž mjeczesche, ale tak njelepje a s tajkej

— **(Wuhladly na psychichodne wjedro.)** Hacž do 17. haprleje ho kuchne wjedro, katež netkole ratař k naštemu žywam nisnje trjeba, wočzaluje. Wot teho čaza najskerje čople deschče pschiindu, kotrež budža hacž do 22. haprleje tracž. Wokolo 20. haprleje, kritiskeho dnja druheje rjadownje, njewjedra pschičzahuu. Wot 20. hacž do 25. haprleje deschče woteberaju, potom pak ho sažo wot 26. hacž do 30. haprleje po zilej řijedźnej Evropje njewjedra se žylnymi deschčeemi počasju. Wjedro pschi tym khetro wustudnje.

— **(San Josésta wosch.)** Bramborška ratarška komora na to kędžliwe čzini, so ſu w Němzech na jabłukach, s Ameriki pschiwiesenich, wojskiet San Joséste wski namakali. Tak ſu wondano pschi pscheptanju tjoch taſčezow amerikanskich jabłukow jabłuka nadeschli, s kotrež na jabłuku žamym 25 — 30 a na schischy nehdže 25 San Joséstich wskow kędžesche. Kaž je ſnate, tele wski w Amerizh na žadowych ſchtomach wulke ſapusczenie načzinja. Tež europiſkim žadowym ſchtomam netko wot nich strach hrošy. Móžno, so ſu ho wone hzo tu a tam na ſchtony ſanjeſte. Pruske ministerſtvo teho dla w bližchim čazbu wulkaſanje wuda, po kotrež ma ho ſa strachnej amerikanskej njerodžu kledžicž a po kotrež ma ho wona wutupicž.

— **S Porschiz.** Se žaložnym žamomordatſkim poſpichtom je ſo ſandženu njedželu wobydleſtwo naſcheje wžy do roshorjenja ſtajlo. Njewoženjeny ſtaſat Jan Rjeſ, kotrež ma ſtu ſu wotnajatu, bě njeſnatych pschičzinow dla ſam ruku na ſebje ſložil. We ložu ležo bě ſebi wón ſ britwju dwójzy ſr pscherēſnyl. Hdyž bě chzyl ſ tsczim reſnjeniom ſr do zyla pscherēſnyl, bě ſo na dobo čezaſkeho hręcha, ſ kotremuž bě ſo ſawjeſcz dał, wuſtróžal a bě britej prjež čižnýl. Wón pak bě ſo hzo tak strachnje ſranil, ſo ſo niemóžny do loža ſwiesh. S jeho ramy ſrej ſ czurami běžeſche, ſo ſo ſ durjemi jeho ſtuh won pschičzefche. S tym ſo domowi wobydlerjo na hróſbny podawſ ſedžliwi ſčzinichu. Dokelž běchu durje Rjeſowe ſtuh ſnutschka ſaſunjenie, do nich pjerjeſtu a Rjeſa napominachu, ſo by wočzinił. Na ſwoje Rjeſowe ložo bliſto durjow ſtejeſche, tak ſo bě Rjeſej ſtoučnje móžno, ſ loža ruku wupſchestréwſki ſ njej ſaſuhu wotzumyčz. Pschiwolanth lekar jemu ramu ſwobali a jeho hnydom do Budhſteje měſtchzanskeje hojeſnje dowiesh. Tam lekarjo Rjeſowe ſranjenie ſa ſmjerč ſtrachne ſpóſnachu a mějachu ſa njevěte, ſo ſo jemu živjenje ſdžerži.

— **S Rjeſzmacidla.** Na poſlednje ſkótne wisi je ſo 414 howjadow, 96 žwini ſ formjenju a 310 prožatow na pschedau pschihaſo. S wopředka ſo ſ ſupowanjom dliachu, poſdžiſho pak ſo wifowanje žiwe roſwiwaſche, tak ſo ſo placzimy pschedpoſlednich ſkótnych wifow we wſchech družinach ſdžeržachu.

— **S Ahwaciz.** Šandženu hředu je twarſki radžicžel Gyſa ſ Dráždān ſ nam pschiſel a w pschitomnoſci žyrkwinych pschedſtejcerjow ſalož ſa naſch nowy Boži dom wotykal. Duž móžny netko ſ Božej pomozu ſapoczeſč ſalož ryež. Kaž ſmy ſlyſcheli, wſchitzh, ſotſiz budža do noweje wožady ſluſhcež, wutoru po jutrah na ſaložkryče pschiindu. Mjech ſola ničto, kotrehož nisnje wotdžerženje na dom njewjasa, njeſkomži, na ryeže pschińcž. Dokelž dyrbja murijerjo hzo 1. meje ſapoczeſč dželačž, dyrbji wuryčež do teho čaza dokonjane byč. Tež ma ſo hſchčeje wjele ſamjenjow na wočzincz. Hdyž by tón abo druhi ſhwile měl, nam wós ſamjenjow pschiwjeſč, by nam to wutrobnje witane bylo; pschetož ſ zyrkwinemu twarej hſchčeje nimale thſaz metrow „pschewiſarjow“ trjebamy.

Krawz.

— **S Bulez.** Šswjedžen ſralowych 70-létnych narodniñow a 25-létnego knježecího jubileja ſu pschedbydſtwo tudomnych towarzſtow wobſamli, njedželu 24. haprleje na ſčehowaze waschnje ſwječicž. Poſpolnju 1/25 hodžin ſo psched Heimrichez hoſčenzenom ſhromadzjuje. Wot tam ſwjedženſti čzah, pschi kotrež ſo tež dwě wſchich ſchulſkej rjadowni wobdželitej, do žyrkwiſe ſ ſwjedženſkej Božej ſlužbje počzehnje. Žyrkwiſki chor budže najpriódž ſwjedženſke ſpěv ſpěwacž, na čož ſměje knjes ſarac Kubiza ſwjedženſte predowanje. Wjecžor w 7 hodžinach budže ſo w Heimrichez hoſčenzenu ſjawnia piwna ſhromadžina wotbywacž, pschi kotrež budža ſo po wſchitkovne ſpěv ſ chorſkimi ſpěvami, wot tudomnego mužſkeho ſpěwanſkeho towarzſtwa ſo pschednoſchazym, wotměnjeſč. Šswjedženſtu rěč je knjes ſublet Čemjera-Kolvaſki pschedewſal. Dokelž ſu ſchtrci pječimy Bukečzanskeje wožady herbſke, ſmě drje ſo wočzakacž, ſo ſo pschi tym ſwjedženju tež herbſkej rěči jejne polne prawo doſtanje. So by ſo tak ſtaſo, dyrbjeli ſo ſserbjo ſ čažom wo to poſtaracž.

— **S Grodzisheza.** Evangelisko-lutherske krajne konſistorſtvo je ſ pschihloſzowanjom theologiskeje ſakultet w Lipſku ſa wodžerja ſerb-

ſkeho predaſteho ſeminara ſa ſſerbow, w Lipſku ſtudowazých, naſchego ſaracja, ſ. Mrbjska, poſtaſilo. ſu herbſke wožady žyrkwinnej wjſchonoſci džakowne, ſo ſo tutón wuſtar, kotrež je tak doſho pod wuſtojnym wodženjom njesapomnitého ſ. ſaracja D. Žmicha ſ bohatym žohnowanjom ſkutoval, ſ uwoſkonjenju naſchich pschichodnych duchownych w maczecnej rěči dale wjedze.

— **S Konjez pola Kaliwz.** Šandženu njedželu 3. haprleje po poſlaniu je 16-létna ſlužobna holza Madlena Hanschkeſ ſ Rachlowa, pola tudomneho herbſkeho rychtarja H. Scholty ſlužaza, ſ Božej ruczku ſajata nahle wumrjela. Scholcžiž ſrénk ju w mjenowanym čazku morwu pola ſchatoweje rôle ležazu namaka. Hacž runje ſo hnydom ſredki naſožachu, holzu ſažo wožitwicž a ſo tež hnydom po ſekarja pózla, ſa nju tola žaneje pomožy njebe. Lekar ſpóſna, ſo bě na wutrobinu naſlenzu wumrjela. Njebocžicžku ſu hiſchče tón ſamý wjecžor do Rachlowa dowiesli. Boh daj jej wěžny wotpočiſk! Bože puče ſu njewuſlēdne, hdy a hdy a člowjeka ſmjerč ſchekwapi.

— **S Wullich Edžar.** Na tudomne ſarſke měſtno, kotrež bě po tym, ſo bě ſo knjes ſarac Bergan ſapocžat teho ſeta na wotpočiſk podal, wuproſdñene, ſu knjeſa duchowneho Mikroſaka wuſwolili. Hdy wón ſwoje nove ſaſtojſtvo naſtupi, njeje hiſchče wěſte.

— **S Wojerez.** Drjewo ſ kralowſteje hole we Wojerowſkih ſtronach budže ſo lětža w drugim ſchtworezleče ſchtwortk 14. hapr., 5. meje, 26. meje a 23. juniua w hoſčenzenu ſkoteje hwěſh w Wojeſezach kóždy ſrcež dopoſdňa wot 10 hodžin na pschedbažowanje pschedawacž.

— Tu ſu wondano dželacžerja Matěja Kowarja ſafeli. Na njeho ſo hręcha, ſo je po nozach ludži bjes pschedproſchenja wopſtowal a pschi teſle ſklađnoſci wſchelatim wězam, jemu ſo runje pschihožazym, ſobu hicž daval. Netko drje jemu ſuđnizh tež jenu wopmjenku darja.

— **S Borkamora.** Druhi „Robinson“ je ſo w kójniczach 10 mjeniſchinow dale naſcheje wžy ſaſydlil. Wot ſandženeho lečza tam psches ſyku ſymu „džiwi N.“ bydlí. Hdyž tež je minjena ſyma jara mila byla, je tola džiwi, ſak je ju wón w ſwojim wětrojnym ſtatotu na ſtrwoſci njeſtobodowatſchi pschedetračz mohl. Tež ležne bydlo njewobſteji ſuadž ſ deſtowanje abo pjerſcheweje hěth, ale je na runej ſemi pod halosami mlvdych kójniczkom ſ woplepa blomu a jeneho požleſeſza pſchitotowane. Taſo kryw psched deschčeſtikom ſluži jemu wotezehnjenia žyha, kotrejež ſchtrci ſonzy ſu ſchtoniſtowe wjetſchki pschiwjasane. Tónle pschedeſchčeñk ſo hrędža ſ překuſhom nehdže meter nad ſemju džerži. Šsamotnikowa kuchinja je na malej puſežinje a je na popjelu, drobnym drjewje a roſražených hornzach ſpóſnacž. Šswoju dželačnu (koſcheječnu) je ſebi wón nehdže 30 kročzel dale napravil. W naſtupanju jěž ſda ſo nowy Robinson jara ſpokojom byč. Kolbaſowa juſčka, khléb a berný ſ wjetſcha jeho ſežiwa. Tež ryby druždy na jeho blido pschiindu, kotrež ſebi wón w bliſkej ſprej ſloji a potom pječe. W ſwojej ležnej ſamotnoſci ſo wón jara derje čjuje a nima ſažanje, ſažo ſ člowjekami hromadže bydlicž, na kotrež ſo ſo dyrbjal husto huěwacž.

— Tudomna ſublowa gmejna je ſo 1. haprleje ſ Wojerez wufarowala a ſo do ſprej ſafarowala.

— **S Mužalowa.** Wuhladly doprědkaſteje ſtronu pschi wólbach do khežorſtoweho ſejma w Róžborſko-Wojerowſkim wotrjeſku ſu ſo na dobo pohubjenſchile. Nazzionalliberalni, ſotſiz ſ wopředka njeběchu konſervativnemu kandidatej, knjeſej hrabi Arnimej-Mužakowſkemu, pschitihilni, ſu ſo pječa roſbudiſli, ſa knjeſa hrabju Arnimej hloſhovacž. Bureſki lud, ſo wě, by dyrbjal jara njerosumny byč. Hdyž by nochzyl ſ nowa hrabi Arnimej ſwój hlož dacž, kotrež je na khežorſtoweho ſejmje pschi ſkdej ſklađnoſci rataſtvo ſitai. Šſerbo pak maja wožebje wſchu pschičzinu, hrabi Arnimej pschi wólbach ſi nowa dopofaſmo ſwojeho doverjenja dacž; pschetož jeho pschedzelné ſmyžlenje napschecž ſſerbam je powschitownje ſnate.

Wužudženja.

— **S hofanstla ſomora.** Šswdomje čeſladnika Hendricha Ernsta Liefki, w lěcze 1877 we Wóžborku narodženeho, njeſda ſo pſchejara njedžliwe byč. Hijo ras njeſaſtwa dla hofansty wohitkorenym bě loni w ſeptembrje mandželskej ſwojeho tehdomniſkeho hofodarja ſiwoñoſežerja Nedea we Wuježku pola Wóžborka ſ ſchinije wopſt pjenjesh po 3 a 4 hrivnach a lětža w februarje na knježim dworje w ſplóku pohonczej ſcholcže ſe ſamkneneje ſchinije, kotrež ſ zuſhm klicžom wočzini, ras 50 np. a potom 5 hrivnowſti pjenjesh ſtrany. Liefki ſ jaſtvi na wóžkom měžazov ſažudžichu.

Na seleny schtwortk.

Seleny schtwortk wjeczor běche;
Přežmje sbóžnik s města džesche;
Do Getsemene wón duž
A proštaw sthlowasche ruž.
Sa nim struchli wuzobniz
Krocžachu do mhl a címiz;
Zenož jedyn njebe ſobu;
Raſti ſtysk jim ſa wutrobu!
Dudascha bě k helskom' padu
Satan naſchewal na pſcheradu.—
W kříjeſtu ſtysk ſaržiwachu,
Zarowanja pſchibérachu:
Njebo ſobu žarovate
Rhmurne bě a njehwědate.
Schtomam lježa ſylſowachu;
Tranicži tak tſchepjetachu,
Cžejnje ſahrodžine durje
Škoržachu a ſtare murje,
Hdyž wón do ſahrody krocži
Szmjertnoh' cžejna połnej wocži
Sa nim knieži ſlužobniz
Cžahnu wobrónjeni wſchitzh;
Džeržo hlebiye a mječe
Ssem tón retomaz ſo wleče;
A mjetanju ma dolhe žerdže,
Schtryki tež, joh' ſpažacž twjerdže.
Kerwaru pót ſo pocžo widži
Wón, tak cžahnu na njoh' Bidži.—
Do cžmih ſhubicž moħl džé ſo jím,
Winnikam tym ſloſtnym ſwojim.
Njedawſhi ſo na čeknjenje,
Stupjo pſched nich w Božim
mjenje,
Rjeſnje: „Bróni njetrjebače,
Rad ſo poddam; tu mje macže!“
Tak wón ſam po Božej woli
Do cžwilow a martrów ſwoli
Njeſnucži joh' ſlobosč helska
Ani ſrada njepſchczęſka.

Ně, wón ſ wole ſvobodneje
Dže do ſmjerče ſuroweje
Na kónz ſitwenje jom' ſhwata;
W cžwilach bđe jom' duſcha
Wſata —
Ssmjercz nětk hroš ſ krawatnym
ſchizom —
Wjele krocž bě ſa nim hižom.
Cžaſ pak w njebju wotměreny
Był ſchče njebe dopjelneny. —
S bojoſcu wo ſwětnu krónu
Kral Herodaſch ſkal bě jónu
Wojaſow, joh' ſamordowacž —
Bóh pak da joh' w zuſbje ſhwacž.
Jónu chžychu w ſloſci žahlej
Storcžicž ſe ſkaly joh' nahlej.
Wón ſo ſlobzam ſ rukow winy —
Tak ſo ſaraženja ſminy.
Jeho tež w Jeruſalemi
Sabicz chžychu ſ ſamjenjem;
Žadyn cžiſk joh' njeſahubi —
Wón tym ſabitwzam ſo ſhubi.
Nětk pak dōſchle ſu te ſhwile,
Sa naž cžerpicž krawanne cžwile,
Duž nam k wumženju ſwólny,
Da ſo moricž ſamowólny.
So my njedyrbjeli dele
Do plomjenjow wěžnej' hele.
Sa naž do ſtrachow dže radý,
Sateptacž te helske hady. —
My ſmih horjo ſwinowali;
Hlej a wono jeho pali.
Ssmilniſ ſmil ſo nad nami —
Džakujmy ſo ſe ſyſlami!
Jeho miłosč pósnavajmy!
Jemu rad ſo zyle dajmy!
Wjedž naž do kraleſta jeho
Hnucž ſchtwortka ſeleneho!

Freiberga ſlónzował. Tu ſe ſekeru ſarafywiſchi, je jeje cželo do pjezji ſuny a potom w pjezji ſaphyrk, ſo je ſo tam ſ džela ſpalilo. S wulkej khrobloſežu přejeſche wón w zlym pſchelvſchenju niz jenož ſwój njeſkut, ale winowasche wjele bôle jeneho zyle nje-winowatého muža ſ Grožvoigtsberga na to ſloſtniſtvo. Wyschſhi ſtatny řečník praji, ſo taſka njehaňbitoſc, kaſkuž je wobſkorzeny w pſchelvſchenju wopofaſal, jemu hiſcheze njeje ženje pſched wozgi pſchischa. Sedyn ſwédk, drjewowu ſikowar Kühna ſ Wendischfähr, winowasche wobſkorzeneho nimo tež hiſcheze na jene druhe mordaſtvo, a wudawasche, ſo je w haprleji 1894 tež jeho macž ſlónzował. Njehnuth a jako by ſebi ničo ſ teho njeſčini ſechka ſwój ſmjerthu wužud pſchija.

* S Zwicawh, 3. haprleje. Sſwojeho ſlědženja dla je ſo tudy jena ſlužobna holza ſama poſhotaſa. Tej bě ſafane, nětore bleſche do pinzy donjeſč. Wona pak ſpystowanje pſchewinycz nje-mózeſche, ſo by njewoptala, ſchto w tych bleſchach je. S thym ſpali pak ſebi hubu a cžrjewa tak, ſo dyrbjachu njeſbožownu holzu do hojernje poſzlač, hožez nětko cžejko thora leži. W bleſchi, ſ kotrejež bě pila, bě ſalmiaſ byl.

* S Lipſta. Widomnie na duchu ſhory pſchekupſki August Biedrich Stark ſ Eibenſtoča tſeli 31. měrza na ſjawnę dróſy ſ wulkej bliſkoſeže tſi krocž ſ revolverom do trihuiwjednika Reinholda Arthurua Kühna. Pſchicžina ſ temu je njeſnata. Kühna njeje ſtraſchnje ſranjeny. Stučerja pödlenjo hnydom ſajachu. — Ma ſužnej dróſy bě 13 lětny hólz na želejný pót ſaleſl, pödla pak bě ſo pſchehladaſ, tak ſo ſebi wótrý pót hľuboko do ſežehnow ſaſhtapi a na nim wižajo wosta. Hnydom dyrbjefche leſkaſtu pomož trjebač.

* W Blauenje w Voigſlandſkej je jedyn duchowny ſ dowolnoſću kulturoweho minifterſtwia 10 hólzow ſ konfirmacije wuſamky, dokelž běchu w poſzlednim cžaſku ſtrahli. Dwejo ſ nich běſhaj cžejke padučtvo ſlucžiloj.

* S Barlina. Wyschſhi faktor Grünenthal ſ khežorſtvoſeje cžiſchezeſenje je ſwoje wuſnacze pſchisporil. Hdyž bě ſo khežorſtvoſa cžiſchezeſenja 14. januara wjeczor ſamka a hdyž běchu ju wſchitke wohobu wopuſtežile, wotewri Grünenthal ſteleſny ſhamor, a wja ſ njeho hromadu ſbytſkych, njeſtemplowaných papjerjaných pjenes. Domach je widžal, ſo je něhdže 230 tříkaczhých a 200 ſtotnych papjerow ſhabný, ſ zyla něhdže 250,000 hrivnow ſtatnych papjerow. Te dyrbjefche, ſo moħl je wudawacž, ſ ruku cžiſlowacž a ſtemplowacž. S wopředka ſo jemu to ſ wjele papjerami njepradži, tak ſo dyrbjefche je ſpalicž. Duž je jenož něhdže ſa 200,000 hrivnow dobrých papjerow ſbytſkych wobhowaſ, ſ kotrejž je nětko 44,000 hrivnow namakanth, tak ſo je ſa 160,000 hrivnow wopacžnych papjerow do luda wudath, kaž tež to Podbielſki w khežorſtvi ſejmje praſeſche. Te khežorſtvoſa banka ſa dobre ſaměni ſe ſkředkow, tři ſu ſa ſamjenjenje wopacžnych papjerow poſtajene.

* S Greiza, 31. měrza. Pſečzo dundakojo ſu wczera wjeczor hajniſa Kleingerskeho něhdže 200 krocžel wot Rosenthalskeje ſupjele nadpadli. Mjes tým ſo hajniſ wutjeli, jeho wulk ſo jenemu ſ tych njedocžinkow draſtu ſ cžela ſtorha. Bóryš pak njeſraſnizy hajniſa pſchemočhu, jeho ſ ſemi poraſhchu, jemu tſelbu ſwachu a cžeknichu. Poſdžiſho jeho ludžo, tři nimo džechu, zyle pſchebiteho na ſemi ležazeho namakachu a do Rosenthalskeje ſupjele donjeſechu.

* (K ſmjerči ſaſudžena.) Pſched pſchibažným ſudom w Prahy 4. haprleje 48lětna dželacžerka Marija Bonduſkez dla mordatwa wobſkorzena ſtejeſche. Wona bě ſo pſched ſetom ſe želejniskim dželacžerjom Franzom Žahnu w Berouni ſeſnala a ſ njeju cžahnyla. S jeho wobſtarnej macžerju, Katharinu Žahnež, pak ſo wona njeſnijeſe. 1. měrza ſaſo ſ ſwadze mjes žónſkimaj dónidže, pſchi cžimž wobſkorzena ſtaru žonu ſ drjewowej ſchęſepu ſaraf. Mordatka cželo na ſubju wlečeſche, ſchęſepu pak, ſ kotrejež ſrej ſpijeſche, wona pod ložo cžiſhny. Pſchibažni ju winowatu ſpónachu, na cžož ju ſudniſh ſ ſmjerči ſaſudžichu.

* Sedyn ulanski ſadet ſo, kaž ſ Wina piſhaja, dla jeneje holzy ſ klojedónymi do ſwadž da a jenemu mechanicej ſe ſwojim mječom hlowu roſſchęſepi.

* (Němſkaj padučhaj w ſendzelskej ſajataj.) Pſched Liverpoolſkim polizajſtſtvi ſudom Němzow Franza Müllerera a Huberta Hagena ſ Dortmundu winowachu, ſo ſtaj 3000 hrivnow w Dortmundze ſtrahloj. Wobeju khlopzow bě tajný polizift (detektiv) ſajal, hdyž běſhaj na parnu ſobz „Etruri“ ſtupiloj, ſ kotrejž chyzſchtaj do Ameriki wotječ. Pſchi nimaj dwaj ſalacži, revolvrat a 2168 hrivnow namakachu. Zeju Londonſkej wyschnoſezi pſchipofaſachu, ſo by jeju ta Němſkej wudala.

Přilopk.

* (Sso wobwěžný.) Saúdženu pónadželu rano bě ſo w Grožnaundorfje pola Poličníz tamuſchi ſubler Winkler hromadže ſe ſwojim pſhom ſe ſwojeho wobhydenja wothalil. Dofelz ſo njebe wutoru hiſcheze domoj wróčil, ménjachu, ſo je do njeſvoža pſchischoł. Duž bliſki lež pſchepytachu. Popoldnu jeho tam na Augustuſhovej horje wobwěžnjeneho namakachu. Jeho ſwérny pož bě jeho 30 hodžin dohlo ſtražoval. Hubjene ſamoženjowe wobſtejnoscze ſu Winklera honile, ſo je ſam ruku na ſebje ſložil.

* S Draždžan. Derje wuplačžilo je ſo tudy jenemu mužej, kotrejž bě ſ wólniwoſežu ſlužobnu holzu wokoschil. Ma to ſhabný raſna holza jejo ſ korba a ſchwitſk jo koſcherzej do wobliča, tak ſo běſk a cžornik, tři ſo po wobliču njeromasa, do wſchekhボロウの ſwotſteta.

* S Wurzena. Tudy ſu 30. měrza pſche wſho hrubeho cžlowjeka ſajeli. Tón cžlowjek, jedyn dželacžer ſ Glaža, je ſo na mandželszny teho knieſa, pola ſotrehož w džele ſtejeſche, pſchischoł, ju dajil a na ſemju cžiſhny, ju ſ pjaſčomaj bil a na njei ſ noho-maj teptal. Hrubeho njeplecha dyrbjachu ſputaneho ſudniſtou pſchepodacž.

* S Freiberga, 31. měrza. Dženža je tudomne pſchibažne ſudniſtvo w nětčiſhím poſzedzenju druhi ſmjerthu wužud mu-prajilo. Po dwajdniovym jednanju bu ſigarhdyželacžer ſmil Pechka, 9. dezembra 1864 w Schönje pola Schandawh narodzeny a hýž wopſet cžejko thostany, ſ ſmjerči wotkuždzeny. Pechka je lětža 24. wulkej róžka wudowu Köhlerku w Grožvoigtsbergu pola

* S Haldensteda, 31. měrza. Do tudomneje zyrkwi je blyšť dýril. Čzařník na wězi a píščczele w zyrkwi je blyšť sle wobschodžil. Nutslach w zyrkwi je stukaturu stolkow nimale wchsu wotbil a do dweju woltárneju figurov džerh nabil. Wsché zyrkwi wokna, njes nimi dwě frakcji molowanej, je wubil. Njewjedra, kiz běchu tu a tam s frupami henočene, su daloko a schéroko wjèle schodži nacžinile.

* S Friedlanda, 31. měrza. Všchi czežkem njewjedre, kotrež tudy pónadželu wjecžor wokoło 6 hodžin mějachym. Bože njewjedro do žuhodneje wch Rašpenowa wjazh króz dýri. Hnhydom přeni blyšť, kotrehož so njebe nichčo nadžal, trjechi telegrafissku žerdž blisko pšchi domje kožeharowarja Josefa Herbiga. Druhi blyšť rostorha telegrafisski grot a sjedže do kheže Josefa Antonia Richtera, hdžez žandarm bydli, a rosbí tam wokna a zyhele. Tež blisko pola Žákeloweje fabriki je blyšť pječza do jeneje telegrafiskeje žerdže dýril.

* Wulke spodžiwanje je jara kroble so nutslamane do C. Tobleroweje fabriki na mlynské drósh w Barlinje nacžinilo, wobějbe teho dla, dokelž je so paducham radžilo, nowy pjenježný khamor rosschežepicž a wurubicž. Toblerowu fabriku su w běhu pošledních lét nutslamarjo hižo trójzy wopytali. Funkcž su hižo nowy pjenježný khamor nawjerczili byli, tehdy pak byes wuspečha. Duž mějčche stražník Ferdinand Trispel porucžnoč, w píščení zylu nôz žwěrcicž a pšchelhodžiwschi 10 jutrow wulki fabrizynu dwór, wot dróhi kruh wotležany, w píščarni pšchelywacž. W nožy i žobocze na pol jeneje hodžiny stražník kontrolny čzařník na stronje wježneje dróhi napratwiesche. Sswojego wulkeho, na kózde rypnjenje fedžblíwego pža mějčche pšchi ſebi. Hdžz mějčche s čzařníkem czinicž, na dobo schyrio mužojo i njemu stupichu, najſterje s bliskeje kólinje wuskočiwschi. Čzi jemu měch pšches hlowu czížnichu a potom jeho do mischtroveje jstwy, něhdž 40 metrow sfaleneje, wlečechu. Tam jemu jeho wulki natykany revolver wotewachu, thlýchnu jeho potom ſažo do teho měcha, kotrež jemu hacž i nohomaj dele dožahacze a kádžichu jeho do jeneho kuta. Pža běchu s puškami wotehnali. Pož so hakle žobotu rano do žwojeje hěth wróči. Mjes tym so jedyn s tych rubježníkow stražníka s revolverom, jemu wotewathym, stražowasche, podachu so čzi druhu třio do píščatnje, wot mischtroveje jstwy nehdž 60 metrow sfaleneje, a dachu so do jeneho s dweju pjenježneju khamorow, do zyle noweho, w kotrejž wsché pjenježny czujachu, so bychu jón rospacžili. S tym su pječza tsi hodžiny dolho dželacž měli. Rano w pječich hodžinach pšchidžeschtaj pohonež Hermann Joachim a wrótnik Neumann do fabriki, taj namakaschtaj stražníka do měcha sawjafaneho, rořeſaschtaj ſwjasti a wuszwobodžischtaj jeho. Potom ſjewichu čzi třio podawk fabrizynemu wobžedžerzej, kotrež tu wěz hnhydom kriminalnej poliziji pšchepoda. Vbrý pšchijedže tež komišar s Böckmann, so by ſtwoje pšchepytanie teje naležnosće dla sapočžal. Po wſchitkach wobſtejnosczech běchu rubježníz jenož mužojo bycz móhli, kotsiz běchu w fabrizy žwědomni. Wschitzy schyrio běchu ſababieni byli, jedyn s nich bě ſtwoju lohku maſtu na dworze ſhubil. Džiwno je, so běchu ſebi runje jenu žobotu wuswolili. Kňes Tobler ve po tydžen dolho trajazej khorofczi halle píatk ſažo do fabriki pšchijichol a mějčche po wotličenju runje hščče 3000 hrivnow w pjenježným khamorje. Wbi je ſa wužledženje paduchow a ſažobostacze tych pjenies 500 hrivnow myta wustají.

* S Torgawh, 26. měrza. Žadlawe mordatſtwo, kiz je so w ležce minjeneho leta w Richtewiczach stalo, je nětko po džewječz měžazach halle na žwětko pšchischlo. 26. junijsa ſhubi so žlužobna holza Mariana Grošniſka s ruskeje Bölskeje, kiz pola kublerja Gumlich w Richtewiczach žlužesche. Ludžo so hnhydom na Gumlichoweho byna Jurja hréchachu, kiz bě s tej holzu ſaroval, wot czežhož so ſčehwki hižo druhu ras poſkaſowachu. Runjež so w žudniſkim pšchepytowanju wſchelake wěz pšchecživo njemu wukopachu, njež hodžesche so jemu tola nicžo polnje doſč dpoſkaſacž, dokelž bě wobějbe wſchó pytanje ſa Grošniſkeje čzélom podarmo. Hdžz poſdžiſho jedyn wotrocž ſe wch wobtrucžesche, ſo je widžal, ſak je Gumlich tu holzu ſadajil a w hacže ſahrjebal, wobeju ſaſachu; tola pak dyrbjachu Gumlichu ſažo s jaſtwa pšchecžicž, dokelž čzelo na tym měſtneje njenamaſachu, kotrež bě tón wotrocž wosnamjenil. Poſledni ſak tola pšchi ſwojim wuprajenju wosta, a měnjeſche, ſo je ſa čzelo najskeře tam ſažo wuhrjebalo a něhdž druhdže ſahrjebalo, ſnanou w bróžni. Tam ſak jo tež njenamaſachu. Píatl jo žudniſtwo ſ nowa pytač dafše, tón ras jo w ſynowej wortſcze namakaſchu a to runje po džewječz měžazach. Wachtmischt Geyffert, kotrež pytanje navjedowasche, hnhydom kralowſkemu statnemu řežníkemu

telegrafowasche, kotrež žudniſku pšchepytowanſku komiſiju do wch pózla, kotrež młodeho Gumlichu a jeho pſcheradni ſaja. Runjež Gumlich pſchego hščče prejeſche, wobeju ſputaneju do tudomneho žudniſkeho jaſtwa dowjedzechu. Roshorjenje w Richtewiczach a tež tudy w mělcze je jara wulke.

* S Brünna, 31. měrza. Všchi njewjedre pola Rockera je blyšť bura Sehnala, kotrež na polu woraſche, ſaraſyl a tež jeho mandžellſtu czežko wobſchodžil.

* Andree s Norwegſkeje, kotrež bě ſo loni s Kónčojtých horow (Spitzbergen) s powětronjom (ballonom) do powětra puſchecžil, ſo by ſo s wětrom dal i połnōznmu polej dowjescz, kotrež na kraju hščče nichčo njeje ſamoħl dozpicž, w tu khwilu nětko w Klondyke w połnōznej Amerižy pſchelywa. Po tajſim je ſtraschnu jēbu ſbožownje pſchetal.

* (Powodženje w Sserbiji.) S zyjeje Sserbije powjescze wo wulkej powodženjach pſchihadžea. Tež w połodniſkej Wuhetſkej ſu rěki s řežniſkejow wustupile a krajinu daloko powodžile. Wobekad na železnizach je s měſtami pſchetorhneny.

Sa naſch ſerbſli dom'

bě ſo dotal nahromadžilo: 44,199 hr. 85 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Knježna M. Kvaſsarjez s Budyschina . . . . .

1 = — =

W „Katholifkym Póžle“ čzížlo 13 lěta 1898 hižo kwitowane:

„Roskolnizy“ (hiž ſa čzížlo 12. tehdom pſchepaſene) 3 hr. 36 np., „roskolnizy“ ſa tute čzížlo 3 hr. 25 np., Radwótska platoſta komiſija pſchi ſoslazej pječzeni 60 np., hrabja Jan Harrach we Winje 100 ſchěznakow = 170 hr., wucžer ſ. Šurf s Worklez 10 hr., ſ. Š. + 35 np., Delanska patentna komiſija 1 hr. 60 np. + 1 hr., Manjolez wocežerjo 1 hr. 60 np., na Čz. pſchash 1 hr. 50 np. Hromadže: . . . . .

193 = 26 =

W „Katholifkym Póžle“ čzížlo 14 lěta 1898 hižo kwitowane:

Rjemjenowaný ſ měſchęzanskeje wožady 1 hr., teho runja ſ měſchęzanskeje wožady 1 hr., wuj ſ Draždán 1 hr., Radwótska platoſta komiſija 60 np., Delanska patentna komiſija 1 hr. 20 np. + 1 hr. 30 np., ſa „nowe“ ſnamki 40 np., „roskolnizy“ 1 hr. 43 np., pſchidawk 2 np. Hromadže: .

7 = 95 =

Pónadželnizh: dwaj tu njebeſchtaj 50 + 40 np., poſtoſtanje žwamlowe 10 np., pſchihladowat 30 np., wocežerjo 50 + 50 np. = ...

2 = 30 =

Sserbſki ſkat: píatk 1. haprileje w Gudžiz hoſčenzu w Budyschina . . . . .

1 = 1 =

Pječez hložoſharjo-kolbaſniž w Hrubocžizach . . . . .

— = 90 =

S liſčíka ſsmólskeho . . . . .

— = 10 =

Hromadže: 44,406 hr. 37 np.

S džakom kwituje

J. Bartlo,
ſarjadni ſ Macjicžneho doma.

Sserbſki jubilejný krala Albertowý fond.

Dotal nahromadžene: 1433 hr. 95 np. Dale ſu ſladowali:
II. ſ Chróscži: kantor Petr ſila a ſpěwács towarzystwo „Fednota“ po 10 hr., wucžer Renner 4 hr., Michał Koſla, Jurij Herrmann, kaplan Just a Hanu Brylez po 5 hr., can. ſaraf Werner a wucžer Šurk we Worlezach po 6 hr., Michał Sandrij Žencž, Jakub Pječ, Michał Bedja, R. R., M. Mihal, R. R., wumjeriat Jak. Koſla, ſomat Jan Nowak a schwalcza Maria Sendziž po 1 hr., Maria Pietashev, Madl. Duccimanowa, Jurij Knyč a Jurij Čežbla po 2 hr., Hanža Schneiderova a Kuhland po 50 np., Božek ſi Šarjenk a korezmař Wincita po 3 hr.; ſimon ſvidenski, netko w Grzymie, 5 horitvi ſserbſki na ſtadžowanzy 5 hr., ſahrodnik Venert w ſsobkach 1 hr., klamař Mikela w Keližach 1 hr., wucžer Schudak w Böčkach 3 hr.; ſ Željan: J. Bart, Graff, Herrmann a Wjazla po 1 hr.; ſ Budyschina: wyschitschi wucžer em. Wjela a wucžer Pječ po 3 hr., Č. Š. a Polan po 2 hr., A. Š. hščče 1 hr.; ſ Hornjeho Wujesda: ſaraf Wjazla a g. p. Pječ po 6 hr., wucžerje Kubiza a Čzornak po 2 hr.; ſ Radwótska: ſaraf Šur 10 hr., kaplan Winger a wucžer Šcholta po 5 hr., wucžer ſsodenit 3 hr., ſ. Král 1 hr. 50 np.; gýmn. wucžer Rychtar w Bitavie 5 hr. a wucžer em. Mužčink w Semizach 4 awſtr. Kr.; ſ Pancžiž: Petr Pietashev, Petr Kožor, Milanski Hizla, Madl. Wjarschowa, Jan Rychtar, Petr Wicžas po 50 np., g. p. Jan Andrižki 1 hr. 50 np., njemjenowaná 12 np.
— Hromadže 1603 hr. 07 np.

S najwutrobnischem džakom Sommer, poſkladniſ.

Woſjewjenje.

Wojenne ministerstwo ma myſle, tež tole ſe konje ſakſkeho plahowanja jako remonty ſupowac̄ dac̄.

Remont ſke wići

směja ſo

- w Kamjenu w drjewierni 26. haprleje t. I. dopoldnia $\frac{1}{2}$ 12 hodžin,
w Budyschinje na třemiku 27. haprleje t. I. dopoldnia w 11 hodžinach,
w Lubiju na nowym torhoschezu 28. haprleje t. I. dopoldnia $\frac{1}{2}$ 9 hodžin.

Supowanſle wucžinjenja:

1. Pschedawarjo maja ſ wepišmom polizojskeje výchnoſce ſwojeho kydliſcheža dopokafac̄, a) ſo ſu ſo konje, wot nich pschitviedžene, w ſakſkej narodžile, a jo by ſo ród pschedawedžených konjow ſpóſnał, dyrbja ſo pschipuschežne abo ſrēbže wopikma, jeli ſo ſo ſhubile njeſzu, ſobu pschinjeſz; b) dale dyrbja pschedawarjo dopokafac̄, ſo ſu naſtupneho konja ſ najmjeniſcha dwě ſečze wobſedželi.
2. Konje dyrbja 3—4 ſtary bycz. Supujomne konje dyrbja — ſ ſkijowej měru měřene — ſ najmjeniſcha 1 meter 46 centimetrov a počnolétné niz vjetſche dyžli 1 meter 57 centimetrov výšoke bycz.
3. Schumjele, ſrēbzy (hengſth) a pschitſrēbne kloby ſo njeſkuju.
4. Pschedawarjo maja ſa všeče brachi po §§ 899—929 krajnych ſakofſich knihow ſakſkeho kraleſtwa (ſakofſe a wukasne ſopjeno ſ leta 1863, ſtrona 109 a dalshe) a pschitſrēbne njeſkuje ſopanja na čež dweju nježel rukowac̄.
5. Jako ihmane ſpóſnate konje ſo pschedawarjej hnydom ſaplačza a na měſeče wotwoſmu.
6. Ke kóždemu konjej ma pschedawat vjes wožebiteho ſarunana pschidac̄:
  - 1 nowu wifdu ſ džeržazeje honjafeje kože,
  - 1 nowu gurtowu abo powjafowu kłowozu a
  - 2 konopjanaj poſtronkaj.

w Draždjanach, 15. měra 1898.

Wojenne ministerſtwo.

Wjaznſhadženſka termija.

Na pschedajomnu, duchathoremu Janej Švežnemu w ſenschezach kluschažu ſhěžlatsku živnoſcež ežiblo 17 wopalneho kataſtra a fol. 15 ležomnoſtnejch a hypothekſich knihow ſa ſenschezy, wobſtejazu ſ twarjeniow a pola ežiblo 118 a $1\frac{1}{2}$ ſahonſich knihow, hromadže — ha. 38 arow = 206 □ prutow wopſhijazu a ſe 14,25 dawſki ſahonſi jenoſzem ſočenju, je ſo 1000 hrivnov ſhadžilo.

Schlož ma myſle, na tule ležomnoſcež wjazn ſhadžic̄, ſo napomina, ſo na wjaznſhadženſku termiju, na

hředu 13. haprleje 1898 popoldnju w 3 hodžinach

w hoſčenzu honjerskeho dwora (Jägerhof) w Rakezach poſtajenu, ſeńc̄.

Podpižane hamitske ſudniſtvo je rad ſwólniwe, dalshe wukasac̄.

w Budyschinje, 4. haprleje 1898.

Kralowſle hamitske ſudniſtvo.

Hecht.

Wb.

Drjewowe awkzije.

w hajniſtich reverach Koſtlowſkeho, Šećenčanſkeho, Koſtličanſkeho a Žeñſhēcjanſkeho rycerſtubla ma ſo ſpuſhęzane palne drjewo ſežehowazaj dneje na ſežehowazych ležnych měſtnach na pschedawanie pschedawac̄:

hředu 13. haprleje rano wot 8 hodžin

w Koſtlowſkim reverje pschi hacze ſ ſamjeatnym haczeniom:

něhdže 30 rm. kłojnowych ſchęzepow,

= 165 = kuleczkow,

= 707 kłojnowych halosowych hromadow,

pjentki ſ wukopowanju po ložach.

Schtwórtk rano wot 8 hodžin

w Šećenčanſkim reverje pschi ročžizy:

něhdže 70 rm. mjehſtich ſchęzepow,

= 60 = twjerdyh kuleczkow,

= 4 = dołhich hromadow,

343 mjehſtich halosowych hromadow,

pschi pooldnju wot 12 hodžin:

na Žeñſhēcjanſkim reverje w bělých ladkach:

něhdže 60 rm. kuleczkow,

něhdže 275 mjehſtich halosowych hromadow,

něhdže 300 rm. kłojnowego pjeňkowego drjewa,

pooldnju wot $\frac{1}{2}$ 4 hodžin:

w Koſtličanſkim reverje pschi Hermancjanſkej mjeſhy:

15 rm. kłojnowych kuleczkow, 130 kłojnowych halosowych hromadow,

= 149 kłojnowych pjeňkow.

Wuměnjenja ſo do ſapocžatka awkzije woſjewja.

w Rakezach, 1. haprleje 1898.

Wyschſki hajnik.

Kluge.

Awkzija.

Wothalenja dla maja ſo wutoru 12. haprleje (3. dženjutrom) dopoldnia wot 10 hodžin na Wownowſkim (Wownowſtſkim) ſnježim dworje wſchelake węžy: jako 1 hiſcheze dobre ſunlerowe a Kuzhowe ſhachle, 1 žeſne ſhachle, 2 hiſcheze dobrej ſedle a konazy grat, konaze deli, 1 wolazy grat, 1 pohonežazy ſožuch a libreja, 1 mužazy ſožuch a druga draſta, 2 draſtaj ſhamoraj, ſoža a matražy, požleſheža, 1 ſudobjowy ſhamor, wſchelake blida a ſtoły, ſoſy, myjerſke blida, gardiny, teppichi, běhali, wobraſy, ſchpihele, 1 wulli požleſhežowy ſhamor a 1 korb, ſahrodne meble, džecžaze wosy, 1 plokanſta maſhina, mloczenki a druhe ſudobja, ſchath, ſuchinska a hoſpodatſla nadoba ſa hotowe pjenyſh na pschedawac̄.

Khora Weigelt, naměſtny lokalny ſudniſt.

Drjewowa awkzija.

Na Sploſčanſkim reverje ma ſo wutoru 12. haprleje dopoldnia w 9 hodžinach palne drjewo na pschedawanie pschedawac̄.

Rheža

čižiblo 9 w Bělých Koſklizech ſ dwěmaj körzomaj pola, pschi njej ležazeho, ma

wutoru 12. haprleje t. I. pooldnju w 2 hodžinomaj w kheži ſamej podpižanu na pschedawanie pschedawac̄, ſ cžemuž ſo na ſupjenje ſmyžleni pscheproſchuja

C. A. Manitz.

Na dobrowolne waſchnie ma ſo na pschedawanie pschedawac̄: hředu 13. haprleje dopoldnia w 11 hodžinach Bauerez ſahrodniſta ſiwnoſcež w Skalovje.

Rheža na pschedan.

Maživna ſhěža na Hornim Židovje je placízny hódnio ſe ſwobodneje ruki na pschedan. Wſcho dalshe je ſhonič we wudawańi „Sſerb. Nowin“.

Žiwnoſcež ežiblo 11 w Nižej Wyh pola Rakez, bliſko žeſneži, ſ maživnymi twarjeniami a 10 körzami ležomnoſcež je hnydom na pschedan. Wſcho dalshe je pola wobhederja ſhonič.

Pschi wulkej mſdže dójſi, kuchački, ſlužobne a ſtwinske holzy, pěſtoniče, jutrowne holzy, pohončow, wotrocžkow a džowki, dželaczeſte ſwójby a hejtmanow pyta pschiſtajerka Schmidtowa na ſukelníſkej hafy 24 w Budyschinje.

Rheža na pschedan.

W Hrubocžizach je ſhěža čižiblo 20 ſ polom a ſe ſahrodou ſe ſiwo-

bo na Delnjolinjanſki ſnježi dwór hnydom ſ naſtupjenju pyta.

2 dželacjerskej hwoj: bje zo pschi 15 np. mdy na hodžinu, 18 zentnajach jédznych bérnow a darmotnym wobydlenju pytataj na rycerstvle w Družkezach.

Wuczobnika s jara pschi hódnymi wumenjenjemi pyta **H. Schäfer**, schenšči mischt na sadnej bohatej hažy čížlo 8 po 1 skhodze.

Delnjofinjanski kuježi dwórnydom k nastupjenju wustojnu hródnemu džowku a jeneho wola- zeho pyta.

Jalo wozzy zo staršchi strósh muž na rycerstvle w Lusču pola Nježwacžidla pyta.

14= hacž 16 létne holž do lo- keje šlužby k džecžom pyta **S. Kießling** w Budyschinje pschi mjažnych jětach.

Kowatšeho pomožila k 17. abo 24. haprleji pyta kowatški mischt Rudolf Nowak na swon- kownej lawskiej hažy čížlo 31.

Sa kónz haprleje **dowérneho pohoneža** pschi wulkej mždže pyta dr. Wegner, lekar w Bělez Wodže w Hornjej Lužizy.

Generalna zhromadžizna Maćicy Serbskeje

změje so srjedu po jutrach, 13. haprleje, popołdnju w 2 hodž. w Gudžic hosćenu w Budysinje.

Sobustawy a přečelov towařstwa přeprošuje **předsydstwo.**

Rěčespytny wotrjad Maćicy Serbskeje

změje porjadne posedženje srjedu po jutrach, 13. haprleje, dopołdnja w 11 hodž. w hosćenu „Liščeje Jamy“ w Budysinje.

Wšitkich sobustawow a přečelov serbskeho rěčespyta přeprošuje **Dr. E. Muka.**

Narodopisny wotrjad Maćicy Serbskeje

změje srjedu po jutrach, 13. haprleje, připołdnju w 12 hodž. w hosćenu „Liščeje Jamy“ w Budysinje lětuše prěnje porjadne posedženje, do kotrehož naležne sobustawow a přečelov přeprošuje **Dr. E. Muka.**

Nalětnja skhadžowanka

serbsk. stud. młodziny

wotměje so srjedu po jutrach, 13. haprleje, dopołdnja w 10 hodžinach na trělerni w Budysinje.

Kózdy přečel serb. stud. młodziny je najwutrobniso witany.

Ota Wičaz,
t. č. h. starši.

Generalna zhromadžizna

Godžijsleje nalutowanje a wupožčernje změje zo wutoru 12. haprleje t. I. popołdnju w 5 hodž. w Prózez restawraziji w Hodžiju.

Wšich ſobustawow zo ſtutym pschebroſhuja.

Dňový porjad: 1. Pschedpoženje bilanži sa lěto 1897, 2. wólbý.

Pschedkydſtwo.

Ssmola. Karaž. Probst.

Nalutowanja a wupožčernja sa Budestezj a wokolnoſć

sapižane towařstwo s njewobmjesowanym rukowanjom.

Aktiva.

Bilansa 31. dezembra 1897.

Bassiva.

	hr.	np.		hr.	np.
Volkadniznym wobstatk	358	99	Wobkhodne podžele	3695	—
Mobilije	312	56	Sapołożene lutowanki	12397	79
Wupožčenki	24297	79	Božčonka	347	27
Wobkhodny podžel trajneje towařich- niſkeje kažy	100	—	Bankowý wobkhod	5811	63
			Wericzeljo w běžnym ſliczenju	2783	32
			Reſervní fond	11	—
			Dobýwanſki a ſhubjenſki konta	23	33
				25069	34
Licžba ſobustawow pschi ſaženju		69			
Pschibylk w lěče 1897		13			
Licžba ſobustawow kónz 1897		82			

w Budestezach, 4. haprleje 1898.

P. Käßjan.

Murjerjo

do trajneho a derje zo placzazeho džela pyta

Bernhard Schöne, tvarſki mischt w Budyschinje na nowej hažy 6.

Živnoſć na pschedaní.

Dla dželenja herbſta ma podpižanh živnoſć čížlo 4 w Džiwocžiach pola Hodžija se 6 kózrami pola a luki a maživnymi twarjenjemi kózredu 13. haprleje t. I.

dopołdnja w 11 hodžinach w sawostajenej ležomnoſći na pschebadžowanje pschedawacž, k čemuž zo na kipjenje ſmyžleni pschebroſhuja.

C. A. Manitz.

We wudawařni „Serb. Nowin“ je dostač za 1 hr. 25 np.:

Wulki wobraz njebo D. H. Imiša, fararja Hodžijskeho.

Pytam dowérneho pohoneža, woženjeny wobydlenje dostenje. Tego runja pytam ſlužobnu džowlu.

A. Pilz w hosczenzu na ſsololži.

Běnatſli pomožnil dostenje trajne dželo pola běnatſkeho mischtra **Hättascha** w Hornim Wujesdze pola Tučhorja.

Bóřsh abo posdžischo wustojnu ſlužobnu holžu, kotrež móže tež troſhku warič, pschi wulkej mždže pyta dr. Wegnerowa w Bělez Wodže w Hornjej Lužizy.

Cžista pilna ſucharſta ja czeledž ſo k 1. haprleji na ſsmilnjanci rycerſtvebulo pola Birkopiz pyta.

Holzy, kotrež chzedža žonjaze woblečenja dokładnje, derje a tunjo ſchicž na wuknycz, móža zo ſamolovicž pola **S. Sahrodniskeje** w Budyschinje na ſukelniskej hažy 34, II.

Tón, kotrež je njedželu do konfirmazije němſkich paczertſkich džecži ſpěvačke knih, Venje Fürſte-rez w Nowej Zahezny flusčaze, drje ſabyschi ſobu wjal, chzyl je ſa myto wotedacž pola knjeza **Moriza Langi** w Nježwacžidle.

Njezapomnicžka

na row lubowaneho mandželskeho, ſyna, bratra a pschečela, njebo **Ernsta Bohuwera Rychtarja**, ſublerja w Bórlku.

† 26. februara 1898, 33 lét starý.

Schtó we hwoj kónz; ſak rucež minje ſso naſne ſemſke živenie; ſak borty člověka ſtronocze ſhinje, ſso pōčanie ſmjerne bědzenie?

To bołostnje ſmy ſacžuvali, hdyz je ſtyfom ſmy pídepođali Čež ſa ſaznom ſwej rówej, naſubſchi! Hdyz horjetacž ſlonečko ſwazeži, ſſa ſraduju wſe Bože džecži, Nam džak ſo měſcha ſ ſylſami.

O derje tebi, ſo ſy ſhodžit, We živjenju ſa Ježuſom; ſsy ſa nim ſhol, hdyz je cze wodžil Buč cžejti ſ wjele čzeprenjem:

Na Boži rabu ſedžowac̄e, Ju ſrošimiež ſo prázowac̄e Pschi wjeleli u ſrudobi; To mejeſte tu cžistu pschidženj, Na proſtiu ſ wojſka wupuſčenj, To psches ſmjerce ſana wupuſčenj

Chzyl ſuble ſublo pídebeſia. Neſt k mandželskemu ſjenoczenju Ernſtina Kasperez ſej wſa; We Delnjej Hóřaz narodženn, (We starſkei džowsa jenicežla) Waj mandželskovo bě cžiche, měrne, Waj ſadžerjenje ſprawne, ſwěrne, ſak rucež vjeleſe waj row: Na khoroložo položenj, Ty wumrje — ſeđom woženjenj, Po kroku ſa — pječ měžazow.

Šak trótky běſte naſu ſbožo, O lubowanej mandželskſi! Psches trótky, cžejte khoroložo Ty mlody čažnoſć wopuſči, Hdac̄ ſeđu ſhly ſcheliamy, Dha tola trojčt w tym ſacžuvali, So khorolž ſy ſa Ježuſom,

Hac̄ tež do rova položenj, Psches frej a ramy wužiſčenj, Neſt k Ježuſej ſy dóslož dom. Spi derje! tam neſt boleſć žamu A ſrudobu wjaz' njeſnojeſt, Cži ſbóžnik ſicži mſdu neſt rjanu, Neſt ſ ūnach ſchitko dostenjeſt: We cžož ſo tudy prázowac̄e, Šam ſtuce ſ řečom wojowac̄e;

Šam ſtuce ſ řečom wojowac̄e; Šam ſtuce ſ řečom wojowac̄e; Šam ſtuce ſ řečom wojowac̄e; Šam ſtuce ſ řečom wojowac̄e; Šam ſtuce ſ řečom wojowac̄e;

(H. P.) Šrudjeni ſawostajeni. (K temu čižblu dvoe pschiloſy.)

Prěnja pschiloha ē čížku 15 Serbskich Nowin.

Ssobotu 9. haprleje 1898.

Płaczisny rěsneho slobu na Dráždanslich slobnych wilech.
Płaczisny po zentnarju a hrivnach.

Slobne družiny a wojsnamjenjenje.		Biwa	Rěsna waha.
W o l y :		hr.	hr.
1. polnomjazne, wulformjene, najwjetšeje rěsneje hódnoscze hacž do 6 let	34—37	61—66	
2. mlode, mjažne, njemufomjene, — starše wulformjene	30—33	56—60	
3. hrěno pizowane mlode, derje pizowane starše	28—29	52—55	
4. hnadne pizowane kóždeje staroby	—	50	
J a l o j z y a k r u w y :			
1. polnomjazne, wulformjene jalozu, najwjetšeje rěsneje hódnoscze	30—33	58—61	
2. polnomjazne, wulformjene kruw, najwjetšeje rěsneje hódnoscze hacž do 7 let	27—29	54—57	
3. starše, wulformjene kruw a hnadne wuwite mlodsche kruw a jalozu	25—26	50—53	
4. hrěno pizowane kruw a jalozu	—	48	
5. hnadne pizowane kruw a jalozu	—	43	
B y t i :			
1. polnomjazne, najwjetšeje rěsneje hódnoscze	32—34	57—61	
2. polnomjazne, mjažne, njemufomjene, — starše pizowane starše	29—31	54—56	
3. hnadne pizowane	—	50	
G e l a t a :			
1. najlepše s mlokem wulformjene abo najlepše wot zyza	45—47	72—76	
2. hrěno formjene abo tež dobre wot zyza	—	66—72	
S s w i n j e :			
1. polnomjazne lepsich raskow a jich slchijenjow w starobje hacž do 1 1/4 leta	47—49	59—62	
2. mjažne	44—46	56—58	
3. hnadne wuwite, tež ranzy a fundrosy	42—43	54	

Płaczisna žitow a produktow.

Žitow w Budyschinje: 6142 měchow.	W Budyschinje 2. haprleje 1898.			W Lubiju 6. haprleje 1898.		
	wot hr. np.	hacž hr. np.	wot hr. np.	hacž hr. np.		
Widzenza	. . . . .	bela	9 29	9 42	9 12	9 56
Roszla	. . . . .	žolta	8 83	9 27	8 68	9 12
Ječmien	. . . . .		6 44	6 73	5 94	6 69
Borw	. . . . .		7 86	8 14	7 50	8 17
Hroch	. . . . .	50 filogr.	7 80	8 20	7 30	7 80
Woka	. . . . .		7 78	8 33	7 8	8 6
Zahly	. . . . .		18 —	15 —	12 —	14 —
Hejduticha	. . . . .		15 —	16 —	14 —	15 —
Běry	. . . . .		2 20	3 —	2 30	2 60
Butra	1 filogr.		2 30	2 60	2 20	2 50
Pšchenicna muta	50		9 75	19 —	— —	— —
Rjana muta	50		9 —	18 50	— —	— —
Schno	50		3 20	3 50	2 70	3 20
Škoma	600		16 —	18 —	16 —	19 —
Prošata 1098 shtut, shtula			13 —	24 —	— —	— —
Pšchenicne wotrubu			— —	4 75	— —	— —
Rjane wotrubu			— —	5 —	— —	— —
Pšchenicny gris	50 filogr.		— —	5 50	— —	— —
Rjana gris			— —	6 —	— —	— —

W Budyschinje płaczisze: kóz pšchenicy (bela) po 170 puntach 15 hr. 79 np. hacž 16 hr. 1 np., žolta 15 hr. 1 np. hacž 15 hr. 75 np., kóz rožki po 160 puntach 10 hr. 30 np. hacž 10 hr. 80 np., kóz ječmienja po 140 puntach 11 hr. — np. hacž 11 hr. 39 np.

Na Bursy w Budyschinje pšchenica (bela) wot 9 hr. 27 np. hacž 9 hr. 41 np., pšchenica (žolta) wot 9 hr. — np. hacž 9 hr. 27 np., rožka wot 6 hr. 25 np. hacž 6 hr. 62 np., ječmienj wot 7 hr. 88 np. hacž 8 hr. 20 np., wows wot 7 hr. 80 np. hacž 8 hr. — np.

Wjedro w Londonje 8. haprleje: Rjane.

Cyrkwinske powjesée.

W Michalskej zyrli: Richard Pawol, Vjedricha Roberta Eduarda Hölzca, wobhlerja a želenského dělaczera na Židowje, s. — Kurt, njemandzelski syn w Dobruschi. — Pawol, Jana Bohuméra Pětški, hublerja w Torańz, s. — Margaretha Fanny, Gustava Hermanna Miečki, maschinisteho samkarja a ležom nosičera na Židowje, dž. — Maria Martha, njemandz. dž. na Židowje.

Druhi dženj jutrow zbudje so psched zyrkwinymi durjemi kolletka sa samery salsteho hlowneho bibliiskeho towarzista wobhywac.

Křčení:

W Michalskej zyrli: Richard Pawol, Vjedricha Roberta Eduarda Hölzca, wobhlerja a želenského dělaczera na Židowje, s. — Kurt, njemandzelski syn w Dobruschi. — Pawol, Jana Bohuméra Pětški, hublerja w Torańz, s. — Margaretha Fanny, Gustava Hermanna Miečki, maschinisteho samkarja a ležom nosičera na Židowje, dž. — Maria Martha, njemandz. dž. na Židowje.

W latolskej zyrli: Maria Josefa, Jana Pawola Wehnerta, dělaczera, dž. — Emma, Kasimera Kościelského, schewza, dž. — Maria Martha, Khorle Augusta Kauha, schewza, dž.

Zemrječí:

Dženj 19. měra: Madlena swud. Lischyna, rodz. Bernhardtez, w Mnichonzu, 79 l. 11 m. — 31. Maria swud. Rückertowa, rodz. Merezinkez, 70 l. 2 m. 21 d.

Zyrkwinse powjesče ē Buděstez.

Jutrowniczku směje pomozny duchowny Rychtar rano w 7 hodzinach němsku spowiedz, farat Mrošak w 8 hodzinach němsku a 1/210 hodzin serbske predowanje.

Druhi dženj jutrow směje farat Mrošak rano w 7 hodz. serbsku spowiedz, pomozny duchowny Rychtar w 8 hodz. serbske a 8/10 hodz. němsku predowanje.

Tsecji dženj jutrow směje pomozny duchowny Rychtar rano w 8 hodzinach serbske predowanje.

Hospod!

Vjenjesy lutowac!

Spytajce

paleny hofej.

wohebnje wonjazy a hledjazy,
punkt po 95 np.
pola

Oty Sachsy
na bohatej hacž 5.

Destillazijsa Adolfa Rämscha
w Budyschinje pschi butrowych wilech,

1868 saložena,

vorečza hwoje daloko a scheročko snate wubjerne litera k kwacham, křečjnam a druhim křečjnim skladnosćam w čwizach a po wasy. Wohebje dobre su dwójny rózowy, nališowy, hontwiński a jatrofelowý, hornjotužišli, žoldkofelowý, seleň a čerwienj, zitronowy, wiśnijowy, malenowy, prusznizowy a torwejadowy liter po 60—80 np. Dale naturſloformejdow liter po 40 np., dobrý žitny po 70 a 60 np., a čistý čižlo 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pschi wotewsczą 8 litrov a wjazh po 31 a 29 np.

Čwizy k pjelnjenju so wpożęzują.

Turkowske kłowi

nowy plód w měchach, kaszczekach a po wasy su tunjo dostacž vola

Moritz Mjeriw

pschi mjažowym torhoschežu.

Destillazijsa literow po starých tuncich płaczisnach.

Hdze je dobrý
f h o f e j
dostacž?

Pola Oty Sachsy
na bohatej hažy 5,
tam je wón tuni a wu-
bjernie złodži.
Paleny punt po 80 np.,
njepaleny = = 70 np.

Paleny khofej
punt po 85 np., punt po 100 np.
jara žylny a derje złodžazy, kaž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Švry khofej
punt hižo po 70 np. porucžataj
Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hažy 6.

Schtož dyrbi s wježelej abo
kutnej psicijinu

palenz
kupowacž, njech spytaj naju dwójne
palenzы a likery, liter po 60 np.,
a wón budže spokojom.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hažy 6.

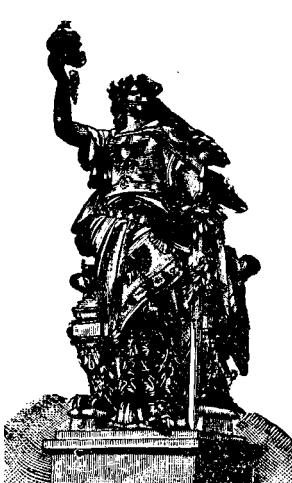
Paleny khofej:

Kampinas, punt po 85 np.,
dobry mexikanski, = = 100 =
parlojty khofej, = = 120 =
Winski měšchenzu, = = 140 =
Javaški měšchenzu, = = 160 =
jara dobry a žylny porucža

Hermann Kunack
na bohatej hažy 8.

Nüm,
arak,
kognak,
punschowe essenzy,
wſchelake tuſkrajne a wukrajne
blidowe likery
w derje wuležaných družinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Küttner
w Budyschinje
10 na ſerbſtej hažy 10,
wozbebita pschedawatnja
ſa wina a delikatesſy.

Schtož chze wjèle dobreho mlota mēč, nałożuj dr. Roeberowym mlotowym pôlver, schtož chze ſpěchne butru dželacž, nałożuj dr. Roeberowym butrowym pôlver, schtož chze złodnu butru mēč, nałożuj dr. Roeberowym butrowym pôlver, schtož ma běln butru, nałożuj dr. Roeberowym butrowym pôlver, schtož ma žwinje ſe złabymi nohami, nałożuj dr. Roeberowym koſcjetworazem pôlver, schtož chze mēč lělowansle lorjenje a ſela, dži do Germania-drogownie, schtož chze mēč dobru radu we wšichch prascheinjach, rataſtvo naſtuſazych, wobrož ſo na **Germania-drogownju.**

Mějecžel dr. Roeber
chemif a haptifikat.

Ważne ſa khorych.
Mocž ſo derje a tunjo pſche-
pytuje w Germania-drogowni
dr. Roeber
w Budyschinje na kožu ſ na-
pſheczja winoweje kicze.

Ke požyljenju a ſ porjeſtchenju
wložow na hlowje, ſ wotſtro-
nenju ſchupiſnow a lischawow
porucžamoj

w o p r a w u n y
franzſki palenz
w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 ml. a 2 ml.

S tra u ch a K olda
na kamjentnej hažy 3.
Daloſorečžak 81.

S e l

I naſylenju mjaſa ſotřyž mjaſo ſa třdžen ſchefeli
a jemu rjanu čerjeviju barbu a
miły pſchijomny złód da, porucžataj

S tra u ch & Kolde
na kamjentnej hažy 3.
Daloſorečžak 81.

Ežiſeze dobru
wopravdže derje złodžazu
vanillou

ſamani ſchokoladu
punt po 100 np.,
taž tež najlepſi
hollandſki a němſki

kakaō

punt po 130 np. porucža
Otto Sachse
na bohatej hažy čižko 5.

Wopravdžith holandski
kakaō

najlepſchu družinu ſwěta, placíſny
hōdno porucža

Gustav Küttner
10 na ſerbſtej hažy 10.
Zenicžka pschedawatnja ſa Budys-
chin a wokolnoſez.

Wopravdže złodke rjane wulke
bōžniſke
(taž mjenowane turkowske)

ſłowiſki

punt po 25, 30 a 40 np.,
derje ſhſchene amerikansle

j a b l u k a
punt po 35 a 45 np.
porucža

Otto Sachse
na bohatej hažy 5.

gramy amerikanſli

rjeviſkath tobak
porucža, taž doſlo hacž ſſlad
dožaha punt po 25 np.

Otto Sachse
na bohatej hažy 5.

Hoſpoſh!

Pjenjesh lutowacž!

Spytajeze

paſený khofej,

wozbenje wonjazy a złodžazy,

punt po 96 np.

polo

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.

22 pschedawatnjo w Němzach.

Žiwjazy kakaō,

ſporu a derje złodžazy,

1/4 punta po 35 np.

porucža

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.

22 pschedawatnjo w Němzach.

Colódke palenz

liter hižo po 40 np., likery liter hižo po 60 np.

porucža Morik Wjerwa pôdla Pětrowſeje zyrkwe.
Destillazija snathych dobrzych palenzow po starzych tunich placíſnach.

Schmidt & Gottschalk,

vjeniežny bank

pschi mjašowym torhoschezu
číklo 14/16 w Budyschinje.

pschi

rěšanju žwini

porucža

kždy thđzeni čerstwje a se sa-
ruezenjom čiſeze mléte
popjer,
nowe formiski,
naliki,
ingber,
kaž tež dale
majoran, salpeter,
tolbažowu hejdusich
atd. atd.

Otto Sachse na bohatej hažy 5.

¶ jutram

kujuječe derje a tunjo
měšchaný had,
amerik. jablukowe koseha,
krane jabluka,
bohniſke kłowki,
kaliforniske kłowki,
njepſchetrjehene wulke plody,
figi, prunesse,
jablukowe wino
pola

Jurja Schwiebusa,
prjedy Aug. Bartla,
na swonkownej lawſkej hažy 10.

Winowa pschedawačnja
Gustava Küttnera
w Budyschinje

10 na herbskej hažy 10
žwoje wubjerne naturſtocziste

Wino w
w snatej dobroſezi a placzisnyhodno
porucža.

Wožebje ſo porucža wožebite
wino ſa krejchudych a čerpijozych
na žolk, bleſcha po 1 ml. 60 np.

Oborndorfske runklizowe žymjo,
Edendorfske runklizone žymjo
w snatej dobroſezi porucža

Carl Noack na žitnej hažy.

Carbolineum,

wolij ſa mlóčzaze maschinu,
lanolinowy koptyny mas,
lanolinowy ſožowu mas,
lanolinowy ſchornjazh mas,
wolij ſa ſchijaze maschinu,
vaselinu,
vaselinowy ſožowu mas
porucžataj

w najlepſchej tworje a najtuňſcho
Strauch a Kolde,
drogowa pschedawačnja
na kamjentnej hažy 3 w Budyschinje.

Najlepſchi

Iany wolij,
pschezo čerſtwy, porucža
Juri Schwiebus
na swonkownej lawſkej hažy 10.

Parlojty kfoſej

wubjerny a ſylny,
paleny punt po 1 ml. 25 np.,
njepalený punt po 1 ml.

kampinaſki

čeněkobunath kfoſej,
njepalený punt po 70—80 np.,
paleny punt po 90—100 np.,
žwědomſtwje pruhowane a pschi-
pōnate dobre Winske a Kharlo-
wartske měſchenja punt po 160
180 a 200 np. porucža

Paul Hofmann

na róžku ſerbſkeje a ſchulerſkeje
hažy.

¶ jutram

porucža
pschenicnu muku,
joker,
roſynki,
korinth,
mandle,
koruſhki, zitrony
po najtunischih placzisnach
Juri Schwiebus,
prjedy August Bartlo,
na swonkownej lawſkej hažy 10.

**Nowe hollandske
jerje,**

mandel po 60 a 90 np.,
pola

Hermannia Kunadka.

Tuni kfoſej, paleny,

punt po 80 np.,

njepalený

punt po 65 np.

porucža

C. F. Dietrich

na jerowej hažy 3.

Parlojty kfoſej,

paleny, punt po 125 np.,
kyry, punt po 100 np.,
kaž tež wſchē druhe měſchenzy po
100 haž do 200 np. porucža

Paul Hofmann

na herbskej hažy.

Tuczny howjoſy brjuch punt
po 50 np., druhu druzim ſekbahy
punt po 50 np., rjamy kój po 40
a 50 np., metkobahy punt po
70 np. pschedawa A. Pötschke na
žitnej hažy.

Schörzuchi ſ čelozeje kože
porucža po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

vjeniežny bank

pschi mjašowym torhoschezu
číklo 14/16 w Budyschinje.

Paleny kfoſej,

na ſłodženje ſwědomicze pruhowanu, kupuje ſo
kyry punt hižo po 70 np.,
paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojty kfoſej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)
na swonkownej lawſkej hažy 10.
Požluženje w ſerbſkej ręczi.

Paleny kfoſej,

punt po 90 np., čiſeze a ſylny ſłodžazy,
kaž tež wubjerne měſchenzy po 100 haž do 200 np.,

kyre kfoſej

we wulkim wubjerku, punt hižo po 70 np.,
porucža

Paul Pötschke

na ſerbſkej hažy.

A něcžiſhemu hnojenju luſow w najlepſchej tworje porucžam

Domaschowu mucžku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.
Sklad pschi tworowym dwórnishezu.

Starowupruhovanu
Šhorjelski kalf.

Čerſtwy paleny

twarſki a rólny kalf

fe ſwojich Niſčanskich a ſundraczanskich
ſalkownjow porucžam.

Firma: **C. Plümecke w Niſkej.**

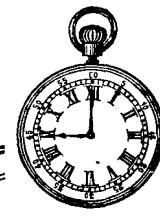
Gastupjet knes Otto Beyrich, komiſionſtu w pschi herbskich
hrjebjach 28 w Budyschinje.

Pódla teho proſchu ſkafanja direktnje abo mojemu pucžowarzej,
kotryž je ſobotu w snatych lokalach nadereč, wotedacž.

Franz Marschner

čaſznikař w Budyschinje
čo. 9 na bohatej hažy čo. 9
žwoj ſklad čaſznikow a čaſniko-
wych rječasow dobrotliwemu wob-
ledžbowanju porucža.

Hođna twora. Přihomne rukowanje. Tunje placzisny.

Porędzenje dobre a tunje.

Pſchispomjenje: Něču herbski.

Tunje a rjane

komody, drastne lhamory, blida, jednore, kaž tež wožebne ſoža,
kaž tež wſchelake druhe meble dobrotliwemu wobledžbowanju a
wobhládanju porucža

meblowy magazin A. Mittascha
w Buſezach.

Wot nětka namaka ſo moje wobydlenje na
bohatej hafzy 29 po 1 ſchode.

Dr. med. P. Deutschmann

w Kriſtellerowej khezi ſi napschečza hosczenza
winoweje kicze.

Szym ſo w Minakale jako lekar ſazhdili.
K ręczam ſym dopoldnia wot 8—9 hodzin,
popoldniu - 2—3 -

Dr. med. Haase, praktiſſi lekar, hojer a laſenſ.

Do Rakez!

Swoj wulki ſkład hotowych ſchórnijow a črijow kódeje
družinu ſa konfirmadow po tunich ale twierdych placzisnach, dale
tolte ſchórnije do džela hido po 8 ml., žonjaze a dječjaze črige
we wſchech kožowych družinach, žolte, čerwjenie a čorne, kordowe
a ſetuje tolle porucžam,
mužaze ſchórnicžki hido po 7 ml. 50 np., hacž 11 ml.,
mužaze črige k wjaſanju po 6 ml. hacž 8 ml.,
žonjaze ſchórnicžki po 6 ml. hacž 8 ml.,
žonjaze črige k wjaſanju po 5 ml. hacž 6 ml. 50 np.,
žonjaze črige k ſapinanju po 5 ml. 50 np.,
dječjaze ſtrupne po 1 ml.,
žolte kwetlo a žolty črigej ſak tunjo.

Wuporjedzenje wſcheje družiny ſo derje a tunjo wuwjedže.

H. Bawniš,
ſcherwski miſchtr w Rakezach

Emil Wehrle

na jerjowej hafzy 6.

Swoj ſkład draſtynych tlaninow po jara tunich placzisnach
porucžam, ſaruczenie čiſtowolmiane tlaniny, lohež po 40 np., metr
po 70 np., kaž tež lepsche družinu teho runja jara placzisny hódro.
Pižane laſhečilate dwójzjſchérone draſtne tlaniny, starý lohež po
30 np., wulki tworu starý lohež po 20 np., $\frac{5}{4}$ $\frac{6}{4}$ ſchérone módro-
čiſtché, rjenje čiſčeče čiſtchézam, bluſazh barchent, ſi woprawnym
indigom čiſtchézam, male muſtry, starý lohež po 20 np. $\frac{9}{4}$ a $\frac{6}{4}$
ſchérone zyhi, starý lohež po 17 np., ſi rukowanjom, ſo barbu nje-
puſchę. $\frac{6}{4}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{8}{4}$, $\frac{9}{4}$, $\frac{10}{4}$ ſchérone wupjersi, čerwjenie, čer-
wienožmuhaté a módrožmuhaté po wſchech placzisnach. Koschlažy
ſtanell ſa lěčzo a ſymu, starý lohež po 15 np., derje džeržazy, rjenje
ſo plokazy. $\frac{6}{4}$ wulke barbunepuſchęzate ſattunowe rubiſcheža po
22 np., 30, 35, 40, 50 np. Tibetowe rubiſcheža na hlowu po
1 ml. hacž do 2 ml., teho runja židžane a požidžane jara placzisny
hódro.

Seidelowe a Naumanowe ſchijaze maschinu a jeſdne kola

po wſchech ſtronach ſnate jako
najlepſhi,

najstarschi a najbole wukhwaleny wudželk w Europje.
2000 džeracžerow.

Hido wjaſy džzli

miliyon ſchijaznych maschinow a
150,000 jeſdných kolow

je ſo wot tejeli firmy nadželało a pschedalo.
Zenički fabriſki ſkład ma w Budyschinje

Anton Thomas

w Budyschinje,

na ſwonkownej lawſkej hafzy 32 ſi napschečza hosczenza běleho konja.

Z nakładem M. S. je w 2. předzelenym a powjetšenym
wudawku wuſoł

Towařšny spěwnik

za serbski lud.

Zestajeł K. A. Fiedler.

Tónsamý je we wudawańi „Serbsk. Nowin“ kaž tež pola
knjeza překupca Mjerwy za 1 hr. 20 np. dostać.

Šsmolerjez knihicžiſhcerňja

w Budyschinje w ſerbſkim domje

Inhi, ſliczbowanja, viſitne a pschebroſcheňle ſhartſi,
ſtaſtojne ſormulary, wuſtawki, blidne ſpěwy atd. atd.
we wſchech ręczach derje a tunjo čiſtchě.

8000 ml. a 2500 ml. $4\frac{1}{2}\%$
hypothekow je zederovacž. Dalshe
je ſhonič ſches ręcznič Wessera
w Budyschinje.

Drainěrowanske roſki

wſchelakich wulkoſezow ſi fabriki
W. Bienerta w Halschtrōwje ma
pschezo na ſkładze a je po fabrik-
ſkich placzisnach pschedawa

H. Dietrich w Šetonju.

A wuſhwej porucžam:

Edendorffsle, Oberndorffsle,
Luthjeczansle,
čerwjenie mamuthowé
runklizowe ſymjo,
rajslu trawu, timothejowu a
miedowu trawu,
ſeradella,
ſoliſ, ſrol, ſrol, ſrol, ſrol,
hroch, woku,
helu a čornu hejdusku
w derje ſhadžazei tworje najtuňscho.

Khorla Preiser jun.

pschi žitnych wiſach.

Čerwjeny džeczel, } ſ
bely džeczel, } ſ
žolty džeczel, } ſ
ſchwedſki džeczel, } ſ
ſałowe ſymjo, } ſ
buny, } ſ
hroch, } ſ

Draždžanslu ſadženslu zyblu,
kaž tež wſchelake družinu ſahrods-
nich a pólnych ſymjenjow
w derje ſhadžazei tworje naj-
tuňscho porucža

Karl Preisser jun.

Raffia-lyko

ſi pschitwjaſanju ſchtomow atd.
porucža Khorla Preifer jun.
pschi žitnych wiſach.

Najlepſchi wubjery
ſerbſkých ſpěwarſtich knihi
po 3 ml. 50 np. hacž do 10 ml.
porucža

J. Nowak w Budyschinje
na ſwonkownej lawſkej hafzy 8.

Šslubjeniske ſiſki

ſe ſlotym ſreſkom
kaž tež w jednorym wuhotowanju
čiſtchě ſiſki po tunjej placzisnje.

Šsmolerjez knihicžiſhcerňja.

Paleny khoſej

punt hido po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach
punt po 100 np. hacž 200 np.
kaž tež wulki ſkład

njepaleneho khoſeja

punt hido po 70 np.
porucža

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej hafzy 9.

Swoj bohače ſtajdowaný ſkład

žigaro w

100 ſchtul hido po 2 hr. 40 np.
ſnjeſam kurjerjam naležnje porucža

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej hafzy 9.

Dželawu konu, bruny
walach, je na pschedan
w Porschizach čiſlo 19.

Ssuproſhna ranza (prénicžka)
je na pschedan w Rakezach čo. 74.

Šymjeňtne běry
(magnum bonum) ſu na pschedan
w Bronju čiſlo 1.

Kacže jeja

najlepſcheje jendželskeje wulke
družiny ſu na pschedan na ſarje
w Budyschinu.

Koliki ſchtomam

ſu na pschedan w Nižej Węg
čiſlo 10 pola Rakez.

Druha pschiloha k číslu 15 Serbskich Nowin.

Ssobotu 9. haprleje 1898.

Jeſdny plan želeſnizow

wot 1. oſtobra 1897.

4. wojowa flaſa njedželu a na ſaklich ſwiatlych dnjach wupada.

Se Šhorjelza do Drajdžan

Woſoma flaſa	1-8.	1-8.	1-8.	1-2.	1-4.	1-8.	1-3.	1-4.	1-4.	1-8.	1-8.	2. 8.
Se Šhorjelza	1,56	—	4,33	8,55	7,59	10,50	2,1	2,20	4,19	6,55	8,31	10,58
Radebačha	—	—	4,55	—	8,24	11,15	—	2,45	4,44	7,20	8,56	11,51
Lubija	2,22	—	5,14	—	8,46	11,37	2,30	3,8	5,5	7,42	9,15	12,37
Budyschina	2,43	3,55	5,47	9,40	9,20	12,16	2,54	3,44	5,39	8,17	9,49	1,27
Viflovič	—	4,26	6,23	7,5	10,5	12,54	3,36	4,21	6,13	8,54	10,22	—
Arnsdorfa	—	4,48	6,47	—	10,28	1,18	3,59	4,45	6,35	9,19	—	—
Radeberga	—	5,1	6,55	—	10,36	1,27	4,9	—	6,44	9,28	10,48	—
Do Drajdžan	3,42	5,29	7,16	10,36	10,57	1,53	3,57	5,14	7,5	9,51	11,8	—

Se Drajdžan do Šhorjelza.

Woſoma flaſa	2. 8.	1-4.	1-8.	1-3.	1-4.	1-4.	1-2.	1-4.	1-8.	1-8.	1-3.	1-8.
Se Drajdžan	—	6,5	9,5	10,29	12,35	3,15	4,80	5,30	7,35	9,28	11,48	12,67
Radeberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,24	—
Arnsdorfa	—	6,42	9,47	—	1,11	3,51	—	6,6	1,10	10,5	12,34	—
Viflovič	—	7,10	10,14	—	1,34	4,15	—	6,29	3,49	10,29	12,58	—
Budyschina	5,14	7,45	10,45	11,31	2,4	4,46	5,32	6,59	9,3	10,59	1,24	2,3
Lubija	6,35	8,25	11,26	11,55	2,39	5,21	5,56	7,35	9,38	11,36	—	2,28
Radebačha	7,6	8,42	11,43	—	2,56	5,38	—	7,52	9,55	11,53	—	—
Do Šhorjelza	7,49	9,5	12,3	12,20	3,18	6,1	6,21	8,15	10,18	12,13	—	2,54

Se Budyschina do Wjeleczina.

Woſoma flaſa	1-8.	1-4.	1-4.	1-4.	2-4.	1-8.	1-4.	1-4.	1-8.
Se Budyschina	—	—	—	—	—	4,59	7,42	10,47	1,19*
Dženitilez	—	—	—	—	—	5,8	7,56	10,56	1,32*
Budeſtez	—	—	—	—	—	5,15	8,7	11,3	1,42*
Rosnovez	—	—	—	—	—	5,21	8,14	11,9	—
Do Wjeleczina	—	—	—	—	—	5,29	8,24	11,18	—

* Jeſdži jenož ſobotu a njedželu.

Se Wjeleczina do Budyschiny.

Woſoma flaſa	1-4.	1-4.	1-8.	2-4.	1-8.	1-4.	1-8.
Se Wjeleczina	—	—	—	—	—	5,49	8,47
Rosnovez	—	—	—	—	—	5,59	8,54
Budeſtez	—	—	—	—	—	6,9	8,59
Dženitilez	—	—	—	—	—	6,20	9,6
Do Budyschiny	—	—	—	—	—	6,30	9,14

* Jeſdži jenož ſobotu, njedželu a ſwiate dny.

Se Wjeleczina do Ralez.

Woſoma flaſa	1-8.	1-4.	1-4.	1-4.	2-4.	1-8.	1-4.	1-4.	1-8.
Se Wjeleczina	—	—	—	—	—	5,15	8,5	12,35	3,30*
Ralez	—	—	—	—	—	5,24	8,14	12,44	3,39*
Gheſchowa	—	—	—	—	—	5,76	10,56	1,32*	7,11
Njechwacjida	—	—	—	—	—	6,15	8,7	11,3	1,42*
Ralez	—	—	—	—	—	6,20	8,36	1,6	3,57*
Radworja	—	—	—	—	—	5,53	8,43	1,15	4,4*
Zidowa	—	—	—	—	—	6,15	9,3	1,37	4,24*
Njehwacjida	—	—	—	—	—	6,22	12,41	3,57	8,34
Gheſchowa	—	—	—	—	—	6,30	9,14	12,12	1,4*

* Jeſdži jenož ſobotu, njedželu a ſwiate dny.

Se Lubija do Woſborla.

Woſoma flaſa	1-4.	1-4.	1-8.	2-4.	1-8.	1-4.	1-4.	1-4.
Se Lubija	—	—	—	—	—	8,50	12,0	3,15
Malečžiz	—	—	—	—	—	6,16	9,14	12,32
Šuvocjiz	—	—	—	—	—	6,25	9,24	12,42
Hluchim	—	—	—	—	—	6,32	12,41	3,57
Radmeriz	—	—	—	—	—	6,40	12,49	4,5
Ketiliz	—	—	—	—	—	6,36	9,36	12,54
Do Woſborla	—	—	—	—	—	6,52	8,50	12,8

* Jeſdži jenož ſobotu, njedželu a ſwiate dny.

Se Arnsdorfa do Kamjenza.

Woſoma flaſa	1-4.	1-8.	1-4.	1-4.	1-4.	1-4.
Se Arnsdorfa	—	—	—	—	—	7,6
Großvöhředorfa	—	—	—	—	—	7,22
Počejnizy	—	—	—	—	—	7,31
Do Arnsdorfa	—	—	—	—	—	7,49

Czech diploma
Bronzowe medaille
a czechy diplom.

III. myto.

Heinrich Mohr,

scheiwiſki miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej haſzy 14
ſwój ſkład, ſe wſchemi nowoſzemí naſtřnýho čaſha bohacze wu-
hotowaných, wſchelate črije a ſchfornje
naſeňje porucža.

Bo měrje wobucze ſa krótki čaſh derje ſedzaze ſhotowjam.
Genicze prawo na dželaunje Kriegerowych patentowanych
ſchfornjow ſa Budyschin a woſolnoſez.

Wuporjedzenja ſo po nowym naprawienju w mojej
dželauny po tichich placzisnach porucža

Emma Trisch

na ſamjeńnej haſzy 15 pódla hoſczenza ſloje króny.

Najwjetschi wubjerf
kwazných darow,
narodninskich darow,
kuhińskie
a hospodařské nadoby
poſkieža, kaž je ſnate,

zentralny basar

h. Richtera naſl.

w Budyschinje na bohatej haſzy 29

ſ napschecža hoſczenza
winoweje kicze.

Placzisny ſu woprawdze jar-
tunje, ale kruče twjerde.

Czechy diplom.

Bronzowe medaille

a czechy diplom.

III. myto.

Zavski rum

pozlynenju wložowých kocienjow
w bleschach po 60 np., 1 hr. 25 np.
a 2 hr. porucza

Otto Engert.

Franzki palenz

najlepschi kredk psche wypadanie
wložow a k pozlynenju roščenja
wložow w bleschach a po waſy
tunjo pschedawa

Otto Engert.

Pschi drohich běrnowych pla-
cijach poruczam tunje warjenja
jako

rajk,
kruph,
jahly,
žoki,
hróch
atd.

po jara tunich placijach.

Otto Sachse
na bohatej haſy 5.

Swoj snath dobrý

palenz
po najtunischich placijach
poruczataj

Schischka a Rječka
na swonkownej lawſkej haſy.

Spěvatise, herbske a němske,
modlerske knihi,
konfirmaziske a jutrowne karty,
taž tež počijowe albumy
porucza tunjo

C. Christoph,
prjedy J. Angermann,
na snutskownej lawſkej haſy 7.

Mužne woſyczki
derje dželane, kym s jeneje fabriti
po tunjej placijine na pschedan
dostal. A. M. Bartuſch
na Židowje.

Wubjerny
kožowy mas,
so by ſo koža ſmehčíla a ſo by
wodu njepjepuschežala, w tycach
po 50, 30, 20 a 10 np.

najlepschi
vaselinowy tuk

w blachowych tycach po 5 puntach,
2 punt, 1 puncze a $\frac{1}{2}$ puncze,
taž tež po wjetſich a mjetſich
dželbach porucza tunjo
en gros drogownja en detail

Oty Engerta
10 na snutskownej lawſkej haſy 10.
Dalofořečak čižlo 33.

Maschinske wolije

russke a amerikanske
sa čežko a lohko ſo čerjaze
maschinu,

žylindrowe wolije
w wſchelakich družinach,
konſistentny

maschinski tuk,
woliſ ſa ſchijate maschinu
w bleschach po 30 np. a po waſy
ma pschezo najwjetſhi ſklad a
porucza tunjo

Oty Engert
en gros drogowe klamy en detail
na snutskownej lawſkej haſy 10.
Dalofořečak 33.

Schulſke torniſtry

w wulkim wubjerku, ſamym wu-
dželk, porucza A. Pietſch na
hauenſtejnſej haſy čižlo 1.

Krany repikaty tobak

punt po 20 np., pschi wotewſaczu
5 puntow po 18 np. porucza

J. T. Glien
pschi drjewowych wilach.

Prima zigari

čižeže po žadanju
mile a ſylnue
běle ſo paſaze
po wſchach placijach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
poruczataj

Strauch & Kolde
na ſamjeñtnej haſy 3.

Rosaze, čzelaze a howjase lože,
taž tež wſchě druhe družiny kožow
pschezo po najwjetſich placijach
tupuje

Heinrich Lange
pschi žitnych wilach
a pschi herbske katholske ſytkwi.

Zigary
a wſchón tobak,

frane rjepili, punt po 25 np.
porucza

Jurij Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej haſy 10.

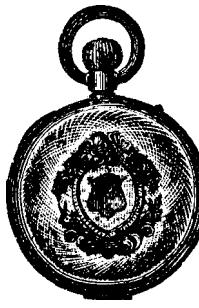
Dobry
jedzny žonop,
punt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
dostacž pola

Jurja Schwiebusa
(prjedy Aug. Bartka)
na ſwonkownej lawſkej haſy 1.

Karbolineum,

najlhmansihi woliſ ſo woblenju a
namasjanu, w woprawnych čwi-
zach po 2 zentnarjomaj, taž tež
w mjetſich čwizach a po waſy
ma na ſkladze

Oty Engert
engros drogowe klamy en detail
na snutskownej lawſkej haſy 10.
Dalofořečak čižlo 33.

Kóždy, kotryž
chže ſebi dobrý
a tuni čiaſniſil
kupicž, abo
kotryž chže ſebi
jón porjedzieſ
dacz, njech dže
k čiaſniſarjeſ
Curtej Ženčeſ
na ſwonkownej
lawſkej haſy 5,
pödla knjeſa lotteriſkeho kollektéra
Jägera. — Ženčeſ pſchedawa a
porjedža ſa ſtwoje dželo ſprawne
ruukjo.

Max Ulich

w Budyschinje
14 na bohatej haſy 14
porucza

w o b l e c ſ e n j a
derje ſežaze, po $7\frac{1}{4}$ mk.,
mužaze wobleczjenja wot naj-
tunischeho hač do najwožebniſcheho
ſ najmodniſich tlaninow,
džecjaze wobleczjenja po $2\frac{1}{2}$ mk.
w najwožebniſich ſažonach.

Wuli tlaninowy ſtad.

Po měre ſo draſta po najtunis-
skej placijine ſchije.

Dokelž ſo wſchō w mojej kraw-
zowni a pod mojim wodženjom
džela, móžu ſa to rukowacž, ſo
ho draſta lhmanje ſchije a derje
heidži.

Wulke roſpschedacže, mały wujitt!

Wobraſh

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſachſlein-
zuja a ſ woblukom wobbadža,
domowe żohuwanja a wobraſy,
wěnzy a ſopruhi k hlebornym
kwaham we wulkim wubjerku a
tunich placijach pola

Maxa Mütz y
na bohatej haſy 11.

Howjase, konjaze,
čzelaze a wocze lože taž tež
wocze wotmu pschezo po naj-
wjetſich placijach tupuje

Heinrich Lange
pschi žitnych wilach njedalsto
herbske katholske ſytkwi.

Zuežny polž punt po 80 np.,
ſtolbažu = = 70 =
ſtolbažowy tuk = = 40 =
čjerſtwy ſoj = = 40 =

porucza
Ernst Wagner, reſniſki miſchtr
na ſeminarſkej droſy 4.

Pschedawatnja mužazeje a hólčazeje draſty

W Budyschinje
pschi realnej ſchuli. Eduarda Tríkſche. W Budyschinje
pschi realnej ſchuli.

Poruczam ſwoj wulki ſklad w ſamſnej krawzowni dželaných
mužazvch wobleczjenjom, derje dželaných,
hijo po 17 mk. 50 np.,

mužazvch ſetních paſetofow a kholowow
po kóždej placijine.

Pschiſpomnjenje: Na wulki ſklad dobrých mužazvch wobleczjenjom,
po inventurje naſad ſtajených, wožebje ſedžliwe cžinju. Pschedawam je niže
ſamoplačzazeje placijny. Mužaze ſuknje hijo po 8 mk.

Eduard Tríkſche, krawſki miſchtr.

Priędy na bohatęj hafy 22.

W Budyšinje
10 na žitnej hasy,**P. J. Romkopf,**W Budyšinje
na žitnej hasy 10.

Wožebita pschedawařnia
mužazeje, žonjazeje a džecžazeje drasty,
porucža

nalětnje a lětnje nowoſcze

w najwjetšim wubjerku po najtunischich placzisnach.

Po měrje ſo ſ rukowanjom ſa dobre ſedzenje ſchije.

Priędy na bohatęj hafy 22.

Ia. cziszczeny
praec. batiski fosforokiſaly kalk
k pízowanju ſkotu
we woprawnych walach a po waſy porucža jara tunjo
Otto Engert,
en gros drogowana en detail.

S naſladowom

Conrada Chriſtopha, priędy I. Angermannia,
na ſmukłownej lawſtej hafy 7 je wuſchla
krala Albertowa jubilejna pôlska kharta,
wuwjedžena w lithografiſkim wumělſtim wuſtawie kniesow Deubnera
a Scholtz tu na ſchulſtej dróſy 6.

Mužaze a hólcžaze
klobuſi

Kaž tež mězny w najwjetšim wubjerku a po najtunischich placzisnach.

Najadſtajene klobuſi a mězny po pol placzisnje.

C. E. Rinke na žitnej hafy 5.

Pſchispomnjenje: Kožuchi na khowanje pſches léczo ſ rukowanjom pſchijimam.

Sbytſi,
ſuknowe a bukſkinowe,

— jenož dobre kaſkoſce —

ſ wobleczenjam a kholowam ſo
pſchihodžaze, ma tunjo na pſchedan**Bruno Grohmann,**

— 9 pſchi hlownym torhoſcheju 9. —

Bant

je nětkole wjele tunſchi.

Schtóž po tajſim ſ jutrownem ujechanju a druhim ſkladnoſčam
bant trjeba, žebi tole lěto wjele pjenjes ſalutuje a pola mje naj-
wjetſhi wubjerl we wſchech nowoſczech namaka.**Leopold Posner,**pychowa a posamentowa pschedawařnia
w Budyſchinje na bohatęj hafy 7.

Schkórniſe a ſtupniſe
ſa mužow, žónſke a džecži
w jara wulfim wubjerku po wuſtadnie tunich
placzisnach porucža

Paul Kristellerna bohatęj hafy 29 ſ napschecza hoſczenza
winoweje ſicže.Najwjetſcha wožebita pschedawařnia. — Najtunische
placzisny.

Filzowe, zylindrowe, honitwjerſke a džecžaze

we wſchech nalětnich nowoſczech dobre a trajne po ſnatych
woprawdze tunich placzisnach.

Kolojeſdne, ratařſke, dželaczeřſke a džecžaze

w njedozahnjenym wulfotnym wubjerku, nimo měry tunjo.

Hugo Lehmann22 na bohatęj hafy 22 (pođla hoſczenza ſ winowej
ſicže.)**Čorne khornarje, žaketty**

a jakí

ſ rjanym pſchirěſom po najtunischich placzisnach porucža

Emma ſwidowjena Borwerckowa.

S. Dittrich, wobkhodny agent,
na žitnej haſy 6, II

Serbske a němske ſpěvařſke knihy
najjednorische a najwoſebniſche,
twierdze ſwjaſane, ſu w wulkim wubjerku tunjo doſtač
po la

E. A. Wetzki,
knihiwjasatnja
17 na bohatę haſy 17.

Meblownia
na ſukelskej haſy čzo. 9 w Budyschinje.
Poruczam ſwoj wulki ſkład ſchleńczanych
khamorow, khamodowych khamorow, ložow,
blidow, ſofow, ſtolow, ſchpihelow a drugich
meblow w najlepšim wuwiedzenju po móžno
tunich placzisnach. **Th. A. Wällnitz.**

Ludwig Kuhlmann
(mějeczel Erich Hecht)
w kupnizy pschi hlownym torhoschezu
porucza we wulkim wubjerku po tunich placzisnach
garдинy, běle a na žolcę,
fattuny, ſofowe defi,
meblowe tkaniny,
vitražowe tkaniny,
běle, na žolcę a piſane,
gardinowe žerdže a rosetty,
teppichi, běhacze, linoleum,
wóſkowe ſukno, tapety.

Czorne drastne tkaniny,
piſane a běle zjaci,
w upjerkı, ſchörzuchi
w najrjenshim wubjerku pschedawa tunjo
M. Gottwald
pschi mjaſnym torhoschezu čížlo 11,
pódla knjesa konditora Müllera.

porucza ſo i ſaradženju ſupowanja a pschedawania ležomnoſcjom,
wobtaranja pjenes na hypoth. wěſtoſez; pschedewoſmje ſaradowa-
wanje ſamoženja, ſrijadowanie ſarostajenſtow, pschenajecza,
pschedzowanja, dawa radu w prawnych wězach, džela pižne
džela, ſupje, pschenajenje wuejinjenja, testamenty a wižny
podobneho.

Najtunishe placzisny.

Naleſnje nowoscze.
Mužaze a młodzeńſke wobleczenia
po wſchęch placzisnach, lětnje paletoty w ſwětlych a czemnych barbach,
kholow i wubjernych tkaninow po najtunischiſtch placzisnach.

Holczaſe wobleczenia
ſ hōdnych džeržazych tkaninow hižo po 2 mk. 20 np.
kolojēdne a ſportske wobleczenia,
mužaze kudzerlate pjesle,
mužaze kudzerlate mantle
porucza

na tamjentnej haſy 32 **Kurt Lehmann** na tamjentnej haſy 32.

Schtóž chze
flobuſi a měžy

woprawdze dobre a tunje, po wurdadnie tunich placzisnach nakupicę
njech ſo poda do ſpezialnych khamow

F. Trulleya
na ſchulerſku haſu 7 pschi formje,
hdzej ſo pschi najtunischiſtch placzisnach najwjetſhi wubjer-
we wſchęch nowosczech naleſnjeho čaza
w cylindrowych, hontwjetſkich, filzowych a ſłomjanowych

flobuſach

poſſicza. Teho tunja
kolojēdne, po honczaſe, njedzelske a wſchēdnjaze

měžy

holczaſe flobuſi	po 75 np.,	Hacj do najwoſebniſtch družinow.
mužaze flobuſi	= 1 hr.,	
zylindrowe flobuſi	= 4 hr.,	
holczaſe měžy	= 30 np.,	
dželaczerſte měžy	= 40 np.,	

židzane mužaze měžy = 90 np.,

Czorne
fhornarje

ſ hladkich tkaninow hižo po 2 mk.,
ſ hladkich tkaninow ſ podſchwinkom po 5 mk.,
ſ muſtrowanych tkaninow hižo po 3 mk.,
ſ mohaira hižo po 6 mk.,
žakety hižo po 6 mk., porucza

Richard Gautzschi
na bohatę haſy.

Serbske Nowiny" wudawać so, kóždu sobotu.
— Stwórlenna předpłata we wudawarni 80 np a na němskich póstach 1 mk., z přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisto płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Císc Smoler ječ knihičsćeńje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Číslo 16.

Sobotu 16. aprileje 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němſle khejorſto. Tefko wjetchowſkeho wopyta, kóž je k dwójnemu jubjelkemu ſwiedżenjej naſchego lubowanego krála Alberta w Draždānach pſchijowſiedżeneho, hiſchče hacž dotal w ſakſkim hlowonym měſcze njeſbu wohladali. K jubjelkemu ſwiedżenjej pſchijudu: Khejor Wylem ſ mandželskej, awstrijski khejor Franz Josef, bayerski prynzregent Luitpold, badenski wulkowjwoda, würtembergſki wójwoda Albrecht, koburgſko-gothaſki wójwoda, schwazburgſko-rudolstadtſki wjetch, reuſski wjetch mlođscheje linije, ſakſko-meiningſki herbſki prynz ſ mandželskej, ſchleswig-holſteinski prynz Albert, schwazburgſko-fondershaufenski prynz Leopold a mecklenburgſki wójwoda Jan Albrecht ſ mandželskej. Khejor Franz Josef budže někotre dny w Draždānach pſchebhywac̄.

— Khejor Wylem lētba ſažo do połnózneho morja pojedźe. Tole pučzowanje zyły julij wupjelni.

— Pſchichodneho byna wjetcha Bismarcka, hrabju Manzau je Schwanzenbeckska lawniſki ſud k 50 hriwnam pjenjezneho khostanja ſazudžil. Hrabja Manzau je Ion inspektora Brunha, ſastupjerja Reuterſkeje telegrafowańje w Londonje hrubje na čeſczi ſranii, hdyz bě tón do Friedrichſruha pſchijohol, ſo by ſo ſa ſtrowjom wjetcha Bismarcka wobhonił.

— Małokalibrata tſelba ſo w němſkim wójſku njeſawjedźe. Pſchi pſchirunanskim tſelenju je ſo nětčiſcha tſelba, w němſkim wójſku ſo trjebaza, jako ſlepſta dyžli małokalibrata wupokaſala. Duž ſo nětčiſcha tſelba wobkhowa, tola ſo na njeſ někotre pſchemenjenja ſežinja. Kafchczit k pſchijeczu patronow ſlužaz̄, ſo ſ chmanſkej pſchijprawu ſaměni. Dale ſo nowy viſir na tſelbje ſe ſhodženiami. Tſelbina rola ſo ſ drjewjanej roli pſchikryje, kaž małokalibrata tſelby. Wulka wažnoſć ſo na lepſche tſelbini ežiſčenje kladže. Podla teho maja myſle, ſlepſti a lóžſti teſak ſawjeſč. Jendželčenjo ſu we wójnie pſchecžiwo Matabelskim ſpóſnali, ſo domorodni nježiwojzy ſranjenja ſ měrom dale wojowachu. Teho dla Jendželčenjo tak mjenowane dum-dum-kulki ſawjedžechu. Mjeno dum-dum ſpěchnoſć wosnamjenja, ſ kotrejž po wutſelenju trjehem njeſpſchecžel panje. Miklowy mantel dum-dum-kulki je na kónzu tak eženſti, ſo by wołoj pſchi naraženju pſches njón pſcheraſy a ſo ſcheroło ſlōčzi. S tym ſo žałozne, čaſto njeſahojne ſranjenje načzini. Dum-dum-kulka dyrhiala ſo teho dla do roſbuchanskich kulkow licžic̄, kotrejž ſo po poſtajenjach Genuſkeho wucžinenja we wójnie trjebac̄ njeſmědža. Tole pŕaſchenje je ſa wſchě wójnu wjedžaze staty, po tajſim ſa zyłe čłowjeſtvo jara wažne.

— Kaf jara ſo tuberkulosu mjes howjaſym ſkotom w Sakskej roſſhérja, nowa lētna roſprawa wo medizinalnych wobſtejnosczech w Sakskej dopokaſuje. Kaž je ſ njeſ widzec̄, je mjes 85,016 ſaréjanymi howjadami niz mjenje dyžli 227,23 tuberkulosnych bylo. S pſchirunanjom tejele čežnijazeje wulkeje licžby je nadpadnje mało wozow na tuberkulosu khorých. S 132,810 wozow bě jenož 94 ſ tuberkulosu natyfnjenych. Sa to je ſažba tuberkulosnych ſwini khetro wulka. Pſchi 419,188 ſaréjaných ſwini 11,487 kroc̄ tuberkulosu ſpóſnachu. Trichinę ſu ſo w mjaſu 106 ſwini namakaſe.

— Po pſchikladze Rusejce čħedža tež w Němzach holc̄e gymnasije ſaložic̄. W Pruskej ſo někole temule wotpohlađej pak hiſchče ſe ſtrony kniejeſtwa ſadžewki napschecžo ſtajeja. Tak je

někole kultuſowy minister dowolnoſć ſ ſaloženju holc̄eho gymnasija we Wrótſlawju ſapowjedžil.

Danſla. „Europiſki pſchichodny nan“, kaž Danfemu krále Kſchecžijane IX. žortniwje rěfaju, je cžichi pjatf ſwój 80-lětny naſrodný džen ſwjecžil. W Europje drje njeje žaneho tróna, kotrehož nětčiſhi abo pſchichodny mječezel njeby w bližſhim abo dalschim pſchitwumſtwje ſ kniejeſtom maleho danſkeho králeſtwa ſtał. Hac̄ runje je král Kſchecžijan tež bliſli pſchitwumy pruskeho králeſtwa doma, ſo wón tola ženje tajl njeje, ſo njeje Pruskej pſchecželne ſmyſleny.

Franzowſka. Prozež pſchecžiwo ſpijazhelej Zoli, kotrež bě ſjawnje franzowſkich offizerow winowal, ſo by ſidowſkeho kapitana Dreyfusa, krajneje pſcherady dla wobſkorženeho, njewinowacze ſazudžili, ſo ſ nowa ſapoznjenje. Kafac̄zny ſu bě wužud, pſchecžiwo Zoli wuprajeny, ſacžiſny, dokoł ſe wobſkoržbu pſchecžiwo Zoli wójnske ministerſtvo, a niz, kaž je ſo to ſtał, wójnski minister, ſaložic̄ mělo. Duž je něklo wójnske ministerſtvo Zolu wobſkoržilo. Dreyfusowi pſchecželjo ſu po tajſim pſchesahe juſkali. Wužud kaſac̄zneho ſuda Dreyfusa ſ joſtwa na čertowej kupje njeuſwobodži, a ſidow ſměja dale w Franzowſkej ſa njehōdnych, ſo móhlo ſo jim wytſiſke wojeſte ſaſtojſtvo doveric̄.

— Franzowſko ſo w nowſichim čjaſzu ſ wuſpěchom prózuja, ſa wudželki franzowſkeje induſtrije w Němzach wotebjerarjow phtac̄. Mjes thym ſo Němzy ſ kóždym lětom mjenje tworow do Franzowſkeje wotbudu, je ſo wuwoſ ſranzowſkich tworow do Němſkeje w ſańdženym lěcze wo hōdnoſć 35½ milijona frankow powyſchil.

Jendželſla. Pſchecžiwo pſchitwihowarjam ſudanskeho falschneho profety je jendželſto-egyptowſke wójſto ſkonečnje pod generalom Kieženerom roſſhudne dobyče ſčiniſlo. Mahdijske (profetowe) huſienja wobróniene črjódhy buchu pola Albaru ſbiči. Khejor Wylem ſo njeje kóždil, jendželkemu wójſku dla jeho dobyče ſuwoje pſchitwofacze wuprajec̄. Wón je jendželkemu pôblanzej w Barlinje khejatniwje wutrobne ſbožopſchecze dla wuſpěcha jendželſkeho wójſka pſchecžiwo džiwiem ſudanskim črjódam pôblal. Mjenjenje jendželſkich nowin wo němſkim khejorje je ſo něklo na dobo pſchemeniſlo. Te ſame nowiny, kotrejž poſledniſte lěta pſchi kóždej ſkladnoſci němſkeho khejora hanjachu, dokoł bě prezidentej transvaalſkeje republiky w połodniſkej Africzy ſbožo pſchajal, hdyz bě pſchitwal Jendželčanow wotraſyl, někole khejora Wylema ſa pſchecžela Jendželſkeje wukhwaluju.

Wo bitwie pola Albaru Jendželčenjo pſhaja, ſo by ſo pſchitwihowarjo falschneho profety, derwiſchojo, w ſwojim lěhwe mužniwje pſched jendželſkim nadběhom wobarali, ſo pak ſu pod jendželſkej pſchemozu podleželi. Jendželſla artillerija mjes Derwiſhem ſažadžeske. Kóždoh wntſel trjehi. W běhanskich pſchirowach nje-pſchecželſkeho lěhwa jendželſke ſchrapnele wulke ſapuscženje načziniſlo. W lěhwe je nimale 2000 derwiſhow pantylo. Tich zyłe ſhubjenje ſo na 3000 muži woblicži. Roskaſowarja derwiſhow, Mahmuda, w kopjenju ſlomy ſhowaneho namakachu a jeho ſajachu. Jendželčenjo maja něklo móz falschneho profeta ſa pſchewinjenu, a nadzíjeja ſo, ſo Sudanskı bórſy ſažo jendželkemu kniejeſtu podcžiſnu.

Schpaniſla. Wójna mjes Schpaniſkej a amerikanskimi ſjenočených statami je wobſamknjena wěž. Senat a ludowe ſastupjerſtvo ſjenočených statow ſtej wobſamklej, ſo ma ſo Schpaniſla napominač, ſo by ſo ſwojego kniejeſtwa nad Kubu wſdala a ſwoje wójſko a kóždſtvo wróčiſla. Presidentej ſjenočených statow je ſo

połnomóz dała, wójskowe mozy tak dolożec, hacż je trjeba, so by so wobsmiennje senata a ludoweho sastupjerstwa pschewjedlo. Zeli so by Schpaniška w postupanju pschizmu k wójnje widżala by to amerikanski lud, kotryž so prawoſezi swojego postupjenja do-wěrja, pschijalo.

Tole wobsmiennje je hotowe pschipowjedzenje wójny. Na tajke bjeschwédomiežiwe waschnje je so drie lědma hdy wójna pschijowjedzila. Spodžiwnie so na to požlucha, hdyž Amerikanski praja, so k bróni w mienje čłowjecznoſeze pschimaja a so na to ponovala, so je Kuba po prawom swobodna a njenotwiskna, dokelž Schpaniška ju hido tsi lěta dolož wjazh njenobknježi. To je wscho ſame ludanſtwo. Sběk na Kubie by hido dawno podduſcheny był, hdyž njebychu jón ſjenoczenie staty wot wscheho ſpočatka na wscho mózne waschnje podpjerjal.

W požedzenje ludoweho sastupjerstwa, w kotrymž so s 324 hložami pschecživo 20 hložam sa wójnu roſbudžichu, je k wulkemu holkę dōſčlo. Sapóžlanž na so „blépzo“, „hlarjo“ atd. wochu, so s knihemi mjetachu a ſubu ſchipizh so s pjasežemi pjerechu. Hdyž běſche pschedžyda podarmo ſpýtał, porjad poſtajic, won ſtraž-nikej porucži, biežkow ſe blébornej heju roſehnacž.

W Schpaniſkej maja nětko wójnu fa njenotwobroczomu, a tež wot ſakroženja europskich wulkomožow žaneho wulpecha njevo-čakaja. Schpaniška ſama wójnu njenpschijowjedzi, ale čini wsche pschijoth k ſakitanju swojego wobſedženſta.

Ružovſta. Po natwarjenju wjetſchego džela Ssibirskeje železnizy je europskemu rataſtviu nowa konkurenza naſtala. Wot czech, so po njej czahi jědža, so k jeje ſastanishežam ſe wschech ſtron žito wosy. Ratarjo a wikowarjo ſe žitom ſu počeli na ſastanishežach ſkladowanie twariež. K temu je wjèle ludži trjeba, eži ludžo maja wſchelakore potřebnoſeze, a druhý ludžo pschilhadežea, kotriž maja ſ teho wſchelaki dobyt. Tak po něžim pschi ſaſtanishežach nowe wžy naſtaſtawaju. Na někotrych ſastanishežach žito hido wot lěta 1896 leži. S wjetſchego džela je tole žito pscheniza, kotraž so psches Libau a Rigu na europské wili ſezele. Agentojo by hlobje a hlobje do hacž dotal njeſnateje krajiny ſwěrja, kotraž wožiwa a wožucži ſ dolheho ſona.

Czorna Hora. Ruski zar je czornohóřskemu wjetſchemu Miklawſkej jało jutrowny dar 30,000 repererſtich tříbow a 30 milionow pa-tronow požlal. Zar ma Czornohóřzow ſa ſwojich najzwěrnitskich ſwiaſtarjow a pschecželov a teho dla pjenejh njeſluteju, hdyž ſo wo to jedna, brónitosež Czornohóřſkeje poſvjetſchicž.

Turlowiſta. Wjèle hörje hacž njenpschecželske ſuſti ſu khorosče turlowiſkemu wójsku ſchodziſte, kotrež je we wójnje pschecživo Graham wojovalo. S hubjentym ſarjadniſtwom, ſchpatnej jědžu a nje-dožahazej draſtu ſu mjes wójskom khorosče wudyrile, na kotrež je 16,000 wojskow wumrjelo. 22,000 je ſo khoroh do domiſnih wróčiſlo, ſi kotrychž je hacž dotal teho runja 8000 wumrjelo.

Wosprawnjene paduchſtwo.

Sawěſcze něktó numa těko nahona k ſlōtniwyim ſtutam, taž ſberarjo stareho porzelina, a to teho dla, dokelž ma jich nałożk jara ſchpatnhy wſlu na nich ſamych. Szym mužſkych a žónske ſnał, kotriž běch u w druhich wězach ſprawni a ſwěrni, kotriž pak na hlobz ſwědomja ſabychu, hdyžfuli roſpuſtjenia čajowa ſchalta dwělomneje staroby abo wožebje wožidna wasa psched nimi ſtejſeſe.

Knies Franz Grenop bluscheſe do tajkých ludži.

Won bě jara wobdarjeny muž, dolhi czaž bě ſobuſtar jendželſkeho hejma w Londonje był a budžiſche bjes mała hacž na ministra ſchiknýl. Mějachu jeho ſa ſnateho pschecžela ludži, a jeho wobthadžowanje bě dobrocziſte a dowěru wubudžaze. Smutska a ſwonka bě ſemian tola, ſchtož ſtare porzelinowe wěžy naſtupa, nježo lepſchi dyžli najwſchědnitschi dundat.

Je něhžje tsi lěta, ſo junu rano wot njeho liſt doſtach, ſi kotrymž mje proſchesche, ſo dyrbju k njemu pschimacž.

„Petrje“, pocza na mnje, lědma ſo běch do jeho knihownje ſastupil, — a mjes tym, ſo ſebi wjeſholu ruzy jimasche, ſuny ſo jemu dobrocziſw, jaſny požměw po rjantym ſtarym wobliczu; — mam nadawſ ſa waſ, najwožebniſchi, najmjeñſchi, najrjeñſchi nadawſ, wo kajfimž ſeze hdyž ſchto blyſteli.“

„Je mi pschezo wjeſele, ſa waſ dželacž, knies Franzo“, wot-molwic, ani ſ najmjeñſcha njemyſlo, ſchto mohlo nětkole ſežehowacž.

„Mějče džak“, wotmolwi ſ dobrocziſwym hložom. „Po tajfim, dyrbicze male paduchſtwo wuſjescz. Wě ſo“, pschida ſpěchne, moje wuſtržane wobliczo widžo, „wě ſo, zyle wosprawnjene paduchſtwo.“

„Ja — ja ſebi myſlu, ſo hiſcheže ſenje wo wosprawnjenym paduchſtwo niežo blyſtala njeſkym.“

„To prajceže jeno teho dla, dokelž njeſſe ſběrat ſtareho porzelina“, a jemu ſabłyſtny ſo pſcheradžerſz w eſcjomaj.

„Chzeče mi tón pad roſjaſnicz?“

„To ſo wě“, rjetny khatujue a roſbudžený.

„Wſched něſhto lětami ſupich jara žadny talec. ſe jeno hiſcheže pječ druhich talerjow tejele družin a te ma lord Patehwaj. Možhu wam, Petrje, tehole talerja wopíkowacž, dokelž njeſſe ſběrat a duž njebyſcheže mi ſroſhmi. Schowach jón k druhim drohim wěžam do ſhamora. Žunu pſcheprož ſebi moja žona knjenje na bježadu, a dokelž chyžchu nětrotke knjenje rad mój ſtarý porzelin widžecž, wotamkň ſamor, wſa moju ſběru won a pokao-waſche ju wokolo. Pomylcze ſebi, taž ſo moja žona wuſtrža, hdyž po wotendženju hoſeži pytmy, ſo jedny talec pobrachuje.“

„Kaf dolož to je?“ wopraschach ſo.

„To može dwě, tsi lěta bycž.“

„A wě ſebi myſlicze, ſo je ſebi jón jena ſ pſcheproſchenych knjeni ſobu wſala?“

„Myſlu ſebi to niz jeno, wěm jo zyle wěſeže“, wotmolwi ſ dobyčeſtikm požměwom; „hido tehdrom běch na něchoho mijelčo-potukal a blyždžach tajnje, njech tež bjes wuſpěcha, ſa nim.“

„Na koho macže podhlad?“

„Na hrabinku Farokhan. — Njerofymjejeze mi wopat“, poſractowasche khatujue, moje nimomérne džiwanje widžo, „ta hrabinka je jena ſ najlepſich knjeni zyleho ſwěta, ale hdyž je wo ſtarý porzelin cžinicž, potom, Petrje, to je mi žel, potom jej wericz njeje.“

„Ale taž ſeze tola na tule myſliczku pschischli?“

„Dokelž tutón talec w jeje ſalonje na ſeženje wiſa. Něvěrno, to ſo k werie podobne njeſda, ſo mohla tajſale knjeni kramycž a potom hiſcheže taž krobla bycž, ſo tu wěz ſa něſhto lět wuſtaja? Wě ſo, njeby něktó druhí nježo podobne dokonjal, khaba wěſty — wěſty —“

„Sběrat ſtareho porzelina“, dodach ja.

„Stareho porzelina“, poſractowasche won a ſloži hlowu ſnak. „To je mi žel, Petrje, jara žel“, a jeho hlobz bywasche bóle bluk, „ſo ſu někoti ſ nashčich ſběratjow taž nimomérny nježwědomičž.“

„Scže wě ſo tym doſpolnje pſchekwědczeni, ſo je to tón ſamžny talec?“

„Doſpolnje; pſchetož ſym tamnych pječ ſtruchow wežera widža. A potom bě hrabinka na tutej bježadze a ſym wěſty, ſo ſebi tajſele ſchilegnoſeze njeje wuńcž dała.“

„Po tajfim dyrbju ſebi myſlicz, ſo chzeče ju wobſloržicž?“

„Ale ſchto ſebi tola myſlicze!“ ſawola lord wuſtržany, „ſa nježo na zlym ſwěcze njeſhal ſeje ſeje haſky načzinicž, chzu jeno ſwój ſaler wróčo měcž.“

„Boju ſo, ſo wam ja, knies Franzo, pſchi tym njeſbu mōz pomhač.“

„Ale khort“, rjetny ſtarý knies roſbudžent, „nježadam ſebi wot waſ tola nježo wopaczieho, talec je moje ſwójſtvo!“

„Na tym njeđwěliju ani wokomif“, wotmolwic khatujue, „ale jeli ſo jón ſ hrabinzhyneho ſalona wotſtronja —“ wuprajich ſo taž ſwórlivje tažku ſo mōzno —, „ſym ſ wonka mjeſow ſwój ſamžny ſtareho porzelina, a nimam žaneho naſhoniſenja we wotſtronjenju pſchekwědczeni ſ ſuſhch jſtow.“

„Ale, mój lubi pſchecželo, wě dyrbicze mi pomhač, taž chzu jón hewak wróčo doſtač?“

„Najſprawniſche, ſchtož mohli cžinicž“, rjetnyh ſo komžo, „by bylo, ſo byſcheže ſo cžlowjek, Kelpuž řefazemu, dowěrili.“

„A myſlicze ſebi, ſo by tón to ſežinil?“ woprascha ſo knies Franz nahle.

„Na kžde waschnje budže wam mōz lepſchu ſadu dacž, dyžli ja.“

„Dha pſchekwědcze jeho jutſje rano ſem, budžeče taž dobr, Petrje!“

„Dyrbju pak wam wuſnacž, knies Franzo, ſo je Kelpuž trochu dwělomneje cžestny muž. Zeli ſo ſebi jeho najimacze, cžinicze to na ſwóje ſamžne ſamolwjenje.“

„Dobre, dobre“, wotmolwi baron, „hubje hromadu ſežahujo, chzu to ſ nim ſphtacž; cžlowjek nježmě tež hnydom pſchekwědczeni ſchpatnje wo bližšim myſlicz. A tón talec dyrbju ja ſažo doſtač.“

Widžach, ſo bě wscho dalsche ſečenje podarmo; knies Franz bě kaž malý hlobz, kž chze ſadowu ſahodu wuſriebicž, hacž jeho pſchi tym ſepja abo njelepja.

wjetšchu, džyži je prěnja byla. Na krušku herbskeje semje, fiz ma herbski wostac̄, chze wona posběhnijenj widžec̄ wopomnik herbskeje luboſeje a h̄veri, herbskeje džakownoſeje pſchec̄iwo h̄vojim horliwym h̄ynam, kotsiž ſu ſwoje mjenia na węczne jej do wutroby ſapízali, wopomnik herbskeje horliwoſeje ſa pſchichodne ſplahi. S tym je Mac̄ižja ſapocžala nowe pol-keſtotka — a dženka h̄ijo widžim ſo wupinac̄ mózne murje noweho domu, twarjeneho kaž ſa węcznoſeje. Sepjerajo ſo na wuprajenje węzywſtojnych, ſo móže ſo bjes stracha dom twaric̄ na ležominoſeji, kotaž je ſaplaczena, býrnie ſo zjyh twarſti pjenies požec̄ic̄ dyrbjal, je Mac̄ižja tónle twar ſapocžala ſa dow̄eru na woporniwoſeji h̄vojego naroda. Tale dow̄era ſo njeje w tej mérje dopjelnila, kaž mózachmy wočakowac̄. H̄isheje je naležnoſeji nowotvara Mac̄ižneho doma pſchedmjet, ſa kotaž ſu jeno male wobmjeſomane kruhi ſahorjene. Nasch lūd h̄isheje naſdala ſteji. Tón dobyc̄, tón tež ſahorječ, je a wostanje tež dale nadawki kózdeho wérneho mac̄ižnika.

Nowy dom roſc̄e a poſběhuje ſo — tola tón, kotaž je ſi młodoſtym duchom jón ſobu wobſamkuł a pſchego ſa njón ręčał, tón, fiz je ſi radostnym ſapalom jeho ſakkadny ſamjeń pſched ſetom kładł, tu wjazy njeje. Tež naſch Smiſh je wotwolany ſi pola njewuſtaſazeho džela a h̄verneje p̄bóz, wotwolany wot Boha, fiz nam, potomnikam kłabym a njenashonithym, wjetſche džero, wjetſche ſamoſvojenje dorv̄era. Duž dha njeſpuſhczym rjanu nadžiju, naſchi předowniſy naſz wolaſa, ſa nimi, do jich stopow ſtupeſy, dželajmy a ptytym ſi cžejcu wuſjesc̄, ſchtož ſu woni ſapocželi!

Pſchedkýdſtvo a wubjerf mējeſhtaj po kwydženſſej jubilejnje ſhromadžiſnje 7 poſhedenjow, w kotaž bětche wiaz fróz tež h̄ydom twarſti wubjerf ſobu ſhromadžem. Dokelž dyrbjachmy ſa nowotvar trébny pjenies požec̄ic̄, dyrbjesc̄e ſo wujradna h̄lowna ſhromadžiſna powolac̄, kotaž ſo potom 22. dezembra wotbu. W njej ſhromadženi pſchedkýdſtu połnomoz dachu, wot tudomneje mējeſzanſeje nalutowańnie 90,000 hr̄wnow ſa 3¾ % ſi nowotwarej požec̄ic̄.

W ſaſtupjeſtvi „Mac̄ižy ſſerbskeje“ je ſo w minjenym ſeče dwoje wažne pſhemienjenje ſtało. Na město knjesa fararja ſakuba, kotaž bě ſwoje ſaſtojnſtvo jako městopschedkýda ſložil, wuſwoli ſo knjes farar Mroſak ſa městopschedkýdu a na teho městno knjes ręčnik Zyz w Budyschinje ſa wubjerownika. Po ſmijereči knjesa D. Smiſha, cžestneho pſchedkýdy „Mac̄ižy ſſerbskeje“ a pſchedkýdy jeje wubjerka, wuſwolich ſhromadženi knjesa fararja Dr. Rencža we Wjelečzinje ſa wubjerownika a knjesa kaplana Andričekho w Kalbizač ſa namějtneho wubjerownika — wſcho to po wuſtawkach ſi kooptaziju, ſchtož ſo ſi tutym h̄lownej ſhromadžiſnje wosjewia. (Poſtrac̄owanje.)

Dopoldnia do ſhromadžiſny Mac̄ižy ſſerbskeje ſo herbska ſtudowaza młodoſc̄ a wědomostne wotriadu Mac̄ižy ſſerbskeje w Budyskej třeleńci ſhadjowachu. Dopoldnia ſo herbzy ſtudenc̄a a pſcheczeljo herbskeje ſtud. mlob. ſeňdzechu. H̄lowny ſtarſchi, ſ. ſtud. theol. Wicžas wotewri ſhadjowaniku, a wſchitlich pſchitomnych, woſhebie tež hosc̄i, kotaž bětche ſo rjana licžba ſeschla, poſtrowi. Noſprawny podachu ſaſtupjeſtvo ſtudentſkych towarzſtwow „Sſerbowki“, „Sorabika“, „Wladý“. Se wſchitlich roſprawow bětche klyſhceč, ſo naſchi mlobdi ſſerbia pilne dželaſa w ſwojich towarzſtwhach. Knjes farar Handrik ſſlepjanski ręčes̄e hluboko ſacžute h̄lowa ſi mlobym ſtudowazym, kotaž mózny ſacžiſteč cžinachu. — Po ſkonečnej ſhadjowanzy podachu ſo do poſhedenja ręčes̄yptneho wotriada. Knjes dr. Muſka poſtrowi jako městopschedkýda pſchitomnych a ſpominac̄e ſi džaknimi h̄lowami na minjenje naſchego njeſapomnitého Smiſha. Pſches jeho ſmijereč bětche městno pſchedkýdy ręčes̄yptneho wotriada wuprōſdnilo. Duž mējeſche ſo najprijeđ nowy pſchedkýda wotriada wuſwolic̄. Žato tajki poſtaji ſo knjed dr. Muſka a jako městopschedkýda knjes farar Gólež ſi Budyschinka; 1. pižmawjedžer je knjes farar kan. ſkala a 2. knjes kaplan Andrižki. Knjes dr. Muſka ręčes̄e wo někotrych wažnych ſkadowych ſalonjach, kotaž maja ſo w naſtých herbskich čažopisach bôle wobkedybowac̄, žadashe ſebi, ſo běchu ſo mjenia městow a wžow, hdžez mamty h̄lowjanske mjenia, tež po herbsku pižale. Na kónzu wužozowasche wſchelake ſhōjne mjenia po ſwojim wobkadyzenju. — W 12 hodožinach džerjeſtche ſo pod pſchedkýdſtom knjesa dr. Muſki poſhedenje narodopisneho wotriada Mac̄ižy herbskeje. Knjes pſchedkýda poda wažny programm ſa herbski narodopis. Tón programm bu ſi wulkim džakom pſchijat, a přiſtwa ſo wupraji, ſo by ſo wotčiſtečal a potom po ſſerbach ſo roſdawał. Knjes farar Gólež ſi Budyschinka jako redaktor „Pomhaj Böh“ ſjewi, ſo ma wotpohlad, w ſwojim čažopisu h̄istorije

naſchich herbskich evangelskich wohadow wotčiſtečez. Skónčnje wubudžowaſche knjes farar Handrik ſſlepjanski ſi hnijazymi h̄lowami ſi ſtutkowanju ſa ſdžerzenje ſſerbskeje narodnoſeje a herbskeho waschnja.

— (Snjeſbōženje ſi konjom.) Sańdženu ſobotu je ſo kon, do wosa ſwidowjeneje Heſyneje w Radworju ſapſchekujiemy, ſi kotaž my ſeſtneje nan, ſi wnosječer Ulrich jědzesche, na bohatej hažy po ſdaczu ſi tym ſpôloſčil, ſo bě ſo jemu pôdkow ſi jeneho kophya popuſchčil, kotaž potom konje do druheje nohi pjerjeſche. Kon ſaſtak pſches ſitnu hažu po ſchulerſkej hažy ſi ſchulerſkim wrotam cžerjeſche. Ma róžku ſchulerſkeje a herbskeje hažy ſo wós powrbc̄i, pſchi cžim ſo ſi njeho Ulrich a jeho džowka Heſyna na pleſthr wucžiſhniſtaj. Ulrich ſebi ſadnu h̄lowu wobraſy a ſylnje ſrawieſche, jeho džowka pak ſebi prawe ližo ſlē wobodré. Woběmaj ſo h̄ydom wot bliſko bydlazeho ſeſtka pomož doſta a kaž ſo ſda, nahly pad ſa ſtronovſeji wobeju ſlych ſeſhukow njeſmaje. H̄isheje do wjele wjetſcheho njeſboga hač wonaj budžiſche moħl wiſowat Wicžas ſi Komořova pola Rafez pſchiticiž. Hdyž ſpôloſčenj ſoń pſchihna, ſe Wicžas runje ſe ſwojim jědnym ſolem ſe herbskeje do ſchulerſkeje hažy ſajel, ſo by po njej dele jěl. Konja ſadu ſebje wohladawſchi, wón rucze ſe ſwojim ſolem do jeneje wotewrjeneje thěze ſajedže. Wón ſo ſi tym pſchejedženja ſminy, tola pak wós h̄isheje Wicžasa do h̄ydiſzele ſtorze a ju khetro ſrani, mjes tym ſo wón jědne ſolo ſobu ſtorze a jo roſlama. Kaž je klyſhceč, je Wicžas dyrbjal ſeſtku pomož ptytac̄. Wós poſdžiſho do ſtruchow roſleži, a kon ſo, předy hač ſo ſadžerža, khetro wobſichodži.

— Kublečku Izraelowu w Nowoſalzu, na kotaž ſo hr̄ſcha, ſo je ſwojeho mandželskeho ſkonzowała, ſu do tudomneho jaſtwa pſchivjedli. Dwé njeđzeli je wona h̄ijo w Nowoſalzu w pſchepyto-wanskiu jaſtwe ſedžala.

— (Merkaz̄er.) 10. haprleje je cžebza Riedel, pſched garbačskimi wrotami bydlaz, ſwojim ſwójnym ſi nožom hroſył, tak ſo ſu cži dyrbjeli roſeſčac̄ a polizajſku pomož ptytac̄. Ma to je njeđraf ſtine durje ſnitska ſamtuky a nikoho do jſitvy puschčil. Pſchivołani polizistojo běchu teho dla nusowani, ſo ſi woſnom do jeho bydla dobyc̄. Mjes tym ſo pak ſo polizistojo ſi woſnom nus obywachu, Riedel ſi woſnom přenjeho poſloda na dróhu won ſkocži. Pſchi tym ſebi wón wobej noſy ſwin, ſo ſo njeđeſe na nimaj ſdžerzeč. Duž ſu jeho do tudomneje mējeſzanſeje hojernje dowjeſli.

— (Korſymja. (Eſo tepila.) Sańdženu wutoru ſu tu pſchi jenej ſuzi wěſtu Ernestinu Pawlinu Henkez, 18. dezembra 1876 w Sohlandze nad Sprewju narodženu, hdžez je tež hač dotal bydlila, moriu ſe Sprewje wucžahnyli. Žejne cželo bě jenož koſchlu a ſpôdnju ſuknu woblečene. Tepjena je pječza duchalkora byla, runje kaž jejny nan, kotaž je pſched někotrymi letami w bludniſy w Koldizach wumrjel. Ma ſajke waſchne je wobžaromna ſi wneje ſhubila, njeje h̄isheje ſnate.

— (Spytz. (Madpad.) Sańdženy ſeleny ſchtwórk wječor ſu jeneho muža ſi Porčowa, kotaž žalbu woſolo noſho pſchedawa, na dróh njeđaločo Čerwjenych Nožliz nadpamyl, jeho do pſchitrowa cžiſki a jemu dybſac̄ny cžazník a pjenjeſh prieč wſali. Naſajtra cžiſki pſat ſu na to w hosc̄enju „jakifeho jědneho“ jeneho dun-daka ſajeli, kotaž je tam ſi pjenjeſhami nadpadjne wulž cžinił a kotremuž je kónz cžazníkoweho rječasa ſe ſaka wiſał.

— (Wulkeje Dubrawy.) We wjele herbskich wžach ſo h̄isheje jutrowniczku rano jutrovne khetruſche ſpěwaja. Tež w naſchej wžy tole rjane waſchne wot lěta 1894 ſaſo wobſteji. Wjenowane lěto, ſo někotri mužojo ſi tutym khetruſnym wotmyſlenjom ſjenovječi. Swjehelaze ſnamjo, ſo tež h̄isheje pola naſz dobra kſchecžijska myſl njeje wuhafšla, je to, ſo je liežba jutrovnych ſpěwarjom ſtajne pſchivjala. Tak ſo ſańdžene jutry woſomnac̄o mužojo a ſchtvri mlobe hoſzy ſi Wulkeje Dubrawy a Margarečineje hětý ſeňdzechu a pſched kózdm domom, ſi kotaž ſeňdzechu ſpěwati abo ſpěwari pſchitomni, někotre ſchtucžki ſi rjonyh jutrovnych khetruſchow njeđzajz wžy deſheča a wětra wuſpěwachu. Böh dal, ſo by ſo tole dobre waſchne dale w naſchej wžy ſdžeržalo.

— (Lubija. (Rosbuhnenje pluna.) W cžiſhcečni jeneje

tudomneje čjischčeřnje je ſobotu do jutrow plun (gas) roſbuchny. Ma njevujajſkijne waſhnyje bě ſo ſi jeneje roly plun pschedobyl. Hac̄ runje ſo ſchtrijo dželac̄erjo ſi plunjowej móñju na to fedžni ſčinichu, běſche tola jedyn ſi nich tak njekežblivý, ſo ſchwabličku ſchwec̄zi. Hm̄dom na to ſo ſatrafchne ſaſuſhny, a dželac̄erjo ſo ſi plomjenjom wobdachu. Mjes tmy ſo ſo tjo dželac̄erjo jenož lohko wobſtſodžichu, ſo ſchtrio ſi nich tak c̄ežko ſrami, ſo dyrbjachu jeho do měſtečanskeje hojčnje dowjesc̄. Schkoda w dželatni a na twarjenju načinjenia, je kh̄etro wulſa.

S Delneje Lužij. W Bltach maja někole hižo ſaſho wulku wodu ſda ſo, ſo jim podobne lečzo, kaž lonsche, hroſy. Trava na lufach, kofraž hižo derje roſe ſapoc̄ha, je ſi wodu pſchitryta. Tež kibice hn̄eda ſu ſi wodu pbc̄rjete. Ssamo bac̄zonam ſda ſo wody pſchewjele bvež, dokež ſu ſo ležka na kromje Bltov ſaſydlile. Wulkeje wody dla w Bltach a woſolnoſeži mjes wobhdlerſtwom ſtyskoſež a c̄ežnoſež knieži. Hižo poc̄zina wuſhadžena ſaſna ſelenina na polach ſchłodowac̄.

Priłopk.

* Lčep ja želeso, kofraž ani woheň ani woda njeſahubi. 1. 10 dželov hliny, 5 dželov želesnych pilnic̄kow (želesoweho rēſa), 2 dželej kifala, 3 džele wody. 2. 100 dželov želesnych pilnic̄kow, 2 dželej ſalmiaka, 10 dželov wody. Tajki lepien po někotrych dnjach ſerhawic̄ poc̄zne a njeſchloži jemu, hd̄yž je ſtrjerdnyl, ani woheň ani woda.

* (Džiwuch.) W hōrſej korežmje w Kloſterfreiheit pola Woſtrowza (Oſtrik) je hr̄jedu w nozy tamniſchi korežmar Lehmann njejabzy woſrōtniwschi ſwoju ſamžuu domjazu nadobu roſbiſ. S c̄ežkej ſekeru ſo woſroniwschi wón naſprjedzby pianino roſraſh, potom jeho njeandroſež orkeſtrion w rejhwanſkej ſali, c̄aſhni, thachele, buſſet atd. jaſo woſor žadaſche, a ſkonc̄zne wón do pinzy džesche a wiňowe bleſche a piňowy apparat roſraſh. Načinjenia ſchkoda ſo na 3000 hr̄iwnow woblic̄i. Šalhadžazemu džiwuchej ſebi nictó njeſhwazi napſhcež ſtupic̄, dokež hrožesche, koždemn hlowu roſſchęzeſic̄, ſchtóž by ſebi ſwéril, jemu woſarac̄. Schtwortk rano je wón na to po želesnih do ſhorjelza woſjel. Wón je prajil, ſo jeho we Woſtrowſkih ſtronach wjazy njewohladaja. Hac̄ dotal ſo tež njeje wjazy wrdežil.

* (Roſbuchnjenje ſtareje granath.) S roſbuchnjenjom ſtareje granath, kofraž mějachu ſa proſdnu, a ſotrejž chyžchu woſrēſak zigarowých ſonozow wudželač, je ſo w Bukowje ſobotu w dželatni jeho tamniſcheho klampnarja tuteho džewječlennu hny hm̄dom moril. Tene druhé džeszež a miſchtrowý wuc̄zobník ſo c̄ežko ſranſhctaj. Dželaenja je do zyla wupuſczena.

* (Ssmjertny ſkol.) Ssmjertny ſkol ſi woſnom won w Barlinje na alkynej dróſy 3. haprleje jena 20-létna ſchwalcež ſčini. Na holzu, kofraž bě ſebi w ſadním twarjenju w ſchtwórtym poſthodze ſtu wotnajala, ſo hreſchachu, ſo je 200 hr̄iwnow ſranyla. 3. hapr. chyžchu ju do pſchepytowanſkeho jaſtrwa wotwiesc̄. Hd̄yž paſ poliziſto do wobhdlenja ſtupic̄u, holza, kofraž ſo paſ wiňowata, paſ na c̄eſeſi ſranjena c̄ujeſche, ſi woſnom won do dwora dele ſkoc̄i, hd̄zež c̄ežko ſranjena na pleſtrje ležo woſta. Jedyn poliziſt ju do hojčnje dowjesc̄ da, tola předy hac̄ ſi njei do tam dondžechu, wona wudhcha.

* (Go ſatſeliſla.) 19-létna džowka kublerja Genthys w Moſizach, kofraž bě ſi jenyim doktorom ſi Hamburga ſlužbena, je ſo ſi hoſtwinſkej tříbu ſwojeho nana ſatſeliſla. Hd̄yž holzny nowoženja nježelil do jutrow do Moſiz pſchindže, ſwoju njeviſtu jaſo c̄ežlo nadendže.

* (C̄zwiſowac̄ konja.) C̄zeladnik pola jeneho kublerja w ſtaunaunderſte ſlužazhy, konjej, kofrehož mějſeſe wuc̄zic̄ic̄, woſolo jaſyka hōrnizu ſadžerny, kofraž k hrabam pſchimaja. Potom hifchze wopſjet konja do hlowy praſny. Wboho ſkoc̄o ſebi pſchi tmy jaſyka w dohloſci džehac̄ ſentimetrow wotkuſhy. C̄zeladniſa, kofrehož jaſo hrubeho, nječuzc̄iweho c̄lowjeka woſiſuju, drje frute khostanje potrieſti.

* (Sobieskowý dobyc̄eſtſki wós.) Dobyc̄eſtſki wós, kofraž bě džatowne město Wien w ſwojim čaſu pſlſtemu kralej Sobieskemu dariło, ſo woſ 150 lét w małowjeſkij Radaſſkej zyrki w Nowoſchęzečijskim woſkřeſu w Pomorſtej ſhova. Po Sobieskowej ſmjereti bě jeho žónſke potomniſtvo kralowý wós, kofraž bě 3000 duſatow plac̄il, na ſwoje kublo, w Hornjej Schlesynſkej ležaze, ſubo wſalo. W přenjej ſchlesynſkej wójniſe ſo pruſzy woſazy teho woſa ſmozowachu, a dokež ſebi Vjedrich Wulſi taſte rubjeſtvo tola derje ſam ſa ſebje ſhovac̄ njemožesche, wón tón wós ſwojemu generalej Henningej Alexandref ſteiſt Radaſſkemu dari, kofraž jou zyrki,

tehdom nowej natwarjenej, poſwjec̄zi. Tam ſebi ſi njeho kletku ſčinichu. Wós je romſkemu dobyc̄eſtſkemu woſej podobny a je hac̄ na někotre malic̄koſe ſje pſchémienjeny ſawoſtał. Wón w předku na woſtarju woſtoc̄zue. Balbachin paſ je na zyrlwinym wjeſtſe pſchitwjerđeny. Pod balbachim je napiſzmo: „Carrus triumphalis Johannis Sobieski, Regis Polonoru“, na nim je Sobieskowý ſchfit widžec̄. Dale ſu na nim turkowſke troſeje, turbany a hellebardy woſnamjenjene. Wós je ſylny poſložany a wjetſe jeho boſi ſu ſe ſtoumi barbam rjenje moſowane. W předavſkich ſtach wjele Polakow do Radaſa pſchihadžesche, ſo bych u pod dobyc̄eſtſkim woſom ſwojeho něhduscheho krala ſwoju nutrnoſež wukonjeli.

* S Rudelstadta, 12. haprleje Rubjezne mordatſtao, tiž je ſo wječor pſched jutrownic̄ku nad 70-létnym ſchdžimzom ſtał, naſche zyke woſydlertwo w njemerej džerži. Škonzowanu bě ſo dužy ſi džela bliſko pola Braunsdorſſeje drohi na jenu ſawku ſynty, ſo by poſtotpočnyl. Tam bu woſady nadpadnjeny a ſi hamorom, ſi kotrymž ſo ſamjenje roſbiwaja, ſabit. Wbhemu woſorej bě nop roſbitu. Šlſnii je potom c̄ežlo wuſubil, pſchi c̄imž jemu mſda jeneho tydženja do rukow padny. Škonzowanu bě poſ infalidu dželac̄er Žumer; jako jeho mordarja ſu jeneho dundaka ſajeli, tiž je w tamniſchej woſolnoſeži dleſchi čjaſ wokoło dundal.

* S Delneje Kunnersdorſa. Waſhnyje jutrowneho tſlelenjo je tudy ſrudny ſčehow ſa ſobu mělo. Wječor jedžesche wós wuſloweho wikowaria Tiežy domoj, hd̄yž ſo bliſko pola drohi tſeli. Konjej ſo ſpliſhſichtaj a poſonc̄ ſeu ſdžerzeč njemožesche. Mjes tmy ſo woſhdežer, tiž ſobu na woſu ſedžesche, ſo ſi woſa ſchwilnywſki jenož ſi naſtróženjom woteſidže, poſonc̄ tak njebožownje ſi woſa padze, ſo woſowe koſa jemu pſches hlowu džehu. Wón bě hm̄dom morwy.

* (Ssmjerc̄ ſalubowaneju.) 21-létny laſeraſſki pomoznik Wylem Ruž w Čaplizach (w Čechach) ſwoju 15-létnu lubu Hanu Šteteſfeld ſatſeli a ſo potom ſam ſkonzowa. Holznyaj ſtarſchej noch-zyhſichtaj lubowaniu dowolic̄, c̄ežhož dla ſalubowanaj hromadže do ſmjerze džeshtaj.

* S Eisenacha 8. haprleje. W Boſſerodze pola Gömbacha je jedyn dželac̄er w pjaninoſeži ſwojej pſchichodnej džowzy, tiž bě ſama druha, brjuch woſproř. Tola paſ je nadžiſa, ſo mloda žona ſiwa woſtanje. Šluc̄er je ſo bjes ſlěda ſhubil.

* (Mordatſtvo.) W řeſklarje w Wuheſſej je 12. haprleje žona jeneho tamniſcheho ſycherja na dobo woſrōtniwschi ſwojeho muža a tſi džec̄i ſe ſekeru ſmjeritne ſranila a ſchtworte, najmłodſche džec̄o, morila.

* Inowrazlawſka khostanska komora je tamniſcheho polizajſkeho ſeržanta k khostanti na dve lěče ſaſhdužila. Wón bě třihož hólzow, ſo by jim wuſnac̄e wunuſował, na najnjeſtciomniſche waſhnyje ſtrjadował, domiž ſo jemu k woli njeviſnachu, ſo ſu pječza paduſtvo ſkucželi.

* Njeſtciomny njeſtuk je ſo pſchec̄ivo Mailandsko-Monzaſſej ſelesniž (w ſtaſkej) ſkuſil. Šlſniiž běču bliſko Monzy hr̄jadi pſches ſoliu poſožili. Lokomotiva ſo poſtroc̄i, a lokomotivny wjednik a tepjež ſo c̄ežko ſranſhctaj.

* (Smijiza ſkuſla.) W lěku pola Limbacha je tele dny 12-létnego hólza Roſchera, hd̄yž chyžche wón ſwój ſhubjeny nōž ſběhnyež, jena ſmijiza do ruci ſkuſla. Hac̄ runje ſo hólzej lěkaſſka pomož dosta, wón bórſh po tym wumrje.

* W kroblym ſutku jeneho džesča ſi Pariſa pječaja: Dve džesči na brjohu rēſi Seine hrajeſtſtej. Ma dobo moločke, tſi-létny hólčez, do wody padze. Seho bratr, ſydomlětny pacholk, hm̄dom ſo nim ſkoc̄i, ſo by jeho wuſhovał, njemožesche paſ ſi wo-prekma maleho bratſka we wodze namaſač; duž ſi wulſej prožu ſaſho k briohej pkuwaſche. Bóſh paſ ſnjeſbožen ſaſho na ſwjerch wody ſpkuwony; to wuſladawſki, mały rjeſ ſi nowa do rēſi ſcoži. Někto ſo jemu poradži, hac̄ k bratſkej dozpic̄ a jeho na kraj wunjeſež a k ſtarſhima donjeſež.

* (Prjedowniſy Maſka Kinleya, presidenta ſjenocžnych poſnózno-amerikanskich ſtatow.) President Maſka Kinley je tele dny woſ jeneje knjenje, kofraž je ſi ſendželskeje do Ameriki wuc̄zahnyla, dar doſtał, kofraž jeho jara ſajmuje. ſsu to foto-grafije ſe ſlomu kryteje khežki a krajiny, hd̄zež je jeho pradžed ſiwy byl, a hd̄zež ſu ſendželčenjo jeho džeda, Franzisa Maſka Kinleya, pſchi ſbežku w lěče 1798 wobwóznyli. Wjeſ ſe Dervock, leži pola Battymonej w Antrimskej hrabiſtvoje w Irſtej, a jeho woſylerjo ſo pječza jara ſi tym hordža, ſo je president ſjenocžnych ſtatow potomnik jeneho ſyna „Stareje Irſteje“.

* S Kauschwitz, 4. haprleje. Rjany pjenježny počklađ je šo tudj w sahrodje kublerja Hermana Schmidta namakał. Ženož $\frac{1}{4}$ -metroweſkeje hlubokoſće wurychhu psches 270 fruchow derje ſdžerža-nych ſlěbornych pjenjeſ ſ čaſza thěžora Khorle V. Maſteřje ſu ſo tam te pjenjeſ w 30-lětnej wójniſe sahřebale. Spodžiwnie je, ſo ſu ſo na tutym kuble wot lěta 1819 hem hižo ſchthri ras- thětre pjenježne počklađy namakałe a na ſužodnym kuble teho runja.

* (Potajnoſć pſyčzeje duſche.) Małe pſyčzaſko, nje-
wěſteje raſh, w Gravenhagenie njeſdawno džel ſwojeſe pizh, ſ kóſcziłkow
a khléba wobſtawazeje, t ſamnjenym khežnym durjam noſchesche, do
kotrychž drapasche. Hdyž jemu doprajichu, ſo derje wočzehnjeny poſ-
tajke hlupoſče czinię njeſhmé, won mórczeč pocza a ho na ſwoje
wotnoſchene ſniēdanie lehny. Dokelž bě ſjawnje wiđzeč, ſo chze na
drohni won, jemu durje wotewrichu, jeho wiđrapanu volu dopjelnjo
Rjenje pſchijtojnje wotnoſy won něk jedyn kuf po drugim t jenemu
khežinemu róžkej. Potom ho na khwilku ſhubiwſchi, ho ſe starzym
ſlepym pžom wróži, kotryž ho jara hłodny do wobradu ſwojego
maleho pſchecžela wali. „Zwart“, tak tón mały kħadlička rěkaſche,
pak pôdla ſtejo t wopuſčku wijo t ſwojemu křiſej ſhorje ſħaldo-
waſche, kotryž jemu wot teho dnja ſhem junfróz wjetſche porzijonu
wiđzeleč daſche. Tsi nježele doſho móžeſche hiſchę ſton mały
dobrocžel ſwoju pizhu ſe ſwojim tradažym pſchecželom dželicž, potom
tón wjažy t temu róžkej njeſchittidze. Maſſerje bě ho t nim
czasnię ſtało.

* (Mordatstwo.) W Drachenburgskim jaſtwje je ſłotniſ ſwojego 67 lětneho kłetkoweho towarzcha Ulemaza ſ kopolom ſabil, dokelž ho bojesche, ſo potajſtvo, jemu dowěrjene, pſcheradži.

* (Sašypnjenia w jeh.) Mału czeſku wjeſ řlapy je pjaſt tydženja žałozne njeſbože potrjedilo. Wot rano 6 hodzin hacž wokolo połnožy je ſo tam 27 bydlenſkich twarjeniow i pôdlanskimi twarjeniami ſpomalalo. 148 czeſkow je ſi tym ſwoj statok ſhubilo. Ma njeſbožu je ſaſhypnjenie Hasenburgskeje hory, pod kotrejž řlapy ſteja, wina. S deshezom je ſo horina basaltowa ſkala roſdrjebiła. Žeje roſpadanki na hlinovu ſemju pſchi horje czeſkežachu a nětore ſylné žórla ſo pſchi ſapuſežazym džéle wobdželichu. Se ſyminej wložnoſęz u i ſi deshezowazym wjedrom poſlednich dnjow ſo roſpadanki pomaludo hibanja dachu a khęze, kotrej jim pucž ſawjerachu, ſpomalachu.

* (Zadławy podawł.) Zonu jeneho fabritského dželaczerja w Haddenbachu bě jejna žufodžina winowala, so je jej ſo frankyla. Tole winowanje bě jej tak k wutrobje ſchlo, so ſo wona roškudži, ſebje a ſwoje pječ džecži, 2 hač 12 lét starých, ſkónzonacž. So by tole wotmyſlenje wutwiedla, wona 2. haprleje wječzor woſolo 8 hodžin k mlýnskemu hatej džesche. Tam wona najprjódžy ſwojej dwě mlýdschej džecži ſ powjasami k ſebi ſwjasa, potom ſo wona ſ nimaj, hdž běchu te tſi starsche, ſo něčeho ſleho bojo, ſchicžo cžekle, do wody cžízny, w kotrejž ſo wſchě tſi tepichu. Tſi starsche džecži paſ wuſtrožane k nanej pschibězachu a jemu wupowiedachu, ſchtož běchu widželi. W liſcze, ſtwojemu mužej piſtanym, njebožowna žona wobkrucža, ſo paduchſtvo njeje ſtučžia, ſo paſ je ju poroč jenjeje žufodžinu tak ſſchimwodžil, ſo je jej niemόžno bylo, dale žiwa bycz.

* Hrôsbnu podawâ, tak s̄ Marburga pišaja, Marburgske a wókolne wobydleństwo we wulkim roshorjenju dżerži. 1. haprleje jedyn zush s̄ pschipadom w jenym kwinijazym khlewje w Sswiatoszkuwskiej wóz pola Marburga żałoznje roszychnowane czelo namania, schtož žandarmceriji powiedźi. Ssudniška komisija, kotař bôrž s̄ Marburga pschitidze, 60letnu burówku Mariju Walchowu a jejneho syna Vjedricha sajecž da. Hacž dotal je so szczehowaze wulcopalo: Maria Walchowa, kotař je wot kwojeho muža, khostechu pjenjeshysalschowarja, dżelena žiwa, w kwojim domje hizob dleſchi časť stareho muža hospodowasche, kotrýz mjeſečhe 600 schébz nakow samoženja. Wona wjedzesche starza wobreczecž, jej kwoje samoženie s̄ tym wuměnjenjom wotkasač, so hacž do kmiereže hospodu a jedz pola njeje darmo dostańe. W mérzu so po jejnym zadaniu testament szini. Hdyž pak běchu lédma testamentowi kwedzji dom wopustczili, so macz a syn do 84letneho schédziwza, nicžo sleho njewočakowazeho, daschtaj, skoncowaschtai jeho a jeho czelo do kwinijazehu khlewa doniekeſtutaj.

* (Swalenje lawinow.) Psihi Urskeje dżerje pola Szwj. Gotthartskeje horz w Schwizy je jena lawina (kñehowa hép) żo dele walivschi dżeszacż čłowietow sażypła. Schesczo s nich żo żam wulhowachu, schtyrioch ku pośdzięcio wuhriebali, dwaj pań staj w kñesh nahlu żmijercz počterpiłoj. Póstki wobkhad je psche-torhniem.

* (Žaložne njesbože je šo w Livorno w Italiskej podalo.) Fabrikski direktor Garducci tam je swoju ženu satíelil. Młoda, rjana mandželska se swojej džoweciežku pscji klatérje ksedžesche a dżoway spěv spěwaché. Na dobo šo salukhny a fchitny, a krawjo młoda žona na semi ležesche, a džeczo pódla njeje. Schto bě šo stalo? Garducci bě w pódlankej stwje swoju třebu riedzil a ju potom do třebineho khamora nješl. Wón šo salopny, s třebu šo wutſeli a wutſel žonu do ſtuije triechti. Kultka bě kuchu žilu framali, a sa někotre mjenišchinu bě rjana, młoda žona czeło. Tejny muž je blisko, na ducha fthoricz.

* Wutroby hnujaze njebože je ho w Moskwoje stalo a po wschitkowne wobżarowanje sbudžilo. W nowinach stejesche proſtwa, so by łódź, tiz wę abo štoni, hdże w tu khwilu gymnasiaska Kirpicznikowska, kwydomniczelletna dżowka profesora Kirpicznikowa, pschebywa, wo tym jeje starschimaj powięscz dal. Młoda kniežna, lotraž njebě hižo hewak husto w nozy spacż mohla, bě w nozy dom wopuszczila, so by ſebi s wuhodom ſwoju bjeſspanoſcę sahnala. Hdźja starschej rano ſwoju dżowku w jeje ſtwie njenamalschtaj, a hdźja bě wſcho wobhōjenje a naprashowanje pola ſnathch a pscheczelow ſa njej podarmo, ſo jara do stracha daschtaj a nan ſo ſam na wytſchego polizoſſego miſchtra. Trepowa ſ proſtwwu wobroczi, so by jemu ſ zylym polizajſtwwom pschi pytanju jeho dżowki pomožny byl. Mjes tym bě paſ hižo roſprawa jeneho pschitawnika na wytſchego polizajſtſego miſchtra na pučzu, po kotrejž bě 28. mērza rano wokolo 4 hodžin na Moskwinym brjoſh tam poſtajenym poſizjſt ſ rěki ſadwelné wo pomož wołanje ſkyschal a młodu holzu hač do ſchije we wodźe ſtejazu a ſo loda twierdze dżeržazu pytuł. Dokelž paſ bě lđd jara czeńti, njebě ani poſizjſt ani jedyn dwórnik pschitkwatawſchi tej holzy pomhacż mohł. Wo pomož wołanje a proſchenje w ſymnej wodźe pschezo bóle ſproſto-wažeje holzy bu mjes tym pschezo bóle žałozne, a taj dwaj mužej njemözeſchtaj jei ſ brjoha žaneho wumóženja poſkiezicž, runjež mjeſchtaj najlepſhu wolu ſ temu. Duž jedyn wósnik ſhem pschi-jedże, a eži tſjo mužojo ſpytachu wbohu młodu kniežnu ſ woteklu na kraj ſežahnyč, ale bohuzel ſo wotekla pschekrótka wupokasa. Mjes tym, ſo na to wósnik na wuhlowazu ſtaziju po tam poſtajenych łódźnikow běžeſche, pschitndže dwórnik na tu myſl, ſo teplazej wosowy pschitryw pschicžiñycž, ſo mohla ſo ſ nim, domiž wuhlowario njeſchitndu, lepiej wysche lodu ſdżeržecž. Na njebože paſ bě tón kožany kryw pschejeſzki a pschelama bliſko psched holeczom lđd a ju ſobu do dna ſežahny. ſo ſprózniwym pytanju hakle po ſchtyroch dnijach jeje čeło ſ wody wuczeſechu. Profesor Kirpicznikowa, tiz bě ſam pschi pytanju pschitomu, womora ſaja, hdźja wón ežel wuhlada.

Sa nasc̄ herbſki dom

bě žo dotal nahromadžilo: 44,406 hr. 37 np.

Dale þu sa njón ðarili:

Póndzelnik, sabbudzeny do Draždjan, po wob- hlađanju nowego hłownego Draždżanskiego dwór- nišćę i Draždżanskiimi knieśami	2 = 50 =
S. w Nachlowje pod Cz.	1 = — =
Na Klimantez kwaſzu w Czemyjezach naſběrał braschka Freiberg młödschi	2 = 75 =

Sé sécram fmitua

seriadništve „Racjan Sserbskeje“:

Serbski jubilejny krata Albertown fond.

Dotal nahromadzene: 1603 hr. 7 np. Dale su sladowali:
kt. g. p. Krawz w Krápowie 3 hr.; s. Bukez: mucuszio Wiczaś, Schenck
a Frenzel po 2 hr., swud. Keckowa 3 hr.; s. Rakez: sarat Gólcz 5 hr., g. p.
Mlynt a swobodni kriesz s Rabenau po 3 hr., Tawisch, Kluga, Kloß, Buhl,
Bürger, Michal Kubiza, Handrij Patwitz, A. Mietla, swud. Kajzianowa a
Sola po 50 np., Kluga 2 hr., Hantusch, Wróbl, Hawichtik, dr. Langer,
Handrij Klimand, Jan Lukasch, ml. Kelling, Binner a swud. Lukaschowa po
1 hr.; dale su w Rakezach sladowali: Sahrobnik, Leinert, A. Klimaud, Ebert,
Handrij Mlynt, J. Halter, Löfflerowa, Mielowowa, Kahl, Pilak a Betscha po
20 np., Guza, Wintler, Maria Linkez, Fuhrmann, Thomischka, Kappler, swud.
Singewaldowa, Krygat a M. Sch. po 30 np., Męscher, Bug a Domschka po
10 np.; s. Klóschtra swj. Marijineje Hwedyb; Dugeliezka a M. H. po
1 hr. a Scholta 50 np.; sarat Handrik w Huszyn 15 hr.; S. w Nachlowje
p. Cz. 50 np.; s. Luha dwaj njenjemanaj 50 np.; lic. theol. Stenzy-
Ketliczanski 15 hr.; ref. dr. Herrmann w Budyschinie 3 hr.; kantor Brauner
w Njejbelszizach 6 hr.; kantor Szymank w Baczonju 5 hr.; D. se S. 3 hr.;
ibykt i Rzozanta 2 hr. 90 np.
— Hromadze 1700 hr. 87 np.

S najwutrobniszym dżakom Sommer, pokładni.

Dobrowolne pszechadzowanje.

Po żadanju herbow Marje swud. Wenzelowej rodż. Bomsdorfez na Nowej Horje ma ho k jeje sawostajenstwu błuscha za khežkarſka žiwnoſez čižlo 54 wopalneho katastra ſa Žažonu, fol. 6 Horjanskich ležomnoſtnych a hypotheſtich knihow Žažončanskego podžela, 2 h. 6,1 ara = 3 akry 217 □ prutow wopſchijaza, k wopalnej kažy s 3220 hrivnami schazowana, s 35,24 dawſtimi jenoſezemi wobežena a na 2400 hrivnov tafſerowana

pondželu 25. haprleje 1898 dopoldnia w 10 hodzinach

na tudomnym hamſkim žudniſtwie na pszechadzowanje pschedawac̄.

Wſho dalsche je s wuweſchenkow na žudniſtej taſli a w Baherez hoſezenzu w Böschizach wiđec̄, tež je podpižane hamſke žudniſtvo hotowe, nadrobiſche wukſac̄.

Kralovſle hamſle žudniſtvo w Budyschinje, 14. haprleje 1898.

Dr. Böhmer.

Wbſ.

Orjewowa awkſija

na Huſcžanskim reberje.

Srjedu 20. haprleje t. I. popołdnju w 3 hodzinach ma ho w Demjanſkej herbſtej gružce ſchmreł. kruhich žerdžow, 8—15 cm. delnjeje toſtoſcze, 184 ſchmreł. halosowych žerdžow, 2 a 5 cm. = = 270 22 rm. twjerdych ſchězepow a kniplow, 203 rm. mjeſkich kniplow, 17 rm. twjerdych a mjeſkich halosow, 880 twjerdych walczekow, 550 rm. mjeſkeje walczekow a 107 doljich hromadow

na liſčej horje, Hunčerjanskéj horje a na Demjanſkich ūlach pſchitotowanych, na pszechadzowanje pschedawac̄.

Huſcžanske hrabinske hajniſtvo 12. haprleje 1898.
Wyschki hajnik Bluhm.

Qibjata a facze jej a ſu na pschedanu w Boranezach čižlo 1.

S tuthm najpodwoſniſcho k wjedzenju dawam, ſo ſym ſwoju drogowu a barbotowowu pſchedawařnu ſ firmu

bratraj Mērschej naſlēd. w Budyschinje,
mjeſczel: Jan Skop,

kniesomaj

hapthkarjomaj Strauch a Koldze

pſchedal.

Sſo ſa wopokaſane dowérjenje a derjeměnjenje wutrobnje džakujo, proſchu, jo dobro-čiwiſe na mojeju kniesow naſlēdnikow pſchenjesc̄ chydz.

Jan Skop.

Sſo na hornje wosjewjenje poczahujz̄ džakujemoj ho ſa dowérjenje a derjeměnjenje, kotrež je ho namaſ hižo 12 let dolho w nazu pſchedawařni na ſamjeńtnej haſy 3, kotrež ho po dotalnym waschnju dale wjedze, w tak bohatej mērje wopokaſalo.

Nowotupjenu pſchedawařnu powjedžemoj ſ firmu

bratraj Mērschej naſlēd. w Budyschinje,
mjeſczeſej: Strauch & Koldze.

Tež w njej budžemoj ho prozowac̄, ſo bychmoj ſ najruczjichim a najſprawniſchim požluženjom, najlepſchej hōdnoſeſu tworow a parſhonſkej pſcheczelnoſeſu pſchecža ſwojich čeſczenjich wotbjerarjow w kóždym naſtupanju ſpoſojilov.

S poczeczowanjom

Bratraj Mērschej naſlēd.,
mjeſczel: Strauch & Koldze.
Dolosorečzaf 81.

Illuminaziſle lampiſi
k pschedstejazemu jubilejnemu
žwiedzenjej porucza
Hermann Lehmann,
mydlar na žitnej haſy.

Wóſk,
wóſkowu twar a paniki po naj-
wjetskich placzisnach kupuje
G. Lehmann,
mydlar
na hornežetſkej haſy a žitnej haſy.

Muežne wosyčki
derje dželane, ſym ſ jeneje fabriki
po tunjej placzisnje na pschedanu
doſtał. **A. M. Bartuš**
na Židowje.

8000 ml. a 2500 ml. 4½%
hypothekow je zederowac̄. Dalsche
je ſhonicz pſches recznika Bessera
w Budyschinje.

Paleny kfoſej

punt hižo po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach
punt po 100 np. hac̄ 200 np.,
kaž tež wulk ſkład

njeſaleneho kfoſeja
punt hižo po 70 np.
porucza

Bruno Halke
na ſwontownej lawſkej haſy 9.

R wuſknej porucžam:
Eckendorfſle, Oberendorfſle,
Lutjecžansle,
čerwjenie mamuthowe
runklizowe ſymjo,
rajslu trawu, timothejowu a
miedowu trawu,
feradellu,
folij,

hróč, wolu,
bělu a čornu hejdusčlu
w derje ſhabdazej tworje najtuňſcho.

Khorla Preiser jun.
pſchi žitnych wifach.

Czerwjeny džeczel,
běly džeczel,
žolty džeczel,
ſchwedſki džeczel,
ſałowe ſymjo,
buny,
hróč,
Draždanslu ſadženslu zyblu,
kaž tež wſchelake družin ſahrod-
nych a polnych ſymjenjow
w derje ſhabdazej tworje naj-
tuňſcho porucza

Karl Preisser jun.

Raffia-lyko
t pſchitwjaſanju ſchtomow atd.
porucza **Khorla Preizer jun.**
pſchi žitnych wifach.

Tſelby,
revolvy,
teſchinki
ho derje a tunjo porjedžaja na
hornežetſkej haſy 43 po 2 ſhod-
maj.

Starca ſ wožmimi huſatkami
je na pſchedanu. Hōdze? ſhonicz
poła pſchelupza **Barta** pak we
Wulkej Dubrawje pak w Bréhny.

2 kruvje, jena jaloža, 1 koſa,
1 ſwinjo, 8 kur a kapon ſu je
ſwobodneje ruki na pſchedanu
w ſſowrzejach čižlo 26.

Prěnja pschiloha ē číslu 16 Serbskich Nowin.

Sobotu 16. haprleje 1898.

Placjistih rěsneho slotu na Draždansich slotnych wilach.
Placjistih po zentnarju a hrivnach.

Slotne družiny a wojsnamjenjenje.	Žiwa	Rěsna waga.
W o l y :	hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeſe hac̄ do 6 lēt	33—36	60—65
2. mlode, mjaſne, niewuformjene, — starsche wuformjene	28—32	53—59
3. hrěnjo pizowane mlode, derje pizowane starsche	25—27	50
4. hnadnje pizowane foždeje starsby	—	58
J a ſ i j z y a f r u w y :		
1. polnomjazne, wuformjene jaložy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeſe hac̄ do 7 lēt	29—32	57—60
2. polnomjazne, wuformjene kruwy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeſe hac̄ do 7 lēt	26—28	52—56
3. starsche, wuformjene kruwy a hnadnje wuwite mlōdsche trupy a jaložy	24—25	48—51
4. hrěnjo pizowane kruwy a jaložy	—	46
5. hnadnje pizowane kruwy a jaložy	—	50
B y l i :		
1. polnomjazne, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeſe	31—33	57—60
2. hrěnjo pizowane, mlōdsche a derje pizowane starsche	28—30	52—56
3. hnadnje pizowane	—	48
C į e l a t a :		
1. najlepše s mlotom wuformjene abo najlepše wot zyza	48—46	70—75
2. hrěnje formjene abo tež dobre wot zyza	—	65—69
G s w i n j e :		
1. polnomjazne lepičich ražow a jich ſchijzenjow w starobje hac̄ do 1½ lēta	49—50	62—63
2. mjaſne	47—48	59—61
3. hnadnje wuwite, tež ranž a kunderoj	44—46	54—58

Placjistna žitow a produktow.

Žitow dōwoz w Budyschinje: 5026 mēchow.	W Budyschinje			W Lubiju					
	9. haprleje 1898.		14. haprleje 1898.		wot	hac̄	wot	hac̄	
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	
Pšenica	běla	9	29	9	42	9	18	9	71
	žolta	8	83	9	27	8	71	9	30
Rogla		6	25	6	88	6	—	6	72
Secjmien		7	86	8	14	7	60	8	33
Wowa		8	—	8	20	7	40	7	90
Hroch		7	22	11	12	8	50	10	—
	50 kilogr.								
Wola		7	78	8	33	7	8	8	6
Zably		13	—	15	—	12	—	14	—
Hejduscha		15	—	16	—	14	—	15	—
Berny		2	20	3	—	2	30	2	60
Butra	1 kilogr.	2	40	2	80	2	20	2	50
Pičenčina muka	50	9	75	19	—	—	—	—	—
Ržana muka	50	9	—	13	50	—	—	—	—
Šyno	50	3	30	3	50	2	70	3	20
Štoma	600	16	—	18	—	16	—	19	—
Prožata 828 ščtuł, ščtuła		15	—	27	—	—	—	—	—
Pičenčni wotrubý		—	—	4	75	—	—	—	—
Ržane wotrubý		—	—	5	—	—	—	—	—
Pičenčny gris	50 kilogr.	—	—	5	50	—	—	—	—
Ržany gris		—	6	—	—	—	—	—	—

W Budyschinje placjescze: torz pšenicy (běla) po 170 puntach 15 hr. 79 np. hac̄ 16 hr. 1 np., žolta 15 hr. 1 np. hac̄ 15 hr. 75 np., torz roži po 160 puntach 10 hr. — np. hac̄ 11 hr. — np. torz jeczmienja po 140 puntach 11 hr. — np. hac̄ 11 hr. 39 np.

Na Bursh w Budyschinje pšenica (běla) wot 9 hr. 27 np. hac̄ 9 hr. 56 np., pšenica (žolta) wot 9 hr. — np. hac̄ 9 hr. 41 np., rožla wot 6 hr. 25 np. hac̄ 6 hr. 62 np., jeczmien wot 7 hr. 88 np. hac̄ 8 hr. 20 np., wowa wot 7 hr. 90 np. hac̄ 8 hr. — np.

Vjedro w Londonje 15. haprleje: Rjane.

Cyrkwienske powjesće.

W Michałskiej žyrlwi směje njejedželu Quasimodogeniti rano w 7 hodž. diałomus Sarjeni herbstu spowiednu ręcz, 1/29 hodž. farat Rāda herbstu a w 10 hodž. němisse předowanje.

Popoldnju 1/2 hodžin budže latechismusowe roštečjenje se herbstimi hōzami.

Werowanie:

W Michałskiej žyrlwi: Moritz Bruno Ničlisch, wolmutuberański mischr w Bisłopizach, se Selmu Pawlinu Węserez s Małżez. — Vjedrich Paweł Tana,

dželaczeř a wobydler w Těšanach, s Khrystianu Nowatez tam. — Khorla Jurij Grul, murjet a wobydler w Delnej Kinnje, s Marju Lenu Pjetaschez tam. — Jan Jakub Kudzela, postillon w Draždjanach, s Marthu Lenu Schleinczerjez s Budyschinie. — Max Theodor Rjencz, fabrikar a wobydler w Dobruschi, s Ernestinu Pawlinu Rychtarjez s Džěžnikoz. — Jan Max Zanačz, postillon w Draždjanach, s Hanu Mariju Janez pod hrodom. — Jan Jurij Piečula, hamorat w Groba pola Riesy, s Augustu Luisu Hänigez s Riesy. — Jan August Kliment, žiwnoſeſer w Čemjerzach, s Mariju Kocerez tam. — Ernst Hendrich Greulich, kowat w Budyschinje, s Hanu Luisu Blumelez s Delnjeje Kinnje.

W katholskzej žyrlwi: Wilem August Gräßer, schewz w Rosenbergu pola Draždjan, s Hanu rodž. Puschez s Hainicu.

Křeoni:

W Michałskiej žyrlwi: Hermann Rudolf, Petra Khorle Strehle, pjetarského mischtra pod hrodom, s. — Hermann Richard, Jana Hermanna Hensela, fabrikarja a wobydlerja w Dobruschi, s. — Hanu Elsa, Handrija Milanje, želehniſkého wobhaldarja w Ratarjezach, dž. — Hanu Emmy, Emila Gustava Bertolda, lampnáſkého mischtra a khezerja na Židowje, dž. — Martha Margaretha, Khorle Augusta Trägera, fabrikarja a wobydlerja w Dobruschi, dž. — Ella Gertruda, Khorle Augusta Wieczasa, fabrikáſkého khezerja a wobydlerja w Dobruschi, dž. — Bruno Max, nemandž, s. w Hrubjelčicach.

W katholskzej žyrlwi: Martha Hana, Bjarnata Nehorka, murjetského polera, dž. — Franz Josef, Josefa Bartelsbergera, wojnarja, s. — Klara Hilda, Augusta Emila Pawola Ottlinger, schleiczerja w Požlowach, dž. — Erna Maria, Josefa Albina Ottlinger w Požlowach, dž. — Alfred Josef, Josefa Týš, fabrikáſkého dželaczeřa w Hajniciach, s. — Stanisław Paweł, Stanisława Seltmannu, dželaczeřa w Nadžanezech, s.

Zamrječi:

Džen 6. haprleje: Jan Joachim Stolle, mydlokuž, 59 l. 9 m. 19 d. — Jurij Hermann Rostok, žiwnoſeſer w Fejkezach, 36 l. 11 m. 15 d. — 7. Ernst Hendrich Donath, dželaczeř a wobydler na Židowje, 54 l. 10 m. 24 d. — 8. Johanna Maria, Jurja Hugoa Natusha, khezerja a pjetarského mischtra na Židowje, dž., 6 m. 4 d. — Johanna Luisa Rausendorf, njebo Jana Bohuslawa Hermanna, khezerja a dželaczeřa na Židowje, sawostajena wudowa tam, 76 l. 1 m. — 13. Elsa Maria, Khorle Augusta Dürrlicha, fabrikarja a wobydlerja na Židowje, dž., 10 m. 23 d.

Zyrlwinſke powjesće s Budestez.

Njedželu Quasimodogeniti směje farat Mrosak rano w 7 hodžinach herbstu spowiedž, pomožnou duchownou Rychtar w 8 hodžinach herbstu a 3/10 hodž. němisse předowanje.

Hospoſh!
Pjenjeſy lutowacé!
 Spytajęce
paſenſy thoſej.
 wohebniſje wonjazy a kłodjazy,
 punt po 95 np.
 pola

Oty Sachsy
 na bohatę hafy 5.

Turkowiske kłowiſi
 nowy plód w mēchach, kachcziłach a po waſy ſu tunjo dostacž vola
Moriza Wjerwy
 pschi mjaſzowym torhoschežu.
 Destillazija literow po starých tunich placjistach.

Hdze je dobrý
f h o f e j
dostacž?

Pola Oty Sachsy

na bohatej hašy 5,
tam je wón tuni a wubjernje žłodži.

Paleny punt po 80 np.,
njevaleny = = 70 np.

Paleny khosej

punt po 85 np., punt po 100 np.
jara žylny a derje žłodžaj, kaž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Byry khosej

punt hižo po 70 np. porucžataj
Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hašy 6.

Schtóž dybri s wježelej abo
kutnej pschicžinu

palenz
kupowacž, njech ſyta naju dwójne
palenzy a liskery, liter po 60 np.,
a wón budže ſpokojom.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hašy 6.

Paleny khosej:

Kampinas, punt po 85 np.,
dobry mexicanski, = = 100 =

parlojny khosej, = = 120 =

Winski měšchenzu, = = 140 =

Javaski měšchenzu, = = 160 =

jara dobrý a žylny porucža

Hermann Knack
na bohatej hašy 8.

Rum,
arak,
kognak,

puñschowe essenzy,

wſchelake tuſkrajne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležanych družinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Küttner
w Budyschinje

10 na ſerbſkej hašy 10,
wožebita pschedawarjenja

ſa wina a delikatessy.

Schtóž chze wjèle dobreho mlota měcz,
nałożuj dr. Roeberowý mlotowy pólver,
ſchtóž chze ſpěchnje butru dželacž, nałożuj
dr. Roeberowý butrowy pólver,
ſchtóž chze žłodnu butru měcz, nałożuj
dr. Roeberowý butrowy pólver,
ſchtóž ma bělu butru, nałożuj dr. Roeberowý
butrowy pólver,
ſchtóž ma žwinje ſe žłabymi nohami, nałożuj
dr. Roeberowý koſzeturowjaný pólver.
ſchtóž chze měcz lelowanske ſorjenje a
ſela, dži do Germania-drogownje,
ſchtóž chze měcz dobru radu we wſchech
prſchenjenach, ratařtvo naſtuſazych, wo-
broč ſo na

Germania-drogownju.

Mějecžel dr. Roeber
chemik a haphthalárt.

Wažne ſa khorych.

Mocž ſo derje a tunjo psche-
ptyuje w Germania-drogowni
dr. Roeber
w Budyschinje na koſu ſ na-
pshecža winoweje ſicze.

ſe požyljenju a ſ porjeniſchenju
wołhofow na hlowje, ſ wotſtro-
nenju ſchupiſhow a lischawow
porucžamoj

franzski palenz

w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 mf. a 2 mf.

Strauch a Kolda
na kamjentnej haſy 3.
Daloſorečžaf 81.

S ſ e l

ſ nažylenju mjaſa ſotryž mjaſo ſa thđenj pscheheli
a jemu rjanu čerwjenju barbu a
milý pschijomny žłod da, porucžataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej haſy 3.
Daloſorečžaf 81.

čiſeje dobru
woprawdże derje žłodžazu

vanillou
ſamani ſchoſkoladu
punt po 100 np..
taž tež najlepſhi

hollandiſi a němſi

kakao

punt po 130 np. porucža
Otto Sachse
na bohatej haſy čiſlo 5.

Woprawdžitý holandski

kakao

najlepſhu družinu žwěta, placžiſny
hódno porucža

Gustav Küttner

10 na ſerbſkej haſy 10.
Zeniečka pschedawarjenja ſa Budys-
chin a wotklnoſcę.

Woprawdže žłodke rjane wulke

božniſte

(taž mjenowane turkowske)

žłowiſki

punt po 25, 30 a 40 np.,
derje žuſhene amerikanski

jabluča

punt po 35 a 45 np.
porucža

Otto Sachse

na bohatej haſy 5.

Kranj amerikanski

rjevičath tobaf

porucža, taž doſho hacž ſkład
dožaha punt po 25 np.

Otto Sachse

na bohatej haſy 5.

Hoſpoſh!

Pjenjeshy lutowacž!

Sphtajeje

paſený khosej,

wožebnje wonjazy a žłodžazy,

punt po 96 np.

poła

J. Zimmermann

na bohatej haſy 25.

22 pschedawarjenow w Němzach.

žiwjazy kakao,

ſpory a derje žłodžazy,

1/4 punta po 35 np.

porucža

J. Zimmermann

na bohatej haſy 25.

22 pschedawarjenow w Němzach.

ſolodke paſenzy

liter hižo po 40 np., liskery liter hižo po 60 np.

porucža **Moritz Mjerwa** pôdla Pětrowskeje zyrkyje.
Destillazija ſnatych dobrých paſenzy po starých tunich placžiſnach.

Schmidt & Gottschalk,

vjenježný bank

pschi injažowym torhoschju
číklo 14/16 w Budyschinje.

Vidhi

rěšanju šwini
porucža
tôždy týdzen czerstwje a se sa-
rueženjom cžiſce mleče
popjer,
nowe koruski,
naliſki,
ingber,
kaž tež dale
majoran, salpeter,
tolbažowni hejduski
atd. atd.

Otto Sachse na bohatej haſy 5.

Winowa pschedawařna
Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſy 10
zwoje wubjerne naturſkočiſte

wino

w ſnatej dobroſezi a placžinnyhodno
porucža.

Wobějbe ſo porucža wohebito
wino ſa krefludych a cžepiozých
na žoldk, blescha po 1 ml. 60 np.

Oborndorffle runklizowe ſymjo,
Ekendorffle runklizowe ſymjo
w ſnatej dobroſezi porucža

Carl Noack na ſitnej haſy.

Carbolineum,
wolij ſa mlečaze maschinu,
lanolinowy kopytny mas,
lanolinowy kožowy mas,
lanolinowy ſchlorjanzy mas,
wolij ſa ſchijaze maschinu,
vaselinu,
vaselinowy kožowy mas

porucžataj
w najlepſej tworje a najtmischo

Strauch a Kolde,
drogowa pschedawařna
na ſamjetnej haſy 3 w Budyschinje.

Najlepſchi

Iany wolij,
pschezo cžerſtwy, porucža
Juri Schwiebus
na ſwontownej lawſkej haſy 10.

Parlojth hofej
wubjerny a ſylny,
paleny punt po 1 ml. 25 np.,
njepaleny punt po 1 ml.,

Kampinaski
cženlobunath hofej,
njepaleny punt po 70—80 np.,
paleny punt po 90—100 np.,
zwedomliwe pruhowane a pschi-
póznate dobre **Winsle a Harlo-**
warske měſchenja punt po 160
180 a 200 np. porucža

Paul Hofmann
na róžku ſerbſkeje a ſchulerſkeje
haſy.

Tuni
hofej, paleny,
punt po 80 np.,
njepaleny
punt po 65 np.
porucža

C. F. Dietrich
na jerowej haſy 3.

Parlojth hofej,
paleny, punt po 125 np.,
ſyry, punt po 100 np.,
kaž tež wſchē druhe měſcheny po
100 haſz do 200 np. porucža

Paul Hofmann
na ſerbſkej haſy.

Prima zigary
cžiſce po žadanju
mle a ſylne
bèle ſo palaze
po wſchēch placžinach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
porucžataj

Strauch & Kolde
na ſamjetnej haſy 3.

Zigary
a wſchón tobak,
krane rjepli, punt po 25 np.
porucža

Juri Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na ſwontownej lawſkej haſy 10.

Dobry
jedžny žonop,
punt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
doſtačz pola

Jurja Schwiebusa
(prjedy Aug. Bartko)
na ſwontownej lawſkej haſy 1.

Pschi drohich běrnovych plac-
žinach porucžam tunje warjenja
jako

rajsk,
ſrupy,
jahy,
ſoli,
hróch
atd.
po jara tunich placžinach.

Otto Sachse
na bohatej haſy 5.

Swój ſuath dobrý
palenz
po najtmischič placžinach
porucžataj

Schijchla a Rječka
na ſwontownej lawſkej haſy.

Schörzuchi ſ čelazeje kože
porucža po tunich placžinach

Heinrich Lange
pschi ſitnych wſchach.

Destillazija Adolfa Rämscha w Budyschinje pschi butrowych wſchach,

1868 ſaložena,

porucža ſwoje daloko a ſcheroč ſnate wubjerne litera ſloženim a drugim ſviedzeſtſkim ſkładnoſćem w cžwizach a po wazy. Wohebje dobre ſu dwójny róžowy, naliſowy, hontwiſki a jatroselowy, hornjotužiſki, žoldkoſelowy ſeleny a cžerwieny, zitronowy, wiſnijowy, malenowy, pruznikowy a kornwejowy liter po 60—80 np. Dale naturſlokorwejowy liter po 40 np., dobrý ſitny po 70 a 60 np., a cžiſte ſižlo 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pschi wotewſaczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Cžwizy ſo pjemjenju ſo wupožęuju.

Paleny hofej,

na ſłodženie zwedomicze pruhowaný, kupuje ſo
ſyry punt hižo po 70 np.,
paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth hofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartka)
na ſwontownej lawſkej haſy 10.

Poſkluženje w ſerbſkej rěči.

Paleny hofej.

punt po 90 np., cžiſce a ſylne ſłodžazh,
kaž tež wubjerne měſcheny po 100 haſz do 200 np.,

ſyre hofej

we wulſim wubjerku, punt hižo po 70 np.,
porucža

Paul Pötschke
na ſerbſkej haſy.

Starowupruhowaný

Šhorjelski kalf.

Cžerſtwy paleny
twarſki a rólny kalf
ſe ſwojich Niſčanskich a Kunderacžanskich
ſalkownjow porucžam.

Firma: **C. Plumecke** w Niſkej.

Sastupječ knies **Otto Beyreich**, komiſionſtvo pschi ſerbſkých
hrjebiach 28 w Budyschinje.

Pódla teho proſchu ſkaſanja direktnje abo mojemu pučzowarjei,
kotryž je ſobotu w ſnatchych ſtokach nadeneč, wotedacž.

Mužaze a hólčaze ſlobufi

kaž tež měžy w najwjetſchim wubjerku a po naj-
tmischič placžinach.

Nasadſtajene ſlobufi a měžy po vol placžinje.

C. E. Rinke na ſitnej haſy 5.
Pschi pomnjenje: Kožuchi na ſhowanje psches lečzo ſ rufo-
wanjom pschijimam.

Store knihy
trajnitsko
sobho pschemiecia.

Serbske a němske spěvařske knihy

najjednorisiche a najwožebniſche,
tvořdze ſwjasane, ſu w wulkim wubjerku tunjo dostač
pola

E. A. Wetzki,
knihiwjasačnja
17 na bohatéj haſy 17.

Meblowňa

na ſukelskéj haſy čo. 9 w Budyschinje.
Porucžam ſwój wulki ſklad ſchlećzanych
khamorow, khamodowych khamorow, ložow,
blidow, ſofow, ſtolow, ſchyphelow a druhich
meblow w najlepſchim wuwiedzenju po móžno tun
nich placzisnach.

Th. A. Wällnitz.

Ludwig Kuhlmann

(mějczel Erich Hecht)
w kupnižy pschi hlownym torhoschczu
porucza we wulkim wubjerku po tunich placzisnach

garдинy, běle a na žolcž,
fattuny, ſofowe deſi,
meblowe tkaniny,
vitražowe tkaniny,
běle, na žolcž a piſane,
gardinowe žerdže a roſetty,
teppichi, běhacže, linoleum,
woſkowe ſukno, tapety.

Čorne draſtne tkaniny,
piſane a běle zvodi,
w upjerkı, ſchörzuchi
w najrjeñschim wubjerku pschedawa tunjo
M. Gottwald
pschi mjaſnym torhoschczu čiſlo 11,
pódla knijesa konditora Mülleria.

Schtóz chze

flobuſki a mězhy

wopravdze dobre a tunje, po wurjadnje tunich placzisnach na kupicę,
njech ſo poda do ſpezialnych khamow

F. Trulleya

na ſchulerſku haſku 7 pschi tormje,
hdjež ſo pschi na jutniſchich placzisnach najwjetſchi wubjerk
we wſchech nowoſezach naletnijeho čaza
w cylindrowych, hontwjetſkich, ſilzowych a ſlomjanowych

flobuſkach

poſtieža. Teho runja
koſojesdne, po hońčaze, njedželske a wſchednjaze

mězhy

hołcžaze ſlobuli	po 75 np.,	Haſz do najwožebniſchich držinow.
mužaze ſlobuli	= 1 hr.,	
zylindrove ſlobuli	= 4 hr.,	
hołcžaze mězhy	= 30 np.,	
dželaczerſke mězhy	= 40 np.,	
židzane mužaze mězhy	= 90 np.,	

Schkoranje a ſupnje
ſa mužow, žónske a džeczi
w jara wulkim wubjerku po wurjadnje tunich
placzisnach porucža

Paul Kristeller

na bohatéj haſy 29 ſ napshecza hosczenza
winoweje kicze.

Naletnje nowoſeže.

Mužaze a młodzenſke wobleczenna
po wſchech placzisnach, letnje paletoty w ſwětlych a czemnych barbach,
kholow i wubjernych tkaninow po najtunischiſch placzisnach.

Hołcžaze wobleczenna

ſ hođnych džeržazzych tkaninow hižo po 2 ml. 20 np.

Koſojesdne a ſportsle wobleczenna,
mužaze kudzerlate pjesle,
mužaze kudzerlate mantle

porucža

na lamjentnej
haſy 32

Kurt Lehmann

na lamjentnej
haſy 32.

Franz Marschner

čjaſnikar w Budyschinje
čo. 9 na bohatéj haſy čo. 9
ſwój ſklad čjaſnikow a čjaſniko-
wych rječasow dobročivemu wob-
fedžbowanju porucža.

Hodna twora. Pihomne rukowanje. Tunje placzisy.

Porjedzenje dobre a tunje.
Pſchispomnjenje: Rječzu herbſki.

ſ nakladom

Conrada Christopha, předy J. Angermannia,
na ſmuckowej lawcej haſy 7 je wuſchla
krala Albertowa jubilejna poſtska kharta,
wuwiedzena w lithografiſkim wumělſkim wuſtawje knijesow Deubnera
a Scholth tu na ſchulskéj dróži 6.

Druha pschiloha k čízli 16 Serbskich Nowin.

Ssobotu 16. haprleje 1898.

A. Dittrich, wobkhodny agent, na žitnej haſy 6, II

porucža ſo i ſaradženju ſupowanja a pschedawana ležomnoſčow,
wobſtaranja vjenjeſ na hypoth. wěſtoſeſ; pschedewoſmje ſaradowanje
ſamoženja, ſradowanie ſawostajenſtow, pschenajecza,
i ſchekadžowanja, dawa radu w prawnych wězach, džela vižne
džela, ſupje, pschenajenſle wuzinjenja, teſtamentu a wjazy
podobneho.

N a j t u n i ſ c h e p l a c z i ſ n y.

Ke nětčiſhemu hnojenju ūkow w najlepſeſi tworje porucžam
Domajšowu mučku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.
Sklad pschi tworowym dworniſkeſu.

Czorne ſhornarje, žaketty a jaki

ſ rjanym pschireſom po najtunischiſch placzisnach porucža
Emma ſwidowjena Borwertowa.

Czesczenemu wobydlerſtu we Wulſej Dubrawje a wokolnoſci
i wjedženju dawam, ſo bym ſo tudy jako ſchewſki miſchtr ſaſhydlil.

Jan Schtrijmpa, ſchewſki miſchtr
we Wulſej Dubrawje.

Czesczenemu wobydlerſtu we Wulſej Dubrawje i wjedženju
dawam, ſo bym ſo tam jako ſchwaſeža ſaſhydlila.

Maria Schtrijmpina w Wulſej Dubrawje 22.

Do Rakez!

Swoj wulski ſklad hotowych ſchórnijow a črijoſt kódeje
držim ſa konfirmandow po tunich ale twjerdyh placzisnach, dale
tolſte ſchórnije do džela hižo po 8 mk., žonjaze a džecjaze črije
we wſchech kožowych družinach, žolte, čerwjenie a czorne, kordowe
a ſtejnje toſte porucžam,
mužaze ſchórnicžki hižo po 7 mk. 50 np., hacž 11 mk.,
mužaze črije k wjasanju po 6 mk. hacž 8 mk.,
žonjaze ſchórnicžki po 6 mk. hacž 8 mk.,
žonjaze črije i wjasanju po 5 mk. hacž 6 mk. 50 np.,
žonjaze črije i ſapinjanju po 5 mk. 50 np.,
džecjaze ſupnje po 1 mk.,
žolte ſhweflo a žolty črijowy ſak tunjo.

Wuporjedzenje wſcheye družin ſo derje a tunjo wuwjedže.

H. Zawniſ,
ſchewſki miſchtr w Rakezach.

23. Draždjanſla konjaza lotterija.

Czehnjenje 25. meje t. I.

Lóž po 3. mk. porucža

Fr. Th. Jäger w Budyschinje.

Schulſke torniſtry

w wulſim wubjerku, ſamžny wu-
dželk, porucža **A. Pietich** na
hauenſteinskej haſy čízlo 1.

Koſaze, čelaze a howjaze koſe,
faž tež wſchē druhé družin kožow
pschezo po najwjetſchiſch placzisnach
ſupuje.

Heinrich Lange

pschi žitnych wſtach
a pschi ſerbſkej katholſkej zhrckvi.

Do ſh
133. kralowskeje ſak-
ſkeje krajneje lotterije,
czehnjenje 5. klash wot
2. hacž do 23. meje t. I.

$\frac{1}{10}$ ſoſha po 22 mk. 15 np.
hroniadže ſ portom porucža
lotterijowa kollekzijs
Fr. Th. Jägera
w Budyschinje.

Najwjetschi wubjerf
kwazných darow,
narodninských darow,
kuhińskieje
a hospodařskeje nadobu
poſkicža, faž je ſnate,

zentralny basar
H. Richtera naſl.

w Budyschinje na bohatej haſy 29
ſ napshecža hoſczenza
winoweje firze.

Placzisny ſu woprawdze jara
tunje, ale krucze twjerde.

Czeſzny diplom.

Bronzowe medaille
a czeſzny diplom.

III. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewſki miſchtr w Budyschinje na ſukelniskej haſy 14
ſwoj ſklad, ſe wſchemi nowoſemmi naleinjeho čaža bohacze wu-
hotowanym, wſchelake črije a ſchórnje
naležnje porucža.

Po mérje wobucze ſa krótki čaž derje ſedžaze ſhotowjam.
Zenicke pravo na dželanje Kriegerowych patentowanych
ſchórnijow ſa Budyschin a wokolnoſci.

Wuporjedzenja ſo po nowym naprawienju w mojej
dželańi wobstaraja.

Wulſki črijowy ſklad.

Wulſki wubjerf mužazhých, žonjazych a džeczazych
ſchórnijow a ſupnijow po tunich placzisnach porucža

Emma Trisch

na ſamjeńnej haſy 15 pôdla hoſczenza ſlojeje króny.

Drainērowanske rolti
wschelatich wulkoszow i fabriki
W. Bienerta w Halschtrowje ma
pszezo na skladze a je po fabrik-
skich placzisnach pschedawa
H. Dietrich w Létonju.

Swój bohacze srjadowany sklad
3 i g a r o w
100 sztuk hižo po 2 hr. 40 np.
krajsam kurjerjam naležne porucza
Bruno Halke
na swonkownej lawskiej haſy 9.

Wobrash

(bildy) ho rjenje a tunjo ſachklein-
zuja a i woblikom wobdadža,
domowe żohowanja a wobraly,
wénzy a ſchruchi k kleborym
kwakam we wulkim wubjektu a
tunich placzisnach pola

Maxa Mützy
na bohatej haſy 11.

Howjase, konjaze,
čjelaze a woweže lože ſaž tež
woweżu wolnu pszezo po naj-
wyschich placzisnach kuipuje

Heinrich Lange
pschi žitnych wifach njedalovo
herbiskeje katholskeje zyrkweje.

Zuežny potč punt po 80 np.,
lołbaſu = 70 =
lołbaſowy tul = 40 =
cjerstwy lój = 40 =
porucza

Ernst Wagner, rěniſki mischtr
na seminarſtej droſy 4.

Max Ulich
w Budyschinje
14 na bohatej haſy 14
porucza
w o b l e c z e n j a
derje ſedzaze, po $7\frac{1}{4}$ mft.,
mužaze wobleczenja wot naj-
tuñscheho hacž do najwožebniſcheho
i najmodniſchich tšarinow,
dželaze wobleczenja po $2\frac{1}{2}$ mft.
w najwožebniſchich ſazonach.
Wulki tšarinovy illad.
Po měrež ſo draſta po najtuni-
ſchej placzisnje ſchije.

Dokelž ſo wſcho w mojej kraw-
zowni a pod mojim wodženjom
džela, móžu ſa to rukowac̄, ſo
po draſta kymanje ſchije a derje
ſedži.
Wulke rospſchedače, malý wužit!

Najtuñsche kupowańske žorlo ſa modifki

Seklónjene klobuki jenož najnowscheje modifki.

1898

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt.

Karl Kohn. Berlin. S.H. 68
Glichefabrik.

Schlewjery, kwětki, židžane banty.

Pschedawańja mužazeje a hólčazeje draſty

W Budyschinje
pschi realnej ſchuli. **Eduarda Fritzsche.** W Budyschinje
pschi realnej ſchuli.

Porucžam ſwój wulki sklad w ſamžnej krawzowni dželanych
mužazych wobleczenjow, derje dželanych,
hižo po 17 mft. 50 np.,
mužazych ſětnich paſetotow a kholowow
po kózdej placzisnje.

Pschiſpomnjenje: Na wulki sklad dobrých mužazych wobleczenjow,
po inventurje naſad ſtajených, woſebje ſedzblive čzinju. Pschedawam je niže
ſamoplažazeje placzisnhy. Mužaze ſuknje hižo po 8 mft.

Eduard Fritzsche, krawſki mischtr.

Rjenje wypſhene ſlomjone klobuki.

„Serbske Nowiny“ wudawaſja sołkóždu sobotu.
— Štvortlétne predplata we wudawařni 80 np. a na němskich póstach 1 mk.,
■ přinjeſenom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čiſlo płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni „Serbske Now.“ (na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaci so weł maleho rynčka 10 np. a maja so štvortk hać do 7 hodz. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Čiſe Smoler ječe knihičceńje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Čiſlo 17.

Sobotu 23. haprleje 1898.

Lětnik 57.

Jeho Majestosći králej Albertej Sakskeemu k 70. narodnemu dnjej a 25lětnemu jubilejej Jeho požohnowaneho kralowanja.

Radoſcžive ſwonys ſwonja
W ſakſkoherbſtich woſadach;
Gradne ſpěv ſobu hronja —
Jubilejſki wopor wonja
W herbſtich horach, nižinach.

Swjecžimy dženž narodnimy
Slawnoh' krala Alberta —
Schtworcž ſo lětow-stotka miny,
So wón ſ tróna dobročimy
Tež nam ſſerbam wobradža.

Jako mǎdy priyaz ſo ſhlaď
Wón je k ſſerbam naſtají;
A nam joh' wabile ſu žady —
W ſſerbach ſimy je wón radý
W ſſerbſchčinje ſo ſwukonjal.

W kruthych wójnach ſaplodžena
Dženž jom ſlawna ſejhrawe;
Do ſhvěta je wuſwonienna —
Nihdže njeſklyſcieje mjenia
Wo ſławniſkim wójwodže.

Dobyl pač to mjeno ſławne
Njej' wón w wójnach nje-
pravdnyh:
Kitajzy, ſchtož bylo pravne,
Pobiwał je kſchiwdy ſjawne,
Winnikow' nož ſaſaſkych.

Mudra duſcha tajkoh' krala
Sa Božu ma wobradu —
Wſchitke ludy ſ bliſta, ſ dala
Nam joh' ſ jaſnym hloſom khwala
A jubilejnom' ſwiedženju.

Mnohy dženža psched nim ſteja
Wjerchojo europiſhy,
Na dnju krafnoh' jubileja
S nutrnoſci ſvože pscheja
Tom' na ſkote pschichody.

Šſerbowſtwo ſo poſlakuje,
Šběhnſchi duſchu k njebeſbam,
W modlitwje ſo ſienocžuje,
Boha wjerſchnoh' naproſchuje:
Sdžerž a žohnuj krala nam!

Tola ſławny njej' wón jeno
Jako w bitwach dobywať:
Sswět ma ſa njoh' wuſhwalenoh'
Dale tež to čeſtne mjenio
„Měratvjerch a hospodař“.

Wjerſchny ſudnik w ſhvětym
 kraju
Je wón ſ mudrym roſkudem;
Slobni psched nim tſchepjetaju;
Mali kryw a wuczeſek maju
Pod joh' milym ſzeptarjom.

A wón hospodari ſhvěru
S ludowymi dawkami —
Wudželecž pač ſ wulkej měru,
Hdžež wón widži nuſu jérui,
S pomozu ſo njekomdži.

Trěbnym twari wobkhowanje
S ruku krajnowótzovſkej,
Staja wbohim ſastarańje,
Starym khudym dohladańje,
W ſhvěče runjecža jom njej.

Haj, kaž wótczeſz na staroſci
Wón ma ſvože lúdowe,
Hlada ſo we ſpoločnoſezi,
Měroſci a pózgiwoſci
Derjehicže w kraju leže.

R-b.

Dženža šo 70 króz lětny dženž wróci, na kótrymž je šo nash lubowaný kral Albert, mudry a prawdosežiwy kniežer sakſkeho luda, narodžil. S džakownosću a čeſezowanjom je tutón dženž wutroba kózdeho žwérneho poddana napjelnię, a nutrnię Boha wo hnadu proſča, so by lubowanemu kralu híſhce pravje dolhe žiwjenje spožči. Kral Albert, kótrž šo 23. aprileje 1828 jako syn prynza Jana narodži, je jara dobre woczehnjenje wuziwał. 24. oktobra 1843, po tajkim w 16. lécze žiwjenja, wón do wojeſkeje ſlužby ſtupi a mějelche wulke ſbože, ſebi nědote lěta poſzíjčho přem̄ kartrjenz na bitwischę dobycz. W lécze 1848 wón se ſakſkim wojskom do Schleswigské czechnejſte, hdžez mějelche ſkladnoſć, ſo wopſjet ſe žwojej wojeſkej wutrobnosću wujnamjenic. Pſchi dobyczu Duppelskich naſypow 13. aprileje 1849 ſo 21-lětny prynz Albert jako batterijowý ſchef ſe žwojimi kanonami tak ſymnokrejnje a ſ wotra hladajzy ſameri, ſo ſo jeho wobhladniwoſczi wulfi džel wuspecha pschipskowſte. Mjes druhimi wujnamjenemi ſo jemu ſa to pruſſi wuſzoti rjad Pour le merite ſpožči. Híſo w lécze 1852 wón jako generalny lieutenant komando 1. kral. ſakſkeje pěſteje diviſije pschedevſa. W lécze 1853 ſo prynz ſ poſlednjej džonku stareho ſchweſkeho rodu, prynzežu Karolu ſ Wasa, woženi. Hdžz lěto poſdžiſho jeho nan, kral Jan, na trón ſtupi, ſo krónprynz Albert ſa komandantu zpřeje ſakſkeje infanterije pomjenowa. W lécze 1866 kral Jan žwojeho syna Alberta na čolo ſakſkeho wójſka ſtati, ſo by jo na ſtronje Awſtriskeje pschecžiwo Pruskej wjedl. Krónprynz Albert ſo tež tu na wujradne waschnje wujnamjeni. ſakſke wójſko, ſo wě, njemžesche poraženje Awſtriskeje ſadžerzeč, tola ſebi ſe žwojeho ſymnofrejnej throbloſću tež najwjetſche pschipskowſce njeſcheczelej wotmuſowa. Hdžz bě krónprynz Albert wjedzor po bitwje pola kraloweje Hradza ſe žwojimi throblymi ſakſkimi ſ woporniwyim podacžom a wulkej wobhladniwoſczi a ledžblivoſczi zofanje awſtriskeho wójſka krył, general Moltka wo ſakſkim wójſku praſi: "Sbite wójſko, kotrež ſo do njeſminliweho poddawſti bitwischę ſ porjadem wopuſtči, može ſo dobyczerzej jako runoródne ſ bokej ſtajic, a daj Boh, ſo by ſo to ſtało — a bory." W lécze 1870 ſo tole pschecze kraſnje dopjelni. Jaklo korpſowý komander pola Gravelotte a poſdžiſho jako wjednič nowotworjeneho Maafoweho wójſka krónprynz Albert žwojemu wótnemu krajem njeſahinitu ſlawu dobu. Hluboko hnuth pruſſi kral Wylem wjedzor po bitwje 18. augusta ſakſkeho krónprynza wobjima a jemu želeſny híſiž prenjeje rjadowjenje ſ wutrobnju pschityknu. ſ wulkoſtžiom želeſneho híſiža 11. juliya 1871 hafle 43-lětny wójſkowý wjednič do ſakſkeho hlowneho města czechnejſte, powitaný wot njeſmérneho juſtanja a radowanja žwojeho luda.

29. oktobra 1873 kral Albert na trón žwojich wótzow ſtupi. ſ wulkej žwérnosću a žwědomitoſću je wón žwoje kniežerſte pschipskluſhnoſće dopjelniſ. Njeſapomnité wostanu kralowé ſakſlužby, ſo wón ženje muſtał njeje, ſo ſa ſpěchowanje ſchulow, rjemejbla, wumělſtwa, induſtrije a woſzehje ratařſtwa ſtarac. Nam ſſerbam paſ wón ſwoſzehje bliſto ſteji. Kral Albert je jeniečki ſ němſtich wjerchow, kótrž naſchu ſerbſku rěč roſumi, ju pola Jana Ernsta ſſmolerja nauwutnywſchi. Híſo ſa mlobe lěta je wón, kaž wo tím jeho lify, ſſmolerjej pižone, wobſwědča, ſebi ſerbſki lud jeho kraložwérnosće dla wužoko wažil. Tule žwoju pschihilnoſć je wón hač do dženžiſtchego dnja ſſerbam ſdžeržal. Pſchi wſchelakich ſkladnoſćach, na poſled pola naſchego ſerbſkeho wótcžinza D. Smiſcha, je ſo wón ſ wulkej pscheczelnoſću wobhoniſ, ſchto jeho žwérni ſſerbj ežina. Naſch Smiſch jemu wotmolwi: "Šſerbj ſo Boha boja a žwojeho krala ežeſe a lubuja." To bě jeniečke wérne a prawe wotmoljenje na kralowe praschenje. ſſerbj woprowdze ſ wulkej luboſću na žwojim kralu a kralowſkim domje wižaja, na jich žwérnosć može ſo kral tež hiſhce dženža ſpushečeč, runje kaž w tamnyh njeměrnych ſběžkowych dnjach, hdžez ſerbſky woſaz kralowſki dom, ſa njón žwoju krej pschelivajo, throbly ſchitowach. Nihdze ſe žwérniſtchich wutrobow, hač w ſſerbach dženža ſ Bohu proſtwh džeja: Božo, žohnui naſchego lubowanego krala, ſdžerž jeho hiſhce dolhe, dolhe leta jeho ſakſkemu ludej!

Šſerbska deputazijsa pschi kralowſlim hrodje w Draždjanach, 23. aprileje 1898. Dokelž naſch wužokocžeczeny, psche wſcho lubowaný kral Albert w tuthym lécze, 23. aprileje, žwoj 70 lětny narodny dženž a ſ dobom žwiedzeni 25 lětnego kralowanja, kotrež bě 1873 naſtupil, psches Božu hnadu žwyczi, dha bě horze požadanje wſchitlich žwérniſtchich požadanjam ſeho Majestosće tutón dženž ſ wužokim džakownym počeſzowanjom wſchudžom w kraju wobenč.

Wo tym wſchak ſu naſchi čeſečzeni čitarjo híſo to a tamne ſhonili, a druhe ſo jim wědomne ežini dženža abo juſiſchi dženž, hdžez we wſchitlich naſchich ſchulach, na wſchěch naſchich Božich měſtnach, we wſchěch ſjawnych ludownych ſhromadžiſnach ſo na naſchego krala Alberta wot žwérneho džakowneho luda ſpomina.

Tutón džak paſ chyžche ſakſki lud tež rad ſ trónej ſhamemu donjeſeč, a duž ſo híſo psched dolhym ežaſom deputazijsi ſrijadowachu, a ſo, mohl rjez, tajži poddanojo na puež naſtajichu, kiž chyžche ſakſki krali w mjenje druhich tak prawje do wutroby praſic: "My tebie ežeſežim! my tebie wſchitzy tak jara lubujem". — Bjes tajkim paſ njeſmiedžachu a nochžychu pobrachowac: ſſerbj, "žwérni ſſerbj", kaž je jich kral wopſjet mjenowaſ. A ſa nich mějelche ſo puež wunamkaž, po trymž mohlo ſo wjetſchej licžbje ſtawow naſchego luda poradžieč psched krala pschitnež a jemu do jeho tak mileho, tak rjaneho wóčka poſladač. Duž ſo pola ministerſtwa kralowſkego doma wopraſhachu, hač chyžl kral 25 džowkam naſchego ſerbſkeho luda do wolič, ſ trónej pschitupic, kiž býču měle ſe žwojim ſlowom ſaſtupic 25 lět jeho kralowanja a w ſtrótkach hrónečkach jena po druhim wupraſieč, ſchtož je ſo w tuthych 25 lětach jene po druhim (krala naſtupaze) ſtało. Po ežaſu na tajke praschenje wot wſchischeho dwórſkego marſhalſtwa pschedzelnwe wotmoljenje doñde, "ſo chze ſeho Majestosć 20. aprileje dopoldnia 1/2 11 deputazijsi ſſerbów wobeju wérwuwuſnacžow ſ Hornjeje Lužicy a ſ Mischniſkego kraja w kralowſkim hrodze pschitup dac, a holdowanſki ſpěv, wot młodych ſſerbówkow praſeny, pschijec".

A to chyžem ſu hnydom pschispomnic, to je ſo ſtało: w hođinje wujradne ſlōnečnej a jaſnej; pod milym luboſzivym pschipskowſcam naſchego wužokočeſčeneho hnadneho krala Alberta; ſ woſzehitom, psches Božu pomož we wſchém woſradženym poradženjom, tak ſo wſchém, kiž běchu pschitomni, tutón žwiedzeniſti podawſ ſa ežak žiwjenja njeſapomnith wostanje!

Pſchi tmy paſ ſebi myſlimy, ſo bych ſu naſchi čitarjo tu wěz porjedu a nadrobnje powjedanu rad měli; a teho dla netk hiſhce ras wročzo do pschihotow poſaſajmy, kotrež běchu jara wſchelake, niz paſ jara lóhke. Družki běchu: A. ſſmoliz, M. Duczmanez, A. ſkopež, M. Syndžiz, A. Winklerjez, M. Kaſchperez, H. Winklerjez, A. Koſjelež, A. Němzež, M. Wrobelez, M. ſſmoliz, A. Wjentež, H. ſſmoliz, H. Žyžez, M. Gudžiz, M. Lusčanjež, Th. Janafthež, H. Wornarjez, M. Pilakež, M. Czornakež, E. Barez, M. Rachelež, Ž. ſſuskež, M. Haſkež, M. Welskež, a to ſ Hodiſkeje Buduſkeje ſteje (Anjenineju), Njeſhwacžidſkeje, Radwoſkeje, Khróſčanskeje, Draždjanſtej (eb. ſſerbów), Njebelčanskeje, Vorschijſkeje, Wotrowſkeje, Buduſčanskeje, Buſecžanskeje, Malbičanſkeje, Buduſhſtſee (Michałſteje) Malobuduſhſtſeje a Wobſičanſteje woſzadhi.

Deputazijsi ſtejeſche pod wobženjom k. fararja ſakuba ſ Njeſhwacžidla, ſanonič Hermana ſ Wotrowa a fararja Waltaria ſ Wobſlinka.

Holdowanſti rjany wot ſuſe fararja Waltaria pěnjenyh ſpěv, bě wotčiſhčany, do kraſnje ſelenoſkomocžaneje ſe ſlēbornym kralowſkim woponom debjeneje mapy połoženj. Wón nježny předku poſwječzaze ſlowa:

Jeho Majestosć krali Albert ſakſkemu

23. dženž aprileje 1898

žwdomžeſzczlne narodniny

a žwiedzeni ſohnowanego 25. lětnego kralowanja

w ſbožu žwyczazemu,

holdouja ſe ſlubom njehnuteje žwěch

Hornjoluziſzy a Mischniſzy ſſerbjo.

Spěv ſhamón paſ ma ſo tak:

Daj Boh Čzi ſvože! pječadwazhči
Lět, kralo, kniežiſtch ſ wjeſ'lu ſakſkoh kraja,
A psches naſch tamne lěta w radoſci
Čzi twoje ſtromjenje a pschecze praſa.
Nječ netko twoja miloſć, twoja hnada
Na tamny ežak a naſchu čzrjódku hlaſa.

Bož ſ tobu bě wot tamnoh' wulſkoh' dnja

Na kótrymž pschecze Čze ſakſka krala.

1. Naſtupjenje
kniežerſtva.

Měr, wumělſtvo a prawdoſež najeſteſha
A žylnoſć ſeje ſola twojoh' tróna

2. Lipſežanski rektor.

3. Žarowanse lěto. A ſwiatu nadžiju a twjerdu wěru
Ty hajich w ſvožu kaž tež w horju ſwěru.
4. Gſleborny lwaš. We ſlēbru ſwěči twoje mandželſtvo;
Gſlych! k jaſnom' njeſju džakne hymný džaja
5. Albertske město. Alberſke město kruče twari ſo,
Pod twojim ſchitom jeho murje ſteja.
6. Albrechtſki hród. A starom' Mischnu pſchyný ſwiedžen ſwita
Do hroda Albrechtſkeho tebje wita.
7. Kralowa ſchorila
a woſthorila. Sa drohu kralowu we khorosči
Wo pomož ſhwerny lud něk proſhy Boha.
8. Jendželſki rjad. A bóry ſezele Čeji rjad najwyschchi
Ta kralowa wot dalnoh' mórkoh' brjoha.
9. Njebože w
Mylwe. Oi Mühlaw! hdžez ſo ſpomni twoje mjeno,
Mjech tóždy ſhwali Božu miloſć jeno!
10. Gſybylenortſki
hród. Hród ſchleſyntſki Če, knjeſa, powita,
Roh hońtwyjeſki pſches ležy wola jaſnje.
11. Luižiga 250 lět
alſta. A polſta luſtrow hwěſda ſakſonſka
Nađ ſwojim ſſerbowſtrom ſo blyſtchci krafniſe
12. Kwaſ pŕynzeſh
Dofeſh. A ſwěči tam, hdžez ſlub ſo ſwječi nowy,
Swjafk wutrobow Wettinſko-Habsburgow.
13. Kralowěrni
dovodu. Sso pſchi ſtare město lipowe
Sa žadny ſwiedžen rjadnoſeze a prawa
14. Lipſcjanſki
khejorſtvoſtow yud. A twoja krafnoſež ſlowo ſwječeſte
Sa Chemiſkow wazne měſtno dawa.
15. Wettinſki jubilej. Hlaj, wóžom lětſtokow czi nimo čehnje
We pſchitnym čzahu wulfotniſe a rjenje.
16. Puežowanje do
Jeruſalema. Wettinſkych ſyn ſo woſhal podawa
W nutnoſeži do ſwiatoh' kraja k ranju,
17. Kwaſ pŕynza
Friedricha
Augusta. Toſlanſku róžu bóry namaka
A wjedže dom po ſhwernym požadanju.
18. Kralowe puežo-
wanje pičes kraj. A ty kaž wóčez džesch do ſakſich hétow
Dla twojich džeczi wjeſzelow a bědow.
19. Wojerſki jubilej. O lěto krafne! draſtu wojała
Lět poł ſta ujeſech a tu ſwiatu brónju.
20. Dvai pŕynzaj
ſo narodživo. O wjeſele! ſe staroh' korijenja
Dwé kwetzy roſczejet pſchi ſakſkim trónu.
21. Kwaſ pŕynza
Jana Burja. A ſažo twoj dom myrta wobwěnzuje,
Kraj zpły ſ tobou džaknu radoſež čuje.
22. Sedanſki jubilej. Šaſh! ſažo Klio krajej ſaspěwa,
Schtož je we tebi dawno ſapišala,
23. Sedanſki juſilej. Kek pola Beaumont, pola Sedana
Je twoja brón tak krafniſe dobywała.
24. Šaloženie
wojerſkeje zpřikwe. Ach řepe tebje naſcha luboſež ſnaje,
A wjèle dleje naſcha ſwěra traje.
25. 25 lětne kralowanje. Moj knjeze, kralo, hlaj: najhwěrniſho
Pſchi twojim trónje ſſerbow džeczi ſteja,
Če ſtrowi pſches nař naſche ſſerbowſtvo,
Sa tebje naſche proſtwy k njeſju džaja.
Gſlych naſchej ſhwery horze požadanje:
Budž dołho žohnowaný, žohnowanje!

Knjeſ ſarau Žakub jako wjedník deputaziſe hľubokofaſčute ſlowa
hołdowazeje luboſeže a ſhwěrnoſeže Jeſho Majestosči rečeſe, na
čgož knjeſ ſarau Waltar hołdowanſki ſpěw, wot njeho pězineny,
ſ nemſkym pſcheložkom do krafneje mapy ſwiaſany, do kraloweu
rukow połži. Na to tóžda ſe herbſkych knježnom někore hronča
ſpomnjeneho ſpěwa w herbſkej reči praji, kotrež woſhebit podawt
ſ knježerſkeho lěta, wot njene pſchedstaſeneho, wuſběhowachu. Kra-
lowſkej Majestosči, runje kaž pſchitomni druh wýhož ſtajza, na
žiwy čerſtvoſipanu woſras, ſ waprawdžiteho žiwenja herbſkeho
luda wſath, ſ widomnej wjeſzelosči ſhladaſachu a na ſlowa jenot-
liwych rečenizow ſ najwjetſkim ſajmanjom poſluchachu. Hdž věchu

wone doręčzaſe, Jeſho Majestosči, k knježom deputaziſe ſo wobro-
čiwiſchi praji: „Ssyh pſcheyo wjèle do ſwojich ſubyci ſſer-
bow džeržal a ſo wutrobnje wjeſelu, ſo mi tež pſchi tejle ſlado-
noſči ſwoje ſbozopſchecza pſchinjeſu.“ Wobej Majestosči ſo na
to herbſkim holzam bližachu a ſo někotrych ſ nich prafachachu, ſak
rečaju a hdže ſu ſo narodžile. Po kralowej pſchitafni ſo wſchě
28 ſobuſtawow deputaziſe k ſwiedženſtvenm pſchedstaſenju w dwór-
ſkim džiwaſle pſcheprohſchcu, mjes tym ſo ſo czi tjo mjenowani
knježa ſ pſcheproſchenjom k kralowskej hoſčinje, popoſtonju w 5 ho-
džinach ſo mějazej, wuſnamjenichu.

(W pſchichodnym cziſle ſo wo poſledniſchim dželu nadrobniſch
roſprawa poda.)

Swětne podawki.

Němſle khejorſtwo. Nowa ſtatna bludniſa ſo we Wulkej
Swódnich pola Lubija ſaloži. Druha komora je ſa twar bydlen-
ſkeho doma a hojeńnie ſa khorych a ſa twar doma ſa woſlado-
warjow 3,218,000 hriwnow pſchiswoliſa. — W bližich lětach ſo
nowe ſudniſtowe twarjenje w Budyschinje pſchi Tuchorskej dróſh
natwari. Finanſna deputaziſa druheje komory, kotrež je wo tym
wuradžowała, namjetuje, ſo by komora woſsamka, ſa kupjenje
twarskeho měſta w Budyschinje 140,000 hriwnow pſchiswolicz.
Němſche ſudniſtowe twarjenje hižo dawno wjazy njeſoſhaha.
Kak wulſe ſu blužbne ſtwy, je hižo ſ teho widzeſ, ſo dyrbi ſo
jedny hamtski ſudniſ ſe ſwojeſ ſtwu ſe ſydom druhimi ſaſtojnikiſi
dželicz. Sa pſchihodne čzakarne, ſtwy ſa rěčnikow žaneho měſtina
njeje, alth we wložnych komorach klaja. Žaſtwo je njeſoſhaha a
pſchi woſhnu ſtrachne, tež tam žanych měſtneſzow ſa hoſpodařtwo,
jaſnikow, leſtorow a duchownych njeje.

— Taſo jubilejny dar ſa krala je druha komora tſi milijonu
hriwnow k ſlončenju ponowjenja kralowskeho hroda w Draždza-
nach pſchiswoliſa. Tele pjenyeho ſ fonda woſmu, kotrež je ſo
ſ pſchenaſeſom kralowskich ſublow nahromadžil. Sozialdemokratoſ
ſu, kaž to hinal njeſe wočakac, pſcheczwo pſchiswolenju jubilejneho
dora reczeli.

— Wo nowu brónjowu družinu ſo 1. oktobra ſakſke wojsko
pſchispori. Podla pěſchich budža w Sakſej wot bližſeſie naſym tež
jedni honjerjo (egejro). Tele wodželenje budže woſteſec ſ 1 ry-
michtra, 4 lieutenantow, 17 podwyschikow a 118 muži. Wone ſo
gardejednym pſchidželi a ſměje ſwoje ſtejſeſto w Draždzanach.

— Wo wulſich tworowniach, kotrež ſo někole tež w němſich
wjetskich měſtach pocžinaja roſſcherjeſ, je pruſki krajin ſejm wutoru
jednaſ. W Barlinje je ſo wjèle ſtow ſrénich a malych pſchedawa-
njow ſ thmili wulſimi tworownemi (magafinami) ſniczilo. Konſerva-
tivny ſapóſlanz Brochhausen na to ſpomni, ſo je hižo pſched ſtami
woſhedeſ ſeneje wulſe tworownje prajil, ſo jeho pſchedawaſtja
něhdž 900 druhich pſchedawaſtji ſacžiſcheſi. Tele hoſpofe pſcheda-
waſtje čim ſchložniſho ſtukuj, dokež po zylym kraju filiale ſa-
ložuju. W někotrych krajach, kaž na pſchikad w Sakſej a w Bay-
erskej, ſu ſo woſarač ſpýtali. Konſervativni w Bruskej pueſ,
kotrež wuſpěch lubi, w ſawjedzenju roſpſchedawanskeho dawka widža.
Šim dyrbi ſo ſrén a male rjemjeſlo a wiſowateſtwo ſchitowac. To ſeſa,
čim wjazy jena pſchedawaſtja tworow roſpſcheda, čim
wjazy dawkov dyrbi wona po pſchikkadze dohodneho dawka dawac.

Generalny dawkovy direktor Burghardt na to poſasowac, ſo je knježerſtwo hižo gmejnám ſredk do ruky dalo, ſ kotrež moža
wulſim tworowniam napſcheczo ſtupac. Wone je jim prawo ſpo-
čzilo, wulſim tworowniam wujadniſe wulſi gmejniki dawk k poł-
ženju dawkov ſrénich a malych rjemjeſlnikow a wiſowarjow na-
połožieſ. Pſchewulſe wſchal tele dawki bycz njeſmeđa; pſchetož
ſ krajinymi ſakoniemi ſo njeſnjeſy, wulſe tworownje ſ dawkami po-
częzieſ, ſ kotrežiſ ſo jim nježnoſe čini, dale woſtac.

Zentrumſki ſapóſlanz praji, ſo ſo njehoodži na wulſe tworownje
woſhebie wulſe dawki klasę, dokež maja w gmejnich ſaſtupjerſtach
ſ tiflaſtym ſytemom ſamožicžiſti woſhdejerjo pſchewahu. Womož
dyrbiala ſo niz ſ krajinym, ale khejorſtowym ſalonjom pytac.

Finanſny minister ſ Miquel mjeſeſe teho runja ſa prame, ſo
ſo wulſim pſchedawaſtji woſhebie wulſe dawki napoloža. Želi ſo
pat ſo ſ thym k wotyknjenemu ſonjej njeſondž, dyrbi ſtat hladac,
kaž daloſo ma poſtupowac.

— Bayerska je ſebi pſchi ſaloženju němſkeho khejorſtwo woſhe-
bite prawo ſamňneho wylſchtheho wojerſkeho ſuda wučiniſa. Te-
hole prawo ſo wona tež hiſčeje někole, hdž ſo wo ſawjedzenje
noweho wojerſkeho wuzuđenſteho porjada jedna, twjerdze džerži.
K preñemu ſakitarzej bayerskeho woſhebito prawa bayerski pŕyn-

regent Quitpold býlýchá. Wón je se hwojim sadžerženjom bayerske
knježerstwo niz jenož napominal, ale jemu žamo pschifasal, so dyrbi
pschi wšichcích wobstejnosežach wožebite prawo bayerskeho wýsychscheho
wojetſeſeho ſuda kraję ſakhomac̄. Regent je wopowiedzil, so ma ſa
hwoju winowatosc̄, so dyrbi prawo, lotrež je pschedewſal, njeſtchi-
krótkichene hwojemu naſlědnickej pschepodac̄; wón ani najmjenſchi
džel bayerskeho wožebiteho prawa njemože ſpuschic̄.

— Wo jendželskich dumdum-kulkach je na chirurgiskim hjezdze we Wiesbadenje profesor Bruns z Tübingena reczał. Tele kulti, z kotrychž konza je niskowy mantel wottoczeny, so w ranje rospierscha a żalożne franjenje načzinjeja. Profesor Bruns hebi pschezje, so by ho němiske wojskowe wjednictwo wo to staralo, so bychu ho dumdum-kulki we wojnie sasaſale; pschetož njeſpaczęzel dyrbi ho njeſchmany k wojowanju, niz pak bědny ſcziniež. Też drugi lekarjo so na nječlowysce poſtupowaniye Jendželčanow hōrſchachu.

Schpaniſſla. Wójna mjes Schpaniſkej a amerikanskiſi pol-
nóznyimi ſjenoczeńymi statami je najſterje w tymle wołomiku hižo
wudyrila. Možno, jo ſu hižo kanonu s wójnskich lódžow wobeju
ſtronow ſarule. Preſident ſjenoczeńych statow je po wobſamknienu
ſenata a ludoweho ſastupiſejſtwa ſchpaniſkemu kniežeſtву woſjewiu,
jo ſjenoczeńe staty na Kubje s wójſtowej možu jaſtrocža, jeli jo
Schpaniſſla hmydom ſwoje knieſtowe prawa na Kubje njepuſcheži
a ſwoje wójſko wot Kuby njevróži. Čaž ſ wotmolwienju je ho
na najpoſdžiſho hacž ſ kboceže poſtaſil. Schpaniſke kniežeſtwo
je wobſamklo, na pižmo preſidenta ſjenoczeńych statow do zyla nje-
wotmolwicž. Hdy by chylo po žadanju ſjenoczeńych statow činicž,
by ſ tym revoluziju w famej Schpaniſkej ſbudižlo. Jeli jo ameri-
kaſke wójnske lódże pſched Kubu pſchinábu, budža Schpaniſzh ſ móz-
niſhym njeſcheczelom ho měricž dyrbjež. Amerikansž chzedža naj-
priódžy Schpaniſkich ſ Kuby wuhnač. Duž budža dyrbjež naj-
priódžy ſwojemu wójſku na kubim brjoh ſtupicž dacž. To pak bo
jim njebudže pſchelohko činicž. W tu khwilu hiſtčeže 150,000
wojakow na Kubje ſteji, kotsiž maja wſchē wobtwerdžene města
w ſwojej ruzy. Amerikansž, kotsiž budža pſched městami dyrbjež
ležecž a kotsiž hiſtčeže jara mało njeſtrowy kubaſki klima ſniežu,
budža ſe ſyngu wjele czerpicž, hdyž bo deſchczowы čaž ſapocžnje.

Ze Serbow.

S Budyschyna. K česzcji kraloweho jubileja wuhotuje Budyschjska Biežada jutſje, njejželu 24. haprleje, wjetshi kwyjedzeń. Najprjedy smjeje knjeg kanonik farač Skala kwyjedzeſku ręč a po njej budže džiwadlowe pschedstajenie. Nimo teho budže tež shromadna spěwna ſabawa. Na kwyjedzenju budže ſo dobrówolny dar Budyschjskeje Biežady ſa herbiſki krala Albertowý fond hromadźecz.

— Jeho Majestoséž král je knjesej kanonikej fararnej Jakubej Wernernej w Chrózczizach, kiz je psched někotrymi dnjemi 70. leto kwojeho živjenja dokonjal, jako psychopósnače jeho sazlužbow w mnoholétnym duchownskim fastojnſtvoje rycerzski kschiz I. klasy Albrechtoweho rjada spožczil. Teho runja je Jeho Majestoséž knjesej Žurzej Bandže, dolhoslénemu tachaniskemu registratorej, jako psychopósnače swér w fastojnſtvoje čestny kschiz („powšchitkowne čestne wusnamjenjenje“) spožczil.

— Pschi skladnosci kralowych narodninow bylo spodczile
kk. miedzhezanskemu radziczele Eduardej Weigangej titul kommerziskeho
radziczela, wokrejsnemu lekarzej dr. med. Wenglerej titul medizinal-
neho radziczela, wobzedzerzej lithografiskeho wustawa Deze Weigangej
a psichekupzej a lieutenantej reservy Klemmej rycerzski fchiz 1. ria-
downie Albrechtskeho rjada, hamtskemu sekretarej Welzej a direktoro-
maj Budyskich papiernikow Trachje a Burlhartej Albrechtski fchiz,
hamtskohetmanstwownemu sekretarej Pfeifferej sazlužbny fchiz, lokal-
nemu žudniķej Wilhelmej powschitkowne čeſne ſnamjo a recznej
Seyffertej titul justizneho radziczela.

— Powiścikowne czeżne snamjo je żo sczħoważym għnejniskim pschedstej ġerjeram spożċiżlo: kt. Petrej Dejż w Maħlōwie, Khorli Felfje w Ħaż-żejt, Janej Augustej Handrikie w Bréshni, Michalej Pjednej w Vibonju, Janej Volterej w Kortniz, Khorli Bohuwerej Thonigej w Bréshni, dale pōsiskemu agentej a stawnikie Janej Khorli Mjeitarje w Hużiñje a għnejniskemu bkużobnikej Khorli Wilemaj Halżu na Bidowje.

— **Sa skłotnych wikowarjow** jara ważne postajenie je nowy, runje do mozy stupieni żelezniſki tarif sa wożenje žiweho skłotu. Hdyž móżdżachu ſo žiwe ſkočata dotal tež njedżelu dla wotwożenia na dwórnischęgo wodźicę a honicę, jeli bęchū ſebi wikowarjo pola polizije dowolnoſę k temu wuproſyli, dha wot 1. haprleje ſiem na njedżelskich a drugich ſwiatyzych dňiach żelezniſza nimo pſow žane

žiwe skocžata wjazy njepeščijima. Wuwſacža móžeja paſ ſo tola tež nětko hiſcheze ſ dowolu želefniſteje wobkhadneje inſpefziije ſtač, bjes teho dowolenja paſ žane.

— (Wulka woda.) Se sylnym njewjedrowym deszczem bę Sprewja sanidżemu njedżelu telfo wody nabyla, so šo psichibrijozne leżomnoscze powodzącemu. Wjestscheje schody wulka woda njeje načiniła. Na Szczycie żanskiej topolowej alleji błyse do jeneho topola siedźce, hdvž tam runje jena Budyschka hwbója ſi wuhoda nimo dżesche.

Sa Bidowa. Tudomneho zigarnika Rachlowza fu sanđżenu njedželu rano wħiċċa papjernika pschi Höhniz toczęńi morweho se Spremje wucżalnyli. Każ ho sda, je Rachlowz na ducha fħorriwski kumjercż we wodże pytał. Wħobhi ċlowließ b'e żebi myßl do hloru stajil, jo poliżi stojo ja nim blędża, czeħoż dla dyrbi do zusħi cżejkha.

S Varta. Sańdzenu njedżelu żywiczeńsche naſch wykrokoſeſeſenym zyrlwiſſki wuczeń, knies Wehſar, żwój 25lētny ſaſtojnſki jubilej. Hizo w ranſtich žmierkaſi pſchekwapi naſche ſpewanske towarzſtwo knjeſa Wehſarja, kotrež jo na 20 lēt ſ wulſej luboſcę a žwérnoſcę naſwieduje, ſ kraſnym jubilejſkim ſaſtaniceſkom. W mjenje tuteho towarzſtwo jubilarej knies pſchekupz Dietrich wutrobnje ſbože pſchejo jemu jako dar wulſotny teppich pſchepoda. Po Bożej ſlužbje knjeſa jubilara zyrlwiſſke a ſchulske pſchedſtejčeſtvo pod naſwiedowanjom knjeſa fararia Mateka ſe žwojim ſbožepſcheczom poſtronoi. Knies farař Matek ſaloži žwoju wutrobu hniſazu rěč na pſalm: „Khwal teho ſenjeſa, moja duſcha!“ a w njej knjeſa jubilara na wſcho to dobre dopomni, ſchtóž je jemu tón ſenjeſ w minjenych 25 lētach w ſaſtojnſkim a žwójbnym žiwjenju woſradžil. Na to knies farař knjeſej Wehſarzej ſbzeli, ſo je jeho najwyſchjſha zyrlwiſſka a ſchulska wyſchnoſc ſ kantorskim titulom ſ pſchipoſnac̄zom jeho žwérneje a wužitneje ſlužby wuſnamjeniła. Jako dar džakowneje zyrlwiſſkeje woſadny ſo knjeſej kantorej Wehſarcej rjane piſanſke blido a Misch-nanſke pórzelinowe ſudobje pſchepoda. Popoldoju paſ ſi jubilarej wotpožlanſtvo Maſeſchanskeje wuczeńſkeje konferenzy wutrobnje ſbože pſchejeſche a jemu jako jubilejſki dar ſlohy čaſnikowej rječas pſchepoda. Se ſłowami wutrobnego džaka jubilara dary a ſbožepſchecza pſchija. Boh luby ſenjeſ paſ woſradž naſhemu lubowanemu kantorej Wehſarzej hiſceže dolhe lēta žohnowaneho ſkukowanja w naſhej woſadze!

Gucziny. Tudomnemu dołholętnemu stawnikę a pójstkemu agentę, knieſej Młęcici, je knies hamſki hetman dr. Hempel po poruczoſci ministerſtwa ſuńtskownych naležnoſćow w tudomnym farſkim domje w pschitomnoſci kniesa fararja a zyrtwinskih pschedſtejcerjow powſtitkowne częſzne ſunamjo pschedpoſał. To same wuſnamjenjenje je bo knieſej gmeiñſkemu pschedſtejcerjej Handrikej w Bręshnje doſtało. Knies hamſki hetman je jemu jo w jeho domje w pschitomnoſci gmeiñſkeje rady se zwiedzeńſkej naręczu pschedpoſał.

Se **Stróże** poła **Huczymy**. Dla poślednich wohnjow w nasznej wsi sę so pycią tsiu mużojo s naschich strou do żudniſteho pyczenja wjali. Chzemy so nadzecz, so so żudniſtu bórzy poradzi, słotnika wusłedzic.

S Bułez. Małże żerbskie towarzstwo i psychiżinu królewego dwójnego jubileja żwiedzeński wjeczor psychihotuje. Psichichodni nje- dżelu żo żwiedzeń njechodzić wujwiesz, dokelż hu wscie sale wob- żadżene. Duż budżet żo won jako pożwiedzeń hakle 8. meje żwieszcz. Psichim nim żo też żerbskie dzīwadlo pschedstaj. Programy k temu hu do przedka dostacz pola naszych dorwerników, kaž też pola knjesa Króny, sa żobustawny pak jenoż pola knjesa Króny. Wscie żobustawy a lubi hośczo, kotşij żu ja żwój narod sahorjeni a żerbsku sabawu lubuja, hu wutrobiuje witani. Radziż żo, so bychui żebi czi, kotşiz chzedża żwiedzeń wopytacż, program k temu i czażom wob- starali.

S Pomorz. Serjedu popołdniu żo na tu domnym jaſtanijczu dwaj konie, do jeneho wojska poſczeñienaj, spłoszchischtaj a po želesnizh ſtubiszam częrejczichtaj. Źimaj napoſczeżo ludzazh czah jedzeſcie, fotryž bę $\frac{4}{5}$ hodzin ſ Budyschyna wotyel. Lokomotivnik hiſcze ſamó czah jaſtajicž, prjedy hacž do spłoszchenego ſkočzatorow ſaloži. Też tworowym czah, fotryž w tym ſamym čaſzu do Budyschyna jedzeſcie, żo ſ wulkej niuji ſtaſi. Tola bę lokomotiva tworoweho czaha hižo do wojska ſraſyla a jón roſraſyla. Koniej wostaſchtaj njewoſteſchłodżenaj. Dalszeje ſchłody żo njeje ſtało. Czahaj żo jenož wo krótki čaſz ſakomdzischtaj.

S Nakaz. Nakaz w drugich stronach, tak żo też w Nakazach psichoty cijnia, dwójny jubeljski kwyjedzeń nascheho lubowanego

krala Alberta zwijecie. Wschê towarzstwa, wojeske, burske, Sserbska Lipa a druhé so psichodnu njedzeli pschi zwijedzenstich czachach wobdzela a to dopoldnja k Bozej klužbje a popoldnju po Nalezach hač k dubej, kotrej našcha gmejnska rada žobotu popoldnju k dopomjenju na dwójny jubilej našchego krala žadzi a jón jako krala Albertowu dub pozwijeczi. Žobotu wjeczor czah se sapalenimi zmolinizami (falemi) po wch poczehnje, kotrej domy so zwijedzeni sy wobżwetla, s dobowm budżetem wohem žapalicz.

S Holbina. Na frudne waschnje je pjatki tydzenja 15-letny syn tudomneho dżelaczerja Jakoba zmierz pozwijecil. Na czempeli, s dwieju powjasow shotowanej, so czumpajo, so jemu powjasaj wosolo išpijade żadzernych. So przyjudo, hłowu s woka wuczahnych, so niesbożowny žadaji. Pschiwołan lekar mózesche jenož wobżwetci, so w jeho czale živjenja wjazy nieje.

S Bitawy. K krakowym narodzinam so s tudomnych stron drje jednor, tola žłodki a żadny dar wotpōsczele. Jedyn smath pežolai žebi loni na bliższe krakowe narodnih pomysli a swoje pežoly nuczesche, do dwieju miedowej plastow krakowe imeno, a do tseczeho plasta liežbu 70 stvaric. Wumjedzenie sajmaweho dara je so derje poradzilo. Kąk je suate, je krak Albert se schitowarjom żakskeho hłownego pežolatkeho towarzstwa.

S Brētne. Psched krótkim su pěši rhy w krak. nowoholmejskej holi jedyn koſezowz namakali. Kąk je wón tam pschiwoł, njeje wujažnene.

S Běleje Wody. Na železniškim czahu, kotrej rano 3/4 hodž. s Barschę do Běleje Wody jědži, so pjatki tydzenja dohlađachu, so je so czahowym wjednik s njego žubil. Bóřsh po tym telegrafiska powjesz donidže, so su czahoweho wjednika njedalo ko Barschę na kolijach morweho namakali. Wón bě runje na tym městnje s czaha panly, hdzej běsche czah psched nakhwilnym mostom, psches kotrej ma pomalu pschejec, na woskomik stejo wostal. Wjednik bě pschi fastaczu czaha na swontownu desku stupiwschi se fatorhnjeniom lokomotivu wahu žubil a tak pod koleža panly, so jemu wutrobnu rozmieczechu a hłowu wot czela wotjedzehu. Sniesboženj je młody woženjem czlowiek, wón je so hakle psched dwemaj njedzelomaj s Magdeburga do Běleje Wody pschewadzil.

Wužudženia.

Ahostanska komora. Czeladnika Bědricha Augusta Kalicha se Splóška s jaſtu na dwie njedzeli sažudzichu. Kalich hač do kónza sañdzeneho lěta pola kublerja Gerscha w Rjeſnarowach žlužesche. W dezembrje wón nowe schtórne trjebasche. Město teho, so by žebi wot swojego hospodarja pjenesj s temu požecil, wón psched kupořarjej Heidrichej list se ſezhovazym woschijeczom napiša a pschinjeſe: „Czeſceny knyes, Heidricho! Proſčin Waz pschedzlinje, mojemu wotroczej Augustej Kalichej por schtórniczkow po 8 hr. pschedzadz. Dokelz mam nětcole mało pjenes a ja s zyla msdu do předka njedawam, móže wón schtórne hakle nowe lěto ſaplacz. Hdzej wón potom njeplaci, so na mnje wobrocze. To po wenoſci wobżwetci Ota Gersch, kublet w Rjeſnarowach.“ Heidrich so s tutym pižmom pohnucz da, Kalichej por schtórniczkow po 7 1/2 hrivny na poženonku pschedzadz. Hakle w februarje, hdzej bě so jebanstwo wukopalo, Kalich žwój dołh pola Heidricha ſaplacz.

Přílopk.

* S Kötterwitz, 14. aprile. Wulzyschnie niesbožo so krótko po nastupjenju nôzneho džela w tudomnym papieriku sta. Pschi napołożenju rjemienja w klobukowej płotarci rjemienj wjednika maschinu ſhabny jeho někotre rasy wokoło wobwertyny, jemu lěwu nohu wutorze a život ſmiecze, tak so wón hnydom wumrje.

* (Wojaka ſatſili.) S Müngersdorffského forta pola Kólna wežera rano jedyn wojak, dla czeknjenja wot khorojoje k twierdžiſuje na 8 mězazow sažudzemy, s kotrej czaza bě hido tsi mězazh wotpukuzil, czeknyc spyla. Stražowazý džesbatnik (gefreite) ſchtrpi krocz ſa czekanzom teli, na czoz so tón, do wutrobnia, nohi a ruki trjecheny, ſmjerntne ſranjeny na ſemju ſwjeſe. Mręzazeho do forta wróćo donjeſechu.

* Žałozne niesbože je so w Halli na Schillerskej droſy čjiblo 27 stoło. Tam je so w starskisim domje dwelčtnym synk toczerja Helbiga žiwym ſpalil. Wón bě so fe ſwojej pjezletnej ſotſiczu ham bjes pěſtowicze doma wostajil. Džeszi žebi pschi kachlach krajſtej, pschi čimž drje je s kachlow wuhlo wupanylo, kotrej je draftu wobheho džesča ſapalilo. Polizajſki ſeržant, hólczlowe kſchili ſažlyſchawſki hnydom wokna pschedzalnych durjow roſbi, so by ſa tym kledzil, ſchto je na harje wina. Gastoſtneſi ſa žadlawy napo-

hlad poſtieži. Mały Helbig, ſ wopalnymi ranami pschitryth, bě hido mortw. Pschiwołan lekar mózesche jenož wobżwetci, so w nim njeje wjazy žaneho živjenja.

* S Barlina. 31 lětny herz, wěſty Thiela, přeni dženjutrow ſe ſchitwóreho poſkhoda ſ woknom won ſkozi, najſkerje, dokelz so bojesche, so budže ſ nowa jako na duchu khory do bludniſy dyrbječ. S tym wón 13 lětnu džowku ſamkařkeho mischtra Weish ſ ſemi porach, tak so žebi wobha holza moſhy roſtſchažy, jérchenje ſmiecze a žebi wſchę prekowne ſubu wuraſh.

* (Džesaczeltny ſchulſki hóležez jako mordar.) W Gauſchchu (w Saksie) je džesaczeltny hólez Steudtner njeſtyschanu njeſtuk ſuežil. Wón hromadze ſ dwelčtnym synkom dželaczerja Müllera pschi mlynſkej hrabi czaſ pschedzineſche. Na někajke waschnje je pječa pschi tym dwelčtnym hólež džesaczeltneho Steudtnera roſmiershal, na czoz je tón džeczo do mlynſkeje hrabje ſtorčil. Njeſbožowne džeczo so w žolmach tepi. Młodostny ſkóſnik psched gmejnskym pschedstejiczerjom a žandarmom praji, so je maleho Müllera wopravdze do wody ſtorčil a jemu so w jeho ſtepič dal. Hroſny ſkut ſebi njeſamóža wužožic.

* (Bludny mordar.) W Parisu čjzychu młodzena, kotrej bě na dobo wobłudnił, ſe žwójby do bludniſy dowjesz dač. S bludniſy jedyn ſastojnik pschiwoł, kotrej khoreho na ſdwórlive a wuſchilne waschnje proschesche, so by ſ nim wotefchol. Bludny bě tež ſtemu ſwólnivu a so poča woblekač. Hdzej jemu ſastojnik, na nicžo ſle žebi njeſtyslo, pschiwołowaſche, bludny na dobo nôž ſhabny a jón niesbožownemu do života ſtorčil, tak so wón ſa někotre mjeſchiny wudycha.

* (Pschedzjeni.) W Antwerpenſkim pschedzlinje je jena jenželska ſobz jedyn czołm, ſ 8 mužemi wobžadzemy, pschedzela. S mužſta ſta roſreſinjeneho czołma so ſchtrpi hnydom w morskej wodze ſhubichu, dwieju móžachu hiſchęze wukhowac, tola běſtaj so wonaj tak ezečko wobſchodziłoj, ſo tež hiſchęze ſ njeju jedyn ſa krótki czah wumrje.

* Wuraſnoſcz. Hdzej zar Miklawſch II. něhdyl Preabraženski grenadérski regiment wobſhadowasche, wón ſa prenjenemu na prawym ſchidle ſtejazemu mužej pschedzupi a ſo jeho woprashcha: „Kak reſasch, grenadéro?“ „Po Waschey pschedzafni, Majestoscz, Romanow!“ „Schto, dha drje ſmoy ſ pschedzeltwa?“ „Po Waschey pschedzafni, Majestoscz!“ „Pray mi hnydom, na koſke waschnje?“ Majestoscz je wóz wózneho kraja a ja ſym jeho ſyn.“ „Ty ſy potajſim mój wnuk“, ſnapſcheczini khezor, „a wot dženža ſem podwysch.“ * (Ssyw w Ruskej.) Ssyw w žylej ſrjedźnej a połodniſcej Ruskej ſu derje ſeſkhadzale.

* S Lemberga, 15. aprile. Po pôlskich nowinach je smath elektrotechnik Richnowski móž wnnamaſal, kotrej elektroid mjenuje. Bytnoſcz tuteje mozy je w tu khwilu hiſchęze ſa kóžeho czlowjela potajſtwo, tež ſa wunamaſarja ſameho. Žeje ſtukowanje pak dyrbi njeſchédne a pschedwajpaze byč.

* Nječloviſki nan: Jedyn ſkóſnik William Graves Edwards ſ Birmingham, kiz w tu khwilu w Londonje pschedbypwa, ſo ſe ſwoje džewjeſlenné džontu na New Streetske dwórniſcheho poda. Jedyn czah tam runje hrimotajo do kónjej jědžesche. Njeđocin ſa dobo ſwoju džewjeſlenu ſhabny a ju psched ſaplaczu čjifny. Hdzej wobha holczu pschedzjenu ſ kolijow wuczezechu, mejeſche wobej ružy a jemu nohu rozmieczenie. Nječloviſkeho nana hnydom ſajachu. Žako wabjadlo ſa žalostnemu njeſtuk ſa ſhabila. ſo je wulke hněwanje ſe ſwojimi hlinzobnymi měl.

* Požledni wulki wětri w Ostendze je po wobfruežených powjeszach 21 czlowjekam živjenje rubil. Kruchi roſbitich lódzow a ſ morja wuczahane czela ſu dopofaſale, ſo je ſo Ostendſka lódze wodžaza lódz, wobžadzena ſ džewjeſlimi mužemi, ſhubila.

Žiwe wudžecze.

Wérny podawſ ſe živjenja jeneho franzowskeho pschedzowanského ſudnika.

Psched džesacj ſetami běch jako pschedzowanskí ſudnik ſwój nadawſ w žadlawym mordafskim prozeſu dokonjal; wo dnjo a w nožy hido njedzeli dołho jenož czela, mordafſta ſa krey w duchu widžach. So bych po tymle roſhorjazym džele wodhchyly, do hóru puczowach, hdzej žaneho wobſheneho towarzstwa a žaneje ſeleſnizy njebe. Wot ranja hač do wjeczora w ležach khory, kotrej ſo tam daloko a ſchero ko wupſcheczachu a ſo ras wjeczor ſa ſažlyſchawſki hnydom wokna pschedzalnych durjow roſbi, ſo by ſa tym kledzil, ſchto je na harje wina. Gastoſtneſi ſa žadlawy napo-

stupich, s wotkel bě moje wobydlenje hischeze schtyri hodziny daloko. Víchi dróshy korečma ſtejſeſche ſi napřízmom: „K dobremu pſcheczelej“. Saſtupich a ſebi wjedčež žadach. Korečmar a jeho žona mějeličtaj hróshny napohlad, a hewak žaneje živeje dufche w domje widzecž njebe. Hdyž běch ſchpatnu wjedčež ſjedl, proſchach wo hofpodu, dokež bě hýzo pſche czma, ſo mohl ſo na dompuč ſtaſtajcž. Korečmarcká mie po ſchobde do komory pod třechu nad hródu do vjedže. W ſtricžy pöbla loža jenož dwaj ſtolaj a blido ſi wódnym karonom namakach. Žako wobbladniwy muž ſtuu pſchepytach a padawé durje wohladach, kotrež ſo k rěbli pod holym njebojom wotewrichu, kotrež k hródu ſym durjam vjedčeſche. Saracjich durje ſe ſtolomaj a blidom, na kotrež karan ſtajich, tak njebe mōžno, durje wocžinich, karan a blido njepowalivchi.

Ssmjercz ſprózny twjerdze wužnych. Ma dobo mie wulfi ropot wubudži; pſches ſlučzowu džeru ſo hýwlo ſym měrkotacž. „Schtó tu je?“ wuſtržany ſarvolach. Nictho nicžo njevtoñolvi; wchudze wſho czicho. Po dohlim čaſku, wołolo ranja, wužnych a mi ſo tole džiſeſche: „Mi ſo ſdasche, ſo ſo padawé durje wocžinichu; korečmar ſi wulſim nožom w ružy ſtupi a ſa nim žona ſi latarnju, pſched kotrež ruku džeržesche. Korečmar czicho ſtupajo ſo pſchiblizi a hýwji nož k wutrobje muzej ſtoreži, kotrež we ložu ležesche; korečmar ſlónzowanego ſa nohi pſchimy a žona ſa hlowu a tak jeho po rěbli dele njeſeſchtaj. Korečmar ſyku, ſa kotrež latarnja wižasche, do huby wa.“

W tymle wołomiku wotucjich, w plocze ſupany. Šelónzo hýzo wužoko na njebu ſtejſeſche. Rucež ſo ſwoblekaſchi po ſchobde dele czérjach. Na dróhu ſtupiwschi ſo wołženy ſačuch a k hýwojemu wobydlenju khwatach.

Na hýwoj ſón cžiſeſche ſabuch. Tsi ſeta poſdžiſcho ſežehowazý podawé cžitach:

„Hoſčo lěkowanisheža X. ſu we wulſim roſhorjenju. Něczník Viktor Armand je ſo pſched týdženjom, hdyž je pſchi do hór pucžowal, ſhubil. Boja ſo, ſo je do njeboža pſchihol.“

W tym wołomiku, hdyž tež rynčki cžitach, ſo na moj ſón dopomnich. Bole mie dopomnjenje jimasche, hdyž ſa někotre dny ſežehowazý dopiž cžitach:

„Sa ſhubjenym rěčníkom ſu ſled namakali. Wón w nožy 24. augusta w korečmje „K dobremu pſcheczelej“ pſchenozowasche. Jedyn woſnik je jeho tam widžal. Korečmar a korečmarcká mataj njeđobre mieno. Pſched ſchecžimi lětami je ſo jedyn Žendželčan w tych ſamych ſtronach ſhubil. Dale je je ſa kruvarla prajila, ſo je 26. augusta widžala, tak korečmarcká w rubiſhce pod drjewom kruware ſchaty khowasche. Krute pſchepytanie je ſo ſaložilo.“

Jedyn ſnutekowny hloſ mi ſchepny, ſo je ſo moj ſón ſtuk ſeziniš a ſe wſchej mozu mie k lěkowanishežu X. cžehnijſeſche. Šuſnik ſo tam p्रózowasche, potajſtvo woſtrycz, tola wěſteho dopolasma wón namakacž njeſožesche. Pſchindzech runje tón džen do X., hdyž pſchepytowanſki ſuſnik korečmarcku pſcheklyſhowanſche. Proſchach jeho, ſo čazyl mi dovolicž, ſo ſměl pſchi pſcheklyſhchenju pſchitomny bycž. Žona mie njeſpoſna; wona ſo ſi ſyla mojeje pſchitomnoſeſe njeđohla. Wona praji, ſo je 24. augusta jedyn knies w jejnej korečmje pſchephywał, ſo pak tam njeje pſchenozowal. Sa dopolafmo ſwojeho wuprajenja wona na to woſka, ſo ſtaj w hoſčenzu jenož dwé ſtrje, a ſo ſu we woſemaj woſnik ſchepytowanſche. Temu bě tak bylo, kaž běchu to woſnik w pſchedběžnym pſchepytanju woſkhwědžili. Tu ja na dobo do pſcheklyſhchenja ſa pſchimy a ſarvolach: „A tſeča ſtwa nad hródu!“

Žona ſo ſastrži a mie po ſdacežu w tymle wołomiku ſpóſna. Mi bě, kaž ſo by wěſtejſeſki duch na mije pſchihol, a dale rěčach: „Viktor Armand w tejle tſeczej ſtrje ſpasche; w nožy korečmar a Wý po hródu ſym rěbli do ſtrje, padawé durje wotewrichu, pſchindžechtaj. Wasch muž nož w ružy džeržesche a Wý latarnju. Woſtaſcheze pſched durjemi ſtejo, mjes tmy ſo korečmar hoſča ſlónzowa a jemu jeho čaſník a jeho pjenježnu móžhen rubi.“

To bě moj ſón pſched tſjomi lětami; moj ſaſtojnſki bratr, pſchepytowanſki ſuſnik, bě wſchon pſchekwapijeny; žonje pak wſche ſtawý hraſtach, jejne ſuhy ſi bojoſežu ſchijpachu a ſmjerth ſtrach ſi jejneju wočzow rěčeſche.

„Potom“ — rěčach dale — „Wasch muž čežlo ſa noſy pſchimy a Wý hlowu džeržescheze. Wý wobaj čežlo po rěbli dele njeſeſchtaj. So by k temu ſwěcžil, Wasch muž ſyku, ſa kotrež latarnja wižasche, do huby wa.“

Ssmjercz bleda korečmarcká pſchede mnú ſtejſeſche a hýwdom ſo ſlowa borbotaſche: „Tón je wſho widžal!“ Tola hnydom ſo

wona ſebra, ſapovjedži ſo, hýwoje podpižmo pod protokoll ſtajicž a wiažu njeſykm.

Na to korečmarja pſchedwiedžechu. Mój ſaſtojnſki bratr jemu moje povjedanje woſpetowasche. Korečmar měnjeſeſche, ſo je jeho jeho žona pſcheradžila. Žadlawje ſaſelivſchi wón njeſtrje ſawola: „Moje žomito dýrbi mi to wotcjetepicž!“

Mój ſón je ſo po tajkim ſa tti lěta hacž do najmjeňich malicžkoſeſzow — kaž na pſchiklav, ſo je korečmar latarniu ſyku do huby waſow — ſtuk ſežiniš. W korečmnej hródu pod hromadu ſmjecžow čežlo njebožowneho Viktora Armanda a hischeze druhé člowjecze koſeže namakachu, naſſferje tamne Žendželčana, kotrež bě ſo pſched ſchecžimi lětami ſhubil. Mi je pſchezo, ſo je tež mie korečmar ſlónzowacž čazyl. W tamnej nožy, hdyž ſo mi džiſeſche, hým woprawdze pſches ſlučzowu džerku hýwlo měrkotacž widžal, abo bě tež jenož ſón, hrósbne pſchedſdacze? To njeſtém. Tola čižu tež, ſo je mie potajna móž ſa grat wužila, ſo bych njeſtukt na hýwlo pſchinjeſl, kotrež by hewak njeſhostan ſostal. A w hýwojim dohleſtym ſtukowanju jako ſuſnik hým čaſto ſklaſnoſeſz měl, naſhonicž — ſo ſloſnik — ſo by hýwoj njeſtukt ſakryl — niz jenož ſi člowjekami wojoval, ale tež ſi potajnej možu, kotrejež ſjewjerja ſo jenotlivy člowjek ſežini a kotrež wědomoſeſz hischeze njeje wužledžila.

Sa naſch ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 44,412 hr. 62 np.

Dale ſu ſa njón darili:

W „Katholſkim Pöſle“ čižlo 15 lěta 1898 hýzo ſvitowane:

Bratay po duchu en tous cas J. Š. a G. M. ſi ſhamonapoſloženemu ſapokuczenju ſa bratra po rodze 24 hr. (vvt. seqq.), Radwoſka platowa komiſija doſta 50 np. ſa jeſta piſhanje, pſchihladowat 10 np., Delanska patentna komiſija 1 hr. 20 np. Hromadže: . . . . .

W „Katholſkim Pöſle“ čižlo 16 lěta 1898 hýzo ſvitowane:

„Moſkolnižy“ 3 hr., pſchi wopycze Radwoſkeje platoweje komiſije 1 hr. 50 np. pſchi tym wot Drježdanskeje ſeleneje Hilže, Delanska patentna komiſija 1 hr., J. B.: jutrowne jeſko 10 np., Macziarjo we woſhku a) ſa ſivelke, b) pſchi latarni 1 hr. 60 np. — 1 hr. 30 np. (woſhku ſa druhí ſakladny ſamjen), ſ. řan. ſarac Herrmann (2 egypt. „Maſcheje Woſki“) 4 hr. Hromadže: .

Pondželnižy: ſmoknjeni woſejerjo 1 hr. 15 np. a ſuſnik pſchihladowat 30 np. . . . .

Hrubočansky woſejerjo, mjes nimi jedyn woſlabnjeny

Na hlywnej ſhromadžiſnje „Macziy ſſerbskeje“ pſches ſobuſtanwy wotedate ſberki:

Knjeni A. S. B. . . . . 53 = 50 =

Hapthkar Š. . . . . 22 = 8 =

D. ſi pſchedathch woſradženkov . . . . . 20 = 38 =

Profežor D. w D. . . . . 10 = 75 =

Balzar . . . . . 49 = 31 =

A. B. . . . . 73 = 75 =

Wjeſeli ſſerbsja we wěnczku pſat 15. hapteleje w „Liſchcej ſamje“ . . . . . 30 = — =

Kaulfersch . . . . . 1 = — =

Hromadže: 44,713 hr. 94 np.

S džakom ſvituje

ſarjadniſtwo „Macziy ſſerbskeje“.

Sſerbski jubilejný krála Albertowý fond.

Dotal nahromadžene: 1700 hr. 87 np. Dale ſu ſklaſdowali:

ff. Lujatice Melani, Lujaticus Alfonſ a Guda ſi Nowych Borich ſo 1 hr.; wucžer ſeſt w Koſlizach a Woſak w Draždjanach po 2 hr.; N. N. 3 hr.; „Sa vodjeſzowanie krála ſwojeje wotzneje ſemje!“ ſtatný radžiczel J. Holan w Nižnym Nowgorodze 3 ruſe ruble; Michał Hejdán a Handrij Pawlik w ſitku po 50 np.; ſberka ſavorſka 3 hr.; wucžer Vaſer 3 hr. a g. p. Hufchman 1 hr., woſaj w Woſborzech; liſthnoſer Kobanja w Bréhynie 2 hr., kaplan Domatſta w Koſlizach 5 hr.; njenjenowana ſi J. 1 hr.; ſe ſchecžowa Bundemann, Petřkla, Horſt po 1 hr., ſwid. Čezechowa a Vařík po 2 hr.; njenjenowana po 20 a 30 np.

— Hromadže 1735 hr. 82 np.

S najwutrobnischem džakom Sommer, poſklaſnik.

Drzewowa awtzija

na Polpieżanskim rewerje.

W Gucinanskim hośczenzu ma so piat 6. meje 1898 do połndia $\frac{1}{2}$ 10 hodzin
 198 khójnowych a 10 schlomronczich schtomowych cęlow 12 hacz 28,
 30 hacz 34 cm. hrjedźneje tołstoſcę,
 616 khójnowych a 8 schlomronczich klozow, 8 hacz 35, 37 hacz 45
 em. hornjeje tołstoſcę,
 73 rm. khójnowych palnych schępów,
 65 rm. khójnowych knyplow,
 8 = repuchow,
 8 = halosow,
 74 = pjenkow,
 54,8 stotnijow khójnowych walcęow,
 s wuměnjenjemi, předy woſjewomnimi, sa hotowe pjenjesh na pschedawanie pschedawačz.

Draždanski kral. hajniſki renſki hamt a Polpieżanski kral. hajniſki rewerje ſarjadniſtwo, 7. aprile 1898.

Garten.

Simmig.

Khęja cęzlo 23 na garbaſkej haſy w Budyschinje ſ rjanej ſahrodi je pschedenja dla hnydom na pschedan. Wona ko derje dani a w njej ko hižo 19 lēt produktowa pschedawačna ſe žiwyh wobładowom namaka. Dalsche je ſhonicz pola C. Grafa na Bielmarckſkej drósh 15.

Mażyna dwajſchozna khęja ſe ſahdzenſkej ſahrodi a luku je wobſtejnoscęw dla tunjo ua pschedan. Dalsche je ſhonicz w ſmochęzach cęzlo 23.

S tutym najpodwołniſcho ſ wjedzenju dawam, ſo ſym ſwoju drogowu a barboworowu pschedawačnu ſ firmu

bratraj Męſchej naſlēd. w Budyschinje,
 mējecz̄el: Jan Skop,

kniesomaj

haftkarjomaj Strauchej a Koldze

pschedał.

Sso ſo wopokaſane dowérjenje a derjeměnjenje wutrobiſe džakujo, proſchu, jo dobro-ćiwje na mojej kniesow naſlēdnikow pschenjeſcz chęz.

Jan Skop.

Sso na hornje woſjewjenje poczahujz̄ džakujoſoj ſo ſa dowérjenje a derjeměnjenje, kotrež je ſo namaj hižo 12 lēt doſho w nazu pschedawačni **na ſamjentnej haſy 3,** kotrež ſo po doſalnym waschnju dale wjedże, w taſ bohatej mērje wopokaſalo.

Nowokupjenu pschedawačnu powiedźemoj ſ firmu

bratraj Męſchej naſlēd. w Budyschinje,
 mējeczelej: Strauch & Kölde.

Tež w njej budžemoj ſo prozowacz, ſo bychmoj ſ najruežiſhim a najſprawniſhim poſluženjom, najlepſher hōdnoſcęw tworow a parſchonſkej pschedawačnu ſtvojich čeſczenych wotebjerarjow w kózdyh naſtupanju ſpokoſiloz.

S poczeczowanjom

Bratraj Męſchej naſlēd.,
 mējecz̄el: Strauch & Kölde.
 Dolorečka 81.

Lobby

133. kralowskeje ſakſkeje krajneje lotterije, czechmjenie 5. laſh̄ wot 2. hacz do 23. meje t. I.

$\frac{1}{10}$ loſa po 22 mk. 15 np.

hromadze ſ portom porucza lotterijowa kollektija

Fr. Th. Jägera
 w Budyschinje.

Sylny dželanski kon, schumel, dobrý róly kon, je pschemenjenja dla na pschedan w hoſczenzu na ſsotolzy.

Meble,

ſtoły,

ſchpíhele a

ſofy

ſo najtunischo ſupuja w meblowni na ſadniſejbohatej haſy 4.

Rosaze, czelaze a howjase ſože, kaž tež wſchē druhe družin ſožow pschedzo po najwjetſich placzisnach ſupuja

Heinrich Lange

pschi ſitnych wifach

a pschi ſerbſkej katholskej zyrki.

Czerwieny džeczel, bely džeczel, żolty džeczel, schwedski džeczel, latowe ſymjo, buny, hróch,

Draždanski ſadzeniſlu ſyblu, taž tež wſchelake družin ſahrodnych a pólnych ſymjenjow w derje ſhadžazej tworje najtunischo porucza

Karl Preisser jun.

Wolijowe barby

we wſchē ſinach nuanſach, hnydom ſ barbjenju hotowe, derje a twierdze ſtynjaze, molerſke a murjerſke

barby,

terpentinowy wolij

(nemſki a franzowſki),

najlepſchi

lanowoliſowy ſirniſ,

jara derje a twierdze ſtynjaze,

jantarjowe laki,

kopalowe laki,

damarſke laki,

želesowe laki,

Kölnski klij, kaž tež

murerſki klij,

drobnu krydu,

gyps,

portlandski zement, najlepſchi karbolineum, barbieze wſchē družin,

ſhabloni

ſa molerjow a murjerjow porucza a ma pschedzo wulki ſkład po najtunischo placzisnach

Emil Męſch,

drogowe khlamy

24 na ſamjentnej haſy 24 ſnapſchedza turnańce.

Zunjo! **Zunjo!**

Khoseſowe ſerviſy

ſa 6 woſhobow po 3 mk, khoseſowe ſchalki ſ porzlinę, rjane piſane po 15 hacz 20 np., hacz do najwoſebniſich, porzlinowe tyfanzowe

talerje,

rjane piſane po 50 np.

a wjele drugich węzow ſ selenemu a ſlēbornemu kwaſej porucza po najtunischo placzisnach

Max Mütze

na bohatej haſy.

Kódnna ſylna klužobna holza ſo bory do klužby pyta w hajnlowi w Polpižy pola Gucinhy.

Budyska Bjesada.

Z přičinu 70letnich narodninow a 25letneho kralowanja Jeho Majestosce krala Alberta budze so njedzelu 24. haprleje w Budyskej třelesni swjedzenijski wječor wotbywać, wobstejacy ze swjedzeniskeho prologa, džiwadłowego przedstajenia a bala. Hrac budze so wjeselohra „Nankowe škornje“.

Započatk wječor $\frac{1}{2}$ hodzin.

Njesobustawy bjez zastupneje khartki, kotaž je pola knjeza časnikarja Krawca dostać, přistupa k swjedzeniej nimaja.

Předsydstwo.

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokolność wetměje jutře njedzelu popołdnju w 4 hodź.

swjedzenijsku zhromadźiznu.

Prińdzie na nju wšě sobustawy. Z dobom přeprošujemy na nju cyły wokolny serbski lud, Serbow a Serbowki. Chcemy na njej zdobnie wopomnić narodniny a żadny swjedzeń našego lubowaneho krajnego wóte a droheho krala Alberta. Teho dla zeńdze so k nam wšitey.

Předsydstwo.

Zhromadźizne přizamknje so měsačne posedźenje.

Qubi Sserbja! hromadźe na narodnym dnju naschego lubowaneho krala Alberta dary sa nasch ſerbſki kralowow fond.

Proſtwa ſerbſkeje hospoſy.

Nachil junkróz dobroczinoje twoje wucho,
Horzolubowana „Sserbſka Nowina“,
So by ſroshmiła moje ſdychowanczko,
To cze lubje proſchu, ſerbſka hospoſa.

Ty by w wschtickich węzach jara pſchelępana
A węch njedostatki rucze wotſtronicz,
Duz, by najlubſcha ty jenož k temu ſwolna,
Móžech moju přijetwu ſ lóhka dopjelnicz.

Hdyž hdy přejdy w Budyschinje ſupich tworu,
Pſchezo dobra bě a sprawnie wažena,
Hdyž ko hdyž potom ſkonečne pſchiblizichu,
Hiſcheže nadobnij dar dostach pſchidawka.

Dženka w Budyschinje druhu pſchęzel duja,
Knižku rabattowu ko ſej ſawjedli,
Pječ wot ſta rabatta pſchekupz nam lubja,
S leſcu paſt nam wuſluſaſa dyhſki.

Schtož cze dženka w hoſpodaſtſtwie ſ czeſćju wobſtacz,
S darmotkami wobſbožecz naſt njemžje,
Dyrbi pſchekupz ſupaz nětko rabatt dawacz,
Phta ſarunanie ſchłody ſawjeſče.

Mnoſt hōpoſy paſt pſchezo hiſcheže měnja,
So ſu wulki wužitk pſchi tym dobyli;
Dw, te wbohe žatka, wone njephynjeja,
So jim kožu dręja pſchi tym pſches wuſhi.

Kotaž nima hiſcheže ſawjerczanu hłowu,
Tajka ſebi hnydom ſ porsta wuzyza,
So tón leſnij pſchekupz ſ mjenje hōdnej tworu
A tež ſ wahn pſchelohkej ju wujeba.

Pſchekupzam ſo njeda porokowacz,
Skupe ſonki rabatt jim přjedk hufļujuja,
Nochze pſchekupz ſ nimi „rabatt-póſka“ rejwacz,
Potom wone jeho hnydom wopuſcheža.

Kruče ſprawne poſłużenie, dobre woschnje,
Czeſć a placitoſć njeh ſaſo namaka,
Rabatt wotſtronicz budz wschtickich prözowanje,
Dokelz wschtiko ſlabi, rubi, podrywa.

Tež ty ſtutkuj, „Sserbſka Nowina“, cze proſchu,
Džak najwutrobiſchi tebi pſchivoſam,
Sako myto ſa wschu prógu ſ Božom' džeſću
Nanajlepſhi burski tykanz tebi dam.

E. W. i E.

We wudawańi „Serb. Nowin“ je dostać za 1 hr. 25 np.:

Wulki wobraz nebo D. H. Imiša,
fararja Hodzijskeho.

ſwjedzenijski narodniow

Je ho Majeſtoſcze krala

budze ſo njedzelu 24. haprleje w hōczenzu „ſafſle doma“
w Ralezach wulki

wolcziński ſpěwanski konzert

ſe ſměſhnyimi pſchednoschłami ſe ſobuſkuſowanjom Budyskeje wojetſkeje kapal ſotbywač. Na to ſměje ſo bal ſa konzertowych woptyarjow. Saſtup 50 np.

Pſcheczelne pſcheproſchuje

kral. ſafſle wojerſke towarzſtvo w Ralezach.

Kral Albert.

Sserbſki jubilejſki ſpiž

k 70letnemu narodnemu dnjej a 25letnemu kralowanskemu jubilejſi

ſerbskemu ludej a ſerbſkej młodzinje
podal

J. Gólcz, farar w Budyschinku.

Tuta knižka wuńdze na dniu jubilejſkeho ſwjedzenja a je ſa 5 np. we wudawańi „Sserbſkih Nowin“ a we wschtickich pſchedawńiach na wžach dostać.

Dwě młodej h o l z y, kotrež ſchwalciſtvo na wuſtñicž, ſchwalciſtvo na wuſtñicž, wučbu na makaja pola A. Gólcza w Bulezach cžyžlo 67.

A. Khejzora
pſchi lawſtich hrjebjach 18.

Młodo ſylnu holzu do domja-
zeho džela ſ 1. julijej phta

A. Khejzora
pſchi lawſtich hrjebjach 18.

Młoda dobra koſa je na pſche-
dań w Horniej Borszczí čo. 22.

Dobre zyblove běrny,
teho runja ſymjeniczki ma
na pſchedan ſublet Jurij
Skop w Njeſhwacziidle.

A naletniemu ſadženju
wyſokoljate rózowe pjenki, kaž
niſte w dobrzych družinach, Janslo-
jahodowe ſerčzli ſ wulfimi cze-
wientymi płowami, ligustrum vul-
garis ſ ſaloženju ſiowych płowow,
truskalzowe ſadženki wulfjaho-
datnych družinow, kaž tež naletnie
twetli po tunich płačiſnach po-
rucięa
hrabinske hrodowſke ſahrodniſtwo
w Eusku pola Pomorz.

Wuſtojnych wschtickich po-
možniow phta G. Holan w Ma-
lym Wjelfowje.

Holzy, kotrež ſchwalciſtvo ſchwal-
ciſtvo na wuſtñicž, wučbu na-
makaja pola A. Gólcza w Bule-
zach cžyžlo 67.

A ſzleborinemu kwaſej
J. G. Rydtarja
a jeho mandželskeje

M. Th. rodž. Bütnarjez
w Sderje džen 27. haprleje 1898.

Lubaj ſtarſzej, ſ wjeſhloſcžu
S ruku, ſ džakom pſchejemy
Wamaj dženka ſ wutrobiſocžu
Sa Waju kwaſ ſzleborny:
Boh cžyžl dale kwaſe ranje
Na czele a na džaci
Bohate dacž ſohnowanje
Po wotzowſkej miloſći.
Wſchědne njeh won Waju ſta,
Mad Wamaj ſo pſchekraſnja,
Teſho hnada njeh Waj' wita
Kózde lěto ſiwiſenja.
So tež móhli ſwjeſeleni
Sunu plesz wenz ſloczany.
S Wamaj w ſbožu ſjenocžemi:
To my džecži pſchejemy.

Džak.

S pſchicžinu mojego 25letnico ſaſtojnskeho jubileja, kotrež
je ſo 17. haprleje mel, je ſo mi ſelko wopokaſmow czeſćowanię,
wujnamienjenja a drohotnych darow dostało, ſo mje wutrobiſocži,
tež ſ tutym ſwojoi najwutrobiſchi džak wuprajicž. Pſchede wſchědne
ſo ſwojej wyſokej pſchedstajenej wuſhnoſci a naſhemu wyſoko-
czeſćenemu knjeſej fararzej Matekej džakuju, teho rinnja knjeſam
zyrkwinſkim a ſchulſkim pſchedſtejzerjam, dale ſwojej lubej zyrtwin-
ſkej a ſchulſkej woſbadze, kaž tež knjeſam ſaſtojnskim bratram Ma-
leſchanskeje konferenzy a tudomnemu ſpěwanskiemu towarzſtu a wschtikim
tym, kotsiz ſu mje tutón džen ſ wutrobiſocži ſ bohatym ſarunaniem bycž.

Boh cžyžl wschtikim ſ bohatym ſarunaniem bycž.

W Barze, 19. haprleje 1898.

Ernst Wehſar, fantor.

(Te temu čiſlu dwě pſchivoſi.)

Brěnja pschiloha k čížku 17 Serbskich Nowin.

Sobotu 23. haprleje 1898.

Placjistu rěsneho slotu na Draždanskich slottedych wilach.
Placjistu po zentnarju a hrivnach.

Slottedne družiny a wojsnamjenjenje.

	Biwa waha.	Biwa waha.
B o l y:		
1. polnomiažne, wulformjene, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hacž do 6 let	33—36	61—64
2. mlode, mjažne, niewulformjene, — starše wulformjene	28—32	54—60
3. šrenjo pizowane mlode, derje pizowane starše	25—27	48—53
4. šnadne pizowane lóždeje staroby	—	46
Z a l o j z y a t r u w y:		
1. polnomiažne, wulformjene jalozhy, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže	29—32	57—60
2. polnomiažne, wulformjene truwy, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hacž do 7 let	25—28	50—56
3. starše, wulformjene truwy a šnadne wuwite mlodishe truwy a jalozhy	24	48
4. šrenjo pizowane truwy a jalozhy	—	45
5. šnadne pizowane truwy a jalozhy	—	42
B y l i:		
1. polnomiažne, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže	32—35	57—61
2. polnomiažne, mlodishe a derje pizowane starše	27—31	50—56
3. šnadne pizowane	—	48
C z e l a t a:		
1. najlepšche s mlokem wulformjene abo najlepšche wot zyza	42—46	70—75
2. šrenje formjene abo tež dobre wot zyza	—	65—69
S s w i n j e:		
1. polnomiažne lepsich rafow a jich sklizenjow w starobje hacž do 1½ leta	45—47	58—60
2. mjažne	43—44	56—57
3. šnadne wuwite, tež ranž a kundrosy	40—42	50—55

Placjistna žitow a produktow.

Žitowy dorow w Budyschinje: 6142 mēchow.	W Budyschinje 16. haprleje 1898.		W Lubiju 21. haprleje 1898.	
	wot hr. np.	hacž hr. np.	wot hr. np.	hacž hr. np.
Pšeniza		běla	9	71
		jolka	9	12
Rozla			6	25
Jecžmien			7	86
Worž	50 kilogr.		8	30
Hroč			7	22
Wola			7	78
Zahly			18	—
Hejdusčka			15	—
Běry			2	20
Butra	1 kilogr.		2	30
Pšenicejna muša 50			10	50
Ržana muša 50			9	50
Sýno	50		3	20
Słoma	600		16	—
Prošata 1152 schut, schtula			14	—
Pšenicejna wotruhy			—	—
Ržane wotruhy			—	—
Pšenicejny gris	50 kilogr.		—	—
Ržany gris			—	—

W Budyschinje placjescie: körz pšeniza (běla) po 170 punktach 16 hr. 50 np
hacž 17 hr. — np., jolka 15 hr. 50 np. hacž 16 hr 1 np., körz rožti po 160
punktach 10 hr. — np. hacž 10 hr. 60 np., körz jecžmienja po 140 punktach 11 hr.
— np. hacž 11 hr. 39 np.

Na Burži w Budyschinje pšeniza (běla) wot 9 hr. 75 np. hacž 10 hr. — np.,
pšeniza (jolka) wot 9 hr. 42 np. hacž 9 hr. 56 np., rožla wot 6 hr. 26 np. hacž
6 hr. 70 np., jecžmien wot 8 hr. — np. hacž 8 hr. 35 np., worž wot 8 hr. — np.
hacž 8 hr. 25 np.

Wjedro w Londonje 22. haprleje: Rjane.

Cyrkwienske powjesče.

W Michalskej zyrlwi směje njedželu Miseric. Dom. rano w 7 hodzinach farač
Rāda herbstu spowiednu rěč, 1/29 hodž. diałomus Sarjenk herbstse a w 10
hodzinach němste předowanje.

Wěrowani:

W katolskej zyrlwi: August Franz Jähnichen, pischčelotwarz, s Mariju
Karolinu rodž. Liebischez.

Křesni:

W Michalskej zyrlwi: Jan Ernst Max, Zana Ernstia Höhlsilda, wobhdlerja a dželacjerja na Židowje, s. — Vjedrich Hermann, Zana Ernstia Voigta, živnoſejerja we Wotwajowje, s. — Richard Pawol, njemandž. s. na Židowje. Zanny Emma, Zana Augusta Ssmola, wobhdlerja a fabrikaria na Židowje, dž. — Maria Martha, Ernstia Wylema Schleincjerja, wobhdlerja a lamjenje-čejšaria na Židowje, dž.

W katolskej zyrlwi: Frieda Martha, Ernstia Gustava Kaspera, krawstho mischtra, dž. — Richard Pawol, Antona Josefa Bjarnata Dittricha, dželacjerja, s. — Hana Maria, Zana Wylema Brunna Gruhla, murjerja, dž. — Jurij Chrīl, Zana Jakuba Krala, živnoſejerja a krawza w Gajdowje, s. — Maria Martha, Millawščha Schuster, wobhdlerja hosczenza w Bělčezach, dž. — Millawšč, Jakuba Reinische, hospodarskeho pomoznika w Kheinje, s. — Leopold Franz, Reinholda Langhammera, schleincjerškeho mischtra w Smyzach, s.

Zemrječi:

Džen 13. haprleje: Morwý narodž. s. Ernstia Augusta Rothy, wobhdlerja a dželacjerja w Ratarjezach. — 15. Madlena swud. Scholežina rodž. Hejdusčlez, křeječka na Židowje, 73 l. 4 m. 30 d. — 17. Gustav Eduard Rachlowz, zigarnik na Židowje, morwý se Spremje wuczechnjen tu. — 19. Jakub Wjenk, podróžník a dželacjer w Gajdowje, 62 l. 6 m. 18 d.

Zyrlwissle powjesče s Undestez.

Njedželu Miseric. Domini směje pomozných duchowných Rychtar rano w 7 hodž. herbstu spowiedž, farač Krusat w 8 hodzinach herbstse a w 10 hodzinach němste předowanje.

Hospoš!

Vjenjesy lutowacž!

Sphytcicze

palenij thofej,

wožebnje wonjazy a kłodjazy,
punkt po 95 np.
pola

Oty Sachsy

na bohatej hažh 5.

Turkowske žlowki

nowy plód w měchach, kachczilach a po wazh su tunje dostacž vola
Morika Mjerewy
pschi mjažowym torhosčezu.

Destillazija lišerow po starých tunich placjinsach.

Destillazija Adolfa Rämscha

w Budyschinje pšchi butrowych wilach,

1868 saložena,

porucža žwoje daloko a scherko snate wubjene litery
k kachzam, kachczilam a druhim žwiedženstkim sládnoſćam w čžvitzach
a po wazh. Wožebje dobre su dwójny róžowy, nalikowy, hont-
winski a jatroselowy, hornjoluziski, žoldloselowy, seleny a cje-
wieny, zitronowy, wišnjowy, malenowy, prusznizowy a torwej-
dowy liter po 60—80 np. Dale naturskolorwejdowy liter po 40 np.,
dobry žitny po 70 a 60 np., a čjisty čžiblo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pšchi wotwazcu 8 litrow a wjazh po 31 a 29 np.

Čživzhy k pšeljenjenju ho wupožčuju.

Hdze je dobrý
f h o f e j
doſtač?

Pola Oty Sachsy
na bohatej haſhy 5,
tam je wón tuni a mu-
bjernje ſłodži.
Paleny punt po 80 np.,
njeſpaleny - - 70 np.

Paleny khofej
punt hižo po 70 np. porucžataj
Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej haſhy 6.
Schtóž dyrbi ſi wjeſeſej abo
kutnej pschicžinu

palenz
kuſowacž, njeſ ſpýta naju dwójne
palenzy a likery, liter po 60 np.,
a wón budže ſpokojoſom.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej haſhy 6.

Paleny khofej
punt hižo po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach
punt po 100 np. hačž 200 np.,
kaž tež wulki ſkład

njeſpaleneho khofeja
punt hižo po 70 np.
porucža

Bruno Halke
na ſwonkownej lawſkej haſhy 9.

Nim,
arak,
kognak,
punſchowe essenzy,
wſchelake tuſkrajne a wukrajne
blidowe likery
w derje wuležaných družinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Küttner
w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſhy 10,
wožebita pschedawarjenja
ſa wina a delikatessy.

Schtóž chze wjese dobreho mloka měčž,
nałožuj dr. Roeberowý mlokovaly pólver,
ſchtóž chze ſpěſhuje butru džělacž, nałožuj
dr. Roeberowý butrowy pólver,
ſchtóž chze ſłodnu butru měčž, nałožuj
dr. Roeberowý butrowy pólver,
ſchtóž ma bělu butru, nałožuj dr. Roebe-
rowy butrowy pólver,
ſchtóž ma ſwinje ſe ſłabymi nohami, na-
ložuj dr. Roeberowý koſzeturjazy
pólver.
ſchtóž chze měč ſelowanſle ſorjenje a
ſela, dži do Germania-drogownje,
ſchtóž chze měč dobrū radu we wſchech
praschenjach, ratařtvo naſtuſazých, wo-
brocz ſo na

Germania-drogownju.

Mějecžel dr. Roeber
chemik a haptifik.

Wažne ſa khorych.
Mocž ſo derje a tunjo psche-
pytuje w Germania-drogowni
dr. Roeber
w Budyschinje na koſu ſi na-
pshecža winoweje ſieže.

K poſkytlenju a ſi porjenſchenju
mlokovaly na hlowje, ſi wotſtro-
nenju ſchupiſnow a liſchawow
porucžamоj

w o p r a w n y
franzſki palenz
w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 mf. a 2 mf.

Strauch a Kolda
na ſamjeſtnej haſhy 3.
Daloſorečžaf 81.

S e l

■ naſkylenju miſaža ■
totrž miſaž ſa tħdžen ſchekeli
a jemu rjanu czeſwjeni barbu a
miły pschijomny ſłod da, porucžataj

Strauch & Kolde
na ſamjeſtnej haſhy 3.
Daloſorečžaf 81.

Ežſeſe dobrū
wopravdže derje ſłodžazu
vanillou

ſamani ſchokoladu
punt po 100 np..
kaž tež najlepſchi
hollandſli a němſli

kakao
punt po 130 np. porucža
Otto Sachse
na bohatej haſhy čiſlo 5.

Wopravdžitý hollandſli
kakao

najlepſchu družinu ſwěta, placžiſn
hōdno porucža
Gustav Küttner

10 na ſerbſkej haſhy 10.
Zeniečka pschedawarjenja ſa Budys-
chin a wokolnoſej.

Wopravdže ſłodke rjane wulke
božniſte
(tač mjenowane turkowſte)

ſłowiſki
punt po 25, 30 a 40 np.,
derje ſuſchene amerilansle

j a b l u k a
punt po 35 a 45 np.
porucža
Otto Sachse

na bohatej haſhy 5.
Kranj amerilansli

rjeviſkath tobak
porucža, tač doſlo hačž ſkład
doſha punct po 25 np.
Otto Sachſe

na bohatej haſhy 5.

Hoſpoſh!
Pjenjesh lutowacž!
Spytaſeje
paſeney khofej,
wožebnje wonjazy a ſłodžazy,
punt po 96 np.
poła

J. Zimmermann
na bohatej haſhy 25.
22 pschedawarjenow w Němzach.

Biwjazy kakaо,
ſporj a derje ſłodžazy,
1/4 puncta po 35 np.

porucža
J. Zimmermann
na bohatej haſhy 25.
22 pschedawarjenow w Němzach.

Slodke palenzy

liter hižo po 40 np., likery liter hižo po 60 np.
porucža Moritz Mjerwa pôdla Petrowſkej zyrkwe.
Destillation ſnatych dobrých palenzow po starých tunich placžiſnach.

Schmidt & Gottschalk,

vjenježný bank
pschi mjašowym torhoschju
čížlo 14/16 w Budyschinje.

Psihi
rěšanju žwini
poručza
lóždy thdžen̄ czerstwie a se sa-
ruczenjom čížce mleće
pójer,
nowe koruschli,
nališi,
ingber,
kaž tež dale
majoran, salpeter,
tolbašowu hejdusich
atd. atd.

Otto Sachse na bohatej hažy 5.

Winowa pschedawatnja
Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na herbskej hažy 10
žwoje wubjerné naturſtočiste

wino
w snatej dobroſeži a placzisnyhodno
poručza.
Wožebje ſo poručza wožebite
wino ſa krejhludych a czerpjozych
na žoldi, bleſcha po 1 ml. 60 np.

Oborudorſſle runklizowe ſymjo,
Eänderorſſle runklizowe ſymjo
w snatej dobroſeži poručza

Carl Noack na žitnej hažy.

Carbolineum,
woliſ ſa mločzaze maschinj,
lanolinowy topyný mas,
lanolinowy kožowy mas,
lanolinowy ſchlorňazý mas,
woliſ ſa ſchijaze maschinj,
vaselinu,
vaselinowy kožowy mas
poručzataj
w najlepſeſtej tworje a najtuñſcho

Strauch a Kolde,
drogowa pschedawatnja
na ſamjeñtnej hažy 3 w Budyschinje.

Najlepſchi

Iany woliſ,
pschezo czerstwy, poručza
Juri Schwiebus
na ſwontownej lawſkej hažy 10.

Parlojty thoſej
wubjerný a ſylne,
palený punt po 1 ml. 25 np.,
njepalený punt po 1 ml.

kampinassi
czeñkobunath thoſej,
njepalený punt po 70—80 np.,
palený punt po 90—100 np.,
kwědomliwje pruhowane a pschi-
pojnaté dobre **Winfle a Sharlo-**
watſle měſchenja punt po 160
180 a 200 np. poručza

Paul Hofmann
na róžku herbskeje a ſchuleſkeje
hažy.

Tuni
thoſej, palený,
punt po 80 np.,
njepalený
punt po 65 np.
poručza
C. F. Dietrich
na ſerjowej hažy 3.

Parlojty thoſej,
palený, punt po 125 np.,
ſyry, punt po 100 np.,
kaž tež wſchē druhe měſchenzy po
100 haž do 200 np. poručza

Paul Hofmann
na ſerbſkej hažy.

Prima zigary
čížce po žadanju
mile a ſylne
běle ſo paloze
po wſchēch placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
poručzataj

Strauch & Kolde
na ſamjeñtnej hažy 3.

Zigary
a wſchon tobak,
krane rjepili, punt po 25 np.
poručza

Juri Schwiebus
(prjedy Aug. Bartko)
na ſwontownej lawſkej hažy 10.

Dobry
jedžny žonop,
punt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
doſtač pola

Juri Schwiebusa
(prjedy Aug. Bartko)
na ſwontownej lawſkej hažy 1.

Pschi drohich běrnowych placzisnach poručzam tunje warjenja
jato

rajk.,
truph.,
jahy.,
kol.,
hróch
atd.

po jara tunich placzisnach.

Otto Sachse
na bohatej hažy 5.

Šwój ſnaty dobrý
palenz
po najtuñſchich placzisnach
poručzataj

Schörzhi a Rječka
na ſwontownej lawſkej hažy.

Schörzhi ſ chelazeje kože
poručza po tunich placzisnach
Heinrich Vange
pschi ſitných vilach.

Paleny thoſej,

na ſlodženje ſwědomicze pruhowaný, kupuje ſo
ſyry punt hižo po 70 np.,
palený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth thoſej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)
na ſwontownej lawſkej hažy 10.
Požluženje w ſerbſkej řeči.

Paleny thoſej,

punt po 90 np., čížce a ſylne ſlodžazjy,

kaž tež wubjerné měſchenzy po 100 haž do 200 np.,
we wulkim wubjerku, punt hižo po 70 np.,
poručza

Paul Pötschke
na ſerbſkej hažy.

Starowupruhovaný
Šhorjelski Falf.

Czerstwy palený
twarski a rólny Falf
ſe ſwojich Niſczanskich a Kandraczanskich
ſalkownjow poručzam.

Firma: **E. Plümecke** w Niſkej.

Saſtupjet knes **Otto Beyrich**, komiſionſtvo pschi ſerbſkej
hrjebjach 28 w Budyschinje.

Bódla teho projchu ſtaſanja direktnje abo mojemu puczowarjej,
kotryž je ſobotu w ſnatych lokalach nadeńč, wotedacž.

Mužaze a hólčaze ſlobufi

kaž tež měžy w najwjetſchim wubjerku a po naj-
tuñſchich placzisnach.

Nasadſtajene ſlobufi a měžy po pol placzisnje.

C. E. Rinke na žitnej hažy 5.

Pschiſpomnjenje: Kožuchi na ſhowanje psches ſečzo ſ rufo-
wanjom pschiſtim.

Schkoruſje a ſtupnje
ſa mužow, žónſke a džeczi
w jara wulkim wubjerku po wurdadnje tunich
placzisnach poručza

Paul Kristeller

na bohatej hažy 29 ſ napschecža hoſczenza
winoweje ſicze.

Bratraj Meirowskaj

w Budyschinje na bohatej haſy 22.

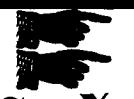
Wſchēdne pſchikhadženje nowoſčow

žonjažeje a hoſcžazeje draſty, kaž tež

mužaceje a hólčaceje draſty.

Draſta po mērje ſo ſa najkrótschi ežaſ ſechije a ſo najtunischo woblicz̄i.

Store knihy ſo ſuſko nojiſ
trajniſho pſdewſofia.

 Serbske a němske
ſpěwaſſke knihi

najjednoridhe a najwožebniſche,
twjerdze ſwjaſane, ſu w wulkim wubjerku tunjo doſtač̄
poła

E. A. Wetzki,
knihiwjaſarňa
17 na bohatej haſy 17.

Czorne draſtne tkaniny,
piſkane a běle zvodi,
w upjerki, ſchörzuchi
w najrjeñſhim wubjerku pſchedawa tunjo
M. Gottwald
pſchi mjaſnym torhoschczu čiſlo 11,
pódla knjesa konditora Müllera.

Meblowňa
na ſukelskej haſy čzo. 9 w Budyschinje.
Porucžam ſwoj wulki ſklad ſchlenčaných
khamorow, khamodowych khamorow, ložow,
blidow, ſofow, ſtolow, ſchpihelow a druhich
meblow w najlepſchim wutwiedzenju po móžno tu-
nich placzisnach.

Th. A. Wällnitz.

23. Draždanska
konjaza lotterija.
Czehnjenje 25. meje t. I.
Löß po 3. mѣ. porucža
Dr. Th. Jäger w Budyschinje.

Wóſk,
wóſkowy twar a panſi po naj-
wjetskich placzisnach kupuje
H. Lehmann,
mydlar
na hornežerſkej haſy a žitnej haſy.

Ludwig Kuhlmann

(mějeczel Erich Hecht)
w kupyńſy pſchi hlownym torhoschczu
porucža we wulkim wubjerku po tunich placzisnach

gardin, běle a na žolc̄,
ſattuny, ſofowe deſi,
meblowe tkaniny,
vitražowe tkaniny,
běle, na žolc̄ a piſane,
gardinowe žerdze a roſetty,
teppichi, běhacze, linoleum,
wóſkowe ſukno, tapety.

Na wuſywej porucžam:
Gendorſſe, Oberudorſſe,
Luthjeczansſe,
czerwene mamuthowe
runklizowe ſympio,
raſſlu trawn, timothejowu a
mjedown trawn,
ſeradellu,
ſoliſ,

hróch, wolu,
bělu a čzornu hejduschlu
wderje ſchadžazej tworje najtunischo.
Khorla Preiser jun.

Kóždy, kotryž
če ſebi dobrý
a tuni čzaſniſ
kupic̄, abo
kotryž che ſebi
jón porjedzic̄
deč̄, njech dže
k čzaſniſkarzej
Cartej Ženczej
na ſwontownej
lauſkej haſy 5,
pódla knjesa Lotteriskeho kollettera
Jägera. — Žencz pſchedawa a
porjedža ſa ſwoje dželo ſprawnje
rukuj.

Druha pschiloha f čízlu 17 Serbskich Nowin.

Ssobotu 23. aprileje 1898.

Emil Wehrle

na jerjowej hažy 6.

Gswoj skład draſtnych tkaninow po jara tunich placzisnach poruczam, ſarucene c̄jistowolmiane tkaniny, lohež po 40 np., metr po 70 np., kož tež lepsche družiny teho runja jara placzisny hōdno. Piżane laſkečilate dwójzyscheroke draſtne tkaniny, starý lohež po 30 np., wisku tworu starý lohež po 20 np., $\frac{5}{4}$, $\frac{6}{4}$ ſcheroke módro-cziszcę, rjenje c̄jiscze cziszcza, blusazy barchent, f woprawnym indigom cziszcza, małe muſtry, starý lohež po 20 np. $\frac{3}{4}$ a $\frac{6}{4}$ ſcheroke zydi, starý lohež po 17 np., f rukowanjom, ſo barbu nje-puszcza. $\frac{6}{4}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{8}{4}$, $\frac{9}{4}$, $\frac{10}{4}$ ſcheroke wujperki, czerwione, czerwienožmuhe a módrožmuhe po wſchech placzisnach. Koszlozy ſtanell ſa lečzo a ſhmu, starý lohež po 15 np., derje džerzazy, rjenje ſo plokažy. $\frac{6}{4}$ wulf barbunepusczežate kattunowe rubiszeža po 22 np., 30, 35, 40, 50 np. Tibetowe rubiszeža na hlowu po 1 ml. haž do 2 ml., teho runja židzane a požidzane jara placzisny hōdno.

Seidelowe a Naumanowe ſchijaze maschinu a jēdne kola

po wſchech stronach ſnate jako
naſlēpschi,

najstarschi a najbole wukhwalem wudžek w Europje.
2000 dželaczerjow.

Hijo wjazy dyžli
miliion ſchijazch maschinow a
150,000 jēdnich kolow

je ſo wot tejeli firmy nadželało a pſchedalo.

Zenicžki fabriki ſkład ma w Budyschinje

Anton Thomas

w Budyschinje,

na ſwonkownej lawſej hažy 32 f napſchecza hoſczenza běleho konja.

Schtóz chze

flobufi a měžy

woprawdze dobre a tunje, po wurjadnje tunich placzisnach naſupicž, njež ſo poda do ſpezialnych khlamow

F. Trulleya

na ſchulerſku hažu 7 pschi tormje,
hōdžež ſo pschi najtunischich placzisnach najwjetſchi wubjerf
we wſchech nowoſčach naſetnijeho čaža
w zylindrowych, hōntwjetſkých, filzowych a ſlomjaných

— flobufach —

poſſieža. Teho runja
koſojēdne, pohočaze, njeđeſſe a wſchēdnujaze

měžy

hōležaze klobuki
mužaze klobuki
zylindrowe klobuki
hōležaze měžy
dželaczerſke měžy
židzane mužaze měžy

po 75 np.,
= 1 hr.,
= 4 hr.,
= 30 np.,
= 40 np.,
= 90 np.,

Haž do najwožebniſhich
družinow.

Wuſki ežrijowy ſkład.

Wuſki wubjerf mužazhich, žonjazhich a džezazhich ſchłornjow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch

na ſamjentnej hažy 15 pôdla hoſczenza ſtoje ſtrona.

Najwjetſchi wubjerf
kwazuhich darow,
narodniſkých darow,
kuchinſkeje
a hospodařſkeje nadobv
poſſieža, kaž je ſnate,

zentralny basar

H. Richtera naſl.

w Budyschinje na bohatej hažy 29
f napſchecza hoſczenza
winoweje firze.

Placzisny ſu woprawdze jara
tunje, ale kruče twjerde.

Franz Marschner

čažnikat w Budyschinje

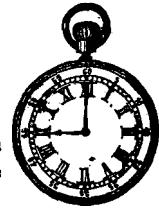
čo. 9 na bohatej hažy čo. 9

gswoj ſkład čažnikow a čažniſko-
wych rječasow dobročivemu wob-
ledžbovanju porucza.

Hōdna twora. Píkome ſukowanje. Tunje placzisny.

Porjedzenje dobre a tunje.

Pſchispomnenje: Kecžu herbſki.

Na nětčiſhemu hnojenju ūkow w najlepſej tworje poruczam

Domaſhownu mucžku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.

Sklad pschi tworowym dwórniszežu.

Najtuńsche kupowańske żorło sa modistki

1898

Zaklónjone klobuki iemž najmłodsze modi.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt.

Karl Kohn, Berlin, S.W. 68

Gießefabrik.

Schlewjery, kwětki, židzane banty.

Drainerowanſke rolti
wſchelakich wulfosézow i fabriſi
W. Bienerta w Halschtrowje ma
pſehezo na ſkładze a je po fabriſi
ſkich placzisnach pſchedawa

H. Dietrich w Létonju.

Šewoj bohacze ſcadowany ſkład
z i g a r o w
100 ſchtuk hižo po 2 hr. 40 np.
tnjesam kurjeram naležne porucza

Bruno Halke
na ſwońkownej lawſtej haſhy 9.

Rjenje wupjedene blomjane klobuki.

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſaſchklein-
zuja a i woblikom wobbadža,
domowe johnowanja a wobraſy,
wěnzy a ſchruphi k hlebornym
kwaham we wulkim wubjerku a
tunich placzisnach pola

Maxa Mütz
na bohatej haſhy 11.

Howjase, konjaze,
czelaze a woweže ſoje kaž tež
wowežu wotmu pſehezo po naj-
wyšszych placzisnach kupuje

Heinrich Lange
pſchi žitnych wiſach njedaloko
herbiskeje katholskeje zyrkwe.

Zučny potč pnut po 80 np.,
tolbažu = 70 =
tolbažowy tul = 40 =
čerstwy ſoř = 40 =

porucza
Ernst Wagner, řeſiſti miſchtr
na seminarſkej droſy 4.

Max Ulich

w Budyschinje
14 na bohatej haſhy 14
porucza

w o b l e c z e n j a

derje ſedzaze, po $7\frac{1}{4}$ ml.,
mužaze wobleczenja wot naj-
tuńscheho haſč do najwoſebniſcheho
i najmodniſchich tkaninow,
dželzaze wobleczenja po $2\frac{1}{2}$ ml.
w najwoſebniſchich faſonach.

Wulli tkaninowy ſkład.
Po měrje ſo draſta po najtu-
ſchej placzisnje ſchije.

Dokelž ſo wſcho w mojej kraw-
zowni a pod mojim wodženjom
džela, mógu ſa to rukowac, ſo
po draſta ſhmanje ſchije a derje
ſedzi.

Wulke roſpſchedacze, mały wuzit!

Pſchedawařnja mužazeje a hólczazeje draſty
w Budyschinje
pſchi realnej ſchuli. **Eduard Fritzsche.** w Budyschinje
pſchi realnej ſchuli.

Boručzam ſwój wulki ſkład w ſamźnej krawzowni dželanych
mužazych wobleczenjow, derje dželanych,
hižo po 17 ml. 50 np.,

mužazych ſětnich paſetofow a kholowow
po kózdej pſaczisnje.

Pſchispomnjenje: Na wulki ſkład dobrých mužazych wobleczenjow,
po inventurje naſad ſtajenych, možebje ſedzliwe čzinju. Pſchedawam je niže
ſamoplačzazeje placzisny. Mužaze ſuknuje hižo po 8 ml.

Eduard Fritzsche, krawſki miſchtr.

"Serbske Nowiny" wudawa sołkóždu sobotu.
— Stwórlétna predpłata we wudawańi 80 np. a na němskich póstach 1 mk.,
z přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kožde číslo płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž mają so we wudawańi "Serb. Now." (na róžku zwonkneje lawskej hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot maleho rynčka 10 np. a mają so štwtórk hač do 7 hodž. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smolef.

Cíšć Smolerječ knihičšeńje w Mačičnym domje w Budyšinie.

Číslo 18.

Sobotu 30. aprileje 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němiske khějorſtvo. S wyſtanjom zygleho ſakſkeho luda a s wjehelym dželbraczom po wjehých Němzach je kral Albert ſwoje 70. narodniny a ſwoj 25-lětny kralowanski jubilej ſwjeczil. Wszech ſakſke města a wjetſche vzh běchu ſo ſobotu ſwiedzeńſki ſchat woblekle, na wjeli thřaz městnach ſo wopomněnske ſwiedzeńje wot bywachu, a wjeczor ſo domy ſe ſwiedzeńſkim wobſwětlenjom blyſcęzachu. Draždany ſo ſ polnej ſwiedzeńſkej pychu hordžachu; wchudže ſo khorhoje ſ domow, ſ pletwami a woponami wudebjenych, ſmahowachu. Woſebje rjenje běchu drohi, ſ dwórniſhčza ſ kralowſtemu hradej wjedzaze, a stare torhōſhčzo wupyschene.

Draždanske wobhdeſtvo kralej Albertej pjatk wjeczor na džiwadlowym naměſče holkowacie. 13,600 woſkowow bě ſo we 8 hodžinach w nowym měscze do hoboſkeho ſmólnizoweho a lampionoweho czaha ſetupalo, kotrejž ſ 13 czahow wobſtejſe a 17 hujbnych kapalow ſobu wjedzefche. Hdyž czah pſches móst do stareho města czechyſe, w kotrejž bě zwinger ſ 3500 elektriſtmi ſwelleſchlam wobſwětleny, mějſeſche wón napohlad dolheho wohnjoweho powjasa, ſ jeneho Lobbjoweho brjoha ſ druhemu ſczechynjeneho. Mjies tym ſo kralowſkaj mandželskaj a jej ujerchowſky hofce ſo džiwadlo, wot delka hacž horje ſ róžowymi pletwami wudebjenym a elektriſzhy wobſwětlenym, ſwiedzeńſkemu pſchedſtajenju pſchihladowachu, ſo na džiwadlowym naměſče ſmólnizowe czahi a 3000 ſpěvarjow ſetupachu. To běſche njewopíkownje krafny napohlad. Hdyž kralowſkaj mandželskaj ſ ujerchowſkimi hofcemi na balkon, ſ baldachinom pſchiſtly, ſ drohotnymi teppichami poſladzeny a ſ wulkimi fandelabrami wobſwětleny, wuftupichu, ſo holdowanſke ſpěwanje ſanjeſhy. Po nim mějſeſche wjehých měchězanoſta Beutler rěč, kotrejž ſo ſe ſlavu na krala a ſ powschitkownym ſpěwom „krala Boh požohnuj“ ſkónči. Mjies tym ſo na prawym Lobbjowym brjohu 101 króz ſ kanonow wutſeli, a rafety a ſwětke kule ſ njebiu ſtachu. Schkoda, ſo bě wjeczor ſymy a deshejziljy. Poprawny jubilejſki džen, ſobota, ſo ſ wulkej reveillu (raňšim budženjom ſ hujbu) ſapocža. We wulkim hrodowym dworje Draždanske powschitkowne ſpěwanſke towarzſtvo kralej ſaſtanicko ſanjeſhy. Wjedro njebe jara pſchihódne. Khějor Wylem dopoldnia woſkolo 10 hodžin do ſwiedzeńſky wupyscheiných Draždjan pſchijedze. A powitanju běchu ſo kral Albert w uniformje ſwojego raňſhopruskeho dragunařſkeho regimenta ſ ban tom czorneho wojſkoſteho rjada, prhnojo, ministrojo a wjetſki wjehnoſezow na dwórniſhčzu ſechli. Po wutrobnym powitanju a pſchijeczu wjetſkich czesczowanjow khějor ſ pſchewodom prynza Jurja a ſchwadrony husarow ſe ſahorjenym wylkanjom ludowých črjódow do kralowſkeho hradej wjedzefche. Kral Albert na dwórniſhčzu ſawosta, ſo by khějora Franzo Josefa, kotrejž 1/2 11 hodžin pſchijedze, poſtrowl. Kral bě ſo mjies tym uniforme ſwojego awſtriskeho dragunařſkeho regimenta pſchewoblel, khějor Franz Josef bě w uniformje ſakſkich ulanow. Na jěſbie do hradej, kotrejž mějſeſche ſo ſ wulkim ludowym holdowanjom, ſchwadrona ulauow čeſkym pſchewod daſche. W hrodowym dworje čeſkna ſtraža czelneho grenadérſkeho regimenta wobeju khějorow wočakowaſche. Kralowa Karola a prynzeſhy wjetſki w hrodze powitachu. Pſchijedznu bě ſwójbna hofcina, pſchi kotrejž kral ſbožopſchecža pſchijimasche. Popoldniu bě na Alaujskim naměſče wulki parada; po njej kral deputaziju ſwiaſkoweje rady a němkeho kolonialneho towarzſtwa w hrodze pſchija. Pſchi hofcina khějor Wylem, khějor Franz Josef a kral

Albert pſchijipitki wunjeſzechu. Na to kralowſkaj mandželskaj ſe ſwójimi hofcemi na ſabawu ſ ministrej Mjeczej jedžeschtaj, pſchi czimž ſebi krafne wobſwětlenje domow mobhladovac̄htaj. Mjehželu do poſlania ſo kralowſkej Majestoszczi ſe mſchi podaſchtaj, pſchijedznu 1/2 12 hodžin ſo deputazije wjetſkich towarzſtow w hrodowym dworje ſetupachu, 1/2 2 hodžin studentojo pſched hrad ſwiedzeńſku a w 5 hodžinach ſo ſchulſla mložina we Wulkej Sahrodze ſetaja. Wjeczor we 8 hodžinach bě wulki dwórski bal w paradvnych ſalach kralowſkeho hradej.

— Po napinanjach dwójneho jubilejſkeho ſwiedzeńja je ſo kral Albert ſe ſwojej wjehókej mandželskej do Čech do Karlowych Warow (Karlsbad) podaſ. Kralowa budže tam tſi njedzele pſchibywaſ, mjes tym ſo ſo kral hižo ſa někotre dny do Draždjan wróci.

— Samoženjowý dawk, wot ſakſkeho knejezſtwa namjetowaný, je ſejm ſacžiſhny. Finanžna deputazija, kotrejž bě wo ſamoženjowym dawku jednała, bě wobſamka, ſejmej poruczicž, ſo by jón wotpokaſaſ. Duž dyrbjachu ſo na někajke druhé waſčinje ſtatne doſhody pſchijecž, ſo by ſo dla roſežazhých ſtatnych wudawkow nowy ſtatny doſh dolh njetrjebal dželacž. Finanžna deputazija teho dla namjetowané, doſhodny dawk ſ pſchirazkem pſchijecž. Tuton pſchirazk dyrbjal pak ſo halle na doſhody, pſches 30.000 hriwnow wucžinjaze, klasz, a by pſchi doſhodach pſches 30.000 hriwnow hacž 100.000 hriwnow wucžinjazhých, 10 prozentow, pſchi doſhodach pſches 100.000 hriwnow 20 prozentow doſhodneho dawka wucžinil. Mjies tche doſhody bych u ſo pſchirazka po tajkim do zyla ſmynle; a jenož bohacži ludžo dyrbjeli wjetſki dawk placicž. Temule roſumneju namjetej je ſejm ſ wulkej wjetſchinu pſchihloſkowal.

— Wo Brühlſkej terrassu je ſo ſańdženy thđen w druhéj komorje ſakſkeho ſejma roſzudne wobſamkjenje ſčinilo. Hižo měhazý doſh ſu ſo ſejmzy ſapóſlanž a Draždancenjo ſ prachenjem ſimje ſaběrali, hacž budže ſo dla twara noweje ſejmowinje Brühlſla terassu, kotrejž ſu žortniwje „balkon Evropy“ naręſli, pſchiratſcž abo ſo na někajke waſčinje pſheměnicž dyrbjecž. Po doſhim wurađenju je druhá komora ſkónčinje namjetej pſchihloſkowala, ſo ma ſo terrassu pſchi Augustuſowym moſze pſchiratſcž a ſo tamniſchi kamjenitny ſchb do ſad pſchepołožicž. Namjet Draždanskeje rady a měchězanſkich ſtupjerjow, po kotrejž dyrbjefche terassu njeſpcheměnjenia wostacž, ſo wotpokaſa.

— Wjenesy ſa nowotwar Budyskeho ſudniſtwa je přenja komora ſakſkeho ſejma ſrijedu pſchiswila. Petiziju wo ſałoženie hamtskeho ſudniſtwa w Wobſborku knejezſtwu ſ wjedzeńju dach, mjes tym ſo petiziju wo ſałoženie hamtskeho ſudniſtwa w Rakezach na ſebi wostajichu. — 11. meje ſo ſejm roſenidze.

— Dyrbjenske ſawěſczenje rěſneho ſkotu a powschitkowne wobhlađanje mjaſha ſo najſkerje w zylym němskim khějorſtve ſawiedze. Khějorſtowých fanzler wjetſki Hohenlohe je to w pruskim krajnym ſejmje pſchijowjedzil, hdyž tam wo naprawach pſche ſkotne khoreſče a wo ſawiedzeńju dyrbjenskeho wobhlađanja mjaſha jednachu. Sa ſakſku by ſ jara wulki wuzitkom bylo, hdy by ſo ſkerje lepje we wjehých Němzach rěſny ſkot ſawěſcicž dyrbjal. Někole, hdyž jenicežzy w ſakſkej dyrbjenske wobhlađanje mjaſha a ſawěſczenje rěſneho ſkotu do možy ſtupi, je wulki ſtrach, ſo budže ſo ſe ſužodnych krajow wjeli khoreſče ſkotu do ſakſkeje wodžicž.

— Nowowólbý do khějorſtwe wjetſki ſu ſo na 16. džen junija poſtajile. Wólbna agitacija někto do ſiwiſchego

hibanja pschiindže. Sozialdemokratojo ſu hižo ſ postajenjom ſwojich kandidatow hotowi. Druhe stronu ſu ho mjenje do ſpečha mèle. Čim bôle budža ſo netko hibacz dyrbieč.

— Samožnoſć wulkeho kapitala ſo wožebje w mlynskwi je nadpadne počasuje. Wot leta 1875 hač 1895 je ſo liczba wjetich mlynov wot 495 na 1227 powyschila. Sa to pak je liczba malych mlynov wot 57,000 na 30,000 ſpanyla. Po takim je w běhu 20 let nimale polozja malych mlynov, mjenujich 27,000 ſachla. Hoborskej liczbie ſandženych 27,000 malych mlynov jenož 732 mlynom napschezo ſteji, kotrež je wjetſche mlyniſto pſchibylo. Małe mlyniſto budža ſo jenož ſahubjenja ſimyčz móz, hdjž ſo na němſtich železnizach placzisny ſa woženje zufeho žita powyscha. Tole zuje žito ſi najwjetſcheho džela wulfe mlyny mleja.

— Szyw w Němzach ſu hrjedž haprleje po ſestajenju khejorſtoweho ſtatistiſkeho hamta w pſcheretu dobre byle. We wjele ſtronach njeſhu hač dotal deshejzoweho wjedra dla w naleczu poła wobyczę mohli.

— Žitne placzisny ſu ſo po ſdaczu ſi pſchicžinu ſpaniſko-amerikanskeje wójny njejabz ſowyschile. 31. měrza placzisne w Berlinje ſentnar pſcheny 9 hriwnow 85 np., 21. haprleje pak hižo 11 hriwnow 35 np. placzisne, ſentnar rožki ſo 31. měrza ſe 7 hriwnami 35 np. pſchedawashe, 21. haprleje pak hižo ſ 8 hriwnami 10 np. Placzisny ſu wyschisne ſtupale, hač runje ſu ſo žitni wifowarjo w Europe ſ czakom ſ amerikanskim žitom ſtarali. Hač budža ſo placzisny dale horje hibacz, wot dalscheho rošwieza wojniſtich wobſtejnoscíow a wot žinjow w Ruskej a druhich žitoplahowazych krajow wotwizuje.

Austriſla. We Wimskej khejorſtowowej radze ſu němſzy libeſtali njewočakany wuspečh dozvili. S wjetſchinu 10 hložow je ſo jich namjet, ſo maja ſo ſobuſtawu pozlednjeho minijerſtwa, dokež ſu parlamentowe prawa pſchitročchile, wobſtoržie. Dobyče liberalnych je ſo jenož ſ tym mózne ſčiniło, ſo ſo katholſka ludowa ſtrona wothložowanja ſdžerža. S tym je wjetſchina, kotrež bě ſo pod minijemym Badenowym minijerſtrom ſtworila, pſchetaſla wobſtac̄. Bedženje mjes ſſlowjanami a Němzami ſo neto w Austriſkej hifchaze poħorſchi. Na jenej ſtronje ſo Polazy, Čeſcha, połodniſchi ſſlowjenje a Mutoenojo wužſho ſjenocža, na druhé pak budža Němž ſjenocženi ſteječ. To njeſhu ſwježelaze wuhladu do pſchichoda.

Ruſla. W hrjedžnej europiſkej Ruskej, hdjž ſu ſo loni žně njeporadžile, mjes burſkim ludom ſažo najwjetſcha nuſa knježi. Burjo ani rožki ſi hlebej ani rožku ſi wužywej nimaja. Woni ſu na pomož knježetwa, kotrež ſnadž pſchepoſdže doňde, a na powſchitowne dobročeslwo počasani. Kož ſo ſda, je njeporadženje lonskich ruffich žinjow bôle ſi pſchicžinu nětčiſtich wyschisnich žitnich placzisnow, hdjž ſpaniſko-amerikanska wójna. Po wobſtěrnym wobliženju w Ruskej něhdže 14 milijonow člowiekow, to je něhdže 13 prozentow wobdylerſtwa europiſkeje Ruskeje, hleba trada. Hač ſi nowym žinjam hdjž ſo hifchaze tſi abo ſchýtri měžazý minyč.

Schpaniſla. Schpaniſhy a Amerikanshy ſu ſkónczne w běhu minjeneho tydženja ſi wojniſtich rěčzow ſi wojniſki ſkutkam dōſchli. Amerikanske wójnske lódžtvo pod admiralom Sampsonom je 27. haprleje ſubafte wobtwerdžene pſchimotske město Matanzas bombardowało. Lódže „New-York“, „Puritan“ a „Cincinnati“ do Mantanazſtich wobtwerdženjow Kubalcaya a Point Maysa ſhlechu a wulke ſapuſčenja nacžinichu. Hdjž chyſche amerikanské lódžtvo wotjēč, ſo ſi wobtwerdženja Royal ſeba mózny wutſel ſpuſčej. Lódž „Puritan“ ſnapſchecžiwi a runje ſchpaniſtu kanonu triechi. S roſbucnjenjom bomby ſo njevoſkomne wupuſčenje nacžini.

Amerikanshy wudawaju, ſo ſu chyſle jenož Matanzaske wobtwerdženja ſnižicž. Wopravdze pak mějachu hinaſche wotpohladu; woni chyſchu 5000 mužam na brjoh ſtupicž dacž, ſo bych u ſo ſi ſubafimi ſběžkarjemi ſjenocžili. Tónle wotpohlad ſo pak njeje ſchlachezil.

Njeſtym ſo ma jene amerikanské lódžtvo ſubafte pſchimotske města bombardowac̄ a po móžnoſći wojakam na brjoh ſtupicž dacž, je druhe amerikanské lódžtvo ſi ſchpaniſkem Filippinskim kupam wotjēlo. Na Filippinach, ſi ranja Afiseje ležazých, chedža Amerikanshy ſběž tamniſcheho wobdylerſtwa, hakle pſched frótkim podklóženym, ſi nowa ſbudžicž. Zeli ſo hodži, dyrbí wone tež ſchpaniſke wójnske lódžtvo, pſched Filippinami ſtejaze, ſaſlapacž, ſo wone nje-mohlo amerikanské lódžtvo w Czichim Morju nadparhęz.

Šlowny nadawak ſtej ſchpaniſke, kaž tež amerikanské lódžtvo hač dotal w tym pytači, ſo ſtej njeſpchečelske pſchekupſke lódže na

móřské jěſbie ſapalej. Mjeniſcha amerikanska lódž „Terror“ je nož hódnitschi popad ſčiniła; wona pſched ſubu ſchpaniſtu lódž „Guido“ ſaſlapa, kotrež 300,000 pesetow pjenjes a wjele zyrobý ſa ſchpaniſke wójsko na Kubje ſobu wjedžesche. Amerikansky hódnitschi ſaſlapaneje lódže na poldra milijona hriwnow taſkerija. Bóřih po tym „Terror“ do amerikanské wójnskeje lódže „Horneta“ ſrah. Mužitwo ſi lódže „Horneta“ ſo na „Terror“ wuſhowa. Tola tež ſchpaniſtum je ſo pſchi ſapanju njeſpchečelskeho lódžtwa načžahnýlo. Pola Filippinow ſu ſchpaniſhy amerikansku lódž „Sorenac“, kotrež 1640 tunow wuſla ſobu wjedžesche, papadnysi. Podla teho je ſchpaniſka kanonſki cžolm „Ligera“ dobyčečeku bitwiečku ſ amerikanskim ſanicezakom torpedowych cžolmow „Cuſhingom“ pſched ſubu mél.

Amerikanske pſchimotske města ſu we wulkim strachu, ſo budža je ſchpaniſke wójnske lódže bombardowac̄. Pſched městami ſo teho dla podmořſke miny kladu, ſi kotrežiž dyrbja ſo ſchpaniſke lódže do powětra tſelicž, tak bóřih hač ſo ſi brjohes pſchibliza. Tež pſched New-Yorkom ſu ſo tojke miny poſložile. Hdjž pak tele dny hladachu, hač ſu w rjedže, ſo běchu elektriſke groty pſcherejnje. To ſu ſtrážu ſchpaniſhy wobhonorjo dokonjeli. ſchpaniſhy bychu mohli ſměrom do Newyorkſkeho pſchiftawa pſchijecž bjes bojoſče, ſo do powětra polecza — žana mina njeby wubuchla.

Amerikanshy ſebi njeſamileča, ſo budže wojowanie dohlo tračz, a ſo budžetej wobej ſtronje cžeklo ſchłodowac̄. Ale woni ſo troſchtuſa, ſo Amerika dleje wudžerži wójnu wjesčz dyžli ſhuda ſchpaniſka, a ſo ſkónczne ſſenočenym ſtamat zyla hrjedžna a połodniſcha Amerika pſchipadnje.

Hejtman Měſchak, roſpjerſcheny.

Bo prawom rěkaſche wón Hoka, August Jeremias Hoka, ale major Mlynk bě jemu pſchimijeno Měſchak dal a nimo teho titul „roſpjerſcheny“ wudželil. Major Mlynk mjeſeche ſebi ſo wulkeho ducha. Wón bě něhdž, hdjž bě hifchaze podlieutenant, ſi ſlebornemu kwaſzej czeſčowneje knjenje roſkajowarſti, mandželskeje knjeda poſkownika, bažen ſbažníl a duž mjeſeche ſo wot teho dnia ſa bažníka. Tuto mjenou Měſchak njebe bjes winy. Hejtman Hoka bě na čažku wopravdze roſpjerſcheny, tak ſo mohla ſo wo jeho pomjatku wopravdze ta ſada nałożicž, ſo je pomjatk to, ſi cžimž člowiek na wſcho ſabywa. Ŝewat bě wón jara duchny člowiek a hdjž by tak wuſtupoval, trochu do předka naſhileny, ſhlym ſchnawzať dele wiſhajo, ſi dohlimaj rukomaj machajo, a noſy we wusſtich tholowach pomalku poſhibuju, budžichu jeho mohli ſa zivilistu měčz, kotrež bě ſo na wojaka pſchehotoval. Tak mało rěa mjeſeche wón.

Kajfiž bě ſwonkowny, taſki tež po ſnukſkownym. Wón bě nimo měry duchny člowiek, pſchego pſchecželny, na ponoz hotowy, wubjerny towarſch a ſwojej kompaniji ſterje pſchecžel hač pſchedſtajen. Tak dolho, doniž njebe roſpjerſcheny. Hdjž pak bě jeho roſpjerſchenoſz hrabla, bywashe wopravdze ſpodziwne ſměchyn. Jego kufli, kotrež by tehdom wuſjedl, hdjž bě jeho pomjatk na dowolu, powiedachu ſo po zylym poſku tydženje dolho wot poſkownika hač do poſlednjeho ſlužobnika.

Zunu bě ſola mjeſečanosty na wopheze byl. Wubjernje běchu ſo ſabaweli. Wokolo pſchipoldnja ſpóſna hejtman Hoka ſa dobre, ſo porucžicž. Knjes domu pſchewodžesche jeho hač do durjow pſchedſtwy, hdjž běchu hofce ſwoje ſwjerſchne drasty wotpožili. Hejtman Hoka ſo poſkoni — hrabny ſa težakom, wopaska ſo, pſchimatsche ſa ſwojej hlowajaze pſchitrywku, ſtaji ſebi ju na roſpjerſchenu hlowu a kročesche wjeſhely ſi kaſarmam. Sso džiwajo a ſmějo hladachu ludžo ſa nim. Kunje bě njebedžela a torhoſhčo bě poſne wjeſhnych a mjeſečanſtich ludži. Wozajz, tif jeho ſekowachu, ſtowjachu jeho, woblicž ſczahujo, ſi kotrehož bě ſakufnjenye, pſchedpižam ſo pſchecžiwaje ſmječe ſpóſnacž. Ale hejtman, kotrehož bě ſažo junu roſyjerſchenoſz hrabla, tón to njeptym. Tu pſchindže pſchipadnje poſkownikej ſamemu do rukow. Hižo naſvala ſavola na njeho:

„Haj, ale kajfi wy tola ſcže, knjes hejtman?“

Hejtman poſtrowi a hladachue ſtratum pſchedſtajenemu bjeſe wſchego ſdacža do wocžow.

„Kajfi ja ſhym, cžeho dla, knjes poſkowniko?“ tak wón ſchufotac̄he.

„No, ſchto dha macže na hlowje?“

Khvatnje hrabny tam hejtman, wſa pſchitrywku ſi hlowy, poſkla a — wón budžesche ſo mohł pod ſemju pſchepadnycž — mjeſeche wopravdžith fulowath cžorny zylindrowy klobuk na hlowje.

Pomyſl ſebi jeno, kralowſki hejtman we wojefskej ſukni, ſe ſcherpu, ſe ſkónczazym težakom a ſi ſzivilistiskim klobukom na hlowje;

a tajki bě po najjivisich hřach cžahył, tajki chýsche ſo ſwojej kompanijí počkačz. Haj, ale ſchto nětlo cžinicz? Tu ſtejſeſche nětcole ſ nahej hřowu, ſ klobukom w ruzi, a hladasche na počkownika.

"To dyrbicze ſ nahej hřowu do ſwojeho bydla hřic!" mějſeſche nětcole počkownik, kotrejž mějſeſche ſe ſwojim hejtmanom žort we wuſtoſeſi.

A hejtman Měchaf, roſpjerscheny, kročeſche ſ nahej hřowu domoj, ſ njebožovným klobukom w ruzi.

W ſamžným čaſu paſ pýtače tež měchęzanski pihač podarmo ſwój klobuk pola měchęzaniſtez. Wón čaſaſche, doniž ſo wſchitzy wothalili njebečhu, a tu njeſhý ničo, dyžli myſchlowa čapka. Maſajtra ſo wſchitko ſaſo do rjady ſtaji. Člowej može ſebi myſhlicz, kaſ ſu ſo nětlo wſchitzh ſ tomu kufkej ſmijeli.

Hejtman Měchaf mějſeſche trochu ſrudniſchki ſchnawzač. Žeho konečkai běſchtaj ſtajnje trochu ſ ſemi ſloženaj. Ale čorný wón bě, wuhločzony. Tak myſhleſche ſebi zlyh poſk, doniž jumu. — To mějſeſche ſo tafle. Po prawom bě jeho ſchnawzač čeřwjeny. Hdyž bě hiſcheče lieutenant, bě ſo do rjaneje žoltoſložateje holečki ſahladal.

"Haj, hdy by tak hroſneho čeřwjeneho ſchnawzaria njeměl!" tak rjekný wona jenej pſcheczelnizy, kotrejž macz, wě ſo, na ſwou ſamžnu dorofczenu džorku ſtarofcziwje džiwačo, tuto ſlowo žoltoſložateje knježniczki hmydom knjeſej lieutenantej donjeſe.

Hiſcheče ſe je jeho žane ſlowo tak boſalo njebe, kaž tute. A ſ teho dnja hidzeſche Hoka ſwój ſchnawzač.

Bórij po tutym ſrudnym podarvu bu wón do druheho wojſko-veho města pſchedadženy. A do teho czechnejſche hřo ſe ſwělo-čorným ſchnawzariom. Kaž bě ſo to ſtało, to nicto njevjeđeſeſe, haj, nicto w zlyh poſku tež ani ſdacza wo tym njemějſche, ſo bě hejtmanow ſchnawzač hdyž hinaſcheje barby měl, doniž — haj, no, doniž. — To bě tehdom, hdyž bě hejtman Hoka hřo nětco čaſa kompanijí pſchedadženy. Tehdom bě runje general na pſche-kladovanie pſchijchol. Tón bě w nozy ſo do ſaſarmow podał, tam ſtráž wobfedzbowal, trompetaria ſe ſpanja ſtſchaſl a bě ſignal ſatrubicz dał, tif alarm woſnamjenja. A duž ſo ſta, ſo buchu woſazhy ſe ſpanja wutorhneni a woſrzedz nozhy ſhromadzicu ſo we wojer-ſkej hotowosći na dworje ſaſarmow. Hdyž bě poſk hromadže, ſpokoj ſo tež general. Tón króč ſta ſo tónle alarm rano ſahe.

Ledma běchu přenje ſyfki trumpečky wuſlinczale, dha tež gene-ralowa napjatoſež popuſchczowacze. Sa malo mjeſchinow bě ſo dwór ſ wobſeſeni wojaſow napjelnil. Tež wylchaj pſchibezachu ſe ſwojich bydlov.

Sedyn ſ najpoſledniſich bě hejtman Hoka. Hdyž bě džochol a ſo pſched ſwoju kompaniju ſtupil, to ſo po poſhmurjenych wobliczach kaž ſ blyſtom ſchwecz. Major Mlynk počkownikej nětco pſchijewi, ſo požměwajo. Počkownik pohladny na hejtmana; w tym woſomiku phtny to tež general.

"Schto dha je, moji knježa?"

"Tu muſlada tež wón hejtmana. Na woſomik bě wón wſchón pſchekapjeny."

"Alle ſchto dha ma to rěkač?" wopraſcha ſo počkownika ſe ſymnym ſaſtojniskim hřozom.

Počkownik woſjewi, požměwanje jeno ſ prožu podklóčujo:

"To je hejtman Měchaf, roſpjerscheny, tak rěkaſa jemu w poſku, dofeſz je tak jara roſpjerscheny."

"Tak, wylch, kaž je roſpjerscheny, hm, hm!"

"Knjeſeſe hejtman Měchaf!"

Hejtman Hoka woſwjerthy ſo ſ hřowu. General ſaſova na njeho, a ſ tymle mjenom, to njemödeſche po dobrém byz.

"Poruczicze, knjeſe generalo!"

"Prajce mi, knjeſe hejtmano, w̄y barbieče ſebi ſchnawzač?"

"Sso ſaczeřwjenjejo pohladny hejtman do ſemje. ſ wotkel jeno mōdeſche to tuton wylzki knjeſe wjeđeč?"

"Po tajſim, haj, ale potom chył prožyč, ſo byſcheče barby njeſtowali a ſebi wobě poſkoyz barbili. Hdyž paſ je jena poſkoyz ezeřwjenia, druhá čzorna, dha njech je to prawje rjana barba, wylchowſkemu wobliczmu paſ ſo to njeſtowali, to je ſ najmjeñſha mój poníženy nahlad!"

A ſe ſakuzjenym požměwom puſčeži general woſanbjenego hejtmana, kaž bě ſebi najradſcho pſcheradny ſchnawzač, kotrejž bě jemu hřo telko njeboža načinil, ſ mozu wutorhal.

W tu ſhwili pſchepoda kompaniju wylchowſkemu lieutenantej a ſhwatſe domoj; rubiſhko na čeřwjenu poſkoyz ſchnawzača pſchidžeržujo.

"Bola waſ ſubh, knjeſe hejtmano?"

Heort tola, to bě knjeni počkownikowa, kotaž jeho ſetka.

"Hm — haj — ſubh ſola, hnadna knjeni!"

"Šubh ſola, tak? To pýje ſo minu, mam extract wot Benediftinom, tón budže wam zyle wěſeje pomhacž."

To hiſcheče pobrachowacze.

"Džakuju ſo wam, hnadna knjeni, ſa waſchu luboſciwosć, ale proſchu wo wodacze, mam tež ſam jara wěſtý ſredź; poruczam ſo hnadna knjeni!"

A prječ bě. Knjeni počkownikowa paſ ſa nim hladasche, ſo džiwačo a tež trochu roſhnewana.

"To dyrbju tola ſwojemu mužeji powjedacž!"

Hejtman Hoka bě mjes tym do ſwojeho bydla džochol. Tu bě ſchvihel. Pohlada do njeho. "Woprawdże — wohidne!" Kaž jeno bě ſo to ſtało? Hejtman Hoka bě wobhlaſniwje ſchnawzač wotmył, ſo by jón ſ nowa wobarbił. Runje hdyž bě ſ jenej poſoju hotowy, ſaklinež ſnamjo alarma. Hejtman Hoka ſloži, wobleče ſo ſuknju, wopaza ſebi teſkaſ, ſtaji ſebi čapku na hřowu, a pſchi tym bě ſabyl, ſo jeho pſchijprawa po prawym hiſcheče dokonjana njebě. A tak bě ſo ſtało, ſo ſo pſched ſwojim generalom a pſched zlym poſkom jako džiw ſ dwojbarbym ſchnawzariom poſkaſ.

Wbobi Hoka!

(Skončenje pſchichodniſe.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Kaž druhbje w ſſerbach, tak ſu tež Budysz ſſerbio dwójny jubilej naſcheho lubowanego kraja na dostojeſne waſchne ſwjeteczili. Njedželu wjegor ſherbska Budyska Bježada na tudomnej tħelerni ſwjeteczki wjegor wuhotowa. Knjeſ ſarač kanonik ſkala mějſeſche pſched wulke ſicžbu poſlucharjow ſwjeteczki pſchednosć ſo wozhobje naſcheho lubowanego kraja. Wón wobras kraloweho ſiwijenja wot jeho maloſeje hacž do dženkiſchego dnja pſched naſchimaj wozčomaj nimo czahnycz dasche. Šeklyschachmy, ſ ſajtej ſtarofcziwosću je kral Jan ſwojeho ſyna wozčahnycz a jeho ſa čezeke ſamořjenja polne knježte ſe poſołanie pſchijhotowacž dal. Sajimawh pſchednosć poſlucharjow domiedże na bitviſcheče, na fotrychž je ſebi kral Albert něhdy wulſtu ſwetowu ſlawu jako wojwoda dobył. Šonichmy paſ tež wſcheloke hacž dotal njehinat jara ſajimawé nadrobnosće ſ kraloweho wſchēdneho ſiwijenja, po kotrejž hakle ſo prawy roſkud wo kralu jako ſwědonithym, prawdoſciwym a dželawym knježerju prajicž hodži. Poſlucharjo, kotsiž bechu ſ napjatej ſedzbliswoſću pſchednosć ſczechowali, teho dla ſ polnej wutrobu a ſahorjenosću ſlawje na krala pſchijhloſhovachu, ſ kotrejž wylzkoſteſeženj knjeſe rečnik ſwój pſchednosć ſkoneči. Po wuſpěvanju ſakſteje hymny "krala Bóh požohnuj" ſo ſ druhemu programowemu dželeļu, ſwjeteczkiemu džiwalowemu pſchedadženju, pſchedadž. Věſehe ſo ſ temu jena ſ najrjeñſchich wjeſelohrow, "Mankowe ſchławnje", wubrala. Měchęzanski ſypaka pſchedadženje knjeſe wučet Bjež, jeho ſyna, ſtudenta Motha, knjeſe wučet Panach, Roberta Goldenthala knjeſe wučet Polan, poſlizita Lapsa knjeſe wučet Sommer, herza knjeſe wučet Rybaki, ſorčmarja na ſchibjencznej ſorčzme knjeſe wučet Pawlik, ſypakowu mandželsku knjeſe ſſmolerjowa, Marlin ſypakez knježna Kralez, ſypakez Madlenu knježna ſarjenkez a ſchokarjez Hanžku knježna Harnapez. Šemy hřo ras pſched wjèle ſetami "Mankowe ſchławnje" w Budyskej Bježadze hracž widželi, tola ſajki roſdžel mjes tamniſchim a nětežiſchim hracžom! Tón króč bechu hracžki a hracžki ſwoje ſrôle do drobna ſtudowali a jara derje natuſli. Čjink i hibanja bechu wótrje pſchemyslene a pſchednosć ſkóznej ſrôle pſchijpraweny. Duz bě zyle pſchedadženje wopravdže wubjerne a pſchijladne. Bjes džiwa teho dla, ſo po kóždym wuſtupje poſlucharjo hracžki a hracžki ſwoje pſchijpōnacze a džak ſ móznym plęzaniom ſ wjeđenju datachu. Po ſkončenju pſchedadženja bě powschitlowne žadanje ſlyſhceč, ſo by Bježada bórij ſaſo ſwojim ſoubuſtam ſajku rjanu ſabu poſkicžila. Hdyž bě ſo bal ſ "meju" ſapocžal, ſo dobrowólne dary ſa krala Albertowu fond ſverachu. Wunosć ſverki bě jara ſwjeſelazy, runje 60 hrivnow bě ſo ſkončen na hōdne waſchne ſkonči.

Sſerbska depuṭazijsa pſchi kralowſlim hrodze w Draždananach, 20. aprile 1898. (Poſtracžowanie a ſkončenje.) "Daj Bóh ſvože!" — a — "rjanu džen ſ Boha mamę", tak bě na ranju

20. aprileje w bydle ſſerbow, w hoſejenzu "města Weimara" w Draždananach wſchudzom ſlyſhceč, hdyž ſo tam ſtawý naſcheje ſherbskeje depuṭazijsi ſendžechu. ſ mlydny džewkami naſcheho ſherbskeho luda bechu pſchijſli tež někotri nanojo a někotre maczerje, kaž czahnycz ſaſhym druzkam ſ dobrej radu ſlužicž a ſo ſe ſwojey

kw̄ernej staršiſſej wutrobu tež kuf nad jich rjanoſćju a pěknouſćju ſwjeſzelic̄. Wot knjefa ſsmolerja a psches jeho kn. mandželſku, katrajž njebeſchťe žaneje prózy lutowaloi, doſtachm hifcheze w prawym časzu rjenje čiſčzane ſpěw, woſebje tež naſch holdowanſki ſpěw me mulkim vyschwanem čiſčeau, do muriadnie rjaneie mapp poſozen.

Tuta mapa sa kralowſki ſpěv bě wot ſeleneho ſomota, ſ na-
położenym ſzlebornym ſakfonſkim woponem a nutſkach ſ bělej a ſe-
lenej ſidu wuhotowaną.

„Kózda naszych herbistich družkow dosta nětkl lawrjenzowy wenz do ruky s nacíjchczanej liczbu teho lata, kijz mějescze se kwojej schtuczku sastupicz (pschirunaj požlenje čziblo „Sserbstich Nowin”), so, hdvž bo w jenej wulkej jstwě hosczenza do rynka sestupichu, bo pschihladowarjam te 25 lat kralowanja naschego krala psched wo- czomaj blyskotachu.

„Něk dha w Božim mjenje džimy!“ Šenjš farař Šakub číta mjená, kaž mějachu šo družki do woſow ſeſhydacz. Woſy bě wón pola královiſkého poſta ſkaſal, kiz bě tež wózom wotkrytých jara rjajných landauviſkých woſow póbkaſl; konje běchu wózhe jenak načorne, i phýſchnym poſkočanym gratom. Bohonczojo w jenajfej pyſchnej drajeze. (Sznadne a jenopſcheze woſy wſchat tež nježmědža do královiſkich dworov!) Wulke kyly luda pyſchiladowachu pyſchi ſastupjenju a wustupjenju a wjesba pyſches pyſchene Draždžanske haſky w najrjeniſkim ſwetle jaſneho ſkónza (kotrež je pyſchi tutých kyje- dženſtſkich dnjach hevač pyſchezo ſhowane woſtało), cžinjeſte mōžny ſacžiſteč na woſyhdlerjow města, hdyž tak naſte pyſchne ſſerbowſki ſo ſpěchňje pyſched nimi nimo wjelychku.

Wustupichny netko i nich psched wulkimi wrotami kralowiskeho hroda a dzechimy w dolhich rynbach po sходже horje, hdzej w schudzjom kralowizn ybluzobnizh a wojazy stejachu, "mierom", jako bych u kamjenja widzeli byli; jenož jedyn mlody jesdyn wotnika zo malym tuiszczik na wobzeraja deputazije, tak stradzu, so možesche to jenož ton kam widzecz; najssferje be i jeho wožadu.

S trałowistich psychedliwow, hdyż dyrybachmy, kaž tež w schizydrusy, dołho čęzacz, naž skončznie do psychediale dowiedziech.

Nasch luby kral pschiijimasche jara wjele deputazijow, 38 na jenym doppoldnu. Kózda chzysche neschto prajicj a krótkie wotmol-wjenje klysczecj, a tola njeskmedzishe pak sa wscé hromadze czaß dleje traçj, hacj wot 10—1 hodziny; duž može žebi kózdy myßlicj, so pschi wscém czałanju tola węz žama jara spêchowasche, a so bę wscho po mjenischinach wotliczene. Sa to, schtož chzysche nascha žerbka deputazija prajicj bę dwórske marschalstwo hido kusf wiaz, mjenujzj 5 mjenischinow, pschißwolilo, dokelž potom wobej majestosczi, kral a kralowa, hlycze luboçzivje bo na jednotliwe stanwy depu-tazije wobrocziſchtaj, dha žmy ſlonečnje nimale junu dleje psched majestosczomaj byli.

Netk' imenujž, bě pschishčlo to wokominkjenje! Wyschichji dwórski marshal praji: „Deputacija Sserbow wobeju wěruwusnacžow s Lujžy a s Měschnanſkeho kraja!” a my ſastupičimy a ſo ſeſtu-pachimy. Psched namí kral, naſch luby, luby kral, na trónje ſedžo, jemu s stronje cžescezena wyžoka mandželska, kralowa, wokolo njeju kralowi mózni a wožebni a někotre kraloweje wožebne knjenje. Hžo pschi ſastupjenju kral kralowu na wěnzy s lětnikami w rukomaj druzkow ſedžblitwu ſežini. Wodžer depuitazije, knjies farat Jakub, psched krala ſtupi a džeržesche zyle krótku holdowanſku rēcz (němſku), w kotrejž wobtvojerdži, ſo to, ſchtož wón praji a ſchtož tuta depu-tazija pschedſtaſa, je ſacžuwanje a žinjenje zdeleho ſerbſkeho luda, kotrž, kaž ſwojeho Boha ſo boži, tak ſwojeho krala lubuje, a pschi pohladanju na kóžde léto jeho žohnowaneho kralowanja pscheje: „Božo, žohnui krala dale, kaž by jeho žohnował!” (požleniſche ſlowa tež ſerbſki). Ma to kral, tiz bě mjes tym poſtaný, fararjei Žakubej muloſcžinje ruku poſticži. Netko pschepoda knjies farat Wallat mapu ſe ſhwiedženſkim ſpěvom, a naſche druzki doſtachu na dobo dovolnoſcz, holdowanſki ſpěv (pschirunaj poſlednje cžižlo „Sserb. Nowin”) ſa-žobu prajiež. Wjele króč běchu jón w čaſu pschihotowanja wo-džerzej depuitazije prajiež dyrbjale, ale tak rjenje, kaž tam psched kralowſkim trónom, ſo to hiſcheze njebě poradžilo. Kaž rjenje klin-čachu ſynti naſcheje kraňneje ſerbſkeje rēcze psches wyžoku tróniku ſalu kralowſkeho hroda, kaž luboſna hymna wutrobów a rjane ſhvěd-čenje! Džak budž Bohu! Haj, wón je nam Sserbam to ſpožcžil, dokelž bě nam ta zyla wěz ſerbſkeje depuitazije kħutna wěz ſa-ſtupjenja naſcheho ſerbſkeho luda s prawje wjele naſchich wožadow. Bjes praschenja bě tež to jara hnadne, haj pschecželiwe wutupjenje naſcheho lubowaneho krala s pschicžinu, ſo naſche druzki tak njebojaſnje wutupuju. — Wotmoltwjenje naſcheho krala ſteji hžo w požlenim cžižle „Sserbſkich Nowin” a mějcehe ſo němſky

něhdžé tak: „Ich freue mich herzlich, daß meine lieben Wen-
den, auf welche ich so große Stücke halte, mich nicht vergessen
haben, und mir auch bei dieser Gelegenheit ihre Segenswünsche
bringen.“ Na to woprascha ho kral wodžerja deputaziјe woždje
sa prenjej tych ſerbſtich druzkow (džowka naſcheho ſejmſteho ſa-
póžlanza k. Čsmoly) a ja poſlenjej (Weszej s Něwžez), kotrej
wſchak běſchtej něchtoto wjazy hac̄ wſtě druhe prajicž mřeji, a běſchtej
to tež wubjernje prajilej. Teho runja pſchitupi Teho Majestofcz
kral s kralowej k tym holečkam, ho na tu abo tamu s miloſczi-
wym praſchenjom a s pſchečeželnivym pohladanjom wobroczo, a
potom, hdyž bě knies kanonikus farat Herman hiſteže „statut a ja-
pis ſſerti krala Albertoweho ſonda ja wudowu a kyroth ſerbſtich
wuc̄jerov“ pſchepodał puſčezí, naſchu ſerbſtu deputaziјu, kotruž kra-
lowſzy jaſtojnizy pſches druhe ſale ſažo po ſthodže dele dowjedzechu.

Wjesechmy ſo někto pſches starý Augustuſzow můst do noweho města, ſo vychimy rjane wobrash ſobuſtaſowou deputazije hotowac̄ dali. Potom ſo i wosami do naſcheho hoſćenza wróćimy.

Peacha wutroba bejche jara połna wjechela, hdyz be ho wicho tak derje radzilo; a nascha duscha połna dżaka k Bohu a k čłowięfam.

So bychmy ſo i lubymi ſtarſhimi hiſcheče hromadže wjekelili, wodžeržachmy ſhromadny wobjed w naſchim hoſćenzu „města Weimara”, kotrež ſo, kaž ſo wě, i modlitvu ſapocja a ſloučji. Na nim wobdželichu ſo tež někorre ſerbſke knjenje i Buduſhina a knjeg dwórſki radžiczel Žakub i Dražđanu. (Vjeſch ſo tu ſa družkow pſchi ſponni, jo te poſtne khathy, kotrež wón ſa blidom ſerbſkim družkam dari, dokelž ſu zylo žadny wudawf, ſo kředu tuteho tydženja ſa 3 hr. a 5 hrivnų w „Dražđanskich Nowinach“ kopicz pýtachu. Duž ma kózda družka pödla ſhwedzeňského wěnza hiſcheče trajaze a wažne dopomijecze na tón džen!) Preñju ſławu pſchi hoſćinje i farať Žakub Teho Majestovczi kraley Albertej wunjeſhy. Potom ſo i rjanymi ſerbſkimi ſłowami ſławachu i farať Žakub; wjednižy deputazije; ſerbſke družki; woſebje wjekhele wubudži, jo i ſapóblanz Šemola tež wjedníkow deputazije ſławiesche, a ſo jim teho runja jara ſchikowanu ſławu wunjeſhy Welkež družka. To věchu jara žohnowane, wobſbožaze hodžinkí, hacž ſo i džatowanjom a i wutrobnym poſtroujenjom roždohnowachmy, prajizh: „Schtož ſmih tu ſhonili, to čož živjenja ſo nam ſažo njedoſtanje, to ženje nje-móžemy ſabyč, ſa to wſcho budž Bohu džaf!“

So bē našch luby kral zyłu depuzaciju do džiwadla psche-
proßycz dał, do kotrehož tón dżen nichtó pschiſtup njemějſche, kthiba
schtóž bē pschepröſcheny, a jo tak naſche herbske družki wot tuteho měſtna
ju móhle a hmele wojeſtſki wjeczorny konzert, wot 1300 wojeſtſkich
herzow kraley pschedwiedženy, klyſhcež, to njech ſo tu ſobu na-
ſpomni, kaž tež ſo běchu knježa wjednižy k kraley k blidu psche-
proſcheni. Naſch herbski lud je, kaž bē to w požlenskich dnjach
w Draždjanach klyſhcež a c̄zitac̄, ſaſo kedžbliwoſež na ſo ſczahnył
a pschipovſnacze namakał. „Kral je ſo jara nad depuzaciju Gſerbow
wjezelil“, to bē ſaſo a woſpjet ſhonicz.

— Po by našich ſherbski lud tež pſchichodnje kędžoliwoſć ſwojego króla a wſcheho luda na ſo ſzahumy f bohabojaſnoſću a króla-ſzwernosću!

— Wyśběhowanie rekrutow smieje so w Kinsborku 2. meje, w Kamienzu 3., 4. a 5. meje, w Biskopizach 6. a 7. meje rano wot 6 hodzin, w Budyschinje wot 9. hacz do 13. meje rano wot 7 hodzin.

Saschiweje Borscheze. Na dostojuje waschnje je zo tu dwójym jubilej naszeho lubowaneho krala Alberta zwiecził. W pschitomnosczi nimale wschtich tudomnych wobydlerjow zo krjedz wzhj wopomnjenijska lipa hadzi. Sswojedzienstu herbstu ręcz mjejsche psaci tym nasch gmejnijski pschedstejicze, knies kubler Stop. Po tiflrcznej hrimotazej złatwie, wyżolemu jubilarej wunjejszeniej, pschitomni sakstu hymnu „krala Boh pożohnuj” herbsti wuspiewachu. So by zo wnamienko, zo žu Sserbja wopomnjenijsku lipu hadzili, žu zo koliki wokolo njeje se żerbiskimi a sakskimi barbam wobarbile.

S Bresch. Bjatř 22. haprileje popoldnju je ſo na tudomnym
kniježim dvorje žadny ſzwiedzienſki podawł wotměl. Knjeg hamſki
hetman dr. Hempel bě ſ Budyschina pschijel a po frótej ręczy w pschi-
tomnoſći knjega Heibera a zbleje knjegę ezeledze a dželarwych ludzi
ſwidowſenej Chrystianje Preuſchowej je Spytez ſleboru medaillu,

sa pomoczanh bant nojchomnu, k temu czezny diplom a wjse teho hisczeze 50 hrivnow pjenjes pschepoda. Preuschowa je 40 let dolho na tudomny knjezi dwor na dzelo khodzila. Czeledzi a dzelawym ludzom zo po pschepodaczu wujnamjenjenja tylkaz a khosej poiskizi.

S Porschiz. „Wotczinske towarzstwo“ Porschiskeje a Budyschinskeje wojszdy 70. narodnym a 25letnym kralowanski jubilej Zeho Majestosze krala Alberta se hujedzenjom hujeszche, na kotrej bě tez Porschiske wojertske towarzstwo pscheproszene. Sala Handrikez hosczenza sa liczbu wobdzelnikow ledma dozahasche. Woporniwy pschedzbyda „wotczinskeho towarzstwa“, knies rataiski radziczel Steiger w Budyschinku, njebe pjenjes a prazy lutowal, so by zo hujedzeniem hodyn wotmeli. Bon zo wotewri i „krala Albertowym jubilejstom pschespolom“, kotrej Budyska wojertska kapala piaski. Hdyz bě zo preni dzel programa jara derje wuwiedl, pschedzbyda wutrobnie powitanie klowa k pschitomnym reczesche a w hwojej reczi, na kotrej hromadzeni stejo pozchlach, na wulku wažnosz dwójnego jubileja Zeho Majestosze krala Alberta po kasowasche. Po wuspiewaniu hromadnego wotczinskeho spewa mješche knies farat Krugac s wotczinskimi duchom pschewetu a wutrobu hujazu hujedzenistu recz, w kotrej bě zo s dzakownoscju na dwójnym jubilejstku hujedzeni naszeho krala našad hladowasche, a zo k klubu napominasche, s niefablazej huerinozcu k kralej dzierzec. S wjeholej sahorjenozeju pschitomni tiszcocnej klawie, Zeho Majestosze kralej wot recznika wunjezenej, pschihlozowachu a spew „krala Boh požohnuj“ sanjezechu, na czož knies pschedzbyda wykroczesczenemu kniesej hujedzenistemu recznikej dzak sa jeho wubjerne klowa wupraji. W dalshim běhu hujedzenja hisczeze pschedzbyda wojertskeho towarzstwa knies Taffelt-Porschiske khezora Wylem II., knies Schyptka-Letonjanski wjehcha Bismarcka jako hobsudzhera němskeho khezorstwa a pscheczelu naszeho krala klawieschtaj. Tez zo na khezku deputaziju, kotrej bě kral tak wutrobnje pschijal, spominasche. Skonczenie zo knies Wiczas-Porschiske kniesej rataiskemu radziczelej Steigerej sa sridowanje rjaneho snoschazeho hujedzenia dzakowasche a jemu klawu wunjeze, kotrej zo se sahorjenozeju pschihlozowasche. Se hromadnym spewom zo derje poradzeni hujedzeni skoncze.

S Njezwacziela. Do naszeho wžy nětrole pilnje baczonu letaja. Haczrunie je Njezwaczielsko nimalo s hatami woldate, tola najstarschi Njezwaczielsky njeponiia, zo zu vola naš hdy baczonu hnedzile. Halle letza je zo tu preni baczonjaze hnedo natwarilo. Na Mihanez kólni je ſebi baczonjazy dwójk twoje ſydko naprawil. Stari a młodzki zo žinje wo nowej wobydlerjow naszeho wžy sajmuja a s wezjpnoscju jeju wschedne wuleth wobkledzbuja. Saſydenje baczonow maja ja dobre pschedsnamio ja to, so budze Njezwaczielske wobydlerstwo kaž hacz dotal tez dale roscz a pschiberačz.

S Hucziny. Kaž wschudze po zylej Sakſej, tak zo tez w Huczynie dwójnym jubilej naszeho krala hujeczili. Rano zo w schuli s dzeczini w pschitomnozci kniesa duchownego a wjeli wobadnych hujedzenistu aktus wotbhwasche. Knies kantor Hajnik a drugi wuczer, knies Schirmer, mjeſchtaj pschednoschta, na kralowym jubilej zo poczahowazaj. Dzeczi wiazore wotczinske spewy sanjezechu a 4 holzhy a 4 holzhy po rjaku pěznie wo kralu a kralowiskim domje deflamowachu. Na poſled knies farat Matek s dleſczej reczu na kralowym jubilej spominajzy kralowe wulke jaſlužby wo wotzny kraj wusbewowasche. Se spewom zo hujatocnoz skoncze. Kniesej kantorej Hajnikej, kotrej je rjany hujedzeni sridowal, njech zo tez na tutym městnie ja to ſjawny dzak praji. — Wjeczor běchu domy wo wžy rjenje wobhwetlene, na horje pschede wžu zo k kralowej czeſcej wohen paleſche, a wjeli króz zo s merjerow tſeſche.

S Rakez. Nashe kralofwérne wobydlerstwo je 70. narodnym a 25letnym knjeſtowym jubilej naszeho lubowaneho krala dwaj dnjej, hobotu a njezeli, hujeczilo. Szobotu rano někotre hobsudzny gmejnſteje rady do Trupina po dub wotjedzehu, kotrej dyrbesche zo k wopomnenju kraloweho dwójnego jubileja ton žamn dzen w Rakezach hadzic. Dub běſche knies gmejnſki pschedstejiczeſti Kuczan w Trupinje daril, a jeho syn bě Rakezanam pschi jeho wutrežu pomožny. Hdyz s Trupina schytri konje s wosom, na kotrej běchu dub položili, wotjedzehu, je s wonjeſchami a ſwonečkami wupyschichu. Tak bortsy hacz w Rakezach wós se hujedzeniskim dubom rukladachu, jón s mózny tſelenjom powitachu. Szredz Rakez na torhoszcu zo dub s wjazkrocznym wutſelenjom do ſemje hadzi a zo s rjanym wenzom a pletwami wudebi. Wjeczor hujedzeniski czah se ſapalenymi ſmolniżami po wžy k dubej czehnjeſche a tam kralej tiszcocznu hrimotazu klawu wunjezy. Wjiez w tym čaſu kraſny napohlad ſiczeſche. Wokna wſchich domow běchu se

hujedziami wobhwetlene a psched wjeli domami zo ſelene a czeſwjenje hujedzla palachu.

Najajtra dopołdnja zo wjeho towarzstwa naszeho wžy ſenidzechu a zo se hujedzeniskim czahom do Božeho domu podachu. Tam mjeſche knies farat Gólez duchapolne przedowanje wo hujedzeniskim dnju. Popoldniu w 5 hodzinach zo hujedzeniski czah s nowa ſestupa a s kniesom fararjom Gólczem k wopomneniskemu dubej czehnjeſche. Zahnowanja ſiwijenja a kralowanja naszeho droheho krala wopominawſchi knies farat dub požwiczy, jemu krala Albertowym dub narjeknyschi. S tiszcoczej klawu a s wuspiewaniem hymnu „krala Boh požohnuj“ zo hujatocnoz skoncze. Na to hisczeze dub s wenzami, kotrej běchu někotre knienje a kniežny darile, wobwenzowachu. Czah zo s nowa ſestupawſchi psched hród na knjezi dwor a wot tam do wžy hacž k městni, na kotrej bě zo ſhromadzil, czehnjeſche a zo tam roſenidze. W hosczenzu zo wjeczor konzert a bal wotbhwasche.

— (W o h e ū.) Njezeli 24. haprleje wjeczor w 7 hodzinach w torožu kublerja Handrika Schjepanka wohen wudhri. S wokolosetaznym schtrjemi zo ſužodna bróžen kublerja Handrika Běluchy ſapali. Wobej maživnej twarjeni zo do prócha a popjela psched wobroczshtej. Schjepankej zo zo walczti a powrjelska, kotrej w torožu ležachu, ſpalile, Běluchy pak thětro wjeli klawy. Wobaj čim bōle ſchodusjetaj, dokelž nimataj ſawěſzene. Czeladnika, kotrej je pječa wohen pschi tſelenju ſamischtril, zo do pschedpytanja wſali.

— (Strachne prylle.) Hdyz ſaſdzenu njezeli wjedzom knjeza horjenza nimo tudomneje piwatenje dzesche, zo se žortom jedyn pachol do njeje s tſelbu ſaméri. Hacz runje holza pachola napominasche, so by zo lohkomyſlneho pryslowanja wostajil, wón tola s nowa tſelbu na nju narvoczi. Na dobo zo ſapraſny, a wutſel holzu w wobliczu czeſko ſrani.

S Lipin. 26. haprleje tu ſchulſki hólczez ſkulesch s Delnjeho Wujesba s tym do njeboža pschindze, so s ruku do ſykanjoweje machim ſajedze, kotrej jemu tři poſty roſtořha.

S Rovozliz. Němjenu ſriedu wotpaliſchtej zo w naszeho wžy dwaj statokaj. Wohen wutře rano w $7\frac{1}{4}$ hodz na kuble Michaela Müllerera (Kopjenka) w bróžni — na kajke wachnje, wě ſam Boh. Wěſtka njebe, kur ſtupaſche k njebiu runje, a wžkot ſtolp wofjewiesche njebože tez dalshim wžam. Hdyz wſchaf klawy pschedzehu, bě roſnjemdrjeni ſiwiſol pola Kopjenke ſwoje dzelo hido dokonjal. Pschi tym ſpalischtaj zo mjeſtce ſwiniecji, na kotrej běchu ſ ſhmatkom ſabuſi. — Hido zo ſdajche, so je po wſchém; tu wſchaf ſapali zo druh ſtatok, twarjenja Jakuba Krala, kotrej bě dyrbial kublo wopuſczeſti, a po kotrej bě ſte wěſt Bernhard Mueller, ſchewz wot Draždžan, kublo wot Biskopiczanſkeho „Fröhlich“ nabyl. Dokelž bě wſcho ſama klawy a drjewo, paleſche zo tez tu ryhle. Posdžischo ſebra zo tez wěſtik: bohudzak wſchaf do wžy njeſtejſeſche, ale fe wžy. Hewak budzefche drje wohen hisczeze někotremu ſtatoſej ſobu ſaſi.

S Krostaw. S njevočakanym ſwójbym pschedroſtcom je zo jedyn tudomny wobydleſt, khezkar Kohlmann, pschedroviſil. Zeho mandzelska jemu 25. haprleje ſchtrniki porodži a to třich hólzow a 1 holz. Wſchē ſchtrni pak zo bortsy po narodze wumrjele.

S Lubija. Na hromadzinyje dorwernikow a pschedstejiczeſerow wſchelakich politickich stron Lubijſkeho wokrjeſa, na 26. dzeni haprleje wot rataiskeho radziczelej Žschucki we Worzynie powolanej, zo ſa 2. ſakſki khezorstwohejmiſki wólbny wokrjeſ ſabrikanta Kortlu Förſter w Sprembergu jenohlóžnje ja kandidatu poſtaſili.

Priopk.

* Pschedzivo dzowzy kublerja Israela ſe Spremberga, kotrej w Budyskim jaſtwje hromadze ſe hwojej maczjeru jata ſedzi, dokelž zo na njej hréſha, ſo ſtej hwojeho nana a muža, kublerja Israela, ſkonzowalej, bě tukanje nastalo, ſo je wona njeemandzelske dzeczo porodžiſchi jo ſkonzowala. Tele dny zo teho dla ſtudzen na Israelez kuble w Sprembergu, psched dleſchim čaſzom ſaſypanu, wurhli. Tole dzelo njeje bjes wuspēcha wostało. Tsi dny wurhwanyschi, 13 koſci, mjes nimi dzeczoſtow noſ, hadreszczowé truchi a jedyn korb na ſtudzennym dnje namakachu. Hido před ſe pschedzivo Israelez dla ſkonzowaniya dzeczo ſchepytanie ſaložilo, tola njebožazych dopoſtaſnow dla dyrbesche zo wone tehdby ſastajic.

* Se Žitaw. W faktowym čaſhu je zo na torhoszcu bohuzel njebože ſtaſo. Konjej, kotrej tam do jeneho wosa ſapſchienaj ſtejſchtaj, ſo tak mjenowanymi ſapalemymi žabow naſtrózischtaj a ſploſtaj, po Mandawskiej horje vele czeřeſchtej. Pschi tym zo dwé ſionje ſ Obersdorſa, macz a dzowka, czeſko wobſchłodzischtaj.

* S Kamjenza. Wot někotreho časa ſem ſo wjèle wołojach piſčezal'kow pſchedawa, tif ſu čłowiskej ſtrowoſczi ſchłodne. Dofelz ſu tunje, ſebi je niž jenož wotroſezeni, honjerjo, pohončojo atd. rady kupaſa, ale tež džeczi, tif ſebi i nimi rady do wuſchow piſfaja. Ale niž jenož tute piſčezal'ki, ale tež druge hraſki ſa džeczi huſto i wjetſeheho džela i wołaja woſteja, jako hornečki, no paſchi, ſchliczki, talečki, trumpečki, ſpěvate klaponki a teho runja. So je wołoi jēdojty, je dawno ſnata wěz. Duž manu ſo pſched tajſimi piſčezal'kami a hraſkami jara na ſedžu brac̄.

* Žara ſtare waſchnje ſo pſchezo hiſčeze tam a ſem wołedžuje, mjenujzy te, ſo ſebi ludžo, hdyž ſu ſo ſrēſali abo herwak někaf ſranili, na krwawjazu ranu pawczinu kladu, hdyž hriba abo ſchwampa nimaju, hac̄ je runjež w naſchim čaſu hižo khetro ſnata wěz, ſo je pawczina jēdojta a ſo ſo i njej krej druhdy tak ſajedojoči, ſo dybci čłowjek na to wumrjecz. To naſ ſowa powieſc̄ ſ krajneho hejtmanſtwa wuc̄i. W ſiſhovje be ſebi jēdyn žiwnoſc̄ ſ prawu ruku ſrēſal a hnydom na ranu pawczinu połožil, ſo by krwawic̄ pſcheſtaſa. Po dwemaj dñiomaj hižo počza jemu ruča ſaſekac̄. Někaf ſajedojočenje kremje ſpóſna, a dofelz be poſdze ſaſolan, njemôžesche ſajedojočenemu wjaz pomhac̄, wón dyrbjeſche wumrjecz.

* (Schto luboſc̄ nječini.) Knježna Giuliana ſe ſwojimaj ſtarſchimaj w Parizu bydlesche. Wona ſo mało wukhodžowasche a be — runjež hakle 19 lét ſtara — mjelečiteho waſchnja a nje-mjeſeſche hiſčeze žaneho lubeho! Ale na jene dobo wuſkuſchitaj ſtarſchej jeje leſčiwe potajſtvo. Wona lubowasche hižo doſhi čaſ mloženja, tif jej ſnapſhec̄a bydlesche, a kotryž be jej mandželſtvo klubu. Ale ſtarſchej ničo wo tym wjedžec̄ nochzjſchtaj a wboha Giuliana teho dla do čežkikh myſlow ſapadže. Na jene dobo dyrbjeſche, ſo by ſo kbeluch jeje czerpjenja i hočkoſc̄u hac̄ do kromy napjelnil, jeje luby do baloka i wojaſam. Njebozowna knježna tajke dželenje ſmiejc̄ njebožeſche, a poda ſo, na hlowu-bolenje ſkorzo, do ſkwojeye ſtrv. Starſchej tſelicz wuſkuſchitaj ſwoju lubu džowku mortwu na ſemi ležazu. S revolverom be ſwojemu młodemu žiwiſenju ſažny kónz ſcžinila.

* (Man a þyn ſo ſač knyloj.) W Kalschingſkim hoſejenzu běſche ſtudnjerjer Žan Schwjela i Spoteliz ſe ſwojim 19 lét-nym þynom nowu ſtudzeń wurył, 13 metrow hluſoku. Na hwi-ku wón w njej dželač ſaſta, rjetnyschi, ſo chze někto wočaſkic̄, hac̄ wody doſc̄ pſchindze. 16. augusta pſchipoſdnu be ſo mložy Schwjela ſhubil, a hdyž čžysche nan, dofelz ſebi myſlesche, ſo je ſo do ſtudnje podal, hladac̄, wo ſak wjèle je woda pſchiroſka, tež do ſtudnje leſeſche, wón po někotrych krocželach i ſebla do hlubokoſc̄e padny. Studniu wobſedžer hnydom wſcho mžone cžinjeſche, ſo by jeju wukhował, ale bohužel, wobaj, nan a þyn, buſchtaj jako čeče ſe ſtudnje wuc̄ehnjenaj. Wobaj běſchtaj ſo w duſyku, w ſtudni nahromadženym, ſačknuſoj. Žan Schwjela be 48 lét ſtary. Wón ſa-woſtaji khoru wudowu i pječimi džecžimi, i kotryž je najmłodsche połdra leťa ſtare.

* (Wuc̄ečka khudych ludži.) Žara bohata knjeni i wyžokeje rufſeje ſhwójby, hrabinka Wera de Derwies, je w kwaterach khudobu w Petersburghu wulke twarjenje i roſwuezenju a i ſabawjenju khudeho luda natwaric̄ dała. W tym domje je wulki ſal, w kotrymž dyrbja ſo khudži i pomožu ſchelkich experimentow a ſwětlowobraſow w potajnoſc̄ach wſchelakich wědow roſwuezie. W domje je ſa nědže 600 ludži měſtina. Tam ſo tež ras abo dwójzy ſa tydžen ſa lud konzertuje. W tſeczej rumnoſc̄i mnohe klavér ſteja, na kotrychž móža mjenjeſamožie ſchulerjo a khude ſchulečki, konſervato-rija a druhich měſtečanskich hudžbnych ſchulow ſwoje ſtudiye cžinic̄. Knihownja wulku licžbu knihow wopſchija, kotrež móža ſo w jeje cžitamſtich ſtwach cžitac̄ abo tež i dobrym rukowanjom ſa nje ſobu domoj brac̄. W druhim poſthodze ſu dželačenje ſa molerjow a rěſbarjow, w kotrychž pod nawodom dobrých miſchtow mužszý ſchu-lerjo a žónske ſchulečki ſzde w druhim ſalu dželaſa. Wſtě ſtow ſu elektřizy roſkwiſlene a ſo i powětrom tepja. Wophtanje wuſtawa je ſa Petersburgſkich khudych zyle darmo.

* Woprawna ſamomordarſka khorosz je w wołebnej belgijskej ſhwójbie, van Schmissen rělaſej, wudyrila. Pſched někotrymi nje-dželemi ſo jara ſlawny general van Schmissen w Brüsselu ſatſeli, po jeho pſchilladze ſežini jeho bratr, tif pola njeho bydlesche. Tſe-či bratr ſatſeli ſo bory na to w Parizu, a telegraf někto pſche, ſo je ſebi poſledni jich bratr dla wulkeho pſchěhrac̄a na wujeha-niſc̄eju w Viči kulfu do hlowy ſelil.

* (Pſcheradne huſhy.) Se starodawneho čaſha je ſnata wěz, ſo huſhy pſchemo pſham lohko wſcho nadpadne pſcheradža. Hižo, hdyž čžyſtu nědži nejpſchecželszy Galliſky w cžmowej nožy romſki hród, Kapitol, nadpadnyc̄, ſu huſhy ſe ſkwojim wótrym ſchězbotom město Rom ſi jich rukow wumohle a ſo ſ tym do ſwětinh ſtaſijsn ſapikale. So ſo hiſčeze dženža na tajke waſchne jako wužitne wo-poſlaſia, wo tym ſežehowazh podawſ ſwědeži. Do jeneho Brüſſel-ſkeho hoſejenza ſo w nožy paduſchi ſamachu, hižo mějachu rěble ſe-ſtajene, ſo bychu ſ woknami nuts ſaleſli. Duž huſhy w khlewje, jich runjež ſnadne ſchrotowanje wuſlyſhawſchi, ſe ſwojim wótrym ſchězbotom helsku horu ſehnachu. S tym wſchěch wobydlerjow ſe ſpanja wubudžichu, kotrymž ſo poradži, wſchěch paduchov hac̄ do jeneho ſpopadowac̄. Hdyž veču jich ſi kijemi a ſ pjaſežemi powu-čili, ſo ſo něchtó na zufym kuble pſchepſchimyč ſ право nima, jich ſputaných wuſhnoſc̄i pſchepodachu, tif jich lubje ſi jaſtrom poſota.

Wuſhudženja.

Knjana ſomora. Dla ſſchitwodženja majestosče ſu pohonča Jana Frenzela, w ſamnom narodženeho a na poſled w Krakezech bydlaſe, ſi jaſtu na ſchěſz měſazow ſaſhudžili. Wuſhudženje mjeſeſche ſo ſ wuſamknjenjom ſjawnoſc̄e.

Sa naſch ſerbſki dom

be ſo dotal nahromadžilo: 44,713 hr. 94 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Njemjenowaný Lužiſki ſſerb w zuſbje	100 =
Handrij ſeſt, pječarſki miſcht w Droždžiju	1 =
Pondželnizh: wočejerjo a pſchihladovat 30 np.	= 50 =

+ 20 np. =	= 50 =
------------	--------

Da praju, Dundyr nječaſ: Vaps a jeho ſwěrni W „Ratholſkim Poſkle“ čiſlo 17 lěta 1898 hižo ſwitowane:

Radwočſka platoſa komiſija 50 np., Delanska patentna komiſija 2 hr. + 1 hr. ſchtóz widžecž chze mój rjany ſchtom, njech „bim“ da ſa Macžecžny dom, 20 np., ſa 4 ezz. „Maſcheje Womki“ Wlada (tow. ſerbſkih ſeminariſtow w Budyschinje) 8 hr., Mlynk-Čemjerczanſki w „Liſhceze jamje“ namakal 60 np., ſa 2 čiſle „Lužicey“ Š. Č. K. 50 np., Sch., ſchwalcža, 50 np., Č. (wočejerjo = nje-wowčejerjo) 60 np. Hromadže: . . . . .

Wunoſck awkziſje w „Liſhceze jamje“ pſchi ſerbſkih bližje horſiwyh ſſerborw 15. haſprleje (ſ wočeheňenjom wudawka 6 hr. 25 np. a ſ do-ſadowkom M. C. a M. S. 70 np.) = 30 hr., hižo w poſleſním čiſle „Poſker. Now.“ ſwitowane, a to: najnowſcha Nowina 60 np., Wobraski ſa pěkne džecži 45 np., teho runja 40 np., teho runja 75 np., Gótheowa pjaſcž 2 hr., najnowſchi Poſkol 1 hr., najnowſchi Poſkaj Bóh 65 np., wobras njebo ſmischa 2 hr. 80 np., teho runja 2 hr. 10 np., nimaſh woļojnik abo jehlu, daj ſlěbornik, 85 np., 3. wobras njebo ſmischa 1 hr. 70 np., Žank a Hertka 1 hr. 65 np., woļojnik we wořeſchku 1 hr. 70 np., podobiſna ſwěrnehho pſchecžela Lužiſky 1 hr. 5 np., pječ holcžich hlowow 60 np., 4. wobras njebo ſmischa 1 hr. 70 np., Baſnje ſe ſſerbowki 1 hr. 30 np., 5. wobras njebo ſmischa 5 hr. 75 np., Schcipalza, Mlukow patent, 1 hr., nowy Poſkaj Bóh bjeſe wſchego 25 np., nowy Poſkaj Bóh ſi božopschejazej khariku 80 np., nowy Poſkaj Bóh ſi druhei podobiſnu ſwěrnehho pſchecžela 4 hr. 50 np., dwe knižzy wo Budarju 50 np., dwe druhei knižzy wo Budarju 35 np., Kopjena dopomjenja wo ſmischu 30 np., teho runja 65 np., dwe knižzy wo Budarju 45 np., druhi exemplar Baſnje ſe ſſerbowki 30 np., tſecži teho runja 25 np., Wobraski ſa pěkne džecži 55 np., poſleſní „ramſch“ awkziſonatora 60 np.

13 = 90 =

Wunoſck awkziſje w „Liſhceze jamje“ pſchi ſerbſkih bližje horſiwyh ſſerborw 15. haſprleje (ſ wočeheňenjom wudawka 6 hr. 25 np. a ſ do-ſadowkom M. C. a M. S. 70 np.) = 30 hr., hižo w poſleſním čiſle „Poſker. Now.“ ſwitowane, a to: najnowſcha Nowina 60 np., Wobraski ſa pěkne džecži 45 np., teho runja 40 np., teho runja 75 np., Gótheowa pjaſcž 2 hr., najnowſchi Poſkol 1 hr., najnowſchi Poſkaj Bóh 65 np., wobras njebo ſmischa 2 hr. 80 np., teho runja 2 hr. 10 np., nimaſh woļojnik abo jehlu, daj ſlěbornik, 85 np., 3. wobras njebo ſmischa 1 hr. 70 np., Žank a Hertka 1 hr. 65 np., woļojnik we wořeſchku 1 hr. 70 np., podobiſna ſwěrnehho pſchecžela Lužiſky 1 hr. 5 np., pječ holcžich hlowow 60 np., 4. wobras njebo ſmischa 1 hr. 70 np., Baſnje ſe ſſerbowki 1 hr. 30 np., 5. wobras njebo ſmischa 5 hr. 75 np., Schcipalza, Mlukow patent, 1 hr., nowy Poſkaj Bóh bjeſe wſchego 25 np., nowy Poſkaj Bóh ſi božopschejazej khariku 80 np., nowy Poſkaj Bóh ſi druhei podobiſnu ſwěrnehho pſchecžela 4 hr. 50 np., dwe knižzy wo Budarju 50 np., dwe druhei knižzy wo Budarju 35 np., Kopjena dopomjenja wo ſmischu 30 np., teho runja 65 np., dwe knižzy wo Budarju 45 np., druhi exemplar Baſnje ſe ſſerbowki 30 np., tſecži teho runja 25 np., Wobraski ſa pěkne džecži 55 np., poſleſní „ramſch“ awkziſonatora 60 np.

Hromadže: 44,829 hr. 84 np.

S džakom ſwituje
ſarjadniſtwo „Macžiſy ſſerbsleje“.

Serbski jubilejny krala Albertowu fond.

Datal na hromadzene: 1735 hr. 82 np. Dale su stadowali:
K. wuezer Petrik w Borku 3 hr.; 60 hr. 30 np. wunosch hujedzenja, i po-
cjeleczowanju Zeho Majestosce krala Alberta Sasseho, wuhotowany dzien
24. haprileje wot Budyskeje Bieckach; se Strózjscheza: Jakub Biż 2 hr. a
Miklasch Hrehor 1 hr.; i Kruboeziz se Szotolzu: Piech 1 hr. 30 np.,
Groscha 50 np. a Seiter 20 np.; twarsti mischtro Nocho w Csernianach 3 hr.
— Hromadze 1807 hr. 12 np.

S najwutrobnischem džakom Sommer, polkadrnik.

Drjewowa awfzija

na Polpiczanskim reverze.

W Huczinanskim hoscjenzu ma so pjak 6. meje 1898 do-
polnu a $\frac{1}{2}$ 10 hodzin
198 khójnowych a 10 schtomronezich schtomowych czelov 12 hacz 28,
30 hacz 34 em brjedzneje tolstoſeze,
616 khójnowych a 8 schtomronezich klozow, 8 hacz 35, 37 hacz 45
em. hornjeje tolstoſeze,
73 rm. khójnowych palnych schezepow,
65 rm. khójnowych knyplow,
8 = repuchow,
8 = halosow,
74 = pjenkow,
54,8 stotnjow khójnowych walczow,
i wuměnenjem, predy wosjewomnymi, sa hotove pjenjesh na pschedawac.
Drajdžanski kral. hajniſki renſki hamt a Polpiczansle kral.
hajniſke reverſe ſarjadniſtwo, 7. haprileje 1898.

Garten.

Simmig.

Khěza cijisko 23 na garbaſkej!
haz w Budyschinje i rjanej ſa-
hrodu je pschedan. Wona ho derje
dani a w njej ho hido 19 let
produktowa pschedawacina ſe žitnym
wobthadom namaka. Dalsche je
ſhonicz pola **C. Grafa** na Bis-
markſtejn drósh 15.

Khěza na pschedan.

Dla dželenja herbſta je ma-
hivna khěza cijisko 3b w Nowej
Wzy pola Njezwacžidla ſe hwo-
bodneje ruti na pschedan. Wscho
dalsche wukasa Wylemina ſwudo-
menna **Hanczow** we Wulkim
Wozky.

Živnoſc na pschedan.

Dla dželenja herbſta je mała
ſahrodnisza ſi w noſc ſi cijisko 4
w Džiwocžach pola Hodžija, bliſko pschi ſeleznih ležaza, i něhože
6 kórzami ležomnosče, 63 daw-
ſtmi jenosčemi a maſſivnymi twa-
rjenjemi ſi jara pschihođnymi wu-
měnenjemi placzisnymi hodoň na
pschedan. Wscho dalsche je tam
ſhonicz.

W Nowych Čichonizach čzo. 28
je rjane wulke bydlo w nowej
maſſivnej khězi ſi kuchiniskej ſahrodu
hnydom abo poſdžischo na pschedan.

A naletnijemu hadženju
wykofokiate rójowe pjenki, ſaž
niſke w dobrych družinach, Janſto-
jahodowe ſerčzli ſi wulfimi cje-
wjenymi płodami, ligustrum vul-
garis ſi ſaloženju žitnych płotow,
truskalzowe hadženki wulfojaho-
dowych družinow, ſaž tež naletnje
lwetli po tunich placzisnach po-
rucza
w Lusku pola Pomorz.

Eula na pschedan.

1½ kórzę luki, na Hněvheczanskich
honach, ſi 28⁵⁰/₁₀₀ dawſk. jenosč.
počegezeneje, na pschedan. Dalsche
dani ſe ſhonicz we Wodnjowje čzo. 8.

Racje icja

najlepſcheje jendželskeje wulkeje
družiny ſu na pschedan na farje
w Budyschinku.

Dobre zyblowe běrny,
teho runja ſymjenicžki ma-
na pschedan ſubler Jurij
Skop w Njezwacžidle.

Spěwarſke ſa njevenjetny,
němske a herbske, jara woſebne,
wschē družiny ſchulſtich knihow,
ſchulſke atlažy, rykowadla, biblije,
rykowanske deſti, lineale, knotsaze
liſty, papjerane a gumijowe ſchalt,
ſvožopſchejeſke khartki ſu doſtačz
pola **M. Weisera**

w Budyschinje na žitnej hazh
Tuzny polč punt po 80 np.,

ſollaku = = 70 =
ſollakowu tuſ = = 40 =
čerſtwu ſoſ = = 40 =

porucza

Ernst Wagner, rějníſki mischtro
na ſeminarſkej drósh 4.

Czertwieny džeczel,
bely džeczel, ſi ſe
žolty džeczel, ſi ſe
ſchwedſki džeczel, ſi ſe

ſalowe ſymjo, ſe

buny, ſe

hróch, ſe

Drajdžanski hadženku zyblu,
ſaž tež wſchelake družiny ſahrod-
nych a połnych ſymjenow
w derje ſchadžazej tworje naj-
tuſcho porucza

Karl Preißer jun.

porucza

Zofrowy ſhrup,

punt po 14 a 20 np.,

Pawol Pětschka

na herbskej hazh 13.

Wubjerne likér

ſe ſamžneje deſtilaziſe w bohatym wubjerku dru-
žinow porucza

Pawol Pětschka

na herbskej hazh 13.

Winski cžrijowy ſklad.

Wulki wubjerk mužazych, žonjazych a džeczazych
ſchförnjow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch

na ſamžneje hazh 15 podla hoscjenza ſleteje króny.

Wóſk,

wóſkowu twar a panſi po naj-
wjetschich placzisnach kupuje

H. Lehmann,

mhdlat

na hornečeſkej hazh a žitnej hazh.

Nenmannowe a druge jeſdne ſola

je wschém pschiſluſchkom ma na
pschedan a wschē porjedzenja wob-
ſtara ſamkaſſti mischtro

Khora Zug w Rakezach.

Koſaze, czelaze a howjase lože,
ſaž tež wschē druge družinu kožow
pochezo po najwjetschich placzisnach
kupuje

Heinrich Lange

pschi ſitnych wiſach
pschi herbskej katholſkej zyrkvi.

Doſermy, ſtróſby piwowy poſhoncž

ſo pschi wulkej mſdze a tantiemach
hnydom pyta. Ženož tajz ſi do-
brymi wopiskami čhyli ſo ſa-
molvicz pola Ženęza w piwári
w Wobsborku. Tež móže tam
mlody pachol ſłodaſtvo a piwá-
ſtwo ſi pschihođnymi wuměnenjem
nauwuknycz.

Dwé mlodej h o l z y, kotrejz
chzetej ſchwalczi ſtvo nauwuknycz,
hnydom pschiwoſmje.

A. Khězorla

pschi lawſtich hrjebjach 18.

Młodu ſylnu holzu do domja-
zeho džela ſi 1. julijej pyta

A. Khězorla

pschi lawſtich hrjebjach 18.

Čezčenym ſſerbam w Budyschinje a wokolnoſci najpodwołniſčego
i wjedzenju dawam, ſo ſym tu na ſitnych wiſach cijisko 9

žitowu, muſowu, pizowu a warjenjowu poſchedawarnju

wotewril.

Budu ſo ſtajne prožowacž, wſchitkim thym, ſotſiž mie ſe ſwojim
wophtom počegez, jenož ſi dobrej tworu poſhlužec. Duž proſchu,
moje poſchedewſacie dobrociwje podpjeracž. Dowolam ſebi tež
pschiſpmnicz, ſo herbski rēču.

S počegezowanjom

Jan Lukash w Budyschinje

pschi ſitnych wiſach 9.

Serbski džiwadłowy wječor we Wulkej Dubrawje

wuhotuje so přichodnu njedželu za tydzeń, 8. róžownika, w hosćencu „K Sakskemu Honjerzej“ we Wulkej Dubrawje.

Přestají so:

Dale a hórje,

serbska žortna hra w štyrjoch jednanjach. Džiwadło započne so z dypkom w 8. hodź. wječor. Po džiwadle je piwna zabawa z rejemi. Lubowarjo pěkneje serbskeje zabawy přeprošujemy na naš čistoserbski swjedzeń hač na najwutrobnišo.

Džiwadłowy wotrjad Serb. tow. za Khwaćicy a wokolnosé.

Swjedzeńske porjady, płaćace jako zastupny lisćik, dostanjeće hižo nětko pola hosćencarja Nowaka we Wulkej Dubrawje.

Bukečanske serbske towaŕstwo.

Z přičinu dwójnego jubileja Jeho Majestosće krala Alberta budže so njedželu 8. meje wječor w 8 hodziniach w Heimrichec hosćencu serbske džiwadło přestajec.

Sobustawy a hosći najpřečelniso přeprošuje

předsydstwo.

Programy su pola našich dowěrnikow, kaž tež pola knjeza Króny w Bukecach dostać.

Do Nafez!

Wophtwarzam Nafezjanskeho hermantę k wiedżenju dawam, so budu sažo na hermantu swoje mužaze, żonjaze a džecjaze wobucze po jara tunich, ale twierdnych placzisnach pschedawacę. Moje stejischę je na torhoschę. S poczesczowaniem

S. Zawnić, schewski miščtr.

Do Porschiz!

W Porschisskim hosćenu „města Straßburga“ budže njedželu 1. meje

wulke pschedstajenie Budyskeho athletskeho kluba.

Sapoczątk 1/8 hodžin. Po tym mytowansla pschimanza a sběhanje wo 100 hriwów. Poszczisno reje.

P. P.

S tuthym ſo k naprawieniju plunowodow a wodowodow, i twarjeniu plumpow, k pschipravieniju piwotłoczazych apparatow, elektrisskich ſwonow naležnie poruczą.

Wozbje knjezow hosćenzarjow na to kędzbiwe činju, so porjeđenje a pschedpiżane pschemenjenje piwotłoczazych apparatow spěchnie a tunjo wobstaram.

Dobrocíme ſtaſanti wozčakuj so k poczesczowaniem poruczą.

Emil Rößler, žoltolijer

na róžowej haſy čížlo 12, podla „ludoweje kuchinje“.

Kral Albert.

Sserbski jubilejski ſpiz
k 70letnemu narodnemu dnjej
a 25letnemu kralowanskemu jubilejē
serbskemu ludej a serbskej młodzinje
podal

J. Gólcz, farat w Budyschinku.

Knjazka je dostač we wudawańi „Sserbskich Nowin“, taž tež we wschitlich pschedawarjach „Serb. Nowin“ na wžach.

We wudawańi „Serb. Nowin“ je dostać za 1 hr. 25 np.:

Wulki wobraz njebo D. H. Imiša,
fararja Hodzijskeho.

Njesapomnicžka

na row czechneje młodeje holzy Marie Augusty,
Jana Mikela w Banegach a jeho mandželskeje Marie
młodscheje džowki, wumrje 1. meje 1897
w starobje 16 lét, 9 měszow, 15 dnjow.

Kaf Bóh tu jara džiwonje wodži
Naš, swoje džecži, na semi,
Smjercz pižco i nami wołko khodži,
Hač žiwjenje nam podlemi,
Haj naše čłowiske žiwjenje
Je tola jara njewete.

Někotry starý Boha proži,
So by juž ſi tutob' kweta wsał,
Sso ſi bědnym čłonom wołko noži,
Bóh pak jom' njeje wumrjež dal.
Sa to pał hufu hrabnie jow
Smjercz w mitydnych lětach čłowjekow.

Haj, taž je tež ſo ſi tutej ſtało,
Smjercz wsa prječ mlobu towarſhku,
S njej bě ſo naše čązne ſtało,
Ze dōjčka t węčnom' žimjenju.
Tam wiedżesche ju ſi lubočtu

Knjaz Jeſuš ſi kwojom' ſtadleschku.
We Wutolszjach narodžena

U w Nježwacžidle kſčezena je,
We ſchulſkej wuežbie rošwuežena
We Garečzu, hdeži khodžesche,
Sag' w Nježwacžidle we žyrlvi
Gwój ſkyczeniſti blub tež wobnowi.

Na to je lěto we Wutolszjy
Tam pola knjezich ſlužila,
Hdeži pak njei woſtač možla pschedzj,
Dži do Dražđan je czajnyla,
Tam do toh' czajna ſlužila.

Hač ſhora dom ſo wročzila.
Bě tſizteje haptleje,

Hdyž dom ſo wročzic dyrbjeſche,

U haj, na ranje prenej meje

Hdyž čelo domach ležesche.

O ſajfa je to krudoba,

Hdyž ſmierz tak naše pschihadža.

Ton wječor, hdyž bě doſchla domoj,

Ze ſtarichim ſečalo,

Ze prajec mela wſhelle jumaj,

Na ſhorſež tež je ſtoržita;

Jim tola k troſtej projefce,

Snadž bórh ſaſ mi lepje je.

Kaf dživne val ſu Bože pucze,

Schtó doprönac je ſamože,

Smjercz khwataſe k njej w noži rucze,

Ju ſi czajnoscę preč wotwiedże,

Tež wſhicka pomož ſetarſta

Tež pomhač njeje ſamožla.

Nječ jeje čelo wotpočzuje

Ra Nježwacžidliſtym ſerchowje,

Hdeži ſtarſtich ſuboſč womacžuje

Row jeje ſi wječe ſylhami,

Hač junu tam we węčnoſeži

Bóh ſi hnady ſaſ' naž ſeonocži.

W mjenje wurudženeju ſtarſcheju, bratrow a ſotry

Ernst Helas.

Sso domoj wročzitſki wot čicheho rowa naſheje
wutrobnje lubowaneje džowki a ſotry

Hanki Marki Čechez w Maleschezach,

po krótcej ſhorſeži w 20. lécje ſemrjetey, ſwój naj-
horžyſchi džak prajimy wſchitlim, kofiz ſu naſchu wulfu
ſrudobu ſi nami ſobu ſacžuwali, wozbje ſo džakujemj
knjeſej ſararjej Handrikej ſa troſtowanſle ſkowu, knjeſej
kantorej Kerkel ſa poſběhowazh ſpěw, lubej Maleschanskéj
młodzinje ſa traſku kwětkowu pycnu a ſa pschedwodženje
k poſlednjemu wotpočzinkej, tež runja hosćenzarjez
Nowatez ſwójſe ſa woporniu ſuboſč a dželbrače
pſchi ſhorſeži naſheje droheje njesapomniteje.

Huboko ſrudžena Čechez ſwójba.

W Maleschezach, 22. haptleje 1898.

(K temu čížku pſchiloha.)

Pschiloha i číslu 18 Serbskich Nowin.

Sobotu 30. haprleje 1898.

Płacisny rešneho skotu na Draždanskich slónnych wilach
poníželu 25. haprleje 1898.

Płacisny po žentnarju a hrivnach.

Slónne družiny a wojsnamjenjenje.		Živa	Nějna
		waha.	waha.
B o l y:			
1. polnomiażne, wuformjene, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeje hac̄ do 6 let		33—36	60—64
2. mlode, mjažne, njeuniformjene, — starsche wuformjene		29—32	55—59
3. hrénjo pízowane mlode, derje pízowane starsche		25—28	28—54
4. hnadnje pízowane kózdeje starobý		—	46
Z a l o j z y a f r u w y:			
1. polnomiażne, wuformjene jalozý, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeje hac̄ do 7 let		29—33	57—61
2. polnomiażne, wuformjene kruwy, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeje hac̄ do 7 let		26—28	52—56
3. starsche, wuformjene kruwy a hnadnje wuwite mlódsche kruwy a jalozý		25	50
4. hrénjo pízowane kruwy a jalozý		—	45
5. hnadnje pízowane kruwy a jalozý		—	42
B y l i :			
1. polnomiażne, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeje		31—34	57—61
2. hnadnje pízowane, mlódsche a derje pízowane starsche		28—30	51—56
3. hnadnje pízowane		—	48
C z e l a t a :			
1. najlepše s mlokom wuformjene abo najlepše wot žyža		40—42	65—68
2. hrénje formjene abo tež dobre wot žyža		—	61—64
S s w i n e:			
1. polnomiażne lepsich rafow a jich sksiženjow w starobje hac̄ do 1 1/4 leta		40—42	51—54
2. mjažne		37—39	48—50
3. hnadnje wuwite, tež ranž a fundrošy		36	47

Płacisna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 4342 mēchow.	W Budyschinje			W Lubiju		
	23. haprleje 1898.		28. haprleje 1898.			
	wot	hac̄	wot	hac̄		
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.
Pšcheniza	béla	9	71	10	—	9 99
	žolta	9	12	9	42	9 41
Rožka		6	63	8	6	6 50
Jecžmien		7	86	8	14	7 67
Wows	50 kilogr.	8	40	8	60	7 70
Gróch		7	22	11	12	8 75
Woła		7	78	8	33	7 8
Zahly		13	—	15	—	12 14
Hejduscha		15	—	16	—	14 15
Bernz		2	20	3	—	2 30
Butra	1 kilogr.	2	30	2	60	2 20
Pšchenicna muška	50	11	75	21	—	—
Mžana muška	50	10	—	14	50	—
Sýno	50	3	30	3	50	2 70
Sílona	600	16	—	23	—	16 20
Proštata	960 sčtul,	14	—	22	—	—
Pšchenicne motrubý		—	5	—	—	—
Mžane motrubý	50 kilogr.	—	5	25	—	—
Pšchenicny gris		—	5	50	—	—
Mžany gris		6	—	—	—	—

W Budyschinje płacisze: kóz pšchenizy (béla) po 170 puntach 16 hr. 50 np. hac̄ 17 hr. — np., žolta 15 hr. 50 np. hac̄ 16 hr. 1 np., kóz rožki po 160 puntach 10 hr. 60 np. hac̄ 12 hr. 90 np., kóz jecžmienja po 140 puntach 11 hr. — np. hac̄ 11 hr. 39 np.

Ra Bursy w Budyschinje pšcheniza (béla) wot 9 hr. 75 np. hac̄ 10 hr. 29 np., pšcheniza (žolta) wot 9 hr. 71 np. hac̄ 10 hr. — np., rožka wot 6 hr. 56 np. hac̄ 7 hr. 19 np., jecžmien wot 7 hr. 88 np. hac̄ 8 hr. 25 np., wows wot 7 hr. 90 np. hac̄ 8 hr. 27 np.

Wjedro w Londone 29. haprleje: Miholazy desčez.

Cyrkwienske powjesće.

W Michalskej žyrki: Mihola Hendrich, fabrikat na Židowje, s Mariju Augustu Schlammarcz s Džěžničez. — Vjedrich August Wuschik, koprornitski dželac̄er na Židowje, s Mariju Augustu Želzez s Čichonč. — Mihola Jurij Schwibus, pschekupz w Budyschinje, s Lenou Augustu Pětschkez s Zitta.

W katholskej žyrki: Jan Mark, fabrikat dželac̄er w Sdžeri, s Hanžu rodž. Hizkez s Kelina.

Wěrowani:

W Michalskej žyrki: Mihola Hendrich, fabrikat na Židowje, s Mariju Augustu Schlammarcz s Džěžničez. — Vjedrich August Wuschik, koprornitski dželac̄er na Židowje, s Mariju Augustu Želzez s Čichonč. — Mihola Jurij Schwibus, pschekupz w Budyschinje, s Lenou Augustu Pětschkez s Zitta.

W katholskej žyrki: Jan Mark, fabrikat dželac̄er w Sdžeri, s Hanžu rodž. Hizkez s Kelina.

Křesni:

W Michalskej žyrki: Richard Pawol, Jana Roberta Mitascha, wohyderja a fabrikatorja na Židowje, s. — Ota Ernst, Jana Bohuwéra Bjara, pohomeža w Delnjej Činje, s. — Martha Emma, Mihole Hermanna Adolfa Reicha, drachlerja a wohyderja na Židowje, dž.

W katholskej žyrki: Jadwiga Maria, Jana Augusta Berscha, fabrikatko dželac̄erja, dž.

Zemrječi:

Džen 21. haprleje: Mihola Bohuwér Mjencz, privatier na Židowje, 69 L 2 m. — Jan August Nowak, kolodzej, 38 L. 10 m. 15 d. — Martha Hana, Bjarnata Jana Mihorka, murjeriskeho polera, dž., 25 d.

Cyrkwienske powjesće s Budęšez.

Niedželu Jubilate směje pomozny duchowny Rychtač rano w 7 hodž. ſerbſtu spowiedź, farat Miroslav w 8 hodžinach ſerbſte a 8/10 hodž. němſte predowanje.

Hospoſh!
Pjenjesy lutowac̄!
Spućajce
paleny thoſej,
wohebnje wonjazy a kłodjazy,
punkt po 95 np.
pola

Oty Sachsy
na bohatej hac̄y 5.

Paleny thoſej,
punkt po 90 np., cžječe a kylne kłodjazy,
kaž tež wubjernie měščenzy po 100 hac̄ do 200 np.,

kyre thoſeje
we wulkim wubjerku, punkt hijo po 70 np.,
porucza

Paul Pötschke
na ſerbſkej hac̄y.

Destillazija Adolfa Rämscha
w Budyschinje pšchi butrowych wilach,
1868 ſaložena,

porucza ſwoje daloko a ſčeroko ſnate wubjernie ſilery
i ſwazham, ſchecjnam a drugim ſwiedzenſkim ſkladnoſečzam w čjwizach
a po wasy. Woſebje dobre ſu dwójny róžowy, naſilowy, hońt-
wienski a jatroselowy, hornjoluijski, żoldnoselowy ſeleny a čer-
wieny, zitronowy, wiſchowowy, małenowy, prusznizowy a ſorwej-
dowy liter po 60—80 np. Dale natursłolowjeſdow liter po 40 np.,
dobry ſitny po 70 a 60 np., a čjistý čjiblo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pšchi wotewſac̄u 8 litrov a wjazy po 31 a 29 np.

Čjwizy i pjeſnjenju ſo wupožežuju.

Hdze je dobrý
f h o f e j
doftacz?

Pola Oty Sachsy
na bohatej hažy 5,
tam je wón tuni a mu-
bjernje šlodži.
Paleny punt po 80 np.,
njevaleny = = 70 np.

Paleny khosej
punt po 85 np., punt po 100 np.
jara šylny a derješlodžazy, kaž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Šypyh khosej
punt hižo po 70 np. porucžataj

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hažy 6.

Schtož dyrbi s vježelej abo
kutnej psicinu

palenz
šupowacž, njech spytia naju dwójne
palenzy a likery, liter po 60 np.,
a wón budže spokojom.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hažy 6.

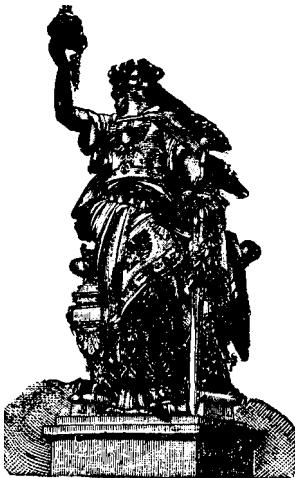
Paleny khosej
punt hižo po 85 np.
w snathach wubjernych družinach
punt po 100 np. haž 200 np.,
kaž tež wulki sklad

njevaleneho khoseja
punt hižo po 70 np.
porucža

Bruno Halke
na swonkownej lawskiej hažy 9.

Nüm,
arak,
kognak,
punšchowe essenzhy,
wschelake tufrage a wukrajne
blidove likery
w derje wuležanych družinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Kütter
w Budyschinje
10 na herbskej hažy 10,
wožebita pschedawarnja
sa wina a delikateshy.

Schtož chze wjele dobrego mlosa měčz,
nałożuj dr. Roeberowym mlokom pólver,
schtož chze spěšchnje butru dželacž, nałożuj
dr. Roeberowym butrowym pólver,
schtož chze šlódnu butru měčz, nałożuj
dr. Roeberowym butrowym pólver,
schtož ma běln butru, nałożuj dr. Roebe-
rowym butrowym pólver,
schtož ma žwinje se žlabymi nohami, na-
łożuj dr. Roeberowym koſcjetvorjazym
pólver.
schtož chze měčz lěšovansse torjenje a
selo, dži do Germania-drogownje,
schtož chze měčz dobru radu we wšchech
praschenjach, ratarstwo nastupazych, wo-
brož ſo na

Germania-drogownju.

Měječzel dr. Roeber
chemik a haptikař.

Vanillownu ſchokoladu

— ſarueženu čiſtu —
1/4 punta po 20 np.
porucža

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.
22 pschedawarnjow w Němzach.

Hoſpoſh!
Vjenjesh Intowacž!
Spytajecže

paleny khosej,
wožebnje wonjazy a šlodžazy,
punt po 96 np.
polo

J. Zimmermannna

na bohatej hažy 25.
22 pschedawarnjow w Němzach.

Žiwjazy kafao,

spory a derje šlodžazy,
1/4 punta po 35 np.
porucža

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.
22 pschedawarnjow w Němzach.

Šlódke palenzy

liter hižo po 40 np., likery liter hižo po 60 np.
porucža **Moritz Mjeřiva** podla Pětrowskéje zyrkweje.
Destillazija snathach dobrých palenzow po starých tunich placzisnach.

Wažne sa khorych.

Mocž ſo derje a tunjo psche-
ptyuje w Germania-drogownji
dr. Roeber
w Budyschinje na koſu ſ na-
pschečza winoweje ſicže.

Ke požyljenju a ſ vorjeňchenju
wložow na hlowje, ſ wofitro-
njenju ſchupiſnow a lischawow
porucžamoj

w o p r a w n y franzſki palenz

w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 ml. a 2 ml.

S trauch a Kolda
na famjeňnej hažy 3.
Daloſoręczak 81.

S e l

— ſ nažylenju mjaſa —
kotryž mjaſo ſa tyženj ſchefeli
a jemu rjanu czećwjeni barbu a
miły pschijomny ſlōd da, porucžataj

S trauch & Kolde
na famjeňnej hažy 3.
Daloſoręczak 81.

Ejicže dobrū
woprawdze derje ſlōdžazu

vanillownu

ſamanu ſchokoladu
punt po 100 np..
kaž tež najlepšchi
holandski a němſki

kakao

punt po 130 np. porucža
Otto Sachse
na bohatej hažy čižko 5.

Woprawdžity holandski

kakao

najlepſchu družinu ſwēta, placzisny
hōdno porucža

Gustav Kütter

10 na herbskej hažy 10.
Zenicžka pschedawarnja ſa Budys-
chin a wokolnoſež.

Woprawdze ſlōdke rjane wulke

božniſte

(tač mjenowane turkowſte)

ſłowiſki

punt po 25, 30 a 40 np.,
derje ſuſchene amerilansle

j a b l u k a

punt po 35 a 45 np.
porucža

Otto Sachse

na bohatej hažy 5.

Kranj amerilanski

rjepiſathy tobak

porucža, tač dolho haž ſlōd
doſhaha punt po 25 np.

Otto Sachse

na bohatej hažy 5.

Schmidt & Gottschalk,

vjenježny bank
pschi mjašowym torhoschju
čišlo 14/16 w Budyschinje.

Tuni
thoſej, paleny,
punkt po 80 np.,
njepalený
punkt po 65 np.
porucza
C. F. Dietrich
na jerjowej haſy 3.

Parlojty thoſej,
paleny, punt po 125 np.,
kyry, punt po 100 np.,
faž tež všeč druhe měšchený po
100 haſz do 200 np. porucza

Paul Hofmann
na ſerbſkej haſy.

Prima zigary
čiſče po žadanju
mile a kylné
běle ſo valaze
po všečch placžinach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
poruczataj
Strauch & Kolde
na ſamjeſtnej haſy 3.

Zigary
a vſchon tobac,
krane rjepli, punt po 25 np.
porucza
Jurij Schwiebus
(prjedy Aug. Bartka)
na ſwontownej lawſkej haſy 10.

Dobry
jedžny žonop,
punkt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
doſtač pola

Jurja Schwiebusa
(prjedy Aug. Bartka)
na ſwontownej lawſkej haſy 1.

Pschi drohich běrnových pla-
cžinach porucžam tunje warjenja
jako

rajs,
fripy,
jahly,
foki,
hróch
atd.

po jara tunich placžinach.

Otto Sachse
na bohatej haſy 5.

Šwój ſnaty dobrý

palenz
po najtunischih placžinach
poruczataj

Schischa a Rjezla
na ſwontownej lawſkej haſy.

23. Draždzanska

konjaza lotterija.
Čehnjenje 25. meje t. I.

Lóž po 3. mř. porucza

Fr. Th. Jäger w Budyschinje.

¶ **wužnwej porucžam:**
Edendorfle, Oberndorfle,
Luthjecžansle,
čerwene mamuthowe
runklizowe kyñijo,
rajsku trawu, timothejowu a
miedowu trawu,
jeradellu,
folij,
hróch, wolū,
bělu a čornu hejdusichlu
wderje ſchadžazej tworje najtunischo.
Khorla Preiser jun.
pschi žitnych wifach.

Winowa pschedawařna
Gustava Küttnera
w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſy 10
ſwoje wubjerné naturſkočiste
wino
w ſnatej dobroſeži a placžimyhdno
porucza.
Wožebje ſo porucza wožebite
wino ja ſrejſhudych a čerpijazych
na žoldk, bleſcha po 1 mř. 60 np.

Carbolineum,
wolij ſa mlóčaze maschinu,
lanolinowy lopytny mas,
lanolinowy fožowy mas,
lanolinowy ſchlörnjaſy mas,
wolij ſa ſchijaze maschinu,
vaselinu,

vaselinowy fožowy mas
poruczataj

w najlepſchej tworje a najtunischo
Strauch a Kolde,

drogowa pschedawařna
na ſamjeſtnej haſy 3 w Budyschinje.

Najlepſchi
lany wolij,
pschezo čerſtwy, porucza
Jurij Schwiebus
na ſwontownej lawſkej haſy 10.

Parlojty thoſej
wubjerny a kylny,
paleny punt po 1 mř. 25 np.,
njepalený punt po 1 mř.,

kampinassi
černtobunath thoſej,
njepalený punt po 70—80 np.,
paleny punt po 90—100 np.,
ſvědomſtwje pruhowane a pichipohnate dobre **Winsle a Charlotsle měſchenja** punt po 160
180 a 200 np. porucza

Paul Hofmann
na róžku ſerbſkeje a ſchulerſkeje
haſy.

Schörzuchi ſ čelazeje kože
porucza po tunich placžinach

Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

Valený thoſej.

na ſzloženie ſwědomicje pruhowaný, kupuje ſo
kyren punt hižo po 70 np.,
paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojty thoſej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Auguſta Bartla)
na ſwontownej lawſkej haſy 10.
Požluženje w ſerbſkej řeži.

Meblowňa

na ſukelnislej haſy č. 9 w Budyschinje.
Porucžam ſwoj wulki ſklad ſchlenčaných
thamorow, thomodowych thamorow, ložow,
blidow, ſofow, ſtolow, ſchvíhelow a druhich
meblow w najlepſchim ſuwjedzenju po móžno tu-
nich placžinach.

Th. A. Wällnitz.

¶ nětežiſhemu hnojenju ūkow w najlepſchej tworje porucžam
Domaschowu mučku a kainit

Albin Schirmer w Budyschinje.
Škla pschi tworowym dwórniſchezu.

Najwjetschi wubjerk
kwashných darow,
narodninských darow,
kuchiniskeje
a hospodařskeje nadobu
poſtieža, faž je ſnate,

zenfraſny basar
H. Richtera nažl.

w Budyschinje na bohatej haſy 29
ſ napſchecža hoſčenža
winoweje ſicze.

Placžny ſu woprawdze jara
tunje, ale krueže twjerde.

Bratraj Meirowskaj

w Budyschinje na bohatej haſhy 22.

Wſchēdne pſchikhadženje nowoſežow

žonjažeje a hoſčazeje drasty, kaž tež

mužaceje a hólčaceje drasty.

Draſta po mérje ſo ſa najkrótschi ežaſ ſefhije a ſo najtunischo wobliczji.

Seidelowe a Naumanowe

ſchijaze maſchinu a jeſdne koła

po wſchēch ſtronach ſnate jako

najlepschi,

najstarschi a najbóle wukhwaleñy wudželk w Europje.

2000 džeracerjow.

Hijo wjazy džzli

milijon ſchijaznyh maſchinow a

150,000 jeſdných kołow

je ſo wot tejele firmy nadželało a pſchedalo.

Zeniczki fabriki ſlad ma w Budyschinje

Anton Thomas

w Budyschinje,

na ſwonkownej lawſkej haſhy 32 i napſhęcza hoſčenja běleho konja.

Turkowſke žlowki

nowy plód w měchach, kaſchczkach a po waſy ſu turjo doſtač vosa

Moritza Mjerewy

pſchi mjaſzowym torhoſhežu.

Destillazija liſerow po ſtarich tunich placžinach.

Šwój bohacze ſrjadowanym ſlad

z i g a r o w

100 ſchtuk hijo po 2 hr. 40 np.

Injesam kurijeram naležnje poručja

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej haſhy 9.

Wobraſh

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſaſchleňzuja a ſi woblikom wobbadža, domowe žohuwanja a wobras, wěny a ſchpruchi k zlěborym kwaſham we wulkim wubjerku a tunich placžinach pola

Maxa Mützy

na bohatej haſhy 11.

Šowjase, konjaze, czelaze a wotwče ſože kaž tež wotwče wotmu pſchezo po najwyšších placžinach ſupuje

Heinrich Lange

pſchi žitnych wilach njeſdaloſko ſerbſteje katholskeje zyrkwe.

Emil Wehrle

na ſerjowej haſhy 6.

Šwój ſkład draſtnych tlaninow po jara tunich placžinach poručjam, ſaruczenie čjistwoſtymjane tlaniny, lohež po 40 np., metr po 70 np., kaž tež lepſche družiny teho runja jara placžinu hōdno. Piſzane ſaſhežilate dwójzjſcheroke draſtne tlaniny, starý lohež po 30 np., wufku tworu starý lohež po 20 np., $\frac{5}{4}$, $\frac{6}{4}$ ſcheroke módro-čjistch, rjenje čjicze čjistchzam, bluſazý barchent, ſi woprawnym indigom čjistchzam, małe muſtry, starý lohež po 20 np. $\frac{9}{4}$ a $\frac{6}{4}$ ſcheroke zjchi, starý lohež po 17 np., ſi rukowanjom, ſo barbu nje-puſhčza, $\frac{6}{4}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{8}{4}$, $\frac{9}{4}$, $\frac{10}{4}$ ſcheroke wujperki, čjerwjenie, čerwienoſzmuhate a módroſzmuhate po wſchēch placžinach. Koſchlažy ſlanell ſa lěčzo a ſyru, starý lohež po 15 np., derje džeržazh, rjenje ſo ploſazh. $\frac{6}{4}$ wulke barbunje puſhčzate ſattunowe rubiſheža po 22 np., 30, 35, 40, 50 np. Tibetowe rubiſheža na hlowu po 1 mf. haſz do 2 mf., teho runja ſidžane a požidžane jara placžinu hōdno.

Pſchedawarňa mužazeje a hólčazeje draſty

W Budyschinje

pſchi realnej ſchuli.

Eduarda Fritzsche.

W Budyschinje

pſchi realnej ſchuli.

Voručžam ſwój wulki ſlad w ſamžnej krawzowni dželanhch
mužazych woblecženjow, derje dželanhch,
hijo po 17 mf. 50 np.,

mužazych ſetních paſetofow a kholowow
po kózdej placžinje.

Pſchispomnjenje: Na wulki ſlad dobrých mužazych woblecženjow, po inventurje naſad ſtajených, woszehje ſedžliwe čzinju. Pſchedawam je niže ſamoplacžazeje placžinu. Mužaze ſuknje hijo po 8 mf.

Eduard Fritzsche, krawſki mischtr.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu.
— Štvortlétne predplata we wudawařni 80 np a na němskich póstach 1 mk., z přinjesejom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Čísc Smoler ječ knihicičeřne w Mačinym domje w Budysinje.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni „Serbske Now.“ (na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, placi so wot małego rynčka 10 np. a maja so štvortk hač do 7 hodž. wječor wotedać.

Číslo 19.

Sobota 7. meje 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němiske khězoristwo. Sakon wo dýrbjeňskim sawěsczenju rěsneho skotu a dýrbjeňskim wobhlađanju mjaža je tež přenja komora pschijala. Wbjazori sapóžlanzy wobžarowach, so je druhá komora sakon wo wobaranju pschecžiwo tuberkulosy howjadow wot-pokafala. Napominachu knježerstwo, so by tónle sakon pschichodnemu ſejmej ſi nowa pschedpolužilo.

Sakon wo powyjschenju mjdý wucžerjow pschi ludowých ſchulach a wo dawaniu ſtatneje pschipomožy k starobnym pschiloham je ſo w druhé komorje ſakſkeho ſejma ſi wulcej wjetſchinu pschijal. Po nim ſo mſda wucžerjow pschi ſchulach, 40 džecži a mjenje licžozych, po kóždych pjecžich lětach wo 100 hrinowow powyjschi. Druhim ſtatnym wucžerjam pschi ludowých ſchulach ſo mſda po 5 lětach klužbneho čaza, wot dokonjaneho 25. žiwejſkeho lěta licžomneho, na 1400 hrinowow powyjschi, po 10 lětach na 1600 hr., po 15 lětach na 1750 hr., po 20 lětach na 1900 hr., po 25 lětach na 2000 hr., po 30 lětach na 2100 hr. powyjschi. Placzenje pschilohow ſo je ſapocžatkem bližcheho měžaza po dokonjanym poſtajenym klužbnym čazu ſapocžnje. Gmejný, kotrež maja wjazj dyžli 25 wucžerſkých měſtinow, wſcho hromadže po 8500 hrinowow ſtatneje pomožy doſtanu. Poſzledniſe poſtajenje ſo na wjetſche města počahuje, kotrejž, dokož w nich bohatſchi ludžo vydla, czežko njeje, wjetſchi džel starobnych pschilohow je hamžneho ſaka ſaplacžicž.

Wježni liſtynoſcherjо khězorſkeho pôsta lětba nowu lohku draſtu na pruhu doſtanu. W pschichodnym lěče khězorſki pôst mſdu ſwojich ſaſtojnikow powyjschi.

Wo pschiſahanské formuli ſu w khězorſtowym ſejmje jednali. Zentrumſy ſapóžlanzy namjetowach, ſo ſmela ſo něcžischi pschiſahanské formuli „Tak wěrno hacž mi Boh pomhaj“, hiſchcze wěrunuſnawanska formula „a jeho kwojath evangelion“ pschiftajicž, mjes tym ſo czežku kwobodomyslni ſoždu wěrunuſnawansku formulu wotſtronjenu měž. Knježerſtvo bě pschecžiwo zentrumſkemu namjetej, khězorſtowym ſejm pak jón pschiſa.

Němſka žitne zla ani njeponiži, ani njeſběhnje, je ſtatny ſekretar kwobodny knies ſi Thielemann w khězorſtowym ſejmje ſozialdemokratiskemu ſapóžlanzej Schippelej wotmolwil, kotrež knježerſtvo napominaſche, ſo by pschi něcžischi wytſchischi žitnych placžinach žitne zlo na khwilu ſběhnylo. Knježerſtvo měni, ſo žitne placžiſh bórſh ſaſo ſpanu, a ſo ſo hiſchcze tak doſho njeſdžerža kaž w lětomaj 1890 a 1891. Něcžischi powyſchenje placžinow je jenož ſcžehw klužbneho ſo ſetkazych podaſlow, a wulki roſdžel je mjes něcžischi a wobſtejnoscem lěta 1891. Tehdy ſo dla njeporadzenja žijow bojachu, ſo žito njebudže dohačž, mjes tym ſo je nětcole jenož strach, ſo budže ſo woženje žita ſi Ameriki ſi nam kaſtež. To ſo najjažniſho w tym poſkuſuje, ſo je ſo pschenza bôle podrožila dyžli rožka, kotrež hiſchcze doſho njeje wýkoku placžiſh lěta 1891 dozpěla. Bojoſež, ſo ſo amerikanske pschiftaw wójnh dla ſawru, je pschěhnata, pödla teho je wuwoženje psches Lorenzofku rěku wotewrjene. Tež druhé kraje maja hiſchcze wulke žitove ſklaď. Nicžo na to njeplaſuje, ſo měla Ruska wulki hłód, kaž w lěče 1891, wocžakacž. Hiſchcze je we wotſchitlowym wopomnjezu, kafk wuřadnje rucže je ſo wulka nuſa lěta 1891 w Ruskej pschewinyla. So ſo placžiſh na něcžischi wýkukim ſhodženku trajne ſdžerža, na to je runje tak mało licžicž, kaž w lěče 1891. Dla naſhwilneho powyſchenja žitnych

placžinow pak ſo njehodži zlo ponizicž abo ſběhnyč, to by pschedcziwo prožowanjam knježerſtwa a wjetſchinu khězorſtowoweho ſejma bylo, kotrež na to du, ſo bych ſo wobſtejnoscem rataſkeho wobhleſtwa polepschile. Naſhwilne ponizjenje zla by rožku khětro potuňſhilo a wunoschkej pschichodnych žijow ſchłodžilo. Hdy bych ſo potom zla ſaſo powyjschile, bych ſo njefrowej ſpekulaziji durje a wrota wotewrile. Hdy by knježerſtwo dla naſhwilneho powyſchenja žita chžlo zlo ponizicž, dýrbjal wo ne tež pschi nimořným ſpanjenju žitnych placžinow, džitvajo na wobſtejnoscem rataſtwa, žitne zla powyjschicž.

Hdy ſo nětcole wſchudže ſběhnenje žitnych zlo w žada, je ſajimave ſhonicž, kaf wulke ſu wone w ſenotivnych ſtatach. Žlo na zentnař pschedzih wucžimi w Portugalſkej $4\frac{1}{2}$ hrinu, w Schpaniſkej $4\frac{1}{4}$ hrinu, w Italskej 3 hr. 4 np., w Franzowſkej 2 hr. 84 np., w Schwedſkej 2 hr. 8 np., w Němſkej 1 hr. 75 np., w Awstriskej 1 hr. 53 np., — ſa zentnař rožki w Portugalſkej 3 hr. 60 np., w Schwedſkej 2 hr. 8 np., w Italskej 1 hr. 83 np., w Schpaniſkej 1 hr. 78 np., w Němſkej 1 hr. 75 np., w Awstriskej 1 hr. 53 np.

Saccharin je nowe ſlodiſlo, kotrež cžim dale, cžim wjazj konkurrenzy rataſtwa cžini. Město zokora ſo w nowſchim čazu ſaccharin k ſlodiſchenju trjeba, kotrež kaž je nětko dopolaſane, nima ſežiwej ſe mož, ale wjèle bóle čzlovíſkej ſtrouſeſi ſchłodži. Woſebje w piwatſtwe ſaccharin město ſloda naſožu. Khězorſtowym ſejm je nětko, předy hacž je ſo ſchtwórtk rojeſchol, namjet ſapóžlanza Paſaſhe pschiſa, po kotrejž ſo wužicze wuměſtich ſlodiſlow, woſebje ſaccharina, pschi piwotarjenju ſakaze.

Italska. Khěbōweje drohoto dla ſu po zýlej Italskej ſtrachne njeměry wudhile. W Minerwino roſnjemdrjeny lud domy, ſamožithy žitowych pschedupzow wurubi, twarjenje měſchězanſkeje wytchnoscem ſapali a jatky wufkwoſodži. W Vareſe, Averſy a Mludugnu lud žlowne khěžki ſapali a ſphyta, ſo do radniſy dobyčž. W Mludugnu dýrbjachu woſaz, dokož lud do nich ſi kamjenjemi mjetasche, tſelež. Žedyn njeměrník ſo ſatſeli, druhí ſo ſrami. W Ferrarje lud teho runja zhyknovasche a wulkadne woſna pschedupzich khlamow roſbi. Žedyn, kotsiž dýrbjachu ſběžkarjow roſehnacž, ſi mjetanjom kamjenjow povitachu, jedyn trompetat ſo na hlowje czežko ſrami. Tež w Rimini ſi njeměram dondže, a lud nětore pjeſańje a khlam wurubi. We wžy Santa Cargelo jene ſublo wurubichu. Žandarmojo pschihnaſwshi wožmjočh winowatych ſajachu. W Minerwinje lud kaž woſrótnejenj ſakhadžesche. Žitne ſklaď, pschedupzke khlamy, haptiki wurubichu a rubjenu zyrobū ſpalichu. Gmejnſkeho ſekratora, kotrež czežk ſo wobaračz, ſe ſekerami ſabichu. Runje tak ſo ſublerzej Barlecze ſeňdže, kotrehož cželo džiwiſhoo ſi woſnom won cžižnycu. Tež žonje tutejmu mužow ſu ſkózowali. Woſaz běchu jenož tſizeži muži ſylni a ſo w jentym domje ſaracžihu, kotrež njemdraž ſapalichu; jenož kaž ſi džiwiom ſo woſaz wulhowachu. Halle wječor woſaz poſkylnjenje doſtachu a ſběžk pořaſhcu. Pschi wſchich njeměrnich, poſdžiſh ſajatych, rubjene pjenjeh ſamakachu. Šběžkarjo běchu derje wobrónjeni, nětotiſi mějachu revolvry. S radniſy, ſi zloniſtowom, pjenježneje banki a měſchězanſkeho kaſina jenož hiſchcze roſpadanki ſteja.

W Figlinje ſo lud brónjoweho ſklaďa tſelzkeho towařtwa ſmožowa a tſelejo ſi domam bohatych czežnjeſche. Na podobne waſchne ſo w Molſecze ſakhadžesche. Tu woſaz do ſběžkarjow

hřelachu. Pieczę herjekarjom buchu satšeleni, džezaczo ho sranichu. W jednicy běchu s kožami, nožemi a kijemi wobronjeni. W Piacenzy njewernizy do polizistow s kamienjemi mijetachu, tak so dyrhachu ho polizistojo s brónju wobaracz. Teneho njeměrnika fabichu, několrych druhich sranichu; tež několci wojazh ho czečko sranichu.

So bych u njeměry wjetich rosměrov njenabyle, je ho kniežerstwo k wótrichim uprawam roškudzilo. Dotalneho komandanta armeekorpsa w Vari, generała Ruggina a tamnišeho prefekta, kotrejž staj pschelahodnie pschečzivo sběžkarjam postupovalo, je wone wotkudzilo. Několci offizerovo, kotsíž hu ho pschi njeměrach komžili, njeměrnak s rafnoszczu wobaracz, hu ho do pscheptanja wslali.

S přenje pschicinu njeměrom je nětčicha drohota w Italskej. Khudý lud, kotrejž po milionach licži, hłodu mřeje; hłod je jón pohonjal, złowne khěžti sapalicz. Tele złowne khěžti lud hłuboko hidiž; pschetož w nich dyribi na wshu zyrobu wulce zlo placicž. Nidžde na zmeče njeje lud s telsko dawkami wobčeženym kaž w Italskej; duž je lohko rosumicž, so ho lud ludžipaczerjam pschečzivo wychnotęcam našežuwacz dava. Kniežerstwo je ho, k jemiczny prawemu hrédku, dla smunjenja dalsich njeměrow roškudzilo, wone je žitne zlo hacž na dalsche sběhnyslo. S tym je wone polný wuspech dozpilo. Požlednie dny ho njeſbu wjazy njeměry woſpjetowale.

Franzowska. S njeměrami w Italskej ho satraschiwski, je franzowske kniežerstwo wobsamklo, žitne zla hacž do 1. julijsa tuteho lěta sběhnycž. Strach, so móhlo tež w Franzowskej dla wychodich khěbōvých placzisnow k sběžkej dōncž, je dyrbjal wulki bycž; pschetož heval franzowske kniežerstwo, kotrejž kaž je snate, ratařstwo pschede wshch wukrajnej konkurrenzu kita, njeby do sběhnjenja žitnych złow swolilo.

Schpaniſſa. Mjes schpaniſſim a amerikanskim wójniskim lódźstwom je ho pschi Filippinskej kupy Luzonom w salivje psched městom Manilu přenja wjetcha mórska bitva bila. Schpaniſſke male lódźstwo je ho w tejle bitwje ſbiło a ſnicžilo. Ssobitu w nožy ho amerikanskim lódžam „Olympia“, „Boston“, „Baltimore“ a „Raleigh“, pod wodzenjom naujedzitych sběžkarſkich domorodnych poradži, do Manilaskeho saliva ſajecž. Kano w 5 hodžinach ho Schpaniſſh njeſpchečzela dohładachu. Schpaniſſki admirál Montejo hnydom s podpjeranjom pschibrjožnych wobtwjerdzenjow do njeſpchečzelskeho lódźstwa, pod admiralom Deweyem ſtejazeho, tjelecz dasche. Tola pschibrjožne batterije ho hubjenje naměrjacu, a schpaniſſke lódźe se ſwojimi starymi, s wjetcha malokalibrathmi kanonami njeſamochu panzerowanym amerikanskim lódžam wjely ſechkodzicž. Čim hórje wutjèle amerikanskich wulckich kanonow mjes schpaniſſimi lódžemi ſakhadzachu.

Bóry po ſapocžatku bitwy jena amerikanska bomba do schpaniſſeje lódže „Castilla“ ſlečzi a žaložne ſapuſčenje načini. Druha ſula do maſchinowirje pražny a „Castillu“, najnomištu a najlepšiſtu lódž schpaniſſeho lódźstwa, njeſhmanu k dalschemu woſowowanju ſejzini. Potom plómio s lódže ſchwihosche, a ho paſala lódž jako s krvju womacžana roſpadanka ho k brjohoj czeřeſche. Skoro s dobom na lódži „Reina Maria Christina“ wohén wudýri, do kotrejž amerikanskej lódži „Olympia“ a „Baltimore“ ſe ſapuſčazym wuspechom tjeleſchtej. Tejmy wuhén bě ho ſabypnyk, prědňa tjeleſka wěža bě roſražena a wuražene džeryh pucž njeſpchečzelskich kuſow jaſnje poſaſowachu. Dokelž na haſchenje žamych myſkow njebe, dyrbjeſche admirál Montejo, kotrejž na lódži pschebywasche, w polnym njeſpchečzelskim karteczowym wohnju admiralsku khorhoj na malý kſchizak „Isla de Cuba“ wukhowacž, jato na jeniceku lódž, kotrejž bě njeſwobſchódzena woſala; pschetož ſeeči najlepſchi ſchpaniſſki kſchizak „Don Juan d'Austria“ bě ho mjes tym ſanicžil. Njeſpchečzelska bomba bě jeho pólrový magazin ſapalila; lódž do powětra ſlečza, a jeho roſpadanki ſ roſtorhanymi člowiskimi čzelami po morju pluwachu. Komendant lódžow „Don Juana“ a „Reiny Christiny“ ſtaj mowaj. Mjes tym běchu batterije wobtwjerdzenja Cavita a Manile lepie ho ſaměřicž nowule, jich kule, kotrejž předý psched amerikanskimi lódžemi a ſady nich do wody padachu, Amerikanskim ſle čzinicž pocžachu. Woſebje „Olympia“ a „Boston“ běſtej po ſdaczu czečko czeřepiloj, pschetož wonej woſpjet ſi wohnjowejce čary ſoſaſchtej. Potom žhle lódźstwo k ranju k Manili ſeſtejſe a do batterijow pschibrjožnych wobtwjerdzenjow tjelecz pocža. Admirál Montejo dyrbjeſche hiſcheze wibzecž, tak ho jeho lódži „Don Antonio de Ulloa“ a „Mindanço“ ſi njeſpchečzelskimi bombami ſahubischtet, a dyrbjeſche jimaj hromadze ſ neſtronym kanoniskimi čoſlami na brjoh ſajecž dacž, ſo njebhachu njeſpchečeſej do rukow panyle. Wón ſam ſo ſ wulcej prózu ſ malej lódžu „Isla de Luzon“ a ſlabym ſbytkom þvojich kanoniskich čoſlomow do Paſigſſeje řeſi ſady Manile wukhowa.

Poraženje ſchpaniſſeho lódźstwa pola Filippinskich kupoſ ſi morjazy do předka widželi. Schpaniſſke lódźstwo ani jeneje lódže njeměřeſche, kotrejž budžiſche ho ſi amerikanskimi lódžemi po wulkociji a po wobrónjenju móhla měricž: Teho dla je połneho pschipujacza hódné, ſo ſu ſchpaniſſke lódže ſ zyła bitvu ſe ſylniſhimi amerikanskimi ſphytaſe. Žadny ſchpaniſſki namóſki njeje wo tym njewěſty byl, ſo ſchpaniſſke lódźstwo podleži. Tež pschibrjožne batterije pola Manile a Cavite njebudža móz amerikanskim lódžam dolho naſchecž ſtejcz, kotrejž wulce czeče ſanonu ſobu wjedu. Duž drje amerikanské lódźstwo Manilu bóry poſela. Čim czečscho pak budže Amerikanskim, kupy Luzon wobkudzicž, na kotrejž nětcole 10,000 ſchpaniſſich wojakow ſtej. S nimi ho měricž, je wobkudka amerikanskich lódžow pscheflabu.

Woblehnjenje kupy Kuby ſe ſwojimi wójniskimi lódžemi ſu mjes tym Amerikanszy ſažo ſběhnysli. Woni ſo nětcole ſi tym ſpoſoſa, ſo ſa ſchpaniſſimi lódžemi ſoja. Poſleldnie dny ſu ſchpaniſſku lódž „Argonautu“ ſažlapili, na kotrejž ho 200 ſchpaniſſich wojakow, jedyn general a wjely offizerow k Kubje wjefesche.

Hejtman Měſchač, roſpjerſcheny.

(Štončenje.)

Haj, na teho wboheho Hoka! Nimo wſcheho njeſboža ſta ho jemu hiſcheze nowe. Wón hebi njewěſtu ſhlađa. Woprawdze. Na manevrach bě pola ryzečkublerja na hoſpodze, kotrejž měřeſche pschecželu ſotru. Wona pocža hižo njemoda bycž, ale tež hejtman Hoka njebe hižo młodžen. Lubjeſchtaj ho jedyn druhemu, a duž njebe dale žadny ſažewk jeju mandželſtwa. Po manevrach wróci ſo hejtman ſažo ſe ſwojim poſtom do ſwojeho garniſonſkeho města.

„Wón je ſi roſpjerſchenoſežu we Bonezech ſwoju wutrobu ſabyl!“ žortowasche major Mlynk. A tak bě woprawdze. Ale hejtman Hoka njebe tajki, kotrejž by dolho hłowu wěſchal a wěžy wotſtorkowaſ. S krótka ho roſzudži a napiža bratrej ſwojeſe wuſwoleneje a na bližſhiu nježelu bu ſlub poſtaſeny. Hejtman Hoka wſa hebi na dwaj dnjej dowol a wotjedze wjeſzeli do Bonez. Tu jeho noſluſoſežiwiſho pschijachu. Byle pschiroviſtuo bě hižo hromadze. Pschiroviſtuo bě wulka hoſzima, potom pschindže ſtorej a potom ſchampanske wino a na to bu ſlub ſjawnje wojewiem. Pschi thym pschečza ſboža. Hejtman Hoka bě wſchón ſbožowny po buku ſwojeſe njewěſty woſkredž wujow a četow. Na dobo wón ſbědny. Njeſerny pschecžydowasche ſo po ſwojim ſtôlzu. Potom ſtan, njerjekny nikomu ničo a wotědze do předkowneje jſtwy. Tam ſebi teſťat pschipaſa, wuńdze na dróhu — a — hdyž bě ſa dleſchi čož poſcezo hiſcheze wróčzo njeſpchiſhōl, počaſchu jeho parowacž. Ssnađž je w ſahrodze. Czatach ſažo pol hodžin, žylu hodžinu: wſho podarmo. Hejtman Hoka njeſchindže. Schto ſo to jeno njecžini? Domjazy ſujiſ ſměře hižo ſtaroſez, njewěſta bě we wuſkoſeži, a wujojo a četn počaſchu poſtakadne ſchufatač. Ale hejtman Hoka njeſchindže. Poſlachu do korečny, nichto njebe jeho widžal! Bjes poſtrowa a prajenja bě ſo ſhubil. — Nichto njewiedzene, hđze? Haj, to měřeſche něſhto na ſebi! Wě ſo, ſhromadženym njebe to jara k wjeſhelu, a to biſs džina, hdyž tu nawoženja njebe. A ſchindže wjecžor, a wón tu poſcezo hiſcheze njebe. Nětcole počaſchu hižo wſchelko ſhadowacž.

Zemu je ho móhlo něſhto ſtač, ale ſchto, ſchto? ...

Tara ſamýſlēna woſhalo ſo njewěſta do ſwojeſe jſtwy. Hoſežo pak tu ſeſtachu, jato bychu tu ho ſeſchli na poſtakadnu, niz pak na ſlubnu hoſzimu. Tu — hižo bě ſkoru w džebaczych — ſatlapa ſo do woſna. Woſerichu, wonka ſtejſeſche hejtman ...

„Haj, poſchuhu woſ, hđze dha ſeze wu byli?“

Pschecžichu jeho nutš, tu nětcole we wuſkoſežach ſtejſeſche — a na njeho hladachu, kaž by ho něſhto ſjewilo. — Potom woſmolwi, ſo ſaſerwjeniwiſhi a ſi jaſykom poſtakui, na prajenje:

„Poſchud ſwojim wotjedom běch ſabyl — dyrbicže mjenujzy wjedzecž, ſo ſym druhdy trochu ſabecžiwy — ſwojemu wytſchſchemu lieutenantej prajicž, ſo dyrbí naſajtra ſa mnje kompaniju naujedzowacž. Po wobjedze ho na to dopomnich. Nočnych hary čzinicž a na telegraf dónicž, a to ſi depeschu woſbycž. Ale telegraf bě ſamkrajem. Prajichu mi, ſo ho tam nježelu nježela, tola na dwórníſhczu žnabž moju depeschu pschivoſinu. Řehwatach po tajſim na dwórníſhczu — a roſpjerſcheny, kaž džé druhy ſym, ſabych na depeschu, a ſebi myſklo, ſo ſym hižo na pieču dužy domo, ſupich ſebi khartu, ſaleſech do čaha a dojedzech domo. Žeſdu ſym ſebi ſaleſał. Tam, na měſtne, mje wubudžichu, wuſtupich a džech do města. Tu ſetka mje major Mlynk:“

„Khort, hejtman, schto dha wy tuje činice, myslach ſebi, fo ſeže na hwojim ſlubje!“

Wudžerach na majora a dopomich ſo nětkole, ſo ſo tu wam ani porucíl njebeč... To dyrbach hnydom rucze ſarunacé! Tak pſchjučje mi na myſle. Wostajich majora ſtejo, ſawrōčich ſo ſaſo na dworniſtečo. Ma ſbože wotjedje ſa něſto mjeuſchinow khwatny czah do Bonez. A duž tu ſym a proſchu maleho myſlenja dla tybzaz króč wo wodacze.“

Hospodař je jara we wuſloſčach, czethy ſo khichotaja, wujioſ wija i hlowu. Sedyn ſ nich pak ſo woprascha:

„Mó, a ſeže dha nětkole wuſchchemu lieutenantej powjefej dali?“

Pſchekwapienj hlaſa na praſčazeho a potom rjekny ſe ſchepatazym hložom: „Ach, na to ſym ſabyl!“...

„Schto na to hlaſimy, ſo ſebi tón hichče ſwobj hambinj kwaſ ſakomdži!“ tak da ſo major Mlynk ſaſkyscheč, hdyž bě ſo najnowiſchi tuſ hejtmana Meschaka roſnoſyl.

Major pak budžiſche ſwoje wuſbadzenje ſhubil. Hejtman Hoka bě najhymnokrejnichi nawojenja mjeje wſchém, kothchž je poſt hdy měl. Werowanje bě we Bonezach, ſi wotkelž bě jeho njeviſta. Pſchi tym njeſta ſo žane njeſbože, khiba te, ſo nawojenja pjerſchcenjej namafacé njemódečhe, kotrež ſebi ſwobník wot njeho žadache. Wón pſchepata wchě kapby, ale jej njenamafa. Hijo borbotaſche ſo mjeſ hoſežemi, njeviſta blědnječhe, kaž by bliſko womorow byla, a hejtmanej ſteječhe ſympy pót na cžole. Tu dopomni ſo na ſbože, ſo bě pjerſchcenjej do zigaroweſe futerale týkny, ſo by jej hnydom ſ ružy měl, a ſo tuta futerala w jeho plaſchezu teži a ſo je tónle plaſchez w hoſeženu, hdyž bě hejtman wotſtupil, we ſitvě cžiblo tak a tak. Njeviſezinj hwat ſo poſkiezi a dobeža po pjerſchcenjej a ſa džehacé mjeuſchinow tu ſaſo bě. A nětkole džehacé ſo i wotkarzej. Hejtman Hoka ſdaſe ſo wſchon ſbožowny hyc. Esamo jeho wurudženj ſchnawzač mjeſečhe džerha wjeſelschi na pohlad. Hichče hambinj wječor wotjedje hejtman Hoka ſe hwojej mlodej žonu do hwojeje garniſony, hdyž na njeju hijo rjenje pſchipravjene wobydlenje čakasche.

Najſitra rano ſahe wuežahnj hejtman Hoka, kaž ſi wjetſcha, ſe hwojej kompagniju na ſwuežowanje. Pſchindze pſchipolnje a we wuſchlowſkim ſaſinje ſedžachu ſa dolhim blidom lieutenantojo a wuſchchi lieutenantojo a nježenjeni hejtmanijo a jako pſchedžyda major Mlynk i wohjedu. Jeno někoti hichče pobrachowachu. Polinika bu pſchinjeſena, tu wotewrichu ſo durje a — hejtman Hoka ſastupi.

„Schto dha tu tón chze?“ ſchukotaſche major hwojemu ſuſodej. „Najſterje doma hichče njevarja“, wotmolwi tón.

Hejtman Hoka ſtrouječhe a džehacé w runym měrje na měſtno, kotrež bě džen jako džen lěta dohlo měl. Hejtman Hoka ſi polinku, pſchinjeſechu mjeſho a warjenje a tež to ſi. Pſched pječenju pak ſaklapa major Mlynk do ſchleňčki. Hejtman Hoka pohladny, kaž by ſo praſhacé chyl. „Schto dha tón chze?“

Mó, major chylsche rěč měč. Wón rěčesche mnoho wo luboſci a wojerſtwje a pſchindze ſtončenje i wěžy ſamej. „Mamy nowomandželſkeho mjeſ ſobu!“ ſawola i hložom. Hejtman Hoka ſo wčipny wohladowasche, ſchto jeno mohl to hyc. Ale dolho njeſriebasche na wotmolwu čakacé pſchetož major ſtonči:

„Naſch towarſch, knjes hejtman Hoka, nowy mandželſki, a jeho luboſciwa mandželſka, jimaj ſlawia!“ —

Hejtman Hoka ſaſkoči, dyri ſo ſi ruku do cžola a pſchinwola towarſham, kž chychu jemu pſchipivacé, ſe ſrudnufchim hložom:

„To džé ſym zyle na to ſabyl, ſo ſym woženjeny a ſo doma moja žona ſi wobjedom na mne čaka.“ To ſabivschi bě ſaſo do kaſarmy i wobjedu pſchischoł a njebudžiſche-li major na njeho ſlawu wunjeſl, wón budžiſche tam hač do poſledka wotſtal. Někole pak wuſkoči a běžečhe domoj.

Bo tutym žoreče ſdaſe ſo, ſo bě wot hwojeje ſabyciwoſeze wulekowanj. Zyle lěto bě měr, tak ſo bě ſo jeho pſchimjeno bjes mała ſabyly. Wón bě pſcheko ſmeromny, wjeſelsky a, hdyž ſo jemu ſynek narodži, wſchon ſbožowny. Ale zyle wuſtrowieny hichče njebe. To bě čopky džen w juſliu. Swuežowaſche ſo w poſložnym poſku.

„Wuſchzy do předka!“ rěkaſche ſtončenje. Woni ſhromadžiſhu ſo i roſpojedanju wokolo poſtowka. Khetro hwlili bě roſtoſtowar poſtka hijo rěča, tu nježesche ſo hejtman Hoka dleje ſdžerzeč. Pót ſo jemu ſi cžola liječe, po liſomaj, pſches ſchnawzač, kotrež ſo hijo džiwnje čerwjenic̄ pocja. Duž muſeže hejtman hwoje rubjehſko i ſapby, ſo by ſebi pót ſi cžola ſetřel. W tém wokomiku

da ſo poſtownik do ſhmjecza a hnydom ſaſmjaču ſo tež wſchitzh ſi hložom. Hejtman Hoka njeviſeče, ſchto ma to hyc. Esso džiwojao hlaſaſche wotlo ſebje, tu wuſhyscha poſtownika rěčez: „Alle, knjes hejtman, ſchto dha macže w ružy?“

A hejtman Hoka poſlada na hwoje rubjehſko a budžiſche ſkoru ſnak padnył: mjeſeče džeczązu koſchulku w ružy. To bě poſledni kuf, kothchž bu wo nim ſnaty.

Powitanje meje.

Witaj, witaj meja!
Kwětki ſ tobu džea,
Ssh jím pěſtonča;
Wuſchymy ſchattow maja,
Nejko khichotaja,
Sſlōdko wonjeja.

Witaj, witaj meja!
Schtomy ſwazne ſteja,
Ssh jím debjerka.
U hdyž fejewki ſhubja,
Sſlōdky darkow lubja
Poſlonyh ſłodženja.

Witaj, witaj meja!
Starzy woživjeja,
Ssh jím ſchewjeſka;
Wuſchymy ſtroski wěje,
Bože ſłončko hreje,
Kribjet woſrēwa.

Witaj, witaj meja!

Sradna budže reja,

Ssh ji hudečka;

Ma wjeſtſki rubjehſkath,

Horka ſejhravath,

Holyž cžowpaja.

Nadyberb.

Ze Serbow.

Budžchina. Hłowna ſhromadžiſna „Macžizy Sſerbſleje“. (Poſtrazowanje a ſkónčenje ſi čižla 16.) ſ roſprawu po kladniſka, t. pſchekupza Mjerwy, ſo ſhoni, ſo je Macžiza w minjenym lěcze měla dohodow 4008 hr. 35 np. a wudawku 3983 hr. 3 np., po taſkim ſbytka 25 hr. 32 np. So ſu loni wudawki wjetſche byle, džiži hewak bywaju, ma ſo ſi wjetſchi wudawkom ſa jubilejne ſpižy wuſwětlicz. Samoženje Macžizy jako literarneho towarzſtwa wučinjia někto 5145 hr. 6 np. Po roſprawie revidorow ſo ſličbowanje ſa prawe ſpóſna. — Knihiskladniſ, knjes kantor Kaplet, woſjewi, ſo je Macžiza loni 7198 exemplarow ſenotliwych knihow a ſpižow wudala. — ſ roſprawu ſarjadnika (ſtareho) Macžicznego domu, knjeſa kantora Bartka, ſo ſhoni, ſo je dom w minjenym lěcze 1352 hr. 28 np. wuſchyska pſchinjeſki, a ſo je ſo ſa nowy dom lonsche lěto 9181 hr. 57 np. dobrowolnych darow naſwado. — Wo knihowni nježesche knihowni, knjes seminarſki wuſchchi wučer ſiedleč, žaneje roſprawu podacé, dokež je knihownja w tu knihu tak hromadu ſtěčena, ſo ſo tam ſkoro nichč hibnycz nježesche. Tak kněſje hacé budže měžno, maja ſo knihu ſi dotalneho wuſleho rumęſla do noweho doma pſchenožycz. Hijo drohotna knihownja Macžizy, w kotrež ſu wſchelake jara žadne a někotre ſpižy, kotrež ſu jeno hichče w tym exemplaru ſi zyla doſtač, by ſama hōdna byla, ſo nowy dom twari. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo woſjewi, ſo je po ſhmereži D. Smiſha knjes farat Kubiza ſa pſchedžydu wuſwolent. — Dale podachu hichče ſenotliwe wotriadu ſwoje roſprawu, tak twarski, wo kotrež bě hijo we hlownej roſprawje rěč, rěč eſpypny, kotrež je 3 poſledženja měl a ſebi knjeſa Dr. Muſku ſa pſchedžydu wuſwolil, narod opížny, kotrež ſwój program w čižce ſi wuſwolent. — Wo wubjerku „Macžizy Sſerbſleje“ ſo

wosjewjenje dženštnickeje hłowneje shromadzisny w němickich hamtskich nowinach so ſakomdzilo, njemóžesche so dalschi pſchedmjet dženſkeho porjada wohſtarac̄, mjeniujz pſheměnjenje někotrych poſtajenjow naſtichich wuſtawow, ſchtož so teho dla na pſchichodnu porjadnu hłownu shromadzisnu wohſtorči. Duž so pſchedźe k tſecžemu hłownemu dželej dženſkeho porjada.

3. k namjetam. Knies kanonikus farar Hermann wulzy pſchipoſnawajo ſaſlužby knieſa kantora Bartka jako ſarjadnika Maczicznego domu itaj namjet, so bych u pſchitomni knieſa Bartka ſa czeſtneho pſchedbhydu twarskeho wubjerka wuſvolili, ſchtož tež wſchitz ſ poſtanjenjom jenohłobnje ſčinichu; teho runja pſchitomni knieſa Bartka tež ſa czeſtneho pſchedbhydu pädagogiskeho wotrjada wuſwolichu. — Hdyž běchu dale pſchitomni knieſej poſkładniſkej Mjewrwe ſa njehebične ſastaranje wſchelakich dželov wo poſkładniſzu hwoj džak wuprajili, wobſamku ſhromadzisna na namjet knieſa farara Kubizy, so maja so ſobuſtaraw, kotsiz ſo ſ placzenjom kmdza, pominanſke liſty ſlacz. — Dokelz so dželenje ſarjadniſta ſtareho a noweho domu njeradzi, ſloži knies kantor Bartko doſtalne ſastoſnſtro jako ſarjadnik Maczicznego domu a doveri so tele nětko ſobu najwažnich ſastoſnſtro w Maczizy jenohłobnje knieſej ręczniſkej Zvjeſej w Budyschinje. — S někotrych ſtron je ſo ſtrach wuprajil, ſo ſměja jenotliwe ſobuſtaraw ſa wulke wudawki noweho domu rukowac̄ a tak pſchichodnie wulke riſiko na ſo woſmu. Teho dla ſo ſjawnje wuprají a na to poſkaſa, ſo po wuſtawkach „Maczizy ſſerbskej“ (§ 6, I) ſu jenotliwe ſobuſtaraw jeno ſe ſwojimi 4 hrinami lětneho pſchinoſchla ſawjaſani, jeno 4 hr. potajkim rukowanie wucžinj. — Dokelz knies ręczniſk Zvjeſej ſ pſchijeczom ſarjadniſta Maczicznego domu ſ wubjerka wuſtupi, bu knies redaktor ſſmoleř ſa porjadneho a na teho měſtno knies tachantski predař Jakub Schewczič ſa ſaſtupneho wubjerkownika wuſwoleny. — Dale ręczneſe ſo wo wudacžu nowych mužſkich khorow, ſa kotrymž naſche ſpěwanſke towařiſta woſebje žadajia; knies Dr. Muſka ſlubi, ſo khor wuda, hdyž jeno w prawym čažu rukopisny doſtanje. Dale ręczneſe ſo hſchče ſa poſtajenie dweju kolporterow ſa roſnoſhowanje a pſchedawanje Maczicznich ſpižow a ſa piſne ſtuktoſnvanje finanſneje komiſſije. Na poſkłedku poſkławac̄ ſo ſobuſtaraw trakna kniha Evangelie knjeza Miroslawa, kotrež je herbiſte pöblanstwo ſ Barlina naſchemu muſeju pöblalo, ſa čož ſo džak wuprají, a woſjewichu ſo poſtronjenja ſtronkownych ſobuſtarow. Tež ſo někotre nowe ſobuſtaraw do Maczizy pſchijachu. Shromadzisna ſtvečni ſo po ſwucženym waſchnju ſ wuſpěwanjom ſpěwa „Hſchče ſſerbsko njeſhubjene“.

Po ſhromadzisnje mějeſche hſchče knies ręczniſk Parczewski ſ Kalicha jara ſajimaw pſchednosch ſo herbiſkých ſtarožitnoſezach a tak maja ſo khowac̄. Pſchednosch ſo w „Cžaſopisu Maczizy ſſerbskej“ wočiſteži.

Bóh ſpožę „Maczizy ſſerbskej“, ſo by wažne nadawki, kotrež ſu ſ nowym domom počzale hſchče wjetſche a czeſtſche vycz, ſwoje poſne žohnowanje!

— Nowo poſomjenowaný woſkrijený hejtman knies ſe ſchlieben, je 2. meje ſwoje ſastoſnſtro w Budyschinje naſtuſil.

— (Nowy měſchzanſki hudžbny direktor.) Sa noweho direktora Budyskeje hudžbneje kapaly ſu penſionowaneho kral. hudžbneho dirigenta Giebelta, předawſkeho direktora tudomneje wojerſkeje kapaly, pomjenovali.

— Kniesej wyschſchemu złownemu inspektorej Ryczerzej w Annabergu, bratrej knieſa duchownego Ryczerja w Delním Wujesdze, je ſo titul a řiad wyschſkeho złowneho radžicžela ſpožczil.

— (Sobotne woſebite ſeleſniſke čaži.) Woſ netka budže kždu ſobotu rano w 7 hodžinach ſ Lubija do Budyschima woſebity čaži ſ druhej a tſeczej woſowej klaſu jéſdžicž. S Pomorž budže wón 14 mjenſchinow po 7 hodžin, ſ Lubischiz 22 mjenſchinow po 7 hodžin wotjéſdžicž a budže do Budyschima 31 mjenſchinow po 7 hodžin pſchijéſdžicž.

— (Wuhſady na pſchichodne wjedro.) Falb hacž do 9. meje deſcheſe wěſčeži. Dny woſ 10. hacž do 16. meje njewjedra pſchijeczu, kotrež paſ ſo mało ſ deſchežom pſchewodža. Denož 13. a 14. meje je ſylniſche deſchežowanje woſčakac̄. Tež w druhej poſoſy meje ſmějemy mało dnijow bjes deſcheža. — Nadžijomnje tón ſrdeč Falbowe wěſcheženje njeſtrechi, hewat by ſlē bylo ſa ratarjow w nižinach, hdyž hſchče njeſbu naſtne žita woſyli, ani běrn wohadželi. Tež w hōrſkých ſtronach na czeſtſkých polach je hſchče wjele džela njedokonjaneho. Duž učtote wſchudže ſ najmejſcha wo tydžen rjaneho wjedra proſcha.

— **Wjedroweſtčeret w ſſerbach viſche:** Njedželu ſo ſetkymne meſte dny ſapocžnu. Njemóžne njeje, ſo wone mijerſnjenje pſchijeczu, tola dokelz many wotheražy měžac̄, nadžijam ſo, ſo budže hſchče ſahodne. Bože ſtipiče budže ſy mu nimo.

— (Wjedro pſchichodneho lečza.) Wjedrowuſtčini a hweſdarjo ſetka ſuſe lečzo weſtčzachu. Esłonzo ſetka czornych blaſkow njepoſauje, ſo czebož ſuſa, ſo budže lečzo rjane ſlōnčne, mjes tym ſo w ſetkach, w kotrychž je ſlōnzo ſ czornymi blečkami poſtryte, mokre wjedro knieſi. Temu napřeče ſa ſo druh, kotyž ſo po burských pravidlach ſložuſa, wložne lečzo do pređka praja. ſſwědomiſci wobſedžbowarjo ſu mjeniujz namakali, ſo je ſetka dub priedy jaſjenje keſel. Staré pravidlo pak praji: Hdyž dub keſeje priedy jaſjenje, wjedro budže mokre, wložne, njerjane.

— **Se ſſolozh.** Wutoru wjedzor je pſchi Božim njewjedrje blyſk do bydlenſkeje khčki tudomneho ſelesniſkeho wothladarja Kühlera ſu wuhnjom nuts dyri a ſelesne khachle roſtložiſtchi do ſemje ſajel. Kühler a jeho mandželska ſo ſ hrimotom a wrijeſtom ſmjerč wuſtržiſtaj, tola ſo hewaſcheje ſchody ſmijyſtaj.

— **S Blohaſhez.** Pſchi ſylnym njewjedrje, kotrež ſańdženu wutoru pſches naſchu wjeſt čehnjeſche, blyſk do telefonowych grotow pſchi dróh dyri a je roſtorha.

— **S Hodžiſa.** Kunje je powjescz dvoſchla, ſo je konſistoriſtvo knieſa diafona Do maſčku w Kettizach ſa diafona pſchi naſchu zyrlwi poſtajilo.

— **S Rjeſhwac̄idla.** Hacž runje je naſchej młodžinje loſiſha meja, kotrež bě ſo po wjele ſetkach ſa ſo w naſchej wky poſtajila, w khčtrym wložnym a ſalurjentym wopomijeczu, dha ſu tola ſańdženu ſobotu ſnowa meju ſtajili. Na doſhei žerdži, wýžoko w powetjje ſo wona ſmahuje a hordži. Naſchi młodži hólzy ſměja nětko ſa ſo wjele hary a prózy, ſo bych u ju njepſcheczelſtmi nadpadam wobroli. Kónz meje ſo wona ſa ſo na ſwiedženſke waſchnje ſ rjanym herbiſtym ſpěwom „ſelena ta meja“ puſtchaj. W nowym ſalu tudomneho hoſćenja, kotrež je ſo wondano ſ konzertom a balom wotewril, młodžinu po ſwiedženym waſchnju ſ wjeſtej rejk ſeſti ſwiedžen ſkónczí.

— Bacžonaj, kotrež ſtaſ ſo wondano tu ſaſydliloy, mataj hižo nětko w ſwojim huſeſdze jeja a bacžonaj ſa ſo wložne na nich ſyda. Njeje drje ſamón pſchipad, ſo ſtaſ ſebi bacžonaj bliſko bydla naſcheje dohleſte ſe baby hwoj ſtatok natwariloſ. Wſchal je pouſtſtitkownje ſnate, a ſamo male džecži hižo to wjedža, ſo bacžonaj džecži noſčha, a ſo je jím baby pſchi tym pomozna.

— **S Rjeſhwac̄idla.** Na poſlednje ſkótnie wiſi bě ſo 429 howjadow, 66 ſwini k formjenju a 505 prožatorow na pſchedai pſchihnaſo. Kupowanje ſiňje džecže, pſaciejnym poſlednich wiſow ſo ſdzerzachu.

— **S Haſlowa.** (Sapoſdžene.) Kaž ſo po zylym kraju pſchi jubileju ſeho Majestosče naſchego lubowanego krala Alberta ſwiedženje wuhotowachu, tak ſo tež tu 24. hapyrleje ſwiedžen ſeſti naſchego krajneho wózta wotměwaſche. Bacžonaj ſpěwanſke towařiſto pod navjedowanjom ſwojeho dirigenta, knieſa zyrktiſkeho wucžerja ſſymanka, nam herbiſti ſpěwanſki konzert wuhotowa. W Bermichez ſali, ſ wěnzaſi a pletvani wudebjene, bě ſo poſtava krala Albertova, ſ khorhojczami wupřihrena. Knies wučeř ſſymanek mějeſche jako ſawod ſwiedženku ſeſz, w kotrež naſchego wulzy czeſeženeho krala jako wójwodu a ſławneho wójnskeho wjedniſta, jako wjercha měra a poſoja a staroſčiſtveho krajneho wózta ſławneſche. Ma to ſpěvačku wſchitz ſpěchomni ſ pſchedwodom hudžby ſ wulke ſahorjenſeſu ſtejo hymnu „Krala Bóh požohmuj“. Pſchi ſeſtowazym konzercze jenotliwe chory a ſolijo ſu wubjernje ſpěwachu. Mózne plazanje rukow wo tym ſwědžeſche, ſo poſluchaſtvo pſchipoſnawac̄he, ſo ſu knies dirigent a ſpěvarjo hwoj nadarv derje wuſviedli. Wjeſtele reje konzert ſkónczihu, ſo wě, ſo tež herbiſka reja woſpjet rejwaſche.

— **S Hliny.** Šańdženu ſrdeču do poſoldnja je ſwójbu tudomneho ſiňneho ſeſti ſchüſter ſrudny podawt potřeſhul. Schüſter běſche na ſuku neſchtco wobſtarac̄ wuſchol. S Božej ruceku ſajath wón tam nahle wumrje. Cžily a čeritvy bě wón ſwójich ſwójbnich wo‐puſtcežil, a bóry po tym jeho morme cželo domoj pſchijeczu.

— **S Njeđiſhowa.** Pſchi Božim njewjedrje, kotrež wutoru wjedzor tu a we woſolnoſeſi ſlē ſahadžeſche, je blyſk ſnatu hoječku ſrygačku we ſoju ſaraſh a jejneho muža ſtraſhne poſluſhul a ſranil. Naſajtra je nuž na ſwoje ſranjenje wumrje.

— **S Khyac̄iz.** Kaž loni Rjeſhwac̄idliſka młodžina, tak ſu tež naſchi młodži hólzy po wjele ſetkach ſa ſo meju ſtajili. Maſtork k temu je tudomne herbiſke towařiſto dalo.

— **S Nadworja.** Khorhoje w ſakſkých, herbiſkých a bamžowych

barbach, 1. meje s zyrkwe a s druhich twarjenjow ho smahowaze, wotolnoscezi wosjewjachu, so Radwoť sažo wurjadt hwyedzen hwyjecz. Mještejtej ho dwaj pödlanslaj woltarzej požwyciežic. Hýzo rano běchu schyryjo jědni knjesej biskopej napschezo jechali a $\frac{1}{1/8}$ hodžin swonu pschipowjedachu, so ho wykoni knjes pschiblizuje. Pschi czežnych wrotach na Kelnjansej drošy bě ho hwyedzenſki čzah festupal. Schulſkim džeczom s khorhoju ho 60 druzkow, klobustawu wojerſkeho towařstwa. Vježadny a drusy wožadni pschifamknychu. W 8 hodžinach hnadny knjes biskop dr. Wahl s pschewodom knjesa scholaſtika Lusęčanſkeho a direktora Löbmanna pschijedže a bu wot wožadzineho knjesa fararja pola czežnych wrotow powitaný. S prozeſznom jeho na to do zyrkwe wjedzechu, a dvě malej družzy psched nim hacž k woltarzej ruže sczeleschtej. Po požwycenju pobožnych woltarjow mějachu ho hwyedzenſke kemſche, pschi kotrychž towařstwo „Meja“ s pschewodom schulerſkych džeczí laczansku miffu spěwasche. Hdyž bě ho hwyedzen ſ Te deum (Eze, Božo, khwalmiy) sčončil, knjesa biskopa se hwyedzenſkim čzáhom na faru dowjedzechu. Popoldnju běše wón tež hishcze pschi hwyedzenſkim myschvorje pschitomu a po 4 hodžinach ho se swonjenjom swonow do Budyschina wrózci. — Njech je hishcze na to spomnjenje, so je ho tak mjenovany presbytorium ſe sakristaju stareje zyrkwe ſdžeržal a ho do pschystojneje kapale pschetvaril. W starym presbytoriju a sakristaji ho wschelake wažne starozitnosce, kaž tabernakulum s leta 1341 khwovaja. Radwoť ma po tajtim neto tji rjane Bože domy.

S Millez. Schtwórtk thýženja 28. haprileje popoldnju 3 létňynek thěžkarja Bana do mlynštehho hata padže a bo tam tepi.

S vječanja. Svetjedu tvđženja je što tu podneđzenje mělo, s kotrymž budžište što možilo vjele njesvoža načiniež. Nekotri schulsy hólzy, kotrymž bě pječa byn jeneho studnjerja dynamit daril, što s nim parachu, pschi čimž dynamit rosbuchnywšči dweju hólzow wobschodži. Ženemu hólzej što ruka, druhemu wutrobovno ſrani. Njech je tónle podávk s powučzenjom, ſo dyrbja što pólver, dynamit a druhe rosbuchadla psched džecžimi derje thovacəž.

S Biskopiz. Reformarjo 3. sáktého khežorſtwožejmſkeho wólby neho wokrješa ſu tu ſanidženu njedželu w ſhromadžiſne dōvěrnikow dotalneho khežorſtwožejmſkeho ſapóžlanza Gráfu tu ſa kandidatu pſchi bliſtich wólbach do khežorſtwoveho ſejma poſtajiſi.

Se Bitawy. Hrośne mordarstwo je ſo njedželu w nozy w bliſkim Hermsdorſje ſtało. Psched jenym tamniſchim hoſczenzom ſo někotſi pěſčan do někotrych kołojęſtnych dachu, dokelž ſwoje jěſdne koła ujemějachu wobſhwělene. Hdyž chyſche pſchipadne nimo- duzych ſchewz Effenberger ſwadníkow ſjednacž, jeho na dobo ſ nožom i wutrobie kłóchu. Effenberger hnydom wudycha. Sa kaſarja ſu molerja Hoſmana ſ Ribařiž wužledžili a ſajeli. Wón wudawa, ſo je ſo wobarajz kłó.

Szrażdżan. Sakse głowne biblijskie towarzystwo w Szrażdżanach, któreż też nasze żerbskie biblije wudawa, je na město njeboh knjesa fararja D. Źmijicha tele dny f. fararja Jakuba w Njezwacžidle do żwojego pschedźwitu wuswolilo.

Wojerez. Wóndzeli pschi połdnju 2 $\frac{1}{2}$ lětny hólcéž dżęła-
cjerja Bürgera w Haju do rěki padže. Szylnje bězaza woda dżeczo
hobu storže; hakle pschi Hródkowſkej drósh bě móžno, jeho čzelo se
žolmow wuczahnyć.

Shermanej. Ludomina młodzina je ſzbi meju ſtajſla. To ſzame je tež Wykłowska młodzina c̄iniſla. Rjane waſchunje, meju ſtajecz, ſo pomału w Sserbach ſaſo wožinwa.

¶ Noweche pola Szlepeho. Kat straschnje je, pola skotu w hródzach wótry grat wostajicz, kłedowaze wuzi. Hdyż sańdżenu pónudżelu pićhipołdnju mandželska khežkarja S. Wawera ropot w hródzi jaškyschawscy tam pohladac dzęsche, ko wona ko wustrójawscy dohlada, jo mějescze kruwa, fotraž bě ko wot žloba wottorhnyla, przedku do wutrobna želesne hnójne widły hacż do widłowych wusichow jaſkłote. S pomozu jeneho muža a jeneho ſuſzoda, fotrejuž hnydom jaſwola, widły i kruwih wutorzechu, na čož ko ſcocy, ko někotre rasy fatorhnywscy, morwe na ſemju wali. Wawrezy ſuſebi kruwu halle psched někotrymi njedeželemi ſa drohe pienjeh kūpili; wona bě jeniczke ſloczo w jich hoſpodarſtwje; duž jich mjesbožownym podawek ežim čežescho potriechi.

S Małego Dżewina pola Sslepeho. Tu je ſo ſańdženu wutoru w noz̄ na poł dwanaściej hodzin statok bura Venika s wjetſkim dżelom domiązeje nadobn do czysta wotpalił. Kaf je woheń wuſchol, njeje hiſchę ſnate.

S Czorneho Scholmza. Ptaczegh, kotrež hacž dotal k Biskow-
skemu pôsťtemu wotriezej pschißlußchachu, ſu ho Czornoholmczan-
skemu pôsťtemu wotriezej pschipokafale.

Wuſzudženja.

Khostanska komora. 13 letny školski hólczež Steinborn, s pschi-
mjenom Koch, bě loni 24. oktobra w pišťární w Staňkovskéj brifkettej
fabrizy, w kotrejž jeho staršej dželaščtaj, wokno rošbiú, potom do
pišťárni salésl a tam 2 hrivnje 27 np. pjenes a jene dželaňské
knihy kramyl. Młodostneho njeplecha, paduchstwa dla hýzo khostaneho,
k jaſtwu na 6 měřazow ſaſudžichu.

Přílopká

* (We wuhnuj tčžazh wostal.) Spodžinwa njehodž je tele
dm w Tonsdorffje pola Žitawh jeneho wuhnjerja potrjehila. Tedyň
wuhnjer pſchi mječenju we wuhnuj tčžazh wosta a njemóžesche ho
ani horje ani dele wjazh hibacz. Nekotři murjerjo, w blískosći
dželazh, w češnje tčžazemu wuhnjerjej powjas podachu a spytachu
jeho s tym wuczahnyc. Pſchi tymle prózowanju pak ho powjas
rostorže a wuhnjer, kruh horje sežehnjeny, ho sažo do hľubin
buže. Skončnje ho murjerjo k wuhnjerjej pſches wuheň dobuchu,
jón rošbiroſchi. Tak bu wbohi jatý wužwobodžený.

* Wo niew jedrach, kotrež sańdżenu wutoru psches Sakk
czehnjechu, pižaja: W Buchholzu, Młotſchenje a Grimmje blyſk
brózne sapali. W Mechelgrünje wón na ryczeńkuble dweju konjow,
w Dobigu jene čzelo faraſy. W Großerüderswaldze blyſk dweju
wołów na Scheitercz kuble faraſy a twarjenje sapali, kotrež ſo wſchě
do procha a popjela pschewobroczihu. W Elsterbergu woprawdžity
ſlivk ſe blylnym krupobiczom padże. Wjele wobydlenjow ſo pōčrje.
Pola ſu wjele ſchfodowale, wožebje ſ tym, ſo je woda pjerschę
ſ polow wotplawiła.

* (Dwójne mordarstwo.) W pruskim Kühndorfje stej ſo minjenyſchchtwórk dwé žadlawej mordarſtvoje ſtalei, kotrejž pak ſtej ſo hafle wečera wjeczor wotkrylej a wyjchnoſci wosſewiłoſ. Schéznik a dželaczer Kravz ſe Schallungow w Meiningskej, kiž je ſo něhdze pſched ſlém ſi wudowu Morgenweckowej woženil, je ſwouju žonu ſi nožom ſallol, ju czečko ſranjenu do ſloža položil a potom ſadají. Jego wobſtarna pſychichodna macz Morgenweckowa, kiž je ſa ſwédkowu žadlaweho ſlutka byla, je to tež ſe žiwijeniom ſaplaczicž dyrbjała. Kravz je tež tule staru žonu, hiđo lěta doſloho ſi ſloža njeſtawazu, na jeje khoroložu ſtönzował. Wježni wobydlerjo ſu teho njeſlutka dla we wulſkim njenere. Tak doſloho hacž tam ſchtó pomni, njeje ſo mjes tamnym dobrym wobydleſtwom žane ſloſtniſtwo ſtało. Kravz je njeſutk ſlučziwſchi czecknýl, a nichčo hischeže njevě, hdže je woſtał. S pſychizmu mordarſtwa je najſkerje njeſbožowne ſwójbne žiwijenie bylo. Wobaj mandželskaj běſchtaj w ſtajnej ſwadže a pſchekorje žiwaſ, a puki mjes nimaj njebečhu ničžo porečke.

* S Verburka, 28. haprile. Wulke plunowe rošbudijenje je dženža w noži w 2 hodž. "staru radžinu pinzu" tak wobščodžilo, so je šo wobščad w tym twarjenju polizajzha ſakſal. Nutſach w twarjenju nastate ſaniczenje ſo wopiszac ſehodži. Pinčniſ je ſle ſranjem a wopalenym, jena noha je jemu rošražena. Zebo we womorje ležazeho namakachu. Poł hodžinty předy bě wjele ſobustawow ſpěwanſkeho towařſtva w lokalu bylo.

* S Meklenburga piñaja: W Gästrowje dyrbjeſche ſo piatko rano murjetſki wucžobnik Wierz wotprawic̄. Wón bě wóžomſéteho hóležeza Trubela na pohrjebnichęzu w Strelizach wurubil a skłon-zował. Dat Reindel bě ſe kwojimaj pomožnikomaj hižo tam, wſcho bě pschitowane, mordar tež bě hižo na wotprawniſcęzu, dha ſo w požlednim wołomiku wotprawjenje wotſtorc̄i. Wierz w pschitom-nosći duchownieho a statneho ręcznika ſo kwojego pschenidženja wuž-nawjſchi pschitaji, ſo je jeho pschi skłonowanju jedyn zyhelniski pod-pjerał. Tež ſo wuſna, ſo je wſchelke wohnje ſaložil. Tychle wuſ-naczow dla dyrbjeſche ſo wotprawjenje wotſtorc̄ic̄. Winowanj zyhelniski bu ſajaty.

* Strašný slivč je w Verseczu we Wiherſtej pany. Wiele ſtow domow bě meter wyško powodzenych. Wobydlerjo ſo na řečhi a ſchtomu wulkowachu. Někotre domy ſo ſypných. Powo- dzenie je na polach wiele ſchody naczinilo.

* Studne žamomordatstwo je po 28. haprileje w Greigu stało. Schwadloža, wudowa Marja Hezheimka a jeje syn Bernhard hromadže bydleschtaj. Žeju živjenje bě čzicke a jmerne, tola pak bědchtaj macz a syn jenak khorowataj a jara nervosnaj. Macz bě dolhi čzaš na žoldk čzeprila. Schtwortk rano sahe wona nahle i loža staže, s druhého poštoda s wołnom won skocžiwshji do dwora dele padny, hdjež čežko wobtchodzienna ležo wosta. Ssyna bě mjes tym tež wozuczil, khwataſche po schodże dele, běhaſche khwiliu sadwelnje po dworje wołoko, shrabnij potom rěniſki nôž a saklo ſebi jón k wutrobje. Sso wê, so po s tym tež mori.

* S kraloweho Léha pola Draždjan. Niedželu wjecžor je ſo tudy $\frac{1}{2}$ hodž. twarska buda miſchra Hafolda wotpaliła. Blidatſki miſchra Burckhardt, kiz chyſche woheń ſobu hashecz, je ſebi pſchi tym nohu ſlamal, 14 czéſlaml je ſo wſchón grat ſpalil. Najſkerje bě woheń ſaloženy.

* (Niemiedra.) Czezke niewjedra ſu wutoru wulki džel Sakſteje domaphtale. W Glauchawje, hdzej ſo niewjedro hido popoldnu w 4 hodžinach hromadu ſečeze, kruhy w wulkoſezi holskajzych jejom podachu a na poſach, ſahrodach a ſchtomach wjeli ſchfodh načiñich. — W Chemnizy bě niewjedro ſe ſliwkoſtym deſchczom a kruſami pſchewodžane. — W Draždjanach na Eliaskej dróh blyſk do jeneho domu dyri, tola njeſapali. W Draždjanſkim pſchilobſkim dole ſu ſchtony, poſa a dróh wjeli ſchfodh poczeſtyle. W Banegach ſo podlanske twarjenja, bróžen a hródze Schumannez kubla ſ blyſkom ſpalichu. — W Goſtrizach blyſk do konjemza twarza Richtera dyri a jeneho konja ſarafy, mjes tym ſo druhi kon, ſ blyſkom trjecheu, frjedu pſchipoldnu kónz waſa. — W Lichtenbergu blyſk do hródze mlynka Körnera dyri. Zeho žona, kotař bě w hródzi, bu pohluſhena, jena kruwa bu morjena. Wſchón ſkót ſo ſ blyſkowej mozu na ſemju poraſy.

* Draždjanſke wobhdeleſtvo mózne pſchibhwa. 1. haprileje Draždjan 380,400 wobhdelejow liczachu.

* (Mordaſtvo a ſamomordaſtvo.) W Koſtrizu poſa Greiža je 1. meje rano jedyn dželaczeſ ſwoju ſwakowu, ſotrejž mjeſečne ſaru, ſatſeli. Dželaczeſerowa mandželska bě jej dla jejneho nječeſneho wobhada poroſi činiła. ſswakowu ſkónzowawſchi, njeſtraňnik ſam do ſebje tſeli, tola jeho kulta ſmjertne njeſrami.

* (Snjeboženje.) Pſchi ſozialdemokratiskim mejſtim ſwiedzenju je ſo w Neugersdorſje wobzaromne njeſbože ſtało. Sozialdemokratojo běchu hido ſobotu wjecžor mejſti ſwiedzeni ſ piſhamym wohniom a ſe ſapalenjom wſchelakoho wohnijoſtroja ſapoczeſi. 23 létu ſabifor Ulbrich bě hromadze ſ jenym tomatſhom plunowu (gasowu) roli ſ pólrom nabił, ſo by „wjezelostne wutſele“ ſpuſcheſal. Wutſel pak ſo njepuſchcz, a hdž ſo Ulbrich ſhili, ſo by pohladal, ſhco je na ujewutſeleniu wina, rola roſbuchtu a jeſne kruchi Ulbrichej dwaj porſtaj wotorhnychu. Tež we wobliczu ſo wón czezko ſrami. Zeho ſu do Budyskeje hojeńne dowjedli. Lékario chzedža jemu tam ſrameniu ruku pječa wotreſac̄.

* (Snjeboženje.) Blisko Pariza 2. meje ſ wofami, ſ benzinoval motorom ſo czeſtazymi, na pſchemo jefszachu. Pſchi tym ſo žaložne njeſbože ſta. Do džewjecz ſentnarjow czezkeho wofa hrabje Montagnaka jedyn druhi motorowy wós ſaloži. Montagnak ſo teho dla wobroczi, tola w tym ſamym wokomilu ſo wós ſwroczi. Montagnak ſebi nop roſtrash a bě hnydom moriv. Zeho tepej ſo ſmjerč ſtrachnje ſrami. Tež wofobh, w druhim wofu ſedžaze, ſo czezko ſramchu.

* Podawſ ſaſudzenja njewinwateju nam nowym ſ Torunja powjedaja. W otočrje minjeneho lěta bě pſchibažne ſudniſtvo invalidu Queha a murjerja Stangu ſe ſtewnow dla njeſanſtwa na ſydom lět ſaſudžilo a to po wuprajenju jeneje žony, pſchecžiwo ſotrejž bě ſo to pſchendzenje pječa ſtało, runjež wobſkorzenaj ſwoju njewinu wobtruczeſchtaj. Někto je ta žona, wot ſwědomija czeviłowana, ſo wufnała, ſo je jeſe winowanje wopaczne bylo, a ſo je ju wjecžiwoſc ſ njemu hnala. Wobeju mužow hnydom ſ thoſtanie pſchecžichu.

* S Waldheima, 25. haprileje. Tajny kommerzifki radzieſel Niethammer w Kriebſteinje je naſhemu městu 5000 hrynow wuſtajil ſ tym wuměnjenjom, ſo dyrbja ſo te pjeniſh ſ natwarjenju Wettinſkeje ſtudnie načožic̄.

* Hrōſne ſlōſtiſtvo, je ſo bliſko poſa Chemnizy města w noži wot ſoboty ſ njedželi podalo. Džowku dželaczeſra Kiedela w Aſcherhainje ſu njeđelu rano 20 kročel wot Aſcherhainſko-Rochlikſkeje dróh w ležu morwu namakali. Šwulkej mozu bě jej nop roſbitu a dwaj porſtaj ſcheroło roſſchecžepenac̄. Hdž czezko bliže wobhlaſtachu, bě wiđecž, ſo bě ſky njeđoczin ſwoj wopor hlyboko do hornjeje nohi rěnýl a potom njebožownu holzu žaložnje roſſharowal. Škónzowana bě nimale zyle wufněkana a mjeſečne prawu ruku twjerdze ſ wutrobie pſchitloczenu a ſenu ſ njehęzam wupſchestrjeni. Ma jenej ruzh mjeſečne wulki kulu, ſotruž bě jej najſkerje mordaſ nadhryl. Polizaſſe wobhoniſenja ſo naležnje činiła. W wobhdeleſtwe wulke roſhorjenje ſuſeji. S druheje ſtronu hycze dodawaja: Škónzowana 18 létua holza mjeſečne dweju lubeju, ſ ſotrejuž bě jeneho ſanjechowac̄ poczała, tola pak je tón hido do-

poſkaſac̄ mohl ſo je njewinowath. Dopoldnia ſu tudy hycze je neho muža ſajeli. Hac̄ tón ſ njeſtukom ſwikuje abo niž, je hycze njeſnate. Sarajeſe je ſo ſ kolikom ſtało.

* (Wo zyle ſamóženje ſjebanaj.) S Mnichowa pſhaja: ſe žonje jeneho tudomneho ſahrodnika pſched několymi njeđelemi wobhovne ſwoblekana knjeni pſchindže, kiz ſo knjeni dr. Dillingerowa mjenowatſche. Do ſwajeje ręce ſwona ſobu ſapleče, ſo je wulke namrcze ſejiňla a ſo ma w Argentiniskej wulke wobhdeleſtvo. S wulkej wobwjetliwoſcju ſwona ręcz na ſwoj woprawny ſamet ſwyojego wopryta dowjedze, ſo je w tukhvilnych pjenježnych wulkoſčach a proſchesche tu žonu, ſo by jej na ſhwili ſ miſh wupomhalo, a ſo wſchitko, ſhcož jej požci, džefac̄ ſrōz ſaſo doſtanje. Woprawdze ſo lohko doverna žona naręčecž da, ſo jej po něčim zyle ſwaje ſamoženje ſwudawa, kiz 3000 hrynow wuežinjefche. Žebatſka je hido pod ſamkami a ſaſuhami. ſahrodniskaj člowijekaj paſ do taſ huljených wobſtejnoscžow ſajedžeschtaj, ſo dyrbji ſahrodnik někto na dželo ſhodžic̄.

* (Badny podawſ.) We wſchelakich italskich nowinach ſo tele dny jara ſpodžiwny narodny nařeſtſtvo wocžiſcheſi, kotrejž runje telfo džiwanja ſbudži, kelfož njevěrny nađeňdze. Knjeni Roſa Burlo, mandželska jeneho wuměla w měſeče Feggiji, je pječa ſwaje mu pſchekwapienemu mandželskemu hnydom ſchyrjoch holkow pſchimyjebla. Hdž wuſtróžanth nan njeſtlychany podawſ wychnoſeſi wofjewi, měnjaču najprjedy, ſo trysuje, tola ſo wychnoſeſi hory ſo wěroſci jeho pſchipowjedzenja pſchewmědži. ſchyrniki ſu czele a čerſtve a ſwojim pěſtoničzam njemało džela činiſa. Hyczeſazh a njemerni člowiečzložo ſu jenož na wſchelakobarbnych banecžlach ſeſnac̄, ſotrej ſu ſo jim ſ mudrej wobhlaſtive ſu ſwaje ſwajeſte. Feggijaſki měſtcejanosta je ſo ſe žadnym podawkom do taſkeje roſhorjenoeſe dal, ſo je pſchikafal, ſo dyrbji ſo džen, na kotrejž ſo ſchyrniki wulſchecžija, ſwjeſcžic̄. Dom, w kotrejž ſu mali hlyopzy na ſwět pſchischi, je wſchědne ſ węzipnými ludžimi wobſtupuj, kofizž ſadoſeſirye wo to proſha, ſo ſmeli ſebi ſchyrnifikow wobhlaſtac̄.

* (Pječlētna holza ja ko mordařka.) W Neapelu běchtaj ſo pječlētna holza a ſchyriletny hólz pſchi hraſlanju ſwadžilo. Duž ſo ſta, ſhcož by člowiek ſa njemózne měl, ſo ta holza temu hyczeſej wobr hlybž do žinota ſahna, taſ ſo jemu ſ um jatra pſchello. Lékario pomož bě podarmo, pſchetož wbohe džecžu operaciju njeſchětra, ale wumrje. Mała mordařka je czeleka.

* S italskoho poſtskoho ministerſtwa je njeſnath ſtucžer ſberku ſtarich liſtmych ſnamkow (markow) kranyl, ſotruž ſebi pſches 100 000 frankow wazachu.

* (Njeboženje na želeſnizh.) Se ſpabadka do Budapeſtka pſchijewſki czeſki tworowý čah na wobjedze pſched Budapeſtowmu ſ ſolije wujedze. Wot 64 wofow ſo 16 roſbi, a wicha twora ſo ſnicži. Džewjecz ſeleſnizarjow je wobſchkođených.

Sa naſh ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 44,829 hr. 84 np.

Dale ſu ſa njón darili:

B. B. w Budyschinje	5 =
Pſchecžel B.	1 =
Handrij Fröda ſ Maleſchez	1 =
Pondželnizh: wowejerjo 1 hr. 5 np., ſwaſhovat	· 1 = 35 =
30 np. = ...	

W „Ratholſkim Pózle“ čižlo 18 lěta 1898 hido kwitowane:

Sa Radyserbowu »Wobradženku« knjeg ſkaplon Fr. ſedlička ſ Worklez 1 hr. 50 np., byrnejž nočnýl, džibich ſidžecž, hdž tu ſtoji! 10 np., ſhcož ſebi ſ listom, njech »bim« da ſa Macžicžnym dom, 10 np., Delanská patentna komiſija 70 np., roſkolnižy 1 hr. 95 np. = ...	4 = 35 =
--	----------

S džakom kwituje

jarjadniſtvo „Macžizh ſerbsleje“.

Serbski jubilejny krála Albertowý fond.

Dotal nahromadžene: 1807 hr. 12 np. Dale ſu ſtadovali:
ff. ſ Lubija: wjſtſchi wucžet Schüka, ſeminarski wjſtſchi wucžet Schüka v měſtcejanſki wucžet Kruga po 3 hr.; Inježerſki radzieſel D. Hanowſki w Lipſtu 100 hr.; Delanská patentna komiſija — královſke poředzenje 10 hr.; P. T. 10 np. a ſarat Rada pſchi Michalskej zytki 5 hr.

— Hromadže 1931 hr. 22 np.
S najwutrobníſkim džakom Sommer, poſkladníſ.

Žeſdny plan železnizow

wot 1. meje 1898.

4. wojszora kłaža niedżelu a na ſakſkih ſwiatych dňach wupada.

Se Šchorzelza do Draždjan

Wojszora kłaža	1-8.	1-3.	1-8.	1-2.	1-4.	1-8.	1-3.	1-4.	1-4.	1-8.	1-3.	2. 3.
Se Šhorzelza	1,56	—	4,33	8,55	7,59	10,50	2,01	2,20	4,27	6,55	8,31	10,58
Rybačača	—	—	4,55	—	8,23	11,15	—	2,45	4,51	7,20	8,56	11,51
Lubija	2,22	—	5,14	—	8,45	11,37	2,30	3,08	5,10	7,42	9,15	12,34
Budyschyna	2,43	3,55	5,47	9,40	9,18	12,16	2,52	3,44	5,44	8,17	9,49	1,27
Biskopiz	—	4,28	6,23	—	10,05	12,54	—	4,19	6,20	8,54	10,22	—
Arnsdorfa	—	4,49	6,47	—	10,28	1,18	—	4,44	6,41	9,19	—	—
Radeberga	—	5,01	6,55	—	10,36	1,27	—	—	6,49	9,28	10,48	—
Do Draždjan	3,39	5,29	7,15	10,36	10,57	1,53	3,52	5,11	7,09	9,50	11,08	—

S Draždjan do Šhorzelza.

Wojszora kłaža	2. 3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-4.	1-2.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Draždjan	—	6,05	9,05	10,30	12,35	3,14	4,30	5,30	7,35	9,38	11,45	12,57
Radeberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,19	—
Arnsdorfa	—	6,42	9,47	—	1,11	3,49	—	6,06	8,10	10,15	12,29	—
Biskopiz	—	7,10	10,14	—	1,34	4,11	—	6,29	8,33	10,40	12,53	—
Budyschyna	5,14	7,45	10,45	11,31	2,04	4,40	5,32	6,59	9,03	11,10	1,19	1,57
Lubija	6,32	8,25	11,26	11,55	2,39	5,15	5,56	7,36	9,39	11,47	—	2,20
Rybačača	7,06	8,42	11,42	—	2,56	5,31	—	7,52	9,56	12,04	—	—
Do Šhorzelza	7,49	9,04	12,02	12,20	3,18	5,53	6,21	8,15	10,18	12,23	—	2,44

S Budyschyna do Wjelczina.

Wojszora kłaža	1-3.	1-4.	1-4.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
Se Budyschyna	—	—	—	—	4,59	7,42	10,47
Dženitiez	—	—	—	—	5,08	7,56	10,56
Budeſtez	—	—	—	—	5,15	8,07	11,03
Roswodez	—	—	—	—	5,20	8,13	11,08
Do Wjelczina	—	—	—	—	5,28	8,22	11,16

* Žeſdzi jenož ſobotu a niedżelu.
S Wjelczina do Budyschyna.

Wojszora kłaža	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
Se Wjelczina	—	—	—	—	5,49	8,47	11,42
Roswodez	—	—	—	—	5,59	8,54	11,49
Budeſtez	—	—	—	—	6,09	8,59	11,54
Dženitiez	—	—	—	—	6,20	9,05	12,01
Do Budyschyna	—	—	—	—	6,30	9,12	12,08

* Žeſdzi jenož ſobotu a niedżelu.

Se Budyschyna do Rakez.	1-3.	1-4.	1-4.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
Se Budyschyna	6,40	10,48	2,10	5,0	9,10	—	—
Rakarjez	6,48	10,57	2,18	5,9	9,19	—	—
Gidowa	6,53	11,3	2,23	5,15	9,25	—	—
M. Wjelczina	7,1	11,12	2,32	5,26	9,33	—	—
Radworja	7,12	11,26	2,43	5,41	9,45	—	—
Kaħovja	7,20	11,36	2,50	5,48	9,52	—	—
Nieħiżwacjida	7,32	11,47	3,06	6,0	10,2	—	—
Scheschoma	7,40	11,55	3,8	6,8	10,10	—	—
Do Rakez	7,48	12,3	3,16	6,16	10,18	—	—

S Wósborka do Lubija.

Se Wósborka	7,20	10,23	1,27	6,25	9,30*	—	—
Malecisz	7,28	10,31	1,35	6,33	9,38*	—	—
Luwoċċiż	7,37	10,38	1,42	6,42	9,45*	—	—
Hušiċħinu	7,46	10,47	1,51	6,51	9,54*	—	—
Radmeriz	7,53	10,53	1,57	6,59	10,0*	—	—
Ketiliz	8,6	11,4	2,8	7,12	10,11*	—	—
Do Lubija	8,18	11,16	2,20	7,24	10,23*	—	—

* Žeſdzi jenož niedżelu a ūwiate dñy.

Aħżeja cziż-żu 23 na garbariskej haſhy w Budyschynie f' rjanej sa-hodu je pschedawarnja se żiwnym wobthadom namaka. Dalsche je ſħoniż pola C. Grafa na Bis-marsfnej droži 15.	1-3.	1-4.	1-4.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
W Koħollowje je żiwnosz czo. 12 f' 11 körzami pola, 3 körzami rjanej ħuk a 2 körzamaj rjanej khójnow, 2 nowymaj tvarjenjomaj, se schifrom krytymaj, se wħschem morwym a żiwnym inventarom bjes-wumienka a hospody na pschedan.	—	—	—	—	—	—	—

Żiwnosz,

niedżelu 15 körzow wulka, w dobrym położenju f' dobrymi tvarjenjem blisko Budyschyna fuo kipież pħata. Pschedawarnja chaxle fuo we wudawarni „Sserb. Nowin“ wotedaq. Do Lubija 8,18 11,16 2,20 7,24 10,23*

na pschedan na farje w Budyschinku.

Dobre żyblowe bērnji, teho runja żymjenicżli ma na pschedan kubler Jurij Skop w Nieħiżwacjidle.

Orjewowa awkzija

na Kupjanskim kniežim dworje.

Schiwtorff 12. meje 1898 dopoldnja w 8 hodżinach ma fuo

42 brejowych wuzitkowych kruchow,

13 rm. dubowych schęzepow,

11 = dubowych kuleczkow,

70 twierdnych a

46 mjeħħiġ dolħiħ hromadaw

ſi wummenjenjemi, do awkzije wosjewjomihmi, na pħeħażadżowanie pschedawacż.

Shromadżina w brēsach pola Zatħiobja.

Kublowe farjadniſtvo.

Szylnej kuproshnej ranzy,

blisiko f' prozżata, stej na pschedan

w Titku čiż-żu 11.

Zueżju poleż punt po 80 np.,

tolkażu = = 70 =

tolkażowy tul = = 40 =

żeristw kōj = = 40 =

porucża

Ernst Wagner, reżiſſori misiħtri na seminarnej droži 4.

Njewjeszinske schlewjery porucża

A. Tschentscher na bohatnej haſhy.

Qoħi

133. kralowskeje sak-

skeje kraju neje lotterije,

ezżejhjenje 5. klokk wot

2. hacż do 23. meje t. l.

1/10 lofza po 22 mk. 15 np.

hromadż ſ portom porucża

lotterijowa kollektija

Carl Noack

na žitnej haſhy.

Fr. Th. Jägera

w Budyschynie.

Eż-żejtym Sserbam w Budyschynie a wokolnoſci najpodwojnijha wjedženju dawam, jo żym tu na žitnej wilach čiż-żu 9

žitowu, mučowu, pizowu

a warjenjowu pħedawarnju

wotewiř.

Budu fuo stajne pròzwaracż, wħschikim tħim, fotiżiż mje se ġiġi wopptu

pocżejja, jenož f' dobrem tworu poħlużecż. Duż proſhu,

moje pschedewiċċe dobrogħiżwie podpjeracż. Dowolam ūebi też

pħiżiż pomniż, jo ġerbi rreċċu.

S pocżejżowanjom

Jan Lukas ħ in Budyschynie

pschi žitnej wilach 9.

Serbski džiwadlowy wječor

we Wulkej Dubrawje

wuhotuje džiwadlowy wotriad Serb. tow. za Khwaćicy a wokolnosć přichodnu njedželu 8. rózownika, w hosćencu „K Sakskemu Honjerjej“.

Předstaji so:

Dale a hórje,

serbska žortna hra w štyrjoch jednanjach. Džiwadlo začne so z dypkom w 8 hodž. wječor. Po džiwadle je piwna zabawa z rejemi. Lubowarjo pěkneje serbskeje zabawy přeprošujemy na naš čistoserbski swjedžeň hač na najwutrobišo.

Khorych podpjerace towarzstwo.

Swjedžeňske porady, płaćace jako zastupny lisčik, dostanjeće hižo nětko pola hosćencarja Nowaka we Wulkej Dubrawje.

Bukečanske serbske towarzstwo.

Z přičinu dwójnego jubileja Jeho Majestosće krala Alberta budže so njedželu 8. meje wječor w 8 hodžinach w Heimrichec hosćencu serbske džiwadlo předstajeć.

Sobustawy a hosći najprečelniso přeprošuje
předsydstwo.

Programy su pola našich dowěrnikow, kaž tež pola knjeza Króny w Bukecach dostać.

Hodžijska wupožčenja a nalutowańja.

Bi la n ſa.

Aktiva:

114,155 hriwnow	60	np. wupožčenkow,
3860	=	55 = běžneho sliczbowanja (konto-korrenta),
245	=	79 = mobilijow,
6785	=	85 = počladičnych wobstatk na leto 1896,
23,500	=	— = hōdostnych papjerow,
100	=	— = Draždžanskeho podžela,
192	=	50 = kruchateje danje.

148,848 hriwnow 29 np.

Passiva:

143,622 hriwnow	55	np. ſapołożenych nalutowankow,
1310	=	— = wobkhodnych podželov,
2850	=	55 = běžneho sliczbowanja (bank. wobkhada),
651	=	92 = wobkhodnych ſaložek,
325	=	98 = reservneho fonda,
79	=	29 = dobytka na leto 1897.

148,840 hriwnow 29 np.

Ssobustawow je 131.

Młody čłowiek, kotryž chze klampnarskwo naukuńcze, může hnydom do wuczyby ſtupicž pola klampnarskeho mīschtra Richarda Bürgera w Rakezach.

Wubjerny kožowý mas,

so by ſo koža ſmjeħċiia a ſo by wodu njepſčepuſččala, w tħsax po 50, 30, 20 a 10 np.,

najlepschi vaselinowy tuf

w blachowych tħsax po 5 puntach, 2 punti, 1 punče a 1/2 punče, taž tež po wjetſkich a mjeñſkich dželbach porucza tunjo en gros drogownja en détail

Oty Engerta

10 na ſnutkownej lawſkej haſhy 10.
Daločoreččak čižilo 33.

Kuchařki, ſlužobne holžy, pěštonče, džomki, pohončow a wotročkow pſchi wulkej mſdže, hejtmanow, dželaczeřeſte ſwójby a džomki phta pſchistajetka Schmidtowa na ūkelniſtej haſhy 22 w Budyschinje.

Šlužobna holza ſo bóřh do ſlužby phta na hoſčiz haſhy čzo. 5 w Budyschinje.

Pohonča
1. juninej phta
Dr. Kaiser w Hodžiju.

W Hodžijsach pola Budyschyna je živnoſč čižilo 12 i nowymi twarjenjem, ſ ležomnoſčemi prenjeje ſemjoweje klasz, ſ 342 datuſkimi jenoſčemi pſchi naplačenju 10,000 hr. hnydom na pſchedan. Čezaž ſ ūkpienju jenož hač do 15. meje t. l. traje. Wsacho dalsche je ſhonicž pola twarſkeho mīschtra A. Starli w Nowych Porschizach.

Tam pôdla Vorſcheže holicžo bě ſsamlutke bjes luboh, Žom' myſle na to džechu wſchę, Mécž luboh' rjaneho.

A dokelž bě wſchę podarmo, Žadyn pachol njeſchindže, Dha towarſčku je ſjebalo, Tej luboh' wotwiedže.

Ta wboha hórklo płaćasche, So ſynek jeſ' bjes nana, A ſtwojej rucižy ſamasche, O žalosč, ſrudoba!

Hdyž pak ſaž' lětka ſaſchlo bě, Dha jejna towarſčka Tež ſyly płaćo ſwarjeſche Ŝjejkvérnoh' lubeho.

Wón wopuszczil tež věſche ju, Hdyž macz bu džeczatka, Tak dostała je ſtwoju mſdu Tej ſaſchnoſč jebawa.

Młodu ſylnu holzu do domiagęho džela ſ 1. julije pyta

A. Khežorla
pſchi lawſtich hrjebjach 18.

Dwě młodej h o l z y , kotrejž chzetej ſchwalcžiſt wo naukuńcze, hnydom pſchivoſmje.

A. Khežorla
pſchi lawſtich hrjebjach 18.

Dla ſemrječza dotalneje ſo ſwěrwa hoſpoſa na wjetſche kublo bliſto Budyschina phta. Dalsche je ſhonicž we wudawańni „Serb. Nowin.“

Wuſtojne ſlužobne a kuchyňne holžy pſchi wulkej mſdže phta Heynoldowa.

K hlebornemu kwaſej

A hore Šchramma
a jeho mandželskeje

Marje Madleny rod. Greczeloz
w Lěſkej 4. dženit meje 1898.

Lubaj starſchej ſ wjeſeļoſču ſ ruku, ſ džakom pſchejem.

Wamaj dženža ſ wutrobnoscžu ſa Waju kwaſ kheboru:

Bóh chžyl dale kóžde ranje Na ežeče a na duſchi Bohate dacž ſhōnowanie

Po wótzowſej miloſeži. Wschednje njech wón Waju ſita,

Nad Wamaj ſo pſchekražnia, Tego hnada njech Waj' wita Kóžde leto ſhōwienia.

So tež móhli ſwjeſeleni Žunu pleſej wenz ſloczany.

S Wamaj w ſbožu ſjenoczeni:

To my džecži pſchejem.

Wutrobnna próſtwa.

Sslepy Jan Debik ſ Njeſhwacžidla, kotrehož ſu ſ dobrymi zensurami ſ Draždžanskeho wuſtawa ſa hlepých pſchecžili, je ſorbatſto naukuńcyl a che ſeňko w Njeſhwacžidle ſam ſorbariež. Podpihan prophy čeſečených wobhlerjow Njeſhwacžidla a wokolnoſče, ſo bychu pſchi potřebje na Debika dželali; hōdne dželo ſo pſchilubi.

A. Patok, gmejnſki pſchedſtejčer.

(S temu čižku pſchiloha.)

Wróčzenie czeſcze.

Słowa, na hanžu hanſchynu ſrečane, ſ tutym wróčzu a warnuju, je dale roſcherječ.

Gandrij Marl w Schejzenzy.

Wróčzenie czeſcze.

Pola ſměrza ſo murumawſchi, wopowiedam, ſo ſu ſchividžaze ſlowa, na hanu Dornikez ſrečane, njewérne, a warnaju, je dale roſcherječ.

W Brēshyne, 3. meje 1898.
Marja Branžek.

Lubymaj starſchimaj

Gandrijej Lorenzej

w Komorowje pola Kluficha

a jeho mandželskej

Madlenje rođenej Horalez

pſcheja Bože ſhōnowanie

ſ ſlotem u kwaſej

jeju džakowne džecži.

Daj Bóh ſbož! ſanouſhuja,

Dženža naſche wutroby,

Bóhu džatorone ſo cjuja

Sa Waſch kwaſ tón ſloczany.

Wulta je to naſcha radoſež,

So jón Bóh je wobradžil,

A tak naſchu horzu žadoſež

Miloſežiwe dopjelnil.

Pol ſta lět je Boža hnada

Wiedla Waſche mandželswo —

Duſha hnuta ſ nebju hlada,

Wjerſchnemu ſo džakujo.

Džela je wſchak wjele bylo,

S prózu, ſe staroſežu ſchlo,

A džé jenož ſo by tylo

A ſbožu ſa naſ ſa džecži to.

Saplačž Bóh wſchē próžy Waſche,

Kiž ſež ſa naſ ſo ſhyli,

A ſa derjeſiež ſa ſhōli.

Nutrije jo proſhyli.

Dodžakowacž njeſežemj

Wam ſo ſo wſchē dobroth;

Duž rad Bóha proſhyč ſhōmij,

So wón ſaplačžil Wam by.

Staré lěta pſchinoſchuya

Wſchelaku wſchak wobčežu —

Wam wſchē czežje nimo hnija

Sso njech ſo Božej pomožu.

W nebjeskim njech blyſčej ſteja

Waſche ſerja wježorne,

Dalsche dny njech wſchitke džejá

S Bóha ſtrowe wježele.

Wutroba njech wſchědne ſežje

Wam ſaž Boža ſahrodká,

Pſchey njech ſo nebjia na Waſch wjež

Radoſež paradiſowa.

Wſchědne nove ſhōnowanie

Njebo na Waſch wuliwaj!

Njech ſo po tħix proſtmach stanjal

Hamjen! Hamjen! Bóh to daj!

Přschiloha ě čížku 19 Serbskich Nowin.

Sobotu 7. meje 1898.

Płaczący ręsneho skotu na Draždanskich flotnych wilech
pośredzku 2. meje 1898.

Płaczący po żentnarzu a hrivnach.

Skótnie družiny a wojskamjenjenje.		Žiwa	Ręsna waha.
W o l y :		hr.	hr.
1. pełnomiąsne, uniformjene, najwjetšcheje ręsneje hōdnoſcze hac̄ do 6 lēt	32—35	60—64	
2. miode, mjaſne, niewuniformjene, — starsche uniformjene	29—31	55—59	
3. hręno piwowane młode, derje piwowane starsche	26—28	48—54	
4. hnadnie piwowane kōzdeje staroby	—	45	
Z a l o j y a t r u w y :			
1. pełnomiąsne, uniformjene jaložy, najwjetšcheje ręsneje hōdnoſcze	28—31	55—58	
2. pełnomiąsne, uniformjene truwy, najwjetšcheje ręsneje hōdnoſcze hac̄ do 7 lēt	26—72	51—54	
3. starsche, uniformjene truwy a hnadnie wuwite młodysche truwy a jaložy	25	50	
4. hręno piwowane truwy a jaložy	—	45	
5. hnadnie piwowane truwy a jaložy	—	42	
B y l i :			
1. pełnomiąsne, najwjetšcheje ręsneje hōdnoſcze	30—33	56—60	
2. pełnomiąsne, młodysche a derje piwowane starsche	27—29	52—55	
3. hnadnie piwowane	—	48	
C z e l a t a :			
1. najlepšsche s mlokom uniformjene abo najlepšsche wot žyza	39—41	63—66	
2. hręno formjene abo też dobrze wot žyza	—	58—62	
S s w i n j e :			
1. pełnomiąsne lepichich rošow a jich skichjenjow w starobie hac̄ do 1¼ lēta	43—45	55—57	
2. mjaſne	40—42	52—54	
3. hnadnie wuwite, też ranzy a fundrosy	38—39	50—51	

Płacząca žitow a produktow.

Žitowy doros w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju						
	30. haprleje 1898.	5. meje 1898.	wot	hac̄	wot	hac̄			
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.			
Piščeniza	běla	10	—	11	18	10	94	11	76
	žolta	9	71	10	—	10	59	11	18
Rožka		7	50	7	65	7	13	7	50
Feezimien		7	86	8	14	7	67	8	50
Worž	50 kilogr.	8	70	9	20	8	—	8	50
Gróch		7	22	11	12	9	—	10	—
Wota		7	78	8	33	7	22	8	10
Zahly		13	—	15	—	12	—	14	—
Hejdusjha		15	—	16	—	14	—	15	—
Vermy		2	20	3	—	2	50	2	80
Butra	1 kilogr.	2	60	2	60	2	10	2	40
Piščeniczna muſa	50	11	75	22	—	—	—	—	—
Wzana muſa	50	11	—	14	50	—	—	—	—
Sápho	50	3	20	3	50	2	70	3	20
Szłoma	600	16	—	23	—	16	—	20	—
Brofata	1110 sztuſ, sztuſka	12	—	22	—	—	—	—	—
Piščeniczna wotrubý		—	—	5	25	—	—	—	—
Wzane wotrubý		—	—	5	25	—	—	—	—
Piščeniczny gris	50 kilogr.	—	—	5	50	—	—	—	—
Wzany gris		—	6	25	—	—	—	—	—

W Budyschinje płaczące: lóz piščeniza (běla) wot 170 puntach 17 hr. — np. hac̄ 19 hr. — np., žolta 16 hr. 50 np. hac̄ 17 hr. — np., lóz rožki po 160 puntach 12 hr. — np. hac̄ 12 hr. 24 np., lóz feezimienja po 140 puntach 12 hr. — np. hac̄ 12 hr. 39 np.

Na Burſy w Budyschinje piščeniza (běla) wot 11 hr. 77 np. hac̄ 12 hr. — np., piščeniza (žolta) wot 11 hr. 47 np. hac̄ 11 hr. 77 np., rožka wot 7 hr. 50 np. hac̄ 7 hr. 79 np., feezimienien wot 7 hr. 85 np. hac̄ 8 hr. 25 np., worž wot 8 hr. — np. hac̄ 8 hr. 50 np.

Wjedro w Londone 6. meje: Pomroczenie.

Cyrkwinske powjesće.

W Michałskej žyrlwi smjeje njedzeli Cantate rano w 7 hodzinach farať Rāda němſtu spowiedni ręcz, ½9 hodž. němſte a w 10 hodž. ſerbſte předowanje. Popoldnju ½2 hodžin budže katechismusowe rośrećzenje s konfirmérowanej němſkej młodzini.

Wěrowani:

W Michałskej žyrlwi: Jurij Groſa, poħonež tu, s Mariju Berthu Khežnikę tu. — Jan August Koſchpor, kubler w Skanezach, s Lenu Karolinu Löhnerze we Wulkim Bjelom. — Jan Jurij Scholta, fôrbarkar na Židowje, s Hanu Marthu Gertrudu Létarjez tam.

W katholskej žyrlwi: Jan Gädler, žiwnosejer w Sajdowje, s Hanžu rodž. Sopiz se Szulczez.

Křečení:

W Michałskej žyrlwi: Jan Kurt, Jana Reiniga, wobydlerja a drainero-wanskeho dželaczerja na Židowje, s. — Muz Pawol, Jana Augusta Tempela, wobydlerja a fabrikarja na Židowje, s. — Pawol Gustav, Jana Ernesta Schmidta, wobydlerja a fabrikskeho fahrodnika w Hrubělčicach, s. — Martha Lina, Oskara Gustava Wintlerja, kublerja w Borku, dž. — Martha Ernestina, Jana Augusta Pětška, wobydlerja a fabrikarja w Libuchowje, dž.

Zemrječi:

Dzien 29. haprleje: Maria Karolina Jagerez, Handrika Bohuwera Schusterja, murjerja, khežerja a pólnika na Židowje, mandžesſa, 51 l. 4 m. 3 d. — 30. Jan August Botwari, khežer a dželaczer na Židowje, 26 l. 3 m. 3 d. — 1. meje: Muz Gustav, Hadama Gustava Emila Löfflera, wobydlerja a poħoneža na Židowje, s. 2 m. 23 d. — Jakub Kral, wucžer a organist, 62 l. 1 m. 15 d.

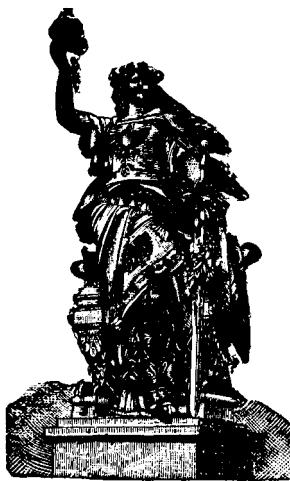
Žyliwskie powjesće s Budestez.

Njedzeli Cantate smjeje farať Vroſak rano w 7 hodž. němſtu spowiedź, pomozny duchowny Rychtař w 8 hodzinach němſte a ½10 hodž. ſerbſte předowanje.

Zacherlin
spodžiwię skutkuje! Wón mori, kaž žadyn druhi ſrēd, s wěstoscžu a rucze kózdu družinu schlödnych piščekahanzow, wožebje mole, tkhi, schwobhy, muchi, ſchězónwy, njerodž na domjazich ſkočzatach a ſo teho dla wot milijonow wotějheriarjow khwali a pyta. Děho snamjenja ſu: 1. ſaſhglowana bleſcha, 2. mjeno „Zacherl“.

=	=	=	f. Oth Engerta,
=	=	=	Straucha a Koldy,
=	=	=	Pawola Hofmannia,
=	=	=	Richarda Neumana,
=	=	=	Emila Měřicha,
=	=	=	Raaka a Kunatha,
=	=	=	C. A. Lukascha,
=	=	=	Pawola Schöckarta,
=	=	=	Alfreda Böhmy,
=	=	=	Herm. Kschizanka,
=	=	=	Pawola Mikela,
=	=	=	E. Ferd. Lehmannia,
=	=	=	Aug. Schwera,
=	=	=	A. W. Knichale naříděd.,
=	=	=	E. M. Klausia.

Schtóz chze wjele dobreho mloka mécz, nałożuj dr. Roeberowu mlokowu pólver, schtóz chze spéschnje butru dżelacz, nałożuj dr. Roeberowu butrowy pólver, schtóz chze złodnu butru mécz, nałożuj dr. Roeberowu butrowy pólver, schtóz ma bělu butru, nałożuj dr. Roeberowu butrowy pólver, schtóz ma świnie se złabymi nohami, nałożuj dr. Roeberowu kofézettvorjazh pólver.

schtóz chze mécz lělowansle torjenje a selo, dži do Germania-drogownie, schtóz chze mécz dobru radu we wšchich prascheniach, ratarstwo nastupazych, wobrocz ho na

Germania - drogownju.

Méječzel dr. Roeber
chemik a haptikat.

Vanillowu šokoladu

■ farneženii číšni ■

1/4 punta po 20 np.
porucža

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.

22 pschedawatnju w Němzach.

Hospoš!
Pjenjesy Intowacž!

Sphajceže

palený khofej,

woszewnje wonjazy a złodżazy,
punt po 96 np.
pola

J. Zimmermannna

na bohatej hažy 25.

22 pschedawatnju w Němzach.

Žiwjazy kafao,
spory a derje złodżazy,

1/4 punta po 35 np.
porucža

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.

22 pschedawatnju w Němzach.

Eslódke palenz

liter hžo po 40 np., likerž liter hžo po 60 np.

porucža Moritz Mierwa pódla Pětrowiskeje zhyrkwe.
Destillazija snathich dobrých palenzow po starých tunich placžinach.

■ pošylnjenju a k porjenšchenju wložow na hłowie, k woſtrowjenju schupišnow a lisichawow porucžamoj

■ woprawny
franzski palenz
w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 ml. a 2 ml.

Strauch a Kolda
na kamjeñtnej hažy 3.
Dalokoręczak 81.

Sel

■ k naſylenju mjaža ■
kotryž mjažo sa thđenj pscheſeli a jemu rjanu čeřevenu barbu a miň pschijomny blöd da, porucžataj

Strauch & Kolde
na kamjeñtnej hažy 3.
Dalokoręczak 81.

Woprawdžity holandski

kafao

najlepšehu družinu ſhweta, placžisny hōbno porucža

Gustav Küttner

10 na ſerbiskej hažy 10.
Zeniečza pschedawatnja sa Budyschin a wokolnoſej.

Rum,

arak,

kognak,

puschhowe essenzy,
wſchelake tukojne a wukrajne
blidowe likery

w derje wuležaných družinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Küttner

w Budyschinje
10 na ſerbiskej hažy 10,
woszbita pschedawatnja
sa wina a delikateszy.

Paleny khofej

punt po 85 np., punt po 100 np.
jara ſylny a derje złodżazy, kaž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

žyryv khofej

punt hžo po 70 np. porucžataj
Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej hažy 6.

Schtóz dyrbi s wjeſzej abo
kutnej pschijemini

■ palenz ■

kuporacž, njech ſpyta naju dwójne
palenzы a likery, liter po 60 np.,
a wón budže ſpoſkojom.

Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej hažy 6.
Koſaze, czelaze a howjase lože,

kaž tež wſchē druhe družin ſkožow
pschezo po najwjetſich placžinach
kuſuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wilach
pschi ſerbiskej katolskej zyrlwi.

Paleny khofej

punt hžo po 85 np.
w snathich wubjernych družinach
punt po 100 np. hacž 200 np.
kaž tež wulfki ſkład
njepaleneho khofeja
punt hžo po 70 np.
porucža

Bruno Halke
na ſwontownej lawſkej hažy 9.

Tuni

khofej, paleny,

punt po 80 np.,

njepaleny

punt po 65 np.

porucža

C. F. Dietrich

na jerjowej hažy 3.

■ **Priima zigary** ■

czíſceže po žadanju

mile a ſylné

běle ho paſaže

po wſchēch placžinach

po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.

porucžataj

Strauch & Kolde
na kamjeñtnej hažy 3.

Zigary

a wſchón tobak,
trane rjepili, punt po 25 np.

porucža

Jurij Schwiebus

(prjedy August Bartko)
na ſwontownej lawſkej hažy 10.

Dobry

jedžny žonop,

punt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
doſtač pola

Jurja Schwiebusa

(prjedy Aug. Bartka)
na ſwontownej lawſkej hažy 1.

Parlojty khofej

wubjerny a ſylny,
paleny punt po 1 ml. 25 np.,
njepaleny punt po 1 ml.,

fampinaski

čenikobunaty khofej,
njepaleny punt po 70—80 np.,

paleny punt po 90—100 np.,
chwědomilivje pruhowane a pschi-

vósnate dobre Winſle a Karloſ-
warsle měſchenja punt po 160
180 a 200 np. porucža

Paul Hofmann

na róžku ſerbiskej a ſchuleckej
hažy.

Sswój ſnaty dobry

palenz

po najtunisich placžinach
porucžataj

Schischka a Rjeczla

na ſwontownej lawſkej hažy.

Schorzugi s czelazeje kože
porucža po tunich placžinach

Heinrich Lange

pschi žitnych wilach

Destillazija Adolfa Rümscha w Budyschinje pscji butrowych wilech,

1868 jałżena.

poruczą swoje daloło a scheroko jnate wubjernie likery i kważam, kschęzjsnam a drugim kwydżenstwem składnościam w czwizach a po waṣy. Wożebje dobre su dwójny rózowy, nalskowy, hont-winski a jatroselowy, hornjotužiski, żoldkoselowy seleny a czerwony, zitronowy, wijschnjowy, malenowy, pruknizowý a forwejdowý liter po 60—80 np. Dale natursłolorwejdowý liter po 40 np., dobrý žitaj po 70 a 60 np., a cžistý cžiblo 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pschi wotewsczą 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Cžwizy i pjenjenju zo wpożęzuja.

Paleny kfoſej.

punt po 90 np., cžiszeje a kylne kłodžazy, faž tež wubjernie měščenzy po 100 hacž do 200 np.,

Kyre kfoſej

we wulkim wubjerku, punt hižo po 70 np., porucza

Paul Pötschke
na herbskiej haſy.

Paleny kfoſej.

na kłodženie kwydomicje pruhowaný, kupuje zo krym punt hižo po 70 np., paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np., parlojny kfoſej punt po 135, 150 a 160 np. pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)
na swonkownej lawskiej haſy 10.
Poszluženie w herbskiej ręce.

Zokrowy ſyrup,

punt po 14 a 20 np.,

Pawol Pötschka
na herbskiej haſy 13.

Wubjernie likery

se žamžneje destillazije w bohatym wubjerku druzinow porucza

Pawol Pötschka
na herbskiej haſy 13.

Ia. cžiszezeny
praec. basiski fosforokižaly kalk

k piżowanju skotu

we woprawnych wilech a po waṣy porucza jara tunjo

Otto Engert,

drogownia

en détail.

Starowupruhowaný

Šorjelski kalk.

Cžerstwy paleny

twarzski a rólny kalk

se źwojich Niſzczanskich a Kündraczanskich
falkownjow poruczam.

Firma: **C. Plümecke** w Niſkej.

Sastupječ knies **Otto Beyrich**, komisionstwo pschi herbskich
hrjebjach 28 w Budyschinje.

Późla teho proſču ſkaſanja direktnje abo mojemu puczowarzej,
któryž je ſobotu w ſnatych lokalach nadeneč, wotedacę.

Mužaze a hólczaze klobuſki

faž tež měžy w najwjetſkim wubjerku a po najtunischič placzisnach.

Nasadstajene klobuſki a měžy po vol placzisnje.

C. E. Rinke na žitnej haſy 5.

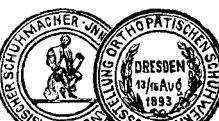
Pschiſpomjenje: Kožuchi na khowanje psches lečzo ſ rukowanjom pschijimam.

Cžejny diplom.

Bronzowe medaille

III. myto.
a cžejny diplom.

Heinrich Mohr,

ſcherowski miſchr w Budyschinje na ſuſelnskiej haſy 14
ſwoj ſkład, ſe wſchemi nowoſzemni naletnjeho czaſa bohacze wuhotowaný, wſchelake cžrije a ſchtorne
nałežnie porucza.

Po mérje wobucze ſa krótki czaſ derje ſedžaze ſhotowjam.

Zeniczle prawo na dželańje Kriegerowych patentowanych
ſchlörnjow ſa Budyschin a woſolnoſć.

Wuporjedzenja ſo po nowym naprawjenju w mojej
dželańi wobstaraja.

Najwjetſchi wubjerk
kwaſných darow,
narodninskich darow,
kuhińskeje
a hospodařskeje nadobny
poſtieža, faž je ſnate,

zentralny bazar

H. Richtera naſl.

w Budyschinje na bohatej haſy 29
ſ napshecza hoſczenza
winoweje kieże.

Placzisny ſu woprawdze jara
tunje, ale kruče twjerde.

Paul Kristeller

na bohatej haſy 29 s napschecza hosczenza
winoweje ſicze

porucza ſwoj hoberſki ſklad trajne dželanych

W o b u c ź o w y ch t w o r o w,

jako ſchörnjow, ſchörnyczow niſkich ſtupnijow, domjazych ſtupnijow, toſlow, ſtupnijow a ſchörnjow ſa koſojeſdnych, turnarjow a puczowarjow po woſebje tunich placzisnach.

Skasanie po mérje. — Pſchijmanje wuporjedzenjow.

Schtóz dobre a trajne, kaž tež placzisny
trjeba, njech czrijow a ſchörnjow ſklad
Emila Indingera na jerjowej haſy 6 wopyta,
kotryž ma ſobotu a njedželu ſwoje pschedawaniſchezo na bohatej haſy 3 s napschecza poſta.

Škladnoſtna kúp.

Dokelž mam runje tón króz woſebje wulki ſklad
rjanych mužazych, hólczazych
a džeczazych wobleczenjow,

runje kaž
lětnich paletotow, jenolliwych
kholowow a žaketow,
wupſchedawam všeče wězy, ſo bych je rucze wotbył,
po wurjadnje tunich placzisnach.

Pſchi potrjebje njech ſo kózdy wo tym pſche-
ſwedečzi.

F. Schlesinger,

5 na bohatej haſy 5,
s napschecza poſta.

Kózdy, kotryž
čhe ſebi dobrý
a tuni čzajniſil
kupicž, abo
kotryž čhe ſebi
jón porjedzieſ
dač, njech dže
čzajnikarjej

Curtet Jenczej
na ſtronkownej
lawſkej haſy 5,
pósla knjeſa lotteriskeho kolleſtera
Jägera. — Jencz pschedawa a
porjedža ſa ſwoje dželo ſprawnije
rukou.

Najlepſchi
lanj woliſ.
pſchezo čerſtwy, porucza
Turiſ Schwiebus
na ſtronkownej lawſkej haſy 10.

Šwój bohacze ſrjadowany ſklad
3 i g a r o w
100 ſchutu hižo po 2 hr. 40 np.
knjeſam kurjeram naležnie porucza

Bruno Halke
na ſtronkownej lawſkej haſy 9.

Howjase, Konjaze,
czelaze a woweče lože kaž tež
woweče woſmu pſchezo po naj-
wyschich placzisnach kupuje
Heinrich Lange
pſchi žitnych wulach njedalſto
ſerbiskeje katoliskeje zyrkwe.

Meble,
ſtoły,
ſchpihele a
ſofy
ſo najluſtcho kupuja w meblowni
na ſadnejbohatej haſy 4.

Rhoſejowe placzisny

Porucžam ſ 5% rabatta:
paleny **Santoski rhoſej**, bylny, punt po
paleny **Campinaſki rhoſej** punt po
paleny **W. parlojny rhoſej**, jara dobrý, punt po
100 np.,

njeſalený rhoſej
jara dobrý a bylny punt po 70 np.,
5 puntow po 3 mk. 25 np. ſ 5% rabatta,
10 puntow po 6 mk. 25 np. bjes rabatta
Tele rhoſeje ſu w mojim wukladnym wofnje
wustajene.

Adolf Rämsch pſchi butrowych wifach.

Turkowſke ſłowki

nowy plód w měchach, kaſchezilkach a po waſy ſu tunio dostačz vola

Moriza Mjerewy

pſchi mjaſowym torhochcezu.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

Bayſki rum

poſhylnjenju woſowych korjenjow
w bleſchach po 60 np., 1 hr. 25 np.
a 2 hr. porucza

Otto Engert.

Franzski palenz

najlepſchi ſredk pſche wupadanie
woſow a poſhylnjenju roſejenja
woſow w bleſchach a po waſy
tunjo pschedawa

Otto Engert.

Carbolineum,
wolij ſa mlóczazemachinu,
lanolinowy ſophtny mas,
lanolinowy ſožowy mas,
lanolinowy ſchörnazy mas,
wolij ſa ſchijaze maschinu,
baſelinu,
baſelinowy ſožowy mas
poruczataj
w nojlepſchej tworje a najtuſchcho

Strauch a Kolde,

drogowa pschedawatnja
na ſtronkownej lawſkej haſy 3 w Budyschinje.

Winowa pschedawatnja

Gustava Kütnera

w Budyschinje
10 na ſerbiskej haſy 10
ſwoje wubjerné naturſkoſiſte

wino
w ſratnej dobroſezi a placzisnyhōdno
porucza.

Woſebje ſo porucza woſebite
wino ſa trejſhudych a čerwiazych
na žoldk, bleſcha po 1 mk. 60 np.

Wósk
kupuje po najwyſchich placzisnach
Otto Engert.

A ſaniezenju

m o l o w

porucžam
kamfer, patchouli, popjer, naſtalin,
wopravdžitý dalmaziski
polver pſche inſekty, polver a ſinkturu pſche mole,
naſtalinowe ſopjena, ſelo a papjernu pſche mole.

Otto Engert,

en gros drogowe khlamy en détail
10 na ſtronkownej lawſkej haſy 10.

Karbolineum,

najthmanshi wolij ſ wobelenju a
namasjanju, w wopravnich čwi-
zach po 2 ſentnarjomaj, kaž tež
w mjeſtchich čwiſach a po waſy
ma na ſkladze

Otto Engert

en gros drogowe khlamy en détail
na ſtronkownej lawſkej haſy 10.
Daloſoręčak čiſlo 33.

Konjaze loſy,

čehnjenje w bližchim čzaſu, po-
rucza **Mr. Weifer**
w Budyschinje na žitnej haſy.

Neumannowe a druge

jeſdne ſola

je wſhem pſchiſluſkom ma na
pschedan a wſhe porjedzenja wob-
starā ſamkaſki miſchr

Khora ſug w ſakezech.

"Serbske Nowiny" wudawaja so ſkózdu ſobotu.
— Štowrtlētna předplata we wudawařni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjeſenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kožde číſlo pláci 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.
Číſe Smolerječ knihicičeřne w Mačičnem domje w Budysinje.

Za nawěštki, kiž maja co we wudawařni "Serb. Now." (na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedač, pláci so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štowrk hac do 7 hodž. wječor wotedač.

Číſlo 20.

Sobotu 14. meje 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němiske khežorſtvo. Po kromě (klamowa a ſchwarowa khorosz) je ſo do Němzow i zuſym ſkotom ſanjeſbla a ſo pſchezo ſaſo i wukraja pſchinorſhuje. So by ſo ſanjeſzenju khorosz, i kotrejz ratařtvo czežko ſchodusuje, wobarało, dyrbí ſo zuſy ſkot, předy hac ſo na wili abo na pſchedan pſchinowidze, pječđnjownej quarantainje, to je: czaſanſkemu czaſzej, podcziſnycz. To ſo teho dla stanje, dokes ſu ſuamjenja khorosz na ſkocze druhdy haſle někotre dny po jeho pſchinowidzenju ſpōſnacz. W Biskopizach je ſo zuſym ſkotnym wukowarjam tuton czaſanſki czaž husto ſpushečil a ſo i tym po kromě do ſakſkeho ſkota ſanjeſbla. Někotſi ſakſy ſkotni wukowarjo běchu ſo teho dla i połnym prawom na tónle njeprorad i petiziſu pola krajneho ſejma wobčežowali. Sańdženj týdženj je petiziſu w druhé kumorje do ſjawneho wuradzenja pſchiſhla. Pſchi debacze ſo knies ſapóhlanz Ssmola-Spytečanski dwójz wobdželi, petiziſu rafnje ſaſtupuj. Wón prajit:

"Moji knieža, petentojo maja wjele prawa, ſo wobčežowacz; pſchetož zuſy ſkotni wukowarjo ſe Schlesyſkeje a Pôlskeje pytaja ſo pječđnjownejne quarantainy, kotrejz maja ſo po ministerſtvoowej wukasni džerzeč, i tym ſminyčz, ſo něcht ſkotu prawje ſahe pôſcélui a druhemu poſdžiſcho pſchinicž dadža. Mi wobčežie je jedyn pad w Biskopizach ſnat. Tam bě ſo 18. februara, běſche to pjat popołdnju w 4 hodžinach, wulki transport rjanych pomorskich kruwów na tamniſkim dwórnichczeju i woſow wupuſhečil. Ssym ſam dwě kruwje i tuteho transporta kupil. Hdyž ſo wukowarja praschach, kaž dołho dyrbja kruwy w quarantainje ſtejcz, mi wón wotmolwi: »Hac do poſdžele rano«. A dokes ſe běchu pońdželu 21. februara w Biskopizach ſkotne wili, běchu ſo wſcě kruwy, kotrež běchu ſo 18. februara pſchinowele, na wilkach na pſchedan wuſtajile. Tak je ſo ſtało, ſo je ſo hižo czaſto i Biskopſkych ſkotnych wifikow po kromě do wokolnoſe ſanjeſbla a i tym ratařtvo wulka ſchodusna naſtala. Mi ſamemu je ſo ſeſhlo, ſo je i kruwami, kotrež běch na Biskopſkych ſkotnych wifikach kupil, wſchón mój howjaſh ſkot na po kromu ſthoril. Kupjene kruwy běchu paſ hižo khorore byle, paſ běchu khorosz ſobu pſchinjeſbla. Ssym i tym i najmjeſtcha wo 2000 hriwnow ſchoduswal. Teho dla wýžoke statne kniežerſtvo proſchu, ſo by kontrolu nad wukrajnimi ſkotnymi wukowarjeni ſruežiſcho nałožilo. Pječđnjownia quarantaina je ſama na ſebi jara dobra, tola, kaž hižo ſym prajit, ſo ſkotni wukowarjo jeje po možnoſe ſminyčz pytaja."

Hdyž bě na to ſapóhlanz knies Reißmann-Ramjenski ſphtal dopokaſacž, ſo ſo w Biskopizach ſkotna quarantaina ſhvědomicze wukonja, knies Ssmola ſnapſhečiwi: „Chžil ſo tola knieža Reißmanna prashecz, hac ſu ſo w Biskopizach pječđnjownejne quarantainy džerzel, hdyž ſym tola dopokaſal, ſo je ſo ſkot 18. februara na tamniſkim dwórnichczeju wupuſhečil a ſo 21. febr. hižo na wilkach pſchedawal. Skonečnje hiſeče ras wýžoke statne kniežerſtvo proſchu, ſo by pſhečiwi wukrajnem ſkotnym wukowarjam wukasnu ſruežiſho nałožowało."

Šapóhlanz knies Horſt temu doda: „Tak je, kaž je knies Ssmola ręčał. Tež ja statne kniežerſtvo proſchu, ſo by po jeho žadanju cžinilo.“

— Samožnijowý dawf, wot kniežerſtwa namjetowaný, je ſo tež w přenjeſtvo ſakſkeho ſejma ſacžiſnýl. S dobom paſ je tež přenjeſtvo ſomora wobſamknjenje druhje ſomory wotpočaſala, po kotrejz dyrbjeſte ſo na ſamoženja, 30,000 hac 100,000 hriwnow

wucžinjaze, 10 prozentow, a na ſamoženja, pſches 100,000 hriwnow wucžinjaze, 20 prozentow pſchirazka dołhodneho dawka požožicž.

— Twar noweje ſejmowije w Dražđanach je ſaſo na dležiſhi czaž wotkorčenj. Prěnja ſomora je po namječe ſomornika Sahrera ſe Sahra wobſamknjenje druhje ſomory, ſejmowinu twar naſtupaze, ſacžiſla a kniežerſtvo napominala, bližichemu krajnemu ſejmej mjenje drohi a ſnitska pſchihodny nacžiſk pſchedpožožicž, po kotrejz ſo Brühlska terraſſa doſpolnje njeſpchemenjenia ſdžerži. S dobom je přenje ſomora $1\frac{1}{2}$ milijona hriwnow pſchiswoliſa, tola jenož jako wobliczeniſti pjenjes ſa podtorhanje Brühlskeho hroda a khežow pſchi Brühlskej a terraſhovej haſy.

— Khežor Wylem a jeho mandželska ſtaj ſańdženj týdženj w Lothringſkej pſchibywal. Pońdželu popołdnju ſtaj wojetſkemu ſwucžowanju w Freslati pſchihladowawſchi do Meža pſchijeloj. Tamniſche wobhydlerſtvo jeju wylkajz witaſche. Wječzor khežorſkeju mandželskeju i ſallorwym czažom pocžefczechu, kotrejz 5000 lampionow a 12 huđibnych chorow licžesche. Narodna hymna ſo pſiſaſche, kotrež lud ſobu ſpěwaſche. Khežor a jeho mandželska ſo i balkona wokrjeſhneho pſchedpožodſtaſtwa džakowawſtaj a ſo do khežoroweho hroda do Urville wróćiſtaj, hdyž wutoru pſchibyſtaj. Pońdželu khežor do Straßburga pſchijedž.

— W pruskim krajnem ſejmje maja ſo i dželami nětko bôle do ſpěcha, ſo mohł ſo ſejm 18. meje ſkónciſc. Wutoru je ſejm nowy ſakón wo duchowniſtich dołhodach pſchijal. Finanžny minister pſchi tym ſlubi, ſo budže kniežerſtvo na kruhe gmejnų džiwač.

— Wulke hromadž ſita hiſeče w tu kruhlu w Němzach naſhypane leža. Ženož w Mannheimje w Badenskej 876,200 zentnajrow ſita leži. W Němzach po tajkim hiſeče tak bôrsh njeſtrjebaſa ſahlodnicž, kaž cžedža ſwobodomyslni a ſitni wukowarjo naž nařežecž. Tež w druhich europiſkych krajach, kaž tež w Ameriž je do ſež rožki a pſcheinzy. Čim ſpodižniſtio je, ſo ſu ſo ſitne placžiſtne nahle powyschile. S přenje pſchicžinu jich powyschenja je wudyrjenje ſchpaniſko-ameriſkeje wójm bylo. Wjele bôle pak ſu hiſeče placžiſtne horje ſtupale po ſběhnjenju ſitneho zla w Italskej, Franzowskej a Šchpaniſkej. S tychle krajow jenož Franzowska wukraju pſcheinzu i pſchibjerkej trjeba. Dokelž je runje w Franzowskej zla na pſcheinzu najwyschile, a dokelž ſběhnjenje zla jenož hac do 1. julija traje, wukowarjo pſches hlowu a pſches ſchiju ſito kupo-wachu, ſo býchu jo hac do 1. julija bjes zla do Franzowskeje do wjeſli. Kaž halle býchu placžiſtne do wýžoka ſtše, hdyž býchtej Němſka a Uwſtríſka teho runja na někotre měžazh ſitne zla ſběhnyſej! Sozialdemokratijo a liberalni ſu w wulkim bludže byli, hdyž ſu w khežorſtvoym ſejmje kniežerſtvo napominali, ſo by ſitným zlam na kruhlu ſpanyež dało. Dželacžerjajm njeby ſo khléb potuſhčil, ale wjele bôle podrožil. Tak je kniežerſtvo, na ſdžerženje nětčiſtich ſitných zlow wobſtawſchi, hóřſchemu podroženju ſita wobarało. Tak bôrsh hac ſo pſchihodne žně poſkyku, drje ſitne placžiſtne ſaſo ſpanu.

— Pruski prýnž Hendrich, kotrež je ſkónczne po dolhim mórkim puczu a po wjele ſadžewkach do Kiaocžawa dojel, je ſo wot tam 10. meje na pucz do chineskeho hlowneho města Pekinga naſtajil, ſo by chineskeho khežora wophtal. W Kiaocžawje jeho i mózgnym tſelenjom powitachu. Prýnž hlydom nowu němſku koloniu pſchihodži a ſwucžowanju jeneje mulazeje batterije pſchihladowawſche. — W ſwojej nowej koloni w Kiaocžawje dyrbja ſo Němž hiſeče pſchizo chineskich worakawoſežow hladacž. Wutoru

w noz̄y bu garnisjona w Tsintawje pola Kiaočzawa allarmowanego, so by sa zwolbu Chinesow zbležila, kotaž bě spytala w noz̄y tamnischī pólwrovym magazin sapasie. Stražnik pschi pólwrovym magazinie, swonka Tsintawa ležazym, Chinesow pschelwapi, hdz̄ hčzchū bomby, s pólwrom napjelnjene, do magazina mjetac̄. S dwemaj wutſelomaj bo druz̄ stražniy allarmowanemu a tutym bo poradzi, pječoři s nje-docinkom sajec̄. Bohužel je bo pschi natylanju třelbow wobžaromne njebože stało. Jedyn rekrut namójskeho pěškowskeho bataillona s njezdiblivoſeču ſwoju třelu ſpusčec̄. Wutſel jeho prduitej, Pawolej Scholc̄e ſe Schermeisela do ſadnije hlowy ſajede, tak jo wón hnydom moriv na ſemju padze. Sajath Chinesow najfruejšich pochotaja.

Austrija. W Austrijsich delegazijach, kotrež ſu bo ſańdzeny thđzeni ſechle, je bo Polak hrabja Adalbert Džeduschijski na to wobčežował, ſo bo austrijsy Polazy s Bruskeje wupokauja. Minister ſwonkownych naſežnoſćow hrabja Goluchowſki pječa na tole wobčežowanje ani njewtomoli.

Italia. Poſlednje njemery w Italskej njeiſu, tak je bo netko wujahnilo, dla droheho khleba wudhile. Drohi khleb je republikanska ſtrona jenož ſa ſwoje wotpoſladu wužila a po zylhmu kraju ſběžki ſbudiſta, ſo bychu monarchiju powrózili. Kunje w tych městach, hdz̄ je wobhyleſtwo w dobrych wobſtejnoscach žime, ſu, kaž na pschiklad w Mailandze a w Minervinje, njemerny najhōrje ſakhadželi. W Mailandze běchu ſkoro na wſchēch drohach barrikady (ſaraczenja) natwarili. Woh drohoveje ſeleſnicy a omnibusu bo powrōzic̄, lud khězne durje, domiago nadobu, karh atd. hromadu uſchesche, ſo by wobhlađ na drohach njemóžny ſejnil. Wſchitz Mailandsky dželac̄erjo běchu na nohomaj, žony a džec̄i najdžiwiſcheho ſakhadžachu. W 11 hodžinach přenje barrikady naſtachu. Plesť ſo horje ſtorha, a lud hród Saporiti wobžadži. Hdz̄ ſo woſazý bližachu, iich ſ barrikady ſamjenjow deshez a wutſele powitachu. ſ barrikady, kaž ſe ſužodneho twarjenja bo cžetvjeney khorhojei ſmahowac̄tej. Barrikadu ſkonečnje jéſdni, ſo ſ konjow ſo puſchic̄iſtci, dobýchu. Lud někotrych morivych a ſranjenych na njej wostajiwſti, na bližchku barrikadu cžekny. W 2 hodž. woſazý w Via Torino na lud třelachu; někotri mužoři morvi abo ſranjeni na městnje ležo wostachu. ſ jeneje khězne podla hoſčenzy „Grande Bretagne“ na woſakow ſhlym deſtez zyhelov padasche. Woſazý dom dobuchu, pschi tym ſo někotři ſ nich cžekto na hlowe ſranichu. Mjes tym woſazý jenu druhu barrikadu pschi moſče St. Croce dobýchu. Do jéſdných, ſa pěſčkami jehazých, bo hlowy ſamjenje mjetajy dachu, a to ſ tajkej mozu, ſo dyrbjeſehe wójſko cžekac̄. Pschi Ticineskich wrotach k wótrej bitwie dóbře. Barrikada po barrikadze dyrbjeſehe bo dobýz, mjes tym ſo ſ dobom ſ třechow ſamjenje ſtachu. Na torhoſtežu Vatra ſe ſužodnych terrassow do woſakow hjes pschelſtaža ſamjenjenje ſtachu. Pschi wſchēch barrikadach bo ſe ſažakloſežu woſowasche, a frej ſ rěkami bězeſehe. Pschi Venezijskich wrotach jedyn žandarm jeneho hóz̄a, ſamjenje do woſakow mjetazeho, ſakkó. Jedyn druhí hóz̄ ſo, hdz̄ woſazý ſ třechi hroda Saporiti ſběžkarjow wuhnachu, ſa ſhvižlemi ſhova. Jedyn žandarm jeho wuſlédži a jeho ſymnokrejne ſ revolwrom ſatſeli. Cžekto ſranjeni, do hojeńjow pschinjeſeni, mějachu ſ wjetſcha ramy na khribjec̄e. Ma někotrych barrikadach bo lud ſ wulfej khrobloſežu wobrasche. Wola Ticineskich wrotow bo přenji nadběh kavallerije woſrafy. Škonečnje bo dwě kanonje poſtajischtci, ſ kotrejuž kždeje ſo jenož jena ſula wutſeli. Naſtate ſapuſeženje bě nježmérne. Šběžkarjo mějachu bo na to ſkoku ſ proča.

Pschi woſowanju je wjele ſtow ſběžkarjow ſpadalo. Po wuprajenju jeneho lekarja ſulk ſ nowych repeterowanskich třelbow ſe ſakhadžeja. Dolha, čenka, ſ někotrych dželom wobſtejaza ſulka drje muſtule pschedreje, tola wona roſbuchnje, tak bóřh hac̄ do koſeze ſtorci. Teho dla ſu ſkoro wſchē ſranjenja ſhmertne. Amputaziye njeiſu ſkoro ženje radžic̄ a ſu njewužitne. Trjechi-li ſulka do hlowy, bo zhl̄y nop wotſbehnje, jako by ſulka we hlowe roſbuchla.

Wo hroſnoſczach a žadławoſczach, kotrež ſu ſběžkarjo w Minervino ſluczili, italske nowiny netko nadrobnoſeče pschinouſhuja. Kaž w druhich městach, njebě tež w Minervino podroženje khleba wina na wudhrenju ſběžka, tola wone bě ſ jeho poſlednim naſtorkom. Tamnischī dželac̄erjo w ſymje a w leže doſč ſaſluža, a zyroba je tunja. 1. meje ſebi nicto na žane hroſnoſeče njemybleshche, haj mała garniſona, ſ 30 muži wobtejaza, ſdasche ſo wjazy hac̄ dožahaza býz. Ma dobo ſběžk naſta, nicto njewě, tak? Njeſnath cžlowjeſ w jenej pjeſatni khleb žadashche, a chžtſche jenož 30 město 40 zenteſimow ſaſlažic̄. Pjeſat ſo ſapowjedži, teho dla k ſwadže dónbže, kotrež jeneho polizajſkeho komižara pohnu, ſakročic̄. To bě ludej ſnamjo, ſaſtojnka ſarashc̄ a hnydom po waſchnju džiwochow ſakhadžec̄.

Sběžkarjo ſo do radniž, ſchulow, dawtorow, poſta, wupožčowaniſe atd. dobýchu a je ſ džela ſapalichu, runje kaž wulke mlyny firmy Barletty, kotrež mukowe ſklady dželac̄erjo na wózach domoj noſhcz dachu. Tež do ludoweje banki ſo dobýchu, kotrejež ſelesný pjenjeſný ſhamor paſ injeſambohu roſpac̄ic̄. Potom twarjenje ſapalichu. Po ſjawnich twarjenjach domy mějččanow na rjad pschindžechu. „Gsmjerc̄ měſchčanam!“ ſo wolaſche, a lud ſo naj-prijedy na dom bohateho lekarja Brandia da. Mjes tym ſo rubježnizh khězne durje ſe ſekerami roſbichu, dr. Brandi ſ woſnom won do nich třeſeſe. Brěna ſulka jeneho paſhoła wobodrje; druha jeneho naſvalniſa mori. Hnydom na to ſo cžrjóda do khěze dobu, a Brandi — mandželska w komorje mřejeſe, — psches třechu do ſahrody cžeknu, hdz̄ jebo njemdi ſchec̄ežharjo ſafalachu a ſarubachu. Težo bjespomožni žonu jedyn ſkulžobník do konjemza donjehe, hdz̄ wona wudhcha, mjes tym ſo plomjo ſ doma, ſ petrolejom polateho, ſapasche. Potom Brandioweho doma cžrjóda k Barlettovemu domej cžehnjeſe, kotrež mlyny bě krótka předh teho wurubila. Hdz̄ k Barlettowej khězi pschic̄eze, kotrež je wjazykročný milijonar, tutón ſ woſnami won třelec̄ da. Potom won, hdz̄ tónle ſredk njeponhac̄e, 1000 frankow niklowych pjenjeſ mjes lud ſmjetac̄ da. Podarmo — lud ſo do domu dobu a Barlettu, kotrež ſwoje zjke ſamoženje poſticeſe, ſkonzowa. Tež Barlettowu mandželsku njeſkraſnizh ſe ſekeru ſhmertne ſrubachu a džec̄i jenož ſ nuſu dónitej wuczelkym, ſo je ſ balkona dele ſmjetachu. Potom lud wjeſele dale rubjeſe, won ſo do wſchēch mějččanskih khězow dobyhac̄e a je ſapali, wobhlerjow pschec̄ežhawſhi a wurubinſhi. Nadpadnjeni ſebi ani njeſwérjachu, ſo wobarač, ale, ſo bychu ſo Brandioweho a Barlettoweho dónita ſmyni, dobrowolne durje woczinichu a wſchē ſadane pjenjeſy wudachu. Hdz̄ ſkonečnje po wobomhodžinſtim rubjenju woſazý pschic̄eze, lud, ſ rubjeſtviom počezejeny, roſcžeka. Město ma někole napohlad kaž Magdeburg, hdz̄ bě jo Tilly w 30 lětnej wójni dobył a wupuſcžil. Zyla woſolnoſć je běla wot roſhypaneje muli a ſchoſejow pschirow ſu poſne pjenjeſných roſtow, ſlebornych ſzizow atd., kotrež je rubježny lud cželajz̄ přeč cžiſnýl. Woſazý ſu 250 woſobow ſajeli, tola nimaja ani dožahaze jaſtvo ſa nich.

Schpaniſſa. Šańdzeny thđzeni je wójſte ſbože na ſtronje Schpaniſſich bylo. Amerikantsky ſu pschi ſubafſtum brjofy pola městow Cienfuegos a Cardenas podarmo ſpytali, woſakam na kraj ſtupič dacz. Ma woběmaj městomaj jich Schpaniſhy naſad ſbichu. Psiched Cardenasom bu amerikantski torpedofski cžolm „Winſlow“ ſ jenej ſchpaniſſej bombu wobhloſdžen. Bomba parny fotol pscheraſh. ſ dobo na cžolmje 75 puntow pólva roſbuchny. Jedyn lieutenant a ſchtrijo namóřnizh buchu morjeni. „Winſlow“ ſamó hiſchje ſoſac̄. Druhi amerikantski torpedowý cžolm „Tocumſeh“ do po-wětra ſlečzi. Cardenas jenož ſompagnija pěſčkow a 300 dobro-wolnikow ſakitasche.

W Cienfuegos, hdz̄ ſchpaniſhy dwaj nadpadaj Amerikantski dobyjeſtſzhy woſraſhchu, ſo na ſchpaniſke ſtronje jenož 14 muži ſrami.

W ſchpaniſkej ſu w někotrych městach droheho khleba dla nje-mery wudhile, kotrež paſ ſu woſazý wſchē ſ lóhkej prózu pod-tločili.

Šubafe ſchimboſke město San Juan ſu amerikantske lóžje do zyla poſtělale. Wobhlerjo a wukrajni konſulojo ſu do ſnutſlow-neho kraja cžekli.

Wdohywar.

To bě na pol ſchtrijo poſhmrjeny džen ſe wulkim róžku. Hana Cžetvjenjska ſedjeſehe we ſwojim luvoſnym malym ſalonje. Na dobo poſtoci, wobhlađujo ſo do wſchēch bukow bojaſna a kaž wuſtrožena. Potom ſ mozu ſaklinka.

„Pſchinjeſe ſpěchne lampu a ſpusčec̄e wſchitke žalusije, Hanža“, poruči ſaſtupowazej holz̄.

„Někole hižo, hnađna knjeni? Je dže hakle na pol ſchtrijo!“

„To nicio njevadži. Ja chzu, ſo, hdz̄ ſo ſakmerkuje, ſu wſchitke durje twjerde ſamknjene a wſchē žalusije ſpusčec̄ene. Moj Bozo — ſchto jeno to je?“ pſchitaji ſtrachocžiwa.

„Knjes je runje ſhězne durje wotamknýl“, rječn̄ holz̄ka, ſo džiwoj. „Wý drje ſo bojiče?“

Hdž̄ Hanža Cžetvjenjski do jſtwy ſaſtupi, poſtrowi ſwoju mlodu žonu jara nežnje. Ale wona wjele wo to njerodjeſehe a rječn̄:

„Wostaj to, Hanžo; dženža mi na to njeńdže!“

„Alle, žonka, ja dže cže dženža hiſchče ani widžal njejkym.“

„Ach, Hanžo, njeměj to ſa ſlo. Njeſenjach to ſlē“, rječn̄

młoda żona, „Wohu dżak, so tu sy. A ty dyrbiś mi dżenja klubicę, Hančo, so mi w nozy żenie wjazy i domu niewostanijech?”

„Alle, Hanča, mój wobkhad hebi to żada, so dyrbiu hdyż a hdyż wotpuczowacż. To syim czi tola też prajil, hdyż kmoj so brałoj. A dżenja w nozy je to też hakle preni króć bylo —.“

„To wschak wem“, picherorje jeho. „Alle, Hančo, neschto hróbne je so stało, pomhyl hebi jeno, w nozy fu so pola psche-kupskiego radžicela Garda nutaš lamali —.“

„Schto ty powiedasch? Gsu dha jich popadnyli?“

„Né! Krajni Gardowej fu wschē drohe debjentki kraniali; wu-

czinja to, kaž praja, so tyħażx hriwnow.“

„Jeno njerobudżej so tak jara, Hanča!“ rjełny muž smierujo.

„To dżę je Gardeżom jara wohidne, ale schto to skončinje naš stara?“

„Alle, Hančo, njerostymisch dha ty to? Jeli so tak pschellepani wdobhywarjo bliško naš dżelaju — a my mamu te brillianty tu w domje, tiz syim po wozzy namrēla? Khodžicż w nich njemόžu, dokež fu tak wohidne stareje módy; pschedacż je njemόžu, dokež maja so w naszej kwojbie dale herbowacż. Ach, ja bych chýla, so by ty w banzy khowacż dał, Hančo?“

Młody muž wopokaſowaſe kwojej młodej żonje wschu móžnu luboſć.

„Lubicha Hanča, nestrachuj so tola. Gard je scheroč a daloko jako wjazor milijonar snaty, to wabi paduchow. Wola naš pał, w tymle małym hnēdze, sawescze niczo njepytaj, schtoż by so prazy placzio. Duż budż zyle bjes staroſcze, th bojaſny sajzo. Ty tola żenie powiedala njejsh, so mamu demanty w domje khowane?“

„Aui kłowecza.“

„Né, vo tajtum njetriebam so też strachowacż. Paduſci tuła jeno tam pschikhadżeu, hdyż wjedža, so tam neschto namakaja.“

„Ja niewem, ja tejle bojoſcze wotbyčz njemόžu“, sydcho-waſche Hanča.

„Wbohi lubuſčio!“ borbotaſche młody muž. „Kak bojaſna tola sy! To je mi žel! Schto dha by ty sapocžala, hdy by so paduch nutaš dobýwał?“

„Hdy by — ty měniſch, hdy by ty doma njebyl?“ rjełny Hanča.

„Haj, moja luba, by so ty wobarala?“

„Ja — so wobaracż? Né! o né! Ja bych tak cžiniła, kaž by rjeł, so spju a njebych so hibnyla. Na tuto wajchnie bych s najmjeñicha kwoje žiwnjenje khowala, pschetoż kłostniż węczę hakle potom mordarſtwo wobendu, hdyż jich čłowjek w dżele myli.“

„Schto, Hanča? Hdy njebyl niczo spytala, so by nazu wob-žedzeńtwo ſakitowała?“

„Aui najmjeñiche; bych zyle směrom wostała.“

Hanč so wutrobnje kmejſeſche. Hdyż naſajtra s města wróčo pschińdże, hdyż mějſeſche jara dothodnu agenturu, powiedasche Hanča, so je w jenej s přenich bankow był a so je so na wuměnjenja na-prachoval, kak mohl tam brillianty na khowanie pschedopodacż.

„Tutſje dowjeſu tam debjentki, moja luba, so so njetrjebasch wjazy strachowacż.“

„Ty sy pěkný, Hančo“, rjełny Hanča, „miej dżak!“

Tón wjecżor bě ſame kłonzo a ſbože w malej wili, kotaž bě w pschedmjeſche, a w kotrejz młodaj mandželskaj ſamaj lutkaj bydleschtaj.

Alle naſajtra ranu hiżo pschińdżechu ſažo małe mróćalki na njebjo młodeho mandželſtwa. Hanč mjenujżi mjes rańſhimi listami jedyn namaka, kotrehoż dla dyrbiſche hnydom nusnje wotpuczowacż. Hdyż to Hanče ſoželi a pschiftaji, so tu nōz doma njebudże, wustupi kruče pschedziwo njemu, wumjetowaſche jemu njeluboſcze, liwkoſez a ſanjerodženie a nochaſtysche niczo kłyscze, hdyż so wón ſejerpnje ſamolwječ pocža. Skončinje wona pschedawasche. Wón dyrbiſche ſej ſwera kłubicż, so so tu nōz kłyscze ſažo wróči, a to kluvi wón też. A duž chýlsche na poł třioch ſažo doma byč, runjež bě jemu to jára wobczeſne.

Hdyż bě so Hanč wotħalič, kħodžesche Hanča njemērna po wobħodenju tam a ſem. Jei bě tak cžejko, jej ſdaſche so, so dyrbi njebvož pschińc. A přemi ras we kwojim mandželſtwe prascheinje ſo, hacž so njeje myli, so je ſeħbi Hanča wſala.

Wona po prawom jara mało wo nim wjedžesche. Alle wón bě tak hnučiwiſe dobrý napscheinzo njei był, hdyż ſeħbi nan duži s Ameriki tak nahle wumirje. Schto budžiſche chýla ſapocžecż bjes Hančoweje radu a pomož? Wón bě so wo nju poſtaral, wschē

jeje wěžy ſrijadował, pschetoż wona ſtejſeſche nětkele zyle wopuſcheinena ſama na kħwēże a w Němſkej njemējſeſche ani pschitwusnych, ani pscheczelow. A nětkele — nětkele bě ſtajne jeho wobkhod prenja wěž — potom hakle wona. Prjedy bě to zyle hinač bylo. Prjedy bě wſchón kħwōj cžaž ſej poħvjecżal.

Wjecżor w dżebacżich bęchu wschē durje w malej wili ſefamkane a ſaħuwane; jeno na kħeżiñch durjach njebe ſaħuwak ſaħunjen, dokež hiscze w nozy lujeſa domoj wocžakowachu. Potom pschedhodżi Hanča, pschedewodżana wot holzow, kotrejz w domje klužesche, zylu dom, kħożdy kueži a rōži pschedpytujo, hacž so hōż ſchidh kħowa.

Skončinje poda so żona s cžejkej wutrobu do leħažeje komor. Ta běſche w ſadnim kónzu. Durje do předkowneje iſtwy pôdla bęchu wotewrjente. Tam najprijedży ſaſtupi, žalusije ſcżeze horje a hlađasche do krajiny, s polnym měħacżkom jaħnej roškħwelleneje. Kak bě tu wscho cžiċċa a mérre! Žako by niħdże ſlyħ ludži, njesboža a njeſtuklou njebylo! Ma ſiwe wulke wjeħele wuhlada wona na dróži wħiġolu kħiġlu poſtafu poliziſti, kotrehoż helm so kaž blēbro w měħacżku kħijsħczeſche. Stražnik poſtaſtaſche. Hdyż a hdyż, so by kħwēlu ſiweje latarnie pak ſiem pak tam padacż dał.

Napohlad tuteho kħiġlu strażowarja woložesche młodej strachocziwej żonje wutrobu. Wona ſiħċiġi s ħluboka; potom dōndże do ſparneje iſtwy, ſaċċini durje a poda so do loža.

Prjedy hacž wuſħni, dżeħħu ſej hiscze wſchelakore myħle pschedes ħlou.

„Tutſje dyħbi so to na kħożde waħċinje ſtačz“, borbotaſche wona. „Pſchedienju te iſtwy. Pſchedpolożu kwoju ħparnu iſtwu do předka, potom budża mje ſi najmjeñiħa na dróži kħijsħcę, jeli ſo ſo ſchto stanje a ja wo pomož ſarvolam. Tule ſadu pak móža čłowijska džezačż kħożz kħonċiwač —“

W tajtih myħblach skončinje wħħoħa cžwilowana żonja wuſħni. Woldra hodżiñ kħadż bě ſpała, tu wozuċċi njejabżu a, derkotajo na wschēt stawach, so na kħożżej ſepjera jo ſruna a napinajò so kħiħasche.

Schto to bě? Njeħibajo so ſwosta tak kħiwi. Potom po-hlada na cžažnič, kotrejz pôdla njeje na blidku ſtejſeſche. Bé w dwanacżiħ. Měħacż kħwēżeſche jaħnej do iſtwy. Šyma wobęža Hanču; frej hacžesche ſo ſej w żikkieq; ſiġġi ſtixxu pôt ſtejſeſche ſej na cžole. Sažo kħiħasche k durjam. Potom pschedi kħiġi ſħallu k extej, so by ſakħiħ ſtracha poduħħla.

Halle w dwanacżiħ! Hanč njemōdjeſche do napol třioch domoj byč! A tola kħiħasche, kak něħħto pomaļu czerħaſo po ſħodże horje džeħħe. Wona so njemħlesche. Kroczele ſo bôle a bôle bliżiħu — psched durjemi ſaſta — podloha pikotash —

„O Božo!“ ſtonaſche ſi cžiċċa. „Wobħiwarju — wjedža, Hanč tu njeje — a ja syim ſama — o Božo, ſchto ſapocžecż?“ Wokomik hiscze kħiħasche, potom padże we womorach na ſħallu. Hdyż ſažo kħiġi pschedi kħożz a wozuċċi wotewri, pħiġi, kak ſo rucżiżu pħiġi ſamku pomaļu hiba — wutroba ſo ſej hacžesche — wona ſaħħdzi wozuċċi —

Tak ležesche mjeñħiħu ſo njehibujo a smerkowa, ſo je muži pôdla jeje loža a ſo cžejko dyħħaſo k njei naħħila, ſo by so pschedi kħiħasche, hacž ſpi; tola ſa mjeñħiħu ſtupi wdobhywar na ſtronu tam, hdyż malu żelesny pjenjeżi kħamor k ſtejſeſche, w kotrejz ġeżejjek poliċċi a drohe papiċċi kħowachu. Potom ſa-ħiġħa Hanča cžiċċe ſchierotanje kluči a durčka do kħamora pikotachu. —

Hana wuſħocži s loža, na ničo njezdžiwaſo.

Hdyż ſo nimu paduħha mifn, ſakħiħiġi tón, da kħwēlu pschedi kħiħasche, ſemi padħnej. Alle prjedy hacž mōžesche cžekkaje popadħnej, bě ta hiżo w druhnej iſtwi, durje ſapraſħa a kluč hnydom wobwixtun. Potom wotewri wofno a ſawla ſiħlożom na pomož.

Na ſiwe wulke woloženje ſaħħiġha ſahwiſdienje a wuħlada dweju poliziſti po dróži běžo.

„Schto dha je?“ wopraſħeſtaj ſo.

„Wobħiwarju“ — ſawla żonja.

„Hdże — hdże!“

„We iſtwi ſamknej. Mój muž njeje doma — pomħajċe!“

„Cžiċċiċe kluč do kħeże na dróħu!“

Hana ſo dopomni na ſiwe pħaſħċe, tam bě hiscze drudi kluč a cžiżi jiddele. Potom ſawali ſo do pħaſħċe a ſepre ſo na bħidu.

Na dobo ſaħħiġha, kak ſo do durjow, hdyż bě wobħiwar, klapaſħe. Potom ſaħħiġa dybbari hħol.

Potom pschedi kħiħasche poliziſti.

„Hana, Hana! Wotewt tola! Za džé to bým, Hánz!“

Wýstajo wotewti durje scheroko.

„Hánz! Hánz!“ sdychny wjezele. „Kaf jeno bý ty nûts

pschichol? Hdze wón je — tón wobohwarz?“

Wjehón wustrožaný stejesche tu Hánz.

„Sthowaj mje, Hana!“

Alle Hana nijemějše myšle na to. Kaž sprostnijena hladasche na njeho — tu sýbeže wón rosdživjenih ruku — ale wón nijedny, přeni polizist hrabny Hánza kruče sa ruku a džeržeche ju kaž haschrubowanu twjerdze. A hnydom bu wuspinam. Vorý požvěčí druhí polizist s latarnju.

„Aha!“ wúzuny ho polizistomaj kaž s jeneho erta. „Czorný Josef! Skoncžnje! Hnádna knjeni, džakujemoj ho wam nimo měry sa pomož. To je jedyn s najhôrskich hózow, dawno pytaný, ma dwazhegi czechskich paduchstrow a wobohwanjow na žwêdomju a nimo teho pyta jeho žónska s Ameriki, kofrž je jako nježvérny mandželski wopuschczil. Bohledni skuf je pola Gardez wuwiedl.

Hana padže we womorach s semi.

Ze Serbow.

S Budyschima. Mjes tym so fu reformarjo dotalneho sastupjerja 3. wólneho wořeja, Hendricha Gräfu w Biskopizach, s nowa sa žwojego kandidata sa wólbh do khêzorstwoweheho hejma postajili, ho konserwatívni hake 22. meje wo postajenju žwojego kandidata roškudža.

Na Bože stpicze směje „Pežolatſte towartstwo w delnim dole Sprewie“ žwoju létušku hlownu shromadžinu w Budyschinje popoldnju w 3 hodz. w Henkerez korezmje. Pschednosch je knies kantor Soschka s Budyschinka pscheczelne pschilubil.

(Desdne kolo ho kranýlo.) Njedželu w nozý je njeznath paduch s hrôdzow tudomneho hosczenza „tjoch lipow“ trojokolo, 100 hriwnow hódne, kranýl. S hrôdznym woknom ho nûts dobywski, bě wot nûtska durje wocžinił a s kolom twóchnyl. Hac̄ dotal jeho hischeze nježju popadnyli.

(Pežolatſtwo.) Runje kaž ratarjam njeje tež pežolatjam mokre a symne wjedro pošlednjeho tydženja hojilo. S wjetsha bchu dny tajke, so pežoly defchcza abo tež symy dla njeletach; hdž pak mózachu na khwilu létac, noschachu jara pilnje, wožebje se žadowych schtomow a s ripika, hdžez ho hischeze žadýn kyje. Hdž pak pežoly ras džen abo dleje noskyež nježoža, dha tež matka náměsce mjenje načísluje a széhliki teho fu, so ludstwo pschiměrnje žlabische wostanje. S tym so rojenje wo někotre dny pošdžischo stanje, a pežolat, kofrž so žwojim pežolam rojicž nježa, ma pošdžischo, hdž je koſčanž, akazija a lipa hlowna pastwa, pschiměrnje mjenje dželatſtwo a teho dla tež žnadinische žně. Teho dla je stajne derje, hdž pežolat na tajlich dñjach, tajkež je nam minjeny tydžen wobradžil, něchtio žyrobý pschedawuje. Potom móža pežoly tež pschi hubjennych létach na rjanych dñjach s połnimi mozami do džela sa-stupiež a hischeze něchto hódnego pôdla žwojich potriebow sa pežolatja nanožycz. Tak so to, schtož pežolam w prawym čašu daſch, stajne derje ſadani.

— Swiaſk fabrikantow Domashoweweje mužki je ſkaſanki, pižne a rtne wucžinjene, lěška 1. haprleje sa njeplacžaze wopowjedžil, poſkujo na ſchpanisko-amerikansku wójnu a na powyschenje žitnych placžinow. Němiske ſastupjerſtwo ratařskich ſtenczelſtwo je nětlo wójnu pschecživo Domashowej mužky pschipowjedžil a ratařſtwo heſlo wudawo: „Nje kupyj če Domashoweweje mužki!“ Bödla teho je wone swiaſk fabrikantow dla njeđopjelenjenja wucžinjenjow wobkoržilo. Na ſhadžowanzy ratařskich konſumſkich towartſtown, kofrž je so tele dny w Karlsruhe wotbywala a na kofrž bě wjazh dyžli 250 towartſtown ſastupjerjow poſkalo, wſchitzu rečnizh wopowjedžihu, so Domashoweweje mužki wjazh njeſtujiſja.

— (Wucžah s roſprawy ratařſkeje pschepytowanje w Pomorzači.) Ratařský pschepytovatni w Pomorzači je so w minjenym lécze 2585 wézow, mjes nimi 1130 hnójnischézow, s pschepytanju pschipóžlaſo. Mjes hnójnymi hrédkami 69%, po tajfim wulka položa, ſaruczeneho wopſchijecza nijemějſche, a 281 požytkow = 34½ prozentu bě tak mało hódných, so dyrbjachu hnójnischézove fabriki ſarumanje placžicž. S ratarjow, kofrž hnójnischéza njeđabža pschepytac, po tajfim w pschereſku pschego tsecži ſchložuje. So by pschi tym wo khêtre ſumy jedna, wobliczenje do-potajuje, so by ho pschi 475 požytkach, s kofržkž kózda w pschereſku lowriju pschedſtaja, něhdže 5500 hriwnow ſarumanja dla njeđostatka na ſtukowazej (zitratroſpuschcznej) fosforowej ſiſaline

saplacžicž dyrbjalo. Nětlo pak by ho ſterje pschewyžko, dyžli pschewyžko ſchazowaſo, hdž mamj sa to, so je ho jenož 10% ſupjemych hnójnischézow pschepytalo. Po tajfim fu ratarjo, kofrž nježju dali hnójnischéza pschepytac, hižo pschi Domashowej mužky wo 52,000 hriwnow ſchložowali.

S Domashowych mužkow je ho jich 241 po ſtukowazej (zitratroſpuschcznej) fosforowej ſiſaline kupilo, 54 po ſhromadnym wopſchijeczu fosforowej ſiſaliny. W nowšim čaſu ho pschedawarjo proužua, Domashowu mužku ſaſo po ſhromadnym wopſchijeczu fosforowej ſiſaliny pschedawac. Hdž bchu ratarjo do teho ſwolili, bchu ſchložowali; pschetož fosforowa ſiſalina, kofrž ho njerospuschczí a njeſtujiſje, tež nježnoji a njeje teho dla niežo hóDNA.

W nowšim čaſu ho chilifki ſalpetr ſe ſalpetroweje pjerſchcze po hinaſchim waſchajuji dželaſche, pschi čimž do njeho perchlorat a chlorat pschindže. Wobej macžinje ſtej ſa roſtliny žylnaj jědaj a hižo ſtukujetaj, hdž chilifki ſalpetr ſe ſa jenož 1 prozent wopſchijia. Pschinožero ſalpetra ſu ho pječa wo to starali, ſo ho wón nětlo ſaſo po starym waſchijnu džela, tak ſo ſu jenož hischeze něčijsche ſkady jědojte. Duž drje budže ſtrach ſa ratařtwo bóřh nimo, njeđiwaſzy teho pak je njeſne, ſo tež w pschichodže jědojteho ſalpetra hladac.

Kajkož pschedawac hofcežinow bě ſ džela hubjena. Poſla 65 požytkow ſo ſedma položa dužka w formje koſčoweho klijia namaka. Měſeňza ſ džela wukljenje koſčinu ſ zuſej dužkatej macžinu njeđyrbjaſa ſo pod mjenom „koſčinu“ pschedawac. Tež mlečze bě jara njeđožahaze; koſčowý ſchrót nježože tak žylnje ſtukowac, kaž mukojta koſčina, dokež ſo njehopži po roli doſč roſpróšicž. W poſledním čaſu ſu po ſdaczu ratarjo ſe dopósnacžu pschichli, ſo ho fosforowa ſiſalina, w koſčinje ſo namakaſa, lepje ſ druhé ſosforowej ſiſalini narunacž da. Licžba požytkow pschedawac hofcežinu teho dla leto wot lěta wotebéra.

Sa to ſo amoniakowe ſuperpoſath pschego wobſchernischo naſožuju, najſterje jako narunanje ſa koſčinu. Pschi nich ſo najwjeticha wſchelakoroſc wopſchijecza naděndže. Něhdže 80 prozentow vruhov nijemějſche ſaruczené wopſchijecze, ſa 43 prozentow dyrbjesch ſo ſarumanje ſaplacžicž.

S požytkow ſalijowych hnójnischézow bě 70 prozentow mało hódných. To dopotajuje, ſo dyrbj ſo tež tale hnójnischézowa družina ſtajne kontrolowaſ.

Hac̄ runje ſo hnojazh ſalk w Hornjej Lužiž ſylnje pschetrjebuje, je ſo tola jenož 5 požytkow ſe pschedawac ſchipóžlaſo. Hnojazh ſalki ſu jara wſchelako ſejtajane a teho dla je tež jich hódnosč jara nježna. Tak ſo na pschiklad ſalkowý popjež jako „mléč ſalk“ pschedawac, kofrž jenož 70 prozentow ſalka wopſchijecze, namacžany jako zement ſtruerdny. Najeſtice ſe bě, ſo ho w nim schwablony ſalzium, ſtrachy jěd ſa roſtliny, namakaſche. Tež hnojazh ſalk dyrbjal ſo ſ rutovanjom wopſchijecza ſupowacž; to je nětlo možno, dokež mnohe ſalkownje ſukovanje wopſchijecza pschewoſmu.

S „wožebithmi“ (ſpezialnymi) hnójnischézemi na pschiklad ſa běrny, rožku atd. ſo hischeze wjèle mjeniſtich ratarjow jeba. Žene tajfe hnójnischézo, ſ ſotrehož bě ſo ſentnar po 4 hriwnach pschedawac, bě woprawdze jenož 1 hriwnu hódnue.

Žebanſtwo ſ ſamjeňtnej mužku hischeze pschego njeje do ſpołnje poſtlobčene. K pschedawacu je ſo ſamjeňtina mužka, jenož někotre pjenježki hóDNA, pschipóžlaſa, kofrž bě ſo ſa drohi pjenjež jako „najlepſchi konſervowazy ſredk ſa hrôdzny hnój“ kupila.

(Skoncženje w pschichodžem čiſle.)

S Želan. S jeneho tudomneho hata ſu tu wondano čjelo jeneho mužlko wucžahnysi. W nim ſu wobydlerja wokřeſneho wustawu na Židowje, 50 létneho Josefa Neimu, ſpōſnali. Neim ſe hóž wot lěta 1892 we wustawje ſameſtineny a bě khorowath a duchaſkaly.

S Šmoliz. Sa ſvždu wjetſku ſabriku je w něčijskim čaſu trébne, ſo ma bliſki a lohki wobkhad ſe želesnizu. To ſpōſnawſchi, je ſo wobkedežet tudomneje žyhelnicž, ſ. mějchęzanski radzicžel Mlynk, roſkudžil, želesnizu wot žwojeye žyhelnicž hnydom hac̄ na Ratarowſte ſastanischézo natwaricž. So by ſo to trébne ležomnoſcze doſtaſ, je ſ. Mlynk ſtřižanez kublo a něchto pola wot Ratarowſteho knježeho dwora kupil. Bödla teho maja tele ležomnoſcze ſa žyhelnicž wulku wažnoſc, dokež na nich wjèle hliny leži. Maſcha žyhelnicž je nětlo na mnohe lěta ſ hlinu derje ſtaſaran, mjes tym, ſo wſchém mějchęzanskim hlinu pobrachowacž počzina.

S Hajniz. We hlownej pižarnej pschadownje firmy Grüznera

a Faltisa ſo pjatſt thdženja jednora, tola ſnoſchaza ſwiatocſnoſć ſwotmē. Pschadowninemu ſtražnikę Buhlej, pschelczi Khrystianje Čapekez a motaržy Barbarje Lachmanez, ſ pschipoſnaczom jich 30-lětneje ſtwrnejše ſlužby w tudomnej pschadownej knižeſtvi radzieſel ſ Der ſ hamtskoho hejtmanſtwa w pschitomnoſći fabriſkoho wob- ſzedżerja, gmejnſkich pschedſtejſejerjow a pschadownych ſaſtojnifikow a dohladowarjom čeſne ſnamjo pschepoda.

S *Njezwiażdża.* Nascha meja, psched dwemaj njezdomaj stajena, so juthe na hwyedżenſke waschnje puszczi. Pschejemu naschej młodzinie, so by wjedro tón fróez pschihodniſche dygli loni bylo.

S Bułez. S psychičznu dwójnego jubileja naszeho lubowanego krala Alberta běsche nasche herbske towarzstwo jako pořwiedzeń mi-nemu niedżelu dźiwadłowy wjeczor wuhotowało Haczunje tolste mrózcele njepeštestawajz s wulkimi kriepjelemi semju maczachu, běchu żo Heimrichęz kwydženſke rymy tola hacž do pořlednjeho kucžka s woputartemi napjelnile. W 8 hodžinach ſvěže ſo ſawěšk, a knies ſkróna-Bukęczanski mějeſche město knieſa pschedzkyh Wojnarja, kwydžnych wobstejnoscžow dla ſadžewaneho, wotewrjenſku rēč. Hocžow a ſobustawu najwutrobnischo powitawſchi, roſeftaja wón najpriódžy ſafkužby naszeho lubowanego krala, wo ſwój lud, wožebje tež wo ſſerbow a pschispomni, ſo je ſo Bukęczanska wožada tež pschi polſzednej deputaciji psches kwyernu ſſerbowku s nasheje wžy ſtupowała. S tſikročznej hrimotazej klawu na krala a kralowski dom ſtonczi ſ. ſkróna kwydži horliwy pschednosk, po čimž pschitomni ſtejo „krala Boh pozohnuj” wuspěwachu. Na to hrajeſche ſo druzi ras „Serg” a to pschedzelaŋa vo mykli kritiki pořlednjeho referata.

"Ceru u to p̄ejevzadu po myhru ruku p̄ebitomu rečeru. Nam ſo ſda, ſo hra s tym njeje ničjo ſhubila, ale ſterje dobyla a hač runje běſte ſo jene nowe jednanje ſapoložilo („Na pucžu s Körhymja na Landskrónu“), hra ničjo dleſcha njeje, dokelž ſu tamne jednanja s tym ſtrótfchene. Hrajerjo bjes wnwſača derje a wuſtojuje hrajachu, hač runje dyrbiachu někotſi dla pſchedželanja ſi nowa wulnycz. Na to ſežehowasche žortapołny „Sjebamy navoženja“, živje a ſpeſtne hraty kaž preni ras a hač runje ſo Hanžyne kofekto ſchwörze, bōrzo, ſchęzbotaj, dla lepſchego ſroshmjenja kłowow bjes pſchipožluchatjemi, tak dolho kaž preni ras njevjerčezte, dha běſte tola ſchęſcz kulfow napſchadla, ſotrež ſo k lepſchemu Macžicžneho doma po džiwadlowym pſchedſtajenju na pſchesadžowanje pſchedawachu, a ſotrež k. wučeř Trenzel ja 3 ht. 25 np. wuſta. S móžnym plazanjom rukow podžakowachu ſo pſchihladovario hrajerjam na konzu hrh ſa jich prózu. S wuſpěvanjom ſpěva „Ja Sſlowjan ſzym“ ſkónczi ſo preni džel ſwiedženja. Sa krótki čđaž ſetupachu ſo k wjeſeljym rejam, a hdyž ſpižačel tuteho pſchi ſhmérkanju domoj džéčhe, ſebi w Bukezach hiſtče nichlo na rōſnohiče njemyſleshe. Džak a žlava džiwadlowemu wotrjadej; a pſchichodne lěto wohladajmy ſo ſažo pſchi tajſim ſwiedženju. rf.

Sdrozdjija. Tudemueho korbary Hendricha Ulbricha, kotrejž
be ſandženu nježelu do Seifersdorfa, ſwojeje narodneje rýhy, wo-
teſchol, hu tam morweho na dróshy namakali. Dróbnitskich powie-
ſzow hiſcheče njeje doschlo.

S Khwacziz. Přichodny schwbrtk, na dniu Božeho k njebjusťpieža, budže požedženje našeho tudomneho „Sserbskeho towarzystwa“. S waženje strony je bo nam sa njo jara sajimawý pschednovský dobročinje pschilubíl. Dale směrem wažne wurdženje wo lětnym wuleče. Taž bo swoni, hotnja bo lětka wscé narodno-herbske towarzystwa na wžach na shromadny wulet. Bes dñela by tajka jěžowanka wulst dobytk sa našche derje smyžlene a wótežinske pržowanje byla. Zedyn pschi druhim shrejem a sahorim bo najbóle sa našche shromadne dželo. Tychle wažnych dyplow dla seidzeče bo wscé kobystawy. Dale pschepronšujem na tule shromadžinu wožebje našche knježný a knjenje a wscéh wokolnych Sserbow, taž tež pschede wscém našchmu młodžinu. Wži wscibity, kž k nam pischihadzeče, seže nam wutrobnje witani hoſčo. Teho dla pschitacze!

S Wulkeje Dubrawy. Sañdżenu njedżelu bě džiwadłowny wotriad „Sserbskeho towarzistwa sa Kħwacżiż a wokolności” i hoscżom tudomneho „Khortch podpjerażeho towarzistwa” a wuhotowa nam krażnej kerkbiż džiwadłowny wjecżor w tudomnym hoscżenu f „Għażlu honjerje”. Sala bě połna, w tańk bohatej liczboje bě żo pschi-pożlucharstwo, njedżiwa jo na hrofne wjedro a hubjene pucże, sejħolo. Ma jewiżżeżu pschedstażi żo „Dale a hόrje” a tħonċiżże iċ-ħeżedriwi džiwadżelniżi, swieżxeli i tańk bohathm wopptom, hiżżeż psejħidachu wjedżelohru: „Sjebanu natwożenja”. Wobé pschedstajeni poradżiċċejż żo haċċi naujalżejjep. Pschi-pożlucharstwo i pschi-pōnacżom njelutaw wiegħiha a mnejtpasċi kerkbissi dżimadżelniżi i wjazzu kfrċ-čen

zławjużym pschilekcom. Porząd kwydżenja wopiązacz nietrjabam. Czitaſtvo „Sserbskich Nowin” snaje jón s přjedawſkich roſprawow. Schtóż ſo ſa kħwalobne narodne prózowanie kħwac̊iżjanſkiх Sserbow iajimuje, temu radžimy, poħedżenja, kwydżenje atd. jich „Sserbskeho towarzſtwa” wophtowacż. Tam, luby pscheczelko, spōnajech, jo twojja winowatoſć, dopjelnicz też wěſte pschisluſtch wiſcze k twojej tebi wot Boha darjenej macżeinej ręczi.

S Mierlowa. Boże stpicę popołdnju w 3 hodzjach budżet Scheblew domje herbske leniwenje a powiedz:

S hristi. Niedżelu Exaudi, 22. meje, budze tudy zyrtwina wizitazija. Nadzjomne Sserbja Huscjankeje woħadu na tutej niedżeli też psched wħishnoċu wobħviedċa, jo fu Sserbjo, a to tħalli, so b'woju ġerbusi Boġu flūzbu bohaċże wopptyua.

S Matez. Sa nađih Boži dom žu žo pola tineša piščezele-
tvarza Eule w Budyschinje nowe býrgle ſa 9000 hrivnow ſkaſale.
Naſymu dyrbja wone po wugdinjenju hotowe býcz.

S Lubijska. Swobodomyzlna strona je tu ſandženu njezdzelu w fjawnej ſhromadzisnje, kotaż ſo w hosczenzu „jehnječa“ wot-
bywasche, pschelupza Oſkara Günthera i Blauenfa ſa ſwojego
kandidata pschi wólbach do thęzorſtoweho fejma w 2. ſakſtum
wólbnym wokrjeſu poſtaſiła. Pschelupz Günther ſo ſhromadzisnje
pschedſtajiwſchi, proji, ſo budźe woſebje žadanjam rataſtwa wobaracž
Ratarjo Lubijskeho wokrjeſa budźa ſo teho dla paſcz, jeho wuſwolicež.

nízky nimo hrôdzých durjov bêžesche, s ktorimiž hnoj wumjetowachu. Psihi tym so vidly hólzej do hľowy sa schlapných. Rana bê taká, so hólz sa někotre hodziny na nju wumrje.

S Wulleho Dajina. Mjes Dajinstim schoſejom a Woſeſchni-
ędanskej ſchulu ſtaj pјatki wječor dwaj njeſnataj mužſkaj jenu ſlu-
gobnu džonku, kotaž domoj džesche, nadpanyloj. Dokelž ſo ſylna
24-letna holza khróble wobaraſche, ju ſkónečnje njeſraſnikaj puſczejſchtaj,
tola holz̄ najprjedy jenej wložowej wopuschi ſ hlowy wotřeſnýchſtai.
Zedyn ſ mužow je pſchi tym pječza prajil: „Hdyž namaj nochzesch
t woli być, tebi neſhco fejhrajemoj!“ Nadpadnitaſ, nehdže 20-letnaj
paſcholaj, ſtaj po holznym wuprajenju wložh ſobu wſawschi po
drošh ſ Lubijej wotſechloj.

Tęż w Ebersdorfe pola Lubija staj dwaj hólzaj, 18 a 20 lét staraj, jemu 15 létneho holzu nadpanýloj a ju wumozowało. So nje-mohla holza wołacz, staj jej njedoczinkaj tobakowý měschk do huby thykloj. S najhórschim skuczerjom je pječza jedny 20 létnej dželaczeř, ktryž je předy ras w jenej polepscherni pschebywał, byl. Pječz hólzow, kyna jenueho bura a schtryjoch čzeladnítow, na kotrychž tukaja, so hu že pschi nadpadže wobdželiši, hu sajeli.

S Dražđan. Knjegs kandidat theologie Milia je saúdženih
thyđjení hwoje druhe theologiske pruhovanje psched Dražđanskim
konfistorstwom i hvalbu wobstal.

Se Šhorjelza. (Khostanjska komora.) Dželaczeř Matěj Kowáč
Wojerez, njepolépschomny pakostník, bě ſaſho wſchelati grat, hrabje,
pihl atd. kranyl. So mohl dleſchi čzaſ ſprawuň hycz, jemu khostanju
na poldra léta wukasachu.

S Rychwałda. Sa nařízeníka náscheho knješa duchowneho Mróšaka, kotrež je sa fararja we Wulich Sđárách vinswoleñ a wot whschnoſeče wobtvjerdzenij, je kollaturiske knjeſtvo t. kandidat duchownſtwa Wanku powołalo tří tu knjiſlu w Mlanjowje pschebywa. Wón je rodženy Němz, je pak herbsku ręč narwutný a nadžijamny ſo, ſo počaje, ſo ma wutrobu ſa Sſerbow, kofití ſu najwjetſchi džel Rychwałdſteje wořadu. Rychwałdſka wořada je předh wjele po-čerpiła, a t. farar Mróšak je ſo ſe wſchej žwěrnoſcžu a luboſcžu ſa nju staral a jejne raný ſwobalał; nadžijamny ſo, ſo směje nowy duchowny tež jeho žwěrnoſcž a luboſcž.

S Nowneho. Wyczeske město w Miloradu pola Szle-
peho ſo 1. novembra tuteho lěta ſ nowa wobſadži. Město wu-
njeſe 1100 hrivnov prěnjeje mſdy a 9 starobnych pschilohow, kózdu
po 120 hrivnach a wysche teho darmotne wobydlenje. Knježa,
kotiž wo měto rodža a ſu herbſkeje rěče módní, chyli ſo pola
ſchulineho patrona knjesa hrabje Arnima nad Mužakowom
ſamotwic̄.

Přílopk.

* Ssmjercz stareho wojska. Na Langenauftim pohrjebniſchęju vondano 109 lęt stareho muža hrjebali. Wón bę ſo 4. deca 1788 narodzil, a jemu Franz Josef Berndt rěkachu. Wschęſſe czahi bę jako czechſki wojsk pschezjiwo Napoleonej ſobu.. Napožledku bydlesche wjele lęt w malej wjesz̄y, hdžez̄ ſo lkei kladnemu hěbzescze.

* (Mokra vjeta.) S Elsenburga, 3. meje, pižaja: Dwaj tudomnaj knjesaj B. a K. wadžeschtaj so w korezmje wo wobydlerjow města Braunschweig. B. wobkručešte, so Braunschweig hisque polne 100,000 wobydlerjow nima, K. pak pschi tym wosta, so ma jich vjazy hacž 100,000. Skončnje so vjetovaschtaj a wucžinichtaj ſebi, so dyrbí K. tak vjele ſchleňzow piwa ſaplačicž, kaž vjele ma město niže 100,000 wobydlerjow a B. tak vjele, kaž vjele ma vjazy 100,000. Vjeta bu psched ſwědkami wobtwjerdzena. Žedyn pſchitomny, kotryž licžbu Braunschweigſkich wobydlerjow ſnajesche až ju s poſlednjeho ludliczenja dopokala, wobkručešte, so ma Braunschweig nehdže 126,600 wobydlerjow; duž mějeshche B. 26,000 ſchleňzow piwa ſaplačicž a K. dyrbí ſe 26,000 ſchleňzow piwa wupicž. Pak ſtaj so B. a K. wujednaloj, njeje prajene.

* (Njeſbože psches ſplóſcheneho konja.) W Hamburgu 9. meje na dróšy jedyn ſpóſcheny kón do črjodn hrajkazhých džecži ſahna. Dwaj hólkaj buſchtai ſmijertnje, dwaj druhaj lohko ſranjenaj.

* (Swoju hamku ſotru 18 lét dolho ſawrjel.) W Hamburgu ſchedměſče Einsbüttelu ſu jeneho tamniſcheho pjenježnika ſajeli, kotrehož winuja, so je ſwoju 41 létu ſotru 18 lét dolho ſawrjenu džeržal, so by ſ hłodom a ſanjerodženjom ſterje wumrjela, a wón potom jene ſamoženje namřel. Njeſbožownu žónsku pol ſatradanu a žaložnje ſanjerodženmu ſamatachu a ju do hojernej dowjeſechu.

* (Samomordařstwo.) W Gubinje je ſrjedu jena mloda ſahrodnitsa žona, 27létka Reichowa, njejabži wovrotiňuſchi, ſe ſwojimi ſchtyromi džecžimi, $\frac{3}{4}$, hacž 5 lét starymi, do Myši ſtočila. Macž ſo tepi, džecži pak ſo wšehe wukhowacu.

* (K ſmijerczi ſakudženy.) Brótſlawſki pſchihazny ſud je dželacjerja Khorlu Wuitku, kotryž je ſeleny ſchtrvórk w nožu ſwoju žonu ſe ſchörzuchowym bantom ſadajil, k ſmijerczi ſakudžil.

* (134 lét starý.) Předowſki poſtſti miſtcr w Scarvje w Irlandskej je netkole 134 lét starý. Taſki pſchiflad dolheho živjenja njeje w Fendzelskej jeniceſki. W Londonje w lécze 1739 Margaretha Pattenowa ſe Schottiſkeje w kudowni Westminsterſkeho wokrježa 144 lét ſtara wumrje. Jejny wobras ſe jeneho 141 léta, wot Opera molowanu, hisque ſu tu je.

* (Njer oſumne přyble.) Hlupe waschnje, člowejek, krótko předy hacž ſo ſynje, ſtóż wot ſady wotczahyč, je ſaſo ſ pſchicžnu wobzaroninu njeſboža bylo. 17 létu wucžobnit Macz Seeburg w Suhlu pſches taſki njeruſomny ſort tak njebožownye padže, ſo zyle wokhromiňuſchi ležo wosta. Wón bě ſebi po ſdaču rjap čežko ſwinyl, tak ſo bě nufne, jeho do Hallſteje kliniki domjeſč.

* (Pſchival wody do Moſtſkih wukhowych podkopów w Čechach.) Do Jupiterskeje jamy w Moſtach je ſo nježelou wječor ſe jeneje druheje jamy, ſ wodu napjelnjeneje, woda hſchedreča. Woda ſo tak nahele pſchivali, ſo plumpowu wothladač Griesbach njeſeſe ſhwile ſo wukhowacž; woda jeho ſhabný a jeho ſobu do hukubu ſeje. Woda njebož ſebi njeſbože tež hisque ſhyschſehe ſtuparja Beera ſa wopor žadasche. Tutoň pſchival wody pſtňuviſchi ſo do jamy dele pſchecži. Maſſerje pak je wón wodži pſchebliſto pſchihol a ſo wot njeje ſobu ſtorhnyl. Teho čežlo ſu pol kilometra dale ſajednueho ſchacta ſamataku.

* (Njevjedro a kruſobicže.) Satraſhne njevjedro ſ pſchewodom ſlukta a kruſobicža je 3. meje 25 wžow Kraloviczanſteho wokrježa w Čechach ſapuſcžilo. Kruſy w wukhodži ſuriazeho jeja wſehe roſtliny na polach a na ſahrodach ſbichu a ſo ſamo do pſhemacžaneje ſemje dobuchu, woda pola roſdré, ſuki ſ blótom ſamafa a wjele ſchody načzini. ſe ſadowych ſchtomow je keženje a liſeje dele ſbite, wjele džiwiny je ſo ſarafylo' ležy ſu ſo ſapuſcžile, a tež twarjenja ſu wjele ſchlodowale.

* (Powodženje w Italskej.) S Ravennu, Florenza a Arezza ſu powjeſeje dočke, ſo ſu tamniſche ſtrony ſ wulſej wodu, ſe deſhczemi naſtatej, powodžene. S džela je wobthad po železniz pſchetorhnenj.

* Britiske (jendželske) a wukrajne bibliſke towarſtvo je w Londonje ſanđzeny ſwoju 94létu ſhromadžiſnu wotmělo. Towařtvo je w ſanđzenym lécze 4,386,152 biblijow, teſtamentow a jenotliwych knihow ſwiatohu pízma roſſchérilo, to je 600,000 vjazydžli w předowſkim lécze. Wócho hromadže je towarſtvo hacž dotal 155,529,954 biblijow abo biblijowe džele w 319 rěčzach wudawa. ſerbske biblije jendželske towarſtvo vjazy njevidawa, dokelž je ſakſte krajne bibliſke towarſtvo wudawanje ſerbskich biblijow pſchedewſalo.

* Koradiniowy kónz. Wuměžowu rajtar Koradini je, kaž ſ Gothenburga w Schwedſkej pižaja, pschi ſwojim fellowanju ſ po-

wětroňskim konjom ſ podwječha tamneho ſirkuža dele padnyl; wón a kón běſchtaj na mějče morwaj. Koradini dasche ſo ſe ſwojim ballonſti konjom, tiz na wulſej dežy ſtejſe, bjeſ thym, ſo wón ſam na nim ſebžesche, ſ ballonom hacž k ſirkužowemu wjeſtej horje ſběhnyč a tam w ſtrachnej wukhokoſci brilliantny wohnjoſtroj wotpali. Hijo pschi prením taſkim poſphycze w Barlinje mějeshche ſeklet njeſbože, ſo ſo jemu pschi delepuſhczenu ſot ſobužuň a mjes powiaſami wižajo wosta, tola pak tehdý rajtar a kón ſe ſtrželemi wotendžeschtaj. Tam jemu na to jeho fellowanje polizaſſy ſakſachu, poſdžiſho pak jo ſaſo dovolichu, hdyž bě ſebi Koradini wſchě móžne wěžy napravil, ſo by njeſboža měcz njemohl. Koradini wot njeſto čzaſa w Gothenburgu w ſirkužu du Nord pod Koſtaowej direfziju psched wukupjenym ſirkužom fellowasche a dasche ſo ſaſo 36 stopow wukhoko hacž pod wječh ſběhnyč, ſapali horka wohnjoſtroj a chyzche ſo potom kaž hewak nahele dele pſchecž. Pschi tym drje je ſo kón ſtróžil, ſo ſplóſchil a ſ Koradiniom na kribječe dele padnyl. Muž kaž kón ſo ſarafyſchtaj. Koradini běſche ſebi nimo druhich wobſchloženjow tež rjap ſlamal. Pſchihla-dowarjow džiwoje ſtróžele ſajachu, žom do womorh padachu, wſchitzu ſo k wukhodej čiſhczachu. Wulſe ſbože je bylo, ſo ſo njeje pschi tež wulſej čiſhczenuž nichotó ſatločil abo poteptal.

* Šrudžaze njeſbože je ſo wčera rano ſahe na Bobrje pola Boleſlavja ſtaſo. Tjio mloži mužojo, mjes nimi pſmikifajet Böhm, chyzchu ſo na čolmje powjeſelicž; duž běchu ſo do čolma ſhodnyli, ſo teho njeprachawſki, ſotremuž čolm ſluſhceſe, hacž chze jim jón požecžicž. Dokelž bě rěka hacž do kromy napjata, ſhabný ſich ſhyl ſpad, a woni njeſamochu čolm wobknejecž, woda jich ſobu pſches war čerjesche, pschi cžimž ſo ſ čolmom ſhročicžu. Dwaj mložaj člowjekaj ſo wukhovaschtaj, Böhm pak ſo tepi. Teho čežlo njemózachu ſamatacz. Žedyn ſ teju wukhovanju čežko khoru leži. Druhemu wuſtath ſtrach a ſhyna ſupjel nječ ſchložiloj njeſtaj.

Wukudženja.

Khostanska ſumor. 20 létneho zigarnika Emila Rudolfa Matthienza hroſneho njeſanſtwa dla k jaſtu na ſchěſz měžazow ſakudžichu.

Twarožkatiſi pomožnik Robert Ulbin Schmidt w Małej Vorſeži bě pječ krocž ſ zuſym klicžom pſhanské blido twarožkarja Khorle Krecžmarja wocžinił a wſcho hromadze ſe njeho 50 hrivnow kramyl. Schmidt ma ſo ſo jaſtu na 8 měžazow wotpoſkucžicž.

16 létu wukowanski pomožnik R. U. Kalič ſ Wulſeho Dažina bě pola ſchleňzoveho wukowatřa Hensela w Lubiju najprijej ſe jeneho wocžineneho a poſdžiſho ſ jeneho ſamknjeneho ſakſežita, ſ poſledniſeſeho ſ pomožu zuſeho klicža, wopſjet pjenjet po 30 np. hacž do 8 hrivnow kramyl. Mlođostneho pakostnika k jaſtu na ſchěſz měžazow a jedyn džen ſakudžichu.

Murjerſka mandželska Kubizowa rodž. Kubaschez, w lécze 1855 w Dženjikezach narodžena, bě lětža w februaru rubjěný čžah do běrnov ſwojeje ſužodžinſki Rychtarječi činiła. ſ zuſym klicžom Rychtarječi vnužu wocžinuviſchi wona ſebi ſhētru hromadu běrnov naſtrany. Předy pak, hacž móžesche je wužiwač, ſo jejne paduchſtvo wukopa. Poliziſtej, kotryž Kubizowu na polizaſtvo wjedžesche, ſo wona ſpječowasche, ſo ſ nohomaj ſapjerajž a hlowu ſnak powschejo. Wobſkorženu, kotraž je hijo ras čežkeho paduchſtva dla 5 měžazow jaſtu wotpoſkucžila, ſ nowa na 6 měžazow do kloby pôblachu.

Sa naſch ſerbski dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 44,842 hr. 54 np.

Dale ſu ſa njón darili:

W „Katholickim Póſle“ číſlo 19 létu 1898 hijo kwitowane:

Radworska platowa komiſija 50 np., poſležni ras a 50 np. dženža, Delanska patentna komiſija:

jeje lubi hoſčo 83 np., + + 2 hr., Ralbičanska Biežada 75 np. = ...

Holbičaj . . . . .

Pondželniz: wocžerjo . . . . .

6 ſultow pſchedžena, na Bukečanſkim džiwiadle wot Hanki napſchedžene a na pſchepadžowanje pſchedate . . . . .

5 = 8 =

— = 40 =

1 = 75 =

3 = 25 =

Hromadže: 44,853 hr. 02 np.

S džakom kwituje

farjadniſtwo „Maczij ſerbskej“.

Dobrowolne pszechadzowanie.

Po żadanju herbów kublerja Ernsta Bohuwera Ryckarja w Bórkach, ma podpisane hamtskie śudništvo i jeho sawostajenstwu büsschaze kublo kat. čížle 6, na 5. folium Bórkczanskich leżomnośnych knihow sapisane, które je s 12,240 hrivnami i wopalnej kaszy schażowane, 33 hektarow 94,3 atra = 61 akrów 99 □ prutow wulkę, se 1451,62 dawskimi jenoſćemi poczęzene a bjes inventora a składow na 5695 hrivnow takſerowane, na pszechadzowanie pschedawacż

śrijedu 25. meje 1898, dopoldnja w 10 hodzinač

w Bórkach, kat. čížle 6, a hnydom po tym budzą wjeźne grychty w Bórkach żyw i mortwy inventar, mjes nim 5 koni, 21 howjadow, 8 świni, někotre kuczowe a rólne grathy, wjetische dżelby żywta, pschenizy, wózka, bérnow, kózna i kłomy, sianie na pszechadzowanie pschedawacż.

Wschod dalsche je s wuwěšchenkom na śudniſtej deszy a w Bórkczanskim hoſczenzu wiđecz, tež je podpisane hamtskie śudništvo swólniwe, wscho dalsche wukasacż.

W Budyschinje, 12. meje 1898.

Kralowske hamtskie śudništvo.

Rumze.

Wbł.

Najlepschi
Iany wolij,
pszechzo čerstwy, porucza
Juri Schwiebus
na swonkownej lawskiej haſzy 10.

Wobrasz
(bildy) ſo rjenje a tunjo ſachklein-
zuja a s woblikom wobbadża,
domowe żohnowanja a wobrasz,
wězny a ſchrudi k kleborazym
kwaham we wulkim wubjerku a
tunich placzisnach pola

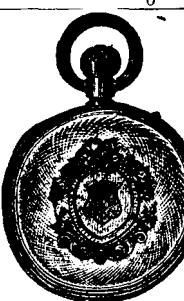
Maxa Mützy
na bohatej haſzy 11.

Jerje
k marinierowanju
15 ſchutk po 55 hačz 60 np.,
miedowy ſyrup
punkt po 24 np.,
zokrowy ſyrup
punkt po 18 np.,
paleny ſhoſej
punkt po 90 a 100 np..

**Gkendorffske a Würz-
burgske runklizowe
ſzymjo**

porucza tunjo

Carl Noack
na ſitnej haſzy.

Kózdy, kótrž
dzie ſebi dobrý
a tuni čaſznik
kupicž, abo
kótrž dzie ſebi
jón porjedzicž
dacž, njech dze
k čaſnikarzej
Curtej Jenczej
na swonkownej
lawskiej haſzy 5,
pódlia knjeſa lotteriskeho kollektéra
Jägera. — Jencz pschedawa a
porjedza ſa ſwoje dželo sprawne
rukuj.

H. Uhlmann, krawski mischtur w Khróſcziachy,
ſwoj ſkład hotowejce mužazeje drasty, mužazdy,
pacholskich, holczaſzych a džeczaſzych wobleczenjow,
jenotliwych pjeslow, tholowow, dželanskich tho-
lowow, klobukow, mězow, pschedloſchlikow, ſchlip-
ow, manschettow, lětnich koſchlow, blisow,
ſchtrypow, jako woſebitoscž rad ſo noſchaze
lětne jupy, wscho we wulkim wubjerku po poniznych
placzisnach porucza.

Wolijowe barby
we wſchich ſnatych nuanſach, hny-
dom k barbienju hotowe, derje a
twierdze ſchmijaze,
**molerſke a murjerſke
barby,**
terpentinowym wolij
(němſki a franzowſki),
najlepschi
lanowoliſowym firniſ,
jara derje a twierdze ſchmijazy,
jantarjowe laki,
kopalowe laki,
damarſke laki,
żelesowe laki,
Kölnski klij, kaž tež
murjerſki klij,
dróbnym frydu,

gyps,
portlandſki zement,
najlepschi karbo-lineum,
barbicze wſcheye druziny,
ſhablony
ſa molerjow a murjerjow
porucza a ma pszechzo wulci ſkład
po najtunischiach placzisnach
Emil Märsch,
drogowe khlamy
24 na ſamjentnej haſzy 24
ſnapſchecza turnatnje.

Najnowſche
mužaze

frawatty
w jara wulkim wubjerku
porucza
A. Tschentscher
na bohatej haſzy 18.

Konjaze loſyj,
czehnjenje w bližſich čaſku, po-
rucza **M. Weiser**
w Budyschinje na ſitnej haſzy.

Wóſk,
wóſkowy twar a paniki po naj-
wjetſich placzisnach kupuje
H. Lehmann,
mydlar
na hornežerſkej haſzy a ſitnej haſzy.
Tuczny połcz punt po 80 np.,
kolbaſu = = 70 =
kolbaſowy tul = = 40 =
čerſtwy ſój = = 40 =
porucza
Ernst Wagner, rejsniſki mischtur
na ſeminarſkej dróſy 4.

Mieble,
ſtoły,
ſchpihele a
ſój

ſo najtunischo kupuja w meblowni
na ſadnieſbohatej haſzy 4.

**Winowa pschedawatnja
Gustava Rüttnera**
w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſzy 10
ſwoje wubjernye naturkoſciſte

wino

w ſiatnej dobroſci a placzisnichōdno
porucza.

Woſebie ſo porucza woſebite
wino ſa krejchndych a čerpiąznych
na žółk, bleſcha po 1 ml. 60 np.

Zunjo! **Zunjo!**
Khoſejoſe ſerviſy
ſa 6 woſobow po 3 ml.,
khoſejoſe ſchalki ſ porzlinu,
rjane piſane po 15 hačz 20 np.,
hačz do najwoſebnich,
porzlinowe tyfanzowe
talerje,

rjane piſane po 50 np.
a wiele druhich węzow k ſelenemu
a ſlebornemu kwaſzej porucza po
najtunischiach placzisnach

Max Mütze
na bohatej haſzy.

Kacze jeja
najlepscheje jendželskeje wulkeſe
družin ſu na pschedan na farje
w Budyschinje.

Roſy
133. kralowskeje ſak-
ſkeje krajujeſe lotterije,
czehnjenje 5. klasz wot
2. hacz do 23. meje t. I.
1/10 loſa po 22 mk. 15 np.
hromadže ſ portom porucza
lotterijowa kollektija
Fr. Th. Jägera
w Budyschinje.

23. Draždjanſka
konjaza lotterija.
Czehnjenje 25. meje t. I.
Loſ po 3. mk. porucza
Fr. Th. Jäger w Budyschinje.

Spěwatske ſa njewjesty,
němſke a herbſke, jara woſebne,
wſchē druziny ſchulſkich knihow,
ſchulſke atlasy, rybowladla, biblije,
rybowlanske deſti, lineale, knothaze
liſthy, papjerjane a gumijowe ſchaty,
ſbožopſchejſke ſhartki ſu doſtač
pola **M. Weiser**
w Budyschinje na ſitnej haſzy

Njewjestinske ſchlewjery
porucza

A. Tschentscher
na bohatej haſzy.

**Neumannowe a druhe
jeſdne kola**

ſe wſchēm pschiblischkom ma na
pschedan a wſchē porjedzenja wo-
ſtar ſamfarſki mischtur
Horla Zug w Rakezach.

Počeske towarzstwo w Delnim Dole Sprewje.

Słowna shrromadžina
změje ho Bože stpicę, sichtwórt 19. meje popołdnju w 3 hodzijach w Henserez koczymje w Budyschinje.

Předsydstwo.

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokołnosć
změje přichodny štvortk na dnju Božeho k njebju stpicę popołdnju w 4. hodz. w Khwaćicach swoje měsačne posiedzenie. Z ważeneje strony je so nam přednošk přilubil. Dale budźemy wo wulēce a druhich zhromadnych należnosćach wuradźeć. Příndźe teho dla wsę sobustawy. Serbjo a Serbowki, přede wsęm pak witamy našu młodźinu wutrobnje jako lubych hosći.

Předsydstwo.

Wosjewjenje.

Wosjewjenje swoich hośczenſkich stwot skonečniwski dovolam ſebi najpodwołniſcho f wjedzenju dacz, ſo ſym hoſpodaſtvo

hoſczenza Mnichowskeho dwora (Münchener Hof)

w Budyschinje na horniczeſkej haſy 15 jako najenf pſchedewſał.

Budu ſo na najzwěrniſcho próżowacz, czeſczenym hoſcjom jenwž najlepſche ſ kuchinje a pinzy poſtliczecz a ſo buđu pytacz, ſebi ich dowerjenje ſ ledzbiwym poſluženjom ſdžerzecz.

Š dobom ſwój dobry wobjed hižo po 30 np. dobro- cziwemu wobledzbowanju porucžam.

Moje duschnje a derje wuhotowane jſtwy ſa zufych teho runja naležnje porucžam.

Tež na moje wulſe a wyſoke hródze proſchu pſchi ſladnoſci dobro- cziwje džiwacz.

Dobro- cziwemu wophtej napſhеczo hladajo ſo ſ po- czeſcowanju porucžam.

F. Arnold.

Czeſczenym ſſerbam w Budyschinje a wokołnosći najpodwołniſcho wjedzenju datam, ſo ſym tu na žitnych wiſach čiſlo 9

žitwu, muſkowu, pizowu a warjenjowu pſchedawarńju

wotewrili.

Budu ſo ſtajne próżowacz, wſchitkim tým, kotsiž mje ſe ſwoim wophtom poczelcza, jenož ſ dobrej tworu poſlužecz. Dug proſchu, moje pſchedewſacie dobro- cziwje podpjerać. Dowolam ſebi tež pſhiſpomnieć, ſo herbſki ręczu.

S poczeſcowanju

Jan Lukash w Budyschinje
pſchi žitnych wiſach 9.

Czerſtyw howjasz ſoj punt! Derje ſdžerzanym lohki wós po 30, 40 a 50 np., zyle tuczymy ſ nowym czornym krywom a 1 howjasz brjuch punt po 50 np., hospodaſtſki wós, 25 haſz 30 drugu družinu lohki wós ſo ſentnarjow wudžeržaz, ma tunjo 50 np. porucža na pſchedawńju Bruno Urban w Trjebeńzhy.

O. Pěſchla na žitnej haſy.

P. P.

Š tutym ſo ſ napravjenju plunowodow a wodowodow, i twarjenju plumpow, ſ pſchipravjenju piwołocząznych apparatow, elektriſlih ſwonow naležnje porucžam.

Woſheje kniesow hoſczenzarjow na to ledzbiwe činju, ſo porje- dzenje a pſchedpižane pſhemienjenje piwołocząznych apparatow pſechne a tunjo wobſtaran.

Dobrocziwe ſkaſanki wocžakuj o ſ poczeſcowanju porucžam.

Emil Rößler, žołtolijer
na róžowej haſy čiſlo 12, pódla „ludoweje kuchinje“.

Rakečanske serbske twarzstwo „Lipa“

změje přichodnu njedželu 15. róžownika popołdnju w 5 hodz. w Křižanec hoſcencu swoje měsačne posiedzenie; přednošk je přilubjeny.

Wo bohaty woppt prosy
předsydſtvo.

Do Lepoje!

Tutje njedželu reje, na kotrež pſcheczelne pſcheproſchuje

J. A. Lode.

Molerſle a laſeratsle dželo po tunich placzisnach wuwiedże

Th. Bieche w Budyschinje
na Lubijſkej droſy 14.

Zadriwu pſchenicznemu muku

kaž. te
wſchē warjenja

tunjo porucža

Jan Lukash pſchi žitnych wiſach 9.

Wóſk

po najwjetſich placzisnach kupuje

Naleczanſka haptly.

Nowe ruczne wosy, 2 kofežate a džeczaze rjeblowane wosy ſu tunjo na pſchedawń na horniczeſkej haſy čiſlo 53.

Wopalniſhęžo

ſ 8 akrami 65 □ prutami pola a luki je ſ pſchihódnimi wuměnjiem ſyndom na pſchedawń. Dalsche wiſala **August Wender** w Königshajnje pola Lipska.

W Khwaćizach je ſhęža čiſlo 9 ſ rjanej ſahrodu a kozrom pola na pſchedawń. Wſcho dalsche ſhonicz w Nowych Małhezach čiſlo 20.

Schyriletna lobla bjesmylkow je na pſchedawń w Schechowje čiſlo 52.

Czehniſky pož je tunjo na pſchedawń w Naleczanſkej haptly.

Džak.

Ujebo ſublerka **Maria Wujanzowa** rodž. Schramiz w Kumſchizach, kotrež 3. januara 1898 w tym knieju wumrie, je luboſciwje wiſala

2000 hriwnow

ſa nasche ev. lutherske miſzionſto mjes ſóhanami, a bu tutón bohaty dar wot herbow hmydom wuplaſčenym.

Ša tute wopokaſmo ſwérneho ſmýſlenja ſa knieju węz ſwiatheho miſzionſta praji njebožiſkej džak do węznoſeſe.

Sſerbſle ev. lutherske miſzionſte towarzſto.
Jakub, f.

Náda, f.

(K temu čiſlu dwé pſchilosy.)

Brěnja pschilloha ē čížku 20 Serbskich Nowin.

Ssobotu 14. meje 1898.

Placízny rěsneho skotu na Drždžanskich skótnych wilech
pojdželu 9. meje 1898.

Placízny po zentnarju a hrivnach.

Skótné družiny a wojsnamjenjenje.		Živa	Rěsna waha.
W o l y:		hr.	hr.
1. polnomiažne, uniformjene, najvjetšeje rěsneje hódnoscze hacž do 6 lét	33—35	60—64	
2. mlode, mjažne, nijewuniformjene, — starsche uniformjene	28—32	54—59	
3. brěnjo pizowane mlode, derje pizowane starsche	25—27	47—53	
4. hnadnje pizowane fuždeje starobh	—	45	
S a l o j z y a f r u w y:			
1. polnomiažne, uniformjene jalozhy, najvjetšeje rěsneje hódnoscze hacž do 7 lét	29—31	55—60	
2. polnomiažne, uniformjene kruhy, najvjetšeje rěsneje hódnoscze hacž do 7 lét	26—28	50—54	
3. starsche, uniformjene kruhy a hnadnje wuwite mlödsche truwu a jalozhy	25—25	46—49	
4. brěnjo pizowane kruhy a jalozhy	—	45	
5. hnadnje pizowane kruhy a jalozhy	—	42	
B y f i:			
1. polnomiažne, najvjetšeje rěsneje hódnoscze	30—33	56—60	
2. polnomiažne, uniformjene arofrije	—	—	
2. brěnjo pizowane, mlödsche a derje pizowane starsche	27—29	48—54	
3. hnadnje pizowane	—	46	
C z e l a t a:			
1. najlepše s mlokom uniformjene abo najlepše wot zhža	40—42	63—68	
2. brěnje formjene abo tež dobre wot zhža	—	60—62	
S s w i n j e:			
1. polnomiažne lepičich rokow a jich sfchijenjow w starobje hacž do 1½ leta	43—45	55—57	
2. mjažne	41—43	52—54	
3. hnadnje wuwite, tež ranžy a fundrosy	38—40	49—51	

Placízna žitow a produktow.

Žitow w Budyschinje:	W Budyschinje				W Lubiju			
	7. meje 1898.		12. meje 1898.		wot		hacž	
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.
Pscheniza		běla	10	84	11	12	11	18
		žolta	10	56	10	84	10	59
Rožka			7	88	8	44	7	19
Feejmien			8	14	9	64	7	73
Worž	50 kilogr.		8	80	9	20	8	20
Gróch			7	22	11	12	9	—
Wola			7	78	8	33	7	22
Jahň			13	—	15	—	12	—
Hejduscha			15	—	16	—	14	—
Bernz			2	20	3	—	2	50
Butra	1 kilogr.		2	30	2	40	2	20
Bihericjna muta	50	—	12	75	22	—	—	—
Ržana muta	50	—	11	—	15	50	—	—
Ssyno	50	—	3	20	3	50	2	70
Gstroma	600	—	16	—	23	—	16	—
Prožata 1084 schtuk, schtuka	14	—	—	22	—	—	—	—
Bihericjne motruby			—	—	5	25	—	—
Mžane motruby	50 kilogr.		—	—	5	25	—	—
Bihericjny gris			—	—	5	50	—	—
Ržany gris			6	50	—	—	—	—

W Budyschinje placízhe: körz pscheniza (běla) po 170 puntach 18 hr. 42 np
hacž 18 hr. 90 np., žolta 17 hr. 95 np. hacž 18 hr. 42 np., körz rožki po 160
puntach 12 hr. 60 np. hacž 13 hr. 50 np., körz jecžmjenja po 140 puntach 11 hr.
39 np. hacž 13 hr. 49 np.

Na Buržu w Budyschinje pscheniza (běla) wot 11 hr. 77 np. hacž 12 hr. 50 np.,
pscheniza (žolta) wot 11 hr. 25 np. hacž 12 hr. — np., rožka wot 7 hr. 50 np. hacž
7 hr. 97 np., jecžmjen wot 7 hr. 85 np. hacž 8 hr. 36 np., worž wot 8 hr. 75 np.
hacž 9 hr. — np.

Wjedro w Londonje 13. meje: Deschcz.

Cyrkwinske powjesče.

W Michalskej zyrlwi směje njedželu Rogate rano w 7 hodzinach farač Räda
herbsku spomjednu ręč, 1/29 hodzin diafonus Sarjenk herbsku a w 10 hodž
němske predowanje.

Popolnju 1/22 hodzin budže latechismusowe roštrečzenje s konfirmérowanymi
herbstimi hólzami.

Bože spicje směje rano w 7 hodž. diafonus Sarjenk herbsku spomjednu ręč,
1/29 hodzin farač Räda herbske a w 10 hodž. němske predowanje. — Wsch
zyrlwiných durjach směje šo kolletka sa wožadnych hudyh.
Popoldnu 1/22 hodzin budže latechismusowe roštrečzenje s konfirmérowanymi
herbstimi hólzami.

Wěrowani:

W Michalskej zyrlwi: Jan August, Jurja Hejtmana, želešovjercerja a
wohydlerja w Brězowje, s Hanu Mariu Čzopez tam.

Křečení:

W Michalskej zyrlwi: Richard, Jana Ernesta Kölle, wohydlerja a fabri
karja na Židowje, s. — Richard Jan, Handrija Bohutwera Mucžerja, kublerja
najenka na Židowje, s. — Kurt, Augusta Handrika, wohydlerja a fabrikarja na
Židowje, s. — Maria Ernestina, Jana Bohutwera Krumjaža, živnoſejerja
w Šreščinje, dž. — Emma Hedwig, Jana Schustera, wohydlerja a fabrikarja
na Židowje, dž. — Theresa Augusta, Jana Jenka, knježeho hejtmana w Hněw
sežach, dž. — Hana Martha, Khorle Alfredu Böck, wohydlerja a fabrikarja na
Židowje, dž. — Hana Elsa, Jurja Ernsta Janascha, wohydlerja a zyželnička na
Židowje, dž. — Emma Augusta, Khorle Augusta Malcharja, pohončja we
Wulslim Wjelkowje, dž.

Zemřečí:

Džen 7. meje: Jan Čmoč, býwši fabrikat, půlnik a khez na Židowje,
79 l. 7 m. 17 d. — 8. Lena Maria, njemandž. dž. w Čzichonžach, 5 m. 16 d.
— 9. Jan Pawol, njemandž. s. w Žentežach, 5 m. 18 d.

Zyrlwinusle powjesče s Buděstez.

Njedželu Rogate směje farač Mrošak rano w 7 hodž. herbsku spomjedž,
w 8 hodzinach herbske a 8/10 hodž. němske predowanje.

Bože spicje směje farač Mrošak rano w 8 hodž. herbske a 8/10 hodž
němske predowanje.

Destillazija Adolfa Rämscha w Budyschinje všchi butrowych wilech,

1868 ſaložena,

porucža ſwoje daloko a ſchervko ſnate wubjerne — ſilery —
k kwožam, ſchězijnam a druhim ſwodženſtím ſkladnoſćam w čwizach
a po waſh. Wožebje dobre ſu dwójny róžowy, nalilowy, hońt
winski a jatroselowy, horijońzisli, žoldkoſelowy ſeleny a čet
wjeny, zitronowy, wišnijowy, malenowy, pruznizowy a kornje
dow liter po 60—80 np. Dale natursłokorwejdoſow liter po 40 np.,
dobry ſitny po 70 a 60 np., a čiſtý čiſlo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Wschli woterſaczu 8 litrow a wjazh po 31 a 29 np.

Čwizy ſe pjenjenju ſo wupožcžuju. —

Paleny thofej,

punt po 90 np., čiſeje a ſylnje ſłodžazh,
kaž tež wubjerne měſčenžy po 100 hacž do 200 np.,

Kyre thofeje

we wulkim wubjerku, punt hižo po 70 np.,
porucža

Paul Pötschke
na herbskej haſh.

Paleny thofej,

na ſłodženje ſwědomieſe pruhowaný, ſupuje ſo

žhry punt hižo po 70 np.,

paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)

na ſwotlownej laſkej haſh 10.

Požluženje w herbskej ręči.

Paleny khosej

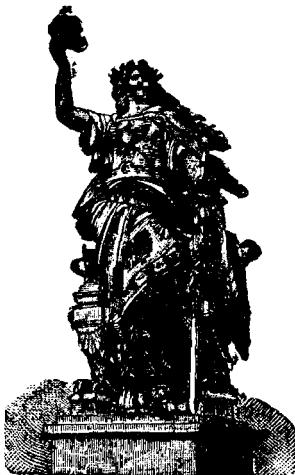
punt hýžo po 85 np.
w snathach wubjernych družinach
punt po 100 np. kaž 200 np.
kaž tež wulfi slád
njepaleneho khoseja
punt hýžo po 70 np.
porucza

Bruno Halke
na swonkownej lawskiej hažy 9.

Tuni

khosej, palený,
punt po 80 np.,
njepaleny
punt po 65 np.
porucza

C. F. Dietrich
na jerjowej hažy 3.

Schtóž chze wjele dobreho mlosa mécž, nałożuj dr. Roeberowý mlokom pólver, schtóž chze spěšnje butru dželacž, nałożuj dr. Roeberowý butrowy pólver, schtóž chze kłodnu butru mécž, nałożuj dr. Roeberowý butrowy pólver, schtóž ma bělu butru, nałożuj dr. Roeberowý butrowy pólver, schtóž ma žwinje se žlabymi nohami, nałożuj dr. Roeberowý koſzeturjazy pólver.

schtóž chze mécž lěkowansle körjenje a selia, dži do Germania-drogownie, schtóž chze mécž dobru radu we wszech praschenjach, ratařstwo nastupazých, wobroč ſo na

Germania-drogownju.

Mějczel dr. Roeber
chemik a haptifat.

Prima zigar

číscze po žadaniu
mita a žylne
běle ſo palaze
po wszech placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej hažy 3.

Zigary

a wschón tobak,
krane rjepli, punt po 25 np.
porucza

Jurij Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na swonkownej lawskiej hažy 10.

Dobry

jedzny žonop,
punt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
doſtač pola

Jurja Schwiebusa
(prjedy Aug. Bartko)
na swonkownej lawskiej hažy 1.

Parlojty khosej

wubjerny a žylny,
paleny punt po 1 mk. 25 np.,
njepaleny punt po 1 mk.,

kampinaski

čeňkobunath khosej,
njepaleny punt po 70—80 np.,
paleny punt po 90—100 np.,
kwědomliwie pruhowane a pschi-
pōsnate dobre Winsle a Kharlo-
warsle měščenja punt po 160
180 a 200 np. porucza

Paul Hofmann
na róžku herbskeje a schulerſkeje
hažy.

Šwój snath dobrý

palenz

po najtunisich placzisnach
poruczataj

Schischka a Rječka
na swonkownej lawskiej hažy.

Schörzugi s čelazeje kože
porucza po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pschi žitnych wilach.

Štítok chze wjele dobreho mlosa mécž, nałożuj dr. Roeberowý mlokom pólver, schtóž chze spěšnje butru dželacž, nałożuj dr. Roeberowý butrowy pólver, schtóž chze kłodnu butru mécž, nałożuj dr. Roeberowý butrowy pólver, schtóž ma bělu butru, nałożuj dr. Roeberowý butrowy pólver, schtóž ma žwinje se žlabymi nohami, nałożuj dr. Roeberowý koſzeturjazy pólver.

schtóž chze mécž lěkowansle körjenje a selia, dži do Germania-drogownie, schtóž chze mécž dobru radu we wszech praschenjach, ratařstwo nastupazých, wobroč ſo na

Germania-drogownju.

Mějczel dr. Roeber
chemik a haptifat.

Vanillowu ſchokoladu

farueženu číſtu

1/4 punta po 20 np.
porucza

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.

22 pschedawatjow w Němzach.

Hospoſh!
Pjenjesy lntowacž!
Spytajce
paleny khosej,
wožebnje wonjazy a žłodžazy,
punt po 96 np.
pola

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.

22 pschedawatjow w Němzach.

Žiwjazy kakao,

spory a derje žłodžazy,

1/4 punta po 35 np.
porucza

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.

22 pschedawatjow w Němzach.

Eslódke palenz

liter hýžo po 40 np., liter hýžo po 60 np.

porucza **Moritz Mjerwa** podla Pětrowskeje zyrkvi.
Destillazijsa snathich dobrých palenzow po starých tunich placzisnach.

Š požyljenju a ſ porjeñſhenju
wložow na hlowje, ſ wotstro-
jenju schupiſnow a liſcharow
poruczamoj
wopravny

franzſki palenz

w bleschach po 50 np., 60 np.,
1 mk. a 2 mk.

Strauch a Kolda
na kamjentnej hažy 3.
Dalofořečzak 81.

Ssel

I nažylenju mjaža
kotryž mjažo ſa tydženj pschedeli
a jemu rjanu čerwjenemu barbu a
mily pschyromy blód da, poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej hažy 3.
Dalofořečzak 81.

Woprawdžith holandski

kakao

najlepſhu družinu žwěta, placzisny
hōdno porucza

Gustav Küttner
10 na herbskej hažy 10.
Zenicka pschedawatjia ſa Budž-
chin a wokolnoſc̄.

Nim,
arak,
fognat,
punſchowe essenzy,
wſchelake tuſrajne a wukrajne
blidowe likery

w derje wuležaných družinach a
w wulſim wubjerku porucza

Gustav Küttner
w Budžchinje
10 na herbskej hažy 10,
wožebita pschedawatjia ſa wina a delikatesy.

Paleny khosej
punt po 85 np., punt po 100 np.
jara žylny a derježłodžazy, kaž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

žvry khosej

punt hýžo po 70 np. poruczataj

Ginzel a Ritscher

na wulſej bratrowskej hažy 6.

Schtóž dyrbí ſ wieſelej abo
kutnej pschedawatjia ſa

palenz

kupowacž, njech spytajce naju dwójne
palenzy a likery, liter po 60 np.,
a wón budže ſpokojom.

Ginzel a Ritscher

na wulſej bratrowskej hažy 6.

Kofaze, czelaze a howjaje fože,
kaž tež wſchē druhe družiny fožow
pschedez po najwjetſich placzisnach
ſupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wilach
pschi herbskej katholskej zyrkvi.

Bratraj Meirowskaj

w Budyschinje na bohatej haſy 22.

Wſchēdne pſchikhadženje nowoſežow

žonjaſeje a hoſčaſeje drasty, kaž tež

mužaceje a hólčaceje drasty.

Drasta po měrje ſo ſa najkrótschi čaſ ſefhiſe a ſo naſtunischo wobliczí.

Zokrowy ſyrup,

punt po 14 a 20 np.,

Pawol Pětschka

na ſerbſkej haſy 13.

porucža

Wubjerne likérh

ſe ſamkneje deſtillazije w bohatym wubjerku dru-
žinow porucža

Pawol Pětschka

na ſerbſkej haſy 13.

porucža

Emil Wehrle

na ſerjowej haſy 6.

Sivoj ſlad drastnych tkaninow po jara tunich placžiſnach
porucžam, ſarucžene čiſtowolmjané tkaniny, lohež po 40 np., metr
po 70 np., kaž tež lepsche družiny teho runja jara placžiſny hōdno.
Piſane kaſhezilate dwójzycieroſe drastne tkaniny, ſtary lohež po
30 np., wufku tworu ſtary lohež po 20 np., $\frac{5}{4}$ $\frac{6}{4}$ ſcheroſi módro-
čiſchež, rjenje čiſheže čiſhezam, bluſazy barchent, ſi woprawnym
indigom čiſhezam, male muſtry, ſtary lohež po 20 np. $\frac{9}{4}$ a $\frac{6}{4}$
ſcheroſe zyhi, ſtary lohež po 17 np., ſi rukowanjom, ſo barbu nje-
puſheža. $\frac{6}{4}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{8}{4}$, $\frac{9}{4}$, $\frac{10}{4}$ ſcheroſe wupjerki, čerťwene, čer-
wienoſmuſate a módroſmuſate po wſchēch placžiſnach. Koſchlažy
ſtanell ſa lečjo a ſhmu, ſtary lohež po 15 np., derje džeržazy, rjenje
ſo plokažy. $\frac{6}{4}$ wulke barbu nje puſhežate lattunowe rubiſcheža po
22 np., 30, 35, 40, 50 np. Tibetowe rubiſcheža na hlowu po
1 mf. haſz do 2 mf., teho runja židžane a požidžane jara placžiſny
hōdno.

Meblownja

na ſukelniskej haſy čzo. 9 w Budyschinje.

Borucžam ſwoj wulki ſlad ſchlenčzaných
khamorow, khamodowych khamorow, ložow,
blidow, ſofow, ſtolow, ſchpihelow a druhich
meblow w najlepſchim wuwiedzenju po móžno tu-
nich placžiſnach.

Th. A. Wällnitz.

Starowupruhovaný

Šhorjelſki kalk.

Czerſtwy paleny

twarſki a rólny kalk

ſe ſwojich Niſcžanskich a Kandracžanskich
kalkowniow porucžam.

Firma: G. Plümecke w Niſkej.

Saſupjet knies Otto Beyrich, komiſionſtvo pſchi ſerbſtich
hrjebiach 28 w Budyschinje.

Pódla teho proſchu ſkaſanja direktnie abo mojemu puczowarjej,
kotryž je ſobotu w ſnatnych lokalach nađenę, wotedacž.

Mužaze a hólčaze klobuſki

kaž tež mežy w najwjetſchim wubjerku a po naſ-
tunischiſtch placžiſnach.

Najadſtaſene klobuſki a mežy poł po placžiſnje.

C. E. Rinke na ſitnej haſy 5.

Pſchijpomnjenje: Kožuhi na khowanje pſches lečzo ſi ruſo-
wanjom pſchijimam.

Czeſhny diplom.

Bronſowe medaille

III. myto.

a czeſhny diplom.

Heinrich Mohr,

ſchewſki miſchtr w Budyschinje na ſukelniskej haſy 14
ſwoj ſlad, ſe wſchēmi nowoſežimi naletnjeho čaſa bohacze wu-
hotowaný, wſchelake črije a ſchörniſe
naļeznje porucža.

Po měrje wobucže ſa krótki čaſ derje ſedžaze ſhotowjam.

Zeniczle prawo na dželanie Kriegerowych patentowanych
ſchörniſow ſa Budyschin a woſolnoſež.

Wuporſedzenja ſo po nowym naprawienju w mojej
dzejni wobſtaraja.

Wólbne napomínanje!

Š dobyčerškej ruku je psched 5 létami reformiska strona 3. saski khěžorstwořejmski wólbný wokrjeß na ſo ſtorhnyla a ſ wjetšinu 4887 hložow jeho ſastupjerſtwo knieſej Hendrichej Gräfje w Biskopizach dowerila. Kraňne je ſo tuton dowerjenja, jemu ſpožezeneho, hódný wopokaſal a ſo pſchezo jako woprawny ludowy muž němſkeho waschnja počaſoval. Naſch Gräfa kruče na monarchiſkim ſaložku ſteji, je wopratwne tchesczijanszy ſmyſleny a ma jačo pſchedſtejet měſčezanſkeho ſastupjerſtwo wulzy ſo čeſečaze žiwejske ſtejſchežo w ſwojim domowinſkim měſcze Biskopizach. We wſchech narodnych a hospodařſkych praschenjach je naſch Gräfa jun. ſ narodnje ſmyſlenymi ſtronami ſ lepschemu a derjemeczu němſkeho Luda jenomyſlne ſobuhložoval, tač ſo ſamo jeho pſcheziwo jemu ſ prawom njemóža porokow czinicž. Naſch Hendrich Gräfa jun. je pſcheziwo wilowanſkim wuzinjenjam, ſa wojerſku pſchedlohu a ſa lódźtowu pſchedlohu hložoval a nowe dawki ſ wuspečhom wot ramjenjow dželazeho ſkrénjeho ſtawa (ſchtanta) wotwobrocził. Naſch Gräfa pač tež ſa poſtupowazh dohodný dawki, ſa ſamkrijenje mjeſow pſcheziwo pſchiczahanju židow, ſa wobaranje njewuzitneho wuziwanja wulkeho kapitala, ſa pſheměnjenje khěžorſtvořeho banka do ludoweho banka, kotryž tež małemu muzej kredit dawa, kotryž nětkole jenož muſuczepjazemu wulkemu pjenježniſtu ſluži. Naſch Gräfa wuſtupuje ſa dalschi wutwar ſozialneho ſakonjedawac̄twia a ſa ſchlitowanje němſkeho džela w kózdyh naſtupanju. Pſchedewiſhem pač naſch Gräfa jun. ſa ſdžerjenje powiſtloweho wólbneho prawa, kotrež je ſo hakle w poſlednim ſrajuhym ſejmje ſakſtemu ludej po žadanju konſervativnych a liberalnych wjedniłow wobmiesowało, wuſtupuje. Spominajzy na ſwojim czežku ſamolvitoſcz je naſch Gräfa wospjet w khěžorſtvořym ſejmje ludowe interesy ſa jadriwej ręczu ſastupował a je pſci wſchech wažnych wothložowanjach w khěžorſtvořym ſejmje ſtajne pſchitomny był.

Nětko je ſo čaſh khěžorſtvořeje wólbh ſaſo pſchibliził, ſe wſchech ſtron ſo kandidatojo poſtajeja, a němſki lud ma roſhudzicž, kotremu kandidatej w wokrjeſu chze najwjetſche dowerjenje napschezo pſchinjescz. Móže ſo tu dwělowac̄, temi dowerjenje ſpožecžicž, kotryž je ſo ſ nim hac̄ dotal na tač kraſne waschnje wuſhytowal, abo taſkim kandidatam, kotrymž ſo wěſte njedowěrjenje dyrbí napschezo pſchinjescz a kotſiž maja hakle dopokaſmo ſa to pſchinjescz, ſo ſu woprawdze žadaneho dowerjenja hódni? Né wokrjeſowi wuſwolerjo!

**Naſch Kandidat je a wostanje
fnies**

Hendr. Gräfa jun. w Biskopizach.

Š dobyčarſkej ruku ſmy ſebi pſched 5 létami wólbný wokrjeß wubedžili, ſ dobyčerſkej ruku budžentu nětko wjedzecž, jón wobhlowac̄, ſ lajkeježkuli ſtronu by ſo tež njepſheczel do naſ däl. Wołanie ſ hromadzenju je ſo ſaujeſlo:

Wſhitzu mužojo na wobaranje, dželac̄zerjo, burjo a měſčenjo ſ wojowanju pſcheziwo jeniczkemu njepſheczel naſchego krala: pſcheziwo ludkažazej mjeſ- ludnej powalerſkej ſtronje, ſo by naſch wſhudzo čeſczeny kral widział, ſo luboſcz ſwojego Luda we wſchech ſtronach, tež w ſtronach moſlateje pjaſce, na doſka- haze waschnje wužiwa.

**Wólbný wubjerk němſko-ſozialneje reformskeje ſtronu
ſa 3. ſaski khěžorſtwořejmski wólbný wokrjeß.**

Khosejowe placzisny

Poruczam s 5% rabatta:

paleny **Santoski khosej**, blyny, punt po 80 np.,
paleny **Campinaski khosej** punt po 90 np.,
paleny **ff. parlojny khosej**, jara dobry, punt po 100 np.,

njealeny khosej

jara dobry a blyny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mk. 25 np. s 5% rabatta,
10 puntow po 6 mk. 25 np. bjes rabatta

Tese khoseje su w mojim wukladnym woknje
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Paul Kristeller

na bohatej haſy 29 s napscheza hosczenza
winoweje kicze

porucza swoj hovorski sklad trajnje dzelanych

wobuczowych tworow,
jako schörnjow, schörniczkow niskich stup-
nijow, domjazych stupnijow, toſlow, stupnijow
a schörnjow sa kołojesdnych, turnarjow a
pučowarjow po woſebje tunich placzisnach.
Skasanje po mérje. — Pschijimanje wuporzedjenjow.

Schtóz čze

klobufi a mězhy

woprawdze dobre a tunje, po wurjadnje tunich placzisnach na kupiež,
njech zo poda do ſpezjalnych klamow

F. Trulleya

na schulerSKU haſu 7 pschi tormje,
hdzej zo pschi najtunischich placzisnach najwjetſchi wubjerk
we wſchech nowoſezach naſetnijeho čaza

w zylindrowych, hońtwjetſkich, filzowych a ſlomjanowych

klobuſach

poſkieža. Tego runja
kołojesdne, po hončaze, njedzelske a wschednjaze

mězhy

mužaze klobuli	= 1 hr.,
zylindrowe klobuli	= 4 hr.,
holčaze mězhy	= 30 np.,
džeraczeriske mězhy	= 40 np.,
židzane mužaze mězhy	= 90 np.,

Haſ do najwoſebniſich
družinow.

Turkowske klobuki

nowy plód w měchach, kaſhežikach a po waſy su tunjo dostacž vola

Moriza Mjerwy

pschi mjaſhowym torhochcežu.

Destillazija likerow po starzych tunich placzisnach.

Schtóz dobre a trajne, kaž tež placzisny
trjeba, njech čzrijowý a schörnjowý sklad
Emila Indingera na jerjowej haſy 6 wopyta,
kotryž ma ſobotu a njedzelu ſwoje pschedawa-
niscežo na bohatej haſy 3 s napscheza pôsta.

Skladnoſtna kup.

Dokelž mam runje tón króz woſebje wulki sklad
rjanych mužazých, hólčazých
a džeczázych wobleczeńow,
runje kaž
lětnich paletotow, jenolliwych
kholowow a žaketow,
wupschedawam wſchē wězy, so bych je rucze wotbył,
po wurjadnje tunich placzisnach.
Pschi potriebje njech zo kózdy wo tym psche-
hwedeži.

F. Schlesinger,

5 na bohatej haſy 5,
s napscheza pôsta.

Rajwjetſchi wubjerk
kwaznych darow,
narodninskich darow,
kuhińskaje
a hospodařskaje nadobry
poſkieža, kaž je ſnate,

zenfralny basar

H. Richtera naſl.

w Budyschinje na bohatej haſy 29
s napscheza hosczenza
winoweje kicze.

Placzisny su woprawdze jara
tunje, ale kruče twerde.

"Serbske Nowiny" wudawaia so kózdu sobotu. — Stwórtletna przedpłata we wudawańi 80 np a na němskich póstach 1 mk., z přinjeniem do domu 1 mk. 15 np. — Kózde čísto płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smolef.

Císc Smolerjec knihicíceńje w Maciōnym domje w Budyšinje.

Číslo 21.

Soboto 21. meje 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němiske řežorſtvo. Předý hac̄ ſtej wobej komorje ſakſkeho ſejma ſwoje požedzenja ſkónciſej, ſtej wo wobſamknienjach jednalej, ſi kotrymž prénja komora njebé pſchesjena ſi druhéj komoru. Tene ſi tychle wobſamknienjow požahuje ſo na twar noweje ſejmowneje. Wobej komorje ſtej ſkónciſje wobſamkley, ſo ſmē ſo Brühlska terrassa, pódla kotrejž ſo nowa ſejmownja natvari, nanajvhýchſe wo 1 meter 30 centimetrov ponížcz.

Dale je druhá komora wobſamknienju druheje komory pſchi-hložovala, ſo by ſo k powyjetčenju žonjazeje kliniki w Draždānach niz 1,200,000 hrivnow, ale 1,500,000 hrivnow pſchiswolilo.

Tecži ſakonjových nacžiſk, kotryž bě prénja komora w druhéj formje hac̄ prénja pſchijala, polépſchenje dohodovom wucžerow pſchi-ludových ſchulach naſtupa. Po wobſamknienju prénjeje komory ma ſtat jenož kladym gmejnám pjeniežnu podpjeru k starobným pſchi-lham dawac̄. So by ſo ſakón ſi zyla njeſaciſhyl, je druhá komora ſkónciſje wobſamknienju prénjeje komory pſchihložovala.

Na wopak ſo mjes druhéj a prénjej komoru w naſtupanju po-wyſchenja podpjerow ſa twarjenje pucžow a pſchirazkow k dohod-nemu dawkej njeje pſchesjenioſcz dozviciž hodžila. Druha komora na ſwojim wobſamknienju wobſta, ſo ma ſo namjet w naſtupanju po-wyſchenja podpjerow ſa twarjenje pucžow knježerſtwu k ro-zmyſlenju dac̄, mjes tym ſo bě jón prénja komora knježerſtwu jenož k wjedzenju pſchipotashala. Teho runja ſo druhá komora ſwojeho wobſamknienja twjerdže džeržesche, ſo by ſo, jeli ſo bych ſebi to ſtatne finanzy žadale, na dohody wot 30,000 hrivnow hac̄ do 100,000 hrivnow 10 prozentow, a na dohody, pſches 100,000 hr. wucžinjaze, 20 prozentow pſchirazka dohodneho dawka połožilo.

— Pruski krajny ſejm a ſemjanſki ſejm ſtaj wutoru ſwoje poſlednie požedzenje měloj. Semjanſki ſejm ſakón wo ſekundarnych železnizach a pſchihertbowanski ſakón ſa Westfalſku pſchijia, kotremuž bě krajny ſejm krótka předy teho pſchihložoval.

W pruskim krajnym ſejmje ſu wutoru wo ſanjeſchwarnjenju rěkow Halschtrowa a Lipy ſi Lipſczańskimi wotwodami jednali. Minister ſi Hammerstein lubjeſche, ſo ſo ſkórbam wotpomha, a ſo ſo bližiſhemu ſejmeh ſakón wo ſanjeſchwarnjenju rěkow pſchedpołoži. Na napraſhovanje, hac̄ je ſo na katholſkych ſwiatych dnjach w Pieſbergſkich podkopatich dželac̄ dyrbjal, minister Breſfeld wot-molwi, ſo je to dželvo nufne bylo, dokelž bych ſo podkopki hewak-tepiše. S zyla pak male katholſke ſwiate dnj jako tajke po pſche-myſlowym porjedze njeplacža.

— Dawk na jéſdne koła běchu w bayerskim ſejmje na-mjetowali. Minister ſwobodny knies ſi Feilitzsch pak je ſo pſche-cziwo tajtemu dawkej wuprajil, rojeſtajiwſhi, ſo jéſdne koła k luxuſowym wězam nježluſheja. Dujž ſo namjet po dohzej debacze wróčzi. Tak móža bayersky kołojedni ſaſo poſloženi wodýchnyč; pſchetož ſtrach njeļubeho dawka je hnadrje nimo ſchol.

— Nětčiſche wyſoke žitne placžiſny ſu ſi maleho džela ſczechw amerikansko-ſchpaniſteje wójny a ſi wulkeho džela ſtut ſtut amerikanského žitoweho ſpekulanta Leitera w Chicagu. Tutoň je, ſo pſchihwědczivſhi, ſo je ſo w Europje mało pſcheszny domoj khowalo, wſchu amerikanskmu pſchierzu, tak daloko hac̄ je jemu to móžno bylo, poſkupil. S nětčiſchimi placžiſnami je Leiter hižo wjele milijonow dobył. Praſcha ſo pak, kaf dohlo budže wón placžiſny na nětčiſchej wyſokosći ſdžerzecž móz, pſchetož w Europje,

Za nawěſtki, kiž majia ſo we wudawańi "Sert. Now." (na róžku zwon-nej lawskeje hasy čo. 2) wotedać, pfaci ſo wot maleho rynčka 10 np. a majia ſo ſtwtk hač do 7 hodz. wječor wotedać.

kaž tež w Amerizy je doſež žita na ſladvje. W Barlinje ſu ſańdženu předu pſcheñzow, kaž tež rožtowe placžiſny malicžkoſeſ ſpanyle.

— Pruskeho přynza Hendricha, admirala němſkeho lóžtwa, ſu Chineſojo ſi wulkimi czeſežemi vitali. Hdýž přynz do chineskeho hlowneho měſtu Pekinga na woppt chineskeho řežora pſchicžeze, chineszy wojaž presentérowachu, mjes tym ſo offižerojo klečaču. Řežorowy brat přynza na dwórníſčežu powita, kotryž bě ſi hobskej hromadu ludu woblehnjeny. Po ſwiedženſkim po-witanju ſo do města čechnjeſche. Žeſdní mandarinojo na czahowym čole jechachu, potom němſzy namorszy wojaž pſchijudžechu. Přynza Hendricha w kraſnym noſhydle, ſe žoltej židu, wupowſchanym njeſeſchu. Wulka wažnoſeſ wophta přynza Hendricha w tym leži, ſo ſmē přeni króč jedyn zuſh přynz a wjetch chineskeho řežora jako wjetch ſwojeho runječa wophtac̄. Hac̄ dotal bě w Chinje waſchnje, ſo mějachu wſchitkich druhich wjetchow a knježerow ſweta ſa poddanow chineskeho řežora, kotrehož njebiſteho ſyna mijenju. Chineſojo ſu ſkónciſje po chinesko-japanskej wójni w po podawkach, ju ſczechowazych, k dopóſnaczu pſchischi, ſo ma ſo ſi poddanſtvo wſzych wjetchow a kraſnoſeſ chineskeho řežora runje na wopak. Zadyn wulki knježer njeje tak wotvížny wot hnadru ſwojich móznych ſuſhodow kaž runje chineski řežor.

— Jendželska. Se ſwojej njeſprawnosću, njebmérnej ſebičziwoſeſu a požadliwoſeſu ſa zuſhmi krajemi je Jendželska ſawinowala, ſo žaneho ſwiaſtarja wojaž mjes wulkomožami njenamaka. Sſwoju wožamo-čenioſeſ hórk ſačžuwajzy, ſo Jendželska podarmo prózuje, jedyn ſtat ſa druhim ſi ležnými ſłowami naręczeſ, ſo by ſa nju wójnu pſche-cziwo móžnje ſo roſſhérjazey Ruskej wjedl. Tele dny je něk jen-dželski minister Chamberlains w ſjawnej rěči pſchipowjedzil, ſo ſo Jendželska, dokelž w Europje žaneho pomožnika pſchecžiwo Ruskej njenamaka, ſi połnázymi amerikanskimi ſtatami ſjenocži. Tola to ſu wſcho jeno hole blady, kotrež njeiſhu wobledžbowanja hódne, hac̄ runje je je minister Chamberlains rěčał. W jendželskim ſemjanſkim ſejmje hrabja Kimberley na nje ſnapſchecži, ſo žaneje myſli njeje na jendželsko-americanski ſwiaſt, dokelž ſo tajſi ſwiaſt nje-mohl ſi politiku ſjenocžených ſtatow ſjenecž. W Ruskej ſo Chamberlainowym rěčzam ſměja.

— Gladſtone, jedyn ſi najwjetſich jendželsich ſtatníkow, je ſchwartk w Havardene 89 let ſtarý wumrjeł. Hizo jako 23 lětny młodženž wón do parlamentarskeho žiwenja ſtupi. Tačo wjedník liberalneje ſtronu je wón ſi wulkimi finanžnymi reformami jendželske ſtatne finanzy do rjada ſtajil. Gladſtone bě wérjazy ſchecžiyan, teho dla wón pſchecžiwo temu protestowasche, hdýž Jendželczenjo pſchecžiwo Chineſam na nječlowſke ſwachne wójnu wjedžechu. Podtłocženym Trifſim je ſo wón wopjet, hdýž tež podarmo, przo-wał, džel politiſkich prawow wróčicž, kotrež ſu jím Jendželczenjo ſi leſežu a naſylnoſeſu wſali. We wukrajinych naležnoſczech wón ſi raſnoſeſu politiku měra ſaſtupowasche. Sſlowianam na Balkanie bě wón pſchecželne ſmyſleny; wón praji, ſo Balkan ſlowianſkim ludam ſluſha. Poſlednie lěto jeho žiwenja je Gladſtona czežka khorosz domaphtala. Skoro do zyla woſlepivſhi, njembjeſche ſebi wón khorosz ſe ſwojimi ſtudijemi pſchelbódczicž. Jenož pacžerje móžesche hiſhče ſpěwacž, kotrež jemu troſcht a wolženje w jeho poſledních dnjach dawachu.

— Rusla. W ruskim knježerſtwje je ſaſo židam njeſpſchecželna

strona na wjeřech psicheschla. W ruskej Pólskej je kniežerstwo wokolniki gmeinskim pschedstejcerjam pôzalo, s kotrmiž jich samolivitich cžini sa wutwiedzenje wukašow, po kotrýchž židži njezmědža we wjeřehch wokrejach býdlicž. Židam w gmejnomař Pruschkowje, Mlozinje a druhich wbach je ho poruczilo, hacž do 20. meje wuezahnecž.

Schpaniſla. Wojowanie mjes Schpaniſkimi a Amerikanskimi je skoro zyle wočichlo. Amerikanszy, kotsiž ſu thđzenja woſpiet ſpitali na Kubaski brioh ſwojim wojskam ſtupicž dacž, tola ſo kózdy tróz s kriwaej hlowu wotraſychu, ſu po ſdaczu Koſtobisnu doſtali. Tež ſo jim njeje poradžilo, ſ bombardementom pschimóřskim Kubaskim městam wjele ſechſkodžecž. Hdyž běchu Amerikanszy thđzenja dobyczerſtu powiessz do ſhvěta wutrubili, ſu hlowne město Puerto-rikoſteje kuph San Juan do zyla potſeleli, ſu woni ſaſho ras hwiſdali. Kaž je ſo nětko wupokaſalo, San Juan ſi amerikanskim bombardementom ſkoro do zyla njeje čeřipil. Sa to pak ſu kule ſe ſchpaniſkych pschibrójnych batterijom na amerikanskich wojniſkých lóžach khetru ſchlobu načinile. Na něktrých amerikanskich wojniſkých lóžach ſu ſo maſchin ſtonzowale, tak ſo dyrbjachu ſo lóže, dokež ſo wjazh hibač njemžachu, ſ powiaſom ſ druhim lóžam pschiwiač a ſo motvjeſč, ſo hychu ſo ſ wohnja ſchpaniſkych kanonow wukhowale. Nětko chzedža ſo Amerikanszy wchěch dalskich nadpadow na Kubu a Puerto-riko wotſtajecž, doniž ſo roſkudna bitwa mjes amerikanskim a ſchpaniſkym lóžstwom njeje bila. Po nowšich powiesszach je vječza ſchpaniſke lóžstwo psched Kubu pschijelo. Duž móže kózdy džen ſi móřské bitvje dörneč.

Psched Kubaskim pschimóřskim městom Cardenasom je amerikanske lóžstwo njebožowny podawſ ſodeschol. Na jenym torpedofiskim čolně jedny torpedo roſbuchny; 18 matroſojo, kotsiž ſo na čolnje namakachu, ſu ſmjerč ſocžepili.

Pschi philippinskych kupach drje ſu Amerikanszy tamniſche ſlabé ſchpaniſke lóžstwo ſnicžili, tola hewak tam ani kročele njeſhu poſtupili. Admiral amerikanſeho lóžstva, Dewey, ſebi njeſveri, hlowne philippinske město Manillu nadběhacž, ſo bojo, ſo móhli jeho ſchpaniſky wotraſy.

Bjesbožowna namakantu.

„100 hrivnow myta!“

„Khudý poſkladničny poſkol, nan ſchtyrjoch malých džecži, je wežera wot dwanacžich hacž do dwieju dužy ſi kheze khežorſtvoſoneho banka hacž na hlowných pôst 10,000 hrivnow w papierach po ſto hrivnach ſe ſkvojeje kožaneje toſche ſhubil. Muzej, hacž dotal bjes poroka, hroſh puſteženje ſe ſklužby. Čeſtní namakar je proſcheny, ſi kheſeſzjanſteje luboſe ſnamakantu na bližſchej poliziji wotedač.“

Tutón naměſtſk wupinasche ſo ſklužený jaſný džen w ſymje we wulſich pižmifach na čeřevjenym dnje na naměſtſkowych ſtolpach wulſeho města a bjes ſajimowanja čitachu nimo khotžazh wjelewoſkazne ſlowa, kotrež ſrudny ſakſhif ſadwělowazeho člomjeka wopſchijachu; běchu dže temu ſwukli, pschetoz bjes mała wſchědnje ſtawachu ſo podobne wězy a ſhubjowachu ſo bjes čeřje a kleda. Čitachu naměſtſk, prajichu ſwucženje: „Hijo ſaſho!“ a ſa wokomif bě wſchitko ſabte. Na njebožowneho, kotrež ſnadž bě do najhóřſcheje nuſy ſe ſhubjeniom wopſchijol, njeponyſli ſebi nictv. We wulſim měſcze je jara mnoho nuſy, kotrež ſo wſchudzom poſkuſuje, ſo by ſedžbnoſč bohatych na ſo ſežahnyla. Hſchčeze bôle pak khowa ſo bojaſnje w podſeřihnych ſtvačach a w ſadniči ſtvačach ſdalnych naſimanskich kaſarmow, do kotrýchž ſo ſedy hdy ſklužená pruha ſabludži. — Psched jenym ſtolpom na růžku pôdlanske ſtach ſtejachu rano tamneho dnja někotři ludžo ſi dželacžerſkeje wortſthy, kotsiž ſi někotrymi ſlouwami tu wěz wopomničku. „Wbohi člomjecž“, rjetný rěniſki. „Swojich 10,000 hrivnow njevuſhlaſh ženje wjazh; hotowe pjeniſhy ſo ſ redka wróčzeja.“

„To je wěrno“, wotmolwi knies, po ſdaczu měſchčanſki pučowazý pſchelupz, „to pſchejara wabi, na dobo ſo wobohacžicž; ja, wě ſo, nočžyl ſa ſchtó wě ſchtó tajfehole hrécha na ſwědomje bracž. Tón člomjek dže njemoſhl ſebi ſe ſadwělowanjom ſiwiſenje wſacž a tuta myſlizka njebh mi ženje měrnje tajſich pjeniſes wužiwač dala.“

Wſchitz, kotsiž wokoło ſtejachu, temu pschihloſhowachu, a mlody muž, tři njebe runje woſhebi wuhotowaný, rjetný ſi měſchčanskemu wužowazenu:

„Wž macže prawje a potom 100 hrivnow po čeřejci dobyte je tež něſchtō hódne, nimo teho hſchčeze džefacž prozentow ſakoniſkeho ſnamakarſkeho myta.“

Rěſník poſlada ſi boka na rěčazeho. „Kóždy pſchijtojny člomjek“, wón rjetný, „by tola khudemu pôzlej myto ſpushežil a ſa ſkvoju ſprawnoſcz ſebi žaneho pjenjeſka nježadal.“ To projivschi džesche ſkvoje pucze a tež druh ſo wothalichu. Młody člomjek paſt wosta hiſcheze ſhwilku psched nařeſtſtovonym ſtolpom ſtejo a džesche potom pomalu dale. Wón ſnadž móžeſche ſtiadwazecž ſet býč, jeho woblicžo njebe wohidne a bě woſhebi ſe ſchwerymaj ſiwiſaj wocžomaj ſajimave. Jan Lupaſ — to wón běſche — bě ſtudent ſkafetwa, prěnje pruhowanje bě hido wobſtal a pſchijtoſwasche ſo někole na ſtatne pruhowanje jako ſeſtar; naſkerje budžiſche tež te hido wotbyte měl, njebudžiſhu li jemu ſkredki pobrachowale, tři ſu ſ temu zyle nufnje trébne. Lupaſ bě khudy, jeno hubjenje bě ſo ſtiw ſ dawanjom privatnych hodžinow a to něk ſnjemóžesche činieč, dokež mějeſche ſam ſa ſo doſez wuknycž. Psched ním ležesche pſchijchod čzmonu a ſrudny. Schto tež chzyl ſapocžecž, jeli ſo by tu po ſamo derje wobſtathym pruhowanju jako ſeſtar bjes-pazijentow ſtač? Nimo wuja, bohateho tajneho radžicžela, nje-mějeſche pſchijwusnyh, a tutón tajny radžicžel bě nuforany, ſkvojeho ſaſtojſtwa dla jara wulſi dom džeržecž, a duž mějeſche ſe ſobu a ſe ſkvojej ſkvojbu doſez činieč; na jeho podpjeru ſo Jan ſpushežecž nježadžesche. Młody ſtudent wiedžesche pravje derje, ſo dyrbj dženſniſki džen ſeſtar pschede wſchém woſhebi wuſtupowacž, ſo dyrbj wulſe, rjane wobhdenje, ſklužobnikow, wós a konje a woſhebi wuſtupowacž měcž — jeno tak ſmě ſo wěſeze nadžijecž pjenježneho wuſpěcha. Na čo chzyl ſchilnycž, hdyž oni lepſcheho ſnajomſtwa, oni ſamobženja, haj, ani ſkredkom na pruhowanje w rukomaj nježadžesche?“

To běchu Janove myſle, hdyž tu na jaſnym ſymſtim ranju džesche. Hluboko běſche ſněh na haſy, a hdyž pſches ſcheroke na-měſče pſchijidže, ſapadže ſo hacž do kulfow do běleho wodžecža. Na dobo ſtorči ſi nohu do twjerdſtveho pſchedmjeta, ſe ſtupjeniom bu ſněh na tutym měſtneje do boka ſtorčenj a Jan wuhlada mały, do běleje papjery ſawalený pakſif. Sa wokomif bě ſo poſkili, ſnamakau wěz ſběhný a do ſnitskowneje kapky ſkvojeho ſvjerſhniſka tytm̄l. Žemu ſo ſeſda, ſo mohl ſhubjene papjeryane pjenjeſh ſnamakane měcž; ſploſhivschi a ſpěchňe ſo wobhlaſný, nictv njebe jeho widžal. Wtchón roſbudžem ſeſtar ſe ſkvojeje do ſkvojeje podſeřihneje ſtvy, ſamtň durje ſa ſobu, ſpusheži ſamo tež ſarvěſki a wucžeze mała paket ſi kapky; wotvali jón a psched ním ležesche vječz ſawalkow, ſi kotrýchž kózdy dwazeči ſtohrivnowkov wopſchijecž. Wón po tajſim bě ſbožowny ſnamakat.

Težo prěnja myſl bě, ſkvoju ſnamakantu hñdom wotedač a wſcheho myta ſo wotřez. Jan bě ſprawný člomjek a njeſmyſlesche ſebi na ničžo ſle. Duž ſawali ſaſho ſkvoje papjeryane pjenjeſh, woblecže ſo ſkvoj ſvjerſhniſk a džesche pomału po ſkodže dele. W ſtečim ſchožu bydlesche krawz, tón bě jemu draſtu dželak, a dokež mlody člomjek njebe po termijach wotplacžicž mohl, wob-čezowazche jeho někole bjes mała wſchědnje ſi pominanjeni.

„Kak mohl někole tehole wobčežneho čwiliovarja ſnadiju wotbhez“, rjetný Jan ſam pſches ſebi, nimo krawzowých duri kročo, „hdy bych ſebi ſnamakarſke myto žadal, mohl ſebi někotřekuli pſchecze dopjelnicž, kotrež dyrbju ſebi tak ſapowjeſdžicž. Sa — ach, ſchto, ja ſhym hlyup, jeli ſo to nježinju, druh ſa mojim měſtneje by ſo na ſedžbu braſ, vjenjenje wróčzo dawacž. Khudy poſkladničny poſkol drje budže dyrbjecž ſchlobu ſarunacž, ale wucžba ſa jeho lohkomyſlnocž a njerodu nježadžesche jemu ničžo wadžecž a mi dopomha něſchtō ſtom hrivnow pſches pruhowanje.“

S tym bě jeho wotmyſlenje hotowe, wón chzyl ſe ſkvoje myto ſa ſnamakane měcž. Stupi na haſu a khvatatſe dale. Na dobo, na růžku hlowneje droži, ſaſta, ſtejo kaž ſakuſlany. Woſhebný wós pſchijedže nimo njeho a w nim ſeſtar ſe ſkvojeje do ſtvrzow ſo ſlehyňiſki, krafna džewka tajneho radžicžela, kniežna Hank. Hluboko ſejmowaſche Jan ſkvoj ſlobuk, ale jeno khvatne, ſnadle pothileuje rjaneje hlowy bě zylý džak.

Wós bě nimo. Jan widozeraſche hſchčeze pſchecze ſa nimo. W jeho duschi ſakhadžesche ſkylne woſhebi wuhotowanje a jeho praviza bě widliſhczovacze na wutrobi abo ſlepje na kapku, hdyž běchu pjenjeſh ſkhowane, pichitlóčzena.

„A ty dyrbjich tola moja bycž!“ ſchukotaſche na poſt wotje jara roſbudžem, „na khudeho drje nježiwaſch, ale bohatemu ſeſtarje wſchaf ſo ty njeſapowjeſdžiſh!“ A kaž budžiſche jeho ſloſtiwa móz hrabla, ſo wobroči, běſeſche do ſkvojeho wobhdenja, ſthowa ſnamakantu do ſlomita, na kotrýmž bě hacž dotal ſklužy wotpočovaſ — dokež mějeſche dobre ſkvedomje.

V tej noži, kiz na tamnih dženj sežehowasche, walesche so preni ras bjes spanja na hwojim lehvje.

Jan Lukač bě pýtaný leštar. Sa dwě lécze bě to dozpěl, wo čož so druhý čež živjenja podarmo průzaja. Wón bě lubusck wozbehniščeho tovaristwa, wozhebje žónstich, jeho praschachu so najradšho wo radu, s krótku, s njemu hiž bě mōda, a jeho kolegojo mějachu došč pshieginj, jemu sawidžecž.

"Kak je to jeno wuwjedč", praschecše so jedyn, "sa tak krótki čež tefole džela mēč?"

"Protežija (porničenje)", wotmoliwi druhí speschuje.

"Hdže tež io?" rječny tječi, "wón je to prawje nawoblesk, a w tym to tež. Wón nječešče pjeniesy, s wolkem, to njewem, to tež wažne njeje. Duž je ſebi kraſne wohydlenje wotnajal, wós a konje ſkupil, wžitke vale woprytowal, wiwowe ſnajomjtro činił, a prjedy hacž bě lěto so minylo, bě bitwa dobyta. Nětkole mohl ſebi tji woſi džeržecž, hdj by chzyl."

Takle rošmořvjaču so na balu, kotryž tajny radžicžel, Janowu wuj, davaſche, a na tym brajeſche hlownu rólu widžany hōspodowarjow wuj s jeho rjanej džowku. To bě hotowa wěz, Jan a Hanka dyrbjeſchtaj hwojey by ž. Kak Janej hiž kraſnu njeviſtu ſawidžachu. A tola njebe na woblicžu mlodeho leštarja ani ſuſta wjeſhela widžecž, khutn, haj, bjes mala pothmurnjeny hladasche wokolo ſebje a ženje so njepožměwasche. Wón bě napadnje blédy a jeho wocži ležeschtej hloboko. Lědma ſdasche so to phtnyčž, so jeho luboſna njeviſta thétero napadnje s bankownikom wobkhadžesche, kiz bě jako khrobly ſpekulant w pjenježnych wězach ſnath. Haj, to bě wěste, někajka tajna staroſez ležesche na Janu a podrywasche jemu ſtrowotu. Budžichu-li jeho ſawifnijz wjedželi, ſchto tutón "ſbožowny" na hwojey duſchi cžerpi, ſawerno njebudžichu chzly s nim měnječž. Hudžba ſapiſta nowomódný walczek, Hana dželjeſche s bankownikom do cžrjodh rejowazych, Jan pak ſebra so na dobo a poda so k wobſtarnemu ſuchemu knjesej a ſarečza na njeho.

"Mój luby knjeye justizny radžicželo, jeno jene ſlowo!"

"Szym k hlužbam, luby doktorje; ſchto ſebi pſchecječe?"

"Jene wujaznenje. Je namakar droheho pſchedmjeta winowatý, tutón pſchedmjet w postajenym čažku wotedač, abo je wón hōſtanja hōdny, jeli ſo hakle ſa lěto namakantu woteda?"

"To ſo wě, ſo je hōſtanja winowatý a to jara; pomýſlce ſebi jeno, ſo móže ſebi jeho komđenje wopor člowiskeho živjenja žadacž."

"Člowiske živjenje!" ſastona Jan. "Kak — to měnicže?"

"Mó, zyle jaſnje: na pſchitlak, khudy hlužobnít je wot hwojeho knjesa s pjenjesami do banki pohlanh, wón ma njeſbož, je ſhubicž, ale njeđostanje jich wróčzo. Schtò jemu wěri, ſo je pjeniesy ſhubil, njeleži na nim podhlaſ — ale, Božo, ſchto wam je, knjese doktor?"

"Ničo — ničo — rěčče jeno dale!"

"Njeleži na nim podhlaſ, ſo je pjeniesy pſchekſtiwicž chzly? Že wohabjeny, po jeho cžesči je ſo ſtało, bjes ſaſluženja pſchindže do najhlobiſcheho hubjeſtwa a kónz je — wutſel s piftolije!"

W tym wokomiku widžesche starý justizny radžicžel hwojeho pſchipožlucharja ſo khablacz a bjes ſwuka, ale ſi mutným wóczkom na tepich padacž. Hudžba wotmelfny. Wſchitko bě ſměrom, mjes tym ſo knjeye wofolo ſa morveho ſtejachu a starschi ſeſar ſebi ſi nim pržbu davaſche.

"Kajke njeſbož!" ſawola tajny radžicžel, Janowu nadžiomny pſchichodny nan, "ſchto wuſtanje moja wobha džowka, tole widžo!"

Wobha džowka ſtejeho w podlanim ſalu pſchi hwojim horliwym cžesčowarju, bankowniku, a ſchukotaſche ſa wjechlerjom: "Sa jeho ženje wuſtacž njeſožach a dawam wam, luby knjese bankowniku, prawo, jutſe hižo wo minje ſo pola nana pſchecze!"

Bankownik wofolski ſbožownu bělu rucežku a wotmoliwi: "Pſchi mni budžecže ſbožowniſcha, Hanka!"

Mjes tym bě ſa morw ſaſo k ſebi pſchihol, ſo móžeſche ſo ſ pomozi někotrych knjesoſ na ſauapej podacž a tak cžakacž, doniž jeho wós pſchijel njebe. Sa tón cžaſ ſlowa njerjekn, widžeraſche do ſemje, mjes tym ſi blédymaj hubomaj někto njeſrohymliwych ſlowow borbotaſche, na dobo poſkocži, pſchitupi ſakhadžejo ſ rukomaj k tajnemu radžicželej a woſasche ſ dybatwym hložom: "Wý na to njeſožecže pſchihahacž, wý nž a druhý tež nž. Dopokažecže, ſo je morw, woſasajcže mi jeho roſbitý noſ — ja chzu hwoje myto mēčž!"

"Wón je pſchimyſleny!" woſasche tajny radžicžel bjes hloža, pſched ſi ſoſao.

"Napad pſchimyſlenja", wobkucži starý ſeſar, a někto njeſwéri ſebi, wobžarujomneho pſchimyčž a tak pſched njeſbožom

ſwarnowacž. Prjedy hacž běchu ſo pſchitomni po wuſtróženju ſaſo ſhabali, bě ſo Jan ſhubil a njemžachu jeho njihy wuſledžicž. Šſlužobnižy, kiz běchu w předkownej jſtve, poviſedachu, ſo je knjess doktor nimo nich twočuył, hanjo a hawtujo a po ſhodach dele ſkafal. Jeho ſlobuk a ſožuch běſtej w garderobje, duž dyrbjachu ſebi myhličž, ſo njebožowny w ſnehu po měſče wokolo bludži. Póhlaču na poliziju. Na to bu na pſchecže rjaneje Hanka nowa reja ſlasana.

Tamnu nž bě wulki ſněh paduyl a wichor ſakhadžesche po hoſach. Cžim bble dyrbjeſche poſtawa muža ſi nahej hlowu napadnycž, koraž we wozhebuej balowej dræſe bjes ſwierschnika ſo pſchecžiwo wětrej ſapjeraſche a pſchi tym hdyž a hdyž ſwuf wot ſo davaſche, kiz pak bu wot wichora pohluſcheny. Muž bjes ſadžewka dale džeché a doňdže hacž k rěž, na ſotrejz čeſtin ſože hlužot ſněh ležesche. Njeromoniſje ſo ſmejo, běžesche po brjoh dele a rejeſche, mjes tym ſo ſtražniž a ludžo na brjoh, njeviſedžo ſebi rady, ſtejachu, ſi hložom: "Sa ſym čeſtin ſamakar — ſym džebacž tyhoz hriwnow wotwiedl — žadyn mordat — žadyn mordat!"

W tym wokomiku dachu ſo někotiſi wutrobiči mužovo do teho, ſa ſi njebeč a jeho ſaktacž pſched pſchelamanjom na rěž; ale pſchimyſleny, to phtnywſhi, ſaſkoči ſi wotmachom a ſhubi ſo ſe ſlowami: "Nž do jaſtwa — njeſnaju poſkladničneho póhla!" pod ſodom.

Wſchě napinanja běchu podarmo, ani jeho cželo njenamakachu. Tajny radžicžel, jeho jenicki pſchimyſhi, namre wſcho po nim.

Na něchto njeđel poſdžiſho mějſeſche Hanka ſi bankownikom ſlub.

* * *

Hanka bu bankownikova žona. Mlodaj člowjekaj ſedžecchtaj ſa blidom pſchi raſčim hloſeu; tu pſchindžechu liſty, jedyn ſi Ameriki, a tón bě napadnji njeprawopisneje adresy dla. Muž jón wotewri a ſblédn, hdyž jón pſchecžita. Potom pak ſo hnydom ſaſo ſměrowa a cžiſn ſon ſi druhim.

"Ty maſh někajke ſaſtojnſto mjeſečo mje", rječny Hanka hněwna, "maſhli mje ſlowo, praj mi, ſchto w tym liſcje ſteji."

Sfónčenje bankownik poča:

"Pſched tjiomi ſetami mějach njeſbož, 10,000 hriwnow ſhubicž, kotrež běch ſi banki wſal. Nočzých tych pjenies ſad pſchibadžicž a wjedžach tola, ſo je malo ſprawných ludži, kiz bychu mi te pjeniesy wróčili. Mi, bohatemu bankownikej, někto nježo wotedač njebudžesche. Duž ſebi leſcz wumyſlích. Dowérich tu wěz hwojemu poſkladničnemu ſlužobuſkej a tón dobeža na poliziju a rječny, ſo je te pjeniesy ſhubil, a tak pſchilepichu ſo na hoſach nařeſtſti, ſi próſtu, ſo by cžestn ſamakar, džinvojo na khudeho póhla, pjeniesy wotedač."

"To bě derje wumyſlene!" ſaſmija ſo žona.

"Něwérno!" rječny jeje muž, "ſi tajkim khudy maja ſhubučuze a boja ſo, ſo móhli ſamomordarſto ſawinhež, njebychu ſi pjeniesy wotedaſi. A tola njeſkym nježo ſi 10,000 hriwnow wróčzo doſtał. Nimo teho bu mój poſzol nětkole hordy a žadacže ſebi myto a ja běch wumyſl, jeho ſi 1500 hriwnami wotbhež. Džesche do Ameriki. Tule je jeho hržazý liſt a boju ſo, ſo běſy druhé pſchimy. Tak, a duž mam jeho nětkole cžaſ ſi ſtejene na ſchiji. To je zyle potajnſto!"

"My wěmy, ſo je tute male „potajnſto“ člowjeka wo ſi ſtejene pſchimyſlo. Božo woſzudu ſu jara wſchelake!"

Ze Serbow.

S Budýſhina. Hlowna konferenza ſerbſkých duchownych ſměje, da-li Bož, tež ſetža ſredou po ſwjaſtach, 1. junija t. I. dopoldnia ſhromadžiſnu, jeje měſtno pak woſjewicž, hodži ſo hakle ſa tjdžen.

S Budýſhina. Tudomnemu rěčniſtej, knjesej Bžžej, je knjesej ſto dživajo na to, ſo je potřebnoſc, ſo by w Budýſhini ſerbskeje rěče móžny notar hýdlo měl, notarſto ſpožežlo. Žato notar je knjese rěčniſt Bžž povožan: testamenty hlowacž, wotewrječž a woſjewicž, protesty pſchijimacž, wopřima a wotpřima woſkrucžicž, wěž a ſamoženja ſapižacž, ſhglowanje, woſhglowanje, pſchecžadžowanja, pſchelozowanja a pſchipovjedženja na druhich pſchedewſacž, pſchihabi abo woſkrucženja město pſchihabi pſchijimacž, ſwědkow a wěžywutoſtijných pſchekyſhſečez a wopřima wuſtajecž.

— (Kursus ſa ſchtomowých wothladarjow.) 14. meje je ſo kursus ſa ſchtomowých wothladarjow w tudomnej ſadatſkej a ſahrodiſkej ſchuli, kotryž bě ſo 21. merza ſapocžal, ſlončiſ. S 15

kursowych wójtowarjow běchu 11 se Sakskeje a 4 s Awstrijskeje; 8 běchu schtomowi wothladario a 7 ratarjo. Wucžbne hodžiny, 2–3 wschědnie, mějachu ſo ſi wuwac̄zom někotrych deshc̄zowych dnjow rano a wjec̄zor, mjes tym ſo ſo wodnjo wobdželnikam wchě praktiske džela, do ſadařtwa a ratařtwa fluschaže, rospokasachu. Druhi kursowých džel ſo lětka 1. oktobra ſapocžne a ſo potom došpolný wucžbny běh po ſchtyriniedželskim tracžu ſloneči.

— (Sa koſojeſdných.) Wulžy wažny ſa koſojeſdných je wukud Zwitawského krajneho žuda, po koſtymž je ſo jedyn tamníchi koſojeſdný dla njewobhlađniweho čželneho ſranjenja k 300 hr. pjenježneho thostanja abo k jaſtu na dwaj měžazaj ſakudžil. Wón bě pscherucze nimo jeneho konja jěl, ſi cžimž ſo tón ſploschi, wós ſo ſwrbči, a muž, kotryž we wosu ſhedžesche, ſo cžedko ſrami. Tutón pad, kotryž móže ſo kóždy džen wójtowac̄z, na druhéj ſtronje wucži, ſo dyrbja pohončovo na konja ſedžbowac̄z a, tak bóršh hac̄ koſojeſdný ſaſwon, wusdu ſczahmę, ſo bychu ſo tajtich ſniesboženjow po móžnoſeži ſminkyli.

— (Kranjene trojokolo.) Trojokolo, kotrež je ſo wondano ſi hródze tudomneho hoscženza „tjóch lipow“ kranjlo, ſu na jenej drošy bliſto Lejna namakali. Sa paducha ſu jeneho čželadnika ſe Schleſinskeje wukležili.

— Falb jara moke lečzo a ſymnu naſhmu wěſchci. W juliju budže wjèle deshc̄zow a njewjedrow. Dla ſtajných deshc̄zow ſmějemy w tutym měžazu khetro khlodne wjedro. Wjèle lepſchi hac̄ julij tež jeho naſhledník august njebudže. Deshc̄ze a njewjedra wón ſkor kóždy džen pschinjeſe. September budže w ſwojimaj prěnjomaj tſecžinomaj mokey a khlodny, w poſlednjej tſecžinje drje deshc̄ze wuwoſtanu, město nich pak budže ſo wjèle hrimac̄z. — Napschežo Falbej pak ſu Bohu džakowanou tež dobri profetojo. Wjedrowuſtojni, kotryž je ſo komitej Winskeje jubilejſkeje wuſtajenjy ſa pschichodnym wjedrje prashal, ſu rjane lečzo wěſchelžili. Duž njeſpuſchczym hiſchče wſchu nadžiju; Falb je ſo hižo husto myli, nadžiomne wón tón króčz teho runja prawo njewobkhowa. — Škončenje ſo tež na naſchego wjedrō wěſchcerja w ſſerbach ſpuſchczamy. Wón je rjane wjedro do předka prajil a wěſchelži, ſo budža mejske ſymne dny Bože ſtipicž nimo. Poſzledniſte wěſchcenje je ſo po polnje dopjelniku. Bože ſtipicž bě pření cžopky, mohl rjez, horž džen w meji.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

— (Wucžah ſi roſprawý ratařſkeje pschepytowanju w Pomorzech.) ſi píznych ſredkow je ſo 383 pruhov pschepytalo, 143 mjenje, džili w předawſkim leče. Tole wročzohicze je jara wobžarowac̄z; pschetož pruhowanje ſupjených píznych ſredkow je hiſchče wjèle mějnice, hac̄ pruhowanje hnojazých ſredkow. Mjenje-hódna piza niz jenož wuſtak ſigowania pomjeniſchi, ale tež, jeli ſo je falſhovaná a ſkažena, ſtrwoſcži ſkočatow iſhodži. W minjentym leče bě wójtow dejny ſkot ſe ſkaženym a bo falſhovanym píznymi ſredkami ſkhoril.

dadža. Wón ē prawym ludowym mužam žlūschejše, kotrejž wje-
hele čini, žwojemu bližšemu s radu a skutkom pomhacž. Wón
teho dla w džakownym wopomnječu mjes Šserbami wostanie.

S Akhaková. Ma žadlave waschnie je řandženu ſobotu
dopoldnia 24. lětny njewozenjeny ſpinat Hawich s Brémjenja na
tudomnym ranžerowanischemu Schrečjanſkeje železnizh do niesboža
pschijichol. Hdyž na ſulenſkých kóſlach ſchrubh pschetaſeſche, wón
naſad ſtuſajž pschi ſchkrúnijowym pjeñku ſ lewej nohu w kónečným
wuhibadle wihajo wosta a na ſemju padže. Škola ſulenſkých kóſlów
(malych kóſlów, na kotrejž ſo lowrije pschi ranžerowanju ſtaſeja) jemu
psches nohu pschejedzehu. Nohu, kotrejž ſo porſty wotmjeczehu,
ſo dwójzy ſlama a ſmecze. Hdyž nohu ſchrympu wufuchu, ſo neje
paž wupadže. Popoldniu ſu ſniesboženeho do Budyskeje hojerne
dowjefli, hdyž ſu jemu pondželu nohu pschi kufzhy wotřeli. Hawich
ma khalbu mérneho a pilneho dželaczerja.

S Khwaczij. Wot Walpory ſem widzieje nad naſchej wžu
ſnamjo praſberſkeje wžy. Ma wyžokej žerdži ſ rubiſchezem a
bantami wupyschena meja ē mróčzlam hlada. Dolho wjazy nje-
budže ſtacž, pschetož jutſje ju naſcha mlodžina puſcheži, a mnohe
rjane holečata hotuſa ſo na rejku ſ pacholom na trawniku. Že
nimale ſchthy ſtědžekati, ſo w naſchej wžy meje njeſtajachu, a nětko
tuto dobre ſerbſke waschnie, kaž w mnogich ſerbſtich wžach, tež pola
naž ſ nowa wožuczuje. W ſužodnej ſchimwej Vorschęzi puſcheži
mlodžina ſwoju meju ſandženu njedželu a czechmjeſche ſ pschewodom
hudžby a ſerbſke ſpěv ſpěvajo psches naſchu wjeſt do Wulſkeje
Dubrawy, hdyž ſwoju meju ſvječezehu. So je wožinjenje tajſich
pěkných narodnych naſokow ſa naſche narodne hibanje jara wažne,
drje wobkručez njetrjebamy. Teho dla džak a ſlawia tajſum
ſerbſkim mlodžinam. Bone dokonjeja ſe ſwojim poſtupowanjom
dželo, kž w ſwojim čaſku dobre pſodby ponjeſe.

S Wóſborſka. Dla wudyrjenja poſtromy (ſchparoweje a
thlamoweje khorosze) njehmědža ſo Wóſborſke ſtótne wifli, na 23.
džen meje poſtajeni, wotbhwacž.

S Wyžokeje pola Rakez. Pschi wſchēch wězach ſtej jednota
a pscheczelſtvo wužitnej, a to wſchēde wſchē tam, hdyž chze mlodžina
meju ſtajicž. Tu běchu ſebi 3 holzy, jedyn 15-lětny a jedyn
17-lětny hólz wumyſlili, meju ſtajicž. Druhu mlodžinu nočzýchu
pschi tymle wažnym džele ſobu měč, a tak dha ſo jedyn mejski džen
w naſchej wžy ſo wobſchitownemu pschewapjenju meja, na dolhu
žerdž týkniſena, we wyžkoſeſci horſka hordžesche. Tola na to ſo te tſi
holečki a dwaj hólzaj halle poſdžiſho dopomnichu, ſo dyhbi ſo
meja tež dele wſacž, a ſo ſebi to wjazy mlodžinu a pjenjeſ ſada
hacž ſtajenie. Duž wjeſnu mlodžinu ſkaſachu, prajíž: ſtajili ſmy
my meju, ju dele wſacž paſ ſe waſcha wěz. Tola to běchu ſo w
počzonym pschijichli. Napomjedachu jim: „Wſchako ſeje prjedy ſam
byli, nětko tež njetrjebacže ſa nami ſlacž, naž to ničzo njeſtara.“
Duž tym wbohim ničzo druhe njewabu, hacž kždu nož ſhwěru ſtra-
žowacž, ſo by meju nichto njekranyl. Tola tajſe ſtajne ſtražowanje
jich jara napinaſche, a ſpar jich cžwilowasche, tak ſo ſo ſo ſkonečnje
roſhukdžichu, meju ſtradžu dele wſacž. ſswój roſhukdži ſo ſcijcha
a zyle bjes ſropota a hary wuwjedžechu, ſo ani nožny ſtražnik,
kotrejž tola hewaf ſamo trawu roſez ſhlyſhi, ničzo njepytny. Nano
ſtanýwſhi ſo ludžo njemalo džiwachu, ſo je ſo meja ſe wžy ſhubila.
W Jitlu, hdyž běchu teho runja ſa wjele lět ſažo meju
ſtajili, ſu ſebi ju frankež dali. To bě mjerſaze cžinjenje, tola
tamniſchi hólzy ſebi pomhacž wjedžachu a ſebi na město franjenje
nowu meju wobstarachu.

S Šernjan. Njedželu 15. meje wotmě tu Malbicežanſka
wupežcerňa ſwoju naletnju hlownu ſhromadžiſnu. Slicžbowanie
poſta ſchitomny 103,270 hr. 4 np. dohodow a 95,973 hr. 9 np.
wudawkow; po tajſum bě 7296 hr. 95 np. ſbytka. Maſtche aktiva
wužinachu 119,659 hr. 70 np. a paſſiva 118,765 hr. 8 np., po
tajſum bě dobytka 894 hr. 62 np. Wot tuteho dobytka pschilicž ſo
596 hr. 42 np. ſ ſaložnemu fondej a 59 hr. 64 np. ſ ſerwernemu
fondej, tak ſo mějeſte ſhromadžiſna pravo wo cžiftym dobytku,
238 hr. 56 np. wužinajzym, jednač. A ſto měniče, ſo ſ tutym
238 hr. 56 np. ſta? Bone bučn zyle Kózeńčanſkej ſchuli date,
ſo by wučet ſchwucžowanſke pschirprawh (Lehrmittel) naſupiſ. Hacž
runje do naſcheye ſažy 3 ſchulſte wotkježi žlūſcheja, ſo tola jenož
3 ſobuſtarow tež na druhaj 2 wotkježaj dopomnichu a namjetowachu,
Kózeńčanſkej ſchuli 138 hr. 56 np. a tamnymaj po 50 hr. pschi-
ſwolicž; tola tón namjet ſo njeſmilnje wotpoſta. Mjecham ſale
ſpominacž, ſo drje ſu wupalen Malbiceženjo wo malto tutón dobyt
ponjetſchili. — W dohlađowanſkej radje běchu 4 ſobuſtarow wu-
žluzile, ſ kotrejž žaneho njewidžachym. Teho dla ſo tež wupſche-

zechu a ſo 4 nowi wuſwolichu. ſsu to knježa Kilanf ſ Koſlowa,
Rofert ſ Zaſta, Schejda ſe ſsmjerdžazeje a Petr Marczik ſe
Schunowa.

S Biſlopiž. Šchtwörtk týdženja wječor ſu ſo ſchthy tworowe
woſy, hdyž ſo wot czaha wotſtorečihu, ſwročzile. Dravj ſ nich ſo
po železniznym naſypje dele waliſtaj. Maſtata ſchfoda njeje nje-
žnada, ſa to paſ ſu ſo ſoliſe jenož mało wobſchfodžile. Pschi
niesbožu ſo njeje žadyn člowieſ wobſchfodžil.

S Šhorjelza. W Šhorjelu a wokolnoſci je wutoru ſhlyne
njewjedro, kotrejž ſo ſ kruſami pschewodžesche, ſathadžal. W Bernje
blyſk domiſe ſhlyneſcerja Göhlera ſapali a w Horschowje kruſy ſe
ſchtomow wſcho liſeze a feſenje wotbichu. Šchtomh tam ſažo nahe,
kaž w ſhymje, ſteja. W Hirschbergu blyſk do domſkeho ratarja Kühna
dyriwſchi jene kachle roſbi. W Kunnersdorfje ſo ſ blyſkom jedyn
muž ſarafy. W Kammerſwaldawje ſo ſ Božim njewjedrom
twarjenja jeneje ſhlyneſe ſapalicu.

S Wojerez. We Wojerowſko-Rósborſkim wotkjeſu ſu ſo
konſervativni a nazionalliberalni ſa blifte wólbh do khežorſtvoſtového
hejma a ſa pschichodne wólbh do pruſkeho krajneho hejma ſienočzili.
Sa kandidatu do khežorſtvoſtového hejma ſu ſ nowa hrabju Arni-
Mužakowſkeho poſtaſili. ſſerbjio w pruſkej Hornjej Lužiſy njech
jenomyſlnje tutemu kandidatej ſwój hlobz dadža; pschetož wón je
jich ratarſke interežy pschi kždej ſſladnoſci w khežorſtvoſtovém
hejme ſ dobroym wuſpěchom ſaſtupoval. Duž je bjes džiwa, ſo
pschecžiwny ratarſtwa wſchě ſredki naſožuju, ſo byhcu hrabju Ar-
nima we wólbnej bitwie pobili. Tola ſſerbjio njech ſo njedžda
naręčez, ſa druhého kandidata hloſowacž, njech knjeſej hrabi Ar-
nimej, kotrejž je ſprawný pschecžel ſerbſkeho ſuda, ſhverni wostanu
a njech jemu ſažo ſhwoje dovřenje a džakowne pschivpóſnacž ſa
jeho dotalne ſkutkowanje ſ tým wopokaſaja, ſo jenož jemu pschi
wólbje ſwój hlobz dadža.

Do krajneho hejma chzedža onſervativni a nazionalliberalni
ryčetkubleria Göha w Bukowje a hamtskeho pschedſtejčerja Du-
defa w Njedžichowje ſa kandidatu poſtaſicž. Tole jenomyſlné
hromadžehicž ſtatsdžeržazych ſtronow pschi wólbach je ſ wjeſeloſeſu
powitacž a nadžiomne ſ dobyčju powjedže.

S Wojerez. Straſhne hraſkanje je, hdyž džecži do blesche
ſ wodu napjelnjeneje, njehaſhany kalf mjetaja a potom bleschu
ſatylaja, ſo by roſbuchla. ſ tajſimi prjſtemi ſo tu wondano
wječor 13-lětny hólz jeneho tudomneho měſtečana ſaberaſche. Blescha
roſbuchny, prjedy hacž holečez wocžaka, a warjaza kalfowa woda
jemu do wocžow ſleža, tak ſo je wulfi ſtrach, ſo woflepí. Njech
je tónle wobžaromny poobaw ſ warnowanjom.

S Běleje Body. Wobžaromne njeſbože je ſo tu w ſchleň-
četni „Union“ ſtaſo. Pschi ranžerowanju dweju lowrijow bě jena
dželacžerka pomožna. Ta pschepaſhy, ſo ſ čaſom wof ſu ſhlyſčicž,
tak ſo wona mjes ſtorkaſe teju wofow pschiňdže. Holza ſebi wutrobo
ſhlyne ſejiſhczá a ſebi někotre rjebla ſlama. Po ſteřaſkej porucž-
noſci ju do Mužakowſkeje hojerne dovjeſechu.

S Wětoſchowa w Delnjej Lužiſy. Wulfi woheli je w tudom-
nej akzijowej (prjedawſchej Lehnifez) fabriky ratarſkych maschinow
ſathadžal. Wjele drjewowych ſſladow, hotowych a poſhotowych
maschinow je ſo ſ wohem ſnicžilo. Dokelž ſo dželacžne ſ wohnjom
pschelutowachu, dželo w fabriky bjes pschecžacž dale poūdže. Woh-
njowa ſchfoda, na 200,000 hrivnow ſo woblicžaza, ſo ſe ſameſejenjom
ſaruna.

S Hažowa w Delnjej Lužiſy piſhaja: Šchtwörtk rano w Hažowje
wulfa wolańza naſta, ſo ſu ſhlyneſerzy N. ſchthy proſata ſramyli.
A hlej, popoldniu ſo jej hžo ſažo wročzichu. ſſled proſatow do
Schlichowa bliſko wětrník do jeneho dwora wjedžesche. Tam běſeſe
runje tajſe ſpodžiwanje kajez bě w Hažowje naſtrženje; pschetož
hospſsa rano do rěſanskeje komory ſaſtupiwiſchi ſo mało njepſchelwapi,
hdyž iej tam ſchthy proſata napschecžo ſločiſchichu. ſhlyſče dženſa
njeje wuſlēdženc, ſchtó je je tam donjeſč. Tu je ſo po wěrnoſci
ſtaſo, ſo paduſt njeje ſebi ſramyli, ale druhemu.

Přilopk.

* W Prahy je ſo Bože ſtipicže žalostne njeſbože na parnej
lódi „khežor Franz Josef I.“ ſtaſo. Hdyž chyžch u ſrano we 8 ho-
džinach ſ njej ſ Prahi wotjecž, jejym parny fotol roſbuchny. Ló-
džinu poſkladník ſo do modry wřeſkny; jeho roſtorhane cželo ſu
bory po tym we Wylawje namakali. Žedyn wóžomlénny hólz ſo
žmierne ſrami. Wotna pschibrjóžnych twarjenjow ſo ſ powetro-
wym cžiſhežom pukných.

* Se Žitawę, 9. meje. Cześće njesboże je żo w Osbersdorfje stalo. Mlynski, Albrecht Niemer, bu wot transmisijsje shrabnjeny a wośpyjet k wjerthej schwinkenju, pschi cziąż żo jemu wtrobno satłoczi a hłowa żo rossi. Wón be hnydom morw. Na njesbożu je wón ham wina. Mlynomu wobżedżer runje na tym dniu swój śleborny kvaż pwyjeczſte.

* (Wojak.) Tele dny w Enzheimie w Elsaſſu bydlazaj starſchej poſtnej kharciu wot ſwojego 18-létnego žyna, kotryž je do Ameriki wuczahnył, doſtaſchtaj, na kotrejž jimaſ piſa: „Lubaj starſchej, hdyž ras w nowinach cjtataj, ſo je 5. regiment w wójnje ſe Schpaniſkimi puſki poczepil, mōžetaj žebi myžlicž, ſo je Waju žyn tež pſchi tym był; pſchetož dženža žym jako dobrówolnik do pjateho amerikanskego regimenta ſastupil. Waju džakowny žyn N. N.” — Wjele nadžije na dobycze tón młody rjeſ, kaž ſo ſda, nim.

* Šebí w pschedejstwje Hassana Effendijsa. Njeluby wopht, kotrež je jědny kón w Konstantinopelu Hassanej-Effendijsi w jeho villi sczinil, je zylo město sawježelil. Derje wobšedlany, nahladom kón ſo njejabž w Perje pokasa a hanjeſe bjes jědneho pschezo w sylnym ſtoku po wuſtich haſach psches mětu, wſchech polizistow, tiz jemu do pucža ſtupachu, ſe ſwojim mužikowanjom wottraſcho. Haj, jemu ſo ſchlachcji, psches wulſti moſt do Stambula pschebežecz. Skónčnje pola Hassana-Effendijoweho hroda ſaſta, wotstorži pichaczejnene durje do njeho, krožeſe bjes czežkoth po 20 ſtopjenach wýžkotum ſthodže horje do hrudowejce pschedejſtwy, hđež wſchu ſtwinu nadobu ſe ſwojimi kophtam roſbi, jako drohe raiſchokrajne vaſh, židžane ſawěſhki, mjeſke perſiſke teppichi a teho runja. Schtož njeje ſ nohomaj roſbicž a roſteptacž mohł, to je ſe ſubami roſtorhal. Wobſedžer hroda njewjedžeshe ſebi ſ tym njeproſchenym hoſezom žaneje druheje radý, hacž ruce ſe po polizistow požlačz, ſo bychu jemu roſnjemdrjeneho zyhniwarja nekaž ſ domu ſchili a jeho dalischemu ſathadženju ſadžewali. Hafle po dolhei wulſkej probý ſo jim poradži, konjej powjas wokoło požlednjeju nohow ſadžernycz, jemu ſ nim noſh ſputacž a jeho potom ſ wopječizu po ſthodže dele ſežahmjež. Delfa na drívý ſo to ſkočo na dobo ſměrdu a ſo ſczerpliwe wotwjeſež dasche. Wobſedžerja teho niedocžinka wuſzeldžicž, ſo hiſcheze poradžilo njeje. Najiſkerje ſo won ſe ſamýſlom taji, ſo by načinjenu ſchodus narunacž njetrijebal, kotaž ſnanou je wjetſicha, hacž konjowa placzisna, duž radſkho roſyhniwarja jeho doutej pschewostaj.

* Scherjenje. Lorenzdorsa w Schlesynskej piščaja: Dže-
laczer Sch. s bliskeho Borgsdorsa, bě nědawno w noz̄y na dom-
puczu s Wehrawy. Jeho pucz jeho nimo stareho buka wjedžesche,
wokolo kotrehož, kaž je w zyłej wokolnosći snate, jara scheri.
Tam jemu nadobo běla postava napscheczivo stupi. Sch. drje ho
hacž l' njejé pschiblizi. Hdyž pak jemu na jeho praschenje: schto je?
a hdže chze? njewtomowi, ale ho psched nim kaž w powětſje sma-
howasche, ho wón nastrožam do Wehrawy wróci. Nasajtra je
czezko slhoril a hſchęce dženka khory legi. Młodzno, so jeho tón
hlupy trysł, kiz je ſebi něcht s nim fezinil, do rowa abo do ezaſ-
žiwienskeho hubjenſtwa powiedze.

* В Starym Ruppersdorfe je kudros hvojeho wobszedżerja, tublerja Konrada Wiesmanna, na dworze nadpađony a jemu se hvojim rubakom brjuch rosprol. Niedźwicząg hnydom nałożenej lektarskiej pomozy je Wiesmann sa pol hodziny wumrzel.

* Na śudniſtwie ſo ſatſelil je ſo w Barlinje penſionowanym lokomotivnikiem W. K.. 16. meje dopołonja wokoło 11 godzin wón na pscherpozniſtrowe (formindſtrowe) śudniſtwo pschindźe a ſebi na żadnoſcie, ſo byku jeho należnoſćz hnydom wotbyli. Hdyž jemu ſaſtojiſtwo wjedzązy ſudnik, aſſessor dr. Wolf praj, ſo dybri k̄hwili ſejerpozneſze mēcz, ſo tu aktu k̄ ruzy njejſu a ſo dybri ſo hakle po nie požylacę, lokomotivnik hawtowacę pocza, wołajzy: "Wſchitzy ſečniſzy njejſu ničo hódnai, a ſo wón hižo tym k̄miejzom połaže." Aſſessor Wolf jemu na to hrožesche, ſo jo ſajecz da, jeli ſo ſo nije budźe pschitojne ſadžeręcę. Na to lokomotivnik ſarej: "Schto? ſajecz chzeče mje dacz?" Škerje wſchitliki ſudników ſatſelu a Waſz najprjedy!" Speschnuje kaž hlyſt wón revolver wučzahniwſki ſo na aſſessoru Wolfa ſameri a wottlóbczi. Revolver pał ſo nije ſpuszcza, na czož jón lokomotivnik na ſebje wottlóbczy. Na k̄mijercz ſranjeny wón psched ſudnikowym blidom na ſemju padźe. Wſchę poſphyt, jemu žiwjenje wróćiez, běchu podarmo. Lokomotivnik je najſkerje njejabz wobłudnił.

* (Wichor.) Po depesach se Sundaskej kupow, Hollandskej
žlúschazých, je tam wichor na kupje Timorje a w Bimana kupje
Sumbawie nježmérne sapusczenje naczinil. Wiele stow ludzi je žiwjenje
shubilo. Bimasti mótski saliw je s czełami a rospadankami napjel-

njeny. Вјеље љеђов је спомаланђ. Вјимје ђамеј је ћо
500 људија џарашљо.

* Něčto, k'vremuž licženje wjèle wjehela čini, je wulicžii, k'elko prozentow i mužskich ſo woženi, a k'elko jich hido do ženitwy wumrje. Se 100 mužskich hido 38 wumrje, predy hacž ſu 5. leto a 44 předý hacž ſu 18. leto dozvili. S teho filčduje, ſo je w najwjaži krajach wjazy žónskich dyžli mužskich. Se 100 čłowiekow je jenož 25 woženijenych, 60 je njewoženijenych a 5 je swidowjenijenych. Wjetſcha połožja žónskich je ſo woženila 20 hacž 25 lét starých, bětlik je ſo woženil mjes 25 a 30 létami. Mužojo ſo teho runja swjetſcha mjes 20. a 25. létom woženja, a najbóle ſo ženja w dezembrje, potom w juniju a septembrje, najmjenje w mérzu. So pak je i 30 mužskich p'schezo 15 nježenijenych, to na ženjenje smyžlenym žónskim wjèle myſlīcž dawa.

* Hlupý trýsle, kотryž je ſebe člowiečje živjenje ſa wopor žadał, je bo njedawno w Nürnbergu ſtał. W jenej korezmje někotſi młodži ludžo jeneho troſčku ſkurjeneho muža psche proſchachu, ſi nimi wino picz, pschi cžimž jemu ſtradžu kognak do wina ſumy. Hdyž bě bo muž do zyla wopojil, jeho młodži ludžo ſi korezmym wujedzechu a jeho na drósh ležazeho wostajichu, hdež jeho ludžo ſbehnichu, kotsiž jeho na polizajſtvo domyedzechu. Tam muž bórsh na alkoholifke ſajedoježenje wumrie. Młodži ludžo budža bo dyr- bječz psched ſudom ſamolwiež.

* Szydom holzow je w h o w , 16 hacz 18 letnich, m e j e s c h e
j o p s c h e d Regensburgim krajnym k u d o m dla p s c h e n d z e n j a p s c h e -
c z i w o n a b o ż i n j e s a m o l w i c z . Holzy 19. D e z e m b r a w f a r s k e j z y r k t w i
w Regenstaufu k e m s c h a c h k e d z o t a k w o t s z e p l z a c h u a j o k h i c h o t a c h u , s o
d y r b i e j c h e d u c h o w n y n a k h i w i l u p r e d o w a c z p i c h e s t a c z . S p s c h i c z i n u
n j e p s c h i s t o j n e h o s a d z e r z e n j a h o l c z i s k o w b e n o w e w o b l e c z e n j e j e n e j e
k e m s c h e r s i . N a j h o r s c h u i t h c h a c h t a w o w k j a s t w u n a 2 n j e d z e l i , j e n u
d r u h u k j a s t w u n a j e d y n t h d z e n j a s h u d z i c h u . D r u h e w o b s k o r z e n e j o
w u w i n o w a c h u .

* (Židam nje pſchecželske njeměř.) S Maleje Kurſalije w Bolharskej pišaſja: Dwaj dnjej do ſetuſtich židowſtich jutrow ſo město Žamboli w raniſchej Rumeliſkej ſ powieſču pſcheleczá, ſo ſu kſchecžijanske džecžo ſ mozu do tamniſcheje synagogi wlekti. Turka pſchipadnje nimo synagogi dužy ſ njeje džecžo žalofežicž a plakacž klyſchesche. Sſo doľho njeromýblivſchi wón do synagogi ſaběža a dwěmaj židomaj 12 letnu holežku wutorže, kotruž ſ hroženjom, klubijenjom a gwałtom ſměrorowacž pytaſchtaj. Tónle podawſ w měſeče nježmérne roshorjenje ſbudži, ſnijemdrjeni kſchecžijenjo židow nadpadžechu a jich na pol morwych ſbicu. Tamnaj židaj ſo ludo-weho hněwa ſkolu czechnywſci ſmynſchtoj. A ſakitanju židow ſo hnydom jeſdni a pěſchžy, w garſinonje tam ležaz, wupoſlachu, kotriž měr ſažo poſtaſtichu. Pſchephtowanſki žudnit, ſ Philippopela ſawo-łam, podhladneju židow ſaſecž da a pſchecživo niimaj pſchephtowanje ſaloži. Sa někotre dny pak židow ſa ſawziju po 10,000 frankach ſ jaſtwa pſchecžichu. Kaf je ſo ſ podawſkom po prawom mělo, drje pſchephtowanje wujazni.

Na našch herbstki dom

běžno dotal nahromadžilo: 44,853 hr. 2 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Kadworska płatowa komisja w Kulowje wypał
60 np., kooperator Fr. Petura (Světlá p. Ještě-
dem) 50 np., Gż. D. 37 np., sa »Wobradženku-
P. N. w Schunowje 50 np., Jordanez skato-
warjo (zbyle) 35 np., Delanska patentna komi-
sija 10 np., Mikwasch Schejda i Trupina 1 hr.
psches M. W., prof., sberane wot dobrocjerion
w Gż. 25 hr. 25 np. =

$$28 = 67 =$$

Hromadže: 44,885 hr. 24 np.

S džakom krituje

Harjadništvo „Waczyh Sserbjeje“.

Serbški jubilejný krála Albertha fond.

Dotal nahromadzene: 1931 hr. 22 np. Dale byly sladowane:
ff. Kubler Scholtte w Wetrowie 2 hr., wuczec Hantush w Komorowje 3 hr.,
Lodni a Schuster w Komorowje po 40 np.
— Hromadze 1937 hr. 2 np.

— ქართველი 1957 წ. 2 ნო

6 najwutrobnichim dżatom Sommer, pokładnik.

Dobrowolne pscheßadżowanje.

Po žadanju herbów kublerja Ernsta Bohuwerra Rycerza w Bórkach, ma podpisane hamtske žudništvo k jeho sawostajenstwu kublachze Kublo kat. čížko 6, na 5. folium Börkečanskich ležomnostnych knihow sapisane, kotrež je s 12,240 hřitvami k vopalnej každy schazowane, 33 hektarow 94,3 ara = 61 akrow 99 □ prutov wulke, se 1451,62 dawskimi jenoščemi pocžene a bjes inventara a skladow na 56295 hřitvow takſerowane, na pscheßadžowanje pschedawacž

krjedu 25. meje 1898, dopoldnja w 10 hodžinach

w Bórkach, kat. čížko 6, a hnydom po tym budža wježne grichty w Bórkach živih a mortu inventar, mjes nim 5 koni, 21 hovjadov, 8 žwini, někotre kuczowe a rólne grath, wjetšche dželby žita, pschenicy, wózka, bérnow, žynna a žlomy, sjanje na pscheßadžowanje pschedawacž.

Wschod dalsche je s wuwéšchenkow na žudniſtej desžy a w Börkečanskim hospčenzu wižecž, tež je podpisane hamtske žudništvo swólniwe, wscho dalsche wukasacž.

W Budyschinje, 12. meje 1898.

Kralowske hamtske žudništvo.

Kunze.

Wbl.

Pschenajecže trawh.

Létušchi trawowy wuzitk na powodzliwych lúkach pschi tak mjenowanym hospitalskim hacze a pola Wuriz ma ho schtwórtf 26. meje t. I. popoldnju wot 3 hodžin a na lúkach pola Tuchorja, taž tež na Fiedlerez wotkasaney lúzy, na sahonię čížko 390

schtwórtf 2. junija t. I. popoldnju w 3 hodžinach na městne žamym s wuměnjenjom wuswolenja mjes žadžerjemi, taž tež s wuměnjenjemi, w termiji wosjewomnymi, pschenajecž.

Na wotnajecže hmyzlemi chzly ſo w postajenym čažu pschi tak mjenowanym hospitalskim hacze, pocženje pschi lúzy psched Tuchorjowym pohrjebnischcžom ſeicž.

W Budyschinje, 17. meje 1898.

Měchczanska rada,
wodželenje ſa twarske a hospodarske naležnoſcje.
Dr. Ackermann.

Dejny skót a žwinje

na formjenje ma na pschedan.

Schtwórtf 26., pjatk 27. a sobotu 28. meje ſažo nowe ſtadlo 40 najrjemjich žuczelnych kruwov a jałozow, tež tajke s čzelatami, teho runja wulke ſtadlo wubjernych žwini ke formjenju w hospčenzu „furwjercha“ (Kurfürst) na pschedan ſtaju. Mehnert.

Kublo na pschedan.

Kublo s čížce nowotvarjenymi twarjenjemi, 83 kórzami pola, ūki a lěža je ſe živym a morvym inventarom wobſtejnoscze dla hnydom k pschedewſacžu na pschedan. Dalsche wukasataj wobſcheder Žalub Žeichla w Schechowje a G. Michel w Budyschinje na mniſchej haſy 7.

Živnoſcž na pschedan.

We Wurizach je živnoſcž čížko 3 s 15 kórzami dobreho pola a dobrymi twarjenjemi, s 160 jenoſčemi wobčezena na pschedan.

Rhēza na pschedan.

W Mjedaszechach je rhēza čzo. 22 je žvobodne ruki tunjo na pschedan. Tsczina ſupneho pjenjeſa može jako hypotheka ſtejo wostacž.

W Nadezach pola Pomorza je dwajchózna moživa řeža čížko 38 ſe ſahrodu na pschedan.

W Czornym Hodlerju pola Radworja je řeža 99 s malym polom na pschedan.

Nowe ruczne woſy, 2 kolezate a džecžaze rjeblowane woſy ſu tunjo na pschedan na hornczerskej haſy čížko 53.

Wopalniſchcžo

s 8 akrami 65 □ prutami pola a ūki je s pschilhodnymi wuměnjenjemi hnydom na pschedan. Dalsche wukasa August Wunder w Königshajnje pola Lipska.

Kupuju ſóždu dželbu ržanych wollepow, 1200 puntow po 18-20 mk, taž tež žyno a bérny.

Petr Wagner na hornczerskej haſy 2.

Derje ſdžeržany lohli wós ſ nowym čornym krywom a 1 hospodarski wós, 25 haž 30 centnarjow wudžeržazy, ma tunjo na pschedan Bruno Urban w Trzebienzy.

Ola pschirostka ma Delnjo-kinjanski knježi dwór 3 dobre rólne konje bjes bracha na pschedan.

Ssuproſchnej ranzy wubjernyej raſy a bliſko k prokhatam ſtej na pschedan w Žitku čížko 9.

Czechnith poſ ſu tunjo na pschedan w Nalečjanſkej haptýzy.

Khétero nowu ſchlečzanu ſucež a hiſhceze někotre druhé ſucež ma jara tunjo na pschedan ſpedarſki miſchtr Hermann Frenzel w Hodžiju.

Hiſhceze derje ſdžeržany džecžazy wós je na pschedan. Dalsche je ſhonicž pola domownika w hospčenzu ſtoteho jehnječž na jerjowej haſy.

Wjasaki a murjerske ſamjenje ſu tunjo na pschedan w Kubſchizach pola Theodora Gorſcha.

Molerſke a laſeratske džeto po tunich placzinenach wuwjedze

Th. Biesche w Budyschinje na Lubijſkej dróſy 14.

Wupſchedawanje.

Wulku dželbu mužazých a hólčazých wobleženjow a ſholow, žonjazých žafetow a ſhornarjow, lětuske wěžy hnydom, a jara tunjo roſpchedawam.

Otto Preuss, předy ſlož, na žitnej haſy 4.

parlojth fhofej

punt po 100 np., ſporh a wubjernje ſlōdžazy, porucža

Pawoł Pětschka na ſerbſkej haſy 13.

Paleny

Czerſtyh howjaſy ſój punt

po 30, 40 a 50 np., zyle tucžny

howjaſy vrjuch punt po 50 np.,

druhu družinu ſolbaſy punt po

50 np. porucža

O. Pětschka na žitnej haſy.

Zucžny poſč ſunt po 80 np.,

ſolbaſu = = 70 =

ſolbaſowý tul = = 40 =

czerſtyh ſój = = 40 =

porucža

Erni Wagner, rěniſki miſchtr

na ſeminarſkej dróſy 4.

P. P.

S tutym ſo k naprawjenju plunowodow a wodowodow, i twarjenju plumpow, k pschiſprawjenju piwotlčazých apparatorow, eletrifickich ſwonow naležne porucžam.

Wobſebje knjeſow hospčenjarjow na to ſedžbliwe činju, ſo porjeđenje a pschedvijane pscheničenje piwotlčazých apparatorow ſpečnje a tunjo wobſtarām.

Dobrocziwe ſkaſanki wocžatuj o ſo k pocžecžowanjom porucžam.

Emil Nößler, žoltolijer na róžowej haſy čížko 12, pódla „ludoweje kuchinje“.

Loſy

133. kralowskeje ſakſkeje krajujeſe lotterije, czehnjenje 5. rlaž wot

2. hacž do 23. meje t. I. 1/10 loſa po 22 mk. 15 np. hromadže ſ portom porucža lotterijowa kollekzijsa

Fr. Th. Jägera w Budyschinje.

23. Draždanska konjaza lotterija.

Czehnjenje 25. meje t. I. Loſ po 3. mk. porucža

Fr. Th. Jäger w Budyschinje.

Spěwácke ſa njewjesty, němſe a ſerbſe, jara woſebne, wſchě druzin ſchufiſki knihow, ſchufiſke atlachy, ryžowadla, biblije, ryžowanske deſki, lineale, kmotsaze liſty, papierjane a gumijove ſchaty, ſbožopscheje ſhartki ſu doſtač ſola M. Weisera w Budyschinje na žitnej haſy.

Nenmannowe a druhé jěſdne ſola

je wſchém pschiſluſhkom ma na pschedan a wſchě porjeđenja wobſtarā ſamkarſki miſchtr

Šhorla Zug w Naleczach.

Prěni a druhí wěnž ſpěwow ſa ſerbku mlodoscž

ſtaj ſ nowa wuſchloj a ſtaj doſtač po 10 np. we wudawańi „Sserb. Nöwín“.

**Towaŕstwo pomocy
za studowacych Serbow
změje srjedu po swjatkach 1. junija t. l.
swoju lětušu**
hłownu zhromadźiznu
w Budyšinje pola Reibetanca. Započatk popołdnju $\frac{1}{2}3$.
Dzeński porjad: 1. rozprawy, 2. nowowólby, 3. namjetys.
Předsydstwo.

Serbski Maćičny dom.

Wsitey lubi kk., kotriž so wo njón zajimuja, so na přichodnu srjedu, 25. meje, do Budyšina přeprošuja. Skhadzowanka w „Liščej jamje“ w 5 hodž. popołdnju. Předmjet wurdżowanja: Zberanje darow za dom.

Gólc. Andricki.

Burske towarzstwo w Rakezach
změje tón krócz jutje njedželu 22. meje popołdnju s dypkom
4 hodžin w Sitzu we Wirthes hosczenzu požedzenje. Wo bohaty
wopyt prožy.

Lohy

Wojerowissejstneje wustajenj, 12., 13. a 14. junija so īměje
zeje, žu dostać po 1 hrivniwe
we wudawańi „Serb. Nowin“.

Na swjatkownemu pjeczenju

najlepschu pomorsku pschenicznu
muſu, kotaž po hōdnoſezi wſchu
tudomnu muſku pſchetrjechi, $\frac{1}{4}$
zentnarja po 4 mk. 75 np. po
ruežam. Sa najwjetšchu pjeſliwosć
so rukuje.

J. Gotthlich, pjeſlački mischtr
w Bělém Řeholmzu.

Racje jeja

najlepscheje jendželskeje wulkeje
družiny žu na pſchedańi na farje
w Budyšinku.

Wóſk

po najwjetšich placzimach kupuje
Ralečjanſla haptyla.

Prěni pohonež
t čežkemu a lohskemu woženju,
ſtróbhy, pilny a dorvěny, so
hnydom abo t 1. julijej pyta.
Sa woženjemych wobydlenje a
tepienie darmo a 50 hr. mſdy na
měhoz. Sserbska ręcz so pſcheje,
tola njeje s wuměnjenjom.

Nějak we Wuhanczizach
(Weigsdorf) pola Kumiwađa
w Sakskej.

Aj, aj, Hanka! Ssmy my
burzhy hólzy, kotsiž žm̄ s tobu
wotrosti, tebi pſcheschpatni, so žebi
na našch žerbsti hwydženj někajich
zufých pižarjow pſcheproschujesch?
Njejky dha hlychala, tak je so
M. Márzy w B. njedawno na
čahylo?

Woneczanjsy młodži hólzy.

Hnydom abo poſdžiūcho pohoni-
czow, wotrocžkow, wolažnych, džela-
czeriske hwybhy, hródzne džowki a
młodſhu holzu do ratačtwa pyta
Wackerowa na horničeſkej haſy 2.

Njesapomnicžka

na row czežneje młodeje holzy
Marje Hermanez s Mjeschiz,
wunrie w Budyšej hojerni
28. hycrleje 1898, 33 lét stara.

Bědžerka młoda! tak cžiſcie ty wulde, ſ
radoſeu ſtöneži hwojí czežpjeniow bě;

Mějo ſtěžiž w ružy, nett ſejuſei dōdže,

Zemiu ſchak žyle so podala bě:

Biwienie twoje pod ſchijom tu běſje,

S Golgatha duſcha do ſtrona dželše,

Sa narod vrenja bě staršímaſi data,

Mandželſtwa ſboje ſ tym poſběhny so;

Wschulitich žno leſach bu cžilozę cži wiata,

Kiž tebi žyle wiaz njedosta so;

Tak hýž i ſchijom t woltarje dželše

Leħdy, hdyž ſchelcanski ſlub ſnowicz

hwojí čajſeſe.

Sahe ſy dyrbjała podač ſo t ludzom,

Wopuſtečiž ſtarſich a narodny dom;

Sa ſwoju ſweru bě hvalena wſchudžom,

Viſeče nett czeſce ſe ſ wobſwedečenjom

Knjeſtwa; ſo ſy ty jim ſlužobna byla,

Kaſtež je ſlužiba tu pořečko měla.

Sbójnici ſlužic pak ſa tebi běžu

Godžinh trakne, najwjetſiſe ſu;

Hdyž druhe towarzſti t wjekelam běžu,

Rejsachu, cžinachu miſchelu ſej hru:

Dželše t wopýtač pobožnych ludži;

Modlitwa t nowej cže ſwieroci ſhudži.

Sbójnici, ſo pruhovali twojou ſy měru,

Czežpjenje czežle nett pſchopofla cži,

Ty ſy ſo bědžila ſ rjeſowſej ſweru;

Wtala pomoz ſej w ſejuſei kmi;

Sdžhujo: Knježje, mi njedaj pſčinč

t padu,

Wužnu we wérje na Chrystuſa hnádu.

Bołotne ſaruja pſchi twojim rowi

Ssotra a bratraj, twój nan a tež macz,

Lubu brat w Mežu, to bołosz jich ſnowi,

Niem'jeſe ſuſu cži t dželenju dacž;

Pſches tute ſchtuczki twoj rowi wón nett

debi,

Bołeslednju „dobru nôz“ pſchiwola tebi.

Wotpočzui w měre, ſy wjaiſilemu

wuſčha,

A cžemuz ſo bliži našch njemerny čaž;

Po krótkim bědženju t ſejuſei dōdžla,

So ſy ſ nim ſwierci ſejbjeſti ſwož;

Hdžez wón tym bědžerjam, taž píšmo

praji,

Dobyeža krónu na hlowu ſtaj.

H. P.

Nascheho droheho, lubeho, njesapomnitého wužnje-
nego, knjeſa wičežnego ſublerja

Otu Theodora Cžemjeru

s wjele ſhľami t poſlednjemu wotpočinkej pſchewodžiſchi,
je nam wutrobne požadanie, ſa tak bjeſměrnje wjele wo-
pokamow dželbjerjazeje luboſče ſe ſlalom a ſlukom
hwojí najwntrobnitschi džak wuprajiež.

Džakujem ſo wſchitkim towarzſtam a jich ſastupjerjam,
džakujem ſo ſa kražm, nimo mery bohatu kweſkowu
pſchu, wožebje knjeſej fararjej ſubizy w Bukezach ſa
troſchtapolne ſlowa pſchi kaſčežu a rowje.

Wutrobnih džak tež praſim wſchitkim, kotsiž ſu nam
ſ troſchta a pomozu w hórkich hodžinach dželenju byli.

Wóh ſaplacz, ſchtóž je luboſč luboſče dla cžinila.

W Kołwasj a Budyšinje, 18. meje 1898.

Ghubokoſrudženi ſawostajeni.

(K temu čiſlu dwé pſchilosj.)

We wudawańi „Serb. Nowin“ je dostać za 1 hr. 25 np.:

Wulki wobraz njebo D. H. Imiša,

faranja Hodžiskeho.

Prěnja pschiloha ē číšku 21 Serbskich Nowin.

Sobotu 21. meje 1898.

Płaciszny rěsneho skotu na Draždanskich skótnych wilech
pořidzeli 16. meje 1898.

Płaciszny po zentnarju a hrivnach.

Skótné družiny a wošnamjenjenje.		Žiwa	Rěsna waha.
W o l y:		hr.	hr.
1. połnomiażne, wuformjene, najwjetšsze rěsneje hōdnoscze hacž do 6 lēt	33—35	60—64	
2. młode, miażne, niewuformjene, — starsze wuformjene	29—32	55—59	
3. frěnjo pizowane młode, derje pizowane starsze	25—28	48—54	
4. hnadnie pizowane kózdeje starobý	—	46	
J a k o j z y a t r u w y:			
1. połnomiażne, wuformjene jaložy, najwjetšsze rěsneje hōdnoscze hacž do 7 lēt	29—31	55—60	
2. połnomiażne, wuformjene truwý, najwjetšsze rěsneje hōdnoscze hacž do 7 lēt	26—28	50—54	
3. starsze, wuformjene truwý a hnadnie wuווite młodscze truwý a jaložy	23—25	46—49	
4. frěnjo pizowane truwý a jaložy	—	45	
5. hnadnie pizowane truwý a jaložy	—	42	
S y f i:			
1. połnomiażne, najwjetšsze rěsneje hōdnoscze awstrijske	30—33	54—58	
2. frěnjo pizowane, młodscze a derje pizowane starsze	27—29	50—53	
3. hnadnie pizowane	—	46—49	
C z e l a t a:			
1. najlepše s mlokom wuformjene abo najlepše wot zgza	42—44	65—70	
2. frěnje formjene abo tež dobre wot zgza	—	60—64	
S s w i n j e:			
1. połnomiażne lepsich raskow a jich skřiženjow w starobje hacž do 1½ lēta	43—45	55—57	
2. miażne	40—42	52—54	
3. hnadnie wuווite, tež ranzy a kundrosy	37—39	49—51	

Płaciszna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 3049 mēchow.	W Budyschinje 14. meje 1898.		W Lubiju 18. meje 1898.		
	wot	hacž	wot	hacž	
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.	
Bičenja	bela	11 48	11 77	11 18	11 76
	žolta	11 29	11 48	10 59	11 18
Rožka		7 19	8 25	7 19	7 50
Jeczmien		8 20	9 29	7 88	8 93
Borók	50 kilogr.	8 40	9 —	8 40	8 80
Hroch		7 22	11 12	9 50	10 50
Woda		7 78	8 33	7 22	8 33
Zahly		13 —	15 —	12 —	14 —
Hejdúchta		15 —	16 —	14 —	15 —
Berny		2 50	3 —	2 50	3 —
Butra	1 kilogr.	2 40	2 60	2 20	2 40
Bičenjana muša	50	12 75	22 —	—	—
Ržana muša	50	11 —	15 50	—	—
Šsyno	50	2 80	3 30	2 60	3 20
Szłoma	600	16 —	23 —	16 —	20 —
Prokata 1158 schuf, schufa	14	—	24 —	—	—
Bičenjana wotrubu		—	5 50	—	—
Ržane wotrubu		—	5 75	—	—
Bičenjany gris	50 kilogr.	—	5 75	—	—
Ržany gris		6 75	—	—	—

W Budyschinje płaciszce: kóz vícenzy (bela) po 170 puntach 19 hr. 51 np. hacž 20 hr. — np., žolta 19 hr. 19 np. hacž 19 hr. 59 np., kóz rožki po 160 puntach 11 hr. 50 np. hacž 13 hr. 20 np., kóz jeczmienja po 140 puntach 11 hr. 48 np. hacž 13 hr. — np.

Na Bursch w Budyschinje pscheiza (bela) wot 11 hr. 77 np. hacž 12 hr. 21 np., pscheiza (žolta) wot 11 hr. 25 np. hacž 11 hr. 77 np., ryzla wot 7 hr. 50 np. hacž 7 hr. 97 np., jeczmienj wot 7 hr. 85 np. hacž 8 hr. 38 np., wólk wot 8 hr. 50 np. hacž 9 hr. — np.

Wjedro w Londone 20. meje: Pomroczenie.

Cyrkwinske powjesce.

W Michalskej žyrkti směje njedzeli Graudi rano w 7 hodzinach farat Ráda serbsku spowiednu ręcz, 1/2 hodzin diaconus Sarjenk serbske a w 10 hodž. němiske predowanje.

Wěrowani:

W katholskej žyrkti: Jan Gábler, živnośczer w Gajdowje, s Hanžu rođ. Sopiz se Gulschez.

Křčení:

W Michalskej žyrkti: Hermann Richard, Vjedricha Hermanna Löhnerta, živnośczerja w Hrubelczech, ū. — Ernst Pawol, Augusta Schimana, wobydlerja a dželacžerja w Czichonzech, ū. — August Ota, njemandželski ū. we Wulsim Wjellowje. — Ernst Richard, njemandž. ū. na Židovje. — Emma Theresia, Michala Bohuwéra Krwujaza, živnośczerja w Šreščinje, dž. — Hedwiga Frida, Matěja Zeidlera, Inježeho pohonča we Womjowje, dž. — Margaretha Elsa, Hendricha Oty Reymanna, kowatskeho mischtra w Czichonzech, dž. — Frida Emma, Jana Wujčka, wobydlerja a fabrikatorja na Židovje, dž. — Martha Elsa, Khorle Adolfa Jesčki, wuhlomerjerja na Židovje, dž. — Martha Lisbetha, Jakuba Nela, murjerja, dž.

W katholskej žyrkti: Jadwiga Hilszbieta, Jakuba Heinricha, krawatkeho mischtra, dž. — Martha Lisbetha, Jakuba Nela, murjerja, dž.

Zemřečti:

Děčí 11. meje: Franz Josef Reime, slaták se Scherachowa, wobydler wotrěžneho živstava na Židovje, 49 l. 7 m. 11 d. (w hacž pola Číšan ho teplí). — 13. Jan Henk, dželacžer na Židovje, 56 l. 1 m. 1 dž.

Zyrlwinšte powjesce i Buděšte.

Njedzeli Graudi směje pomožny duchowny Rychtar rano w 7 hodž. serbsku spowiedź, w 8 hodzinach serbske a 3/4 10 hodž. němiske predowanje.

We wudawańi „Sérb. Nowin“ je dostacž sa 4 hrivny
Rěčnica serbskeje rěče.
Spisał Jurij Kral, kapłan w Draždzanach.

Zacherlin

spodžiwinje skutkuje! Wón mori, kaž žadyn druhí hrédk, s wěstoſcju a rucže kózdu družinu schłodnych pschekafanzow, wožebje mole, tkhi, schwobh, muchi, schězónwy, njerodž na domičazch skoczatach a sro teho dla wot milijonow wotebjerarjow khvali a phya. Děho snamjenja sū: 1. fasylgowana blešcha, 2. mjenko „Zacherl“.

W Budyschinje pola ff. Měřschez bratrów naředníkow, Straucha a Koldy,

=	=	=	=
=	=	=	f. Oth Engerta,
=	=	=	Straucha a Koldy,
=	=	=	Pawola Hoffmannia,
=	=	=	Richarda Neumana,
=	=	=	Emila Měřicha,
=	=	=	Raaka a Kunatha,
=	=	=	C. A. Lukascha,
=	=	=	Pawola Schöckarta,
=	=	=	Alfreda Böhmy,
=	=	=	Herm. Kschizanka,
=	=	=	Pawola Mitela,
=	=	=	E. Ferd. Lehmannia,
=	=	=	Aug. Schwera,
=	=	=	A. W. Knichale nařed.,
=	=	=	E. M. Klausza.

Paleň klofsej

punt hýžo po 85 np.
w snatych wubjernych družinach
punt po 100 np. kaž 200 np.,
kaž tež multi sklad
njevaleneho klofseja
punt hýžo po 70 np.
porucza

Bruno Halke
na swonkownej lawiskej hýžy 9.

Tuni
klofsej, paleň,
punt po 80 np.,
njevalený
punt po 65 np.
porucza

C. F. Dietrich
na jerjowej hýžy 3.

Prima zigary
číšče po žadanju
mité a kylne
běle žo palaze
po wšichch placzynach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjeńnej hýžy 3.

Zigary
a wšchón tobak,
krane rjepili, punt po 25 np.
porucza

Jurij Schwiebus
(prjedy Auguſt Bartko)
na swonkownej lawiskej hýžy 10.

Dobry
jedžný žonop,
punt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je
dostacž pola

Jurja Schwiebuſa
(prjedy Aug. Bartko)
na swonkownej lawiskej hýžy 1.

Parlojty klofsej
wubjerny a kylny,
paleň punt po 1 ml. 25 np.,
njevalený punt po 1 ml.,
fampinaſſi

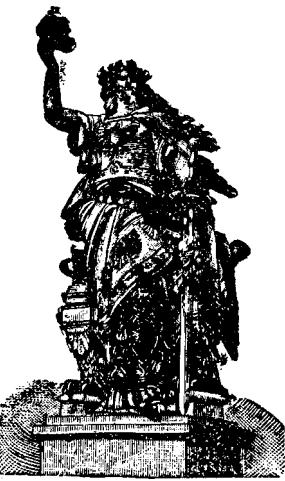
čeněkobunath klofsej,
njevalený punt po 70—80 np.,
paleň punt po 90—100 np.,
kylne domlívje prihowane a pschi
pósnate dobre **Winsle a Kharlo-**
warsle měšchenja punt po 160
180 a 200 np. porucza

Paul Hofmann
na róžku herbſteje a schulerſteje
hýžy.

Snaty doby
paleň
po najtunischih placzynach
poruczataj

Schisska a Rječka
na swonkownej lawiskej hýžy.

Schorzuchi s čelazeje kože
porucza po tunich placzynach
Heinrich Lange
pschi žitnych mikach.

Schtóž chze wjèle dobrego mlosa měčz,
nałożuj dr. Roeberowym mlosowym pólver,
schtóž chze spěchnje butru dželacž, nałożuj
dr. Roeberowym butrowym pólver,
schtóž chze kłodnu butru měčz, nałożuj
dr. Roeberowym butrowym pólver,
schtóž ma kłwinje se kłabymi nohami, na-
łożuj dr. Roeberowym kłoszeturorjazym
pólver.
schtóž chze měčz lěšovansle körjenje a
sela, dži do Germania-drogowinje,
schtóž chze měčz dobru radu we wšichch
praschenjach, rataſtvo nastupazých, wo-
brocz ſo na

Germania-drogowinju.

Mějeczel dr. Roeber
chemik a haptifikat.

Vanillowu ſchokoladu

■ faručennu číſtu ■

1/4 puncta po 20 np.
porucza

J. Zimmermann

na bohatej hýžy 25.

22 pschedawatujow w Němzach.

Hospoſh!

Psjenesy lutowacž!

Spytajcze

paleň klofsej,

woszewnje wonjazy a kłodžazy,
punt po 96 np.
pola

J. Zimmermann

na bohatej hýžy 25.

22 pschedawatujow w Němzach.

Šiwiazy kafao,

spory a derje kłodžazy,

1/4 puncta po 35 np.
porucza

J. Zimmermann

na bohatej hýžy 25.

22 pschedawatujow w Němzach.

Eſlōdte paleň

liter hýžo po 40 np., likery liter hýžo po 60 np.

porucza **Moritz Wjerwa** pódla Pětrowskeje zyrkwe.
Destillazija snatych dobrých paleňow po starých tunich placzynach.

K požyljenju a k porjenſchenju
wložow na hlowje, k wotstro-
jenju ſchupiſnow a liſcharow
poruczamoj

wopravný

franſſki paleň

w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 ml. a 2 ml.

Strauch a Kolde
na kamjeńnej hýžy 3.
Dalokorečzak 81.

Seſel

■ k naſylenju mjaſza ■
kotryž mjaſzo ſa tydženj pschedez
a jemu rjani czeſwjenu barbu a
miły pschijomu ſlód da, poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjeńnej hýžy 3.
Dalokorečzak 81.

Woprawdžity holandski

kafao

najlepſchi družinu kylne, placziny
hōdno porucza

Gustav Küttner
10 na herbſtej hýžy 10.
Zenicžka pschedawatrnja ſa Budž-
ſchin a wokolnoſc̄.

Nim,

arak,
kognak,

puschhowe eſſenzy,
wſchelake tukrajne a wukrajne
blidowe likery

w derje wuležanych družinach a
w wukim wubjerku porucza

Gustav Küttner
w Budžſchinje
10 na herbſtej hýžy 10,
woſebita pschedawatrnja
ſa wina a delikatessy.

Paleň klofsej

punt po 85 np., punt po 100 np.
jara kylny a derje kłodžazy, kaž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Herb klofsej

punt hýžo po 70 np. poruczataj

Ginzel a Ritscher
na wuklej bratrowskej hýžy 6.

Schtóž dyrbí ſi wjehelej abo
thutnej pschedezinu

valenz

fupowacž, njech ſpyta naju dwójne
paleňy a likery, liter po 60 np.,
a wón budže ſpofojom.

Ginzel a Ritscher
na wuklej bratrowskej hýžy 6.

Koſaje, czelaze a howjaje kože,
kaž tež wše druhé družin ſkoſow
pschedez po najwjetschih placzynach
fupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych mikach
pschi herbſtej katholskej zyrkwi.

Bratraj Meirowskaj

w Budyschinje na bohatej haſy 22.

Vſchědne pſchikhadženje nowoſcžow

žonjažeje a hoſčazeje drasty, kaž tež

mužaceje a hólčaceje drasty.

Draſta po merie ſo ſa najkrótschi czaſ ſefhiſe a ſo najtunischo woblicži.

Zofrowy ſhrup,

punt po 14 a 20 np.,

porucža

Pawol Pětschka

na ſerbſkej haſy 13.

Wubjerne likerh

ſe ſamžneje deſtilaziſe w bohatym wubjerku družinow porucža

Pawol Pětschka

na ſerbſkej haſy 13.

Emil Wehrle

na ſerjowej haſy 6.

Štojší ſklad draſtynych tkaninow po jara tunich placzisnach porucžam, ſaruežene čiſtowolmjané tkaniny, lohež po 40 np., metr po 70 np., kaž tež lepsche družiny teho runja jara placzisny hόdno.

Piſane laſcheziſlate dwójzyscheroke draſtne tkaniny, ſtary lohež po 30 np., wufku tworu ſtary lohež po 20 np., $\frac{5}{4}$, $\frac{6}{4}$ ſcheroke mōdro-čiſtchę, rjenje čiſcze čiſtchę, blusazy·barchent, ſ woprawnym indigom čiſtchę, małe muſtry, ſtary lohež po 20 np., $\frac{9}{4}$ a $\frac{6}{4}$ ſcheroke zydi, ſtary lohež po 17 np., ſ rukowanjom, ſo barbu nje-puſcheža. $\frac{6}{4}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{8}{4}$, $\frac{9}{4}$, $\frac{10}{4}$ ſcheroke wupjerki, čerwene, čerwenoſmuſate a mōdroſmuſate po wſchęch placzisnach. Koschlazy ſtanell ſa lęczo a ſymlu, ſtary lohež po 15 np., derje džeržazy, rjenje ſo ploſazy. $\frac{6}{4}$ wulfke barbunepuſchežate kattunowe rubiſcheža po 22 np., 30, 35, 40, 50 np. Tibetowe rubiſcheža na hlowu po 1 mf. haſz do 2 mf., teho runja židžane a požidžane jara placzisny hόdno.

Meblovnja

na ſukelniskej haſy czo. 9 w Budyschinje.

Porucžam ſwoj wulki ſklad ſchlenčzaných thamorow, thomodowych thamorow, kožow, bliđow, ſofow, ſtolow, ſchpihelow a drugich meblow w najlepšim wuwjedzenju po móžno tuich placzisnach.

Th. A. Wällnitz.

Starowupruhovaný
Shorjelſki kalk.

Czerſtwy paleny
twarſki a rólyk kalk

ſe ſwojich Niſczañſkich a Kandraczañſkich kalkowanjow porucžam.

Firma: **G. Plúmecke** w Niſcej.
Saſtupjeſt knies **Otto Beyrich**, komiſionſtvo pſchi ſerbſkich hrjebjach 28 w Budyschinje.

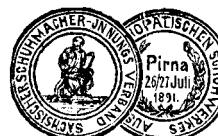
Bóda teho proſchu ſtaſanja direktnje abo mojemu pucžowarzej, kotrež je ſobotu w ſnathch lokalaſch nađeńč, wotedacj.

Paleny thofej,

na ſłodzenje ſwědomicze pruhovaný, kupuje ſo
kyry punt hižo po 70 np.,
paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth thofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)
na ſtronkownej lawſkej haſy 10.

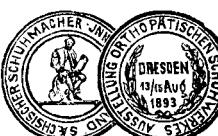
Požluženje w ſerbſkej ręci.

Czeſzny diplom.

Bronſowe medaille
a czeſzny diplom.

III. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewski miſchtr w Budyschinje na ſukelniskej haſy 14
ſtojší ſklad, ſe wſhemí nowoſcžemi naletnijeho czaſa bohacze wuhotowaný, wſchelake črije a ſchörniſe
naļežnje porucža.

Po merie wobueže ſa krótki czaſ derje ſedžaze ſhotowjam.

Genicze право na dželanie Kriegerowych patentowaných ſchörniſow ſa Budyschin a wokoloſez.

Wuporjedzenja ſo po nowym naprawjenju w mojej
dželańi po wobstaraja.

Khofejowe płaczący

Poruczam s 5% rabatta:
 paleny **Santoski khosej**, 80 npp.,
 paleny **Campinaški khosej** 90 npp.,
 paleny **ff. parlojth khosej**, jara dobrý, punt po 100 npp.,

njepalenj fhosej

jara dobry a hylny punt po 70 np.,
5 punktow po 3 mf. 25 np. s 5% rabatta,
10 punktow po 6 mf. 25 np. bjes rabatta
Tele khofeje su w mojim wuksadnym woknje
wustajene.

Adolf Rämsch v schi butrowych wifach.

Paul Kristeller

na bohatej haſzy 29 s napsheczja hosczenza
winoweje ficeje
porucza ſwoj hoberffii ſkład trajnje dżelanyck
W o b u c ž o w y ch t w o r o w
jako ſchłornjow, ſchłorniczkow niſkich ſtu-
nijow, domjazycznych ſtupnijow, toſlow, ſtupnjo-
a ſchłornjow ja folojeſ dnych, turnarjow
pućzowarjow po woſebje tunich placzisnach.
Skasanje po mērje. — Pſchijmanje wuporędzenjo

Schtóz chze **flobufi a mězhy**

woprawdze dobre a tunje, po wurdzadnie tunich placzisnach na kupicz
njech zo poda do spezialnych chlamow

F. Trulleya

na schulerſku haſku 7 pſchi tōrmje,
hdžež ſo pſchi na jtu niſchich ylači ſnač najwjetſchi wubjerk
we wſchech nowoſčach naletnjeho čaſha

w cylindrowych, hońtwieckich, filzowych a szłomianych

Flobufach

pošticza. Teho runja
kołosjedne, pohonczaze, njedzelske a wschednijaze

mużaze klobuli	=	1 hr.,	Hacż do najwożebnitskich drużinow.
żylindrowe klobuli	=	4 hr.,	
holczaze mżzy	=	30 np.,	
dżelaczessle mżzy	=	40 np.,	
żidżane mużaze mżzy	=	90 np.,	

Turkowskie kłowki

nowy plód w męchach, kaszczikach a po wasy ſu tunjo dostac̄ vola

Morika Mierwijn

psychi miaskowym torhpschczu.

Destillazja sferow po starej tunie placzinsach.

H. Uhlmann, krawski mistrz w Chróścizach, swój skład hotoweje mużajeje drasty, mużajch, padholistich, holejazych a dżecjazych wobleczenjow, jenotliwych pjeslow, tholowow, dżelanskich tholowow, klobukow, mieżow, pschedłoschlikow, schlipow, manschettow, lętnich koşchlow, blusow, schtrypow, jako wohebitoſez rad ho noſhaze lętnie jupy, wſcho we wulkim wubjerku po ponizanych placzisnach porucza.

Schtóž dobre a trajne, faž też placzisny
hódne stupnje abo schkórnje
trjeba, njech čzrijowh a schkórnjowh sklad
Emila Indingera na jerjowej haſy 6 wopyta,
fotryž ma ſobotu a njedželu ſwoje pschedawa-
niſchęzo na bohatej haſy 3 s napſcherza poſta.

Destillazija Adolfa Rämscha w Budyschinje pſchi butrowych wſtach,

1868 řešeno

porucza swoje daloło a scherwo fñate wubjernie literę literę
ł kważam, kshezjnam a drugim kwydżenjim skladnościam w czwizach
a po wasy. Wożebje dobre ku dwójny rózowy, naliowy, hont-
winsli a jatroselowy, hornjoluzijsli, żoldoselowy seleny a czer-
wieny, żitronowy, wiśchniowy, malenowy, pruznizowy a korwej-
dowh liter po 60—80 np. Dale naturiskskorwejdowy liter po 40 np.,
dobry żituh po 70 a 60 np., a cjisty cjiżlo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Wschi wotewsczą 8 litrów a wjazy po 31 a 29 np.

Eśmierz w nielnieniu ką wypałczenia

Najwjetši wubjerk
kwaznych darow,
narodninskich darow,
kuchińskaje
a hospodańskaje nadobny
posłicza, taž je sname,

zentralny basar

H. Richtera nařl.

w Budyschinje na bohatej haſy 29
ſ napschec̄za hosczenza
winoweje ſicze.

Płaczący żu woprawdże jara
tuńce, ale krucze twierde.

**Wubjerny
kożowy mas,**
so by so koža smiehelska a so by
wodou njepechepuschezała, w thach
po 50, 30, 20 a 10 np.,

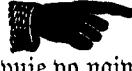
**najlepschi
vaselinowy tuk**
w blachowych thach po 5 puntach,
2 punt., 1 puncze a $\frac{1}{2}$ puncze,
taż też po wjetich a mjeijskich
dżelbach porucza tunjo
en gros drogowna en detail

Oty Engerta
10 na smutkownej lawskiej haſy 10.
Daloſorečak čiſlo 33.

Bayski rum
k poſylnienju woſzowych torjenjow
w bleſchach po 60 np., 1 hr. 25 np.
a 2 hr. porucza
Otto Engert.

Franzski palenz
najlepschi kredk psche wypadanie
woſzow a k poſylnienju roſczenja
woſzow w bleſchach a po waſh
tunjo poſchedawa

Otto Engert.

 Wóſk
kujuje po najwyſchich placzynach
Otto Engert.

m o l o w
porucza
kamfer, patchouli, popjet,
naſtalin,
wopravdzith dalmaziski
polver psche inſekty,
polver atinkturu psche mole,
naſtalinowe loſjena,
selo a papjera psche mole.

Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en detail
10 na smutkownej lawskiej haſy 10.

Karbolineum,
najlepschi wolij k wobelenju a
namasjanju, w wopravnich czwizach
po 2 zentnarjomaj, taž tež
w mjeijskich czwizach a po waſh
ma na ſkładze

Otto Engert
en gros drogowe khlamy en detail
na smutkownej lawskiej haſy 10.
Daloſorečak čiſlo 33.

Najnowſche
mužaze

frawatty
w jara wulkim wubjerku
porucza
A. Tschentscher
na bohatej haſy 18.

Wolijowe barby
we wſchach ſnatych muſzach, hmydom k barjenju hotowe, derje a
twierdze ſkhyjazy,

**molerſke a murjerſke
barby,**

terpentinowoy wolij
(němſki a franzowſki),

najlepschi

lanowolijowoy ſirniſ,
jara derje a twierdze ſkhyjazy,

jantarjowe laki,
kopalowe laki,

damarske laki,
želesowe laki,

Kölnski klij, taž tež
murjerſki klij,

dróbnu krydu,
gyps,

portlandski zement,
najlepschi karbolineum,

barbieze wſheje družiny,
ſchablony

sa molerjow a murjerjow
porucza a ma pschezo wulfi ſkład
po najtunischiach placzynach

Emil Zäfersch,

drogowe khlamy
24 na ſamjetnej haſy 24
ſnapſcheza turnarne.

Tunjo! **Tunjo!**

Rhofejowe ſerviſy
ja 6 woſzow po 3 mk.

Rhofejowe ſchalki s porzliną,
rjane piſzane po 15 haſz 20 np.,

haſz do najwoſebniſkich,
porzlinowe tykanzowe

talerje,

rjane piſzane po 50 np.
a wiele drugich węzow k ſelenemu

a kłebornemu kwaſej porucza po
najtunischiach placzynach

Max Mütze
na bohatej haſy.

Njewjeszinske ſchlewſery
porucza

A. Tschentscher
na bohatej haſy.

Ia. cziszczeny
praec. bafſki fosforoſiſaly kalk
k pizowanju ſkotu

we wopravnich walach a po waſh porucza jara tunjo

Otto Engert,
en gros drogowna drogowna en detail.

Paleny kfoſej,

punt po 90 np., cziszeze a ſylnje ſłodźazjy,
taž tež wubjernie mjeſcenzy po 100 haſz do 200 np.,

Hyre kfoſeje

we wulkim wubjerku, punt hiſo po 70 np.,
porucza

Paul Pötschke
na ſerbſkej haſy.

Czorne draſtne tkaniny,
piſzane a běle zydi,
wupjerki, ſchörzuchi

w najrjeñiſkim wubjerku poſchedawa tunjo

M. Gottwald

pschi mjaſnyim torhoshezu čiſlo 11,
pódla knjesa konditora Müllera.

Róždy, kotrý
chze ſebi dobrý
a tuni čzaſniſ
kuſie, abo
kotrý chze ſebi
jón porſedzieſ
dač, njech dže
k čzaſnikarzej
Curtei Ženczej
na ſwonkownej
lawskiej haſy 5,

pódla knjesa lotteriskeho kollektéra

Jägera. — Ženč poſchedawa a

porſedža ſa ſwoje dželo ſprawnje

rukuo.

Winowa poſchedawařnia
Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſy 10
ſwoje wubjernie naturſkoſiſte

 wino

w ſnatej dobrosceji a placzynym hódu
porucza.

Woſebje ſo porucza woſebite
wino ſa frejhudych a czeſtpazych
na ſoldk, bleſcha po 1 mk. 60 np.

Najlepschi
lany wolij,
pschezo čerſtwy, porucza

Juri Schwiebus
na ſwonkownej lawskiej haſy 10.

Wóſk,
woſkowy twar a panki po naj-

wjetich placzynach kujuje

H. Lehmann,
mydlar
na horničerſkej haſy a žitnej haſy.

Terje

k marinērowanju
15 ſchtuk po 55 haſz 60 np.,

mjedowy ſyrup

punt po 24 np.,

zofrowy ſyrup

punt po 18 np.,

paleny kfoſei

punt po 90 a 100 np.,

Edendorfske a Würz-
burgske runklizowe

zymjo

porucza tunjo

Carl Noack
na žitnej haſy.

Wobraſh

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſachklei-
zuja a ſa woblikom wobbadža,
domowe żohowanja a wobraſh,
wězny a ſchpruchi k kłebornym
kwaſham we wulkim wubjerku a
timich placzynach pola

Maxa Mützy
na bohatej haſy 11.

Paleny

parloſthy kfoſej

punt po 100 np.,

porucza jako jara wubjerny

Bruno Halke
na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

Ronjače loſy,
ezechjenje w bliſſchim čzaſu, po-

rucza

M. Weifer

w Budyschinje na žitnej haſy.

"Serbske Nowiny" wudawa so kóždu sobotu.
— Stwórtlétne předplata we wudawańi 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawańi "Serb. Now." (na róžku zwonkneje lawskieje hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot małego rynčka 10 np. a maja so štwórtk hać do 7 hodz. wjedor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawań Marko Smoler.

Cíšć Smolerjec knihiččernje w Maćichnym domje w Budyšinje.

Číslo 22.

Sobotu 28. meje 1898.

Lětnik 57.

Sswjatkowny khěrlusň.*

Dženž cžakami na twoje sbože,
O kralo powyjchem našch,
Na twoje dobre dary Boże,
Wschak wěmhy, so je sa naš masch.
Duž wóczko k njebjekam nam hłada,
Hacž holb nam Boži pschilečzi,
Hacž pschihadža k nam nowa hnada,
Hacž blub ko Boži dopjelni.

Sso hwyatocžnicžka pschiblizila
Ze Knjesevemu stadlejchfu,
So i nowa by jo swieželiła
Se hwojej žadnej kražnoſežu.
Budž witany, drio žohnowaný,
Kiž khěszejianstwo wobnowyjach
A, wot Boha hem pschipóblaný,
Naš hlydych, hlybých troschtujesjch.

Schto schumi i wýžkoſežce dele?
Schto shoni Boże stadlejchko?
Knjese Ducha hwojeho hem sezele,
Kiž twari jeho kralstwo.
Haj njebjekha ſu wotewrjene
A žohnowanje hýpaja,
A stadlejchko je ſhromadžene
A hnadu wulku wužiwa.

To wutrobu nam poſvěhuje
A napjelna naš ſ nadžiju,
So Knjese tež naš ſeji wuhotuje
A wupyschi naš ſ kražnoſežu,
So hwyatocžimy tež Boži hwyatki
We khěszejianſkej jednocze
A žnemhy Ducha ſcherjepatki
We Božim domje hromadže.

Ty, Knjaje, hnyasch stadlo hwoje,
Ty wějch, schto wone potryeba;
Tež w hlybosczi je wone twoje,
Tež w njej ma twoje hlyubjenja.
Haj runje w hlybých ſy tñ móznyj
A iběhach ſažo ſ mozu jich,
Hdyž duch jich k ſemi pada spróznyj,
Dha hishčeje cžimich nowe ſ nich.

Bjes tebje, Knjaje, njemóžemy
Na hwyatocžie ničjo ſapocžecž;
Hdyž twoju wolu cžinicz chzemy,
To njemóžemy dokonjecž.
Hacž do prócha ſmy poniženi,
Sso ſpushežamy wschak na tebje
A prokymy cže ſjednocženi.
W najnutrniſhzej modlitwie:

Hlaj, rola Boža ſteji ſucha
A nima wlobi žaneje,
Sežel na my ſlubjenego Ducha,
Kiž wobnowicž ju ſamožje!
Twar winizu a płodž ju ſ nowa,
So by ſo tebi radžila
A płodž kražne njebla ſtrowa,
Psches Ducha k temu hotowa.

* Se ſawostajenyh ujewocžiſežanyh ſpišow njebočicžleho knjesa ſararja Domaški.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. Saſkeho prynza Bředricha Augusta ſu ſa generalneho lieutenanta a komandera přenjeje pěſchlowſkeje diviſije čiſlo 23 pomjenowali. Dotalnemu komandantej diviſije, generalnemu lieutenantej ſ Raabej, ſu po jeho pſchecžu na wotpočině hyc dali, jeho ſa generała infanterije pomjenowawſchi.

— Sswobodomyslna strona, kotaž bě ſo pſched 5 lětami do ſwobodomyslnéje ludoweje strony a ſwobodomyslného ſjenocženſta dželiła, je ſo nětko pſched wólbami do khězorstwového ſejma ſažo ſjenocžila. Wona ſo nadžija, ſo ſměje nětko pſchi wólbach cžim wjazhy wuſpečha. Tale nadžija drje budže jebawa. Ratarjo ſežekha ſwobodomyslnych wuſwola, kotsiž ſu ſo ſtajnje jako pſchecžiwnyj ſpěchowanja ratarſtwa wopokaſali. Druhdže ſažo wo nich njerodža, dokoł ſe židami tolste pſchecželſtvo džerža.

— Nowa politiſka strona, naturſkohojaza strona, je w Chemnižy na ſjawne ſtupila. Wona je professora dr. Förſteria jako pſchecžiwnika jětrachcžepenja ſa kandidata pſchi wólbach do khězorstwového ſejma poſtajila. Nětko dyrbjeli tež hishčeje vegeſtarianojo (njepſchecželjo wužiwanja mjaſa jako jēdž), ſkt ſchlikowaze towarſtwa, kehelske, kołojesđne a druhe towarſtwa wožebithych kandidatow k ſakitanju ſwojich intereſow poſtajicž, ſo by ſo poſtupanje

Chemnižſkeho naturſkohojazeho towarſtwa bôle do ſměchow pſchi-nježlo.

— Grichiski krónprynz je ſe hwojej mandželskej, ſotru khězora Wylema II., ſrjedu do Varlina pſchijel. Mayjatoſež, kotaž mjes němskim khězorstwim a grichiskim dworom knjezech, hdyž běſche khězorowa ſotra po hwojim kwažu k grichisko-katholskej wérje pſchecžstupila, je ſo ſažo do wutrobneho pſchecželſtwa pſheměnila. Khězor Wylem je krónprynzowſkej mandželskej ſam pſcheproſyl. Krónprynz Konstantin je k hwojemu woprytej runje nětčiſki cžaž wubral, ſo mohł wulkim nalětnym paradam Varlinskeje garniſonu pſchihladowacž.

— Dla pſcheradženja wójſkowych potajnoſežow je Lipſčanski khězorstw ſud 30 lětneho Gustava Münſtera ſ Edenkobena k hofſtarńi na 5 lět ſažudžil. Münster je w Mnichowje a Straßburgu ſtudował a ſo ſe ſpižaczélſtowom žiwiesche. Poſdžiſcho jeho w Landauje dla jebanstwa ſažudžichu, tola wón ſ jaſtwa cžekný a ſo do Paríža a Luxemburga poda. W Parížu je Münſter ſ wěſtym Ultom, kotaž je pječza ſ wodzercjom franzowskeje ſpionaže, wobkhadžał. Po jeho porucžnoſeži ſo Münster do Meza poda, a tam ſ jenym intendantskim ſaſtojnikiom ſnajomſtvo pytaſche, ſo by ſebi ſ nim němske mobilizaſiſke plany ſaradžil. Münster tutemu ſaſtojnikej ſa jeho ſlužbu schwartym pjenjes lubiesche. Na ſdacze ſaſtojniki do jeho

žadanja žwoli, tola potajnje wón žwojim pschedstajenym wojskami, kajke poſticeženje je šo jemu činišlo. Raskaitra wón Ministera wojska a jemu praji, so je ſwolniwy, jemu žadane plany wobstarac̄. Mjes tym bē šo jedny kriminalny komišar psched hoſčenzy ſtupil, kotrež Ministera ſaja, hdvž chyžche ſo tón wotbalic̄. Psihi ſudniſkim jednanju ſo mjes druhim k rēczam pſchinjeſy, ſo je Minister tamnemu intendanturſkemu ſaſtojnikej prajil ſo može ſo psihi ſpionaži wjele pjenies ſaſlužic̄, a ſo je franzowſki hejman Dreyfus wažne wězy Ruskej pſcheradžil.

Bruski prynz Hendrich je ſo ſchitwórt ſ chineſkeho hłownego města Pekinga wotbalil. Prjedy hac̄ je ſo ſ chineſkim khežorom roſzhoňowal, je jemu wón ſjewil, ſo je jemu khežor najwyschſchi pruſki rjad, rjad czorneho wojela, ſpožeſil. Poſdžiſko prynz Ching prynzej Hendrichej tón džel khežorſkeho hrada poſtaſowaſche, do kotrehož hac̄ dotal žadny Europjan njeje ſtupil.

Awiſtria. W Pschemeyſlu w Galiziſkej ſu židam njeſcheczelleſſe njemery wudhyrile. Dželac̄erjo, kotsiž ſu tam bjes džela, ſo na torhoſchezu do ſteiſchezow židowſkih wikowarjow dachu a twory ſ nich rubichu. Židow, ſo pſched nadpadnikami wobaražych, pſchecbichu. Wóſko je ſaſo porjad poſtaſilo.

Franzowſla. Druhe ſudniſke jednanje pſcheczivo ſpiſaczeſſe Zoli, kotrež je wojeſki ſud winowal, ſo je židowſkeho hejtmana Dreyfusa, krajneje pſcherady dla wobſtorzenego, njevinowac̄e ſaſlužil, je ſo póndzelu pſched Versailleskim pſchiszažnym ſudom ſapoczało. Po namječe Zoloweho ſakitarja, rēcznika Laboria, ſo wuzuždenje wotſtorczi. Hdvž Zola ſudniſtowove twarjenje wupſcheži, ſud: „Brecz ſ Zolu!” wolaſche. Poliſiſtojo mějachu wulku niſu, ſo Zolu pſched ſukami wobarnowac̄u.

Gendzelska. We hłownym měſcze jendželskeje Indiſkeje, w Kalutta, je mór wudhyrile. Hdvž ſo poviſeſz w měſcze roſſchéri, ſo je hróſbny hóſez do města pſchischoł, wobhydlerſtvo ſ hromadami ſ města czechneſche. Po želesniſy wſchednje něhdžé 50,000 wožbowow wotjedze. Někole je město ſkoro zyle bjes wobhydlerſtwa. Mór ſu wulke myſche do města janieſle; dróhi ſu poſte ſlatujenych wulſich myſchow. Wyschnoſez někto wſchě wulke myſche moric̄ dawa. Tola ſ tym ſo hiſcheze njeſhodži roſſchérjenju khorſeze dowoborac̄; pſchetož někto ſu ſpóſnali, ſo tež mrowie mór roſſchérjeja, a te ſu wjele czechjeho wutupic̄, dyžli wulke myſche. Woja ſo, ſo ſo mór tež na wjetſchej měſcze Madras a Colombo wupſchestrje. S nutska Indiſkeje mór ſ zyla wſchednje wjazy woporow žada, wožbeje w polnoſy a w provinzy Punjab.

Ruſowſla. Ruſke nowiny ſo ſaſo ras ſ němſkimi koloniſtami w Ruſkej naſladuju. „Moſkowſke Wědomoſce” na to ſkorža, ſo nimale ſchtwórtý džel Krimſkeje poſlupn Rěmzam ſluſcha. Na tym je khežor Pawoł wina, kotrež je Rěmzow kónz minjeneho lěſtota do Ruſkeje pſcheproſyl. Ruſki lud paſ, kotrež je ſa Krimſku ſwoju krej pſchelal, tak wjele kaž niežo na njej njewoſhedi. Ruſkimi koloniſtam ſo Afiſka pſchipofaſuje, zuſym pſchiczažowarjam paſ ſo w europiſkih ſtronach ſaſhuſlic̄ dadža. So bych ſo Rěmzy pſchecuſili, wo tym žaneje rēče njeje.

S hłodom w tych ſtronach, w kotrejž ſu loni hubjene žně měli, tak ſle njeje, kaž je ſo hiſcheze pſched krotkim roſſchérilo. Něhdžé hłód a thuf, ſ nim ſjenozem, njeſtnejſtaj. Žito k wuſhezu ſu burjo ſ kniejerſtowowych ſkladow na požgonku doſtali. Tam, hdzeḡ je lud jara kħudy, je towarzſtvo cjerwjenego kħiža pomož podalo.

Židam, kotsiž ſu pſched někotrymi ſtami ſ pjeniežnej podpjeru židowſkeho pjeniežnika barona Hirschha ſ Ruſkeje do połodniſkeje Ameriki wučzahnyli, ſo tam mało ipodoba, wožbeje paſ ſo woni w ſwojej nowej domiſnje wot ratařſkeho džela wotwlatuja, na kotrež dyrbja ſo woni po pſcheczu barona Hirschha ſmužieſz. Hac̄ runje židam w Ruſkej w nowiſkim čaſku pſcheczelnym duh njeſtnejſi, je ſo tola 136 židow tele dny do Ruſkeje ſaſo wróćilo. Duž drje ſo jim w Ruſkej pod kruhym kniejerſtowom tola hiſcheze ſlepje wjedże, hac̄ w ſwobodniſkej Ameriqy.

Grichiſla. Mjes turkowſkimi wojskami, kotsiž někole Theſaliſku, w dobyčerſkej wójnje wot nich wobſadženu, wopuſheža a mjes griechifkimi wojskami, kotsiž ſa nimi do wopuſheženeho kraja czechneſea, je w Kardithy k bitwic̄zy dōſchlo. S wobeju ſtronow ſo tſelesche. Na to je komiſija, ſe ſaſtuſjerow wulkomozow wobſtejaza, roſhudžila, ſo Karditha Turkowſkej pſchipanje. To ſame ſo ſe wžu Kuthuphlianis stanje. Tamniſchi grichiſzy wobhydlerjo ſu teho dla ſwoje domy ſpalivſchi wjeſh wopuſhežili.

Schpaniſla. Ani psihi Kubje a ſuſbonych ſkopow, ani na Philippiſkih ſkopach ſo ſandžený thđen ſoje mjes Schpaniſkimi

a Amerikanski wojowało. W Ameriqy ſu ſkonečnije dopójinali, ſo njebudže hnadna próza, Schpaniſku pſchewinę, Mjes tym ſo předy měnachu, ſo budže k dobyču Kuby 6000 wojakow dožhaeſz, ſebi amerikanski hłowny roſlaſowat general Miles netko 85,000 muži žada, ſo moſt ſ wuſpečom pſcheczivo Schpaniſkim wojowac̄. Woſtubſkih ſbězkarjow wjele pomožy wjazy njevoſzatuſu, runje tak niz wot ſbězkarjow na Philippiſkih ſkopach. Poſledniſchi ſu ſo ſamo Schpaniſkim poſtiežili, ſo chzedža ſ nimi hromadže pſcheczivo Amerikanski wojowac̄.

Admiral Schpaniſkeho lódžtwa, Cervera, kotremuž je ſo ſchlachę, ſo někotrymi wojniſkimi lódžemi wjele munizije a zbroby na Kubu pſchewiſez, je w Santjagoſkim pſchiftawje dobrý ſkhow pſched móznyh amerikanskim lódžtowom namakał. Amerikanske lódże ſo pječa hotuja, Santjagoſki pſchiftaw woblehnyz a ſo do njeho dobyčz; ſo bych ſerverowe male lódžtvo ſanicžili.

Na Philippiſkih ſkopach ſu Amerikany pječa mału porażku poczeſpili. Boni pola Mianile ſpystachu, ſ brónju a ſ muniziju na brój ſtupic̄. Schpaniſzy wojazh, dobre ſteiſchežo mějazh, dachu Amerikanskim na brój pſchic̄, walichu ſo na to na nich a ſo jich brónjom a munizije ſmozowac̄u.

Lestne dobyčeze.

„A duž je hotowe, Hoſako! Tak wostanje: moja ſana woſmje ſebi ſyna mojego kmótra Paſcha, a ty ſebi ſ myſlow wucžer ſamowjenje wo nju. Džigzci ſet doſlo ſo njeſkym prózowal psihi horzym ſkłonu we ſwoje winizh, lutował a wifował, ſo bych ſwoje nalutowane ſamóženje kħudem u hólzej, kotrež niežo nima, hac̄ ſadoženu khežku a pječadwazhę ſuſ, do ſchije walil!“

Takle rēczeske Móncežik, bohaty winizař, ſo młodemu rólnikej ſe ſrostnym čzolom a ſ mudrym wuraſom, kiz paſ mročzel staroſeze ſaſzemniſeſe.

„W pſchecjara twjerdze rēczic̄e, Móncežiko“, wotmolwi młody muž, „Da džē njeſamolwam ſo wo waſhe pjeniesy, ale wo waſchu Hanku, kotrež mam lubo kaž ſwoje ſiwinjenje a kiz ma tež mje lubo. So kym ja kħudy, to ani moja, ani mojego njebo nanowa wina njeje. Hdvž dyrbjach pſched tſjomi ſtami do wojakow, ſhubiſchtai mojej ſtarſcej ſo minu ſepjeru. Mói młodſki bratr, kotrež je doma wostał, njeje bohuzel nadžije dopjelnil, kotrež naſch nan na njeho ſtaſeſe. Nimo teho ſħori nañ; předy fezjaze hospodařtſtvo hinjeſe, ani ſo bych to njevjedžał, a hdvž pſched ſchtrjomi nježeleſi po dobyču ſupy Alſena na telegram, ſo je mój nan wumrjeł, ſo domoj wróćich, pſtnejh hnydom, ſo ſměju dwoje czeſepjenje a běženje: dyrbjach naſchu macz poſkojeſz a naſch dom pſched ſamej doſpolnej ſahubu ſakitač. — Wě ſo, budže to czechki kruh“, poſtrazowac̄e Hoſak ſiwiſhō, „tola mam možow a doverý doſež, ſo moſt bőrſy dolh wotplacžic̄, kotrež na mojej kheži ſteji. S Hanku, to kym ſebi wěſt, by mi naježeſeſe lohke bylo, a wjy ſo woprawdze njebyſcheze trjebali ſwojeſho pſchichodneho ſyna hańbowac̄!“

„Ty ſy zyle ſchwarny hólz, fy ſmužic̄e wojoval, to wěm; mam cze tež ſaſe, ale ſa pſchichodneho ſyna cze trjebac̄ njemožu. Pſchetož njeſt kym ſebi tež njeſt tolet nalutowal, ſi winizarjenjom je to tola jara wožogna wěz. Tu rěka: »Dženfa bohaty a jutſie kħudy!« Někotre ſchpatne ſtati a moje nalutowane pjeniesy ſu preč. Paſchez kmótr paſ ma nimo winizh hiſcheze jara wunoschnu baſaltowu ſkalu, kotrež je jeho hižo bohateho ſežinila, a kiz je jemu njeſaprahnjaze žorlo bohateſtwa. Hlej, to je njeſt to dnuhe a ja bych blaſi byl, bych li ſwojeſho džowzy tak rjanu ſeňtrvu ſkaſh!“

„Alle jeli ſo psihi tym Hanku wutroba ſhinje —“

„Bledž wſchak bledž! Wutroba ſhinje! Hluposeſe! Da kym ſo minoho po ſiweče roſhlaſowal, kym mnoheho njeſbožowne ſubowazeho wuſladał, ale wo ſiemjenej wutrobie nježo widział njeſkym. Na wopak kym čaſto naſhonil, ſo čzlowieka, kotrež ſo ſmjeruſtne ſubowazhtaj, mějeſchtaj tola njeſbožowne mandželſtvo hromadže, tak rucež, kaž bē kħuđoba a nuſa do domu pſchischi. — Tola doſež wo tym; ſ waju tola nježo bycz njeđyrbi a duž je njelepje, ſo mi wjaz do domu njeſpchinđeſh, — kħiba ſo“, poſtrazowac̄e Móncežik wužmeſchejo, „pſchecměniſch ſwoje pječadwazhę ſuſ do runje telfo thđaz tolet a ſo by mi te jaſto ſwoje wobſedženſtvo dopokaſal!“

„Schto mōže wjedžec̄, hac̄ waſ ſa ſklowo njevoſmu“, wotmolwi Hoſak zyle ſomaļu, jako by woprawdze ſo nadžiſec̄ ſměl, ſo telfole pjenies wuſitue.

„To paſ dyrbjach kħwatač“, rječny Móncežik, „dokelž nimam myſle, Hanky ſlub ſ młodym Paſchom dolh wotſtokowac̄.“

Borążenj drje, ale niz zyłe bjes kuraže dżesche Hoſak won.

W kheži ſchukotasche jemu Hanka:

"Wſchitko hym klyſčala. Nan je prawje hrubý; ale ja ſo njeđam pſchedźiwoj woli wudacę! Ty maſch moju wutrobu, a ſe žanym druhim, kiba ſ tobu, niestupju i wołtarjej!"

Khwatnje twochny młoda hoſza; pſchetož iſtwinie durje ſo wotewrichu, a kruh nan ho w nich poſkaſa.

Hoſak njebě tajki lubowazh, ſo by ſo w horju ſrudoboj ſmjeheži, ale tajki, fotryž we woñnju hwoju wolu hakle na kruh brón kowa.

* * *

Wjeczor po tymle dnju ſaſtupi Hoſak do lepscheje ſ wobeju koreźmow, kij běſchtej we wſh; tam kchodžachu woñebniſchi ludžo kaž: gmejnſki pſchedſtejer, wucžer, a bohaczischi burjo.

Tu nadenidže hižo džewjecž abo džesacž woñbow pſchi karanczku. Mjes nimi wuñlada Móncežika, stareho a mlodeho Paſchu a gmejnſkeho pſchedſtajenego. Tuſon bě mlađenca pſchego lubo měl a mejeſche jeho netpole, hižo bě we wójnje pobył, hiſcheze bóle ſanicž a ſawola na njeho:

"Poj ſem, Hoſak, tule pſchi mni dyrbi wójnſki rjeſ ſ bitwych pola Mars-la-tour ſiwoj karanczki picž!"

Młody Hoſak ſo woprawože i cjeſczenemu gmejnſkemu pſchedſtejerzej khydze a wobaj muzej tſchaſeſchtaj ſo jara wutrobiſe ſa ruku.

"Kaf dha khoodzi?" poſractowasche tuſon dale. "Ty maſch czeſke njeſcz. Twój mały ſtatok je khetro do ſady pſchichol ſa tón czaž, ſo tu ty był njeiſh. Ty ſy ſebi to lepie ſaſlužil."

"Chzu to ſ krotka wotbycz", wotmolwi młody muž ſrudnje, ale woſkudnje, "chzu najprjódzy hwoje huſh pſchedacž, na kotrež je njebo nan jara džival, poſdžiſho dom a dwór, hwoj dołh ſa placicž a do Ameriki wucžahnyž, hdyž je ſtatnemu muzej hiſcheze mōžno, ſamōženje dobycz. Wé ſo, njeſabudu na hwoju macž!"

"Schto? Ménich to woprawože tak? Ty chzeſch wucžahnyž?" ſawola bur Móncežik widžomne wjeſhely.

To ſebi tola hiſcheze junu pſchekladžech, mój pſchecželo", rjeſny gmejnſki pſchedſtejer. "Tajkim ludžom, kajkiž ty ſy, kežje tež we wótczinje hiſcheze rjane ſbože. — Trjebachſli pomozy, pſchijndž ſe mni."

"Džakuju ſo lubje ſa dobroćiwie poſticezenje; ale hym ſebi wſcho dojcz derje dopſchekladl a hym ſo pſchewedžiſl, ſo tu dleje wotſacž njeomžu."

"Wotkupju eži dwě abo wjazh huſhuzow", ſawola Móncežik wulkomyslnje, "niz ſo bych ſchto dobył, ale ſo bych tebi i ſpěchniſchemu wotendženju dopomhal, dokež hym jara mnoho dobreho wo Ameriži klyſčala."

"To chzu wericž, ſo je tebi wo moje wotendženje cžiniež", wotmolwi hanjo Hoſak, "a duž drje mohło to i kruitemu pſchicž." "Tež ja eži njeſhto huſh wotkupju", rjeſny starý Paſch.

"Ja tež, ja tež, ja tež njeſhto woñmu!" ſawolachu tijo dužy ſamōžicži burjo, měnjo, ſo móža wot nuſowanego pſchedawarja ſi wužitkom ſupicž.

"Dobre", rjeſny Hoſak, "po tajkim pječ ſupzow! Ža paſ ſebi wotmyſſl, wſchě pječadwazyci na dobo, njech tež wſchelatim ſupzam, pſchedacž, a potom kozdu huſhuzu ſa druhiu placžiſmu, na to waſchnje, ſo ſebi žadam ſa preñnu jeno dwaj nowej pjeniežkai, ſa druhiu dwójzy dwaj, po tajkim ſchtyri, a ſa kozdu ſežehowazu huſhuzu dwójzy telko, kaž ſa pſchedkhabžazu, hacž do pječadwazycete. Scže wj pječo ſ tym pſchesjene, ſo mi te pječadwazyci huſh pod tymle wuměnjenjemi wotkupicž? Pſchekladžech paſ ſebi tu wěz derje, pſchetož hewak by potom poſdze bylo."

"Nó, to ſo tola ſamo wě, ſo hym pſchesjene", ſawolachu wſchitzy kaž ſ jentym hloſom. To dže žanm ſicžerjo njebečhu. Dwaj, ſchtyri, wózom, ſchěžnače nowych ſa huſhuzu — to je dobra ſup! Njech tež potom ſchtyri- a pječadwazyci njeſhto toleř placži, dha bych u ſebi tola preniſe ſa pjeniežki abo tola ſa ſleborne doſtali.

"Njeſbožowna luboſez je jemu rojom wſala", ſchukotasche starý Paſch mlodemu, "ale cžlowieč njeſmě ſebi taſ dobreje ſkladnoſeſe wuñicž dacž."

"Dam toleř jako naſdač, — wj ſež ſwědk, knies gmejnſki pſchedſtejer!" ſawola Móncežik a poſoži Hoſakej ſwětky toleř na bliđo. Druhy ſežniſchu tež taſ, ſo ſebi njebych u pſchiležnoſeſi i taſ dobrej ſupi cžetnycž dali.

"Ludžo, ſež wj zyłe ſtróſbni?" wopraſha ſo gmejnſki pſchedſtejer, fotryž na hlowu padnył njebe. „Womyslce ſebi, ſo móža

waz Hoſak, hižo ſeže junu pſchihloſhowali, ſa ſlowo wſacž: ja ſam hym ſwědk ſupje!"

"Schto ma ſo tu wjelle myſlicž!" ſawola młodý Paſch. "Džiwamj ſo jeno pſchedawarjowej hlupoſeſi. Hižo paſ taſ chze, niestanje ſo jemu kſchimy."

"Haj, wotſanjem ſpchi thym!" ſawolachtaſtaj starý Paſch a Móncežik. "Semy jemu naſdali, wón je hwoje huſh wotbyl."

"Nó, dobre", rjeſny pſchedſtejer, "hižo chzeze na kóžde waſchnje pſchi ſupi wotſacž, wuprajam waz ſi wobeju boſow ſa ſwiaſaných. Hoſak woteda wam juſje rano huſh pſched waſchimi durjemi ſa hotowe wuplaſezenje pjenes, kotrež mój ſhromadnje wuſicžimoj. Zeno jena wěz ma ſo hiſcheze wucžiniež, mjenujzy, fotru huſhuzu po licžbje kóždy ſupi. Móncežik je ſo najprjódzy namolwi, ſo chze eži huſh wotkupicž; jemu ſluſcha po prawom najprěñſha ſa dwaj nowaj."

"To bych ſebi tež myſlil", rjeſny Móncežik, wjeſhely ſebi ružy jimajo.

"Druha je Paſchej."

"Haj", wotmolwi tón, "dam ſchtyri nowe ſa druhiu." Ma to bu poſtajene, ſchtó ma tſecžu, ſchťortu, pjanu doſtač, a potom bu wucžinjene, ſchtóž je preñnu ſupi, dyrbi tež ſchefu, jěnatu, ſchěznatu a jedynadwazyci brač! Druhi paſ ſedmu, dwanatu, ſydomnatu a dwajadwazyci atd. atd.

Wſchitko bu napiſane a pſched ſwědkami ſestajene. Na to wupi kóždy ſupi hiſcheze karanczki a džesche ſe potom wjeſhely a dobreje myſle domojo.

Majwjeſhelschi paſ be Hoſak, fotremuž hluſych dawachu.

* * *

Naſajtra rano pſchijndže Hoſak ſe hwojimi huſhami pſched khežu hwojich pječi ſupzow, poſticeſi jim hwoju tworu a poſkaſa ſlicžbowanie.

"Alle ſy dha ty wrótny?" ſawola Móncežik, ſebi woči rybujo. "Haj, to by tebi wjeſhely bylo, mi taſle ſchelcž tħaz a tħinacže toleř ſa pječ ſuſ wuweſhceži! Né, to dyrbischi hiſcheze wjelle ſjeſč, priedy hacž Móncežika taſ wobelhače. Poſdžiſho wſchak hym ſebi trochu pſchekladl, ſo hym kuſt droho ſupi; ale ſchelcž tħaz toleř mi tola nihdj na nihdj naſicžiç njeſožecž!"

"Nó, jeli ſo je tebi lubo, chzemoj hromadže licžicž", wotmolwi Hoſak, ſo poſmewajo.

Něko buchu pjenies ſa preñnu, ſchefu, jěnatu, ſchěznatu a jedynadwazyci huſhuzu woblicžene, ſlicžene, a Móncežik móžesche ſ nowa licžicž, kaž chzyci, 6013 toleř wofsta na papjerje ſtejo.

"Wjedrowe cžinjenje!" ſawola. "Myſliſch dha ſebi, ſo dwór a dom pſchedam, ſo bych eži te pjenies ſa to cžižnij?"

"To njech je, kaž chze; naju ſup bu zyłe porjadnje pſched ſwědkami wucžinjene a jeli ſo ja pſchi thym wotſanu, dyrbischi ty placžicž!"

"Paperlapap! S dobrym njeplacžu, to njech pſchijndže do ſkoržby!"

"Moje dla!"

Paſchej, fotremuž bu pječ ſuſ ſa mały pjenies, dwanacže tħaz toleř, poſticeſi myſle, ſaſwecži ſo pſched wocžomaj; wón by Hoſakej rad jebakov nadawał, njebudžiſte-li jeho wójnſka medaillija na Hoſakowej ſulkni na druhiu myſl domjedla. Ale wón tež placžicž nochžiſche, dokež to by jeho kħudeho ſežiniſlo.

Podobnje ſeñdże ſo Hoſakej ſa druhiu ſupzami. Wſchitko wudžerachu woči a ſeſadžernychu móženje.

"Cžakajeze jeno", rjeſny ſebi mudry Hoſak, "ja wſchak waz ſkludžu! Jeli mi tež na myſle njeñdže, thich pječož wukluſacž, Hanka dyrbi tola moja byč!"

Wobroči ſo hmydom na ręčniſka, roſtaja jemu wěz, a ſnajet prawa namožwiesche jeho i ſkoržbje.

"Wj dyrbicže dobyč", rjeſny wón, macže zyłe prawo, a jeli ſo tež nimacže myſle, pječ ſiwojbow mo wſcho pſchijndž, móžecže ſebi pſchedo rjani pjenies ſa wotſup ſaplaſcžiç dacž. Pſchewoſmu rad wazh prozež."

Hoſak wotfrj ręčniſke ſwoje wotpohlađy na Hanku a roſjani jemu, taſ je pſches ſeje nanowe ſlowo: ſo jeho džowku doſtanje, móžecže li ſo ſa pječadwazyci tħazami tolerjemi jaſo ſamōženjom wupokaſacž, ta myſlicžka pſchijchla, ſwoje 25 huſh na tutto waſchnje na pſchedan ſtajecž. Ręčniſ ſeje ſcheklak, a Paſchej, jeno prawje wjelle stracha načini a jima radži, ſo dyrbitaj ſo ſi nim ſi dobrym ſjednacž; potom ſi mē ſo nadžiſecž, ſo Hanku doſtanje.

"Pschečelo, wž seže niz jeno wutrobit, ale tež pscheklepanj muž!" wotmolwi rěčnik, ſo požměvajo. "Spuschčejce ſo na mne; wobstaran tu wěz."

A rěčnik ſežini ſwoju wěz tak derje, ſo bě ſo Mónčík hžo naſajtra tak daloko pschemeníl, ſo k Hoſafej pschitndze a jemu tykaſ tolet wotstupa ſticežte.

"To ničzo njebudže?" wotmolwi Hoſak. "Mi njecha ſo waſtich pjenes, ale waſchu džowku chžu měč ſa mandželsku. Daje ſi ju a ſpuschču vam waſch dolh."

"Ale to ſo njehodži. Paſchej ſhym ſwoje ſlovo dał a nje-móžu jemu nježvěrny bhež."

"Wž chzeče po tajtím ſwoju džowku tola khudemu dacž, kotrehož oni njerodži? Paſch je mi dwanače tyhaž toleč doſlý, a dyrbí dom a dwór a ſkalu pschedacž, ſo mož ſwoj dolh pola mne ſaplacziež."

"A ty chzeſch tu wěz dale honicž?"

"To ſo wě, jeli ſo ſo k temu njenataſa, ſo jeho ſhyn wu-fwolenu mojeje wutroby mi njewotwiedže."

"Chžu ſ Paſchom rěčecž a hladacž, hacž dobrovolnje nje-wotstupi."

"Scžinče to!" rěčny Hoſak.

"Duchny cžlowjek ſy, ſo ſo njechaſch ſ teſle wězu wobhacziež a pieč burow wo wſcho pschinjeſež. To ſebi tebje čim bôle wažu a nětcole by tih mi lubſchi pschichodny ſhyn byl, hacž Paſch. Na-džijam ſo, ſo ſo ſ dobrým ſjednam."

Hdyž Mónčík k Paſchej pschitndze, wuhlada, tak tón ſedžo, ſo pocžo, ſi liczenjom ſo cžwiluje. Rěčnik bě tam runje pobyl a jemu prajil, ſo budže borty knjes nad ničim.

"Hlupatá ſmōj byloj, ſo ſmōj Schleswigfem ſojowarjej do pažlō ſalečloj," rěčny Paſch, ſmōtr. Schto nětcole ſi namaj budže?"

Nětko wotky Mónčík Paſchej Hoſakove myſle a tón ſi wjeſelioſcžu poſtoci, hrabny ſtareho Mónčíkež nana wokoſchije a rječny:

"Haj, tón Schleswigfem njech ſebi Hanku bjerje; je teho hódný. Šlawa jemu!"

Młody Paſch wotrjeſny ſo rad Hanki, dokelž jako khuduſch ju tola doſtal njeby.

Tak bě po wuſtathym ſtrachu nětcole wjeſelny ſlub. Młodemu Hoſafej pak bě Hanku lubſcha, hacž tyhaž pjenes.

Ze Serbow.

S Budyschina. Konſervativna strona najſkerje žaneho kandidata ſa pschichodne wólby do khžorſtroweho ſejma njepostaji. Na ſhromadžinje doverníkow konſervativneje ſtrony ſu wſchitzu pschitomni ſi wutraczom 3 ſa to hloſowali, ſo by ſo ſ konſervativneje ſtrony reformarkemu kandidatej Gräfje njepſchecziwilo. W tej ſamej myſli ſu ſo dženj prjedy dovernízhu ſwiaſka ratarjow wuprajili. Duž ſmeje ſo knjes Gräfa najſkerje jenož ſe ſozialdemokratiskim kandidatom dla dobyčza bědžicž.

— (Nahla ſmjerč.) **S** Božej rucžku ſajaty je ſańdženu pónidželu w nožu penſionowaných hamtski wachtmischt Manicke wumrjel. We wokomiku, hdyž chžyſche khžne durje wottamknyž, jeho njewoczaſana ſmjerč pschelhwaſta.

— Do njeſlubnych wuſkocžow bě jedyn pucžowat, wěſty Letſch ſi Braunschweig, pschitndze. Wón bě w jenym hoſčenzu na ſwontownej lawſkej haſhy nozuo ſwoje ſchłornje psched ſtwinie durje ſtaſi, ſo by je domownik wužwěſli. Dokelž ſo domownik komžeſe, jemu ſchłornje wročicž, ſo wón ſa nimi prachēſe. Nětko ſhoni, ſo domownik ſ zyla ſchłorni wot njeho njebe doſtal. Njeſnaty paduſh bě je wotwiedl. Dokelž pucžowat nočyſche božy po mjeſeje khodžicž, dyrbjehſe ſebi ruce ſi bližjich wobuežowých thlamow nowe ſchłornje poſklacz dacž.

— Tak plódnu meju, kajfaz je ſetka byla, ſa wjele ſet wjazh w Lužicu njepomnja. Žita a džeczele na najeſtſho ſteja, na wſchech brjóžkach ſo huſta trawa ſeleni a ſchtomu, rjenje wukžewſchi, ſu bohacze ſi malymi plodami wopowſchane. Ženož w dolinach a nižinach njeſbu ſi wěžnej khłodnej meju ſpoſokom. Na mokrych polach ſu žito a běrný ſhniſe, a na wěžnych lúkach je ſi mokrotu ſamo doru czeſepil. Duž ſebi nětko pschela, ſo by ſo na dleſchi čaſk wuſjedriſlo. Bóh dał, ſo bychu žita tajki wunžk dał, kajfaz nětcole lubja.

— (Kuntworh.) Šańdžem ſchitwórk poſołdnu po nje-wiedre wjele milijonow kuntworow psches naſche měto cžehnjeſe. Wone běchu wulke jako poſtowu ſtawczk a mějachu wuřadnje

wulkej kſchidleschžy. Najſkerje běchu ſo ſ mróčzelemi ſ dalokoſho kraja k nam pschihnaſe. Na ſbože ſo vola naš tuči zuſy kreſlacžni hoſčo njefadžeržachu, ale dale k ranju lecžachu.

— (Sneſbožený wumrjel.) W tudomnej hojernej je wutoru ſpinat a ſatejer ſhawſch ſ Brémjenja, kotrež bě wondano na ſhafomjskim ranžerowanischtzu do njeſboža pschitndze, wumrjel. Wbōhemu běchu rosmječeniu nohu wotřehali, jeho kſlaboſcz pak jemu ſežhwki operaziije pschetracž njeda a bě ſ pschicžinu jeho ſmjerče. Njebočicži bě jara pěkný poriadny dželacžer.

— (Požwječenje wojerſkeje khoroſe.) Wojerſke towaſtvo „Němſka kavallerija ſa Budyschin a wokolnoſež“ je tu ſańdženu njedželn popołdnju w ſahrodze Reibetanzez hoſčenza ſwoju khoroſe požwječiſila. Po powitanſkej rěči knjeſa měchęzanost dr. Käublera mějſte ſnies archidiaconus Haas ſhujedženſku rěč a khoroſe požwječi. Knjeſ ſeſeruň hejtman wokrjeñny pschedſtejeſe Clemm jako dařaj ſeho Majestoteſe krala khoroſojowu ſeklu a khoroſojow hóbz pschepoda, tehorunja ſeklu a hóbz jako khžorowoj dařaj knjeſ generalny major Scholta khoroſoji pſchinciežny. Dalsche ſekle a hoſdže darichu offižérſki korps Budyskeho ſrajanowoborneho wokrjeſa, offižérſki korps 103. pſchitowſkeho regimenta, khoroſe cžehne ſnježny, generalny major Scholta a wjele towaſtow. Pódlia teho bě wjele dařow ſe wſchěch dželow ſaſkeje doſchlo. Po ſkónečnym ſpěwje ſo ſhujedženſki čzah, pschi kotrež ſo učhdže 1000 wobzowow wobdželi, na ſwontownej lawſkej haſhy ſeſtupa. Borty po 5 hodžinach khoroſojny čzah nimo čzřjodow pſchihladovarijow po ſwontownej lawſkej haſhy, hóbnym torhochſe, mjaſzowym torhochſe, bohatej a ſamjetnej haſhy do hoſčenza „ſloteje ſróny“ cžehnjeſe, hđzež ſo piwna ſabawa wotbhywaſthe.. Na čzole ſhujedženſkeho čzaha pſkarjo gardejeſdnyh džehu, k nim ſo cžehni hoſčo a cžehne ſnježny a ſpěvanſke towaſtivo „požwječi ſwiaſk“, kotrež bě pschi požwječenſkej ſhujatočnoſeži ſpěvalo, a deputaziya 17. ulanskeho regimenta pſchiamknyh. To-waſtiva, kotrež w čzahu hromadze 26 khoroſojow a ſtandardow ſobu wjedzechu, běchu ſežhovaze: Draždžanſte gardejeſdne, Czerwieno-nohliwſte, Wuhanczanſte, Kobliczanſte, Lipcjanſte jéſdne, Biſtopſte, Radworske, dwe Budyske, Kumwaldſte, Kamjeniſte jéſdne, Huſcjanſte, Budeſcjanſte, Židovſke, Wóſborſke, Porschſke, Kamjeniſte huſarſe, Wieleczanſte, Draždžanſte huſarſe, Draždžanſte ſarabinierſe, Małe-ſchanſte, Wulfodubrawſte, Budyske měchęzanſka kapala, Draždžanſte jéſdne, Draždžanſte ulanske, Klukſchanſte, Szmilnjanſte, Goldbachſte, Weidersdorfſte, Šemicjanſto-Tumicjanſte, Hornjohórcjanſte, Hnajch-čjanſte, Nježiwacžidliſſe, Trjebečjanſte, Bühlawſte, Rafečjanſte, Hodžijske, Budyske honjerſke a ſtěžke, Palowſke, Małowjelſowſke, Radebegeſke jéſdne, Budyske artilleriſke, Hornjokumwaldſte a Bartſke. Na to jéđeſche ſenopſchězny wbs, w kotrežm dwaj najſtarſhej towaſtow wobuſtawaj a 2 bělodraſezeny holežy ſi kwětovymaj korbniſaj hđežachu. Na kónznu nahladneho čzaha ſobuſtawý towaſtva „Němſkeje kavallerije ſa Budyschin a wokolnoſež“ cžehnježu.

— (Almerikanske ſchitata wſchi.) Wyſchinoſež nětcole ſhadowe ſchtomu ſa wſchelakej njerodžu, wobzehje ſa amerikanſkimi ſchitatajmi tak mjenovanymi San Joſeſkimi wſchami pſchepytacž dava. Schtož je kſhyc̄ec̄, je ſo amerikanſka ſchitata wobz ſo zlyej Lužicu na ſhadowych ſchtomach ſahnědžila. ſchtomu, ſe ſtrachnoj njerodžu nad-paujene, dyrbja ſo ſi petrolejom wot korejena hacž horje do wjeſtchka pomaſacž, a nažylacž. Petrolej ſi dobom wſchu druhu njerodž ſkónzuje.

— Žadne naturſke ſjewjenje bě njeđelu wjecžor 5 mjeniſchinow po 9 hodžin na njebiu widžecž. Na delnim měhaž-kowym róžku na dobo blyſchęzata ſula wintupi. Mnich, kotiž hweſdarſtvo njeſnaja, měnjaču, ſo je na měhačku wohernjapaza hora wupraſla. Tola temu njebe dař. Po nečjim ſo wot měhačka wulka blyſchęzata hweſda, Venus rěkaz, dželi, kotrež bě khwili ſady njeho ſtaſa.

— Žitne płačiſny ſu ſańdženu ſobotu w Barlinſkich produktowých wifach ſa pſchěnzu a rožku wo 1 hrinu ſpanyle.

— (Wuhlady na pſchichodne wjedro.) W bližjich dnjach ſo ſi nowa deſcheze a njeſweda wočaſuju.

— (Wučžah ſi roſprawy ratařſkeje pſchepytowac̄ne w Pomorzač.) Pſchepytanje rólnyeje pjerichče wo kalfowym wopſchijecžu je ſo w ſańdženym ſeče mało wuwjedlo, hacž runje ſo to darmotne ſtava. Ženož 59 prihōw ſu ratarjo ſi Hor-njeje Lužicu požlali. S nich bě 10 na kalku khudych. Hđzež ſo pſchepytanje na kalfiowem wopſchijecže počzahowasche, ſo pře-dawſche naſhonjenje wobkruži, ſo ſo w pjerichče, ſi pſcheklateho ſornowza (granita) naſtatej, wulki kalfiow poſklađ namaka. S teho ſo wužwěſli, ſo kalfiow hnojenje na tajſej pjerichče wužitka nje-

psychinieže. Na wopak bě psychich ſi ſukow ſi wjeticha khuda na kafiju.

Mloka, wotſberaneho mloka, butſjanki a kapalzy je ſo 467 pruhov psychepytalo. W jenym padze možesche ſo njeſpojazemu munoschkej na butſje a njejenakej kajfoczi ſi nałożenjom čiſteje kultury fikaliniueho bazilla wotpomhac̄.

Mjes 50 twarožkowymi pruhami běchtaj 2 margarinfaj twarožkaj, jena pruha twaroha bě teho runja ſi margarinu naměchana.

S Hajniz. Hdyž běchu wjele dnjow ſa ſobu čelo Henczelez hyna, tif bětche pjak 13. meje do Sprewie panſt, podarmo pytali, ſu jo njedzeli 22. meje njedaloko Hornjo-Horečanskeho mylna w réžy pluwaze muhlaſali a hnydom tež wuczahnyli. Maffterje bětche na nekaſtim pjeñku w réžy wiſajo woftalo, wulka woda, kotař bě po čežkim njewjedrje naſtała, bětche pak čelo wottorhnyla a na swjetch wody psychiniebla. Wondželu 23. meje čelo w Buděſtezech čežnje po hrjebachu. Nan pak njemžiſche na psychewodženje ſobu hicž. Psihi njesprózniwym pytanju ſa čelom ſwojeho hyna wo dno a w noz̄y bětche ſo naſymnil a na drjenje ſchoril — a, kaž běchu jemu wukasali, ſebi kribjet psihi ſwězy ſi petrolejowym átherom namala — tón pak bětche ſo ſapali a jeho žaložnje wopalil, tak ſo hiſcze netko na khoroložu leži.

S Boschiz. Sańdženu wutoru w noz̄y wokolo 1/2 11 hodžin je ſo bróžen tudomneho žiwnoſczerja Pētra Hajna wotpaliſa. Wohen je pjež jedyn 11-létny hólczeſ ſlomyblinje ſaložil.

S Ahroſta. Sańdženu wutoru jedyn murjer w Adolfskej hěcze ſi roſhtow, dwaj poſhodaj wýſkoch, dele padze. Měnjaču, ſo je ſebi woché ſtawu ſlamal, tola wón číly a čerstwy ſtany, a po ſdačzu jemu pad ſi wýſkotſeje njebe ničo ſwidži. Nafaſtra možesche wón ſaſo ſwoje dželo dokonječ.

S Rjeſhwac̄idla. Psihi njewjedrje, kotař ſo je ſliwkojnym deſhczom psychewodžesche, blyſt na ſučnych haczenjach do něhdže 1 meter tolſteho duba, tudomnemu rycerſku ſluſhazeſho, dyri. Schtom bu wot wjeticha hacž do korijenja do dweju dželov roſſchczepeny; wſcha ſkora ſi halosow, kaž tež ſi čela, je wotdreta. S dobom jena pobocžna blyſkowa pruha do ſylného duba, něhdže 8 kročzel dale ſtejazeho, ſajedeče a jón wobſchodzi.

S Lejnecho. Ssobtu w noz̄y psches naſchu wjeſt czežke njewjedro czežniesche, kotař niſkoležaze pola do hatow pschemeni. Do maſivneje bróženje khežkarja Bohle blyſt dyri a ſapali, tola ſo po radži, wohen hnydom ſajtcheč.

S Bulez. Schtvórtk thdženja wježor je tudomneho žiwnoſczerja Bödlenka ſrudžazh podawku potřebl. Jego tſílenný ſynk do hatka, ſa dworom ſo namakazeho, padze a ſo tepi. Hacž runje jeho jeho ſamžna macž hnydom wuczeče, a ſo wſchě ſredki naſožwachu, jeho ſaſo wožiweč, njebe možno, jemu žiwjenje ſaſo wróčicž.

S Zornoſył. Sańdženu njedzeli popoldnju je tu Bože njewjedro bliſko wſhy do dweju ſchtomow, tudomnemu kniežemu dworej ſluſhazej, dyriko. Jedyn ſi njeju ja ſo khežtro wobſchodzi.

S Lemijchowa. Sańdžen ſchtvórtk tu a w Kieklizh psihi njewjedrje khežtro wulke kruh padachu. Semja bětche ſi nimi kaž ſe ſněhom pschitryta. Kaž ſo ſda, wone njeſku pschewele ſchody načzinile.

S Měrlowa. Bože ſtipiče mějachmy tu Božu ſlužbu. W njej widzachmy, kajku pschithilnosć je ſebi naſch knies duchowny ſe ſwojim móznym předowanjom tež pola druhich wofadnych dobyl. Hdyž ſo pola naſ ſprěne Bože ſlužby wotměchu, ſo jenož tsi wožob, do Minakalskeje wofadny ſluſhaze, ſendžechu. Nětko pak je zyle hinač, ſi zlyhmi črjódami běchu ſi wokolnych wſow pschitcli. To je bjes džiwa; pschetož maja do ſwojeje zyrkweje hodžinu dale, dyžli ſi nam hicž. Woni ſu nam pak wotrobiňe witaj, a my ſo ſi nimi hicž pocžinamy jako ſtawu noweje Khwac̄anskeje wofady wobhladowac̄. Pschejemy ſebi jeno, ſo bychmy tam tež tajkeho dobreho herbiſkeho duchowpastyrja namakali, kajkehož nětko mam, ſo by ſo nam njeſejčlo, kaž jenej druhzej ſakſej herbiſkej wofadze, hdyž je duchowoy pacžekim džeczom wobarał, nabozinu herbiſki wukueč. Hacž dotal herwak Bohu džakowanu w žanej druhzej wofadze w ſakſich Sſerbach tajke poſtupanje jeneho duchowneho njeſhmy naſjedzili. Pschichodnje drje ſebi jo ludžo, dokelž je zyle njeſakoneſte, njebudža wjazy lubiče dačz.

S Hluponzy. Wumjenka ſebo Pētr Lěšk tu bě w ſwojim čaſu 3000 hrivnow ſa potriebnych Sſerbów Hornjojujeſdžanskeje wofady wofakſal. Tale ſuma je ſo nětko po wumrejcu jeho ſaſtoſtajeneje wudowoy Hornjojujeſdžanskemu zyrkwinemu pschedſtejerſtu wuplačzila. Hdyž by tola wjazy tajkich wótczinsz ſmyſle-

ných Sſerbów w Hornjojujeſdžanskej wofadze naſtało, kajkž je ujebocžicžki Lěšk byl. Potom by tu ſe Sſerbſtwom lepje ſtało. Hlupońza, w kotrej je nadobny wofakſat wumrjeł, je wjeſt, w kotrej ma Sſerbſtw wofebje jara czežke ſtejſhcežo. Njech Lěſkowe wofakſanje ſi temu pomha, ſo by ſo ſlabe ſtejſhcežo wobtwerdžilo.

S Lubija. W hóřſich ſtronach ſakſejie Hornje Lužicy ſu w noz̄y wot ſoboth do njedzeli 22. meje czežke njewjedra ſi pschewodnom ſylnych deſhczow ſakſadžale. W Lubiju blyſt do ville twarſkeho miſchtra Müllera na Dajnkej dyri. Wón někotre hrjady roſſchczepivchi wobhdenje ſelesniſkeho dželac̄erja Stübnera do zyla wupuſczi a jenu žonu, kotař bě psychipadne w Stübnerz ſtvi, wofachle cížmy, tola ju njeſrani. Wot tam blyſt do wobhdenja gratiſchtra Klugi ſajedeče a wjerchi a ſcěm wobſchodzi. Klugowa žona, kotař w kuchini ſi džeczom na ruz̄y ſtejſeche, ſe ſtrachom wotendž, džeczo ſo jenož na khwilu pohluiſti. W Oberstrahwaldže, Hewerizach, Ebersdorfje, Ottenhajnje, Wujerju a Kettlizach ſu kruh padale.

W Habrachcžizach kruh we wulkoſci wólkich worjehow padachu a na ſahrodach wjele ſchody načzinichu.

W Wolbramezach (Steiuigtwolmsdorf) njedzeli rano w 3 hodž wopravdzity ſluk padze. Pola, luki a drohi ſo roſdréchu. W někotrych khežach dyrbjachu ſlot ſi hródžow wuczahnyč. Pinzy běchu ſi džela počrjene. — Tež w Scherachowje, Sohlandže nad Sprewju a druhich wſach je woda wjele ſchody načzinila.

S Lubija. Tudomny wuczeſſi ſeminar ſchtvórtk 25 lětny jubilej ſwojeho wobſtača ſwjeczeſche.

S Kettliz. Nasch dotalny kaplan, knies Domaschka, kotař je ſa Hodžijskeho kaplana pomjenowan, je naž hicž wopuschel. Wón je ſo na město ſwojeho noweho ſtaſtojnſtu podač dyrbjal, ſo by tamniſcheho knieſa fararja ſastupoval, kotremuž je ſekar jeho khorowatoſcze dla wuziwanje ſtrowotnych kupjelow wukasal.

S Wulſeho Dajina. Wondano je ſo pola tudomneho ſublerja Pēſcha jena ſačka wulahnyla. Skočatko ma ſo derje, hacž runje jemu jeho tſeczeje nohi dla jeho bratſja a ſotři njeſku pscheczelne ſmyſlene.

S Žitawy. Dokelž ſtrach pscheczeje ſkaženoscze w Žitawſich ſtronach njepſtejſtanje, je ſtnejerſtvo porucži, ſo maja ſo pſy w Žitawje a wokolnoſci traſnje na rječas wjaſacz abo pranz nožycz. S teſle wukasnu drje ſo někotremužuli wostudži, ſebi dale pſy džeržecž.

— **S Žitawy.** Schtvórtk psched thdženjom do tudomneje wožazeje hojeńje mlodeho muža pschivjedžechu, tif bě wježor před ſi woporu hlupeho ſchibalſta byl. Wón bě ſe ſwojimi pscheczelemi trubku kurio w korečnje ſedjal a ſkónčnje ſwojeho ſužoda wo něchtob tobaka prohyl. Tón bě hnydom ſwólniwy jemu ju dacž a chysche ju jemu tež ſam natyſacž. S tym je wón něchtob roſbuchazeho ſi tobakom ſobu do trubki pscheczelej ſlubu tykn̄, pschetož ledy bě tón pachacž ſapocžal, trubka roſbuchny a mlodemu mužej wobej wocž ſebo wobſchodzi.

S Wulſich Šdjar. S njerouſumnymi prylbemi je tu žiwjenje jeneho pěkneho člowjeka do ſmertneho ſtracha pschitcli. Tudomny ſyhněnik Stegmann je w ſwojej zyhelnici 15 metrow wýſkoti wuheni natwaricž dal, kotař bě ſańdžen ſtnejen dotwarjeny. Dželac̄er ſokert ſi Maleho Hóſka bě ſebi wotmyſli, pschipoſdnju na wuheni horje ſalēſč, ſo by naſjedžil, kaž daloko je ſi njeho widžicž. Hdyž bě ſokert ſi nutschka wuhenja kruh horje ſalēſč, druhim dželac̄erjam a murjerjam njeſbožowna mybzlicžka pschipadze, ſokertej jako pschewodženje do wýſkotſeje kufkura ſobu poſklač. Duž walcž ſcžinoje teje trawę ſapalinſchi, jón do wuhenja poſožichu, a dokelž ſo malo kurjeſche, hiſczeje wjetſchi pschipoſožichu. Dokelž tajki wuheni jara czežnje, trawa bórk ſi plomjenjom ſi wuhenja ſetac̄e, ſokertej ſo draſta na czele ſapali a jeho ſchibnje ſo tak ſežuſchichu, ſo njebe možno, jemu je ſi nohow ſcžahnyč. Wón je ſebi wobej noſh žaložnje wopalil, a boja ſo, hacž budžetej hdy ſaſo ſi khorodženju ſhmanej, jeli ſo ſamo ſokert njeſumrje. ſokerta jako pilneho dželac̄erja ſhvala. Psched ſrótym czaſom ſu jeho ſi wojałow pschecžili, a doma ma khoru žonu. Duž jeho ſrudny wofad wſchudže wobžaruja. Tu ſaſo widžimy, ſi cžemu druhdy hlupe prylie do wježdu. Wyschnoſež je winowatný dželac̄erjow do pschepytanja wſala; ſnadž jim wona nětko tak ſaſmudži, ſo jim w pschichodže ſańdže, druhich ludži ſuricž a ſmudžicž.

S Wojerez. Na město knies fararja Wendta, kotař je wot ſańdženeho ſtěta wokrježnu ſchulſtu inspečiju ſastawal, je ſe ſapocžatkom noweho ſchulſkeho ſtěta knies diafonus Nowak we Wojeſezach ſtupil.

Se **Šhorjelza** (Khostanska komora). Khožkat Khorla Roharf s Manjowa mjeſeſche ſo dla paduſchneho hońtwjeſtwa a dla kranjenja jeneho ſaka ſamolovicz. Wón je horny s wokami a kožydlami ſojo, pschi čimž ſu jeho lepili. Dla pſcheſtupjenja hońtwiſkeho ſakonja jeho k jaſtu na jedyn mjeſaz ſaſudžichu; ſo je ſak kranyl, jemu mjeſamochu dopokasacz.

Přílopk.

* Mjeſchtu hiſcheže mjeſklyſchaue ſ Franzowſkeho wójska pižaja, ſtož drje je werno, dokelž ſo temu njeje ničjo ſnapſtečziwilo. Džebacznik (Gefreiter) Douhaire 4. ženiskeho regimenta, w Grenoblu ſtejazeho, do podhlada pſchiūdže, ſo je jenemu kameradej pjenježnu mjeſchen kranyl. To klužbužinazeju lieutenantej pſcheradžichu. Wón jeho do pſcheſklyſchenja wſa a chyzsche jeho ſe wſchej mozu nufowacž ſo by ſo wuſnajal. Douhaire pak kruče na tym wobſta, ſo je nje-winowath. Duž ſebi lieutenant ſredk k pſchepofaſanju wumyſli, tiz bě runje tak ſurowy ſož ſpodiživny. Wón Douhairej ſdželi, ſo chze jeho po wſchém prawje ſudžicž, a hdyž bě jeho hiſcheže junkróč na-pominal, wón jeho k ſmjerči ſe ſatſelenjom wotkuždi a pſchipowedži jemu, ſo ma ſo tón wuſhud tež hnydom wuſkonječ. Na to wón ſchtrijom wojakam pſchikaj, tlebhy natyklacž, Douhaire do ſwojeje priedžiſny wſacž a ſ nim do hrjebe jeneho wobtviſerđenja hicž. To ſo w połnožy w hlubokej czmi a w ſo lijožym deſchežu ſta. Hdyž běchu tam döſchli, lieutenant njeſbožowneho Douhaire ſ kribjetom k muri ſtaji, ſamjafa jemu wozž ſe ſchajtkom a k wojakej ſo ſtupiwiſchi rječin: "Wuſnajesč ſo, ſo ſy kranyl?" "Szym bjes wim!" rječin wojak. Duž lieutenant komandérōwasche: "Wohēn!" Schthyri, ſo wě, ſlepe wutſele wrijehnchu, a Douhaire, tiz bě ſmužiwje ſtejo woftal, hiſcheže junkróč ſawola: "Szym njevinowath!" Na to bě ſuroweje hry kouz a wſchitzy ſo do kaſarmow wróžichu, do kotrýchž hač na koſče pſchemacžen rano po dwemaj hodzinomaj döndzechu. Nak je ta wez pola Douhaire wotkužala, njeje klyſhceč, runje taž miž, ſto je ſo tñjeſej lieutenantej ſa jeho ſurowoſez doſtało.

* S Laufiſka, 14. meje. W jara wulkim ſtraſche běſhtaj wežera rano mandželska a džowka ſublerja Rybala w Flöhbergu, hdyž běſhtej na ſwojim polu pola "Schkitoweho drjewa". Ma dobo dwaj njeſražnikaj ſ leža na njeju wuleczeſchtaj, roſbiſchtaj najprjedy jeju wos a wleczeschtaj jón do leža, najkerje, ſo býſhtej tej žónskej ſebi po njón pſchischlej. Hdyž džowka maczeri po njón hicž wobaraſche, ſawola jedyn ſ teju njeđocžinkow na nju: "Boj jow, chzu eži ſakacž do kula ſakacž", a machaſche ſ nožom. Ma dobre ſvože ſo w tym wokomiku dwaj mužeji ſ Laufiſka po puću bližeschtaj. Pſched tymaj ſo nadpadnikaj ſhubiſchtaj. Sa někotre hodžinu ſo poradži, teju njeđocžinkow popadnhež a do Vornafkeho hamtskeho ſudniſtwa wotwjeſč. So ſtaj jara ſtraſchnaj člowjekaj, kotařiž mataj węcze hižo wſchelake pſcheinđenja na ſwědomju, je ſ teho ſpoſnacž, ſo jedyn ſ njeju po ſajeczu projeſche, ſo je hotow, někoho ſlónzowacž, a ſo ſu ſo na njeho hižo hreſhili, ſo je jenu holzu w Geringſwaldze ſlónzowal, a ſo je teho dla tež hižo w pſchepytaj vyl.

* Žaložne njeſbožje je ſo w Schnellrodze pola Falkenberga ſtało. Schewz Krebs bě ſebi džecžo ſwojeje najmlobiſcheje džowfi, 2½ létu Marlu Vinſchez k ſebi wſał. Dokelž mjeſeſche to džecžo jara lubo, chyzsche jemu ſ tym wjeſhele načinicz, ſo ſ revolvrom tſelesche. Hdyž chyzsche, taž měnjeſche, wutſelane revolver ſ nowa napjelinicz, bě hiſcheže jena patrona w nim tžala. Wobhlađinije drje bě wón džecžu kaſal, ſo dyrbí ſo ſadu njeho ſtupicž. Ale hdyž mjeſeſche nětko ſ revolvrom čimicž, bě węzipne džecžo jemu k bokej ſtupilo. Ma dobo ſo revolver ſpusheči, a kulta, tiz bě w nim tžazy woftala, do ſeženy ſleža a, wot ſeženy ſo wotraſhyschi, džecžu do čoła, taž ſo džecžo boryš wumrje.

* (Luba pſchichodna džowka.) Nowoſehečežinska khostanska komora je hospoſu Žeževu ſ Lutniz k jaſtu na 5 let ſaſudžila, dokelž bě Žežova ſwoju wobſtaru pſchichodnu macž ſ hrubym njeſlubnym a nječlowiſhim wobkhadom taž čwiſlowala, ſo bě ſo ta ſlónzunje wobwěſla.

* (Wulka woda.) S Braunschweiga 7. meje pižaja: Dženža w nož je pola Klemmarderſkeho pſchiftava w Lenninym dole wulki mróčelový ſliw padnył. Denna rucze roſeſe. Pola, ſahrody a twarjenja hižo pod wodu ſteja, moſty ſu ſwottorhane, ſchtomu ſpo-wróžane. Wesera tež pſchibera. — Dale je wo wulkim povo-dzenju ſ Eschershaufena a Stadtoldendorfa klyſhceč. W Stadtoldendorfje dyrbjesché jena fabrika dželacž pſchestacž, dokelž jeje ma-

ſchinu pod wodu ſtejachu. Schkoda ſa induſtriju a ratařtvo je jara wulka.

Wuſhudženja.

Pſchihazny ſud. Schtrymparja Bjarnata Roberta Hoppe ſ Klaužuiž, kotrý je, taž ſo hižo w "Sserb. Nov." w ſwojim čaſu pižasche, 7. haprleje na dróšy mjes Hodižiom a Čerwjenymi Moſlizami privatiera ſe Schönbačha nadpamyl a jemu pjenježnu mjeſchen a čaſník kranyl, je pſchihazny ſud k khostarni na 5 let, k ſhubjenju čeſkych prawow na 5 let a k dovolomnemu podſtajenju pod polizaſku nadledžbu ſaſudžil. 23 króč hižo khostarni Hoppe bě 7. haprleje runje na dompučzu ſe Schwedružſkeje polepſtečenje, kotrúž bě 28. merza wopushečil. Na dróšy mjes Hodižiom a Čerwjenymi Moſlizami wón 77-létnego privatiera ſe Schönbačha ſ Delnjeho Porphowa pſchesczeze. Wobſtaru čeſkoſložschažy ſe Schönbač mejeſche ſo pſchi wulki wětſje ſ czežkum dychanjom bědžicž a dyrbjesché, ſo by dycha dohrabal, pſchi kóždym tſecžim ſchomje ſaſtacž. Wón teho dla Hoppeve poſſiczenje, kotrý chyžche jeho wjeſč, rad pſchija. W bližichim hoſčenju pola "woła" ſa-ſtipiſchtaj, hdyž ſe Schönbač ſwojemu pſchewobžerjej paſenž, khléb a kolkazu ſtaſa. Hdyž ſe Schönbač worečiſnu ſaplačž, Hoppe wu-ſlebži, ſo ma ſtarž therto wjele pjenjes w mjeſchini. Hdyž ſo ſe Schönbač na dalepuč naſtaji, Hoppe ſ někajkim ſamhýſlom w hoſčenju wosta. Mjes tym ſo ſo prěnſki pomalu po dróšy dale froſhiſesche, Hoppe ſa nim ſtradžu pſchihazne a jeho, hdyž runje pſchi ſchomje ſaſo dych ſojeſche, do pſchirova ſtorcži. Prjedy hač ſtarž muž pſtym, ſto ſo ſ nim ſta, jemu Hoppe na wutrobnje ſležetche ſhrabuň jeho ſa ſt, wučeže jemu ſ druhej ruku pjenježnu mjeſchen je ſaka, ſ ſotrejež 5 hriwnow wſa, a ju potom ſaſo do ſaka tým. Štamjiſki wón nadpadnjenemu hiſcheže čaſhuiž ſ laza wutorze, pſchi čimž ſo čaſníkow ſrječas roſtviře. Hižo naſajtra Hoppe w jenej ſorčimje pola Biskopiz, hdyž ſo ſ kranjenymi pjenjesami wulzy čiuijeſche, ſaſlapachu. Nětko ſo nadžiſomne puežowarjo na 5 let doſho njebudža trjebač dla jeho nadpadow ſtrachowacž.

Dweju ſtrajchneju njeđocžinkom 21-létnego hadreſehežadželarja Ernsta Emila Fricžu a 17-létnego Hendricha Gürtlera ſ Wjeleczinu, je pſchihazny ſud na dleſchi čaž njeſchlođneju ſežinil. Wobaj ſtaj wot ſéta 1895 na wjele měſtach we Wjeleczinje wohēn ſaložowaloi a w tamniſkim Libuſchez hoſčenju 16. haprleje 1896 něhdže 900 zigarow kranyl. Fricž ſe khostarni na 10 let a k ſhubjenju čeſkych prawow na džehacž lét, Gürtlera pak k jaſtu na 4 lét ſa-ſudžichu.

Khostanska komora. 22-létny murječ Bjedrich August Pětſchka w Khyacziſzach bě ſo do ſwojeho nana ſ ſulami dał, čežhož dla bě jeho Budyski lawniſki ſud k jaſtu na dwaj mjeſazaj ſaſudžil. Jego powołanje pſchecživo temule wuſudej mjeſeſche tón wuſpeč, ſo jemu khostanje na jedyn mjeſaz ponížichu.

Sa naſaj herbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 44,885 hr. 24 np.

Dale ſu ſa njón darili:	
Cjeſtmy ſhubuſtan "M. S." ſ. St.	84 = 85 =
Krijes kaplan ſ. Bart - Czichinſki w Kameniži druh ſchinoſch ſa 100 hriwnow	20 = - =
Czichy wunoſch ſekečanskeho džiwađloweho wječora	7 = 50 =
Młodžina w Zornožyſtach ſkładowala	5 = - =
Pondželnižy	6 = - =
Krijes hoſčenjar ſ. Dietrich w "Liſičej jami" ſa napiſmo pſchi nowym herbſkim domje	6 = - =
W "Katholſkym Późle" čižlo 21 ſéta 1898 hižo kwitowane:	
Kadwoeſka platoſta komižija 50 np., "roſkoſi-nižy" 5 hr. 17 np., Hana Koſkina z Čaſež 3 hr. =	8 = 67 =
Hromadže: 45,023 hr. 26 np.	

S džakom kwituje

farjadniſtwo "Macžiž ſerbiſſeje".

Šerbiſki jubilejný krala Albertowý fond.

Dotal nahromadžene: 1937 hr. 2 np. Dale ſu ſkładowali:

A. Š. na Khyacziſkym mjeſtym ſhubjenju 1 hr.

— Hromadže 1938 hr. 2 np.

S najwutrobnijšim džakom Sommer, poſkadniſ.

Mejiske dny.

We časzu, když dživi bós sarkzéwašche
Na dymatich homelach květkow,
Když licžko na licžku ſo wobſbožesche,
Sso ſdalužy wot ſjawných květkow,
A wot hubov klinčesche: Ža twój! Thý mój!
Wot lubeho žlonečka ſo wobſvěčachmoj,
To běſhe džen ſvožownej' meje.

A ſažo když počachu kerčatka kžecž,
Naj' ſlubjenej' ſi ruty wěnž debi,
Naj' wolaſche do zyrkvje ſwonowa rěč,
Když běchmoj čeſč wazíloj ſebi,
A žlonečnej tež w zyrkvicžy ſwérowanaj.
Hdžez žlonečko tež žlonečesche ſi wózkom ſo naj',
To běſhe džen ſvožownej' meje.

A ſažo, když pſchičeze naſečza ſón
Nad ſtvrťbu do ſahrodi ſi namaj,
Saž' kžinycž ſo džechmoj pod boſový ſchtom,
Baſ ſola nž jeńčžy mój ſamoj,
Naj' nežne tež džecžatko pſchi namaj bě,
Kž naju bě žlonečko naſluboſniſche,
To běſhe džen ſvožownej' meje.

A ſažo, když ſi pſchinoſču njewjeſčiſkej
Bjše fraje ſo ſnowichu ſažo,
Dha ſi radoſču ſpominacž pöčnemoi ſej
Na žlonečne naj' ſvožowne čaſž.
Mi žedzenje duſchu wjaz' njepokranje,
Mi mandelſta ſi džecžatkom žlonečka doſč je
Tón ſbóžný džen wěčneje meje. Njemjenowaný.

Kublo a ležomnoſče na pſchedan.

Zecži džen ſkylatkov, 31. meje t. l., dopoldna w 10 hodž. maya ſo nělotre pólne, ūcžne a lěkne ſahom Schrybarez ſubla w Stachowje pola Semiz na pſchekadžowanje pſchedawacž.

Na to budže ſo tón ſamy džen ſbytne kublo bjes hoſpody a wumjenka, ſi maživnymi tvarjenjemi, wohebnym wobhdlenjom a něhdze 90 körzami ležomnoſče, ſi doſpołym ſi wim a morwym inventarom a žnivym ſkladami, mjes druhim 3 konje, 20 kruwów, 4 jałozjy, 6 křini atd. na pſchekadžowanje pſchedawacž.

Šchromadžina w Stachowſkim hoſeženzu.

Wobſedjerjo.

Kublo na pſchedan.

Burſke ſublo, něhdze 90 körzow wulſe (70 körzow pola, 16 körz. ūki a 4 körz. hole) w jenej zyrkwinſkej wžy, 2 hodžinje wot Budyschinia pſchi jenej želesniſkej ſtaziji je hnydom na pſchedan. Dalsche je ſhonicž we wudawatni „Sſer. Nowin.“

Živnoſč na pſchedan.

Živnoſč cžižlo 16 we Worzyne pola Pomorž ſi 11 körzami pola a ūki, dobrymi tvarjenjemi a ſi ſi wim a morwym inventarom je hnydom pſchekadžowanym hόdno na pſchedan. Dalsche je pola wobſedjerki ſhonicž.

Wjenſche ſublo w Scheschowje cžižlo 15 ſe 87 körzami polow, khójnow a ūkow, nowymi maživnymi tvarjenjemi je ſi ſi wim a morwym inventarom ſe ſwobodneje ūki hnydom na pſchedan.

Pſchekadžowanje inventara.
Wutoru 30. meje dopoldna wot 10 hodžin budža ſo w ſtolnzech cžižlo 10

1 ſon (wallach) 5 lětny,
1 kucžowý wós,
1 hontwinſki wós,
1 lohki wós ſi wujědženju,
1 ſanje,
1 džecželrēſaza maschina,
1 cžiſčaza maschina,
1 butrowanska maschina,
1 juchowý ſub,
2 poraj čeſčikov rjeblow,
1 por žnivových rjeblow
a wſhón ratatſki grat ſa hotowe pjenjeh na pſchekadžowanje pſchedawacž.

W Hrubocžizach je živnoſč cžižlo 2 ſi 15 körzami na pſchedan. Twarjenja ſu nowe.

Kacže ſela

najlepſeje jendželſeje wulſeje družiny ſu na pſchedan na farje w Budyschinu.

Wóſſ

po najwjesciſcih placžinach ſupuje Małecžanska haptyla.

Męs

ſažo po wosach pſchedawa Eupjanski parny rěſak.

Tucžny počž punt po 80 np., ſtolbažu = = 70 = ſtolbažowy tuł = = 40 = czerſtwy ſo = = 40 = porucža

Pod hrodom je jena ſhěja na pſchedan. Wjcho dalsche je ſhonicž we wudawatni „Sſer. Nowin.“

Czerſtwy howjasy ſo punt po 30, 40 a 50 np., zyle tucžny howjasy brjuch punt po 50 np., druhu družinu ſtolbažy punt po 50 np. porucža

O. Petſchka na žitnej haſy.

P. P.

S tutym ſo ſi napravjenju plunowodow a wodowodow, ſi tvarjenju plumpow, ſi pſchipravjenju piwotkōčazých apparatow, eleſtriſiſcih ſwonow naſežnje porucžam.

Wohebje kniesow hoſeženziow na to ſedžbliwe činju, ſo porjeđenje a pſchedepiſane pſheměnjenje piwotkōčazých apparatow ſpěchne a tunjo wobſtaram.

Dobrocžive ſkaſanki wocžakujo ſo ſi počeſzowanym porucžam.

Emil Rößler, žoltolijer

na róžowej haſy cžižlo 12, pódla „ludoweje kuchinje“.

Čeſčentym Sſerbam w Budyschinje a woſolnoſci dovolam ſebi najpodwoſniſho ſi wjedzenju dacž, ſo ſzym staroſnatu

fhlebowu a zaltowu pjeſtarinu

w domje knjeſa pſchekupza Bartka na ſwonlownej laſſeſej haſy cžižlo 10 dženža pſchedewſal.

Sſwoje pſchedewſacže dobrocžiwemu podpjeranju porucžeo, lubju, ſo budu ſo prózowacž ſi dobrej a ſlōdnej tvoru ſwójich čeſčených wotebjerajiv ſpoločiſz.

W Budyschinje, 18. meje 1898.

August Dietrich.

Swjaſk ratarjow.

Dokelž njeje pſchedwidžecž, ſo bychu pſchi pſchedstejazej wólbje do khězorſtvoſeje intereſhy, kotrež ma swjaſk ratarjow ſakitačž, ſchłodowale, a dokelž je wohebje dotalny khězorſtvoſejeſki ſapbſlanz, knies Hendrich Gräſa w Biskopizach, swjaſkowe žadanja ſtajnje podpjerala a teho dla ſe swjaſkoweho ſtejnischča jemu ničo porokowacž njeje, swjaſk ratarjow pſchicžinu nima, wohebiteho kandidata poſtaſiſz; duž pſchewostaji ſwojim ſobuſtawam, ſwoj hloſ po ſwojim politiſkim pſchewočedženju wotedacž ſi wuměnjenjom, ſo je nastupny kandidat ſwólniwy, žadanja ſwjaſka ratarjow dopjeliſcz.

Sſo ſamo wě, ſo swjaſk pſchi wupruhovanym kraloſhwěrnym ſmyglenju ſwójich ſobuſtawow wocžakuje, ſo woni tež pſchi wólbje do khězorſtvoſeje ſejma powaleſtſkim prózowanijam ſozialdemokratije po ſamóžnoſči napschecžo dželaja.

Hlownaj ſastupjerzej III. ſakskeho khězorſtvoſejeſkiho wólbneho wokrjeſa:

W. Blümich we Worklezach.

Br. Böhme w Debrilezach.

Hłowna konferenca serbskich duchownych.

Zhromadzina srjedu po swjatkach,
1. junija t. l., dopołdnja $\frac{1}{2}$ 10 hodź. w hosćencu
„winoweje kiće“ na bohatej hasy w Budyšinie; do
teje samejce přeprošuje **Předsydstwo.**

Towarstwo pomocy
za studowacych Serbow
změje srjedu po swjatkach 1. junija t. l.
swoju lětušu

hłownu zhromadziznu

w Budyšinie pola Reibetanca. Zapocatk popołdnju $\frac{1}{2}$ 3.
Dźeński porjad: 1. rozprawy, 2. nowowólby, 3. namjetys.
Předsydstwo.

Financny wubjerk Maćicy Serbskeje
změje srjedu po swjatkach popołdnju w 5 hodź. w „lišej
jamie“ posedzenje. Wubjerkownikow a přečelow Maćičnego
domu přeprošuje

M. Cyž, rěčnik a kral. notar.

Serbske towarstwo za Khwaćicy a wokolność
změje njedżelu 5. smażnika popołdnju w 4 hodź. w Khwaćicach
wurjadne posedzenje, na kotrež wše sobustawy a hosci
wutrobnje přeprošujemy. **Předsydstwo.**

Towarstwo Sserbskich Burow
změje druhı žwiaty dżen žwiatow popołdnju w 4 hodżinach
w Małym Bžellowje hłownu ihc....žišnu.

Dokelž budže ſo po njej tež wo wólbach ręczęcz, prožymy wo
prawje bohaty wopyt, tež tajſich, kotsiž ſobustawy burskeho towarſtwa njejſzu.
Předsydstwo.

Towarstwo sierbskich burow w Bělczezach
změje njedżelu 5. junija popołdnju w 4 hodž. w Spotkez restaw-
raziji požedzenje. Dnijowy porjad: nowowólby a podacze ſliczbo-
wanja. **Předsydstwo.**

Wosjewjenje.

Předsydstwo ev. luth. knihownego towarſtwa wobsteji tu
khwili ſe ſlědowazých kniesow:

- 1. fararja J. H. Golcža w Budyšinku, městopředſhydy,
- 1. kapłana J. G. Sarjenka w Budyšinie, poklädnika,
- 1. M. Smolerja, ſaradowarja knihisklada,
- 1. fararja des. Kschijana w Hodžiju, pišmawjedžera
a far. Jakuba, w Křežwacziidle,
předſhydy.

Dowolam ſebi ſe wjedzenju dacž, ſo je mje kniježerſtvo
ſa kralowſkeho notara pomjenovalo.

Michał Zvž, rěčnik a notar
w Budyšinie pſchi lawſkich hrjebjach.

Po wobſamknienju wot 25. meje Žitkowskeho hoútwinskeho
ſjenočenſtwa je pſchi 5 hriwnach pjenježneho khostanja ſakasane,
pſčichodnie na burskich ležomnoſzach do hribow kholdeč.

W Žitku, 27. meje 1898.

Hoútwinske ſjenočenſtvo.

Czeſćenym Serbam w Delnjej Hórzhy a wokolnoſzim wosjewiam,
ſo ſzym ſo w Delnjej Hórzhy na Drežlerez kuble, ſ napřeczo ſchule,
jako ſedlat ſažydlí.

Swoje rjemežlniſtvo derje natuſknywſchi, ſzym w někotrych
wjesczych ſedlatnich dželal, taſ ſo ſamouži wſche ſedlaſte a wſche
mózne družiny ſi nimi ſvižowazých dželom pſchijumacž a po sprawnych
placjſnach, ſi dobrym a trajazym wuwjedzeniom požlužicž. Na
žadanje ſym rad ſwólniwy, kózde dželo tež w ſkarſowym domje
wuwjelcž.

Louis Schneider.

Wotewrjenje rěſniſtwa.

Czeſćenym Sserbam w Khwacjizach a wokolnoſzim
ſi tutym najpodwoſniſcho ſe wjedzenju dawam, ſo ſzym
w Khwacjizach

rěſniſtvo a folbaſarňu

wotewrili.

Budu ſo ſwěru pržowacž, ſebi ſe ſtajnje czerſtwej a
dobrey tworu a kędzblitwym, pſchecželnym požluženjom ſpoko-
noſz tych, kotsiž mje pocžesča, dobycz, a proſchu teho dla,
ſo by ſo moje pſchedewſače dobročinje podpjeralo.

W Khwacjizach, 25. meje 1898.

S pocžecžowanjom

August Šuste, rěſnik.

Ložy

Wojerowſleſejſtneje wustajenži,
12., 13. a 14. junija ſo ſme-
je, ſu doſtač po 1 hriwne
we wudawańi „Sserb. Nowin“.

Prěni a druhı

wěnž ſpěwów

ſa herbsku młodoscž

ſtaj ſi nowa wuſhloj a ſtaj doſtač
po 10 np. we wudawańi „Sserb.
Nowin“.

Do Lupoje!

Druhi džen ſwiatkow budža
reje, ſe czejuž pſchecželne pſche-
proſchuje.

Loda.

Na ſwiatkownemu přeczenju

najlepſchu pomorsku pſchecžennu
muſu, kotaž po hōdnosći wſchu
tudomnu muſu pſchetyljechi, $\frac{1}{4}$
zentnarja po 4 mk. 75 np. po-
ruežam. Sa najwjetſchu pſekliwoſz
ſo rufuje.

J. Gottschlich, pſekarſki miſchtr
w Bělém Kholmzu.

Prěni poſoneč

ſe czejkemu a lohkuem wozjenju,
ſtrób, pilny a domérny, ſo
hnydom abo ſe 1. julijey pſta.
Sa wozjenjenych wobydlenje a
tepienie darmo a 50 hr. mſdy na
měſaz. Sserbska ręž ſo pſcheje,
tola njeje ſi wuměnjeniom.

Něſal we Wuhancjizach
(Weigsdorf) pola Kumiwalda
w Sakſkej.

Starſcha ſlužobna holza, něhđe
18-lětna, ſo do jeneho ſarſkeho
doma pola Dražžan pſta. Dalshe
je ſhonicz na bohatej holiči čiſlo 6
po 2 ſthodomaj pola knjenje
ſwidowjeneje Kordinowje.

Po Božej radze a woli je po dleſchim czejpjenju w 60. lěcze
žiwenja dženža pſchipołdnju $\frac{1}{2}$ 10 hodžim cžichu wuſhyl mój
lubowaný mandželski, naſch staroſčiñu nan, pſchichodny nan a
luby bratr, ſwak a wuj

pollenk Jan Urban,

ſchtož ſi tutym ſi próſtuwo wo cžiche dželbrače hluboſrudženi
ſe wjedzenju damy.

W Koſchli pola Klétnego, 25. meje 1898.

Hluboſrudženi ſawostajeni.

Khowanje změje ſo 1. džen ſwiatkow popołdnju $\frac{1}{2}$ 10 hodžin
wo ſarowanſkeho doma.

(K temu čiſlu dwě pſchilosy.)

Prěnja pschišloha ē čížku 22 Serbskich Nowin.

Čsobotu 28. meje 1898.

Płacžišny rěsneho školu na Draždanskich slótnych wilech
pondželu 23. meje 1898.

Płacžišny po žentuaru a hrivnach.

Wobaj škylataj dneje budže ho pschi žytkwih durjach kollektu ja satki po-
wischitowny žytkwih fond wotbyhwacé.

Cieci džen škylatow směje rano w 9 hodž. farat Rāda ſerbſke předowanje.

Wěrowan:

W Michalskej žytkwi: Ota Vjedrich Döring, týcher na Židowje, s Šonu Augustu Małcharze tam. Balduin Alfred Khorla Gustav Louis ſvobodny tujeſ ſ Hodenberg, ſeondelieutenant w 12. kral. ſakſ. pěchitowſkim regimencje čižko 177 w Draždancach, s Marju Adelaidu Šidoni ſ Voßbergez ſ Wulkeho Wjelkowa

Křečni:

W Michalskej žytkwi: Max Bohutwér, Jana Pawela Engemanna, žiwo-
noſcerja w Malmö Wjelkowje, s — Pawol Richard, Handrija Ernsta Domſchki,
pielaſteho miſchtra w Kelnje, s.

W Katholiskej žytkwi: Jan Klemens Rudolf, Josefa Wylema Holzschuha,
tapežerarja, s. — Max Jan, Jana Schabla, týcherja, s. — Gustav Josef,
Josefa Bauera, ſchwiskeho miſchtra, s. — Jan Jurij, Jana Kuczanka, teperja,
s. — Maria Margaretha, Eduarda Syndy, khežerja na Židowje, dž.

Zemrječi:

Džen 17. meje: Maria Mariha, Jana Małtowſteho, brodutruharja, dž.,
10 m. 16 d. — 19. Šana rodž Hübnerze, Handrija Benada, žiwoſcerja
w Šněvkezach, mandžella, 75 l. 10 m. 25 d. — 20. Klara Selma, njemandž.
dž. na Židowje, 3 m. 14 d. — 22. Jana Ernsta Lukascha, dželacjerja na
Židowje, morwonardž, s. — 24. Morwa narodž, dž. Wylema Augusta Venusa,
kowarſteho miſchtra we Wulkeho Wjelkowje. — Richard, Jana Ernsta Kolle, wo-
bydlerja a fabrikarja na Židowje, s., 1 m. 17 d

Žytkwile powjeſcze ſ Budeteſez.

Prěni džen škylatow směje pomožny duchowny Rychtar rano w 7 hodžinach
němſki ſpovedź, farat Mroſak w 8 hodžinach němſke a $\frac{1}{2}$ 10 hodžin ſerbſke
předowanje. — Popoldnu w 2 hodž. směje farat Mroſak němſki něſhpov.

Druhi džen škylatow směje farat Mroſak rano w 7 hodžinach ſerbſku
ſpovedź, pomožny duchowny Rychtar w 8 hodž. ſerbſke a $\frac{3}{4}$ 10 hodžin němſke
předowanje.

Cieci džen škylatow směje pomožny duchowny Rychtar rano w 8 hodž.
ſerbſke předowanje.

Rhofejowe płacžiſny

Porucžam ſ 5% rabatta:

paleny Santofski fhofej, ſylny, punt po
80 np.,

paleny Campinaſki fhofej punt po
90 np..

paleny ff. parlojty fhofej, jara dobry, punt
po 100 np.,

njeſpaleny fhofej

jara dobry a ſylny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 m. 25 np. ſ 5% rabatta,

10 puntow po 6 m. 25 np. bjes rabatta

Tele fhofeje ſu w mojim wuſladnym woknje
wustajene.

Adolf Rāmsch pschi butrowych wifach.

Zokrowy ſhrup,

punt po 14 a 20 np.,

porucža

Pawol Pětschka

na ſerbſkej haſž 13.

Płacžiſna žitow a produktow.

Bitowy dowos w Budyschinje: 3942 metrow.	W Budyschinje 21. meje 1898.				W Lubiju 26. meje 1898.				
	wot	hacž	wot	hacž	hr.	np.	hr.	np.	
Wicheńza	běla	11	18	11	48	11	18	11	76
	žolta	11	18	11	29	10	59	11	18
Rožta		7	50	7	82	7	3	7	50
Feejmien		8	7	8	58	7	80	8	50
Borw	50 kilogr.	8	60	9	20	8	60	8	90
Gróch		7	22	11	12	9	50	10	50
Wota		7	78	8	33	7	22	8	33
Zahň		13	—	15	—	12	—	14	—
Hejduschka		15	—	16	—	14	—	15	—
Běrny		2	50	3	10	2	50	3	—
Butra	1 kilogr.	2	20	2	60	1	90	2	20
Wicheńza muta	50	12	75	22	—	—	—	—	—
Wzana muta	50	11	—	15	50	—	—	—	—
Sýno	50	2	40	3	20	2	60	3	10
Głoma	600	16	—	23	—	16	—	20	—
Prožata 1368 ſchtuf, ſchtuka		12	—	24	—	—	—	—	—
Wicheńza wotrubu		—	—	5	50	—	—	—	—
Wzana wotrubu		—	—	5	75	—	—	—	—
Wicheńza gris	50 kilogr.	—	—	5	75	—	—	—	—
Ažany gris		6	75	—	—	—	—	—	—

W Budyschinje płacžiſche: tórz wicheńza (běla) wot 11 hr. 48 np. hacž 11 hr. 77 np.,
wicheńza (žolta) wot 11 hr. 18 np. hacž 11 hr. 47 np., rožta wot 7 hr. 37 np. hacž
7 hr. 50 np., feejmien wot 7 hr. 85 np. hacž 8 hr. 38 np., wotwot 8 hr. 50 np.
hacž 8 hr. 90 np.

Na Burjh w Budyschinje wicheńza (běla) wot 11 hr. 48 np. hacž 11 hr. 77 np.,
wicheńza (žolta) wot 11 hr. 18 np. hacž 11 hr. 47 np., rožta wot 7 hr. 37 np. hacž
7 hr. 50 np., feejmien wot 7 hr. 85 np. hacž 8 hr. 38 np., wotwot 8 hr. 50 np.
hacž 8 hr. 90 np.

Wjedro w Londonje 27. meje: Khlodne.

Cyrkwiſke powjeſcē.

W Michalskej žytkwi směje přeni džen škylatow rano w 7 hodž. diafonus
Garjen ſerbſku ſpovednu rěč, $\frac{1}{2}$ 9 hodž. farat Rāda ſerbſke a w 10 hodž.
němſki předowanje.

Druhi džen škylatow směje rano w 7 hodž. farat Rāda ſerbſku ſpovednu
rěč, $\frac{1}{2}$ 9 hodžin diafonus Garjen ſerbſke a w 10 hodž. němſki předowanje.

Palený khofej

punt hižo po 85 np.

w snathch wubjernych držinach
punt po 100 np. kaž 200 np.
kaž tež vulekli sklad

njepeleñeho khofeja

punt hižo po 70 np.
porucža

Bruno Halke

na swonkownej lawskiej hažy 9.

Tuni

khofej, paleny,

punt po 80 np.,

njepeleñy

punt po 65 np.

porucža

C. F. Dietrich

na jerjowej hažy 3.

Prima zigary

cžicze po žadanju
mile a kylne
běle žo palaze
po wšchech placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
porucžataj

Strauch & Kolde
na kamjeñtnej hažy 3.

Zigary

a wſchón tobak,
krane rjepili, punt po 25 np.
porucža

Juri Schwiebus

(prjedy Aug. Bartko)

na swonkownej lawskiej hažy 10.

Dobry

jedzny žonop,

punt po 20 np.,

pschi 5 puntach po 18 np. je
dostacž pola

Jurja Schwiebusa

(prjedy Aug. Bartko)

na swonkownej lawskiej hažy 1.

Parlojty khofej

wubjerny a kylny,
paleny punt po 1 m. 25 np.,
njepeleñy punt po 1 m.,

Kampinassi

cženitkobunath khofej,
njepeleñy punt po 70—80 np.,
paleny punt po 90—100 np.,
kymedomilivoje pruhowane a pschi-
pohnate dobre Winske a Kharlo-
watske měšchenja punt po 160
180 a 200 np. porucža

Paul Hofmann

na róžku herbskeje a schulerfskeje
hažy.

Eswobj snath dobry

palenz

po najtunisnich placzisnach
porucžataj

Schischka a Rječka

na swonkownej lawskiej hažy.

Schörzuchi s čelazeje kože
porucža po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pschi žitných wifach.

Schtóž chze wjele dobreho mloka měčz,
nałożuj dr. Roeberowý mlokowy pólver,
schtóž chze spěšnje butru dželacž, nałożuj
dr. Roeberowý butrowy pólver,
schtóž chze kłodnu butru měčz, nałożuj
dr. Roeberowý butrowy pólver,
schtóž ma bělu butru, nałożuj dr. Roeber-
owý butrowy pólver,
schtóž ma kwinje se žlabymi nohami, na-
łożuj dr. Roeberowý koſetvorazjy
pólver.
schtóž chze měčz lělowansle korenje a
sela, dži do Germania-drogownje,
schtóž chze měčz dobru radu we wšchech
prashenjach, ratarstwo nastupazjach, wo-
brož žo na

Hermania-drogownju.

Mějeczel dr. Roeber
chemik a haphťkar.

Vanillowu šchokoladu

jarucženu cžisu

1/4 puncta po 20 np.

porucža

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.

22 pschedawatjow w Němzach.

Hoſpoſh!

Vjenjesy lutowacž!

Spytajcze

paſený khofej,

wožebniye wonjazy a kłodjazy,

punt po 96 np.

pola

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.

22 pschedawatjow w Němzach.

Šiwjazy kakao,

spory a derje kłodjazy,

1/4 puncta po 35 np.

porucža

J. Zimmermann

na bohatej hažy 25.

22 pschedawatjow w Němzach.

Slodečne palenzy

liter hižo po 40 np., likery liter hižo po 60 np.

porucža **Moritz Mjerwa** podla Petrowskije zyrkwe.
Destillazija snathch dobrých palenzow po starých tunich placzisnach.

č požyljenju a č porjeñšchenju
wložow na hlowje, č wotſtro-
njenju schupišnow a lischarow
porucžamoj

woprawny
franzski palenz

w bleschach po 50 np., 60 np.,
1 m. a 2 m.

Strauch a Kolda
na kamjeñtnej hažy 3.
Dalofořecžat 81.

Se

č nažylenju mjaža
totrž mjažo sa tydženj pſcheheli
a jemu rjanu čerwjenu barbu a
mih pſchijomny blodd da, porucžataj

Strauch & Kolde
na kamjeñtnej hažy 3.
Dalofořecžat 81.

Woprawdžith holandski

kakao

najlepšju družinu žněta, placzisny
hōdno porucža

Gustav Küttner

10 na herbskej hažy 10.

Zenicžka pschedawatjna sa Budys-
chin a wokolnoſć.

Rum,

arat,
kognak,

puschowé essenzy,
wſchelake tukrajne a wukrajne
blidowe likery
w derje wuležanych držinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Küttner

w Budyschinje

10 na herbskej hažy 10,
wožebita pschedawatjna
sa wina a delikatesy.

Palený khofej

punt po 85 np., punt po 100 np.
jara kylne a derje kłodjazy, kaž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Švry khofej

punt hižo po 70 np. porucžataj

Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej hažy 6.

Schtóž dyrbí s wježelej abo
chutnej pſchicžinu

palenz

upowacž, njech spytaj naju dwójne
palenzy a likery, liter po 60 np.,
a wón budže spokojom.

Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej hažy 6.

Kosaje, cjalaze a howjase foje,
kaž tež wše druhe držiny foje
pschezo po najwjetšich placzisnach
fupuje

Heinrich Lange

pschi žitných wifach
pschi herbskej katholskej zyrkwi.

Palený khósej.

na kłodzenie szwedomieże pruhowaný, kupuje ho
kýry punt hýzo po 70 np.,
palený punt hýzo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth khósej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)
na žwonej lawcej hýzy 10.
Posluženie w žerbškej ręci.

Wubjerne likéry

se žamžneje destillaziye w bohatym wubjerku dru-
žinow porucza Pawol Pětschka

na žerbškej hýzy 13.

Starowupruhowaný

Šorjelski kalf.

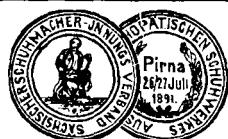
Czerstwy palený

twarski a róly kalf

se ſwojich Niſčanskich a Kudracžanskich
kalfownjow poruczam.

Firma: C. Plümecke w Niſcej.

Proſchu, ho by ho ſtaſanje direktnye pola mje, abo pola mojeho
pučkowaria, kotryž je ſobotu w ſnatych lokalach nadenež, ſtało.

Czeſký diplom.

Bronſowe medaille
a czeſký diplom.

Heinrich Mohr,

ſchewski miſchtr w Budyschinje na ſukelníſkej hýzy 14
ſwoj ſklad, ſe wſchěmi nowoſczemi naſtñjeho čaſha bohacze wu-
hotowaný, wſchelake čzrije a ſchörnje
naležne porucza.

Bo měre wobucze ſa krótki čaſh derje ſtedzaze ſhotowjam.

Zenické право na dželańje Kriegerowych patentowanych
ſchörnijow ſa Budyschin a wolnoſez.

Wuporjedženja ſo po nowym naprawjenju w mojej
dželańi po žadanju hiſcze ſón ſamy
džen wobſtaraja.

Schtóž dobre a trajne, kaž tež placzisny
hodne ſtupnje abo ſchörnje
trjeba, njech čzriſowý a ſchörnijow ſklad
Emila Indingera na jerjowej hýzy 6 wopryta,
kotryž ma ſobotu a njedzeli ſwoje pschedawa-
niſcze na bohatej hýzy 3 ſ napschečza poſta.

Čzorne drastne tkaniny,
pižane a běle zvchi,
wüpjerki, ſchörzuchi
w najrjeňšim wubjerku pschedawa tunjo

M. Gottwald

pschi mjažnym torhosčežu čzíſlo 11,
pödla knjega konditora Müllera.

Wupſchedawanie psche- klónčníkow po khětro vonízených

placzisnach,

dokelž je nochzu wjazy dale
pschedawac̄.

S. Beer,

prjedy Messow & Waldschmidt
pschi hlownym torhosčežu 9 delka a po 1 ſkhodže.

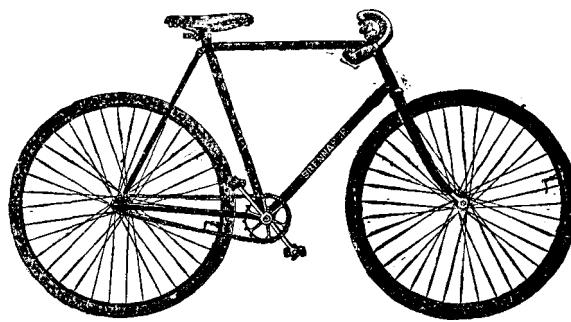
Najwjetſchi wubjerk
kwaznych darow,
narodninskich darow,
kučhińskaje
a hospodařskeje nadoby
poſkieža, kaž je ſnate,

zentralny basar

H. Richtera nažl.
w Budyschinje na bohatej hýzy 29
ſ napschečza hosczenza
winoweje kicze.

Placzisny ſu woprawdze jara
tunje, ale kručje twjerde.

Brennabor.

Najstarsza a najwjettsza kolojedna fabrika w Europie s 2250 dzelacjemi.

Najlepschi
szlawni mudzelt.

Najhodnitscha
puczowanska
maschina.

Zenicze saступjenje sa Rakezy a wokolnoezy hmy kniesej

Reinhardej Hauschtingej, kolojedsnej pschedawańi w Rakezach,
pschedopodali a prozhymy interessentow, so bychu ho dla kupjenja naszych kolow na tutu firmu wobroczili.

Fabrika Brennaborskich jedsdnych kolow
bratraj Reichsteinaj w Brandenburgu nad H.

Słomiane klobouki

wypyszene a njewypyszene ma po najtunisach placzisnach na pschedan

S. Beer, Messow & Waldschmidt,

w Budyschinje pschi hlownym torhoschzu 9,
delka a po 1 shodze.

Niewjeszinske schlewjery
porucza
A. Tschentscher
na bohatej haſy 18.

Winſki czrijowy ſklad.

Wulki wubjerk mužazich, žonjazich a džecžazich
ſchförnjow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Frisch

na lamjentnej haſy 15 pôdla hosczenza ſleteje króny.

Paul Kristeller

na bohatej haſy 29 s napschedza hosczenza
winoweje kicze
porucza ſwoj hoborski ſklad trajnje dželanych

wobuczowych tworow,
jako ſchförnjow, ſchförniczkow niſkikh ſtupnijow, domjazich ſtupnijow, toſlow, ſtupnijow
a ſchförnjow sa kolojedsnych, turnarjow a
puczowarjow po wožebje tunich placzisnach.
Skasanje po mérje. — Pschijmanje wuporjedzenjow.

Dzelbu

Šamowjasakow

s plózliweho piqueja

3 ſchtuki

we wſchelakich barbach

40 np.

Jara tunje
placzisny.

Najnowsche faſony,
krasne ſestajenie barbow
porucza

S. Beer,
prjedy

Messow & Waldschmidt,
pschi hlownym torhoschzu 9 della
a po 1 shodze.

muzacych krawattow.

Druha pschiloha k číslu 22 Serbskich Nowin.

Sobota 23. meje 1898.

Žesdny plan železnizow

wot 1. meje 1898.

4. wosowa ulla nježelu a na saških šwiatych dnjach wupada.

Se Šhorjelza do Dražđan.

Wosowa ulla	1-8.	1-9.	1-8.	1-2.	1-4.	1-8.	1-8.	1-4.	1-4.	1-8.	1-8.	2. 3.
Se Šhorjelza	1,56	—	4,33	8,55	7,59	10,50	2,01	2,20	4,27	6,55	8,31	10,58
Ryčbacha	—	—	4,55	—	8,23	11,15	—	2,45	4,51	7,20	8,56	11,51
Lubija	2,22	—	5,14	—	8,45	11,37	2,30	3,08	5,10	7,42	9,15	12,34
Budysčina	2,43	3,55	5,47	9,40	9,18	12,16	2,52	3,44	5,44	8,17	9,49	1,27
Bislopič	—	4,28	6,23	—	10,05	12,54	—	4,19	6,20	8,54	10,22	—
Arnsdorfa	—	4,49	6,47	—	10,28	1,18	—	4,44	6,41	9,19	—	—
Radeberga	—	5,01	6,55	—	10,36	1,27	—	—	6,49	9,28	10,48	—
Do Dražđan	3,39	5,29	7,15	10,36	10,57	1,53	3,52	5,11	7,09	9,50	11,08	—

Se Dražđan do Šhorjelza.

Wosowa ulla	2. 3.	1-4.	1-3.	1-8.	1-4.	1-4.	1-2.	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Dražđan	—	6,05	9,05	10,30	12,35	3,14	4,80	5,30	7,35	9,38	11,45	12,57
Radeberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,19	—
Arnsdorfa	—	6,42	9,47	—	1,11	3,49	—	6,06	8,10	10,15	12,29	—
Bislopič	—	7,10	10,14	—	1,34	4,11	—	6,29	8,33	10,40	12,53	—
Budysčina	5,14	7,45	10,45	11,31	—	2,04	4,40	5,32	6,59	9,03	11,10	1,19
Lubija	6,32	8,25	11,26	11,55	—	2,39	5,15	5,56	7,36	9,39	11,47	2,20
Ryčbacha	7,06	8,42	11,42	—	2,56	5,31	—	7,52	9,56	12,04	—	—
Do Šhorjelza	7,49	9,04	12,02	12,20	3,18	5,53	6,21	8,15	10,18	12,23	—	2,44

Se Budysčina do Wjeleczina.

Wosowa ulla	1-3.	1-4.	1-4.	1-4.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
Se Budysčina	—	—	—	—	—	4,59	7,42	10,47
Dježnikez	—	—	—	—	—	5,08	7,56	10,56
Budeštez	—	—	—	—	—	5,15	8,07	11,03
Rosmodez	—	—	—	—	—	5,20	8,13	11,08
Do Wjeleczina	—	—	—	—	—	5,28	8,22	11,16

* Žesdži jenož ſobotu a nježelu.

Se Wjeleczina do Budysčina.

Wosowa ulla	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
Se Wjeleczina	—	—	—	—	—	6,49	8,47
Rosmodez	—	—	—	—	—	5,59	8,54
Budeštez	—	—	—	—	—	6,09	8,59
Dježnikez	—	—	—	—	—	6,20	9,05
Do Budysčina	—	—	—	—	—	6,30	9,12

* Žesdži jenož ſobotu a nježelu.

Se Budysčina do Ralez.

Wosowa ulla	6,40	10,48	2,10	5,0	9,10	Se Ralez do Budysčina.
Ralez	6,48	10,57	2,18	5,9	9,19	Se Ralez 4,30 8,2 12,35 3,28 6,52
Bidova	6,58	11,3	2,28	5,15	9,25	Echejčowa 4,39 8,11 12,44 8,36 7,1
M. Wjeleczina	7,1	11,12	2,32	5,26	9,33	Rježmacižla 4,49 8,19 12,53 3,44 7,11
Radworja	7,12	11,26	2,43	5,41	9,45	Kažowa 4,59 8,20 1,6 3,54 7,25
Ražowa	7,20	11,36	2,50	5,48	9,52	Radworja 5,8 8,36 1,15 4,1 7,33
Rježmacižla	7,32	11,47	3,06	0	10,2	M. Wjeleczina 5,21 8,47 1,29 4,12 7,46
Ghejčowa	7,40	11,55	3,8	6,8	10,10	Bidova 5,29 8,55 1,37 4,20 7,54
Do Ralez	7,48	12,3	3,16	6,16	10,18	Ralez 5,36 9,1 1,44 4,26 8,1

* Žesdži jenož nježelu a ſwiate dni.

Se Lubija do Wosborla.

Wosowa ulla	8,50	12,0	3,15	7,50	10,45*
Se Lubija	—	—	—	—	—
Ralez	9,4	12,14	3,29	8,5	10,58*
Radmerž	9,16	12,25	3,40	8,17	11,18*
Hluchiny	9,22	12,31	3,46	8,23	11,14*
Uwočiž	9,32	12,41	3,57	8,34	11,23*
Malečiž	9,40	12,49	4,5	8,42	11,31*
Do Wosborla	9,47	12,56	4,12	8,49	11,38*

* Žesdži jenož ſobotu a ſwiate dni.

Se Kamjenza do Arnsdorfa.

Wosowa ulla	1-4.	1-4.	1-4.	1-4.	1-4.	1-4.
Se Kamjenza	—	—	—	—	—	—
Poležniž	—	—	—	—	—	—
Großgröhrsdorfa	—	—	—	—	—	—
Do Kamjenza	—	—	—	—	—	—

* Žesdži jenož ſobotu a ſwiate dni.

Se Arnsdorfa do Kamjenza.

Wosowa ulla	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-4.	1-4.	1-3.
Se Kamjenza	—	—	—	—	—	—	—
Großgröhrsdorfa	—	—	—	—	—	—	—
Poležniž	—	—	—	—	—	—	—
Do Kamjenza	—	—	—	—	—	—	—

* Žesdži jenož ſobotu a ſwiate dni.

Ludwig Kuhlmann

(mějeczel Erich Hecht)

w kupníz y pschi hlownym torhoschju

porucza we wulim wubjerku po tunich placzisnach

garдинy, běle a na žolcz,

fattuny, ſofowe defi,

meblowe tkaniny,

vitražowe tkaniny,

běle, na žolcz a pižane,

gardinowe žerdje a rosetty,

teppichi, běhacze, linoleum,

wóſkowe ſukno, tapety.

Schtóz chze

Flobuſi a mězhy

wopravdže dobre a tunje, po wurjadnie tunich placzisnach nakupicž

njech ſo poda do ſpezialnych khamow

F. Trulleya

na ſchulerſku haſku 7 pschi tormje,

hdjež ſo pschi naſtunischi placzisnach najwjetſchi wubjerku

we wſchech nowoſzach naletníhoho čaſha

w zylindrowych, hontwjetſkih, filzowych a ſlomjaných

Flobuſach

poſicja. Teho runja

folojesdne, vohonežaze, nježeljeſke a wſchednjaze

mězhy

mězhy flobuſi	= 1 hr.,
zylindrowe flobuſi	= 4 hr.,
holiczaze mězhy	= 30 np.,
dželaczeſke mězhy	= 40 np.,
židzane mužaze mězhy	= 90 np.,

Turkowſke klowki

nowy plód w měchach, kaſchekzach a po waſh ſu tunjo dostač vola

Moriza Mjeriwj

pschi mjaſhowym torhoschju.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

Bayeriske tocžniki

a lunki w 10 wschelskich druzinach pschi potrebeje porucza
powjasarski mischtr **J. G. Müller**
na lamjentnej hafzy 12.

Zacherlin

spodžiwnje skutkuje! Wón mori, kaž
žadyn drugi kréd, s wěstoſczi a rucze kóždu druzjemu schkód-
nych pschekanzow, wožebje mole, tthi, schwoby, muchi,
schezonwy, njerodž na domjazich skoczatach a ho teho dla
wot milijonow wotebjerarjow khwali a pyta. Seho sna-
mjenja ſu: 1. ſahglowana bleſcha, 2. mieno „Zacherl“.

W Budyschinje pola ff. Měrſchez bratrow naſlēdnikow,
Straucha a Koldy,

=	=	=	t. Oty Engerta,
=	=	=	Straucha a Koldy,
=	=	=	Pawola Hofmannia,
=	=	=	Richarda Neumana,
=	=	=	Emila Měrſcha,
=	=	=	Raaka a Kunatha,
=	=	=	E. A. Lutzcha,
=	=	=	Pawola Schokarta,
=	=	=	Alfreda Böhmy,
=	=	=	Herm. Kschizanka,
=	=	=	Pawola Mikela,
=	=	=	E. Ferd. Lehmannia,
=	=	=	Aug. Schwera,
=	=	=	A. W. Knichale naſlēd.,
=	=	=	E. M. Klauſſa.

Ia. cziszeny praec. basiski fosforokiſaly kalk k prižowanju ſkotu

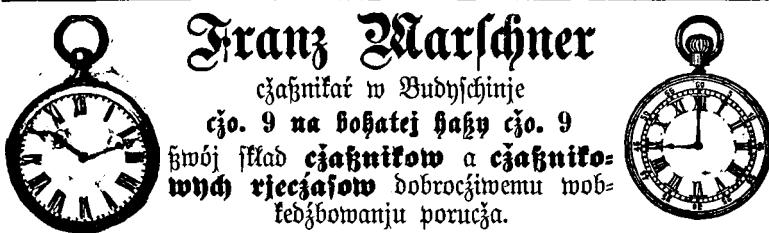
we woprawnych walach a po waſh porucza jara tunjo

Otto Engert,

en gros

drogownia

en détail.

Hođna twora. Nižomne rukowanje. Tunje placzisny.
Porjedzenie dobre a tunje.
Pschyppomjenje: Ręču ſerbſki.

H. Uhlmann, krawski mischtr w Khróſčizach,
ſwoj ſkład hotoweje mužazeje drasth, mužazh, pacholſkih, holezazjach a dzeczazjach wobleezenjow, lenotliwych pjeslow, tholowow, dželanskih tholowow, klobukow, mězow, pschedkoſchlikow, ſchlipſow, manschettow, lětnich koſchlow, blusow, ſchtrhmpow, jako wožebitoſez rad ho noſchaze lětne jupi, wſcho we wulkim wubjerku po ponízenych placzisnach porucza.

Grabje,
ložyscheja,
ložaze rynli,
loftmas,
ložowý mas,
powjasarske twory,
drjewjanzy,

we wulkim wubjerku tunjo porucza
J. G. Müller,
powjasarski mischtr,
na lamjentnej hafzy 12.

Rataſki grat
jako:

młoczaze maſchine,
dzeczelreſaze maſchine,
drillowanſte maſchine,
hruslemjeſaze maſchine
po tunich placzisnach porucza a
wſchē wobſchodziſenja na rataſkih
maſchineh derje a tunjo porjedza
Ernst Pětsch,
maſchinehtwarz w Boschezach.

Wupschedawanje.
Wulku dželbu mužazh a hól-
cjaſykh woblezenjow a tholo-
wow, žonjaſykh jaſetow a thor-
narjow, lětusche wězhy, hnydom a
jara tunjo roſpschedowam.
Otto Preuss, předy Kloß,
na žitnej hafzy 4.

parlojty thoſej
punt po 100 np.,
ſporu a wubjernie ſłodžazy, porucza
Pawol Pětschka
na herbskej hafzy 13.

Šwój bohacze ſriadowanym ſlaq
ži g a r o w

100 ſchtal hižo po 2 hr. 40 np.
kniesam kurjerjam naležne porucza
Bruno Halke
na ſwonkownej lawſkej hafzy 9.

Carbolineum,
woliſ ſa mlóczaze maſchineh,
lanolinowý loptny mas,
lanolinowý ložowý mas,
lanolinowý ſchlořnazy mas,
woliſ ſa ſchijaze maſchineh,
vaselinu,

vaselinowý ložowý mas
poruczataj
w nojlepſchej twore a najturñcho

Strauch a Kolde,
drogowa pschedawarnja
na lamjentnej hafzy 3 w Budyschinje.

Wóſk,
woſkowy twor a panke po naj-
wjetschih placzisnach kupuje
H. Lehmann,
mydlar
na hornežeffskej hafzy a žitnej hafzy.

Nowe ruczne woſy, 2 kofeate
a dzeczaze rjeblowane woſy ſu
tunjo na pschedan na hornežeffskej
hafzy čižlo 53.

Jerje

l marinérowanju
15 ſchtuk po 55 hacž 60 np.,
miedowy ſyrup
punkt po 24 np.,
zolrowy ſyrup
punkt po 18 np.,

paleny thoſej

punt po 90 a 100 np.,

**Gendorfske a Würz-
burgske runklizowe
kymjo**
porucza tunjo

Carl Noack

na žitnej hafzy.

Paleny

parlojty thoſej
punkt po 100 np.

porucza jako jara wubjerny

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej hafzy 9.

Šowjase, konjaze,
czelaze a woweče ſože kaž tež
woweče woſmu pschezo po naj-
wjetschih placzisnach kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wiſach njedalsko
herbſteje katolsſeje zyrkwe.

Hólczaže bluſy

we wſchē wulkoſčazach a po
wſchelakich placzisnach w hober-
ſkim wubjerku porucza

S. Beer,

předy
Messow & Waldſchmidt.

**Wubjerny
kožowý mas,**
ſo by ho koža ſmjehcžila a ho by
wodū ujeſchepuſchęžala, w thſach
po 50, 30, 20 a 10 np.,

najlepſchi
vaselinowy tuſ
w blachowych thſach po 5 punctach,
2 punt, 1 puncze a 1/2 puncze,
kaž tež po wjetſchih a mjeuſchih
dželbach porucza tunjo
en gros drogownia en détail

Oty Engerta

10 na ſwonkownej lawſkej hafzy 10.
Daločorečžak čižlo 33.

"Serbske Nowiny" wudawaja so kóždu sobotu.
— Štowrtlétne předpłata we wudawařni 80 np a na němskich póstach 1 mk.,
z přinjeſenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čísto płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni "Serti. Now." (na róžku zwonkoneje lawskéj hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot małego rynčka 10 np. a maja so štowrtk hać do 7 hodz. wjetor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler:

Číše Smolerje c knihičiščeńje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Čísto 23.

Sobotu 4. junija 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němiske khěžorſtvo. Sazske wójsko nowu wójſtowu družinu pſchibudže. Po wulfu krala Alberta ma ſo wodželenje jeſdnych jegerow w 1. oktobra ſrijadovac̄. Poſdžischo ſo ſakske wójsko do 4 diviſijow dželi.

— Bruski prynz Hendrich je na domojjěſbie Žendželčanow w jich nowym chineskim ſydkleschežu Wei-Hai-Wei, kotrež je jim pſched týdženjom chineske knježerſtvo pſchewostajilo, wopytał. Na ſwojej dalejjeſbie wot tam po chineskim brjosy je wón tež w russim ſydkleschežu Portu Arthurje ſaſtał. Po privatnych powjeſzach je rufſe wójnſke lódžitvo prynzej Hendrichej pſchi jeho pſchikhadze jara pſcheczelniwe powitanje pſchihotowalo. Prynz pola admiralra Dubaſowa wobjedowasche. Poſledniſki bě potom ſ prynzowym hoſćem, kotrež ſ nim nimo ruſtich wobtivjerdenjenow jechasche. Do prynzowego wotjēſda běſte wulkotna hoſćina pſchi móřskim brjosy, na čož Ruſzy ſwojich němſtich hoſći k čołmam pſchewodžachu, mjes tym ſo ruſti ſpěwanſki chor ruſke ſpěw ſydkleshec̄ dashe.

— Njeluba wěz je ſo pſchi 3. bramborskim trainſkim bataillonje ſtała. Jedyn jenolétnym dobrowólnik bě dowolenzu (Urlaub) doſtał, tola ſo njebě k ſwojemu bataillonej wróčil. Jego pak bory ſaſlapachu a dla pſchetročzenja dowolenzy trucze poſkostachu. Młody člowjek potom ſwojemu nanej k wjedženju da, kafkeje pſchecžim dla je ſo bojal, ſo k ſwojemu wójſtowemu wotdželenju wróčieſ. Wón praji, ſo jemu jeho pjenjeſh ſa wudawki, wóſebje ſa darm, kotrež dykbyſe ſwojim pſchedſtajenym dawac̄, njeſzu doſhahale. Wón tež někotrych podwyschłow a wachtmischtrow mjenowasche, kotsiž ſu darm pſchijimali, a jenolétnych dobrowólnikow, kotsiž ſu darm dawali. Dobrowólnikow nan komandej to wóſjewi, na čož ſu 30 podwyschlow a jenolétnych dobrowólnikow ſ arrestom po 3 hač do 7 dnjow khostali.

— Wojeſſke towařſtw a dyrbjeli ſo bble ſ podpjeranym džižli ſe ſwjetjenjemi na kladowac̄, je bayerski wójnſki minister ſ Aſch w krajnym ſemje napominal. W ſejmowym finanžnym wubjerku je na to liberaln ſapóžlanz Conrad ſnapſchecžiwiſ, ſo je tole napominanje mjes wojeſſimi towařſtwami ſ pohórčenjem bylo, a ſo tež wojeſſke towařſtw wopravdze wulke podpjeru dawaju. Tele towařſtwu wulku móz pſchedſtajeja a wſho móžne podpjeranje ſaſluža. — Wójnſki minister wotmolwi, ſo ſebi wón ſe ſwojim napominanjom njeje wotmíhl, wojeſſke towařſtw ſtchividžic̄, kotrež wón ſchituje. Tola dyrbjalo ſo pſchi wſchelakich ſwjetženjach něſchtō mjenje ſtač, wóſebje pſchi ſupjenju khorhojow, pſchi čimž žanhich mjeſow njeje. Šańdžene lěto ſu wojeſſke towařſtwu ſ hudžbu do Salzburga a Wina jèle, ſchtož je ſebi tola wjele pjenje ſ žadalo.

— W Bayerskej ſo duchownym do kody njeſpoſyſcha. Bayerski ſejm je ſalon, na to ſo poczahowac̄, ſe 77 pſchecžiwo 70 hložam ſacžiñyl; hač runje bě komora khěžorſtich radžicželow do teho ſwolka. Pſchecžiwo ſalonjej zentrum a burſki ſwajſ, ſa njón liberalni a konſervatiwni hložowac̄.

— Wyſkoke pſcheńcžne placžiſny ſu na wſchěch ſwětowych wiſkach ſpanyle. Wilowarjo drje hiſcheze ſpłyta, placžiſny po móžnoſci wyſko ſvětſez, tola žanhich ſupzon njenamakaju. W Londonje ſo ruſla a indiſka pſcheńca wjele podtykuje, tola hač runje ſu placžiſny nížſe, wo nju nictó njerodži. W čaſhu, hdyž runje ſu placžiſny nížſe, wo nju nictó njerodži. W čaſhu, hdyž pſcheńza nahle po placžiſne horje ſtuſaſche, ſu ſ Rusſeje, Indiſkeje

a Argentinskeje rucže wjele pſcheńzy do Europy wotpóžlali. Š tuých krajow nětcole kóždu týdžen hiſcheze ras tač wjele pſcheńzy pſchivožuju, hač w předawſchimaj lětomaj. Duž w tu ſhwili nichčo wjazy na to njeſiži, ſo mohe ſo žitne placžiſny w bližšim čaſu poſyſhie, ſkerje móhli ſo burjo boječ, ſo ſo wone hiſcheze dale poniza.

— San Joseſka ſchlitata wosch, kotrež ſu we wjele němſtich krajach na ſhadowych ſchtomach wuſlēdžili, njeje ſo, kaž je ſo nětko wupokaſalo, ſ Ameriki do Europy ſanjeſla, ale je tu hižo wjele lět ſahnědžena. Duž naſch hač hiſcheze njeje w tač wulkim ſtrache, w kaſtimž jón hižo ſhadarjo widžachu. Rosdžel mjes europiſki a amerikanski ſchlitathmi wſchemi w tym wobſteji, ſo ſo europiſke tač nježměrue ſylnje njeromnoža, kaž amerikanske. Wone teho dla tež dolož tač ſtrachne a ſchłodne njeſju kaž amerikanske.

Awſtriaſta. Noweho awſtriskeho ministra ſtutſkownych naležnoſc̄ow, hrabju Thuna, ſ wopředka liberalne němſke nowiny do khwalic̄ nježmožachu. Jako khěžorſki naměſtnik w Prahy bě wón trucež pſchecžiwo Čecham wuſtupoval, a teho dla ſo nadžachu, ſo budže wón tež jako minister ſtowjanſkim průzowanjam mało pſchecžiwo a ſo budže ſa to čim bôle němžonſtvo ſpěchowac̄. Nětcole widža, ſu ſu ſo ſaſo ras myli. Hrabja Thun njeje ničžo lepſhi, hač jeho wjele hidžen ſchecžadnik hrabja Badeni. Pod jeho knjeſtrom je ſo ſtało, ſo je ſo hrabja Gleispach, předawſchi juſtiſný minister, kotrehož ſu Němžu na poſledniſej khěžorſkej radze dla ſlamania wuſtawy wobſkoržili, ſa najwyſyſhieho ſudnika Schtyrſkeje, ſrajna a Korutanskeje pomjenoval. A hdyž je gmejnſka rada ſchtyrſkeho hlowneho města Hradza pſchecžiwo temule pomjenovanju protestovala, je knježerſtvo Hradzku gmejnku radu wotkazilo a na jeje městno ſa khěžorſkeho komiſara wotkjeſneho hejtmana barona Hammera-Purgstalla poſtaſilo. Tutemu nětko zyla Hradzſka wyschnoſz podſteji. So by ſo nježeram wobaralo, kotrež móhli Hradzſky němžu ſtudencža načimic̄, je khěžorſki komiſar na 200 žandarmow do města ſwolal. To je po ſdacžu ſ wuſpečhom bylo; pſchetož ſtudencža a wobydlerjo ſu ſo poſchitkovnje hač dotal ſměrom ſadžerželi. Runje tač, kaž wotkazene Hradzſkeje gmejnſkeje radu, je wukas wójnſkeho ministra pſchekwapił, ſ kotrež ſo 47 ſerwownych offizerow k jednorym wojakam ponizi. Dyrbi to khostanje bycz ſa to, ſo ſu ſo tucži offizerovo pſchi poſkledních nježerach w Hradzu pſchi poſrjeſbe jeneho dželaczerja wobdželili, kotrehož běchu pſchi nježerach wojazy ſatſelili.

— 151 čeſkoněmſtich městow bě ſwiatkovnu nježelu na ſchadžowanku do Liberza ſwojich ſastupjerow poſkhalo. Liberzski měſtečanosta ſhromadžiſnu powitawſchi praji: „Prjež wot Čechow! Dželenje kraja! njech je heſlo Němſkočeſtich.“ Wón wofjewi, ſo je khěžorſki naměſtnik hrabja Coudenhove wuſtawki ſaložomneho ſwiaſta němſkočeſtich městow ſacžiñyl. Litoměřiſſki měſtečanosta ſunke mjes druhim praji: „My Němžu w Awſtriskej ſmí dawno pſchecžali na džiju měč, ale ſo tež boječ. Šsmy jenož na ſwou móz ſtajeni, a ſastupjerjo Němžow budža ſo jenož na němſti lud ſepjerač, heval na niloho. Hdyž w Awſtriskej Němžu nimaja wjedniſtwo, hdyž ſo Awſtriska pſcheklowjenſci, potom je wona pſchecžala, Awſtriska bycz.“ — Khěžorſki naměſtnik je wobſamkrijenja Liberzkeje měſtečanoste ſchadžowanči ſbhnýl a ſataſal, ſwiaſt ſaložic̄. Italſta. Dla njeſednoth mjes jenotliwymi ministrami je ministereſtwo wotſtupilo. Dotalnemu ministereſtwoemu pſchecžadze Rudinieſ

je so bôrsh poradžilo, nowe ministerstwo festajecz. Wot njego Rudini mjenje pschezivjenja pschi pschewjedzenju nusnych reformow woczakuje.

Franzowska. Taza nusny sakeni znadz bôrsh w Franzowskej do mozy stupi. Minister snutskovnych naležnosczow je sakenowy načizs w podpjeranju wobstaranych schédzinow a nje-wulekomnych thorych wudzela a ministerstwowej radze psched-položil. Po tymle sakenju dyrba so stat a gmejný sa to starac, so so kózda wobzoba podpiera, kotaž zleďowaze wuměnjenja dopjeli:

1. so je s franzowskim měschčanom,
2. so je podpjeranja potrebná,
3. so je s najmjenšcha 65 let stara abo so je na njevulekomnu thorošcz thora,
4. so jej njeje možno, žebi s dželom swój wschédnym chleb sažluzic.

Tónle sakenowy načizs w bližšim času depuťtska komora do wuradženja dostanje.

— Na franzowsko-russki swjask so pschi kózdej skladnosci franzowske kniežestwo rad poczahuje. Hdyž so tele dny w Etieniu pömnik sa panjenych w lèce 1870 požwieczi, president Faure pschi pschi swjedzeniskej hosczinje na franzowsko-russki swjask spomni a wubehowasche, so so s nim nadawki Franzowskeje polózeja a so jeje stejšiczo wobtwjerdzi, runje tak, hdyž swój hlob w radze wulko-mozow k lepschemu mera blysciez da, kaž tež, hdyž chze swoje zamžne prawa schkitac. Wo amerikansko-schpaniskej wojnie wón praji, so je so Franzowska roszudžila, so kruče neutralna džerjecz.

Schpanišla. Amerikanskemu lódzstwu so psched Kubu na žane waschnej schlachcic nochze. Psched kubaskim pschimorskim mětom Santiago je wone nowe porażenie poczepilo. Amerikanske lódze, pod admiralom Schleyom stejaze, 1. junija wobtwjerdzenja Santiago-skeho pschistawa, w kotrymž male schpaniske lódzstwo pod admiralem Cerveru steji, bombarderowac poča. Najwjetšcha schpaniska lódz „Cristobal Colon“ a Santiagoje wobtwjerdzenja hnydom Amerikanskim na jich telenje wotmolwicu Amerikanske lódze něhdze 70 bombow na Schpaniskich cíznychchu, tola skoro žaneje schody nje-načinichu. Na wopak schpaniske kule tsi amerikanske lódze wob-schlodzichu; na jenej amerikanskej lódzi wohén wudhyri. Džen poždžischo je schpaniske lódzstwo, so s zyrobu sastarawscchi se Santiago wotjelo.

Sserbia. Saňdženu poúdželu je so w Belgradze w pschi-tomnosci herbskeho kraja Alexandra, jeho nana bywšchego kraja Milana, bywšchego kniežerja Risticza, ruskeho pôzlanza, ministrow a generalom parna lódz ruskeho towarzstwa czornomorsko-dunajskeho lódzniſkeho ježdzenja požwiecza, kotaž ma jmeno herbskeho kraja. Wječor bê hosczina pola kraja. Ruske požolstwo bê w polnej liczbje pschepróschene.

Snathch wobstejnosców dla je so skutk swórliswoścze podawek wjelewośnamajazeje politiki sczini. Niz jenož kral Alexander, ale tež Milan pschezino temu protestuje, so by so Sserbia pschijala do wokrejsa avstriskich interešow na Balkanie.

Milan je hýž wot někotrych měšazow pucz k russkemu zarej pytał. Možno, so je wodacze namakał, hdyž je russki pôzlanz, kotaž je so njeawno nadpadne Belgrada ſdalował, hmél se swoim personalom pschitomny bycz pschi hosczinje, kotaž je so tak wýsoko politiske wusnamjenjenje doftalo.

Njenadžity řwédi.

Pschi swojim požlednim wopycze kraja Mississippi pschiindzech na rjantym našymslim wječoru do wzy Dupwods, hdyž bêc so s Moody Creek podal. Koczma bê polna ludzi a blyscich, so so lódzene wotbywa. Na hornym konzu blida hédzachu lódziny a poł dwanatka ręcznikow, ſastojnicy a mnosy pschipožlucharjo. Mějach tam něčto s pscheturzem, s jmenom Vandon Wallaze, cimic a podach so do jeho wobhodneho domu, kotaž bê mi snath. Ale hdyž tam dónđech, bê kruče samknjene a duž nastajich so do jeho wobzobinskeho wobhodenja. Saklapach, czorna wotewri. Na moje praſchenje, hacž je knies Wallaze doma, hladasche najprjódzkh wýwili na mnie a potom da so do plakanja.

„Doma je, ale knies morw!“ řvýchovasche wona.

Na to šhonich wot njeje, so bu džen předy morjem a so budže jutše wo tej wýži žud. W tajich ſrudnych wobstejnach nochzych swójbu mylicz a, dawscchi žebi někotre wobstejenja morjenja wot czornuski wupowjedac, wrózich so do koczmy, so bých so atm sa bližšim wobhonal. Tam sažluzach někotre powjeseče,

kotaž pak mi njejaſne woſtachu, a duž dyrbjach so ſczerpječ hacž do bližscheho dnja, so bých tu wéz ſpóšial.

Kunjež bê so morjenje halle s krótka stało a runjež cželo ani hiszheze poſhowane njebe, mějesche so wéz tola hnydom roszudžie, dokelž bê lódzstwo k swójim ſchitovřezlennym požedzenjam ſhromadzene a dokelž bê tu wobſorženj a tež ſwédz.

Hdyž naſajtra rano do lódzneje lubje ſtupich, pschiindže ta wéz hnydom na rjad. Wobſorženj bê muž, niz psches pječadwazyci lét, s jmenom Edward Demarton. Bé něčto lét komis pola Wallazea był a mějachu jeho sa wustojnemu mlodeho pschelupza. Béch s nim cžinic mél a mějach jeho rad. Wón bê lahotneho ſrosta, ſchitowaný a běſte do cželcze po waschnju ſwojego kraja, ſtož jemu ſrutoſcz a doſtojnoscz dawasche, bjes teho so by ſchitobehoval. Wón bê ſyrota s franzowskeho poſhoda a w New-Orleanu rodženj a wukublany.

Možach jeho jažnje widžecz. Bé blédy a ſdasche so mnoho cžerpečz, njemějſte ſak napohlada, so by winowath był. Tež ja njeverjach, so je morjenje ſkucí, k temu bê pschejara dobrý a ſwédomith.

Skončnje ſapocža so ſudženje. Šwédz wuprajachu so a ja so ſtróžich, blyscich, felko wobſtejenjom pschezivo njemu ſcži. Dopolasane bê, so chyjsche Wallazeowu cžetu sa mandželsku měcz a so bê so jeje wuj tomu pschecžiwal. S teho bê ſwada naſtala a Demarton bê ſlužbu ſwojego knjesa wopuschczil. Dale bê dopofasane, so bê Wallazea na duell wužadal a so bê to Wallaze wotpoſakal, prajo, so by njemože ſ nikim biež, kožož ma ſa ſwojego ſyna. Dale bu wuprajene, so bê so Demarton na to rošhoril a so bê ſakliwajo rjekl: „Knejes Wallaze dyrbi pak so s nim biež, pak ſežhwki cžerpečz, dokelž je žebi wotmyſli, so žebi ſarunanie wumozuje.“

Rano teho dnia, na kotrymž bê so morjenje stało, jehaſte pschelupz do Dantonville, pol hodžin poždžischo wsa žebi wobſorženj ſonja a rjekn: „So Wallazea bôrsh doſzehenz.“ Potom pschida, ſtož bêch u tež ſwédz blysceli: „Možu ſwoju wéz na drósh do Dantonvillea runje tak derje wotbycz, kaž hdyž druhdže!“ To bê popołdnju w ſcheczich. W džewječich pječadwazyci muž, s jmenom Harold, po ſamžnym puczu, naděnje Vandon Wallazeowe cželo a widžesche w ſamžnym wokomiku Edwarda Demartona ſ teho městna wotjehacz. Pschi měchaczku ſpóšna jeho jažnje. Wón ſlocži ſ ſonja, naděnje pschelupza bjes wědomia, ſ wjazj hlobotich ranow ſrawawjo, a pschi nim nož ſe ſlěbornymi cžronifami, kotaž wobſorženemu ſluscha. Mož bê ſakrwanjeny a ſkarjo wuprajichu, so ſu ranu wot tuteho noža. Tež bê na hlowje dyrjenje widžecz, kotaž ſame bê morjaze. Harold bê džiwi čłowjek, wulfi, ramjenathy, ſ pothmurenym, hrubym wobližom a bê wſchón na ſostnica ſapodobny. Šafitowarjo tež dopofasachu, so bê Harold ſ wobſorženym pschelupu mél a so bê jemu wječenje pschižahal. Tola wo to bê mało cžinic.

Wéž ſachu so pschezivo wobſorženemu pschejara jažnje ręczecz. Wón bê morjeneho wužadal a jemu wječenje pschižahal, bê ſa nim ſežhovał a bêch jeho blysceli prajic, ſo chze ſwoju wéz ſ nim na drósh wotbycz, jeho nož ležesche ſakrwanjeny pschi morjentym a jeho draſta a ružy buschtej polnej ſrewě namakanej.

Skončnje dachu tež Edwardej Demartonej ręczecz. Wón bê blédy, ale jeho hlob bê ſruth. Najprjódzky wolasche Boha ſa ſwéda, ſo wěrnoſcz ręči.

Potom rjekn, so bê popołdnje psched dnjom morjenja něčto hodžinow pola Wallazea pschebyl a so je so ſwady dla ſ nim ſjednal. Pschelupz je jemu rjekl, cžeho dla je jemu pschiswoleñje ſ mandželsku ſapowjedzil. Žeho bratr je jemu pschiporuczil, ſo njezmě jeho džowzj dowolicz, do dwazyteho léta so wudacž.

Wuzimicmoj wſchitko a knies Wallaze ſo mje woprascha, hacž chzu ſažo do jeho ſlužby ſo wrózic. Předy hacž možach na to wotmolwic, ſastupi něčto, kotaž chyjsche ſ Wallazeom ręczecz. Na to rjeknich jemu, ſo dyrbu do Dantonvillea a ſo po ſwojim wrózienju ſ njemu pschitidu. Wón wotmolwi, ſo dyrbi tež tam, a proschesche mje, ſo dyrbu jeho tam phtacž. Potom mějach wobſtaranja pschi ſejoru a ſo wrózic ſchitach, ſo je Wallaze pol hodžin precz. Dach hnydom ſwojego ſonja ſedłowacž a rjeknich pschi leſenju na ſonja te ſlowa, kaž ſu ſwédz wuprajili. To měnach žortnje, dokelž džen bê naju roſkora pschecželnivje wurunana. Ža wotjehach a namakach ſa něhdže džesacž jendželskich mil kniesa Wallazeoweho ſonja na puczu ſtejo, dale wot njeje ležesche pschelupz we ſwojej ſrewi. Šafitowarjo tež ſaklach jeho mje, ſo ſchitobehoval. Wobročich jeho wobližo horje, ſawoſach jeho mje, bê hýzhe

čjophy, ale žiwjenje sdaſche ſo hižo wothalene býč. S tym ſa-
krwachich ſo mi draſta a ružy, tola na to ſebi njepomyslích. Wot-
jechach jeno a kchwatach po pomož.

Prascheli ſo ſu, čeho dla ujeſtym do Dantonvillea jěchał,
kotryž je jeno pol mile wot tam. Na to pak ſebi njemyſlach,
myſle čjerachu mje jeno domoj. Sa ſchyri mile khwatneho
jehanja padže mi tón a hnydom na to ſajeſchtaj mje Harold a
drugi muž morjenja dla. Tón nôž drje bě mój, ale bu mi tón
džen franjeny."

Tole doręczawſchi ſvýze ſo młodžen, ſudnič pak tſchafesche
ſ hlowu.

"Kóždy může ſebi tajku ſtawiſnu wumyſlicž, ſo by pſchijpožných
myſl", rjetny ſudnič, "ale nichotó to wěricž njebudže, hdyž ſu
wězý tajfele."

S krótka, ſa młodcho muža njeſdaſche ſo žana nadžija býč.
Nunjež pſchihladowarjo jeho wobžarowachu, tſchafesche tola ſ hlowu,
hdyž ſwoju njewinowatoſcž wobkručesche.

Sſudniž běchu ſo roſkudžili, wuprajenja ſwědkow pſchecžito
jatemu pſchijwotſili a pſchijpožničhru ſo runje wotſalicž, tu naſta
w durjach hibanje a hnydom na to ſteža mlođa holza ſ leczazym
wložami do ſudniž a ſastupi ſe ſzapazymaj wočomaj. To bě
Hilža Wallazez. To bě rjana holza ſ nadobnym wobličom.
Khwatnje na wobſorženeho pohladuňwſchi, wobrocži ſo ſ ſudničej
a rjetny:

"Je wón hižo wotſudžen, knjež? Bu ja winowateho
ſpōſnath?"

"Hiſhče niž, ale to ſo bóřhy ſtanje", wotmoſwi ſudnič, ſwoje
dživiane poſtaſujo.

"Ach, wón je njewinowath, njewinowath!" ſawoła holza, "wón
mordar! njeſe! ſſudniž ſlužobniž, pſchimúčze Harolda a nje-
dajeje jemu čeknycž, khetſje!"

Hdyž holza ſastupi, bě ſo Harold do durjow měl, a pſchi jeje
poſledních ſłówach ſpýtaſche čeknycž, hylny matroſa pak jeho
ſdžerža, domiž ſlužobnič njeđónidže. Harold njeſhaſche ſo podacž,
ale puta ſtudžichu jeho a bu ſažo wróćjo pſchijwodžen.

"Nětkole", wobrocži ſo holza rěčo ſ ſudničej, "budžeje tak
dobry a pójczelje ſ mojemu wujej, ſo býchče jeho býcheli. Wón
je hiſhče žiwy!"

Pſchi tychle ſłówach poſtočzi Edward Demarton a ſawyſkny
ſ wjeſzeloszu; jeho čjučeje pak bě pſhemózne a wón padže do
womory. Hdyž bě ſažo ſ ſebi pſchijſchol, rjetny Hilža, ſchto bě ſo
stało. Wona rjetny, ſo ſebi dwaj ſékarjej ſ wujom prýju dawataj,
ſo by ſ momory wožucžil, ſo je ſažo wědomjo nabyl, a ſo čze
powoſanemu ſtaſtojnikej praſicž, ſchto je jeho napadny.

Sſud bu hnydom wotſoržen, a ſudnič ſam ſ tſjomi prawni-
ſkami a ſ pſchedžydu pſchijpožných poda ſo do pſchekupzoweho domu.
Lékarjej praſehtaj, ſo dolho wjaz žiwy woſtač njeſože, a ſtaſtojniz
khwzechu ſo hnydom wokolo ſoža ſmjerč ranjeneho muža. Wón
wobkruči, ſchtož bě Demarton wo jemu ſjednanju a wo wotpohladze
jehanja do Dantonvilla wuprajił. Wón mějeſche pſches týbaž
dollarow w papjerje pſchi ſebi. Čjmiſche ſo, hdyž wotjecha, ale bě
měžačk. Hdyž bě do leža dozpel, doſežeje jeho Harold. Wón ſo
tuteho člowjefka bojeſche, doſelž bě widžal, hdyž bě pjenjeſh do
kapky týkał, duž hrabny ſa ſwojej pſtoliſu, tola předy hacž mžesche
ſſelicž, dyri jeho Harold, na to padže ſ konja, potom ſo dopomni,
to bě tón ſtřitnik wjaz ſrćež do njeho kaſala a jemu pjenjeſh wu-
torhny. Wjaz ſo njeđopomni. Tute wuprajenja buchni ſapiſhane
a ſékarjej wuprajiſchtaj, ſo je khor zyle pſchi roſomie.

Na to bu ſudženie ſ nowa ſapocžane a Edward Demarton
bu ſa njewinowateho wuprajeny. Pſchihladowarjo ſ temu wótsje
ſawyſknychu, ſchtož ſudnič ſadžewacž njeſožesche.

Hnydom potom bu Harold wotſudžen. Hdyž widžesche, ſo je
ſhubjeny, wuſna ſwój njeſtuk a rubjenje. Wjedžo, ſo tež Demarton
do Dantonvilla pojeha, kranj jemu nôž, ſo by poſhlađ na njeho
wobrocžil.

Knies Wallaze docžaka hiſhčeje popoſdnie druheho dnja.
Pſched ſmjerču poſoži rufu ſwojeje rjaneje četh Edwardeſ
Demartonej do rufi a proſchesche jeju, ſo dyribitaj w jeho domje
dale bydlicž. Wón bě hjes džecži, Hilža namre jeho ſamóženje, ale
wón poſtaj, ſo ma Edward je ſariadowacž a jeho wobkrađ dale
wjeſeſ. A tak běſchtaj wobaj potom ſbožownje žiwaſ.

Ze Serbow.

S Budyſhina. Hornjolužiſki provinzialny ſejm, kotryž bě ſo
25. meje ſeſchol, je mjes druhim 87,000 hrinow ſa ſameſtnirjenje

khorých w hojeńjach a wuſtawach, 30,000 hrinow ſ podpjerje
potrjebnych ſchulſtich gmejnów, 21,000 hrinow ſ twarjenju pucžow,
15,000 hr. ſ ſaſtarjanu wobhrocženych a ſanjerodženych džecži,
13,000 hr. ſ podpjerje wukhowařnijow a wſchelatich ſpomožnych wu-
ſtawow we Lužiž a 6500 hr. ſa rataſku ſchulu w Budyſhine
pſchijwolil.

— (Nowy poliajski wachtmischt.) Na měſtno ſemrjeteho
poliajskeho wachtmischtua Proſta je měſchčanska rada tudomneho
polizista Günthera pomjenovala a jeho do jeho noweho ſaſtojn-
ſtwa ſapokaſala.

— (Mahle wumrjel.) Sſredju wječor wokolo 10 hodžiu
ſu na ſeminarskej droſi njeſnateho člowjefka ležazeho namakali a
jeho na nôznu hoſpodu do twarjenja měſchčanskeje kudownje do-
njeſhli. Tam ſu jeho ſchwartk rano na nôznu ſeſhje mormeho
nadeſhli. W nim ſu 53 ſtneho murjerja Žana Firlu, w Budy-
ſhine bydlažeho, ſpōſnali.

S Małego Wjellowa. "Towarſtvo ſſerbskich Burów"
dyrbjalо ſo nětkole po pravom njenowacž ſwiaſt herbſtich naſuto-
wařnijow", kotryž ſu po něčim ſ njeho naſtale. Žara wužitne by
jenož bylo, hdy bych ſobuſtawu naſutowařnijow ſebi tónle ſwiaſt
bôle wažile. Hdyž tež bě hlowna ſhromadžiſna "Towarſtwa ſſer-
bskich Burów", kotraž ſo njeđzelu w Małym Wjellowje wobhijwaſche,
hylny doſež wophtana, dha je tola wobžarowacž, ſo ſo ſobuſtawu
ſ dalsich ſtron na nju njebežhu ſeſhle. Doſholétny towarſtowowý
pſchedžyda, knies ſejmſki ſapohlanz Kočka, ſajimawy pſchehlad
wo naſtaču a roſwicžu "T. S. V." podatwſhi, wſtě ſenotlivé towar-
ſtwa a wožebje naſutowařne napominac̄he, ſo bych ſu ſwěru
ſ towarſtwu džeržale, ſotremuž maja ſo džakowacž, ſo ſu naſtale. W minjenym lěže je ſydom towarſtowowý pſchinoſchi ſaplacžilo, a to
Małowjellowske, Radwoſſke, Rjeblečanske, Bělčanske, Bulečanske,
Khróſčanske a Hodžiſke. Towarſtowowé ſamóženje w tu khrvili
1193 hrinow 33 up. wučini. W roſmołwjenju, kotryž ſo ſ pſched-
noſchlej pſchijſamkny, ſo wučini, ſo dyrbja towarſtwa ſwoje pſchij-
noſchli po dotalnym waſhynu dale dawacž. Sa měſtno pſchichodneje
hlowneje ſhromadžiſny ſo Khróſčiž postajichu.

S katholſtich ſtron. W "ſſerbskich Nowinach" ſo loni piſaſche,
ſo je ſo naſch ſrajan Šatub Bróbl ſ Radwotria na daloti pucž do
Australiskeje poda, ſo by tam jako miſionar ſtukowal. Kaž nětko
ſ lista, kotryž je ſwojim ſwójbnym piſal, ſhoniſy, je wón ſbožownje
ſ wotylnjenemu ſonzej doſež. Jeho ſu na ſtaziji Unno Popo,
kotraž w němskej provinzy Nowej Pomorskej leži, ſo wučeria a
katecheta poſtaſaji. Tam wón ſo druhimi bratrami Salzburgſkeho
rjada ſwiatejte wutroby Jeſuſoweweje pſchi hólczaſej wučerěni, 80
džecži wopſhijazej, ſwoje ſtaſtojnſtvo hlađa. Sſotry teho ſameho
rjada wodža tam wučerěni ſa 120 holzow. Džecži ſu kanakſkeho
luda, ſ kotrehož je hižo 8000 ſ křeſeſzianſtu wobrocženych. Unno
Popo jako ſarſki wotkres 830 katholſtich křeſeſzianow ſici. S zyla
je 7 hlownych miſioniskich ſtazijow, kotrymž pak ſo wjele pödlanskich
ſtazijow pſchijſamkny; pödla teho ſo pſchego nowe ſažoju.

Kaž "Katholſki Poſkol" piſche, tele dny knježna Žana Brylez
ſe Staroje Žyhelnizh wot naſ do Roma wotjedže, ſo by tam do
rjada ſwiateho Franziſka ſtupila. Wot tam ſo druhimi knježnami
do Birmy (w Indijskej) pojedže. Tam wona w měſče Mandale
wothlađanje w uſadny pſchedewoſmje. Hdyž je powołanie miſo-
ſzivnych ſotrow ſame na ſebi hižo jara wobčeſne, dha je to čim
bôle we wuſtawje wužadnych a ſebi jara wulku woporniwoſcž žada.
Wothlađanje člowjefkom, ſotřiž ſu na tule naſthowazu a ſ wjetſha
njevuſlennu khorſež ſkhorili, ſo maja wothlađowatki po křeſtym
abo dleſſchim ſtukowanju ſažni ſmjerč pſched wocžomaj. Teho
dla ſo wužadni wot druhich khorých a ſ zyla wot člowjefstwa wu-
ſamkaju. Hižo w ſwiatym piſkme namakamy, ſo bě ſ jenicekſim
lékarijom tajich khorých, ſotřiž dyrbjachu w ſdalemých puſčinach
pſchewoſcž, naſch wumóžnik Jeſuš Khrystuſ. Naſchu ſrajanu,
kotraž po člowjefm ſudženie ſwojich ſwójbnyh w tyme ſwěze
wjazh njewohlada, chyžl Boh na tyme woporniwy pucžu
pſchedewoſcž.

S Hodžiſa. Powjescž ſo je ſo hižo knies diakonus Domasčka
ſ ſetliž do Hodžiſa pſcheydli, ſo ſo do čaſha woſjewila. Naſche
zyciwinſke pſchedſtejicžefſtvo je drje konſitorſtvo prophylo, ſo ſmě
knies diakonus Domasčka hižo nětkole ſwoje nowe ſtaſtojnſtvo
w naſchej wožadje naſtupicž, tola konſitorſtvo njeje po teſle
próſtwe cžiniſlo. Wone je naſchemu zyckwinemu pſchedſtejicžefſtwu
woſjewila, ſo ſo njeħodži, ſo by knies Domasčka hižo nětko
Rjeblečansku wožadu wopuſtcežil. Duž je naſch knies ſarāt Rjebižan

nusowanym, hiszczęże dlejszy czas wulse a wobceżne sąstoinstwo dwieju duchownego żam sąstawać.

S Radworja. Tęczi dżen żwiajkow siedzje żo tu w Mięchnarze hośczenzu mjejschi wubjerk hudźbneho wotrjada Maczizy Sserbskeje. Hijo dlejszy cążk je mjes towarzstwami, kotrež żwieru żerbiske schthryhloßne spewy spewaja, pożadanie sa nowej żberku schthryhloßnych mużskich khorow sa żerbiski lud. Spomnienju wubjerk chyższe żebi tu wuradżic, kaf mohlo żo tele pożadanie najlepje a najkhetischi społojic. Knies dr. Pil-Drażdżanski, duscha hudźbneho wotrjada, pschedpoloži něhdze 30 cążków, s wjetsha żerbiskich narodnych hlożow, kotrež bęsche sa mużski khor wobdzela. Wudżelki żnějachu poschitlowne pschipósnacze, też wot zuseho kniesa, kotrež bęsche żo na khowili jako hosc f nam pscheprófyl. Pschitomni wuprajachu psches rt kniesa Krawza-Drażdżanskiego fn. dr. Pilkej sa jeho prózu sianne pschipósnacze a derje sażlużenj dżak. W dalszym wuradżowanju bęchu wschitzu sa to, so maja żo spewy jako kniżka cążkane nejpoždżischi hač do 1. oktobra tehole lata wudżelki. Tak mělo nasche towarzstwo na niektórych lata dość nowe żyby. Pschedzysztwo Maczizy Sserbskeje pak ma żo bórshy prokycz, so by Macziza Sserbska nakład nowe żberki pschedewsal. Nowa żberka budże żo spewiacjam bjes dwela spudobacż, dokołż je seftajenie hlożow polaczowanju hudźby pschimierjene a dokołż żu nimale wiche spewy jara wieżeleho wopscijecza. — Po skonczonym pożedzeniu njesapomnichnym też na shromadne pschipósnacze wszech Sserbow: skladowachnym 3 hr. do Radworskiej płatowej komisji sa drugu, hiszczęce twarjomu polozju Macziznego domu.

S Czorneho Hodlerja. Schmörtk tydżenja dopoldnia żylne njewiedra s pschewodom kropow psches nasche krajnu czechnjechu. Blif psci tym do třech khežkarja Manje dřitwski někotre żyhele rošrahy a jedyn měch s pjerjemi pod třechu żapali. Ma sbože bę možno, woheń hnydom poddużycz.

S Miejszwacjida. Na požlednje wisi bę żo 447 howjadom, 80 żwini f formienju a 425 prokatorow na pschedan pschihnało. Pschedawanie speschinje džesche, placzisny pschedpožlednic wiskow żo we wszech družinach żbżerżachu.

S Kħwacjiz. Koż ratać, tak żebi też my někole rjane wjedro f twarjenju nascheje nowe żyrktwe pschejem. Żyły twar je żo twarskemu mischtrej Ssymanej w Hernhucze pschepodal. Tutón je rodżentż Sserb, schtoż je nam jara witane. Dokołż twarski wubjerk s żyrktwiskiego pschedstejcejstwa wuswolentż, se żamh żerbiskow wobsteji, może żo s kniesom Ssymanom wscho w naschej żerbiskej maczernej ręczi wuradżecż, a psci tajkim twarje je wjèle rostreżenja a wobstaranja trjeba, jeli so njedyrbi na żamym boku klapacż.

Požledni dżen żwiajkow mjejschym jara napinaze dželo. Hdyż ż wěži żalożk, kotrež dyrbjeſche 5 metrow hloboki bycz, rjachym, na rjany běly pěš dorychym. Prjedy hač żo psches rjón na tmierdu semju pscherchym, dyrbjachym 200 tubulkmetrow semje wumjetacż. Murjerio někole hijo piłnje dželaja; duż budże żo hodżicż, pschichodny měszaz róžkym kamieni położicż. Też sa fariski dom budżemny bórshy żalożk rycż. Čim bôle někto wozakujem, so skončinje czi s wokolnych wiskow pomhačż pschihnało, kotsiż hač dotal hiszczęce porsta skichwili njeżku. Ma Boži dom żo wieżela, ruku pak s mjeżomu njeſloža.

S Marijnej Studnje (Ssmieczk). W naschej wışy, Workleczanskiej pôtkiej agenturje pschipósnacze, je żo pomozne pôtkie mětino żaložilo.

S Ramjenza. Se snjeboženjom je żrzedu 30 lětny čzeladnik Merežink, pola žwudowjeneje Berndtoweje klužby, nahlu żmijecz poczepil. Konjej, do jeho wosa żapsciehnjenaj, żo na Budyskej drósh spłischischtaj; Merežink, kotrež chyżsche jeju żadżerżecż, żo psci tym na semju podtorże, a wos, s kamjenjemi połkładżenj, jemu wutrobno pschejedże a smiecze. Snjeboženj bę na měsče mortow.

Se Szpitala pola Ramjenza. Tudomnemu fariskemu administratorej, kniesej Hizzu, je tachantske konfistorstwo w Budyskim poleżi.

S Drażdżan. Pschichodna żerbiska Boža żlužba w Drażdżanach smieje żo n i e d ż e l u 19. junija w nakhwilnej kschiznej żyrtwi na lipowej drósh. Przedowanje smieje knies farat Kubiza a powiednju ręcz knies farat rheżet Žakub.

S Kschischa. Sańdzenu njedżelu psci Božim njewiedrje blysk do blyskowoda nascheje żyrtwnej wěże pražny a po nim dele siedze. Węžinu kónz żo psci tym żibny, a blyskowód żo na někotrych mětinch wot wěžinej murje wottorže.

S Wojerez. Węžth dr. Hollstein we żwojich liberalnych shromadżiach na hrabju Urnima żvari, so wón kharthu sa jahodh

a hribu khudym ludżom pschedawa. Schtoż je dr. Hollstein? Lekar a měschęzanſti radžiczel je Shorjelza. Kaf żo jeho měschęzanſti rada żadżerži? Shorjelz se żwojeje hole kózde lero 6—7000 hr. sa kharthu sa jahodh a hribu wuwisuje a khudym ludżom ničo njeđari! Mužakowske knieſtvo, kotrež je nimale tak wulse żo Shorjelz, sa 700 hr. kharckow pscheda a sa 3000 hr. kharckow rosdari. Potajkim Shorjelz džehacż ras tak wjèle sażluži! Ze to prawje, hdyż někto dr. Hollstein nascheho hrabju sianne hani? njemoħl żo żam sa żwój nōħ cżahacż? njemoħl radħsħo droma sa żwójimi khorimi hladacż, hacż żo do naschich należnosćow nnts tykač?! Ħenjeſej hrabi Urnimej je żo wot jeneho towarzstwa wjèle tħażżi hriwnon sa to prawo possiegiżo, tute kharthu sa sberanje jahodow a hribow w jeho holach pschedawacż mħoż; ale wón je prajil: „To schtoż móżeja boħażi schpekulanżi sażlužiż, móżeja moji khudżi ludżo też mēcz!“ A tajfu sażlužbu maju khudżi ludżo psches dobrogħiżwocż knieſa hrabie! Schtoż to njewē a njeridži, tón jo njewerti! Ħenjeſej hrabju Urnimej je teho dla wopravdżitħi pscheczel mſuġħiżi khudħiħ ludżi. Hdyż budża teho dla bliże wólby, dha żo żadyn njekomdż, ale kózdy pichuńd a wuswol kniesa hrabju Urnimej Mužakowskeho.

Se Shorjelza. 17 lětny hlipikożi hólz, Walter rēſaqi, pjatki popoldniu wós wiktoria Għoblera, se żlomu na kladżen, ja-pali, hdyż na Ponteſe torħosħczo jēdżesfe. Wjiholo na klopjena żloma żo hnydom s plomjenjom paleſħe, a pohonċej żo jenoż s wuljej prouz porażi, konjow wupscighthahnej. Wohnejni woborniż stolu pschihawwchi s wohnejwħi hoħami żlomu s wosa storhachu, tak żo wón jenoż malo wobſħkodżi. Walter, kotrež je hijo ras w jenej bludniżi pobyl, někto s nowa do bludniżi pschinjde, żo njebi dalshe, żnaddi hiszczęce hórsche njeſboże naċċini.

S Béteje Wodh. Iw żo pscheczo bledži, żo je najwjetshi pscheczel dželacżerjow demokracija. Ze temu tak? Pożluchaj: W Barlinje je porjadny dželacżer, ma żonu a 5 džeczi; demokracji żu jeho żobu do straſta mēcz chyli; wón pak to njeċċini, dokołż ma tħix żwojich sejiniw. Zona muža na dželo pschewodża, hdyż żo żam żwojich towarzchow boji. Demokracji żu muža a żonu tak pschecżehali, żo je muž wawrottni. Kħsejżiżjanfa lubożżi je żo sa macżer a džeczi staracż dyrbjala. Pożluchaj dale: Sażo w Barlinje je dželacżet Heinrich Lau. Demokratijen towarzchojo jeho napominaju, żo by dželacż pschesta a do schtrajka schol. Wón to njeċċini. Duż żu jeho 20 mužojo nadpanħli a s lixmi a s nożemi tak pschihotowali, so někto cżeżko khor leżi. — Ssu tucżi twoji pscheczelju, mój dželacżerj? ne! Woni jenoż schiżiwa a dale nicżo. Demokracji njeħku hač dotal nicżo cżinli, schtoż by s lepsħemmu dželacżerjow bylo. Woni dželacżerja njeħpoloġnejnho trjebaju: to je jikk khleb. Hdyż woni někto s wólbi wo tħowj hlo, prošha, jimm jeho njedaj. Ja chzu czi lepsħe radžicż. Sażo żo żakon ja lepsħe dželacżeri w żemje wuradżowaſte, jedyn sapoħħlanz praj: „Alle hrabja, Wy tola ja tutón żakon njeħħidżecże“, na to knies hrabju Urnimej wot-molwi: „Tutón żakon mi wjèle tausent hriwnon sa mojih dželacżerjow napożżi; teho dla ja pschecżiwo njeħmu bycz njeħħożu!“ Hla jec, moji dželacżerj! to je wasi pscheczel, kif sa wasi rady tausent dawa, a niz tón, kotrež żo sa wasi wam wudrène krosħi woħolo wosy, derje jie a piye a schiżiwa. Dželacżerjam by żo żmijerci hubjenje schol, hdyż mohli jikk wjedniżi nad nni po spodobanju knieſej hrabi Urnimej-Mužakowskemu.

Se Szleho Komorowa. Druhi dżen żwiajkow stej żo w tudomnej brikkettowej fabrizi Schöppenthala a Wolffa maschinownja a fotolinja wotpalilej.

S Wozlizżeje Hor. Tudomny pjełkati mischtri Schuster je schmörtk tydżenja w żwojej holi schtomu pschecżiwo do njeſboża pschisħol. Na semi leżoża żekera jemu, hdyż na nju stupi, żu żilu rosrējny a jemu hwiżdżelinu kózżi wobſħkodżi.

Se Szlepeho. Kajki falschmy a pschelkpani lud żu tola sozialdemokracji! Iw żu preni dżen papjery wokolo noħħi s na-piżmom: „Wobijże demokratow!“ To dyrbjeſche żebi kózdi myħħlicż, so je ta papjerkha njeħħi dobre. A kaf pschelkpani żu też w tym lopjeri! Tam stejji, so demokracja burskie kubla dželicż njeħħadha a njemōža, a wistħelak hūpożċe. Na to wasiħiż woni měnja, so bura popadnu a jemu kożu psches wuschi scżahnu. Sozialdemokratika nowinu pak viħaża: „Jnne burej njeħħiż żebi, ale wħiċċem ludżom; żam żwoje njeħħiż niktō nicżo mēcz!“ a jażo: „My (demokracji) wħiġi wjedżem niz jeno pschecżiwo wuliki kubla, ale też pschecżiwo burskim żivnissiegħam!“ a jażo: „Sozialdemokratija bura dobudżi, hdyż budże bur bankerott a se żwojeho doma wuħnath!“ Möbi burku, nimażiż dożej? Chetx hiszczęce wjazz? Th by żo džiwal

hdj by ſo do twojich žnjow a domow ſeni a hjesbóžnju lud pschihnał a prajil: "To je wſcho naſche!" To bych u činili, hdj bych u mohli. Duž, hdj ſo tajich farlikow k tebi pschicžeri, ſo chzedža czi roſum ſchzepicž, vjimi ſebi ſi, kuf tolſt, a wucžer jich ſ domu.

S Krjebie. Druhi džer ſwiatkow je w tudomnej zyrlki knies diakonuš Schmidt ſe Šhorjelza hlučonémeho nawoženju ſ hlučonémeho njewjeſtu ſwerował.

S Kleťneho. Schtvr̄tk tñdženja je do hródze tudomneho murjerja Krala Bože njewjedro dyrivschi jenu kruwu ſarafylo, druheje ſchfodh pak njenacžinilo. Hafle hdj ſchzyc̄hu wječor kruwu pizowacž, phtnychu, tajke njesbože bē ſo ſtało.

S njeſnatych stron bē 26. meje do naſcheje wžy jedyn ſkaženju pož pschibéžal a pža jeneho tudomneho pjetaria ſkuſal. Tudomny hantſki pschedſtejcer Věrka wobeju pžow ſateli. Wyschnoſcz je teho dla pschifala, ſo maja ſo w Kleťnom, Jamnom, Wokliczej Horje, Dyrbachu, Radſchowku, Zymplu, Turjom, Woſchnizy, Koſchli, Kryngelzach a Wylemozach pžy na rječas wjaſacž.

S Rowneho. Rjany, wažny ſwiedžen ſa naſchu wjež běſche tseči ſwiatkowym ſwiedžen. Na nim ſo róžny ſamjen k naſchej nowej ſchuli položi. Byla Rowniſka gmejna, jena ſchulſka mlodžina, gmejnski a ſchulſki prijodſtejcer je běchu ſo na wudebjenym ſwiedženſkim měſtinje ſhromadžili. Schulſka mlodžina pod naſvedowanjom kniesa ſantora Wiedera ſe ſſlepeho kherlufch: „Khwalba budž wjetſchemu, mózemu krajej wſchej klawh“ wuſpěwa a na to knies farař Sandrik ſakladny ſamjen položi, na wažnoſcz tuteho dnia poſaſujo a na to, k cžemu ma to twarjenje, kotrež ſo na tutym ſamjenju poſběhni, klužicž, ſo dyrbí ſo w nim hajicž cžesč Boža, ſvože mlodžin a luboſč k wotznemu krajej. Hdj ſchzepicž ſamjen naſch knies duchowny ſpomni, ſo ma ta bleſcha, kotrež je ſo do róžneho ſamjenja ſamurjovała, we ſebi podložki naſcheho nětčiſcheho pižmonovſta, kaž tež nowinje klužodneju měſtačkow, a ſkóčnjenje ſapiſki, ſo na ſaklad ſchule počahowaze, ſo tuta wažna ſerbſka ſwiatocžnoſcz ſ wuſpěwanjom kherlufcha: „Njech Bohu džakuje“ ſtonči. Boh dał, ſo by ſo twar ſchule derje radžil, a wona ſa naſchu wjež ſtajne ſ wulſkim žohnowanjom byla.

Towarſtvo Pomozy ſa ſtudowazých ſſerbow mějeſte ſrijedu po ſwiatkach tudy w Budyschinje ſwoju ſetuſchu hlučnu ſhromadžiſnu, na kotrež bē ſo 32 woſkow ſefchlo. W 3 hodž. wotewri mětopſchedžyda knies direktor Nowak ſhromadžiſnu a poda ſlowo pižmarvjeđerjej can. fararjej Škali, kiz hlučnu roſprawu poda. S njeje ſo mjes drugim ſhoni, ſo je towarſtvo w minjennym ležje 750 hruwnow podpjeru wudželi, a to 5 ſtudentam na univerſicž 390 hruwnow a 8 gymnaſiaſtam a ſeminarijam 360 hr. S tym je zbyla pomož, kotrež je towarſtvo ſa 18 lež ſwiojeho woſtacža ſtudowazym poſticižla, na 9450 hruwnow ſroſila; ſamženje towarſtva pak je pođla teho na 24,000 hruwnow pschibylo. Tajke poſtajenie finanžow drje woſtacže towarſtwa tež w pschichodze ſa-veſča, tola woſtohla towarſtwa njeje jeno, to ſchtož ſu prijedonuž ſi wulſej prozu na hromadžili a ſaložili, ſwěru ſarjadowacž a ſdžerječ, po tajſum jeno da n roſdželecž — ně, wſchitž ſſerbia dyrbja podžel měč na ſublowanju mlodženžow, kotrež maja nědžno ſcherejo a wjedniži jich duchownych ſublom bycž. Duž tež leſha roſprawa na to ſpominac̄he, ſo dyrbjeli ſo ſſerbia na nadobnych ſaměrač „Towarſtwa Pomozy“ bóle ſkuſkownje woſbđelicž 1. ſ po-rijadnymi pschinoſkami, kotrež ležnje 1 hr. wucžinja, 2. ſ dobro-woſlňmi wjetſchimi darami a pschivobroženjom woſkaſanjom abo legatom, 3. ſ wrcězenjom prijedh doſtateje podpjeru. Semjeli ſu w minjennym ležje ſe ſobuſtarow ff. D. Smiſch, dohleſtny psched-žyda towarſtwoweho wubjerka a horſliw ſpêchowat jeho naležnoſčow a ſaměrow, wucžer Kral, wjaſlětny ſobuſtar wubjerka, a farař Domaschka. Po roſprawje ſpomni knies mětopſchedžyda na ſemjete ſobuſtaru a proſchesche pschitomných, ſo bych u jich wo-poninječe ſ poſtanjenjom cžesčili, ſchtož ſo ſta. — Njeſt tym bē knies pschedžyda farař Rāda, dotal ſadžewany, pschihſchol a pschih-nejše ſlicžbowanie kniesa poſklaſnika, pschekupza Gruhla. Dokelž je tón ſwoje dotalne ſaſtojnſtvo ſložil, pschedneže knies pschedžyda ſlicžbowanie minjeneho leža. S njeho ſo ſhoni, ſo je porjadnych pschinoſkow ſobuſtarow jeno 55 hr. 23 np. dōſchlo, danje pak 953 hr. 94 np. bylo. Samženje towarſtwa wucžinja 24,028 hr. 16 np. Slicžbowanie ſo dwěmaj revisoromaj ſ pschehlaſanju pschepoda. — Druhi džel dženſkeho porjada běchu nowowolby. Ša pschedžydu bu knies farař Rāda jenohlóžnje ſ nowa wuſwoleny. Dokelž knies Gruhl wjaſ ſaſtojnſtvo poſklaſnika njeſchivoſmje, bu knies pschekupz Schwibus wuſwoleny. Do wubjerka pak buchu ff. farař Šakub w Njeſhw-

čidle, kaplan Nowak w Budyschinje a redaktor ſſmoſer wuſwoleni. — S namjetow mžem ſo ſpomnič, ſo budž ſo pschinoſkſi ſa towarſtvo tež w nowinach ſſawnje kritowacž. Tež budž towarſtvo ſo rafniſch ſa to ſtaracž, ſo wot tajich ſſerbow, kotrež ſerbſke měſtna wopuſtchciwſchi ſebi měſtna mjes Němzami wuſwola, pomož, kotrež ſim jim poſticižli, ſažo doſtanjemy.

— c. Šańdženu ſrijedu mějeſte hlučna konferenza ſerbſkich duchomných ſwoju ſhromadžiſnu w Budyschinje. S wažných wura-đowanjow njech ſo to a tamne tu wuſběhnu. Pschede wſchém ſo k ſměrowanju wſchitlích ſwěrnych ſerbſkich woſkadih tu wofſewi, ſo bu w ſhromadžiſnu nimale wſchitlích ſerbſkich evangeliſtich duchomných na ſwětlo pschimježene, ſo je tamna powjescz wo wobaranju ſerbſkeho roſiucženja ſerbſkim paczertſkim džecžom psches ſerbſkeho duchomneho hoſla njewernoſcz. Dale ſo woſſewi, ſo budž ſwiedžen ſmuſkomneho miſionſtwa w septembrje w Maſleſchezach, na kotrežmž budž knies ſarat Mróſak-Hrodžiſčanſki ſerbſki a k. kaplan Šarien-Budyski němſki předowacž. ſſwiedžen ſa ſwonkowne miſionſtvo budž hžom 26. junija w Kótezech a budžetaj předowacž knies tajný zyrlwiſki radžicžel Keller němſki a knies ſarat Rāda Budyski ſerbſki předowacž. Knies ſarat Waltař njeſože dléje redaktorſtvo „Miſionskeho Bóžla“ wjeſez. Duž wot oktobra nětčiſki ſobu-redaktor redaktorſtvo na ſo woſmje, kotremuž nadžiſomne tež po-možnik pschitupi. Wuradženje wodžesche nowy knies pschedžyda ſerbſkeje konferenz ſarat ſrat Šakub-Njeſhwacžidſki.

Wuſhodženja.

Khostanska ſomora. Čežkeho padučitwa dla čzeladnika Khorlu Pawola Freudenberga ſ Wbohowa k jaſtu na tři měžazh ſažu-đichu. Wón bē, na Džehorowſkim ſnježim dworje klužo, jenej klužobnej džomži ſ jeneho ſhamora, kotrež ſ zuſym klučom wot-tamky, 1 hruwu 90 np. kramyl.

Přilopk.

* S Lipſka. Žara woſžarujomne njeſbože je ſo tele dny w róžowej ſahrödze ſtało. So by ſo ſatepiła, ſkoči tam jena žonſka do reki Halschtrowa. Njeſnaty muž hnydom ſa njej ſkoči, ſo by ju ſ reki wucžahnył. Dobry muž pak ſo, naſſkerje ſ Božej ruceſu ſajath, hnydom ſobu tepi. Holzu pak, kiz bē ſo ſatepiž chyžla, jedyn knies hisheze žitu ſ wody wulhowa a ju Šakubſkej khorowni pschepoda.

* Na klužobnu palnizu (Milzbrand) je w Lipſku 19 ležna klužobna holza wumrjela. Žola ſchzérfarja klužaza, bē ſebi wona ſnađnu ranu na lizu wudrapla. Do teje bē ſo jej proč wot koſmow naſhydal, ſ kotrežmž bē ſo jej krei ſaſeđoječižla.

* Wutoru psched thđenjom dyri w wulſim njewjedrje, kiz psches Hornju Schlejnsku cžehnjeſche, Bože njewjedro do Roſničkeje zyrlwie, woſchekodži wěžu, woltař a kletku a tam a ſem murje. Šeruč ſhmsa zyrlwinemu poſklužobníkſi na hluču padny a jeho na ſemju pořaſy. Krótko prijedh bē ſo w zyrlwi werowanje wotmělo. Duchowny bē hisheze w drasikomorje a kvařarjo tež hisheze w zyrlwi pscheywachu, ſo bych u njewjedro wočakali. Woſchekodži pak nijeje blyſſ ſaneho cžlowjeka.

* Š njeſt ſumnej wjetu je ſo w Landsbergu jene člověke ſiženje ſničižlo. Na kuble w Heinersdorfje ſo třio pačoljo wjetowachu, ſo by tón palenž njetřebal ſaplačiž, kotrež by na dobo dvoj litraj dvojžy poſtaſiſtſi wupi. 19 ležny čzeladnik wjetu pschija a dvoj litraj hacž na mały ſyntk wupi, kotrež wulſim. Njeſt tón ſo ſo taj drugaj čzeladnikaj woſkaliſchtaj, wón do kuta jeneje kheze džežče, hdyž jeho dwě hodžinje poſdžiſcho morweho namakachu. Pschitwolany ſkaſat mžeſte jenož woſkwiđečiž, ſo je morw.

* S Wittenberga, 20 meje. W Lenzach je ſo wulſe kranjenje woſkrylo. Wino, zofor, kheſej a druhe tajke pschekupzke twory na ſaſotwizovaných lódžach ſu lódžiž wot nekotreho čaſha ſem po-rijadne kramyl a potom pschekupzam a kozmarjam w Lenzach pschedawali. Tón ras bē ſo to ſ winom ſtało, kiz bē ſa khežorſki dwor poſtaſene. W pschepytowanju je ſo wuſlědžilo, ſo wotebje-rarjo kranjeneho wina ſ wěſtou wjedžachu, ſo maja ſ padučami cžinieč. Teho dla ſu ſchyrjo pschekupzhy a jedyn kozmarje ſaſeđi. Dweju ſ preňich ſchyrjoch ſu hacž na dalishe ſ jaſtu wuſtchcižli. Tež wſchelſtich lódžiſtich klužobníkow ſadžili. Čzi běchu wječor ſ lódžow kranjené wěžy ſ wotebjerarjam noſhli. Na zyloj khežorſkej poſklužy poſrachowashe tón ras 60 bleſchow wina, kotrež pola je-neho pschekupza namakachu. Dalishe nadrobne pschepytanje je ſa-wjedžene.

* Sedyn częszliski w Hirschbergu bě na hažn rošbuchansku patronu namakał, kotrž bě jedyn honjet (jeger) tam nimo dužh ſhubil. S wczipnosćz, ſchto patrona ſniatka wopſchija, hólz do ujeje ſ hejkoſtej jehlu džeru wudrapa. Na dobo patrona rošbuchanwscji hólzei pałz praweje rufi a hiſččeje ſ džela jedyn druhi vorst wottorže. Rěwa rufa ſzo róſdrę.

* (Namakane pjenesly.) Ziwnoścę́r Wächter w Schmiedefeldje je w pinzy, s̄ kotrejēz pjerſchcz rhesche, hornz se 160 šleboruymi pjenesami namakał, kotrež běchu hischeze wsche derje ſdžerzane.

* (Ujew jedra.) Leż w Komorzej ku njewiedra południowej stronie skrzadżale. W Turowje pola Nowego Schęcęzina błysk do wózczernie kublerja Riemza dyri. Twarjenje ho sapali, a w płomieniach 300 wózów koni wsa. W Rażebuhru wulkia woda, s deszczem nastata, dwie dżeszczy, kotreż s pola dżeschtaj, do reki żobu storże. Jene s dżesczę, jeneho hólza, ludżo wukhowachu, druhę pak, 11 létnej holzu, w ręczny, kotaż w leczę hewak nimale wiufchnie, nasastra morwu namakachu. W Augusthofie pola Pyriża błyśk do tjszych dżelaczerow dyri. Dżelaczer Brüsewitz, na schęcęzich dżesczę, bu morzeny, druhemu dżelaczerzej błyśkowa pruha psches ruku dżesche a ju czezko wopal; tsecz dżelaczer ho jenoż poħlusiċhi.

* (Samomordatstwo na żelезнicy.) W Liberzu (Reichenbergu) je po 17-léta džwota jeneho fabrikéškeho direktora w Pelsdorfe železničkemu čáhei se samomordarskym wotpohľadom napisheczo cíbla. Wona bu žaostnje rosztychnowana a morjena. Šolza bě list sawostajila, w kotrymž živojim živojbnym na sameschane waſtnej božemje praji.

* W jazori c̄łowiejkojo ſu ſu w połnózny ch C̄zechach i błyſkom ſarafyli. W Morchenſternie ſo tſiletny hólz, ktorýž bě w tamníchim hoſćenzu iſkhow psched deſchczom pytał, i błyſkom ſarafy. Teho runja i błyſkom trzecheneho, tola jenož pohluscheneho ſchlezioweho točerja Pattermanna ſu do woſtrjezneho wuſtawa do Tannwalda domiesli. Tež hoſćenzowý woſhdezér, Rudolf Pilz, i błyſkom trzecheny na noſy woſhromi a jeho poſdraſetna džowka Ella ſo na czèle wopali.

* S Mischna. W Gajernje bydlazh muž tudy s pjanoscju džeciązby wós se kwojim żamkñym džesçjom s wyhokich Zobijowych haczenjow dele do Łobja storczy. Wón bě jón żonje, fiz jeho tam s mosyckom a s džesçjom setka, s rufi wutorohnyl. Ssniereż wustróznej żonje njebe móžno bylo, hrubemu mużej to sadzhevacz. Pschihsladowarjam, na bliſkej drjemjeńni dželazym mužam, fiz rucze na pomoz khwatach, ho poradzi, wós a džeczo s wodą wuczahnyć. a s tym mlobe žiwienje kmiertci wuhrowac.

* (Njehaňbic živý ruběžný nadpad.) Srjedu 1/25 hodin popoldniu je njeřnatý člověk jenom pořešlnicej, hdyž po schodach v křídle pjeněžného banka firmy Ertel, Freiberg & Co. v Lipstu horje džesche, tosču s 2000 hrivnami mutorhnyl a cípeňkyl. Njeřnaty je pječza 30 let starý, něhdze 1 meter 70 cm. vystí a živéneje postavu byl. Na schodostacze kranjentych pjenes je ře 200 hrivnow marta wustajilo.

* В Češkách (Teplíč) w Čechach je žobotu popoldniu ja-
trašnue njejedro sahadtalo. Krupow je zo ſ tařej hromadu
nařichlo, ſo mějeſte zyla krajina symfti napohlad.

* Wsile mješboze w podkopach je šo nježelu w Dortmundže s nječedžbitnošću jeneho dželacžera stało. W podkopach „Zollern“ w spinarni woheń wudry; njepeščityta lampa bě kruch dele wižazeho konovjaneho powjaſa kapalila. Woheń w masanskih tukach wjele zyrobų namaka, a w podkopach šo straschine pluny tworjachu. S 216 hevjerjow, w podkopach dželazych, móžesche šo Bohu žel jenož 170 wulhowac̄, mjes tym šo šo 46 hevjerjow s džela sadužb, s džela šo spali. Smjertneho stracha šo njebojo, šo towarſchojo do podkopów puščzicu, tola bórkę dyrbjachu šo jěvojtych plunow (gaſow) dla wróćic̄, 12 s nich dyrbjeſe šo do hoječuje donjeſež. Smjeboženi ſu swjetſcha kwojbni nanojo. Na měſtneje pſched podkopami mjeſachu šo wutrobułamaze podawki. Blakaze žont a roſrudženi starschi šo k cjehnitemu torbej cjiſtčzachu, ſo bychu cžela wobhladali. W podkopach ſu wsc̄e konje kónz wsale, teho runja konjet, kotryž ſo do podkopów puščeži, ſo by je wulhował.

* (Rosczerzene pčoły.) Na Stenkerzowym twarničežu tudy w Moskwe pola Lipka je jedny pohonež i konjomaj njebože měl. Majsterje bě wón i počtem wosom pčołnižy blisko sajeł a žnato do kołczow sawadžil. Na jene dobo pčoły jeho konjow i wotmachom nadpadžechu a jeju žałóżnje skalachu. Hdyž běchu jeju i wulcej prózu wupschahyli, mjeſeche najdrožši i njeju hlowu tak roškanu, so najferscho konz wosmje.

* (Sladaj cze ſo ſymneho pičza!) Tele dny je po krótcej, ale czeſkej khorſeſci praktiſti lektář dr. Reinsberg, mlodý, čeſkýmuž muž, wumrjeł. Na wulcze po jěſdnym kole do Kochburga bě ſo jara ſyntje psichopatil a ſo na to ſymneho piwa napił, ſtotož je pičza wina jeho ſzmercze bylo.

* (Ma želeśnizg wumrjeła) Młoda 22 letna żona wumrje schwörtk psched thdženjom wječor nahle w želeśnískim wosu mjes stanisheczom Kleinschirmu a Frankensteinom, hdhž bě s Dražđan pschi-jela. Psched nahlej šmijercžu bě jej jenož trochu slě pobyla.

* (Straschnosc fizykalna donow.) Piched njevobhiniym khowanijom abo wotstajenjom straschnych fizykalinow a jedow so do-warnowacz njemozhe. W Grechwizech bie so w jenej burskiej kwojbie schwablowa fizykalina w piwowej blestci khowala, a blestci s njej bie nechtio do brzozne stajil. Tam ju tublerjowy syn namaka. Dokelz menjesche, so je w blestci piwo, so s njeje napi a netko czezko khowy lezi.

* (Eżęszny namakać.) 8000 hriwnow je w Barlinje pohonč Schülfka namakał. Te pjenieży wobstawaču s papjerjanych pjenies a namakaču żo w płatowej mōschni, do kotrejż běchu sawalene. Eżęszny a sprawny namakať to hmydom na přením lepskim polizaſtituje woſſewi. Tam żo bórsy tón, kiz bě je ſhubil, jedyn pjeniežniſti poſkol sa nimi prashecz pſchindže. Wón bě je wot jeneho woſkebneho towarſtwa k wunieženju doſtał. Poſlednje namakarjej sa jeho sprawnoſć s 1000 hriwnami zaplačzi.

* (Njewjedra w Schlesyñskej.) Wutorine njewjedro je se slivkom, krupami a blyskami wulku jchodu načziniło. W Kaltdorfje běchu nimale wsc̄he dwory powodzene. Krupý hisc̄eje wječor tu a tam na polach dlbí wýško ležachu. Tež Schadendorf a Liebichow stej s krupami jara sbitej. We Wultim Küpperje blysk dwě kwiniecži mori a pohluschi třeče. W Michelsdorfje a Zeisdorfje je Bože njewjedro do někotrych schtomow dyrilo. W poſlednjej wýš tež jeneho sahrodníkowu bróžen sapalilo. S Gießmannsdorfa výhaja, že je blysk do evangeliskeje zýrkuje dyril a w njej wsc̄heltu jchodu, wožebje na wołtarju načzinił. Tež khězníkowu Mětoumu khěžu je trječil.

* (Njeſbožowny podawki w franzowskich manevrach.) S Marsella piſaja, ſo je ho tam pschi jentym manevrje garnizonow ſi wokolnych mestow czeſke njeſbože ſtało. Tena kompanija 61. pěſcheho regimenta bě w strasche, ſo ju jatu woſmu. So by temu strachej wuczella, ſaběža wona do přečneje hafki, ſo by psches nju ſi wulkemu wójsku pschischla. W ſkoku po njej kchwataſzy ſo wona, hdźi chyſte ſo wokolo róžka winiež, ſi natyknjenym bodakom ſe schwadronu hufarow ſetka, kij ſi połnym ſaſtakom ſzem jěchachu. Pěſchzy, ſe stroželemi pschewaczi, ſwoje bodaki napscheczo jěſdnyム ſložithu. Jěſdny pak w poſlednim straschnym wokomiku ſwoje konje ſdzerzeć njeſamóchu. Duż wobez wodzeleni satraschnje do ſo straschitej, a mužojo a konje ſo w žałoznej měſceniſy na ſemi walachu. Wiele wojaſow bu ſi bodakami a konjazymi kopytami czeſko ſranjenych, a kommandant kavallerijsineho wodzela bu tſeleny. Kuniež pěſchlowa tſelba ſi kulu natyknjenia njebe, mějſeče wutjēl ſi najblízheje bliſtoſeże, wyschla do woblicza trzechinſci, tola jara ſly ſczechw. S zyla bu 17 wojaſow wobſchłodzenych, 10 czeſko ſranjenych dyribjeſche ſo do lazareta dac̄.

Sa našch herbſki dom

bě žo dotal nahromadžilo: 45,023 hr. 26 np.

Dale ſu ſa njón darili:

P ó n d ž e l n i z y: S s e d ž i c h m o j t u ſ a m a j l u t k a
w „L i s c h e j e j i a m j e „, w u d r e c h j e m u 2 h r. 20 np.

W temu hiszpcze poł. plecza sa 40 np. = . . . 2 = 60 :

Sberka na pořezení finančního výběrka . . . 16 = - =

Pfches Byschez kucharfu:

Sberfa po pjenjeztach . . . . . — = 75 =
Sberfa na Hendrikez narodnym dnuu — = 60 =

Sverla nu vandtillæg har vedhæftet vnu : . . . = 60,-
Sverla vnu : 15.042,- fm. 21,-

5 vžadom tivituję

Haradništvo „Waczych Sserbileje“.

Drjewowa awzija

na Lüpjaniskim reverje.

Wutoru 7. junija t. l. ma šo 200 thójnowych dolhich hromadow sa hotowe pjenjeh na pschedadzowanje pschedawacéz. Sapocžatz dopoldnja $\frac{1}{2}$ 10 hodžin na Lüpjanisko-Khažovskim pucžu. W Minakale, 1. junija 1898.

Hrabinska i Einiedelska inspečija.

Pschedadzowanje palneho drjewa. na Huščanskim reverje.

Ssrjedu 8. junija popoldnju w 3 hodzinach ma šo w hozzenzu w Huščerizach na pschedadzowanje pschedawacéz:

350 rm. svjetsha mješlích schézow a kapplow,
65 rm. walcziny, a nědže 50 dolhich hromadow,
pschihotowanych po dželbach w wozczeriskim leszu, w Držkežansko-Kocžianiskim haju, Huščanskim leszu, Dubrawje a Žičianskim hajn. Hrabinske Huščanske hajnistwo, 1898.

Wyschšchi hajnik Bluhm.

Drjewowa awzija na Drobjanskim reverje.

Pjat 10. junija t. l. ma šo 200 hajnizowych dolhich hromadow sa hotowe pjenjeh na pschedadzowanje pschedawacéz. Sapocžatz dopoldnja $\frac{1}{2}$ 10 hodžin w klinje na Drobjansko-Lüpjaniskim pucžu.

W Minakale, 1. junija 1898. Hrabinska i Einiedelska inspečija.

Ležomnoſć na pschedaní.

Wutoru 14. junija t. l. popoldnju w 1 hodžinje ma šo druhego pschedewacža dla moja kocžmarisla a klamarisla ležomnoſć i 15 kórzami najlepšich polow a lúkow se živym a morwym inventarom na pschedadzowanje pschedawacéz.

Wuměnjenja šo w termiji wosjewja. Wobhlađanje w kózdom ežažu. Na kipjenje smyžlenych pschedepročjuje

C. Bräuer w Hucžinje w Sakskej.

Kublo na pschedaní.

Burske kublo, nědže 90 kórzow wulke (70 kórzow pola, 16 kórz. luki a 4 kórz. hole) w jenej zyrkwiniskej wžy, 2 hodžinje wot Budyschina pschi jenej želes-niskej staziji je hnydom na pschedaní. Dalsche je shonicz we wudawařni „Sserb. Nowin.“

Ziwnoſć na pschedaní.

Ziwnoſć čižko 16 we Worzyne pole Pomorž i 11 kórzami pole a luki, dobrymi twarjenjemi a se živym a morwym inventarom je hnydom placžishu hódro na pschedaní. Dalsche je pola wobhledzerti shonicz.

Mjeniske kublo w Scheschowje čižko 15 se 87 kórzami polow, thójnow a lúkow, nowymi maſtivymi twarjenjemi je se živym a morwym inventarom se hwo-bodne ruci hnydom na pschedaní.

Racze jeja

najlepšeje jendželskeje wulkeje družiny ſu na pschedaní na farje w Budyschinku.

We Wulfim Wjelfowje je ieža čižko 36 na pschedaní.

Něniſto na žerbiskej haſy 6 ie hnydom na pschenojecže.

**200 zentnarjow
jědžnych běrnów**
zentnar po 3 ml. ma na pschedaní

Bartske rycerſkublo.

Drawowa awzija.
Bližštu pojedzeliu 6. junija t. l. popoldnju wot 2 hodžin ma šo trawa na Brjózach, Požlenzy a Pažowlach, na Klukschanskich ho-nach ležazých, po sahonach na pschedadzowanje pschedawacéz. Shromadžina pschi Brjózach. W Lichanju, 2. junija 1898.

A. Hartstein.

Prěni pohonč
e čežekemu a lohkemu woženju, stróshy, pilný a doverň, ſo hnydom abo e 1. julijej pyta. Sa woženjenych wobydlenje a tepjenje darmo a 50 hr. mſdy na mězaz. Sserbska ręč ſo pscheje, tola nije ſi wuměnjenjom.

Ręčal we Wuhanczach (Weigsdorf) pola Kumpvalda w Sakskej.

Tucžny polež punt po 80 np.,
ložbažn = 70 =
ložbažowy tul = 40 =
čerstwy lój = 40 =
poruča

Staršha ſlužobna holza, nědže 18 lětna, ſo do jeneho farfleho doma pola Draždjan pyta. Dalsche je ſhonicz na bohatej haſy čižko 6 po 2 ſhodomaj pola knjenje ſwidowjeneje Kordinoweje.

Ia. čaſeženih praec. basiski fosforokiſaly kalk k pizowanju ſkotu

we woprawnych wałach a po waſh poruča jara tunjo

Otto Engert,

en gros

drogownia

en détail.

Franz Marschner

čaſhnikar w Budyschinje

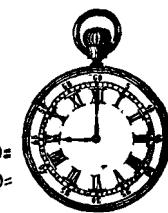
cjo. 9 na bohatej haſy cjo. 9

ſkój ſkład čaſhnikow a čaſhniko-wych rječasow dobrocziwemu wob-edžbowanju poruča.

Hódna twora. Nižomne rukowanje. Tunje placžisy.

Borjedzenje dobre a tunje.

Pschiſpomjenje: Něčju ſerbſki.

Destillazijsa Adolfa Rämscha w Budyschinje pschi butrowych wikačach,

1868 ſaložena,

poruča ſwoje daloko a ſchervo ſnate wubjernie liter ſkram, ſchěznam a drugim ſwiedženſtim ſkładnoſćam w čwizach a po waſh. Wožebje dobre ſu dvojiny rózowý, naſikowý, hontwiſli a jatroselový, hornjolujſli, żoldſelowý ſeleny a čerwjený, zitronowý, wiſčinjowý, maſenowý, pruznizowý a ſorwejowý liter po 60—80 np. Dale naturſkolorwejdowý liter po 40 np., dobrý ſitný po 70 a 60 np., a čiſtý čižko 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pschi wotewſacžu 8 litrow a wjazh po 31 a 29 np.

Čwizy ſi pjeſnjenju ſo wupožežuju.

Čežecženym Serbam w Delnjej Hórzji a wokolnoſći wosjewjam, ſo ſzym ſo w Delnjej Hórzji na Drežlerez kuble, ſi napschecža ſchule, jako ſedlat ſahydlil.

Šwoje rjemjeſlniſtvo derje naukuſhviſchi, ſzym w někotrych wjetſtivých ſedlačnach dželal, tak ſo ſamóžu wſchě ſedlaſte a wſchě móžne družiny ſi nimi ſwifowazzych dželow pschedijmacž a po sprawnych placžisnach, ſi dobrym a trajazym wutwiedženjom požlužicž. Na žadanie ſzym rad ſwólniwy, kózde dželo tež w ſkasjowym domje wuwjeſć. S pocžecžowanjom

Louis Schneider, ſedlaſki mischtr.

Sjawnia wólbna ſhromadžisna

w Klukſchu

w hozzenzu P. Jehna

niedzeliu 5. juniju 1898 popoldnju $\frac{1}{2}$ 4 hodžin.

Pschednoschf dotalneho khězorſtwofejnifſkeho ſapóžlanza knjesa Hendricha Gräſy jun. w Biskopizach wo pschedstejazej wólje do khězorſtoweho ſejma.

Němſke reformiske towarſtvo
ſa Budyschin a wokolnoſć.

Serbjo!

Serbske towarzstwo „Čornoboh“ w Draždānach změje nředzeli 12. junija t. l.

wulēt

(z koncertom a balom)

do Małowjelkowskeho hospicja. Wše serbske towarzstwa, studowaca młodosc a wšity Serbjo so najwutrobniso pře- prošu. Započat koncerta w 4 hodzinach.

Budyska Bjesada

změje swój lětuši wulēt nředzeli 12. junija popołdnju 4 mjeňsiny po 2 hodz. do Lubija a na Lubisku horu. Wječor budze bal na Funkenburgje. Dnjowy billet płaći za tych, kotriž sebi jón hač do nředzele 12 hodzin připołdnju w redakcji „Serb. Nowin“ abo hač do 1/2 hodzin na dwórnišcu pola knjeza předsydy skazaju, 90 np.

Předsydstwo.

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokolność
změje jutre nředzeli popołdnju w 4 hodz. wurgadne pose- dzenje. K znamenu dypke dnjowego porjada je njejabey druha jara wažna naležnosć přišla, wo kotrejž dyrbimy po- rčeć. Teho dla je nuzne, zo so wše sobustawy zeńdu.

Předsydstwo.

Towarstwo Sserb. Burow w Bukezach
změje nředzeli 5. junija popołdnju w 5 hodzinach swoje poředzenje dla nřsnych rošrčenjow a wurdżowaniow. Nřsne je, so ho wšichce bobustawy ſendu. Wo to proſby naležne Pschedzkydſtwo.

Towarstwo herbskich burow w Bělczezach
změje nředzeli 5. junija popołdnju w 4 hodz. w Schpótkez restaw- raziji poředzenje. Dnjowy porjād: nowowolsky a podacze sliczbo- wanja.

Pschedzkydſtwo.

Krajnostawski bank.

Danje ſupony nřszych ſastawnych liſtow ſo- wot 15. teho měřaza
w ſledowazych placzernjach bjes wſchego wotczeñjenja ſa hotowe pjenesy ſupuju:

w Budyschinje pola Krajnostawſkeho banla,
w Draždānach pola jeho filiale, Schulgasse 1,
w Annabergu pola knjeza Ferd. Lipferta,
w Chemnitzu pola Chemnitzſkeho banloweho towarzstwa,
w Döbelnje pola Döbelnſkeho banla,
w Freibergu pola knjezow Ludwiga & Co.,
w Greizu pola knjezow Becker & Co.,
w Greizu pola Zwidawskeho banla,
w Herrnhucze pola knjeza C. F. Görlika,
w Lipsku pola knjezow Beckera & Co.,
w Lipsku pola knjezow Schirmera & Schliča,
w Lubiju pola knjeza G. E. Heydemanna,
w Plaujue w B. pola Vogtlandskeho banla,
w Rožweinje pola Rožweinskeho banla,
filiala Döbelnſkeho banla,
we Waldheimje pola Waldheimskeho banla,
filiala Döbelnſkeho banla,

w Žitawje pola knjezow Bormanna & Co.,
w Zwidawje pola Zwidawskeho banla.

W Budyschinje, 2. junija 1898.

Krajnostawski bank Kralowskeho Sakskeho Hornjolužiskeho markhrabinstwa.

Po wobsamkjenju wot 25. meje Žitawſkeho horniwinſkeho ſjenoczenſta je pschi 5 hriwnach pjenęzneho koſtanja ſakasane, pschichodnie na buſtich ležomnoſčach do hribow thodzic.

W Žitku, 27. meje 1898.

Honiwinſke ſjenoczenſto.

Kaf ſo tola w ſwěcze wije,
Shto ſo druhdy holzam džije,
Zena buſtka džovoka měni,
S nožem ſwojim jara krěni,
So je ju tak haniba,
S poħončou je rejvala,
Tón wſchal ſluži na dwori,
Duž ſo to njeptſhijoſti.

Drhzej ſo tež wjele ſda,
So je džovoka khlamatſka
A je jara bohata,
Tež je jara dželawa,
Ta by wſala poħonča
Najradſho ſa towarzicha,
Tón pak ſchwalcžu ſbožownu
Hijo ma pschez ſa lubku.

Duž tež wona praji druhdy,
Shto ſej poħonč mħalli tudy,
Dželacz njeje navukla,
Bchi tym tež je kħuduſchka.
Poħonč pak ſo wužmewa,
Schwalcžu je wſchal mudriſcha,
Pjenjes ma tež, kaž ſo ſda,
Wjazn hacž ta khlamatſka.

Hdze dha ſu te holečata,
Kaž tak mudrje pořdaja?
Eſu te ſi boka kħażiwa,
So ſo jim tak wjele ſda?
To bħix tola wiedžal radu,
Dokelž ſu to tajke bladu,
Kjerudž wſchal ſo wutroba,
To ſu hiſčie ċelata.

Sylnieho
běharja,
ſpečchneho a sprawneho, po móžno-
ſci bőrſy pyta

Paul Kretschmar
na hospitiz hafu 20.

A 1. julijej ſo dla ſemrječa
dotalneho

róly poħonč
pyta na Wutočjanſkim ſnejzim
dworje.

15 lětna čišta holza ſo ſi 1.
julijej do lohkeje ſlužby pyta
w Budyschinje na jegerſkej drósh
16 delka.

Sserbska holza ſo (dla ſthorjenja)
do ſlužby pyta na farje w Bud-
stezech.

Ta žona ſi Mīnakaleje wokol-
noſče, kotaž je mi jutry ſwojeho
ſyna chžyla do kħlamow dacž, ſo
proſby, ſo by ſo pſtipowjedziła.

Dr. Roeber,
Germania-drogownja.

Džak.

Sa wjele wopolaſmow wutrobneho dželbracža pschi
wumrječu naſčeje droheje maczerje, pschichodneje ma-
czerje a wotki

Julije ſwidowij. dr. Hermannoweje
rodz. ſ Weidenbach

s tutym ſwój naſhorzyſhi, nutruj džak prajimy.

Għubokoſrudženi ſawostajeni.

Lopj

Wojerowskeje ſótneje wuſtajenž,
12., 13. a 14. junija ſo ſmeja-
zeje, fu doſtač po 1 hriwne
we wudawařni „Sserb. Nowin“.

Do Lupoje!

Nředzeli 5. junija budža
reje, t cjemuž pſħecżelne pſħe-
proſhuje. **Locka.**

Přeni a druh
wěnz ſpěwov
sa herbsku młodosc̄

ſtaj ſi nowa wuſchloj a ſtaj doſtač
po 10 np. we wudawařni „Sserb.
Nowin“.

Marka Wehzarjec

a
Ernst Lódný, wučer,
ſtrowitaj jako ſlubjenaj.
W Hrodziſcu a w Rakojdach
swjatki 1898.

Wutrobnij džak

prajimy wħkōfodostojnemu ſnejſej
fararjej ſyklorje w Mīnakale ſa
ducha polne a jadriwe pređo-
wanje, wot njeħo džeržane na
ſwiedzenju Božego ſpicza w Mēr-
towje, kaž tež ſa wſche druhe Bože
ſlužby, kotaž je nam w tutym,
kaž tež w ſandžentym lēče tak
husto wobſtarh a pſchi kothix
je wobſtarh a braſchniwh
ludžom Bože wotkaſanje wudžel-
wal, runje tak tež ſa wopptowanje
thorjek. Boh lubi Knies chžyl
jemu móz ſi wħkōfotx spožejie
ſo moħl ſi ħerġiwhi možame ſe
ħwojim možnym pređowanjom
Bože ſlubo do nřszych wutrobow
rošħiħwacž, doniż njeħiudze naſħa
nowa ūtqatniż u kħwacżiżat
natwarjena, do kotrejž chžyl naſ
ħobu jako ſwaje wozu pſħe-
wodżecż.

Wopptarjo Božich klinjow
ſi Mērħowa a woslovoſcie.

Pischiloha i číslu 23 Serbskich Nowin.

Csobotu 4. junija 1898.

Placíny rešneho slotu na Draždánských slátrých vilach

31. meje 1898.

Placíny po zentnarju a hrivnach.

Číslo družiny a vloženého.	Živa	Rečna vaha.
V o l y :	hr.	hr.
1. polnomjazne, uniformjene, najvjetscheje rešneje hódnoseže hacž do 6 let	33—36	60—65
2. mlode, mjažne, njeruniformjene, — starsche uniformjene	30—32	56—59
3. šrenjo pizowane mlode, derje pizowane starsche	27—29	49—55
4. šnadnje pizowane kóždeje starobý	—	46
Z a k o j a f r u w y :	29—31	56—58
1. polnomjazne, uniformjene jalozý, najvjetscheje rešneje hódnoseže	27—28	51—55
2. polnomjazne, uniformjene kruwy, najvjetscheje rešneje hódnoseže hacž do 7 let	25—26	48—50
3. starsche, uniformjene kruwy a šnadnje vnuvite mlodsche kruwy a jalozý	—	46
4. šrenjo pizowane kruwy a jalozý	—	42
5. šnadnje pizowane kruwy a jalozý	—	50
B y t i :	31—34	57—61
1. polnomjazne, najvjetscheje rešneje hódnoseže	—	—
2. šrenjo pizowane, mlodsche a derje pizowane starsche	28—30	53—56
3. šnadnje pizowane	—	—
C ē l a t a :	41—43	66—70
1. najlepše s mlokom uniformjene abo najlepše wot žyza	—	62—65
2. šrenje formjene abo tež dobre wot žyza	—	—
S s w i n j e :	41—43	53—55
1. polnomjazne lepičich rafow a jich skříženjem w starobje hacž do 1½ leta	39—40	50—52
2. mjažne	37—38	48—50

Placína žitow a produktow.

Žitový dovoz w Budyschinje:	W Budyschinje				W Lubiju			
	28. meje 1898.		2. junija 1898.		wot		hacž	
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.
Pšenica	běla	11	18	11	48	11	18	76
	žolta	10	30	11	18	10	59	11
Mozka		6	88	7	19	6	88	7
Jecžmien		8	7	8	58	7	22	8
Bowb	50 kilogr.	8	80	9	—	8	50	8
Hroš		7	22	11	12	9	50	10
Wola		7	78	8	33	7	22	8
Zahň		13	—	15	—	12	—	14
Hejdusicka		15	—	16	—	14	—	15
Berny		2	60	3	—	2	50	3
Butra	1 kilogr.	2	20	2	50	1	70	2
Pšenice muša	50	11	75	22	—	—	—	—
Rjana muša	50	10	—	15	—	—	—	—
Sýno	50	2	40	3	—	2	50	3
Sáloma	600	16	—	22	—	16	—	20
Prošata 1188	schtul, schtula	14	—	24	—	—	—	—
Pšenice wotrubý		—	—	5	50	—	—	—
Rjane wotrubý	50 kilogr.	—	—	5	75	—	—	—
Pšeniczný grís		—	—	5	75	—	—	—
Wjazný grís		—	—	6	75	—	—	—

W Budyschinje placíše: kóz pšenicy (běla) po 170 puntach 18 hr. 21 np. hacž 19 hr. — np., žolta 19 hr. — np. hacž 19 hr. 19 np., kóz rožti po 160 puntach 11 hr. — np. hacž 11 hr. 50 np., kóz jecžmienja po 140 puntach 11 hr. 29 np. hacž 12 hr. 1 np.

Na Bursk w Budyschinje pšenica (běla) wot 11 hr. 33 np. hacž 11 hr. 48 np., pšenica (žolta) wot 11 hr. 3 np. hacž 11 hr. 18 np., rožta mot 7 hr. 34 np. hacž 7 hr. 50 np., jecžmienja wot 8 hr. — np. hacž 8 hr. 25 np., wobš wot 8 hr. 50 np. hacž 8 hr. 90 np.

Wjedro w Londonje 3. junija: Šymne a desheflate.

Cyrkwienske powjesće.

W Michalskej žyrlwi smjeje jutje njedželu rano w 7 hodž. diałonus Sarjenk herbstu spowiedni ręcz, ¼ 9 hodž. farać Räda herbstu a w 10 hodž. němske předowanje.

Popoldnu ½ 2 hodžin budže katechismusowe rošrečzenje se herbstimi hólzami.

W děrowani:

W Michalskej žyrlwi: Richard Leuner, listynoscher w Großerhörsdorfje, s Hanu Augustu Mukez na Židowje. — Khorla August Wrobl, zigarnik na Židowje, s Berthu Idu Marthu Schwarze tu. — Gustav Hermann Hildebrandt, tvarstvi pišat w Kamjenzu, s Hanu Karolinu Mieczel na Židowje. — August Max Kreß, wosytorstw tu, s Lenu Marthu Kudzeliz s Nových Čechoniz. — Khorla Gustav Linka, fabrikat w Dobruschi, s Hanu Gertrudu Sworiz tam. — Vjedrich Gustav Bjarnat Olehl, kamieniecischejer tu, s Hanu Amaliu Friederex na Židowje. — Jan Kurt Rennig, laferat tu, s Hanu Christianu Schlebez tu. — Richard Oskar Spann, fabrikat na Židowje, s Hanu Amaliu Neumannem tam. — Hermann Groß, mürjer w Budyschinu, s Madlenu Wuhlerjez w Delnej Rinje. — Jan August Gruhl, kublet we Wullich Debreczach, w tu kubli w Bobolzach, s Mariu Madlenu Pěšchez w Bobolzach.

W katolskej žyrlwi: Franz Niediger, samfar, s Madlenu rodž. Kralez.

Křčení:

W Michalskej žyrlwi: Ernst Hermann, Khorle Ernsta Pětscha, wobydlerja a dželaczerja na Židowje, s. — Max Richard, němandž, s. w Dobruschi. — Pawol Richard, Khorle Augusta Gundemann, kueježeho pohoneža w Ratajcezech, s. — Ernst Ota, Jurja Augusta Wiežasa, kublerja w Kelenje, s. — Alma Fanny, Gustava Emila Wiežasa, kublerja a dželaczerja we Wullich Wielkowje, dž. — Khorla August, Zana Ernsta Funkera, wobydlerja a dželaczerja w Ratajcezech, s.

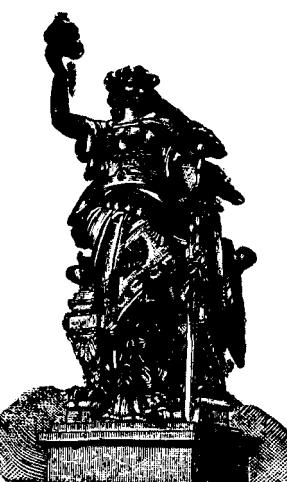
W katolskej žyrlwi: Pawol Oskar, Hermanna Pawola Heinu, kueježiščejerja, s.

Zemřečí:

Džen 26. meje: Max Jan, Zana Josefa Folwaczneho, kuecherja na modele, s. 9 l. 5 m. 4 d. — 28. Khorla Wylem Ferdinand Hajnza, wilowar se Scherachowa, we wolkęžném wusťawie na Židowje, 79 l. 5 m. 18 d. — 29. Frieda Selma, Zana Ernsta Mjetrow, topornikaria a wobydlerja na Židowje, dž., 3 m. 13 d. — 31. Ernst Pawol, Ernsta Michala Herzoga, kublerja a železniskeho dželaczerja w Brésh, s. 7 m. 11 d. — Jurij Wiežas, pohonež na Židowje, 53 l. 5 m. — 1. junija: Ernst Vjedrich Bohuslav Voigt, kuecher a ležomnoščejer na Židowje, 72 l. 5 m. 21 d.

Žyrlwienske powjesće s Budestez.

Sswjedzen žw. Trojizh smjeje pomožny duchowny Rychtař rano w 7 hodž. herbstu spowiedž, farać Mrošak w 8 hodžinach herbstu a ¼ 10 hodžin němske předowanje. — Popoldnu w 2 hodž. smjeje pomožny duchowny Rychtař herbstu rošrečzenje.

Schtóž chze wjèle dobrego mlola měč, nałożuj dr. Roeberowý mlokový pólver, schtóž chze spěšnje butru dželacž, nałożuj dr. Roeberowý butrowý pólver, schtóž chze žlódnou butru měč, nałożuj dr. Roeberowý butrowý pólver, schtóž ma bělu butru, nałożuj dr. Roeberowý butrowý pólver, schtóž ma žwinje se žlabymi nohami, nałożuj dr. Roeberowý koſejetwotrajž pólver, schtóž chze měč lěšovansle korejenje a řela, dži do Germania-drogownje, schtóž chze měč dobru radu we wšchech prascheinjach, ratařstwo nastupazých, wbroč ſo na

Germania-drogownju.

Mějeczel dr. Roeber chemik a haptikař.

Zofrowy ſyrup,

punt po 14 a 20 np.,

Pawol Pětschka

na herbstkej hažb 13.

Paleny khosej.

na kłodzenie zwiedomieże pruhowaną, kupuje go
kryj punt hiżo po 70 np.,
palený punt hiżo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth khosej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (priedy Augusta Bartla)
na swonkownej lawskiej hažy 10.
Poruczenie w herbskiej ręce.

Wubjernie likery

se zamkneje destillazijs w bohatym wubjerku dru-
žinow porucza

Pawol Pětschka
na herbskiej hažy 13.

Eslódke palenzv

liter hiżo po 40 np., liker liter hiżo po 60 np.
porucza **Moritz Mierewa** pôdla Petrowskeje zyrkiwe.
Destillazijs snathich dobrzych palenzow po starzych tunich placzisnach.

Turkowske klowki

nowy plod w mleczach, kaszczilach a po wash su tunjo dostacż vola

Moritz Mierewy

pschi mjażowym torhoszczu.

Destillazijs likerow po starzych tunich placzisnach.

Paleny

parlojth khosej

punt po 100 np.,
spory a wubjernje kłodżazy, porucza

Pawol Pětschka
na herbskiej hažy 13.

Swoj bohacze sreadowany skład

žig a r o w

100 schtuk hiżo po 2 hr. 40 np.
kñesam kurjerjam należnie porucza

Bruno Halke

na swonkownej lawskiej hažy 9.

Grabje,

kożyszcza,

kożaze rynti,

kolmas,

kożowy mas,

powjasariske twory,

drzewianzy,

drzewiane stupnie

we wulkim wubjerku tunjo porucza

J. G. Müller,

powjasariski mischr,

na kamjentnej hažy 12.

Ratajski grat

jako:

młoczące maszyny,
dzeczelreżaze maszyny,
drillowaniske maszyny,
hruslemjeczaze maszyny
po tunich placzisnach porucza a
wschë wobschodżenja na ratajskich
maszynach derje a tunjo porjedza

Ernst Pětsch,

maszyniwarz w Boschezach.

Wosz,

wóskowy twar a panki po naj-
wjetkich placzisnach kupuje

H. Lehmann, mydlar

na hornczerskej hažy a žitnej hažy.

W pożylnjenju a k porjedscheniju
włoszow na hlowje, k wotstro-
njenju schupisnow a lishawow
poruczamoj

woprawny

franzski palenz
w blechach po 50 np., 60 np.,
1 ml. a 2 ml.

Strauch a Kolde
na kamjentnej hažy 3.
Dalołoreččak 81.

Sel

k naszylenju mjaža kofryž mjaža sa tydzeń pšchezeli
a jemu rjanu czerwieni barbu a
mili pšchijomny kłod da, poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej hažy 3.
Dalołoreččak 81.

Woprawdžith holandski

Lakao

najlepszu drużynu żweta, placzisny
hódro porucza

Gustav Küttner

10 na herbskiej hažy 10.
Zniczka pschedawańnia ja Budz-
schin a wotolnoćz.

Strauch & Kolde

Paleny khosej

punt hiżo po 85 np.
w snathich wubjernych družinach

punt po 100 np. hačč 200 np.

kaž tež wulki skład

njepaleneho khoseja

punt hiżo po 70 np.

porucza

Bruno Halke

na swonkownej lawskiej hažy 9.

Tuni

khosej, Paleny,
punt po 80 np.,

njepaleny

punt po 65 np.

porucza

C. F. Dietrich

na jerjowej hažy 3.

Primazigary
cžiscze po żadanju
mile a žylne
bèle zo palaze

po wschęch placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.

poruczataj

Strauch & Kolde

na kamjentnej hažy 3.

Zigary

a wschón tobak,
trane rjepili, punt po 25 np.

porucza

Jurij Schwiebus

(priedy August Bartlo)

na swonkownej lawskiej hažy 10.

Dobry

jeđzny žonop,
punt po 20 np.,
pschi 5 puntach po 18 np. je

dostacż pola

Jurja Schwiebusa

(priedy Aug. Bartlo)

na swonkownej lawskiej hažy 1.

Parlojth khosej

wubjerny a žylny,
palený punt po 1 ml. 25 np.,

njepaleny punt po 1 ml.

Kampinassi

czenkobunatny khosej,
njepaleny punt po 70—80 np.,

palený punt po 90—100 np.,

zwedomliwie pruhowane a pschi-
pōsnate dobre **Winse a Kharlo-**

warske mēšchenja punt po 160

180 a 200 np. porucza

Paul Hofmann

na róžku herbskiej a schuleiskej

hažy.

palenz

po najtunischich placzisnach
poruczataj

Schischa a Rječka

na swonkownej lawskiej hažy.

Schorzuchi s czelazeje kože

porucza po tunich placzisnach

Heinrich Lange

pschi žitnych witach

Jerje

15 schtuk po 55 hačč 60 np.,
miedowy syrup

punt po 24 np.,
zolrowy syrup

punt po 18 np.,
paleny khosej

punt po 90 a 100 np.

Edendorfske a Würz- burgske runklizowe

žymjo

porucza tunjo

Carl Noack

na žitnej hažy.

Paleny

parlojth khosej

punt po 100 np.

porucza jako jara wubjerny

Bruno Halke

na swonkownej lawskiej hažy 9.

Carbolineum,

woliż sa mlociące masziny,

lanolinowy kożowy mas,

lanolinowy kożowy mas,

lanolinowy schornjazy mas,

woliż sa schornjazy masziny,

vaselinu,

vaselinowy kożowy mas

poruczataj

w najlepše tworje a najtunischo

Strauch a Kolde

drogowa pschedawańja

na kamjentnej hažy 3 w Budzschinie

Nowe ruczne woły, 2 kolekty

a dżeczaze rjeblowane woły su

tunjo na pschedan na hornczerskej

hažy cžiblo 53.

žyry khosej

punt hiżo po 70 np. poruczataj

Ginzel a Nitscher

na wulkej bratrowskej hažy 6.

Schtóz dyrbí i wjeħelej abo

khutnej pschiżinu

palenz

kupowacż, njeħi spjata nazu dwójne

palený a liker, liter po 60 np.,

a wón budż spolojom.

Ginzel a Nitscher

na wulkej bratrowskej hažy 6.

Kosaze, czelaze a howjase kože,

kaž tež wschē druhe družiny kożow

pschiżo po najwjetischich placzisnach

kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych witach

pschi herbskie katholskej zyrki.

Starowupruhovaný
Shorjelski kalf.

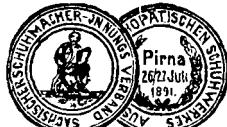
Czerstwy paleny

twarzki a rólny kalf

se swojich Niemczańskich a Kudracańskich
kalkowniow porucząm.

Firma: **G. Plumecke w Niskej.**

Proszę, so by ſo ſkasanje direktnie pola mje, abo pola mojego
pućzowarja, kotryž je ſobotu w ſnatych lokalach nadenež, ſtało.

Czechoslovakian diploma.

Bronze medal and a Czechoslovakian diploma.

III. myth.

Heinrich Mohr,

ſchewski miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej haſzy 14
ſwoj ſklad, ſe wſchěmi nowoſzemí naletnjeho čaſha bohacze wu-
hotowaný, wſchelake cžrije a ſchörnje
naļežne porucza.

Po mérje wobucze ſa krótki čaſh derje ſedžaze ſhotowjam.

Zeniczle prawo na dželanje Kriegerowych patentowanych
ſchörnijow ſa Budyschin a woſloſnoſć.

Wuporjedzenja ſo po nowym naprawjeniu w mojej
dželatni po žadanju hiſceze tón ſamym
džen wobstaraja.

Dželbu

ſz a m o w j a ſ a k o w

ſ pločliwego piqueja

3 ſtuki

we wſchelakich barbach

40 np.

mužacych krawattow.
Guli ſuſjet
Jara tunje
płaczisny.
Najnowsche faſony,
krasne ſestajenie barbow
porucza

S. Beer,

prjedy

Messow & Waldschmidt,

ſzci hlownym torhoschcu 9 delka a po 1 ſkodze.

Czorne drastne tkaniny,
piżane a biele zydi,
wupjerki, ſchörzuchi
w najrjeñſkim wubjerku pschedawa tunjo

M. Gottwald

ſzci miaſznyム torhoschcu čižko 11,
pódla kniſa konditora Müllera.

Schtóž dobre a trajne, kaž tež płaczisny
trjeba, njech cžrijowy a ſchörnijowy ſklad
Emila Indingera na jerjowej haſzy 6 wopyta,
kotryž ma ſobotu a njedželu ſwoje pschedawa-
niſczo na bohatej haſzy 3 ſ napschecza poſta.

**Wupschedawanie
pſche-
hloncžnikom
po khětro ponizennych**

płaczisnach,

dokelž je nochzu wjazy dale
pſchedawacj.

S. Beer,

prjedy Messow & Waldschmidt
ſzci hlownym torhoschcu 9 delka a po 1 ſkodze.

Winski cžrijowy ſklad.

Wulki wubjerk mužaznych, žonjaznych a džecžaznych
ſchörnijow a ſtupnijow po tunich płaczisnach porucza

Emma Trisch

na ſamjeñnej haſzy 15 pódla hoſczenza ſtoſte ſtrony.

Paul Kristeller

na bohatej haſzy 29 ſ napschecza hoſczenza
winoweje ſicze
porucza ſwoj hoborſki ſklad trajne dželaných

Wobuczowych tworow,
jako ſchörnijow, ſchörnicžkow niſkich ſtup-
nijow, domjaznych ſtupnijow, toſlow, ſtupnijow
a ſchörnijow ſa koſojeſdných, turnarjow a
pućzowarjow po woſebje tunich płaczisnach.
Skasanje po mérje. — Pſchijmanje wuporjedzenjow.

Bayerſke tocžníki

a kniſi w 10 wſchelakowych družinach ſzci potrebie porucza
powjasařſki miſchtr **J. G. Müller**
na ſamjeñnej haſzy 12.

Sowjase, konjaze,
czelaze a wocze lože laž tež
woczeju wolnu pschezo po naj-
wyschstich placzisnach kupuje
Heinrich Lange
pschi žitnych wifach njedalsto
herbskeje katholskeje zyrkwe.

Hólez a ze blušy

we wszech wulkoszach a po
wschelakich placzisnach w hober-
skim wubjerku porucza

S. Beer,
prjedy
Messow & Waldschmidt.

Wupshedawanie.

Wulku dželbu mujazych a hól-
cjazych woblezzenjow a kholo-
wow, žonjazych žaketow a khor-
narjow, létusche wézy, hrydom a
jara tunjo rosschedawam.

Otto Preuss, prjedy Klož,
na žitnej hažy 4.

Varjenja

wisheje družiny tunjo porucza
Jan Vukasch
pschi žitnych wifach 9.

Hospošy, spytajce

Khosej,

cžiczeje a kylnje kłodžazh, ktryž
punkt po 85 np. pschedawa
Jan Vukasch
pschi žitnych wifach 9.

Nes

sažo po wosach pschedawa
Eupjanjski parny rěsal.

Wóſt

po najwjetshich placzisnach kupuje
Kalečanjska haptyla.

Słomjane klobuki

wupyschene a njewupyschene ma po najtunish placzisnach na
pschedan

S. Beer, Messow & Waldschmidt,
prjedy

w Budyschinje pschi hlownym torhoschzu 9,
delka a po 1 ſchode.

A. Röſik w Budestezach

kwój wulki ſklađ wschelakich hódnich ložow, ložyscejow, patentoz-
waných rynkow, bružy, lunki atd. dobročinemu wobledzbowanju
porucza.

Kralowska lotterijina direkzija je mi kollektiju
kralowskeje ſakſkeje krajneje lotterije pschedopodała. Duž
ſi tutym ložy ſi 134. lotteriji, kotrejž 1 klaza ſo
4. a 5. juliya czehnje, porucžam.

Bruno Grohmann

w Budyschinje pschi hlownym torhoschzu 9.

Swiaſt ratarjow.

Dokelž njeje pschedwidzecz, ſo býchu pschi pschedstejazej wólbje do khězor-
ſtoweho ſejma intereſsy, kotrejž ma swiaſt ratarjow ſakſac̄, ſchłodowale, a
dokelž je woſebje dotalny khězorſtwoſejmſki ſapbſlanz, knies **Hendrich Gräſa**
w Biskopizach, swiaſtowe žadanja ſtajnje podpjerat a teho dla ſe swiaſtoweho
ſtejnſcheza jemu nicžo porokowacž njeje, swiaſt ratarjow pschicžinu nima,
woſebiteho kandidata poſtajicž; duž pschedewostaji ſwojim ſobuſtawam, kwój
hlož po ſwojim politiskim pschedewoſtzenju wotedacz ſi wuměnjenjom, ſo je
naſtupny kandidat ſwólniwy, žadanja swiaſta ratarjow dopjelnicž.

SSo ſamo wě, ſo swiaſt pschi wupruhowanym kraloschwernym ſmyſlenju
ſwojich ſobuſtawow wocžakuje, ſo woni tež pschi wólbje do khězorſtoweho
ſejma powaleſkim pržowanjam ſozialdemokratije po ſamžnosći napſcheczo
dželaja.

**Hlownaj ſastupjerjej III. ſakskeho khězorſtwoſejmſkeho
wólbneho wokrjeſa:**

W. Blümich we Worflezach.   **Br. Böhme** w Debrilezach.

Winowa pschedawařnia Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na herbskej hažy 10
ſwoje wubjerné naturſtočiste

wino

w ſnatej dobroſeži a placzisnyhódnno
porucža.

Woſebje ſo porucža woſebite
wino ſa kresklyduch a cžetpijaczych
na žold, blescha po 1 ml. 60 np.

Najlepſi

lany wolij,

pschedo czerſtwy, porucža
Juri Schwiebus
na ſtronkownej lawſkej hažy 10.

Najnowiſche

mujaze

frawatſy

w jara wulkim wubjerku
porucža

A. Tschentscher
na bohatej hažy 18.

Njewjeszinske ſchlewjer
porucža

A. Tschentscher
na bohatej hažy.

"Serbske Nowiny" wudawa so kóždu sobotu. — Štvortlétne predplata we wudawańi 80 np. a na némstich postach 1 mk., a přinjessenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawańi "Serbske Nowiny" (na róžku zwonknej lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot małego rynčka 10 np. a maja so štvortk hać do 7 hodz. wjeor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawár Marko Smoler.

Císe Smolerjec knihičišćeńje w Maćičnym domje w Budysinje.

Číslo 24.

Sobotu 11. junija 1898.

Lětnik 57.

Czeſczeni wotebjerarjo **Serbskich Nowin**, kotsiž chzedža sa nje na

3. Štvortlěto 1898

do předka placic, njech netko 80 np. w wudawańi Serbskich Nowin wotedadža. — Czi, kotsiž hebi Serbske Nowiny psches póst pschi-njeſč dādža, njech tola njeſapomuja, hebi je tam bōrhy ſlaſac̄. Na ſtvortlěto ſaplaci ſo ſo Serbske Nowiny na ſakſtich a pruſtich poſtach, kaž tež w druhich krajach némſteho khězorstwa 1 hrivna, ſo pschinjeſenjom do domu 1 hrivna 15 np. — Serbske Nowiny ſo pschiſluh Serbski Hospodař placi na poſtach 1 hrivna 25 np., ſo pschinjeſenjom do domu 1 hrivna 40 np. — Se Serb. Now. hromadže hodži ſo tež „Pomhař Bóh“ na poſeže ſlaſac̄.

Swětne podawki.

Némſte khězorstwo. A w o j o w a n i u p ſ c h e c ſ i w o ſ o z i a l d e m o k r a t a m je statny ſekretar hrabja Poſadowſki woſpjet pschi wurađowanjach khězorstwoweſho ſejma pschiwiſhwarjow wobſtejazeho porjada napominal. W jenych Varlinſtich nowinach je ſo netko jedyn list hrabje Poſadowſkeho wón wocžiſhečał, w kotrymž ſa pschedſtejaze wólby ſežehowazy rezept wukasa: „Po mojim ménjenju njemóže pschiwiſhwarjam wobſtejazeho porjada njejažne býež, kaž maja ſo pschi wólbach ſa-džerječ. Sozialdemokraſſa ſtrona je ſo ſama w ſiaunoſci wuſnala, ſo je revolucionarna, a wona je tež woprawdze tajka, pschetož wona ſo na to měti, privatne wobžedzenſtvo ſběhntyc, wobſtejazh ſtatny porjad powrócic a parſhonſku ſwobodnoſc dželac̄erjow pschiſtchic. Zenož na njedorozumienju abo na politiſkim bliſko-widzenju leži, hdyž ſo ſi někotrych ſtron njespōsnaje abo ſo ſe ſa-myſlom ſacžemni, koſka je woprawdze ſozialdemokratija. Pschiwiſhwarjo wobſtejazeho porjada ſu némſtemu khězorstwu a hebi ſamym ſ pschičinow ſamoſebjeſdžerženja winowac̄i, ſozialdemokraſſim ſa-póſlanzam ſhromadnje napſcheczo ſtupic̄.“

— Někotri wojazh ſakſkeho pěſcheho artilleriskeho regimenta, w Męzu ležazeho, běchu ſwiatkovniczku bliſko Mars-la-Toura ſo njedohladawſchi franzowſku mjesu pschelročili. Jedyn franzowſki złotwy ſtražnik jim kaſaſte, ſo wrócic, pschi čimž ſ ſwadze dońdže, dokoł ſebi wobej ſtronje njemóžeſtej dorozumic̄. Do pułow pak ſo njeſju dali; ſakſy wojazh mějachu ſa lepſche, ſo psches mjesu wrócic.

— Khězor Wylem ſo lětza na ſwoje ſwucžene pucžowanje do połnožneho morja 2. juliya nastaji. Na nim chze ſchytri njedžele dolho ſi wodychnienju wot ſwojich knježerſtowowych dželow wofstac̄. Šapocžat angusta ſo khězor na Wilhelmshöhe pola Kassela poda, hdyž jeho khězorka ſe ſwojimi džecžimi wočatuje.

— W raniſtich Němzach hiſhče ženie njedožahanje ratařſich dželac̄erjow tak wulke bylo njeje, kaž lětza. Tamniſchi pôſly dželac̄erjo ſu ſi tybzazami do ſakſkeje a hiſhče dale do wjeczorných ſtron wucžahnti, hdyž lepſchu mſdu namakaja, dyžli w ſwojej domowinje. Wulzy ſublerjo w raniſtich Němzach běchu teho dla lětza ſi džela býes dželac̄erjow. Po jich proſtrwje je netko knježerſtvo dowolilo, ſo ſi 25 tamniſtich wulzy ſublerjow hač do 15. novembra t. l. 1030 ruslo-pôſlifich dželac̄erjow a dželac̄erów w ſwojej ſlužbje méc̄.

Awſtriaſta. Awſtriska khězorstwowa rada drje ſo bōrhy ſa-roſpuscheži. Dla ſakſkeho pschičiſhwenja némſtich radikalnych ſa-

póſlanzow je khězorstwowej radze njemóžno, wo najnuſniſtich khězorstwowych naležnoſčach wurađez. Majhórſche naſylnoſcje ſu hebi někotri pschiwiſhwarjo radikalneje Schönereroweje ſtrony wutoru do-puszcžili. Ssamo ministerſtwny president hrabja Thun njemóžeſche dla nježmérneho herjelanja rěčec̄. Pschi debače, kotraž ſaſo rěčovny wukas nastupasche, radikalny ſapóſlanz Wolf na pschiweraze pschiſlowjanje a na ſchewahu duchownſtwa ſwarzefche. Trientſkeho biſkopa wón ſamopaschneho abo wrótneho popa hanjefche, dokoł ſe wón ſwojim woſadným ſakaſal, radikalne Bozenſke nowiny czitac̄. Wulki pohórfſki Wolfsowa dalscha rěč ſbudži, w kotrejž wón wo pschihotach ſo khězorowý jubilejný ſwiedženj praji, ſo je to wſcho činiſenje býes myſlom, a ſo někto nimaju myſl, ſwiedženſke čzahi ſradowac̄ a ludowu hymnu ſpěvac̄. Na kónzu Wolf ſ ſrevoluziju Němzow w Awſtriskej hrožefche a praji, ſo ſo ſo na némſtym khězorstwje na hodžinu roſhūdzenja pschihotuja a ſo hebi na to myſla, ſo ſo Němžy w Awſtriskej nježmědža ſahubjenju pschewoſtajec̄. Mjes tym ſo Wolf ſwoju revolucionarnu rěč džerjeſche, radikalny ſapóſlanz Girstmayer ſ wulkim wonjeſtkom kotsjanzowu pschiſtce, kotraž mjes némſtym ſapóſlanzami roſdželi. Kaž je ſnate, je kotsjanz naſlubſcha ſwetka khězora Wylema I. byla a ſo teho dla jako demonstrazijsa ſa žadanje awſtriskich Němzow po ſjenocženju ſ Němſkej trjeba. Girstmeyerowe ſadžerženje hiſhče hóřſki ſacžiſhce na ſwěrnych Awſtriskich činiſeſche, dyžli Wolfsowa rěč.

— Njeměři mjeſ ratařſki dželac̄erjemi we Wuherſkej ſu někole do zyla podklózene. W ſemjanſkim ſejmje je ratařſki minister Daranji na woprashenje wotmolwił, ſo je ſo ſakouſzy ſa to ſtaral, ſo ratařſky dželac̄erjo ſwoje kontraktu dopjelnja, ſo pak wón tež ležominoſcerjow napomina, ſo kruče kontraktow džerjeſ. Minister dale wosjewi, ſo ſu ſo dželac̄erjo tež na knježerſtwo wo dželo wobrocžili, a ſo móže knježerſtwo tym, kotsiž pomož wo žnje trjebaja, 40,000 dželac̄erjow wobstarac̄.

Rusla. Lětza je ſo 100 ſet minylo, ſo je ſo w Ruskej ſtatne hajniſke ſarjadniſtvo ſaložilo. Zarſke wosjewjenje ſi pschičinu teho na ſaſlužby hajniſkeho ſarjadniſtwa a wužitk ſpomina, kotraž je wone ſtatej pschiňeſlo. W tu ſhwilu ſtatne hajniſtvo ſi pschego wjetſtymi ſumami ſtatne dohody pschiſporja, wo kotraž ſo na druhej ſtronje dawki wobydleſtwa polóża.

Turkowſta. Turkowſke wójsko je netko Thebaſiſku wopuscžili hač do teje krajin, kotraž je ſo w merovym wučinjenju wot Grichiskeje Turkam wotſtupila. Komiziſija, kotraž je nowu mjesu poſtajila, je mjes druhim wjeſ ſutuſliani Turkowſkej pschiſpoſnała. Hdyž ſo tole wobſamknjenje tamniſtich wobydlerjam wosjewi, tutych žalóžna njemdroſc ſaja. ſswuo nadobu febratſtji woni ſiwoj ſlot wotehnachu a ſwoje domy ſapalichu. Na pohrjebnſtchju cžela wuhrjebachu a je na hromadže ſpalichu. Na to njebožowni do bližszejce grichiskej wžy czeſknychu.

Schpaniſta. Wjetſchi džel amerikanskeho wójniſkeho lódźſtwa hiſhče pschego psched pschiſtarow ſubafkeho pschińoſkeho města Santiaga ſteji. Wſchē dotalne poſpyt Amerikanskich, ſo tehole pschiſtarow mozowac̄, ſu býes wuſpěcha wostale. Czeſcž budž ſchpaniſkim woſakam w Santiago, woni ſu ſi wulzy khrobloſcžu rjeſtowſzy wſchē nadpady amerikanskich lódžow wotraſyli. Kónz tamneho tydženja je admiral amerikanského lódžstwa lódži „Merrimacej“ ſ wuhlom po-čeſzenej w kanalu, do Santagoſkeho pschiſtarwa wjedžazym, ſo ſi roſbuchnjenjom torpedow ponuric̄ dal. S tym dyrbjeſche ſo ſchpaniſkim

wójnickim lódzam, w pschitstawie stojazym, wujesd saracéz. Kaž pak Schpaniszy wudawaju, Amerikanszy njejszu swój wotpohlad dozpili, dokoł wujesd s ponurjenej lódzu njeje saracézny, tež móža Schpaniszy lódz hnydom s dynamitom na kruchi rostjelicz.

Na ponurjentym „Merrimacu“ bě 8 muži, kotsiz běchu ſo dobro-wólne samolvili, ſo chzedza strachnou jěſbu wutwiesc̄. Žedyn ſ nich, kotrž bě ſo wotpokaſal, chyſe ſo na wſchón gwaſt pschi ſmjerč ſtrachnej jěſbie wobdzelicz. Se ſtwojej lódze ſkočiwiſchi won ſo wotjedzazym „Merrimacom“ pluwaſche. Won lódz ſbozowinje doſežeze a po njej horje na ūbju ſaleh. Roskaſowatſto nad malym mužſtrom mjeſeſhe lieutenant Hobſon. Prjedy hac̄ Hobſon na knefi ūc̄zi, kotrž torpedam ſnuitska „Merrimaca“ roſbuchnyc̄ da, bě hijo won ſtwojim ſednjom mužam porucil, ſo dyrbja do morja ſkočiſz. Won ſam bě požledni, kotrž ſo do morja cžiſh. Čołm, na kotržm běchu ſo woni chyli wuſhowac̄, bě ſo dawno ſe ſchpaniſki muži na kruchi roſtſel. Teho dla ſebi nělajſti ſplaw pschihotowac̄. Na nim ſ ſchpaniſkej lódzi „Christobal Colon“ pschi-jedzehu, hdyž ſo podachu. Mužſtwa ſchpaniſkeho lództa ſ wjeſe-loſcu wytſkachu, hdyž Amerikanszy na lódz ſtipichu.

Pschi požlednim bombardemenc̄ amerikanskich lódzi na Santiago ſchpaniſke lódze njevotmolwic̄, tola běchu hotowe, ſo pschi bitvye wobdzelicz, jeli ſo býchu amerikanske lódze ſpytale, ſo do pschitſta ſobyč. Někotre amerikanske granaty na kſižak „Bifſaja“ a na torpedofii čołm „Turor“ padzehu a na wobemaj lohſte wobſchko-dženje načinichu. Žena njeſcheczelſka bomba na ūbi lódze „Reina Mercedes“ roſbuchnyc̄ ſkomandantu Acoſtu a ſcheczoch muži mori. Druha kula do ſadnjeho džela dyri, wjele muži ſrani a lódz cžejko wobſchkođi. Wysk ſkodne, wunamalač kanonow, po nim pomjenjenych, kotrž pod Morroſkej zitadellu ſtelenje ſ kanonow wobdzehu, ſo ſ wotražkom jeneje bomby cžejko ſrani. Někotſi artilleristojo wokolo njeho morvi na ſemju padzehu. Niedziwajz na deſtež amerikanskich ſulow Schpaniszy na ſwojim městnie ſa-woſtachu. Žana ſchpaniſka batterija ſo njevobſchkođi. „Reina Mercedes“ bě wubrakowanym kſižak, kotrž ſo jako pluwaſa batterija trjebaſche. Wona njebe wobrónena. Hac̄ runje ſu Schpaniszy ſu Amerikansky ſo nadzíjeja, ſo niedziwajz wſcheye khróblkoſe ſchpaniſkich wojaſow Santiago ſ pschemu ſu bory dobuđu.

Wjele hörje dyzli na Kubje węz Schpaniſkeje na Philippinskich ſupach ſteji. Wjedniſ tamniſkich ſběžkarſkich domoródných, Aguinaldo, je ſo na jenej amerikanskej lódzi ſ uſkraja na Philippinu wrócił a na nich nowy ſběž pschecživo Schpaniſkim ſbudził. Amerikanszy ſu poždiwi lud wobrónili a jón ſ wójniſkej potřebu ſaſtarali. Šběžkarjo ſu hijo do bliſkosc̄e hlowneho měta Manilla pschižahnyli a hráž jo nadběhač. Schpaniſke kniežeſtvo je drje hijo ſižbu wójniſkich lódzow Schpaniſkim na Philippinach na pomož wotpohlaſo, tola pracha ſo, hac̄ tale pomož pschepoſdze njeſchiniđe. Želi ſo ſchpaniſzy w Manille njebychu mohli ſběžkarſkich domoródných dowobracz̄i býchu ſo Amerikanskim podali. Woja ſo hroſnoſezom, kotrež býchu ſebi poždiwi ſběžkarjo dopuſtežili, hdy býchu nad Schpaniſkim dobyli.

Se ſmjerče ſ ſiwojenju.

„Božemje, luby nanko“, rjekny mała holežka ſwojemu nanej, jeho wokoshejo, „wjele ſboža na jěſbu, pschińdž ſtrowy domoj a ja chzu ſo ja tebie modlicz;“

„Haj, cžin to, lubo džecžo“, rjekny konduktor Janowski ſwojey džowecžz, ſ jeje wobjimanja ſo wužwobodzejo, ſo by na bliſke dwórníſtežo wotſchol.

Wlož běchu jemu bjes mała hac̄ na pol ſecherile, runjež bě hſtce mlody. Podla njeho džecže mloda žónſta. „To je ſpytowanje“, rjekny na dobo ſam ſa ſo a ſatſchaſe mózne ſ hlowu, „ně, ně!“

„Shto bě to do ſpytowanja, mužo?“ wopraſcha ſo wona ſtaroſćia.

„Ach — nicžo!“

„Ně, taſki mi njeſměſh wote mnje wotenc̄, rěč, Žakubje!“ praji wona a položi jemu ſwoju dlon na ruku.

„Ach — mi do myſlow pschińdze, hdy by ſo mi na czahu ſhto ſtało, by naſtej nufy wotpomhane bylo, ty by doſtała ſa-wěſczena pjenjesh a njeby trjebaſa ſ džecžom dleje hlodu traſač.“

„Božedla tola, Žakubje, ſhto tola rěčiſh!“ ſawola žona wuſtrúzana.

„Nó, rjeknych džé, to je ſpytowanje“, ſaſmja ſo nětcole muž, „ja wſchaf tém, ſo ſebi člowjek tež w najhóřčej nufy ſmjerč pschecž njeſmě. Ale to mi taſ njejabž na myſle pschińdze, dokoł bě wjedniſ lokomotivy wjazh rafow prajil, ſo jeho ſeleſniſte towarſtvo hſtce ſac̄ do ſmjerče pschenapina a wothoni, ſo ma pschejara wjele ſlužb. Tu ſebi pomyslich, byli ſo tutemu wbohemu, pschenapinanemu mužej na dobo ſhto ſtało a potom njeboje ſežehomalo ſ zlyhym czahom, dha by mojej a waſchej nufy wotpomhane bylo.“

„Mjelcz, Žakubje, mjelcz!“ rjekny žona ſ derkotazym hložom. „To džé je hróſne. Njeſpytuj Boha, Boh budže pomhac̄ a my chzem ſo modlicz, ſo by tebie čiſleho domoj pschiwiedl a naſhemu hubjenſtrwu na druhe waſchnje wotpomhal.“

Tak ſo roſeňdžeſchtaj.

Czah wotjedže.

Dajny to, ſhto ſo dale ſtało, jenemu ſe ſobupucžowazych ſamemu powjedac̄:

„Sedzach we wosu prěnjeje rjadowinje ſ hſtce ſwěmaj knjeſomaj. Hijo bě nož naſtala, ale měhac̄ ſwěczeſte jaſnje a njebo bě bjes mrózeloſ. Kecžachmy wo ſpěchnoſeži czaha, kotrž bjes roſoma leczesche a — kaž ſo ſdasche — hſtce ſale ſpěchniſchi bywaſche. Džinach ſo, kaž ſo ſdasche, ſo telegrafowe koliki, kotrež běch pschi jěſdženju taſ čaſto wobfedžbowal, ſo zyle ſtrachnje nimo mikotachu, a widzach tež na woblicžu ſwojeju towarſchow wuras bojoſež. Wohladowaschtaj njeſernaj jedyn na druheho. Bojachmy ſo rěčec̄. Wſchitz myjachmy to ſdacze, ſo tu něſhto w rjedze bycz njeſože. W mojich myſlach wozuči hróſne ſchecždſtajenje ſo mohl czah ſ druhi hromadu prafnyz, abo ſo mohl ſ ſolijow wujesz a počzach ſo — to ſiawnje wuſnaju — na ſmjerč pschihotowac̄. Winy ſ temu bě doſež.

Pschi ſpěchnym roſhwětlenju wuhladach, taſ ſežecžinu ſtrajniſ ſchecž ſwojej khežku ſe wſchey možu ſ czerwnej khorhovju macha a džiwe ſnamjenja dawa, ale wſchitko bě podarmo; ani ſ najmjenſcha njevotbjeratſte ſpěchnoſež czaha, ně, na wopak, myſlu ſebi, ſo hſtce ſchecži ſchecži. Skončnje nabych wutrobitoſež, hlowu ſ woknom won tykny, ale ſhto tu wuhladach! Hijo ſo cžmische, tola zyle jaſnje ſpóſnach na ſwokownej stronje wosow konduktora Janowskeho, kotrž pomału a ſedzbenje, ale bjes ſomdženja ſ jeneho wóſneho ſtupnja na druhi po zlyhym khratnje bežazym czahu kročjeſte! Vóry bě hac̄ ſ naſhemu wosej dozpel. Pschi-hladowach na njeho, taſ taſ pomału ſe ſmjerč blédym woblicžom pschihadtſeſte, na kotržm pak bě tola ſ ſoždeho ſczechnjenja njeſhibuiomna roſhwětlenju wužec̄.

Nětcole bě psched naſhim woknom a ſaſta wokomik, ſo by wodhychny. Sverich ſebi lědma, na njeho ſarécžec; ſuby mi klepotachu a hubje mi derkotaſtchaj. Wſchu ſwoju ſmužitoſež na-pinajo, mjes tym, ſo mojej towarſchey w němym ſmjerchym ſtrachne tu ſedzchtaj, rjeknych njelepje: „Konduktor, ſhto tule cžinice? Šeže dha bjes roſoma?“

Ženje, a býchli tež tyſaz lět ſiwy był, njeſabudu jeho hlowom, ženje jeho pohladjenja, kotrež na mnje ſloži. Won ſaſta mjeniſchinu, hladasche počn ſtaroſež na mojej towarſchow a ſchepaſche potom:

„Ně, ale boju ſo, ſo je wjedniſ lokomotivy roſom ſhubil!“

Wſchón ſnicžem a bjes nadžije ſ wjeſeſh ſo na ſwoje hſtlo wrózgo. Počzach ſo taſ nutnje modlicz, kaž hſtce ſenje prjedy; a cžesze hōdny konduktor, kotrehož njech Boh žohnuje, poſračo-wasche ſwoje ſtrachne pučzowanje, ſo by hac̄ ſ lokomotivje dozpel. Wě ſo, mjeſeſte to wotmyleſenje, ſo by wotwotnjenje njeſchekdneho ſežiniſ a czah wumohl. Na ſbože mjeſeſte jeno hſtce nimo dwieu wosow kročjeſe. Nětcole bě ſchwaryn konduktor pschi lokomotivje, mjes tym ſo czah jenak ſpěchne dale leczesche. Saſo wuſtupi ſtrajnik ſe ſwojej khežki, tiž ſ možu ſ czerwnej khorhovju machaſche, ale ſaſo podarmo. Nětcole widzach mōſt, kotrž psches ſcheroku ſeke ſedzchtaj, a w tuthm wokomiku dozpel konduktor na lokomotivu!“

„Kuražu!“ rjeknych ſwojimai towarſchomai, „hſtce je nadžiſa!“ — Glaſach wotrie do teho ſonza. Nětcole pschiwazych ſakſhik!

„Bě dha to konduktor? Bě to lokomotivik? Bě to wjedniſ czaha? Ale prjedy hac̄ mōžeſte ſo tuto ſurowe prafchenje do ſlowow ſdraſcžic̄ a wuprajic̄, pýtrnýchym hijo, ſo njerofomna ſpěchnoſež czaha wopuſtchowazych. A pschezo pomaſhco a pomaſhco

džesche, doniž sa něhdje džesac ž mjenšchinow na malej staziji njeſtachmy.

Kak puczowarjo wuskočichu! Kak wožucichu někotri hafle na ſtronym powěſje ſ hlubokeje womory a nochyčchu wericz, ſo je ſtrach nimo! To bě bjes dživa, wſchitzky tſchepjetachmy, hdyž ſo i lokomotivje naſtajichmy. Tu zjle čiſice ſedžesche konduktor na ſwojim měſtnje a pſches wuhlowy wós wupschestrjena ležesche poſtawia bjes žiwenja, kotrež do čzakańje donjeſechu. To bě pſchemyslenni lokomotivni. S pomozi teprjerja, kiz ſam njebudžesche moži i knjefom hycz nad lokomotivnikom, běſe jeho konduktor wuwiaſal. Schto budžesche ſo ſ nami bjes konduktorewe ſmužitocze italo, — to njeſwerich ſebi pomyslicz.

Zeli ſo hycz ſo hdy poſnuwaný čzul, koho do ſwojeju rukow wobječ, dha bě tu tónle, kotrež je pſchi njeuprajomny straſche, puczuo nimo wſchich wosow, ſ wojowanjom, kiz ſo hórfche myſkicž njemože, teſkole čzlowjefich žiwenjow wuhlowal. S čzuczem ſadofcze, hordofcze a džakownoſcze ſlučich nadobnemu muzej ruku a rjetnych ſam pſchi ſebi:

„Schto ſu wſchitzky rjeſojo ſhweta, na bitviſchazu, na morju, abo w podkopkach pod ſemju pořno tajemule muzej!“ —

Zeno poſtwa bě trjeba, ſo ſo tute čzucza wobbiwowania a džaka tež wſchem druhim puczowazym ſdželichu. Šnýdomi ſberachu ſo pjenjeſy, na čimž ſo tež želesniczne towarzſtvo wulfotne wobdželi; ſchwartzny wulfowat žiwenjow bu, runjež bě ſwoj nadobny ſtuk ſ liboſezu i bližſchemu a jaſo ſwoju winowatoſcz dokonjal, ſ tutej ſberku ſamđith muž, ale žejenje njebu tež žeane myto čežescho ſaſlužene, a žejenje hódnischemu date!“

Kak je konduktor dom pſchiskoł, móžesč ſebi myſkicž. Nowiny běchu jeho rjeſowſki ſtuk hycz ſ telegramom pſchinjeſle a jemu bu woprawdze ſhwatocze poſitanje pſchihotowane. Knježeschtvo pſchizpe jemu wulke myto, kralowa starasche ſo wo jeho ſwobju, želesniczne towarzſtvo poſyjſti jeho a tak bě ſo modlitwa jeho džesac wulfotne dopjelnila.

Ze Serbow.

S Budyschina. Srjedu, 1. junija, ſeňdze ſo pola Dietrichez w Budyschinje naſladna ſyla ſerbow ſo wobfruzenju a poñemu ſariadowanju finanzenho wubjerk „Macžizy ſerbskeje“. Tutoj wubjerk ſtara ſo wo nadobnywanje ſredkow i twarej ſerbskeho domu a darow ſa njón. Njemóžesche wſchal w poſlednim čzafu poſjadeſte ſtukownoſcze roſtowicž, dokež bě naſch kraj ſ pſchiležnoſczi kralowskeho jubileja bjes teho ſe ſberkami na Albertowu fond atd. wobceženy. Někto wſchal ma zjle nowe tempo w naſchich hromadzenjach naſtupicž. So taje měnjenje naſ ſwiftich wobknježuje, wobkhwedči ſtrednu wulke wobdželenje pſchi ſhromadžisnje. Knje ſečnik Žyz, poſitavſhi hoſci, wuloži ſamet ſhadjowanſki a namjetowaſche wólbu pſchedkhydſta tehole wubjerk. Wón ſam njemože a nochze pſchedkhydſtwo meč, dokež je hycz ſariadniſ domu. Duž wuſwolichu ſo i aktlamaziju: ſa pſchedkhydu knje ſarat Gólcž ſ. Budyschinka, ſa měſtopſchedkhydu knje ſ direktor Nowak ſ. Budyschina, ſa ſekretara kaplan Andrižki ſ Kalbíz. Pſchichodnej hlownej ſhromadžisnje „Macžizy ſerbskeje“ pſchedpoſoži ſo tutu wólbu ſ ſančji. — Potom ſcěhovasche wažno roſmolwa wo pſchedmjecze ſamym: „Kak bychmy móhli prawje wjèle datow ſa dom ſehnacž.“ Tuta roſmolwa bě jara živa, a wobdželichu ſo pſchi njei mnosy knježa. Hlowny wuras ſladžesche ſo na to, ſo ma ſo ludi ſa wěz ſahoracž, a teho dla wo njei ſo poſvuciž. Ludej ma ſo jažnoſcę podacž, kaf ſ domom ſteji. Knje ſariadniſ pſchistaji, ſo je poſloženie naſcheje naležnoſcze po čzlowiskim roſomje ſavčežene. Na zjle ležomnoſczi njei hypothekarnego dolha wjazhy, dań ſa ſo twarjazh džel domu, na kotrež ſmy 90,000 hriwnow pola měſtečjanſkeje naſlutoraſnje požejili, je kryta ſ pſchenajeczom klyamow a wobhdenjow w tuthym džele domu. Runjež wſcho hiſeče pſchenajate njei, kryje tola hycz tak wunoſch, kotrež dom wot 1. oktobra i. I. poſteſe, zjlu dań. Schtož dha ſo někto ſkladuje, ſkladuje ſo na druhu dželu domu, ſa kotrež ſu 3000 hriwnow hycz ſkladowane. Knje ſariadniſ ſavjedze tež w ſvitowanju darow hinaſci poſiad. Knje Andrižki měni, ſo by ſo ludej ſ nowa a ſ nowa wuložilo, ſo naſch dom njei jenož narodny dom, ale ſo, ſtotož ſa njón wopruje, tež Bohu a pſchede wſchem Bohu wopruje, dokež budže tón dom Bohu ſpodobne waſchijnja naſchich wózow hoſicž. K ſamknej wěz ſečazchu k. dr. Rjenč, Kubiza, Mróſak, Gólcž a pſchijima ſo namjet, ſo budžetaj k. Gólcž a Andrižki po ſriadnje do naſchich čaſzopisow w tym ſamym ſamýſlu piſacž. Teho runja do pſiche ſo redakcijam wſchitlich naſchich čaſzopisow, ſo bychu

daři ſo dom ſvitowanle a čzitarſtwo ſa njón ſahorale. Tež „Bramborſki Bažnik“ tajte naſolwjenje doſtanje. Wobſchernje ſeči ſo wo ſaložowanju » fo mi fi i o w «, kotrež bychu po pſchilabje ſhvalobneje Delanskeje patentneje, ſladwoſteje platoſweje, póndželniſow — poſjadeſte ſa dom ſkladowane. Krcži ſo wo ſwafach, ſchězijnach a druhich pſchiležnoſczech, wježelých a ſrudnych, hdyž ſo nježmelo na dom ſahoracž. Knje ſ Sommer wuſkladuje: Hdyb by w ſzdej ſherbſkej wſy w pſcheresku jenož 10 hriwnow ſzde ſéto ſo naſdalо, by ſe ſnadnej prožu „Macžiza ſſerbska“ ſwoj ſétny ſtajný dohod mela. Knje ſ Friedler poſchecche duchownych, ſo bychu ſamđith ſſerbow naſolwjeni ſo wotkaſanjam ſa dom. Wěſty ſſerb je zjle ſwoje ſamženje (60,000 hriwnow) chyž „Macžizy ſſerbskej“ wotkaſacž — ale nicto jemu njei ſo tomu ſečal. Na ſwiz ſzdežuje knje ſ Andrižki, ſo budža w bliſim čzafu rjane diplom ſa dom ſudate — ſakladniſte a ſkladnoſte (100-hriwnowſte a mjenſche ſwafne atd.). Tute diplomy prawje roſſchericž, prawje wjèle jich roſpſchedacž, budže hlowny nadawſ finanzenho wubjerk. — Hdyž bě knjeſej ſararjej Gólczej, kotrež ſhromadžisnu wjedžesche, ſo wutrobnia ſlawia wunježla, roſenžechmy ſo w luboſczi a poñni ſahorjenja ſa nježnadle, wobcežne, tola pač tež ſzločke a Bohu ſpodbobne dželo. Boh je žohnuj. A.

S Budyschina. Šandženu nježelu ſo tu mytowanſti ſlet wobjskowych liſthnoſchazych holbjow wotmě. Liſthnoſchaze holbjie plahowaze towarzſtvo w Chemniž bě 7 ſorbow ſe 191 holbjemi do Budyschina pohálo, kotrež ſo doppoſdňa 1/2 hodžin na tudomném dwórniſcze ſuſtežichu. Wjedro drje bě rjane, tola bě wuhlad na hory ſ mhl wobcežnjeny, ſchtož drje bě na tym wina, ſo někotre ſtadla hafle ſhwilu nad dwórniſcze ſomětachu, předy hacž ſo na ſtronu ſ wječorej wobrožichu.

(Ruska ſpěwańska kapala.) W Budyschinje hiſeče nježlyſchany konzert, w kotrež ſo budža ruſzy ſpěvarjo a ſpěvarſki ſ wjetſcha ruſke narodne ſpěvy w ruſkej rěči ſpěvacž, ſměje ſo wutoru 21. junija wječor we 8 hodžinach w ſali tudomněho hocženza ſtrony. Najwjetſche wo tym Winske nowiny mjes druhim piſhaja:

Ruska ſpěwańska kapala je ſjenoczenſtwo, kotrež je ſo pſched někotrymi lětami ſtworilo a kotrež je ſ malých ſapocžatkow do wuměſteſte wjſkoſe ſroſlo. Hycz jeje preňje wuſtupjenje ſajimaw ſaſzich čzineſe. Dvaj a dwaj ſpěvarjo a ſpěvarſki ſe ſwiedženſtej khtutnoſezu a w ruſkej narodnej drasce ſchěznateho leſtotka na jeviſežo krožazhu, ſo bychu ſo tam po hloſazach ſeſtupali, najprjedy hólzy, potom mužojo, na poſled ſonth, wſcho hromadže 35 wozbowow. Program pſchinjeſhy ludowe pěžnie a duchowne ſpěvy. Šalyschachmy jedyn wojerſki marsh, jedyn ſibirske ſpěv, jedyn rejwanski ſpěv, duchownaj ſpěvaj „Wotče naſch“ a „Boh žohnuj naſ“, „Mač njea Mači pſches rětu“ atd. Wulke džiwanje ſbudižichu wurjadna hluvoſkoſz baſow, wěſtoſz a capella chorow a duchovje pianissimo měchaných chorow. Dokonjenje tychle ſpěvarjow, kaž jich narodne pěžnie wo wurjadnym muſikalifkim talentje ruſkeho luda ſhwedež.

— Wěſtu Braunez, kotrež je wobſkorzena, ſo je ſemrjetu mandželsku předy w Budyschinje bydlazeho pſchekupza Míttascha bila a kridowala, ſo je ſebi pſcheczehana žona ſ jědom ſamdała, ſu ſe Sonnensteinskeje bludnižy, ſažo do Budyschina pſchivjessi. Hdyž ju Budyska hofanstinska komora w ſwojim čzafu teho dla ſuſtežich, leſtarjo měnjaču, ſo je wona bludna. Ma to ſu ju do Sonnensteinſkeje bludnižy dowjeſli, ſo bychu ju dla ſwojeho duchowneho byča wobledžbowala. Kaž ſo ſda, ſu Sonnensteinſy leſtarjo ſpōſnali, ſo wona njei duchathora. Duž drje ſo ſ nowa pſched ſuſ ſtají.

(Srđel pſche mrowjazu čzwilu.) Husto ſo stanje, ſo ſo mrowje we wobhdenjach abo w hródzach a ſahrodach ſahněſdza a ſo ſu potom ludžom ſo wobcežnoſcze. ſ wjetſcha ſebi potom ludžo radu njevježda, kaf bychu malých naſvalníkow woblysi, a tola je ſredk, ſ kotrež ſo mrowje bôrſy ſanicža. Wſmi wulki ſchwamp, wumyj jón derje a daj jemu wuſhnyč, na čzož ſo jeho džerh wocžinja. Ma to ſo někto ſolzeneho běleho zokora na ſchwamp kyprje, a ſchwamp ſo do bliſtoſe ſe městna poſloži, hdyž maja mrowje ſwuje ſydko. Bôrſy ſo wone potom pocžinaju na ſchwamp ſhromadžecž a ſebi ſwuje ſydko w jeho džerhach pſchihotowanž. Potom je jenož trěbne, ſchwamp ſ ſhwilemi do horzeje wody čzisnyč, na čzož ſo wone po tyfazach wulbčeža. Hdyž ſu ſo ſparjene mrowje wutſchafle, ſo ſchwamp ſažo wuſhnyč a ſo ſ zokorom požypa, a ſo tele mrowjaze paſle ſažo poſlaku. Tole waſchijnje je jednore a ma wulki wuſpēch.

(Pſchihodne wjedro.) Wjedrowe ſečet w ſſerbach pſiche, ſo hacž do 19. junija wjedro rjane wostanje. Kajke budže wone poſdžiſho, ſo ſa thdžen ſoſjewi. Tola to njech ſo pſchezo

do předka praji, so budže ho létusche žnjowe wjedro po wjedrje pořednijeho thdženja junija složowac̄. Léčka je ho dopředkaprajenje wjedrowěchězera w Sserbach nadpadnje sa prawe wupořasalo. Kaž je wón weschězil, je ho stalo. Meja bě lhódná, ale plödná, a na to hmy došč rjaneho wjedra měli. Wopravného žylneho krajneho deschěza s zyla žaneho njeje bylo, nimale wsché létusche deschěze ſu ho s njewjedrami pſchinjeſle.

Wjedrowěchězér Falb bě wot 3. hac̄ do 8. junija wobſcherne deschěze weschězil. Na ſbože je ho wón tón króč ſažo ras mylil. Brém thdženj junija hmy wurjadnje mało deschěza měli, a ratarjo ſu teho dla móhli wulký džel ſyna a ſucheneho džecžela domoj hlowac̄. Wot 9. hac̄ do 18. junija po Falbu powěr wuſtudnje, w thchle dnjach ſo mało deschěza pōvídže. Hakele wot 19. hac̄ do 21. junija budže ſo deschězowac̄. Potom ſo w dnjach hac̄ do konz junija ſezoplí a deschěze ſo ſkoro ſhubja. Po Falbowym weschězenju budžetej po tajkim druhu abo tēcža voſojza junija s wjeticha ſuchej.

"Katholicki Požol" wo wólbach do khezorſtvoiveho ſejma w 3. ſafſim wokrjeſu pſche: Wsché naſche wurađowanja dla pſchi-hódneho kandidata do khezorſtvoiveho ſejma ſu ſo roſhile. My na tym wina njeſzmy. Se wſchej prózu hmy ſo wo to ſtarali, ſo bychu Sſerbia woběju wěrhiwusnaci w pſchesjenosći woliſi, ale njebe to móžno. Teho dla hmy nučeni, liežazeho zentrumſleho kandidata poſtaſic̄, pſchetož wolic̄ je winowatoſcz kóždeho kheſcžijanského muža, ſa Gräfu a ſozialneho demokrata pak hložowac̄ njeſzemy. Kóždy, kž chzel wibdeč, móže lohžy ſpōſnaž, ſo reformarjo na Sſerbow nježivaja. Porucžam̄ teho dla ſwojim čitarijam naležnje, ſo bychu po pſchiladže katholikow w Drježdžonach ſławne ſuateho ſejmowoneho rēčnika konſiſorialneho radu Dr. Porscha woliſi. Kóždy jenicži hlož ma w liežazej wólbje wulfseje wažnosće. Duž njedrož a njelembž ſo žadny ſ naſ, ale muž pſchi mužu wotedajmy ſwoj hlož ſa Dr. Porscha ſ Breslau. S tym dopokažem ſwoju politiku ſraloſez a čeſeckim ſebje ſamých. Wólbne liſežki ſo do naſich agenturow jutſe roſeſezel. Njech ſo kóždy pſchecžel dobreje wězy pſchecželniwe wo to poſtara, ſo bychu ſo po wſach a domach roſnoſyle. Duž w Božim mjenje ſ wólbje! Njevoſtaň nictó doma!

(Ssred k pſche w ožmaſenje.) Hokežam, fotrež chžedža tež w ſeče pſchezo běle wobliczko mēč, ſo ſežehowazh kředk porucža: Bréčka jeneje zitrom ſo ſ wjetſchej ſežipku warneje hele ſměſha, ſ temu ſo běl keneho jeja pſchida, fotrež pak dyrbi ſo, ſo by ſo lepie ſměſhal, naipriedy na jeho ſbic̄ ſbic̄ a potom ſo hifcže ſic̄ ſe ſměſhalo, ſo to na woſmalenu kožu wječor do lehničzic̄a narhybuje. Nasajtra je potom pječza woſliczowá koža rjana mlödna a čerſtwa, lajkaž je w ſymje byla.

(Njekaſanſtw.) Tele dny ſu tu 18-létneho dželacžera Schmidta ſajeli, fotrež je pječza ſpýtał, jenu ſydomlétetu holcžku wumozowac̄.

Šak nufne woſledžbowanje teho je, ſchtož knies Sommer wondano w "Sſerblích nowinach" ſa pčolarijom piſaſche, ſo maja ſo mjenujzy pčožoh tež w nětčiſhim naletním čaſu, tak rucze hac̄ někotre ſymne a deschězowé dny pſchindu, tak ſo pčožoh won njeſzemy abo ničo montach njenamataſa, pižowac̄, doſtež tehdý matka hnydom jeſka njeſz pſchecstanje, wo tym hmy ſo dzenk thdženja poſluje pſchewědečil. Mli ſo mjenujzy ſdasche, ſo je jedyn mój ſlabý kočž matku ſhubil; duž chžych jemu ſ druheho kočža pläſt twara ſ jejkami a ſ zyle mlödym čeřwym dacz, ſo by ſebi nowu matku ſežimic̄ mohl, ale žaneje tajkeje pläſceje w nim njenamakach. Tak ſo mi tež w druhim, tječim a ſchtrvóthym kočžu ſeňdž. We wſchitich bě wjele pläſta pſchirytého a ſtarſchego čeřtvja, ſ tajkehož ſebi pčožoh mlödeje matki ſežimic̄ njeſamöža. Wchitke matki běchu pſched někotrymi dnjemi jeſka njeſz pſchecſte, ſchtož bě ſ wulfei ſchfodu ſa pſchichodnu paſtrow na wjele lubjathim lipowym ſeženju. Teho dla džech hnydom ſ knjeſej inspektorzej Braunbartej w ratačſkej ſahrodze, ſkoržach jemu ſwoju nuſu a proſchach jeho wo ſuž twara ſ pſchihodnymi jejkami a čeřtvym. Tón mi minjenu nježelju dopoldnia ſuž čorneho twara ſ runje nanježenymi jejkami dobročiſivje pōbla. Vjes tym pak mějach tež we wſchech ſwojich kočžach nanježenym jejkow doſč. ſsobotu bě mjenujzy ſažo rjany doſč džen byl, ſo běchu pčožoh na poſtrou wuletorac̄ mohle, duž běchu matki ſažo njeſz ſapocžale. Tež we Braunbartowym ſuſtu pläſta nježelju hifcže žane jeſko wulehnjene njebe. — Nictó njeſai ſebi dobru radu nimo wuſchow padac̄! Barlo.

S Budeſtez. Hdyž je někto nowy naſhwilny drjewjaný móſt pſches ſprewu dotwarjeny, kruh a žylny doſč ſa najčežſhe wofy,

ſapocžne ſo nowy thdženj wottorhanje stareho ſamjentneho móſta. Tón je w ſeče 1570 mějčanska rada w Budyschinje kruže a twjerde doſč natwarila, ſo je w 3 ſtſtoſtach wſchitke naſale wulkich powodženjow derje doſč wudžeržal, jenož ſo je ſo w ſeče 1860 jedyn ſtolp nowy natwaril. Móſt zyle twjerde ſteji a njere žadny strach, ſo by něhde ſo ſažypnyt, tola njeje ſa ludži naſchego čaſha ſcheroſi doſč a ſtat tehoda nowy ſ luteho granita natwaril. Twar wuwjedze firma Lippold ſ Holzmündena we Hanoverskej, kotaž je hižo wjele jara wulkich móſtow natwarila. Hižo je na 37 italskich murjerow ſem pſchisčlo; woni ſměja nowy móſt hac̄ do 1. novembra dotwaric̄.

W Kumwaldſtich nowinach, fotrež tež "Budeſčanske" ſo mjenuju, ſo bajesche, ſo 2 wychlaj a 50 pionirów ſem pſchindu, ſo býchu starý móſt roſhleli. ſſu to hole blady!

K wječora wot naſchego dwórníchča wobſedžet Hajicžanskeje fabriti, k. Porač, wulku parnu žyhelnicžu twari; ſ twarom ſu hižo ſapocželi.

S Hodžiſa. Nježelju ſa thdženj, 19. jun. ſměje ſo tu ſapofaſanje naſchego nowego fararja a diafona rano $\frac{1}{2}$ /8 pſched ſerbiskej a $\frac{1}{2}$ /10 pſched němſkej woſhadu. Dokelž pak naſch nowy k. kaplon hifcže někto ſe ſeſliz wotenidž njež, joho ſapofaſanje pak ſo dléje wotſtorečiž njehodži, ſměje ſo joho pſcheydlenje ſ nam a jeho čežne powitanje ſe ſtrony woſhadu halle 29. junija.

S Maleschez. Sſamopaschnoſcz a njepětnoſcz naſcheye mlodžiny w někotrych ſtronach je džen a hóřſha. Wondano w nožy ſu nekajdy njeđuſchiruz w Bréſhny ſchelafe ploth ſpowaleli, a ſo hóly ſonske pſchecžehaju, je wſchédna wěž. Na tajſe podawki ſu ludžo hižo ſwulki a ſo tež teho dla njeſju džimali, ſo je druhý džen ſwulatkow čeladnik ſurenz, pola jeneho ſubleria w Bréſhny ſlužazj, jenu 15-létnu holz na dróž ſadpanyl a ju wumozowal. Pacholka ſu dwaj dnjach poſdžiſho ſajeli a do jaſtwa do Budyschina wotwiedli.

S Kħwacžiſ. S rjangu wjedrom je ſo twar naſcheye zyrkuje na ſwjeſtelaze waſhnu ſpēchowal. Pſchichodnu ſrjedu ſa dwě nježeli ſo, da-li Bóh, ſakadny ſamjen poſoži.

S Kħawoſa. Wobžarujomne njeſbože je ſwójbu tudomneho ſiwnoſčerja Heinricha potřečilo. Hdyž ſandženu ſrjedu Heinriches ſydomlétetu ſyńku ſwoju dwělétnu ſotſiežku w džecžazym woſhežku wonka woſolo wožeſche, wón pſchebiſto ſ nimoběžazej rēž ſajedž. Dokelž ruije na tutym měſtneje puež nahle ſ rēž dele dže a tam žaneho woſloženja ſměje, woſhež ſ džecžom do ſteli ſajedž a tež hóležka ſobu do wody ſtorež. Sſo ſe ſtróželov ſhabawſchi hólež hnydom ſa ſwojej ſotſicžku pýtaſche, tola tu bě ſylnje bežaza woda hižo ſobu wſala. Sſužodam a Heinriches mandželfimaj, fotraj poſdžiſho ſ pola pſchibęgeſchtaj, ſo halle po dleſſhym pýtanju poſadži, čežko, ſežko ſ ſobu wſate, ſ ſteli wucžahnyc̄.

S Njebejležiſ. Žadny ſwiedžer ſloteho ſwafa ſaſtženu wutoru tudomny ſuſes ſublež Miklavſch Wrobl ſe ſwojej mandželfej Mariju rodzen. Čežoſtež ſwjeſteſche. Pſchecželſto a ſnacži ſu čeřeſeñymaj jubjelſtimaj mandželfimaj najwutrobnische ſbožopſchecze prajiſi a dary luboſče a wérneho pſchecželſtwa pſchepodali. Bóh luby ſenjes chžyl hifcže čeřimaj a čerſtwhymaj jubjelſtimaj mandželſtomaj dejmantový ſwaf ſilofciwne dočzatač dacz.

S Habrachęz. Sſwobodomžlui druhého ſakfeho wólbneho woſrježa běchu pſat thdženja wječor wólbnu ſhromadžiſnu do Habrachęz ſwolali, ſo bychu ſwojemu kandidatē Güntherej i Blaweny ſo pſchedſtajic̄ dali. Ma ſhromadžiſnu pak bě ſo wjažy ſozialdemokratow dyžli ſwobodomžlui ſeſchlo. W debače ſo ſozialdemokratuo do ſwobodomžlui ſ hanjažym rēčemi dachu a jich wužmehowachu, ſo ſu ſe ſwojej agitaziu jenož ſa ſozialdemokratow dželali. S wulkim ropotom ſo ſhromadžiſna ſkónči.

S Rječornja. Šandženu pbiudželu je dwělétny ſyńk tudomneho ſubleria Rabowſkeho w njewobſedžbowanym woſomiku do Kotowki paſnyl a ſo w njej tepil.

S Zitawh. W jenej palenzowni 8. junija dželacžero pýaču, mjes nimi tež 25-létny žyhelníki dželacžer Lefka ſ Budyschina a 33-létny žyhelníki dželacžer Henczel ſ Henczeliz. Taj ſo ſwadžiſtaj, pſchi čežim Lefka Henczla ſ nožom ſtrachne ſkala.

S Wulſich Šdžar. Nascha gmejna je ſebi nowu wohnjowu ſyſlawu ſupila. So by ſo wona pſchi haſchenju wohnjow ſ prawej wuſtjoſeſu trjebała, je ſo tu ſ dobom dobrowólna wohnjowa woſbora ſaložila. Sa nawjedowaria ſu ſebi wohnjowi woborniž ſubleria Hejnzu a ſa ſyſlawoweho mischtra kowarskeho mischtra A. Lubacha wuſwolisli.

S Šhorſelza. (Rječornja komora.) Niže ſkocžecž ſteji

dželacžer Khorla Freudenberg s Kulowza. Wón je wot nozy, w kotrejž je jeho žona wumrjela, krejnu hanbu hnal. We wukładowanju wužuda ho praji, so ho lědma žlowow namaka, wobskorženeho njeskutki, kaž ho žlučha, woſnamjenic. Skocžazeho nje-kažnička k khostatni na 2 lěže a k ſhubjenju čežných prawow na 5 lět ſažudžicu.

S Wojerez. Rosumnišchi liberalni, kotsiž ho narodno-liberalni mjenuju, hu ho roškudžili, pschi wölbach fa knjeſa hrabju Arnima wuſtupic. Woni w kwojich leczázych liſtach praja, so žwobodno-ſmyžleni (liberalni) ničo rječadža a ničo nječinja, ſchtož by k lepſhemu a poſbehnenju naſchego wózneho kraja a k jeho wužitku bylo. Teho dla, iſtož dže jeno trochu ſam ſwoje a ſwojego kraja lepſte, nježmē pschi wölbach liberalnym abo žwobodno-ſmyžlenym ſwojego hloža dac; po tajſim na dnju 16. junija njeuſwol žadny dr. Hollsteina ale jeničzy naſchego dotalneho ſaſtupjerja knjeſa hrabju Arnima-Mužakowskeho.

S hole. Hdyž ho wulfe wěžy ſtaſaja, so tež dživne ſuſki naſhonia. Tak člownej prajesche, so njebudže ſnjeſa hrabju Arnima wolicz, dokež je ſlanje pſchedrohe. Schtož dha ſlanje drohe čini? — paſlenz, ale niž ſnjeſ hrabja. Hdyž na pſchedadžowanje džeja, ſebi kóžny ras jedyn ſupja a potom hjes pſchedteča kadeža. Schtož pak tak njerosomne recži, njech njeſapomni, so ma jich wjele ſlanje nimale darmo a njech ſebi tež dale wopomni, hacž budže jemu liberalny abo demokrata ſlanje dawac! Zyle wěſče niž. Wón budže tola pſchedzo, hdyž budže ſlanje trjebač, do hrabinskeje hole po nje jeſdžic dyrbječ. A tam tež jo doſtanje. Duž tež ty ſe ſwojej ſlanjowej staroſcu, kaž wſchitzu drufu khwataječe na dnju 16. junija a wuſwolcze ſnjeſa hrabju Arnima-Mužakowskeho.

S Sabroda. Pjatki rano 1/2 hodžin ſtej ho bróžni polleňka Khrystiana Brzežki a ſwidowjenieje Brzežzyneje wotpaliſej. Wobej twarjeni ſtej ſawęſčenej bylej.

S Kinaſhta. Njeđelu wječor je ho bróžen předawſcheje dracžowjenje wotpaliſla.

S Čjorneho Kholmza. W holi bliſko tudomneho rěſaka je ſichtwórk tydženja jedyn čeladnik ſ njekežbliswoſću ſe ſchwabliczkami wobkhadžej ſlanje ſapaliſ. Dokež ho kura, k njebiu ſupazeho, wo wži vörh dohladachu, bě móžno wohén w naſtaču podoužyc.

S Miloraſa. 1. ōktobra naſch wučerž Hanko, kotrež je 38 lět w naſchey wži ſ wučerjom byl, na wotpočin ſponže.

S Mužalowa. 1. junija hu tu w Nyžy pschi taſ mjenovanym ſtym brjoſy čelo papjernitoveho dželarja Emila Lehniča ſ Kobjelinu namakali, kotrež bě ho 14. merza ſhubil. S dolhim leženjom we wodže bě pſchedlaczje hižo taſ daloko doſchlo, so móžesche ho Lehničova woſhoba jenož na wězach, kotrež w drastnych ſakach tčačahu, woſhobje na čažniku ſ mjenom „Emil Lehnič“ ſpōnač. Čelo hu w Kobjelinje pohrebali.

S Mužalowa. Sjawnemu wobkhadej ho 15. junija poſledni 23 kilometrow doſhi kónz Mužakowsko-Duplicžanskeje ſeleſtinu pſchedpoda.

S Mužowa. Sańdženu njeđelu pſchipoldnuje je ho tu pschi Mužowſko-Schibjanskim puczu pola Wulkocžiſtowſtich mjeſach něhdze 50 jutrow 30-lětneje huſčinu, Rakečanskemu knjeſtu ſluſhazeje, ſ wohnjom ſanicžilo. Wohén je ho najſterje ſ njerodu jeneho tobaſarja ſamischtril, tola ho to njeħodži dopolaſac̄.

S Šſlepeho. Kaž je ſluſhacz, dže naſche ſerbſke ſpěwanſke towařſtvo „Spěvný wěñz“, kotrež hafle krótki čaž wobſteji, naſ njeđelu 19. junija ſe ſpěwanſkim konzertom ſmjeſelic. Pschi teſle ſkladnoſci by nam jara lubo bylo, hdy bych u naſ lubi ſerbſzy pſchedczelio a pſchedczelniſy ſ pola a hót wopytac pſchideli. Tuteho wuleta ho wěſče njebych u ſali nětcole, hdyž naſcha hola taſ prawje ſtronotne dymanja wadymuje. Runje pschi lětufchim rjantym pſchijomnym wjedrje placzi žlowo naſchego ſerbſkeho pěknjerja Sejlerja: „Ssmólna khóža porita, praji: ja ſym leſatka, kréboj moje dymanja“.

Přílopk.

* (Trichinatoſć.) W Planizach pola Zwickawu je něhdze 50 člowniekow, kotsiž hu ſwinjaſe mjažo jědi, ſe ſnamjeniem trichinatoſće (trichinosis) ſhorilo.

* (Werowanje bjes njeweſte.) W Blawjenje w Bogtlandze bě ho wobſtaru ſalubowanu wudowž, kotrejuž bě ho ſechzho, ho ſažo woženicz, njewjestu wuſwolis, kotrež wſchaf tež wjazh mloždo njebe. Šſobotu rano ho nawoženja ſe ſwojey pſchichodnej mandžellej na ſtaſtvo poda, so by ho ſ njei tam na čaž ſiwiſenja ſjenocžic dal. Tola ſak ho to druhdy zoſa. Salubowanaj dyrbjeſtaj čažac̄, doniž rjad na njeju njeſchindže. Šbožowuſi nawoženja woži ſan-

dželi, ſo mohlo ho jemu wo pſchichodnym ſiwiſenju bjes ſamyljenja džecž. Po khwili wožuežiſti, ménjeſche, ſo ho jemu hiſcheze pſchedeo džije; pſchetož runje ſebi woži rybowaſhc, njebožesche njewjeſtu wuſležiſ. Wona běſche ho roſmyžlika a bě měnila, ſo je lepje, hdyž tež w pſchichodže ſama po puczu ſeſteho ſiwiſenja dže. Tak dha na ſenjenje ſmyžlenemu ſtarzej ničo druhe njewubu, hacž ſo tež dom wopuſteči, w kotrejž budžiſche ho dyrbjaſo jeho mandželle ſbožo ponowicž.

* Woraſka ſchlumpa, kotrež tele dny pola Falkenhagena njeđalo ko Spandawu ſajachu, je, hdyž ju ſažlapachu, 5 muži ſranila. Něhdje 35 lětnu žonku, kotrež mějeſche napohlad dundatwy, ſo žandarm Geißler ſa mjenom wopraſcha. Město ſo by wotmolwila, ſo wona do žandarmy da a jemu wobližo roſdrapa. Wona ſo ſi tajſej ſažalkoſču ſpječowaſhc, ſo dyrbjeſche žandarm ſlónčenje teſka wučahneč. Wón něhdje 40 króč do njemoreje žonſkeje rubny, kotrež na poſkled ſwjele ranow ſrawyſeche. Schlumpa ſo tež hiſcheze ſi tym njeſklubji; wona tež hiſcheze Falkenhagenſkeho gmienskeho pſchedſtejeſterja a jeneho druheho wobydlerja, kotrež ju wuwjaſac̄ pomhaſtaj, ſluža a roſdrapa. Šlónčenje móžachu ju na wós ſwjanu do Spandawu dojveſč.

* (Wulke njewjedra.) Wutoru 7. junija hu jara cježke njewjedra w ſriedžorheinſkej ſrajinje ſakhadžale. S blýſkom je ho wjele twarjeniom ſapaliſo. S městami hu ſo ſ wulkej wodu zyle žně ſanicžile.

* (Skažený pož.) W Niederpohrizač pola Dražđan je wutoru pſyček tamniſcheho hoſčenzarja Neumana, teho žonu, 8 lětneho žyna, kuchařku, jeneho klužobniſa, jenu mlokoſu žonu a jeneho hoſča ſlužal. Pſchiwoſam žandarm pža ſatſeli, kotrehož je poſdžiſcho ſkótny ſeſtač, jeho pſchedphtamſhi, ſa ſtaženeho ſpōſnala. Wón bě ſo hižo někotry čaž jako rad ſlužaz ſoſaſon, tola njebě nictó na to ſedžbowal. Pſchedpoſdže je ho nětko ſpōſnalo, ſo je ſkóžo ſtažene bylo. Šlužani hu hnydom do Wina wotjeli, ſo bych u ſo w tamniſchim Paſteřskim wuſtawje ſeſtowac̄ dali.

* (Bruſki stat jačo herba.) Woni hoſčenzarat Zeit w Hallenſeeu wazh dyžli milion hriwów ſamoženja ſawostajiwſti wumrje. Nětko bě tež jeho wudowa wumrjela, a dokež žamych herbow nima, stat henſtivo naſtupi.

* (Čžolm ſ 6500 centnarjemi pſchený ſo ponuril.) Na Čžolmu pola Riesh je ſebi ſobotu čžolm, ſ 6500 centnarjemi pſchený naſklažený, do ſotwizy jeneho druheho čžolma ſaložiſtvi džetu do dna wudrel a ſo ſa krótki čaž wichón ponuril.

* (Zedyn žandarm druheho ſatſeliſi.) W Solnhniji w Galizijskej je žandarm Němečka žandarmſkeho wachtmicha ſtowalskeho dla pſchedfory w klužbnych naležnoſčach ſatſeliſi a ſo potom hnydom ſam je ſatſeleniom ſkonzowal.

* Se ſatraschnym wichorojthu wětrom je ho zyla ſriedžna Ruská domapytala. Mačinjenia ſchoda je nježmēra. W Njeviſiſhu je ho wjele domow ſpovalaſo, pschi cžimž je 9 wožobow ſiwiſenje ſhubilo. Warschawſto-Moſkowſki telegrafisti ſwiaſt je pſchedorhneny.

* (Čžorný deſchcž.) Wondano je w Irlandskej na 30 jendželſkich mil dolhej pſchedtrjenosći čžorný deſchcž ſchol. Pschi deſchcžu běſche taſ čzma, ſo dyrbjaču ludžo ſwězu ſažwěczieč. Huſte čzorne mróčjele k dohlemu ranju čzehnjechu. Deſchcž bě ſo ſe ſasami wožarbič, kotrež běchu ſo ſ wložnym powětrom ſměchale. Po měnjenju meteorologow (wjedraſpytnikow) hu ſasym ſi industrijowych městow Schottlandſkeje a połnožneje ſendželskeje do powětra pſchediſle a ſo wot tam pſches morjo ſi wětrami hacž do Irlandskeje njeſle.

* Wo wuſuđenju, kotrež ma dla ſeſtivjenja naſchich wojaſow wjethchu a powschitkownu wažnoſć, ſi Mühlhauſena (w Hornim Elſaſu) piſkaja: Dweju mlynkow, pola kotrejuž tudomne proviantſtvo rožku mleč dawa, běſchtaj jeju wychiſtcej mlynkaj pſcheradžiſoi, ſo wojeſku muku ſle pſchedſtowataj. Taj mlynkaj proviantſtvo piſaschtaj, ſo taj mlynkaj muku, kž ſi wojeſkeje rožki dobywataj, po zentnariach pſchedawataj. Schtož teho dla na wás ſobrachuje, wonaj ſi thay narunataj, ſo do čzorneje muku, ſi totrejž ſo thleb ſa wojaſow pječe, mlynkſti proch, muku ſi kurjaſeje pizh a ſe ſtrowoſci ſchloždžazeho čzorneho ſorna měchataj. Proviantſtvo tón ſtym mlynkow pſchedpoda, ſo bychtaj teju mlynkſkeju pſchijloženja dla wobſkoržloj, ſchtož tež ho ſta. Alle wobſkorženaj ſtaj, kaž ho ſda, ſi wěſtu do poſklaſo, ſo ſtaj poſku wěrnoſć ſiſkaloj; pſchetož lawniſki ſud je jeju wuwinowaſ, kaž tež poſklaſa instanza, a wobej instanza ſtej wſchě khóž ſtóržbu pſchedzivo mlynkaj ſaloži. Wažniſche pak je praschenje: Njeje dha žana kontrolla móžna, kotrež by taſkemu mukulaženju ſadžewala?

* W Kamienicy ſu někotſi wojaſy 5. pschēſkowſkeho regimenta cíjilo 104 jeneho koſojedoneho nadpadli a jeho powalili. Pschecžela padnjeneho, kij bě na pomoz pschilhwatal, ſu ſe ſwojimi teſakami wobdzeli. Halle hdyž ſo jedyn wos bližesche, ſu cízli. Tich ſu wuſledžili.

* (Dobročiwy mordák.) Šle wuwołaneho paduſchneho hońtrwjerja Miklawſcha Françoisa ſ Remelfingen w Elſaſu, kotrež je hýž 12 lét v koſtarci pscheyl, hajnik Leonard pschelwapi, hdyž chýſche jeneho ſatſeleneho ſornika wotnjeſc̄. Hdyž ſo hajnik pschi-bliži, paduſchny hońtrjeſ cízlaſche, tola, hdyž hajnik na njeho ſawola, ſo wobroči a jemu do života ſchrót třeli. Hajnik ſo na ſemju wali. Duž François ſ njemu ſhwatasche, ſběhny jeho a jeho do wýz donjeſzy, pſci čimž ſo jeho dohladachu a jeho ſaſlapachu. Leonard je ſmicerz ſtraſhne ſrameny.

* (Paduchſtvo na pōſcze.) Š Bifonza piſkaja: Pschi poſtſim paduchſtvo, kotrež bě ſo loni w novembrje ſkučžilo, bě ſo ſa 9500 ſchěſnakow papjerjaných a ſlěbornych pjenies ſranýlo. Šranjene papjerjane pjenies ſu někto dželac̄erjo na dworniſhčo-wym wobſedzeniſtvo rhy namakali, runje tak tež ſlěborne pjenies ſu hác̄ na 63 ſchěſnakow. Paduch hiſhčeje njeje wuſledženy. Namakaňe rubjenych pjenies ſo na ſlědowaze waſchnje ſta. Želeſniſki miſcht dželac̄erjam poruci, ſemju w ſahrodze ſaſtanishezového pschedbydy, ſ deſhčemí wotplawiemu, wurunac̄. Hrjebojo dželac̄erjo paſczit dorhcu, kotrež dželac̄-ſchěſnakſke banfowki wopſhieſche. Poſtſi miſcht ſaleski dale pytač̄ daſche, a bóry w jenej jamje 2437 ſchěſnakow wuſledžic̄. Pjenieſne papjeri ſu na kónzu troſku ſhniile, hewaſ pak hiſhčeje dobre, tak ſo ſo ſlōwa na nich cítač̄ hodža.

* (Sawjedzenje k wopilſtwu.) Jedyn pschelſepany hoſczenzač w ſhorjedžu na ſcěhōwaze waſchnje ſwojich hoſczi ſ bjeſmernemu wožlokaſtu wabi: Wón piwne kharty we wulkosći ſelesniſkih jeſdných khartow na kóždy karanc̄k piwa wudawa. Schtóž prénjej 2000 tycle khartow wrdeži, jako myto nowe jeſdne kolo doſtanje. Schtóž druhaj 2000 khartow wrdeži, temu ſo ſloty čaſznik, 150 hriwnow hódny, da, a na tſeczej 2000 khartow ſo čorne woblečenje, 70 hriwnow hódne, wudželi. Na khartach je načiſhčenje: „Plači wot 1. oktobra 1897 hác̄ ſ 1. oktobrej 1898.“ Hác̄ dha wyschnoſcz pschecžiwo tajkej niewuſhnoſci njeſakroči?

* (Dwaj dnjej po kwaſu ſo ſhubila.) Minjenu nježelu běſche ſo wifowar wěſty Lumper w Winje ſ mlodej holzu, Karolnu Käzgruberu woženil. Žentwu, kotrež bě 4 létne ſnajomſtvo wobſamka, ſa žentwu luboſče plac̄eſche. Wutoru wjeczor młoda žona ſ domu woteńdže, wudawajzy, ſo ma w měſcze něſhto wobſtarac̄, wsa ſebi lutowanſke knižki ſobu a njewróci ſo wojaſy domoj. Majpoſledy ſu ju na rězhyňm brjohy widželi. Mandželski wſchě móžne puče čiňeſche, ſo by ju namakal, ale podarmo. Pjenies ſi nalutowatniſje njebe ſběhnyla, duž nicto wuſhodac̄ nje-može, ſchto je ſo ſ njej ſtało.

* (Namrécze 10,000,000 dollarow.) Psched dleſchim čaſhom bě powjescz ſem pschischla, ſo amerikanska wyschnoſcz Winſkih a Budapeſtiſkih herbow ſemrěteho bywſchego wojerſkeho hejtmana Manovila pyta, kotrež je malic̄koſc̄ dželac̄ ſilionow dollarow ſawostajil. Tej powjesczí pak ſo, kaž wſchém powjesczam wo amerikanskih milijonickih namréczach, mało wěry pschizpi. Někto pak ſo poſlaže, ſo ſo tón ras wo woprawne milijonſke herbſtvo jedna. Kunięt ſo dobreho wuſpěcha mało nadžijachu, ſo tola, ſo bychu ni-čo njeſakomudžili. Manowilovi rafuſzy a wuherſzy potomniſy ſieno-čižhu a jenemu Winſkemu rěčniſkej tu wěz pschepodachu. Po dleſchim tam a hem piſhanu rěčniſk tele dny ſ New-Yorka roſprawu doſta, ſo je wyschnoſcz dokumenty, jej pschedpoſožene, nadrobnje pschehla-dala a ſa prawe ſpôſnala a herbam te pjenies ſuplačiſc̄ wobſamka; jenož ſo je ſo namrěta ſumma psches naſtate khosty hác̄ na 9,105,000 dollarow pomjeſtſila. Herbjo pak ſu tež ſ džewjec̄ milijonami zyle ſpoſojom a čakaja wjeſeli na wuplačenje tych pjenies.

Wuſhudženja.

Khostaſſa ſomora. Hanu Augustu Paulez ſ Bułez wopſjetneho paduſchitwa a jebanſtwa dla ſ jaſtvi na dwě lěče 6 měhazow ſa-žudžichu. Wobſkoržena bě loni 4. dezembra pschekupzej Böhme jedyn pſefel, pschekupzej Kellingej w Rakezach 3 rubjeſcheza a wſchelatim ludžom w Budyschinje pjenies ſu ſtupnje a debjenki ſ jebawym wudawanjom wurečzala, leťatſkej wudowje Krempinej w Ramnowje pjenieſnu móſhen ſ 45 np. ſranyla a hoſczenzarja Hahnwalda w Ramnowje wo worečiſnu, 1 m. 80 np. wucžinjazu ſjebała.

Sa naſch herbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 45,043 hr. 21 np.

Dale ſu ſa njón darili:

W „Katholſkim Póſle“ cíjilo 22 lěta 1898 hýž kvitowane:

Fr. Petura, kooperat (Světlá p. Ještědem), 2 hr. 50 np., komiſija Metropoliska 90 np., Delanská patentna komiſija 30 np., Delanská patentna komiſija: »mantlata« 60 np., »kvaſhova« 1 hr. 50 np., ſchtóž ſatſchafe, dwaj: 20 np., Radwoſka platoſka komiſija 1 hr. 30 np. (13 bimow darichu — Sa tu lubu Macžizu, — Hdyž běchu tak wjeſeli — Po herbſku ſej pschipili.“) = ...

7 = 30 =

W „Katholſkim Póſle“ cíjilo 23 lěta 1898 hýž kvitowane:

Radwoſka platoſka komiſija: (Herodes, kral, muž bohaty — ſo davanja ras wotwlaſny, — Někto pak je ſo načaſal — A 10 pjenies woprowal.) 60 np., Čornalez wovčerjo 80 np., ſa „Maſchu Wontu“ Ž. Reſaka (dotal 7 exx.) „Wlada“, tow. herbſkých ſeminarijow w Budyschinje, ſa nowe 12 exx. — 24 hr., Ž. Ě. Ř. ſa 1 ex. 2 hr., ſe ſužodom a ſužodomym pschedzelom ſebi džehmy tón nowy herbſki dom wobbladac̄ 1 hr. 50 np., Delanská patentna komiſija: ſtatowa ſ hoſcžomaj 1 hr. 64 np., wovča ſ hoſcžomaj 1 hr. 10 np. + 1 hr. 30 np., ſ hoſcžom na mlodym kwaſu 90 np., dał 1 hr., dala 1 hr. — ſ kapky jej pschitwuzahnyl 20 np., D. P. Ř. na Čornobohu ſe ſtemplowaných khartow 66 np., pschijel ſ nam ſultan ſ Voſpora ... 70 np. = ...

37 = 40 =

Póndželniſy w „Lisichčeji jamje“: Lutycžan Fiole dla 3 hr., luby hoſcž ſ Budyschinka 1 hr., 4 wovčerjo 50 np., 3 končoječi 3 hr. 83 np., hoſcženzač dobrowolniſje 20 np. = ...

8 = 53 =

Hromadže: 45,096 hr. 44 np.

S džakom kvituje

ſarjadniſtwo „Macžizy Sſerbſleje“.

Š ſejmſkim wólbam druheho ſalsleho woſtrjeſa 1898.

Sſejmſke wólbh bliža ſo, ſe, k nim dnjow je hiſhčeze mało, Hdy by tola w Sſerbach, wſcho Prawje ſhweru ſa tym ſtało, So bychu wſchě ſ wólbam ſchli A tež prawje woliſi.

W druhim wólbnym woſtrjeſu,

We kotrež ſa ſobu bydlu.

S rědka derje wupanu

Wólbh, kij ſo hdy tu wjedu,

Wulke wſh tam w horkach ſu,

Niž nam činjia hanibú.

Powrōčenſki duch to je,

Kotrež w tamnym ludu ſnejži,

Kóždh ma to měnjenje,

So čaſh budže wjele rjeniſhi,

Hdyž ſo wſchitko roſdželi,

Schtož tu kóždh wobſedži.

Bjes Boha czi živi ſu,

Nimaju tež žanu wěru,

Wuſhac̄ ſich na to du,

Wuſhac̄ jow ſ polnej měru,

Tajka ſtrona wohanska,

S kóždym ſetom pschibera.

Lubi Sſerbjo tola my

S nimi džeržec̄ njeſehzemy.

Ale kóždh, ja a Th,

Sſwér ſobu wolic̄ čzem̄,

Sſnadž tak hiſhčeze móžno je,

So nam ſiwa dobyčeze.

Ahorla Hörſter w Sprembergu

Wón chze naſch krjeſ ſaſtupowac̄,

A po jeho ſlubjenju

Rjebuđem̄ wobžarowac̄,

So ſmý ſobu ſ wólbam ſchli

A ſmý jeho woliſi.

Wón fabriku wobſedži,

Je tež ratař pódla teho,

Burſtwa žaſoſc̄ ſaſeſci

Dyrbi tola ſpóſinac̄ ſ teho,

Pschi tym je wón ſmyklem̄,

Saſko hiſhčejan pobočný.

A wólbam ſiwoſc̄ pschibera

Jara tež mjes ſerblſkum ſudom,

Schto nom wólbh ſomhaja,

Tak ſo pschib ſrajec̄ wchudžom,

To pak rěſa pschewrótej

Senož pomhac̄ ſ dobytkej.

Duž dha čzem̄ hromadži,

Tón króč wſchizh ſ wólbam ſhvatac̄.

Sſerbjo, budžeze proſcheni,

Zadyn nočzyl naſad wofac̄,

Rjech ſo tón króč poſkaſ,

Schto ſchěze Sſerbjo ſamoža.

W Bułojnje, 10. junija 1898.

Falla, gm. pr.

Bondželu a wutoru 20. a 21. junija 1898

żo pola podpihanego hamskeho žudništwa dla čiščenja wobkhodnych štow jenož unsne węžy wobstaraja.

W Budyschinje, 3. junija 1898.

Kralowske hamske žudništvo.
Hecht.

Sühne.

Trawowe awkzije.

Lětusche synome wuziwanje na pschisprejnych lufach Schězenčan-
skiego, Kolbicjansleho a Wysokowiskeho rycerlubla ma žo sežeho-
waze dny po jenotliwych sahonach na pschedadžowanje pschenajecz:

bondželu 20. junija

rano wot 8 hodžin w Kolbicjach, sapočatz pschi hrodowej lužy; po połdnju wot 2 hodžin we Wysokowej, sapočatz pschi sprejnym moſće.

Wutoru 21. junija

rano wot 8 hodžin w Schězenzy, sapočatz na mlynskej lužy pola Kolbiza. Pschedawańskie wuměnjenja žo do sapočatka awkzije woſjewja.

W Rakezach, 7. junija 1898.

Hajniskie ſarjadništvo.

Ležomnoſcz na pschedan.

Wutoru 14. junija t. l. popoldnu w 1 hodžinje ma žo druhoho pschedewſacza dla moja forezmarſla a thlamarsla ležom-
noſcz i 15 kórzami najlepſich polow a lufow ſe živym a morwym inventarom na pschedadžowanje pschedawac.

Wuměnjenja žo w termiji woſjewja. Wobhlađanje w kózdym ežaju. Ma kupjenje ſmyklenych pschedeproſchuje

C. Bräuer w Huczinje w Sakskej.

Kublo na pschedan.

Mjes Budyschinom a Bukezami ležaze kublo ſe 116 kórzami pola, 50 kórzami luki, 1600 dawſkimi jenofezemi a i dobrymi twarjenjemi je i živym a morwym inventarom staroby dla placzimy hōdno na pschedan. Sserbam žo ſlepicha dawa. Dalsche wukasa C. A. Manitz na schulſkej dróžy 3 po 1 ſchode.

Kublo na pschedan.

Wunoschnie kublo, psches ſto ſet jenej ſwójbje ſluſhaze, ma žo bôrsh pschedac. Bone wopſchija něhdže 50 kórzow pola, 18 kórzow luki a 12 kórzow leža, 2 ſylneju konjow, 15 dejnych kruwon, 4 jalozjy a 5 ſwini, kaž tež doſpolnym morwym inventar. Žijove muhlažy ſu wuhierne a ſtadly hischéze dožahaze. Mloko žo do mlokarne pschedawa a wjele dobytka wunježe. Dalsche je ſhonicz pola reſtauratera Säuberlich a na Nowoſalzkej dróžy.

Žiwnoſcz na pschedan.

W Hornich ſiložach je žiwnoſcz i 15 kórzami pola a luki i morwym a živym inventarom i polnymi žnjemi ſe ſwobodneje ruky na pschedan.

Žiwnoſcz na pschedan.

W Droždziu je žiwnoſcz čižlo 22, 7 kórzow ležomnoſcze woſchijaza, na pschedan.

Hischéze dobra bróžen, i hrjadami pažena na zyhelou třechu wotwiaſana, je, doſtež je nietrebná, placzimy hōdno na pschedan pola czeſle Oth Schneidera w Laſu.

Žiwnoſcz na pschedan.

W Radwoſkej woſhade ležaza ſahrodiſka žiwnoſcz ſe 17 kórzami pola a luki a maživymi twarjenjemi je i doſpolnym inventarom na pschedan. Dalsche wukasa C. A. Manitz na schulſkej dróžy 3 I.

W Budyskim pschedemēſce ſ wulſtim pschedadžom je rjana žo derje danjaza ſheža ſe ſahrodu i pschi-hōdnymi wuměnjenjemi na pschedan. Hodži ſo ſaloženju kapitala ſa bytſkých kublerjow. Dalsche je ſhonicz we wudawařni "Sserb. Nowin".

W Skanezech pola Varta je kublo čižlo 19 i 50 kórzami ležomnoſcze a ſe 620 dawſkimi jenofezemi ſe ſtejathmi rjamymi žnjemi bjes hospody a wuměnjenia pschedenjenja dla na pschedan.

W Hlinje pola Bukez je ſheža čižlo, 32 i 2 kórzomaj pola a ſahrody tunjo na pschedan.

W Rodezach pola Pomorž je dwajſchožna maživna ſheža čižlo 38 ſe ſahrodu na pschedan.

Ssobotu 11. junija matej ſo jedyn ſchatowy a jedyn ſchihelath ſhamor, zyle ponowjenaj, placzimy hōdno pschedac ſola laſerarja Henniga na hrodowym naměſče (Burgplatz) 1.

Rěniſtvo na ſerbſkej haſy 6 je hnydom na pschenajecze.

Czerſtwy howjazy ſoj punt po 30, 40 a 50 np., druhi družinu dobreje ſolbaſhy punt po 50 np., druhi družinu čerwjenjeje met ſolbaſhy po 60 np. porucza D. Petſchla na žitnej haſy.

Šloma na pschedan.

S maschinu mlobženu ſlomu we wſchelakich družinach zentraſ po 1 mf. a 1 mf. 20 np., tuňchu a lepſchu dyžli je hatowe ſlany, ſi dwora abo ſ fajmy pschedawa Hliniansle rycerlublo pola Huczinym F. Sachse.

Reſat w Wóſkiej Horje

porucza ſučne ſhōjnowe deſli we wſchelakich tolſtoſčach ſa tyſcherjow a twarſku potrebu. Sarjadništvo.

Emil Wehrle

na jerjowej haſy 7

porucza: jara rjany módročiſhež w nowych muſtrach, starý lohcz po 20, 23, 28 np., čiſhežany kattun, starý lohcz po 12 np., kattunowe ſbytki ſi pjeſlam po 40 a 70 np., lětni koſchlazy ſtanell starý lohcz hižo po 15 np., teho runja hotowe mužaze koſchle po 1 mf., 1 mf. 10 np., 1 mf. 20 np., žonjaze koſchle po 80 np., 85 np., 90 np., džecjaze koſchle hižo po 25 np., 6/4 čerwjenobeloſkaſhežikate ſyči, starý lohcz hižo po 17 np., wupjerki čerwjené rózoczerwjené, módročmužlate, starý lohcz hižo po 25 np., ſchery drell ſi koſlowam starý lohcz po 25, 40, 50 np., čerwjeny a bely 6/4 plat starý lohcz po 30 np., hotowe dolhe ſlomniki we wſchelakich hōdnoſčach; židžane rubiſheža na hlowu, tibetowe rubiſheža hižo po 1 mf., 6/4 wulke ploczliwe kattunowe rubiſheža po 20 np.

Tucžny połcz punt po 80 np.,	= = 70 =
tolbaſhu	= = 40 =
tolbaſhovy tul	= = 40 =
czerſtwy ſoj	= = 40 =
	porucza

Ernst Wagner, rěniſti miſchtr na seminarſkej dróžy 4.

La ve r
ma tunjo na pschedan
wuežer Rybaſ w Khwacžizach.

Pletwa, promjenja a čiaſnizlowe rječiſhy ſi wložow derie a tunjo džela

Hugo König,
brodutruhat a friser,
w Budyschinje na hauensteinskej haſy.

Szylnego
běharja,
speschneho a sprawneho, po móžno-
ſci bôrsh pyta

Paul Kretschmar
na hoſchiz haſy 20.

Pytam ſlužobne a hródzne džowki a tajke ſi ſwinjom, grat-miſchtrow, wotrocžlow, ſrénkow, pohonežow a rôlnych pohonežow, tſecžakow, wolažych, dželacžerske ſwójbjy a dójki pschi wulkej mſdže do tudomnych a Draždžanskich stron. Schmidtowa w Budyschinje na ſukelnſkej haſy 24 po 1 ſchode.

A 1. julijej kuchaři, ſlužobne a ſtwinſte holžy do tudomnych a ſwójkownych stron, wotrocžlow, pohonežow hnydom pschi wulkej mſdže pyta Leſchyna na rěniſkej haſy 28 I.

Do ſarskeho domu na wžach žo ſerbſka ſlužobna holža pyta. Blízsche je ſhonicz we wudawařni "Sserb Nowin".

Schewiſkeho wužobnila hnydom abo poſdžiſko pyta August Schäfer, ſchewiſki miſchtr w Budyschinje na seminarſkej dróžy 3.

Serbjo!

Serbske towarzstwo „Čornobóh“ w Draždánach změje
niedzélku 12. junija t. l.

wulët

(z koncertom a balom)

do Małowjelkowskeho hospéncia. Wše serbske towarzstwa,
studowaca młodosc a wsitcy Serbjo so najwutrobniso pře-
prošua. Započatk koncerta w 4 hodzinach.

Budyska Rjesada

změje swój lětuši wulët niedzélku 12. junija popołdnju
4 mjeñiny po 2 hodz. do Lubija a na Lubisku
horu. Wjechor budze bal na Funkenburgje. Dnjowy
billet płaći za tych, kotřiž sebi jón hač do niedzeli 12 ho-
dzin připołdnju w redakcji „Serb. Nowin“ abo hač do 1/2
hodzin na dwórnišeu pola knjeza předsydy skazaju, 90 np.
Předsydstwo.

21. junija t. l. wjechor wot 8 hodzin změje
w salach hospéncia „Króny“ w Budyschinje jenicžki

Spěwaníski Konzert ruskeje spěwansleje narodneje kapely Nadiny Slavjanskej.

Gastupne khariki so do předla pschedawaja w Nühlez a Reichelz
tnihařni na prěnje městno po 75 np., na druhe městno po 50 np.

Na tam wuwikaze wobrasy so wožebje ledžbne czini.

Spěvarjo a spěváci su narodnu drostu wobleczeni.

Winska kritika wo jich spěvje s wulkej kwalbu žudzi.

Sjawnia wólba shromadžsna

w Budyschinje
w hospénciu „Króny“

krjedu 15. junija 1898 wjechor w 8 hodzinač.

Pschednoschf dotalneho khězorſtwojejského
sapóžlanza knjesa Hendricha Gräfyn jun.
w Biskopizach wo pschedstejazej wólbe do khězor-
ſtoweho hejma.

Reformisłe towarzstwo sa Budyschin a wokolnoſćz.

Wotewrjenje rěſnistwa.

Czesczenym Sserbam w Barceje a wokolnoſci s tutym s wje-
dzenju datam, so kym knjesa Horalske rěſnistwo kupil a so jo
sichtwórtk 9. junija sažo wotewrju.

Boruczam wubjernje tuczne howjase mjažo, zwijaze mjažo
a wschelaku kolbažu, jako tlczeni kolbažu, bělu kolbažu, metkolbažu,
Schjeczeńsku kolbikowu kolbažu, pôlsku kolbažu, kolbažu k pječenju
a lepane howjase mjažo.

Budu so prózowac wschitkim wotebjerarjam, kotsiž mje počesčza,
jenož s dobrou tworu požlužec, prostu teho dla moje pschederwacze
dobrocžitve podbjerac.

S najwjetshim pocžesčowanjom

Alwin Niegling,
rěſniſki mischt.

w Barceje, 5. junija 1898.

Saměnjenje kuponow.

Wsché kupyony, 1. julija zaplaczomne, hijo 15. junija bjes-
spešow a po najwyšszych turach s pjenjemi saměnimoj.

Schmidt & Gottschalk,

bankownia w Budyschinje pschi mjažowym torhosczeju 14/16.

hej! hej! hej!

Zutje niedzelu budze wulke
wulsenje kolbažu w Splošku,
k čemuž pschezelnje pscheproschuje
Ernst Buder.

Ložy

Wojerowskeje slótneje wuſtajenzy.
12., 13. a 14. junija so směje-
zeje, kui dostacž po 1 hrivone
we wudawańci „Serb. Nowin“.
pola Blužnikez.

Kwazny wěncz̄k

czesznemu nawoženi
Khorli Guscje Zurej,
kublerzej w Těžz̄y
a jeho česznai njewiesze
Maržy Vercze Königez
w Lejnje,

s wěrowanskemu dnjej 14. junija 1898.

Hlóš: Kali rjenje žwecži ſernicžla.

Dženž̄, Inbaž ſebi ſlubjenaj,
Hdyž ſtaž ſej ružy ſawdatov,
Eso ſienožicž psched Bohom,
Hdyž ſa waſ ſtaſacž budžeja
Tež wazne wołomilnenja
Psched Božim hnadmym ſtolom,
Slubž ſube, Bohu date,
Wamaj ſwiate, Bohu date,
Stacž ſo směju,
K temu wamaj ſwože pschedju.

Dny ſwožownego manželſtwia,
Kij Boh we ſwojej ružy ma,
To ſu te róże rjane,
Kij dženḡ wot ſwiatoh' wołtarja
So pichichod waju mandželſtwia
Bot wutroby ſu ſlane,
Tat ſu by ſo
Waju ſwože, kaž te róże
Wichisprialo,

Wecžne pich waj ſawostalo.

Niech hnady hlonzo wot Boha
Tež w mandželſtwie waj ſobžmecž,
Niech njeſakhadža ženje,
So výchu buſe waju dny
Dny ružowej ſahrody,
Kij ſticia ſwjeſelenje,
Bož daj, kaž waj
Ranje krafne ſwita jaſnje
Komjenite,
Tež byl wecžor njeſac̄mityh.
Kaž Boh ſo rjenje pschedražnja
Na hvedach jaſnoph' podnibja,
Hdžez k jeho česceži ſwecža,
Tat tež ſo pschedraži nad wamaj,
So jeho ſchit tu ſmejetaj
Cjaž waju tudybýcza;
So ſo, ſohlo
Wamaj rjenje psches ſiwojenje
Ludy pondže
Tat, hdžez waj ſucž ſonjej donidže.

Tat Jesu wamaj předy dži
A johnuj waju w mandželſtwi
Bot ſpočatla hač k konzu,
So tež tam jinu pichidžetaj
Na dokonjanichoh' ſboža raj
Haj k njeſakhadnom' hlonzu
Kana-anan
Domowinu, niech wón ſcžini,
So po čažu
Budžetaj tež ſ nim na kvažu.

Niemjenowaný.

Džaf.

Swojeho jenicžeho lubowaneho, Bohužel pschesah
semřeteho ſyna a bratra

Jana Hawſha w Brémjenju

s požlednemu wotpožinnej pschedvodžiwschi, hnuje naš,
wſchitkim, kotsiž ſu jemu požlednju čeſcž a luboſcž wo-
pokaſali, ſwojí najwutrobnischi džaf prajicž. Wožebje
džalujemj ſo ſmejet fararcie Birniches w Klukſchu ſa
troſchtowazu rěč pich ſowje, kaž tež direkſiji, ſastoňnikam
a dželacžerjam Albolſkeje heth. Šich dželbracze a ſobu-
ſažuwanje pschi naſchej wulkej ſrudžbje a horju je nam
ſ derjeczinazym troſhtom w czeſkich hodžinach bylo.

Hlubokoſrudženaj starshej a ſotsje.

(K temu čižku dwě pschilosy.)

Płacząca f czięlu 24 Serbskich Nowin.

Czobotu 11. junija 1898.

Płaczący ręceho skutu na Drażdżanskich skótkach wilach

6. junija 1898.

Płaczący po zentnorzu a hriwnach.

Skótkne družiny a wojskamjenjenje.		Biwa	Ręsna
		waha.	waha.
W o l y :			
1. pełnomiąsne, wuformjene, najwjetshie ręsneje hōdnoścje hacj	do 6 lēt	34—37	62—66
2. młode, mjaſne, niewuformjene, — starsze wuformjene	31—33	57—61	
3. hrēnjo pizowane młode, derje pizowane starsze	29—30	44—56	
4. hnadnie pizowane tōźdeje starszy	—	48—50	
Z a t o j z y a t r u w y :			
1. pełnomiąsne, wuformjene jalozjy, najwjetshie ręsneje hōdnoścje	32—34	58—61	
2. pełnomiąsne, wuformjene kruwy, najwjetshie ręsneje hōdnoścje	29—31	54—57	
3. starsze, wuformjene kruwy a hnadnie wuwite młodysche	26—28	50—53	
4. hrēnjo pizowane kruwy a jalozjy	—	48—51	
5. hnadnie pizowane kruwy a jalozjy	—	43	
W y f i :			
1. pełnomiąsne, najwjetshie ręsneje hōdnoścje	33—36	59—62	
2. hrēnjo pizowane, młodysche a derje pizowane starsze	31—32	55—57	
3. hnadnie pizowane	—	52	
G e l a t a :			
1. najlepšie s młodom wuformjene abo najlepšie wot zgza	45—47	72—76	
2. hrēnje formjene abo tež dobre wot zgza	—	60—65	
S s w i n j e :			
1. pełnomiąsne lepičich rafow a jich skhiženjow w starobje	45—46	57—59	
2. mjaſne	42—44	54—56	
3. hnadnie wuwite, tež ranzy a kundrosy	39—41	51—53	

Płacząna żitow a produktow.

Żitowym domos w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju						
	4. junija 1898.	9. junija 1898.	wot	hacj	wot	hacj			
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.			
Płszeniça	bela	10	88	11	18	10	71	11	18
	żolta	10	—	10	59	10	15	10	59
Rožka		7	—	8	13	6	38	7	6
Jeczmien		7	86	8	7	7	50	8	50
Wowl	50 kilogr.	8	80	9	40	8	50	8	90
Grōch		7	22	11	12	9	50	10	50
Wolu		7	78	8	33	7	22	8	33
Zabły		18	—	15	—	12	—	14	—
Pejduscha		15	—	16	—	14	—	15	—
Bērny		2	60	3	—	2	50	3	—
Butra	1 kilogr.	1	90	2	40	1	70	2	—
Płszenicyna mula 50		11	25	21	50	—	—	—	—
Mjana mula	50	9	50	14	50	—	—	—	—
Szyno	50	2	70	3	20	2	50	3	—
Sziloma	600	16	—	21	—	16	—	20	—
Prokata 1140 hacj, schtuka		12	—	26	—	—	—	—	—
Płszenicyna motrub		—	—	5	50	—	—	—	—
Mjane motrub		—	—	5	75	—	—	—	—
Płszenicyna gris	50 kilogr.	—	—	5	75	—	—	—	—
Rżany gris		—	6	75	—	—	—	—	—

W Budyschinje płaczące: lōrz płszenicy (bela) po 170 punktach 18 hr. 49 np. hacj 19 hr. — np., żolta 17 hr. — np. hacj 18 hr. — np., lōrz rožki po 160 punktach 11 hr. 20 np. hacj 13 hr. — np., lōrz jeczmienia po 140 punktach 11 hr. — np. hacj 11 hr. 29 np.

Na Burz w Budyschinje płszenica (bela) wot 10 hr. 88 np. hacj 11 hr. 3 np., płszenica (żolta) wot 10 hr. 59 np. hacj 10 hr. 88 np., rožka wot 7 hr. 13 np. hacj 7 hr. 50 np., jeczmieni wot 7 hr. — np. hacj 8 hr. — np., wowl wot 8 hr. 90 np. hacj 9 hr. — np.

Wjedro w Londynie 10. junija: Pomroczenie.

Cyrkwinske powjesće.

W Michałskej zyrlwi smjeje 1. niedzeliu po świątej Trojizy rano w 7 hodz. farać Rāda němsku spowiednu ręcz, $\frac{1}{2}$ 9 hodzin diakonus Sarjenk němske a w 10 hodz. herbske przedowanie.

Popołdnju $\frac{1}{2}$ 2 hodzin budże katechismusowe rośrećzenje se herbskimi holzami.

W śrówanie:

W Michałskej zyrlwi: Dr. med. Alfred Ladisław Josef Cornelius Schäfer, praktisi lěkar w Barze, s Gertrudu Clementinu Hildegardu Sieghardte s Biskopiz.

W katolskiej zyrlwi: Franz Oslar Franke, seržant, s Ernestinu rodz. Creydez. — Emil Klemend, lakař, s Hanu rodz. Krález. — Josef Marynil, dželaczer na Židowje, s Susannu rodz. Možigenelez. — Jurij Lebsa, hospodarski pomocnik, s Marią rodz. Heinze se Sztonieje Vorščeze.

Křčení:

W Michałskej zyrlwi: Jan Božidar Marczin, Khorle Augusta Kopacz, čeħplissteho polera a wobydlerja na Židowje, s. — August Pawol, Jana Augusta Szylory, dželaczerja a wobydlerja we Wurzach, s. — Pawol Felix, njemandz, s. na Židowje. — Frieda Hedwiga, Vjedricha Augusta Szwor, wobydlerja a samkarja w Dobruschi, dž.

W katolskiej zyrlwi: Bjarnat, Vjedricha Ernsta Schäfriga, dželaczerja na Židowje, s.

Zemrječi:

Dzień 1. junija: Madlena Frenzelz, njebo Wylema Küchlera, bywšeho dželaczerja w Sohlandze n. Spr., sawostajena wudowa, we woltrejsnym wustawje na Židowje, 72 l. 8 m. 27 d. — 6. Khorla Bohuměr Böhma, dželaczer w Hrubělčicach, 57 l. 6 m. 6 d. — 7. Pawol Felix, njemandz, s. na Židowje, 20 d. — Hanu rodz. Delenkez, mandželska Augusta Reha, fabrikskego mischtra, 54 l. 10 m 5 d.

Zyrlwische powjesće s Budętez.

1. niedzeliu po świątej Trojizy smjeje farać Mrosak rano w 7 hodz. němsku spowiedź, pomocny duchowny Ryktař w 8 hodzinach němske a $\frac{1}{2}$ 10 hodz. herbske przedowanie.

Schtóz chze wjese dobrého mloka mēcz, naložuj dr. Roebertowym mlokom pôlver, schtóz chze speschnje butru dželaczer, naložuj dr. Roebertowym butrowym pôlver, schtóz chze szlódnu butru mēcz, naložuj dr. Roebertowym butrowym pôlver, schtóz ma bělu butru, naložuj dr. Roebertowym butrowym pôlver, schtóz ma szwinje s žlabymi nohami, naložuj dr. Roebertowym kořetvorzajz pôlver.

schtóz chze mēcz lělowanjsle lorenje a sela, dži do Germania-drogownje, schtóz chze mēcz dobru radu we wjehých praschenjach, ratarstwo nastupazých, wobroč ſo na

Hermania - drogownj.

Měječzel dr. Roebert
chemik a haptikat.

Paleny Thoſej.

na žłodzenie žwědomicze pruhowaný, kupuje ſo hryh punt hijo po 70 np., paleny punt hijo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np., parlojth thoſej punt po 135, 150 a 160 np. pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)
na swonkownej lawſej hachy 10.

Požluženje w herbskiej ręczi.

Turkowiske kłowi

nowy plód w měchach, kaſhezilach a po waſh ſu timje doſtač vola

Moriza Mjeŕw

psich mjaſzowym torhochęz.

Destillazija likerow po starých tunich płacząnych.

Khosejowe placzisny

Poruczam s 5% rabatta:

- paleny **Santoski khosej**, 80 np.,
paleny **Campinański khosej** 90 np.,
paleny **F. parlojth khosej**, jara dobry, punt po 100 np.,

= njevalený khosej =

jara dobry a sylny punt po 70 np.,
5 puntow po 3 mf. 25 np. s 5% rabatta,
10 puntow po 6 mf. 25 np. bjes rabatta
Tele khoseje ſu w mojim wuſladnym wofnje
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Ia. czisezeny
praec. basiski fosforokiſaly kalk

k pizowanju skotu

we woprawnych wałach a po waſy porucza jara tunjo

Otto Engert,

en gros

drogownia

en détail.

= Oslodke palenz =

siter hido po 40 np., ſikery liter hido po 60 np.
porucza **Moritz Mierwa** pódla Pětrowſteje zyrkwe.
Destillazija ſnatich dobrnych palenzow po starzych tunich placzisnach.

Starowupruhowany
Chorjelski falk.

Czerſtwy paleny

twarski a róly falk

ſe ſwojich Miſczanskich a Kunderac̄anskich
falkownijow porucžam.

Firma: **G. Plumecke** w Niskej.

Proſhu, ſo by ſo ſkaſanje direktnje pola mje, abo pola mojego
pučowarja, kotryž je ſobotu w ſnatich lokalach nadeneč, ſtało.

Paleny

parlojth khosej

punt po 100 np.,

spory a wubjernje ſłodžaz, porucza

Pawol Pētschka
na herbſtej haſy 13.

Sſwój bohače ſradowany ſkład

z i g a r o w

100 ſchtuk hido po 2 hr. 40 np.,
trnejem kurjeram naležnje poruczo

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

Schtóz dybri i wjeſekej abo
kutnej pſchiczninu

palenz

kuſowacž, njech ſphta naju dwójne
palenz a liter, liter po 60 np.,
a won budze ſpoſokom.

Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej haſy 6.

Carbolineum,
woliſ ſa miłoc̄aze maschinę,
lanolinowy ſophtny mas,
lanolinowy ſożowy mas,
lanolinowy ſchlorujszy mas,
woliſ ſa ſchijaze maschinę,
vaselinu,
vaselinowy ſożowy mas
porucžataj

w najlepſzej tworje a najtuñſho
Strauch a Kolde,
drogowa pschedawarnja
na kamjentnej haſy 3 w Budyschinje.

Paleny
parlojth khosej
punt po 100 np.,
porucza jako jara wubjerny

Bruno Halke
na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

ſe poſylnjenju a ſ porjeſchenju
wloſow na hlowje, ſ wotſtro-
njenju ſchupiſnow a liſchawow
porucžamoj

w oprawny
franzski palenz
w bleſchach po 50 np., 60 np.,
1 ml. a 2 ml.

Strauch a Kolde
na kamjentnej haſy 3.
Daloſorečzak 81.

S ſ e l

ſ naſylenju mjaſa ſotryž mjaſo ſa thdženiu pscheſeli
a jemu rjanu čeſtevjeniu barbu a
mich pschijomny hloſ da, porucžataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej haſy 3.
Daloſorečzak 81.

Woprawdžity holandski

Fakao

najlepſchu družinu ſweta, placzisny
hobno porucza

Gustav Küttner
10 na herbſtej haſy 10.
Zenicžka pschedawarnja ſa Budys-
chin a woklnoſez.

Num, arak, kognak,

punschowe essenzy,
wſchelake tuſrajne a wuſrajne
blidowe likéry

w derje wuležanych družinach a
w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttner
w Budyschinje

10 na herbſtej haſy 10,
woſzebita pschedawarnja
ſa wina a delikatessy.

Jerje

ſ marinerovanju
15 ſchtuk po 55 haſc 60 np.,
miedowy ſyrup
punt po 24 np.,
zolowy ſyrup
punt po 18 np.,
paleny khosej
punt po 90 a 100 np.,

Gdendorffske a Würz-

burgske runklizowe

kyrmjo

porucza tunjo

Carl Noack

na ſitnej haſy.

Koſaze, czelaze a howjaze kože,
taž tež wſche druhe družinu kožow
pſchego po najwjetſchich placzisnach
kuſuje

Heinrich Lange
pſchi ſitnych wifach
pſchi ſitnych wifach.

Paleny khosej

punt hido po 85 np.,
w ſnatich wubjernych družinach
punt po 100 np. haſc 200 np.,
taž tež wulki ſkład
njevaleneho khoseja
punt hido po 70 np.
porucza

Bruno Halke
na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

Tuni

khosej, paleny,
punt po 80 np.,
njevaleny
punt po 65 np.
porucza

C. F. Dietrich
na jerjowej haſy 3.

Brilla zigary
czicze po žadanju
mile a ſylne
belle ſo paſaze
po wſchętch placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
porucžataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej haſy 3.

Zigary
a wſchón tobak,
trane rjepli, punt po 25 np.
porucza

Juri Schwiebus
(priedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej haſy 10.

Dobry
jedzny žonop,
punt po 20 np.,
pſchi 5 puntach po 18 np. je
doſtač ſola

Jurja Schwiebusa
(priedy Aug. Bartko)
na ſwonkownej lawſkej haſy 1.

Parlojth khosej
wubjerny a ſylny,
paleny punt po 1 ml. 25 np.,
njevaleny punt po 1 ml.,
kampinaſki

čeſekbunath khosej,
njevalen punt po 70—80 np.,
paleny punt po 90—100 np.,
chwědomiſje pruhowane a pſchi-
pohnate dobre Winske a Charles-
watske měſchenja punt po 160,
180 a 200 np. porucza

Paul Hofmann
na róžku herbſtej a ſchulerſteje
haſy.

Sſwój ſnaty dobry
palenz
po najtuñſchich placzisnach
porucžataj

Schischka a Rječka
na ſwonkownej lawſkej haſy.

Schorzuchi ſ czelazeje kože
porucza po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pſchi ſitnych wifach.

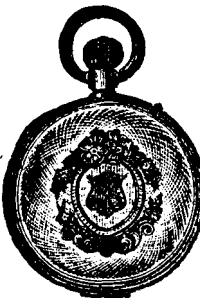
**Wubjerny
kožowy mas,**
so by ſo koža ſmjehečila a ſo by
wodu njepſchepuſchečala, w tycach
po 50, 30, 20 a 10 np.

**najlepſchi
vaſelinowy tuk**
w blachowych tycach po 5 puntach,
2 punt, 1 puncze a 1/2 puncze,
taž tež po wjetſchich a mjenſchich
dželbach porucža tunjo
en gros drogowuſa en détail

Oty Engerta
10 na ſnitskownej lawſkej haſzy 10.
Daloſorečzač čižlo 33.

m o l o w
porucžam
kamfer, patchouli, popjer, naſtalin, woprawdžith dalmaziski pólver psche inſekty, pólver a tintkuru psche mole, naſtalinowe łopjena, ſelo a papjeru psche mole.

Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en détail
10 na ſnitskownej lawſkej haſzy 10.

Kóždy, kotryž chze ſebi dobrý a tuni čaſniſi ſupicž, abo kotryž chze ſebi jón porjedziec dacž, njech dže k čaſnikarzej. Curtej Jenczej na ſwontownej lawſkej haſzy 5, pôdla knjeja lotteriſkeho kollektéra Jägera. — Jencz pſchedawa a porjedža ſa ſwoje dželo ſprawnje rukujo.

Czeſtny diplom.

Broneſowe medaille a czeſtny diplom.

III. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewſki miſchtr w Budyschinje na ſukelniskej haſzy 14 ſwoj ſklad, ſe wſheměi nowoſczemi naletnjeho čaſa bohacze wuhotowan, wſchelake črije a ſchörne naležne porucža.

Bo měrje wobucze ſa krótki čaſ derje ſedžaze ſhotowjam.

Jenicele право na dželanie Kriegerowych patentowanych ſchörnijow ſa Budyschin a woſolnoſć.

Wuporjedženja ſo po nowym naprawienju w mojej dželarni po žadanju hiſčeče tón ſamym

 Wósk
kuſuje po najwychſich placzisnach
Otto Engert.

Woliſjowe barby

we wſchęch ſnatych nuanſach, hnydom k barbjenju hotowe, derje a twjerdže ſchmijazy, molerſke a murjerſke

barby,
terpentinowý woliſ (němſki a franzowſki),

najlepſchi lanowoliſjowý ſtrníſ,
jara derje a twjerdže ſchmijazy,

jantarjowe laki,

kopalowe laki,

damarske laki,

żeleſowe laki,

Kölnski flij, taž tež

murjerſki flij,

dróbnu krydu,

gyps,

portlandski zement,
najlepſchi karbo-lineum,
barbicze wſcheje druzin,

ſchablony

ſa molerjow a murjerjow
porucža a ma pschezo wulki ſklad
po najtunischiſtich placzisnach

Emil Mérſch,

drogowe khlamy

24 na ſamjentnej haſzy 24
ſnapſhedačka turnařne.

Wupſchedawanie.

Wulki dželbu mužazých a hólczajzych wobleczenjow a kholowow, žolnajzych jaſetow a khornarjow, létuſche węzy, hnydom a jara tunjo roſpſchedawam.

Otto Preuss, předy Kloß,
na žitnej haſzy 4.

„Liſchčja jama“ w Budyschinje.

Vulka reſtaurazijs a winařnia.

 Najbohatſha jědžna kharta w Budyschinje.

Boručam ſwoje wubjernie

Moselske, Rheinske, Bordowske a polodniſche wina, němske a franzowſke ſhampanſke wino.

Placzisnowe ſapiſh darmo a franko.

Blidowe ruby, ſalvetty, nože, widliczki, ſchlenzy, ſudobje atd. k kwaſam, ſcheciſnam a druhim ſwójbnyim ſwjedženjam wupožęduju.

Daloſorečzač čo. 70. **Oskar Dietrich.**

Sſerbski ſo ręčzi.

Ša horze Dny

ſwoj wulki ſklad

płocziwych wobleczenjow, jara tunich,

płocziwych pilechow hižo po 1 hr. 70 np.,

płocziwych kholowow, tunich a trajnych,

płocziwych wobleczenjow

płocziwych bluſow

płocziwych kholowow

} ſa mužſkich

} ſa hólzow

naležne porucžam.

Druje placzisny a ſprawne poſluženje.

 Kurt Lehmann

na ſamjentnej haſzy 12.

Dželbu

Ša m o w j a ſ a k o w

ſ płocziwego piqueja

3 ſchtuki

we wſchelakich barbach

40 np.

Jara tunje
placzisny.

Najnowsche ſaſony,
raſne ſekajenje barbow
porucža

S. Beer,

predy

Messow & Waldſchmidt,

pschi hľownym torhoſteju 9 delſa
a po 1 ſchode.

Wobraſh

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſaſchleſzuja a ſ woblikom wobdajza, domowe ſohnowanja a wobraſh, wenuzy a ſchpruchi k ſleboruym kwaſam we wulkim wubjerku a tunich placzisnach pola

Maxa Mützy
na bohatej haſzy 11.

Howjase, konjaze,

czelaze a wowcze ſože taž tež
wowczu wotmu pschezo po najwychſich placzisnach kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wifach nijedaloſko
herbſkeje katholskeje zyrkve.

Swiaſk ratarjow.

Dokelž njeje pschedwidzecz, so bych u pschi pschedstejazej wólbje do khězorstwoeho ſejma interefy, kotrež ma swiaſk ratarjow ſakitacz, ſchłodowale, a dokelž je woſebje dotalny khězorſtwoſejmſki ſapóſlanz, knies **Hendrich Gräſa** w Biskopizach, swiaſkowe žadanja ſtajnje podpjerat a teho dla se swiaſkoweſho ſtejnichcza jemu niczo porokowacz njeje, swiaſk ratarjow pschicznih nima, woſebiteho kandidata poſtaſieč; duž pschewoſtaji ſwojim ſobuſtawam, ſwoj hloſ po ſwojim politifkim pschewoſtach wotedacz ſ wuměnjenjom, so je naſtupny kandidat ſwólniwh, žadanja ſwiaſka ratarjow dopjelnicz.

Što ſamo wě, so ſwiaſk pschi wupruhowanym kralofwěrnym ſmyklenju ſwojich ſobuſtawow wocžakuje, so woni tež pschi wólbje do khězorſtwoeho ſejma powalerſkim prözowanjam ſozialdemokratije po ſamóžnoſczi napscheczo dželaja.

Glownaj ſaſtupjerjej III. ſakskeho khězorſtwoſejmſkeho wólbneho mokrježa:

W. Blümich we Worflezach. **Br. Böhme** w Debrilezach.

Paleny khosej

punt po 85 np., punt po 100 np. jara ſylny a derjeſlodziſy, kaž tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Švry khosej

punt hižo po 70 np. porucžataj

Ginzel a Ritscher
na wulſkej bratrowskej haſy 6.

Winowa pschedawačnja
Gustava Köttnera

w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſy 10
ſwoje wubjerné naturſkoſtſte

wino
w ſnatej dobroſeži a placzisnýchodno
porucža.

Woſebje ſo porucža woſebite
wino ſa krejhudyh a czeſtpjazych
na žoldk, bleſcha po 1 ml. 60 np.

Najlepſchi

Iany wolij,
pschezo čerſtwy, porucža

Juri Schwiebus
na ſtronkownej larskej haſy 10.

Woſk

po najwjetſich placzisnach ſupuje
Raleczansla haptyla.

Varjenja

wſcheje družiny tunjo porucža
Jan Lukasch
pschi ſitnych wikach 9.

Grabje,
ložyscheža,
ložaze ryuli,
lofmas,
ložowy mas,
powjasarſle twory,
drjewjanzy,
drjewjane ſtupnje
we wulſkim wubjerku tunjo porucža

J. G. Müller,
powjasarſki miſchtr,
na ſamjeintnej haſy 12.

Hospoſhy, ſpytajcze

khosej.

čiſcze a ſylnje ſlodziſy, fotryž
punt po 85 np. pschedawa
Jan Lukasch
pschi ſitnych wikach 9.

Holcza ze bluſy

we wſchach wulſkejach a po
wſchelatich placzisnach w hoſor-
ſkim wubjerku porucža

S. Beer,
prjedh
Messow & Waldſchmidt.

Najnowſche
mužaze

frawatty

w jara wulſkim wubjerku
porucža

A. Tschentscher
na bohatej haſy 18.

Njewjesčinske ſchlewjery
porucža

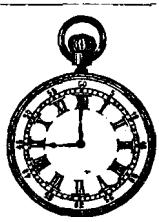
A. Tschentscher
na bohatej haſy.

Franz Marschner

čjaſnikat w Budyschinje

cjo. 9 na bohatej haſy cjo. 9

ſwoj ſkład čjaſnikow a čjaſniko-
wych rječiſow dobročivemu wob-
ledžbowanju porucža.

Hodna twora. Přihomne rukowanje. Tunje placzisny.

Porjedzenje dobre a tmje.

Pschisponnjenje: Ręčni herbſki.

Schtóž dobre a trajne, kaž tež placzisny
trjeba, njech cžrijowý a ſchłornjowý ſkład
Emila Indingera na jerjowej haſy 6 wophta,
fotryž ma ſobotu a njedzelu ſwoje pschedawa-
niſchežo na bohatej haſy 3 ſ napschecža pôſta.

Baherske tocžniki

a ſunki w 10 wſchelatich družinach pschi potrebieje porucža
powjasarſki miſchtr J. G. Müller
na ſamjeintnej haſy 12.

Słomjane klobuki

wupyschene a njewupyschene ma po najtunich placzisnach na
pschedan

S. Beer, Messow & Waldſchmidt,
prjedh

w Budyschinje pschi hlownym torhoschczu 9,
delka a po 1 ſhodže.

Ssobotu 11. junija 1898.

Zacherlin

spodžiwnje skutkuje! Wón mori, kaž
žadny drugi hrédk, s wěstoſzu a rucže kóždu družinu schłod-
nych pschekazanow, wožebje mole, tthi, schwoby, muchi,
schézony, njerodž na domjazych stoczątach a ſo teho dla
wot milijonow wotebjerarjow kvali a pyta. Zeho ſna-
mjenja ſu: 1. ſayglowana blescha, 2. mjenno „Zacherl“.

W Budyschinje pola ff. Měrſchez bratrow naſlědnikow,
Straucha a Koldy,

=	=	=	f. Oth Engerta,
=	=	=	Straucha a Koldy,
=	=	=	Pawola Hofmannna,
=	=	=	Richarda Neumanna,
=	=	=	Emila Měrſcha,
=	=	=	Raaka a Kunatha,
=	=	=	C. A. Lukashka,
=	=	=	Pawola Schokarta,
=	=	=	Alfreda Böhmy,
=	=	=	Herm. Kschizanka,
=	=	=	Pawola Mikela,
=	=	=	E. Ferd. Lehmannna,
=	=	=	Aug. Schwera,
=	=	=	A. W. Knichale naſlēd.,
=	=	=	E. M. Kraußa.

Wulski cžrijowy ſkład.

Wulski wubjerk mužazych, žonjazych a džeczazych
ſchłornjow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch

na ſamjeńtej haſzy 15 pôdla hosczenza ſtojeje króny.

Paul Kristeller

na bohatej haſzy 29 s napschečza hosczenza
winoweje kicze

porucza ſwój hovorski ſkład trajnje dželanych

w obucžowych tworow,
jako ſchłornjow, ſchłorniczkow niſkich ſtup-
nijow, domjazych ſtupnijow, toſlow, ſtupnijow
a ſchłornjow ſa koſojesdnych, turnarjow a
pučzowarjow po wožebje tunich placzisnach.
Skasanje po mérje. — Pschijmanje wuporjedzenjow.

Wupschedawanje psche- hlónčníkow po thětro ponižených placzisnach,

dokelž je nochzu wjazy dale
pschedawac̄.

S. Beer,
priedy Messow & Waldschmidt
pschi hlownym torhoschczu 9 delka a po 1 ſkodže.

Ludwig Kuhlmann

(mějeczel Erich Hecht)
w kupniſy pschi hlownym torhoschczu
porucza we wulkim wubjerku po tunich placzisnach

garдинy, běle a na žolcz,
fattuny, ſofowe deki,
meblowe tkaniny,
vitražowe tkaniny,
běle, na žolcz a pižane,
gardinowe žerdže a rosetty,
teppichi, běhacže, linoleum,
woſkowe ſukno, tapety.

Wólne napomínanje!

S dobyčerškej ruky je psched 5 létami reformiska strona 3. saski khěžorštvožejmsti wólbný wokrješ na ſo storhnyla a ſ wjetšinu 4887 hložow jeho ſastupjerſtvo knjefej Hendrichej Gräfe w Biskopizach dowérla. Kraňnje je ſo tutón dowérjenja, jemu spožczeneho, hódný wopokaſał a ſo píchezo jako woprawny ludowy muž němſkeho waſchňia pokaoval. Nasch Gräfa kruče na monarchiſkim ſaložku ſteji, je woprawne kſcheszijansz̄ ſmyſleny a ma jako pschedſtejer měſchczanſkeho ſastupjerſtwa wulžu ſo czeſežaze živjeniſke ſtejſhczó w ſwojim domowinskym měſcze Biskopizach. We wſchech narodnych a hospodařſkych prascheniach je nasch Gräfa jun. ſ narodniſ ſmyſlenymi ſtronami k lepschemu a derjemeczu němſkeho luda jenomyſlnje ſobuhložoval, tak ſo ſamo jeho pſchecziwnyj jemu ſ prawom njemóža porokow cziniež. Nasch Hendrich Gräfa jun. je pſchecziwo wikowanſkim wucžinenjam, ſa wojerſku pschedlohu a ſa lódžſtrowou pschedlohu hložoval a nowe dawki ſ wuspěchom wot ramjenjow dželazeho ſzrenjeho ſtawa (ſchtanta) wotwobrocžil. Nasch Gräfa pak tež ſa poſtupowazý dohodný dawk, ſa ſamkñenje mjeſow pſchecziwo pſchicžahanju židow, ſa wobaranje njewužitneho wužiwanja wulkeho kapitala, ſa pſchemenjenje khěžorſtvoſeho banka do ludotveho banka, kotryž tež malemu muzej kredit dawa, kotryž nětcole jenož nuſucžerpzajemu wulkemu pjenježniſtu ſluži. Nasch Gräfa wnstupuje ſa dalschi wutwar ſozialneho ſakonjedavařſtva a ſa ſchitovanie němſkeho džela w kſzdym naſtupanju. Pschedewſhem pak nasch Gräfa jun. ſa ſdžerzenje powschitkowneho wólbnego prawa, kotrež je ſo hakle w poſzlednim krajnym ſejmje ſakſkemu ludej po žadanju konſervativných a liberalných wiednikow wobmjeſowało, wnstupuje. Spominaczy na ſwoj czežku ſamolwitoscž je nasch Gräfa wopjet w khěžorſtvoſym ſejmje ludowe intereſy ſ jadriwej rēču ſastupoval a je pſchi wſchech wažnych wothložowanjach w khěžorſtvoſym ſejmje ſtajnje pſchitomny byl.

Nětko je ſo čaž khěžorſtvoſe wólby ſažo pſchiblížil, ſe wſchech ſtron ſo kandidatojo poſtajeja, a němſki lud ma roſhudzicž, kotremu kandidatē w wokrjeſu chze najwjetſche dowérjenje napschecžo pſchinjeſez. Móže ſo tu dwělowacž, temu dowérjenje spožcicž, kotryž je ſo ſ nim hacž dotal na tak kraňne waſchňje wusphytowal, abo tajkim kandidatam, kotrymž ſo wěſte njedowérjenje dyrbi napschecžo pſchinjeſez a kotſiž maja hakle dopokaſmo ſa to pſchinjeſez, ſo ſu wopravdze žadaneho dowérjenja hódni? Ně wokrjeſowi wuswolerjo!

**Nasch Kandidat je a wostanje
knjef**

**Hendr. Gräfe jun.
w Biskopizach.**

S dobyvatelskej ruky ſmy ſebi psched 5 létami wólbný wokrješ wubědžili, ſ dobyčerškej ruky budžemy nětko wjedzecž, jón wobkhowacž, ſ kajkeježkuli ſtronu by ſo tež njepſcheczel do naž dal. Wołanje k ſhromadženju je ſo ſanjeſſlo:

Wſchitzý mužojo na wobaranje, dželacžerjo, burjo a měſchzenjo k wojowanju pſchecziwo jenickemu njepſcheczelej naſcheho krala: pſchecziwo ludkažazej mjeſludnej powalerſkej ſtronje, ſo by naſch wſchudžo czeſczeny kral widžal, ſo luboſcž ſwojeho luda we wſchech ſtronach, tež w ſtronach moſlateje pjaſcze, na doſzaſhaze waſchňje wuživa.

**Wólbný wubjerk němſko-ſozialneje reformiskeje ſtronu
ſa 3. ſaski khěžorſtvožejmſki wólbný wokrješ.**

"Serbske Nowiny" wudawa so kóždu sobotu.
— Stwórlétna předplata we wudawařni 80 np. a na němských póstach 1 mk., z přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čílo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smolef.

Cíle Smolerjec knihicíšćernje w Macičnym domje w Budysinje.

Číslo 25.

Sobotu 18. junija 1898.

Lětnik 57.

Gjesczeni wotebjearjo **Serbskich Nowin**, kotsiz chzedža sa nje na

3. Štwtórléto 1898

do předka placzic, njech nětko 80 np. w wudawařni Serbskich Nowin wotedadža. — Czi, kotsiz hebi Serbske Nowiny psches post pschijnejc dadiča, njech tola njesapomnja, hebi je tam bôrša skasac. Na štwtórléto saplaczji so sa Serbske Nowiny na sakstich a prusstich postach, taž tež w druhich krajac němského khežorstwa 1 hrivna, s pschijneženjom do domu 1 hrivna 15 np. — Serbske Nowiny s pschijaldu Serbski Hospodar placza na postach 1 hrivna 25 np., s pschijneženjom do domu 1 hrivna 40 np. — Se Serb. Nowy hromadže hodži so tež „Pomhaž Boh“ na pôsede skasac.

Swétné podawki.

Němske khežorstwo. Novowu swoleny khežorstwowy hzejm smje so w blízschej symje s nowymi žadaniami sa wójsko saberač. Pödla pscheszylnego nowego sarjadowanja pösneje artillerije dyrbja so pölnie hawbizi s wyżofim woblikom tselaze, sawjescz. Wobstejaza liczba armeekorpšow so wo tsi powjetšchi. Saksa dostanje druhí armeekorps se sydłom w Lipsku, Bayerska tceži armeekorps se sydłom w Nürnbergu a Pruska wózkomnaty armeekorps se sydłom w Mainzu. Dwélétta hlužba pola pëschlow dyribi wostac, nojskerje paž budže so powjetšchenje liczby kapitulantow žadac. Dale maja myšle, kavaleriju a wodželenja toloj ešdnych pschisporic. Sa kóždy armeekorps budže so wodželenje ešdnych honjerjow (jegerjow) s nošchenju powjeszow žadac. Skončzne dyribi so liczba pionérskich bataillonow powjetšchič.

— Taž jara je khežor s podpihanjom lisczinow a s pschehladanjom wschelakich roškudow wobczęženy, je že sczehowazeje statistiki widžec. Kóžde leto khežor 7000 ruczych pižmow, kabinetiskich wukasow, pomjenowanow, patentow atd. podpiša. Wojskski kabinet tehoriunja wulke dzelo cžini. Taž je hac dotal khežor w pscherku 5114 kabinetiskich wukasow, 1540 patentow generalneje rjadoweje komisije, 1726 patentow tajnego wójnského kabineta podpišac měl. Wicho hromadže je khežor sa cžas hvojeho džezaczelneho knježenja wo 7000 padach roškudžil a 8000 pižmow podpišal, pödla teho je so jemu 10,000 immediatnych a 58,000 jednorých rošprawow s pschehladanju pschedpoložilo. Dale khežor kóžde leto 150—160 pschednoskow schefow wojského kabimenta, 50 pschednoskow wójnského ministra, 50 schesa generalného stava a 185 pschednoskow wo wójnskim lódźtwje blyšchi. Tež khežor letrne wo něhdže 700 naležnoszach wójnského lódźtwa roškudži.

— Pschichodne puczowanje němského khežora do Jerusalema ledžblivosz franzowských katholickich nowin na so cžehnje. Wone so boja, so budže s nim nahladnosz Franzowskeje jako schitowatki wschilich katholickich kheſcijanow w rańshich krajac schitowac. Katholické nowiny franzowske knježestwo hvarja, so so wo to njestara, so bychu so prawa Franzowskeje na kwyjach městnach sahlowale. Sene s tamnych nowin piše: Khežor Wylem II., kotrež wschudže pyta, na město franzowskeho wliwa němski stajic, je se sultanom swjaſt scžini a nětko s wulkej wuschitnosz manevruje, so by Franzowskeje schitowarsztwo nad kheſcijanami w rańshich krajac rubil, kotrež su hebi wsché předowacze franzowske knježestwa sdžeržec wjedžale. Němski khežor budže drje najprije jako hlowa protestantskima pošwyczenje jeneje protestantskeje zyrtwe w Jerusalémie

wodžic, tola taž je wón hižo prajil, so němske khežorstwo němskim katholikam w Chinje wchó trébne schitowanje dawa, taž budže so wón tež jara nadpabnije wo wustawy starac, kotrež němžy katholikojo w Palästinje džerža. Khežor hižo někotry cžas s Franziskanami, kotrež w Palästinje wulke wobhodženstwa hluſcheja, jedna, a taž so sva, su so tucži roškudžili, jemu wulcotne powitanje pschijhotowac.

— Barlinska polizija 13. junija 50 lětny hwyjedzen hwojeho noweho sarjadowanja hwyjeczche. Khežor Wylem wschitkikh polizistow do hrodoweho dwora k Božej hlužbje pscheprošy, na cžož mějesche k polizistam rěč, w kotrej ich wón pomoznikow, rježerjow a wukasajow měschčanow a satraschenje slótnikow mienowasche. Woni su ruča, kotrež wón trjeba, so by pošlujchnoſz wunusoval, jeli so je trjeba. Khežor wjele polizajskim offizeram, saſtojnikam a polizistam rjadowe wusnamjenjenja wudželi a jim jako debjenku na helm napísmo spožči „W hwyjnoszti twjerdže“ s lětnymi licžníkami 1848—1898.

— Wolanje žitowych spekulantow, so bychu so žitowem žla nakhwilne sběhnyk, někole, hdyz su žitne placzisny sažo spamyk, do zyla žanhch wuhladow na wuslyšchenje nima. W khežorstwovym hzejmje je so hižo němske knježestwo pscheczivo temu wuprajilo, a nětko je tež bayerska ratačska rada sa wobhodženje žitnych złow hlošowała, a to dla sczehowazych pschicžinow:

1. nakhwilne wyżoke žitne placzisny su kóždeho pscheczwědžic dyrbjale, so je nūsne, so Němska žama žitwo žito naplaňuje, jeli so nochzemh, so bychm so ežishezazeje wot wukrajnych spekulantow pschischli;

2. so tele wyżoke placzisny s wjetšeho džela němskemu ratačstwu k lepschemu njeſtšidu;

3. poníženie žitnych złow njeby w Němzach pschetrjebarjam kheba nicžo pomhalo;

4. pscheniske placzisny paž su schkodne, dokelž by jich dla spončzne plahowanje žita w Němzach pschestało.

Niz jenož w Němzach, tež w Belgiskej nětko pscheczivo žitowym spekulantam faktrožuju. W Antwerpenje je wyšchnosz židowskich wukowarjow, kotsiz s jebarowymi kredlami žitne placzisny do wyżoka honjach, s kraja wupokasala, taž daloko hac njeſzu belgizy statni měschčenjo.

Austria. Knježestwo je khežorstwou radu (hzejm) samko a jeje wuradženja na dalsche wotkorčilo. Knježestwo je so k temu roškudžilo, dokelž pschewišwarz Schönereroveje strony žwój mandat k temu wuzívachu, so bychu revoluziju se hzejma do kraja předowali a wchó wuradženja njemózne scžinili. Wurunanie mjes Amstriskej a Wuheskej nětko knježestwo žame wuczini.

— Židam njeſcheczelske hibanje w Galiziskej pschego wjetšich rošmérów nabýwa. We wjetzornej Galiziskej so zyle cžirjody počauja, kotrež židowské wobydlenja a khalmy wurubja. Nadpadne je, so so na róžkach měschčanskich hažow listna s napižmom pschilepuja: „Saražež židow, wyšchnosz to pschikaze!“ We wchó, hdzež su skoro wchó korežm w židowských rukach, so žana korežma njesapusczena njewostaji. K padduschenju njemérów su so wójskowe wodželenja wupokasale. Židži měnja, so někajki potajny komitej njeměr wodži.

— W Czechach su sanđženj tydženj stolétnie narodním Franzem Palazkem hwyjeczili. Palazki je bješe wschitkimi čžekimi wótczinzami se hwojey dželatwoſz jaž spisat stavisnow cžeskeho luda naj-

Za nawěštki, kiž maj a so we wudawařni „Serbske Nowy“ (na róžku zwonkneje lawskje hasy čo. 2) wotedać, placi so wot maleho rynčka 10 np. a maja so štwtórk hač do 7 hodž. wječor wotedać.

bóle k temu dopomíhal, so je ho mjes českim lidom narodna mysl mōzne soudžila. W Moravskim hlownym mēsce Brnje h̄zo nje-dželu Palazkeho narodniny žwyciežachu a běchu k temu Pražskeho mēschežanostu dra. Podlipneho pscheprofylu. Brniansky Němcy spytachu žwyciežen pſchepas, wořebje běchu ſebi wotmyſili, ſadžewac, so by ho dr. Podlipny pſchi nim wobdželil. Psched dwornishežom běchu ho wulke čtrjodn Němzow ſeſtupali, so bychu dr. Podlipneho do města njepruſchzili. Tola Čescha běchu hſchaze ſ wjetſchej licžbu pſchis, a Pražskeho mēschežanostu nje-franjeneho hac, na žwycieženke městno dowiedžechu. W Prahy je Palazkeho žwyciežen wjazy dnjow tral. Na njón ſu ſkoro vſchě žlowjanſke ludy, mjes nimi tež Rusy, ſaſtupjerov pohlali.

Mjes ratačskimi dželaczeremi w Wuherskej je ſ nowa k njeměram do ſchlo. W Balmas-Ujvaros ho dželaczerio ſapoviedžich, ſ kublerjemi žijenſke kontrahy činic. Duz kublerio dželaczerjam ſ druhich ſtron pſchitac dachu. Hdyž czi pſchiczežechu, so wjefni dželaczerio ſběžachu a ſ kožami a ſitemi ſo wobronitvici pſchithadnikam na pſcheczo čehnjechu. Mjes dželaczeremi wobeju ſtron woprawdžita bitva naſta, a žandarmojo njemožachu bicžow hinat roſehnac, hac, ſo ſwoje tſelsky wuziwaču. Sedyn ſ njeměrnikov ſo ſatheli, tſio ſo čežko ſranich; lohloſranjenych bě khetro vjele.

Franzovska. W Franzovſkej hſchaze nětrole tſiletny wojetſki žlužbni čaž wobſteji. Sozialdemokrato w franzovſkim ſerme, ſiž hromadže ſ radikalnymi ſandženyh thdžen wopſjet ſpytachu, nětčiſke ministerſtwo powróciež, ſebi žadachu, ſo dyrbí ſo dwělētny wojetſki žlužbni čaž ſawječež. Minister Meline w naſtupanju wojetſkeho žlužbniho čaža ſnapſchecži, ſo by ſtrachne bylo, dwělētny žlužbni čaž ſawječež. Tež wſchē druhe namjetu a nadpady ſozialiftow Meline wotpoſkaſa. Skončnje ſeim jenož ſ malej wjetſchinu zylemu ministerſtu doverjenje wupraji. Ministerſtwo je teho dla wustupilo.

Rusſwſla. Kaž hlyſ ſ jažneho njebla je ſ Turkstana w ſriednej Uſſej ſowječež pſchis, ſo je něhde 1000 muhamedanow, kotrež Ali ſhan naſvedowasche, w Ferghanaſkim wokrjeſu rufse wojetſki lehwo, 163 muži ſhline, nadpantylo. Wořazy nadpad wotraſhchu a džehac žawalnikow ſajachu, tola dokelž Rusy jédoných a doſez patronow njemějachu, njemějachu njeſcheczelov ſežehowac. Tuthym podarokom je ſo rufse knježerſtwo čim bøe pſchekwapiło, dokelž je w Turkſtanje doſhe leča porjad a mér knježil. Žeče ſběžkarjo wudawaju, ſo je ſo jim ſ Konstantinopla porucžilo, ſo dyrbja ſo pſchecživo Ruskim ſhēmyz. Hdyž tež ſnadž tutbū wukas njeje wot ſultana wuſhol, dha je tola móžno, ſo je Turkam po dobyczech na Grichiſkých horlo tak naroflo, ſo ſebi myſla, ſo móža netko tež ſ Ruské wójnu ſpytac.

Vallan. Mjes Bolharſkej a Čorňohóřské politifki ſwiaſt wobſteji. Ruské knježerſtwo nowiny "Nord" ſ naj-wěcžiſcheho žórla piſaja, ſo je ſo mjes čorňohóřskim wjetchom Miklawſhom a bolharſkim wjetchom Ferdinandom, hdyž ſtaj ſo wondano w Opatiji ſeklađu, w pſchitomnoſci ministrom ſwontownych naležnoſčow wobeju ſtatow a rufſkeho požlanza Gubajtowa ſwiaſt na wſchē pſchipadu ſčinil. Powjeſcz wo tuthym podaroku je w Belgradze wulki njeměr ſbudžila.

W Bolharſkej ma nektore Rusa jažo pſhemoz pſchede wchěmi druhimi ſtatami, kaž krótko po rufſko-turkowſkej wójnje. W tu hwiſu rufſki diplomat Bachmetev ſ pſchewodom druhich Ruzow po Bolharſkej puežuje. Ruskich puežowarjow wſchudže ſ wulke pſcheczelnoſču witaja. W Löweži a ſewliewje běchu jim k čeſeči domy ſ wenzami a plenwami wudebili a wſchón lud ſo na dróhi ſběža. W Plewne, hdyž je wjele třbaž rufſkých wořakov w ſlawnej bitvje pantylo, je Bachmetev Božu žlužbu ſa panjených wořakov wotměč dal. W zyrki žwycateho Miklawſcha wſcho duchownſtwo Božu žlužbu w pſchitomnoſci wójſkowych a měſchežanskich wſchinoſčow, ſchulerjow a ſchuleſtow wſchē ſchulow a wjele měſchežanow wođerzeſche. Město bě ſe žarowanski ſhorhojemi wudebene, wſchē ſhlamh běchu ſawrjene. Wot tam Rusy do Nikopola jědžechu. Tamniſcha wſchinoſč a wobydleſtwo jim ſchtworeč hodžimy daloko napschecž džesche.

Schpaniſka. Amerikanskim je ſo ſkonečnje poradžilo, pola Guantanamo nekotrym ſtam wořakam na ſkabſi brjoh ſtupic dacež. Amerikanskim njebe čežko, ſo na brjoh poſtajic, dokelž ſo na tamnym měſtutje jenož horſka ſchpaniſkých wořakov k ſakitanju na-mala. Schpaniſky ſu wopſjet na amerikanskich ſawalnikow nadpady činili, tola ſu ſkončnje ſoſacž dyrbjeli, dokelž amerikanske ſtadze, pſchi brjoh ſtejaze, móžne do Schpaniſkých tſelachu. S Guantanama budža ſo Amerikanský ſ čežka do ſnutkowneje ſkub dobyč

móž, dokelž je Guantanamo ſ wjžokimi horami wobdaty, kotrež ſo hodža lohko ſakitač. Teho dla hſchaze pſcheczo hlowny džel amerikanſkeho ſtadze ſ hlownej wójſkowej možu pſched Santiago ſteji, ſo by ſo tehole wažneho města ſmožovalo, ſ wotkaſ wjazy drohov pſches ſkub wjedže.

Najnowiſcha powjeſcz ſ philippinskich ſupow je, ſo ſu tam někotre němſke wójnske ſtadze ſo do ſtadu Manili pſchijele. Wone maja nadawk, němſkých ſoodanow, w Manili bydlazých, ſchfitowac, jeli ſo njemohli ſo tam Schpaniſky pſched ſběžkarjemi džeržec, kotrež ſu Manili wobſtupili. Ŝenoczenie amerikanské ſtatů chzedža pječa pſchecživo temu protestowac, jeli ſo by ſo Amerikanské ſchpaniſkeje wójny měchala.

Njeſcheczel hóřchi dyžli Schpaniſky je ſo do Amerikanskich dal. Hſchaze w ſjenoczenych je ſo do lehwov njehotowych a nje-dowoborených amerikanskich wójſkow žolta ſymiza dobyla. W měſce ſtadu Henry nad Miſijskym je 7 wořakov na žoltu ſymizu ſkhorilo. Voja ſo, ſo budže ſo tale hroſna ſhorocž žalvſtne rucež roſſcherjež. Senatorjo ſ polodniſkých ſtadu ſu hžo Maſka Kinleya napominali, ſo by wulke wójſkowe lehwa w polodniſkém ſtadu do ſtadu, wžolo na horach ležazých, pſchepožil, hdyž žolta ſymiza ſlabſho wuſtupuje a člonjeku mjenje hſtu mori. Wořebje Santiago, ſ wotkaſ chzedža ſo Amerikanský ſkub ſmožowac, je jako najnjeſtrwſche město ſkub wuwołane. Hewaf ſo wſchitz ludžo, kotrež ſ ſkub w leče, hdyž tam žolta ſymiza knježeske, do ſjenoczenych ſtadu pſchicžahachu, předh hac, na amerikanski brjoh ſtupichu, krunetu ſtrowotnemu pſchepytanju podcžižnych. Vtža ſ tajſimi hromadami ſ ſkub do ſjenoczenych ſtadu ſčahachu, ſo ſtrowotne wžchnoſče njeſamochu wſchitkých pſchithadnikow pſchepytac. Halle nětko je wójnskym ſtadu ſchpaniſkeje, na to ſedžbovac, ſo by njemohli žadu čeſtnež ani po mjeñſkých čolmach ſ ſkub do ſjenoczenych ſtadu podac.

Proſcherſki ſtudent.

Jan Mjeležak rkaſche proſcherſki ſtudent. To je wuras, ſiž wjele ſmyſla nima, a nechtobžuli je ſebi tute mjeno dyrbjal lubicež dac, kotrež je poſdžiſhco wulke wěžy dokonjal.

Mjeležak njeſhodžeske po proſchenju, wón nježadaſche ſebi wot nikoho ſjawne jałmožny. Dobroczeſke ſtowarſtwo ſo wo njeho ſtarasche, hdyž bě w ſrudnej naſtavaze ſhorocži nana a macž ſhubil. A taj tež nicž ſawoſtajko njebeſhtaj. W tuthym mloženzu pak běchu wjele lubjazh talent nadeſchli, a duž mějachu ſa ſwoju wiňowatoſč, jeho pſchi ſtudowanju podpjerowac. To ſta ſo ſižm, ſo jemu nimo pjenjes wořebje pſchipokaſanti na darmotne jědženje w mjeñſkých domach poſticežachu.

S tajſej pſchipokaſantu pichnide ſhudy ſtudent tež do domu dželarja wumjekſkých ſtadu, ſ ijenom ſchtóhala, ſiž w nětčiſkých hubjernych čažach tež mnoho wuſtakowac njemožeske.

Kwětkař bě hjes džecži. Ša ſwojim jednorym wobjedom ſydaſche wón ſam ſe ſwojej mandžeskej. Dobraj člowjekaj běchtaj duchneho mloženza brjoh lubo dobylo, tak ſo na žane pſchipokaſanti wjazy njeđiwaſtaj a ſo Mjeležaka pſcheprofyztaj, ſo dyrbí ſo ſimaj wſchednje do teho džecži, ſtož jimaž Boh wobradža.

Dženſniſki džen ſo ludžo jara na ſedžbu bjeru w ręczach a w ſdželenjach niž jeno w ſjawnym ſinjenju, ale tež w towarſtwie. Tola pſchi dlejſkym wobkadhze njeje móžno, ſo njeſpoſnač. Štlowo, poſladnjenje, pſcheradne ſahorjenje a ludžo ſu ſo namakali.

Hdyž ſo ſtudent pola ſchtóhalež hžo bøe doma čujeſche, wuprož ſebi dovolenie, ſo ſmél ſebi kuf ſhleba ſobu wječež. Wón džě njeimbje mnoho na jedyn ras wužicž, mjes tym ſo wjetzor rad kuf ſhleba ſe ſebi bjerje.

Wě ſo, jemu to jeho dobrej hospodowarzej jara radu dovoliſtaj, a druhdy, hdyž bě móžno, pſchidawac hdyž tež kuf mjaža, ſtož ſtudent džakowym a wjeſholy pſchijimaſche.

Jan Mjeležak bě ſpratna duchša, ſiž pak njevjeđeſche ſwoje ſlowa a čzahi woblicža pſcheczo wurunac, a ſjednočicž. Na člowjeku, kotrež ſo tajic, a pſchetvorječ njemože a njecha, je ſkadinje ſpoſnač, ſo w jenej wěžy wěroſć prajic, njemožeske.

Schtóhak, na niežo njeprawe ſebi njemyſlo, wotmyſli ſebi, w tym naſtupanju ſo pſchipokaſac. Šemu bě wo to, ſwojeho porucžinza ſpoſnawac. Kwětkař načoži něſhco hodžinow na to, ſo njebi Mjeležaka ſo wozow puičežil. Wón džesche ſa nim, ſo nje-nadžiayz, wocžakowasche jeho a ſežehowasche jeho ſa ſpatu. A to njebě ani čežko. Mjeležak njeſeſche žanyh wěričezelov a

Ja to čiste živědomje a starasche ſo malo wo to, ſchtó ſa nim thodži.

Pſchi jenym ſ moſtow pſches ramjo Dunawy ſtejſeſte ſtarý ſchědžiwy proſcheré. Tón mužik njebe ani ſlepý, ani kromy, tola tak hubjeny a ſedrjeny a rovej bliſto po napohladze, ſo jemu dobročiwi Winjenjo radý dar ſkicachu.

Někole bě Mjelčak vidžecz, wón pſchiblígi ſo proſcherzej ſtrwojo „Bóh poſtrów!” poda jemu něchto, do čiſteje, běleje papery ſawalene, ſahny do ſwojeje kudobneje móſchnički, pſchida hifchče něchto krajzarow a wotkali ſo khatnje, „dobru nôz” pſchejo.

Proſcheré, kíž bě dar ſo podžakujo pſchijal, hlaſaſche hifchče doſho ſ dobroſchejazej myſlu ſa davarjom.

Schtóhak bě ſ naſdala temule podawkej pſchihladowal. Wotkla ſebi pſchihodny wokomik, ſo moſt ſo tež proſcherzej pſchiblížic, poda jemu pjenjes a wopraſcha ſo:

„Snajecze tehole mlodeho muža!”

„Kotreho?”

„Teſo, kotryž je runje wot waſ wotſchol, wam tež pakčik pſchepodawſchi.”

„Tole? tule?” a proſcheré wotwali pakčik, w kotrymž bě wo- prawdže, ſchtóž bě ſebi ſtudent wot wobjeda k ſebi thknýl, ſo by jo k wječeri mič.

„Wý tola na ſchwärneho mlodženza ničjo njetuſacze?” prafchecze ſo proſcheré, niz zlye bjes někajeho roſhorjenja.

„Hacž teho mlodeho člowjela ſnaju? Ženo po tym, ſo měkazh doſho wſchědneje w teſle wječornej hodžinje ſe mni pſchikhadža a mi něchto dari, někole tež khléb a druhdy tež kuf ſmaſha a k temu hifchče něchto krajzarow. Bóh mytuji jemu to!”

„Tutón mlody člowjek”, ſdželi Schtóhak, „tón je, kaž to tak mjenuja, proſcherſti ſtudent, kotryž ma pola mje darmo wobjed. Schtóž je wam dal, to je ſebi pola mje ſa wječer wuproſhyl, to je ſebi po taſkim wot kłodneho erta wottorhnyl, ſo by wam ſ tym pomhal. Tež tych malo krajzarow, kotrež ma, ſaſkuji ſebi doſče ežežko, hodžiny dawajo.”

Knjeſej Schtóhakej ſtejachu ſyly ſe wocžomaj, hdyž takle lubowaneho ſtudentu khatneſte, a tež ſtaremu proſcherej njevoſta wodžko kuché.

Schtóhak rjetny hifchče, předy hacž woteñdže:

„Mjelčakej by to jara wopaki bylo, hdy býſhce ſemu ſ mojich ſdželenjow něchto wupowjedali, kotrež kym wam jeno k temu ſcini, ſo býſhce ſo ja pětneho mlodženza ſ miloſčiwej wutrobu prawje ſobu modlili.”

„Mjelčak po taſkim rěka?”

„Jan Mjelčak. A mōžu-li wam junu ſ nečim pomhač, tule macže moju adreſu.”

„Sso ſamo roſymi, ſo Schtóhakej ſtudentej ničjo wo tym pýtnyč njeſtachu, ſo jeho njebychu myſli pſchi wukonowanju ſlutka ſmilnoſeſe. Kimo teho ſdasche ſo mandželskimaj poſdžiſho jako njeđovéra, ſa někim, a byli to ſ hifchče lepſchim wotpohladom bylo, mjelečko ſlědžic. Duž dobrý ſtudent tež leđma do teho pſchindže, ſo bu někole doſpolnje lubuſhki ſwójby. Blinje ſtudiojo, wojowasche čeſtny mlodženz dale wo ſwoje býče, njenadžijejo ſo pſhemeníjenja, kíž mjeſeſhe ſo ſ jeho wofhodom ſtač.”

Schtóhakej doſtachu do ſwójby woſobu wjazh. Schtóhako- weho bratrowa ſotra ſ provinzy do Wina pſchindže a doſta pola nich wobydlenje. Maćka chžyſche ſo we Winje ſa wucžeku do- ſpolnje dovuđotonječ.

Lepje ſo to ani trjechieč njebudžiſche moſlo. Schtó budžiſche ſo lepje k temu hodžal, ju pſchi tym podpjerowacž, dyžli naſch ſtudent?

To pak nikomu ſpětchniſho na myſle njeſchindže, dyžli jemu ſamemu a to pſchi prénim pohladnenju do Mařyneju ducha po- neju, njewinowacze ſo býſhce ſazaju wocžow.

Ale jeno teho dla, dokež bě tej ſwójbje telko džala dožny, wſa tón nadavok na ſo. Tak myſlesche ſebi wón, ſo tak cžini!

Dobry mlodženz njebe tež dorvérh ſwojeju dobročelow nje- wužitnje trjebal. To pſchihahache ſamemu ſebi.

„Sa něchto njeđzel wobnowi ſebi tutu pſchijahu, w myſlach, ſo mjes luboſčzu k Mařy a mjes ſwěru k Schtóhakezom ſwoju ſahubu namaka! To wotmyſli ſebi ſ ranjenej wutrobu, pýtnyči, ſo ma tež Maćka jeho Lubo.”

Wbohi proſcherſti ſtudent! To dýrbjeſche hifchče pſchitnyc ſi wſhemu twojemu hubjeňſtu, ſo by cži hlowa, kotrejež taž nuſnje

trjebaſch, ſo njeby ſo na tutej ſemi do ſahubjenja ponuriš, ſ twojej wutrobu cži cžekla!

Hifchče něchto njeđzel bě ſo minylo. Schtó moſt wopihacž tute khablanje mjes ſbožom a njeſbožom, kotrež bě někole Žana Mjelčakow wofhud?!” — Schtóhakezom pſchindže džen, kajkehož ſebi wěſcze ničto njeſtacze.

Knjeſes Schtóhak doſta tónle liſt:

„Lubuju waſchu cžetu! Bóh wě, kaž doſho a kaž boſtoſnje ſhym wojoval pſchecžiwo temule cžucžu. Schtó moſt ja lubowanej holzy druhe dacž, khaba ſiňjenje poſne tradaňa, myſh a ſtaroſeſe? A halle potom, hdyž njemóžach dleje dwělowacž, ſo tež Mařa mje lubuje, wěſtoscž, kotraž mi na wokomik jako pruha ſwětla ſ njebeſ ſo mojeho wofhuda roſjaſni, potom halle ... Tutu wojowanje mjes luboſču a winowatoſču njech ſnjeſe, ſchtóž móže. Ja to dleje njemóžu! Cžekam! Ach, ſo njebuđiſti jeje ženje wuhlada!”

Schtóhak njemóžeſte poſledních ſhadom liſta dočitacž, kotrež wopſchijachu najwutrobnishe a najnutriňſhe cžucža džata a pſchecža ſa Schtóhakez ſwójbu, pſchetož liſt bě jemu ſi derkotazeju rukow wupadnýl.

Tu njebeſe ſe njeuſhiny ſhwile! Ženo hnydom na políziyu. To ſakſhiklywſchi bě Schtóhak hýž ſe iſtwy.

Žona, wuſtrózana, ſběze liſt ſe ſemje, pſchecža jón a bě bliſko womorow. W tym wokomiku ſaſtupi knjeſ, kíž ſo jako notar pſchedſtaji a ſo wopraſcha: „Proſchu, njebydlí tu ſtudent Jan Mjelčak?”

„Proſcheré Franz Khudak, kíž je ſebi we ſwojim čaſu hrajo na ſitaru ſamóženje dobyl, je tele dny ſemrjel a je ſtudenta knjeſa Žana Mjelčaka, ſwojeho dobročela, kaž jemu we ſwojim wotkaſanju rěka, ſa univerſalneho herbu ſwojeho zpěho ſamostajenſta, wokoło 30,000 ſchěňakov, pomjenowal.”

Notar ſo porucži a proſcheré, ſo bych ſe knjeſej Žanej Mjelčakej ſdželili a jemu prajili, ſo dyrbí k njemu do piſatniče pſchitnyc.

To bě pſhemnoho na ſlabu žonu. Ruzylamajo, bjes roſoma a radý běhaſche po iſtwy tam a ſem, ſi dlonjomaj ſebi hlowu džeržo, ſo njeby roſlečzala.

„Moje džecžo, moje wbohe džecžo! Kaž jeno budže to ſnjeſež móž!”

Marja, to pýtnyči, pſchihwata ſi pödlaſteje iſtwy. Wuſtróža ſo jara nad roſbuđenjom ſwojeje cžety, kíž bě hewak tak měrna, a wopraſcha ſo ſobuželnje wo winu:

„Cžeta, ſchtó dha cži je? Ssy dha ſhorejela abo ſchtó je ſo ſtało?”

„Njepráſheré ſo”, móžeſche knjeſi Schtóhakowa napinajo ſo wupratič. „Cžitaj tónle liſt wot Žana. Ale njeſtróž ſo pſchecža. Pſchetož tebi a jemu ſiwa njenadžite ſbože!”

Marja bě ſtudentow roſzohnowazh liſt khatnje pſchecžitała. Bléda ſwjeſe ſo do ſtola.

„Njerobuđui ſo, Marja, we wopacžnym čaſu. Namakam Žana hifchče w prawym čaſu, ſo móžem ſe ſam wjeſeſe wofjewicž, a taž pſhemení ſo jeho pſchihwata ſamostajenje.”

Marja bě poſkočila, ale we wuſtróženju njemóžeſte hifchče nohni naſtajicž.

„Marja, bjet ſo hromadu! Ženo taž móžeſh hifchče wu- khatnje, ſchtóž ſo wukhovacž hodži.”

„Hdže dha je wuj?”

„Tón je na políziyi. Notar budže jemu tež pomhač. Tež ja tam chzu.”

Marja ſwjeſe ſo na kolenje. Ruzylamajo ſdychowasche:

„O Božo, njeſai namaj ſahinyc!”

„I wona ſo ſhrabu a khatnje preč. Marja běžeſche hacž ſ dyhca do ſwěta won. Wuhlada ſoliju ſonjazeje ſeleſný, po tej běžeſche. Bjes myſli běžeſche ſa wosom. Te ſolije wjeđechu k moſtej. Žam dele a plomjo, kotrež chžyſche ju ſnicžicž, budžiſche bylo wuhfajnene.

Hdy pak bě hifchče tola ſiwy byl? Ža bych jeho tola tež dyrbjalacž poſkhowacž. Tu pſchindže jej jaſna myſlīcžka.

„Tame je Brater. Njebe dha Žan pſchecž ſa Brater ſahorjeny. Dale! Žam! — Wſchě moži napinajo, běžeſche holza do Bratera, po lukač a keſkach.

Někole — tamle — tamónle ſchwížny muž — zlye jeho luba — luba poſtava — jeho ſnoſchowazh khód! —

„Tola tež wón khatnata.

Hdy pak by wón to njebyl, a mjes tym by Žan ... —

Ach, wón to je, tajki žadyn druhi njeje!

Alle — Božo — ja jeho njedoszahnu! Tak jara khwata do žmijercze!

Sawolam na njeho s mjenom.

„Jano, Jano! Twoja Marja cže woła! Jano, Jano! Cžižn precz žmijertnu brón!”

U wón bě, saſta. Hischeze mjenšchinu a Marja budžishe padnyla, njebudžishe-li student ju na ruzh popadnył.

Marja jeno sawola:

„Cžeho dla dha sy mje wopusczežicž chýl!”

„Dofelž cže lubuju! — Ach, myſlach ſebi, ſo tebje ženje wiaz njewuhladam!”

„Jano, ty dyrbisich hnydom ſo mnu domoj. Mój ſmój bohatej na ſbožu a luboſć!”

„Moje ſbože ſy ty! — Ta paſt věch ſo bojał, ſo budu twoje njeſbože! Tola nětkole?”

Ze Serbow.

S Budyschina. Nowe pôſtke twarjenje, na hofchiz haſhy na- twarjene, ſo 15. novembra powſchitkownemu wobkhadej pſchepoda. Staré pôſtke twarjenje na bohatej haſhy je ſo hižo pſchedalo. Tu- domaj twarskaſ mischtraj bratraj Mörbitkaj ſtaj jo ſa 97,400 hriv- now ſa ſchęzkarja Mahnku kupiloi.

S Radworja. Nascheho druhego wucžerja, knjefa Školdeńka, ſu ſa wucžerja pſchi tachantskej ludowej ſchuli a ſa organiſtu pſchi herbſke katholſkej zyrktvi w Budyschinie powołali.

S Rježwacziſla 12. junija. Dženka dokonja ſo 25 lét, ſo bě knjef ryčerſkulek Höknar nad Zahowom jako ſobuſtaſ do naſcheho zyrkwineho prijödkſtejeſtwa ſaſtupil, w kotrejž wón tež měſtno měſtovſchędžyň nimale runje tak doſlo ſtroumo wobſtara. Evangelisko-luth. krajne konſiſtorſtwu, to je naſcha krajna zyrkwinia wjſchnoſcz w Draždzañach, bě wo taſkim ſhwěrnym, doſholetnym ſobuſtukowanju k lepſchemu uafcheje zyrkwiſe ſhonilo a pýſchne píſmo pſchi pýſnacža ſa knjefa Höknarja wuſtajlo a poſzalo, kotrež ſo jemu dženka w ſhwedzeňſkej ſhromadžiſnje Rježwacziſlſkeho zyrkwineho prijödkſtejeſtwa pſches fararia Jakuba ſhwedzeňſzy pſchepoda.

S Malecžiz. Mandželska tudomneho ſublerja Ducžka bě ſo ſobotu w nožu ſe ſwojim džeſčom ſkradžu woſhalila. Džen poſdžiſcho wjecžor tamniſchi wucžer Ducžzynu mjes Malecžizami a Wodowej pſchi Lubacze wuhlada. Rjeſbožowna běſche woſluđniwſchi ſebje a ſwojeho 5lētneho ſyňka w rěžy tepeč ſpýtala. Džežo bě žmijercz namakalo, mjes tym ſo macž najſferje niſkeje wodn dla ſwój wotpohlad njebě dozpiča. Woſžaromna žońska běſche džeſčowé čežlo na rěžny brjoh položila.

S Khwacziſ. Kaž ſo hižo thđzenja piſasche, ſo, da-li Bóh, ſakkadny ſamjen k naſchej zyrktvi ſrjedu 29. junija poſoži. Pſchi tym ſměje němſtu rěč knjef zyrkwinski radžiczel Keller a herbſtu rěč kujes farat Handrik ſ Maleschez.

S Blozan. So w mjažu, kotrež je ſo do hnicža dało, ſtraſhne jěd naſtawa, njeje powſchitkownje doſez ſnate. Teho dla je nufne, na to poſaſowacž, ſo je wužiwanje taſkeho mjaža hufio ſ pſchicžinu čežteho ſthorjenja, haj ſamo žmijercze. Tak je tež tudomny ſublerj Marcžink, kotrež bě ſuſchene ſwinjaze plezo, po ſdaču jenož mało ſa starym ſlobžaze, wondano jěd, na to ſthoril a wumrjel. Duž hladajecze ſo ſkaſeneho mjaža, koſbaſy atd.

S Woſborſa. Na Woſborſko-Lubijſkej ſelesnižy budže pječza te dny, na kotrejž ſu w Lubiju wiſi, rano předy porjadneho čaha woſzebitv ežah jěſdžicž, ſo moſli ratarjo, kotsiž po ſelesniž na Lubijſke wiſi jěſdža, na nje předy pſchicž.

S Mucžowa. We wjele ſtronach prufeje hornjeje Lutizi je krawa woſch na ſadowych ſchtomach wulke ſapuſčenje načiniła. W Mucžowje a woſkolnych wiſach je ſo ſtraſhna njerodž, kotrež ſe ſchtoſa wiſchu mjeſhu wuzyza, ſo ſchto ſkončnje ſahinje, ſkoro na wiſchech jablonjach ſahnědžiła.

S Woſbramez. Šandženu ſrjedu ſu tu 19-létnu holzu, jenicžke džežo ſeulez mandželskeju, morwu ſ wježneho hata wu- čahnyli. Rjeſbožowna luboſć je pječza holzu pohnula, žmijercz we wodze pýtač.

S Wojerez. Tudomny rataſku wuſtajenju, kotrež pſchedžyda rataſku ſtořežneho towarſtwa, knjef krajný radžiczel ſ Lucke nje- dželi ſe ſhwedzeňſkej rěču woſewri, je najebacž njeſchihodneho wjedra přeni džen 9000 woſhob wopytalo. Wjele ludži je ſwje- dženſti ežah na wuſtajenju naſwabil. Wón je ſo derje poradžil, a ſchtož je ſebi jón woſhladał, njeje ſo pueža kaſ. Rjeſhoda, ſ ko-

trejž ſo jedyn ſhwedzeňſki wós podenidže, njeje ſlych ſežehwſkow mela. Na čahowym čpole dwaj pſchedjeſduaj a ſa nimaj 3 wumoljarjo (herolojo) w dracze ſređneho wěka, kotsiž khorhoje ſ Wojerowſkimi a lužiskimi barbam i njehzechu. K nim ſo ſchtrijo blyſtežatu ſkaznu piſhanu draſtu woblečenii piſtarjo pſchisamknychu. Starý burſki wós, starý jednorý rólny grāt woſlýchijazy, hońtwinski ežah ſežehowaſche, kotrež bě Wulkoſzaroſke towarſtvo ſrjadowalo. Na jenym wosu hoborski jelen, wot hrabje Akenima podat, ležesche. Kłopozh (požojo) ſokoli njehzechu, potom ſ dolhim ežahom hońtwjerjo a hońjerjo a jedyn jatn paduſchny hońtwječ pſchicžezechu. Na ſežehowazych wosach ſo waſchňa ſa naſožti herbſkeho luda, kwaſ, tkajernja ſ trožnami a pſchibluzhazym napoſtadom a herbſka pſchafa pſchedſtajachu. Sſerbſke pſchelce w ſwojich bělých klapach a piža- mych ſaſhijazych rubiſhazach pilne pſchedžo krafny ſacžiſcheč ežinachu. Kunje tak ſo poſzniſario, ſ wonjeſhki a bantami pſchenni, lubiſachu. ſa naſlađenym ſwom ſujielzario ſ koſzami a ſujielzarki ſ hrabjemi džechu. Potom ſo bližachu Wojerowſky herzy w dracze ſe ſydomlětneje wójny, wós ſchleſeženje firmy Strangeſelba a Hannemannia, na kotrejž pilni ludžo wjše ſchleſežerske džela po- taſowachu. S Kulowſkich ſtron ſo wietſha licžba jutrownych jeſdnych na pſchijnje gratowanych konjach w ežahu wobdzeli. ſwje- dženſki wós Wojerowſteje píwartinje njehměnje wulki ſud wopſchij- jesche, na kotrejž Gambrinus ſežechu, pödla teho bě ſhlođniza na- twarjena, w kotrejž wjeheli píwopiczzy ſežechu. Pſched hlovenym ſchwedzeňſkim wosom, jahrodnistwo pſchedſtajachym, dolhi ežah bělo- draczežemnych ežehných ſujielzow ežehnjeſche. ſſyla ſežehſtich ſynti- kalarijow ežah ſkoneči. Pſchi nimi je ſo nehdže 600 woſhob wob- dzeliſo. Na ſhwedzeňſkim měſtnje ſujielzario a ſujielzarki ſkonečnje ſchwarnu reju rejwachu.

Pöndželu ſo preměrowany ſtót pſchedvujedže a ſo myta wumol- lachu. Na konje dosta 40 hrivnow premije a bronsowu medaillu pollenk Valtin ſ Bjesdolow, 30 hrivnow a ſelesniu medaillu mlynk Homola ſ Kortez mlyna. Po 30 hrivnach dostaču: Khežkar Kummer we Wulkim Čiſku, M. Merežink we Wojerezach, Wiczas w Šly- čzinje, kowáſki mischtři Ljika w Lejnom, Mětaſh w Brétni. Pre- miju po 10 hrivnach wudželiſu ſo Khežkankej w Mučowje, burej ſsmolerjej w Narču, pollenk Handtej w Lubuſchu, polburej Mlonykej w Narču, gmejnſtemu pſchedſtejeſcerjej Kruži w Horach, Groſje w Kulowje, Khežkarjej Rychtarjej we Wulſej Nydeji, Mi- chalej Scholče w Němzach, ſublerjej Pětſchej w Lubuſchu. Pre- miju po 10 hrivnach dostaču: Valtin w Bjesdolach, Wloženek w Blunju, Dent we Wulſich Šdžarach, Scholka II. w Němzach, Dejka w Židžinom, Wuschk we Wulkim Čiſku, Köhler w Židžinom, Žimak w Spalach, Wirt w Štroži, Mark w Židžinom, Homola w Židžinom, Bether w Židžinom, Mětaſh w Němzach, Kowář w Něowej Lutzi, Macž we Wodowym Mlynie, wudowa Rychtařka w Malej Nydeji; po 8 hrivnach: Schiman w Kämjenej, Merežink we Wojerezach, Kummer we Wulkim Čiſku, Köhler w Židžinom, Kruža w Horach, Žuſſicha w Židžinom, Wiczas w Šlyčzinje.
(Škoničenje pſchichodnje.)

Se ſſlepaho. Tudomne herbſke ſpěvačke towarſtvo „Spěvný Wenz“ njebudže jenož, kaž ſo thđzenja piſasche, njedželi 19. junija ſpěvný konzert, ale tež hycze ſežehlavow pſchedſtajenje wotbywacž. Hracž budže ſo 1. „Skephana wólba“, 2. „Sſudniſke poſzedženje“ a 3. „Nahramnoſeže mſda abo nečejeje horjo, nečejeji ſměch“. Špěvanje ſo ſežehlavow pſchedſtajenjom wotměnja. S balom ſo ſhwedzeň ſkoneči. Sastupny pjenjeſ wužini na 1. měſtno 50 np., na 2. měſtno 30 np. Konzert ſo wjecžor we 8 hodžinach ſapoznje. Wſchitz ſubwarjo herbſkeho ſpěva a ſežehlav ſo lubje pſche- proſchuja.

Wunoſch ſolbow do ſtežorſtowoweho ſejma.

W 3. ſakſkim wólbnym wotkraju je ſo wſho hromadže wote- dało 16,025 hloſhov, ſ nich dosta reformar Gräfa w Biskopizach 10,045 hloſhov, ſozialdemokrat Höppner w Cotta 4715 hloſhov, zentrumſki kandidat dr. Borsch 1074, rataſki radžiczel Steiger 30 hł., roſpjerſchilo je ſo 60 hł. Gräfa je po taſkim wuſwoleny.

W Budyschinje je dostał Gräfa 1663 hł., Höppner 1031 hł., dr. Borsch 113 hł. dale w Horniej Hórzy, Małych Bobolzach, Če- vnych Noſlizach, Mnichonzu Gr. 75, h. 54, p. 4, — w Dženike- zach Gr. 17, h. 20 p. 3 — w Dobruſchi, Pſchishezach, Šeſlonke- zach Gr. 49, h. 42, p. 1 — w Hrubielczizach a Džehorezach Gr. 32, h. 13, p. 5, — w Pomorzach a Wawrzach Gr. 56 — w Trje- bieňzach a Wadczach Gr. 42 — w Konjezach a Kumičizach Gr. 50 — w Kubſchizach Gr. 43 — w Woſchezach a Byshezach Gr. 42,

§. 1 — w Zensbach Gr. 26, §. 6 — w Wuježku Gr. 34 — w Nachlowie a Delanach Gr. 27 — w Słosku, Lubieńzu, Wulkej Khójnzy Gr. 18, §. 4 — w Mieschizach Gr. 26 — w Szowrjezach a Schekezach Gr. 22, §. 1 — w Bręsowje a Wykowej Gr. 24 — w Rabozach, Toronzy a Greschinje Gr. 19, §. 3 — w Tšelanach a Wurizach Gr. 27, §. 6 — w Wulich a Małych Debkezach a Lejnje Gr. 48, §. 29, §. 2 — w Raschowje Gr. 19, §. 10, §. 1 — w Belczejach a Dżenikezach Gr. 19, §. 3, §. 6, 5 rospierścenyh — w Horniej Kinię a Bobolzach Gr. 23, §. 1, §. 1, 2 rospierścenyh — w Rakezach Kamjenej, Nowej Wąk, Těnszczach, Tſitku a Niżej Wąk Gr. 172, §. 13 — w Njezwacźidle, Schechowje, Dubrawje, Łomsku, Nowej Wąk, Holešchowje, a Lischcej Horje Gr. 104, §. 3, §. 3, 7 rospierścenyh — w Böschizach, Nowych Böschizach, Wětrowie Jažonzy, na Horje a Lischczu Gr. 61, §. 41. — w Hruboczizach na Szosolzy, w Bonjezach, Dżehorezach, Tačońzy Gr. 34, §. 1, §. 4 — w Zahowje, Saręzcu, Milkezach i Wulkim a Małym Psche-sdrjenjom, Wutoležizach a Paniezach Gr. 59 — w Kelnje Gr. 12, §. 18 — w Wulkim Wielkowje, Małym Wielkowje wąk a kolonijsi a Sajdowje Gr. 135 — w Minakale, Hatku, Węzlu, Drobach, Lipiczu a Płowjach Gr. 66, §. 8, §. 1 — w Łomsku, Bulewach, Lupoji, Dubrawje a Kroszce Gr. 65, §. 36, §. 1 — w Kamjenej a Broniu Gr. 6, §. 4, §. 40 — w Radmorju Gr. 11, §. 8, §. 58 — w Lusy, Kažowje, Wbohowje a Krońzy Gr. 44, §. 3, 9 rospierścenyh — w Wulkej a Małej Dubrawje Gr. 32, §. 27, §. 1 — w Khwacźizach, Dalizach a Tschizach Gr. 38, §. 13, §. 2 — w Męrkowje a Lutobęzji Gr. 20, §. 2, §. 17, 1 rospierśceny — w Kschiniej Borszeži, Boranezach a Nowych Boranezach Gr. 26, §. 2, §. 14 — w Czichonizach a Libuchowje Gr. 19, §. 6 — w Komorowje pola Huczin, Kobielniu a Tatsbaju Gr. 56, §. 15 — w Sderi a Bręmienju Gr. 9, §. 7, §. 32 — w Czelchowje a Bręsynzy Gr. 25, §. 11, §. 1 — w Delnjej Hórz Gr. 38, §. 17 — w Hniewkach, Małkach, Wownjowje a Borku Gr. 38, §. 3, §. 7 — w Nowej Wąk nad Sprewu Gr. 13, §. 9 — w Polpizy a Kiflzy Gr. 29, §. 5 — w Lichanju Gr. 24, §. 1, §. 1 — w Klufschu, Sdžaru a Salhowje Gr. 56, §. 1 — w Małeschezach Gr. 26, §. 7, 3 rospierśceny — w Blusznikach a Dobrojchezach Gr. 21, §. 6 — w Huczinie, Bręsy a Lemischowje Gr. 46, §. 6 — w Hlinje Gr. 34, §. 1 — w Pszivcizach Gr. 34, §. 2 — w Budyschinku Gr. 41, §. 1, 3 rospierśceny — w Porszizach a Nowych Porszizach Gr. 59, 2 rospierśceny — w Krakezach, Lętonju a Bosankezach Gr. 46, §. 1 — w Delnjej Kinię a Radzanezach Gr. 42, §. 3, 1 rospierśceny — w Hažlowje, Szoschezach a Baczonju Gr. 4, §. 24 — w Hornim Hunjowje, Delnim Hunjowje, Leschawje, Strzijcęzhu a Szemochcizach Gr. 34, §. 4 — w Szalonej Borszeži a Czemerzach Gr. 28, §. 10 — w Starzych a Nowych Blohaschezach, Bolborzach, Debrizezach, Tanezach a Debiszłowje Gr. 38 — w Czornezach, Posdezech a Libonje Gr. 5, §. 13 — w Bręczech a Myšezech Gr. 5, §. 35 — w Koblizach, Dobranezach a Częszech-kezach Gr. 23, §. 1 — w Njezdaschezach a Małej Brąz Gr. 27 — w Hodziju a Böcherizach Gr. 65, §. 4 — w Nowej Wąk pola Huski a Kožerni Gr. 40, §. 19 — w Huszyn, Małej Huszyn a Hunczerizach Gr. 77, §. 9, 2 rospierśceny — w Zokowje Gr. 26 — w Bręsy a Szemichowje Gr. 17, §. 3, 1 rospierśceny — w Źięzenju a Źięcenku Gr. 138, §. 2 — w Praßlowje, Małej Borszeži, Džiwojczach a Horniej Borszeži Gr. 30 — we Warno-cizach a Nowych Warnočizach Gr. 28, §. 10 — w Dręczinje Gr. 28 — w Demjanach a Nowych Demjanach Gr. 17, §. 11 — w Holzy Gr. 19, §. 3 — w Belych Nozhizach Gr. 11, §. 3 — w Družkezach, Kočiži a Bręsynzy Gr. 40 — w Hnaschezach Gr. 60, §. 4 — w Szczijezach a Katarjezach Gr. 33 — w Szemjekzech Gr. 2, §. 1, §. 30 — we Budworju Gr. 12, §. 11 — we Worlezech Gr. 10, §. 2, §. 45 — w Njebjelcizach Gr. 30, §. 4, §. 10 — w Sserskich Pałłizach Gr. 9, §. 1, §. 18 — w Kalbzech Gr. 4, §. 21 — w Konjezach Gr. 5, §. 15 — w Schunowje Gr. 5, §. 20 — w Szemjerdżazej Gr. 2, §. 23 — we Łasku Gr. 2, §. 12 — w Różenze Gr. 6, §. 15 — w Sser-nianach Gr. 14, §. 1, §. 17 — w Nowoßlizach Gr. 11, §. 1 — w Szpitalu Gr. 11, §. 49, §. 8 — w Czornezach Libonju a Posdezech Gr. 5, §. 13 — w Pančizach Gr. 15, §. 17 — w Kukowje Gr. 20, §. 1, §. 52 — w Khanezach Gr. 1, §. 17 — w Szwinatni Gr. 26, §. 1, §. 2 — we Węteńzy Gr. 2, §. 8 — w Jaworje Gr. 14, §. 2 — w Miłocizach §. 28 — w Lejnom Gr. 27, §. 8 — w Kopischinje Gr. 12, §. 4 — w Khróscz-zech Gr. 12, §. 51, Steiger 5.

W 1. (Žitawskim wólbnym wokrjeżu) dosta nazionalliberalny

Bogel 581 hł., łącznobodomyjskim Buddeberg 5685, sozialdemokrat Fischer 7853. Po tajkim budżecie mjes Fischerom a Bogolem wukałanie.

W 2. wólbnym wokrjeżu (Lubijskim) je dostał konserwatywny Förster w Sprembergu 6757 hł., łącznobodomyjski pschelupz Günther w Plawenie 3955 hł.. sozialdemokrat fabrikant Postelt w Seisheners-dorfje 5583 hł. Duż budżet wukałanie mjes Försterom a Postelom. W serskich wąkach Lubijskiego wokrjeża je dostał w Starym Lubiju Förster 45, Günther 27, Postelt 65 — we Lutwoczach, Khójnzy a Mucznzy §. 48, §. 7, §. 6 — w Njeśnarowach, Stwēschinje a Rjechanju §. 32, §. 5, §. 5 — w Korezach §. 15, §. 11, §. 15 — we Hlužinje, Hoscinezach a Mucznzy (hamtsk). §. 35, §. 8 — we Wulkim Dažinje §. 48, §. 11, §. 21 — w Bułezach §. 74, §. 3, §. 2 — w Kołwasz a Koprzach §. 70, §. 4 — w Těrlezach §. 157, §. 55, §. 45 — we Wolschinje §. 30, §. 6, §. 15 — w Modezach a Nęczińje §. 44, §. 1, §. 2 — we Wujerju a Luchowje §. 43, §. 7, §. 20 — we Wósborku §. 181, §. 3, §. 7 — we Łusku, Čarkach a Kotzach §. 96, §. 21, §. 8 — w Maleczizach a Wodowej §. 69, §. 8, §. 21 — w Budestezach, Sahorju, Hajnizach, Kołach a Małej Khójnzy §. 201, §. 85, §. 54 — w Hrodźiszczy, Kortnizy, Bręszech, Wichowach a Wuježku §. 111, §. 9 — we Worzynie, Bęcej Horje, Njechorniut a Droždżiju §. 51, §. 4 — w Skanezach, Rakowdach, Barze, Bukiuniye, Dubrawach, Stróži a Suberniczych §. 330, §. 30, §. 7 — w Korshymju a Bořkwezach §. 66, §. 21, §. 30, Porsch 3, 2 rospierśceny.

W 4. (Draždżanskim nowomęszczanskim) wokrjeżu dosta konserwatywny Hönerbach 10,268 hł., nazional. dr. Böhmert 4269 hł., reformar Diek 4936 hł., sozialdemokrat Raden 18,119 hł. Po tajkim budżecie wukałanie mjes Hönerbachom a Radenom.

W 5. wólbnym wokrjeżu (Draždżanje stare miasto) konserwat. Weidenbach 9372, reform. Zimmermann 8992, łącznobodomyjski Träger 28, sozialdemokrat Gradnauer 17,113, zentrumski dr. Porsch 442. Duż budżet wukałanie mjes Weidenbachom a Gradnauerom.

W 6. (Draždżanskim wježnym) wokrjeżu je sozialdemokrat Horn wuswoleny.

W 8. (Pirnaskim) wokrjeżu je reformar Vože wuswoleny.

W 9. wólbnym (Freibergskim) wokrjeżu je konserwatywny Dertel najsskerje wuswoleny.

W 10. (Döbelnskim) wokrjeżu nazionalist. Lehr a sozialdem. Grüneberg do wukałania pschińdzetaj.

W 12. (Lipczańskim męszczanskim) wokrjeżu nazionalist. Hasse a sozialdemokrat Schmidt do wukałania pschińdzetaj.

W 13. (Lipczańskim wježnym) wokrjeżu je sozialdemokrat Geyer wuswoleny.

W 14. (Bornaskim) wokrjeżu je najsskerje konserwatywny Frege wuswoleny.

W 16. (Chemnizzkim) wokrjeżu je sozialdemokrat Schippel wuswoleny.

W 17. (Glauchauśkim) wokrjeżu je sozialdemokrat Auer wuswoleny.

W 18. (Zwickaūskim) wólbnym wokrjeżu je sozialdemokrat Stolle wuswoleny.

W 19. (Stollbergskim) wokrjeżu je najsskerje sozialdemokrat Seifert wuswoleny.

W 21. (Annabergskim) wokrjeżu je najsskerje nazionalliberalny Esche wuswoleny.

W 23. (Plauenko-Bogtlandskim) wokrjeżu konserwat. Zeidler a sozialdemokrat Gerich do wukałania pschińdzetaj.

W Rosborsko-Wojerowskim wokrjeżu je dostał: hrabja Arnim 8000, dr. Hollstein 3000, sozialdemokrat Keller 1500 a zentrumski dr. Porsch 78 hłosów. Hrabja Arnim je wuswoleny.

W Shorjelskim męszczanskim wokrjeżu je dostał konserwatywny Schleditz 4107, łącznobodomyjski Lüders 7383, dr. Porsch 657, sozialdemokrat Keller 8530 hł. Lüders a Keller do wukałania pschińdzetaj.

Hac̄ dotal je 191 wólbnych wunosków snathch. Hac̄ dotal żu dobyli konserwatywni 7, khežorſtowowa strona 4, zentrum (katholsczy) 42, łącznobodomyjski 1, sozialdemokrato 30 wokrjezow. Wukałan-ſkich wólbow budżet něhdze 110 trébnych, pschi nich ſo wobdzeli 25 kandidatom konserwatywnych, 10 khežorſtowowej strony, 34 łącznobodo-myjskich, 8 němſkeje ludoweje strony, 3 swiaſka ratarjow, 60 sozialdemokratow, dwie Welskeje strony a 4 njewotwižneje (džiweje) strony.

Přílopk.

* S wježnim wokrježu w Skórzu jenu žona jenu khežu sapali, ſotraž ſo ſpali. Žene džeczo je w plomjenach ſmjercz namakało.

* (Wotprawjenje.) W Freibergskim jaſtwje je ſat Brand hrjedu rano w 7 hodžinach zigarnika Eduarda Emila Peſchku ſe Schönawu pola Schandawu i guillotinu wotprawił. Peſchka je ſwidowjeniu Köhlerowu w Grozvoigtsbergu pola Freiberga na jaſlawe waſchnie ſtonzował. Staru žonu ſadajiwſchi won jeje cęlo do pjezji hund a potom woheń w pjezji ſadzela. Woheń paſ ſo dale njepelesche, dokelž mordaſ pjezynie durje ſamku. Sa nekotre dnij ſwuhlene cęlo namakachu. Peſchku, kotrehož bory ſo tym ſaſachu, Freibergſki pſchibažny ſud i ſmijerci ſaſudzi.

* (Trichinofes.) W Planitzach pola Zwietawu je hac̄ dotal 36 woſobow na trichinoſu ſchorilo. Rěſnik, kotrež je trichinate miaſo pſchedawał, je wuſledzene. Won wobkrucza, ſo je miaſko dał po ſakoniſkim waſchnju pſchepytac̄, a runje tak miaſowobhladować praji, ſo njeje w miaſku tamneho ſwiniecza trichinu namakał. W ſbytnym miaſku ſu hiſczeče wulke hromady trichinow wuſledzili. Najſterje budža tež wobydlerjo w ſuſodnych wſach ſobuczerpicz dyrbječ, dokelž ſo wſcho miaſko njeje w Planitzach roſpſchedalo.

* (Gladajcze ſo ſmijizow.) Žedyn ſeleſniſti dželac̄er we Wilhelmsruhu w raiſchej Pruskej bē ſo pſched nekotrymi dnjemi w tamniſkim leſu lehnył, ſo by wotpočnył, pſchi ežimž bē wuſhnył. Wozuziſtchi won kaſatu bol na hlowie ſacžu a ſo wuſtrōžiſtchi dohlađa, kaſ jena ſmijiza wot njeho ſločji. Kufnjeny, kotreñ ſyła hlowa ſacžefache, hnydom ſekarſtu pomož pſtasche, kotař paſ bjes wuſpecha wosta. Wobzarujomny muž je w Heinrichswaldfskim laſareczne na ſajdovojezenje wumrjel.

* W połnym ſadweloſowanju ſtejſeche ſchleſzutočer August Diener pſched druhej khostanskiej komoru krajneho ſudniſtwa w Barlinie. Teſho winowachu, ſo je w dwójnym mandjeſtſtwie žiwy. Won ſo teho wiſna a powjedaſche, ſo je ſo naręčeč dał, ſebi w leczę 1883 w ſwojej domiſnie njeuſtchnu žonſtu ſa mandjeſtſtu wſac̄. Tehdy je hakle 22 lēt ſtarý był. Teſho žona je ſo jafko njepočzivia a zyle ſanjerodzena žonſka wopokaſala. Něhdże po ſchelczech měhaſach je won tehdom ſwoju žonu wopuſtežił a do ſweta ſchol. W leczę 1887 je do Barlina pſchischool. Tudy je ſo i mlodej hoſzu ſeſnal a ſo tež w tym ſamnym leczę ſi njej woženil. Wot ſwojeje žonu njebe dotal ničo wjazy ſhyschal a je ſebi myſlił, ſo je něſajki kónz wſala. Hdyž je ſo jeho ſtañnik praſchal, hac̄ je njezenjeny, je ſo wotmjeſtmył a ežinił, jako by jeho praſchenje njeoroſumił. Džebac̄ lēt je nětko ſe ſwojej druhej žonu ſbožownie žiwy był, hac̄ je ſo na dobo wukopalo, ſo je hižo ſenjeny był, hdyž je ſebi netečiſchu žonu wſał. Teſho prēnu žonu běchu do polepscherne ſajec̄ dyrbjeli. Polepscherne ſarjadniſtwo he někaſ ſhonilo, ſo ma njeſtnečomna žonſka muža a je khostow dla ſa nim pſtała a jeho wuſledzila. Wobſtoržený placzo dale powjedaſche, ſo ma dwē džeſeči a ſo je nětko ſe ſwojej ſwójbui njebožowny ſežinjeny. Sſud dyrbjeſche jeho i jaſtwu na ſchelczech měhaſow wotkudzic̄, dwaj měhaſaj paſ jemu ſa dotalne ſajec̄ wotlic̄ a jeho tež hnydom ſi jaſtwa pſchec̄i.

* Sſotra ſa kotoru. Klotilda Aldnet w Parisu bē wopacźne pjenjeny džekala a kedeſeche teho dla w jaſtwje. Sſudniſtwo bē ju i jaſtwu na 6 lēt wotkudzilo, ale wona bē ſo tele dni pſchec̄iwo tajfemu wuſhudej na wſchyschi ſud pwołala, duž hiſczeče w Petits Cannes na pſchepytowanju pſchewywaſche. Tam ju w jaſtwje jejna mlođicha kotař Jeanne woppta, kotrež paſ bory ſaſko wotneči mižachu. Sſotſje, kotrež běchťe jara jena na druhiu podobnej, běchťe ſwoju draſtu ſaměnilej. Jeanne bē ſo Klotildžinu wobleſla a w jaſtwje wostała, mjes tym ſo Klotilda w jeje draſce ſi jaſtwa ežekny. Hakle po nekotrym ežaku ſo jaſtwarz dohlađa, ſo ma jeje jata na jene dobo wloſhy zyle hinaſehe barby a to ſastojniſtam wofjewi. Hdyž eži tu węz pſchepytowac̄ pſchitidzechu, ſo jim Jeanne ſmjeſeche a jich ſwórlivje wobzarowasche, ſo je jim mjeſarije na ežinila a pſchiftaj, ſo drje budža eži knježa te ſaſzuc̄a pſchipolnac̄ a cęſečic̄, ſi kotreñiž je jich ſhebała. Duschmu, lubu kotoru paſ dyrbjachu njepoſtohanu ſi jaſtwa pſchec̄ic̄, dokelž po artiklu 335 khostanskeho ſalonja najblizſchi pſchec̄elio jeneho jateho ſo ſa to khostac̄ njehodža, ſo ſu jatemu cęſkuc̄ pomhalí.

* Tu khwili ſo w amerikansko-ſchpaniſkej wojniſe wjeli ſi cęſkimi kanonami tħela a wjazy ſnadz hiſczeče budže; duž je ſajimawie, wjedzec̄, ſhto jedyn wutſel ſi najblizſchiſehe kanony placzi. Kula, pólvr a kartuſcha 110 tonsfeje kanony placzi 3060 hrivnow; mjeſnijy pólvr 900 puntow = 1400, kula 1800 puntow cęſkta 1600 hr., žida ſa kartuſcha 60 hrivnow. Hdyž paſ je ſo 95 ras ſi kanony wutſeliſo, je droha kanona, kiž je 330,000 hr. placziła dožužila, duž ſo wot njeje ſi kóždym wutſelom 3475 hr. wotwuziwa, tak ſo kraj ſi kóždym wutſelom 6535 hr. do powetra pſchec̄i.

* (Kubježny nadpad na jeneho liſthnoſcherja.) We Frankfurcie ſebi na hórfcej droſy pola wěſteje Westerfeldowej 12. junija jedyn něhdże 30 lētny muž wobydlenje wotnaja a tón ſamym džen na poſeże 2 hr. 20 np. na poſtku pſchipolkaſanu, na jeho mjenou napříhanu, ſaplaci. Nasajtra liſthnoſcher zufemu te pjenjeny pſchijneſhy, hdyž bē Westerfeldowa runje wuſchla. Mjes tym ſo liſthnoſcher pjenjeny na blido kladzeſche, jeho zuſh wot ſady ſi dohlm nožom do ſchije ſkó. Róž paſ ſo do praweho mějtna njeſaklo, tak ſo móžesche nadpadnjeny ſe jaſty cękneč, kotrejz durje ſady ſebi ſamku a wo pomož woſaſche, kotař hnydom pſchindze. Hdyž poližitojo do jaſty ſaſtipichu, ju pröſdnu wuſladachu, tola poližiſt Kompliza ſloſtnika bory w jentym khamorje wuſleži. Njeſraſniſej, kotrež hrožeſche, ſo poližiſtu ſakalnje, nőž ſi ruki wuwiemych u a jeho potom wuwijsachu. Won je ſrenjowulki ſylny muž, tola tež liſthnoſcher Schmidt je ſylny člowej. Róž ſo ſo jemu pſches uniformow hovnat do tyla ſkó. Nadpadnjeny móže ſo hižo wotkudzec̄, a je jenož ſe ſhubjenjom ſtwje a wuſtathym roſhorjeniom troſku woflaſnuy.

* (Pſcheklepany pſchekupowat.) Žedyn wiſowat ſe ſtarej draſtu ſebi pſched nekotrymi njeſeſtemi w wupſchedawanju něhdże 100 duzentow kožantych pjenjeny mōſchniczkow kupi a potom do kóždeho ſtrucha ſtareje draſtu jenu tajku mōſchniczku tým. Hdyž něk ſupz ſi njemu do khamarow pſchindze, ſo by ſebi něſajki ſtruch ſtareje draſtu kupiſ, ſhano kholow, jemu wiſowat hnydom jene pſchedpoloži a je jara wuſhwali. ſupz ſebi je ſyveru wobhlađuje a je tam a jow wobrocza, maſa tež do ſakow, hac̄ ſu hiſczeče dobre. Tam tu pjenjeſniczku wuſzuije. Aha, ſebi hnydom mħali, tu je ſo pjenjeſniczka ſtareho wobkudzera ſabuſvſchi tčazj wofſaſiila, móžno ſo ſe wſchěmi pjenjeniſami. Duž wiſowarjej rucze da, iſtož ſebi žada. — Tak je: ſchtóž chze jebaka ſhebač, ſo husto ſameho najbóle ſjeba.

* (Wulka woda.) Ŝe ſylny miſlami ſu ſo rěka Inn a jeje pobočne rěčki (w Almſtrikej) napjale. W dolach ſu pola a ſu pobočnene. Něžim pſchi rěkach hac̄ ſi bayerskej mjeſu ſu povođene. Šsyna ſu ſnicžene.

* (Blyſt do zyrkwe dyri.) W Koſejeleku pola Krakowa w Galiziſkej Bože njevjedro pſchi nutruoſeži do zyrkwe dyri. Ti holzy ſo morichu, dwazec̄i woſobow ſo ſrami.

* (Poſodženje w Sſerbiji.) Žaložny ſliw je w Sſerbiji na wſh krupe, ſſradischaté a Delze panyl. Pjec̄ ſonow a ſchtyri džeſeči ſu ſo w žolmach tepile. Wjeli ſtou je kónz wſalo, a mnoho khežow je ſo wupuſčilo. Žne ſu ſnicžene.

Wuſhudženja.

Khostanska komora. Dwanačeſtny ſchulſti hólczez Ernst Pawol Krüger w ſtefiezach bē dwójny restawratéra Dejſtu w ſlovičach a korežmarſtu Bětnatku wobkranyl. Młodostneho paducha, kotrež ſo nježiwaſy ſwojeje młodocze pſched ſudom wotakawu a ſakalky pokowaſche, ſi jaſtwu na 4 měhaſy ſaſudzichu.

Sa naſch herbſli dom

bē ſo dotal naſromadžilo: 45,096 hr. 44 np.

Dale ſu ſa njón daturi:

Lahowſke burske towarſtvo	24 =
"Holbičaj"	— = 50 =
Na poſedženju delnjolužiſkeho wotrijada "M. S."	6 =
naſberane 9. junija 1898	4 = 65 =
Mjeſeč herbſli ſtudowazymy w ſymje 1897/98	
w Barlinje naſberane	
Pón dželnižy w "Liſchzej jamje": Wovcjerje na khostej paſtwje 30 np., 3 bjes kónza 2 hr. 82 np., ſe ſchtowrthym pſchidatym 1 hr. 50 np., ſi korežmarſtu Dietrichow wunoschku ſi hudžbneho naſtroja, po 5 np. piſlaſeho, 2 hr. 75 np., ſi temu dobrowolnje 63 np. =	8 =
W "Ratholſkim Bózle" čiſlo 24 lēta 1898 hižo kritowane:	
Radmoſtska platoſta komiſija, pſchi rjanej awtakji ſwilkowala: 1 hr. 13 np., "roſkolnižy" 3 hr. 10 np., għml. dir. w Benesch., 9 hr. 30 np. =	13 = 53 =
Hromadže: 45,153 hr. 12 np.	

S džatom krituje

ſarjadniſtwo "Macjizy Sſerbſleje".

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokolnośc
zmjeje jutre za tydzeń, njedżelu 26. smažnika, swoje měsačne posedzenie, k kotremuž je so nam z wuley waženeje strony zajimawy przednošk wěsće přilubił. Dnjowy porjad woprijā dale nowowólbu a wažne wuradzowanje. Zapocatk je popołdnju w 5. hodž., ale z dypkom na posedzenie pře-prošujemy wše sobustawy ze jich přiwuznymi hač na najwutrobišo. Serbow a Serbowki witamy jako hosci z wutrobu.

Předsydstwo.

21. junija t. l. wjeczor wot 8 hodzin směje ſo w salach hosczenza „fróny“ w Budyschinje jenicſki

Spěwanſki konzert ruſkeje spěwanſkeje narodneje kapely Nadin Slavjanſkez.

Sastupne khartki ſo do předka pschedawaja w Nühlez a Reichelz kniharini na přenje městno po 75 np., na druhe městno po 50 np.

Na tam wutvihaze wobrash ſo wožebje ſedźne czini.

Spěvarjo a spěvački ſu narodnu draftu wobleczeni.

Winsta kritika wo jich spěve ſi wulkej kvalitu ſudzi.

Wotewrjenje rěſniſtwa.

Cěſčemym Sserbam w Barče a wokolnoſci ſi tuthym ſi wjedzenju dawam, ſo ſym knijesa Koralowe rěſniſtvo kupil a ſo jo ſchmört 9. junija ſažo wotewrju.

Za Poruczam wubjernje tuczne howjase mjažo, ſwinjaze mjažo a gwoſchelaku kolbažu, jaſo kłoczeniu kolbažu, bělu kolbažu, metkobažu, Schczecinſku kolbitowu kolbažu, pôlsku kolbažu, kolbažu ſi pječenju a ſlepane howjase mjažo.

W Budu ſo prôzowacž wſchitkim wotebjerarjam, kotsiž mje pocjeſčę, jenož ſi dobřej tworu poſlužecž, proſchu teho dla moje pschedewiacze dobročiſtve podpjeracž.

Š najwjetſhim pocjeſčowanjom

Alwin Rießling,
rěſniſti miſtr.

w Barče, 5. junija 1898.

A. Dittrich, wobfhodný agent, na žitnej haſy 6, II

porucza ſo ſi sadženju ſupowanja a pschedawania ležomuſcežow, wobſtaranja pjenes na hypoth. wěſtoſz; pschedewoſmje ſariadowanie ſamoženja, ſriadowanje ſawoſtajenſtow, pschenajecza, pschedazowanja, dawa radu w prawnych wězach, džela pízne džela, ſupje, pschenajenſle wucženjenja, testamente a wjazy podobněho.

Najtunishe placiſny.

K nawjedženju.

Dla přečehnjenja a nowozradowanja knihownje Macicy Serbskeje prosy naležne wo wrócenje wšech wupožčenych mačičnych knihi

K. A. Fledlef,
knihownik M. S.

Rublo na pschedan.

Wjes Budyschinom a Bukezami ležoze rublo je 116 kórzami pola, 50 kórzami luki, 1600 dawſimi jenofežemi a ſi dobrymi twarjenjemi je ſi zylkym ſi wlym a morwym inventarom ſtaroby dla placžiſty hódnō na pschedan. Sserbam ſo ſlepſhina dawa. Dalsche wukasa C. A. Manitz na ſchulſkej drósh 3 po 1 ſthodže.

Hſchicze dobra bróžen, ſi hrjadami pažena na zyhelou ſtěchu wotwjasana, je, dokež je njetrěna, placžiſty hódnō na pschedan pola čeble Oth Schneidera w Laſu.

C. A. Manitz
na ſchulſkej drósh 3 I.

Rakečanske serbske towarzstwo „Lipa“

zmjeje přichodnu njedželu 19. junija popołdnju w 5 hodz. w Křižanec hoscencu swoje měsačne posedzenie, k kotremuž je knijež Měrš przednošk wo „Napoleonje I., jeho powyſenju a poniženju“, dobróćwie přilubił.

Duž wo bohaty wopyt prosy předsydstwo.

Rublo na pschedan.

Wunoschine rublo, psches ſto ſet jenej ſwójbie ſluſchaze, ma ſo bôrſy pschedacž. Wone wopschija něhdže 50 kórzow pola, 18 kórzow luki a 12 kórzow lěſa, 2 ſylnieu konjow, 15 dejnych kruwów, 4 jalibyž a 5 ſwin, taž tež doſpolny morwym inventar. Žnijowe wuhladž ſu wubjerne a ſlady hiſchicze doſahaze. Molo ſo do mlokařnie pschedawaj a wjele dobytka wujneſe. Dalsche je ſhonicz pola reſtauratore Šäuberličha na Nowoſalzſkej drósh.

Rublo na pschedan.

Rublo čižlo 15 w Robjelnju ſi zyle maſivnymi twarjenjemi, na kotymž je ſo najlepje hospodarilo, je ſe ſtejathmi ſnjemi a połnym inventarom hnydom na pschedan, dokež je wobſedžet do ſaſtojnikiſ ſažo. Wobfhodný agent Dittrich w Budyschinje na žitnej haſy.

Žiwnoſc̄ na pschedan.

Sserenjowulka ſahrodiſka žiwnoſc̄ w Guczinje čižlo 22 je hnydom na pschedan.

Žiwnoſc̄ na pschedan.

W Sajdowje pola Maleho Bielekowa je khěza ſe 4 kórzami pola a luki abo tež bjes teho ſe ſwobodneje ruti na pschedan.

Wſcho dalsche je ſhonicz w Sajdowje čižlo 3.

Žiwnoſc̄ na pschedan.

W Džiwočiſzach je žiwnoſc̄ čižlo 10 ſi 3 akrami 190 □ prutami pola ſi zylkym ſnjemi a ſi morwym a ſi wlym inventarom ſe ſwobodneje ruti na pschedan. Twarjenja ſu dobre.

Žiwnoſc̄ na pschedan.

W Gréžinje, hodžinu wot Budyschyna, je žiwnoſc̄ čižlo 4 ſe 27 kórzami dobreho pola a luki, ſi 258 dawſimi jenofežemi, maſivnymi twarjenjemi a doſpolnym inventarom hnydom na pschedan.

Dalsche je tam a pola C. A. Manitza w Budyschinje ſhonicz. Rěſniſtvo na ſerbſkej haſy 6 je hnydom na pschenajecze.

Derjedžeržany dželazaj wós je na pschedan na Mužakowſkej drósh 7 po 2 ſthodomaj.

Na dobrowolne wachyje ma ſo psches Lubijſke ſudniſtvo na pschedazowanje pschedawacž: 29. junija dopołdnja w 10 hodzinach Čemjerez wičžne ſublo w Koljwasz, ſi 1525 dawſimi jenofežem wobčežene, na kotrež je ſo hido 100,000 hrivnow ſadžilo.

Na pschedan: Větſkež hosczenz w ſtezach ſi 15 kórzami pola a luki.

Wužiwanje wiſchnjow
ma na pschenajecze
Jan Starla w Skanezach
pola Barta.

Klavér
ma tunjo na pschedan
wuczer Rybal w Khwacžizach.

Pletwa, promjenja a cjažniſe ſewe rječiſh ſi wložow
derje a tunjo džela

Hugo König,
brodutruhař a ſriſer,
w Budyschinje na hauensteinskej haſy.

Wužiwy
najlepſchi dominialny ſolij
najlepſchi hovorski ſolij
po najtunischiſh placžiſnach porucža
Juri Schwiebns
priedy August Bartko
na ſtronkawnej lawſtej haſy 10.

Do ſarsleho domu na wžach ſo ſerbſka ſlužobna holza pyta. Blízſke je ſhonicz we wudawatni ſserb Novin.

Pytam ſlužobne a hródne džowki a tajke ſi ſwinjom, grat-miſchtrow, wotrocžkow, ſrenkow, pohoncžow a rólnych pohoncžow, tſecžkow, wolažych, dželacžeſke ſwójbi a dójki pschi wulkej mſdže do tudomnych a Dražđanſtich ſtron. Schmidtowa w Budyschinje na ſukelskej haſy 24 po 1 ſthodže.

Drainěrowanskih dželacžerow na Krafecžanskim knježim dworje pschedima A. Proſla w Pschiwczizach pola Blužniſez.

Džowki, wotrocžkow, ratařskich dželacžerow, ſlužobne a ſučiňſke holzy pyta Heinoldowa w ſlotym iehnježu.

Oweju dowěrneju pschedarjow hnydom pyta Saręžanski knježi dwor.

Š 1. julijej ſo dla ſemrječa dotalneho
rólnych pohoncž.
pyta na Witočžanslim knježim dworje.

Š 15. julijej ſo 15—16 lětna holza do noweho hospodarſtwa pyta. Dalsche je ſhonicz na Wettinſtej drósh čižlo 10 po 1 ſthodže.

Dowěrnu ſlužobnu holzu pschi wulkej mſdže ſi 1. julijej pyta
A. Suchy w Dražđanach
Räcknigſtraſe čižlo 2.

(Š temu čižblu pschedila.)

Beschluss f. číslu 25 Serbskich Nowin.

Sobotu 18. junija 1898.

Płacisny rěšneho sletu na Draždanskih slavných vilach

18. junija 1898.

Płacisny po žentnarju a hriwnach.

Slavné družiny a wojsnamjenjenje.		Žiwa	Rěšna waga.
W o l y:		hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformijene, najwjetšeje rěšneje hódnoscze hacž do 6 let	34—37	62—66	
2. mlode, mjaſne, niewuformijene, — starše wuformijene	31—33	57—61	
3. hrěnjo piwowane mlode, derje piwowane starše	29—30	54—57	
4. hnadnie piwowane kódeje starobý	—	48—50	
J a l o j z y a t r u w y:			
1. polnomjazne, wuformijene jalozý, najwjetšeje rěšneje hódnoscze hacž do 7 let	32—34	58—61	
2. polnomjazne, wuformijene kruwy, najwjetšeje rěšneje hódnoscze hacž do 7 let	29—31	54—57	
3. starše, wuformijene kruwy a hnadnie wuwite mlódsche truw y a jalozý	26—28	50—53	
4. hrěnjo piwowane kruwy a jalozý	—	45—48	
5. hnadnie piwowane kruwy a jalozý	—	43	
B y l i:			
1. polnomjazne, najwjetšeje rěšneje hódnoscze	32—35	57—61	
2. hrěnjo piwowane, mlódsche a derje piwowane starše	29—31	53—55	
3. hnadnie piwowane	—	50	
C z e l a t a:			
1. najlepše s mlokom wuformijene abo najlepše wot žyza	44—46	70—75	
2. hrěnje formijene abo tež dobre wot žyza	—	64—70	
S s w i n j e:			
1. polnomjazne lepkich raſhov a jich skliženjow w starobje hacž do 1 1/4 leta	43—45	55—58	
2. mjaſne	41—43	52—54	
3. hnadnie wuwite, tež ranž a kunderož	38—40	49—51	

Płacisna žitow a produktow.

Žitowy dwoſ w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju	
	11. junija 1898.		15. junija 1898.	
	wot	hacž	wot	hacž
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.
Pšenica	. . . . .	běla	10 59	10 88
	. . . . .	žolta	10 —	10 9
Kožla	. . . . .		6 88	7 82
Ječmien	. . . . .		7 86	8 7
Borš	. . . . .		8 90	9 30
Gróch	. . . . .	50 kilogr.	7 22	11 12
Wola	. . . . .		7 78	8 33
Sahly	. . . . .		18 —	15 —
Hejduska	. . . . .		15 —	16 —
Berny	. . . . .		2 60	3 —
Butra	1 kilogr.		1 80	2 20
Pšeniczna mula	50		10 59	21 —
Rjana mula	50		9 —	14 —
Sywo	50		2 30	3 20
Słoma	600		16 —	20 —
Brožata 1206 schut, schufa		12 —	25 —	— —
Pšeniczne wotrubý		— —	5 25	— —
Rjane wotrubý	50 kilogr.	— —	5 50	— —
Pšeniczny gris		— —	5 50	— —
Rjany gris		— —	6 50	— —

W Budyschinje płacisze: kóz pšenicy (běla) po 170 puntach 18 hr. — np. hacž 18 hr. 49 np., žolta 17 hr. — np. hacž 18 hr. — np., kóz rožt po 160 puntach 11 hr. — np. hacž 12 hr. 51 np., kóz jeczmienja po 140 puntach 11 hr. — np. hacž 11 hr. 29 np.

Na Bursz w Budyschinje pšeniza (běla) wot 10 hr. 59 np. hacž 10 hr. 88 np., pšeniza (žolta) wot 10 hr. — np. hacž 10 hr. 44 np., rožta wot 6 hr. 25 np. hacž 6 hr. 72 np., jeczmieni wot 7 hr. 50 np. hacž 8 hr. — np., wotbz wot 8 hr. 50 np. hacž 8 hr. 75 np.

Wjedro w Londonje 17. junija: Pomroczenie.

Cyrkwienske powjesce.

W Michałskiej grytki směje 2. njedželu po ſwiatnej Trojizh rano w 7 hodž. farat Ráda herblu ſpovednu ręcz, 1/29 hodzin diakonus Sarjen ſerblske a w 10 hodž. němſke předowanje.

Popolnju 1/2 hodž. bužje katechismusowe roſtřečenje ſ konfirmowanej němſkej mlodžinu.

Křečni:

W Michałskiej grytki: Maria Martha, Gustava Adolfa Frödy, wobydlerja a murjerja na Židowje, dž. — Vjedrich Alſred, Vjedricha Gustava Birkenbuscha křežtarja a ſchwefleho miſchtra w Džeznilezach, ſ. — Pawol Richard, Khorle Augusta Kujawa, wobydlerja a murjerja na Židowje, ſ. — Pawol Ernst, němandž. ſ. w Delnej Kinje.

Zemrječi:

Džen 8. junija: Bohumila Friederika Křežtarjez, wikowatka ſe Scherachowa, we wokrjebnym wuſtawje na Židowje, 71 l. 11 m. 27 d. — 9. Hermann, němandž. ſyn na Židowje, 2 m. 14 d. — Maria Martha, němandž. dž. na Židowje, 2 m. 15 d. — Frida Emma, Jana Wuschka, wobydlerja a fabrikarja na Židowje, dž. 1 m. 10 d. — 12. Maria Ernestina, Jana Bohuwera Krujaza, ſiwoſeřerja w Šrečinje, dž. 1 m. 12 d. — Morw narodž. ſ. Vjedricha Gustava Kurza, wobydlerja a lamjenieczeřarja na Šsokolzy. — Vjedrich Alſred, Vjedricha Gustava Birkenbuscha, křežtarja a ſchwefleho miſchtra w Džeznilezach, ſ. 30 d. — 14. Maria Madlena Panachez, něbo Jana Peticha, něhduscheho ſublerja w Bobolzach, ſawostajena wudowa tam, 70 l. 8 m. 17 d.

Zyrlwinſle powjesce ſ Budestez.

2. njedželu po ſwiatnej Trojizh směje farat Mrošak rano w 7 hodž. herblu ſpovedje, w 8 hodzinach herblske a 1/10 hodž. němſke předowanje. — Popolnju w 2 hodž. budže herblske roſtřečenje

Destillazijsa Adolfa Rämscha w Budyschinje pſchi butrowych vilach,

1868 ſaložena,

vorucja ſwoje daloko a ſchervo koſte wubjernie literky ſtavham, křežijnam a druhim ſwiedzeństvem ſlădnosćem w čivizach a po waſy. Woſebje dobre ſu dwójny rózowy, nalikowy, hontzwiſli a jatroselowy, hornjolužiſli, žoldſelowy ſeleny a čerzvjeny, zitronowy, wiſchowy, malenowy, prusznizowy a ſorwejowy liter po 60—80 np. Dale naturskoformewdowym liter po 40 np., dobrý ſitny po 70 a 60 np., a čiſty čiſlo 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pſchi wotewſaczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Čiwiſy ſi pjeſljenju ſo wupožežuju.

Schtóž chze wjele dobrého mlola měč ſaložuj dr. Roeberowym mlokom pólver, ſchtóž chze ſpěchňje butru dželacj, ſaložuj dr. Roeberowym butrowym pólver, ſchtóž chze ſkłodnu butru měč, ſaložuj dr. Roeberowym butrowym pólver, ſchtóž ma bělu butru, ſaložuj dr. Roeberowym butrowym pólver, ſchtóž ma ſkwinje ſe ſkabymi nohami, ſaložuj dr. Roeberowym koſzeturorjazh pólver.

Schtóž chze měč ſkładowalle ſorjenje a ſela, dži do Germania-drogownje, ſchtóž chze měč dobrú radu we wſchēch proſchenjach, rataſtvo naſtuſazh, wobrož ſo na

Germania-drogownju.

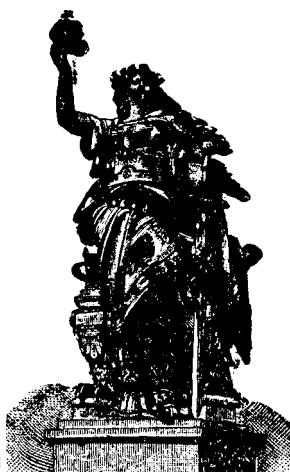
Mějeczel dr. Roeber
chemik a haptylar.

Turkowſke ſlowki
nowy plód w měchach, kaſhezilkach a po waſy ſu tunjo doſtač vola

Moritz Mjerow

pſchi mjaſowym torhofsčežu.

Destillazijsa likerow po starých tunich płacisnach.

Balený khosej.

na zdobjenje šwédomicze pruhowaný, kupuje so
kýry punt hýzo po 70 np.,
palený punt hýzo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth khosej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (priedy Augusta Bartla)
na swonkownej lawskiej hýzy 10.
Vozlúženie w ſerbſkej rēzji.

Eslódke palenz

liter hýzo po 40 np., likéry liter hýzo po 60 np.
porucza Morit Mierwa pôdla Pétrovskéj zýrkve.
Destillazijsa ſnatych dobrých palenzov po starých tunich placzisnach.

Khosejowe placzisny

Voruczam s 5% rabatta:

palený **Santoski khosej**, kylny, punt po 80 np.,

palený **Campinaski khosej** punt po 90 np..

palený **ff. parlojth khosej**, jara dobrý, punt po 100 np.,

njepalený khosej

jara dobrý a kylny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mf. 25 np. s 5% rabatta,

10 puntow po 6 mf. 25 np. býes rabatta

Telle khoseje ſu w mojim wulfadnym wofnijs
wustajene.

Adolf Rámsch pschi butrowych wifach.

Starowupruhovaný

Shorjelski kalk.

Čerstwy palený

twarzki a róly kalk

se ſwojich Ničzanskich a Kunderczanskich
kalkownijow poruczam.

Firma: **G. Plümecke w Niskej.**

Proſchu, ſo by ſo ſkaſanje direktnje pola mje, abo pola mojeho
pučowarja, kotryž je ſobotu w ſnatych lokalach nadeńež, ſtało.

Palený
parlojth khosej
punt po 100 np.,
ſporu a wubjernje ſkodžazy, porucza

Pawol Pětschka
na ſerbſkej hýzy 13.

Šwobj bohacze ſriadowaný ſklađ
z i g a r o w
100 ſatul hýzo po 2 hr. 40 np.
knejſam kurjerjam naležnje porucza

Bruno Halke
na swonkownej lawskiej hýzy 9.

Schörzudi ſ čelazeje kože
porucza po tunich placzisnach
Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

Schtóz dyrbi ſ wjeſeſej abo
kutnej pschičinu

palenz
fupowacž, njech ſpyta naſu dwójne
palenzhy a litery, liter po 60 np.,
a wón budže ſpoſojom.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowſkej hýzy 6.

Woprawdžity holandski

fafa

naſlepſhu družinu ſweta, placzisny
hódnio porucza

Gustav Küttner
10 na ſerbſkej hýzy 10.
Zenicžka pschedawařna ſa Budys-
chin a wokolnoſez.

„Lischča jama“

w Budyschinje.

Wulka reſtaurazijsa a winarňa.

■ Najbohatſcha jézna kharta w Budyschinje. ■

Voruczam ſwoje wubjernye
Moſelske, Rheinske, Bordowske a polod-
niſche wina, němske a ſranzowske ſham-
panske wino.

Placzisnowe ſapiſhy darmo a franko.

Blidowe ruby, ſalvetty, nože, widliczki,
ſchlenzy, ſudobje atd. ſ kvaſam, ſchecznam a druhim
žwýbnym ſhwedženjam wupožežuju.

Dalokorečak czo. 70.

Oskar Dietrich.

Šſerbiſki ſo rēzji.

Carbolineum,
wolij ſa mlózaze maschinhy,
lanolinowy ſophtny mas,
lanolinowy ſožowy mas,
lanolinowy ſchlorinazy mas,
wolij ſa ſchijaze maſchinhy,
vaselinu,
vaselinowy ſožowy mas
poruczataj

w najlepſhei tworze a najtuſiſho

Strauch a Kolde,
drogowa pschedawařna
na ſamjeńtnej hýzy 3 w Budyschinje.

Ke požyljenju a ſ porjeniſchenju
wložow na hlowje, ſ wotſtro-
jeniu ſchupiſnow a lischawow
poruczamoj
woprawný

franzſki palenz
w bieſach po 50 np., 60 np.,
1 mf. a 2 mf.

Strauch a Kolde
na ſamjeńtnej hýzy 3.
Dalokorečak 81.

Se

■ naſylenju mjaſha
kotryž mjaſho ſa tydženj pschedeli
a jemu rjanu čerwjenu barbu a
miły pschiromy hóld da, poruczataj

Strauch & Kolde
na ſamjeńtnej hýzy 3.
Dalokorečak 81.

Parlojth khosej
wubjerny a kylny,
palený punt po 1 mf. 25 np.,
njepalený punt po 1 mf.,

fampinaski
čeńkobunath khosej,
njepalený punt po 70—80 np.,

palený punt po 90—100 np.,
žwédomliwje pruhowane a pschi-
poſnate dobre **Winsle a Sharlo-**

wartske měſchenja punt po 160
180 a 200 np. porucza

Paul Hofmann
na róžku ſerbſkeje a ſchulerſkeje
hýzy.

Balený khosej

punt hýzo po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach
punt po 100 np. hacž 200 np.
kaž tež wulki ſklađ

njeſpaleneho khoseja
punt hýzo po 70 np.

porucza

Bruno Halke
na swonkownej lawskiej hýzy 9.

Nim,

arak,

fognak,

unſchowwe eſſenzy,

wſchelake tuſrajne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležanych družinach a

w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttner

w Budyschinje

10 na ſerbſkej hýzy 10.

wofzebita pschedawařna

ſa wina a delikatesſy.

■ **Priča zigary** ■

čiſče po žadanju

mitle a kylne

běle ſo palaze

po wſchech placzisnach

po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.

poruczataj

Stranch & Kolde

na ſamjeńtnej hýzy 3.

Šwobj ſnaty dobrý

palenz

po najtunisnich placzisnach

poruczataj

Sahska a Rječka

na swonkownej lawskiej hýzy.

Rosaze, čelazeje a howjase kože,

kaž tež wſchě druhé družiny kožow
pschedeo po najmjetſich placzisnach

kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wifach

pschi ſerbſkej katholſkej zýrkvi.

Kralowska lotterijina direkcia je mi kollekziju kralowskeje faksje krajneje lotterije pschedoda. Duž s tuthym ložy č. 134. lotteriji, kotrejž 1 klaza zo 4. a 5. julijsa čehnje, porucžam.

Bruno Grohmann

w Budyschinje pschi hlownym torhoschcu 9.

Valený hofej

punt po 85 np., punt po 100 np.
jara bylny a derježlodžaz, kaž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Svry hofej

punt hižo po 70 np. porucžataj

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hažy 6.

Winowa pschedawatnja

Gustava Küttnera
w Budyschinje

10 na herbskej hažy 10
šwoje wubjernie naturſcigste

wino

w ſnatej dobroſći a placzijnym hōdno
porucža:

Woběbie Žo porucža wožebite
wino ja frejhudych a czerpjazych
na žodk, blejcha po 1 ml. 60 np.

Zunjo! Zunjo!

Hofejowe servisy

ſa 6 wožobow po 3 ml.,
hofejowe ſchalfi i porzlinia,

rjane pižane po 15 haž 20 np.,
haž do najwožebniſtich,

porzlinowe tyfanzowe
taſerje,

rjane pižane po 50 np.

a wjèle druhich węzow i ſelenemu
a ſlěbornemu kvaſej porucža po
najtunisich placzijnach

Max Mütze
na bohatnej hažy.

Baherske tocžniki

a lunki w 10 wſchelakorych družinach pschi potrebje porucža
powjasařſki mischtr J. G. Müller
na lamjentnej hažy 12.

Franz Marschner

čažnikar w Budyschinje

čo. 9 na bohatej hažy čo. 9

šwoj ſklad čažnikow a čažniko-
wych rježasow dobročiwenemu wob-
fedžbowanju porucža.

Sôdna twora. Přihomue rukowanje. Tunje placziny.

Porjedzenje dobre a tunje.
Pschiſpomnjenje: Něču herbski.

Wulki črijoſiſki ſklad.

Wulki wubjerk mužazich, žonjaſych a džecžazich
ſchłörnjow a ſtupnijow po tunich placzijnach porucža

Emma Trisch

na lamjentnej hažy 15 pôdla hoſčenzena ſleteje króny.

Na horze dny

šwoj wulki ſklad

ploczliwych woblečenjow, jara tunich,	} ſa mužſich
ploczliwych pilechow hižo po 1 hr. 70 np.,	
ploczliwych ſholowow, tunich a trajnych,	} ſa hózow
ploczliwych woblečenjow	
ploczliwych blusow	} ſa hózow
ploczliwych ſholowow	

naležnje porucžam.

Tunje placziny a ſprawne poſluženje.

Kurt Lehmann

na lamjentnej hažy 12.

Czeſzny diplom.

Bronſowe medaille
a czeſzny diplom.

III. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewski mischtr w Budyschinje na ſuſelniskej hažy 14
šwoj ſklad, ſe wſchemi nowoſezemi naletnijeho čaža bohacze wu-
hotowan, wſchelake črije a ſchörne

po měre wobuče ſa krótki čaž derje ſedžaze ſhotowjam.

Zenice ſprawne na dželanie Kriegerowych patentowanych
ſchörnjow ſa Budyschin a woſolnoſz.

Wuporjedzenja ſo po nowym naprawienju w mojej
dželarſti po žadanju hiſčce tón ſamh
džeiř wobstaraja.

Schtóz chze

Flobuſi a měz̄y

woprawdze dobre a tunje, po wurjadrje tunich placzijnach natupicž,
njech ſo poda do ſpezialnych ſklamow

F. Trulleya

na ſchulerſku hažu 7 pschi tórmje,
hdžez ſo pschi najtunisich placzijnach najwjetſchi wubjerk
we wſchech nowoſezach naletnijeho čaža
w zylindrowych, hońtwjetſkich, ſikownych a ſlomjanich

Flobuſach

poſteža. Teho runja
koſojedne, po hończaze, nježelske a wſchēnjaſe

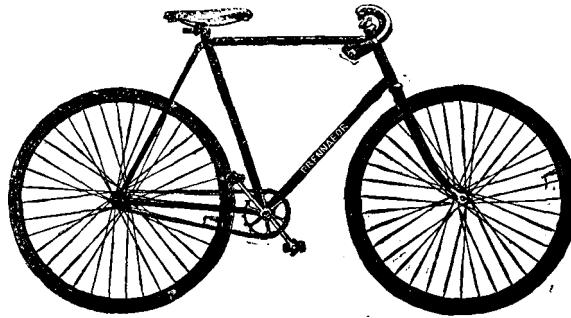
měz̄y

mužaze ſlobuſi	= 1 hr.,
zylindrowe ſlobuſi	= 4 hr.,
hończaze měz̄y	= 30 np.,
dželaczerſke měz̄y	= 40 np.,
židzane mužaze měz̄y	= 90 np.,

haž do najwožebniſtich
družinow.

Brennabor.

Najlepschi
ßlawny wudżell.
Najhodnišcha
pučowanska
maschina.

Zeniežte ſastupjenje ſa Rakezhy a wočolnoſež ſmy krijeſej
Reinhardej Hauschtingej, kołojeſdnej pschedawaſtni w Rakezach,
pschedepodali a proſzymy intereffentow, ſo bychu ſo dla kupjenja naſchich kołów na tutn
firmu wobrocžili.

Fabrika Brennaborſtich jeſdnych kołów
bratraj Reichsteinaj w Brandenburgu nad Harzem.

Zigarey
a wſchón tobak,
trane rjepili, punt po 25 np.
porucža
Juriš Schwiebus
(prędy August Bartko)
na ſwojkownej lawſkej haſhy 10.

Tuni
hoſej, paleny,
punt po 80 np.,
njepalený
punt po 65 np.
porucža

C. F. Dietrich
na jerjowej haſhy 3.

Varjenja
wſcheje družiny tunjo porucža
Jan Lukasj
pſchi žitnych vilach 9.

Zacherlin

Spodžiwnje ſkutkuje! Wón mori, kaž
žadyn druhı ſredl, ſ wěſtoſežu a rucze kózdu družinu ſchłod-
mich pschedekanžow, wožebje mole, tlihi, ſchwobhy, muchi,
ſchězomwy, njerodž na domjazich ſtočzatach a ſo teho dla
wot milijonow wotebjerarjow kvali a pyta. Zeho ſna-
mjenja ſu: 1. ſashglowana bleſcha, 2. mjenio „Zacherl“.

W Budyschinje pola ff. Měrſchez bratrow naſledníkow,	Straucha a Koldy,
= = = = =	f. Oth Engerta,
= = = = =	Straucha a Koldy,
= = = = =	Pawola Hoſmannia,
= = = = =	Richarda Neumana,
= = = = =	Emila Měrſcha,
= = = = =	Raata a Kunatha,
= = = = =	C. A. Lukascha,
= = = = =	Pawola Schöckarta,
= = = = =	Alfreda Böhmy,
= = = = =	Herm. Kschizanka,
= = = = =	Pawola Mikela,
= = = = =	E. Ferd. Lehmannia,
= = = = =	Aug. Schweria,
= = = = =	A. W. Knichale naſled.,
= = = = =	E. M. Klausſa.

Schtóž dobre a trajne, kaž tež placžiwy
hodne ſtupnje abo ſchłornje
trjeba, njech čzrijowy a ſchłornjowy ſkład
Emila Indingera na jerjowej haſhy 6 wopyta,
fotryž ma ſobotu a njedželu ſwoje pschedawa-
niſchę ſo na bohatej haſhy 3 ſ napshecza pôſta.

Paul Kristeller
na bohatej haſhy 29 ſ napshecza hoſčenzena
winoweje ſicže
porucža ſwoj hoborſki ſkład trajne dželanych
wobucžowych tworow,
jako ſchłornjow, ſchłorniczkow niſkich ſtu-
njow, domjazich ſtupnjiow, toſlow, ſtupnjiow
a ſchłornjow ſa kołojeſdnych, turnarjow a
pučowarjow po wožebje tunich placžinach.
Skasanje po měrje. — Pschijmanje wuporjedženjow.

Ludwig Kuhlmann
(mějeczel Erich Hecht)
w kupnižy pſchi hlownym torhoshežu
porucža we wulfim wubjerlu po tunich placžinach
garдинy, běle a na žolcz,
kattuny, ſofowe defi,
meblowe tkaniny,
vitražowe tkaniny,
běle, na žolcz a piſzane,

gardinowe žerdže a roſetty,
teppichi, běhacže, linoleum,
wóſkowe ſukno, tapety.

"Serbske Nowiny" wudawaja so kóždu sobotu.
— Štvortlétne předplata we wudawařni 80 np. a na němých póstach 1 mk., z přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Číš Smolerjec knihicišćeńje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Číslo 26.

Sobotu 25. junija 1898.

Létnik 57.

Cheſczeni wotebjerarjo **Serbskich Nowin**, kotsiž chzedaža sa nje na

3. Štvortlétlo 1898

do předka placicž, njech někto 80 np. w wudawařni Serbskich Nowin wotedadža. — Čiž, kotsiž ſebi Serbske Nowiny psches pôst pschinjeſč dadaža, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bôrsh ſtaſacž. Na ſchtvortlétlo ſaplaczi ſo ſa Serbske Nowiny na ſakſich a pruſtich póstach, kaž tež w druhich krajach němſkeho khězorſtwia **1 hrivna**, ſi pschinjeſčenjom do domu **1 hrivna 15 np.** — Serbske Nowiny ſi pschinjeſčenjom do domu **1 hrivna 25 np.** — Se Serb. Now. hromadže hodži ſo tež „Pomhaž Boh“ na poſče ſtaſacž.

Swětne podawki.

Němſle khězorſtvo. Pschi wólbač do khězorſtwa w hoſejma je zentrumſka ſtrona najlepje pobyla. Hnhydom pschi hlownej wólbi je ſo 85 zentrumſkich (katholickich) kandidatorow wuſwoliſlo. Tale liežba ſo hnadž hifcheze troſčku ſi wukałanski wólbači powjetſchi, do kotrejž zentrumſka ſtrona w 40 wolkrejach pschinjeſč. Konſervativnych je 38, khězorſtweje ſtrony 10, reformiskeje ſtrony 5, nazional-liberalnych 10, hlibobodomyſlnych 2, ſwjaſka ratarjow 1, ſozialdemokratow 32, Polakov 13, Danow 1, njewotwiſhnych 9 a burſtich ſwjaſkarjow 3 wuſwoliſlo. Do wukałanja pschinjeſč 48 konſervativnych, 25 khězorſtweje ſtrony, 40 zentrumſkich, 6 reformarjow, 70 nazional-liberalnych, 39 hlibobodomyſlnych, 8 ludoweje ſtrony, 7 ſwjaſka ratarjow, 101 ſozialdemokratow, 4 Polazy, 9 Welfow, 4 njewotwiſhnych, 1 hifcheſčijansko-ſozialneje ſtrony a 4 burſtich ſwjaſka.

W Lipskanskim měſchčanskim wólbnym wokrjeſu, w kotrejž je ſo wukałaufa wólba hido ſchtwórk měla, je ſo nazionalliberalny Hassje ſe 17,055 hložami wuſwoliſl. Tego ſozialdemokratiſki pscheinjnik Schmidt je 14,408 hložow doſtal.

— Wólby do khězorſtweveho ſejma ſu ſo powſchitkownje bjes njeſérów minyše. Ženož w Barmenje ſu ſozialdemokratojo měr kaſyli. Šonivschi, ſo je ſozialdemokratiſki kandidat Mollenbuhr wuſwoleny, tħoži ſozialdemokratow herjekajz a ſozialdemokratiſke ſpěwy rejzy na torhochcežo psched hofczenz pschiczezechu, w kotrejž mějachu ſjenoczene porjadove ſtrony ſwoje ſhydlo. Sa někotre mjeñſchinu běchu torhochcežo a pódlaſke dróhi ſi luhžimi cjiſhczane poſne. Wjeho hromadže bě drje ſo něhdže 15,000 woſkobow ſběžalo. Majhōrje harowachu czi, kotsiž běchu ſo psched hofczenzom ſetupali. Brěnich ſ komiteja ſjenoczeneh porjadových ſtronow, kotsiž ſ hofcenza wuſwilečku, ſozialdemokratojo nadpadzečku. Wotraſhchu jim klobuk ſi hlowy, ſtokachu jich do czeča a ſo ſkónčenje do nich ſi puſkami dachu. Mjes tým bě ſo polizijska na pomoz ſa woſala. Wona džewječ muži hylna pschiczeze a najprijódži ludži ſi hibdyb psched hofczenzom honjeſče. Š wopredka ſo njeſérniſi ſi raſnym ſakroženjom poliziſtow ſatraschicž dachu, tola bôrsh jich hanicž a jim hroſhcz poczachu a ſamo do nich ſi ſamjenjeni mjeñſtachu. Roſkaſowazý wachtmischtur na to nahe teſzaki wučzahneč a do njeſérnikow rubacž da. Š tým ſo herjekarjo hifcheze bôle ſnjemdrichu a ſi czečka by ſo jich črjódku poliziſtow dowobarała, hdy by jim 70 poliziſtow ſ čaſhom na pomoz njepſchicžahnhylo. Tich ſjenoczennym možam ſo ſkončenje poradži, herjekarjow roſehnacž. Wjetſcha liežba ſozialdemokratow je ſajata. Poliziſtovo ſu wjele njeſérnikow krawych ſrubali.

— Wo ſwojim ſmyžlenju a kharakteru je khězor Wylem nowe ſwědčenje dal ſi naręču, kotrež je 16. junija ſi wopomnjenju na ſwoje 10-léte ſtježenje ſwojim cželnym regimentam, do Potsdama tamny džen ſpovalanym, měl. Na to pokafawſhi, ſo je psched 10 létami na trón ſtupiš, hdyž běchtaj někotre mězož do teho jeho džed a nan wumrjeļo, wón praji: „S czečkej wutrobu ſzym krónu pschewſał, wſchudže wo mni dwělowachu, wſchudže ſzym ſo ſi njepravymi wuſhudkami ſekalał, jenož něchtó mějeſche ſe mni dowěru, jenož něchtó mi wérjeſche, a to bě moje wójſko; na njo ſo ſepjeſrajo a dowěrjejo ſo ſwojemu Bohu, ſzym czečke ſaſtojſtvo pschedewſal, derje wjedžo, ſo je wójſko ſi hlownej ſepjeru mojeho kraja, ſi hlownym ſtolpom pruſkeho tróna, na kotrejž je mje pschedwidženje poſwala. Tego dla ſo dženža najprjedy ſi wam wobrocžu a praju wam ſwoje ſbožopschecze a džak. Szym twjerdźe pscheſhwědčenjy, ſo je ſo w poſledních 10 létach ſi woporniwej poſdanoſcžu offižerow a mužſtwa wójſka w tej hódnoscži ſdžeržalo, w kajfejž ſzym jo mot ſwojich předowníkow pschedewſal. Tež w dalskich džehacž létach w ſwěrje ſjenoczene dale dželajm, dokonjejo bjeswumjenicze wiňowatoscž ženje w horliwoscži njewoſklabjazeho džela. Njech pschezo njepodótknene wostanu ſtoſhy naſcheho wójſka, kotrež ſu hroboſcž, myžl ſa czečč a bjeswumjenita, želesna, hlep a poſluſhnoſcž. To je moje pscheinje, kotrež praju wam a ſi wami zjelmu wójſku.“

Auſtriſla. Wopomnjeniſki ſwjedženj ſtělennych narodninow czeſkeho ſtawijnarja a politika Franza Palazkeho je ſo w Prahy ſthadžowanku nimale wſchitkif hlowjanſtich ludow ſčinił. Wſchě rufſke univerſity běchu profesorow hlowjanſtich rěčow, mjes nimi Lamanskeho, Florinskeho, Brandta, Franzewa, Petrowa a Grotta, jako ſastupjerow poſblač, ſi Polakov ſo 50 wučzenych a ſapobſlanzow pschi ſwjedženju wobdželi, dale běchu ſo tež na njón ſastupjerjo ſſlowinjow, južnych ſſerbow a Volharow ſechli. W pantheonje czeſkeho mujeja ſo w pschitomnoſcži khězorſkeho naměſtnika hrabje Coudenhove, najwyschſcheho marſhala Lobjowiza, ſastupjerow czeſkych městow a hlowjanſtich hofczej Palazkeho poſtava wotry. ſſlowjanſky hofczej w mjenje ſenotliwych hlowjanſtich ludow a univerſitow Palazkeho wopomnjenju ſi naręčemi holdowachu. Ruski wulfových Konstantin Konstantinowicz bě jako pschedbyda Peterburgskeje khězorſkeje akademije wědomoſcžow holdowanſki telegram poſblač. Dalsche telegramy běchu ſe wſchelatich hlowjanſtich městow dōſhle.

Š dobom ſi wopomnjeniſkim ſwjedženjom Palazkeho je ſo w Prahy ſjedž hlowjanſtich nowinjarow měl. Na nim rufſki general ſkomarow Čechow jako ſakitarjow hlowjanſtwa w tybzazlénym bědženju ſi němzwostwom hlawjeſche. Psched tykaž létami, wón praji, je pod khězorom Khorli Wulkim němſki element zjelu Eurupe pôzvječ hroſhly. Tehdy ſtaj hlowjanſkaj jaſoſchtolaj Chrill a Methodij němzwostwu pscheinjivc činiłoj a ſo na přenje wojowanſke městno pscheinjivo njemu poſtajloj. Poſdžiſho němſka wupinawoſcž nowy ſylny nadpad na hlowjanſke ludy ſčini, ſmozowa ſo baltiſkeho kraja, a němži ryčerjо chžichu ſo do poſnóznejne Ruskeje dobyč. To běſche w čaſzu, hdyž bě ſo Litwa ſi Bólskej ſjenoczila a hdyž mjes Polakami a Ruskimi hifcheze njepſchicželtvo njewobstejeſche. Tehdy ſo rufſke a pôlske wójſka ſi czeſkим wójſkom pod Žižku ſjenoczichu a móznych němſkich ryčerjow pod Grunwaldom poraſhchu. Tam pod Grunwaldom je ſo w ſhromadnym wojowanju hlowjanſka krej, czečka, pôlska a rufſka krej, w jentym průmjenju ſaſla a je tele ludy na lěſtſtoč ſblžila. Nětko po franzowskej wójnje je Němſka

ſaſko ſeſylnila a ſ nowa nadpad na ſłowjanow c̄znicz pyta, a
preni wopor tehole nadpada dhrbja Czechi bęz. Nusne je, ſo
bychu ſłowjenjo do tejele wójny ſchli jako jedyn muž. Skonczenje
Komarow praji, ſo ſu Ruszy Czecham dżak winojeſi ja to, ſo je
ſ nich ſłowjanſke hibanje wuschlo, kotrež ſo nětko w Ruskej do
khežlow a zarskeho roda roſſcherja. Polakow Komarow napomini-
naſche, ſo bychu ſo ſ Russimi ſjednoczili. Pólszy nowinarjo wot-
molwicju, ſo ſu k temu ſtowlitwi, tola ſebi pſcheja, ſo by ſo
w Ruskej pólſkej ręčzi runoprawoscž ſ ruskej dała, a rusich nowi-
narjow do Krakowa k poſzwiecenju pomnika ſławneho pól-
ſkeho ſpiżaczeſla Mieckewicza pſcheoprobychu.

Palazskeho kwydzen' a recze, kotrež su ſo na nim mèle, wobebje Komarowowa recz, su w austrijskim liberalnym rěmskim a madzarskim nowinatſtwe wulke pohorschenje ſbudzile. Boja ſo, ſo chzedza austrijsy Sſlowenjenjo ſ Ruskej hromadze wulki wschoſlowianski stat ſtworicz, a ſo ſo na Balkanje wulkoſerbske khęzorstwo wuwola. To su wschoſne njetrēbne starosęze. Se ſlowianskich ludow žadny jenicki do Rusſeje roſenicz nochze, ani Polazy, ani Čeſcha, ani južni Sſerbjo a Sſloviny. Koždy ſ tutych ludow chze ſo ham njeſotwiskym wot druheho dale roſniwacz, a wožebje Čeſcha maju ſa to, ſo je Awtrijska ſa ſlowianske ludy niſna, a ſo by ſo, hdyn by jeje njebylo, wona ſtworicz dyrbala.

— Awstriske kniežerstwo pječza thęzorstwou radu njerospuscheži. Nowowolsky bychu jenož te němske žiwjoły (elementy) se ſejma wusamkle, kotrež ſo hiſczeje agitaziji Wolfa a Schönerera njeſbu poddale. Liczba radikalnych sapoſlanzow by ſo pschiſporila, a to niž jenož němſtich, ale tež polſtich. Teho dla ſebi kniežerstwo njepomylili, thęzorſtwou radu roſpusczejicž, ale chze wuſtawu psche-menicž. Gędžy poſlanzy maja fa to, ſo kniežerstwo nětčiſhu wuſtawu ſběhnje a nowu poſtaji, po kotrež bychu krajne ſejmy ſapoſlanzom do thęzorſtwej rady wolile.

Vallan. S polodnja Čorneje Horj ſu muhamedanszji Albanszji ſaſo ras kſcheſčijanske wžy nadpanli, wurubili a ſpalili. Po žadanju čornohorskoho wjetcha je turkowſte knježetſtvo pſche-čiwo rubježnikam něotre bataillonu wojaſow wupózkalo.

Schpaniſſla. Czim dleje wojna traje, czim bóle ho wobſtej= noſeże ſa mału Schpaniſku pohubjenſcheja. Poſzlednje dny ſu Amerikanszy pod nawjedowanjom generała Shaftera pola Baiquiri 17 mil dale Santiago na kubaſki brjohступili. Někotre ſta muži Schpaniſkich njemóžachu Amerikanskim wobaracz, kotsiž ho ſtelenjom ſwojich wojniſkich lódžow a 1000 kubaſkich ſběžkarjow podpjerachu. Amerikanszy budža nětko někotre twjerdžiſny wokolo Santiago dobyćz dyrbječ, předy hacž budža ho na marsch k Santiagoj naſtajieč móz.

Tež na philippinskich kupačih su žo měžy sa Schpaniſkih k ſlenu wobroczile. Na Manilaskej zitadelli drje hiſhcze ſchpaniſka khorhoj ſmahuje, tola móz Schpaniſeje na Philippinach je hižo ſamana. Schpaniſzy wojažy hiſhcze nětkole, hdvž žanyh muhlađow na wuměženje wjažy njeje, ſi wobdžiwanjahodnej khróbleſcu wojuja, žo nadžéjo, ſo wichor amerikanske wójnske kódžtvo ſnicži, a ſo ſchpaniſke wójſto na pomož pschijsčze. Mjes tym ſběžkarjo Manili pschezo wužižho wobſtujuja, nimale wſčě měſta a wobtwjerđenja ſnutſka kraja ſ lohkej prózu dobywſci. Philippinsz̄ domorodni wojažy ſ črjódami ſ ſběžkarjam pschiběhuja a ſamo hižo w bitwie ſwojich ſchpaniſkih towarzichow nadpaduju. Philippinske kupy su ſa ſchpaniſtu ſhubjene. Nětko žo jenž hiſhcze prascha, do kajteho wobkbeděnſtwa wone pscheňdu, hacž je Amerikanszy wobkhowaju, abo hacž je Němskej, kotaž je ſhylne wójnske kódžtvo psched Manili požala, abo Žendželskej ſa někajſe druhé ſarunanje wotſtuju.

Móz hvedomija.

(Dopomínjeňka z leta 1866.)

Jačo wojak spôjnač w měscze Aſtadže pěschka, kiz bě mi hnydom wot ſapocžatka ſpôživných a ſajimawých, dokelž mějeſche zyle wožebite ſadžerženje, dokelž ſo wſcheho wobſhada ſ druhimi towar- ſchemi ſdalowaſche a rad ſham pſchebywaſche. Wſchón ſamýkleny tu khodžeſche, ſdaſche ſo khoroſath bycž, runjež jara khorth njebe, njewođežleſche ſo na hawtowazých ſawieſeleniach wojakow, do- pjeſtneſche pač we ſlužbje pilnje ſtwoju winowatosč, tak ſo ſo w tym naſtupanju ničto na njeho wobčežowac̄ njemožeſche. Tu- tón wojak ſajimowaſche mje džeń a bóle, dokelž ſo dleje wob- ledžbujo pſchebywědčich, ſo to njeje khoroſcz cžela, ale khoroſcz ſhwědomnja abo duſeje.

Wat starszych wojałow a też wat wychków njemóżach pak
niczo shomicž, jeno to wsčitzj wuprajichu, so je tón wojak hžo na
þydom lét tajfi samyžleny, ale so žo s ničim njewuda.

Hijo bē wschitko podarmo, a ta węz wośta tajna. Tola tu wón na dobo czeżży skhori a każ by s tymi czeżkimi mysklemi wumrjecz njenomohl, chyjsche to někomu psched swojej hmjerču jdželicz. Ja jeho, każ też druhj wojaży, ras wopytach, a dokołż mjejsche ke min wożebitu dowěru, jdželi mi wschitko.

Pschi požlednej pólnej blužbje bě ſebi pschi nadběhowanju ſkalateje hótki pschi padnjenju rjeblo ſlamal a bě jeho ſmjerč wěſta. Wón ſtam ſebi tu wěz tak ſlu njemyſlesche, kaž to po prawym běſche.

Hdyž k němu nastupích, ročjažní žo jeho voblicžo, kaž to hýschežne ženje na nim pytnyl njebech a hnydom da žo do powiedanja, a duž žo nadžijach, so žo mi tón króz tež w tym dorvéri, schtož bě jeho pschezo tak cžishežalo a rudžilo. Duž pocza mi powiedacž, hdyž žo my kčž žo ta ma mánusím vlerie matnusím.

"Hodž ſo my, taž be to we wojſtum planje wotmýblene, w lécze 1866 w Čechach pſchezo dale wróčo čzechuſchym, ſo bychym njeſpſcežela do Čech wabili, tehdom bě ſurowa czoſplota a horzota. Stavaſche ſo, jo někotſi ſ naſcheho polka na pieczę ſ lacznoſę ſ a horzotu do womorh padžechu. Dofelž paſ ſ naſlým piežom na měſtnach wotpocžnjenja ſažo mnoſy ſthorichu, bu hróſbny roſkas daty, ſo ma ſo kózdy muž, kotryž ſo bjes dowolenja ſ pieczę poda, hnydom pſched frontu ſatſelič.

Bliżachmy ſo poſdžiſho i wjèle mjenowanej wſy Podolej, běchmy ſchyri hodžin w najwiętſzej pſchipołdniszej horzocze czahnyli, tu dyrbjachmy wotpočnyč; na njeſboże bě tu pſched burſtim dworom studnia, i kotrejž ſo čerſtwa woda žorleſche.

Mnichim, haj, śnadž wschém sechže ſo tu dobreho napoja; ale wſchitzg wobnježichu ſwoju njeurjeknitu laczoſež hacž do jeneho, a tuton njebozowym bě moj ſamžny brat. — Tu pſcheſta won powyjedacž a ſydhny hļuboko. — Moj brat njemôžesche ſo pſche- winyčž, ale wuběža ſ rjadu t wobže, ſo by ſebi čaklo načeſtňyl. **Onydom ſasta zlyh polk!** Preňi ſcheſcjo wojažy dyrbiachu

pschedtupicž. Tež ja běch mjes nimi. Padžech hejtmanej k nohomaj a wopšchibahach jeho prošcho, so by mje pschelutoval pschi tymle hróbsnym pothostanju mojeho bratra. „To džé je mój bratr, fotrehož dýrbju moricž!“

Wysok roskasowasche: „Woheń!” Ta jeho njejšzym trzechil, to
szym ſebi zlyle wěſty. Alle mój wobzarujuomny bratr padze jało
morwe cželó hiſchče předy, hacž bě ſapki fražneho woskewjenja
ſawontal!

Wat tehole wołomika hem pschewsa mje ſurowa hida pschecživo
temule wychkej. Pschetož běch widžał, ſo bě tamny nječzlowſki
roſkas, kotryž mějach jeno ſa hole hrozenje, na taſle njeſchecžanski
waſhynje wuwojed, ſo bě mje nufowal, na ſwojeho ſamzneho bratra
tjelęcz a to w čaſu, hdźž bě kózde pschecželowe žiwijenje, kózdo
mužſka ruka we wojniſe tak drohotna a wažna. A ja njemóžač
ſo ſměrować a ſpokojicž.”

Tato dopominjenka bě mojeho towarzcha hladajzy napinala.
"Ty snajes, luby towarzcho, dalshe wuwicze tejele njesbožowneje wojny. Hrabja Glam-Gallas bu pola Podola dospolne jiby Deno pschi žamym wotendže nasch polt, runijež do bitwy njepschiidže se žiwienjom a se živobodu. Nekotryžkuli wojak wschał je Bruszam do rukow a do sajceža pschischol, dokelž běchu móst psches rěku Diseru pola Mnichoweho Hrodžiszczeža (Münchengrätz) wjele předy wottorhli, dhyžli běchu wschitzh na lewym brjoh mohli dozpěcz.

To běchu požlednje dny junija, výchudžom bě najvjetšche rošbudženie. Se výchéch kónzor pschitadžachu povjeseče, so běchu bitvíčki šubjene a jo ma njeptichcezel jara dobre stejšichčzo. Ve mni horiesche šo dwójzy: s přenja šubjeneje bitwý dla a dla frudneho wuhlada do pschitoda, s druhá pak bě to moja hida psche-čzivo hejtmanej, kotrehož dyrbjach džen wote dnja widžecž, a kotrehož budžich mohl se subami rostorphaeč.

Čzehnjechmy dale k połdnju a dozpečnymy dale Sobotki na runinu pola Sieżina. Pschiūdze k bitvoje, w fotrejż nań Saksojo wubjernje podpjerowachu, dónidze hač na wojsowanie w měschczanſtich drohach na tamnym hróśbnym dnju a w tamnej hróśbnej nozy, fiz swojego runiecza nima w zyłej tehdomnijszej wojnie. Hdźż naſajtra rano widzachmy, ſak jara bě wſchitko popuſtećene a ſnięćene, a hdźż buchmy pſchezo dale wróćzo czíſhczeni, hač do Łobja, mějachmy tola hýchče ſelko čaſza, ſo mózachmy ſwojich morwych poſkowaczą, kotrychž bě ſelko, jo ſo ſiich krewju rěka Židlinę čerwieniesche.

Mjес padnjenymи bě tež wyżsoki wyşček, komandant nascheję.

brigady. Tón mějše ſo ſe wſchěmi we wójnje móžnymi wojetími čeleczeni pothowacé.

Náš volk dýrbiſe ſo pſchi pohriebnej paradze, wé ſo, wobdželíz. Nětcole bě to, ſo do mne djabolſta myſl ſajedže, ſwojeho ſatjeleneho bratra wjecžicé. „Nětcole tu je ta pſchiležnoſcz“, rječny mi ſy njeſcheczel, „fotraž czi ženje wjaž tak rjenje njeſchindže. Wúžij tónle wokomí, předy hacé je poſdže.“ A ja — jón wúžich.

Ta ſtejach w druhim rjeđe. A hdyž wón roſkaſa: „Salvu! Hotowe! Wohéń!“ — tu padže wón ſam, do hlowy trjecheny, morry pſched frontu.

Se ſamžkolum pſheměnjenia patrona bě ſwoju winowatoſcz cžiniła, ſta myſl da mi móz, ſo ſtróſhy a kruhy wostach, a pſchi pſchepytowanju, fotrež bě jeno zyle krótké a ſwjetſchne, dokelž bě wſcho roſbudžene a ſmyſlene pſchi pſchihotach na dalschi wotkhad, njemážesche ſo nicžo wěſte wukopacé.

Wjecžil ſo běch! Ale kaf bě ſo nětcole wſcho we mni pſheměnilo! Prjedy běch byl wſchón polny žadoseče, ſo mohl ſo wjecžicé, a kaf czegeko bě mi nětcole po dokonjanym ſtuktu! Kaf czegeki ſamjeň mi to na wutrobie ležesche! Wytach we wójnje ſmjerč, ſo bych ſwojim myſlani cžekný a ſwoje ſwědomje poſhluſhil! Kaf wjehely po tajkim běch, hdyž tež naſch poſk w bitwie poſk ſkraloveje Hradza a poſk Chluma do wohnja pſchindže. Tu nadžiach ſo ſmjerč, ale ſurowa ſmjerč džesche mi ſi pucža. Štuktu trochu myrnjeny wostach ležo, buch jath a pſchindzech do Gdansk, tam buch vokladnje wuhojeny a ſa pruſtich jathch ſaſo wuměnjeny a domoj poſklany.

Wot teho dnia noſchach ſo ſydom lét ſi týmle ſlym njeměným ſwědomnjom, fotrež njeſzach wotbyč, fotrež mi zyle ſinjenje ſažesche a hoře cžinjesche. To ſu bohowki wjecženja, prjedy ſym to jeno něhdy cžital, ale nětcole jo wém! Ach, běda, běda!

Nowy nadpad bohoſeče ſadžewasche jemu dale rěčez. Wotkalich ſo, ſo bych jemu wobceženy njebyl, dokelž bě nimo měry roſbudženy. Šežehowaza nót bu ſa njeho roſbudna.

Wýſlu ſebi, ſo je tónle muž ſwoju winu ſapokučil ſi čwilemi, kž je telko lét měl a pſchi ſebi nožyl.

Ze Serbow.

S Budyschina. Šanženu wutoru, 21. junija, wjecžor wot 8 hodžin ſtýſchachmy tudy wulzy žadny a ſajimawý konzert. Wón mějše ſo w hôtelu ſloje ſtróni a bu wutviedžený wotruſteje ſpěvatkeje narodneje kapely Nadiny Šslavjanſkeje. Runjež je nětcole čaſ ſa konzerty jara njeſchihodny, bě konzert tola derje doſtež wopytaný, budžiſche ſebi pak hiſchče wjele ſylniſchi wopyt ſaſlužil. Khor wobſtejſe ſe 27 wobzobov (3 žónſtich, 10 mužſtich, 14 hólčatow) a bě traſnu narodnu draſtu ſe 16. řetſtoſka wobleženy. Najbohatscho wuphſchena běſche wubjernje rjana, intereſantna dirigentka Nadina Šslavjanſka. Na programme ſtejſeche 14 čižlow, fotrež ſo wſchitke a capella ſpěwachu a to tak wujadnje derje, jo pwoſchitkowne ſpodobanje ſnějachu. Haj, jene čižlo (russi zygauſti ſpěw) dyrbiesche ſo wopſietowacé, a na konzu konzerta, fotryž 2 hodžinje traſeche, ſujeni Šslavjanſka ſahorjene poſluchaſtvo hiſchče ſi jenym pſchidawkom ſwježeli. Wſcho ſpěwaché ſo ſi hlowy a ſi ruſſin teſtom. Wobdžiwač bě woprawdze wumělſta wěſtoſcz, cžiſtoſcz a exaltnoſcz wſchých pſchednoschtow, w fotrých ſo tempo, forte a piano čižto wotměnjoſasche, haj, poſleniſche pſchekhadtſeche druhdy do tak něžueho pianissima, kafek je hiſchče wot žaneho khora njeſchihodny. Štuktu ſpodobanjom ſedžbowachmy tež na wýſoti, ſlěbroklinčný ſoprán dirigentki a na traſne hluboke baſy. Št jenym ſlowom: Sacižiſche ſe wubjerny, wobſchewjaž, a wóčko, wuchu a wutrobiu jimaſche fuſlo zuſeho ſměta!

F.
— (Šredk pſche wſchi na ſwětkaſi.) Někotryžkuli lubowar ſwětkaſi ma ſtajne mjeſanje ſe wſchemi, fotrež jemu ſwětka konzuya. Nětcole ſo jako najlepſi hředk cžiſčený petrolej, ſi wodu ſměchany, poruža. Žedyn džel petroleja ſo ſi džekacé dželemi wody ſměcha. Šamón petrolej je roſlinam ſchödny.

(Wuhlady na pſchihodne wjedro.) Wjedroweſteče eſt w ſerbach, fotrež poſlednje dopřekaprajenje je ſo do zyla dopjelnilo, pſche: Ma wutrajne rjane wjedro, kafek ſmy hacé do 19. junija měli, njetriebamy kónz junija wjazy cžakacé. Hdyž ras ſlonečko ſažwecži, njeſměny ſo nadžecž, ſo zylu džen rjany a ſlonečných wostanje. Wokolo 3. julija ſo ſaſo wuwjedri, tak ſo ſměje Budyske měſchjanſke tělenje pſchihodne wjedro. Tola potom wokolo 17. julija nam ſaſo deſtežowé wjedro hroſh, fotrež mohlo nam ſnadž ſně ſtaſycé a žnijove dželo poczežicé. Mi wſchak by lubſcho

bylo, hdy by ſo tón ſtróč moja wědomoſcz myſila, a hdy by rjane ſučke wjedro žnjam hojilo.

Se ſtioneje Vorſteče. Nědželu do wólbow je ſebi tu jedyn ſozialdemokrat njedobrovólnje njedželski wotpočink popſchecž dýrbjal. Wón w ſemſchazym čaſu wólbne liſčíki dom wot domu wokolo noſchecze a ſo ſwojeho běhauja tež njewoſtají, hdyž jemu to gmejnſti pſchedstejicé ſakaſa. Duž ſpječiweho člowejka, fotremuž ſo hinač njehodžesche woboracé, njedželski mér pſchepuſicé, do gmejnſteje ſykarownje ſamkyhu a jeho halle ſaſo pufcječihi, hdyž bě ſo ſemſchazym čaſu minyl. Nadjijomne je ſozialdemokratiſki agitator w cžicej ſamotnoſci ſaſo pacžere ſpěvacé nauſtynyl.

S Hodžijsa, 19. junija. Po dlejschej vafanzy wot ſmjerče naſchego njeſapomniſeho dostojuńeho fararja D. Smiſha ſem mějše naſcha woſhada dženža, 2. nědželu po ſhwatej Trojizy, wulke wjehely, dweju noweju duchowneju do jeju ſaſtojnſtwa ſamjež, mjenujy knjeſa Jana Kſchijana, dotalneho kaplana tudy, ſa fararja, a knjeſa Moriza Domasčku, dotalneho diakonuſa w Kettlizach, ſa naſcheho noweho kaplana. Šſerbska Boža ſlužba ſapocža ſo rano 1/2 hodžin. Zyrkwiſzny pſjedſtejerjo ſeſybadchu ſo pola woltarja, teho runja knjeſ ſuperintendent Khejor-Nadebergſki a knjeſ hamſki hejtman Dr. Hempel ſi Budyschina. Po poručnoſci zyrkwiſeje wjehnoſci džeržesche knjeſ farat Dr. Renč-Wjelcžanski ſaſtojnru rěč wo 2. Tim. 4, 5: „Cžin ſwěru ſtuk evangelskeho pſedarja“, cžitaſche ſiženjobjeh wobeju knjeſow a jeju ſerbiſſej wofadže pſchedſtaji, Bože ſohnowanje na jeju ſtuklowanje wuproſhujo. Pſedowanje mějše naſch nowy knjeſ farat Kſchijan „wo ſejenju wulkeje wjecžerje“: Luk. 14, 16—24, poſkujo na ſhwathy nadawk a pſchibljuſhnoſci duchowneho ſaſtojnſtwa. — Němſka Boža ſlužba traſeche wot 1/10 hacé do 11 hodžin. W njej mějše knjeſ ſuperintendent Khejor ſaſtojnru rěč wo Luk. 10, 1: „Tón knjeſ Ježuſ poſzla jich po dwemaj do wſchitkých městow a wžow“. Knjeſ hamſki hejtman Dr. Hempel jako ſaſtupjeſ ſollatorſtwa vokaziſe pſchepoda a knjeſ farat Renč-Wjelcžanski jako aſſiſtent ſiženjobjeh cžitaſche a na woltarju wotpěva. Kraſne pſedowanje knjeſa kaplana Domasčku ſaloži ſo na 2. Tim. 1, 7: „Bóh njeje nam dal ducha bojoſče, ale moži, luboſče a ſtroweje myſle“. — Na farje potom knjeſ ſuperintendent wobeju knjeſow w nowym ſaſtojnſtwie na ſwětne ſalonje ſwjaſa a wobſtruci. — Bóh knjeſ paſ ſpødž ſi wſchemu ſwoje hnadne ſohnowanje, ſo by duch, věra a luboſč knježil bjes wobadžnymi a duchownymi! —

S Boshez. Schtivortk wjecžor wokolo 1/21 hodžin je ſi twarjeniom něhduscheho Vjehez ſubla, ſi tudomniu Wjeliz ſublu pſchikupjeneho, wohén wuſchol. Wſchě tele ſtare, dodžeržane a njeſobydlene twarjenja ſu ſo do cžiſta ſpasile. Kaf je wohén naſtał, njeje ſnate.

S Nježwacžidla. Husto ſo ſtawa, ſo ludžo, fotiſ ſaſo huky, ſhlewy pſched tħorami a wulſti myſhemi derje dočz njejacžinjeja. Tak njewobhlađniv je tež jedyn tudomny wobhylec byl, fotremuž ſu tħóry, wſchě jeho 16 mlodych huſ ſakufale a frej ſi nich wuzyzale. Wobhledjet, fotryž mějše nad ſwojimi huſami wulke wjehely, jara ſchodusie, dokelž běchu wone hžo wulke naroste.

S Wjelcžina. Šara wobžarujomne njeſbože je 12-lětneho ſyna tudomneho fabrikaria Ernsta Egħlera podeschlo. Hóz ſo w njeſchitomnoſci ſwojeju ſtarſcheju ſi tým ſabavjeſche, ſo woſi ſiſeche. Šso ſamo wě, ſo wot teho žahy woſi ſi praſtom hózzej do woblicža wobleži. Hózjeſe je ſo žalostnje wopali, tak ſo je hñdom pſchivolaný ſefar wukaſal, ſo ma ſo do Budyschkeje hojerne dowjeſcz. Dokelž je woſi hózzej tež do wocži ſleči, ſleči, ſo hiſchče njeſhodi prajicž, hacé buhde móžno, jemu widženje ſbžerječ. Tutoń ſrudny podatok ſtrachnoſcz woſoſleža poſkuje a njech ſi pwoſchitkownemu warnowanju ſluži.

S Worſlez. Na pucžu, ſi Marijne ſtudnje do Nowej Wjeſti wjedžazym, bě ſanženu wutoru ſpodiživne naturske ſjewjenje widžecž. Pučž ſo ſi wjelle ſakrafniſtymi thħażi miſi malych žabkow mjeſeſche, fotrež wſchě na ſtronu ſi Worſlezam ſkalachu. Žabki ſo ſi tajſimi hromadami wibolachu, ſo bě člowjekej czegeko, po pucžu hicž, hdyž njeħasche žabki ſateptacé. Njejabki pſchihad žabkow ſo njemž hinač wulži, hacé ſo ſu ſo wone w mrđeželach ſi deſčezom ſobu pſchimjeſle. — Tudomne ſupjele ſetħa wjelle hoſči hoſpođuja, ſi džela tajſich, fotiſ ſu dobre wulēkowaze ſtuklowanje tudomneho ſchwablweho žórla hžo w prijedawſtich lětach ſpōſnali.

S Lupje. W naſchej wži hžo dolbi čaſ ſzinska ludži w njeſeře džerži, fotraž, runjež je hžo wopſjet koſtana, ſo tola kranjenja woftajicž njemóže. Woſebje rad wona ludžom do pjenježnych

móschujow a khamorow khodži, hdyž ſu druhdy na khwilu ſ domu lepicz. Žena hospoſa, kotaž bě na wokomítnjenje k khodžinje dobezala, ſo nijemalo dživáſche, hdyž domoj pschischedſchi paduſchnizu, draſtny khamor pschejedžazu, pschelwapi. Lubovatka zuſhch węzow drje nětko ſaſo na khwilu darmotnu hospodu ſa ſalekowanym woſnieschkom doſtanje. Lypjenjo pak ſo ſa tón čaſh njebuđa trjebac̄ tak jara paduchow hladac̄.

S Notez. Mížionſki kwyedžen, kotrýž dyrbjesche ſo tu njedželu 26. junija kwyedžic̄, je ſo dla kwyedženja mlodženſtſich towarſtow, kotrýž budže ſo tón ſamý džen w Wobſorku wotbywac̄, na poſdžiſti čaſh wotſtořežl.

S Vöſchiz. W roſprawje wo wunoſchu wólbów do khějorſtſtvoſeho ſejma, tydženja wočiſchanej, je ſo licžba hloſhov, ſa dr. Porschha wotedata, mylnje pod ſozialdemokrata Höppnera ſtaſila. W naſchich ſtronach hiſtce Bohu džakowano telko ſozialdemokratow njeje, ſa Höppnera ſu ſo jenož 3 hloſh wotedaſe. Wólbny wuſtſt ſ Vöſchiz, Nowych Vöſchiz, Wětrowa, Faſoniz, Horň a Kufczeža je po tajkim: Gräſa 61 hloſhov, dr. Porsch 41 hł., Höppner 3 hł.

S Ahroſtawý pola Scherathowa. Šandženy tydžen ſu na tuđomnyh honach 3 jatſiobje (ſchfraholszy) njevſchědneje wulfosče a to 2 stareju a 1 mlođeho, popadnyli. Ŝněſbo, ſ mlođym jatſiobjom wuſlědžiſtſi, najpriedy ſ njeho mlođeho ptaka wſachu a jeho na ſchtem ſwajaſachu. Na ſtareju jatſiobjow pak ſo žeſte ne vrudla naſtajichu, a to tak, ſo ſo dyrbjeschtaj popadnyic̄, hdyž chyſchtaj do hneſda ſalecžic̄. W prudlach ſo tež wobaj popadnyſchtaj, hdyž ſ piſu ſa mlođo pschilecžetſchtaj, wobſtejazej ſ jeneje droſny, jeneho ſknadžika a holiſia. Ssanž ſ wupſchestrjenymaj kſchidłomaj poſdra metra měrjeſte, mlođy jatſiobj bě něhdze tak wulſi kaž ſrſtna koſuſh a je po měnjenju węzhywujſtſtſich hafle 5 njedžel ſtarý. Duž knadž wón něhdze kwojeju starſcheju po wulfosčeji pschetrjechi. W tu khwilu ſo wón w Koſhymju čiſlo 395 we wobſchernej ſlētſy jath džerži a ſo ſ mjaſkowej zyrobu piſuje. Starymaj jatſiobjomaj pak ſu kožu wudrěli a ju wutylac̄ dali. Wonaj ſo nětko jako majestetiſſej poſtamje we woſebnej ſtviſe poſkuſujetaj.

S Ralez. Pschi čežkum njevſedrie, kotrež ſrjedu rano nad naſchej wſu čežnijſtſe, blyſk do nowonatwarijeneje khěje murjeria Mlynta dyri. S woſnom nuts ſajewſchi, wón psche wſch ſtvy pschejedž a wjele nadoby roſbiwſchi a wſchudže wulſe džerž wudrěwſchi, wón ſaſo ſ jenym woſnom woſedže. Na ſbože njebe Mlyntowa mandželska ſ džecžimi doma, hewaſ býchu knadž tež člowiske ſimjenja do ſtracha pschisče.

S Draždjan, 19. junija. Dženſniſchu druhi njedželu po kwyedženju kwyateje Trojizy kwyedžachu naſchi Sſerbio w Draždjanach a ſ woſolnoſče kwoje druhe ſerbſke ſemſche w tutym ſeſte w naſhwilnej kſchidžnej zyrfwi na lipowej haži w Draždjanach. Naſchi Sſerbio běchu ſo ſ bliſka a ſ daloka w jara bohatej licžbie ſhromadžili, kwoju kwyernoſcz k Božemu ſlowu a woſkaſanju woſkaſac̄ a kwoje dusche ſ jeho doſtatkom w lubej maſeſtej ſeſti woſkewic̄. Spowiednu woſčbu džeržesche jím knes farař Jakub ſ Njejhvac̄idla, preni ras jako tuhwiſlu ſpoviedny wótz Draždjanſtſich Sſerbów; předowanje pak mějeſte predař, hžo hukto rad tam hlyſhamy, knes farař Kubiza ſ Ufez. Spowiednych bě 167: 80 mužſtſich a 87 žónſtſich. K kwojemu woſebitemu ſpodobanju woſladachm ſo ſ ſerbowi, k čežci kwojeho Boha pschunu ſpoviednu narodnu draſtu ſwoblekane (ſ Wojerowſtſich ſtron). — W naſtupanju wudželenych „k h e r l u ſ c h o w ſ a 198. evangeliſku ſherſtu Božu ſlužbu w Draždjanach“ bě ſo něſchtu pscheměnilo. Dokelž mějachu ſo mjenujy wotmolwjenja na woſpewania duchowneho („do ſeženja“ a „pschi Božej wječeri“) dotal woſ ſemſcherjow ſ knižkow „Porjad Božej ſlužby“ hafle woſebje pytač a namakač, tute knižki pak wſchitkim k ruži njebechu, dha woſada tute wotmolwjenja jara mało ſobu ſpěvaſche. To wſchaf tež woſa lubykh ſemſcherjow ſ Bramborſkeje ſ zyła hinak byč nje-možesche, kotrež je hinakji porjad Božej ſlužby, hac̄ naſch ſrajny zyrfwin, ſnaty. Duž bě knes farař Jakub ſlowa woſpewania duchowneho a wotmolwjenja woſadi ſobu do wotčiſcheza khělufchow pschivſal. Na wotčiſchezu ſamym a potom na luboſciwe waschnje ſ kletki ſo ſemſcherjo proſhachu, wutrobiſje a ſ hloſhom tute wotmolwjenja ſobu ſpěvač „kaž domach“. Kaž bě woſledžbowac̄, je ſo hžo ſ wjetſcheho džela nětko tak ſtaſo, a je ſo to woſadze ſamej ſpodovalo. — Boh pomhaj we wſhem dale, a žohnuj te lubo ſherſke Bože ſlužby w Draždjanach!

S Halschtrowa. Sſrjedu poſoldnju psches naſche měſtko čežke njevſedro čežnijſtſe, pschi čižm blyſk do khěje pschelupza Spring-

fleaa proſhny, tola njeſapali. Ženož tſcha je ſo troſhku wobſchfodžila.

Se Šhorjelza. Dwě pſchedawařy tu kwoju 16 lětnu towarſhku winowaschtej, ſo je rukajžy frankla. Holza ſo teho dla ſ hanbu w Nýdej tepi. W ſawostajenym ſiſe, kwojemu knjeſej napiſanym, bě ſo wona ſarcožala, ſo je njevinowata.

S Wojerez. Pschi poſkledních wólbach do khějorſtſtvoſeho ſejma je hrabja Arnim 8202, dr. Hollstein 3661, zigarnik Keller 1613, konſistorialny radžicžel dr. Porsch 491 hloſhov doſtal. Hrabja Arnim ma po tajkim 4541 hloſhov pſches absolutn wjetſchinu a je ſ nowa do khějorſtſtvoſeho ſejma wuſwoleny.

Na W o j e r o w ſ k e j ſ k ó t n e j w u ſ t a j e n ſ y ſ u doſtali na h o w j a ſ y ſ k ó t : ſlěbornu medaillu a 20 hrinow khěžkar Šahrodník w Nowej Lužy, ſlěbornu medaillu a 20 hrinow khěžkar Kriegſtadt w Brětni, bronſowu medaillu a 20 hr. Wirth w Stróži, žeſtejnou medaillu a 20 hrinow Scholka w Kulowje. Hoſola w Kortez mlynje 60 hr., August Schnippo we Wojerezach a Valtin w Nowej Lužy po 50 hr., rólnik Dar we Wojerezach a Mjeo w Stróži po 40 hr., rólnik Schmidt we Wojerezach, Dejka w Malej Nýdej, Hajnk w Šdžarach, Köhler w Židžinom, rólnik Krell we Wojerezach, Hans Hejna w Černym ſholumu a Khr. Macž w Židžinom po 30 hr., Marichner w Němzach, Nowak w Stróži, rólnik Schnippo we Wojerezach, Scholka w Kulowzu, rólnik Köhler we Wojerezach, Kruža we Wětniz, rólnik Wjazlawk we Wojerezach, Kubiza w Stróži, M. Macž w Židžinom, Macž w Michaſtach, Diesner w Spalach po 20 hr., Rychtař we Wojerezach, Gusta ſinapius we Wojerezach, Boge we Wulkej Nýdej, Hauptmann we Wojerezach, Turk we Wojerezach, Lutibor w Malej Nýdej, Matik w Nýdej, Khorla Pětſch we Wojerezach po 10 hr. — Pódlia teho na ſamowocžehnjene hukli doſtachu: Kubjenz w Parzowje 30 hr., Groſa w Kulowje a Kaschpor we Wulkej Číſku po 20 hr., August Schnippo we Wojerezach, ſſmolet w Naręžu a Khorla Pětſch we Wojerezach po 10 hr.

Na kwyje doſtachu Ž. Pětſch we Wojerezach 15 hr., Peſtroſch we Wojerezach 10 hr., ſwidowjena Čorlichova we Wojerezach 5 hr.

Na woſzy: Gust. ſinapius we Wojerezach 15 hr., Holder w Naręžu 12 hr., Byrla w Kinaſchtu 5 hr.

Na koſy: Šäuberlich w Lejnom diplom a 10 hr., Pohl w Kródku 15 hr., Nixowa we Wojerezach 5 hr., Grimm w Rakezach 4 hr., Wovocžer w Nježichowje 3 hr.

Na kanikle: Böhma we Wojerezach 10 hr., Wiczas we Wojerezach 6 hr., Reinhardt we Wojerezach 5 hr., Čorlich w Němzach 3 hrinow.

Na ryby: Kočmar ſe we Wojerezach ſlěbornu medaillu a 25 hrinow.

Na pečoly: Mlónik w Naręžu, Pilop w Nowej Lužy, Nulisch ſe we Wojerezach, Wuschko we Wulkej Nýdej, ſſulk we Wulkej Šdžarach, Verndt w Hóſni, Hukli we Wojerezach, Reinhardt we Wojerezach a Koppelt we Wojerezach po 5—15 hr.

Na pjerinu: ſwidowjena Heinrichowa, Wagner, Lóſcha, Böhma, Wiczas, Wawriſch we Wojerezach, — Mila, ſe Čorlich a ſwidowj. Čorlichowa w Němzach, — Unger a ſkobalz w Černym ſholumu, — Pilop w Nježichowje, — Schöna w Lubhoſcžu, Kral w Lipoi, Hanq a Klara Ungerowa w Sabrodze, — Hana Němzez a Karaf w Židžinom, — Groſa a Stamm w Ruhlandze, — Metasch w Brětni, Šäuberlichowa w Lejnom, ſeubiza w Stróži, Homola w Kortez mlynje a Čidok w Kulowje po 5 hac̄ do 10 hrinach.

S Delneje Lužiz. Knes farař Teschnat w Nýdej, derjeſaſklužbny ſpižar wjazorich delnjoſlužiſtſich knižkow, je w Nýdej pola Šhorjelza wumrjeſ. S nim je ſo ſaſo jedyn i maleje čzriodki delnjoſlužiſtſich ſerbſtſich wotčižinow minyl, kotiž ſo wulſe njezebičiwoſči a woporniwoſči ſſerbstwo w delnjej Lužiz ſdžeržecž pytaju. Čeſcž budž jeho wopomnjenju.

Se Židžueho. ſſrjedu 22. junija je pschi Božim njevſedrie blyſk do hródze Křiſtiana Kucžki dyrił a tam jenu jaſozu ſaraſh. Na těſche je blyſk někotre zyhele roſbil, tola dalscheje ſchfody na twarjenju njenacžin. Kucžkowej kruwje běſtej w čaſu njevſedra runje na polu a drje ſtej ſo ſ thym ſaraženja ſ blyſkom ſminylej. Tón ſamý džeiſ běchu tež hžo dopoldja njevſedra psches naſchju ſrajnu čzahnyk, kotrež pak žanu ſchfodu nježku načzinile, khiba ſu dželanie ſyňa kaſhle.

Se ſſlepoh. Tudemne ſherſke ſpěvaňſke towarſtvo mějeſte njevſedro 19. junija tu ſwiezeleňſki wječor ſe ſpěvaňſkim konzertom

a džiwallom. Hacž runje bě sapočatz hafle s dypkem 8 hodžin postajený, běsche žo hžo wjele předh mnoho ludu sešchlo, a hžo žo konzert sapoča, bě Nowakez wulka sala tak kopata polna požlucharijow, so žaneho městacža wjazh doštačž njebě. Podla herbstich spěwov běchu žo dla pschitomných Němzow tež někotre němiske spěwy a pschednostki do programa pschijale. Po konzercze žo herbska wježelohra „Nahramnošeže mſda abo něčeje horjo něčejeji žměch“ pschedostajesche. Hžo běsche hžo pschi přenich pječzich herbstich spěvach wježele na wsčech wobliczach widžecž a žo s njepsczech stavazym plazanjom społojenie a pschipohnacze wosjewiesche, dha pschi hracžu herbsteho džiwalla, w našichich stronach hjschče do zyla njejnateho, powšchitkowna sahorjenosž na najvhjſicke stupi. Ssamo pschitomni Němž, kotrýmž je herbska rēcz njeſrosumliwa, žo wujnachu, so žu herbske spěwy wsčeh jich wožakanja pschetrjechile, a so je žo wscho na nojllepje poradžilo.

Přílopk.

W 1. (Żitawskim) wólbnym wotkjeżu je pschi wólbje do kheżor-
stwoweho hejma sozialdemokrat **Fischer** § 700 hložami dobył.

W 2. (Lubijskim) wólbnym wokrjeżu je šo pschi wukałanskej wólbe po telegrafiskich powjesczach, pjatk hacž do 9 hodž. wjeczor pójßlanych, sozialdemokrat Postelt 8963 hlošow, konservativní Förster 7652 hlošow dostal. Duž drie je Postelt wuswołeny.

W Drażdżanckim staromiejskim wólkreżu je sozialdemokrat **Gradnauer** z 19,647 głosami wywolemy, konserwatywny Weidenbach je 18,539 głosów dostał. Też w Drażdżanckim nowomiejskim wólkreżu hu po dotalnych powojęszach najśsterje sozialdemokratojo se kwojim kandidatom Kadenom dobyli.

* Schlinki. Věžha po minjenej miléj symje je na sahrobach a lúkach vjele schlinkow, dokelž žaných njeje smjerslo. Najlepši šredk pschezivo nim je, kaž ho žamo wě, je moricž s wotsberanjom a hromadzenjom kaž tež s požvapanjom čerstwego kalka na lžiných dnjach. Tola pak ma ho pschi nalozenju kalka kladacž, so ho se schlinkami s dobow rostliny njesanicža. Dobre pomožnizh w sahujenju schlinkow su kacžli, kotrymž su wono khlybchzeni a kotrež móža jich jara vjele spózeracž, tola njehrjevaja kaž tury. Wónzano kyjezesche bur Mlynk, Čemjerčžanski pschi wžny luku. Bórsy pschilecza stadlo schlórzow, kiz sa kyjkami pilnje zyrobu pytachu; duž prachym: „Te drje rybjaze waki sberaja.“ „Haj to tež, ale lěfža je vjele schlinkow, te jim, kaž ho ſda, lěpje blodža,“ rjetny knjess Mlynk.

* S Hrabowje pola Kamienza. Podzgelu wjeczor wokolo 11 hodzin zu so brózeni, domske a hródz swidowjeneje Gártnerowejce a domske a brózeni dżelaczerja Kühne wotpalilej. Wohen je pjecza salozeny.

* S Dražďan. Njewjedro s krušobiczom a slivkojnym deszczowm je w Dražďanach a wokolnosći na polach a sahrodach wulku schodu načinilo. Krušobicze něhdje 4 mjenischimy trajesche, kruhy w wulkosći ležneho worjeha padachu. Róžka a druhé žito je s městami na semju slávčene.

* (Służobník jako lieutenant.) Mjes offzíerami Brótzławsko garnisonem je w tu chvíli wulke změje dla sczehowaczej změschnej podawishy. Lieutenant s X tam ma schikowaneho służobnisa, kotrež August řeča. Tóto August bě „řešný“ pachol s pěknym mobliscem a schwíznej postavu. Wóindano dyrbíesche jeho knes w zivilnej drásežce wotpučzowacž, s čimž bu August s jenickim wobhádlerjom lieutenantoweho bydla. Pschi tym jemu prýsl pschi-padže, že w uniformje swojeho knesa fotografowacž dacž. Duz žo wón lieutenantu uniformu swobleka, a dokelž ta kaž „pschilata“ na nim kdežesche, že wón hnydom k jenemu fotografaci poda. Bóry po tym Augusta dla tuteho tryfska chostanje podeňdze. Fotograf bě mjenujž jemu s fotografijow, kotrež běchu že jara derje poradzile, do wulkańnego wołna wupoříny. Na njesbože runje kompagnijnych hejtman pschi tamnym wołniye nimo duži saſta a žeby wupoříjene fotografije wobhladowasche. Pschi tym že jeho wóczko na wobrasloži, kotrež Augusta w lieutenantskej uniformje pořasuje. Psched-stajeneho wótre wóczko hnydom Augusta spóšna. Augusta teho dla na dwé njedzeli do žrénjeho arresta tykniuchu, potom jeho tež s pschi-jojnje klužn wola lieutenanta wachu.

* Dokelž bě wokolonoščer Khorla Göcke w Otterslebenje pschi wunieženju ſlawy na khězora ſedžo wostał, běchu jeho dla ſſchividženja majestoscze wobſkoržili. Krajny ſud je Göcku, kotrež je s vjednotom Otterslebenſtich ſozialdemokratow, ſſchividženja majestoscze winowateho ſpôſnał, a jeho ſ jastwu na tři

nebzazý ſaſhudžíl. Gödka je ho pola khežorſtwoveho ſuda w Lipſku pſchecziwo temule wuſhudej powołał a ſi najmjeńſcha dozpił, ſo je ho jeho węz krajnemu ſudej ſaſho poſkaſala, ſo by ho ſi nowa wuſhudžila.
* S Karlsruhi w Badenskej 13. junija. Wola Bödigheima je mročzelowy pſcheliw k padnýl, kotryž je wulku ſchfodu načinił. Tež jedyn člowieſ je pſchi tym žimjenje ſhubil; džecžo jeneho liſthno-cheria je w ſlitvach kónz wſalo.

* (Džecžo šo spalivo.) Wóhomlētna džowka sekretara Boha w Lubanju swojej klanzy (poprje) wložy se želežkom ludzjerjeschce. Pošci tym šo holzyna draſta sapali. Džecžo je na wopaleńskie ranę wumrjelo.

* (Rubiežny nadpad.) Hdyž poňdželu wjeczor wołoko 10 hodz. rečniſki wučžobnik Sehm s Ehrenfriedersdorfa do Gehera w Rudnich Horach s rucznym wosom, na kotrymž jedyn mały hólz ſedžesche, domoj ſedžesche, jeho jedyn njeſnaty člówjeſ ſ kerka pschi puczu wuſkocžiſki nadpadże, wołajo: „Pjenjeſh abo živjenje.“ Ssylny wučžobnik tak ſo na wobaranje poſtají a ſ dobom mały hólz na wosu ſapscheinjeneho pſa wupſchahny, tak ſo ſo tón ſobu do nadpadnika da. Sso ſe ſloſtnikom wupſchimajo bě wučžobniſej móžno, jeho tak dołho twierdże džeržecz, domiž ludžo na pomoz njeſtchindžechu Rubiežniſka ſu, taž je ſo wupočaſalo, hakle pſched někotrymi njeſeleſi ſ Hohenefſkeho jaſta wuſchaisi.

* (Niewjedro a krupobicze.) W krajinje nad hrjedzynym Rheinom je niewjedro s krupobiczem saudzeniu hrjedu popołdnju nieszmernje wulku schkodu načiniło. Husto padaze krupy su daloce strony sapuszcile. Pólnie wupłodzy, żadowe schtomu a winizy su żeżęcko czerpile. Krupy, którež we wulkości kurjazych jezow padachu, dołho pola pschitrywachu. Też s Eifelskich hór su Hiobske powięscze doszle.

* (Ssamomordarstwo sažudženeho.) Na žudništvi
v Saarbrückenu šo pjatk dopoldnia rošhorjazy podawš ſta. Młodý
chleńčer ſ Obersteina bě wobſtoržený, ſo je jeneho towarſcha ſ nožom
kalal. Wobſtorženého běchu, jeho winowateho fpósnatſchi, ſ jaſtrwu
na ſchěſcz měšazow ſažudžili. Čedma žudniſti ſal wopuſčenivſchi ſo
ſažudžený na khód ſvijesh. Ludžo, lotſiž jemu na pomoz pſchibě-
zachu, jenož čeło namakachu. Njesbožowny běſehe ſebi ſ jedom, naj-
kerje ſ zhankaliom, ſawdal, ſo by ſo na tole žadlawe waſtňje
minyl, pſchizudžene khostanje wotpokežicž.

* Załoſtny njeſbožowny podawł je ſo w Blackwallu w Žendžel-
kej ſrijedu ſtał, hdyž tam nowotwarjeniu ſódź „Albiona” w pschitom-
noſci Vorfſeje wójniodki, starscheje dżowki Waleskeho prynza, do
wody puſczeſzichu. Hdyž ſódź do wody ſajędże, wona ſ tafieſ mozu-
na boſ egiſtceſte, ſo ſo na dobo jena pschihiadowanſta tribuna,
do wody natwarjenia, ſi wodowym pschiwalom powróćſi. Eſi ſta-
złowiekow do wody padże. Boja ſo, ſo je 50 wožobow pschi-
njeſbožu žiwiſenie ſhubiło. Wječzor $\frac{1}{2}9$ hodžin běchu 30 eželov
wody wulojiſi.

* (Mordatstwo.) W Stirniczku w Schyryszcej je swudowjeniu Mariju Burgerowu jejny dwazyczielatny syn skonzowal. Wona nêzaczñje 9 schêchnakow renty dostawasche a bêsthe zebi nêshco pjenies nalutowala. Dokelz zo wona synnej zapowiedzi, jemu tele pjeniesy vudacz, wón zo rosnjemidrowschi macz na polu s nozom sakala. Potom zo wón kam na kudnistwie staj.

* (Zadlawe skutkowanje nowych tselbow.) Psihi pozled-
nim sbežku w Mairandze (w Italstie) je ho s nowa pokasało, tak żadlawe
ju rany, s nowymi tselbami nacziniene. Granjeni sbežkarjo su skoro
psičitzu wumrjeli. Wschitkim, fotrychż bę kulta do hłowy trzechila,
a ho nopywy wjeh wotsbebnył, a moshy su ho s nopa wu-
perhnyłe. Hdyż je kulta kóseż trzechila, je ju wona do malych
schpakow rosschczepila a tele schpaki do mjaża kolo wokolo roje-
nała. Teho dla je nusne, wiche granjene ruki a nohi s wjeticha
votresacż. Schtóż ho na czèle frani, dyrbi wumrjecż. Bołoscze
canjenich su psihi tym tak żadlawe, so dyrbjia ho wumjasač, so
nchu ko psched kwojim kamienym dźimim hishonim schkitali

* Koſtjanz, ſ kotrymž ſo nětkole wiſchelake žitowé pola módrja, e ſo hafle, taž ſo dopofaſacž hodži, w 14. lětſtotku ſ pſcheňzu Grichisſeje do połnóznych Němzow ſanjeſl. Džimje roſežo ſo koſtjanz najprjedy w kerkoých kwětlinach grichisſich hórkow namaka. Bot tam je wón jako njerodž do žita pſchisſhol a je ſo ſe žitowym ſahowanjom pſchezo dale do wiſchelých pieč kwiętowych dželov roſſchéril

* Turkowſki sultana je pječza blisko Jerusalema 3000 metrow raja kupil, jo by je khēzorej Whlemej pjschi jeho wopyče w Paſtinnje jako dar pjshepodał. Na tym městnje dyrbi ſo klōſchr ſo ēmīſtich Franiſkanov natwaric̄. (To drie je hoła wumyſlenka.)

* S Harthy. Runje běchu někotří ludžo fóru žyna pola východního rychtarja Voigtländera v blískich Flemmingach na konjem zovu horní lúbju doryfeli, hdyž ho lúbja s wulkim vrjeskom pšchelama a te 4 do wosa sapschehnem drohe konje ho pšchepadnýmu. Ludžo, kotsíž běchu na pomoz pšchihnali, s wulkej průzou konjemzové řežené wubinjské wsche 4 konje po dřesčim řežku hiščez žive, ale mjenje abo bôle wobškodžene řwucžahachu.

* S Kummersdorsa. 8 létny žyn jeneho podkopkarja ho nědavno na horním cíle khetro jara wopali. Holicžer bě řebi lehnyč duži, žwězu ſobu wšal, ju na kogotu kromu ſtají a wuſnýl. Hdyž bě ſo žwěza hac̄ dele dopalila, bě jeho kofchlu ſapalila. Tola pak bě wbohemu hólzej pſchi wschej bolesči hiščez móžno, s wodnemu ſudobju dobežecž a ſ plomjeniom ho palazu draſtu s wodu pola.

* S Friedersdorsa, 17. junija. (Wobweschten). Wcžera džesche tudomny khežkar a dželacžer Schorla Schneider wot hoipovarja pškhaný won na luku, ſo by travu ſykl. Na dobo wón, ſoku ſ rukou pšchěživski, do leža woteňdže. Dokelž wjazy na luku něpšchindže, jeho phtacž džechu. Hatke dženža rano jeho na jenym dubje wjazheho namaſachu.

* Žyganka bitva je ſo w Buchloelu bila. W ležu blisko pola Dillershausenow ſo na cížnym pucžu dwě círjodže žyganow ſetkaſtej, jena ſ pječimi a druhá ſe ſchecžimi woſami. Wobjedženja dla ſo předkowi ſwadžichu. Šdasche pak ſo, jaſo bych u předy hižo ſurowe ſli na ſo byli; pſchetov w runym mérje ſo mužovo ſ revolvrmi a nožemi do ſo dachu. Wjele wožobow bu ſ revolvrmi cížko ſranjenych, jedyn žygan bu niz mjenje hac̄ 16 ras ſ nožom klothy. Matěleni lědom ſe živjeniom woteňdu. Žandarmiſi bě jenož ſ wulkej průzou móžno bylo, rošhorjenych biežkov dželicž.

* S Gasteina w Tyrolskej, 16. junija. Hdyž bě ſo 48 hodžinow dôlho deschež laſ, ſo ſylnje ſněch hicž pocža. Tež ſ Toblacha pižaja wo wulkim ſněhhiču.

* Žedyn worjoł je ſaňdžený thđen 6 a 8 let stareju žynow ſublerja Žichha w Gauonsku pola Wiflowiſkow nadpadnýl. W ležu ſ drjewjerjemi ſo roſrečžujo ſchořar Štorcževſki na dobo khežicž a na pomoz wołacz ſkyſchesche. Štorcževſki, kotsíž na konju hežesche, hnydom na ſtronu jehasche, ſwotſal wołanje wuſhadžesche a ſo ſtržiſkhi wulkeho wortjola (hodlerja) wuſlada, kotsíž na małeju žynow ſublerja Žichha njepeſheltawajž ſalétoſaſche. Dokelž khetro ſcheroſa a torhaza hľubola rěka ſchořarja wot hólzow džesche, ſo khetra ſhwila minje, předy hac̄ nílké městno nadenidže, hdyž móžesche řeku pſchějehacž. Šaffak wón na to džesžomaj na pomoz jehasche a, dokelž žaneje brónje pſchi řebi njejeſche, wón ſ kſchudom, kotrehož toporo bě ſ wołojom wulate, do rubježneho ptaka pjerjeſche. Ptak nětko na ſchořarja ſalecža, kotsíž móžesche ſo jeho nadpadow lědma dowobaracž, dokelž ſo jemu kón pſched wulſimaj wupſchestrjenymaj worjohmaj kſchidłomaj ſplóſchi. Tola ſkocženje wón tola ſamó ptaka, do kotrehož ſe wsche možu ſ kſchudom pjerjeſche, wotehnacž. Kaž ſtarſhi hólcež, kotrehož bě worjoł woſpijet ſe ſwojimaj kſchidłomaj ſe ſemi poraſči, poviđedacž, běſtaj wón a brat na dobo ſa kſkem, ſa kotrehož bě jedyn ſajaz ſkhow pſtal, wulkeho ptaka ſedžazeho wjedžaloji, kotsíž, hdyž ſo ſ njeju bližeschtaj, a ſajaz mjes tym do kſčiny čeſkiny, ſo hnydom do njeju da a jeju ſ pýſtom a paſoramí nadpadowaſche. Mědžeho hólza je ptak ſ pýſtom hľuboko do ſadniče hľowý a do kſribjeta ſrubal.

* Se 1600 milionow wobydlerjow naſcheje ſeuje w pſcheréſku kóždu ſekundu jedyn wumrje, na kóždym dnu po taſkim 86,400 ludži wumrje a ſa ſlēto nědže 31 milionow. Dživajžy na ſtajne pſchi ſporjenje člowjefitwa ſ temu wuſhuzenju dónidžem, ſo je ſo ſa 10,000 ſlēto niz mjenje hac̄ 200 milijardow člowjecžich cíželov do procha pſchewobrovčilo. Wſchitke te kſiſlikove, wódnikove, wuſlikove a dufyklowe moleküle, kotrež běchu tamne cížela ſtrojile, ſu ſe ſemje wuſhadžale a ſo ſa do ſemje wročzile, ſo bych u nowym živym byčzam žyrobu davaſe. Žyla ſemina ſwjerſchina je poňnojena ſ poſtoňkami tamních njeležomních organiſmow, kíž ſu něhdý ſiwe byle. Š kóždej naſchej kročel ſtupimy na poſtoňkni morwych; ſe wsche, ſchtož jemý a píjemý, hjeriemý ſ řebi, ſchtož ſu hižo thřazý, jedli a pili; ſ kóždym wodhchinenjom ſrěbiňemý poſvětř do ſebje, kotsíž je předy naſ hižo wjele druhich woſchewil. My ſiwi my ſo wot ſwojich předowníkow, kaž budža ſo naſchi potomníz wot naſ ſiwičž.

Wuſhuzenja.

Rhostanska ſomora. Na Rodečanſkém knježim dvorje běchu ſe 12. měrza jeneho cížela doréſali. Řečák, kotsíž mjažo wukut-

leneho ſkocžecža, w bróžni wjazheho, pſchephata, ſo ſa tuberkulosne ſpóřna a teho dla porueži, ſo ma ſo wone, dokelž bě ſtrowoſeži ſchfodne, ſahrjebacž. Tola robočenjo běchu hinaſcheho měnjenja hac̄ ſkotny ſkot a ſo teho dla ſrēžachu, řebi khetru čaſež cíželzoweho mjaža, kotrež ſo jim zyle ſtrowe a ſjane byčz ſdasche, wotřeſacž a ſiſež. Dželacžer ſ. E. Wagner bě přeni, kotrež řebi nědže 20 puntow mjaža woterſa. 10 puntow wón ſ teho hejtmanej Brycži da. Dželacžerjo R. A. Schlemmer, Ernst H. Hahn, Pirkau a ſ. Rjelka na to teho runja po 10 hac̄ 15 puntach mjaža ſe ſařejaneho cížela ſotřeſachu. Tchdomniſki ſublowý najeňk ſtuhne tež ludžom njebe wobarał, řebi mjažo ſobu brač, a bě wjele bôle prajil, ſo džrbja ſebi jo derje ſlodžicž dacž, a hdyž bě žandarm pſchichol, ſo by wěz pſchephata, bě najeňk robočenam radžil, ſo džrbja mjažo wotſtronicž, ſo by jo žandarm pola nich njenamataſ. Dživajžo na tele poſložaze wobſtejnoseže wobſkorženych jenož dla lohkomžlneho pſchestupjenja § 14 ſakonja wo žyrobje ſ pjenježnemu koſtanju po 6 hrivnach abo ſ jaſtu po dwěmaj dnjomaj ſažudžichu.

Wučžomzaj poſkražowanſkeje ſchule na Židowje, murjerſki wučžobník H. P. Met a ſamkarſki wučžobník R. E. ſswora ſebi ſe ſwojej hóležazej hľupoſežu myžleſchtaj, ſo móžetaj bjes koſtanja ſe ſpječiwoſežu a njepežluſhnoſežu wučžbu kaſyč. Met njepeſhettawajž ſowježerjejo a ſo njehańbicžiwe ſadžetžo wučžerja nuſowaſche, ſo jeho tón ſe ſchulſkeje ſtov wuwiedže. ſsworje ſo Metowa ſamopaschnoſež tak dobra byčz ſdasche, ſo wón, tak bóřſy hac̄ ſo wučžet do jſtivý wročzi, po Metowym pſchikkadže cížinjeſche. Lavníſki ſud bě Meta dla kaženja měra ſ jaſtu na tſi njedžele, ſsworu ſ jaſtu na 2 njedželi ſažudžil. Mjes tym ſo bě ſo Met koſtanju podesžinyl, běſtaj ſo ſswora, runje kaž ſtatne ſečňiſtvo pſchěžiwo wužudej poſołaſo. Koſtanſka ſomora wužud lavníſkeho ſuda ſa prawy ſpóſnawſki poſołaſi ſačižny.

Pomnik wjazhe ſsokolzy.

Ke Žmörzej horje wot ſsokolzy
Haj ſo w polach ſeleni,
U w tym haju ſamjen ſteji
S wobraſam ſzívnymi.

Staru ſetalicžbu widžiſh,
Hlowow ſtjóch tež wobraſh,
U pod nimi wudypane
Hičhe ſnamjo ſekery.

Praſcheſhli ſo: „Wo cíim ſwěd-
Tute ſzívne ſnamjenja?“ [cža
Sso cíi ſe ſzívnyh hložom
Poſeſz taſle poſvěda:

Drohota a hľod bě w kraju,
— Pſches dwaj ſtatkaj ſet je žo —
Khubži ludžo žalofčachu
Božoh' kſeba tradajo.

Pječža pjeſli ſ wotrubami
Sſu ſej ſkoru tolčenu,
Knoth warili a jíže
S wjelžim hľodom ſ jědži ſu.

Tehdy na ſsokolzy běſte
Žónſta, w khežžy hlinanej;
Ta mjejeſche ſježenjenja
Hoſicžh dwě maluſkéj.

Zentwulibjakam ſo ſludacž
Běſte dala wěrkofita,
Plaſtacže nět wopuſhčenja
Kriwanie ſkly ſtacža.

S hľodom džesči žalofčeschtaj
Ležo kheřej w borleſku;
Hijo wčera macž bě dala
Simaj ſrjódku poſhlenju.

Wottorhovala bě ſebi,
Džesžomaj wſcho ſdawajžy;
Sſama dörtka jědla njebe
Rimale ſo ſa tſi dny.

Proſyčez wo ſborečicžku kſleba
Plačzo ſchla bě ſ ſužodam;
„Wobradž Boh“ ji běchu rjelli,
„Měj ſo ſ twojim ſlehanzam!“

Moshy ſo ji ſewjerjachu.
Bledá huba ſkoržesche:

„Wbohej wuwutlenej žatzy,
Schto tu chzetej na ſwěče?“

„Sſwét ma ſa waj' lutku cžwilu,
Lodowu ma wutrobu —
Žandželfi ſo dobro maja,
Sſyte ſu a rejwaju.“

„Ja waj' ſežinju ſ jandželfomaj,
K jandželfomaj rjantymaj —
S hľodom plakacž njebudžetej:
Khléba doſež ma w njebu raj.“

W hľowje zyle wobluđnjenia
S hľowacžkom jej ſaduſž,
Kležesche pſched jej ſehwom
Stradana pol mrežiž.

Cželačniča knježim ſjewi
Wo tym ſrudnym njeſutku,
U cíi ſ ſmjerži wotžudžichu
Hubjenu tu hřeſhnižu.

Hdyž tam dženž ſon ſtamneni ſteji
W haju niže Lubjenza,
Běſte ſ wrižom poſroſčena
Tehdy hola plonina.

Na to městno dowjedžechu
Poſutnizu roſtatu,
Se ſchije ji hlowu ſzachu
S wotprawjeniſkej ſekera.

U tón ſnamjeniſt ſamjen
Bu tam poſom ſtajenj,
Tehdy na holinje widňi,
Dženža ſ hajom wobdaty.

W nož pſches haložki ſwěčza
Na njón hwežki ſelniwe;
Wodnjo ptacžti ſanouſhuja
Pſchi nim ſpěvi ſarobne.

A hdyž ſblíži hdy ſo ſ njebo
Žónka, hriby ſberata,
Štyknje ſ nutrnoſežu ružy,
Wótzenaſch tu wuſpěva.

Mrowjan.

Sa naših ſerbski dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 45,153 hr. 12 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Knjez C. F. ſ Budyschina . . . . .
 Póndželnič: wovčejerjo na Mnichonu 50 np.,
 na domjazej paſtuje 50 np., dobrovolnje
 25 np. = ...

W „Katholſkim Wózle“ čižlo 25 lěta 1898 hižo
 kvitowane:

Radvotska platowa komižija pschi poředzenju
 hudebného motrjada 3 hr. ſa „na ſch dom“,
 položa na Lebzef kwaſu w Malbízach ſkladova-
 ných darow 6 hr. 13 np., ſchtóz rano doſho
 leži, tón potom radh běži, 1 hr., ta, ſiž pschez
 radh da, 1 hr., Delanſta patentna komižija:
 na pomjescach wulkeho kraleſta ſtac̄o 30 np.,
 pschenoschuje moſth 30 np., na literarnym
 wjecžorku 30 np., na kwaſu 30 np., a hiſcheze
 1 hr., „Wjèle dobroh“ ſ Delan“ 1 hr. 35 np.,
 ſ deputažije do Draždjan 2 hr. 50 np., Sch.
 d. 1 hr. = ...

3 = — =

1 = 25 =

18 = 18 =
 Hromadže: 45,175 hr. 55 np.

S džakom kvituje

sarjadniſtvo „Macziny Sſerbsleje“.

Schtož chze
flobufi a měžy

woprawdze dobre a tunje, po wurdajdne tunich placžinach nakupicž
 njech ſo poda do ſpezialnych khlamow

F. Trulleya

na ſchulerſku haſku 7 pschi tormje,
 hdež ſo pschi na jutniſchich placžinach najwjetſchi wubjerf
 we wſchech nowoſezach naletnijeho čaſha

w zylindrowych, hoňtvejterskich, filzowych a ſlomjaných
 — **flobufach** —

poſteža. Teho runja
 kolojedne, pohončaze, njedželske a wſchědnjaze
 měžy

	m ě ž y	
mužaze klobufi	= 1 hr.,	
zylindrowe klobufi	= 4 hr.,	
holčaze měžy	= 30 np.,	
džetac̄erske měžy	= 40 np.,	
židžane mužaze měžy	= 90 np.,	

Hacž do najwožebniſchich
 druzinow.

We mudawani „Sſerb. Nowin“ je dostaž ſa 4 hrivny
Rěčnica serbskeje rěče.
 Spisał Jurij Kral, kaplan w Draždjanach.

Pletva, promjenja a čažniſ-
 kove rječazh ſ vložow derie a
 tunjo džela

Hugo König,
 brodutruhac a friser,
 w Budyschinje na hauenſteinskej
 haſy.

K w u ſ y w e i
 najlepſchi dominialny ſolij
 najlepſchi hoberſki ſolij
 po najtmisich placžinach porucža

Jurij Schwiebus
 předy August Bartko
 na ſwonkownej lawſkej haſy 10

pödla knjeza lotteriſkeho kollektéra
 Jägera. — Ženčž poſchedawa a
 porujda ſa ſwoje dželo ſprawnje
 rukou.

Jed psche ſchwobijrueže a ſ wěstoſeju ſtutkowazh,
 porucža**Germania drogowňa**

dr. Roeber.

— **Jenož 1 hodžinu** —
 ſo butra džela ſ dr. Roeberowym
 butrowym pôlvrom.

Dostaž w Germania-drogowni,
 dr. Roeber.

Jed psche ſchczónwy,
 rueže a ſ wěstoſeju ſtutkowazh,
 porucža Germania-drogownia,
 dr. Roeber.

Jed psche mudi,
 rueže a ſ wěstoſeju ſtutkowazh,
 porucža Germania-drogownia,
 dr. Roeber.

Wolijowe barbywe wſchech ſnatnych manžach, hny-
 dom ſ barbjenju hotowe, derje a
 twjerdze ſtchnyjaze,**molerſke a murjerſke****barby,****terpentinowý woli**

(němſki a franzowſki),

najlepſchi**lanowolijowý ſirniſ,**
 jara derje a twjerdze ſtchnyjaze,**jantarjowe laki,****kopalowe laki,****damarske laki,****želesowe laki,****Kölnski flij, faž tež**
 murjerſke flij,**drobnu krydu,****gyps,****portlandſki zement,**
 najlepſchi karboſlineum,**barbicze wſheje druzin,**
 ſchablonyſa molerjow a murjerjow
 porucža a ma po ſchedo wulki ſklad

po najtmisich placžinach

Emil Mersch,**drogowe khlamy**

24 na ſamjentnej haſy 24

ſnapſchecža turnärne.**Drainerovalſke roly**

wſchelakeſe druzin ma na po ſchedań

H. Dietrich w Letonju.

Wobraſh(bildy) ſo rjenje a tunjo ſaſchleñ-
 zuja a ſ woblikom wobbadža,domowe žohnowanja a wobraſy,
 měny a ſchpruchi k ſlěboruym
 kwaſam we wulkim wubjerku a

tunich placžinach pola

Maxa Mützy

na bohatej haſy 11.

Njepikojty tobakpunkt po 20, 25 a 35 np.,
 wſchelake druzin tobala w 10 np.,
 pakcžika, jara dobry ſchupowanski
 tobak, bohaty ſklad zigarow po
 wſchech placžinach, mjes druhim
 tež zigary po 2 np. porucža**Jurij Schwiebus**(predy August Bartko)
 na ſwonkownej lawſkej haſy 10.**Hrabje,****kožyscheža,****kožaze rybki,****kolmas,****kožowy mas,****powjasatſke twory,****drjewjanzy,****drjewjane ſtupne**

we wulkim wubjerku tunjo porucža

J. G. Müller,powjasatſki mischtr
 na ſamjentnej haſy 12.**K wuſhywej****najlepſchu woku,****najlepſchi hróch**

po tunich placžinach porucža

Jan Lukasch

pschi žitných wiſach čižlo 9.

Cjerſtwy ſo punt po 30 a 40
 np., tucžne ſuſchene ſtwinjaze
 mjaſo punt po 70 np., tucžny
 howjazy brjuch punt po 50 np.,
 ſotbaſowý tul punt po 40 np.,
 druhu druzinu ſetſotbaſy po
 60 np., ſadleschežo punt po 65
 np. po ſchedawa

O. Běſchla na žitnej haſy.

Tucžny poſč ſtwinjaze punt po 80 np.,
 ſotbaſu = = 70 =
 ſotbaſowý tul = = 40 =
 cjerſtwy ſo = = 40 =
 porucža

Ernst Wagner, reñiſki mischtr
 na ſeminarſkej drósh 4.**Ziwnoſcž na poſchedan.**Šſenjowulka ſahrodniska žiwnoſcž w ſuczinje čižlo 22 je
 hnydom na po ſchedan.**Ziwnoſcž na poſchedan.**

W Radvotskej wobadže ležaza
 ſahrodniska žiwnoſcž ſe 17 körzami
 pola a ūki a maživnimi tvarje-
 njemi je ſ dospolnym inventarom
 na po ſchedan. Dalsche wukaſa

C. A. Manitz

na ſchulſkej drósh 3 I.

Gjelz (by)poſčetny, oldenburgſkeje raſy, ſteji
 na po ſchedan w ſelukſchu čižlo 9.**Šſuproſchna ranza**je na po ſchedan w Holeschowje
 čižlo 13.**Knčowaj woſaj**

ſa reñikow a ratarijow ſo hoda-
 zai, ſtaj na po ſchedan w Dobruſchi
 čižlo 29.

Male dobre khachlizove ſhachle
 ſu tunjo na po ſchedan na jegerskej
 drósh 5.

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokolnosć

změje jutře njedželu 26. smažnika swoje měsačne posedženje, k kotremuž je so nam z wulcy waženeje strony zajimawy přednošk wěsće přilubił. Dnjowy porjad wopřija dale nowowólbu a wažne wuradžowanje. Započatk je popołdnju w 5. hodži, ale z dypkom. Na posedženje přepróšujemy wše sobustawy z jich přiwuznymi hač na najwutrobiňo. Serbow a Serbowki witamy jako hosci z wutrobu.

Předsydstwo.

Burske towarzstwo w Rakezach

změje jutře njedželu 26. junija popołdnju w 5 hodžinach w Sociež hosczenzu požedženje. Wo bohaty wopht prophy

předhodždostwo.

Towarzstwo herbskich burow w Bělczezach

změje njedželu 3. julijsa popołdnju w 4 hodžinach w restauraciji kniejsnej Almalije Schpottež požedženje.

Předhodždostwo.

Murjerjow a dželaczerjow

pschi najwjetšch mfdže do trajnega džela pyta

Bernhard Schöne na nowej haži 6.

Dejny skót a świnje

na formjenje na přchedan.

Schtwórt 30. junija, pštak 1. a žobotu 2. julijsa sažo nowe stadlo 40 najrjenskich śuczelnich kruwów a jałozow, tež tajke s čzelatami, teho runja wulce stadlo wubjernych świní ke formjenju w hosczenzu „Kurwjercha“ (Kurfürst) na přchedan staju.

Mehnert.

Něšat w Wóźliczej Horje

porucža ſuče ſhójnove deſli we wſchelakich tolſtoſczech ſa třiſcherjow a twarsku potřebu.

Sarjadniſtvo.

Kublo na přchedan.

Mjeses Budyschinom a Bukezami ležaze kublo se 116 körzami pola, 50 körzami luki, 1600 dawskimi jenoſćem i s dobrymi twarjenjemi je s zylým živym a mortvym inventarom staroby dla placzisny hόdno na přchedan. Sserbam ſo lepſchina dawa. Dalsche wukasa C. A. Manitz na ſchulſkej drósh 3 po 1 ſhodže.

Nowa khěza s pschimjewozym polom a ſahrodu w jenej hornjo-ļužiskej fabrikſkej wſhy, 3/4 hodžinu wot Budyschyna, fotraž ſetnje 200 hr. wotnajenſteho pjenjela pschinjež, je ſa 4500 hriwnow na přchedan. Dalsche je ſhonicz psches Petra Wackera na horn-čerſkej haži 2.

Khěza s polom je na Židowje čižbilo 95 na přchedan.

Žiwnosć na přchedan.

W Dziwočizach je žiwnosć čižbilo 10 s 3 atrami 190 □ prutami pola s zylými žnjemi a s morwym a živym inventarom ſe ſwobodneje ruki na přchedan. Twarjenja ſu dobre.

Žiwnosć na přchedan.

W Hornich Žilozach je žiwnosć s 15 körzami pola a luki s morwym a živym inventarom s polními žnjemi ſe ſwobodneje ruki na přchedan.

Žiwnosć na přchedan.

W Gredzinje, hodžinu wot Budyschyna, je žiwnosć čižbilo 4 se 27 körzami dobrego pola a luki, s 258 dawskimi jenoſćem, maſkivnymi twarjenjemi a dospolnym inventarom hόdnom na přchedan. Dalsche je tam a pola C. A. Manitza w Budyschinje ſhonicz.

Žiwnosć na přchedan.

W Sajdowje pola Małeho Wielkowa ſtej žiwnosć ſe 4 körzami pola a luki a khěza ſe ſahrodu ſe ſwobodneje ruki na přchedan. Wſcho dalsche je ſhonicz w Sajdowje čižbilo 3.

Dweju dowérneju přchaharjow hόdnom pyta Saręžanski knježi dwór.

Czista holza ſo ſ 1. julijsa abo posdžischo pyta pschi hłownym torhoscežu čižbilo 2 po 2 ſhod.

Sprawna holza ſe wſhow ſo pyta. Sſo ſamolwicž na wulcej bratrowskej haži pola pječkaſkeho mischtra Brody.

Hejtman ſo pyta.

Na Kupjanskli knježi dwór ſo ſ 1. jul. abo posdžischo sprózniwy muž, w ratarſtwje nawjedžith, jako lambora pyta.

Gieželt, inspektor.

Pytam ſlužobne a hródźne džowi a tajke ſ hvinjom, grat-miſchtow, wotrocikow, ſrenkow, poħonžow a rólnych poħonžow, tſečakow, mołazich, dželaczerſke ſu ħvōbby a dójki pschi wulcej mfdže do tudomnych a Draždanskich stron.

Schmidtowa w Budyschinje na ſukelnſkej haži 24 po 1 ſhodže.

Schividžaze rēče, kotrež ſym wo ſwidowjenej ſahrodnitowej Mari Hychtaržy rodž. Wirthez w Nowym Měſeče roſſcherjel, ſe tutym poſla ſmerza ſo wu-runawſki wróču a warnuju, je dale roſſcherjecz.

W Daſčkach, 22. junija 1898.
Jan Vižna, khězkař.

K položenju sakladneho kamjenja ſa nowu zhrkej w Schwac̄zizach na dnju 29. junija 1898.

Hóš: My, Božo, spominamy.

We twojim ſwiatym imeni,
Bož Wózje wſchudžomny,
Před tebie ſhromadženi
S tej próstwiu pſchindžemy,
Štysk s twojoh' węčznoh' ſtoła
Tam wysche mrózcelow,
Něk žadosegiwe ſtowa,
Se byly ſhceszjanow.

We twojim ſwiatym imeni,
O Jeſom ſhryſche ſy,
Kž ty po zylej ſemi
Bycz dýrbich ežesceži,
Kaž wſchudžom rožtym ſamjeni
Sa ſwoju zhrkej ſy,
Tak tež ſo pschi naš ſamjeni
Eže wo to proſhym.

We twojim ſwiatym imeni
Bož ſwiaty duchu, daj,
Sſo ſ býſkim darom rjeni
Tež tu ſ nam pſchipósnaj,
Kaž w Božich domach ſhewil
Sſy wotležazich naš,
So by tež býſkim ſhewil
Sſo tudy ſóždy čaž.

We twojim ſwiatym imeni,
O ſwiatata trojiza,
Woždani ſjenoczeni,
Hdžez ſtacž ma ſwiatniža,
My přeni połozimy
Něk ſamjeni ſakladny,
Na ſtróž ſakložimy
Twar nowej ſwiatniž.

Ach Božo, ty čžyli ſamycz
Nam tudy ſ pomozb,
So njeſečzyle ſpanycz
Nam ſtrukle wutroby,
A pſchelražnij ſo ſ hanu
Na tutym měſtne ſam
A dawaj dobru ſabu
Tob' twara wodžerjam.

Ach ſtražuj ſy ſamlukti
Na twarje do ſonza,
So ſ twojej ežescej ſtukti
Sſo ſdobniſe wuwjedža,
Bjes tebie njemžemjy
Najmijenſe ſapocžecz,
Pſches tebie ſamžemjy
Wſho derje dolonjež.

Dha Božo w twojim imeni
Do ſwarkowanja wſmi
Wſchěch, kž ſu wobdzeleni,
Na twarje dželawi,
So nictón do njeſboža
Tu wot nich njeſčińde
A tak bjes wſchego horja,
Nam twar ſo wuwjedže.

Spožec měrne čažby dale
Pschi naſchim tvarjenju,
A njeſchraſui naš nahele
Se žanej ſtrachotu,
Ach króñi naſche džeto
Tu wot dnja dženžniſchoh',
So rjanh wuspeč mělo
Sa twoje kraleſtvo.

Spožec nam tu Božar luby
Sa twojich ežescežow,
Hdžez ſ tobu ſwiate ſtužby
W nim móhli ſwyczicž jow,
Sa ſakramentaj rjanh
Był dom a ſhowanka,
Hdžez měchňik ſ Bohom ſlany
Eſhczicž budže džeczatka.

Njech twoje wózko ſwiate
Tu hnadije ſweczi ſo,
So ſ tobu budže date
Štotož naſch ſt proſhyl jo,
Spomin, ſo ſm ſwoje ſtawę
Pſches ſwiatu ſhceženiu,
So mam ſtichſtup pravý
S tej próstwiu pſchec ſtobu.

Wſchém radzieſelam twara,
Kaž tež priſdkiſtejeram,
Mot twojoh' ducha dara
Spožec ſwaju mudroſež ſam,
So ſ wobdzinom' ſbožu
Sſo byču ſtarali,
Jež lepſche a čeſcž Božu
Pschi twarje pytali.

Čžyli Božo luboſež ſtowicž
Tež ſwonkaſ ſobadž,
Kž čžyli duschę horicž
Sa naſch twar zhrkiwih.
Kž čžyli ſ podpjerami
Sſo na naš dopomniež,
Kaž pſches to nad bratrami
Swiaſt ſwery wofſevicž.

Duž w Jeſuſowym imeni
My wot něk twarimy,
Na tebie ſ nadžiemi
Sſo, Božo, ſpushežam,
Hdžez budže dolonjany
Twar twojej ſwiatniž,
Dha džaln ſherluſch ſtanj
Ež ſpewacž ſežemjy.

Hdžez dyrbimy ſo minhež
Priež ſ drohi ſiwenja,
A ſ ſabatej ſo minhež
A thym, kž pod ſemju ſpja,
A pónđe pſches ſwet ſyla
Tu ſ nowiſhoh' naroda,
Ach ſo tež luba byla
Zim tuta ſwiatniž.

Spěchnil Gusta Hataž w Hornim Wujesđe,
narodžil ſo w Małej Dubrawzy.

(K temu čižbli pſchilohá)

Pischiloha f číslu 26 Serbskich Nowin.

Sobota 25. junija 1898.

Placíjny rěšneho slotu na Draždánských slótých wilach

20. junija 1898.

Placíjny po zentnarju a hrivnach.

Slótne družiny a wošnamjenjenje.		Živa	Rěšna waha.
B o l y:		hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže hac̄ do 6 let	34—36	62—66	
2. mlode, mjaſne, niewuformjene, — stariche wuformjene	30—33	57—61	
3. krénjo pízowane mlode, derje pízowane stariche	28—29	53—56	
4. žnadrne pízowane soždeje staroby	—	48—50	
Z a l o j z y a t r u w y:			
1. polnomjazne, wuformjene jaložy, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže	31—33	57—60	
2. polnomjazne, wuformjene kruwy, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže hac̄ do 7 let	29—30	53—56	
3. stariche, wuformjene kruwy a žnadrne wuwite mīodsche kruwy a jaložy	25—28	49—52	
4. krénjo pízowane kruwy a jaložy	—	45—48	
5. žnadrne pízowane kruwy a jaložy	—	42	
B y t i:			
1. polnomjazne, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže	32—35	57—61	
2. polnomjazne, mīodsche a derje pízowane stariche	29—31	52—53	
3. žnadrne pízowane	—	50	
C z e l a t a:			
1. najlepše s mlokom wuformjene abo najlepše wot žvža	44—46	68—72	
2. krénjo formjene abo tež dobre wot žvža	—	62—67	
G s w i n j e:			
1. polnomjazne lepčich raſow a jich ſchijzenjow w starobje hac̄ do 1¼ leta	44—45	55—57	
2. mjaſne	42—43	54—55	
3. žnadrne wuwite, tež ranž a kandrosy	38—41	50—53	

Placíjna žitow a produktow.

Žitow w Budyschinje: 3948 mēchow.	W Budyschinje		W Lubiju				
	18. junija 1898.	23. junija 1898.	wot	hac̄	wot	hac̄	
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	
Pšenica	běla	10	30	10	59	10	88
	žolta	10	—	10	30	10	44
Rožta		6	88	7	—	6	10
Jecžmien		7	88	8	7	7	88
Wowb	50 kilogr.	9	—	9	50	8	—
Hroč		8	40	11	12	9	50
Woda		7	78	8	33	7	22
Zahly		13	—	15	—	12	—
Hejduschia		15	—	16	—	14	—
Berni		2	70	3	—	2	50
Butra	1 kilogr.	2	—	2	30	1	70
Pšenicežna muſa	50	10	50	21	—	—	—
Ržana muſa	50	9	—	14	—	—	—
Šauno	50	2	30	3	20	2	40
Štoma	600	16	—	20	—	16	—
Brožata 1038 ſchtul, ſchtula		11	—	19	—	—	—
Pšenicežna motrubu		—	—	5	25	—	—
Ržane motrubu		—	—	5	50	—	—
Pšenicežný gris	50 kilogr.	—	—	5	50	—	—
Ržaný gris		6	—	50	—	—	—

W Budyschinje placíjše: ſóz pšenicy (běla) po 170 puntach 17 hr. 51 np. hac̄ 18 hr. — np., žolta 17 hr. — np. hac̄ 17 hr. 51 np., ſóz rožty po 160 puntach 11 hr. — np. hac̄ 11 hr. 20 np., ſóz jecžmienja po 140 puntach 11 hr. 3 np. hac̄ 11 hr. 29 np.

Na Bursy w Budyschinje pšenica (běla) wot 10 hr. 59 np. hac̄ 10 hr. 88 np., pšenica (žolta) wot 10 hr. — np. hac̄ 10 hr. 44 np., ſóz ſóz wot 6 hr. 68 np. hac̄ 7 hr. 19 np., jecžmien wot 7 hr. 50 np. hac̄ 8 hr. — np., wowb wot 8 hr. 50 np. hac̄ 8 hr. 75 np.

Wjedro w Londonje 24. junija: Pomrocžene.

Cyrkwinske powjesé.

W Michalskej zyrki: 3. njedželu po ſwiatnej Trojizy rano w 7 hodž diafonus Sarjenk herbstu ſpojednu rēčę, 1/29 hodžin ſaraf Rāda herbst a w 10 hodž. němſke předowanje. Popoldniu 1/2 hodžin budže katechismuſowe rošrečzenje f konfirmérowanymi herbstimi hólzami.

Wěrowani:
W katholické zyrki: Jan Čejpíz, hōſenzenat w Radworju, s Mariju Marthu rodž. Zimmerez tudy.

Křečani:

W Michalskej zyrki: Gustav Mař, Gustava Maga Stiebiža, wohybler a fabrikant na Židowje, ř. — Jurij Oswald, Khorle Wylema Oswalda Kellerta, wohybler a thcherja na Židowje, ř. — Meta Susi Lisbeth, Augusta Pawela Werner, wohybler a mačinistko wjednitsa na Židowje, dž. — Hana Maria, njemandž. dž. w Šejjezach.

Zemrječi:

Džen 19. junija: Hana Schjepanez, nebo Handrija Hanšeho, wumjeñlarja w Nadžanezach, ſavostajena wudona tam, 80 l. 7 m. 20 d.

Zyrkijske powjesé f Buděstęz.

3. njedželu po ſwiatnej Trojizy ſměje ſaraf Mrošek rano w 7 hodž. herbstu ſpojedž, w 8 hodžinach herbst a 1/10 hodž. němſke předowanje.

„Lischča jama“ w Budyschinje.

Wulka restawrazija a winarňa.

■ Najbohatſha jědžna kharta w Budyschinje. ■
Porucžam ſwoje wubjerne Moselske, Rheinske, Bordowske a polodniſke wina, němſke a franzowske ſhampanſke wino.

Placíjnowe ſapižy darmo a franko.

Blidove ruby, ſalvetty, nože, widliczki, ſchlenzy, ſudobje atd. f ſwaſtam, ſchčíznam a druhim ſwójbnym ſwiedženjam wupožęzuju.

Dalorčezal čz. 70.

Oskar Dietrich.

Scerbšli ſo rēči.

Kralovska lotterijina direkcia je mi kollektuju kralovske ſakſkeje krajneje lotterije pſchepodała. Duzj f tutym loſy f 134. lotteriji, kotrejž 1 klasa ſo 4. a 5. juliya czechne, porucžam.

Bruno Grohmann

w Budyschinje pſchi hlownym torhoschęz 9.

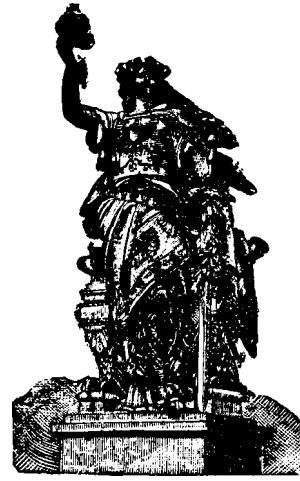
Palený Thoſej.

na ſhodženje ſhwedomicze pruhovaný, kipuje ſo ſyry punt hižo po 70 np., palený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np., parlojth Thoſej punt po 135, 150 a 160 np. pola

Jurja Schwiebusa (priedy Augusta Bartla)

na ſwonkownej lawskiej haſy 10.

Požluženje w herbstskej rēči.

Schtoż chze wjele dobreho mloka mēcz, nałożuj dr. Roeberowym mlokom pôlver, schtoż chze speschnie butru dželac, nałożuj dr. Roeberowym butrowym pôlver, schtoż chze kłodnu butru mēcz, nałożuj dr. Roeberowym butrowym pôlver, schtoż ma bělu butru, nałożuj dr. Roeberowym butrowym pôlver, schtoż ma kwinie se zlabymi nohami, nałożuj dr. Roeberowym koſcetworjažy pôlver.

schtoż chze mēcz lelowanske torjenje a ſela, dži do Germania-drogownie, schtoż chze mēcz dobru radu we wšichch praschenjach, rataſtvo nastupazych, wobroč ſo na

Germania - drogownju.

Mějczel dr. Roeber
chemik a haphkat.

Destillazija Adolfa Rämscha w Budyschinje pschi butrowych wilach.

1868 ſaložena,

porucza ſwoje daloko a ſcheroč ſnate wubjernie litery i kwažam, kſeziſnam a drugim ſwiedzeſkim ſklađoſćam w cžwizach a po wasy. Wožebje dobre ſu dwójny rózowy, naſikowy, hontwiſki a jatroselowy, hornjotužiſki, zoldkoſelowy ſeleny a czerwieny, zitronowy, wiſchijowy, malenowy, prusznizowy a formejdowy liter po 60—80 np. Dale naturskolorwejdowy liter po 40 np., dobry ſitny po 70 a 60 np., a czysty czijo 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pschi wotewſaczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Cžwizy i pjenjenju ſo wupožežuju.

Turkowske klowki

nowy plód w měchach, kſeziſlach a po wasy ſu tunjo doſtač ſolo

Moritz Mjerew

pschi mjažowym torhoshežu.

Destillazija literow po ſtarých tunich placzisnach.

Slodke palenz

liter hžo po 40 np., liter hžo po 60 np.

porucza Moritz Mjerewa pôdla Vetrovskéje zyrkwe.

Destillazija ſnathch dobrzych palenzow po ſtarých tunich placzisnach.

Wſchē družinu valenza

cžisteho a dobreho

w cžwizach a po mérje po najtumisich placzisnach pschedawa

Carl Noack na ſitnej hažy.

(Saložena pschedawatna w lēce 1864.)

Starowupruhowany

Shorjelski kalf.

Cžerſtviſ palen

twarzki a rólny kalf

ſe ſwojich Niſcžanskich a Kündracžanskich kalfowniow poruczam.

Firma: G. Plümecke w Niskej.

Proſchu, ſo by ſo ſkafanje direktnje pola mje, abo pola mojego puczowarja, kotryž je ſobotu w ſnathch lokalach nadeńez, ſtało.

Statne papjery, komunalne požčonki, ſastawne liſty, induſtrijowe obligaziye, akzije atd. i pschi hódy wuměnjenjemi ſupujetaj a pschedawataj

Schmidt & Gottschalk,

pjenježna banka w Budyschinje pschi mjažowym torhoshežu 14/16.

Paleny
parloſth kfoſej
punkt po 100 np.,
spory a wubjernie ſłodžaz, porucza

Pawol Pětschka
na ſerbſkej hažy 13.

Sswój ſnaty dobrý

palenz

po najtumisich placzisnach
poruczataj

Schischka a Rieckla
na ſwonkownej lawſkej hažy.

Sel

■ i nažylenju mjaža ■
kotryž mjažo ſa tibžen ſchefeli
a jemu rjanu czeřivjenu barbu a
mili pschiomny plód da, poruczataj

Strauch & Kolde

na ſamjeitnej hažy 3.

Daloforečzak 81.

Prim a zigary

cziseže po žadanju
mile a ſylnie
běle ſo valaze
po wšichch placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
poruczataj

Strauch & Kolde

na ſamjeitnej hažy 3.

Tuni

kfoſej, paleny,
punkt po 80 np.,
njeſpaleny

punkt po 65 np.
porucza

C. F. Dietrich

na jerjowej hažy 3.

Paleny kfoſej

punt po 85 np., punt po 100 np.
jara ſylni a derjeſtłodžaz, kaž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Syry kfoſej

punt hžo po 70 np. poruczataj

Ginzel a Ritscher

na wulſkej bratrowskej hažy 6.

Winowa pschedawatna

Gustava Küttnera

w Budyschinje

10 na ſerbſkej hažy 10

ſwoje wubjernie naturſkocžiste

wino

w ſnatej dobroſeži a placzisnhyhōdno
porucza.

Wožebje ſo porucža wožebite
wino ſa krejkhudych a czeřpjažych
na žoldt, blescha po 1 ml. 60 np.

Hospoſh, ſpytajež

kfoſej,

paleny,

cziseže a ſylnie ſłodžaz, kotryž
punkt po 85 np. pschedawa

Jan Lukash

pschi ſitnych wilach 9.

Koſage, czeſlaze a howjaje ſože,
kaž tež wſchē družinu kozow
pſchezo po najwjetſich placzisnach
tujuje

Heinrich Lange

pschi ſitnych wilach
pschi ſerbſkej katholskej zyrkti.

Varjenja

wſchē družinu tunjo porucža

Jan Lukash

pschi ſitnych wilach 9.

W Budyschinje, 22. junija 1898.

P. P.

S tuthm ſebi dowolam najpodwolniſcho k wjedzenju dacz, ſo ſzym ſwoju
kolonialtworowu, winowu a zigarowu pſchedawańju
dženſa knjesej **Augustej Zetschnej** wotſtupił.

Šſo ſa derjeměnjenje, mi ſa čaſ ſimale 30 lēt ſ wjele ſtron ſpožčene, najwutrobnischo dža-
kujo, proſchu, jo tež mojemu knjesej naſlědníkſe dobroczinje doſtačz dacz.

S pocžecžowanjom

Hermann Kunack.

W Budyschinje, 22. junija 1898.

P. P.

Na hornje wosjewjenje ſo podwolnje pocžahujo, dowolam ſebi, k naſjedzenju dacz, ſo ſzym

kolonialtworowu,
winowu a zigarowu pſchedawańju,

ſ kotrejž mějczelom je knjes **Hermann Kunack** wot lēta 1869 był, dženſa kupiſ a pſchedewſał a
nětko ſ firmu

H. Kunack naslědnik

mějećel August Zetsch

dale powjedu.

S proſtiwu, ſo by ſo moje pſchedewſacze dobroczinje podpjeralo, ſjenocžu ſlubjenje, ſo budže
ſ mojim najwyschšim ſaměrom, ſo doverjenja, kotrejž ſo mi ſpožči, hódný wopokaſacz a tule pſcheda-
wańju po dotalnych ſolidnych ſaſadach dale wjescz.

S pocžecžowanjom

August Zetsch.

Rum,
arak,
kognak,
punschowe eſſenzy,
wſchelake tuſkrajne a wukrajne
blidowe likery
w derje wuležaných družinach a
w wulkim wubjefu porucža
Gustav Rüttner
w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſy 10,
woſkebita pſchedawańja
ſa wina a delikatessy.

Paleny khoſej

punkt hižo po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach
punkt po 100 np. hacž 200 np.
kaž tež wulki ſklad

njeſpaleneho khoſeja

punkt hižo po 70 np.
porucža

Bruno Halke
na ſtronkownej lawſtej haſy 9.

Schorzuchi ſ čelazeje kože
porucža po tunich placzisnach
Heinrich Lange
pſchi ſitnych wifach.

Bayerſke točníki

a ſunki w 10 wſchelakorych družinach pſchi potrjebje porucža
powjaſarſki miſchtr **J. G. Müller**
na ſamjeutnej haſy 12.

Franz Marschner

čaſnikar w Budyschinje
čo. 9 na bohatej haſy čo. 9
hwój ſklad čaſnikow a čaſniklo-
wych rječjasow dobroczinemu wob-
ledžbowanju porucža.

Hódná twora. Piſomne rukowanje. Tunje placzisny.
Porjedzenje dobre a tunje.
Pſchiſpomjenje: Něčžu ſerbſki.

Zacherlin

spodzīwne skutkuje! Wón mori, kaž
žadyn druhí średk, s węstośczi a rucze kóždu družinu schłod-
nych pschekazanow, wożebje mole, tkhi, schwoby, muchi,
schczónwy, njerodz na domażnych stoczątach a zo teho dla
wot milijonow wotebjerarjow khwali a pyta. Teho sna-
mienia ſu: 1. ſashgławana blečha, 2. mieno „Zacherl“.

W Budyschinie pola ff. Měrschez bratrow naſłedníkow,
Straucha a Koldy,

=	=	f. Oth Engerta,
=	=	Straucha a Koldy,
=	=	Pawola Hofmanna,
=	=	Richarda Neumana,
=	=	Emila Měrscha,
=	=	Raaka a Kunatha,
=	=	C. A. Lukascha,
=	=	Pawola Schokarta,
=	=	Alfreda Böhmy,
=	=	Herm. Kschizantka,
=	=	Pawola Kifela,
=	=	G. Ferd. Lehmann,
=	=	Aug. Schvera,
=	=	A. W. Knichale naſłed.,
=	=	E. M. Klauſa.

Heinrich Mohr,

ſchewski miſchr w Budyschinie na ſukelskej haſy 14
ſwój ſkład, ſe wſhemí nowoſzemí naletnjeho čaſza bohacze wu-
hotowan, wſchelake czeſne a ſchłornje
naležnie porucza.

Po mérje wobucze ſa krótki čaſz derje ſedzaze ſhotowjam.

Zeniczle prawo na dżelanie Kriegerowych patentowanych
ſchłornjow ſa Budyschin a wolnoſeſ.

Wuporjedzenja ſo po nowym naprawienju w mojej
dżelarſi po żadanju hiſcheze tón ſamym
dżen wobstaraja.

Wuſki czeſnijowý ſkład.

Wuſki wubjerk mužazých, žonjazých a džeczazých
ſchłornjow a ſtupniow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch

na ſamjeńtej haſy 15 pódla hoſczenza ſločeje tróny.

Emil Wehrle

na jerjowej haſy 7

porucza: jara rjaný módroczishecz w nowych mu-
ſtrach, starý lóhcž po 20, 23, 28 np., czeſhczany
fattun, starý lóhcž po 12 np., fattunowe ſhytki
ſe pjeslam po 40 a 70 np., lětni koſchlazy flanell
starý lóhcž hižo po 15 np., teho runja hotowe
mužaze koſchle po 1 ml., 1 ml. 10 np., 1 ml.
20 np., žonjaze koſchle po 80 np., 85 np., 90 np.,
džeczaze koſchle hižo po 25 np., $\frac{6}{4}$ czeſwjen-
be koſchczikate zydi, starý lóhcž hižo po
17 np., wupjerk czeſwjenie rózoczerwjenie, módro-
ſmužkate, starý lóhcž hižo po 25 np., ſchery drell
ſe koſlowam starý lóhcž po 25, 40, 50 np.,
czeſwjeny a běly $\frac{6}{4}$ plat starý lóhcž po 30 np.,
hotowe dolhe koſlomniki we wſchelakich hódnosczech;
židzane rubiſhczia na hlowu, tibetowe ru-
biſhczia hižo po 1 ml., $\frac{6}{4}$ wulke ploczliwe
fattunowe rubiſhczia po 20 np.

Paul Kristeller

na bohatej haſy 29 ſe napschecza hoſczenza
winoweje ſicze
porucza ſwój hoborſki ſkład trajnje dželanych

wobuczowých tworow,
jako ſchłornjow, ſchłorniczkow niſkich ſtu-
piñjow, domażnych ſtuſnjow, toſlow, ſtuſnjow
a ſchłornjow ſa koſlajesdnych, turnarjow a
pučzowarjow po wožebje tunich placzisnach.
Skasanje po mérje. — Pſchijmanje wuporjedzenjow.

Sa horze dny

ſwój wulki ſkład
ploczliwych wobleczenjow, jara tunich,
ploczliwych pleschow hižo po 1 hr. 70 np., } ſa mužliw
ploczliwych koſlowow, tunich a trajnich, }
ploczliwych wobleczenjow } ſa hózow
ploczliwych bluſow
ploczliwych koſlowow
naležnie porucza.

Zunje placzisny a sprawne poſzluženie.

Kurt Lehmann
na ſamjeńtej haſy 12.

Wupſchedawanje.

Wulku dželbu mužazých a hóz-
czazých wobleczenjow a koſlow-
w, žonjazých žaketow a koſ-
narjow, lětusche wézy, hnydom a
jara tunjo roſpchedawam.

Otto Preuss, předy Kloß,
na žitnej haſy 4.

Hoſjase, konjaze,
czelaze a woſeje lože ſa tež tež
woſeje wotmu pſchego po naj-
wyschich placzisnach kupuje

Heinrich Lange
pſchi žitnych wilejach njedaloto
herbſteje katholskeje zyrkwe.

"Serbske Nowiny" wudawaſi so kóždu sobotu. — Štowłetna předpłata we wudawarni 80 np., a na němskich póstach 1 mk., a přinjeſenom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číſlo płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Cišć Smoler ječ knihičiſčenje w Macičnym domje w Budysinje.

Číſlo 27.

Sobotu 2. julija 1898.

Zaſławětki, kiž maja so we wudawarni "Serbske Nowy" (na róžku zwonczeſe lawſkeje hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot małego rynčka 10 np. a maja so štowłek hać do 7 hodz. wječor wotedać.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němske khejorſtw. Wunoſchki wólbów do khejorſtowoweho ſejma je něko do zyla ſnat, W ſezechowazym ſapiſtu ſo ſ liczbami w ſpinkach woſnamjeni, ſak ſylina je kóžda ſtrona w poſlednim khejorſtowowym ſejmje byla, dobyt ſo ſ +, ſhubjenje ſ — woſnamjeni:

zentrum (katholicka ſtrona)	106 (98)	+	8
konservativni	57 (64)	-	7
ſozialdemokratojo	57 (48)	+	9
nazionaliberalni	49 (50)	-	1
kwobodomyſlni	42 (42)	=	—
khejorſtowa ſtrona	20 (25)	-	5
Polazh	14 (20)	-	6
antiſemitojo	12 (16)	-	4
Welfojo (Hanoversz)	9 (7)	+	2
Elsaszy	8 (9)	-	1
połodnjoněmska lubowa ſtrona	8 (12)	-	4
džiwi	7 (5)	+	2
ſwiaſt ratarjow	4	-	—
bayersz bursz ſwiaſtarjo	3	-	—
Danojo	1 (1)	=	—

Dobyli ſu potajkmi: zentrum, ſozialdemokratojo, Welfojo a džiwi. Gato ſtronje ſe ſamžnimi ſastupjerjemi pſchiſtu do ſejma přeni króč ſwiaſt ratarjow a bayersz bursz ſwiaſtarjo.

Nazionaliberalni ſu ſwojich wjednikow a hłownych ręczników ſhubili, Bennigena, Hammachersa a Eneccerusa, kotsiz njeleididěro-wachu a Friedberga a Paaschu, kotařz ſtaſ pſchepadnyli. Konservativni ſu ſhubili ſ Mantueffela, jeneho ſwojich najjaſejſtivich ręczników, hrabju Mörbacha, jeneho ſ hłownych ſakitarjow dwójneje měny (bimetallismu) a dale ſkruppa. Litwanjo, w ranszej Pruskej bydlazh, ſu ſebi přeni króč ſe ſwojeje kſejdžiſnij jeneho ſastupjerja, bura ſomalatſa wuſwolili, kotrejz je nad hrabju Walderseeom dobył.

— Sakſki pionérski bataillon cíſlo 12, w Draždānach ſtejazy, ſchtwórk ſwiedžen ſwojego 200-létnego woſtacza ſwieczeſche. Král Albert na alauſkim naměſčje parodu wo nim wotewja.

Awstriſla. Židam njeſchecželske njeměru w Galiziszej ſu ſo žobotu wjeczor woſpetowale. W měſeče Starym Ssandeu ſu burjo wſchě ſidowſke thlamy wurubili a wupuſzčili. Židowſke domy ſo roſtvalinam runaja. Rukbeniſtvo burjo ſ woſami woſwjeſchu, kotrej běchu pſched město pſchimyſli. Šawolana kavallerija lud ſ dróhow wueſziczeſche. Šola Novoho ſsnadeza ſu cželo jeneho hufcikſkeho korporala, ſ kijemi ſaraženeho, namakali; hać runje ſo tu jenož wo luboſzowu węž jedna, ſu ſo burjo ſ thu hiſheze bôle roſhorili, dokež ſu někotrych ſ nich dla mordarſtwa ſajeli. Nježelu dopołdnja Novoſandekze ſidowſke pſchedměsto ſapalichu a korečny a domy ſidow w woſtowſci dweju mil wurubichu. Šchtyri bataillony pěchikow a dwie ſchwadronje jeſdonych ſo pſchecživo njeměrnikam požlachu. W ſsandeku wojaſy tſjoch burow ſatſelichu.

— A cžecſzi ſtolečnych narodninow najwjetſcheho poſliskeho pěchijera, Adama Mízkeviča je ſo w Krakowje w Galiziszej 26. a 27. junija wulkotny ſwiedžen woſbywał, pſchi kotrejz je ſo tež pomnik ſławneho pěchijera woſkrył. Mízkevič je ſa Polakow to ſame był, ſak ſa Čechow ſpišat cžecſkich ſtaſiſnom Franz Palaczki, kotrejz ſu narjekli pſchimyeno „nan wózneho kraja“. Pſchi Krakowſkim ſwiedženju ſu ſo kaž hižo w Praſy, ſłowjanſz ſpišaczeljo

ſ nowa ſechli a ſo ſbratrowali. Tež Ruszj, kotsiz ſo hać dotal ženje pſchi poſliskich ſwiedženjach njeſju woſbželiſi, běchu ſastupjerjow požlali.

Franzowſla. Po dwěnjedželskim pržowowanju je ſo ſkončnje poradžilo, nowe ministerſtvo ſtworicž. Wjedniſtvo radikalneje ſtrony, Briffon, je wjedniſtvo nowego ministerſtwa pſchedewaſ. Nowemu ministerſtwu dolhe tracze njewěſeža, hać runje w nim tež ſastupjerjo poměrnie republikanſkeje ſtrony ſedža.

Nowe ministerſtvo je ſchtwórk w depuṭertslej komorje ſiwoj program roſwilo. Wone budže najprjódź dawki reformerowacž. Dawk na woſna a durje dyrbi ſo woſtronicz a město teho ſo doſhodny dawk, po wýzkoſci ſamoženja ſo wobmérjazy, ſawjeſz. Druha reforma naſtupa pensionerowanje měſciežanskich a wjeſtých dželaczerjow. Dale dže wone reformu napitkovych dawlow a ſaſoženje rataſtich komorow namjetowacž. To ſu wſchō kwalobne woſpohladý, tola předy hać ſejm do nich ſwoli, budže naſkerje nowe ministerſtvo dawno powrocžene.

— Žitne zla, pſched dwěmaj měžazomaj dla tehdomniſtcheho naſhleho powyſhenja pſchecžnych placžiſnow na khwilu ponížene, ſo runje kaž w Italskej tež w Franzowskej wot 1. julija ſaſo po połnej wýzkoſci ſběhaju. Nětkole ſu pſchecžne placžiſny ſaſo w tej měre ſpanyle, ſo bě muſne, džiwiſaz ſa blíſke žně, franzowſke rataſtwo pſched wukrajinę ſ zlam ſchkitowacž.

Czorna Hora. Ruski zar je ſwojich najkŵerniſtivich ſwiaſtarjow, czornohóřskich ſſerbow, ſu wſchē wójnske pſchipady ſ wójnskej brónju ſaſtaral. Ruske małokalibraté tſelby ſu hižo pſched někotrymi nježelemi doſchle. Sa někotre dnj hiſheze jena wulka ruſka parna lódź i czornohóřskemu brjohę pſchijedże, kotařz kanony a revolvy ſa Czornohóřzow pſchitwiese. 13. junija ſu ſo nowe tſelby w pſchitomnoſci wjerečha Miſlawſcha, naſhlednika prynza Damila a ruſkeho póžlanza Gubastowa pruhowale. Tich ſtutkowanje bě ſtrachne. Ruſke tſelby poſlra metra tolſte tramy pſchibichu. Na 200 metrow ſo hodži kóždeho ſatſelicž, kotrejz je ſo ſa meter tolſtu hrjadu ſhōval, a hdy by njeſchecžel ſ hromadami ſtał, mohla jena wulka 15—20 muži pſchetěliſz. Kuli ſu wozlowe. Hdyž do cžela ſjedu, malu, ſedmá widnu ranu načinja, ale na druhej ſtronje, hdyž ſu ſa meter tolſtu hrjadu ſhōval, wujedże, ma rana džefacž ſentimetrow w pſcherěſku. Czornohóřski wojaſk je něko woſrónjeny ſ małokalibraté tſelbu, ſ bajonettem na tſelbu a ſ handžarom na rubanje ujeſchecželskich hłowow. Šanonow maja Czornohóřz telko, ſo ſměje kóždy regiment ſwoju batteriju w najlepſchim rjedže. Tež ſa ſranjenych a khorých wojaſkow je ſo zar poſtaral. Po jeho namoſnjenju je ruſke towarſtvo Czertwieneho hčiža wſchū potrjebu ſa połne lazareth na Czornu Horu požlalo.

Schpaniſla. Na Kubje ſo w bližſtich dnjach woſhudne bitwy mjes Schpaniſlimi a Amerikanskimi wočzakuija. Amerikanskí general Shaſter je hižo bliſto Santiaga 13,000 mužam ſ artilleriju a ſe wſchē wójnskej potrjebu na brjoh ſtupicž dał a je ſwoje lehwo pſchi móřſkim brjoh ſo ſchkitom wójnskich lódžow wupſchestrél. Po někotrych bitwiczhach ſu ſo Schpaniſz do ſwojich woſtowjerdženjow na hórkach kolo woſlo ſa Santiaga naſad ſzahyhlí. Woſ tam jich wotehnacž, budže Amerikanskim cžezki nadawk. Schpaniſz chedža ſo ſ lawſkej krobloſci ſobracz; tež woni w bližſtich dnjach poſylnienja ſe ſniutſwoneje Kuby wočzakuija. Prjedy hać te dónidu, chze Shaſter ſpýtacž Santiago dobycz. Amerikanský ſebi njeſamjeleža, ſo ſo bjes wulkich cžlowjecznych woporow njebudža móz Santiago

smozowac̄. W Santiago pječa nusa na žrobie a pječnej wodže kniezi. Wodowód, kotryž i khetreje dalokoscę wodu do Santiago wodžesche, hu Amerikanszj wužledžili a jón nětko sa potrjebu swojeho wojiska wuživaja.

Amerikanske lódžtvo psched Santagom je pječza čežku schlodju počeščilo. Kula ī jeneje schpaniskeje kanony je amerikanski tšchiža "Brooklyn" trjehila. Lódž je šo tak čežko wobschodžila, šo je šo ponurila. Psihi tym je šo komandér Schleh a 24 muži tepilo. Na drobnijchich povjeſčow wo thmle podaratu híscze njeje doſchlo.

Na philippinskich kupač hru Schpanišzy hischeže pschezo khrobl w Manili wšče nadběhi sběžkařskich čzrjódow wotrahyli. Woni hru nadžijeja jo město tak dolho ſdzerža, hacž kylne schpaniſke wojniſke lódzſtvo, kotrež je psched thdženjom se Schpaniſſeje wotjelo, ne pomož pschijedže.

Broſcher.

Běsche proscheř, khudžinki, khromy a khodžesche s dwěma kryškomaj. Wodnjo čampasche wokolo po proschenju, wjecžor pschi khadžesche domoj do podtřešchneje komory, do fotrejž wěsít psches desłowanu scženu dujesche a hdžež dale nicžo njebě, khiba blomjan lehwo a slamaný itolz, to bě wjeho.

Druhdy pshchindze c̄lowiekej na myſle, k čemu dha c̄lowie
taſtehole brachivza žiweho wostaji, fotremuž je hłód, jędz a nusę
wśtedny hłeb? Tajkim ſlym myſlam pał nježmę c̄lowiej knieſtvo
dač, ale dyrbi je wotehnacż f hordeje wtrobų, pſchetoz Bóh ma
też proscherjow lubo, haj, runje prawje jara, a ma też doſcz frédkow
ſo by jich wobohacžil. A to je zyle wěſte: někotryžkuli proscherj
doſcz bohaty, ſo móže też kral k njemu po jałmožnu hicž. Du
poſluchaj, tať je ſo f nim dale mělo.

Nařík proščet mějše kuzoda, tón bě schewz a platasche, a bydlesche w kuzkym domje jedyn skhód niže. A někotry satražni krócz, hdyž bě wjezor khromy so po cámje po skhodze horje domlekti wotewri schewz kwoje durje a po kuzvěczi jemu, so by njepadný. Tak stai so kuzodaj spóšnaloj a spscheczeliloj. A dokesz druhdu pshci kuzhim khlébje khmańsche pscheczelstva nastawaja, dýžli pshci pječenjach a winje, duž njech so nichto temu njedžiwa.

Też płatazy schewz bo temu njejdiwaſche, ale ſedzeſche rasi njejduſzel wjeczor pſchi ſwojej ſchewzkiej lampje a čitaſche ſebi pſalmi. Tu ſaſklyſcha proſcherja po ſchodze horje pſchińč, wot poſođi knihu, poſtwęczi won a ſawola na njeho: „Dobry wjeczor ſuſpodź!”

„Někole bě proschet horje, shtož bě jemu mnoho napinanjem
činiš, fasta a rjeknij:

"Bohrjebnischczo njeje dwaj skhodaj wyżoko, ale deleča. Ž chył radh, ſo bych skhodj se schije měl." — "Pój nutš!" rjetnū ſchewz, "ſchto to bledžiſch! Woftan polmia ſi ſa ſa tak ſuſi wola takia ja cimo!"

„Duz p'schiindze prosche' khromje do istwih, byje so na khachlowi lawku a skorzesche na swoje mulke njesboze.“

"Ty maszko derje", rječnik Šćewzej, "masz strojnej nosy možesjch dželacj a njetrjebasj probjhej. A po ſhwjatoku woſmjesjch ſtwoju knihu a čitajsch ſebi neſtcho. Ža njemđu čitacj a ſhy zylo ſam, ja tež to ſadwělju!"

Schewz rječnik: "Ssuhodže, sadwělowac̄ nježměř, to b
ſ hréhom bylo, domiž je na njebežach hishcze Bóh. Schtož pa
čítanie nastupa, to hishcze naukujeř." Že dárkuji čítac̄ nemufanc̄?" prošla ſo proſcher ſo

"Czecho dla to niz?" wotmolwi schewz. "Hdyż to mali ludź
dżiwani."

"Alle nimam wuc̄jeria!" rjeckn tamny.
"Še chzu twój wuc̄jet byz", wotmolwi schewz. „Chzeſch ty

To sapočnjemoj hiščeže dženža." Temu šmeječe še proščet, shtož še jemu hišo dawno wjaz stalo njebe, a rječnij: "Dobre, ja šym spoštojom. Nětkole dokonje štvoj mischtrowisti truch!"

Duż wsa schewz fruch krydy do ruki a namolowa jemu pišmi na schewskie blido: taſkele je **a**, tole je **b**, a **m** ma tři nóżki a jeno dwo, a **z** ma ſtoro napohlad kaž **r**, jeno ſo ma wopuszcz. Dteho proſcheret bórſy pschiindze a njedželu na to počza frucze pišmikowac̄. Dokelž pak schewz schulſtich knižkow njemęſeſche, wſa biblij a duż ſapoczeſtchaj ſe ſczeniom hwyateho Lukascha hnydom ſ preni ſtawom. Hýzo preni wjeczor dokonjeſtchaj pjez ſchtuczkow, tak ſko proſcheret wschón džiwasche a ničo druhé ſebi njezadasche, haſ ſo by hýzo preni ſtaw pschecžitanu mél; pschetož předy bě ſledm.

wjedžał, so je žane scženje na žwěcze. Hdýžkuli móžesche schenž žwojeje biblje parowacž, dawaſche ju tamnemu žobu, tón cžitasche ju pilnje dale tak derje, kaž móžesche, a stawisna wo knježnje Mariji a Hilžbiceje salubi ho jemu tak jara, so nicžo rjeſſche njewjedžesche. Tak cžitasche a studowasche rano, předy hacž na ſwoju ſrudnu ſaſlužbu khodžesche, a kózdy krócz, hdýžkuli bě něchtco wo ſhwiatej stawisnje wucžital, bě jemu zjlye hinaſ we wutrobje hacž hewak a bjes mała tak, jako budžiſche bohaty dar doſtał, wo cžimž pak nictiónicžo njewjedžesche a nad cžimž mějſche cžim wjetſchu radoſez mijelčzo žam ſa ho. Pschetoz hacž do teho cžaſa njebě ani prawje wjedžał, k čemu rano wocži wotewrja, a jemu bě wěčnje ſlę, hdýž ſhwitasche. Někole pak pytny, so je tola hiſchče neſchtco lepsche, ſchtož móže cžlowieſ měcz, a wón ho ſtróži, so bě — dolhe lěta tak žiwy był, jako by zjly ſwět k nicžemu druhemu njebyl, dýzli jeno k temu, so by žoldkej na jeho ſchęzowfanje k proſchëſkim thlebom hubu ſathykał.

Nětkole bě to jemu schwórit rano, so w druhim stavje pišníkowasche, kaf je kniežna Marja zwoje džecžatko do templu pschinježka, kaf je jo starz Syman na ruži wjal a sawołal:

„řenjeze, nertole vajch řvbojemu řuzobovnici w potoku motencz, kaž by to prajil, pschetoz mojej woči stej widžalej Sbóžnika, fotreshž by pschihotowal pschede wschemi ludami, ſwetlo k rošzvětlenju pohanow a k ſhwabje ſwojeho ludu Israela!“

Tu pschitndé proſtjerjej wježela nadžija do wutroby, tajtejcz hischcze ženje ſacžul njebe, a jemu bě, jako by pscheczel ſ njebejš na njeho čekal, a jako by na starý džen hischcze wumžnita namakac̄ mohl.

To rjetný platazem u schewzej a schewz wobkručji jeho w tejle
wérje a nadžiji a powjedasche jemu, fakt je šo to wsichtko stało.
A potom rjetný:

"Čežeh psichodonu nježelu so mnu do žytkwje hicž?"
Proščer rjekný: "Né, to žo nježodži, ja džež žaneje žučnje
nimam!"

Alle schewz rjelny: „Schto, hdjż chzesch do domu Božeho hicz, potom chzesch ho phschicz?“ A wón wotewri ſwjate piſmo, a to ſtawisnū wo wulkej wječeri, hdjż je piſane:

"Wundz spěchňje na torhoscheža a drohi města a pščim jedž žem khudých a klobých a kłepých a kromých. Wundz na pucze a sa plothy a nusuj jich sastupicž, so žo napjelni mój dom."

"Shto dha nětcole měm'jch", rječnij schewz, "hacž budže Boh
hladacž na to, kelsko sapłatow ma twoja žuknja? A na koho masz
dha w žyrki herwak džiwacž, džali na ſwojego Boha a Kríjeſa!"
"Rónidu ſobu!" rječnij hrascher, a tof džesle niedźelu na to

"Božiu bvu! těm půjčej, a ti vždyče něvezeli na to
žobu. Vjes malá bě strach měl, do zvukově sestupicž, řebi myšklo-
jo teho hodený njeje; a hdyž wo kusf khléba proží, dýrbi psiched-
durjemi človějka stejo čzakacž w dechcziku a wětſiku, a nětkole měl
do domu Božeho runje nuta sestupicž, jako by tam žluſčala! To
ninemžesche wopſchijecž. A duž ſedži w kucže, je žwoje kryki na
ſčeniu ſepřel, a ſchewž zhyle pschi nim. Duchowny pak rěčeſche mo-
žlowe: „Duch je, kotrž živého čzini, mjažo njeponha nicžo
žlowa, tříž ſhym ja k wam rěčal, ſu duch a živjenje.“

A dokelž bě duchovny jedyn s tyh, kofisž niz ſtwoju mudroſej
ale wocžbu naſchego Sbóžnika preduja, bě to tež na jeho ercž
duch a žiwjenje, a to bě tak, jako budžiſche ſamlutki s proſcherjom
byl a jako budžiſche jemu hnadu Božu psched wocži ſtajal. A hdyž
žo duchovny na ſónzu modlesche, móžesche žo tež proſcher ſobu
modlicž, prěni krčz ſa čzaž žiwjenja s zykleje wutroby a ſylſi
ronjachu žo jemu po lizomaj.

Tai dwaj njeręžęshtaj mnoho wo przedowanju, wutroba hejimaj psichejara połna; tak, kaž tón ras, njeběshtaj hischče ženjeróśno schloj. A proszter njemóžesche wječzor dołho wuſnycę, ale rano hej wiekeli a trochitomam.

S teho časa wiedzeli, išto je jeničzy nisne. W čitanju
wón nětkole derje počražovali, ale to bě ſlě, ſo mějeschtaj jen
jenu bibliju. Ale išewz bě jara khudý a duž njemóželi procherjet
žaneje dac̄. Tu pſchinidže jemu něchtio na myšle. W měſeče, ſi
pak bě na ſydom hodžinow doſoko, tam by rada byla ſi tak žadnej
knihy. To rjekn išewz procherjej a tón ſebi to jedyn džen pſche-
kladže, a potom wa ſwoje křki — išewz da jemu polovju khléba
tiz mějeschte w domje — a poda ſo na puc̄.

U tak dozpež ſbožownje ſa ſydom hodžinow do města, tam
pſchińdže k temu muzej, wot kotrehož ſyム tule ſtavíſnu ſyħſchal.
U tón mějeſche ſwoju radoſcz nad nim a da jemu rjanu bibliju, c
mieſkeň vróćii ko hratſteř ſeſč dompi.

Alle něchto ležesche jemu nětko čežko na wutrobje. Ja někola

wém, so je násch Sbóžník wumohl a tola ſebi to njejšym fa-
bluzíl. Za chýl to někole wschém člowjekom prajiež hicž. A hdy
bych jeno jenickemu člowjeku k temu ſbožu dopomhol, kajkehož je
ſo mi doſta! Kaf jeno bych to ſapocžal, ja khudý proſcher! A
najradſcho njebudžich tež wjazý prožyl, ale ſ dželom ſebi ſwoj
thleb ſaſlužil! Ale kaf to? Dyrboju k duchownemmu hicž, kotrehož
kym blýſchal.

Duchowny rjeſny: „To wém radu. Pscheceželo, tefko thžazow
je, kofšíz ničo wo Bohu njeviedža a tež do zýrkwe njelehožda.
Chzech jím tý to prajicž?“

„Kaf bych to ja možl?“ wopraſcha ſo proſcher.

„To može ſo tafle ſtacž“, rjeſny duchowny, „dam cži wſchelake
ſnihi, w kotrechž je derje pižane wo náschim Sbóžníku, a te dasch
ludžom do rukou, ſo bychú cžitali.“

„Ale proſcherja budža ſazpiwacž a wot njeho ničo nje-
pſchijimowacž!“

„Wo to poſkoj“, rjeſny duchowny, „Bóh wſchaſ to ſčini, ſo
ſo cži radži. Spytaj! Tule mach dwanace ſkižkov, te nježich
dačz komužkuli, a potom pſchitidž a mi wupowiedaj, kaf je ſo
cžinilo!“

Proſcher vžesche. A hdyž bě jaſmožnu doſta!, rjeſny: „Bóh
ſaplač! A tule ſežele wam něcht na ſarunanie, wſmicež tule
ſkižku, w tej je wjazý hač pjenjes nutſka!“

Ludžo ſo džiwachu, wſachu ſkižku a nechtóžkuli je jemu hiſchče
něcht ſa nju dal. Kajke žohnovanie paſ je ſkižka mela, to jeno
Bóh ſam we.

Hdyž bě wſchě roſdawal, pſchitidž proſcher ſaſo k duchownemu,
pſchinjež pjenjeſy, kif bě doſta!, a rjeſny:

„Někole nam wutrobitoſež k tej wěžy, Bóh budže mi
pomhač!“

A duchowny wotmolwi: „Dobre, někole njelehož wjazý po
proſchenju, ale budžech požoł náschemu knjesej Sbóžníkej, ſo by
jeho ſkolo roſſchérjal!“

A duž wſa ſebi ranzku połnu ſkižku a roſnoschowashe je po
wžach a měſtach.

Alle wječor ſabawia ſo násch proſcher ſe ſchewzom a cžita
dobre kufki wo Jeſuſku, kif je ſato tſecži pſchi nimai.

Tak, to je ta ſtawiſna. Sſnadž móžech něcht ſo nje
naukuňčez!“

Ze Serbow.

S Budyschyna. Senior tachantſtwia Ss. Pětra w Budyschinje,
wyžolodostojny knjeg monſignore Jakub Kuczan, je 28. junija po
króliké ſchorſci wumrjel. S nim je ſo ſaſo jedyn ſe ſký tamních
herbſkých wózcižinow minyl, kofšíz ſu pſched 50 létami drémoze
Sſerbiſto ſbudžili a ſo prázowali herbſti lud ſi pižmowſkim dželom
na wſchſki ſchodusení ſdželanoſež ſběhmež. Njebočicži je wjazý
lét ſi redaktoram nehduscheho katholſkeho čažopipa „Sutnicži“ byl,
wón je wjazore herbſke ſkižku ſpižal a bě ſe kohuňaložerjom „Macžiž
Sſerbiſte“. Jemu maja ſo katholſky Sſerbiſto ſa to dželawacž, ſo
je ſo herbſke ſemſchenje w Draždžanach napravilo, runje kaž tež je
wón pſchi ſaloženju katholſkeho ſkižku towařtwa „Sſwiateju
Chrilla a Methodija“ pomožny byl. Woſebite ſaſlužbý je ſebi
wón pſchi twarje Marineje zýrkwe w Žitarwie, Vacžonſkeje zýrkwe a
pſchi ponowjeniſkim twarje herbſkeje katholſkeje a Pětrowſkeje zýrkwe
w Budyschinje dobył. Tule jeho njeuſtaſazu dželawoſež je kral
1. novembra 1888 ſi rycerſkim ſkižom 1. rjadowne ſaſlužbneho
rjada mytowal, a bamž jemu lécze 1889 ſi ſkižom pro ecclesia
et pontifice wuſnamjeni a jeho pſchi jeho 50 létym měſchiniſkim
jubilejním ſhwedzenju w lécze 1892 ſa ſwojeho cžebněho ſomornika
pomjenowa. Njebočicži je ſo 26. julija 1818 w Muktiž narodžil
a ludowu ſchulu wuhodžiwschi do Pražkeho herbſkeho ſeminara jako
wuežomz ſaſtuſil. Po wobſtacži theologiſtich pruhowanjom bu 21.
oktobra 1842 w Draždžanskej dworskej zýrkwi ſa duchowneho wu-
hwječenj. Potom jeho ſa 2. kaplana pſchi herbſkej katholſkej zýrkwi
w Budyschinje poſtaſiſhu. Wot léta 1844—46 bu wón ſ katechetom
w Pětrowſej zýrkwi a hač do léta 1855 ſi přením kaplanom herb-
ſkeje zýrkwe. Wot léta 1855 hač do léta 1869 wón ſarſte ſa-
ſtojnſtvo herbſkeje zýrkwe ſi wulej horſiwoſežu a ſtědomeſežu
ſaſtaſawashe. W lécze 1870 jeho ſa kanonika wuſwolichu, lěto po-
ſdžiſho ſo wón ſantora ſčini a w lécze 1879 wón po ſmjerči
seniora Hoffmanna jako senior wodženje konfitorialnych dželow pſchi
tachantſtvo a w Budyshei diözeſi pſchedewaſ.

Hijož pſched wjazý létami počinachu jeho cželne možy wote-
bjeracž. Wón bě teho dla nuſowaný, ſo ſkuſowanja w ſjawnosći

do zyla wostajicž. Woſebje jemu cžejke blýſchenje woblkad w ſjawnosći
počežožowashe. Pſched ſchyrjomi létami cžejko ſchoriwschi
drje wón ſaſo wotkori, tola khorosž bě ſežehwki ſawostajila. Jemu
ſi ſhwilemi krej do hlowy ſtupeſche, ſchtož bě ſi pſchicžinu na hlywilnych
wjereženjow a womornych nadpadow. Taſte wjerczenje na njeho
tež ſauženu nježelu po Božej mſchi w tačantſkej zýrkvi pſchitidže.
Teho dla bě naſſkerje ſe ſkwojeho ſydra ſtandl, ſo by ſo ſady
woltaria do kapale podal. Čawki ſo pſchimajz wón poſtupowashe.
Hdyž paſtchysche pſchi woltariu ſchodusení dele ſtupicž wón wědomoſež
ſhubitſki ſnat ſi hlowu na ſamjen praſinu. S wonoru wobjateho
jeho najprjedy do kapale donjeſehu, hdyž ſo jemu wědomoſež ſaſo
trochu wróži, tola rěč bě ſo ſhubila a poſdžiſho tež wědomoſež
ſaſo wotebjerache, doniž poňdželu popoldnju w 2 hodž njeužny.
Sſerbiſto njech jemu ſtajne džatowne wopomnjenje ſaſthowaj!

S Budyschyna. Na ſtaženoſež je w tudomnej meſchczanskej
hojeńi poňdželu 22 létym wojnarſki pomožnik Paweł Žánsch,
w Schimmelwizach w Bruskej narodžen, wumrjel. Žánsch bě druhý
džen ſhwiatkow ſe ſkwojel njeviſtu a ſi teje pſchitujihni ſo wu-
thodžowawſchi pſchitoldnju wokolo 1 hodžin po ſchędžy, ſi požodnja
Luziskeje waggonarje na Pſchituchczanski pucž wjedžazej, domoj do
Budyschyna ſchol. Tam bě jeho mały ſtorhanj jannik (Dachs),
ſi malej čornej ſmužku nad wocžomaj, pſchekhwatal. Nimo Žánscha
bežawſchi bě ſo paſ na dobo wróži a jeho do ſrjedžneho porſta
praveje rufi kuſnýl. Hač runje je ſebi Žánsch hnydom a tež
doma ſranjeny porſt wumył, je netko tola pola njeho ſtaženoſež
wudhrila, kotrejž je po krótkim bědzenju podležal. Kaž ſu Žánsch
a jeho pſchewodnižy praſili, ſu woni do Budyschyna pſchituchedſchi
tamneho pſha na ſwonkownej lawſkej haſy ſaſo wohladali. Tam
je wón ſekotre pſhy ſkuſal, mjes nimi jeneho, kotrehož je jena žona
na rukomaj wotnjeſla. Duž je wulki strach, ſo ſtažene pſhy hiſchče
dalſche njebože w tudomnych stronach načinja. So many wſchu
pſchicžinu, ſo jich hladacž, powjescž dopokafuje, ſo ſu w běhu tuteho
tydženja někotre pſhy morili, na kotrechž ſu ſo ſnamjenja ſtaženoſež
poſkaſale. Wyschnoſež je teho dla poſtaſila, ſo maja ſo w Budyschinje
a woſolnoſeži hač do 23. sept. pſhy ſawjeracž a na rječas wjafacž.
K čehnjenju ſmědža ſo pſhy jenož wužiwač, jeli ſo ſo twierdze
k wosej pſchituchahnu a jeli ſo ſo jim pranz twierdze pſchicžini.
S wonka domow ſmědža ſo pſhy jenož ſa powjas a ſi pſchicžinjentym
pranzom wodžicž. Pſhy, kotrejž ſo w woſrožených stronach wokolo
běhaze nadeńdu, ſmědža ſo hnydom moricž, pódla teho ſo wino-
watty woſkeden ſi 150 hr. pjeniežneho ſkostanja abo ſi arreſtom
hač do 6 nježel poſkofia, ſchtož paſ ſalonſke poſtajenje, ſawjeranje
pſhow naſtupaze, ſi wědomoſežu pſchepstuji, ma ſkostanje hač do
jeneho lěta jaſtva wocžakacž. — Do wulkeje bojoſeže běſche ſo pſchi
roſſchérjenju poſjescže wo ſkhorjenju a wumrječu wojnarja ſi nječ
na ſtaženoſež jedyn tudomny meſchczan na Matekowej droſh bydlazh
dal. Seho běſche pſched něhdže 2 abo 3 nježelemi jedyn pož,
jenemu tudomnemu wojetſkemu hejtmanej ſluſchažy, tak ſkuſal, ſo
běſche dhrbiſal po ſekarja poſklač, dokež ſo raný bjeſ pſchetača
jeſtachu. Tónle pož paſ je ſo pſchi ſekarſkim pſchephtanju jako
njeſkaſený ſpōſnal.

— W Budyschinje je ſo pječza ſomitej ſaložil, kotrejž ma
pſchitohu ſi elektriſkej ſteleñi, wot Rakez pſches Woſerez do Hrōdka
natwarjonneje, cžiniež. Wot ſakſkeho a pruſkeho ſtata po doſalnych
naſhonjenjach njeje wocžakacž, ſo by ſo ſale ſelesniža natwarila.
— Ŝenje ſarač Gólcž ſi Budyschinka, kif je jubilejſki ſpiž
70. narodnemu dnjej a 25 létinemu kralovanfemu jubilejſki krala
Alberta w herbſkej ſeči ſa násch herbſki lud a herbſku mložđinu
k trajazemu wopomnječu ſpižal, běſche takſi jubilejſki ſpiž w kraſnym
ſwiaſtu ministerſtu kralowſkeho doma po ſklač a wo to proſyl, ſo
chýlo jón ſeho Majestoséži kralje Albertej miloſčivje pſchepodacž.
Na jeho proſtwu je ſo jemu netko pſched krótkim ta ſwjeſelaza
pojveſež dôſtala: „Ministerſtu kralowſkeho doma je po domo-
wrczenju ſeho Majestoséži kralje ſi hroda ſibylenort Waſch w herbſkej
reči ſpižam ſubilejſki ſpiž na najwyschſkim mjeſeže pſchepodaſo. ſeho Majestoséž
je tón ſubilejſki ſpiž najhnadniſchho pſchijal a pod-
pihanemu ministerſtu porucžil ſeho najwyschſchi džak ſa to w-
prajicž. Ministerſtu kralowſkeho doma ſi tutym po tutej naj-
wyschſkej porucžnoſeži cžini. Ministerſtu kralowſkeho doma: ſe-
Seydeviž.“ Lubym ſſerbam budže wěſče ſajimave, ſo je násch
lubowaný kral ſi tajkej wulkej pſcheczelniwoſežu násch herbſki ſpiž
pſchijal.

— Napohladate ſhartki měſta Budyschyna ſe herbſko-
němſkimi napiſhami je lithograſowařna Deubnera a Scholth
w Budyschinje wudała. Žena ſi nich herbſku katholſku a herbſku

evangelicku Michalsku zyrkej, jenu družku s katholickich stron a bražku s Mužakowskych stron počasuje. Te karty su po 10 np. we wšichch pschedavančnach napohladatych kchartow w Budyschinje dostač.

Sobotu popoldnju je 15 létneho Ewalda Reinholda Koethera, ktryž do präparandy tudomneho krajinostavskeho seminara kchodžesche, pschi kúpanju w Spreji Boža rucžka sajala. Také cželo jeho s vodou wuczezechu.

(**Psichodne wjedro.**) Wjedrowěšečeř w Sserbach je sažo prawo wobkhová, hdyž je sa požledni tydzeni junia njeſtajne wjedro weschczil. Smý něko jara wčipni, hač tež jeho dalshe weschczjenje, so směrem ſnadž s wuſacem někotrych njeſtadow hač do 17. julijsa rjane wjedro, njeje mylné.

Se Židowa. W tudomnym papjerniku je ſandženu poňdželu popoldnju 19 lét starci Tzimij s Nowej Žaſený na žalvžne waschnje do njeſboža psichischol. Wón pschi jenej maſchinje, tak mjenowanym „biſtopje“ s ruku mjes dwě walzy psichimdz. Walzy niz jenož ruku, ale tež polozu jeho cžela mjes ſo ſaczezechſtej a jemu wutrobeno roſmječeſtej. Nježdživajz cžekheho wobſchodusenja bě ſnjeſboženy hiſcheze hač do 11 hodžin wjedzor živh.

S Budyskeho pólvernika je ſo poňdželu psched wjedzorom pólverniski dželaczeř Hahnewald ſhubil. Hahnewald, na kotrehož hufio widlischcza kchodžachu, je ſ nimi nadpanjeny psches tamníchu brjohowu murju do Sprewe panyl a ſo ſe ſylnie bězazej vodu wotwiedl. Haſle ſchtwórk popoldnju ſu Hahnewaldowe cželo nje daloko wojerſkeho ſupalnichcza namakali.

Se Štöneje Borscheze. Žadnu kruſcheni ma tudomny kublet Wicžas na ſwojej ſahrodze. Wona ſa lěto dwójz křeje a tež dwójz plodh nježe. Kaž hido loni, tak tež wona lětka ſ dobom ſ druhini kruſchenjem křejeſte. Woſolo Žana ſo wona ſ nowa ſ bělém křejenjom phjſicž pocža, tak ſo ſu nětkole na njeplodh a křejenja na dobo widzecž. Loni ſu wot druheho křejenja tež plodh poſnje doſravile, a tež lětka drje tutón ſpodživny ſchom ſwojemu wobſedzerej přeni króč w ſeču a druhi króč naſhmu plodh psichincky.

S Hodžija. Šandženi ſrjedu popoldnju ſmy ſwulkej radoſcžu ſwojeho noweho diacona kn. R. Domaschku witali. Šswjedženſki cžah, wobſtejazh ſ 500 ſchulſkych džecži, runje telko mlodžinu, ſ dweju wojerſkeju towarzſtrow a wohnjowej wobory ſhromadži ſo ſ zyrtwonymi a gmejnſtymi pschedſtejcerjemi psched hoſeženžom „tſjoch hvedzow“ pola Maleje Borscheze. S dyptkom 4 hodžin psichijedze ſ. diakon Domaschka, po kotrehož běſche ſ. rycerſkublet ſ. Benker jěl. Hudžbny khor ſapiška khoral: „Khwal teho Knjeſa moja duscha“, a na to powitachu ſ. rycerſkublet Schönberg ſ. Džechorjez a ſ. Wicžas ſ. Džiwocžiz a ſ. wuczeř Strjela ſ. Czećwjenych Moſliz ſ. diakona, přeni a poſleni ſ němſkej, ſrjedžny ſe ſherbskej rēču, na kotrež tři rēče ſ. diakon na kóždu wobſebje wotmolvi. Nětko ſo cžah psched wulſotniſe rjanymi cžeknymi wrotami ſawróči a ſo na pucž do Hodžija naſtaji. Do Hodžija psichodneſti poſasta psched přenimi Hodžiſtymi cžeknymi wrotami, hdyž noweho duchowneho ſ. gmejnſki pschedſtejter Bräuer powita, a hdyž, hdyž běſche kniježna Klingſtez ſ. Hodžija ſ rjanej pěžnju jeho powitala, jeho ſ kniježnom do rózowych gurlandow wſachu a jeho tajkeho w cžahu hač psched kaplaſtvo pschedwodžachu. Hudžbny khor piſkaſte khoral: „Budž kħwalba Bohu ſhamemu“ a cžah psches 7 cžeknych wrotow, tři běchu Hodžiſkych ſtajili, a kotrehož běchu psichodne ſherbske a němſke napiſma dali, do kaplaſkeho dwora ſ pschedwodom jara wjele wobſadnych cžeknjeſte. Tu rēčeſtaj ſ. Žobeda a ſ. ſarai Kschizan, a ſchulſka holčka Kschizanez ſ. Hodžija poſtronu ſ. duchowneho ſ tuthym ſchucžam:

Psched dom Waſch ſmy Waſch pschedwodželi,

Waſch, naſhoh nowoh' předarja,

U ſ radoſcžu Waſch powitali,

Waſch naſhoh' duſchowpaſthryja.

Měj džecži wěnz Wam pschedpodamh,

Kaž naſili ſmy ſ luboſcžu,

U psicheze ſa Waſch pschi tym mamh,

Kaž prajimy Wam ſ wutrobu;

Kaž naplečenih ſ kročkow wjele

Te tutón wěnz, tón ſeleny,

Tak chžyl Boh ſpožeſtej ſ něbjež dele

Wam lutoh' rjanoh' ſboža dny!

Kaž wěnz je rjana mlodna króna,

Wam wita ſ liseča ſelenoh',

Tak chžyl Boh ſam ſe ſwojoh' tróna

Pschez krónowacž Wam dželo wſcho!

Knjeſa duchowny Domaschka wotmolvi ſ dlejſtej němſkej a

herſkej rēču, w kotrejž tež ſwój džaf ſa wulſotne powitanje, kotrež bě ſo jemu doſtało, wupraj. S psichewodom piſkanja khorala: „Njech Bohu džakuje“ ſtupi psches cžekne wrota, psched durjemi ſtejaze, do domu, Boh budž ſ naſchim nowym duchownym a požohnuj jeho dželo hjes nami, a wuſlých ſwchě te pschecža, kiž ſu ſandženu ſrjedu psched Boha ſtupale, po ſwjej hnadle.

S Njezwaſidla. Šandženu ſhobotu wjedzor $\frac{1}{4}$ 10 hodžin cželo cžekle Žaltu ſ Kožlowa do noscheje wžy psichivjeſechu, kotrež běchu mjes Kožlowom a Lischej Horu na ſchecždžy, psches tamníſche haſenje wjedžazej, namakali. Dokelž ſebi njezdžach ſu ſhodžeſtej ſtvo je ſ psichizmu Žaltoweje nahleje ſmjerze bylo, podawok ſudniſtu wojewidzicž. Póndželu jedyn statny ſadzicžel ſ Budyschina pschijedze, ktryž měſtno, na kotrehož běchu Žaltowe cželo namakali, a cželo ſame wobhlada. Žaltowa hlowa bě ſ kruju wopanzana, a w jeho ſalu nōž, tež runja ſ kruju womaſany, tcžeché. Statny řečnik mějeſte ſeho dla ſa nujne, ſo by ſo Žaltowe cželo ſekzioněrowalo. Hido popoldnju ſon ſamy dženj je ſo to ſtało. Pschi tym ſo wupokaſa, ſo je Žaltu Boža rucžka ſajala. Mějenje, ſo ſu jeho nadpadli a ſkonzowali, po tajkim ſ zyla žaneho podložka nima. Raný na hlowje bě ſebi Žalta na ſemju paſhywſki wurasyl. Wutoru dopoldnia ſu ſ nahlej ſmjerzu psichewataneho na tudomnym pohrjebnichczu ſhowali.

S Budeſtez. Witoru mějeſte ſo tu jednanje dla ſaloženja noweje katholiske ſchule w Hajnizach. Lounſche lěto běſche kralowſke ministerſtvo ſaloženje katholiske ſchule wotpoſkaſo, dokelž ſo bojeſte, ſo njemožeja katholizy, kofisž ſu ſ najnjeſteho džela dželaczeře w Hajnizaſkej fabriky a wuſrajenjo, wudarwi ſa ſchulu ſwjeſcž, hač runje bě wobſedzerej fabriky 10,000 hr. pschilubil. Na nowu petiziju, tak derje ſe ſtrony prijódſtejſtevta evangelske ſe Budeſčanſtej ſchule kaž katholickich hoſpitarjow, je pak ministerſtvo dowolilo, ſo ſmě ſo ſa katholiske džecži, kofisž dýrbjeli Budeſčanſku ſchulu wophtacž, katholiska ſchula ſaložicž, hdyž katholizy ſklubja, ſo chzedža nujne wudarwi — kóždolētnje po hlowje 5 hrivnow — pschilubicž. To ſu cžinili — inies Poráč je wýſche hido pschilubjenych 10,000 hrivnow hiſcheze 6000 hrivnow pschilubil. Dužje nadžija, ſo ministerſtvo ſaloženje katholiske ſchule ſa něhdže 90 džecži domoli — budže to tež ſe žohnowanjom ſa Budeſčanſku ſchulu. — Dokelž je ſo prijódſtejſtevta Horniho břežanſkej ſchule pschecživo ſaloženju noweje evangelske ſchule w Starých Debschezach wuprajilo, budže ſo w najblížichim cžaku wjetſha ſchula tak derej w Hornjej Hóznej, kaž w Budeſtezach twaricž dýrbjecž.

S Klukſha. Kralowſke ſakſte wojerſke towarzſtvo ſa Klukſch a wokolnoſež nježdželu 26. junija ſwój 25 lětnu ſaloženſki ſwjeđenj ſwječeſte. Nascha wjeſ bě ſo ſ psichizmu tež ſ postajenjom cžeknych wrotow, ſ guirlandami a khorhojemi kraſnje debila. Hdyž běl džen pocžinacše býrač, rańſche piſkanje wobhydlerjow ſe ſpanja budjeſte, jim pschipowjedajo, ſo je ſwjeđenſki džen ſaſwital. Šalončko ſo ſ njebjeſeje módriny pschecželnje poſměvaſche a nam dobre poradženie ſwjeđenja lubjeſte. Pschijedzor wot 12—2 hodžin ſo pschilubdžaze bratrowſke towarzſtva ſe 14 muži ſylnie Budyskej wojerſkej kapalu witachu. Wſho hromadže bě ſaň ſ džela ſ khorhojemi, ſ džela ſ herzami 21 towarzſtrow ſe ſwujim wobdželenjom pocžecžilo. Hdyž běchu po cžekne kniježny a cžeknych hoſcži wucžahnly, ſo ſwjeđenj w 3 hodžinach na rjenej ležazym měſtneje, wot knjeſa rycerſkublerja Böhmera pschecželnje pschedwostajenym, ſapocža. Wojerſka kapala Ambroſiſki kħwalobny kħerluſch wupiſta, a towarzſtrowy pschedkhyda, knjeſ ſawki ſahladowař Buschmann, na to bratrowſke towarzſtva, cžekne ſobuſtawu, cžeknych hoſcži, knjeſ ſakſte ſchakſtejter, offižerſki korps Budyskeho krajnowoborneho podkřeježa, žony a cžekne kniježny wutrobenje witasche a ſo ſa jich wjoleliſčne pschecželnje podžakowawſki wón tſitročnu ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu ſlobowanemu krajnemu wótzej a ſchakſtej ſakſtich wojerſtich towarzſtrow wunjeſhy. Po wuspěvanju ſakſte ſymlu cžeknej kniježnje Martha Schusterez a Frida Birnichez ſ wobrasom kħelborny wěnz ſrjedža ſ wulſotni ſlawu. Ježo Majestosči kralej Albertej, naſhemu

w mjenje offizierskeho korpsa Budyskeho trajnowoborneho podkrajesa drohotnykh khorhojnykh hózdž pschepoda. Runje tajke dary tež skoro wschitzy pschedzhydojo pschitomnych bratrowskich towarzstwow pschi-njezechu. Tež njech so wusbehnje, so czebzne kobustawow towarzstwu nowu kraju khorhojnu žerdž a schpizu darichu. Dale pschedzhydachu kniežna Elsa Birnichez w mjenje czebznych kniežnjow a knieni Buschmannowa w mjenje towarzstwowych kobustawow drohotnej khorhojnej helsi a knieni fararka Birnichowa po poruczoſczi žonow czebznych kobustawow nowy bandelier. Knies mestopſchedzhyda Behr so sa wsché dary wutrobnje džatwovasche. Po wuspěwanju njoſeſkeje džakneje modlitwy so towarzstwa do rjada ſetupachu, na czole s Klukſchanskim kolojeſdnym towarzstwom „Blyſkom“, so bychu ſe ſwiedzeſtikm cžahom psches vjež cžahnyli. Tola knylne padazn deshez wobdzelnikow břskych nufowaſche, so roſenčz. Mjes tym so so wjetſchi džel bratrowskich towarzstw na dompučz nastaji, so ſobustawow Klukſchanskeho a bližſich wojeskih towarzstw w Klukſchanskim a Lichanjananskim hofczenzu ſhromadzichu a ſwiedzeſi ſuſtchnymi rejemi, hac̄ do ranja trajazymi, ſlonežichu. Majebac̄ njeſchihodneho wjedra ſwiedzeſi wſchitum wobdzelnikam w rjanhym wopomnjeſcu wostanje.

M. B.

Se Šulſchez. Pjatky thđzenja popoldnju je so tu ſchthrilſtny knif žitwoſczerja ſnebla we wódnej džerje w ſtarſchissim dworje tepil. Hóz bě so wot pfeſtońče woſhalil, so by ſa ſtarſchimaj na polo ſchol. Hdyž ſo jeho macz břský po tym domoj wrózji a tam hólza njenadeňde, ſa nim do myh phytacz džesche. Wot jeneho knyza ſboni, so je hólz doma po dworje ſhodžil. Tam pschitſchedſchi, wona ſlobuček a knučku hvojeho knyka we wobže pluwacz wuhla. Sso ſmijercz wuſtróžawſchi, macz džeczo wuczeze, tola bě psche poſdze, wone bě hžo morme. Psched polſta lětami je ſo w tej ſamej džerje hžo ras jene džeczo tepil.

Se Woſborſa. Pschi Wožim njewjedrje je tu njedzelu popoldnju blýſk do khěže pfekarja Khorle Vjenadž dyrił a ſapalil. Ma ſbože bě móžno, plomio w naſtaču podduſhcz.

Se Věleje Wody. Wónano ſpyta ſo jedyn ſchěſzajchtyrzeczy-létny cžaſnikatſki pomožnik, kotrž bě ſloty cžaſnik kramyl, ſo thoſtanja bojo, ſo w jenym tudomnym hacze tepeč. Dla niſkeje wody a dla pomožni, kotrž naſch ſupaniſki naſladowat poſkiczi, ſo ſamo-mordarjow wotpoſlad njeſchlaſhcz. Težo na břjoh wuczezechu a potom do arreſta wotwiedzeſhu.

Se Lubija. Pschi wukalañſkej wólbje 24. junija t. l. do khěgorſtvoſeho ſejma w 2. wólbnym wotkjeſu je ſlonežne tola konſervativny knies Förſter nad ſozialdemokratom dobył; njech je, ſo ma jenož 24 hloſzow wjetſchinu (9677 : 9653) a ſo po tajkim jeho dobyče jara na kromje ſtejſe —, hlowna wěz je, ſo ſim ſozialdemokrata poraſhli. Vějeſe horze wojowanje! Hdyž přenje powjescze wo wufpěchu ſ wulkich tlaſtikich a fabriſtikich wžow w poſlodniſtich krajinach naſchego wotkjeſa dívudžechu, ſdajſe ſo wſchitum wěſte byc̄, ſo ſu čeřtivem nad naſchej dobrej konſervativnej wězu ſ krijeſom. Alle hlaj! dha pschitndžechu hloſz burow Bjarnacžanskej wotknoſcze a lepſche ſa konſervativnu wěz běchu powjescze. Škrbiu paſ ſchititich kraloſhwermých wuſwolerjow ſu ſebi naſchi ſ wěri i ſerbia ſ uwdobyl, ſſerbja woſzebe ſ Buſez, Wujesda pola Kettig, Woržyna, Varta, ſe Skanez, Nakojd, Hrodžiſhča, Možacžiz, ſe Štröze, Buſojn atd. Šelava tutym dobrym konſervativnym mužam, tři ſu ſebi wjele czeſče ſaſlužili! Knies Förſter budžiſche bjes dwela ſhubjem býl, njebuđiſhu-li ſſerbjo kruſje a ſhwernje ſ konſervativnej khorhojji ſtali! Woni ſu jemu a jeho wěz dobyče pomhalí. Se teho paſ je ſažo ſhawnje widžec̄, ſak zhlé wopaczne a ſmejchne tamne rěče ſu, ſo ſu ſſerbja panſlavistojo atd. Wopravdze jenož pschitſlodžaze a hanjaze ſa naſch lud ſu tajke bledženja! Powolajmy ſo teho dla pschi datej pschitčinje a ſkladnoſczi na tutom wuſpěch wólbou ſa khěžorſtvo w y ſejm w ſerbiſkých ſtronach, a naſchi pschitſlodžerjo dyrbja wotmjeſtneč a prajic̄: Haj, ſſerbja ſu ſhwerny, konſervativny lud! —č.

Se Lubija. Pschi wukalañſkej wólbje do khěgorſtvoſeho ſejma w druhim wotkjeſu je ſo ſa kandidata konſervativnych Förſter 9677, ſa kandidata ſozialdemokratow Poſtelta 9653 hloſzow wotedaſo. Förſter je potajkim ſe 24 hloſzami wjetſchinu wuſwoleny. W herbiſtich a herbiſko-němſtich wžach je doſtal we ſtvočizach, ſhójnízach a Mučnižach Förſter 44, Poſtelt 18 hl. — we Wujesdze a Čeřnivovje ſ. 75, ſ. 1 — we Rjeſnarowach, Štvečinje a Rječanju ſ. 30, ſ. 14 — we Hluchinje a Hoſčinezach ſ. 39, ſ. 15 — we Wulkim Dažinje ſ. 54, ſ. 27 — we Buſezach ſ. 96, ſ. 1 — w Kolvaſh a Koporzech ſ. 78, ſ. 2 — w Kettizach ſ. 62, ſ. 62 — w Lejnje, Blózanach a Žaworniku ſ. 29, ſ. 17 — we Wó-

ſchinje ſ. 37, ſ. 21 — w Rodezach a Něčinje ſ. 41, ſ. 5 — we Wujerju a Luchowje ſ. 50, ſ. 26 — we Woſborku ſ. 199, ſ. 15 — we Lufku, Žarkach, Rotezach ſ. 99, ſ. 45 — w Malečiſtach, Wodwej a Čeřomku ſ. 39, ſ. 13 — w Možacžizach, Trubžechu, Žamje, Krappowje a Schpitalu ſ. 83, ſ. 17 — we Wjelečinje, Šdžaru a Woſtaschezach ſ. 214, ſ. 141 — w Kortymju a Bořišovjezach ſ. 102, ſ. 59 — w Rodezach, Šombarfu, a Bledruſku ſ. 51, ſ. 23 — we Woſhovje, Žilozach, Karlsbergu a Šupowje ſ. 39, ſ. 53 — w Buſtezech, Šahorju, Hajnizach, Koſlach a Malej ſhójníz ſ. 195, ſ. 97 — Žornožiſkach ſ. 26, ſ. 1 — w Hrodžiſchku, Kortniž, Brézejach, Wichowach a Wuježku ſ. 129, ſ. 7 — we Wozynje, Bělej Horje a Rječornju ſ. 98, ſ. — — w Droždžiju ſ. 62, ſ. 3 — w Škanzech a Nakojdach ſ. 72, ſ. 6 — w Barče ſ. 84, ſ. 1 — w Buſojnje a Dubrawy ſ. 72, ſ. 7 — w Štrözi a Šubornicžy ſ. 45, ſ. 9. Kaž je ſ tuteho ſapiža widžec̄, je ſozialdemokrat Poſtelt w čiſtoherbiſtich wžach jara malo hloſzow doſtal. Hdy budžiſhu w herbiſtich wžach tak knylne ſa konſervativneho kandidata Förſtera njeſloſhivali, by tež neko Lubijſki wotkjeſ, runje kaž ſitavſti ſozialdemokratſkeho ſaſtuwjerja měl. To njech ſebi njeſcheceljo ſſerbowſta ſo pomjatka ſapižaja.

Se Woſerez. Kniesa krajneho radžicžela ſ Luke ſu ſa kniežerſtvoſeho radžicžela pomjenovali a jemu nowe ſaſtojinfuo ſychi kniežerſtwie w Wiesbadenje ſchiptoſafali. Kaž je ſkylhceč, budže knies ſ Göz nad Buſowom ſ jeho naſlědnikom.

Se Čorneho Aholma. Dželacžer Jurij Pětſchik, w tudomnej ſtale dželazy, je na to waſhnie do njeſboža pschitſchol, ſo je ſ hory dele jedžo ſtrocžil. Pschi tym je ſo jemu lewa ruka taſ ſle wobſchodziła, ſo ſu Pětſchita do Hale do tamniſcheje chirurgiſkeje kliniki dovjeſč dyrbjeſli.

Se Lubuſha. Šsředu thđzenja popoldnju ſu pschi njewjedrje tu wulſe krupý padaſe, kotrež ſu na polach khětro wulku ſchku ſacžimile.

Se Šhwaeſiž. Šakladny ſamjeni naſcheye tvarjomneje zyrkvi wu ſandžený ſchitwórtk ſ wulkej ſwiatocžnoſe položeny. Popoldnju w 3 hodžinach ſetupachu ſo ſaſtuwjerjo zyrkwinſkeje a krajneje wyschinoſe, herbiſy duchowni, zyrkwinſke, ſchulſke a gmejuſke pschedſtejiceſtvo, ſtawy mlodeje gmejny, ſobuſtawy naſchego herbiſkeho a Wulkodubrawſkeho wojeskeho towarzſtwa a ſchulſke džeczo do cžaha, tři ſ pschewodom hudžby ſ tvarjomnej zyrkvi czebzneſche. Młodžina mlodeje woſhadyl bě ſwiedzeſte měftno hacž najeřiſtcho ſ pletwami wudebiła a mnoge czeſtne wrota poſtajila. Wóh luby Knies bě nam ſa naſchu ſwiatocžnoſe práwe ſwiedzeſte wjedro wobradžil. Se ſpěrom „Rječ Bohu džakuje“ wotewri ſo ſwiatocžnoſe. Šsředzeſku rěč mjeſeſe ſ. zyrkwinſki radžicžel Keller na ſaložku ſwiateho piſma: 1. Sam. 7, 12, 1. Moř. 28, 22 a 1. Kor. 3, 11. Wón rěčeſe ſ nam krafne ſlowa wo wažnoſczi dženſniſtichoho dnia, kotrž wýžoko ſaha psches wſchědnoſcze ſiwiſenja, wo thym ſa naſchu woſhadu na wchě cžaſh wuſnamjenithym dniu, kotrž je ſenjeſtov džen, na kotržm ſwojej mocž ſ njeboſzam ſložuſem, ſo by Wóh Wořz ſapocžane dželo naſchich rukow ſ dobremu ſonzej dowiedl. Šakladny ſamjeni mjenowacše ſ. rěčniſk po ſpomjených měſtnach ſwiateho piſma: 1. „Eben Ezer“ „Hacž ſem je tón ſenje ſomhał“, dopominajo naſz, ſo ſtejim ſdženž taž na wjerſtku hor, ſhlađuju na ſandžený cžaſh poſlň staroſčow a pržow, ſ kotržy paſ je ſo porodžila dženſniſcha wazna hodžina. 2. Tónle ſamjeni ma byc̄ „Boži dom“ a 3. je ſaložk, tři nichož njemóže ſaložicž, ſhiba tón, tři je ſaložer, kotrž je ſeſu ſchrystuſ. Š nutnej prōſtu w Božu pomož ſa naſch ſtuk ſloneži ſ. zyrkwinſki radž. ſwou ſwiedzeſtu rěč. Po tym ſanjeſtov nětoſti knieža wuczeze, tři ſeču na naſch ſwiedzeſtu ſchipti: „Rječje ſhaſala wěczneho czeſče“. Něko ſežhovacše herbiſka ſwiedzeſtka rěč naſchego knieža ſararja Handrika-Maleſhanskeho. Wón mlodej woſhadze, ſ jeho duchowneho ſaſtaranja ſtupazej, na wutrobu ſklažeſe, cžnicž wſchitko w Božim mjenje. We ſwojej rěči wón ſpominacše, ſak je myžle, tudy Boži dom tvaricž, hžo psched ledžeſatami napjelnjal ſtawy jeho woſhadyl. Sa nju woſkasachu ſo w ſwojim cžaſhu polo a pjenjeſy. Tak doſtawa ſón cžemneje nadžije něko wopravdžitoſe. Wóh luby Knies pýžla w prawym cžaſhu prawych muži. Naſch ſ. ſarar ſokacwaſche na ſſerbou wózta, naſchego droheho něko njebočiſteho knieža ſararja Žimicha. Tón poſkylnjowacše mlodbu woſhadu w pschedewatym džele, ju podpjetajo ſe ſlowom a ſtukom a poſnojeſo ſ ſapocžatkej. Hdy by tu hſtceče byl, by wěſče dženža mjeni ſtaſ a dželi ſ ſ nami radoče ſ a wjehele dženſniſtichoho dnia. Džak a ſhwalba paſ budž Bohu, ſo je myžle cžlowjekom wodžil a

wobstejnoscze tak srijadowal, so ho netko wschitko k dobremu konzej blizi. Knjess recznik wusbehny, kat je semju, na kotrejz stejimy, daril herbski scheszejian. Tu, hdzej herbski ratac hischeze njedawno czehniesche hwoju brsdu, tu wupinaja ho hzo krute murje a hbris ho tu psychipoweda Boza cjescz a hwalba. Kat bndje twarjomna hwalniiza najdalishim splasham je hvedkom Sserbow pobozenoscze, zyrtwinkie smyblenoze, jich hweru k starej werte a se hvedkom woporniwoze. (Mlynska, tu Bozi dom twaric, je mjenujz mjes tudomnymi narodnosmyblenymi Sserbami wozechje ziva a pesczena a bu najbole na jich pohonjowanje do skutka stajena. Sserbia ju twarja a rukuja nimale bjes wuwacza se hwojimi lezomnoscemi radosejivje sa jeje twar.) S Bohom ho nadzijam, so sa lato tu steji hotowy knjessow dom w zyloj hwojej krazenosci, so preni ras swony sawolaju pobozenych temscherow do knjessowych psychitwarkow. Po teile reczi czitasche knjess Mlynk-Merkowski, piwmawiedzer twarskeho wubjerka, wotpiw rosprawy wo dyptach spoczatka sajimaweho zyrtwinkeho twara. Rosprawa hama sapolozi ho s dobom se hledowazym czaopizhami do sakladneho lamjenja: "Sserbske Nowiny", "Missioni Pocho", "Katholiski Pocho", "Luziza", "Sserbski Hospodar", "Pomhaj Boh", "jubilejny spis krala Alberta", "wopomnienissi spis wo Biedr. Jarom. Smischu" a skonczenie "Bauz Nachrichten", wscze po jenym exemplaru. Psychitomni fastupierjo zyrtwinkie a krajneje wyschnoscze, stavu twarskeho wubjerka, herbsky duchowni a drugi cestni hosczo klepnichu trojz na sakladny lamjen, prajizh psychihodne hlowa obo tez hronecka. Bchku to hledowaz k.: tajny zyrtw. radziczel Keller, wshchshi konf. radziczel Meusel, wokrejny hejtman dr. Hemptel, farar rzezter Jakub-Nejewacjidski w mjenje konferenzy herbskich duchownych, farar Handrik-Maleschanski, farar Birnich-Klukchanski, farar Mroslak-Hrodziszczanski, farar Rada-Budyschanski, kaplan Sarjeant-Budyschanski, farar Voigt-Lupianski, farar Szekora-Minakalski, nasch starz wuczer a herbski wotcizn kantor Jan Bartko-Budyschanski, dale twarskaj mischtraj Giesa-Drajdzanski a Szymank-Ochronowski (-Herrnhutski), stavaj twarskeho wubjerka tublerje Skop-Kschiwoborschczanski a Mlynk-Merkowski, rzezefubler Gieznar-Boraczanski. Naschi k. fararjo a k. kantor em. Bartko prajichu hlowe w herbskej reczi. Po 5 hodz. ho hwyatoczne, schulski dzeczi podachu ho na selene luki, hdzej ho jum schulski hwyedzer wuhotowa. Wuczah wo sajimatwej rosprawy, do sakladneho lamjenja sapolozenej, podam psychichodne. — Dzakna mysl Schwacjczanski Sserbow poloz na dnju położenia sakladneho lamjenja lawrjenzowu wenz na row herbsleho wotza hujesa faratia Smischu w Hodziju.

Priopk.

* (Wohet.) Drajdzanski hermant je ho na nowym torhoschcu njedzelu w noz 15 hermanskich budow se wshemi tworami spalil. Psychedawarjo su wulku schkodu poczepili.

* (Sahubiaz blysk.) S Joachimsthalu w Czechach pižaja: Ssredu wjeczor blysk w Joachimsthalu do jeneho twarjenja dyri, a schtyri wozech (wulku wowlu, wowlu, macz a dzeczo), prene tji straschnie, nana, murjerja Josefa Schindlera pak jenoz lohko wobschlodzi. Založnje wustrojena wulka wowlu s malym dzeczem w schorzuje do hujodstwa cefnu, ho hakle sa hwiwu dohldajz, so twawi a so je jej blysk dwaj porstaj wot nohi wotrafyl. Tu su do Karlowych Warow dali, hdzej dyribi ho jej noha wotewac. Wowlu a macz stej kmertnje wobschlodzenej a lezitej wopalenai we womorje. Na rumnoszach, w kotrych blysk satkadzesche, je sle hladacz. Sofa na kotrym bezchtej tej dwi we womorje lezazej zonje bezchtej, pokazuje pjasz wulku dzera, kotryz blysk wudyril. Schkoda wbohu hwojbu cim hore trjechi, dokelz netk zadyn s jeje stanow niczo sazlujez nijemoge.

* S wulkim sliwom je ho srijedu wjeczor Barlin mohl rjez powodzil. Se hylnym njewjedrom s dobom tolste krypy padachu, a njezherna woda ho na mesto wula. Woda wjele pincznych wobhdlenjow pcozje a wschude hujetu schkodn naczini. Wosy elektrickich drohowych zelensizow a drozki nijemogach dolhi cza pescz. Wobhdlerjo pincznych wobhdlenjow dyrbjachu wohnjowu woboru na pomoz sawolacz.

* (Njekasanstwo.) Drajdzanska khostanska komora je schufkeho direktora Urbana Dreszlera se Schandawy dla njekasanstwa k jastwu na 6 let a k hubjeniu czechnych prawom na 10 let sazudzila.

* 8 zentnarjow a 8 puntow czezku hlebrowu duzu su w Brandu w Rudnych Horach s tamnichich krajnych podkoplow wuryli.

* (Njewjedro a kropobicze we Wuheiskej.) 28. a 29.

juniu su we wulkim dzelu Wuheiskeje njewjedra a kropobicze njezhernu schkodu naczini. Pola jeneho kropobicze jasejczazeho towarstwa je 29. junija 8800 psychipowiedzenjow wo nastatej schkodze doshlo. Denož rausche a krotkoransche stronu su ho s njewjedrami pschepuschczile.

Wuhsudzenja.

Khostanska komora. 29-letyl August Pink s Bokojny, bě letyl w februarje, hdzej jako pohonc na knjezim dworje w Pschitwizach bluze, hwojemu hospodarje, ratackemu radziczelej Steigerej, nech pscheniczych wotrubow, 4 hriwny hodynch, kramyl a je zivnosczerzej J. A. Hajnje w Pschitwizach sa 2 hriwne psychedal. Dale bě Pink letyl w noz 3. haprleje hromadze se zivnosczerkom Pawolom Grüllingom w Pschitwizach s palecni tamnischego knjezeho dwora dwaj mehaj pscheniz kramyl. Po reblu wobaj do prenjeho poskhoda salieschtaj, a mjes tym so Pink wysche na zitowu lubju salesh a tam dwaj sbupschinjezenaj mehaj s pschenizu napjelni, na njeho Grülling w prenjem poskhodze czakasche a potom paduchstwo wotnjejc pomhache. S pjenjezneho wunoscika, ja kranjenu pschenizu dostateho, kotryz bě Grülling w Rakosdzanskim mlynie psychedal, Pink poloju, 6 hriwnow, dosta. W mlynie su bjes komdzenia pschenizu kupili, mieno, so je wona na Grüllingowym poln narostla. Pink, kotryz je hzo 5 krocz khostany, k jastwu na lato 5 měsazow, Grüllinga k jastwu na schesje měsazow sazudzichu. Hajna, kotryz je Grüllinge kranjene wotrubu motkupil, ma pschekhowanja dla 4 njedzele jastwa wotpozuciez.

— 14-letyl czeladnik Ernst Tschank s Noweje why pola Rakelz bě, hdzej pola tublerja Schezpanka w Rakelzach bluze, hebi 24. haprleje s pschicznim kralowym narodninow sapaleks papierki, dzeczazu pistoliu a 25 praskawkow kupil. Wjeczor w 7 hodzinach wón se Schezpankowym 10-letyl hynom do kolinje dzesche, hdzej tutemu na jenym wosowym kole s hamoram na jenu sapaleksu papierku dyricz da, so by wona rosbuchla. Na to wón ham hromadku sapaleksich papierkow na to hamo mestno polozi a s hamoram do nich dyriwchi jim rosbuchnej da. Hdzej bě kur wotczahny, Schezpankowym hyn, kotryz bě ho psched kolinu postajil, widzescze, so ho nětore stvzelza hlowy, s kolinje hujbe dele wizaze, palachu. Hacj runje hnydom jena hlužbna dzowka s wodu pschibez, njebe možno, wohet salcz. S kolinje ho plomjenja na Schezpanke brožen a toroz a na brožen a hróz swudowjeneje kubletti Bělischowje wupschetechu. Nastata schkoda bě hujeto wulka. Tschank, kotryz bě wobskorzeny, so je lohkomyslnje wohet saparal, pschi pschepytanju dopolcasz nijemogach, so je s rosbuchneniom sapaleksich papierkow wudyrjenje wohnja sawinowal. Jeho teho dla jenož dla pschestupjenja s 3687 khostanskeho salonja sazudzichu, 10 hriwnow pjenjezneje putu sapaczic.

Stotny wilowat Handrij Gruhl s Nodez bě letyl konz januara do hwojeye hrózje jenu wilowanu kruwu stajil a ju potom, ju podkrejsnemu stotniemu letarzej k pschepytanju njepodawsci, priedy hacj bě ho salonski wobhlaðanski czaq numyl, do Scherachowa psychedal. Dla pschestupjenja wulka psche stotne hujoscze bě Scherachowskii lawinski su Gruhlej 15 hriwnow khostanja napolozil. Tez druga instanza tonle wujud wobtruci.

Sa nasch herbski dom

bě ho dotal nahromadzilo: 45,175 hr. 55 np.

Dale su sa njon darili:

W „Katholiskim Pocho“ čjzlo 26 lata 1898 hzo kwitowane:

Radowitska platova komisija 60 np., Delanska patentna komisija: bity njebiteho njehe 1 hr. 90 np., safo tak, jenož so je bity druh — 1 hr. 60 np., tak jedzecztaj dwiejo pachajo — tjo leni dzeczu machajo — 1 hr., banka-wuměnjetna 11 np., dam hriwnu, mjena njedam — 1 hr, sa dwaj plakataj 20 np., knies Wuka daril mapje dwi, hdzej rjaduju ho listy wscze — 5 hr. 50 np. = ...

11 = 91 =

Bondzelnizh: K czechzi lubeho krajana s dalokoscze sladowanych 9 hr. 35 np., na Dietrichowym hrajadle napislanskych 1 hr. 86 np. = . . .

11 = 21 =

Hromadze: 45,198 hr. 67 np.

S džakom kwituje

sarjadnistwo „Maczizy Sserbskej“.

Dobrowólne pschechadżowanje.

Bo žadanju herbów žiwnoſćerja Morle Moriza Kädriza s Holzy, ma ſo k jeho ſawoſtajenſtu bluſchaza žiwnoſć cžiſlo 3 wohensaweſzeneſkeho kataſtra a fol. 16 ležomnoſtneſkih knihi sa Holzu, s 68,50 dawſkih jenoſćem počežena, k wopalnej kaſy s 960 hr. ſchazowana a na 6780 hr. taſſerowana

póndzelu 4. julijsa 1898 dopoldnja w 10 hodžinach

na měſtinje ſamym w Holzy na pschechadżowanje pschedawac̄.

Wſcho dalsche je ſi wuwieſcheni na ſudniſkej taſli wiđeč a wot wježneho ſudnika w Holzy ſhonicz.
W Budyschinje, 28. junija 1898.

Kralowſte ſamtske ſudniſtwo.
Kunze.

Drjewowa awkzijsa na Drobjanſkim reverje.

Wutoru 5. julijsa t. l. ma ſo
100 ſuſhizowych dołich hromadow ſa hotowe pjenyſh ſjawnje
na pschechadżowanje pschedawac̄.

Sapočatzk dopoldnja 1/210 hodžin na kſchižu pschi ſomſčanſkim polu.

W Minakale, 29. junija 1898.

Grabinſta ſi Ginfiedella inspečzija.

Awkzijsa.

Póndzelu 4. julijsa popoldnju
wot 2 hodž, budu pręcežeznjenja
dla wſchelake meble a domjazu
nadobu, mjes druhim:
jenu tržnu lawku
ſi dubowym ſtejadłom, zyle nowu,
jedyn ſofa, ſi woħrjechowym drje-
wom furnerowanym, ſchęſcz dobrych
połerowanym ſtolow a wſchelake
druhe ſa hotowe pjenyſh na psche-
ħadżowanje pschedawac̄.

C. Bräuer, reſtarovatér
w Huczynie.

Žiwnoſć na pschedan.

W Sajdowje pola Maleho
Wjeltoſta ſtej žiwnoſć ſe 4 kózami
pola a ūki a kheža ſe ſahrodu
ſe ſwobodneje ruki na pschedan.

Wſcho dalsche je ſhonicz w Saj-
dowje cžiſlo 3.

Žiwnoſć na pschedan.

Bliſto Budyschina je žiwnoſć
ſi 15 kózami pola a ūki, ſi maži-
nymi twarjenjemi a rjanymi ſnjemi
ſe ſwobodneje ruki na pschedan.
Wſcho dalsche je ſhonicz we
wudawańi „Sserb. Nowin.“

Hoſcjenz na pschedan.

Ola wumrjecza moje żony mam
myſle moi hoſcjenz, jeniežki wo
wȝy, 1888 nowy natwarjeny,
ſi pschiprawjenej kſlamáńju a
kowarſtowm, ſi 9 kózami dobreho
pola a ūki, ſi bjesporoczym
žiwym a morwym inventarom
pschi naplačzenju 6000 hrivnow
pschedac̄. Wothylana ſeleſniſa
ſi mjeñſchinow dale wȝy ſasta-
niſchežo doſtanje.

Handrij Miesner w Hlinje
pola Huczyni.

Nowa natwarjenia kheža, ſe 6%
ſo danjaza, je pschi niſkim na-
plačzenju placžiſm hódnio na psche-
dan. Dalsche je na Matejkowej
droſh (Mättigstraße) 6 po 1 ſchodzię
ſhonicz.

Kheža na pschedan.

We kufu je kheža ſi dwemaj
wobydlenjomaj, ſi bróžnju a pječ
běrtleſi dobreho pola a ūki
druheho pschedewſacža dla tunjo
na pschedan. Twarjenja ſu wu-
poriedzane a ſu ſi 1540 hrivnami
we wopalnej kaſy ſaweſzene.
Dalsche je pola wobſedžera cžo.
46 tam ſhonicz.

W Budyskim pschedmęſcze ſi wul-
kim pschichodom je rjana ſo derje
danjaza kheža ſe ſahrodu ſi pschi-
hódnymi wuměnjenjemi na psche-
dan. Hodži ſo ſi ſaloženju kapitala
ſa bywſich ſublerow. Dalsche
je ſhonicz we wudawańi „Sserb.
Nowin“.

3 lětnu čornu kóbli,
pschi wobhlađanju ſreb-
zow preměrowanu, ma
na pschedan
ſublet Miejska w Butojnje
pola Huczyni.

Mjane proſata
Miſchnjanskeje raſy ma
na pschedan ryczerſublo
w Lejne pola Schröſcik.

Hospodarsli wós, 35 zentnarjow
wudžeržazy, ma na pschedan
Bruno Urban w Trjebienzy.

Draineroوانſke roly
wſchęch družinow ſi fabriki W.
Bienerta w Halschtrowje ma pschedawac̄
na ſkładze a po fabrikskich placžiſ-
nach pschedawa

G. Dietrich w Letonju.

Zyle tuczne hoſjaje mjaſzo
punt po 50 np.,

ſolbaſku punt po 60 np.,
cžerſtwy ſolbaſkowy tuk po 40 np.,

wuſhkrjeny ſoj punt po 40 np.,
polč ſchi 5 puntach po 70 np.,

ſadlo punt po 65 np.,
ſuſhene mjaſzo punt po 70 np.,

porucža
reſnik Wagner

na seminarſkej droſh.

Rhoſej:

ujepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
paleny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamknej wulkej valerni valeny,
cžerſtwe družiny, wubjernye ſlodžaze,

woſebitoſć:

Winsle měſchenje punt po 100 np.,

Javasle měſchenje = 160 =

kózdy thdženj ſo wjazh kročz kheſej cžerſtwy pali.

H. Kunack naslēdnik
na bohatej kaſy 8.

Bayeriske tocžniſki

a funki w 10 wſchelakorych družinach pschi potrjebje porucža
powjasaſſki miſchtr J. G. Müller
na ſamjentnej kaſy 12.

K wuſhwej

hróč,

w o ſ u ,

hoborski ſoliſ,

ſchlesynski ſrěni ſoliſ,

hejdusčku,

prawu rěpu

porucža

Gustav Heinke

pschi žitnych vilach 34.

Rjeſikoſtyň tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družiny tobala w 10 np.,

paſčika, jara dobre ſchupowanski
tobal, bohaty ſkład zigarow po
wſchęch placžiſnach, mjes druhim

tež zigar po 2 np. porucža
Juriij Schwiebus

(prjedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej kaſy 10.

Čerſtwy ſoj punt po 30 a 40
np., tuczne ſuſhene ſwinjaze

mjaſzo punt po 70 np., tuczny
howjash brjuch punt po 50 np.,

ſolbaſkowy tuk punt po 40 np.,
drugi družini metſolbaſy po

60 np., ſadleshežo punt po 65
np. pschedawa

O. Pěſchla na žitnej kaſy.

Jed psche ſchwoby

ruče a ſi wěſtoſču ſkutkowazy,
porucža

Germania drogownia
dr. Roher.

pletwa, promjenja a cžaſni-
lowe rjeſjazhy ſi wložow derje a
tunjo džela

Hugo König,
brodutruhač a ſrijer,
w Budyschinje na hauensteinskej
kaſy.

Kózdy, kročz
chže hebi dobrý
a tuni cžaſniſk
kupič, abo
kročz chže hebi
jón porjedzieſ
dacz, njech dže
ſi cžaſnikarjej

Curtej ſeneczej
na ſwonkownej
lawſkej kaſy 5,
pódlia knjeſa lotteriskeho kollettéra
Jägera. — ſenecz pschedawa a
porjedža ſa ſwoje dželo ſprawnje
rukijo.

K w u ſ y w e j
najlepſchi dominialny ſoliſ
najlepſchi hoborski ſoliſ

po najtunischiſtich placžiſnach porucža

Juriij Schwiebus
prjedy August Bartko
na ſwonkownej lawſkej kaſy 10

Najlepſche
nowe poľnojerje,

nowe Maltesowe jerje,

nowe lětnje maltaske běrnij
je ſi cžerſtwej požylku doſtał

H. Kunack naſlēdnik.

Wulět
serbskich towařstw do Njeswačidla
njedželu 10. pražnika 1898.

Porjad zjězdžowanki:

- I. Přikhada powitanje serbskich towařstw we Weberec hosćenu popołdnju wot 3 hač $\frac{1}{2}$ 4 hodz.
- II. Překhodzowanje w tamnym knježim parku, kotrehož wopyt je so nam dobroćiwje dowolił. Započatk połd. wot $\frac{1}{2}$ 4 hač do 5 hodzin.
- III. Zhromadne posedženje a jednanje wšech serbskich zjenočenstwów. Hłowny dypk jednanja je: Bratřa, zjenočmy so k zhromadnemu dželu za rozwiće a rozsyljenje našeho serbskeho narodneho hibanja a žiwjenja, pretož jeničcy přez njo zakhowamy sebi swojich wótców najdrózše namréwstwo, mjenujcy: pobožnosć, kraloswérnosć, lubosć k wótčinje, dželawosć a zlutniwosć. Započatk popołdnju wot 5 hač do 7 hodz.
- IV. Zhromadna wječeř. (Zymne wukrawanki po nizkich płaćiznach.) Wječeř wot 7 hač do 8 hodzin.
- V. Spěwański swjedžen. Wustupjenje wšech serbskich spěwańskich towařstwów, kotrež nam spěwy po samsnym wolenju přednjesu. Započatk wječeř we 8 hodz.
- VI. Po skónčenju spěwanja su reje.

Přeprošujemy na naš wulět wšón serbski lud, ze wšech kónčinow serbskeje zemje, wosebje pak Serbow a Serbowki z Njeswačidla a wokolnosće na zhromadne posedženje a spěwański swjedžen. Wšitcy maja přistup!

Bratřa serbscy, njekomdžce so, ale přińdžce wšitcy, wšitcy!

Serbske towařstwa.

Towařstwo serbskich burow w Bělczezach
směje njedželu 3. julija popołdnju w 4 hodzinach w restawraciji
knježiny Amalije Schpotke požedženje.
Předstv. Pschedkydſtvo.

Bukečanske serb. tow.
Na lětuši zhromadny wulět serbskich towařstwów jutře njedželu za tydžeň 10. julija do Njeswačidla wše sobustawy ze swojimi swójbnymi najprečelniso přeprošuje předsydſtvo.

Přitam swúžobne a hróžne džowni a tajše k swinjom, gratmischtrów, wotroczków, ūrénkow, pohončow a rólnych pohončow, ūczakow, molazých, dželaczerfske swójby a dójci pschi wulět mšdze do tudomných a Draždánských stron. Schmidtowa w Budyšchinje na žutelníské haſhy 24 po 1 ſtchode.

Grabje,
ložyscheža,
ložaze ryuli,
lołmas,
ložowý mas,
powjasatſle twory,
drjewjanzy,
drjewjanje stupnje
we wnlkim wubjerku tunjo porucža

J. G. Müller,
powjasatſli mischt
na ūamjeńtej haſhy 12.

Schpruhi na scžennu
(se ūlěbornym pišmom wulězene)
po 25 np. a 50 np.
ju dostacž
we wudawańni „Sserb. Nowin“.

Hejtman ſo pyta.

Na Kupjanski knježi dwór ſo † 1. jul. abo posdžischo sprózniwý muž, w ratařstwie naředžity, jało lambora pyta.

Gieželt, inspektor.

Wutrobuñ džak.

Wyškoczeſzenej ſwójbje knježa tublerja Duczmania w Klukšu ſe pszechzelnive pschijecze a hospodowanje podpišani ſwój najwutrobnischi džak praja. Krótkie hodzinti, w njej pschebte, nam stajne w džakownym wopomnječu ſawostanu.

Sobustawy Njeswačidlskoho wojskowego towařstwa.

Džaf.

Kralowske ſakſle wojskowe towařstwo ſa Klukš a wołolnoſcji ma ſa ſwoju winowatosć, ſa wyškole poczeſzowanja a wuſnamjenjenja, jemu pschi jeho 25-létrnym ſałdzeniſum ſwjedženju doſtate,

najwutrobnischi džak

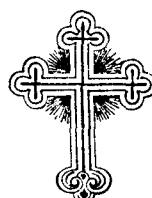
wupraję, najpoddanischi džak kralowskemu pruskemu poſlanciſtu w Draždānach a knjeſej podkrejznemu pschedſtejčerzej reſerwy Klemmej w Budyšchinje ſa pschepodacze khežoroweho dara, towařichowſti džak knjeſej wychlej ſi Crauſhaar a offizérskemu korpſej Budyškſkemu krajnowoborneho podkrejſa, wutrobuñ džak knjeſej ſarnej Birniczej ſa rjanu ſwjedženſku ręcz a Klukšanam ſa wudebjenje why, towařichowſti džak tež ſwoklowym bratromſlim towařstwam, knjeſam čežným ſobustawam, jich mandželskim, mandželskim našich towařstwowych ſobustawom, ſwjedženſkim čežným knježnam a tudomnemu kołojesdnemu towařstwu, kotrež ſo pschi naščim ſwjedženju wobdželiku a našču khorhoj ſi rjanymi darami poczeſzicju. Wožebity džak prajimy knjeſej ryczeſtublerjej Böhmerej w Klukšu ſa pschijecze naščich čežných hosczi, pschewostajenje ſwjedženſkego města atd., kaž tež čežzenej Birniczej ſwójbje w Klukšu ſa woporniwoſcji a prózowanje, w nastupanju ſwjedženſkim čežných knježnow nałożene.

W Klukšu, w juniju 1898.

Kralowske ſakſle wojskowe towařstwo

ſa Klukš a wołolnoſcji.

Grunt Buschmann, pschedkyda.

Z Bożej njedoslědžitej radu zemrje, nimale dokonjawši 80. lěto swojeho žiwjenja, po krótkej khorosci džens popołdnju w 2 hodz.

wysokodostojny knjez

Monsignore Jakub Kućank,

čestny komornik Jeho Swjatosće bamža Leona XIII.,
Canonius Capitularis Senior tachantstwa swj. Pětra w Budyšinje,
assessor konsistoria, examinator synodalis,
ryčeř kralowskego sakskeho zaslužbneho rjada atd.

Pohrjebna swjatočnosć běše

pjatka 1. julija

w 9 hodzinach dopołdnja.

Officium po morwych započa ſo w tachantskej cyrkwi $\frac{1}{2}$ 9 hodzin. Pobožnym zastupnym próstwam zemrjeteho we hłubokej zrudobje

poruča

W Budyšinje, 28. junija 1898.

Tachantstwo swj. Pětra.

Requiescat in pace!

Wschiloha i číšku 27 Serbskich Nowin.

Ssobotu 2. julijsa 1898.

Placíšny rěšneho slotu na Draždánských slobotných wilach

27. junija 1898.

Placíšny po žentnarju a hrivnách.

Slobotne družiny a wošnamjenjenje.		Biwa	Rěšna woha.
		hr.	hr.
1. polnomjazne, wiformjene, najwjetšcheje rěšneje hōdnoscē hac̄ do 6 let	34—37	63—67	
2. mlode, mjaſne, niewuformjene, — starsche wiformjene	31—33	57—61	
3. šrenjo pižowane mlode, derje pižowane starsche	29—30	54—57	
4. šnadnje pižowane kóždeje starobý	—	51—50	
J a l o j z y a t r u w y :			
1. polnomjazne, wiformjene jalojzy, najwjetšcheje rěšneje hōdnoscē	32—34	58—62	
2. polnomjazne, wiformjene truwý, najwjetšcheje rěšneje hōdnoscē hac̄ do 7 let	29—31	54—57	
3. starsche, wiformjene truwý a šnadnje wuwite mlodsche truwý a jalojzy	26—28	50—52	
4. šrenjo pižowane truwý a jalojzy	—	45—48	
5. šnadnje pižowane truwý a jalojzy	—	43—44	
B y t i :			
1. polnomjazne, najwjetšcheje rěšneje hōdnoscē	33—36	59—62	
2. šrenjo pižowane, mlodsche a derje pižowane starsche	30—32	54—57	
3. šnadnje pižowane	—	50	
C z e l a t a :			
1. najlepše s mlotom wiformjene abo najlepše wot zyza	43—45	68—71	
2. šrenjo formjene abo tež dobre wot zyza	—	62—67	
S s w i n j e :			
1. polnomjazne lepšich raſow a jich ſchijzenjow w starobý hac̄ do $1\frac{1}{4}$ leta	44—46	56—58	
2. mjaſne	42—43	54—55	
3. šnadnje wuwite, tež ranž a fundrošy	40	50—52	

Placíšna žitow a produktow.

Žitowý doros w Budyschinje: 4398 měchow.	W Budyschinje 25. junija 1898.		W Lubiju 30. junija 1898.	
	wot	hac̄	wot	hac̄
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.
Pšenica	běla	10	30	59
	žolta	10	—	10
Rožka		6	88	7
Jecžmien		7	88	8
Wowl	50 kilogr.	8	90	9
Gróč		8	40	11
Wola		7	78	8
Zahly		13	—	15
Hejduscha		15	—	16
Béry		2	70	3
Butra	1 kilogr.	1	90	2
Pšenicejna muka 50		10	—	20
Ržana muka 50		9	—	13
Schno	50	2	40	3
Škoma	600	16	—	20
Brožata 1080 ščtuk, ščtuka		12	—	22
Pšenicejne motrubý		—	5	25
Ržane motrubý	50 kilogr.	—	5	50
Pšenicejny gris		—	5	50
Ržany gris		6	50	—

W Budyschinje placíšche: törz pšenice (běla) po 170 puntach 17 hr. 51 np. hac̄ 18 hr. — np., žolta 17 hr. — np. hac̄ 17 hr. 51 np., törz rožki po 160 puntach 11 hr. — np. hac̄ 11 hr. 50 np., törz jecžmienja po 140 puntach 11 hr. 3 np. hac̄ 11 hr. 29 np.

Na Dvorsky w Budyschinje pšenice (běla) wot 10 hr. 30 np. hac̄ 10 hr. 60 np., pšenice (žolta) wot 10 hr. — np. hac̄ 10 hr. 30 np., rožka wot 6 hr. 72 np. hac̄ 7 hr. 3 np., jecžmien wot 7 hr. 50 np. hac̄ 8 hr. — np., wowl wot 8 hr. 50 np. hac̄ 8 hr. 75 np.

Wjedro w Londonje 1. julijsa: Pomroczenie.

Cyrkwinske powjesce.

W Michalskej žyrki směje 4. njedželu po ſhvjatej Trojizy rano w 7 hodž. farat Ráda herbstu ſpovjednu rěč, $\frac{1}{2}9$ hodžin diaconus Sarjenk herbstu a w 10 hodž. němle předovanje. Popoldňu $\frac{1}{2}$ hodžin budže latechismusowe roštecjenje s konfirmérowanymi herbstimi holzami.

Wěrowani:

W Michalskej žyrki: Jan Ernst Brěšovski, fabrikat a wohyder w Čgornych Možlizach, s Lenu Augustu Kenczezem w Dobruschi. — Jan Bräuer, kublet w Börku, s Hanu Mariu Lenu Rykterez tam.

W katolskej žyrki: Jan Ernst Lorenz, dželacžer, s Hanu Madlenu rodž. Kölz. — Vjedrich Wylem Frommer, fabrikat dželacžer w Hněvězach, s Madlenu rodž. Bětkez tam.

Křečeni:

W Michalskej žyrki: Margaretha, Vjedricha Wylema Taffela, wohyderja a krawza na Židowje, dž. — Theresia, Jana Namsha, živnoſejerja w Dobruschi, dž. — Oslar, Handrija Scholty, wohyderja a mlynského dželacžera na Židowje, ž. — Vjedrich August, Ernst Bohuševra Mužika, živnoſejerja w Čížonzech, ž. — Helena Augusta, Handrija Augusta Ackermann, živnoſejerja w Kelenje, dž. — Pawoł Alfred, Pawoła Ernsta Nowaka, živnoſejerja w Čížonzech, ž.

W katolskej žyrki: Martha Lena, Wylema Pawoła Josefa Hübnera, krawza, dž. — Max Benno, Jakuba Kaspera, dželacžera na Židowje, ž.

Zemrječi:

Džen 27. junija: Khorla Franz Pawoł Jänsch, vojnat, 22 l. 3 m. 12 d. — Pawoł Jurij Smij, dželacžer w paperniku, 19 l. 2 m. 20 d. — 28. Črna Hertha, Jurja Maga Schöny, lithografa, dž., 4 l. 2 m. 17 d. — Monsignore Jakub Kutschank, Canonicus Capitularis Senior tachantstwa svj. Petra, 79 l. 11 m. 2 d

Žirkwienske powjesce i Budestež.

4. njedželu po ſhvjatej Trojizy směje farat Mrošek rano w 7 hodž. herbstu ſpovjedž, pomozný duchovny Rykterz w 8 hodžinach herbstu a $\frac{3}{4}10$ hodž. němle předovanje.

„Lischča jama“ w Budyschinje.

Wulka restawrazija a winařna.

■ Najbohatšcha jědžna kharta w Budyschinje. ■

Porucžam ſvoje wubjerne Moselske, Rheinske, Bordowske a polodniſke wina, němske a franzowske ſhampanſke wino.

Placíšnowe ſapižny darmo a franko.

Blidowe ruby, salvetty, nože, widliczki, ſchlenzy, ſudobje atd. k kvaſam, ſchczęſnam a druhim ſvójbnym ſiwjedženjam wupožčuju.

Dalovrěčat čj. 70.

Oskar Dietrich.

Čserbsli ſo rěči.

Statne papjery, komunalne požčonki, ſastawne listy, induſtrijowe obligazije, akzije atd. s pschihodnymi wuměnjenjemi kupujat a pschedawataj

Schmidt & Gottschalk,
pienježna banka w Budyschinje pschi mjaſzowym torhoschezu 14/16.

Wschě družiny valenza

čisteho a dobreho

w cžwizach a po měrje po najtunisckich placíšnach pschedawa

Carl Noack na žitnej haſy.

(Sałožena pschedawařna w lécje 1864.)

Zenož 1 hodžinu
po butra džela s dr. Roeberowym
butrowym pólwrom.

Dostacz
w Germania-drogowni.
Miejeczel dr. Roeber
chemik a haphykar.

Rhosejowe placzisny

Poruczam s 5% rabatta:

paleny **Santoski rhosej**, sylny, punt po 85 np.,
paleny **Campinański rhosej** punt po 90 np..
paleny **W. parlojty rhosej**, jara dobry, punt po 100 np.,
njepaleny rhosej

jara dobry a sylny punt po 70 np.,
5 punkow po 3 mfl. 25 np. s 5% rabatta,
10 punkow po 6 mfl. 25 np. bjes rabatta
Tele rhoseje su w mojim wukładnym wofnje
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Paleny rhosej,

na złodzenje kwiadomieze pruhowan, kupuje ho
syry punt hiżo po 70 np.,
paleny punt hiżo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojty rhosej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy August Bartla)
na swonkownej lawskiej hažy 10.

Pozłuzenje w herbskiej ręce.

Turkowske klowki

nowy plös w měchach, kaszczekach a po wasy su tunjo dostacz vola

Marička Mierewy

pschi miażdżowym torhoszczem.

Destillazija likerow po starzych tunich placzisnach.

Starowupruhowan

Shorjelski kalk.

Czerstwy paleny

twarzki a rólyk kalk

se swojich Nišczanskich a Kudranczanskich
taktoinjow poruczam.

Firma: **C. Plumecke** w Niskej.

Prośchu, so by ho skasanie direktnie pola mie, abo pola mojego
pużowarza, kotrej je żobotu w snathach lokalach nadeneż, stalo.

paleny
parlojty rhosej
punt po 100 np.,
spory a wubjernie złodżazy, porucza
Pawol Pētschka
na herbskiej hažy 13.

Swoj bohacze sradowanyj sklad

zigarow
100 sztuk hiżo po 2 hr. 40 np.
kniesam kurjeram należne porucza

Bruno Halke
na swonkownej lawskiej hažy 9.

Schtóz dyrbi s wjeżelej abo
kutnej pschicżini

palenz
kupowacż, njech spytu nazu dwójne
palenzy a litery, liter po 60 np.,
a wón budż spokojom.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hažy 6.

Woprawdżity holandski
kakao

najlepschu družinu śweta, placzisny
hodno porucza

Gustav Küttner
10 na herbskej hažy 10.
Zenieżka pschedawańja sa Budyschin a wokolnoścę.

Carbolineum,
wolij sa mloczaze maschin, lanolinowy kopytny mas, lanolinowy fożowy mas, lanolinowy schlorażazy mas, wolij sa schizaze maschin, vaselinu, vaselinowy fożowy mas poruczataj w najlepschej tworje a najtujscho

Strauch a Kolde, drogowa pschedawańja na kamjentnej hažy 3 w Budyschinje.

Ke pozylnjenju a k porjenšchenju
włosow na głowje, k wostro-
nienju schupisnow a lischawow
poruczamoj

w opawnym
franzski palenz
w bleſchach po 50 np., 60 np., 1 mfl. a 2 mfl.

Strauch a Kolda
na kamjentnej hažy 3.
Dolokoręczak 81.

Zigary
a wschon tobak, trane rjepiki, punt po 25 np.
porucza

Juri Schwiebus
(prjedy August Bartla)
na swonkownej lawskiej hažy 10.

Warjenja
wscheje družin tunjo porucza
Jan Lukas
pschi žitnych wifach 9.

Swoj snath dobry
palenz
po najtujskich placzisnach
poruczataj
Schijdka a Rieczka
na swonkownej lawskiej hažy.

Szel

l nažylenju mjaža
kotryż mjažo sa tydzeń pscheli
a jemu rjanu czerwieni barbu a
mili pschijomu blód da, poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej hažy 3.
Dolokoręczak 81.

Prisia zigary
częże po żadanju
mita a kylne
bèle ho palaze
po wsczech placzisnach
po 3, 4, 5, 6, 8, 10 np.
poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej hažy 3.

Tuni
rhosej, paleny,
punt po 80 np.,
njepaleny
punt po 65 np.
porucza

C. F. Dietrich
na jerjowej hažy 3.

Paleny rhosej

punt po 85 np., punt po 100 np.
jara sylny a derjeblodżazy, taž
też po 120, 140, 160 a 180 np.

Syry rhosej

punt hiżo po 70 np. poruczataj
Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej hažy 6.

Winowa pschedawańja
Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na herbskej hažy 10
źwoje wubjernie naturfocżiste

wino

w snatej dobrosczi a placzisnyhodno
porucza.

Wobebje ho porucza wożebite
wino sa frejhudyh a czećpazych
na żold, bleſcha po 1 mfl. 60 np.

Hospoſy, spytajęce

rhosej,

paleny,
częże a sylnie złodżazy, kotryż
punt po 85 np. pschedawa

Jan Lukas

pschi žitnych wifach 9.

Kożaze, czelaze a howjase toże,
taž też wscie druhe družin fożow
pschedzo po najwjetshich placzisnach
kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wifach
pschi herbskej katholskej zyrki.

W Budyschinje, 22. junija 1898.

P. P.

S tuthm ſebi dowolam najpodwołniſcho Ŀ wjedzenju dacz, ſo ſzym ſwoju
kolonialtworowu, winowu a zigarowu pschedawańju
dženſa knjefej **Augustej Zetschej** wotſtupił.

Što ſa derjeměnjenje, mi ſa čzaſ ūimale 30 lēt ſ wjele stron ſpožčene, najwutrobnischo dža-
kujo, proſchu, jo tež mojemu knjefej naſlēdníkē dobroczinje doſtač dacz.

S pocžesčowanjom

Hermann Kunack.

W Budyschinje, 22. junija 1898.

P. P.

Na hornje wosjewjenje ſo podwołnje pocžahujo, dowolam ſebi, Ŀ navjedzenju dacz, ſo ſzym

kolonialtworowu,
winowu a zigarowu pschedawańju,

ſ kotrejž mějczelom je knjef **Hermann Kunack** wot lēta 1869 byl, dženſa kupiſ a pschedewſaſ a
nětko ſ firmu

H. Kunack naslēdnik
mějećel August Zetsch

dale powjedu.

S próſtu, ſo by ſo moje pschedewſacze dobroczinje podpjerało, ſjenocžu ſlubjenje, ſo budže
ſ mojim najwyschšim ſaměrom, ſo dowěrjenja, kotrejž ſo mi ſpožči, hódný wopołaſacz a tuše pscheda-
wańju po dotalnych ſolidnych ſaſadach dale wjescz.

S pocžesčowanjom

August Zetsch.

Rum,
arak,
kognak,
punschowe eſenzy,
wſchelate tuſrajne a wutrajne
blidowe likery
w derje wuležaných družinach a
w wulſkim wubjertu porucža
Gustav Rüttner
w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſy 10,
wožebita pschedawańja
ſa wina a delikatessy.

Paleny kfoſej

punt hižo po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach
punt po 100 np. haſz 200 np.
kaž tež wulſki ſkład
njeſaleneho kfoſeja
punt hižo po 70 np.
porucža

Bruno Halke
na ſtronkownej lawſkej haſy 9.

Schörzuchi ſ čelazeje kože
porucža po tunich placžinach
Heinrich Lange
pſchi žitnych wifach.

Eſlōdte palenzu

liter hižo po 40 np., likery liter hižo po 60 np.
Moritz Mjerwa podla Pětrowſkeje zyrkwe.
Destillazija ſnatych dobrzych palenzow po starých tunich placžinach.

K wuſhywej

najlepſchu wofu,
najlepſchi hróch
po tunich placžinach porucža
Jan Lukas
pſchi žitnych wifach čižlo 9.

Jěd pſche mudi,
rucže a ſ wěstoſeju ſtukowazj,
porucža Germania-drogowija,
dr. Roeber.

Howjase, konjaze,

čelaze a woweže kože kaž tež
wowežu wotmu pſchezo po naj-
wyschšich placžinach kupuje
Heinrich Lange
pſchi žitnych wifach njedalſto
herbskeje katholskeje zyrkwe.

Jěd pſche ſchczónwy,
rucže a ſ wěstoſeju ſtukowazj,
porucža Germania-drogowija,
dr. Roeber.

Dokelž je lětni čas pokročil,

vjatř,
1. julijsa,

šobotu,
2. julijsa,

njedželu,
3. julijsa,

pónđelu,
4. julijsa,

wutoru,
5. julijsa,

wypśchedawanie šviftow

a džesených švytkowych kručhow:

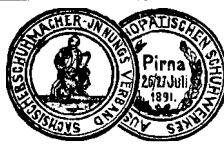
wobleczenjowych a blusowych tkaninow, fattunow, pořleschczowych tkaninow, bělých a pižamých, wupjerkow, koſchlazeho ſukna, koſchlazeho barchenta, trjenjow, gardinow, mebloweho köpra a běhańskich tkaninow.

Vscheſlonežniki a ſlomjane klobuki, wypychene a njewypychene, po ženje ſo ſažo njewrōčazých tunich placzisnach.

Dželba trikotowych ſportskich koſchlów wurjaduje tunjo.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

vjchi hłownym torhosčju 9, delka a po 1 ſchodze.

Czechoslovakian diploma.

Bronzowe medaille
a czechoslovakian diploma.

III. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewski mifchtr w Budyschinje na ſukelnſkej haſy 14
ſwój ſklad, ſe wſchěmi nowoſzemí naſtěnjeho čaſa bohacze wu-
hotowam, wſchelake črije a ſchörnje
naſeňje porucža.

Bo měrje wobucze ſa krótki čas derje ſedžaze ſhotowjam.

Zeniczele право na dželanie Kriegerowych patentowanych
ſchörnijow ſa Budyschin a wolnoſcž.

Wuporjedženja ſo po nowym naprawjenju w mojej
dželáni po žadanju hičže tón ſamym
džen wobstaraja.

Paul Kristeller

na bohatej haſy 29 ſ napschecza hoſczenza
winoweje kicze

porucža ſwój hovorski ſklad trajne dželanych

wobuczowych tworow,

jaſo ſchörnijow, ſchörniczkow niſkich ſtup-
nijow, domjazých ſtupnijow, toſlow, ſtupnijow
a ſchörnijow ſa koſlojednych, turnarjow a
pučowarjow po woſebje tunich placzisnach.

Skasanje po měrje. — Pſchijmanje wuporjedženjow.

Sa horze dny

ſwój wulki ſklad

ſloczliwych wobleczenjow, jara tunich,

ſloczliwych pileſhow hižo po 1 hr. 70 np.,

ſloczliwych koſlowow, tunich a trajnych,

ſloczliwych wobleczenjow

ſloczliwych blusow

ſloczliwych koſlowow

} ſa mužlích

} ſa hólzow

naſeňje porucžam.

Tunje placzisny a sprawne požluženje.

Kurt Lehmann

na ſamjeňtej haſy 12.

Winski črijowy ſklad.

Wulki wubjerk mužazých, žonjazých a džecjazých
ſchörnijow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucža

Emma Trisch

na ſamjeňtej haſy 15 pódla hoſczenza ſlojeje króny.

Franz Marschner

čaſznikar w Budyschinje

čo. 9 na bohatej haſy čo. 9

ſwój ſklad čaſznikow a čaſzniko-

wych rječasow dobročišwemu wob-

ledžbowanju porucža.

Hodna twora. Přizomne rukowanje. Tunje placzisny.

Porjedženje dobre a tunje.

Pſchijpomjenje: Rěčju ſerbski.

"Serbske Nowiny" wudawaia so kózdu sobotu.
— Stwórlétna predplata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk.,
z přinjenem do domu 1 mk. 15 np. — Kózde
číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zařnawětki, kíž maia
so we wudawarni "Serb.
Now." (na róžku zwon-
neje lawskej hasy čo. 2)
wotedać, placi so wot
małego rynka 10 np. a
maja so štwórtk hać do
7 hodz. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.
Číslo Smolerjec knihicíšćerne w Mačičnym domje w Budyšinje.

Číslo 28.

Sobotu 9. julija 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němiske khězorštvo. Khězor Wylem tu khvíli w połnóżnym morju pschebywa. Póndżelu pschipołdnju je wón na kódzi „Hohenzollern“ pschi dobrym wjedrje wotjel.

Powšchitkowne khězorštvo wózej mſke wólbne prawo nochze knježerstwo wotstronicz, ale jo tročku wobščernišejsznicz. Měchcjanse fastupjerstwa, universith, wikowanje a ratařské komory a druhe konservativne swjaſti dyrbja wožebite wólbne prawo doſtač. A temu by trjeba bylo, licžbu žobustawow khězorštwoweho ſejmja ſ najmjeňsha wo ſto powjetſhicz. S tým by ſo rukowanje dozpiło, ſo by pódla wunoschka hrubeje licžby wólbh wulich hromadow tež ludowa intelligenza pschi wýchach wobstejnosczech trajne, twjerdže ſtejaze fastupjerstwo doſtała. Ssnadž w tym pomožny ſkředk leži, ſ kotrejž by ſo hodžilo, w pschichodze strach hrožazeje pscherewah ſozialdemokratow w khězorštwowym ſejmje wotvobročicž.

Mjes nowymi khězorštwohejmiskimi ſapóžlanzami je 88 ſemjanow, porno 102 w předawšim khězorštwowym ſejmje. S Podlakow je $\frac{5}{7}$, ſ konſervativnych $\frac{2}{3}$, ſ nazionalliberalnych $\frac{1}{8}$, ſ zentra $\frac{1}{10}$ a ſe ſozialdemokratow $\frac{1}{27}$ ſ ſemjanam kluscha. Po powołaniu licži ſozialdemokratiska strona w khězorštwowym ſejmje 34 rjemeflnikow abo dželacžerjow, 5 pschekupzow, 4 rěznikow, 7 ſpižaczelow, 1 chemika, 1 haptýkarja, 2 wucžerjow, 1 offizera, 1 dželacžerſkeho ſekretara.

2,125,000 ſozialdemokratiskich hložow je ſo po ſozialdemokratiskich nowinach pschi požlednich wólbach ſa ſozialdemokratiskich kandidatow wotedać, to je nědžje 340,000 hložow wjazy, džzli pschi wólbach w lécze 1893. W Sakſkej pschirofik ſozialdemokratiskich hložow 28,800, w Prusſej nědžje 200,000, w Bayerſkej 11,500, w Badenskej 13,000, we Württembergſkej 20,000, w Hessenſkej 11,000, w Elsaſu a Lothingſkej 4000, a w ſwobodnych městach Hamburgu, Lübecku a Bremerje 18,000 wucžini.

Pschi wotewrjenju němiskeje ratařskéje wustajenzy w Draždžanach fastupjerje statnych a měchcjanſkych wyschnoſczow khwalbu ratařstwa ſanovachu. Draždžanski wyschšchi měchcjanſta wuběhovasche, ſo ſu měchczenjo hžo dawno ſ pschewdězenju doſchli, ſo njemóža bjes domowinskeho ratařstwa wobstacž. Tajny radžiczel Reich dopokojowasche, ſo wot derjemecža ratařstwa derjemecže zykleho wózneho kraja wotvízuje. Statny minister ſ Metſich wopowiedzi, ſo je ratařstwo ſe ſaložkom naſcheho luda a ſe žórkom wſcheho jeho hojpodarſkeho derjemecža. Mjes hlownymi ſtvorjenjemi hojpodarſkeho wudželta jenaloſez intereſow wobstej. Kaž ratařstwo njemóže bjes induſtrije a wikowanja, tak njemóžetej induſtrija a wikowanſto bjes kžejateho ratařstwa trajne wobstacž. Duž ſo njemóže prajicž, ſo ſo možy pschihodnje roštrivaju, hdyž ſo jenotliwemu ſtawej trajne na ſchłodu druhich ſtawow ſepſchina dawa. Tola hdyž jedny hlowny ſtaw ludoweho hojpodarſtwa, ratařstwo, tu khvíli, kaž dyrbimy Bohu žel ſpóſnacž, pod cžiſhczom wobstejnosczech podležecž hroš, potom to njeje kaſnja wurunazeje prawdy, ale bjeswumjenita potřeba a žadanie narodneje hojpodarſkeje politiki, ſo ſo tutemu nufuzejpajazemu ſtawej pomha, ſo ſo wón khmanu ſ žiwenju ſdžerži. Njech pak napominanje njewuſhlyſhane njewostanje, kotrež je wón dan ſ wjerchowſkeho erta do ratarjow wuchlo, kotrež wuklineža: Njeſadwělujm! Dželajm! Ratařstwo budže a wostanje, ſchtož je bylo a je: wone budže lud ſchitowacž a ſeživječ!

Na wustajenzy bě wustajenych 242 ſoni, 1056 hovjadow (mjes nimi ſtruwa, kotrež wchědne 40 litrow mloka dawa) 453 wozow, 440 ſwini, 105 koſow, dale 1883 ratařskich wudželtow a pomožnych ſkředkov a 3692 maschinow a wchelaki grat. Wustajenzu je wcho hromadže w běhu 6 dnjow jejneho tracža 121,614 wobhobow wopytało. To je porno wustajenžam, kotrež je němiske ratařské towarſtwo w druhich wulich němſkych městach wotbýwało, w pscherěſtu wulka licžba.

Wólszq lěkarjo chžychu lětža w Bóšnanju, ſwoju ſchadžowaniku wotmecž. Na nju běhu tež cželskich lěkarjow pscheprofyl. Prusſke knježerstwo wotčakowasche, ſo bych u ſo na tejle ſchadžowanzy wólszq a cželsz ſapóžlanz ſiž jenož ſ lěkarſkej wědomoſcžu ſaběrali, ale tež ſo po pschikkadze Palazkeho ſhwedženja w Praſy mjes ſobu ſbratsili. S tejle pschicžinu je knježerstwo ſhwedženſkemu komiteju wosjewilo, ſo nječeřpi, ſo bych ſo cželsz lěkarjo jako wukrajenjo pschi ſchadžowanzy wobdželi. Duž ſo nětko prascha, hač budže ſo lěkarſka ſchadžowanka w Bóšnanju wotbýwač. Amſtrisq Polazy namjetuju, ſo ſo wona lětža w Krakowje w Galiziſkej měla.

— Sedyn pjaný hewjer w Dortmundze bě pižmo, ſ kotrejž khězor ſawostajenym hewjerjom, ſ roſbuchnenjenom ſlych powětrow w podkopach ſnjeboženych, ſwoju ſobuželniwoſcz wupraj, ſ murje ſtorhnyl a khězora hanil. Dla tuteje hrubosće jeho khostanska ſomora ſ jaſtvu na 8 měžazow ſažudži.

— Kaž ſo prozeby dla ſchickiwđenja mojeſtoſcze dželaja, a kaž jara malo wery hódní ſu druhdy winowarjo, je ſo ſažo ras psched khostanskej komoru w Barlinje na ſwětlo pschirneſzlo. Pschecžiwo namjetej statneho rěčnika wobſamknuhu ſudniſz, wužudženje pschecžiwo tamniſhemu murjerjej Koſtvičej ſjawnje wjescz, mějo ſa to, ſo ſ tym na jenej stronje ſjawnemu porjadej strach njehroſy, a ſo je na druhéj stronje wužitne, hdyž lud ſhoni, na ſajke wachnje tajke wobſtržby naſtaſauj. Winowathy je pječza psched polova lětom khězora wužmehowal. Koſtvič to raſnje přejeſche, wužběhuj, ſo ſu ſo ſchtyri žony, kotrež pschecžiwo njemu ſwědčazahu, ſ nim ſnjepſchecželile a ſo chzedža ſo nětko na nim wjecžicž. Wone ſo tež wukopa, ſo bě jena ſ winowarkow ſkřobu dla ſchickiwđy pschecžiwo njemu wjedla, ſo pak bě pschěhrała a khóſt dyrbjal a ſaplacžicž. Te tsi druhé ſhwedčeřki běhu w tamnym prozebu na stronje ſkřobniſz stale. S wulkej ſrěčniwoſcžu ſhwedčeřki wobſtržachu, ſo je wobſkoržený khězora hanil. Ssudnižy pak mějachu jich ſwědženje ſa žonjaze blady a wobſkorženeho wuwinowachu.

Amſtrisla. Židam njepſchecželne njeměr w Galiziſkej hiſhceje pschezo njejſu podlúčzene. Njeſpojkoſcž wobhudnjenieho burſkeho luda je na dobo po zylym kraju ſ njemdroſcžu pschecžiwo židam wupraſla, kotsiž ſu ſéta dolho wježny lud wulichowali a wuzhazali. W žantym europiſkim kraju bjesstaroſcžiwy wježny lud w tajke měrje ſa nětore ſetdžehatki njeje wobhudnýl, kaž w Galiziſkej. W lécze 1868 běſche w Galiziſkej hakle 38 židowskich ſublerjow, w lécze 1880 hžo 680 židowskich wulkoležomnoſczerjow. Wot ſéta 1874—1892 je 43,000 ležomnoſcžow do židowskich rukow pschedlko. Dženža je psches 70 prozentow kulturneho kraja w židowskej ruzi a wjazy džzli 2 milionaj burſkeho wobhyldeřstwa dyribi židam na robotu khodžicž. Šjawny ſt jeneho duchowneho nuſu tamniſhemu wježnemu luda wopisuje, kotrež dyribi wot ranja hač do nožy ſa 40 nowych pjenježlow dželacž, kotrež jim wječor tež hiſhce ſid wotwoſnje.

Najhôršche je, so ſu ſkoru wschê forežny a hoſczeny na wßach židam pſchenajate abo pſchedate. Tam wopojeny bur hízo w naſlęgu ſa palenz žnë pſcheda, kotrež dyrba ſo hakle poł lëta poſdžiſho domoj thowacž. Tele forežny burski lud teho dla jako koreň wſchego ſleho a hwojeho njeſboža wobhlađuje. Duž je bjes dživa, ſo je ſo pſchi wudhyrenju njemérów preni hnëw wboheho bura na židowſke forežny a palenzownje wobrocžil, kotrež ſu wupuſčili a ſapalili. Na židach ſamych ſo njemérnižy njeſbu pſchepſchimali, ani jeneho žida njeſbu bili, ſa to pak ſu wojazy, kotrež bě knježerſtvo dla ſchfitowanja židowſkich khžom wupóblako, wjele burow ſatſeliſti a ſranili. W Frýſchtaku je pječza 12 burow čiſeze bjes winy pſches fulki woſakow ſmijerež pocžerpiło. Pſchepytanie je drje ſaložene, tola ſ tym ſo, ſo roſumi, morvi živi njeſezinja. Sadwelowanje wuhkodnjeneho luda je ſ tajkimi podawkami na najwihſiſche ſroſilo. Bony žandarmam napſchecžo běžach, wolajž: "Tu ſatſelze tež naž, hdvž ſeže naſchich muži morili." Mjes ſatſelenym ſu ſchědžinzy, pſches 70 lét ſtari.

Franzowſka. W nowym franzowſkim ministerſtwie njepſchecželski duh pſchecživo katholſkej werje knježi. Daho pſchecžyda Briffon, kotrež je hwovodny murjer, ſo na wónu pſchecživo bamzej hotuje. Licžbu prefektorow, kotsiž ſu jako pſchimivowarjo katholſkeje ſtrony ſnacži, je wón hízo ſ jich ſtoſtivna wotwoſal. Nowe ministerſtvo nowy ſalon pſchecžy, po kotrež dyrbi ſo jemu prawo dacž, ſo ſmě klóſchtr ſběhmyč a ſo klóſchtrſkiſch ſamoženjow mozovalacž. W franzowſkej deputertſkej komorje ſo, kaž je doprédka wiđeč, ſa tónle ſalon žaneje wjetſchinu njenamata. Njeđiwiſajžy teho čaze bamž, kotrež wot Briffonoweho ministerſtwa ničo dobre njewozatuje, franzowſkich katholikow ſjawnje napominacž, ſ taſnoſću pſchecživo hwovodnym murjerjam wojovacž.

W deputertſkej komorje je ſo ſchitwórk ſ nowa wo židowſkim kapitanje Drehfuſu, dla krajneje pſcheradu k wuhnanſtrou ſaſhudženym, jednalo. Wóniſti miñiſter Cavaignac na woprashenje ſapóblanza Castelina wotmolvi, ſo je Drehfuſ ſ połnym prawom ſaſhudženym a ſo ma knježerſtvo dopotoma wo jeho winje w ružy.

Schpaniſla. Sa wbohu Schpaniſku ſu ſo čežekle čažky pſchiblížile. Pſched pſchimórfkim mětom Santiagom je ſo tji dny doſlo wojovalo. Schpaniſhy ſu pſchecživo pſchimózny Amerikanskim rjeſowczy wojovali a ſmijercz a ſahubjenje do jich rjadow ſkali. Koſkaſowazh amerikansk general Shaſter je ſo ſam wuſnal, ſo je něhdje 1000 muži ſ jeho wójska morjenych, tola pjatk a ſobotu je pječza wjazy džižli 2000 Amerikanskich na bitwiſchizu ſmijercz namakalo. Nea ſchpaniſkej ſtronje je po wudawanju Amerikanskich něhdje 4000 pancho abo ſo ſajalo, ſchtož je tolsta ſta; pſchetož ſchpaniſke wójsko w Santiazu bě jenož 2000 muži ſhlyne, kotsiž 17,000 Amerikanskim a 6000 kubafsim ſběžkarjam napſchecžo ſtejach. Někotre amerikanske kompagnije ſu ſo do zyla ſnicižle. Schpaniſkim hiſchce ſ ežažom general Pando ſe 6000 mužemi na pomož pſchecže, hdvž bitwa najhórie njemdrivesche. Amerikanshy ſu teho dla džel wobtwerdženjow, ſ kotrež běchu Schpaniſhy zofali, ſažo wopuſčili a ſo na hory pſchi morju wrócež ſežahnly, hdvž poſkylnjenje wočatuj, Móžno, ſo ſu ſamo město El Ganey, kotrež ſu ſ wulkimi woporami dobyli, a ruiuinu pola Santiaga Schpaniſkim pſchewostajili. Sa njelicžomnych ſranjenych Amerikanshy ani leſkarjow ani ſtamn nimaja. Runje tak dyrbia mužſtwa a offizerojo pod holym njebjom nozowacž. Hízo pječz dñiom je wójsko ſhlynym deſtežam wuſtajene. Bjes dživa, ſo thoroſce hiſchce wjazy woporow žadaja, džižli ſchpaniſke fulki. ſſamo bohaciž Newyorkzy dobrowolnižy njemóža ſebi ſa wſchê hwoje pjeniesy žaneje pomožy a pſchihodnoſeze wobstaracž. Wſchudžom ſo poſaſuje, ſo w amerikanskim wójsku žaneje organizazije njeje.

Bitwa pſched Santiagom budžesche na tajke waschnje ſa Schpaniſkich ſpokojažy wuhod měla, hdvž budžesche admiral Cervera po wukafu ſ Madrida ſobotu ſe hwojim lódžtrom ſe Santiaſofkeho pſchiftawa čeknycz njeſpytal. Schecž kroč ſhlyniſche amerikanske lódžtvo je ſo huydom ſa ſchpaniſkim lódžemi puſchecžilo, kotrež ſu Schpaniſhy, ſo pſchewodčiwiczi, ſo ſo njemóža Amerikanskim wuhlowacž, ſami ſapalili. Schpaniſhy hiſchce wojovalu, hdvž ſo hízo jich lódže palachu, a hdvž běchu ſ njepſchecželskimi kulemi jako kſchida pſcheražene a połne ſranjenych. Halle hdvž mózne trubjele kura a wohnja ſ jich lódžow ſtupachu, jim Schpaniſhy ſ brjohej a ſ ſkalam ſajecž dachu a tak ſami ſaniceřiſke dželo dokonjachu. Mužſtwa ſo ſ pomož ežolmow, kotrež amerikansk lódže na morjo pſchecžichu, na brjoh wuhlowachu. Tam ſo potom ſchpaniſhy hwojim pſchecžeharijam na huadu a njehnadu ſajecž dachu. Amerikanshy wodželenju woſakow na brjoh, wokoło kotrehož čela Schpaniſkich a roſpadanki lódžow

pſluwachu, ſtupicž dachn, ſo bych u cji Schpaniſkich pſched nadpadami kubaſtich ſběžkarjom ſchitati. Po amerikanskich powjeſzach je ſo 350 Schpaniſkich morilo abo ſo tepilo, 160 je ſo ſranilo a 1600 je ſo ſajalo. Mjes jatymi je tež admiral Cervera, kotrež je na ružy ſranjem. Hdvž Cerveru na amerikansku wójniſtu lódž "Glouceſter" pſchivjefechu, jemu ſapitan ruku poda. Tež dla jeho throbbleho wojowanja thwalo jemu wón hwoju ſamžmu kabini (ſtu na lódži) jako pſchebytk poſkieži.

Schpaniſke knježerſtvo je ſo, hacž runje je nětko wjetſchi džel ſchpaniſteho wójniſtu lódžtwa ſanicžen, roſhudžilo, wójniſu dale wjetſez. Mjes ludom ſo knježerſtvo winuje, ſo je wone na ſanicženju Cerveroweho lódžtwa wina. Njeđiwiſajžy wotradženja někotrych admiralow je wone Cervere pſchiftaſalo, ſe Santiaſofkeho pſchiftawa wjetſez. Cervera je tónle wukas ſ najwjetſchej throbloſežu wuwjedl. Knježerſtvo ſo boji, ſo w Madridze njemér wudhyra a teho dla woſakow ſtajnje w hotovosći w kaſarmach džerži.

Ssmjercz.

W prastarej khežy we Winje, kotrejež murje hízo ſo puſtach u roſpadowachu, bydlefche wudowa komorneho klužobnika Herlaſha. Ta haſa, w kotrež ta khežka ſtejſeche, bě hiſchce ſtruch stareho Wina. Tu bě cžicho a ſmerom, to bě ſvalene wot wobhada a hory wulkeho ſwětoweho města. Deno tu a tam bě ſlyſhceč jednora, jenaka kročel člowjeka, fiž bě ſo ſem ſabludžil, abo jažne wježele ſynki někotrych džecži, kotrež běchu ſebi cžichi kucžik ſa městno hwojich hraſtow wuphata. ſſem bě ſo ſežahnly ſtara žona, hdvž jeje ſyna do jaſtwa wotwiedzechu.

Deno ſ redka by wulhadžala; jeno ſemſhi a na wki by trypotajo wuſchla, hlowu ſe ſtarſtim rubjeſchém ſavalenu mějo, ſa kotrež ſo dyž a dyž jeje ſhlađene wložy poſaſowachu.

Wſchitzh běchu ſtarej pſchecželnej macžeržy dobr, dokelž by na kóždeho wutrobone ſlowo ſarečzala a dokelž by nichťo njekvſtachy a njetroſchtowanje wot njeje njewoteschol, ſchtož by pſchiftaſol jej ſwoju nuſu ſtoržicž. ſſamo ſ wroblemi bě w pſchecženocži živa, pſchetož, hdvž by Herlaſhova rano wokno wotewrila, pſchilecžachit wſchê woſa na ſhmž, ſo bych ſebi ſrjódki ſberale, kotrež bě wona naſhpala.

Hízo tji lěta bydlefche tule.

Šouhodam, kotsiž čžyčhu tež to abo tamne ſ jeje živjenja ſhoničž, powjedac̄he, ſo je jeje ſyn do Ameriki ſchol, tola ſo nadžiſeſche, ſo jeho w thymle naſlęgu ſažo wohlada.

W domje prěki ſ napſchecža bydlefche mały rjemežlňiſ, kotrehož džewjatracželétna džowka wſchēdneje wot ranja ſapocžejo hacž dočym pſchi wuſhivazhých wobluſach ſydaſche a piſnje wuſhivazhe.

Maria — tak tej holk řeſachu — hlaſaſche, hdvž woči poſež, na tamny bok ſ starej žonje. Šdaſche ſo, kaž by rjeſi, ſo je wohlad ſ tamneje ſtrony kražniſchi, džižli na tutym boku, pſchetož pſchithilnoſež wabjeſche ju ſ staruſchz.

Zunu ſtrajesche Maria pſchecželnje na tamny bok a wohnejſeſche ſo, kaž ſo wudowje wjedze, kajke budze wjedro a ſa druhiſi wſchēdnymi wězami. Pſchi tým ſačeřwjenjeſtej ſo jej ližy nad tajſej ſamžnej throbloſežu.

Herlaſhova, kotrež ſo pilna młodá holsza ſalubi, pſcheproži ju ſ ſebi, a tak ſo ſta, ſo wobej, hdvžkuli to čaž dovoli, hromadže ſydaſchej a powjedac̄tej.

Maria wuſbylkowa je hwojeje ſhnađneje ſažlužby čaſto něſchtakrjarjow, ſo by wokno ſtarej žonje ſ kweſtami wipuſchiſla. Po čažu wobkruciž ſo pſchecželſtvo tak twjerdi, ſo Maria ſtarej žonje jeno „Herlaſh ſmacž“ řeſaſche. Hdvžkuli tak wječor abo njedželu popoſlonju pſchi ſchalžy čeňkeho kheſeja ſedžeschej, ſluchaſche Maria nutrije na ſeče ſtareje žom, kotař ſo napowjedacž njemóžeſche wo hwojim ſynu w Amerizi.

Sažo bě meja, tſecž kroč, ſo běchu jej ſyna wſali, kotrehož mjeſeſche někole ſažo widžecž. Šak ſtysno jej bě ſažowidženja dla a tola ſak jara jo ſebi žadaſche. Deno něchtó mało dñiom hiſchce mjeſeſche to trač. Škódy wokomik čeſkachu jej myſle ſ jeje ſynej Franzej, kajki tola budze, hacž je ſo polepschiſl a tak dale.

A jeli je ſo tež polepschiſl, jeli je čyle pſchijſtojny, njebudze kóždy člowjek ſloſtiſke ſtamujo jemu na čaže widžecž a ſ poſtom na njeho poſaſowacž: „Tón je we klobže bý!“ a póndze jemu ſ pucza!?

A po prawym bě wón tola wutrobiſje dobre džecžo; wón dže bě jej pjeniesy jeno poſtrany, ſo by jej lepſchi dónit pſchiprawi. Požleſdneje wojowanje, fiž mějachu napſchecživne čuzca w jeje wutrobie wuběžicž, bu dowojowane a macžerſka ſuboſež dobu.

Marja powjedaſche wſchudzom ſi potajne wježelym wobliczom wo bliſkim ſhnowym pſchihadze ſi Ameriki. Wę ſo, naprachowachu ſo wſchitzh ſtareje maczerje: „Kač to, ſi wotkel, hdy a czeho dla wón pſchindze“, tač jara, ſo bjes mała njevjeđesche, ſchto ludzom na to wotmolwicž.

Dženja wróženja ſo pſchiblizi.

Marja pſchinjeſe hižo rano czerſte róže, ſo by daloko puczowazeho ſhwjatoczne pſchijala, potom džesche domoj na dželo do wotkna. Dženja pak njechaſche dželo ani fuſka wot rukow hicž, pſchego a pſchego ſaſko wotpoczowasche jehla a woči ſložowasche ſo na haſku.

Bóle ſo ta hodžina bliſesche, w kotrejž jeho Herlaſhowa wočakowasche, a tycznichho tej žonje běſche. Skónczne ſaſhyscha krute a tola ſo wotlakowaze mužaze krocze na khodbie. Wutroba pukotasche jej hacž na puſtrjenje, tač ſo stanacž a wotewricž nje-možesche. Wón ſastupi, ſo komdžo, ſplóſchiw, jaſo by najprjódzhy ſi woblicza poſnacž chył, hacž budže pſchijath abo niz.

Hdyž pak ſo jemu pſches ſhlyh hladajo maczene wózko na-pſchecž ſmjeſeſche, njemožesche ſo dodžeržecž, wón ſaplaka kač džecžo a padže ſawolajo: „Macži!“ ſtarej žonje ſi nohomaj, wobliczo jej do klinia khowaja.

Hdyž bě přenja radosć ſaſhovidženja nimo, počza ſo wo tym a tamnym powjedacž. Wona rjekn jemu, kač mudrie je ſezimla, ſchto je ludžom prajila, ſo njeby ničto wo jeho haſtbe ſhonil.

Wón ſo podžakowa, wołozeny, a pſchizahasche jej, ſo ſwoje ſaridžene ſitovjenje ſi pſchichodnym ſaruna.

Na namolwienje ſtareje žony pſchindze tež Marja. Młodaj člowiekaj ſo ſpōſnaschtaj, powjedachu, žortowachu, wón dyrbjescze powjedacž wo ſwojim puczowanju, ſi krótka, ſdaſche ſo, jaſo bychu radoſtne ſaſhovidženje daloko puczowazeho ſpjeſeſli.

Něſhto čaſha na to bě Franz ſlužbu jako piſkar pola rečnika doſtał a Marja bě ſwoju luboſcz ſi ſtarej maczeli tež na ſhyna pſchenjeſla a wón ſwoju luboſcz na nju; wſcho bě hižo derje na-wobleczenie a pſchivramiene; tu ſo ſta, ſo Franz pſchi wuſhodze něhdysčeſho tovaricha ſi jaſtwa ſetka.

Ruňejž ſo ſhlowu na druhiu ſtronu wobroči, ſo do khwatischeho hicža da, ſo by jemu ſi wočzow wuſhoh, ſadžerža jeho ſa-njerodženy ſumpan tola.

„Na“, ſawola dwolomny „pſchecžel“ na njebo, „na, Franzko, njeſnajesch dha mje wjazy, abo njechaſch mje wjazy ſi teho čaſha ſnacž, ſo by ſo ſchér ſhuknu ſleč?“

„Wodajecž“, miataſche ſarēčanu we wuſkoſci, „wodajecž, mani nuſne — wopravdze nuſne — wodajecž — Božemje!“

S tym čerjeſche kač ſheleny dale.

„Tu wiđicie, tajſile bratr ſi kłody, myžliſch ſhnađ ſebi, ſo ſhym ſebi wot tebje ſchto požecž chył, hlyuph khadla?! — Ale ežakaj jeno, tebi chzu to hiſhčeze naparacž.“

Tute ſlowa a wužmęſhaze ſaſhmeſche, to bě poſledni poſtron, kotrejž jemu njeſhmanif da.

Franz pſchindze wſchón pſchepočemy do piſhańje. Wón ſebi pſchizahasche, ſo pſchi prenje pſchiležnoſci Win wopuſtceži, ſo njeby wjazy na to trzechil, ſo moħl ſo ſi tajſimle „pſchecželom“ ſetkač, ſiž moħl jeho ſańdženoſez wotkryč.

Zenje nježmędžesche to wona ſhonicž, ſo bě tač hľuboko padnył, wona, ſo kotrejž chyſche dželacž a živh bycž.

Něſhto čaſha poſdžischo, hdyž bě Franz nimale na tón podaw ſabyl, ſta ſo něſhto, ſchto jeho ſaſko na to dopomni.

Něžnik bě jemu ſlužbu wupowjedžil — ſi tym wopomnjeniom, ſo paduchia w domje ſdžeržecž njemože.

To bě ſhurovje ranjaze.

Š wotkel moħl wón to wjedzecž? Kački njebožowny pſchipad bě to ſhobu ſawinty? Abo je ſhnađ tón „pſchecžel“ —? Šemu ſo to trochu tač ſdaſche.

Tule boſoſcz budžiſche pſchētrał, budžiſche ſebi nowu ſlužbu pytał, njebudžiſche-li ſi dobom tež Marjinu nan to ſhonil.

Khudy drje, ale na czeſcž a ſprawnoſcz džiwazh rjemjeſlnik pſchindze jumu ſi Franzej.

Bołhmurjeny, bjes ſtrowjenja ſastupi a da ſo do ničeho ſo njenadžiſazeho w prawej Winkej podrēči.

„Wy jebako, po tajſim do pſchistoſneho domu ſo cžiſhczicze, cžestnej holzh cžinicze hlowu ſawječzanu, ſzicze něſhto wo puczowanju do Ameriki, njeby tym ſeže we kłodze byli!“

„Ale lubh ſnies Bołbrilo, ja dže ſhym tola ſwoje pſchepuſtjenje wotpoſkuežil“ — ſhéri ſebi Franz wotmolwicž.

„To ničo njeponha. — Wy ſeže njeſhmanif a tež wostanjecze.“

Moju Marju njeđoſtanjecze, to wam proju, tu dan do zuſeho měſta na ſlužbu, njechaſi mi poſluchacž, do kruteho blaſka, roſhnicze, khofanža jaſo pſchichodneho ſhyna, to ſo džakuju!“

Rjeſny a wotendze, durje ſa ſhobu ſapraſhnywſchi.

To bě pſchewjele, to njemožesche pſchenjeſcz. Wón ſphta, ſi Marju rěčež — ale podarxio — ta njebe wjazy w domje.

Najprjódzhy pſchewſa jeho ſloſcz, hlew, ſo dyrbí wuſtorčený bycž; dobre, myžlesche ſebi, dha chzu ja tež wostacž; potom pak pſchewſa jeho boſoſcz, plakasche kač džecžo.

Možesche dha jemu, kiž bě jaſo měchęjan w towarſtwje hižo wumrjel, tuto ſitvjenje hiſhčeze lube bycž?

Towarſtvo wuſtorči jeho kač wuſhadneho ſe ſhwojeje ſrijedžiſny, ſi cžom dha by potom hiſhčeze ſitvhy byl? ſa ſhwoju macž? — Ta bě wobstarana.

Tajſele myžle ſeho wobknežachu. So by ſhwoju macž ſpokojil, rjeſny jej, ſo do Ameriki pónidže, ſo by ſo tam wobohacžil, jara wobohacžil a potom ſaſko wróžo pſchichol.

Wón džeshe. —

Wot něſtale njewuſhadeſche ſtara maczertka bjes mała wjazy, jeno dyž a dyž ſuny ſo pſches haſku na poſt, ſababjena a móznie ſi ruku ſebi ſhvedčo, ſo by ſo praſhala, hacž tu hiſhčeze ſitv na nju ſi Ameriki dôſchol njeje. Wona čaſkaſche podarmo, pſchetož boryš na to, ſo bě wón wotpuczowal, poſhadowachu na poſhrebiſhczu bjeſmjenowne cžélo młodeho muža, kotrejž bě Dunawa pſchiplawiła.

Ze Serbow.

S Budyschina. Schtwórk pſched wjecžorom ſi tudomneje woſewe fabrik jedyn hotowy wós ſa elektriſke ſelesnižy, něhdze 12,000 hrivnow hódný, ſi tworowym wosom na tudomne dwórnichcze ſi wjeſechu. Hdyž ſi nju na Nowoměřanskej droſy po „ſtarej winižy“ horje jěžechu, elektriſki wós ſi wos ſadže a do ſtruchow roſleczinſchi wali ſo po brioſy ſi Schprewi dele. Na njebožu ſu bjes dwěla cži wina, kotsiž ſu elektriſki wós na tworowy wós ſtajili, dokelž njeiſku naſtajent wós kruče doſcz pſchitwjerdžili.

— Pjat 1. julija dopoldnia je zuſh pož 9-lětneho ſhynka tudomneho poſtſcerža Grundmann na ſeminarſtej haſky do briſtrje ſu hózny. Dokelž ſu pſha ſa ſtaženeho měli, je ſo mały Grundmann hujdom do Wina poſhlał, ſo by ſo tam w Paſteurowym wuſtarwie pſche ſtaženoſez ſchęzepicž dał. Kač ſo powjeda, je ſpomnjeny pož hiſhčeze wſchelatich druhich ludži ſkuſał, njeſ nimi tež jeneho tudomneho ſitneho witorarja.

— (Pruhovanje konjekowarjow.) Šſredy 17. augusta dopoldnia w 9 hodžinach budža ſo do Shorjelu ſowarjo, kotsiž chzedža konje ſowacž, pſched pruhowanſkej komiſiju Hornjolužiskeje wucžbneje ſowarſtne pruhowanacž. Čzi, kotsiž chzedža ſo pruhowanju podcziſhcz, maja ſo ſchtyri nježele do pruhowanſkeje termije ſi pſchepodacžom narodzeñſkeho wobſhwedečenja, wopiszma wo dozpitnym techniſkim naukniſenju a 10 hrivnow pruhowanſkeho pjenjeſa pola pſchedbhyd pruhowanſkeje komiſije hornjolužiskeje wucžbneje ſowarſtne ſuſe ſi Wizlebenia w Moſu w Shorjelskim wokrjeſu ſamolwicž. Ma poſdžishe ſamolwienja móže ſo jenož ſi wuſſacžom džiwacž.

— Pſched krotkim je wěſty hejtman hrabja Ledochowſki wjedro-wěſhčezenje ſa julij a august wudal. ſa poſledni třecžinu junija bě wón „rjane a horze wjedro“ do pređka prajil. So je ſi tym ſmyſil, wo tym poſledniſe deſchęze ſhvedča. Sſlyſhmy dale, ſchto hrabja Ledochowſki wo juliju a wo auguſte pſche: w dnjach wot 1. hacž do 9. julija budža jara rjane a horze wjedro, wot 10. hacž do 20. julija ſi wopređka rjane, na poſleđk horze ſi wjele njeſedrami a halle wot 23. junija deſchęz khłodne wjedro pſchijenje. Tež ſa august a ſa přenju poļožu ſeptembra hrabja Ledochowſki rjane a čzople wjedro lubi.

Wježelu myžl a rjane nadžije, kotrej je Ledochowſkeho wěſhčezenje w naſ ſhudžilo, Rudolf Faſl na nježmílne waſhne ſniči. Wo juliui Faſl praji, ſo budža w nim njeſedra třeječicž a ſo njeſt čaſh druhdy jenož ſhlučko ſaſhweči. ſchto tež moħl tónle měžaz dobreho pſchijenje, w kotrejž ſu tři kritiſke dny. ſa 3. julij, kritiſki džen 1. rjadowne, kotrejž ſo ſi bliſkoſežu měžazka pſchi ſemi a ſi měžazkowym ſačmízom poſhorschi, Faſl ſlvi, wulku wodu a poſvodzenje pſchijowrjeda, a puczowanjam w alpach wón wuſlady na ſhnebowe nječele ſzini. Faſlowe wěſhčezenje ſa august njeſe ničo lepshe: W přenju třecžinje wjele njeſedrow a deſchęzom, w druhej poļožy wobſhérne deſchęze a khłodne wjedro a w třeczej třecžinje ſi wopređka ſyма, poſežiſho pak nadpadnje čzoplo. — Komu

ma ho nětlo věřicž, hrabi Ledvchowfemu, Rudolfej Falbej abo vjedrověschcerji w Sserbach? Požlednisiči ſda ho po dotalnych naſhoniſenjach najwustoſniſchi vjedrověſchcer bycž, a teho dla drje je jeho dopředlaprajenje najbóle wobledzbowanja hódone.

S Njeſhwacziſla. Na požlednje ſkotne witi bě ſo 422 howjadov, 120 běhatov (ſzwini) a 310 proſataw poſtihiſnalo. Howjada ſo najprjedh pomału, poſdžiſho žiwiſho kipowachu. Proſata a běhati rueže wotebjerarjow namakachu. Blacziſny poſchedpožlednich wikow ſo ſdžeržachu.

S Budetez. Do ſmertiſneho stracha je tudomny ſtaſar Schuſter wónzano ſ tym poſtihiſol, ſo je w ſtale palenzovu bleſchu ſ druhej bleſchu ſaměnil, w ſotrejž ſo ſchwablowa ſiſalina namaſche. Wótru ſiſalinu ſrěbuwoſchi je ſo wón žaloſnje ſnitska wopalil. Brěnjej dwaj dniej njemójeſche ani jěcž, ani pič, ani rěczež. Halle treci džen, hdyž hžo lekač měnjeſche, ſo budže ſo wobžaromnemu ſ ročtu jědž dyrbječ do žoldka puſtečeč, bě jemu možno, ſaſo něchtto židke požrječ.

S Maleſchez. So njemóze člowjef ženje doſeč wobhladniw bycž, wucži naſ ſlědowazý njebožowny podawł, kotryž je tu ſurakez ſwójbu do wulkeje ſrudoby ſtaſil. ſurak, kotryž runje žaneho wotrocžka njemójeſche, běſche ſebi wotrocžka wot bratra ſ Breſynki požežil a poſla jeho wutoru na polo po džecžel. Hdyž běchu džecžel na wós ſkladli, ſurakez ſchyriletny hólcž na wosu w džecželu ležo wosta, wotrocž pak ſ koſu na ramjenju pódla wosa džecže. Duž domoj ſo jemu ſeſda, ſo njeje trjeba, ſo koſu njehe. Na hózla, na wosu w džecželu ležazeho, ſabivšchi, ſarubym wotrocž koſu do džecžela a trjechi ſurakez ſyňka tak njebožownje, ſo jemu pól liza pódla wózka wotrubny. Kaf ſo ſurakez ſyňkej nětlo dže, njemózachmy naſhonicž.

S Huczin. Kajži njetſchecſčianszy ludžo tam a ſem ſo na ſwěče nadendu, wo tym ſwědči ſonle podawł: Hdyž naſch leſny dohladowat ſalauch wónzano na ſwoje polo pod Klinez horu poſtihiſdž, ſo mało njeſtróži, wuhladawſchi, ſo běchu jemu ſloſtiſniz wjetſchi džel jeho žita ſateptali, a wot teho, ſichtož hſtice ſtejeſche, běchu ſloky wotkylki. ſda ſo, ſo je ſo něchtio nad ſalauchom wječicž chýl, dofelž je wón wospjet wſchelakim paſtornikam na porſty hladal. Nadžiomnje ſo poliſji poradži, ſloſtinikom wuſlědžicž a žudniſtu poſchedpodač, ſo by ſo jím derje ſaſlužene poſtoſtanje doſtało.

S Khwacziſ. A roſprawje wo ſwiedzeniſkim poſoženju ſakkadneho ſamjenja ſ naſchej zyrkti njech ſo doda, ſo je knjes farař ryceř ſakub jako dar naſchej zyrkti ſiſezenſku ſchku a ſiſezenſku khunu daril. Tutaj daraj je knjezna ſe ſtefanę w Draždžanach kn. duchovnemu Streitej w Berthelsdorſie poſblała, ſo by jej jenei zytkoi w diaſporje poſchewostají. Knjes Streit wo tym ſwojemu ſuſzdej a jeho mandželskej poſvjeſaſche. Taj mataj w Khwacziſach džowku, kotrejž wo tym poſvjeſcž poſblaču. Ta ſo hnydom na knjesa Streita ſ proſtu wobrocži, ſo by ſo tamna ſchku a khana Khwacziſkej zyrkti darila. Knjes Streit je ſo na to polo knjesa fararia ſakuba wobhonił, hacž byſchtej ſo ſchku a khana ſa Khwacziſku zyrkej hodžilej a je jej potom po naležnej proſtuje knjesa fararia ſakuba do Njeſlacziſla poſblał. Po poſoženju ſakkadneho ſamjenja je knjes farař ſakub ſchku a khunu nětromy ſtamam noweje woſadu ſ hnujazej rěču jako prenje ſornjeſchko wuſhywa luvoſče ſa Khwacziſki Boži dom poſchedpodač.

S Khwacziſ. Tudy poda ſo wucžah ſ roſprawji, ſapoſoženeje do ſakkadneho ſamjenja naſcheje ſo tvarjazeje zyrkti: We wobſcherneſ ſrajinje mjes Budyschinom a Minakalom, mjes Maleſchezami a ſupoj Božeho doma ſa evangeliſtich ſserbow ujenamakaſh. Tich wžy ſu pak ſafarowane do Maleſchez, pak ſapokaſane do Klufſcha abo Minakala. Poſchewulfje ſdalenſeſe dla pak je wophtowanje tychle Božich domow woſebje w ſympje a wobſtarnym ludžom jara woſečeze, tak ſo bě žadanje woſydljerow wžow tuteje ſrajiny po Božim domje, kotryž by ſo ſnanou w Khwacziſach natwaril, jara wulke, jo ſpokojicž, pak hacž dotal njebe možno. Tola w ſeſte 1895 woſrocžichu ſo někotſi mužojo, kotrymž duchovná ſuſa doſlađneho duchovnego ſaſtaranja parowazých wžow ſ wutrobie džesche, na Budyske woſtejne hejtmanſtvo a na Draždžanske ſrajne konſiſtorſtvo ſ proſtu, ſo chýlej tutej wſchinoſeſi jich poſzowanje wo ſamostatnu woſadu dobročiwiſe podpjeracž. Proſtwa bě wuſpěčna a w poſedzenju 3. džen naſlēnika 1897 poſtaji ſo pod woſzeniom tajneho zyrktiſkeho radžicžela, ſo maya tworjomne woſadu woſtejcz ſ Khwacziſ, Kſtiveje Borscze, ſeſtiz a ſ Maleje Dubrawki, mjes tym ſo ſo evangeliſz woſydljerjo w Měrkowje, w Dalizach a w Boranezech do njeje ſapokaſaju. Spomnjeni wjeſnjenjo poſchi-

luſichu ſa tvar zyrkti nimale na 8000 hr., dwaj Khwacziſanaj, knjes ſublet Wjerab a knjes ſiwiſočer ſeſtka, darsichtaj poſtihiſdžne polo ſa tvar zyrkti a fary. ſ knjesow Skopa - Kſtivoborichézanskeho jako poſchedkyla, Mlynka - Měrkowſkeho jako měſtopiſchedkyla a poſzmarjedžeria, Krawza - Khwacziſanskeho jako poſlađnika, Panika - Khwacziſanskeho Alberta - ſeſtizauſkeho, ſhorluža - Molo - Dubrawſkeho, Gieſznaria - Vorančanskeho a Lorenza - Daličjanſkeho ſo naſhwilne ſaſtupeſtvo mlodeje woſadu ſtvari. Wone wotmě 25. džen jutrownika 1897 ſwoje prenje poſedzenje, 14. džen róžownika naſmoli ſo knjes tvarſki radžicžel Gieſa w Draždžanach, ržyň ſa nowu zyrkej wudželacž a poſchedpoſožicž ſwjetſchny načiſk wudawkom. Po jeho ržbach ſo tež wona nětlo twari. Voni 4. pražnika knjes Handrij Meltka kruch pola ſa ſeſezku dari, kotaž ſ zyrkti poſvedze, a 8. ſiženja ſo žudniſhý wuſtupjenje ſpomnjenych 4 wžow ſ Maleſchanſkeje woſadu woſtruci. Naſhymu tvarjachu ſtawu mlodeje woſadu pucž ſ zyrkti dobrowólnje a darmotnje a poſtihožowachu runje tak tvarſke ſamjenje, kotryž bě ſo 1000 běžnych metrow w Kſtivoborichézanskej ſtale ſupilo. Žedyn ſuſzodny rycerſtvek ſa poſtihožowanje ſamjenjow 150 hr. dari. Brěnje wjeſlo ſamjenjow ſo na twarniſtežo Boži džen dowjeſe. Zyrktiſki tvar wupiſha ſo 9. jutrownika 1898 a poſchedpoda ſo ſ wuſtupjenju 20. róžownika tvarſkemu miſtreti ſymankej w Ochranoſwie, kotryž chze hotowy tvar ſa 47,400 hr. wuſjefz. Swony ſo w S-dur 15. róžownika pola Bierlinga w Draždžanach ſa 5300 hr. ſkafachu. Wot 12. jutrownika ſem ržbachu woſadu dobrowólnje a darmo ſaložk ſa zyrkej. Naſhwilne ſaſtupeſtvo wotmě 25. róžownika pod poſchedkylitvom knjesa zyrktiſkeho radžicžela poſedzenje, w kotrymž ſo finanſne poſoženie doſlađne roſponni a tvarſki wuſbjerl, woſtejcz ſ knjesow Skopa, Krawza a Lorenza, ſo wuſwoli. Tak doivož ſ Božej pomožu 29. ſmažniku ſ kladbenju ſakkadneho ſamjenja w poſtihožnoci ſaſtupeſtow wuſchinoſeſow, mnogich čeſtnych hoſeſi a mnoholiczneje ſuſzdeniſteje ſhromadžiſny. Škónczne ſo poſchiſponni, ſo je roſprawa ſpiſzana w ſeſte 1898 29. džen ſmažnika, w ſeſte 70. narodninow a 25. lětneho kralowanja ſeho Maſteſtce ſrala Alberta ſakſkeho a knjeznenia ſeho Maſteſtce Wylema II., němſkeho khežora. Podpižane ſu ſtawu naſhwilneho zyrktiſkeho ſaſtupeſtva.

S Strže. Woſhalenje dotalneho ſrajneho radžicžela we Wojerowſkim woſtejcu ſ Lucke, kotryž ma w naſchej wžy hród, je tudomne woſydlerteſtvo ſe ſrudobu napjelnilo. Knjes ſ Lucke a jeho knjeni mandželska ſtaj dolje léta ſ wulke ſchýedriwoſeſu tudomnyh ſhodych a potrebných ludži ſe wſchelakorymi darami podpjeracž. Saplač ſimaj to Bož luby Knjes!

S Kumiwalda. Po poſchedzku ſwodowjena ſchmižowa we Wbohowje naſchej zyrkti 12,000 hrivnow poſchedpoda ſ poſtajenjom, ſo ma ſo ſa tule ſumu na naſchim pohrjebiſtežu čeſtowinje natwaricž, kotrejž ſo narjetne ſchmižez čeſtowinje.

S Woſborka. Nowe ſchulſte tvarjenje ſo na tudomnej Miſaniz ſahrodze natwar. ſchulſte poſchedteſiſteſtvo ſe woſamko, 45 metrow ſchýroki a 80 metrow hluboki kruch tuteje ſežomnoſeſe ſa ſchulſki tvar ſupiſh.

— ſ woſthadom ſ. rektora ſatvricha ſo naſch rektorat ſ nowa woſbadži, a je ſo wot woſtejneho ſchulſkeho inspektora hžo wuvižal.

S Kettig. Rjedželu 10. julija ſměje ſo tu němſki woſtejne ſpěvániſti ſuſzdeniſ 3. horniolužiskeho němſkeho ſpěvániſkeho woſtejca. Popoldniu w 3 hodžinach budže zyrktiſki konzert, poſchi ſotrymž, ſo nehdže 400 ſpěwarow a Lubijſka měſečjanſka kapala woſbadželi.

S Bjerwalda. Saſdženu ſobotu ſu tu zuſeho pža ſafelili, kotryž je po poſchedpitanju woſtejneho ſtavneho ſekarja naſiferje ſkaženj byl. Po ſakonich ſtajenjach maja ſo teho dla w Bjerwaldze a Lucku pžy hacž do 15. oktobra 1898 ſawjeracž abo ſo ſwonka domow jenož ſ poſchecinjenym pranzom ſa poſvjaſom woſtejcz.

S ſhorjelza. Voni w oktobrje bě ſo wulki papjernik w Kſečnizy woſpalil, jenož direktořialne ſtavjenje bě ſo wohnjej wulhovalo. Wjedzor 18. januara ſo tež wone do procha a popjela poſchedwobrocži. Woheň bě ſkdy krčz ſloſtinſka ruka ſaložila. Hžo naſajtra gratmischtra Schuster ſajachu, na ſotrehož tukachu, ſo je bydlanſte ſtavjenje ſapali. ſeho břeſh ſaſo poſchecizhu, ſa někotři čaž pak jeho ſ nowa ſajachu, ſhoniwſchi, ſo. bě Schuster, kotryž w direktořialnym ſtavjenju bydlasche, krótka do wohnja ſwoju domazu nadobu ſ 11 000 hrivnowmi poſche wohnj ſawěſčil. Duž mějachu ſa to, ſo je Schuster khežu ſapali, ſo by ſawěſčenſku ſumu doſtał a ſebi pjenježny wudawki ſa poſchecizhuje ſalutowal, dofelž chýſche

šo 20. januara do Janowicž pola Hirschberga pšchežbylicž. Dale běchu tež wusłuchowali, so vě Schuster předv teho někotre drohotničke wězły kwojeje nadobý na stronu pšchinježl. Hacžrunje Schuster se ūszaklůvcežu přejethe, so je woheń ſałwžil, jeho tula pšchižkažny žud winowateho spósnia a jeho k khostarňi na tři lěta ſazidži.

Wojerez. Królewski króleżerstwowy radziec t. d. je szézhowazu wobledzbowanja hódnii wukasju wossjewil:

„Knjes krajny radžiczel i Luke je ho sa knježestwoweho radžiczelja pomjenoval a ho jako tajki do Wiesbadena pschebažil. Knjeg minijster snutskownych należnoścżow je mi porucził, komižariſy tu domne krajne radžiczelstwo sastawacż, a kym ja dżenża (2. jultija) dżela pschedewsal. A rościeżenju wo wobkhodnych należnoścżach kym wot psychichodneje hoboty dny póniżelu, přiedu a hobotu, a to czaś dopołdnja wot 9—12 hodzin postajil. Jeli so by jedyn dżenja wupanyl, ho to po móžnoścji prjedy teho we wołrježnych nowinach k wjedzenju da. Dokelż je ertne rospominanje husto khmańsche, džižli piżomne, kym też pódla teho, tak daloko hacż mi to moje dżela dowola, w kózdyム czołku sa kózdeho k ręczam.“

S Wojerez Sandženu njeđelu tu Schčepanfez a Valtinez mandželskaj štoñ kvaž ſvjecjeſchtaj. Knjeg archidiaconus Dobružki wobaj jubilejskaj poraj dopođenja w 11 hodžinach požohniova a jimaž thězorowu mandželjsku jubilejſtu medaillu pschevoda. Mjes tym so veſchtaj Schčepanfez mandželskaj jenož i džecžidžecžimi wobodataj, mjeſeſchtaj Valtinez mandželskaj ſvođe, žadny ſvjedžen hromadže i džecžimi a džecži=džecžimi ſvjecžicž.

Slušowa. 25. ležný jubilej swojeho wobstacza tudomne wojskowe towarzstwo sanidzeniu njedzeli swieczeſche. Město bě ſo ſi czeſkym wrotami, pletwami a khorhojemi swyedzeniſzy wupyschilo. Swyedzení ſo ſe ſpěvom wotewri, na čož mějeſche kniejerſtowow radžicel dr. Schwarz jako ſastupjeſt krajneho radžicelſtwa naręcz, kotrejž ſe ſławu na khezora wulklinečez da. Kniejeſ měſtečanosta Schloßarek pschitomne towarzſtwa, pscheczelow a hoſci ſi mjenje naſceho města powita a ſławu swiaſſej wojeſtſkich towarzſtowow wujneſhy. Tſeczu ſławu bywſchi měſtečanosta Wels wunjehy měſtečanſkej wychinoczeſi, czeſkym swyedzeniſkim kniežnam, czeſkym hoſcjom, tſelzku towarzſtu, měſtečanam ſa wupyschenje domow a wſchitku, kotrejž je swyedzení ſajmal. Hdyž bě wychſchi ſtabový ſétač dr. Weinert swyedzeniſku ręcz džeržal, hischeze měſtečanosta Schloßarek na dobrý pscheczelny wobthad, kotrejž tudomne wojskowe towarzſtwo ſ bratrowskimi ſakſkimi towarzſtiami haji, spominaſche, a ſakſkeho krala Alberta ſlawjeſche. Kniežna Meznerez na to khorhojny hant, wot czeſkych mlodých kniežnow ſa khorhoj wuftajen, pschepoda. Hoſdže darichu Wojerowske, Spalowſke, Delnijowuſiedzanske, Rakoczanske, Wulkonydžanske, Wulkosdžarowske, Lasowſke, Wózlinčanske, Njeſzwaczielske, Konjeczanske, Bórkamorske, Wulkocziſkowske a Škulowſke veteranske towarzſtu. Kamjeniſke a Žitrowſke towarzſtu rjanaj khorhojnaj hantaj pschinjeſchtaj. So pschepodate dary ſo towarzſtowow pschedzyda džakowaſche, a dr. Weinert towarzſtowowych ſaſožerjow ſławjeſche. Potom swyedzeniſki čzáh psches město na swyedzeniſchezo czeſkijesche, hdzej ſo pschi ſynſach něfotrych wojeſtſkich kapalow bórſh wjekelé živjenje roſwiwaſche.

Přílopk.

* (Pečołażtvo.) 18. junija mi jedyn dobrý pszechęzel prajeſte, ſo by radý wotložk wot ſwojich ſylnych pečołów feſinił, dokełž ſo jemu njeraja, ale ſo je jemu jedyn pežolat prajil, ſo je to netko pschepoſdže. Duž jemu powiedach, ſo ſzym hakle dżeń priedy wotložk czinił a jemu prajach, ſo to njeje hiſcheze pschepoſdže. Wotložki moža ſo czinię, hdhž ſu pežolky ſ temu ſylnie doſcz a hdhž maja ſ temu hižo doſcz młodza. To je w dobrych lětach hižo kónz meje. Větša pak běchu moje pežolky hakle po přenjej poſožy junija tak daloko; duž 17. junija wotložk ſeſinich, tak ſo ſe ſylného koſeža 3 plasť ſ pschitrym lehniđlom, ſ młodym čerwjom a hakle na-nejehennym jejkami wſach a ſe wſchemi na nich ſedžazymi młodymi pežolami do prósneho koſeža tykných a hiſcheze ſ jeneho druhého ſylného koſeža jenu pschihodnu plasť pschitrymých, hdhž běch priedy wſchě pežolky ſ njeje wotmjetk. Potom ſtajich wotložk na město teho koſeža, ſ kotrehož běch jón wſal a wotnijeſech tutón koſež na něchdže 5 kročzel ſdalone městno. Poſledni koſež bě wſchě wulétowaze pežolky wotnožkej wotedał, kotrež hnydom mózniye wobnožkowacž, med noſyńc a tivaricž pocža. Tamny koſež pak, ſ kotrehož běch wotnožk wſal, hnydom lětacž ſasta. Sa ſchyri dny hakle jaſo po- malu noſyńc ſapocža, ja thdžen wulétowac̄he jaſo tak ſylnje, taž priedy; pschetož netk mějeſche jaſo młodych, 2 nježdželi ſtarych pežo- low doſcz, ſ wopředka pak noſchesche nimale jenož mucžku. 1. juliya

wućijšn wotnožk 7 žiwych matkow. 7. julija bě matka na wopłodźenje wulečzała a to pschipołdnju wokoło na poł dweju hodżin. To widżach na wulskim njemérje wotkołzłówch pežolów, kij ſo na dwemaj fuſhodnymaj kołczomaj a na jenym ſylnym wobħadżenym wokoło walachu. Duż ménjach, ſo tam wuleczanu matku pytaja, a tak też běſtche. Nětk jim ju, ménjo, ſo ħnadż je ſo ſaleczała, pytač pomach a bórsh też ju na tsečim wot wołkožla ſdalenym kołczu wokoło běħacż wuhladach. Ju do dlonijow wobeju rukow popadnywſchi, ju k wotnožkowemu wulētej donjeſzech. Alle hdijż chžyħ ju tam puſčezicż, běſtħaj dloni prōſdnej. Wona bě ſo mi wuſunuły. Wołkožk je hisheče njeſmérrowa. Duż ju ſ nowa pytač, a bórsh ju ſaħo tam, hdjeż priedy, namakach. Ju mjes 3 porſty popadnywſchi, ju na wołkožlowu wulētowu deſku hađżiħ. Alle wołkožk njemérny wosta. Duż ſaħo fa njeje kħledżach a ſaħo ju na tamnym kołczu namakach. Nětk ju tseči ras popadnych a do matkazeje kħeġċċiżi, po kotrūž bēch mjes ttm dobężal, sawrjech. Nětk wołkožk wotċiñich a ju we tej kħeġċċiżzy ſawrienu do njeho połozjich. Ḵnydom ju pežol yħlynje wobħeħmihhu. Kħwiwil poċċakach; potom kħeżju wocċiñich, ſo bh ſ njeje wubbeżejż mohħa. Pežol yħbi po nju do kħeġġi laġaħchu a bórsh bě kħeġġa prōſdna. Matka bě ſ njeje wubbeżala. A hlej pežol yħo smero-wachu. Haċż bħm prawje cżiñil, njewiem. Ħsnađ mi to knies S., kij wſchitfu wě, w "Sserbskim Hospodarju" praji. Mqħblu paċ ħbi, ſo je ħbi matka pſchi a na tym kołczu, ſ kotrehoż bħm ju trójżu popadnyl, trutu k wopłodźenju pytala, pſchetoż jenoż ſ teho kołċza trutħ wulētowachu, ale jenoż jara křenje.

Woplodzena drie matka hiszczęże inieje. Duż budże żebi składniści dżen iħlabacż dyrħbecż.

* (Wulki lóš šo šhubil. Lóš Barlinsteje konjazeje lotterije, kotorž bě ekvipažu s konjomaj, 10,000 hrivnow hódnui, dobyl, njeje šo hischče sa dobyče saměnil. Sedyn pschekupz we Woleschnizh w Voigtländze bě ſebi jón kupil, nětko pak, hdyž je s nim wulke dobyče ſezinil, nijemože jón namakac̄, dokelž ſu jón jeho džecži něhdze ſanjeſče. Tač ſo to druhdy nječini!

* (Wétr a Bože njewjedro.) Se Stryja Winske nowinie pišaja: W nozg f hóbocze bu nasche město f wulkim wétem zyle japoñczenie. W jenych fasarmach Bože njewjedro dweju pěškow harash a wjele wojakow wobſkodži. Žita na polach su janiczenie. Barati trajneje wobory su roszkodzowane. Skłoda je wulta.

* (Wul te lódźne nješbože na morju.) Franzowſka paſažérſka (ludžiwožaza) parna lódź „La Bourgogne“ je ſo na jehje ſ New-Yorka do Havra pola Halifaxa ſ jendželſkej lódžu „Cromarthyſire“ frashla a ſo ponurila. Na „La Bourgogne“ bě wſcho hromadže 502 pucžowarjow a mužtrow. S nich je ſo **332 tepito**, 170 je ſo wuthowalo; mješ wuthowanymi bě 30 matroſow, 3 maſchinistojo, 1 lódžny agent a 136 pucžowarjow. „La Bourgogne“ bě jena ſ najrjenſchich a najwjetſchich lódžow franzowſkeho transatlantiskeho towarſtwa. Franzowſki preſident Félix Faure je pschedzdydže transatlantiskeho towarſtwa ſ telegramom kwoje dželbracze vſchi žałoknym nješbožu wosiewil.

„La Bourgogne“ je w tolstej kurjawie do „Cromartishire“ sajela a ju nimale rośrešla, tak so ńódź jenož na morju pluwaſche. Mjes tym bě ſo „Bourgogne“ w kurjawie ſhubila; hdyž paſ ſo rano $\frac{1}{2}$ 6 hodzin mňa wučjeze, mužſtwa na „Cromartishire“ czołmy ſ ńódze „Bourgogne“ a wuſhowanych człowjekow na ńódzinych roſ- padanach pluwaſzych wuhladachu. „Cromartishire“ zyly dżeń ſměrom na morju ležeſche a 200 wuſhowanych pſichia. „Bourgogne“ je ſo ſa 10 injenſchinow po ſraženju ponurila. Wſchitzh pucžowarjo ſ přenjeſe kajuth ſu ſo tepili.

W Halifagu wjiecžor w 8 hodžinach bě třelenje s kanony šlychcečz a nehdze w dalokoſčí 3 hodžin běchu snamjenja nufy widžecž. Varna lóddž „Grecian“ ſo hižo hotovaſche, na pomož wjiecž, hdyž na dobo snamjenja pſchěſtachu. Lóddž, s kotrejž ſu woně wuſčle, njejžu wohladali. Duž měnja, ſo je ſo hiſcheče jena tſecža lóddž pſchi ſraženju wobdželila a ſo poſdžiſcho ponurila. Se žónſkich je ſo jenož jena žona wukhowala.

Franzowske mužstwo je še pšchi ponurjenju „Bourgogne“ nimo mernih hrube a ujedno ište počasalo. Puczowarjo, kotsiz běchu wu-
khowanju matrosow na puczu, tuczi s wježlami a bochorami sa-
caschhu. Žony a džeczi woni s wukhowanskich čolmow wumjetachu; wukhowanske powjaſh, kotrejchž běchu še džeczi pšchimyše, žadlamyž
cosřených. Offizerovo lódze „Bourgogne“ šu nimale wschitzy
čimercz w žolmach namakali. Tsto katholszny měschinzy, kotsiz šu
žo teho runja tepili, pšchi ponurjenju lódze še tepiazym hřechi
vodařachu.

* (Na želeſnizh do njeſboža pſchijichla.) Sańdženu njeđelu wječor ſlužobna džowka Gnaukez fe Seeligstadta f Budyschini, hdžeg bě měřčezanske třelenje wopýtala, po želeſnizh do Grožharthawu jědžesche, ſo by ſo wot tam f druhimi towarſchami na domojpucž nastajila. Do Grožharthawu pſchijevſchi wona njebe ſnamjo f wuſtupjenju dožkijchala, tola ſwoje ſakomdženje hnydom pſtny, hdžeg čah ruceže dale jědžesche. Sso f krótka roſkudžinſchi wona mjes Grožharthawu a Seeligstadtom kupejove durje wocžini a f woſa wuſkocži. Wona pak tak njeſbožownije na ſemju praſňu, ſo ſebi noſ napukný a ſebi jenu ruku wuwinjy. Snjeſboženu ſu hnydom do diakonijenſkeho wuſtawa do Dražđan dowjeſli.

* (Semjerženje.) Mjes tym ſo je pſched třdenjem w Italskej ſemjerženje bylo, je ſo poſlednje dny w Dalmatiſkej (w Awiſtriſkej) ſemja woſkjet f podjeñíkimi ſtorčami ſtchabla. Ssydom wchow w Šinjanſkim woſtrježu je čežko woſchfodžených. Pſecž woſkow je ſo i roſpadankami morilo, pſtnacže je čežko a ſchěznacže lohko woſchfodžených.

* (Kheža ſo ſažypla.) S Cannes w Franzowſkej pižaja: We wky Boot je ſo jena kheža ſažypla, hnydomadwazyci morvych a tſjoch ſranjemych ſu hacž dotal f roſpadankow ſwuzahali.

* (Džecžo ſo ſpalil.) Woſkomiſtña džowka ſekretara Boha w Lubanju ſwojej klanž (pópje) wložy ſe želežkom ſudžerjeſche, pſchi tym ſo ho hlyyna draſta ſapali. Džecžo je na wopaleňſke ranu wumrjelo.

* (Woſprawjenje.) 25. junija ranu ſahe ſu w Parizu mordarja Carraru, kotrež bě jeneho poſlánčneho poſbla ſkónzovał, wurubil a ſpalil, f guillotinu woſprawili. Mordar ranu, předh hacž jeho na woſprawniſchežo woſvjeđechu, tak twjerdze ſpashe, ſo dyrbjachu jeho hylne pothchajež, předh hacž wozueži.

* (Li-Hung-Chang a biblija.) Sajimaru woſmołu wo bliji mjes Li-Hung-Changom a Dr. Coltmannom raiſchoaſſiſti Lloyd podava. W nim Dr. Coltmann f Pekinga powjeda: „Hdyž njeđavno ſuateho chineskeho měſtoſkrala Li-Hung-Changa wopýtach, jeho w jara rjenje ſwiaſanym nowym testamencze čitazeho naſenídzech, kotrež bě runje wot jeneho miſſionara Londonſkeje miſſije pſchi-poſkany doſtał. Starý kniſes bě tak hlyboko do tych knihi ponurenjy, ſo mje ſa někotre minutu ani njepytny. Po khywili hakle ſwojej wocži poſběhnywſchi raſnje na mnje poſhlada a rjenky: „Dr. Coltmanje, wericze wý thym kniham?“ „Exzellenza“ woſmolwic̄h jemu, „njebych-li thym kniham wérił, bych tu čeſež njeměl, waſch ſeſtar (miſſionſki) bycž; ja tym kniham f zylej wutrobu wérju.“ „Seže pſchěhnevdečenym, ſo to wſchitko njeje jenož hole powjedanje a člowiſke ſlowo, kž je ſo wot huby f hubje pſchenjeježlo?“ „Zyle a polniže! woſmolwic̄h jemu. „Kak to wěſeže?“ wón dale jědžesche. Dopočas te knihi ſame podawaja. W nich pižane ſteji, ſo ſhniw ſchtom dobrych plodow pſchinjeſz njeſamouž a dobry ſchtom niz ſlych. Waſcha exzellenza je mi ras pſchidala, ſo woſtejnoscze ludow w wječornych krajach te w raiſich Krajach we wſchém jara pſchewaža, a ja móžu Wam woſkrucžić, ſo ſmôžitoſz a ſvožownoſz tych wſchelich narodow, kotrež ſeje njeđavno woſptali, ſo zyle tej měrje runa, ſo kotrež ſu po pſchikafnajach tuthych knihi ſiwe. Boh chazl dacž, ſo by Waſcha exzellenza tež do tych knihow wérila!“ „Shto?“ ſo ſda, ſo chzeče mje hyscheszijana ſezimicž“, wón pol na žort a pol ſhutnje dželche. „Niz jenož Waſ“, woſmolwic̄h, „ale tež Waſcheho mlodeho khežora a wſchitich jeho ludži“. „My mamu Confuziju“, wón rjenky, „wý macže Jesuža, njeſtaj ſebi taj w wječezech runaj?“ Tudy bu měſtoſkral f wſchym ſemjeneži pſcheterhnyjeny; a hdžeg jemu poſkuzobník jeho bibliju f ruky wſa, ſo by ju do knihowej donjeſl, wón rjenky: „Njenjeſz ju do knihowej, ale poſož ju na blido f mojemu ſložu. Chzu ſebi ju hiſčeže ras woſhlaſacž“.

* Tempel chineskeho kwyjateho Confuzija, kotrež je 550 lět do Khrystu ſoweho naroda chinesku wěru ſaſčil, ſu po wopječzach jendželſkych nowin Němžy njeſtalo ſiaocžoua woſječeſčili. Do ſiaomi poſla ſiaocžoua na woſpt pſchijichedſki, ſu němžy woſazy pječa do Confuzijoweho templu ſtupili a ſo jeho poſtarov jenu ruku woſtemili, ſo bych u jako dobyčerſke ſnamjo do Němſkeje poſkali. Tale poſječz je ſo ſe ſwuzenym chineskym pſchehnacžom hnydom po zylej Chineskej roſchěriſa. Wona tež do Pekinga doúdže, hdžeg ſo runje pruhovala ſa tſecžu pižmonſku rjadownu, kžde třeče leto ſo mějaze, woſhwalu. Týbaž ſandidatow, kotrež běchu ſo ſe wſchých ſtron Chiny ſeſchli, běchu na najwyschſche roſhorjeni. Woni khežorej pižmo napíſachu, w kotrež ſlubichu, ſiwinje, čeſež a ſamoženje woprowaž, hdžeg bych ſmeli jenož wotzny kraj wot njepſcheczelow wužwobodžicž. — Tale poſječz je jara na jendželſku wumyſleňku a ſchězumániu podobna.

* W židowſkim hoſpizu w Mežu wumrje pónđzelu 104 lět starý Lion Eisenberg, tež rabbi Leib mjenovaný. Hdžeg Leib 100-lětny narodny džen ſwjeczeſche, džesche wón: Něk je čaž, ſo teſtamēnt ſežinju, ſchtož tež hnydom poſla jeneho notara woſtara. Leib bě ſamozitny muž. Do Meža ſo pſched 65 lětami pſchicžahný.

* Bitw ſ zýganami mějachu woſhderjo poſtaniſkeje wky Karlowiz woſtacž. Čirjoda zýganow do wky pſchicžeze, hdžeg ſroſczenii Karlowicženjo runje wſchitzu na ſwojich polach dželachu. Zýganjo ſo do ſamkjenych woſhdenijow dobuchu a wicho poſtaných, ſchtož ſo ho ſežesche woſtnejſež. Bočh pak bě wjeſnjenjam pojeſč wot tym doſchla, ſo zýganjo wo wky rubja. Burjo domo khywachu, a mjes nimi a zýganami woſprawdžita bitwa naſta, pſchi cžim poſleđniſki ſ revolvrów tſelachu. Wjazh burow ſo cžezko ſrami. Škónčenje wjetſchi džel zýganow pſhemochu a ſajachu; mjeniſchi do lěža twočných.

* (Semjerženje.) W někotrych ſtronach krydežneje ſtalskeje je pſched třdenjem hylne ſemjerženje woſhderjow njejabzy w noži do ſtracha ſtajilo. Maſhórje je po ſdaczu město Rieti cžerpiſo. Wjele tvarjenjow je woſhchfodžených. Wuſtrózane woſhderkſtwo, ſo ſložow a tvarjenjow cžeknyski ſo ſ cžim vjetſchej hroſu ſaja, dokež bě na drohach tolſta cžma. Groth elektrifefo woſhvwětlenja, ſo kotrež ſo hevat město woſhvwětli, běchu ſo ſ podjeñíkimi ſtorčami roſtchryny. Wjele khežow je tak hylne woſhchfodžených, ſo ſo jich woſhderjo njeſtva ſwěrči, ſo do nich wróčicž. Woni ſu teho dla dyrbjeli pod hošym njebjom pſchenozowacž, doniž jim knježiſtvo ſtanu (zeltu) a želežniſte woſh ſo woſhdenju njeje podało. W někotrych městach ſu ſo člowiſkojo ſ roſpadankami tvarjenjow, ſe ſemjerženjom ſo woſalazhych, ſranili, ſo džela ſami morili.

* (Wetr a kruſobicž.) Šylny wetr je w krajinje Grottamarare w Italskej ſakhabžal; daloke ſtrony ſu ſ kruſobicžom ſapuſczenie. Tjjo burjo ſu ſo ſarabli.

* W Monte Carlo, w tak mjenowanej hrajerſkej heli, ſu tjo Němžy tele dny wſchě ſwoje pjenjeſh pſchěhrali. Woni ſo ſzolom na morjo wujedžichu, hdžeg ſebi kždy ſ nich ſulku do hlybou tſeli.

* (Rjevedro.) Satraſchny wichor je mjes Krakowom a Oświecinom ſurowil, třeči woſtrýl a waggony ſe ſchénov mjetal. Šchloſa na pólnych plodach, ſlocze a tvarjenjach wjazh hacž milijon ſchěznaſow wucžini. Wobkhad ſ telefonom je pſchetorhny. Tjjo člowiſkojo ſu ſabicež.

* (Šbožowne njeſbože.) Mandželska rytmichtra Feodora Subowicža bě, kaž ſo Budapeſchta pižaja, ſo woſdano ſ tſjomi knjenjemi po dróſh pſchi Waſzenſko-Grauerſkej želežniſu na wujedž podala. Runje, hdžeg chyžche wós pſches ſeleſnizu pſchějč, ſo ſchlaſi předh a ſady njeho ſačežechu, tak ſo ani do předka, ani do ſady njemžesche. W tym woſomiku pak tež hýž Wiſſli ſpěſhny čah ſem pſchihna, kotrež ſo ſchlaſi ſloko ſe ſchěznaſow wucžini. Tež konjej wulkeje ſchloſa ſpěſhczaj.

* (Zenjenje morvych.) Poſla někotrych tartarskich ſplahow je ſpodižne, nimale hróſne waſchnje, ſo morvych ženja. Tak dživne hacž tež to waſchnje je, tak kruče ſo woſkedežuju. Hýž Marko Polo — kž ſwoje wulke pucžowanje w třinathm leſtſtočku woſižowacze — wo tutym waſchnju piſche jako wo taſkim, kajkež wone hiſčeže dženža woſteji. Hdžeg mějſe ſe nechtó džowku, kž jemu njezenjena wumrje, a nechtó ſnaty ſhyna, kotrež tež njewoženjeny wumrje, tehdom wuhotowaſtaj wobeju ſtarſchej wulki ſnak ſa njeju. Mandželski kontraſ ſo napiža a ſo potom ſpalil, ſo bych ſtaj ſemrjetaj w tamnym ſwěrče wo tym ſhoniſloj, ſo ſtaj woženjenaj a ſo teho dla tam ſa muža a žonu měloj. Žeju ſtarſchí maja ſo potom ſa ſwobjibných pſcheczelow, runje tak, jako bych ſwojej džesči woſprawdže woženili byli.

Wužudženja.

Khostanska komora. Čjeladniſej ř. P. Freudenbergej, we woſhohovje narodženemu, bě tudomna khostanska komora jaſtvo na 3 měžazh pſchijudžila, dokež bě wón, hdžeg na Džechorowſkim knježim dworje klyjeſche, jemu ſo ſhutuwoſtrocžej pjenjeſh kranyl. Poſdižno hiſčeže na klyetlo pſchijudže, ſo bě wón podla khostaneho padučtwa tež hiſčeže leža 13. aprileje ſo do koſtra ſwojeho woſtrocžka Raka dobyčiſki ſo njeho 3 hrivn 90 np. kranyl. Woſpjetowanym cžezkeho padučtwa dla 21 lětnemu woſkforženemu khostanju na 8 měžazow jaſtwa woſhjichichu. Čaž, w pſchepotowanym jaſtwe pſchecžanym, ſo jemu wot khostanskeho cžaža woſtliči.

Sa nasch herbski dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 45,198 hr. 67 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Bjekářski mischtr Handrij Kerk w Droždžiju . . .
Býndželnizy: Wovcžerjo 95 np., na Dietrichowym
hrajdle napisatčny ſebi 45 np., ſe herbských
dopíznizow 1 hr. 60 np., ſa požejene kolo wot
teho, kotryž ſebi čzah ſaleži, 1 hr. = . . .

W „Katholoskim Póhle“ čížlo 27 lěta 1898 hždo
kvitowane:

S wulkeho kraleſtwia 1 hr., Delanska patentna
komifija: nad hroždžiſčem vyske klóſchra
ſtažy 50 np., . . . džecžko wbohe — na te
arabeſti drohe — 1 hr. 20 np., kolbañzny
w „deſchęſku“ 40 np., wobſedžer thowani
20 np., na f. 1 hr. 30 np. — A ſychnjeſchtaj:
ſak daloko — je na tón starh Čzornoboh! =

Hromadže: 45,208 hr. 27 np.

S džakom kvituje

sarjadniſtwo „Macziny Sſerbſleje“.

Awkzijsa.

Njedželu 10. julijsa popoldnju
wot 5 hodžin budu něhdže 20
kózow jara rjaneje rožki a pſchenzy,
na ſtvelzu ſtejazeje, na Bartskich
a Rakojžanskich ležomnoſčach na
pſchedadžowanje pſchedawac̄.

Šhromadžisna w Kühneſ ho-
ſezenzu w Barze. **W. Israel.**

Drjewowa awkzijsa.

Něhdže 60 rm. duboweho ſchęzepo-
weho a kulečkowneho drjewa na
Guczinianskim reverje ma ſo po-
njedželu 11. julijsa popoldnju w 5
hodž. na pſchedadžowanje pſcheda-
wac̄. **R. Miežla.**

Hofcženž na pſchedan̄.

Dla wumrjeſza moje žony mam
myſkle moj hofcženž, jenieſti wo
wžy, 1888 nowy natwarjeny,
ſe pſchijprawjenej kłamańiu a
kowarſtwwom, ſ 9 kózami dobreho
pola a luki, ſe bjesporočnym
živym a morwym inventaram
pſchi naplačzenju 6000 hrivnow
pſchedac̄. Wotylana ſtejneſza
5 mjeniſchinow dale wžy ſasta-
niſchežo doſtanje.

Handrij Wiesner w Hlinje
pola Gucziny.

Živnoſč na pſchedan̄.

W Sajdowje pola Maleho
Wjelkowa ſtej živnoſč ſe 4 kózami
pola a luki a kheža ſe ſahrodu
ſe ſwobodneje ruki na pſchedan̄.

Wtcho dalsche je ſhonicz w Saj-
dowje čížlo 3.

Kheža na pſchedan̄.

Moja kheža čížlo 15b w Dježni-
kežach ſe brožnju a 10 kózami pola
a luki je na pſchedan̄.

R. Rämsch.

Salzbrennerez ſublo w Kobelnju
pola Klukſcha, maživne, w po-
myſlnej nejlepſich hſopodařskich
wobſtejnoscžach, je ſe pſchihódnymi
wuměnjenjem na pſchedan̄. Wob-
hodny agent **Dittrich** w Budj-
ſchinje.

1 = — =

4 = — =

4 = 60 =

Hromadže: 45,208 hr. 27 np.

Bayerſke tocžniſki

a lunſi w 10 wſchelakorých družinach pſchi potrebe poruča-
powjasatſki mischtr **J. G. Müller**
na tamjeſtnej hždy 12.

Šwobj bohacze ſriadovaných ſklađ

z i g a r o w

100 ſchtni hždo po 2 hr. 40 np.
tmiesam kurjerjam naležne poruča-

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej hždy 9.
Fafao

nejlepſchu družinu ſweta, placijnih
hōdno poruča

Gustav Kütter

10 na ſherhſej hždy 10.
Zemicžta pſchedawarnja ſa Budj-
ſchin a wokolnoſč.

Grabje,

ložvſtčza,

ſožaze ryuſi,

ſołmas,

ſožow mas,

powjasatſke tworb,

drjewjanž,

drjewjane ſtupnje

wē wnlkim wubjerku tunjo poruča

J. G. Müller,

powjasatſki mischtr

na tamjeſtnej hždy 12.

hōdhy, kotryž
chze ſebi dobrý
a tuni cjažniſki
kupicž, abo
kotryž chze ſebi
jón porjedzieſ
dačz, njech dže
t cjažnikarjej

Curtej Ženežej
na ſwonkownej
lawſkej hždy 5,
pödla knjeſa lotteriſkeho tollektéra
Šägera. — Ženež pſchedawa a
porjedža ſa ſwoje dželv sprawnje
rukuj.

Š wužnwej

hróch,

w o ſ u,

hoborski folij,

ſchlesynski hréni folij,

hejdusiktu,

prawu rēpu

poruča

Gustav Heinke

pſchi ſitných wiſach 34.

Rjepikojty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družin ſobala w 10 np.,
pakežita, jara dobrý ſchupowanſki
tobak, bohaty ſklađ zigarov po
wſchelach placijnih, mjes druhim
tež zigary po 2 np. poruča

Jurij Schwiebus

(prjedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej hždy 10.

Š wužnwej

najlepſchi dominialny folij

najlepſchi hoborski folij

po najtunischiſtich placijnih poruča

Jurij Schwiebus

prjedy August Bartko
na ſwonkownej lawſkej hždy 10

sa 6 wožobow po 3 mk.,
hſoſejowe ſchalfi ſi porzlinu,
rjane pižane po 15 hacž 20 np.,
hacž do najwoſebniſtich,
porzlinowe tyfanzowe
talerje,

rjane pižane po 50 np.
a wjele druhich wězow ſi ſelenemu
a ſlěbornemu kwaſej poruča po
najtunischiſtich placijnih

Max Mütze

na bohatej hždy.

Schpruchi na ſcženu
(ſe ſlěbornym pižmom wukločzene)

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtačz
we wudawarni „Sſerb. Nowin“.

Kheža na pſchedan̄.

We Lufy je kheža ſe dwemaj
wobhdenjomaj, ſe brožnju a pječ
běrtlemi dobreho pola a luki
druehho pſchedewſacža dla tunjo
na pſchedan̄. Twarjenja ſu wu-
porjedžane a ſu ſ 1540 hrivnami
we wopalnej kazy ſawěſczene.
Dalsche je pola wobſedžerja čdo.
46 tam ſhonicz.

W Budjſkim pſchedměſce ſe wul-
kim pſchichodom je rjana ſo derje
danjaza kheža ſe ſahrodu ſe pſchi-
hódnymi wuměnjenjemi na pſcheda-
n̄. Hodži ſo ſe ſaloženju kapitala
ſa býwſich ſublerjow. Dalsche
je ſhonicz we wudawarni „Sſerb.
Nowin“.

Šně na pſchedan̄.

Žně, na Salzbrennerez ležom-
noſčach w Kobelnju pola Klukſcha
ſtejaze, budža ſo njedželu 10. jul.
popoldnju ſa hotove pjenjesh na
pſchedadžowanje pſchedawac̄.
Wobhodny agent **Dittrich**
w Budjſchinje.

Šedyn ſundros,
něhdže tſibertle ſela ſtarh, ſo
hnydom kupicž pyta. Poſtieženja
ſi naſpomnjenjom ſtarobý a placijnih
čzope ſo na Hodžiſſi pōſt
w ſubercze ſe uapižmom **R. S.**
poſtlaſernd Göda” požlačz.

Mjane proſata
Mischnijansfeje ražy ma
na pſchedan̄ ryžerſublo
w Lejnje pola Khróſčiz.

Drainérowanſke roly
wſchelach družinow ſi fabriki **W.**
Biemerta w Halschtrowje ma pſchęz
na ſklađe a po fabriſtich placij-
nih pſchedawa

H. Dietrich w Letonju.

Trjebanž pižausli ſekretar je
tunjo na pſchedan̄ w tyſcheri na
taſchbarku čížlo 11.

Wulět

serbskich towarzstw do Njeswačidla
niedżelu 10. pražnika 1898.

Porjad zjedzowanek:

- I. Přikhada powitanje serbskich towarzstw we Weberec hosćenu popołdnju wot 3 hač $\frac{1}{2}$ hodž.
- II. Překhodźowanie w tamnym knježim parku, kotrehož wopyt je so nam dobroćiwje dowolił. Zapocatko po połd. wot $\frac{1}{2}$ hač do 5 hodzin.
- III. Zhromadne posedzenie a jednanje wšich serbskich zjenočenstw. Hłowny dypk jednanja je: Bratřa, zjenočmy sojk zhromadnemu dželu za rozwieće a rozsyłjenje našego serbskeho narodneho hibanja a živjenja, pretož jeničcy přez njo zakhowamy sebi swojich wótcow najdroższe namrěwstwo, mjenujcy: pobožnosć, kraloswérnosć, lubosć k wótčinje, dželawosć a złutniwosć. Zapocatko popołdnju wot 5 hač do 7 hodž.
- IV. Zhromadna wječer. (Zymne nakrawanki po nizkich płaćiznach.) Wječor wot 7 hač do 8 hodzin.
- V. Spěwański swjedzeń. Wustupjenje wšich serbskich spěwańskich towarzstw, kotrež nam spěwy po samsnym wolenju přednjesu. Zapocatko wječor we 8 hodž.
- VI. Po skónčenju spěwanja su reje.

Přeproušujemy na naš wulět wšón serbski lud, ze wšich kónčinow serbskeje zemje, wosebje pak Serbow a Serbowki z Njeswačidla a wokolnosée na zhromadne posedzenie a spěwański swjedzeń. Wšitcy maja přistup!

Bratřa serbscy, njekomdže so, ale přińdže wšitey, wšitey!

Serbske towarzstwa.

Tow. Sserb. Bur. ja Ralbicžansku wořadu
směje niedżelu 17. julija popołdnju w 4 hodž. zhromadžinu pola
Brejanek w Ralbicžach.
Předzjedzstwo.

Serbske Burske Tow. w Mat. Wjelkowje
směje niedżelu 17. julija popołdnju w 4 hodž. požedzenje w Gáblez
hosćenzu.

Dnjowy porjad: Skasanie hnojow a druhe naležnoće.
Předzjedzstwo.

Předběžne woſjewjenje.
Létušći sahrodný koncert Nješwacžidli-
škeho wojerškeho towarzstwa budje niedżelu
24. julija.
Wojeršte towarzstwo.

Z tyšcerstvuji pomožnili w 1 wuczobnika phta G. Seikritt
na taščbartku 11.

K wuſhywej
naјlēpschu woku,
naјlēpschi hróč,
horborški folij,
schlesynski kréni folij,
hejdusíčku
po tunich pláćiznach porucza
Jan Lulás
phci žitnych wifach čížlo 9.

Rowe
polnojerje
hjo po 5 np.,
wulſe
buschene nowe jerje
porucza
J. T. Glien
phci drjewowych wifach.

Lépschu holzu, serbskeje ręce
móznu, hnydom abo najpođzischo
k 20. julijej dō žlužby phta

Adolf Schmid w Budějovicích.

Mádyscha žlužobna holza je
k 1. augustej abo pođzischo do
Lubija do lohkeje žlužby phta.
Dalsche je shonice w pšchedawatni
žonjažych klobukow na lawskiej
droži 8.

Phtam žlužobne a hródzne
džowki a tajke k žwinjom, grat-
mischtrow, wotrocžlow, kréntow,
pohonežow a rólnych pohonežow,
tsečzakow, wolažych, dželacžeske
žwójby a dójki phci wulſej mžde
do tudomnych a Draždžanskich stron.
Schmidtowa w Budyschinje na
kukelskej haži 24 po 1 ſchodze.

Drainerovalslich dželacžerjow
na Krakežanskim knježim dworje
phci jima A. Proſla w Pšchiwczizach
pola Plužníkez.

Bukečanske serb. tow.

Na lětuši zhromadny wulět
serbskich towarzstw jutře
niedž. 10. jul. do Njeswačidla
so wše sobustawy ze swojimi
swójbnymi najpřečelniso pře-
prošuja. Z Pomorc so dopołd.
w 9 hodž. wotjedze. Twarz-
stwowe woznamjenja a
serbske klobuki z Draždžan,
tak wjele hač so hodži, njech
so na wulěće wužiwaja.

Předsydstwo.

Woſjewjenje.

Předz někotrymi niedželemi je
žo 71 lět stara Karolina Šy-
mankowa wot žwoje džowki
Pawlikowej w Khróscie pola
Minačala wořališla, jo by žwoju
pšichodnu džowku Seidelowu
w Milowje wopýtała. Do Mi-
lowa pak wona nije doščla a
žo tež nije do Khrósta ſažo wró-
cila. Dokelž je stara žona po-
bledni čaž třetře ſabyczima po-
čala być, že jejni pšichimusi boja,
jo je žo něhdže ſabludžila, abo jo
je ju nělaje njebože vodeſchlo.
Šubjeneje draſta je wšichňova
była a je wořila ſi poſvojmja-
neje bruneje wořnejſchateje ſu-
nje a pjeſla, módrého wořnejſchka-
teho rubička a ſi ſchereho ſchör-
zucha. Schtóž je tajku abo po-
dobnu staru žonu, kotaž je božy
była, wořladał abo něcht wo nije
ſažlýšča, chýl to dobročinje
Janej Pawlikowej w Khróscie (Crosti)
pola Minačala abo Seidelowej w
Milowje ertnje abo pížomnje wo-
ſjewicž.

Nurjerjow a čježlow, kaž
tež pohonča hnydom phta
twarzki mischtř **Rycza**
w Hornim Wujeſdze.

Młody krawſki pomožnik hny-
dom dželo namaka pola
Emila Engelmanna w Budejovicích.

Hnydom a k nowemu lětu žlu-
žobne holzy a džowki, wotrocžlow,
dželacžeske žwójby, rólnych po-
honežow, tsečzakow do dobreje
žlužby phta **Spannowa** na malej
bratrowſkej haži 5.

Za dopokazy wutrobneho a nutrneho džel-
brača, kotrež su so tachantstwu swj. Pětra při
wumrječu wysokodostojnemu knjeza

Kanonika Kapitulara Seniora

Monsignore Jakuba Kućanka

wopokazał, wupraja so z tutym najpodwolniši
džak.

W Budyšinje, 1. julija 1898.

Tachantstwo swj. Pětra.

(K temu čížku pížloho)

Do Minakała!

Žutje niedželu 10. julija žo
moje nowe asfaltowe kehelníčhežo
ſi wukulenjom wulſeho žwinyeža
wotewri. Šapožat popołdnju
w 4 hodž. Pšchečeželne pšche-
prošhuje **Gustav Pjetar**,
hosćenžat.

Wopomnik

na row lubeje macžerje,
Leny rodž. Gruhlez, njebo Žana
Rabowſkeho ſi Rachlowa, wudowy,
† 20 junija 1898, 78 lět stara.

O wotpocžuječe w třídnym rowje
Po dolšim pužu živjenja
We Budejach, tam na řečowje;
Kož maja žufa, běženja.
Kaž pužowat, hdyž doſč je sprózny,
Spi čižke, hdyž ſej pižebýt nôžny
Ze namakał a hojpodu:
Tak wam po dolšim pužowowu
Pšches živjenje, po wořowaniu
Row ſteči měrnu ſomoru.

Bež ſemſti Waſch, nekt dokonjaný
Be ſi žyla Boža dobrota,
Pak podla teho pruhovaný
Pšches ſrudne, čežje podaža.
We Košmudezech narodžena,
Seže ſchězena, ſwérni roſwuzewa
Pšches dobročinje ſtarjíſtu.
Hdyž ſchulu běžejze muſhodžila
Seže ſchězeni ſlub ſwój wobnowila
Pšchi ſudeſežanſkim voltarju.

By ſi mandželstvu ſeje wovořana
Po ſydom lětach knježiſtwa,
Seže w Budejach wěromana
S Janem Rabowſkim ſi Rachlowa.
S nim dželila ſeje čižke, měrnie
Lět pieč a polta pížho ſwérne
Wjeho wježele a ſramobu.
Hdyž ſtoly ſwáž ſramotu
Dža khróscie ſam ſramotu,
Sso podaž ſi Wožom' voltarju.

Bož do mandželstva daril běſe
Wam ſchyrjoch ſynto a džowku.
Ssyn jedyn Wamam předy džeske
Se ſmierci w živjenja ſezenu,
Pšches mandželskoh ſmierci wurožena,
A ſi ſhamorniſcu wořežena
Wy žadaſteče ſej wotbal hicž;
Pšches wořlaſaný pořolnjenia,
Seže ſi dola ſylow wurožedena
Bož knjez chýl Waſch ſaž ſienocžicž.
Waſch čižki wježor ſwjeſeleny
Bu ſe ſteči džecži-džecžimi,
Krejzaž mloženž wořlabinjeny
Na khrósciu žaloseži.

Bož wořadž wam we třídnym rowje
Měr čiždi. — A po ſydom ſtowje
Tej džiži, kaž tu wěreſe:
So jeničky pížes Khrysta ranž
Być može hřeſnits wujednany,
A herba wěčnej ſbóžnoſe
Waſcha jenička džowka Maria.
(P. P.)

Pschiloha i číslu 28 Serbskich Nowin.

Sobotu 9. julijs 1898.

Płaczeńny rěsneho slotu na Dráždánských slótnych wilach

4. julijs 1898.

Płaczeńny po zentnarju a hrivnach.

Slone družiny a wojsnamjenjenje.		Žiwa	Rěsna
		waha.	waha.
W o l y :			
1. polnomjazne, wuformjene, najwjetšcheje rěsneje hōdnoscje hac̄ do 6 let	34—37	63—67	
2. mlode, mjažne, niewuformjene, — starsche wuformjene	31—33	57—61	
3. frēnjo pizowane mlode, derje pizowane starsche	29—30	54—56	
4. hnadnje pizowane kōždeje starobr	—	50—52	
Z a l o j y a t r u w y :			
1. polnomjazne, wuformjene jalozjy, najwjetšcheje rěsneje hōdnoscje hac̄ do 7 let	32—34	58—62	
2. polnomjazne, wuformjene truwy, najwjetšcheje rěsneje hōdnoscje hac̄ do 7 let	29—31	54—57	
3. starsche, wuformjene truwu a hnadnje wuwite mlōdsche truwu a jalozjy	26—28	51—53	
4. frēnjo pizowane truwu a jalozjy	—	46—48	
5. hnadnje pizowane truwu a jalozjy	—	43—45	
V y ť i :			
1. polnomjazne, najwjetšcheje rěsneje hōdnoscje	33—35	58—61	
2. frēnjo pizowane, mlōdsche a derje pizowane starsche	29—31	54—57	
3. hnadnje pizowane	—	50	
C į e l a t a :			
1. najlepšche s mlokom wuformjene abo najlepšche wot žyza	42—44	67—71	
2. frēnjo formjene abo tež dobre wot žyza	—	63—66	
S s w i n j e :			
1. polnomjazne lepšich rafow a jich skchijenjow w starobje hac̄ do 1 1/4 lēta	45—47	57—59	
2. mjažne	43—44	54—56	
3. hnadnje wuwite, tež ranž a fundrosh	40	52	

Płaczeńna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 4124 mēchow.	W Budyschinje 2. julijs 1898.			W Lubiju 7. julijs 1898.			
	wot	hac̄	wot	hac̄	wot	hac̄	
hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	hr.	
Bičenja	běla	10	30	10	59	10	59
	žolta	10	—	10	30	10	—
Rožla		6	88	7	50	6	25
Jecžmien		7	88	8	7	7	50
Worw	50 kilogr.	8	—	8	80	8	20
Hroč		8	40	11	12	9	50
Wota		7	78	8	33	7	22
Zahly		18	—	15	—	12	—
Hejduscha		15	—	16	—	14	—
Berry		2	60	3	—	2	50
Butra	1 kilogr.	1	90	2	40	1	90
Bičenjina muša 50		9	50	20	—	—	—
Wzana muša 50		9	—	13	50	—	—
Šchno	50	2	40	3	—	2	40
Šloma	600	16	—	20	—	16	—
Prohata 990 ščtuk, ščtuka		12	—	20	—	—	—
Bičenjine wotrubu		—	5	25	—	—	—
Wzane wotrubu		—	5	50	—	—	—
Bičenjiny gris	50 kilogr.	—	5	50	—	—	—
Wzany gris		6	50	—	—	—	—

W Budyschinje płaczeńe: kōžz pšcheniza (běla) po 170 puntach 17 hr. 51 np. hac̄ 18 hr. — np., žotta 17 hr. — np. hac̄ 17 hr. 51 np., kōžz rožla po 160 puntach 11 hr. — np. hac̄ 12 hr. — np., kōžz jecžmienja po 140 puntach 11 hr. 3 np. hac̄ 11 hr. 29 np.

Na Burši w Budyschinje pšcheniza (běla) wot 10 hr. 30 np. hac̄ 10 hr. 53 np., pšcheniza (žotta) wot 10 hr. — np. hac̄ 10 hr. 30 np., rožla wot 6 hr. 72 np. hac̄ 7 hr. 3 np., jecžmien wot 7 hr. 50 np. hac̄ 8 hr. — np., worw wot 8 hr. 30 np. hac̄ 8 hr. 75 np.

Wjedro w Londonje 8. julijs: Čjople.

Cyrkwinske powjesce.

W Michałskie žyrwi smje 5. njedželu po ſwiatnej Trojiž rano w 7 hodž. dialonus Sarjent němstku ſpovednu rēč, 1/29 hodžin farat Rāda němstku a w 10 hodž. ſerbiske predowanje. — Pšchein žyrwinymi durjemi smje ſo kolletka ſa twar Khwaczanskeje žyrwje.

Popoldniu 1/2 hodžin budže katechismusowe roščenjenje ſ konfirmowanej němstkej mlodžinu.

Wěrowani:

W Michałskie žyrwi: August Hermann Wröbl, vizefeldwebel tu, ſ Mariju Amaliu Pětschkez tu. — Jan Scholte, fabrikat w Bělčezach, ſ Mariju Lenu Kšižjanę w Žeilezach. — Ernst August Pegold, ranžerowanſki lambora w Löbitawje, ſ Mariju Lenu Dubęz w Brēzowje. — Julius Ernst Kluga, fabrikat w Demjanach, ſ Emmu Mariju Holankez w Dobruschi.

Křčení:

W Michałskie žyrwi: Ernst Pawol, Ernsta Heinricha, wobydlerja a dželaccerja w Kelnje, ſ. — Emil Franz, Jana Michala Wicžasa, fabrikarja w Hrubjelčizach, ſ. — Max Erich, Maxa Božidara Rjenča, fabrikarja w Dobruschi, ſ. — Pawol Max, Handrija Henča, wobydlerja z žihelnika w Bortku, ſ. — Selma Ottilia, Jana Augusta Gruhla, živnoſčerja w Hrubocizach, dž. — Gertruda Rosa, Khorle Gustava Linki, wobydlerja a fabrikarja w Dobruschi, dž.

Žyrwiniske powjesce ſ Budestez.

5. njedželu po ſwiatnej Trojiž smje ſarat Mrosak rano w 7 hodž. němstku ſpovedez, w 8 hodžinach němstku a 1/210 hodž. ſerbiske predowanje.

Zächerlin

spodžiwnje ſkutkuje! Wón mori, kaž žadyn druh ſkredt, ſ wěstoſču a rucze kōždu družinu ſchłodnych pſcheſkažanzow, wožebje mole, tkhi, schwobh, muchi, ſchějónwy, njerodž na domjazich ſkočzatach a ſo teho dla wot milijonow wotějerarjow kħwali a pyta. Žeho ſnamjenja ſu: 1. ſaſygłowana blescha, 2. mjenno „Zächerl“.

W Budyschinje pola ſt. Měřschez bratrow naſlēdnikow, Straucha a Koldy,

=	=	=	I. Oth Engerta,
=	=	=	Straucha a Koldy,
=	=	=	Pawola Hofmanna,
=	=	=	Richardra Neumana,
=	=	=	Emila Měřicha,
=	=	=	Raaka a Kunatha,
=	=	=	E. A. Lukacha,
=	=	=	Pawola Schöckarta,
=	=	=	Alfreda Böhmy,
=	=	=	Herm. Kšižjanča,
=	=	=	Pawola Mikela,
=	=	=	E. Ferd. Lehmann,
=	=	=	Mug. Schwera,
=	=	=	A. W. Knichale naſlēd.,
=	=	=	E. M. Klauſſa.

Wsjehé družiny palenza

čisteho a dobreho

w čwizach a po mērje po najtunisich plaežinach pſchedawa Carl Noack na žitnej haſy.

(Saložena pſchedawarnja w lēcze 1864.)

„Sischčja jama“ w Budyschinje.

Wulka restawracija a winarnja.

■ Najbohatša jědžna kharta w Budyschinje. ■

Borucžam ſwoje wubjernie

Moselske, Rheinske, Bordowske a polodniſke wina, němske a franzowske ſhampanſke wino.

Placžisnowe ſapižy darmo a franko.

Blidowe ruby, ſalvetty, nože, widliczki, ſkleničky, ſudobje atd. k kwažam, khečišnam a druhim ſwójbnym ſwjedženjam wupožęzuju.

Dalorčeskal čjo. 70. Oskar Dietrich.

Sserbſli ſo ręči.

Tenož 1 hodžinu
ſo butra džela ſ dr. Roeberowym
butrowym pól brom.

Dostacz

w Germania-drogowni.

Miejczel dr. Roeber
chemik a haptikař.

Rhofej:

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
paleny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w kamznej wulkej valerni paleny,
čerstwe družiny, wubjernje ſlodžaze,

woſebitoscž:

Winsle měſchenje punt po 100 np.,

Javasle měſchenje = = 160 =

kóždy tydženj ſo wjazy krócz rhofej čerstwy pali.

H. Kunack naslědnik

na bohatej haſy 8.

Paleň Rhofej.

na ſlodženie ſkředomicze pruhowaný, ſupuje ſo
kýren punt hižo po 70 np.,
paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojty Rhofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)
na ſtronkownej lawſkej haſy 10.

Pozkuženje w ſerbſkej ręči.

Turkowſke ſlowki

nowy plód w měchach, ſaſežíkach a po waſy ſu tunjo dostacz vola

Moritzka Mjerewy

pschi mjaſzowym torhoſtežu.

Destillazija likerow po starých tunich placžisnach.

Rhofejowe placžisny

Borucžam ſ 5% rabatta:

paleny **Santoski Rhofej**, ſylny, punt po
85 np.,

paleny **Campinaski Rhofej** punt po
90 np..

paleny **ff. parlojty Rhofej**, jara dobrý, punt
po 100 np.,

njepalený Rhofej

jara dobrý a ſylny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mk. 25 np. ſ 5% rabatta,

10 puntow po 6 mk. 25 np. bjes rabatta

Tele Rhofeje ſu w mojim wulfadnym wofnje
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Starowupruhowany
Shorjelski Falc.

Czerstwy paleny

twarzki a rólny Falc

ſe ſwojich Niſcjanſkich a Kandracjanſkich
falkowniow porucžam.

Firma: **G. Plümecke** w Niſkej.

Proſchu, ſo by ſo ſtaſanje direktnje pola mje, abo pola mojego
pučzowarja, kotryž je ſobotu w ſnatych lokalach nađenę, ſtało.

Paleň
parlojty Rhofej

punt po 100 np.,

ſporu a wubjernje ſlodžazy, porucža

Pawol Pětschka
na ſerbſkej haſy 13.

Zigary
a wſhón tobak,
trane rjepli, punt po 25 np.
porucža

Juri Schwiebus
(prjedy August Bartlo)
na ſtronkownej lawſkej haſy 10.

Warjenja

wſcheje družiny tunjo porucža

Jan Lukas
pschi žitnych wifach 9.

Paleň Rhofej

punt hižo po 85 np.

w ſnatych wubjernych družinach
punt po 100 np. hacž 200 np.,

faž tež wulki ſklad

njepaleneho Rhofeja

punt hižo po 70 np.

porucža

Bruno Halke
na ſtronkownej lawſkej haſy 9.

Schtóž dyrbi ſ wjeſeſej abo
kutnej pschičinu

valenz

ſupowacž, njech ſpyta naju dwójne
palenzy a litery, liter po 60 np.,

a wón budže ſpokojom.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowſkej haſy 6.

Destillazija Adolfa Rämscha

w Budyschinje pschi butrowych wifach,

1868 ſaložena,

vorucža ſwoje daloko a ſcheroč ſnate wubjernie ſilery
k kwažam, khečišnam a druhim ſwjedženistim ſkladnoſčjam w čwizach
a po waſy. Woſebje dobre ſu dwójnym róžowym, nalitowym, hont-
wiſli a jatroselowym, hornjotužiſli, ſoldloſelowym ſeleny a eje-
wjeny, zitronowym, wiſchnjowym, malenowym, pruznizowym a ſorwej-
dowym liter po 60—80 np. Dale naturſkoformejdowym liter po 40 np.,
dobry žitny po 70 a 60 np., a cžisty cžiſlo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pschi wotewſacžu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Čwizy ſi pjeſnjenju ſo wupožęzuja.

Wolijowe barby

we wszech snatych muanzach, hmydom k barbienju hotowe, derje a twjerdze skhnyaze,
molerške a murjerske

barby,

terpentinowym wolij
(němſki a franzowſki),
najlepschi

lanowolijowny ſtrniſ,
jara derje a twjerdze skhnyazy,

jantarjowe laki,
kopalowe laki,

damarske laki,
želesowe laki,

Kölnski klij, taž tež
murjerski klij,
drobnu krydu,

gyps,

portlandski zement,
najlepschi karbolineum,
barbicze wscheje družinu,
ſchablony

sa molerjow a murjersow
porucja a ma pschezo wulki ſkład
po najtunischiach placzisnach

Emil Mersch,

drogowe khlamy
24 na lamjentnej haſy 24
ſnapſcęca turnarjne.

Schörzuchi s čelazeje kože
porucja po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pschi žitnych vikach.

Šowjase, konjaze,
čelaze a wocze ſože taž tež
wocze wotmu pschezo po naj-
wyšszych placzisnach kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych vikach njedalsto
herbsceje katholſceje zyrkwe.

Palemy khoſej

punt po 85 np., punt po 100 np.,
jara ſylny a derjeſlodžaz, taž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Švry khoſej

punt hižo po 70 np. poruczataj

Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej haſy 6.

Hospoſh, ſpntajče

khoſej,

paleny,

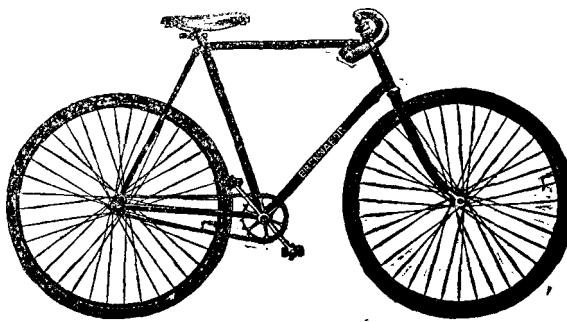
čjeseje a ſylnje ſłodžaz, kotryž
punt po 85 np. pschedawa

Jan Lulas

pschi žitnych vikach 9.

Jed psche muchi,
rucze a ſ wěstoſzu ſlukowaz,/
porucja Germania-drogownja,
dr. Roeber.

Brennabor.

Najlepschi
ſławny wudžell.

Najhōdnicha
pučzowanska
maschina.

Najstarscha a naj-
wjetscha fabrika
jēdnych kolow w
Europje ſ 2250
dželacjerjemi.

Zeniczke ſaſtupjenje ſa Rakezy a wokolnoſz ſmy knjesej
Reinhardej Hauschtingej, kolojēdnej pschedawaſni w Rakezach,
pschepodali a proſzymy intereſentow, ſo bychu ſo dla kupjenja naſchich kolow na tutu
firmu wobročili.

Fabrika Brennaborſkich jēdnych kolow
bratraj Reichsteinaj w Brandenburgu nad Harzem.

S. Beer prjedy Messon a Waldſchmidt

pschi hłownym torhoshežu 9, delka a po 1 ſchode.

Twory, w mojim

ſčtnim wupſchedawaju

najadſtajene, taž tež

ſbytſi a ſbytkowe motreſki ſo, ſo bychu
ſo motbyle,
nimy měry tunjo pschedawaju.

Rum,

arak,

fognat,

puſchowé eſſenzyl,

wſchelate tukrajne a wutrajne

blidowe likery

w derje wuležanach družinach a

w wulkim wubjerku porucja

Gustav Küttner

w Budyschinje

10 na herbskej haſy 10,

wofzebita pschedawaſni

ſa wina a delikatessy.

ſwoj ſnaty dobrý

palenz

po najtunischiach placzisnach

poruczataj

Schischla a Rjeckla

na ſwolkownej lawſej haſy.

Jed psche schwoby

rucze a ſ wěstoſzu ſlukowaz,/
porucja

Germania drogownja

dr. Roeber.

Paul Kristeller

na bohatej haſy 29 ſ napschecja hosczenza
winoweje ficeje

porucja ſwoj hoborſki ſkład trajnje dželanyh

Wohučowych tworow,

jaſko ſchfornjow, ſchforniczkow niſkich ſtu-
pjow, domjazych ſtuſnjow, toſlow, ſtuſnjow
a ſchfornjow ſa kolojēdnych, turnarjow a
pučzowarjow po woſebje tunich placzisnach.
Skasanje po měrije. — Pschijmanje wuporjedzeniom.

Jed psche ſchczónwy,

rucze a ſ wěstoſzu ſlukowaz,/
porucja Germania-drogownja,

dr. Roeber.

Majlepsche

nowe polnojerje,

nowe Matjewje jerje,

nowe lětne maltaſke běrny

je ſ čerſtvej poſyku doſtal

H. Kunad naſlēdnik.

Winowa pschedawaſni

Gustava Küttnera

w Budyschinje

10 na herbskej haſy 10

ſwoje wubjerne naturſkoſtſte

wino

w ſnajet dobroſeji a placzisnyhōdno
porucja.

Woſebje ſo porucja woſebite
wino ſa frejhudych a čerpfajznych
na žoldk, bleſcha po 1 mk. 60 np.

Statne papíry, komunalne požčonki, řástawné lístky, industrijove obligazije, akzije atd. i psichodnymi vuměnjenjemi kupujetaj a vychodawataj
Schmidt & Gottschalk,
 pjenježna banka w Budyschinje pschi mjašowym
 torhoschzu 14/16.

Czeſhny diplom. Bronſowe medaille a czeſhny diplom. III. myto.

Heinrich Mohr,

schenowski míschr w Budyschinje na ſukelníſtej haſy 14 ſtvoj ſklad, ſe vſchěni novosčežemi naletnjeho čaža bohacze wuhotowaný, vſchelake črije a ſchförnije naležnje porucža.

Po mérje wobucže ſa krótki čaž derje ſedžaze ſhotowjam.

Zeniczle prawo na dželanje Kriegerowych patentowanych ſchörnijow ſa Budyschin a wolnoſez.

Wuporjedženja ſo po nowym naprawienju w mojej dželačni po žadanju hiſchče tón ſamym džen ſobſtaraja.

Ludwig Kuhlmann

(mějeczel Erich Hecht)
 w kupnizy pschi hlownym torhoschzu
 porucža we wulkim wubjerku po tunich placzisnach

gardini, běle a na žolcz,
 fattuny, ſofowe defi,
 meblowe tkaniny,
 běle, na žolcz a piſane,
 vitražowe tkaniny,
 gardinowe ſerdže a roſetty,
 teppichi, běhacze, linoleum,
 wóſkowe ſukno, tapety.

Flobuſi a měžy

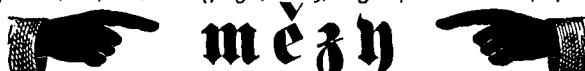
wopratwđe dobre a tunje, po wurjadrje tunich placzisnach nakupicž
 njech ſo poda do ſpezjalnych klamow

F. Trulleya

na ſchulerſtu haſu 7 pschi tormje,
 hdež ſo pschi na jutniſich placzisnach najwojefſhi wubjerk
 we wſchěch nowosčežach naletnjeho čaža
 w zylindrowych, hontwjerſkich, ſilzowych a ſlomjanowych

Flobuſach

poſteža. Teho runja
 kolojedne, po honczaze, njedželske a wſchědnjaze

mžaze flobuli	= 1 hr.,
zylindrowe flobuli	= 4 hr.,
holczaze měžy	= 30 np.,
dželaczerſle měžy	= 40 np.,
židžane mužaze měžy	= 90 np.,

Emil Wehrle

na jerjowej haſy 7

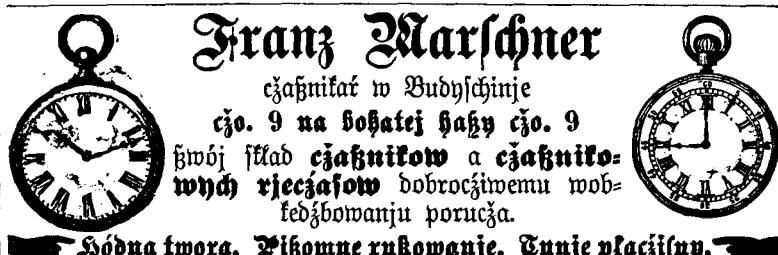
porucža: jara rjany módrocžiſhež w nowych muſtrach, starý lohcž po 20, 23, 28 np., czishežany fattun, starý lohcž po 12 np., fattunowe ſbytki ſ pjeſlam po 40 a 70 np., lětni koſchlazy flanell starý lohcž hižo po 15 np., teho runja hotowe mužaze koſchle po 1 ml., 1 ml. 10 np., 1 ml. 20 np., žonjaze koſchle po 80 np., 85 np., 90 np., džecžaze koſchle hižo po 25 np., $\frac{6}{4}$ čerwjenobeloſaſhežikate žydi, starý lohcž hižo po 17 np., wupjerki čerwjené rózocžerwjené, módrofmužlate, starý lohcž hižo po 25 np., ſchěry drell ſ holowam starý lohcž po 25, 40, 50 np., čerwjeny a běly $\frac{6}{4}$ plat starý lohcž po 30 np., hotowe dolhe ſlomniki we wſchelakich hōdnosczech; židžane rubiſcheža na hlowu, tibetowe rubiſcheža hižo po 1 ml., $\frac{6}{4}$ wulke ploczliwe fattunowe rubiſcheža po 20 np.

Winfki črijowý ſklad.

Wulki wubjerk mužazých, žonjazých a džecžazých ſchörnijow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucža

Gemma Grisch

na ſamjeñtnej haſy 15 pódla hoſčenja ſlojeje króny.

Franz Marschner

čažničar w Budyschinje
 čo. 9 na bohatej haſy čo. 9
 ſtvoj ſklad čažničkow a čažničlo-
 wych rječasow dobrocživemu wob-
 ſedžbowaniu porucža.

Hodna twora. Přizomne řukowanje. Tunje placzisny.

Vorjedženje dobre a tunje.
 Pschiſponnjenje: Rěčju ſerbſki.

"Serbske Nowiny" wudawaja so kózdu sobotu. — Stwórtlétne předplatna we wudawařni 80 np. a na němských póstach 1 mk., a přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kózde čísto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Cíac Smolerje c knihiciáceńje w Maćichnym domje w Budyšinie.

Cílo 29.

Sobotu 16. julija 1898.

Létnik 57.

Swétne podawki.

Němssle khežorſtvo. Jego Majestosz, nasch lubowaný kral Albert, je psched někotrymi dnjemi s nowa na pucherjowe krawjenje skhoril. Kralowa khorosz pola lekarjow hiscze staroszów njewubudzuje. Nadžijeja so, so kral bórsy sažo wotkori. Denož so hladacz je jemu trébne. Pucherjowe krawjenje je pječza s napinanjenjemi požlednich njedžel nastalo. Skhorjenje so njedželu pořasa, czechož dla so kral pschi kwojsnym wobjedze pola prynza Vjedricha Augusta njewobdželi a awdienzam, na pónđelu postajenym, wupanycz da. Tež pjak a kobotu awdienzh wupanu.

— K wulekowanju pžoweweje ſkaženoscze so w Barlinje hojeńja ſaloži. To je přeni tajki wustaw w Němzach. W požlednim ſakſim kejmje ja Draždžany tajku hojeńju namjetowachu, ſakſke knježerſtvo pak namjet wotpořasa, dokelž by tajki wustaw w Sakskej jara mało khorých lekowacž mél.

— Hoſpodařska swada mjes Němſkej a Ruskej wudyriz hroſy. Ruska Němſku winuje, so so wona postajenjow rusklo-němſkeho wikowanſkeho wucžinenja njedžerži. Tene s tyhle postajenjow praji, so Němſka kwoje němſke žito po kwojich želesnizach njeſmě po tuniſchej placžisnej wotkori, džili pſchivjene ruské žito. Ruske knježerſtvo je pſchewwedežene, so je Němſka tole postajenie pſchecupila a to wožebje na želesnizomaj, kotrež ſtej ſa ruské žito najwažnijeh, na Königsbergſkej a Danzigskej. Rjespočnoſez ruského knježerſtva je so hiscze powjetſchila s tym, so je němſke knježerſtvo porucžilo, so so pſchichodnje nima wjazh dowolicž, pjerinu ſe ſtadlami ſ Ruskeje pſches mjesj do Pruskeje wodžicž. Pierina ſmě so nětko jenož w wagonach abo wosach pſchivjescz, ſ kótrhž ničo ſ wobwalenja (ſlomuž- atd.) wupanycz njeſmě. Po měnjenju ruského knježerſtva ſu ſ tymle pocžejowanjom pjerisnoweho wikowanja pjerisnowe placžisny wo položu ſpanyle. Pierisnowy wuwos Ruskeje, kotrež hžo loni 3 milijony rublow wucžinjescz a kotrež by lěša ſažo wo 1 abo 2 milijononaj pſchibyl, so po měnjenju ruského knježerſtva ſ nowym napravjenjem ſniči. Ruske knježerſtvo je ſebi teho dla wotmyžli, drje pſcheczelne tola jara raſnje w Barlinje so wo to pržowacž, ſo ſmela so pjerisna po tym ſamym waſchnju, kaž hacž dotal, do Němzow wotkori. Jeli so so ſ tym njeby wuspěch dozpił, chze ruské knježerſtvo rospominacž, hacž njeby so hodžilo, pſchivoženje wažnych němſkich wudžekow, ſa kotrež ma němſka induſtrija wjele wotebjeraſtwa w Ruskej, po ſakonſkim waſchnju pocžejicž. So tajkim wobſtronſkim ſlubužinjenjom so němſko-ruske poměr ſ czežka polepſcha.

— Hdyž so tež ſuđnizy porěd ko myla a njewinowatych ſažudža, dha je njedžiwažy teho ſakou nufný, so by so wot stata njewinowacze ſažudženym pjenježne ſarunjanje a doſežčinjenje podawało. W Bayerskej ſtaj so w nowšchim čažku ſažo dwaj wužudaj, ſ kotrež věchtaj ſo dwě njewinowatej wožobje ſ jaſtu ſažudžilej, poždžiſho ſa njeprawaj ſpōnaſaj. Landshutſka khostanska komora bě loni 23-létnu dotal njenafwarjenu ſlužobnu džonku Lechnerez, kotrež běchu winowali, ſo je pječza ſhamor kwojeje hoſpodařki ſ zuſym kluczom wotewriła, a ſ njeho 180 hrivnow kramyla, czežkeho paduchſtwa dla ſ jaſtu na 4 njedžele ſažudžila. Holza bě woſpjet wobkružila, ſo njeje paduchſtvo ſlužila, a ſtönčnje ſo ſuđniſtvo, hdyž běchu ſo nowi ſwědžy pſchewlyſheli, pohnucž da, pſcheptanje ſ nowa ſapocžecz. Mjes tym Lechnerez wumrje, a nětko

macž namjetowasche, wužudženje do kónza ſwjeſz. Š wužudom 30. junija khostanska komora ſemrjetu Lechnerez wot czežkeho paduchſtwa wužudženje ſkosty ſtatnej ſažy napoži a poruči, wužud w nowinach wosjewicž. — Lěžha w haprleji ſo wěſtej Zanklowej w Mnichowje ſ jeje lubineje komory wſchelake ſchaty kramyku. Bórsy ſo powjedaſche, ſo je 23-létna džowka rěbarja Holderbuschę, w tym ſamym domje bydlazeho, paſoſčila, wožebje 50-létna ſchewſta wudowa Huberowa wobkruži, ſo je mjenovaný džen Holderbuschę ſe ſchatami ſ Zanklez komory ſtipicž widžala. Holderbuschę wobkruži, a paduchſtwa dla jej jaſtu na 5 dnjow pſchivudži. Holderbuschę bě ſo ſtajne ſarocžala, ſo je njewinowata, tola dla Huberowej wěſteho wobkruženja jej njevěrichu. Lěto poždžiſho pſchipadnje tamne kramene ſchaty we wobkruženju ſwědžeſki Huberowej namakachu. Požledniſhu hnydom ſajachu. Mnichovska khostanska komora ju ſ jaſtu na 10 měžazow ſažudži. Poždžiſho ſo wona hiscze dla wopacžneje wobſforžby, kſhiweje pſchivah i atd. psched ſuđ ſtaj.

Austriaſta. Pržowanje ministerſtvoſteho pſchedkyd ſrabje Thuna, Němzow a Sſlowjanow ſjednacž, je ſažo bjes wuſpěcha bylo. Němž ſu hrabi Thunej wosjewili, ſo ſo ſjednacž njedadža, prjedy hacž rěčový ſukas njeje ſběhneny, ſ kotrež je ſo w Czezech czeſkej rěči ſ němſkej runopravowſcz dała. Jeli ſo budža němſky ſapóžlanzy ſ nowa w pſchichodném požedženju khežorſtvoſte ſady wuradženja ſ herjekanjom ſažy pſtač, ſo khežorſtvo ſada roſpuſchci. Knježerſtvo potom awſtriſko-wuherske wurunanje wo roždželenju dawkov ſa ſhromadne naležnoſcze ſame ſ Wuheſkej wobſamkni a hacž na dalsche knježerſke džela bjes khežorſtvoſte ſady dale požedže.

— W awſtriſkim kejmje běchu pſched někotrymi njedželemi ſidži a ſozialdemokratojo namjet ſtajili, ſo býchu ſo žitne zla ſběhnyše. Po rožkadowanach a wuženjach ſozialdemokratiskich nowin a rěčníkow bětce ſi wěrje podobne, ſo je ſběhnenje žitneho zla jeſnicži ſrēdki, ſ kotrež možlo ſo podroženju khléba wobaracž. Kat malo pak ſo žitne placžisny po žitných zlach ſložuſa, ſo ſažo rás jaſnje poſkaſalo. Hacž runje ſo njeſu ſla ſponižle, ſe pſchivěna placžisna wot $16\frac{1}{2}$ ſchěznakow na 12 ſchěpn. ſpanyla. Š teho dwojake ſcžehu: ſ přenja, ſo wulke žitne placžisny ſ zlom njeſtviſuju, a ſo ſu ſo wone jenož wot židovſkých wikowarjow cžinile. Hiscze nětkole je doſež pſcheržy na ſklaſach, hacž runje hiscze nowe žne njeſu domoj khowane a hiscze někotre njedžele ſaňdu, prjedy hacž nowa pſcherža na wiki pſchividže. Na njejabkum požyſchenju žitných placžisnow njeje ničo druhe džili ſpekulaſija dweju amerikanskej ſidow, Leitera a Armoura, wina byla. Placžisny ſo wo wjazh džili 50 prozentow požyſchenju. Dwaj ſidaj Chikagoſtich žitných wikow, ſ kotrejuž jedyn na wýzope, druhí na niske placžisny ſpekulaſowasche, ſtaj khlébowym jěžkam khléb bôle podržílo, hacž by ſo to možlo ſi njeporadženjom, ſuchotu, kropobiežom a wulkej wodu ſtač. Nětko, hdyž budža ratario ūzhež kwoje žito pſchedacž, placžisny ſažo ſpaduſa, ſo býchu ſo ſažo požyſchile, hdyž ſu ſpekulaſto ſito ſito počupili.

Franzowſta. Krajneje pſcherady dla ſažudžený ſidovſki kapitan Dreyfus hiscze pſcheržo franzowſki lud w njeměrje džerži. Rěč wójnskeho ministra Cavaignaka, w kotrež wón wobkružesche, ſo ma požnu wěſtoſz, ſo je Dreyfus winowath, ſo ſe wšichc ſranzowſkých gmejnach na ſiaſným měſtrje wupowžla. Wyschka Piquarda

Za nawěſki, kiž maja ſo we wudawařni "Serb Now." (na rózku zwonkne lawſkej hasy čo. 2) wotedač, plači ſo wot małeho rynčka 10 np. a maja ſo ſtowrtk hač do 7 hodž. wječor wotedač.

a wójska Esterhažha, kotaříž staj do Dreyfusowéje píšeradhy sa pleczenaj, je wójski minister i nowa sajcz dál.

— Franzowzhy wojozhy i Lunevilla ſu píshed někotrymi dnjemi němſku mjeſu píſchercrozili a je hvojimi teſakami němſke wopony na němſkých měniſtích koſach roſtribali. Němſke kniežeſtvo je ſebi wot franzowskeho žadalo, ſo býchu ſo winowaczi ſapuſčerjo khostali. Franzowska wýchnoſcz pak jich hiſcheze njeje wuſlédzila. Raſſkerje je wýchnoſcz píſchepytanje tak wjedla, ſo ſo ſamopaschnizy i zyla bojez njetriebachu, ſo jich do píſchepytanja woſmu.

Schpaniſla. Kubáſte píſchimóřſte město Santiago je ſo po dolním hróblém wojovanju Amerikanskim poddalo. S kaſkimi wuměnjenjemi je ſo to ſtało, wo tym hiſcheze njeje powjesczow doſchlo. Řda ſo, ſo ſu Amerikansky do teho ſwolili, ſo ſu Schpaniſky ſe wſchel brónju wotezahneč ſhmeli. Požlednje dny je Santiago ſ bombardementom amerikanského lódſtwa czežko czerpil. Tena kula do zyrkwe, w kotrejž ſo munizija khowasche, ſlečzi. Póver ſo ſapali a zyrkej do powětra buchty. Na ſchtrjoch měſtnach kule twarjenja ſapalichu. Raſhorsche pak bě, ſo bě Schpaniſkim, ſe uſchěch boſow woblehnjenym, zyroba wuſchla. Duž dyrbjachu pak ſahlodnicz pak ſo njepſcheczelej poddacz.

Na druhéj stronje pak ſu tež Amerikansky píshed Santiagom ſ deshezowym wjedrom a žoltej ſymizu wjele ludzi ſhubili. Amerikanske naſypy ſo ſ deshezowej wodu počrjehu a ſo wotplawichu. Póda teho je ſo hóſtha khorosz dyžli kholera, žolka ſymiza, do amerikanského wójſka dobyla. Požlednje powjescze wo roſſcherenju žoltej ſymizu mjes amerikanskim wójſkom ſu tak ſle, ſo je amerikanske kniežeſtvo njeje na ſjawne dalo. Jenož to je ſnate, ſo je tež general Duffield na žoltu ſymizu ſhoril. Píſchi tajlich wobſtejnosczech njeje móžnoscz wuſamknjena, ſo ſu Amerikansky ſ njepſchihodnym wjedrom a khoroszemi čwilowani Schpaniſkim wotpuſchczili, Santiago ſ brónju wopuſhczicž.

Mjes tym je ſ Philippinskich ſupow wot Manilaskeho guvernera Augustina telegram doſchol, ſo ſu ſo tam wobſtejnoscze ſa Schpaniſkich poſlepſchile. Šběžkarjo píecza hvojich wjednikow namolwjeja, ſo býchu ſamofariadniſtvo pod ſchpaniſkim nadknejſtviom píſchijeli, kotrež ſo jím lepſiche býč ſda, dyžli ſamostatnoscz. Mjes ſběžkarjemi a Amerikanskimi teho dla roſtora džen a bôle píſchibywa.

Po požlednjej telegrafiskej powjesczi je Santiagoſta kapitulazijsa podpišana. Schpaniſky ſe wſchěmi wojetſkimi čeſečemi wotezehnjeja a ſo hnydom do Schpaniſkeje wotwjeſu.

China. Protestantſke a katolické miſiony w Schung-Chingſe ſu chineszhy ſběžkarjo nadpamylí. Ženeho franzowskeho měchnika ſu ſajeli. Kubéjñizh wulku ſumu jako wulkupny pjeness žadaju. Někotſi Chineſojo buchu píſhi nadpadže morjeni. Wjele ſamoženja je ſo ſapuſčilo. Šběž ſo píſhezo dale roſſherja a ſo píecza na powrótzenje khežoroweho tróna méri. Š navjedniſkami ſběžka ſu píecza Chineſojo, kotsiž ſu ſo Ameriki do Chinh wróčili.

Po nowiſtich powjesczach ſběžk móžnje píſchibywa. Mjes ſběžkarjemi a chineſkum wójſkom je ſo píecza bitwa bila, w kotrejž je ſo chineske wójſko ſbiló. We Wuczawje ſu wjazy dyžli 1000 čeſlow chineſkych wojoſkow i řeſi ſwuezahali a pohrjebali.

Po deſhezu ſlónček ſaſo ſefhadža.

(S m ě ſ ch l.)

Běſche njedželu rano w prožnitu. Šlónček běſche rjenje ſefhadža, jako knies Zachariaš Klazak po čiſho píſchepanej nožy ſhwajo wotučzi.

„Schto bých dženža ſapocžal?“ tak ſo wón ſam wopraſcha.

To je ſawěſče khotne a wažne praschenje, a cžim dónita poſniſche, cžim mjenje móžech ſebi ſam na tajkele praschenje wotmolwicž. Tak mjeſeſche ſo po ſdacžu tež ſ ſaſhím Zachariašom.

„Šda ſo mi, ſo ſlónček dženža hroſnje na Barlinſki pleschr ſmudži. Wſcho won píshed wrota khwata! Schto chzu ſebi to ſamolutki w Barlinje, hroſnje by ſo mi tu čaſz wostudži jako moli ſamolutkej w kožuſche. Heiſaſaſa, tu ſym wubjernu, tu ſym wulkotnu myſl porodžil! Haj, póndu na wžy, podam ſo do Charlottenburga, tam wophtam hvojeho píſcheczela Körli Měſnika, tón ſo ſawěſče nad mojim wophtom wulzy ſwujeſkeli!“

„Kheſſie, jako běſche hvoju wulkotnu myſl porodžil, wuſkocži ſ loža, wſchón wot hvojeje myſkle ſajath, wón ſo ſmy a ſo ſhotowi, a to ſ cžim wjetſkej hvedomliwoſczu derje wjedzo, ſo tam tež žonke towarſtvo naděidže.

Tola ſefnajm ſo najprijódžy ſ rjekomaj naſchego powjedańčka! Snate tebi budže, luby čítarjo, ſo w kóždym wulkim měſce, tak tež w Barlinje, wortſchu člówjekow nadendžech, kotsiž ſu ſ někajim

ſbožownym dónitom někajke ſamóženčko nadefchli, a potom moja po hvojim ſamóženčku ſa hvoju píſchibluschnoſcz, ſo w ſeſe na wžach abo hewak něhdže w čerſtvej hwoſodne píſchirodze bydla. Duž wotnajeja abo kupja ſebi tam male wobſedzeniſtvo ſe ſahrodu a traſch tež ſ pôlkom, ſo móhli tam wot 1. hapyrieje haž do 1. oktobra ſtajne rycz, woracž, hycz, wležieč, ſadžecž, plécž a trjepicž, jato býchu po roboče dželali.

Dale nadendžech druhu wortſtu ludži; cži ani nježvja, ani nježnja, nimaja ani pluha, ani ſapſchaha, a naſch luby ſenjeſ w njebejzach ſejiži jich tola. Tajž wophtuja po rjedže pak teho, pak druheho píſcheczela na wžach abo w lětñim wobhdlenju a ſu píſchewdeženi, tak nuſne a trěbne tola je, ſo ſu ſo runje woni na ſvět narodžili, ſo wěrja, ludžom na wžach abo w lětñim wobhdlenju dyrbjal ſo čaſz tak wostudžicž, ſo dyrbjeli woprawdze a ſawěſče wumrjecž, njebhychu-li ſo runje woni nad nimi ſmilili a jich čaſto wophtowali.

Jenož něchtio kuzesche ſlónček ſtutych uahſadow, a to běſche to, ſo ſo přenja wortſtu wo druhu mało abo ſ zyla njeſtarasche, haj, jich radſcho hycz haž píſchicž widžesche.

So by ſebi naſch luby čítarat wſchě wobſtejnoscze naměſcze roſjažnič, dha jemu hnydom tule ſiewimy, ſo běſche knies Körli Měſnik ſ přenjeſe a knies Zacharias Klazak ſ druheje ludoweje wortſtu.

Knies Körli Měſnik běſche hewak ſprawna, dobročiwa duſcha, Barlinčan, wulfchczem ſ prawožitej wodu ſe Sprewje, tola hdy by ſam na wžach bydlił, dha by ja njeho najwjetſchi hněm był, hdy by jeho tu něchtó myſlil. Schtož chze jeho ſa hvojeho njepſcheczela měč, tón dónidž jenož do Charlottenburga a wophtaj jeho w jeho lětñim wobhdlenju.

Tsi hodžinu běchu ſo traſch mjes tym minyle, ſo běſche naſch luby píſcheczel Zachariaš tamu ſbožownu abo njepbožownu myſklicžku porodžil, kotrež jeho dženža do Charlottenburga dowjedže. Tehdy hladashče Měſnikez knies ſ pothmurnjenym čoſom na jažne módré njebio.

„Hm, hm!“ ſabórbota ſ ſebi.

„Schto je tebi tola ſwadžilo?“ wopraſcha ſo ſ cžucžiwej wutrobu jeho něhdže 12lětny ſynt ſanž.

„Hněwam ſo na rjane wjedro. To mje njedybjało ſjebacž, ſo my dženža wopht njedostanjem. Mi hýž něchtio tajke w koſezach tcži. Po mojich wobohich kaſazech a žw. Žanskich jahodkach, po mojich wiſchinach a kruſhwach wſchaf hýž je. U ſy tajlich pacholow híſče bôle naſhcežil a napowil, ſkocžnje ſo cži tola hiſčeze wužmeja a narjetnu twojej ſahrodze někajki ſut, do kotrehož ſy tři kħoſčežiſcheža thýmly. No, wſchaf ný, dženža dyrbjal ſo mi jenož tajki herz ſem nawalici!“

W ſamym wokomiku ſaſwoni ſwónček. Knies Zachariaš Klazak ſtejeſe píſhed ſejeſnym pločiſkom, kotrež Měſnikez dom wobdawasche.

„Tu maſch wobradu! Rjeſhym tak prajil?“ ſabórcza Měſnikez knies, ſebi ſwuhorowanej koſchlowej rukawje ſapinajo.

„Měſnikez zyla ſwójba, ſamón cžorný rječaſník Ajaks ſobu, khwatachu hvojemu hoſčej napschecžiwo, ſo na runymaj nohomaj i prawdu abo njeprawdu ſawjeſelo.

„Sa dwaj tola, Klazakez knies! Hlej tola, Klazakez knies!“ ſawoſtachu wſchitzh.

„Haj, ſo wě, ja tu ſym!“ ſawoſa Zachariaš, ſ klobukom ſiwayo.

Někto je drje na čaſku, ſo ſo někto tež ſ naſchim druhim towařſhom troſchku bliže ſefnajemy. Knies Zachariaš Klazak je něhdže 35lětny člówjek, ani wulki, ani malý, ani ſchikwany, ani hroſny, ani khudy, ani tež níz bohath, bôle dobročiwa hacž runjež mudry, bôle tajki, tajki běſche ſo runje narodžil, a níz runje ducha polny; hewak pak běſche tajki, kotrež ſam wo ſebi wjele wjedžesche a kotrež ſo ſtajnje po najnwiſčej módré draczežesche. Dženža běſche ſo wožebje pěknje ſhotowal a wudebil, běſche ſo cžekal a ſ woliſemi namaſal, hladžil a wupikal, a to wožebje Měſnikez džowěžicžki dla — běſche to rjanka, hiſčeze níz zhy ſakčeta, 18- abo 30lětna — a potom tež druhich Charlottenburgſkich žonſtich a holečkow dla, ſ kotrežiž mohl ſo tu ſnanou ſetkač a kotrežiž čhyſche ſo wón ſpodobacž.

„Moj najlubſchi Zachariašo!“ ſawoſa Měſnikez knies ſ hložom, kotrež ſo ſ najmjeniſha na dwoje wachnje wuložicž hodžesche, píſchithadžazemu hoſčej nimale kruče ruku ſubčo. ſynt ſanž pak powižný ſo ſ níz runje najježiſiſchimaj rukomaj — wón běſche runje pomaſku, ſe ſlowcžim ſchmadrunſkom pomasaňu, ſjedl a nje-

běsche ſebi ruzj ſmyl — Zachariaſej ſa porčma, a Ajaks, Měſníkez domowý hverný pſchewodžer, i njeſměrnym vjeſtelom wſchón ſajath, ſe bwojimaj koſmatymaj, i dwórkim ujeradom wudebjenymaj nohomaj na Zachariaſový pěkný běh laž ſtocži, ſo mohl hoſeža lepje powitac̄.

Knies Zachariaſ Klazak wuezeže město bwojeho wotmolwjenja hwoje rubjeſtcho ſe ſaka a wucdiči ſebi hwojí laž wot blota. Potom hoſeža do kłodniſy w sahrodze dowiedžechu.

„Tu naš nichto njeſmyli“, ménjeſte domiſazh knies. Chzých runje bwoje ráže pſchepicž, hdyž wy ſaſwonischje. Wy mi tola ſa ſlo njeſměječe, hdyž netkole tole bwoje džélo dofonjam?“

„Schtó dha?“ wopraſcha ſo knies Klazak, po ſdacžu Měſníkowe ſlowa njeuſhlychawſchi abo prawje njeſrolymivſchi.

„Sahrodniske a njeſne džélo ſo wam po ſdacžu prawje njeſpodoba“, wotmolwi Měſníkez knies jedoježiwje.

„Dw, runje na wopak, moj najlubſchi knieje!“ tamón wotmolwi. „Ja ſhim njeſcetpliwy czeſczowart wſchego, ſchtó ſo pſchiroda mjenuje a ſchtó po měſchczanskim njeſwonja.“

„Satvěſte a woprawdze?“

„Moju czeſc ſa to ſaſtaju! Womyslce ſebi: pſches Moabit hem pſchischedſchi ſhim kózde džehac̄ mjenichinow pſched keſejazym běrnazym polom ſtejal, roſpominajo, ſelko mohlo ſo ſ tehole pola ſpirituſha abo ſchterki nadobhez a ſelko běrnazeje ſophy naſaricž.“

„To njeſbich ſameſeje ſa mózne mél! Telko luboſeže wy ſa pſchirodu macze? Dha njetriebam po tajkim ani na to džiwač!“

„Schtó to?“ ſo hóſc ſwſhón ſaſlapjeny wopraſcha.

„Wam chzu tež křepeňku khanu do ruky dac̄. Mózecze mi troſhku pomhac̄. Ja křeju, moja žona křeji, wy křepeče, my wſchitz křeji. To budže mózna křepejenza.“

Wbohemu Zachariaſej ſo mjeſwočo hlađajz podleſchi; tola wón poda ſo do njeſchéměnomyneho dóna.

„Tola najlubſchi mužiko!“ Měſníkowa ménjeſte, „tajſile ſo tola Klazakez knies do křepejenja podac̄ njeſmž.“ To tola ſam widžiſt.“

„Czeho dla niž?“

„Nó, dha pohladaj tola na njeho! Tajke pěkne, jaſne kholowęſki a ſwětle lakowane ſchförniczki — ně, to ſo njeſhodži.“

„Haj, maczi, ty maſch prawje“, Měſník wotmolwi. „Tola temu hodži ſo wotpomhac̄. My pſcheworimy Zachariaſa do sahrodnika. Dowiedž jeho do mojeho draſtneho khamora, tam wón trébnu draſtu naděndž.“

„Ale, lubi knieja“, ménjeſte Klazakez knies, ſo ſ bojoſču na czele wſchón ſapocziwſchi, „nječińče ſebi tola moje dla žaneje hary a roboty.“

„Pola naš ſo njetriebac̄ ſtrachowac̄“, Měſníkez macz ménjeſte, ſo ſtrac̄u wuſměwaj. „

„Ach haj, knies Klazako!“ njepoſluſhny ſynt Hanž ſawola, „pſchehotujče ſo tola do sahrodnika; to bych ſo khort ſmial, bych-li waž tajkeho wohladal!“ A lóš ſe ſuſu jeho ſtoučenje do jeho křeji dowiedžechu.

Tež Ajaks, ſobučjujazh pož, ſapocža ſo ſe wſchěmi wjeſelicž, ſe ſvojimaj předkownymaj nohomaj ſ nowa na Klazakowé rjane kholowęſki a pěkný běh laž zapajao. Ženož ſ nuſu jeho ſtoučenje do jeho křeji dowiedžechu.

„Satvěſte“, pomhli ſebi pſchecžek Klazak ſ cžicha, „tu je lud tola hluviſchi, hac̄ je to pſched poliziju dowolene!“

Tola přivedy njeſbichu jemu po koja woſtaſili, doniž njeběſte do někaſeje iſtviči ſaſtupil. Tam pſchinjeſeču jemu najwjetſte ſchförniſta, někaſe ſanuny, wón dyrbjeſte ſo woſmjanym pjeſl, na pſchiroſt dželany, woblez a na njón dolhu módrú ſalu ſwjaſač; ſtoučenje doſta tež hiſeče ſtarý ſlomjaný klobuk ſe ſpodžiwnym napohladom, kotrež paſ Měſníkez knies hwojí „prawdžity Panemanski“ — wón chyſche rjez „Panemanski“ — rad mjenovasche. Tole doſħaſte, ſo mohl naſheho wupikaneho Zachariaſa w runej měrje do ſalu ſtajic̄.

Hdyž ſo wón tak wuhotowaný ſaſo w sahrodze poſkaſa, dyrbjeſte ſo Měſníkez holečka pſchi woſkne ſedžo w knihach cžitajo wótkje wuſmjecz; Měſníkez hólz paſ poſkowasche ſ wjeſeloscu na runymaj nohomaj ſtajnje woſlajo: „Tón dha ma napohlad! Že runje tajki, kaž ſcherjenje!“

Zachariaſ wuhladajo, kaſ ſo Měſníkez holečka ſměje, ſamoh ſedma hwojí hněw potulicž. S hněwom pſchimny ſo ſtoučenje křepejenſteje khanu. Kaſ ſawidžiſte wón netkole Ajaksu, kotrež mózecze ſo na mjehtim ſlomjanym poſklanczku we bwojey křeži pěknje wuſpac̄. Tola chzeſt abo njechaſt, Klazakez knies

ſapocža křepeicž. Wón křepejſe ſalaže jahodiſi, hwi. Janowe jahodiſi, malený, kaž tež wſchě druhé roſtliny — a tež rózowe rjadiſi, kotrež běchu ſo jemu wot Měſníkez jako jara laczne woſnamjenile. Tola bôle hac̄ wſchě roſtliny běſte ſo wón ſam woſrjeſi. S kholowow a ſe ſchłorňow běſte ſe jemu woda, ſe cžela ronjeſte ſo jemu pót.

Tak porjeniſchi wón dženža jako žiwy wodospad niz njeſmalo Měſníkez lětne woſbydlenje. Hdyž běſte ſo taſle na wſchě drwě hodžinje prózowal, jemu tola nimale dych wuſidže. Wón wodhch-nywliſti ſaſta a hýze ſo na hwojui khanu.

„Dyrbju ſo wam woprawdze džiwač!“ ſawola Měſníkez knies na dobo pſched nim ſtejwſchi. „Teſo ſo njebich nadžal, ſo mózecze wy jako tak woſhobny knies tajſele džélo dofonjecž.“

„Głowjek dyrbu wſchó namuſnycz a wſchó móz“, wotmolwi Klazak ſ jafocžiwnym jaſylkom, ſe bwojim ſlomjanym klobukom ſebi powetr pſchimwějo.

„Džélo paſ je waž tola trochu napinalo. Budžecze laczni. Pójeſte nuts do doma, ſo tam trochu wodhchjnječe, ſo woſchewicze a poſylnicze.“

Zachariaſej běſte tole pſcheproſchenje cžim bôle witane, dokeſ běſte ſnuteſlach wſchón wuprahny, hac̄ runjež běſte wot wonka wlohi doſež mél. Ale tež nadžija na poſylniaſy napoj jemu hóſy roſendže, dokeſ ſe jemu wodu porjedžichu, nicžo druhé hac̄ wodu, kotrež ſo kłodnej, jaſnej Barlinskej ſtudnijazej wodže na žane waſchnje njeruſasche. Nad tym paſ njeběſte mnogich pſchicžinow ſtudžen na Měſníkez lětne woſbydlenju wina.

(Poſtracžowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Pſhowa ſtaženoscž je ſo ſiatwy ſtrach ſa naſchu krajinu ſežinila. Lědma ſu ſo ludžo ſmerovali po ſtrudnym podawku, kotrež je ſebi ſiwenje mlodeho člowjeka ſa wopor žadał, a hýzo ſaſo je jedyn ſtažený pož wiaſore woſhobu w naſchim měſeſe ſtuſal. 3. juliia běchu tu na Dražožanskej dróſh maleho ſchereho pſa, kotrež bjes pranza woſolo běhaſte, popadnyli a jeho do ſtrudnego hōſpodaſteho dwora dowiedli. Hýzo pſchi popadnjenju je po ſdacž ſtrowý pož tapezérarja Mühlpforta a poſdžiſho radžineho cžebuſu Wodnarja a dželacžerja Mohnhaupta kuſny. Mandželsku tu domneho hōſpodaſteho hejtmana Schereho, kotrež ménjeſte zuſeho pſa pizowac̄, je wón tež runja do ruky kuſny. 8. juliia je pož, kotrež je kaž je ſo wuſlédžilo, wjeſtnemu ſtražniſej Bochej w Czelchowje kluſhala, kluſhny. Wíchi pſchepytanju je jeho woſtrjeſný letat ſa do ſpoļnje ſtaženeho ſpóſnali. Wíche ſchtrý ſtuſane woſhobu ſu ſo hnydom ſobotu do Wina do tamniſcheje hojeſnje podali, hdyž ſo po Pasteurovym waſchnju ſtaženoscž hoji. Šaneranje pſow je ſo po tymle ſtrudžazym podawku hac̄ do 3. oktobra podleſhilo.

— Smjeſhelaže je dženžniſche kritovanie „ſa naſch herbſti dom“, kotrež jaſnije wo tym ſwědči, ſchtó ſo dokonjecž hodži wſchudžom tam, hdyž je luboſc a ſahorjenje. Woſhobje ſmjeſheliſta je mje nahladna ſberka, kotrež je knies Dr. Muka wotedala, woſhobje teho dla, ſo ſo njeje jenož ſ hotowých pjenjes nahromadžila, ale wſchelazh ſu kniesej Dr. Muzh plody, kotrež ſu jim w ſahrodze abo na pole naroste, pſchepodali, ſo bych ſo tym „naſch herbſti dom“ ſpěchowali; tak je na pſchillad knies farač Handrik-Slepjanski jemu hromat (spargel) kluſ, ſa kotrež ſu ſo hotove pjenjes do ſberki ſapoſložile. Druži maja jeja, kury, holsje, měd a druhé, ſchtó ſo derje ſa „naſch herbſti dom“ naſložicž hodži.

— (Z n.e.) „Džewjath džen lipa kře, žnjeny kofu klepaječe“ naſch kluſný herbſti pěknjet Seſlet ſpěwa, a po nim ſebi herbſty křazh tole hronečko ſanochuſa, hdyž ſo do žnjoſevo džela hotuja. Lětka paſ ſo ſda, ſo ſo hiſeče njeje žnjoſy čaſh pſchiblizil, hac̄ runje je lipa hýzo nimale wuſežela. Stajne kluſdne wjedro ſitam doſravice ſjeda. Ženož na pěſlach a w nižinach w Kaceřaſkých ſtronach je ſito wožolilo, druhdže je hiſeče kluſdne ſelene. Katarjo ſu nuſowani, ſo ſelene poſhý, dokeſ ſo boja, ſo ſo hewak ſe žnemi pſchejara ſapoſdža. Lětka je runje na wopak hac̄ druhé ſéta, cžim bôle ſo k pſhowim dñiam bližimy, cžim bôle ſyma pſchibywa. Na niſtich molčich lukaſch je w wſchelatich ſtronach ſamo mrós pantyl. Jedyn Žitawſki ſahrodnik w tamniſtich ſowinach pſche: „W nož 7. juliia ranu w 1 hodžinje thermometer na ſaſne rjadiſi poſložich. Hdyž 1/2 hodžin ſa ſim hladac̄ džech, wón po ſtrada ſyml poſkaſa, dyrbjeſte ſo Měſníkez holečka pſchi woſkne ſedžo w knihach cžitajo wótkje wuſmjecz; Měſníkez hólz paſ poſkowasche ſ wjeſeloscu na runymaj nohomaj ſtajnje woſlajo: „Tón dha ma napohlad! Že runje tajki, kaž ſcherjenje!“

Bachariaſ wuhladajo, kaſ ſo Měſníkez holečka ſměje, ſamoh ſedma hwojí hněw potulicž. S hněwom pſchimny ſo ſtoučenje křepejenſteje khanu. Kaſ ſawidžiſte wón netkole Ajaksu, kotrež mózecze ſo na mjehtim ſlomjanym poſklanczku we bwojey křeži pěknje wuſpac̄. Tola chzeſt abo njechaſt, Klazakez knies

dano wulkeho žněha na schlo. Duž ſo njetrjebaný džitwac̄, ſo je ſyma, byrnjež wěſit wot połodnia duł. Tež na Kerkonoschach (Hoborſich horach) je požledniye dny wjele ſněha panhylo. W drugich ſtronach je wulka woda krajiny ſapuscžila. W Braunschweigſkej je ſo džel města Wolſenbüttela pōčrzel. W Chrumeje ſu ſo někotre domu ſaſhyple, a někotre wožobu ſu ſo tepile. We wokolnoſezi Wolſenbüttela je wulka woda ſkoro wſchē moſt ſwotorhała. W wſh Dökerje ſu ſo murje jeneje fabriki ſaſhyple. W Lauterthalu w Harzu je ſo njezmérne ſapuscženie načimilo. Skót je ſo tepil a člowjekoj běchu w ſmjerthnym ſtrache.

— (Drobne powieſcze.) Sa čaſ ſowolených knjeſa hamſkeho hejtmana dr. Hemptela wot 2. julijsa hac̄ do 25. augusta t. l. je ſo ſaſtujiſje w zyrtwinſich naležnoſczech knjeſej podkriežnemu aſſeſorej ſ Mezſchei a w drugich naležnoſczech knjeſej knježerſtwem ſtevnu radžiczelej ſ Derej pſchepodało. — Sa čaſ ſowolených knjeſa podkriežnemu ſtutnemu leſkarja Königa, wot 19. julijsa hac̄ do 10. augusta je ſo jeho ſaſtujiſje knjeſej hamſkemu ſtutnemu leſkarjej Steffanijej pſchenjeſzlo.

— (Nowe pōſtſke dalokorečjeſtne.) W Sſerbach ſu w nowiſhim čaſu na ſzéhovazym pōſtſich agenturach dalokorečjeſtne ſaložili: we Lufi, Měrſomje, Minakale, Kifliz, Kublizach, Plužnikezach, Maſeſchezach, Dženikezach, Kettlizach a Luwočiſzach.

— Pod pſchedſydwom knjeſa hamſkeho hejtmana Dr. Hemptela ſo ſaúdzeniu ſobotu w hoſćenzu „króny“ gmejnzy pſchedſtejicžero a rycerkublerjo Budyskeho hamſkeho hejtmanſtwa ſhromadžichu, ſo bñch u poſtaſili, na kafe ſamery maya ſo pjenjeſy, ſa krala Albertowu wuſtajenje na hromadžene, wužiwač. Gmejn a město Schérachow běchu 17,000 hrivnow, rycerkublerjo 8000 hrivnow ſkladowali. Wobſamky ſo, ſo maya ſo ſ tuteho wuſtajenja potrjebni khori ſ Budyskeho hamſkeho hejtmanſtwa podpjerac̄. Žako wubjerkownikow wuſwolichu ſo Židowſki, Radwotſki, Šemicžansko-Tumicžanski, Ramnjowſki a Šolanski (n. Spr.) pſchedſtejicžer, dale rycerkublerjo major ſ Božberg Mało-Wjelkowſki, Heiber-Breſowſki a komornik ſ Heynitz-Wichowſki.

— Wjedroweſchjeſt w Sſerbach piſche: Nětko manu čaſ, w kotrym ſo njeſhodži ſi polnej wěſtoſežu do předka prajic̄, kafe wjedro bližſe njeđele pſchinjeſu. Po mojim wobkedybowanju a woblicženju budža w dnjach wot 17. hac̄ do 19. julijsa nojzylinske deſheze, tak ſo ma ſo 19. julijsa najwjetſcha woda wotčakac̄. Wot teho čaſa dyrbjalo ſo wjedro ſaſo polepſhieč. Čhyl nimale ſ wěſtoſežu prajic̄, ſo budžem ſo na jara rjanu naſhymu a mielu ſymu ſižic̄. Boh daj, ſo bychu kritiſe dny wot 17. hac̄ do 19. julijsa bjes načinjenja wulkeje ſchody ſo minyle.

(Pſchispominjenje. Požledniye dopředlaprajenje wjedroweſchjeſterja w Sſerbach je ſo, kaž hižo jeho přjedawſke, ſaſo ponschitkownie jako prawe woſpoſalo. Wone bě wot 1. hac̄ do 17. julijsa rjane wjedro, ſi deſchzemi druždy pſchetorhjnene, wěſchjeſt. A tak je tež bñlo. Wjedro je w tymle čaſu, runjež njebeſke pſchego ſuſhe, doſez pſchihodne bylo. Šsmy węzipni, hac̄ ſo jemu tež tón kroč ſchlaheži.)

S Źelan. W tuđomnym Kſchijanez nowotwarje ſu ſo tñdzenja w nozomaj wot ſoboty hac̄ do poňdžele do pinzy, w kotrijž murjerjo ſwój grat khowachu, paduſchi nutſ dobyli. Paſtoſtrnizy ſu ſebi wſchelake wěžy a tež něſhoto murjerſkeho gratu ſobuwali. Dokelž ſu woni tež někotrym paſenžowym bleſhčlam ſobu hič ſaſali, drje ſi ſazpiwarjam ſchězipata njeſluſhceja. Mapic̄ wſhak ſo njeſhu móhli, dokelž w bleſhčlach ani kapki paſenza njenamafachu. Laczni paduſchi hifcze njeſhu wuſlēdženi.

S Bréhyni. Tu ſu pſat jeneho pſa morili, kofryž je wſchē ſnamjenja ſkaſzenoſeže poſtaſoval. Tuteho pſa je najſkerje w Čzelchowje tamniſcheho ſtrážníkow pož ſlužal, kofryž je tñdzenja w Budyschinje ſlaſtyl a ſo ſa doſpoluje ſkaſzeny ſpōſnał. Dokelž je wěſte, ſo ſtaj ſo Čzelchowſki a tež na požled morjeny pož ſi druhi mi pſami ſužaloi, njech ſo wſchitzu wobkedybjo naſhich ſtron napominaju, ſo bychu ſwoje pſy ſtajnje wobkedybowali a jel ſo ſnamjenja ſkaſzenoſeže na nich pſtnu, bychu to hnydom gmejnſkemu pſchedſtejicžerjej woſjewili. Škaſene pſy ſwucženu zyrobu ſazpiwaju, ſa to huchi thlēb, kofryž hewak ſazpiwachu, a drjewo a druhe nje-pſchelajomne wěžy ſi wulkej požadliwoſežu žeru. Wone ſu njezmérne, rad cžefau a ſužau a ſi thlamu loja. Škonežnje jim delnje cželehno ſlabnje, tak ſo ujemoda niežo twjerdze wjaž ſoſkuſhac̄. Nakuſane ranu, wožebje na wuſhomaj, ſo ſkaſzenym pſam ſa někotry čaſ jěſti pocžinaju. Tehdy tajke ranu ſwjerba, cžehož dla ſebi je pſy drapaſa a rybuja.

S Njeſhwacžidla. „Se ſjenocžentymi možami ſdžeržnym ſebi ſſerbiſtwo!“ bě heſlo, kotrež ſaúdzeniu njeđelu ſi daſoſa a ſi bliſta ſſerbow do Njeſhwacžidla pſchivjedze. Widzachym tam wulku ſyłu Buſecžanskeho, Radwotſkeho, Kſhwacžanskeho a Ralecžanskeho towarſtwa. Ženotliwych ſaſtujiſjerow běchu požlali Budyska ſherbska Vježada, Ralbičanske ſpěwanske towarſtvo a Draždžanski Czornoboh. Najeprjodži ſebi Njeſhwacžidliſki park a starý a nový hród woſhlaſachu. W nowym hródze ſobuſtawu Radwotſkeje meje knjeſa barona Bittinghoffa ſe ſaſtanicekem poſtrowichu. Hdýž ſo ſkonečnje ſaſo w knježim hoſćenzu ſhromadžichu, ſo bóry ſwchē blida huſto woſhadičichu. Knjeſ ſarac̄ rycerž Jakub ſhromadženich ſe ſahorjazej rěču povita, jich napominajo, ſo bychu ſo ſſerbiſto ſjenocžili a ſi ſjenocžentymi možami ſſerbiſtwo ſitali. Potom knjeſ Bart w mjenje Kſhwacžanskeho, knjeſ Wollmann w mjenje Draždžanskeho „Czornoſoha“, knjeſ Króna w mjenje Buſecžanskeho, knjeſ kaplan Andrižki w mjenje Ralbičanskeho a knjeſ Miežka w mjenje Ralecžanskeho towarſtwa poſtrowiſe ſhlowa rěčachu. Pſchi ſežhovazym wurdzenju ſo woſhamkny, mjes ſherbſkimi towarſtwaremi ſwjaſk ſaložic̄. Wylkic̄ka, ſherbſke towarſtwa ſjenocžic̄, bě ſi Kſhwacžanskeho towarſtwa wuſhla a tole towarſtwo bě tež ſhadjowanfu do Njeſhwacžidla powołale. Duž mějachu ſa to, ſo ſo wotmýſleny ſwjaſk najpſchimycho do ſlutka ſtaji a ſhwoje ſamery dozpije, hdýž ſo ſwjaſkowe wjedniſtvo Kſhwacžanskemu towarſtwu doveri. Knjeſ pſchepupz Bart jako ſaſtujiſjer tehole towarſtwa ſkerje ſlepje wubjerkownikow ſenotliwych towarſtrow ſi dalsiſhemu jednanju powoła. Mjes tym bě ſo čaſ pſchiblizil, w kotrymž dyrbjachu ſo mnosy woſdželinizy woſhalič. Kaž njerad woni lubem ſjeſhwacžidli ſa lubym ſherbſkim towarſtham a towarſtckam Božemje prajichu! Tola hórke dyrbjenje nuforwach ſo dželic̄. Dyrbjachu ſebi tež wjeſele ſapomjedzieč, ſo pſchi ſlēdowazej ſpěwnej ſabawje woſdželic̄. Radwotſke towarſtwo „Meja“ mjeſeſe teho dla zyłe ſame nadawſ, konzert ſwojim ſpěwarzam wuwieſc̄ dac̄. Pod wuſtijnym wjedniſtowym jeho dirigenta knjeſa Šoldeňka ſo mnohe měchane a mužſke khory a kuartet ſpěwachu. Knježna Hanke ſe ſwojim do wulkeje wuſkoscze doſzahazym ſopranom ſolo „Pſchadla je Mlarja ſudželku“ pſchedneſy. Wſchē ſpěw ſo ſi wulke čjistoſežu a wěſtoſežu ſpěwachu. Teho dla Radwotſanam džal a ſlawu ſa rjani ſpěwnu ſicízeſku! W ſtaſtach knjeſ Bart Njeſhwacžidliſki napominaſe, ſherbſke towarſtwo ſa Njeſhwacžidliſku woſhadu ſaložic̄ a ſcherjepatku ſa Macžicžny dom woſprowač. Žedyn ſi poſlucharjow ſo Kſhwacžanskemu towarſtwu ſa to, ſo bě ſhadjowanu ſherbſkym towarſtrow do Njeſhwacžidla ſawołało, ſi móznej ſlawu džakowasche. Prjedy hac̄ ſo konzert ſkonečni, hifcze knjeſ Bart ſi hrimotazej ſlawu naſchego lubowaneho krala ſlawjeſche. Špěwanku ſabawu pělne reje ſzéhovachu. Wone ſo ſi krafthymy ſyntaki ſozorowje „meje“ woſterwic̄ku a hac̄ do ranja trajachu. Njech Njeſhwacžidliſka ſhadjowanka ſherbſkym towarſtrow ſa ſſerbowſtvo dobre plody pſchinjeſe, njech wona ſi poſylnjenju ſſerbowſtwa ſluži a wſchē te woſzakana dopjeli, torež ſo na niu ſtajeſa!

S Roswodez. Schtowrtk rano wumrje po džeskej cžejkej khorocži naſch dotalny wučerž ſ. Morla Krawz. Wón ſo narodži 17. wulkeho róžka 1838 w Czornowje pola Buſez. Na ſwoje wučeržſke powołanie pſchihotowa ſo wón na Budyskym ſeminarije. Žiluth 1858 ſu powołany ſa pomožneho wučerža w Poččinu a hifcze w ſamym lécje pſchihydi ſo do Zitra. 1867 wuſwoli ſo ſa wučerža w Štrži pola Hucžin a 1876 ſa druheho wučerža w Budeſtezech. Hdýž ſo jutry 1880 nowa ſchula w naſher wſh ſaloži, bu wón ſi nam powołany. Boh daj jemu ſbóžny woſpožink po poſledních hórkich cžerpijenach!

S Khrózejiz. Naſcha rjana zyrfej, ſotraž ma nětkole runy wjerech, wjell doſtanje. Zyrfej je ſo teho dla ſuſtska ſorohſtowala. Schto budže wjelbowanje placžic̄, ujeje ſuate, dokelž woſhadni njeſtrjebaju ſi temu pſchinoſchi davač.

— Cžejke njebože je ſaúdzeniu ſobotu wjecžor naſheru druhého wučerža, knjeſa Rennera, potrjechilo. Wón bě popoldniu rybhy lojiwſchi pſched wjecžoram ſi jěſdym ſolom ſi Wudworskiemu hoſćenzeru pſchijet a tam ſaſtujiſ. Kaž ſo powjeda, je wón, ſo na dompuč ſotujo, na hoſćenzowym dworje, hdýž je čhyl na jěſdne ſolo ſlocžic̄, na ſemju panyl a ſa morw hležo woſtał. Pſchivolaný ſekat je ſpōſnał, ſo je knjeſ Renner ſebi rjap woſchložil a ſebi moſhy ſtſchaſl; na jenym boku cžela je wón wſchon woſhromil, tak ſo ſo ſda, ſo je jeho Boža ruce ſajala. Wot ſoboty wón ſi womoru ſajaty ſpi.

S ſſerjan. Minjenu njeđelu mjeſeſe tudy „Spěwarske towarſtwo ſa Ralbičanskmu woſhadu“ konzert. Sal běchu wjeſne

knježnji s pletwami kraſnije wudebiče. Esława jim! Konzert ſtamón bě, hac̄ runje bě wjedro jara njeſlube, tola derje wopýtan⁹ a je ſo we wſchēch džēlach derje poradžil, kaž to mózne plazanje wobſwēdžesche. Woſebje lubiše ſu ſo nam: kwartet „Sweſdy kchodža po njeſbju“ wot Braunera, Koſorowę ſolo „Ha džēſche to holicžo po fahrodže“ a „Ptacžik lecži tu a tam“. Tež ſa ſtrony žort bě ſo dobroczęſtſcie poſtaralo a ſaćiſiſčež, kotryž „Wilnaj ſchemzaj“ na pſchi poſlucharjow cžiſiſchtaj, ſo tak bōrſh njeſminje. Duž na ſaſkowidženje!

S „*Niebjelejz*.“ Na tudomnych leżomnoścach ſu ſobotu ſchulſke dęćzi ſukelnika Fahnholda, kotryž bě ſo dwě njedzeli předy ſe ſtwojego bydla w Kamienzu wothalil, wobwejnjenego namakali.

S Lubija. Na tudomnym dwórniu cheżu wosztorkar Schuster
z ruką mjes storkačaj dweju wosow p'schimidze, p'schi czimž zo jemu
ruką rośmiecze.

„S. Puhja. Šeštūn hies hlopyn“ Ioni našpmu lūdži na

Lubiju. „Jesvny bjes hlowy“ woli najmniej mogi na drósh mjes Lubijom a Ebersdorform w nóżnych hodżinach trażsche. Wobydlerjo zo teho dla w nozg wiacy na pucze njeświerichu, a tež nóżny strażnik zo dla nóżnego scherjenja, kotrež bę wospjete wołsada, wołwakowasche, swoju ſzukę dale czinić. Někto je zo Kunnersdorfskemu žandarmie poradziło, scherjenje ſałapicę. Wone je zo pschi ſwětle jako strażnik Niederottenhainskeho knjezeho dwora spótnalo. Różdu nóż wón jesdneho konja swojego knjeza hedlowasche a wo poł nozg po cžichich wiejskich dróbach jechasche. So by węž hiszczę hróbsnischu cžinił, wón swoj plachę pches hlowu ſzczęże, tak zo zo jesdny po cžymje „bjes hlowy“ bycz ſdasche. Kaz zo ſda, je scherjazy strażnik tež pschipomożnikow pschi wiwiedżenju swojich prysłow mél. Wón imieje zo ich dla psched ſudom samowicz.

Se Stareho Lubija. S róščtow jeneho nowotwara je dženž
thyđzenja jedyn murjer padnýl a ſo čezeko wohtchodzíl. Hdyž bě
prěnju lekářku pomož dostał, ſu jeho na wosu do Dürrhenners-
dorfa domoj dowiesli.

S Delnješo Wujesda. Spomnjenja hódný podawf, kótryž počasuje, so je hervat mérna kruva, hdyž wobžívi, runje tak strachna, kaž snjemdrjeny byl, je šo tu wóndano stál. Jedyn rěšnik s Ríškeje chýsche s píchewodom swojegoho syna kruvu, we Wujesdze kupieniu, po železnizh wotwjesz. Kruva šo směrom do železniſkeho woja dwijesz da, tola hdyž lokomotiva faczeže a šo cžah hibacž pocža, šo wona njenadžízh wot powjasa wottorže a šo s rohomaj do swojegoho píchewodnika da. Tón šo snjemdrjenemu skočežciu hinač wukhowacž njevjetdžesche, hacž šo s pomalu jéđzázeho čzaha wusfocži. Kruva šo hnydom sa nim píschéži. Wobémaj šo wusfocženje poradži, a hdyž kruvu jedyn železniſki wothladovat ſadžeržecž ſpyta, wona do Manjowskeje hole cžetn. S telegramom ſavolam rěšnik bóřiš s Ríškeje se swojej džonku píchijedze, so by ſa kruvu pytal. Naſájtra - rano w 4 hodžinach cželarčku wohlaſchtaj. Tola hdyž šo t nej píchiblížiſchtaj, šo wona hnydom na holzu sahna, kótraž šo jenož s tym wukhowa, ſo ſkoku na jedyn ſchtom ſaleš. Runje tak šo rěšnik ſe ſendže, hdyž šo t kruvje bližesche. Tež wón dyrbjeſche na bližším ſchtomje wukhow pytacž. Rosſklobjene ſtocžo ſo pod ſchtom ſtaji a njemdrje na rěšnika rujeſche, a chýsche po ſdaczú wo-čzalnycž, hacž wón ſe ſchtoma dele ſaleš, ſo by jeho potom nadpa-nyla. Duž ſnadž budžiſche dyrbjal rěšnik ſchtó wě ſak dolho na ſchtomje, ſ kruwu woblehnjenym, wostacž, hdy budžiſche jeho džonka ſe ſchtoma njeſaleſla a do Manjowa po dweju mužow njekhwatala. Tola tež Manjowčanow ſo kruwa njeſtróži, ale ſo hnydom ſ ro- homaj do njeju ſaméri. Duž dyrbjeſchtaj tež wonaj rucže na jedyn ſchtom twóchmycž. Dokelž ſo kruwa nětko pod ſchtom, na kótrymž Manjowčanaj ſedžeschtaj, poſtají, bě rěšnik ſe ſchtoma píſchecž, ſo by kříjeſa wyschſcheho hajnika Wantu w Manjowje na pomoz ſavolal. Kříjeſa wyschſcheho hajnika a jeho bratr ſo kóžoh wot druheje ſtrony kruvje bližiſchtaj. Kruva, kótraž ſo ſrjedža njeſ nowymaj píchilhadnífomaj namakasche, pak na tuteho, pak na tam- neho wocži dživje wudžeraſche. Křhwili ſo njemžesche rožkudžicž, na kótrehož ſ njeju by ſo walila, na dobo pak ſo ſ móžnymi ſka- fami na wyschſcheho hajnika sahna. Tola předy hacž ſ njeju dohna, ju miſchtríſi wutſel ſ třelb wyschſcheho hajnika ſ ſemi poraſh. Do hlowy trjechene ſo dživje ſtocžo morwe do pěſta wali. Na ſbože píchi ſtrachnym wojowanju ſe snjemdrjenej kruwu nichč ſ wob- dželnikow njebe do ſchody píchischtol.

Se **Šhorjelza**. Tudomny pschižazny žud je dwazyczilétnego kowaſkeho pomožnika Jana Adamczaka z Kóbla pola Darbniye dla rubježneho nadpada na drósy k khostáeni na 5 lét 6 měsíców, k shubjenju čeſznych prawow na 6 lét a k podstajenju pod polizajſku nadkedžbu ſažudžil. Adamczak je loni 13. dezembra na puczu

§ Mužakowa do Kobjelina wózom dżezgačłtneho wumjenkarja Mar-
ćina Harna § Kobjelina, jeho § piaszczu na hłonu bijo, k semi po-
rafayl a jemu potom pjeniężnū mōschen se 137 hrivnami rubil. Sa-
kudżený je njezdīwajž hwojeje młodoscze nimo mēry straschnyj
człowjek, kotryž je hido dla paduchstwa, jebanstwa, falschowanija
liszczinow atd. wospijet khostanu. Wjesz hwedłami, kotisz pszechzivo
njemu hwedżachu, bē tež polsenik Hebig § Kobjelina. Tuteho běchu
§ wopredka njezinowacze do kłody sawrjeli, dokelž běchu so na njeho
§ njeprawom hręschili, so je tón rubjeżny nadpad skuczil.

Khěžkařsku mandželsku Emiliu Bahringowu s kropnje winowachu, so je s wotphladom njemandželske džeczo sivojeje džowki, lětza 23. měrza narodžene, se sadajenjom morila. Dokelž žo wobstkorženej njejhodželskhe dopokasacž, so je se samyžlom džeczo sfonzowala, ju jenož faraženja winowatu spósnachu a jej jaſtwo na 2 lěče píchibudžichu.
Se Škorielsz. Pralomski mafriekun ifkifru řečor August.

Sälzer je wutoru s Bożej ruczą sajaty nahle wumrjeł.
— (Sso woparil.) W Marzeż fabrizy w Shorjelu je
dzälaczet Hermann Gitter do warjazeje wodły jeneho kótkla panhly.
Snieskożem je na moharienie wumrjeł.

S Wojerez. W tseczim schtworczeje budze so drjewo s kralow-
skich holow schtwortk 28. julija, 25. augusta a 22. sept. w hosczenzu
„Słoteje hvejdhy” w Wojerezach kózdy krócz dopołdnja wot 10 hodzin
na pischezadżowanje pischedawacż.

— (Paducha saßlapali.) Na Wojerowske dwórniſtchežo 7. julijsa powjescz dondže, ſo ſo ſ czahom popołdnju w 3 hodzinach poſadcu poſtaſnik, kotryž je w Hamburgu 7300 hrivnow poſteſtſchiniw, poſtiniwjeſh. Hdyž bě czah poſtijel, poſiſtojo podhlaſneho, koſojeſdnu draſtu wobleczeneho, kotryž bě krótko do teho ſwoje kolo poſchedal, ſajachu a jeho do jaſtwa hamtskeho ſudniſtwa wotwiedzechu. Saſath praji, ſo je byn jeneho molerja w Chemnitz. Tele wudawanie ſoak ſo poſchi telegrafiskim napraſhowanju jako njewerne wupoſkaſa. W Koſhluſreže bě ſo wón ſ tym podhlaſneho czinił, ſo bě wón ſa 40 hrivnow ſchampanskeho wina ſkaſał. Hacž je ſajath pytam jebak, jakle dalsche wobhoniſenje wuzwetli.

S Běleje Wody. Hluchého schédzinža, wumjeníkarja Jana Marcza s Małego Rólska je popoldnju 5. jultja železniza, s Vorschěže do Běleje Wody wjedzaza, pschejela. 74-létny starz njebe čzah pschijecz widział, hdyž bě s dolcžka na železniski pschelhód stupil. Njebožownemu je hłowa wot czela wotjela.

S Běteje Wody. Wobžaromne njeſbože je ſo tu wutoru na jenym nowotwarje ſtało. Žedyn kalk pschinovschowazý dželaczeſ połnym ſudobjowem i rěbla dele padže. Padajz̄ ſo ſujeſboženy w přenim poſthodze wo roſchtowu žerdž ſraſy a ſo piſci tym ſwoňka vobraſy a ſmutský pscherasy. Žeho hnydom do hojeńnie donieſečku. Na njeſbožu je ſlabá ſchteleka wina byla, kotraž je ſo ſlamala, hdhž e dželaczeſ na nju ſtupil.

S Bujšidža. Sa sastupjerja prěnjeho wucžerſkeho městna, wumrječom dotalneho wucžerja wuprōšnjeneho, je žo kandidat wucžerſtno. Matrich i Rěčku Cholmza vymočal. Ma druhé w-

S Brētuje. Tudomnu zybelnicz̄u je fabrikski wobkredz̄er Krausa Wustriz̄ kūpił. Wón chze ja zybelnicz̄u parnu pschiprawu a ja zjedlacz̄erjow wobydlenja natwaric̄.

Se Sabroda. Elektriska železniza, kotruž chzedža wot Rakez
psches Wojerezy do Hródka natwarcz, najskerje psches Sabrod, tam-
ujskich móznych wuhlowych lehivow dla, powiedźe. Železniczny
komitei je keli hižo tudomny kraju mophhsadaf.

S hrodla. Szobotu w noz̄y je ho w kufelni Adolfa Biehwegera wjetſche pôdlanske twarjenje, w kotrymž ho pschadowňja na-nakasche, wotpalislo. W puſtých murjach je dživja měſcheńza murjo-ých roſpadantow a ſachypnjených maschinow wiđecz. Naſtata chkoda je khetro wulka. Wohnjowa wobora mějſche wulku prózu, o hlowne fabrikske twarjenje, kotrehož woñnaze kſhiže ho hižo pa-achu, wohnjej wobrō.

Přílopk.

* (Czechoslovakian strike in Glauchau etc.) Strike was organized by Czechoslovakians in Glauchau because of the old workers' demands. The strike committee of the Czechoslovakians in Glauchau has been established. The police force is the Glauchau district committee of the Czechoslovakians. They have also organized a strike committee. The strike committee of the Czechoslovakians in Glauchau has been established. The strike committee of the Czechoslovakians in Glauchau has been established.

* (Wulka woda.) W Jogoarassim wokrjeżu we Wuheeskej je ho wjetichy dżel žnijow i wulkej wodu śniczil. Po ślimku piatki mała rěka Ołt psches brjohi stupi a zhydom wžow powodži.

* B&ytatnacze ty&oz hriwnow kmotsazycz pjenies je semre&ta
klijeni swudowjena dr. med. rodzona B&ucherka w Blasewizach sa-
wostajila. Te pjeniesy dyrbja so w runych dz&elach mjes te jeje
m&otki ro&dzelicz, t&z so po sawostajen&towym wosijewienju w prawym
cza&ku wo wobdz&el sam&lowja a dopoka&za, so je semre&ta jim s kmotru
byla. Ta&ke m&otki, t&z so we b&ehu 3 m&eszazow po wosijewienju
njesam&lowja, abo se k t&chcze&nscim wopis&mom dopokasacz njem&oz, so
su jeje m&otki, dyrbja wot wobdz&ela ps&ci nam&renku wi&ham&nijene
wostac&. Sam&lowienie ma so pola testamentoweho wukonjerja,
justizn&ego radziczel&a Opi&za w Dra&dzanach stac&.

* (Wotprawjenje.) Ssředu rano ſu w Freibergu maschin-twarzia Vjedricha Moriza Kellera i Döbelna, dla doſonjaneho a ſptaneho mordarſtwa i kmijerczí faſhudzenego, i guillotinu wotprawili.

* (Sso jatſelil.) / Jedyn wojat 12. kompanije Döbbelnſteho regimenta, Max Drechſler ſi Draždjan, je ſo ſe hwojej tſelbu ſatſelil. Wón je pjezja hido dawno czežkomyſlny byl.

* (S y m e w j e d r o.) S Annaberga w Rudnych Horach (Erzgebirge) pišaja: W noži 7. julija bě w našich stronach temperatura tak hluboko panyla, so je na polach wokolo Zöhstadta běrnaze selo smjerlo.

* Krewawny skutk je ho w nozy t 27. junijej w Drjewizach, jenej wsky pola Potsdama stal. Dzälaczez Goetsch bê rano wokolo 3 hodzin pjanym domoj pschischol a se swojej żonu swadu sapoczał. Skonczenie wón hekeru shrabym a swojej żonje s njej głowu roszczepi. Potom jej schiju pscherenycz spyta. Hdyż żona żaneho żivjenja wjazy njepokasowasche, stwochny wón a cžiñy ho na kolije Barlinisko-Wezklariskeje źeleſnizy, so by ho pschejecz dal. Źeleſnizy dzälaczezjo pak ho na njeho dohladawisch, jeho s pukami wotehnachu. Goetsch na to t bliſkej ręžy běžeſche, a nichčo jeho wjazy widział njeje. Majsterje je ho tepil.

* (Niesbożę pschi i oſtſelenu.) Hdyż pionerojo w Kölnej stare pschitawne twarjenje roſtſelachu, ſy jenym wutſelom miſznychu. Duż drjewo a ſamieńtne fruchi do fuſkodnych twarjenjow ſleczichu. Žena trama wołnowy ſchizj zeneje koreźny pscherashywski jeneho 77 lětnego hoſcza trjechi. W jenych reſniſtich klamach jedyn czeſki ſamien klamowy wjerch pschedyri a dwie wožobje ſrani. Wołnowe ſchleſzy wſchech fuſkodnych klęžow ſu ho puſke.

* Tsi wjelki pöndželu jeneho kanonéra džélazeho kommanda Torunskeho tselniſčezoweho fastojnſtwa bliſko pola samera nadpa- dzechu. Wojak ſo tym ſwěriffam dowobrō a ſbožownje do Reh- heidskeje hajnkownje pschiſchedſchi wón hajnkej tón podawſ ſjewi. Hajnil, wjelce hleďv namakawſchi mózeghe ſo wobſhwědeziež, ſo ſu tam wopravdže wjelki byle.

* Njejabž wóženjeni. S New-Yorka pišaja: Schthrij
młodži ludžo, Franzosojo: Paul Anpacher a Marguerita Noirot,
kaž tež Adolſe Goisry a Amalija Magnier běchu ſo k ſwojemu ſa-
babjenju ſi Parísa do New-Yorka nastajili, hđež chýchu ſwojich
ſnathch wophtacž. Čžaž živjenja pak drje budža na to pucžowanje
ſpominacž; pſchetož hdyž běchu ſbožownje ſi lódze wustupili a wjeſe-
leje myſkle do barge-office ſtupili, ſo býchu tam ſwoje wopifka
pſchepodali, jim tam kruh ſacžbowarski inspektor ſjewi, ſo New-York
Paríš njeje a ſdomom, ſo kruha amerikanska pózicjivoč njeſnjeke a
nječetpi, ſo lubowaze dwójki mi a tebi niežo po ſhwéče wokolo bě-
haja. Młodži ludžo, kiž ſwopredka měnjaču, ſo chze tón ſastojnik
ſi nimi kuž požortowacž, bórly ſhonichu, ſo to žanach žortow njebe,
a ſo dyrbja ſo pak hnydom ſwerovacž dacž, pak ſo ſažo domoj
wróžicž, na New-Yorkſke ſbožowne hona njestupiwiſci. A ſchto ſebi
taj dwaj dwójkaj nětko chýſtaj. Nluſa ſo wſchelko huſa. Njebla-
dajž na to, hač bě jeju luboſcž doſtrawjena abo niz, wonaj w tutej
loſſocziwej węžy do wſchego ſwolſtaj. Duž tych ſchthrijoch, pſches
25 let hiſhceže žadyn ſi nich njebe, runy pucž k ſtaſniſkej, Josefej
Schillingej, domježechu, kotryž wobaj dwójkoi hnydom ſwerowa.
Taſk njejabžy hromadu ſtowanaj budžetaj ſo nětko jaſo mandželskaj
dwójkaj do Paríſa wróžicž dyrbjecž. Duž móže ſo wſchém tajſim
europiſkim dwójkam, kotrymž ſo tu ſe žeňtwu prawje ſchlachetnicž
nočze, radžicž, ſo k ſwojemu ſababjenju New-York wophtaja, tam
ſich ſi wěſtotu, předy hač jim na kraj ſtupicž dadža, rucze a tunjo
hromadu ſlepnu.

* Pschi Czornym morju niże kawkaſkich horów ſu nowe żórła ſemſkeho wolią namatali. So ho wo ničo ſchpatne niejedna, je ſ teho ſpōſnač, ſo je ho general Wenckow nuczeny čaſl, Parizſkej akademiji ſpōdmočzow tuto wotkryczę jako něchto jaro ważne ſdželicz. Nowy petrolejowy paradiſ bliſto Anaklije pschi woliwje reki Ingura do Czorneho morja leži; leżomnoſcz mingreliskemu prynzej ſluſcha, prawo wudobývania yaf je kebi jedyn kapitalist ſ Mostow kupil. Wot

krjedż meje žem staj tam dwaj geologaj semju pscheptytowaloj a staj tam bôrsh i naſtu naſhyčenym pěk doryloj, kiz ho i tym pscheradži, ſo ſo woda, kiz i njeho kipjesche, i czeſliwej naſtu pschikry. Doſa- haže pscheptanje teje woſolnoſeſe i njebosom ſo bôrsh stanje a po- tom budże ſo tam petrolej dobywač. Wenuſow méri, ſo budże Ankliaja jara bôrsh petrolejowe město Valu do ſadž ſtajicž, dotekž pschi Čzornym morju leži, tak ſo móžeja ſe wſichkich boſów kódże i njemu, město teho ſo je Valu pschi kaſpijskim morju wot kódžneho wo- khada i druhimi stronami a trajemi woſamknjene.

Kat je ſ Maciežuham domom?

Wykroto nade wschę wolne twarjenja wupina šo nasch nowy narodny dom. Je to hafle prēnja položja domu — ale hžo tak je imposantny... Šserb, Rježerb psched nim fastava.

Samo ђо rosumi, ѿ то njeſtaj' nemaj' pschihladowatzej' — ani Sserb, ani Njeſerb. Twarimy jara wožebnije. Tak rečja nam s hložom staroſežiweho mudreho nana Němžy, tak nam porokuja Sserbja: Hdyž ђо někto dom njeſadaní — schtb budže pschiplacjowacj, schtb danicj?

Lubodrohi ſerbſki Ludo! Teho ho njeboj. Schtož ty tu po-
wiedaſch to ſu ſebi czi, kotsiž czi ſtatok twarja, dawno pſcheperow jedali
— pſcheperow jedali bjezacz krocž, priedy hacž je preni ſamjen ležał.
S twojim ſublom hospodarja mužojo, niž młodzenzy, roshladni
mužojo, niž nahla horza frej, kwedomiczi nawiedzieczi mužojo, kotsiž
wiedza, fajfe ſamolwjenje na ho bjeru — a kotsiž wiedza liczicž...
A tucži mužojo ſu ho pſchezwędczęli, ſo po čłowięſkim roſumie
twojej węzy ſtracha njehtrosy. Woni tež nimaju ani najmniejſcheje
pſchięzinę, pſched tobu ſchto potajicž — woni ſu kózdy woſomik
hotowi, czi roſprawu podacž wo kwojim hospodaſtſwie. A tu
ju ſmęjeſch:

Nač je ſ Macžicžnym domom? Po naſchim roſumije
derje.

Prěnja s nashim dolhom njeje tak slé. Proschu, liczczę. Schto je nasche a schto bym ſebi požyczili? Nascha je leżomnoſć. Tutu je psched lětami nash njesapomnyh ſsmoleč kupil sa 60,000 hr. Dženka je leżomnoſć — njezdźwajo na starý dom — ſama hóDNA 70,000 hr. Tón džel domu pak, kotryž někto twarimy, budže 120,000 hr. hóDNY. Duž je nasche ſamoženje — niſko wobliczene — 180,000 hr. Požyczili pak bym ſebi pola měſchczanskieje nalutowarńje w Budysčinje 90,000 hr. A měnimy, ſo s tym dožahniemy! Budže-li trjeba, schto požyczic, wjele teho njebudže. Ćzim mjenie, dokełž ſo, hdzež jenož možno, hospodari — a to s wuspechom. Tak budžemy na psch. jenož ſa kachle zyłe 1800 hr. mjenie placzic, hacž ma architett Grothe w načiztu.

A hacž te 90,000 hr. sadamimy? Haj. Na twarnischczu domu wiža dženča hischče nawěſči, ſo hu pſchenajecz hischče jene wulke kſlamy někotre wobydlenja w poſkhodach a mansardach pod třechu. Ale hido to, ſchtož je dotal pſchenajate, kryje połnie naſchu dań.

Žehdla žm̄y w m̄erje a m̄enitn̄y, so s̄ tým, schtož žm̄y na-
tvarili, wobstejimy. Všcho, schtož woporniwość naroda dale naw-
dawa, damy na dań hízo na drugu položzu. A teho je hacž dotal
wokoło 4500 hr. Tak khéjsje hacž smejemy 20,000 hr. sa přenje
placzenje na drugi džél, kotryž budže wokoło 100,000 hr. placzicž,
sapocžnjenym tež s̄ tutym — a sažo žm̄y krucze pſchežvědeženi, so
wéz „pónidže“. Všchedložimy mějchžanskej nalučovatni položzenie
přenjeje položzy doma — a to žamo ſavěšči nam pomoz ſa
drugu. —

Hischęże słowo wo tej wożebnosczi. Tak wożebny nasz dom njeje. So je swonka maživny, je drje rosmyſlone. Hdy bychmy wſchednu ſakadu abo frontu twarili, bychmy léto wot léta mudanſki ſa poriedeňki měsi. Aho měniſe ſo ie ſa naš nětaſa

nowodawci ja potreżeniu meni. A to mniejże, ja je ja nasz najdraższy kólnja dobra dość? Ně — to njetrjebali hale nowe twarjenje stajecž. Sserbski narod chze wěši pschetracž, duž tež njech je jeho dom twarjeny kaž ja wěši. To je tež myšl nascheju wótczinow býka, Smolerja a Hórnika. A taj wěžcze njejsiątaj hordaczkoj byloj. W jenej wěžh wschak běchtaj tola trochu do cęsečze — a to, hdyž že jednasche wo jeju narod a wo jeho cęsečz. Tón rys powahil paf hmy po nimaj sđedžili mh — a manym žadoseč, so by šo sđežili wschemu narodu. Hdyž je šo burej na wžy wotpaliło, twari ſebi tež po móžnoſći ſpodbobny a pschihodny statok. Schtož paf jednotliwzej ſ naroda placzi — to njemelo placziež narodej w zyku?

A po tej ſažadžie my tvarimy. Tvarimy po njej ſi dobrým žvědomjom a wědomjom, ſo narod ſchody ujeſměje.

Do dozich rabiow glownych nam wiej mōzno njeje. Ale to ani kraje ani s mudrych najmudrisschemu mōzno njeje. Wc wschak

twarimy na pomož Božu: Bohu k čeſeči, Šserbam k wužitku — tajſe blyſčeži ho ſloce piſmo ſ wybocích ſwiflow na domje horjeka. Schtóż pak ſam myſli, lieži, ho prózuje — a na Boha jako fruth ſaložk twari, tón njetwari na pěſk, ale na ſaložk, twjerdſchi kamjenja ſornowza.

A na twjerdyň kamjenju — tu frutu dowěru thowamy, ſteji naſch dom nětko, hdyž je hiſcheže njehotowy — a budže ſtač, hdyž budže hotowy, Bóh dal to bórsh bylo!

To bórsh pak maſch tež ty, mój ſerbſki ludo, w rukomaj. Jenož jej wotewr ſchęzdrivje, jo bórsh naſkladujemy 20,000 hr. na druhi džel domu trébných, předny hacž jón ſaložimy.

Tefko, fo by mjes nami jaſne bylo. Hdyž nam dawasch — a hdyž eže prokymy, fo by dawał, maſch tež wjedzec, ſa cžo dawasch a hacž tola podarmo njedawasch.

M. A.

Wužudženja.

Khontanska komora. Jako schwarmy pacholk je ſo ſchulſki hólz Pawol Maz Větnar w Böschezach wopokaſal. Žeho ſtarſchej drje nějeſchtaj druhy njeſkoj ſe ſwojim ſužodom Hejnmu huſ a kur dla, do kotrehož ſahrody ſo jeju pjerina dyb a dyb ſaběhowaſche. So by ſo to hólciſto nětko na Hejnizach wječilo, wobſamkuw woně, Hejnizom bróžen ſapalicž. 24. meje to wuwjedze, ſ tym ſo někotre ſapali ſapali a ſ wojoowej džeru do bróžnje namjeta. Bórsh ſo zbla bróžen ſ plomjenjom paleſche. Pschi ſamym by ſo kón, tiz nějeſche ſwoju hróž ſobu w bróžni, ſobu ſpalil. Njeđuſhne hólciſto k jaſtu na 4 měžaz ſažužichu.

Pohonč H. P. David ſ Noveje wžy bě wobſtorženy, ſo je žiwnoſcerzej Němzej wſchelke ſruchi drasth frankl. Davida, kotrež je hýzo paduſhſtwa dla khontan, k jaſtu na 10 měžaz ſažužichu.

Listownja.

Bjeſmjenitemu dopišarjei w P. Wasche piſmo ſo nje-hodži wocžiſhcež, dofelž je bjeſmite. Želi ſo je woprawdze wérno, ſo je tamny . . . ſerbſki lud hanil, dyrbicž ſo pola ſchulſkeho pſchedeſtejčerſtwa abo pola knjesa wokřežneho ſchulſkeho inspektora wobęžowacž. Tajke ſkſhividžaze rěče njeſmědža ſo čeřpicž.

Sa naſch ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 45,208 hr. 27 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Dr. Mulkowa komiſija „Švrtka“ w Freibergu ſe ſwojim pſchedeſtowm a ſnajomſtowm . . . „Šerbske towařſtwa“ na ſhromadnym wulečze w Nježwacžidle ſkladovachu . . . „Pb nželniž“: Wunoſch ſerbſkych dopišnizow 3 hr. 95 np., ſabycižny Michal k wóltjenju pomjatka, ſa kotrehož nějeſche Jurij Scheruwar ſhoſej a ſchlebjerdu tyfanza placžicž, 40 np., ſ hrajadla knjesa Dietricha w „Vſchczej jamje“ napiskane 3 hr. 77 np., dwaj ſpišaj Petuchowa 1 hr., ſběrka na požedženju 3 hr. 15 np. = . Na konzercze Radwortskeho ſpěwárſkeho towařſtwa „Meja“ w Nježwacžidle je ſo naſvalo . . . Na Korle Holanez ſchęzjach w Drječinje . . . Knjes W. P. Gswatkovſki na wulečze ſe Zandowia do Budyschina . . . . . W „Katholſkim Pbzle“ čížilo 28 lěta 1898 hýzo kwitowane:

Š wulſkeho kraleſtwa 50 np., Delanska patentna komiſija 5 np. + 1 hr. 50 np., katholſka Bjeſhada ſa Kalbičjanſku wožadu 83 np., ſo njedžiwaſe, ludžicžka — hdyž ſhori čeřko, duſhčicžka 1 hr., Radwortska platoſova komiſija 50 np. (pschi tym 10 wot Krawzez Jurja, 10 kaž ſebi Madlena pſchějſe) 50 np. ſa tute čížilo, Ž. Krátky w Bſcherowje 8 hr. 46 np., roſkolinizy 1 hr. 60 np., Nukničjanſky ſkalario ſ wuſtac̄om ſkótra (to je ſapodžene) 2 hr. 50 np., knjes ſarať ſubaſch w Njebielčizach 10 hr. = ...

971 =	17 =
14 =	75 =

12 =	27 =
16 =	— =
11 =	70 =
5 =	— =

27 = 44 =

S džalom kwituje

farjadniſtwo „Macžiž Šerbskeje“.

Ležomnoſežne na pſchedań.

Wutoru 19. julijsa maya ſo ležomnoſežne, Handrijej Wehſerej w Bulojuje pola Barta klufchaže, na pſchedań ſchēzadžowanje pſchedawacž. Teho runja tam ma ſo tón ſamym džen ſbýt wulſahrodniskeje žiwnoſežne, 28 kózow wulſeje, kotrež twarienja ſu ſ 5850 ml. pola wopalnej kaſhy ſawěſczena, ſ rjanihmi žnemi ſ zbla abo po dželbach bjes hospody a wumjenka na pſchedań ſchēzadžowanje pſchedawacž.

Wobſhodžer.

Salzbrennerez ſublo w Kobelnju pola Klufcha, maživne, w po-myblne najlepſich hſopodaſtich wobſtejnosczech, je ſ pſchihodnymi wuměnjenjemi na pſchedań. Wobſhodny agent Dittrich w Budyschinje.

Njane proſata

Miſchnijanskeje raſy ma na pſchedań ryčerſkuſlo w Lejnje pola Khróſcžiz.

Drainérowanſke roly

wſchēch družinow ſ fabriti B. Bienerta w Halschtrowje ma pſchedań ſkladže a po fabrikſtich placzi-mach pſchedawa

H. Dietrich w Leitonju.

Rſhidlo (instrument) je hýdom tunjo na pſchedań na bohatej haſhy čížilo 6 po 1 ſh.

Murjerjow a čežklow, kaž tež pohonča hýdom pyta twarſti miſchtr Rycza w Hornim Wujesdze.

Hýdom a k nowemu lětu ſu-čařki, ſtrvinske a ſlužobne holž, pěſtończe, hospoſh, dójki, ſlužobne a hrožne džomki a tajke k ſwi-niom, pohončow, gramtischtrow, wotrocžow, krénkow, rólnych po-honežow, ſcežatow a wolazhých do-tuđomnych a Draždanskich ſtron pyta pſchitoječka Schmidtova w Budyschinje na ſukelnſkej haſhy 24 po 1 ſhodže.

Pčzolarijow nadžija.

Rimale poſlednju Pčzolarijow nadžiju Šyma a deſchěſti Šaſo ſu ſnicžili.

Zně pſche wžho bohate Lipa nam lubjeſche; Poňje tež ſakčeta Steji kaž wjeſteſta.

Hýzo won na paſtwu Pčzoloh ſo mjewjachu, Krótko pak traſeſte Žadne jich wjeſele.

Bórsh ſo ſačmichu Njeſeža ſ mrokotu, Pořečko ſwěčeſche Šslónzo jim pſchecželnje.

Šyma a mokrota Řeježi džen wote dnja. Lube mědnoſcherſti Řhude ſu proſcheſti. Falbowe wjedrowe Létuſche wěſhčeženie Šaſo je triechile, Te njech ſhort hóluje! B.

Khela na pſchedań.

Moja khela čížilo 15b w Džezni-keſzach pola Dobruſche ſ brjóžnu a 10 kózami pola a ſku je na pſchedań. R. Ramš.

Khlamy

ſwobodlenjom, nowe pſchirrawjene, w kotymž ſu 15 lět dohlo rěniſto bylo, je na pſchenajecže. Dalshe je ſhonicž pſchi mjaſhovym torhoſhēžu čížilo 5 w čeřkowych a ſchęzitkowych khlamach.

Nover ſ pneumatiku, modell ſ lěta 1897, je na pſchedań pola wrotnika (portiera w Židowſkim papjerniku).

Dvaj ſhlnaj dželanskaj ſoujeſtaj na pſchedań, dofelž ſtaj ſhlnaj; dale trjebam ſučzowý wós ſplach-tojthym pſchirhwom.

Budyſle wulſe mlyn
(Khumſhtny mlyn).

We wudawańni „Šerbskeje Novin“ je doſtač:

Spěwna radosć.

Zběrka

ſn l ſ k i c h ſ p ě w o w .
Druhi wudawk.

Prěni a druhi wěnz ſpěwow

ſa ſerbsku mlođosć ſtaj ſ nowa wuſhloj a ſtaj doſtač po 10 np. we wudawańni „Šerbskeje Novin“.

Słowo serbskim towarzstwam!

Dawno hižo žadachu sebi serbske towarzstwa, so zjenoći k jenemu cyłkej, so zhromadźić do jeneho kruteho mócenego zwiazka. Tute žadanja bliža so k dopjelnjenju! Slubjenja, zawdate zańdżenu njedżelu w Njeswačidle, stajamy bjez komdženja do skutkow. Rjnym słowam dajmy scéhōwać hiše rjeniše skutki! Serbske towarzstwa, narodne, spewanske, burske, nalutowańskie abo kajkemužkuliž nadawkej sće so hewak zjenoili, Was wšich napominamy, zamkně se hromadu k pilnemu dželu za čestne wobstaće našeje lubeje serbskeje narodnosće, za zakhowanje našich najdróższych narodnych kubłów. Žiwjenje a byće našego małego serbskego luda steji na skalnym podłożku Bożego słowa; pobožnosć, kraloswérnosć, lubosć k wótcinje, dželawosć a złutniwość su jeho dawno připóznate počinki, runja sylnym murjam wobdawaju wone našu narodnosć. Je zakhować dyrbi być jenički zamér našich prócowanow! Přede wšem pak budźemy so zdalować wšich politickich prašenjow!

Bjez komdženja hotujemy so, naš nadawk dopjelnić a wobroćamy so z tutym na wše serbske towarzstwa, zo chelyli skerje a lepje wo tutej naležnosći pojednać a sebi wuzwolić z połnomocu wuhotowanych zastupjerow. Kónc tehole měsaca abo zpočatku přichodnego zwołamy jich do Radworja (za tute městno smy so skónčenie rozsudzili), zo bychym tam dokładne wuradzowali wo „Zwiazku Serbskich Towarzystw“, wo jeho zarjadowanju, nadawku a postupowanju. W bližszych dnjach rozesćemey na Was, tak daloko kaž Was znajemy, nadrobne přeprošenie.

Stawy serbskich towarzstw, mužojo serbskeho luda, wopomnē, zo je přede wšem Waſa winowatosć, muž při mužu wustupić za krasne horka spomnjene zaměry, teho dla dajće spadnye wšem maličkostnym nahladam.

Nakhwilne zarjadnistwo wubjerka
Zwiazku Serbskich Towarystw.

Towarstwo Sserb. Burów w Bulezach
směje njedżelu 17. julija popołdnju w 4 hodzinach swoje požedzenie. Dnjowym porjad: Skasanie hnojow a wuradżenje wo drugich ważnych naležnosćach.

Wo bohaty wopht prophy

pschedzydłstwo.

Tow. Sserb. Bur. ja Malbiczansku wořadu
směje njedżelu 17. julija popołdnju w 4 hodž. shromadžisnu pola Bręsanez w Kalbiczach.

pschedzydłstwo.

Serbiske Burske Tow. w Mal. Wjelkowje
směje njedżelu 17. julija popołdnju w 4 hodž. požedżenje w Gablez hoſczenzu.

Dnjowym porjad: Skasanie hnojow a druhe naležnosće.

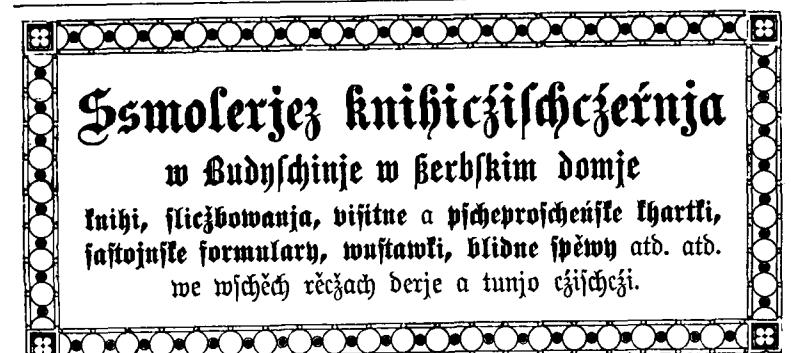
pschedzydłstwo.

Pschedběžne wořewjenje.
Zetušni sahrodnij koncert Rjehwacžidli-
skiego wojskowego towarzstwa budźe njedżelu
24. julija.

Wojeriske towarzstwo.

We wudawařni „Serb. Nowin“ je dostać za 1hr. 25 np.:

Wulki wobraz njebo D. H. Imiša,
fararja Hodzijskeho.

Hsmolerjez knihičiſhčernja

w Budyschinje w serbskim domje

Inhi, sližbowania, višitne a pschedproscheňle Hartli,
festoinsle formulary, wustawki, blidne spěwy atd. atd.
we wšichcich rěčach derje a tunjo čiščenja.

Rakečanske serbske towarzstwo „Lipa“

změje jutře njedżelu 17. julija popołdnju w 5 hodž. w Křižanec hoſcencu swoje měsačne posedżenje, k kotremuž je knjez Měrš přednošk dobrociwje přilubił.

Duž wo bohaty wopht prosy
predsydłstwo.

Do Měrkowa!

Njedżelu 17. julija budźe wiſh-
nijowy zwiedżenj s rejemi herzow Adolfiskeje héty, S dobrym piczom
a wiſhniowym tyfanczem budu naj-
lepje požluječ.

Gustav Schäfer.

Do Skanez!

Wiſhniowy zwiedżenj budźe ſo
njedżelu 17. julija s wululenjom
toħbaħi a tkianza w Skanezach
poli Varta wotbhyawcz.

August Pollral.

Do Rjeđashez.

Njedżelu 17. julija popołdnju
wot 1 hodiny budźe w Rjeđa-
shezach pola Hodžija wiſhniowy
zwiedżenj i hudźbnej sabawu.

Wjeżor w 6 hodzinach ſo reje
sapočnju. Pschedzelnje pschedpro-
szuje August Neumann.

Lepšchu holižu, ūberiskeje rěče
móznu, hnydom abo najpoždžischo
ſ 20. julijej do ūlužby pyta
Adolf Schmid w Budestezech.

Prěni rólny pohonč
ſo pyta na Małojžanski knježi
dwór.

Schikowana ſtwa ſ komoru je
1. okt. na pschednacze na Židowje
pod hrodom čížlo 24.

Młody krawski pomocnik hny-
dom dželio namaka pola
Emila Engelmanna w Bulezach.

Poſtrow

do mandželstwa

czechnymaj młodymaj mandželskimaj
Juliuszej Körnarzej,
młyncej-wobśedźerzej we Wowniowje,
a jeho młodej mandželskej
Marji Emiliji rodž. Mierwiz
ſ hucinj.

Wježestaj ſo, lubowanaj,
Czechnaj młodaj mandželskaj,
Wulži jara żohnowanaj,
Stronaj dale pućujtaj
Wo tej drósh mandželstwa,
Rozruž pola woltarja

W Božim mjenje nastupiſchtaj,
Szwjatočnje ſo ſjenocžiſchtaj.
Rjech Waj' kóžde ranje wita
Nowa lubočz, dobrata,

Rjech pod khłódkom Božoh' ſchita
Waju dřicha teho ma,
Kíž je nusny pschede wſchitkim:
Rjeſeſzijanskim mandželskim:

Jeſom Khrysta, kíž wſchich ſnaje,
Węzera, dženža, węćzne traje.

Je ſeſes Jesuſ Waju ſbože,
Rajeſe kublo w mandželstwi!
Jeho bliſkoſc ſwſhito móže,
Samoženje pschedrejchi,

Jeho lubočz pschedeměna
Wſchelke straci mandželstwa,
A ſu prýtow w Božej ružy,
Wóh Kries ūwſhidi je dužy.

A hdžž junu dodžeržany
Budźe ſwſjask Waj' mandželstwa,
Rjech, taž tu je ſawiaſan,
W lubočz ſo dokonja,
So we ſchtundże dželenja
Szwěra lubočz pschedliwa
Szyſh a je pschedwědczena,
So b'dze ſažo ſjenocžena.

Po dołhim čežkim bědženju wumrje ſtwórtk
rano we swojim Zbóžniku mój luby muž, naš
luby nan

knjez wučer

Khorla Krawc, rycer atd.

To jenož z tutym wozjewja

zrudženi zawostajeni.

W Rozwodecach, Drježdānach a Minakale,
14. julija 1898.

Hana zwud. Krawcowa, rodž. Pollakec.

Bjarnat Krawc, wučer.

Emil Krawc, cyrk. wučer.

Hilža Krawc, albertinka.

Pohrjab budźe njedżelu 17. julija popołdnju
3/4 hodž. z Rozwodānskeje šule.

„Lischčja jama“ w Budyschinje.

Wulka restawracija a winarnia.

■ Najbohatša jědžna kharta w Budyschinje. ■

Porucžam swoje wubjernie

Moselske, Rheinske, Bordowske a polodniſche wina, němske a franzowske ſhampanſke wino.

Placziſnowe ſapiſhy darmo a franko.

Blidowe ruby, ſalvetty, nože, widliczki, ſchleňzy, ſudobje atd. k kwaſam, kheziſnam a druhim ſwójbnym ſwiedzenjam wupožęzuju.

Dalokorečzač čo. 70. Oskar Dietrich.

Šerbski ſo rěči.

Rhoſej:

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np., palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamžnej wulkej palerni palený, čerſte družiny, wubjernje ſłodzaze,

woſebitoſež:

Winſte měſchenje punt po 100 np.,

Javasle měſchenje = = 160 =

kóžoh třdzení ſo wjazhy króč ſhoſej čerſtvy pali.

H. Kunack naslēdnik

na bohatej haſhy 8.

Turkowſke ſlowki

nowy plód w měchach, kaſchekach a po waſy ſu tunjo doſtač volo

Moriča Mjerwy

pschi miaſhowym torhoſtežu.

Destillazijsa likerow po starých tumich placziſnach.

Palený ſhoſej.

na ſłodzenje ſwědomicje pruhowaný, kupuje ſo

kyrny punt hižo po 70 np.,

palený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

parlojth ſhoſej punt po 135, 150 a 160 np.

pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)

na ſtronkownej lawſkej haſhy 10.

Vozluženje w ſerbſtej rěči.

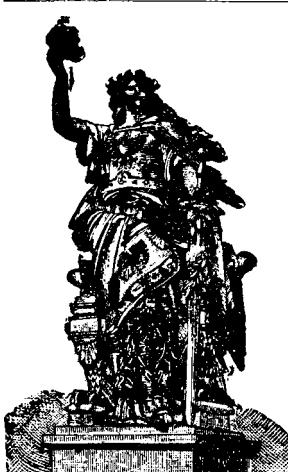
Jenož 1 hodžinu

ſo butra džela ſ dr. Roeberowym
butrowym pól brom.

Dofstacz

w Germania-drogowni.

Mějeczel dr. Roeber
chemik a haptifikat.

Destillazijsa Adolfa Rämscha w Budyschinje pschi butrowych wifach.

1868 ſaložena,

porucžam ſwoje daloko a ſchervo ſnate wubjernie likery k kwaſam, kheziſnam a druhim ſwiedzenjam ſkladnoſezam w čwizach a po waſy. Woſebje dobre ſu dwójny rózowy, naſikowy, hontwiſli a jatoſelowy, hornjotujiſli, ſoldkoſelowy ſeleny a čerwjeny, zitronowy, wiſchnowy, maſlenowy, pruſzniſow a ſorwejowy liter po 60—80 np. Dale naturskoforwejowy liter po 40 np., dobrý ſitay po 70 a 60 np., a čiſtý čiſlo 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pschi wotewſaczu 8 litrow a wjazhy po 31 a 29 np.

Čwizy k pjenjenju ſo wpožęzuja.

Starowupruhovaný Šhorjelski kalf.

Czerſtwy palený

twarzki a rólny kalf

ſe ſwojich Niſčanskich a Kondracžanskich kalkownjow porucžam.

Firma: G. Plümecke w Niſkej.

Proſchu, ſo by ſo ſkaſanje direktnje pola mje, abo pola mojeho puſčowarja, kotryž je ſobotu w ſnatych lokalach nadenež, stało.

5 % rabatta!

Nowe poſnojerje.

Seleny ſhoſej punt po 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100 hacž 150 np.,

palený ſhoſej punt po 90, 100, 110, 120 np.,

woprawdzith ſompowy zolor k ſladzenju plodow punt. po 27 np. pſchedawa

najstarša koſonialtwarowa pſchedawańja

Khorle Noacka w Budyschinje
na ſitnej haſhy.

Rhoſejowe placziſny

Porucžam ſ 5% rabatta:

palený Santoski ſhoſej, ſylny punt po 85 np.,

palený Campinaski ſhoſej punt po 90 np..

palený ſf. parlojth ſhoſej, jara dobrý, punt po 100 np.,

njepalený ſhoſej

jara dobrý a ſylny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mk. 25 np. ſ 5% rabatta,

10 puntow po 6 mk. 25 np. bjes rabatta

Tele ſhoſeje ſu w mojim wukladnym woknje wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Schtóz dyrbi ſ wjezelej abo

ſlutnej pſchicžinu

palenz

kupowač, njech ſphta naju dwójne
palenzy a likery, liter po 60 np.,

a wón budže ſpokojom.

Palený ſhoſej

punt po 85 np., punt po 100 np.,

jara ſylny a derjeſkložazy, ſag tež po 120, 140, 160 a 180 np.,

Švry ſhoſej

punt hižo po 70 np. porucžataj

Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej haſhy 6.

Wolijowe barby.

we wsciech snathach mianach, hinc dom k barbjenju hotowe, derje a twjerdze skmijaze, molarjske a murjerske barby,

terpentinowym wolij

(nemski a franzowski), najlepschi

lanowolijowy srenik, jara derje a twjerdze skmijaze,

jantarjove laki,

kopalowe laki,

damarjske laki,

jelesjove laki,

Koluski klij, taž tež

murjerski klij,

drobnu krydu,

gyps,

portlandski zement,

najlepschi karbolineum,

barbicze wscheje druziny,

schablony

sa molerjow a murjerjow porucza a ma pschezo wulki sklad po najtunisich placzisnach

Emil Mersch,

drogowe khlamy

24 na lamjentnej hažy 24

snapshecza turnaenje.

Nowe

polnojerje

hažo po 5 np.,

wulke

wschene nowe jerje

porucza

J. T. Glien

pschi drjeworovych wifach.

Hospod, spytajce

khoſej,

valem,

czisze a zylnje sklodzazy, kotryž punt po 85 np. pschedowa

Jan Lukas

pschi žitnych wifach 9.

Woprawdžith holandski

kakao

najlepschu druzinu zweta, placzisny hōdno porucza

Gustav Küttnner

10 na herbskej hažy 10.

Zenicka pschedawańja sa Budyschin a wokolnosć.

Jed psche muchi,

rucze a ſ wěstoſczi ſkutkowazh, porucza Germania-drogownja, dr. Roeber.

Winowa pschedawańja Gustava Küttnera

w Budyschinje

10 na herbskej hažy 10

zwoje wuherne naturkočiste

Wino

w snatej dobroſci a placisny hōdno porucza.

Woſebje ſo porucza woſebite wino ſa frejhudych a czerpjazych na žoldk, bleſcha po 1 m. 60 np.

Paleny khoſej

punt hažo po 85 np.

w snathach wubjernych druzinach

punt po 100 np. hač 200 np.

taž tež wulki sklad

njepaleneho khoſeja

punt hažo po 70 np.

porucza

Bruno Halke

na swonkownej lawſkej hažy 9.

Paleny

parlojth khoſej

punt po 100 np.

spory a wubjernje sklodzazy, porucza

Pawol Pētschka

na herbskej hažy 13.

Rum,

arak,

fognak,

puschowe essenzy,

wschelake tukrajne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležaných druzinach a

w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttnner

w Budyschinje

10 na herbskej hažy 10,

woſebita pschedawańja

sa wina a delikateszy.

Swoj snath dobry

valenz

po najtunisich placzisnach

poruczataj

Schischa a Njecika

na swonkownej lawſkej hažy.

Najlepsche

nowe polnojerje,

nowe Matjesowe jerje,

nowe lětne malteske běrnj

je ſ czerſtej po ſkyllu doſtal

S. Kunack naſlēdnit.

Hoſjase, konjaze,

zelaze a woweſe ſože taž tež

woweſu wotmu pschezo po naj-

wyschisich placzisnach kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wifach njedaloſto herbskeje katolskeje zyrkwe.

Swoj bohacze ſrijadowany sklad

z i g a r o w

100 ſchtul hažo po 2 hr. 40 np.

kniesam kurjeram naležne porucza

Bruno Halke

na swonkownej lawſkej hažy 9.

Wſhe druzinh

koruſchcow

hamzneho mlęcza,

lardamomen,

mufatowe ſwety,

bely a czerwieny popjer,

piment,

ſafran

poruczataj tunjo

Merschez bratrow naſlēdnitaj

pschi žitnych wifach 30

Stranch a Kolde

na lamjentnej hažy 3,

dalokoręczak 81.

K w u ſ y w e j

najlepschi dominialny kolij

najlepschi hoborski kolij

po najtunisich placzisnach porucza

Jurij Schwiebus

prjedy August Bartko

na swonkownej lawſkej hažy 10

Nowe

poſnojerje

najlepscheje hōdnoſce po najtuni-

ſchich placzisnach,

loinsche jerje

wulke tuczne po 5 np.,

mjenſche po 2 np.

porucza

Jurij Schwiebus,

prjedy August Bartko

na swonkownej lawſkej hažy.

Tunjo!

Tunjo!

Khofejowe servish

ja 6 woſobow po 3 ml.

khofejowe ſchalfi ſ porzlinu,

rjane piſane po 15 hač 20 np.,

hač do najwožebniſchich,

porzlinowe tyfanzowe

talerje,

rjane piſane po 50 np.

a wjèle druhich wězow k ſelenemu

a ſleborinemu twažej porucza po

najtunisich placzisnach

Max Mütze

na bohatej hažy.

Wobrash

(bilby) ſo rjenje a tunjo ſachklei-

zuja a ſ woblucom wobbadža,

domowe žohuwanja a wobrash,

wězny a ſhpruchi k ſlebornym

kwakam we wulkim wubjerku a

tunich placzisnach po ſa

Maxa Mützy

na bohatej hažy 11.

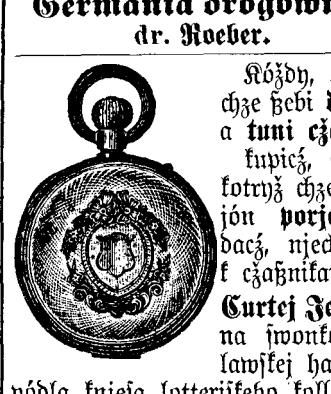
Schpruchi na ſczeni

(je ſlebornym piſmom wutlōczenie)

po 25 np. a 50 np.

ku doſtačz

we wudawarni „Sserb. Nowin“.

À wuszywej
najlepšchou woku,
najlepšchi hróch,
horborški kolij,
schlesynski gréni kolij,
hejdusíku
po tunich placzisnach porucža
Jan Lukas
pschi žitných vifach čížlo 9.

Grabje,
ložyscheja,
ložaze ryuki,
ložmas,
ložowy mas,
powjasatše twory,
drjewjanzy,
drjewjane stupnje
we wulkim wubjerku tunjo porucža

J. G. Müller,
powjasatše mischtr
na lamjentnej hažy 12.

Eslódke palenzo
liter hžo po 40 np., likerý liter hžo po 60 np.
porucža Moritz Mierwa pôdla Pétrovskéj zyrkve.
Destillazija snathch dobrych palenzo po starich tunich placzisnach.

Bayerske tocžníki
a lunki w 10 wschelakorých druzinach pschi potrebie porucža
powjasatše mischtr J. G. Müller
na lamjentnej hažy 12.

Wuſki cžrijowy ſklad.

Wulki wubjerk mužazých, žonjazých a džecžazých
ſchlörnjow a stupnijow po tunich placzisnach porucža

Emma Trisch

na lamjentnej hažy 15 pôdla hosczenza ſleteje króny.

Franz Marschner
čažnikar w Budyschinje
čo. 9 na bohatej hažy čo. 9
ſwój ſklad cžažnikow a cžažniko-
vých rječasow dobročíwemu wob-
ledžbowanju porucža.
Hódna twora. Pižomne rukowanje. Tunje placzisup.
Poriedzenje dobre a tunje.
Pſchispomjenje: Něču herbſki.

Paul Kristeller
na bohatej hažy 29 s napschecža hosczenza
winoweje kicze
porucža ſwój horborſki ſklad traiuje dželanych
wobučzowych tworow,
jako ſchlörnjow, ſchlörnicžkow niſkich ſtu-
pnijow, domjazých ſtuſnijow, toſlow, ſtuſnijow
a ſchlörnjow ſa koſojeſdnych, turnarjow a
pučzowarjow po wožebje tunich placzisnach.
Skasanje po mérje. — Pſchijmanje wuporiedzenjow.

S. Beer prjedy Alessow a Waldschmidt
pschi hłownym torhoschžu 9, delka a po 1 ſchodže.

Twory, w mojim

sětnim wupschedawanju

nasadſtajene, kaž tež

ſbytſi a ſbytkowe wotrëſki ſo, ſo bychu
ſo wotbykle,
nim o mérny tunjo pſchedawaju.

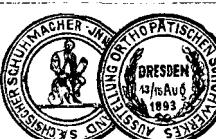
Schörzuchi ſ czelazeje kože
porucža po tunich placzisnach
Heinrich Lange
pschi žitných vifach.

Cžejny diplom.

Bronſowe medaille
a cžejny diplom.

III. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewſki mischtr w Budyschinje na ſukelniskej hažy 14.
ſwój ſklad, ſe wſhemí nowoszemí naletnjeho čaža bohacze wu-
hotowan, wſchelake cžrije a ſchlörnje
naſeňje porucža.

Po mérje wobucze ſa krótki čaž derje ſedžaze ſhotowjam.

Zeniečke prawo na dželanie Kriegerowych patentowanych
ſchlörnjow ſa Budyschin a wobluonej.

Wuporiedzenja ſo po nowym naprawjenju w mojej
dželaci po žadanju hiſceze tón ſamym
džen wobstaraja.

Emil Wehrle

na jerjowej hažy 7

porucža: jara rjany módroczishež w nowych mu-
ſtrach, starý lohcž po 20, 23, 28 np., cžishežany
kattun, starý lohcž po 12 np., kattunowe ſbytſi
ſ pjeslam po 40 a 70 np., lětni koſchlazy flanell
starý lohcž hžo po 15 np., teho runja hotowe
mužaze koſchle po 1 ml., 1 ml. 10 np., 1 ml.
20 np., žonjaze koſchle po 80 np., 85 np., 90 np.,
džecžaze koſchle hžo po 25 np., $\frac{6}{4}$ cžerwjeno-
bělokashežikate zydi, starý lohcž hžo po
17 np., wupjerki cžerwjene rózocžerwjene, módro-
žmužkate, starý lohcž hžo po 25 np., ſchery drell
ſ kholowam starý lohcž po 25, 40, 50 np.,
cžerwjeny a běly $\frac{6}{4}$ pláti starý lohcž po 30 np.,
hotowe dolhe kłomniki we wſchelakich hódnoscžach;
židzane rubiſcheža na hlowu, tibetowe ru-
biſcheža hžo po 1 ml., $\frac{6}{4}$ wulke ploczliwe
kattunowe rubiſcheža po 20 np.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kózdu sobotu. — Stwórlétna předplata we wudawańi 80 np. a na némskich póstach 1 mk., a přinjesenom do domu 1 mk. 15 np. — Kózde čílo płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smolef.

Cíle Smolerjec knihičišćeńje w Maćienym domje w Budysinje.

Za nawoštki, kiž maja so we wudawańi „Serb Now.“ (na rózku zwonkneje lawskej hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot małego rynčka 10 np. a maja so štwórk hač do 7 hodz. wječor wotedać.

Cíle 30.

Sobotu 23. julija 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němiske khězorstwo. Jeho Majestoscz kral Albert je sažo tač daloto wotkoril, so je mołł hobotu nětore hodžin pod holym njebjom pschebywac̄ a džen posdžischo k shromadnemu hwbjvnemu wobjedzej pschijic̄. Po wobjedze ho kral w hrodowej sahrodze wukhadzowasche. Požlednie dny je kral w Pilnízach hžo sažo pschednoski pschijimal.

— Khězor Wylem je pječza po powiejszji jentch jendželskich nowin wěznywostojnym porucžil, jemu wsče nadrobnoseže wo dynamitowej kanonje amerikanského křižaka „Bessuwa“ k wiedżenju dac̄, kotrež je ho pschi bombardemencze na Santiago wobdzelił. Krupp pječza tajku kanonu k pospytaniam dželac̄ da.

— Mjes pruski mi saſtojniki mi je pječza wjele potajnych sozialdemokratow. Pschecžiwo tutym chze kniežerstwo rafniye wustupowac̄ a jich hnydom se klužby pschecžic̄. Najprjódzhy chze jich psched sozialdemokratami warnowac̄. Generalny póstmischtr s Podhjelski je hžo psched dlešchim cžakom póstsim saſtojniki saſał, so pschi sozialdemokratiskich shromadzisnach wobdzelic̄ a jako zobustawy sozialdemokratiskim towarstwam pschizluschečz.

— Jako sozialdemokraticki kandidat bě pschi požlednich wólbach do khězorstwoweheho sejma w jentm raišchopruškim wotřeju jedyn rycerſtublę postajeny, kotrež s najmjenšcha 3000 jutrow kraja wobfedzi a jako spiritus spalek s kontingenowaneho spirituha jako satunanie lětnje 10,000 hrivnow dostava.

— (Trichin w amerikanskim hwinjazym mjažu.) W Pirnje, Dražđanach, Glauchauje, Gerje a druhich sakſkich mestach su reñizy amerikanske žuschnene hwinjaze mjažo pschedawali, w kotrejž su ho, hdyž je ho po pschitajni wýschnoſcze pschedyptale, trichin namakale. Amerikanskim ſolbažam a plezam bě wopisimo pschidate, so su na trichin pschedyptane a so su bjes trichinow. To je sažo s nowym dopoſtaſmom, so amerikanske wopisima njeſku wěry hōdne a so Amerikanszy s najwjetſcej njeſwědomitoſcžu jědžkow swojeho hwinjazeho mjaža strachy bolostneje khorosce a ſmjerceje pschedvostaja. Němiske kniežerstwo dyrbjało s krótką pschivozenje amerikanského hwinjazeho mjaža do Němzow ſakasac̄.

— W Barlinskim wustawje sa natykowaze khorosce je ho pschivowjedzona stazija k wuſlēdženju a hojenju pžowejſe ſkažeſcze hžo wotwirila. W njej ho woſoby, wot ſkaženych ſkožatow ſkužane, po Pasteurowym waschnju darmo hoja. Šaloženje tajkeho wustawa je ho jako nuſne wopokaſalo, dokelž w Němzach hac̄ dotal tajkeho njewobſtejſe, a licžba ſkaženych pžow w sakſkej provinzi a w pschimjewazym sakſkim kraleſtwje stajnje pschibéra.

— 65,000 mandželſtow je ho sa 16 lět wot 1881 hac̄ do lěta 1896 w Pruskej dželiło. To je nimale hishcze ras telko, telkož je ho w běhu 16 lět předy dželiło. W tymle pschiberažym dželenju mandželſtow wulki strach ja němſki lud leži. S pschiberažom sozialdemokratije tež dželenje mandželſtow pschibera. Mnohim němſkeho luda njeje mandželſtvo wjazy hwinjate Bože wustajenie a swiaſt zwěrnoſcze.

— Po bayerskich nowinach mjes němſkim khězoram a Lippe-Detmoldskim regentom njejednota wobſteji. Bayerske nowiny wo tym pižaja: Ma ſaložku wojerſkeje konvenzije (wucžinjenja), mjes Pruskej a Lippe-Detmoldskim wjehorostwom wobſamknijeneje, je Lippeſki hrabja-regent porucžil, so maja offizerojo Detmoldſkeje garniſonu jeho žynow a džowki ſtronicz a jím „hwbjloſcž“ rěkac̄.

Po tutym regentowym wukſu pak offizerojo nječinjachu, cžehož dla regent generala k ſebi ſkaſa. Tón jemu ſnapſchecžiwi, so nima ſwoje wukſy wot krajneho wjehcha, ale wot najwyslischego wójnſkeho knjeſa w Barlinje pschijimac̄. Wobſtarany wjehch ſo na to ſ listom na khězora wobroči a ſo powolajzy na ſwoje ſarucženene prawa jeho proſchesche, so by ſo ſa to ſtaral, ſo bych ſo regentowe wukſy ſańč mèle. Naſajtra je khězor ſe ſzczehowazym krótkim telegramom wotmolwił:

„Mój general mějeſche pschikafnu. Regentej, ſchtož regentej pschizluſcha, hewak dale ničo. W dalschim ſebi ſkaſu waſchnie, kotrež ſebi w ſwojim liſcje dowolicze.“

Orje w ſwiju ſ tymle podačom „Lippeſte krajne nowiny“, kotrež ſu pschedo herbke prawa hrabje Ernsta s Lippe-Bieſterfelda ſakitałe, pižaja: „Prinzip legitmnoſcze, kotrež je ſa Bieſterfeldſti dom w roſbudze ſ wuloženjom ſwoje wobſtrucženje namakal, je ſ neſtranliwym ſaložkom tróna; ſchtóz tón potſchaſy, körjenje ſkónzuje, na kotrejž ſu trónu němſkih wjehchow natwarjene. Ma to ſebi němſzy wjehchojo pomysla, hdyž ſo jim žadanje pschizpi, do prawow jeneho němſkeho ſwiaſtoweho wjehcha pschimyčz. Wustawa němſkeho khězorstwa, ſakluž ſtaj ju ſchědžiwy khězor a jeho rjeſowſki ſyň ſe ſzleñym ſanzerom tworilo, je ſ najtvrjerdſchim khězorstwowy ſaložkom. Šchtóz ju potſchaſy, ſchtóz ſebi ſe khězorstwo prawa žada, kotrež jenemu ſwiaſtowemu ſtatej ſluſcheja, tuón ſaložk ſkonzuje. Khězorstwu, ſchtóz je khězorstwowe, ſwiaſtowym ſtatom, ſchtóz jim a jich wjehcham pschisteeji. Němſzy wjehchojo na ſebje a na ſwojich potomnikow pomysla, hdy by ſo jim pschizpilo, ſo do ſnutevnich naležnoſcžow jeneho němſkeho ſwiaſtoweho ſtata měſčecž. Woni jenomyslnje poſtam, hdyž ſo pschedpschimanja pschedzivo jenemu němſkemu ſwiaſtowemu wjehchej cžinja. Dženža mi a jutſe tebi!“

„Barlinſke najnowſche nowiny“, kotrež huſto ſe ſtronu kniežerſtwa powiejsze wozciszhezuja, wo Lippeſkej naležnoſci pižaja, ſo je ho wofſewjenje khězorstwoweheho telegraſma na regenta bjes wědomoſcze a pschedzivo woli wodžazeho lippeſkeho měſtina ſtaſo a ſo ho pôdla teho telegraſowe ſlowa njeſku zpyle prawje ſažo dale. To je hžo ſi teho widžecž, ſo w Detmoldze žaneho generala njeje.

— Dželo w ſlěbowych podkopach njeje wjazy próžy hōdne, dokelž placisna ſlěbra pschedo dale ſpaduje. Teho dla ſu w ſlěbowych podkopach „Zama žohnowaneje nadžije“ pola Siebenlehn w Sakſtej, w kotrejž je ho wjele ſtow lět dželalo, dželac̄ pschedſtali. W Scharenbergſkich podkopach hžo dawno dželo wotpožuje.

— Wobhdeſtvo Němſkeje je ho wot lěta 1872 wo 10 milijonow pschedporilo. Rjedžiwažy teho je wjeſne wobhdeſtvo wo milijonu wotebjeralo. Pschedzahowanje ſe wžow do wulkich měſtow je ſ kóždym lětom ſylniſche bylo. Ma wžach je njedobhahanje cželeďe džen a hōrſche, a ſ temu pschitndu hishcze wulka mſda, njeſpokojnoſcž, cžekanje ſe ſlužby a ſpječiwoſcž cželeďe.

— Awſtrija. Židam njepſchecžne hibanje, kotrež je ho w wječornej Galiziſſej podtłocžilo, je w raiſcej Galiziſſej ſ nowa wudyrilo. W Burschthynje a Bescieczowje je 300 dželacžerjow ſo do židovſkých klamow dobylo a je wupuſcžilo. Ma wudyrjenju njeměrow ſu, taž pôlſke nowiny pižaju, židži ſamí wina. Woni ſu w Burschthynje jeneho pôlſkeho dželacžerja bili a ſ tym hněw ſchecžijského wobhdeſtwa pschedzivo ſebi wuwužadali. Minister Sedrzejowicz, kotrež

je tele dny w Galiziskej pschebywał, je tożame nashonjenje činił. Wóu je teho dla židovske depuzacji uapominal, so bytu židowske wobydleſtvo namolwajale, so by je ſwojim ſadžerzeniom Polakam pschicinu k rošněwanju njedawało.

— Kaž Čezechu ſebi tež netko ſlōwinzy w połodniſcej Awiſtriskej pſched ſudniſtwom runoprawoſcž ſlōwjanſkej ręceſ ſ němſkej ſe wſcej mozu žadaju. W Libnem je ſo njedzeli pſteſtowanſta ſhromadžiſna ſlōwjenſkih ręcznikow a notarow ſ Krajna, Korrutanskeje, Schyrſkeje a Iſtriskeje mela. Pschitomni ſu ſebi na čeſne ſlōwo pſchilubili, ſo budža pſchi wſceh ſudniſtwach a wſchnoſczech jeniczih ſlōwjenſku abo khorwatsku ręcz wužiwacž, ſo żenje němſke protokolle njepodpiſaja a ſo budža pſchi kóždym jednaniu prawo ſlōwjanſkeje ręceſ hacž nanajwótrischo ſakitacž.

— Miz mjenje dyžli 60 milijonow ſchēznakow kroupo- biczoweje ſchody je ſo pječa wot 30,000 hospodaſtrow pola wuherſkih kroupobiež ſawęſčazych towařſtow pſchipowjedži. Kelko pak ſawęſčenii wot towařſtwa doſtanu, ſo njepraji, tež niž, kelko budža doplačowacž dyrbječ.

Franzowska. Druhi prozež pſchecžiwo ſpižaczeſej Zoli je ſo ſaſhudženjom Zole ſkončił. Zola bě offiſerow wojeskeho ſhuda, kotryž bě židowskeho kapitana Dreyfuſa k wuhnanſtu na čertowej kupje ſaſhudžił, ſhawnje winował, ſo ſu Dreyfuſa ſ njeprawdu ſaſhudžili. Zivilny ſud je Zoli najwyschſche khostanje, na kſhiwducžinjenje dowolomne, mjenujz lěto jaſtwa, napoložil. To ſame khostauje ma tež redaktor nowin „Aurore“, w kotrych je Zola ſtwoje kſhiwducžaze wofſewjenje wocžiſcežal, wotpokuſcž. Przedny hacž je ſo Zoli wuſhud wofſewil, je wón wupjerečny. Do preſta wiđo, ſo budža ſ nowa ſaſhudžen, je wón po radze ſwojego ręcznika do Belgijskeje czeſkyl. Nekotre franzowske nowin ſknežerſtvo netko pſchimaja, ſo je Zoli twochnyč dalo.

Ruſowſka. Bolhaſki wjerch Ferdinand ſ mandželskej a prynzom Borisjom je ſrijedu do Moſkwy pſchijel, hdež jeho wulkowjerch ſſergéj ſ mandželskej a wyschſchi ſastojinu ſ wojeskemi čeſčemmi witachu. Wulkowjerchowſkaj mandželskaj hofceži ſ hura-wułanjom wobydleſtwa do Kremla pſchewodžitaj, hdež w khežorſkim hródze pſchebyt wſachu. S Moſkwy bolhaſki wjerch do Peterburga pojedze. Tam ſnadž ſo ſ romunſkim kralom ſetka, wola ſotrehož je wjerch Ferdinand pſched ſtwojim wotjeddom do Ruſkeje na dleſčim wopheče był. W Ruſkej ſo nadžejęja, ſo wopht bolhaſkeho wjercha a rumunſkeho krala na pſcheko pſchecželske a wutrobné poměrty mjes Rumunſkej a Bolhaſkej na jenej, a mjes nimaj a Ruſkej na druhéj stronje wobtwerdži a k daſhemu ſlepſcheniju w ruſkej balkanskéj politizy. Tole pſheměnjenje politiſtich wobſtejnoscžow na Balkanie, ſo we, njeje Awiſtriske lubo. Powjescze wo wotstupjenju awſtriskeho miniftra ſtronkowſtich naležnosćow hrabje Goluchowſkeho ſ nětčiſticheho połoženja na Balkanie wuſhadžeja, kotrez ſu ſo do zyla pſchecžiwo wotpohladam hrabje Goluchowſkeho wutworeile.

Schpaniſka. Hacž runje je wjetſchi džel ſchpaniſkeho wójnskeho ſodźſtwa ſanicžen, hacž runje je ſo kubaſke pſchimórkę město Santiago Amerikanskim poddało, a hacž runje je 50,000 ſběžkarjow město Manilu na philippinskich kupach woblechnylo, ſebi ſchpaniſke knježerſtvo hiſcež na to njemybli, ſ Amerikanskimi mér činič. Schpaniſka ſo na dalewjedženie wójny hotuo, wſchě ſchpaniſke pſchimórkę města wobtwerdžuje, dokež po ſničenju ſchpaniſkeho ſodźſtwa wocžafuju, ſo amerikanské wójnske ſodźe pſched Europu pſchijedu a ſo budža tu ſchpaniſke pſchimórkę města bombarderowacž.

Najprijódžy chzedža ſo netko Amerikanzh Portorikoſkeje kupy, k połodniu Kuby ležazeje, mozowacž. Tule kupu chzedža woni runje tak, kaž poſdžiſho Kubu, pod ſtwoje knjeſtvo ſtajicž. Na to, ſo ſo knjeſtvo na Kubje tamniſhemu wobydleſtwu pſchewostaji, žeaneje myſkle wſazh njeje. S kubaſkimi ſběžkarjemi ſu ſo Amerikanzh hižo roſkorili. Wſchón wobkhad mjes woběmaj wójnskomoj je pſchefat. Amerikansk general Shafter je pſchikafal, ſo žadyn ſběžkar do Santiaga nježně ſtupicž. Amerikanzh ſo na to hotuja, ſo budža ſo hižo w bližſkim čaſku ſe ſběžkarjemi bič dyrbječ. Kaž ſo ſda, ſu ſo ſběžkarjo pſchecžiwo ſtwojim wjednikam ſběhnýli. Po nowiſciej powjesci, kotraz je do Santiaga doſchla, ſu hlowneho ſběžkarſkeho wjednika Garciu jeho ſamžni ludžo ſatjeliſi.

Pſchimórkſkej měſeče Manzanillo a Guantanamo, w kſzodſtwie Santiaga ležazej, ſtej ſo ſapowjedžilej, ſo Amerikanskim poddacž. Manzanillo ſu wutoru amerikanské ſodźe ſ 3500 kuleni bombarderowale. Pſchi bombardemencze ſu ſo tſi ſchpaniſke kanoniče čolom ſ njeſtchecželskih kuleni ſapaliſe. Kanony tychle ſodźow ſu ſo na kraj ſežahnyle, hdež pſchi ſakitanju ſobu ſkutkuſia.

Barna ſodź ſowařtwa czerwjenego kſhija „State of Texas“

je 19. julija ſ 20,000 ſentnarjemi zhiroby k podpjeranju nufuczeipjego wobydleſtwa k Santiaſej pſchijela. Hdyž ſapocžachu zhirobu na brjoh wofycz, ſo wuhłodnjeni wobydlerjo ſ cžrjódami k brjohej cžiſczechachu a ſo mjes ſobu běđo a ſo poteptajo ſo wo městu wažachu, kaſcze roſlamachu a zhirobu rubichu. Skončenje ſo na walmižy naſao ſehnachu, a pſchitup k brjohej ſo ſamre. Wopoldnu ſo zyroba mjes wobydlerjow wudželi. Rózda wožoba poſdra punta doſta. Wodowód je ſo ſaſo do rjada ſtajil, tak ſo nuſy na wſazh wody wſazh njeje.

Turſowſka. Sultan je w Němſkej 1000 ſpěchne tſložych kanonow ſtaſal. Rózda ſ nich 8000 hrinow pſacži.

Afriſla. Šběž w połodniſcej Chinje ſo ſtajnie roſtcherja. Wójsko chineskeho khežora je ſo ſbiło, jene město po druhim — tež taſte ſ wſazh dyžli 100,000 wobydlerjemi ſo ſběžkarjam poſda. Skoro wěſte ſo bycz ſda, ſo ſu potajne towařſtwa ſběž pſchihotovala, a ſo jón Chineſojo, kotsiž ſu w Europej a w Amerižu ſwoju ſdželanoſcž doſtali, wobža. Šběž ſo pſchecžiwo khežorſkemu domej a ſ doboſ pſchecžiwo ſaſhdenju Europjanow w Chinje méri. Sſo ludoweje njespokojnoſcze bojo, je drje ſo knježerſtvo ſapowjedžilo, někotre krajiny poła Shanghai Franzowſam pſchewostajicž. Franzowſkojo ſu na to dwaj franzowskaj kanonſkaj ežolmaj ſ 75 wojakami a dwémaj kanonomaj k brjohej poſkali. To pomhaſche. Chineska wyschnoſcž Franzowſam dale wſazh njewobarasche, ſo tamnyh krajinow mozowacž.

Po deſhceju ſblonečko ſaſo ſekhadža.

(S ſměſch.)

(1. poſractwowanie.)

„Pój wſchaf ras ſem, hólzo!“ ſawoła Měniſkez nan na ſtwojego hólza.

„Šchtu dha, luby nano?“

„Ssy th ſe ſwojimi proſdninſkimi dželami ſa ſchulu tež hižo hotowy? ſy ſebi pětnje ſ hlowy wuknýl?“

„Haj, luby nanko!“

„Nječha ſo mi prawje wěrič. Chzemoj tola ras poſladacž. Ach, luby pſchecželo ſkazako, wěm, wj ſeže na gymnasiju pobyl, byſchę-ſi wj ſnano tak pſchecželniwy byli a trochu ſa nim poſladali? To wam tola čegeklo padnyč njemóžo.“

Zachariaſeſi ſo ſezny, tole wuklyſchawſchi, niz jenož teho dla, ſo běſte taſte dohladowanje bjes měry wostudle dželo, ale tež teho dla, ſo běſte Měniſkez hólz njepoſkluſhny bratit a dokež běſte wón tola Měniſkez hólzki a niz Měniſkez hólza dla won pſchischoł. „Ja mjes tym hiſcež ſa ſwojimi ſzadovymi ſchomami poſladam. Pſchi tym mi dale nicž pomhaſz njemóžecze, khiba ſo byſchę-ſe mi rěbli džerželi. Dha budža drje wam roſtwečowanje bjes dwěla pſchijomniſche. Potom ſyňemt ſo na měſeče k wobjedu.“

Wozlednje stroſchtne ſlowa poraženeho ſaſo trochu poſběžechu. Sprawny Zacharioſ ſiu wěrijeſe a ſpoſojeſe ſo netko ſ tym, ſo je jemu jeho pſchecžel bjes měry wobčežny. Wbobi pachole! Hiſcež njeběſte jeho doſpoſnala. Mały Hanž pſchimózje ſe wſchela-timi ſníhem i ſ khartu Europy.

„Šchtu chzemoj wopſjetowacž?“ ſo hněwnje a ſe ſtruchlej wutrobu ſ nowa wupjecženy domiſazy wučer ſkazak praſchecše.

„Europiſke kraje dyrbimy ſ hlowy wjedžecž, to běſte wuežomzowe ſpěchne wotmolwjenje, a hižo běſte khartu Europy na blidze wupſhestrél. Zachariaſ njemóžesche ſo wěteho ſtracha wſdacz, tule Europu wuhladawſhi.“

„Božo, pomhaſ! kaf je tale khartu ſkonzowana!“ wón ſawoła.

„Haj, to je wot teho, ſo dyrbju ſo ſ njej kóždym džen ſo ſchule běđicž“, wotmolwi hólz.

„Tintu ſy drje na nju powrōzil? Itaſſtu ani njespōjnejcze a tež Franzowſka zyle w tincze teži. Ach, a Němſka hakle, ſežornjenia na wſazh ſonzag!“

„Haj, to je wot teho, dokež dyrbimy na wſchó kruče ſ porſtom poſkowacž.“

„Klazak poſtróženy někotre kročele wot blida wotſtupi. Hanž ſa njeho ſajimaw pachol bycz počza. A ſchtu ſo ſomneho husto doſež njevuhla, to wulonja džežo! pomhybli ſebi wón a ſapocža ſo ſtwojego wuežomza ſa europiſkim ſemjeſiſkom praſchecž, wſchudzom tam wupomhajo, hdež ſapocža wuežomzowa wědomoſcž někaf klazacž.“

Byſchmyli praſili, ſo mějeſte Zachariaſ wofſebitu radoſez nad taſkim roſtwečowanjom, dha byſchmy ſawjeſce khal. Wón wopſjetowacže a wopſjetowacže, ſo jemu jaſyk wſchón ſaprahny. Tak

dónidže skónczne cžaž t wobjedu; tola kaž ho sdaſche, pýtaſche Měſníkež knies dale huſzařů a druhu ſchotomu kóuzowazu njerovž na ſwojich ſkádových ſchotomach.

„Seže ho bješ dwěla jara prózowali“, Měſníkež nan ſaſtupiwiſchi praji, tola njemalo ho džiwaſche, wuhladawſchi, ſo je dohlađovař jeho hyňa wuhnył. „Haj, ſchto pak wž tu tola cžinicž“, wón drémažemu do wucha ſawola.

„Ach, my ſo w mýſlenju prázujem“, domiažy wucžer naſtróžaný ſebi ſpanje ſ wočow wurhbowajzy wotmolwi.

„Nó, wž drje budzecze tež hłodni?“ ſo Měſníkež nan wo-prascha.

„Jeli ſo dyrbju ſ prawdu projicž, dha je mi wopravdže taſ, ſo bych lubje rad nekaſku malicžkoſez ſjedl. Samolwéze jenož tule moju ſprawnosć, knies Měſníku.“

„Rjedajcze ſo jenož mylicž. Hnydom budže ſo pſchihotowacž. Za wam praju, ſmějemy dženža wjèle wjekela pſchi bližde.“

„I ſchto?“ wotmolwi Klazakez knies trochu njewérjazy, „wjeſele? kaſ to?“

„Szym ſuſoda Schčipaka pſcheprožyl. Wž drje jeho ſnajecze?“

„Njebých cžescz měl.“

„Nó, dženža ſo ſ nim ſnajecze a ſo kraſnje ſawjeſelicze! To dha je ptyſlak!“

„Ptyſlak?“

„Ptyſlak, ničo haž žorth ma we hłowje a nažraný je. Měſníkež ſebi praveho húpata ſ elefantſkim žoldtom. Tón člowjet njeſamiože dwě roſomnej hłowje rjez, tola wón jě, jako by wot ranja hač do wjecžora w bróžni ſtaſ a mlóčil. Sejhraju ſebi husto žort, ſo jeho na wobjed pſcheproſchu, a potom móžech wuhlaďač, kaſ wón najwohidiſche wěž ſpóžera. Wſchitzh we woſkoſlinje ſnaju jeho a husto pſchinjeſhu mi najhroſniſche wěž ſa njeho. „To je ſaſo neſchtó tajke ſa Schčipakez wuja!“ ſtajnje praja. Wjedža paſ, ſo wote mnje ſtajnje ſchleńčku palenza doſtanu. Tola, ſo ſaſo wo Schčipaku poręczimy, tón je wam hžo wulke myſche, ježa a druhe wěž ſpóžera, jako bychu nawoſebniſche liſanki byle. Teho dla, prajach, ſmějemy dženža ſaſo ſwoje wjeſele.“

„To by bylo!“ Klazak ſawola.

„Haj, haj“, wotmolwi Měſník ſ wočomaj milajo, „ſeže wž pſcheczel ſajeczeje pječenje?“

„Sso wě, wulki pſcheczel!“

„Po polinž pſchinidže derje ſpječenj ſajeczel na bliž.“

„To paſ je kraſnje“, chýjazh ſ jaſykom mjaſkajo wotmolwi.

„To rěfa, wž paſ nejhmecze wot njeho jěſč.“

„Cžeho dla niž?“

„Na, chzu wam to ſ dowérjenjom ſjewicž, tola naſhemu hosczej Schčipakej nejhmecze ničo wo tym wupowjedacž.“

„Bóh ſwaruji!“

„Hahaha! Naſch ſajaz — to je jenož ſočidlo! Kaſ ſo wam tajki ptyſl ſpodoba?“

„Wubjernje!“ Zachariaš wobledniwſchi wotmolwi.

„Snaju ſwojeho ſuſoda Schčipaka. Tón dokonja, ſo zyloho ſajaza ſam ſpóžera. Potom ſmějemy hſchcze nekotre ſpječene kurwoty. Dowolcze! jěſče wž kurwoty?“

„S radoſcu!“

„S hollandskej juſhku a ſ hromakom. Schčipak to tež žaloznje radý jě. Wón paſ by tež ſroku abo ſowu ſjedl, jeli ſo by runje taſ pſchihotowana byla.“

„Ze wam to móžno?“ Klazak ſo wotſhaſuju ſawola. „Wasche kurwoty tola nejſku ſnano —.“

„Ssowu, luby pſcheczelko, wopravdžite mlode ſhovicžki, kotrež ſym hakle dženža rano wuhjerał. Ale dha ſo tola ſmějče, Klazako, ſmějče ſo tola, Klazaceko!“

Měſník džeržeſche ſebi brjuch, taſ ſo wón ſmějſche, a Zachariaš dýrbjeſche ſ najmjeñſha ſo taſ wupjerač, jako by ſo runje taſ ſradowal, jako jeho pſcheczel, domiažy knies. Hdyž tež wón ſo ſasta ſmějče, dha tamón tola ſ nowa, ſapocža. Věſhtaj ſo wonaj taſ jenož ſchtróč mjeniſhiny roſmolwjaloi, dha ſdaſche ſo jemu to tola mała wěčnoſcz.

„Tola“, ſo wón trochu bojaſliwje woprascha, „budzecze dha wž ſwoje naſpomnijene jěžo ſobu jěſč?“

„Dýrbimoj ſ najmjeñſha taſ cžinicž, dale ničo. Hłowna wěž je a wostanje, ſo mamoj ſwoje wjeſele nad nažranosću ſuſoda Schčipaka.“

„Po tajkim“, pomysli ſebi Klazak ſ cžicha a ſ hórkę ſrudobu we wutrobje, „někto ſhynjem ſo ſa bliž, ſo bychm ſo nažranzej

džiwalí, kotrež w dobřej wěrje ſóčki a ſowu ſa ſajazh a kurwoty ma a je ſtyka: To je žalozne, to je wohidne! Tu ſu wopravdže pſchihotowacž ſanibalojo! tola chzu hžo ſwoj hłod ſputacž. Zenož jo bych roſomneje pſchicžim naſeschoł, ſo mohl ſo tu ſ procha měč. Wſchafko nađendu w bliſkoſczi nekotre korečny. Tola Měſníkež holcžka!“

Hdyž ſebi wón tole hſchcze roſpominacſe, dónidže Schčipat. Dokelž běſche ſuſod, běſche wón pola Měſníkež, kaž by tu doma byl. Měſník jeho ſ waha ſ lohčom ſtorečiwiſchi jemu kniesa Zachariaša Klazaka pſchedſtaj. Schčipat ſo jemu wuſna, ſo je wſcho ſroſemil. Někto ſeſydaču ſo ſa bliž. Zachariaš, kotrež chýſche wopravdže ſahłodnič, roſpoloži ſwoju ſalwetku ſe ſměchahnajmaj ſjuečomaj ſjebaneje nadžije a němeho podacža do nje- pſchemenjomneho dónita.

„Luboj pſcheczelej!“ Měſník rjeſny, „komuž je ſajecža ſpobodna!“ Wón poda najprijeſt Zachariaſej ſtiklu. Sa ſocžu pječenj běſche tale grychta hſchcze pěkna doſeč a tež wobkuſlazu wón roſſcherjeſte. Zachariaſej Klazakej, wot hłoda pſchemoženeho, chýſche ſo wopravdže tuteje pječenje. Tola dha dohlađa ſo Měſníkoweho ſpodiwneho hlađanja.

„Dowolcze“, wón rjeſny, „mi ſo ſajeczeje nječha.“

„Wam je ſnano tele ſwérjatko wohidne?“ ſo Schčipat raſnje woprascha.

„Samón kaž ſwérjo!“ pomysli ſebi Zachariaš Klazak.

„Ja wſchaf tež powschitkownje džiwiſ ſwérinu ſnelubuju“, ſajecž Schčipat, „ale džiwiſnu ja powschitkownje lubje rad jem. Mój žold je wot pſchiroh taſ wuhotowaný, ſo ſo njetrjebam žaneho ſwérjatka boječ.“

„Božo, pomhaj, to dha je pachol“, pomysli ſebi ſe wſchém ſpokojný pſcheczel Klazak. Potom porjedži ſebi žaloznje hłodny butru ſ twarožkom, tola ſuže woboje ſaſo hětſje na ſtronu, pěkne mótečke rybiečki wuhladawſchi. „Schto wě“, ſhýchny ſam pſchi ſebi, „tajke cžerwici a wacžci wón hoſpodiuje, ſo by ſo ſuſod Schčipat ſi nimi wofſchewil.“

Škroblem pſches nežny pokiw Měſníkež džonvječiſki, jemu ſi napſhceža ſedžazeje, ſtaj ſebi wón rybiečki pſched ſo. Věſche to ſtuk ſadwelowanja, hewaſ by ſkónczne hłodu wumrjel, a ſkónczne ſo jemu tež ſdaſche, ſo ma Měſníkež holcžka tola hſchcze nekotre cžueča ſa njeho, ſa bědnosće cžuečneho młodženza Zachariaſa Klazaka.

Někto pſchijneſeſtu ſalostne kurwotki.

„Kaſ ſo ſ kurwotznej nôžku bylo, knies Klazako?“ ſo Měſníkež macž woprascha.

„Dýrbju ſo wam wutrobnje podžakowacž“, wotmolwi praschaný, jara ſtrudniſhku figuru tu hrajo a ſo prózijo, ſo by zyloho podawk trochu žortniw wobras doſtal. „Složu ſo ſtajnje po prawdže a po ſakonju; tele kurwotki paſ je traſch džiwinſki paduč — — —

„Džiwinſki paduč je je traſch natſelař“, wali ſo jemu Schčipakez knies do ſłowa. „Měječe mie moje dla ſa tehole džiwinſkeho padučha. Schto ſtaram ſo ja wo ſakonje? Na mojim wobſeděniſtvi a na mojich ležomnoſczach móžu ja tſeleč, ſchtož chzu, ja móžu kurwoty tſeleč, móžu tſolſki tſeleč, móžu ſo na hłowu ſtupič.“ To wuprajiwſchi poruči wón ſi hordym wupjeronjom Klazakez kniehylej kurwotwiny ſhídlesko.

„To je ſylny tobak“, ſaborbota Zachariaš. „Kaſ by bylo, hdy bych po ſakitarja abo po krajneho žandarma dōſchol. Tola ně, předh dýrbju móž dopoſkaſeč, ſo ſo tu wo džiwinſke padučſtu jedna. Tole paſ ſu jenož ſowu, bohuſel, jenož ſowu. Dv, tajka ſtrudniſhka myžl bě mi to tola, ſo ſo tu won podač!“

(Poſtracžowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Minjem ſchtróčku buſchtaj we wujadnym poſeždenju tachantskeho konſistoria wot najdostojniſcheho kniesa biskopa a tachanta Ludwika dotalny knies kapitular kantor Hermann Blumentritt ſa ſeniora a ſa noweho kantora dotalny knies kapitular ſcholastikus Jurij Cusęžanski pomjenowanaj. ſa noweho kapitulara ſcholastika wuſwoli najdostojniſchi knies biskop a tachant ſ pſchihloſhovanjom nowej kniesow ſeniora a kantora kniesa kanonika a fararja Jakuba Skalu. Hacž na dalsche tón tež ſarafſtwo dale powjedze. Spomnjenych kniesow najdostojniſchi knies biskop hnydom tež do nowych ſaſtojiftwov ſwiatocžne ſapokasa.

S Budyschina. Měſtu Budyschinej je ſo rjana wotlaſanka doſtalá. Sedm knies, kotrehož nijenož hakle po jeho ſmjerči ſjawnosći pſchepoda, je Budyschinej 50,000 hrivnow darił, mjes-

nimi 30,000 hrivnowo sa natwarjomyh dom sa bēdnych s tym wuměnjenjom, so dyrbi ho s nowotwarom najposdžischo 1. juliia 1899 sapocęcę. Tutón dom sa bēdnych ma ho twariez na lúzy mjes žónsfum hospitalem a puezom na pohrjebniſchę f Tuchorej pschi žyhelnich naſhypach. Kaž ſhonichm, je ho mjenio daricžela jaſhgalowane na radnej kheži ſapoložko a ſo ma ho hafle po ſmjerči daricžela f powſchitkownemu wjedženju wotewricz. (Hdy by ho tola tež „fa naſch herbski dom“ tajki dobroczeř mjes Sſerbam nadeschol.)

(Sphytane wumozowanje.) Sſobotu popoldnju je na tudomnej honjeſkej hafy wěſty Matek, 60-létny člowyjet, kotrež je hido ras njeſanſtwa dla khostany, jenu pěſtońcu do pola ſtorežil, ſo by ju wumozoval. Holza pak jemu twóchny a krajnožudniſkem preſidentej dr. Eberhardej, kotrež pschipadnje tam nimo pschiňdže, tón podawk wuprowieda. Tutón stareho hreſchnika ſaječz da.

S Wownjowa. Pschi ſkale na prawym brjoſh Sprewje je ho ſańdženu njeđelu popoldnju woſolo 6 hodžin tudomny knježi inſpektor Marx ſe Židova, hdyž ho mjes wojeſkej kopalniu a cęzom kumpasche, tepil. Wón bě ho ſe ſynam tudomneho ryežer-kublerja kadeetu f Rejeſ pschi bohu po cęolmje woſyl, na cęož ho wobaj roſhudžiſchtaj, ho woſumpacž. Hdyž po Sprewi nimo wypoleje ſkalu na prawym (Börkežanskim) buku ſe delo pluvaſhtaj, ho na dobo Marx nuricž počza. Seho twarſich jemu ruku poda, ſo by jeho f hľubokoſeže wutorhnyl. Marx pak, město ſo by ho wuczahmęc̄ dał, ſwojego twarſicha twjerde ſwyschimy, tak ſo dyrbjeſche ho tón jemu i možu wutorhnyc̄, dokež by hewaſ tež jeho do hľubokoſeže ſobu dele ſczahmęl. Na tamnym měſtneje je woda jara hľuboka a ho i kužolom wjerczo pod podmleť ſkalu běži. Cęzlo tejpeneho ſu po wjelednjowym pýtanju wojeſki pluvaňski miſchtr Budyscheho 103. pěſchego regimeta, jedyn Draždžanſti idźnit a dwaj wojaſaj ſchitwórk wječor njeđaloko teho měſtina na Börkežanskej stronje, hdyž bě ho do hľubiny ſhubilo, namakali. Sprewja be tam, hdyž cęzlo horje ſpluny, 6 metrow hľuboka. Na cęolmje ſu jo po Sprewi dele hacž f lúžy psched Wownjowſkim nižnym dowięſli, hdyž noscheniſki korb hotowy ſtejſeſche. W nim jo na Bi- dov f wurudženymaj Marzeſ ſtarſchimaj donjeſeſchu.

S Hodžija. Sſredu tydženja je tu 50-létny Sauer f Del-nejje Wiaſonzh wiſchinje ſchęzipajzji ſe ſchitoma pančl a ſebi ruku ſlamal. Hido ſoni je wón tu jako najeſk wiſchinjow do njeſboža pschiſchol. Do ptakow tſelejo ho ſchrót wot ſamjenjom wotraſh a Sauera tak ſtrachnje we woſliczu woſchklodži, ſo dyrbjeſche ſebi ramy w Budyskej miſchczanskej hojeſni ſahojicž dacž. Psched dwěmaj lětomaj ſo jemu i ſamjenjom jědojeſte muchi krej ſajedojeſci, a ſczehwſi freſſajedojeſzenja jeho dolhi cęaſ f dželu njeſhmaneho ſčinichu.

S Budyschiſta. Pschi wulfej wiſtajený němſkeho ratařkeho towarſtwa w Draždžanach, f kotrež běſche pjeriniñ wotriad ſjeneczeny, je knies farač Gólcž w Budyschiſtu na ſwoje jendželske (Aylesbury) kažki 1. wuſnamjenjenje doſtał. S tym je ho woſhwědczilo, ſo ma wón najlepſche plahowanje w tutej družinje.

S Droždžija. Šandženu ſobotu, 16. juliia, běſche ſebi woſkedžer naſcheho ryežefubla, knies baron f Bleichröder, někotrych knježich f tudomneje woſolnoſeže f wječornej ſabawje pschedroſy, kotrež dyrbjeſche ho w parku wotmęcž. W 8 hodžinach ſo tam pschi lampionowym ſvetle ſa blida ſchydachu, ſo bych u na piſkanje žyganskich herzow, ſa drohi pjenjes f Wina woſebje ſkaſaných, poſluchali. Lědmo pak bě ho wjeſeſe towarſtvo ſchitwórcž hodžin ſabawiło, ſo mózne woheňwolanje ſawola. S bliſſeje wulfej knježeje bróžuje ſo tolſte mróčzele kura walachu. Woheň bóřy zyhlowu tſechu pschedpalisch ſo psches zylu bróžen wupſchestrje. Knježi hród a konjemž ſ tym do wulfeho ſtracha pschiňdzechu, tola ſo poradži, je plomjenjam wobróč. W ſo paſazej bróžni ſo 105 woſow ſuſcheneho džecžela a njeſhco ſtor kop powrjetlou ſhowaſche. Wſho to je ho do procha a popjela pschedwobročzilo. Se ſyklawow běchu na pomoz pschiſje: Pomorska, Rodoſka, Buleczanska, Worzynska a Vorſchiska. Mužtswam kóždeje ſykaw je knies baron f Bleichröder 30 hrivnow myta daril a je je tež hiſčeze pohoſcžil. Na ſajke wiſchinje je woheň wiſchol, njeje hiſčeze ſnate. Braji ſo, ſo je ſuſcheny džecžel ſo ſapariwſchi ſo ſapališ, naſſkerje pak je jón ſloſtmiska ruka ſaložila. Ženeho cęladniſka, na kotrehož ſo hreſcha, ſu do pschedpytanja wiſali. Schó pak mohl naſhemu knjeſtowu, kotrež naſhei wžy wjele dobrotoſ ſopokauje, tajki ſlóſež cęničz?

S Varta. Njeđelu dopoldnja je tudomny knježi hajnik žolteho pžyczka (ſchpiza) ſateliš, kotrež wčhě ſnamjenja ſtaſzenoſeže poſkowaſche. Pschyček wiſchi poſchivwſchi a jaſk wužunywſchi po

wžy běhaſche a ſkónečnje ho ludži, kotsiž ſa nim kholžachu, nabojawſchi do jeneho wónzucha ſaleſh. Gmejnſki pschedſtejceř bě mjes tym po knježeho hajnika běžal, kotrež pža, we wónzuchu ležazeho, ſatseli. Po wuprajenju ſkónečneho ſekarja, kotrež je pža pschedpytal, je tutón hido tak woſlabjeny býl, ſo by we wónzuchu ležo ſlaknyl, hdy budižiſhu jeho předy njeſatſeli.

— Sa Vart a woſolnoſež je ho dla pschedbězenja ſlaženeho pža pžowja ſawjerańza do 15. oktobra podleſchila. Wobſedžerjo pžow njech ho tu na ſakonſke poſtajenje dopomnia, ſo ma tón, kotrež pžowju ſawjerańzu i wědomoſežu abo ſ njeſedžbliwoſežu pschedſtupi, pjenjeſne khostanje hacž do 150 hrivnow abo arreſt hacž do 6 njeđel wocžakacž.

S Luha. Wajchtarjej na tudomnym knježim hrodže, Šandrijej ſrehorkej, kotrež je nětko 36 let doho knježne baroneſſy f Žedliž ſlužil, je ministerſtwo ſnutschownych naležnoſežow jako wuſnamjenjenje ſa dolholetné ſwérne ſluženje ſlěboru medaillu, na ſelenym banče noſhomnu, ſpožgil.

S Minakala. Na ſajědovoježenje kwoje je po vóndželu rano woſolo 1 hodžim knjeni hrabinka f Einſiedel-Šipicžanska rodž. f Alenim wumrjela. Semrjeta bě ſebi róže ſchęzipajzji ſ cęerňom porſt ſtraniſa. Bóřy na to bě fotografiye dželaſala, pich ſčimz bě jej pschi. mycžu platonu njeſhco ſeda do ramy pschiſchlo. Knjeni hrabinka je 16 dnjow cęzko hafra ſežala, předy hacž ju ſmjerč ſot jejinhých boleſežow wumrō. Pódlia tudomneho ſekarja bě ſchtaſtaj ſo dwaj Draždžanska ſekarje f jejnemu khoroložu ſawoſalov. — Sſredu wječor 1/29 hodžin je ho hrabinku cęzlo f Šipicža do Minakala na ſwječenje wiſchinje pschedwjeſlo. Hdyž bě ſ farač ſkyora ſkótej ſcřču ſawoſtajenych w hrabinku ſmjerčne ſiwej potroſtowal, žarowanski czech, wobſtejaz ſ woejeſkeho towarſtwa, f dželaczerſtwa Aldoſſkeje hěh a jejinhých ſaſtojnikow, woſadžineje mlodžinu, ſpěvařkeho towarſtwa, ſchulſtej ſorneje rjadowanje a jara wulfeje ſyly woſadžinu, woteindže a ho pschi ſwětle wjazy dyžli 100 faktow a ſe ſwonjenjom zprawnich ſwonom f Minakalej bližesche. Po puczu ſo kherluſch „Sejuſ moja nadžija“ ſpěvaſche. Psched ſykrwu ſo noſcherio faktow do ſpalera ſetupachu a mjeđowu ſaſchę ſo do zyrlwie ſched woltar donjeſh. Boži dom bě ſo ſe ſhmrekowymi haſosami, paprjóſhom a rjanymi ſuſkrajnimi roſtlinami ſ hajniſkeje ſahrody a roſtlinacne pod woſadženjom knies wuſchcheho hajniſka ſpěcha traſnje wudebil. S njeļičomnými ſwěčkami ſo zyrfey woſzvěteli. ſkótej ſuſtvo ſwěčkou a wuſpěwanjom někotrych kherluſchowych ſchutckow ſo tutón džel ſwjetocnoſež ſkóneči.

Khovanska ſwjetocnoſež mjejeſche ho ſchitwórk 1/2 hodžin. Zyle dopoldnje běchu dželaſala, ſo bych u drohotnu a wjeleſicžnu ſwětlowu pychu ſrjadowacž móhli. ſ redka hdy je jena zyrfey tajki rjaju napohlab a tajki ſwětlowy ſchat woſleſzena byla, kaž naſh Boži dom. Wot 1/21 hodžinu mnohe ſučze ſ wužokimi knježimi ſe wſchěch ſtron pschedzachu. Wjzhozy offizerojo ſe wſchelatich garniſonow, woſrieſhym hejtman, hamtski hejtman, mnohe ſemjanske ſwójby pódla wjele ſobuzarowacž ſ daloka a bliſka žarowansku gmejnū tworjachu. Hrabinku pschedwju ſežili ſo na woſtarniſkežu woſolo ſaſchę ſežydale. ſ kherluſchom: „Moje ſwjenje je Khrystuſ“ ſo žarowanska ſwjetocnoſež ſapocža. Na to mjejeſche knies farač ſkyora wutrobujimaze cęeline předovanje na ſaložku Khrystuſkoweho ſlowa: „Mér budž ſ wami!“ Po ſpěvje: „Rad rjanej ſwědžimu junu ſo jaſni“, wot ſpěvařkeho towarſtwa ſpěwanym, knies farač Voigt wutrobnu modlitwu ſpěvaſche. ſe ſobukutkowanjom dweju knježinow Kordinez f Budyschiſta a někotrych kniesow wuczerjow ſaſnežy ſo na to kwarteti „Hdžez ktu lilije tamnych wjeſlow“, na cęož ſo zhoňovanje wudželi a ſo ſkónečny kherluſch wuſpěwa. — Hlubočkuhutni wſchitzu Boži dom wopuſchczichu. Krótko po tym ſo ſaſchę naſhwilne do delnijeho wjelba ſtaji, hdyž hacž do naſtwarjenja ſwójbeneho pohrjebniſchę wostanje.

Minakalska woſada ſ njebočiſkej hrabinku nadobnu dobroczelku ſhubi, kotrež ſama pomhajo wſchudže ſapſchimowasche. ſswój džak pak naſchi ſſerbojo ſ tym woſokasachu, ſo ani jeneho doma njebe, ſ kotrehož ſo njebudžiſche njeſhco pschi ſwjetocnoſež wobdželil.

S Lubija. Pschi pschedwarje Marzeſ domu na tudomnej ſnutschownej droſh je ſo ſobotu psched wječorom žaložne njeſbož ſtalo. ſchitwórcž hodžin ſo ſwjetocna murjerjo wuſche tſecžeho poſthoda wulki kruch ſementoweho ſymſa ſaſtajichu, hdyž ſo na dobo hiſčeze niž doſež pschedwjerdeny kruch wuvali a zyle roſtihy hromadže ſ dželaczerjemi do hľubiny dele storže. Předy hacž ſementowu kruch na ſemju dopadže, wón do woſa, kotrež runje do dwora je džesche, na ſadni džel ſleži, kotrež runje wotraſh. ſe ſchyrjoch murjerjow, kotsiž běchu ſo ſ roſtami dele walili, je ſo Reinhold

Schöbel s Laubt najczeszych franił. Wón je ſebi nōp wobraſyl, někotre rjebla a noſy ſebi wjazy krócz ſlamal; Wylem Friedler s Wulfeho Dažina je ſebi ſenu nohu ſcijichzal, Bohuwér Freund s Małego Dažina je ſebi hlowu wobraſyl a August Dub s Krapowa ſebi ruku s lohka wobrybowal. Chto je na delepanjenju czežeho ſymoweho frucha wina bylo, hiſcze njeje wujaznjenie.

S Nalbiz pſchinjeſe ſo do naſcheje redakcije něchtu kloſow, kotrež nam ſwedeža, ſo ſo tež na domjazych honach něchtu na plahowac̄ hodži. Kloſy ſu poſne, ſorna po 6 rjach. Woſhebie njech je tu ſpomnjene, ſo je ſymjo k tutej rožzy (Riesenstaufen) leto w otočzowalo. Woſhchitkownje ma ſo ja to, ſo ſorno, kotrež je wotpočzowalo, wjazy njenjeſe. Tomu wſchak njeje tak.

— Niedželu mějeſche naſche burske towarſtvo ſhromadžinu, kotrež bē wſchak ſnadnje wopytana.

S Wulſich Edžar. Naſch nowy duchowny, knies Mroſak w Ryhwałdze, dyrbjeſche 1. auguſta ſwoje nowe ſaſtojſtvo pola naſ naſtupic̄. Dokelz pak porjedzenje naſcheje faru hiſcze wjazy nježel džela žada, ſo knies Mroſak něchtu poſdžischo, hac̄ bē poſtajene, k nam pſchebzli. S jeho naſlēdnikom w Ryhwałdze budže, kaž je hižo ſnate, knies kandidat duchownſtwa Wanka.

S Arjebie. Poňđelu 18. juliya wjecžor w 10 hodžinach je ſo khěza, wudowzej Matejki ſluſchaža, wotpaliła. W plomjenjach ſu ſichtyri huſy kónz wſale.

— (Porjad ſa koſo jěſdnych.) Sa ſchleſhnu provinzu je ſo nowy porjad ſa koſo jěſdnych wudal. Jego najwažniſche poſtajenja ſu ſcjehowaze: Kožde jěſdne koſo dyrbí ſa čež kěby ſi jaſniſe klinčazym ſwonom a potom w čaſu hodžinu po ſhoweranju a hodžinu do ſchadženja ſlónza ſi jaſniſe ſo ſwěčzazej latařni, do kotrejež nježmě píſzana ſchleſna ſac̄ehnjenia byč, wuhotowane byč. Woſam, jěſdnym a pěſchihodžerjam maja koſo jěſdni pomalu ſi pučza jec̄ a jich w čaſu hodžinu po ſhoweranju a hodžinu do ſchadženja ſlónza ſe ſaſwoniſenjom na ſwoje pſchiblizjenje ſedžblivých cžiniež. Dvejo abo wjazori koſo jěſdni ſmědža jenož potom pôdla ſebje jec̄, hdyž ſo ſ tym wobkhad na drôhach njepončežuje.

Wužudženja.

S Hoftaſla ſomora. 17 letna dželac̄erka Emma Marja Rjeliz ſi ſhewhez bē mandželskej poſonča Roharka loni w auguſte ſi jeneje ſomody ſi najmjeñſha 20 hrivnovor pjenies a naſhymu w tym ſamym leće bělu ſpôdnju ſuknju kramyla. Wobſtorženu, kotrež je hižo tſi krócz padučhſtwa dla hofstana, ſi jaſtu na ſchěc̄ měžazow ſaſhudžichu.

Priłopk.

S Dražđan, 16. juliya. Žałozne wóhnjowe njeſbože, w kotrejž je Bohu žel młydy člowjek ſiwiſje ſhubil, je ſo ſchtworf wjecžor tu ſtało. Na tworo-dwórnichzowej dróſy w Neumannowej cžiſhce ſe ſteńi mějeſche 15-létny dželac̄er ſi jentym druhim ſi wuplumpanjom benzina cžinic̄, pſchi čižim ſo zlyh benzin ſapali. Woher hmydom ſi jaſniſmi plomjenjemi pſches wokna ſapasche, ſo na piſmikſtajefſki a maſhiniſki ſal wupſchestrę a tam wulku ſchłodu načini. Žałozne ſadwne woſanje ſo paſazeho člowjeka ſi pinczneho ruma horje klinčazhe. Sso ſmužiſje roſzudžiwschi maſhiniſki miſchtr Weiß ſi woknom dele ſkoc̄i a hižo poſ ſwuhleneho člowjeka na dwór horje pſchinjeſe. Schrobly muž tež ſam khetro wopalenje poc̄zepi. Žałozne wopaleny a ſwohiđenjy pak bē tón wumoženy, kiz bē hiſcze zyle pſchi roſumje a ſtajniſe tſchijnje woſasche a ſebi domoj žadasche. S woblic̄a bē jemu mjaſo zyle wotpado. Maſajtra rano pak haſle je wumrjeſ.

* (Strajf.) Poſoža Dražđanskich murjerjow a cžeklow je dželac̄ pſchetaſla, dokelz jum miſchtrjo žadanu poවyscheniu mſdu njeſju pſchiswolili.

* (Trichin.) W Dražđanskiej rejańi ſu ſo ſaſo w dwemaj ſwinječjomaj trichin namakaſe. Wobej ſwinječzi běſchtej ſo ſi Po morkeje pſchivjeſlej.

* Brěna dželba noweje tuſrajneje rožki je ſo ſrijedu na Barlinskich wiſach pſchedala. Po pruſy je hódnosc̄ noweje rožki njeſpoſojoza, ſorno je jara njejenake a ſcjehniſene. Kaž ſo ſda, je tale dželba pſchetaſe požyčzena.

* (Smjerč pſches wiſhniowu bōčku.) Hac̄ runje je ſo hižo hysto warnowało, wiſhniowe bōčki požerač, ſu tola hiſcze ludžo, kotsiž wiſhniowe bōčki, njech je ſi wobhladniwoſežu, njech je ſe ſamylom abo ſi njerouſumom, požeraſia. Pſched někotrymi dnjemi bē w Kodersdorfie w ſchleſhnu jedyn jědnac̄elétny hólz někotre wiſhniowe bōčki požrjeſ.

To mějeſche ſly ſcjehniſk, ſo ſo hólzej jene črjewo roſtorže. Někotre dny najzaſhniſche boſeſe pſchē-

trawſchi ſo wobžaromny nježelu ſe ſhmerežu wot ſwojich boſeſzow wumó.

* (Sajedo ijeſenje ſe starym mjaſom.) W Altonje pola Hamburga je wulka licžba woſakow ſkhorila. Kaž je ſo někto wufopało, je na ſkhorjenju ſtaré mjaſo wina bylo, ſi kotrehož ſu ſo woſakam mjaſowe ſulki pjeſle.

* (Se ſeleſniſkeho cžaha pantyli.) Hdyž cžah ſi Frankfurta nad Mainom nimo Kalka 19. juliya jěžesche, na nahle ſpadowazym měſtne dwaj muzej ſi platoje ſormy jeneho woſa padnýſchtaj. Jedyn ſ njeju bē hmydom morwy, drugi bē czežko ſranjeny.

* So mohl ſo wot ſwoje ſe žony dželič a ſo ſe ſwojej hoſpoſu woženicz, bē 58 létny hižo hofſtanu pſchekupz Khrystof Biedrich Ernst Häring ſ Merseburgſtich ſtron ſpýtał jeneho pſchecžela ſawieſč, ſo by wopak pſchihahal. Wobſtoržený bē ſo hižo w leće 1882 wot ſwoje ſe žony, ſi kotrež bē 20 let hromadze ſiwi byl, dželič, a ſo by prozeb, kotrež mějeſche dželenje ſa ſkobu, dobył, Häring 24. auguſta 1893 ſwojemu pſcheczelej rentierej Sch. w Grimmje pſchac̄, ſo chze jedyn Münichowſki pſchecžel pſchecživo wěrnoſci na to pſchihahac̄, ſo je wón ſi Häringowej mandželsfej mandželſtvo ſlamal. Dokelz pak wón (Häring) tehole ſwědka mēč nochze, mohl ſnadž jemu Sch. ſi wuſkoſe ſe pomhač. S druhim liſtom wot 3. dezembra 1893 Häring ſ nowa Sch. namoſwiesche, ſo chzyl jemu pſchecželu ſlužbu wopofaſac̄. Sch. ſo roſymi ſo temule pſchizpiezu ſapowjedži, a hdyž w leće 1895 Häringowa žona wumrje, ſo jejny muž ſe ſwojej hoſpoſu woženi a ſo loni do Lipska poda. Loni w juliu pak ſo tam Häring ſe ſwojim pſchecželom Sch. ſwadži, a Häring bē hlypy doſč, džowku ſwojeho pſchecžela Sch. dla ſchindženja wobſtoržic̄, dokelz bē kriežna Sch. prajiſa, ſo je Häring jejneho nana ſawieſč chzyl, ſo by wopak pſchihahal. Kriežna pak wobaj Häringowej liſtaj ſudniſtwa pſchepoda, na čož Häringa ſajachu. Lipsčanſka hofſtanu ſomora je někto Häringa dla ſpýtaneho ſawieſčenja ſe wopacznej pſchihahy ſe hofſtanu na 2 leće a ſ ſhubjenju cžekných prawow na 5 let ſaſhudžila.

* S Hirſtberga, 23. junija. Jedyn tudomny pjetarſti bē ſwoje ſiſe ſuhb požrjeſ. Řeſtarjej ſo tehdh hiſcze radžilo njebe, je ſe ſchije wuc̄ahnyč, dokelz jara hloboko težachu.

* Koblenzke wojetſke ſudniſtvo je tſioch muſketérów ſe 68. pěſcheho regimenta, kotsiž běchu viedawno pſchi ſkladnoſci ſudýrjenych puſkow w Moſelweſi ſe ſteńi artilleriſteho ſeržanta pſchebili, dweju ſi hofſtanu na 5 let a jeneho na 7 let ſaſhudžilo a wſchech tſioch ſi wójſka wuſtorčilo.

* Wuhlowe podkopſi, na Dalguarhanskich kublach pola Daillhyja w Schottlandze ležaze, ſu ſo 50 let dohlo palile a někto hakle wuhazle. Husto ſu wjely pjenies na to wažili, ſo býchu woheń podduſyli, ale ſtajniſe podarmo. Wjazy hac̄ jóntróč bē pod ſemju ſylny hrimot hlyſhce. Ženoz ſkaly ſu ſadževale, ſo ſo woheń njeje na ſuhodne podkopſi wupſchetyl.

* (Miliionař ja ko dundak.) S Pariſu wo ſcjehowazym podawku pſchu: Dwaj měſečanſtaj ſeržantaj ſi polizajſtemu kommiſarej muža, ſi maſarymi kunkyma wobleženeho, pſchivjedžeschtaj, kotrehož běſchtaj w pincznych kħodach wulkeje podſemſkeje pſchedawatne ſajaloj. Podarmo ſo ſa jeho mjenom atd. prachachu; pſchetož wón, kaž ſo ſapasche, jim ani ſlóna njerouſumjeſe a na polizajſtemu kommiſara jako němý wudžeratſe. Duž jeho kunkym pſchepytac̄ wobſamknych; ale kaž ſo ſpodižiwaču, hdyž w jeho ſakach 20,000 bankowkow a 850,000 frankow druhich papierjanych pjenies namakachu. Schtó a ſ wotkal tón muž je, ſo hiſcze njeje wuſledžio.

* W Lindze pola Torgowa ſo dwě ſonje na wypokim ſynewym woſu domoj wjeſeſtej. Hdyž ſo wós w malym pſchirovje ſaklač ſoc̄a, wobej ſi jeho padnýſchtaj. Žena ſebi ſchiju ſwiny a bē hmydom morwy, druga tež ſa ſrótii čaſh wumrje.

* Jedyn franſowſki namóřſki pſchek w Toulonje je ſhadeſtej pſchicžin dla jeneho towarſcha ſkonzowaſ. Hdyž někotiſi pſchek w kaſarmach w kuchini běrny bělachu, jedyn ſi nich ſwojemu towarſchej jenu běrnu do hlowy cžiſhny. Trzechen, Serret rěfaž, wjeſiowych člowjek, ſwopředka ničo njepraji, poſdžischo pak ſwojeho towarſcha w ſpanju nadpadže a jeho dwójž do wutrobná ſkó. Brěna ras ſo nōž na jenym rjeble wobſuže, drugi ras pak a něhdže 10 zentimetrov hloboko ſajewſchi wutrobu trjechi a Serreta hmydom morwy. Mordač chzysche ſebi na to ſam ſiwiſje wſac̄, ale jeho towarſchojo jeho pſchecmoču a wotbrónichu.

* Žałozny ſliw je na město Strelville w Missouriskim ſtaže w polnōznej Amerižy pantyli. Džel města je wupuſčený, 13 člo- wjekow je ſo tepilo.

* (23 hewjerjo w sasarshlo.) W Gleiwizach w Hornjej Schlesynskej je so w jenych hrabinskich Schaffgotskikh podkopach powjas rostorphyl, so kotryž forb wišasche, w kotrymž so hewjerjo w podkopach horje a dele puščejeja. 23 hewjerjo, kotyž w nim hédzachu, 250 metrow húboko dele padzachu a běchu na měsce morwi. Tich čésla běchu žaložnje štrošnošczenie.

* (Sa hodoštatf.) Dživnje je jedyn domijszy klužobník swoju shubjenu roliku, w kotrejž bě 500 džesaczhriwnowskich pjenies, sažo doštał, kotryž bě na delnic hřebjach w Varlinje shubil. 8-létny byn wuhloweho pschekupza Duttera běše ju namakal a wožinil. Hólcež hiscze pjeniesy nješnajesche. Duž mějescze te jažne slote sa hrajki. 4 džesaczhriwnarje wón jenemu towařskiej dari, kíž je tež sa wjele hódně nješnajesche. Małemu Dutterej drje pak je so tola pošdžischo ſedalo, so knadž móhl ſebi nješto ſa nje ſupicž. Duž džesche k konditorej Fäckeley na kurdrýh a woprascha ſo tam, hacž nješnajesche ſa pjeniesy ſchokolady doſtacž. Konditor ſo ſpodiživa a ſo woprascha, hacž tón hólcež hiscze wjazy taſich pjenies nima. Swólinnje tón hólcež ſivoju ſlotu roliku ſe ſaka wuczeže. Konditor te ſlote hrajki liczeſche a woprawdze jemu jenož 4 pobrachowachu. Po wosjewienju w nowinach je nan małego namakaria ſhubjera ſuſlédzil. A dokež namakarijowy towařsk te 4 ſlote tež hiscze mějescze, je domijszy klužobník wscie ſhubjene pjeniesy ſažo doštał. 100 hriwnow ſhubjeneho myta je tež ſ wjeſelej wutrobu namakarijowemu nanej wuplačzil.

* (Njeſbož ſ j e ſ d n y m k o l o m.) S Zöhstadtą w Studnych Horach pižaja: Wutoru 19. julijs rano je ſo tu wobzaromne njeſbože ſtało, ſo kotrymž je jedyn kołojedny nahlu ſmiercz namakal. Sedyn pschekupz ſ Wróthlawja, kotryž někotre dny w Almabergu na wopnycze pschekupzne, bě ſe ſyntom a někotrymi pschekupznymi ſ kołom do Zöhstadtę wotjel. W hoſeženzi města Prahi požnědawski ſo roſkudžicu, psches Schmalzgrube dale jecž. Město pak, ſo býchu na nahlej, ſa kołojednych ſtrachnej zyrfwisskej dróhy ſ koła ſtěli, wón po njej dele jedžechu. Non do prědka jedžesche. Na najnahliſkim městnje ſo ſpinadlo ſapowjedži, tež pedalej (teptaczej) ſo pod ežiſčezom nohow ſlamaschtaj, a tak ſ džiwim ſaſtaſkom po horje dele džesche, doniž pschedſtejazy Gladerez dom dalejedženie njeſadžerža. S wulim wrijefotom koło khlamove durje roſbi, kołojedny pak ſ taſkim wotmachom ſ klonu wo wudwjerena praſny, ſo wón ſ kruju polath a ſ roſraženym ežolom na ſemju padže. Wot pschihladowarjom warnowany, bě byn hiscze čaſha doſež ſ koła ſtupil a ſo tak temu ſamemu džiwej wukhoval; wón ſwojeho nana w krvi ležazeho namaka.

* (20,000 hriwnow pola čésla namakanych.) Wulke džiwanje je wufšledženie ſbudžilo, kotrež ſu we wžy Falke pola Gery ſobotu činiſti. Tam hýžo dolhe lěta wěſta Schlutterova, kotraž bě wot ſwojeho muža dželenia, bydlesche a ſo w najkudſkých wobſtejnosczech, huſto ſ proſhetſtviom, žiwiſeſche. Pjat Schluſterowa do lěža drjewo ſbéracž wuńdže, pschi tym ſe ſkaly padže a ſo ſarafy. Čélo dýrbjeſche w nožy pod holym njeđjom ležo wofiač a ſo ſtražowasche. Hdyž bě naſajtra wofřejný ſkaf ſe žandarmami pschichol, pola žony w dráſeze 15 třkazhriwnowskich a 30 stohriwnowskich papjerom ſaſchitých namakachu. Škaf morwu do drobna pschephta a chýlce runje praſicž, ſo je ſebi rjeble ſlamala, dokež njeſto kaž ſlamane rjeble ſ draſtu morweje ſtejescze. Nejemało pak ſo džiachu, hdyž ſo wž jaſo pjeniezna rolika wupolasa, kotraž ſa 2000 hriwnow ſlotych wopſchijesche, tak ſo mějescze žónſka 20,000 hriwnow pschi ſebi. Škaf je ſ pjeniesam pschichla, njeje hiscze roſjaſnjenie. Hdyž ludžo w nožy čélo ſtražowachu, ſo dwaj mužej ſe ſwězu ſ čélu bližeschtaj, tola čeſkymſchtaj, ſtražnikow wuhladawſkij. Hacž ſtaj njeſnataj wo pjeniesach wjedžaloj a hacž ſtaj chýloj čélo wobſtranež, drje ſo ſe ſudniſkim pschephtanjom wupolaze.

* (Pſchijejſd franzowskeho powětronja w Němzach.) S Geminda w pschirheinskej krajinje 19. julijs pižaja: Blisko Geminda pola Lachena burjo w ſchtemowych wjerschach powětron (ballon) namakachu, w kotrehož čolníku tſjo do zyla woflabnjeni Franzowſo ſedžachu. Tuži běchu ſo w Villu do powětra ſ pſchijewaſnym ballonem puſčezili, kotrehož powjas ſo wottorže. Ballonowych puſčowarjom do Mariawaldſkeho kloſchtra domjedžechu.

* (Zadna žiwje ſta mōž.) Žene ruske nowin pižaja, ſo w Charkowskej guberniji 118 lět starý muž bydli, kotryž je 75 lět jako wojaſ ſlužil. Wón ma něhdze napohlad wóžomdžeſaczelteňeho ſtarza a hiscze na hońtwu ſhobži. Tobak wón ſenje njeje kuri, runjež kaž njeje palen a druhe alkoholiske picze piſ. S jědu je pschego prawu měru džeržal. Psched pječimi ſetami je hiscze do palastním puſčowal.

* (Wulka ſuchota w Rusſej.) Mjes tym ſo ſo w Němzach hiscze njeje ani tuſ ſchoplilo, w Rusſej wulka horzota kniži. Thermometer ſkoro wſchědne 40 gradow čoploth poſtaſuje. W rauſchej Rusſej ſo dla wulkeje ſuchoth ſně njeporadža. We wutrajnej ſuchocze ſtej ſito a trawa wuſhlej. Sa to pak ſu w druhich ſtronach Rusſej rjane ſně. So býchu ſo w zykle wulkej Rusſej ſně derje poradžile, ſo ſkoro ſenje njeſtanje. Pak tu pak tam ſuchota ſyvam ſeſchodži. Hdyž ſo wobſcherniſche ſtron ſ njeporadženjom njepondu, teho dla hłod w Rusſej njenastanje.

* (Kurječki pſchi ruskim dwoře.) Zarowa je ſwojim dwórkim knjenjam porucžila, ſo njebychu w jejnej pschitomnoſczej kuriſe. Dwórkim knjenjam je tale ſakaſnia njeſtua powjescz byla. Ženej ſ nich, kotraž ſo po rjedze a ſemjanſkim titulu najdostojniſcha byz ſdasche, ſo nawda, pěknej a luboſnej zarowej wopomnjeniſe pižmo pschepodač a pscheczivo žaložnemu wukaszej protestowac̄. Wopomnjeniſe pižmo, ſlavniſki pschehlad w dwórkach kurjerach wſchěch čaſow a wobſebje ſeſchowaze wuſběhomasche: Zigarretta je pſchi wſchěch dworach pschipuſchězena a ſamo ſnježaze wjertchowki ſ ſwojim pschivisowarčam liči. Macz rufkeho zara kuri, runje tak Waleſka prynzeſha. Amſtrifka thějorka, romunſka kralowa, ſchpaniſka kralowa a knižecka, portugalska kralowa ſ wulkej požadliwoſczi kuriſa. Najpožadliwiſcha kurjerka pak je pječza prynzeſha ſrena, ſotra rufke zaroweje.

* S bleſchu ſognaſa, kíž w pižarni pschekupza Frankla we Winnje ſtejescze, je tute pschekupzno ſamóženje wo 20,000 ſchěnaſow wobſkhowało. Rano mjes 3. a 4. hodžinu jenemu ſtražniku muž nadpadny, kíž psched domom ſtejescze a psched ſtražnikom, ſo pſchi bližowazym, cželny. Stražnik nětlo ſa domowymi durjemi hladasche a durje do khlamow wotamknene namaka. Duž hnydom domownika a tſioch druhich ſtražnikow ſawola, ſo kotrymž khlam ſchepyta. W pižarni namakachu, cžehož ſo njebežu nadželi. Dwaj mužſtaj tam we hluhokim ſpanju ležeschtaj; jedyn na blidze a druhu na ſemi pſchi ſeſtnej pjeniezniſy. Pjeniezniſy wěko bě ſaujerczane. W pižarni bě zyly retomas nutſlamatskeho gratu. Bleſcha ſognaſa, kíž na blidze ſtejescze, ſwědčeſche wo tym, ſchtu bě ſo ſtało. Nutſlamario běchu ju wuprōdnilu a ſ tym ſkredž ſwojeho džela wuſzli. W pjeniezniſy ſo 20,000 ſchěnaſow khorasche, kotrež byſchtaj ſebi taj paduhaſi pſchivisowicž moħloj a naſſkerje tež byſchtai, njebyſchtaj-li wuſzloj. Čedom někaf možachu jeju ſe ſpanja wubudžicž.

* (133 džecži ſatra dał o.) Murciaskie nowiny žaložne wotkryče wozčiſhczā: W džecžej namakařni w Murcia (w ſchpaniſkej) je ſ 155 džecži 133 hłodu wumrjelo, dokež je provinzialne ſarjadniſtwo tak ſanjerodžene, ſo je namakařnu bjes pjenies ſo wobſtaranju džiſkow a zyrob ſtaſi. Tajke njeſto móže ſo jenož w Italskej abo ſchpaniſkej ſtaſi. S doboru pak tež tajke podenženja wſchelake podača w amerikansko-ſchpaniſkej wójniſe wuſzniſia. Njeroda a bjeſdžaknoſc w wſchěch wyschnoſczech ſdatej ſo njevuhojna khoroscz nětčiſcheje ſchpaniſkeje byz. Se ſamej wobſobowej khorosczu tajki ſanjerodženym lid wójny njeđobudže.)

* (Po džewječi džecži lětach.) Sa čaſh Napoleonſkich wójnow je ſo ſ roſbucnjeniom pólva franzowſka wójniſka lódž „Damae“ ſ wójniſkej kaſu njeđalo ſo Triesta ponurila. Tule lódž nětrole ſ parnými ſeratwzami ſběhaja a ju ſnadž tele dny na běž džen wuſběhnu.

Sa naſch herbfli dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 46,266 hr. 60 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Sſerbſke blido w Lipſku w ſtarzej ſuboſczi	100 = — —
Student Danesch	— = 83 =

„Bóndželnizy“: Hóſcž czechne nětlo do ranja

3 hr. 85 np., ſe herbfli dopiſnizow 30 np., ſ hraſadlowym kliczom běſche „wón“ nam wujel, teho dla pſchichodnie	4 = 15 =
---	----------

W „Katholiskim Bóble“ čiſlo 29 lěta 1898 hýžo

kwitowane:

Delanska patentna komiſija: po ſpěvanju 2 hr. 94 np. Bóndželnizy po konferenz 2 hr. 80 np.

A ſchymyſchtaj: ſkaf daloko — je na tón Czornobóh! tež 1 hr. Khorz ſultan dýrbi moffa pič, ſo móhl ſ kuražu domoj hýž, 1 hr. = .

7 = 74 =

Hromadže: 46,379 hr. 32 np.

ſarjadniſtwo „Maczij ſſerbskeje“.

S džakom kwituje

XXIV. Hłowna skhadżowanka

Serb. stud. Młod.

změje so

w Małym Wjelkowje

6., 7. a 8. augusta w Gaeblec hosćeniu.

Sobotu 6. augusta popołdnju w 5 hodź. budźe zhromadźizna wubjerkia.

Póndzeliu 8. augusta je wulč.

Kóždy serbski studowacy ma po móžnosći skhadżowanku wopytać. Je to jeho přislušnosć!

Wśityc přećeljo serbskeje studowaceje młodziny, wosebje sobustawy našich serbskich a burskich towařstw, budźa nam na najwutrobnischo witani hosćo a njech so tola w prawje bohatej ličbje hižo na popołdnię hłownej zhromadźizne wobdžela!

Ota Więaz, stud theor.,
t. č. hłowny starši.

Hrodowſki park

w Ujeźwacžidle.

Niedzeliu 24. julija budźe tu

wulski sahrodnny konzert,

kotryž Budyska měščanjska kapala pod direkziju knjeja Giekelda wubjedże. Sapoczątk popołdnju w 4 hodzinach. Gaſtup płaczi 50 np., džeczi płaczę połožu.

••• Po konzereje bal. •••

Wjecžor 3 mjeńscin po 10 hodzinach wořebity cžah i Ujeźwacžidle do Budyschyna pojedże, kotryž pšci wšichc saſtaniszcžach saſtanje

Přeczelne pſcheprſchuje
královske ſakſte wojerſte towarſtvo w Ujeźwacžidle.

Burske towarſtvo w Rakezach

změje niedzeliu 24. julija popołdnju w 5 hodz. w Sokez hosczenzu ſwoje měšacžne poředzenje. Wo bohaty wopyt proſzy pſchedzkydſtwo.

Towarſtvo Sſerb. Burow w Bělczezach

změje niedzeliu 31. julija popołdnju w 5 hodz. w reſtauraciji knježnej Amalije Schpótek poředzenje.

Dnjowý porjad: Skafanje hnojow a druhe naležnosće.

Pſchedzkydſtwo.

Salzbrennerez kublo w Kobelniu
poła Klukscha, maživne, w po-myślinje najlepſich hospodařſich wobſtejnoscžach, je ſ pſchihōdnyimi wuměnjenjemi na pſchedan. Wobhodny agent Dittrich w Budyschinje.

Hnydom a ſ nowemu lětu ku-chařki, ſtuviſke a klužobne holžy, pěſtonicze, hospoſy, dōjki, klužobne a hródzne džomki a tajte ſ kwi- niom, pohonžow, gratmiſčtrow, wotročtow, krénkow, rólnych po- honžow, tſecžakow a wołažych do- tudomnych a Draždanskih ſtron pyta pſchitajecka Schmidtowa w Budyschinje na ſukelskej haſhy 24 po 1 ſtchodze.

Dwórski strażnik

ſo na knježi dwór w Počaplizech pyta. Wón može wořenjem być.

¶ 15. augustej abo ſ 1. ſeptembra. młodu holžu do lohleho domja- deho džela pyta cžaſznikarka Kühlerowa na žitnej haſhy 14.

Prěni rólny pohonž

ſo pyta na Ralojdžanski knježi dwór.

Stare běrny

ma na pſchedan Petr Wader na hornežerſkej haſhy cžiſlo 2.

Do Barta!

Niedzeliu 24. julija budźe na wówczej horje wiſchniowej ſwjedźen ſ kehelekuļenjom a tſelenjom ſ teſchin- kom. Rajent.

Do Minakala!

Niedzeliu 24. julija budźe ſo uowy zyliudrowy cžaſznik a wſchelake druhe wěžh na mojim nowym aſfaltowym kehelniszcžu wukulecž. Sapoczątk popołdnju w 2 hodz. Přeczelne pſcheprſchuje

G. Pjetash.

Na dnju pohrjeba lubeho nana bu namaj strovy synk wobradženy.

W Draždzańach, 17. jul. 1898.
Bjarnat Krawe
a mandželska.

Sbožopſhcze.

Stražniček Handrijek Hrehorje we Luſh pſchi ſkładnoſci jeho wuſnamjenjenja ſ cžeknej medailu najwutrobnischo ſbože pſchejetaj Jan Hrehork a mandželska w Khaſzowje.

Wot rowa naſheho lubowanego mandželskeho a nana,

Mateja Kónzana,

ſo wróžiwschi, wſchitkim ſnatym a pſchezelam, kotryž ſu naſ w naſhej ſrudobje troſchtowali, ſwojí najwutrobnischi džak prajimy. Wořebithy džak pak knjezej fararjej Handrije ſ ſlepjanſkemu ſa jeho troſchtapole ſzelnne předowanje, a zyrfwinſkemu pſchedstejcžerſtu, kotrež je na kaſchez naſheho droheho mjebočičkeho wulku palmowu haſlo położilo.

W Nowom, 17. julija 1898.

Hluboſrudžena Kónzane ſwójba.

Swojego lubowanego, njesapomnitého mandželskeho a nana do wěžneho wotpocžinka połhowawſchi, nuciž naſ, ſa wopokaſanu lubojez a dželbrače, nam w tak bohatej měrje doſtate, wſchitlim najwutrobnischi džak wuprajicž.

Zyle wořebithy džak knjezej fararjej Mroſaſek ſa nam tak derječinjaze troſchtowanſke ſlowa, džak cžecženemu ſchulſkemu pſchedstejcžerſtu a lubym ſchulſkim džecžom ſa pořednje cžecžowanje, džak jeho lubym ſaſtojnskim bratram ſa ſnoſchowaze ſpěvh a ſa bohatu knětkowu pſehu.

Saplacz wſchitlim Bóh!

W Roſwodečjanſkim ſchulſkim domje.

Hana ſwidowjenia Krawzowa
ſ džecžimi.

Naſch lubowaný wucžer

Khorla Krawz

je wot teho knjeſa ſahe ſe ſwojego žohnowanego džela wotwołamy. Zeho wulka ſweroſcž a ſwedomitoſcž, kotruž je we wſchitkach tych 18 lětach ſwojego próżowanja we naſhej ſchuli tež we wucženju ſerbſkeje rěče wopokaſal, wýſoko cžecžimy. Někto jemu

, „wutrobnij džak!“ a „wotpocžuj w měrje!“

do wěžnoſcž pſchiwołamy.

W Roſwodečzach, 17. džen julija 1898.

Schulſke pſjódſtejerſtu.

(S temu cžiſlu pſchiloha.)

Příloha k číslu 30 Serbských Nowin.

Sobota 23. júlia 1898.

Plačisny rešneho slovu na Draždánských slobodných vilačach

18. júlia 1898.

Plačisny po zentnarju a hrivnach.

Slobodne družiny a vojskamjenjenje.	Živa	Nesna	
	hr.	hr.	waha:
W o l y :			
1. polnomajhne, uniformjene, najvjetše rešneje hodnošče hacž do 6 let	34	62—66	
2. mlode, mjažne, nijemuniformjene, — starsche uniformjene	38	68	
3. hréňo pizowane mlode, derje pizowane starsche	32—33	58—61	
4. hnadnje pizowane kóždeje staroby	30—31	54—57	
	—	50—52	
Z a k o j z y a k r u w y :			
1. polnomajhne, uniformjene jalozý, najvjetše rešneje hodnošče	38—35	60—64	
2. polnomajhne, uniformjene kruwý, najvjetše rešneje hodnošče hacž do 7 let	30—32	55—59	
3. starsche, uniformjene kruwý a hnadnje wuwite mlodsche kruwý a jalozý	26—29	50—54	
4. hréňo pizowane kruwý a jalozý	—	46—48	
5. hnadnje pizowane kruwý a jalozý	—	43—45	
B y t i :			
1. polnomajhne, najvjetše rešneje hodnošče	33—36	58—62	
2. hréňo pizowane, mlodsche a derje pizowane starsche	29—32	54—57	
3. hnadnje pizowane	—	51	
C ž e l a t a :			
1. najlepše s mlokom uniformjene abo najlepše wot žyža	35—40	60—66	
2. hréňe formjene abo tež dobre wot žyža	—	55—59	
S s t i n j e :			
1. polnomajhne lepichich rošow a jich skriženjow w starobje hacž do $1\frac{1}{4}$ leta	48—51	60—68	
2. mjažne	46—47	58—59	
3. hnadnje wuwite, tež ranžy a fundrosy	44—45	55—57	

Plačisna žitov a produktov.

Žitov w Budyschinje: 3017 mēchow.	W Budyschinje 19. júlia 1898.		W Lubiju 21. júlia 1898.			
	wot	hacž	wot	hacž		
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.		
Vičenža	běla	10	—	10 30	10 29	10 71
	žolta	9	71	10 —	10 —	10 49
Rožka		7	3	7 50	6 56	7 19
Jecžmien		7	88	8 7	7 33	8 7
Borš	50 kilogr.	8	30	8 70	8 20	8 70
Hroč		8	40	11 12	9 50	10 50
Wota		7	78	8 33	7 22	8 33
Zahly		13	—	15 —	12 —	14 —
Hejduschia		15	—	16 —	14 —	15 —
Berny		2	60	3 —	3 —	3 50
Butra	1 kilogr.	2	—	2 40	1 90	2 20
Vičenžina muka 50	—	9	50	20 —	— —	— —
Ržana muka 50	—	9	—	18 50	— —	— —
Ščyno	50	—	2	40 3	2 40	3 —
Štoma	60	—	16	— 20	16 —	20 —
Prošata 1152 ščutl, ščutka		10	—	24 —	— —	— —
Vičenžne motruby		—	—	5 25	— —	— —
Ržane motruby	50 kilogr.	—	—	5 50	— —	— —
Vičenžne gris		—	—	5 50	— —	— —
Ržany gris		—	—	6 50	— —	— —

W Budyschinje pracže: kóžz vičenžy (běla) po 170 puntach 17 hr. — np. hacž 17 hr. 51 np., žolta 16 hr. 50 np. hacž 17 hr. — np., kóžz razít po 160 puntach 11 hr. 24 np. hacž 12 hr. — np., kóžz jecžmienja po 140 puntach 11 hr. 3 np. hacž 11 hr. 29 np.

Na Bursk w Budyschinje vičenža (běla) wot 10 hr. — np. hacž 10 hr. 27 np., vičenža (žolta) wot 9 hr. 85 np. hacž 10 hr. — np., rožka wot 7 hr. 6 np. hacž 7 50 np., jecžmienji wot 7 hr. 50 np. hacž 8 hr. — np., wotra wot 8 hr. — np. hacž 8 hr. 50 np.

Wjedro w Londonje 22. júlia: Rjane.

Cyrkwienske powjesce.

W Michalskej žyrki smje 7. njedželu po živjatej Trojizy rano w 7 hodž. farar Rada herbstu spovjednu rěč, $\frac{1}{2}9$ hodžin diałonus Sarjenk herbstu a w 10 hodž. němsté predowanje.

Křesni:

W Michalskej žyrki: Erhard Alfred, Khorle Wylema Alfreda Schmerdera, wobhlerja a barbierskeho dželaczerja na Židovje, ſ. — Jan August, Jana

Pawola Weickerta, wobhlerja a dželaczerja na Štokolsk, ſ. — Lena Ernestina, Zana Augusta Frödy, živnscerja w Libuchowje, dž. — Luisa Gertruda, Vjedricha Augusta Hajny, wobhlerja a zigarnika na Židovje, dž.

W katholiskej žyrki: Khorla Bjarnat, Khorle Pawola Domščki, rešniſteho mischtra, ſ.

Zemrječi:

Djeń 13. júlia: Theodor Hugo, Pawola Zana Duežmana, wobhlerja a tycerja na Židovje, ſ., 9 m. — Maria Janez, njebo Khorle Augusta Leberechta Vara, bývšeheho kamjenječežarja w Delnjej Škinje, sawostajena wubowa pod hrodom, 56 l. 4 m. 16 d. — Šana Hilžbjeta, Jurja Franza Schera, sekretara pola hamitskeho hejtmanstwa, dž., 8 m. 23 d. — 13. Michal Ledzbor, dželaczer w Dalizach, 67 l. 15 d.

Žyrkiwische powjesce s Budestez.

7. njedželu po živjatej Trojizy smje pomožny duchowny Rychtar rano w 7 hodž. herbstu spovjedž, farar Mrošek w 8 hodžinach herbsti a $\frac{3}{4}10$ hodž. němsté predowanje.

Zácherlin

spodžiwnje skutkuje! Wón mori, kaž
žadyn druhí žrđk, s věštivců a rucže kóždu družinu schkód-
nych pschekažanzov, wožebje mole, třhi, schwobh, muchi,
schězónov, njerodž na domajazch scložatach a ko teho dla
wot milijonow wotebjerarow kvali a pyta. Zeho ū-
mjenja ſu: 1. ſashglovana bleſcha, 2. mjenko „Zácherl“.

W Budyschinje pola ff. Měrschez bratrow naſledníkov,
Straucha a Koldy,

=	=	=	f. Oth Engerta,
=	=	=	Straucha a Koldy,
=	=	=	Pawola Hofmannia,
=	=	=	Richarda Neumana,
=	=	=	Emila Měrscha,
=	=	=	Raaka a Kunatha,
=	=	=	C. A. Lukacha,
=	=	=	Pawola Schöckarta,
=	=	=	Alfreda Böhmy,
=	=	=	Herm. Kschizanka,
=	=	=	Pawola Mäkelä,
=	=	=	E. Ferd. Lehmannia,
=	=	=	Aug. Schwera,
=	=	=	A. W. Knichale naſled.,
=	=	=	E. M. Klauſſa.

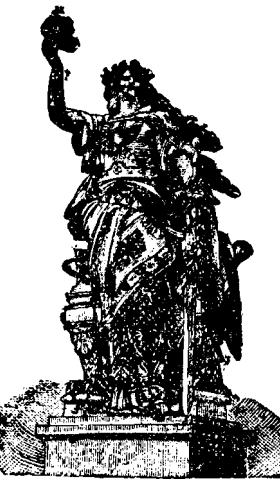
Wsché družiny palenza

čisteho a dobrého

w čwizach a po měrje po najtunischich plaežinach pschedawa

Carl Noack na žitnej haſh.

(Sałožena pschedawatrňa w lécze 1864.)

Senož 1 hodžinu żo butra dżela s dr. Roeberowym butrowym pólbrrom.

Dostacz
w Germania-drogowni.
Męjeczel dr. Roeber,
chemik a haptkař,
na bohatej haſy, s napscheeza winowej kieze.

Rhosej:

njevalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
valený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w kamżnej wulkej palerni valený,
čerstwe družiny, wubjernje skłodżaze,

wożebitosez:

Winske měšchenje punt po 100 np.,
Javaske měšchenje = = 160 =

łódźy tydzeń żo wjazh króz rhosej čerstwy pali.

H. Kunack naslēdnik

na bohatej haſy 8.

Rhosejowe placzisny

Porucżam s 5% rabatta:

valený Santoški rhosej, žylny, punt po 85 np.,

valený Campinaski rhosej punt po 90 np..

valený ſ. parlojty rhosej, jara dobrý, punt po 100 np.,

njevalený rhosej

jara dobrý a žylny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mk. 25 np. s 5% rabatta,

10 puntow po 6 mk. 25 np. bjes rabatta

Telle rhoseje žu w mojim wuſladnym woknje
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

5 % rabatta!

Mowe połnojerje.

Seleny rhosej punt po 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100
haſz 150 np.,

valený rhosej punt po 90, 100, 110, 120 np.,

wopravdzity lompyw zofor s kladzenju plodow punt po
27 np. pschedawańja

najstarša kolonialwowa pschedawańja
Khorle Noacka w Budysinje
na žitnej haſy.

Oslodke palenz

liter hižo po 40 np., likery liter hižo po 60 np.
porucža Moritz Mjeŕwa pódla Petrowskeje zyrkwe.
Destillazija snathch dobrých palenzow po starých tunich placzisnach.

Valený rhosej.

na skłodżenie ſwedomicze pruhowaný, kupuje żo
kryh punt hižo po 70 np.,
valený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojty rhosej punt po 135, 150 a 160 np.
poła

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)

na ſtronkownej lawſkej haſy 10.

Pozłuženje w ſerbſkej ręczi.

Turkowiske klowi

nowy plód w měchach, kaſhezikach a po waſh žu tunjo dostacz vols

Moritz Mjeŕw

pichy miaſzowym torhoschežu.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

Starowupruhowaný

Shorjelski falk.

Czerstwy valený

twarski a róly falk

se ſwojich Niſčanskich a Kandraczanskich
falkownijow porucžam.

Firma: G. Plümecke w Niſcej.

Proſchu, ſo by žo ſkafanje direktnje pola mje, abo pola mojego
pučzowarja, kotryž je ſobotu w snathch lokalach nadencz, ſtało.

Valený rhosej

punt po 85 np., punt po 100 np.
jara žylny a derjeſkłodżazy, kaſ
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Byry rhosej

punt hižo po 70 np. porucžataj

Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej haſy 6.

Schtóž dyrbí s wježelej abo
kutnej pſciežinu

palenz

kupowacž, njech ſypta naju dwójne
palenzhy a likery, liter po 60 np.,
a won budże ſpołojom.

Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej haſy 6.

Winowa pschedawańja

Gustava Küttnera

w Budyschinje

10 na ſerbſkej haſy 10

žwoje wubjernie naturſtočiste

wino

w snatej dobroſeži a placzisnyhōdno
porucža.

Wožebje žo porucža wožebite
wino ſa krejshudych a czerwonych
na żoli, bleſcha po 1 mk. 60 np.

Najlepsze

nowe połnojerje,

nowe Matjewowe jerje,

nowe lětne maltske běrny

je ſa czerſtwej poſkylku doſtał

H. Kunack naslēdnik.

Valený rhosej

punt hižo po 85 np.
w snathch wubjernych družinach
punt po 100 np. haſz 200 np.

kaſ tež wulki illad

njevaleneho rhoseja

punt hižo po 70 np.

porucža

Bruno Halke

na ſtronkownej lawſkej haſy 9.

Num,

arak,

fognat,

puſchowé essenzy,

wſchelake uſkrajne a wuſkrajne

bliđowe likery

w derje wuležanych družinach a

w wulkim wubjerku porucža

Gustav Küttner

w Budyschinje

10 na ſerbſkej haſy 10,

wožebita pschedawańja

ſa wina a delikatesy.

Sswój snath dobrý

palenz

po najtunisich placzisnach

porucžataj

Schischka a Mjeźla

na ſtronkownej lawſkej haſy.

Žed psche iſcžónwy,

rucže a ſa wěſtoſežu ſtukowaz,

porucža Germania-drogowuſa,

dr. Roeber.

Wolijowe barby

we wszech snatich muanbach, hnydom k barbienju hotowe, derje a twjerdze skhnyaze,
moleriske a murjeriske

barby,
terpentinowym wolij
(nemski a franzowski),
najlepschi

lanowolijsowy firniß,
jana derje a twjerdze skhnyaze,
jantarjowe laki,
kopalowe laki,
damarske laki,
jelesowe laki,
Kölnski klij, kaž tež
murjeriski klij,
drobnu krydu,
gyps,

portlandski zement,
najlepschi karbolineum,
barbieze wscheje druzin,
schablony
sa molerjow a murjerjow
porucza a ma pschezo wulki skład
po najtuniszych placzynach

Emil Miersch,
drogowe khlamy

24 na kamjentnej hažy 24
snapscheza turnatne.

Nowe

polnojerje

hižo po 5 np.,
wulse

kuschene nowe jerje
porucza

J. E. Glien
pschi drzewowych wikach.

Hospoth, spytajęce

Khosej,
paleny,

częscze a kylne kłodzazy, kotryž
punkt po 85 np. pschedawa

Jan Lukas
pschi žitnych wikach 9.

Woprawdzith holandski

Kakao

najlepschi druzinu kryta, placzyn
hodno porucza

Gustav Küttner
10 na herbskej hažy 10.

Zenicka pschedawačna sa Budyschin a wokolnoscež.

Jed psche muchi,
rucze a wěstoſcę ſkutkowazh,
porucza Germania-drogownja,
dr. Roeber.

K wužywej
najlepschi woku,
najlepschi hróch,
horborſki kolij,
schlesynski kréni kolij,

hejduscku

po tunich placzynach porucza
Jan Lukas
pschi žitnych wikach čižko 9.

krabje,
kožyscza,
kožaze rynki,
kolmas,
kožowy mas,
powjaszke twory,
drzewianzy,

drzewiane stupnje
we wulkim wubjerku tunjo porucza
J. G. Müller,
powjaszki mischr
na kamjentnej hažy 12.

Nowe

polnojerje

najlepscheje hodnosce po najtunis-
kich placzynach,
louisje jerje
wulke tuczne po 5 np.,
mjeſtſche po 2 np.

porucza

Jurijs Schwiebus,
priechy August Bartko
na swonkownej lawskiej hažy.
Swoj bohacze ſriadowany ſkład

z i g a r o w

100 ſchtul hižo po 2 hr. 40 np.
knjesam kurjerjam naležnje porucza

Bruno Halke

na swonkownej lawskiej hažy 9.

Wsché druzinu

korusckow

hamkneho mlečza,

lardamomen,

muskatowe kwety,

bely a čerwieny popjet,

piment,

ſafraan

poruczataj tunjo

Miersches bratrow nazlednial
pschi žitnych wikach 30

Strauch a Kolde

na kamjentnej hažy 3,

dalokoreczat 81.

K wužywej

hróch,

w o f u,

horborſki kolij,

schlesynski kréni kolij,

hejduscku,

prawu rępu

porucza

Gustav Heinke
pschi žitnych wikach 34.

Peskowu jamu, na Lufaziji ležazu, ſam pschedewſawſchi,
częſtſy ſchemjenity pěſk ja rjedzenje a do jſtrow, tež
k pschemyſlowym ſaměram porucžam. Wotebjerarjo chyli
ſo na zyhelnči ſamolwicž.

Gustav Schmidt w Subornicžy.

Rjepikoſty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake druzim tobaka w 10 np.-
pakſzka, jara dobrý ſchnupowanſli
tobak, bohaty ſkład zigarow po
wszech placzynach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucža

Jurijs Schwiebus

(priechy August Bartko)
na swonkownej lawskiej hažy 10.

K w u ž y w e j

najlepschi dominialny kolij
najlepschi horborſki kolij
po najtuniszych placzynach porucža

Jurijs Schwiebus

(priechy August Bartko)
na swonkownej lawskiej hažy 10.

K w u ž y w e j

najlepschi ſtandartny ſtandart
najlepschi ſtandartny ſtandart
po najtuniszych placzynach
tež ſtandart ſtandart ſtandart
po 40 np., tuczny howjaszny
bruch po 50 np., 2. druzim
tež ſtandart ſtandart ſtandart
po 50 np., ſadlo
punt po 65 np. porucža

O. Petſchla na žitnej hažy.

Byle tuczne howjaszne mjažo
punt po 50 np.,

ſtolbažu punt po 60 np.,

čerſtvy ſtolbažu ſuk po 40 np.,

wužkřjeny ſuk punt po 40 np.,

połcz pschi 5 puntach po 70 np.,

ſadlo punt po 65 np.,

kuschene mjažo punt po 70 np.,

porucža

reſnik Wagner

na seminarſkej droſh.

Jed psche schwoby

rucze a ſwětoſcę ſkutkowazh,

porucža

Germania drogownja

dr. Roeber.

Howjaſe, konjaze,
czelaze a woweže lože kaž tež
wowežu wotmu pschezo po naj-
wyschiszych placzynach ſupuje

Heinrich Lange
pschi žitnych wikach njeſdaklo
herbskej katholſkej zytkwje.

Tunjo! **Tunjo!**

Rhofejowe ſerviſy

ſa 6 wožobow po 3 mt.,
rhofejowe ſchalfi ſ porzlinu,
rjane piſane po 15 haž 20 np.,
haž do najwožebniſkich,
porzlinowe tyfanzowe
talerje,

rjane piſane po 50 np.,
a wjele drugich węzow k ſelenemu
a ſleboremu kwaſej porucža po
najtuniszych placzynach

Max Mütze
na bohatej hažy.

Wobrash

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſachleň-
zuja a ſ woblikom wobbladža,
domowe żohuowanja a wobrash,
wěny a ſchruchi k ſleborym
kwazam we wulkim wubjerku a
tunich placzynach pola

Maxa Mützy
na bohatej hažy 11.

Schruchi na ſczenu

(ſe ſleborym piſmom wutlōzene)
po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač
we wudawańi „Sſerb. Nowin”.

Šsmolerjez knihičzischcerňja

w Budyschinje w herbskim domje

Inhi, ſliczbowanja, viſitne a pschedewſawſke ſhartki,
ſastojuſke formulary, wuſtawki, blidne ſpěwy atd. atd.
we wſchech rečzach derje a tunjo cžiſcheži.

Winfki črijowym ſkład.

Wulki wubjerk mužazych, žonjazych a džeczazych
ſchłornjow a ſtupnijow po tunich placzynach porucža

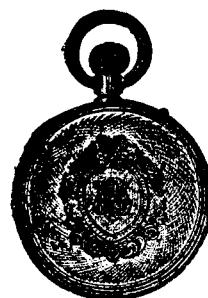
Emma Frisch
na kamjentnej hažy 15 pôdla hoſeženza ſloje ſtrony.

A. Tschentscher,

Schatowa pschedawańja
na bohatęj haſy číšlo 18.

= Wsche druzinę schatow ſo ſ dobytkom kupuja. =

Schörzuchi ſ czelazeje kože
porucza po tunich placzisnach
Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

Kóždy, kotryž chze ſebi dobrý a tuni čaſník ſupicž, abo kotryž chze ſebi jón porjedzieſ dacž, njech dze k čaſníkarzej Curtej ſenczej na ſwontownej lawskiej haſy 5, pódla knjeſa lotteriskeho kollektéra ſägera. — Ženež pschedawa a porjedža ſa ſwoje dželo sprawne rukuo.

S. Beer prjedy Messon a Waldſchmidt

pschi hlownym torhoschezu 9, delka a po 1 ſchode.

Twory, w mojim

*** ſětnim wupſchedawanju ***

najadſtajene, taž tež

ſbytſi a ſbytſowe wotrëſki ſo, ſo bychu
ho wotbyłe,
nimu měřu tunjo pschedawaju.

Baherske tocžniči

a tuni w 10 wschelakorych druzinach pschi potriebje porucza
powjasarſki mischr J. G. Müller
na ſamjetnej haſy 12.

Heinrich Mohr,

ſchewski mischr w Budyschinje na ſukelnſkej haſy 14
ſwoj ſklad, ſe wschemi nowoſezemi naletnjeho čaſha bohacze wu-
hotowan, wschelake črije a ſchörnje
naležje porucza.

Po měře wobucze ſa krótki čaſ derje ſedžaze ſhotowjam.

Ženiceſle право na dželanje Kriegerowych patentowanych
ſchörnjeſ ſa Budyschin a woſolnoſeſ.

Wuporjedženja ſo po nowym naprawienju w mojej
dželačni po žadanju hiſčče tón ſamy
džen wobſtaraja.

Klampnarſke twory,

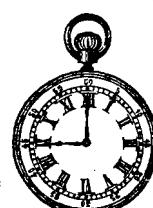
jaſo: mlouwe ſarany, mlóčniſi, ſtrypenſle ſhany, ſkapaſſe-
wanje, lampy atd. wot netka po ponizjenych placzisnach pschedawam.

Otto Schulz, Klampnar
na bohatęj haſy 10.

Franz Marschner

čaſníkai w Budyschinje
čjo. 9 na bohatęj haſy čjo. 9

ſwoj ſklad čaſníkow a čaſníko-
wych rječasow dobročivemu wob-
ledžbowanju porucza.

Hódna twora. Pihomne rukowanje. Tunje placzisny.

Vorjedženje dobre a tunje.

Pschiſpomijenje: Něčžu herbski.

Dospolne wupſchedawanje dla ſpuſchezenja pschedawańje.

Dla dželenja herbſtwia ſym uſowany, ſwoju pschedowarju ſpuſchczicž a teho
dla wsche druzinę ſwojego ſklada na

wupſchedawanje po jara po nižených placzisnach ſtaju.

Zentralny basar H. Richtera naſlēdnika
na bohatęj haſy.

„Serbske Nowiny“ wudawa so kóždu sohotu.
— Szwörtlētna předplata we wudawańi 80 np a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kožde číšlo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Císc Smolerjec knihičičérne w Mačičnym domje w Budysinje.

Cíšlo 31.

Sobotu 30. julija 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. Lippe-Detmoldsku naležnoscž njejžu němske nowiny hischče doro spominaše. „Hamburgse nowiny“, w kotrychž husto wjéch Bismarck nastawki do sňawnoseže dawa, su powiejsz pschinježle, so je khězor prucil, so dyrbja so Lippeskuemu hrabi jako Lippe-Detmoldskemu regentej wšichě wojerske čeſce wopokaſacž, so pak khězor hrabjowu žwýbu njeſnaje. Khězor Wylem hrabjowe mandželskwo jako runoródne njepſchipominawa, a po tajſim jeho džeczi po khězorovym měnjenju herbske prawo na Lippe-Detmoldské regentſtwo nimaju. To je pruski nahlad. Po lippe-bieſterfeldskim domjazym ſalonju pak so tole mandželſtwo jako runoródne wobhlađuje, dokoſžu po nim mandželſtwo ſ niſkim ſemjanſtwom hač ſ žwobodo-knejžiskim domam dele runoródne. Pruski nahlad so po ſdačzu na to ſaložuje, so je macz hrabinka Karoliny njeſemjanskeho wotkhada. Hrabinka Karolina je džowka hrabje Leopolda ſ Wartenslebena, 1846 w Potsdamje ſemrjeteho, a jeho mandželſkeje Mathildy Halbachez-Bohlenenz, kotraž je so 1822 w Philadelphiji narodžila, 1841 so w Mannheimje ſ hrabju Leopoldom ſ Wartenslebenom woženila a 1848 w Baden-Badenje wumrjela. Hrabinka Karolina je jenicek džeczo, kotrež je ſ tehole mandželſtwo wusčilo. Wona je so 1844 w Mannheimje narodžila a so 1869 w Neudorfje ſ hrabju Ernstom Lippe-Bieſterfeldskim, nětežiſchim regentom lippeſkeho wjerchowſta woženila. Š tehole mandželſtwo ſu tjo ſhynojo a tſi džowki wusčili. Najstarſha džowka, hrabinka Adelheid, je so ſe ſakſko-meiningſkim prynzom Biedrichom woženila.

— Wjéch Bismark bě ſaňdžený tydženj čežko ſkhoril. Vojaču so, so je jeho kónz bliſto. W poſledních dnjach pak je so jeho ſtowje ſažo polčipſčilo. We ložu ležo hižo ſažo žwou trubku kuri. Lěkarjo moja ſhmjertny strach hač na dalsche wotwročenjy.

— Braunschweigſki regent, pruski prynz Albrecht, chze pječza w bližiſtym čažu woſtupicž. Žeho nařízení měl drje Braunschweigſki ſejm wuſwolici, tola je wuežinena wěz, so so w tym w Berlinje roškudži a so ma potom Braunschweigſki ſejm jenož haj a hamjeń prajicž. So khězor Wylem ſa nařízení ſprinca Albrechta ſchaumburgsko-lippeſkeho prynza Adolfa poſtaji, ſo ſi wěſtoſežu wočkaſuje. Šaž je ſnate, je khězor tuteho, hiž je dyrbjal Lippe-Detmoldské regentſtwo hrabi Lippe-Bieſterfeldskemu pſchewostajicž, najlepſehego regenta mjenoval.

— Šažožer a wjednik ſwjaſka ratarjow, khězorstwo-ſejmſki ſapóſlanz ſ Blöž, je nježelu wjecor w Karlowych Warach w Čechach na ſahorjenje wutrobiňi 54 lět starý wumrjel. Šwjaſk ratarjow, ſa kotryž je ſ Blöž ſ wulfké dželawoſežu a njeſuſprózniwoſežu ſkuklowal, ſi nim žwojeho najwutojnischeho wodžerja ſhubi. Ma kónzu žwojeho ſhivjenja móžeſte ſ Blöž ſ doſčičzinenjom wižecž, so je wón ſamohł, hoſpodařku politiku němskeho khězorſta do druheje, na ratarſtwo džiwazeje ſoliſte ſložicž.

Awstriſla. Š wotpofaſowazeho ſadžerženja němskeje pſchecžiweje ſtronu pſchecžiwo rečzowemu wulkasju je knježerſtwo pſchewoſeženje nabýlo, ſo njeje pomylſlicž na wujednanje rečzowewe ſwady w parlamencze. To pak je tež ſ dokoſlom, ſo je nětežiſchi awstriſki parlament ſ dželu njeſhmanu. Duž je khězor wobſamkuł, khězorſtwo radu roſpuſtežicž. Hač na dalsche budže knježerſtwo nětko bjes ſobu ſlutkowanja khězorſtweje radu knježerſtweve džela

wjefcž. Hiž aby hač ſo ſ zyla nowowolby ſa khězorſtwevo radu wupižaja, wo tym ſo po ſdačzu knježerſtwo hischče ſame njeje roškudžilo.

— We wuhetſkim hlownym měſcze Peſtu ſo kóždolétnje pſches 6000 njemandželských džecži narodži, kotrychž dónit je najſrudniſchi. Tak je ſo po ſtatistiſkých ſapižach w Kochuſkim ſpitalu 316 njemandželských džecži narodžilo, ſi kotrychž je jenož 34 živých vofſtoło! Jedyn tamniſchi lěkar je jich živjenſki běh wobledžbowal. Wón wbohe wopory wot ſlěda ſi ſlědu ſežehowasche, hač ſi wšichě potajnſtwa „jandželecžinjenja“ wuſlēdži. Macžerje njemandželských džecži je do pſchedměſtow a žwihodnych wſhov na wočehnjenje abo ſi wěrnoſežu prajene, ſi morjenju dawaju. W Peſtu ſu wopratne džecžaze wifowatnje, ſi kotrychž je na pſchiklaf jena jenicka ſa léto 700 džecžom wočehnjenje wobſtarala. W někotrych wſhach ſi džecžimi woprawdze wifowachu; husto džecžo pſchepodachu, prajizy: „Tu je dwazycži ſchěznakow — hiž wumrje, runje telko doſtanjecze.“ Tele džecži ſo wſchonocži njepſchipowjedžichu a — potom wumrech, a žana ſkežka ſa nimi njeſamjawcza.

— Šak ſu ſo wſchelake, wožebje wjetſche města w Galiziſkej pſchegidžili, ſežehowaza powieſcž ſi pſchemyſla dopokafuje. Židži ſe želesnej wutrajnoſežu wſcho njehibicžitve wobſhedženſtwo do žwojich ruſow ſežahmyž pſtaſu. Dženka, kaž hypothekle ſuhi dopokafaja, jenož hischče džehath džel wobſhedženſtwo ſchecžijanam ſluscha; wſho druhe ſu hižo ſidži ſokupili. Wifowanje a pſchemyſlo je w jich ružy; pſchetož ſe židowſkej bjeſhwědomitoſežu njemúža ſchecžijanžy pſchekupzy a řiemjeſhlízy konfurerovacž. Wſchě ſifrowanki ſa wójsko ſu w židowſkej ružy; kredit w pjenježných bankach wot židow wotwružuje, ſidži hromadze ſe ſozialdemokratami w khorobnej ſažy knježa; ſidži moja roškudžazy hloſ w měſchęzanſkej radze.

Franoſwſla. Židži ſebi pſchego nowe ſkředki wumyſluja, ſi pomožu kotrychž ſo nadžěja, ſažudženeho židowſkeho kapitana Dreyfusa ſi jeho jaſtwa na čertově ſupje wuſwobodžicž. Nětkole woni ſpýtaja wuſčka generalneho ſtaba Bath de Clam winowacž, ſo je wón jako wodžer pſchepytanja pſchecžiwo Dreyfusej ſiſčin ſalchowal, na kotrychž ſaložku ſu ſuđnizh Dreyfusa ſažudžili. Měs tym ſo ſidži njewuſtawajz ſpýtua, Dreyfusowu njewinowatoſež dopokafacž, ſidam njepſchecželske hibanje mjes franoſwſkim ludom džen a bôle pſchibera. Spižacžela Žolu ſu ſe ſapiža ryčerjow czeſteſneje legije wumassi. Žola bě offižeram wojeſſkeho ſuđa ſhawnje porokowal, ſo ſu Dreyfusa ſi njeprawom ſažudžili. Ola ſkřiwdženja offižerow ſu teho dla tydženja Žolu ſi jaſtwa na jene léto ſažudžili. Vrijedy pak hač ſo wuſhud woſſevil, je Žola do wukraja czeſky. Hdže wón nětkole pſchebhywa, njeje ſnate.

Ruſowſla. Žedma je boharski wjéch ſi Ruſkeje wotjél, je tam rumunſki kral pſchijel. Kóždy ſi njeju je na žwoj wopryt pola zara žwojeho nařízení ſhubi wſal. To ma wulfu politiku wžiſoſež. Š tým dyrbji ſo wuſke ſblíženje ſi Ruſej cžim ſhawniſch ſokafacž. Š woprytom pola zarſkeho dwora kral Khorla wobſwědži, ſo je ſi ſwjaſkej balkanskiſt statow pod ſchitom Ruſkeje pſchistupil.

Jendželſla. Jendželſta ſo na wójnu hotoju. Preñi lord admiraliſty Geshon je ſebi ſa powjetſchenje wójnskeho ſodžiſtwo w ludowym ſejmje 300 milijonow hrivnow žadal. Jendželſte wójnske ſodžiſtwo dyrbji ſo powjetſhici, dokoſl nětkole Ruſka žwoje wójnske ſodžiſtwo poſylnjuje. Tak jendželſke knježerſtwo wudawa. Woprawdze pak dyrbji ſo ſodžiſtwo teho dla powjetſhici, ſo moħla

Za nkawěſti, kiž maja ſo we wudawańi „Serbske Nowiny“ (na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, placi ſo wot małego rynčka 10 np. a maja ſo ſwórtk hač do 7 hodž wječor wotedać.

Zendżelska roścęzajez možy Ruskeje w rausznej Ussiskej raſnje napſtcheczo ſtupačz. To je hiz̄o ſ teho widżecz, ſo dyrbja ho nowe wójnſke lódze na tajke waſchnie twaric̄, ſo móža pſches nilku wodu Suezſkeho kanala jéſdziec̄. Hdyž netkole Zendżelska ſtwoju lódźtowou móż požyhni, budža druhe europiſte wulkomožy nufowane, jejny pſchiklad bórsh ſzéhowač. Tak ſu ſtajnje ſo powjetſchaze wudawki ſa wójnſke brónjenje ſcrub bjes kónza.

Schpaniška. Njepřeshestwáze wójnské njebožje, a pschechwědčenje, so žu wójnske možn Schpaniſſeje pornjo ſjenocženym połnožno-amerikanskim statam pschebzabe, stej schpaniſſe knježerſtvo pohnułej, ſ Amerikanskimi wo ſkonečenju wójny jednač ſapocžecz. Po prôstřie Schpaniſſeje franzovſki pôbzlanz Cambone jednanja ſ Ameriku wjedže. Š tajkimi wuměnjenjemi ma ſo mér činicž, njeje hischeže ſnate. Sa knježerſtvo ſjenocžených statow je najznadniſche žadanje ſczechowáze: Dospołna njevotvížnoſcz Ruby pod ſchitom Ameriki, wotſtupjenje Portorikoſſeje kupy a Marianickich kupow ſjenocženym statam a pschewostajenje jeneho pschiſtawa jako wuhlowu ſtaziju na philippinskich kupach.

Schpaniška królowa-regentka je dla njebožownego wuthoda wójny jara roshorjena a porażena. W pożedzeniach ministerstwo weje rady je ho wona do płakania dala a ministrow napominala, so bych u řeđki ſ dozpieżu mera namakali. Królowa ho jara tyczy dla stajneje khorowatoſcze młodeho króla; wona ho boji, so je ho jemu ſ pomaku ſkutkowazym jedom sawdało. S wobhlađniwoſęju wona jemu njeeda niczo wjazdy jescz, ſchtotž njeje ſama najprydy woptała.

China. Sběžk w południowym dżelu kwangsijskiej prowincji ſo dale roſſčerja. Liczba ſběžkarjow ſo na 40,000 woblicz. Blisko Žungvuna ſu ſběžkarjo 2000 khęzorſtich wojakow ſibili.

По деснеју хлонејко са ћо се складја.

(S m e f ch t.)

(2. pofracżowanie.)

Sadwlejzj mjeſeſche ſo Alazak ſaſjo l' mórfim rhybičkam, ſo dopomnivši: „Tene wuwoženje mi tola hiſchęze kežje; podam ſo potom hiſchęze do někajſeſte fočđm, tam njedostath wobjed ſ cžim pěknishei wječjerju ſarunam.“

Tola kaž wšcho na křvěče sfónčnje kónza naděndžé, tak tež sfónčnje tónle dónita polnh wobjed. Wón staže a šo sa pscheczel-niwe hospodowanje podžakowawšchi chýnsche šo najpodwolnišcho porucžicž a s přenijej skladnoſćzú ſažo domoj doječz, we wutrobie wobzarujujo, ſo to njeje dozvili, czechoz dla běſche ſem pschischoł: ſ Měſníkez holczku ſo njebeſche bliže ſeſnal. Tola woni pschimachu jeho ſa poręžma, wſachu jemu tij a klobuk ſ rukow a mytowachu jeho, ſo by ſebi ſ nimi ſejhral. Sbožownje poradži ſo jemu, ſo wot tehole wužwobodžicž psches křwiatocžne wobkruženje, ſo njeje ſebi hischeze nihdy ſejhral, a ſe ſkulbenjom, ſo chze hischeze dlěje Měſníkez hóſcž wostacž. Sa to jeho ſ tym mytowachu, ſo jemu domolichu, netko w tej ſamej ſahrodže, kotruž běſche dopołdnja tak doſpolnje poſtrjepil, zigaru wukuricž. Se Schčzipakom kurjo ſo wuſhodžujo, a wſchelake wupowiedajo ſeſda ſo jemu, ſo někoho w Měſníkez křvědniczh wuhladnje. Tón abo ta průzowawſche ſo na ſtole ſtejo poſtaſomvalaj wulkeho čzažnika wo někotre hodžinu do ſady ſwjerčicž. Kak husto ſo tola lubowaza duscha ſama ſeba! Wón tam kružiſcho pohlada a Měſníkez džowicžicžku wuhlada. A to je moja lubosna Měſníkez holczka, kotraž chze mje hischeze někotre hodžinti pschi ſebi měčž, ſebi Klazak ſ cžicha pomýſli a wutroba jemu ſ wjeſzelom ſaſkaſowaſche.

○ kražný čažo młodostných hrajow! Njeběšče to nictó
druhi hacž mandželska hrōsneho Měšnika, kothž čhysche na tajke
waschnje wboheho Zachariasza hischěze wo jeho wjecžer sjebacž.
Psches mnohe schibalstwa a jebanistwa běsche dha tež stončzne
k temu dōschol, so bě skladnosć k domoj jedženju wopravdže skom-
džil a so dyrbijesche žo wrócičę na jemu tak wohidne mestno
šwójich četřpjenjow a bědženjow, so by žo tak s najmierscha nje-
wjedra a deschěža sminyl. Wjes tym paž běchu Měšnikoz po-
wjecžereli. Póda Měšnikoz holczki žo jemu hodžinkí jało mjeñčinu
minchú, a nōž běsche žo hižo dolho našiliša.

"Žen dyrbi mi dženža sahlđednicę", źeby Męšnik pomysłli, że nad čawislu druheho wiekolo.

Taſke nječjelovſte pſcheče ſe njedyrbiſte paſt ſo jemu dopjelnicę. Kneſ Męſniſk wjedzēſte ſo derje jako staroſćziw, cęzćziw pſcheče wujperać.

„Psihi tajkim wjedrje“, móz sárečża, „a wo krijezd nozj nje-
múžem žamemu wam do města hicž dacž. Řek lohžy móže waž
nijelbože podesíč. Tule náz psci naž wostanieče.“

Knjesej Bachariajej Klažaćeji ničjo drughe njewubu, hacž tež hiščeže do tehole kihaleho jabuka kužnjež. Pschipotashu jemu sparnu komorku runu semi, kotaž ho pak bôle někajej kólni i mnohim čaporom runasche. Tu wón s dolhei starobu wožlabnjeny fanapej nadenidže. Na nim wupscheitré ho wón tak dolhi, kajkehož běsche jeho Boh stworil, so by tak s najmjeñšcha někak napominanja žwojeho žoldka s woſkewijazym spanjom pohlukšil. Tehdy wo jistwie runje psched nim někajti klaver ſaklinčja. Měsnítez holežka na nim s wopacžnym klaverowym ſyfam spěv s hložom spěvaſche, so može ho kamjenje ſmilicž a wulke myšče wovrótnež. Bachariak Klažak stajne ſkladne poſticženja woſomila ſwóšnico

... a wutupjo mjeſeſche to ſa hōbnu ſkladnoſćz, tež ſtwoje czućza wóſſie tej fſiewiż, kotrūž wón we hľubinje ſwojeje wutroby čzeſčęſche. Wón na poſtaſtach won do ſahrody džęſche a ſapočza pod holczžynnymi woſkami ſ mózgym hľoſom ſpěvačz. To pak ſbudzi ſedzblivoſćz Měſnikez pſa, jo ſaſhčzowka. Dolho njetrajeſche a domiažy knies ſ wulkej hróbčnej latarnju a ſ tolſtym ſijom ſ khěže pſchibeža, jo by ſ khroblej roſkudzenoſćz kózdeho zuseho měrkaſerja wuhnal.

„Khort tola!“ Klazak saborbota. „Tu je Měšník. Hdyž
žo tón domařka, žo kym jemu jeho hospodslivostě tak schibale
mytowal, žo hrošnje rosnjemdri. Ethowajmž dha žo khétsje pshed
nim! To prajimscji, skhowa žo sadh husteho kečka.

„Schößt du?“ Meinten sie.

Zachariaš ani nježdychny. Tola pož na kěfk řaschežowka. Důž Měšnik do kěfka hwečesche. Zachariaš běsche nusowaný, že tu s procha měč. Wón ho stradžu sa jahodový kěfk hžze. Tak ho wbohi Zachariaš wot jeneho pjenka k druhemu khowasche, wot Janitských jahodov do malenow, wón ho do řečežernijow ehny, wón ho pod kožmaczki lehny, a stajnje běsche Měšnik, jeho dawno spósnawscchi, sa nim. Skončenje tež s požlednjeje khowanki wuhnaty, Klazak do pinzy wucžekny, hdež běsche pol wotewrjene durje wuhladal. Tu — měnječhe — budže skončenje wukhowany. Tola tež jow jeho jeho trjudovat sežehowasche. Wbohi Zachariaš ho do najssadniſčeho kuta ſthova. Měšnik že sa nim poda, do wſchěch kucžikow hwečesche, cžinjo pak, jako njeby nikoho wuhladal, se ſwojej latarnju s pinzy džesče, pinečny klucz wot wonka wobwjerinty.

Někto běsche wbohi pachol wopravdžitj jatj. Sklončnje trošchtowasche ſo ſ tym, ſo je ſo w Mějnikej winowej pinzy wuhkował, dotelez běchu w pinzy někotre winowe žudý. Tola je pschepeytawſci ſpoſna, ſo ſu wſchitke proſdne. O běda, o heſſka běda w tajkej hľubinje pschi tajkej egyptowskej cžmje! Mljenſchinj jemu pomalu jako hodžimy leſhchu. Sklončnje Klaſazak njedaloko wot teho žuda, na kotrýž běsche žwoju ſpróznu hlowu połožil, jaſnu žmužku wuhlada — běsche to přenje ránsche ſwětlo. Tak ſo domažla, ſo ma pinza tež někajke woſnijesko. „Bohu budž džak!“ ſebi pomylí, „tola někajka nadžija, ſo ſ tejele džery wuleſhych.“ Wón ſt woknu dóbíže. Tola ſa Klaſazeſ wuja běsche wone psche wyžkole. Bjeſe wſcheje pomoži tu wuleſcž njemóžefte. Wón ſebi žud ſt woknu pschiwali a bórſu móžefte ſo do žwobodh muddhyc.

Tola, o běda, o běda! Dwaj želesnaj stolpikaj, do wokna sa-
muriwowanaj, katrajž mjeješchtaj paducham wobaracž, jeho požlednju
nadžiju ſnicžiſtaj. Tola ſebi wſcho do drobna wobhlađawſki,
pytny, ſo wonaj po dolihič čaſu wjaſy tak krutaj njebeſchtaj a ſo
bylnu móz, do njeju ſaloženu, wjaſy njewidzeržiſtaj. A ſchto
njebuſchtaj khrobloſcz a ſadwělowanje ſamohloj? Tu dyrbjeſche ho
wěroſeſz ſnateho ſłowa ſ nowa wobkrućicž, ſo nusa ſamo želeso
roſlama. „Nětko njech ſo stanje, taž Bóh ſechze!“ ſebi Zachariak
Klazak pomhyſli a pyſcheléſh ſ napinanjom kwojich mozow pyſches
ſtolpaj, ſo by potom ſ napinanjom požlednich mozow wſchě puta
roſlemil, kotrež jeho hiſcheže ſadzeržowachu. Tola to ſo jemu tak
lohko a tak ruče njeporadži, taž běſche ſo teho nadžal. We
kwojim ſadwělowanju bě ſo tak do předka ſacžiſtęſał, ſo ſe kwojeſ
hłowu nětko ani do předka, ani do ſadu njemožesche, a wobwěznie-
nemu podobny, mjes njebjom a ſemju wiſasche.

„Wjedrowy khadla!” Kłazak sastoną, bo s napinajom wšichc
kwojich mozow sa murju dżerzo, pak se hymnym želesom, pak s kala-
thmi kopischwami, s kotrymž běsche pinczne wołno faroſczene, bo
czwiliujo. „Wjedrowy Měsnik, čeho dla ma tež tajkaj stolpikaj
psched wołnom! Helski Schęzićak, tón najskrejšho nětko zmorči jało
żurk, a ja mam tu helsku czwili wutracz. Khort tola!”

spěvom vymladžený džen' vitasche. Tola hněv a roshorjenje
běchtaj moži wboheho Klazaka kylničo. S mózntym vrjessotom
wulamaſtaj ſo želesnaj ſtolpaj a jath běche we ſlojei kivobodže.

Ale kajki mějescze wón napohlad! Womašanu s prochom, s kalkom, s pamězinami, wobödrjem a bledy, bjes klobuca a bjes poręczmow!

W tym samym wokomiku częstesche na węze tseča hodzina. Młokowy wós, kotryž runje do Barlina jędziesche, wja wboheho klobu, hdz běsche klobil, młokowemu kwoje podeńdżenje wupowezdacż. Młokowy roszdżerasche hubu a nób, wo Měšnikowych klubu czinjenach shoniwski. Wón tež wupowjeda, so je hido wospjet podobne kusti wo nim jaſtyschal. „Hdyž so na nim wjeczis, tak bym klobischal”, młokowy farcza, „je to jenicki kréde, i kotrymž hebi jeho częstowanie a mér psched nim dobińdzesch.”

Tole kłowo naschemu Kłazakę wujej dozahasche. Wón nje-mějescze ani s dala wotpohladom, někajke njewěste wojowanie se kwojim něcžichim wěstym njepscheczelom saplesz, wobebje, hdz na wobęznoſe ſwojego njedzenjetna spominasche a hischeze fa nje-mózne njemějescze, so so Měšnik holcžy s wuspěchom pschiblizi. Tola male powuczenie chybsche Měšnikę tola podacż, so wě, kradne a łahodne, kaž jenož mózno.

Hischeze tón samy džen Kłazak, naſchizuwanu wot wſchitich ſwojich snatych, kotsiz jemu roſjaſnichu, so je jeho Měšnik klynuje fa nób powodzil, i ſwojemu pižańskemu bliđn kłyže a tele rynčiki na papjeru napiža:

„Mój lubi čęſczeny knies Měšnik!”

Szym Waž nětko fa tajkeho čłowięka spósnal, fa tajkehož Waž hacž dotal njeſkym měl. So klycheze so fa mój Wam wopofasany wopyt nade muu wjeczil, jež hebi swazili, so nunu wſchě mózne njepichibdne prysle ſejhracż. A tola njeběch ja Waž Waſche dla — ale jenož Waſcheje luboſciweje džorti dla wopytał. Po Waž a po Waſch léczny dom njech Wam paduſchi pschidnu. Tola, to ſhońče, mój hischeze mjes ſkobu poręczimoi. Hacž do teho čaſha wostanu s poczęſcowanju Waſch

Zachariaš Kłazak.“

Měšnik knies, tele ſady pschecžitawſhi a so ho hroſnie wuměwſhi, Kłazakę takle wotmolwi:

„Wiele čęſczeny knieže!

Wy ani njewěſcze, ſchto wy chzeče. Njeſkym hebi s Wami ani jenickiego prysla ſejhracż. Schtož ja koczu wudawach, běsche čęſcze narodžem ſajaz, a čehož so jako ſkowow bojſchce, běchn pěkne kurwotki. So so Wam jědze wjazy njehasche a so ſcze naſchu hoſežinu ſazpili, fa to tola ſawěſcze njemózce mje ſamolwiteho ſežimicž. Waſch

Měšnik.“

To běsche Zachariašek Kłazakę tola kłyml tobał a njeharbicžiwoſcž wulka doſč. Noſhorjeny s hněwom so na měſcze na ſtol kłyže a hischeze tele krotke, ale rasue wotmolwuje do Charlottenburga pôzla:

„Mój knieže!

To woschinię, i kotrymž chzeče so ſamolwjenja fa Waſche klype prysle ſmimicž, Waſchu ſaſakkloſež króniue. Nětko pał hischeze jene klytne kłowo: Chzeče mi ſwoju džonku fa mandželsku dacż, dha chzu Wam wſcho wodacż a wſcho ſabyč. Hevat so mojego wjeczenia hladajče. Sam Waž wjazy njewobczęſju, ale druzi budža ſamolwjenje wot Waž žadacż. Hacž do dženka wjeczor mózecze hebi pschimyſlicž. Pomylkličce hebi, so ſarunanie njewuwostanje.

Zachariaš Kłazak.“

(Skouženje pschichodnię.)

Ze Serbow.

S Budyschinę. Sa direktora pschi tudomnych holcžich ſchulach a pschi pschihotowanſkej ſchuli je so na město kniesa direktora Wlochaža, kotryž je na wotpočiuk ſchol, něcžiſchi direktor měchęzaneſkej ſchule w Zwenkawje, knies Wylem Julius Kuhne, wuſwolił.

S Budyschinę. Rekrucža so lětža po wóſku generalneho komanda w čaſu wot 11. hacž do 15. oktobra do wóſka ſwolaja.

Na wuczëſke a kantorek městno pschi tachantskej ſchuli w Budyschinje je so knies Jan Rječka, kotryž je w tu klywilu ſe ſchulskim vikarom w Zitawje, powołał. Knies wuczëſ ſalodenf, kotryž je so psched dleſčim čaſkom na mjenowane ſastojniſtwo wuſwolil, je so poſdzjichro roſkudzil, na ſwojim dotalnym městuje w Radworju ſawostacż.

(Wuprōſdnjene duchownſke městno.) Městno pastora ſekundarija w Petrowſke wobadze w Budyschinje ma s nowa wob-

ſadžiež. Podla darmotneho wobydlenja jeho dokhody lětnje 4400 hrinow wuczinja. Žadacželjo maja so hacž do 24. augusta pola Budyskeho měchęzanoſth ſamolwicž. Dokelž w Budyschinje wjazy tykaž ſerbow bydli, hebi prawda žada, so bychu mjes duchowujiſi Petrowſkeje wobadzy někotri byli, kotsiz bychu herbiskeje ręče mózni byli. Nětkole by pschiležnoſcž byla, so by so tole prawe žadanje dopjeliſlo.

— Mandželska tudomneho radžineho hospodaříſkeho hejtmana Schéra, tapezerač Mühlpfort, radžinu czechla Wedner a dželacžet Mohnhaupt, kotryž bě wondano jedyn ſkaſenju poſ ſkuſal, a kotyž běch so teho dla do Pasteurſkeho wustawa do Wina podali, so bychu so tam ſekowali, hu so do Budyschyna wrózili. Mandžijeja so, so je leſkowanje we Winje wſchon strach wotwobrocžil. Szym poſloczera Grundmanna je so hido psched dwěmaj njedželomaj s Wina domo wrózil.

— (Niedozahane wuczjerow.) S roſczenjom wobydleſtwa w Saksiej, wobebje w městach, je so w poſledních lětach wjele nowych ſchulow ſaložilo a s džela je so w mnogich ſchulach licžba rjadownjow (klaszow) powjetſchila. Duž je bjes dživa, so wuczjerow njedozahaja. W tu klywilu je 81 pomožnych wuczjerſkich městnow s džela s kandidatami duchownſta wobbadženych, s džela s zyla njewobbadženych. Tež fa wjele statnych městnow s njeſtymi dohodami je čegeko wuczjeria namakaž. Schto dha pał je s pschicžinu, so wuczjerio njedozahaja? Pschemała licžba ſeminarow w Saksiej, kotrymž je s zyla njemóžuo, dojež wuczjerow wuwinčicž. Duž by so pschedewſtem dyrbialo wjazy ſeminarow ſaložicž. Dale njedyrbialo so pschijimanske pruhowanje tak poczeſicž, kaž je so to w poſledních lětach ſtało. Hischeze wjetſcha nufa na wuczjerach w leže 1900 nastanje, wot kotrehož lěta budža wuczjerio zyla lěto jako dobro-wolny w wóſku klužicž dyrbieč.

— Sanjeſchwarijenje rěkow s njecžistwom městow a fabrikow je hido wospjet k wulkim prozeſbam wjedlo. Hamburg je so s tajkim prozeſbam, kotryž někotre wby, niže njeho ležaze, wjedžechu, niſowal, hebi ſa 14 milionow hrinow nowe ſanale natwaricž, wot kotrehož čaſza pał so tež wjazy kholera w Hamburgu ujeje ſaſo ſokala. — Nětko hu tež pschi Rheinje wſchelake gmejný pschecživo městu Mannheimej ſtoržbu ſaložile, kotrež ſwój njerjad do Rheina puſhčea. Ssud je wuſhudzil, so dyrbí hebi Mannheim wulke jamy natwaricž, w kotrychž so wſchon njerjad ſyduje, předn hacž woda, s nim ſměchana, do Rheina dobeži. Podobne ſtoržby so tež pschecživo Draždžanam wjedu. Ssamo w polnóznych ſtronach Budyschyna hu hido wospjet ſptali pschecživo temu protestowacž, so so ſabrikow wſchelake njecžiste wody a jedy do Sprewie puſhčeja. Bes pschicžinu tele ſtoržby njeſku. Někotre hodžiny wycſe a niže Budyschyna je woda w tajkej merje ſanjeſchwarijenja, so w njej tóžda ryba, kotraž so do njeje ſabludzi, ſlaknje. Čaſhy, w kotrychž wokolo Budyschyna w Sprewi ryb s hdu abo ſe ſakom ſojachu, hu hido datovo nimo.

— Na pschiberauje wroblow so tež lětža wjele ſkorži. Snate je, so kóždy wróbl wob lěto ratarzej ſ najmjenſcha ſa 2 hr. ſchody nacžini. Čegeho dla naſche wjehne gmejný tak njecžinu kaž w Ameriky, do kotrejž ſu so wróble psched něhdž 30 lětami s Europu pschinenſle. W někotrych ſtronach Ameriki ſu wone nětko tak pschiberale, so ſu ½ dollara (2 hrinwy) khostanja na kóžde wroblaze hnědo wustajili, kotrež so w jenym wobbadženſtwje namaka. S teho widžimi, so ſu tež w tym Amerikanſhy wjele bóle praktiſhy dyžli my; woni pschecživo wroblazym hnědam wójnu wjedu, derje wjedžo, so dyrbja potom wróble ſa 6 lět wuwinrjecž, dokelž ſu wone jenož 6 lět ſiwe. Hacž runje je wróbl wužitný ptacž, tak tolho hacž wiſchujow, hrócha, ſita atd. njeje, je wón tola wjele wjazy ratarſtu ſchłodny dyžli wužitný, ſchłodny tež wobebje ſi tym, so wjele ptacžow, kotrež huſanž, wački a muſki ſeru, ſi tajich ſtron ſhubjuje, hdžez maja wróble knieſtvo.

— „Sakske ratarſke towarſtvo“ ma myſle, tež lětža ſaſo 9. dezembra wustajenju piwarskeho jecžmjenja ſ mytowanju wotmęž. Dokelž je ſončha a pschedloňscha wustajenja poſala, so móže tež na ſakſich polach pschi prawym hospodaříſtwje jara dobrý piwarski jecžmien narosč. Na wotmyſlenu wustajenju ma so poſlač: 1. 5 litrow ſornowje prysi; 2. někotre derje roſvite ſorje-njate jecžmienjowe ſiwielza, ſajkež na polu roſtu; 3. prysi ſemje ſi pola, na kotrymž je wustajeny jecžmien narosč. Pschi wustajenju moža ſo tež ujezobuſtawý wobbadželicž; wustajerjam ſanych khostow njenastanje. Dalsche rad towarſtowa expedizija w Draždžanach na Winstej drýhy 131 wóſka.

— (Zně.) Pschi najpschihodniſchim wjedrje ſu lětža ratarjo

w Sserbach nětko hžo wjetši džel rožki domoj khowali. Se wſchēch stron je jenohloſkny roſzud klyſcheč, so je fornony wu-noſtck ſpokojozby, a ſo kłoma, kofraž je dolha, tolſta a czista, dobru placzisnu lubi. Boh dał, ſo by tež domkhowanju pſcheńi, ječmienja a wowža wjedro runje tak hojilo. Nětko ſebi ratarjo pſchede wſchēm czopliſche wjedro pſcheja, ſo mohla rępa wſchelaſknych družin po wulkoſci a hōdnoſci pſchiberač. Zeli ſo ſo njeſezoli, budže woſebje zoktowa rępa mało hōdna a kwojim plahowarjam ſchpatny pjeneyzny munosk pſchinječ. W hōſtich stronach je ſo ſo thlōdny lečzom ſrawjenje rožkow tak ſakomdžilo, ſo budža hakle ſa nětore nježele hžy sapoczeč mōz.

— (Paduchſtwo.) Poſlednju ſobotu je ſo na tudomnych wſtach ſaſo jenemu paduchej načahnýlo. Bon je mandželskej tudomneho rēſbarja Pētschi, hdyž je wona butru kupovala, pjenyežnu móſchen ſe 24 hrivnami ſe ſaka kramyl. Sſnadž je to tón ſamym paduch, kofraž je wondano na butrowych wikach jenež ſonje 30 hr. ſ ſorba kramyl. Hacž dotal hiſcheče njeſku ſtraſchneho člowjeka wuſlēdžili. Njech ſo jeho teho dla pſchedawarjo a kupowarjo na wſtach hladaja.

— (Kranjene jěſdne kolo.) W noz̄y wot 22. hacž do 23. julijsa ſu ſ hōſczenza „kumwječha“ pſchi drjewowych wikach jěſdne kolo (rover), wikowarjej Mlehnertej klyſchaze, kramyl. Sa paduchom nimaja žaneho kłeda.

— (Wuhladu na pſchichodne wjedro.) Blízſche dny ſo thlōdne wjedro, kofrež ſnadž ſo dybz a dybz ſ deschekami pſchethujie, wotczakuje.

S Nadžanez. Póndželu popoſdnju je w tudomnej ſkale ſamjeniečezar Zahoda ſ tym do njeſboža pſchijchoł, ſo je ſo pſchi džele na wětrniku ſ jenym woſchidłom praſtiny a ſo dele do ſkaly wjerhnył. Woſzaromny je ſebi ruku ſlamal a ſo ſmutska czędko woſchidłil. Zeho ſu do měſchęzanskeje hojeńje doniežgli.

S Družlez. Straſchna konjaza khorosz, woſhriwoſz, je mjes konjemi tudomneho ryžerſkubla wudyrila. Woſhriwoſz je jara nathkowaga a ſo ſamo wot konjow na člowjekow pſchenječe. Husto doicž je ſthorjenje ſmijertne.

S Kelliz. Šańdzenu póndželu rano w 2 hodžinomaj ſtaſ ſo tu kheža a bróžen Ernsta Bartuſcha woſpasilej. W domskim, ſe kłomu krythym, ſamjenetočer Grund ſe kwojiej kwojibju bydlesche. Woheń je po ſdaczu w pſchitwarijenej brózni naſtał a bě ſo hžo na domſke wupſchestrę, hdyž ſo jeho dohlaſchu. Woſhylslerjo, kotsiž ſpacu, ſo ſ praſkotom plomjeniom, woſhriwoſz a woſanjom kufkodow ſe ſpanja wubudžihu. Dokelž ſo khežne durje hžo palachu, dyrbjachu ſo woſhylslerjo ſ woknom won wukhowacž. Prjedy po-darmo ſphytujo, ſ dnrjemi won plomjenjam wuczežnyč, ſo Grund a jeho džesježi ſtraſchne wopalischtaſ. **S woſhriwoſz woborow Wujerjowska** dobrowólna jako přenja na pomož pſchijedž.

S Lubija. Póndželu je ſo ſyń mylnka Beckela w Malej ſsworzy bjes kłeda ſhubil. Beckelowy ſyń je neſchtu duchaſlaby, 23 let starý, ſchwizny, ma žolte woſky, móbrej woči a rěku brodu.

Se ſſepſchez. Mandželska tudomneho gmejnſkeho pſchedſtejerja Schibaka ſo wondano w noz̄y ſe klylnym ſchęzowkanjom w dworje ſe ſpanja wubudži. Hdyž wona ſtanywſchi pſched khežne durje ſtupi, jej zuſy poſz napřečo ſlocz, kofraž ju do ruk ſuſhny. Žona pſa ſ wobemaj rukomaj ſhrabny a jeho džerzesche, doniz ſejny muž a ſyń njeſchindžeschtaj, kofraž pſa ſarafyſchtaj. Pſchi pſchepytanju pſyczego čela, ſo ſpoſna, ſo je poſz ſkaſenym był. W jeho żoldku pſk, trawu, pjerje a hnój namataſchu. Větar je ſonje ranu humpom wupali, na čož je wona do Wina wotjela, hžez ſo w tamniſkim Pasteurowym wuſtawje leſkuje.

Se ſſlepeho. Vědma ſu ſo nětore nježele minyłe, ſo ſu ſo paſtoſnižy, kotsiž naſchu krajinu ſ ſranjenjom w njeměje džerzachu, do jaſtwo ſthkali, a hžo ſaſo je wo nowych paduchſtwach klyſcheč. Tak ſu ſo na pſchikkad ſańdzenu ſobotu paduſchi ſrjedž běleho dnia do domu ſwudowjenjeje ſolinkoweje mitslamali a tam 80 hrivnow pjenies kramyl. Krótki čaž do teho ſu tam tſjoch derje ſdraſczenych mužtich we woſknoſeži khdžicž wibželi. Duž maja ſa to, ſo ſu čiſle zuſy dundazj paduchſtwo ſkuczili. Tež w Rownom ſu ſo tón ſamym džen ſo domu bura Koſmija nutſ dobyli a tam 4 hr. pjenies wotnježli. Paduſchi běchu naſſerje woſakali, hžez Koſmijež khežny klicž khowaja. Hdyž nichto doma njebe, ſu ſo khežneho klicža ſmozowawſchi khežne durje wotamkli a potom durje draſtneho khamora ſe ſekera wupacžili. Pódlia 4 hrivnow, kofrež tam wu-čuſhlichu, paf ničo njeſku ſobu wſali.

S Mužakowa. (Njeſbože na želeſnižy.) Wutoru 26. julijsa rano je ſo na hrabinskej woſkoliſtzej želeſnižy mjes Muža-

kowom a Vělej Wodu pſchi Fabloniſkym puću njeſaloſto tak mjenowanego „ſeleneho ſchmreča“ jara woſzarujomne njeſbože ſtalo. Hdyž ſo czah, kofraž dželacžerjow a dželacžerki do Rolskeho mylna wjeſeſche, mjenowanemu měſtnu bližesche, ſo lokomotivin wjednik dohla, ſo na ſoliſi dwaj wulkaj ſamjenjej ležeschtaj. Bon ſo hnydom pržowasche, czah na tamnym thetro nahlym truchu ſe kylnym ſpinanjom ſadžerječ. Pſchi tým dwaj woſaj ſ ſoliſe wulcoſiſtaj a ſo po brjoh dele waliſtaj. W prěním tejule woſom nětore dželacžerki ſedžachu, ſ ſotrychž jena, 25-létna Henrietta Markez ſe ſagorja (kotra tu w lěže 1886 ſkončovaneje Marie Markez), tak njeſbožownje wupadže, ſo jej druhi wós wutrobno ſatloči, wona bě na měſeze morwa. Druhe dželacžerki ſo jenož lohko woſchko-đichu. Hiſcheče tón ſamym džen dopoſdnja ſudniſka komiſija dla woſiſanja podawka na město njeſboža pſchindže. 150 hrivnow myta je Mužakowski hamſki pſchedſtejicžer na wuſlēdženje nje-činka wuſtajil, kofraž je ſamjenjej na ſoliſi poſožil. Pržowowanjam žandarmerije je ſo hžo poradžilo, njeđozinka wuſlēdžicž, kofraž je ſamjenje na ſoliſi poſožil. Njeleħmanistwo je jedyn ſchulſti hōležez ſkuczil, kofraž ſo ſwojeje mlođoſeže dla hiſcheče khoſtač njeſodži.

Přilopk.

* **S Draždžan,** 22. julijsa. **S** wulkoſtym wóczkom a ſ ſobſkodženymi moſhami ſu wczera w noz̄y piwaſkeho Austa taſkeho, ſo wo ſebi ničo njeſedžesche, na dróſy ležazeho namakali. Móžno je, ſo je ſo w ſwadze a ſukach tak woſchidłil. — 7 lětny hōležez, kifž ſo w jenych tudomnych ſupjelach ſtrowy a wježelk ſupaſche, na jene dobo padny a bě morwy. Zeho bě Boža ručka ſajała, duž jeho tež ſeſta ſpoz wjazy do ſiženja wročicž njeſoſeſche.

* Wiele klužobnych holkow, kifž ſu klužkoſz cíitanja romanow woſtale, njemoža ſo ſdžerječ, w noz̄y w ſwojich komorach cíitanje, woſebeje, dokelž ſu wczipni, hacž ſo ſalubrowanaj, wo ſotrymajž ſo w jich ſuihach ſeči, ſkončnje trydnjetaj. Tajke nôzne cíitanje je wondano w Birne, ſaž husto tež hžo druhbje, wjetſche woſhriwoſz njeſbože ſawinowalo. Řuniež bě ſo jej to hžo woſpjet ſakaſalo, je 15-létna klužobna holza Anna Minna ſ. jaſo tutej wczipnoſeži, woſdowala a bě pſchi tým wuſla. Na dobo ju žaſožna woſoſz wubudži. Žeje woſky, ſož, draſta a nětore ſchpundowanje defki ſo palachu. Petrolejowa lampa bě padnyla a ſo puſta. **S** wulko ſbožom bě, ſo w jeje komorje njeſežnjeſche, dokelž běchu woſna a durje twjerdže ſačinjene, tak ſo woheń nahleje moži njenabu. Duž ſo domjazym poradži, jón podduſký. Holza paf dyrbjeſche do ho-jeńje, dokelž bě ſebi woſličo, ramjeni a ruži jara woſalila.

* (Dwaj člowjekaj ſo ſpaliloj.) Se ſaloženjom woſhriwoſz je ſo póndželu w noz̄y kheža hoſdžerja Kocha w Tharandtu wot-palila. W plomjenjach ſtaſ dwaj člowjekaj ſmijercz namakaloj. Džefacžlētneho ſchulſkeho hólza wſtchego ſwuhleneho a ſtruženeho je žahleho popjela wuczežechu. Stara žónka, 72-létna woſka, je ſo teho runja tak žaſožne wopalila, ſo je bóři po tým wumrjela. Njeſbožomu ſ woknom přenjeho poſthoda wuczežechu. Zyk Tha-randt je roſhorjeny, dokež je ſ ſeſtoſež ſkóſtneſka ručka woheń ſaložila.

* (S jěſdnym koſom nahlu ſmijercz wumrjel.) Žara woſzarujomne njeſbože je ſo ſobotu w noz̄y pola Hartu ſtalo. 25 lětny njevoženjeny wikowar Sachſa a jedyn knies ſe klužobneho Gersdorfa krótko po 12 hodžin ſe ſwojim koſom domoj jěžeschtaj. Njeſaloſto Gersdorfskeho hoſdženza Sachſa do jeneho woſa, jemu napſchečo jěžazeho, ſajedže, pod koſa pſchitidže a bě na měſeze morwy. Wina na njeſbožu je pječza pohonež, kofraž je po čimje bjes ſatařnje jěž.

* Špěchunu jěſbu ſ powětronjom (powětrowym ballonom) ſu tſjo offižerojo Barlinſkeho powětronſkeho woſzelenja činiſi. Ballon bě puć ſo Barlinia do Neutomischla (w Póſnaňské provinzi) ſa 3½ hodžin pſchelęſzal. Puszeženje na ſemju ſo w tym na-ſtupanju ſbožownje njeſežnjeſche, ſo ſo ballon ſ wětrowym ſtorfom do leža ſahna. Tam dyrbjachu ſo najprjedy tſi wulke klylnym po-rubacž, prjedy hacž móžachu jón bjes wjetſcheho woſchidženja na ſemju dele ſeſhajnež.

* Žaž ſo ſchemyſlawu pſhaja, je tam kadetſki offižerſki ſaſtupnik Gustav Stump wot 45. pſchetho regimenta, ſ ſhwilemi pionerami pſchidželeny, mordatſtwo pſchi njeſchidženych woſtejnoſežach ſkuczil. Stump bě lichowarzej Hopſingerej, 25 ſchěznaſow winojth wostal, ſa kofrež bě jemu ſe ſwojim čeſhym ſlowom ſukowal. Wericzel ſo tehodla na jeho regimentowe kommando woſroči, a te Stumpjej poſucz, ſo dyrbji tu wěz hacž do 19. julijsa ſrjadowacž. Póndželu w 11 hodžinach w noz̄y pſchijedž ſtump pſched Hop-

fingerowym dom, a do jeho bydla nastupiwscy wóz jemu, kiz je swojej żonu sa blidom szedżesjhe, te 25 schéznakow na blido nařadža, szabi kwitowanje žadajzy. Hdyž nětk Hopfinger kwitowanje pišasche, jemu Stump revolver k lewemu wuchu složi a jeho satſeli. Potom Stump domoj dojedże, hdež s knihemi w tuzy s měrom czakasche, so jeho sajimaja. Tón podawš je wiele ręczow načzinil.

* (Wat konja kopnjeny.) Sahrndnika Dueisera w Oberoderwitzach je jeho ſamſny kón ſmjerčz ſtraſchnje ſranil. Sady wukopnywſchi kón Dueiserej wuchó roſtrashy a jemu hluboku ranu do hlowny wuraſhy. Dueiserej ſu ſo moſhy ſtchafle.

* Ma Goszczenskim kniežim kuble w raniſcej Pruskej staſ dwaj ſornikaj kniežeho inspektora, hdyž pola wobbladowaſche, nadpadloj. Kunjež won ſ tijom do njeju bijeſche, njemóžesche ſo jumaj dowobrótč. Žemu ničo druhe njerubu, hacž ſebi jeneho dželacžerja na pomož ſawolacž. Halle ſjenoczenym možam wobeju ſo ſlonečnje poradži, roſnjemendrjenej ſwierječi wotraſtchicž.

* (Nan, macz a dzowka so tepli.) Niedzelu popołonju wokolo 4 hodzin so na Tegelstym jévorje pola Barlina jedyn plach-taty czołm powrózzi. Wożby w nim śedżaze, nan, macz a dzowka, so teplichu.

* Dobru kup je jena žona w Seligenthalu sežimla. Ta ſebi ſ jeneho ſawoſtajenſtwa kłomowicz ſa 50 np. kupi. Hdyž jón wu- proſdni, w nim thſu do starzych lapow ſawalemu namaka a w njej 2400 hrivnow kłothch a hischeze móſchen mansfeldſkich tolerjow. Namakatſka je ſwoju namakantu pola mēſtečjanostn kložila a namje- towala, ſo by žudniſtvo roſkudžilo, komu namakanka kluſcha.

* (Madpád na duchowneho.) Hdyž pjet rano farat s Rosmierz w Rosenbergstím wokrjezu (w Schlesynskej), kotryž bě hale dženj prjedy kwoje duchowne sajtojnsto tam nastupil, s wopyta pola jeneho khoreho domoj džesche, jedyn dželaczeć na njeho dwójzj s revolvra schrot wutſeli. Woboj wutſelaj pat kwoj samer mižnyschtaj, a město teho do čzrjodn džeczi, kotrež pschipadne nimo džechu, fleczischtaj. Schęsz džeczi ho s džela cęzko ſrani. Jene džeczo je do wobeju wóczkow trjehene a je ho po leſatým wuſanju hnydom do Wrózławskieje kliniki domjeſlo. Scuzerjowe mjeno je pječza ſnate.

* (Wojowanje s džiwinškimi paduchami.) Piątk rano żo w Starograbowſkich ležach, w satſkej provinzy, dwaj hajnikai s někotrymi džiwinškimi paduchami setkaſtaj. Hnydom žo s wobeju stronow tſelesche. Jeneho hajnika satſelichu, druhi bu ežeſlo ſranjeny. Džiwinšzy paduſchi, kottiq žu pječa jenož ložſche ſranjenja po- ežeſpili, žu wschitzy ezeſli.

* (Wjeczeř ſwojeje čeſcę.) W Hermannstadtu w Szedmo-
hóřskę je jedyni pěchotovski hejtman jeneho dragunſkeho wýſhſeſkeho
lieutenanta ſakala. Wón bě lieutenanta, fotryž mějſeſche ſ jeho
žonu faru, w ſwojim wobydlenju pſchi ſwojej njeſvérnej mandželſkej
pſchewapil a jeho hnydom mori.

* (Mordarstwo.) S Gleiwiz pízaja: Sažo je powięsz wo žadławym krawawnym njeskutku pschischla, kotryž je ſo na puczu ſ Koſtuchna do Ćzulowa stał. Hewjer Duda ſo ſe kwojim pschi-rodnym bratom Hoſznikom a teho mandžeskej ſetka. Wón ſo ſ Hoſznikom ſo pschereczawſki do njeho ſ nožom da a jeho wospjet ſ wutrobie kłó. Ćzeźko ſranjeny bjes wědomoſćę na ſeniu padże. Duda ſo tež na Hoſznikowu żonu ſ nožom ſaméri a jej ruku roſ-řeſny, tak ſo ſo žona wutrwani. Żona je pječa hižo mortwa, jejny muž paſ je hylcze živý. Słoſnika ſu jaſeli.

* We Winje je jena žona jenu młodu holzu, njewiestu kwo-
jeho syna, s woknom won czišla. 15-létna džélaczerska Sofija
Emaherez ho s młodym džélaczerjom Beuchlingom lubowasche, kotryž
je kwojej maczjerju s njej w jenej a tejkamej khěži bydlesche. Beuch-
lingowa bě 'pschečiwo' jeju lubowanju, njemóžeshe pak dozpicz, so
by ho jeje syn teje holzy wsdal. Skónčenje ho Beuchlingowa do
Emaherez wobydlenja poda a tam młodymaj čłowjekomaj hrožesche,
so budže, jeli ho lubowacz njeprzečestanjetaj, bórsh pak won, pak
wona morwa. Dokelž jeje syn pšchi tym wosta, so tu holzu nje-
wopusczeži, jeho macz do teje holzy bicz pocza. Holza pšched njej
do komory čeknij, s kotrejž woknom ho do dwora hladasche a ja-
džeržowasche durje sady řeđe. Beuchlingowa pak durje wotstor-
čiwiči ho sa njej do komory dobu a ju tam plistowasche. Holza
syninje wo pomoz wołajo k wotewrjenemu woknu dobeža a potom
bu na jene dobo wšcho směrom. Nastróženi kuzodža nětko
na pomoz khwatachu, a hraj, píches wotewrjene wokno widzachu, so
młoda holza czežko wobichkodžena we womorje na dworje delta
leži. Najprijedy řebi myžlachu, so je ſama s woknom won skočila.
Bórsh pak jedyn pohonež ſwědčeſche, so je widział, kaf je ta holza

janak s woknom won padnyla a so je ho s mozu wokna s wobemaj rukomaj dzerzala a wo pomoz wolała, prjedy hacž je ho puščezicž dyrbjalá. Hafle nasaſtra rano bě Sofija Emaherez tak daloko k ſebi pschitčla, so možachu ju pschebzyszcž. Wona je ſebi jemu nohu ſlamala a ho ſnutſkownje wobschlodziła. Beuchlingowu ſtu hadzili.

* **W**ięcej w sprawdzie czełowe polskie terytorium ujęto

warjow ponurjeneje franzowskeje lódze "Bourgogne" tele dny jendželska lódz "Dilfield" jézéscze. 175 na morju pluwazych czelów so naliczzi. Napohlad bě tak žaložny, so wschelazb matrosojo skhorichu.

* (Semjerenje.) W Chile je 25. juliya wulke semjerenje bylo. W Conzepzionie a Talfahutwne je so wjeye khézow sazhyplo, druhe su so wobschodzile. Wobydlerjo w nozg na drohach a torhoschegach pschebywachu. Telegrafiske a elektriske groty so rostortzehu.

Smjercz kapitana Deloncle.) S Parisa piša: Kapitan po-
nurjene je lódze „Bourgogne“, Deloncle, je rječovsku smjercz wumrjel.
To wobszwédčja s „Borgogne“ jenohlbzne rosprawy wschitkich tych,
kij su žebi pschi tym wulfim lódzinym njesbožu živjenje wukhowali.
Hacž do požlednjeho wokomika, hdýž mózna žolma jeho s lódze
wotplawi, wón jako wutrobiti komandant na swoim powołaniskim
městnje sawosta. Hdýž bě strach najwjetschi, hdýž jeho s próstwami
nadbehowachu, so by hischeže wjazy puczowarjom wukhowal, wón
pomožpytažch troschtowasche a jich smérrowacž phtasche, njehnuthy na
swoim moſče stejo a roſlaſujo a wukhowanske prózowanje na-
wiedowajzy. Wožieži kwdkojo jeho straſchneho ſtukowanja
powjedaja, so je na jeho wobliezu widžecž bylo, tak ſtarosćiwje
jemu dönt jeho puczowarjom wutrobu hnajesche, a tak wón swoje
hamzne wukhowanie fanjehajo porečki pschitklađ hamzneje woporni-
woscje a ſlužbneje kwtw wschém lódzinkam dawaſche. Pređkowny
dzel lódze „Bourgogne“ je po wérthbodných rosprawach něotrych
puczowarjom zjle pſcherenjeny byl a dwaj přenjej ſežoraj ſtaj
s wulfim wrjeſkom padnholo. Pschi ſraženju je pječa jena kótwizyna
hoka lódž pſchekola a sle wobſkodila. Woda je ho ſylnje do
lódze walala. Kapitan Deloncle ſirenskemu wodžadlu kóciwitschi,
žebi jeho grot wokoło rufi ſwi, jačo by ho ſ lódži pſchitwjeridžicž
czyl, a potom požledni alarmignal da. Na to je ho lódzinh pređ
hischeže ras ſběhnyl a potom ho pod wutrobuňuſazym wo pomoz
wołanjom podnuril. Někotři su widžecž byli, jo su ho ſadwelnje
se žolmami běžili — potom je ho woda, lódž požrjewſchi, nad njej
ſ ſužolom ſawjerka — a ſ njesbožom bě ho ſtało.

* Wulke myſche ſu na pomorſkim knježim dworje w Battinſthalu pola Benkuna džecžo jeneho dželaczerja ſle wobſchdodžie. Starſchej běchtaj wjedzor poſdže po vizu ſa ſlot ſ domu woteschloj a kwoje džecžo, tiž w kolebz̄i ſpasche, hame domach wostajiloj. Tu khwilu ſu wulke myſche do wboheho džecža dachu a jemu wobej rucženj žaloznje wohrymsachu.

* Mandželski paradis ѿ rānschoindisca kupa Sumatra býež ſda, na kotrejž ѿ wschitko ſjenocža, ſchtož jenož ſamóže, žonu ſbo- žownu cžinicž. W tuthym kraju zyłe ſamóženje mandželskej kluſcha a mandželski ma jenož i zykej mozu ſa tym ſtačž, ſo by ſwoju žonu wobohacžil. Dželenje mandželſtwow ѿ tam jara poređko ſtawa, ſchtož ſhano ma ſwoju pſchicžinu w tym, ſo mataj mandželskaj kóž- dy ſwoje hospodařtſto. Šhynojo hacž do ſchitwóreho lěta pola macžerje woſtanu, potom ѿ nanej pſchepodadža. Muž a žona mataj mijenujž kóždy ſhwój ſhamžny dom. Džowki hacž do woženjenja pola macžerje bydla, potom natvari ѿ jim kheža pódla macžerneje, w kotrejž ſu hacž dotal bydlište. Wumrje-li woženjenyu muž, tehdy ѿ pſched dom jeho wudowu žerdž ſtaji, na kotrejž wjetſchku ѿ dołha žarowanſta khorhoj ſmahuje. Domž wetr tu nijeje roſtorhał, wudowa prawa nima, ѿ ſažo woženicž. Nětko pak je dónit woženjenje žony na Sumatrye tak ſatiwženja hódný, ſo ѿ tam wudowistwo hórie hacž hdze druhdze ſačzutva. Teho dla nałożuje ѿ ſa žarowazu khorhoj tkanina tak kluſba hacž někaſ móžno, ſo by ju wetr rucze roſtorhał, a ſažo woženjenju ničzo wjaži na puću njehylo. Mlo- da wudowa pyta a namaka tež husto hízo po někotrych měžazach druhého mandželskeho, tiž ju we dla wumrjecža přenjeho muža troſch- towacž.

* Káč ho druhdy nusa khudeho burskeho čłowjeka w uwižiwa, je se széchowazeho widzecz. Wóndano jedyn bayerski skótny wilowar a kublowy wukutlej jenej wudowje, kotaż bě w wilej pjenzejnej nusy, jenu kruwu ja 50 hriwnow wurečza. Hnydom na to pschelkpanz to same stoczo wo wžy sažo ja 250 hriwnow pschedeacz spyla. Mndraczka pak dla jeho njeħaribicztwoſcze s hnojowymi wiłdami pschebichu a se wžy wuhnachu.

* Sandženu žobotu běchu w Albensbergu kschęzisna. Džesčju pschi kschęzenzh mieno Hendrich narjetnychu, tola hdyž domoj pschi schedčki ſebi džeczo bliże wobhladachu, bě ho Hendrich do holčki pschemenil.

(S blyskom ſaražena.) S Noweho Nuppina pišaja, so je ho tam sandženu žobotu jena žona s blyskom ſaraſyla. Wona bě s druhimi dželaczeřkami monka na polach pschi žnijowym džele. Hdyž ho dželaczeřki ſylueho deſčoza dla domoj wobčichu, blyſt s njebieſ ſjedče, s kotrymž ho jena žona, jedyn muž a jena holza na ſemju poraſychu. Žona bě morwa, muž a holza běſchtaj jenoz pohluſchenaj a ſažo wědomoſcz nabuſhtaj, holza wſchak hakle wokolo połnozy.

(Njeſbože pschi mlóčazej maſchinje.) Žalostne njeſbože je ho ſchitwörtk rano na Weſſelhöfennim dworje poła Heiligenbeila ſtało. Tam riſik (raps) mlóčachu, pschi cžimž dželaczeř klozki do mlóčazeho kaſcheža kladzeſche. Pschi tymle džele jeho mlóčaze ſchidla ſhabnichu a jeho do mlóčazeho bubona ſeſezechu, hdyž ho jemu hlowa a jena ruka wottorže. Klozki bě jara porjadny čłowjek a žonu s tſjomi njewozehnjenymi džeczimi ſarvoſtaj.

(Cžert w o iſt w j e.) Hrabsna hra je ho tele dny w jenym podtſechnym bydle w Brüsselu wotmela. Wobhydler teje ſtwy bě s někotrymi ſnatymi na pučzu po wſchelich korečmach. Skończenje bě wina ho napivschi w poſlednej korečmje wuſhny. To jeho pscheczeljo ſebi s žortej wužichu. Woni jeho połnje pjanego nimale do nahoth wuſlēfachu a jemu papjerjanu krónu s dwemaj rohomaj na hlowu ſtaſichu. Tak rjenje twudebjeny wozuczniſchi ho wón pomału domoj motasche, hdyž w ſwojej pjanosczi, taž ho ſamo wě, ſatrafchnu haru ſehna. S tajkej haru ſwoju žonu wubudži. Hdyž ta poł uahoho muža s rohomaj na hlowie wuſlada, wona ho ſmierſtne wuſtržawſchi, s hloſkom ſawola a ſe ſwojimaj dwemaj džeczomaj w ſtoku po ſchode dele cžekasche. Muž, kotryž ſebi wumyſlicz njeſezhe, cžeho dla jeho žona tak nahle cžeka, czerjeſtſte ſa njej. Duž jeho žona, kž ſebi myklesche, ſo je hižo nimale w čertowych paſorach, ſe ſwojimaj džeczomaj s woſnom prěnjeſho poſthoda do dwora dele ſpoči. Šuſhodžo pschikhwatachu a čerta na ſtražu wotwiedzechu. Žona a džeczki ſu jara wobſchłodžene.

* Sedyn chineski mordat, Goang Čzing, taž je San Franziska w Kaliforniſſej pišaja, sandženu pónđelu tamniſſej polizji twóchmy, a ho w dynamitowym a pólwrowym ſkłodze Westenſkeho towarzſtwa ſthowa. Sso s pólwrowymi ſhudami wobdawſchi wón polizistam hrožesche, ſo s revolwrowym wuſelom ſkład někotrych tunow pólwra ſapali, jeli ſo ho jemu pschibliza. Wulka liczba polizistow zyli nōz ſtražowasche, hacž ſebi mykłachu, ſo je Chinea wuſhny. We woſkomiku pak, hdyž chzichu jeho pschimyčz, wuſel ſuſny, ſkładownja do powětra ſlečzi, a wſchě twarjenja w dalokoſci 20 mjeſchinow ho wupuſczechu. Čzing a ſcheczo polizistojo ho do powětra wjerhnychu a jako morwe cžela na ſemju padzechu. Schyrio druhu mužojo a dwě žonje buchu ſranjeni, dwemaj ſ nich ho ſcžekta ſiwiſjenje ſdžerži.

Wuſhdenja.

Khostanska komora. Schwalcžu Hedwigu Doru Braunez s Budyschina ſu cželnego ſranjenja dla ſ jaſtu na džewječ měſzazow ſaſudžili. Žu winowachu, ſo je loni mandžeſku pschekupza Mittaſcha, kotaž je w Budyschinje na ſnutſkownej lawſkej haſy pschekupſtwo měl, taž dołho ſ pukami pscheczeřhowaſa a kſjudowaſa, doniž ſebi wboha žona njeje ſ jedom ſarvala. Wobſkorženu ſu hižo leſka 29. měrza ſudžili, dokež pak bě jejih ſaritonar na tym dwelował, ſo wona njeje duchownje połnje ſtrowa, běchu ju do Sonnensteinskeho wuſtawa podali, ſo by ho tam wobledžbowala. Tajny radžiczel dr. Weber ſ tamneho wuſtawa na dokladne waſchne ſwoje měnjenje roſkładowa, ſo je drje wobſkoržena nervousna a lohko ho roſhorjaſa, ſo pak je duchownje połnje ſtrowa.

— Skalat G. T. Piech w Bręſyſtežu bě dołznaſ listaj na 600 a 300 hriwnow falſchowal a jej druhim woſkobam jako prawaj pschedpoložil, ſ cžimž bě dozpił, ſo běchu jemu 20 hriwnow požęſili. Žebaka ſ jaſtu na 8 měſzazow a ſ ſhubjenju cžeknich prawow na 3 lěta ſažudžichu.

Šrej na podhrodžanskich „Wulſich mlynach.“

Na Židowje něhdý mlynk
Pjenjes běſche nabyl,
S tym, ſo khetro mazowacž
Njebe ženje ſabyl.

Pschebérasche na myſlach,
Káč by dobył wjazh,
Pschitwariwſchi mijeliſlów
Pschiměval by mazý.

„Ale bylo hōdno to,
Pschiplatowacž hakle?“
Wón po dolich wſhemiyſlach
Doradži ſej taſle:

„Pod hrodom ſ kónz Židowa
Mlyn ſej nowy ſtaju,
Wulſi, kajſi ſima ſral
Zadhy w zyklm kraju.“

Stadlo twarzow najawſchi
Spěchne poča twaricž,
Njeſta ſich zyky džen
Wohanjecz a ſmaricž.

Spodžiwno! Žom' kóždu nōz
Dnjowy natwar ſpada.
To je nacžinjenia wěz,
Nakuſlana wada!“

So by tola pomhal djaſ!
Placžil to bych jemu!
Ledy wuſtanrowa to,
Cžert ſo pschida ſ njemu.

Rady wſchak cži poſkužu:
Mſdy pak ſa to hladam:
Po ſtarjenju ſa pomož
Cžlowjek ſej žadam.“

Schtóz b'dže ſwoſnom hotowých
Prěni ſuſnycz dele,
Po teho ſej pschijedu
Runu ſmuhu ſ hele.“

Hdyž to dojednane bě,
Twar taſ ſpečhovasche,
Byle ſahi džen a džen
Mahlé pschibjerasche.

S kchwatkom murje roſczechu,
Mlěvne stroje ſobu —
Hroſa miſchtr mlyňkowu
Saja ſa wutrobu.

Mužo, to njej po dobrom,
Je, taž cžert by ſajal!
Khrobolaſo, ſy ſnadž joh'
Na pomož ſej najaſ?

Na to wón: „Hdyž twar b'dže
Prěna cžlowſka dufcha, Iſtacz,
Kotaž ſ woſnom poſladnje,
Sa mſdu jemu ſluſcha.“

U ta ſrej je wostała
Na wſchě dalsche cžaſh,
U ho ſeto wot ſeta
Seſerwjenjaſa ſaſh.

Mrowjan.

Syma žonu piſheběhnu,

Bołniſcha bu hroſy;
Saſtroženej ſe ſtystem
Saſtiwachu moſhy.

„Swarnui Boh, ſo po tebje
Wón ſej njeſchijedž!
Káč eže toho woboru?
Wěch mi rady něhdž?“

„Hela twojoh' mlyna dla
Nježmě nikoh' ſimacž,
Cžert niž žanoh' cžlowjela
S paſoram ſchimacž!“

Lestna žonſka ſhebaſz wě
Sſamo leſtnoh' djaſa,
Na pschimyſle njetrjeba
K tomu wjele cžaſha.

K wóžliczeřni wona hnyd,
Mlynskoh' hóla poſbla:
„Dži a pschijwedge do jſtow mi
Wuſluženoh' woſbla!“

Khětje mužow draczeſenje
Sthka na to ſloczo,
Wo duſchu ſo cžlowjefku
Se ſtrachami počo.

Po mužku joh' wutroji
S mlynskej draſtnej wězu,
Dolhei wuſtji ſakryjo
S běle ſymplymežu.

Wokol ſchije rubjeschko,
Prědu mlynska ſala —
Taſ to ſloczo na muža
Podobne bě ſ dala.

Lestniſa tu pschitworo
Potom ſ woſnu ſtají.
„S woſnom tykaj hlowu won!“

„S krujym hloſom praji.
Pschiměrjenia hoſdina
S torma dyri ſ meſta —
Sly duch juſknj: „Nětlo mi
Te ta duſha wěſta!“

Po mſdu wotworne ſturojo
Do woſna wón ſahny,
Hrabny, wucžu, ſroſumi,
Káč je woſludan.

Saſliwajo ſ wóžlikom
Saje horje ſ třeſche —
Hijak reſnje ſahija —
Štaſo ſ nim ſo běſhe.

Na murju tam horka ſrej
Pod krywom ſo linj,
A tón wuſebanu djaſ
Šaſkujo ſo miny. —

Sa naſch ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 46,379 hr. 32 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Po ſkłodze: woſczerjo a piſkado . . . . . 4 = 50 =

W „Katholſkim Poſble“ čižbilo 30 lěta 1898 hižo
kwitowane:

Delanska patentna komiſija: 2 hr.; „Vlada“ za
knipy, wot knipe ſararja Duczmanu jej darjene
(nađobny knipes darječer budže drje ſ tym piſhes-
jene), 10 hr.; roſkolniž 3 hr. 44 np.; ſarar
Zurij Kral w Dubinje 10 hr. = ... 25 = 44 =

Hromadže: 46,409 hr. 26 np.

S džakom kwituje

Sarjadniſtwo „Macziz ſſerbiſleje“.

Zacherlin'

Zacherlin

spodzívni je skutkuje! Wón mori, kaž
žadyn druhý hrédk, s věstoscí a rucze kózdu družinu schléd-
ných pschekazanow, wožebje mole, tkhi, schwoby, muchi,
schézónwy, njerodž na domjazich skoczatach a žo teho dla
wot milijonow wotebjerarjow khwali a pyta. Doho sna-
mjenja žu: 1. sahyglowaná blešcha, 2. mieno „Zacherl“.

W Budyschinje pola ff. Měrschez bratrow nažlédnikow,

=	=	f. Oth Engerta,
=	=	Straucha a Koldy,
=	=	Pawola Hofmann,
=	=	Richarda Neumana,
=	=	Emila Měrscha,
=	=	Raala a Kunatha,
=	=	C. A. Lukascha,
=	=	Pawola Schöckarta,
=	=	Alfreda Böhnh,
=	=	Herm. Kschizanka,
=	=	Pawola Mikela,
=	=	E. Ferd. Lehmann,
=	=	Aug. Schwera,
=	=	A. W. Knichale nažléd.,
=	=	E. M. Klausza.

Nowej

poľnojereje

najlepšieje hodonosce po najtuni-
schich placzisnach.

Ioujche jerje

wulke tuczne po 5 np.,
mjenische po 2 np.
porucza

Juriij Schwiebns,
prjedy August Bartko
na swonkownej lawskiej hažy.

hrabje,
ložyschčza,
kožaze rynki,
kolmas,
kožowy mas,
powjasatise twory,
drjewianzy,
drjewiane stupnje
we wulkim wubjektu tunjo porucza

J. G. Müller,
powjasatise mischt
na tamjeutnej hažy 12.

Schpruchi na sczenu
(se žlebornym pižmom wutloczene)
po 25 np. a 50 np.
žu dostacž
we wudawarni „Sserb. Nowin“.

Wsché druzinu koruſchlow

hamžneho mlécza,
lardamomen,
muſlatowe kwety,
bely a czerwieny popjet,
piment,
safran
poruczataj tunjo
Měrschez bratrow nažlédnikaj
pschi žitnych wilach 30

Strauch a Kölde
na tamjeutnej hažy 3,
dalokorečjak 81.

K wužywej
hróch,
wołku,
hoborski kolij,
schlesynski kréni kolij,
hejdusichku,
prawu répu
porucza
Gustav Heinke
pschi žitnych wilach 34.

K wužywej
najlepšchu woku,
najlepšchi hróch,
hoborski kolij,
schlesynski kréni kolij,
hejdusichku
po tunich placzisnach porucza
Jan Lukas
pschi žitnych wilach čížlo 9.

Jed psche schzónwy,
rucze a s věstoscí skutkovazh
porucza Germania-drogownja,
dr. Roeber.

Jed psche muchi,
rucze a s věstoscí skutkovazh
porucza Germania-drogownja,
dr. Roeber.

Nim,
arak,
kognak,

punschowe essenzy,
wschelake tufragne a wukrajne
blidowe likery

w derje wuležanych družinach a
w wulkim wubjektu porucza
Gustav Köttner
w Budyschinje
10 na herbslej hažy 10,
wožebita pschedawařna
sa wina a delikatesy.

K wužywej
najlepšchi dominialny kolij
najlepšchi hoborski kolij
po najtunischich placzisnach porucza

Juriij Schwiebns
prjedy August Bartko
na swonkownej lawskiej hažy 10.
Czerstwy lój punt po 30 a
40 np., tuczne kuszhene kwinjaze
mjažo po 70 np., folbažowy tul
po 40 np., tuczny howjasowy
brjuch po 50 np., 2. družinu
běleje folbažy po 50 np., žadlo
punt po 65 np. porucza
O. Peticha na žitnej hažy.

Zyle tuczne howjasé mjažo
punt po 50 np.,
folbažu punt po 60 np.,
čerstwy folbažowy tul po 40 np.,
wuskhreny lój punt po 40 np.,
polež pschi 5 puntach po 70 np.,
žadlo punt po 65 np.,
kuszhene mjažo punt po 70 np.
porucza
rěnik Wagner
na seminarkej drósh.

Howjasé, konjaze,
czelaze a wowcze ſože kaž tež
wowcze wolmu pschezo po naj-
wyšichich placzisnach kupuje

Heinrich Lange
pschi žitnych wilach njedalo
herbskeje katholskeje zyrkwe.

Wobrasy
(bldy) žo rjenje a tunjo ſachkle-
zuja a s woblikom wobbadža,
domowe žohnowanja a wobrasy,
wenz y a schpruchi k žlebornym
kwazam we wulkim wubjektu a
tunich placzisnach pola
Maxa Mütz
na bohatzej hažy 11.

XXIV. Hłowna skhadzowanka

Serb. stud. Młod.

zmęje so

w Małym Wjelkowie

6., 7. a 8. augusta w Gaeblec hosćencu.

Sobotu 6. augusta popołdnju w 5 hodź. budźe zhromadźizna wubjerk.

Póndzelu 8. augusta je wulčet.

Kózdy serbski studowacy ma po móžnosći skhadzowanku wopytać. Je to jeho přislušnosć!

Wsitey přećeljo serbskeje studowaceje młodziny, wosebje sobustawy našich serbskich a burskich towařstwów, budźa nam na najwutrobiňo witani hosća a njech so tola w prawje bohatej ličbe hičo na popołnišej hłownej zhromadźizne wobdzela!

Ota Więaz, stud theor.,
t. č. hłowny starši.

Financny wubjerk Maćicy Serbskeje

zmęje přichodnu srjedu, 3. augusta, popołdnju w 5 hodź. zhromadźiznu w lišcej jamje.

Wsitek sobustawy wubjerk, kaž tež wšitkich přećelow našego narodnego skutka, Maćicnego domu, wutrobnje pře-prosuje

J. Gólc, farař w Budyšinku.

Pschi ratařskiej šchuli w Budyšchinje

a pschi žadarskej a žahrodniskej šchuli, s njej sjenoczenie, so ſymſki ſemester wutoru 18. źektorba 1898 ſapocženje. Pschiwodženja ſa wobej ſchulskej wodželeni pschiſima a wſho dalsche wukasa

direktor J. B. Brugger.

Rěčnik Drache

pschi mjažowych jědłach 1 po 2 ſchodomaj je tež njedzeli wot 8—11 hodzin dopołdnja t rěčam.

Wotewrjenje ſchleńczerſtwia.

Czeſčenym ſerbam w Budyšchinje a woſkownoſczi dowolam žebi najpodwołniſcho t wjedzenju dacž, so ſym tu na

ſwonkownej lawſkej haſhy čiſlo 30

ſchleńczerſtwo

wotewrili.

Proſcho, so by ſo moje pschedewſacze dobroczitwje pod-pjerało, najhódnishe dželo a tunje płaczisn lubju.

S pocžesčowanjom

Ernst Herzog.

Széhovaza noſhena, ale hiſhče jara dobra draſta je ſo mi na pschedanu pschedopodała:

2 nowaj gumijowaj mantlaj,

4 lětnje ſwierschniki,

1 krótki kožuch,

wulka dželba wobleczenjow,

teho runja někotre žakety a kholowy, 1 czorne wobleczenje a 1 ſrat, dale wulka dželba ſtaninowych ſhytkow, pschiſodžazych ſo ſa mužaze kholowy, holezaze wobleczenja a holezaze kholowy.

Jurij Melcher na ſamjeńtnej haſhy 1
w jegerſkim dworje po 1 ſchodze.

Prěni a druhi

wěnz ſpěwów

ſa ſerbsku młodoscž

ſtaſ ſ nowa wuſhloj a ſtaſ doſtač po 10 np. we wudawańi „Serb. Nowin“.

We wudawańi „Serbſkih Nowin“ je doſtač:

Spěwna radosć.

Zběrka

ſulſkih ſpěwów.
Druhi wudawk.

Bukečanske ſerb. tow.

Sobustawy ſo naležne proſa, ſo njedzeli 7. augusta na skhadzowancy serbskeje studowaceje młodziny, kotaž ſo w Małym Wjelkowie zmęje, bohaće wobdzelić. Program skhadzowanki ſo w Serbskich Nowinach wozjewi.

Předsydſtwo.

Psches ſuđniſtvo ma ſo na dyrbjeňſte waſchnje na pschedańi wobdzowanje pschedawacž: 3. ſeptembra 1898 dopołdnja w 10 hodzinach. A. E. Kulez ſhēſtarſta žiwnoſcž w Suborniczy, na 1800 hrivnow ſtejewana.

Žiwnoſcž na pschedańi.

Sahrodnisťa žiwnoſcž čiſlo 10 w ſsowrzejach, njedaloko Kubschiſkej ſelesniſkej ſastanisheža, 29 kózow wulka, je ſ inventarom a ſ rjanymi ſtejathymi ſnjemi pschedemjenja dla ſe ſwobodneje ruky na pschedańi. **Wobžedžet.**

Salzbrennerez ſublo w Kobelnju pola Klukſcha, maživne, w po-myžlinje najlepſich hofpodaſtich wobſtejnoscžach, je ſ pschiſhodnymi wuměnjenjemi na pschedańi. Wobhodny agent Dittrich w Budyſchinje.

Šhěza na pschedańi.

We ſuſtu pola Pomorž je nowa natwarjenia ſhěza čiſlo 25 pschedemjenja dla ſe ſwobodneje ruky na pschedańi. Wſho dalsche je pola wobžedžerja ſhonicž.

Šorčžma je ſiwyim wobhodom ſ maživnymi twarjenjemi a 16 kózami ležomnoſcze je pschi naplačenju 2—3000 hrivnow hnydom na pschedańi. Sa ſſebov ſo woſebje derje pschiſodži. Dalsche wulka wobhodny agent Dittrich w Budyſchinje.

Sſerbske ſpěwařſke

w najwoſebniſtich a jednorých ſwiaſtach ſu po tunich płaczisnach na pschedańi we wudawańi „Serb. Nowin.“

Wulke jerje

mandel po 50 a 60 np. poručataj

Ginzel a Ritscher na wulke bratrowskej haſhy 6.

Stare běrny

ma na pschedańi Petr Wader na hornczecſkej haſhy čiſlo 2.

Dla kupjenja wjetſchego je ame-rikanſki ſolebanſki butrobaž je ſtejadowan tunjo na pschedańi w Měr-kowje čiſlo 3.

Dvaj ſylnoj dželanskaj ſonjeſtaj na pschedańi, dokuſt ſtaj ſbytnaj; dale trjebanu kuczow wōſ ſiach-tojnym pscheditwom.

Budyſle wulke mlyny
(Kumſchtyn mlyny).

Hnydom a ſ nowemu lětu ſtvački, ſtwinſke a ſlužobne holzy, pěſtonče, hoſpoſy, džofli, ſlužobne a hródzne džonki a tajke ſ ſiwi-njom, poſonečow, gramtischtow, wotročkow, ſrénkow, rólnych poſonečow, tſečkow a woſazych do-tuđomnych a Draždanskich ſtron pyta pschiſtajeſta Šchmidtowa w Budyſchinje na ſukelniskej haſhy 24 po 1 ſchodze.

Dwórfski ſtražník

ſo na knježi dwór w Počaplizach pyta. Wón može woženjeni biež-

1 poſoneč, 2 rólnuju poſonečow hnydom pyta Šarečjanſki knježi dwór.

Hnydom a ſ nowemu lětu ſtwinſke holzy, ſlužobne a hródzne džonki, mlokoſe holzy, poſonečow, wotročkow, woſazych, dželaczeſte ſiwojby do tuđomnych a Draždanskich ſtron pyta Španuowa na malej bratrowskej haſhy 5.

Nashej czeſčenje njebočicžkej knjeni hrabinzy

ſ Günsiedel w Lipiczu

ſo džakujemy ſa wſhu luboſež a podpjeru, nashej woſadze w tak bohatej mérje wopokaſanu.

**Wóh ſaplacž
jej wſchitlo miloſežiwje we
wěcznoſczi.**

W Minaſale, 27. juliſa 1898.

Šyrkiwſke prjódſtejerſtwo.

Gylora, farař.

(K temu čiſlku pschiſloha.)

Pschiloha i číslu 31 Serbskich Nowin.

Sobotu 30. julijs 1898.

Placíšny rěšneho řetou na Draždanských řetnych wilech

25. julijs 1898.

Placíšny po zentnarju a hrivnach.

Řetne družiny a vostanjenjenje.	Živa	Něna
	waha.	waha.
B o l y:	hr.	hr.
1. polnomajhne, wuformjene, najwjetshje rěšneje hōdnoſeže hac̄ do 6 let	34—37	62—66
2. mlode, mjaſne, niewuformjene, — starše wuformjene	31—33	57—61
3. brénjo pizowane mlode, derje pizowane starše	28—30	52—56
4. hnadne pizowane ſtždeje starobý	—	50

Z a l o j z y a t r u w y:

1. polnomajhne, wuformjene jaložy, najwjetshje rěšneje hōdnoſeže	31—33	57—60
2. polnomajhne, wuformjene kruwy, najwjetshje rěšneje hōdnoſeže hac̄ do 7 let	28—30	53—56
3. starše, wuformjene kruwy a hnadne wuwite mlodjshe kruwy a jaložy	25—27	50—52
4. brénjo pizowane kruwy a jaložy	—	45—48
5. hnadne pizowane kruwy a jaložy	—	43

B y t i :

1. polnomajhne, najwjetshje rěšneje hōdnoſeže	32—34	57—60
2. brénjo pizowane, mlodjshe a derje pizowane starše	29—31	54—56
3. hnadne pizowane	—	50

C j e l a t a :

1. najlepšhe s mlokom wuformjene abo najlepšhe wot žyza	40—42	63—65
2. brénjo formjene abo tež dobre wot žyza	—	58—62
3. hnadne wuwite, tež ranžy a fundrošy	44—46	56—58

Placíšna žitow a produktow.

Žitow w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju					
	23. julijs 1898.	28. julijs 1898.	wot	hac̄	wot	hac̄		
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.		
Wjehenza		běla	10	—	10	15	10	59
		žolta	9	71	10	—	9	85
Rožla			7	—	7	19	6	56
Sečenjen			7	88	8	7	7	19
Worš	50 kilogr.		8	50	8	80	8	60
Hroč			8	40	11	12	9	50
Wola			7	78	8	33	7	50
Zahly			13	—	15	—	12	—
Hejdusichta			15	—	16	—	14	—
Berny			2	60	3	—	2	50
Butra	1 kilogr.		2	—	2	40	1	80
Wjehenzina muta	50	—	9	50	20	—	—	—
Ržana muta	50	—	9	—	13	50	—	—
Sáhno	50	—	2	30	3	—	2	20
Šíloma	600	—	16	—	20	—	16	—
Prošata	1086 řetul,	řetulka	10	—	22	—	—	—
Wjehenzine motrubý			—	—	5	25	—	—
Ržane motrubý	50 kilogr.		—	—	5	50	—	—
Wjehenzin gris			—	—	5	50	—	—
Ržany gris			6	50	—	—	—	—

W Budyschinje placíšne: ſtrz píchenzy (běla) po 170 puntach 17 hr. — np. hac̄ 17 hr. 51 np., žolta 16 hr. 50 np. hac̄ 17 hr. — np., ſtrz rožla po 160 puntach 11 hr. 20 np. hac̄ 11 hr. 50 np., ſtrz ječmjenja po 140 puntach 11 hr. 3 np. hac̄ 11 hr. 29 np.

Na Bursy w Budyschinje píchenza (běla) wot 10 hr. — np. hac̄ 10 hr. 27 np., píchenza (žolta) wot 9 hr. 85 np. hac̄ 10 hr. — np., rožla wot 6 hr. 88 np. hac̄ 7 hr. 35 np., ječmjenja wot 7 hr. 50 np. hac̄ 8 hr. — np., worš wot 8 hr. — np. hac̄ 8 hr. 50 np.

Wjedro w Londonje 29. julijs: Pomroczenie.

Cyrkwienske powjesče.

W Michalskej žirkti smjeje 8. njedželu po ſwiatnej Trojizy rano w 7 hodž. diałonus Sarjenk ſerbſku ſpovedniu ręcz, 1/29 hodžin ſaraf Rāda ſerbſte a w 10 hodž. němſke predowanje.

Wěrowani:

W Michalskej žirkti: Jan Ernst Herzog, wuhloměřec na Židowje, ſ Mariju Lenu Domaskež tam. — Sandrij Ernst Kmoč, lakerač na Židowje, ſ Marthu Lenu Ženkež tam.

W katholické žirkti: Jakub Hajna, dželacžet, ſ Hanžu rodž. Winklerz — Petr Kudžej, dželacžet na Židowje, ſ Mariju rodž. Warzečez.

Křčení:

W Michalskej žirkti: Vjedrich Khorla, Emila Krawza, dželacžerja na Židowje, ſ. — Pawoł Waltar, njemandž. ſ. na Židowje. — Lena Selma, Jana Augusta Wjenka, wohydrlerja a zyhelnika na Židowje, dž.

W katholické žirkti: Maria Madlena, Jana Žanicha, lamjenječžarja, dž. — Jurij, Franzia Krautwursta, krawského mischtra, ſ. — Lena Maria, Jakuba Ryčtarja, khežtarja w Dalizach, dž. — Pawoł Wylem, Pawola Antonia Wölfle, twarožtarja w Huszý, ſ.

Zemrječi:

Djeń 17. julijsa: Arthur Ernst Bjarnat Marx, ratařski inspektor we Wownjowje, 27 l. 1 m., ho tepil (ſ Božej rucžu we wutrobje ſajaty). — 22. Luisa Gertruda, Vjedricha Augusta Hajny, wohydrlerja a zigarnika na Židowje, dž. 17 d. — Vjedrich Khorla, Emila Krawza, dželacžerja na Židowje, ſ., 18 d. — 23. Wöricha Pawlikowa, rodž. Ryčtarjez, 88 l. 9 m. 12 d. — 26. Khorla August Kupla, dželacžet we woltježnym wuſtanje na Židowje, 56 l. 9 m.

Žirkiwile powjesče ſ Budeſtez.

8. njedželu po ſwiatnej Trojizy smjeje ſaraf Mrošat rano w 7 hodž. němſku ſpovedež, w 8 hodžinach němſke a 1/210 hodž. ſerbſke predowanje.

Jenož 1 hodžinu
ſo butra džela ſ dr. Roeberowym
butrowym pôvrom.

Dostacž

w Germania-drogowni.

Mějeczel dr. Roeber,

chemik a hapthkar,

na bohaté haſhy, ſ napſtcheža winoweje ſicje.

5 % rabatta!

Nowe polnojerje.

Seleny ſhoſej punt po 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100 hac̄ 150 np.,
paleny ſhoſej punt po 90, 100, 110, 120 np.,
woprawdzith lompowy zoloz ſ trženju plodow punt po
27 np. pſchedawa

najstaršha kolonialwora pſchedawařja
Khorle Noacka w Budysinje
na žitnej haſhy.

Šhoſej:

njepaleny punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
paleny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamknej wulkej palerňi paleny,
čerstwe družiny, wubjernje kłodžaze,

woszibitoſež:

Winsle měchinenje punt po 100 np.,

Javasse měchinenje = 160 =

kždy thđzen ſo wjazý króč ſhoſej čerstwy pal.

H. Kunack naslēdnik
na bohaté haſhy 8.

Paleny khosej

punt hižo po 85 np.
w snatich wubjernych družinach
punt po 100 np. hacž 200 np.,
kaž tež wulki skład
njepraleneho khoseja
punt hižo po 70 np.
porucza

Bruno Halke
na swonkownej lawskiej hažy 9.

Winowa pschedawańca
Gustava Küttnera
w Budyschinje
10 na herbskiej hažy 10
swoje wubjerne naturkožiste

wino
w snatej dobroſezi a placzisnyhōdno
porucza.

Wozebje ſo porucza wožebite
wino ſa krejshndych a czeſtpojazych
na žoldk, bleſcha po 1 mf. 60 np.

Schörzuchi ſ czelazeje kože
porucza po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

Wſchē družiny palenza
čiſtſeho a dobreho
w čwizach a po mérje po najtunisnich placzisnach pschedawa

Carl Noack na žitnej hažy.
(Sałożena pschedawańca w lęce 1864.)

Khosejowe placzisny

Poruczam ſ 5% rabatta:

paleny Santoski khosej. ſylny, punt po
85 np.,

paleny Campinaſki khosej punt po
90 np..

paleny ff. parlojth khosej. jara dobrý, punt
po 100 np.,

njepralený khosej

jara dobrý a ſylny punt po 70 np.,
5 punkow po 3 mf. 25 np. ſ 5% rabatta,
10 punkow po 6 mf. 25 np. bjes rabatta

Telle khoseje ſu w mojim wulfadnym wofnje
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Starowupruhovaný
Shorjelski kalf.

Czerſtwy paleny
twarzski a róly kalf
ſe ſwojich Niſčanskich a Kandraczanskich
kafłownjow poruczam.

Firma: **C. Plumecke** w Niſcej.

Proſchu, ſo by ſo ſkaſanje direktnje pola mje, abo pola mojego
poruczowarja, kotryž je ſobotu w snatich lokalach nadenež, ſtało.

Najlepsche

nowe polnojerje,
nowe Matjesowe jerje,
nowe lětne maltsake běrny
je ſ czerſtwej poſyku dostał

H. Kunack naſlědnik

Paleny khosej

punt po 85 np., punt po 100 np.
jara ſylny a derjeſložazh, kaž
tež po 120, 140, 160 a 180 np.

Šyry khosej

punt hižo po 70 np. poruczataj

Ginzel a Ritscher
na wulſej bratrowſej hažy 6.

Schtóž dyrbí ſi wjeſelej abo
ſhutnej pschiczinu

palenz

kupowacž, njech ſypta nauj dwójne
palenzy a litery, liter po 60 np.,
a wón budže ſpokojom.

Ginzel a Ritscher
na wulſej bratrowſej hažy 6.

Wſchē družiny palenza

čiſtſeho a dobreho

Carl Noack na žitnej hažy.
(Sałożena pschedawańca w lęce 1864.)

Paleny khosej,

na ſłodzenje ſwědomieže pruhowaný, kupuje ſo
ſyry punt hižo po 70 np.,
paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth khosej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)

na swonkownej lawskiej hažy 10.

Poruženje w herbslej ręczi.

Woprawdžithy holandski

kakao

najlepschu družinu ſwěta, placzisny
hōdno porucza

Gustav Küttner

10 na herbskiej hažy 10.

Zemiczka pschedawańca ſa Budys-
chin a woſolnoſć.

Rjeplkojtn tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družinu tobala w 10 np.,
paležifa, jara dobrý ſchnupowanſki
tobak, bohath ſkład zigarov po
wſchech placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucza

Jurij Schwiebus

(prjedy August Bartlo).
na swonkownej lawskiej hažy 10.

Pěskowu jamu, na Lusaziji ležazu, ſam pschedewawſchi,
čiſtſy ſchemenitý pěſk ſa rježenje a do jſtrow, tež
i pschemyſlowym ſaměram poruczam. Wotebjerarjo chyli
ſo na zyhelneczi ſamolwiež.

Gustav Schmidt w Suborniczy.

Wſchihodna ſkładnoſć ſa ſazopschedawarjow.

Dospolne

wupschedawanje.

Prječeženjenja dla ſwobj wulki ſkład ſlobukow
a mězow ſa mužſkich a hólzow, zylindrowe a
llaquowe ſlobuksi po jara pomížených placzisnach pscheda-
wanam.

Woficžam jako wožebje pschihodnu ſkładnoſć hſchęče
na ſkładze ſo namakaze pjeſczoſe muffy, mězy,
ſymſle mězy ſa mužſkich a hólzow, filzowe ſtupniſe
a toſle jara niže placzisny.

ſlobukowý baſar

9 na bohatej hažy 9.

Pocžashue wupschedawanje.

Draſne tkaniny, čorne a pižane, runje tak ſbytli, wo-
bleženje hižo po $2\frac{1}{2}$ a $3\frac{1}{2}$ hr. hacž ſi najlepschim hōdnoſčam
žměchne tunjo. Čorne a pižane ſidzane tkaniny, hladke a
mutrowane ſi njepralene ſtupniſe, wo-
bleženje hižo po 15 hacž 40 hr., runje tak ſbytli jara tunjo.

Čorne ſtěklojte tkaniny ſi herbskim pjeſlam.

Požleſczoſe tkaniny, wupjerski, plati ſi koſchlami a
kožowym plachtam.

Conjaze a ſruvaze deli hižo po 2 hr. hacž do
najlepschich hōdnoſčom niže placzisny.

Pschedeschčniki po $1\frac{1}{2}$, 2 a 3 hr. atd.

Hermann Beermann w Budyschinje

na bohatej hažy 10.

Pawoł Giebner,

winownja
w Budyschinje
na bohatej haſzy 18,
z nutshodom z theatroweje haſzy,
porucza

ſwoje němſke a wukrajne
czerwjenie a běle

wina a lekarſke wina,

jako:

portiske wino,
ſherryſke wino,
malagafke wino,
madeirafke wino,
tokayſke wino

atd.

Dale

ſhampanſke wino,
rum, arak, kognak,
punſchowe eſſenzy
atd.

Wſchedawanie po jenotliwym a
roſeſlanje po zyliſnach w kaſtezech
po 12, 25, 50 a 60 bleſchach a
ežwizach kaſkejeſkuli wulfosze.

Najwjetſchi winowy ſkład
w Budyschinje.

Kózdy, kotryž
chze ſebi dobrý
a tuni czajnik
kuſic, abo
kotryž chze ſebi
jón porjedzieſ
dacz, njech dže
z czajnikarzej
Curtej Ženczej
na ſtronkownej
lawſkej haſzy 5,
pódlia kniſea lotteriſkeho folleterera
Jägera. — Žencz pſchedawa a
porjedza ſa ſwoje dželo sprawne
rukou.

Jed pſche Schwobn
rucze a z wěſtoſcu ſkutkowazh,
porucza

Germania drogovnja
dr. Roebert.

Czorne

draſtne tkaniny.

Nowoſeże ſa naſymu a ſymu
ſu doſchle.

Czorne a běle židžane tkaniny.

Jan Jurij Pahn.

Bayerske tocžniſki

a ſunki w 10 wſchelakorhch družinach pſchi potrebeje porucza
powjasatſki miſchtr J. G. Müller
na ſamjeutnej haſzy 12.

Heinrich Mohr,

ſchewski miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej haſzy 14
ſwój ſkład, ſe wſhemí nowoſemí naletnijeho čaſza bohače wu-
hotowaný, wſchelake czrije a ſchörnje
naležne porucza.

Po měrje wobucze ſa krótki čaſz derje ſedžaze ſhotowjam.
Zenieſle право na dželanie Kriegeſowych patentowanych
ſchörnjiow ſa Budyschin a wolnoſez.
Wuporjedzenja ſo po nowym naprawienju w mojej
dželati po žadanju hiſteze tbn ſamym
džen wobſtaraja.

Wulſki czrijowiy ſkład.

Wulſki wubjerk mužazhch, žonjazhch a džecjazhch
ſchörnjiow a ſtupnjiow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch

na ſamjeutnej haſzy 15 pódlia hoſčenja ſlotuje króny.

Slodke palenzy

liter hido po 40 np., likery liter hido po 60 np.

porucza Moritz Wejewa pódlia Pětrowskeje zyrkwe.
Destillazija ſnatych dobrých palenzow po starých tunich placzisnach.

Sigary.

Wſchelake ſbytki 5 np., 4 np. a
3 np. zigarow pſchedawam, tak
doſho haſz ſkład do ſzaha,
3 ſchtuki po 10 np.,
10 ſchtuk = 30 =
25 = = 70 =
100 = = 2 mf. 75 np.
H. Kunack naſlēdnik
na bohatej haſzy 8.

Wulſtonje ſkodžaze nowe polnojerje

po 6—10 np.,
kopu po 350—450 np.,
porucza

Carl Noack
na žitnej haſzy.

Najlepſche nowe polnojerje,

zara dobre a tuczne rybhy,
mandl (16 ſchtuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naſlēdn.
na bohatej haſzy 8.

A. Tschentscher,

schatowa pschedawańja
na bohatę hąszę číšlo 18.

= Wschę družiny schatow ſo s dobytkom kupuja. =

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

w Budyschinje, pſchi hłownym torhoscheżu 9, delka a po 1 ſchodze.

Wulkotny wubjerk draſtnych tkaninow, gardinow, poſzleſchowych tkaninow, blidowych rubow, ložowych a blidowych dekorow, Koſchlaſeho ſukna, Koſchlaſeho barchenta, starh lohež hižo po 14 np.

Obytki horka mjenowanych tworow po ženje ſo ſažo wróczazych tunich placzisnach.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

pſchi hłownym torhoscheżu 9, delka a po 1 ſchodze.

Klampnarſke tworh,

jaſo: mlokowe ſarany, mlóčniſi, krjepjenje ſhany, ſupanje, lampy atd. wot netka po ponizanych placzisnach pschedawam.

Otto Schulz, Klampnar
na bohatę hąszę 10.

Turkowſke ſlowki

nowy plód w měchach, kaſchejkach a po waſy ſu tunjo dostacž pola

Moritz Mjerewy

pſchi mjaſzowym torhoscheżu.

Destillazija likerow po starzych tunich placzisnach.

Wulke wupſchedawanje.

Lovrija ſamjeninowych tworow a dželba porzlinowych a ſchleicžanych tworow ſo wot ſoboty 30. juliia hacž do ſrjedy 10. augusta po ſara tunich placzisnach wupſchedawa.

Horla Barthel na ſmutskownej lawſkej hąszę 8
i napſheečza radneje pinzy.

Dospolne wupſchedawanje.

Dla ſpusheženja pschedawańje wſchę worzlowe tworh wupſchedawam.

G. Ellert, nožerňja na jerjowej hąszę w Budyschinje.

Dospolne wupſchedawanje dla ſpusheženja pschedawańje.

Nicht

njech njeſchepuſchę ſo poſkiežazu pſchihódnu ſkładnoſć, woprawdze tunjo kupo-wacž. — Wſchę moje tworh dyrbja ſo ja zyle frótki čaž wotbycž a ſo teho dla po ſara ponizanych placzisnach wupſchedawaju.

Woſebje pſchihódna ſkładnoſć ſa ſažopschedawarjow, restawratérów a ſa njevjeſčinske wuhotowanja.

Na bohatę hąszę 29. Zentralny basar. Na bohatę hąszę 29.

"Serbske Nowiny" wudawaſi so kózdu sobotu. — Štvortlétne predplatá we wudawařni 80 np. a na němských póstach 1 mk., a přinjeſenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kózde čiſlo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nkawěſti, kiž maja so we wudawařni "Sert. Now." (na róžku zwonkneje lawské hasy čo. 2) wotedač, placi so wot mažeho rynčka 10 np. a maja so štvortk hač do 7 hodž. vječor wotedač.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číš Smoler je e knihičiſceńje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Čiſlo 32.

Sobotu 6. augusta 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Wjerch Bismarck. †

Wjerch Bismarck je k wěcznemu měrej ſachol. Němſki lud žarujo piči rowje ſaložerja a ſtowicžela noweho němſkeho khěžorſtwa ſteji. S počinym pravom jeho Němſka ſwojeho najwjetſcheho ſyna mjeňuje, pſchetož wón je žedzenja němſkeho luda do ſtukta ſtajil. Roſtorhanu a roſkuſowanu Němſku je wón do twjerdeho zylka ſjenocži, ju móznu a ſylnu ſežini a jeje ſtamnu pſches zly ſwět roſſchéril. Džecžac̄ ſet po wumrječi ſhězora Wylema je jeho wulki fanzler ſa nim ſchol. Wjaz̄ dyžli 50 ſet je wjerch Bismarck ludo-wemu ſjawnemu ſiwienu pſchiſluſchal, ſkor 30 ſet je wón na czeole pruſkeho knježerſtwa, potom němſkeho khěžorſtweveho knježerſtwa ſtał. Prnska, Němſka, Europa njeſahinile ſlědy jeho ſemſkeho ſtukto-wania pokaſuje; wuſwoleny grat pſchedwidženja, je wón ſwět pſche-tvorił, kotrež je wón wopuſhčil.

Ota ſ Bismarck-Schönhausen ſo 1. haprleje 1815 w Schönhausenje w magdeburgſkej krajinje narodži. Gymnaſij wulhodžimſki wón wot ſeta 1832 prawa na Göttingſkej, Barlinſkej a Greifswaldej ſtudovat. 1835 Bismarck přenje ſtatne pruhovanje wobſta a potom do ſhudiſkeje ſlužby w Barlinje ſtupi, poſdžiſho bě wón ſ referendarom pola knježerſtwa w Lachenje a potom w Potsdamje. Vórh ſak wón ſtamnu ſlužbu wopuſhči, ſo by hoſpodařtvo na ſublomaj ſeneiphoſje a Schönhausenje, po ſwojim nanje namrjethmaj, pſchedewſal. W Schönhausenje jeho 1846 ſa hačenjoweho hejtmana a dale ſa ſapóžlanza druheho Jerichowſkeho wokrjeſa do provinzialneho ſejma wuſwolichu. W tuthym ſo wón na kruče konſervative ſteiſhčo ſtati, kotrejuž wón tež ſwěrny wosta, hdyž jemu 1849 ſtupiſtvo w pruſkim krajnym ſejmje do-wérchu. Roſbudžaze pſheménjenje w Bismarckowym politifkym roſwiču ſta ſo ſ jeho ponovenjom do ſaſoſaloženja ſwiaſtoweje ſlužbo-wanki w Frankfurcie. 1859 Bismarcka dla jeho njeſchecželskeho ſaſerženja pſchecžiwo Austriskej jako ſapóžlanz do Peterburga pýhlaču, 1862 ſo wón jako pýhlanz do Pariza pýhla a někotre měhaz̄ poſdžiſho bu wón ſa pruſkeho ſtatneho miniftra a naſhwil-neho pſchedžydu ministerſtweve radu pomjenowanym, 8. oktobra 1863 ſta ſo jeho ponovenje ſa wopratnemu pſchedžydu ſtatneho mi-niſterſtwa a miſterſtwa ſtronkownych naležnoſćow. W tymle ſteiſhču Bismarck wojeſtu reorganizaciju, ſo w krajnym ſejmje teho dla ſylnje běžo, pſchewjedž ſ prawnym ſpōſinacžom, ſo ſo jenož ſe ſylnym wójfkom jeho hýžo dawno wotmyžleny plan, ſjeno-čenje Němſkeje pod pruſkim wjedniſtwom dozpicž hody, kotrež wulki cžin ſo w ſeſe 1864 ſ wójnu pſchecžiwo Danſkej ſawjedž, ſ wójnu 1866 dale wjedžesche a ſo ſ wulki wójnu pſchecžiwo Franzowſkej krónowasche. ſiſhče do Danſkej wójny bě kral Wylem I. Bismarcka do hrabinstwa poſyſhil, po wójnie 1866 ſo wón ſa kanzlera nowoſaloženeho połnóznoněmſkeho ſwiaſka pomjenowa a po ſton-čenju dobyčecſteje ſlawneje wójny pſchecžiwo Franzowſkej jemu khěžor, Wylem wjerchowſki titul ſpožči a jeho ſa kanzlera němſkeho khěžorſtwa pomjenowa. W tymle ſamolwitym ſteiſhču wjerch Bismarck 19 ſet ſtukto-wasche ſ wulki žohnowanym ſa Němſku, hač bě hlyboki roſdžel w nahladach a měnjenjach w naſtupanju ſozial-neho ſakonjedawařtwa mjes Bismarckom a khěžorom ſ pſchicžinu, ſo

Bismarck 20. měrza 1890 ſe ſtatne ſlužby ſtupi. Wjerch Bismarck ſo 28. julija 1847 ſ Johannu rodž. ſ Buttſamerez woženi, kotrež wubjerna žona pſched tjiomi lětami ſwojemu mandželskemu ſe ſmjerču predy džesche. Tsi džecži ſu ſ tuteho jara ſvožowneho mandželſtwa wuſchle: Marja, nětčiſcha hrabinka Ranžau, Herbert, něhduski ſtatny ſekretar a hrabja Wylem, nětčiſchi raſchopruſki wifchchi president.

Wo poſledních hodžinach wjerchha Bismarcka ſo pſche: Schtvrtoř wjerchowé ſtrowje poſlepſchilo, tač ſo bě jemu móžno, k blidu pſchińcž, ſo ſiwi ſabawje wobdželicž, ſhampanſke wino picž a napſchecž ſwucženju poſlednjeho cžaſa někotre trubki wu-kuricž. Těž detjeměče bě tač ſpokojaze, ſo móžefche jeho cželny ſekar, tajny radžicžel Schweninger, hdyž bě wjerch lehnyč ſchol, ſo ſ Friedričhſruhe wothalicž, ſo by ſo tam ſobotu ſaſo wróčil. Wjerchowé ſtrowje pač powſchitkownje ſpokojaze wosta. ſsobotu rano Bismarck hiſhče „Hamburgſke nowiny“ cžitasche a wo politiſy woſkebje wo ruſkej ręčecſe. Tež wón w běhu dopoſdňa jědžesche a píjeſche a ſo žortujo na ſnadny pſchidawč duchowneho pieža k wodže mořežowasche, kotrež ſo jemu podavaſche. Na dobo pač ſo ſ jeho ſtrowjom ſ tým ſhóřſti, ſo ſo jemu dyž w pluzach hačecſe. W běhu popoſdňa ſo wjerchcej woſpiet wědomjo ſhubi. Wokolo wjerchora wjerchowé ſlabnjenje pſchi-beraſche, a wokolo 11 hodžin wón lohko a bjes boſoſeje wumrje. Tajny radžicžel Schweninger, kotrež ſo ſ krotko predy ſaſo wróčil, mřežezemu hiſhče pocžežene dychanje poſožicž ptyaſche. Poſlednje ſlowa Bismarck ſwojej džowz̄y, hrabiny Ranžau, kotrež jemu pót ſ cžola tréjſe, proji: „Džakuju ſo, moje džecžo!“

Powjeſcž wo Bismarckowej ſmjerči doſtaſchi je ſo khěžor Wylem hnydom ſe ſwojeho puežowanja w połnózny morjn wróčil. Hrabi Herbertej Bismarckej wón ſežhovazh telegram pofla: ſ naj-hlybſhim ſarowanjom na boſoſi džel bjerjo, kotrež je woz wo droheho wulkeho morweho ſajala, žaruju, ſo je Němſka ſwojeho wulkeho ſyna ſhubila, kotrehož ſwěrnoſeč a ſobudželawoſeč pſchi ſtuktu ſaſo ſjenocženje němſkeho wotzneho kraja jemu pſchecželſtvo mojeho w Bohu wotpočowazeho džeda, wulkeho khěžora majestosče, ſa ſiwieneje dobu a njeſahinith džak zyloho němſkeho luda ſa wſchě cžaſhy. Budu jeho cželu w Barlinje w Božim domje pſchi boču mojich předownikow poſledni wotpočinč pſchihotowacž.“ Khěžor je džecžac̄-dnjowne dwórſke a wóžom-dnjowne wójſtowe ſarowanje porucžil a wuſpořenjenje khorhowjow na wſchěch khěžorſtwevých a ſtatnych twarjenjach na poſežorova hacž do dnia khowanja.

W „Khěžorſtwevym nařeſtmi“ je ſo ſežhovaze khěžorowe woſjewjenje do ſjawnoscze dało. „Se ſwojimi wýſokimi ſwiaſta-rjemi a ſ zlym němſkim ludom žarujo pſchi marach přenjeho kanzlera němſkeho khěžorſtwa, wjerchha Oty ſ Bismarcka, Lauenburgſkeho wój-wody, ſteju. My, kotsiž běchmy ſe ſwědkami jeho krafneho ſtukto-wania, kotsiž my ſ njemu jako miſchtrej ſtatneje wědomoſcze, jako njebojaſnemu wojowarce we wójnje kač w měre, jačo najbóle podatum ſynej jeho wotzneho kraja a naſhwilneho ſlužbničej jeho khěžora a krala wobdžiwajz ſhlaďujem, ſmhy hlyboko hnuciž ſ wothalicžom muža, w kotrež je Boh grat ſtovil, njeſmertnu myſl na jenoſcž Němſkeje do ſtukta ſtajicž. W tymle woſomiku ſo njeſaleži, wſchě ſtukti, kotrež je wulki ſemirjetý dokonjal, wſchě ſtaroſcze, kotrež je ſa khěžora a khěžorſtvo noſky, wſchě wuſpěchi, kotrež je dozpił, naličicž. Wone ſu pſhemodzne a pſchewſchelakore a jenož ſtawisných móža a budža je wſchě do ſwojich mjeđowých taſlow ſa-

rhwac̄. Mje paſ nuc̄i, pſched ſw̄etom jenomyslne žarowanje a džakowne wobdzianje woſnamjenic̄, ſ fotym̄ je zyl̄ lud napjel-njeny a w ludowym mjenje ſlubjenje c̄inic̄, ſo dyrib ſo to, ſchtož je twón, twuli ſangler, pod thęzorom Wyłemom Wultim ſtworil, ſdżerzeč a wutworic̄, a jeli ſo je trjeba, ſ trwu a ſe wschém ſamo-ženjom ſakitac̄. K tomu pomhaj nam Bóh Knies.

Porucząm Wam, tole województwo f sządowemu wjedźenju dacz.
W Friedrichsruhe, 2. augusta 1898.

Whlem, I. R.

Póndželu wjeczor je so w Friedrichsruhe kaschcz, w lotrymž Bismarckowé czelę wotpoczijie, w pschitomnoſci khežoritwóweho kanzlera wječha Hohenlohe samkyl. Nasajtra wutoru mějesche so w pschitomnoſci khežora a khežortki žarowanſka ſzwjatocznosc̄, pschi lotrejž mějesche duchowny Westphal žarowanſku ręcz. Khežor hobrſkaj wěnzaſ, lotrajž běſchtaj wón a jeho mandželska ſobu pschi wjefloj, t noham kaschęza połoži. Wjerchej Herbernej wón praji, so wobżaruje, so je so jemu s poſlednijej wolu ſemrjeteho ſadžewalo, jeho ſachodnemu czelu w Barlinje w Božim domje abo w Charlottenburgskim mauſoleju wotpoczink pschihotowac̄. Khežor praji, so bych u wón a ſwiaſtowi wječhojo jemu rad w Friedrichsruhe kraſnym mauſolej (pohrjebniſczeſce twarjenje) ſtaſili, wječh Herbert je na to s hľubokim džakom proſyl. so by so ſwojbie pschewoſtajilo, so by wona ſwojeho wulfeho morweho s poſtajenjom pohrjebniſcza na tym měſtneje čjeſcziła, hdžež je wón ſwoje dny ſlónčził. Khežor na konzu na to počasa, so wón wotmyſlenie, ſemrjetemu wjerchej pomnik w Barlinſkim domje ſtaſic̄, niebuschcz.

Bismarckowy wjêchowski tytuł je na jeho starszeho syna, do-
talnego hrabju Herberta Bismarcka, pszechol. Pschinjeno „Lauen-
burgski wójwoda” pak njeje herbiske, ale jenož parochioniske bylo, po-
taistim na nikoho niepscheinioże.

Testamentowe wotewrjenje, kaž je blysciecz, żaneho pschekwajpejnia njeprchiniebny, dokelž je Bismarck psched létami se bwojimi dżeczimi żamostajenstwo sriadowal. Friedrichsrubh wjetchej Herbertej Bismarckiej pschipanje. Hac̄z na dalsche budże tam bwojba hrabje Rankazaua bydlicz. Bismarckowe żamożenie, s hotowych pjenies wobstejaze, kotrež je s dżela w jendżelskej banzy, s dżela pola Bleichrödera słožene, je wjele misjonow wjetzsche, hac̄z je żo dotal wobliczilo. Wulki dżel hotowych pjenies je bynam hrabje Rankazaua wotkasaných.

Niemieckie Księstwo. Nowy fakski shromadzeński fakon je nětko do možn stupil. Po nim ſo pſchi ſjawnych politiſkych shromadžinach njejhmedža małolétnie wožobu wobdzelicz. Wodżerjo shromadžinow dyrbja, předn hacž do dnjoweho porjada ſanđu, na shromadžinu ſczechowaze napominanje ſložicž: „Małolétnych, kotsiž knadž ſu tu pſchitomni, napominamby, ſo býchu ſo woſhalili! Tole napominanje dyrib ſo po žadanju nadfedžbowazeho polizajſkeho ſaſtojnika woſpijetowacž. Wodżer shromadžinu je ſi tym ſwoju pſchibluzhnoſeč ežinil. Małolétni, kotsiž njezdžiwajzy tajkeho napominanja w shromadžinje woſtanu, móža ſo po koſtacž, hdyz je jich nadfedžbowazh polizist jich mjenia naſhonil. Dla pſchitomnoſeče małolétnych wožobow ſo njejhmedža shromadžinu roſpuſtejcz, tež wodżerja shromadžinu, hdyz je ſwoju wiñowatoſeč dopjeliſi, żane koſtanje njepotrjechi. Na woþydlerske shromadžinu jenotliwych gmejnow a na hoſpodařſke ſjenozęńſtwa ſo poſtajenja noweho ſakonja njepočahauja.

— Lippe-Detmoldskiej należności je ho khęzorstwowy
kanzler wjerch Hohenlohe faberał. Wón je ham s Lippe-Detmoldskim
hrabju-regentom rośrćzenie mcl. Swada mjes khęzorom a regentom
hrabju Lippu ho wo praschenje jedna, hacż maja ho regentowym
dżecżom wojeńscze czeſcze wopokaſać a hacż ma detmoldskie wójsko
wufaż detmoldskiego regenta-hrabje w tymle nastupanju dopjelnicz.
Hacż do junija bę ho po tutym wufażu činiło, doruž jón nowy
general niesybenny a strowjenje njeſpcheſta. Lippe-Detmoldski regent-
hrabja ſebi po tajkim žada, ho bychu ho jemu a jeho dżecżom do-
talne prawa ſdżerżale.

— W Barlinskim Pasteurskim wustawie sa wulekowanje p^okowej skazenoſc^e ſo hižo wot ſrijedz julija khorſeſkuja. Woſoboy, wot ſkaženych ſloczatow ſkuſhane, ſo darmo ſkuſuja, bdyň we wustawie ſamym njebydla. Lekowanie w tym wobſteji, ſo ſo ſkuſhany 20 hac^z 30 krócz jétra ſchęzepia. Skuſhanych, kotiž džedža ſo lekowac^z dac^z, dyrbⁱ gmeinſta wylchinoſc^e direkſiji wustawa ſa natykowaze khorſeſc^e paſ i liſtom, paſ telegrafizy pſchiwopjedzic^z a ſkuſhany wobſkweđenje ſobu dac^z. So by ſchęzepienje wypěſtne bylo, dyrbⁱ ſo ſkuſkani hmydom lekowac^z dac^z.

— Huzaza wójna mjes Němskej a Ruskej je skončena. Ruske huzy budža so dale, kaž hacž dotal, do Němskeje všechnes mjesy pschihnač můz, tola jenož na 24 městnach, kotrež so hýcheže wojskewja. Dale je Ruska dozpíla, so je Němska výchovnila, so ma so ruske žito po runje tak níské placíšnje po němšich železnizach wošejz, kaž němške žito. Wjož řebi Ruska žadacž njemóže.

— Dokhody kieżorstwowe ho hospodatstwa su zo loni polépschile. S dokhodom kieżorstwowej kaszy je zo swiajkowym statam 28 milijonow hrivnow wjazh, hacz je zo do przedka wobliczilo, wudżelicz mohlo. A wotplaczenju döłha je zo $37\frac{1}{2}$ milijona hrivnow nałożilo, a potom hiszheje $25\frac{1}{2}$ milijona hr. bytka wostanje. Wjetstich dolhodow su wunjeźle zla $69\frac{1}{2}$ milijona, zofrowy dawki $3\frac{1}{4}$ milijona, żelowy dawki $1\frac{1}{2}$ milijona, piwowy dawki nimale 3 milijony, pošt $4\frac{1}{8}$ milijona a železničny 2 milijonje.

— Dla skłischiwadżenja mająstoscze je Barlinski krajinę żud
rejsińskieho pomožnika Trübenbacha s Baherſkeje k jaſtwu na dwaj
męszazaj ſaſudżil. Wobſkorženym 4. meje je hwojini towařſchemi
pschi wječzeli ſchedźeſte. Powiedachu wo němſkim wójsku; Trüben-
bach ménijesťe, so žu jeho baherſzy krajenjo wuſtojnichy wojažy-
dyžli Bruszy. Deho towařſchojo jeho tehole wuprajenja dla
schłejaſtachu, doniż ſo wobſkorženym njerostczerczi a khežorej hanjaze
wudmo njenarjekny.

Awstrafka. W awstriskim wójsku chzedža hiżo sa żo nowe tſelby samjescż. Nowa tſelba żo pječža powiśkitkownie nětčiſszej Männlicherowej runa, wona ma tónžamý kaliber a tež same patrony, tola wona jenož 3 kilo 30 gramow waži, mjes tym żo je nětčiſsza 4 kilo 40 gramow cžežka. Dolho drie njebudże tracż, żo też w Němskej a w drugich europiſkich statach wójska s lóžschimi tſelbami wobronia.

— Město domoj pôbžlaneje khžorſtwoveje rady (kejma) chze kniežeſtvo nowu khžorſtwovu radu wuſwolicz dacz. Wólby tak njejméja ſo po doſtalnym waschijnju, ale po zyłe nowym ſaložku. Savóklaſzow ſud njeuwuſoli, ale ienotliwe kraine keim.

— Ssłowjenjo w Awstrijskej so pszezo wužšzo sjenocžuja. Psihi wuczeſkim iſjedže w Lublanju w Krajiſkej ſu so wuczeſerjo ſe wſchěch awſtriaſich Ssłowjanow wobdželili. Tež jedyn Bohar, profesor Beſteſcjeſ i Philipoppla bě psichotomu, koyrž i howrjaſym psichyloſkowanjom wuſběhomasche, so wſchě klowjanſſe ludy hromadu kluſcheja, a ſo ſo Ssłowjenjo na Balkanie w tymle naſtupanju i ieng ie kwojimi druhiimi ienoródniſkami čauja.

Zendelska. Zendelski kronsprynz, Walefski prynz, je ſebi, hdýž je židovſkeho pjeniežnika Rothschilda w Londonje wopytał, kolenowu tarcež roſbil. Hojenje pomalscho dže, hacž fu ſebi lěfarjo myſlili. Rothschild a drugi židowſzy pjeniežnižy prynzowe ſnjeſbojenje - a pomalke sahojenje jara wobzarua. Židzi maja połnu pschicžinu i temu. Kaž fo powjeda, je ſebi Walefski prynz wulke ſumy pjenjes mot Židom wyczíſl.

Sserbia. Ruske nowiny chzedža wjedżecz, so je ſebi ſerbſke kniježerſtvo w Žendželskiej 35 milijonow frankow požęſilo. Taſko rukowanje ſo tule nowu požęſonku ſu ſo wericzelej krajne želeſnizy, jeniečke hacž dotal ujeſtaſtajene ſtatue wobfedžerſtvo, jaſtaſile. Statue želeſnizy ſo ſe wſchém materialom a personalom Žendžel-čanam ſ wuwužiwanju pſchewostaja. Pſched někotrymi létami je radikalna strona ſ wulfimi woporami tele želeſnizy ſ rukow zuſobnikow wuwinyła, a nětko je kral Milon, tutón potomnik jeneho rumuniskeho ſemjana, Žendželčanam pſcheda, ſo by ſebi ſwoje prósne ſaki notykał.

Schpaniſla. Měr mjes Schpaniſkej a amerikanskimi ſjenocze-nymi statami njeje hiſhče wujednany. Schpaniſkej je cęzko, do amerikanskich žadanjow ſwolicž, i kotrymiz dybri Kubu tamniſkim ſběžtarjam pſchewoſtajič, ſuždonu mulku kupu Portoriko ſjenoczenym amerikanskim statam wotſtipicž a dale hiſhče na někotrych druhich ſwojich kupach w czichim morju wuhlowe ſkłady ja amerikanske wójniſke ſvđstwo naprawicž dacž. Ssnaď ho ſchpaniſke knježerſtvo uabđija, jo i dolhim jednanjom dozpi, jo ho tele cęzke měrove wu-ćinjenja polbža. Móžno, jo Amerikansky hiſhče neſchtto ſe ſwojich žadanjow ſpuſhćeja; pſchetož jimi wjele na tym leži, jo by ho wójna bory ſkonečila. Schpaniſka wojeſtka móz je drje i hłowneho džela ſniczena, tola hórje hacž Schpaniſzy nětkole khorosze mjes ameri-kanſkim wójſtom na Kubje ſathadžeja. Po roſprawje generała Schaftera je w jeho wójſtu 4290 khorych. Mjes nimi je 3038 na žoltu ſymizu ſkhorjenych. Tež w amerikanskim wojeſtkim lazareze na kupje Pinos bliſko Kuby ſu cęorne jétra a žolta ſymiza wu-dyrile. Ludžo na dróhach ležo mręja, a wýſchnoſcz je niſowana, je poſtriebačz dacž.

Tež na Philippinskich kúpach mája ho Amerikanszhy s njevočakanymi khoroszczemi bedzież. Wjednok domorodnych Philippinskich sbežkarjow ho Amerikanskim pschecziwja. Wón je roškašowarzej amerikanského wójska, Merritej, pschipowojedžil, so wón Manilu dobywchi ho wo wuczinjenja, mjes Schpaniskimi a Amerikanskimi wobſamkujene, njebudze staracž. Duž dyrbi ho s možnoszczu liczicž, so budza po wobſamkujenju mera Schpaniszhy a Amerikanszhy hromadže pschecziwo sbežkarjam wojovacž. Merrit je teho dla do Ameriki k wiedzenju dał, so budze najsterje požylnjenja hwojeho wójska trjebacž.

So bychu ho Schpaniszhy pschedolho dla měrczinjenja njeſchewylovali, Amerikanszhy pschecziwo Schpaniskim na Portoriko wójnu dale vjedu. Bola Alibonito hu woni 5000 schpaniskich wojatow wobſtupili, kofiz budza ho jum poddacž dyrbječ.

Pódla wójnskeho njeboža ma ho nětko Schpaniska tež hischče je sběžkom w Schpaniskej žamej bedzież. W provinjomaj Gerona a Lerida hu pschivizowarjo prynza dona Karlosa, jeneho wuja něčižscheho krala, poſtanly. Don Karlos ma ja to, so ma woni jeniceké prawo na schpaniski trón, na kofizmž něčižschi kral s njeprawom bedži. Karlosowi pschivizowarjo hu pječza derje wobronjeni a ſi hižo někotre dawkownje wurubili. Tež s druhich provinjomow powjescze wo wudhrjenju njemérów pschichadžeja.

Po deshcžu žlonečko ſažo ſeſthadža.

(S m ē ſ ch l.)

(Skónčenje.)

Tak rafne a tak krótke wotmolwjenje Měničez knjesa tola trochu ſnjeméri. Teho dla po radu k hwojemu ſužodej Schčipakej pôžla.

"A wohledž ho do teho!" tón troſhtowasche. "To je won pižal, hdž je ho twój liſt doſtaſchi ſapyril."

"Žiwy čert tola!"

"Wječenje!"

"Lidži čhe mi na ſchiju ſlacž."

"Sarunanie!"

"Hdyž jemu nětko hwoju džowku ſapowjedžu a won mi lidži na ſchiju pólčele, won nětajich ſabijerjow wěcze měni! Želi ſo won hwoje žalostne hroženje do ſkufka ſtaj!"

"A waž ſaražu, knjes ſužodže!" Schčipak ſmějo pschispomni. "Spokoječ ſo jenož, buđi waž potom wutrobnje wobžarowacž a waž ſažo wječicž."

Měničez knjesej bě tale woporniwoſz jeho pschecžela a ſužoda ſ malym abo ſ zyla ſe žamym troſhtom, tola tež ho nje-móžesche hischče roškudžicž, ſo by do žadanja Klazakej nježenjenza ſvolil.

Běſche na druhu džen, hdž Měniček rano ſahe ſ radoſežu ſpóſna, ſak ſapocžachu ſitki na jeho winowzu ſrawieč. Tu wubudži jeho ſ jeho hladanja wóſje wuprajene: "Dobre ranje". Dmaj bylnaj, malo dōvěrjenja ſbudžazaj člowjekaj psched nim ſtejeſchtaj. Jeju draſta běſche nimale wjetka, ſ džela dotorhana, jeju broda a wložn jneběchū ſa doſho wjazh czechane, a kždyž ſ ujeju njeſeſche tolth tif w horscheži, dha niezo njeſcherađi, ſchto wonaj pola Měnička na wopnječe chyžſchtaj.

Tola Měničkowe ſle ſhědomnje ho hižo hibaſche. "To ſtaj traſch Klazakowej wotpóžlanaj", ſebi won pomýžli. "Schto ſ nimaj ſapocžnu? Žona a domovník ſtaj do Varlina dojelo, ſo byſchtai tam na kupowalaſi, Schčipak je tež do Varlina, mój dom ſteji tu ſamlutli. Ža ſe hwojej džowku ſo njemóžu ſ tutymaj njeſlechomaj měrič."

"Budžtaj mi witanaj", ſtroujefſe jeju, hwoju čzapku ſebi ſežahnywſchi. "Wježel ſo wutrobnje, ſo ſtaj mie pocžecžiloj. Wój dyrbitaj wſcho doſtač, ſchtož ſebi waju wutroba pscheje, jenož wotſtaſtaj mie w dobrym poſku."

Njeſlechaj poſladaſchtaj na wokomik rafne na ſo, tola ſebi wozí miſkajz hjeviſchtaj, ſo chzetaſ ſo myſlow naſtróžaneho Měnička pschimacž. "Derje!" ſylniſchi ſ ujeju ſ wažnym hložom ſarečza. "S wopředka prožymoj wo dobre ſnědanje. Njeſzmoj wot wěžerawſchiho ranja wjazh požnedaļo."

"Jenož wokomik, lubaj pschecželej. Wſcho ſo wamaj dyrbi doſtač. Proſchu, požyntaj ſo!"

"Alle telko wam prajmoj, přejdi naſu njeſtobudžecže, doniž njeſzmoj zyle ſpoſojenaj."

"Aha", ſebi Měniček pomýžli, "taj ſtaj wot Klazaka wotpožlanaj, jimaj čhe ſo na moju krej. Tola ſeli ſo čaž dobuđu,

dobudu hru! — Wój budžetaj ſo muu ſpokojom, lubaj pschecželej", wón ſnapſchecžimi, ſo trochu ſhabawſchi. "Cžińtaj ſebi tak pschi-hódnio, jako ſo wamaj hodži. Wój ſtaj dženža mojej hofejej. Pschejetaj ſebi traſch zigaru?"

Wón jimaj hwoj natykany zigarowy etwij poſkieži, kofiz pak, před ſi hoz ſo Měniček teho dohlada, ſuſobnikaj wuprōſdnischtaj. Potom won do hheze dōndže, porucži hwojeho hofejej a hwojeho ſlužobnej, ſo byſchtej ſo wo nowej, njeſlubeju hofejej poſtaraloj, hžde ſo ſtam ſa blido a napiſa Klazak ſuwej taſle:

"Möj najlubſchi knjes Klazako!

Spóſnaju wſchu hwoju njeprawdu, Wy moju džowku doſta-nječe, tola dyrbieče hnydom, tónle liſt doſtaſchi, ſem pschimacž, dofelež mi njebož hroſh. S hkwatkom Waſch najpodwolniſchi Měniček."

Na najlhětſiſchim pucžu běſche tónle liſt ſbožownemu Klazakej do rukow pschichol. Tón ſo ani mjeñſchinu njelembdžesche, ſo by pschecže hwojeho pschichodneho nana dojelnil, hoz runjež ſebi nje-móžesche wumyſlicž, ſchto možlo ſ pschicžnu hycž, ſo Měniček na taki hkwat honi. Dne hodžinje běſchtej ſo minyloj a runje běſche moſolo pschipoſdnja, hdž wón k Měniček dōndže. Tón ſtejeſche hžde ſpched ſahrodžinmi duřežkami, hwojeho pschichodneho ſyna ſedžitve wocžatuo.

"Derje, ſo pschimadžecže, mój lubſchi Klazako. Moja džowka je ſ tym ſpokojom. Ale božedla, wužwobodžeze mie tola wot teju njehaňbicžiweju paſholow, kotrejuž ſeze mi na ſchiju požlaſl. Taj mie hudeho wužerjetaj."

Zachariaš Klazak ſo ſpodežiwaſzy na njebož poſlada.

"Njeſtomyju wam, lubſchi knjes Měničko", wón wotmolwi.

"No, ſchto to? Dha pójęze ſobu!"

To prajiwſchi, Měniček tamneho ſa ruku wſa a jeho do hlyd-nizy w ſahrodže dojedž, hdžez ſebi tamnaj njeplechaj ſlodižicž daſchtaj a ſchtož runje hjeſz njeſeſchtaj, ſo ſuwaſche tón jedyn do ſcheroleho ſmuhateloh mečha, kofiz jemu na ramjenju wifazche.

"Njeſtaj to tamne kompetentne wožobh, wo kofizhž pížaſhceze a kofrež mějachu mi na kožu hycž?"

"Bóh ſwaruji, knjes Měničko, ſak ſebi tola tajkele myſlicž mójecžce. S kompetentnej wožobu ſrožymju ſuđniſtvo. Wy ſeze mi do zyla wopak ſrožymul. Nímam čeſč, ſo ſ tymaj člowjekomaj ſnačz."

"Níz?" ſo Měniček ſ doſhim mjeſwočom wopraſcha. "Alle dundra tola, ſchto dha wój tola ſtaj a ſchto tu chzetaſ?" wón nětkole na tamneju njeſtateju ſahawtowa, kofraž pschedo hischče ſa derje krytym blidom ſedjeſchtaj.

"Ssmój hudaſ wandrowſki, kofraž chyžſchtaj ſebi maſki dar wot waž wuprokyč." — "A kofraž ſo wot waž na měcze na hofejiu pscheprokyžſchtaj, ſo byſchtaj dženža na zylu džen ſaschej hofejej byloj", druhí pschida.

"Haj, hm! Tak je prawda", pomału ſ roſežchnjenym hložom Měniček praji, kofiz ſo tola ſam wužměchowacž njeſhacze. Teho dla ſo požměnkuſyjz pschispomni: "Chyž ſebi mały žorečik ſeſhracž. Na, džecžatka, njeſače ſo tola hroble myſlicž. Pójče, knjes Klazako, ſo hwojeho njeveſeſe."

Měničez knježnicžka, wſcha ſwježelená a ſbožowna, ſo bu nětko ſkonečnje tola hischčeze čeſežowaná a ſo njeſtreba jako ſtara mloda holza wumrjecž, ſo we woblicu wſcha počerwjeniowaza, ſbožownemu nawoženi, Zachariaſkej Klazakej, ruku poda. Klazak ſo nje-móžesche ſminyč, ſo njeby hwojeho njeveſeſe jenu hubku počrankl.

Wjeh ſym běſche ſo tež Měničkowa ſ města wróžila a wſcha ſwježelená do kluba hwojeje džowki ſwoli a klub ſwježesche ſo hischčeze ſamón džen. Dženža pak naſhemu Klazakej lepije ſeſlodži, džižli ſa wčerawſchi, hdžez běchu jemu pěkneho ſaječka ſa kóčku a furwotki ſa ſowj porucželi. Žemu dženža pěknje ſeſlodži a tež Měniček ludžom.

"Na, lubſchi pschichodny ſynto", Měniček nan praji, ſ nim ſallintňwſchi, "ty mi tola ſly njejſy dla ſa wčerawſcheho?"

"Bóh ſwaruji!" Klazak wotmolwi, "wſchako po deshcžu žlonečko ſažo ſažwecži, ja buđi ho hischče hysto ſmječ, ſo dopominiwſchi na wopht w lečžnym wobhdenju."

— Róz. —

Ze Serbow.

S Budyschina. Lětja 1. augusta je ſo wucžbny kurſus wo ſadarſtwje wucžerjow w auli ratařſeje ſchule wotewril. Dwanačzo knjeſojo ſ naſheho ſakſkeho wózneho ſraja běchu ſo ſeſhli, ſo bychu

ho pschi theoretiskej a praktiskej wuczby wobdzeli a nahromadzene na shonjenja a nawjedzenja pozdzijscho mjes ludom roshcherili. Waznosz hadarstwa sa wsche ludow woschty je dawno snata; wone dzje skladnosz posticza, pschi prawym wothladanju najwjetshi wnosz f najmjejszeho kruha kraja dobycz, a nerkotrajkuli psicyna a nerkotryzuli nahly brjok f ho hodzil sa hadarstwo dobycz, hdj bychu ho na njon pschibodne hadowe schtomy na hajdza. Njech su na shonjenja, kotrej knieza wuczerjo tu nabudu, wschitki tym f lepschemu, kotsiz dobreje radu w hadarstwie potriebaju.

— Sastupjerstwo mesta Budyschina je hajdujelnostne pizmo do Friedrichsruh pozhalo, f kothymz ho najwutrobnische dzelbraze na boli psche wumrjecze wjercha Oty f Bismarcka w mjenje mesta Budyschina wupraj. Dale je mješcjanse sastupjerstwo 1½ metra wulti lawrjenzow wenz wotpozhalo, kotrehoz hekla ma napizmo: „Swojemu cjevnemu mješcjanem mesto Budyschin.“ W czahu Bismarckoweho pohrjeba schtwort popoldnju je ho se swonami Petrowskej zprkvej swoniilo.

— Kral je juristiskeho pomozneho dzelaczerja pola wotkrajneho hejtmanstwa w Budyschinje, kniezstwowehe radzicela dr. jur. Sibmilcha, sa hamtskeho hejtmana a pschedsydu Kochitzkeho hamtskeho hejtmanstwa pomjenoval.

— (W heñ.) Ssobotu w nozji je ho pschi Glinzkej drósh hłomowa fajma, ratarzej Laukuzej hłuszhaza, wotpalila. Wona je pjezja 10 kop hłomu wopshijała. S fajkej pschiczinu je wohni nastal, njeje njezo snate.

— (Masymse manevry.) Létusche manevary fakseho wójska budza ho po hłownym dzelu w krajinje mjes Döbelnom a Kochitzom a Grimmu wot 27. augusta hacz do 16. septembra wotbywacz.

— (Czople w jedro.) Skonczenje je ho wjedro szopli. Nadzejamy ho, so wona njebudze borsy psched hymu zofacz, kotrejz hmy ho lësza do kchteje wole nabyl. Też f drugich krajow pizaja, so je czople wjedro symje konz czinilo. W Schpaniszej je hamo hajo czoplotu pschewulka. Ludzo dyrbja w nozji pod hłomu njebjom pschewyjac, dokelz ho boja, so ho wo jstwach saduscha.

Mózak Klozopolski †. Pozlednje leta je zmjertym jandzel malz rjad naszych starzych herbistich wótczynow nahle wuprosdnil. Nasz Wjelan, Hórník, Tmisch, Domaschka njezku wiazy mjes nam, a netko je sa nimi też jich hwmerny pscheczel a towarzscz f młodostnych let, justizny radziczel rečznit Mózak Klozopolski do węcznoszce fachol. Se żalobnymi faczuczem fnamjenitych mužow tamnego časa ho mincze widzimy, w kothymz czrijodka studowazych Sserbow herbsti lud f wjeli stowletnego drémanja htschazy. Hajo tehdy psched 70 létami Sserbowstwu bliksi konz weschczachu. Tamni weschczero su hajo dawno wumrjeli, nasche drohe Sserbowstwo pak je nam Boh czile a hylne szderzal. S herbstim młodzenam, kotsiz veču wuswoleni, se szapatej sahorjenosczu w naszym herbstim ludu narodnu myzli sbudzic, f kotrejz je ho Sserbowstwo f nowa narodzilo, nasz Mózak Klozopolski hłuschesche. Wón je jedyn f tych, kotsiz su psched 51 létami „Maczizu Sserbstu“ sałozili. Dla jeho napinazeje wulkeje dzelawoszce w jeho rečzniskim powolanju njeje jemu mōzno bylo, so jako herbisti spizaczel wusnamjenic. Stajne pak je wón hotowy byl, Sserbow fakitaż, hdjz ho na nich w szarwoszce nadpadu czinjachu. Wospjet je wón we wjetshich němſich nowinach Sserbow pscheczivo njeprawym wobstörzbam a tukanjam fakitorval. Nasche herbiske pižmowstwo, kotrejz drje wón njeje jako herbisti spizaczel wobohacil, pak je njezku wone na stat pscheczel na malačo. S nahladnej sumu je wón wudacze shromadzonych Sejlerowych spizow spēchowal, runje kaž je „Maczizu Sserbstu“ wjetshu mōz pjenes woprowal, kotrejz naležnoszce je wón też wospjet jako jenih houbustaw bjes sapłaczenja f wuspechem na hudnistwach fasztpowal. Knies justizny radziczel Khorla August Mózak Klozopolski je ho 7. junija 1820 w Njeznowach narodzil. Budyski gymnasij wuhodzjivschi, je wón w Lipsku prawa studował. W lécze 1841 wón Schönbachske patrominalne hudnistwo pschedewsa, kotrejz wón hacz do leta 1856, hdjz wone na stat pscheczel, fasztajsche. 31. januara 1848 je ho wón jako rečznik do powinnoscze wsał a tutemu powolanju hacz do hwojeje zmjercze hwmerny wostał. 1867 jeho sa sapłaniza do polubno-němſkeho a 1871 do hajdzstwowehe hajma wuswolichu.

S horow. 24. hłowna schadzowanka herbstie studowazeye młodziny wotmjeje ho jutje njezku w Malem Wjelkowje. Hnydom, hdjz su naschi studowazhy ho f zuszby do lubeje domisny wrczili, so woni seidu, so bychu ſebi mjes hobi wobkruczili, so su też w zuszbie hwojemu narodej hwmerni wostał, so bychu ſebi f nowa ruku podali f shromadnemu dzelu. Witajce do Sserbow, wj nascha

nadzija a našch pschichod! Witajce do Wjelkowa, wjeli ſboža ja wasche wuradzowanja! Runje lësza ho wjehelimi, hdjz widzimy, so many hišceje wótcziny ſmyženu studowazu młodziny. Naschi starci wótcziny wumru jedyn po drugim a runje poſledne leta ſubichimy našchich naſlubſchich. Weseče budza wschitke našche herbstie towarstwa tutu 24. schadzowanu f radoſcju wopytač. Wjelkow je dzje tak lóhko se želejnizu a po dróhach dozpicz, leži runje kredž Sserbow. Njech tola woszbieje wschitzy Sserbia f bližscheje a dalscheje wokolini ho jutje njezku 7. augusta do Małego Wjelkowa podaja, so mela našcha studowaza młodzina prawje bohaty wopyt. To budze jich poſkylnicz w hwmere, jich namokwječ f dalschemu dzelu sa Sserbowstwo. Naschi herbsty studowazy džerza ho f herbisemu narodej, duž džerzce ho wj tež f nim. Lubosz f lubosz! Sswera sa hwmere. Wjeczor pschedstaji ho wjehelohra „Słote hrody“, ſpižana wot našcheho lubeho wótczinja knieza fararia Duczman a w Lipsku. Ze to prenja našcha originalna wjehelohra, wjchce teho smjeje ho tež konzert, wuhotowan wot Radnosczeho spewalstwieho towarstwa „Mieje“, pschi kothymz ho našch wulzy wobdarjeny hajdznik knies wuczec Czornak f Wujesda nadzjomne wobdzeli. Po konzercze budze piwna fabawa a hwanu tež reje. 24. hłowna schadzowanka herbstie studowazeye młodoszce budze — fa to mōzemy drje rukowacz — ryšy herbsti hajdzien. Echo dla wopytač ju tola kózdy, kiz jenož mōže, njeſkomdž ju nichto!

S Njezvacižida. Na poſlednje wisi bě ho na pschedan pschivjedso 456 homadow, 85 běhakov (kwin) a 480 profatow. Ho wjada pomalu, ſwinje ſzwej kipowachu.

S Džeznilez. Szredy tydzenja wjeczor bě ho tudomny wojnar Weber w tudomnej Wiczejez koreczmje f tijomi druhimi hajdzemi pscheczel. Hdjz ho na to wokolo polnozy na dompuć nastaji, jeho jedyn f tych, f kothymz bě ho wadzil, jedyn kowarski pomoznik f Czech, f wonka koreczm nadpadze a jeho 17 króz f nozom do czela kó. Nasajtra rano je Hajniczanski lekar Weberej hajdom najhajdzich ranow sałzik. Stajneny ma żałostne boloscze wutracz. Jeho czim bōle wobzaruja, dokelz je wón nan wózom dzeczi a dokelz je ho w strovych dijach hajo dozej wo wschedny hleb bēdzicz mēl. Wjeczineho kowarskeho pomoznika su sajeli a do jaswia Budyskeho hajdnistwa wotwiedli.

S Blózan. Wjatki tydzenja popoldnju w 5. hodzinach su pschi hylnym njezwiedre w krajinje, mjes Blózanimi a Wujesdom leżazej, krupy wjeli schody načzinili. Najhōrje ho Stwēchinske, Blózanske a Wujesdzanske hona potrjehichu, hdjz su jezmyen, wóz a pschenza hajtro schodowale. Njezwiedro bě f mōznym hrimanjom pschedwodzane. Blózki wospjet do popow dyrichu. Kublerzej Postole we Wujesdze ho jena, Pomorczansku fijezenu dworej dwé popje na polu ſopalischtej. W hajczenzu „Kuczą“ psched Bukezani blysk dwójz do hajczenjskeje ſiwy dyri. Preñi króz wón do hajczenego róžka dzetu wudhriwski do ſiwy fajedze a na ſzczenie wižazw teshink na dwaj kruhaj rossi. 13 létua dzowka hajczenzarja Knoblocha poħluſhena na ſemju padze, tola ho jej borsy ſažo wedomoscze wróz.

S Korfymja. Poſlednju ſobotu budzisze ho tu dwelētna dzowka jeneho tudomneho wobhdlerja w Sprewic tepila, hdjz budzisze ho se ſbožownym pschedipadom zmjercze ujewukhowala. Džeczo bě pschi ſkale do Sprewje pamyla, na ſbože pak bě jena žona, kotař w blijskej schath ſpluſtasche, teho dohlađala. Skoku pschi bēhnywski mōzecze hiſceje žona dzeczo, we wodze pluvaze, doſzczahnyc a na brjoh wuczahnyc.

S Wjasony. Hrojny njeſtuk je ho wutoru wokolo pschedewna blijsko Gickelskich horow stal. 12 létua dzowku ſzwojnoszcejera F. A. Thomasa, kotař bērny na polu ſopasche, czlowjek w hwmernym wobleczenju, bēlej pschedloſchliczny a scherym klobuzu nadpadze a wumozowa. So holza ujemohla wolač, ju njeſkrafnik ſa ſchiju dajeſche a jej rubiszech do huby tykn. Do Nowej Wysy ho wotbaljo žadlawz holz f wótrym nozom hrojſeſche, hdjz by wo pomoz wolač.

S Wjelczenia. Sańdżenu njezku wjeczor bě lokomotiva czaha, kotař do Bitawy jēdžesche, ho tu f wodu načerawski f wilkej mozu do czaha ſtorežila. S tym ho wosy hylne ſestorkachu, tak ſo ho ludzo, w czahu ſedzaz, hajtro potſchazhch. Dwaj mužei ſ Budyschina ſebi hłownu wobraſhſtajt.

S Tranjom. Schtworty tydzenja su tu pža morili, kotrejz su pschi pschedepitanju ſa ſkazeneho ſpoſnali. Dokelz su pža w někotrych dworach wokolo bēhacz widzeli, mějachu ſa to, ſo je drugey pžy ſkuſal. Duž je ho poruczilo, ſo maja ho wchę pžy wo wchę ſesatſelecz.

Kallenberga. Wutoru popołdnju bushtaj tudomnaj Pietschmannę mandżelskaj s čežkim njebozom domapytanaj. Žeju schézletný byn Pawol bě na wyšoku jabloni salesl, so by ſebi jabluka naſchepipal. Hdyž ho pschi tym ſa jablukom, ſa ſdalenej čeňej holožku wižazym, načahowasche, na ſuchu hołſu ſtupi, fotraž ho pod nim ſlana. Hóležez dele padnywski s hlowu na kamień ſrafy a ſebi nop roſrafy. Pschiwolany lekar' praji, ſo žana čłowiska pomoz pomhač njemóže. Wječor $\frac{1}{2}$ 10 hodžin hóležez wumrje.

Se Šorjelza. (Khostanska komora.) Čzeladnik August Domaschka i Kulowa, bě, hdyž jako jath Wojerowskeho jaſtwa w hoſczenzu „lawa“ drjewo wotkladowasche, jenu protyk, jenu tylku a jedyn čaſníkow rječas kranyl. W jeho ſlēzhy jemu tele węzy wotewſachu. Njepolepschomnemu jeho khostanje wo ſchtyci měſazy podleſhichu.

S Dubrjenka pola Kulowa. Wobžaruiomne njebože je ſo tu ſobotu thdženja ſtało. Čzeladnik gmejnſkeho pschedſtejiczerja Schézepana s njekedžblimoſću ſ prawej ruku do mlečazeje maſchinu pschiindže, pschi čimz ſo jemu kohéz wottorže.

S Wulich Edžar. Sañdžent pjak 5. augusta je naſch nowy duchowny, knies farat Mroſak i Rychvalda, do naſcheje woſady na ſwiedženſte waſchnje pschičahnýl. Njedželu 7. augusta jeho knies kralowſki ſuperintendent Kuring w němſkej a ſerbſkej Bozej bližbje do jaſtojnítva ſapokaže.

S Žiloz. Do tudomneho Wižasez hoſczenza wóndano rano žónſta pschiindže, fotraž kwoju malu wortczinu ſaplacizwſhi, ſebi hiſchče něcht ſ hnedanju ſkaſa. Mjes tym ſo hnedanje pschihotwachu, žónſta w hoſczenſkej ſtwje ſ khamora pjenježny korbik ſ něhdže 50 hrivnami kram. Hdyž ſebi paduſchniza w njedaloſtih ſekach kramjene pjenjeſy ličesche, ju jedyn dželaczeſ ſchi tym pschi-khwata. ſſiwoj khornat a rubiſchezo ležo wostajiwſhi wona do Kumwalda ežekny, ſ wotkal ſo ſ poſtkim woſom do Lubija wotwjeſe. W Žilozach běchu paduſhſtvo hnydom phtli a ſo ſa zufej žónſtej do Kumwalda puſchežili. Kumwaldski žandarm hnydom do Lubija telegraſowasche, ſo bych ſonku ſajeli. To je ſo ſtało; paduſchniza něko w tamniſtym jaſtwe na wotkudženje čaka.

S Daſhlow. Woſomlětny byn tudomneho čežke Trautmanna ſ tym do njeboža pschiindže, ſo jemu dworowe wrota, hdyž chyſche je wotewrič, na lewu nohu padžetku a jemu ju wyſche ſolena ſlamachu.

S Vorkamora. Pjak 29. julija pschiopoldnu $\frac{1}{2}$ 1 hodžinu ſo tu psched brójznu Matěja Geriſčki wulka hromada wumłózeneje rožkowje ſłomy paleſche. Wježna woſnijowa wobora hnydom je ſylawu pschiſtědže a woheń ſala. Maſtata ſchoda ſo na 50 hrivnow woſliczí. Woheń je jedyn ſcheczleſtym hóz ſe ſchwedſkimi ſchwabličkami hrajſaiſy ſaparal. Geriſčka ma ſawěſcene.

S Mužakowa. Wóndano do jeneho tudomneho hoſczenza zuſy čłowjek pschiindže, kotrež ſebi ſtu ſ pschenozowanju pschiopafacž da. Dokelž ſo wón naſajtra dopołdnja, hdyž do durjow jeho ſtu ſlapachu, njeſotwola, durje ſ mozu wožinichu. Buſeſto ſ pscherenjenym ſilami wobwěſnijeneho wohladachu. Jego mieno móžachu hakle naſhonicz, hdyž naſajtra jeho koſſer dońdže. Wón je 63 lětny dželaczeſ August Turnig i Kuppera. Po ſpaczu je ſam ruku na ſebje ſložil, dokelž bě bjes džela a dokelž bě ſo žinjenja nabyl.

Dodawf i roſprawje,

w lětuſcej hlownej ſhromadźiſnje Maćicy Serbskeje podatej.

Cf. čo. 19 Serb. Now.

Wot jutrow 1897 hacž do jutrow 1898 podawachu dary do maczicneje kuihownje džewječo dariceljo a 21 towarſtow a wuſtawow. Wot přenſtichich darichu: 1) Knies rycerſtubler ſelski w Samoſeſziju: a) Hrabia Czapski, b) 2 ruſke knižy; 2) knies kantor Jordán w Popojzach: Bjalowarske knigly wot G. Chr. Frizy, 3. wudawf; 3) knies redaktor Marks w Petersburgu: a) žurnal „Niwa“ na lěto 1897, b) Sbornik Niwy ſa I. 1897, c) Měřaczu pschiſtu Niwy na I. 1897; 4) knies gymn. wychiſci wuczer Dr. Mukta w Freibergu: 6 čižlow a něcht čaſzopisow ſ naſtaſkami wo ſerbach; 5) knies literat Palmo w Petersburgu: „Pamjati wys. Michailu“ atd.; 6) knies literat Prousek w Turnowie: „Dějiny města Turnova“; 7) knies redaktor M. Smoleř w Budyschinje: a) Serbske Nowiny ſa lěto 1897, b) Hospodarja ſa I. 1897, c) Pomhaj ſob ſa I. 1897; 8) knies Dr. Thallöczy w ſcarajewu: „Kako i kada je chrwoje postao weliki wojwoda bosanski?“; a 9) podpiſanah knihoſnif M. S. 5 ſchulſkich programmow. — Se stronj towarſtow a wuſtawow poda:

- 1) Towarſtvo ſi. Chilla a Methoda w Budyschinje: Katholifſkeho Woſola na lěto 1897; 2) Delnjoſlužiſki wotréd M. S.: a) To Woſolſtvo, 2. wudawf, 2 ex., b) Kriſtiſkowe ſcherpeſte a humřeſe. Psichel Nowy; 3) Delnjoherbſka ſchtrdujuza mložina: Prathju ſa I. 1898, 2 ex.; 4) Psichirodowědomoſtne towarſtvo „Isis“ w Budyschinje: „Sitzungsberichte der Abhandlungen 1896 und 1897; 5) Hornjoſlužiſke towarſtvo wědomoſcزو w ſhorjelu: a) Laufiſker Magazin, Band 73, 1. u. 2. Heft, b) Codex diplomaticus etc., Heft 2; 6) Delnjoſlužiſke tow. ſa antropologiju a ſtarozitnoſcę w Gubenje: Niederlausitzer Mittheilungen, Band 5, Heft 1—4; 7) Lužiſke predaſte towarſtvo w Lipsku: b) 22. Mitteilung, b) Festſchrift für Herrn Geh. Kirchenrat und Domherrn Prof. Dr. Frizte; 8) Statistiſka komiſſija města Prahy: „Administraci zpráva etc. na lěta 1893 a 1894“; 9) Muzeum „Maticce česká“ w Prahy: „Casopis Musea krála českého“. Ročník 70, 1—4, ročník 71, 1—6; 9) Württembergſka komiſſija ſa trajne ſtavíſných: „Württembergiſche Vierteljährſhefte für Landesgeſchichte. 5. u. 6. Jahrgang; 10) Towarſtvo wědomoſcزو w Poſnanju: Roczniki. Tom 23. a 24., 1—2; 11) Biblioteka Kórnicka w Poſnanju: a) Gramatyka języka litewskiego, b) Lites ac Res gestae inter Polonus Ordinemque Cruciferorum. Tomus I—II, c) Przesło ze zwierzyńca Mikołaja Reja; 12) Ethnografiſke towarſtvo we Lwovje: Lud. Tom III, 1—4; 13) Galizio-ruſka Matiza we Lwovje: Literaturnyj zbornik, god 1897, II; 14) Akademia w Krakowje: a) Rozprawy. Tom 8—11, b) Bulletin international 1897, Februar — ſułi, Okt. — Dec., 1898, Januar a. Februar, c) Scriptores rerum Polonicarum. Tomus 16, d) Archiwum do dziejów literatury i oſiwy w Polsce, e) Rycerſtvo Polskie wiekow srednich. Tom I—II, f) Biblioteka pisarzow Polskich, g) Statut akademii umiejetnoſci w Krakowie, h) Regulamin akademii umiejetnoſci w Krakowie; 15) Matiza ſſlowaſka w Nowym ſſadu: a) Letopis 190—193, b) Knige za narod, zeš. 66—69; 16) Matiza ſſlowaſka w Turč. S. Martinje: Sbornik. Roč. II, sv. I—II; 17) Archäologiske tow. w ſahrjebe: Vjestnik god II.; 18) Žužnožlowjanſka akademia w ſahrjebe: a) Rad. Knjiga 130—133, b) Zbornik. Svezak I, c) Ljetopis za godinu 1866; 19) ſſlowjenſka Matiza w Ljublanje: a) Knezova Knjižnica, 4. zv., b) Zabavna Knjižnica, 10. zv., c) Zgodovina ſlov. ſlovstva, del III, 2. zv., d) Slovenska zemlja, II. del, e) Slovenske narodne pesmi, III. snopič, f) Letopis ſlov. Maticce 1897, g) Elektrika; 20) Khežorſke ruſke geografiſke tow. w Petersburgu: Žiwaja starina, 6. zwj., zeš. 3—4, 7. zwj., zeš. 1—2; 21) Khežorſka ruſka akademia w Petersburgu: Izwěſtija, Tom 6., zeš. 2—3. — Njelicimyli ſechimki ſobu, ale džiwanym jeno na ſtěnki a ſwiaſki, dha podachu naſpomnjeni ff. darciceljo 24, pomjenowane towarſtwa a wuſtawu paſ 61 čižlow. Duž je ſo kuihownja M. S. w poſlednim maczicnym ſeje wo 85 čižlow poſjetiſchila.

A. A. ſiedler, knihoſnif M. S.

Přílopk.

* S Wulkeho Hajna, 30. julija. Tudy je węzera poſchitkowny murjerſli ſtrajk wudyril. Wſchižy nježenjeni murjerjo ſu město wopushežili. Murjerjo ſebi 35 np. msdy ſa hodžinſte nježlo žadaja a njechadža dlěje, hacž 10 hodžinow ſa džen dželaczeſ.

* S Rumburga 30. julija. Žałozne njebože je ſo pjak thdženja popołdnju ſrótka do 3 hodžin mjes Rumburgom a ſſlanknowm bliſko poſla ſteſniſzynu pschethoda we Waldecku ſtało. Mnohe woſoby běchu w jenopſežnym woſu na wjeſtelym wulečze. Na dróſy, tiž ma tam ſylny ſpad, pohonč najeſterje wós ſapinal neje. Kón w ſkolu po dróſu dele čeřeſeſche, wós ſo ſwroczi a woſowy wobhedeſe tak njebožownje na dróſu padže, ſo ſebi nop roſehežepi a hnydom wumrje. Čežlo ſu do Rumburga dowjeſli. Tež jedyn druhí pučowat je ſo kuihownje wobhchodžil. Kón je pschi ſwroczenju ſplóſchi a hiſchče hacž ſe ſteſniſzemu pschethodej čeřeſeſche, hdžez jeho ſkónečnje ſadžeržachu.

* (Zadawf njeſtutk.) W Jeniſchwalde w Hannoverskej je wutoru wječor 28-lětny wojuat Wylen Richter ſwoju hoſpoſu, ſwidowjenu Niemejerowu, ſo ſ njej ſwadžiwiſchi, ſ woknom ſtečeho poſthoda dele čižlow. Žona ſo najprijeſt wofnoveho ſchjiza a potom ſteſniſzeho ſłoba džerjeſeſche, tola nječražniſk ju dele ſejtorka. Na dróhovym pleſtr padnywſhi wona ſ roſraženym uopom morwa ležo woſta.

* Wobkhedžerjo mjeusichich hatow hjsiče kharpjaze družinu mało snaja. Duż njejewđa, kota druzina je najlepša, kota najlepšeh-niščo roſeče, tež niz, kajki klima, kajku wodu, kajku zyrobu ſebi žana žada. K wotphuhanju teje njevedomosće je ſakfe rybarſtwowe towarſtvo pschi ſkladnoſeži Draždanskeje rataſkeje wuſtajenž naj-ważniſche kharpjaze družinu wuſtajilo a w derje ſroſymlivych knižkach ſe ſchtyrmi wobraſami wopibało a wujaznilo. Te knižki cekaja: „Kajke kharpjaze raſy do naſkichich hatow hadžam?“ (Mit welchen Karpfenrassen beſetzen wir unſere Teiche?) Pod tutym mjenom je kózdy doftanje, kij ſebi je s pschi poſlanijom 50 np. pola wobkhodžer-nej ſakfeho rybarſteho towarſtwa w Draždānach (Gefchäftsſtelle des Sächſiſchen Fischereivereins, Dresden-U., Wienerstr. 13) ſtafa. Pow-ſchitkomu kħwalbu, kij je ſebi niz jenož ta wuſtajenža, ale tež tu-ta knižka dobyła, naſi wabi, tu naležnoſć dale k wjedženju dawac̄, ſo bychu woſebe tež naſci ſeblszy burjo, kij hath wobkhedža, abo ſaložuja, derje a s najlepšim wuſitkom rybaric̄ navuſki.

* Sakskeho prynza Alberta je na wojetim swuczowaniszcze zu pola Zeithaina pschi brigadziny wujechanju njesboze podejchlo. Won s konjom padze a ho na czole wobschodzi, tola pak niz straschnije; duž je sašo zyle čerstwy a je hido sašo wujechal.

* Esurowych wetr i kropami piaski we Werchczezu we Wuheriskej satkadzecze. Tena sczona honvedskich kasarmow ho powali; duż tsecha dele padny. Jedyn wysok ho czezko wobschodzi, dwaj wo jataj buschtaj morjenaj, dwaj kmjertnje wobschodzenaj a dwaj czezko franjenaj.

* (Wulki petrolejowy wózki.) W Dünkirchenje běchu ſo 2. augusta někotre petrolejovny ſapalile. 50,000 zentnarjow petroleja je ſo ſnicžilo.

* (Př o v į a ř k a ž e n o s c į.) W Niedereinsiedelu pola Sebnitz je hýž řeřho jedyn člówíjek na přízovju řkaženosc̄ wumrjet. Předeb něhýž řeřtym i njedzelemi w Niedereinsiedelskéj korezmje jedyn poř jeneho domownika do ruky řužny. Přa ſu pořdžiſho morili. Pořdželu mlody člówíjek, kotryž bě hac̄ dotal krucze ſtrony, ſe ſnamjenjem řkaženosc̄ řehori. Gmeinſta wýſhinoſc̄ jeho hnydom do Rixdorffskej hoječnje dowjeseč da, hýž je wobzaromný hýž wumrjet.

* (Do nješoža pschischol.) W mechaniskej pschadowi ni Lebeinstein a Struppa w Zitawje so 2. augusta gratmischtr Richter s jenej nowej maschinu faberasche, so by ju do hieža stajil. Pschi tym wón do kolow pschiindže, kotrež jemu prawu ruku rośmijeczihu.

* (Spytane sajēdoježenje.) So by ſwojego muža, kotrež je do zyla wohromil, wotbyla, je 50 lětna mandželska jeneho ſukelnika w Žarowje tutemu s jědom ſawdacz ſpytala. S tutym wotpohladom jemu wona khétru hromadu morfija do picznejie wody ſměšcha. Spodžinny wodžimy žlód mužej nadpadže, hdvž bě malý žlunk wody krébnič, a dokelž na něchto ſle tukasche, hnydom na poliziju pôzla. Hdvž ſbytt wody pscheptytachu, ſo wupotasa, ſo wona wiele morfija wopſchijesche. Šukelnikowa žona ſo pschi pscheblyšchenju wufna, ſo bě ſebi wotmyſlila, ſwojemu mužei s jědom ſawdacz. Wobaj mandželskaj ſtaj ſchtyri lěta woženjenaj; žona žloka, ktež bě ſ pschičinu, ſo ſo mandželskaj husto wadžeschtai.

* (Brukath deschcz). Kac je so wondano žabioz deschcz na krajinu wokolo Smieczez schol, tak je tele dny na město Galaz w Rumunskej s deschczom wulka hromada schezanych maratow (marodow) pantyla. Wschē haſy a kheze večku porst tolsto s nimi pschikryte.

* (Se želesniskim čzahom šo pschejčel.) Na žadlave waschnje je šobotu wjecžor na ſastaniſčežu w Bacherachu jedyn puczowat živjenje ſhubil. Po ſhwedčenju jeneho ſhubupuczowarja puczowat durje ſwojeho ſupeja wočzini, předy hač čzah ſaſta. Na dobo njeſbožovny dele padže a šo pod čzah wali. Schyri woſy psches njeho jědžechu, jeho njewobſchłodživitci, kola pjateho a vokledeho woſa pak ieho ſkrabnichu a jemu hlowu roſmieczechu.

* (Myschazaj c̄wila.) W Hanauſkej je hornjoſlōnsheimſki wokrjež ſe žalostnej myschazaj c̄wili domaphytan. Na ſynach ſu tam ſa 9 dñiow nehdže 60,000 myschi ſlojili. Gmeinſka kassa je ſa kózdu mysch 1 nowy pjenježk wuplačzila, po tajkim wſcho hromadže 600 hrivnow.

* Nje hań biczí wý rubieżny nadpad je šo pónđželu rano wokoło 5 hodzin bliſko Lipska na 43-létnego wikowarja Elsnera ſi Tauchawę ſčzinił. Elsner w nozy ſi pónđželi wjazore khoſejownie wophta. Tu ſo wón ſi dwómaj mužomaj ſeſna, kotrąž ſo jemu poſkiežiſtaj, jeho do Lindawa, hdźež chyſthe ſo podać, pſchewodźecz. W Lindawskim lěſku wikowarja, na ničzo ſle ſebi nje myſlazeſo.

jedyn s jeho pšchewodníkow sa ruku pšchimnyj. Wjes tym jemu
druhi pjeniežni móscheni s néhdžé 36 hrivnami se safa wutorože.
Hdyž chýjsche wilowar rubježníkej móscheni sažo wutorohnež, jeho
druhi rubježny kumpan s taikim wotmachom do čzola úb, so won
s krwju polath na semju padže. Hdyž bě ho nadpadnjenemu
wědomosč sažo wróczila, jeho jedyn muž, kotryž jeho nadeindžé, do
bližscheje wžy l lekarzej dowieđe, kotryž jeho sawiasa. Wot tam
jeho w thorobnym torbie do jenteje Lipſczanſkeje hojernje donjeſeču.
Poliziji ho hischcze tón žam̄ džen dopoldnia poradži, rubježníkom,
jeneho néhduscheho kniežeho žlužobnika a jeneho ſchewza, wuhleždžic
a ſajecz.

* (Hl. d.) Wobhodleſtviu rantscheje Pruskeje lētka wudyrjenje hłodu hrosh. Pschi kuriskim haffu je s wospjetnym powodzeniom na polach wscho shnilo. Boja so hłodu, kajtž je rantschu Prusku w lèce 1860 domaphatal.

* Božena Liberzka (Reichenberga) v polných Čechach je žo
v Althaberndorfje pónedželu v Žedlitzké fabriky žalostne nesbože
stało. 30letny dželaczeř Mischek s krajkou, nan jeneho dželceža,
spyla jedyn rjemjení s nohu s transmisijsie storhyc. Rjemjení pak
Mischekta žobu horje storže, jemu hwišzel praweje nohi motorže a
jemu delni život do zyla rostora. Granjeny schtvrč hodžim
pozdžischo wumrie.

* (Njewjedra.) Po poredko wulkej dopoldnijszej czoplocze
szuromjesche ho pjatk popoldnu w tsejzej hodzinje nad Freibergslej
wokolnoszcz wulke njewjedro. Deschcziż ho s czurami lijechthe a blysku
jedyn sa drugim s mtoczelow latachu. We Weissenbornje Boże nje-
wjedro do hródze, se bynom napielnieneje dyri. We wokomiku zyle
twarzienje w plomjenju stejesche a ho do zyla spali. — W Hornim
Rykhbachu szabi njewjedro jene człowske žiwienie żadasche. Pola
herbskeho rychtarja Barthela klužaza dżowka, kiž byno na wós na-
kładowasche, a jedyn Barthelowi kón buschtaj s blyskom morjenej.
Mnoš ludžo, kiž bliſko pola morjeneju stejachu, buchu pohluſcheni.
— S Ober-Langenowa pižaja: Tudy dyri blysk do Rychtarjowej
fabriki katruj nek nispoli. Mén takie kladzji i maztakie.

fabriki, fotruž pak nješapali. Wón wobischodži jenož třechu a po-
hluschi několrych dželacžerjow. — W Dederanje je blyſt jenu kruwu
sarashyl. — Frauensteina je ſo to njevjedro též dótlo, tam bě ſe
ſlivkom a krupani ſjenocžene. — S Rossena piňaja, ſo ſu tam
deſchęzaſpolne mrdčeče džen tak ſacžemníle, ſo ſu ſebi ludžo wo
iſtwach lampy ſazhvěcžic̄ dyrbjeli. Jedyn blyſt do topola ſjedže,
druhé trjehichu do elektřiſtich grotow. — W Gleisbergu ſu ſo
tvarjenja ſ blyſtkom wotpaliſe. — W Einsiedlerſkim statnym hajniſkym
revěrje je blyſt dwieju lěžneju dželacžerjow moril. — W Geyersdorſje
je ſlivok ſ dolhi čaž traſazhmi krupani na honach ujemalu ſchodus
nacžinil. — We Wildenowje je njevjedro ſ krupani wulku ſchodus
nacžinilo; dokelž maya tam jenož někotři ſarvěcžene, to njebož
tych, kž ſu ſo ſe ſawěſčenjom ſomžili, jara ſlē potřeſti. Hon
ſu ſ mestnami kaž ſwalzowane. Wjele woknow je roſbitých.

Wužudženja.

Khostanska komora. Dželaczeř Janasch s Bulez bě ſeb
9. aprileje s rěčki mjes Koprzami a Nowymi Koprzami tſi pſtruhs
popaňl. Koprſkemu knježemu inspettorej a pſchekupzej a hosczenzarje
Sdworje s Bulez, katraž běchtaj jeho pſchi tym pſchekuoſluj
jemu poroči čzinloj, bě wón hroſyl, ſo jeju wobeju ſaraſy. Lubijſki
lawniſki ſud bě Janoscha dla woſroženja k jaſtwu na dve njedzel
a dla kranjenja rybow k arreſtej na jedyn thđen ſaſudžil. Janas
ichowe powołanie pſchecživo temule wužudej njemęſeſte wuſpecha.

Sa nasch ſerbſki dom

bě žo dotal nahromadžilo: 46,409 hr. 26 np

Dale fu sa njón darili:

Stříbrný prof. Gralio . . . . . 3 = - =
M. Českého městského výroku 21 října 1899 října

W „Katholikim People” cziblo 31 leta 1898 hizo
kunitowane:

»Sserbowka« na fermuschan w §. 4 br. 35 np.:

sa „wobradżenku“ 50 np.; sa „Łužicu“ čo. 7

1 hr.; Delanska patentna komisija 30 np.;

z hoścjomaj wot dwora a wot lužijskich hör
80 pp. + 80 pp. — 7. 1. 75. 1

80 lbf. + 80 lbf. = ... 160 lbf.

S dříkem kmituje Hromadě: 46,423 hr. 51 n.

Szczególnie lubiące "Siedemnastego Macieja Szembeka"

Bei Jubiläen „Witziges Gedächtnis“.

Gswój bohacze srejadowanym skład
Zigaro w
 100 sztuk hzo po 2 hr. 40 np.
 fnejsom kurjeram należne porucza

Bruno Halke
 na swonkownej lawskiej haſzy 9.

K wuſzwyej
 hróch,
 w o k u,

hoborski količ, schlesynski kréni količ,
 hejdusichku, prawu répu
 porucza

Gustav Heinke
 pschi žitnych wiſach 34.

Czerstwy kój punt po 30 a 40 np., tuczne ſzufchene ſwinjaze mjaſo po 70 np., ſolbaſowoy tul po 40 np., tuczny howjasowy bruch po 50 np., 2. družinu běleje ſolbaſy po 50 np., ſadlo punt po 65 np. porucza
O. Peticha na žitnej haſzy.

Howjase, konjaze,
 czelaze a woweze ſeže kaž tež woweze wolumu pschezo po najwyschschich placzisnach kupuje

Heinrich Lange
 pschi žitnych wiſach njedalsko herbskaje katholſkeje zyrkwe.

Wobrash

(bile) ſo rjenje a tunjo ſachkleńzuja a ſ woblikom wobbadža, domowe żohnowania a wobrasy, wenz a ſhpruchi k ſlēbornym kwaham we wulkim wubjerku a tunich placzisnach pola

Maxa Mützy
 na bohatej haſzy 11.

Schpruchi na ſczeniu
 (ſe ſlēbornym piſmom wulkōczene)
 po 25 np. a 50 np.
 ſu doſtačz
 we wudawańi „Sſerb. Nowin”

Préni a druhí
wenz ſpewow
 ſa herbsku młodoscž
 ſtaj ſ nowa wuſhloj a ſtaj doſtačz
 po 10 np. we wudawańi „Sſerb. Nowin”.

Zigary

po wſchech placzisnach, derje woſnaze a ſo wubjernje žehlaze poruczataj
 bratraj Merschej naſlēdn.
 pschi žitnych wiſach 30,
 na ſamjeńnej haſzy 3
 Strauch & Kolde.
 Dalokorēčak 31.

Rjeſkoſty tobak

punt po 20, 25 a 35 np., wſchelake družinu tobaka w 10 np.=pakcīka, jara dobrý ſchnupowanſki tobak, bohath skład zigarow po wſchech placzisnach, mjes drugim tež zigary po 2 np. porucza

Jurij Schwiebus
 (prjedy August Bartko)
 na swonkownej lawskiej haſzy 10.

Gswój ſnath dobry

palenç

po najtunischičh placzisnach
 poruczataj

Schischka a Rječka
 na swonkownej lawskiej haſzy.

Wſchē družinu

Foruschlow

ſamſneho mlečza,
 ſardamomen,
 muſlatowe ſwety,
 bely a čerwienyh popjet,
 piment,
 jaſtran

poruczataj tunjo
 Merschez bratrow naſlēdnikaj
 pschi žitnych wiſach 30

Strauch a Kolde
 na ſamjeńnej haſzy 3,
 Dalokorēčak 81.

Rum,

arak,

fognat,

puſchhowe eſſenzy,
 wſchelake tuſkajne a wukrajne
 blidowe likery

w derje wuležanych družinach a w wulkim wubjerku porucza

Gustav Kütner

w Budyschinje
 10 na herbskiej haſzy 10,
 woſebita pschedawarnja
 ſa wina a delikatessy.

Woprawne

Poſczeniſke pôprjanzy

w ſnatej wubjernej hōdnoſezi hermanek w Budyschinje ſwojim czeſczenym wotebjerarjam a woſebie czeſczenym Sſerbam w Budyschinje a wokoloſezi porucza

wuſnamjenjenja Poſczeniſka pôprjanzařna

Richard Köhla ſ Poſczenizy.

Stejiſhcežo: Ženož na hōwnym torhoshežu ſ napſheče ſupniž, ſeſnacž na firmje.

Jed psche muchi,
 ruže a ſ wěſtoſežu ſkutkowazy,
 porucza Germania-drogownja,
 dr. Roeber.

Jed psche ſchczónwy,
 ruže a ſ wěſtoſežu ſkutkowazy,
 porucza Germania-drogownja,
 dr. Roeber.

Votewrjenje ſchkleńcerſtwa.

Czeſczenym Sſerbam w Budyschinje a wokoloſezi dovolam ſebi najpodwołniſho ſ wiedzenju dacž, ſo ſzym tu na

ſwonkownej lawskiej haſzy čiſlo 30

ſchkleńcežerſtvo

wotewrili.

Proſcho, ſo by ſo moje pſchedewſacze dobročiwiſe podpjeralo, najhōdniſche dželo a tunje placzisny lubju.

S počeſćowanjom

Ernst Herzog.

Szehowaza noſhena, ale hiſheze jara dobra droſta je ſo mi na pſchedan pſchepodała:

2 nowaj gumijowaj mantlaj,

4 lětnje ſwjerſchniki,

1 krótli kožuch,

wulta dželba woblečenjow,

teho runja něotre ſaketh a tholowy, 1 čorne woblečenje a 1 ſraf, dale wulta dželba tkaninowych ſbytkow, pſchihodžazych ſo ſa mužaze tholowy, hōležaze woblečenja a hōležaze tholowy.

Jurij Melcher na ſamjeńnej haſzy 1
 w jegerſkim dworje po 1 ſhodze.

Pěskowu jamu, na Lusaziji ležazu, ſam pſchedewſawſhi, cziſth ſchemjenith pěſk ſa riedzenje a do iſtwow, tež ſ pſhemylſlowym ſaměram poruczam. Wotebjerarjo čhyli ſo na zyhelniczi ſamolwiež.

Gustav Schmidt w Subornicžy.

Poruczam ſwój ſkład hotowych črijow a toſlow wſcheje družinu, a to:

mužaze a žonjaze czehnite ſchörnežli po 6—7 ml., mužaze a žonjaze niſke ſtupnje ſ schnōrowanju po 4 ml. 50 np., mužaze a žonjaze platoſe črije po 3 ml. 50 np. hacž 4 ml. 70 np., črije ſ kože, napódusichu a kožanej klapu, kož tež wſchē družinu hōležazych, hōležazych a džeczazych ſtupnijow po najtunischičh placzisnach.

Franz Adolf Sehfried, ſchewz w Minakale.

Fabrikſke ſbytki.

Czeſczenym Sſerbam w Budyschinje a wokoloſezi najpodwołniſho ſ wiedzenju dawam, ſo do Budyschina na hermanek ſ wulkej dželbu

fabrikſkich ſbytkow

czebzaneje tkanin, ſcheviota a buſkina

ſ ſhoczebuských hukelnjow

ho hodžazych ſ mužazym a hōležazym woblečenjam, paletotam, ſaketam a tholowam, jenož ſ lětſchimi nowoſežemi, ſaſo pſchiljedu a je po

ſpodeženje tunich placzisnach
 pschedawam. Dželba zwjernowaneho buſkina, $10\frac{1}{4}$ ſcheroſeho, meter po 1 ml.

L. Wolff & Co. ſ ſhoczebusa.

Stejiſhcežo na hōwnym torhoshežu pola polizaſtwa.

XXIV. Hłowna skhadzowanka

serb. stud. młod.

zmęje so

6., 7. a 8. augusta w Gaeblec hosćenu
w Małym Wjelkowje.

Niedżelu popołdnju w 4 hodzinach je hłowna zhromadźizna, na kotrejż ma so kózdy serbski studowacy po móżnosći wobdżelić. Tute posedzenie je najwažniši dźiel cyklej skhadzowanki. Teho dla dowolam sebi, kózdeho, kiż so za prócowania serbskich studowacych zajmuje, kiż jeho wotpohladu česći, najwutrobenišo na tutu zhromadźiznu přeprosyć. Wosebje witane budża wšitke naše serbske a burske towařstwa. — Niedżelu wječor budże koncert a džiwadłowe przedstajenie, wuhotowane wot znateju towařstwów w Radworju a Khwaćicach. Hrać budże so wjeselohra: „**Złote hrody**“, wot Dućmana. Po koncerće budże piwowa zabawa abo po žadanju też reje.

Sobotu popołdnju w 5 hodź. je posedzenie wubjerkia a pónedżelu wulęt.

To zdżeluje wšitkim přećelam serbskeje stud. młodźiny
Ota Wićaz, stud. theol.,
t. č. hłowny starší.

Mišionski świdżen w Kołezach

zmęje so, da-li Bóh, 10. niedżelu po Świątej Trójcy, dżen 14. augusta.

W serbskej Bożej ślužbie, kiż so popołdnju w 4 hodzinach sapocznje, budże knies farać Rāda a s Budyschiną, w němskej, kiż hiżo w 2 hodzin. popołdnju so sapocznje, knies tajny zyrtwinj radžiczel Keller s Budyschiną przedowac. — Wschitzh pschečzeljo świdżego mišionistwa so pschečzelnie pscheprószhuja.

Zyrtwine prjódźstejerstwo.
Garbać, farać.

Serbske burske towarzystwo w Minakale

zmęje jutſje niedżelu 7. augusta popołdnju w 4 hodzinach swoje požedzeњe.

Dňowy porjad: 1. Skasanie pschitupnych hnojow sa nashymu.
2. Wuradżowanja.

Wažnych wuradżowanjow dla wo bohaty wopryt prophy
pschedźydźstwo.

Sserbske spěwarske

w najwohebnisich a jednorých
świaſtach fu po tunich placzisnach
na pschedan we wudawarni „Sserb.
Nowin.“

Wulke jerje
mandel po 50 a 60 np.
poruczątaj

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej haſy 6.

Jed psche schwoby
rucze a s wěstoſeju ſkutkowazh,
porucza

Germania drogownja
dr. Roeber.

Zyle tuczne howjase miaſzo
punkt po 50 np.,

ſolbaſzu punkt po 60 np.,
czerstwy ſolbaſzowy tul po 40 np.,

wuſchlieny ſoſ punt po 40 np.,
połcz pschi 5 puntach po 70 np.,

ſzadlo punt po 65 np.,
ſuſhene miaſzo punt po 70 np.

porucza

rěnik Wagner
na seminarſkej drósh.

Pschi ratařskej ſchuli w Budyschinje
a pschi ſzadarskej a ſahrodiſkej ſchuli, ſniej sjenoczeni, fo ſymski ſemester wtornu 18. oktobra 1898 sapocznje. Pschipowjedženja ſa wobej ſchulſkej wodželeni pschijima a wſcho dalsche wukasa
direktor J. B. Brugger.

Rěčnik Drache

pschi miaſzowych jědłach 1 po 2 ſkodomaj
je tež niedżelu wot 8—11 hodzin dopołdnja ſi rězam.

Eſtužobna holza ſo pyta na ſwiatlownej lawſkej haſy 13 I.

Hnydom abo ſi 1. ſeptembref
ſlužobne a ſtwinske holzy, pě-
ſtonče, hofpoſy, dójki, ſlužobne
a hrubzne džowki a tajke ſi ſwi-
njom, pohončow, gramtischtewo,
wotrocžkow, ſrénkow, rólnych po-
hončow, džowki do města a na
wýh a 14 lětnego kłopza pyta
A. Sauerſa na seminarſkej haſy 17.

Khěja na pschedan.

We Lufku pola Pomorze je nowa
natwarjenia khěja čižlo 25 psche-
mjenja dla ſi ſwobodneje ruki
na pschedan. Wſcho dalsche je
polo wobſedžerja ſhoničz.

Korežma ſe živym wobkhadom
ſi maſiwnymi twarjenjemi a 16 kör-
zami ležomnoſcze je pschi napla-
čenju 2—3000 hrinow hnydom
na pschedan. Sa ſebeow ſo
wobſebje derje pschihodži. Dalsche
wukasa wobkhodny agent Dittrich
w Budyschinje.

Khěja na pschedan.

Mału khěju ſe ſahrodu, pschi
hradowſkej haſy ležazu, ma tunjo
na pschedan **C. A. Manitz** na
ſchulſkej drósh 3.

Dla kupjenja wjetſchego je ame-
rikanſli ſolebanſli butrobaſz ſe
ſtejadłom tunjo na pschedan w Měr-
kowje čižlo 3.

Hnydom a ſi nowemu lětu ſu-
charki, ſtwinske a ſlužobne holzy,
pěſtonče, hofpoſy, dójki, ſlužobne
a hrubzne džowki a tajke ſi ſwi-
njom, pohončow, gramtischtewo,
wotrocžkow, ſrénkow, rólnych po-
hončow, džowki do města a na
wýh a 14 lětnego kłopza pyta
A. Sauerſa na seminarſkej haſy 24
po 1 ſhodze.

1 pohonča, 2 rólneu po
pohončow hnydom pyta **Sarečjanſli**
čneži dwór.

Nefotii drjeworeſarjo
ſo pschi wulkej affordo-
wej mifdze bliſko Muža-
kowa pyta, fotſiž chyli
ſo pola I a m b o r y P.
Schneidera w Mühlbachu
v. Teupliž ſamolwicz.

Bratraj Cloofaj we Weblaru.

Kuchařki, ſlužobne a ſtwinske
holzy, džowki a mlokové holzy,
wotrocžkow a rólnych pohončow,
wolazzych, dželaczeřke ſwójby a
pohončow pyta **Spannowa** na
małej bratrowskej haſy 5.

Wěra je po krótkej čežkej khorosći naš drohi mandželski,
nan a džed, knjez justicny radžicel

Khorla August Mosak Kłosopolski

w 79. žiwjenjowym lěće čicho wumrjeł.

We hłubokim žarowaniu to k wjedzenju dawaja

zawostajeni.

Na ryceřkuble w Małej Swónicy, 1. augusta 1898.

Pschilloha i čížku 32 Serbskich Nowin.

Ssobotu 6. augusta 1898.

Placíjny rěšneho sletu na Draždánských skótnych vikach

1. augusta 1898.

Placíjny po žentmarju a hrívach.

Slovne družin a wojsnamjenjenje.		Živá	Rěšna waha.
Boří:		hr.	hr.
1. polnomjazne, wiformjene, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže hac̄z do 6 let	36—38	66—68	
2. mlode, mjaſne, niewiformjene, — starsche wiformjene	33—35	60—65	
3. šrenjo pižowane mlode, derje pižowane starsche	30—32	55—59	
4. šnadnje pižowane kóždeje starobý	—	50—54	
Satkojzy a kruwý:			
1. polnomjazne, wiformjene jaložy, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže	33—35	60—64	
2. polnomjazne, wiformjene kruwy, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže hac̄z do 7 let	30—32	55—59	
3. starsche, wiformjene kruwy a šnadnje wuwite mlodysche kruwy a jaložy	26—29	50—54	
4. šrenjo pižowane kruwy a jaložy	—	46—48	
5. šnadnje pižowane kruwy a jaložy	—	43—45	
Byli:			
1. polnomjazne, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže	33—36	58—62	
2. polnomjazne, wiformjene kruwy, najwjetšeje rěšneje hōdnoſeže hac̄z do 7 let	—	—	
3. šrenjo pižowane, mlodysche a derje pižowane starsche	30—32	54—57	
4. šnadnje pižowane	—	50	
Češlata:			
1. najlepše s mlakom wiformjene abo najlepše wot zyza	43—45	65—70	
2. šrenje formjene abo tež dobre wot zyza	—	60—64	
Swinje:			
1. polnomjazne lepysche rakow a jich ſtřijenjow w starobý hac̄z do 1½ leta	52—54	64—66	
2. mjaſne	50—51	62—63	
3. šnadnje wuwite, tež ranzy a kudrošy	48—49	60—61	

Placíjna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju		
	30. julijsa 1898.		4. augusta 1898.		
	wot	hac̄z	wot	hac̄z	
	hr.	np.	hr.	np.	
Vičeniza	běla	10	—	10	30
	žolta	9	71	10	—
Rožla		7	19	7	72
Secimjen		7	88	8	7
Wowl	50 kilogr.	8	30	8	80
Hroch		9	—	11	12
Wola		7	78	8	33
Zahly		18	—	15	—
Hejduschka		15	—	16	—
Berny		2	60	3	—
Butra	1 kilogr.	2	—	2	40
Vičenizna muta	50	9	50	20	—
Ržana muta	50	9	—	13	50
Sýno	50	2	20	3	—
Štroma	600	16	—	20	—
Prožata 910 sčtuk, sčtuka		12	—	22	—
Vičenizne wotrubý		—	—	5	25
Ržane wotrubý	50 kilogr.	—	—	5	50
Vičenizny gris		—	—	5	50
Ržany gris		—	6	50	—

W Budyschinje placíjse: lóz vičeniz (běla) po 170 puntach 17 hr. — np.
hac̄z 17 hr. 51 np., žolta 16 hr. 50 np. hac̄z 17 hr. — np., lóz rožla po 160
puntach 11 hr. 50 np. hac̄z 12 hr. 51 np., lóz jecimjenja po 140 puntach 11 hr.
3 np. hac̄z 11 hr. 29 np.

Na Butru w Budyschinje vičeniza (běla) wot 10 hr. — np. hac̄z 10 hr. 27 np.,
vičeniza (žolta) wot 9 hr. 71 np. hac̄z 10 hr. — np., rožla wot 7 hr. — np. hac̄z
7 hr. 50 np., jecimjenje wot 7 hr. 05 np. hac̄z 8 hr. — np., wowl wot 8 hr. — np.
hac̄z 8 hr. 50 np.

Wjedro w Londonje 5. augusta: Rjane.

Cyrkwinske powjesce.

W Michalskej zyrlwi směje 9. njedželu po ſwiaté Trojizy rano w 7 hodž.
farat Ráda herblu spowiednu rěč, 1/29 hodžin diakonus Sarjenk herblske a
w 10 hodž. němle předowanje.

Wěrowani:

W Michalskej zyrlwi: Jan August Kolodžij, češla a wobydleť pod
hrodom, s Marju Scholciz tam.

Křčení:

W Michalskej zyrlwi: Ernst Hermann, Khorle Ernst Žida, tublerja
w Börku, ř. — Wylem Właz, Khorle Augusta Hermanna Wenda, křčerja a
fabrikarja w Hrnbciežizach, ř. — Willy Ernst, Ersta Trägera, wobydlerja a
fabrikarja w Dobrušce, ř. — Richard Pawol, nemandž. ř. na Židovje. —
Hana, Zana Pětra Vallmann, wobydlerja a dželacjerja na Židovje, dž. —
Ella Frieda, Gustava Emila Herrmann, křčerja a fabrikarja na Židovje, dž.
— Maria Martha Gertruda, Hendricha Ersta Jurka, křčerja a češle na
Židovje, dž.

W Ratholskej zyrlwi: Petr Pawol, Pětra Rohušského, řowarja, ř. —
Hana Terezie, Pětra Budý, živnoſežerja w Dženkežach, dž. — Franziska,
Michala Hejduschki, křčerja na Židovje, dž.

Zemřečí:

Djeň 28. julijsa: Khorla August, wobydleť a dželacjer na Židovje, 42 l.
8 m. 27 d. — 29. Morwa narodž. dž. Vojtěch Štefka Věsta, murjerja a
wobydlerja pod hrodom. — Vojtěch Hendrich Várváld, thscherki pomožník na
Židovje, 21 l. 6 m. 23 d.

Zyrlwinsle powjesce s Budeſtez.

9. njedželu po ſwiaté Trojizy směje pomožny duchovny Rychtar rano
w 7 hodž. herblu spowiedź, w 8 hodž. herblske a 3/10 hodž. němle předowanje.

Rhoſej:

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamžnej wulfke palerni paleny,

čerstwe družiny, wubjernje ſłodžaze,

woſebitoſež:

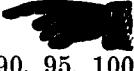
Winsle měchmenje punt po 100 np.,
Javasle měchmenje = 160 =

kóždy tydženj ſo wjazb křčeſej čerſtwy pal.

H. Kunack nasičnik

na bohaté hafy 8.

5 % rabatta!

Seleny rhoſej punt po 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100
hac̄z 150 np.

palený rhoſej punt po 90, 100, 110, 120 np.,
wopravdžith lompowh zolor f ſladženju plodow punt po
27 np. pſchedawa

najstaršha kolonialtworowa pſchedawaruja
Khorle Noacka w Budyschinje
na žitnej hafy.

Zenož 1 hødžinu

ſo butra džela s dr. Roeberowym
butrowym pôlvrom.

Dostacž

w Germania-drogowni.

Mějeczel dr. Roeber,
chemik a haptifat,

na bohaté hafy, ſapsheczia winowje kicze.

Wulstotne žłodżaze
nowe
połnojerje
po 6—10 np.,
kopu po 350—450 np.,
porucza
Carl Noack
na żitnej haſzy.

Najlepſche nowe
połnojerje,
jara dobre a tuczne ryby,
mandl (16 shtuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naſledn.
na bohatej haſzy 8.

Nowe
połnojerje
najlepſcheje hōdnoſcze po najtunis-
ijskich placzisnach,
lonjsche jerje
wulke tuczne po 5 np.,
mjenſche po 2 np.
porucza
Jurij Schwiebus,
prędy **August Bartlo**
na ſwonkownej lawſkej haſzy.

Slódke palenzy
liter hiſo po 40 np., liker liter hiſo po 60 np.
porucza **Moritz Mierwa** pôdla Pětrowskeje zyrkuje.
Destillazija ſnatych dobrzych palenzow po ſtarich tunich placzisnach.

Wſchē druzinę valenza
czystego a dobreho
w czwizach a po mērje po najtuniskich placzisnach pſchedawa
Carl Noack na żitnej haſzy.
(Sałožena pſchedawańia w lęce 1864.)

Paleny kfoſej.
na hōdzenie ſwedomicze pruhowany, kupuje ſo
khyr punt hiſo po 70 np.,
palenj punt hiſo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth kfoſej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prędy Augusta Bartla)
na ſwonkownej lawſkej haſzy 10.
Poſkuſenie w herbſlej ręczi.

Destillazija Adolfa Rämscha
w Budyschinje pſchi butrowych wiſach,
1868 ſałožena,

porucza ſwoje daloko a ſherko ſnate wubjernye **lilery**
i kwaſam, kſchecisnam a drugim ſwiedzeńskim ſkładnoſcjam w czwizach
a po waſy. Woſebje dobre ſu dwójny rózowy, nalikowy, hont-
wiſli a jatroselowy, hornjotužiſli, żoldkoſelowy ſeleny a cze-
wjeny, zitronowy, wiſčnijowy, malenowy, pružnizowy a ſorwej-
dowy liter po 60—80 np. Dale naturskoſorwejdowy liter po 40 np.,
dobry žitny po 70 a 60 np., a czysty czijo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pſchi wotewſaczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.
Czwizy i pjeſnjenju ſo wupoſežuju.

Paleny kfoſej
punkt hiſo po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach
punkt po 100 np. hac̄ 200 np.,
kaž tež wulki ſkład
njepaleneho kfoſeja
punkt hiſo po 70 np.
porucza

Bruno Halke
na ſwonkownej lawſkej haſzy 9.
Winowa pſchedawańja
Gustava Küttnera
w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſzy 10
ſwoje wubjerne naturſkoſcjiſte
wino

w ſnatej dobroſczi a placzisnyhōdno
porucza.
Woſebje ſo porucza woſebite
wino ſa trejshudych a čerpiſajzych
na żoldk, bleſcha po 1 ml. 60 np.
Woprawdžith holandski
kakao
najlepſchu družinu ſweta, placzisny
hōdno porucza
Gustav Küttner
10 na ſerbſkej haſzy 10.
Zeniczka pſchedawańja ſa Budys-
chin a wokoloſcę.

Fotograſowańja Roberta Šuša

✿ w Budyschinje na ſukelnſkej haſzy 20 ✿
porucza ſo i dželaniu portraitow, gruppow, ſrajinow
a powjetſchenjow po kōzdom wobraſu hac̄ do živjenjo-
weje wulkoſeje pſchi niſkim wobliczenju placzisnyh a naj-
lepſhim wuwjedzenju.
Duzend viſitneje wulkoſeje placz 5—6 hrinow,
duzent kabinetneje wulkoſeje 12—15 hrinow.

Kedžbu

mējče, hdz ſorjenjazy woliſ i pjeſenju tylanzow a ſolaczow
kuſuſecze; pſchetož hdz woliſ njeje dobr̄, won pjeſzwo ſłodne
njeſzini. Žadajeſe ſebi woprawny ſorjenjazy woliſ wunamakařa
Hendricha Müller i Lipſta i napiſmom a ſchlitowanſim
ſnamjenjom, ſchtom pſchedſtajazym.

Hendrich Müller i Lipſta,
wunamakař woprawneho ſorjenjazeho woliſa w lęce 1852.

Brunizu

ſjamy hrabje Lippe w Suborniczy
częſzczennym pſchetrjebarjam i palenju a tepjenju poruczamy. Won
najlepſchu čeſku brunizu ſaruna a ſe ſwojej wulkej tepjenſkej možu
a tunjoſcę ſhêtre ſalutowanie poſkieža.

Wobleczeńja

ja mužſkich hiſo po 11 ml.,
i ja młodženſow = = 8 = 50 np.,
ja hózow = = 2 =
i twjerdeje tkaniny a ſchwärne ſeſchite. Saplaty i porjedzenju ſo
kōzdemu wobleczenju pſchidadža.

Jenotliwe kholowny, pjeſle lažy atd.,
sportske wobleczenia, klobuki, mēz̄y.

Na wſchē lētne wěz̄y dawam wot netka
12 prozentow rabatta.

Kurt Lehmann

32 na ſamjeñtnej haſzy 32.

Począkne wupſchedawanje.

Draſne tkaniny, čorne a pižane, runje tak ſhyſli, wo-
blecenje hiſo po $2\frac{1}{2}$ a $3\frac{1}{2}$ hr. hac̄ i najlepſchim hōdnoſcjam
ſmjeſchnje tunjo. Čorne a pižane ſidzane tkaniny, hladke a
muſtrowane **lilery** i najwſczinſkim wobleczenjam, wo-
blecenje hiſo po 15 hac̄ 40 hr., runje tak ſhyſli jara tunjo.

Čorne kwetkoſte tkaniny i herbſli pjeſlam.

Poſleſeſzowe tkaniny, wupjerki, plati i koſhlaſ a
kožowym placzam.

konjaze a kruwjaſe deſi hiſo po 2 hr. hac̄ do
najlepſchich hōdnoſcjom niže placzisny.

Pſchedeſeſzniiki po $1\frac{1}{2}$, 2 a 3 hr. atd.

Hermann Beermann w Budyschinje
na bohatej haſzy 10.

Zigarh.

Wschelake sybtki 5 np., 4 np. a
3 np. zigarow pschedawam, tak
dolho hacz sklad dozaha,
3 shtuki po 10 np.,
10 shtuk = 30 =
25 = = 70 =
100 = = 2 mk. 75 np.

H. Kunack nakleidnik
na bohatej haſy 8.

K w u ſ y w e j
najlepschi dominialny folij
najlepschi hovorski folij
po najtunischiach placzisnach porucza
Jurij Schwiebus
prjedy August Bartko
na swonkownej lawiskej haſy 10.

Pawol Giebner,
winownja
w Budyschinje
na bohatej haſy 18,
i nutshodom i theatrowej haſy,
porucza
ſwoje nemiske a wukrajne
czerwjene a biele
wina

a lekarſke
wina,

jako:

portske wino,
sherryske wino,
malagaske wino,
madeiraske wino,
tokayske wino
atd.

Dale

i champańskie wino,
rum, arak, kognak,
punckowe essenz
atd.

Pschedawanie po jenotslym a
rozejlanje po zylisnach w kafcezach
po 12, 25, 50 a 60 blechach a
czwizach kafcejekuli wulkoseze.

Najwjetshi winowy sklad
w Budyschinje.

Schorzuchi s czelazeje kože
porucza po tunich placzisnach
Heinrich Lange
pschi ſitnych wifach.

Roždy, kotryž
čze ſebi dobrý
a tuni čiaſniſil
lupicž, abo
kotryž čze ſebi
jón porjedzieſ
dacž, njech dže
k čiaſniſkarjej

Curtej ſenczej
na ſwonkownej
lawiskej haſy 5,
pódlia knjeſa lotteriskeho kollektéra
Tägera. — ſencz pschedaw a
porjedza ſa ſwoje dželo sprawne
rukijo.

Tunjo! Tunjo!
Khofejowe ſerviſy
ja 6 wožobow po 3 mk.,
khofejowe ſchalki i porzlinia,
rjane pižane po 15 hacž 20 np.,
hacž do najwožebniſich,
porzlinowe tyfanzowe
talerje,
rjane pižane po 50 np.
a wiele druhich wežow i ſelenemu
i ſlebornemu kvažej porucza po
najtunischiach placzisnach

Max Mütze
na bohatej haſy.

Pschihodna ſladnoſć ſa ſazopſchedawarjom.

Dospolne wupschedawanie.

Prječzehnjenja dla ſwoj wulki ſklad klobuſow
a mězow ja mužſkich a hólzow, cylindrowe a
ſlaquowe klobuſi po jara ponizentich placzisnach psche-
dawam.

Postřicžam jako wožebje pschihodnu ſladnoſć hýcheče
na ſkladze ſo namakaze pjeſczeſe muffy, měz, ſymſe měz ſa mužſkich a hólzow, filzowe ſtupnje
a toſle jara niže placzisny.

Klobuſowý baſar
9 na bohatej haſy 9.

Winſki črijowy ſklad.

Wulki wubjerk mužazich, žonjazich a džeczazich
ſchlořníjow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch
na lamjeutnej haſy 15 pódlia hoſčenja ſloje ſtrony.

Čorne

drastne tkaniny.

Nowoſeže ſa naſhmu a ſymu
ju doschle.

Čorne a biele židžane tkaniny.

Jan Jurij Pahn.

A. Tschentscher,

schatowa pschedawańja
na bohatej haſh číſlo 18.

= Wsche družin schatow ſo s dobytkom kupuſja. =

Dospolne wupſchedawanje dla ſpuschezenja pschedawańje.

 Nichtó

njech njeſchepuſchez ſo poſkiežazu pschihódnu ſkladnoſcz, wopravdze tunjo kupowac̄. — Wsche moje twory dyrbja ſo ſa zyle krótki čaſ wotbycz a ſo teho dla po jara poniženych placzisnach wupſchedawaju.

Woſebje pschihódna ſkladnoſcz ſa ſažopschedawarjow, restawratérów a ſa njewjeſčinske wuhotowanja.

Na bohatej haſh 29. Centralny baſar. Na bohatej haſh 29.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

w Budyschinje, pschi hłownym torhoschezu 9, delta a po 1 ſchodzi.

Wulkotny wubjerk draſtnych tkaninow, gardinow, poſleſhežowych tkaninow, blidownych rubow, ložownych a blidownych dekorow, Koſchlazeho ſukna, Koſchlazeho barchenta, starh lohc̄ hižo po 14 np.

Sbytki horka mjenowanych tworow po ženje ſo ſažo wróczazvych tunich placzisnach.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

pschi hłownym torhoschezu 9, delta a po 1 ſchodzi.

Klampnarſke twory,

jaſo: mlodowe karany, mlóczniſki, krępejenske lhamy, lupaňſte warje, lampy atd. wot něka po poniženych placzisnach pschedawam.

Otto Schulz, Klampnar
na bohatej haſh 10.

Wulke wupſchedawanje.

Worrija lamjeninowych tworow a dželba porzlinowych a ſchleńčzanych tworow ſo wot ſoboth 30. julijsa haſz do prjedy 10. augusta po jara tunich placzisnach wupſchedawa.

Khorda Barthel na ſmuckowej lawſkej haſh 8
ſ napschecža radneje pinzy.

Turkowske ſłowki

nowy plód w měchach, kaſchczikach a po waſy ſu tunjo doſtač pola

Moritzo Mjerow

pschi mjaſzowym torhoschezu.

Destillazija liſterow po starých tunich placzisnach.

Dospolne wupſchedawanje.

Dla ſpuschezenja pschedawatnejje wsche worzlowe twory wupſchedawam.

S. Ellert, nožetnja na jerjowej haſh w Budyschinje.

"Serbske Nowiny" wudawaja so kózdu sobotu.
—Sztwórlétna předpłata we wudawańi 80 np a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kózde čislo płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawań Marko Smoler.

Císc Smolerje e knihičšernje w Maćienym domje w Budysinje.

Za nkawěsti, kiž maja so we wudawańi "Serbske Nowiny" (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot małego rynka 10 np. a maja so stwórk hać do 7 hodz. wječor wotedać.

Čislo 33.

Soboto 13. augusta 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němiske khězorstwo. Sa wopryt němiskeho khězora w Jerusalimje ho tam wulkotne pschihoty czinia. Na drósh, po kotrejž khězor do města poczehnje, je ho wjele starých twarjenjow podtorhalo a na jich městno hu ho rjane domy natwarile. Jedyn němiski pschelupz je sa khězorom wopryt 5000 němiskich khorkojow skafal.

— Sakski prynz Jan Jurij tele dny do Peterburga pschi-jedze, so by ho na szlęzcejske puczowanje po Ruskej nastajil. Wón je ſebi wotmyſlik, pomnik i muſeje Ruskeje do dróbna studowac̄. Swoje historiske studije prynz w Peterburgu ſapoczynie, hdzež budže dleſchi czas pschelywac̄. Wot tam wón Moskву, Nižni Novgorod a Kijew wopryta. Wón w najkruczjich inkognito puczujie, teho dla wjeho powitanje pola ruského dwora a pschi drugich ſkladnoſczech wuwostanje. Czas prynzoweho puczowanja ho po wunochku jeho studijow wobméri. Poſdžischo prynz wobſcherny illuſtrowaný ſpiz wo ſwojich wuſlēdzenjach wuda.

— Wjeho Dta i Bismark je wumrjeł, ſo ſ khězorom Wylemom II. niesjednawſchi. Do ſwojeje ſhmjereje je wón poſtajil, ſo dyrbja ho hnydom po jeho wumrjeczu pschiczh na ſławne dac̄, kotrejž dla je wón w lécze 1890 po khězorowym žadanju Lanzlerſtwo ſkoſil. Po Bismarkowym žadanju je tež jeho ſyn Herbert khězorowe poſticezenje, Bismarkowe czelo w domje w Berlinie ſ na-pſchecza wotpočinkha khězora Wylema khowac̄ dac̄, wotpoſafal. Khězor bě ſebi wotmyſlik wulkotnu žarowansku ſhwjatočnoſc w Berlinie wotbywac̄ dac̄ a bě teho dla poruczil, na kralovym torhocheczu dwaj wulkaj fandelabraj (latarni) hrjedz torhochecza wotſtronicz, ſo by ho tam ſataſak (marj) ſa Bismarkowe czelo poſtajil. Rusne ryjeſke dzelo bě ho hižo ſtało, hdvž khězorowy telegram dōndze, ſo ma žarowanska ſhwjatočnoſc wuwostac̄.

Jene Barlinske nowiny powiedaja, ſo je Bismark w lécze 1894, hdvž bě w januarje w Berlinie był, ras jenemu hoſczej hřeku ſ napſchecza Friedrichsruhského hroda poſafal, prajizh: „Tam ho ras ſe ſwojej mandželskej pohrjebac̄ dam, běch ſebi tež hižo na Schönhausen pomylili, tola tu ho to lepje pschihodži; pschetož w Schönhausenje ſym po prawom hižo dawno zuſobniſ.“ Tón ſamy wječor je potom Bismark pschi lampje ſa ſhwójnym blidom wo tej ſamej naležnoſczi dale rěčjal. Jemu ho lubjeſche, žortniwe wopřadowac̄, kajſi ſwjedzeniſſi holk po jeho ſhmjereji wudyci. Hdvž jeho mandželska ſo nabojawſchi hněvniſe ſawola: „Alle Dta, kaf móžech jenož two tajich ſrudnych wězach rěčecž!“ wón wotmoſwi: „Lube dzecžo, wumrječ dyrbji ho tola ras, najebac̄ Schwenningera, duž chzu ho ſo ſ najmjeſcha ſ czakom wo to poſtarac̄, ſo ho moje czelo njeviſchnie njevižiwa. Kochzyl, kaf Barlinszha praja, rjane czelo byc̄, a žarowanska keſlija, tak hrjedz mjes ptacžim třelenjom (vogelwiese) a prozeſionom, bě ſnadz hſchecze jeniczke bylo, czehož mož ho hſchecze ſtróžic̄.“

— Bismarkowe ſamóženje pječza tſizeči milijonow hriwnow wuczini. Wón je jara hospodliwy był a ſebi ſwoje ſamóženje pola ſwojego bankijeja Bleichrödera derje danic̄ dał.

— Na město ſemrjeteho ſ Blöha je ſebi ſwiaſk ratarjow ſwobodneho knjeſa ſ Wangenheima ſa pschedzhydu wuſwoli. Dr. Röſicke, kotrejuž běchu najprjedy pschedzhydlo poſticiſli, je jo wotpoſafal.

— Hessenska rada je generalnemu komandeji XI. armee-korſja w Kasselju a hessenskemu ministerſtwu ſnutſlownych nalež-

noſcžow ſczehowazu próſtwu pschepodała: „Wojerſte ſarjadmistwo chylo džiwajzy na žně, ſ njeſchihodnym wjedrom ſapoſdžene, a džiwajzy na njedobahaniſe dželac̄erjow, ſ teho naſtate, wo žně we wobſchérnej měrje mužſtwa ſ ratařskemu dželu wotpuſhceſic̄. Š teje ſameje pschiczh by nufne bylo, manebry na poſdžiſchi czas wotſtořic̄, doſelz hſchecze žito, kotrej ſ wjetſha na polach leži, njeje ho možlo domoſ bračz, taſ ſo ho na polach njeſodža manebry wotmec̄.“ — Wotmoſwjenje hſchecze ratařska rada njeje doſtała.

— Bylu hromadu galiziſkych židow ſu ſ Frankfurtu nad Mainom, khvaleneho města židow, wotpoſafali. Nichto ho bôle nad tym njewjeſeli, džiſli tamniſchi židži, kothrmž bě konfurrenza pschiczhcnjenych židow wobceſzna.

— Italska. Powjescz, ſo je abežhynski kral Menelik nadknjeſtvo nad krajom Raheita pschi Čeřwjenym morju Ruskej wotſtupiſ, ſo by ſebi ta tam wuhlowe ſkády ſa ſwoje wójnske ſkády naprawila, je w Italskej wulke džiwanje ſbudžilo. Italske kniežeſtvo wocžaluje, ſo Ruska tule powjescz jako njewěrnu wróci, doſelz ma Italska, taž je ſnate, hižo 12 lět doſlo nadknjeſtvo nad raheitſkim krajom. — Sa pschebithmi Italskimi njebudža ho Ruszy a Menelik wjele ſtarac̄.

— Franzowſla. Spřaſcžela Zolu, kotrejž je dla ſaſkudzenja židowskeho kapitana Dreyfusa už jenož franzowſkych offiſerow, ale tež ſudniſkych piſmanuſtojnych ſławne ſkhiwodži, je appellaziſki ſud w Parizu tež dla ſkhiwodzenja piſmanuſto ſ nowa ſaſkudži. Khoſtanje prěnjeho ſuda je ſo na jaſtwo na jedyn měbaž a na 2000 hriwnow pjenjeſneje poſkutu wotwſchiło, pódla teho ma Zola kóždemu ſ tſjoch piſmanuſtojnych 10,000 hriwnow jako ſaſrunanje ſkłody ſaplaſcic̄.

— W Franzowſkej ſa Leblowe tſelby nowe kuli ſaſwedu. Wone ſu ſ možasa dželane ſu dleſche a bôle kóncožoſte hač dotalne. Šich ſlepſchina w tym wobſteji, ſo ſu lóžche, dale lecža a ſo maja wjetſhu pscheraženſku móz. Poſledniſcha je pječza taſ wulka, ſo kulta 13 millimetrow tolstu worzlowu platu ſ lohkoſcžu pschedyri. Želi ſo ſu možasne kuli ſopravodže lepſche džiſli dotalne wobſjane, njebudže ho Němika doſlo komidžic̄, ſwoje wbjisko teho runja ſ nimi ſtarac̄.

— Jendželſta. W Afiskej ho wſchudže rukje a jendželske intereſy njepſcheczelsky ſetkuja. Njedawno ſu ſebi Ruszy wot Chinje wójnski pschijſta Port Artur wotnajeli a ſebi ſ doboru prawo wucziniли, ſo w połnóznej Chinje pódla Ruskich a Chinesow nichto njejmě ſteleſnizych twaric̄. Njedžiwoſi teho ſu Jendželčenjo Chinesow na-rečeli, ſo bychú jim dovolili, ſteleſnizu, kotrejž wot Tientsina do bliſkoſcže Porta Artura wjedze, dale twaric̄. Pschecžiwo temu je rukſi poſkut w Pekingu ſe wſchej raſnoſcžu protestowaſ. Jendželčenjo teho dla njemało halekuja a hižo hroža, ſo Ruskej wójnu pschijpowedža, ſeli ſo jim wobara, mjenowanu ſteleſnizu twaric̄. Tajtemu hroženju paſ ſu Ruszy hižo dawno ſwukli a ſo jemu ſměja. Kaf hysto ſu Jendželčenjo Ruskej hižo ſ wójnu hroſli, tola ſenje njeku ſwoje hroženje do ſkutka ſtajili, hač rumje jim Ruska njeje ſ woli byla. Šnate je, ſo Jendželčenjo jenož pschecžiwo ſlabym a njemóznym wójnu wjedu, psched ſylnym pschecžiwnikom paſ bojaſnje zoſaja.

— Pódla Ruskej ma ſo Jendželſta w Chinje hſchecze ſ Franzowſkej a Ruskej bědžic̄. Runje taž ſo Ruskej ma wona někole ſ Němkej ſwadu dla twarjenja jeneje ſteleſnizych psches ſchantuſtſki

traj. Hdyž je China Němsteky Kiaočzaw pšchenajala, je wona Němsteky pravo spožčila, so žo bjes jejineho pšchijwolenija pšches schantungské kraje železných nježmědža twaricž. Njedžiwajzy teho pak chzedža Žendželčenjo tam jenu železnizu natwaricž. Pšchečzivo temu pak je Němstka na živoje pravo pořasujio faktrozčila. Žendželčjanam nicžo druhé njevubudže, haž s dolhím nožom wotčahnyčž

Schpaniška. Schpaniške kniježerstwo je po počkledních povjesczach franzowškemu pôzlanzej w Washingtonje poručilo, so by wuměnenja, s kotrejmiž chzedža sjenoczene amerikanske staty se Schpaniške mer činiež, w mjenje Schpaniškej podpíhal. Načeže wuměnenje je, so dyrbja Schpanižh statny dolh kupon Ruby a Portorika psche-dewscz. Tónle dolh je tak hovorsz̄h multi, so je strach, so budže Schpaniška jeho dla bankrot činiež dyrbjeež. Hžo nětkole Schpaniške papierjane pjeniežh nimale ničzo wjazh njeplacža, dolho znadž nje-budže tracž, so njebudža wjazh hódne, džzli žama stará papiera.

Mjes tym so Amerikansz̄y na kupy Portoriko pomalu postupuja, hu woni na Kubje wojowac̄ pszechstali. Hórje hac̄z njeprzeczelsta brón thorośeze amerikanske wojsko blabja. General Shafter je do Washingtona powiesz̄ poßłal, so hu tsi bërtliki jeho wojska skhorile. Na czezkoſczi skhorjenjow a na pomalkosczi wothorjenjow hu wulke napinanja wina, kotrež hu Amerikansz̄y prénje tsi njedzele wojsk w noz̄y a wo dñjo pod holym njebjom we wulkich deszczechach psche-trac̄ dyrbjeli. General Shafter ſebi teho dla žada, so by ho kmék se kwojin wojskow hnydom do sjenoczenych statow wróćic̄. Seli so budze hiszczę dleje w krajuje pola Santiego s nim ſawostac̄ dyrbjec̄, wjetſci dzel jeho wojskow wumrje.

Prijedj hajz je što mjes Schpaniškej a Ameriku něr sežinil, žu Schpanišzy s města Manila na philippinskich kupač hýschče wupad na amerikanske woblehnjeniske wójsko czimili. Tich wupad pak što njeje poradžil. Amerikanszy Schpaniškich sbichu a mnohich s nich potſelachu. W Manila wulki hlob knježi. Wobydlerjo wjazg khleba nimaju a žu wjefeli, hdijz móža hlob s myshemi a druhimi njeczistymi swérjatami spokojiež. Wobsamknjenje mera budže sa nich wumoženje s wuhlödnenja a satradanju.

Sserbijs. Poměrň mjes Sserbiju a Ruskej ſu pječza ſi nowa khétero napjate. Wobkhad mjes rufkym a belgradskim dworom ſo pscheterhmu, hdyž ſo ioní Milan pschezjiwo wšchém ſakonískim wczęſuijenjam do Sserbije wrózci a tam hospodaricž ſapočza. Wct teho čaza, ſo je rufski pôflanz Žadowſki do Belgrada pschischoł, ſu ſo wobſtejnoscze hycze ſhvrchile. Wſchē poſphyt belgradſkeho dwora wo jich ſlepſchenje ſu bjes wuſpēcha wostale. Awdijenza Žadowſkeho pschi wotedaču wobkruczących liscziniow a ſwiczeny dwórſki wobjed ſe čeſeči noweho rufkeho pôflanza ſtaj najlepje do pokafaloj, kajke tele poměry ſu. Mjes awdijenzu Žadowſkeho pola krala Alexandra Milan w pobocžnej jſtvoje čakasche. Kralowh pobocžnik Šsolarowicz mějeſče pschischnju, ſo by Žadowſkeho, tak bóryſi hačz wot krala wuńdže, ſe Milanej ſawolał. Šsolarowicz Žadowſkeho pschi durjach wozčakowasche. Tak bóryſi hačz ſo pokafa, wón jeho ſtrwjo jemu do pueča ſtupi, prajzhi: „Deho majestoscz kral prözy, ſo byſhce ſe ſjemu na někotre mjeſtſchinu na roſrēčenje pschischiſli.“ Žadowſki ſnapſchecziti: „Runje ſhym pola krala był, ſhym jemu ſhwore liscziny wotedał a ſ nim porečzał.“ Pobocžnik praji: „Waž jeho majestoscz kral ſhyn njewoła, ale jeho majestoscz kral nan.“ Žadowſki wotmolwi: „Prajče jemu, ſo njemžu nětſole ſ nim rēčez, mōžemoj ſo na druhim měſtſnje ſetkač, a to jenož privatnje.“

Po tymle rošrěčzenju njebě sa Milana wjazy městna pschi dwórskej hoščinje k čeſczi ruskeho pôžlanza. W malomóznej njemdroſczi ſo Milan dopomni, ſo je ſ najwyschšichim natwiedowarjom wójska a tule ſwoju doſtojnoscž k malicžloſtnemu njedostojnemu wjeczenju wužívavſchi, wón offizéram, kotriž běchu pſchepročenje k wobjede k čeſczi ruskeho pôžlanza doſtali, ſakfa, ſo pſchi nim wobhželiz.

Rajipodžiwniſche pschi tym je, ſo je kral Alexander wſchudže pschesjene ſe žwojim nanom. Dotal je ſo to ſ tym wulkadowalo, ſo ma nan někajti ſly wſiw na žhyna. Kral Alexander nijeje ničzo lepschi, džazli jeho nan, a wobaj ſtaj bjes karaktera.

Pschi wschej staženoſćzi ma kral Mīlan jenu dobru kharakterowu
czętku, a to je jeho h̄awnoſć. Psched někotrymi dnjemi bě w Niſchu
dwórfi wobjed ſa 50 wožbow. To běchu ministroj, wyschſhi
ſaſtojnizy a najwiętſhi lischczerjo ſe ſapóſlanoſow. Pschi ſchleńzhi
wina ſo Mīlanej jaſyk roſwaja, ſo bychu wſchitaj ſzhiceli, praji:
„Kralowski dom je wukonjal. Wón nima w Sſerbiji ani jeneho
wérneho pscheczela.“ „Bože dla, majestosć, njereczęze tak! Czeho
dla niedurbiesi my pscheczelio kralowskeho domu bycz?“ ſo lischczerio

wobarachu. „Nichts, ani why! Wy do wóschého swolicze, schtož chze kralowſki dom, a mačze tež to ja dobre, schtož je statej a ludej fjawne schfódné. Wócho to cžinicze s luboſcze a se žwérnoſcze k kralowſkemu domej, ale se ſpekulaziju. Cžinicze to s poſpěchaſtwa a s nicžeho druhego.“ Hdyž je Milan tajke ſłowa s žwojim kreaturam a lisččerjam ręčał, je widzecž, so wě, na cžim je, a so ma pschicžinu, njeđowěrlivu bycz s lubzom, kotřiž ſu jemu najblížſchi.

Czornohorska. Sso i Russkeje domojwroćzo je Bolharski wjertch Ferdinand czornohorskeho wjertcha w Zetinsu wopytal. Nichto wjazy na tym njedweliuje, so staj bolharski a czornohorski wjertch swiask mjes ſobu ſcziniłoj a ho pod ſchit Russkeje podaloj. Wſchelake wobstejnoscze na to pokazuja, so je k tutemu ſwiaſtej, kotryž hwoj wótry konz bôle pscheziwo Awstrijskej dhjzli pscheziwo. Turkowſtej wobrocza, tež Rumunſka pschitupila.

Wojna.

Wunošchowarjo nowinow běchach u po drôhach a wuwołachu najnowisze powieszé s wójny. Bitwa, hróśna bitwa bě bita, a we wožebitej psichložh, fotruž bě ſebe tež wona, młoda žona rjemieſlnika Handrija Wonaka, wot nimo khwatazeho wiwołaria kupila, ſe strachocžiwej staroſću pohnuta, bě bjeſe wscheho džiwanja roſprawjene, ſo je ſchęſčdžeſath volk mjes M. a S. bjeſ mała zyle ſniczeny. Tykaž tam leža morwi, krwanjo, ranjeni abo hinjobieſ pomozhy a zbroby na bitwiſčežu. Dyž a dyž ſastawisze młoda žona c̄jatavſchi, kaž ſleſjenia. Najhōſche ſebe wumolowa. Tež jeje muž bě wopor wójnskeho njeboža! Želi mjeſeſche wožebite ſbože, kmedžesche ſnadž ſo nadžijecž, ſo junu hjschče morwemu do wocžow pohlada, temu, fotremuž bě psched ſetom hakle psched Božim woltarjom węcznu luboſcz a ſheru ſlubila, a fotremuž bě hakle psched frótkim čzaſhom hólczka porodžila. Runje da wbohe, ſnadž hižo wožyrocžene kurjatko we ſwojej kolebzy ſwojí hłóſt ſaſhyschež, a to napielni ju ſi nowej hróſbu, pschetož ſnadž bě hižo jeje hynk ſwojego nana w krwawnej bitwie ſhubil, předy hacž bě jeho ſpóſnal. Alle njedžiwaſo na wjchě tute myſliczki, ſac̄iſhczę a psched ſtajenia roſkudži ſo tola k ſkutcej.

Wona poda ho k fužbodžinje, wuprají jej kwoje wotmyklenje, so chze ho na bitwischzo podacž, so by kwojeho muža pytala, hlađala a domoj psichivjedla — by-li pak hižo mjes morvhmi býl, so by jemu s najmješcha hiſchče do wóčka pohlađala.

A taf ko sta.

Ssobudžina, ſobudžucíwa a ē ſlužbam hotowa, podpjerowaſcheju w jeje wotmyſlenju, doběža, ē najmūniſchim ſastarana, ē staremujej pschezelnemu wójnikej, pochnu jeho, hundom ſapschahmyč, so byju do M. dowjeſl. Tam a we wokolinije bě snata; džel kwojeje mlodoſče bě w M. pola polleňka ſlužila a hakle potom do města psichiczhupla.

Symny, deszczowy a niewiejski bě tón džen. A schtož budzi po puczu jeje jmyblam poskieżesche, njemóžesche ju wolschewicż. Niuja, hubjenstwo, sadwelowanie! Wupalene dwory, sapuszczeni pola, rostfälane khezti! Sso wróczage, czekaże czrjodły wojakow; rosprawh a powiesze wo żałosći na tamnym kónzu, wo njezdohazej pomozh, wo njedostatku strojotnych a lětowaznych pšciiprawow, nijes tym so bě tu telko njebwożownych a hubjennych.

Schtyri hodziny jēdzeſchtaj. Stanjue džēſche to ſpēčniſje dale; i wjetſcha ničo njerečzo kēdzeſchtaj porcijo ſebi, wona, žona połna starſeſje, a starý, dobrocziwy muž, poħoncz, kotryž wjazy krócz eżęcko ſadyczyjo, jeno napinajo ſo wotežy wodzeſche, haj, jeno teho dla ſzwoju węz czinjeſche, dokelž mjejeſche to ſa winowatoſceſ ſluboſeſje k bližſchemu. Ale potom, hdyz ſo pucz junu ſwinu, padže na dobo ſnak, a potom, hdyz bě žona, wuſtrózana, najpriyódz wotežy ſhrabnyla, ſo by ſkoczeſzi ſastajila, a potom ſa starzym mužom poħlada, bě jeho wobliczo blęde, a eżęlo bě hjes hibanja a ſzivjenja. A wopravdże wón bě moriv. Boža ruczka bě jeho, ižižo dołho eżerpiazeho, nahle ſajala.

Schto nětkole?

Móda žónska položí jeho a pôsbla jemu tak derje, kaž môžno, hraba ho sažo a pschewinu njemér, starošej a strach, a wsa žama voležzy do rufow.

Tu bě morvý, tam na bitwischčžu pak žnadž hischče živý, vón, jeje muž, k fotremuž ju hnujesche se wschej mozu.
Sa pol hodžiný jěsbh pschijědže nimo dwora, kžž žam steji a pschi drósh leži, w fotrymž běchu — to bě widzecž — njeprschecželske vójska njezmilnje salhadželi. Tola wona saſta; chyšče ſ wo- vydleriemu potřečecž, jo bychu morweho pschitwalsi, doníž njeby ſaſko-

žama po njeho pschijela abo žebi hinał dopomhała, so by domoj dowjesceny był.

Wona slesje s wosa, wupscheze postronki s wosa, pschepokaſa ſo, hacž konnej ſtejitej, a ſastupi do domu.

Nicžo! Žana živa duscha! Pređku, na bołach: ſmijertna ežiſchina. Alle nětcole ſtonanje a potom žalosčenje džecži. Sadž w komorje, we ložu, ležesche žona, nježelnicza, kotaž ſo ſjaninje ſ poſlednimi mozami ſruna a wſchu wolu napinaſche, hdvž ſauža Wonalowa ſastupi. A hdvždom poča nutrniye prožyč.

"Eſmilnoſče dla — Bóh je mi waž požlał — poſtarajęze ſo wo moje džecžo", ſtonaſche khora.

"Eſym na ſmijercz khora, ſym žama lutka w domje, wſchitko ſu wojaž ſebrali a ſjedli. Mój muž je precž po zyrobu. Tola ſa dwaj dnjej njeje ſo wjazh wróczl. Móžno, ſo ženje wjazh nje-pſchiñdže. Moje wbohe džecžo — nětcole runje wolaſche njebožatko, wo kothymž mi powjedaſche, ſ džiwnje khorymi hložami — je bjes zyrobu wot wežerawſcheho. Wumrie, njeſtanje-li mloko. Dajeſe jemu! Eſnabž móžeeze je žama ežiſhiež!

To bě poſlednie ſłowo, kiž móžesche wuprajicž; potom padže ſnak, blęda, bjes možy, we womorach.

W mlodej žonje wojovalchu najnapſchecziwniſche ſacžueſa.

Wot žony, kotaž bě žama wſcheje pomožy potřebna, bě žadane, wobſherny ſluk ſcheczijskeje luboſče dokonjeſe: nježelniczu ſ zyrobu ſastaracž, ju ſrunaſe, jeli móžno, pſchi njeje wostacž, zuſe džecžo naſyžicž a ſo wo nje runje tak ſtaracž kaž wo jeho macž.

Nječimisheſi, budžiſtej wobě wumrečo!

Wě ſo, tule ſcheczijsku winowatoſež dyrbjefche dojelnicž.

A potom tola ſaſo!

Nima dha twój muž wjazh prawa na twoju ſlukownu luboſče! Njeſky dha ſo ty jeho dla na pucz ſhrabala? Njemohlo ſnabž ložde, tež najmjenjiche komženje ſa jeho žiwiſenje roſbudne býč!

Sawerno, hróſbne, ſurowe to wojovalje, tež wojovalje, we ſo, najprjódzy ſe ſwojim ſamſnym ſwédomiom, ſe ſwojim ſamſnym "ja", kiž wótkje rěčesche a wołaſche: "Dži, ežekti — ty nje-žměſch wostacž, wjemi jeno khvatnje ſe ſwojeje nadoby, daj ſi njeje khorej, poſtiež tež zuſemu džecžu nowe žiwiſenje a potom pſchewostaj jeju ſwojemu woſudej!"

Haj, tak ſi najmjenſcha mělo to býč! Wona wuběža won a pſchinjeſe ſhwój rucžny wacžof — ſi hróſbu pohlada pſchi tym tež na stareho morweho muža — a wot tehole napohlada wotſkocži ſpěſhniſe ſaſo wuſtróžana wróčzo nnts.

A potom ſežini ſtājo, ſchtož jej ežlowjeſka a ſcheczijska ſuboſež kaſaſche; jej ſo woprawdze radži, khoru ſi nowa wožiwič a wbohe hlodu tradoze džecžatko, kotrež ežiſchesche, wokſhewicž a ſaſo poſylnicž.

Wjek ſtym ſo ſo wo nju taſle ſtaracše, poſlada bjespomožna ſi wózkom džakownoſče na nju, ſo ſo jej wutroba ſmjeheči.

A potom poča žalosčo nutrniye prožyč: "Ach, luba, dobra žona, njeſopusheče mje, njeſopusheče ſi najmjenſcha moje džecžo. Njemječeſeſi tu wostacž, wſmiče ſo ſobu. Dyrbjuſi ſi wumrečo — w Božim mjenje — ale moje džecžo, moje lube džecžo!"

Zaloſtne ežwile džecžu mlodej žonje pſches wutrobu. Kač, njeſožesche dha wona rěčecž, wujahnič, kač ſo ſi njeju ſamej mjeſeſche? Ale móžesche to nuſu pſhememencž, byj ju to wužwobodžu, budžiſche jej to ſwédomije ſměrowalo?

Ně! Ale ſlučzena wutroba dyrbjefche ſo wotwiaſacž ſi teho, ſchtož ju ežiſchesche a ju ſtužowasche. Duž rěčesche a rjeſny:

"Wjazh nježu ežiuež, hacž ſym ežiula. Kač — taſ — ſteji ſo mnu. — Staroſež wo mojim mužu ežwiſowasche mje hacž na ſmijercz. Nětcole chzeče wy, ſo dyrbju tu wostacž! ... Ale kač khru wache džecžo ſobu bracž?"

Ale injeſtym, ſo taſ rěčesche, dohſlada ſo njeviňovateho džecža, kač ſo ſi nowemu žiwiſenju dobywaſche.

A ežim dlěje traſeſche nětcole ſurowe nutſkowne wojovalje, hdvž khora w ſtracše, ſo ju tamna wopuſheče, na dobo ſi nowa wróčzo padže a ſi hróſbny ſakſhikom ſnak padže a wocži ſanželi.

Bě ſnabž to ſnamjo ſi horſa? Dyrbjefche wona nětcole ſpěſhniſe ežeknječ? Hijo bě jej, jako by ſi nowa na wós leſla. Tu dopomni ſo tež na morweho ſaſo. Teho dyrbjefche tola najprjódzy ſaſo jowle poſožicž.

Pſchi jeje nowych dwěſowanjach nabý khora ſi nowa mozow, pſchiwſa, hdvž ežyſche tamna jeje džecžo runje do ſolebki wróčzo poſožicž, wuras taſ hnujaſeho proſchenja, ſo mloda žona, nětcole tež pſchewinjena wot hnučow wutroby, ſo na ſtôl ſwjeſe, dloni do plakanja wocžow ſlučzi a ničo daſe rjeſe nječimisheſe, khiba:

"Wěčny, ſmilny Božo! Pomhaj mi ſi nuſy. Schto mam ſapocžecž! Ležu na ſolenomaj a proſchu. Daj mi ſnamjo, ſo moja duscha by dleje njeſhablaſa."

W tym woſkomiku bě ſlyſhceč, ſo ſo wonka prafka, wós jědže, rěči, khvatnje khodži, a potom bórsh woterwicu ſo durje, a muž poſny njeſtva, ſtaroſeže a čaſanja poſka ſo w durjach, ſleča ſi ſominem ſožu a poſlada tež ſo praſhejo na ſolebku a ſo dživjao na zufu.

Ale khvatnje roſbudzeny rěčesche:

"Bohu džakowanu! Ty ſy žiwa, moja luba — a naju džecžo! Prjedy nječimisheſi dónicž. Sadžeržaſchu mje jako ſpijona . . . běch na bitwiſheče. Eſym tež ranjeneho na woju ſobu pſchiwjeſi, ale tež zyrobu, a napoje. Hdvždom chzu wboheho do domu pſchiwjeſi. A wy, ſchto wy ſeže?" doręčza, na pol ſi mlodej žonje ſo wobročiwschi, na pol ſi ſwojej ſamſnej mandželskej, na kotrejē ſobliču bě wſcha radoſež widžecž, kiž je jeno móžno ſpōſnacž. A zuſa njebe nječi ſotwolviſa. Ta bě ſi nadžiju pſchemožena, won khwataſa ſi woſej tehole muža. A na to ſaſlyſhceſtaj taj tu nutſka ſakſhik wjeſzelosče a wýſtanja, kiž jimaj ſi wutrobje džecžhe. Mloda žona bě namakaſa!, ſa kothymž bě, Boha proſchu, žadala. Boh bě jej mytowal, ſchtož bě ežiniſa nad wbohimaj woſcheczenymaj.

Ze Serbow.

S Budyschina. Šeho krakowſka Wyſkoſcž prynz Bjeđrich August, kothymž dženſka, ſobotu 13. augusta, rano 37 mjeſchinow po 7 hodžin do Budyschina pſchijedže, po wobhlaſdaju tu domneho regimента wokolo 10 hodžin ſi regimentom po malskej a Lubijſkej dróſy do nowych kaſarmow pocžehnje. 16 mjeſchinow po 12 hodžin pſchipoſdnju ſo wón ſe ſelesniſkim čzahom do Draždžan wróčzi.

S Budyschina. Tudomny pěſchlowſki regiment čiſlo 103 pónoželu 15. augusta do naſymſkih manevrov pocžehnje a ſo 10. ſeptembra ſaſo do Budyschina wróčzi. Lětusche manevry ſakſkeho wojska ſmeja ſo ſi hlovnego džela w Döbelniſkih ſtronach.

— (Woh eń.) Pjatki popoſdnju wokolo 2 hodžin ſi jeneje kólne tudomneje waggonoweſe fabriki woheń wudvri. Prjedy hacc ſykawh ſi Budyschina pſchijedžechu, běch ſo ſi fabriſkej parnej ſykawu nimale poſduſhli. Woheń je wjele ſlomu a drjewa ſanicžil.

— (Poradženje jablukow.) W ſherbach ſetka ſablone ſtym dobytſe pſchinječu. S měſtami ſu jich halosy tak husto ſi jablukami woþpovíſhane, ſo ſo praſcha, hacž budža ežecž, ſi kódyň dnjom ſo powjefchazu, hneſcž móž. Tež ſlowlow, madlow, ſmykawow a woryechow je ſetka wjele. ſchtož je ſlyſhceč, je ſo po zykej ſakſkej ſad poradžil.

— Poſkedenje woſkjeſneho wubjerka ſmeja ſo w Lubiju, pjak ſi 19. augusta dopoſdnja w 9 hodž.

— (Pakſejerjo jěſdny ſolow.) Poſledni čzaſ ſu w Budyschinje, Gersdorfje a Grožhartawje wjazore jěſdne ſolow kranjli. S pſchipadom je ſo poradžil, paduchow wužlědžicž. W thzci tudomneje radneje pinzy běch ſo ſi rječaſom ſi muri pſchisamlijene, ſo ſi tym ſpokojichu, ſo ſi njeho latarnju kranjch. Tale latarnja pat ſo ſi ažetjelenowym gaſom ſweczeſe. Paduſhi pat ſebi radž njevježachu, kač ma ſo ſi tajkej latarnju wobhlaſdzeč, duž ſo ſi pſchelupzej ſäčelej, kothymž ažetjelenowe latarnje pſchedawa, ſa tym pſchecž džecžu. Tón pat hdvždom pſhny, ſajtich ptačkow ma pſched ſobu a ruce ſa polizajſtwo poſla, kotrež paduchow ſaſlapa. Woni rěſaju Pjekar, Němz a Winter. S nich je jedyn murjet a dwejo ſtaj dželacjerjej. Kač ſo ſda, ſu woni ſi kranjenymi ſolowmi po dyrdomejach wokolo jěſdžili. Na jěſbie ſi Budyschina na Draždžanske ptače tſelenje woni w Grožhartawje jene ſwuje hubjene ſtare ſolo ſi jenym ſlepchim, pſched jenym tamniſkim hoſčenzom ſtejazym, ſaměnichu.

— Nowe rjeſe natwarjenia pluwaſenja je ſo nježelju w pſchitomnoſeži woſkjeſneho hejtmana a kralowſkih a měſchcanſkih wylchnoſežow ſwedženjy wotewrila.

— ſakſke mlyny ſu loni hižo cježko konkurenzu amerykanskich mlynow ſaſuli. W lětnej roſprawje Žitawſkeje wiſowanskeje a pſchemyſloweje ſomory ſo na to ſkorži, ſo je muka ſi amerikanskich mlynow loni hornjoluzijskim mlynam wotewjerarjow w Draždžanskich ſtronach braſa. Tež Hamburgke a Nielske wulke mlyny ſu hornjoluzijskim mlynam ſi tunimi placíſnam dželo pocžegili. Wjes mlynkami ſo praſi, ſo čzaſ wjazh daloki njeje, hdžez 30,000 mjeſchinickich mlynow pod pſchemožu nehdže 200 hoberſkih mlynow

w Němškej podleží, jeli so ho mjeříšim mlynam njebudže po řešením pucžu pomhacž.

(Novi trichinyladaro.) Sa Kožlou, Čomk pola Njezwačidla a Scheschow je ho Gustav Hübner jako trichinyladaro, a sa Dobroshezy pola Njezwačidla a Žitk jako řastupní trichinyladaro postají. Kerežmar T. G. Säuberlich w Račově je jako trichinyladaro sa Holeschow, Njezwačidlo a Novou Wjež pola Njezwačidla, týchéří měsíčník Al. Säuberlich jako trichinyladaro sa Kožlou, Čomk pola Njezwačidla a Scheschow pomjenoval.

XXIV. hlowna řhadžovanka herb. stud. mlodžinu mjeříše so lětka w Matyém Bjetlowe. Hijo žobotu popoldniu běše so nahladna ležba řudovazých na požedženju wubjerka ſechla, mjesnimi běchtai tež dva hoscéje ſ Delneje Lžizy, kniesaj cand. theol. Novy a Schwela. Wubjerk běše vornjo druhim řhadžovankam lětka jara derje wophtam. To žame placži tež wo hlownym požedženju, njedželu popoldniu. Po ſapisku pschitomních běchu tu ſ najmjenšcha 28 řudovazých pschitomni, ja naſche poměr jara wulka ležba. Tute hlowne požedženje woſnamjenesche ſo tež ſ jara bohatym wophtom ſe ſtrony naſcheho herbského luda, widžachmy řastupjerjov nimale wschitich naſchich herbských a burſkých tovarſtvow, wjazorých herbských fararjow a wucžerjow, naſcheho k. ſapóžlanza Šmolu, ſ Lipſka běchtaj pschitomwaloj k. direktor Bohonc, wopniw a ſhwerny pschecžel Lipſčanskich ſtudentow, a naſch wjzozý čeſczeny wótežinc, k. farar Ducžman. S dyplom řehyrjoch hodžin ſo hlowna ſhromadžina ſe ſpěvom „Hjchče ſſerftwo“ ſapocža. Po někotrych ſawodnych ſlowach hlowneho ſtarſcheho Oty Wiczasa čitasche ſo protokoll požedženja wubjerka, na kothym běše ſo dnyovný porjad poſtaſil. Potom podawach ſo roſprawu jenotliwych tovarſtvow, „Sſerbowi“ w Prahy, „Sorabije“ w Lipſku a „Wladu“ w Budyschinje. Wo Delnjołužiskej Světzy roſprawuje ſe k. cand. theol. Schwela. Tuta roſprawa ſpodobaſche ſo pschitomním tak, ſo na namoljenje hlowneho ſtarſcheho delnjoherbskú mlodžinu ſ poſtanjeniom čeſcžitu. Po powitanju hoscéju a po pschecžitanju wſchelatich liſtow a telegramow wuſpěwa ſo ſpěv: „Hdže ſtatol mój“. Potom jednaſche ſo w dlejchej debacze wo naſce ſſerbowi, ſo maja jenož te tovarſtva ſwoj hlož wotedacž, kž woprawdze dželajia. Tuto namjet ſo jako naſravn wotſtorži. Dlejša roſmohwa naſta tež wo ſejlerových ſpižach. Wobſamknu ſo, ſo ma kózde tovarſtvo tak wjele hacž možno pjenjeſ naſberacž a ſpižow roſpschedacž, ſo mohla ſo 25. ſhadžovanka ſ tym kraſnje ſwječicž, ſo by ſo doſk, na ſejlerových ſpižach wotpočowazých ſaplacžil. Jako měſting pschichodneje hlowneje ſhadžovanki poſtaſihu ſo Khrbcežiz. Wažný namjet pſchija ſo, ſo bych ſtež naſchi delnjołužiž bratſja pravo měli pschedkydſtro tworicž. Wobſamknu ſo: Nimo ſtarſcheho mataj ſo dva podstarſche wuſwolicež, jedyn Hornjołužičan, a jedyn Delnjołužičan, njeje-li pat Delnjołužičana, ma ſo jedyn druh ſ tovarſtvow herbských ſtudovazých wuſwolicež. Jako hlowne ſtarſchi wuſwoli ſo po dlejchej debacze k. Šnejek v třiom hložami pschecživo dwémaj. Šnejek je hjchče jara mlodž; teho dla naſta khetro wótra debata, dokelž ma ſo po wuſtawkach jenož ſtudenta jako hlowne ſtarſchi wuſwolicež. Wobžarujem ſute roſkorjenje w naſchich ſtudovazých, ale ſo tež wjeſeliny, pschetož, hdžez žane wojowanje, tam žane živjenje, ale ſamo morwa ſtaguazija. Wobžarujem ſak tež ſo ſlowa někotrych pschitomních kniesow tutu roſkoru jenož powjetſchihu, mjes tym ſo běſche ſterje jich pschiblusknoſež, ſjednocžicž a ſměrowacž. Sa přenjeho podstarſcheho poſtaſi ſo k. stud. theol. Gólcž ſ Lipſka, a jako druh, dokelž tón cžaž žaneho Delnjołužičana nimam, k. Andrižki, wobaj jenohložnje. Potom wupraji k. farar Zur ſwoje wjeſele nad bohatym wophtom ſhadžovanki. Šnejek kandidat Novy řeče ſe k pschitomním w rjanej delnjołužiskej řeči, wuprajo naſmutrobnische pschecža hornjoherbské ſtudovazej mlodžinje ſa dalſche narodne ſtukovanje. Šnejek ſapóžlanz Šsmola namoljenesche pschitomních, ſo bych ſota wſchitzu pschi tutej ſkladnoſci neſchtia ſa Macižčin dom ſkladowali. Nahromadži ſo hñdom neſchtia psches 35 hr. Wulke ſahorjenje wubudži potom naſch wjzozýdloſtojny wótcžin, k. farar Ducžman ſ Lipſka, kž w dlejchej řeči ſpomni na cžaž nowonarodženja naſcheho ſſerbowi, a pschitomních ſtudovazých namoljenesche, ſo bych ſopomujecže tamních wótcžinow, kž ſu naſch lud ſe ſpara wubudžili, ſ tym ſwječili, ſo bych ſale a bôle ſwoju narodnoſež ſpěchowali. Ma to wuſpěwa ſo ſhromadnje nowy ſpěv: „Sſerbia my ſmý“, wot k. fararja Ducžmana tutej 24. ſhadžovanzu poſhwjecžem. Šnejek kaplan Andrižki namoljenesche herbských ſtudovazých, ſo bych ſo prázowali herbskú literaturu pschecžo bôle a bôle ſefnacž. Hdžez běſthe ſo hlowne ſtarſchi hjchče podžakoval ſa bohatym wopht, wuſpěwa

ſo ſpěv „Maſche ſſerftwo ſ procha ſtava“. Se ſlawu „herbſkemu ludej“ ſkónči ſo hlowne požedženje. — Wječor w 8 hodžinach hrajeſe ſo džiwaſlo „Slote hrody“ wot Ducžmana, pschedſtajene wot lubeho ſchwacžanského tovarſtva. Šnejek ſpižacžel běſche ſam pschitomny. ſchwacženjo hrajaču wſchitzu wubjernie. Tich wſchitnoſež pschecžo dale a dale poſtracžuje. Wožebje Klepotat knježa Henki je ſo nam wulž ſpodobal. Běſche to woprawdžit Klepotat, wſath je živjenja, ſajzjž ſo hjchče bohužel w ſſerbach namakaja. Alle tež wſchitzu druzn hrajerjo běchu dokonjeni w kózdyň uſtupanju. Pschipožlucharjo kózde jednanje ſo móžném klesfanjom mytowachu. Pschewaſki wupjelnichu ſo ſ narodnymi ſpěwami. Po ſkonečenju džiwaſla wuſtupi k. Henka ſe wſchitimi ſwojimi hrajerjeremi a hrajerfami, a džafowasche ſo pschitomnym kraſnje w wjazanej řeči ſa bohatym wopht, jim božemje prajo. Běſche to kraſnje napohlad. Hans Klepotat křejž ſwojich hrajerjow na jewiſhču, wobras hódnja — fotografa. Potom wuſtupi k. pschekupz Bart ſ Bréhynki, ſo k. fararjej Ducžmaneſ džakujo ſa jeho wopht a ſa jeho luboſež w kotrejž běſche ſchwacžanam taſtu kraſnju wjeſelohru ſpižal, a wuſeke naſchemu wótežinzej hrimotazu ſlawu. Šnejek farar Ducžman wunjeſe na to ſlawu ſchwacžanskemu tovarſtvi. — Po džiwaſlowym pschedſtajenju běchu reje a piwna ſabawa hacž — do ſwitana. — Pónđelu popoldniu běſche wuſt do ſſloneje Vorſchče. Chzyc̄hmy ſebi wjež wobhladacž, w kotrejž je ſo naſch Handrij ſejler narodžil. Jego ſtatk, hacžrunjež pschetwarjeny, tam hjchče ſteji. Gauſupichmy do njeho, wuſpěwachmy tam „Hjchče ſſerftwo naſhubjene“, wuſezechmy ſlawu ſſerbowiſtu a ſkonečnichmy tak 24. ſhadžovanku.

S Roswodez. Šańdzeny ſchitovrk chyžche řeňiſki pomožnik Vjeleczanského řeňnika Grefchla w dworje tudomneho ſitnoſežerja Michalka jene čelo na wós poſožicž. Na dobo ſo kón, do wosa ſapſchehnijem, ſplóšchi a ſ wóſom ſ dwora wuběža. Pschi wrotach wón ſ wóſom ſaloži, tak ſo ſo wós ſlama. S přednūmaj kolomaj dale čeřirjo kón Michalkež holzu dōječeze, kotař ſ wóſom, do kotrehož bě kruva ſapſchehnena, na polo jedzeſe. Prjedy hacž ſo holza dohlada, bě ſplóſhent ſkónči ſo ſtožit a to ſ taſkin wotmachom, ſo ſo wós hromadže ſ kruvu, holzn a konjom do pschirowa wali. Mjes tym bě řeňiſki pomožnik ſa konjom pschihnaſ a jeho pschimy, prjedy hacž bě ſ ſchirowa wuſkožit. Na wulke ſbože ſo ani kón, ani wós wobſchložile ujebeču.

S Korſymja. Šchitovrk dopoldnia ſu tu džecži w thěži čižižlo 39 ſe ſchwabličkam hrajkajž wohén w ſtuvje delnjeho ſchoža ſaložili. Starſchi muž, kotař bě dybjal džecži hladacž a kotař bě na khlilu na naſtvi ſchož, ſo ſ wohniowym prakſtom na wohén fedžblinu ſejini. Płomjenja běchu ſo rucze po zykej ſtrve a tež na meble roſchérile, tak ſo staremu mužej ujebe možno, wohén ſam podduſhycž. Duž wón ſ jeneho nowotwara w kuhodiſtve murjerjow na pomož ſawola, kotař ſkonečnje płomjenja ſalachu. Starý muž je ſebi pschi haschenju ružy czežko wopalil. Mjech je tónle podawk ſ nowym napominajom, ſo bych ſo schwablički na měſnach ſhovale, kotrejž ujeſi ſo džecžom pschitupne.

Se ſubornicži. Pónđelu w nožy 1/21 hodžin ſ brožnje tudomneho ſitnoſežerja Homle wohén wudýri, kotař ſo ſ wohén ſpěchnoſežu na hrody a domke wupſcheftrje a wſchě tele twarjenja do prócha a popjela pschewobroži. Homlez ſwóbju wohén w ſpanju pschekhwata, tak ſo móžachu ſebi Homlez ſo ſa nahe ſitnoſež leđma wukhowacž. Šenož ſkót ſu wohnej wutorhnyli, wſchó druhé, domiža a hospodařka nadoba, zyle žne, haj ſamo 10 kózow wuſlbczeneho žita na hunje je wohén ſnicžil. Wohnjove ujebože Homelez jara czežko potřechi; woni nimaja nicžo ſawějeſene. Twarjenja běchu drje ſtare, tola w jara dobrym ředže a ſ zyhelom kryte. Wohén je ujeſnaty ſkótniſki člowiek ſaložil. S wohniowych woborow bě jena jemicža, Bartſka, k. haschenju pschijela.

S Hobliz pola Hodžiža. Wutoru je tu Hodžižſki žandarm čeladniſka P., na jenym tudomném kuble ſlužazeho, ſajal, kotrehož winuja, ſo je pječa jenu ſchulku holzu wumozowacž ſpatal.

S Merlowa. Pschichodnju njedželu budže w Merlowje w Schöblez domje herbské ſemſchenje a ſpoviedž.

S Njezwačidla. Pschichodnju wutoru budže ſo tu dawno woežatam ſchulſki ſhviedzen wothbywacž.

S Wjeſchiz. Šslužobnemu wotročkej Janej Schmidtej, pola tudomneho tublerja ſauaſha hijo 32 let ſlužazemu, je ministerſtwo ſmuckownych naležnoſežow ſa doholétnie ſwérne ſluženje ſlěbornu medaillu. ſa ſelenym bantom noschomnu, ſpožcilo.

S Bifkopiz. Hdžez ſo tele dny 2. bataillon 178. pěchoty ſkého regimenta po železniz do Kinsborka k třeſlanskemu ſwucžowanju wjeſchecže, ſo wojazy njemalo pschekwapiču, hdžez mjes Buzkovam

a ſsmilnej prhñz Vjedrich Auguſt cžahej na wotkownej cžarje ſaſtačzda. Hnýdom ſo manevers ſapocža. Ménjesche ſo, ſo njepſchecžel ſ Budyschina cžehnje a ſo je železnizu ſkonzoval, tak ſo cžah njemóže dale jécz. Njepſchecžela dwě kompagniji ſ Budyschina pſchedſtajiſchtej, fotrejž beſchtej ſo na jenej hórzy ſefupalej. Na to ſo wojowanie ſapocža. Míjes thym bě ſo prýſdny cžah do Viſkopyz wróčil, i wotkal ſo pſchipoſdnju w 1 hodzinje wojazh do Kinsbórkſa wotwjeſechu.

S Ramjza. Njedželu w noz̄y je Bože njewjedro twarjenja Magerez živnoscze w Ramnowje a bróžen' kublerja Grohmannna w Frankenthalu sapališo. We Weickersdorſje je blyſt w hródži kublerja Hansa Müllera jenu trwu ſaraſyl.

S Błozan. Spodzívny běrnazy pjení je tudomných hořčenžar Šchymank na žwojim polu nadešhol. Sa jeho forjenjemi 19 wul-
fich běrnov wizasche a pódla teho že na selu niz swuczenie schnelki,
ale wulka liczba nabruňbarbnych běrnovjtych kultow namakasche,
i kotrychž běchu lopjenia wurostle.

S Wjasorzy. Tamneho njezražnika, kotrež je tu wondano jenu 12-létnu holzu na polu nadpanyl a wumozowal, byl w Seeligstadtu pola Stolpna sažlapili a sajeli. Won je 29-létny pjetarški pomoznik Förster, kotrež je na počled w Korsymu džéral. Won je wot młodosćje njedocinž byl a je tež pola wójſta dla čeđnjenja se šlužby poldraletne khostanje na twjerđiznje wotpotkuežil.

Se Shorjelja. Pöndželu popoldju i tječhi vohrjebinskeždowje žhrkwe tjechitryjer Scholta dele padže. Snješboženj bě hnydom morwy.

Se Šhorjelza. (Khostanska komora.) 16-létny česladník Bohu-
wér Novotny i Mucžowa bě léta 1. junija w Čzernoholmčanské
holi i wulkej lohkomyžlnosťžu lěhny woheň samischtril. Bón bě do
hole po žlanje jěl. So by vidžal, hacž ſo žlanje, i deschczom džen
prjedy womacžane, vali, bě jo ſe ſchwablicžku ſapalil. Prjedy pak
hacž ſo Novotny dohlada, ſo plomjenja po wrjóžu roščerichu, a
lohkomyžlny ſapalec njevježesche ſebi druheje radý, hacž ludži na
pomož wołacz. Na ſbože ludžo hyndom pschiběžachu a woheň pod-
teptachy. Macžinena ſchfoda 15 hrivnow wucžinjesche. Dživajachy
na wobſkorženeho mlobodzej a njerořum, jemu polžože wobſtejnoscje
pschizpichu a jeho jenož k 20 hrivnam pjenięžnega khofstanja abo
k jaſtmu na 5 dnjow ſazudžich.

S Vorščeze (w pruskej hornjej Łužicy). 4. auguſta zu tu pſo morili, kotrehož je woſtrzejny lěkar̄ ja ſkazeneho ſpōſnał. W naſcej wſh a w Zymplu, Turjom, Nowej Wſh, Mikowje, Hornjej a Delnjej Woleschinje, Kamjentnej Wolschinzy, Liponkach, Wolanczizach a Dubom maja žo teho dla hač do 4. novembra pſh na rječas wjaſać.

S Wuslidža. Ssobotu thdženja je ſo na hrabinskim Ulnim-ſkim reverje pschi Wuslidžansko-Rječićižanskej želesnizh něhdže 8 jutrow mložzinh ſpalilo. Bohen je po ſvadžu ſe ſchrjeni ſ lokomotivh naſtal.
S Delnič Brukow. Rjedželu wječzor je ſo tu brženj

S Veleje Wody. Ssobotu wjeczor je ho lambora Salomon
s Veleje Wody s czahom, s Mužakowa do Veleje Wody jędźazym,
pschejel, a ho żałostnie smiały. Salomon mandżelsku a tſt male-

S Hósdniży. Wóndano w nožy je tu žandarm Fuhrmann i Miskeje krawza Pólnika, kotryž je pječža se samyžlom woheń sałozil, satal. Pólnika w wobydlenju jeneje žónskeje sałapachu, pola kotrejž bě wón khowaniku namakał.

Skrumoly pola Mužakowa. 3. augusta dopoldnja wokoło 1/2 12 hodzin žu šo tu tsi bróžnje a jene domiske wotpalile. Bělo-wodzanska sykawa bě přenja k haschenju pschitjela.

Sająca pola Mużakowa. 3. augusta wjedzor bę w tudomnej
żelesojszczerejemi woheń wudbyril. Mužstwam hýkawow i Kija,
i hrabinskeho Ulrichskeho papjernika a i Menžakowa żo bórsy poradzi,
plojenja podduszyć, tak żo na dalsche tječki njewupschestréchu.

Přílopk.

* (Mordatstwo a hamomordatstwo.) Pola Cotty živutoru 25 letnū mandželsku fabrikfleho týscherja Brechlinga w Blasewitzach, a jejne džeczo, kotrež bě žebi na čelo swjasała, morwej ſi Žobju wuczahnyli. Spóſtſtej thartu, kotrež bě na vrjoh položila, bě k wjedženju dala, ſo chze hromadže ſe ſívujim ſyňkom ſmijercz we Žobju phtaež.

* (Ss něh.) W Innsbrucku w Throlskoj žo po kylnym větřje wulki hněh naúdže. Horu hěchu dele hacž do dolu se hněhom pšchikryte.

* S Regensburga, 30. juliája. Inspektor Janajského paro-
kodžného tovarstva je ſlo večera ſatſeliť, hdyž bě Winska komiſijska
poſkladnička pola njeho revidovala.

* S Nürnbergā. W Ultersbergū je jene žvinjo jenoletnemu hólczezej, kij bē bije nadfēzby, nošy a ružy tak roškuſalo, so wbohe dječzo i čezežla se živjenjom wotendže.

* (Swochnjena bléborona njewesta.) Dwaj Barlinskij mandželskaj chýščtaj hwoj bléborny kwaž hwyecžic. Muž, fiž w 60. lécje steji, je maty herz, a jeho 45-létna mandželska je pječza něhdj blawna rjanosč byla. K blébornemu kwažej bě wscho mózne pschihotowane, a wjele pschecželov bě na njón pscheproschených. Hořežo běchu hžo wschitzh hromadženi, ale powschitkemu spodžitwanju pobrachowasche jubilejška njewesta. Jubilar bě wschón fatorhnjeny a dyrbjesche skóncžnje wobžarowazym pschecželam pschipowiedžic, so je runje powješč dostał, so je jeho hwerána mandželska s 23-létnym molerjom, pschecželom jeho najstaršeho syna, mydlo swješla. K wobkrucženju teho wón hwojim womjelnjenym hořezom sežehowazý list cžitacž daſche: „Lubi mužo! Nejebudž ſly, so ho dženžniſcheho hwyedženja ſminu. Sslub hwerá Čzi njesamóžu wobnowic, dokelž chzu a dyrbju ſe ſbytkom hwojeho živjenja k temu mloždenzej pschibluſhcež, kotrež je hžo doſlo mojej wutrobje bliſko ſtał. Hdyž tutón list dostaňeſch, hmoj hžo tajnu khowanku we wukraju wobčahnyloj, w kotrež chzemoj hwoje mlode ſbože wužičež. Proſchu, poſtrow naju džecži a njepſchecžehaj hwoju ſbožownu Klaru.“ — Wschitzh hořežo ho k wothalenju hotowachu. Murovski jubilar pak džesche: „Wostańeze božemje tu, moji lubi, tajkeje molicžkoſeže dla ſebi tola njemóžem hwoj hwyedžen ſtaſyčež dacž.“

* (Zeleſne twary we wohnju.) Njedawne wotpalenie Bor-
ſigoweho młyna w Berlinie je ſ nowa dopofaſalo, ſo, kaž „Bau-
gewerkszeitung“ w techniſkim roſzbiudzenju tamněho wohnjoweho nje-
ſboža piſche, zeleſne twary we wohnju ſt niečomu njeſku, ſo wiele
bóle zeleſne ſtolpy atd. we wulkim wohnju, do kotrehož ſo woda
byla, ſtaženje twarjenja ſpěchuja a jemu polekują a strach powjet-
ſcheja, ſo ſo murje do hromady ſypnu. Mjes zeleſnymi roſpadan-
kami ležaze fruchi drjewjaných hrjadow a ſtolpow poſkaſachu zyle
ſjawnje, ſo móžem ſo we wohnju na drjewo pſchezo hiſchče bóle
ſpuschczęſz, hacž na zeleſo. Kunjež běchu drjewjane hrjady ſylnje
wopalene, běchu tola hiſchče rune a jenak dolhe a mějachu ſnitska
hiſchče twjerde jadro, tiz wjertch njeſteſche, ſo džeręſeſche. Dako hu-
bjeny material je ſo tež granit (zornowž) wopofaſal. Wóhuijeſ bóle
wustajenj ſthód, tiz na zeleſnych ſchénach ležesche, bě ſo wot horkach
hacž dele do hromady ſypnył. Drjewyanj ſthód, pôdla tuteho gra-
nitoweho ſtejazh, bě hiſchče nimale njewobſchłodzeny. Tež hewaſ
namakachu ſo w tutym wupuſczenju hiſchče derje ſdžeržane drjewa.
S pſchirunanjom tych wſchelkich twarskich materialow ſu ſo pſche-
ſwědečili, ſo je derje ſcžinowane a wobmjetane drjewo we wohnju
wiele wěſeſiſche, hacž ſo to jemu ſ napſchecža zeleſa a granita pſchi-
piſzuje. S wodu polaty wobmjetany drjewjam wjertch ſe ſyławami
womačzany čim lepje we wohnju džerži, zeleſo a žornowž pak ſo
ſ tym čim rucziſtch ſtaſy.

* (Wichor.) Se żadłowej mozu je wichor w Arnsbergiskim wójskowym szpitalu (we Westfalskej) 7. augusta sakhadział. Psichi njewiedrje żwielka mroczelę psychische, kotaż jako lit na semiju dożhajzy, kotaż je wschęch twarjeniow, wysche kotrychž wona czechnięsche, tsczi motekh a fóssa swutorha. Něktore twarjenja ho powrócizhui, tolsty duby ho swuwaličhui. Jedyn woweżer ho s tym wulchowa, so ho na semiju cziżnij, dżel jeho wozow pał wichor żobu do wyżkołosze śrochny.

* (Cześć wojen po bieżących mierzących koniach.) W Salzwedlu kiedy konie pięciu szwadronów tamtejszego ulanego regimentu na czerwonym po bieżku skoczyły. Dokąd je strach, so bo khoroszcz dale rossyjski, so regiment pchni lętuchich manewrach ujewobędą, ale w swojej garnizonie wostanie.

* (Wózne njeſhože.) Po telegramje ſi Johnſa w Nowym Fundlandze piſčę kapitan parolódźe „Virginije Laki”, ſo je jemu jedyn rybač powiedział, ſo je widział, tak je wulka parolódź w Belle-Isle-dróžy do jeneje łodowej hory frashla a ſa někotre mjeńſčiny ſo podnurila. Mínſtvo je ho podarno prózowalo, ho w čołmach wukhowac̄, wſchitzh ſo tepichu. Po njevejtęj powięſczi bē to parolódź „Numidijan” Allanskeje linije. Franzovſka transatlantyka parolódź „Manche” je do Belle-Isle-dróži na pytanje wotjela. — Po telegramje ſi Pensakola w Floridze ſtaj ſo parolódź „W. J. Heyſer” a rybarſki čołm „Herndon” we wichorje pola kapa San Blas ponuriloj. 30 mužojo ſi wobħadfi ſu živjenje ſhubili.

* (Spłoszchila kruwa.) Psched někotrymi dñjemi ho jena kruwa živnoščerja Žäckela w Engelsdorffje w polnóznych Čechach na polu spłoszhi a ho s rohomaj do Žäckeloveje žony, kotrež je hamodruha, da. Snjemdrjene skoczo žonu na semju čížnou a ju do nohow a do žiwota sbodže. Ramy wobžaromneje žony dyrbjeſche lěkar' ſachic̄.

* W ležu pola Thomasdorfa njedaloko Sebnizh běchu wón-dano jenu ſlužobnu džowku s Nixdorffu ſlónzowanu namakali. Někto ſu 19 lētneho čeladnika Meyera, pschirodneho kyna živnoščerja Ramicha w Nixdorffje ſa mordaria wubledzili. Meyer je ho hido wuſnal, ſo je njeſtuk ſtuczil. Wón praji, ſo je, hdyž je ſapoczat̄ julija w ležu haloz wurubował, džowka, ſ kotrež je lubowanu měl, ſ njenu pschischla a hebi ſa džeczo, kotrež je ſežčnok ſeju lubowanu bylo, pjeniſhy žadala. Wón je ju wotpoſkaſal; duž je ho wona ſ nim wadžila, a ſlónčnje je ju wón ſ lamjenjom do hlowy praſnýl, ſo je ho wědomoſcz ſhubiwschi na ſemju ſwojeſla. Po druhim dyrijenju je wona morwa byla. Wón je potom chył čelo ſthowac̄ a jo do huſciny donjeſl.

* (Paduſchi.) W Lubijskich a Žitawskich ſtronach ſu ho na wžach w poſledním čaſku do wjele domow nutšlamali a kramyli. Mjes druhim ſu ho w Olbersdorffje wutoru w nožy paduſchi nutšlamali a něhdze 300 hrivnow pjenes a por ſchłorniczkow wotnjeſli. W Neuhořniu ſu hoſčenzerarje Heldej 150 hrivnow pjenes a ſloth žonjazy čaſnik kramyli. — W Žitawje je ho žandarmejer Göringej poradžilo, ſtrachneho nutšlamaria a rubježnika, murjerja Richarda Hessu ſajec̄. Pschi pſcheptanju jeho wobhdlenja ſloth žonjazy čaſnik, ſlěbornu mužazý čaſnik a 80 hrivnow pjenes we ſožu ſthowane namakachu. Hess je ho hakle leſka ſ khostatnje tam 8 lēt khostanja wotpoſkutſi, pufchc̄il.

* (Kruſobiče.) W provinçomai Verona a Ferrara we Štalskej ſu kruſy wulke wokolnoſče docžiſta ſahubile. ſchoda je wulžschina. W provinçh Sondrio ſu kruſy džeczi a ſkočata ſabíle.

* Snata Barlinſka abo Bullrichowa ſol ho hido dolhe lēta we wjele domach jaſo najlepſchi a najtunischi ſredk psche ſoldkove wobčežnoſče naſožuje. Wyschischli ſtabowy lěkar' Haberkorn w Barlinje ju někto tež ſa dobro pomoz psche wopalene kchwali. Taſko tajka je wona tež hewak hido wjele ludžom ſnata. Wopalna wulka boſoſz hnydom ſtaſtanje, hdyž Barlinſtu ſol (doppeltkohlenſaures Matron) na wopalene měſtno naſypaſch. ſsól ma ho czeňko ſ watu wobwalic̄ ſo by na wopalennym ležo wostała. Husto hido jene wobwalenje pomha, tak ſo ženje pucherje njenostanu. Dr. Haberkorn tutu ſol, tuton tuni ſredk, pschede wſchitkimi domjažymi ſredkami naſežnje porucza. W ſoldku tuta ſol woſebje ſihanlinu ſaſzéri, kž w nim naſtawa. Dr. Haberkorn měni, ſo najſkerje ſ wopalennom tež na ſoži tajka ſihalina naſtawa, kž nahlu boſoſz naſzini.

* (Satraſchne kruſobiče.) Nježelu wječor je ho na Nöln (nad Rheinom) a wokolnu krajinu czežke njeſwedro ſe ſatrafchnym kruſobičom a wichorovym wětrom puſtežilo. Wjele wuhenjow je ho ſpovalało, wot khežow a zhrkvow ſu ho tſečhi wotkryte. W wžy Pollu wichor zhrkvini wěžu (torm) ſhabny a ju na zhrkej wjerhnj, w kotrež po ſlónčenju myſhpora na ſbože nichto pschitomny njebe. Zhrkej je ho do ſyła ſapuſcziſta. Někotre kheže w Pollu ho ſyłe roſbichu, jena rejuwanska ſala ho ſemi runa ſčzini, jedyn omnibus, ſi ludžimi poſlune wobſadženy, ho powrbc̄i, a cži, kotsiž ho w nim wjeſechu, ho mjenje abo bôle czežko wobſchloži. Tolſte dub ſo ſwuwalaču, jedyn dub ſo na tſečhu jeneje kheže wali, kotrejež horni poſlhab ſo ſaſhypny. Dwé džeczci ſo ſmijertnje ſranischtet, macz jeneho wuczerja ho czežko wobſchloži. Na Rheinje ho jedyn ſplaw wottorze, hacž ſu pschi thym člowjekovo ſiwanje ſhubili, njeje ho hifchc̄e naſhonilo. Naſhōrje je njeſwedro w Bagenthalu, Maas-feldu a Urnoldhöhe ſihiuvalo. Tele wžy žałozny napohlad ſanicženja ſkieza. Woſebje je wichor w Bagenthalu, w kotrež je wjele fabrikow, hawtował. Sa 4 mjeſchiny ſo Bagenthal do hromadny roſpadankow pschetwori. Hlowne twarjenja wulkeje Bagenthalſkeje maſchinſkeje fabrit ſu do ſylohu wupuſczena. Wſchē maſchinu ſu ſ roſpadankam ſchitkryte, tak ſo dyrbi dželo na dleſchi čaſh wotpoſzowac̄. Wjele člowjekow je czežko ſranjenych. Mnoge domy ſu ſ džela, druhe ſyłe wupuſczena. Někotiſi pschewodžero jeneho czežloweho čaha ho czežko wobſchloži. Zhrkwiſka wěža ho powali, ſchulſku tſečhu wichor 30 metrow daloko wotnjeſe. Murje ſchulſkeho domu ho powalichu a wuežrjowu žonu a džeczo ſranichu. Žena ſobz ſ dwě ſeži wobžobami, na Rheinje pluwaſa, mōžesche jenož ſ wulkej nuſu ſ brjohej dozpic̄. ſo wulkeje ſladowanje noweho złownego pschiftawa ſo tſečha a koſh

wottoržechu. Jedyn ho wuſhodžowazh muž ſo ſ wětrom ſhabny a do Rheina čížny. W Paſſracze hroſy zyrkej ho ſapuſczena.

W Chrenſfeldze pola Kölna wichor pschitwafany ballon wojecſkeho powětrojſdneho wodželenja wottorze. Dokelz bě ballon ſ měchami, ſ peſkom pjetnjenym, wobčeženym, njemodžesche ho wón do wýhloſeje ſbchnej, tola ſe ſatrafchnej ſpěſchnoſezu psches pola w runej měre na jenu barbowu fabriku čérjeſche, hdyž tam bydlazh miſchtr runje pschi woknje ſtejeſche. Tuton ſe ſhvojim ſhwójnymi psched ſo bližazym ſtrachidłom do delnich ſtow czechym. Ballon telegrafowe a telefonowe groth kaž pamčzim roſtorha a ho potom na fabriku wali, horni džel ſapuſczi, kruč tſečhi wottorze a ho na tſečhu wali, pschi čimž ſo do njeho blyſkowód ſaktó. ſ tym pak ſo ſ njeho plun (gas) wupuſczeſi, ſeſtož bě ſ pschicžinu, ſo ballonej máz wuſdze a ho wón jako ſchlobanža dele padže. Wón je wſchón rôſdrjene a budže ho ſ czežka porjedziež hodžic̄.

Tara ſlē ſtaj wichor a kruſobiče w Gladbachſkich ſtronach ſchadžaloj. Na Hebbornſkim dworje ſe wſchē krafznych ſadowych ſchitom ſaždym jenicži wjazh njeſteji; wulka ſadowa ſahroda je do ſyła ſmicežna, tſečhi bróžnijow ſu ſyłe wotkryte. ſ domſkeho a hródzow njeje wětr tſečhu ſyłe wotkryac̄ mohl, dokelz ſpomalane ſchitom na njej ležachu. Poldra hodžinu poſdžiſho móžachu hifchc̄e lōdowé kruči, wjerſe džyl holljaze jeſa, ſ hromadami ſverac̄. W Hebbornje běchu teho runja ſkoru wſchē tſečhi wotkryte a rjane ſadowe ſahrody wupuſczena. W ležu mjes Odenthalſkej drohū a Paſſrat̄om je wětr njeſmernu ſchitomu načzinil. Rajtolſche a najcežic̄e ſchitomu buchu kaž ſchwablički roſlamane abo ſ pjerſtežu ſmuwalane. W Mužu wichor jenemu ratarjej khežu do ſyła wotkry a jemu wobej bróžni powali. ſaworschtowana rožka ſo ſ deſchzom pschemola a ho ſ wětrom na wokolne woknje a džeczelowe pola roſeſka. Jenemu ratarjej ho kruvařna powrbc̄i, a ſkot ſo ſ roſpadankami pohrjeba. W Wachendorffskim papjernitu a Duckterathu ho wſchē domy wotkrychu a jedyn dom ho powali. Khudži ſudž ſebi radu njeſwedžo psched ſhvojimi ſapuſczenym ſobýdenjem ſteja a njeſwedža, ſ wotkay pjeniſhy woſmu, ſo bychu ſebi je wuporjedžili. Wjele ſhwójbow do najwjetſcheho hubjenſtwa pſchindze, jeli ſo jim ſat pomož njeſpoſkic̄i.

* Mjes ſchulerjemi Maurizowje ſchule w Kolinje je wocžaza khorosz wudyrila. Wona epidemij wuſtujuje a ho nahle wupuſczena. Duž je wyschinoſcz poruczila, ſo dyrbjia ho někotre ſlazky ſamknyč. Bory drje budže ho ſchula ſyłe ſamknyč dyrbjec̄, pſchec̄ 100 džeczci hido na wocži czeſpi.

* Skut ſaždawieje hrubosče je ho w nožy wokoło 3. augusta na Lipschzanſkej drohū w Draždzaňach ſtal. W jenej tamniſchej restaurationi bě ſamkač Henczel ſ Wbohowa ſ někotrymi druhimi wobžobami hido ſwadu měl, kotrež ho ſlonečnje po wupuſczenju ſala na drohū dale plečezhe. ſ dobrym wotpohladanjom, ſwadnikow ſměrowac̄, czežla Wicžas ſ Henczel pſchitupi a jemu radzeſche, ſo by ſměrom byl. Na to ho Henczel hifchc̄e bôle roſſlobi a nož wucžahnýwſchi jón czežli Wicžas ſe ſtakolo do žiwota ſtoreži. Henczel ſchitomni ſajachu a ſa czežkoſtranjenyeho Wicžasa ſekarja na pomoz wolachu. Besdžiſho jeho do hojernje dowjeſechu.

* (Warownanje.) Jenemu tſcherzej běchu durje na wobej ružy padnyle a jeho ſ tym ſlē wobſchložile. So by ho krey ſahac̄ila, jemu patwžinu na ramy poſložichu, ſtarý dawno ſnaty ſredk, kž lud město ſchwampa někto, hdyž kurjer ſe ſchwampa wjazh nimaja, cžim hucežiſho ſ ſtaſtajenju ſtawienja trjeba. ſola teho bliſdarja pak bě proč, kž na patwžinje tolſto ležesche, do ranow pſchitom a jemu ſ tym krey ſajedojeſil, kaž je ho hido často ſtaſo. Wón dyrbjec̄ ſo do khorownje podac̄. Tam pak njebe žaneje druhje radu a pomož ſa wobheho muža, hacž ſo dyrbjec̄taj ſo jemu wobej ružy wſchē kheža wotewſac̄. Njebožowneho macz čyžsche jeho w khorowni wopytač, ſekarjo pak ju ſ njemu pſchec̄i ſ njebožachu. Na njebožu kwojeho kyna ſo ſtróžiwiſchi ſo wona ſ Božej rucžku ſaja a na měſcze wumrie.

* (Pſchekſi wjenje.) Praktifant měſchęzanskeje hlowneje poſkładniſy w Winje, Emil Gellner, bu krajnemu ſudniſtwu pſchepodath, dokelz běchu jeho pschi thym lepili, ſo w jenej pjeniſhenej pſchitomneſti ſoupony měſchęzanskeje požčeſtne pſchedawſaſhe, kotrež bě měſchęzanska ſaža hido roſ ſ pjeniſhomi ſaměniſa a kotrež bě ſe, priedy hacž běchu ho njeplacžaze ſežiniſe, pſchekſiwiſ. Dotal ſu ſa 915 ſchěznakow tajſich ſouponow naſicžili.

* W Straſburgu ſu rubježnego mordarja ſ jenej njecežnej žonku ſajeli a jeho ſa pschi wſchē ſtrachneho njebožinika ſpōnali. Mordar Gier je tej žonſy, ſ njenom Hoffaſcarž 27. juliya powjedał, ſo pjeniſhy trjeba a ſo dyrbi teho dla někoho ſlónzowac̄. Tež je

ko jej wušnał, so je bliško pola Žüricha hižo ras dwě holzy sfónzował a w Mühlhausenje jeneho želefolijera. Tele jeho powiedanie je jara k wěrje podobne, dokelž staj so po hnydom wotpožlaných telegrafickich náprashowanych w Žürichské wokolnoſći wopravdže dwě holzy sfónzowało, kotrejuž mordat so njeje wuſledžil, a tež w Mühlhausenje morjenje jeneho lijerja — won bi jaklóth — njeje wujažnene. Gier je w nožy k 28. junijej s Hoffackerez a je samkarjom Arzom na zentralne pohrjebnisčęgo schol, hdyž je malo wobkhada, a tam ſu wjchitý tjo na někajti wopor lataci. Wokolo 2½ hodž. je tam 18-léta schwaleža Lautercharjez pschijela, kotaž bě krótko předy s čahom s Belforta pschijela. Arz, kotrež tu holzu ſnajesche, so s njej do rēzow da, mjes tym ju Gier wot ſady ſhrabn a jej wótrh nōž do ſchije ſtorži. Někto wſchitý tjo tu holzu, kotaž so ſylnje wobaraſche, do bliſkeho žita vleczechu. Po Gierowej poruczoſći Arz a Hoffackera tej holzy ruž a hlowu twjerdze džeržeschtaj. Gier ju wokřy a njebožownej holzy brjuch roſpró. Jeje čelo potom wſchitý tjo ſahrjebachu a pschi tym wino wupichu, kotrež bě ſkonzowana ſobu pschijefla. Naſajtra buchu wſchitý tjo ſajecži. Arz a Hoffackerez staj so wuſnałoj, Gier wſcho ſazakle přeje.

* (Skonzowanje zlyje s wóbjy.) S Lvowa (Lemberga) piſajá: Mordarjo židowske ſoržmarjez ſwójby w Pschechodach, ſchejc̄ ſilometrow wot Pschemysla ſu pječa tjo dundakoj býli, kž ſu w nožy s woſnom nuts ſaleſli, hdyž ſvá ſwójba ſpasche. S čežkimi ſijemi woni ſoržmarja Habera, 80 lét stareho muža, ſabichu, potom jeho ſynowu žonu s jenolétnym džecžom a jeje ſotru. Šoržmarjowa 12-léta wnučka je hiſchče živa, ale bjes nadžije na wostacze. Dotal hiſchče žaneho ſleda ſa ſkuczerjemi nimaja.

* S Tirlmonta w Belgiskej piſajá: 7. augusta džecži na Dirbeekſej dróži hraſbachu, hdyž na dobo phtnychu, so je ſo džowěžicžka ſtražniſa Verzina ſhubila. We wokolnoſći ſa njej phtajo, ju w dworje jeneho ſubla namakachu, hdyž mějesche ju wulſi womežeski pož psched ſobu ležazu a wot jeje hlowy hrjmaſche. We ſwojimi žalostnym džele myleny, pož ſwój wopor do ſwojeje hět̄ donjeſhy. Na ſchicženje džecži ſudžo pschibězachu, kotrež džecžo pož wutorzechu. Džecžo bě hižo wědomje ſhubilo; pož bě jemu nož roſmjal a jemu jene wuchu wotkuſný.

Sa naſch ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 46,423 hr. 51 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Šerbske blido w Lipſku . . . . .
Sso dohlaſach na ſerbſki dom . . . . .

Na ſchicžinach knjeſa kantora Krawza w Minakale ſo nahromadžilo . . . . .

Dvaj pónđelníkai . . . . .

W „Katholſkim Pózle“ číjílo 32 lěta 1898 hižo kvitowane:

100 =	—	—
— =	50	—
20 =	—	—
1 =	—	—

Hromadže: 46,553 hr. 21 np.

S džakom kvituje

ſarjadniſtwo „Mačiž ſerbskej“.

We wudawatni „Serb. Nowin“ je dostač ſa 4 hrivny

Rěčnica ſerbskeje rěče.

Spisał Jurij Kral, kapłan w Draždānach.

Z nakładom M. S. je w 2. předzělanym a powjetšenym wudawku wuſoł

Towaršny spěwnik

za ſerbski lud.

Zestajał K. A. Fiedler.

Tónsamý je we wudawatni „Serbsk. Nowin“ kaž tež pola knjeza překupca Mjerwy za 1 hr. 20 np. dostač.

Ernst Pachert w Butezach

hižo derje ſrjadowaný ſklad wobueža ſa mužſkich, žonských a džecži we wſchěch wulſczech a po wſchěch placžinach porucža. Po měrje ſo wobueža derje a tunjo džela a ſo tež wuporjedžuje.

Wolijowe barby

we wſchěch ſnathch nuansach, hnydom k barbjenju hotowe, derje a twjerdze ſkhyjaze,

molerſke a murjerſke barby,

terpentinowiy woliy
(němſki a franzowſki),
najlepſchi

lanowolijowy ſtrniz,

jara derje a twjerdze ſkhyjazy,

jantarjowe laki,

kopalowe laki,

damarske laki,

želeſowe laki,

Köluski klij, kaž tež

murjerſki klij,

drobnu krydu,

gyps,

portlandski zement,

najlepſchi karbolineum,

barbicze wſcheje družin,

ſchablony

ſa molerjow a murjerjow

porucža a ma pschezo wulſi ſklad

po naſtim ſchicžinach

Emil Mersch,

drogowe khlamy

24 na ſamjentnej haſy 24

ſnapſhceža turnařnje.

Jed psche ſchwoby

ruče a ſ větſcuzu ſkufowazy,

porucža

Germania drogownja

dr. Roeber.

Byle tucžne howjase mjažo

punt po 50 np.,

ſolbaſku punt po 60 np.,

čerſtwy ſolbaſkowiy tul po 40 np.,

wuſchtrjeny ſoj punt po 40 np.,

počež pschi 5 puntach po 70 np.,

ſadlo punt po 65 np.,

kuſchene mjažo punt po 70 np.

porucža

rěnik Wagner

na ſeminarskej dróži.

Cjerſtwy ſoj punt po 30 a

40 np., tucžne kuſchene ſwinjaze

mjažo po 70 np., ſolbaſkowiy tul

po 40 np., tucžny howjase

brjuch po 50 np., 2. družinu

běleje ſolbaſky po 50 np., ſadlo

punt po 65 np. porucža

O. Petſchka na ſitnej haſy.

Schörzuchi ſ čelazeje kože

porucža po tunich placžinach

Heinrich Lange

pschi ſitnych wifach njedaloſto

ſerbske ſe katholſke ſyrlkwe.

Š wuſhwej

hróč,

w o k u,

hoborski koliſ,

ſchlesynſki ſrěni koliſ,

hejduschku,

prawu répu

porucža

Gustav Heinke

pschi ſitnych wifach 34.

Wſche družin

koruſchcow

ſamſneho mlécza,

fardamomen,

miffatowye ſvěty,

běly a čerwjeny popjet,

piment,

ſafran

porucžataj tunjo

Mersch ſratrow naſledniſtaj

pschi ſitnych wifach 30

Strauch a Kolde

na ſamjentnej haſy 3,

dalokorečak 81.

Num,

arat,

kognak,

punſchowe eſſenzj,

wſchelake tukrajne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležanych družinach a

w wulſim wubjerku porucža

Gustav Rüttner

w Budyschinje

10 na ſerbskej haſy 10,

wofzebita pschedawarnja

ſa wina a delikateſſy.

Howjase, konjaze,

čelaze a woveže kože kaž tež

wovežu volmu pschezo po naj-

wyschich placžinach kupuje

Heinrich Lange

pschi ſitnych wifach njedaloſto

ſerbske ſe katholſke ſyrlkwe.

Wobrash

(bily) ſo rjenje a tunjo ſaſhkleſ-

zija a ſ woblikom wobdaſba,

domowe ſohnowanja a moſtas,

wěny a ſhpruſhi k hleboruym

kuſham we wulſim wubjerku a

tunich placžinach poła

Maxa Mützy

na bohatej haſy 11.

Sswój bohace ſrjadowaný ſklad

zi g a r o w

100 ſchtuk hižo po 2 hr. 40 np.

finjeſam ſurjerjam naležne porucža

Bruno Halke

na ſwokownej lawſkej haſy 9.

Zwjazk Serbskich Towaŕstwow.

Zastupjerjow serbskich towaŕstwow a přeprošenych čestnych hosći činimy hiše junu kedźbliwych, zo je naše posedzenie jutre njedželu 14. dñeń t. m. popołdnju w postajenym času a na znatym městnje.

Zarjadowacy wubjerk.

Serbske towaŕstwo za Khwaćicy a wokolnosć

změje jutre njedželu za tydzeń 21. dñeń źnjeńca popołdnju w 5 hodź. swoju měsačnu skhadźowanku w Khwaćicach. Knjez farař Vogt-Lupjanski je nam pokračowanje swojego zajimaweho přednoška wo Chinesiskej dobrociwje přilubili. Hewak chceemy wo ważnych předmjetach jednać, teho dla wše sobustawy jara naležne přeprošujemy. Serbjo a Serbowki jako hosći su nam lubje witani. Předsydstwo.

Mižionski šwjedženj w Rotezach

Směje ſo, da-li Bóh, 10. njedželu po Šswjatej Trojizy, dñeń 14. augusta.

W ſerbskej Božej ſlužbje, kij ſo popołdnju w 4 hodžinach ſapocznje, budže knjes farař Käda i Budyschina, w němskej, kij hižo w 2 hodžin. popołdnju ſo ſapocznje, knjes tajny zyrfwinh radžicel Keller i Budyschina předowac̄. — Wschitzy pſcheczeljo ſwjateho mižionistwa ſo pſcheczelne pſcheproſchuja.

Zyrtwine prjodſtejerſtwo.

Garbać, farař.

Scžehowaza noſhena, ale hiſhće jara dobra draſta je ſo mi na pſchedan pſchepodała:

2 nowaj gumijowaj mantlaj,
4 lētuje ſwjerſchuiki,
1 krótki kožuh,
wulka dželba wobleczenjow,

teho runja někotre žakety a kholowy, 1 czorne wobleczenje a 1 ſrat, dale wulka dželba tkaninowych ſbytkow, pſchihodžazych ſo ſa mužaze kholowy, hóležaze wobleczenja a holežaze kholowy.

Jurij Melcher na ſamjeńtnej haſzy 1
w jegerſtim dworje po 1 ſthodže.

Pěskowu jamu, na Lusaziji ležazu, ſam pſchedewſarſki, čiſtý ſchemjenity pěſl ſa rjedženje a do iſtwow, tež ſo pſchemhózowym ſaměram porucžam. Wotebjerarjo chyli ſo na zyhelnici ſamolwież.

Gustav Schmidt w Subornicžy.

Awfzija.

Ssobotu 27. augusta dopołdnja w 9 hodžinach maja ſo na taſhbarlu čiſtlo 9 derje džeržana garnitura pôlſtrowanych meblow, 2 ſofaj a 12 ſtolow, loža, blida, ławki, ſchleczan ſhamor i komodu, ſoprowy ſotol, 1 Faulerſka juchowa plumpa, 1 ſelejna a 1 ſoprowa pónoj, 1 ſahrodna fyklawa, ſwonežli a grot, wulka dželba wołnow, bleschow, ſaſhczow, ſorbow atd. na pſcheczadžowanje pſchedawac̄.

Oſkar Duchs, ſapokaſ. awkzijonator.

Šsmolerjez knihičiſhczernja
w Budyschina w ſerbskim domje
knihi, ſlicžbowanja, viſitne a pſcheproſchenſte ſhartli,
ſaſtojusle formulary, wuſtawki, bliđne ſpěwy atd. atd.
we wſchęch ręczach derje a tunjo čiſhćeji.

Rěčnik Drache

pschi mjaſzowych jědkach 1 po 2 ſhodomaj je tež njedželu wot 8—11 hodzin dopołdnja i ręczam.

„Šswjaty poſt“
ſu pola knjeza Šsmolerja w Budyschinje ſa 75 np. doſtač.

Zoſtrowy ſyrup
punkt po 10, 16 a 20 np. jato dobru tworu porucža
Ernst Glien
pschi ſitnych wifach 48.

Nowe poſmojerje
po wſchęch placzynach porucža
Ernst Glien
pschi ſitnych wifach 48.

Kmotsaze liſty,
ſbožopſchejaze ſhartly,
narododženije =
ſlužbenije =
ſwazne =

druhe ſkladnoſtne ſhartly,
woſhebitoſc: napohladne ſhartly,
piſzańku potriebu wſcheje družiny
a tintu porucža

Moritz Lange w Rycerzawcziidle.

Naždu dželbu nowych ržanych
woſlepow, kaž tež zyna kupuje
po najwyschich placzynach

Ernst Wacker
na hornežerskej haſzy 2.

Stare třeſtne zyhele ſu tunjo
na pſchedan na róžowej haſzy 8.

Pyta ſo uěhdze 6 lētny ſon
do lohkeho čehnjenja. Poſticezenja
ſa naſpomnjeniom placzyn chyli
po pola dawkowego dohladowarja
Helleria w Hodžiju wotedac̄.

Khěja na pſchedan.

We Lufku pola Pomorž je nowa
natwarjena Khěja čiſtlo 25 pſchede-
mjenjenja dla ſe ſwobodneje ruky
na pſchedan. Wſcho dalshe je
po pola wobſedžerja ſhonicz.

Próstwa.

Kaž ſo ſluša, wopřija knihownia Maćicy Serbskeje tež
wše lētniki serbskich časopisow; jeno wot „Missionskeho
Pósla“ w njej lētniki 1894—1897 pobrachuja. Duž wutro-
bnje prosymy, zo cheył nam je něchtó dobrociwje darić.

K. A. Fiedlef, knihownik M. S.

Wutrobny zjawny džak

praju

w mjenje cyłeje serbskeje ſtudowaceje młodžiny
knjezomaj miſtromaj Hency w Měrkowje a Krawcej w Khwa-
ćicach za jeju njewšednu lubosć a woporniwosć, teho runja
wſitkim hrajerkam a hrajerjam lubeho Khwaćanskeho serb-
skeho towaŕſtwa za jich wulku prōcu, z kotrejž ſu 24.
ſkhadźowanku porjeňſli, a ſerbskim ſtudowacym tajki
krasny ſwiedżeń wuhotowali. — Džak praju tež knjezej
Mlynkej-Cemjerčanskemu za jeho přečelnu hſopodliwosć.

Ota Wičaz, ſtud. theol.,
bywši hl. starši.

(K temu čiſtu pſchiloha.)

Spěvh
do ſnjowych wěnzow
ſu na pſchedan we wudawatni „Sſerb. Nowin“.

W Hněvžezach je Khěja čiſtlo
22 ſ dwěmaj ſtromaj tunjo na
pſchedan.

Brěni pohonež ſo
hnydom pyta na Sar-
čjanſkim knježim dworje.

Hnydom a ſ nowemu lētu ſu-
chaſki, ſtwinſke a ſlužobne holžy,
pěſtońče, hoſpoſy, dívki, ſlužobne
a hródźne džowki a tajfe ſ ſwi-
nijom, pohonežow, gramtischtrów,
wotrocžkom, ſrénkom, rólnych po-
honežow, ſteczkow a wolažnych do-
tudomnych a Draždžanskich stron
pyta pſchistajecka ſchmidtowa
w Budyschinje na ſukelniszej haſzy
24 po 1 ſhodže.

1 pohonež, 2 rólneju po-
honežow hnydom pyta Sarčjanſli
knježi dwór.

Nekotři drjeworēſarjo
ſo pschi wulkej affordow-
wej mſdže bliſko Muža-
kowa pyta, fotsiž chyli
ſo pola I a m b o r y p.
Schneidera w Mühlbachu
p. Leupliž ſamolwiež.

Bratraj Clooſaj
we Wežlaru.

Sedyn pſchedechčnik je ſo 19.
junija w Hodžijskej zyrtvi ſa-
měnil. Wón chyli ſo ſažo
w Mrožez restawraziji ſ pratwym
ſaměnicz.

Pschiloha i číslu 33 Serbskich Nowin.

Sobota 13. augusta 1898.

Płaczący ręsneho skotu na Drądzanskich słotnych wilech
8. augusta 1898.

Płaczący po zentnarzu a hriwnach.

Słotne družiny a wojskamjenje.		Biwa	Ręsa waha.
W o l y :		hr.	hr.
1. pełnomiąsne, wiformijene, najwjetshceje ręsneje hodnosće hacż do 6 lat	35—38	64—68	
2. młode, mjaśne, niewiformijene, — starsze wiformijene	32—34	59—63	
3. śrenjo, pizowane młode, derje pizowane starsze	29—31	54—58	
4. śnadnje pizowane kózdeje starszy	—	52	
Z a k o n y a k r u w y :			
1. pełnomiąsne, wiformijene jałozjy, najwjetshceje ręsneje hodnosće hacż do 7 lat	32—34	58—62	
2. pełnomiąsne, wiformijene kruwy, najwjetshceje ręsneje hodnosće hacż do 7 lat	29—31	53—57	
3. starsze, wiformijene kruwy a śnadnje wuwite młodysche kruwy a jałozjy	26—28	50—52	
4. śrenjo pizowane kruwy a jałozjy	—	45—48	
5. śnadnje pizowane kruwy a jałozjy	—	42	
B y t i :			
1. pełnomiąsne, najwjetshceje ręsneje hodnosće	32—35	56—60	
2. starsze, wiformijene jałozjy	—	—	
3. śrenjo pizowane, młodysche a derje pizowane starsze	29—31	52—55	
4. śnadnje pizowane	—	50	
C z e l a t a :			
1. najlepsze s milokom wiformijene abo najlepsze wot zgza	43—46	68—72	
2. śrenje formijene abo też dobre wot zgza	—	62—67	
S s w i n y :			
1. pełnomiąsne lepszych raskow a jich skłodzenjow w starobie hacż do 1½ lata	50—51	62—63	
2. mjaśne	47—49	59—61	
3. śnadnje wuwite, też ranzy a kundrosy	45—46	57—58	

Płacząca żito a produktow.

Żito w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju			
	6. augusta 1898.	11. augusta 1898.	wot	hacż	wot	hacż
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.
Wschera		bela	10	—	10	29
		żółta	9	71	10	—
Rożka			6	56	7	19
Zeczajen			7	88	8	7
Worbs	50 kilogr.		8	30	8	50
Hroch			9	—	11	12
Wota			7	78	8	33
Zahy			13	—	15	—
Hejduscha			15	—	16	—
Bernd			2	25	2	60
Butra	1 kilogr.		2	—	2	40
Wschericzna mufa	50		9	50	20	—
Wzana mufa	50		9	—	13	50
Szyno	50		2	30	3	—
Szłoma	600		16	—	20	—
Proszata 1014 sztuć, sztuka			12	—	22	—
Wschericzne wotruby			—	—	5	25
Wzane wotruby			—	—	5	50
Wschericzny gris	50 kilogr.		—	—	5	50
Njant gris			6	—	50	—

W Budyschinje płaczące: kóz pšchenicy (bela) po 170 punktach 17 hr. — np. hacż 17 hr. 51 np., żółta 16 hr. 50 np. hacż 17 hr. — np., kóz rożki po 160 punktach 10 hr. 49 np. hacż 11 hr. 50 np., kóz jeżmienja po 140 punktach 11 hr. 3 np. hacż 11 hr. 29 np.

Na Bursz w Budyschinje pšchenica (bela) wot 10 hr. — np. hacż 10 hr. 27 np., pšchenica (żółta) wot 9 hr. 71 np. hacż 10 hr. — np., rożka wot 6 hr. 72 np. hacż 7 hr. 19 np., jeżmienja wot 7 hr. 50 np. hacż 8 hr. — np., wotb wot 8 hr. — np. hacż 8 hr. 50 np.

Wjedro w Londonie 12. augusta: Njane.

Cyrkwienske powjesće.

W Michałslej zyrki: Paweł Richard, Jana Augusta Krakowskiego, wołyndera a żeleznisteho dzelaczerja na Szkoleszy, §. — Max Ulwin, njemandz. §. w Bojankezach. — Jan August, Jana Khorle Pawlika, kheżerja a murjerja w Kelnje, §. — Johana Adelina, Khorle Oskara Gewohna, wołyndera a cębzle na Židowje, dż. — Hedwiga, njemandz. dż. w Grubjezizach. — Johana Lena Gertruda, Jana Ernsta Scholty, žiwoszczera w Gruboczizach, dż. — Frida Liddy, Handrija Maja Wessera, kheżerja a kamjenieczebarja w Jeńkezach, dż.

Krčeni:

W Michałslej zyrki: Paweł Richard, Jana Augusta Krakowskiego, wołyndera a żeleznisteho dzelaczerja na Szkoleszy, §. — Max Ulwin, njemandz. §. w Bojankezach. — Jan August, Jana Khorle Pawlika, kheżerja a murjerja w Kelnje, §. — Johana Adelina, Khorle Oskara Gewohna, wołyndera a cębzle na Židowje, dż. — Hedwiga, njemandz. dż. w Grubjezizach. — Johana Lena Gertruda, Jana Ernsta Scholty, žiwoszczera w Gruboczizach, dż. — Frida Liddy, Handrija Maja Wessera, kheżerja a kamjenieczebarja w Jeńkezach, dż.

Zemreći:

Dzień 3. augusta: Paweł, njemandz. §. we Wulkim Wjellowie, 6 m. 3 d. — Maria Stangez, swud. Biżowa, bhwscza swud. Pawluszowa s Łahowa, wołynderka wkrjezeho wustawa na Židowje, 78 l. 6 m. 21 d. — 4. Theresia, Jana Namicha, žiwoszczera w Dobrujci, dż., 2 m. 6 d. — Khorla August Mitaš, kheżer, pólnik a kamjenieczebar w Jeńkezach, 53 l. 1 m. 28 d. — 7. Peter Mlynk, wjehny strażnik w Bórk, 69 l. 10 m. 6 d. — Bohuwér Morawiz, ratařki inspektor we Wownjowje, 34 l. 2 m. 17 d. — Khorla Bjarnat, Khorle Pawła Domicki, rejsișteho mięchta, §, 23 d. — 8. Maria Helena, njeba Jana Augusta Bottwara, njeba kheżerja a dzelaczerja na Židowje, sawostajena dż., 4 m. 27 d. — Hana Martha, njemandz. dż. na Židowje, 3 m. 14 d. — 9. Jan Mróš, ratař a kheżer, 81 l. 6 m. — 10. Bohuław Šädel, mienowany Scholta, kheżer a koreżmar pod hrodom, 78 l. 7 m. 1 d.

Porucząc swój skład hotowych czrijow a toſlow wscheje družiny, a to:

mužaze a żonjaze czechuite schłornicili po 6—7 ml., mužaze a żonjaze niſle stupnje a schnörowaniu po 4 ml. 50 np., mužaze a żonjaze platoeve czrijie po 3 ml. 50 np. hacż 4 ml. 70 np., czrijie a kóz, napöduschi a kózanej kópu, kóz też wscheje družiny hólczažych, hólczažych a dzeczažych stupnijow po najtuniszych płacząsnach.

Franz Adolf Sehfried, schewz w Minakale.

Brunizu

jamy hrabje Lippe w Suborniczy

czechetnym pšchetrabarjam a palenju a tepjenju porucząmy. Wona najlepszemu czechku brunizu faruna a se żwojej wulkej tepjeniskej mozu a tunjoseżu khétre salutowanie poſcież.

Fotografowarnja

Robert Súška

w Budyschinje na žukelskiej hažy 20

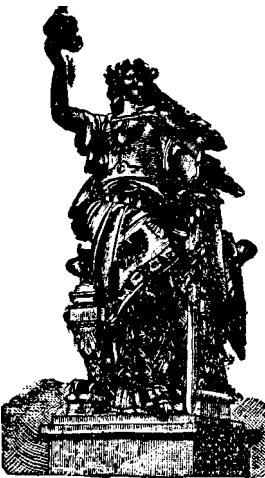
porucza ho a dzelaniu portraitow, grupow, krajinow a powjetshenjow po kózdom wobrusu hacż do živjenjoweje wulkoſeje pšchi niſtim wobliczenju płacząsnym a najlepšim wuwiedżenju.

Duzend wjistneje wulkoſeje płaczi 5—6 hriwnow, duzent kabinecneje wulkoſeje 12—15 hriwnow.

Kedžbu

miejcze, hdjż kózienjazj woli a pječenju tyłanzow a kózaczow kupyjecze; pšchetož hdjż woli njeje dobrę, wón pječivo hdźdne nječzini. Zadajče źeli woprawny kózienjazj woli wunamakař Hendricha Müllera i Lipsa s napismom a schkitowanym snamienjom, schtom pshedstajazym.

Hendrich Müller i Lipsa, wunamakař woprawnego kózienjazeho woli w lécze 1852.

Zenož 1 hodžinu
żo butra džela s dr. Roeberowym
butrowym pólvtrom.
Dostacz
w Germania-drogowni.
Miejeczel dr. Roeber,
chemik a haptikar,
na bohatej hažy, s napšecza winoweje kieže.

Rhosej:

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w kamiennej wulkej palerni paleny,
čerstwe družiny, wubjernje šłodzaze,

wožebitosež:

Winste měšchenje punt po 100 np.,
Javaſle měšchenje = 160 =

kóždy tydženj žo wjazh krócz khosej čerstwy pali.

H. Kunack naslědník

na bohatej hažy 8.

Rhosejowe placzisny

Porucžam s 5% rabatta:

palený Santoski khosej, žylny, punt po 85 np.,

palený Campinaſki khosej punt po 90 np..

palený ſf. parlojtyh khosej, jara dobrý, punt po 100 np.,

= njepalený khosej =

jara dobrý a žylny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mfk. 25 np. s 5% rabatta,

10 puntow po 6 mfk. 25 np. bjes rabatta

Telle khoseje žu w mojim wulfadnym wofnje
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Valeuny khosej,

na klodženie žwědomicze pruhowaný, kupuje žo

žyry punt hižo po 70 np.,

palený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

parlojtyh khosej punt po 135, 150 a 160 np.

pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartta)
na swonkownej lawskiej hažy 10.

Poznámenje w ſerbſtej ręzi.

Eslodke valenz

liter hižo po 40 np., likery liter hižo po 60 np.

porucža Moritz Mjerwa pódla Pětrowskeje zyrkwe.

Destillazija snatich dobrých valenzow po starých tunich placzisnach.

Destillazija Adolf Rämscha w Budyschinje pschi butrowych wifach,

1868 ſaložena,

porucža ſwoje daloto a ſcheroło ſuate wubjerné litery
k twacham, khežijnam a druhim ſzwiedzieskim ſkladnoſciam w čiwizach
a po wazh. Wožebje dobre ſu dwójny rózowy, naſikowy, hont-
winsli a jatroselowy, hornjotužiſli, žoldkoſelowy ſeleny a čer-
wieny, žitronowy, wiſkiňowy, małenowy, pružniſowý a torwe-
dowy liter po 60—80 np. Dale naturſkolorwejdowý liter po 40 np.,
dobry žitný po 70 a 60 np., a čiſty čiſlo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pschi wotewſaczu 8 litrow a wjazh po 31 a 29 np.

Čiwizh k pjenljenju žo wupožežuju.

Wſchē družinu valenza

čiſteho a dobreho

w čiwizach a po měrje po najtunischičh placzisnach pſchedawa

Carl Noack na žitnej hažy.

(Saložena pſchedawařna w lěže 1864.)

Jed psche muchi,
rucze a ſ wěſtoſežu ſkutkowazj,
porucža Germania-drogownja,
dr. Roeber.

  Zigary
po wſchēch placzisnach, derje wo-
nijaze a žo wubjernje žehlaže-
porucžataj
bratraj Měrſchej naſlědn.

Jed psche ſchězónwy,
rucze a ſ wěſtoſežu ſkutkowazj,
porucža Germania-drogownja,
dr. Roeber.

pschi žitnych wifach 30,
na kamienntnej hažy 3
Strauch & Kolde.
Daloſorečjak 31.

Zacherlin

spodžiwiſe ſkutkuje! Wón mori, kaž
žadyn druh ſredk, ſ wěſtoſežu a rucze kóždu družinu ſchłod-
mich pſchekaſanzow, wožebje mole, tħbi, ſchwobj, muchi,
ſchězónwy, njerodž na domjazich ſkocžatach a žo teho dla
wot milijonow wotebjerarjow thwali a pyta. Tego ſna-
mjenja žu: 1. ſaſygłowana bleſcha, 2. mjeu „Zacherl“.

W Budyschinje pola ff. Měrſchej bratrow naſlědnikow,
Straucha a Koldy,

=	=	=	f. Oth Engerta,
=	=	=	Straucha a Koldy,
=	=	=	Pavola Hoſmannia,
=	=	=	Richarda Neumana,
=	=	=	Emila Měrſcha,
=	=	=	Raafa a Kunatha,
=	=	=	C. A. Lukacha,
=	=	=	Pawola Schokarta,
=	=	=	Alfreda Böhmj,
=	=	=	Herm. Ničižanka,
=	=	=	Pawola Mielca,
=	=	=	G. Ferd. Lehmannia,
=	=	=	Aug. Schweria,
=	=	=	A. W. Knichale naſlēd.,
=	=	=	G. M. Klauſſa.

Pawoł Giebner,
winownja
w Budyschinje
na bohatej haſy 18,
z nutſhodom s theatroweje haſy,
porucza
zwoje němſke a wukrajne
czerwjenie a běle
wina
a lekarſke
wina,
jako:
portſke wino,
ſherryſke wino,
malagaſke wino,
madeiraſke wino,
tokayſke wino
atd.

Dale

ſhampanſke wino,
rum, arak, kognak,
punſchowe essenzy
atd.

Wſchedawanie po jenotliwym a
roſetlanje po zylisnach w kaſtezech
po 12, 25, 50 a 60 bleſtach a
czwizach kaſtejekuli wulkosze.

Najwiſſhi winowy ſklađ
w Budyschinje.

3igarh.

Wſchelake ſynti 5 np., 4 np. a
3 np. zigarow wſchedawam, tak
dolho hač ſklađ dožaha,
3 ſchtuk po 10 np.,
10 ſchtuk = 30 =
25 = = 70 =
100 = = 2 ml. 75 np.
H. Kunack naſlēdnik
na bohatej haſy 8.

K w u ſ y w e j
najlepſki dominialny ſoliſ
najlepſki hoberſki ſoliſ
po najtumischiſ ſlacziſnach porucza
Jurij Schwiebus
prjedy August Bartko
na ſwonkownej lawſkej haſy 10.

Čorne

drastne tkaniny.

Nowoſeže ſa naſymu a ſymu
z u doſchle.

Čorne a běle židžane tkaniny.

Jan Jurij Pahn.

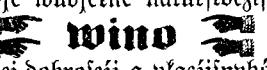
Nowe
poſnojerje
najlepſcheje hođnosze po najtumischiſ ſlacziſnach,
loinsche jerje
wulke tuczne po 5 np.,
mjeſtche po 2 np.
porucza
Jurij Schwiebus,
prjedy August Bartko
na ſwonkownej lawſkej haſy.

Najlepſche nowe
poſnojerje,
jara dobre a tuczne ryby,
mandl (16 ſchtuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naſlēdn.
na bohatej haſy 8.

Waleñy thoſej
punkt hižo po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach
punkt po 100 np. hač 200 np.,
hač tež wulki ſklađ
njeſpaleneho thoſeja
punkt hižo po 70 np.
porucza

Bruno Halke
na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

Winowa wſchedawańja
Gustava Küttnera
w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſy 10
zwoje wubjerne naturſkocſiſte
 wino
w ſnatę dobroszeji a placziſny hođno
porucza.

Wožebje ſo porucza wožebite
wino ſa krejſhudych a ežerpaſzych
na žold, bleſcha po 1 ml. 60 np.

Woprawdžith holandski
kaſao
najlepſchu družinu ſwēta, placziſny
hođno porucza
Gustav Küttner
10 na ſerbſkej haſy 10.
Zenička wſchedawańja ſa Budyschin
a woſkowneſ.

Šwój ſnaty dobry
valenz
po najtumischiſ ſlacziſnach
poruczataj
Schischa a Rječja
na ſwonkownej lawſkej haſy.

Wulke jerje
mandel po 50 a 60 np.
poruczataj
Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej haſy 6.

Wulſtonje ſkodžaze
nowe
poſnojerje

po 6—10 np.,
kopu po 350—450 np.,
porucza

Carl Noack
na ſitnej haſy.

Rječkoſtn tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družin ſtobaka w 10 np.,
paſežika, jara dobry ſchupowanski
tobak, bohaty ſklađ zigarow po
wſchelach ſlacziſnach, mjes druhim
tež zigar po 2 np. porucza

Jurij Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej haſy 10.

Każdy, kotryž
chze ſebi dobry
a tuni ežazniſ
kupicž abo
kotryž chze ſebi
jón porjedzieſ
dacž, njech dže
k ežazniſarjeſ
Curtej Zeničeſ
na ſwonkownej
lawſkej haſy 5,
pôdla knjeſa lotteriſkeho kollektéra
Šägera. — Zeničeſ wſchedawa a
porjedža ſa zwoje dželo ſprawnje
rukuj.

Dospolne wupschedawanie dla spuszczenja pschedawirje.

Nichto

njeh njeprisepuschej ſo poſtigazu pschihodnu ſkladnoſc̄, wopravdze tunjo kupowac̄. — Wſchē moje twory dyrbja ſo ſa zyle frótki czaſ̄ wotbyc̄ a ſo teho dla po jara ponizennych placzisnach wupschedawaju.

Wſchē je pschihodna ſkladnoſc̄ ſa ſazopschedawarjow, restawratérów a ſa njewjesczinske wuhotowanja.

Na bohatej haſy 29. Zentralny baſar. Na bohatej haſy 29.

Pschihodna ſkladnoſc̄ ſa ſazopschedawarjow.

Dospolne wupschedawanie.

Pricežczenjenja dla ſwoj wulki ſklad klobukow a mèzow ſa mužlích a hòlzow, cylindrowe a flaquo klobuki po jara ponizennych placzisnach pschedawam.

Poſtigam jako wſchē je pschihodnu ſkladnoſc̄ hiſcheze na ſkladze ſo namakaze pjesleczowe muſhy, mèzy, ſymſe mèzy ſa mužlích a hòlzow, filzowe ſtupnje a toſte jara niže placzisny.

Klobukowy baſar

9 na bohatej haſy 9.

•moſlavavqapjdaſvij vj ſjouevyj vnegohipiaſ

Winſki cžrijowy ſklad.

Wulki wubjerk mužazich, žonjazich a džecžazich ſchłornijow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch

na ſamjeńnej haſy 15 pôdla hoſczenza ſlojeje króny.

A. Tschentscher,

Wſchē družiny ſchatow ſo ſ dobytkom kupuja.

Woblečjenja

ſa mužlích hijo po 11 ml.,
ſa młodzenzow = = 8 = 50 np.,
ſa hòlzow = = 2 =
ſi twjerdeje tkanin a schwärje ſechite. Saplaty i porjedzenju ſo
tždemu woblečjenju pſchidadža.

Zenotliwe kholowny, pjesle lažy atd.,
sportske woblečjenja, klobuki, mèzy.

Na wſchē ſetne węžy dawam wot nětka
12 prozentow rabatta.

Kurt Lehmann

32 na ſamjeńnej haſy 32.

Klampnarſke twory,

jak: mloſowe ſaran, mlocniſi, krjepjenſke lhan, lampy, ſtanje, lampy atd. wot nětka po ponizennych placzisnach pschedawam.

Otto Schulz, klampnar
na bohatej haſy 10.

Turkowſke ſlowki

nowy plód w měchach, kaſchczikach a po wasy ſu tunjo dostac̄ pola

Moriza Mjerewy

pſchi mjažowym torhochcežu.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

Dospolne wupschedawanie.

Dla spuszczenja pschedawirje wſchē worzlowe twory wupschedawam.

H. Ellert, nožerňja na jerjowej haſy w Budyschinje.

ſchatowa pschedawirja
na bohatej haſy číſlo 18.

"Serbske Nowiny" wudawaia so kóždu sobotu.
— Štvortlétne předplata we wudawařni 80 np. a na němských póstach 1 mk., a přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Cíle Smolerje c knihičišteńje w Macičnym domje w Budysinje.

Číslo 34.

Sobotu 20. augusta 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němſke khězorstwo. Saſki prýnž ſurij, generalny inspektor druheje němſkeje wójſtoweje inspekcije, 23. augusta k wobhlađanju wójſka do Poſtanja pſchijedže.

— Powiěſcž, so khězor Wylem rufkeho zara wophta, ſu jendželske nowinu wunjeſke. Khězor pſecja na ſwojim pucžu do Paſtini k zarej do Livadije na wopht pſchijedže a budže tam dwaj dnjej jako jeho hóscž pſchebywacž. Kaž wſchitko, ſchtož jendželske nowinu wo Němſkej a Ruſkej piſhaju, ma ſo tež tale powiěſcž ſi nje- dowěru pſchijecž.

— Pſched Wilhelmshöhe, hócež khězor nětkole pſchebywa, je wón ſ konja pamyl, hdyž ſo mlobe kniežen ſi njemu tločzachu, ſo bychu jemu ſwětowe buketh pſchepodače. Kón ſo ſylného pſchicžiſteža knieženow nabojawſchi ſi předkom ſtaſasche, tak ſo ſo khězor ſi njeho ſwěſh. Do ſchody pſchi tym njeje pſchichol.

— S dobovom ſ khězorom Wylemom budže tež wulka licžba židow do Paſtini pucžowacž. Woni ſo wſchitzu hromadže ſ Genuy ſ lóžu powiěſu, na kotrejž ſo jenož po židovſkim waschnju wari. Židowſhy pucžowarjo budža tež pſchi khězorowym powitanju w Paſtinje pſchitomni. W ſlužbenym kraju pak woni njewostanu, ale ſo wſchitzu ſaſho hromadže do Europy wróćza.

— Czeſte wólbne folschowanja ſu ſo w něfotrych měſtnach Kohlſkeho wokrježa w Badenskej pſchi poſledních wólbach do khězorſtvoſeho ſejma ſtaſe. W Sandu ſu na pſchiklad měſtečanstu a wólbny komitej do pſchepytanja wſali. 80 wſtvojerow ſu jaſo ſhwědkow pſchebzyscheli, dokelž ſo powieda, ſo ſu ſo ſa 100 wolo- rjow, kotsiž njeſku ſi wólbje ſchli, papjerki ſi mjenom nazionalliberalneho kandidata do wólbneho kaſtežila poſložile. Nekotsi wolojer ſu po napominanju wólbneho pſchedbhy ſi dobovom ſa ſwojich pſchitwusnych wothloſkowali, ſo bychu ſo tucži na ſyñach pſchi džele nje- kōmžili. Tak hrube folschowanja drje ſo ſi rěka ſtanu.

— Sso ſhubil je ſo ſozialdemokratiſki dōwérni ſ Stendalſkeho wokrježa, blidat Döbbelin. Tale naležnosć mjes ſozialdemokratami njeſube džitwanje ſbudžuje. Döbbelin bě ſ pſchedbhy a poſkladníkem ſozialdemokratiſkeho blidatſkeho a czeſkiskeho ſwiaſka a je jaſo tajki prýdy blidatſki ſtrajk wodžil, tež mjeſeche wón agitaziju pſchi poſledních wólbach do khězorſtvoſeho ſejma w ruzy. Nasberane pjenesy je wón po ſwojim wusdačzu pſchetrjebał. Wón je winojth wostał, dopokaſacž, na ežo je ſi najmjeňicha 1000 hriwnow wudał. Czejkniem je ſchitwóry poſkladník ſozialdemokratiſkeho blidatſkeho a czeſkiskeho ſwiaſka, kotrejž je ſi poſkladnižu twóchnył.

— Murjerſki ſtrajk we Wrótſlawju je ſkönčeny. Murjerjo njeſku mohli žane jeniczke ſwojich žadanjow pſchecžiſtežecž a ſu teho dla ſi přjedawſchimi wuměnjenjemi ſaſho dželacž ſapocželi.

— Njeſpſche czeſke listonoschaze holbje jendželske nowinu 2000 holbjam rěkoju, kotrejž ſu ſo wondano pſchi jendželskim brjoseh pſchecžile, ſo bychu do Düsseldorfa a do druhich němſkich městow leczale. Wone běchu w 63 korbach, ſi kotrejž jim dwaj němſkoj mužej wulecžicž daschtaj. Wjedro na morju bě jara wětrojte, hdyž ſo holbje pſchecžihu. Najprjedy ſo wone do Němſkeje ſaměrichu, tola mnohe ſo do ſendželskeje wróćzihu, dokelž njemóžachu na pſchecžiwym wětr pſchewinhež. Najſterje je najwjažy holbjow we wětrje kónz wſalo.

— Italſta. Bamž bě tydženja na žolbě ſthoril. Wſchelake nowinu

Za nkawoſti, kiž maja ſo we wudawařni „Sert. Now.“ (na róžku zwon- neje lawſkeje hasy čo. 2) wotedac, placi ſo wot małego rynčka 10 np. a maja ſo ſtwórkta hać do 7 hodž. wječor wotedac.

hižo powiěſcž roſſchérjachu, ſo ſo hamžowe ſiwijenje ſe kónzej bliži, a hudech, ſchto budže ſi naſlědnikom Leona XIII. To ſu ſebi njetriebawſchi hlowu lamali. Bamž je bórſy wotkhorowſchi ſaſho wſchón cžily a czerſtwy. Ssredu je ſo hižo ſaſho po vatikanowej ſahrodze wulhodžowal. Woſhobam ſwojego pſchewoda je wón pječza ſortujžy prial: „Tež tón króz ſu měnili, ſo ſyñ hižo morw, tola faž widžiže, ſyñ tu hiſhčež“.

— Schpaniſkej kralowej kniežeržy je bamž ſi pſchicžinu ſkonečneſia wójny ſbožopschejazh telegram poſhlal.

— Daſta. Dla mōžnoſće bliſkeho wudyrjenja wójny mjes Ruſkej a ſendželskej dla Chiny ma daſtske kniežerſtoſa nuſne, Kopenhaſenske mórkę wobtwerdzenje poſhylnicž. Daſsy ſo boja, ſo mohli ſo ſendželczenjo Kopenhaſena mozowacž a jón potom jako twjerdžiſnu pſchecžiwo Ruſkej wužiwacž. Daſtska ſtatna rada je teho dla bjes komdženja 500,000 krónow k wobtwerdzenju Kopenhaſenskeho pſchiftawa wudala, a to bjes pſchedkódnego pſchiftawenja ſejma — ſi czehož hiſhčež ſwada mjes daſtskym ministerſtvom a ſejmom hroſy. Daſtske nowinu „Norland“, kotrej maja wobhlađ ſi Kopenhaſenskim kralowſkim dworom, wobkručzeja, ſo je tuton woprawdze ſi Londona powiěſcž, na mōžnoſć wudyrjenja wójny mjes ſendželskej a Ruſkej ſo poczahowaze, doſtał.

— Franzowſta. W Franzowſkej ſelesniſy dželacžerjo ſtrajkowacž hroža. Tich ſwiaſk, kotrejž 58,000 ſobustawow lieži, ſiwi agitaziju wiedze. Tajki ſtrajk je ſwagliwa wěž. Praſcha ſo, hacž ma ſwiaſk franzowſkich ſelesniſtich dželacžerjow doſcž pjenes ſi pſchewidženju powschitkownego ſtrajka, a hacž ſo wſchitzu ſelesniſy dželacžerjo pſchi ſtrajku wobdžela.

— Ruſta. Na ſwojim ſuble w Mohilewſkej guberniji je wutoru general Černajew, dobyčerž Taſchkenta, wumrjel. Semrjety ſi ſwovjanſko-pſchecželnej ſtronie w Ruſkej ſluſhēſe, kotrejž je w ſečze 1876 ruſke kniežerſtoſu namolviła, pſchecžiwo Turkowſkej wójny wjeſz, ſo bychu ſo ſſlowjenjo na Balkanje wužwobodžili.

— Volharska. Po ſjednanju Ruſkej ſi Volharskej je jene praſchenje wostało, kotrejž je ſo ſkonečne roſrižalo. Po revoluziji pſchecžiwo něhduschemu wjeſchej Alexandrej Battenbergſkemu a poſdžiſho pod thranſtowem Stambulowa wjele volharskich offizérów do Ruſkeje czecky, hócež do ruſkeho wójſka ſaſtupiſhu. Tich poſtupo- wanje (avanžement) njebe w Ruſkej tak rychly, kaž ſawoſtathych offi- zérów w Volharskej. Tucži offizerojo ſu po ſjednanju Ruſkeje ſi Volharskej ruſkemu kniežerſtu wofjewili, ſo ſu ſwólniwi, ſo do domiňu wróćzicž, hdyž ſo jim w volharskim wójſku poſtup da, kajkiž maja jón iich něhduschi towarſhchojo. Ruſke kniežerſtoſu tole žadanje podpjeracše, tola volharsky offizerojo běchu pſchecžiwo temu, ſo bojo, ſo ſo jim ſi tym ſadžewa, wysche ſaſtostwuo dozpicž. Vol- harske ministerſtwo ſo probúzuje, na intereſy offizérów džiwacž, ſi czeemuž ſo jemu runje pſchewidžene poſhyljenje artillerije derje pſchihodži.

— Sſerbija. Kral Alexander je do Wina wotjel, ſi wotkal do Karlowych Warow pojedże, ſo by ſo tam lekowal. Ticho nan Milan mjes tym kniežerſtu wiedze a wuſki nastaja, hacž w kraju lud pſchecžiwo kralowſkemu domej Obrenovicžow njeſtanje. Ludova nje- ſpokojnoſć ſi Milanowym thranſtowem je nanajwyschše ſtuſila. To Milan ſam najlepje wě a teho dla kóždy wokonik wocžakuje, ſo njemery wudyrja. Pod napiſnom „Dvaj zuſobníkaj“ je w Sſerbiji ſpiš wuſchol, kotrejž je ſo po wjele tyžazach w kraju roſſchéril

Šim ſo lud napomina, Milana ſ Rumunſkeje a jeho přenijeho ministra ſ kraja wuhnač a lud wot kralowſkeho domu Obrenovicžov wuhnobodicž.

Samo Risticž, kotrež je po skončowanju wjercha Michała w ſvojim čažu Milana jako někakého Michaloweho dalokeho wuja w Rumunſkej wuhledžil a jeho na herbi ſtroni žadžil, nětko ſjawnje ſwoju tehdomniſchu njebožownu wólbu wobžaruje. Wón w ſvojich nowinach „Sserbſkej Saſtawje“ wo Milanowym kniežeſtvje piſe: „Ludej a nowinam je huba ſacžinjena. Ludej ſu wſchē prawa wſate, tež право, požlanzow wolicž, kotrehož je ſo kniežeſtvwo ſmožovalo. Skupſchtina (kejm) njeje ſ wuraſom ludowej wole, ale jenož ſ naporjadem ſ wothložowanju. Nichto ſo wjazh! wo lud wo ničo njeprascha. Wón je wucžiſnjeny ſe ſobuſlukowanja w statnych naležnoſčach, wſcho je ſo jemu wſalo a wostajilo je ſo jemu jenož winowatoſč, požluchacž a dawki placicž. Dač dotal ſebi w Sſerbiji nichto njeje ſwéril, bjes luda a pſchečiwo ludej kniežicž. A ſchtož je to ſpýtal, je ſle pobyl, a my ſo nadžijem, ſo ſo tež nětčiſche poſpýth tak ſkoneča a ſo budže býrý nimo ſ nimi.“ Po týmle naſtariku je kniežeſtvwo „Sſerbſkej Saſtawje“ ſakajlo, dale ſo wudawacž.

Amerika. Franzowſki požlanz we Washingtonie, w kniežeſtvowym ſydle, je pjak w mjenje ſchpaniſkeho kniežeſtvwa meroewe wucžinjenja podpižal. Na to ſu na Kubje a Portoriko wójnu wjerč pſcheſtali, mjes tym ſo je ſo pſched Manilu dale wojovalo. Amerikanske kniežeſtvwo wudawa, ſo njeje roſkaſowarjej wójniſkeho ſodžtwa pſched Manilu, admiralej Dewezej, powjescz wo wobſamnjenju mera hnydom požlacž móhlo, dokelž ſu podmóřské telegraſowe groty pola philippinskich ſupow pſchetorhnjene. Tak je ſo ſtało, ſo je admiral Dewezej 24 hodžiu po podpižanju meroeweho protokolla we Washingtonie Manilu ſ bombardementom nusovač, ſo poddacž. Wójsko a wobhdlerſtvo w Manili ſtej ſkonečenje wójny ſ wulfej wjeheloſežu ponitalej. Muſa na zyrobje bě na najwyhſchſe ſtuſila. Wojazh na požled jenož hiſcheze rajž doſtawachu. Dokelž žaneho drjewa a wuhla njemějachu, ſkonečenje durje, wotna a meble palachu, ſo móhli ſebi rajž ſwaricž. Na požled pak bě wſcho drjewjane ſpalene, tak ſo dyrbjachu wojazh rajž njevarjeny jefcž. Wobhdlerjow pak čwilowazh hlyd nuſowac̄he, ſamo wulke a male myſte jefcž.

Džen do poddacža je Manilaski generalny guverner ſ nemſkej wójniſkej ſodžu „khežortku Augustu“ cžetný. Pſchicžiny, kotrež dla je wón Manilu wopushežil, ſu hiſcheze ſ cžemnoſežu wobdate. Praji ſo, ſo ſu jomu wojazh požlufnoſč ſapowjedžili a jeho wotžadžili.

S wobſamnjenjom mera Schpaniſka pſcheſtanje kolonialna móz bycž. W Amerizh, kotrež ſu Schpaniſky wuhledžili, woni nětko žaneho jeničkeho wobſedzenſtwa wjazh njeměja, jenož we Wulſim abo Czichim Morju jim hiſcheze někotre ſupu wostanu, na kotrež pak dyrbja woni wójniſkemu ſodžtwu ſjenocžených polnóznamerikanskich ſtatow wuhlowe ſtajije pſchewostajicž. Pödla teho ſu Schpaniſky hiſcheze ſ Ladroniſkých ſupow najwazniſku ſupu Guam wotſtupicž dyrbjeli. Schto ſ. Philippinskim ſupami budže? W meroewym protokollu ſo jenož praji, ſo dyrbja Amerikansky město Manilu a wokloñoſč hacž na dalsche wobžadženu džeržecž. Druhe praſchenje je, hacž budža ſebi dobyžecž ſběžkarjo ſ nowa ſchpaniſke kniežeſtvwo napožložicž dacž. Šběžkarjo ſu ſ amerikanskimi brónjemí derje wobronjeni, a jich čzjodý ſu pječza 50,000 muži ſylné. So by ſo poždiwemu tagalſtemu ludej, ſ kotrehož ſu ſběžkarjo wuſhli, ſamoſkarjadniſtro dovercičo, na to njeje myſliz. Czjehovk teho ſnádž by byl, ſo bych Tagalojo wſchitkých bělých pſchi bližiſtich njeměrah morili. Duž budža pak Schpaniſzh, pak Amerikansky Philippin pod ſwoje kniežeſtvwo wſacž dyrbjecž. To budže ſažo ſ pſchicžinu nowych wojowanijow. Pſchecžiwo ſběžkarſtvo Tagalam budže ſo ſ najmjeniſha 50,000 wojałow požlacž dyrbjecž, jeli ſo ma ſo jich ſpječiwoſć rucje pſchewimycz.

Po wobſamnjenju mera ſe Schpaniſkej jměja Amerikansky najſterje ſhami ſ ſubafſtmi ſběžkarjemi wojovacž. Njeprſcheſzelske ſađzerjenje ſběžkarjow we wokloñoſči Santiago na amerikanské ſtronje wulku ſtaroſzivoſć ſbudžuje. 13,000 muži ſylni chzedža woni ſpýtač, ſo do Santiago dobyč, hacž runje je general Lawton w mjenje amerikanského kniežeſtvwa wosjewjenje wudal, ſ kotrež ſo ſběžkarjo napominaja, brónje ſložicž a ſo domoj wróčicž. Amerikansky generalojo maja ſa nuſne, ſo amerikanské wójſko Kubu na někotre léta wobžadži. Boja ſo, ſo by, hdy bych nětkole ſběžkarjo kniežeſtvwo na Kubje do rulow doſtali, čzaj najhórtſteho ſurowjenja, podlóženja a wurubjenja ſa měrniwe wobhdlerſtvo pſchisjchol. Duž budže nuſne, ſo Amerikansky Kubu najprjódžy na-

thwiſnje pod ſwoje kniežeſtvwo ſtaja, a móžno je, ſo tole naſhwilne kniežeſtvwo poždjiſho do trajnega pſchendže. ſo Amerikansky ſběžkarjow hýžo nětkole ſa ſwojich njeprſcheſzelov wobhladuji, ſo kotrež budža ſo ſ brónju roſrunacž dyrbjecž, je hýžo ſ teho widžecž, ſo Amerikansky pſches hlowu a pſches ſchiju nowych wojałow ſe ſjenocžených ſtatow do Kuby woža.

Tez hewal ſjenocžene ſtaty njewčerja, ſo ſo mér doňho ſdžerži. Kniežeſtvwo je wobſamklo, pjetnače nowych wójniſtich ſodžow na twaricž, ſa kotrež ſo 50 milijonow dollarow wuda; 20,000 ſulow dyrbji ſo hnydom wobſtaracž.

Afrika. Nowa wójna ſendželčanow pſchecžiwo Mahdiyej w Sudanskej ſo býrý ſapocžnje. Džel jendželskich ulanow je hýžo ſ lehva pſchi Albarje wucžahny. Šylnosć jendželsko-egiptowského wójſka, kotrež dyrbji hlowne ſudanske město Khartum, Mahdiyow ſydlø, dobyč, 20,000 mužow pěſchikow a artillerije a 1500 muži jefdnych wucžini. Hejtman A. ſ Tiedemann po poručnoſći nemſkeho kniežeſtvwa jendželsko-egiptowske wójſko na ſetuſhím wójniſkém čažu do Sudana pſchewodži.

Mój móřſki pož.

Cžehož běch ſo hýžo dawno bojal, bě ſo ſtało: mój pſchecžel Klink bě bankerot ſejhal, „prěni nemſki wobkhod ſ móřſkimi rybam“ běch ſamkli, hdyž bě před ſudniſti wukoujet wſcho čjiste wumjet. To pak bě tola tež pſchejara njerofomia myſlizčka byla, w malym ſakſtum namjeſtym měſtačku wobkhod ſ móřſkimi rybam ſaložicž. Wobhdlerjo tam ſupowachu džé ſ zyla jeno jenu móřſku rybu a to bě jerij, kotrež mejachu tkalſte ſvobóby we wokloňu wjach ſa wobžebitu njedželsku ſkobceženku. Pſchecžel Klink bě potajſum ſa krótki čzaj doſkladnje dočjim je ſwojim wobkhadom, ſe ſwojimi a ſe žoninymi pjenjeſami. Wě ſo, ujewjedžesche ſo jemu najlepje, bijeſte ſo tak dale wokolo pſchi ſnatych a pſchecželach, ale na wěčny čzaj njebe jemu tež ſ tym pomhane.

Zunu ranu počala ſo tež wola mje. Wě po napohladze wſchón wježboly, tak ſo ſo nadžijach, ſo budže jeho požžonka trochu roſomma.

„Na“, rjekných tak prawje bjes ſloſeže, „wotbudž tu, wě ſ ſkrta. Kelko dha trjebaſch?“

„Ale Handrijo“, wotmolwi porokujo, „myſlisch dha ſebi, ſo ſyml pſchisjchol pjenjeſy požčjeſ? Ze dha to moje waschnje? Ne, tu dže wo něchtu druhe, wýſhſche, wjerſche, ſ jenym ſlowom — wo moje bycze.“

Sda ſo, ſo ſyml hýetro naploſchane woblicžo mél, pſchetož požgi mi měrnje ruku na ramjo.

„Schto? Ty ſo malo njedžiwaſh! Ale pomjžl ſebi — moje bycze! ſo mam wobſebje rad wſchelaſore móřſke ſwěřata, to wěſch...“

Pſchisjwymych ſo poddawajo.

„Nó, po tajſum“, poſracožowaſte, „nětkole budž junu luby a milý. Po tajſum tule moju luboſež ty ſuajeſh, wě ſo, ty to njeroſymijch, dokelž ženje dale brjoha Sprewie pſchisjchol njejhy. Ta pak běch hýžo ras we Warnemindž... Po tajſum pomjžl ſebi, wczera běch hýžo ras w ſhorjelu na hermanku. W jenej budže bě tež widžecž móřſli pož, wěſh ty, rjane ſwérjo. A taž ſo ſ němu ludžo walachu — ludžo ſo ſ cžrjodami ſ němu cžiſtežachu! ſastupný pjenies 20 nowych pjenjeſkom — něwérno, dobre wítowanje, schto? To ſwérjo džé wjele nježerje, wudawki ſu tak maše, ſo je to bjes mała cžiſtina dobyt. ſyml ſo nětkole na wſcho wobhonyaſ, móřſki pož je na pſchedań. Pſlaczijná 150 hrivnow.

Tule w měſče a we wokloňu fabrikſkich wjach hiſcheze něchtó móřſkeho pſha wohladz njeje. Wustaju jeho. Wotrolženi 20 nowych pjenjeſkom, džecži, wojazh, ſlužobne holžy jenož poſoju. Widžiſch, taſle tu wě ſežinj, a potom budžeske ſu bohatého muža pſched ſobu widžecž. Wě ſo, dyrbisjch mi najprjódžy móřſkeho pſha ſupicž...“

„Ja?!” — Wſchón wuſtróžam ſležach ſe ſwojeho pižneho ſydlia. „Ja — ja dyrbju tajſeho njeplecha ſupicž? Ty drje ſy wrótnej.“

Wón njeda mi dorčežecž. „Wěm, schto chzeſh prajicž. To njebudž w hroſh, moje myſle ſu zyle jaſne. Ale budž jeno junu roſomny: — moje bycze! Moje bycze je nětkole móřſki pož, a ty ſy nětkole woprawdze winowath, tehole móřſkeho pſha ſupicž. To rěka moralijz ſu ſupicž — wuſběhuju to hiſcheze junu — po tajſum moralijz ſu ſupicž...“

Schto chzyl hiſcheze dale wjele powjedacž, — tón cžlowiek mi taſ napowjeda, ſo poldra ſta hrivničekow dach. S radoſcu ſwojeſe

Budžich ſebi mohl wložhý wutorhač! Ale ſchto ſebi chých? Bohoneč dyrbiſche čzorbaſ na dwórniſchežo wotwjeſež, expeděrovach jón ſam jako khwatne kublo. Schto je ſo dale ſtało, njevěm. Maſajtra paſ dóndže tónle telegram:

"Móřski pož morwy dōſchol. Wotvalamý na Waſ ſwoje wudarſki. Direkčija zoologiskeje ſahrody."

Na, někole mějach mér a wbohi pož tež.

A ſkónczne mějachce to tola ſwoje dobre, kaž je ſ tehole líſta widzeč:

Mój luby Handrijo!

Ty maſch njeſ ſa ſlepza; ale to mi kſhiwdu čziniſch. Móřski pož je tola ſakkad mojeho býcza byl. W Něhdžech bě mi jara ſyma a duž ſym do Ameriki wotjel. Tu ſo mi derje dže. Szym ſaložil wobkhod ſ móřskimi rybam i ſ napíſhnom: "Pola žiweho móřského pſa." Tu maja ludžo wjèle wjaz ſtowmjenja ſa móřské ryby, dyžli pola waſ. Poſčelu cži 150 hrivnow pſches ſwojeho Barlinskeho bankownifa. To by něhdj ſa placžil ſa moje býče. Twoje druhe wułozki cži wotrunam, hdyž je ſhonju.

S wutrobnym poſtowom

Twój starý poſčel

Klinč,

wobhedečt wobkhoda ſ rybam "pola žiweho móřského pſa".

Chiago, 13. naſymniła . . .

Ze Serbow.

S Budýſhina. (Poſčichodne w jedro.) Mjes tym ſo Rudolf Falb ſa dny po 22. auguſtu khlódnę w jedro a ſa čzab wot 27. auguſta wjèle njevědrow wěſteči, měni w jedrowěſtečer w Sſerbach, ſo hacž do naſymy rjane ſuhue w jedro wobkhowam, kotrež ſnadž ſo jenož dyb a dyb ſ měſtnami ſ njevědrami poſtehoriſe. Kaž hižo loni, w jedrowěſtečer w Sſerbach ſ nowa ſa naſymu wulke wětri wěſteči.

— Wulka horzota poſzlednich dnjow je ſ poſčicžinu nahleje ſmjerče dweju wojakow regimenta číplo 178, w Bitawie a w ſa- mienzu w garniſonje ležazeho, byla. Na marſchu ſ Kinsborka do Draždjan je ſlóvčko dweju wojakow ſejzahalo. Tež na njenadžitej ſmjerči jeneho wojaka ſ jeneho Draždanskeho grenadérfkego regi- menta je wulka horzota wina.

S Nadworce. Myſl, wſchě ſherbſke towarſtwa, njech ſu ſabawne, ſpěwaſke, rataſke abo wědomostne, do jeneho zylka ſjeno- czieč, je po wſchěch Sſerbach jenomýkne poſčihložowaniſe namakała. To widžachmy hižo wondano w Rjeſhwacžidle, to ſo hiſteče na bôle ſwjeſzelaze waſtchnje ſańdženu nježelu w Nadworce poſta- waſtche. Na ſhromadžiſnu, kotrež bě ſo do Miſchnerjez hoſčenzena poſołała, běchu ſo ſaſtupjerio 21 ſherbſkých towarſtow ſejchli. Wiſhitzh běchu poſti ſahorjenja poſčihli ſ wotpoſhlaſom, Sſerbovſtvo, jeho reč a dobre pocžinti ſe ſaloženjom wotmyſleneho ſwiaſka ſherbſkých towarſtow hajč, ſylnic̄ a poſched njepoſtečelſkimi nad- padami ſi. acz. Enyes Bart ſ Bréhynki, kotrež bě ſhromadžiſnu po- poſołał, bě tež wuſtanek ſa ſaložomny ſwiaſk wudželał. Šhromadženi je hnydom do wuſtawenja wiſachu. Po žiwhm roſrčezenju a roſ- pominanju kóždeho paragrafa, ſo pječtawata komiſija muſwoli, kotrež ma wuſtanek po wobſamknenjach Nadworeckej ſchadžowaniſi wobdželac̄ a je w poſčichodnej ſhromadžiſnie poſchedpoſožič. Bohdaj ſwoje žohnowanje k dalschemu ſtukowanju ſa wótežiſki ſtuk!

S Rjeſhwacžidle. Sa naſchu ſchulſtu mložđinu bě wutoru 16. auguſta džen wulkeho wjeſhela. Sa wjèle lét ſo tu ſaſo ras ſchulſki ſwježenit wobhywac̄he. Hdyž běchu ſo džecži, kotrež ſo 325 nalicži, pola ſchulſkeho doma ſhromadžile, wone w poſčihnym čzahu do parka czechnjechu. Tu ſo kóždemu džecžu w oranžeriji hornečk ſchopſtadu a tykanz poſteči. Poſchi ſežehowazých hraſach ſo ſherbſke a němſke ſpěwych ſanochowac̄hu. Taſto wopominjenčko na ſwježenit kóžde džecžo poſčihodny dar, kotrež ſebi ſ ložom wučeže, doſta. Žara witane bě džecžom, kotrež ſo ſebi ſwueženit wjeſhcer žadache, ſo kóždemu džecžu po ſwuežených hraſach dwě ſolbaſy a zaſtu wudželičku. Maſhemu ſchęzdrivemu knjeſtu, kotrež bě rjany ſwježenit wuhotowalo, knjes wuežer Hilbrig a knies ſchulſki poſched- ſteječeř Scholka ſ Holeschowa wutrobný džak prajſchtaj. S wu- ſpěwanjom 3. ſchucžki kherluſcha "Rjech Bohu džakuje" ſo ſwježenit ſkonči.

S Rjeſhwacžidle. Sańdženu pońdželu wječor 1/2 hodžin ſ kheze ſiwnoſečeř ſakuba Hobraka wohēn wudyri. ſ ſyſlawy

ſ Rjeſhwacžidle, Hobrak, Rakez (dobrovolna a knježa), ſ Luka a ſažonzy plomjenja býrny ſalatku. Hobrakez jenoſtne džecžo, kotrež bě we wulkim ſtrajche, ſo ſpalic̄, pjetarſki wužobník Petři Bryčza ſ Budýſhina, kotrež pola tudomneho pjetarſkeho miſchtra ſendy wuknje, ſ plomjenjow wužhova. Wohēn je Hobrakez derje wuporje- džene domſte do čzista ſtaſk, mjes tym ſo ſu ſo ſtare dodžeržane wódlanske twarjenja ſ dželawoſczu wohnjowych woborow wohnjey wobrôle. Hobrak nima ničo ſawěſežene dokež jeho žane wohēn ſawěſežaze towarzſtwo nochyſke pſchijecž. Duž je wón jara hódm ſo bých ſe buſhožo a poſčecželjo pſchi novotwarje wupjerali.

S Boranez. Baczonam ſo njeſnatych poſčicžinow dla w po- nónym džele Hornjeje Lužicy lěſha wožebje derje lubi. Kaž je ſlyſhceč ſu ſo w wjele lužiſtich wžach, hdyž haž dotal baczonow býlo njeje, baczon ſažydlile. Do tychle wžow tež Boranez ſlu- ſcheja. Wondano ſ nam na dobo pječ ſaczonow poſčilecž. Na jenej thěžy ruce ſolo na třechu poſložichu, kotrehož ſo hnydom dwaj baczonaj ſnozowaschtaj. Te tři drube baczon ſaſko hódm ſi jenamakachu a dyrbiachu teho dla dale lečecž. Spodživne je, ſo ſebi baczon w tak poſdym čzazu, hdyž naſyma wjaz ſa ſloko njeje, hiſhce hneſdo twarja, hiſhce ſpodživniſche ſaſko je, ſo ſo to na jenej thěži stanje, hdyž žanhych mloždyh ludži wjaz ſa ſloko.

S Korſymja. Šarwéranje pſhov po ſdacu žaneho kónza nje- ſměje. Hižo ſaſo ſu tu 11. auguſta jeneho ſkaženeho pſa, kotrež je ſwobodnje wokoło běhal, morili. Čzab, w kotrymž maja ſo pſh w naſhej wžy a wokolnoſeži ſawjerac̄, je ſo teho dla do 11. dnja novembra podleſhíl.

S Kumwald. Wutoru w nožy ſtej ſo w Hornim Kum- waldze thěži woſnika Bohuwerá Manna a Pomeřajboha Egera wot- palilej, kotrež běſtej wobej ſe ſkolumu krytej. Bohu žel je ſebi wohēn jene čzloviſke ſiwijenje ſa wopor žadał. Wóžomlečna džowka murjerja Hermanna Radezy, pola Manna na podružtſtve bydlazeho, je ſo ſpalila a ſo jako ſwuhlene čzelo ſ plomjenjow wužahnyla. Podla teho je ſebi murjer Radez pſchi ſhovanju ſwojeho domjazeje nadobu noſh a ružy ſtrachnje wopalil. Manni a Egerej je ſo ſkoro wſcha nadoba ſpalila. Šwobeju žadyn nima ničo ſawěſežene.

S Scherachowa. Pjatk w nožy ſu ſo tu paduſchi do bydla / ſtelesniſkeho ſaſtojnika Pachera, wótko wutlóžiwiſchi, nuts dobyli a tam ſi jeneho ſaſtečnika 24 hrivnow kramli.

S Budýſhinka. Na tudomnym knježim dworje běchu tele dny thore howjado ſakkli. Dwaj mužſtaj, kotrež běſchtaj jemu kožu wudréloj, býrny po tym ſhoriſchtaj. Poſčivoſaný lěſat ſpóſna, ſo ſtaj ſebi křej ſaſeđoſečiloj. Šallota ſruwa bě na ſkóniwoſeč (Milzbrand) kónz wſala. Šwobeju mužſteku ſu do měſtečanſteſe hoyerne dowjefli, ſo byſchtaj ſo tam wulekowaloj. Žentemu ſi jenej, kotremuž bě jenož hafle ruka ſaſeklla, ſnadž ſo ſiwijenje ſdžerži, drubi ſaſko, kotrež je po zylém čzelo ſaſeklu, je we wulkim ſmjerčenym ſtrachhe.

S Droždžiſa. Sańdženu ſobotu rano w 4 hodžinach, hdyž bě tudomna dželawa žona Haſyna na robotu ſchla, je ſo do jeje bydla njeſnaty paduch nuts dobyl. Wobtuwu ſchleňu wutlóžiwiſchi, je wón do jſtwh ſaſeſl a ſo do jeneho ſhamora ſamal. Tam je wón 40 hr. pjenies namakał, kotrež je ſobi wſal. Sa paduchoſom, kotrež je po ſdacu w Haſyz wobvdenju ſwědomny byl, hiſhce ſlěda nimaja.

S Woſrancziz. Schwórtk 18. auguſta w nožy ſu ſo tu twarjenja Milſtež ſubla, kotrež je předy Poſtečezom ſluſhala, wot- palile. Wohēn je w maſkivnym domſtym wudžril a ſo ſi jeneho na bróžen a hróže, kotrež běchu hiſhce ſe ſkolumu kryte, roſtcheril. Domthowane žně je wohēn ſničiſl.

S Edžara pola Wjeleczina. Žadnych hoſči wondano naſha wjeſh hópmodesche. Wſchě třechi a ſchomu ſo ſi džiwiſi huſhmi mjerwachu. Bone běchu ſi poſlomu ſtron poſčilezale, ſo bých ſa ſwomim čzahu do poſlomu ſtron ſa ſtupenje ſi ſwomim mozami naſtajile.

S Lubija. Rjehańbičiſh ſubježniſki nadpad ſtaj na pucžu ſi Biſchdorſa bo Dolhačiž dwaj mužſtaj ſtucžiloj, kotrež jeneho kožo- jedneho, po pucžu hjes ſtaroſeže jedžazeho, nadpadnýſchtaj, a jemu nědže 10 hrivnow pjenies a čzabniſ ſubifchtaj. Wurubjem, mložy čzlowjek ſi Dehlischa, Müller rělažy, hnydom ke gmeiſteſmu poſched- ſteječeř do Biſchdorſa doježde a jemu wo podawku powjeſež da. W tym ſhamym woſomku ſubježniſki nimo thěži poſčiūdžeschtaj a njebojañemu gmeiſteſmu poſchedſteječeř a kožojeſdnemu ſo poradži, jeneho ſi ſubježniſki ſajec̄, mjes tym ſo druh ſadpadnik twóchym. Sajatu ſo jako dželac̄cer Michael ſe Schleſyſkeje wupokaſa. Žeho kumpan, kotrež je wupječhym, je pječza ſkótny wikowat ſhandrij

Müller s Budyschyna. Müllera ſu někotre dny poſdžiſho w Biskopjach ſajeli, hdžej wón pschi jenym karuſelu dželacſe. Wón je hido wſpijet kroſtaný a je ſo w Mjedžoſu narodžil.

S Kotez. 10. njeđelu po krojizy krojeczeſche mižionſke towarzſto herbſkeje klowneje duchowneje konferenzы w naſchim Božim domje, kotrež bě na najrjeſiſho wupyscheny, woſebje wokoło woſtarja, ſwój létuſchi krojedžený. Němſke ſemſchenje ſapocža ſo popoſdnju w dwémaj hodžinomaj. Mlodožina krojedženſkeje woſadhy, wođena wot knjega fararia Garbarja s knjegom kollatorom Wilhelmi nad Kotezami, pschewodži w pschytmym čahu krojedženſteju pređarjow, knjesa tajneho zyrlwinſkeho radžicela Kellera a knjesa fararia Rádu s Budyschyna, do ſ ſemſcheremi ſ bliſka a ſ daloka napjelnjeneho Božeho doma. Němſki krojedženſki pređat knjeg tajny radžicel Keller, ſnaty po zyloj Lüžizy jako duchapoloňy pređat, běſche ſebi ja text knjegou pschilaſnju ſ japoſchtoſlif ſkutkow 13, 47 wuſwolil: „Ja ſym cže pohanam ſa krojek ſtajil, ſo by ty to ſbožo byl hacž do kónza teje ſemje —“, mižionſkej woſadže pschivalojo: Knjegowa pschilaſnja budžnam dženža nowe napominanje ſ ſkutkej mižionſtw! 1. Naſche mižionſke powołanie: „Ja ſym cže pohanam ſa krojek ſtajil.“ 2. Naſche mižionſki dar: „So by ty to ſbožo byl.“ 3. Naſche mižionſke klužbenje: „Hacž do kónza teje ſemje.“ — W 4. hodž. ſo herbſka Boža klužba ſapocža. Pređowanje mjeſečne knjeg farari Ráda, ſo ſložujo na ſčenje ſwi. Lukascha 10, 2: „Žně ſu wulke, ale dželacžerjow je mało; prothcze teho knjega tých žnjow, ſo by wón dželacžerjow pôžlal do ſwojich žnjow —“, a mižionſku woſadu napominajo: „Proſhće teho knjega tých žnjow, ſo by wón dželacžerjow pôžlal do ſwojich žnjow! 1. Žnjowe polo je tak psches měru wulke. 2. Žnjowych dželacžerjow je tola tak mało. 3. Tón knjeg tých žnjow je pak wſchehomžny. To běſche wopravdže hnujaze, hlužbok ſacžute a teho dla pschewkvedčaze, natwarjaze pređowanje. Woſtarju Božu klužbu mjeſchtaj a wobstaraschtaj na preñim ſemſchenju knjeg farariejer Mrošak-Hrodžiſtežanski a Marczka-Woſborčanski, a na herbſkim knjeg farari lic. theol. Stencž-Ketlicžanski a knjeg duchowny Voigt-Supjanski. Ma woſojim ſemſchenju wuſpewachu tež ſchulſte džecži pod wođenjom knjega kontora Gráju pschihódnou ariju. Kollektu wunjeſe 160 hr. 50 np. Bbh daj ſo by tutón krafzne poradženy krojedžen ſ bohathym žohnowanjom byl ſa naſchu lubu woſadu a ſa wſchitkif pschitomny. Šwiedženſkim ſarjadowarjam ſo ſa wſchu jich wulku prízu wutrobnym džak wupraji. — Se žarowanjom na to ſpominamy, ſo běſche to preñi herbſki krojedžen, pschi kotrež naſch njeſapomnity duchowny móz, njebo D. Žmich, najkrojewnički wođer naſchich herbſkich mižionſkich krojedženjow, njebe. Tón knjeg tých žnjow je jeho ſhromadžil do węčnych njebiſtich bróžnijow. —

Se Schezeuzi. Wondželu je ſo 17 létu ſlužbna holza K., kotrež je pola tudomneho ſahrodnika M. klužila, w krojniczkach na Wyžkowſkich ležomnoſčach wobrvežla. Što je holzu pohnilo, ſo je ſama na ſwoje živjenje ruku ſložila, njeje hifcze wujaknjenie. Bandarmerija tu wez pschepytuje.

S Kamjenza. 2. bataillon regimenta číjilo 178, kotrež někole w Žitarje w garniſonje leži, chze wójnske ministerſtvo do Kamjenza pschepoložic̄. Prjedy pak hacž ſo to stanje, dybci Kamjenſke mjeſčjanſke ſarjadniſtvo ſo ſarucžic̄, ſo hacž do 1. oktobra 1899 offizeram tuteho bataillona wođenje ſaradži. — To drje budže ſ naſtorom dalschego twarskeho džela w Kamjenzu.

S Wulſich Šdžar. Wažny džen ſa naſchu woſadu, džen radoſče a wjeſela běſche džen 5. augusta. Na tutym dnu pschicžeze ſ nam naſch nowy duchowny, k. Mrošak ſ Ryehvalda. Hido dolho běchu ſo pschihothy činiše, jeho krojedženſy powitac̄. Dróha ſ Mučorva, preñuje wky naſheje woſadu, do Šdžar běſche ſo ſ wjeli czechnymi wrotami, pletwami a wénzami rjenje a krafzne wudebilu. Popoſdnju wokoło 2 hodžin ſo krojedženſki čahu ſeftu, woſtejaz ſ zyrlwinſkich ſchulſkich prijedkſtejčerjow, ſ wojetſkeho towarzſto ſ khorhoju a 12 herzami, ſe ſchulſkich džecži wſchitkif rjadowonjow — hólzy ſ twjelemi (ſherpami) a khorhojemi, holzy ſ rjantym wudebjemny ſchmrečkami — ſ doroszeneje mlodoſeze — mlodži hólzy ſe ſwojej nowej khorhoju w herbſkich barbach ſ napižmom: „Bož žohnui Woſch nutzkhód“, mlode holzy ſ wjetſha w herbſkej drage — a ſ wulſeje ſkyly woſadnych, ſo by hacž ſ mjeſy naſheje woſadu nowemu duchowpaſtſtrjej napſchecživo čahnyl. Prjedy čaha jechachu 10 jeharjo na rjenje ſ muſhlowym gratom gratowanym a ſe ſeklemi wupyschenych konjoch ſ naſjedovanjom knjega gmeiſteho pschedſtejčerja a bura ſejnzy ſe Šdžar, kž noweho duchowneho hido we

Wulſim Čeſku powitachu a wot tam jemu čeſkym pschewod dachu. Pschihedſchi ſ preñim čeſkym wrotam w Mlčowje, poſtrowi a powita dotalny ſarſki ſajtupjeſ, k. archidiakonus Dobružki ſ Wojerez ſ wutrobnjej herbſkej rēču noweho ſararia, kž je po pschecžu woſadhy ſ nam pschihoch, a pschecže jemu Bože žohnowanje, Bo džakownych ſłowach noweho duchowneho tutón do czaha ſastupi. Pod piſtanjom herzow a wot Buſkoj ſhem ſe ſwonjenjom ſwonow czah ſ farje pschicžeze. Tu pschepoda měſtopſchedſhyda zyrlwinſkeje rady, knjeg bur Mač, w mjenje zyloje woſadhy k. Mrošakej a jeho mandželskej krafzne ſwiaſane ſpěwarſte. Potom powita k. kantor Garbač ſ dleſchej herbſkej rēču w mjenje ſchule a k. twarſti miſchtur Turk w mjenje wojetſkeho towarzſta noweho ſararia. W mjenje ſchulſkich džecži pschepodaſchtej Hilža Garbarjez rjane hrónczka prajo a Marja Hojſiſchez kóžda buket ſ kwětkami ſe Šdžarowſlich honow. Tež mlodoſež poſtrowi psches knjegu Turkez ſ buketom krafznych rožow naſchego duchowpaſtſtrja. Kóždemu ſo luboſnie džakowarſchi knjeg ſarai ſe ſwojej mandželskej do ſarſkeho wođenja ſastupi, hdžej po krótkim ſlowie žohnowanja knjega Dobružkeho zyrlwinſhy pschedſtejčerjo noweho duchowneho nûts žohnowanju. Schulſte džecži ſo potom ſ zaſtam a piwom woſchewichu a ſo ſ hrajemi ſawježelichu. Njeđelu 7. augusta bu naſch nowy knjeg duchowny psches knjeg ſuperintendentu Kuringa ſ Wojerez pod affiſtenzu k. ſararia Mrošaka-Wydeſčanskeho a Handrika-Sſlepjanskeho do ſwojej ſaſtojnſtwa ſapokasany. Boži dom běſche ſo nanajkraſniſho wudebil. Boži wołtač pschecže nowa, wot žonow woſadhy darcenia rjana ſelenia plachta a nowy tepich. Dopoldnja krótko do 9 hodž. ſo ſažo krojedženſki čahu psched ſaru ſeftu, ſo by knjeg ſuperintendentu a k. duchownych do Božeho doma pschewodža. W pschepjeljentym Božim domje mjeſečne knjeg ſuperintendentu po krafznej, wutrobu hnujazej ſapokasanskej rēči, w ſotrejz tež na naſchego doſholétnego, wjeleſaſklužbnoho předawſteho duchowneho a na džeda naſchego noweho duchowpaſtſtrja ſpominac̄, affiſtenzu mjenowaneju knjeg ſuchownej, katraž žohnowanſte hrónczka prajeschtaj, ſapokasanje ſame. Po ſapokasanju džeržeſche knjeg duchowny Mrošak ſwoje naſtupne pređowanje, na kotrež ſhromadžisna ſ nutroſežu poſklužoſte. Šserskej Božej klužbje ſo němſka pschiamkny, katraž ſo na to ſame waſtne wotmewaſte. Š wjekeſoženju naſcha woſada wročzo hlađa na krafznej dneji, kafkejz hifcze njeje krojecžila. Wſho je ſo derje poradžilo. Bož žohnui ſkutkowanje naſchego noweho duchowpaſtſtrja w naſchej křiedžinje.

S Beleje Wody. Wo požledních hodžinach živjenja lambory Salomona, kotrehož ſu njeđelu thđenja jako žaložnje ſmježene čelo na ſeleſnizy namakali, ſo wytchnoſež ſmědomicze wobhonya. Šukaja na to, ſo ſu Salomona ſtonzowali a potom na ſchenu položili.

S Hrōdla. Projekt elektřiskeje ſeleſnizy, katraž ma ſo ſ Kotez psches Wojerez ſo Hrōdka natwaric̄, wjele pschecželov namaka. Zadanih 50,000 hrivnow, ſ pschedběžnym dželam trebnych, ſo bjes dwela bóry naſbéra; pschetož fabrikantske towarzſto je ſe ſwojich kředkow hnydom 1000 hrivnow pschewodžilo, a druh ſabrikantož ſu po 100 hacž 300 hrivnow klužili. Ženož ſo pruske a ſakske knjegozſtvo wotmýſlenej ſeleſnizy njebudžetej ſadžewki napſchecživo ſtajecž!

Přílopk.

* (Kedžbu pschi mlóčžazej maſchinje!) Dželacžet Funk pola zyhelnſkeho miſchtra Hoffmannia w Borkawje rucežnu mlóčžazu maſchinu wjerežeſche. Pschi tym chyzsche ſ prawej ruku jene ſtrvſelzo do maſchinu cíjihnež. Pschi tym ſ ruku do grata pschimže, tak ſo ſo njebožownemu zyla dlon hacž do ſhibadla roſmječe.

* Šsydom džecži je ſo ſrijedu w Rhonskej rēči (w Franszowſkej) tepilo.

* Hdyž chyzsche ſebi w Schönbrunnje jedyn 17 létu čeladnik w konjemzu ſchibruje wobuež, jeho kón ſ tajkej možu do brody ſopny, ſo čeladnik ſa někotre mjeuſchiny wudycha. Žemu bě ſo ſchija ſwinyla.

* (Krupyn, 2 puntaj cížke.) Pschi krušobicižu, kž 7. augusta w Kölne ſurowyje ſurowyje ſe, w pscheréſko 80 hacž do 100 grammow cížke krušy padachu, tež 150 a 250 grammow cížke njeběchu pořeke. Alle kruš dele padnjeneho lodu, kotrež běchu ſchulerki wjichſeje holiczaze ſchule hnydom po njewjedre ſběhnyk a wažile, tola drje wſchitko dotalne pschetrjechi, wón 1 filo abo 2 puntaj wažeshe.

* (S dynamitowej patronu ſo ſatſelil.) W Eislebenje je ſo w ſahrodze ſwojej wođenja hewjer Grate ſ dynamitowej patronu, kotrež ſapalemu ſebi do huby tykn, ſlónzowal. Hlava ſo jemu wot cíela wottorže, a nop bu do wjeli krušow roslečza.

* (Se želešniskim čzahom šo pschejel.) W Lipšku je jedyn spěšný čzah na jenym pschelkodže wós, s kamjenjem načadžený, pschejel. Bohonejž šo wobej noš wotjedžeschtaj. 60 létnej želešnisi wothladovat, ktrýž njebe ſaweru dele puschčil, ſpyta šo wobwěšnycz, tola jeho hřeče živého wotrémychu.

* (Se hřónzom ſežahanaj.) W Opolnju w Schlesyjskej ſtaj šo pschi pôlnym ſwucžowanju jedyn podivysk a džezatnik 63. regimenta ſe hřónzom ſežahaloj a hnydom wumrjeloj.

* (Namakanje noweho kamjeñneho wuhla.) Hdyž tele dny w Cainſendorfu pola Zwickawy jena tamniſcha piwačna nowu ladowanju rycz daſche, kamjeñne wuhlo najlepšeje družinu dorhych. Wuhlo $1\frac{1}{2}$ metra tolsto leži a cžim dalek cžim bôle po ſcheroſci pſchibéra.

* Na hřóſniwoſcz (Milzbrand) ſu jenemu ſublerej w Amtsheimersdorfu pola Sebnizh wsché kruhy kónz wſale. Pschi ſaklóču přenjeje kruhy ſebi jedyn cželadník krej ſajedoči. Dokelž wón cžeglo ſtiori, jeho do hojetnej dovjefechu, hdyž je na hřóſniwoſcz wumrjej.

* (Štaženaj pſaj.) W Großeröhrsdorfje a w Bohrje ſu dweju pſow ſatſeli, ktrajž ſtaj šo jako ſtaženaj ſpóſnaloj.

* Saczerawſhim dwe hřečzy blíſko pola Berthelsdorfa pola Coburga ſ hromadu hřomy někoho wo pomož wolač hřyscheschtej. Maſtróženej cžeknyschtej a wupowjedaschtej to wobkēdžerzej teje hromadu. Hdyž tón ſ jenym wotročkom ſ hromadu pſchindže, ſo malo nježiwaſche, hdyž widžesche, ſo běſchtej tej hřečzy prawje hřyschalej. Po khwili tež jeneho cžlowjeka w hromadu pſtymſchtaj a jeho ſ hřetře prožu ſ neje wucžahnyschtaj. Wucžehnjeny, ſ mjenom Rhybák ſ Mönchſröderow, wjeſelh, ſo ſaſo hřončko widžesche, mjeſesche ſo hnydom wotſal. Wón běſche w tej hromadu, kž wjecžor jenož ſ dweju wosow hřomy wobſtejſe, pſchenozoval a ſo deshečika dla pſchego hřubje do neje ſarýl. Vórh pak bě w nej wužnýl a ſpaſe hřeče ſtorej rano tak twjerdže, ſo ničo wo tym njeptym, hdyž rano wobkēdžerjowi ludžo hřeče dwaj wosai hřomy na tu hromadu načadžechu a twjerdže ſteptachu.

* (S pčočami ſakala.) W Lundsgarseldu w Schleswigu je rój pčočom jemu wohomdžehacžlētnu žonu blíſko jeneho doma napany. Žonu we womerje ležazu namakachu; ſa někotre hodžinu wona wumrje. Žara wjele pčočazých žahadlów we woblicžu a na rukomaj wobžaromneje žónſteje namakachu.

* (Žohnowanje ſ džecžimi.) Žona jeneho fabrikanta w Gdansku (Danzigu) tele dny hřojeho mandželſkeho ſe 27. džecžom ſwuježeli. Tutoň podawſ ſe cžim bôle ſpominjenja hřdný, dokelž ſu wsché džecži, mjes ktrýmž běſchtaj woſpijet dwójnikaj, živé wostale; ſ džela ſu wone někto ſame hřo ſamojo a wacžerje, haj ſamo džedojo a wokli.

* Žalozne wohnjowe njeſbože je wjeſ Engersen w Pruskej podeschlo. Wobhdylerjo ſo ſe ſtrachom wobenđechu; ſkot džiwi po wky běhaſe; wſchitz hřwachu, ſo byhu wukhowacž pomhalu, tola tež hřkawý ſ wokolnoſe ſičo njeſamžachu. Schěcž ſublowých a ſchěcž ſahrodniskich dworow ſo do prócha a popjela pſchewobrocž; wjele nadobu, někotre třhaz knopow rožki, ktręž běchu do napjelniſnych bróžníow ſaworſchtowane, drjewowe ſkady atd. ſo ſpalichu. Tež ſkot je w plomjenjach kónz wſal.

* (Sso wobwěſnyl.) W Ziegenhainje je ſo měſchejanosta ſhromadžiſne, w kotrejž jemu dla twara noweho wodowoda a dla jeho khotou poroli cžinjachu, wobwěſnyl.

* (Tfi wobſobý ſo tepile.) W Dortmundze ſo ſobotu wjecžor třjho ſamfarjo po tamničkim pſchistawje w cžolmje wozachu. Brýslujžh cžolm tak ſylnje cžumpachu, ſo ſo wón powróči. Šklopžh, kofíž ſo na pluwanje njeſwſtejachu, do wody padžechu. Mjes tym ſo ſo jedyn ſ nich cžolma pſchimy a ſo ſam nad wodu ſbžerža, ſo cži třjho druhu tepticu, předy hacž bě móžno, jím pomož poſticežicž.

* (Semjerženje w Messinje.) W Messinje (w Italskej) mjes tamničimi wobhdylerjemi wulki ſtrach knježi. Se ſemjerženjom ſu ſo wſchě twarjenja wobſchodžile. W hřečach nicto wjazy njebydlí. Storki ſu pak ſylniſche pak ložſche a ſo ſa někotre hodžinu woſpijetuju.

* (Zyrkina wěža ſo powaſila.) Š Arada w Wuherſkej piſaja: W Magyar-Ille ſo ſobotu nowa natwarjenia wěža hodžinu předy, hacž dyrbiesche ſo na nju ſchiz postajicž, povali. Š wobſob, w zyrkvi ſhromadžených ſo tři hnydom ſarafychu, tři druhe ſo ſtraſchnye a druhe ſo lohko ſranichu. Dwarſkeho miſchtra ſu ſajeli.

* (Wulki wohēń.) We Wildentanne we Wuherſkej je ſo hředu 31 burſkých ſublow wotpalilo. Dwaj cžlowjekaj ſtaj ſo ſpaliloj. Wjele ſkotu je w plomjenjach kónz wſal, zvše žně ſu ſinicene.

* (Wohnje w Ruskej.) Město Mir je ſo ſ 500 hřečemi ſpalilo. Š domom, ktrýž ſo palesche a ſo ſaſypny, ſo 18 wohobow ſarafy. — W Nižnym Nowgorodze w jenym wulkim parnym mlýnje wohēń wudry, ktrýž wulich roſmérów nabu. Někotre drjewownje a fabriki a 80 hřečow Kathyskeho pſchedmeſta ſo ſpaliſtu. Schtyrjo dželacžerjo a jedyn wohnjowy wobornik ſo wobſchodžichu. Maczinjena ſchoda poldra milijona hrivnov wucžini. — Wondželu w nožy ſ nowa wohēń w Rukojchnikowej dželacžerſkej hřeči ſ njekeždžliwoſcžu jeneho dželacžerja wudry. Wobhdylerjo, ktrýž wohēń w ſpanju pſchelhmatu, ſo woknam dele ſeſlaſtach, dokelž ſo jenicki drjewanj ſchód hřo palesche. Hacž dotal ſu tſinacže do zvila ſwuhlených cželov ſ roſpadankow ſpaleneho doma ſwucžahali; wjele wobhdylerjom hřeče ſpobrachuje. Boja ſo ſo budže ličba morvých jara wulka.

* (Padnjenje dweju Němzow w Tyrolskich horach.) Pſchi naſtupjenju Tisichewſkeho wjeſchka w Dolomitach ſtaj dwaj pucžowarjej ſ Němzow, rěčnik Viktor Haager ſ Landshuta, 25 létu muž, a wucžer Jans Buchenberger ſ Augsburga, tež 25 lét starý, do hřubin dele padnyloj; wobeju ſu wondžano w nožy morweju namakali. Dweju druhemu pucžowarju Dr. Zotta a Duerbecka, wobeju ſ Landshuta, ktrajž běſchtaj po thym ſamym pucžu ſ wodžerjom Schranzhoferom ſchloj a na ſkaly ſ powjafami pſchimyjasaňaj byloj, ſu njevoſchodženej do Sextena pſchimyjedli. Taj dwaj morvaj běſchtaj wubjernej lažerzej na horach a běſchtaj hřo na Schredhornje a na Finſteraahornje a na druhich wýkotich a ſtrachnych horiſtach pobylou. Tón ras běſche ſo na tak mjenovanym "Wandelu" 50 puntov cžekti ſamjen, wysche ujeju wotvalil a na Haagera padnyſchi jeho poraſyl, a Haager bě Buchenberga ſobu podorohnyl. Zott a Duerbeck widžeschtaj jeju jako gummiſowaj balaj wo ſkaly luſkacž. Taj dwaj, ktrajž ſtaj ſebi živjenje wuſhovaſoj, dyrbieschtaj wóžkom hodžinom dolho na ſtale jehajo wulki ſhajecky ſtrach wuſtacž; ſi woprěoka hřyscheschtaj hřeče žaloſczenje dele padnjeneju, ktręž ſložne wulhomanje bě ſ wulkej cžekotu ſjenocžene. Žeju cžele ſtej do Innichenow dovjefenej.

Wuſhudženja.

Ahoſtaňla ſomora. 13 létnej ſchulſki hřečež Jurij ſeſla ſo wuſna, ſo je leſha 27. haprleje rano Möllerez bróžen ſapaliſ. Nimo Möllerez bróžnje dužy je wón ſchwabličku, krótko předy namakanu, ſapaliſ a ju přječ cžižnýl. Na ſemi je ſloma, ktrajž bě ſ třehi dele panyha, ležala. Wón ſo neje teho dohlaſat, tež neje vhtnyl, ſo ſo ſloma ſe ſchwabličku ſapali, a ſo ſo wohēń do bróžnje roſſchéri. Plomjenja ſo na druhé Möllerez a na tvarjenja ſuhođneho ſublerja Mlynka pſchenjeſzechu. Wſho ſo do cžista ſpali. Wobaj ſ wohnjowym nejebožom potřejenaj njeſeſchtaj nežo ſavěſčene a teho dla třetu ſchodu počerpiſchtaj. Dokelž wobſkorženy přeſeſche, ſo je wohēń ſ wotpohladom ſaložil, jeho jenož dla lohkomžhlneho ſaloženja wohnja a dla pſchepüpjenja ſ jaſtu na dževjecž měžazow ſaſhodžichu. Tole koſtanje mějachu ſ počerpiſjeney pſchepytowanſkej jatbu ſa ſapokužene.

Sa naſch herbfſki dom

bě ſo dotal nařomadžilo: 46,553 hr. 21 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Wondželnizy . . . . . 3 = 15 =

W "Katholſkym Bóhle" cžižlo 33 létu 1898 hřo ſwitowane:

Platowa komiſija ſo ſaſo wuſpala 2 hr.; Delanská patentna komiſija 1 hr. 20 np. + 80 np.; wopomnjenka na wuſtajenju (F. B. 3) 1 hr.; na M. kwaſu w Kuluowzu naſvěrala ſ. R. 6 hr. 95 np.; niz třinatého, ale wobomnateho 6 hr.; wjele dobreho ſ Delan 13 np.; knies professor Roman Brandt 3 hr.; wón je mějchal zvý ſal, hdyž je mějchal zvý ſal — pſchecž neby hřivnu dal, 1 hr.; dwě karžy pěſka ſ ranſkeho morja 50 np. + 50 np. = 23 = 8 =

S džakom ſwituje

Hromadže: 46,579 hr. 44 np.

ſarjadniſtwo „Macžių ſerbiſleje“.

Wobleczenia

ja mužskich hido po 11 ml.,
ja młodzenzow = = 8 = 50 np.,
ja hózow = = 2 =

po twierdeje tkaniny a schwärne sechite. Saplaty k porjedzenju so
kózdemu wobleczenju pschedadza.

Jenotliwe kholowy, pjesle lazy atd.,
sportske wobleczenia, klobuki, mězy.
Na wszech lětne wězy dawam wot netka
12 prozentow rabatta.

Kurt Lehmann

32 na lamjentnej hažy 32.

Klampnarſke tworh,

jak: mlozowe karany, mločniſi, ſrijepiſle ſhany, ſupanske
wanje, lampy atd. wot netka po poniženych placzisnach pschedawam.

Otto Schulz, klampnar
na bohatéj hažy 10.

Winſki črjijowy ſlad.

Wulki wubjerk mužazich, žonjazich a džecčazich
ſchörnjow a ſtupnjow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch

na lamjentnej hažy 15 podla hosczenza ſleteje króny.

Jed psche ſchczónwy,
rucze a ſ věstoſe ſkutkowazy,
porucza Germania-drogownia,
dr. Roeber.

Najlepſche nowe
polnojerje,
jara dobre a tuczne rybhy,
mandl (16 ſchtuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naſledn.
na bohatéj hažy 8.

Re w u ſ y w e j
najlepſchi dominialny folij
najlepſchi hoborski folij
po najtumisich placzisnach porucza

Jurij Schwiebus
prjedy August Bartko
na ſwonkownej lawſkej hažy 10.

Winowa pschedawarnja
Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na ſerbſkej hažy 10
ſwoje wubjerne naturſtočiſte

Re wino
w ſnatej dobroſezi a placzisnyhodno
porucza.

Wožebje ſo porucza wožebite
wino ja frejshudych a čerpijazich
na žold, bleſcha po 1 ml. 60 np.

Zokrowy ſyrup

punt po 10, 16 a 20 np. jaſo
dobru twori porucza

Ernst Glien

pschi žitnych vitach 48.

Nowe polnojerje

po wszech placzisnach porucza

Ernst Glien

pschi žitnych vitach 48.

Swoj bohače ſriadowaný ſkład

z i g a r o w

100 ſchtuk hido po 2 hr. 40 np.
Injeſam kurjerjam naležne porucza

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej hažy 9.

Jed psche ſchwobhy

rucze a ſ věstoſe ſkutkowazy,
porucza

Germania drogowňa

dr. Roeber.

Wulſtonje ſkodgaze nowe polnojerje

po 6—10 np.,
kopu po 350—450 np.,
porucza

Carl Noack

na žitnej hažy.

Rjepikojty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družinach tobaka po 10 np.,
pakſika, jara dobrý ſchupowanſki
tobak, bohaty ſkład zigarow po
wszech placzisnach, mjes druhim
tež zigar po 2 np. porucza

Jurij Schwiebus

(prjedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej hažy 10.

Swoj ſnaty dobrý

palenz

po najtumisich placzisnach
poruczataj

Schischka a Rjeczka

na ſwonkownej lawſkej hažy.

Czerstwy ſój punt po 30 a

40 np., tuczne ſzischene ſwinjaze
mjaſo po 70 np., ſolbaſowy tuſ
po 40 np., tuczny howjaſowy
brjuch po 50 np., 2. družinu
běleje ſolbaſy po 50 np., ſadlo
punt po 65 np. porucza

O. Petſchla na žitnej hažy.

Schörzuchi ſ čelazeje kože

porucza po tunich placzisnach
Heinrich Lange
pschi žitnych vitach.

Sſerbske ſpěwatske

w najwožebniſich a jednorých
ſwiaſtach ſu po tunich placzisnach
na pschedan we wudawatni „Sſerb.
Novin.“

Re w u ſ y w e j

hróč,

w o f u ,

hoborski folij,

ſchlesynski ſzreni folij,

hejdusku,

prawu ſepu

porucza

Gustav Heinke

pschi žitnych vitach 34.

Wſchē druzinę

koruſchlow

ſamzneho mlécza,

ſardamomen,

muſkatowe ſvěthy,

běly a čerwjený popjet,

piment,

ſaſtran

poruczataj tunjo

Mersches bratow naſlednilaj

pschi žitnych vitach 30

Strauch a Kolde

na lamjentnej hažy 3,

dalokorečzak 81.

Rum, arak,

kognak,

puſchowé eſſenzy,

wſchelake ſukraſne a wukraſne

blidowe likery

w derje wuležaných družinach a
w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttner

w Budyschinje

10 na ſerbſkej hažy 10,
wožebita pschedawarnja
ſa wiua a delikatesy.

Kózdy, ſotryž
chze ſebi dobrý
a tuni čožnik
kuſicž, abo
ſotryž chze ſebi
jón porjedzic
bacž, njech dže
k čaſnikarjej

Curtej Jenežej
na ſwonkownej
lawſkej hažy 5,

póda knjeſa lotteriſkeho kollektéra
Jägera. — Jenež pschedawa a
porjeda ſa ſwoje dželo ſprawnje
rukuj.

Howjase, konjaze,
čelazeje a woweſe ſoje ſož tež
woweſu wotmu pschezo po naj-
wyschisich placzisnach kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych vitach njedalſko
ſerbskeje katholiskeje zirkwie.

„Sſwiaty poſt“

je pola knjeſa ſſmolerja w Bu-
dyſchinje ſa 75 np. doſtačz.

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokolnośc'

změje jutře n e d ź e l u 21. dženja žnjenca popołdnju w 5 hodź. swoju měsačnu skhadżowanku w Khwaćicach. Knjaz farař Vogt-Lüpjanski je nam pokračowanje swojego zajimawego przednoška wo Chinesiskej dobrociwje přilubił. Hewak cheemy wo wažnych przedmjetach jednač, teho dla wše sobustawy jara naležne přeprošujemy. Serbjo a Serbowki jako hosco su nam lubje witani. **Předsydstwo.**

Pschi ratarškej schuli w Budyschinje

a pschi szadarskej a sahrodijskej schuli, s njej sjenocenej, šo symski semester wutoru 18. oktobra 1898 započnje. Pschitowiedzenja sa wobej schulskiej wodzeleni pschijima a wšcho dalsche wukas direktor J. V. Brugger.

Prošo

je šo žandženu šobotu namakało, kotrež je sprózne pschi dróh že džalo. Wone je saho dostacž w Drobach čížlo 19.

Stare třeschné zjhele šu tunjo na pschedan na róžowej haſy 8.

Kóždu dželbu nowych ržanyh wollepow, kaž tež zjina kupuje po najwyschischich placzisnach

Ernst Wader
na hornicérškej haſy 2.

Rmotsaze listy,
sbozopſchejaze ſhartý,
narododženje =
zklubjenje =
zvazne =

druhe slladnostne ſhartý, wózbitosz: napohladne ſhartý, pisanſku potřebu wšcheje družiny a tintu porucza

Moritz Lange w Nješwacžidle.

Zyle tuczne howjaše miažo punt po 50 np., ſotbaſu punt po 60 np., czerstwy ſotbaſowy tul po 40 np., wuschrjeny ſot punt po 40 np., polež pschi 5 puntach po 70 np., ſadlo punt po 65 np., ſuschene miažo punt po 70 np. porucza

reñik Wagner
na seminarſkej drósh.

Wulke jerje

mandel po 50 a 60 np.
poruczataj

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej haſy 6.

Spěw
do žnjowych wěnzow
šu na pschedan
we wudawatni „Sserb. Nowin“.

Šsobtu 27. augusta dopoldnia w 9 hodžinach maja šo na taſhbarku čížlo 9 derje džeržana garnitura polstrowaných meblow, 2 ſofaj a 12 ſtolow, loža, blida, ťawki, řeklenecany ťamor s komodou, ſopravny ſotol, 1 ťaulerſla ťuchowa plumpa, 1 želeſna a 1 ſoprava pónoj, 1 ťahrodna ťylawa, ſwonečki a grot, wula dželba woknow, bleſhov, laſhežow, ſorbow atd. na pschedzowanje pschedzowacž.

Oskar Fuchs, ſapokaſ. awkzijonator.

Něčník Drache

pschi mjažowých jědkach 1 po 2 ſkodomaj je tež njedželu wot 8—11 hodžin dopoldnia i rězam.

Šhm ſo domoj mróczil.

Něčník Wesser.

Rakečanske serbske towarzstwo „Lipa“

změje jutře njedželu 21. žnjenca popołdnju w 4 hodź. w Križanec hospencu swoje měsačne posedzenie. Přednošk je so přilubił.

Duž wo bohaty wopyt prosy předsydstwo.

Prěnjeho pohoncža hnydom psita knježi dwór w Saręžu pola Nješwacžidla.

Smydom abo k 1. septembrem ſlužbne a ſtwinske holzy, pěstońče, hospoſy, dójki, ſlužobne a hródzne džowki a tajke k ſwinym, pohoncžom, gratmiſtrów, wotročzkom, ſrenkow, pohoncžom, wolažych a hródzne džowki na wýh a do města psita A. Sauerla na seminarſkej haſy 17.

Dójk u,
ſtrowu, k třinjedželskemu džesčzu hnydom psitam. Dalsche je ſhonicz pola baby Manowewe w Budyschinje na žitnej haſy 2.

Mólnego pohoncža hnydom abo k 1. oktobre psita knježi dwór we Wutoležizach.

Młodeho piſarja
s dobrym rucznym piſmom k 1. abo k 15. septembrem psita
řežnik Wesser.

Někotři drjeworěſarjo ſo pschi wulkej affordowej mſdže bliſko Mužafowa psita, fotſiž chyli ſo pola 1 a m b o r v p. Schneidera w Mühlbachu v. Teupliž ſamolwiež.

Bratraj Cloofaj we Węžlaru.

Hnydom a k nowemu lětu kučki, ſtwinske a ſlužobne holzy, pěstońče, hospoſy, dójki, ſlužobne a hródzne džowki a tajke k ſwinym, pohoncžom, gratmiſtrów, wotročzkom, ſrenkow, rólnych pohoncžom, ſrenkow, wolažych a hródzne džowki na wýh a do města psita A. Schmidtowa w Budyschinje na ſukelnſkej haſy 24 po 1 ſkodze.

Namalała
je šo ſobotu mōſheni i pjenjeſami. Wona je saho dostacž we wudawatni „Sserb. Nowin“.

Džak.

Wſchitkim tym, fotſiž ſu pojedželu popołdnju pschi wudyrjenju ſchodu činjazeho wohnja ſ bliſta a ſ daloka na pomož ťwatali, wutrobný džak prajimy prajizy: ſaplacz Boh!

W Nješwacžidle, 16. aug. 1898.
Gmejnſta rada.

Džak.

Po tym wopravdze kraſnym a bohatym ťulſkim ţwiedzenju, kž bě dženja naſche Nješwacžidlske hnadne knjeſtvo wſchitkim ťulſkim džecžom majoratſkich wžow w knježim parku wuhotowalo, wabi naš wutroba,

knjeſej baronej a knjeni baronowej
i Bietinghoff-Niesch

je rjenje džakowacž, ſa wšho, wožebje tež ſa to, ſo ſo wo wšho tak ūbosčiwje ťamaj ťtaraschtaj, ſo my to ſ naſchimi džecžimi Ŝenje ťabycz njemóžemy.

W Nješwacžidle, 16. augusta 1898.

Schulſz h prjódſtejerjo Nješwacžidlskich majoratných wžow.

Fischloha i číslu 34 Serbskich Nowin.

Csobotu 20. augusta 1898.

Placíšny rěsneho skotu na Draždánských slótnych wilach

15. augusta 1898.

Placíšny po zentnarju a hrivnach.

Slótné družiny a wojsnamjenjenje.		Žiwa	Rěsna
		waha.	waha.
W o l y:		hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene, najwjetscheje rěsneje hódnoscze hac̄z do 6 let	35—38	64—68	
2. mlode, mjaſne, njeuniformjene, — starsche wuformjene	32—34	59—63	
3. žrenjo pizowane mlode, derje pizowane starsche	29—31	54—58	
4. žnadnje pizowane fózdeje staroby	—	50—52	
Ž a l o j z y a t r u w y:			
1. polnomjazne, wuformjene jalozhy, najwjetscheje rěsneje hódnoscze	32—34	58—62	
2. polnomjazne, wuformjene truwy, najwjetscheje rěsneje hódnoscze hac̄z do 7 let	29—31	53—57	
3. starsche, wuformjene truwu a žnadnje wuwite mlódsche truwu a jalozhy	26—28	50—52	
4. žrenjo pizowane truwu a jalozhy	—	46—49	
5. žnadnje pizowane truwu a jalozhy	—	43	
B y t i:			
1. polnomjazne, najwjetscheje rěsneje hódnoscze	33—36	58—62	
2. žrenje pizowane, mlódsche a derje pizowane starsche	29—32	53—57	
3. žnadnje pizowane	—	50	
G ž e l a t a :			
1. najlepšche s mlokem wuformjene abo najlepšche wot žvza	43—45	67—72	
2. žrenje formjene abo tež dobre wot žvza	—	62—66	
S s w i n j e:			
1. polnomjazne lepichich rožow a jich řeřiženjow w starobje hac̄z do 1½ leta	50—51	62—63	
2. mjaſne	47—49	59—61	
3. žnadnje wuwite, tež ranž a kundrož	45—46	57—58	

Placíšna žitow a produktow.

Bitowy doros w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju		
	13. augusta 1898.		18. augusta 1898.		
2164 metrow.	wot	hac̄z	wot	hac̄z	
	hr.	np.	hr.	np.	
Pscheniza	běla	9 96	10 —	8 82	10 —
	žolta	9 42	9 96	8 53	9 41
Rogža		6 69	6 81	6 25	6 72
Ječmien		6 79	7 86	6 67	7 83
Wóz	50 kilogr.	7 —	8 50	6 50	8 30
Hroch		9 —	11 12	9 50	10 50
Bóza		7 78	8 33	7 50	8 50
Zahly		13 —	15 —	12 —	14 —
Hejdusčka		15 —	16 —	14 —	15 —
Bérny		2 25	2 50	2 —	2 60
Butra	1 kilogr.	1 90	2 20	1 70	2 —
Pšchenicna muška	50	9 50	20 —	—	—
Ržana muška	50	9 —	13 50	—	—
Sýno	50	2 30	2 80	2 20	2 80
Sloma	600	16 —	19 —	16 —	19 —
Prožata 1086 štítul, štítula		11 —	23 —	—	—
Pšchenicne wotrubu		—	5 25	—	—
Ržane wotrubu	50 kilogr.	—	5 50	—	—
Pšchenicny gris		—	5 50	—	—
Ržaný gris		6 50	—	—	—

W Budyschinje placíše: kóz pšcheniza (běla) po 170 puntach 16 hr. 93 np. hac̄z 17 hr. — np., žolta 16 hr. 1 np. hac̄z 16 hr. 93 np., kóz rožta po 160 puntach 10 hr. 70 np. hac̄z 10 hr. 89 np., kóz ječmienja po 140 puntach 9 hr. 50 np. hac̄z 11 hr. — np.

Na Burži w Budyschinje pšcheniza (běla) wot 9 hr. 50 np. hac̄z 10 hr. — np., pšcheniza (žolta) wot 8 hr. 53 np. hac̄z 9 hr. 71 np., rožta wot 6 hr. 57 np. hac̄z 6 hr. 88 np., ječmienja wot 7 hr. — np. hac̄z 7 hr. 50 np., wóz wot 8 hr. — np. hac̄z 8 hr. 50 np.

Wjedro w Londonje 19. augusta: Rjane.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej žirkti smje 11. njedzeli po ſhwatej Trojizi rano w 7 hodž. ſarac Ráda ſerbſtu ſpomjednu rěč, 1/2 hodžin ſerbſke a w 10 hodž. němſke predowanje.

Křesni:

W Michalskej žirkti: Jan Richard, Jana Vjedricha Scholty, wobydlerja a ſabrikatorja na Židovje, §. — Ernst, Jana Bohumila Hohlfelda, kublerja

w Toronzy, § — Pawol August, Jana Hermanna Libsche, khežlarja a dželacjerja w Hněwšezach, §. — Khorla Gustav, Khorle Augusta Hoblanda, pjeckarja w Dobruschi, §. — Vena Margaretha, Hermanna Pawola Kschizana, rěniſkeho miſchtra na Židovje, dž. — Hana Maria, Jana Dürlich, wobydlerja a ſabrikatorja w Dobruschi, dž.

W katholiskej žirkti: Marja Hilžbjetka, Michala Krawza, dž. — Jurij Pawol, Millawſka Schmarandera, pohonzja, §. — Frieda Bertha, Franzia Springera, ſabrikalſkeho dželacjerja, dž.

Zemrječi:

Džei 10. augusta: Vjedrich Josef Seiche, khežlar a ſtarat w Nadžanezach, 56 l. 3 m. 27 d. — 14. Morv narodž. dwójniſki §. Vjedricha Moriga Heim, ſtalačkeho miſchtra w Hornjej Kinje. — 16. Ernst, Jana Bohumila Hohlfelda, kublerja w Toronzy, §, 13 d.

Fotografowarnja Roberta Šůka

• w Budyschinje na ſukelnilej haſh 20 •

porucža ho k dželaniu portraitow, gruppow, ſrajinow a powjetſchenjom po ſózdym wobraſu hac̄z do živjenjoweje wulkosze píchi niſtim wobliczenju placíšny a najlepſchim wuwjedženju.

Duzend viſitneje wulkosze placíž 5—6 hrivnow, duzent kabinetneje wulkosze 12—15 hrivnow.

Bruniziu

jamý hrabje Lippe w Subornicžy

čeſčenym pſchetrjebarjam k palenju a tepjenju porucžamý. Wona najlepſchu čeſku brunizu ſaruna a fe ſwojej wulkej tepjeňskiej možu a tunjoſežu khezre ſalutowanje poſkiža.

twarzki a rólių kalk

w ſwojich kalkownjach w Niſkej a Kunnersdorfje porucža firma G. Plümecke w Niſkej.

Zeničke pſchedowanje ſa Budyschin a wokolnoſež ma knies G. Bock w Budyschinje na hornežeſkej haſh 43.

Jenož 1 hodžimu

zo butra džela ſ dr. Roeberowym butrowym pólvrrom.

Dostacz

w Germania-drogowni.

Mějeczel dr. Roeber,
chemik a haptikač,
na bohatej haſh, ſ napſtečza winoweje ſicže.

"Serbske Nowiny" wudawaja so kózdu sobotu.
— Stwórlétna předplata we wudawařni 80 np. a na němských póstach 1 mk., a příjenem do domu 1 mk. 15 np. — Kózde čílo płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nkawěsti, kiž maja so we wudawařni „Sert. Now.“ (na róžku zwonkne lawskie hasy čo. 2) woteda, płaci so wot mađeho rynčka 10 np. a maja so štôrtek hać do 7 hodz. vječor woteda.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Cíle Smolerjec knihicíščeře w Mačičnym domje w Budysinje.

Číslo 35.

Sobotu 27. augusta 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němjske khězorstwo. Khězor Wylem je ſobotu Mainz wopýtał. Wón je tam wjazy rěczow měl. S wyjchšim měchjanostu ſo powitawſchi wón praji, ſo je ſo kruze roškudžil, ſo chze ſtuk ſobuſtva džeda a měr ſe wjchěmi možami ſakhowac̄. Nahladnoſc̄ pola naſchich ſužodow dyrbí ſo ſdžerzec̄, k temu je trjeba jednoth a ſobuſtukowanja wſchich němſich ludow, haj tōždeho jednotliwza. — Pschi hoſziniňe khězor praněmſke město Mainz a pěkne kharakterowe wožebitoſc̄e pschirheinskeho wobydlerſtwa ſlawjeſche. — Pschi paradže khězor 13. hufariſti regiment khwaleſche a měnjeſche, ſo buđeschtaj ſo Vjedrich Wulki a starh Biethen wjehelilo, taſki regiment měz a naſjedowac̄.

— Wo pučowanju khězorskeju mandželskeju po Paſalſtinje ſo psiche, ſo wonaj 31. oktobra po poživječenju ſbóžnikowej zyrkwe do Jericha wotjedžetaj. 1. novembra wonaj Jordán a Morve morjo wopýtataj. 2. novembra ſo do Jeruſalema wrčežtaj, hōžek khězor hifchě ſwoj dalskej dnjej woftanje. Domojuč pónđe psches Taffu a Haifu, ſi wotkal ſo hifchě Nazareth, Gethsemane a hora Tabor wopýtaſa. 9. novembra powjedze pučz wróčzo do Haifu. Wot tam ſo ſi lōđu „Hohenzollern“ do Bai rutu, Damaska a Baasbeka powjese. 16. novembra khězorskaj mandželskaj psches Beiruth do Egipotiskeje pojedžetaj.

Mandželska prynza Vjedricha Augusta je ſańdženu pónđželu 1/28 hodžin wjecžor w villi we Wachwizach do čaſha a čežko k žinjenju pschelabu prynzeſu porobžila. Krótko po narodže a po wukſežicžu džežatko wumrje. Prynz Vjedrich August je jo předy, ſaž to katholicka zyrkej w muſných padach dowoli, bjes pomozu duchowneho wukſežil.

— Bruski prynz Hendrich je ſi wójnskej lōđu „Němſka“ k ruſkej kúpi ſachalinej, ſi ranja ſsibirskeje ležazeje, pschijel. K jeho čežej ſo kwyjedženska hoſzina wotbywache, pschi kotrejž prynz na ſtrowje zara Míklawſcha II. piſeſche. Prynz Hendrich ma myſle, po rānskej ſsibirskej pschi Amurskej rězy dale pučowac̄.

— Wot pschichodneho khězorstwoweſe ſejma budža ſo ſi nowa wjetſche ſumy ſa powjetſchenje wójſka žadac̄. Wójſkowe ſarjadtvo je ſebi wotmyſliło, nowy armeeſor ſradowac̄, kotrejž ſtab dyrbí ſwoje ſyđlo w Mainzu měz. Dale ſu khětre pscheměnjenja pola artillerije wožakac̄, tež maja myſle, nowe pěchotiske regimety, kotrejž ſu ſo ſi polbataillonow ſtworil, ſi tſežimi bataillonami powjetſchic̄.

— Nowe tſelby ſo hido ſažo w němſkim wójſku wupruhuja. Kajke ſu nowe tſelby, je hifchě ſuſka potajnoſc̄ a ſo předy njeſcherađi, doniž wójſko njebudže ſi nimi wobrónjene.

— Njeđzelu je ſo w Krefeldze 45. ſjed ſe němſkich katholikow wotewril. Wočaſtuja, ſo licžba ſenotliwych wobdzěníkow hać ſe ſonzej ſjedža na 15,000 hać 20,000 muži ſroſče. Bamžej a khězorej Wylem ſo telegramaj poddatoſc̄e požlaſtaj.

— W tu khwilu wóžomnacze poſlých redaktorow po wobſeženju „Džennika Poſnaňſkeho“ w jaſtwje ſedži. Pódlia teho ſo hifchě ſi 15 dalskich prozežow pschecžiwo redaktoram poſlých nowin wjedže.

— W Bokwizach w němſkej deluij ſužiž je krajny radžicžel ſi Bredow tamiſiche wojeſke a veteranske towarſtvo roſpuſhčil. ſi naſtorkom k temu ſu požlednje wólby do khězorstwoweſe ſejma byle. Wjele ſobuſtawow, haj ſu adž wjetſchina ſobuſtawow Bokwi-

čanského wojeſkeho towarſtwa bě ſozialdemokratiſkemu kandidatę ſwój hlož dała. S tym běchu ſobuſtawu pschecžiwo wuſtawkam cžimle, kotrej ſebi žadaju, ſo maja wojeſke towarſtwa luboſc̄ a ſwěrnoſc̄ k khězorej a khězorstwu hajic̄ a pěſcžic̄. — Druhim wojeſkym towarſtwarem teho runja hroža, ſo je roſpuſhčea.

— Hać runje je bamž Leo XIII. hifchě ſe cžily a čerſtwy, ſo hido roſpomina, ſchtó móhl ſi jeho naſlědnikom byč. Raſtholſke nowiny w Němſkej mjes ſandidatami na bamžiſki ſtol tež kardinala Gottia, w lēcze 1834 w Genua narodženego mjenuja, hać runje je wón hakle wot lēta 1895 ſi kardinalom. Němſke nowiny ſu ſkonečnje myſlicžku wuwjeſle, ſo by ſo jako pschichodny bamž jedyn Němž wuſwolił. Žene Draždanske nowiny ſu k temu pschiſpomiſle, ſo tole wotmyſlenje tež khězor Wylem w vatikanu podpjera. Hido wot čaſha Hadriana VI. njeje žadyn Němž wjazy na bamžiſkim ſtole ſedžal. Mjes němſkim a franzowſkim wliwom budže pschi bližszej bamžowej wólbje w kóždym pschipadže horze běženje.

Avſtrijska. Šslovjenjo w Avſtrijskej ſo bojež pocžinaju, ſo knježerſtvo ſkonečnje tola hifchě ſpjecžiwm Němžam k woli rěčowym wukas ſběhniſe, ſi kotrejž je ſo čeſkej rěči na ſudniſtvach a druhich wychnoſc̄ach runoprawoſc̄ ſi němſkej rěču dała. Čeſcha teho dla hroža, ſo budža jich ſapóžlanžy, jeli ſo čeſkej rěči w Čechach runoprawoſc̄ ſi němſkej ſažo woſmje, pschecžiwenje pschecžiwo knježerſtu cžinicž, kajkej hifchě njeje ſwět widžal. W tej ſamej myſli tež poſlýce a ſlowjenſke nowiny piſaſou.

— Wulke džiwanje je ſbudižilo, ſo je khězor Franz Josef na dnju ſwojich 60 lětnych narodnínów lieutenanta Stumpfa, kotrejž je ſadwelowawſki židovſkeho lichowarja Hopfinga ſatſelli, wobhnadžil. Stumpf, kotrejž je lěto w bludniſy był, ſo do ſwojeho předadwſkeho regimenta ſe ſtarym rjadem ſtaji. Tole wobhnadženie je w wójſku a mjes ludom wulke ſpokojenje ſbudižilo.

Franzowſta. Franzowſojo hido dolho na ſklađnoſe ſakaja, ſo bychu ſo Hainanskeje kúpy, ſi połodnja Chineſkeje ležazeje a Chineſam ſluſhazeje, ſmožowali. Tajka ſklađnoſc̄ ſo jim nětko poſiſča. Domorodne wobydlerſtvo je tam pschecžiwo chineſkemu knježerſtu poſtanýlo, a ſběžk je ſo w tej měre roſhčeril, ſo chineſe wójſko njeſamóže tamniſich hifchecžianow ſchitac̄. Duž khězora Franzowſojo porjad na kúpje ſažo poſtaſic̄, a teho dla ſwoje wójſko na njuz požlaſt. Dobrowolne potom Franzowſojo Hainan wjazy njeſopuſhčea.

Ruſkowſta. Wſchitkim ruſkim wojeſkym ſakalam je wójnski minister ſakalaſ, „ſtražu pschi Rheinje“ (Wacht am Rhein) piſtač. Ruſkim je ſi po hóřeſtvenjom bylo, ſo ſo wobhaje w ruſkej Poſlcej, hōžek wjele Němžow bydli, konzerty wotbywaju, w kotrejž ſo ſi wjetſha němſke wójnske a wótcžinske hložy piſtachu. W Němzach ſebi nětko žadaja, ſo by ſo ſakalaſ, w Němſkej ruſku narodnu hymnu piſtač. K politiſkim ſchmatanžam teje wěžy dla njedonidže.

— Hido lěta dolho ſo Ruſka broni a třižazh wojakow do raſhceje Afiskeje ſezele. Ruſc je njeſměrnje daloki, po kraju trjeboja derje wobrónjeni wojazy nimale lěto, ſo bychu k wotbyknjenemu ſonzej dozpili, po morju jěſba wot brjoha Čgorneho morja hać k ſibirslemu pschitawnemu městu Vladivostok ſe džewjecž njeđzel traſe. W tu khwilu ma Ruſka w rānskej Afiskej 124 battaillonow, 72 ſchwadronow a 37 batterijow ſtejo. We wokolnoſci ſi Vladivostoka, kotrejž bychu ſendželzenjo pschi móžnej ruſko-jendželskej wójnje najprjedy pschimali, ſi najmjeñſha 20,000 muži ſe 66 kano-

W bliższych lęczu so twar żelesnizy piches chinesku Mandżursku do Porta Ultura sapoczeńje, kotryž su Chinesojo lętka Ruskej pschenajeli abo wjele bōle wotstupili. Na dobycze Mandżurskieje — pschetož taſku politiku želesniski twar pschedstaja — so s tſjoch stron hotuja. Generalojo se kwojimi regimentami, inženieurojo s črjodami dželaczerjow, łodze, łodźnizy a pschekupzy se kwojimi pschitwami a jich wotpohlad, tamny wobſcherny kraj wobſbadzic, wužiwac a pscherusieć. Wobſchernosc mandżurskeho kraja móżemy ſebi hakle pschedstajec, hdź ſebi pomyslimy, so je jeho połnóżna strona 400 mil abo 3000 kilometrow dolha, mjes tym so dalokosc wot Meža hacž do Tilsita 1300 kilometrow wuczini. Jendželčenjo nětko wſcho ſpytaja, so bychu Ruskich s Mandżurskieje wotcziszczel. Teho dla běchu twar želesnizy s Tientſina do Mandżurskieje na so storhnyć ſpytali. Ruska je pscheczivo temu hnydom rafnje ſakrocžila. S dobom je Jendželčenam hroſyla, so ſwoje wójsko do Indiſkeje pôſczele a tamniſche ludy wot jendželskeho pschaha wužwobodzi, tak bôrſy hacž Jendželſſa w Ruskej a Mandžurskiej wobčežnoſce cžini.

Ruski wujskich w Ajsijskiej żamo nětko jendželske nowinhy pschijopisnaja. Wone piňają: Ruski čłowjek je na wšichc wobcežnoſcie a tradanja swučenj. Wón je hotowy, je ſwoim wjedniom hicz, hdezkuſi jeho ton wjedze. Na tajte waschnje ſo ruski lud jara derje k ſažydljenju w Chinje pschihodži. Wožebje ſu Russzy ſ połodnia niz jenož dobrí ratario, ale tež wubjerni wojažy. Wschitkim tym, kotiž dzedža do Mandžurskeje wuczahnyč, ruske knježerstwo wulke polóženja lubi. Russke knježerstwo njeje tajte, tajkež je jendželske. Hdyž je ſebi něčhto wotmýſliło, wone to zyle čini a niewostanie połpućza ſtejo, wožebje niz, hdyž ſo wo thézorſtowou politiku jedna. Russke knježerstwo je wuczaharjam do Mandžurskeje nusne wuhotowanje, to rěfa kruwý, konje, rólny grat a pôdla teho hotowe pjeniesy ſlubilo, kotrež maja ſo po malych dželach wotplacicž. Prěnje lěto knježerstwo burów ſ trébnej ſyntwi hastara. Kózdemu tajtemu wuczaharjej ſo pjenies ſa wjesbu do Mandžurskeje dari. Tykaž ratariow, kotiž ſu ſwoju tříletnu wojetiku ſlužbu wotbzlužili, ſu hotowe, do Mandžurskeje hicz. Woni budža, ſo wě, jara pschijohdni ludžo, jeli ſo by ras k wojinje doschlo. Sa čzaž naſtcheho živjenja je Russka Kawkaſus a Bokharu ſebrébała, nětko pycznie połnóznu Chinu na ſo czahnuč.

— W Turkestanje hiszczęske nabozinę hibanje mjes muhamedanskim wobydleństwou njeje podtłoczone. Każ tamniſche rufse nowiny piſają, je wychnoſeć w Ferghanaſkim woſtrjeſu ſ trju poſtrjepjene piſmo dostała, w kotrymž rufim broża, ſo budźa ſo dla wotprawjenja ſbęžkarjom wjećiež a ſo „hwjata wójna” bóřy wudhri. W tym drje ma ſo pschicžina pytač, ſo je turkeſtański generalny gubernator woblehnienſtwo na Ferghanu, Taſchkend a tli druhe turkeſtańskie woſtrjeſy położene, wo leto podlēſhil. Niedźiwažy teho je zor Miklawich II. 106 ſbęžkarjom, wot Dschiskeho wójniſkeho žuda 25. julija ſ zmjerči ſaſudzeniych, wobhnađiš, zmjertne khostanje do pschewienja do Sibiskeje pschemeriwſtchi.

Schpaniška. Po wójniskim njeſbožu ſo bojaču, ſo schpaniſki lud ſo pschećzivo kniježerſtwu poſběhnie a jo, rumje taž kralowu- kniježerku, ſ kraja wuczéri. Nicžo ſ teho ſo njeſtanje. Schpaniſzy ſu naſdaty leni lud, kotrejž jenož ſa ſwojim wjeſzelm krodži. Naj- bóle jich bědzenja bykow fajimuja, a jich jenicekze pschećze je, statne ſaſtojnſtvo doſtačz, ſo bykhu ſo ſ ničoczinjenjom na statne khosty žili. Wójisko je ſo hubjenje biło, na tym njeje wiažy dwelowacz. Amerikanshy, lotfiž bečhu jenož milizy a lotfiž hifchče žaneje kultu- njebečhu fruncęcz ſaklyſcheli, ſu starých na wójnu ſwnečených schpaniſtich wojakor ſibili. W žanej bitwie njejžu Schpaniſz dobyli. Wſchitž wocžiž ſhwedž a wędywſtojni praja, ſo je haniba byla, taž ſu ſo wojažu ſadzerželi; ujedziwojž teho ſu jich schpaniſke nowinu jako rjeſow khwališe a ſa generalow, lotfiž ſu jenož pora- ženja poczeſpili, hamo pjenjezne myta žadale. Zenož matroſjo ſ admiralom Cerveru ſu ſo pola Santiaqa khroble bili.

Zendżelska. Dla tworzenia nowej żeleńczej psches połnóżni Chinu psched krótkim mjes Zendżelskej a Ruskej wójna wudhyrież hrożesche. Zendżelzenjo Ruskej s wójnu hrożachu, jeli so jum wona njedowoli, tule żeleńcu natwarcie. Na dobo paš žu tele hrożenja wojmietke. To je šo teho dla stało, dokelž žu se ſjenocženych statow Zendżelskej s rosumienju dałe, so sa pschipad wójnu s Ruskej šo njemože, kaž bě woczała, na pomož ſjenocženych statow ſpinszczecz, ale na najwyšsche na derje ménijenu njestronitoseč. To

je wójski kapel w Zendżeskej hmydom podduszko. Ssami wójsk Zendżelczemjo wójnu i Ruskej wjeżż nochzbyku, ale żo przózowachu, Amerikanskich naręczeż, żo i Ruskej bież. Cziż pak maja nětko dość a nadoseż je schpanijskej wójnu.

Czim bbole žu Žendželčzenjo předy s mječom schzerczeli, czim mjenje maja jich nětko w Chinie sanč, hdvž žu hrožaze kłowa bjes skutkow wostale. Ruski pôžlanz Pawlow pola chineckeho kłejzora na prěnich huſlach piſka a je tam přjedawšchu sambožnosć Žendželčzanow do zyła podtłoczil. Haj, je ſo ſamo ſtało, ſo je chineſti mejtófral Li-Hung-Čang w ministerstwowych poředzenju jendželskemu pôžlanzej Macdonaldej pſchipowjedzil, ſo budže jemu s kraja kaſac̄, jelí ſo nije budže pěknischi.

Amerika. Sjenocżene staty w tu k̄hwiliu h̄iszcze nadrobne merowe wuměnjenja se Schpanijskej njejšu wuczinile. Na Philippinskich kupač ſebi sjenocżene staty jenož město Manilu a tamniſchi pschiftaw žadaja. Kupa Luzon, na kotrejž Manila leži, dyrbi dale Schpanijskim ſawoſtač, jeli jo budža ju dobyczeńskim ſvęzkarjam ſažo wotdobyčz móz. Dale ſu ſo sjenocżene staty na to ſwiaſale, ſo ſo na Kubje a Portoriku katoliskej zyrkwi jeje wobħedzenſtwo ſakhowa. Na Portorikoskej kupyje je ſo hakle něktole tamniſche domoródne wobħdeſtiwo psħecżiwo Schpanijskim ſběhnylo. Pjatki ſu woni město Coto sapalili, wurubili a wſcho wobħedzenſtwo, Schpanijskim ſlufschaze, wupuſežili. Schpanijszy ſu ſo do ležow wukhowali.

Starość a kultura

Powiedańko se živjenja

To bě symnij wjecžor w symje. Ssnechowa mjeczel sletaſche a czepejſeſche do wotna, wichor wujesche wokolo naſcheje khěže, ſotraž na hórzny ſtejſeſche; ale wo jſtwe vola naſ bě ežoplo a pſchijomnie a ja hotowach ſo na jěbu do měſta, kotrež níže ležejſe, jo bých w ſawrjenym towarzſtuje ſo na balu wobíděſlila. Moj nan, ſamobžny pſchekupz, kiz mejſeſche wulki wobkhod ſ wuhlom a do- dawajvym, bě po ſmijereži mojeje macžerje ſham ſa ſo a ſdalowaſche ſ ſiatwiche ſtiwjenja. Raſtha khěža bě poł hodžinu wot měſta ſdalea a jeno wuhlowe měſtuſhčza, hdžez běchu wulke nadoby wuhla, a dwórnishčę běchu bliſko naſ. Raſchej konjej teptaschtej a rjehotaschtej pſched khěžu, — wjedro ſo tež jumaj njeſpodobaſche, a moj nan rjetny:

"Khwataj, khwataj, hotuj ſo a cſiň, ſo wotjed ſeſch, mi je ſel koni a pohoneča. Njedaj jim cžakacž w tak hróſiňym wjedrje."

„Runię źym hotowa je źwojej psychu, dobrū nōž, luby nankō“, a spěšnije dzech po ſchodze dele, ſi ſhežu won a do wosa, w kotrymž hido naſcha hoſpoſa, fiž bě wot mačeřeſne ſzmercze pola naſk, keděſeſte, ſo by mie na ſwiedzeń pschewodžała.

„Njedajče konjomaj tak jara běžecž je tak jara cžma a
znadne mohlo ſo njeſvože ſtač, ſawołach pohonežej. Khwatnje
ſaczežeschtnej konjej a won džěſche do ſymſkeje noz̄y, do wětra a
žněha, nimo dwórniſchęza a wuhlowych měſtiſchęzow.

Zan sawróćz na městniſchežo a wotewtri woſne durje, hdyž
běhmu hac̄ ſe círihdz heuptowaznch ludz̄ dnoři.

"Shto dha macze tu na nashim wuhlijschežu wołacę?" wopraskachę ho a huydom pschistupi dwórnijscheżowu strażnik, kiž mjejeſte tež naſtęe wuhlijschežo wobfedźbować, k naſchemu woſej a powjedaſte, na khudu, hórzę ſdychowazu žónstu pokajuju:

"Tú, tala žena je uholo framyla a dýrbju ju šobu do města na polizajisti wurjad wſacž."

"Smilcze ſo nade minu, ſmilcze ſo, knjezna, jeno w najwjetſcej
nufy ſym to cžiniła, moj muž a džeczi ſu cžegžy khorı a ſyma je
taf fruta, taf jara fruta! Puſtchczęze mje, dyrbju domoj ē muzej
a džeczom!" ſakſchyn ſ hloſkom.

Mi dřívějše tute žádostěženje psches wutrobu a proschach strážnka, kama bjes mała plakajzy, so dyrbi žónskej hicž dacž.

"To ja nježnem, kniježna, dyrbju ju ſobu na poſižju wſacž, runjež je mi žel; dofelž ſu zyle porjadni ludžo, ſnaju tu ſwójbu, ale ſobu wſacž ju dyrbju! Eſuadž móže waſch knjeg nan něchtosia nju čzniež. Želi ſo jeniežžy woſprawikeny ſo ſda, je po tudomnym prawje žona ſwobodna."

Tu samvolachu někotre mužske hložy: „To ſu dobrí ludžo, ale muž je dolho bjes džela a nětkole khory.“

„Sano, jędźże domoj, proschu, spęchnię“, a na żonu sawołach:
„Niestrachnięże bo, psichwiedu nana żobu na polisiju!“

— Sa něchto mjeňšchinow stejach sažo w naszej bydlazej jstwē

psched nanom, jeho naležnje prošho, so by wot khudeje, wěscze wulku nisu čerpiazeje žony khostanje wotwobročil. Sswarjo wotmolwi nan:

„To dyrbju ja paduſčmizg dla taſle poſdže won, — wona džě budžiſche trjebaſa jeno proþyč, njebuđiſche džě trjebaſa kranječ!“ —

"Szanadż je to hiżo eżafężiżho, ale podarmo eżiniła, — f' nje-sbożownhmi je eżejko prawowacż; proschu, proschu, pój jeno fo mnu a wumodż tu żonu."

"Też ja proszę wstępnie!" ręknął moja psychodżetka a sklejczę jemu kłobuk a płaszczy, "czynię to namaj i lubością."

"Nea, jeno pomalu, to ſebi najprjodžy vſchekladžmy. — Dajče ſcor paſiwa a ſcor zhyrový na wóſne hydlo ſtajicž, mjes tym budu tež ja hotowý, vſchetož w domiažnych čzriach napoſledku tola won njemždu. To njechach ſzobu na bal a nětkole dyrbju tola won, ani mječor čłowięſt měra nimá!" bórzejſe the moj lubi nan.

„Budź lubočzinyh, koth nanko!“ reczach jemu a pschimnym
jeho ſa ruku. „Wtcho dobre!“ — a pschezo hjscheze ſ wobodnym
pohladnjenjom ſtupi ſ namaj do kniejskeho woſa, na kotryž buchtaj
tež torbaſ bórš ſtajenaj, a ſaſo daſchtaj ſo konjej na pucž, ſo
buchtaj naž na polizajſti wurjad domjeſloj. S doboſ ſ nami
dozpechu tam tež ſtražnik ſe žonu a ſ črjodu ludžimi. Mój nan
dželche najprení do pređka, ja ſama poſojach žonu. K ſastojniſej
pschischedſchi wupraj i mój nan, ſo je žónſta wuhlo ſ jeho dowoleñiom
brača a duž prožy, ſo buchtu ju hnhydom puſchęzili. „Seli temu
tač“, wotmolwi ſastojniſ, na mojeſho nana ſrošymliwje hladajo,
„dha je węž wotbyta a wy módecze hicž.“

Zona padže psched nanom na kolenje a džakowatše ſo jemu ſdyhaju.

mohli "wam tež pomháč, kde je wasche wobydlenje?" Ma rážku horňačeške hafnií riešim sačinírik snaiu tneb

„Dorfatlas říčky žijou na měs. Žijou samovolně až do

Vapohlad, totříž ſo nam potaja, be wopravdze hroby. Ača
hubjených ſlomjaných lehvach walachu ſo muž a džecži, ſi wobliczom
połnym horzoth a ſi wuſkhnymi ſtawami, jeno ſi nufi ſi wjetkhnimi
lapani pſichyrczi. W kuczku pſchi thachlach, třiž pak běchu kaž lđd
ſymne, ſedzachu tři najmjeňſche džecži, hłodu a ſymu mřejo a kaž
ſi jenym ertom wołajo!

je tak „Mačži, lubšča mačži, že nam ješto žobu pschinješla? Nam je ſyra a ſyri hlbomi!“

"Daj, džecž!", wotmolwi moj nan, "macž njeke wam jesz a
symu mrečz tež wjazh njebudzecže. Žano, stajče forbaj nutš, a
lěkarja a wothladarja wobstarami wam tež bórsy; tule ſu tež
pjeniſh na lěkarſtvo a na žyrobisny. Bóh daj, ſo byſčeže bórsy
wothprisi! Moja džonka pſtjiutdže ſaſo a poſlada, ſak ſo macž!"

Zona njemožecje i wjekeloſeđu placžo am žlowa prajicž a tež
my dachm̄ jej ničjo njeprajo ruku na rošzohnowanje. Žedžo do
khorownje mjelečacm̄, kžđoh se žwojimi žamžnimi ſrudnimi
mžžlemi bo ſabawjejo. Kunje, hdyž pſched khorownju ſastachm̄,
wurstupi naſch lekar i jeho duri a moj nan proſcheſche jeho, jo by
khorých hiſcheže dženža woþhtal a tež wo žotru bo poſtaral.
„Woþledniſche je dženža njemžne“, wotmolwi lekar. „Mam̄ wot
tjioch njedžel czeþku epidemiju — hłodowý tyfus — w naſchim
meſeže a žotru bym na dženžniſche hižo pſchilubil. Haj, iſtož
bečku kruþy pſchelutowale, to je woda žoku wſala, naſch wbohi kraj
je jara czeþpil a nuſa je wulſka. Tufje džu žotru ſamu na wot-
hlađanje poþklac̄, to može žona neſchtu hodžin ſpac̄.“

Strowjo ꝑo roszjohnujo chyžsche ꝑo kniess doktor S. do khorownje wróćic̄, tu poproshy jeho mój nan; jeho wróćzo wolaſo:

„Kňjes dołtoro, proſču, pſchijnúdžeže jutſje ſ nam, chžem⁹ ſběrku ſawjēſež ſa nuſu ežeřpjažych a chžu po najlepſej možy ſ temu ſobu woprowacž.“

„Nětkole, Šano, dojedždžé do sloteho latva!“

"Прѣшу, нѣ", рѣкнѣхъ я, "ніѣщамъ на балъ, чѣму ѿбѹ
домою."

„Każ ty chętach!” wotmolwi mój nan a skoku dżęsche domoj.
Hijo w dżęszačich hodžinach bęsche, hdyz sażo w hromadze
w naszej istwej szedżachmy. Schutnje hładačhe mi nan do wózka
a rękny:

"So by tebje dženžnischí džen' powucžil, kelfo dobreho je tebi Bóh wobradžil a so by ty spósnala, kaf sbožowna ty by! Raj-wjetscheho sboža wužiwamy i wjetscha njewědomnie a hakle potom do teho pschindžem, hdyž kmy jo shubili. Džakuj so Bohu ſa tak mnohe dobroty, kiz je tebi taf bohacze daril!" — "A pschede wschém ja to, so mam tebje, mój dobry nanko!" pschidach ja.

Sczéhówazu nôz bym malo spała, pshetoż wichor sałhadzesche a wujesche býlnischo hacž předy a pshezo dopominach bo sažo na wbohn hwbójbu. Hakle potom bo smierowach, hdhž běch Boha nutrnie probyla, so by je swojej pomožu wbohim ludzom bliflo byl. Zako rjetowka bě mi khuda žona, tiz bě w najwjetšej nusy, wěszeje hakle po czechim snutskownym bědzenju, s lubošču i swojim tramyla. Haj, nusa niesnaje žanhych sakonjow!"

Dopoldnja pschiindže leťat a psčijijewi, so ma žwójba hłodny tyfu; so jene dżeczo hižo mreje, hacž muž a druhe dżeczo wot-khoritej, to so praſcha, tež so je strach natylnjenja druhich žobu-ſtawow žwójby wulki, dokelž maja jeno jenu jstwu; tola jo chze hladacz, hacž dżeczi njemohle w schpitalu hospodu doſtač. Nasajtra doſtachmy powięſz, so je dżeczo wumrjelo, a so naš žona proſzj, so bychmy pschiichli na pschewodženie. Pschi dżeczowym rowieſe ręczętejke duchownym, so tam, hłdzej ſu khorosz, starosz a kudsona, tež pschezo jandžel žwětka knježi, tiz horje poſkuſuje a pschiijewia, so chze Bóh tam w žwojim kraleſtwje myto po sprawnoſzi dawacž, so so wſchitzy, kotsiz ſu tu na ſemi nufu, starosz a ſrudobu čeřipili, w tamnym kraleſtwje rjenje ſměja, so pak eži, kotsiz we žwojim bohatſtwie a ſbožu na nufu čeřipiazych a ſrudnych fabywajaca, jeli so hižo niz tu na ſemi, węſcę tam fruteho kudsonka namakaſa. —

Tu pchindže mi hakle tak prawje do wedomnja, to je cęzko
żiwjenje pschenicę bjes węry do Boha a do jeho wszechomogu
sprawnoścę, wożelje tajkim, kotrymž Bóh cęzke domaprytanje sczele.
A dość husto dżę sczele je też tym, kotyż hu s cęzownymi kublami
żohnowani!

Ze Serbow.

S Budyschina. Na jenej lowriji Draždansko-Shorjelskoho tworo-
weho czaха ёo tele dny najskerje se schkrjemi, i lokomotivn leta-
zymi, jedyn dżeczazы wós sapali. S hascherfim dżelom ёo czaх
wo pol hodziny saposzdzi.

— (Ssamomord a' stwo.) W lěžu pola Saupsdorfa njeda loko Szebnizy je řobotu jedyn namješný dohladovat čjelo podkrježz neho lěkarja medizinalneho radžicela Dr. Wenglera s Budyschinamařkal. Wengler bě řebi dvě kůly do hlavoh třelil, so by ſe žudníſkeho pscheptytanja ſminyl. Budyske statne rěčniſtvo bě ſa ním lojerſki líst wupózlało, dokelž jeho winowachu, ſo je mješaninu ſlucíž. Wengler bě 4 njedžele dowolniſy doftal, ſo by ſo w kupje lach w Čzoplizach lěkował. Prjedy hac̄ bě móžno, jeho ſaſlapac̄ bě wón ſ Čzopliz wotjel. Sa Wengleroweho nařivlneho ſastupje rja je králoweſte wotkrježne hejtmanſtvo podkrježneho lěkarja Dr. Riedela w Lubiju poſtaſilo.

— (Příchich odne wjedro.) Faib wofolo 27. a 28. augusta
bylyne niewiedra wěschci. 31. augusta je kritisí děti 1. rjadowne.

Se Schejchowa. Howyajh ſtot paſcz, je ſa njon jara wujſtne
a ſtrone, tola dyrbí ſo pſchi tym na to fedžbowac̄, ſo ſo
njepſchežerje. Tudomny žinnoſečer Hanuſch a kowai ſurz ſta-
ſanđženu njedželu kózdy jemu rjanu kruvu dyrbijaloj dorešac̄, dofeł
běſchtej ſo ſ modnym dzečezlom pſchežralej. Dla tehdomniſche wulfkej
horzoth dyrbijsche ſo mjaſho rucze ſa tuni pjenjes roſpſchedac̄
Rjech je tonle podawſk druhim hoſpodarjam ſ warnowanjom.

S Budyschinsla. Štaž ſo tydženja piſaſte, ſtaj ſebi žinwoſegeſer Mjertink a dželacęſer Symnh krej ſajedoſcžilou, hdyž ſtaj na tudomnym knježim dworje jenemu wolej kōzu wudrěloj, kotryž bē na ſłóſniwoſeſz (Mílžbrand) kónz wſal. Wonaj ſtaj ſo do Budyskej měſchczansſeje hojeńnie dowyſloj, ſo byſchtaj ſo tu wulekowaloj. Hač runje mějeſche lěkař ſi wopredka mało nadžije, jimaj žinwienje ſdžeržecž, je ſo leju ſtrwje ſi Bozej pomozu tak rucze polepschilo ſo je netko najwjetſchi strach nimo. Mjertinka, kotrehož ſajedoſcženj

bě najstrašnisché, je pôdla teho hischeze dalsche njebože podeschlo. Hdyž jeho mandželska s Budyskeje hojernje, hdyž bě bo sa tym praschała, tak bo jejemu mužej wjedze, domoj džesche, sa njej blisko Létonja jedyn kolovědný pschijedze. Dokelž tón hafle w najwjetschej bliskočsi sadý njeje saſtovi, wona bo wustróžawski na bof skoči. Ma njebože pak bě bo kolovědny na tu žamu stronu sameril. Tak bo sta, so wón žonu podtorže a s kolom na nju padže. Wobžaromnej žonje bo s kolom hluboka rana do hlowny wuraſy. Wedomosz ſhubitwski wona we womorje ležo wosta, tak so dyrbjachu ju domoj domjeſcz. Hafle sa wjazý dnjow je wona s thoroloža ſtančka.

— Kajke ſymjo mam načožicž? bo někotryžkuli ratař do naſymkeho wuživa prascha. Duž je na čaſu na roſprawu, wot profesořa Žajo wo wotměnjenju ſemjowejſe kajkoſče pschi wuživaniſi pscheniči podatu, poſtaſacž. Wo dotalnych poſpytach s wuživaniſi pscheniči profesoř Žajo praji:

1. Schtož chze na čornej pjerſchczi mulke pschenične žně dozpicž, dyrbí ſymjo s pscheniči wſacž, kotař je na tonowej ſemi narofšla.

2. Ma pěſtach ſu najlepſche žně wočakacž wot ſymjenja, kotař je na kalfowej ſemi narofšlo.

3. Ma tonowej a kalfowej ſemi pscheničza najlepje roſcze, hdyž je ſymjo na pěſtach narofšlo.

4. Majhnadniſche žně na čornej ſemi ſubi wužyw, kotař je na čornej abo na kalfowej ſemi narofšlo.

5. Ssnađne žně ſu na pěſtach wočakacž, hdyž je ſymjo s pěſkow abo s čornej pjerſchcze.

6. Teho runja ſu wuhladu hubjene, hdyž bo na kalfowu ſemju pscheničza wožyje, kotař ſe s čornej pjerſchcze abo s kalfowej ſemje narofšla.

S teho je widžecž, ſo na jenej stronje ženje dobre njeje, pscheniču do teje ſameje ſemjowejſe družimy wožyje, na kotař je wona narofšla, na druhzej stronje pak, ſo na čornej ſemi s zyla dobreho ſymjenja ujenaroſcze. Duž njedyrbjala bo pscheničza s čornej ſemje ženje k wuživej, ale jenož k zhrobie wužicž. Hdyž tež pscheničza w čornej ſemi tuczna roſcze, dha je tola dopokajane, ſo runje tele tuczne roſtliny njeplodne ſorno pložba. W kajke měrje ſo tele wobſtejnoscze na druhe žita poczahuju, dyrbja dalsche poſpyt roſjaſnjenje podacž. — Schtož tu professoř Žajo do ſjawnoſcze dawa, ſu naſchi ſherbzylburjo s džela hižo dawno ſe ſamžneho naſvedzenja naſvukli a ſpoſnali.

S Hornjeje Horli. Dželaczerzej Větrej Auguſtej Wjenkej w tudomnym papjerniku je kniežeſtwo ſlěbornu medailu ſa ſhvěnoſcž w džele ſpožčilo.

S klöſchtra Marijneje Hwěſdy. Tudomny klöſchtr je ſanžený tydžen ſe ſhviedzenſkimi Božimi kluzbami 650 létny jubilej ſwojeho wobſtacza ſhvěcžil. 20. dženja auguſta, na ſhwjateho Bjarnata, na mjeninach klöſchtroweho ſaložerja, ſu bo teho runja ſhwjatocžnoſcze wotměle.

S Kopř. Šanženu nježelu je tudomny knieži hajnik Hoffmann, hdyž bo ſe ſwojeho ſwójbu po ſwojim ſčinym reverje wukhodžowſche, ſhlnneho wjelfa, kotaře mlođa lischka pschewodžesche, ſekal. Dokelž hajnik tsělbj ſobu njemějſche, njemájſche ſwérječi tělicž. Majſferje ſtej wonej ſ jeneho ſwérjenza (menažerije) cželkē.

S Wobvorla. Naſch dolhoſetny, wo naſchu gmejnū jara ſaſhlužbny knies rektor Jawrich thorowatoſcze dla 1. novembra ſaſtojiſtwo ſloži. Ma jeho město ſu wuczerja Büchnera s Weigſdorfa wuſwolili.

S Lubija. Šanžnu wutoru je bliſko tudomneje turnownje piwowny pohonež Lubijſkeje akcijowejſe piwaſtne pod koło ſwojeho woſa pschijichol a bo ſajěl. Wón bě do Strahmalde po ſyno jěl. Ma polach dželazy ludžo jeho na ſchoſeju pôdla woſa hižc widžacu. Sa ſhwilu bo dohladacu, ſo wós ſměrom ſtejſcze. Dokelž bo wón ſa dleſchi čaſh dale njehibaſche, k woſej ſtupiſhu. Hrōſbym napohlad bo jím poſticež; pohonož mortwy na ſemi ležejſche a jeho hlowa, kotař bě žaloznje ſtroſnoſczena, pod prawym předním kolom ležejſche a bě woſej ſadžewala, dale jěcž. August Bah bě ſtrōſby a ſhvědomity dželaczer; wón žonu a ſchtyri male džecži ſawoſtají.

S Motrowa. Nowožwycězny měſčniſ knies Bovoł Scholka ſrijedu na ſhwjateho Bartoňja w tudomnej zhr̄ki ſwojí přeni wopor Božej mſche ſhwecžesche. Knies Scholka, najmlödschi ſyn pschekupza Miklawicha Scholth, bratra njebo kanonika kantora Petra Scholth w Budyschinje, je ſwoje gymnaſialne a universitne ſtudije w Prahy dokonjal a bu loni ſ tjomí druhiſti towaríſhem, dokelž bě Pražska univerſita tehdomniſchich njemětow dla ſhwilu ſamknena, do Mlo-

hucža (Mainza) poſhlany, hdyž je ſwoje ſtudije ſkončil a ſe ſwojimi tjomí iowaríſhem 13. auguſta poſlednju (měſčniſtu) ſhvjecžiſtu doſtal.

S Rakez. Jedyn tudomny rěniſti pomozník tu ſanžený ſobotu w dživim ſkolu na jědnyh kole jědžo 10 létnu holčku hajnika Wiczasa w ſitku na druhý, hdyž do ſchule džesche, píšejet. Wbohe džecžo je bo ſtraſhne ſmijatlo. Ramy we wobliczu a na hlowje běchu tak hluboke, ſo je leſat je dyrbjal jaſchicž.

S Kobliz pola Wulſich Šdžarow. Šanžený tydžen ſrijedu w nozy je bo 33 létny khežtar a dželaczer Žan Šowat na ſibi ſwojeho doma wobwěžny. S kajke pschicžinu je ſebi živjenje wſal, njeje ſnate. Wón wudowu a tſi njevočzebnjene džecži ſawoſtají.

S Wojerez. W poſedzenju tudomneje zyrkvineje rady je ſo namjet Wojerowſkej meſčanſkeje rady, ſo by bo zyrkvinske pohrjebniſhčzo pschedalo, ſacžižny. Duž můža wobhlyderjo ſatarowaných wžow hischeze dale ſwojich ſemrjethch we Wojerezach thovacž. Ša to pak je bo namjet pschijat, ſo běchu wjeſzui ſaſtupjerjo ſwojim gmějnam radžili, ſkerje a lepje na wžach pohrjebniſhčza ſaložicž a podpjeru, kotař jím Wojerez ſ temu lubja, pschijecž, tak ſo mohlo město potom dotalne pohrjebniſhčzo ſhamo ſa ſebje hischeze dale wužicž.

— Po dolhim čaſlanju a ſedženju je bo nam ſrijedu wjeſzor miły Boži deſčezik doſtal, kotař je wjèle hodžin traſ. Byla ſtvrba je netko ſaſo kaž nowa narodžena.

— (Do njeboža pschijichol.) Wutoru popoſdnju je murjeſt Ernst Matern ſ roſchtow pschi Michelez ſlodžernti na Draždžanskej dróžh dele pamyswchi ſebi hlownu, ſtribjet atd. wobſchložil, tak ſo netko khežtro thorh leži.

S Vaſa. Wyschſchi preſident ſchlesyňſkeje provinzy, wjeſch ſa ſatzfeld-Trahenberg, je nježelu a póndželu krajinu mjes Rakezam i Wojerezam wopýtał. Nježelu popoſdnju do Vaſa po ſezeleſnizy pschijewſchi, wón tudomneho knieſa ſ Löbensteina ſe ſwojim wopýtom počzeſci. Po hoſčinje wjérch nimo ſ Löbensteinſkich a ſ Rabenauſkých hatow pola Šlyčina, Bředichez, Mortkowa, Kobliz a Stróže do Rakez jědžesche, ſo by pola knieſa ſ Rabenaua pschenožoval. Naſajtra popoſdnja ſo wón ſ pschewodom naměſtneho krajneho radžicžela Schwarza do Kulowa poda. Scheſcžo ſerbſz ſchijerj ſe jemu psched ſkulow napſchęcžo pschijehachu a jemu čežkny pschewod hač na torhohſcze dachu. Město bě bo ſ thorhjemi wudebiло a na torhohſczu a psched radniſu běchu ſo čeſtne wrota poſtaſile. Tu běchu bo duchowri, měſčanſky tělžy a ſaſtupjerjo ſestupali. W mjenje měta měſčanſta Šchložarek wjerchnej čežkny napitk poſticeži, na čož bo wyschſchi preſident ſa měſčanſtmi wobſtejnoscžemi wobhonyſe. W naſtupanju elektře ſe je ſezeleſnizy, kotař ma bo ſ Rakez do Hródka natvaricž, wón praji, ſo ſtat twar tejele čaſh ſe ſe ſchewedoſmje, a po ſezeleſnocy, ſo běchu jón privatni ludžo wumydeli. S Kulowa jěſba ſ pschewodom ſchijerjow do Němzow džecže. Pschi gmejnſkej ſoržuje běchu bo tam někotre ſerbſke holžy w ſerbſkej narodneſi draſeje ſestupale. Žena ſ nich ſerbſke a druhá němſke powitanſke hrōnežko praji, pschi čimž ſkoda rjany buket pschepoda. Se ſerbſkimi holzami a ſ knieſami, kotsiž běchu deputažiju holzow ſriadovali, bo roſtřežawſki, bo wyschſchi preſident do Wojerez domjeſh. Město bě bo ſ thorhjemi wudebiло, a na Draždžanské dróžh bě firma Strangfeld a Hahnemann čežkne wrota poſtaſila. Wyschſchi preſident ſebi najprjódži wokrježnu hojeriu wobhlydowac̄e a potom na torhohſcze džecže. W radnej kheži jeho měſčanſta Laubengeher a psched ſtej ſaſtupjerjow řeſhiedrich ſowitaſtaj, a jeho do ſale měſčanſkeho ſaſtupjerjowa dojedžeschtaj, hdyž jemu magiſtr a měſčanſtich ſaſtupjerjow psched ſtaſiſchtaj. W poſedzenju, kotař ſo ſ temu pschijamky, ſo 500 hrinow ſ psched ſtej ſaſtupjerjow ſa Rakezansko-Hródkovsku ſezeleſnizu pschijwoli. Popoſdnju 10 mjenſchinou do 5 ſodžin ſo wyschſchi preſident do Wrótslavja wróči. S Mateje Rydeje. Póndželu tydženja je bo 13-létny ſyn tudomneho bura M. Mjetana ſo w Čornym Halschtrowje ſum-pajzy tepil.

S Noweje Kuli. Nježelu 21. auguſta pschipoſdnju w 12 hodžinach je ſ domu khežtarja Šararaža woheň wudvrl, kotař ſo na twarijenje ſuſodneje ſtralez živnoſcze wupſchectre a je do procha a pojela pschewobrocži. Kaf je woheň naſtał, njeje ſnate. Twarijenja ſu ſawecžene.

S Mateho Trjebinia. Šrudžaze njebože je bo tu ſanžený pjatki psched wjeſzorom poſdal. Se ſtareho twarijenja, kotař ſo podtorha, běchu wſchu nadobu, mjes druhim tež mlokoſwch hamor, na dwór ſtajili. Honkež džecži, kotař w tym čaſhu pschipadnie

po dworze wołoko běhachu, khamor i žwojim hrajam wujichu. Psihi tym ſo ſta, ſo ſo khamor powaliwſci na priezletnu ſonkež džow-čižku padže a ju hnydom jarash. Holcžhy bě ſo čelo ſinjallo a do praweho ſpanja bě ſo jej hliboko rana wutashla, ſchtož bě ſo ſ tym ſtalo, ſo bě ju klicž, fotryž bě w khamorje tčžal, psihi khamorowym padnjenju runje do ſpanja trzechil. Tež holcžhyň bratr, kotrehož bě khamor teho runja porashyl, bě ſebi wobej noſy ſlužnył, tola niz ſtraſchnie, tał ſo ſ bolesz̄u wotendze.

S Věleje Wody. Čudomna elektriziteta budžet
po ſi pſchizlischazym domſkim a rěšaſkom 9. ſeptembra na pſchewadžo-
wanje pſchedawacž. Tejny twarz a wobſedžer Rothen je bankrot
ſčinil a do Ameriki czeckyl.

S Ruhlanda. Nachla žmijerž je mandželsku khezjerja Hajka tu pschelkhwatala. Žona bě hrjedu žama na polo schla, hdez̄ ho jej žila pschi kulzy praweje nohi pušny. Dokelž nichto w bliskoſez̄i njebe, kotryž by jej s pomozu byl, je ho wona wukrawila. Hdyž jejny 10-létny žyn poždžijscho ſa macžerju na polo džesche, ju won hido bjes živjenja namaka.

Přílopk.

* (Wośhriwość) Mjes konjemi konjazeho wikowarja Waltera w Habrachcizach je wośhriwość wudhyrla. Teneho konja su dyrbjeli moricž. Dwór, w kotrehož konjemzu konje steja, je ho sawrjel, tež su ho trěbne wobhlađniwostne naprawy stale.

* Se Žitawy. W tudomnej skórejaćni žu thđženja w jenym amerikanskim polczę trichinh namałali, hacż runiež je šo tón polczę hižo w Barlinje pscheptyał a šo wobżwiedczęlo, so je czisty. Barlinske pscheptytanje je potajskim jara swjetšhne bycz dykbiało, pschetož w tym polczę njebedhu jenož někotre trichiny, ale s hromadami. — Na hlubokim městnje w Ríšy je šo pschi kúpanju njeodaloko wot mosta Liberziskeje železnizy 18 abo 20 lětny pôlski dželaczeř s Grožporitschkeje zyhelnicze fatepil.

* (Kunstwörth.) W Drażdżaniskim papierniku dyrbiachu sańdżeniu wutoru wjeczor kuntworow dla s dżela dżelacż p'stęstacż. S wjele sakrażnijentym milijonami tele swérjatka na maſčinu a walzy k dżelaniu papieru so trjebaże, p'stchileżachu, tak so bě běla pišaniska papiera ja krótki čaž s wjele tyfazami kuntworjazých čželow p'stchentya a so teho dla trjebacż njeħodżesche.

* Čežek je še v Heidersberfje stal. Sedym
vjetschi hólz bě lohkomužlinje jene bróžnaze wrota se žerdžu, kotrúž
jako hohorž wuzíváže, s běhačža wusbehým. Wrota ſo powalichu
a tſilétné džecžo, na ſemi ſedžo hrajfaze, ſarafychu.

* Žadlawy njeskutk.) Wóndano bě žo přecálechný hólz Gustav Janč, kyn jeneho hervierja w Fallhammeru w Schlesynské shubil. Kaž žo powjedasche, bě jedyn zušy muž s zokorom a druhimi khłóschęzenkami dżęczę s kębi wabil. Wscho pytanie a kłedzenie śrudżenemu starszemu a wszychoszce bjes wujspęcha wosta. Niedżelu rano žo skončnje czemny podawki na žadlawie waſchnje roſjaſzní. Psiči Fallhammerskim dwórnischęzu żałoznje shroſnoszczene czelō shubjeneho hólza namałachu. Kēr bě jemu pscherějnieny, brjuch roſ- próty, jene wuchu wotřejnjene. Wszychoszcz wichu prózu nałożuje, ſo by grawocziweho žadlawza wujzledźla. Wobydlerſtwo tamniszheje krajinę-je žo ſe žadlawym njeskutkom do wilkeho njemera a roſ- horjenja ſtaſilo.

* (Založne skutkowanje rošbuchsjenja jeneje granath.) W Rybach njedaloko Swangořoda (w Ruskej) granata, kotruž bě jedyn kovat po manevrach na polu namačal, w kowatni rošbuchsny, kowarja a kydom druhich čłowjekow do kruchow roštora, mjes tym so ſo někote druhe wožobý ſmijerež straschnije ſranichu. Ko- wařnja w rospadankach leži.

* Wulki wichor wutoru popoldnu w Holzmindeńje 60 metrow wyšoku węžu evangelskej měschczańskej zyrfkwej powali a wjele tſechow wotkrý, nětore wulke wuhenej spowrōča a wſchelake druhe ſapuſczenie načini. S panjenjom węže je ho zyrfwina tſeha roſbiła a byrgle ho mōbschłodžile. Węža na ſbože tak padže, so ho žana fe kuzhodnych khežow njewobſchłodži. Satraſchnie wichorowe ſowrjenie a wrielfotanie hrimania ponienie węže wſcheřria.

* (S blyskom sarazeni.) Psihi blysnym njewjedrje, kotrež
żo piatk w wokolności Uraja (w Franzowskej) rospustchęi, żo dwę
młodej holz̄ a jedyn młody muž̄ s blyskom sarashču, jena tsecza
holza żo czeżko frani.

* (Załožny wohene.) W měsíčce Lubzu, w Minské gubernii, (w Rusſe) ſo s vulem wohnjom wiazym dyžli 260 khezov a wſchě měſečjanſke a kniežeſtſtvoſte twarjenja ſpalichu. Schkoda je jara wulfa. Někotre wožobhy ſu ſo žobu ſpalile.

* (Niewiedra.) 21. augusta w południowych włoskich prowincjach czeżke niewiedro se żurowymi sliwkami salchadżesche. Mnoge města pod wodu stęzach. Szydom wożbowo je żo latepiło. Na wschelakich městach su twarjenja spadale.

* S Hohensteina w wieżowej Pruskiej piżmą. Tudy pscheby-waſche pola swojeje żotry, żonę żelejniskiego ſastojnika, żonę jeneho Gdanskiego pschekupza. Nas popołdnju jeje mandżelski s czaſom ja njej do Gdanska pschijedże, hnydom tymaj żotromaj na wuſhodzowankach napschezo dżesche, swoju żonu nadpadnuy a ju k ſemi cziſzny. Nahle kaž s blyſkom nož wuczahmywſchi, wón ju do brody kłó, na rękojż jej iſhiju pscheresnycz ſphyta, a hiżo bęſche jej 10 zentimetrów do iſhiji ſreſnýl. Na ſboze bę lokomotywny teper Grünwald tej żonie-wo pomož ſchłeczeč wuſhyschal a na pomož pschibęzał. Grünwald roszczerczenego muža, kotryž chżysche swoju na ſemi leżazu żonu s nožem runje dokónzowacż, wot njejew wottorhny a jeho twierdże ożerzeſche, doniż wjažy dżelaczerjow na pomož njeſchilhwata. S tymi wón kylneho člowjela pschemozowa a jeho do ſastaniszczeſwie piſhartnie dowiedże. S wieżornym czaſom ſo ſranjena ſo swojej żotru do Gdanska poda, ſo by ſo tam leſtarjej, jeli móžno, sahojicž dała. Nadpadnika ſu hamſkemu pschedſtejerſej pschepodali, kotryž je jeho jateho do Gdanska dowieszcž dal. Sſnadź je ſkuczeſt nahle wowrótniš, abo ſnadź je jeho ſla żarliwosz pschewſala.

* W Flinsbergfisch kupjelach w Schlesynskej je šo wulkı pu-
ćzowarski hosczenz njeđzelu w noz̄ do čista wotpali. Hosczenw nje-
woblekanych jenož i nisu wulkowachu. Knježna i Teichmanez i
Barlina je w plomjanach žmijercz namafala. Ešjo pinczimy, kotsiz
i hornjeho poskhoda na haſu dele sfoczichu, šo čežko ſranichu.

* W New-Yorku je jedyn měchěžanskí polizist w pjanosezji
zwoju žonu, macz a zwojej dwie dżęczi jatħelil. Dżęczi biechtnej na
měsče morwej, żona a macz pañ żmijertnie franienej. Mordat je
żebei na to żam żiżjenje wħal.

* (Sso pschejél.) Na želejnigh pola Rokitniz w Bósniańskiejj
żo sapshah s Bobelwiczańskeho ryżerkubla, krajnemu hejtmanej
s Dzembrowskemu hłuszązby, s tworowym czahom pschejé. Wós je
żo roskhartował, 16 lětny pohonež je żo s czahom pschejél.

* (Želesniški móst čo ſapališ.) Pjatki thđženja popołdnju je čo krótko pſched ſſebnizu želesniški móst, ſ tramami poſkladženym, ſapališ. Pſchi wulkej horzoče běchu čo najſkerje tramy ſ kufom wuhla, ſ lokomotivy wupanjenego, ſamischtrile. Želesniſzy ſaſtojnizh w ſſebnizu, wo woheńju powięſęd doſtaſiſhi, hnydom ſe hyſawu woſtjeđzechu a woheń ſalachu, předy hač wjetſich roſmérów nabu.

* (Njeſbožę pschi mlóčzazej maschinje) Pschi mlóčzenju ſ parnej mlóčzazej maschinu čzeladniſ Mohr w Herlheimje tak do njeſboža pschinidže, ſo ſo jemu lewa uoha wottorhny.

* (Łęgowe wohnje.) S' wulkej žuchotu ſz wo w Landeskim wokrjeſzu (w Franzowskej) ležy ſpalilie. Ludžazy želesniſki ežah, ſ Vayonna do San Sebastiana jědžaz, w ležu na měſtno pich- jědže, hdyž ſo hido tramv palach. Se ſakhróblenoſcu lokomotivinym jedník a tepjet nimo ſo palazeho leža jědžeschtaj, njedžiwajžy stracha, ſo ſo žiwaj ſpalitaj. Ežah ſo na tajke waschnje strachej ſpalenja wukhowa. Někotre žonſke w horzocze a w ſaduſchazym powětrje ſkhoricju.

* (Wulka horzota.) W Parisu je nježměrna horzota knížila. Něhdéž 20 wožobov je kó se klonzom sežahalo. Všich manevrach je vjele wojakow, se klonzom sežahaných, panýlo. Manevry kó teho dla do čaka skončile.

* (Spiecziw wojak.) Psihi manevrach pola Civasso (w Italii) jedyn wojak swojemu hejtmanej tornister do woblicza

* (Turkowiski pôlvrnik do powêtra slezîl.) S Konstantynopla piša: 20. augusta khežka, w kotrejż źo stare patrony wu-próðsni, do powêtra slezî. Dwaj turkowskaj dżelaczerzej, żałosznie rostorhanaj, bêsztaj hnydom mornaj, tjo drusy źo czeþko franichu. Wscho hromadze je ſo 21 wokołowm swaſil.

* (Wutrobitoscž džewjecžlētnjeje holežizy.) Njedawno w Gleiwizach pschi hraſtanju dwě džecži, dwesetny ſynek kowarja Kiltocha a jena ſydomleina ſchulerka do kanala padnyschtaj. Džewjecžlētna dzonka pomozneho spinaria, Žana Smiatka, fiz bě runje w bliskoſci, rucze ſa nimaj ſtoczi a wbohej džecži, fiz ho hijo ſe ſhmjerču bědžeschtej, ſ kanala wiczeze. Mała wumožerka něk domoj khwatasche, hdžej wot macžerie, khetro nahleje žom, mokreje draſth dla hromadu pukow doſta, po kotrychž hakle móžesche macžeri wu-powiedacž, ſchto je ꝑo ſtało.

* (Seba w cyzelad nisk.) Kublerja O. w Zaufniach pola Oschaža je jedyn njeocžink wobschudźil. Kubleť bě ſebi njeſdawno wotrocžka pſchijſtajil a jemu tolej ſawdal. Wotrocžk tež hižo naſajtra ſi njemu pſchicēže a ſwojego knjeſa proſcheſte, ſo by ſebi po ſwoje węzhi doječz hmel. Knjeg jemu konja a wós da. Wotrocžk wotjedze, ale wróczil ſo njeje. Kunje tak je tónle straſchny czlowieč hižom wiſchelatim kublerjam wokolo Freiberga, Döbelna a Kochlitzu ſejhral. Njeſes tym je O. ſwojego konja ſažo doſtał. Seba k bě jeho jenemu konjazemu wiſowarzej pſchedał, ſa to paſ temu ſamemu dweju konjow frantyl. Tón je jeho bortsy wuſlēdźil.

* (Prěnja parolbodž na Jordanje.) Sedyn ſabjerny mnich, dom Pachomius, abt klóſchtra ſwj. Jana w Jerichu, je najprijeđ w dezembrie lěta 1896 ſpytał, s malej parolbodžu po Jordanje jěspříč. Hdyž běſche ho jemu to poradžilo, je wón w juniju 1897 puczowarsku parolbodž na Jordan ſtajíl a nětko puczowarski wobkhad wot Jericha hac̄ na polodniſký brjoh Moraveho morja wodži. Tutón parolbodžny wobkhad je puczowarjam a putnikarjam, kaž tež evongelskim misionaram jara witany. Spodžiwač pak ho dýrebimy, jo tam, hdyž ſan křežijíče a hdyž iſraelſte džecži psches Jordan do křwaleneho kraja ſacžezechu, nětko parolbodž hwiſda.

* S wotkel ſu wjazore uasche roſtliny pschischle? Liliſa je pschischla ſe Syriſkeje, narzyha a naſka ſi Stalskeje, tulpa ſi Kappadozijſkeje, lawrſeuſ ſi kupy Krety, wlóſki worjach a hejdych ſi Afriſkeje, kłowka ſe Syriſkeje, woſijowu ſichtom ſi Grichileje, oranža, jaſmin, pětrſchelka a buna ſi Indiſkeje, zybla ſi Egiptowſſeje, běrna a tobak ſi Ameriki, rjedkej a tej ſi Činu, brjóſki a turkowſki bôs ſi Perſiſkeje, melona ſi Afriki, ſoka ſi Franzowſkeje a ſolotej ſi Chioskeje kupy.

* (Kjekowstwo jeneho měščnika.) Knjení A. de Lacasse, jenická žona, kij je pschi wulstiu njebožu ponurjenja lódžie „Bourgogne“ se živjenjom woteschla, je w jenich New-Yorkskich nowinach rjekowstwo jeneho fararja na ho nurjazei lódzi wopíhalo: Farar Kesseler bě tón rjek. Wón wumrje, so bychú druhý žini wostali. Wón řebi ani na to njeponyšli, so by řebi na wulhowanískim čolnje město wudobyl, hdyž ho lódz nuricž pocža. Wón w swojim powołaniu na lódzinem ſwjetſche wumrje, ſwoje pobožne wobliczō k njebiju poſvěthywſchi i wupſchestrjenymaj rukomaj žohnujo a hréchi wodawajž. Ssym protestantka, ale tehole katolského měščnika čeſczu, kaž žaneho druheho rjeka na ſwěcze. Mjes tym so ſlepzy, kij ho mužojo mjenowachu, žony a džecži fónzowachu, so bychú řami město na wulhowanískich čolmach dobyli, wón na krywje ſtejſche a ho sa nař modlesche. Po ſraženju se ſwojim mužom na kryw bězach. Bucžowarjo ho do hromadu cíjichézachu a kaž bjes roſoma wo město na čolnje wojovalchu. Offizerovo ho prozovachu, proſcho a ſwarjo porjad ſdžerječ, ale nichto na nich njeledžbowatſche. Lódzniž běchu tak ſastróženi, so žadyn njerwiedžesche, ſchto cíjnječ a ſchto ſapočež, kaž wotrótjeni jenož ho prozowachu, je ſhubjeneje lódžie cíjetnyc. olny tak wo lódzine boſi luſtachu, so to kaž wueže a rucež a hłodnych džiwich ſwetiſkow klinčeſche. K powięſchenju naſcheje žalobnoſeže běchmy pol pocžmje. Radobo wołańza woſjelkny. Měščnik Kesseler wuftupi. Hdyž ho k nam bližesche, wſchitzh na kolena padnýchmy. Moj muž klečeſche pschi mni a mie ſa ruku džerjeſche. Něhdžie 20 muži a žonow a pol-wotroſenych džecži naſu wobdarachu. Wrjefot maschinow a ſy-čenje wuftupowazeje paru Kesselerowu ręcz pohluschesche; prözowachmy paſ ſo, so bychmy i najmjeñſha jeho lube wobliczō widželi. Myſlu řebi, so je mie a mojeho muža jako mandželskeju ſpoſnał a ſo chzemoj hromadze paſ živaj wostacž, paſ wumrječ. Deho porſty ſo na woſomik naſu hłowow dótkańchu. Woblicza woſolo mie

běchu se stróželémi wobledle, a ludžo běchu kaž swérjata hromadu skwaczeni. Hdyž pak běchu měštnikowé požehnowanje dostali, kó řastroženie s jich wobliczow shubi. Pobožnym měštník běsche jich pozylnil a jich s krobołoszju napjelnil, sa hwoje žimjenje wojovac̄ abo kó poddac̄, jeli so by bědowanje podarmo bylo. Několym dopomha wón k žimjenju, druhich wšchech pozylni k wumrječzu. Na dobo kó bylym wřejfot sta. Zedny ežolm bě se ſečežora, na koryž bě pſchitwjerdzeny, dele panty. Zobž khablaſche, woda kó pſches naři vali a žolniň naři wotnjekechu. — Na dniu ſwojeho ſapuczowanja widžachmy Kęſzlera. We wſchitlích tjoch lóžimych wotdželach bě widžecž, najdléhe w polkrytej křiedžiſuje, najmjenje w přenjej kabini. Tam jeho naenidžech, hdyž ſe staroſčivymi mačžerjemi wo jich džeczoch rěczeſche a ſ džeczimi wo jich hrájkach. Hdyž běchu woblicza najſrudniſche a staroſče najwjetſche, tam najdléje pſchebywasche.

* (Hlúposcž.) Po „Leitmeríckich Novinach“ běchu w Kraschowizach na nowu schulu blyskowod stajili. Dokelž pak, hdvž bě nowa schula hotowa, wjehž bylyne descheže a njewiedra domaprytac̄, bě mjes wobydlerstwom bóryh wucžinjenia wěz, so je nowy blyskowod na tej njehodze wina. Hdvž potom ras blysk do jeneho wjehzneho twarjenja dyri, - so w ludžoch hněw na nowu schulu a wboheho wucžerja saphyri, fotrehož wobydlenje sahlupjeny lud slé roškhartowa, tak so dyrbješče wucžer pod třechu wukhowy ptac̄.

* (Zrawizy [Haiti]sche) w Ssriedzny m (Morju.)
 S Tunija pišaja: Zrawizy, fiz su po wotewrjenju Suezskiego
 kanala Łódźnikow do Indiskeje jenož porędko do południjskiego morja
 piščevodžale, su żo w tymle morju, taž żo ſda, nětko ſdomile.
 Pišcezo huſćijcho piščitħadżeja je wſchelakich stronow, wožebje
 s algirsko-tunesijskich pomorjow, wóndano ſhamo s Bisertijskego pišči-
 stawa powjeſcze wo nich. Saint-Cloudsku Łódźetnju pola Alana je
 piščed někotrymi njedzelemi wulka žrawiza do stracha ſtajila.
 Skónčenje ju mnosy rybažy nadendżechu, kotrejž żo poradži, jej
 kultu runje pišches wóćko do moſhow tħelicż. Krótki časż żo
 žałostnje se ſimjerczu będžiwschi, pišci čażiż wjele krewje a wolijsota
 mokſchina s ranu bęžeſeche, to swěriſko ſtwoje živjenje ſkónči-
 t wulkenu wjeſzelu piščibrjožnych rybakow, kotrejž bęſehe huſto
 žycze roſtarhalo.

* (Zahadla.) Druhy sro stanje, so člownik pščekanž, pečola, čmijewa abo woža pšči požeranju napojow, mijeda abo płodow, do schije abo požeradla kole. Taſke kłocje móže ſe člownikowej kłmijerczu bycž. Žednory kredk pał mam, kotryž, hdyž ſo rucze nałożi, hnydom polóżnoſež pščinjeſe. Taſk rucze hacž člownik pščinjeſe, ſo je w hubje abo w schiji kłoty, trjeba jenož kloſejowu kłicžku warneje ſele, w kufku wody roſenidżeneje, pomalu požrječz. Saczeſelisna a bołoscje ſo ja krótki čaſh ſhubia. Szól ma kózdy ſe ružy, a je wona hižo někotremužku člownikowej žitwjenje ſdžeržala.

Wužudjenja.

Nhōstansla komora. Gmejnski pschedstejicēr a pōstski agent Schuster w Klufschu bē hwojim pschedstajenym čzeladnika Kaltschmidta sa pōstského pomožného poželnika porucžil, a hac̄ runje bē tónle čzeladník hischeze pola jeneho ratarja klužil, a bē jeho pōstski direktor Fährig w Budyschinje do pōstkeje klužby pschijal. Schustera, kotryž bē s tym § 97 čzeladníského porjada pschestupil, lawništi žud teho dla k 20 hrivnam pjenčezneje pokutu a k saplaczenju khostow sažudži. Schuster so temule wužudej njepodcizísm, ale so na druhu instanze powola. Psched žudom wón wušbehovasche, so niz wón, ale so je wjehscha pōstská wjehchnosć Kaltschmidta postajula. Ssud jemu hac̄ do 20. augusta čzaž k pschemyžlenju pschiwoli, jemu wojewiwiſtchi, so jeho powołanie wjele wuhladów na wujpečh nima. A nowemu jednaniu so hischeze pōstski direktor Fährig a jedyni lastojnik Budyského hamtského hejtmanstwa skasa.

Sa našch ſerbſki dom

běžno dotal nahromadžilo: 46,579 hr. 44 np.

Dale ſu ſa njón darili:
 Sběrka na 24. ſihadzowanzy ſerbſkeje ſtudowa-
 zeje młodžiny (niedzelu 7. augusta w Małym
 Wielkowje wotmętej) . . . . .
 Póndželmizh: woweżerjo 1 hr. 51 np., ſladowarjo
 2 hr. 90 np., knies Holan dari knižki tsi — ſo
 namkach dom ho ſ Kasani — 1 hr. = . .
 W „Katholofskim Póble“ čížilo 34 lěta 1898 hižo
 knižkamene;

"Roskolnizy" 2 hr., ** 2 hr., Delanska patentna komisija 10 np. + 1 hr. 20 np., "Ratholska Bjezada" sa Kalbicjanskim woszadu 79 np., sa 6. czízlo „Lužicey“ 50 np., hrošnje, hrošnje wonjehstej — tej karzy i raňscheho morja — 25 np. + 25 np., ff. B. Methodij rycer Halabala w Hrajhradze 8 hr. 50 np., kanonikus Msgr. Rodler w Budžejowicach 15 hr., kooper. Rich. Dostál w Bustej Polomje (rakuskej Schlesynskej) 12 hr., na Scholcijz (Mročkej) fchcejzach we Wotrowje nahromadzil ř. h. i B. 6 hr. —

S džakom svituje

warzadništvo „Macžizy Šerbiskeje“.

$$48 = 59 =$$

35 *

$$5 = 41 =$$

Njebjesski Jerusalem.

(Po Gerolu.)

Schtó dowjedže do města hornjeho mje?
Jow delka je živjenje pschewostudle,
Wsché hafy je swada tu swohidžla,
W wsčehach murjach teži ſawisč najeđoječišča.
Jow k hnědanju wozuczu ſe staroſežu,
Po wobečežnej probý jow k wobjedu du,
Pschi wječeri horjo mje njewopuſcheži.
A nónza ſloſč kaž wschón wotpočinč mi.
Ach hdv bych měl kſchidla, je wuziwač čhyžl,
Bych dawno psches horj a morja to byl;
Bych phtal ſej ſměrniſchi potajn dol,
Hdžez duſchu psched cžiwiſ bych wuthowacž mohl.
Schtó delka wě do města hornjeho ſo,
Hdžez radoſež a wěčny mér knježitej to,
Hdžez khorkowje ſboža ſo ſafmahuja.
Schtó poſaže pucž mi tam do Ziona?
Tam ſalſhnoſež a jebanſtwo njepſchewywa
Tam po dróhach ſpěwa ſo halleluja;
Tam njeklyſhiſch ſwadu a žaloſeženje,
Tam ſ placžom a bohoſežu nimo wſcho je.
Tam proſchenja njeje, hdžez bohači ſu
Tam wſchitzu kaž kralojo deleka tu.
Tam žana ſloſč njelaka na uikoho,
Hdžez Knjeſowj jandžel ſam ſwarnuje wſcho.
Tež njeje tam žaneho njepſchecžela,
A žaneho khudeho bjes wobjeda.
Tam ſ njebjefim winom ſej pschipiwaju
A ſbózui pschi ſwiatyň tam hoſčinach ſu.
Mér žadýn tam njeje tež na hoſpodze,
A žane ſo čjelo won njewunježe
Tam ſbóžnoſež reči wſhem pluſkotaja,
Khlódk živjenki powětr ſa wſchech tam ma.
Tam žaneho templa ſo njenadežde,
Hdžez Knjeſowa hěta dom kóždječki je;
Tam žaneho klonza njej ſmuždžazeho,
Gsam Bóh je tam ſívuzo ſo wobhdeſtvo.
We čjorvym taſarje njei' měſchufa tam,
Tam kóždž je měſchuf naſhwjecžiſchi ſam.
Ma ſelenu palmu w ſwiaty ružy,
Wſcha draſta je jaſna a běla kaž hněh.
Tam wſchitzu, hdžezkuſi ſo naděždeja,
S naſhwjecžiſchim koſhom ſo poſtrowjeja,
"Mér ſ tobu! Mér ſ tobu!" ſej wotmoſwjejo,
Wſhem ſ wóčkow ſo ſwécži: Kák ſbóžni ſmy to.
Tam hromadže khoodžitai dwaj a ſak' dwaj
Po kwočkojtych lukač psches ſeleny haj;
Pschi ſtudničzy Božej ſo ſekyndaju
Tam k roſmolvje ſwiatynej a wotpočiſku.
Na jandželske harfy tam poſkluhaja,
Szej khwaljo, ſchtož luby Bóh kóždemu da.
Tam ſe wſhem ſwiatyň pschewywač čhyžl:
Ach, ſchtó by najmjeſiſchi tam bjes nimi byl.
Jow khori, tam žani wjaz' njestouaju,
Wſché wiň tam hréſhnikam wodate ſu,
Dich draſta, jow ſ hréchami wopanzana,
S kruju khryſtuſha čjista je wuploſana.
Gšym wóndano ſbóžny ſam ſhadowaſ ja
Psches purpurſke mróčeze na njebježa,
W nich Zion ſo blyſcheče ſe rubinoježe,
A hafy tam běchu wſchě poſločzane.
Wſchón blyſtot paſ bórhy ſo poſhubi mi,
Mej mrokota wobda, duž ſtejach we čzmi.
A horjo a nusa mje dopomniſtaj,
So njeje jow deleka njebjefi raj.
A ſaſo, hdv ſhadowach na njebježa
We hwěđzatej nožy, ſej pomysliſch ja:
Ach, to ſu te ſwěži ſeruſalemske,
Ktž ſa mnje tam horka ſu ſaſwěžene.
Ae jena tam po druhej wuhaſhynſchi,
Wſché bórhy, ach bórhy ſo ſhubichu mi,
A poſhmurne ranje ſem pschižnowa ſo,
Se wſchědnej mje staroſežu wobdawaſo.

Duž dyrbju ſo běđicž we podrōžniſtwje,
Kaž doſho to luby Wóz njebjefi hafy,
Wſchaf wérju, ſo deleka njewoſtanu:
Tam horje, tam horje do njebjež ja du!

Bartko.

Sprawne dowérne poſkluženje!

Ahoſej, tpalený, punt po 90, 100, 120 np. $\frac{1}{4}$ punta po 25,
 $\frac{1}{2}$ puna po 50 np.

hfoſej, ſelený, punt po 60, 70, 80 a 100 np.

luſlaty zolor punt po 30 np.,

drobny zolor punt po 25 np.,

rajsk punt po 16, 18 a 20 np.,

gruph punt po 18, 20 a 24 np.,

lompowy zolor k kladzenju plodow punt po 28 np.,

nowe jerje, rjane wulſe tucžne ryby, po 5 hacž 6 np.,

k domkhowanfam a fermuſchi
roſyunki a ſaffran,

dale wſchě družin ſallenzoſ w čwizach a jenotliwje jara tunjo,
amerikanski fram ſepiſat yobal punt po 28 np.

Carl Noack, na žitnej hafy.

Wulkotnje ſkłodžaze
nowe

poľnojerje

po 6—10 np.,
kopu po 350—450 np.,
poručža

Carl Noack
na žitnej hafy.

Gšwój ſnaty dobrý

valenz

po nojtunischiſch placzisnach
poručžataj

ſchischa a ſjeczka
na ſwontownej lawſkej hafy.

valený hfoſej

wubjernje ſkłodžazy a mejhany
punt po 90, 100 a 120 np.

poručža

Ernst Glien
pschi žitnych wſach 44.

We wudawařni „Sſerb. Nowin“
ju doſtačž:

herbske

fmotſaze liſt

w ſaſhežilach.

Schpruchi na ſczenu

(je ſlěbornym pižmom wutlōžene)
po 25 np. a 50 np.

ju doſtačž

we wudawařni „Sſerb. Nowin“.

wot W. Hálka

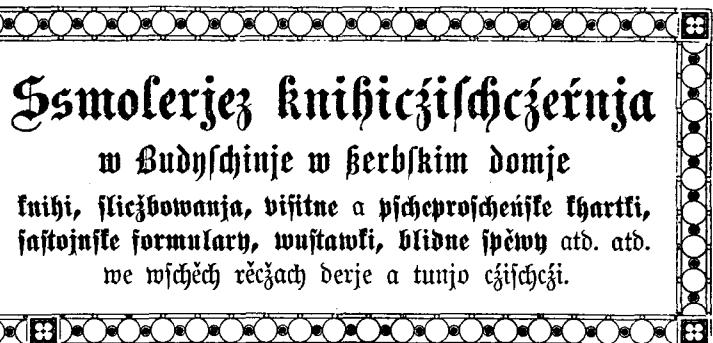
jako prěni zwjazk

Serbskeje knihownje.

We wudawařni „Sſerbſich Nowin“ je doſtačž ſa 2 hriwne:

HISTORIJA SERBSKEHO NARODA.

Spisac̄htaj Wilhelm Bogužlawſki a Michał Hórník.

Šmolcerjez knihičiſhcerňa

w Budyschinje w herbskim domje

knihi, ſlicžbowanja, viſitne a pschepröſchenſle kartki,
faſtojiſle formulary, wſtawki, blidne ſpěwy atd. atd.
we wſchech ręčzach derje a tunjo čiſheži.

Burske Towarstwo w Nakazach

Smjeje njedzeli 28. augusta popoldnju w 5 hodzinach w Solez hośczenzu pośledzenie, w kotrymž ho skasanki na hnijniszečza a sy- mienia pschiwośmu. Wo bohaty wopyt prozy pschedsydštwo.

Sserbske spěwaſke

w najwohebnischich a jednorych ſwiaſtach ſu po tunich placzisnach na pschedan we wudawatni „Sserb. Nowin.“

Sserbske

kmotsaze liſty,
ſbožopschejaze kharth,
narododzeniſte =
ſklubjeniſte =
ſwazne =
druhé ſkladnoſtne kharth,
woſzebitoſez: napohladne kharth
ſu doſtač we wudawatni „Sserb. Nowin“.

Wulke jerje

mandel po 50 a 60 np.
poruczataj

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej haſy 6.

Jed psche ſchwobij
rucze a ſ wěſtoſcu ſtukowazij,
porucza

Germania drogowňa
dr. Roeber.

Jed psche ſchczónwy,
rucze a ſ wěſtoſcu ſtukowazij,
porucza Germania-drogowuja,
dr. Roeber.

Czerſtwy ſoj punt po 30 a
40 np., tuczne kuszhene ſwinjazje
miaſzo po 70 np., ſolbaſzowy tuk
po 40 np., tuczny howjasowij
bruch po 50 np., 2. druzinu
veſeje ſolbaſzhy po 50 np., ſadlo
punt po 65 np. porucza
O. Petſchla na ſitnej haſy.

Zyle tuczne howjasje miaſzo
punt po 50 np.,
ſolbaſzhy punt po 60 np.,
czerſtwy ſolbaſzowy tuk po 40 np.,
wyschkrjeny ſoj punt po 40 np.,
polč pschi 5 puntach po 70 np.,
ſadlo punt po 65 np.,

kuszhene miaſzo punt po 70 np.
porucza
reſnik Wagner
na ſeminarſkej dróſy.

Wuſtoſnych murjerjow a dželacjerjow na
nowotwar kniežeho hoſczenza w Droždžiju
pola Pomorz pschi dobrej mſdže pytam.

Bernhard Schöne.

Sso ſamolwig w Budyschinje ua nowej haſy
cziſlo 6, w Droždžiju pola polera.

Rěčnik Drache

pschi miaſzowych jědkach 1 po 2 ſkłodomaj
je tež njedzeli wot 8—11 hodzin do połduja ſ rěčam.

Do Sploſka!

Zutſje njedzeli 28. augusta
k domkhowanzy ho tykanz a
ſolbaſhy wukuleja. Pschećelnje
pschedroſchuje Ernst Větnar,
hoſczenzat.

Sawoſtajenſtowa awkziſa.

Njedzeli 4. sept. pop. w 2
hodz. maja ſu w domje ſwudowje-
neje Mróſowejew w Klufchu wſchelake
meble a mužaza a žonjaza draſta
ſa hotowe pjeniſhy na pschedadjo-
wanje pschedarac̄.

Kedžbu!

Kóždu dželbu ržavych wolkow
(ſ zypami mlędzenych) kupuju a
ſa 1200 puntow 18 hr. placzu.

Ernst Wader
na horničeſkej haſy 2.

Meble, ſofy a kanapeje
ſteja jara tunjo na pschedan
w meblowni na ſadnej bohatej
haſy cziſlo 4.

Dalscherſki miſchtr Seikritt.

2 ſlužobne holzy
ſo k 1. oktoberj pschi wulkej mſdže
a dobrym wobkhadze pytatej.
Dalsche wukasa G. Spenske pschi
herbſkich hrębýchach.

K nowemu lětu, hnydom abo
k 1. septembref wotroczkow, po-
hongzow, wolaſzych, ſlužobne holzy,
hródzne džowki, pěſtoniczu k 1.
septembref do Budyschima pyta
pschitajerka Sauerla na ſeminar-
ſkej dróſy.

Rólnych pohončow a wolaſzych
k nowemu lětu pyta

Radworski Inježi dwór.

Czista holza, haſz do 16 lět
stará móze k 1. oktoberj lohku
dobru ſlužbu doſtač w waggono-
wej fabriky po 2 ſkłodomaj.

Hnydom a k nowemu lětu 1899
pschi wulkej mſdže hejtmanow,
pohončow, wotroczkow, ſrénkow,
ſlužobne a hródzne džowki pytam.
Czeledzi ſlužbu darmo ſaradžu.

Ernst Lebelt
pschi ſitnych wifach 9.

Dmě ſylnej hródznej džowzy
(dobrzej deježy) ſo hnydom abo
k nowemu lětu 1899 pschi 200
haſz 210 hrivnach lětneje mſdžy
na Saręcjanſki knieži dwór pytatej.

Holza do kuchiny a ſa dom ſo
k 1. oktoberj pyta pschi miaſzowym
torhoshezu cziſlo 9.

Schwarnu, ſprawnu, 14—15-
lětni holza k 1. oktoberj do ſlužby
pyta ſchtrypowý fabrikant Rudolf
pschi miaſzowym torhoshezu 10
w Budyschinje.

Do Lupoje!

Zutſje njedzeli k domkhowanzy
reje ſ herzami ſ Adolfskej hěth,
teho runja klofaj ſ pschitukhowa-
njom tykanza. Pschećelnje psched-
roſchuje Loda.

Młodeho piſkarja

ſ dobrym ruczonym piſmom k 1.
abo k 15. septembref pyta
rěčnik Wesser.

Nekotři drjeworěſarjo

ſo pschi wulkej affordo-
wej mſdže bliſko Muža-
kowa pytaja, kotsiž chypli
ſo pola I a m b o r y p.
Schneidera w Mühlbachu
v. Teupliš ſamolwig.

Bratraj Cloosaj we Wežlaru.

Rólnego pohoneža
hnydom abo k 1. oft. pyta
knieži dwór we Wutol-
cžizach.

Dóſtu,

ſtrowu, k tſinjedzelskemu
džesczju hnydom pytam.
Dalsche je ſhonicz pola
babu Mayoweje w Budys-
chinje na ſitnej haſy 2.

Hnydom a k nowemu lětu ku-
chački, ſtrivske a ſlužobne holzy,
pěſtonicze, hōſpoj, dójki, ſlužobne
a hródzne džowki a tajke k ſwi-
nynom, pohonežow, gramtſichtow,
wotroczkow, ſrénkow, rólnych po-
hongzow, tſeczakow a wolaſzych do-
tudomnych a Droždžanskich ſtron
pyta pschitajerka Schmidtowa
w Budyschinje na ſukelnſkej haſy
24 po 1 ſkłodze.

Dla woženjenja nětčiſečeje k 1.
septembref wuſtovnu ſlužobnu
holzu pschi wulkej mſdže pyta
Martha Kierthowa
na herbſkej haſy 18.

Dwaj ſchulerzej, kotařiž chzetaj
wot Michała tuđomne ſchule wo-
pytac̄, dobru pensiju doſtanjetaj
pola H. R. Deutschera, horncze-
ſkeho miſchtra w Budyschinje na
bohatej haſy.

Namakała
je ſo ſobotu móſheni ſ pjenje-
ſami. Wona je ſažo doſtač we
wudawatni „Sserb. Nowin“.

Šym ſo domoj wróczil.

Rěčnik Wesser.

(K temu cziſlu pschiloha)

Pischiloha i číslu 35 Serbskich Nowin.

Sobotu 27. augusta 1898.

Placíshny rěsneho skotu na Draždánských sítových vilač

22 augusta 1898.

Placíshny po žentnarju a hriwnach.

Sítovne družiny a wojsnamjenjenje.

W o l y:

	Siwa	Rěsna waha.
	hr.	hr.
1. polnomiřne, uniformjene, najvjetšcheje rěsneje hódnoscze hacž do 6 let	35—38	64—68
2. mlode, mjaſne, niewuniformjene, — starsche uniformjene	31—34	58—63
3. hréňo pizowane mlode, derje pizowane starsche	29—32	55—58
4. hnadne pizowane kóždeje starobý	28—30	50—52

Z a l o j z y a t r u w y:

1. polnomiřne, uniformjene jalozý, najvjetšcheje rěsneje hódnoscze	32—34	58—62
2. polnomiřne, uniformjene kruwy, najvjetšcheje rěsneje hódnoscze hacž do 7 let	28—30	53—57
3. starsche, uniformjene kruwy a hnadne wuwite mlódsche kruwy a jalozý	25—28	50—53
4. hréňo pizowane kruwy a jalozý	23—24	47
5. hnadne pizowane kruwy a jalozý	—	44

B y t i :

1. polnomiřne, najvjetšcheje rěsneje hódnoscze	32—35	58—62
2. hréňo pizowane, mlódsche a derje pizowane starsche	29—32	54—57
3. hnadne pizowane	—	49—50

C ž e l a t a :

1. najlepše s mlékem uniformjene abo najlepše wot zyza	42—44	69—72
2. hréňo formjene abo tež dobre wot zyza	40—42	64—66

G s w i n j e :

1. polnomiřne lep'čich rafow a jich skřičenjow w starobje hacž do 1 1/4 leta	51—53	63—65
2. mjaſne	49—50	69—62
3. hnadne wuwite, tež ranž a kundroš	47—48	58—59

Placíshna jitow a produktow.

Jitowy dowos w Budyschinje:
3077 měchow.

W Budyschinje
20 augusta 1898.

W Lubiju
25. augusta 1898.

	wot	hacž	wot	hacž
	hr.	np.	hr.	np.
Pšchenza	8	44	8	83
	7	94	8	44
Rozžla	6	56	6	72
Jecžmien	6	43	6	61
Boróz	6	—	6	50
Hróz	9	—	11	12
Wota	7	78	8	33
Sahly	13	—	15	—
Hejdushčla	15	—	16	—
Bérny	2	25	2	50
Butra	2	—	2	40
Pšchenicžna mufa 50	9	—	19	50
Mjona mufa 50	8	50	13	—
Ssyno	50	—	2	80
Ssłoma	600	—	16	—
Brožata 1224 ščtul, ščtula	8	—	21	—
Pšchenicžne wotrubu	—	—	5	—
Wzane wotrubu	50	—	5	25
Pšchenicžny gris	50	filogr.	5	25
Mjamny gris	—	—	6	—

W Budyschinje placíše: kóra pšchenzy (běla) po 170 puntach 14 hr. — np. hacž 15 hr. 1 np., žolta 13 hr. 49 np. hacž 14 hr. — np., kóra rožki po 160 puntach 10 hr. 49 np. hacž 10 hr. 75 np., kóra jecžmienja po 140 puntach 9 hr. — np. hacž 9 hr. 25 np.

Na Buriš w Budyschinje pšchenza (běla) wot 8 hr. 53 np. hacž 8 hr. 83 np., pšchenza (žolta) wot 8 hr. 24 np. hacž 8 hr. 53 np., rozžla wot 6 hr. 57 np. hacž 6 hr. 88 np., jecžmien wot 6 hr. 75 np. hacž 6 hr. 25 np., boróz wot 6 hr. 50 np. hacž 8 hr. 50 np.

Wjedro w Londonje 26 augusta: Rjane.

Cyrkwinske powjesče.

W Michalskej zyrkwi směje 12. njedželu po ſwiatnej Trojiz̄ rano w 7 hodž. farat Ráda ſerbſtu ſpovednú rěč, 1/29 hodžin ſerbſte a w 10 hodž. němſte předowanje.

Wěrowani:

W Michalskej zyrkwi: Max Ota Löbert, želcovjerčet, s Marju Marthu Scholczi na Židowje.

Křčení:

W Michalskej zyrkwi: Pawol Maz, Khorla Jana Křistiana Gumniora, wobydlerja a tycherja pod hrodom, dž. — Rudolf, Jurja Hermanna Brühla, drainératského mischtra pod hrodom, ſ. — Erich Alwin, njemandž ſ. w Breſowje. — Gustav Adolf, njemandž ſ. w Přeſišezach. — Johana Ernestina, Jana Augusta Alberta, ūblerja w Žyžezach, dž. — Hana Madlena, Jana Augusta Hawschá, wobydlerja a fabritarja na Židowje, dž. — Emma Martha, Gustava Pawola Sella, wobydlerja a dželacjerja na Židowje, dž. — Hana Augusta, Jana Augusta Klimenta, živnoscerja w Čemjerzach, dž.

W latolskej zyrkwi: Jan Bjarnat, Michala Winklera, živnoscerja w Štěonej Vorskeži, ſ.

Zemřeli:

Džen 17. augusta: Hanža rodž. Řubizez, Maja Weiža, kowatſkeho mischtra, mandželska, 34 I. 4 m. 29 d. — 18. Hana Křistiana Rječkez, njebo Jana Augusta Novaka, pohoneža na Židowje, ſatovstajena wudowa tam, 57 I. 23 d. — Ernst Pawol, Augusta Schimana, wobydlerja a dželacjerja na Židowje, ſ., 3 m. 16 d. — Pawol Richard, Jana Roberta Mitascha, wobydlerja a fabritarja na Židowje, ſ., 4 m. 10 d. — 19. Jan Ernst Seiler, dželacjer na dworniſkejzové tvorovni a wobydler pod hrodom, 51 I. 2 d. — 20. Křistiana Krawzez, njebo Pétra Hale, živnoscerja w Hrubjelčicach, wudowa tam, 64 I. 24 d. — 21. Khorla Augusti Reimann, bývalý ſörbarkaſti najeň na Židowje, 57 I. 2 m. — Friderika Liddy, Handrija Maga Wejera, řežerja a řamjeneczebarja w Žeňkežach, dž., 17 d. — 22. Handrij Bohuwer Schuster, řežer, pólník a murjer na Židowje, 60 I. 5 m. 27 d. — Jan Jurij, Jana Augusta Budarja, řistynoscerja w Malym Wjelkowje, ſ., 6 m. — 23. Richard Maz, Ernsta Juliusa Bowežera, wobydlerja a fabritarja pod hrodom, ſ., 6 m. 17 d.

Zyrlwinski powjesče s Buděšez.

12. njedželu po ſwiatnej Trojiz̄ směje pomozný duchovný Rychtar rano w 7 hodž. ſerbſtu ſpovedz, w 8 hodž. ſerbſte a 3/4 10 hodž. němſte předowanje.

Křofejowe placíshny

Vorucžam s 5% rabatta:

paleny Santoski křofej, býliny, punt po 85 np.,

paleny Campinaski křofej punt po 90 np..

paleny ſ. parlojth křofej, jara dobrý, punt po 100 np.,

■■■ njevaleny křofej ■■■

jara dobrý a býliny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mf. 25 np. s 5% rabatta,

10 puntow po 6 mf. 25 np. bjes rabatta

Téle křofeje ſu w mojim wulfadnym woknje wustajene.

Adolf Rámsch pschi butrowych vilač.

Valeň křofej,

na řízenje řwědomicze pruhovaný, kupuje ſo

žhy punt hžo po 70 np.,

paleny punt hžo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

parlojth křofej punt po 135, 150 a 160 np.

pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)

na řvokovne ſawfke hžh 10.

Požluženje w ſerbſkej rěči.

Zacherlin

spodzívne skutkuje! Wón mori, kaž žadny druhý ředk, s většoszą a rucze kóždu družinu schédom pachetkami, wožebje mole, tkhi, schwothy, mutki, schézóny, njeródz na domajzych skoczatach a ſo teho dla wot milijonow wobjelerarjow khwali a pyta. Teho sna-mjenja ſu: 1. ſashglovana bleſcha, 2. mjenio „Zacherl“.

W Budyschinje pola kt. Merschez bratrow naſlédnikow,

=	=	=	Straucha a Koldy,
=	=	=	E. Oth Engerta,
=	=	=	Straucha a Koldy,
=	=	=	Pawola Hofmannia,
=	=	=	Richarda Neumana,
=	=	=	Emila Merscha,
=	=	=	Raaka a Kunatha,
=	=	=	C. A. Lukascha,
=	=	=	Pawola Schokarta,
=	=	=	Alfreda Böhmy,
=	=	=	Herm. Kschizanka,
=	=	=	Pawola Mikela,
=	=	=	E. Ferd. Lehmannia,
=	=	=	Aug. Schvera,
=	=	=	A. W. Krichale naſléd.,
=	=	=	E. M. Klausza.

Rhofej:

njepaleny punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np., paleny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w kamznej wulkej valerni valeny, czerstwe družiny, wubjernje ſłodzaze,

wožebitoſež:

Winsle měſchenje punt po 100 np., Zavasse měſchenje = 160 =

kóždu thdzen ſo wjazy króz rhofej czerstwy pali.

H. Kunack naſlédnik
na bohatzej haſy 8.

Destillazija Adolfa Rämscha
w Budyschinje pſchi butrowych wiſach,
1868 ſaložena,

porucza ſwoje daloko a ſchervoſe ſnate wubjernie ſilery i kwazam, ſchewznam a drugim ſwiedzienſkim ſkładnoſćom w czwizach a po waſy. Wožebje dobre ſu dwójny rózowy, naſikowy, hont-wiſki a jatroselowy, horujotužiſki, żoldkoſelowy ſeleny a czerwieny, zitronowy, wiſchnowy, maſenowy, prusznizowy a ſorwej-dowý liter po 60—80 np. Dale naturſkoforwejdowý liter po 40 np., dobrý ſitny po 70 a 60 np., a czisty čiſlo 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pſchi wotewſaczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Czwizi ſo pjenjenju ſo wupožežuja.

Wolijowe barby

we wszech ſnatych nuanſach, hthy-dom ſo barbijenju hotowe, derje a twjerdze ſkhwijazy, molerske a murjerske barby,

terpentinowý wolij (němſki a franzowſki), najlepſi

lanowoliſowny ſirniſ, ſara derje a twjerdze ſkhwijazy,

jantarjowe laki,

kopalowe laki,

damarske laki,

želesowe laki,

Kölnski klij, kaž tež

murjerski klij,

drobnu frydu,

gyps,

portlandski zement,

najlepſi karbolineum,

barbieze wſcheje družiny,

ſhablony

ſa molerjow a murjersow

porucza a ma pſchezo wulki ſkład

po najtunischiſkich placzisnach

Emil Mersch,

drogowe khlamy

24 na kamjentnej haſy 24

ſnapſhečza turnańje.

Wſche družiny

koruſchcow

hamſneho mlęča,

fardamomen,

muſlatowe kwesty,

kwesty a czerwieny popjer,

piment,

ſaſrau

poruczataj tunjo

Merschez bratrow naſlédnikaj

pſchi ſitnych wiſach 30

Strauch a Kolde

na kamjentnej haſy 3,

dalokorečzak 81.

Rowe
poſnojerje

najlepſehe hōdnoſež po najtunischiſkich placzisnach,

loniſche jerje

wulke tuežne po 5 np.,

mjeniſche po 2 np.

porucza

Juri Schwiebns,
priedy August Bartko

na ſwonkownej lawſkej haſy.

Zokrowy ſyrup

punt po 10, 16 a 20 np. jakto

dobru tworni porucza

Ernst Glien

pſchi ſitnych wiſach 48.

Rum,

arak,

kognak,

punſchowe eſſenzh,

wſchelake tukrajne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležanich družinach a

w wulki wubjerku porucza

Gustav Küttner

w Budyschinje

10 na herbſkej haſy 10,

wožebita pschedawańja

ſa wina a delikatesy.

Bigarh.

Wſchelake ſbytki 5 np., 4 np. a
3 np. zigarow pschedawani, tak
dolho haſz ſkład doſzaha,

3 ſchtuki po 10 np.,

10 ſchtuk = 30 =

25 = = 70 =

100 = = 2 mk. 75 np.

H. Kunack naſlédnik

na bohatzej haſy 8.

Valeny Rhofej

punt hižo po 85 np.

w ſnatych wubjernych družinach

punt po 100 np. haſz 200 np.,

kaž tež wulki ſkład

njepaleneho rhofeja

punt hižo po 70 np.

porucza

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

Zigary

po wszech placzisnach, derje wo-njaze a ſo wubjernje ſehlaže

poruczataj

bratraj Merschez naſlédni.

pſchi ſitnych wiſach 30,

na kamjentnej haſy 3

Strauch & Kolde.

Dalokorečzak 31.

Ruſuſhwej

najlepſi dominialny ſolij

najlepſi hoborski ſolij

po najtunischiſkich placzisnach porucza

Juri Schwiebns

priedy August Bartko

na ſwonkownej lawſkej haſy 10.

Winowa pschedawańja

Gustava Küttnera

w Budyschinje

10 na herbſkej haſy 10

žwoje wubjernie naturſkočiſte-

wino

w ſnate dobroſeži a placzisnhyhōdno-

porucza.

Wožebje ſo porucza wožebite

wino ſa ſrejſhndych a czerwonych

na žoldk, bleſcha po 1 mk. 60 np..

Bruniziu

Sjamu hrabje Lippe w Suborniczy

czeszczenym pschetrjebarjam k palenju a tepjenju poruczamy. Wona najlepshu cjesku bruniziu faruna a se swojej wulkej tepjeniskej mozu a tunjoesczu khetre salutowanie poslicza.

Czerstwy paleny

twarzki a rólyh falk

w swojich falkowniach w Niszej a Kimmersdorffie porucza firma G. Blumecke w Niszej.

Zeniczke pschedawanie sa Budyschin a wokolnoescz ma knies C. Bock w Budyschinje na hornczeskej hafzy 43.

Tenož i hodžinu

zo butra dzela s dr. Roeberowym butrowym poldvrom.

Dostacz

w Germania-drogowni.

Miejczel dr. Roeber,
chemik a haptkar,

na bohaty hafzy, s napscheza winoweje kicze.

Eslodke palenzo

liter hajo po 40 np., likery liter hajo po 60 np.
porucza Moritz Mierwa poldla Petrowskej zyrkwe.
Destillazija snathch dobrech palenzow po staroch tunich placzisnach.

Turkowske klowki

nowy plod w mchach, kaszczilach a po wasy su tunjo dostacz pola

Moriza Mierwy

pochi mjaakovym torhoszczu.

Destillazija likerow po staroch tunich placzisnach.

Wsché družiny palenza

cjisteho a dobreho

w czwizach a po mérje po najtunischich placzisnach pschedawa

Carl Noack na żitnej hafzy.

(Salzgrena pschedawarna w lecze 1864.)

Fotografowarna
Roberta Suka

• w Budyschinje na Szulenskej hafzy 20
porucza zo k dżelanju portraitow, grupow, krajinow a powieszenjow po kózdym wobrashu hač do živjenioveje wulkoſeje pschi niskim wobliczenju placzisny a najlepšim wuwjedzenju.

Duzend visitneje wulkoſeje placzis 5—6' hriwnow, duzent kabinetneje wulkoſeje 12—15 hriwnow.

Ernst Pachert w Bukezach

zwoj derje spradowany sklad wobucza sa mujskich, žonse a džeczi we wsczech wulkoſezach a po wsczech placzisnach porucza. Po mérje zo wobucze derje a tunjo džela a zo tež wuporjedzuje.

Dosvolne wupschedawanje.

Dla spuschezenja pschedawarnje wscze wozlowe tworh wupschedawam.

G. Ellert, moženja na jerjowej hafzy w Budyschinje.

Nowe

polnojerje

po wsczech placzisnach porucza

Ernst Glien

pschi žitnych wifach 48.

Jed psche mudi,

rucze a s westosczu skutkowazy, porucza Germania-drogownia,

dr. Roeber.

Wopravdzith holandski

fakao

najlepshu družinu zweta, placzisny hōdno porucza

Gustav Küttner

10 na herbskej hafzy 10.
Zeniczka pschedawarna sa Budyschin a wokolnoescz.

Schorzuchi s czelazeje kože

porucza po tunich placzisnach

Heinrich Lange

pschi žitnych wifach.

Kózdy, kóryž

chze hebi dobrý

a tuni czažniš

kupicž, abo

kóryž chze hebi

jón porjedziež

dacž, njech dze

k czažnikarjej

Carcej Zenčeji

na swonkownej

lawskiej hafzy 5,

poldla knjeja lotteriskeho kollektéra Jägera. — Zenčz pschedawa a porjedza sa zwoje dzelo sprawne rukuo.

Howjase, konjaze,
czelaze a woceje kože taž tež
wocewu wolumu pschezo po naj-

Heinrich Lange

pschi žitnych wifach njedaloško
herbstje katholskeje zyrkwe.

Wobrash

(bildy) zo rjenje a tunjo sochklein-
zuja a s woblikom wobdadža,
domowe żohnowanja a wobrasy,
wenzu a schpruchi k klesbornym
kwakam we wulkim wubjerku a
tunich placzisnach pola

Maxa Mützy

na bohaty hafzy 11.

„Sswjaty post“

je pola knjeja Smolerja w Budyschinje sa 75 np. dostacz.

Najlepše nowe
polnojerje,

vara dobre a tuczne ryby,
mandl (16 schtuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naſledn.
na bohaty hafzy 8.

A. Schentscher,

schatowa pschedawańja
na bohatej haſy číſlo 18.

= Wsché družiny schatow ſo ſ dobytkom kupuja. =

Winni cžrijowy ſkład.

Wulki wubjek mužazých, žonjazých a džeczazých ſchórnjow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch

na lamjentnej haſy 15 pôdla hosczenza ſtoje króny.

Wschihodna ſkładnoſć ſa ſaſzopschedawarjow.

Dospolne
wupschedawanje.

Prjedczehnjenja dla ſwoj wulki ſkład klobukow a mězow ſa mužstich a hólzow, zylindrowe a flaquowe klobuki po jara ponizennych placzisnach pschedawam.

Wofkicžam jako woſebje pschihódnu ſkładnoſć hiſcheze na ſkładze ſo namakaze pjeszowe muſhy, mězy, ſymke mězy ſa mužstich a hólzow, filzowe ſtupnje a toſte jara niže placzisn.

Klobukowy baſar
9 na bohatej haſy 9.

moſzwarwepiſciaply vi ſlouenyl urogiplik

Wobleczeńja

ſa mužstich hiſo po 11 ml.,
ſa młodenzow = = 8 = 50 np.,
ſa hólzow = = 2 =

ſ twjerdeje tkanin a ſchwarnje ſechite. Šaplaty ſ porjedzenju ſo fózdemu wobleczeńju pschedadža.

Jenotliwe kholowy, pjesle laſy atd., ſportiske wobleczeńja, klobuki, mězy.
Na wsché lětne wězy dawam wot nětka
12 prozentow rabatta.

Kurt Lehmann

32 na lamjentnej haſy 32.

Klampnařſke tworj,

jaſo: mlolowe ſaran, mlóczniſi, trjepjeſiſle ſham, ſupanſle wanje, lampy atd. wot nětka po ponizennych placzisnach pschedawam.

Otto Schulz, klampnat
na bohatej haſy 10.

Heinrich Mohr,

ſchewski miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej haſy 14 ſwoj ſkład cžrijow a ſchórnjow, ſe wſčemi nowoſcemi lětnjeho cžaſa bohacze wuhotowan, naležnje porucza.

Po měrje wobueže ſa krótki cžaſ derje ſedzaze ſhotowjam.

Jenicžle prawo na dželanie Kriegerowych patentowanych ſchórnjow ſa Budyschin a wolnoſež.

Wuporjedzenja ſo po nowym naprawjenju w mojej dželarni po žadanju hiſcheze tón ſhamy džen wobstaraja.

Dospolne wupschedawanje dla ſpuscheženja pschedawańje.

Nichto

njech njepschedepuſchež ſo poſkiežazu pschihódnu ſkładnoſć, wopravdze tunjo ſupowacé. — Wsché moje twory dyrbja ſo ſa zyle krótki cžaſ wotbycž a ſo teho dla po jara ponizennych placzisnach wupschedawaju.

Woſebje pschihódna ſkładnoſć ſa ſaſzopschedawarjow, restawratérów a ſa njewjesczinske wuhotowanja.

Na bohatej haſy 29. Zentralny baſar. Na bohatej haſy 29.

"Serbske Nowiny" wudawa so kóždu sobotu.
— Štvorlétne predplata we wudawařni 80 np a na němských pôstach 1 mk., a prijenesom do domu 1 mk, 15 np. — Kóžde číslo pláti 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Cíle Smolerje c knihiččerje w Mačičnym domje w Budysinje.

Číslo 36.

Sobotu 3. septembra 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němſke khězorstwo. Pscheziwo sozialdemokratiskim prázowanjam we wójsku je wójnski minijster s Goßler nowy wukas wudal. Po tymle wukasu ho kóždy, kotrež jeneho wojska s wójnska abo s marim ť spjedzivoseži napomina, so by ſwojich pschedstajených njepoſluchał, s jaſtwom hac̄ do dweju lét khusta. Tole khostanje po tajkim teho potruehi, kotrež jeneho wojska pschedproſhuje, so by ho pschi ſozialdemokratiskich ſhromadžiſnach abo ſwieželenjach wobdželiš, kotrež jeneho wojska naręči, so by ſozialdemokratische pižma cíital abo roſschěrjal a kotrež jeneho wojska namolwi, so by ſwoje ſozialdemokratische ſmyžlenje na někajku waſchnie na ſiawne dał.

Khězor je s wójnskowym wukasom porucžil, so matej woſnamjenjeni "premierlieutenant" a "ſecondelieutenant" wot někta rěkac̄ wýchſchi a nižší lieutenant. W amſtriskim wójsku ſtej teſle němſko-françowskej woſnamjenjeni hžo dawno ſawjedzenej.

Němſke wójnsko dyrbí ho hnydom wo tři armeekorpsy po wjetſchic̄. Hdyž dyrbja nowe regimenty s tříoch bataillonow wobſtejic̄, pola infanterie ſamo mužſtwa a regimenty ſa pječ nowych armeekorpsow dožahaja. Zarowý woſbrónjeñski plan na tym ničo njeſchéměni.

Žitne placžiſny ſu w poſledním čaſtu ſpanyle, hac̄ runje po žniovym wunoſchu w Awſtriskej, Ruskej a druhich žitowych krajach ť temu žeaneje pschičižny njeje. Awſtriske ratařské ministerſtvo je ſwjerſhne wobliczenje žnjoſ zytle ſemje woſjewiš ſ kotrežiž wižimy, so je w pscherku ſetka na naſhej ſemi wjele mjenje žita dyžli loni narofšlo. Žita je ho 31 milijonow, jecžmjenja $3\frac{1}{2}$ milijona, wówba 8. milijonow, majba $20\frac{1}{2}$ milijona zentnarjow pornjo loňškim žnjam ſetka mjenje domkhowalo. Želi ſo by tole wobliczenje prawe bylo, dyrbjalo ho wočakac̄, so ho žitne placžiſny bory ſaſo powyſha.

Dobrota ſakonja ſa pschi pad ſnjeſboženja, khoroby a staroby, kotrež hiſceže pschezo doſč ſnata njeje, w tym wobſteji, ſo ho pschi noſki ſawoſtajenym ſnjeſboženem ſe ho wróčza (naſad wuplačza). Wumrjeſli ſawěſzeny, kotrež hiſceže njeje žeaneje renty doſtal, ſo jeho ſawoſtajenym poſloža pschinovſkow, ſa ſawoſtajeneho ſaplacžených, wuplačzi. To budže ſ wjetſcha telko, kellež je ſ wjetſcha dželacžer abo cželadnik ſam do ſawěſzeniſteje ſaký ſaplacžil. Pola jeneho dželacžerja, kotrež je wot ſeta 1891 w 3. ſawěſzeniſtej ſaký, wróčomna ſuma 45 hrivnow wuežini, kotrež budže jeho žona ť pohrjebej derje trjebac̄ móz. Hac̄ do konza ſeta 1897 je ho w němſkim khězorstwie 41,391 hr. ſawěſzeniſtich pjenjes na tajke waſchnie wróčzilo. Tele pjenjes pak ſo jenož na žadanje wróčza. Schtóž ho njejhiba, ničo njeđostanje. Želi ſo je tež hžo žona wumrjela, maja džecži prawo na nanowe pschinovſki. Hdyž je tež mac̄ pschinovſki dawała, maja wone tež na macžerine prawo. Žadanja maja ſo ſawěſzeniſtik ſakám poſlačz. Pschi poſlačz ſu ſmertne wopízmo a dopokaſma wo ſaplaczenju pschinovſkow, cžehož dla je jara wažne, ſo ho wobſhwědczenja wo wotedathch kwitowanichkh kartach derje khowaja.

W Treuenje (w Saksie) je měſtčanſte ſaſtupjerſtvo, ſ wjetſcha ſ pschiwižowarjow ſwobodomýſlneje ſtrony wobſtejaze, ſo ſapowjedžilo, ſo pschi poſtajenju Bismarckoweho pomnika wobdželic̄ abo někajku pjenježnu podpjeru ſa pomnik pschivovſic̄.

Dowérnik ſemrjeteho wjetſha Bismarck, tajny radžicžel Moritz Busch, je pschiwovjedženu knihu „Bismarck a jeho ſtut“

wudal. Busch w njej wjetchej Bismarckej wo ſadžerzenju krónprýnza w naſtupanju khězorſkeho praschenja prajiež da: Wón chýſche jenož krala Němſkeje abo Němzow měč, a eži druhý kralo dyrbjachu ſaſo wójwodſki titul pschiſeč: bayerski, schwabski, ſaffski wójwoda. K temu ſo ſwaja myſlizka pschemozowanja: woni dyrbjachu ſo do Versailles pschedproſhcz, tam by ſo jím prajilo: žeč, ptacžko, abo .... To někto njebe moje mjenjenje. To by byla pscheruda, nježvěra a nježat, a k temu ſo njevhých podwolisil, tež teho dla, dokelž to njeby wobſtacža mělo. Po měrnym pucžu njevhých ſo kralo ponížic̄ dali. Potom jemu lepſchim khězorſkeje myſlizki pschedſtajach. nehdže tak, kaž ſyム poſdžiſho bayerskemu kralej pižal: kralo bych ſo radſho jenemu kralej, kotrež ma titul němſkeho khězora, hac̄ vruſkemu kralej, wjetſhemu ſužodej, kotrež by ſo na čolo Němſkeje ſtajil, podſtajili a jemu prava we wójnje a měrie wotſtupili.

Do němſkich afrikanickich kolonijow ſo bayerski algäufſki howjasy ſkót ſawjedz. Vrijedawſchi kamerunski guvernér, ſwobodny knjeg ſe ſoden, je wondano 12 algäufſich kruwov ſupil, kotrež dyrbja ſo k ſchízenju ſ afrikanickim howjasym ſkotom wužic̄. Škót je ſo hnydom do Hamburga dowjeſl, ſo by ſo na 28 dnjowſte pucžowanje do Kameruna podal. Žedyn algäufſki paſtýř, kotrež je ſo pschi 3600 hrivnach ſetneje mſdy na 3 lěta ſa Kamerun pschedſtajic̄ dał, ſkót do Kameruna pschedvodži.

W Baselu ſo tele dny 2. židowſki zionistiſki ſjēſd wotbýwa. Tutbi ſjēſd je ſebi wotmyſli, nehdže na ſwěcze nowe židowſke kraleſtwo ſaložic̄. Větba je ſo na njón nehdže 1000 židow ſe wſchěch krajow ſwěta ſeſčlo. Větba dr. Mandelſtamm wo ſaſo poſtajenju židowſkeho kraleſtwo rěčo praji, ſo by ſe ſaloženjom kolonijow w Paläſtinje ničo njehodži dozpic̄. Židži dyrbjeli ſo je ſwojeho ſaſpanſtwa ſbudičz, ſwɔjim khlédym bratram khléb dac̄, ſebi ſamžny ſtatok ſaložic̄ a lid wocžahnjec̄, kotrež móže dželco, jenu ſo napoſožaze, dokonjec̄. Židowſky ſetarjo dyrbjeli ſo pschede wſchěm prázowanž, ſo bych ſo Mójſažbowe ſakonje wo čiſčenju wobſedžbowale. Židži dyrbjeli najprjódž ſwój njerjad wotbýc̄.

Wětba Moſkum na to ſrudny wobras wo židowſkim prascherſtviye w Paläſtinje poda, kotrež wſchowé a roſtorhane po třízazach w Jeruſalemje bydli. To je hańba ſa židowſtvo. Najlepſche ſu hiſceže njeſotvřne židowſke kolonije, jenotliwe ſu wopravdže ſ dobroym pschikkadom. Wo Rotheſchildowych kolonijach wón ničo dobre prajic̄ niemožefše. Tamniſchi židži ſo jenož ſ winizačtviom a lědmo ſ industriju nakladuja, wot ratařstwa pak ſo wſchitzu wotwlaſtua. W židowſkich ſchulach ſo françowski město hejbrejſka wueži, a tola dyrbí hejbrejſka rěč ſ pschedwuměnjenjom ſa ſaloženje židowſkeho ſtata byc̄.

Wětba dr. Nordau židow warnowasche, Dreyfusowu naležnoſež, kotrež je ſama françowska naležnoſež, naležnoſež židowſtva čimic̄; pschetož ſ tym ſo Franzowſojo ſ mozu do antisemitiskeho lehwa čerjia. Wón tež warnowasche, Žendželsku jako woſkebitu ſchitovatku židowſtwa ſławic̄; runje Žendželženjo ſe ſakonjom, pschicžahanje khlédych ludži ſakafowazym, pschičeženjenje njeſamožith ſidow wotdžeržuju, ſkónčenje wón tež khlalbje wo poſnōznoamerikanskich ſtatach njeſchihložowasche, pschetož tam pōčnje pschezo bôle waſchnie bywac̄, židow runje kaž čzornochow ſazpivac̄, licžba hoſčenzenow a kupjelow, do kotrejž je židam khlodžic̄ ſakafane, pschezo bôle pschibera, ſ „khlalenej runoſežu“ wſchitkikh tam ničo njeje.

Za nkawěſti, kiž maja ſo we wudawařni „Serb. Now.“ (na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedač, płaſci ſo wot maleho rynčka 10 np. a maja ſo ſtwtórk hač do 7 hodž. wječor wotedač.

Austrija. Psichiwishowarjo němško-narodneje strony we Winje ſu pola měchcánſkeho ſaſtupjerſtwa namjet ſtaſili, ſo by ſo jenemu wjetſhemu Wintfemu torhochę abo jenej nahladnej droſh Bismarkowe mieno narkeſlo. Wintſki měchcánſta je tónle namjet njedžitwajzy hylneho psichewitwjenja w gmejnſkej radze čital, tola njeje dal wo nim wothložowac̄.

— Henjerjo we wuhlowych podkopach pola Čopliž, Duchzowa a Moſta chzedža pječza ſtrajkowac̄. Woni ſebi žadaju, ſo by ſo jim mſda wo pjatý džel powjetſhila.

Italska. Konje italskeho wójska njejkū ničzo hōdne. Po wobkruženju italskich nowin ſu tamniſche konje bjesmōzne, doſelz pſchemalo piſy a město hyla wſchelake mjenehódne ſurrogath doſtawaju. Wubrakowane wojetſke konje, kotrež ſu ſebi privatni ludžo kupili, ſo ſa někotry čaſz dobreho piſowania ſaſho ſeſhlnja a ſu potom ſaſho na wjele lét k dželu khamane.

— Bamžowhy čeſlony ſekar, professor Lapponi, je pſched jenym nowinſkim dopikowarjom jara ſpokojnje wo bamžowej ſtrwoſci rēčał. Bamž je poſlednje njeſtrowie hyla pſchewinyl; wón, Lapponi, by někotremu mělzenzej bamžowu ſtrwoſcę popiſhal. Wulfotny je bamžowhy pomjat; wón ſo do najdrobnitskich malicžoſcę tež najdalſtich podawkov dopomina. Kunje tak wulka je jeho duchowna móz, haj wón w bjeſſpanſkých nozach ſaſho pěžni a wondano je wón hwojeho čeſloneho ſekarja ſ dwanac̄zimi hronečkami poſtrowil. Wobmjeſowanie, ſ ſekarjom wukafane, ſebi wón jenož malo lubic̄ dawa. Bamž kaž předh vſchē džela wodži a nowiny čita, pak ſebi je cíjatcz da.

Franzowſta. Dreyfusowa naležnoſc̄ je nowe pſchewapjenje pſchimyjebla. Major Henry, ſ kotrehož nadawkom bě, zuſyhc wobhonerjow w Franzowſkej wobkredžowac̄, je pſched wójnskim ministrom Cavaignacom ważne wuſnac̄ze ſčinil. Wón je ſo wuſnal, ſo je jene ſ piſhov ſaſhoval, ſ kotrehož ſo Dreyfus winuje, ſo je poſtajne wojetſke plamy wukraje pſcheradžil. Henryha je wójnski minister na to ſaſec̄ a do jaſtwa wotwjeſc̄ dal. Tam je Henry, ſ britwju ſebi kř pſchereſhnyſchi, hwoje živjenje ſe ſamhnej ruku ſkónčil.

Njedžitwajzy Henryhoweho wuſnac̄za ma wójnski minister Dreyfusa hſchcze pſchezo ſa winowateho. Henry je hwoje piſhmo hafle w lécze 1896 ſaſhoval, mjes tym ſo je Dreyfus na ſaſlade druhich piſhov hyla kónz léta 1894 ſaſhujen.

Hollandſta. Wylemina, hollandska kralowa, je 31. augusta wóžomnate lěto hwojeho živjenja dozpiła. Po krajnej wuſtawie je wona ſ tuthym dnjom kniežerſtvo pſchedewſala, kotrež je po ſmjerči jejeho nana, krala Wylema III., jejna mac̄, kralova Emma wjedla. Kral Wylem, kotrež je 23. novembra 1890 73 lét starý wumrjeł, bě w přením mandželſtwie ſe Sofiju, džowku württembergſkeho krala woženjeny. S tuteho mandželſtwia dwaj hynaj wuñdžeschtaj, ſ kotrejuž ſtarſhi w lécze 1879 39 lét starý, a mláđši 33 lét starý 21. junija 1884 wumrje. Hyla 12. januara 1879 bě ſo kral, kotrež bě wot lěta 1877 ſ wudowozom byl, ſ waldeckſtej prynzežu Emmu woženil. Kralowa Wylemina je jenički plód tuteho mandželſtwia.

Schpaniſta. Šatidžentu tūžení ſu ſo preni wojazh ſ Kuby do Schpaniſkeje wróczili. Tich wohladawſchi ſu ſo pſchihladowarjo ſ hroſu a roſhorjenjom ſajale. Wbosy wojazhy ſu hac̄ na kójez a kožu ſeſhnyli. Kniežerſtvo by njemudrje činilo, hdy by tele thýzazhy ſzivých kſeſčowzow po kraju roſdželiło, doſelz moſt jich napohlad ſvěžtarſke hibame pſchecživo ſawinowarjam wójnskeho njeſboža ſbudičiž. Kralowa regentka je ſo domojwročazym khotym wojakam hwoj hrođ Rioſtrio, w połnóznej Schpaniſkej ležazhy, kotrež ſa 2000 wožobow doſhaha, pſchewoſtajila.

Ružowſta. W pſchitomnoſeſi zarskeju mandželſteju je ſo w Moſtivje pomnik zara Alexandra II., wužwobodžerja ruſiſkých burow ſ roboth a njewolnitywa, wotkrył a požwycižl. Myžl, ſo by ſo Alexandrej II. tež w Moſtivje, w jeho narodnym měſeče, pomnik ſtaſili, je ſ Moſtivſkeje měchcánſkeje rady wuſhla, kotrež je 100,000 rublow k temu pſchitomu. Zhy kapital na poſtajenie pomnika je pſched wotkryžom 1.877,667 rublow wužinil.

— Ntajwažniſchi podawki thchle dnjow, křežorſki ſtut, kotrehož dalokožahaze ſežehwki njejkū dovidzec̄, je namjet ruſiſkého zara Miklawſcha II., ſ kotrež móznaſtwa ſemje napomina, ſo bych u pſchetaſte, ſo na wójnu bronicž a ſetnje ſta milijonu ſa dželanie mordatſkých a ſanicžetſkých naſtrojow wudawac̄. Zar je wſchitkum kniežerſtwa, kotrež moja ſaſtupjerja pola zarskeho dwora, konferenzu namjetoval, kotrež měla ſo ſ wotbronjeniom ſenotliwych ſtator ſaberač. Tale konferenza by ſ Bozej pomožu ſbožowne pſchednamjo počinjazeho ſtoléta byla, wona by ſ móznym ſwiaſtom prózowanja wſchech ſtator ſjenocžila, kotrež moja ſprawnu wolu, ſo by ſo wulſej

myžli hwtoweho měra dompožhalo nad žiwołami njeměra a roſkory. S tuthym ſenomyslonym wuſnac̄zom ſaſhadow prawdy a prawa, na kotrejmaž derjemec̄ ſtator a ludow wotpočuje, ſo by do roſumjenje ſtator dozpiло.

Hac̄ zarowhy pſcheproſchenje pola kniežerſtow pſchecželne pſchijecze namaka abo niž, pola ludow tele ſlowa měra, kotrež je najmózniſchi kniežer ſaſhely wuprajil, mózny a wjeſzely wothlož nadendži.

Je to druhi křež w thym ſtolečku, ſo ſ wužokofoſczow trónow tajki měrovny hlož móznym tuteho hwteta ſawola. Preňi křež je to činił w lécze 1863 franzowſki křežor Ludwik Napoleon III. Wón tehdh teho runja vſchē móznaſtwa napominaſche, ſo bych u ſo na kongreſ ſeſhli, na kotrež bych u w měre a dobře woli mjes ſhbu vſchē ſwady wuřunale, ſo možlo ſo cžekže wójnske ſbrónjenje ſudam poſložic̄. Tehdh pſched 35 létami druhé ſtator mo myžli měrnego wuřunanja ničzo wjedzec̄ nočzichu, a pſchede wſchém běſche Žendželska, kotrež Napoleonowý namjet ſacžiſh. Řejiſti doňt drje nadobny namjet zara Miklawſcha II. nadendži? Bojimy ſo, ſo niž ſeſchi, dyžli nehduschi Napoleonowý. Kaž tehdh, tež někto Žendželska namjet wužmechuje, po kotrež měl ſkředniſki ſud ſwady mjes ſenotliwymi krajemi wuřunac̄. Kunjetak ſe Franzowſkojo křeždi namjet k wotbrónjenju ſacžiſhnu, domž ſo jum njeſtej Elſaska a Lothringiſka wróczilej.

Czorna Hora. Swiaſt balkanſkých ſtator ſe pječza ho towy. Psichi wopyczke bolharſkeho vjetcha Ferdinandha w czorno-hoſtym hlownym měſeče Žetinu je ſo wojetſka rada měla, pſchi kotrež ſtaſi jedyn bolharſki general a czornohóřski wójnski minister Blamenaz pſchitomnaj byloj. Mjes Bolharſkej a Czornohóřskiej je ſo pod ſchitom Rufeſe ſwiaſt ſčinil, k kotremuž ſtej Grichiffa a Rumunſka pſchitupilej. Se ſaměrom tehole ſwiaſta je ſathowanje měra a ſdžerženje wobſtejazeho porjada na Balkanje.

Amerika. Tsi křežo-americanské republiky, San Salvador, Honduras a Nikarazua ſu na wuřadžowanju hwojich połnomózniſkow wobſamkli, po pſchitadže ſjenocženych połnožnych ſtator ſwiaſtow ſtat křežo-americanských ſtator ſaſožic̄. S pomožu tajfeho ſwiaſta nadžjeſeja ſo, ſamjeſných pſchecžinikow ſo lěpje wobrōč a tež wuměnjenja hwojeho hofpodatſkeho roſwieža polepſhiciž móz. Wocžafuſa, ſo ſo k nim býr ſbytknej republiky Guatemaſa a Costarika pſchitamku.

Po roſprawje admirala Cervery je jemu general Blanco porucžil, ſ wójnskim lddžtowm Santigossi pſchitav wopuſhceſi. Majpredy měnjačhu, ſo je tónle wuſas ſ Madrida wuſhoh, doſelz Cervera wobkružec̄, ſo je jenož po wſchecžim wuſku ſčinil.

Amerikanskim wojakam na kupje Portoriko ſo lěpje njewjedže dyžli na Kubje. S najmjeſtka džehacžina wſchech wojakow je na ſymizu ſhoriſa. Wojazhy ſu wjele pod deſhežemi cžerplili.

Wjedni ſvěžtarſkých Tagalow na Philippiñach je wukomožam piſhmo póžlal, ſ kotrež ſe ſapomina, ſo bych u do njewotwižnoſeſe philippiñſkeje republiky ſwolile. To budža Tagalzy doľho cžakac̄ rdybječ, předh hac̄ budža jum wukomožy k woli.

Na pucžowanju.

„Schtu radoſež rjeñſchu dava, hac̄ dróhu pucžowac̄, hdyž ſ naſečzom chze trawa ſaſ ſemju wodžewac̄!“ To běch, tak poſjeda dobrý krawſki, hyla huflo a čaſto ſpěvač ſhyschał, tak ſo na dobo, runjež běch hyla do lět pſchischoł, ini pucžowanje na myžle pſchimyž ſe a duž ſebi wotmyžliſh, wěczne ſydanje w dželačni junu na bot cžižnyc̄ a ſebi ſa to junu krajinu ſa ſamjenzom a Lipſkom wobhlaſac̄. Duž ſwiaſtach hwoje wěži a wěži do wačzofa, wobleczech ſo jeničku njedželſtu ſuſku, ſtajich ſebi hwoj naſlěpſchi a najſchpatniſchi ſkobuk na hlowu, a rjeñſky na to, kij do ruky wſawſchi, ſwojemu ſtaremu miſtrey Božemje. Hdyž tu tak ſrudny ſtejo pſchihlaſaſe, poſlojach jeho, ſo dže na tuthym ſwěcze ničzo wobitajne njeje, a ſo chzu ſo ſ bohatym naſhonenjeniom poſdžilcho ſaſho k njemu wróczic̄.

Tak ſtupich do hwteta, połny ſamých nadžijow; ale pſchi tym hym hroſnje pobyl. Někto poſluchajcze junu na preni ſky podawki, kotrež je mje podeschoł, hdyž běch lubu domiſnu wopuſhceſi. Džech do Lipſka, hdyž, wě ſo, žaneho džela njepſchijach, doſelz chzych „džiwy hwteta“ wohlaſac̄. Duž praschach ſo, hdyž ſo won dže ſ wrotami do města Erfurta, a tak pſchimyž ſe ſežeku hwojeho njeſboža. Pjenjes njemějach. „Wſchako ſebi mnosy dopomhaju ſ proscheniom“, roſmyžliſh ſebi. „Móža-li druſy ſ tym ſiwi byc̄ čzomu niž tež ja!“

Tak wukrocžich ſ wrotami a hwoju dróhu dale cžehnječ. ſeſlónzo ſmudžesche; w kózdej wžy poſastach a wotpočytych, a

proszenie schlaechesche ho zyle derje; moje sprawne wobliczo wotweraeschce mi pscijstup do wutroby. Tola tez niesboze blizechesche ho khwatanje. Hijo naajstra rano pscihindze mi wozudny towarzsch napisczco, po powolanju schewz, tajki prawy pscihennath khlopz.

"Hdze ho nastajil, brathje?" ho mje woprascha.

"Do Erfurta!" wotwolich jemu.

"To mōzemoj hromadze hicz a ho bratrowszy dzelicz do naproschenych dorow", namjetowaeschce mi. Mi bē prawje. Schewz mējesche dokladne naishonjenie w zusjje, do teho bōrsh pscihindzech a to bē mi, dokelz bēch hischce w tym zyle "nowy", jara waghe. Hijo daloko a scherofo bē po khwecze pobyl a sdaache ho mi, so je pscih tym prawje duschny hōl. Jeno jena wēz bē pola wobeju jenaka: wón nijemējescze pjenies, ja tez niz! Duż chzhchmoj hromadze proshcz a potom ho bratrowszy dzelicz. Pscih tym chzhchot wot schewza wutnycz. "Tak, dobre!" rjekny schewz, "to je hotove!"

Hdzy bēchmoj nējchto hodzin dale puczowaloj a hebi tak to a tamne powjedaloj, rjekny schewz:

"Szym hōldny kaž mōoda wróna!"

"Ja tez!" wotwolich ja. To po tajkim bē w prawym czachu. Tu wuhladachmoj s boka wjez a hñdom ho roshudzichmoj, so pucz pschemenimoj a so tam pōndzemoj hebi wobjed naproshcz.

Sboze po sdačzu mējachmoj. Hdzy bēchmoj hacz do wjezneje hažy dōschloj, hdzež namaj zyrtwina wēža jako starý snaty s dolhim porstom kivasche, spōsnachmoj, so je to tuczna burška wjez.

"Tu naproshczmoj nējchto hdne!" rjekny schewz. "Ale do dżela" dyrbimoj ho dżelicz, hijo, so bychmoj čačha lutowaloj, a potom, dokelz tak dwójzy dostanjemoj. Ty po tajkim — tak roshasowasche schewz — wotkhodzich lewu stronu wžy duzy horej a činisch prawje satutlenje a hubjenje; ja pak wojsmu prawu stronu, a ty budzesch widzecz, so budu swojego muža činicz. Schtož naproshczmoj, budze dżelene. Wonka, pod schtomom sadz, a schewz połasa shromadzense mēstno, tam ho sažo seńdzejmoj."

Nētrole dachmoj ho do dżela; wón proschesche po prawom, ja po lewom boku, ja činjach, schtož jeno mōzach, hijo čeſeſe dla pscihem kwojim towarzichom.

Ale tp hijo wem: „s lewym bokom” bym pschezo niesboze mēl, hijo wot dżeczazch lēt hem. Dženja bē to runje sažo tak. Klapach ho do duri s jeneho burſkeho dwora do druheho, ale runjež jara proschach a žaloszach, wschudzom mje s krótką wotbywachu. So proszenja żaneho kónza njeje, mēnjaču. Sunu mie wopravodze żamo won čižnichu, dokelz hñdom wotencz nochzych, a potom wuschezuwachu tez hischce pža na mnje, kotryž mi kholowh roshdrje. Nētrole je doſez, myſlach hebi, a lažach frudny se wžy a tamnemu schtomej. Tola, schto tu wuhladam? Mōj schewz ſedzi hijo wjeznych na semi, s wulkej pječenjazej ponowju w rukomaj, a kuža na wobemaj džaznomaj do najrjenscheje kwinjazeje pječenje.

"Temu je ho lepje schlachéjlo, džali tebi!" pomyslich hebi. "Brathje, mōj ho po tajkim dżelimoj!" sawolach wjeſele a čapnych ho rucze pscih schewzu na semju. A wón bē s tym pschesjene, jeli so chzu potom sažo ponowju nutež, schtož, wē ho, hñdom klibich.

Mjies tym, so tak hromadze ſedzachmoj a krucze kuzachmoj, powjedasche mi zyly podawki, tak je pječenje nabyl. Wón rjekny, so je żobuzelna burówka jemu hijo w drugim dworje pječenj dariła, woſebje hdzy je khyschała, so je tez hischce hōldny towarzsch se Sakskeje żobu, a so staj wobaj hischce tón dženja načz wutrobu. Wona je tez dowolsila, so ponow żobu woſmje, so khyshtaj ho do zyrobh dżelicz mohloj; jeno so dyribi tamón ponow żobu wrózho pscihinjescz. Tak mi schewz powjedasche, a ja bēch wschón hñuth nad jeho a nad burowzhnej dobrey wutrobu. Duż pscihinach ho spēčnije jēdze. Po prawom pak bē schewz hijo najwjažy a najlepsze ſiedl, tak so mi jeno koſcze a bērný ſibychu. We kwojiej nijewinoſci, wē ho, wērach schewzej wschitko na žlowo, wuzjescz ponow zyle doſkadijne, wulischach ju hacz najdiſczech, a ſdzhowach jeno, so tam ničzo wjazy w njej njebe.

Skonečnje rjekny schewz: "Nētrole činu, so ponow dom do njeſch, to je zuſe kwojstvo, te hebi nježmēmoj dlež ſdzeſeſe."

Tute žlowo ho mi lubjeſche. "To je tola čeſtnej a sprawny člowiec!" pomyslich hebi, ſtylech kwoje roſtorhane kholowh hūbchho do ſchōrni a podach ho nētrole s pōdnej pječenjazej ponowju na pucz do wžy. Mōj schewz bē mi burſki dwór, do ſotrebož ponow žluſhesche, doſkadijne napříhal; myſlacz ho po tajkim nijemōžach. Duż čampach w dobrej myſli po dróh a ſtudowach hebi hischce nētrole

prawje rjanych džakowanisich ſlowow. Dōńdzech tež prawje do burſkeho dwora a naderidzeh tych ludzi runje wo iſtwe.

"Tule je ponow", rjekny ja, "a hischce jumu naju najrjenschi džak; pječenje je namaj jara derje ſeklodzala!"

Ale to budžiszech dyrbjeli tu haru khyschesch. Myſlach hebi, so je bur wotwotnū a jeho ſtara tez. Wón ſlečza kaž nijemdry ſe ſablida, wona pak pjerjeſche kaž džiwi wo blido.

"Ty paduſche", wola won, "ty po tajkim žy nam pječeſt ſ hñczech frankl! Czakaj, ty tajki a hinaſchi, tebi wſchaſt chzu hñodahnac!"

Nētrole wjedzach, kaž bē ſchewz ſ dobremu ſuſkej pscihichol. Ja to ſaſklyſchach a w runej mērje ponow ſe ſtrachom wupadnyczach. S prawym naſonom phtach ſwoje ſbože hñdom cželajo a twochnych ſ pŕenimi durjemi won na ſwobodou. Budu-li jeno wonka, potom donjeſetej mje mojej lohkej krawzowskej nosy ſ wobwoda tajkich thranow. Mōj ſtrach bē wulki; kaž hñadno budžichu mje mohli ſabicz abo ſamo do kłody thñnycz! Tón ras pak bēch hebi pſchehladał pscih cželaniu ſ puczom. We kwojej nuſy nijewidžu, hdze bēz, a plumps, tu padzach na dobo do wulkeje juchowjeje jamy na dworje pscih hñdzech, hdzež bēch ſ khwatanjom pscihichol. To bē kaž mały jefor, kiž ho tu wupſcheczerasche. Kajke bē to hñsbne miſnjenje! Pſchewidzach ſwoje ſtrachne wobſtejenje hakle, hdzy hijo hacz do ramjeni w brunej jufchzy brodzech, a čuju, kaž wohidne woſkolo mje ſmierzdi.

Ale ſchto ſapoczecz? Sa mnu hevrekaju a woſcheczeraju ho mi moji pſcheczeharjo, pſchetož ſyla burſka kwojba a cželędž bēch u ſa mnu dali, pſchede mnu pak hñdzechce mi brunt jefor. Ja niesbožowna wac̄ka budžich mohli plakacz, jeno ſo budžiszech to ſchto pomhalo, ale pola mojich pſcheczeharjow na ſmilenie myſkle njebech. Nētrole hakle bu mi jažne, ſo bē ſchewz žyli ſlu a njeſbožownu hru pſcheczivo mi na wobleſk, a ſo ho nētrole wonka najſkerje pol khory ſmiej, derje wjedzo, tajki poſkutu ſmieu ſa jeho paduſtvo ſmiejecz.

Tak wobhladowach ho woſzriedž juchowjeje janay wſchón ſadwelowazh woſkolo hebjie, kaž nechtó, ſchtož njeve, hdze nuta a won. Ale wēriwa burſka kwojba njebe ſ tym ani ſpkojom. Mjies tym, ſo burówka w khznych durjach ſtejo ſ wjeſeloſcę nad mojej ſchfodu njeſcheczawajzj ho ſmiejecze, ſo ho wſcha tſchahesche a ſ nožom do mróczelom bodžesche, hrabny bur ſe kwojimi nadzije połnymi hñzami ſamjenje a hochor, a nētrole poſczachu do mniej tak nijemdry mjetacz, ſo ſamo mój zylinder wulki džeru doſta, a ja, bojo ho wo hñowu, ruže ho ponurich, ſo bych ſ najmjeſtſha ſižwienje wutkowal. Ale ſchto to pomhaſche! Ćedma bēch ſažo ſwječha, ſapocza ho ſmiejecze a mjetanje ſamjenjemi, jeli mōžno, hischce hñrje a nijemrjeho. Tu roshudzich ho ſe ſadwelowanjom, pſchebrođu ho a dobydu na drugim boku ſažo ſtruteje ſemje. Ale tak nētrole ſ dwora won! Tu ſaſkoczich a pſchelamach we kwojim ſadwelowanju pŕenje durje; krute njebech. Moji čzviliwarjo pak ſu hijo ſažo ſa mnu. Hdzy budžich tola ſ najmjeſtſha nētrole won był; ale tez ani to hischce njebe. Dženja mējach wopravodze njeſbože. Bēch do ſykanjowej komory trzechil, potknich ſo pſches proh a ležach nētrole woſzriedž hromadz ſykanja. Kajki bym to był, nijemdu wopřazac. Šałach njerjad lepjeſche ſo woblicza, zylindra, ſuknie, kholowow a ſchōrni; bēch kaž tajki jež połny ſalaczh a ſa mnu ſalhadzecze čzrioda mojich pſcheczeharjow. Nētrole pak mam ſyte, pomyslich hebi. S rukomaj nijemžach ſo ſ mni mēričz, ſpuszczac ſo na nosy. Tu wuhladach druhe durje, wotewrich je a bēch wonka. Nētrole bē mi wopravodze ſamjeni ſ wutroby. Šabych, kajki bym, a bēzach jeno, ſchtož mōžach, ke tónzej wžy, ſo bych ſo wutkowal a wot kwojego ſchewza hebi ſamjenjenje žadāl, kotryž bē mi tule woſradu pſchihotowal.

Ale ſchto by hebi to myſlil? Ćzile wjeſtvi ludžo nijemachu pſcheczo hischce doſez na mojim niesbožu. Woſcheczeraje, woſlaje a pſcheczo ſchecowlanje čzrijeſche ſo ſa mnu. Bēch hebi zyle wěſt, ſo ſu wſchitzu burjo ſe wžy ſ motrocžam a ſ pſzami ſamolwjeni, ſo bych mje wboheho ſajaza popadnyli, a potom hischce dleže čzviliwarli. Moje ſadwelowanje bē nanajwyschſche dozvelo. S tijom pſzam woſarajo, kiž bēch ſo hijo hacz do mojich kholowow a ſchōrni dobyle, ſahach ſ najwjeſtſhimi krawzitimi ſročezemli, hñowu do pŕedka wutkuj, kaž cželędžkaž kon, a čzrjach nētko po dróh dale, ſchtož mōžach. Nētrole dobych; moji pſcheczeharjo wročzichu ſo halekujo. Ale hdze dha bē ſchewz woſtal?

Hakle poł hodžym wote wžy jeho ſetach. Mlody bē ſo spēčnije ſ procha mēl. Hdzy mje nētrole tajkeho pſchihotowaneho pſchijachlicz wuhlada, bē ſo ſe ſmiejeczom bjes mała walil. To bē

mi kust wjele. Shubich sczećnośc, buch wobožny, mjenowach jeho paducha a njehumanika, schpatneho ſlepza, tiz drugich do hubjeniwa storczy, a chzych wot njego neschto dobre czinjene mēc. Ale to bēch na prawego pschischol. Schewz bu hruby, nadawa mi hlupekow, wožidnych fravzow, hrublych tajich a hinaſtich, a hdyž jemu wotmolwach, wsa ſwoj ſukath tiz, da ho do mnje a pschebi mje ſkutowe.

„Takle, ty hlupeko; tu masch ſwoj džel, tiz tebi ſluicha“, rjekný won. Potom wostaji mje stejo a poda ho do boka do leža.

„To je prawy ſchewz“, pomysllich ſebi; „derje, so masch jeho ſe ſchije!“ Ale ſchto netkole ſapoczeč?“

To bē dobra rada droha. Za hubjeny, roſtorhamy, wopanzan, ſmierdzaſy czlowyſek ſe ſakſteje, tak chzych ſapoczeč, ſo bych ſaſo na czlowyfka ſapodobny byl! Bē popoldniu, ſlónzo ſwēczeſche a paleſche. „Kupiel to ſezini“, rjekných ſebi, „a pschi tym budže wulke plokanje a fuſchenje na ſlónzu!“

Wotendzech po tajkim na prawu ruku, ſo njehych ſchewzej hſchęze ſ nowa do paſarow pschischol, wupytach ſebi w bliſkej rézy měſtne, hdyž běchu ſ kózdeho boka ſekli, wuplokach ſchfornje, drastu, koſchlu dokladne a ſwēcham wſcho na ſlónzo. Mjes tym pak wostach ſam, ſwoju dymku zomajo a na ſwoje njesbože ſpominajo, we wodže, domž ſlónzo njebē trochu moje wězy wužuſchilo, tak ſo mózach ſo ſaſo do pschistojnych ludži podac̄.

Wot teho čaſa ſhm mudriſchi.

Ze Serbow.

S Budyschna. W oktobrje maja ſo zyrktwisz ſaſtupjerio Michalskeje woſady ſa Dobruſchu, Pschischez, Hornju ſtinu, Bobolzy a Nowe Bobolzy, Toronzu, Gřeſchin, Bręſow, Ženkezy, Zyschezy, Mađanezy, Boſankezy, Bort, Delnju ſtinu, Libuchow, Či-chońzy, Hruboczizy, Sſokolzu, Džemkezy (ſ džela), a Hrubjelczizy ſ nowa wuſwolicz. Pravo wuſwolicz maja wſchitz ſhpođario evangelsko-lutherſkeho wertywusnac̄a, ſotfiz ſu 25 lēt ſtari a ſotfym ſo njesbu čeſne prawa wotrielle. Tuczi hſpodařio ſ mjenowaných wſow ſo napominaja, ſo bych ſo w čaſu wot 6. hac̄ do 20. ſeptembra t. l. ertnje abo pižomne pola ſwojego gmejnſkeho pschedſteicžera jako wuſwoleria pschipowejdžili. Ženož czi, ſotfiz ſu ſo w tutym čaſu pola gmejnſkeho pschedſteicžera k wſbje pschipowejdžili, maja pravo pschi wſbje, ſotfuz budže njedželu 16. oktobra t. l., dopoldnia 1/212 hodžin w drastkomorje Michalskeje zyrktwe, ſwoj hlož wotedac̄.

— Sa direktora tudomneje nomoſaloženeje měſchžanskeje induſtrijowej a pschimyſlowej ſchule ſu realſkeho wuczerja Geyha w Brückawje wuſwolili.

— (Mađpanjeny.) Tudomneho laſkarja Klimanta ſu ſan-đemu njedželu wjecžor w 10 hodžinach na domojpuče ſe Sczijez do Budyschna mjes forežmu „němſkim domom“ a něhduſchej dra-čownu tjo njelac̄i rjelpuſkojo nadpanhli a tak hrubje pschebili, ſo je Klimant wjazg dnijow na ſhoroložu ležal.

— Kral je bynej knjeſa wjyschſkeho wuczerja Wjely w Budyschne, knjeſej Dr. med. Jurjej Wjeli w Draždjanach, titul a rijad dwórſkeho radžicžela ſpožečil.

— (Pschichodne wjedro.) Po ſhalbowym wěchęſenju manu wokolo 7. ſeptembra deſteče a hymniſche wjedro wočzakac̄. Wot 10. hac̄ do 20. ſeptembra budže ſaſo ſchcho.

S Hrubocziz. Wondano bē tu wulka žadnoſc widzeč. Se ſtadlo wroblom jedyn ſněh běl wrobl ſhobu leſasche. Ŝewa ſo praji, ſo ſchere wroble ſo njemoža ſ bělymi ſnjeſc ſo je mjes ſhobu nječerpja. Tamne ſtadlo pak ſe ſhwojim bělym towaſchom pschecželuje wobkhadzeſche, a jeho ſněhojta běloſc njebē ſcherym wroblam ſ poſorifkem.

S Bręšy. Tudomny wikowar Gneuž bē ſ ſchęzeniz ſwojego ſedmeho ſyna Jeſho Majestoſc ſkala Alberta ſa fmota ſroby. Kral je jemu 30 hriwnow wuczinjaz dar pschipóſklaſ.

S Dobroſchez pola Rježwac̄idla. Tudomny knježi mlyn, w ſotfym ſo hižo doſlo do ſtajne, je ſo pjak wjecžor do czista wotpalil. Mlyn prósny ſtejeſche, duž načzinjena ſchfoda ujeje pschewulta. Böſchicžanska ſykawa bē ſ haſchenju pschijela.

S Kořymja. Wutoru dopoldnia budžiſche mohl tudomneho ſeſniſkeho miſchtra Handrija Rabovſkeho jedyn kón pschi ſamym ſa-rafac̄. Pschi ſapſchehnjenju na dobo podžobniſ ſady wukony a Rabovſkeho do praweje ruki a do ezeleſna dyri. Ma to wobaj ſinje, ſotrajz běſtſtaj do laſchęſtoſteho woſa, ſ ludžazym hnojom na-ſjelnjeneho, ſapſchehnjenaj, ezeleſtaj, pschi wolenzy pak ſo wos ſlama, a jeho wſchelako wonjazy naſkad ſo do dwora wukony.

Konjow poſdžiſcho pschi Paulez ſabrizy ſadžeržachu.

S Bręſy vola ſucziny. Kajke njesbože, ſtrach a ſchfoda hufco ſ njefedžblivoſcju a lohſtomyſlivoſcju naſtanje, podarok wucži, ſotfuz je ſo ſanđenu njedželu tu na jenym knježim polu ſtał. Žedyn rólny poſoneč bē ſo wot ſhwojemu konjow, do brónjow ſapſchehnjenju, do ſekow, pschi polu ležazych, mothaliſ. Konjej ſo wronow, wokoło njemu ležazych a ſchwarzazych, naſtróžiſtaj a ezeleſtaj. Po polu wokoło honjo do brónow ſkopac̄taj, tak ſo brónje podžobniſ na thribjet ſlečzachu. Dokelž bróſdnik ſa nimi ezehnjeſche, wone podžobniſ ſhuboſe ramy wudrečhi. Wbōhemu ſkoczeču ſo frej ſ ežurami ſ ranow lijeſche, a je ſtrach, ſo drohe ſkoczo njebudze k dželu wjazh ſhmane.

S Budyschinka. Tudomnej Madlenje ſwudowjenej Kſchijzano-wei, ſotraž je 33 lēt doſlo ſ wulke ſhwērnoſcju a pilnoſcju na tudomnym knježim dworje ſlužila, je ſo ſaſtužene pschipoſnac̄e doſtał. Šanđenu póndželu je jej knježerſtvo ſotfuzel ſ Der ſ Budyschina ezeſne ſnamjo ſa ſhwērnoſc ſ džele, jej wot knježerſtwa ſpožečene, ſ ežoplymi ſłówami pschipoſnac̄a ſa jejne ſhwērne ſluženje pschepodal. K temu ſo pschisamkhwſchi ſo knjeſ ſtejerkuſter ratarski ſotfuzel Steiger wuſnamjenjenej ſa jejne ſhwērne dželanje ſ hluboſoſačutymi ſłówami džakowasche a ju ſ nahladnym pjenjeſom ſwježeli. Pschi ſhwēdzeniſlim ſtutku běchu pódla knježeje ezeleſtaj ſhwōjbi ſnje ſteigera a knjeſ ſarať Golcž pschitomu.

S Bułez. Wobydlerſtvo Bułeczanskiſ ſtron ſo hiſchęze pschezo-wjelka ſtrachuje, ſotfuz ma w leſbach wyſche Bułez ſhwoje ſhowanki. Wodnjo won w czmonych huſcziñach a ſkalijnach leža, w nožy pak na rubjenje hloži. Duž ſo ludžo boja po czmje ſe wſy hici, haj ſamo w khežach uutska je mnohim ſatrach. Šanđenu njedželu w nožy bē jena pinczniča dwójzhy někajke ſwērisko do dwora Heimrichę hſczenza běſet ſwidžala, ſchtož po jejnym wopiszanju njebē nicžo druhe bylo, dyžli frejlacžny wjelk. Duž hnydom po pomozeſu hajnikow M. a G. pôžlachu. Taj zylu nôz na rubjeſne ſwērjo ſakac̄taj. Skónčzne, rano wokoło 4 hodžin ſo ſaſužny. M. běna jenej ſahrodze pschi wſy wjelka wuſlēdžiwiſchi jeho hnydom ſ prenje kultu ſe ſhwojeje trjehawu ſatſeliſ. Někotſi pschecželjo-wuſtojneho hoútmjeria ménjachu, ſo wjelča pječeſen wolsbr njebudži. Tola dokelž je ſnate, ſo ſu wjelki druhdy trichinate, mějachu wěſtoſcje dla ſa nuſne, wjelka hiſchęze pschi raňſich ſměrkach na trichinu pschephtac̄. Tola čim dleje psches trichinſte hladadko hladachu, a čim hóle w hembjerkach ſhitasche, čim hóle pocza moriv wjelk na psa podobny byc̄. Dolho ſebi niſtrjebaču hluwu ſamaj. Žedyn muž ſ Mjeſchiz pschischedſchi k nim pschitupi a měniſliweho wjelka wohladawſchi ſawoła: „To dže je Kſchijanez Ami ſ Mjeſchiz!“

S Wujesda pola Pomorze. Tudomnemu ſublerjei J. Wawritej 13. augusta ſruwa ſkori, ſotfuz dyrbjeſche, dokelž rěnika w bliſkoſcji njebē, ſam dorěſac̄. Ma to po rěnika Wünschu do Wulſteho Dožina pôžla, ſo by ſkoczeču kožu ſleſl. Kruwu wočinjwiſchi ſo Wünscha dohlađa, ſo běſche jejna ſložyna (Mílž) zočna, ſo bē po tajkim na ſložinu (Mílbrand) ſónz wſala. Dokelž mějſeſe Wünscha ranu na ružu, jeho Wawrik napominaſche, ſo ſo njeb ſomdžil, ale hnydom pola leſkarja pomož pytał. Tola leſkar ſeje ſamohł, jeho ſmjerči wutorhnyč. Sa dwaj dnejs ſo Wünschi na ružy blečž ſežini, kaž ſo by jeho muča ſamyla. Š doboru ruſa a potom čjelo ſhluje ſa-čekasche, a Wünscha na ſajedojeſzenje ſruwe wumrje. Semrjeti je wſchudže rad widžany a čeſeženj muž byl; k poſlednjemu wot-pozinkie jeho wulka ſyla ſarowazych pschewodžesche.

S Grodzisheža. Šanđenu ſobotu je tudomny horncjerſki miſchtr Grože někotrych hólzow, ſotfuz běchu w Lubacze ſumpaižy do hlubokeje džerh ſaſhli, ſe ſamhny ſmjerčný ſtrachom ſmjerči w žolmach wutorhnyč. Tamnu hluboku džeru je loňſha wulka woda wuryla.

S Ralez. Tu je ſo hižo hufco ſtał, ſo ſu džecži do mlyn-ſkeje hrjebe panyle. Šanđenu ſobotu dopoldnia je ſo do tuteje nehdže 1 meter hlubokeje hrjebe ſaſo 2-lētne džecžo pjeſatſkeho miſchtra Petermanna čiſlo. Ma pomož wołanju ſhwojego pječe-ſlneho ſyna mataj ſo ſtarſej džakowac̄, ſo ſo na njesbože ſedž-blivaj ſežinſtaj, tak ſo móžeſtaj ſhwoje džecžo ſmjerčnemu ſtrachej wutorhnyč. Šara pschisprawne by bylo, hdy by ſo mjenowanu hrjebla ſi plotom wobdała.

S Ralez. Tele dny ſu žandarmojo tu jeneho muža do psche-pytanja wotwiedli. ſeho pječza winuja, ſo je někajke njekafniſto ſkucil.

S Delnič ſſuſtež. Tudomny wumjeſtař Fr. je ſanđenu ſrijedu do reki panhywſchi ſo tepil.

S Khróſcžiz. Nowoſwježený měſchniſ, knjeſ Jurij Hejduschka

§ Hórkow, do nasheje wołady sa kapłana pschińcze, mjes tym so je
żo nowożwyczeni męchni k. Paweł Scholta s Wotrowa sa kapłana
sa Radwoć na městno knjesa kapłana Wingeria poſtaſil, kotrehož ſu
do Budyschina jaſo katechetu powołali.

Se Stareje Žyhelnicje. 26. augusta žu tu zuſeſho pſba morili, kotrehož žu pſchi poſdžiſchim pſchepytanju ſa ſkaženeho ſpoſinali. Duž dyrbja ſo hacž do 26. novembra pſby w Starej Žyhelniczi, Šsmjecžefzach, Budworju, Nowej Wjeszy, Hórkach, Koſarzach, Worklezach, Kukowje, Pancžizach, Khróſczizach, Nufnizach, Kopschinje, Prawocžizach, Lejnje, Syjjizach, Šswinańni, kloſchtrje Marijineje Hwěſdyn, Čzaſezach, Wucžezach, Maſhym Woſyku, Njeradezach, Želzy, Końjezach, Nowym Męſcze, Bukowzu, Botrowje, Samorje, Šserblſkich Paſhlizach, Miłocžizach a Węteńzh pſby na rječas ſwijaſacž, a hdźiž ſo wone ſwonka wobydlenja ſa powjaſom wodža, dyrbja pranz pſchi- cžinjeny mēcz.

Sieliz. Nasze żyrkwińskie psychedeliczstwo je knjesa far-
skeho vikara Voigta we Lupoj sa noweho diafona wuswolilo. Bóh
daj jemu wiele żohnowanja do noweho fastojstwa!

Gamjenza. 1. bataillon je ſtabom peščkovſkoho regimenta číjho 178, tu w garniſonje ležazý, ſo 10. ſeptembra i manevrow do Gamjenza wróćí. Bataillonove reſervy ſo na to 12. ſeptembra puſčęza. Wola wjetſchim ſakſklich peščkovſtich regimentow ſo reſervy halle 19. ſeptembra je pļužby puſčęza. Retručza ſo 15. oktobra pod khorchoj ſwoala.

S Wojerez. Sańdżenu njedżelu tudomna żerbfska młodżina wjeżeli żnijowu kwydżenj kwyjeczesche. Wopoldnju piżanu kwydżenjski cżah na cżole f herzami psches hłowne dróhi na torhoszczężo czechniesche. Tjho pacholjo f wupyschenymi fożami psched cżahom dżeczu. Sa herzami bo żnijowu wenz f napiżmom: „Bóh żohnui ratarja!” njeżesche. Potom pschindże cżah 40 młodych holzow w czerwienych kufniach, módrzych schórzuchach, piżanych schałtach a bělých kapach. Sa holzami, fotręż psches ramjo hrabie, f kwětkami wobwite, njeżechu. Bo nakładżent żnijowu wbs, f pletwani wupyscheny, wjesesche. Na kónzu cżaha hólzy f fożami krocżachu. W Nikolajez salu mějachu bo na to swucżene reje.

S Rysleje. W barakańni Chrystofa a Unmarka w Ryskej ho tele dny krafznej wuhotowanej barazy, sa pschebytk khęzora Wylema w Jerusalemie dżelanej, wustajeschtej. Dla postajenia khęzorſkeju barakow budże czechla Piech i Krębieje do Jerusalema puczowacż. Po skončzeniu khęzoroweho puczowania ho jena i teju barakow na Helgolandſkej kupyje a druga w Romintonje postaji.

S Hermanez. Schtôrft thdženja je tu polpjataletna holza tudomneho žiwnoſćerja Wiczasa na sajedvojezenje ſ palenzom wumrjela. Wona bě ſe ſwojej dweltenej ſotſiečku do pinzy ſchla, hdyž ſtarſcej doma njebedchtaj. Sa khwilu mjeniſcha holcza ſ wonzy, ſotraž njebe móhla ſa džetčomaj do pinzy hicž, pſchiidže a jej powjedaſche, ſo je pjana, a ſo je ſo Martha tak wopila, ſo je w pinzy vanhwſchi tam ležo woſtała. Wožiwieniſke ſzredi niemodžachu džefču žiwenje wrócežiež. Njeđzelu ſu jo w Rakezach pohrjebali.

S Hermanez. Gmejne Hermanez a Wyżoka stej howjašy skót plahowaniski swiaſt falozilej. Swiaſtowe byki budža ſo w Hermanezach dżerzeę. — Też gmejny Rudej, Młanow a Lęſka ſu do howjaſy skót plahowaniskeho swiaſta ſjenoczyłe.

Gulowa. Sańdżenu hrjedu rano w 2 hodżinomaj stej ꝑo hródz a bróżeń khęzlarja Czornaka w tudomnym Budyskim psched-męscze wotpalilej. Też fruch domiskeho je wobschłodżeny. W hródzi ꝑu ꝑo tsi ꝑwinje a kury saduszyłe.

S Niedzichowa. Sa tudomnu katholsku wořadu je Wrótsławski biskop knjesa Franza Siebera sa stajneho duchowneho pomjenovat.

S Bréžlou. Dwójzy w běhu někotrych hodžia ſu ſo wo-
bydlerjo naſcheje wjefci ſaňdženu wutoru ſ wohnijowej haru do
ſtracha ſtajli. Dopolnuja $\frac{1}{2}$ 10 hodžin ſ bróžne hōſeženarja
Kubizy woheń wudhyri, koirž ſo tež na hróž ſuſhoda Petra Scholty
(Répy) wupschestrje a wobej bróžni do procha a popjela psche-
wobrocži. Woheń běchu hížo podduſhly, hdyž na dobo popoldnju
w 5 hodžinach ſ maſivneho domiskeho Kubizez hōſeženza woheń
kapaſtše. Po wſčem ſdaču je wobaj woheń ſkótniſka ruka ſaložila.
Híſhce tón ſamý džén popoldnju ſu murjerja a křekarja Měſtchganga,
hakle psched krótkim ſ jaſtwa puſchězeneho, ſaſeli. Se ſwojim
njewobhladnivym rěčenjom je wón tufanje na ſo wobrocži, ſo je
woheń ſaložil. Pódlia ſkulovſtich ſylawow bě tež Wulfotšárowſta
na haſchenje pschijela.

S Kleťneho. Nasheho knjesa duchowneho Lehniča žu sa semi-

narskeho wuczerja do Briega powołali. Hjo 1. oktobra won našchu woſhadu wopusciczi. Wo jeho naſlēdniku njeje hiſchcze niczo ſnate.

S Khoczebuha. Sańdżený thdzeń mejachu wjezni wuczerjo ſwoju lētnu konferenzu, kředu Bórkowſka ſtrona a iſchtwórtk Lischkowſki džel. Na konferenzu ſo naſch nowy ſchulski radziezel knies Meinicke wobdzeli. Psihi wuradzowanach ſo knies wychſchi farač Broniſch wobegezowasche, ſo herbstke džeczi w ſwojej maczternej ręczi czítacz njeuwitnu. Sa nabožni by jara wujitne bylo, hdy bych u fatechismus, ſchpruchi a khěrlufche herbstke wukle. Knies radziezel na to wotmolwi, ſo dyrbja herbstke džeczi přenje lēto jenož herbstku wuczbu měcz, druhé lēto herbstku a němſku, a dalſche lēto bōle němſku, tak ſo ſo poſlednie lēto jenož němſki powjeda.

Prilopk.

* (Tunje kurwoth.) Naleczę a leczż stęże lětža pschijsorjenju kurwotow hojilej. W Barlinje je bo łączdu w zentralnej wifowatni 14,000 kurwotow na pscheħadżenje pschedalo. Ma mlode kurwoth bo na najwysċsche 50 np., na stare 40 np. hađżesche. Też w ħarraxim kraju fu hońtwjerjo lětža hiżo wuriadju wjelle kurwotow potselej.

* Psche po khromu howjadow (Maul- und Klauenfeuehe) je skotny lekar Henker skredk wuzledzil, kotryž won howjadam do kweje schęzepi. Ratafska komora sa jasku provinzu ratarjow w krajinach, w kotrychž je so po khroma sanjebla, napomina, so bychu ławoj howjadaj skot schęzepicž dali. Tutoń skot pak niezmě hido na po-thromu thorj bycz. Schęzepjenje so darmo stanje.

* (Mordarstwo a hamomordarstwo.) W Lipsku je jedny murerj s hvore tsi dżowki s revolvrám hñjertnje franił a potom hñbję hñameho satfelił.

* (Sredst píche rubjegne pčzolch.) Rubjeznyh pčzolow žo
pčzolario na kónzu wrjoškoveje pastvyy i prawom boja. Hdyž pčzolch
w žwojej pčzólniž mjes ſobu rubja, mějachu ſa najlkhmanſche, ru-
bjazy kołcz na měitno, wjazh hodžinow ſdaleny wotwjeſcz. Taſke
ſdalenje paſ je khétero wobčežne. Lepje je, ſo rubjazemu ludej
horschę rěſa do kołcza cžižniſech. Pčzoly potom předy njeſastanu
rěſ won noſhyč, doniž ujejkvi wſchón munoſhyli. Vjes thym na ru-
bjenje ſabudu a žu kołcz wuežiſčiwschi ſažo najſprawniſchi ludžit.
Ta wěz njeje zhe nowa, ſchtóž ju ſphyta, ſhoni hacž pomha.

* Historicka horzata.) Sedyn stawiſnař pisce: Věto 627 bě horzota w Němzach a Franzovſkej tak wulka, ſo wjele žorlou ſaprahn̄t a wjele ludži ſawutli. 870 dyrbjeſche ſo na polach horzoth dla dleſchi čaſh dželac̄ pſchesťac̄; W lēcze 1000 ſaprahn̄tchū wſchē mjeniſche rěki, ryby hniſachu a khoroſe ſe wudyrichu, tiz lēta dolho trajachu. W lēcze 1260 w bitwje na Marchfeldze, kotrūž Wuherjo pſchec̄zivo Čecham pod kralom Pſchemyſkem Ottokarem II. wjedžečtu, wjazý wojaſow pſches ſlonzowe ſežahanje ſpada hac̄ pſches njeſpſchec̄zile brónje.

* Niewuschnoſć, petrolej pschi ſatepjenju na wuhlo lecz, je ſaſo ſnicženje kezjazeho człowiſkeho žiwjenja ſawinowała. W Obersteinie bě 28 lětna mandželska dželacžerja Ackermann, macz tſjoch džecz, na ſo paſale wuhlo i blesche petrolej ſimyla. Petrolej ſo w bleschi ſapali a roſbuchny. Žona ſo czezko wopali, a na druhí dženit njeſbožowna na ſtwoje ranę wumrje. — Hdyž man- dželska montera Firsta w Mannheimie petrolej do ſo ſweczajeſe lampy pſchiliny, ſo roſbuchnjenje ſta. Žonina draſta a woblečenje ſejneje dwueltneje džowęzicžki ſo ſapalischtej. Wobej ſo žałoznje wopalischtet. Džeczo boryš po tym wumrje, žonje nadzijomnie žiwjenje wukhowaja. — Žona twarza Schmidta w Elberfeldze bě, jo by ſwojemu mužej rucze wjeczert ſwariła, petrolej do ſo džajazeho wohnja ſimyla. Petrolej w khanje roſbuchny, a žona ſo tak džeczko wopali, ſo ſo wo jeje žiwjenje boja.

* (S petrolejom šo sapalila.) We Weissenfelsu wóndano ena šlužobna holza, hdvž šo jej drjewo w khachlach palicž njechashče, petrolej na njo lini. Hnjdjom woheń jeje draſtu shrabni. Jeje hoſpodař drje, ſhem pschitkhatawſchi, woheń na njej bórsh podduſky, tym, ſo krenčiſny na šo palazu holzu ſmjeta. Wona pak běſche ſo tola hždo tak ſle wopalila, ſo bjes nadžije w khorowni leži. — Koždej šlužobnej holzy a ſ zylá kóždemu, tiz ma ſe ſatepjenjom žinicž, dyrbjało ſo kruže ſakafacž, petrolej k temu triebacž.

* (Njeshbože na morju.) Wola Kranza w ranjskim morju e še schtivortk čzolm, w kotrymž še 1 offizer a 12 mužjo; o wjeſechu, owróczil. S dwemaj wulhowanjskimaj čzolmomaj offizera a 9 muži wulhowachu. Wbjihšči matroša Valcer a matroša Dittmann staže najſferje tepiloj.

* Vohkomylne wobkhadženje s tříbami njeje móžno wukorjenicž, kaž husto ho tež teho dla wulfe njebože stanje. Sažo je w Boddingach pola Felsberga w Hessenkej jedyn 10 létny hólz kwoju 8 létnu žotru ſatſelil. Matyknijena třeba bě tak bjes mykli na ſeženu powěžnijena, so móžesche ſebi ju tón pacholk dele wſac̄. S njej wo jtrve hrajkajo ho wón do kwojeje žotry ſaméri. Sawoławski: „Njeſatſel nje“, ležesche žotra morwa na ſemi.

* (W bludnižy morjeny.) Wo najzádlatiſchim njeſutku, kž je ho w Barlinje ſtał, piſaſa: W jentym Barlinſkim pſchedmíſeze je privatna hojetnja ſa tajkic̄, kofrž na čzuwý czerpja. Tajke wuſtawy ſu tam w běhu poſlebnich ſetdžefatow kaž hriby ſe ſemje wuroſte. Wobkhedžet a wodžazy lěkar jeneje hojetnje, kofrehož chzemý w tu khwilu X mjenowac̄, bě na dleſchi čaſk wotpučowal, kwojich khorych kwojemu přenjemu wothladowarje S. ſawoſtajivſchi, tola pak ſi tej porucžnoſežu, ſo dyrbí ſebi w czeſkých padach jeneho lěkarja na pomoz ſawołac̄. K khorym tež invalida G. kluſchesche, kofrž bě pſched lětami w Barlinje do njeboža pschis̄ol, czebož dla bě nět, pak mjenje, pak bôle duchakhory, wot jeho kwojby do teho privatneho wuſtawa daty. 3. augusta bě tutón khory jara njeſměrný. Snath, najhuceſzího w tajkic̄ padach nałožowaný ſměrovazý ſrěd — chloralhydrat — tudy nižo njeponhaſche. Jedyn wothladowar radžeſche, ſo by ho po lěkarja poſblaſlo, wyſchſchi wothladowar pak mneſeſche, ſo khoreho ſam ſměruje. To je ho jemu tež na khwilu poradžilo. Wón bě jeho tak bił, ſo bě pol morwy. A hdyž kaž poſt we ložu winczeſche, ſo nižschi wothladowar želniczivje ſi nim ſabjerac̄. Pschi tym ſo dohlada, ſo ma khory někotre rjebla ſlamane. Hdyž wyſchſchi wothladowar to ſaſkyscha, wón hnydom praji: „Jeli to na ſjawné pſchimíž, ſtej nam ſi najmjeniſcha 2 lěče wěſte!“ So by temu ſadžewal, knies wyſchſchi wothladowar rafny ſrěd nałoži. Wón khoremu tajku měru chloralhydrata da, ſo dyrbjeſche wuſhnyč — k wěčnemu ſpanju. Nasajtra rano bě na wěčne ſahojem, ſi druhimi ſlowami, wón bě morwy. Wyſchſchi wothladowar bě měniš, ſo wobkhadžený lěkar wobkivědži, ſo je khory na wutrobine wohromjenje wumrjeł, ale ſi tym bě ho ſjebał. Nižschi wothladowar lěkarje, kž dyrbjeſche ſmijertne wopíjmo wotecadž, cjiſtu wěrnoſež ſjewi. Duž lěkar ſivoju pſchis̄kluſchnoſež doſpielni, kaž bě jemu to pſchis̄ane. Cžela ſo ſtatny rěčník ſmožowa, a dokež wobkhadženje dopokaſa, ſo je wothladowarje wuſnac̄e zpyle wěrne, bu wyſchſchi wothladowar do pſchephtanja wſatv. Nět jenož budže ſo wo tym jednač, hač dokonjane mordarſtvo abo jenož cjeſne ſranjenje ſe ſmijertnym wutkodom pſchedleži.

* (Tříletny hólz jako woheň ſažožet.) Njebožowny džen bě 23. augusta ſa wjež Wjelfow pola Chlumeza w Czechach. Tříletny kžn jeneho ratarja mjenowaný džen ſi kwojemu wježelu pſchi jenym khléwje woheň ſadžela, kofrž ſo wokoſoležazeje ſlomu a ſlonečnje zpyleho twarjenja popadže. Woheň ſo rucje roſſcheri, taſ ſo ſa krótki čaſk ſchyrnac̄e dworow paleſche, kofrež ſo ſi domkovanym žinemi do prócha a popjela pſchewobroc̄iſchu.

* (Njeviesta ſo ſi blyſtom ſarafyla.) Na žaložne waſchnje je ho jedyn kwaž w Herzheimje (pſchi Rheinie) ſtoučzil. Nawoženja Heinrich Scholl ſe Schwegenheima a njewiesta Marja Schumacherez ſi Herzheimia kwoj kwaž 20. augusta ſwjeſeſchtaj. Hdyž kwažni hoſeži pſchi wježeri ſedžachu, cjeſke ſnjedro pſchis̄eze. Jedyn blyſt w kwažnym domje do wokna dyri a njewiſtu na ſemju poraſy. Hnydom ſawołan lěkar ſpyta jej žiwenje wróćic̄, tola jeho prožowanje bjes wuſpeča wofta. Tež jeneho mlodeho ſwata bě blyſt moril, nawoženju pak cjeſko poſluſhil. Druhý hoſež ſe ſtrželemi woteńdžechu.

* Wulke ſtržele ſu pſchis̄adowarjo pſchi palenju Crožoveje menažerije w Liverpoolu wuftali. W njej woheň ſi njeſnatych pſchis̄cimow rano wokoſo 2 hodžin w lawjazym wotdželu wudyr. W nim ſo we woſebitých lěžyzach ſchyrri lawy, pječ leopardow, jedyn krafny bengaliſki tigr, jedyn jaguar, jedyn dorosčený puma, jedyn ržorný oposum a někotre druhe ſwěrſka namakachu. Płomjenja tač naſle wokoſo ſebje hrabachu, ſo móžno njebe, wbohe ſwěrſata wutkowac̄. Kucze, wueze a ſalhadženje wulkich rubježnych ſwěrſkow ſo njehoži wopíſac̄. Štončenje jich ſur ſaduſk a wſhjite ſo ſpalichu. Na lawjazych ſwuhlenych ſbytkach bě widžec̄, ſo běchu lawy ſadweliſky wčhe mozy nałožile, ſo ſi lěžyzow wudobyc̄. Ale lěžyzh běchu ſi temu pſchejara ſylny, duž bě naſtata wulka hoſa pſchitomnych pſched nimi džalowanó Bohu njetrebná. Nimo mjenowaných ſwěrſkow w pödlanskich ſleſkach wjele druhich ſtočzatow ſura a wóhnia dla kónz roſa, mjes tym ſo ſo mnoge ſle wopalichu. Tač poſkaſa ſo, hdyž bě woheň podduſcheny, ſo mějachu 3 hyjeny khetro wopalenu hlowu. Žena ſdaſche ſo, ſo je ſi bohoſc̄u

wowrótniſa; ta kaž blaſna wokoſo ſo kufasche. Tu rucje moric̄ wobhambných, czebož dla lěžyzne durje wobhlaſtiwje wocžinichu, ſo býchu jej woko ſa ſchiju ſadžernyli. Hdyž bě ſo to ſtał, ſo pak to ſkočzo na dobo wottorže a mnogich ludži naſtróživſchi, kž hiſeſe ſtam pſcheywachu, ſi lěžyz ſkočzi. Šdaſche ſo, ſo ſo žaſohného njeboža ſmincež njemóža. Tola jedyn ſi wothladowarje ſi wulkej wutrobitoſežu torhaze ſwěrſko ſa poſlebnjej noſy ſhabny a jo tak doſlo wtrerdže džeržesche, doniž jemu woko ſa ſchiju njeſadžerných a jeho czevi ſucze kónz njeſčinichu.

* (Zaſložny lynchowaſſki ſud.) 30. julija w nozy běchu w Clarendonje (w Arkansau w Ameriky) wiđaneho měſchczana Johua Orra po nadpjeranju jeho žony ſkonzowali. 10. augusta ſo 300 měſchczanow do jaſtwa dobu, ſo býchu ſchytři wobzob, na kotrež tukachu, ſo ſu Orra ſkonzowali, lynchowali. Šchtwore lynchowanje jara hladžy džesche. Lynchowarjo malo ropota činjachu a ani ras njeſelichu. Jaſtrownik ſo ſi wopredka ſpječowac̄, kluže ſleſkow pſchepodac̄, w kotrych te ſchytři wobzob ſedžachu, tola ſo boryh pſchemozg poſoda. Lynchowarjo ſo jatych ſmožowachu, jich do stařeho mlyna njeſadlo jaſtwa dowjedžechu a jich tam bjeſe wſcheje hary wobwěžných. Čželam wobwěženzo papery pſchitykých, na kotrych bě napiſane: „To je khostanje ſa mordarjov“. Orrova, kofrž běchu po ſkonzowanju jeho muža do jaſtwa ſawrjeli, ſebi ſi jědom ſawda, wuſlychawſchi, ſo ſo lynchowarjo do jaſtwa ſamaja. Wona bě boryh moriva. Žiwenje jeho muža bě ſi 5000 dollarami ſawěſzene bylo, a ſo by tule ſumu doftala, bě ſebi mordarſki plan wumyſlila.

Wuſhudženja.

Khostanſka ſomora. Dželac̄er Jan Scholta, w ſečze 1871 we Wóžliczej Horje narodžent a nětcole w Budyschinje bydlazil, ſo lětza 17. aprileje po jentym pölnym pucižu mjes Njeſchwac̄idom a Wójcizami ſi jědny ſolom wjeſeſche. Po pucižu ſo ſi invalidu Hencžku ſekta, kofrž jeho ſtvarjeſche, dokež nječe do ſeklanja ſaſwonil. Scholta pak Hencžky plſtu wotklyh a jeho ſi ſijom ſchytři tróz pſches hlowu dyri, ſo Hencžka na ſemju padže. Lavniski ſud bě teho dla Scholtu ſi jaſtwa na ſchytři nježele ſaſwidžil. Scholtowe powołanie pſchecživo temule wuſudej žaneho wuſpeča njeſeſche.

59-lětny hido tři króz khostanji dželac̄er G. T. Schäfrig ſi Budeftež bě 12. junija ſpoviednu ſwiatoc̄noſež w Budefčanskim Božim domje ſi bjesbóžnym ſadžerzenjom ſaſyli. Se ſaſehlenej ſigaru w hubje bě wón do Božeho doma ſtupil, ſi ſutomaj machaj o ſpěwanje pſchewodžał a ſo woschcerjal. Bjesbóžnika ſi jaſtwa na ſchytři měžaz ſaſwidžichu.

Zigarnik Kraut na Židowje, třſher ſloſa, rěbar Hampel a rěbar Werner w Budyschinje, ſamjenecžekar Geher a ſtał ſcholta w Semizach a ſamjenecžekar Müller w Carlsdorſje běchu do poſlebnich khežorſtowých wólbów lečzaze liſty naſchewuwaſeho a hanjažeho wopſchijecža po wžach roſdželiſe a ſi tym pravny poriad ſaſyli. Lavniski ſud bě jich teho dla ſi vjenježnemu khostanju po 12 hac̄ 20 hrinach ſaſwidžil. Po powołaniu ſtatneho rěčniſtwa khostanſka ſomora wuſud lavniskeho ſuda ſaſižkny a Krauta ſi arreſtej na dwe nježeli, ſloſu ſi arreſtej na jedyn tydžen, Hampela, Wernera, Gehera a Müllera ſi arreſtej po třioch dnjach ſaſwidži, mjes tym ſo Scholtu wuwinowa.

Sa naſch ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 46,668 hr. 44 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Pondželniſy: wowčerjo ſi mudračkem 1 hr. 50 np.,

6 = 25 =

Končoſeži 3 hr. 75 np. + 1 hr. = . . .

1 = 65 =

Schyrrio wowčerjo po wucžerſtej konferenžy

= 40 =

w ſiebetanzeſ ſahrodže . . . . .

Kopolak ſi wuhlaſka . . . . .

W „Katholſkim Wóžle“ čižlo 35 lěta 1898 hido

kvitowane:

Kadwotska platowa komiſija 50 np., □ 2 hr.,

Delanska patentna komiſija — ſtrovy člowjek

njetreba ſi wuſpanju po ſi měžaz — 90 np.,

¶. ¶. 23 np., wot Kulowskeho ſpěvačkeho

towarſtwa pſchi ſulenju hromadžene 3 hr. =

6 = 63 =

Hromadže: 46,683 hr. 37 np.

S džakom kvituje

Sarjadniſtvo „Macžiz ſserbſleje“.

**Winowa pschedawańja
Gustava Küttnera**
w Budyschinje
10 na herbskiej haſy 10
dwóje wubjernie naturſtočiste
 wino
w snatej dobroſeſi a placzisnyhōdno
porucza.

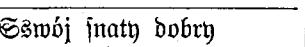
Woſebite ſo porucza woſebite
wino ſa frejhudych a čerpjacych
na żold, blescha po 1 ml. 60 np.

**Nowe
poſnojerje**
najlepscheje hōdnoſeſe po najtuniſchich placzisnach,
lonſche jerje
wulke tuczne po 5 np.,
mjenſche po 2 np.
porucza
Juri Schwiebus,
prjedy **August Bartlo**
na ſwonkownej lawſkej haſy.

Palený kfoſej
punkt hižo po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach
punkt po 100 np. haſz 200 np.,
kaž tež wulki ſkład
njeſpaleneho kfoſeja
punkt hižo po 70 np.
porucza

Bruno Halke
na ſwonkownej lawſkej haſy 9.
 Zigary
po wſchech placzisnach, derje wo‐
njoze a ſo wubjernie žehlaže
poruczataj
bratry Mersches naſlēdn.
pſchi žitnych wifach 30,
na ſamjenitnej haſy 3
Straueh & Kolde.
Dalokorečzak 31.

Wulſtonje ſłodzaze
**nowe
poſnojerje**
po 6—10 np.,
kopu po 350—450 np.,
porucza

Carl Noack
na žitnej haſy.
 Palenz
po najtunischiſchich placzisnach
poruczataj
Schischa a Rječka
na ſwonkownej lawſkej haſy.

Palený kfoſej
wubjernie ſłodzazy a měſhamy
punkt po 90, 100 a 120 np.
porucza
Ernst Glien
pſchi žitnych wifach 44.

Rum,
arak,
kognak,
punſchowe eſſenzy,
wſchelake tuſkajne a wuſkajne
blidowe likery
w derje wuležanych družinach a
w wulkiu wubjerku porucza
Gustav Küttner
w Budyschinje
10 na herbskiej haſy 10,
woſebita pschedawańja
ſa wina a delikatessy.

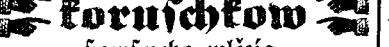
Najlepsche nowe
poſnojerje,
jara dobre a tuczne ryby,
mandl (16 ſchtuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naſlēdn.
na bohatej haſy 8.
 Zigarh.
Wſchelake ſhytki 5 np., 4 np. a
3 np. zigarow pschedawam, tak
dolho haſz ſkład doſzaha,
3 ſchtuki po 10 np.,
10 ſchtuk = 30 =
25 = = 70 =
100 = = 2 ml. 75 np.
H. Kunack naſlēdnik
na bohatej haſy 8.

Rjeſikoſty tobak
punkt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družiny tobaka w 10 np.,
pakcizka, jara dobry ſchnupowanski
tobak, bohathy ſkład zigarow po
wſchech placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucza
Juri Schwiebus
(prjedy August Bartlo)
na ſwonkownej lawſkej haſy 10.

Jeđ pſche ſchwobij
rueže a ſ wěſtoſeſu ſtukowazh,
porucza

Germania drogownja
dr. Roeber.

 Foruſchcow
hamſneho mlęčza,
lardamomen,
muſlatowe ſwěthy,
běth a čerwjený popjer,
piment,
ſafran
poruczataj tunjo
Mersches bratrow naſlēdnikai
pſchi žitnych wifach 30
Straueh a Kolde
na ſamjenitnej haſy 3,
dalokorečzak 81.

Khoſej:

njeſpaleny punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
paſeny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.
w ſamſnej wulkej valerni valeny,
čerſte družiny, wubjernie ſłodzaze,

woſebitoſež:

Winsle měſchenje punt po 100 np.,
Javaſte měſchenje = 160 =
fózdy thdzeň ſo wjazh króz kfoſej čerſtwy pali.

H. Kunack naſlēdnik

na bohatej haſy 8.

Wulke jerje
mandel po 50 a 60 np.
poruczataj

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowſkej haſy 6.

Zokrowy ſyrup
punkt po 10, 16 a 20 np. jako
dobru tworū porucza

Ernst Glien
pſchi žitnych wifach 48.

Nowe

poſnojerje
po wſchech placzisnach porucza
Ernst Glien
pſchi žitnych wifach 48.

Šwój bohacze ſrijadowany ſkład

z i g a r o w
100 ſchtuk hižo po 2 hr. 40 np.
fnjeſam furjerjam naležne porucza

Bruno Halke
na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

Maschinske woliſe
ruſſe a ameriſansle
ſa čežko a lohko ſo čerjaze
maschinu,

zylindrowe woliſe
w wſchelakich družinach,
konſiſtentny ſuſhinski tuſ,

woliſ ſa ſchijate maschinu
w bleschach po 30 np. a po waſh
ma pſchezo najwjetſchi ſkład a
porucza tunjo

Otto Engert
en gros drogownja en détail,
dalokorečzak čiſlo 33.

Karbolineum,
najkhwanschi woliſ ſo wobelenju a
nanafanju, w woprawnych čwizi‐
zach po 2 zentnarjomai, kaž tež
w mjeſtſkih čwiziach a po waſh
ma na ſkładze

Otto Engert
en gros drogowe ſklamy en détail
na ſmuſkownej lawſkej haſy 10.
Dalokorečzak čiſlo 33.

Schwablowni kiſalinu,
heſowu kiſalinu,
w ballonach a po waſh k rataſſim
ſaměram ma ſtajnje na ſkładze po
najtunischiſchich placzisnach

Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en détail.

Hdze je dobrý kfoſej
doſtač?

Pola
kfoſejoweho
Sachſy
na bohatej haſy 5.

 **Koprowy
vitriol**
zly a tolčený
k načinjenju pſcheinzy jara tunjo
porucza

Otto Engert,
en gros drogownja en détail,
dalokorečzak čiſlo 33.

Najlepschi
Rizzaski jedźny
provenſki woliſ
(non plus ultra)
wubjernie ſłodzazy je doſtač pola
Oty Engerta.

Zyle tuczne howjaje mjaſzo
punkt po 50 np.,
ſolbaſu punt po 60 np.,
čerſtwy ſolbaſowy tuſ po 40 np.,
wufchlejeny tuſ punt po 40 np.,
polež pſchi 5 puntach po 70 np.,
ſadlo punt po 65 np.,
kuſchene mjaſzo punt po 70 np.
porucza

rěſnik Wagner
na ſeminarſkej droſy.

Meble, ſofy a kanapeje
ſteja jara tunjo na pſchedan
w meblowni na ſadnej bohatej
haſy čiſlo 4.
Tyscherſli miſchr Seikritt.

Misionski szwiedżen w Małym Wielkowje.

Niedżelu 4. septembra mamy myśle, swój misionski szwiedżen żwycieczę.

Dopoldnia $\frac{1}{2}$ 10 hodzin smieje szwiedżenske przedowanje a rosprawu misionski direktor em. Burkhart f Herrnhuta.

Popoldniu w 3 hodzinach wschelazy misionarjo rosprawu podadza.

Kózdeho wtrobniye witamy.

W Małym Wielkowje, 31. augusta 1898.

Jan Tren, farań.

Pszchi ratariskej schuli w Budyschinje
a pschi szadarskiej a sahrodniskiej schuli, s njej sjenoczeni, so symski semester wutoru 18. oktobra 1898 započnije. Pschipowiedżenja sa wobej schulskiej wodżeleni pschijima a wšcho dalsche wukaja direktor J. B. Brugger.

Dženża szym so w Budyschinje jako
skótñy lëkaré
saſydlil. S wobydlenjom szym na ſukelskej haſzy 38 po 2 ſchodomaj s napschecza piwnego hroda.

M. Kschizan,
praktiski skótñy lëkar.

Wustojnych murjerjow a dželaczerjow na nowotwar kniežeho hospicenza w Droždžiju pola Pomorž pschi dobrej mſdže pytam.

Bernhard Schöne.

Sso samolwicz w Budyschinje ua nowej haſzy cziſlo 6, w Droždžiju pola polera.

Dotewrjenje ſchewſtwa.

Czeſczenym wobydlerjam Njezwacziela a wokolnoſče k wiedżenju davam, so szym w kheži knieſa pschekupza Hauffa w Njezwacziidle ſchewſtwo wotewril.

Budu so khežu pržowacż, so bych kózdeho, kotryž mje s dželom poczeſci, ſpoloſil, a proſchu, na mnie dobrociwje džiwacż.

S počeſcowaniem

Albert May.

Wulke wupschedawanie!

Dla ſpuszczenia pschedawatne pónđelu 5. septembra t. I. a ſeſehowaze dny

████████ wupschedawanie ██████████

wſchitlich wurehnych tworow wotewrju a je s džela po nutſkuſpo- waniſkej placzini, s džela niže njeje roſpchedam.

August Hartstein w Lichanju.

Kheža na pschedan.

Moja kheža cziſlo 15b w Džezni- kezach pola Dobrusche s brožnju a 10 kórzami pola a luku je na pschedan.

R. Ramſch.

Wobydlenje, wobstejaze se žwē- tleje ſtry, s komoru, s drzewienza a sahrodku je ludžom, bjes džeczi abo starschei woſkobje w Klufschu w Mrozeſ kheži k 1. oktobrej tunjo na pschenajecze.

Dwě ſiwnoſci na pschedan.

W Bielej Horje ſtej dla wumriečza mojeje mandželskeje a dla mojeje staroby ſiwnoſćz cziſlo 14 ſe 14 kórzami ležomnoſćz a 192 dawſtmi jenoſćem a dale ſiwnoſćz čo. 17 i 18 kórzami a 246 dawſtmi jenoſćem bjes hospody a wumriečka i morwym a ſiwnym inventarom, je 7 rjanymi kruwami a ſpěchnym ſonjom hnydom na pschedan.

Jan Dr. Lehmann
w Bielej Horje.

Do Minakala!

Niedżelu 4. augusta budże žwowy ſhwiedżen, ſylna balsia muſila Adolſſko- hečzineje kapalı, tež budža so ſwinjaze pleza a ſolbaſy wulecž.

Pscheſczelne pscheſproſhuje
G. Pietrasch w Minakale.

¶ 1. oktobrej ſlužobnu holzu, ſ najmjeſtſha 16-létnej, pyta wucžerka Marschnerowa na Nowosalzſkej droſy 19 po 1 ſchodže.

1 hejtmana,
4 rólnych pohončow,
2 wolazeju
k nowemu létu 1899 pyta
knježi dwór w Barze.

Kowarsleho pomožnika
do trajnego džela pschi wulkej mſdže pyta G. Milana, kowarski miſchtr w Delnim Wujesdže.

Na jene ryczeńku s 1. oſt. kucharku, nětko a k nowemu létu wotročkow a džowlki pytam.

Ernst Biermann w Hodžiju.

2—3 ratarzy ſchulerjo so do dobreje pensji pyta na drjewowych wikach cziſlo 9 po dwemaj ſchodomaj.

Sawostajenſtowa awkzija.

Niedżelu 4. sept. pop. w 2 hodž. maja so w domje ſtudowjenjeje Mroſowej w Klufschu wſchelake meble a mužaza a ſonjaza draſta ſa hotowe pjeniſy na pschedawanie pschedawacż.

Redžbu!

Kózdu dželbu rjanych wollepow (s zypami mleczennymi) ſupuju a ſa 1200 puntow 18 hr. placzu.

Petr Wacker
na hornežerſkej haſzy 2.

Alhn w Hrubjelcziach
pschedawa jara dobru pschencznu muſku, mérzu po 90 np., $\frac{1}{4}$ zentr. po 3 mk. 50 np.

Wotawa,
na Salzbrennerez ležomnoſćach w Hrubjelniu pola Kluficha ſtejata, budże so niedżelu 4. sept. t. I. popoldniu wot 3 hodzin na měſtnej žamym ſa hotowe pjeniſy na pschedawanie pschedawacż.

Wobkzedzjet.

2 kóži ma tunjo na pschedan Richard Byrus na ſnitskownej lawſkej haſzy 4 w Budyschinje.

Wofſy ma hſchecze někotre ſtrony derje dželane a w drjewje zyle ſučhe na pschedan G. Bergmann na hornežerſkej haſzy 15.

Czornobruny walach, 4 léta ſtarý, je na pschedan w ſelme cziſlo 47.

Do Sploſka!

Zutſje niedżelu 4. septembra ſo pola mje ſolbaſy a tylanz wulecž, k čemuž pscheſczelne pscheſproſhuju. Ernst Buder.

Młodeho ſylnego po- rjadneho muža jako džela- czerja (wikowanskeho po- možnika) hnydom pytam.

H. Vold pschi miaſgowym torhoscžu.

Dwě ſylnej hródznej dzowzy (dobrzej dejetzy) ſo hnydom abo k nowemu létu 1899 pschi 200 hacž 210 hrivnach létnej mſdži na Saręczanski knieži dwór pytatej.

Rólnych pohončow a wolazych k nowemu létu pyta
Nadwořski knieži dwór.

Rólnego pohonča hnydom abo k 1. oſt. pyta
knieži dwór we Wutol- cziach.

Hnydom a k nowemu létu kucharki, ſtrynſke a ſlužobne holzy, pětonicze, hospoſy, dójki, ſlužobne a hródzne dzowki a tajke k žwi- njom, pohončow, gratmischtr, wotročkow, ſrénkow, rólnych po- hončow, tſecžakow a wolazych do tudomnych a Draždžanskich stron pyta pschistajerka **Schmidtowa** w Budyschinje na ſukelskej haſzy 24 po 1 ſchodže.

Šlužobne a kuchuſke holzy pschi 15 hacž 20 mk. měſacneje mſdži do tudomnych, Draždžanskich a Lipſzanskich stron pyta **Syna- ſtowa** na ſchidatſkej haſzy (Sieber- gasse) 3.

Dójkii, ſtrouw, k třiniedželskemu džescžu hnydom pytam. Dalsche je ſhonicz pola babi **Mayowej** w Budyschinje na ſitnej haſzy 2.

Dwaj ſchulerjej, ſotrajz chzetaj wot Michała tudomne ſchule wo- pschedawacż, dobru pensji doſtanjetaj pola G. R. Teuthchera, hornežerſkeho miſchtra w Budyschinje na bohatej haſzy.

Namakala je ſo ſobotu mōſheni s pjeniſami. Wona je ſaſo doſtačz we wudawatni „Sſerb. Nowin“.

Schhwidzaje rěče, kotrež ſzym w Nowakę hospicenzu w ſolepom na buria ſurja ſeda w Muſkezach ſrežał, k tuthym naſad bjeru.

W Muſkezach, 30. augusta 1898.

Janij Urbank.

(K temu cziſlu pschiloha)

Pschiloha i číslu 36 Serbskich Nowin.

Sobotu 3. septembra 1898.

Placíšny rěšneho slotu na Draždánských slavných výlach

29. augusta 1898.

Placíšny po zentnarju a hrivnach.

Slavné družiny a vojskamjenjenje.		Biwa	Rěšna váha.
W o l y :		hr.	hr.
1. polnomožné, uniformjene, najvjetšeje rěšneje hódnoseže hacž do 6 let	35—38	64—69	
2. mlode, možné, njenuniformjene, — starše uniformjene	33—35	60—63	
3. ženjo pízowane mlode, derje pízowane starše	30—31	56—60	
4. žnadnie pízowane kóždeje starobý	28	51—53	
S a k o j z y a k t u m y :			
1. polnomožné, uniformjene jaložy, najvjetšeje rěšneje hódnoseže	33—35	60—62	
2. polnomožné, uniformjene kruhy, najvjetšeje rěšneje hódnoseže hacž do 7 let	28—31	54—57	
3. starše, uniformjene kruhy a žnadnie wuwite mlodsche kruhy a jaložy	25—27	50—52	
4. ženjo pízowane kruhy a jaložy	25	48	
5. žnadnie pízowane kruhy a jaložy	—	45	
B y k i :			
1. polnomožné, najvjetšeje rěšneje hódnoseže	33—35	59—62	
2. ženjo pízowane, mlodsche a derje pízowane starše	30—32	54—57	
3. žnadnie pízowane	28—30	51	
C z e l a t a :			
1. najlepše s mlokom uniformjene abo najlepše wot žyza	43—45	67—71	
2. ženje formjene abo tež dobré wot žyza	41	64—66	
S s w i n j e :			
1. polnomožné lepšich rafow a jich říščenjow w starobje hacž do 1 1/4 leta	50—52	62—65	
2. možne	49	60—61	
3. žnadnie wuwite, tež ranž a fundroš	47	58—59	

Placíšna žitow a produktow.

Žitow w Budyschinje:	W Budyschinje				W Lubiju				
	27. augusta 1898.		1. septembra 1898.		wot		hacž		
	wot	hacž	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	
Bičenja	běla	8	24	8	83	8	24	8	82
	žolta	8	—	8	24	7	79	8	24
Rožla		6	56	6	69	6	38	6	75
Žecmjenj		6	25	6	43	6	50	7	25
Bovs	50 kilogr.	6	20	6	45	6	—	6	30
Gróch		9	—	11	12	9	50	10	50
Bola		7	78	8	33	7	50	8	50
Zahly		13	—	15	—	12	—	14	—
Hejdusčka		15	—	16	—	14	—	15	—
Berny		2	20	2	50	2	—	2	50
Butra	1 kilogr.	2	20	2	40	2	—	2	30
Bičenčna mula		8	50	19	—	—	—	—	—
Ržana mula		8	—	12	50	—	—	—	—
Sđeno	50	2	30	2	70	2	20	2	70
Słoma	600	16	—	18	—	15	—	18	—
Brožata 1032 schtul, schtula		8	—	25	—	—	—	—	—
Pschenične wotrubh		—	—	4	75	—	—	—	—
Ržane wotrubh	50 kilogr.	—	—	5	—	—	—	—	—
Pscheničny gris		—	—	5	25	—	—	—	—
Ržany gris		—	—	5	75	—	—	—	—

W Budyschinje placíšche: fórž pscheniz (běla) po 170 puntach 14 hr. — np. hacž 15 hr. 1 np., žolta 13 hr. 60 np. hacž 14 hr. — np., fórž rožli po 160 puntach 10 hr. 49 np. hacž 10 hr. 70 np., fórž jecžmjenja po 140 puntach 8 hr. 75 np. hacž 9 hr. — np.

Na Burši w Budyschinje pscheniza (běla) wot 8 hr. 53 np. hacž 8 hr. 83 np., pscheniza (žolta) wot 8 hr. 24 np. hacž 8 hr. 53 np., rožla wot 6 hr. 57 np. hacž 6 hr. 88 np., jecžmjenj wot 6 hr. 75 np. hacž 7 hr. 25 np., wotb wot 6 hr. — np. hacž 6 hr. 50 np.

Wjedro w Londonje 2. septembra: Ržane.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zýrki smjeje 13. njedželu po žwiatzej Trojizy i žnjowem u žwiedženjej rano w 7 hodž. farak Náda řerbse a w 10 hodž. němiske pređowanje.

Psched zýrkwinskim durjemi smjeje šo kollektka sa zýrkwinski tepjenske fond.

Wěrowani:

W Michalskej zýrki: Jan August Peška, fabrikant na Židovje, s Marju Denu Frenzelez, dželenej Preijerowej tu. — Jan Oskar Pallmer, hospodařský pomocník w Rošwodezach, s Denu Milištez w Malym Wjelkowje.

W Latholskej zýrki: Michal Ella, khežet w Budyschinje, s Marju rodž. Kralez s Čemjeriz.

Křčení:

W Michalskej zýrki: Paweł Waltar, Jana Bohumila Michaela, mařčništa w Tšelanach, ſ. — Ota, Jana Vale, wobydlerja a pohončja na Židovje, ſ. — Gustav, njemandž. ſ. w Dobruschi. — Marja, Jana Schéra, khežerja a hospodařského pomocnika w Brěšovje, dž.

W Latholskej zýrki: Jurij, Michala Gudy, kublerja w Hrbjelsčizach, ſ. — Jurij Erich Clemens, Jurja Varta, mlynka, ſ. — Paweł Jakub, Woježeha Wysockeho, dželacjerja w Šněvžech, ſ. — Franz Hendrich, Hendricha Kraush, fabrikatého dželacjerja, ſ.

Zemrječi:

Djeń 25. augusta: Khorla Hendrich Berger, khežer a poherništi dželacjer w Dobruschi, 47 l. 4 m. 19 d. — 27. Max Hermann, Jana Augusta Schmidta, wobydlerja a fabrikanta na Židovje, dwójništi ſ., 11 m. 4 d. — 28. Jan Domšch, dželacjer, 71 l. 23 d. — 31. Moritz Paweł Kalich, kubler we Wurizach, 36 l. 28 d.

Zýrkwinske powjesće i Budestez.

13. njedželu po žwiatzej Trojizy (žnjowý džalny žwiedženj) smjeje pomocný duchovny Rychtar rano w 7 hodž. řerbstu spowiedž, farak Mrošek w 8 hodžinach řerbse a 3/4 10 hodž. němiske pređowanje.

Bruniz
s jamy hrabje Lippe w Suborniczy
česčeným pschedrebarjam i palenju a tepjenju porucžamy. Wona najlepšemu česku brunizu řaruna a se žwojej wulkej tepjenske možu a turioſežu khezre salutowanje posjeća.

Czerstwy paleny
twarski a rólny kalf
w řwojich kalfownjach w Niſcej a Kunnersdorffje porucža
firma C. Plümede w Niſcej.

Tepjenske pschedowanje sa Budyschin a wokolnoſej ma knies C. Bock w Budyschinje na horničeřkej haſn 43.

Ženoz i hodžini
šo butra džela s dr. Roeberowym
butrowym pôlvrom.

Dostacz
w Germania-drogowni.

Mějeczel dr. Roeber,
chemik a haptika,
na bohatej haſn, s napſcheža minowuje kieže.

Osłodfe palenzu
liter hijo po 40 np., ſikery liter hijo po 60 np.
porucža Moritz Mjeřwa pôdla Petrowskej zýrky.
Destillazija snatich dobrych palenzow po starich tunich placíšnach.

Sprawne dowérne pożluženje!

Khoſej, paſenj, punt po 90, 100, 120 np. $\frac{1}{4}$ punta po 25,
 $\frac{1}{2}$ puna po 50 np.

Khoſej, ſelenj, punt po 60, 70, 80 a 100 np.

Kuſlath zolor punt po 30 np.,

Drobny zolor punt po 25 np.,

Rajz punt po 16, 18 a 20 np.,

Gruph punt po 18, 20 a 24 np.,

Lompowy zolor k kladzenju płodow punt po 28 np.,

Nowe jerje, rjane wulke tuczne ryby, po 5 hacj 6 np.,

k domkhowankam a fermuschi

róſyńki a ſaffran,

dale wſchę družinę paſenzow w czwizach a jenotliwie jara tunjo,
 amerikanski kramy repikatę tobak punt po 28 np.

Carl Noack, na žitnej haſzy.

Ted psche muhi,
 rucze a ſ wěſtoſę ſtukowazh,
 porucza Germania-drogownja,
 dr. Roeber.

Ted psche ſchczónwy,
 rucze a ſ wěſtoſę ſtukowazh,
 porucza Germania-drogownja,
 dr. Roeber.

Czeſhny diplom

Bronſowe medaille
 a czeſhny diplom

III. myto

w Pirnje 1891. | w Kölne 1895. | w Draždjanach 1893.

w Chemnitz 1898 I. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewſki miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej haſzy 14
 porucza ſwoj wulki ſkład wſchę pomyslnych družinow
mužazhach, žonjazhach a džecjazhach ſtupeňow a
ſchlořnijow po ſnatnych tunich placzisnach.

Naž je pschipoſnate, po měrje wubjernje ſedzaze wobucze ſo
 krótki čaſh wudželam. Szym ſ mějczelom a wunamakorjom měrjeni-
 skich tabellow čiſlo 6994 a 100836, ſ khezorſkej patentarnju ſchito-
 waných.

Zeniczle prawo na dželanje Kriegerowych patentowanych
 ſchlořnijow ſa Budyschin a wolnoſć.

Na pschihodny čaſh ſchlořnje ſ korkowej kromu poruczam.

Paſenj Khoſej,

na kłodzenje ſchwedomicze pruhowanę, kupuje ſo
 kyry punt hižo po 70 np.,
paſenj punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth Khoſej punt po 135, 150 a 160 np.
 pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)

na ſtronkownej lawſkej haſzy 10.

Požluženje w herbskiej ręczji.

Turkowſke ſlowki

nowy płod w měchach, koſchczikach a po waſy ſu tunjo doſtač ſola

Moritzka Mjerewy

pschi miaſzowym torhoschczu.

Destillazija likerow po starzych tunich placzisnach.

Wschihodna ſkładnoſć ſa ſaſzopſchedawarjow.

Dospolne wupschedawanje.

Prjeczczehnjenja dla ſwoj wulki ſkład ſlobulow
 a mězow ſa mužſkich a hólzow, zylinderowe a
 flaquowe ſlobuli po jara ponízenych placzisnach pscheda-
 wanem.

Wſkicžam jako wožebje pschihodnu ſkładnoſć hiſchcze
 na ſkładze ſo namakaze **vjeſczeſe mufy, mězy,**
ſymile mězy ſa mužſkich a hólzow, filzowe ſtupeň
 a toſle jara niže placzisny.

ſlobulkowy basar

9 na bohatej haſzy 9.

moſzawegapſtoſu vi ſjonevzi vugohiplik

Dospolne wupschedawanje dla ſpuſchczenia pschedawańje.

Nichto

njech njeſchepuſchcz ſo poſkicžazu pschihodnu ſkładnoſć, wopravdze tunjo kupo-
 wacj. — Wſchę moje twory dyrbja ſo ſa zpyle krótki čaſh wotbycz a po teho dla
 po jara ponízenych placzisnach wupschedawaju.

Wožebje pschihodna ſkładnoſć ſa ſaſzopſchedawarjow, reſtauraterow a ſa
 njewjeſcziſke wuhotowanja.

Na bohatej haſzy 29. Zentralny basar. Na bohatej haſzy 29.

"Serbske Nowiny" wudawa so kóždu sobotu.
— Štvortlétne predplata we wudawařni 80 np. a na
němských póstach 1 mk.,
z přinjenjom do domu
1 mk. 15 np. — Kóžde
číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číslo Smolerjec knihičštejnje w Macičnym domje w Budyšinje.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawařni "Serbske
Nowiny" (na róžku zwonk-
neje lawskeje hasy čo. 2)
wotedač, płaci so wot
maleho rynčka 10 np. a
maja so štvortk hač do
7 hodž. wječor wotedač.

Číslo 37.

Sobotu 10. septembra 1898.

Lětnik 57.

Czeſćenj i wotebjerarjo **Serbskich Nowin**, kóžiž
chzedža ja nje na

4. Štvortlěto 1898

do předka placíč, njech něčto 80 np. w wudawařni Serbskich Nowin
wotedadža. — Čiž, kóžiž ſebi Serbske Nowiny pſches póst pſchi-
nječ dadiža, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bóry ſtaſacž. Na
ſtvortlěto ſaplacži ſo ja Serbske Nowiny na ſaſtich a pruſtich
pojſtach, taž tež w druhich řajach němſteho khězorſtwa **1 hriwna**,
i pſchinjezenjom do domu **1 hriwna 15 np.** — Serbske Nowiny
i pſchiſtu ſerbski Hospodař placža na póstach **1 hriwna 25 np.**,
i pſchinjezenjom do domu **1 hriwna 40 np.** — Se Serb. Now.
hronadže hodži ſo tež „Pomhař Boh“ na póstce ſtaſacž.

Swětne podawki.

Němſke khězorſtvo. Khězor Wylem je ſaúdzeny týdženj pſchi
khězorſtich manevrach, kotrež ſo ſetka w Hannoverskej wotbywaju,
pſchitomu byl. Mjes rězemi, kotrež je wón tam pſchi wſchelatich
ſkladnoſczech měl, je woſebje ta powſchitkovnu ſedzblivostech na ſebe
wobročžila, kotrež je wón pſchi pólnej Božej ſlužbje na Waterloo-
ſkim naměſce džeržal. Khězor na wójnske bratrowſtvo mjes Něm-
zami a Žendželežanami pola Waterloova ſpominasche, potom na wulke
dohycze jendželsko-egiptowskeho wójska pola Dmurdmania ſokasowasche
a ſtončnje jendželskej kralowej ſlawu wunježy. We wukraju
chzedža tule khězorowu rěč w tym ſmyſle woſožicž, ſo je khězor
i njej politiske ſblizenje Žendželskeje a Němſkeje w nastupanju Afriki,
kotrež je ſo po wudawanju jendželskich nowin dozpiło, ſtawnje woſ-
kružicž chýzl.

— Němſki khězor nima ſa to, ſo ſo mér hodži i wot-
brónjenjom, kotrež zaz móznaſtwa namjetuje, ſdžeržecž.
Pſchi hoſčinje, kotrež ſrjedu westfalske provinzialne ſastupjeſtvo
khězorſtikaj mandželskaj wuhotowa, khězor na pſchitk ſrajneho
marschalla Oheimba wotmolwi: „Mér ſo ženje njeje lěpje ſa-
khwal, dyžli ſi němſkem wójskom, ſi bicžu a wojowanju
hoſowym, kajež ſmih ſkladnoſc měli nětkele w jenotliwych dželach
wobdžiwacž. Boh daj, ſo by nam mōžno bylo, ſo i teje ſtajne
rěſnej, derje ſdžeržanej brónju ſa ſwětowý mér staracž.
Potom njech ſo tež westfalski bur ſměrom ſpacž lehnje!“

— Khězorku Vjedrichowu je pónđzelu pola Homburga njeſbože
podeschlo. Hdyž na konju jěħasche, ſo wona, dokež kón ſi předkom
ſtawasche, ſi njeho dele ſuze. Direktor mineralneho žórla w Kron-
thalu ju ſe ſtvojim woſom do Friedrichshoffského hroda dowjese.
Na ſbože ſo wýhoka ſtajeni pſchi padže njeje czeſnje woſchložila,
taž ſo je tón ſamý dženj hižo ſaſo w Homburgu wopýth czeſnic
mohla.

— Khězor je ſotje ſtvojeje mandželskeje, ſchaumburgsko-lippe-
ſkej wjerchowczy, mějeczelſtvo 53. jěſdneho regimenta pſchi ſkladnoſcž
khězorſtich manevrow ſpožčil. Kaž je ſtate ſe ſchaumburgsko-lippeſki
wjerch hrabi lippe-bieſterfeldskemu lippe-detmoldſke wjerchowſtvo pſche-
wostajicž dyrbjal.

— Mjes Němſkej a Žendželskej je ſo pječza politiſki
ſwiaſt ſežinil, ſi ſakimi wuměnjenjemi a wucžinjenjemi, paž je
hiſheče potajne. Vaje ſo, ſo je ſo Žendželska na to ſwiaſala, ſo
njebudže pſchecživo temu protestowacž, hdyž by ſultan ſnadž kruch
Paläſtinu němſkemu khězorej pſchi jeho pucžowanju do ſlubjeneho
fraja wotſtupil. Sa to je Němſka wjehé prawa na Delegraſti mořſki

ſalin w połodniſkej Afrizi ſpushečežila a daše thze Němſta jendželsku
politiku w Egipتوſkej podpjeracž. W tu khwilu drje hiſheče kóždy
derje na tym czi, kotrež ma jendželsko-němſki ſwiaſt ſa holu wu-
myſlenku. Žendželsku politiku w Egipتوſkej podpjeracž by rěčalo,
Němſku ſi Franzowſtej a Ruskej ſnjepſchęſelicž. Sa Žendželsku
wſchak by tajki ſwiaſt jara wujitny byl, khosty paž měla Němſka
ſaplacžicž.

Auſtrija. Auſtrijſke ministerſtvo je ſo ſapowjedžilo, do
noweho awſtrisko-wuherſkeho wurunanja ſwolicž, předy hacž jo
njeje awſtrijſka khězorſtovova rada (ſejm) pſchijala. Auſtrijſki minister
ſtvo ſtavkownych naležnoſczech, hrabja Thun, je teho dla nuſowanu byl,
khězorſtovou radu na 19. dženj ſeptembra ſi nowa ſwołacž. Seli ſo
žo wona, taž wón wočkaſuje, ſi nowa njeſhmana woſoſka, wo
awſtrisko-wuherſkim wurunaniu jednacž a woſamknycž, potom ſtajež-
ſtvo khězorſtovou radu hnydom roſpuſhči a bjeſ ſobuſtukowanja
khězorſtoweje rady wurunanje ſi Wuherſkej woſamknje.

— Na Klischi pola ſpela w Dalmatiſkej ſu džefatnika
Gebauera ſajeli, na kotrehož tukaja, ſo je plany wobtvořdženja
fotovſeje twjerdžiſných Ruskej pſchedal. Žendželska je pječza tole
pſcheradniſtvo wotkryla. Gebauer je pječza paž 80,000, paž
50,000 rublow ſa ſwoje pſcheradniſtvo doſtal.

Franzowſka. Dla wotkryča falfchowanské majora Hernha, kotrež
je ſebi w jaſtwje ſi britvju ſrk pſcherenyl, je ſo ministerſtvo roſ-
budižilo prozeb pſchecživo židowſkemu hejtmanej Dreyfuſej, ſrajneho
pſcheradniſtwa dla ſi wuhnanstwu na cžertowej kupje ſaſudženemu,
ſi nowa wjefcž. Wójnski minister Cavaignac, kotrež je pſchekwě-
čeny, ſo je Dreyfus winowath, je ministerſtoweho woſamknjenja
dla wotſtupil. Tež druſh ministerjo na Dreyfusowej winje nje-
dweluja, tola měnja, ſo dyrbja na ludowe žadanja ſzíwacž a Drey-
fusovu prozeb ſi nowa pſchepytacž dacž. Na Cavaignacowe město
je dotalny Parižski guvernér Zurlinden do ministerſtwa ſastupil.

— Wotſtupjenje dolholétneho franzowſkeho póžlanza pſchi
ruſkim dworje, hrabje Montebella, maja ſa ſežhovk ſmiflenoſcze,
kotrež je zarowh namjet na wotbrónjenje w Franzowſkej ſbudižil.
Hrabja Montebella njeje ničžo wo zarowym wotmyſlenju wjedžal
a njeje ſwojemu ſtaježtſtu wo nim žaneje powjeſcze dacž mohl.
Duz je ſo Franzowſka doſpołnje pſchekwapiła a njeje jej ſu, ſo wo
planje ſwojeho ſwiaſta njeje předy ničžo ſhoniła, dyžli druhe ſtaty.

— Bamž je ſchfitowanje katholſkych miſionow w rāuſchim kraju
i pižmom, kardinale Langenuegej póžlanym, ſi nowa ſvijedžený
Franzowſkej pſchepodał. Bamž je stare prawo Franzowſkeje wo-
frucžil, dokež ſo Franzowſkojo bojachu, ſo budže němſki khězor pſchi
ſkladnoſcž ſwojeho pucžowanja do Paläſtinu ſchfitanje němſkych
katholſkych miſionarow a ſydlilſtej na ſo ſežahncž chýz. Wo-
prawdže je němſki khězor hižo katholſke miſiony w Chinje pod němſke
ſchfitowanje ſtajil a wón ſebi njebudže wobaracž dacž, to ſame
i katholſkimi miſionami w Paläſtinje cžinicz, jeli ſo ſměje to
ſa trébne.

— Nowe pólne ſanony w franzowſkim wójſku pſched
krótkim ſawjedžene, pječza hiſheče wjele ſpěchniſcho těleja, dyžli
fanony, ſi kotrejmiž je ſo loni němſka artillerija wobromila. Wus-
tojny ſanony může ſi noweje franzowſkeje ſanony kóždu mjeñſchinu
pjetnacze fulow wutſelicž, ſchtož ſa batteriju ſe ſchěſz ſanonymi
90 wutſelow ſa mjeñſchinu wucžini, mjes tym ſo dotalne franzowſke
batterije jenož 12 fulow ſa mjeñſchinu wutſelicu a nowe němſke

pólne kanony 48. — Kule s nových franzowských kanonov žadlajie zapuščaju. Stej dvě družinje kula: jena, s menilom pýelnjena, so pschečíwo žadževkam, khéjam, wžam, murjam atd. naložuje. Druha je rosbuchańska kula a s woryloweho klobučka, s 300 kulkami pýelnjeneho, wobsteji. Tele kule so pschečíwo njepščecelskím wojakam trjeba. Kózda kanona móže něhož dvoj hektaraj wobknježic. Bomba nad pýškovské kompaniju rosbuchnje a kulaň deshčez kaž s krjepjavki wupuščej. Tola so nježu jenož ua to samjetowali, s najwjetšej spěchnoscju týlečz, ale ſu tež ſwoju ſedžliwosc na to ſložili, ſo bychu kanony tak naprawili, ſo je nje-pščeczel njemóže ſulkeje dalokosče ſpōsnac. Kanony ſo móhl rjez do ſemje ſahyebaja. Naměřet a druhý kanonerojo pôdla kanony ſedža a ſu s panzerowymi platami pýškivrci, do kotrychž nje-pščecelske kule létaja. Mužstva, kotrež maja kule s muniziſkeho woja ſe kanonje nožev, trjeba jenož někotre kročele cžinicz. Konje ſo ſa čaž týlenja do ſadu ſe stracha dowiedu.

Hollandſta. Młoda hollandſta kralova Wylemina je pónđzelu do Amsterdama pýškivahnla. Nasajtra w zyrkwi ſtejo trónu rěč ežitarwski je wona pýškivahala, ſo směje ludowu ſvobodu a jeho prawa ſanž. Hrimotajo „klawa kralowej“ pýšes zyrkej hovrjesche. Hdyž běchu generalne staty ſvěrnoſc pýškivahale, ſo hrimotaze ſlavawowowanje do kanonskeho týlenja měſchesche. Vječor bě město ſražnje wobknětene a wjèle ſakražnjenych týkaz člowjekow ſo po drohach cžiſhčesche.

Ruſſla. We wſchej cžihoſeži, ale ſ wulſkej wutrajnoscju ſo Ruſſla hžo lěta dolho pržuji, ſwój poklad ſlěborvnych a ſlothc pjenjes w kraju powjetſhie. Tak je Ruſſla wſchě požylki ſlota, w polodniſkej Afrizy namakaneho, počupila. ſo je wobkždenje wjèle ſlothc pjenjes ſa pýšipad wójny jara wažne, je dawno ſnate; pýšetoz ſ vježenju wójny ſu pýšedewſhem pjenjes trébne. Tak ſo Ruſſla, hacž runje pýšecíwo roſčazemu wójnſkemu bronjenju rěči, ſama na wójnu hotuje.

— Mjes tym ſo ruſſi zar knježerſtwo napomina, wójſka wobronic, ſo we wſchech krajach hotuja, wójſka powjetſhie. Němſka hnydom tſi nowe armeeſkoryž poſtaji. Pôdla teho ſo ſižba ſavalatiſtich regimentow powjetſh. S pýathych ſchwadronow wobſtejazych 93 regimentow ſo 23 nowych regimentow ſtvari. A temu tež regimentowe ſtaby ſluſtcheja a tež ſižba mužstvoru budže ſo powjetſhie dyrbjec, dokelž dyrbja ſo mužstva ſ tvorjenju narunanskich ſchwadronow ſa pýšipad mobilizacije wotedac.

— Po pýšikladze Němſkeje a Fransowskeje je tež Ruſſla wobſamka, ſwoju artilleriju ſe ſpěchnje týlazym ſanonami wobronic. — W někotrych gubernijach nježu ſo lětža žně poradžile. Po zarožnym wuſaſu je ſo ja potřebnych wobhulerjow ſa 15 milionow rublov žita ſe ſežiwenju a ſ wuživnej naſupilo.

Turkowſta. Na Kretiskej ſupje je ſ nowym ſrwařným po-davkam doſchlo. Muhamedanojo w měſce Kandiji ſu jendželských wojakow nadpanhli a khéje khesczijanow ſapalili. Na to ſu jendželčenjo, ſo bychu ſběžk poddužyli, ſ ſanonami ſwojich wójnſkých ſvđžow Kandiju bombardowali.

Wo naſtaču ſběžka je ſežehowaza povjeſč dôſchla: Po wuſaſu admirala evropiſkých wulkomožow ſo jendželske wojetſke wýſchnoſež do džehatkařne (dawkownje) w Kandiji podachu, ſo bychu tam khesczijanskich ſaſtojnikow poſtajili. Cžrjoda njevoobrónjenych muhamedanow chžiſche ſebi puež pýšes wodželenje jendželskich wojakow, pýšed dawkownju ſtajene, wunuſowac. Wojazy, ſotřiž nochžchmu muhamedanam ſ pueža hicž, do nich týlachu, hdyž ſo eži do nich cžiſhčezahu. Někotři načiſhčenizy buchn ſranjeni. Muhamedansky ſo do wſchech ſtron roſběžachu a ſ brónjem ſo wrožiwschi, ſo do jendželskich wojakow dachu. Na to do měſčanskich dželov, wot khesczijanow wobhulento, cžehnjechu, tam do woknow týlachu a khéje a magazinu ſapalichu. We wſchech ſtronach khesczijenjo ſ muhamedanami wojovalcu, a ſběžk ſo po zlým měſče wupſcheſtrje. Na to wójnske ſvđž do města týlachu, hžož žalostný woheň wudhy; zlyh džel pýši pýšitawje ſo wotpali. Vjazyh dyžli 150 muhamedanow je ſo morilo, tola tež wjèle khesczijanow je panylo, mjes nimi tež jendželski konsul, kotrež eželo je ſo w konsulatſkim twarjenju, ſ wohnjom ſanicenym, ſpalio. Jendželskich wojakow je pycza 260 ſ džela morjenych, ſ džela ſranjenych. Pôdla jendželskeho ſtej ſo tež němſke a amerikanske konsulatske twarjenje ſpalilej. Turkowſki gubernér je ſ kompaniju turkowſkich wojakow po poboczných puežach jendželskeho wýſchka a někotrych naměřskich wojakow, ſotřiž běchu w dawkowni byli, wukhowal.

Sa wjetſchinu khesczijanow w Kandiji ſo nažhorscheho boja. ſ 1000 khesczijanow je ſo pycza jenož 250 wukhowalo. Na-

měřzy wojazj ſo dla wětra cžežko ſ brjohej woſyč hodža. Mjes tym mohamedansky khesczijanske domy do zyla wukhowa.

Afrika. Falschny profeta, mahdi w Sudanskej, je ſibity. Jendželsko-egiptowske wójsko pod generalom Kitchenerom je mahdiowe hłowne měto, Omdurman, dobylo. Psched 13 létami bě tam předawſki mahdi Jendželčana Gordona ſ jeho wójskom ſajal a Gordonej hłownu wotžal. Teho runja ſajataj Europjanaj, pater Ohrwalder a Slatin-pýcha, wobaj Alwstrisfaj, ſamóžtaj po dohōlēnej jatbje cžeknycz. Zidowskeho lekarja dr. Neufelda a miloſčiwi ſotru Grigolini ſ Alwstriskeje je hakle Kitchener wužwobodžil. Jendželčenjo ſtare hłowne měto Khartum (pôdla Omdurmana) roſpadane a wupuſzenje namaſachu. W Omdurmane njeje čłowjekiej móžno, njerjada a ſimjerdenja dla wutrac. Mahdistojo (derwiſho) ſu ſo w bitwie wubjernje bili, tola woni buchu ſ lepschim wjedniſtwom a wobrónjenjom jendželsko-egiptowskeho wójska ſbiczi, kotrež ſo ſo ſ ſanonami wójnſkých ſvđžow na Nilu podpjerac. ſ ſ Kitchenerowym dobyčom je Jendželska ſwoje knježtwo tež w Hornjej Egiptowskej wobtwerdžila a ſo sudanského kraja, ſa wobkždenje ſnutſkowneje Afriki wažneho, ſmožowała.

W Omdurmanskej bitwie je ſo ſežehowaza roſprawa podala: Jendželska jědna patrouilla ſ Omdurmane jěchajz nje-pščecelske wójsko w bitwiskim rjedze ſ tři hacž ſchtyri mil ſchěrokej frontu poſtupowac wuſlada. Njelicžomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſmahovalu, ſotřiž ſ hłozom ſpěvachu. Jendželsko-egiptowske wójsko ſo hnydom ſeftupa, ſo by nje-pščecelski nadběh wotraſylo. 20 mjeniſchinow po 7 hodžinach nje-pščeczel na wjerſk horo wýſche jendželskeho wójska pýškivahnyski ſe ſamkjenymi rjadamami poſtupowac wuſlada. Kterižomne khoroje nad rjadamami mahdistow ſ

107 czežko ſkhoru. Halle ſa thdžen ſo tole wobdželenje ſ tradanja wumó, na czož tých, kotsiž móžachu hiſtchaze běhac̄, ſ Santiagoj po-ßlachu, hdžej dyrbjachu ſo hymydrom pschi bitwje wobdželic̄. Wojaz̄ ſo ſ wjetſchego džela žalobſnje storhani domoi wrdc̄za. Tak ſo nje- dželit do New-Yorka 71. regiment milizow pschimyjej̄. Wjaz̄ dyžli 100 muži bě tak ſlabych, ſo do koſarmiow njemóžachu czaħmuc̄. Dróhi běchu połne ludži, tak ſo mějachu polizistwoju nuſu, dróhi ſa wojałow prýśdnu džeržec̄. Lud čħyżihe jich ſ wylstanjom witac̄. tola hdyž ſo blède woblic̄a wojałow po koſachu, ſo hura poddusj,

Wudżate cžiħlo.

Powiedańko sę żiwienja.

"Ty tola njechašč ſažo pjenjeſty rošmjetac̄ na tule njerofomnu lotteriju, Žano! Wſchało wěſch, ſo ſlamaneho pjenježka parowac̄ njemodzemy!"

„Kak husto dyrhju czi to hischcze powjedacz, so to njerom
nieje, hdvz cslowjet sa neschto hubjenych hriwnow sbozhu ruku posfieza!
Dzenzniischci dzien hraje kozdy lotteriju. Ale, we so, hdvz masz tak
njerommu zonu, kotaż czi mało hubjenych hriwnow i temu nje-
popiszeje —“

"Eżi, kofizż lotteriju hraja, eżi wiċċak mōḍa pjenjetty na to parowac! Ale my? My dyrbimy tradaż a niuji cżeġepic, dokelż ty — ty — "

"Khort tola, to mohł c̄łowiek c̄eknyc! Njejszym dha eži sto
króz h̄izo prajil, so jeno k tenu hraju, so mohł was potom
živjenje porjenshieć a pschijomniſche ſežinieć! A kaf mohł naſch
jedyn to hinał dozpęć? Jeno s tym, so ſwoje ſbože w lotteriji
ſpytam!"

"Ach, pſcheju ſebi, ſo njebudžimy ženje do tehole města pſchicžahnli —"

"Alle khort, schto dha ma to s lotteriju cziniež?"

„Budźichmy! — we swojim małym męstnje wostali, njebudźisze
ty kózde lěto dwě sczé hrivnow s woknom won cžišny! Tak dže
to hižo, scheszcz lět! Hischčeženje njejszy mi pjenieżka dobył! Tež
pschichodnie niczo njebudźesč. Ach, hdynž ſebi pomyszu, ſhto
budźichmy ſebi ſa dwanaežne ſtow hižo pschěhratych hrivnow kopicz
a „pschiprawicz” móhli! Maćka njebudźisze trjebala ſtajnje w roſ-
torhanymaj cžrijomaj běhačz — hnadž by hischčeženje dženſza žiwa
byla — tak je ſ ujedostatkom mózneje zhyroby a cžopleje draſthy
ſahinyła —“

"Někdej vás mi cítil kouzlo!" říká Sahrima. "Deli so mi jeno jenicek krásy hischče sažo s takimi klovami pschitnýzsch, wopravdže je cíti češnou! Bschitko njesbože, kiz je naš podeschlé a hischče potřebí, storkasch ty na lotteryji. To dleje pschenyechac ž nijemůžu! Dyrbju hráčez, wjedzo, so jemu tola dobudu. To mi ani na myšle nijepschitnýz, kwoj lóz puschčejic. Jemu dyrbju tola něčto trječic. A hdyž cíti potom jemu taklu hromadu pjenes domoj pschitnýzbu, potom drie budžesch hinač ręčec!"

"Zenje! Ja mam hræze a pscheħadżowanje ja pokleżże"

"ještěho pláha. Vutuj rádcho našnou je hemaf s mužitkou!"

„Někole pak mam řícte. Nětk budž tak dobrá a dai mi te-

"...vad du man siger. Det var dog en
esg —"

„To mi na myšle njeprchindžé!“

"Scho? To chze my tola widzez. Daj mi klucz do komody!"
"Tule je, ale vjenely tam njenamakash."

"Zajmij pjenjes! Ty tola i tym notczęstych prańcę, to by
hijo wstęp pjenjesy pscheziniła?"
"Wszelę pjenjesy? Ach, mój Lubuńki, wszelę pjenjesy!
Wołomnicze hrinowow mi dawaśc na tydzień, i tych wotpadnre
kym dom sa wotnajecze wobydlenja, wostawa po takim jednacze
hrinowow. S tymi dyrbju kwojbu i pjezzi wołobow żiwicę. A to
prascha po tónle człowiek hishcęce, hacż kym wszelę pjenjesy psche-
ziniła! To moħħi čłowiekei tola rosom steio wostacż!"

Wbohu, njebožowna žona poča čegež sydchowac̄. Schtó bě jej to předý prajíc̄ mohl, jo směje něhdý tak frudne žimvjenje! Hdyž ho nětkole tuta tak dolho podtlčěna bolesz na dobo pořáka, bu to ſamo Janej, tak lohkomyſlnemu a hebicznemu človjeku, trochu žel. Ale wón bě pſchejara na hwojí ſamhym wužitſ ſmykleny, kaž jo budžiſche dolho i taikmi ſepšchimi čuzcemi ho noſbyl, duž hnydom na to hwoju wbohu žonu i porokami a ſkymi pſcheczemí woprawdze ſaſkypa, runjež ho wona džen wote dnja jeno ſa hwoju hwojbu čwilowasche a starasche; we hwojej mlodoſći ſebi njebeſ dala džec̄, so mohlo ſo ieji taifcho dñuita doſtač̄.

Wo kwoje tří džecí řeďtan malo starasche! Món méniesche

dokelž dobreho živjenja a bohatstwa ženje spôsnale njejšu, kú hubjenemu býcžu swukle a njeſnajachu žaneho lěpſcheho. Žumu dýrbi ſo ta wéz tola wobrocíč. Džecži drje běchu jara ſwížne a bléde, ale wſchalo běchu druhé džecži, fotrymž hľod a nufa ſi hľubolejú wocžow a wuſhijneneho woblicža hladatej, a tak ſlē pola jeho džecži tola hýſheže njebeh. A tajkých malicžkoſcžow dla měl žebe won pſchiležnoscži wuńcz dacž, ſo mohl ſi jenym rafom ſbohat- nycž? Níhdy na níhdy!

Zeno wołominaćże hrivnow na tydzień śwojej żonje dawasche. Jan bě knihiwiednik we wulkej blidačni, hōdżę na tydzień 35 hrivnow dostawasche. S tych pał sđżerzowasche ſebi ja ſebje dżewjecz hrivnow na wobjed, dokelž dalokeho puczą dla doma niewobjedowasche. Potom dyrbjescze tola hiſcze neschto hrivnow męcz na trubki a druhe njeprajomne maliczkoscze, pjenieszy na koniazu želesnizu — no, a ſbytk — ſ krotka, won njemożesche hanje wjazy dawacż džali wołominaćze hrivnow.

Teho dnia, so běchu jemu namořvjenje na loši do domu pohlali, bě jeho hracé w Lotteriji zpyle móz dostało a njebe jeho wjazy wopuszczilo, runjež běsche žo jeho krucze wobaral. A čeječž jeho wotpohladej — pschi tym bě pschezo na hwoju žonu kebi mybzil; jej chyzsche sbožowny dónit pschihotowac, a teho nadzijesche žo runje wot hracza w lotteriji. Duž bě najprjódzy džesatki zdeleho loša hral, potom bě druzi džesatki pschiwals. Hido schepte této hraječe stajnje řamzne čziblo — schescz lét doňho — a pschezo nit, žame nit — —

„Hdyž žamžne cížlo stojí ne hraješ, nijemžes všechno“, myslíšte řeči Jan. „Deli jo svého cížla nějakéméně, jinu dýrku dohleď!“

Se žonu ſo bowadžiwschi ſamýſki ſo Jan, ſi čežhož jeho ani
ſnadne wjecžer, ani wótsje powjedanje džecži njewutorže. Wołozheny
hlađasche na hubjenu jědž a molowasche ſebi w myſlach rjany
pſchichod. Ach, ſchto budže poſdžiſčho wſcho jeho bliđo pýſčicž!
Kak chze potom ſwoju ſwójbu dratſčicž. Wós a konje ſnadž
potom tež kupy — to wſcho wotwižuje wot teho, kelfo dobudže! —

"Kak hlypy jeno žym byl", pomyslí řebí mjelečo, "so žym
že tak mlody woženil. Kelko ložov wjazy mohł nětkole hracé,
hdy bych žonu a džeczi njemel! A moja luba psichichodna macz —
haha, to zlye wěscze wěm, so často kolbašký a khleb sezele, ale na
minje nima nicžo ſvylke, ani ſlamaneho pjenězka . . . Myſlu řebí,
so by radſcho do wody pjeněsy cžíhnyla, dyžli mi dała! . . . Mi
by tež radſcho hłodu wumrjeć dała, dyžli so by mi něſchtó i jedzi
dała! . . . Tele stare drjechno! S wotkel wojsmu jeno pjeněsy na
te ložy? Něſchtó ſastajicž — haj, niramy nicžo wjazy, ſchtož by
ſastajenja hódne bylo. Swoju draſtu trjebam — na tu mi tež
nicžo dali njebychu. To je hubjenſtwo, tajlich ſhamawych hrinowow
dla řebí hłowu lamacz. Ale měcz dyrbju pjeněsy — něſchtó ſo
namaka — dyrbí ſo namakacž —"

Janowe dżelawne hodžinu poczynachu rano w dżewjeczich, a trajaču hacj do wječzora na poł schęscich — mjes tym mějeſche hodžinu ē jedži. Ale ani junu njeſchindže jemu na myšle, jo by ſebi w pröldnym čaſku mału pödlansku ſałkližbu pytał. Čaſka budžiſche wopravdže doſcz mél, ale na to ſebi njeſchindže, runjeſ ſa pjenjeſami wſchon hłodžesche. Bjes prózy dyrbjeſche jemu do klinu padnycz — i lotteriju.

Hdyž bě po vječeri, kředěsche krvójba hischče w czechkej myſlili khwilu hromadže. Potom džechu lehmyč. Džeczi wuſnychu borts. Staršchej pak ležeschtaj hischče dolho wozucenaj. Młoda žona kamaſche ſebi hlou, tak ſo hischče bôle wobmjeſowac̄, a muž myſleſche ſebi tak a hinač, tak pjeneyſehnač, tiž běchu ſt wobnowjenju jeho ložow nufnje třebne. Druhdy drje pschitidže jemu tež myſliczka, ſo bě to lohkomyſlnje, kóžde léto tak wulti pjeneyſ na lotteriju wudawac̄ — wón drje budžiſche mjetiſki džel mohel brac̄ a ſ druhimi ſobu hrač — ale tute myſle ſhubjowac̄ ſo jemu ſ moſhow runje tak spěſchnje, kaž běchu pschitichle. A nětkole mjenje hrač hac̄ hewak? Nihdy na nihdy? To džé by bylo, ſkoča matohnač!

Skončenje vuhňej Žan. Žemu džijesche ſo něſchtó ſpodžiwe. Powijesz wo krajinnej žónskej, fiž mějesche dolhu, žolmjučtu, ſe ſlotom wuſchiwami, nadobnje ſ drohimi kamjenjemi wupřichenu draſtu, a fiž ſo lubje na njeho počkměvaſche. Na dobo ſaſbeže prawizu, w kotrejž ſapišt dobyčzow lotterije džeržesche, kotrež Žan hrajeſche. S lěvizi džeržesche blyſtečzatu taſličku, na kotrejž čížlo 44853 ſtejſeſche. Potom dowjedze Žana do někotrych drohotnje wuhoto- morých ifſtnog — do jeho ſamkneho ſpola. Michudžom hě vycha-

а ткацностъ. Сълужебни тъхватачу там а Ѣем — а въщудъзомъ
блъгъръзесъ българъ 44853.

„Slovenje šubi šo kražna žónska postava, na njeho šo po-
koniwski a jemu sešukotawšči: „Ssadž wſchó, schtož maſč, na
cžiplo 44853“.

Kak je nařízena říšové důležitoosti dokoncění mohl, to Jan říká nijewjedzene; pschetož jemu býs pscheterohrnjenja we wuchomaj klinicžesche: "44853". Jeho myžle běchu složene jeno na wudžate čížlo, do wschěch jeho wobliczenjow těžesche bo čížlo 44853. Schtožkuli činjene; wschudžom widžesche tute čížlo. Sletovatše wokoło jeho smyžlou, wabjesche a wabjesche, doniž řeší twerdze njewotmyžli, tute čížlo sehnac̄, njech placi, schtož chze. Přenijesly na to dyrbjachu byc̄ — wšho jene, s wotkel.

A naſajtra mjeſečne Žan tež woprawdże pjenjesh — telko, so budžesche mohl wjažy ložow kūpicz. Bě — ſwojego knjesa wob-kranył. Alle bě twjerdże pscheſtviędżenym, so se ſwojim wudžatym čiſzkom dyrbí dobycz, a dolež poſkładniu wjedželše, by mohl nje- doſtaſk jaſo ſarunacz, předy hacz by ſo jeho pscheſtvięjenje wukopaló.

Hdyž k říwojemu kollektorej pſchijnéze, ſhoni, ſo je jeho čjízlo, kij bě ſchěſc̄ lét dolho hrál, hižo dale pſchedate. To ſdáſche ſo jemu novy poſkiv wožuda: ſo tole čjízlo hrac̄ njeďhrbi. Čjízlo 44853 tu njebě, ale ſa krótki čjaz̄ bu poſla druhého pſchedanaria loſhov fehnate. Jan wýſkaſche dobyčerſzy — bě wſchón ſbožovny! — — —

Sa tsi měšažy bě Jan se žleďzakom pytanym paduch. Wón bě krucze pſchezwědežený, so budže fa krótki čgaž bohaty muž, a duž bě we ſwojich lebanjach dale khroblíſchi, domiž ſo to njewukopa. Hdyž to pytny, czełny, ſwoju ſwójbu w najwieſtej niſy wosta-jiuſchi. Zeho žona hiſteče njewjedźeſche, so bě wón paduch, tež niž, hdže bě ſo wobrocził.

Ale polizija wužledži bórsy jeho čxer. Namaka jeho we wjetšim hoscenzu w Bremenje, hdvž runje nowiny čitasche — sdasche ko neschto pytač, schtož niemodlesche namakacž.

Tajneho polížitku blísko pschi řebi wuhladawichí, njeſchinižde na to, ſi ſim ma čzinieč. Předdy hač to pytny, běchu knježa hízo ře njemu dokrocžili a wuprajichu jeho ſa ſajateho. W tym wokomiku pschinjeſe jemu pinczník líſt. Tak rucze, kaž ſe kwojimaj dyrkotazymaj rufomaj jeno móžeſche, wotewri jón. Na to kwojny do ſady a ſakſchikny tač wóthje ſi hloſzom, ſo ſastojnikomaj frej ſteio wosta.

"To je ťa, nješkmana ťa!" ťavolka wótkje, džiwje woczi wudžerajo.

W' liscze bě sapisk dobycžow lotterije, a tu — na papjerje bě to w tucznych pišmikach — jo bě čijzlo, tiž bě lěta dolho hral a nětko spuszcžil — 100,000 hrivnow dobyle! — Wudžate čijzlo 44853 pak bě — nita. A na tute njesbožowne čijzlo, kotrež bě žo jemu wudžalo, bě žadžil hwoje wschitko: čęseč, žiwójsku, žiwjenje, a wschitko, wschitko bě ſhnbjene.

To bě pschemuho na wboheho muža, wón shubi rošom jako wopor sahorjenja sa hracze a bu do khorowinje sa pschemyflemých daty.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sañdženu póndželu dopoldnia je češšla Gustav Mikla, na tudomnej wyższej haſzy bydlazh, kotryž na twarje jeneje ſale pschi nowej hrjebi dželaſche, ſ džesacz metrow wyższych roſchtow dele paňyl. Pschi tym je ſo wón ſ nutſka pſcherajſyl a ſo ſwonta wobraſył. Schtwórtſ je wón w měſtečanskej hojernej wumrjel.

S Budyschina. Ssrijedu tudomny skótnik Boetins pytny, so zo jeho pož wschón pschemenjecz pôznejne. S nusu poradží zo jemu, pbezj hiscze pranz naftajicz. Vôrly pocza tež nadpadnje sa ludžimi hrabacz, ktoroz njebe hewak ženje czinil. Skótny lekár pschi-kaſa, so ma zo pož farešacz. Pschi pschepytanju wón spôsna, so je pož dospoľnje ſkažený.

— (Přehežadzowanje wojskowych konjów.) Po wosień-
wieniu wojskowego ministerstwa budżetu po wubrakowaniu konie szého-
waze dny na přehežadzowanje předstawiać: 12. septembrie dopoldnia
wot 10 hodzin w Draždžanach, Oschažu a Šeinsbórkú, 13. sept.
w Draždžanach, 17. sept. w Grimme, 19. sept. w Borinje a Riešy,
20. sept. we Wulkim Hajnje, 22. sept. w Pirnje, 20. a 21. ok-
tobra i trainskego bataillona w Draždžanach.

— (Konie) żo spłoszili. Hdyż chyłtce dróżkar' Socka
sańdżen' schwórk' swojej konjow do tucze sapsccheinjeju na hospitalej hafzy kowac' dacz, żo wonaj njeśnatej'e psychiczinj dla spłoszchitaj. Sescherenaj skoczezi nimu noweho pôsta po Bismarskej

dróshy k dwórnísczežu ežerjeſchtaj. Tam do želesneho wobloženja dwórnísczežweje ſahrody ſaložiſchtej a jo podtorjeſchtaj. Psihi tym žebi bróſonik wutrobno khétero jara róſdře, mjes tym ſo žebi pod- žobník toljenje krawej wobraſhy. Wós ſo njeje wobſchtođiſt.

— Dotal njekestam žitný wilowat Friedrich Ernst Freudenberg s Biskopiz, samóžity muž, kij je do 31. dawkowskeje klaszty sa- schazowanym, bě ho dokonjaneho a spytaneho jebanja dla k sajcežu na tsi dny a k 50 hriwnam khostania sažudzil. Hdyž ho s Budyschina domoj wróci, bě jeho pschehladowat khartow na dwórniſchczu lepil, so chyzsche pschedžerkowanu, potajsim hižo wujitu khartku wo- tedacž. Pschecžito wnjudej lawniſkoho žuda bě Freudenberg powo- lanje sapoložil, a pola krajneho žuda namjetował, so bytlu jeho ni wjewinowali, khtož tež tam dozpi. Alle statny ręcznik revifiju pola wjyschschego krajneho žuda sapoloži, a tón wjewinowazhy wujud- ſběhnyhyski nowe pschepytanie psched tudominyh krajnym žudom pschiporuczi. Wobskorzeny tež nětko žwoju njejinowatoscž wobkru- czeſcie, wudawajo, so je ſebi w czjichženzy wopacznu khartku se- ſaka wucžahnyk a placzązu ſhubil. Krajne žudniſtwo nětko spóſna, so je jenož spytane jebanstwo dopokasane a jeho k 100 hriwnam pjenieźnejne poſuthy sažudzí.

S Rašchowa. Sańdżenu brjedu wjeżor wokolo $\frac{1}{2}$ 10 hodžin
bu žo tu domſke, brúžen a hródž Młetez žiwnoſeże wotpaliſle.
Twarjenja běchu stare a ſe ſłomu fryte. Budęſzanska ſyklawa na
wohnjowę měſino přenja pſčijedže, tola Hajničańska přenja wodu
do plomjenjow puſčej. Duž požledniſcha myto doſtanje. Kaf je
wohén uſtał, njeje ſnate.

S Bórla. Na jenym tudomnym kuble je šo 2. septembra czeledží wschelaka drašta franyka. Na wěsteho džělacžerja Hajnzu, kotryž je psched frótkim na spominjentym kuble džělał, tufaja, so je paduchstwo skuzíž. Žeho su teho dla sajeli;

S Małego Wjelkowa. Hacż ruije żu żadowe schtomu leżża bohacze keżele a nimo mierh wjele płodow p'schinieju, je żlysciecz, so wone tu a tam druhi króć keżęja. Taiki schtom je nětkole też na schofieju prjedy Małego Wjelkowa na stronje k Sajdowej widżecz. Někotre halosy jablonie, kotraż je kopata polna i wulkimi jabłukami popołyszana, żu żo i nowa i wulkej bohatosęju keżenjom wudebile. To je njeśchedny sajimawij napohlad, pôdla wulkich husto wiżazzych jabłukow něżne czerwieno-bèle keżenja.

S Njezwacjida. Na połslednie skótnie wki bę żo 485-
howjadów, 128 behakow (szwini) a 540 prożatow na pschedau pschi-
hnało. Dla njezměrnje szylneho pschihona żo placzijny trošku
cäischeżach, powschitkownie pak żo żiwie kupywasche.

S Koršymja. W Sprewi kipajo je šo tudomny tkalci mischtr Düring do nohi rějny a ſebi frej ſajedoicžil. Boja ſo, ſo budža jemu dyrbjez nohu wotřeſac̄.

S Schwac̄z. 66 dňov je šo minylo, so ſu ſo preňje kamenjenje do ſaložka naſcheho Božeho doma połožile. Tehdy ſo jich vjiele praſchejše, hdy ſi temu doňdže, ſo Boži dom pod tſechu pſchiudže? A hlejze, hido ſanidženu ſobotu mějachmy radoſež a wulke vjeſehele, ſo ſo naſch luby Boži dom hido ſeběha. Woprawdze rjeňſcheho měſtna njebudžichmy tu naděńc mohli, dyžli teho, na koſtrymž zýrkej twarimy. Daloko a ſchěroko budže wona ſe ſwojej 40 metrow wyſokej wěžu na Schwac̄zanskej wyſokofezji ſtejo w ſerbifim kraju miňacež. **O ſchäferkſki ſmietaninofezji** hčený ſu ſe ſe

stum traju widzecz. Je behantjej kzwjatoçnoſci, biegu po t Boženiu domej, kotrehož kóly běchu i wěnzami a rubiszechatymi bréſami wupryſchene, zyrtwiniſzy pschedſtejiczerjo, professor Gysae a někotſi twarizh radžiczeljo i Dražđan jeſchli. S wuspěwanjom thérliſcha „Mjech Bohu džafuje“, i hujžbnej kapalu ho pschedwodžazym, kotrūž bě knies rycerſtublet Giebzner-Borancžanski ſo kwoje vjenjeſy ſtaſał, ho kzwjatoçnoſcz popoſdnju w 6 hodžinach ſapocža. Švěhaňſku rěč mějeſche czebzliſti polér. Taſko ſaložk t njej bě ſebi wón ſłowa wuſwolił: „Hdyž Boh ſhězu njetvari, ju dželaczerjo po darmo twarja.“ Potom wo Jeruſalemkim templu rěčzo, wón wopominaſche, fakt czežko je ho wón iſraelſkim džeczom twaril, dokeſlž ſín dyrbjeli w jenej ruži murjerſku lopatku a w druhéj bróni džer-ječz, mjes tym ſo móžem⁹ my w měrje a poſkoju na tuthym Božim domje dželacž. Hdyž běchu na to hiſcheže někotſi knježa rěče měli, ho ſ zyrtwiniſe wýhkoſeže dele podachn. Sso do rjada ſeſtupawſchi knježa a dželaczerjo ſ hudžbu na cžole do Huſtež hosczenza czehnjechu, hdžez mějeſche ho hromadna kwydženſta hoscžina. W bratrowſtej luboſeži wýhzož knježa a dželawý lud ſa blidami hromadže ſedžachu a ſebi czoſpolu jedž a piwo derje ſłodzečz dachu. Mnohe rěče zyrtwiniſkich pschedſtejiczerjow a twarskich wodžerjow hoscžinu porjenſchichu. Knies twarſki radžiczel Gysae bě ſ Dražđan wſchelake wěžy, ſobu pschinjeſl, kotrež ſo na pschebažowanje pschedawachu. Wu-

noščk šo sa živjedženju wječeć postaji. Mnoge klawy, mjes ko-
tehnič prena kraje placzeče, šo wunječešu. Sběhaňství živjedžen
wschitkim w najrješitim wopomnjenju woſtanje.

Se Sđzara. Jedyn tudomny kubleč běsche jenemu rěšnikej byla psychedal. Saňdženu přivedu rěšník po řečoži pšchiňdže. Duzh po pucžu byl někak splošči a pocža njemerny bycž. Pšchi tym padže a řebi nohu řama. Duzh dýrbjeſche řebi rěšník wós wobstaracž, na kotryž i wulkej próžu byla ſezahnyčž da a jeho potom du Budyschina domjesh.

¶ Noweje Wzsy nad Sprewju. Sańdżemu njedżelu 4. septembra tudomny wumjenskar̄ Izrael a jeho mandżelska Maria rodž. Riefez hwoj sloty mandżelski jubilej wołkredż hwojich dżeczeń a dżeczeń dżeczeń (wnuczkow) hwyjeczhtaj. Jubilejski nawożenja a niewiesta, se slotym wěncom debjenaj, popoldniu do Kluszhanskeho Božeho doma dżechtaj, hdeż jeju knies sarat Birnich na dalschi puć žiwenja s ranej ręczu pożohnowa. Hyszcze prawje czilymaj a czestwymaj jubilejstimaj mandżelstimaj knies duchowny po prucznosczi wyżokeho krajneho konfistorstwa czeknu bibliju s najlepšemi pscheczemi wołkredzneho hejtmanstwa pschepoda. Bóh luby knies chaył pschi nimaj se hwojej hnadu bycz a jimał żłonczyny wjeczor žiwenja spodziejcz.

S o b l i z pola K u m w a l d a. T u d o m n y t k a l s k i
m i s c h t r Kloß ہo w j e t u j o t s i k a r a n c z k i N o r d h a u s e n s k e h o p a l e n z a ,
p o t o m k a r a n c z k i c z e s t k e h o p i w a a s k ó c z n j e h i s c h c z e p o l k a r a n c z k a
p a l e n z a r u c z e s a ہ o b u w u p i . B ó r s h n a t o V i b a s w e d o m n o s c z e s b u ,
t a k ہ o d y r b j a c h u j e h o d o m o j d o n j e s c z , h d z e j n j e d z e l u r a n u w u m r j e .
P o p r a w o m d y r b j a l ہ o k ó d y , k o t r y ہ o p s c h i t a j s e j n j e r o s u m n e j
w j e c z e w o b d z e l i , d l a l o h k o m y h l n e h o m o r j e n j a c z e d k o k h o s t a c z . P o t o m
ہ o n j e b y c h u w j e t y , s k o t r y m i ہ je ہ o n a h l a k m j e r c z h i ہ o w j e l e
c z l o w j e k o m s a w i n o w a l a , t a k h u s t o c z n i l e . — P o n o w s c h i c h p o w j e-
s c z a c h j e K l o ہ s h i s c h c z e ہ i v y .

S Budyschinska. Žiwinoſczeř Mjertink a džělaczeř Symny, kotařzj běchtaj wondano na tudomuňym knježim dworje jenemu ſłōniwenu czelzej fožu wudrěloj a ſebi pschi tym krej ſajědoječíloj, ſtaj ſandženy tħožen wobaj w Budyskej měſečežanskej hojetni na ſłōniwoſcz wumrjeloj. Hac̄z nunje ſo lekarjo i wopredla nadžachu, jo ſajědoječentymaj žiwijenje ſdžerža, je ſtraſchnyj jed ſłōniwoſcež w krvi wobeju ſkončiſje tola w tej mérje pſchiberał, ſo je jej užiwejſku móz ſnicžicž mohł. Ssředu je Symny a ſchtrvortk Mjertink wudychal. Hischeže ſo njeje lěto minylo, ſo je ſebi ſłōniwoſcz w Sserbach ſchtryrjoch cžlowjekow, hac̄z dotal ſtrowych a ſylnych muži w najlepſich lětach, ſa wopor žadala. Hdy bychu tola, jeli ſo by něhdže jene howjado nahle panhlo, ſo pſchichodnje najprjedy i najwjetſchej wobladniwoſcę ſu pſchežwědečili, hac̄z woně njeje na ſłōniwoſcz (Milzbrand) kónz wſalo, ſo bychu ſo tajſich ſrudnych podawkow ſmitle.

S Měrkwá. W pořešením cžiſle „Sserbſſich Nowin“ cžitáčkym, ſo ſu wboſy Bukečenjo do wjelczeho stracha pſchijſchi. Wobžarujem jich cžim bhole, dokelž ſo ſ nimi derje ſnajemy, a by nam jara žel cžinilo, hdy by ſnadž jeneho lubowanego ſerbſteho towarſcha tajki hľodný wjelk ſchlapnyl. W naſchich ſtronach ſo nje- trjebamý tajkich ſwěrifikow boječ, hač runje je tu wjele hole wo- kolo naſ. Mamu ty jara wuſtojneho džiwinarja w naſcheri wphy, kotrehož je ſebi ſvobodny knes ſ Utermann-Lutoběžanſti na ſo- jenie džiwinym a ſwěriny pſchijſtajil. Tón wſcho, ſchtož džimje po polach a po ležach wokolo hanja a lēta, ſloji. Wondano je ſo jemu ſchlachcžlo, žiweho tkhóra popadnýež. Dokelž pak w thymle čažku tthórijazu ſožu nichťo darmo njerodži, je jeho dýrbjal do kletti ſavrječ a budže jeho tak doľho pižowacž, doniž koža k kožucham khmana njebudže. Duž bychmy Bukečenam radžili, ſo bychmu ſo na naſcheho džiwinarja wobrocžili. Tón by bórsh frejſacžneho wjelka do ſvvojich wulkich želesných paſtlow popanyl. Potom mohli ſo Bukečenjo ſažo bjes stracha wjecžor wuhodžowacž.

S Kobliz. Žadny žwiedżen, kajtż zo rědko hdý někomu dostaňe, jańdženu póndzelu, 5. septembra, knies kuble Müttlerlein s Kobliz je žwojej mandželskej žwjeczësche. 50 lét běsche jaščlo, so běschtaj ūebi pshed Knjeſowym wołtarjom ūlub žwěrnoſeže a luboſeže ūa živjenje daloj. Lubowanaj jubilaraj drje běschtaj ūebi wot-myſliłoj, tón džen w potajnoſeži a s cízim džakom k Bohu žwjeczicž, ale hlaj, se wſchěch stron doſtaſchtaj ſbožopſchecža, pſcheczelniwe pſchipóſnacža a daty. Dla cíelneje braſhnoſeže jubilarki njebe móžno, so buſchtaj zo na dniu řleteho ťwaža w Božim domje ſažo požohnowacž daloj, tola žwjeczichtaj město teho Bože woſkaſanje we žwojim domje a w ſředžinje žwojich žwóbjných. Wutrobnje pſcheczem, so chýl tón Knies, tifž je zo je žwojej miloſežu něk

50 let dohho k jejmu mandželstvu pósnał, jejmu tež daleko pscichchoda
pschewodžecz a jímaj po džéle a prózy živjenja dohhi a sbožapoleň
wotpočjink spožecjcz!

S Metliz. Tudomny dželacjet Bibaš je w jenej tudomnej restawraciji liter paleンza sa 3 mjeñšinu wypil. Na to je domoј schol a ho tam na stolz klynul, na fotrymž su jeho nasastra mor- weho ředžazeho nadechli.

S Biskopiz. Tu je wondano węstu Henczelowu jejny poż
skufał. Wła moriwschi a pschephtawski su ipśnali, so je skażen
był. Henczelowa je hnydom do Barlska wotjela, so by ꝑ tam
nijskim Pasteurſkim wustawie psche skażenoscz lękowaczą dala.

S Matez. Srjedu rano $\frac{1}{2}$ /6 hodžin je knjeg wýchšchi hajník Kluga řáženého pža satřelil, kotrýž bě pža tudomněho wýchšeho rybaka Hantuscha říšhal. Po dawším snamjenju je pož ſi Budyschina k nam pschiběhnýl.

S Komorowa pola Rafez. Na jednym kole ho wožo, je tu tele dny 10 létny schulski hólz do žaložneho njeſboža pschitschol. S kola panhywšči wón i prawej ruku w kole wišajjo woſta a ſebi pschi tym paſz do zyla wutorze.

S Draždjan. Počichodnju 15. nedželu po žwj. Trojizgi, to je 18. septembra t. l., smějemy sažo my Draždjanizy Sserbijo ſerbſku Božu ſlužbu ſe ſwjetlom hamtom. Sserbſke kemſche wodžer-žuju ſo w luboſnej našhwilnej kſchijnej zvfkwi na lipovce haſky wot dopoldnja $1\frac{1}{2}$ 12. Spowiednu wicžbu směje k. farar Jakub ſ Nje-žwacžidla; předowanje k. farar Mrošak ſ Budeſtež.

S delanskich stron. Psched tydzenjom młodaj czlowiekaj pschiidzschta, kotaż nemske knihi Domascha Kempensteho po 12 hriwnach 50 np. ludzom naręczecz pytaschta, tola ani nemszy ani żerbzy wobydlerjo wo nje njerodżachu. Skonczenie żo duchowny naprožycz da, jimaż napiżacz, żo staj tu bylo, żo móhloj to Wilhelmey Brennekej, generalnej expedizji w Lipsku, dopokasać. S tuzym piżmom a i wjèle druhimi, wot duchownych wustajenjmi, staj na to po wožadze khodźilo, wudawajzy, żo jeju duchowny jezele, żo bychu wožadni jimaż knihi wotkupili. A żo bychu jimaż ludzo wérlili, staj jim duchownego podpiżmo pokasało. S tutej lesežu žu żo někotsi ludzo lepicz dali a też njewernemu wudawanju wérlili, żo budža te knihi żerbse. Zusaj staj ſebi 5 hriwnow do pređka wot ſkarjarow knihi saplačzicž daloj a żo potom i khatkom wotkaſiloj, prajiwsczi, żo dyrbja ſkarjaro ſbytkne pjeniesy pschichodne lěto pola duchownego doplačicž. Sa krótki čažk pôſtſki pôſelnik žadane knihi, tola niz ſerbſte, ale nemske, pschinieſzy a ſebi i dobom 5 hriwnow doplačenja žadasche: Najwjaſzy ſkarjarow je pschipožlane knihi wotpokaſalo, a drje te 5 hriwnow, kotrež žu na nje naplačili, żenie ſažo njewohladaja. Hdy by żo tale wěz žudnistwu i wiedzenju dała, by żo to ſavěćze ſa to poſtaralo, żo żo njebychu ludzom na tajke waschnie pjeniesy i móscnje ruwěſczejile. Tale powięſcz paſ njech je ludzom i powuczeniom a warnowanjom, żo żo njebichu zuſym wokolnoscherjam nareczecz dali.

S Popoju. S wulkej wodu, kotruž lont w Sprjewi mějachmy, žu ryby pola naří jara pschibyle. Hido naléto bě ſo tu 300 karpow nałojilo a tež pschi pozledním lojenju tamných týdžení běſehe wuspěch dobrý. Rybazy nałojichu něhdje 8 zentnarjow rybow.

Se Stróże pola Rakez. Saúdzeniu njedželu je našch pře-
darschi kraju radžiczel, knjeg s Lucke, kotryž je nětko s knježestwo-
wym radžiczelom w Wiesbadenje, našchu wjež wopuschczil. Sa
krótkie lěta, kotrež je wón w našczej wbyži swój dom měl, je wón
našchim kudsonym wulsku luboſez a dobroru bjes pscheſtacza wopo-
kaſal. Duž je bjes džiwa, so je ſebi wutroby wſchitich, kotiž běchu
jeho ſeſnali, dobył, a so mějachu woſebje Stróženjo wutrobne po-
žadanie, ho s tutym dobrym a ſchędrivym knjelom rožzhonowacž a
jemu požledni króč džafne ſłowa pschiwolacž. Popoldnju ſo wo-
wbyži mužojo, młodžina a žony do czaha ſeſtupachu a potom s piſka-
zymi herzami na czole k hradej czehnijechu. Knjeg gmejnſki psched-
ſtejiczel Birth mějſeſte rēč, w kotrež wobżarowasche, ſo gmejna
niz jenož woſrjeſzonu nadhlonu, ale tež najmiſeſzivisheho a naj-
luboſniſcheho hradoweho wobhylerja ſhubi. Wusbehōwawſchi, ſo ſu-
naſhemu, nětzjishemu knjeſtvi wſchitzy s wulſej luboſezu a pschi-
wiznouſezu pschiwobročeni, wón wobſtruzesche, ſo knjeg s Lucke a
jeho wjeleczeszczena knjeni mandželska Stróžanam w ſtajinym džafnym
wopomnjenju wostanjetaj. Widomnje hnuty ſo knjeg s Lucke s wu-
trobnymi ſłowami džakowasche a pschitomnych na hród pscheſprož.
Tam wón ſwojim hofežom wino porježesche, a mnohe wutrobne
ſłowa ſ nimi porčeža. S móznej tſiſtrečnej ſławu, knjeg s Lucke
a jeho wjehočeſzczenej knjeni mandželskej wunježenej, ſo rožzhono-
wanje ſtoučzi. Hdžž potom wokolo 6 hodžin knjeg s Lucke wotjedže,

šo wježnjenjo pschi droši festupachu a jemu poſlednje božemje pschi-
kiwachu, mjes tym ſo ſo male holečki prózowachu, do jeho woſa
květki mjetacž. Wschu luboſez a wježele, naſtim džežom wo-
poſkaſanu, a dobroth, kotrež ſu ſo khudym ſ jeho ruſi doſtawale, ſaplacž
jemu Bóh luby Ruijes. 3—l.

S Wojerez. Minjenu říjedu ſo na tudomnej třešti ſchadžovanka vtomě, kotrž bě Budyske techniske towarzſtvo pſches ſwój železniſki wubjerf k ſaloženju ſyndikata w naležnoſći natvarjomneje elektřiſteje železniſky ſ Rakez pſches ſkulow a Wojerez do hródka povolalo. K temu večku ſo ſaſtupjerojo ſ woſolných městow a vžich bohacže ſhromadžili, mjes nimi wulke industrialne ſawody, wſchelke korporacie a privatne woſobhy. Twarzſki miſchtr knies Scheiba ſ Budyskina ſhromadžiſnu navjedowac̄he a pſchednoſchelske ſ přenja, ſchtó je ſo dotal w naſtupanju tuteje železniſky ſtało. Wojerowſki měſchzanosta, knies Laubengeier, ſhromadžiſnu powita. Potom Wojerowſki rēčník a notar knies Koch pſchedpoložene ſyndikatove ſtatutu muſožovac̄he, pſchezíto kotrýmž ſo ſe ſtronu pruſleho prawa něčo ſtac̄ njemóže. To woſkrucžesche tež rēčník a notar dr. Scholka ſ Budyskina. Načiſl ſtatutow bu jenohložnije pſchijaty. Do wupołożených liſtow bu 23,700 hrinnow pſchinorſkow ſapižaných. Na dalſke pſchinorſkli je hiſčicze doſež wěſtěho wuſlada, tak ſo móže ſo ſi pſchedbežnými dželam, ſe ſaradzeniom konzeſije, ſ wotyčaniom čerje atd. ſapocžec̄. Saſtupník „Lauchhammerskeje dželárniſe“ ſo praſhesche, ſchtó kniežerſtvo k temu projektej praji, a hac̄ je wotmyſlene, tu železniſky pſches Börthamor a Lauchhammersku pödlansku dželárniſu poſložic̄. Na to praſhenje jemu měſchzanosta Schloßarek wotmolwi, ſo po wuprajeniach kniežerſtvoſeho presidenty kniežerſtvo temu projektej pſhеcželiuſi napſhеcžo ſteji; linija teje železniſky paſ, kaž je hižo ſi druheje ſtronu naſpomnijene, dženža hiſčicze w roſpomnjenju njeſteji. Sa ſariadnika tejele naležnoſče pſchitomni jenohložnje knieſa twarſkeho miſchtra Scheibu ſ Budyskina wuſwolichu. Na poſedzenju ſo hac̄ do kónza naměſtnik krajneho radžicželſtwa dr. Schwarz woſbzeli. Bory na to wubjerf poſedzenje wotmě, kotrž ſebi ſomeržiſkeho radžidžela Weiganga ſa pſchedbhydu wuſwoli.

Přílopk.

* (Nješbože pschi manevrach.) Se Nesselwanga pišaja: Hdyž běchu pjatí vjezor po skónečném manevru hromadu sestajane a vjele lidži wošolo nich stejše, že jena kanona, s ko- trejež že njebe kartuscha hischeze wucžahnyla, njenadžíž spuščení. Schečež zivilních wošobow bu řanjených, mjes nimi jedyni mlodý muž krajertne. — Se Schwaithema we Würtembergskéj pišaja: V brigádžinym manevru, kž že žobotu dopoldňa mjes Schwaith- heimom a Winnendenom wotmě, jedyn dragunat, hdyž jěsni s horu dele na pěškow nadběh čzinjachu, s konjou padný. Přiches njeho a jeho konja hischeze něhdje 20 jěsňích spada. Mnosy řeby stavu řamachu a že wšelko střežichu, druhu že s klebiemi wošobkodžichu.

* Na dwórnictwie w Liberzu je ho żobotu wjedzor czeżko nje-sboże stało. Samfar, Edmund Sperrer, pschephtowar železnistich wosom, kola czaha, kotryż bě runje na dwórnictwo pscijiel, psche-hładowaſche. Psihi tym bě ho pschepoſdże dohładał, jo dżelaczerjo jedyn tworowy wós po kolijach k temu czahęj storkachu, na kotrymž mējesche wón dżelacz. S puczą skocziwski wón ho satopny a padże. Duż jemu w tym wokomitu pschistorczem wós prawu nohu a prawu ruku wotjedze. Tak czeżko wobſchłodzenego jeho do schpitala dowjeſchu, hduż jemu woboj stawaj wotewachu.

* Wulke njesbožje je šo ſa wczerawſhim wječor w Schönhei-
dze poła Frankenſteina ſtało. Nastrožny woſhladał Fritz Riedel
chyzſche wotolo 11 hodž. na ſole do Frankenſteina doječ, w Schön-
heidze pak wón ſi hłowu wo dróžnu ſawjeru ſawadžiwschi ſnał ſi ſola
padnih a hebi nop roſraň. Bóſhy drje jeho namakachu a do ho-
ſczenza dowjeſechu, njesbožowne čłowięſt wědomoſćze ſaſo njenabywſchi
wumrje. Krute pſcheptyanje, hacž je dróžna ſawjera (Schlagbaum)
mohkemſteng hlaſa aho niz. hn žadacž hyl.

* (Saraženje ſamňeho nana.) Na pułach pſched ſuſkodnej kęžu džyſte ſo tež Müllerowym ſyn w Schwarzbachu wobdżeliz. Dokelž pač jeho nan wotdżerzowaſte, ſo 21 lětny ſyn tak na nana roſſlobi, ſo ſi klumpac̄zom do njeho bijeſte a jeho ſi nožom někotre ráž do hłowę ſko. Müller, kž je 1870/71 ſobu na wójnie był, je wutoru wjecžor wumrjel. Ssyn je ſajaty.

* Ferjowi rybažy lětša tak wjele nałoja, kaž hishcze ženje. Psihi tym pač ſo placzisna ſa tunu pschezo hishcze na 26—28 hrivnach džerzi, dokelž je požadanie po nich wubjerneje dobrótſ dla jara wiſke.

* (Njesbožen na želeſnizy.) Njedželu rano ſo njedaloto Eberstadta lokomotivnemu wjedničej Hadamej Seilerej wobej noš wotjedžeschtej. Snjesbožený hnydom wumrje. — Teho runja želeſničti čzah čzahowemu wjedničej Aloiszej Reuterej pola Frankfurta nad Meinom wobej noš wotjedže.

* (A h m j e r c z i s a b u d z e n a j .) Pražskí pšchýbažník bud je dweju dželaczerjow, kotařz věchtaj jeneho pólneho strážnika do jeneje pólneje hěthy sawriewscchi hětu řapališoj, tak ſo ho pólny strážník řapali, k h m j e r c z i ſ a b u d z e n u.

* (Dwě žónskej ꝑo tepišej.) W Náplzach pola Wina ꝑo 14 létne džovka korečmarja Žanskeho ꝑo kupaizh pſchedaloko do wody ſwéri. 41 létne wobhdleku Fiſcherku, kotrąž na pomož do wody ſkoczi, je ſmjerču ꝑo bědžaza holza wopſchimy a ꝑoku do hľuboſcze ſczeſe, pſchi čimž ꝑo wobej tepiſtej. Gmeinſki pſchedſtejic̄el Weizbenbeck, kotrýž ſpyta žónskej wukhowac̄ a ſam do ſmjerctneho stracha pſchindže, vjeswědomneho ſ wody wuczeſechu. Žemu ꝑo žiwiſenje ſaſo wróci.

* (Schthri džecži šo sadužle.) W Gehrdenie ſu šo 4 džecži, kotrejchž ſtarſchej běſchtej na Sedanski hwjedžen' woteschlej, wjecžor w woþydlenuj ſame woſtajene, w ložu ſadužle. Wó iſtwie bě šo ſmečžaza lampa, kotrejž dwe mlodej ſočžy, wo iſtwie šo na- makazej, powaliſchtej. S tmym šo loža ſapalichu.

* Dwaj wulkaj leśnaj woźnij staj w Franzowstce 120 kóznych kilometrow śniczkoj a zo pszezo dale rosscherilu njedziwajzy wojeſkeje pomožy, kotraž je zo hjo k temu podala 50 khęzow w leżu a wjele skotu na pastwach je zo spalito. S Bordeauxa wobyladane zyle podnijeho w plomjenjach steji.

* Dla hrac̄a wo wulke pjenieżne sumy staj ſo lieutenantaj ſ Gōze a ſ Planitz ſ Potsdamſkeho garderegimenta puſčjilow a ſakſto-loburgskemu prynzej Alfredej je ſo dowolenza dala. Eḡtſjo offizerojo ſku kharth hrali, pſchi cžimž staj prynz 60,000 hř ſ Gōze (byni komandowazeho generala) wliche ſwioje pjeniesy ſhubilo. Pſchi hrac̄u ſo, kaž ſo to hucto tež druhdze, hdyz ſo wo wulke sumy hraje, ſtawa, ſwadžichu; ſ Gōze jeneho ſe ſkobuhrac̄złów w nowaſcie, ſo je jebal. Na to jeho ſkobuhrac̄złów na duell žadaſci Regimentowym komanderem węz khezorej ſ wjedzenju da, kotryž due ſakſa. Nadpadnuto je, ſo je khezor ſ Elſaſa ſo wróćiwſchi přen garderegiment dla wobhładania na Bornstedte polo alarmował, pſchi cžimž offizerow wokolo ſebje ſhromadzi a wótrje ſ nimi ręczeski — Šakſto-loburgski prynz je do Moſkwy wotjel, hdyz ſo dom wróćzi, do Darmstadtskeho regimentsa ſastupi.

* (Do morja ſtocził) S Triesta piſhaja: Sa weżerawſchi wjeczor i jeneje parneje łódźe njeſtnały czorny ſwobleczent puczgow do morja ſtoczi a ſo bjes kłedow w żolmach ſhubi. Na łodzi i żamomordar klobuk a pſchedescheznik ſawostajil.

* (S wołnom žo won cžišla.) W jenym hořčenku w Rudow
stadtu žo jena žlužobna holza s třešňovym wołnom na haſku wo
cžišný a padajz̄ s hlowu wo jenu latańju pražníh. Njesbo
w luboſeži je pieczę s pschicžinu ſamomordarſtwa.

* (Njewiesta so sajala, dokelž je mandželského slobozovalo
Na kupje Helgolandze dyrbjeſte ſo njedželu weſta Rosengartow
kublerka w Zögershofje pola Kralowza (Königſberga), mloda weſ-
dowa, ſe budničkim referendarom Wolſom weſowacž. Wotpſchip
wjedanje bě ſo ſtało, njedžela tu bě, ale ani njewiesta ani nar-
ženja ſe weſowanju njepſchindže. Nětko je wotkrte, fajkeje psch-
cijn dla ſtaj wuwoſtałoj. Młodu lubosnu wudowu je w Alton
hōdež ſtwojeho narwoženju wočzaſowasche, ſo by ſ nim na Helgolan

ł wierowaniu jela, statny ręcznik sciecz, do ręczników se samkaż Krałowskej wyschnoszczi, któraż bę ſebi ju ſkaſala, pſchipóſlačz do dokelż je piecza ſwojego mandželskeho ſkónzowała. Psched nehd poldra lětom bu teje żoniny přeni mandželski, knies Rosengart, hdi po wjeczeli nowiny czitasche, pſches wokto ſatfeleny. Vulanie pſchecživo jeho żonje a jeje lubkowarzej, lubkowemu inspektor Rieſej ſloži. Wobaj buschtaj do kłody ſadzenaj, w kotrejž dleša čaž woftaschtaj. Inspektor w jaſtwie wumrie a s tym bę hłown ſhwedk pſchecživo Rosengartowej ſe ſhweta wuzahmył. Rosengartowu bory na to s jaſtwa pſchecžichu. Potom jej referendar Wo bliże ſtupi, jej wutrobu a ruku poſtiežiwschi. Nětko chyſchtaj h na Helgolandze ſwerovacž dacž. W poſzlednim wokomiku pał ſejej pſchedewscze pſchekashy. Rosengartowa bęſhe imenujzy ſwemu bratrej ſe ſlym ſhwedomiom ſo czwilowaza ſwoju wutrob wuſypala a ſo jemu wusnała, ſo je ſwojego muža ſkónzowała, a ſejej inspektor Rieſ mordatku tſelbu ſ temu wobſtarał a tež na

tykal, so pak je wona žama psches wokno do swojego muža těliwchi jeho satélila. Jeje bratr, wo jejnym potajniſtvi ſhoninſchi, na žane waschnie pschidac̄ nochzysche, jo by ſebi referendara Wolfa wſala. Wón swojej ſotje hrožefche, jo ju wobſkorži, jeli ho wot tuteje ſeitwe njewoftupi. Hdyž nětk Rosengartowa tola do Helgolanda ſapuczowá, ho jejny bratr k statnemu rēčniku poda a jemu ſotſine pichendzenje wofſjewi. Statny rēčnik hnydom telegrafizy poruči, jo ma ſo Rosengartowa ſajec̄, ſchtož ho w Altonje krótko pſched jeje wotjedzeniom do Helgolanda ſta.

* (Proſcherjowe naſutowanje.) S Pariza pižaja: Mjeſ woporami lētuſcheje horzoth bě jedyn wolojniki pichedawat Libear, kotrehož bě pola Royalſkeho hrada žlonzo ſežahało, jo wumrie. Žemu živjenje wróćic̄, njebe mózno. Jego draſtu pſchepytajz pola morweho tolſty czerwieni wopaz namakachu, ſ kotrymž mējelche nahi život wopaskaň, a w tym wopaku bě 300,000 frankow bankowkow a druhich papierjaných pjenies. We wykofich lētach ſtejazy Libear ſdashe ho tak thudh a hubjeny byc̄, jo jemu hoſczo ſ thoſejowniow ſwóliniwe jałmožinu dawachu, njerodzo wo jeho wolojniki, kotrež wón po proſchenju thodžo ludžom jenož na ſdacze poſtſzowac̄, jo bychu jeho ſa holeho proſcherja njemeli.

Sa naſch ſerbski dom

bě ho dotal naſromadžlo: 46,683 hr. 37 np.

Dale ſu ſa njón dārili:

Na Wiczaſez kwaſzu w Nadžanezech pſches braſchku Schenku (Sſlawa lubemu braſchzy!). . . . .

10 = 70 =
1 = — =

W „Katholſkim Pózle“ čižlo 36 lēta 1898 hižo kwirowane:

53 = 13 =

Nadwořska platoſta komiſija 50 np., roſkoſniſy 1 hr., ſa 8. čižlo „Luzicy“ 30 np., 10%: 30 np., Delanjska patentna komiſija 30 np. + 1 hr. 90 np., idealna duſcha 10 hr., na kwaſzu knjeſa Hejduski w Horkach naſromadžili naſchi pſches horlini ſtudentci 28 hr., „Cziſchi“ (buđeče jenož čaſcziſchiho „Cziſchi“, niz kózde pol lēta jenož) 2 hr. 23 np., k. Ž. W. na Raſečanſtej želeſniſy 2 hr., na Raſhlowſkih ſtřežiſnach ſtructi, pſchijdydomat a mótku 6 hr. 60 np. = ...

5 = 70 =

Pondželnizy: Cziſche, cziſche! poſdže ſaſtupju — do „Liſtceje Žam“ 1 hr., mudroſc̄ ſypach ſ meha dženba kónežojtym 50 np., kónežojezi 2 hr. 70 np., woc̄ejerjo 1 hr., Dietrichowſki piſfarjo 50 np. = ...

5 = 70 =

S džakom kwirowe

ſarjadniſtwo „Maczizy ſſerbskeje“.

Žeſduh plan želeſniſow

wot 1. meje 1898.

4. woſowa flaſa njedželu a na ſaklich ſwiatyh dnjach wupada.

Se ſhorjelza do Draždjan												
Woſowa flaſa	1-3.	1-3.	1-3.	1-2.	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	2. 3.
Se ſhorjelza	1,56	—	4,33	8,55	7,59	10,50	2,01	2,20	4,27	6,55	8,31	10,58
Rybčiacha	—	—	4,55	—	8,23	11,15	—	2,45	4,51	7,20	8,56	11,51
Lubija	2,22	—	5,14	—	8,45	11,37	2,30	3,08	5,10	7,42	9,15	12,34
Budyschyna	2,43	3,55	5,47	9,40	9,18	12,16	2,52	3,44	5,44	8,17	9,49	1,27
Biſkopiz	—	4,28	6,23	—	10,05	12,54	—	4,19	6,20	8,54	10,22	—
Arnsdorfia	—	4,49	6,47	—	10,28	1,18	—	4,44	6,41	9,19	—	—
Radeberga	—	5,01	6,55	—	10,36	1,27	—	—	6,49	9,28	10,48	—
Do Draždjan	3,39	5,29	7,15	10,36	10,57	1,53	3,52	5,11	7,09	9,50	11,08	—

Se Draždjan do ſhorjelza.												
Woſowa flaſa	2. 3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-4.	1-2.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Draždjan	—	6,06	9,05	10,30	12,35	3,14	4,30	5,30	7,35	9,38	11,45	12,57
Radeberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,19	—
Arnsdorfia	—	6,42	9,47	—	1,11	3,49	6,06	8,10	10,15	12,29	—	—
Biſkopiz	—	7,10	10,14	—	1,34	4,11	6,29	8,33	10,40	12,53	—	—
Budyschyna	5,14	7,45	10,45	11,31	2,04	4,40	5,32	6,59	9,03	11,10	1,19	1,57
Lubija	6,32	8,25	11,26	11,55	2,39	5,15	5,56	7,36	9,39	11,47	—	2,20
Rybčiacha	7,06	8,42	11,42	—	2,56	5,31	7,52	9,56	12,04	—	—	—
Do ſhorjelza	7,49	9,04	12,02	12,20	3,18	5,53	6,21	8,15	10,18	12,23	—	2,44

S Budyschyna do Wjelczina.

Woſowa flaſa	1-3.	1-4.	1-4.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Budyschyna	—	—	—	—	4,59	7,42	10,47
Dženitez	—	—	—	—	5,08	7,56	10,56
Budeſtez	—	—	—	—	5,15	8,07	11,03
Roswodez	—	—	—	—	5,20	8,13	11,08
Do Wjelczina	—	—	—	—	5,28	8,22	11,16

* Žeſduh jenož ſobotu a njedželu.

S Wjelczina do Budyschyna.

Woſowa flaſa	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Wjelczina	—	—	—	—	5,49	8,47	11,42
Roswodez	—	—	—	—	5,59	8,54	11,49
Budeſtez	—	—	—	—	6,09	8,59	11,54
Dženitez	—	—	—	—	6,20	9,05	12,01
Do Budyschyna	—	—	—	—	6,30	9,12	12,08

* Žeſduh jenož ſobotu a njedželu.

S Wóſborka do Lubija.

Woſowa flaſa	1-2.	1-3.	1-4.	1-5.	1-6.	1-7.	1-8.
S Wóſborka	7,20	10,23	1,27	6,25	9,30*	—	—
Malecžiž	7,28	10,31	1,35	6,33	9,38*	—	—
Ketliž	9,4	12,14	3,29	8,5	10,58*	—	—
Radmériz	9,16	12,25	3,40	8,17	11,8*	—	—
Hluchim	9,22	12,31	3,46	8,23	11,14*	—	—
Radmériz	7,53	10,53	1,57	6,59	10,0*	—	—
Ketliž	8,6	11,4	2,8	7,12	10,11*	—	—
Do Lubija	8,18	11,16	2,20	7,24	10,23*	—	—

* Žeſduh jenož ſobotu a njedželu.

S Lubija do Wóſborka.

Woſowa flaſa	1-2.	1-3.	1-4.	1-5.	1-6.	1-7.	1-8.
S Lubija	8,50	12,0	3,15	7,50	10,45*	—	—
Ketliž	9,4	12,14	3,29	8,5	10,58*	—	—
Radmériz	9,16	12,25	3,40	8,17	11,8*	—	—
Hluchim	9,22	12,31	3,46	8,23	11,14*	—	—
Radmériz	7,53	10,53	1,57	6,59	10,0*	—	—
Ketliž	8,6	11,4	2,8	7,12	10,11*	—	—
Do Wóſborka	9,47	12,56	4,12	8,49	11,38*	—	—

* Žeſduh jenož ſobotu a njedželu.

S Radeſtez do Budyschyna.

Woſowa flaſa	1-2.	1-3.	1-4.	1-5.	1-6.	1-7.	1-8.
S Radeſtez	4,30	8,2	12,35	3,28	6,52	—	—
Scheſchowa	4,39	8,11	12,44	3,36	7,1	—	—
Rjeñwacziſla	4,49	8,19	12,53	3,44	7,11	—	—
Radeſtorwa	4,59	8,20	1,6	3,54	7,25	—	—
Graſowa	5,8	8,36	1,15	4,1	7,33	—	—
M. Wiſſowa	5,21	8,47	1,29	4,12	7,46	—	—
Rjeñwacziſla	7,32	11,47	3,06	10,2	12,54	—	—
Scheſchowa	7,40	11,55	3,8	6,8	10,10	—	—
Do Radeſtez	7,48	12,3	3,16	6,16	10,18	—	—

* Žeſduh jenož ſobotu a njedželu.

S Arnsdorfia do Kamjenza.

Woſowa flaſa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.
S Kamjenza	—	—	—	—	5,52	8,52	12,08
Počenitziž	—	—	—	—	6,15	9,14	12,32
Großröhrſdorfia	—	—	—	—	6,25	9,23	12,42
Do Kamjenza	—	—	—	—	7,01	10,35	1,24

* Žeſduh jenož ſobotu a njedželu.

S Arnsdorfia do Kamjenza.

Woſowa flaſa	1-4.	1-3.	
--------------	------	------	--

Hodžijske herbske burske towarzstwo

smjeje wtornu 13. septembra popoldnju w 5 hodzinach w Mrózej hosczenzu poshedzenje, w kotrymž ſo womjeschki a pschitupne hnoje ſa nashimski wužyw ſhromadnje ſkafaja.

Vſchedkydſtwo.

Jabluka,

łotrež moga tſchafene być, tola ſrake a cjerſte, kogdu dželbu ſa hotove pjenjeſt kipujetaj

dr. Hermann a dr. Wege

w hornjolužiſtej ſadtločerni

w Budyschinje, pschi kralowſkim valu čiſlo 10.

Wotewrjenje ſchewſta.

Czeſczenym wobydlerjam Nježwacžidla a wokolnoſce ſi wjedzenju dawam, ſo ſyim w kheži knjeſa pschelupza Hauffa w Nježwacžidle ſchewſto wotewrili.

Budu ſo ſhwemu prózowacž, ſo bych kózdeho, kotryž mje ſi dželom poczeſczi, ſpokojil, a proſchu, na mnje dobročiwiſe džiwacž.

S poczeſczenjom

Albert May.

Wotewrjenje ſwérinskeje pschedawarſne.

S tutym najpodwolniſcho ſi wjedzenju dawam, ſo ſyim w Budyschinje na herbslej haſy čiſlo 6 podla ſlavnika Junga

ſwérinsku pschedawarſnu

wotewrili.

Šweroje pschedewſacze czeſczenymi ſſerbam najnaležniſcho porucejo, ſo ſi dobom na hořtivjerjow ſi najpodwolniſchej proſtuvi wobročzam, ſo čhyli mje ſi pschiwobročenjom ſwérinu dobročiwiſe podpjeracž.

S najwjetšim poczeſczenjom

M. Berger.

Žed psche ſchczónwy,

rucze a ſi wěſtoſcu ſluklowazj, porucza Germania-drogowuſa,

dr. Roeber.

Jan Vogel w Hrodžiſhezu

ſiwoj ſkład wobueža, rjaneho a derje dželaneho po tunjej placzniſje porucza, kaž tež wſcho wobuež porjedza a jo po měre ſa krótki čaſ ſhotowi.

We wudawařni „Sſerblich Rowin“ je dostacž ſa 2 hriwnje:

HISTORIJA SERBSKEHO NARODA.

Spisjaſtaj Wilhelm Boguslawſſi a Michał Horňiſ.

Próſdne měchi

mataj na pschedan

Ginzel a Ritscher

na wulkej bratrowskej haſy 6.

Sa ſaſzopſchedawarjow

mamoj dželbu čiſteho mléteho ſaffrana we wjetſchich a mjeuſchich palezilach

t u n i o na pschedan.

Bratraj Měrſchej naſlēd.

pschi žitnych wifach 30,

Stranc & Kölde,

na kamjentnej haſy 3,

dalokorečak 81.

Ssyim ſo w Budyschinje jako

ſkótny lekar

ſaſydlil. S wobydlenjom ſyim na ſukelnſkej haſy 38 po 2 ſhodomaj ſi napſchecza piwoneho hroda.

M. Šeſtižan,
praktiſki ſkótny lekar.

Wuſtojnych murjerjow a dželacžerjow na nowotwar knježeho hosczenza w Droždžiju pola Pomorž pschi dobrej mſdže pytam.

Bernhard Schöne.

Sſo ſamolwig w Budyschinje na nowej haſy čiſlo 6, w Droždžiju pola polera.

Ležomnoſc ſi wojnac̄towom a kowarſtwom je w jenej zyrktwinskej wſy w ſſerbach na pschenac̄ječe abo hnydom na pschedan. Wſcho dalsche je ſhonicz we wudawarni „Sſerb. Rowin.“

Po ſi, ſeto ſtary, je na pschedan pola Jana Kubicha w Pschitwiczech.

Allyn w Hrubjelčizach

pschedawa jara dobru pscheniczn

mufu, měržn po 90 np., $\frac{1}{4}$ zentr.

po 3 ml. 50 np.

Wofſi ma hiſhće několke

jara derje dželane a w drjewje zvle ſuchne na pschedan

J. Bergmann na horncžerskej haſy 15.

Tſelby, revolby, teſhini

derje a tunjo porjedza Ohland

na horncžerskej haſy 43 po 3 ſhod.

Nedžbu!

Kogdu dželbu ržaných wolepov

(ſi zypami mločených) kupuju a

ſa 1200 puntow 18 hr. placzu.

Petr Wader

na horncžerskej haſy 2.

Pschedawarſne wotawý.

Pschedawarſne wotawý ſi

budze ho ſtutſchi wotawow wužitk

na Kněžecžanskej gmejnſkej luži

po loſach na pschedawarſne

pschedawacž. ſapocžatk popoldnju

w 3 hodzinach.

Bjenada,

gmejnſki pschedstejicžer.

Hnydom a poſdžiſcho wohoncžow,

mločowych hólzow a džowki, ſu-

charki a ſlužobne holzy, ſi nowemu

ſetu čelebz pyta Waderowa na

horncžerskej haſy 2.

Dla woženjenja mojeje něči-

ſcheje ſlužobneje holzy dovernu

ſlužobnu holzu ſi 1. okt. pytam.

R. Scheffel na Albertskej haſy 4

po 1 ſhodze.

Tſchek ſleho hnydom pyta

Merežin w Rabozach.

Štô ma 1. a 2. lětnik „Lužicy“, mačičnej knihowni stu-

K. A. Fiedler, knih. M. S.

(ſi temu čiſlu pschiloha)

Pschiloha i číslu 37 Serbskich Nowin.

Sobotu 10. septembra 1898.

Placíšny rečneho školu na Draždánských škólnych vikach

5 septembra 1898.

Placíšny po žentnarju a hrivnach.

Škótné družiny a wošnamjenjenje.
Biwa Réšna
waha.

V o l v :

	hr.	hr.
1. polnomjašne, wuformjene, najvjetšeje rěsneje hódnoscze hacž do 6 let	36—38	65—68
avstrijske	36—39	65—69
2. mlode, miňane, niewuformjene, — starsche wuformjene	33—35	61—64
3. ženjo pízowane mlode, derje pízowane starsche	30—32	57—60
4. žnadrne pízowane foždeje starobý	—	55

Z a t o j z y a f r u w y :

	33—35	60—64
1. polnomjašne, wuformjene jalozjy, najvjetšeje rěsneje hódnoscze hacž do 7 let	29—32	56—59
2. polnomjašne, wuformjene kruwy, najvjetšeje rěsneje hódnoscze hacž do 7 let	27—28	53—55
3. starsche, wuformjene kruwy a žnadrne wuwite mlodische kruwy a jalozjy	25	52
4. ženjo pízowane kruwy a jalozjy	—	48
5. žnadrne pízowane kruwy a jalozjy	—	—

V y f t i :

	34—36	60—63
1. polnomjašne, najvjetšeje rěsneje hódnoscze	—	—
2. ženjo pízowane, mlodische a derje pízowane starsche	31—33	56—59
3. žnadrne pízowane	—	52

C z e l a t a :

	44—46	68—73
1. našlepše s mlokom wuformjene abo našlepše wot žyza	41	63—67
2. ženje formjene abo tež dobre wot žyza	—	—

C s w i n j e :

	51—53	65—67
1. polnomjašne lepichich rafow a jich řeřiženjow w starobje hacž do 1 1/4 leta	49—50	63—64
2. miňane	46—48	60—61
3. žnadrne wuwite, tež ranzy a fundrozy	—	—

Placíšna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 2605 mečow.	W Budyschinje		W Lubiju	
	3. septembra 1898.	8. septembra 1898.	wot	hacž
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.
Višeniza	8 7	24 94	8 8	41 24
Rožta	6 6	69 29	6 6	81 61
Jecžmieni	6 6	20 20	6 6	40 40
Worž	9 6	— —	11 16	12 16
Fróch	7 13	78 —	8 15	33 —
Woka	7 15	— —	7 16	50 14
Zahly	2 2	20 20	2 2	50 50
Hejduscha	2 15	— —	2 14	— 15
Berry	2 2	20 20	2 2	50 2
Butra	1 2	filogr. 20	2 2	40 40
Višeniczna muſa	8 8	50 —	19 12	— 50
Rjana muſa	50 50	— 2	50 3	— 2
Sýzno	50 600	— 16	30 18	— 15
Gšloma	2 16	— —	2 15	— 18
Brožata 1032 ſchtuf, ſchtuka	8 —	— 4	24 75	— —
Višeniczne wotrubý	— 50	— filogr.	5 5	— —
Rjane wotrubý	— —	— —	5 25	— —
Višeniczny gris	— —	— —	5 75	— —
Rjany gris	— —	— —	5 —	— —

W Budyschinje placíšče: ſtrž višeniza (běla) wot 170 puntach 14 hr. — np. hacž 15 hr. 29 np., žolta 13 hr. 49 np. hacž 14 hr. — np., ſtrž rožta po 160 puntach 10 hr. 70 np. hacž 10 hr. 89 np., ſtrž jecžmienja po 140 puntach 8 hr. 80 np. hacž 9 hr. 25 np.

Na Burži w Budyschinje višeniza (běla) wot 8 hr. 53 np. hacž 8 hr. 83 np., višeniza (žolta) wot 8 hr. 24 np. hacž 8 hr. 39 np., rožta wot 6 hr. 72 np. hacž 7 hr. — np., jecžmieni wot 6 hr. 75 np. hacž 7 hr. 25 np., worž wot 6 hr. 13 np. hacž 6 hr. 25 np.

Wjedro w Londonje 9. septembra: Horže.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrki: Hermann Tieze, čeladnik w Hrubjelčicach, s Mariju Schmidtez tam. — Handrij Wicžas, bywschi živnoſegeč tu, s Mariju Lenou swy- dowejnej Garbarku rodž Schlebez w Nadžanezech.

W ūrowani:

W Michalskej zyrki: Hermann Tieze, čeladnik w Hrubjelčicach, s Mariju Schmidtez tam. — Handrij Wicžas, bywschi živnoſegeč tu, s Mariju Lenou swy- dowejnej Garbarku rodž Schlebez w Nadžanezech.

Křčení:

W Michalskej zyrki: Esfrieda, Vjedricha Moriža Hejny, ſtalaškeho miſchtra w Hornjej Rínje, dwójniſta dž. — Hana Lena, Zana Ernsta Herzoga, wobydlerja a wuhlomerjerja na Židovje, dž. — Martha Lena, Khorle Ernsta Žalgacha, wobydlerja a dželacjerja w Delnjej Rínje, dž.

W katholskej zyrki: Walli Šcharlotka, Wylema Pawola Schuberta, dž. — Hildegard Elly, Zana Augusta Schuberta, dželacjerja, dž. — Bertha Erna a Hana Marja, Pawola Luxa, týcherja modellow, dwójniſte dž.

Zemrjetí:

Džen 1. septembra: Maria Jſoltowa, nebo ſandrija Michala Peth, křčkarja a krawza w Khwacžicach, ſawostajena wudowa w Nowych Małżezach, 65 l. 9 m. 25 d. — 2. Jurij Erich Clemens, Jurja Bartta, mlyna, ſ., 15 d. — Khorla Felix, Khorle Wylema Salma, ſchymparja, ſ., 2 m. 16 d. — 2. a 6. Bertha Erna a Hana Marja, Pawola Luxa, týcherja modellow, dwójn. dž. 29 a 33 d.

Zyrlinske powjesće s Budestez.

14. njedželu po ſwjatej Trojizy ſmjeje pomozných duchownyh ſtichtat rano w 7 hodž. němſku ſpovjedž, farat Mrošak w 8 hodzinach němſke a 1/2 10 hodžin ſerbiſke predowanje.

Wutoru dopoldnia 1/2 12 hodž. ſmjeje farat dr. Rjencž ſ Wjeleczina němſku ſpovjedž.

Cžerſtvy paleny

tvarſki a rólny kalf

w ſwojich kalfownjach w Niſkej a Kunnersdorſje porucža

firma G. Plümede w Niſkej.

Zeničke pſchedawanje ſa Budyschin a wokolnoſeč ma ſunes C. Bod w Budyschinje na horncžerſkej hažy 43.

Destillazijsa Adolfa Rämscha w Budyschinje pſchi butrowych vikach,

1868 ſaložena,

porucža ſwoje daloko a ſchervoło ſnate wubjernye ſilery ſ kvažam, křežiſnam a druhim ſwjedženſkim ſkladnoſegečem w cžwicach a po waſy. Wožebje dobre ſu dwójny rózowy, naliſowy, hontwiſki a jatroſelowy, hornjotužiſli, žoldkoſelowy ſeleny a cžerwieny, zitronowy, wiſhajzowy, malenowy, pruznizowy a ſorwejowy liter po 60—80 np. Dale naturſlokoformveidowy liter po 40 np., dobrý ſitný po 70 a 60 np., a cžiſty cžiſlo 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pſchi wotwſaczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Cžwizy ſ pjenjenju ſo wupožežuju.

Fotografovańja Roberta Šuša

✿ w Budyschinje na ſukelnſkej hažy 20 ✿

porucža ſo ſ dželjanju portraitow, gruppow, ſrajinow a powjetſchenjow po ſózdym wobraſu hacž do živjenjoweje wulkoſeče pſchi niſkim wobliczenju placíſníj a najlepšim wuſjedzenju.

Duzend viſitneje wulkoſeče plací 5—6 hrivnow, duzent kabinetneje wulkoſeče 12—15 hrivnow.

Pawol Giebner,

winownja
w Budyschinje
na bohatej haſy 18,
z nutskhodom z theatroweje haſy,
porucza

zwoje nemisla a wukrajne
čerwjenie a biele

wina

a lekarſke wina,

jako:

portiske wino,
sherryske wino,
malagaskie wino,
madeiraskie wino,
tokayske wino

atd.

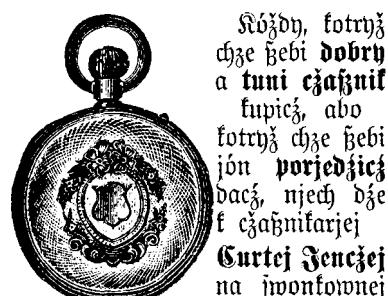
Dale

ſhampanſte wino,
rum, arak, kognak,
punſchowe essenzen
atd.

Pschedawanie po jenotliwym a
rojefzlanje po zylinach w kaschczach
po 12, 25, 50 a 60 bleſchach a
cžwizach kajeſezkuſi wulkoſeſe.

Najwjetſhi winowy ſkład
w Budyschinje.

Jed psche muchi,
ruže a z wějtoseſu ſtutkowazy,
porucza Germania-drogownja,
dr. Roeber.

Kožny, kotryž
chze ſebi dobrý
a tuni čjaſznik
kupiež, abo
kotryž chze ſebi
jón porjedzic
dac̄, njech džé
z ežaſnikarzej
Curtej Ženczej
na jwonkownej
lawſkej haſy 5,

pódlia knjeſa lotteriſkeho kollektéra
Jägera. — Žencz pschedawala a
porjedza ſa zwoje dželo ſprawnje
rufuju.

Wſchē konpony, 1. oktobra 1898 wupłacjomne,
hižo wot 15. septembra po najwyschšim kuczu ſa hotowe pjeniſy bjes
khoſtow ſaměnímoj.

Schmidt & Gottschalk,

bankownja w Budyschinje

pschi mjaſzowym torhoschczu 14|16.

Woliſowe barby

we wſchēch ſnatych muanzach, hny-
dom ſ barbjenju hotowe, derje a
twjerdze ſkhyjaze,

molerſke a murjerſke barby,

terpentinovy woliſ
(nemſki a franzowſki),

naſlepſki

lanowoliſowy ſirniſ,

jara derje a twjerdze ſkhyjazy,

jantarjowe laki,

kopalowe laki,

damarske laki,

jeleſowe laki,

Kölnski klij, kaž tež murjerſki klij,

drobnu krydu,

gyps,

portlandſki zement,

naſlepſki karbolineum,

barbicze wſchēje družin,

ſhablony

ſa molerjow a murjerjow
porucza a ma pschezo wulki ſkład

po najtunischiſhych plaeſiſnach

Emil Zersch,

drogowe khlamy

24 na ſamjeſtnej haſy 24
ſnapſhecza turnańje.

Woprawdžity holandski kakao

najlepſchu družinu ſhweta, plaeſiſny
hodno porucza

Gustav Küttner

10 na herbiſkej haſy 10.

Zenicka pschedawarna ſa Budys-
chin a woſolnoſeſ.

Schwarzhi ſ zelazeje kože
porucza po tunich plaeſiſnach

Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

Sprawne dowérne poſluženje!

choſej, palemy, punt po 90, 100, 120 np. $\frac{1}{4}$ punta po 25,
 $\frac{1}{2}$ puna po 50 np.

choſej, ſelemy, punt po 60, 70, 80 a 100 np.

kuſiaty zkor punt po 30 np.,

drobny zkor punt po 25 np.,

rajk punt po 16, 18 a 20 np.,

gruph punt po 18, 20 a 24 np.,

lompowý zkor ſ kladzenju płodow punt po 28 np.,

nowe jerje, rjane wulke tuczne ryby, po 5 hac̄ 6 np.,

ſ domkhowankam a fermuſchi róſynti a ſaffran,

dale wſchē družin walenzow w cžwizach a jenotliwje jara tunjo,
amerikanski frany repikath tobak punt po 28 np.

Carl Noack, na žitnej haſy.

Valentyn choſej,

na kłodzenje ſwedomicje pruhowaný, kupuje ſo
hyry punt hižo po 70 np.,

valený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

parlojny choſej punt po 135, 150 a 160 np.

pola

Jurja Schwiebusa (predy Augusta Bartka)
na jwonkownej lawſkej haſy 10.

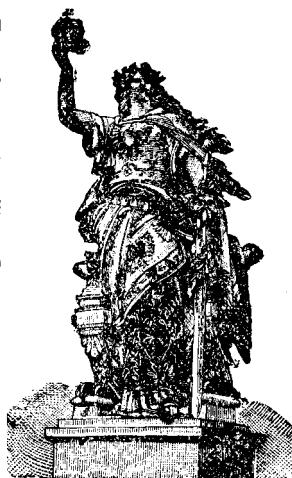
Poſluženje w herbiſkej ręczy.

Slodkie valenz

liter hižo po 40 np., likeri liter hižo po 60 np.

porucza Moritz Mierwa pódla Pětrowskeje zyrkwe.

Destillazija ſnatych dobrzych valenzow po starzych tunich plaeſiſnach.

Senož i hodžinu

zo butra džela ſ dr. Roeberowym
butrowym pólwrom.

Dostacz

w Germania-drogowni.

Mějczel dr. Roeber,

chemik a haptikař,

na bohatę haſy, ſ snapſhecza winowej ſicze.

Winowa pschedawařna
Gustava Küttnera
w Budyschinje
10 na herbské hafy 10
hwoje wubjernie naturſkočiste
wino
w ſnatej dobroſeži a placzisnyhodno
poruča.

Wozbježje ſo poruča woſebite
wino ſa frejshndych a čerpijažych
na žoldk, bleſcha po 1 ml. 60 np.

Nowe

poſnojerje

najlepſcheje hōdnoſeže po najtunis-
chich placzisnach,

loinsche jerje
wulke tucze po 5 np.,
mjeñſche po 2 np.
poruča

Juri Schwiebns,
priedy August Bartko
na ſwonkownej lawſkej hafy.

Waleñy khofej
punkt hižo po 85 np.
w ſnathch wubjernych družinach
punkt po 100 np. hač 200 np.,
taž tež wulki ſklad

njevaleneho khofeja
punkt hižo po 70 np.
poruča

Bruno Halke
na ſwonkownej lawſkej hafy 9.

Zigary
po vſchech placzisnach, derje wo-
njaze a ſo wubjernie žehlaže
poručataj

bratři Měřiſchej naſlēdu.
pschi žitnych vikach 30,
na ſamjeñtnej hafy 3
Strauch & Kolde.
Daloſorečžak 31.

Wulſotne ſłodžaze
nowe
poſnojerje

po 6—10 np.,
kopu po 350—450 np.,
poruča

Carl Noack
na žitnej hafy.

Šwój ſnati dobry
valenz
po najtunisnich placzisnach
poručataj
Schiffka a Rječka
na ſwonkownej lawſkej hafy.

Waleñy khofej
wubjernie ſłodžazh a měſchanym
punkt po 90, 100 a 120 np.
poruča

Ernst Glien
pschi žitnych vikach 44.

Kum,**arat,**

kognac,
vunſchowe eſſenzy,
wſchelake tuſrajne a wuſtrajne
blidowe likery

w derje wuležaných družinach a
w wulkiu wubjerku poruča

Gustav Küttner

w Budyschinje
10 na herbské hafy 10,
woſebita pschedawařna
ſa wina a delikatesy.

Najlepſche nowe
poſnojerje,

jara dobre a tucze ryby,
mandl (16 ſchtuf) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
poruča

H. Kunack naſlēdn.
na bohatej hafy 8.

Zigarch.

Wſchelake ſhyſti 5 np., 4 np. a
3 np. zigarov pschedawam, taf
doſho hač ſklad doſhaha,
3 ſchtuf po 10 np.,
10 ſchtuf = 30 =
25 = = 70 =
100 = = 2 ml. 75 np.

H. Kunack naſlēdnik
na bohatej hafy 8.

Rjeplikoſty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družinu tobala w 10 np.,
paſečika, jara dobrý ſchnupowaný ſt
tobak, bohaty ſklad zigarov po
vſchech placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. poruča

Juri Schwiebus

(priedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej hafy 10.

Jed psche ſchwobu

rueže a ſ wěſtoſežu ſkutkowazy,
poruča

Germania drogownja

dr. Roever.

Wſchē družinu

Foruſchto
ſamžneho mlécza,
ſardamomen,
muſfatowe ſwěthy,

běly a čerwjený popjet,

piment,

ſaſran

poručataj tunjo

Měřiſchej bratrow naſlēdnik
pschi žitnych vikach 30

Strauch a Kolde

na ſamjeñtnej hafy 3,
daloſorečžak 81.

Khofej:

njevaleny punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
valeny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamžnej wulkej valeriui valeny,
čerſte druzin, wubjernje ſłodžaze,

woſebitoſež:

Winske měſchenje punt po 100 np.,
Javaske měſchenje = = 160 =
kódyh thdžen ſo wjazy kroč khofej čerſtvý pali.

H. Kunack naſlēdnik

na bohatej hafy 8.

Wulke jerje

mandel po 50 a 60 np.
poručataj

Ginzel a Nitscher

na wulkej bratrowskej hafy 6.

Zofrowy ſyrup

punt po 10, 16 a 20 np. jako
dobru twori poruča

Ernst Glien

pschi žitnych vikach 48.

Nowe

poſnojerje

po vſchech placzisnach poruča
Ernst Glien

pschi žitnych vikach 48.

Šwój bohacze ſrjadowany ſklad

z i g a r o w

100 ſchtuf hižo po 2 hr. 40 np.
trijesam kurjeram naležnije poruča

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej hafy 9.

?

Hdže je dobrý khofej
dostacž?

Pola
khofejoweho
Sachſy

na bohatej hafy 5.

Koprowy vitriol

zhly a tolčený
k nacínjenju pschenizh jara tunjo
poruča

Otto Engert,
en gros drogovnja en détail,
daloſorečžak čížlo 33.

Najlepſchi
Rizzaski jedzny
provenſki woliſ
(non plus ultra)

wubjernje ſłodžazh je dostacž pola

Oty Engerta.

Zhle tucze howjaje mjaſzo
punkt po 50 np.,
ſolbaſzu punt po 60 np.,
čerſtvy ſolbaſzovy tuf po 40 np.,
wunſchtrjeny ſoj punt po 40 np.,
polež vidi 5 puntach po 70 np.,
kadlo punt po 65 np.,
kuſchene mjaſzo punt po 70 np.,
poruča

reñik Wagner
na seminarſkej dróſy.

Mleble, ſofy a kanapeje
ſteja jara tunjo na pschedan
w meblowni na ſadnej bohatej
hafy čížlo 4.

Tyscherſki miſchtr Seikritt.

Karbolineum,

najthmanſchi woliſ t wobelenju a
namahauju, w woprawnych čwizi-
zach po 2 zentnarjomaj, kaž tež
w mjeñſchich čwizach a po waſh
ma na ſkladze

Otto Engert

en gros drogowe ſklamy en détail
na ſuňtſkownej lawſkej hafy 10.
Daloſorečžak čížlo 33.

A. Tschentscher,

schatowa pschedawańja

na bohatej haſy čížlo 18.

= Wsche družiny schatow ſo ſ dobytkom kupuja. =

Sserbske spěwaſke

w najwožebniſich a jednorohych ſwiaſtach ſu po tunich placziſnach na pschedań we wudawańi „Sserb. Rownin.”

Sserbske

kmotsaze liſty,
ſbožopſtejaze karty,
narododženſle =
klubjenſle =
ſwazne =
druhe ſkładnoſte karty,
wožebitoſz: napohladne karty
ſu doſtač we wudawańi „Sserb.
Rownin.”

Wobraſy

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſaſkleni-
zuja a ſ woblikom wobbadza,
domowe zohowanaſa a wobraſy,
wenz a ſhpruhi k klębornym
kwakam we wulkim wubjerku a
tunich placziſnach pola

Maxa Mützy

na bohatej haſy 11.

Howjaſe, konjaſe,
czelaze a woweže ſože kaž tež
wowežu wotmu pſehezo po naj-
wožebniſich placziſnach kupuje
Heinrich Lange
pſchi ſitnych wiſach njedaloſko
ſerbskeje katoliskeje zyrkwe.

Khofejowe placziſny

Porucžam ſ 5% rabatta:

paleny **Santoski kofej.** ſylny, punt po
85 np.,
paleny **Campinaſki kofej** punt po
90 np.,
paleny **ff. parlojth kofej.** jara dobry, punt
po 100 np.,

njepalený kofej

jara dobry a ſylny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mk. 50 np.,

10 puntow po 6 mk. 50 np. ●

Tele kofeje ſu w mojim wukladnym woknje
wustajene.

Adolf Rämsch pſchi butrowych wiſach.

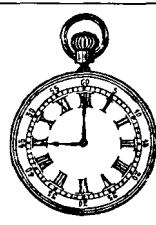

Franz Marschner

čeſniat w Budyschinje

čjo. 9 na bohatej haſy čjo. 9

ſwoj ſkład cjaſnikow a cjaſniko-
wych rječjasow dobrociwemu wob-
ſedžowanju porucža.

Hódna twora. Pizomne rukowanje. Tunje placziſny. ●

Poręczenje dobre a tunje.

Pſchipomnjenje: Kęžu ſerbski.

Winski črijoſy ſkład.

Wulki wubjerk mužazých, žonjazých a džeczazých
ſchłornjow a ſtupnijow po tunich placziſnach porucža

Emma Trisch

na kamjeńnej haſy 15 podla hoſezenza ſkoteje króny.

Spěwaſke,

herbſle a němſke, w najnoivſich a najwožebniſich czelazokožowych
a jednorohych ſwiaſtach w bohatym wubjerku po tunich placziſnach
porucža

Gustav Rämsch,
tmihiwjaſatnia na bohatej haſy 21.

Sa reſerviſtor!

Wobleczeńja ſe ſwetlych a czemnych dobrzych tkaninow
hijo po 13 mk.,
kholowy ſe ſmužkathmi a hłodkimi muſtrami
hijo po 2 mk. 50 np.,
ſlobuſki, we wulkim wubjerku.

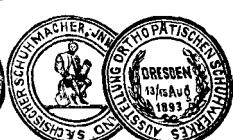
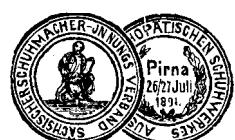
Kurt Lehmann

w Budyschinje, 32 na kamjeńnej haſy 32.

Čeſny diplom

Bronſone medaille
a čeſny diplom

III. myto

w Birnje 1891. | w Kölne 1895. | w Držđanach 1893.

w Chemnitz 1898 I. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewſki miſchr w Budyschinje na ſuſelskej haſy 14
porucža ſwoj wulki ſkład wſchēh pomyslinych družinow
mužazých, žonjazých a džeczazých ſtupnijow a
ſchłornjow po ſnatych tunich placziſnach.

Każ je pſchipomnje, po mérje. wubjernje ſedžaze wobucze ſa
krótki čaſz wudželam. Eſym ſ mejeczelom a wunamakarjom mérjen-
ſkich tabellow čižlo 6994 a 100836, ſ khejorskej patentarnju ſchito-
waných.

Jenieſle prawo na dželanje kriegerowych patentowanych
ſchłornjow ſa Budyschin a woſolnoſz.

Na pſchipomnjenje čaſz ſchłornije ſ korkowej kromu porucžam.

••• Klobukowy basar •••

9 na bohatej haſy 9.

Wſhe twory wſele niže placziſny. Sklonjenje wupſchedawania

1. oktobra. ●

••• Klobukowy basar •••

9 na bohatej haſy 9.

Turkowske ſlowki

nowy plód w měchach, kaſchczilach a po waſy ſu tunjo doſtač pola

Moriza Mierewy

pſchi miažowym torhochęzu.

Destillazija likerow po starých tunich placziſnach.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórlétna předpata we wudawańi 80 np. a na němskich póstach 1 mk., a přinjeſenjo do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čílo płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawańi „Serbske Nowiny“ (na rózku zwonkneje lawske hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot maleho rynčka 10 np. a maja so štwórtk had do 7 hodz. wieczor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawár Marko Smoleń.

Cíle Smolerjec knihicíščeńje w Maćienym domje w Budysinje.

Cílo 38.

Sobotu 17. septembra 1898.

Létnik 57.

Czesczeni wotebjerarjo **Serbskich Nowin**, kotsiž hzedza ja nje na

4. štwtórléto 1898

do předka płaczież, njech nětko 80 np. w wudawańi Serbskich Nowin wotedadža. — Czi, kotsiž ſebi Serbske Nowiny psches póst pschi njeſz dądža, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bórzy ſtaſacž. Na štwtórléto ſaplaczi ſo ja Serbske Nowiny na ſaſtich a pruſtich póstach, kaž tež w drugich krajach němskeho khězorſta 1 hrivna, s pschinjeſenjom do domu 1 hrivna 15 np. — Serbske Nowiny s pschilohu Serbski Hospodař płacza na póstach 1 hrivna 25 np., s pschinjeſenjom do domu 1 hrivna 40 np. — Se Serb. Now. hromadže hodži ſo tež „Pomhaž Boh“ na pósce ſtaſacž.

Swětne podawki.

Němje khězorſto. Khězor Wylem je pschi poſledních wulſich manevrach pschi wjazowych ſtadnoſczech ręčał. W Dynhausenje je wón jara ważny ſakonjowy načiſt pschitowojedži, kotrež ſo w bližšim poſedzenju khězorſtowemu ſejmej pschedpoſoži. Tónle ſakon dyrbí naſylnoſczecham pschi ſtrajkach napſcheczo ſtupicž. Kóždy, kotrež k dželu ſwólniweho dželaczerja wot džela wotbžeržuje abo jeho ſchězuwa, ſo by ſtrajkował, ſo ſ hofstańju pothosta a ſo ſ tym nječeſzny ſejini. Po nětkole płaczązym ſakonju ſo tón hofsta, kotrež druhemu ſ naſylnoſežu wobara dželacž. Tónle ſakon dyrbjal ſo po tajkim powóſciež.

— Khězor Wylem je ſo ſ ręču, ſo je ſ najlepſichim ſakonjowem měra brónite wójsko, pschećzivo ſarowemu napominanju na wotbrónjenje wuprají. Ruske nowiny wo tym pižaja, ſo bjes wobdzelenja Němjeſkeje mjeſnarodna konferenza njeje myſlilež, a ſo Ruskej nicio druhe njewubudže, hacž ſo wróćež ſ hwojej předawſkej poliſiž ſchitowanja europiſkeho měra ſe ſzédkami, kóždemu doſež ſnatymi. Ruska namjet je ſo njeſebičnje bjes wſchelatich ſadnic myſlow czimil. Ruska móže ſe wſchelich europiſkich wojefſkich ſtatow najdlěje czeſkoty wobrónjenego měra wudžerzež, we wſchelich ſtatach je wobhdlerſtwo ſ wobrónjeniom bôle wobčežene, dyžli w Ruskej.

— Pruskejmu prynzej Hendrichem, kotrež hiſhce ſ wójnskim kóždžtowem pschi ſibirskeho brjoſu pschebywa, ſtaj we Wladiwostoku tamniſchi guverner a pschitawowy komendant ſwiedženſke ſknedanje a ſwiedženſku hofzinu wuhotowało. Póndželu je ſo wón pschi ſwiedženſkej hofzinie wobdzeli, na kotrež bě jeho měſtečanské ſarjadniſtwo pscheproſylo.

— Dla ſpytaneho wunusowanja pjenes pola němſkeho khězora agent Ingelmann psched Bremenskim krajinym ſudom ſtejeſche. Wón běſche khězorej ſ liſtom k wjedzenju dal, ſo w Hannoverskej pschećzivo njemu pschitahanski ſwiaſt wobſteji. Sa pſcheradženje teje wěžy ſebi wjetſchu ſumu pjenes žadaſche. Wuhudženje pschećzivo Ingelmannej mějeſche ſo pschi ſamknjenych durjach. Wobſkorženeho k jaſtu na ſchtyri měſažy ſaſudžichu.

— Pschi narunaſkej wólbe do khězorſtow weho ſejma w Byrisko-Satzigſkim wokrjeſu, kotrež je ſemrjetý psched-ſyda ſwiaſta ratarjow ſaſtupował, je ſo ſwobodny ſunes ſ Wangenheim, nowy psched-ſyda ſwiaſta ratarjow, wuſwolil. S 12,819 wotedathch hloſhow na njeho 7037 hloſhow padże, ſwobodomyſlny Hinze doſta 4456, ſozialdemokrat App 1293 hloſhow, 33 ſo roſpietſchi.

Awſtriffa. Saſo je jedyn anarchiſtſki žadlawz ſ hroſnym njeſtukom ſwiet naſtrójil. Italſki dželaczer Luccheni je ſobotu pschi poſoldnu w Genu (w Schwajzarskej) a w ſtrisku khězorku Hiltzjetu ſkonzował. — Khězorka bě pjak popoſoldnu ſ Cauxa psches Montreux do Gensa pschijela a bě do hofzenga Beaurivage ſaſtupila. Wieczor bě wona po khlamach wokoło khodžila. Powieda ſo, ſo ſu ſo po podhaldni mužojo wobledžbowali, kotsiž naſdala khězorku ſežehowachu. Šſobotu pschipoſoldnu wona hofzeng Beaurivage wopata, ſo by ſo 1/2 hodžin ſ parnej kóždi „Genève“ do Montreuxa wróćiła. Hdyž wona ſ pschewodom hrabinki Sztaſaj a jeneho komorneho ſlužobnika pschi Montblanciſkim brjoſu k pomnikowej braunschweigſkeho wójwody pschindže, ſo czlowjek, kotrež bě na brjohowe wobloženje ſo ſeprwſchi czakal, na dobo do khězorki da a ju ſ třirožkatej pilku k wutrobje ſk. Mordat hnydom po alpskej dróſh czeſkaſte, tola dwaj dróžkarjej ſo ſa nim ſo pschězivſchi jeho ſaſlapoſchtaj a jeho na polizaſtvo domjedžeschtaj. Mjes thym bě khězorka, kotrež bě panjla, ſaſo ſtanyla a mějeſche hiſhce ſelko možy, ſo na ſlužobnika ſo ſeprerajz 250 metrow doloko k kóždinemu moſtej dońdže. K kóždi pschischedſchi wona wědomoſcz ſhubi a ſo psches moſt na kóždi donjeſhy. Hrabinka Sztaſaj, kotrež mějeſche, ſo je khězorku wſchēdna njemóz wobjala, poruczi, ſo by kóždi wotjela, a khězorž ſ pomozy bycz ſpyta. Khězoržny ſchtaſt wozčinivſchi, czeſku raninu ſmužku wohſada, ſ kotrejež běſchtej jenož dwě kapzy ſrwje ſtupilej. Wona da ſa ſeſarjom na kóždi pſtač, tola žaneho njenamaka. Duž ſo kóždi ſawróći, a khězorku na noſydkach, ſe ſerdžow a puſałow rucze ſhotowjenych, do hofzenga Beaurivage wróćo donjeſechu. Šawolany ſeſar dr. Golay ſpyta, khězorž dyhacž dacž. Poldra hodžinu doſho ju wón ſe ſežezem ſybowasche, tola bjes wuſpēcha. Dr. Mayer, kotrehož bě dr. Golay ſawolal, do žily praweho wutrobna ſeſny, tola ani kapki ſrwje ſe žily njeuwubeža. Wſcho bě podarmo, khězorka bě hižo wumrjela. Špěchnie ſawolany duchowny mōžeſche ſej hiſhce poſlednje woliſowanje podacž. Poſlednje ſłowa bě wona na kóždi prajila, hdyž bě wona na wopraschenje ſwiojeje czeſneje knjenje, hacž bohoſcze czeſci, wotmolwiła, ſo žanhych nječeſti.

Khězoržny mordat ſo dróžkarjomaj, kotrež běſchtaj jeho ſaſlapoſojo, ſo njeſpječjujo na polizaſtvo domjedžeschtaj. Wón ſamo ſpěchnie a ſo khwalesche: „Szym derje trjechil, wona dyrbí morwa bycz!“ Ma polizaſtwe wón praji, ſo je anarchiſta bjes khleba, ſo wón nima nicio pschećzivo dželaczerjam, ale pschećzivo bohatym. Poſdžiſho mordarja do justiſneho hroda domjedžechu, hdyž jeho pschepytowanſki ſudnik Lechet pscheklyſcha. Wón wudawasche, ſo franzowſki njerouſumi, a ſo ſapowjedži wotmolwicž, tola praji, ſo je Italſki a ſo Lvigini Luccheni rěka. Jego wojeſki paſt wobhweſe, ſo je italſki poddan. Wón je ſo 21. haprileje 1873 w Parizu narodžil a je w Parizo w italſkim wójſku ſlužil. Na poſled ſe w Laſanne ſ bydłom a bě poſlednju pónidželu do Gensa ſ wotmyſlenjom pschiſho, ſo by Orleanskeho prynza ſkonzował, kotrež tu na domojpuſzowanju ſ Alpow ſ khwilemi pschebywasche. Dokelž jeho njemóžeſche namakacž, Luccheni do Eviona puczowasche, ſo by prynza tam pytał, tola tež w Evionje jeho wón njenadeńdže a ſo na to do Gensa ſ wotmyſlenjom wróći, druhu wýjſtu wobſobu morwež. S nowinow wón ſhoni, ſo bě tam awſtriffa khězorka, a dokelž bě ju wón psched ſchtyrimi ſeſami w Budapeſtu wiđał, ju wón ſpóſna a ju hnydom ſkonzowa.

Sacjjschež, kotryž je njesutk we wschęch krajach činił, je wschudze hľuboko bolostny. Anarchistiski skótnik je blabu žonu, kotaž žanemu člowejek lchimdy njeje činiła, kotaž je wjèle bôle wschudze hľubosz wužyvala a wjèle dobroto hľudym a potrebnym wopokašovala, skónzowała. Przedawski anarchiszczy nadpadnizy s Italskej su wječhow, republikanskich presidentow a ministrow mili, ich njesutk mjeſeſe politiſki ſaložk, ſlōzowanje awſtriskeje hēžorki paſ njeje ſo ſe žanych politiſkih pschiczinow ſlučilo, jedna ſo tu wo ſozialne mordarſtw. To paſ je tola něſhto nowe, a strach, nětčiſhemu wobſtejazemu porjadej hrožaze, ſo w druhim ſwětle poſkuju. Lucheni je ſastupjet anarchiſtow, kotsiž njeſkonzuju nufy dla, ale dokoł bohatych hídza, ſo bludnej myſlu, ſo s tym nětčiſchi ſwětowy porjad powala. Nětko po morjenju hēžorki Hilžbety da ſo wocžafacž, ſo budža we wschęch krajach ſebi na to myſlicž, anarchiſmus wutupicž. Knježerſtwe nowiny paſ hido dale du. Bone měnja, ſo dyrbí ſo, jeli ſo ma ſo anarchiſmus wukorjenicž, do ſleho korjenja, do ſozialdemokratickeho ſchčuwanja pschimnucž, dokoł je na poſlednim konzu ſozialdemokraticke ſchčuwanje na anarchiſtiskich njesutkach wina.

Hēžor Franz Josef ſo ſobotu popoldnju runje hotowaſche, na wójskowe manevry wotječz, hdyž žałobna powjeſcz wo ſkónzowanju jeho mandzelskeje donuze. Sacjjschež na hēžora bě porażaz; dolho ſamýkleny a mjeſcitzu ſedžawſki wón wychiſhemu dwórkemu miſtcrej prynzej Lichtensteinſkemu praji: „Rjemóžu wopſchijecž, kaf mózeſte člowejek ruku ſložicž na tule žonu, kotaž w živjenju njeje nikomu lchitwu činiła, ale jenož dobroto wopokaſovala.“ Sdychujo wón pschitaj: „Mi ſo tola ničo na ſwěcze njeſalutuje.“

W Genfje ſu hacž dotal 18 wožobow ſajeli, na korychž tukaja, ſo ſo anarchiſtiske ſaměř ſkutkuja. Najbóle ſo na wěſteho Calduccia hréſcha, kotrehož ſu poł hodžinu do nadpada ſ Lucheniom ręczecž widželi. Myſlu k nadpadej je ſ anarchiſtiskeho kluba w Luanſannu wuſčla. Tuči bludni ludžo ſu wobſamkli, anarchiſtiske rjeſtomki ſtuk ſe ſkónzowanjom jeneje wyžoko ſtejazeje wožobu wužjeſcz. A wukonjenju tehole wobſamkjenja je ſo Lucheni wuſvolil.

We wschelakich awſtriskich měſtach, wožebje we Winnje, Lublanju a Triesze je k njeſcheczelnoſćem pschecživo italiſkim dželaczerjam doſchlo. W Triesze dyrhachu polizijo a wožaz njeſernikow roſehnacž. Žedyn polizist bu ſ ežiſenjem ſamjenjom hētro ežežko ſranjeny, druh ſohke ſranjenja pocžepichu; 21 wožobow bu jaſath. Najhōřſche njemery ſu ſo w Nebrasinje měle. Tamniſki ſſlowinj domy a ſahrody Italskich wupuſčiſhu. Někotre wožobu buchu morjeni a ſranjeni. Sso dalskich njeſcheczelnoſćow ſo bojo, Italzy ſo hromadami wužahaja.

Czeto hēžorki Hilžbety je ſo ſchtrvótk wječor do Wina pschijewiſlo. Pschi khowanſkej ſwiatocžnoſci čzela w kapuziňskim wjeſbie, w kotrejž ſemrjeczi hēžorſkeho doma wotpočuju, wobdželi ſo němſki hēzor, ſatſi ſral, grichiski ſtronprynz, rufi ſulkowjerch Vladimir a množ druh wječhojo.

Schwajzarska. Poſhroma (ſklamowa a ſchparaza) khorofej mjes howjadami je w běhu poſledních měbaſow w Schwajzarskej ſtajneje pschiberaſa a je tam nětcole ſylinje roſſchérjena. Po roſprawje, hréđz augusta wudatej, je poſhroma w 1173 hródzach a na 293 paſtrvach ſtrježila a 17,041 howjadow a 10,398 malých ſkočatow nadpadla, husto je tež ſlot na nju kónz wſal. Teho dla je němſka ſwiaſkowa rada wobſamkla, pschivós a pschewós ſchparateho ſtotu ſe Schwajzarskeje ſakasacž. Pschi tym njech ſo naspomni, ſo je wjeleroſſchérjene měnjenje, kaž ſo bych u němſe mjeſh rějnemu ſtotej ſavrjene byle, wopacžne. S Awſtriskeje, Wuheriskeje a Daniskeje — ſ poſledniſcheje wſchaf hakle, hdyž je ſo ſlot jako njetuberkuſosny ſpóſnal — ſo do wjazy dyžli 200 městow, w kotrejž ſu ſjawnie řeſatiſe, ſmě ſo rějny ſtět pschivovycž.

Franzowska. Nowy wójniſki minister Burlinden je aktu Dreyfusoveho prozeſza pscheczuwawſki ſo wo Dreyfusowej winje pschibvědežil a je ſo nětko ſapowjedžil, prozeſz pschecživo Dreyfusej ſi nowa wjeſcz dacž. Nowiny, na Dreyfusowej ſtronje ſtejaze, ſo nětko ſi njemdroſežu do Burlindena dawaja a preſidenta Faura wi-nuja, ſo wón wopjetowanju prozeſza ſadžewuje.

Ruzowska. Ruske knježerſtwa je wſdě ſknežerſtwa na ſjěſd pscheprobylo, na kotrejž dyrbí ſo wo ſredkach wužadžowacž, ſo kotrejmiž mohł ſo anarchiſmus wutupicž.

Schpaniſla. Mér ſ amerikanſkimi ſjenocženjymi ſtatami ſčiniwſki, móze Schpaniſla ſaſo mózniſcho pschecživo ſběžkarjam na philippinskich ſupach poſtupowacž. General Rios je pola Viſayaſkikh ſupach ſwoje kanonſke čoſlm̄ ſhromadžil, ſo by ſběžkarſkim Tagalam

wobarał, na brjoh ſtupicž. Wjednik ſběžkarjow, Aguinaldo, bě pschecživo Viſayaſkim ſupam pječz wobrónjenych lódžow a jedyn fanonſki čoſlm̄ poſblaſ. Mjes Schpaniſkimi a ſběžkarjemi wótre wojowanje naſta. Lódž ſběžkarjow ſo do zyla ſanicžichu a ſo ponurichu. Wjèle ſtow ſběžkarjow ſo tepi.

Turkowſta. Pschi poſledních njeměraſch w Kandiji je 800 lchecžijanow živjenje ſhubilo. Žendželskeho konſula ſu pječza Turkijo roſrubali a potom ſpalili. Po wudawanju Žendželčanow ſu Turkijo 600 muži, žonow a džecži živych ſpalili. Žendželske knježerſtvo je ſebi teho dla žadalo, ſo dyrbí turkowſki guvernér turkowſkich naſchęzuwarjow Žendželčanam wudacž a turkowſkemu wobhydlerſtu bróni wotewſacž. Teli ſo ſo tole žadanie njeopjelní, chzedža Žendželčanjo Kandiju ſ nowa bombardowacž.

Afrika. Mjes Chinu a Japanskej ſo pječza wojowaniſki a ſchitowanſki ſwiaſk ſezini. Šastupjet Japanskej, hrabja Ito, je do Chiny pschijel, ſo by ſwiaſk wobſamkny. China drje ſo nadžija, ſo ſo ſ pomožu tehole ſwiaſka europiſkich wulkomožow wobróje, kotrej chzedža ſo do Chiny dleſicž.

Amerika. Mjes Chile a Argentinskej hroſh dla ſprawjenja njeſow wójna wudyracž. Do njeje ſo najſterje ſyla połodniſcha Amerika ſachmata. Hudaja, ſo je ſo Bolivia ſ ſotajnym wužinjenjom na to ſwiaſala, ſo Chileskej ſe ſwojim wójſkom napschecživo ſtupi, tola ſa to Peru pschecživo Bolivijsi na wójnu pocžehnje. Wbóſh wobhydlerjo republikanskich ſtator w hrędžnej a połodniſchej Americy ſ njeſcheczawazych revoluzijow a wójnow njeſchijndu.

W lodoſej ſchkalobje.

Pucžowanje je dženžniſchi džen, kaž tež mnohe druhe woſchewjenja naſchego čaſha, weſte ſwucžene dželo, ſe wſchěmi strachami a ſwazluwoſcěmi, tak ſo je ſedom wjazp ſpóſnacž, k čemu ſo pucžuje. To placži wožebje wo hórfim pucžowanju, ſ mjenom „hórfikeho ſporta“, a wo ſtrachnoſcězach Alpów powiedaja wſchědnie naſche čaſkopisž. Tu pschindže mi na myſle, ſchtož je mój pschecžel ſam naſhonil a mi ſdželil, a to ſnodž moſlo tež nětcole hiſchčeze dobrý mſto měcz na wſchęch tych, kotsiž ſwoje možy pschejara waža a bjes praweho pschihotowanja ſebi tola ſwěrja na wyžoke hory. Duž dajmy jemu ſamemu ſlowo!

To bě lěta 188., czahachym po rjanej Schwajzarskej překl a pödlu, ſo bychym ju wědomostnje pschepytowali. Tak pschindžechym tež bliſto k „hobrej hoberow“, móznej horje Montblanc, a 6. augusta dozpečhym do Chamounixa, ſo bychym wot tam Jardin a mer de glace (lodowé morje) wopytali. Dokoł chžchym najprjódžy hacž ſe lodoſemu morju dónicž, podachym ſo bjes komženja do Montanverta, pschewodženji wot dowérneho wjednika a ſaſtarani ſ ſyrobu a ſ winom, kelož ſo nam nufue byz ſdachje. ſſeteru a powiaſh paſ, kotrej ſu hewak njeſpuschězomne pomožne ſkredki k tajkim wulětam, njebeču ſo bohužel ſobu wſale, dokoł wopyt lodoſeho morja hewak ſa ſtraſhym njeſchachu.

Zažne a kražne bě ranje a lubjeſche nam dobre dozpečeze naſchego wotmyſlenja. Woſhalichym ſo ſ wježolej myſlu, kročachym ſruče ſwój pucž, kotsiž ſo najprjódžy na poł hodžinu nimo lodoſeho morja czechne, a kotsiž ſo potom wuſoneža do lodoſa ſameho, kž bě połnu ſchkalobom a roſpadankow. Kunjež bě hiſchčeze dale a bôle napinaze, ſdachu ſo nam tute napinanja porno přenjichim woſčežnoſćem tola ſnadne a duž ſo ſta, ſo ſwojemu wjedniſkej daloko do předka ſhwatachym a na jeho wobaraze woſanje, ſo dyrbimy ſo na ſedžbu bracž a na njuho čaſlacž, hakle potom džiwachym, hdyž nam pucž ſaſchlaſa ſchkaloba, kotsiž ſo na ſchěſcědzeſacž metrow pödlu wotweraſhe. Na lěwym kónzu pschimkoſaſhe ſo k njej hētro nahla lodoſa hórfka, kotsiž paſ, to nadžiach ſo, ſnadne pschekroču, ſo moſl tak hido naſtupjenu czeč tež dale woſhlowacž a po njej hicž.

Šswój ſe želesom wobbiti ſij jako ſſekru naſožujo, počzach do lodu džerh wubiwacž, tak wulf, ſo moſl člowejſk do nich ſtupicž. Ředom paſ běch na hórfu hacž do połozjy do kročil, pschindžech do teho, ſo je pschejara naſhla, hacž ſo budžich moſl na tute wachne na nju dozpeče. Duž ſo roſkudžich, ſo wróčicž, a tež wjednik, mjes tym doſchedſki, mje w tym roſkudže woſkruči, hdyž bjesdno, nam k nohomaj ſo wotweraſhe, ſe ſtaroſežiſtym woſom woſhlađujo, měnjeſche, ſo je to pschejara ſtrachne, ſo dyrbimy ſo wróčicž a druh ſucž hicž.

Kedžblimje lěwu nohu wróčzo ſtajejo, pýtach bližſhi, pode mnú ležazj ſarejſ dozpeče, kž běch ſebi ſe želesom ſijom wudželal. A to ſo mi tež radži; ale hdyž prawu nohu na wukročenje wu-

pschestréch, shubi lěwa noha podpjemu, ja ſo wobžuných a žumých ſo, dokež ſo na hladkej ploniinje niždže pſchimnyc̄ njenóžach, bjes pomozh do wotewrjeneho bjesdnu dele ...

Hjſchče ſaſkylſchach wotrý ſakſchit ſwojeho pſchecžela a wjednika — potom bu czma wokolo nje, a bě mi na wokomil, jako budžich do womorū padnyl a wjazy ujewjedzach, hžde ſym. Tu na dobo prahnych na něchto twjerde — wozuczich ſe ſwojeho ſaſpaneho poftuſchenja a pytnych, kaf ſo ſkoždym wokomifom hluſchho a hluſchho do hróſbneho bjesdnu, tiz ſo pode mnú wotweraſche, pſchepadonach, ſo bých tam roſmjeczeny byl abo ſo bých tam pomalu, ale cžim bohoſtñich wumrjel. Kaž ſiſ ſdasche ſo pode mnú bjesdno dale dele a wužsche býč — tu na dobo ſacžich, pſchego dale hluſchho padajo, frutu podpjemu pod ſwojimaj nohomaj ... Wodýchnych a ſawolach, wjch mozy pluzow napinajo, horje: „Pomjas, božedla, pomjas!“

Pſchipadnje abo lepje ſ Božim wjedzenjom běch padnyl na mały lodžany mójt, kotrež ſo woſkředž ſchkalobu wot jeneje ſtrony k druhéj čehnjeſche. Tuta ſlaba podpjera bě lědom třizyc̄ zentimetrow dolha a ſchtyrzyc̄ zentimetrow tolsta, ſchtož móžach w tuthch ſurowych wobſtejenach dopóſnač. Hždo hrožesche mi ſtrach, ſo mohl na hlowu do bjesdnu padnyč, tu ſrunach ſo bjesdzač, wě ſo, ſ wulfim napinanjom, a pytnych, kaf ſtraſchne moje połoženje bě. W tym wokomiku ſaſkylſchach we ſwojim lodowym rowje hlož ſwojeho towarſcha:

„Božedla! Ženo ſurožu! Wutracž! Pſchimndže wjednik, pſchijneſe pomjas ſ Montanverta!“

Kaž póželſtwo ſ njebež klinčachu tute ſłowa w mojimaj wuſhomaj, w kotrymajz bě ſchumjenje, kaž hdyž mózna rěka ſchumi. Ale budu dha to tak dołho móz wutracž? W tymle ſtraſche ſawolach:

„Jeli ſo dołho wostanje, njeſchińdu živý ſ tejele ſchkalobu?“

To bě hróſbniſe ſa mnje. Mały lodžany moſčik bě tak wuſki, ſo móžach jeno ſ jenej nohu na nim ſtačz, duž dyrbjach, druhu nohu bjes podpjery powžnywſchi, ſo ſ kribjetom do lodžaneje ježenj ſaprevač a ſ ruku ſo druheje ſčený džerzeč, runjež bě hladka kaž ſchvíhel, a tu ničo njebe, čehož mohl ſo pſchimacž. Lodiňna woda ſapadle mi na ſtajnoſci na ranju a pſchemacža mie hacž na kožu. Nad ſwojeho hlowu widžach ſmuhi módrého njebla, tiz wotwetu mojeho jaſta wobruhiesche, kotrehož murje ſo po ſdacžu ſ koždym wokomikom bóle hromadu ſtorfachu, ſo bých mi we ſwojim lodowym wobjimanju ſadužyle. Do módrého bjesdnu, kotrež ſo pode mnú roſpinasche, ſwérjach ſebi lědom wokomil pohladacž — žalostny pohlad, taſle do ſwojeho ſamžneho rowa hlaſacž!“

Dak drje bě ſo dwazeči mjeſchinow minhlo — na čažník poſhlaſacž njeſmědžach ſebi ſwericž, ſo njebych wahí ſhubil. Krej mi běžetche ſ ranu na lěwym ližu a čujach, kaf ſo bjes pſcheterhjenja čopla mokrina roni; prawa noha ſdasche ſo ranjena byč a lěwa, na kotrež zyłe čelo wotpočwonaſche, hrožesche woſlabnyc̄. W ſtraſche ſawolach ſwojeju towarſchow, ale jeno woſhóh wotmolwi. Spytach ſ nowa, ale tež podarmo! Někto pſchimndže mi ſurowa myſl, ſo je mój pſchecžel wjednik, tiz bě ſadu wostał, na pſchecžo ſchol a ſo nětſole, dofež je lodowž i mnohimi ſchkalobami roſtorhanh, mětino njeſboža wjazy namakacž njenóž. Po tajkim wopuſchecžem, w hjestroſchtnej ſamocže pomalemu ſtraſchemu ſahinenju pſchewostajenj! Někole pſchimndže mi na dobo woſlaza myſlicžka, ſo mohl wſchu ſrudobu ſutrobiſom ſkocženjom do hluſtiny ſkónčicž ...

Tola, ſchto to bě? Moje mieno bu ſawolane wot horfa. A tež wopravdze tak bě, kaž běch ſebi myſlil. Pſchecžel bě wjednik ſapſchecžo ſchol a njebe najprijódž ſchkalobu wjazy wuſlédžicž mohl; jeno wažok ſ zyrobu, kotrež bě wjednik ležo wostaſil, bě jemu mětino woſnamjenil.

Někole bě ſo pječ a třizeči mjeſchinow minhlo wot wjedniko-woho wotkhada, a tſi ſchtworcž hluſtym běchmy trjebali, předy hacž běchmy ſhem džchli! ſo bých ſebi čaž čakanja, tiz mějſeſte po mojim ſdacžu hſchče dleje tračz, pſchimnyc̄ mohl, pſchimndže mi něchto džiwnie na myſkle. Koſkudžich ſo, ſe ſwojim nožom ſam poſpýtač ſo wumoz. Wudželach ſ uim do lodowje ſčený ſareſk, tak wužko, ſo mohl jón ſ rukomaj doſzahmecž, tak hluſboki a ſcheroſi, ſo mohl jej do njeho poſožicž. Potom wudželach něhdže ſchtyrzecži zentimetrow nad moſčikom druhu ſareſk, ſo mohl ſ nohu do njeho ſtupič, a nadžiach ſo, ſo na tutej dwaj čopaj ſo ſapjerajo, a na ſadnju ſčený ſo ſ kribjetom ſe wſchej mozu ſaprevač, mohl po nečim telko ſareſkom wudželacž, ſo bých hacž horje dozpěl, abo

— ſchtož bě hſchče k wěrje podobniſche — ſo bých ſ jenicžim wopacžnym pſchestrupjenjom do hróſbneje hluſtiny padnyl.

Pilne ſwoje dželo dželajo, ſaſkylſchach na dobo nad ſobu radostny ſakſchit: „Wjednik dže, pſchewodžany wot dweju mužow, ſotrajz pomjas ſjeſetaj!“

Někole ſpōnach ſa najſprawniſche, ſo ſaſo do prawje kruteho poſtajenia na lodžany moſčik wróžicž. Hždo wuhladach — kajka radoſcž! — pomjas nad ſwojej hlowu, ſahach ſa nim, ale — běda! — bě pſchekrótki! Hnydom woſhewich to horejka ſtejazym a doſtach poſkožazu wotmoſtu, ſo budže hnydom dlejchi dele puſchecžem. Wokomiki trajachu mi kaž wěcznoſcž! Skonečnje widžu pomjas nad ſobu bimbacž — jón pſchimnyc̄, ſebi wokolo paſa ſwijacž, ſo woběmaj rukomaj ſo jeho twjerde džerječ a hnydom ſuamjo k horječehnjenju dacž, to bě ſa ſekundu, a ſa mjeſchinu ſtejach — njeſwiedžo, kaf je ſo mi ſtaſo — živý, wumozem ſa ſtrach! Pſecždežbač ſmejſchinow běch w ſtrachnym lodžanym rowje woſbys, a runje telko ſtow lět ſo mi to ſdasche!

Cžucze, tiz mje horfa pſchewſa, njeſamožu wopisacž. To bě čučež najwjetſcheje džakownoſeſe napſchecžo najdobračiwiſchemu Bohu a pomožnifej w nuſy, bjes kotrehož budžichu tež moji člowieszy wumoznizy bjes mozy byli. Alle předy hacž běch tak prawje k ſebi pſchimnyc̄ a ſwoje myſle ſhromadžil, wopuſchecžichu mie mozy — padžech do womory. Hdyž běch ſe moji towarſchojo ſaſo ſ prožu ſ wědomju wróžili, hotowachmy ſo na wotkad do Montanverta. Předy pak poſhlaſnych hſchče ſunu na ſchkalobu, tiz bě mi bjes mała row byla. Tu ſpōnach hnydom, ſo budžiſche mój ſamžny poſpýt wumozem ſa ſtrach! Pſchetož bjesdno roſſcherjeſche ſo dale k hornemu ſkonczej ſak jara, ſo budžiſche njemožne bylo, ſo tež poſdžiſho ſ kribjetom ſadu ſapjeracž a bjes teho ani gamſyk horje dozpěl njeby.

W Montanvertu bě přenyje, ſo ſebi ranu ſwijacž dach. Potom čoply čaj, a bjes komđenja derje poſkane pſchehrěte ložo. Wo ſnje a w ſahovjenju pſchegiwiſch hſchče ſunu tutu najhvičnu hodžinu ſwojeho ſiženja, jeno ſ tym pſchidawkom, ſo ſo wuſkeho lodoweho moſčika do hróſbneje hluſtiny wobžunych ...

Nunje w tym wokomiku wozuczich — njeſbože bě pſchetratē bjeſe wſchēch ſhých ſčehnky! ...

Ze Serbow.

S Budýſhina. Pjatřik wječor mjes 9 hacž 10 hodžinach bě na počnožnym njeblu žadne ſšewjenje, počnožne (polatke) ſwětlo widžecž. Hždo dołho do 9 hodžin čěmna wěrje wobmjeſowana ſčenja w počnož ſtejſche, kotrež ſo pomala bóle a bóle požhlino-vaſche a ſo po nečim jako woblk wutwori. 20 mjeſchinow po 9 hodžinach na raničnim ſónzu tuteho woblkuta ſeheloſita pruha wuſtupi, kotrež ſo ſkonečnje do wjazorych pruhow dželacž. Skoro w tym ſamym čažu na wječornym ſónzu a potom ſrjedža pruhi naſtachu. Pruhi woſpjet ſbědnych a ſo pſcheměnachu, po $\frac{1}{2}$ 10 hodžin ſo wječorne pruhi na čerwjen ſlyſhcežachu a poſdžiſho na ſelen pſchendžechu. Wofolo 10 hodžin pruhi woblednych, a woblk roſpluny. Wobledni ſlaby blyſhcež bě hſchče wofolo 11 hodžin ſpōnacž. — W tym ſamym čažu ſu w zylych počnožnych a ſrjedžnych Němzech haj ſamu w delnej ſtrukturzej počnožne ſwětlo widželi. W naſchich ſtronach je počnožne ſwětlo drje žadne, tola ſo hſchče doſež hufco ſokajuje. Wot lěta 1830 ſu jo hacž dotal 18 krož wohladali. Naſhylniſche počnožne ſwětlo je ſo 17. dežembra 1857 poſaſalo, kotrež je rano wot 5 hodžin hacž do nožy widžecž bylo. 24. oktobra 1870 wone wječor wot 6 hodžin pſches zyku nôz trajeſche, teho runja 30. měrza 1894 wječor wot $\frac{1}{2}$ 10 hodžin hacž do 4 hodžin rano.

— Młodženzojo, kotsiž dyrbja do wojeſkeje ſlužby ſtupič a kotsiž ſu pſche invalidnoſeſ a ſtarobu ſawěſzeni, ſo na to ſedžliwi činja, ſo dyrbja ſebi pola ſarjadniſta mětynych khorobnych ſaſow ſwoju kritowansku khartku wotwacž. Hdyž poſdžiſho ſ wojeſtwa ſo pſchegiwiſchi ſaſo do džela ſtupja, w kothymž maja ſo ſawěſcicž, dyrbja tule khartku ſaſo khorobnej ſaſy wotedacž. Štotož to ſanjetka, je ſam na tym wina, hdyž ſchodusuje. — So bých ſak ſo khartki njeſhubile, je ſnadž tola lepje, je w khorobnej ſaſy khowacž dacž.

— Dla pſchewulkeje horzoty je ſanženiu ſobotu na ſkłtich ſelesniſzach 90 ſwini kónz wſalo. Do Kamjenicy, Zwidławy, Mee-rame a Hohensteina je ſo něhdže 70 ſwinkjenych ſwini ſe ſelesniſzich woſow wumjetoſlo, a předy teho bě ſo hždo 18 ſwinkjenych ſwini w Riesy ſ wosa wotſtronilo. Na wulkej mrětvoje pak njeje jenož horzota wina, ale tež njeſchisprawny twar ſkłtých woſow, w kothych je pſchirpawa ſa ventilaziju njeđoſhaza.

— Najwyschiszu starobu w Sakskej w Budyskim wokrjez-
nym hejtmanstwie a to w stronach, wot Sserbow wobydlenych,
namatamih. Po wunosku ludliczenja so liczba 70letnych a starszych
wozbowow na 34, po thzazu wobydlerstwa staj. W dalokim ros-
wodze pschiudze Draždanske wokrjezne hejtmanstwo s 23, potom
Bwickowske s 22, a stonczne Lipszczanske s 21, po 1000 wobydlerjach.

— S najwyszej horzotu je so zyla natura samylila. Se-
wischich stron je blyschecz, so kruschenje, jablonje, bosc a akazije s nowa-
kejza, kaž so by so hafle nalečzo pschiblizilo. S dobom žolte
mjetle, kajez so jenož w sažnym nalečzu polasuja, sažo wjehole
w powietrzu letaju, a tež mjeſte bruci po czoplych wježorach wokolo
schwörca. Dweju tajefu frunczakow su i Rakez redakciji pohłali.
Kožož naturiske žadnoſeſe ſajmuja, ma ſkladnoſeſe, ſebi jeju wob-
hlaſac̄. Źeli so budžetaj dale tajfaj czlaj, kajez ſtaj někole, ſme
so wotčakac̄, so w czoplej ſtwe ſymu hac̄ do pschichodneho na-
lečza pschērajetaj.

— (Pschichodne w jedro.) Wjedrowustojny ſobudželac̄et
„Barlinskeje wědomostneje korrespondenzu“ wo pschichodnym wjedrje
pisze: September budze poměrnje czoply a ſuchi. Oktober budze
niewobſtajny pschi milym powietrzu. Deſchežit ſo czasto ponidze.
November budze czmowy, mily a mokry.

— S Jeſlez. Schtowrk 15. septembra rano je ſo bróžen, ſotruž je tudomny ſublet Wiczas psched někotrymi lětami
blyſoju mu ſužodej wotkupil, wotpaliſa. Hdyž rano bróžnine
wrota wotewrichu, ſo tolsty kur ſo bróžne wuvali, a hnydom na to
ſ njeje plomjenja ſapachu. Wohen je pječza jedyn handwierski ſa-
palil, ſotrehož ſu, doſelz ſo njehornje ſadžerzesche, w nožy ſo hoſezenza
czifli. Wotendžo je wón hroſyl, ſo budža na njeho ſpominac̄. Měnja, ſo je wón w nožy w bróžni wohen ſaložil, ſotruž je ſo do
ranja miſchkril a ſo ſ plomjenjam ſ powietrom roſdul, hdyž ſu ſo
wrota wotewrike. Kaž je blyſchecz, je schtowrk dopoldnia Kubſchi-
čanski žandarm podhlaſneho handwierskeho ſajal a jeho do Budyskeho
jaſtwa wotwiedl. — Podla ſnjow ſu ſo w bróžni ſanje a ſučza
ſpalile. Wiczas ma ſawesczene.

— S Maleſez. Starschi, hladajecze džeczi psched nožemi! Kaſke
njeſbože može psches nje nastac̄, to wucži ſažo podawſ ſo naſheje
wžy. Sañdženu tydžen chzycze 5 lětna džowęcizka naſheho rjem-
njerja Čechia ſ nožom ſchtrycz ſot duriow wotřesnycz. Schtrycz ſot
delka pschereſnywſchi, ſebi ſ nožom do wózka ſjedze a jo
ſtraſchnje wobſtloži. Wbhoji nan je hnydom ſ džeczom do Budys-
chyna ſ leſkarjej a potom do Žitawy do wocžneje leſtanje dojel, ſo
by ſo džowęcizzy ſ najmjenſha widženje na jenym wózku ſdžeržalo.

— S Bulez. Wjelk, ſotrehož je wondano Kopriczanski hajnik
w leſu wohladał, je ſo po ſdaczu ſ naſtich stron ſhubil. S nje-
rjada, wot njeho ſawostajeneho, je ſpōſnac̄, ſo je wón ſe ſornami
žiwiſ. Poſledni tydžen njeſku wjazy žaných ſkładow ſo nim na-
deſchli. Duž ſnadž njeje wjazy trjeba, ſo ſo jeho hiſchecze ludžo
boja. Wjelk, ſotruž je zyli wokolnu w hroſy džeržał, je, kaž je
někto ſnate, w Holbinje ſ jeneho ſwérjenza czeknýl.

— S Lichanja. Sañdženu njeđelu ſo na naſchim rycerſkubu
wjeſezly ſnjow ſwiedžen wotbýwaſche. Rycerſkubowy wobſežer, ſnjes dr. Eiſenſtuck, bě ſe blyſoimi ſwójbnymi a ſo hoſezeni ſ Draž-
dzan pschijel. Pschipoldnju bě wulka hoſežina na hrodze, ſotruž bě
rjenje ſ wěnzamí wudebjene. W 3 hodžinach ſo czelebž a dželawi
ludžo do dolſheho czaha ſetupachu. Prędku herzg piſkachu, ſo ſo
trymiz ſo wós ſ pschedyſchelnymaj wěnzathymaj wółomaj wje-
ſeſche. Na nim ſo ſykanje rěſasche, butra ſo dželasche, ſo psche-
džesche a ſo wſchelake druhe burſke džela czinjachu. Sa wſom
holz̄ w herbſkej drascze, hólz̄ wſchelko na pryslakſte waschnje ſwoble-
fani, mužojo ſ kožami a zypami, rybał je ſakom, žony ſ hrabjemi,
6 kmótko ſ malym džeczem psches ſnježi dwór, park, wokolo hroda
a psches wjeſ do hoſezenza czehnycz. Tam běſeſe jéđze a pječa
doſč ſa zyli gmejnú. Šnjeſej dr. Eiſenſtuckej njech ſo tu w mjeuſe
wſchitſich, ſotři ſu ſo pschi ſwiedženju wobdželiſi, džak wupraji.

— S Budyschyna. Tydženja je ſo mylnje piſalo, ſo je pödla
dželac̄erja ſymneho tež ſahrodnik Mjertink na ſloſniwoſež wu-
mrjel. Poſledniſhemu pak je ſo Bohu džakowanano hiſchecze ſiženje
ſdžeržalo, a hac̄ runje je hiſchecze czeklo thory, je hiſchecze nadžija,
ſo ſo ſmierzce ſmijne.

— S Barta. Njeđelu 2. oktobra ſmjeje ſo w naſchim Božim
domje Gustav-Aldolfski ſwiedžen. Němſki budze ſnjes primarius
Wjazka ſ Budyschyna, herbſki ſnjes diakonas Domaschka ſ Hodžija
prédowac̄.

— S Milocžiz. Pöndželu ſu tu žandarmojo na ležomnoſeſi
ſublerja M. czelo džecza wuryli, ſotruž bě ſublerjowa džowka

potajne porodžila a jo naſſkerje ſadajiwſchi jo ſahrjebała. Rapacžu
mac̄, ſotraž je ſo blyſojeho njeſkutka wuſnała, je hiſchecze tón ſamy
džen Panczicžanski žandarm do ſamjenſkeho jaſtwa domjedl.

— S Panczicž. Minyl ſchtowrk, 15. t. m., wumre tu naſch
gmejnſki pscheditejicze, dobrý ſchecžijan a dobrý ſſerb — Jan
Andrižki. Wón ſawostaja hľubož ſrudžemu mac̄ a mandželsku, a
niž mjenje roſtudženou džowku a ſynew, ſotrejuž je jedyn do-
ſtudowal, druhý wſchaf ma hiſchecze poſbra ſéta na Budyschifki ſeminar
thodžicž. Njebohi njeđopé ani 52 lět — tola je do wutrobow
wſchich blyſoich ſnatich ſapiſany; njemjeſeſe njepſcheczelow; ſož-
demu je z radu na pomož był, hdžez možesche; nikomu ſchicwdu
činiſ ſjeje. Wſchitzu ludžo ſu jemu dobrí byli — wſchaf je tež
wón wſchém dobrý był. Boh daj jemu wězny wotpočzink!

— S Hucžiny. Maſcha ſchulſta mloždžina je njeđelu 4. ſeptembra,
ſotruž džen měſachmy ſ dobož ſnjow ſwiedžen, ſa wjele lět ſaſo-
ſchulſti ſwiedžen ſwječzila, ſotruž bě ſo tydžen předy ſ deschežowym
wjedrom pschekayl. Popoldnju w 3 hodžinach ſo džeczi, pschunu
draſtu wobležene, ſnjes duchowny, ſchulſty pscheditejiczerjo a wjele
woſbadnych w ſchuli ſhromadžicu. Po wuſpewanju ſchtucžki ſherluſcha
„Khwal teho ſnjeſa, o moja duſcha“ ſnjes wucžer ſchirmer rēč w
Sedanskim ſwiedženju džeržesche. A temu ſo pschednoski ſnjeſa
fantora Hajnika wo Bismarkowym ſiženju pschisamky. S wu-
ſpewanjom ſherluſcha „Budž czesč a khwalba wjeſchennemu“ ſo
aktus, pschi ſotrehož ſapocžatku běchu ſchulerjo a ſchulekſi deſlamo-
wali, ſkoneži. Mjes tym bě ſo wjedro wuſažniſo. Džeczi ſ psch-
nym czahom na ſnježu ſahrodu czehnycz, hdžez ſo ſe wſchelakini
hrajemi ſabawjachu. Hólz̄ ptaka ſchelachu a na wýžoku ſerdž-
lažachu, ſo blyſu ſebi wſchelake wěžy, na uju ſpovſchane, dele
ſtorhali. Hólz̄ koła rejwachu a wſchelake ſortniwe, tola pschitſtajne
reje wuſwiedžechu. Prjedn hac̄ ſo ſwiedžen ſkoneži, ſo ſoždemu
džeczu dar, ſotruž běſeſe ſebi ſ ložom wuzahnylo, wudželi. Mjes
tym bě ſo czniczka pschiblizila. Džeczi a ſroſczeni ſebi papjerjane
latarnje ſaſwězichu a ſo do czaha ſetupachu. Bě ſo krožny na-
pohlad, hdyž czah, wjazh dyžli 200 latarnjowych noscherjow ſižazy-
do Břeſhny czehnycz, ſo by tam ſnjeſej Alahrej, ſotruž bě ſa-
ſchulſti ſwiedžen ſahladny dar pschepodał, džak prajil a ſlawu
wunjeſl. Tež ſnjeſej ſararjej, ſnjeſej kantorej Hajnikej, ſnjeſej
wucžerjej ſchirmerjej a ſnjeſej Henselej w Hucžinje a wſchitku, ſotři
běchu wuſwiedženje ſwiedženja ſpêchowali, ſo to ſame po-
czeczeniſe wopofaſa. S wuſpewanjom ſherluſcha „Njech Bohu
džakuje“ ſo rjanu ſwiedžen ſkoneži.

— S Maleſez. Kaž tydženja piſachmy, je tudomny wyschischi hajnik
Aluga jeneho zuseho ſtaženeho pba ſatſelil. Hamtske hejtmanſtvo
je někto dla wobaranja pschecžiwo pschycze ſtaženocſi poruczilo, ſo
maja ſo hac̄ do 4. dezembra lětža w ſamjenje, Komorowje pola
Rakez, Žitku, Holeschowje a Holeschowſkej Dubrawje, Ženſtezechach,
Rakezach, Nježwacžidle, Nowej Wžy pola Nježwacžidla, Nowej
Wžy pola Rakez, Nižej Wžy, Trupinje a Scheſchowje pžy na
rječas wjajac̄.

— S Maleſez. Tudomny khězej Michal Němz a jeho mandželska
ſaňdženu wutoru ſloty ſwaz ſwječeſchtaj. Wobaj jubjelſkaj man-
dželskaj ſtaj hiſchecze czilaj a ſtrowaj, tak ſo móžetaj ſwoje dželo
hiſchecze derje doſč ſokonječ. Boh luby ſnjeſej chzyl jeju na
wjeſerje ſiženje dale ſe blyſoje ſhnu ſchewodžec̄.

— Ssředu 14. ſept. pschipoldnju 1½1 hodžin ſtaj ſo ſnjeſej
kučowaj konjej, ſotřimaj ſohonež ſchibał ryby do hatow pschi
pruskej mjeſu wjeſeſche, ſploſchilej a w džiwiſ ſkolu psches Holeschow
hac̄ ſelesniſkemu pschelhódej, po tajfim ſo najmjenſha 1½ hodžim
daloko hnaļej, hdžez jeju ſkonežne ſadžeržachu. Pohonež, ſotruž ſo
prózowajcze, ſonjow ſdžeržec̄, ſo ſo ſemi podtorže. Wón je ſo doſki
fruch ſobu wleſt a je ſo wotpjet pschecž, tak ſo je ſleſkarſu pomož trje-
bač̄ dyrbial. Teho riuija bu dawki ſahladovač Wehner, ſotruž
chzycze ſujemdrjenej ſtacžec̄ w leſu pola Scheſchowa ſadžeržec̄,
podtorhjen, na czož ſemu prediňe ſolo psches ramjo a ſchiju dželce
a jeho khětro ſmječe. Tež wón je dyrbial pola ſleſkarja pomož
pytač. Na ſbože pak ſchibačowemu ani Wehnerowemu ſiženju
ſtrach njehoſy.

— Pöndželu je ſo tu wulſe ſlojenje rybow ſapocžalo. Tuto
lěto ſo něhdž 90 hatow wulſi. Tucžne kharpy ſ Rakezanskih
hatow maja dobre mjenou a ſo do wſchich stron roſpſchedawaja.

— S Lubija. ſsobotu popoldnju je jedyn wobydleč ſe ſſerbſich
Pawlež w enym běrnazym polu na prawicy ſchoſeja na Lubiſich
honach czelo derje ſdraſežencho něhdž 20 lětnego mlodeho czlowjefu
namatał, ſotruž běſeſe ſebi ſe ſamomordarſkym wotpohladom ſultu
do hlowy a druhi ſultu ſe wutrobje ſelil. Revolver, hiſchecze ſ pje-

czimi patronami nathykany, pôdla njeho ležesche. Kaž je s nama-
kaných papierov widzec, je ſamomordat pſchekupſki Wollmann
s Dražožan.

S Kettliz. 17. njedželu po ſw. Trojicy, 2. oktobra, ſo knies
farſki vikar Gerhard Voigt s Lupoje jako nowy kaplan w Kettliczan-
skim Božim domie ſapofaſa, a to na němſkim ſemſchenju pſches
knjeſa tajneho zyrtwinſkeho radzicela Kellera a na ſebskim pſches
knjeſa fararja lic. theol. Rjenča.

S Kamjenza. Njedželu wjeczor $\frac{1}{2}11$ hodzin wot połdnia
ſ połnozy ſ njebja meteor leczec widzach; ſ wopredka mały, býwaſche
wón pſchezo wjetſchi, czim bôle ſo ſ ſemi bližesche a ſtončenje ſe
býlnym ſawrjeſnjeniom roſleczi.

Se Sohlanda nad Sprewju. Njedaloſko čeſko-sakſich mjeſow
je ſandženu njedželu jedyn čeſki namjeſny dohladowat 60 létu
čanju Láschowu ſe Schönařov ląteliſil. Do tyla ſady trzechena ſo
žona morva na ſemju ſwejey. Žona bě po neſchtu ſhoseja a petro-
leja ſa mjeſu ſchla a chyſte tele wězy bjeſ zla domoj donjeſc. Njordaſku kultu je pječa namjeſny nahladowan Schmidt ſ Wölms-
dorſa wutſeliſil.

S Niſkeje. Ssředu tħdženja je tu kantor em. Bohuwer
Waſko wumrjet. Wón bě ſo jako ſyn wuczerja ſana Waſka
w Bělej Wodze narodžil. Bolesławski ſeminar wuſhodžiwschi bu-
wón w lēce 1847 jako pomožny wuczeſ ſ 38 tolerjemi lētneje mdy
a darmotnym hoſpodowanjom w Krjebi poſtajeny. W teſle ſlužby
wón 4 lěta ſawofa. Po wumrjeſu kantora Maczija jeho w lēce
1858 ſa Krjebianſkeho fantora a hłownego wuczerja wuſhodžiwschi.
Dla čeſkeho ſthorjenja na čuwny dyrbjefte wón w lēce 1865
ſwoje ſaſtojnſtwo ſložic. Nekotre lēta hiſteče w Krjebi pſchewywschi,
ſo wón do Niſkeje pſchewywschi, hdyž je ſebi ſe ſwojim pſcheczelnym
ſmyſlenjom a ſajimanjom, kotrež ſa roſwieſe města poſkaſowaſche,
povſchitkownu luboſez dobył. W ſwojich ſtrowych lētach je wón
tež nekotre ſerbſke ſpěv ſpězniſ, kotrež ſu ſo w "Luzičenje" wo-
eziſtečale.

S Hórlí pola Niſkeje. Ssobotu popołdnju je ſo w ſrjeđznej
Hórlí knježa piwarcnia wotpaliſa.

Se Spal. Šańdženy pſat 9. ſeptembra pſchipołdnju $\frac{1}{2}12$
hodzin ſ bróžne tudomneho kheſkarja Hanža Ducžmana woheň wu-
dyri, a ſo na domſke a ſwiniaſy thlew wuſhodžiwschi tele twa-
rjenja do procha a popjela pſchewobroczi. K haſhenju běchu wo-
hنجowe wobory ſe ſykanu ſe Spal, Wojerez a Wulfich ſdžar
pſchijele. Kaf je woheň naſtał, njeje ſo wuſhodžiwschi. Ducžman ma
ſaweſčene.

S Hródla. Ssobotu w noz̄y je ſo na Budyskej dróſy bróžen
fabrikanta J. P. wotpaliſa.

S Kuhlanda. Wutoru je ſo naſche město ſ wjetſchi woh-
njowym neſbožom doma pſtało. Khežje a pôdlanske twarjenja
pjeſkarja Walthera, Müllera, murjerſkeho miſchtra Pawlaka, bliðarja
Kerjtena a Grafa ſu ſo do procha a popjela pſchewobroczi. Woheň
je rano $\frac{1}{2}7$ hodzin w hródzi pjeſkarja Walthera wudyril.

Priopk.

* (Njewjedra.) W Döbelniſkich ſtronach ſu ſandženu poňdželu
ti ſylnie njewjedra byle. Sedyn blyſk w ſörniſach do kheže džel-
acžera Henczela dyri. Twarjenje ſo do cjiſta ſpaliſ. Tež w dru-
hich wſach ſu ſo twarjenja ſ blyſkom ſapaliſe. Na dróſy pola
Czepliz blyſk runje pſched tjiomi murjerjemi, kotsiž domoj džechu, do
telegraſowej žedze dyri. S powětrowym cjiſtečom ſo mužojo neko-
tre metry daſolo do ſady wjerhnychu. W Náru pola Koldiz blyſk
bróžen ſublerja Spreera a w Hohnbachu domſke ſublerja Stecherta
ſapaliſ. Na Lipſczañſkej dróſy w Koldizach ſo jedyn Draždžanski
jegeč, na ſtraži ſtejaz, poſkuſchi. W Hammerwiesenthalu ſo nje-
wjedro ſ kruſami pſchewobzec. Woheňje na cjiſtej ſtronje kruſy
taž hufte padachu, ſo mějachu ūki napohlad, kaž ſo býchu ſe ſněhom
pſchifte byle. W Terpiſach blyſk Kóbelez hoſczenz ſapali, kotrež
ſo do cjiſta wotpali. S mojerjow, w hoſczenzowym ſalu dželazech,
ſo jedyn pomožnik poſkuſchi, tež ſo jemu wſchon dželazki grat ſpa-
li. S Bornaskej ſtron teho runja pižaja, ſo je tam na wjele měſt-
nach Bože njewjedro do twarjenjow bile.

* (Kranjenj ſw. n.) W Hartawie w Schleſynſkej je ſo ſ wěze
tammijſeje katholifſeje zytkwje ſwón ſhubil. Hacž dotal hiſteče ani
ſlěda nimaja, ſchlo je tji zentnarje cjezki ſwón wotnjeſč.

* (Porod w ſelesniſkim woſu.) Mjes Wellmiz a Koschi-
nom je ſo pſat w noz̄y jena wotwernia wotpaliſa. Wulka licžba
wotwornow je ſo ſpalila. Na jemu poſku dželacžetu, kotrež ſo w
nóznym čahu do Hornjeje Schleſynſkeje wjetſchi, je napohlad

mózneho wóhnja tajſi ſacžiſhcz cjiňiſ, ſo wona ſo wuſtróžawſch
krótki čaſ po tym džeczo porodži. W Sommerfeldze dyrbjachu wós
ſ čahu wuſtajieč, ſo mohli njedželmu ſ jejym džeczom do hojetne
dowjefceč.

* Pſchewywscho kheſkly nadpad je ſo na Waldenburgſko-Ober-
lungwitskej dróſy na Hermanczanſkich ležomnoſeſzach ſtał. Tam
ſchtrukarja Davita Reutera ſ Kuhſchnappela zuſy muž na dompužu
popołdnju w ſchtrwóte hodžinje nadpadźe. Tón njedozinik, na-
ſtróženeho Reutera poſtorežiwiſchi, jemu jeho pjenježniſu rubicž ſpata.
Hdyž ſo jemu to Reuteroweho kylneho wobaranja dla hnydom
njeradži a dokež ſo ludžo, kiž běchu Reutera na pomož wolač
blyſcheli, bližachu, wutorze wón nadpadnjenemu měch ſ rukajzami a
czeſkaſche. Hdyž pak widzec, ſo ſa nim běža, wotežiſh wón
ſwoje rubjeſtvo a ſtvochny. Žandarmerija pak jeho hiſteče tón
ſamhny wjeczor ſaſlapa. Nadpadnik je 26 létu moleſki, Otto
Selbman ſ Gersdorſa.

* Svože dyrbj člowjek měč. K bankiej Wagnerzej w Liberzu
wóudano člowjek pſchiniwž, tiž ſo dželacžer bycž ſdacha, a pro-
ſteſteče jeho, ſo by jemu 100 frankowſki ſerbſki lös wotkupiſ, wu-
dawajz, ſo jeho žona w njedželach leži a ſo dyrbj niſy dla ſwoje
poſklednie wobſedženſtwo, tutbō lös, kotrež je ſebi na wotplaczowanje
kupiſ, pſchedacž. Knjeſ Wagner jenemu ſwojemu ſaſtojnikej poruciſ,
ſo by do nowinow poſhadał, w ſtruchyž ſo dobycža wosjewouja, a
hdyž bě ſo to ſtało, temu mužej rjekný: "Wý wjazh hacž 100 frankow
doſtanjecze". — "Ach, hdyž bycž jenož 100 ſchěžnakow doſtał,
mohli je trjebacž." "Doſtanjecze hiſteče wjazh; pſches 1000 ſchěž-
nakow ſeje dobyli." — Tón muž i hłowu wjetſchi a měnjeſchi
potom: "Njeměcze mje ſa blaſnja a njecžerje ſort ſe minu!"
"Ně, ně, žadyn ſort njecžerju, wý doſtanjecze 3500 frankow". —
Knjeſ Wagner jemu na to ſdželi, ſo je jeho lös wuczeſhneny a
nažadža jemu jeho dobyt. Wulka ſbožownoſež ſo na dobycžerjowym
woblicu ſwetzesche, hdyž telko pjenjes doſta. Wón da temu
młodemu mužej, kiž bě ſa njeho do nowinow poſhadał, 10 ſchěž-
nakow a wopuſteče ſara ſwetzesel, ſebi ſuſinu hacž horyje twjerdze
ſapinhwitschi, jara džakowny Wagnerjowu pižatnju. "Moja žona
njebudže mało ſtaſacž, hdyž tak wjele pjenjes wohlada", ſo wón ſo
wotſalo praji. Tón ſbožowny muž je ſhudy holanskí dželacžer
ſ jeneje wžy pod ſeſtedom. Něk ſhaze ſebi khežku ſupieč.

* (W wžy kónz wſale.) W Zimmernje pola Apoldy je tam-
niſhenu wotwernia zytkwje ſtadlo wotwornow tele dny kónz wſalo.
Słotny ſteſt je praji, ſo je na njesablikm wotemrjeſu wotwornow
pſchermérne ſranje pſchermérnych kloſow wina.

* (Džeczo ſo ſadu hłoſ.) Se ſſmilneje w Thüringſkej piža-
ja: Njewobhlađniwe waſchinje, mały džeczom ſ ſměrowanju gumijowym
klobučk do huby podacž, je tu ſmjerč jeneho džecža ſawinowalo.
Džeczo bě klobučk požirjowſchi ſo ſadu hłoſ.

* Spodžiwnje ſo na ſcžehowaze wosjewjenje měſchějanſkeje
rady města Thuma poſlucha: Wſchelaz wobydlerjo maja waſchinje
nózne ſudobja wodnjo ſ wotnom won powědhecž, dokež ſo ſ tajfim
cjiňenjem město na žane waſchinje njeporjeniči, ſo wone ſ tutym
pjenježnym khostanjom jaſaſ.

* W Freyſtadtut wětrníkowe wotſchidlo poſtečzaſtneho ſylna
wětrníkarja Waltera ſhrabny a jeho tak mózne do hłowu dyri, ſo
hólczeč w noz̄y na ſtchafenje moſhow wumrje.

* (Horzota piži franzowſkich manevrach.) Piži ma-
nevra, pola Breita ſo wotbýwazych, ſo wojaž ſ horzotu tak cjiwi-
lowachu, ſo tſio ſ nich ſpataču, ſo morič, ſo njetrjebali dale na-
pinanje piži njesmérnej horzocze ſiſeč.

* (Sprawnoſež njebožowneho.) Tele dny mandželska
polizajſkeho prefekta w Parisu, knjeni Blanc, Paſſy wopryta. ſſo
domoj wróžniwſki, wona pſty, ſo bě ſwoju pjenježniſu ſe 184 fran-
kami ſhubila. ſſo wě, ſo měnjeſche wona, jako polizajſkeho prefek-
towa mandželska najlepſhu naprawu ſ ružy, ſhubjene pjenjeſh pſtač-
dacz. Hžo naſajtra ſo jej wosjewi, ſo je ieje pjenježniſa ſ jeje
zytkym wopſchijecžom namakana. ſſo by ſhonila, hacž je namakač
člowjek, kotremuž ſo dobre myto pſchihodžilo, ſo knjeni Blanc
ſa nim napraſhovacž dasche a ſhoni ſo je namakač wěſtý Louis
Dubourg, ſe ſlužbu puſchęzheny moſhadowat khorč, kotrež, hdyž tu
pjenježniſu namakač, w jenej ſ najnižſich korečmow bydlesche, kotrež
pak dyrbjefte wopuſteče, dokež hoſpodu ſaplačječ njemžesche.
Knjeni Blanc něk ſadu poruciſ, ſo dyrbj ſo tón muž wuſlědžicž, dokež
chze wona ſwojeho muža ſamóž, ſo by jemu někoſtu ſlužbu wob-
staral, a pſchede wſchém dari wona jemu te 184 frankow. Wot
teho čaſa ſo na wſchě waſchinje ſa tym mužom ſlědi. Móžno,
ſo je mjes tym hłoda wumrjeſ.

* (Wo plahowanju bérnow.) Jedyn ratać dasche létza na běrtlutra, jenak s bérnam pošadžentmi, na pscheměnja rěnczku kčenje wotichczipac̄ a szézhovaz̄ wunošch̄ dosta: S džezac̄ rynkow bérnow s kótrch̄ bě kčenje wotichczipane, wón 23 kózow sésbera, mjes tym so s džezac̄ druhich rynckom jenož 2½, kóra bérnow domoj khowasche.

* (Psiči kúpanju s̄o wotpalič.) Bě to minjeniu njedželu. Tuznota knjegesche hžo rano sahe, a wotročk Zobst se wžy Sz. pola Stallupöniow mějše njeprchewinjomne žadanje s̄o wukupac̄. Duž k hatej khwatasche. Tam na selench̄ haczenjach drastu wotpožiwschi s̄o do wody wali. Sažehlenu zigaru bě duž do wody na brjoh cžízhyl. Ta bě na jeho drastu padnyla. Mjes tym so Zobst w hacze brodžesche a p̄luwasche, s̄o jeho drasta na haczenjach sapali a s̄o na popjel spali, prjedy hacž s̄o wbohi hóz na wohen dohlada. Jeho nješvože a dompuč běschtej tak změschnej, so jej žadyn pryslak njeby změschnejsch wopisac̄ možl.

* Rüb ježne mordatstwo je s̄o něhdžé psched schtyrjomi njedželeni w Malchowje, sadu Weissenseeja ležazej wžy, stalo. Hdyž někto dželac̄ero se Silberbergowej zyhelnicē do jeneje kolnje stupichu, do kotrejž sa dlešči čžaž nichto pschitshol njebe, tam kylnu wón tlačazeho čžela wucžuchu. Duž zylu kolnju pschepytachu. Bórsy tež w jenym kueže se kłomu pschitryte čžela mlodeho čžlowjeka namakachu, kž bě hžo jara pschitlate. Blíže pohladawski widžachu, so bě tón muž dwóžy do wutrobnia třeleny a s̄ tym morjem. W jeho draseze njebe dale niežo dyžli knjžki, do kótrchž bě ſebi to a tamne ſapikoval. S tych knjžkom bě widžec̄, so bě tón morwy jedyn pjekarſki, Ernst Eubert rěkay, a so je s̄o 25. mérza 1870 w Ohrdruffje w Durinkskej narodžil. S wopredka ſebi myſlachu, so je ſebi ſam živjenje wſal, ale bórsy je s̄o poſkaſalo, so je ſe ſkótniskej ruku ſkonzowanu, pschetož w zylej kolni njebe nihdžé žana třelba namakac̄ a tež niz kraweho blaka, runjež je Eubert vjele krieje ſhobic̄ dyrbjal, tež bě jeho pjeſl ſ kru wopanzanu. Wón bě wobojsaj do ſeweho boka a to runje ſ wutroby třeleny. Mordat je ſwój wopor potom, so by s̄o hýdom njenamakal, do teje kolnje donjeſk a ſe ſkolumu pschitryl. Jedyn Malchowskij pjekarſki na draseze morweho s̄ polnej wěſtou jako teho muža ſažo ſpósnā, kotrejž bě ſe ſe ſonž julija ſ jenym druhim rjemjeſlnikom w Malchowje widžał a ſefšal.

* ("Wažnosć" europiſkých knjegę ſkow.) Žene nowiny ſu wucžuchile, ſelko žana knjeni, kž na europiſkim tróni ſedži, waži, a ſu ſebi ſwére, ſwoje wucžuchlenje do ſwéta trubiež. Tak je ſiwt ſhonil, ſo je italska kralowa najčeſčha. Wona 80 kilow waži; jendželska kralowa ju ſe ſwojimi 78 kil. nimale doſčezhnie. Sa týmaj ſzéhuj: ſchpaniſka kralowa ſe 67 kilow, belgiſka kralowa ſ 65 kilow a němcka ſhžorka ſ 62 kilow (?), portugalska kralowa waži 60 kilow, ruſka zariza 59 kilow a něft bohužel njeboha rakuſta ſhžorka wažesche jenož 44 kilow. Ale najložscha mjes wſchitkimi je tola, ſo wě ſo na čžele, mloda hollandska kralowa Wilhelmina.

* Psches Windwardske a Leewardiske kupy w połodniſkim Czichim Morju je 14. septembra ſatraſhym wichor ſchol a wulke ſapuſčenja načinił. Najbóle je St. Vincent czerpi. 3000 čzlowjetow je pježa morjenc̄ a 20,000 je bjes wobhdenja. Khež a zyrkwy ſo ſ mórkimi ſolmami, kotrejž wichor na kraj cžerjesch, wupuſčichu. Tež Guadalupe ſo cžejto potrjedi; 19 čzlowjetow živjenje ſhubi.

* (Króſna fotografija.) W jendželskich wědomostních nowinach ſnaty astronom a pschirodophytif kapitan Noble ſzéhovaz̄ ſpođiwny podatok powjeda, kotrejž cžim wjazh džiwanja ſbudzuje, dofelž je mjenovaný kapitan jedyn ſ najkwiſomickiwsich a najſtróſniſich hledžerjow. W lécze 189— na ſwojim kuble ſemjan X. wumrje. Najlubſcha ſtwa jeho ſwójby bě knihovnja, a poſrjeby džen džowzy ſemrjeteho wobſamkyschtaj, ju fotografac̄, ſo měloj hród wupuſčiwschi wopomnjenku na nju. To ſ malym fotografowanym apparatom cžinischtej. Psiči dželanju fotografije (roſwiču negativa) na jenym proſdnym stole wobras ſedžazeho muža wohlaſtej, kotrejž hýdom ſa ſwojeho nanowy wobras ſpóſnaſtej. Džowzy ſo ſmjerz wutrobiſtej a chyztej tu wěz najprjedy potajic̄, wonaj pak dwě fotografijí ſežinischtej, a tak tule wěz jich ſnacž ſhoniču. Tajka fotografija kapitanej Noblej psiči piſanju pschedležesche. Bibliothekaje wulka ſtwa, kotrejž ſeženy ſu ſ knihemi pschitryte, tola ſo w njej žaných wobraſow a fotografijow njenamaka, kótrchž wotblyſtej budžiſte ſo možl wobras na stole ſtvoric̄. Na fotografiji je prawa ſtrona jaſniſcha dyžli lěwa; prawe ramjo pak a ruka, na lěhaňskim stole wotpočowaza, kaž tež dloń, kotrejž kapitan Noble ſ lupu pschepyt, ſu jara wótrje ryžowane. Na kónzu kapitan pschispomii, ſo je jemu jako praktiſkemu fotografej ta

wěz do zhlá njevuſložomna, a wón ju na ſjawnie da wocžaujzy, ſo ſnadž něchtio nětajke wuſoženje ſa to namaka. Do duchow wón ſam njevéri.

Sa naſh ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžlo: 46,753 hr. 90 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Sslepjanske ſpěvańska towarzſtvo

3 = 10 =

Pondželnižy: Wowežerjo 70 np., ſoliſtu hroſnje wuhwisdachu 40 np., Dietrichovi piſkarjo 1 hr.

2 = 47 =

W „Katholikim Pózle“ cžíklo 37 lěta 1898 hžo , kwitowane:

Kadwořska platowa komiſija (ſwojeje staroby 25 a 40 lét = 65 binow = 6 hr. 50 np.

— wježole rejvatki + 85 np. — wovežerjo + 45 np. — kulerjo + 24 np. — khotſtanje wot S. + 20 np.) hromadže: 8 hr. 24 np., roſkolnižy 2 hr., Michalej ſ kapři wudréli 39 np., privatna ſběrka na kvaſu knjesa primizianty Scholty we Wotrowje 10 hr., tſjo wovežerjo we Wotrowskej wucžeſti napaſli 75 np., Delanská patentna komiſija (i Janow, wulki dobroceſet) 90 np. + 60 np. + 60 np., na mlođym kvaſu w Hórkach wukluſal B. 1 hr. = ... 24 = 48 =

Hromadže: 46,783 hr. 95 np.

S džakom kwituje

farjadniſtwo „Macziž ſserbſleje“.

K wobsamkujenju žižow 1898.

Hlejež, ſak ſemja bě bohata plodow!

Sanjeſcze džakm ſpěw, wutroby wſchě!

Bóh je dal wježle do hětow a hrodow,

So je nam wobradžil bohate žně.

Něk tež čžlowk ſhudy, kž druhdy tu traða,

S radostním čžozom do pschichoda hlaſa.

Khwalba budž Bohu! Khwal, dufčha, joh' džiwy,

Wutroby, ſjednočzeze w modlenju ſo;

Wſchitko, ſchtož we ſebi wodnych ma žiwy,

Sawyſſaj ſobu: „O ſhwatj je Bóh!

Sswatj, haj ſhwatj! Kral ſhwatjeho wójska,

W ſtvrbiſje ſo ſiwi joh' wſchehomóz bójska.“

Pracjče, ſchtó runy je tutemu ſkrije?

Bohatiſtwo ſhwatj? Ach, jeho je wſchó,

Chzyl něchtio joh' knjeſtlu ſnadž poſtaſic̄ mjeſu,

Nač by tón podarmo prózowal ſo;

Bóh je wſchó ſtvoril, wſchó ſdžerži a ſkyc̄i,

Wutroba ſedžbij, něk ſ tobu wón rěži:

„Ta ſhym cže ſtvoril, mam na tebie prawo,

Na wěznečmu živjenju ſhotowach cže,

Na mojej ſtronje je wſchitko ſo ſtalo,

So byl ty žiwy; — tak lubuju cže:

S nowa ſhym ſ dobrotu ſ ſebi cže čžahný,

So by ſo wobrocžil, ſ poſucze ſtanil.“

„Ta ſhym twój ſbžnif, ſhym droho cže ſupil,

Sa tebie pschelai ſhym ſam ſwoju krey.

Ty ſy ſo w ſchczeſi mi ſ wobſydeſ ſlubil,

Wotřej ſo cžertej a ſe mni něk ſtej.

S nowa ja ſlapam, cže proſchu a hnicžu,

Njewostani dleje na neprawym pucžu.“

Nimamý ſhvalby, ſiž wot nač Bóh žada;

Se živých žadyn jenicžti prawy tu njeſ!

Wytajmy ſbžnosć, něk hýchče je hnada,

Wolutnym ſicži ju ſeſuža frej,

Kiž tu jom' pod ſchijom ſhvěrni ſu byli,

Na ſemi ſhodžo ſhyw dobrh ſu ſyli.

Wróćmy ſo ſ njeſu, něk hýchče je hnada,

Wukupny ſebi tón pschihodny čžaž;

Bórsy ſnadž wot nač ſo licženje žada;

Hospodař ſ winizy wotwoſa nač;

So hýchmy ſ hnady po próz̄ a dželi

Wotpočink w rowje, žně w njebejchach měli.

H. P. ſ Mjeſchiz.

Z nakładem M. S. je w 2. przedziale a powiększenym
wudawku wuśoł

Towařšny spěwnik

za serbski lud.

Zestajał K. A. Fiedler.

Tónsamy je we wudawańi „Serbsk. Nowin“ kaž tež pola
knjeza překupca Mjerwy za 1 hr. 20 np. dostać.

Rěčnica serbskeje rěče.

Spisał Jurij Kral, kapłan w Draždananach.

We wudawańi „Serbsk. Nowin“ je dostać ja 4 hriwnej

HISTORIJA SERBSKEHO NARODA.

Spiżaschtaj Wilhelm Bogusławski a Michał Hórník.

Ssmoserjez knihicjischcérnja

w Budyschinje w ſerbskim domje

Inhi, ſlicžbowanja, viſitne a pschepröſchenje khartki,
ſtaſtojnje ſormularj, wuſtawki, blidne ſpěwy atd. atd.
we wſchēch rěčzach derje a tunjo cíjichézi.

„Sswjaty poſt“
je pola knjeza Ssmolerja w Bu-
dyſchinje ja 75 np. dostać.

Schpruchi na ſczenu
(se ſlěbornym piſmom wutbęzene)
po 25 np. a 50 np.
ju dostać
we wudawańi „Serbs. Nowin“.

Sserbske ſpěwárſke
w najwoſebniſkich a jednorých
ſwiaſtach ju po tunich placzisnach
na pschedan we wudawańi „Serbs.
Nowin.“

Serbske
kmotsaze liſty,
ſbožopſchejaze kharth,
narododženje =
ſklubjenje =
ſwahlne =
druge ſkladnoſte kharth,
woſebitoſe: napohladne kharth
ju dostać we wudawańi „Serbs.
Nowin“.

W Lutjezach cíjlo 18 pola
Hodžija ho wotrocž a pohoncž
hnydom do ſlužby pytataj, dokelž
dyrbitaj dotalnaj do wojeſſkeje
ſlužby ſastupiež.

Ležomnoſež ſi wojskaſtwom a
kowatſtwom je w jenej zyrlinskej
wžy w Sserbach na pschenajecze
abo hnydom na pschedan. Wſcho
daſſe je ſhonicz we wudawańi
„Serbs. Nowin.“

Nowe volnojerje

po wſchēch placzisnach porucža

Ernst Glien

pschi žitnych wiſach 48.

Sswjoi bohacze ſtjadowanym ſklađ

z i g a r o w

100 ſchtuk hijo po 2 hr. 40 np.

trijesam kurjerjam naležnie porucža

Bruno Halke

na ſwontownej lawſkej haſhy 9.

Maschinske wolije

ruske a amerikansle
ſa čežko a lohko ho cíjiraze
maschiny,

zylindrowe wolije

w wſchelakich družinach,
konſiſtentny

maschinski tuč,

woliſ ſa ſchijate maschiny
w bleschach po 30 np. a po waſh
ma pschezo najwjetſchi ſklađ a
porucža tunjo

Otto Engert

en gros drogoſe khlamy en détail
na ſwontownej lawſkej haſhy 10.
dalokorečzak 33.

Šdze je dobrý khoſej
dostać?

Pola

khoſejoweho Sachſu

na bohatej haſhy 5.

Koprowy
vitriol
zyly a tolčeny
k nacjinenju pschenyj jara tunjo
porucža

Otto Engert,

en gros drogoſe khlamy en détail,
dalokorečzak cíjlo 33.

Valem khoſej

wubjernje ſłodžazy a měſchanym
punkt po 90, 100 a 120 np.
porucža

Ernst Glien

pschi žitnych wiſach 44.

Byle tucžne howjaje mjaſzo
punkt po 50 np.,

ſotbaſu punt po 60 np.,

čerſtvy ſotbaſowý tul po 40 np.,

wuſchrjeny ſoj punt po 40 np.,

polč pschi 5 puntach po 70 np.,

žadlo punt po 65 np.,

kuſhene mjaſzo punt po 70 np.

porucža

rěnik Wagner

na ſeminarſkej droſy.

3igarj.

Wſchelake ſbytki 5 np., 4 np. a

3 np. zigarow pschedawam, tak

dolho haſz ſklađ dožaha,

3 ſchtuk po 10 np.,

10 ſchtuk = 30 =

25 = = 70 =

100 = = 2 mif. 75 np.

H. Kunack naſklednik

na bohatej haſhy 8.

Rjeſkoſty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družinny tobaka w 10 np.=

paſczika, jara dobry ſchampowanſki

tobak, bohaty ſklađ zigarow po

wſchēch placzisnach, mjes druhim

tež zigary po 2 np. porucža

Jurij Schwiebus

(prędy August Bartko)
na ſwontownej lawſkej haſhy 10.

Najlepſche nowe volnojerje,

jara dobre a tucžne rybby,
mandl (16 ſchtuk) po 45 np.,

75 np. a 100 np.,
porucža

H. Kunack naſklednik.
na bohatej haſhy 8.

Jed psche ſchwoby
ruče a ſi wěſtoſču ſtukowazh.
porucža

Germania drogoſe
dr. Roever.

Wſchē družinny
koruſhlow
hamzneho mlęčza,
ſardamomen,
muſlatowe ſwěty,
běly a cíjewjeny popjer,
piment,
ſaſran
porucžataj tunjo

Měrſchez bratrow naſklednik
pschi žitnych wiſach 30

Strauch a Kolde
na ſamjentnej haſhy 3,
dalokorečzak 81.

Karbolineum,

najkmanſchi woliſ k wobelenju a
namafanju, w woprawnych cíw-
zach po 2 centnajromaj, kaž tež
w mjeñſkich cíwzach a po waſh
ma na ſklađe

Otto Engert
en gros drogoſe khlamy en détail
na ſwontownej lawſkej haſhy 10.
dalokorečzak cíjlo 33.

Zofrowy ſyrup
punkt po 10, 16 a 20 np. jako
dobru twori porucža

Ernst Glien
pschi žitnych wiſach 48.

Misionski živjedžen w Maleščezach.

Niedżelu 25. septembra smjeje ſo w Maleščanskim Božim domje ſwvjedžen ſmietownego misionista a to po połdnu w 2 hodž. ſe ſerbiskim przedowaniem k. fararja Mrošaka-Hrodžiščanskiego a w 4 hodž. i němskim przedowaniem k. kapłana Sarjenka-Budyskego.

Na tute Boże ſlužby wutrobnje pſcheproſchuje

Handriš, farat.

Budyska Bjesada.

K česci poswiećenja prěnjeho džela Maćičneho domu Budyska Bjesada srjedu 28. septembra t. l. **spěwański koncert** a mały **bal** w Budyskiej třeletni wuhotuje, na kotryž so pôdla Bjesadzinych sobustawow sobustaw Maćicy Serbskeje a serbska studowaca młodosć najwutrobnio přeprouſja. Připrošeni hosēo cheyli so ze zastupnymi khartkami, kotrež su pola k. časnikarja Krawca dostaē, wupokazaē.

Koncert so wječor $\frac{1}{2}8$ hodzin započenje.

Předsydſtwo.

Towarſtvo ſerbſkich burow w Bučezech
smjeje niedżelu 25. septembra popołdnju w 4 hodž. ſwoje poždzenie, w kotrymž maja ſo wſchelake ważne węzy wutradziec.

Duž wo bohaty wopyt naležne prožy

pſchedzkydſtwo.

Ralbičjanske ſpěwarſke towarſtvo
smjeje niedżelu 18. septembra wulēt do Ralowa a wuhotuje tam ſerbſki konzert, pſchi kotrymž tež prěni krócz Rulowske ſerbſke ſpěwtow. wutstupi. Sapocžat w 7 hodž. Po konzerze **bal**. Hosēo a towarſtwa ſu lubje witani.

Pſchi ratarſkej ſchuli w Budyschinje
a pſchi ſhadarskej a ſahrodniskej ſchuli, i njej ſjenocženej, ſo ſymjski ſemester wutoru 18. oktobra 1898 sapocžne. Pſchipowjedženja ſa wobej ſchulſkej wodželeni pſchijima a wſcho dalsche wukasa direktor J. B. Brugger.

Wotewrjenje ſchewſta.

Cžeſczenym wobylterjam Nježwacžidla a wokolnoſcze ſo wjedženju dawam, ſo ſzym w kheji knjeſa pſchekupza Hauffa w Nježwacžidle ſchewſto wotewrili.

Budu ſo ſhwemu pržowacž, ſo byh ſkoždeho, kotryž mje ſo dželom pocžesči, ſpoſoju, a proſchu, na mnje dobročinje džiwač.

S pocžesčowanjom

Albert May.

Wotewrjenje ſwěrinskeje pſchedawarnje.

S tutym najpodwołniſhō ſo wjedženju dawam, ſo ſzym w Budyschinje na ſerbſkej haſy čižilo 6 podla ſlónnika Junga

ſwěrinsku pſchedawarnju

wotewrili.

Swoje pſchedewacze cžeſczenym ſerbam najnaležniſhō poručeo, ſo ſo dobom na hońtwierjow ſo najpodwołniſhō proſtu wobročzam, ſo džyli mje ſo pſchiwobročenjem ſwěrinh dobročinje podpjeracž.

S najwjetšim pocžesčowanjom

M. Berger.

Kublo na pſchedan.

Bližko wjetſchego města ſakſkeje hornjeje Lužicy ležaze **kublo**, něhdže 105 aktow wulke, ſo knjeſkim domyškim a ſahrodu, maſiwnymi tvarjenjemi a dobrymi ležomnoſcžemi, wſho w najlepšim rjedže, ma ſo ſo doſpolnym žiwhm a morwym inventarom a ſe wſchěmi žižemi dla dželena herbstwa placžiñ hōbno pſchedacž.

Wſho dalsche wukasa **Khorla Meisel** w Budyschinje na hornjeſkej haſy čižilo 21.

Štō ma 1. a 2. lětnik „Lužicy“, maćičnej knihowni ſluſacy?

K. A. Fiedler, knih. M. S.

Dzělacžerjow

na nowotwar knježeho hospicja w Droždžiju hnydom pſchi wulke mſdže wytam. ſso ſamolwicž na nowej haſy 6 w Budyschinje abo poła volera w Droždžiju.

Berhard Schöne.

Rakečanske serbske towarſtvo „Lipa“

zmjeje jutře niedżelu 18. požnejeńca popołdnju w 4 hodž. w Křižanec hospencu swoje měſačne posedženje, k kotremuž je jedyn sobustaw przednošk dobročinje přilubił.

Duž wo bohaty wopyt prosy předsydſtwo.

Spěwařſki towarſtwa

rjane němske arije a kheřluscze ſo pohrjebam a werowanjam porucžam. Tich je 30 hloſow a 33 textow na połtsecža listinje w placze jenož po 25 np. K ſymjertej niedželi ſu arije ſa měſchanym chor, wſchē druhe ſu ſa mužske hloſy. Dostacž ſ adreſu: wužer Schwela w Schorbus b. Leuten (Cottbus).

Jan Vogel w Hrodžiſhczu

hwój ſtad wobucza, rjaneho a derje dželaneho po tunjej placžiñje porucža, taž tež wſcho wobucze porjedža a jo po mierje ſa krótki čaž ſhotovi.

Služobne holž ſe wžow do lohkeje ſlužby, mloſkove holž, ſlužobne džowki, wotrocžkow, poſhoničow, tſecžakow, wolažych, dželačerſke ſlužby pſchi wulke mſdže wytam Spannowa na malej bratrówſkej haſy 5.

Služobne a kuchniſke holžy do tudomnych a ſwokownych ſtron, wotrocžkow a džowki hnydom a ſo nowemu lětu wytam Dynastowa na ſchidatſkej haſy (Siebergasse) 3.

Naš horzylubowany nan a mandželski,

Jan Andricki z Pančic,

je štvortk, 15. sept., po wulkich boloscach čiše — a podaty do Božeje wole, zemrjeł — w 7 hodž. rano. Wo njeho z tyšniwej wutrobu žaruja a wo zastupnu modlitwu za njeho proſa

Haňza, mać; Marija, mandželska;
Jan a Miklawš, synaj;
Hana, džowka.

Pischiloba i číslu 38 Serbskich Nowin.

Sobota 17. septembra 1898.

Placisny rěsneho skotu na Draždanskich slotnych wilach

12 septembra 1898.

Placisny po zentnarju a hrivnach.

Slotne družiny a wojsnamjenjenje.		Šiwa	Rěsna waha.
		hr.	hr.
1. polnomjashne, wiformjene, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 6 lēt		35—37	64—66
2. mlode, mjasne, njewiformjene, — starische wiformjene		35—39	64—69
3. šrenjo pizowane mlode, derje pizowane starische		32—34	60—63
4. šnadne pizowane kōždeje staroby		29—31	57—59
		—	54
Z a t o j z y a k r u w y :			
1. polnomjashne, wiformjene jalozjy, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže		32—34	60—63
2. polnomjashne, wiformjene kruwy, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 7 lēt		29—31	56—59
3. starische, wiformjene kruwy a šnadne wuwite mlōdsche kruwy a jalozjy		27—28	53—55
4. šrenjo pizowane kruwy a jalozjy		—	50
5. šnadne pizowane kruwy a jalozjy		—	47
B y t i :			
1. polnomjashne, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže		33—35	60—62
2. šrenjo pizowane, mlōdsche a derje pizowane starische		30—32	57—59
3. šnadne pizowane		—	53
C ē l a t a :			
1. najlepše s mlokom wiformjene abo najlepše wot zyza		44—46	68—73
2. šrenje formjene abo tež dobre wot zyza		—	65—67
S s w i n j e :			
1. polnomjashne lepčich rošow a jich škliženjow w starobie hac̄z do 1½ lēta		50—52	62—65
2. mjasne		49—50	61—62
3. šnadne wuwite, tež ranjy a fundrojy		46—48	58—60

Placisna žitow a produktow.

Žitow w Budyschinje:	W Budyschinje			W Lubiju			
	10. septembra 1898.		15. septembra 1898.				
	wot	hac̄z	wot	hac̄z	wot	hac̄z	
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	
Pičhenza	běla	8	24	8	41	8	82
	žolita	8	9	8	24	7	88
Rožla		6	88	7	6	6	88
Jeczmien		6	43	6	61	6	25
Borž	50 kilogr.	6	30	6	60	6	30
Šróch		9	—	11	12	9	50
Boka		7	78	8	33	7	50
Zahly		13	—	15	—	12	—
Hejduscha		15	—	16	—	14	—
Bérny		2	20	2	50	2	30
Butra	1 kilogr.	2	20	2	40	1	80
Pičhenicja muška	50	8	50	19	—	—	—
Wžona muška	50	8	50	13	—	—	—
Sýno	50	2	50	2	80	2	70
Štome	600	16	—	18	—	15	—
Prošata 1236 štutu, štufa		8	—	20	—	—	—
Pičhenicja motrubu		—	—	4	75	—	—
Wžane motrubu	50 kilogr.	—	—	5	25	—	—
Pičhenicja gris		—	—	5	25	—	—
Wžany gris		—	—	5	75	—	—

W Budyschinje placisje: kóz pičhenzy (běla) po 170 puntach 14 hr. — np. hac̄z 15 hr. 29 np., žolita 13 hr. 75 np. hac̄z 14 hr. — np., kóz rožli po 160 puntach 11 hr. — np. hac̄z 11 hr. 29 np., kóz jeczmienja po 140 puntach 9 hr. — np. hac̄z 9 hr. 25 np.

Na Vnřu w Budyschinje pičhenza (běla) wot 8 hr. 53 np. hac̄z 8 hr. 83 np., pičhenza (žolita) wot 8 hr. 24 np. hac̄z 8 hr. 53 np., rožla wot 6 hr. 88 np. hac̄z 7 hr. 3 np., jeczmien wot 6 hr. 75 np. hac̄z 7 hr. 25 np., wžon wot 6 hr. — np. hac̄z 6 hr. 48 np.

Wjedro w Londone 16. septembra: Rjane.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrki smjeje 15. njedželu po ſwjatej Trojizy rano w 7 hodž diafonus Sarjen ſerbſtu ſpovednemu rěč, 1/29 hodžin ſerbſte a w 10 hodž nemſte pređowanje.

Pičhen zyrkwinsmi durjemi smjeje ſo tollesta ſa novotwar zyrkwe w Schmje pola Annaberga.

Wěrowani:

W Michalskej zyrki: Gustav Adolf Freund, dželacjer na Židovje, ſ Hanu Augustu Conradez tom. — Jan Bohuměr Njencz, fabrikat w Hrubeljčicach, ſ Emiliu Selmu Mihalez w Dobruschi. — Ernst Max Němz, zjehlinski dželacjer na Židovje, ſ Augustu Bjarschez tam.

Křen:

W Michalskej zyrki: Maria Martha, Hermanna Groža, wobydlerja a murjerja w Delnej Rinje, dž. — Vojtěch Khorla, Josefa Lamicha, wobydlerja a ſchewza na Židovje, ſ. — Alwin Pawol, Pawola Josefa Walthera, wobydlerja a ſkowara na Židovje, ſ.

Zemřeci:

Džen 6. septembra: Emanuel Jan Reinhold Saring, ſiňhnoſter, 33 l. 8 m. 8 d. — 8. Khorle Augusta Knoblocha, ſeleňiſteho dželacjera w Čelanach, morv narodž. ſ. — 14. Jana Hanža, fabrikatko po hoconežu w Dobruschi, morv narodž. ſ.

Zyrkwinſke powjesće ſ Budětez.

15. njedželu po ſwjatej Trojizy smjeje pomožn duchovný Rychtar rano w 7 hodž ſerbſtu ſpovedz, w 8 hodž ſerbſte a 8/10 hodž nemſte pređowanje.

Tablučka,

fotrež móža tchajene byč, tola ſraté a čerstwe, kóždu dželbu ſa hotowe pjenjesh kupujetaj

dr. Hermann a dr. Wege

w hornjotužiſkej ſadtločerſti
w Budyschinje, pſchi kralowſkim valu číſlo 10.

Čerstwy paleny

tvarſki a rólny falk

w ſwojich falkownjach w Niſkej a Kunnersdorſje poručza
firma G. Plümede w Niſkej.

Zenice ſchedowanje ſa Budyschin a wokolnoſez ma knes C. Voč w Budyschinje na hornežiſkej haſz 43.

Zenož 1 hodžinu

ſo butra džela ſ dr. Roeberowym
butrowym połvrom.

Dostacz

w Germania-drogowni.

Mějeczel dr. Roeber,
chemik a haptifat,

na bohatej haſz, ſ napřečea wiňowje ſicze.

Valeun Thoſej,

na ſlodženje ſwědomieze pruhowaný, kupuje ſo

žhry punt hižo po 70 np.,

paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

parlojny Thoſej punt po 135, 150 a 160 np.

poła

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartka)

na ſwójkownej lawſkej haſz 10.

Požluženje w ſerbſkej rěči.

Winowa pschedawańja
Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na herbskej haſz̄y 10
kwoje wubjernie naturſkoſte

w ſnatej dobroſeži a placžiſnym hōdno
poručza.

Woſeſie ſo poručza woſebite
wino ja frejhudych a četvjaſzych
na žoldk, bleſcha po 1 m. 60 np.

Wopravdžith holandski

Kakao

najlepſchu družinu ſhvēta, placžiſny
hōdno poručza

Gustav Küttner

10 na herbskej haſz̄y 10.

Zenicka pschedawańja ſa Budyschin
a woſolnoſź.

Nowe

poſnojerje

najlepſcheje hōdnoſče po najtunis-
ſich placžiſnach,

loſiſche jerje

wulſe tucžne po 5 np.,
mjeſiſche po 2 np.

poručza

Juri Schwiebns,
priedy August Bartlo
na ſwontownej lawſkej haſz̄y.

Paleny khoſej

punt hižo po 85 np.

w ſnatych wubjernych družinach
punt po 100 np. haſz̄ 200 np.,
kaž tež wulſi ſklad

njeſpaleneho khoſeja

punt hižo po 70 np.

poručza

Bruno Halke

na ſwontownej lawſkej haſz̄y 9.

Jěd psche ſchzónwy,
rucze a ſ wěſtoſežu ſtukowaz̄y,
poručza Germania-drogowuſa,
dr. Roeber.

Fotografowańja Roberta Sūha

✿ w Budyschinje na ſukelniskej haſz̄y 20 ✿
poručza ſo ſ dželaniu portraitow, grupow, krajinow
a powjetſchenjow po kóždym woſraſu haſz̄ do živjenjo-
weje wulkoſče pschi niſkim woſliczenju placžiſnym a naj-
lěpſchim wuſwiedzenju.

Duzend viſitneje wulkoſče placži 5—6 hrivnow,
duzent kabinetneje wulkoſče 12—15 hrivnow.

Sprawne dowérne poſluženje!

Khoſej, paleny, punt po 90, 100, 120 np. $\frac{1}{4}$ punta po 25,
 $\frac{1}{2}$ puna po 50 np.

khoſej, ſeleny, punt po 60, 70, 80 a 100 np.

kuſlaty zolor punt po 30 np.,

drobny zolor punt po 25 np.,

rajz punt po 16, 18 a 20 np.,

grupy punt po 18, 20 a 24 np.,

lompovy zolor k kladzenju plodow punt po 28 np.,

nowe jerje, rjane wulſe tucžne ryby, po 5 haſz̄ 6 np.

k domkhowankam a fermuschi

róſynki a ſaffran,

dale wſchē družinę palenzow w čwizach a jenotliwie jara tunjo,
amerikanski kramy repilaty tobak punt po 28 np.

Carl Noack, na žitnej haſz̄y.

Khoſej:

njeſpaleny punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
paleny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamžnej wulſej palerni paleny,
čerſte družiny, wubjernje ſlodžaze,

woſebitoſež:

Winne měſchenje punt po 100 np.,

Javasse měſchenje = = 160 =

kóždý thdzeň ſo wjazy kročz kheſej čerſtwy pali.

H. Kunack naslednik

na bohatej haſz̄y 8.

Wſchē konpony, 1. oktobra 1898 wuſlaczomne,

hižo wot 15. septembra po najwyſchim kurſu ſa hotowe pjeniſey bjes
khoſtow ſaměnímoj.

Schmidt & Gottschalk,

bankownja w Budyschinje

pschi mjaſzowym torhoschzu 14|16.

Pawoł Giebner,

winownja

w Budyschinje

na bohatej haſz̄y 18,
i nutſhodom ſ theatroweje haſz̄y,
poručza

kwoje němſke a wulraſne
čerwijene a běle

wina

a lěkarſke

wina,

jako:

portſke wino,

ſherryſke wino,

malagafſke wino,

madeiraſke wino,

tokaſke wino

atd.

Dale

ſhampanſke wino,

rum, arak, kognak,

punſchowe eſſenzy

atd.

Pschedawanie po jenotliwym a
roſeſlanje po zylſnach w kaſhežach
po 12, 25, 50 a 60 bleſchach a
čwizach kaſkejeſkuli wulkoſče.

Najwyſelski winowny ſklad
w Budyschinje.

Jěd psche muchi,

rucze a ſ wěſtoſežu ſtukowaz̄y,
poručza Germania-drogowuſa,

dr. Roeber.

A. Tschentscher,

schatowa pschedawařnia

na bohatej haſy číſlo 18.

Wſchē družin ſchatow ſo ſ dobytkom kupuja.

Rum,
arak,
fognak,
punschowe eſenzy,
wſchelake tuſrajne a wukrajne
blidowe likery
w derje wulezanych družinach a
w wulkim wubjerku porucza

Gustav Kütner
w Budyschinje
10 na herbiſlej haſy 10,
wožebita pschedawařnia
ſa wina a delikatessy.

Schwablou kibalim,
ſelou kibalinu,
w ballonach a po waſy k ratařskim
ſameram ma ſtajnje na ſkladze po
najtunischiſch placzisnach

Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en detail

Bigarn
po wſchech placzisnach, derje wo-
njaze a ſo wubjernje žehlaze
porucžataj
bratraj Měřiſcej naſkledn.
pſchi ſitnych wiſach 30,
na ſamjeutnej haſy 3
Strauch & Kolde.
Daloſorečzak 31.

Wulkotnje ſtoldžaze
nowe
polnojerje
po 6—10 np.,
kopu po 350—450 np.,
porucža
Carl Noack
na ſitnej haſy.

Wulke jerje
mandel po 50 a 60 np.
porucžataj
Ginzel a Ritscher
na wulkej bratromſkej haſy 6.

Eſlodek palenzy
liter hižo po 40 np., liker liter hižo po 60 np.
porucža **Moriz Mierwa** pödla Pětrowſkeje zyrkve.
Destillazija ſnathobrych palenzow po starých tunich placzisnach.

Rhofejowe placzisny

Porucžam ſ 5% rabatta:

paleny **Santoski Rhofej,** ſylm, punt po
85 np.,

paleny **Campinaski Rhofej** punt po
90 np..

paleny **Fr. parlojth Rhofej,** jara dobrý, punt
po 100 np.,

njeſalený Rhofej

jara dobrý a ſylm punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mſ. 50 np.,

10 puntow po 6 mſ. 50 np.

Tele Rhofeje ſu w mojim wukladnym woknje
wuklajene.

Adolf Rämsch pſchi butrowych wiſach.

Spěwarſſe,

herbiſle a němſle, w najnowiſchich a najwožebniſchich čelazokožowych
a jednorých ſwiaſtach w bohatym wubjerku po tunich placzisnach
porucža

Gustav Rämsch,
knihwjaſařnia na bohatej haſy 21.

Destillazija Adolfa Rämscha w Budyschinje pſchi butrowych wiſach,

1868 ſaložena,

porucža ſwoje daloto a ſcheročlo ſnate wubjernie literky
k twažam, ſcheczisnam a druhim ſvjetzeniſkim ſkladnoſćam w čwizach
a po waſy. Wožebje dobre ſu dwójnych rózowych, nalikowych, hont-
wiſli a jatroselowych, hornjotuſiſli, żoldkoſelowych ſeleny a cjet-
wjeny, zitronowych, wiſchnowych, malenowych, pruzhniſzowych a forwej-
dowych liter po 60—80 np. Dale natursloſorwejdowych liter po 40 np.,
dobry ſitny po 70 a 60 np., a cjeti ſiſlo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pſchi wotewſaczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Čwizy k pjenjenju ſo wupožcjuja.

• • Klobukowy basar • •

9 na bohatej haſy 9.

Wſchē twory wjele niže placzisny. Skonečenje wupſchedawařnia

1. oktobra.

• • Klobukowy basar • •

9 na bohatej haſy 9.

Hermann Darschau w Budyschinje

(mějczelska A. ſwid. Darschauowa)

— jałozene 1846 —

fabrika ſchtrympowych tworow ſ wovčeje wolny
čiſlo 1 na ſchulerſkej haſy čiſlo 1

k ſymſkemu čaſzej ſwoj davno jako dobrý ſnath wulki ſklad ſchtryko-
wanych ſchtrympowych tworow, ſchtrykowaných jalow, wulki
wubjerk rulajzatych laſow w najtunischiſej haſe k najlepſeſej čiſto-
wolmianej barbuňepuſtejatej tworze a w rjanyh muſtrach porucža.

Najlepſhi a najwjetſhi wubjerk ſchtrylowarskeho pſchedzena
wſchēch barbow.

Rajhodniſha twora!

Rajtunischiſhe placzisny!

Čeſkny diplom

Bronſowe medaille
a čeſkny diplom

III. myto

w Pirnje 1891. | w Kolinje 1895. | w Draždjanach 1893.

w Chemnitz 1898 I. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewski miſchtir w Budyschinje na ſukelniskej haſy 14
porucža ſwoj wulki ſklad wſchēch pomyslnych družinow
mužaznych, žonjaznych a džecjaznych ſtupeňow a
ſchłornjow po ſnathobrych tunich placzisnach.

Kaž je pſchipoſnate, po měrje wubjernje ſedžaze wobucze ſa
krótki čaſh wudželam. Šzym ſ mějczelom a wunamakarjom měrje-
ſich tabellow čiſlo 6994 a 100836, ſ khezorſkej patentarſnu ſchfito-
wanych.

Zenicele право na dželanie Kriegerowych patentowanych
ſchłornjow ſa Budyschin a wokolnoſez.

Sa pſchichodny čaſh ſchłornje ſ korkowej kromu porucžam.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

w Budyschinje, pschi hlownym torhoschežu 9, delka a po 1 schodze.

Wulkotny wubjerf draſtnych tkaninow, gardinow, poſkleschzowych tkaninow, blidowych rubow, ložowych a blidowych dekorow, koſchlazeho ſukna, koſchlazeho barchenta, starý lohež hižo po 14 np.

Cbytki horfa mjenowanych tworow po ženje ſo ſaſo wróczajch tunich placzisnach.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

pschi hlownym torhoschežu 9, delka a po 1 schodze.

Sa reservistow!

Wobleczenja ſe ſwetlych a czemnych dobrzych tkaninow hižo po 13 ml.
kholowy ſe ſmužatymi a hladkimi muſtrami hižo po 2 ml. 50 np.
flobuki, czorne, brune a modneje barby, najtunischo we wulkim wubjerku.

Kurt Lehmann

w Budyschinje, 32 na lamjeñtej haſy 32.

Turkowske ſlowki

nowy plód w miechach, kaſchezilach a po waſh ſu tunjo doſtač pola

Moritz Mjeřov

pschi mjaſowym torhoschežu.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

Wobraſh

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſachkleit- zuja a ſ woblikom wobdadža, domowe żohnowania a wobras, wenz a ſchrudi k hlebornym kwaham we wulkim wubjerku a tunich placzisnach pola

Maxa Mützy

na bohatej haſy 11.

Kowjase, konjaze, czelaze a woweze kože kaž tež womežu woknu pschezo po najwyšichich tunich placzisnach kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych wilach njedaloko herbiskeje katholiskeje zyrkwe.

Schörzuchi ſ czelazeje kože porucza po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pschi žitnych wilach.

Neble, ſofy a kanapeje ſteja jara tunjo na pschedar w meblowni na ſadnej bohatej haſy čizko 4.

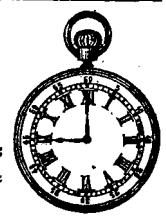
Tyscherſki miſcht Seikritt.

488

Franz Marschner

czajnikar w Budyschinje
czo. 9 na bohatej haſy czo. 9
ſwoj ſklad czajnikow a czajniko-
wych rječiasow dobročiwemu wob-
ledzbowanju porucza.

Wodna twora. Pihomne rukowanje. Tunje placzisny.

Poręczanie dobre a tunje.
Pſchispomnjenje: Něču herbſki.

Wienski czrijowy ſklad.

Wulki wubjerf mužazich, žonjazich a džeczazich ſchōrnjow a ſtupeňow po tunich placzisnach porucza

Emma Frisch

na lamjeñtej haſy 15 pôdla hoſczenza ſloje ſtrony.

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7

porucza ſwoj wulki ſklad hotowych ſchitych

barchentowych koſchlow

ſ czemnymi a jaſnymi muſtrami.

Maſaze koſchle mjeñſche

po 1 ml. — np.,

žonjaze koſchle, ſrjenje ſe ſchnórklu po 80 np.,

= = frjenje

po 1 = 10 =

= = ſ paſtom po 85 =

= = woſebeje wulke po 1 = 20 =

= = wulke ſe ſchnórklu po 85 =

hölczaze koſchle hacž do 1 lěta po — = 40 =

= = 2 lět po — = 45 =

= = ſ paſtom po 90 =

= = 4 lět po — = 55 =

= = 6 lět po — = 60 =

= = 2 lět po 30 np.,

= = 6 lět po — = 65 =

= = 8 lět po — = 75 =

= = 4 lět po 40 =

= = 10 lět po — = 75 =

= = 12 lět po — = 80 =

= = 6 lět po 50 =

= = 12 lět po — = 80 =

= = 14 lět po — = 90 =

= = 8 lět po 55 =

= = 14 lět po — = 90 =

= = 10 lět po — = 100 =

= = 12 lět po 60 =

= = 12 lět po — = 100 =

= = 14 lět po — = 110 =

= = 12 lět po 70 =

= = 14 lět po — = 110 =

= = 16 lět po — = 120 =

= = 14 lět po 75 =

= = 16 lět po — = 120 =

= = 18 lět po — = 130 =

= = 16 lět po 80 =

= = 18 lět po — = 130 =

= = 20 lět po — = 140 =

= = 18 lět po 85 =

= = 20 lět po — = 140 =

= = 22 lět po — = 150 =

= = 20 lět po 90 =

= = 22 lět po — = 150 =

= = 24 lět po — = 160 =

= = 22 lět po 95 =

= = 24 lět po — = 160 =

= = 26 lět po — = 170 =

= = 24 lět po 100 =

= = 26 lět po — = 170 =

= = 28 lět po — = 180 =

= = 26 lět po 105 =

= = 28 lět po — = 180 =

= = 30 lět po — = 190 =

= = 28 lět po 110 =

= = 30 lět po — = 190 =

= = 32 lět po — = 200 =

= = 30 lět po 115 =

= = 32 lět po — = 200 =

= = 34 lět po — = 210 =

= = 32 lět po 120 =

= = 34 lět po — = 210 =

= = 36 lět po — = 220 =

= = 34 lět po 125 =

= = 36 lět po — = 220 =

= = 38 lět po — = 230 =

= = 36 lět po 130 =

= = 38 lět po — = 230 =

= = 40 lět po — = 240 =

= = 38 lět po 135 =

= = 40 lět po — = 240 =

= = 42 lět po — = 250 =

= = 40 lět po 140 =

= = 42 lět po — = 250 =

= = 44 lět po — = 260 =

= = 42 lět po 145 =

= = 44 lět po — = 260 =

= = 46 lět po — = 270 =

= = 44 lět po 150 =

= = 46 lět po — = 270 =

= = 48 lět po — = 280 =

= = 46 lět po 155 =

= = 48 lět po — = 280 =

= = 50 lět po — = 290 =

= = 48 lět po 160 =

= = 50 lět po — = 290 =

= = 52 lět po — = 300 =

= = 50 lět po 165 =

= = 52 lět po — = 300 =

= = 54 lět po — = 310 =

= = 52 lět po 170 =

= = 54 lět po — = 310 =

= = 56 lět po — = 320 =

= = 54 lět po 175 =

= = 56 lět po — = 320 =

= = 58 lět po — = 330 =

= = 56 lět po 180 =

= = 58 lět po — = 330 =

= = 60 lět po — = 340 =

= = 58 lět po 185 =

= = 60 lět po — = 340 =

= = 62 lět po — = 350 =

= = 60 lět po 190 =

= = 62 lět po — = 350 =

= = 64 lět po — = 360 =

= = 62 lět po 195 =

= = 64 lět po — = 360 =

= = 66 lět po — = 370 =

= = 64 lět po 200 =

= = 66 lět po — = 370 =

= = 68 lět po — = 380 =

= = 66 lět po 205 =

= = 68 lět po — = 380 =

= = 70 lět po — = 390 =

= = 68 lět po 210 =

= = 70 lět po — = 390 =

= = 72 lět po — = 400 =

= = 70 lět po 215 =

= = 72 lět po — = 400 =

= = 74 lět po — = 410 =

= = 72 lět po 220 =

= = 74 lět po — = 410 =

= = 76 lět po — = 420 =

= = 74 lět po 225 =

= = 76 lět po — = 420 =

= = 78 lět po — = 430 =

= = 76 lět po 230 =

= = 78 lět po — = 430 =

= = 80 lět po — = 440 =

= = 78 lět po 235 =

= = 80 lět po — = 440 =

= = 82 lět po — = 450 =

= = 80 lět po 240 =

= = 82 lět po — = 450 =

= = 84 lět po — = 460 =

= = 82 lět po 245 =

= = 84 lět po — = 460 =

= = 86 lět po — = 470 =

= = 84 lět po 250 =

= = 86 lět po — = 470 =

= = 88 lět po — = 480 =

= = 86 lět po 255 =

= = 88 lět po — = 480 =

= = 90 lět po — = 490 =

= = 88 lět po 260 =

= = 90 lět po — = 490 =

= = 92 lět po — = 500 =

= = 90 lět po 265 =

= = 92 lět po — = 500 =

= = 94 lět po — = 510 =

= = 92 lět po 270 =

= = 94 lět po — = 510 =

= = 96 lět po — = 520 =

= = 94 lět po 275 =

= = 96 lět po — = 520 =

= = 98 lět po — = 530 =

= = 96 lět po 280 =

= = 98 lět po — = 530 =

= = 100 lět po — = 540 =

= = 98 lět po 285 =

= = 100 lět po — = 540 =

= = 102 lět po — = 550 =

= = 100 lět po 290 =

= = 102 lět po — = 550 =

= = 104 lět po — = 560 =

= = 102

„Serbske Nowiny“ wudawaia so kózdu sobotu.
— Stwórlenna pŕedplata we wudawańi 80 np. a na němskich póstach 1 mk., a přinjeseñjom do domu 1 mk. 15 np. — Kózde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číš Smolerjec knihičceńje w Maćenym domje w Budyšinje.

Cislo 39.

Sobotu 24. septembra 1898.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawańi „Sert. Now.“ (na róžku zwonkneje lawskie hasy čo. 2) wotedać, placi so wot małego rynčka 10 np. o maja so štvortk hać da 7 hodz. wječor wotedać.

Čežesčeni wotebjerarjo **Serbskich Nowin**, kotsiž chzedža sa uje na

4. Štwtwórléto 1898

do předka placicž, njech netko 80 np. w wudawańi Serbskich Nowin wotedađa. — Čzi, kotsiž hebi Serbske Nowiny psches póst pŕchnejcž dadža, njech tola njeſapomnja, hebi je tam bóřiſ ſkaſacž. Na ſtwtwórléto ſaplacži ſo ja Serbske Nowiny na ſafflich a pruſſich póstach, kaž tež w drugich krajach němskeho khězorstwa **1 hriwna**, i pŕchnejcženjom do domu **1 hriwna 15 np.** — Serbske Nowiny i pŕchňohu Serbski Hospedat placza na póstach **1 hriwna 25 np.**, i pŕchnejcženjom do domu **1 hriwna 40 np.** — Se Serb. Now. hromadže hodži ſo tež „Pomhaj Boh“ na pósce ſkaſacž.

Swětne podawki.

Němiske khězorstwo. Knježerstwo hižo dlějhi čaž ſwoju ſedzblinoſcž na nowiny ſložuje, kotrež ſo ja knježerstwowych ſaſtovníkow pŕfazju. Zene tychle nowin „Němſki póstski poſzelnik“ je ſo póstkum ſaſtovníkam ſakaſal cžitacž. Mjenowane nowiny pječza do-wěrjenje nižšich ſaſtovníkow i pŕchedſtajenym podrywaju a mjes-nimi njeſpoſkoſnoſcž i wuſwolenym powołanym ſbudžuju. Knježerstwo ſo boji, ſo tele nowiny ſe ſwojim pŕhanjom jenož ſa ſozialdemokratiju dželaju.

— Febo Majestojcž kral Albert je ſo pjak do Brótžlawja na knaž ſafflo-meiningſſeje přynzeby Feodory i Reuſſkim přynzom Hendrichom XXX. podał

— W Sakskej niz jenož w Sserbach, ale tež w Němzach wucžerjo pſehi ludowých ſchulach ujedozhahaju. So by ſo njedostatkej trochu wotpomhało, je pječza knježerstwo wobſamklo, wucžny čaž na seminarach wot 6 lét na 5½ létka ponížicž.

— Termiji ſa wólby do pruſſeho krajneho ſejma ſtej ſo wo-ſjewilej. 27. oktobra ſo wólbi mužojo, 3. novembra ſaplóžlanž wuſwola. Tón kroč chzedža ſo pſehi wólbach do krajneho ſejma přeni ras ſozialdemokratojo wobdželicž.

— Khězor Wylem a zar Miklawſch ſo pječza 27. ſep-tembra w Gdansku (Danzigu) ſettataj. Tutón džen ſo tam pomnik ſa russich wojakow, w Napoleonskej wojniſe panjenych, wotkryje.

— W Pruskej nježmědža ſozialdemokratojo ſobu-ſtawy ſchulſkeho ſaſtupjeſtwa bycž. Pruski minister ſmuts-kownych naležnoſcžow i Recke je wólbi ſozialdemokrata Singera w Barlinje jako ſobuſtawa ſchulſkeje deputazije ſacžiňyl. Singer ſo w nastupanju wěry njewěrjažy (dissident) mjenuje.

— S pruſſich wojefskej towarſtwow ſozialdemokra-tow w umjetuja. W poſlednim čažu je ſo wjele ſozialdemokratow i towarſtrow wuſamklo. Někotſi tajzy wuſtorženi ſozialdemokratojo ſu pola wyschſeho krajneho ſuda teho dja ſwoje towarſtwa wobſkoržili. ſſud je na pŕaſhnenje, hacž ſmědža ſo ſobuſtawy, kotrež ſozialdemokratij podyperaja, wuſamknež, wotmoſwil, ſo po měnjenju ſuda wojeſke towarſtwa tole prawo maja. ſozialdemokratija w Němzach ſo na ſahubjenje ſtata a wobſtejazeho porjada i bjeſ-wotčiňskim ſmyſlenjom, ſe ſchžuwanjom, i wumyſlenjom a pſeh-wjerczenjom pobjawkow pſchecživo ſalonjam, pſchiprawam a wukafam wyschnoſcžow méri. Spěchowanje tajkich prýzowanjom ſteji napſhe-cživo najwyſhichim ſaměram wojeſkej towarſtrow, w luboſeži a ſhwernoſeži i khězorej a i wotznemu krajej towarſtchym duch tež w njewojeſkem živjenju hajicž. — Badenski wulfowójwoda je tele

dny badenskemu ſwjaſkej wojeſkich towarſtrow pŕfazju pſchepodał, ſ kotrejž ſtarych wojakow napomina, wſhifich njeſpcheſzelſtich ſa-čiſhczničkow i raſnoſcžu wotpokaſacž, hdyž ſu ſo dotalne poſpyth, ſwjaſki ſhwernoſcze roſpuſheſcž, njeſchlachcžile.

— So bychu ſo khøſtaňſke puſki ſažo ſawjedle, ſo pſchepo-ve bôle w němſkim ludu žada. Někotre konſervativne towarſtwa w poļnožnych Němzach ſu khězorſtowemu ſejmej petižiju pſchepo-dale, w kotrejž hladajž na hróſbne ſkonzowanje awſtriſkeje khězorki a na hróſne njeſlukti na drugich měſtnach ſo ſa to rěči, ſo bychu ſo khøſtaňſke puſki ſažo ſawjedle, woſebje, hdyž ſo wo hróſne pſchepo-ve pſchecživo džecžom a žonſkim jedna. ſſurowe puſki ſu jenicke ſhøſtanje, kotrejž ſo hiſhče ſneſtaňkojo boja. — Wondano ſu ſo tež w Barlinje ſuđniſy ſa ſawjedzenje khøſtaňſkich puſkov wuprajili. Ženeho murjerja, kotrejž bě bjese wſchepo-ve w noži na dróšh dweju mandželskeju nadpanyl a pſchepo-ve, ſi jaſtu na 6 měžazow ſaſhudžiwschi jedny Barlinſki ſud wobžaro-waſhce, ſo ſo ſa tajkich hrubych hepſelov ſhøſtanje ſu puſki njeſawjedu, ſo by ſo jim wo tydžen ras 25 na ſadk naměriło.

— Nowe knihi „Tajne ſopjena i Bismarkowých ſta-wiſnow“ je w Londonje Bismarkowý ſobudželacž dr. Moritz Busch wudal. Wone hacž do Bismarkoweho wotſtupjenja wot khězorſtoweho fanzlerſtwa dožahaja a wjele Bismarkowých i džela jara wótrých roſhudow wo najwyſhichich wobſobach, wo khězorje Wylemje I., khězorje Biedrichu, nětčiſhym khězorje Wylemje II. a wo khězorkach Auguſce, Viktoriji a nětčiſhcej khězorje wopschijaja. 17. měrza 1890 Busch Bismarck praj, ſo ſo jemu ſda, ſo je nje-mózne, ſo by wón wotſtupil. „Njemózne?“ Bismark ſnapſchecžiwi. „Někto je temu tak, podeſdzenja rucžiſho krocžachu, hacž hebi myſlach. Měnjač, ſo budže khězor džakowny, jeli ſo bych hiſhče někotre lěta pſehi nim woſtał; ale ja namakam, ſo wón na wopak ſi zyklej wutrobu ſa tym žedži, ſo by mje wotbył, tak ſo moħl wón ſam knježicž. Wón hebi ſwojeho stareho radžicžela wokoło ſebje dleje wjazy njeſpcheje. Khězor by ſo rad wot Ruiſkej dželil, tola wón nochze wot liberalnych žadacž, ſo by ſo wójſko powjefſhiło. Mi je ſo poradžilo, dovrěrjenje Peterburgiskej knježerſtva dobycž, a wſchědneje wopofaſma wo tym doſtawam. Zar ho da mojim pſchecžam wodžicž. Što buđa hebi někto tam myſliz! A potom druhé wocžakanja, kotrež njemóžu dopjelnicž, ſjenocžene i plečiſhnični dworjanow, hruboſež, ſpionaža a wobfedžbowanje, i ſim wobkhadžam. To je wěste, ſo wotſtupju.“

Busch praj: „Hdyž khězor do nify a wuſkoſcžow pſchindže, wón ſam po Waž ſažo poſczele.“ Bismark ſnapſchecžiwi: „Ně, i temu je wón pſchepo-ve, tola by wón rad mojeho ſyna Herberta wob-khował. To pak njeñdže, to by někajki měſchany tworowý čaž był, a ja bych pſchepo džel ſamolwjenja měl.“

W lécje 1882 Bismark wo khězorje Biedrichu praj: „Dw haj, wón by mje tež wobkhował, tola wón je jara indolentny, pſchepara ſwojej wólniwoſcži poddaty a ma ſa lóžſche, i wjetſchinami knježicž. Tón (nětčiſhym khězor), kotrejž po nim na trón ſtupi, je čiſiſe ſinaſchi. Wón chze knježerſtvo do ſammeju rukow pſchepo-ve, wón je raſny a roſhudžený a nima na žane waſhniſe myſle, parlamentariiſkych ſobuſnježerjow czeſepicž. Žemu na žane waſhniſe lubo njeje, ſo jeho nan i profeſorami džerži. ſſnadž ſo wón do twjerdeje ſkały pſchepori, kotrež trjebam.“

Tajke a hiſhče delikatniſche wězy ſo w Buschowých knihač

namakaju. Vjes džiwa, so teho dla němſke nowin Vuschej porokuju, so se ſwojimi wosjewjenemi Němskej ſchodzi. Samo franzowſke nowin pižaju, so ſu Vuschowę knihę wſchitkim Bismarkowym nje-pſcheczelam ſ doſcęzinenjom. W Němzach ſo jim porokuje, so wone wjele njewěrnoscézow wopſchijeja. Bismarkowy pomjatk je ſo pječza husto myſli. Lorthar Bucher, Bismarkowy doſholstny pomoznik w dezembrie 1890 Vuschej pižasche: „Na Bismarkowe roſprawę ſo njeſhodži pſchego ſpuschecel, a woſebje wón měni, ſo je něchtó prajil abo činil, ſchtož budžiſche dyrbjal prajic abo činic, ſchtož paſ je ſlōnčiſje ſaniechoł. Pſchi najwazniſchich praſcheniach wón husto ſastawuje, kaž žorlo, khotrehož woda je nejazby ſaprahl.“ Druhi krócz Bucher ſkorzeſche: „Pſchi diſtowanju Bismark wot jeneje wěz̄ na druhi pſchekatuje, wjele wězow wopſjet powjeda a ſkoro pſchego wſchelako. Wulka dželsba diſtowaných ſpomujenikow je ſo hidož pſchepihało.“

Auſtriſla. Auſtriſka khězorka, kotrejž je žiwjenje po ſlōnčiſnym blyſchezu najjaſniſchego ſpoža wulku ſrudobu pſchimyžlo, wot ſoboty w czechim wjelbje ſapuzinſkeje zyrkiwje w Winje wotpo-čjuje. Město Win je njebohej žarovaniſte czeſčowanje wopokaſalo, kajkež ſo jako ludove žarovaniſte wjetſche myſklic ſjeſhodži. We wuſtich haſbach ſnutschowneho města bě ſo něhdž 400,000 člowjelov ſhromadžilo; cijſchęzna bě ſ mětnomi ſmjerč ſtraſchna. Se wichch tvarojeniow doſthe žarovanske khorhoje ſmahowachu, wokna a balkony běchu ſ czornym ſuknom pſchikryte. W ſchyrjoch hodžinach poczachu wchě ſwom ſwonick, a žarovaniſti czech ſo ſ khězorſkeho hroda hibaſche. Pſchi bliženju kaſcheza wſchitzu hlowu wotkrychu, a kaž lědma ſadžeržany placž pſches ludy džesche. Žeſdni na czech a na kónzu czechha jěchachu. Kapuzinska zyrkej bě ſ nutſka ſ czornym ſuknom wobpoſchana, wjele ſtow ſhwězow czěmnoſez wobhwtlesche. Žedny po druhim wjerchojo pſchindžechu, na poſled ſhězor Franz Josef a němſki khězor. Hlowu poweſhivſchi monarchaj ſ ſwojemu mětnu kročezchtaj. Khězor Franz Josef džesche ſprózny a pomalku, jeho woči běſchtej ſcjetwjenjenej a proſta blēdoſez na jeho wo-bležu ležesche. Hnydom ſa nim džesche khězor Wylem a druh wjer-chojo. Po ſwiatocznosczi w zyrkiwi ſo kaſchez do wjelba njeſesche. Tón jenož najblízſchi pſchimyui pſchewodžachu. W wjelbje ſo poſledne požohnowanie ſta. Potom wychſci dwórski miſchtr ſtraž-nicej ſapuzinom klucž ke kaſchezej, kotrejž je 127. w wjelbje, pſchepoda. W tym ſamym rjedže, po kotrejž běchu pſchimy, ſo pſchimywi wotkaſali. Wobaj khězoraj ſo hromadže do khězorſkeho hroda wróčiſchtaj. Hdyž běchu wſchitzu žarovaniſty hoſežo zyrkej wopuſchczili, ſo wězny, kothrýž běchu jich někotre tybzacy, do wjelba donjeſzechu. W hrode ſo khězoraj nanajwutrobnich roſzohno-waſchtaj. Khězor Franz Josef ſo potom ſe ſakſtim kralom do Schönbrunnſkeho hroda wjesche. W měſče bě wſchudže dželo wotpočwarzalo. Po zpletě Auſtriſkej ſu ſo ſobotu žarovanske ſwia-točnoſež měle. Wſchudže ſo ſwony ſwonjacu a ſo Bože ſlužby wotměwachu.

Italia. Mjes wójskami europiſkich wulkomožow je italske wójsko nětſke ſ najhubjeniſchimi kanonami wobrónjene. Pólne kanony, w nim ſo trjebaze, ſu ſ džela 25 lét stare, tak ſo je brónjernja w Turinje na dobo 60 kanonow wubrakovac̄ dyrbjal. Liczba tajich njeboňnych kanonow budže, ſo wě, ſ kóždym lětom pſchiberač. W netzjiſkim čaſu paſ ſo niz jenož na morju, ale tež na kraju dobyče bitwov ſ wjetſcha ſ dobrymi kanonami roſhudži. Duž budže Italska w pſchichodnej wojniſe je ſwojiej hubjenej artilleriju Němſkej a Auſtriſkej, kotrejž ſtej ſ njej ſjenoczenje, mało pomhač móz.

— Sa mordatſtwo italskeho dželaczerja Luchhemia, kotrejž je auſtriſku khězorku ſkonzoval, dyrbja nětko jeho italsky towariskojo we wukraju cjeſcipic̄. We Winje ſu ſo ſe wichch knježerſtwowych tvarow italsky dželaczerjo ſ džela puſcheczili. Nětko tež w Němzach poczinaju italskim dželaczerjam domoſ ſaſac̄. W podkopach „Präſident“ pola Bochuma ſu wſchitkim italskim dželaczerjam, tež tym, kotsiž ſu pod němſke poddanſtvo ſtupili, dželo wupowjedžili. Kaž Bochumſke nowin pižaju, ſo to ſamo tež we wichch druhich Bo-chumſkich podkopach stanje.

Franzowska. Wjetſchina franzowskeho ministerſtwa je ſo tola hiſcheze roſhudžila, prozež pſcheczivo ſidowſkemu kapitanej Dreyfuszej, dla krajneje pſcherady ſ wohnanſtu ſaſhudženemu, ſ nowa wjeſz dac̄. Wojniſki minister Zurlinden, kotrejž je pſchewědczeny, ſo je Dreyfus winowath, je ministerſtwoweho wobſamknjenja dla wotſtupil. President Faure, kotrejž je teho ſameho měnenja, kaž Zurlinden, je ſo ſa to poſtaral, ſo je ſo Zurlinden ſaſ ſa Parizkſkeho wojniſkeho guvernera pomjenował. — Na Zurlindenowe město w ministerſtwie je general Chanoine ſtupil. Gswojim pſcheczelam je wón prajil, ſo

je wón wójske minifterſtvo po žadanju prezidenta Faure pſchijal. Wón ma ſa ſwoj nadawk, wójskowe prawa ſakſitac̄. Tak boryš, hač budže widžec̄, ſo ſo ſ wopſjetowanym Dreyfusowym prozežom něchtó pſcheczivo wójsku wuwjedže, wón hnydom wustupi. Duž drje njebudže doſho trac̄, ſo ſo w ministerſtwie ſ nowa pſchemem-ſjenje stanje.

— Saſo je ſo nowy anarchiſki ujeſkutk ſkucžil. W Lillu je 24-lětny blidaſki pomoznik Wadiu pječ krócz ſ revolvrom do hejtmana Delabie ſteliſ a jeho ſranil. Nadpadnik pſchi pſchekſtienju praji, ſo hejtmana njeſnaje, ſo paſ wójsko hidži. Měnja, ſo je Wadiu anarchist.

Schwajzarſla. Mordat awſtriſkeje khězorki, Luchheni, hodži ſo dla ſwojeho mjeſku jenož ſ jaſtvu na czech žiwjenja ſaſhudžic̄, dokoſ ſe Waadtſkim wotkriežu, w kotrejž Gent leži, ſmjerneho ſhostanju njeje. Tola tamniſche jaſtwo na czech žiwjenja ſda ſo hóřche byč džli ſmjerne ſhostanje. Kletti ſa tajich ſaſhudženych tſi po-ſkody pod ſemju leža, hdyž blyučko ženie njeſhwečzi, a hdyž jecži ſtuchly poměr dyhac̄. Woni ſoža njeđostanu, dyrbja na ſemi ležec̄ a w czmowocze hac̄ do ſmjerce ſavostanu. Jenož ras wo tydžen ſo na hodžinu do hudniſtroweho dwora pſchecža. Nětſke tamniſche jaſtwo jenož jeneho na czech žiwjenja ſaſhudženeho hospoduje; Luch-heni budže druh.

Rukowſla. W Ruskej ſ roſſchérjenjom induſtrije tež ſoſialdemokratiſka agitaziya pſchibera. W poſlednim czechu ſu we Warschawje a w Łodžu wjele fabrikskich dželaczerow dla ſoſialdemokratiſkeje agitaziye ſajeli. Były wali polſkih lezajzych liſtow, w Londonje cijſchęzanych, ſu ſožlapili. We Warschawſkej twjerdiſiſne wjazy džli 200 tajich dželaczerow ſedži, kotrejž najſterje do ſsibirſkeje do wuſnanſtwa pſceželu.

— W Ruskej ſaſo kručiſko pſcheczivo ſidam poſtupuja. W Nižním Nowgorodze ſu ſ tybzaz ſidowſkich pſchekupzow, kotsiž ſu na tamniſhu maſku pſchijeli, ſchěſz ſtow wupokaſali. Tich twory ſu ſo po tunich placžiſnach roſpſchedale. Po ſakonju je jenož ſidowſkim wulkopſchekupzam domolene, na Niž-Nowgorodskej maſku wikowac̄.

Turkowſla. ſe ſaplačenym grichifkim wojniſkim ſarunanjom je ſo ſultanowym hewak pſchego prósdy dýbſak ſaſo ras napjelnil. Marchall Edhem paſcha, kotrejž je Grichow ſbil, wſchitzu komandantojo dviſijow a druh ſchef generalneho ſtaba ſu pjenježne dary po 1000 hac̄ 5000 turkowſkich puntach doſtali.

— Turkowſki guverner w Kandiji na Kreeče je 76 wožobom, kotrejž ſu ſo pſchi poſlednich njeſerach wobdželiſe, ſendželčanam pſchepodal. Turkowſkemu wobyldeſtву ſo brónje bjeru, kotrejž ſo admiralej jendželskeho ſidžtwa ſcželu. Meny muhamedanojo ſu, ſo móhli ſwoj brón wobkhowac̄, Kandiju wopuſchczili. Po wudawanju ſendželčanom je ſo pſchi poſlednich njeſerach něhdž 600 khěſczianow morilo.

Egiptowſla. Roskaſowat egyptowſko-jendželskeho wójska general Kitchener je wukas doſtal, ſo dyrbji mahdiowe wójsko ſbiwſchi, po-łodiſku Sudanskmu wobhodžic̄. Želi ſo je ſo Franzomja Marchand tuteho kraja ſmozoval, dyrbji jeho wón ſo njeho wohnac̄. Czeſko ſe weric̄, ſo budže ſebi Franzowſka tajku naſylnoſez lubic̄ dac̄.

China. Chineſki khězor je pječza njeſabž wumrjeſ. Wrota města Pekinga ſu pježa ſavriene. Šehezorowa mac̄ je knježerſtvo pſchedewſala. Dalsich ſowjeſzow hiſtce ſjeje doſchlo.

W starym hrodze.

W tak mjenowanym starym hrode bě ſo mordatſtwo ſtucžilo, a roſbudžen ſhvatachu wobhylterjo města na mětno njeſkutka; to bě starh tvar ſe ſchěznateho lětſtota, kotrejž bě ſlīčbowaniski radžiczel Hanisch, starý njezenjenz, ſa tuni pjenjes doſtal. Tam bydlefche wón ſo teho czechha ſamutſi, dokoſ ſchec ſwojej ſtupoſczi chyžiſe radſcho, ſo bychu wobyldeſtva prósdy ſtejo wostale, džli ſo by ſwoje ſamouženje w bliſkoſeži zujich ludzi khowal. Ta khěza bě prjedy hród byla, duž doſta mjeno „starý hród“.

Hdyž ludžo do jſtvy ſaſtipichu, wuhladachu radžiczel a toſtym poſyjaſom woſko ſchije wobwějnjenym we wulkim ſtole ſedžo, ſi wuwalenym wuhaſnjenym wocžomaj do wjeticha wudžerajo.

Dokelž bě pižaze blido pſchemetane a dokoſ ſo mjes roſbrojenym papjeram a pižmami někotre ſlēborne pjenjeſh namakachu, njebožesche ſo nad tym dwělowac̄, ſo ſo tu wo rubježne mordatſtwo jedna.

Ša hornim kaſchezikom wuſlēdži pſchephytowazh ſudnik možaſny knefel, kiz bě lědma widžec̄. Hdyž jón ſtlocži, poſafa ſo tajn ſchecžik, kotrejž bě hac̄ do kotrej ſe ſložmi napjelnjeny.

Složitnější bě po takém hlavním dobytku vyschl a jen malý džel psychopadnýl.

Tež w tymle padže ho ſdasche, ſo ma ſo dopjelnicz ſtarawernoſćz, wo ežimz wiſchitz ludžo powyedachu; ežetka morjeneho radžicela mjenujzy, rjana młodza holza, kotaž bě jemu poſlednje lěta ſa hoſpoſu byla a kotaž bě džen do morjenja k hwojimaj daloko bydlazymaj ſtarſhimaj na wopyt wotjela, mjeſečne nawoženju, kotrehož běchu něſhto krócz wiđzeli, ſo bě wjeczor ſtary hród wopuſtečil, khęzne durje ſa ſobu ſamkajo. Schtož bě ho tež pſched morjenjom ſtało.

Młody człowiek rękaśce Jan Ryman a bę knihiwiednik s niszej mśdu. Pschi pschewytyowanju doma namakachu wopravdże klucz do stareho hrodu, schtoż mějachu hnydom sa dopokas winy, runiež nieżo rubjeneho wużledźicž njemóžachu. Wón stejesche k temu, so bę často se ſtwojej njewjeſtu w pschedkhęzi stareho hrodu hromadze pobyl, dokelż hewak pschileznoſćze njemęſeſte, s njeju ręcęcz, schtoż bę ſo tež tamy wječzor stało; tehdom bę jemu tež pschi wotendzenju, hdyž ju runje wuj wołaſtche, khęzny klucz dala, fotrehož jej psched jeje wotpuczowanjom wjazy wręczo dacž njemóžeſte.

S krótką psched morjenjom bě radžiczel psched zusymi ludžimi swojej czeče, kotoruž bě w testamencze sa powschitkownu herbinu postajil, hrošyl, so ju wuherbuje, jeli šo swojeho narwożenje niewotrijeknie, tiz bě khudý. Prjedy hacž móžesche to sežinicz, bě morwych; so by řebi tu holzu jako bohatu herbinu wukhowal, dyrbjeſeſte tónle njeſkutk dokonjecz! Nichto nad tym njedwělowasche, so bě mlodyh muž mordač byl a so bě jeho ujewjestu s nim pscheszene byla.

Runja pawiežimy sadżerny ho kċejz nad nimaj, tač fo njemējachu sa trébie, ho też na drughe strony wobħonjeż. — — —

Předekdyha budništwa studovatcze runje w aktach předbezneho pshereptanja, tu sajtu něhdž schryzecílētny sahabdith muž do jstwy, tiz̄ ho po swojim hladzy wotruhamym wobliczu khetro wschedny bycž sdaſche. S c̄orneju wočow paſ ſkapasche žiwý woheń a wótr̄y duch, tak̄ jo móžesche ſebi c̄lowjet myſlīc̄, ſo ma ſwoje wjeſele nad tym, ſo tak̄ njevinowath ſac̄zishez c̄ini. Wón pshed- ſtaji ſo jako polizajſſi rábdičel Wonak, tiz̄ je ſ hłownego města wotpózlanu, ſo dyrb̄i na ſwoju ruku dale ſa mordarjom blédzic̄.

Přichedbyda budništwa, kotrejuž be tak, jako chyli jemu jeho práva psychikrótscíz a jeho s tím ponížež, můžešte jeno s napina-
ním živoju nespokojnoſć podtajicíz. Duž klinečeſte to jaſo žnadle
wuſměſenje, hdyž s nujowanéj psichezelnoſću pocja:

"Dónle pad drje Wam jeno wojebanje pschinjeſe, dokeſz ſo bóſy pschepoſkaſacé, ſo tu nicžo potajnoſtne a wabjaſe pschi tej wěžy njeje. Wschitko je joſne a ſiaſne, duž tež na mudrje ſa-wjedžených pödlanskich pučazach nicžo druhe ſo dozpęćz hodžieſz nje-budže, iſtož je ſo i naſchim horliwym blędženjom hižo wukopalo!"

Sdworliwje wotmolni polizajski radziczel, so budze wscha jeho próza jeno na to skożena, so by hiżo wusłedżene hichče dale dwukonjal, jeśli so je to móžno, so by wuspęch potom wykóemu budnistwu k wużięciu pschedpoložil, kotreż dżę je se wschej wob-hladniwościu węz wjedlo. S lischęzenjom dobyty, szubi pschedszda so budze jeho na wsche wachinje podpjerowacż.

Bórij potom ſedzéſche polſiaſſti radžiſel wó jſtwje maleho hoſezenza, hózzej bě k bydlenju wotſtupil. Do knihi zufých bě ſo jako ſamfaríſki miſchtr ſapiſkal, a runaſche ſo tež wopravozhe tolſtemu trochu wobmjeſowanemu maſemu měſchčanej. Wón czitasche pilnje w starej thronizy, w kotrejž běchu wobzebje ſtanisny stareho hrodu wopízane, ſady kotrehož bě druhé, runje tak ſtaré twarjenje pschiſtajene, hózzej runje tak jeno jedyn jenicžki wobydleſ ſychébywaſche a to platazy ſchewz Hendrich Kriotaſ. Druhe rumy běchu wolmowe ſkladý.

Hdyž polízajíš radžicé w starej kniž, kotruž bě jemu pschedkyda požádil, klopjena wobročesche, sežeže na dobo jeho kedžbnošče na to městno, fíž mějesche ho takle:

„Hdyž polkovník pandurov, Trenk, na spocžatku sydomletnéje wójny se swojimi džiwimi czejódami do města psiciczeže, džescha hawtujo a salhadžeo tež do stareho hrodu, so by tam bohaté wrubki sczinił a wobydlerjom nusował, swoje drohotne węzły psche-podacż, dokelž njeběchu khwile měli, s měta čełnycz. Panduroj pał, do hrodu so dobywscji, nadenidžechu jón wot wobydlerjom wo-pušczeny a tež prósdomy wszech drohotnych węzow. Zemu sə wulzy džiwachu, dokelž běchu lědva wokomík předem wobydlerjom we woknach polnych stracha widželi. Trenk ménjeſčhe, so su so do hele pschepadnyli, wobydlerjo města pał ménijachu, so je jim Bób w najwjetsczej nusy spomožny wuskoł pokasał. Nichto niemóžesche

po wróczaniu tych wobydleriom, którež ſo runje tał potajne ſta, taž jich czeknjenie, wot nich ſhonicz, lak je ſo jich wumozjenie ſtało. Runje tał bē ſo pječza tež w tſizeczlętnej wojnie ſtało. Jeno jedyn jenicki c̄łowjek bē tam tehdom ſham wostał."

To bě džiwne, so šo polizajssi radžiczel pschi tuthim mějnje kchroniki hľuboko samyſli, měnjo, so tak mnohe potajſtvo w starých hrodach ſchowane teži, kotrehož wjedženie bu ſ pochlednim wobydlerjom ſobu do rowa pochowane. Hnydom na to da ſo wótsje do ſmječza, dokelž bě jemu tola pschejara njerofomne, ſebi w naſchim roſwuczenym cžazu ſtarvíſnu ſ romantifkimi barbamí wumyſlcz.

Bórsy potom pschelhodzowasche s̄o pomalu po měchczańskich
haſzach, po ſdaczu kaž węzipny, ale mało roshmjazy zufy, mjes tym
ſo ſo fedzbię wobhladowasche, hdyz ſo wobfedzbowanę c̄uijescze.
Zeno po nęczim ſo po wotpučzach ſtaremu hrodej, měſtnu ſłoscze,
blizescze, potom džesche po pödlanskej haſzy ſt domej, ſady pſchi-
twarjenemu. A njemu doſchedſchi, fatorze ſo woprawdze a wón
dyrbjesche ſebi prózu dawacz, ſo ſměrom wosta. A nichčo druhı
njebe jeho tak roſbudzil, dyžli mały tolsty platazy ſchewz, kotryž
w kheznych durjach ſtejo ruzy ſa lažk ſtwojeje móbreje ſale tykaſche.
Zeho wobliczo bē kułowate kaž měħaczk a bē c̄zmoweweje ſemſkeje
barby, we wocžonaj blyſczeſczej a ſyboleſczej ſo jemu wocži
ſ ſ potajnym wohnjom; nimo teho bē něſhto ſpłaschiwe w jeho po-
hlenze. Sdasche ſo ſa wiedrom hladacz, dokełz pilnje ſt njebju
hlaſasche, duž pſchewidža polizaſſehe radzicžela, kiž ſo hnydom ſaſzo
wróci, jo jeho ſchewz njeby pytnyl.

Ľedma ho wot hroda ſdaliwſchi pocža ſ hľubočka dychacž. S nutſkownym roſsbudženjom hnuth khwataſche won do hivo bodneho powětra, dokelž ho nucžený čjujeſche, þam byež ſe hwojim myžlenjom a čjućom.

Jemu bě, jato budžishe tehole muža tola hžo nehžde widžal, dokelž mějesche jara dobrý pomjat̄ ſa wožobý, fotrž jeho ſ rědka jebasche. Schewzowe woblíčžo bě jemu ja živjenje hžo jumu bliſko pschischlo, teho bě ſebi wěſty, ale to dyrbjeſte hžo dolho bycž, pschetož njemžesche ſo hnydom dopomnicž, pschi fotrej ſkladnoſćž a na fotrym měſtneje bě to bylo. W tuthym měſeſe to njebě, dokelž bě tu hakle přeni rás. — „We hlownym měſeſe bě!“ ſawola na dobo roſbudžený a hnydom poča rjad dopomnjeńkow dale roſ- pominacž a mjes tym, ſo ſo to ſta, poča ſo nahle ſwěticž a pschijmasche jaſniſchu podobu. Skončnje borbatasche ſamyſleny:

bij wolt to wopravdze byt, bij zo
(Słónčenje psichichodnje.)

Ze Serbow

S Budyschina. Saúdženu žobotu měščežansz̄y polizistojo na butrowych wíkach sažo ras butru wažachu. Bola schthyrojoch burówkow pschelohku wahu naděńzechu. Pscheslutniwe hospošy žu dyrbiale kheřro čežke pjeniežne khostanje placiež. Podla teho dyrbjachu žwoju butru njeſchedatu sažo domoj donjescz, dokelž běchu ju jím polizistojo roſtrali. Dw, kaž ſo to druhdy nječini!

— (Do wody panyka.) Sańdzenu wutoru popołdnju je tysięc holczečka dżelaczerja Kranza na rybowej haśzy njeđalo ko mosta pschi čeraniszczečju do Sprewje panyka a ho haćz i hrabjam psched wodowodom doniejszla. Tam ku holczečku, kotaż bě hjo wědomosćz jhubila, wuczahnyli. Hnydom ho prózowachu, jej žiuvjenje wróćzicz. Tole prózowanie mniejcie dobrą wusvětch; dżeczo sako woziwi.

— (Smjertje do njesboža pschischla.) W tudomnym papjerniku je pjak 23. septembra tudomna 69-létna dželaczeťka Scholezina, hdyz lapy do laph roštorhaniskeje maschinu tyfasche, pschehluboko do maschinu pschimyšla. Maschina ruku ſhrabnu a Scholezinu ſ hlowu a ſ hornim czelom do grata ſaczeže. Wobža-romnej ſo hlowa a wutrobeno tak czeźko ſmiecze, ſo bvrsh po tym wumrie.

— (Ψήγεςα σκάπενος.) Βοββεδέρημα πώπων οι νεότεροι λέξη σανιδέρες. Τραπές τη λοτριμάζ μαγιά που πήγε σανιδέρες, χανέρι λόνα.

— W Budyskej hadatskej a sahrodniskej schuli budzie zo 26. a 27. septembra rano wot 8 hodzin wuczbyny kursus sa wuzivanie a spjeniezenje kada wotbywacie. Tonne kursus poczahuje zo na wob-kaħdzenie kada sa direktnye vshedacie a rospóklonie, na dželanie

szadownego wina, szufla, dżelanie mucząki a żeleja. Wyciąba je darmotna.

— Radu a warnowanje sa ratarja je professor Frank pschi Barlinskej ratajskej wyższej schuli w jenej knižzy spišał. Pschede wschém wón porucza, našymsku rožku tak poſdże hač městine wobstejnoscę dowola, wužycz, po móžnosći niž do křiedz septembra. W tym leži najwěczjsi kředk psche řitísku muchu a psche schłodu, lotruž wona na młodych hywach čäini. Psche hnicze běrnov po- rucza wón, wschě nahnite wobſchłodžene běrny wot ſtrowych dželicz a je rucze s pola wotſtronicz, so by ſo rola nakaženja ſe ſhniwoſcžu ſminala. Seli ſo bychu ſchlinki młode žito, džeczel atd. žrałe, je najwuznitsche, je ſi kalkom poſypacz. Rajnaležniſho Frank dale ſadarjow napomina, lepjate ſchlebjerdki wokolo ſchtomow psichicznicz, ſo bychu na nich mjetle a huſanžy, ſad konzowaze, wiſajio wostale a kónz wſale. Wón ſkónečnje hſtcežje napomina, na monilia-khorosz ſhadowych ſchtomow ledžbowacz, ſuché haloſy ſi wuſhnyjenym tege- njom a moniliinej pléžnawoſcžu wureſacz a potom ſchtomy ſi Vor- delaiskej jüſchku namasacz.

S Dobrushe. Saúdženu pónďželu rano je šo w tudomnym papjerniku žalostne njesboze stało. Dželacžerjej Urbanej, fotrehož bě šo transmisijsa popanyla, je šo jena ruka pschi ramjenju wot- torhnyla.

S Volborz. Žadnaj žwiedżenjej staj ſo tu pření dźeń Hodźij-ſkeje kermusche žwiegžiloi. Tudomny wumjeńkat u něhdusiſti kowar Schimank a jeho mandželska móžeschtaj ſ Vożej hnadu w połnej duchownej a czelnej cziłosći na dźeń wróćzo hladacż, na kotrymž bęchtaj ſebi pſched 50 lětami pſchi Vožim woltariu žwérnosz a luboſez na čaſz žiwnjenja ſlubiloj. Woldataj wot žwojich dźeczi a dźecziidźeczi wonaj wjeſzeliſt kwaſ ſzwieczeſchtaj. — Tón ſamy dźeń tudomny žiwnoſczej Jan Bartusch ſe žwojiej mandželskiej ſlěborny mandželski jubilej žwieczeſche.

S Stříšchowa. Sanženu njedželu popođnu wokoło dweju
hodžin stojí ſo domiſe a bróžení tudomneho fahrodníſkeho živnoſczerja
Grafa wotpalilej. Skót a něchtó domižezeje nadobý ſu wukhowali.
S wohnjom potrjehem⁹ ma drje ſawěſzene, tola njedživajz⁹ teho
čegežko ſchłodžuje.

Wóšborka. Njewschédne skoki je wóndano tu jena kruwa čzinila. Wona bě s druhéj kruwu hromadže pschi piwátni pschi-wjasana. Na dobo žo spłoschiwski žo wona wottorže a na žyfr-winstu horu čerjerſte. Tam žo do powjasaria Langi, s měrom powjaſh wjerczazeho, da, a hdvž bě žo tón jeje wobról, wona na Langez třechu ſaleſej ſpyta. Tola jejnu čežekloſč kryw njewudžerža, a wona žo pschelama. Nětko ſkócnjenje jejna džiwjoſč ſańdže a wona žo, hdvž běchu ju wusběhnly, wotwjeſč da.

Słubija. Prokurator Reimann tu je šlo wobwiedzić. Dla
krajowcze swojej mandatelskiej bę woni myślali.

S Daliz. Hdyž chýchu wóndru žito s fajmy, Dalicžanskemu kublerzej Lorenzej kluſchazeje, mlobčicž, naſtróžazu namakantu ſežinichu. Namakachu pakcik schwabliczkow, kotrychž hlowicžki běchu ſo motpalile. Pódla schwabliczkow walekž džela težesche. Dželo běſche hýcheze zyle huche a je ſo mohlo halle pſched krótkim tam položicž. Ssnadž je ſapaleť ſam ſapalene schwablicžki haſhnył, dokelž ſnadž je ſo nabojał, abo ſnadž ſo schwablicžki dla někajfeje druheje pſchicžinu njejšu dale palile.

S Dražđan. Njedželu 18. septembra mješaču Dražđanszji Sserbjo w nakhwilnej ksfijznej zyrkvi Božu klužbu, pschi fotrejž mjeſečne knjes farat Jakub ſpowjedž, knjes farat Mrćoſak i Budetež pač duchapolne, wutrobne předowanje jim džeržesche. S bohateje licžby ſemſcherjow džesče 184 k Božemu blidu, mijenujž 89 mužſkich a 95 ženskich. Boh žohnui lubyč Dražđanskich Sserbow!

S Dražđan. Na tuđominej hrodovskej hâži, hdžež nětcole
6 metrow hluboki kanal twarja, žu kolate (na kolach stejate) twary
doryli. Tele twary žu něhdje 1500 lét stare. Mjes thěžemi 28
hacž 24 je jěsor byl, w kotrymž žu stari Sserbja, hdž vě nětčijscha
Dražđanska krajina wulci lěž, na kolach žwoje thěže natwarili.
Po taftim je tu najprěnsche a najstaršche sažyhdenje stalo. Pod
tymile twarami žu wulke hromady rohov a ſubow nadeschli, kotrež
drje žu powoſtanki ſwérinj, kotrež žu tehdomniſchi Sserbjo na-
lojili. (Tež w nowšchim čažku ſo w tonidlatych ſtronach na kola
twari. Kaž je ſnate, nowy Nježwacžidliſki hrđ na ſamých kolach
ſteji.)

S Wochoś. Tudomny kubler Mathj Schěznik je žádzený tydžení wulku schodou poczeřípil. Wón bě do Hamorscheža pola Rösborka po žmolku jčl, s fotrejž wón wokolo jěz̄o wikuje. Dokelž běsche ho náz̄ pšchibližila, wón w Hamorschežu pšches náz̄ wosta.

Hdyž řežník nafajtra rano do konjemza stupi, tam žwojeho konja morweho namaka. S njeznatej pschicžinu bě ſo w hródzi woheň ſamischtril, a ſ tym bě tajki kur naſtał, ſo bě ſo w uim řežníkowym kóu ſadužk. Tónle podawf njech je ſ powieženjom, ſo dyrbi ſo w hródzach ſ woheňom wobhlaſtiwje wobkhadzeč, a ſo dyrbi ſo wohebje na to hladac, ſo michto ſe ſažehlenej zigaru do hródze njeſtupi.

S Undestez. Věrny ſu ſo lětža wſchudže derje voradžíte. Pschezo pak ſtej dwě věruje wulka žadnoſć, kotrejž ſtej na polu studomneho nadřožneho wothladarja Čechia naroftej. Žena (professorowa Märkerowa) 877 gramow, druhá (khěgorſtworých fanzler) 525 gramow waži. Ěnjes Čech je rad swolniwy, jej tym počaſec, kotrejž tajfa naturſka žadnoſć ſajmuje.

S Korzymia. Tudomnaj Friesz bratraj nowu jutowu pscha-
downju a tkaćenju twaritaj. Nowa fabrika budże 150 metrow
dolha a 80 metrow scheroka. Wuhen budże 80 metrow wyżsoci a
budże horka w świdłym 2 metraj scheroki. Barnu móz budżetaj
dwaj njezmiernje wulfaj parnaj kótkaj dawacż.

S Chrósciz. Schtowrtk jedyn tudomny czeladnik, hdvž po-
drojñ s wosom pefk wjesesche, do rębla saloži, na kotrymž jedyn kąd-
schezipat s Borchowa steju kąd schezipasche. Kębl ho powali a kąd-
schezipat na semju pañwoschi ſebi jenu ruku s ramienja wiwali a
druhu ſebi ſlama. Snjesbożeneho ſu hnydom do Pancziz s lekarzej
dowiesli.

S Kulowa. Se sjenoczenymi mozami wuhotowaschtej Kalbij-
žanske a Kulowske spěwaniske towarzystwo rysy herbski konzert, hacž
dotal tu nježelschany. Pschipoškuchat, kiz tamische wobstejnoscze
wot starodawnych časow derje snajesche a stajnje na narodne wu-
wieče a postupowanje fedžbowasche, to sa mózne njedzerzesche, so
dyrbjeli Kulowszy ras žami sjanvie se herbskim spěvom wustupiež.
A tola je kó to dorvílo! To nař je ſ dachom rasimy myslivých druhich

za tola je bo to vzbuzdza! Eb par je j vobom tujsi wispelj oružnih
herbskich towarzstwów, wościbje Kalbieżanskeho, tiz mjeſeſche na nich
najwiaſzy wliwa. Tich narodne hibanje a roſwieſe, tich plódne
skutkowanje na narodnym polu, tich luboſęz k herbskemu ſpiewe a
ludej je sahorilo potuleneho ducha. Čeſeč a psichisłuchnoſci ſebi
zada, ſo naſchu maczterſtegini ujeſazpiwamy a bo herbskemu ſpiewa
uſiehańbujemy. Wyrujež preňje poſpyty hiſtceze ſnadne byle a bo
drugim towarzſtwam runac̄ niemohle, teho dla ſ nadžiju do pschi-
choda! S wutrajnoscę, vilnosću a luboſęz k węgi ſo wjele, wiele
dozpije. Hiſtceze ſo žadny człowiek jaſo miſcht narodzil' nieje.
Wſhiležnje ſo ſawęſce ſaſo tajki herbski ſabawni wjeczor wuhotuje,
piſci fotrymž naſ ſkulowſzy je ſchtyrihloſnymi ſpewami ſwieſzela.
Tara thwalobne je, ſo je Kalbiežanſte ſpewaſte towarzſtwo k tutemu
zwiedźenjej naſtorf dało. S tym ſu tam ſa herbski ſpiew puc̄
vurubali a lud ſa ſwoje narodne ſubla ſahorili. Tutón wispelj
e jara ſwieſzelaz a wažniſchi, hac̄ materialny. Konzert bē bohacze
wopytanj wot hoſćow ſi bliſta a ſi daloſa. Program wopſchijecze
14 ežiſlow. Mjes nimi pschednoſchowaſche ſkulowſte towarzſtwo
ſi ſpewy, 2 jenoſloſnaj a 1 dwajhloſny, wobaj ſi pschewodom
piana. Woſcibje ežeſeze hódnia je próza, fotruž, tich dirigent
enjes Tilež, rodzenym Němz, nałožuje. Ssam herbſteſe recze
nemózny, je tola ſahorjeny ſa herbſte khěrlusche a narodne ſpewy a
njerwſchědnej luboſęz wuwuezuje ſwojich ſpewarjow. Žemiu ſlawia!
Hdy by tola na liežbje ſlabie towarzſtwo wot wſchęſt stronow tajki
poſtſklada hódnui podpjeru namakalo! Potom by ſo ſawęſceze roſ-
nnožlo ſmutkownje a ſwontownje. 11 ežiſlow ſpewachu Kalbi-
ženjo. Swjeſzelichu pschipoſluchatjow ſe ſmęſtком: „Pilnaj
chewzaj.“ Tole běſichtaj idealnaj ſchewzaj. Njebyhſi tak daloſa
wothaleny był, bych ſebi rad jimaſ ſwoje ſchłomiczki porjedziež dał.
Tymaj dželo wot ruci džeſtce, dokelž ſo wſcho po takeže džeſlaſche
— kožu ſlepanje, hwiſdanie, kurjenje, ſamo ſchnupowanie. „Tajki

— „... chewz bycz, to wólb’ njej.“ Tajtich mušikalskich drie s rědka na-
nakaſch! — Po tajtum wobej towarzystwo stej s wuspěchom wuſtu-
vilej. Skutkuječe tak dale! Se ſhromadnymi možami do džela!
„Duž, o bratſja, ſpěvajcze, ſo nam ſſerbstwo njeſańdže. X

S Delan. Swjebelazh a wažny poštup s̄tawneho jewjenja herbskeje narodnoſeče powěm̄ s̄ Kulowa. Sañdženu njedželu wotmě zo tam prěni ras herbski konzert. Kalbicjanſke herbske sp̄ewatſke towarſtvo bě ſebi tam wulecjaló a wuhotowa tónle konzert, pſchi otrymž tež Kulowſke herbske sp̄ewatſke towarſtwo prěni króz s̄tawnje vystupi. Program bě čjisto-herbski, a teho dla bě wulka sala Brauerez hoſćenja pſchepjlnjena. S̄ Kulowa a s̄ bližscheje wokolnoſeče ē herbski lud pſchitħwatal̄ so wokšewic̄ na krafznych synkach herbskich sp̄ewow. Pſchipožluchařſtvo džakowaſche so woporniwhm sp̄evarjani se ſławijazym derje ſaſluženym pſchitħekom. Tónle pſche

wſcho wocžakowanje bohaty wopyt ſe ſtrony ſerbſkeho luda je nam ſi nowa ſi pscheſhwědečazym wobtruczenjom, ſo ſerbſki lud wſchudže ſa čiſtoſerbſkimi poſiczeniami móznie žada. Njeje hiſhčeze dolho, ſo woſebje ſaſtupjerjo mlodeje ſerbſkeje generazije wuftupichu ſe žadanjom ſa čiſto-ſerbſkimi ſwjetdzenjemi. Zene ſerbſke towařtſwo po druhim ſo thule namolwjenjam podežiſny, a žane towařtſwo njetrjeba ſo tehole po prawom ſo ſamo wot ſo ſroshymiazeho nowotarſtwa kač, pſhetuž wuſpečh bywa wſchudžom a ſtajnje wulkotnym. S doboru poſkuſuje ſo druhu, hiſhčeze bôle ſwieſzelazy ſezechwſ. ſſerbske towařtſwowe žiwijenje ſi nowa čiſle ſalczewuje a ſerbſke towařtſwa ſo roſmnožuju. Schtò wocžakowaſche pſched lětami ſerbſke towařtſwo w Kuluſe? A netkole jo tam mačé, a wonie wuftupuje hižo, kaž móžachym ſo nježelu pscheſhwědečiz, ſi kħvalbu ſa čeſejz droheje narodnoſeže. Mlode Kuluſke towařtſwo je nam ežim wažniſche, dotelez je nam w Brusſej najbljiſche, leži tola na ſamym puczu ſi naſchim lubym delnjo-kužiſkim bratram. Bratſja Delanszy, ſteječe tež dale ſwertiene ſi naſchej khorhoji. Šakitanje wažneho měſtina ſerbſkeje ſemje je wam dorucžene. ſſerbski džaf a ſlawu wamaj ſerbſkimaj towařtſwomaj ſa waju narodny ſkut!

S Mužakowa. Ssředu thýdženja mějesche šo tu pod pschedkydštowm fastupjerja superintendentury wychscheho fararja Fáckele létujscha wotkrajna synoda 2. Rösbortkeje dižeszy. Synoda šo s Božej klužbu wotewri, w kotrejž mějesche knies farat Hanrik-Slepjanſki předowanje. Do synodalneho pschedkydštva šo i nowa wuswoli knies farat Turk w Mužakowje.

S Madsl. 16. septembra rano ſu tudomneho železníſteho wothladowarja Fuhrmanna njeſdaloko jeho bydla ſa jedyn ſichtom wobžwěžnijeneho namakali. Najkeje pſčicžimy dla je ſebi živjenije wſal, njeje ſnate.

S' Borscheze. Tudomny ratař Fünfstück je tu wóndano wózomrózlateho jelenja třelíš. Zelenje, kotrež žo w naschich stro- nach počinaju pokasowacž, ſu jara čežko třelicž, dokelž hižo ſi wul- feje dalokosče nejpschecžela wuczuju.

S Rječzib. Jedyn dzěláčer f Kruszwiczańskieje zyhelnje pola Mužakowa bě šo pónádzu, dokelž bě sprózny, sadn na po- kladzený wós Mužakowskeho destillatéra Siedowa bymł. Duży po- puczu bě wón wužnył a s wosa pantył, wo eżymž pohoneż nieżo njeprzytny. Rjedaločko Stanisława jeho jedyn muž f Rječkeje duży morwego na drósh leżazeho namaka. Snjesbożený bě ſebi schiju ſwinyl. Eżeló naſhwilne do Krzebjańskieje zyhelnice donjeſeču.

Se Shorjelza. (Khostanska komora.) Russki mjesec psichichodnym nanom, dzjalaczerjom Maruszhom w Rownom, a jeho psichichodnym byynom zelenistim dzjalaczerjom Bawrom so 28. mierza t. l. na to waschnje skonczechu, so Bawrej hlowa a ruka krewanje schtei. Jego luby psichichodny nan be jeho i nozom straschnje skalal, tak so wot teho czaja na blaboscj jeneje russi czeperi. Ssud kalazeho psichichodnego nana i jastrwu na 6 mieszazow sazhudzi. Statny rechenik be 1 leto namjetował.

Wußtudjenja.

Rhostanska komora. Dla paduchstwa a sapalenja mějachu žo 3 schulzí hólszí Böhmer, Hieronymus a Bezhold i Neundorfa píšched žudom ſamolovicz. Böhmer bě lětža 1. februara bróžení kublerja Beckera w Neundorfje ſapalil. Hieronymus bě jeho k temu nje-ſtukej, jemu pjenjeſy lubjo, ſawjedl. Dale bě Hieronymus hromadže i Bezholdom pjetatſkemu miſchtrej Böhmerej pjenjeſy kramyl. Hieronyma k jaſtwu na 1 lěto a 2 dneje, a Böhmera k jaſtwu na 6 měſazow ſazudžichu. Bezhold žo paduchstwa dla jenož požwarci, pôdla teho žo tež hiſchcze Hieronymus a Böhmer i požwarom rhostaschtaj.

Přílopk.

* (Diamantny jubilej.) W Grosharthawje pola Biskopiz
16. sept. Bohunér Paufler se kwojej mandželskej diamantnej kvaž
we wſzej czerwotoczi kwycezſe. Wſele pschinuſnych, mjes nimi
prawnuki, běchu ſo na žadnym kwyděnju ſechli. Teho Majestoscz
tral bě jubelſtimaj mandželskimaj psches fararja se sbožopſcheczemí
pjeniežnych dar pschepodac̄ dal. Tež prynz Leuchtenbergſki je doſtoj-
neju diamantneju mandželskeju ſ drohotnymi darami kwyjeſelil.

* (Samomordatstwo.) W Drodżanach zebi sanđenjy pjatk jedyn rjemiejsnik tsi kuli s revolwra do hlowny tseli. Dokelż ho kuli wot nowa wotrahychu, ho samomordarjej jenož foža frani.

* Wobkskoyen, so je mandzelsku slobowal, 63-létny
pjekatksi mischtir Burger psychologiskim psychizažnym žudom
stejescze. Burgerowe mandzelswo bě jara njesbożowne, wospjet so

mandželskaj wadžeschtaj a ho bijeschtaj. Žona bě ſwojeje hlowy a ſwadniwa, a muž ho nočzysche žonje podwolicz. 26. februara žona muža ſaſo ſwarjetche, dokelž bě w korcžmje kharth hral. Wobaj mandželskaj ho teho dla w nozy pſcheretęžeschtaj, pſchi ežimž je Burger pječza ſwoju žonu, ju do ſpanja dyrivýchji, ſarafyl. Pſchi-kažni pak njemějachu ſa dopokasane, ſo je Burger winowath a jeho teho dla wuwinowachu.

* Wěšty Khortla Walter w Draždānach, kik jenu těchu psche-
krywasche, je swotřeščka dele padnył a bo do plota fashtapil.
Staroszčinu hwoźbun nan je po frótkim czašu wumrjel.

* Ženeho mladého člověka, sítž žaneho džela namakal njebe, ſu bliſko pola Zwingerskeho hata w Draždjanach ſi nafelenej ranu w lewym wutrobnje na jenej lawzy namakali. Wón bě hischeze žiwy, ale wo ſebi niczo wjazy njewedžesche, revolver, hischeze ſi nekotrymi fulkami nathykany, džeržesche hischeze twjerdze do ruk samknjeny.

* (Blyskowe dyrjenje.) Hdyž hrjedu thdženja rano w 4 hodzjach jědni, w Ackeru (w Schwabskej) w kwaterach ležaz, na shromadžiszežo jěchachu, ruinje pschi Nachſtym moſeže w jich najwjetſzej blyſkoſej Bože njenjedro do Nachſkeje řeči dyri. Zbylczah jědných be kaž porażenj a do wulfeho njeprorjada pschiindže. Konje ſo ſploſchichu, a jedyn ſe ſwojim jědnym do Nachſkeje řeči ſkoczi. Denemu mužej ſo, won njevě ſak, ſchłornje ſ nohow ſvřechu, druh ſwoje hlebiſe ſhubichu a je w tolſtej czmje njemžachu namakač. Hdyž eſkadrona wotjěcha, hischeže pschezo někotři mužojo pobrachowachu; ſchtyrjo běchu ſo ſ blyſkom pohluſchili, tať ſo njemžachu wujehač.

* Rostorjazh podawik je so w jenym dworze w Rostelizach w Hornej Schlesynskiej stal, hdz̄ běchu tam dželaczerja Grysku, kotrehož dla rubježniſta na drósh lojachu, wusłedžili. Žandarm sko hundom ja Grysku puſhczi, kotrež do jeneje brózne czeleň. Brózne durje samknywſchi žandarm ſebi po ludži na pomož džesche a potom do brózne stupi. Rubježnik widžo, jo je ſ wjèle ludžimi wobſtupiem, horscze schwabličkow sapali a je wot ſebje cžižny. W bližšim wokonku bróžen w plomjeniach ſtejeſche. Sapaleť dyrbjeſche ſebi nětko ſam wipuež pytač. Skoči wón na palazym ſkopje na huno dele ſjedže, hdzež jeho pschimnchu. Wón běſče ſzpo ſhetro wopališ. Bróžen ſo wotpalí, runje tak pschimjeſowaza hródž, w kotrež ſo ſwinio a dwě koſy ſpalichu.

* (Hólcžk do njesboža pschisichol.) 9-létny hólcžk wkonwarija Wendlera w Hródku w tamniach delniach mlynie ſ ruku do palza-teho kola jéſdneho ſtola hajedze, pschi cžimž ſo wbohemu džéſcžu dwaj porſtaj a palz rozmieczęchu.

* (Sajed ojčerka.) We Włapotinach w Sserbiji je jena žona sa 6 měšažow ſwojemu mandželskemu, 3 synam a 3 druhim mužſtím pſchiwutnym ſ jedom ſawdała, ſo by jich herbſtwo ſwojemu lubkariej pſchiwobroczila.

* Na sajedoczenje je hłosniwościu je poštalaetny reñnik Weber w Hłatowje założnemu hmiercz wumreł. Wón bě khoru kruwu, kotoruž pośdiišcho sa hłosniwu spónachu, dorešał. Vórh po tym wón czezko jkhorí a na hłosniwościu wumrie.

* (Wetry.) Nekotre krajinu Schpaniskeje ſu ſo ſe ſylnymi wétrami domapytale. W Sevilli je 6 woſobow živjenje ſhubilo, mnohe twarjenja ſo woſchloždu. W Guadija je ſo 85 twarjenjow wupuſczilo, liežba morjenych a ſranjenych woſobow ujeje hiſcheže ſnata. — Džen poſdžiſho je wětr w połnōznej Amerizy ſakhadžał. Na Lorenzskim jēſorje je ſ ponurjenjom czołmow wjele ludži živjenje ſhubilo.

* S Milocžiz pola Lipska píšajá: Na tudomným dwórnichčžu
ie 20. septembra dopoldňa ludžazy čzah, ſi Lipska jědžazy, želesni-
kloho mischtra Rjelu pschejel, hdyž čzysche tón psched čzahom kolije
hischče „pschetročžicž“. Rjela bě na měsče morwy.

* (Žeńtwa ſi luboſcze.) Hessenſka prynzeſza Sibylla, pſchi-
wusna němkeho khęzora, je ſo ſi lieutenantom ſi Vincke w Frank-
furcie nad Mainom woženila. Wón je 31, wona 21 lét ſtara.
Tale žeńtwa mějſeſche wulke wohežnoſeſe pſcherwimyč. Lieutenant
Vincke, kotrý bě poſla Bockenheimſkých hufarow ſtał, bě ſo na je-
nym balu ſi prynzeſzu ſeſnal. Prynzeſhyni hwbjbní nochzychu pak
vo thymle ſwiaſku ničzo wjedźecz, wohebeje ſo tež khęzor pſcherzivo
emu wupraji. Dolho njetrajeſeſche, ſo lieutenanta do druheje garni-
ony pſcherbadžichu. Tola ničzo njesam, ſwiaſk wutrobow roš-
orhnyč, a wonaj ſo "dostaschtaj".

* (120 rybačów z ho tépił.) Sańdżenu póndżelu w noz̄y e ho pschi wultim wetrje pschi russkim brjosty mjes Bolangerom a Ribawu 120 rybačow tepiło.

* S Draždžan. Na Altenbergskej dróšy hrajuchu ſebi wo ſrijedž dróhi někotre džecži wot dwieju hacž do pjezích lét. S nimi harowasche a ſchęćkaſche ſo tež khetro wulki pudl. Na dobo wot Seidničem jedynjenopſchežnym wós w ſku ſchijenje. Wſchę wjetſche džecži pýtnychu strach, tif jím hrožeſche, a na boł dróhi ſtrubchňchu. Alle najmjerſche 2 létne džecžo, mały hólcžk, niebojaſniſe ſedžo woſta, dokelž ſebi žaneho stracha wědomym njebe; ſapocža pał, hdyž běchu wſchę wjetſche džecži čekle a jeho ſameho ſedžo wostajile, i zdej ſchiju ſchkręćecž. Čedom pał bě ſhvěrny pož jeho ſchkręćecž wuſlyſchá, wón ruce pýčiſtočitvich hólcžka ja draſtu ſhrabny a ſwleczę jeho na boł, hdyž ſmírom pſchi nim ſedžo wosta.

* S Draždžan. Živa ſpalila je ſo nježelu wjecžor $\frac{1}{4}$ 9 hdyž na ſchěrokej dróšy w přenim poſthodže w jenej ſadnjej ſtruje bydlaza 70 létne žona. Wo tym njebožu njebe nictó nječo pýtnyl a jenož myſlīcž ſo hodži, tak je naſtało. Maſſerje je wobohu žona pſchi blidže ſedžala, pod kotrymž je korb ſe ſunachami ſtał, kotrež ſu ſo ſo wotčihiňnej ſapaku ſapaliſe. S tym je plomio tež ſtareje žoninu draſtu ſhrablo. Sso pſches zylo palaza žona je w žmijertnym ſtyku hiſcheže hacž k ſkhodej dobežala, tam pał po zlym čeſle wopalena na ſemju padnyla. Ludžo, tif poſdžiſho na pomož pſchin- džechu, jej nječo pomhač ujemžachu, dokelž bě hido morwa.

* Pſchivikowat mennonitſke ſetky Thröner, kotryž ſo nabozenských pſchiczinow dla ſapowjedowasche, tſelbu pſchimyčz, je ſau- džený thdžen Magdeburgsku twjerdžiſnu wopuſtcežil, w kotrejž je wjazg lét pſchibywal. Thröner je dla ſwojeho ſpjezowanja kloſtanje na 32 měžazow wotpoſkucžil. Nětkole dyrbjefche ſbyt ſwojeye dwělētneje ſlužby — ſchthri měžaz y bě jako rekrut bjes tſelby ſlužil — w Magdeburgu pola dželacžerſkeho wotdželenja doſlužicž. Dokelž tamniſche dželacžerſke wotdželenje žaneje tſelby nima, bě ſo jeho ſtaſtajenjom do tuteho wotdželenja ſa njeho wſchón strach pſchewinjemy. Woſ tam pał ſu jeho bóry domojo požlali, dokelž bě ſebi ſo njebožownym pſchipadom krej ſajedojeſil. Wón ſebi ſe ſerjalym hoſdžom porſt wobodře a ſebi ſo tym krej ſajedojeſi. So by ſo jemu ſiženje ſdžeržalo, běchu jemu porſt wotřeli a jeho potom jako invalidu ſo wójſka pufchczili. Wſcho hromadže je wón něhdže 4 létu ſo woſakom byl.

* (Žurki a myſche.) Pſchi pſchihódnym wjedrje poſledních thdženjow ſu ſo myſche, tif ſo w poſledních létach jenož porědko poſasowatku, nadpadnje pſchisporile, tak ſo ſo ſo hromadami wuwo- ruja. Nimo myſchi je lětka tež žurkow jara wjele. Te ſo jenož ſi hnójnizu, do kotrejž je ſalk roſměřhaný, ſe ſwojich džerow a byd- low wuhnač hodža. Snata wěž je, ſo ſebi žurki husto wulki wuſbyt wſchelkeho ſorna nahromadža a ſo tym ratarjam ſchfodža.

* (Hrōſbny poďaw k na ſudniſtwje.) Pſched kloſtanſke komoru w Beuthenje mějeſche ſo pſchekupz Adrian Klemenz ſ Preis- kretſchama dla jebanſtrva a njeplaczenja worežiſnu ſamolwicž. Wob- ſtorzený bě teju ſamkneju ſtuženjow dla hido poſthostany. Hdyž jemu wuſhud wojſewichu, po kotrymž bě k jaſtu na dwě lécze a do 300 hrinovno pjenježneho kloſtanja ſažuženy, wón kaſač, kotryž bě potajne pſchi ſebi měl, wuceže a ſawoławſchi: „Sſyム czechin muž a njeñdu do kloſtannej“, ſo, předhy hacž móžachu jeho wotřeržecž, dwójzy do wutroby klo. Sſudniſhy poſlužobnizy jeho czeſko ſranje- neho wotuſeſchu.

* (Kruše kloſtanje.) S paduchſtowm, tif wjazg hacž 2 no- waj njewucžinjeſche, mějeſche ſo ſtrjedu tudomna kloſtanſka komora ſabjeracž. Fabriſki dželacžer F. M. ſ Griesheima bě ſwojeho ſtwinſkeho towarſhovych koſſer wožinił a ſebi ſo njeho dwě lísnej wobvalzy wſal. Tawniſke ſudniſtwo w Höchſeje bě tu wěž kloſtanſkej komorje pſchepodało, a M. nětk jaſtwo na 4 měžazý dla czeſkeho paduchſtwa doſta.

* S New-Yorka pſzaja: W měſeče Toledu bě ſatrafim wohení w hoborſkim žitowym ſkladže wudýril. Wózom wožobow je ſo ſpalilo a wózom druhich je ſo ſmijertne ſranilo.

* Se Straßburga pſzaja, ſo ſu dwieju franzowskeju woſakow na němſtej ſemi ſajeli. Dwaſi woſakai honjerſkeho regimента w St. Dié běchtaj nježelu pſchi ſkladnoſeſi termuſche němſku wjeſ Bourge-bruche w zivilnej dráſeje wophtaſlo. Ma dompuſcu popo- dnu mjes 4 a 5 hodžin wonaj nimo žandarmſkeje ſtažije dželat, hdyž ſo ſe ſwojim ſadžerzenjom nadpadnaj ſežuſtaj. Hdyž ſo jemu praschachu, ſchtó ſtaj, ſo jedyn do czeſtanja da, bu pał popad- njeny, pſchi cžimž ſo ſylnje woſaracſche. Na ſtažiju dovježenaj, ſebi woſaj wopacžne mjenno daſchtaj. Hdyž buſchtaj poſdžiſho do Schirmeckeho hamtſkeho ſudniſtwo požlanaj, ſo tam dohlaſtachu, ſo ſtaj we wojerſkimaj koſchloſtaj. Nětko ſo wuſnaſtaj, ſo do honjerſkeho regimента ſluſhataj a ſwojej prawej mjenje woſjewi-

ſchtaj. Tudy bjes wſchego poſthostanja pſcheczenaj buſhtaj, ſo do garniſonu wročiſtſti, hnydom do klody tyknjenaj.

* (Saſhudženje) Dwazycziſlenný ſatub Abt w Frankfurcie bě ſe ſwojeye ſtuw ſ Flowbertſkej tſelbu do wróblow tſelaſ. Ma žort wón potom ſwojemu pſcheczelej džesche: „Cžakaj, ja čzu cži ſudžek wložow wothſelic!“ ſulta njebožowneho do ſadnjeje hlo- wy trjechi. Wón drie bě ſo ruce ſe ſadu na thilil, ale w tym wo- komiku bě ſo njebožo ſtało. Kulta bě jemu jedyn čurowow poſtronk roſdrela, ſo cžimž bě lewy boł jeho cžela nimale zly wothromil. Tež widženje ſeneho wózka bě jara woſlablo. Žednacž nježel ſranjeny w ſchpitalu ležesche a tež dženža, hdyž je ſo pol léta minylo, nje- móze wbohi člowjet hiſcheže derje klođicž. Skucžet bě hiſcheže nje- poſthostan. Dla cželneho wobſchloženja je k dwajm ēſac̄nemu jaſtu wotſhudžený.

* ſſy bura Oſczyka w Možczenyach pola Pětrokowa, kotrehož bě nan jeho njerodneho ſiženja dla ſ domu wuhnač, ſabi w jenej ſo poſledních nozow wſchě durje a wokna ſtarſchisleho domu ſ hoſdženim a ſapali jón potom. Nan, macž a hotra toho njeſocžinka, taž tež někotiſi čzeladniſy, tif w domſkim ſpachu, namakachu, hdyž čzyc̄hu ſo wuhnowacž, wſchě durje ſeſamkane a ſarajene a běchu hido ſa- ſknenju bliſko, předy hacž jene wokno wubichu a won ſeſlakachu. Šloſtniſki ſyň je ſojath.

Sa naſch ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 46,783 hr. 95 np.

Dale ſu ſa njón darili:

W „Katholíſkim Pózle“ čiſlo 38 lěta 1898 hido kritowane:

Radwořiſka platova komiſija pſchi muſikalnej ſabavje w Róženče pſchipoſlucharjam wudrela 1 hr. 79 np., Ralbičanska Vjeſzada 51 np., Delanska patentna komiſija 70 np. + 1 hr. 70 np. = ...

4 = 70 =

Pondželnizy: Haj, tif ſo na mije na瓦alichu a ſ moſhnicěti mi wudýrichu 3 hr. 26 np., Dietrichovi piſkarjo 45 np. = ...

3 = 71 =

S džakom krituje

Hromadže: 46,792 hr. 36 np.

farjaniftwo „Macžy ſſerbsleje“.

Kat ſo Iharjam blaſa ſtuli.

Pſchi pviſje ſo ſabavjachu W korežnje ſchtyrio pacholjo, Tſlo na ſchtmorſtoh poſluchachu, ſsměravo ſo na njeho.

Wón bě ſlužil nechtó cžaſha ſa knježeho poſonča, ſeſche ſo ponom wſchelko jěſdžil Do zueho dalofa.

So bě dale pježy poſyl, ſo tym ſej wjele wježesche, Bachtasche wo džiwnych wežach, Wulke kruchi wſchelate.

Čepečerjeſche naduwařſki ſo tym, ſchtó bě wſchuo wohladal, Čimž ſo wulkoř muža Ve ſo zyle měchi hala.

„Wěrcze, hóz, w jenym kraju Hoborſki bě mědy ſo, ſaſaſtje ſo do wuſhoku Hobezow ſchěcž a hiſcheže dlořit.“

„Sa teho bě kral dal tvaricž Hrođž, pſches bróžen wuſzoku; Hdyž ſo na njeho ſežnycž čzyc̄he, ſtebli ſtaſč jón dyrbiſtachu.“

„Kózdy džen dwaj kroſtaj woſha Trjebaſtje to ſwěrisko, ſanjeſche pał ſa to w ſku ſichorami na pſchemo.“

„Woſza towarſch, mědy krawſki: „Wopravdu, to džiwno je; Alle ja ſyム w pježkach widžal Wězki hiſcheže džiwniſche.“

„W zuſhje ſchil ſyム ſ džiwnej ſloty ſabat ſa krala; Ljeħlu Piches wuſchko tej jehly džeſehe ſyła hlowa konjaza.“

„Po nim poča młodý ſchewski: „S twojim konjom ſhub ſo nam! ſa ſyム w zuſhje kralej dželal, Schkornijow naſchil lutki ſam.“

„Te joh, hdyž kral do nich ſajě, ſako ſo wětrom njeſeſchu; Sto mil dolhu ſtronu ſtrocži W nich wón ſo jenej tročelou.“

„Sasběhnu nět młodý mlyński; „Dži nam ſ twojim konjom, dži! Wěm wo wjele wjetſchim džiwo! Wěr to, abo njeveř mi!“

„Mlyňkowal ſyム w zuſhym kraju W naſliwku maſkotnym, Wob džen ſybz kózow ſemſl Ma ſamjenju twarhovym! —

„Schibaſtvo jich ſroſumivſchi ſo ſon ſchepčer roſnjemtri, A laž trutaſ ſaſlobjeny Woſza na nich wrefkaſci.“

„Selharnizy njehanbiči! Řaje ſormjene to ſyž! Abo praſče, w kotrejch krajach Woſza to widželi ſe ſe džel!“

„S jenym hloſhom ſawoļachu ſo jom' ſmějo wſchitzu tſjo: „Tam w tym kraju, hdyž ſyň widžal Ty toh' konja hoborſtch!“ Mrowjan.

Drzewowa awfzija na Kujjanskim reverje.

Wutoru 27. septembra t. l. ma ſo
90 rm. dубowych kuleczkow a repuchow
ſa hotowe pjenyſh na pschebadzowanje pschedawac̄.
Sapocžatf dopoldnia 1/2 10 hodzin pola hajnkownje w Butovaly.
W Minakale, 21. septembra 1898.

Grabinska i Ginstedelska inspečzija.

Drzewowa awfzija

na Kujjanskim Inježim dworje.

Wutoru 27. septembra 1898 dopoldnia we 8 hodz. ma ſo
18 rm. khójnowych schęzepow,
58 = kuleczkow,
9 = bręzowych kuleczkow,
2500 stotnijow khójnowych walczlow,
200 khójnowych wulebłowanych hromadow
ſ wuměnijsjemi, do awfzije wosjewiomnymi, ſa hnydom hotowe
pjenyſh na pschebadzowanje pschedawac̄.
Shromadzisna w drzewniſczeſu pschi futowym hacze.
Kublowe ſarjadniſtwo.

Wulka awfzija.

Srzedu 28. septembra t. l. maja ſo w Grodziszczaſnej
piwatni pola Wosborſka ſa hnydom hotowe pjenyſh ſezechowaze
węzhi na pschebadzowanje pschedawac̄:

2 konje, 1 kuczow y 2 cjezlaſt wosaz, 1 kylne cjezle ſarjeſe
ſe ſchlepami, wſcha rólna nadoba, kuczow y rólny grat ſi graſ-
towym koſtom, 1 kylanowa maschina a pizowy ſashez, něhdze
200 piwowych czwizow po 1/1, 1/2, 1/4 a 1/8 tunje, podſtajenjeſe
wanje, 1 ſeleniſki ſud, 2 ſkodzeniſtaj czworaſ, 1 wodna ponoj,
1 cjezazy mlyn, 1 draſny ſhamor, 2 ſozi, 1 moſtowu a 1 hrja-
datu wahu atd.

Sapocžatf awfzije dopoldnia w 9 hodzinach.

Kublo na pschedan.

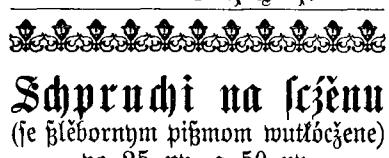
Bliſko wjetſchego města ſakſkeje hornjeſe ſužiſ ſe kublo,
něhdze 105 aktow wulke, ſi knjeſtikm domſtikm a ſahrodum, maſivnymi
twarenijsjemi a dobrymi ležomnoſcemi, wſho w najlepskim rjedze,
ma ſo ſi doſpolnym živym a morwym inventarom a ſe wſhem
žnjemi dla dželenja herbſta ſlaczisny hōdno pschedac̄.

Wſho dalsche wukafa Khorla Meisel w Budyschinje na horn-
cjezſkej haſy čiſlo 21.

Nova natwarjena khęza ſi ma-
lymi khlamami, ſi nutschka města,
derje ſo danjaza, je na pschedan.
Dalsche je ſhonicz na nowej haſy
6 po 1 ſthodze.

Dwie živnoſeſi na pschedan.
W Bilej Horje ſtej dla wumrječa
mojeje mandželleſſeje a dla mojeje
starobr. živnoſeſ cjiſlo 14 ſe 14
kózrami ležomnoſeſ a 192 dawſkimi
jenoſeſemi a dale živnoſeſ cjo. 17
ſi 18 kózrami a 246 dawſkimi
jenoſeſemi bjes hospody a wumjeňka
ſi morwym a živym inventarom,
ſe 7 rjanhmi ſkuwami a ſpěchym
konjom hnydom na pschedan.

Jan Dr. Lehmann.
w Bilej Horje.

Schpruchi na ſczenu
(ſe ſlēbornym píſnom wullocžene)
po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

po 25 np. a 50 np.

ſu doſtač ſi
we wudawačni „Sserb. Nowin“.

Mišionski šwjedženj w Maleščezach.

Niedzelu 25. septembra smjeje ho w Maleščanskim Božim domje šwjedženj snutskownego mišionistwa a to popołdnju w 2 hodž. se herbskim przedowaniem k. fararja Mróšaka-Hrodžiščanskeho a w 4 hodž. s němškim przedowaniem k. kapłana Sarjenka-Budyskeho.

Na tute Boże błužby wutrobnje pſcheproschuje

Handril, farat.

Gustav-Adolfski šwjedženj w Barcze.

Budyske pobocžne Gustav-Adolfiske towarzstwo chze ſwoj létuschi šwjedženj niedzeln, 2. oktobra t. l. w Božim domje w Barcze wo- dżerzeć.

Sserbska Boża błužba s przedowaniem knjega kapłana Domaščki s Hodžija budże ho popołdnju w dwemaj, němška s przedowaniem knjega primarija Wjazki s Budyschina popołdnju $\frac{3}{4}$ na schyri sapočecz.

Wschitzy pſcheczeljo Gustav-Adolfiskego towarzstwa ſu s tym pſcheproscheni.

W Barcze, 21. septembra 1898.

Zyrwińskie prjódstejerstwo.

Budyska Bjesada.

K česci poswieczenia prěnjeho džela Maćicnego domu Budyska Bjesada srjedu 28. septembra t. l. spěwański koncert a mały bal w Budyskej trěleńi wuhotuje, na kotryž so pôdla Bjesadzinyh sobustawow sobustawy Maćicy Serbskeje a serbska stúdowaca młodosć najwutrobiňo přeprošuja. Přeprošeni hosco cheyli so ze zastupnymi khartkami, kotrež su pola k. časnikarja Krawca dostać, wupokazać.

Koncert so wječor $\frac{1}{2}8$ hodzin započenje.

Předsydstwo.

Serbski koncert.

Niedzelu 9. oktobra wuhotuje Radwońska „Meja“ spěwański swjedženj w Čepicec zali, na kotryž so wše serbske towarzstwa, kaž tež wsitecy za serbski spěv zahorjeni, jenož na tute wašnje přeprošuja.

Započatk z dypkom w 7 hodž., na čož wopytowarjow wosebje kedžbnych činimy.

Předsydstwo.

Serbske towarzstwo za Khwacicy a wokolność
wotměje jutře niedzelu za tydzeń popołdnju w 5 hodzinach swoje měsačne posedzenje, kotremuž je so nam přednošk dobrociwje přilubil. Wše sobustawy a hosći přeprošujemy wutrobnje.

Předsydstwo.

Towarstwo herbskich burów w Busezech
smjeje niedzelu 25. septembra popołdnju w 4 hodž. ſwoje poždženje, w kotrymž maja ho wschelsake ważne wězhy wuradzieć.

Duž wo bohaty wopyt naležnie prožy

pſchedžydstwo.

Burske towarzstwo w Rakczach
smjeje jutře niedzelu 25. septembra popołdnju w 5 hodzinach poždženje w Sociez hoſčenzu. Wo bohaty wopyt prožy

pſchedžydstwo.

M. Uhligowy wustaw sa naturske hojenje
w Budyschinje pſchi nowych hrębjach 3.

Czesczenym Sserbam ho k wjedženju dawa, so je wot nětka tež niedzelu wot ranja hacž do pſchipołdnja, tola niz w hodzinach Božejek bližby, wustaw wotewrjeny a so ho tam rada wo wsech hroſčach dawa.

Dželacžerjow

na nowotwar knjegego hoſčenza w Droždžiju hnydom pſchi wulkej mīdze pſtam. Sso samolwicž na nowej hažy 6 w Budyschinje abo pola polera w Droždžiju.

Berhard Schone.

„Piwny hród“ w Budyschinje
na hospitalſkej hažy
czesczenym Sserbam ſwoje dobre čeſte pivo
ſe Šlanknowa, kaž tež ſwoje wubjernie jēdze
porucža.

S poczesczowanjom

G. Rachlowz, hoſčenzar.

(Pola mje ho herbsti reczi.)

Wotewrjenje swěrinskeje pſchedawaruńje.

S tutym najpodwolniſcho k wjedženju dawam, so hny w Budyschinje na herbskej hažy čiſlo 6 pôdla ſłotnika Junga

Swěrinski pſchedawaruńju

wotewrili.

Šswoje pſchederſacie čeſczenym Sserbam najnaležniſcho porucejo, so s dobom na hoňtwjerjow s nojpodwolniſchej próſtwu wobrocžam, so chyli mje s pſchivobrocženjom swěriny dobrociwje podpjeracž.

S najwjetſchim poczesczowanjom

M. Berger.

Kóždy, kotryž
chze ſebi dobrý
a tuni čaſzníl
kupič, abo
kotryž chze ſebi
jón porjedziec
dagž, njech bže
k čaſzníkaczej
Curtej Jenczej
na ſwontownej
lanjskej hažy 5,
pôdla knjega lotteriskeho kollettéra
Zägera. — Jencz pſchedawala a
porjedža ſa ſwoje dželo sprawnje
rukijo.

Hnydom a k nowemu létu ku-
chački, ſtwinſke a bližobne holzy,
pětvońče, hospoſy, dójki, bližobne
a hródzne džowki a taſte k ſzwini-
jom, pohončow, gratimſchtrow,
wotrocžow, ſrenkow, rólnych po-
hončow, tječakow a wolažych do-
tudomnych a Droždžanskich ſtron
pyta pſchistajerka Schmidtowa
w Budyschinje na ſukelnſkej hažy
24 po 1 ſchodže.

Džichersleho pomožnila pyta
Jan Frennd w Porschizach.

Młodscha pſchistojna holza ſe-
wkom, na dželo ſwuczena, ſo jako
podpjeraw domižazym hospodaſtviye
(w hródži ſu ſchwajzaro) na jene
rječetkublo bliſko Budyschina do-
dobreho městna, tola bjes pſchis-
amknjenja k ſwobjje k 1. oktobrej
pyta. Pſchipowjedženja pſchijima
Khorla Meisel w Budyschinje
na horničerſkej hažy 21.

Holzu ſa ſuchin a dom k no-
wemu létu 1899 pſchi wulkej
mīdze pyta
pſchedupzowa Säuberlichowa
we ſau.

Domownik

ſo pyta. Sso samolwicž w fanticje
Adolfiskeje hety w Khróſce.

Tónžomy, kotryž je niedzelu
5. septembra ſ Mrólez restavraziye
w Hodžiju ſabhwsczi pſchedeshezniſ
žobu wsał, chyli jón tam ſaſo
wotedacž.

Wróčenje čeſeje.

Sſchidwozze ſłowa, na Ernsta
Straucha ſreczane, ſ tutym jaſo
njewérne wróčzu a warnuju, je
dale roſſchericz.

Pawol Pampel w Bréshnje.
(K temu čiſlu pſchiloha.)

Słužobne a ſuchinſke holzy
do tudomnych a ſwontownych ſtron,
wotrocžow a džowki hnydom a
k nowemu létu pyta Schmidtowa
na ſchidwozkej hažy (Siebergasse 3.)

Porjadna bližobna holza ſo
k 1. oktobrej abo poſdžiſho na
róžowu hažu 2 pyta.

Psichiloha f číslu 39 Serbskich Nowin.

Sobota 24. septembra 1898.

Placízny rěšnho slotu na Draždánských slotných vilach
19. septembra 1898.

Placízny po zentnarju a hrivnach.

Slotne družiny a wojsnamjenjenje.		Živa	Rěšna
		waha.	waha.
W o l y :		hr.	hr.
1. polnomiažne, wuformjene, najwjetscheje rěšneje hódnoscze hacž do 6 let	35—37	64—67	
awstriske	35—39	64—69	
2. mlode, mjažne, niewuformjene, — starše wuformjene	32—34	60—63	
3. přenjo pízowane mlode, derje pízowane starše	28—31	55—59	
4. znadnje pízowane stóždeje staroby	—	53	
S a l o j z y a f r u w y :			
1. polnomiažne, wuformjene jalozhy, najwjetscheje rěšneje hódnoscze	31—34	59—63	
2. polnomiažne, wuformjene kruwý, najwjetscheje rěšneje hódnoscze hacž do 7 let	29—30	56—58	
3. starše, wuformjene kruwý a znabnje wuwite mlodishe kruwý a jalozhy	26—28	51—55	
4. přenjo pízowane kruwý a jalozhy	—	49	
5. znabnje pízowane kruwý a jalozhy	—	46	
B y f i :			
1. polnomiažne, najwjetscheje rěšneje hódnoscze	32—34	58—60	
2. přenjo pízowane, mlodishe a derje pízowane starše	29—31	54—57	
3. znadnje pízowane	—	52	
C ž e l a t a :			
1. najlepše s mlokem wuformjene abo najlepše wot zyza	45—47	70—75	
2. přenjo formjene abo tež dobre wot zyza	—	65—69	
S s w i n j e :			
1. polnomiažne lepčich rafow a jich skřízenjow w starobje hacž do 1¼ leta	49—51	62—64	
2. mjažne	48—49	60—61	
3. znadnje wuwite, tež ranž a kundrojy	45—47	57—59	

Placízna žitow a produktow.

Žitowy doros w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju		
	17. septembra 1898.	22. septembra 1898.	wot	hacž	
	hr.	hr.	hr.	hr.	
Pföhrenza	béla	8	53	8	83
	žolta	8	24	8	53
Kožka		7	6	7	19
Feejmien		6	43	6	64
Wobis	50 kilogr.	6	—	6	50
Hroch		9	—	11	12
Woda		7	78	8	33
Zahly		18	—	15	—
Hejdyschta		15	—	16	—
Béryny		2	20	2	50
Butra	1 kilogr.	2	20	2	40
Wichenczna muša	50	8	50	19	—
Njana muša	50	8	50	13	—
Góno	50	2	50	2	80
Góloma	600	16	—	18	—
Prokata 1260 schtuf, schtula	9	—	22	—	—
Wichenczne wotrubu		—	—	4	75
Njane wotrubu	50 kilogr.	—	—	5	25
Wichenczny gris		—	—	5	75
Njane gris		—	—	5	—

W Budyschidje placízne: kóz píšený (béla) po 170 puntach 14 hr. 50 np. hacž 15 hr. 1 np., žolta 14 hr. — np. hacž 14 hr. 50 np., kóz rožki po 160 puntach 11 hr. 29 np. hacž 11 hr. 50 np., kóz jeczmienja po 140 puntach 9 hr. — np. hacž 9 hr. 30 np.

Na Burži w Budyschinje píšený (béla) wot 8 hr. 53 np. hacž 8 hr. 97 np., píšený (žolta) wot 8 hr. 38 np. hacž 8 hr. 68 np., rožka wot 7 hr. 3 np. hacž 7 hr. 35 np., jeczmienj wot 6 hr. 75 np. hacž 7 hr. 38 np., wowb wot 6 hr. 20 np. hacž 6 hr. 40 np.

Wjedro w Londonje 23. septembra: Njane.

Cyrkwienske powjesce.

W Michałskiej zyrkwi směje 16. nedželu po svijatej Trojizh rano w 7 hodž diafonuš Sarjenk herbstu spovjednu rěč, ½/9 hodžin farat Rada herbstu a w 10 hodž. němisse predovanje.

Werowanl:

W Michałskiej zyrkwi: Jan Ernst Wobad, hosczenzař w Hodžiju, s Marju Marhu Johani Wienerez s Maleho Wjelkowa.

Křčení:

W Michałskiej zyrkwi: Vjedrich Arndt, Wylema Moriha Wobbia, kublerja a speditera w Czichonzach, s. — Bertha, Zana Ernst Freiberga, wobydlerja a řehenza w Sztonej Vorščeti, dž. — Helena, Zana Bohuwěra Koszola, wobydlerja a dželaczerja we Wulkim Wjellowje, dž. — Pawol Richard, njemandž. s. w Kelnje.

W katolské zyrkwi: Pawol Franz, Michała Krecžmera, dželaczerja, s. — Marija Aquina, Franža, Splitta, formarja, dž. — Pawol Jurij, Miklawšcha Mařha, dželaczerja, s. —

Zmrječi:

Djeń 16. septembra: Jan, Vjedricha Wylema Taffela, wobydlerja a framza na Židovje, s., 31 11 m. 22 d. — 18. Marja Martha, njemandž. dž. na Židovje, 1 I. 3 m. 9 d.

Zyrlwienske powjesce s Budestez.

16. nedželu po svijatej Trojizh směje pomožny duchowny Ryktar rano w 7 hodž. herbstu spovjedž, farat Mrosal w 8 hodžinach herbstu a ¾/10 hodž. němisse predovanje.

Těždny plan železnizow

wot 1. oktobra 1898.

4. wojsowa flaša njedželi a na sahlich svijatych dnjach wupada.

Se Šchorzelza do Draždjan

Wojsowa flaša	1-8.	1-8.	1-8.	1-4.	1-8.	1-4.	1-4.	1-4.	1-8.	1-8.	1-8.
Se Šchorzelza	1,56	—	4,33	8,55	7,59	10,50	2,01	2,20	4,32	6,55	8,31
Rybčbacha	—	—	4,55	—	8,23	11,15	—	2,45	4,56	7,20	8,54
Lubija	2,22	—	5,14	—	8,45	11,37	2,30	3,08	5,12	7,42	9,10
Budyschina	2,43	3,55	5,47	9,40	9,18	12,16	2,52	3,44	5,44	8,17	9,33
Bištopiz	—	4,28	6,23	—	10,05	12,54	—	4,19	6,22	8,54	10,18
Arnsdorfa	—	4,49	6,47	—	10,28	1,18	—	4,44	6,41	9,19	—
Radeberga	—	5,01	6,55	—	10,36	1,27	—	6,49	9,28	10,42	—
Do Draždjan	3,39	5,29	7,15	10,36	10,57	1,53	3,52	5,11	7,09	9,50	11,01

Se Draždjan do Šchorzelza.

Wojsowa flaša	2. 8.	1-4.	1-8.	1-8.	1-4.	1-4.	1-4.	1-4.	1-8.	1-8.	1-8.
Š. Draždjan	—	6,05	9,05	10,80	12,35	3,13	4,30	5,30	7,35	9,38	11,45
Radeberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,19	—
Arnsdorfa	—	6,42	9,47	—	1,11	3,48	—	6,06	8,10	10,15	12,29
Bištopiz	—	7,10	10,14	—	1,34	4,10	—	6,29	8,33	10,40	12,53
Budyschina	5,14	7,45	10,45	11,31	2,04	4,35	5,32	6,59	9,03	11,10	1,19
Lubija	6,32	8,25	11,26	11,55	2,39	5,10	5,56	7,36	9,39	11,47	2,20
Rybčbacha	7,06	8,42	11,42	—	2,56	5,28	—	7,52	9,56	12,04	—
Do Šchorzelza	7,49	9,04	12,02	12,20	3,18	5,50	6,21	8,15	10,18	12,23	—

S Budyschina do Ralez.

Š. Budyschina	6,40	10,48	2,10	5,0	9,10	—	—	—	—	—	—
Ralez	5,20	8,2	12,30	3,28	6,55	—	—	—	—	—	—
Šeheščowa	5,29	8,11	12,36	3,36	7,4	—	—	—	—	—	—
Ryekwacjzida	3,37	8,19	12,47	3,44	7,14	—	—	—	—	—	—
M. Wjelkova	7,1	11,10	2,32	5,25	9,31	—	—	—	—	—	—
Rafowra	5,47	8,29	1,0	3,54	7,24	—	—	—	—	—	—
Rafowa	5,54	8,36	1,7	4,1	7,32	—	—	—	—	—	—
Rafowa	7,19	11,29	2,50	5,47	9,49	—	—	—	—	—	—
Ryekwacjzida	7,29	11,39	3,05	5,59	9,59	—	—	—	—	—	—
Šidowa	6,13	8,55	1,27	4,20	7,53	—	—	—	—	—	—
Šidowa	7,37	11,47	3,8	6,7	10,7	—	—	—	—	—	—
Šidowa	6,19	9,1	1,33	4,25	8,0	—	—	—	—	—	—
Do Ralez	7,45	11,55	3,16	6,15	10,15	—	—	—	—	—	—
Do Budyschina	6,25	9,7	1,40	4,31	8,7	—	—	—	—	—	—

Š. Ralez do Budyschina.

Š. Ralez	5,20	8,2	12,30	3,28	6,55	—	—	—	—	—	—
Šeheščowa	5,29	8,11	12,36	3,36	7,4	—	—	—	—	—	—
Ryekwacjzida	3,37	8,19	12,47	3,44	7,14	—	—	—	—	—	—
M. Wjelkova	7,1	11,10	2,32	5,25	9,31	—	—	—	—	—	—
Rafowra	5,47	8,29	1,0	3,54	7,24	—	—	—	—	—	—
Rafowa	5,54	8,36	1,7	4,1	7,32	—	—	—	—	—	—
Rafowa	7,19	11,29	2,50	5,47	9,49	—	—	—	—	—	—
Ryekwacjzida	7,29	11,39	3,05	5,59	9,59	—	—	—	—	—	—
Šidowa	6,13	8,55	1,27	4,20	7,53	—	—	—	—	—	—
Šidowa	7,37	11,47	3,8	6,7	10,7	—	—	—	—	—	—
Do Ralez	7,45	11,55	3,16	6,15	10,15	—	—	—	—</td		

Tabluka,

kotrež móža tchážene býč, tola frak a čerstwe, kóždu dželbu sa hotowe pjenjesh kupujetaj

dr. Hermann a dr. Wetke

w hornjolužiskej žadtkočzerni

w Budyschinje, pschi králowskim valu číšlo 10.

Čerstwy palený

tvarški a rólny kalk

w swojich kalkownjach w Niškej a Kunnersdorffje porucža

firma C. Plümede w Niškej.

Zeničke pschedawanie sa Budyschin a wołolnoſć ma knies
C. Voč w Budyschinje na hornječkej hažy 43.

Palewý khoſej,

na kłodženie šwédomicze pruhowaný, kupuje ſo

kyry punt hižo po 70 np.,

palený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

parlojth kheſej punt po 135, 150 a 160 np.
polo

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)

na swojkownej lawſkej hažy 10.

Poſluženje w ſerbſkej ręčzi.

Khoſej:

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamknej wulkej palerni palený,

čerstwe družiny, wubjernje kłodžaze,

woſebitoſež:

Winsle měſchenje punt po 100 np.,

Javasse měſchenje = 160 =

kóždy thdženj ſo wjazh króč kheſej čerstwy paſi.

H. Kunack naslědnik

na bohatej hažy 8.

Turkowſke kłowki

nowy plód w měchach, kaſchezikach a po waſh ſu tunjo doſtač poſo

Moritz Mjeřewy

pschi mjaſzowym torhoschęzu.

Destillazija likerow po starých tunich placžinach.

Wſchě konpony, 1. oktobra 1898 wuſlacžomne,

hižo wot 15. septembra po najwyhſchim kuržu ſa hotowe pjenjesh bjes
khóſtow saměnímoj.

Schmidt & Gottschalk,

bankownja w Budyschinje

pschi mjaſzowym torhoschęzu 14|16.

Sprawne dowérne poſluženje!

Shoſej, palený, punt po 90, 100, 120 np. $\frac{1}{4}$ punta po 25.

$\frac{1}{2}$ puna po 50 np.

Shoſej, ſelený, punt po 60, 70, 80 a 100 np.

fufiſlaty zolor punt po 30 np.,

drobny zolor punt po 25 np.,

raſsz punt po 16, 18 a 20 np.,

grupy punt po 18, 20 a 24 np.,

kompoſty zolor ſt kładženju plodow punt po 28 np.,

nowe jerje, rjane wulke tučne ryby, po 5 haž 6 np.,

ſ domkhowanfami a fermuſchi

róſynki a ſaffran,

dale wſchē družin yalenzow w cžwizach a jenotliwie jara tunjo,
amerikanski ſtrahy rjepikath tobak punt po 28 np.

Carl Noack, na ſitnej haſy.

Amerikanski rjepikath tobak, ſtrahy, punt po 27 a 24 np.,

Khocžebuſki rolokoſty tobak, ſuchi, punt po 40 a 45 np.,

rjepikath tobak, zyly, w paketikach, punt po 30 a 35 np., porucža

Hendrich Marko,

zigarowe woſebite ſhlamy
na kamjentnej hažy 1.

Spěwarſke,

ſerbſle a němſle, w najnowſchich a najwoſebniſchich cželazoſkožowých
a jednorých ſwiaſtach w bohatym wubjerku po tunich placžinach
porucža

Gustav Rämsch,

knihivjaſařnja na bohatej hažy 21.

Woprawdžity holandski

Fafao

najlepſchu družinu ſwěta, placžinu
hōdno porucža

Gustav Kütter

10 na ſerbſkej hažy 10.

Zenička pschedawanie ſa Budyschin a wołolnoſć.

Jed psche ſchwobý
ruče a ſ wěſtoſežu ſkutkowazy,
porucža

Germania drogownja

dr. Roher.

Zigary.

Wſchelake ſhytki 5 np., 4 np. a
3 np. zigarow pschedawam, tak
dolho haž ſkład doſkaha,

3 ſchtuki po 10 np.,

10 ſchtuk = 30 =

25 = = 70 =

100 = = 2 mf. 75 np.

H. Kunack naklědnik
na bohatej hažy 8.

Wſchē družin

Forniſchko
hamkneho mlécza,
lardamomen,
muſkatove ſvetly,
bely a ejetwjeny popjet,
piment,
ſaffran

porucžataj tunjo

Měrſchez bratrow naſlědnilaj
pschi ſitnych wiſach 30

Strauch a Kolde
na kamjentnej hažy 3,
dalokoręczat 81.

Swój bohacze ſrijadowany ſkład

Zigary

100 ſchtuk hižo po 2 hr. 40 np.
fuiſem kurjerjam naležnje porucža

Bruno Halke

na ſwokownej lawſkej hažy 9.

A. Tschentscher,

schatowa pschedawařnja

na bohatę hąz̄y čížko 18.

— Wszech družiny schatow ſo ſ dobytkom kupuja. —

Wolijowe barby

we wszech sňatych nuanžach, hny-
dom k barbenju hotowe, derje a
twjerdze ſchnyjaze,
**molerſke a murjerſke
barby,**
terpentinowy woli
(němſki a franzowſki),
najlepſchi

Ianowolijowy ſtrniſz,
jara derje a twjerdze ſchnyjaze,
jantarjowe laki,
kopalone laki,
damarske laki,
želesowe laki,
Kölnski klij, kaž tež
murjerſki klij,
dróbnui krydu,

ghys,
portlandſki zement,
najlepſchi karbolineum,
barbieze wszech družiny,
ſchablony
ſa molerjow a murjerjow
porucza a ma pschezo wulti ſkład
po najtunischiach placzisnach

Emil Mersch,

drogowe khlany
24 na tamjentnej hąz̄y 24
snapshečza turnańje.

Eswój sňath dobry

palenz

po najtunischiach placzisnach
poruczataj

Schischka a Rječka
na swonkownej lawſkej hąz̄y.

Paleny kloſeſ
wubjernje kłodžazy a měſchaný
punkt po 90, 100 a 120 np.
porucza

Ernst Glien
pschi žitnych wiſach 44.

Zde tuczne howjase mjaſzo
punkt po 50 np.,
ſolbaſzu punt po 60 np.,
čerſtwy ſolbaſzowy tul po 40 np.,
wuskrjeny tul punt po 40 np.,
polež pschi 5 puntach po 70 np.,
kado punt po 65 np.,
kuſhene mjaſzo punt po 70 np.
porucza

reſnik Wagner
na seminarſkej dróſy.

Winowa pschedawařnja Gustava Kütnera

w Budyschinje
10 na ſerbſkej hąz̄y 10
ſwoje wubjernie naturſtocziſte

■ wino ■

w ſnatych dobroſci a placzisnach ſtadu
porucza.

Woſebje ſo porucza woſebite
wino ſa krejchudych a čerčyjazych
na žoldk, bleſcha po 1 mfl. 60 np.

Paleny kloſeſ

punt hido po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach

punt po 100 np. hacž 200 np.,

kaž tež wulti ſkład

njeſpaleneho kloſeſa

punt hido po 70 np.

porucza

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej hąz̄y 9.

Najlepſche nowe polnojerje,

jara dobre a tuczne rybby,
mandl (16 ſchtuk) po 45 np.,

75 np. a 100 np.,

porucza

H. Kunack naſlēdn.

na bohatę hąz̄y 8.

Hdze je dobry kloſeſ
dostacž?

Pola
kloſeſjomeho
Sachſy
na bohatę hąz̄y 5.

Nowe polnojerje

po wszech placzisnach porucza

Ernst Glien
pschi žitnych wiſach 48.

Zokrowy ſyrup

punt po 10, 16 a 20 np. jako
dobru tworu porucza

Ernst Glien
pschi žitnych wiſach 48.

Hermann Darschau w Budyschinje

(mějczelka M. ſwid. Darschauowa)

— jałozene 1846 —

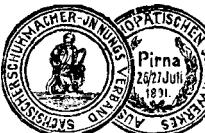
fabrika ſchrympowych tworow ſowoczeje wolny
čížko 1 na ſchulerſkej hąz̄y čížko 1

po ſymfemu čzaſej ſwoj dawno jako dobrý ſnaty wulti ſkład ſchrympowych
ſchrympowych tworow, ſchrympowanych jalow, wulti
wubjerk rukojazatych laſow w najtuniszej hacž k najlepſcej čisto-
wolmianej barbunepuſtej tworze a w rjanych muſtrach porucza.
Najlepſchi a najwjetſhi wubjerk ſchrympowanych ſchedzena
wszech barbow.

Najhodniſha twora!

Czeſki diplom

Bronzove medaille
a czeſki diplom

Najtunishe placzisny!

w Pirnie 1891. | w Kölnje 1895. | w Dražžanach 1893.

w Chemnitz 1898 I. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewſki miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej hąz̄y 14
porucza ſwoj wulti ſkład wszech pomyslinych družinow
muſazych, žonjazych a džecjazych ſtupnijow a
ſchłornijow po ſnatych tunich placzisnach.

Kaž je pschiposnate, po měrje wubjernje ſedžaze wobucze ſa
krótki čzaſ ſudželam. Eſym ſ mějczelom a wunamakarjom měrjen-
ſkich tabellow čížko 6994 a 100836, ſ khezorskej patentatnu ſchli-
wanych.

Jenicze prawo na dželanje Kriegerowých patentowanych
ſchłornijow ſa Budyschin a wolnoſcž.

Sa pschichodny čzaſ ſchłornje ſ korkowej konomu poruczam.

••• Klobukowy basar •••

9 na bohatę hąz̄y 9.

Wſeſe twory wſele niže placzisny. Škonečne wupſchedawanja

1. ſtolbra.

••• Klobukowy basar •••

9 na bohatę hąz̄y 9.

Kože do muſazych a žonjazych ſožuchow, rjenje ſudže-
rjave čorne a běle wobhadejske kože we wszech
kožovych družinach po najtunischiach placzisnach

porucza

C. C. Minckle, kóžkar na žitnej hąz̄y 5.

Barbjerňa a chemiſka ploſarňa

Hendricha Hoppſtocka w Budyschinje

na hauhensteinskej hąz̄y 1

po naſymfemu a ſymfemu čzaſej ſ ploſanju, rjedženju a barbenju
wszech drastu najnaležniſcho porucza.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

w Budyschinje, pſchi hlownym torhoschezu 9, delka a po 1 ſchode.

Wulkotny wubjerk draſtynych tkaninow, gardinow, poſzleſchezowych tkaninow, bliđowych rubow, ložowych a bliđowych dekorow, koſchlaſeho ſukna, koſchlaſeho barchenta, starh lohež hižo po 14 np.

Sbytki horfa injenowanych tworow po ženje ſo ſažo wrócznych tunich placzisnach.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

pſchi hlownym torhoschezu 9, delka a po 1 ſchode.

✿ Skladnoſtna kup po žadnje tunich placzisnach.

Najwjetſhi wubjerk czornych czistowolmjaných draſtynych tkaninow a židzanych tkaninow i njewjesczinskej draſte we wſchech modnych družinach. Gorne ſcheroke tkaniny i heibſkim pjeſlam a ſukniam lohež po 1, 1½ a 2 ml. atd. Nowoſeże w piſanych draſtynych tkaninach, teho runja sbytki, biele a piſane gardiny, poſzehnjenie tkaniny na ſofy wſcheje družiny, deli na ſofy, běhaňſke tkaniny po 15 hacž 75 np., linoleum wot 45 np., koſchlaſy barchent, wołmjane tkaniny i ſukniam, hotowe koſchle, rukawate lažy, trilatowe taille, ſchenillowe rubiſcheza, poſzleschezowe tkaniny, lohež po 16 hacž 35 np., čerwene wupjerki, lohež po 28 np., dobre krvvaje a konjaze deli po 2, 3, 4, 5½ ml. a wjele druheho. Tworowy ſklad firmy Siegfrieda Schleſtingera w Draždjanach, kral. dworskeho podawarja; pſchedawanje po runje tak tunich placzisnach.

Hermann Beermann na bohatej haſzy.

Nowe poſnojerje
naſlepſcheje hōdnoscze po najtunis-
tich placzisnach,
Iouſhe jerje
wulke tužne po 5 np.,
mjeſnische po 2 np.
porucza

Juri Schwiebus,
prjedy August Bartlo
na ſwonkownej lawſkej haſzy.

Njepikoſty tobak
punkt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družiny tobaka w 10 np.,
palczika, jara dobrý ſchnipowanſli
tobak, bohaty ſklad zigarov po
wſchech placzisnach, mjeſe druhim
tež zigary po 2 np. porucza

Juri Schwiebus
(prjedy August Bartlo)
na ſwonkownej lawſkej haſzy 10.

Ted pſche ſchzónwy,
ruče a ſi wěſtoſczi ſtukowazj,
porucza Germania-drogowuſa,
dr. Roebert.

Franz Marschner

čaſnikat w Budyschinje
cjo. 9 na bohatej haſzy cjo. 9
hwój ſklad čaſnikow a čaſniko-
wych rječasow dobrociwemu wob-
ledžbowanju porucza.

Sobna twora. Píhomre rukowanje. Tunje placzisy. Porędzenje dobre a tunje.
Pſchispomnijenje: Něču herbski.

Winfi čzrijowy ſklad.

Wulki wubjerk mužazich, žonjazich a džeczazich ſchtornjow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch
na ſamjeńtnej haſzy 15 podla hoſčenja ſloje ſtony.

Emil Wehrle na jerjowej haſzy 7

porucza ſwoj wulki ſklad hotowych ſchitych

ſ czemnyimi a jaſnymi muſtrami.

Mužaze koſchle mjeſnische	po 1 ml. — np.,	žonjaze koſchle, ſrénje ſe ſchnórklu po 80 np.,
= = ſrénje	po 1 = 10 =	= = ſ paſtom po 85 =
= = woſebje wulke	po 1 = 20 =	= = wulke ſe ſchnórklu po 85 =
holežaze koſchle hacž do 1 lěta po — =	40 =	holežaze koſchle hacž do 1 lěta po 30 np.,
= = 2 lět po — =	45 =	= = 2 lět po 35 =
= = 4 lět po — =	55 =	= = 4 lět po 40 =
= = 6 lět po — =	60 =	= = 6 lět po 50 =
= = 8 lět po — =	65 =	= = 8 lět po 55 =
= = 10 lět po — =	75 =	= = 10 lět po 60 =
= = 12 lět po — =	80 =	= = 12 lět po 70 =
= = 14 lět po — =	90 =	= = 14 lět po 75 =

Koſchlaſy barchent we wulkim wubjerku po jara poměrných placzisnach, mało hrubjeny hacž do najlepſich elſaffich družinow lohež po 15, 18, 20, 25, 30, 35, 40 a 50 np. Muſtry ſu jenſbarbne hladke, wulko- a ſcherofoſmužkate wulko- a małofafſcheczikate.

Barchentowe ložowe plachty a ložowe pſchikrywy ſe žiwymi barbami po 60, 80, 90, 120, 150, 160 np., 2 ml., 2 ml. 50 np.

Serbske Nowiny.

Za nawštki, kि mają
so we wudawańni „Sert.
Now.“ (na róžku zwonk-
nej lawskej hasy čo. 2)
wotedać, płaci so wot
małego rynčka 10 np. o
maja so štvortk hač da
7 hodz. wječor wotedać.

Zamówity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číše Smolerjec knihičíšćeńje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Cislo 40.

Sobotu 1. oktobra 1898.

Lětník 57.

Św̄tne podawki.

Niemieckie Księstwo. Pschii sthładnościi pożwyczeżenja nowego psczistawa w Schęćzinie (Stettin) je khęzor saħo dżiwanje ħbudżazu ręcz mäl. Na niexħeżanostwe powitanje je wón prajit: „Njejjseżże żo komdżili, kiedźbliwosćż na nowe puħlady il-ġoziċċ. Wiegħelu żo, żo je itaq pomorski duħx bjes dżiwanja a saħxałkoċċe w waż żiwy wostak a żo żo wón i-kraja na morju psczenjeżże. Nasħu pichichod na morju leżi.“ — S tym je khęzor prajicż chżyl, żo dyrbi Niemiecka kwoje wójnske l-kbodztwo psczehu bōle a bōle powjetwicż.

— Puczowanje do rąscheho kraja kieżora Wylema II. a jeho mandżelskie je na dwaj měsazaj wobliczene. Tako dżeń wotpućzowanja je 15. dżeń octobra postajenj. Szrzedź dżembra zo kieżorſtaj mandżelskaj domoj wróćzitaj. Wobdżelniſti ſapiš ja kwyjedzeńsku jēſbu k pochwyczenju ſbóžnikowej cyrkwię 203 kniesow a knieniow poſkaſuje.

— Wspomnieniejsku medaillu s pszczyznu swojego
księżeckiego jubileja chze król Albert dodaczenie sa wojskow
saksciego armeekorpsa wustajic. Medalla budze zo s brony dżelacz
a predku królowu hłowu a jady hłowu khęzora Wylema II. pokaza.

— Ženeho franzowského spiona, hoscenčenarja Mindorffa s Berviera je Lipšicjanški khězorštowých šub k hostačení na 5 let, k shubjenju čeſtīch prawow a k podstajenju pod polizajſku naděžbu ſožudžil. Mindorff je w létomaj 1896 a 1897 mobilizacjíſki plan 8. armeekorpsa a wojeſki měſtuy jěſdny plan franzowskemu knjegeſtviu pſcheradžil. Mindorffowe pſcheradujiſtwo je jeho žona na ſjawnie pſchinjeſbla. Se ſwojim mužom ſo ſwadživuſchi je wona ſwojej něhdusnej ſlužobnej holzy prajila, ſo hřichče ras ſwojeho muža pſcheradži, dokoř Němſku Franzowskej pſcheda. Poſdžiſcho je ras prajila, ſo jejny muž ſi němſkimi feldweblemi wulke, ale njeſprawne dželo činí, a ſo, jeli ſo ſo poradži, wjele pjenies ſazluža.

— Khežorski pôstski hamt pôcheczivo sozialdemokratiszy smyžlenym saſtojnikam wótrje ſakroczyje. Statny ſekretar ſi Podbjeljski je ſezechowazy wukas wudal: Pôstski pomožnik Vjedrich C. Wolf, pola pôstkeho hamta w Braunschweigu na czaſ źinjenja poſtajeny, je ſwoje ſozialdemokratiske ſmyžlenie ſzawnje wobhûwiedzil a je ſwojim ſadzerzenjom pôchi wukałanskej wólbyje do khežorſtwoweho hejma ſzawni pohôrskich ſbudziu. S tym je wón winowatoſcze ſwojego ſaſtojnſtwa pôcheczuſil a ſo ſańczmęćza njehodny wopokaſał, fotrež hebi jeho ſaſtojnſtvo žada. Duž poruczu, ſo by ſo pôcheczivo ujemu diſziplinarne jednanje na ſpuſchezenje ſe ſzlužby ſaložilo.

— Ratajskie sjenoczenstwa sa kupowanie a pschedawanie ratarjskich wupłodow a potrzebnych węzow su wilkowarjam s wulkim pohórszkom. Towarstwo žitnych wilkowarjow w Hali je šo pola Lipczańskije wilkowaniſteje komory na ratajske sjenoczenstwa wobcežewalo, dokelž tele sjenoczenstwa uiz jenož s wupłodami swoich žobustawow, ale tež s wukrajinym žitom wifują a tež wukrajanow jako žobustawu pschijimaju. Wilkowanska komora je wobsamka, tote wobcežewanje ſakfemu ministerſtwu k wjedženju dač a na to po-kaſacž, jo žitne wilkowanie s ratarjskimi sjenoczenstwami jara schodziue.

— Šakſe knježestwo budže šo paſež, na tote wobcežewanie džiwacž.

— W Gdansku (Danzigu) je 27. septembra pomnik, na rowie russkich wojakow postajeny, wotkryty, kotsiż ſu psched Gdanskom w latach 1734, 1807 a 1813 panigli. Zena czeſzna

Kompagnija bę żo pśzed pomnikom sestupała. Do wotkrycza żo hoscjina wotbywaſche, pſchi kotrejż russki general Lentze němſkeho thęzra, general Liegniz russkeho zara, russki prynz Engalicżew němſke wojſko, a general Liegniz russke wojſko bławiaſchu.

Awstriſſla. Awstriſſka khęzorſtſtowa rada je ſo ſchtrwórkſeſchla, ſo by awſtrisko-wuherſke wurunanie dowuradžila. Zeli ſo ſo kniežeſtſtvo nadžija, ſo budža němſke pſchecziwne ſtrony hladajzy na ſhmjercz khęzorti Hilzbjety nětko ſkludniſſche, drje ſo nijelubje jaſieži. A temu hiſtceze pſchińdže, ſo ſu Sſlowinzy wobſamkli, i wjetſchimy, na fotruž ſo kniežeſtſtvo nětkole ſepjera, wuftupiež. Sſlowinzy nochzedža dale kniežeſtſtvo podpjerač, dokelž je wono w pozhlednich lětach wſchē wychſchę ſhudniſſke ſaſtojnſtwa ſhamo w czistoſlowinſkých ſtronach i němſkimi ſaſtojnifikami wobſadžilo. Tež kniežeſtſtvo winuja, ſo ſlowinſku rěč jako runoprawu i italskej a němſkej pſchi ſhudniſſich jednanjach njepſchiphosnaje, hačz runuje je runoprawoſcž ſlowinſkſeje rěče i druhimi rěczemi na ſhudniſtſtwe ſe ſakonjom ſawucžena. Sſlowinſzhy ſapóbzlanzy budža ſo w ſejmje tak dołho kniežeſtſtwie pſchecziwjecz, doniž wono ſwoje njepſcheczelske ſadžerzenje napſchecžo Sſlowinzagam njepſchemeni. Podla pſchecziwjenja Sſlowinзов je ſo kniežeſtſtſtwe ſtejſchę i tym pocžegiło, ſo je Bärnreither, ſaſtupjeſt němſkich liberalnych wulkoležomnoſezerjow, i minifteſtſtwa wuftupił. To rěta, ſo kniežeſtſtvo wot liberalnych

— Wjednika antisemitiskeho hibania w Galiziskej, duchownego Stojalowskeho, by sojeli a do Trenczina wotwiesli. Po puczu Stojalowski s jedzazeho zelesniskiego wosa wuskoczi a czechny. Czah zo huydom saftaji, tola zandarmojo njemodzachu jeho doseczahnycz.

Danska. Danska královna Luisa je schtvrť rano 81 let stará w Bernstorffskim hrödze wumrjela. Jejne žmijertne ložo wobstejachu jejny mandželski, ruska swudowjena khězorka, grichiski král a králowa, danski krónprynz a krónprynzeža, Waleska prynzeža (jendželska krón-prynzeža), wójwoda Kumberlandski s mandželskou, danski prynz Wal-demar s mandželskou, grichiski krónprynz s krónprynzežou a někotři mládši prynzojo a prynzeži. Králoweje žmijertne ložo ho hnydom po jeje wumrjeczu s květkami wupyschi. W Kopenhangenje wchudže jako snamjo žarovauja na pol dele spushežene khorojo smahuja.

— Královna Luisa, 7. septembra 1817 narodžena, bě tsecža džówka Hessensko-Kasselského krajného hrabje Wylema a danskeje prynzešy Luisy Charlotty. 26. meje 1842 ſo wona ſi danském královem Křečeſcji-Janom IX. woženi. 26. meje 1892 královska mandželskaj se živym wobdželenjom zpíleho danskeho luda ſloty kvaž kwyeczeſtchaj. ſi jeju mandželſtwa tſjo ſhnojo a tſi džówki wuñdžechu: 1. krónprynz Vje-drich; 2. prynzeša Alexandra, ſi Waleském prynzom (jendželſkém krónprynzom) woženjena; 3. prynz Wylem, fotryž 6. junija 1863 jako král Jurij I. na grichiski trón ſtupi; 4. prynzeša Dagmar, ſi ru-ſkém zárom Alexandrom woženjena, fotryž je 1. novembra 1894 wumrjel; 5. prynzeša Thyra, ſi Kumberlandském wójwodú (ſhnom požlednjeho hanoverského krála Jurja) woženjena; 6. prynz Walde-mar, woženjeny ſi Orleanskej prynzeši Marju. Wot požlednjeje wójny, po fotrejž dyrbjeſche Danska kruch kraja Pruskej wotſtupicž, ſemrjeta králova Prusku a NěmSKU lidžeſche. Tejna wokolnoſej bu ſe kředžiſtchžom němſko-njepſtceſtſkých prýzowanjow. Sej ſi bokej ſtejachu jejne tſi džówki, ſhudowjenia rufka khězorka, fotraž je jako njepſtceſtlniza Němſkeje ſnata, Waleska prynzeša a Kumberlandská wójwodka Thyra. Dokelž ſemrjety zar Alexander III. kózde léto

w lęźe na Bernstorffski hród na wópt pschikhadżesche, ho tam kóžde léczo mohlrejz schadżowanka wjechow wotmewaşche, pschi kotrejz serjeta kralowa pschedzhydwo wjedżesche. Bortniwie jej teho dla europissa pschichodna macz rěkachu.

Italska. Po namječe Italije, w kotrejž ma anarchismus živoje główne kydlo, budže šo sjed europejskich kniežerstwów wotbywac, na kotrymž ma šo wo kredach t podtłoczenju anarchisma jednacz. — Mjes tym we wschodnich krajach sa anarchistami skleđa. Triestka polizija je w Mazarzhy na jenej lódzi straschnego anarchistu, kotryž šo Khorla Antonelli z Brescije mjenuje, sajala. Psihi nim třírožatu pilku, z kajtejž je Luccheni austrijsku khezorku sakłol, a jara ważne papery namakachu. Też w Belgiikej ſu někotrych anarchistow sažlapali.

Jendželska. Jendželski general Kitchener je Dertvischow pola Omdurmana sviwshci do południjscheje Sudanskeje pschiczáhnył. W Fa-schodze, w hłownym měsęce Barelgasalskeje provinzy je wón franzowiskeho majora Marchanda nadethol. Tutón je hijo w juliju Barelgasalsku provinzu Dertvischam wotdobył a ju pod franzowske kniejstwo stajil. Kitchener je s Marchandom rośrećzenje mél a jemu wosjewil, so ma wón jako najwywszschci roskłasowat egiptowskeho wojska nadawł, Faſchodu, kotrąž je něhdyl Egiptowskiej bławschala, wobkazadzicż. Wjes Marchandom a Kitchenerom k njepścierzelnoscżam njedónđe, tola żo Marchand mužniwje sapowjedzi, franzowsku khorhoj bjes pschikafnje swojego kniejerstwa dele wjacż. Tak nětko franzowska, jendželska a egiptowska khorhoj nad Faſchodu smahuje. Kitchener je w Faſchodze dōsęż łylnie wodżelenje jendželsko-egiptowskeho wojska sawostajiwshci żo do Omdurmana wróczil. Jednanja wo kniejstwie nad Faſchodu żo w Parisu wjedu.

— W Senegambiskej we wjedzornej Afrizy byu Franzowsojo nad tamnischimi spiecziwymi domorodnymi dobyce sczinili. Lieutenant Wölfel je je swoim wotdzelenjom někotre czrijody Sotaskich sbil a 5000 njepscheczelow sajal. Na to je bylo 20,000 domorodnych Franzowsov podcziblo a jim 3000 tselbow wotedalo. Na franzowskej stronje je bylo pječza jenož jeniczki wojsk franił.

Ruszowska. Swoje stojiszeżo w rauszhei Afiszej Ruszka rucze pożylnuje. Mórski psychistar Port Arthur, kotryž ſu ſebi Ruszha ležza wot Chiny wotnajeli, ſu tuczi rucze požylniłi. Wobtwyerdżenja, wot Japanskich wobtchodziene, ſu wuporjedżane. Nowe baterije ſu ſo hiżo natwarile a ſo i kanonami wobrónile.

Turkowſta. Na kretiſkej kupje ſo bóry roſkudne podawki wo-
czakuja. Paſt ſultan po žadanju europiſtich wulkomoſow turkowſke
wóſſo i Kretę dobrowólnie wróćzo ſawola, paſt jo ſienočene Łódź-
ſtwa europiſtich wulkomoſow Ruskeje, Dendželskeje, Franzowſkeje a
Italskeje wot tam wuzčeri. Węžh wuzča, ſo roſkudźic̄, tola je
hiſchčeze móžno, ſo ſo ſultan podczíſnje. Wulkomoſy chzedža ſkončznie
porjad na Kretę poſtaſic̄. Tenož na tajke waschnie hodža ſo
žebic̄zwe plany Dendželskeje pſchelaſhęz. Dendželska poſlednje nije-
mery w ſtandiji, kotrež je ſama ſbudžila, k temu wuzčije, ſo pſches
hlowu a pſches ſchiju ſwoje Łódźſtvo pſched Kretu poſylnia. Naj-
ſkerje che ſo Dendželska Kretę mozowac̄.

China. Chineski khěžor nijeje wumrjel, ale je s trónu wotřadžený. Wón je dobrý psíchezél Žendželčanow a chžysche w Chinje wschelake reformy sawješcz. Míjes druhim je wón wukaſal, so maja ho Chinesijo europejsku draſtu woblekač a ſebi wopuſch wotřeſacż. Tele wukaſy ſu pječza s psichicžinu býle, so je khěžorowa macz khěžora muſowała, wot kniežerſtwa wotſtupicž a jo jej psichewoſtajicž. Požledniſcha wot Rúſſeje wſchu pomoz ſa Chinu wočakuje, Žendželčanam paſ njeveri, kotsiž chžedža Chinni wukutlicž, kaž to w Indiſtej cžinja. Psíchi pschemejenju na chineskim trónie ho po tajſim wo nadkniežtvo Žendželskeje abo Rúſſeje nad Chinu jedna.

Rhejzorowa macz je kniežerstwo pschedewjsawšči wscie reformy, wot jenjego žyna ſawiedżone, wróćila. Samowłjenje ja wscie reformy wona na khežora a jeho hubienych radziczelow storka. Schęszk kniežerstwowych hamto, wot khežora sběhnjenych, je ſo ſi nowa poſtajlo a tyžazg pufchęznych ſaſtojnikiow ſu ſo ſi nowa do klužby wſale.

Amerika. Połnóżnoamerykańskim statam jich dobyczeńska wójna pszczyzniwo Schpanijskiej w psczichodże wulke pjenieżne wopory sa wójsko napoloži. General Miles trieba sa trajne wobchodzenie Kuby 50,000 muži, 20,000 sa philippinske kupy, 14,000 sa Portoriko a 4000 sa Honolulu. — Kubaskemu wobydleństwu jeho wuzwobodzenie se schpanijskeho pschaha njeje hacž dotal wiežela cžinilo. Po wot-częhnienu schpanijskich wojałow tam dospolne bjesknieſtvo knieži.

Sběžkarjo bjeru, schtož namakaju, ležomnoſeže po ſwojim wusdaczū pſchedawaju. Bohath wobſedžer jeneje zokrovowej fabriki chzysche-žo ſe ſwojimi ludžinami pſched ſběžkarjeni wobaracž. Na to ſběžkarjo žony ſakitarjom ſaſlapachu a je pſched ſobu ſtajichu. Na tajke waſchnie ſo ſakitarjam fabriki ſadžewa, tſelecž, tak jo dyrbjachu ſo poddač. S 23 zokrovowych fabrikow w jenej provinzy ſu ſběžkarjo 19 wupuſczili. Pſchi tajſich wobſtejnosczech by ſa kubaske wobydlereſtvo ſ wilkej dobrotu bylo, hdy bychu ſjenočene ſtath Kubu wob-žadžile. Tež w ſjenočených ſtatach wjazy nijepręja, ſo kubaszh ſběž-kařio nicžo lepschi njejku dyžli rubježnižy.

— Mjes Čile a Argentinskej su so węzły sażo shór-
ščile. Wschitzg eži, kofiz mienja, so so wobaj krajej dla sprawjenja
mjesow wujednataj, so njeľubje sjebaia. Węste je, so so njeħodži
wójny smiħież.

— Wo zhrobje Amerikanskich wojakow we wójnje se Schpaniskej netkole spodzivne powęcze na sjanwońcej pschindu. Jedyn wojak 23 Michiganskeho regimenta do jenych nowin piſche, so wón sa 3 měhazý njeje ani kuſta czerstwego khleba wohladal. Hdyž běſche na symizu ſchoriwſchi ſmierczí bliſko, ani lekarjow, ani wohladarjow wokolo njeho njebe. Zhroba ja khoreho ſ twerdych praženkow a ſeleneho konjazeho miaſha wobstejſe. Praženki běchu hižo plězniwjałe. Wojazy njemóžachu je ſ wjetſcha w žoldku wobkhowac̄. Žena transportſka lódz̄ ſo hižo bydom njedzel do kwojeho wotjeda ſi pičnej wodu ſastara. Na jenej lódzi, na kotrejž bě 200 khorych, zhroba wuńdže, a woda ſo njehodźesche wijazy pič. Ani lekarja na lódzi njebe.

W starym hrodzie.

(Sfónicženje.)

Rucze ſo roſkudžiwschi wuczeđe pjerowh nožit a toſpro-
hnydrom ſchow nijes poduſchu a ſwjerſchnej. kožu jeneho ſchfornja.
Hdyž bě to hotowe, prozowasche ſo, ſo by kóžde ſnamjo, ſo je ſo-
to ſ možu ſtało, ſažo wotſtronil. Potom džesche ſažo do města
hacž k ſadnju twarjenju stareho hrodu. Tam doſchedſchi, ſaſtupí
do webydlenja platazeho ſchewza, kotryž njedowěrnje na njeho
hladasche. Byle njewinowacze pſchihladujo powjedasche jemu poli-
zajſki radžiczel ſ mnohimi ſłowami wo podeſdzenju, kotrež bě ſo-
jemu ſe ſchfornjom ſtało, kotryž bě ſhebi, pſches hrjebu ſkočiwschi,
roſpuſknýl.

"Chzu jako zujy sa wujradne džělo tež wujradne płačicę, jeno-
dyrbicę jo hnydom do rufon wſaczą!"

S tuthmí słowami skončí polízajskí radžicísel žwoju dolhut
récz, napsceczęż schewzej što žydało. Hdyż tón pilnje kałacz poča,
hladasche jemu tamón stradžu pruhajo do wocżow, pschi tym nje-
winowacze dale powiedajo a w réczach s jeneje wézy na drugu.
vyschefstwio; na wokleku woczą votainostnie:

„Brajeże mi tola, njeje dha wam nětkole džitwo, hdyž scze-
tafle zyłe žamlutki w tymsie starym domje? Rjebojicze ſo, ſo
mohlo ſo wam runje taſ ſcicž, kaž morjenemu radžiczelej?“

„Hdżęż nicżo njeje, tam ho też próży njeplacżi, rubicż a moricż!“ wotmolwi schewż, s krótkim falazym pohladom na polizaj- skiego radzicżela pohladujo; fotryż sa kħwilu poħraċżowaſche:

„Wj drje scże hijo wo thym kħyscheli, so fu wó jistwje morje- neho ja najvixxjihim kaſħeżi komi pīżunej blida tajni p̄xhilop k namakali, w fotrymż bē nēhdże pjeċċdżeżacż tuħaż hrivnōw we kottu fotrynhż mordaq nieje namakol ale kudniika komiċċie!“

„Džiež mi tola ſ tajfimi bladami, ſ tajfim powjedanjom!“
„snapščegiwi ſchewz, pſchi ežimž ſo jemu woblicžo ſ waſa ſa-
čerwjeni.

"To je jeno wěrnoſz, ſama wěrnoſz! To dyrbi toſa tež wam k wěrje podobne byč, ſo ſtuþ, kaž mi a tebi ničzo, zyłe ſwoje ſamoženje do jednoreho kaſchcizka ſwojeho piñneho blida połožiſł nijе. Haj, haj, zyłe wulke pjenjesh namakachu ſo w tajnyti psichlopku, kotryž ſo wotanku ſi ežiſičzenjom na mały, lědma wiðżomny možajny kneslik! To by prawa wobrada njeſkhanilej byla, hdyn budžiſche to namakał a hdyn niebudžiſche ſaiathy był!"

Schewz i hlbwofa sadhynu, mczu jnewotmolwojejo. Krótko po-
mijelczawisch, pokrażowaſche polizajſte radžiczel:

"Něktore leží v ulici pjenes hischčéze v tajném pschilopku, hdyž ſu na kaſchčík, kiz je psched pschilopkom, wychchnostny sygl dyriſi. Po hróſbnym njeſtutku njeveri ſebi žadyn člowjek do wopuſčezeneho wobydlenja, ſo by ſebi po tutón poſlad dôſchol, dokelž dyrbí džé ſo boječ, ſo mohł jemu duć morjeneho napſchecžiwo pschińc! — Schtož kym ja prajil, to je ſastojnik psched malohodžinami pschede mnú w hoſčenzu powjedał, hdyž bě jemu wino-

jošn̄ rošvjaſalo. Derje budžiſche bylo, hdyž budžichu tež jemu ert ſo ſyglowali, pſchetož tajke wežy nježluſcheja do ſjawnosće!"

Hdyž bě dželo hotove a ſchewz ſchfóru pſches blido poda, pſcheyuny ſo jemu rukava, tak ſo bě bluſna nad ſhibadlom dlonje widžec̄. Tu fatorže ſo polizajſki radžic̄el hjesdžak a jeno ſedma ſo jemu radži, hiſheze njevoždělneho ſymuje dale hrac̄. Sa- placžiſchi, džesche pſchecželne poſtrawivſchi ſwoje pueže, hdyž bě hiſheze jemu pruhuj o ſchewze do woblicža pohlaſal.

Mehſle běchu ſo jemu roſjaſniče a poſhmurjeny wobras pomijata bě ſo doſpolnje we ſwojeſ podobje roſhwetil.

Wón budžiſche chył ſ hloſkom ſawyſlač a tola dyrbjeſche pomalu kročo dale hič, dokelž ſchewz ſaſo w durjach ſtejeſche a hlađajche doſho ſa nim.

To bě w poſdnej nozy a woſ jſtvoje, hdyž bu kniježerſtvoſu radžic̄el morjeny, bě ſcherjaza čiſtina a tolſta čiſma.

Hdyž čaſnik na weži ſ móznyh ſyfkom džehac̄ wotbiwaſche, wotewrichu ſo nježlyſhomije durje a ſababjena poſtawa ſumy ſo do jſtvy, ſa ſaweſchkom ſo khowajo.

Dolho bě to traſo, tu bě pytnyč, kaſ na ſeženje, kž je ſ na- pſchecža pižnho blida, a w kotrejž bě ſtatua ſ lateho žeſela ſtajena, ſ waſa piſotaſche. Lědom bě ſo to ſtaſo a ſtatua ſo ſhubi, a na tym měſtnje, hdyž bě ta ſtaſa, poſka ſo nimale wulka džera, ſ kotrejž hanjaza mužka poſtava do jſtvy bežesche. Strachocžiwe ſluchaj o wosta woſomik težaz, ſ latarničku ſedžbniwe woſolo ſhvežo. Woſom ſumy ſo nježlyſhomije ſ pižnemu blidu a zylu ſedžbnoſeſ ſloži na uajwyschſchi ſuvažy kaſhežit.

Tón mejeſche wopraſdze ſuđniſti ſygl. Hdyž bě jón muž woſtronik a kaſhežit wucžahny, poſka ſo maſh mježanu kneslik. Po ſylinu tkočenju na njón bě tajny pſchilopk widžec̄.

Ra dobo pſcheta muž woſtronik, bě dže jemu, jako by ſahodne dyhajuje ſkyſhal. Tola bôrhy ſebi myžleſche, ſo ſo jeno wucho myli, ſchtož je w taf hroſbnyh rumje, hdyž bu ſ krotka rubježne mordaſtvo wuviſedžene, zyle ſuadne móžno a ſroſymlive.

Huydom na to poča tajny kaſhežit wucžahowac̄, tu ſaſyneža jemu na dobo do wuſchow: „Mordarjo, njeſničomu mordaſtvo!“ a ſ hoborſkej mozu bu ſnak ſi ſemi potorhujeny.

Předy hac̄ ſo jemu radži, ſo poſběhnyč, ſo by ſo ſwojeho nadpadnika woſruš, wotewrichu ſo durje a ſ hlyſkom walichu ſo někotiſi wobronjeni na njeho a ſputachu jeho twjerđe. Pſchi ſwětle latarnje wudžerasche plataž ſchewz wuſtržanu muzej do wožow, kž bě ſebi poła njeho dal ſchfornje poſjedžic̄ a kotrejž někole na njeho ſahrime:

„Pſched neſchto lětami ſybm tebje we hloſnym měſeče pſchi poſpýtanym rubježnym mordaſtwe ſajaſ, tebje pſchi tym do ſhibadla dlonje kaſhchji; bluſna teje ramy je mi ſ njeſmylnym dopoſkaſom, ſo ſyty wopraſdze tón, kotrejž ſebi w tebi nadžach. Hdyž ma čloujek tajkule ſańženoyeſ ſa ſhobu a je ſ nowa lepjem ſchewz ſamym ſkutku, njeponha ſapřewanje, duž wuſnaj, ſo ſy mordaſtvo na ſličbowanskim radžic̄elu woſeſhol!“

„Sa ſybm jo ſežinil, čemu chył to tež přeč, dokelž byſchecž pſchi pſchepytowanju tajneje thódbu, kotrejž ſtary hród ſ pinzu ſadnjeho twarjenja ſwjaſuje, rubježniſtvo tola wuſlědžili. Pſchipadnje ſybm jón naſchoł, ſi čižiž bu we mni woſmýſlenje njebožowneſtu ſbudiſene.“

Šswoju ſlóję podtločejo, poſtracžowasche ſa khowilu:

„Sa hlypač ſybm ſam do paſli ſaleſi a mam uěkko uimo ſchfodn̄ tež hiſheze wuſměſchenje ſnjeſc! Ale tež wý ſeže hlypy byl, pſchetož budžiſche ſo ſuadne mohlo ſtač, ſo by mi předy na myſle pſchischi, tutu jſtvoje druhí kroč wophtac̄, ſo bych tajne hnědo ſe ſlotyňi jejemi ſwubjeraſ!“

„Ty budžiſche, hdyž budžiſche to ſpýtaſ a tajny kaſhežit wuſlědži, jón tola proſidny na maſaſal!“

Schewz wudžerasche w džiwim hidženju na polizajſkeho radžic̄ela, ničo njevožmoſtvejo.

Hdyž chyłu jeho naſajtra rano, hdyž bě ſwoje wuſnacže pſched ſudom woſjetowaſ, do jeho kłodn̄ wotwjeſc, ſlečza na dobo do wotewrjeneho woſna na thódbje a ſkocži na hlowu do hlybiny, hdyž ſ roſraženym nopom ležo woſta, ſo by na tute waſtchnje ſprawnoſeſi tehole ſwěta čeſkih.

Hdyž buſchtaj lubowazej ſ jaſtva pſchecženaj a hdyž pſchepkyda ſuda holzy bohate herbſtvo morjeneho woſna pſchepodaſchi jimaſi woſjewi, koumu mataj ſo džakowac̄, ſo je jeju wiňowatoſeſ na ſwěto pſchischi, buſchtaj taſ jara hnutaſ, ſo možeſtaj bjes ſlowow

poſizajſkemu radžic̄elej jeno ruku jimač, kotrejž ſe ſyloſowatymaj wočomaj wutrobiſe porečža:

„Zivjenje polizajſkeho ſaſtojnika ma ſ wjetſcha hewaſ jeno ſežin, dženža paſ ſhwalu ſebi ſwoje powołanie; pſchetož bě mi poſchate, ſo móžach wobhroženej njewinowatoſeſi jako ſpomožer na pomož pſchic̄u!“

Do knihownje Maćicy Serbskeje dari:

1. Knjeg ſarač Jakub w Nježwačidle: a) Brēdowanja woſ Franki. 1826; b) Pſulowu ryčniſu; c) Sejlerjowu ryčniſu; d) Šimbolſke knihi.
2. Knjeni ſwid. ſaračka Kordinowa ſe ſawoſtajenſtwa ſwojeho k mandželskeho: a) Druhi wudawki ſerbſkeje biblij, 1742; b) Dwoj nowaj testamentoj: jedyn ſi lěta 1835, a jedyn ſi lěta 1856; c) Maſtarſchi wudawki Paſtalrja, 1703; d) Šerbske ſpěwarſke ſi lěta 1794; e) Miſionſki Božol, lětnikaj 1856 a 1857; f) Šimbolſke knihi; g) 3 katechismy; h) 2 hebrejskej biblij: jenu ſi lěta 1716 a jenu ſi lěta 1839; i) jenu poſlku bibliju, 1840; j) jedyn grichiski nowy testament, 1840; k) jedyn čeſki nowy testament; l) čeſkeſe biblijſe ſtawiſny, 2 ſvjafſkaj; m) jedyn čeſki ſpěwniſ; n) 2 dželej čeſkikh předowanjow; o) jedyn ſeſchirok Čeſkopiža wlaſtenſkeho Muſeja w Czeſchach, 1828; p) jenu diſer- taziſu.
3. Knjeg kublet Albert w ſeſchizach: „Evangelſke Wustajenje teje Nady, 1768.“
4. Knjeg Michał Bjenada w Sahorju: Preni wudawki Lutherweje Poſtille, 1751.
5. Hana Liſchez w Muſichonzu: a) Wernerowu Mjebiſki Puč, 1777; b) Schatz-Kaſhežit ſi lěta 1767.
6. Knjeg kublet Iſrael w Něwpežach: „Te Pſchijſlowa, Předar a Wožoli ſchyslch Salomonow, ſtymi Knihami Jesus Sirach“, 1719.
7. Knjeg gmejnſki pſchedstejiſeř ſandrij Patof w Nježwačidle: Wajſowe Mlodlerſke knihi ſi lěta 1799.
8. Knjeni Hana Winklerowa w Nježwačidle: Epifole a ſeženja ſi lěta 1772.

Sa tute luboſežiwe dary praji wutrobiſy džak

K. A. Fiedler, knihownik M. S.

Ze Serbow.

S Budyschima. Wěſeže napjelnitej radoſeſ a wježele wſchudžom tam dufche, hdyž ſo luboſeſ ſi nuſhemu ſſerbowſtu hori, ſo ſy ſkonečnje po mnogich, dohledečných prózach přeni džel naſcheho „Maćic̄ežneho doma“ ſi Božej pomožu „Bohu ſi čeſeži a ſſerbam ſi wužitku“ poſtaſili. Tónle čaſ ſejeſche Budyska Vjeſkada ſa pſchi hdyň, woſzebitu ſwjetzen ſuhotowac̄ ſe ſpěvaniſtikm konzertom a halom. Přeniſe njeby Vjeſadže ſaweſče móžno bylo, njebyli wona ſe ſtrony ſerbſkeho wuſtrženja telko podpjeru a ſi ſlutku hotowewe ſuboſeže naſeſhla. Hdyž pak je luboſeſ a ſahorjenje, tam je tež poradjenje! Teho dla móž ſo tež ſpěvaniſti konzert, wuhotowanj wot Budyskeje Vjeſhadly pod naſjedowanjom knjeſa wuſerjerja ſſkodenka-Radworskeho, jako poſchitkownje derje poradjeny wuſhwalic̄. Tu mějachnu ſſladnoſeſ, přeni ſruhi ſi noweje, dotal hiſeče njeočiſežaneje ſběrfi ſerbſtich mužſtich ſhorow ſkyſhež: „Sle žořt“ a „Muž je přeč“. Stej to taſ ſuboſnaj ſpěvaj, ſo budžetaj ſo bjes dwela wſchudžom ſpodoſac̄, hdyž ſo ſapřevaj. Se ſolomi ſwjeſkeli naſ ſnježna Ella Hagedornez, konzertna ſpěvatka ſi Dražđan, ſi Krawzowym „Poſtrow domiſn“, ſſkodenlowym „Boh to chze“ a ſi narodnym hloſkom „Sa Ramjenzom“ ſe ſwojim rjaznym, jažnym hloſkom poſchitkowne pſchipoſnacže na maſajžy. Knjeg kantor Hanka ſi Wieleczina pak je ſo nam čim lepje ſpodoſaſ, čim hujeſiſho ſy ſejeſheli. Tak běſche tež tón kroč, hdyž nam ſi hlybokim ſačuežom Krawzowe „Sloṭe pſchecža“ ſpěvaſche. U ſchto dyrbjal prajiſ ſo Kožorowym kvarteeze „Róžu chzu ſej pložicež“ (ſmežneje Hagedornez a Dreflerez Hajničanſka, knjeſaj Polau a Pjech) abo wo Krawzowym terzeeze „Pſchi jeforu“ (Hagedornez, Dreflerez a Hanka) abo wo Kožorowej „Meji“? Šym pſchekwědženj, ſo je ſerbſti ſpěw pſchi poſklednim konzerteze Budyskeje Vjeſhadly wutrobi kždeho poſlucharja jimal; duž móžče ſablanja we hlybzech, kotrejž ras ſaſkylſchachmy, lubje ſad ſapominimy, wopominajžy, ſo běchu ſpěvarjo jeno krotki čaſ ſi naſuſnjenju měli. — So pak njebych ſſerbjia ſe ſwojim narodnym domom na poſpuež ſaſtali, ſſladovatſe Budyska Vjeſkada po konzerteze ſa přeni róžnym ſamjeni ſi druhei poſložy 31 hr. 15 np. Dopřikovat pak měni, ſo je ſerbſti dom hac̄ pod těchu jara wylska khežka a ſo je na tón přeni róžnym ſamjeni hiſeče wjele druhich trébnych. Někto pak je prawy a ſſladny čaſ ſa mnogich, kž móžli na přeni ſamjeni druhí, tſeči, ſchwertly atd. poſložic̄; ja měnu ſermuſchtnikow, kwaſkarjow pſches braſhku, hoſčow pſchi khežiſnach pſches babu a druhich, kž ſo hdže a hdže we wježelym towarzſtu ſeňdu. Hdyž

buđza wschudźom kamjenje abo tež jenož kamjesciki a zybelki — kódyn po kwojich mozach — pchinošchowac̄, kak dołho potom traje, a zyły dom tu steji „Bohu k cęseči a Sserbam k wñżtku” we kwojej zyłej rjanoſczi hacž do róžka hotowy!

— (Nowy póst.) Sandženu wutoru je šo khęzorski póst se stareho twarjenja na bohatej haſhy do noweho twarjenja na Hoſchiz haſhy pschepoložil. Stare twarjenje je póstskemu dżelu 65 lét klužilo. Hdyž w lęcze 1833 do njego póst faczeże, wón 7 sastojnikow liczeſche. W lęcze 1871 bě šo liczba sastojnikow na 21 powyschila, a nětkole je jich 101 pschitajených. Hdyž póstski mós poſledni krócz s dwórnischię do stareho twarjenja jędzieſche, póstillon wotkaleńske hróńčka piſkaſche. Wobydlerjo snutskownego města se želniwymi faczuczemii ja starym pscheczelom shladowachu, kotryž je nětko na pschezo bohatej haſhy božemje sapiskal.

— Wo wojskowej szkółce wuczajów pschi ludowych schulach hiszczęce wopaczne menjenja wobsteja. Wot lęta 1900 dyrbja wschitzy wuczajjo pschi ludowych schulach sa żobu zyłe lęto klužicę. Wom móža jako jenolétni dobrorólniży klužicę, jeli so žo žami drasčią, a hospodują, herwak pak womi, kaž kóždy druhi muž, kluža, tola jenož lęto, pschi cžimž so po móžnoſeži hromadze a dželeni wot drugich wojakow saměſtnja a wuwucža se saměrom, so bychu so poſdžischo jako reſerwni podwyšczhy wuzili.

— Wuc̄zbyń kursus w o pjenježenju a wuziwanju
ſadu, kotryž je ſo 26. a 27. septembra w tudomnej ratařſkej schule
wotměl, je 28 mužſkich a 8 žónſkich wopytało. — 3. oktobra ſo
wuc̄zbyń kursus ſa ſchtomowych wothladarjow, kotryž w nalečzu 8
niedžel traſeſche, dale powjedže a ſo 29. oktobra ſkonči. Tole
žiwe ſkukowanje ratařſkeje ſchule je ſo ſ tym mōžne ſežinilo, ſo je
ministerſtvo ſmutskownych naležnoſćow pjenejſh k poſtajenju druhého
řadařſkeho wuc̄zera pschiſwolilo. Tutoń wuc̄zec̄, jedyn přjedawſchi
wuc̄zomz ratařſkeje ſchule, ſunes Richard Schenden, kotryž je ſo ſe
ſchthrilétnym ſtudijom pschi univerſicie w Halli ſa řadařſkeho a
ſahrodníſkeho wuc̄zera wudoſonjal, budže w ſakſkich řadařſkich
towarſtwaſch pschednoſchi wo řadařſtwje džerzeč.

— (Woheń.) Schtvr̄t popołdnju wokoło 5 hodz. bęchu ho w tudomnej piwarcii bliſko wuhenja na lubi někotre hrjady sapalile. Dokelž ho ludżo na woheń bórzy dohladachu, bęsze móžno, jón hiszczę w nastacju salecz a tak wjetšichu schkodu wotwobroczież.

— (Do nješvoža pštjischla.) Schtivórk popoldnu žo 8-letna Gertruda Mlevehez w tročławie (humpawie) w sahrodze czumpasche. Psihi tym žo tročławinty powjas roštorže a holečka tak nješvožownje na semju padže, so ſebi hnisidzel praweje nohi ſlama.

— (Wuhladh na psichodne wjedro.) Po Falbje, kotrež bě wokoło 30. oktobra deschče wějchczí, smějemy blížšte dny žuché wjedro, kotrež ſo 4. oktobra ſe klabymi deschčemi pschetorhnje. Hafle 15. oktobra ſažo deschčę pschinďze, na czož na horach ſuěh panje a ſo wjedro wokhlédnit.

S Maleščez. Niedżelu 25. septembra — na dniu wopomnijecza 50 lětnego wobslęca snutskownego miķionstwa — k̄wječežche ſerbſke wotkryjene towarzſto fa snutskowne miķionstwo k̄woj lětny k̄wjeđeźeń w Maleščezach. Rjane czeźne wrota ſtrowjachu pschilhadjazych hōszej w Blužničezach a Maleščezach. Wokolo 1 hodž. ſeſtupachu ſo Maleščanska młodosć a ſchulske džeczi a czechnichu s hudźbu druhej woħadnej młodzinie hac̄ do Blužničez uapſhcziwo, hdźež ſo k̄wiedżeńſti čah ſeſtupatvſhi ſo po dróſh do Maleščez hibaſche. Hdźy běchu w farſtim dworje kniježa duchowni do čaha ſastupili, czechniesche wón do najrjeñſcho wupyscheneho Božeho doma, hdźež ſo w 2 hodž. ſerbſke ſemčenje ſapocža. Sſerbske prēdowarije mějſečne kniess farař Měrošat-Hrodžiščežanſki wo Lit. 19, 10.

S hnujazymí słowami ręczęsche wón jako starz snaty k Malešchan-
skiej wohadze, kotrejž běsche nědny jako duchowopastýr přijódł stal.
Wón voda w słowach sa kóždeho sroshmlivých nutném po-
kłucharijam, kotsiž bjes psychetorhnenja na jeho hľuboko sacžetu
wutrobu hnujaze předowanje požluchachu: „Ko s učenje wo
snutskownym misionstwie: 1. Schto chze snutskowne mision-
stwo? 2. Kak pyta swoje wotpohladu do skutka stajic? 3. Schto
wabi snutskowne misionstwo k skutkowanju? Na němšsim kem-
schenju, kotrejž ho w 4 hodžinach řapocža, předowaſche knjeg řaplan
Sarjenk-Budyski. Sso složujo na Mat. 9, 36—38, wuloži
w młodostnej živoſći se ſaborjazej ręču: Snutskowne mision-
stwo teho Knjesowa džowka w žnjowym džele ſmilneje
luboſče. 1. Wone hlada wokoło ho a jeho luboſče polnej
wutrobie je žel wſchelakeje nusy, kotrūž wohlada. 2. Wone hlada
wysche ho a pschima ho modlo skutka, kotrūž Bóh chze. 3. Wone

hlada prjedy ſo a połozi dżelo stroſtſtne do rukow teho ſenjeſta
tých žnjow. Žiwe wobrash a dobre myſzle wſchachu jeho huijaze
prędowanje. Ma wobemaj fenschenionaj běſthe Boži dom wot
femſcherjow hac̄ na požledni blečk uapjeljeny. Poſběhowaze
běſthe wubjernje rjane thorne ſpěwanje khalobneho pſalma pod
wujſtojnym wodženjom knjeſa kantora Straucha, kotrež někotre
knježne a knježa wuczerjo ſ wokolnoſeže na džatahodne waschnje
ſe žwojimi hložami podpjerachu. Wokatni Božu žlužbu mějſchtaj
na ſerbſkim fenschenju knjeſoj fararzej Matek-Huczinjanſki a Matek-
Bartſki, na němſkim knjeſ ſarać Mrojak-Budeječanſki. Bohata
kollektka wot 171 hr. ſo pſchi durjach Božehu doma naſběra, kotrež
budže ſaſo rjana podpjera ſa naſch žwյath ſtulk miſjonſtwa, kotrež
pak je ſ dobor žwedyčzenje, tak je wulka duchowna nufa naſchich
kſeſežijanskich bratrow a žotrow mjes nami wutroby poſlucharijow
hnula a jim ruži k žmilnoſci wotewrila. Wulki džak žlužha
Maledaſhauſtej wožadže a zyrſtviſtemu prjodſteſterſtu, tuz ſtej
naſch žwiedženj tak derje pſchihotowalej a wuhotowalej, wožebitn
džak pak praji ſo knjeſej fararzej Handrikej ſa jeho wulku pržu
a hoſpodliwoſc̄. Bóh daj, jo by tónle žwiedženj ſnutſtowneho
miſjonſtwa, kotrež je drje prěni był w druhiim naſtupjenym 50
džekatku ſnutſtowneho miſjonſtwa, taž je wutroby ſahorjal, tak
tež ſahorjene ſdžeržał ſa naſche žwյate dželo po tym žlowie:
„Budź ſbudliwy a požylí to ſbytkne, kotrež chze wumrjecz.

S Blusznikę. Sandżemu wutoru, dopoldnia po 10 hodzin, s bróznie živnoścę ſerli Schuſterjowej wohén wudry. Wón bě ſo najſkerje hižo w nozg předj ſaložil. Schuſtereſ ludžo w brózni mlečzo po 10 hodzinach pytnychu, ſo ſa kurom ſmjerdi a ſo dohladachu, ſo ſo pod třechu won kuri. Dokelž běſche kónz bróznie ſ zyhelom kryth, njemóžeſte ſo wohén ſ wopředka rucze wudobycz a Schuſterezj mějachu na ſboze čačka doſez, ſkót a wſchý nadobu wurumowacé. Mjes tym běſche plomjo tež domſte a wumjerit doſkahnylo, tak ſo ſo wſchitko hac̄ do hornich murjow ſpalí. Přiches ſchkré ſo tež hiſcheče tvarjenja druheje Schuſterez njewobydleneje a Bérkez živnoſcę a thęža palerzej Mühli ſluſchaza, wotpaliču. Wot ſykatow běchu Maledaſchanſkej dwě, Delinjohörčanſka a Budyschinkſka na pomoz pschijèle. Tola njemóžachu Bohu žel wjele pomhač, dokelž běſche dla cjiſczenja rěki tuta bjes wody, a nilke studniczki běchu bórzy wuſkytane. S wupalenych ma jenož živnoſcę ſta Schuſterowá ſawěſcěne.

S Malečíž. 16. septembra je šlo tu 4-letný Š. G. Seifert w mlhynskej hrebeji tepil.

Schwacjz. Twarz naszej nowej żytki, runie każ far-
skiego domu rucię spęchuje. Sandżenj tydżenj je hiżo mózno było,
farke twarjenje işbehacz.

S Bosborša. Powiślakowne dżiwanje je sbudžilo, so hu piatki tydżenia bětnarja a khězjerja Pawlinki s Hrodźiščza ſajeli. Pawlinka pječza winujo, so je wopak pschishahel a jo je jenemu tuđomnemu měščanzej vjenieju winuſowacž ſyntal. Teje ſameje węzi dla pječza hřeboče druhich ludži do pschephtanja wojsku.

S Nalez. Hdyž janáčenu mutoru tudomu živnostičer Mjela živojemu pýzej paž, kotryž bě řebi pož wotecahnyk, ſažo wokolo ſchije wjasatše, pož jeho do ruky kužny, jo krwawijaza rana naſta. Na to Mjela ſo roſnečkawitschi pža ſaraň a ſahrjeba. Sa khwili řebi pomysli, ſo ſuadž je pož ſkaženy byl a teho dla po ſkotneho lékarja pôzla. Hdyž bě ſo pož wuhrjebal, ſkotný lékar jeho psche-pytawski ſpôsna, ſo je ſkaženy byl. Po lékarjowej radze je ſo Mjela hmydom do Barlina do tamniſtcheho Paſteuroweho wuſtawa podal, ſo by ſo psche ſkaženosteſ ſetowacž dał. — **S** pschiczinu noweho wudhrjenja pžyječe ſkaženosteſ maya ſo w Nalezach a wokolnoſčí pžy hacž do 22. dezembra ſawjeracž.

— So ho ludzjom nježmę ſi piwowym karanczkom do woblicza jědžjic̄ a biež, wo tym ſu tele dny tudomneho dželacžera D. na žudniſtwje powuczili. Wón bě 25. haprileje jenemu pscheczelej piwowym karanczkom pschecruče ſi wobliczu pschitkoži, czehož dla jeho ſi jaſtu na ſi měkazv a ſi saplačzenju khótitow ſakudzichu.

S Namjenza. 1. octobra pschepołozji po do naszheho města 2 bataillon 13. pěškowſkeho regimenta čížlo 178, kotryž hacz dotal w Bitawje w garniſonje ležesche.

S Metliz. Niedżelu wjeżdżał wokoło 11 godzin ku swojemu, 108 kop północny wopschijaza, a dwie fajmje północne skomły, tudomnemu tublerzej Wiedej skuszącze, wotpalile. Wózień je skośniska ruka salożiła.

Gubija. Bliższe pośiedzenie wólkęjezoweho wubjekta smęje 7. oktobra dopołdnia w 9 hodżinach w iudomym hamfiskim hejtmanstwie.

S Kobelnja. Sańdżenu pónadzeln popołdnju w 3 hodzinach je ho dwieletny synk tudomneho mlynka-najenka Rausendorfa w nimo-bieżazej Sprewi tepil. Hóleż, fotryż běsche s druhimi dżeczimi wo jinwe był, běsche wot nich k ręzy wuschol. Tam je ho s nějakim njesbożom do wody cziżnył, a dokelž runje nichtó w bliskosći njebe, je ho wbohe dżeczo tepilo. Woda běsche jeho czelko někotre sta kroczelow daloko njechla, domiż sa sekłom wiňajo njewosta. Tam jo jedny ſuſhod wuſladawſchi jo hnydom wuczeże. Wone bě hižo morwe, a wscho prózowanje, jemu žiwjenje wróćziej, bě podarmo. Hdyž ho njesbože ſta, bě dżeczowych nan w mlynje pschi ſwojim dżele, macz paſ bě do Kluscha jenu pscheczelniu k rowi psche-wodziec ſchla.

Wojerowskich stron. Drjewo z kralowstich holow budze
by schtivovik 13. ottobra, 3. novembra, 24. novembra, 8. dezembla a
22. dezembla dopoldnia w 10 hodzina w hosczenzu „sloteje hwesdy“
we Wojerczach na pschebadzowanje pschedawac.

S Vórlá pola Wojerez. Hýžo dlešchi čzaž w tudomnej kralowſkej holi džiwi wół wokolo hanja, kotryž je jenemu burej ſi wokolnych wžow cžetnýl. Hač dotal ſu ſo podarmo prózowali, jeho popadnycé. Wón daňo bě wón do jeneho dwora jeneje wžy pschisichol, tola hdýž chýchu jeho jaſlapacž, wón ploth a pschitrový pschekafakawſchi do bliſſeje hole cžerjeſche.

Se Shorjelza. (Rhoſtanſka komora.) 16 lętny krawſki wu-
czębnik Mazi Nowak ſi Ralez bě wſchelake jebanſtwa ſkuczil. Schlopzei,
hijo wospijet rhoſtanemu, jaſtwo na 6 mēzazow pschiſzudzichu.

S Kleťneho. Wucžerjo Kleťnianskeje, Wochožanskeje, Rychvald-
skeje a Krjebjanskéje wožadu běchu ſo 21. septembra v Kleťnom
ſeſchli, ſo buchu ſo ſi wodžerjom diſtriktovéje wucžerskeje konferenzy,
ſi knjefom fararjom Lenifikom-Raſchikom rožvohnovali, kothyž ſo
1. oktobra do Briege jako wjſčitſki seminarſki wucžer pschebydi.
Pschedkyda ſwobodneho wucžerſkeho towarzſtwia, knjef kantor Rychtař-
Krjebjanskí po krótcej naręczi knjefej farariej Lenikej rjani wulku
Peſtalozziowu býſtu pscheboda. S hnuttymi wutrobnymi ſlowami
ſo knjef farar džakowaſche a ſebi ſapomjedzic̄ njeđa, ſhromadzených
v ſwojim domje hoſpodowac̄. W ſežehowazých hodžinach bjes-
nučeneho hromadzebycza buchu wucžerjo hýchže ras prawje wědomni,
ſhco ſu ſi knjefom fararjom Lenifikom-Raſchikom ſa 2. Róšborski wo-
trjeſ. ſhubili.

Přílopk.

* Žaložnu čmjerč je po všchem sdaču mlođa holza pocrteplila, kij je šo wutoru tydženja wjeczor sadu hajnkownje w Blawinje pola Draždžan želesniškemu čzáhej pscheječz dala. Tiž čzáhi su psches nju schle. Čzáhowy wjednik, tiž bě 20 mjeušchinow po 10 hodžin s Draždžan wotjel, w Blawinje wosjewi, so je pola hajnkownje najsskerje jeneho čłowjeka pscheječz. Hnydom sa tym pytachu, ale žaneho njenamakachu, dokelž dalolo došcz schli njeběchu, — duž šo spokojichu. W Tharandže potom pschi wobhladowanju ma- schiny mjažo na njej namakachu a nětko tu wěz porjadnje wosjewichu. Mjes tym pak bě hižo druhi čzáh s Draždžan do Blawina jěl a runje tak dyrbjesche šo, prjedy hacž můžesche šo dořahaze pschehytanje stacž, hýšeče jedyn čzáh s Draždžan wotpustičicž, tiž psches Blawno jědžesche. Potom hakle tam, hdžej hajnkownja s Bienertez statokom mjesuje, nješvožownu mjes schěnami ležazu namakachu. Draſta bě jej s čzela storhana a nosy a ružy běchu jej wotjedžene. Hacž bě šo to hižo s přenim čzáhom stało, šo njejhodži prajicž, tež niz, hacž je ta holza hnydom morwa byla, abo šo pomalu wukrawila. Najsskerje pak je druhi čzáh, tiž jenož 18 mjeušchinow požđišcho sa přenim pschijedže, ju hýšeče živu pscheječ.

* Ta žaložne waſtchnje je w Žwickawie 19 lětny dželačer Oſkar Winkelmann s Planitz živjenje ſhubil. Wón w Krala-Albertskéj dželačni w Lichtenfannje jemu maſchinu wolijowasche. Na dobo jej maſchinista hicž dasche. Duž wulke kolo, kotrež ſo nahle wjereczeč počza, Winkelmannia ſhrabný, jeho wobwjetny a wuczízny. Žemu bě wutrobnova kſež nutſcežiſtežana, tež mějeſche mnohe rjebla a jemu ruku ſlamau a pluza ſtrachnje ſmjeczene; duž borty wumrje.

* Raducham jédone kolo wjele wjazgij njeponha, dokelz moža tež wobtranjeni na kole jézdzież. Tak bě wónzano jedyn jebak do Sonnenbergskeje koreźmy jako wulku muž na kole pschijel, tam bórsy wulku worcziżnu napraſkał a potom płacziż labhiwski w skoku wot-jiel. Ale pinczniiza, kiz pschipadnje tež jézdzeſche, ko na kole ſa nim puſczeſi a jeho w bliſkej wži doſćezeſe, hdzej ſeho ſajecž da.

* Studni podawł je żo w Seligenstadtze nad Mainom stal. 22 lętny fabriſki dżelaczer Khrystof Winkler wuhlada pola mosta neschto ſi wodu dele pluwacz, schtož žo jemu naſdala měch abo kloz drjewa.

býčí řeče. Jo vuzáhnhwšči, wón hnydom čjelo žwojeho nana spójna. 66 létneho sahrodnika Pětra Winklera, s kothymž bě něshto meňšchinow prjedy hýchcze rěčzal. Njesahojna khoroscz bě stareho muža do žmijercze sanahla.

* (S čahom pschejedženaj.) Mjes Berlebergom a Wittenbergom ho schtvrtoč čožníkai Wohlmann a jeho mandželska se želesníkum čahom pschejedžeschtaj. Muž ho čežko hrani, žona ho mori. Hdyž Wohlmann se hwojim wosom na dróshy pôdla želesnízjy jedžesche, ho kón psched pščijedžazym čahom spôschi a psches dróshny pschitow pscheskoživischi s wosom na želesnízu sajedže, pschi čimž ho Wohlmann a jeho mandželska s wosa psched lokomotívu čížnyschtaj. Kón a wós njewobschodženaj psches želesnízu pschinadžeschtaj.

* Kowrótnu wjetu w Hördze w Westfalskiej młodaj człowijskiej sczinijschtaj, po kotrejż chyjsche jedyn s' njeju $3\frac{3}{4}$ litra palenza rucze sa szobi wupicz. Młody człowijsk je wjetu dobył, tola też swoju lošku myſł se žinjenjom saplačicž dyrbał; wón je na alkoholowe sajedoočjenje wumrjel.

* Rōsczereżenj byf je w Kummerfeldże pola Rheina jeneho kruwarja skonzoval. Kruwať chyžsche skočo s rępoweho pola wótehnacé. S tym fo byf roshniewawství, fo do kruwarja da a jeho tak s rohomaj slobodze, fo dyrbjachu wobżaromnemeho czeżko stanjenego człowjeka na wosu domoj domyjeż. Przedys hacż lěkar pschinidże, be kruwať na swoje wobschłodżenia wumrzel.

* (Njesbože w ſkale.) W jenej ſkale w Kedingenje w Lothringſkej je ſo čežke njesbože ſtało. Mjes tym ſo tam wjetſha licžba dželaczerow dželaſche, ſo njejabži wulki kamjeń wotwali a tjoch dželaczerow pod ſobu poхrjeba. Dželaczeř Vallement, kotrež ve hakle psched krótkim wójsko wopuſtežil, bu jako čežlo pod roſpandkami wuczehnjeny. Taŋ dwaj druhaj dželaczerzej ſtaj čežko ſranjenaj.

* (Njeſbože na želesniz.) Srđedu dopođnja je pola krožana w Ruzdorffskim ležu jedyn tworowy čzah do jeneho džela-čezirſkeho čzaha ſrafyl. Tworowy čzah dyrbjelche preni krócz po drugich kolijach jecz, tola w Kroženje jón mylnje po starých kolijach wotpuſtežicu. Liczba woſow wobeju čzahow ſo fe ſraženjom na ko-ſipu ſkopi. Hacž dotal je ſo naſhoniło, ho ſu tſjo člowjekovo žiwijenje ſhubili; ménja paſ, ho hiſchče pjećz drugich woſobow, kotrež ſo hiſchče namakale njeſku, pod roſbitkami leži. — Džeń priedy je ſo pola Graza w Schtreyſkej želesniſke njeſbože ſtało. Lokomotiva jeneho ſpěchneho čzaha do jeneho tworowneho čzaha ſ boka ſaloži. Lokomotivny wjedniſ tworowneho čzaha žiwijenje ſhubi, mjes tym ſo lokomotivny wjedniſ ſpěchneho čzaha wotſkočiwiſhi ſo wukhowa. Jedyn pućkowat je ſranjeny.

* (Ko hōstane skótnie čzwilowanje.) Jedyn po honcę, kotryž po nídelu czeżki wós, i zbyleemi na kładzeniu, do Kapasdorfa pola Wrótławia wjeſeſche, jenego konja, kotryž dość ſacząhować nochyſche, na nječzlowiske waſchnię i kſchudom pierjeſche. Čzwilowane ſto-
żo wiłkowny a ſwojego krjudowarja tak do deljnjeho žiwota trjechi,
ſo ſo temu črjewo roſtorhny a ſo wón bórzy na to wumrje.

* (Léšny woheń.) Na železnej horje pola Untermirbach je satraschny woheń lěš sahubil. Wón je něhdze 50 jutrow lěša smičžil.

* S Nordhausenſkeje zoologiskeje fabrody je wutoru jedyn wjeliſ cędkuł. Wón je woſebje dźiwiſ ſweriſko; jeho ſu na wjazd městnach widzeli, tola ſo njeje hiſceje ſchlachcziło, jeho popadnycz. * Wulke petrolejowe żórlo ſu w Romunſkej wotewrili. Wone njeſzmérne hromadny petroleja, peſta a kamieniow 40 metrow

wysoko pszes wiejskich węże, nad żbrom natwarijeneje, mjeze.
 * Zonjaż paradis ło Charłowska gubernija w Ruskej bycz
 da. Na żelesnizy, w kanzlajach wschelkich wyschnoścżow, kaž tež
 pschi gmeinstich radach, w privatnych pištarjach atd. łu tam żony
 a młode holzy postajeja. Ssamo brodu mužam żony i wulskim
 schikom truhaja.

* (Mordatstwo.) Hdyż żmilne żotry s' ajsla sa schężiżwów w Saint Vincent de Paul w Parisu w staromiejskiej kapali żo modlachu, żo jedyn s' tych, żotrychż wonie wothladowachu, 73 létnej Gojron, nups wali a, żłowa ujerjekħiżwchi, najprjedy wysħiżtu wożerku, żotru Bojnet, a potom żotru Ĝebole se żwojim kijatym imjedżom kłówżchi, wobej czejko frani. Saſtojniz p'schibęžachu a żgħiżu żo Gojrona smozowacż; tōn pak żebi, hdyż żo se w'sħieħ olol wobdateho widżeshe, s' britwju tkf p'scheresni.

* Do Leutesdorfa šo tele dny jedyn muž, kij bě hwoju žonu wopusczežil, k njej domoj wróci a hnydom tsi krócz s revolvrom do njeje tseli, s čimž jej s jenej kultu rjap wobschłodži. Potom věžesche hacž k Rheinej, tam ſebi do hlowy tseliwſchi, šo do Rheina wali.

* (Trichinosis.) W Sanderslebenje je wózkomdžebac̄ wožobow na trichinosis ſchorilo. Po roſprawie wyſchnoſcze je bohužel ſicba ſchorjenych wjeli wjetſcha — khorofez je ſo na poldra ſta wožobow roſtchérila. Trichinate mjaſo je ſi reſniſtich khlamow Bohuměra Witzačka. Woſt koho je tón trichinate ſwinjo ſupil, njeje wuſkledzic̄, dokež Witzačko týdženj pječ ſwinji ręſa, tola je ſwinjo je Sanderslebenskeje wołolnoſcze. Maſſlerje ſo trichinyladań njeje trichinow dohladał.

* (Stará huſeza.) W Hainewalde je w tu khlwilu huſeza žiwa, kotař je hižo 20 let stará. Pschi wulkej wodže 14. junija 1880 bě wona 2 lécze stará a bě ſe ſwovimy towaſtchami do khléwa ſavrjena. Hdyž ſo woda do khléwa dobu, ſo by ſwové huſy hac̄ do jenicekej teplíku, kotař wjedzefcze ſo wuſhovac̄. Žej ſo teho dla hnada doſta, ſo ſo njeđybejſe ſareſac̄, a tak ſkočo pschi ſwovim knejſtvo wostanje, doniž natursku ſmjerč w wyſhokej starobje njevunrje.

* Dobromělne hlodu wumrjela je 40letna wudewa jeneho klapmuarſkeho miſchtra w Berlinje. Hdyž bě pjenefy, wot muža ſavostajene, pschetrjebała, bě wona pschehorda, ſo by pjenefy, kotrež jej ſe jený pschirodn ſyn a khubobne ſarjadniſtvo poſtici, pschijala.

* (Sso pſchec̄tapi wſchi wumrjel.) We Warmbrunnje ſo 20. ſeptembra dwě korečnje a jena rěſenja wotpalichu. Tjho wohnjowi wobornizy ſo pschi haſchenju a wuſhowanju wobſchložichu. Schewz Kirchner na rěſeninu třechu ſalej a ſi wólniwosczu někotre króč ſaſtociži. Pschi tmy ſo wón wobžuže a ſi kheřej wyſhokoſcze dele padže. Wón tak njeſbožownje padže, ſo ſo na želesnym plót, rěſenju wobdawazh, cížhny. Žedyn kónz želesnego plota ſo jemu ſi tajeſ mozu do ſchijs ſaſchtapi, ſo na tyle ſaſho wuſtoreži. Tak naſtaphnjeny wobžaromny člowjek někotre mjeñſchimy vihaſche, domiž eho ſi wulkej prózu njewuſběhnhchu. Bóřh na to wón wudnych.

* (Želeſníz ſo ničo njeđaři.) W Meiningſkej ſaňdženu njeđzelu jedyn burik ſi Hildburghausena do Heldburga jěđeſe. Krótko psched tymle měſtac̄kem konduktér ſhoni, ſo burik do Streufdorfa, dwě ſtajiji psched Heldburgom puczuje, tola ſo bě ſi njeſbožownje billet do Heldburga ſupil. Konduktér jeho pschec̄zelnitve na to ſedžblivého cížneſe, ſo mōže hižo w Streufdorſje czah wopuſczeſic̄. Tola tu rjenje trjechi: "Hdyž mam billet hac̄ do Heldburga, tež tam pojedu", burik ſnapſchec̄ziv. A tak tež wobſtaraj muž cížneſe; wón dwě hodžinje wróčo pſchi do Streufdorfa bežeſe.

* (Hromadze do ſmjerče.) Dwazyc̄lētna mandželska ſkladnika Bräuera w měſtečkowej piwárně w Litoměřicach w Čechach, kotař bě ſo ſe ſwovim mužom ſi pschewulkej luboſczeju psched dwémaj měřazomaj woženila, hac̄ runje wjedzefcze, ſo je wón na ſhuchoc̄znu ſmjerč khor, je tuteho, ſo by jeho woſteče pſchirótschila, ſi dwémaj ſulkomaj ſatſeliſa. Na to je wona ſamu ſebje ſkonzovala, ſebi ſulku do ſpanja tſelitſchi.

* (Nađpad na ſidowſkeho korečmarja.) S Lvowa w Galiziskej pſhaja: Šandženu ſobotu bě črjoda klopzow w Polanžu korečmu jeneho žida nadpanyl, do jeho kheſeſijanskich ſtražnikow ſo ſi ſukami dała, durje a woſna roſbiła a palenz pak wupila, pak jemu wubězech dała. Schtrjoch winowatých ſu ſajeli, druh ſu twóřhli.

* Cížke želesniſke njeſbože, pschi kotrymž je ſydom člowjekow ſwjenje ſhubilo, a někoti ſo ſranichu, je ſo w Ruskej ſtało. 300 filometrow dale Moskwy pola Maſarowki 14 waggonow na naſhilej želesnih do druhého tworoweho czaha ſrafy. Woſh ſo na ſopiu ſkopichu. Wyſhichſki konduktér a ſchec̄zo druh ſastojniž ſo roſmjeſzechu, ſo njebechu wjazh ſpoſnac̄, tſi wožobow ſo cížko ſranichu, 26 woſow je do zyla roſbitich.

* (Kolumbusowý popjel.) Dofelž dyrbi po poſlednjej njeſbožownej wójniſe ſe ſjenoc̄enym połnibnoamerikanskimi ſtatami Schpaniſka ſwoje knejſtvo nad Kubu ſpuszczej, ſu ſo roſhudžili popjel Kryftosa Kolumbusa, wuſkledzera Ameriki, wot tam do Schpaniſkeje pſchewjeſc̄. W tu khlwilu ſo Kolumbusowý popjel w kubaskim kławnym měſce Havannje khowa. W Schpaniſkej ſo wulka khowanska ſhwjatočnoſc̄ pſchijotuje.

* (Cíž ſo ponurila.) Cíž „Ville de ſécamp“ je ſo na jěſbje do Noweho Fundlanda ſi prochom a mochom ponuriſa. Jejne mužitwo ſi 33 muži wobſtejeſe.

* (Sapuſčazh wičor.) Satraſhny wičor je póndželu popoſdnu w połnibno Amerižy w ſtronach Niagaraſkeho wodopada hawtoval. W měſeče Katharinje a pſchimjewazej wky ſu wjehé twarjenja wupuſczenie. Pječ ſo wožobow je ſaražených a dwazyc̄z je ſranených.

* (Sandžel pěſtoń.) W Almrichu 21. ſeptembra třiſtětne džec̄zo ſi třechi, dwaj poſkhodaj wyſhokeje, na kotrūž bě ſi róžkneho woſna ſaleſlo, dele padže. Žedyn hólz, pſchipadnje delſa ſtejazy, pak džec̄zo popadže, tak ſo njewoſchložene woſta.

* (Kolojeſdny ſo nadpanyl.) Ma dróhj njeđaloſo Veliž pola Barlina njeſnaty člowjek tſi króč ſi revolva na jeneho kolojeſdneho tſeli. Kolojeſdny ſo cížko ſran. Kubježnik ſo na nadanjeneho kolo ſchwihym a ſi nim wotjedze.

* (Starý ſo woženil.) W Královwu (Königſbergu) mjeſeſe wónano nehduschi 82 let starý nožny ſtražník Lukat kvaž. To je tſeče mandželſtvo, do kotrehož je wón na wjedzorje ſwového živjenja ſaſch. Žeho nowa mandželska je jena 67 letna wudewa.

* W Era je jena ſwobiba na wojeđoſczenu klobažu ſſchorila. Ženož jedyn hólz, tři ničo wot teje klobažu doſtał njebe, bě ſe ſſhorjenjom pſchepuſchc̄zem. Se ſajedojeſczenymi pak ſo tež polepſchowaſche a ſu drje někto wſchitzy ſaſho ſtromi.

* (Wječiwoſc̄z.) Dželac̄er Gerber w Sonnebergu je dželačerja Borneffa, ſi kotrymž ſo prjedy ſwadžil, we ſožu ſakló.

* (Čorne lawiza.) Parížska zoologika ſahroda je wot na móřského pěchovníkſkeho majora Milleta ſchtyri-měřac̄znu čorne lawizu darjenu doſtała. Lawizu ſu w puſčinje pola Timbuktu w Afrizi popadnli. Čorne lawy ſu wulka žadoſc̄ a ſo jenož ſnuteſka Afriki nadeňdu.

* W Toranje we Wuherſkej bitva mjes połnym ſtražníkem a muohimi padučhami naſta. ſtražník jencho padučha ſatſeli. Na to jeho paduſchi ſi ſemi poraſychu, jeho wuſjasachu, na hromadu ſlomy cížhny a ſapalichu.

Wuſhudženja.

Khostanska komora. Mjeſačanſtwa dla 26letneho krawſkeho pomoznika B. A. Kötcriza w Demjanach ſi jaſtwu na poldra ſta ſaſhudžithu. Wobſkorženeho bě hižo ras w ſečze 1896 pſchijazhny ſud ſi jaſtwu na 1 ſto a tſi měřazh ſaſhudžil.

Žiwnoſc̄zka Schimankowa w Komorowje pola Maſek ſi tamniſcheho wjeźněho ſudnika Schibaſla pſchec̄zehania dla wobſkoržila. Schibaſl bě ju, hdyž bě jemu połny najenſti pjenes pſchinjeſla a kheřro wjeli napowiedala, ſi donu ſchmörny. Dofelž bě kawniſki ſud jejnu ſkoržbu wotpoſkaſ, ſo wona ſi njei na druhu instanze wobrocži. Tola tež tam žaneho wuſpečha njeđozpi.

Pjeſatſkemu miſchtrej ſkalej w Huczinje bě ſoni, hdyž bě w pſchepotwariſtum jaſtwie ſedžal, jedyn druhj jath, wěſtj Bartſch powiedał, ſo je ſkutkhanſki gmeinſki pſchedſtejic̄er Schuster wěſtemu Schindlerej 100 hrivnow ſa to dał, ſo by tutón Schusterowu bróžen ſapaliſ. S njemudroſc̄z u bě ſkral Bartſchowę powiedzanie w Huczinſtej korečnje dale powiedał. Schuster bě teho dla ſkrala ſchimudženja dla wobſkoržil, a kawniſki ſud bě ſkrala ſi 40 hrivnam pjenježneho khostanſka ſaſhudžil. Druha instanze tutón wuſhud wobſkorži.

Sa naſh herbiſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 46,792 hr. 36 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Róžkny ſamjeń ſa druhu poſloju Macžicžneho doma, poſložený wot Budyskeje Bježadý	31 = 15 =
„Holbiſaj“	— = 30 =
„W. D. nahromadžil“	21 = 48 =
„W. D. nahromadžila“	8 = 51 =
Freibergska komiſija „Šyrotka“	1 = 51 =
Pondželnižy bjes poſhedenja	1 = 50 =

W „Katholſkim Pózle“ cížlo 39 ſto 1898 hižo

kvitowane:

S Ahroſc̄z: Pschi piwnym blidže we Worklezach wuſjeſe braſklowa deklamazija 1 hr. 7 np., dwaj pſchijydovalaj 35 np., ſi dorunaju 8 np. — hromadze 1 hr. 50 np.; ſakub Lebja (drugi dar na 100 hr.) 50 hr.; Delanska patentna komiſija: na Sch. hrođe 40 np., konferenzlerjo-klobažniž 85 np.; Radworska pſlatowa komiſija: do woſa ſo nawalſchtaj, hólz a ſtara žona běſchtaj 1 hr. + 1 hr., hladachtej ſebi woſdlenje w nowym domje Macžicžnym 1 hr. 50 np. = ...

56 = 25 =

Hromadže: 46,913 hr. 6 np.

S džakom kvituje

ſarjadniſtvo „Macžiz ſſerbiſleje“.

Gustav-Adolfski swjedžení w Barcze.

Budyske poboczne Gustav-Adolfiske towarzstwo chze hwoj lētuschi swjedžení njedželu, 2. oktobra t. l. w Božim domje w Barcze wo-dżerdecz.

Serbska Boža klužba s pređowanjom knjesa kapłana Domaški s Hodžja budže zo popołdnju w dwemaj, uemška s pređowanjom knjesa primarija Wjažki s Budyschima popołdnju $\frac{3}{4}$ na schyri sapoczeč.

Wschitzy pschećeljo Gustav-Adolfiskeho towarzstwa su s tym pscheprócheni.

w Barcze, 21. septembra 1898.

Zyrkwinjske prjodstejerstwo.

Financny wubjerk Maćicy Serbskeje

změje srjedu 5. oktobra popołdnju w 5 hodzinach w „Lišečej jamje“ nuzne posedzenje. Duż wo bohaty wopyt prosy

Jan Góle, farař,
predsyda.

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokolnosć
wotměje jutre njedželu popołdnju w 5 hodź. swoje měsačne posedzenje, k kotremuž je so nam ze strony serbskeho studowaceho zajimawy přednošk dobrociwje přilubił. Dale su rysy darjomneho swěčnika za nowy Boži dom dōšle a so předpołoža. Wśe sobustawy a hosći přeprošujemy wutrobnje.

Predsydstwo.

Serbski koncert.

Njedželu 9. oktobra wuhotuje Radwońska „Meja“ spěwański swjedžení w Čepice zali, na kotryž so wśe serbske towarzstwa, kaž tež wšitey za serbski spěw zahorjeni, jenož na tute wašnje přeprošuja.

Započatk z dypkom w 7 hodź., na čož wopytowarjow wosebje kedźbnych činimy.

Predsydstwo.

Szym so w Budyschinje jafo praktiski lekar, hojer a lašenik sažydlil.

Dr. med. Jurij Kral.

Sbydłom pschi mjażowym torhoschę 8 po 2 skh.

Krczęne hodziny:

8—9 hodż. dopołdnja, 12—1½ hodż. popołdnju.

Pschedewscze pječarňe.

Czesczenym Serbam w Budyschinje a wokolnoſzi najpodwolniſho w jwiedženju dawam, so hym dženja

Müllerez pječarňn na seminarſtej haſy 1

kupit. Budu so hweru prózowac, jenož

naſlepſche Draždanske pječwo
podawac.

Proſcho, so by so dowérjenje, mojemu ſemirjetemu pschedkhadniſce wopokaſane, dobrocziwje na mnie pschenieſlo a so moje pschedewſacze dobrocziwje podpierało poruczą so s poczeczowanjom

Emil Wetzig.

Do Rakez!

Rakečanſki hermanek hwoj wulk wubjerk derje a trajne džela-nych ſchlörnjow, ſchlörniežlow, ſtupejow a wscheho druhcho wobneža s koge a filza fa mužſkich, žónſke a džeczji porucžam. So hych hwoj wulk ſkład troſčku pomjeniſhil, hym placzish po móznoſci ponizil.

Zawnik, ſchewſki miſchtr.

Do Rakez!

Spěwaní ſi fouzer

w hosczenzu w Maleschczach

njedželu 9. oktobra 1898 wjczor $\frac{1}{2}8$ hodzin,

fotryž wuwjedże

Małowjelkowske spěwańskie towarzstwo.

Po koncerze reje se bylnje wobħadženym hužlerſkim orkeſtrom Budyskeje kapaly.

Wo pschećelny wopyt proſhytaj

spěwańskie towarzstwo a hosczenzař A. Šenda.

Do Nowych Kopcrz!

Njedželu 2. oktobra budža reje.
Pschećelnyje pschepróshuie

Hermann Moſig.

Sprawna czista holza je wjhow
so pyta pschi žitnych wifach 32.

Hnydom a k nowemu lētu wo-
ženjeneho pohonča, wotrocžkom, pohončow, ſrénkow, wolazich, dželacžerſke hwojby, mlokoowych hólzow, mlokowe hólzy, klužobne a hródzne džowki ja tuđomne a Draždanske stronj pyta Spaz-
nowa na małej bratrowsk. haſy 5.

Sahrodniski wuežobniſ ſo
pyta. Ssyn sprawneju starscheju, fotryž chze pschi hnedomithym wu-
wueženju ſahrodnistwo dokladnje naufinycz, so s pschihodnymi wu-
mienjeniem bjes wuežobneho pje-
njeſa hnydom abo poſdžischo pyta.

Sarjadniſtvo hradowego
ſahrodnistwa w Žarka dž
pola Wobsborſa.

Gustav Richter.

Holza ja kuchin a dom k no-
wemu lētu 1899 pschi wulfje
mſdže pyta
pschelupzowa Säuberlichowa
we Žasj.

Hnydom a k nowemu lētu kuchaki, ſtwinske a klužobne hólzy, pěstońče, hospoſy, dójki, klužobne a hródzne džowki a tajke k zwini-
jom, pohončow, gratmiſchrów, wotrocžkom, ſrénkow, rólnych po-
honičow, tſečakow a wolazich do-
tuđomnych a Draždanskich ſtron
pyta pschistajetka Schmidtowa
w Budyschinje na ſukelnſkej haſy
24 po 1 ſchode.

Sprawna ſerbſka holza so pyta
ja poſklužowanje hnydom abo bōrſy
na tſii abo schyri měžožy do
wulich khlamow. Dalsche je ſhomicz
we wudawańi „Serb. Nowin“.

 A nowemu lētu so 18-
hacž 19 lētna holza je wjhow jako
domjaza holza pyta. Dalsche je
ſhomicz na žitnej haſy 6 w khlamach.

Czesczenym czitarjam a czitarfam „Serbskich
Nowin“ so k jwiedženju dawa, so so wudawańia
„Serbskich Nowin“, da-li Bóh, pschihodnyh thdzeń
do noweho Maczicznego doma pódla klobukarja
Märkela pscheſpoloži.

Redačija „Serbskich Nowin“.

(S temu čiſlu pschiſloha.)

Dweju stróbeju ſapichaharjow
hnydom pyta ſarečanſki knježi
dwór.

30—40 drainerowaniskich džela-
czerſow pschijima A. Proſka
w Pschiwežiach.

Wozjeneny pohonež
so k 1. januarej 1899 na ſorbark
w Banezech pyta.

Wutolečanski knježi dwór
pola Budyschima

Pschistojna piňua holza ja kuchin
a domjaze dželo so k 1. oktoberj
abo poſdžischo do klužby pyta na
bohatej haſy 16 po 2 ſchodomaj.

Młodſchu klužobnu holzu hnydom
abo k 1. januarej pschi dobrę
mſdže pyta pschelupzowa Glienowa
pschi drjewowych wifach čo. 4.

Sjawný džak.
Maschemu dotalnemu duchownemu
knjezej diafonej Voigte ja jeho
wołbalne předowanje, ſańdženu
njedželu džeržane, wutrobný džak
prajmy. Hluboko ſrudzeni wob-
žarujemy, so naž knjeſ Voigt,
fotryž je ſebi ja čaſ ſwójeho
ſastońſkeho ſkłokowanja wutroby
wſchęch dobyž, wopuszczeſi. Bóh
czyl jemu w jeho nowym ſa-
ſtojnſtwie ſtrwoſcž, czloſcž, ſbož
a hanu ſpožyciž.

Mnoſy ſ Cipjanſkeje woszady.

Mamoj z tutym česé
wozjewić, zo je so naju
džowka Frieda z knje-
zem wučerjom Jurcom
w Minakale ſlubita.

Michał 1898.

Farař Birnich
a mandželska.

Slubjenaj:
Frieda Birnichec,
Jan Jurec.
W Klukſu — w Minakale.

Psičiloha i číslu 40 Serbskich Nowin.

Sobota 1. oktobra 1898.

Plaćisny rěšneho sletu na Draždanskih sletnych vilach
26 septembra 1898.

Plaćisny po zentnarju a hrivnach.

Sletne družiny a wojsnamjenjenje.

B o l y :

	Gina	Rěšna waha.
	hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene, najwjetšeje rěšneje hódnoscéje hacj do 6 let	36—38	64—68
2. mlode, mjažne, niewuformjene, — starsche wuformjene	37—39	66—70
3. hrénjo pízowane mlode, derje pízowane starsche	32—35	61—65
4. hnadne pízowane kóždeje staroby	29—31	56—60
	—	54

Z a l o ž y a f r u w y :

	Gina	Rěšna waha.
	hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene jaložy, najwjetšeje rěšneje hódnoscéje	32—35	61—64
2. polnomjazne, wuformjene truwý, najwjetšeje rěšneje hódnoscéje hacj do 7 let	30—31	58—60
3. starsche, wuformjene truwý a hnadne wuwite mlódše truwý a jaložy	27—29	53—57
4. hrénjo pízowane truwý a jaložy	—	50
5. hnadne pízowane truwý a jaložy	—	46

B y f i :

	Gina	Rěšna waha.
	hr.	hr.
1. polnomjazne, najwjetšeje rěšneje hódnoscéje awstrije	32—35	60—62
2. hrénjo pízowane, mlódše a derje pízowane starsche	30—32	55—59
3. hnadne pízowane	—	52

C z e l a t a :

	Gina	Rěšna waha.
	hr.	hr.
1. najlepše s mlokom wuformjene abo najlepše wot žyza	46—48	71—76
2. hrénjo formjene abo tež dobre wot žyza	—	66—70

S z w i n j e :

	Gina	Rěšna waha.
	hr.	hr.
1. polnomjazne lepšich rafow a jich tříženjem w starobje hacj do $1\frac{1}{4}$ lěta	48—49	61—62
2. mjažne	46—47	59—60
3. hnadne wuwite, tež ranž a kunderoj	44—45	57—58

Plaćisna žitow a produktow.

Žitowý dorow w Budyschinje: 3140 měchow.

	W Budyschinje		W Lubiju	
	24. septembra 1898.	29. septembra 1898.	wot	hacj
	hr.	hr.	hr.	hr.
Pscheniza	8	53	8	83
	žotta	8	24	8
Rožta	7	19	7	50
Zecjmien	6	57	6	64
Worž	6	10	6	40
Hrón	9	—	11	12
Wota	7	78	8	33
Zahly	13	—	15	—
Hejdyschia	15	—	16	—
Berhy	2	20	2	50
Butra	2	20	2	40
Pschenicna muka	8	50	19	—
Ržana muka	8	50	13	—
Sýno	2	60	3	—
Sýtoma	16	—	18	—
Proštata 1064 schutl, schutla	8	—	20	—
Pschenicne wotrubý	—	—	4	75
Ržane wotrubý	—	—	5	25
Pschenicny gris	—	—	5	25
Ržany gris	—	—	5	75

W Budyschinje placjeiche: kóž pschenizy (běla) po 170 puntach 14 hr. 50 np. hacj 15 hr. 1 np., žotta 14 hr. 49 np. hacj 14 hr. 50 np., kóž rožty po 160 puntach 11 hr. 50 np. hacj 12 hr. — np., kóž jejmjenja po 140 puntach 9 hr. 19 np. hacj 9 hr. 31 np.

Na Wysch w Budyschinje pscheniza (běla) wot 8 hr. 53 np. hacj 8 hr. 97 np., pscheniza (žotta) wot 8 hr. 38 np. hacj 8 hr. 68 np., rožta wot 7 hr. 19 np. hacj 7 hr. 50 np., jejmjenj wot 6 hr. 88 np. hacj 7 hr. 38 np., wotwý wot 6 hr. 5 np. hacj 6 hr. 40 np.

Wjedro w Londonje 30. septembra: Ržane.

Cyrkwinske powjesce.

W Michalskij žyrlwi směje 17. njedželu po žwiatzej Trojizy rano w 7 hodž. farat Ráda herbsku spovjednu rěč, $\frac{1}{2}9$ hodžin diafonus Sarjenk herbske a w 10 hodž. němſke přebowanje.

Werowanie:

W Michalskij žyrlwi: Pawol Józef Waltar, kowar na Židowje, s Hanu Marju Debilez. — Rudolf Oskar Fahnauer, maschinist miščir tu, s Marju

Luksašež pod hrodom. — Ernst Khežor, wulfi sahrodnik w Bónezech, s Marju Lenu Scholcijz w Torańz.

Křčení:

W Michalskij žyrlwi: Hermann Alfred, Hermanna Preuscha, wobydlerja a czechskeho poléra na Židowje, s. — Jurij Richard, Moga Hugo Louisa Meiniga, mlynla na Židowje, s. — Vjedrich Richard, Khorle Ottý Ballasa, kowarja w skale w Bórkę, s. — Max Khorla, Zana Augusta Hapacza, živnoſcera we Wulkim Bjelkowje.

W katholickej žyrlwi: Maria, Zana Handrika, fabriksteho dželacjera, dž.

Zemrječi:

Džen 24. septembra: Eleonora Wenzelez, schwalcja se Sohlanda n. Spr., we wojsnamjenju wustawje na Židowje, 74 l. 7 d. — 25. Maria, Ernstova Bohuševa Krjenza, dželacjera we Wulkim Bjelkowje, dž., 7 m. 11 d. — 26. Jan Vjedrich August Rychtat, dželacjef s Hornich Pózlowow, we wojsnamjenju wustawje na Židowje, 63 l. 5 m. 19 d. — 27. Moriv narodž. s. na Židowje.

Žyrlwinski powjesce s Budeſtež.

17. njedželu po žwiatzej Trojizy směje farat Mrosak rano $\frac{1}{2}8$ hodžin herbsku spovjed, pomozny duchowny Rychtat $\frac{1}{2}9$ hodžin herbske a $\frac{3}{4}11$ hodž. němſke přebowanje.

Jedny plan železnizow

wot 1. oktobra 1898.

4. wojsowa kasa njedželu a na žwiatych dnjach wupada.

Se Šorjelza do Draždjan

Wojsowa kasa	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Šorjelza	1,56	—	4,33	8,55	7,59	10,50	2,01	2,20	4,32	6,55	8,31
Kudbačha	—	—	4,55	8,23	11,15	—	2,45	4,56	7,20	8,54	11,51
Lubija	2,22	—	5,14	8,45	11,37	2,30	3,08	5,12	7,42	9,10	12,34
Budyschina	2,43	3,55	5,47	9,40	9,18	12,16	2,52	3,44	5,44	8,17	9,33
Bistropiz	—	4,28	6,23	10,05	12,54	—	4,19	6,22	8,54	10,18	—
Arnsdorfa	—	4,49	6,47	10,28	1,18	—	4,44	6,41	9,19	—	—
Radeberga	—	5,01	6,55	10,36	1,27	—	—	6,49	9,28	10,42	—
Do Draždjan	3,39	5,29	7,15	10,36	10,57	1,53	3,52	5,11	7,09	9,50	11,01

S Draždjan do Šorjelza.

Wojsowa kasa	2-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.
Šorjelza	—	6,05	9,05	10,30	12,35	3,13	4,30	5,30	7,35	9,38	11,45
Radeberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,19	—
Arnsdorfa	—	6,42	9,47	—	1,11	3,48	—	6,06	8,10	10,15	12,29
Bistropiz	—	7,10	10,14	—	1,34	4,10	—	6,29	8,33	10,40	12,53
Budyschina	5,14	7,45	10,45	11,31	2,04	4,35	5,32	6,59	9,03	11,10	1,19
Lubija	6,32	8,25	11,26	11,55	2,39	5,10	5,56	7,36	9,39	11,47	—
Ryčbačha	7,06	8,42	11,42	—	2,56	5,28	—	7,52	9,56	12,04	—
Do Šorjelza	7,49	9,04	12,02	12,20	3,18	5,50	6,21	8,15	10,18	12,23	—

S Budyschina do Budeſtež.

Wojsowa kasa	2-4.	2-4.	2-3.	2-4.	2-3.	2-4.	2-3.	2-4.	2-3.	2-4.	2-3.
Šorjelza	—	5,49	8,47	11,42	—	2,59					

S Wósborka do Lubija.

G Wósborka 6,55 10,23 1,27 6,25 9,30*	G Lubija 8,50 12,0 3,15 7,50 10,45*
Malecz 7,3 10,31 1,35 6,33 9,38*	Keilz 9,4 12,14 3,29 8,5 10,58*
Luwocziz 7,12 10,38 1,42 6,42 9,45*	Radmeriz 9,16 12,25 3,40 8,17 11,18*
Huszczyz 7,20 10,47 1,51 6,51 9,54*	Hlučin 9,22 12,31 3,46 8,23 11,14*
Radmeriz 7,27 10,53 1,57 6,59 10,0*	Luwocziz 9,32 12,41 3,57 8,34 11,23*
Ketliz 7,40 11,4 2,8 7,12 10,11*	Malecziz 9,40 12,49 4,5 8,42 11,31*
Do Lubija 7,52 11,16 2,20 7,24 10,23*	do Wósborka 9,47 12,56 4,12 8,49 11,38*

* Jeden jenož niedżelu a swiate dni.

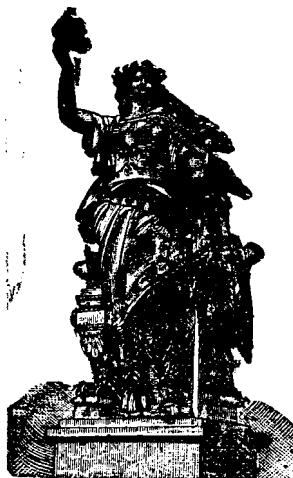
S Kamjenza do Arnisdorfa.

	Wojsowa flata	2-4.	2-4.	2-4.	2-4.	2-8.	2-4.
G Kamjenza		5,52	8,52	12,08	3,02	7,00	9,18
Połczniży		6,15	9,14	12,32	3,23	7,24	9,42
Großröhrsdorfa		6,25	9,23	12,42	3,31	7,34	9,51
Do Arnisdorfa		7,01	9,35	12,54	3,41	7,46	10,01

S Arnisdorfa do Kamjenza.

	Wojsowa flata	2-4.	2-4.	2-4.	2-4.	2-4.	1-8.
G Arnisdorfa		7,06	10,38	1,24	4,52	8,02	10,16 11,32*
Großröhrsdorfa		7,20	10,50	1,38	5,05	8,15	10,28 11,43*
Połczniży		7,29	10,58	1,47	5,14	8,23	10,36 11,51*
Do Kamjenza		7,46	11,15	2,05	5,31	8,40	10,53 12,08*

* Jeden jenož niedżelu wtorku.

Jeden 1 hodżinu
żo butra dżela s dr. Roeberowym
butrowym półbrom.

Dostacz

w Germania-drogowni.

Miejczel dr. Roeber,
chemik a haptkař,

na bohatej haſzy, s napscheza winowej kieze.

Rhofejowe płacżisny

Porucząc s 5% rabatta:

palený **Santoski Rhofej**, byliny, punt po 85 np.,palený **Campinański Rhofej** punt po 90 np..palený **F. Parlojth Rhofej**, jara dobrý, punt po 100 np.,**njepalený Rhofej** jara dobrý a byliny punt po 70 np.,

5 punktów po 3 mfl. 50 np.,

● 10 punktów po 6 mfl. 50 np. ●

Tale rhofeje ſu w mojim wuſladnym woknje
wustajene.**Adolf Rämsch** pschi butrowych wifach.**Palený Rhofej.**

na złodżenie zwiedomicze pr. żowany, kupuje ſo

bych punt hiżo po 70 np.,

palený punt hiżo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

parlojth Rhofej punt po 135, 150 a 160 np.

poła

Jurja Schwiebusa (predy Augusta Bartla)

na swojkowej lawskiej haſzy 10.

Poſkuženje w ſerbſkej reczi.

Jabluka,fotrež móža tſchahene byč, tola ſratke a czerſtwe, kóždu dželbu ſu
hotowe pjenjeſh kupujetaſ**dr. Hermann a dr. Wetke**

w hornjoſtuſiſteſ ſadtkočzerni

w Budyschinje, pschi kralowſkim valu čížlo 10.

Destillazija Adolfa Rämscha
w Budyschinje pschi butrowych wifach,

1868 jałżena,

porucza ſwoje daloko a ſchervo ſnate wubjerne litera ſiwažam, ſchczifnam a drugim ſwiedżenſtym ſkladnoſežam w čwizach a po waſh. Woſebje dobre ſu dwójny rózowy, nalikowy, hon- wiſiſli a jatroselowy, hornjoſtuſiſli, žoldloſelowy ſeleny a czer- wieni, zitronowy, wiſchijowy, malenowy, pruknizowy a ſorwe- dowý liter po 60—80 np. Dale naturſtoſorwejdowý liter po 40 np., dobrý ſitny po 70 a 60 np., a čiſty čížlo 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pschi woterſaczu 8 litrow a wjazh po 31 a 29 np. Čwizach ſi pjenjenju ſo wupožęſu.

Sprawne dowérne poſkuženje!Rhofej, paleny, punt po 90, 100, 120 np. $\frac{1}{4}$ punta po 25,
 $\frac{1}{2}$ puna po 50 np.

thofej, ſeleny, punt po 60, 70, 80 a 100 np.

tuſkath zolor punt po 30 np.,

drobny zolor punt po 25 np.,

raſh punt po 16, 18 a 20 np.,

grupy punt po 18, 20 a 24 np.,

lompowy zolor ſi ſladženju płodow punt po 28 np.,

nowe jerje, rjane wulke tučne ryby, po 5 haſz 6 np.,

ſ domkhowankam a fermuschi

róſynki a ſaffran,

dale wſchě družimy palenzow w čwizach a jenotliwie jara tunjo, amerikanski kranj repikath tobak punt po 28 np.

Carl Noack, na ſitnej haſzy.**Rhofej:**

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,

palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamźnej wulkej palerni paleny,

čerſtwe družimy, wubjernje ſłodżaze,

woszibitoſež:

Winsle měſchenje punt po 100 np.,

Javasle měſchenje = = 160 =

fózdy thdžen ſo wjazh ſrót ſhofej čerſtwy pali.

H. Kunack naslēdnik

na bohatej haſzy 8.

Slódke palenzu

liter hižo po 40 np., ſikery liter hižo po 60 np.

porucza **Moritz Mierwa** pödla Pétrovſteje zyrkwe.

Destillazija ſnatch dobroh palenzow po starzych tunich płacžisnach.

Czerſtwy paleny

twarski a rólny ſalk

w ſwojich falkownjach w Niſtej a Kunnersdorſje porucza

firma **E. Plümede** w Niſtej.Zeniežke pſchedawanie ſa Budyschin a wokloſoſež ma knes
C. Bock w Budyschinje na hornečzkej haſzy 43.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

w Budyschinje, pschi hlownym torhoschežu 9, delka a po 1 schodze.

Wulkotny wubjerk draſtynych tkaninow, gardinow, poſlezhežowych tkaninow, blidownych rubow, ložowych a blidownych dekow, koſchlažeho ſukna, koſchlažeho barchenta, starý lohež hižo po 14 np.

Obňtki horfa imjenowanych tworow po ženje ſo ſažo wróczazých tunich placzisnach.

S. Beer, prjedy Messow & Waldschmidt,

pschi hlownym torhoschežu 9, delka a po 1 schodze.

Turkovſke ſklowki

nowy plód w měchach, kaſchzilach a po waſh ſu tunjo doſtačz pola

Moriža Mjerewy

pschi mjaſzowym torhoschežu.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

Barbjeřna a chemiſka plokarénja Hendricha Hoppſtocka w Budyschinje

na hanhensteinslej hažy 1

po naſymkemu a ſymkemu čažeji k plokanju, rjedzenju a barbjenju
wſcheje drasty najnaležniſcho porucža.

Hermann Darschau w Budyschinje

(mječzelska A. Eswud. Darschauowa)

— jaſo žene 1846 —

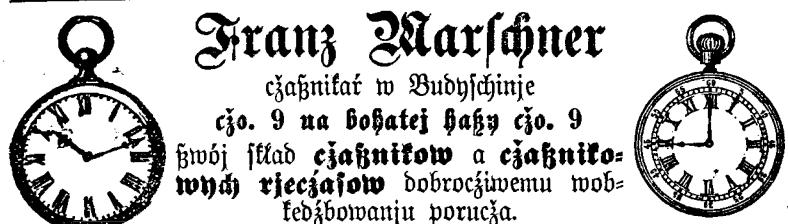
fabrika ſchtrympowych tworow ſ wowčeje wołmy
čiſko II na ſchuleřské hažy čiſko 1

k ſymkemu čažeji ſwoj dawno jako dobry ſnath wulki ſkład ſchtrympowych ſchtrympowych tworow, ſchtrylowanych jaſow, wulki wubjerk rukajzatych laſow w najtuniszej haži k najlepſeji čiſto-wołmianej barbunepuſczejatej tworje a w rjanych muſtrach porucža.

Najlepſchi a najwjetſhi wubjerk ſchtrylowanskeho pschedzena
wſchech barbow.

Najhodniſha twora!

Najtniſche placzisny!

Hódna twora. Nižomne rukowanje. Tunje placzisny.

Rorjedzenje dobre a tunje.
Pschipomnenje: Ręču ſerbſki.

Winſki črijowy ſlad.

Wulki wubjerk mužazých, žonjazých a džeczazých ſchtorňow a ſtupniow po tunich placzisnach porucža

Emma Frisch

na lamjeñtej hažy 15 pôdla hoſczenza ſloje ſtrony.

Skladnoſtna kup po žadnje tunich placzisnach.

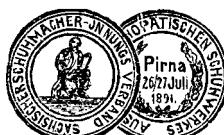
Rajwjetſchi wubjerk čornych čiſtowolmjaných draſtynych tkaninow a židzaných tkaninow i njewjeſciſnej draſtynewe wſchech modnych družinach. Czorne ſcheroke tkaniny k ſebſkim pjeſlam a ſuknjam lohež po 1, 1½ a 2 mk. atd. Nowoſeze w pižaných draſtynych tkaninach, teho ruuja ſbytli, běle a pižane gardiny, poſezhujenſke tkaniny na ſofy wſcheje družin, deki na ſofy, behanſke tkaniny po 15 haž 75 np., linoleum wot 45 np., koſchlaže barchent, wołmiane tkaniny k ſuknjam, hotowe koſchle, rukawate lažy, trifotowe taille, ſchenillowe rubiſcheza, poſlezhežowe tkaniny, lohež po 16 haž 35 np., četwjetne wupjerli, lohež po 28 np., dobre ſtruwjaze a konjaze deki po 2, 3, 4, 5½ mk. a wjèle druheho. Tworowy ſkład firmy Siegfrieda Schleſingera w Draždjanach, kral. dwórfekho podawarja; pschedawanje po runje tak tunich placzisnach.

Hermann Beermann na bohatej hažy.

Czeſzny diplom

Bronſowe medaille
a czeſzny diplom

III. myto

w Pirne 1891. | w Kölne 1895. | w Draždjanach 1893.
w Chemniz 1898 I. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewski miſchtr w Budyschinje na ſukelniskej hažy 14
porucža ſwoj w ulki ſkład wſchech pomhyſlnych družinow
mužazých, žonjazých a džeczazých ſtupniow a
ſchtorňow po ſnath tunich placzisnach.

Każ je pschipoſnate, po měrje wubjernje ſedžoze wobueze ſa ſtrótki čaž ſuželam. Eſym ſ mječzelom a wunamakorom mjeřenſkich tabellow čiſko 6994 a 100836, ſ khežorſkej patentarnju ſchtorňow.

Jenieſle право na dželanje Kriegerowych patentowanych ſchtorňow ſa Budyschin a wołolnoſez.

Sa pschipodny čaž ſchtorňe ſ kofowej ſcomu porucžam.

Kože

do mužazých a žonjazých kožuchow, rjenje ſužej-
rjave czorne a běle wołbadzeſke kože we wſchech
kožownych družinach po najtuniszych placzisnach

C. G. Nincke, kožkar na žitnej hažy 5.

Serbske Nowiny.

Zamówity redaktor a wudawař Marko Smoleń

Čišć Smolerjec knihičćeńje w Maćičnym domje w Budyšinje

Číslo 41.

Sobota 8. oktobra 1898.

Lětník 57.

Świetne podawki.

Němske khežorſtwo. Čim wjazh postajenjow s potajneho politiskeho swjassa, mjes Němskej a Žendželskej wobšamnijeneho, naſjawnie pschindže, čim wjetſcha bywa njeſpoſkojnoscz kolonialnych pschegezelow w Němzach. Po tym, ſhtož je ſo hač dotal s jendželskich nowin naſhonila, je Němska Žendželskej zyli połodniſtu Afriky pschewostajila. S tym je ſo tež wo byczu transvaalskeje a oranjeſteje republiki roſhudźilo. Hdyž chyſtche Žendželska psched dwemaj lětomaj transvaalsku republiku wumozowacz, khežor Wyhem transvaalskemu prezidentej Krügerek pomož Němskeje pschegeziwo Žendželskej pschilubi. Nětko ſu ſo wobſtejnoscze do zyła pschemenile. Transvaalska nima wot Němskeje žaneje podpjery wjazh wočakacz. Transvaalski ſastupjeć w Barlinje, kotryž běſche wo audijenzu pola ministra swonkownych naležnoſczow proſzył, dyrbjeſche ſo ſpolojicz ſo jeho jedyn tajny radžiczel pschija, wot kotrehož ſhoni, ſo je s němſko-transvaalſtim pschegezelswom nimo.

— Dyrbja ratarjo ūwoje žito hižo nětkole pschedacž? Žitni wikowarjo jim radža, so njebħu jo dolho na lubjach kħawali, dокelž ho placżiżny tola njepowħscha. Kawjedżicżi ratarjo pakmēnja, so žitne placżiżny bōrja wjskħie stupa. Wożebje je wobledżbowanja hōdne wossjewjenje awstriskeho ratařskeho ministerstwa, po kotrejž hu w Němzach nimale wjschudże poradžiše, w drugich stronach schpatnische byle. Tamneħha wossjewjenja shonim, so je w pscheresku lētħa na nasħej semi wjek mjenje žita, dyżli loni narostlo. Żita je xo 31 milijonow, jecž ujienja $3\frac{1}{2}$ milijona, wovha 8 milijonow, majha $20\frac{1}{2}$ milijona zentnarjow povijsi l-oħra ġenjā l-ekonomija domo jkħonval. Gelli so bi tole wohbliżenje prawe byle, dyrbjało xo woċċafacż, so ho žitne placżiżny hisħeġe sa ratarjow polepsħa. Tola njeħi ho tola niktō f'timle rosspominanjom njeda wotdżerżej, hižo nětko ūwoje žito pschedacż, jeli so ma fa to, so je to fa njeħo f'dobvifik.

— Wo nusowanju t dželu swólniwyh dželaczerjow
t strajkej, so tele dny psched Barlinskim lawniiskim žudom jednaſte.
Dla pschenidzenja pschecžiwo § 153 pschemyßlowego porjada mějeshťojo
so dželaczeř Novak a Mahejer samolwicž. W jenę meblowej fabryzy
běchu dželaczerjo dželo složili, so bychú ſebi wunusowali, so by ſo
jedyn s džela pschecženy starſci dželaczeř ſaſo do džela wſal, a dale,
so by ſo jim myda powjetſchiła. Wobaj wobſtorženaj běchtaj
dželaczerjow, kofsiž běchu swólniwi dale dželacž, wot teho wotdžeržaloj
a jich namolwyaloj, ſo pschi strajku wobdželicž. Mayera t jaſtwu
na tſi njedzele, Novaka na jedyn měſaz ſaſudžicu.

— K podtłóżenju ludowych njeměrow na drogach je pruske knježerstwo nowy wukas wudalo. Wone je wukas z lěta 1820, po kótrymž polizija pštchi njeměrach na drogach njehmě brón wujwacž a kzmě jenož se schérokej brjendu bicž, na to waschnje pšcheměnilo, so ma šo pštchichodne hnydom a to po přemum cžíznejnu kamjenja z třebu třelecž, a so šo, jeli so ma šo mječž trjebacž, njehmě twjazh se schérokej brjendu ale z wótroſću bicž. Tole powóthenje powščitownje pščeklapí a nastróži; nětko drje bórsy ſažbo njeměrnizh ſebi njewérja, ſo poliziji pščecžiwigž, dokelž wjedža, ſo wo žitwenje dže.

— Wjednizh sozialdemokratiskej stronj, lotisj maja w tu khwilu schadżowanku w Stuttgarcze, ſu ſebi tam do wloſzow ſajeli. Pſchi debacze ſo tež žónske wobdzělichu. Wěſta Zetkinowa a dr. Eugen- burgez na to ſwarzeschtej, ſo - něktole sozialdemokratojo pſchelincko

postupują, a żeby żądałej, so dyrbja po pschiładżę Parizskich komunardow czinić, so ręka żmalić, paliczą kowizowacż. Khéżorſtowowych sapoßlanż Vollmar tutymaj wolałkomaj snapšcęžiwi: „Nimam němſki lud ani poliſiży ani hospodarſzy frakj fa ſozialiſtiſki stat. Poliſiſta móz móże jenož něchto pomhacż, hdźż wona fe ſmutskownej nufnoſczu na kħudu lud pſcheinidż. S nuſowanjom pſcheinidż woli wobydleſtwa ženje politiſtu móz trajnje njewobkhawamoj.”

— W němčko-africké kolonii bylo tamníšchi domorodni pachecžiwo němčemu kniežstwu sběhnyli. Po powięsczach jendželskich nowin je 11 němčich wojskow panhuło.

— Wudawki sa wojeſtvo wſchēdne roſtu. Rusſe kniejeſtwo nowiny „Kniejeſtowoh poſzol“ ſu wobliżeñje ſeſta- jałe, po kotrymž na zyłej ſemi w merowym čaſzu $5\frac{1}{4}$ milijonu muži we wojeſtwie błuži. W ſwietowej wójni je móhlo $44\frac{1}{2}$ milijona muži na wójnu czahńcę. Rusſa móže ſa pſchipad wójny 6 milijonow, Franzowſka 4 milijony 370,000, Němſka 4 milijony 500,000, Awſtriska 4 milijony, Štaſka 2 milijonaj 850,000 a Žen- dželska 710,000 wuwuczenych wojaſow na bitwiſtečzo pôblacę. Sa wójſto kóžde lěto wudawa Awſtriska 217, Štaſka 287, Němſka 710, Žendželska 813, Franzowſka 664 a Rusſka 758 milijonow hrivnow. Wojeſte wudawki wſchēch krajow hromadže 4 milijardy hrivnow wučzinia.

Awstrijska. Hrabja Thunowé ministerstwo, kotrež chýjsche hač dotal wyjše stronow stejecž, je šo roškudzilo, šo na čjolo slowjan-sko-němſko-konserwatyvneje strony stupicž. Na město liberalneho Bürmreithera, kotrež je ſ ministerſtwa wuſtupil, je wjednuk němſko-konserwatyvneje strony Dipauli stupil. Bodla teho šo hiſhczé jedyn Polak a jedyn Čech do ministerſtwa pschijetaj. Napscheinzo wſhemu wočzakanju je ſejm swóliniv, wo awstrijsko-wuherskím wurunaniu jednač. Hač pak šo wurunanje wujedna, je jara dwélnie. Šenježefstwo budže potom nufowane, wurunanje ſ wuherskím ſejmom ſame wobsamkujecž.

Franzowska. Mjes tym so šo Franzowſojo hiſčeže pschezo s praschenjom živje naſlăduja, hacž ſo prozež pscheziwo kapitanej Drey fuſzej ſi nowa powjedże, je prynz Louis Napoleon do Pariza pschiſjel. Wón je wyſał jeneho rufſkeho ulanſkeho regimента, a wo nim ſo powjeda, ſo je jara wuſtojny offizér, mudry, czeſcželaſomny, a ſo wě, ludži ſa ſebje dobycz. W tu khwili može pucžowanje jeneho Bonapartskeho prynza wěſtu wažnoſez dobycz. Louis Bonaparte chze drje w Parizu wobſtejnoscze ſtudowacž, hacž býchu ſo ſa poſtajenje Bonapartskeho khwarzta pschiſhodžile.

— W Pariżu hrosh' hoborski strajk wudhricz', 150,000 dżela-czerjow chze dżel'lo šložicz'. S tym bychu żo dżela sa žwietowu wustajeńzu, kotaż ma żo w lęcze 1900 w Pariżu wotbywacz', jara afkompliše.

Jendželska. Jendželske wójsko je so s nowymi tselbowymi kulkami wuhotowalo. Nowa kulta je w pscherésku 7,7 milimetrow schéroka, $30\frac{1}{2}$ milimeta dolha, 14 gramow waži a može so sa wszech tselby a mitraleusy jendželskeho wójska trjebacž. Jejny manli s nísla wobsteji a je jenož delta s wojojom wulathy. Kónz prósduń wostanje, tał so ho rosbije a rospjétschi, hdźż na mjašo abo na kósež slegzi. Nowa kulta je po takim podobna slě wuwołanym dum-dum kulkam. W wojnie pscherzivo mahdijej w Sudaniskej je so wona přeni krócz wužiwała a žałozne saniczenje mjes nje-pscheczelemi načzinila.

Cjorna Hora. Psihi turkowsko-čornohorskéj nijesú žu ſo hřeſčijenjo a Turkojo ſaſo ras bili. Tjto turkowszj wojazh buchu morjeni a někotri ſranjeni, na ſtronje hřeſčijanow buſchtaj dvejo morjenaj a tjo ſranjeni.

Turkowſta. Evropiske wulkomožy žu tele dny ſultanej žadanie pſchepodale, ſo maja ſa krótki čaſz turkowszj wojazh Krete wopuſtečeſz. Psihi poſledních nijemerač na Krecze ſu ſo woni jako jara njeđovérni wopokaſali, kaž je ſe ſežehowazeho dopiſha widzecz:

Hijo pónoželu 6. ſeptembra bě nijemérne woſrožaze hibaniye mjes mohamedanskim woſydeleſtvo w pytnečz. Něhdže 6000 mohamedanow ſo pſched wjedžom w ſahrodze turkowskeje artillerije ſhromadži, ſo by ſo pſchecžimo lěpſchinam, kotrež buchu ſo hřeſčijanam ſi poſtajenjom na hřhwilneho knježerſtwa daſe, protestowało. Turkowskeho guvernera Edhema paſchu bechu na ſhromadžiſnu pſcheproſyli, ſo buchu jemu wobeženja pſchedpoſložili a jeho napominali, ſo by i najmjeňſcha ſa to dželal, ſo buchu měſtečjanke zlo niz hřeſčijenjo, ale mohamedanojo ſběhali. Jenje ſebi mohamedanojo nje buchu dali na tajke waſchne do ſwojich prawow pſchimacz, ſo by guverner ſa wſchě podawki ſamolwity byl, kotrež buchu ſi tajkeho ſariadniſtwa naſtale. Wſchě magazinu a khofejownje ſo po porucžnoſezi polizije ſamknichu a knježerſtvo na tajke waſchne waronowane, hřeſčijanski měſtowý džel ſi wodželenjem wojakow a žandarmow woſyadžicz da.

Nóz ſo ſi měrom miny, teho runje bližšji džerit, hacž ſo hřeſčijanaj, ſa ſběhanje měſtečjanſkeho dawka wuſwolenaj, ſi pſchewodom dweju jendželskej offižerow a 30 muži wojakow na zloniſtvo pſchi pſchitawie podaſchtaj, ſo buſchtaj tam ſwoje dželo hladaloj. Tybzazh mohamedanow na to pſchitawie woſyadžichu a hdýž po kaſanju, ſo buchu ſo woſhalili, nječinjachu, Jendželčanam nižo druhe njeſwubu, hacž ſo ſo ſami woſhalichu abo k broni pſchimnichu. Woni ſo k poſledniſhemu roſbjudžichu a po preñim komandže "woheń!" ſchyrjo mohamedanojo morvi na ſemju padžechu. S maſkej licžbu jendželskich wojakow ſo ſchróbiwſchi a ſe ſhmerežu ſwojich towařiſchow ſjeniđreni ſo mohamedanojo ſi nožemi w ruzy do Jendželčanow dachu a wjetſchi džel ſi nich, hacž runje ſo khroble wobarachu, ſafalachu; jenož malej črjodzy ſo poradži, na jendželsku lódz "Tour quoise" ſo wukhowacz. Čeſlom, kotrež bě torpedofka lódz, w pſchitawie ležaza, na pomož poſblała, dyrbjeſche ſo wróćicz, hdýž bechu mohamedanojo dweju offižerow a wjazorých muži morili.

Guverner bě wſchón nijemónym pſchecživo ſahhadžazemu ludej, kotrež ſo na hřeſčijanske woſydeleſtvo wali a wſcho kónzowacze, ſchtož ſo na drohach nadenežde. Něhdže 100 woſzobow hřydom na droſh žaloznu ſhmerež namaka. S tym hřeſče ſi ſpokojom nje tražnizy hřeſčijanski měſtowý džel pſchi pſchitawie na wjazorych měſtnach ſapalicz ſpytachu a ſa někotre wokomiki ſo wjazore domy ſi plomjenjom palachu. Woheń ſo pſchi knježazym wětrje ſkoku roſchérjeſche. Hřeſčenjo, kotsiž bechu ſo do domow wukhowali, pak ſo ſpalichu, pak jich na hroſne waſcheje baſchibozuſke črōdy morichi, kotrež ani žony, ani džeczi njeſchepuſtečeſz. W jenym ſenicekém domje ſamym 9 morjenych hřeſčijanow namakachu, w druhim pječz. Wjožy dyžli 500 hřeſčijanow ſa někotre hodžinu njejabku na ſylnu ſhmerež wumrje. Byla hlowna dróha ſa krótki čaſz w plomjenjach ſtejeſche, runje tak druhe, něchto ſdale ſwarjenja, ſi hřeſčijanami woſydlene, mjes druhimi jendželski naměſtny konſulat, kotrež wukhowi a ſapalicu, mjes tym ſo jendželskeho naměſtneho konſulata na žadlawe waſchne roſtribachu a ſpalichu. Mjes ſpalenymi twarjenjemi ſu tež němſke, franzowske a ſchpaniſke konſulatske twarjenja. Němſki naměſtny konſul ſo ſe ſwojej ſwójbou ſi tym wukhowa, ſo murju ſwojeho doma pſchelamawſchi pſches jedyn pſchimjewazh magazin na dróhu čeſkym a tam w italskim naměſtnym konſulatskim twarjenju wukhow namaka. Turkowszj wojazh, kotrež bě ſo porucžilo, jeho ſchlitowacz, jemu wukhowane drohotne wežy rubichu, tak ſo někto čeſké woſhudnjenj ſteji.

Haiba je, tak ſu ſo turkowszj wojazh pſchi nijemerač woſyadžili. Hdýž bě ſo němſke konſulatske twarjenje doſpolnje ſpalito, někotre wukhowane wežy do ſužodneho prôſneho magazina do nejeſtehu, pſched kotrež guverner turkowských wojakow jako ſtražnikow ſtaji. Čeſlma pak bě ſekretar ſe ſylnym pſchewodom wojakow ſpalene konſulatske twarjenje wopuſtečeſz, ſo turkowszj wojazh do magazina do buchu a jón doſpolnje wukhowi. Maſajtra wojazh ſi ludom ſobu rubichu a kónzowachu, tola guverner ani njeſhyta, jim wobarcz. Ssnaž pak bě tež napſcheczo ſwojim njeſpokojnym ſpječiwhym wojakam nijemónym.

China. Woſyadžený chineski hřeſor, kotrež je po wudawanju

chineskeho knježerſtwa čežko hoth, je woprawdze ſtónzowaný. Denožto, na kajke waſchne je 26-lětny knježer wumrjecz dyrbjal, njeje hřeſče poſlne ſnate. Jeni pراجa, ſo ſu jemu ſi jedom ſawdali, druhý hředža wjedžecz, ſo ſu jemu žahle želeso do delnjeho žiwota ſtorčili. Sa jeho nožledniſka prynza Yina, kotrež budžiſche ſo hijo pſched ſchtyriadwazyci lětami wuſwolicz dyrbjal, nijenuja.

Wotſtronjenym hřeſor je ſo pječza wopor ſwojeho jendželſko pſchecželneho ſmyžlenja ſežiniſ. Wón hřysche po radze Jendželčanow knježecz, ſi ſapanſkej, kotrež je Chinu ſi wójnu pſchecžehowala, ſwiaſt ſežiniſ a Jendželčanam w naſtupanju ſikowanja a ſaloženja podkopów, twarjenja ſeleznizow atd. lěpſchin ſched druhimi ſtaſami dacž. Mózna starochineska ſtrona, na kotrezej čole hřeſorowia macz ſteji, mějſeſhe hřeſorowu politiku ſa ſchłdnou a teho dla woſamky, jeho woſtronicz. S pſchemenjenjom w chineskim knježerſtwie je Ruska w Chinje ſaſo pſchewahu doſtała. Hřeſorowu macz widzi w Ruskej ſwojeho naturskeho a najmžiſtneho pſchecžela, kotrež ſamož, Chinu ſched ſkrajrubujaz Jendželſke ſchlitowacz.

Amerika. Hdýž ſo někole ſwojaz ſi ſubaſtich bitwiſhezow wróća, ſo hakle poſkaſuje, tak hubjenje bě amerikanske wojskowe wjedniſtvo ſrijadowane. Wojiž ſo wjele hubjeniſci, dyžli pſchewinjeni ſchpaniſy, po ſahlodnjeni ſi ſtorčani ſi khoroſcžem ſomož wroča. Jedyh ſorporal je ſi woſnamajazym roſbjudom projil, ſo w pſchichodnej wójne ſi zyla mózno njeſbudž, ſa wojsko dobrowolnikow doſtač. Woprawdze hróſnje roſprawa generalneho ſekarja ſlinečz, po kotrejž je wot meje hacž do juſtija ſi 150,000 muži 40,530 ſhoriſlo, a ſo je pódla 250 muži, w bitwiſe panjenych, wjazh dyžli 3000 na koſce ſumrjelo. Wurwuzených wojerſtich ſekarjow je jara mało bylo. Psihi wubranju lehwových měſtinow ſo do zyla na hřdnoſež píceňe ſody njeđivuſte, žyroba bě njeđožahaza a hubjena. — Kubazh ſbězkarjo ſo někole Amerikanskim wjazh tak njeļubja, kaž do wójny. Jedyh Amerikan, kotrež před ſubaſtich ſbězkarjow wukhwalaſte, někto wo nich piſche: "Kubazh, ſi kotrežiž ſy whole ſo na ſubje ſeňal, ſu ſazpiča hřdnu ludžo, lenihojo a ſi džela rubježniſy. Woni nočzedža ani wojovacz, ani dželacz a njejku na žone waſchne ſhamani, ſubu ſami ſariadowacz. Wérju, ſo Amerikansky býſu ſwojich Kubaztich pſchecželov ſi praveje ſtrony ipóſnaja." — A tajkejele zwólbý dla je ſo njeprawa krawna wójna ſi ſchpaniſkej wjedla!

— W Minnesocje je ſběz Indianow pſchecživo knježtſtu ſjenocžených ſtatow wudyril. 30 mil dale města Walker je ſo mjes woſakami ſjenocžených ſtatow pod generalom Baconem a Indianami ſtrawna bitva měla. W ujej bu general Bacon ſe ſwojim wojskowym woſzelenjem ſarubany. S Washingtona ſu ſi telegramom 5000 muži jako k poſhylnjenju žadali.

Schto luboſcž ſamož.

Woprawdžitý podawſ.

W ſomorje pomozneho ſekarja bě tužnota. Spjazy, njeđawno ſo domoj wróćiſchi, walesche ſo njeđerny na ſwojim lehwoje. Na dobo ſaklineža wótre ſahwidojenje pſches khorownju. — Spjazy naſtaji wuſchi a ſruna ſo ſluchaj! —

"Nózny ſwónečk! Kózdy króč ſukota čjlowjek ſutroba, hdýž ſo njeđer ſbūdžaz ſwónečk ſahiba!"

Klucz rži w ſamku a pſched woknom du ludžo ſi njeđernej kročzelu nimo.

"Aha! Nožhdla ſa khorejch, njeſvože!" — to je ſo wo woſcžintu ſtaſo. "Na, duž won ſi loža!"

Ša wokomik ſteji tu ſdraſežený.

S cíjicha ſo ſtupa po khobde a do durjow ſo ſi waſa ſakpa. Se ſchkalobu ſo jeno nóz nutz tykn.

"Nózna ſotra proſhy knjeſa doktora, ſo by horje pſchijſchol."

Pomalu ſtupataj wobaj po ſchodze horje. Se živej ſajima woſcžu poſkha ſekar na ſotrinu roſprawu.

"To ſu ludžo ſe ſeleſnizy", powjeda wona, "ſi nožhdami ſa khorejch. Młodu holzu we womorach ſu pſchinjeſli, kotrež je, předh hacž je čeſk ſaſtał, ſpiz ſi ſupeja padla."

Do ſtovy ſaſtupiwschi wuhladaſchtaj njeſbožownu na ložu, starscha ſotra mějſeſhe ſi njej čjinečz.

Noſcherjo bechu ſo ſaſo woſhalili.

"Wěječe wy, ſchto ta wboha je?" woprascha ſo doktor.

"Ani najmjeňſche njeſwemy. Ale jeje rucžnu toſchku a čeſhnik ſyby pſchinjeſli, ſnadnje je tam něchto, ſchtož možlo nam wo jeje woſhobje powjesež dacž."

Wozachu ranjenu pſchepytowacz. Šsotry pomhaja. Zyle čeſlo bu ſtaroſeživje woſmaſane; jeno na ſadnjej hlowje namaka

pytała lekarjowa ruka głuboku ranu, tąż bu wuciączena a sa=

městacząko, kotrehoż dalo ko a scheroko rossbrojene wile s liseżoweho krywa šladu. Runje deleka pschi szamej horje leži c̄istotny domęzki, w burskim stylu twarjeny, s lubośnej przedłownej sahrodku a s c̄ziczej kłodnizu.

"Rijany czlowjek, żotra Helena, tutu khora. Schtó wę, schtó je? Węsze ſu ſo jej moſhy źylne ſatſhaſle, rana je nadzjiomujne mjeſtrachna ſa živjenje, borys budże nam najſterje ſama móz po- wiedacz wo ſzwojich wobſtejenjach."

"Wohladajny tola do toſchi. Swjercha je dypbzac̄ne rubiſchko a c̄zeczak̄; wę ſo, kaž pschezo pola žonſkich. A tule mały pakſez do c̄ziszczeniaje papierz sawaleny. — Woprawdze ſredk pschezjivo wopilinu."

To tola ta rjana holza njeje moſla ſa ſebje ſamu ſkopowac̄, ta dżę ma tak c̄isty a njewinowath napohlad!" rjekny młody lekar a s proſchazym wokom ſhaldny na blęde wobliczo kshoreje, tąž we womerje njemernje ſpoſche.

"Schto ſebi tola myſklicę, knies doktor. W tej węzy teži něſchtu druhe. Mi ſo něſchtu ſda, ale to by tola pschejara džiwnie ſetkanje wobſtejenjow bylo. Dopyomnycze ſo jeno na naſchego młodego pschekupza w nijscej ſtaziji wó jſtwie c̄ižlo 4, kotrež bu hakle wezera ſaſo i nowa pschijaty, ſo by ſaſo junu picze wotwukny, na naſchego ſtajneho hoſca!"

"Hdy byſchtai taj ſnajomſtwa měloj, hdy by tale njebožowna holza jeho njewiesta byla? Wón je wondano w pjanoszji ſa ſzwoju Hanu ſo horil, a ſhadoweje — imeno w jeje rubiſchku poſkaſuje piſmif H. Wbohe džeczo, th ſy pschi woſlenju hubjenje trzechila. Pschezo dobre wotmęſljenia a žane njedžerzecz!"

"Na, to budžemy widżecz. Dobru nóż, knies doktor! Leħneče ſo hiſčeze troſchku; ja wostanu wotuczena, lód budu w prawym čaſzu wotmęſiec, hewal nimacze žanhych wukſanijow?"

"To by ſmęćhna wę byla, żotra. Pschezo móžno, ſo je jeho ſama proſhcz chyła, ſo dyrbi tón ſredk trjebac̄, ſo by hiſčeze něſchtu kymane i njeho bylo. Ale ſlaby troſcht! Taſka węzka je bjes mož."

S hłownu ſzchaſzo poda ſo lekar ſaſo do ſzwoje bjesphszneje jſtwiczkę.

Najſitra rano bę jeho přenje, ſo do jſtwy wopileho pschekupza džesche, kotrež njemernje po jſtwie tam a hem khordeſche, a tąž bę, kaž żotra woſjewi, žyli nóż wſchitne ſuziſti wó jſtwie a na khordeſke ſzefelidzil ſa někajſim ſpiritowym napojom, ſo by ſi nim ſmęrował ſzwoju pukotazu wutrobu, ſzwoje roſhorjenje dželaze mož.

"Kał je?"

"Męſječe džat, trochu hłowna nje holi a kuf mi mjaſtne, hubjenje ſpał ſzym. — Dowolcze mi tola ſchleſnu czerwienego i ina?"

"Možno! — Macze žanu njewiesta?"

"Haj, luboſnu kłodzku. A pschezo ſaſo a ſaſo na nju ſabywam a piju a c̄inju jej ſrudobu a staroſę. Ach, na mnje ſchpatneho czlowjeka tola! Wutroweje mje, knies doktor, ſežińcze mje a ju ſbozowneju!"

"To je c̄ežka wę, hdyž njeboſluchacze na naſche napominanja a hdyž ſtemu duchej pschezo ſaſo móz nad ſobu dowolecze. Želi ſo ſzwoju njewiestu woprawdze lubuſecze, kaž to praſieče, njeby dha potom tale luboſcz doſež źylna byla, ſo moſla nałoži, tąž waſ tak ſniža, pschewinac̄. Woujucze, a to ſi kłutnej wérnej wolu a Bóh budže wam pomhać! Pschewodzce mje nětkole ſi khoroložu c̄eža ranjeneje młodęſke ſtajne, kotaž je ſo najſterje ſi temu, ſo by njebožowneſke czlowjeka wumohla, do druheho ſtracha podala, ſo byſčeze naukli a ſpoſnali, ſchto luboſcz ſamože!"

To praſiwschi kroczi lekar do prędko a wiedzie piczka do khorſtwy, tąž je nam hižo ſnata. Lědma bę ſo młody czlowjek holzy, bjes myſkle tu ležazeje, dohladał, tu ſwjeſe ſo pschi ložu a woſtchecze wjelektroč ſeje blędu, deſe wifazu ruku.

S haru a ſi nahlym poſibom wubudżena, wotewri ſpiazza wulſkej módrę woczi. Šrudnie ſo ſahanja a ſi waha ſzefiſcze ſa dlb. —

"Ja chzu ſo zyłe węſcze porjedzic̄", ſtonaſche kleczaz, "jeno ſo ty ſaſo wotkhorich. Braj mi jeno jemiczke pscheczelne hłowno a ja nočzu ani ſapki palenza wjazy do erta brac̄. To c̄i pschi ſaham!"

"Njeręčo wotſalitaj ſo lekar a żotra, dwelujo na ſo ſhaldaju. Hac̄ budže pschizahu džerzecz, hac̄ to ſamźne njeje hižo doſež c̄asto pschizahal?"

* * *

Taſi ſeta ſu ſo minyle. — Po rjanej kłodnej droſy Durinkſkeho leža džę młody muž ſi lohkej kroczielu. Runje je ſe ſeleneho leža wuſtupił a nětkole wiđi ſi kwětateho lužneho wotwiſka psched ſobu w dole pschue

měſtacząko, kotrehož dalo ko a scheroko rossbrojene wile ſi lisežoweho krywa ſhaldaja. Runje deleka pschi ſzamej horje leži c̄istotny domęzki, w burskim stylu twarjeny, ſi luboſnej przedłownej sahrodku a ſi c̄ziczej kłodnizu.

Luboſna c̄zrijódka jima ledžbnoſcz puczowarjoweho wóčka. Psched durjemi ſedžeschtaj mandželskaj ſa ſzwaczinu. Wón c̄zata czažopis, žonſka džerži najmłodsche na rukomaj, ſtarſhi wuſkoczny hólczez, w trawie ležo, ſyba ſchereſmu ſczeſpni ležazemu pſej koſzmy kožuch.

Wohmewajo ſo ſtupa puczowar do dola. Hdyž nimo khežfi, kotrž bę na horje wiđał, dže, dohlada ſo bjesožak na mału ſzwojnu c̄zrijódku.

"Schto to? Tute wobliczo tola ſnaju?" Dokelž ſebi ſzwoje węzy zyłe węſth njebe, ſejmuje ſebi psched ſtajnenju, horje ſhadowaſzej, klobuſ.

"Aha, to džę naſch knies doktor", ſawola na dobo žona. "Wy naſ, wę ſo, wjazy njeſnajecze! My bjes mała wſchēdnie na waſ ſpominamy."

"Haj, to bęchu hinasche wobſtejenja, w kotorzych naju w ſeſnaſcheze", rjekny ſi trochu ſrudnie ſpadowazym hložom mandželski.

"Wiele pschemeniło ſo je, knies doktor, a ſbozownje, wſchitko ſi ſlepſchemu! Něwerino, luba žona, doktorej džakujeſch ſo ſa ſzwoje živjenje a mi ſy th ſzvoje a ſpokojnoſcz ſaſo da."

Džakne wóčko ſhaldny na mandželskego. Wohmewajo ſo ſhadowaſche zuſy ſi jeneho na druheho.

"Szym zyłe pschekwajenj wot njenadžiteho ſaſowidženja. Schto budžiſche ſebi to myſlił, ſo ſo my hiſčeze junu ſaſo ſhaldamy. Szwet je tola mały. — So ſo wam derje wiedże, to wiđu, a ſo je moja radoſcz nad tym wérna, to móžecze mi wericz. Lekarja maja pschezo ſa nječuziweho, ale budžeze pschewwedeſeni, hdyž kshoreho ſaſo ſtróweho wuhladasch, wo kotrehož ſy něhdys strach měl, je to rjana hodžina w lekarſkim powołaniu, tąž hewal mało džaka ſzneje."

"Wot waju ſzym něſchtu nowe naukny! Wy, starz pscheczel, ſeſe wotkhoril, ſchto ſzefarjowe wumjelſtwo njeje ſamohlo, je luboſcz dokonjala."

Ze Serbow.

S Budyschina. Schtwortk je pod hrodom 36 lětny moleč Röſſel ſi Draždjan, wo dnjo po proschenju khoržiſchi w nožy ſi wifzkeho mořa, kotrež ſi Ludwigez domę, pod hrodzisktom na tamnym boku Sprewie ſtejazenu, wiedże, do Sprewie dele padnył. Wohzaronny, kotrež je ſebi ſzefi ſzefno praveje nohi ſlamal, bjes pomozý na ſamjenjach w niſkej wodze ležo wosta. Šlōnčnje jeho piaſt rano ludžo žałoczic̄ ſzlyſhachu, na czož jeho brigadní žandarm Kuchař ſi pomozu jeneho druheho žandarma ſi mořreho twerdeho lehwa wunjeſe a jeho do měſcežanskej hojenje domjeſc da.

— (Ssamomordař ſtwo.) Tudomny wifzki ſzefet profeſor K., powſchitſtowje lubowanu knies, je ſebi ſchwertk w nožy ſzivjenje wiſał. Psched někotymi nježelemi bę jemni mandželska wumrjela, ſi kotrež bę wón jara ſbozowne mandželſtwo wiedł. Wot teho czaſza wón pocza myſlaty a njeſpoſkojny bhež, hac̄ je ſi c̄ežkimi myſleui wobjath ſzam ruku na ſzefje kožil.

— Wulzy ſwjeſzelazy je, ſo je tež naſch czažopis „Pomhaj Bóh“ mjes ſzwojimi cžitarjemi ſběrku ſa naſch ſzefarjow dom wotewril. Pschejemj redaſzji „Pomhaj Bóh“, ſo by borys tak naſladnu ſum, jako czažopisny bratr „Katholſki Poſzol“, kotrež je dotal 3655 hr. 3 np. wotedal, naſverala!

S Budyschina. Finanzny wubjerk Macziz ſzefarjowej, kotrež ſo wo dobywanje ſredkom ſa twar Maczizneho domu ſtarz, mjeſcze minjenu ſtředu poſzedzenie pola Dietriches w Budyschinje. Knies pschedzyda, ſarač Gólcž, powitanſchi pschitomnych — běſche na ſi — rěczeſche wo dotalnym ſtuklowanju tuteho noweho, ſawěſcze njeſalo wazneho wubjerku Macziz ſzefarjowej, ſpomiň ſradoczu na ſwjeſzelazy podawk w naſchim narodnym ſzivjenju, ſo je přenja polozja Maczizneho domu wotewrjenia a wupraji pscheczel, ſo by ſo dale wjazy wutrobow w naſchim ludze ſa njón ſahorilo a dale wjazy darow ſo ſa njón ſkładowalo. W poſzlednim poſzedzenju je ſo namjetowało, ſo bych ſzefet ſzefarjow vifzma, niz jenož „Sſerbske Nowiny“ a „Katholſki Poſzol“, ſa njón ſwitowale. Tute ſzadanie budže borys dopjelnjene. Thdzenik kniesa rěczenika ſzameho („Pomhaj Bóh“) je ſi poſzlednim cžižkom tajku ſběrku wotewril, po nowym lečze tež „Misionſki Poſzol“ pravidlownu ſběrku wotewri. Měkko jedna ſo wo to, ſo bych my nowych ſalladnikow a dobroczerjow dobyli; pschitomni wuměnjeju ſebi w tej węzy wſchelake mjenia a menjenja.

Enes kapelan Andrički sdželuje, so žu diplomy hotowe, wile na sa sakladnikow a dobroćerjow (100 hr. a wjazy, 1000 hr.) a mješte: skladnostne, kotrež so sa dary, na křežnach, kvaſach nahromadžene, roždawaju. Diplomy žu kraſnje wutwiedžene a budža phcha kózdeho ſerbſkeho domu. Enes pſchedkyda ſpomina wožebje na naſte: na křežnach so na kroſek njehlada; tež na kermuſchach, wožebje lětuchich žohnowaných žnjach, je ſdobni, so ſerbſki lud luboſež woſjewi k žwojemu najwažnijemu wustawej, kraſnemu Macjicznemu domej. Měſtopſchedkyda, enes direktor Nowak, ſebi pſcheje, so běchu so kópijeſtka ſ napižmom „Dar wótežinskeje luboſeže ſa Macjicznym dom“, pſched lětami wudate, ſažo pſchedawale (po 10 a po 50 np.) — to so stanje. Enes ſapifowat Andrički chze hſchče wjetſchu podpjeru ſe ſtrony ſerbſkeho cíſchča. W kózdy m cíſkli njech naſte nowinu, wožebje „R. P.“ a „Ss. N.“ kłowo ſa Macjicznym dom rječnu. Pjero, kotrež by to dokonjal, naſtu hłownu naſte: ſ nova a ſ nova a pſchezo ſ druhje ſtrony naſtemu ludej poručič, hžo so nadendže. Weso je hžo kózde ſmitowanje ſa Macjicznym dom reklama ſa njón: mi pak dyrbimy wjazy čjineč a njeſteſtawacé, naſtich lubyſ ſſerbow powučowacé a ſahorječ. Na prěním měſtnje njech ſo pſchezo na to bje, ſo Macjicznym dom njebudže ſa ſerbſkých duchowných a wucjerjow jenož, ale ſa wſchě ſſerbowſtwo. Tež knes rēčnik Herrmann poda nělotre ſajimave polku. — Finanžny wubjerk Macjiczh ſſerbskeje njenosž so ſ twarſkimi ryžami a planami — ale wón ma tola jara wožny a ſ wulkej woportniwoſzú a ſebeſaprečom ſwjasany nadawki: ſtaré pſchedhudi roſlemeč a luboſež k temu budžic a hajic, k čemnž ſ wjetſha najmjenje luboſeže bywa: k dawanju. Boh dal, ſo to poradžio! — Šberka, na požedženju ſa Macjicznym dom ſarjadowana wuda 6 hr. 20 np.

— (Wuhlady na pſchichodne wjedro.) Woſolo 15. oktobra ſo kylniſche desheče wožauju.

— (Radworja.) Žutſje nježelju 9. oktobra wotměje ſo w Radworju rhy ſerbſki konzert, kaž je ſ naučenka widžec. Program budže bohatý. Spěwaja ſo pječ, ſchtyri a tſihložne kruhi, mužſe a měchane chor. Tež žortej je městro pſchipoſkaſane. Hraje ſo ſuplet „Tjo wo jenu“ a „Präzski wuj“. Najkraſniſche parle narodneho ſpěv a tež mládiſkých komponiſtow ſo pſchednoſchuja. Schtóż ma woteždenja, njech pſchindže. Kaž ſo ſawěſcji nichto njebudže. Čjistý winoſek je ſa dobru wěz. Duž khwataječe!

— (Rježwacjida 5. oktobra.) Na dženbiſniſche ſkotne wifki bě ſo 443 hoſjadow, 120 běhakow (kwin) a 280 prožatow na pſchedan pſchihalov. ſſwinje ſo derje ſupowachu, mjes tym ſo bě ſa hoſjadow malo wotebjerarjow.

— (Budeſtez.) Nowy móſt, kotrež tu knježerſtwo pſches Sprewju twari, ſo kóz tuteho měhaſza dotvari.

— (Korſymja.) Woſbedžet tudomneje herbſkeje korežmy, kotrež na hoſtu ſhodži, ſebi tele dny patrony doma ſ pólvirom a ſchrótom pjetniſeche. Pſchi tutym džele jena patrona roſbuchny a pafečki ſ pólvirom, na blidze ležaze, ſapali. Korſymat ſo w wobliczu kylne wopali a ſo ſ móžym ſukom pohlufci. Dalskich ſlych ſcěhukow tón podawki nadžiomne njeſměje.

— (Bukečanskeje wožady.) Woſ ſaſtarſkých čaſzow tudomna wožada khyvalbu wuziva, ſo ſo k Božemu domej džerži, a nježelju a kwyjate dny kruče kwyječi; haj temu běſche tak. — Tuta khyvalba pak w naſtim, tak rožvětlenym čaſhu ſlabnyc požina, naſch Boži dom wjazy tak nutrnych kenscherjow požin njeje, kaž w předawſhim čaſhu; a wožebje w tutym ſeče, hždež je Boh luby Enes poňoſež kwojeho žohnowanja tež do naſteje lubeje wožady poda, a je tak wulzy kraſne wjedro k domkhowanju žohnowaných žnjow nam wožadžil, ſo tuta ſlivofež móžnje poſkuſuje. Na ſynach a wotawach běchu nježelju rano Bohu žel ſuki poſne khyzkow tu a tam tež ſa čaſh ſjawnje Božeje klužby; tež žito ſo ſ měſtuami nježelju domkhowaſche, a někto widžimy ſe ſtýfom, tak na ryečekublach nježelju woſ ranja hacž do wjedžora dželacžerjo kwoje běrný wusberaja a domkhowaja. Schtóż je na tym wina, njeſnaju, to pak wem, ſo to k wožadžinemu ſbožu njejedže. Pſches kwyroſež naſteho lubeho knjesa duchowneho ſu ſo pola naſ hſchče wſchitke male kwyjate dny ſ Božej klužbu kwyječile, ſak to dale budže? Wožada, kž w tuthych dnjach hladach na ſrudne wutupjenje ſeta 1758, džen 14. oktobra, wópmu, ſhto ſo k twojemu měrej hodži. Powjeda ſo, ſo je předy tamneho ſrudneho čaſha w tudomnej krajinje rune wotkwyjeczenje nježele a Božeje klužby knježilo; Boža wſchomobna ruka hſchče njeje k ſudženju pſchikotschena. Abo chze runje naſch nětežiſchi narod do ſtaſiſnow ſapifacé, ſo jemu to, ſhtož wěrjaž ſo wotvojo ſa kwyjate čeſežachu, wjazy kwyjate njeje? — (Pſchispom-

njenje: Kaž w Bukečanskej, tež w druhich wožadach wotkwyjeczenje nježele džen a bôle pſchibéra. Schtóż ma pſchikluſhnoſež pſchecziwo temu ſakrocžic, a to nječini, je wina na tajich ſrudných wobſtejnoscžach.)

— (Rodez.) Šandženu poñdželu wjedžor 1/4 11 je ſ něhduſehe ſekeſez bróžnje, kotrež učko tudomnemu knježtu ſluſha, woheń wudyrił. Bróžen do ſotrejež běchu někotri mjeſchi ludžo žito ſčadli, ſo dospolne ſpali. Nichto ſ tych ludži nječiſche ſawěſczena. Pödla wjekneje ſykawu běchu hſchče Bukečanska, Kołwaſka, Czornjowſka, Kuscžanska a Pamorjska k haſhenju pſchijeli, ſ kotrež bě Bukečanska přenja a Kołwaſka druha. Woheń je najſterje ſaloženj.

— (Štrole) ſola Hucežin. Šandženu wutoru rano w 4 hodž ſ bróžuje tudomneho korežmarja Schniedera woheń wudyri. Dotekl bě twarjenje, kotrež bě drje pažene, ſ zyhloſ ſtryte, ſužodnym twarjenjam ſtrach njerožeſe. Nječto žita a ſlomy je ſo ſobu ſpali. Schneider nječiſche ničo ſawěſczena. Wulfeje ſurjow dla njebe woheń daloſko widžec; duž njejku ſykaly na haſhenje pſchijele. Woheń je ſloſtiſka ruka ſaložila.

— (Šarta.) Pobočne Gustav-Adolfske towarſtwo w Budyschinje ſwyczeſe ſwój lětny ſwyođenj ſandženu nježelju w Barze. Na ſerbſkim ſemſchenju, kotrež ſo popołdnju w 2 h. ſapocža, předowasche knes diakonus Domafchka ſ Hodžija wo Matth. 5, 4: ſrudoba a troſchtowanje pſchi džele Gustav-Adolfskeho towarſtwo: 1. Wjele ſrudobu ſmutsach w naſ. 2. Wjele ſrudobu wonkach woſoko naſ. 3. Wjele troſchta wjſche naſ. Na němſkim ſemſchenju ſluſhachmy předowanje knjeſa primarija Wjazki ſ Budyschına Ma ſaložku Zap. ſkut. 3, 1—9 pſchijola wón ſwyođenſkim ſemſcherjam: Wj evangelsky ſchęſeſzenjo, pomhaječe pſchi ſkutku Gustav-Adolfskeho towarſtwo 1. Spominajče na muſu bratrow, ſotſiž wonkach pſchi rjanych durjach templu leža; 2. Pſchijneſeze jim pomož w duchu japoſchtoſkeje možn wěry a luboſeže; 3. Wjele ſeleče ſo w tym ſenje, pſchetož wón tajki ſkut požohnuje. Na ſerbſkim kaž na němſkim ſemſchenju ſpěwache ſpěwanſe towarſtwo pod naſywodowanjom knjeſa ſantora Wehſera wuſtojne rjanu motettu. Woſtarńu Božu ſlužbu mějeſche na ſerbſkej Božej klužbje knes farat Handrik-Maleschanski a na němſkej knes farat Mlóſak-Hrodžiſchanski. Kołelta na ſerbſkim ſemſchenju 127 hr. 34 np. a na němſkim 76 hr. 55 np. — wſcho hromadže 203 hr. 89 np. wunjeſe. Kunjež běſche wjedry deshečeſkoſte, běſchtej wobej Božej klužbje jara derje wopytanej. Na woſtarju widžachmy přeni ſrčz rjane ſelene wožecza, kotrež je njeſnowaný pſcheczel Božeho doma zyrki daril.

— (Ketliž.) Šandženu nježelju je ſo w naſtim Božim domje naſch nowy diakonus, knes Voigt, kotrež bě hacž dotal ſ duchownym w Lipoj, w němſkej Božej klužbje pſches knjeſa tajneho zyrtwiſteho radžicžela Kellera a w ſerbſkej Božej klužbje pſches knjeſa fararia lie. theol. Rjenča ſapokaſal.

— (Noweje Wžy.) Město mosta, loni ſ wulkej wodu wotneſeſzeno, je ſo ſtowicžne nowy móſt natwaril. Wón ſe ſyluſh坎jeſtutnych ſtolpol, pſches kotrež ſu tolſte ſeleſne noſcherje požohnuje, wobſteji. Tudomne wobhdleſtvo je někto jara wjeſzele, ſo ſu wſchelakore wobčežnoſe ſimo, ſ kotrež mějeſche ſo po wottorhnenju ſtareho moſta bědžic.

— (Lubija.) 30. ſeptembra popołdnju je ſo ſakladny ſamien ſ tudomnej katholſkej zyrtvi na kwyatočne waſchnje požohnil.

— (Schpilaſow.) ſſriedu wjedžor je ſo tu pſcheneſna fajma, tudomnemu najenkej Schönbachej ſluſhaza, woſpalila. Wona 75 ſop wopſchijesche a bě ſawěſczena.

— (Samjenja.) Pjatki wjedžor ſo na tudomnym dwórniſchežu bliſko wjerečiteje tarče jena reſerwna moſchina ſwōeči. Samfarjo, ſ Dražđan hnydom powołani, ju ſa někotre hodžimy ſažo do kolje ſwjeſeſtu. Bohužel ſo pſchi tym jenemu ſamfarjej ſe ſchěnu, kotrež njenadžizy wročo ſkocži, dwaj porſtaj ſmječeschtaj, ſak ſo dyrbjeſchtaj ſo wotreſeč.

— (Marijueje ſwědy.) 1. oktobra je w tudomnym klyſhtrje knježna ſcholaſtika Watkez, kotrež je dleſchi čaſh ſ kuchyňſkej miſchtrku a ſ wuſchivánskej wuežeku w pensionacze byla, wumrjela.

— (Sprezzow.) Tudomny ſantor a hłowny wuežer ſantor Laitko je ſo 1. oktobra jako ſantor a hłowny wuežer do Jaſenja pola Hrodku pſchekytli. Jego naſlednik njeje hſchče pomjenowaný.

— (Nalez.) Naſche ſtare pſcheczele ſu ſo tónle thđen ſwoſtorhale. Nowe a wjele wjetſche, kotrež je knes ſſowa w Budyschinje dželal, ſo na jich měſtno ſtaja. Wjes tym budža ſo Božej klužby tſi nježele bjes pſcheczelow woſhywac̄. Kermuſchu, 6. novembra, ſo nowe pſcheczele poſhwycze. ſe temu ſo wulti zyrtwiſki

Koncert p̄s̄chihotuje, p̄s̄ci k̄otrymž budže 30 sp̄ewarjow a sp̄ewarków
żobu skutkowac̄. Hac̄ budža żo tež żerbiske sp̄ewy sp̄ewac̄, kaž
drje by żo to w Rakečzan̄skiej wožadze saležalo, wo tym njeje
nicžo žlysczeć.

Se Chorzelza. (Khosłanska komora.) Krawski pomożnik Pawoł Sserbin z Kulowa bě 3. augusta do Kulowskej žyrkuje, w kotrejž dyrbjeſte pschi jenym weroianju piſacz, je ſazehleſej zigaru ſchol a tam w jenej lawzy ſz o ſtulivſchi ſkradzu kuril. Tobakoweho ſchliku, kotrejž ſzamo w Božim domje kurjenja wostajic̄ nijemože, hrubeje nijewiſtnoſeže dla k arreſtej na jedynu tydzeń ſazudziſtu.

— Hijo wospjet wobschudżenstwa dla khostanu czeladnik Michał Knopf z Lubuscha bę ho w jenej koreźmje w Kielowje mlyncej Hili jako wotrocż pchistajil a 3 hrivny sawdawka pchijal. Po swu-żenym waschnju żebi Knopf ani na to njeponiżli, klužbu nastupicż. Wsilekroćgnemu jebakej jaſtwo na 5 meħażow pchijusdżiehu.

Se Spal. 1. oktobra bě 40 let minylo, so bě tu kníjes wucžer Šullmann wucžerstwo nastupil. Wón může na dolše žohnowanja polne skutkowanje zhladowac̄. W naschej wžij je drje jich malo, kotsiž njejži k njemu do wucžby khodžili, wón hždo druhí narod wuči, haj s někotrych žwójbowo žamo tseči. Runje tak dolho je wón gmejnske písačstwo wobstaral a naschej gmejnjie se žwojsej dobré radu a žwérym wězwywustojnym džéłom s wulcim wužitkom byl. Pódlia teho je wón w herbstich Božich žlužbach we Wojerezach 22 lét dolho s kantorom a organistom byl a w Kulowje 12 lét dolho tamniſche evangeliske džecži nabozinu wucžil. Nascha gmejna a zyla Wojerowska herbska wožada s wulcim džakom řazlžby knjeja Šulmana pſchipósnawa a žebi wutrobiuje pſcheje, jo móhl wón hžcheze dolše lěta žwoje ſaſtojuſtwa dale w cžiloscži a cžerstwoscži ſaſtawac̄.

S hörli pola **Nisseje**. Ssobotu popoldnju wokoło 6 hodžin na tudomnym řastaniszechu tworowy czech želeňiskeho dželaczeja Groschu hrabny a jeho hmydom mori. Děho czechlo bo řijedža pschejedže. Groscha bě chytl hřevězic, hdyž wot sadu njenadžíz czech pschijejže. Snješboženym je 50 let starý a žonu a dvě džekyj ſavovstaji.

S Věleje Wody. W jenych tudomnych kłamach tele dum malý stwiniski azetynelowy naporjad, kotryž ſo njebe dleſchi čzaſ wjazn trjebał, poſtojichu. Hdyž na pruhu ploomjo ſafwěcžihu, w tym žamym wołomku naporjad ſi wulkim wřeſtotom roſſleczwitschi wſcho woſklo ſebje ſapuſeži. So ſo njeje wjetſcheho njeſbuža ſtało, ma ſo temu džakowacž, jo najwjaſny roſsbuchnejſkeje mozy k wjerčej džeſche. Duž ſo pschitomni ludžo jenož ſi lohka ſtranichu. Maczinjena ſchłoda něhdžę 200 hrivnow wuežimi. **S** azetylenowymi naporjadami dyrbi ſo ſi najwjetſchej fedžbliwoſci wobkhadzež; pschetoz wonie ſu jara ſtrachne.

S Mužakowa. Esłuscha żo, so „Sserbske Nowiny” na muža spominajui, tż je żo stajnje jako dobry a horliwy Sserb wopokaſał a żo sa sboże żerbskego luda se wischej kwerneſcę starał. Je to August Räda, něhdyski farat Mužakowskeje žerbiſkeje wožady žwia- teho Handrija. Tenjes farat Räda bě žo 1820 w Borsczej na- rodził, hdźeż bě jeho njebo nan Jurij Räda s fararjom. Na Šhorjel- ſkim gymnaſiju pobivuſchi studowasche wón na Wrótklawſkej wyšszej ſchuli a univerſicje na bohanučenolcz. Majpríbzdzy ſebi ſchulſke po- wołanie wuſwoliwſchi ſkutkowasche jako ſchulſki rektor w Trachenbergu, w Schönawje a Nowosalzu w Schlehskej. W léeze 1860 bu wón ſa fararja pschi tuđomnej žerbskej zyktvi žwj. Handrija powołany. Sserbiſkej rēce połnie mōzny, fotruž bě w towarzſtwu njebo ſsmolerja w Wrótklawju naukuſyl a žo w njej wudokonjal, je wón tutu wulku wožadu, fotraž psches 5000 duſchow lieži, a w kotrejž je 14 ſchulow a 11 pohrjebmieſzow, ſe wischej paſtýſkej kwerneſcę ſastarał a ſebi ſe žwojim luboſnym waschniom luboſez a dowerjenje wſchitkich žwojich wožadnych dobył. W léeze 1893 ſloži wón khor- watoſcze dla tute žwoje ſaſtojnſtwo a poda žo na wotpozint, jako rycerž ežeſwjenego wojſola 4. rjadownie, jemu dla jeho kwerneſcę a wuſtojnſcę w ſaſtojnſtwo wot prufeſho krala ſpožejenego. Tak bě wón jako farat emeritus piecz lět hiſtceze tu žiwy a piſhezo hotowy, wupomhačz, hdźeż bě něhdze pomož trébna. Po czeſtej khoroszeſi wón 20. septembra rano w 5 hodz. wužyn, ſawoſtajuwſchi žwoju mandzeſſtu, ſ kotrejž bě psches 30 lět w ſbóžnym mandzeſſtuje žiwy był, a žyna, tż je w Barlinje ſ lekarjom. Rajku wulku luboſez je ſebi w žwojim 33 lětnym ſaſtojnſtuje dobył a taž wykozy bě wón ežeſzeny, to bě pschi jeho pohrjebie 22. septembra wiđećz. Niz jenož jeho předawſcha žerbska wožada, ale tež wulka žyla ſaſtojnſkich bratrow a wucžerjow ſ bliſka a ſ daloka a žyle město Mužakow ſ kollatorom, knjefom hrabju ſ Urnimom žo na jeho pschewodženju

wobdżeli a sa jeho kaszczom, kiz bę s pletwami a wěnzami pokryty, se želenjom džesche. Bon bę kwěrny kluzobnik teho Ćenjesa, muž sprawneje myſle, s woſebnymi darami ducha wuhotowanym, we wſchelakich wědomosćach wuſtojny, sa Čserbowſtwo ſahorjeny, ſobuſtaw Maczizy Čserbskeje, s njebo Janom Smolerjom a njebo Žimischom wot młodoscze hem hacž do ſwojich wyższych lét spſcęczeny, kwěrny mandželski a nan. Jego wopomnijecze pola wſchitkich, kotiž ſu jeho ſuſali, w żohnowanju wostanje. —a.

Přilepk.

* Se Žitawý. Mordarstwo a žamomordarstwo je šo w nozý f pónđželi w jenym tudomným hosczenzu stalo. Muž a žona běchtaj njedželu wjeczor, ſo fa mandželskeju wudawajž, do teho hosczenza na hoſpodu pschisichloj. Do knihow ſa zuſhých běchtaj ſo jako pschekupz Fischer a žona ſ Tečzina ſapižaloj. Pónđželu rano bě tón muž ſwoju ſtvu wopuschczil, ſo wróćzivschi bě ſo do wopaczeſne ſtvu ſabludžil, w kotrejž druhí hóſcz bydlesche. Tón bě ſo njenadžtěho wopulta njemalo ſtróžil, dokež mějeſche pschithadniſ naſtelenu krwawjazu ramu na čole. Hnýdom wón tu wěz w hosczenzu wosjewi. Hosczenzarjowe pschephtanje w ſranjeneho ſtwje poſasowasche na to, ſo je ſo tak njenowaný Fischer naſſkerer žam ſatjelicz chyžl. Žona, kotrejž bě ſa ſwoju mandželsku wudawał, rjana, něhdže 20 létna žouſka ſ naſteleně ſany krwawjo morwa na ſemi lezech. S telefonom ſawvolam polizajſki wachtmischtr poruczi Fischera hnýdom ſajecž. Fischer ſ wopredka pschida, ſo je tu žonsku ſkonzował, ſaprě pak to poſdžiſho w měchčanſkej khorowinii, do kotrejž běchu jeho dowjedli, wudawajo, ſo je ſ jěſdneho kola padnýl. Sa Fischera wudawany muž je něhdže 38-lét ſtary, po ſdacžu rjemieſhlinsk. Wón mějeſche 800 ſchěznakow pschi ſebi. Zeho ſranjenje ſo žmijertne býč njeſda. Po druhich potvjeſczach je wón wěſti Žofej Güttler ſ Liedsvorta w Džefkſkim wokrjeſhu, a bydlesche na poſzledku neſichto čaza w Liberzu. Młodu žonu ſu jako mandželsku brodutruhařja Adolfa Leupolta rodženu Haſserez ſ Liberza ipóſuali. Wonaſ ſtaj ſo psched 10 abo 12 dňimi ſ Liberza ſhubilov, wo čimž je ſo tehdyn tam wjèle rěčzalo. Güttler bě psched někotrymi létami žandarmſki wodžer w Liberzu a potom jako praktikant do tudomneho dawlowſkeho hamta ſastupi. Krótko předny hacž ſo ſe ſwojej něčeſiſchej žonu, rodženej Wölfez, ſwidowjenej Maſjowku, woženi, bě hijo ſ Marju Leupeltowej lubkował, czehož ſo tež, ſo woženiwſchi, njeje wostajil. Poſdžiſho Güttler do bliživý Maffersdorfskeje piwárnje ſtupi, ſ kotrejž pak ſo bórsy puſcheži. Na to piwouſ ſchedadawenju ſaloži. Zeho žona bě hacž do njedawna ſ wobſzedzeſku thěze na ſamjeńtnej haſhy. Leupeltowa bě 3 léta dolho ſ Leupeltom woženjena. Jeju mandželswo bě bjes džecži wostalo. S Draždžan ſhem bě ſo njedželu na ſwojeho muža ſ telegramom wopraschała, hacž chze ju ſažo ſ ſebi wſacž. Jeje mandželski pak bě ju kruče wotpoſaſal. Wona je na to ſe ſwojim lubkirkom ſ Draždžan wotjela a pſchenozowasche w tym Žitawskim hosczenzu, w kotrejž je ſo to mordarſtvo ſtalo, kotrej hischeže njeje do čížta wujaznijene.

* (Węscheze?) Se Stockholma pišaja: Wot Schwadenbor-
goweho časa je naši čas wjele węschezerow měl. Tak je blisko
Sögeraſe, w połnogodziny Schonen, něhdze 70 abo 80 lét starý bur-
żiwý, kotryž je skoro čiſce njezdželany, lědina čztač a piſacž
rosumi, tole, kaž jich wjele dōvěrných ludži tamneje krajin
s wěstoſezu wobkrucza, ho husto s węschezertskim duchom napjelni a
potom psychodne podawki s wulcej wěstoſezu do předka praji.
Tak wón žobotu 3. septembra s třími mužemi powiedajzy psched
kwojim domom stejſeche; na dobo wón womijelskuwski proſeže
k ujebejzam hladajzy niežo njewotmolwi. Sa něotre mjenšchinh
wón wozueži a hľuboko ſadychijnwski wón praji: „Kak hroſuje”.
Hdyž ho jeho na to praschachu wón wotmolwi: Dženža ſa thđežet
s polodnja něſhto nowe ſhortimy; tam jenu žonu ſakolu.“ Psihi-
chodni žobotu powiesz w ſkonzowanju khězorti Hilszbjeti dōvňuze.
Starý muž je dale węschezil, ſo do kónza tuteho lěta jeneho s naj-
móżnischich tuteho ſweta „s mózutym ſtukom“ ſkonzuia.

* (Želesuistki czah psches hušanzy do stracha stajeny.)
 Lětuscha hušaucža čwila je tak ſla, ſo hu wſchudze kalowe, kusrepowé
 a kalorabijowe lopjena ſejzane. Na Debisfeldske - Magdeburgskej
 želesuizy běchu tele dny bliſto Bernitzskeho revera pola Flechtlingenow
 ſchěny tak pjelske, ſo móžesche tworowý czah lědy někak psches to
 městno pschejčí, dokelž ſo koła na ſchěnach ſuwatchu. Koła a
 delnje džéle woſow běchu polne rosmjeczenych hušanzow, kžiž běchu
 ſi kalow a rěpow wuleſle, ſo býchu ſebi ſkladne město k ſadudko-
 wanju pytale.

* (Přichívání návštěva a njejesta). Ssměšným podávkem je žo mordano v obětavce pola Draždán stál. Tam chyzským návštěvou a njejesta na stavniště hoč. Hdyž chyzským mlodaj čloumekem na dróhu stupicí, černá kocza pchém nimai pches pueč řeči. Dov, kažka žaloseč to bě! Njejesta ho tak vustróza, so žo hnydom žavroczi, a návštěva runje tak činjelše. Wobaj so na žane wačnje wobrčecž nježaschtaj, tón žamý džen pchém stavniště mandželské svjošť řeči. Wonaž chzetaj wjele bôle khwilž so minyč dacež, so bychtaž so wot řivojich řtrželov hrahalož. Potom hale žažo na stavniště pónđzetaj, to rěta, jeli so jumaj žana řečta žažo pches pueč řeči. — Haj, tak w něčiščim čažu je, do našlupiščich pchivérkow ludžo wérja, ale do Boha a Křižtuža njevérja.

* Věstky Erpel, rubježný mordar, je s Mopabitsteho jaſtwa s určadlím wuſchikom čeknýl. Žastwove durje mějachu tak mjenovaným klocžným samk, kž so s tsojohranithm klocžom wotamkaſche. Erpel, kž w khostární krawžovasche, mudžela ſebi s kartonjoſteje proſteje papírky tsojohranith klocž, kž bě ſa tajki ſamk zyle pchihodný. Hdyž bě tón klocž doſez ſtrvědyl, jón ſkótnik s zwjernom wobwi a tak mějeſche nuſný ſrédk hotowy. Pchesh džery wotknoveje řežhý je ſo Erpel, runjež je ſchwížný čloumek, jenož ſwulſej nuſu pchecžiſhcež možl, duž je lohžn móžno, ſo je ſebi ſožu wobodrél, ſchtož dyrbí na jeho woblicžu a rukomaj ſvídcež byč. Maſkerje je Erpel s druhimi nježozinkami we ſvobodze w ſvižowanju stál, runjež bě jeho kloča jara fruta. Žeho donoſchowarjo a pomožnizh drje ſu hale ſjedawno ſa jaſtva puſčezeni byli. Pchede wſchém na puežach do Hamburga ſa nim ſkledža, duž wot pónđzela ſem wſchě ſkodže, kž po Habole a Žobju dele jěſdža, polizajſh pchepytuž.

* Věstky Eichler, dohodník s Friedenowa pola Barlina, bě ſebi ſobotu ſamýslil, ſanitetského radžicžela dr. Edela w Charlottenburgu nadpadnýcž. Pchesh tſjomi ſlētami bě w dr. Edelovej hojerini ſa ducha khorých Eichlerova ſotra byla. Ta je ſo poſdžiſh ſatſeliſa. Dokelž bě w ſvojim testamencž ſvojeho bratra wot namřewſtwa wuſamka, chyzsche Eichler testament rady pchecžiſhcež dacež. Duž wopſjet ſ dr. Edelij pchihidže, ſo by jemu wobſhwědžil, ſo je jeho ſotra hžo tehdý, hdyž je testament činila, ducha khorá byla. Testament pak bě wona ſchtfwörcléta předy ſestajala, haj, bě ſo do Edeloveho wuſtava podala. Duž jemu Edel požadane wobſhwědženje dacež nježozech. Eichler pak ſo njeda wotpoſkaſacž a hrožesche jemu ſkonečnje, ſo jeho ſatſeli. Šobotu popoſlonju wón ſ nowa do dr. Edelovej hojerinje pchihidže, hžož hnydom jeho ſamýsl phtnýchu a jeho ſajecž dachu. Na reverové ſtraži pola njeho revolver a ſijath mječ namakachu. Eichler bu najprjedy na polizajſku direkciu a potom na hamſke ſudniſtvo doruđeném.

* (Mordarſtvo.) W Kralové ſučze w Schlesynské na Kronprinzové dróhy wudowa ſuchmanfa ſe ſvojim 23 ſtěm ſynom bydlesche. Mlody muž bě ſo pchesh dleſčinm čažom ſ mlodej holzu ſ Choržowa ſeſnał a chyzsche ſebi ju ſa žonu wſacž. Macž pak jemu ſ temu ſvoju dowolnoſež dacež nježasche. Schtfwörkl pchipoldnu ſuchmanowa wuſwolena ſ njemu do domu pchihidže a bōrſy mjes macžeru a ſynom dla njeđowolenely ſeníty ſwada wudhri. ſuchman ſo tak roštori, ſo revolver ſe ſaka wučeze a najprjedy do ſvojeje macžerje ſheli a potom brón ſam na ſebje ſloži a ſebi pravý bok hlowy ſrami. Macžerne ſranjenje je ſmijerež ſtraschné, dokelž je do pravého wutrobna ſhelená, ſuchmanowé pak je bjes dwela ſmijertne, pchetož ſulka je jemu možly pcherymski ſ nopa wulečzala. Macžer je hnydom ſawolanh duchowin Bože wotkaſanje wudžesil. Polizija bě tež hnydom ſ ruži a dasche čežko ſranjeněju w dróžy, macž do měſčanſke ſhorownje a ſyna do hnevjeſkeho lazareta doruđež. ſsyn bě předy ſawěſzenſki agent, tu ſhvilu pak dželacžet w podkopſkých hětach byl. ſuchman je najſkerje na ſvoju ranu mjes tym hžo wumrjel.

* (Wječenje ſjebaneho.) Rjemjeſlník Hueber w Brnje (Vrtunn) pchesh někotrymi ſlētami do Ameriki wucžeze, ſo by wjazy ſaſlužil, a ſvojej mandželskej, ſotruž bě doma na Moravje wotſajiš, dožahazu pjeniežnu podjeru ſčeleſche. Pchesh někotrymi dnjemi ſo njenadžiži wrdžiwiſchi Hueber ſhoni, ſo bě mjes tym jeho žona ſ jenym dželacžerom ſaru měla. Wón ſo do wobhlebenja nježvérneje mandželskeje poda a ju tam ſatſei, na čož čežlo ſapali. Huebera ſu ſajeli.

* Dobry ſměſch ſu Edinburghský ſtudentci ſvorali. Professor Wilson, kž bě ſa kralové ſčelneho čelneho ſekaria pomjenovaný, bě to na čornej desžy wojſevil. Maſajtra ranu ſpody jeho woſjewenja ſtejſe „Bož ſwatrui ſralowu“!

Wuſhudženja.

Khostanska ſomora. Fabrikant A. Rob. Belz w Korynmu bě někotre dny do ſwojeho bankrotta ſvojemu bratrej, hadřeſtečaž dželarzej Augustej Belzej w Korynmu, kotremuž bě 200 hrivnow winoſty, město pjenies twory dał a njebě ſwoje knigi porjadne wjedl. Dale běſchtaj jeho mandželska a jeho ſyn Max Alwin Belz ſa něhdže 1300 hrivnow 17 walow hadřeſtečow ſ konkursowých tworow wotſtroniſo, pchí čimž bě Alwin Belz, ſo by tole jebanſtovo potciſl, ſrachtový ſi ſopacžným wotpóžlarjovym mjenom podpiſal. Belza ſ jaſtvi na 5 měžazow a jeho ſyna Alwina na 3 měžazý ſaſudžichu, mjes tym ſo ſo macž khostania ſminy.

— Dželacžer G. J. Winter, murjet G. M. Becker a murjet P. E. Němz w Budyschinje, ſotřiž ſu wſchitzu tſjo hžo wopſjet paſduſtwa dla khostani, běchu ſo w ſaſdžentym ſeču wofebuje na kranjenje jěſdných kołow ſložili. Wječor 22. julija Becker a Winter immo restawrazije „kurtwjertha“ džeschtaj. Tam někotre jěſdne koła w dworje ſtejaze wuſladaſchtaj, ſi ſotřich Becker jene, řeſnikej Mehnertej w ſſlonkezech ſluſhaze, kramy. Maſajtra Becker a Němz ſi kranjenym kołom jěſdžicž wuſkneſchtaj, a dokelž ſo jimaj to lubjeſche, wobſamknyſchtaj, ſo ſebi ſoždy teho runja něhdže koło kranje. Vatárnju, ſotraž na Mehnertowym kołole pbořachowasche, Winter a Becker hromadže ſi dwora restawrazije „hontwjerſteho dwora“ ſi jeho koła kranyschtaj, kotrehož wobſbedžet hſchče njeje ſnaty. Maſajtra Winter a Němz do Altgersdorſa po ſeſlenný ſedžeschtaj ſi wotmyſlenjom, něhdže ſa Němza jene jěſdne koło kranycž. Winter ſwoje kranjene koło ſobu wſa, dokelž chyzsche ſi nim domoj jěč. W Habrachcžizach ſo jimaj tež ſchlacheži, w jenym hofcženju jěſdne koło, 200 hrivnow hōdne, wuſkledžicž a jo kranycž. Wobaj ſo na to ſ kołom do Budyschinia wrožiſchtaj. Někotre dny poſdžiſh ſo tež Becker ſi jěſdny kołom ſaſtara. Po měſeče wokoło khosto Winter a Becker wo kheži hofcženza „ſloteho lawa“ jěſdne koło, džehatnikej Hauboldej tudomneho regimenta ſluſhaze, wuſladaſchu. Winter ſo koła ſmozowa, ſa čož jemu Becker jako myto 1 hrivnu dari. Tón žamý džen ſečor ſi kheži tudomneje radneje pinž ſi koła ratačkeho wucžerja dr. Müllera ozetylnoſlunowu lampu kranyschtaj. Maſajtra ſo paduſchna zwölba na ſwjeſzlenſki wulét na Draždánske měſčanſke ſhelenje naſtaji. Na dompučzu Becker, ſotřiž ſo bojeſche, ſo možl džehatnīk Haubold w Budyschinje ſwoje koło ſpóſnacž a jo jemu wotewſacž, tole koło w hofcženzu we Wulkej Harthawje ſi jenym druhim kołom ſaměni. ſso wě ſo ſo wón kołoweho wobſbedžerja hale njeprashesche, haj, je ſi tutym ſamějenjom ſpolojom. Wobſkorženi ſo, dokelž ſu hžo wopſjet kramyli, čežko khostachu. Wintera ſi khostární na tſi ſlēta a ſi ſhubjenju čežných prawow na tſi ſlēta, Beckera ſi khostární na dwě ſlēče ſi měžazý a ſi ſhubjenju čežných prawow na tſi ſlēta a ſi dowolomnemu podſtajenju pod polizajſku nadkežbu, Němza ſi jaſtvi na wobſom měžazow ſaſudžichu.

Sa naſh herbfki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 46,913 hr. 6 np.

Dale ſu ſa njón darili:

W „Pomhaj Boh“ čižlo 40 ſlēta 1898 hžo kritowane:

J. G. 1 hr., M. E. 1 hr., U. M. 1 hr., B. E. (1. pchinoſhkl na 100 hrivnow) 1 hr., ſ. A. (tydženſky) 20 np. = ...

W „Katholíkum Pöble“ čižlo 40 ſlēta 1898 hžo kritowane:

Michał Raab ſi Budyschina 1 hr.; ſſlepa ſokoskla w ſchfocže nahrjeba — džitvne bě — hrivne dwě — 2 hr.; wo ſhivjenje 50 np. + 20 np., wuſlowi 40 np. + 35 np.; ſalbičanſke ſpěwatske towařtvo w ſkulowje dorunane na 20 hr.; Delanská patentna komiſija: na Hajnke ſchfocžinach, ſa Namjenzom, ſa górami 80 np. + 90 np. + 20 np. + 1 hr 60 np. =

Pondželníž: kónčojoži 2 hr. 46 np., wowčerjo 50 np., piſkarjo 81 np. = ... 27 = 95 = 3 = 77 =

Hromadže: 46,948 hr. 98 np.

S džakom krituje

farjadniſtvo „Macžiž ſſerbſleje“.

4 = 20 =

Dobrowolne pscheßadżwanje.

Po żadanju stawneho formindy duchazlabeje khęzeńki a wiłkowatki s wureśnymi tworami hanh Tassenbergowej rodz. Bečjez w Rakezach a s pschihloßowanjom jejnego mandżelskiego ma żo jejna khęzna, sahrodnia a pólna leżomność na fol. 211 Rakečanskich leżomnośnych a hypothetisch triki sapikana, je 74,84 dawskimi jenojczemi počęzona, k wopalnej kaſzy se 7390 hrivnami taſerowana, na 9000 hrivnow schazowana, w fotrejż żo hacż dotal wureśne tworzy pschedawachu.

kriedu, 12. oktobra 1898, dopoldnia w 11 hodžinach

żudniſki dżen w Rakezach w hoſčenzu „hońtwjerſkeho dwora“ w 1. poskhodze sjanije na pscheßadżwanje pschedawacż.

Wjeho dalsche je s wuwěſcheniow, na žudniſkej deſzh a w hoſčenzu „hońtwjerſkeho dwora“ wuwihazych, widżecż; tež je podpiżane hamtske žudniſtwo rad swólniwe, dalsche wufasacż.

W Budyschinje, 29. septembra 1898.

Kralowske hamtske žudniſtwo.

Hecht.

3.

Pónđelu a wutoru, 17. a 18. oktobra 1898, żo pola podpiżaneho hamtskeho žudniſtwo dla ežiſzenja dżelānskich ſtrowo jenož nufne wěžy wobſtaraja.

W Budyschinje, 1. oktobra 1898.

Kralowske hamtske žudniſtwo.

W ſast. Arnold.

Kühne.

Schpruchi na ſczeniu
(sé ſleborym piżmom wutlōczenie)
po 25 np. a 50 np.
žu doſtač
we wudawańi „Sserb. Nowin“.

„Sswiaty poſt“
je pola kniſea Ssmolerja w Budyschinje ſa 75 np. doſtač.

Sserbske ſpewarske
w najwožebniſich a jednorycz
ſwjoſtach žu po tunich placzisnach
na pschedan we wudawańi „Sserb.
Nowin.“

Sserbske
kmotsaze liſty,
ſvožopſchajaze kharty,
narododženje =
ſklubjenje =
ſwazne =
druhe ſkladniſtne kharty,
woſzbitoſcz: napohladne kharty
žu doſtač we wudawańi „Sserb.
Nowin“.

A. Poppe
na Mužakowskej droſy 4 ſupuje
ſózdu dželbu kowaneho a lateho
želeſa, hadreſehezow, koſcęzow, pa-
pyer, zynka atd.

Dobre ežorne ſukno ſa jedynu
pjeſl je ležo woſtało. Woſewſacż
poſta Wylema Kucžli w Budys-
chinje pschi mjaſzowym torhochęzui.

Kastaniſte a žoldje
njeplěniwe po najwjetſchej pla-
cziſnie ſózdu dželbu ſupuje
Moritz Langa w Rježwacžidle.

Na nashymskemu a symskemu ežaſej ſwjetſchili, pjeſle, we
wſchęſ wulkoszczach, wſchę družim dželansleje drasty atd. po wu-
rjadniſe tunich placzisnach porucza

Gustav Greude, prjedy ſwud. Hānschowa,
psched ſchuleſkim wrotami ežiſlo 3.

Kucža, ſotrejż ſo hodžio
jenopscheźnje a
dwajpscheźnje jēſdzicż, je tunjo na
pschedan na Židowje 259, pôdla
hoſčenza „koſpja“ (ſchwana).

Sſad k ilocženju
ſózdu dželbu ſa hotowe pjenjeſy
kuſpuje

A. Kolscher w Budyschinje
na horęžeskej haſhy 25.

Klavér, derje džeržany, ma
na pschedan wuczeń
Rybak w Rježwacžidle.

Nedžbu!
ſózdu dželbu ržanych woſlepów
(ſ zypami mločenych) kuſpuju a ſa
1200 puntow 18 hr. 50 np. placz.

Ernst Wader
na horęžeskej haſhy 2.

800 hrivnow ſ 1. oktobrzej a
900 hrivnow ſ 1. januarej je
na wěſtu hypotheku wupožeſiež.
Shoniež we wudawańi „Sserb.
Nowin.“

Sa ſaſzopſchedawarjow
mamoj dželbu ežiſteho mlečeho
ſaſfrana we wjetſich a mje-
ſich paſežilach ſtunjo na
na pschedan.

Bratraj Merschej naſlēd.
pschi ſitných wiſach 30,
Strauch & Kolde,
na kamjentnej haſhy 3,
dalokorečak 81.

Woprawdžity holandski
kaſao
najlepſchju družinu ſwěta, placzisny
hódnio porucza

Gustav Küttner
10 na herbskej haſhy 10.
Zeniežka pschedawarjna ſa Budys-
chin a wokolnoſcz.

Gustav Greude, prjedy ſwud. Hānschowa,
psched ſchuleſkim wrotami ežiſlo 3.

Schlantädtſku rožku,
Pirnawſku rožku,
Eppſku pschenzu
k wužywej porucza
Jan Lukas

Rum,
arak,
kognak,
punschowe eſſenzh,
wſchelake tukrajne a wukrajne
blidowe likery

w derje wuležanych družinach a
w wulkiム wubjektu porucza

Gustav Küttner
w Budyschinje
10 na herbskej haſhy 10,
woſzbita pschedawarjna
ſa wina a delikatessy.

Sſwój bohače ſrijadowany ſkład
z i g a r o w

100 ſchtuk hižo po 2 hr. 40 np.
kniesam kurjeram naležnie porucza

Bruno Halke
na ſtronkownej lawſkej haſhy 9.

Zigarn.
Wſchelake ſbytki 5 np., 4 np. a
3 np. zigarow pschedawam, tak
dolho hacż ſkład dožaha,

3 ſchtuki po 10 np.,
10 ſchtuk = 30 =
25 = = 70 =
100 = = 2 ml. 75 np.

H. Kunack naſlēdnik
na bohatej haſhy 8.

Sajazy, kurwothy,
a wſchę družinu druheje džiwiny
po najwjetſchich Draždānskich
placzisnach kuſpuje Handrij ſſuhi
w Draždānach, Rieknitzstraße 2.

Zigarn
po wſchęſ placzisnach, derje wo-
njaze a ſo wuhjernje žehlaže
porucžataj

bratraj Merschej naſlēd.
pschi ſitných wiſach 30,
na kamjentnej haſhy 3
Strauch & Kolde.
Dalokorečak 31.

Rajſepiſhi
faffran
k pječenju tykanzow podawa nětko
Carl Noack
na ſitnej haſhy.

Maschinſki woſij,
Koprowy vitriol
k načinjenju pschenzy jara tunjo
porucza

Germania-drogownia
dr. Roebera
ſ napſchecža winoſeje kicze.

Sſwój ſnaty dobrý
palenz
po najtuniſchich placzisnach
porucžataj

Schischa a Rječzka
na ſtronkownej lawſkej haſhy.

Zyłe tuczne howjase mjaſzo
punt po 50 np.,
ſtolbaſu punt po 60 np.,
čerſtvy ſtolbaſowý tul po 45 np.,
wuſchfrjený loj punt po 45 np.,
polež pschi 5 puntach po 75 np.,
hadlo punt po 65 np.,
kuſchene mjaſzo punt po 70 np.
porucza
reñik Wagner
na seminarſkej droſy.

G. Magera na herbskej haſhy 11.

Hdże ſeje
tónle dobrý
a tuni
ežažniſ
kuſili?
Bola

Serbski koncert.

Njedželu 9. oktobra wuhotuje Radwońska „Meja“ spěwański swjedzeń w Čepicec zali, na kotryž so wše serbske towarzstwa, kaž tež wšitcy za serbski spěv zahorjeni, jenož na tute wašne přepróšuju.

Započatk z dypkom w 7 hodž., na čož wopytowarjow wosebje kedžbnych činimy.

Předsydstwo.

Spěwański Fonzeret

w hosczenzu w Maleshezach
njedželu 9. oktobra 1898 wjekżor $\frac{1}{2}$ 8 hodžin,

kotryž wuwjedže

Małowjelowskie spěwańskie towarzstwo.

Po koncerze reje se klinje wobżadżenym hušleškim orkestrom Budyskeje kapal.

Wo pschečelnym wopht prožytaj

spěwańskie towarzstwo a hosczenzař A. Senda.

Pschi ratarškej šchuli w Budyschinje

a pschi žadarskej a sahrodniskej šchuli, s njej sjenoczennej, ſo ſymski ſemester wntoru 18. oktobra 1898 ſapoczenie. Pschiwodženja ſa wobej ſchulskej wodželeni pschijima a wšcho dalsche wukafa

direktor J. B. Brugger.

Wosjewjenje.

Czesczenym Šserbam w Małezach a wokolnoſci ſo pschedſtejazemu hermankej wulki wubjerk hotoweho wobucza ſkože a filza ſa wužſich, žony a džeczi po jara tunich placzisnach poruczamoj.

Dokelž na hermanku pschedawańju nimamoj, prožymoj, ſebi wustajenu tworu a placzisny w wukladnym woknie wobhladac̄.

Schenſkai mifchtraj

Emil Werner

w domje knjeſa pječarskeho mifchtra Vorza,

Jan Wobad pschi torhosćzu.

A. Uhligowy wustaw ſa naturske hojenje

w Budyschinje pschi nowych hrjebjach 3.

Czesczenym Šserbam ſo ſ wjedzenju dawa, ſo je wot nětka tež njedželu wot ranja hač do pschiwoljenja, tola niz w hodžinach Božjeje klužby, wustaw weteriennih a ſo ſo tam rada wo wšchech hosczenzech dawa.

Pschedepoloženje pschedawańje.

So ſym ſwoju optiſtu pschedawańju do róžlnych khamow pod radnej ſhežu pschi hlownym torhosćzu pschedepoložil, ſ tutym najpodwolniſcho ſo wjedzenju dawam.

S poczeczowanjom

Rhorla Scholta, optiſus.

Pschedewſacie hosczenza a khamatnje.

Czesczenym Šserbam w Hodžiju a wokolnoſci dowolam ſebi najpodwolniſcho ſo wjedzenju dac̄, ſo ſym dotalny ſummer ež hosczenz ſ khamatnju kupil. Budu ſo prózowac̄, wſchitlim, kotyž mje ſ wopytom poczecz, ſ hōdnej tworu, kaž tež ſe blōdnej jedžu a dobrym piezom poſlužec̄. S poczeczowanjom

Ernst Wobad.

Dželacžerjow

na nowotwar knježeho hosczenza w Droždžiju hnydom pschi wulki mifdže pyta. Šso samolvicz na Pauliſkej drósh 31 po 1 ſchode.

We wudawańni „Šserbſkich Nowin“ je dostac̄ ſa 2 hriwne:

HISTORIJA SERBSKEHO NARODA.

Spřaschtaj Wilhelm Bogužlawski a Michał Horňík.

Mloje wobydlenje a pschedawańja namakaju ſo wot 1. oktobra na hohatej hačy 11 w domje klampnařki Domnikowej.

Na dotalne derjeměnjenje ſo rjenje džakujo, proſchu mi jo tež dale ſakhowac̄.

S poczeczowanjom

Hermann Müller, czařkar (mezar).

„Piwny hród“ w Budyschinje na hospitalſkej hačy

czesczenym Šserbam ſwoje dobre czeske piwo ſe Šlanknowa, kaž tež ſwoje wubjerne jedże porucza.

S poczeczowanjom

J. Nachlowz, hosczenzař.

(Pola mje ſo ſerbſki ręčgi.)

Boženjeny hejtman ſo ſ 1. januarej 1899 na ſtrbarke w Banezach pyta.

Witoležanski knježi dwór pola Budyschinia

Pschiſtojna pilna holza ſa kuchin a domjaze dželo ſo ſ 1. oktobrej abo poſdžiſho do klužby pyta na hohatej hačy 16 po 2 ſchodomaj.

Sahrodniski wuežobník ſo pyta. Šsyn ſprawneju ſtarſteju, kotyž ež pschi ſwedomitym wuežobniſtu do klužby ſa kuchin a domjaze dželo ſo ſ 1. oktobrej abo poſdžiſho do klužby pyta na hohatej hačy 16 po 2 ſchodomaj.

Sahrodniski wuežobník ſo pyta. Šsyn ſprawneju ſtarſteju, kotyž ež pschi ſwedomitym wuežobniſtu do klužby ſa kuchin a domjaze dželo ſo ſ 1. oktobrej abo poſdžiſho do klužby pyta na hohatej hačy 16 po 2 ſchodomaj.

Gustav Richter.

Holza ſa kuchin a dom ſo nowemu lētu 1899 pschi wulki mifdže pyta pschedupzowa

Sānberlichowa we Łazu.

Hnydom a ſo nowemu lētu kuchati, ſtwinske a klužobne holzy, pěstońče, hospoš, dojki, klužobne a hródzne džowki a tajke ſ ſwiniom, poſončow, gratmischtrow, wotročkow, krénkow, rólnych poſončow, tcečakow a wolazych do tudomnych a Draždžanskich ſtron pyta pschedupzowa Schmidtowa w Budyschinje na ſukelskej hačy 24 po 1 ſchode.

Sprawna ſerbſka holza ſo pyta ſa poſlužowanje hnydom abo borsky na tſii abo ſchtyri měhazý do wulich khamow. Dalshe je ſhonič ſe wudawańni „Šserb. Nowin“.

Něſchtio pjenjeſ je ſo wónđano namakalo. Dalshe je ſhonič ſe wudawańni „Šserb. Nowin“.

Czesczenym cžitarjam a cžitarкам „Serbskich Nowin“ ſo ſo wjedzenju dawa, ſo ſo wudawańja „Serbskich Nowin“, da-li Bóh, hafle pschichodny thdžen do noweho Maczicznego doma pôdla klobučarja Märkela pschedepoloži.

Redakzija „Serbskich Nowin“.

(K temu číſlu pschiloha.)

Pischloha i číšku 41 Serbskich Nowin.

Sobota 8. oktobra 1898.

Placíšný rěsneho skotu na Draždánských skótnych viliach
3. oktobra 1898.

Placíšný po žentnarji a hrivnách.

Skótné družiny a wojsnamjenjenje.	Živa	Rěsna
	waha.	waha.
W o l y :	hr.	hr.
1. polnomjazne, wiformjene, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 6 let	36—38	65—68
awſtrile	37—39	66—70
2. mlode, mjaſne, njeuniformjene, — starše wiformjene	33—35	62—65
3. hrěnjo pizowane mlode, derje pizowane starše	30—32	57—61
4. hnadnje pizowane kódeje starobý	—	54
Z a l o j z y a k r u w y :		
1. polnomjazne, wiformjene jalozý, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže	32—34	60—63
2. polnomjazne, wiformjene kruwy, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 7 let	30—31	56—59
3. starše, wiformjene kruwy a hnadnje wuwite mlôdsche kruwy a jalozý	27—29	52—59
4. hrěnjo pizowane kruwy a jalozý	—	50
5. hnadnje pizowane kruwy a jalozý	—	46
B y l i :		
1. polnomjazne, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže	33—35	60—62
awſtrile	—	—
2. hrěnjo pizowane, mlôdsche a derje pizowane starše	30—32	56—59
3. hnadnje pizowane	—	53
C z e l a t a :		
1. najlepše s mlokom wiformjene abo najlepše wot žyža	46—48	72—76
2. hrěnje formjene abo tež dobré wot žyža	—	67—71
S s w i n j e :		
1. polnomjazne lepichich rafow a jich mščijenjow w starobý hac̄z do $1\frac{1}{4}$ lêta	50—51	63—64
2. mjaſne	48—49	61—62
3. hnadnje wuwite, tež ranzh a kundrosy	46—47	58—60

Placíšna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 3132 mēchow.	W Budyschinje		W Lubiju			
	1. oktobra 1898.	6. oktobra 1898.	wot	hac̄z	wot	hac̄z
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.
Pschenza	běla	8 53	8 83	8 38	8 82	
	žotta	8 24	8 35	7 94	8 38	
Rožta		7 19	7 50	6 94	7 19	
Bezjmien		6 79	7 14	6 50	7 25	
Worž		6 30	6 50	6 10	6 40	
Hroš	50 kilogr.	9 —	11 12	9 50	10 50	
Wola		7 78	8 33	7 50	8 50	
Jahly		18 —	15 —	12 —	14 —	
Hejduska		15 —	16 —	14 —	15 —	
Berny		2 —	2 —	30 1	50 2	
Butra	1 kilogr.	2 —	2 —	40 1	90 2	
Pschenicna muka	50	8 50	19 —	— —	— —	
Ržana muka	50	8 50	13 —	— —	— —	
Sýno	50	2 60	2 90	2 30	2 70	
Słoma	600	16 —	18 —	15 —	18 —	
Prokata 1188 sčtul, sčtula		8 —	21 —	— —	— —	
Pschenicne potrubý		— —	4 75	— —	— —	
Ržane potrubý		— —	5 25	— —	— —	
Pschenicny gris	50 kilogr.	— —	5 25	— —	— —	
Ržany gris		— —	5 75	— —	— —	

W Budyschinje placíše: kóz pschenzy (běla) wot 170 puntach 14 hr. 50 np. hac̄z 15 hr. 1 np., žotta 14 hr. — np. hac̄z 14 hr. 19 np., kóz rožta po 160 puntach 11 hr. 50 np. hac̄z 12 hr. — np., kóz ječjmjenja po 140 puntach 9 hr. 50 np. hac̄z 9 hr. 99 np.

Na Burži w Budyschinje pschenza (běla) wot 8 hr. 53 np. hac̄z 8 hr. 97 np., pschenza (žotta) wot 8 hr. 38 np. hac̄z 8 hr. 68 np., rožta wot 7 hr. 19 np. hac̄z 7 hr. 50 np., ječjmjenj wot 7 hr. — np. hac̄z 7 hr. 50 np., worž wot 6 hr. 20 np. hac̄z 6 hr. 45 np.

Wjedro w Londonje 7. oktobra: Pomroczenie.

Cyrkwienske powjesce.

W Michalskej zyrlwi směje 18. njedželu po ſvijatej Trojizy rano w 7 hodž. farat Ráda nemitu ſpovedni recž, $\frac{1}{2}9$ hodžin diałonus Sarjenk nemiste a w 10 hodž. herbiske předowanje.

Werovali:

W Michalskej zyrlwi: Robert Max Hausa, fabrikat w Černych Nořilzach, s Mariju Ernestinu Mucžerzej w Hornjej Kinje. — August Ludwig Mlynk we Bonnijowje, s Johannu Berthou Augustem w Burku.

W katholiskej zyrlwi: Max Josef Morawa, kachleſtaſe, s Emmu Mariu rodž. Piežmanez.

Křčení:

W Michalskej zyrlwi: Emil, Jana Milanje, pjetarskeho mischtra na Židovje ſ. — Max Gerhard, Jurja Maga Žobišča, pjetarja w Dobruschi, ſ. — Maria, Khorle Ernsia Mitracha, khejerja a dželacjerja w Brēsowje, dž. — Bertha Martha, Jana Fidlerja, wobydlerja a schewza na Židovje, dž. — Frida Elsa, Augusta Willenberga, wobydlerja a dželacjerja na Židovje, dž.

Zemrječi:

Džen 28. septembra: Handrij Vjenada, žitwoscer w Hněvžezach, 80 L 1 m. 17 d. — 30. Hana Maria Hoffmann, Vjedricha Augusta Hermanna Hörniga, pschedownila na Židovje, mandžela, 42 L 6 m. 3 d.

Zyrlwinske powjesce s Budestez.

18. njedželu po ſvijatej Trojizy směje farat Wrošak rano $\frac{1}{2}8$ hodžin nemstu ſpoveděz, pomocný duchowný řekhtat $\frac{1}{2}9$ hodžin nemste a w 10 hodž. herbiske předowanje.

Tabluka,

sotrež móža třcházené býč, tola ſraté a čerstwe, kózdu dželbu ſa hotove vjenjeſy ſupujetaj

dr. Hermann a dr. Wezke
w hornjoluziskej kadtloczerni
w Budyschinje, pschi kralowſkim valu čížlo 10.

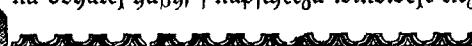
Čerstwy paleny

twarzki a rólny falk

w ſwojich falkownjach w Niſkej a Kunnersdorffje porucža firma C. Plümede w Niſkej.

Zeničke pschedowanje ſa Budyschin a wołolnoſež ma knies C. Vod w Budyschinje na hornczefſej hac̄z 43.

Jenož 1 hodžinu
ſo butra džela ſ dr. Roeberowym
butrowym pólbrrom.

Dostacz
w Germania-drogowni.
Mějczel dr. Roeber,
chemik a haptikar,
na bohaté hac̄z, ſa napschecža winoweje kicze.

K saniczenju pólnych myſchow

porucžam:

*ſoſforowe pille,
*ſtržchninowu pschenzu,
*ſacharinostřchninowu worž,
myſchazh bazillus.

Germania-drogownja
dr. Roeber.

Pſchiſpomnjenje: Ředý, ſ * woſnamjenjene, ſo jenož na dovoleske wopřima, wot poliziye abo gmejneſkeho pſchedſtejicžera wustajene, pſchepodawaju.

Hermann Kulisch w Budyschinje,

woszczebita pschedawarnja sa papjemu a kontorsku potrebu, afzidenzowa cziszezerija a kartonażowa fabrila, dowola szébi swojim czechzenym wotbjerarjam wosziewic, jo je swoju pschedawarnju a dzelańju do swojich szamjnych pschedawańskich fabrikskich rumow

na hospiz haſy

bliſko nowego poſta a hóležazeje měchčanskeje ſchule pschepoložil, a prožy wo dalsche pschikhilne derjeměnjenje.

Pawoł Giebner,

winownia

w Budyschinje

na bohatej haſy 18,
v nutskhodom v theatrowej haſy,

porucza

swoje němſe a ukrainne

čerwjene a běle

wina

a lekarſke

wina,

jako:

portiske wino,

sherryſke wino,

malagaské wino,

madeiraské wino,

tokayske wino

atd.

Dale

ſchampanské wino,

rum, arak, kognak,

vunſchowe eſſenz

atd.

Pschedawanie po jenotliwym a rojeſlanje po zliſinach v kaſtečzach po 12, 25, 50 a 60 bleſchach a čwizach kaſkeježkuli wulkosče.

Najwjetſhi winowy ſklađ
w Budyschinje.

Hdze je dobrý hofej
dostacž?

Pola

hofejoweho

Sachſy

na bohatej haſy 5.

Maschinſke woliſe

rufle a amerikansle
sa čezecko a lohko ſo čerjaze
maschin,

zylindrowe woliſe

w wſchelakich družinach,
konſiſtentny

maschinſki tuk,

woliſ ſa ſchijate maschin
w bleſchach po 30 np. a po waſy
ma pschezo najwjetſhi ſklađ a
porucza tunjo

Otto Engert

en gros drogowe khlamy en détail
na ſnutſkownej lawſkej haſy 10.
Daloſoręčak 33.

Nowe poļnojerje,

rjane tuczne ryby,
3 ſchutpo 10 np., mandl po 50 np.,
po kopach a tunach hiſtce wjete
tuňſho porucza

J. T. Glien

pschi drjewowych wiſach 4.

Woliſowe barby

we wſchek ſnatych manſbach, hny-
dom ſ barbjenju hotowe, derje a
twjerdze ſkmyjaze,

molerſke a murjerſke

barby,

terpentinowh woliſ
(němſki a franzowſki),
najlepſhi

lanowoliſown firniſ, ſara derje a twjerdze ſkmyjaze,

jantariowe laki,

kopalowe laki,

damarske laki,

želesowe laki,

Kölnski flij, kaž tež

murjerſki flij,

drobnu ſrydu,

gyps,

portlandſki zement,
najlepſhi karboſineum,

barbicje wſcheye družin,

ſchablony

ſa molerſow a murjerſow
porucza a ma pschezo wulk ſklađ
po najtunischiſh placzisnach

Emil Něrſch,

drogowe khlamy

24 na ſamjentnej haſy 24
ſnapſcheče turnačne.

Rhofej:

ujepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamjnej wulkej valenii valeny,
čerſtve družin, wubjernye ſlodžaze,

woſhebitoſež:

Winsle měſchenje punt po 100 np.,

Javasle měſchenje = 160 =

čoždy tjdžen ſo wjazy króz hofej čerſtvych vali.

II. Kunack maslēdnik
na bohatej haſy 8.

Valenii hofej,

na ſlodženje ſwedomicje pruhowaný, kupuje ſo
hýrh punt hižo po 70 np.,
valený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth hofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)
na ſwokownej lawſkej haſy 10.

Vozluženje w herbſkej ręci.

Gſlōdfe valenzy

liter hižo po 40 np., ſikery liter hižo po 60 np.
porucza Moritz Mjerwa pódla Pětrowskeje zyrkwe.
Destillazija ſnatych dobrých valenzow po starých tunich placzisnach.

Schwablowu kiſalinu,

heſowu kiſalinu,

w ballonach a po waſy ſ ratařſkim
saměram ma ſtajnje na ſklađe po
najtunischiſh placzisnach

Otto Engert,

en gros drogowe khlamy en détail.

Najlepſhi

Rizaſki jedžny

provenſki woliſ

(non plus ultra)

wubjernye ſlodžazy je doſtač ſola

Oty Engerta.

Koprowy vitriol

žlyh a tolčeny
k načzinjenju pschenzy ſara tunjo
porucza

Otto Engert,

en gros drogownia en détail,
daloſoręčak čižlo 33.

Zofrowy ſirup

punt po 10, 16 a 20 np. jako
dobru tworni porucza

Ernst Glien

pschi žlumy wiſach 48.

Jerje,

wulke a tuczne po 3, 4 a 5 np.,
mandl po 50 np.,
rjane ſ marinérowanju porucza

Pawoł Pětschka,
na herbſkej haſy 13.

Valenii hofej,

punt po 90—100 np.,
amerikanski petrolej

w bleſchach punt po 11 np.,
rjane wulke tuczne

jerje

po 5 np.,

rjevitaty tobak

punt po 28 np. pschedawa
Carl Noack

na ſitnej haſy.

Najlepſhi

lauj woliſ

ſ dwórſkeho mlyna w Blawne
wot netka ſaſo ſtajnje čerſtvy
porucza E. Šoba na Židowje.

Ssusjenn polež

pschi wotewſaczu 5 puntow punt
po 70 np. porucza

Hermann Kližan na Židowje.

Paleń Thoſej

punt hiżo po 85 np.
w snathch wubjernych družinach
punt po 100 np. hač 200 np.,
kaž tež wulki skład

njeſpaleneho thoſeja

punt hiżo po 70 np.
porucza

Bruno Halke

na ſtronkownej lawſkej haſhy 9.

Wloſanſte

m a ſ d i n y,
njeſſehnjene pratiſte a jaſo
džerjaze wupruhowane,

žimaze maſhiny
ſ najlepſcheho materiala porucza

August Lorenz
w Budětezech.

Nowe

poſtojerje

najlepſcheje hódiſeje po najtuni-
ſchich placzinhach,
porucza

Juri Schwiebus,
predy August Bartlo
na ſtronkownej lawſkej haſhy.

Njeſkojny tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družiny tobala w 10 np.,
pačekita, jara dobyr ſchnupowanſki
tobak, bohaty skład zigarow po
wſchech placzinhach, ines druhim
tež zigar po 2 np. porucza

Juri Schwiebus
(predy August Bartlo)
na ſtronkownej lawſkej haſhy 10.

Paleń thoſej

wubjernje ſłodzazy a mēchany
punt po 90, 100 a 120 np.
porucza

Ernst Glien

pschi žitnych wiſach 44.

Schörzudi ſ čelazeje kože
porucza po tunich placzinhach

Heinrich Lange

pschi žitnych wiſach.

Zobraſh

(bildy) ſo rjenje a tunio ſachklei-
zuja a ſ woblikom wobbadža,
domowe żohuwanja a woſtasy,
wēzy a ſchrudi k ſlēborym
kwazam we wulkim wubjerku a
tunich placzinhach pola

Maxa Mützy

na bohatej haſhy 11.

Statne papjery, komunalne požčonki,
ſastawne liſty, induſtrijowe obligaziſe, afziſe
atd. i pschihodnymi wuměnjenjemi ſupujetaſ ſchedawataſ
Schmidt & Gottſchall.

pjenježna banka w Budyschinje pschi miažowym
torhoshezu 14/16.

Winowa pſchedowačnja Gustava Rüttnera

w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſhy 10
ſwoje wubjerne naturſkočiſte

Wino

w ſuatej dobroſeji a placzinhodno
porucza.

Woſebje ſo porucza woſebite
wino ſa trejſhudych a čeprjazych
na žold, bleſcha po 1 ml. 60 np.

Karbolineum,

najkhamanschi woliſ ſ wobelenju a
namasjanju, w woprawnych čwi-
zach po 2 zentnarjomaj, kaž tež
w injeſtich čwizach a po waſh
ma na ſkladze

Oto Engert

en gros drogowejſtlaſh en detail
na ſtronkownej lawſkej haſhy 10.
Daloſoręczak čižlo 33.

Wſhe družin

Foruſchlow ſamhueho milčza,
ſardamomen,
muſkatove ſwety,
bely a czerwieni popjer,
piment,
ſafran

poruczataj tunio
Mershez bratrow naſlēdnaj
pschi žitnych wiſach 30

Strauch a Kolde
na kamjentnej haſhy 3,
daloſoręczak 81.

Uajlepſche nowe poſtojerje,

jara dobre a tuczne rybny,
mandl (16 ſchtuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naſlēdn.
na bohatej haſhy 8.

Koždy, fotryž
he ſebi dobrh
a tuni čaſniſ
kuſicž, abo
fotryž he ſebi
jón porjedzieſ
dač, inech dže
k čaſniſkarjeſ
Curtej Ženezej
na ſtronkownej
lawſkej haſhy 5,
pódla kujeja lotteriſteho ſollketera
Tägera. — Ženej pſchedawa a
porjedža ſa ſwoje dželo ſprawnje
rukijo.

Spěwarſſe,

žerbiſke a němiſe, w najnowſchich a najwoſebniſchich čelazokožowych
a jednorochih ſwiaſtach w bohatym wubjerku po tunich placzinhach
porucza

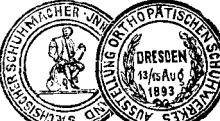
Gustav Rämsch,

kuhiwjaſańja na bohatej haſhy 21.

Czeſzny diplom

Bronſowe medaille
a czeſzny diplom

III. myto

w Pirnje 1891. | w Kölne 1895. | w Draždjanach 1893.

w Chemnizy 1898 I. myto.

Heinrich Wühr,

ſchewski miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej haſhy 14
porucza ſwoj wulki ſklad wſchech pomyslnych družinow
muſazych, žoujazych a džecjazych ſtuſuiow a
ſchfornjow po snathch tunich placzinhach.

Kaž je pschipoſnate, po mērje wubjernje ſedžaze wobucze ſa
frótki čaſh wudželam. Eſhy ſ mjecezelom a wunamakarjom mērjen-
ſtich tabellow čižlo 6994 a 100836, ſ théorſkej patentárnju ſchito-
wanych.

Zeniczle prawo na dželanje Kriegerowych patentowanych
ſchlonjow ſa Budyschin a woſolnoſc.

Sa pschihodnym čaſh ſchfornje ſ korkowej ſcomu poruczam.

Turkowſſe ſlowfi

towý plód w mēchach, laſchczlach a po waſh ſu tunio doſtačz pola

Moritz Mierewy

pschi miažowym torhoshezu.

Destillazija likerow po starých tunich placzinhach.

Barbjeřuja a chemiſka ploſcaruja Hendricha Hoppſtocka w Budyschinje

na hauhenſteinſkej haſhy 1

ſo naſymkemu a ſymkemu čaſſej ſ ploſcaru, rjedzenju a barbjenju
wſcheje drasty najnaležniſcho porucza.

Schtóz ehe ſebi ſa ſymu

ſymſki paletot,

ſymſki mantl,

wobleženje,

tholowy,

hólčože wobleženje

kuſicž, tón inech ſo na mój wulki ſklad wſchech tutych wězow
kedžbny čaſni. Poſtiežam jenož najlepſche w naſtupanju
tkaninow a najnowſche w naſtupanju mody. S tym, ſo
njetriebam ani wulki wotnajeſti pjenjes ſaplaſciež, ani wulkich
wudawkow w ſwojim džele nimam, je mi mózno,

po nadpadnje tunich placzinhach
pſchedawacž. Koždy inech ſo ſ posphytom pschewwedeži.

Kurt Lehmann

32 na kamjentnej haſhy 32.

Nowe

poſtojerje

po wſchech placzinhach porucza

Ernst Glien

pschi žitnych wiſach 44.

Hollandske jerje

3 ſchtuk po 10 np.,
mandl po 40, 50 a 60 np.

porucza

Ernst Glien

pschi žitnych wiſach 44.

Konjaze, konjaze,
czelaze a wówcze kože taž tež
wowežu wolnu pšehezo po naj-
wyšszych placzisnach kupyje

Heinrich Lange
pschi žitnych wifach njedalsto
herbskeje katholskeje zyrkwe.

njewjeszinske šchaty
porucža

A. Tschentscher,
ſchatowa pschedawańna
na bohatę hązhu.

Hermann Darschau w Budyschinje

(miejeczelka M. swud. Darschauowa)

— ſaklo ſene 1846 —

fabrika ſchtrypowych tworow ſ wowczeje wolny
ežižlo 1 na ſchulerſkej hązhu ežižlo 1

ſ ſhymſkemu čaſeji ſwoj dawno jako dobry ſnaty wulki ſkład ſchtryp-
owaných ſchtrypowych tworow, ſchtrypowaných jalow, wulki
wubjerf rukajzatych lazow w najtuniszej hąz ſ najlepſej ežiſto-
wołmianej barbuniepuſtejatej tworze a w rjanych muſtrach porucža.

Najlepſhi a najwjetſhi wubjerf ſchtrypowanego pschedzena
wſchech barbow.

Najhōdniſha twora!

Najtunishe placzisny!

Kože do mužazych a žonjazych ložuchow, rjenje ſudze-
rjave čorne a běle wobſadzeſte kože we wſchech
kožowych družinach po najtuniszych placzisnach
porucža

C. C. Rincke, kóžkar na žitnej hązhu 5.

Emil Wehrle na jerjowej hązhu 7

porucža ſwoj wulki ſkład hotowych ſchitych
barchentowych koſchlow

ſ czemnymi a jažnymi muſtrami.

Mužaze koſchle mjeñſche	po 1 mf. — np.,	žonjaze koſchle, ſrenje ſe ſchnórklu po 80 np.,
= hrénje	po 1 = 10 =	= paſtom po 85 =
= wožebje wulke	po 1 = 20 =	= wulke ſe ſchnórklu po 85 =
holežaze koſchle hacž do 1 lěta	po — = 40 =	holežaze koſchle hacž do 1 lěta po 30 np.,
= 2 lět	po — = 45 =	= 2 lět po 35 =
= 4 lět	po — = 55 =	= 4 lět po 40 =
= 6 lět	po — = 60 =	= 6 lět po 50 =
= 8 lět	po — = 65 =	= 8 lět po 55 =
= 10 lět	po — = 75 =	= 10 lět po 60 =
= 12 lět	po — = 80 =	= 12 lět po 70 =
= 14 lět	po — = 90 =	= 14 lět po 75 =

Koſchlazy barchent we wulſim wubjerku po jara poměrných
placzisnach, mało hrubjeny hacž do najlepſich elſaffich družinow
lohež po 15, 18, 20, 25, 30, 35, 40 a 50 np. Muſtry ſu jenobarbne
hlaſke, wulko- a ſchero koſchmužkate wulko- a malo kaſchezikate.

Barchentowe ložowe plachty a ložowe pſchikrywy ſe žiwymi
barbam po 60, 80, 90, 120, 150, 160 np., 2 mf., 2 mf. 50 np.

Franz Marschner

čaſnikar w Budyschinje

čio. 9 na bohatę hązhu čio. 9

ſwoj ſkład čaſnikow a čaſniko-
wych rječasow dobročivenu wob-
ſedžbowanju porucža.

Hodna twora. Víkome rukowanje. Tunje placzisny.

Vorſedzenje dobre a tunje.

Pſchispomnjenje: Rěčju herbski.

Wulski črijowy ſkład.

Wulski wubjerf mužazych, žonjazych a džecžazych
ſchörnjow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucža

Emma Trisch

na ſamjeńtej hązhu 15 podla hoſčenja ſloje ſtrony.

S. Beer, prjedy Messow & Waldſchmidt,

w Budyschinje, pſchi hłownym torhoshežu 9, delka a po 1 ſchodže.

Wulſotnih wubjerf draſtynych tkaninow, gardinow, poſkle-
ſhežowych tkaninow, bliđowych rubow, ložowych a bliđo-
wych dekorow, Koſchlazežo ſukna, Koſchlazežo barchenta, starh
lohež hižo po 14 np.

Sbytki horfa mjenowanych tworow po ženje ſo ſažo wróczazych
tunich placzisnach.

S. Beer, prjedy Messow & Waldſchmidt,

pſchi hłownym torhoshežu 9, delka a po 1 ſchodże.

„Serbske Nowiny“ wudawaſja so kóždu sobotu.
— Štvortlétne předplata we wudawařni 80 np a na němských póstach 1 mk.,
■ přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číſlo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Cíšé Smolerje c knihičišćeńje w Maćičnym domje w Budyšinje.

Číſlo 42.

Sobota 15. oktobra 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. Khězor Wylem II. je ſo kředu na pucžowanje do Palestiny naftajil. Zeho pucž jeho psches Win do połnóżneje Štalskeje wjedže. Wotyknemj kónz khězoroweho pucžowanja je Jeruſalem, hdyž ſo w jeho pschitomnoſci ſbóžnikowa zyrkej požwyczí. Wo pschicžinach jeho pucžowanja je ſo hižo njetriebawſchi wjelje papierz popižalo. Wukrajne nowiny chzedža wjedzeč, ſo khězora politiske samery pohnuja, do Palestiny pucžowac: wón ſebi pscheje pak kruh Šriskeje abo konzeſije k železníſkim twaram w Małej Afiskej. Němske nowiny měnja, ſo chze khězor w Turkowſkej němske wifikowanje ſpěchowac. To ſu wóch hole blady. Němske wifikowanje ma hižo dawno dobre wothberanſkeža w Turkowſkej, runje tak ſebi khězor na to njemyſli, kruh turkowſkeho kraja ſebi wotſtupicž dac, hdyž je tola raiſchu a połodniſchu Afriku Žendželskej pschewostajil. Khězor ma jenož wotmyſlenje, ſo pschi požwyczenju ſbóžnikowej zyrkwe jako najwyšſchi biskop evangelskeje zyrkwe pschedſtajicž a ſ tuteje pschicžin ſo wón tež pschi ſwiatocžnym ſluktu jako ſaſtupječ protestantskeje Žendželskeje wobhlađuje, kotrejež pschecželſtwo je ſebi wón ſ tym pschivobroči, ſo je knieſtvo Žendželskeje nad połodniſchej Afriku pschipoſnał.

Džiwajz̄ na mordatſki nadpad, kotrež je ſo na awstriku khězortu ſežnił, ſu ſo najwobſcherniſche naprawy stale, ſo mohl khězor bjes stracha pucžowac. Tak je ſo zyla železniska čara wot italskich mjeſow hac, do Benediga ſa čaž khězoroweho pschijedſda ſo wojakami a žandarmami wobhadjila. Wsče železniske ſaſtanisheža běchu ſa lud ſawrjene. W Benedigu do khězoroweho pschijedſda mnohich podhlađnych ludži ſajachu, ſo bych u jich po khězorowym wotjēdže ſaſo pucžezili. Pödla teho hiſhce ſjelje wojakow ſ Roma pschijedze.

— Pruskeho pößlanza ſ Bülowa pola bamža ſu wotwolali. To je wotmolvjenje Pruskeje na požlednu bamžowu naręč, w kotrejž wón ſ nowa wobkruči, ſo ſchlitanje katholikow w raiſich krajach Franzowſkej pschijsteji. Napschecžo temu ſebi němske knieſtvo prawo žada, ſo němskich katholikow we wukraju ſame ſchita, po tajſim tež w Palestynie.

— Na zárovny namjet, europiſke wójſka wotbronicž, je khězor Wylem hižo pschi požledních khězorſtich manevrach wotmolwili, ſo ma wón ſylne wójſko ſa najwěſciſhi ſrědk k ſbžerzenju měra. Nětcežiſha ſylnoſcz němskeho wójſka pak ſo khězorej hiſhce nejeda dožahaža bycz. Wón je teho dla wobſamky, němske wójſko na to waſchnje požylnicž, ſo ſo ſ nowych pěſchlowſkich brigadow niz mjenje dyžli ſchěſcž u nowych pěſchlowſkich armeekorpsow ſaloži. Tole roſmnoženje infanterije by tež požylnjenie kavallerije, artillerije, traina atd. ſa ſobu cžahylo. Wopravdže dyribi ſo tež 23 nowych jěſdných regimentow ſtvořicž. Hdy by ſo wójſko na tajſe waſchnje powjethilo, dyribalo lětneje 15,000 rekrutow wjazhy do wojěſteje ſkůžby ſtupicž. Po tym by ſo wójſko něhdze wo 30,000 abo 40,000 muži powjethilo. Khězorſtowoy ſejm k temu, byrnjež ſo ſ wopředka ſpječzowal, nufne pjenjeny pschiswoli, tak bórſh hac, budže ſo to wot njeho žadac. So mohl ſejm ſ cžaſkom wo nowej wójſkowej pschedloſh wurađec, drje tež khězor ſwoje pucžowanje po raiſich kraju wo tſi njedžele pschitroſchi. Město kředž dezembra, kaž bě předy poſtajene, ſo wón hižo wokolo 10. novembra domoj wrćeži, ſo by ſejmowe požedženje ſam trónſkej rěču wotewrili.

— Dla ſkſchividženja hiſhce ſiwhch offiſerow němskeho wójſka, kotrež ſu na němsko-franzowſkej wójnje byli, je khoraňſka komora w Hagenje leſtarja Bittinghoffa w Schwelmje k 300 hrivnam pjenjenjeje počuth ſaſudžila. Pruske, bayerſke a ſaſke wójnje ministerſtvo běchu Bittinghoffa wobſkoržile. Wobſkoržený leſtar bě w jenej ſwobodomyſlnnej wólbnej ſhromadžiſnje hlupe rěče měl, ſo ſu ſo w němsko-franzowſkej wójnje offiſerojo ſa plotami ſhowali.

— Wójna dla Domaschowje mucžki (rudý) je ſkōnčena. Kupovaňſke ſjenocženſto němskich ratarjow a ſjenocžen ſabrikantojo Domaschowje mucžki ſu ſo ſjednali. Fabrikantojo ſu troſku placžiſnu ponížili, ſ cžimž ſu ſo ratarjo ſpoſoſili.

— Niz mjenje dyžli 105,930 mlobých ludži, kotrež ſu w Němzach dyribeli do měry hicž, je bjes dowolnoſcze kniejerſtwa do wukraja wucžahylo. Po napominanju statneho rěčnika, ſo bych ſo do Němzow wrózili a ſwoju winowatoſcz jako němzy ſtacženjo dopjelnili, njeje žadny ſ nich cžinił. Bjes nich wſchak tež dže; pschetož Němska ma doſez a na doſez k wojěſtu ſhmaných ludži.

— Awſtria. S amſtriſto-wuherſkim wurunanjom do předka njeñdže. Niz jenož ſaſtupjerjo němskeje liberalneje a radikalneje ſtrony, tež němzy konſervativni a ſzlowjenje, wofebje Čechy, maja wobmyſlenja, do wurunanja ſwolicž po kotrejž by Awſtria poměrni wjazhy dawlowych cžejow ſa ſhromadne wójſko njeſcž dyribala, dyžli Wuherſka. Minister ſnutſkownych naležnoſcžow hrabja Thun je teho dla hromadže ſ finanžnym ministrom dr. Kaižlom a wifowanskim ministrom Dipauliom do Budapeſta wotjel, ſo by hiſhce ras ſ wuherſkim ministerſtviom wo wurunaju jednal a Wuherſkich namolwił, ſo bych u nějchto wjazhy dawlowych cžejow dyžli dotal na ſwoje ramjeni wſali.

— Juſtizny minister je ſ wukasom ſudniſkim ſaſtojnikam kruče ſakafal, ſo pschi politiſkých agitacijach wobdželicž. Pschichodnje dyribi ſo pschecžiwo tajſim ſaſtojnikam je wsče kruoſcu ſaſtočiſc. Tónle wukas ſo pječza wofebje pschecžiwo němſkim ſaſtojnikam měri.

— Franzowſka. W Parizu je ſtrajk dželacžerjow, pschi dželach ſa ſwětowu wuſtajenžu dželazých, wudyril. W tu khwilu 80,000 dželacžerjow ſtrajkuje, a ſchtó wě, hac, ſo tale liezba bórſh nje-powjethi. Šemíſtim dželacžerjam, kotrejž město pschijſtaja, je drje ſo žadana mſda pschijwoli, tola cži ſu ſo nježiwiſi teho ſa-powjedžili, ſo k dželu wrózicž, doniž ſo žadania wſchitlich ſtrajkowanych njeđopjelnja. So by ſo ſtrajk ſterje ſkónciž, chze město Pariz wsče džela ſa wuſtajenžu na ſwoje ſličzbowanje pschedewſac. Nětkole ſu wone cžrjodže pschedewſaczelom pschepodate, koſiž, ſo wě, na placžiſnu po móžwyczí cžiſhce. Wuſtajenža ſama budže ſo najeboč ſtrajka wotbywac máz, dokaž ſu hluwe džela ſa wuſtajenžu hižo hotowe. Štrajkowarjo ſu wopřet ſpýtali tych dželacžerjow, kotrež dale dželaju, ſ džela wuhnac. Předky hac, je k ſukam a njeměram pschijſhlo, je kniejerſtvo k dželu ſwólniſkých ſ wojakami ſchitacž dalo. Tak je po něčim Pariz napohlad wojěſkeho lehwa dostał. Wsče měſečanſke džele ſ dželacžerjemi wobydlene, ſu ſ wojakami wobhadjene. Njeſchewſtawajz̄ wojazhy ſ provinžy do Pariza pschijzahuja; hac, dotal je 20,000 pěſchlow a 3000 jěſdných doſchlo. Pödla wuſtajenžowych dželacžerjow ſo tež železnisz ſaſtojnicz a dželacžerju roſmyſluja, hac, ſo njebych ſtrajkej pschisamli.

— Ssředu ſu pschedewſaczelou kniejerſtvi wojſewili, ſo ſu ſwólniwi, dželacžerjam mſdu po Parizſkých placžiſnach placžicž. Duž ſnadiž ſo ſtrajk bórſh ſkónciž, ſo, což dželacžerjo ſu wſchó dozvili,

Za nawěſtki, kiž maja ſo we wudawařni „Serb. Now.“ (na róžku zwonkneje lawſkeje hasy čo. 2) wotedać, placi ſo wot małego rynčka 10 np. e maja ſo ſwórtk hač da 7 hodž. wječor wotedać.

sichtož ſu ſebi žadali. Něhdže 6000 dželaczerjow je ſo hižo ſaſo i dželu wróčilo, hacž runje je ſwiaſt twarſkich dželaczerjow i wu- wiſacjom czeſkow wobſamku, dale ſtrajkowacž.

— Knježerſtwo je wobſamku, nowy armeekorps, a to 21., ſtvořicž. Maſſerje budže Epinal i jeho hlownym kwarterom. Tak ſo Franzowſka Němskej na pſchemo broni a woboj kraje dybitaj i koždym lětom pſchezo wjazh pjenjes a ludži wojetrſtu woprowacž.

— Mjes offizerami franzowſkeho wójska pſchecziwo nětčiſhemn ministerſtwu mulke roſhorjenje knježi. Želi ſo by kaſazifki ſuđ wobſamku, prozeb ſeſhuzeneho židowſkeho kapitana Dreyfusa i nowa pſchephtacž, ſo němčy pſchecziwo židam wočakufa. Pſchi Drey- fuſowym prozebu i kaſazifkemu ſudej žoneho doměrjenja nimaja, dokež ſtaj jeho president Loew a generalny statny rēčnik Manau, runje kaž Dreyfus, židai. Kaf mulke je někole njeſtceželſtwo pſchecziwo židam, je i teho widzeč, ſo je ministerſtu ſo luda bojo židam w Algierskej prawa pſchitvotichlo.

— Stejſichežo franzowſkeho wodželenja w połodniſkim Sudanie w Africy ſo njebudže dacž dołho džeržecž. Major Marchand je ſo ſe ſwojim wójskom na jenej Nilowej kypje ſaſydiš, tola wſchon kroj ſolo wokoło ſu ſendzelzenjo wobſadžili, a jim njeby czeſko bylo, franzowſkemu wodželenju ſahlódnidnicž dacž. Hacž by potomi ſwada połodniſcheje Sudanskeje dla ſkončena byla, je hiſheče jara dwělne; pſchetož powjeda ſo, ſo ſu Franzowſojo pódla Faſchody, tež hiſheče druhé strony Barel-Gaſalskeje provinzy wobſadžili. Šso ſhamo wé, ſo ſu ſendzelzenjo na to powolaju, ſo połodniſcha Sudanska i Egipciowſkej kluſcha, tola woni bychu ſnadž ſwolniwi byli, kruch tuteho kraja Franzowſam pſchewostajicž, hdý bychu wěſci byli, ſo ſo Franzowſojo hiſheče do Egipciowſkeje njebovidu.

Belgiſka. Je někole kraj, w kotrymž ſo najwjažy alkohola piye. Větnje ſo w Belgiskej 75 milijonow litrow alkohola, i wjetſha pa- lenza, pſchetrieba, to je 12 litrow na koždu wožobu. Mjes tym ſo je ſo wot 1870—1894 wobhdeſtvo wo 27 prozentow pſchisportu, je pſchetrjebanje alkohola wo 54 prozentow pſchiberało a i dobow je ſo licžba duchathorých wo 90 prozentow, njeſtukow wo 52 pro- zentow, ſamomordaſtrow wo 129 prozentow a proscherjow a dun- dakow wo 123 prozentow powjefchila. Ma tichle ſrudnih wob- ſtejnosczech je alkohol wina. Sa alkoholiske picze kraj kóžde lěto 150 milijonow wudawa, mjes tym ſo ſtat ſa ſchule jenož $16\frac{1}{2}$ milijona nałožuje. W Belgiskej je 6209 ſchulow a 195,000 ſcoržmow, abo jena ſcoržma na 36 dužichow abo 7 ſwójbow. Alcohol kóžde lěto 15- hacž 20,000 Belgiskich mori, wón ſwivenske žbrlo ſajedoči a Belgiskich po něčim lud hluſakow, kluſzow a na padawu khorosječ czeſpiaſznych ſezini.

— Anarchiſtow knježerſtwo někole pilne wobfedžbuja. Stalſke knježerſtwo je belgiſkim wychnoſezam i wjedzenju dalo, ſo je ſo jedyn ſtraſchny anarchiſt i Stalſkeje ſhubil. Anarchiſtſki klub je jemu pječza porucžil, w Belgiskej abo Hollandskej anarchiſtſki nje- ſtuk dokonječ.

Schpaniſka. Sa wjedzenje wójny na Kubje a Portoriko je Schpaniſka tsi milijardy (300 milijonow) pſetow wudala. Teho ſo ſchpaniſke knježerſtwo ſame wuſnawa. Hiſheče w oktobrje ſo wſchitzy ſchpaniſky wojazy i Portorika a Kuby domoj wróčza.

Ruſiowſka. Pſchi Czeſtivjenym Morju je ſebi Ruſka ſo nje- ſtarajz wo protesty Stalſkeje a ſendzelſkeje Raheitu jako wuhlowu ſtaziju wot abežynſkeho krala Menelika wotſtupieč dala. Ruſka Ra- heitu jako ſwoje wobfedženſtwo wobthowa, tež hdý byſchtei ſen- dželska a Stalſka dopokafacž chyzej, ſo Raheita i Abežynſkej nje- kluſha, a ſo ju teho dla kral Menelik njemóže wotſtupieč.

Turkowſka. Sa turkowſke knježerſtwo na Kreče je poſlednia hodžina wobſila. Wot europiſkich wulkomožow mučených je ſultan do teho ſwoliš, ſo turkowſzy wojazy Kretu wopuſtacž. Sa nimi wulki džel muhamedanſkeho wobhdeſtwa woczehnje. Hacž runje je ſo muhamedanam ſarucžlo, ſo ſmeja te ſame prawa kaž kſcheczijenjo, chedža mnosy i nich wučahnyč.

China. Po wotſadzenju chineskeho khezora je starochineska ſtrona na wjerch pſchischa, koraž wſho nowotarſtvo hidži. Wſchitzu ſaſtojnizy, kofiz ſu vižma wo ſawiedzenje reformow podpiſali, ſu ſo je ſaſtojnſtwa puſtežili. Chinesiſtch pöblanžow w ſapaniſkej ſu ſajeli a to teho dla, dokež ſu ſa wobſamkjenje japońſko-chineskeho ſwiaſta ſutkowali.

W ſchitowanju pöblanžow je do hlowneho chineskeho města Pekinga 30 koſakow a 36 ruſiſtich namóřiſtich wojakow i 2 kanonomaj, 25 ſendzelſtich wojakow a 30 němſtich namóřiſtich wojakow pſchicžahnylo. Pſches zylu Chinu Europjanam njeſtceželſke hibanje dže. W ſhanghai ſu ſo mjes ludom lečaze liſty roſſcherile,

i kotrymž ſo Chineſojo napominaju, ſhangtunyſku provinzu wot zuſych wuſhobodžicž, a jako najeſtſchi ſredk i temu ſo porucža, zybrobu ſa Europjanow ſajedočicž. W Tſchifu potajne ſwiaſti Chineſow napominachu, kóžde dželo abo klužbu pola Europjanow, „čertow i wukraja“ hnydom wopuſtacž. Tole wopſewjenje mjeſečne wuſpěch. Chineſojo, w domach Europjanow klužaz, ſwou klužbu wopuſtacži. W Girinje Chineſojo ruſkeho inze- nieura ſiwinſkeho nadpadnycu a jeho ſtraſchne ſranichu. Pſche- pytanje, kotrež je chineſke knježerſtwo po fruthu žadanju Ruſkeje pſchewjedlo, je dopokafalo, ſo je ſiwinſki wopor njeſtceželſow refor- mor, kofiz twar ruſkeje Ŝeleminy pſches Mandžurſku jako hréch pſchecziwo nabožinje wobhlađuju.

Amerila. Wobhdeſerjo Kuby hiſheče myſl na połku nje- wotviſnoſez njeſtcež. Wjednik ſbeſkarſtich čxjddow Maximino Gomez je ſebi pječza wotnýſlit, i 30,000 mužem do Havanny pſchicžahnyč, ſo by Amerikanskim poſtaſal, ſo njeje trjeba, ſo na Kubje Amerikansky roſtaſuja a dla ſdžerzenja porjada tam ſawostanu. Hdý jenož ſebi Kubaz, a Amerikansky do wložow njeſajedu! Amerikansky ſu ſo hižo i myžlu pſchecželili, ſo dyrbí Kubu jim kluſteč, a teho dla jich Kubaz po dobrym i kraju njevoſtudu.

— W Birdenje w Illinoiskim ſtatu w ſjenoczeńych połkužnych ſtatach je ſo mjes 1500 ſtrajkowazym hewjerjeni a poliziſtami kruwyna bitwa měla. Strajkowarjo chyžcu čzronochow (negrow), kofiz běchu do podkopow dželacž pſchischi, wuhnač. Poliziſtojo teho dla podkopu wobſadži, a do ſtrajkowarow tſelachu. S wo- beju ſtron ſo něhdže 500 ſulkow wuſteli. Pſchi tym buchu 50 hewjerjo, 6 ſaſtojnizy a 1 poliziſt morjeni. Po druhich powjeſzach je wjazh dyžli 100 wožobow morjenych.

Wumjeňkar.

W niſtej ſtuć na burſkim dworje bydlefche Wobhadez ſtar- nan a, runjež bě hižo khetro poſdže rano, tola njebe hiſheče ſtanyl. Wupſchestrjeny na wjekolim dubovym ložu, kiz bě do ſczeny ſa- puſtacžene kaž khamor, do klupeho woſna, hladacše ſe ſproſtinenym woſkom pſched ſebje, jeno i kruſka wotdychowasche a dyž a dyž ſebi ſe ſeſhibowanym kluſivymy poſtam, kiz běchu kaž powjaſh, pſchicžahowasche ſwierſchne požleſežo i ſwojej ſmorschenej ſchiji, kiz bě i wětrom a deſchęzom wužmahnyla a kiz bě tu a tam ſe redkimi běhmi a twjerdymi wložtami pſchitryta.

Teſho ſhy ſan, kiz bě domoj pſchischi ſe ſyčenja, ſaſta na proſhy, ſeječe ſebi klobuk, ſetře ſebi i dlonju pót i čzola a ſawola: „Nó taſ, nano, ſchto dha je, ſo je taſ poſdže a hiſheče nje- ſtawacže?“

Starý nan ani kluvežka njevoſmolwi; jeho wóczko bě ſeprête na wobras naſchego ſbóžnika we ſlotym woſluku kofiz ſo jako blyſk kluvežſe na ſakurjenej ſczenje wó ſtuvě; ale Mařicha, wrijeſtata to žona, pſchesta i blidom tſchacž a wotmolwi:

„Wot teho čzaha, ſo je wotučiš, ſo njehiba. Že ſnadž tola khor. ſſnadž by derje bylo, hdý by ty po ſefarja dôſchol.“

Jan bu wſchon ſamyleñ a rječny pſcheklapeny:

„Alle dyrbju džé džeczel domoj woſhež. Widžiſh, teho dla je to hluſje, ſo dyrbí nan ležecž. Mój bratr Pětr płaci ſhwój džel na nanowy wumjeň, ſa to pak nima teſko hary a njeļuboſnoſezow jako my.“

„To wſchak ja wſchitko wém, mój luby, ale ſchto chzemy ſa- poczeč? To je taſ wučinjenje. Ty ſhy nana na kuble ſdžerzeč chyž. A to ſawěſče derje njebe.“

Muž a žona hladacſtaj dokladniſcho, kaf ſo ſe ſtarym člowiekom ma, kofiz — kaž ſo ſdache — ani ničo njevidjeſe, ani ničo nježlyſteče. Ženo do woblicža bě kruče ſahorjeny, dyh pak bywasche ſtajnie dale kročchi.

„Nó taſ“, rječny Jan i kluboka ſdychnywſchi, „džeczel dyrbí po taſkim dočzakacž. Ženo ſo dopoldnia deſchęzit njeponje hicž! Duž póndu po ſefarja!“

Wobleñnywſchi ſo po taſkim kročku ſuſnju a ſtajniſchi ſebi ſcheroſi kluomjanh klobuk ſe ſwifowazej kromu, poda ſo do Wonež. Štupajo čježž a ſklaſnje pſchekladowasche ſebi. Že to pječ ſet, ſo je nan ſwoje ſamøženje jemu a jeho bratrej Pětrej roſdželil. Wón wſa ſebi Něhdžeczanſke a Pětr Nějeſnamčanſte kublo, kiz bě poſdra hodžinu ſdalone. Nan wuſtoli ſebi ſa pſchebhik Něhdžec, hdžej bě čzak ſwivjenja dželal a ſo prózowal, a bratři ſo ſreče- ſchtaſ, ſo budžetaj wudawki ſa ſtareho nana, bychu-li tež mjeſiſche byle, kóždy po poſlojy placžicž. Ženje tež njebe žana ſwada w tym naſtupanju a piſomne wučinjenje, podpiſane wot wobeju ſtronow

pola knjesa notara w měsće, bu hvedomicje a strachocžiwe wobledžowane.

A tak wužwobodženym wote wšich staroſejow bě starý Wbohaf živý kaž čežlo bjes duſche, njestarajo ſo wo niežo wjazh, ſbožowny jeno, ſo ſažo widžesche hwoju rolu, kotrūž tak horzo lubowasche. Ale ſ kóždym dnjom pomjenčesche hwoj roshlad a hwoj wokrež a pschitkýchowasche hwoje wukhody, a hdyž ſo wjezorjeſe, hýdasche ſo njerečjo psched dwórfkimi wrotami a bludžesche ſ wokom po krajine, kotrejž bě tak hvedomý. Wéreno drje je, ſo wbohi starz nikomu k wobežnosći njebe, ale ſajimowasche tu tola jenož městno. A nětrole ſkori runje, hdyž měſeſte ſo húſhent džecel domoj woſyč. Haj, to je ſlē! Směja ſ nim hiſheče mnoho pschecžinoſejow a kelko čaſa a pjenjeſ ſhubja!...

Pschitkýchedſki do Wonez k leſtarnej wujazni jemu, kaſ bě ſo dženža rano Wbohafet nanej wjedlo... Na požledku ſnadž to tola dale niežo bylo njeje?... Starýh ludži na ſtajnoſezi něſhoto boli... Najeſterie kuf pſchenapinaria. Naſhmu budže hýž dwaj a hýdomdžesacž lét a w tajkej starovje može človojeſe ſlē bycž a tola njeje hiſheče trjeba, leſtarja ſawolač.

"Dobre!" wotmolwi doktor, "njeje trjeba telko ſłówow. Pónu ſ wam."

Wobaj muzej fročeschtaj h̄watajži mjes rjadowaj dubow, kotrež tworjachu ſelenh pšt ſablucžinam, tiž večhu pſchi dworach naſhážane, na dróſy pak, połnej procha, mijetaſche h̄lonzo pſches lisežo na ſichtomach wſchelate h̄schire ſchthirvžkate ſežinh na połezmowe. Jan ſphta ſ ręču hwojemu towarſchej něſhoto wuwabicež.

"Budže to čežka wéž? Budže ſ nanom dołho trač?"

"Njeſewém", wotmolwi leſkar. "Doniž jeho njewohladam. Hdyž þym jeho njewidžal, njemóžu niežo rjez."

"A to mjenujeſe woſypt?"

"Haj, woſypt."

Pſchitkýchetaj hacž k dworej. Psched wrotami, ſcheroſo wotwryjenymi, čaſaſche Marscha, ruku ſebi pſched woſyti džeržo, ſo by ſlepje do daloka widžecž mohla.

"H̄watajze!" ſawola. "Man dale čežſcho dyčha. Voju ſo, ſo to njeſpſchětraje."

Leſkar pſchitupi k ložu, a ſo by pukotanje žilu wuſlédžil, pſchimy staru ſymnu ruku, kotrāž ſo nad poſleſtežom pſhemjetowasche, kaž by rjeſi, ſo čhe jo roſtohacž. Potom pohlada na Wbohafet nana, tiž na njeho w tunej měře hladasche ſ tamnym nadženiskim pohladom mrěžajch, ſ tamnym pohladom, tiž, mohl rjez, ſ druhoho h̄weta pſchitkadhža.

W tutej čežkej čiſčinje bě hlyſhcež tykotanje čaſhniku; ſ daloka bě hlyſhcež honačowé jaſne ſpěvanje, kotrýž ſrunaný ſtejo ſo wupinasche na hromadže hnoja pſchi ſelenej luži.

"Nó po tajkim, knjeg doktor, ſhoto nětrole prajicze?" wopraſha ſo strachocžiwe Jan.

"Wasch nan je khory, čežžy khory. Voju ſo woſhromjenja pluzow. Ale ſnadž mōžemy temu hiſheče doroboracž."

Wuczeže ſ dolheje čorneje ſuknje ſapiſhnu knížku a napiſa rezept. A potom rjeſny:

Wobstarajče na hlowu tute leſkarſtwo pola haptikaria w měſće a dawajče jemu kóždu hodžinu hfofejowu ſzicžku. Njeſhubce nadžije; hiſheče njeje wſchitko ſhubjene. Šutſje pſchitdu pohladacž, kaſ je to činiło."

Na to ſtóči doktor Janej ruku, pſchimy ſo stareho židžaneho wužmahnjenego klobuka a poda ſo do duri, pohladnywſchi ſtončenje na khoreho, tiž bě ſo ſ nowa do wobraſa na ſčenje ſahladal.

Hýžo budžesche byl woteſchoł, hdy njebudžiſche jeho Jan ſađerjal ſa ramjo.

"Wodajče, knjeg doktor, proſchu, kelko ſnadž budže to leſkarſtwo pſacžicž?"

"Haj, kelko?" pſchitaji tež Marscha.

"Sſnadž wokoſo dwazecži, pječadwazecži hlebornych, wjazh ſedma."

"Mjemujž... praju wam, hmoj ſebi ſ bratrom wucžiniloj, ſo budžemoj stareho ſtarowacž, kóždu po połojžu, duž dyrbju ſ njemu pohladacž, hacž budže čhycž pſacžicž połojžu ſa leſkarſtwo a ſa waſche woſypt."

"Dobre, ale h̄watajze, pſchetož nanowa khoreſe je čežka a leſkarſtwo dyrbji doſtač ſa poł hodžinu, hewak njemóžu ſa to rukowacž, ſo ſo njeſadužy."

"Haj wſchak! Ale runje to je to, ſo Petr hydli w Njeſnamezech, je hacž tam dobre połdra hodžinu a trjebacže poſtečza hodžinu, předy hacž ſo wročžu."

"Alle to je njerofom!" ſakſchikny leſkar ſo roſhoroujo. Wſchato wam powjedam, ſo je nufne, tu dže wo kóždu mjeñſchinu. Sſnadž ſeže to njeſroſhili?"

"Ach, wé ſo, čežho dla tež to niz. — Alle pſchede wſchém dyrbju ſo ſ bratrom ſrēcežecž."

"A ma prawje", rjeſny žona. "To dyrbji w rjedje bycž." Leſkar wosta pſchi hwojim, hſchicžesche, hanjeſche jej, wſho niežo njepomhaſche. Jan naſtaji ſo ſe hwojeſe čežkej fročelu do Njeſnamez ſhchijo:

"Ach, Božo, kajke je to ſtaranje a njeſbože, ach, ſchtó mohl to wuprajič?"

Sa tſi hodžinu wróči ſo ſ bratrowym pſchitwolenjom. Bratr chyzsche rad poļozu tamnym pječadwazecži hlebornych ſaplacžicž. Jan ſo trochu ſakomži, dokež bě dužy domoj leſkarſtwo ſkaſal, ale hýžo naſbalal, ſedma jeho wuſladowſchi, ſawola na njeho Marscha:

"Njeſhwataj, hýž dobra hodžina, ſo je starý wumrjet!"

"Tak?" ſawola Jan.

Wokomik bě kaž ſproſtiſený, hubu ſcheroſo wotwrajo, pſchitwataný ſ tak naſlej ſmjeretu, a hnydom pſchindže jemu na myſle:

"Běž po tajkim ſpěchňje Marscha, do haptikti a praj, ſo dyrbji ſebi to leſkarſtwo ſdžerzeč! Dha móžu ſ najmjenſcha dženža džecel woſyč..."

Ze Serbow.

S Budyschina. Nježelu 2. oktobra wjecžor wokoſo 1/4 10 hodž. dwě knjeni ſe ſnutſkowneho města domoj na Nowoſałžku drohu džeſchtej. Na lawſkej hýž nimo hoſčenzena "Běleho konja" dužy ſo ſ nimaſ mužſti ſ nožom w ružy pſchida. Dokelž ſo wón ſ hrožazhmi ſlowami do njeju da, wonej jemu ſ pueža na druhu ſtronu hýž džeſchtej, ſo dale wo njeho njeſtarajžy. Hdyž pak běſhetej nimo ſhodženkom, kotrež ſ promenadow ſ ſwonkownym lawſkim wrotam dele wjedu, tamny človojek nadobo ſaž ſa nimaj pſchihna. Sſo pſched njej ſ nožom w ružy ſtupiſhki wón ſawola: "Uni fročalki dale, abo ja ſolu." Žonſkej pak do měſchčanskeje wrotnjeje běrkownje pſchi lawſkich wrotach čeſkynſtej. Kaž hlyſhimi, ſu njedocžinka, jeneho dželacžerja ſ waggonoweſe fabriki, naſhlynoſeſzow dla hýž hloſtaneho, hnydom tykli a maju jeho hiſheče w hlydze ſedžazeho. Wěſče ſmjeje ſo býrſy dla woſroženja pſched ſudom ſamolwječ:

— (Padučaj.) Dwaj italskaj murjerjej ſańdžem ſchitwórk k leſkarnej Riniži na žitnej hýž pſchitkýchetaj, ſo byſchtaj ſebi kóždu mězu ſupiloj. Žedyn ſ njeju ſebi tež mězu ſupi, tola pſchi tym jenu druhu ſranu a ju pod lažom ſhowa. Po tym ſamym waſchijnu tež druhji pakſežesche. Mjes tym ſo druhji twóchny, móžachu jeneho ſ njeju ſaſlapacž. Woſdžiſho ſu tež hiſheče jeho towařſha pſchimyli a woběju do kódy wotwiedli.

— (Pſchitkýchne wjedro.) Po Falbje, kotrehož wěſhčenje je ſa oktober nimale prawe bylo, druhá poļozu oktobra deſhčezowé wjedro a njeſvedra pſchijneſe; duž ſnadž powschitkownje wuſka woda naſtanje. Pſchi tym budže čoplo, ſtora kaſ w ſečzu. Tež w tſeczej tſecziny oktobra mamj njeſvedra woſzakacž.

S Radworja. Woprawdze rjany, derje poradženy a ryſy herbſki ſkvedžen ſe ſhodžen ſudomne ſpěwánske towarſtwo "Mjeſa" minjenu nježelu Radworjej a wokoſnoſeſz w Čepežez hoſčenzenu wuhotowalo. ſswjedžen ſapocža ſo wjecžor "ſ dypkom" 7 hodžin ſ pječhložnym narodnym ſpěvom "So by nochzyl nihdy rjez" w dr. Billowym, nam ſ Draždžanskeje wuſtajený ſe ſtati ſražným woſdželanju. ſtutym, kaž tež ſ poſdžiſho ſpěwanym 5 hlyžnym narodnym ſpěvom "Štuſ dale" a ſe ſemjetanowym mlodnym, duſchu woſkewjazym hlorom "Cžeho dla ſo njeſkeželicž" je ſebi Radworſki měchaný hlor wſchu čežkej ſaſlužil. Tajeke někto njeby žadny zuž na naſchich herbſtich wžach ſa móžne měl! Haj, herbſki konzert w herbſkej wžy, to ſebi tež jenotliví wot naſ hakle w najnowſchim čaſku žadacž ſwazichu! Wot mužſkich hlorow pſchednoschowachu ſo Kožorowé "Šeželče róže na pućimaj" a "Poſtrow hlorow", "Ludowý" čhemy prajicž narodny ſpěv "Muž je přječ" a "Lubka lilija". Wſchě ſchthri večhu powschitkownje derje pſchednoschowane, hacž runje hlychym Radworſkej "Mjeſi" pſcheli, ſo by někajti dobrý pſchi pad ji něhdže 10 hlynych tenorow woſrakil. Doniž ſo pak ji tojka woſrakentka njeſtanje, hlych ſo bažy wo něſhoto zunischo ſpěwacž měle. Powschitkowne ſpobabanje dobu ſebi krawzowý terzett "Pſchi jěſoru" pſchednoschanye wot knježnow Marie Hankez, Ottileje Schenkez, Marie Syndžiz a Marie Benskez a k. hrđovſkeho ſahrodnika Rocha a Delana. Kelko próžy večhu na njón ſložili, ſo móžne jenož tón

roškudžicž, kotrež ma wjetše naššonjenje a roškudženje wo húdzbe. So njeje jich próza podarmo byla, je wézce najwjetše myto sa spéwarjow. Duschha pschipošlucharjow běsche jich pschednoschf sa-pshimnýl. Hdyž ho spéwy našchich mlobschich húdzbnikow džen a bôle po Sebach roščerjuja, dha budže jich to wézce tež k dalšemu pilnemu dželu pohonjowacž. Zort měješte kaž stajne, tak tež tón ras pěkne mestacžko na Radwořskim hújedženju. Knježa Bžž s Nježwacžidla, Lorenz s Radworja a Rjenež s Komjeneje pschednoschowachu s wulkej wutjonoſćju živý kouplet "Tjo wo jenu", do kotrehož "běchu snate herbstske spéwy, kaž "Nóz cícha", "Budž w božemje moja lubežicka" a druhé jara wutjinkne saplezene. Wot k. Byža by někotryžkuli blyščecž mohl, kaf njerodne tu a tam s lenioſću herbstu rěz, naměšchanu s němſkimi ſlowami, trjebaru, hdyž tež runje s Kulova njeſchindu, so bychu ſwojej "lubežický" ſastanicko ſpewali. Dživali pak ho kmy, so ſebi tucži tjo herbsty hólzny kaž wulzy knježa "wý" rělachu. Skónčenje hrajachu nam k. Hizka, Kofla a Sslobodenk híščče wježelohru "Prážſti wui". Hacž runje běsche k kramki mischtr Hizka schwarna Lenka najeňka Wježela w herbstich Kukezach, dha kmy ho tola dživali, so fa tule rólu w Radworju žanu žonsku njedostanu. Wježce ſu wutjitzh ſpokoneni Čepizež ſalu wopuſčeli, w kotrejž by pschezo híščče ſa někotrych mětnej bylo. Někto híščče něchtio k dodawke! Dživali kmy ho stajne, hdyž kmy na hújedženje "Meje" pschischi, so dyrbimy ſo pola Čepizež najprjedy psches korečmarſte ſtuw a niske durje ſ tajkej a hinaſtej ežiſčenzenu ſtovnežne do ſala dobyvowacž. Njeby dha móžno bylo, so by ſo ſaſtup ſa poſlucharjow pschitodruje psches rjane wulke durje ſtaſval, kotrež direktnje do ſala wjedu. Dokelž je to stajne tak bylo, dha tola njeje trjeba, ſo nježmělo něchtio lepſche na jeho město ſtupičž. A hdyž ſmejent ſaſo wježele, hújedžení Radworſkeje "Meje" wopytacž, dha tež wézce na tamných ſnatych durjach napiſane naděždemy "Saſtup jenož ſa ſpěwarjow" abo podobnje. Tež to běsche nam ſajimawe, ſ tajkých nowin ſu poſlucharjo wo Radwořskim hújedženju ſhonili. Nam ſo ſda, ſo ſhano ſ jenicežkum ſwurwacžom s "Kath. Poſkola" a "Sserebřich Nown". — Skónčenje pak wutrobný džak knjeſej wuczerzej ſslobodenkej ſa wſchu nałożenu prózu, kaž tež ſpěwarjam a ſpěwarfam. Hdyž ſo wchě mož k ſhromadnemu ſtukf naſinaju, tam je tež dobre wradženje wěste.

S Buděſez. Minjenu njedželu wježor je ſo někotrym knjeſam poradžilo, jeneho paducho jěſdneho ſola ſazlapnycž. Woni běchu na koſach pschijeli a pola knjeſa Röſicka woſtupiū. Hdyž chýchdu dale jecž, bě jene ſ jich koſow precž. Duž ſo wutjitzh, kž běchu ſwoje koſa wobkhovali, ſa paducho do wſchek bokow puſčezichu a tjom ſ nich ſo ſeſchlaſeži, jeho, kž híščče na koſe jěſdžicž nje-možſche, pola Röſwodez popadnycž. Hdyž běchu jeho kheřtro psche-mločzili, ſu jeho žandarmetii pschepodali. — Bič drje jeho po prawom nježku kmel.

S Buſlich Debkez. Na Debkežansko-Lejnjanſkim hóntwin-ſtim reverje je ſo ſandženu njedželu popołdnju pschi hóntwie nje-ſbože ſtaſo, kotrež je ſebi jene člowſke živjenje ſa wopor žadało. Tudomny živnoſćer Kubiza, kotrež je ſebi tudomny rever wo-najał, ſpomnjeny džen hromadze ſ tudomnym pjeſkarjom Ramschom a pjeſkarſtim pomozniſtom Röthigom, pola Ramscha hižo 27 lét dželazeho, na hóntwi ſchol. Pschi tym je Kubiza Röthiga do boka teliſ. Szmjertne w pluzach ſranjeny je Röthig naſajtra dopol-dnia w Budyschſkej měſtečanskej hojerne wumrjeſ, ſawoſtajiwſchi mandželsku a tſi džecži. Njebože je ſo pječza na ſežehowaze wachne ſtaſo: Röthig, kotrež pža wježesche, bě ſo tutón wutrobný. So by jeho dohahmýl, Röthig někotre kročeze do předka ſtociž. W tym ſamym woſomiku w jeho bliſkoſci ſajaz wutſocž, do kotrehož Kubiza ſo ſaměriwſchi teli. Ma njebože pat ſo niž ſajaz, ale Röthig ſmjerne trjechi. Kubizy budže ſo ſ čežka wina móž dawacž; pschetož na njebožownym podawku je pschipad wina, kotrež je hižo husto pschi hóntwach ſ pschicžinu ſnjeboženja byl.

Njech tutón ſrudny podawku ſ nowa wutjikich na to dopomni, ſchtož "Sserebřich Nowny" tdyženja ſ Budečanskeje woſadu wo hújedženju njedžele pižachu; pschetož w naſchej woſolnoſći ſ tym tež lepje njeſteji. Hóntwu wſchaf ſakon po ſtovnežnych Božich ſlužbach dowola, tola pak ſo prascha, kaf ſo pschi tym ſwiaty džen ſwječeži. Sserebři ſud je hevaf dobru kheřwalbu bohabožnoſće mél, ale nježmý lětſha husto woſledžbowacž dyrbjeli, kaf, hacž runje bě najrjeſte ſe žnjoſe wjedro, ſo tola jara wjele njeſtrjebarwſchi njedželu dom khowaſche a dželatſche. Duž njech ſo kždy, kotrež móž něchtio k temu činičž, napominacž da, ſwérnu na hújedženje ſwiateho dnja džeržecž.

S Hucžin. Šandženu ſchtwórk je tu dželacžer Wiederwach ſ Pschimwacžanskeho knježeho dwora, kotrež bě do Subornicži po wuhlo jěl, ſ wosa dele padnýmſchi ſebi ruku ſlamat.

Se Stróže pola Hucžiny. Šandženu pónđzelu, 10. oktobra, je ſo naſch noſonatwarijeny ſchulſti dom poſhwječeži. Krótko do 2 hodžin ſo hújedženſti czah, wohſtejazy ſ dorosčenje młodžin a ſchulſtich džecži, pschi dotalnej naſhwilnej wuczeſti ſeſtupa a potom ſ herzami na čole do noweho ſchulſkeho doma czehnjeſche. Pschednim knjeſ ſtwrſti miſchtr Kilián, kotrež je dom natwariš, knjeſej ſtral ſchulſkemu woſrjeſnemu inspektoru ſchulſkemu radzieſelej Schüzy ſ wutrobnymi ſbozopſchecžemi ſlučž ſ nowemu domej pschepoda. W ſchulſkej ſtwje ſo w pschitomnoſći ſchulſkeho pschedſtejcerſtwa a wjele gmejnſtich ſobuſtaſow wpoſhwječeženje wotne. Po wuſpěwanju kheřluſcha "Khwal teho Knjeſa" knjeſ ſchulſti radzieſel ſ wutrobu poſbehovazej rěču nowu wuczeſti poſhwječeži: 1. k fu-blarni powſchitkowneje čzlowiſkeje ſdžclanoſće, 2. k njebeſkym wrotam, 3. k hojerne ſchecžijanskeho woczeſhnenja a wachnja. Nětoti wuczeſerjo ſe ſuſodſtwa na to kheřluſch "Budž kheřwalba Bohu ſa-memu" wuſpěwanu. Po tym mějeſte knjeſ ſarát Matek-Bartschi ſerbstu rěč na ſaložku psalma 171, 1, wuhernje wuſjedžo, ſo ma ſo twar ſchulſkeho doma na Bože ſlowo ſaložicž a ſo móž ſo to jenož poradžicž hdyž wuczeſerjo, wuczomuž a ſtarſchi ſwoju wino-watoſć na najkhwedomicžiſho dopjelnja. Po wuſpěwanju kheřluſcha ſa mužſki chor: "Božo, my eže kheřwalmu" knjeſ ſarát Matek ſ nutrnej modlitvu Boha lubeho Knjeſa proſheče, ſo by tutón dom a wſchitkich, kotsiž do njeho a ſ njeho kheřda, žohnowal. S powſchitkownym wuſpěwanjom kheřluſchowej ſchtucžki "Njech ſtajne ſawostanu" ſo poſbehazu ſwiatocžnoſć ſloneži. ſchulſta młodžina ſo híščče hacž do wježora pschi wježelých hrajach wjeheleſche.

S Hufli pižachu wóndamo jene němſke nowiny jaſo něchtio jara ſpodžiwe, ſo je běnjaže ſelo, ſo na ſemju ſlehyňwſchi ſ nowa ſorjenje hnalo, a ſo ſu na tychle ſorjenjach male běnječki wižale. To dyrbjalo hižo kžde ſchulſte džecžo wjedžecž, ſo móž běrna ſe ſwojeho ſela pschi kždy ſuku woſebite ſorjenje čzeriež, pschi ſotrychž běrný narostu. Pschi woprawdžitých ſorjenjach pak, ſ ſotriž ſo běrnový pjenk, kaf kžda roſtlinu, ſežwi, ženje žaných běrnov njenadeňdžesch.

S Čerwjenych Nožliž. Pjatk tdyženja wježor 1/2 10 hodžin ſo w ſamkujenej hróđzi tudomneho Schusterez hoſejenza paſicž počza. W hróđzi podla dweju konjow ſ jeneho mebloweho wosa 3 handwjerſy pschenozowachu. Hdy budžichu ſo ludžo wot wonka wóhnja nje-dohladali, bychu ſo handwjerſy a konjej ſpalicž abo ſadužnež dyrbjeli. Wohnjowa woſora híščče ſamó woheń podduſhce, dofejž bě brožen ſhetro proſdna.

S Wjeleczina. Pónđzelu wježor w 9 hodžinach je ſo tu ſe ſlomu kryta kheža pschekupowaria Augusta Thoniga woſpalila, kotrež ničo nima ſawječežene. Kaf je woheń naſtaſ, njeje ſnate.

S Lufſta pola Pomorž. Ministerſtwo ſnitskownych naležnoſćow je tudomnemu knježemu ſtražnikej Khorli Bohumilej Seibtej, kotrež je na tudomnym rycerſtve 30^{3/4} lét ſlužil, a dželacžerž ſ Marii Dorotheji Budarjowej rodž. Radzež w Čornjowje, kotaž je 39 lét njeſchecławajž na Čornjowſtim knježim dworje ſlužila, ſ pschipoſnacžom doholétnego ſwérneho ſluženja a dželanja na drafe ſochomne čzefne ſnamio ſpožčilo. Tole wuſnamjenjenje je mjenowanymaj 9. oktobra dopołdnja na Lufſzanski ſtajnem dworje w pschitomnoſći ſaſtupjerow hrabinskeho knježtwa a ſwójby dželarja, kaf tež w pschitomnoſći wjazorých ſobudželacžerow, ſ ſotrychž maja pječo hižo to hame wuſnamjenjenje, knjeſ hamſki hejtman ſ Trauſhaar na hújedžeſke wachne pschepodal.

S Mjedžoſſa. Nahlu ſmjerč je tu ſelesniſki dželacžer Kusčka ſ Lufſta ſumrjeſ. Wutoru popołdnju w 2 hodžinomaj wón ſ džela na ſok ſtupi, prajivwſhi, ſo jemu njeje prawje. Dokelž dohlo přeč woſta, ſa nim pižachu a jeho na brjóžku morweho ležazeho naſatačku. Kaf ſo ſda, je jeho Boža rucžka ſajala.

S Nalez. Tudomneho paleſkeho miſchtra Buhla je ſandženu njedželu njebože podeschlo. Barny ſotol rjeđo wón ſ rébla padže a ſebi ſkowu tak ſtrac̄hne roſtrasy, ſo je leſkat dyrbjala raný hromadu ſchicž.

S Lubija. Do tudomneho hoſejenza "hwěſdy" ſandženu pónđzelu pschi ſkladnoſći ſkóthych wíkow młodý čzlowiſ, po ſdacžu reſnik, pschindže a ſebi wot domownika kruwu, kotrež bě Hornjo-fundracžanski reſnik Sch. tam do hróđze ſtajil, žadafše. ſo nje-wobmýliwſchi ju domownik zufemu, kotrež ſwucžen ſhódžny pjenjes

sapłaczą, pschepoda. Hakle poszczęszo, hdżż prawy wobłedżer po kruwu pschiindże, domownik shoni, so je żo wobszudżicż däl. Krupa je młode skoczo, czorno-belta s bielej wulkej hwędu. Zebak je něhdżo 30-lętny čłowięk, scheru drastu wobleczony, w dolhimaj schörnjomaj.

Se Shorjelza. (Pschihažný žud.) Dżelacżer Gustav Lorenz se Sprojż, s bydlom w Budyschinje, bě wobłorżem, so je lětka 18. julijsa swojego hwača, skalarja Ernsta Kujawa tak tritudował, so je tutón na poczepjene franjenja wumrjel. Lorenz, 35 lět starý, wobłeczeny a nan dweju džesči, paduchstwa dla ras hžo khostany, na poğled w Žejorje pola Niszeje w skale, hrabi s Lippe skuschażej, dželasche, hdżż bě też jeho hwač, schewz Kujaw, psched někotrymi nředzeli dželo namakal. Wobaj pak so derje njeśnijesztschtaj, a Lorenz nějelche husto njeśpshczelske ręcze pschecżivo hwojemu hwačej. 18. julijsa Kujaw, kotryž bě drugdy pschecżel palenza, w holi bliško skali mormeho namakachu. Tón žamý džen dopoldnia běschtaj so hžo Lorenz a Kujaw wadžilo, dokelž běsche so poğlednišchi palenza napis a teho dla t dželu hmanu njebe. Lorenz bě hwojego hwača do hnedanškeje heth wjedl a jeho tam psches jedyn kamien cíjsnył. Hdżż nahladował Opitz tam Kujawa krawiązeho leżo wuhlada, jemu tón na jeho praschenje wotmoltwi, so je jeho Lorenz taikho pschihotował a so jeho teho dla wobłorži. Wokolo pschipoldnia so Kujaw po Opizowym napominanju na domojpucz nastaji. Jedyn 11-lętny hólczez w holi jahodki schzi-pajzy poszczęszo widżesche, tak Lorenz Kujawa do khribeta pjerjesche. Też wěsta Michelowa wobłwiedżi, so je widżala, tak Lorenz w holi hwojego hwača s drzewianzom do hlowy pjerjesche a jeho potom sa ramjenjomaj horje szčahntycz phtasche a jeho skončzenie na wobliczo cíjsny. Pschi tym wobaj njeſtaj ręczaloj. Hdżż dželacżerjo Kujawa s kruju poleteho namakachu, bě wón hžo mormy, a jeho wobliczo bě módré. Lorenz je jako hruby a nažhlý čłowięk snath, kotryž je so žamo na hwojimaj starschimaj pschepchimal. Sswoju macz je wón ras s loža wuczahnył a na khachlowu lawu cíjsnył, so je wboha žona krawila. Lorenz wcho prejescze a praji, so žu hvedzenja hvedkow pschibłodženja. Po wuprajenju wotriekneho fizita dr. Mehena s Mužakową, kotryž je Kujawowce cželo sezerował, je morjeny na szczehwach bicza na hlowu wumrjel. Pschihažni Lorenza ja winowateho pschitachu, so je Kujawa se hñiertnym szczehwkom na cžele ſranił, na cžož žud wobłorżenego t jaſtu na 2 lęče 6 měžazow ſakħudži. — Krawza Wylema Bólnika, fotrejż běchu wobłoržili, so je gmejnſtu khžu w hóðnizh sapalicz džyl, wuwinoħachu. Bólnik bě w stwie hwojego lubeje, Hanže P., fotraž hromadże se hwojey żotru teho runja w gmejnſtej khži bydlesche, papjeru sapalił, so by hubeny powetr polepſiħil, mjes tym so żotra jeho lubeje, Henrietta P., jeho minowasche, so je džyl khžu sapalicz, so by so na Henrieče, s fotrejż bě w njeśpshczelstwie živu, wječiż.

S Čorneho Scholmza. Tudomny sahrodniski wumjeňkar Bréshyk je 10. oktobra jabluka schzjipajzy s réblom se schtoma panył. Halosa, na fotrūż bě rébl sepręty, bě so shibla, tak so bě so rébl wotkunył, a Bréshyk psches plt na ſemju dele panył, hdżż so tak hylne pscheraħ, so mħkhe shubinwski we womerje leżo wosta. Poszczęszo je so jemu wědomosć ſaħo wróċiła.

S Rychwałda. Prēdatškeho kandidatu fuijasa Wanku, sa farja tu powołanego, superintendentuſki ſastupjet fuijes wychiſki farař Jäclla-Mužakowski nježelu 16. oktobra hñjedżenſzy do ſastojnſtwa ſapokaze.

S Čorneho Scholmza. Dželacżer Ducż s Wojerez, kotryž bě po porucznosczi hwojego mischtra po dolhe drjewo jēl, je krótko psched naschej wħu s wosa panył a so pschejēl. Jemu je so pschi tym hñiſħel prawie nohi ſamala.

Přílopk.

* Hžo často porokowany hlyp wobkhad s dynamitowymi patronami je ſebi w Zwifawje ſaħo wopor żadāl. Jedyn na ſtruktownej Blauenſkej dróħi bħdlazj podkoptar běsche ſebi, niktó njevē t cžemu, jenu taiku patronu żobu domoj wħsal. S hlypym fabjera-njom s njej wona rosbuchnej a temu mužej prawu ruku wottorže a ſamu jemu lětih bof brjucha a w nim leżaze cžejewa, taż też hlowu a ſchiju. Rosbuchnenje bě tak hylne, so kruči mjaħsa na wjerſeħe a ſejenach wiħachu, žamo psches wokno na murju ſadnijeho tvarjenja běchu wuczisnjenje. Njeſbużowny muž, kiż ma žonu a džeczo, so lědha pschi živjenju ſđegħi.

* W Plawneje je w hróðgi ratarja Stübera 12-lętny tón wi-dżomnie s wulkimi bołoszemi kónz wħsal. Wbohe skoczo żałožnje

rjehotaſche, poſtawaſche s bołoszgu, a padny ſkončenje t ſemi a wudħcha. Hdżż konja rošreſħachu, so pokasa, so nějelche 8 puntow cžekki kamien w żoldku, kiż bě w pscheresku 20 centimetrov wulki.

* Dokelž běchu w bělch khollowach, čerwjenych rufajzach a ſelenych klobukach jeneho towařscha t rowu pschewodžili, so w Niederhaſlawje 10 ſozialdemokratoſi t 30 hriwnam khostanja ſa-hudžichu. Woni ſebi ſudniſſi rošħud žadachu. Zwifawſke hamtske ſudniſſtwo pak je nětko polizajſki khostazj wukas wobkuczilo.

* Khžekat Mosler w Brandbergu nějelche w ſkale kamien roštjelicz. Dokelž rošbuhnenje na so čakacż dasche, chżysche Mosler ja tym pohladacż. Na dobo wutſel wuleczji a runje Moslera trechi. Tutón żałožnje ſhiroñoſenj na měſtne mormy leżo wosta.

* Sa 494,000 hriwnow t tyħażixiñowiskich pjenježnych papjerow, kotrež je ſastojnik w khžorſtowowej knihežiſchežerni Grünenthal falschował, je hač dotal khžorſtowowa banka ſadžeržala. Dokelž žu Grünenthal w hwojim čaſzu jenož dla falschowanja 300,000 hriwnow khostali, so wón s nowa psched žud ſtaji.

* Najwjetſhemu wojaki němſkeho wójska Ĝhmek s Wolfsera pola Kiela, kiż bu 1. oktobra t. l. do reſervy ſtajen, je khžor porucžil, so by w khžorowym pschewodže żobu do Paläſtinu pużgħo-wał. Ĝhmek je 2,08 metrow wulki a 236 puntow waži. Na pużgħwanju ſměje uniformu khžoroweje čelneje kompanijei.

* W ſadnijej khži Wenzelowej kowarnje w Schmalkaldach w nožu w jenej drjewowej kólni woheri wudħri, kotryž so bōrxi też na ſkħod pređkowneho tvarjenja wupſchestr. Wobħdlerjow wobejn tvarjenjow mōžaħu so jenož lědji wukħowacż. Murjer Dohl pschi tym rjekowſku ſmužitoſč pħafasasche. Wón so do prēnjeho poſkħoda ſadnijej khži dobu a s njeħi ſtābi fabrikfekħaq dželacżerja Beckera s jeje poſlētym džesčom wunješe, runjež so wona se wſtej mozu w hñiſħnej hrosh wobaraſche. S nowa so Dohl do so paſlažo tvarjenja pħoda a donjeſe 67 lětnu Beckerowu macz hacż na rebl, kotryž pak so jeje cżejkoth dla ſlama. Stara žona njeſbożowu nje dele padże a so taſt wopali, so ju hñiſħnej wobħkodženu do kħorownie dowjeħechu. Ma dobo so Becker w plómjenjach wopali. Pschelkociżiñi so palazj ſkħod chżysche wón hwoje žiwenje wukħowacż, wopali pak so taſt jara, so bōrxi na to w kħorowni wumrie. Skončenje wumochu hñiſħe 79 lět staru na kħorjim lužu leżazu žonu, wudowu Happichowu, s plómjenjow, fotraž pak, lědom wukħowana, se ſtrōželi hwoje žiwenje wudħcha.

* Na Nomych Hebridskikh kupach, s ranja Alwstralleſteje leżażi, je ſańdżem mħkaz ſbexx wudħril. Domorodni jenu němſu liddž nadpadżechu, wħiċċi bělch ſkōnżowachu a iċċħirjoch domorodniči na żadlaue waſħinje ſarēſachu, fotrūż potom na brijoh ſeżraħu. Němſka wójnska liddž „Ssokol“ je wupóżħana, so by ſbexkarjow khostala.

* Wulke powodženje je měſtina Ģittiri, Bonarva, Boja, Vorore, Nuraminis a druhe na kupyje Sardiniji pōčiżjelo, a někotrych ludži je tam Boże njejedro ſarashlo.

* Inženieur a elektrikar August Bianchi, kiż nějelche pola firmy Taddaj w Romje ſastojnſtvo, pužowasche 3. oktobra w hwojim powolanju do Aquila. Wón we wosu 2. lažu ūbedżesche. W Teriniu tón wós wot cžaha do Ancona wotpīnħu a jón t spēchħnemu cžahej do Aquile pschipinħu. Krótko psched cžahowym wotjedženjom s Terija jedyn dotal njeħnat cžewjek do jeho wosa ūtapi. Hdżż na Antrodorskim ſastanisħeżu ſarjadrif do wosa pohlada, wón w nim jenož inženieruwe cželo s wulkej wukħbtej rann na hlowje namaka. Pola cžela leżesche mordarjowy falacż a pjenježniza ſakħteħo, w fotrejż bě jenož něħħto mało drobnijch pjenjes. Ħażiżnik s rjeċażom a druhe wjele hōdne wézji běchu so w drasże wostajile. Tola pak měnja, so je so rubjeżne mordarſtvo ſtaħo, pschetoż Bianchi bě někotre ſta litow pschi ſebi mēl, fotrejż pschi nim njenamakħu. Sswiħba ſkōnżowaneħ - jeho 80-lętnu nan je wuħlużen offiżer - pak měni, so je so mordarſtvo s wjeċiżiwoſču ſtaħo. Wobħiċċi wħiċċi ſakħħad, so mjeniżiż psched krótkim cžaħom někotfi Taddejovi dželacżerjo s džela puschżili, fotiż běchu Bianħej hroshli, so budża so nad nim wječiżiż. Bianchi bě w Romje jara ūtapi, dokelž nějelche pola firmy Taddej, kiż je w Štalskej tak ūlawa, każ Siemens a Halske w Němzach, wažne ſastojnſtvo. Wón bě we wħiċċi italijski měſtach elektriſke rošħwetlenje ſalożiż.

* (Semjerrženje) Šatħżenju pōidżelu fu w Božniji a po-łodniſħej Throlleſtej kħlyne ſemierženje ſaqżuli.

* Satraſħiñi wiċċor někotre dny pospochi na brjohach Aħwiskeho morja ſakħadżeshe. Pola Kercja-Genkala je so 14 liddż w podnurilo a 120 wobħob w nim so fatepił. Mnoge cžela je morja wuplawni. Też s Anapa a Tamana powiessje wo ūħbijskij liddżach a čłowiękach pschilħadżea.

* Dweju konjow a wós kranyl je jedyn nješnath paduch w Ebersbachu. Sapschah tamnišchemu wósniku Izraeli fluscha. Izraelow pohonč, kotryž bě s tymle sapschahom po kamjenje jěl, bě na dompuču do tak injenowaneje palečneje saštupil, so by ſebi tam zigaru kupil. Hdyž bórſy po tym s kheze ſtupi, běchu ſo konjej a wós ſhublđ.

* (Schtyri džeczi ſo ſaſypgle.) W jenej pěſnej jamje w Lemkendorfje ſu ho njedželu ſchtyri džeczi, kotrež ſebi tam hraſtach, ſaſypgle. Jenož dwě ſamóžeschtej ſo wſchě možy napinawſchi ſ pěſka mudiobycz, dwaj hólzaj pak, jedyn ſydomlětny a druhí dwanaczelētny, kynaj ratarja Wilkena, ſo w pěſku ſaduſyſchtaj.

* (Hlowu ſebi roſraſył.) Šsyn jeneho korečmarja w Brombachu na želesniſy jědžo ſ wosowym wóknem won hladasche, ſo by mudiča, hac̄ w Brombachu jeho nanovu ſapschah na njeho čzaka. Dokelž bě ſo pschejara wukhiſił, won tak mózniſe ſ hlowu wo ſtolp tamniſcheho moſta vrjeſny, ſo ho jemu noſ roſraſy. Njebožowny hnydom wumrje.

* W Riežawje pola Ryčbacha je ſo wobzarujuwne njebože ſtało. Tſilétné a dwéletné džeczo ſo po jſtwje wokolo honjeſchtej, njes tym ſo mjeſeſte jeju wothladařka ſe ſchatami dželac̄, czehož dla bě ſebi wanju warjazeje wody pſchihotowała. W tym wokomiku ſo wjetſche džeczo do injeniſcheho tak njebožowne ſaběža, ſo to do teho kropa padže. Wežera je ſle woparjene džeczo wumrje.

* Šſrudna lubowanza je ſo ſobotu na Grobbeerenskej dróſh 94 w Barlinje ſkončila. Tam pola ſwojeje woženjeneje ſotri 23 lětna ſchwadloža Lina Schnizerjez bydlesche. Ta bě ſo pſched poldra lětom na rejach ſe 37 lětnym pjeſkarjom, Rudolfom Gerthom, ſeſnala. Se ſefnac̄a bliſke lubkowanje naſta, ſiž hjes ſežhwkom njevoſta. Gerth pſched tſjomi měſazami Barlin wopuſteži a ſaloži na Žüterbogſkim tſelnishezu ſamžnu pjeſatnu. Jego lubka, ſiž wěſtemu podawkej napscheczo hladasche, jemu 5 ſapiſanthch liſtow, jedyn ſa druhim póžla, na kotrež pak žaneho wotmolvjenja njedosta. Hdyž mjeſeſte nětko ſobotu jeje ſotra w kuchini dželac̄, njebožowna do widliſhezow paduň a morwe džeczo porodži. Čekar czeſko czeſepjaz mac̄ do hojernje póžla. Tam wona hido ſa hodžiinn wumrje. Nětko ſo wukopa, ſo bě ſebi ſ jědom ſawdała. Žed bě tež džeczo do naroda moril. Kaž ſu jemni ludžo hakle nětko naſhonili, je Gerth w tym ſamym čaſku ſchtyri lubkowanja měl.

* Wo hróſbnej wěžy ſ Chingſkeho wokrjeſa w Württembergſkej pižaja. Wot někotrych lět ſo njes ludom powjedasche, ſo je zyhelnik Walter w Nowej Wýkij wotczerja Oſa ſ Rötterackera w ſwojej zyhelnic̄i ſpalil. Šſudniſtwo je nětko tu wěž pſchepytalo, na čzoz ſu Oſowu džowku a jeho wobſtaru žonu ſajeli a do jaſtwa wotwiedli. Kaž ſo powjeda, ſtej džowka a mac̄ Oſa ſlónzowalej a jeho czeſlo w nožy do zyhelnic̄e donjeſlej, hdyž ſtej jo ſpalilej.

* (Czertowſki wotpohlad.) Mandželsku a džowku ſlónika Franzu w Obersteinje ſu ſajeli, dokuž na njej tufaja, ſo ſtej chyzej mandželskeho a nana ſlónzowac̄. Franz wjeczor wſchědnie ſchaltu kheſeje pjeſeſte. Tón ſo tež 4. oktobra ſa njeho pſchihotowasche a ſo jed do njeho ſměſcha. Dokelž w nožy Franzowu wnučk wuzczi, jemu won ſi ſměrowanju kheſej piež da, na čzoz džeczo ſa kročki čaſh wumrje.

* Spodžiwna jata ſo tele dny do khostańne do Delitscha dowjedže. Wonaj je rubježna mordačka Matthesowa, kotrež ſu ſi khostańni na čzaſ ſiwijenja ſaſudžili. ſaſudžena pak wo wobhnađenje njerodži, ale ſebi žada, ſo bytlu ju wotprawili.

* Polkadrnik Młodoboleſlawſkeje měſchęzanskeje polkadrniſy w Čechach, Wilt rěčazy, je 107,000 ſchěznaſow pſchekſhiwiwſchi do Ameriki czeſkyl. Žebanſtwo je ſo hale wukopalo, hdyž bě Wilt na dleſchi čzaſ dowoleñu doſtal.

* Na ſrudne wachnje je w Grünthalu pola Liberza (Reichenberga) 12 lětna ſchulſka holza Hana Hanka ſiwijenje ſhubila. Wonaj ſaſudženu njedželu ſe jſtvy ſmječeje njeſeſte. Njeſ nimi bě tež groczany kjeſch ſi jeneho stareho pſchedeſeſchnika. Hdyž bě holza leđoma ſe jſtvy ſtupila, ju mac̄ wołac̄ ſlýſhеſte. Holza bě ſebi ſi njewobhlađniwoſcžu kjeſch ſak hukoto do wóčka ſakolbla, ſo běchu ſo moſhy ſranile. Mac̄ kjeſch ſučzeſte, na čzoz ſo holza na ſemju ſwjeſte a wědomoſcž ſhubi.

* (Dve ſobzi do ſo ſraſyłej.) ſ Ostende 12. oktobra pižaja: W minjenej nožy ſtorči w kanale la Manche belgiſka pofina ſobzi „Prinzeſha Žoſefina“ do jeneje, kaž měnja, amerikanſkeje třiſeſlateje ſobze ſtorči. „Prinzeſha Žoſefina“ bu czeſko wobichlodžena. Kaž je ſo tamnej ſobzi jeſchlo, njeje ſnate. Na wobichlodženej ſobzi njes pažažerami wulke ſaſtrženje ſnjeſeſte. Wonaj bě ſo na poldra hodžinu ſakomdžila.

* (Rapacža mac̄.) Dželacžerku Beerowu, kotrež bě w jenym ſeſtu pola Verahauſena ſwoje tſilétné džeczo ſadajila a jo potom do jeneho hata čiſbla, je Ambergſki ſawniſki ſuđ ſi khostańni na 13 lět ſaſudžil.

* (Baron jako bandita.) ſ Palerma pižaja: Wežera ſu w Canalongo ſle wuwołaneho barona ſocnova ſajeli, ſiž ſe pſched někotrym čzaſom jeneho wósnika na dróſh nadpadnyl a jemu 800 ſirov rubil. Bandita, ſiž bě zpílu krajinu wuſtržowala, veſte, hdyž jeho ſajachu, hac̄ na ſubj wobrónjeny.

* W Zottelfedtu je ſo na tamniſchim kuble holk ſe ſchtyrimi ſchidlam i a ſe ſchtyrimi nohami narodžil. Holk je ſtrowy.

* (Satraschyn pucž do Klondyke.) Slotopytarjo, ſiž ſu ſo ſ Klondyke do Vancouvera wróčili, ſi hróſbnymi barbam ſatraschyncez wopiszija, ſiž na pucžu pſches britiſtu krajinu Aſherſi knježi. Wón je ſtraſchyn a nimale njeſchewiomny. Tich mało ſi tych, ſiž ſebi jón wuſwola, ſwoj wotylnjeny kónz dozpi. Wot Haſeltona hac̄ do Glenory je pucž ſi čzlowiſkimi a konjazymi čzelaſti pſchitky a ſi kruchami pucžowarſkeho čzapora ſaraczeny. Na ſichtomach pſchi pucžu ſu wſchelake napřima na pſchillad: „Ja mu. Bóh chył wam ſobupučowarſam pomhać.“ „Tudy wſmi ſwoju poſkledniu jědž ſi ſebi.“ „Dale je čiſta hela.“ W ležach ſu Inianojo wjele koſčowzow čzlowjetow namakali, ſiž ſu hlodu wumrje.

Wuſhudženja.

Ahoſtańska komora. Mandželska dželacžerja Krenza w Věžy Moſlizach bě 12. juliia dopołnja žahly popjel w jenej ſobeli pod kólnju ſwojeho doma ſtajila. Šobjel bě ſo ſapalila, a woheń bě ſo na kólnju wupſchestrél. Dokelž ſo wohnja ſi čzaſom dohlađachu, ſo poradži, jo w naſtaču poduſhycz. Dla lohkomyſlneho ſamſchrijenja Krenzowu ſi 5 hriwnam pjenjeſneje poſutu ſaſudžichu. Fabrikski dželacžer ſ. Exner, kotrež w Hajnicžanskej fabriji dželasche, bě dželacžerjej ſkrabnerej we Wulſich ſebzecazach bydlažemu, ſe ſamknjeneje ſchimje 10 hriwnow kranyl. Kſchinu bě Exner na to waſchnje wožinil, ſo bě ſchrubiki ſchenérów wuſwerczał. Wobſtorženeho ſi jaſtu na 4 měſazhy ſaſudžichu.

Pižar Albinu ſi Budyschyna je njeſlepſchomny jebat. Hijo wospjet dla pſchekſhiwjenjow a falschowanjow khostany, bě wón, hdyž bě pola ſawęſceñſkeho inspektora Scholtu tu dželal, ſebi ſi ſranjenjom premijowych kwiſtunkow pjenjeſy wobſtaral. Tego dotalnemu khostanju, 3½ lěta khostańnie wučinjazemu, teho dla 1½ lěta khostańnie a 100 hriwnow pjenjeſneje poſutu pſchidachu.

Sa naſh herbiſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 46,948 hr. 98 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Wicžas we Wróthlawju	3 = — =
Pónđelnizy: Sa Róženžnu, Janowu a Ržihowu	
dopóhnu ſi pohlađnjencžkom 1 hr., woſlabnjeny	
koležowat 15 np., wowežerjo 1 hr. 70 np.,	
ſoliſtej 50 np., piſfarjo 70 np. = ...	
W „Pomhaj Bóh“ čiſlo 41 lěta 1898 hijo	
kwitowane:	

3. G. 1 hr., B. E. (2. pſchinoſch ſi 100 hr.)	
1 hr., S. A. (thýženžy) 20 np., na Linakez	
čeſtňnym kwaſu we Wulſich ſežarach 7 hr.	
D. W. 80 np., P. w Z. 50 np., M. A. 50 np.,	
na poſkledzenju finanzeſneje komiſije 6 hr. 20 np.,	
pſches braſchku Schenka w Budyschinku 1. na	
Granicez kwaſu w Klukſchu 4 hr. 25 np.,	
2. na kwaſu knjeſa wučjerja Lódnja 20 hr.	
35 np. = ...	
41 = 80 =	

W „Katholíſkim Pózle“ čiſlo 41 lěta 1898 hijo	
kwitowane:	
Radwořſka platowa komiſija 1 hr.; D. K. P.	
14 np.; Ralbičanska Bježada 1 hr. 7 np.;	
Delanská patentna komiſija (vyba ſa ſamknjentym	
durjemi atd.) 80 np. + 1 hr. 60 np.; starý	
a mlody čiſki . . . 50 np.; njejenowanym	
ſi Budyschina 1 hr. = ...	
6 = 11 =	

Hromadže: 47,003 hr. 94 np.

S džakom kwituje

ſarjadniſtwo „Macžiž ſerbiſkeje“.

Pondželu a wutoru, 17. a 18. octobra 1898, ſo pola podpiſaneho hamtskeho žudniſtwa dla ežiſezenja dželańſkih ſtow jenož muſne węžy wobſtaraja.

W Budyschinje, 1. octobra 1898.

Æralowske hamtske žudniſtvo.

W ſast. Arnold.

Kühne.

Lany wolij

ſtajne ežerſty, tež ſa wifowarjow, porucza Thomas w Darinſtej wolenzy.

Na ſaſkopſchedawarjow mamoj dželbu ežiſteho mlečeho ſaffrana we wjetſtich a mjeniſtich paſtežlach tu njo na pſchedan.

Bratři Měrſchej naſzled. pſchi ſitných vifach 30,

Strauch & Kolde, na famientnej haſzy 3, dalokorečak 81.

Woprawodžity holandski

fakao

najlepſchju družinu ſhvěta, placíſny hόdno porucza

Gustav Küttner

10 na herbſtej haſzy 10.

Zenička pſchedawarjna ſa Budyschin a woſolnoſc̄.

Klavér, derje džeržany, ma na pſchedan wucžer Nybał w Kchwacžizach.

Kedžbu!

Kόždu dželbu ržaných wollepov (ſ zypami mlečených) kupuju a ſa 1200 puntov 18 hr. 50 np. placžu.

Ernst Wader

na horčekſtej haſzy 2.

Měodschu klužobnu holzu hόydom abo k 1. januarej pſchi dobrej mſdže pyta pſchekupzowa Glienowa pſchi drjewových vifach ežo. 4.

Dweju ſtróbeju ſapſchaharjow hόydom pyta Šarēčanſki knježi dwór.

Hόydom a k nowemu ſetu kučaſki, ſtrivne a klužobne holzy, pěſtonicze, hospoſy, doſti, klužobne a hródzne džowki a tajke k ſwiniom, pohōnčow, gramtischtrow, wotrožkow, ſrénkow, rblnych pohōnčow, tſecžakow a woſazych do tudomnych a Draždžanskich ſtron pyta pſchistajerka Schmidtova w Budyschinje na ſukelnſtej haſzy 24 po 1 ſkodže.

Sylna klužobna holza, koſraž ma džecži lubo, ſo pſchi 40 tol. mſdy k 1. nov. do Budyschinia pyta. Dalshe je ſhonič we wudawarji „Sſerb. Nowin“.

Kedžbu!

Na pſchedstejazej termuſchi ſwoje rjane howjaze, cželaze a kwiňaze mjaſzo, kaž tež wſchelake družinu dobrej woſolazy porucžam.

Jan Fähla, rěſnik we Lusču pola Nježwacžidla.

Maschinski wolij,

Koprowy vitriol ſ načinjenju pſchenýj jora tunjo porucza

Germania-drogownja

dr. Roebera

ſ napſchecža winoweje kieže.

Najlepſihi

ſaffran

ſ pječenju tytanow podawa nětko

Carl Noaek

na ſitnej haſzy.

Sigary.

Wſchelake ſbytki 5 np., 4 np. a 3 np. zigarov pſchedawam, tak doſloho hačz ſklad dožaha,

3 ſchtuk po 10 np.,

10 ſchtuk = 30 =

25 = = 70 =

100 = = 2 mř. 75 np.

H. Kunack naklédnik na bohatej haſzy 8.

Num,

arak,

kognak,

punſchowe eſſenzy, wſchelate tukrajne a wukrajne

blidowe likéry

w derje wuležaných družinach a w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttner

w Budyschinje

10 na herbſtej haſzy 10,

woſzebita pſchedawarjna

ſa wina a delikatessy.

Swoj bohacze ſrijadowany ſklad

z i g a r o w

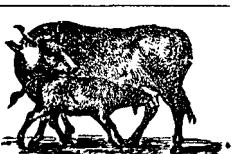
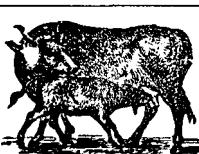
100 ſchtuk hižo po 2 hr. 40 np. ſnjeſam furjeram naležne porucza

Bruno Halke

na ſwontownej lawſtej haſzy 9.

A. Poppe

ua Mužakovſtej droſy 4 ſkujuje kόždu dželbu kowaneho a lateho ſeleſa, hadreſtežow, koſežow, paſpjery, zynka atd.

Psche položenie pſchedawarjne.

So ſym ſwoju optiku pſchedawarjnu do róžknych khlamow pod radnej khežu pſchi hlavnym torhoſtežu pſchepoložil, ſ tutym napjodwoſniſcho k wjedženju dawam.

S pocžesčowanjom

Khorla Scholta, optikus.

Pschedewſacže hoſčenja a khlamařuſe.

Ežesčenym ſſerbam w Hodžiju a woſolnoſc̄i dowolam ſebi najpodwoſniſcho k wjedženju dacž, ſo ſym dotalnyj Kummer erž hoſčenž ſ khlamařenju kupil. Budu ſo prozowacž, wſchitkim, koſiž mie ſ wopjtom pocžesča, ſ hόdnej tworu, kaž tež ſe hόdnej jědžu a dobrým piežom požlužecž.

S pocžesčowanjom

Ernst Wobad.

Kedžbu!

Ežesčenym ſſerbam w Budyschinje a woſolnoſc̄i najpodwoſniſcho k wjedženju dawam, ſo ſym dženža hoſpodařtvo hoſčenja

„Wettinskeho dwora“

tu na famientnej haſzy ežiſlo 9 pſchedewſal. Sa dowěrjenje, mi w mojej předawſtej ſtegaraziſ ſpožecene, ſo wutrobiuje džakujo, dowolam ſebi prohycž, ſo by ſo tež moje nowe pſchedewſacže dobročiſje podpjeralo. Lubjo, ſo budu ſ najlepſchej jědžu a piežom ſedžliwie požlužowacž, porucžam ſo

S pocžesčowanjom

Jan Urban

w hoſčenju „Wettinskeho dwora“.

Moje wobydlenje a pſchedawarjna

namakaju ſo wot 1. octobra na bohatej haſzy 11 w domje klampnařki Dominkowej.

Ša dotalne derjemienjenje ſo rjenje džakujo, prosču mi jo tež dale ſakhowacž.

S pocžesčowanjom

Hermann Müller, čapkar (mezar).

„Piwny hród“ w Budyschinje

na hospitalſkej haſzy

Ežesčenym ſſerbam ſwoje dobre čeſke piwo ſe ſlankowa, kaž tež ſwoje wubjerne jědže porucža.

S pocžesčowanjom

H. Rachlowz, hoſčenjar.

(Pola mje ſo herbſki rěči.)

A. Uhligowz wuſtar ſa naturske hojenje w Budyschinje pſchi nowych hrjebjach 3.

Ežesčenym ſſerbam ſo k wjedženju dawa, ſo je wot netka tež nježelu wot ranja hačz do pſchipoldnja, tola niz w hodžinach Božej klužby, wuſtar wotewrjeny a ſo ſo tam rada wo wſchech khoroszczach dawa.

Dželaczerjow

na nowotwar knježeho hoſčenja w Draždžiju hόydom pſchi wulſke mſdže pytam. Sſo samolovicž na Pauliſkej droſy 31 po 1 ſkodže.

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokolność

změje jutře popołdnju w 5 hodź. swoje měsačne posedzenie, k kotremuž je nam k. wučeř Beyer z Bolbore zajimawy przednošk dobrociwje přilubił. Přeprośujemy na njo sobustawy, Serbow a Serbowki wutrobnje. **Předsydstwo.**

Východní ratařské škuli w Budyschinje

a východní ratařské škuli, s njej sjenoczenej, so šmíski semester wutoru 18. oktobra 1898 započnje. Východní sedjenja sa wobej škultej wodželeni východníma a všechno dalsche wukasa direktor J. B. Brugger.

Dvaj stajnaj ležnaj dželaczerzej do trajneho džela so hnydom pvtataj. Mysda so po mfdowym wobliczenju Budyskeje radhy dawa. Sso samolwicž pola revěrského hajnika Hoffmanna w Koprczanskej hajnkowni pola Žornožky.

Sa shlamarjow!

3 nowe petrolejowe měřenjske apparaty ma tunjo na pschedan Otto Schulz na bohaté hafy 10.

Dobre čorne kufno k pjeslej je ležo wostal. Wotewacž pola Wylema Kutschki východním mjażowym torhochcžu.

Nowaj žonjazaj ložnichaj staj wjele niže kúpneje placzishy na pschedan na swonkownej lawskiej hafy 22 po 1 schodze.

Služobne holzy, klužobne a hródne džowki, wotrocžkow, křenkov, tsečakow a hospošy na wýhy pyta **Rynastowa** na khidarskej hafy (Siebergasse) 3.

Hnydom a k nowemu létu wotrocžkom, džowki, pohoncžom, klužobne džowki a tajke k hwinjom, dželaczerjow k pschekupzam a domjažych pacholom, řerbku pěštońcu hnydom do swonkownych stron pyta **A. Sauerla** na seminarkej hafy 17.

Wužobniška

k jutram pyta krawski mištr H. Wenk na hospic hafy 29 po 2 schodomaj.

Dželaczerjow k riežu a wukopaniu východní 2—3 ml. dnjowejce mdy a žony východní 10 np. hodžinskeje mdy hnydom pyta

hrabinske Einsiedelske revěrské a schtomowine zarjadnistwo w Lipiczu a Minakale.

Najrjedlische a najkruczische **schkórnje do džela** por po 8 ml., dolše po 12—14 ml. porucza

H. Zawnik

sa nowy Maczieżny dom so pyta. Wobyldeňje je darmo; sa to maja so domjaze džela a rjad w domje fastaracž. Dalsche je shonicz we wudawańi „Sserbskich Nowin“ w Maczieżnym domje.

Zwiazek serbskich towarzstw.

Přichodnu srjedu za tydzeń, 26. winowca, popołdnju 1/2 hodź. je w „Liščej jamje“ posedzenie. Na njo přeprośujemy towarzstwowych zastupjerow a wšech za našu należnosć so zajimowacych Serbow.

Nakhwilne zarjadnistwo.

Kwaſny wěncz̄k a sbožopschecze

czeſznemu nawožení

Janej Kobani w Brēshyne

a jeho czeſnej njewjeſcze

Theresiji Linakez s Butojnij

k wěrowanskemu dniej 16. oktobra 1898.

Hlōš. Kaž rjenje hwečzi sernicžka.

Ač lubaj ſebi klubjenaj,

Hdyž ſtaj ſej ružy ſawdaloj,

Sso ſienoczicž pſched Bohem,

Hdyž ſa naš naſtač budžeja

Tež wažne wołomilnenja

Pſched Božim hnadmym ſiolum,

Gſlubh lube,

Wamoj ſwiate, Bohu date,

Stač ſo ſměju,

K temu wamaj ſvoje pſcheju.

Dny ſbožownego mandželſtwa,

Kiž Boh we ſwojej ružy ma,

To ſu te róże rjane,

Kiž dženš wot ſwiatoh' woltaria

Sa pſchichod waju mandželſtwa

Wot wutroby ſu ſlane,

Tak ſo by ſo

Waju ſvoje ſaž te róže

Pſchihoralo,

Węčnje východni ſawostalo.

Tak, Ježu, namaj přeby dži

U žohnuj waju w mandželſtvi

Wot ſpočatka hač k lónzu,

So tež tam junu pſchihetaj

Na dokonjanchoh' ſvoja raj,

Haj k njeſachodnom' ſlónzu,

Kanaana

Domowinj njech móz ſezini,

So po čažu

Bubžetaj tež ſ nim na ūwažu.

Waju dobry pſcheczel.

Džak.

Sso wróčwski wot rowa naſcheho horzolubowanego ſyna a bratra **Jana Hermanna Scholty**, kotehož je Boh luby ſenjes po ſwojej njeſuſledzomnej radze w 15. řežce jeho živjenja k ſebi do węčnosće wotwolał, ſa wſchitne wopofaſma luboſče a dželbracža pſchi pſchewodženju k poſlednjemu wotpočinjeſi, ſa bohatu křekowu pſchu, ſnejſej diafonej Sarjenkej ſa troſtapholne předowanje a ſnejſej ſantorej Kaplerzej ſa rjane ſpěwanje ſwoj najhlubſho ſažutu wutrobný džak prajimy.

w Czichonzech, 12. oktobra 1898.

Huboſrudžena Scholcž ſwójba.

(K temu čiſli dwě pſchilosy.)

Pischiloha f čížku 42 Serbskich Nowin.

Sobotu 15. oktobra 1898.

Placíšny rěšneho slotu na Draždánských slótnych vikach
10. oktobra 1898.

Placíšny po zentnarju a hrivnách.

Slótné družiny a wošnamjenjenje.		Žiwa	Rěšna
		waha.	waha.
W o l y:		hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene, najwjetscheje rěšneje hódnoscze hac̄z do 6 let	36—38	65—68	
awstrijske	36—39	65—70	
2. mlode, mjaſne, niewuformjene, — starše wuformjene	33—35	62—64	
3. krenjo pizowane mlode, derje pizowane starše	30—32	57—61	
4. hnadne pizowane kóždeje staroby	—	54	
Z a l o j z y a t r u w y:			
1. polnomjazne, wuformjene jalozjy, najwjetscheje rěšneje hódnoscze	33—35	61—64	
2. polnomjazne, wuformjene truwy, najwjetscheje rěšneje hódnoscze hac̄z do 7 let	30—32	56—60	
3. starše, wuformjene truwy a hnadne wuwite mlódsche truwy a jalozjy	27—29	52—55	
4. krenjo pizowane truwy a jalozjy	—	50	
5. hnadne pizowane truwy a jalozjy	—	47	
B y t i :			
1. polnomjazne, najwjetscheje rěšneje hódnoscze	33—36	60—63	
awstrijske	—	—	
2. krenjo pizowane, mlódsche a derje pizowane starše	30—32	56—59	
3. hnadne pizowane	—	53	
G į e l a t a :			
1. najlepše s mlokem wuformjene abo najlepše wot žyza	47—49	73—78	
2. krenje formjene abo tež dobre wot žyza	—	68—72	
S w i n j e :			
1. polnomjazne lēpsich rachow a jich střijenjow w starobje hac̄z do 1 1/4 leta	49—50	62—63	
2. mjaſne	47—48	60—61	
3. hnadne wuwite, tež ranž a kundrož	44—46	57—59	

Placíšna žitow a produktow.

Žitowý doros w Budyschinje: 2882 měchow.	W Budyschinje		W Lubiju		
	wot	hac̄z	wot	hac̄z	
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.	
Pščeniza	běla	8 83	9 18	8 47	8 82
	žolta	8 35	8 65	8 6	8 53
Pščenizmen		6 88	7 19	6 88	7 19
Borš		7 —	7 14	6 50	7 25
Hrôch	50 kilogr.	6 50	6 80	6 20	6 40
Voda		9 —	11 12	9 50	10 50
Zahly		7 78	8 33	7 50	8 50
Pejduscha		13 —	15 —	11 —	13 —
Berný		15 —	16 —	14 —	15 —
Butra	1 kilogr.	1 60	2 —	1 50	2 —
Pščenicznia muka 50		2 20	2 40	1 90	2 20
Mjana muka 50		8 50	19 —	— —	— —
Sýno 50		8 50	13 —	— —	— —
Sáloma 600		2 60	2 80	2 20	2 60
Brožata 1080 schtula, schtula		16 —	18 —	15 —	18 —
Pščenicznie wotrubu		10 —	22 —	— —	— —
Mjane wotrubu	50 kilogr.	— —	4 75	— —	— —
Pščeniczný grís		— —	5 50	— —	— —
Mjany grís		— —	5 60	— —	— —
		6 —	— —	— —	— —

W Budyschinje placíšne: kóžz pščeniza (běla) po 170 puntach 15 hr. 1 np. hac̄z 15 hr. 60 np., žolta 14 hr. 19 np. hac̄z 14 hr. 70 np., kóžz roží po 160 puntach 11 hr. — np. hac̄z 11 hr. 50 np., kóžz jecžmjenja po 140 puntach 9 hr. 80 np. hac̄z 9 hr. 99 np.

Na Wursh w Budyschinje pščeniza (běla) wot 8 hr. 53 np. hac̄z 8 hr. 97 np., pščeniza (žolta) wot 8 hr. 38 np. hac̄z 8 hr. 68 np., rožla wot 7 hr. 19 np. hac̄z 7 hr. 50 np., jecžmjenja wot 7 hr. — np. hac̄z 7 hr. 50 np., wotw wot 6 hr. 40 np. hac̄z 6 hr. 60 np.

Wjedro w Londonje 14. oktobra: Pomroczenie.

Cyrkwinske powjesce.

W Michalskej zyrkti směje 18. njedželu po ſwiatnej Trojizy rano w 7 hodž. diałonus Sarjent ſerbſtu ſpovednemu ręč, 1/29 hodžin farat Ráda ſerbſte a w 10 hodž. němske předowanje.

K česni:

W Michalskej zyrkti: Pawol Marx, njemandž. ſ. we Wurzach. — Martha Vinna, Pawola Gustava Libšte, wobydlerja a ſamfarja w Dobruschi, dž. —

Alfred Willy Marx, Ernsta Augusta Grosche, wobydlerja a fabrikarja w Bobolzach, ſ. — Lena Frida, Vjedricha Gustava Arnolda, wobydlerja a fabrikarja na Židowje, dž. — Maria Martha, Jana Augusta Reiniga, wobydlerja a fabrikarja na Židowje, dž. — Martha Selma, njemandž. dž. na Židowje. — Hedwiga Olga, Maja Vogta, wobydlerja a dželacjerja w Dobruschi, ſ. — Johana a Martha, Ernsta Gruhla, korežmarja w Novych Bobolzach, dwójniſkej dž.

W katholskej zyrkti: Erna Charlotta, Emila Richarda Donatha, ſebwebla, dž. — Pawol, Khorle Huchmanna, fabrikſkeho dželacjerja, ſ.

Zemrječi:

Džen 7. oktobra: Pawol Waltat, Jana Bohumila Michaela, mačinista w Tjelanach, ſ. 2 m. 3 d. — Ota, Jana Vale, wobydlerja a pohoneža na Židowje, 1 m. 25 d. — 8. Martha Vinna, Pawola Gustava Libšte, wobydlerja a ſamfarja w Dobruschi, dž. 2 d. — 9. Jan Hermann Scholt, hospodaři ſpomozní ſ Cížhoň, 14 l. 4 m. 6 d. († w měscežanskej hojetni). — Hendrich Bohunér Wefer, živnoſežet a kowatski mischr w Małkczach, 63 l. 7 d. — Hanřík Hohlfeld, krawz se Židowa, 69 l. 6 m. 21 d. († w Maleczach). — 10. Hana Augusta, Jana Augusta Wjenti, wobydlerja a zyhelnika na Židowje, dž. 2 l. 4 m. 2 d.

Zyrlwinski powjesce f Budeſtez.

19. njedželu po ſwiatnej Trojizy směje farat Mrošak rano 1/28 hodžin ſerbſtu ſpovedně, 1/29 hodžin ſerbſte a 1/11 hodž němske předowanje.

Jabluka,

kotrež móža tſchážene byčz, tola ſrat a čerſtve, kóždu dželbu ſa hotove pjenjesh zentnat po 2 hr. kupujetaj

dr. Hermann a dr. Wegke

w hornjoluziskej hadtkocžerni
w Budyschinje, pſchi kralovskim valu čížlo 10.

Čerſtwh paleny

twarzki a rólny ſalk

w ſivotních ſalkownjach w Niſlej a Kunnersdorſje porucža firma G. Plümede w Niſlej.

Zeničke pſchedawanie ſa Budyschin a wotolnosć ma knies E. Voč w Budyschinje na hornežetſkej haſh 43.

Wubjerny mjedowý ſyruv punt po 24 np., wubjerny zotkowy ſyruv punt po 18 np. porucža

Carl Noack na žitnej haſh.

K saniczenju pólnych myſchow
porucžam:

*fossforowe pille,
*ſtrychninowu pſchenizu,
*ſachharinoſtrychninowu wotw, myſchazh bazillus.

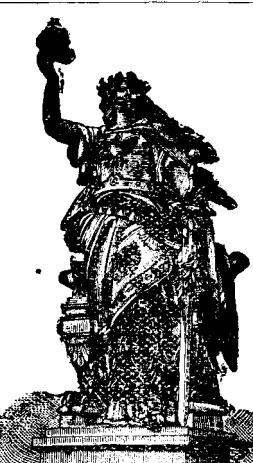
Germania-drogownja
dr. Roeber.

Pſchispomnjenje: Žedny, ſ * wuſnamjenjenje, ſo jenož na dovolenſke woſiſma, wot polizije abo gmejnſkeho pſchedejicžerja wustajene, pſchepodawaju.

We wudawatni „Serb. Nowin“ je doſtač ſa 4 hrivny

Rěčnica serbskeje rěče.

Spisal Jurij Kral, kaplan w Draždananach.

Hermann Kulisch w Budyschinje,

woszebita pschedawařna sa papjelu a kontorsku potrebu, alzidenzowa cziszczenja a kartonazowa fabrika, dowola ſebi ſwojim čeſczenym wotebjerajam wosjewicž, jo je ſwoju pschedawařnu a dželařnu do ſwojich ſamſnych pschedawařskich fabriſtich rumow
na hofeji haſtu
blisko noweho poſta a hóležazeje měſchčanskeje ſchule pschepolložil, a proſhi wo dalsche pschikhilne derjeměnjenje.

Pawoł Giebner,
winownja
w Budyschinje
na bohatej haſtu 18,
i nutſkodom i theatrowej haſtu,
porucža
ſwoje němske a ukrainie

czerwjenie a běle

Wina
a lekarſke
wina,
jako:

portske wino,
sherryske wino,
malagaske wino,
madeiraske wino,
tokayske wino
atd.

Dale

ſchampanske wino,
rum, aral, cognac,
punſchowe eſenzy
atd.

Pschedawanje po jenotliwym a roſezlanje po zylisnach w kafčechach po 12, 25, 50 a 60 bleſchach a čwizach kafeježku li wulkoscze.

Najwjetschi winowy ſklađ
w Budyschinje.

?

Hdze je dobrý hofej
doſtač?

Pola

hofejoweho
Sachſy
na bohatej haſtu 5.

Maschinne molije

ruſle a amerikanſte
ſa čeſko a lohko ſo čerjaze
maschinny,

zylindrowe molije
w wſchelakich družinach,

konſistentny
maschinſki tuk,

wolij ſa ſchijate maschinny
w bleſchach po 30 np. a po waſh
ma pschezo najwjetschi ſklađ a
porucža tunjo

Otto Engert

en gros drogoſe khlamy en détail
na ſnutſtownej lawſkej haſtu 10.
Daloſorečzač 33.

Nowe polnojerje,

rijane tučne ryby,
3 ſchufi po 10 np., mandl po 50 np.,
po kopach a tunach hiſčce wjele
tuſcho porucža

J. T. Glien
pschi drjewowych wiſach 4.

Wolijowe barby

we wſchech ſnatych nuanſach, hny-
dom i barbjeniu hotowe, derje a
tvjerdže ſkhyjaze,

molerſke a murjerſke
barby,

terpentinowij wolij

(němſki a franzowſki),

naſlepſki

lanowolijowy ſirniſ,
jara derje a tvjerdže ſkhyjazy,

jantarjowe laki,

kopalowe laki,

damarſke laki,

želesowe laki,

Kölnski flij, taž tež

murjerſki flij,

drobnu krydu,

gyps,

portlandſki zement,
naſlepſki karboſineum,
barbicze wſcheye družiny,

ſhablony

ſa molerjow a murjerjow
porucža a ma pschezo wulk ſklađ
po najtunischičh placžinach

Emil Mærſch,

drogoſe khlamy

24 na ſamjetnej haſtu 24

ſnapſcheža turnařne.

Rhofej:

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
paleny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamſnej wulfej palerni paleny,
čerſtve družiny, wubjernje ſkodžaze,

woſebitoſež:

Winſle měſchenje punt po 100 np.,

Javaske měſchenje = 160 =

tóžny thdženj ſo vjazy kročz hofej čerſtvy pali.

H. Kunack naslēdnik
na bohatej haſtu 8.

Baleuh hofej,

na ſkodženje ſwědomicze pruhovaný, kupuje ſo
hryh punt hižo po 70 np.,
paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth hofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)
na ſwoktovnej lawſkej haſtu 10.

poſluženje w ſerbſkej ręči.

Oslódke palenzv

liter hižo po 40 np., ſikery liter hižo po 60 np.
porucža Moritz Mærwa pôdla Pétrovſkeje zhrívje.
Destillazija ſnatych dobrých palenzov po starých tunich placžinach.

Schwablowu kikalinnu,
želowu kikalinnu,

w ballonach a po waſh k ratačkim
ſaměram ma ſtajnje na ſklađe po
najtunischičh placžinach

Otto Engert,
en gros drogoſe khlamy en détail.

Najlepſchi
Rizzaski ſedžny

provenſki wolij
(non plus ultra)

wubjernje ſkodžazh je doſtač ſola
Oty Engerta.

Koprowy
vitriol

zyly a tolčený
i načinjenju pscheiný jara tunjo
porucža

Otto Engert,
en gros drogoſe khlamy en détail,
dalokorečzač čížlo 33.

Zokrowy ſyrup
punt po 10, 16 a 20 np. jako

dobru twori porucža

Ernst Glien
pschi žitnych wiſach 48.

Jerje,-

wulfe a tučne po 3, 4 a 5 np.,
mandl po 50 np.,
rijane i marinérowanju porucža

Pawoł Pětschka,
na ſerbſkej haſtu 13.

Baleuh hofej,
punt po 90—100 np.,

amerikanski petrolej
w bleſchach punt po 11 np.,
rijane wulfe tučne

jerje
po 5 np.,

rjevikaty tobak
punt po 28 np. pschedawa

Carl Noack
na žitnej haſtu.

Najlepſchi
lany wolij

w dwórſkeho mlyna w Blawnie
wot něka ſažo ſtajnje čerſtvy
porucža G. Šoba na Židowje.

Ssuscheny polež
pschi wotewſežu 5 puntow punt
po 70 np. porucža

Hermann Kližan na Židowje.

Paleńy thosej

punt hjo po 85 np.
w snatych wubjernych družinach
punt po 100 np. hac̄ 200 np.,
kaž tež wulki sklad

njevaleneho thoseja

punt hjo po 70 np.
porucža

Bruno Halke

na swontownej lawſkej haſy 9.

Plotanske

m a ſ ch i n y,

njedoscehnjene praktiske a jalo
džeržaze wupruhowane,

žimaze maschinj

s najlepſcheho materiala porucža

August Lorenz

w Budětezech.

Nowe

połnojerje

najlepſcheje hōdnoſće po najtuni-
ſich placzisnach,
porucža

Jurij Schwiebus,
predy August Bartlo
na swontownej lawſkej haſy.

Rjeplkojty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družiny tobala w 10 np.,
pakežila, jara dobrý ſchnupowanſi
tobal, bohaty sklad zigarow po
wſchech placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucža

Jurij Schwiebus

(predy August Bartlo)
na swontownej lawſkej haſy 10.

Paleńy thosej

wubjernje ſłodžazj a měchany
punt po 90, 100 a 120 np.
porucža

Ernst Glien

pschi žitnych wifach 44.

Schörzugi s čelazeje kože
porucža po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

Wobraſy

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſachſleň-
zuja a ſ woblikom wobdarja,
domowe zohnowanja a wobraſy,
wěny a ſchrudi k hleborym
kwazam we wulkim wubjerku a
tunich placzisnach pola

Maxa Mütz

na bohatej haſy 11.

Statne papjery, kommunalne požčonki,
ſastawne liſty, induſtrijowe obligazije, akzije
atd. ſ pschihodnymi wuměnjenjemi ſupujetaj a pschedawataj

Schmidt & Gottschalk,

pjenježna banka w Budyschinje pschi miažowym
torhosčežu 14/16.

Winowa pschedawařnja Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na herbskej haſy 10
ſwoje wubjerne naturſtočiſte

wino

w ſnatej dobroſći a placzisnach
porucža.

Wobjebie ſo porucža wožebite
wino ſa krejhudych a čerwjazych
na žoldi, blescha po 1 ml. 60 np.

Karbolineum,

najkmanſchi woli ſ wobělenju a
namasjanju, w woprawnych čwiv-
zach po 2 zentnarjomaj, kaž tež
w mjeniſtich čwizach a po waſh
ma na ſkladze

Oto Engert

en gros drogowe ſhlamy en détail
na ſnatskownej lawſkej haſy 10.
Daloſoręczak čižlo 33.

Wſhé družiny

koruſtow

hamſneho mlečza,
lardamomen,
muſlatowe ſwety,
bely a čerwjeny popjet,
piment,
ſafrań

porucžataj tunjo

Měrſchez bratrow naſlēdnilaj
pschi žitnych wifach 30

Strauch a Kölde

na kamjenitnej haſy 3,
daloſoręczak 81.

Najlepſche nowe połnojerje,

jara dobre a tuežne ryby,
mandl (16 ſchtuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucža

H. Kunack naſlēdn.

na bohatej haſy 8.

Kóždy, kotryž
čhe ſebi dobrý
a tuni čažniſ
ſupicž, abo
kotryž čhe ſebi
jón porſedzieſ
dacž, njech dže
ſa čažniſkarjeſ
Curtej Ženczej
na ſnatskownej
lawſkej haſy 5,
pódlia knjeſa lotteriſkeho kollektéra
Jägera. — Ženczej pschedawa a
poriedža ſa ſwoje dželo ſprawnje
rufuo.

Spěwarſke,

herbsle a němſke, w najnowſich a najwožebniſich čelazokožowych
a jednorých ſwjaſtach w bohatym wubjerku po tunich placzisnach
porucža

Gustav Rämsch,

čnihinjasařnja na bohatej haſy 21.

Czeſhny diplom

Bronjone medaille a czeſhny diplom

III. myto

w Pirne 1891. | w Kölne 1895. | w Dražđanach 1893.

w Chemnitz 1898. I. myto.

Heinrich Mohr,

ſchewſki miſchtr w Budyschinje na ſukelniskej haſy 14
porucža ſwoj wulki ſklad wſchech pomyslnych družinow
mužazjach, žonjazjach a džecjazjach ſtupeñiow a
ſchłorniow po ſnatchich tunich placzisnach.

Kaž je pschipoſnate, po měre wubjernje ſedžaze wobucze ſa
krótki čaž wudželam. Šsyh ſ mejeſzelom a wunamakarjom měrieniſ-
ſich tabellow čižlo 6994 a 100836, ſ ſhēzorſkej patentarjenju ſchfito-
waných.

Zeniczle prawo na dželauje Kriegerowych patentowaných
ſchłorniow ſa Budyschin a wokolnoſczi.

Sa pschipodných čaž ſchłornje ſ korkowej kcomu porucžam.

Turkowſke ſlowki

nowy plód w měchach, ſaſhežlach a po waſh ſu tunjo doſtač ſola

Moriza Mjærwy

pschi miažowym torhosčežu.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

Barbjerňa a chemiſka plotařnja Hendricha Hoppſtoda w Budyschinje

na hauhensteinskej haſy 1

ſo naſymſtemu a ſymſtemu čažej ſ plotařu, rjeđenju a barbjenju
wſcheje drafty najnaležniſcho porucža.

Schtóž čhe ſebi ſa ſymu

ſymſki paletot,

ſymſki mantl,

wobleženje,

tholowy,

hóležaze wobleženje

ſupicž, tón njech ſo na mój wulki ſklad wſchech tutych wězow
fedžbnych čini. Poſkiežam jenož najlepſche w nastupanju
tkaninow a najnowſche w nastupanju mody. S tym, ſo
njetrriebam ani wulki wotnajenſki pjenjes ſaplacžicž, ani wulkich
wudawkow w ſwojim džele nimam, je mi móžno,

po nadpadnje tunich placzisnach

pschedawacž. Kóždy njech ſo ſ poſpym ſchepſtivežci.

Kurt Lehmann

32 na kamjenitnej haſy 32.

Nowe połnojerje

po wſchech placzisnach porucža

Ernst Glien

pschi žitnych wifach 48.

Hollandske jerje

3 ſchtuk po 10 np.,
mandl po 40, 50 a 60 np.

porucža

Ernst Glien

pschi žitnych wifach 44.

Druha pschiloha Ŀ číslu 42 Serbskich Nowin.

Ssobotu 15. oktobra 1898.

Zigary

po wšchich placzisnach, derje wo-
njaze a ho wubjernje zehlaže
porucžataj

bratraj Měršchej na zledu.
pschi žitnich wilach 30,
na lamjentnej haſy 3
Strauch & Kolde.
Daločeczat 31.

Sswoj snath dobrý

palenz

po najtunischich placzisnach
porucžataj

Schischa a Rječka
na swontownej lawskiej haſy.

Zyle tuczne howjase mjaſo
punkt po 50 np.,
ſolbaſu punt po 60 np.,
czerſtwy ſolbaſowy tul po 45 np.,
wuschljeny ſos punt po 45 np.,
polež pschi 5 puntach po 75 np.,
kadlo punt po 65 np.,
kuſchene mjaſo punt po 70 np.

porucža

rěmíz Wagner
na ſeminarſtej droſy.

Hdze ſeje
tónle dobrý
a tuni
e ja kniſt
kupili?

Pola

G. Magera na ſerbſkej haſy 11.

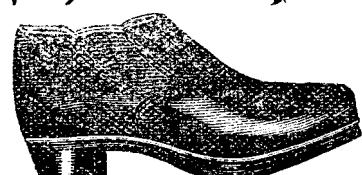
**Zaketh w wſchelakich barbach,
plüsschowe pjesle,
džecza e pjeſle,
trikotowe taillé**

po najtunischich placzisnach porucža

Emma ſwid. Vorwerkowa
pschi hlownym torhoshezu 5.

**Kožane
ſchkorunje**

ſ drjewjanej póduschu,

ſ brunym tolstym filzom wukladzene, tež ſ jenej abo dwemaj spin-
komaj, w kózdej wukſceji jara tunjo porucža

Heinrich Mohr na ſukelskej haſy 14.

**Wulki črijaſy a ſchkorunjaſy ſklađ
A. Knüppelholza naſlēdnika**

na jerjowej haſy čiſlo 11.

Paul Kristeller

na bohatej haſy 29 ſ napschecža hosczenza winowje kicze
porucža ſ naſymſtemu a ſymſtemu czaſej ſwoj jara wulki
ſklađ wſchich jenož pomyslnych družinow trajne dželanjich
dolhich ſchkorunjow, dželaňskich a njedjeljiskich
ſchkorunjow, ſchkoruniežlow, filzowych, ſuknianich
a vielſzowých ſchkorunjow, filzowych ſtupniow a
toſlow, gumijowych črijiow, domjazjich a re-
waňskich ſtupniow,

kaž tež

drjeſjanžo

po čiſeje woſebje tunich placzisnach. — Denički ſklađ
ſwetoſławuńch triumſowých ſchkorunjow, kotrež ſu-
ſi jenym ſtloczenjom wožinicz a ſacžinicz a kotrež ſo
w ſcheroſceji pschecſtajicž hodža. Njech ſo prawje na ſchtem-
pel „Triumph“ kedažbuje, kotrež je na kózdu pódusich ſatlo-
čenjy. Šchkorunje bjes triumſowého ſchtempla ſu njewo-
prawdžite a ujech ſo wotpoſaſa.

Paul Kristeller.

800 hrivnow ſ 1. oktobrej a	Saſazy, kurwoſy,
900 hrivnow ſ 1. januarej je	a wſče družinu džiwimy
na wěſtu hypotheku wupožcjež po najwjetſchich Draždjanſkich	Šhonicz we wudawarri „Sser. placzisnach kupuje Handrij ſsugi
Nowin.“	w Draždjanach, Räcknizstraße 2.

Wotewrjeński nawěštk.

15. oktobra ſzym w Budyschinje
 možebitu pſchedawaniu
 domjaceje
 a kuchińskaje nadoby,
 krótkich a galantrijowych tworow

wotewrili.

Wulke dżelby kopiwschi, je mi móżno, ežeszeńym wotebjera-
 rjam najtniſche placzisny woblicziež. Budu ſo prózowacž, ſebi
 ſ hódnej tworu dowěrjenje ežeszeńych Sserbow dobhež.

Adolf Salberg
 ſ firmu Shorjelski bazar,
 w Budyschinje na bohatęj haſy 29.

S a p i ſ p l a c z i ſ n o w.

Khosejowe ſervizy po 2 mk. 50 np.,
 piwowe ſervizy hižo po 2 mk.,
 likerowe ſervizy po 1 mk. 85.,
 mèjerskie ſervizy po 1 mk. 50 np.,
 ſchleczęane ſchłe po 10 np.,
 wódne a grogowe ſchłenzy po
 10 np.,

wódne ſchłenzy hižo po 8 np.,
 naſtawki po 1 mk. 25 np.,
 menaže po 1 mk. 25 np.,

Naſadzeniſte tuny ſ mòdrym zyblo-
 wym muſtrom hižo po 40 np.,
 złonki a muceńzy ſ zybłowym
 muſtrom po 50 np., bèle 45 np.,
 talerje ſ mòdrym zybł. muſtrom
 po 12 np., bèle po 8 np.,
 ſchalli ſ zybł. muſtrom po 13 np.,
 bèle po 10 np.,

ſchłe ſ módr. zybł. muſtrom po
 15 np., bèle 10 np.

Emailla,
 jenož dobra twora, kózdy fruch-
 do papjery ſawalenyh,
 bowy hižo po 80 np.,
 wopłosowanſte donzy po 1 mk.
 70 np.,

ſchłe hižo po 15 np.,
 mèjerskie ſchłe hižo po 90 np.,
 hornzy hižo po 12 np.,
 nôzne hornzy hižo po 60 np.,
 wódne ſkany po 1 mk 20 np.,
 mlosowe ſarany hižo po 50 np.,
 talerje hižo po 18 np.,
 zeſteſne hornzy po 65 np.,
 zeſteſne pónoje po 75 np.,

blachowe khosejowe mlyny po
 1 mk. 20 np.,
 popjerjowe mlyny po 35 np.,
 khosejowe a złokrowe tysi po 20 np.,
 nože a widliczki, duzent po 2
 mk. 25 nn.

jedzue kizy, britannia, duzent po
 1 mk. 50 np.,
 khosejowe kizy, duzent po 80 np.,
 všci trjebanju niewožornjaſe.

Drjewjane twory.
 Alamory, ſopy po 20 np.,
 ręſansie deſti hižo po 25 np.,
 złonki a muceńzy po 25 np.,
 forjeſkowe ſhamoreczki po 45 np.,
 forjeſkowe etazerki ſe 6 tunami
 po 1 mk. 35 np.,

wuſwetleniſki laſhežil po 25 np.

Glidowe lampy ſ dobrym pałakom
 po 2 mk.,
 wižaze lampy ſ czahadłom a bjes-
 njeho po 3 mk. 50 np.,

Dale porucžam
 w wulkim wubjerku: nippowe
 węzy, albumy, fotografijswe
 wobłuki a albumy, ſchwadliſte
 ſchatulle, wiežue toſche, drastne,
 ſhejče, broſche, narucznizh,
 pierſczenje, ſkłe, ežazniſte
 rječazy, mèchli, zigarowe toſche,
 portemoneje atd.

"Serbske Nowiny" wudawa so kóždu sobotu.
— Stwórlétna předplata we wudawańi 80 np a na němskich postach 1 mk., z přinjenem do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde často płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawětki, kiž maja so we wudawańi "Serbske Now." (na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małego rynčka 10 np. o maja so stwórtka hać da 7 hodz. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číš Smoler jec knihičišćeńje w Mačidnym domje w Bndyšinje.

Číslo 43.

Sobotu 22. oktobra 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Němskaj khěžorskaj mandželskaj staj wutoru wjeczor s powitanckim třelenjom turkowskich wójnich lódžow a jašcha wołanjom (bława wałanjom) turkowskich wojakow do Konstantinopla jacząhnyloj. Turkowske lódžny chory wotměnja němsku a turkowsku hymnu piſkachu. Turkowske nowiny wobrąsły němskeju khěžorskemu mandželskemu piſchimieju a se ſahorjenjapołnym ſłowami piſcheczelstwo mjes němskym khěžoram a sultanom bławym. K wopomnjenju na piſhitomnoſc němskeju khěžorskemu mandželskemu sultan medallu bič da, s fotrejz ho jena ſe ſlota ſa khěžora Wylema ſhotuje, mjes tym ſo ho druhim wožobam bławorne a koprowe wudžela. Měſcheczanſki piſchedstejer w mjenje Konstantinopelskeho wobydleſtrwa luxusowu a bławornu vasu s napisom piſchepoda, s fotrymž ſo wobydleſtrwowe wjehze nad piſhilhadom khěžorskemu mandželskemu wupraji. Wutoru wjeczor sultan ſwojemu khěžorskemu wophtej w Yildizskim hrodze wulku hoſcžinu wuhotowa. Sultanej ſ lewizy khěžorka ſedžesche, ſ prawizy khěžor. Dale ſo piſchi hoſcžinje něhduski minister ſ Marchall, fotryž je nětko ſ němskim pôzlanzem w Konstantinoplu, a minister ſ Bülow wobdželischtaj. Piſchi druhim blidže ſobustawu němskeho pôzlanſtwa a wyžožy ſastojnižy sultanoweho dwora ſedžachu. Piſchi hoſcžinje ſo pruſka narodna hymna a němske hložy piſkachu. Do hoſcžinu khěžor ſultanej kraſnej ſtatueče khěžora Wylema I. a khěžorki Augusty piſchepoda.

— Němsti khěžor ma wschu piſhicžinu, ſo ho na ſwojim pučzowanju do raniſcheho kraja mordatſich nadpadow hlada. Awstriſku khěžorku ſlouzowawschi ſu ſebi italsky anarchiſtojo jako ſwój bližſchi wopor němskeho khěžora ſhladali. Egipckej poliziji je ſo poradžilo, w egipckim měſce Alexandriji anarchiſte hneſdo wužledžicž. Wola wobſedžerja jeneje ſorežny ſu dwě bombje, ſ kuliami a třeňeſkej bawlmu piſelujenej, namakali. Dokelž je němsti khěžor wotmyſlene pučzowanje po Egipckej ſpuſchczil, chyžchu ſloſtnizy ſwój njeſtuk w Paläſtinje w měſce Jaffje wuwjescz. S Alexandrije do Jaffy dyrbjescze jedyn italski anarchist bombje dorvjeſc. Tutoń bě ſo, ſo mohl čertowſki nadarok wuwjescz na jenu lódž, fotraž ſ Alexandrije do Jaffy jědži, jako pińčyki piſchistajil. Tužamu ſlužbu bě ſebi wón tež w Bristolskim hoſczenzu w Jaffje wobſtaral, ſo mohl tam bombje na ujenadpadne waſhine ſa ſwojich ſumpanow ſ trjebanju hotowej džeržecž. W Alexandriji ſu 15 italskich anarchistow ſajeli, fotſiž ſu do wotmyſleneho nadpada ſapleczeni.

— Niedožahanju wucžerjow w Sakſkej ſo ſnadž troſchku wotpomha. Khětra licžba baherskich wucžerjow chze ſo wo wužrodnene ſakſke wucžerſke měſtna ſamolwicž. Powyjchena wucžerſka mida jich do Sakſkeje wabi.

— W Pruskej je w ſańdženym lécze 24, 201 ziviliſkých mandželſtrow bjes zhyrkwiſkeho werowanja wostało. S cęſka je wericž, ſo cęile njewerowan mandželsky ſwoje džeczi kſchecžecž dadža. Tak ſo pohanstwo w Němzach piſhezo bôle roſchera.

Awstriſka. Piſchecžiwo wyžokim ſastojnikam, fotſiž ſo knježerſtwowej politizy piſchecžiwa, nětkole knježerſtvo ſ raſnoſcžu ſakrocžuje. Jedna ſo wožebje wo němskich ſastojnikow, fotſiž ſ němskej liberalnej a radikalnej ſtronje džerža. Džehaczo wobſtarani němzy radžiczeljo piſchi nojwyschim ſudniſkim a kaſſazifkim dworje ſu napominanje doſtali, ſo dyrbja na wotpočink hicž.

— Gauſtupjetſtvo města Liberza (Reichenberga) bě piſchecžiwo temu protestowało, ſo by piſchi Liberzskim wotkrajennym ſudze cęſka ręcz runopravnoſcž ſ němſtej měla. Pražſki wychiſki ſrajny ſud je tónle protest wotpočaſał, roſbudižiſki, ſo ſame ſo po ręczowym wufaſu piſchi Liberzskim ſudze tež w cęſkej ręczi jednač.

Franzowſta. Nětcziske radikalne ministerſtvo je ſidam a ſa ſudženemu ſidowſkemu kapitanej Dreyfuszej piſchecželniſe ſmyſlone. Wone bě, ſo by lud piſchecžiwo wójſku roſhoril, w kotrymž ſidam njepiſchecželny duch knježi, wudawało, ſo chzedža někotſi generalojo republikaſke knježerſtvo powrózicž o jeneho přynza paſ ſa krala paſ ſa khěžora wuwołacž. Nětko je ſo tale powjedańza jako ſlomyſlne piſchi ſblodženje wupočaſala a ſo wukopalo, ſo je ſ ministerſtwa ſameho wuſchla. S tajkimi njewernoſcžemi je radikalne ministerſtwa ſame ſwoje ſtejſchežo podrylo. Majsterje budze wone, tak bórſy hacž ſo ſejm ſhromadži, wotſtupicž dyrbjecž.

— Dla Bar-el-Gaſalskej provinzy, piſchi hornim Nilu ležazeje, hroſy mjes Franzowſej a ſendželskej wójna wudhriež. Hłowneho města tuteho kraja, ſe Sudanskéj mjesowazeho, je ſo w lečze franzowſki major Marchand ſmozował a jón pod franzowſke knježerſtvo ſtajil. Sudanskú dobywſki a mahdia a jeho wójſko do cęſta ſbiwſki ſendželczenjo nětko žadaju, ſo dyrbja jim Franzowſojo Bar-el-Gaſalsku provinzu wotſtupicž, dokelž je wona Sudanské ſluſchala. Franzowſojo paſ ſu piſchewidženiu, ſo ſendželczenjo ſtowczenje ſwoje žadanie ſpuſchęza; duž franzowſke knježerſtvo Fashodu frucze džerži a ſo njeda ſatraſhiež ſ ręczemi, kajkež je tele dny jendželski minister Hicksbeach měl. Tutoń praij: Hdyž Franzowſka w naſtupanju Fashody nječini, ſchtož ſebi ſendželska piſcheje, tale węž kħutny wuraſ doſtanje. S njebožom by bylo, hdyž by ſo po 80 lětnym měrje ſendželska do wójny ſ Franzowſkej storhnyla. Tola je hiſtče wjehſte ſle, dyžli wójna, a knježerſtvo ſo nicžeho njeſtróži, dokelž wě, ſo ſo ſ ludom podpiera. — Tajke hroženja ſu hižo husto ſ ſendželskeje kħlyſhęcž byle, tola ſ wójne njeje teho dla doſchlo. ſendželska jenož ſe ſlabymi, njebrónithmi ſudami wójnu wiedże, mjes tym ſo napſchecžo móžnym jenož ſ mječzom ſchęzereži a potom mudrje zoſa. Tón króž paſ ſo piſhezo ſda, ſo ſo ſame hroženje ſ wójnu njejedna. Franzowſojo ſ najmjeñſcha měrej zylo njewerja a ſo na wſchę piſchipady piſchihotuja. W Toulonſkim wójniskim piſchistawje ſo potajne wſcho do rjada ſtaja, ſo by franzowſke wójnske lódžtwo piſchi móžnym wudhrenju wójny njehotowe njebylo.

Ruſſa. Wójnski minister je porucžil, ſo maja wojazh piſchi njeměrah jenož w najwjetſchej nuſh bróni trjebacž. Kóždy wojak dyrbji ſebi na to myſliež, ſo ſo kóžde njetrèbne wužiwanje brónie jako cęmny blaſ na wójſko ſadži a ſo ſměje krute ſamolwjenje piſched ſudom po ſebi. — W Pruskej ſu hinaſchego měnjenja. Po požleđinich ropotach, fotrejz ſu ſo w wſchelatich wjetſkich pruſſickich městach měle, ſu dopóſnali, ſo ſo hewrjekario a ſpječowarjo jenož ſ kruhym ſakrocženjom ſ bróni ſatraſhiež dacža.

Turkowſta. Židam je turkowske knježerſtvo w norwſkim čaſhu poczeſiko, ſo w Paläſtinje ſakħyldicž. Piſchichodnje dyrbja židži, fotſiž do Paläſtinu piſchindu, pjenježnju kawziju podacž a ſa 30 dnjow ſlužbeny kraj ſaſo wopuſchęcž. Někotrym ſidowſkim ſwójbam, fotrejz ſ Jaffy piſchindzechu, ſo ſakſa, do Paläſtinu ſtupicž, tak ſo dyrbjachu ſo tele ſwójby wróžicž. Gubernérām provinzu piſches ſotrejz budze němſki khěžor pučzowacž, je ſo porucžilo, wſchę

wózobý, kotrež pšciežahnu, wótrje wobkédžbowacž a podhľadných. Kotsíž dželacž nimajú a sú bjes pjenies, s kraja wupołasacž.

China. W Chinje sú s nowa tchesczijanow pšciežehali. Franzovski pôzlanz w Bechingu je do Paríža powjesež pôzla, so sú Chinijo w Pac-Lungu jeneho franzovského miszionara a něktořich chinéſtich tchesczijanow morili a jich čela spalili.

Amerila. Hdyž létka sjenocžene poľnoznamenske staty Schpaniskej wójnu pšchipoviedžichu, woni s wulkej hamožlawu wudawachu, so chzedza Kubaskich s podtlčenja schpaniskich njepravnych saſtojnów wužwobodzicž. Tola nětcole, hdyž sú Schpanisku vobili, so vokafuje, so sú Amerikansky jenož rubiežnu wójnu wjedli. Kunje kaž kúpu Portoriko chzedza tež Kubu pod ſwoje knieſtvo ſtajicž, so wo to njeſtarajz, so Kubajz pšcieživo temu protestuju. Tola s tym Amerikanský njeſku ſpokojo. Woní ſebi jako wójniſki dobytk pôdla teho najwjetſchu philippinskú kúpu Luzon s hľownym mestom Manili žadaju. Tak sú ho ſběžkarjo na Kubje a na philippinských kúpach ſhami ſebali, hdyž sú Amerikanskich na pomož pšcieživo Schpaniskej wózali.

— Na philippinských kúpach tamniſchi ſběžkarjo hižo ſe ſwojimi amerikanskimi wužwobodzjeremi wójnu wjedu, dokež je admirál Dewey ſběžkarjam ſakala, w Manili khorhoji philippinskej republiki ſmahoacž dacž. Šběžkarjo nětko dopomaja, so niz ſwobodu, ale jenož město schpaniskeho amerikanskeho knjeſa vostaſu.

Schpaniſzny rubiežniſy.

We wýšokej starobje ſtejaz hajnik w Branje ſedžesche w ſucze ſwojeje wulkej kuchyne ſa blidom a wjecžerjſe w dobrém mérje. Sswětlo ſhvěčnika, s tſomi ručnízami padasche na jeho wótrje wobmiesowane woblicžo, na huste wobwocži, wotſihanu hlowu, četviereni lizy, kiz běſtej hižo ſmorsheženej.

Hajnik ſedžesche na hornim kónzu blida; wobrjedža ſedžesche jeho ſyn, člowliek s dobrotivym napohladom, wofolo dwajadwazheži lét, kotrež ſwoj džel s wulkej žadoſežu ſebi bjerjſe, mjes tym ſo bě na druhim kónzu dželacžer ſuhorninemaj rukawomaj na koſchli; tón mějſe ſe jara nujne ſ wulkej drjewjanej kízu poliſku ſe ſchle ſrēbač, kiz pſched nim ſtejſe.

Kucháčka bě burſka holza, kotrež ſo ſtajnje prázovasche, ſo by ſabawu ſobu pſchisporjała.

„Kenes Žakub!“ rjekny wona, „ſchto dha ſeže wóny wo rubiežniſach ſhvěcheli, kotsíž — kaž powjedaſa — w krajinje wofolo čahaja?“

„Wo rubiežniſach? Dw haj!“ wotmolwi mložy člowliek a poſběze ſwoje brune woblicžo. „Na hermanku ſu mi něſtožkuli powjedali.“

„Praja, ſo ſu s klóſchtra Lubrego khétero wjese pjenies poſradnhy?“

„Njeje dha ſo to abt w klóſchtri wobarał?“

„Né, to džé je ſtary muž! A nimo teho ležesche khor na wič.“

Hajnik, kiz bě mjes tutej rosmolwu mjeležaſ, poſběze nětcole woči, kotrež ſo jemu pod wobwocžemi kaž čorne žehliwe wuhlo ſhvěžesche, a ſawola:

„Kaſ dha budžesche ſo mohl wobarač? Wón džé njeje Ŝenje na wukný ſ třebu wobkhadzecž ſabýwſchi hakle wutſelicž.“

„Tón je ſtary.“

„Haj, ſchto to wo to? Ža budu ſwiatki pječzažydomdžezacž lét a wón budže jutſe ſchěžzažydomdžezacž, to wſchaf derje wé; to je mi ſam powjedaſ. A tola njeſku mi pſchi mojej starobje nježo poſradnhy.“

Šsyn horliwje pſchihložowasche.

„To nječaſ ſim tež radžicž, hewaſ mohl ſo jim ſeńč kaž wčera ſurwotam.“

„A kaž ſornikam dženža? Né wěrno, mój ſyno?“

„A kaž liſčhy, kotrež ſeže ſobotu ſatſelili“, pſchistaji dželacžer a poſladny wot ſwojeje čzopleje poliſku. „Hdyž jeho ſa powjas wofolo ſchije domoj pſchiviedžesche, to budžesche měli jeho ſhvěchecž ſchipticž!“

„Tu leži tón njeplech!“ rjekny hajnik a vokafa na proh, hdyž hiſhceže koža ſu ſchenju wupſchestrjenia ležesche.

„Nětcole nam naſche kurih wjazy ſojicž njebudž!“ ſawola hlowka a hrožesche liſčezko ſi pjaſežu.

Tute dopomjeniſti roſehnachu wſchě myſle na rubiežniſow. Hajnik ſo pomodli, wupi kuſt wina, ſožehli ſebi trubku a rjekny potom, ſynej nowiny podawajo:

„Daj ſhvěchecž, ſchto dženža nowe pižaja!“

Jakub poča čítacž, ſlužobna džowka wſa, wo wotnoſhenje ſ blida ſo njeſtarajvo, horaz ſ pražentym miſionom a ſyže ſo pſchi wohniſchežu, ſo by tež wjecžerjala.

Na dobo bu hlož čítazeho ſ dolhim wucžom podtlčenym, kotrež ſ wonka ſem pſchihadzecž. Holza ſedžesche ſproſtnena kaž truch drjewa a džeržesche kízu njeſtaſo pſchi erče. Jakub ſlužasche wofomik ſedžbni, potom čítasche dale, mjes tym ſo hajnik huste mrózcele kura pſched ſebje dujefce. Sa něſto miſionerom pſcheterze nowe wucže, na kotrež ſakhožaze ſchěžowlanje ſežehowasche, čítazeho drugi kroč. Tón kroč wotpoži Žakub nowiny, ſlužobna paſ, ſ hložom ſakſchikywschi, na noſ ſakſcoži.

„Směrom!“ porucž Žakub a lažesche ſo po portach do wočna, ſa kothymž ſo ſdasche, ſo ſchěžowlanje ſem pſchihadzecž; ale předh hacž tam dozvě, pſcheta ſchudrowanje. Hajnik ſlužasche napjath a džeržesche ſebi ruku ſ wuchu.

„Nano!“ ſchuktasche Žakub.

„Schto dha, ſyño?“ woprascha ſo hajnik.

„Pſhy ſu nětcole ſměrom, ale ja chýl ſo na to ročicž, ſo hlož ſhvěchmu.“

„Čežho dla njeſchěžowka?“

Mlož člowliek, kiz ſebi wſchu prázdu datasche, wočno bjes hary wotamknež, njeſtomolwi ničo. Wón wotčeze czežke wočený ſa wotamkny wočno. Wótrh powetr ſacžahny do jſtvy. Hwědny ſhvěchecžu ſo ſe ſyntym ſhvěchecžom na czežným njeſbu, ſ ſotrehož czežmowe wýſkole ſchomu kaž ſcherjaze ſežim ſotestawachu. Na dobo ſahwidoň ſo wotje pſches powetr, wutſelenje bu ſhvěchane, kula ſlečza Žakubej nimo hlowu a ſary ſo do ſeženy. Skoro bjes džak ſapražny wočený, mjes tym ſo ſo ſdasche, ſo ma hajnik wěſty strach.

„Čežle njeſhmaniz!“ ſawola wón. „Ssu cze tričhili, mój ſyño?“

„Né“, wotmolwi Žakub trochu ſo komđo.

„Ssu woni tam na tamnej ſtronje?“

„Né, woni ſteja tam ſa prenimi ſchomami.“

„Samjertu ſaſho wočno — takle! Nětcole pſchinjež moju třebu, kule a wočo. Pſchinjež tež ſwoju třebu; ſhvěchich?“

Hajnik bě ſwoj hlož počkniſ, jako by zpěmu poſkej roſkaſowaſ, mjes tym ſo běchu ſo pſhy ſu nowa do ſchěžowlanja dale.

„Nětcole móža wucž; čežho dla to njeſku předh cžinile; to chýl tola rad wjedžecž!“

„Te najeſterje jeneho ſ pakofnikow ſnaja“, rjekny dželacžer, kiz bě ſo ſ zypami wobronil. Holza, kiz bě ſo ſa kachle cžapnyla, derkotasche ſ bojosežu a ſakſchiky dýž a dýž ſe ſeznjenjom.

Hajnik wotewri jenu dubowu wočený ſa wupſchestrje ruku, ſo by kuſt ſchležny wulamal. Potom ſloži ert ſ džerje a ſawola ſ wótrhym hložom:

„Pſchimněže jich, Kulo, Morito, Luwido; pſchimněže q roſtorhajeze jich na truchi!“

Wucž a ſchěžowlanje bywasche dale wotſiſche a móžniſche. ſdasche ſo, ſo pod wočnom wojowanje naſta; pſchetož ſhvěchecž bě, ſak ſo hrožesche, ſakliwaſche, ſ boleſežu wočasche, a ſak kónz bjerjazy poſ ſtonaſche.

„Wbobi Morito! tón njebudže wjazy liſčku honicž!“ bvbotaſche dželavny muž.

Mjes tym wſa hajnik třebu ſ Žakuboveju rukou a poča ju ſe ſpodžiwej ſpěchnoſežu nabijecž.

„Wotſi mi ſtaru muſteſu! Ty woſmjeſku ſebi ſwoju leſoſcheſku! Tajke nowe wězy — to ničo ſa minje njeje. Ža ſy whole ſtare ſchpaniſke třebu. Mlaſch ty patrony?“

„Haj, nano!“ wotmolwi Žakub a poča tež ſwoju třebu nabijecž.

„Ssu deleka?“

„Nuje pod naſchim wočnom. Nětcole ſtajeja rěbl.“

„Rajke je pſchi předkownych wrotach?“

„Tam njeſtrjebam ſo ničeho boječ, tam dýrbja na murju ſaleſež a my móhli jich ſ wutwarka wotſiſecž.“

„A pincžne durje?“

„Zeli ſo tam woheň ſaloža; móža nuts; ale pſchelamacž ſo njemóža.“

„Dobre po tajkim! duž ſmějemy nětcole maļu ſabawu! Čakajeze jeno, čakajeze, moji pſchecželjo!“

Žakub ſo wobrocži a hlaſasche na ſwojeho nana. S blyſka týmaj wočomaj tu ſtejſe, kóždy wofomik pſchihotowaný, ſwoje ſiženje taſ droho kaž móžno ſakitowacž.

Schtož pa ſakuba naſtupa, teho tute wójne pſchihoth

traschachu, runjež jemu smužitoſćž njeſebrachowasche. W poſlednich wokomilach, pſched roſhodom, hdjž patronu do rowki ſwojeje tſelby tykaſche, czečaku jemu myſle na druhe węzy. W myſlach wiđesche ezerſte we woblicz ſaſildin de Paſe a jemu bě, jako by jeho ruka na ramjo kločila.

To bě ſylna ruka jeho nana, kotaž jeho do wokna ſtoreči ſe ſłowami: „Haſni ſwęzu!“

Ledma bě tute ſlowa doprajil, wuhaſny ſam ſwęzu.

„Tak nětrole ſapoznjenju! Ty nabijejch, ja tſelam, ty tſeleſch, ja nabijam! Hej, Tomaſa! Holza, ujewrēſchę tak! Staj wodu we wulkim kotle na — woli, wino, ſchtož runje maſch! Ty“, wobroči ſo k dželawemu muzej, „pónđesč na wutwark a ledžui, a hdjž tħedža na murje ſaleſč, praſ mi!“

Tute ſlowa prajiwſchi wotčeže wokenžy tak daloko, ſo móžesche roſpōſnacž. Žakub ſo ſatorže, hdjž jemu ſhynn powěrt do woblicza frash, ale rucze ſo ſaſo ſebra, ſtupi do prečka a poſhlada ſ wotwelu. Czrijoda czemnych poſtaſow pohibowasche ſo pod woknom. Bě ſyſtchecž, ſo ſo horliwie wurađowachu. Wě ſo, bě to žiwa roſmolwa.

„Daj woheń!“ ſchepetny hajnik.

„Zich je dwazecži abo wjaſ!“ ſnapſtchecžiwi Žakub.

„Schto to wadži?“ porokowasche ſtarý a ſtoreči jeho njeſerpliwe na bok. Wón džeržesche rowku ſwojeje muſkety ſ woknom won a wutſeli. Rubježnižy roſpjerchnych, kaž by wichor do nich ſojet.

„Zedyn ſ nich ma doſcz!“ ſawola hajnik a jimaſche ſebi ruzy. „Nětrole je na tebi rjad; přeni, fiž horje poleſe, — ty mi roſymischi!“

Žakubowe poſthy dōtknychu ſo honacža tſelby, tola puſtchecži hnydom ſaſo a ſchepatſche:

„Mano, mjes nimi ſu mužojo, kotaž ſnajemy, dopomnju ſo nětko, ſchto ſu mi na hermantu pojemdali. Poſviedachu mi, ſo je ſkotny leſkar ſe ſolaſha, kowař ſ hanſenau, bratr Doaſkeho leſkarja, mjes nimi. Njeſach ſi dowoſicž, ſo bých ſ nimi pořečaſ? Špoſkoja ſo ſ někotrymi pjetami a wostaſa naſ ſa poſkoj a njeſriebam ſi koſho ſatſelicž.“

„Pjeney! Pjeney!“ ſawola hajnik ſ džiwiem hloſhom; „th drje ſebi myžliſh, ſo mam ſiliſion w domje.“

„Ale hrabjowe pjeney w ſaſtojiſkej poſkladniſi?“

„Te ſluſcheja mojemu knjeſi, a na to ſzym poſtigahal jako ſaſtojiſnik a ja bých ſo radſcho na žehliwe ſeleſo poſložicž dał, hacž ſo bých jim ſlamaneho pjeneyzka dał. Tſelej do nich, praſu; tola bojifchli ſo, dži!“

„Ja ſo njeboju“, rjeſny Žakub, poſloži ſwoju tſelbu poſches džeru we woknje a poſtaſche we czmje ſo mericž.

„Wuſtel wobej fulžy“, poſuči hajnik.

Dwojž ſa ſhobu wotčiſtežachu poſthy mlodeho člowjeka honacž ſpěſhnie. Hnydom wotmolwicu tſelenje ſ deleſa, a předy hacž móžesche mlođenz ſ wokna wotſtociči, bijachu fulki kaž kruhy do wokna, roſbichu je a roſmjetachu tſechki drjewa do wſchech róžkow. Žakub da ſwojej tſelby paduycž a padaſche ſnak, prava ruka wiſaſche jemu kaž morwa dele.

„Schto dha je, mój ſyno?“

„Ssu mi ſhibadla na ruzy roſtſelli“, ſtonaſche Žakub a ſyže ſo na ſtôl.

Hajnik, runje tſelbu nabivajo, ſačju w tym wokomiku ſtubnjenje ſa ſwoju rukawu; wón ſo rucze wobroči a wuhlada poſchi ſtakotažym ſhwetle ſhwetla na wohniſchežu někoho na kolenomaj ležo. To bě ſlužobna, fiž, ſe ſeznenjom ſmjerč bléda, ruzy ſamaj ſawola:

„Knjeze — božedla — poſteſtańcze, knjeſ hajnik! Wóni naſ wſchech mørja — my wſchitzh ſahinjem!“

„Wostaſ mje na poſkoj, holza!“ ſawola hajnik, wottſchaſe ju ſe ſebje a ſtupi do wokna.

Žakub ſtonaſche a prázowasche ſo podarmo, ſ rubiſhkom ranjene ſhibadlo wobwjasacž; holza, fiž bě ſe ſtrachom bjes mała ſlemjena, bě hſečeze poſchezo na ſemi czapnjena; hajnik paſ, njeđiwiwo na njeju, wotewri wokenžy ſcheroſko a ſtoreči bjes mała do muža, kotaž ſ hlowu a ſ ramjenjomaj runje porinjo woknami ſtejefſche. Deleſa na rěblu wuhlada hſečeze jeneho, fiž tež horje leſeſche. Hajnik wſ ſwoju muſketu a ſo njeſerjo wutſeli ju na niže ſtejazeho ſ rubježnikow, fiž hnydom padže; potom wſa tſelbu ſa roli, ſhina ſo ſ njej hacž wysche hlowy a wotwlym druhemu rubježnik, tak ſo wahu ſhubi a na hlowu k ſemi padže.

Wotſtrowiaſy wutſel tſelbow bě wotmoſwa na tute ſmužite

ſakitowanje, tola hajnik bě ſo hižo wotſhalil a nabivawſche ſ nowa ſwoju tſelbu.

Žakub nabij ſaſo kuraže, ſaſtociž na noſy a rjeſny roſhudne: „Kaž je to nětcole, luby nano, to ſo ani poł hodžin ſwazyj njeđodzeržicž. Woni ſo nehdže nits dobudu a pinzu ſatky. Tſelež ſwazyj njemžu, tola na druhe waſchnje móžu hſečeze pomhač. Duž dolačju ſo do konjemza, ſaleſu na konja a do jeham do Doaſa.“

„So by poliziju ſawolaſ?“

„Haj!“

„To je hižo poſhepoſdže. Bychu mje morweho namakali. Duž budž božemje, mój ſyno. Modl ſo ſa mnje a ſpomi na mnje, hdjž tu wjazyj njebudu!“

„Džeržež ſo, dōnž ſo njewrōču! dojeham kaž ſ wětſilom do Doaſa.“

Sežin mlodeho člowjeka poſla ſo wokomik na ſeženje a ſhubi ſo potom we czmje.

Hajnik ſežež ſ ramjenjomaj a wuſtupi ſaſo do prečka, ſo by wutſelik; potom dobeža k wohniſchežu, wotrubny ſchwatnje ſotol ſ wulſiom a wuliny jón na rubježnikow. Bohluſchaze wucze naſta, a rubježniſy, ſ tutym wohnjowym deſtchom roſhoriſi, ſlecžachu na rěbl a počachu po nim ſ njemdrę ſchwatnjeſu horje leſeſ. A mjes tym ſo ſo dwaj k balkonej poſtigowſtchaj a dželaweho muža poſchewinjſtchaj, da ſo zyla czrijoda do hajnika, fiž ſo poſhezo hſečeze wobaraſche a do wobeju bołow ſ tſelbu pjerjeſche.

„Hdjž ſo ſwęza ſ nowa ſaſwęzi, leſeſche ſtarý hajnik na ſemi, wokolo njeho ſtejefſche czrijoda nadpadiſnikow.“

„Njeſacze nam ſnadž praſicž, hdje macze ſwoje poſklady ſkhowane?“ wopraſcha ſo naſjednik rubježnikow.

„Ja wam ničo njepraju!“ wotmoſwi hajnik krucze.

„Wý budžecze bóſy hinaſ ſečecž, poſlijem wam poſthy ſ warjažym wulſiom a ſadžimy waſ na žehliwe wuhlo. Mjeſce ſo hotowi, ludžo, jedyn, dwaj, tſi!“

Hajnik ſo džiwi wobbladny a dohlada ſo noža, fiž na bližje leſeſche. Šlečza a hrabny nőž, ſpovrōči bliđo a ſchwitn ſo ſa nim; mjes tym ſetachu ſule wokolo njeho.

Naſjednik poſilije ſ Doaſa, fiž ſa hodžinu poſchimudže, hdjž mordario hſečeze ryjachu a bléžachu ſa pjeneyzami, wobkrucži mi, ſo bě čelo ſemrjeteho hajnika tak roſtſlane a roſkuſtowane, ſo bě ledma wjazyj na člowjeka ſapodobne.

Wſchitzh rubježniſy — 15 jich bě — buſhu jecži, ſeđmo ſ nich pak veču hižo ſatſeleni; ſeđmo buſhu k ſmjerči wotprawjeni, druſy pak na čaſ ſiwijenja do jaſtwa wotſuđeni.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wječor poſched ſyj. Michalom wotbu ſo w tudomnej tſeleſni konzert, kaž hižo poſtachmy. Naſche konzerty ſu ſwjetdzenje wjeſhela a radoſeſe — a ſaweſeſe: tež na tutym koncerze bě wulſa radoſeſ — nad wotewrjenjom prěnjeſho džela ſ ſerbskeho Maczicžneho Domu. Hdjž wſchtaj naſche lubowanaj ſzmoleř a Hornik hſečeze ſiwi wylou: wonaj wſchtaj ſo ſ nami wjeſheliſo byloj a ſo radowaloj, ſo je ſo ſkončenje raſnje poſchircoſilo k dželu, kotrež je ſ nowa narodzene ſ ſerbstwo poſchihotowalo 50 lét. ſ njemalym ſebjeſaprečom a ſ wutrajnoſeſu ſeļeſnej ſu w duchu ſwyoj wucžerjow mlođi ſ ſerbjia poſtupowali a rjanj ſtuk ſoknjeli. Nětko mam ſtoučnje cziſhcezeſtju, wulſu a ſwělku, nětko mam ſtoučnju muſej a knihowju, hdjž ſo herbſke knihi, wot najstarsich czajkow ſem, hdjž bučn herbſke knihi cziſhcezeſtne, khowaju, hdjž budža tež naſche narodne drafty a wſho, ſchtož naſ poſched ſužodom wuſnamjenja, wuſtajane — a předy mjeſachmy ſaſo jenož ſut — abo lepje: ſtoro ničo; poſchetož wulſa wjetſchina naſchich poſkladu bě Bóh wě hdje po měſce a po kraju na hoſpodge. Nětko mam ſtoučnju, ſa tón čaſ ſeļo ſeļo jenož poſkoju — ale tola hižo poſkoju, doſtvojneho domu, ſa kotaž ſo njetrjabu haňbowacž — a předy mjeſachmy ſtaru khežu, kotaž be nam ſ ſerbjam njedeba a naſchemu hlownemu měſtej Budyschinej wohida. Teho dla naſche radoſeſ. — Naſche radoſeſ je wſchak czim wjetſchaj, dokeſ ſyj poſchewiſeđenj, ſo dołho ſ poſkoju njewostanjeny, ale bóſy dželo dołončimy. Hacž do róžka dyrbimy twar ſehnacž, a to ſterje ſlepje; zyly dom chzemj, niz czajk, zyly dželo je hotowe dželo — tak reči hoſpodař poſchi ſwyoj burſkim džele, tak rečimy my poſchi džele, k ſpomoženju zyloho naroda ſaloženym. Waſchju krej, waſche džecži, lubi ſtarſhji, budže Bóh luby knjeſ ſebi nehdjy wot waſ ſađacž, hacž ſeje je k dobremu wjedli. — Waſ wſchitliſh pak, lubi ſ ſerbjia, zyly herbſki lud, budže Bóh ſebi nehdjy wot waſchich

wucžerjow a duchownych, kotsiž ſu waschi powołani wodžerjo, hacž, hacž ſu waſ ſi dobremu wjedli a staru ſerbſku narodnoſć a nabožnoſć wam ſdžerželi. Teho ſu ſebi waschi wodžerjo derje wedomi. Teho dla pišaju wam woni darmo do ſerbſkich čažopisow, teho dla wopruja ſo woni ſa waſ, wopruja ſa waſ wjazj, hacž móžecze wy ſebi pschedſtajic̄ — a teho dla tvarja ſa waſ tež ſſerbiſki Maczicžny Dom. A wy jich ſutk nochyli podpjerač? ſutk mužow, kotsiž takle ſi wami měnja? Woni wam njeſakaja, wo wasche Bože domy ſo starac̄ — nē, proſcha waſ wo to, pohonjeju waſ ſi temu. Alle woni čhedač wot waſ tež njeſto ſa Mačicžny Dom mēč; pschetož tež i tym ſo w ſſerbach Bože kraleſtvo tvari.

— **Dyrbia ratarjo netkole ſwoje žito pschedac̄?** Kajke budža žitne placžinu? Šehto je žito ſobotu placžilo? To ſu preſchenja, kotrež ſkoro kóždeho ſajimaja. W naſchim čažu, w kotrymž kóždy ratač nowiny čita, ſo naſci hoppodarjo pschedejara po tym ſložuju, kaž ſu wiſowarjo pschi žitnej buriſ ſmyžleni. Ratarjo pschedejara na buriſne měnjenje džiwaži, žito njeſchedadža, hdjž placžinu horje ſtupeja; woni prawy čaž ſkomoda a maja ſwoje žito hiſteče na lubi ležo, hdjž ſu placžinu ſažo ſpanyle. Temu njeđyrbialo tak bjež. Kóždy dyrbiā ſo po ſwojim ſvucženju ſložowac̄ a pschedawac̄, hdjž ſo jemu najpschihódnice bjež ſda. Po poſchitownych naſhonjenach dobre žne (to reſta, po zjelj ſemi w pscherelu dobre) nižsche placžinu pschinjeſu, dyžli ſchpatne žne, a hubjene žito pschi hubjenych žnjach husto wjazj placži, dyžli dobre pschi dobrých žnjach, kaž ſm̄h to w ležje 1892 ſhonili. S vjetſcha ſu placžinu do hōd wjſche, dyžli po hodžoch. Pschicžny ſi temu ſu jara jednore. Netkole ma ratač ſwoju roli dželac̄. Potom khetro do wahi pada, ſo wójſkowe magaziny ſwoju potrebu porjadniye jenož hacž do hrjedž abo konz januara ſupuja. Te wjele poſupja, a po tym ſo placžinu ſobu kožuju. Dale tež ſobžniſtvo w ſymje porjadniye njeñdže. To ma we wulkowowanju wjele rekač. W februarje ſo hijo ſupowanje hacžicž pocžina. Wſcho može mlóžicž a jéždžicž. ſi temu hiſteče pschinje, ſo ſo, dokož ſu dny krótkie a ſo wonka dželac̄ njeħodži, mjenje žita pschedrjeba, dyžli w ležu. Mérz husto hijo placžinu ſa pschichodne žne ſobu poſtaja, tak ſo ſo pschi dobrých wuhladach žitove wiſowanie husto hacži, a druhdy ſažo placžinu nahle horje ſtupeja. Tele mjenowane pschicžinu ſu wěſeſiſche, dyžli buriſne měnjenje. Duž možu kóždemu radžicž, netežiſche dobre žitove placžinu wužicž, tola može pschedeo džel žita doma wobhadowac̄. Po mojich dolholétnych naſhonjenach židži njeđiwaži hubjenych žnjownych powjesczow jara wjele zuſeho žita na wili pschinjeſu. Měnju, ſo ſi cježka wjſchſche placžinu doſtanjem, a ſo budžem wježeli, jeli ſo placžinu w netežiſche wjžkoſce wofstanu. Naſchim ratarjam je jara po pschedac̄, ſo ſu po dwojich ſchpatnych žnjach dobre žne pschichle. Wježelu ſo jara, ſo ſo ſda, ſo ſměje bur ſažo ras tolet w móžchni. Moje roſpominanje wo placžinach dyrbi jenož poſin bjež, kotrež nježm̄ nježo placžicž; pschedeo wſchitzu džel wěm̄, ſo wjedro a žitne placžinu Boh luby Kr̄njeſ džela, kotrehož mudra rada je nam njevublěžomna. Kóždy čhyl dopoſnac̄, ſo žitne placžinu nichto nježmože pschedeménicž, ani burſa, ani židži, ani ratarjo, kotsiž po ſčenich placžinach pschedawaju, ani czi, kotsiž ſwoje žito racžkam dažda žrac̄.

— sch.

— (Boheń.) Wutoru wjecžor w 9 hodžinach je ſi dželarje tyſcheriskeho miſchtra Seifritta woheń wudhyrl. Dokelž bě w twarjenju wjele drjewa a laka, ſo plomjenja rucže roſſcherichu. Hacž runje je ſo wulki džel Seifrittowych meblow a grata wulhowač, wón tola khtru ſchodus počerpi. W tym ſamym twarjenju ſo stan (zelt) konditora Kranchera a rejhwanſki ſalon ſwidowjeneje Mefiowſkowej khwaschtej, kotař ſtaj ſo teho runja ſi wohnjom ſanicžiloj. Na ſbože maja wſchitzu tſjo ſi wohnjom ſchodusowanu ſawěſczenie. Woheń je najſkerje ſlomyžlinje ſaloženj.

— (Roſbuchnjenje pluna.) W domje tyſcherja Lehmanna na kamjenitnej haſy ſo tele duh psches roli plun ſlōčeſche. Hdjž teho dla ſawoſanu ſamkač ſe jaſhwęczenej ſlōčeku wobſchodusowanu měſtno pschede, ſo plun ſapali a ſi móžnym wuſkom roſbuchny. Na ſbože pschi tym nichto njeje do ſchodus pschedicž.

— 13-létny ſchulſki hōlž Endler je ſebi wutoru w turnowańi pschi ſchuli w hofchiz haſy lěwn ruku niže ſlōča ſlamal. Dokelž běſche wonka blōčane, bě wucžer porucžil, ſo by ſebi kóždy hōlž psched turnowańu črije derje wujedžil. Mjes tym někotſi hnydom ſi reblam běžachu a na nje ſaleſhchu. Hacž runjež běžu druh Endlerjej prajili, ſo njeđybi horje ſaleſe, dokelž njeje rěbl pschedicžny, dha wón tola dale leſeſche. Kébl ſapocža ſo ſu hacž, Endler ſo naſtróža a dele ſkocžiſchi do njeſboža pschinje. Njebu-

džiſche-li hōlž dele ſkocžil, njeby ſo jemu nježo ſtało, dokož nje móžecze ſo rěbl hacž dele ſunyč. Wucžer je zjle bjes winy, dokož je ſchulerjam ſakasane, bjes wobžiteje dowołnoſće ſi turno-waſkimi naprawam ſhodžicž, kaž běſche Endler cžinil.

— **S Korsymja.** Schtwortk wjecžor dželac̄er Rychtar ſi Kallenberga w jenej tudomnej fabriž ſi prawej ruku do maſchiny ſajedže. Jemu grat ruku ſmječe a mjažo ſi njeje wudré. Snjeſboženemu ſo hnydom leſatſka pomož dosta.

— **S Kchwacžiz.** Šańdzenu nježelu ſklyſchachmy ſi erta ſi wucžerja Beyera-Bolboržanskeho pschednoſčk, kotrež ſwioje ſajimawoſće dla ſaſluji, roſprawu w „Sſerbiſkih Nowinach“. Spominajo w ſawodze na ſerbſkich wótcžinow, kotsiž, drje hōdni widomneho pomunka ſznamo na ſnatych ſerbſkich horach, maja we wěžnum wopomjeniu džakowneho ſerbſkeho luda pomnik, krucžiſchi ſeleſa ſamjenja, pschednoſteſche nam čeſczeny hōſež kotrež bě njeđiwažo hroſneho wjedra, ſi nam pschischoł wo ſana Michała Budarjowym wotkaſanju. Podawſchi nam hlowiſche a ważniſche dypki ſe ſiwijenja tuteho runje tak dobreho a ſherneho ſſerba, kaž pobožneho ſchecžijana, knies pschednoſteſche roſprawieſche nadrobneje wo jeho dobroczelſkim wotkaſanju ſi lepſchemu hōdnyh potrebnych zjleho ſerbſkeho luda. Tak dolkadnie naſhoničny, kaž ma ſo po jeho jaſnje wuraženym ſađanju danj u ſo jeho wulkotneho ſawostajenſta roſdželowac̄. Měh ſi naſcheje ſtronu pschiſpomnimy, ſo maju ſłowa jeho wotkaſanja tež w drugim naſtupanju wulku wajnoſć. W ležje 1767, hdjž tutón ſerbſki dobroczel ſwoje wotkaſanje ſeitaja, njeđeſlaſche ſo ſa cjeſtne wobſtače ſerbſkeje narodnoſće tak horliwie kaž ſo to dženbiſti džen in we wſchech ſončinach ſerbſkeje ſemje ſtawa, a tola widžimi ſo wotkaſa ſwoje ſemſe ſubla w tym ſmyžle, w kotrymž ſo dženža dželawoſč ſerbſkich narodowzow wuwivna. Haj prajimy ſi poſnom, je podložk džela ſerbſkich horliwzow. Budar ſuſtaj ſwoje ſamoženje ſa zjly ſerbſki luda, ſa hornjo- a delnjo- ſužiſki nježi waj o na wěrywusnac̄e. Pohladajze na dželo ſerbſkich wótcžinow nowego čaža, wobžeje na naſchich duchownych hobrow, na ſsmolerja, Hórnika, Žmiſcha. Tež jich džela na polu ſerbſkeje narodnoſće, ſu duchowne naſtewſtwo ſi lepſchemu zjleho ſerbſkeho naroda a ſu podložk naſchego dženbiſniſcheho a pschednoſteſche narodneho bježa. Tich ſutki wofstanu ſiwe we wopomjeneczu najdalszych potomnikow. Tak je, nadobni duchovo ſteja ſtajnje wjſche pscherelu ſwojich rojenow a widža teho dla do poſchichoda. Tich ſutkow ſnutſkowna ſmyžl ſda ſo nam bjež wěſeſeſta, a tola je wona ſa nich ſamo wot ſo ſo roſymjažy ſežehw ſomerow jich čaža. Wj ſi duchownymi brónjemi, derje wuhotowanu ſyñojo ſerbſkeho luda ſkledže we ſtarviſnach ſwojego naroda a tam nadeňdzeče wěſeſe ſomnježa hōdny wuſnamne wobžob, kotrež moža we naſchim ſebičžnym čažu nam ſi blýſtečzathm pschedicždom bjež. Mamy w naſchim dnjach kopizy bludnicžkow, wone dželaſa a ſu ſpokojom maju-li ſo derje a doſez jějež. Wótežiſtvo a narodnoſć paſ ſu ſa nich zuſe ſacžueža. Tež luby ſkot džela, a ſia-li poſne ſerto, je ſpokojom. Čeſeženjy čitarjo roſudž ſam, bluschesch- li do jich minoholicžnych črjodow abo niž. Tajku čeſež czi ujeſawi- džimy! — Dale jednachy wo ſmjaſku ſſerbiſkih Towarſtow. Po podobnych wuſnjenienach běchym wſchitzu pschedicžweczeni, ſo je prawy kruh ſwif mjes ſerbſkimi towarſtwareni mōzne ſukowani ſa wobſtače a kežew tež naſchego ſjenoczeſtwa. Sa ſwojego ſaſtupjerja wuſwolichu ſebi naſchego ſtajnje woporniweho knjeſa Kr̄awza, kiž ſebi we knjeſu ſublerju Wjerabje ſwojego naſtewnika pomjenowana. Naſchu roſprawu ſlōčimy ſi wutrobnym džakom knjeſej pschednoſteſche, ſo nadžejo, ſo ſmějeny čeſež we pschedicždom, prawje často blýſtečz i jeho a ſi ſtrony druhich ſerbſkich wucžerjow, podobne krafne wótcžinſke pschedicžki. Pschedicždom, ſa budža tajke a podobne pschedicžki wſchém wotnožkam tworjomneho ſmjaſka ſtajnje ſi džakom witane. Sa pschedicžne poſkeženje wjeſe- limy ſo na knjeſa Žemra-Budyschiſkeho dobrocziſve wſchilubjeny pschedicžk wo jeho poſlednim ſajimawym pucžowanju.

— **S Barta.** Šmejtnami je ſo lěſka runklizh, kotař ſi wopredka jenož ſnadny wuſoſčk lubjeſche, je naſhymſe ſuſe wjedro jara hojilo. W dworje čižlo 50 je tu runkliza widžecž, kotař je 60 centimetrow dolha, 45 centimetrow ſcheroča a 12 puntonow waži. Podobne wulke runklizh ſu na tym ſamym polu wjazore naſtewne. — **S Hussi.** Šańdzenu nježelu je tu wěſta Griebnerka, macž 7 malych džeži, kotař běſche poſa naſcheje hrabiſkeje ſtróby w kuchini pomjenowa, nahele wumrjela. Hdjž wutoru khleb jědžeſche, bě jej kuf ſtverdeje ſkřežejki do dyhniž ſlečil. Šylné ſkotanje w dyhniž ju nuſowaſche, ſkřežicžku ſi wulke možu wukafchlowac̄. Naſajtra Griebnerka wumrje. Kaž leſatſke pschedicžtanje dopokaſa, běſche ſebi-

wona žylinje kaščlujo žítku w pluzach pukla. To je s pšchicžinu jejneje nahleje žmijercze bylo.

S Wuježka. Našchi hońtwjerjo maja lětža skladnoſčej nje-wschednu ſwérinu třelecz. Hischeze w živym wopomnječzu ſu hońtwy, kotrež ſu ſo w našich ſtronach ſa wjelkami činiše. Tón króč ſo hońtwy ſa mjenje ſtrachnym ſtočecžom ſta. Na Wuježkowſki rever bě ſo wodžinjeny wöl ſablužil, kotrež ſu pſched tydženjom ſatfeli. Spodživne je, ſo hischeze dženža njevježda, komu je tón wöl czełnył.

S Praſlowa. Wondželu tydženja je w tudomnym mlyne jedyn paduch pohyl. S wofnom do jſtwicžki ſo dobywſchi je wón mlyneč czažnik ſ rjecžasom a jeho džowzy něchtu pjenjes kranyl. Krótko předy teho bě pakosčak do domu živnoſčerja Koſke w Malej Borschezi ſaleſl. Tola tam njevě ničo namakal, iſtož bě ſo jemu runje ſ ſobuvuſacu pſchihobžilo.

S Ratez. Lětža hischeze wot naš lastoččki nježu přečez czahnył. Dženža, ſchtwórt, hischeze wulke ſtadlo ſ nich tu pſchebýwa. Wbohe ptacži, wulko ſ ſebi ſtloczene, kóžde ranje na domje wiko-wařki Grimmowſeje ſedža. Móža ſo ſymy dla ſedma ſběhnyž a potom cjiſce ſlabe ſkwoju zyrobu pvtajzhy poſetuju. Dženža dopo-đnja hischeze tu 20 lastoččkom ſedžesche, kotrež njevě ſe ſlaboſču možno, přečez lečež.

S Wježdžoſja. Sańdženu ſhobtu wježor ſu kamjenecžbarja Schüttiga- na tak mjenowanym ſungfernſteiuje w ſkale we wodže ležazeho morweho namakali. Wón běſche ſo tři dny předy ſhubil. Naſkerje je wježor po cymje domoj duzy po našlej ſcjenje dele panyl a ſo ſarafyl. Njedaloko tamneho městna je w našežu teho runja jedyn dželacžer dele panhywſchi ſo ſarafyl, mjes tym ſo je jedyn druh na jenym kamjenju wižojo wostał, na kotrež je pſches zyli nôž hacž do ranja w ſmertiym ſtrachce pſchětrač dyrbjal.

S Lubija. W njedalokim Ebersdorſje ſu pža morili, kotrež je kaž je pſchepytanje dopofaſalo, ſkažený byl. Hamſke hejtmanſtvo je teho dla porucžilo, ſo maja ſo pžy w wžach wokoło Lubija a w Lubiju hacž do 12. januara 1899 ſawjerač. Tuteho pža je jedyn pož w Kettlizach 1. augusta ſkaznył, kotrež pak ſo njeſodžesche pſchepytacž, dokelž bě hido do pſchetlačza pſcheshol. Dokelž ſo nětko wězte býč ſda, ſo je tónle pož ſkažený byl, je ſo ſa Kettlizy a ſužudne wžy porucžilo, pžy hacž do 6 novembra ſawjerač.

— Po wobsamlnjenju měſčezansleje radu je tudomna měſčezans-ſta nalutowańna daninu měru ſa nalutowańki na $3\frac{1}{4}\%$ powyſchila.

— Naſymiske kontroſke ſhromadžiſny ſmeja ſo tu 5. a 7. nov. w hoſeženzu jehnježa dopođnja wot 9 hodžin a popođnju wot 3 hodžin.

S Wulich Šdžar. Žedyn pož, kotrež je 5. oktobra w našcej wžy ſlaknył, je po lekarſkim ſpōſuacž ſkažený byl. W Wulich Šdžarach, Vulkovje, Šoblizach a Mužowje maja ſo teho dla pžy na rjecžas wjaſać.

S Ryčwadla. Sańdženu njedželu, džen 16. oktobra je ſo našich nowy duschowpaſtýr, knjes Julius Wanka, hdyž běſche na dnju ſw. Michała w Brótčlawju pſches generalsuperintendenta D. Erdmannu ſwječiſnu ſa ſwiate ſaſtojnſtvo doſtał, pſches ſaſtupejera zyrfwin-ſkeje myſtchnoſče knjeſa myſtchſeho ſararja Žáfela ſ Mužakowa ſi aſſiſtenzu k. ſararjow Ryčerja-Wuježdžanskeho a Mróſaka-Wulko-ſdžarowſteho ſwiatocžuje do ſaſtojnſtwa ſapokaſal. Boži dom běſche ſi pletwami rjenje wudebjeny a woſebje Boži woſtar ſi kraſhnymi roſtlinami wobſadžen a wobdaty, poſběhovazy napohlad poſticežesche. Dopođnja w 9 hodžinach našceho nowego duchowneho ſe ſwjeđen-ſkim czažom, wobſtejazym ſi wojerſkeho towarſtwa, ſe ſchulſtich džecži prěneje rjadownje a ſe ſhobuſtawow zyrfwinſkeje radu a ſi zyrfwin-ſkeho ſaſtupejſtwa, knjeſa barona ſ Eckardsteina a knjeſow duchow-nych, do Božeho doma pſchewodžachu, hdyž po wuſpěwanju někotrych ſchtuežkom k. ſarar Ryčerž ſo ſtartu ſararju ſapokaſanu. Ženjeſ myſtchſhi ſarar Žáfel potom němſku ſapokaſanu ſeč ſa ſložku Mat. 10, 32 džerjeſe, kotrež bohata na kraſhnymy myſblach, ſi uje- wſchednej ſrěčniwoſčeju pſchednoſchana na wchitlich poſlucharjow hlužboli ſačzihcež czažesche. Na to ſežehowasche ſapokaſanje ſame a pſchecž ſi aſſiſtentow, na czož našich nowy duchowny ſwoje derje pſchemyſlene naſtupne předowanje w němſkej ſeči džerjeſe. Po wuſpěwanju ſherbskeho thérliſcha našich předadwſchi duchowny na woſtar ſtupi, ſo by w ſherbskej ſeči ſi rjanym ſlowami ſwojeho naſledníka powital a wožadu jemu na wutrobu połožil. S nutrnoſču wchitzy ſserbjo na jeho ſlowa poſluchachu. Dokelž běſche ſo ſa Němzow a ſserbow Boža ſlužba ſjednoſčila, po poſtajenju knjeſa ſuperiuten-ſtenth, a dokelž běſche wulka licžba ſserbow hakle po předowanju, předy ſherbkeje ſeči pſchisčla, czažesche ſo ſuſes ſuperintendent

nuczeny, ſam tež hischeze někotre jadriwe wutrobu ſlowa ſ ſhroma- dženym ſečecž, na czož ſo Boža ſlužba ſ požohnowanjom a ſ thérliſchom: „Njech Božu džatuje“ ſkoneči. Kaž ſam ſhoni, je ſo knjes ſuperintendent ſchekwědčil, ſo njeje derje czažene, w ſherbſich woſba- dach pſchi tajlich ſkladnoſčach Boža ſlužby ſjednoſčie, a ſſerbjo ſo teho nadžijeja, ſo budže tež jim kaž jeho předownik, derjeſmyſleny pſchecžel, a ſo budže ſo ſa jich duchowne ſaſtaranje ſ luboſču ſtaracž. Naſich nowy knjes duchowny, kiz je ſebi hido wjele luboſče dobył, budže uam ſtajne tež w ſherbſkej ſeči, kotrež je ſe ſelesnej pilnoſču naſwukyl, Boža ſlowo předowacž. Maczeřna ſherbſka ſeč ſola bóle ſi wutrobie dže hacž druha, kotrež drje ſi džela tež ſroſymimy, ale hdyž ſo wo natwarjenje a wo troſt ſi Božeho ſlowa jedna, chzemy jenož ſherbſke předowanje měč, to nam ſi wutrobie dže, ſi teho móžemy ſebi něchtu wſacž ſa wutrobi a ſiwiſenje. Boh luby knjes žohnui ſtukowanje naſchego nowego duchowpaſtýrja a ſdžerž jemu ſtajne prawu wjeſzelovſč we jeho powołanju, ſo by býs nami bohate pložy ſwojeje dželawoſče ſiňaſ.

Priłopk.

* (S franzowskeje zuſobniſkeje legije czełnył.) W Bre-menje ſu wěſteho Schuhmachera ſ Königteſtina do němſkeho wójſta tykti, kotrež bě ſ franzowskeje zuſobniſkeje legije w Algieri czełnył. Němſki pöblanz w Tangeru bě jeho ſ ſódzu „Oldenburg“ do Bre-mena poſklat.

* (Wojerski czełnyž.) Ulana Dittmanna, kotrež bě pſched 4 lětami ſe 17. ulanſkeho regimenta w Oschatzu czełnył, ſu na ſpo-dživne waſchuje w jeho domowinſtim měſeje Belgernje ſaſlapali. Dittmann bě ſ wojaſow czełnywſchi ſo wjetſkej zyganſkej cžrjódze pſchisamnył a je hido ſbožowny nan tſioch zyganſkich brunych hólzow. Někto bě Dittmann na ſkwojim zyganſkim puczowanju do Belgerna pſchishol, hdyž jeho ſpōnachu a ſaſach. Wón budže ſwoje ſkobodne zyganſke ſiwiſenje hischeze ſhwili ſi kaſarmſkim ſiwiſenjom ſa-meniež dyrbjecž.

* (Syma.) Sańdženy ſchtwórt je ſyma ſi wětrom a woſchfrotom do kraja pſchicžahnyla. W polnóznych Němzach je hido wulti ſněh panyl. ſ ſkralowza (Königsberga) powjeſč ſchimndze, ſo ſu tam ſchtwórt ſkylm ſněhový mječel měli. Pſchipoſdnju thermometer 2 gradaj niže nulle poſlaſowasche. Budź-my mjebeli, ſo pola naš we ſužizu hischeze tak ſurowje njeduha.

* Šchto njebojaſnoſč a ſymna trej pſchi pežoſtaſtvoje ſamóžetej, podawſ, pſchi pežoſtaſkej ſhromadžiſne w Rudolſtacže powiedana, poſkuſuje: Žedyn dželacželny hólz ſi nahej hlužow blisko jeneje pežoſtne ſtejeſche, hdyž jedyn ró wulecža. Nan hólzej, kotrež bě hido husto pſchi ſlojenju rojow pſchitomny byl, pſchimola: „Njehibu ſo, ſanko! Šačin hubu a woči, popadnu ró.“ Hólz poſluchasche, nan wodu na hólzowu hlužowu, ſi pežoſtami husto wobſadženmu, linu, naſhili ju troſtku do předka a ſi ſkidlami cykli ró do podtyknjeneho ſorba ſtre. Hólza njeby ani jeneje pežoſt ſaſkylo.

* (Ss něh.) W Bayerskej je ſańdženu tydženj přeni wjetſki ſněh panyl. W połodniſkej Rufeſej je ſněh na polach, ſi kotrež hischeze nježu wupłodny domoſkhowale, wjele ſkody načinil.

* ſ Liberza w Čechach. Ŝinjenu njedželu ſu w Friedrichſ-waldze 60 lětnu dželacžerku Pekarzowu wonach ſkónzowanu namakali. Mordarſtvo je ſo naſkerje njedželu rano w ſečej hodiženje ſtaſo. Žara podhladny je Josef Klamt ſ Friedrichſvalda. Wón je hido ſaſath a do tudomneho ſudniſtwa dowiedzen. Pekarzowa je jeho winowala, ſo je pola njeje kranyl. Klamt, kotrež mordarſtvo přeje, je hido wſchelake ſkóniſtwa wuwiędli a tež praſil, ſo dybci Pekar-zaſa, hdyž ju něhdze ſamu naděndže, w jeho rukomaj wumrječ. Wón tež w nožy wot ſhobu ſi njedželi doma njevě.

* ſatraschne njewjedro je předu popođnju po 3 hodžinach Win domaphaſalo. Wone ſo ſi blyſtanjom a hrimanjom ſapocža, na czož ſo njebo pſchecž bole ſačmiwasche. We wſchednych wobſdilejach dyrbjecž ſo ſwěza ſaſwězicž. Do telefonowych grotow je blyſt wopſjet dyril.

* (M b r.) Žedyn ſlužbniſk Winſteje pøſchittowneje hojeńneje je ſrjedu wježor na czořný aſiaſki móř wumrječ. Žekarej Müller a Ghon, kotrež ſtaj ſo ſi Indiſkeje wróčilo, hdyž ſtaj móř ſtudowalo, ſtaj wot tam mórowy jěd ſobu pſchimyſloj a ſi nim w hojeńněj cželovni poſphýt dla dalschego ſtudowanja cžiniſloj. Pſched někotrymi dnjemi je ſlužbniſk Barisich, kotrež jimaſ poſluzowasche, na czořný móř ſchoril a ſrjedu wumrječ. Hnydom ſu ſo naj wobſchěnſke naprawy cžiniſle, ſo by ſo ſtrachna thoroſč ſjerosschérila. Barisichowu žonu nježu ſi cželu jejneho muža pſchicžili.

* (Njeſbože na želeſnizy.) 17. oktobra je ſo pola Wrawby w Žendželskej jedyn ludžazý čzah ſ tym ſ džela roſbił, ſo do drjeweho naſlada ſtorcži, kotrež ſ tworoweho woſa čzaha, na pôdlanskej kolíji jéđazeho, won tſeſche. Džewecž woſobow ſo mori a džefacž ſo ſtani.

* (Žaložne lódžne njeſbože.) Barna lódž „Mohegan“, ſ Londona do New-Yorka jéđaza, ſ 200 pučzowarjeni a mužtswami je ſo pjatk wjedžor ſ wětrom na ſkalu pola Lizardiskeho kapa pschi jendželſkim brjoſh wrjeſla. Ženož 31 woſobow je ſo pječza wukhowało. Hacž dotal je ſo jenož mało čzélów ſ brjohej pschiplawiło. Wo njeſbožu ſo piſche: „Mohegan“ njebe žana wulka parolodž, ale jenož transpoſtska lódž, a bě hakle na ſwojim druhim wujěſdže. Na přenim wujěſdže do New-Yorka w juliju bě ſo jeje maſchine-rija hížo jako braſčna woſokala a teho dla bu hnydom do zyla wuporiedzena. Nětko wona pjatk psched thdženjom rano ſ Londona wotjéđze a hížo wjedžor po ſedmich hodžinach, hdyž ſ wjetſcha wſchitzu pučzowarjo pschi wjedžeri ſedžachu, ſajěže wona do ſtrachnych Manacleskich ſkalinow pola Lizardiskeho kapa, hdyž ſo na jenej ſkale roſrashy a to tak jara, ſo ſo woda hnydom ſ mozu do njeje lijeſche. Elektriſke ſhwétko, ſ kotrežnž bě wobſwětlena, hnydom haſzny. Wſchitzu lódžniz na njei paſ ſo jara derie ſadžeržachu, wjèle ſlepje hacž njeđawno wobſadka njeſbožowne „Bourgogne“. Pschi wukhowanju pučzowarjow na njei najkrucžiſchi porjad knijeſeſche. Hdyž bě ſo pschi ſaloženju wo ſkalu ſatraſchnih wrjeſkot ſtał, wſchitzu na lubju ſhwatachu. Lódžniz preďk bě ſ wody wjžoko ſběhnjem a ſadk hížo wot dživjeho morja požrjet, a woda ſo tak psches wuraženu džeru do lódže lijeſche, ſo, hdyž někotſi pučzowarjo do kabiny po ſwoje ſmachi do klywatachu, požlednie hížo pod wodu ſtejachu. Hnydom na to ſylna žolma lódž ſe ſkalu wottorže a wona ſo murič pocža. Wſchitzu čzélachu na lódžniz, preďk na horni kryw. Ženož kapitán a mužtvo mér wobſhowa, a wubjerna poſluſhnoſež na zylej lódži knijeſeſche. Kapitán roſkaſowański moſt ani woſomika njewopuſcheži, a pschiſta hnydom, ſo maja ſo čzolmy dele puſchečež a najprjedy žony a džecži ſo do nich ſekadžecž, ſchtož ſo w poſlém rjedze bjes wſchego ſastróženja ſta. Zadym matroſa njeſpyta ſo w čzolmach wukhowacž. Wſcho to paſ jenož 5 mjeſchinow traſeſche. So na ſobuviſacže ſamoženja a zyroby žaneje myſle njebe, ſo ſamo wě. S njeuprajomnej prózu ſo čzolmy ſe žonami a džecžimi ſbožownje do roſnjemdrjených žolmonow dele puſchečeži, ſchtož bě jeno móžno, dokeſ bě nož ſ mebačkom hacž nanajjaſniſho wobſwětleni. Hdyž paſ dybjačku a clyzhu ſo nětko tež mužzy pučzowarjo wukhowacž, ſo „Mohegan“, prjedy hacž móžachu ſo ſ nimi wobſadžene čzolmy dele puſchečeži, podnuri a ſo we hlybinje ſhubi. Wot ſaloženja do ſkalu hacž do ponurjenja lódže bě ſedma 20 mjeſchinov ſaſáko. Matroſo roſreſachu híſhce ſuče poſyajſi wot čzolmon a ſeflaſachu potom do morja, ſo bychú ſo pluvažy na ſkalach, kotrežh bě tam pschi brjoſh wjèle, wukhowali. Hnydom, hdyž bě lódž na ſkalu ſajela, běſhe kapitán ſnamjenja dawał, ſo je jeho lódž w niſh, a ſ bliſkeho Haſtacka jemu hnydom wotmoliwacžu. Prjedy hacž ſo lódž zyle podnuri, bě hížo pření wukhowanſki čzolm wotjēl. Tón 28 woſobow wukhowa, mjeuižy 20 matraſow, pječž žonow a tjoſh mužow. Potom ſo wróči a wumo híſhce tji woſobow. Hacž ſu ſo te žony a džecži, tři běſhu na týmaj přenimaj ſ lódže puſchečeženymaj čzolmomaj, wukhowale abo niž, wo tým híſhce nječo wěſte ſnate njeje. Po nowiſhich powjeſeſzach je 48 woſobow wukhowaných, ſhytnie woſoby, kotrežh je na lódži 101 hacž do 109 bylo, ſu ſo najſkerje wiche ſatepiſe. Hdyž lódž wo ſkalu ſ wulkiem wrjeſkotom pražny, bě, kaž wukhowani powjedaja, ſatorhnenje pučzowarjow žaložne. Tich wolaňe bě 4 móřſke mile daloko hacž na krajnych brjohach hlyſhcež. Macžerje proſhachu, jich džecži wumoz. Šwójbní a pschičeželj ſo na wěčnije roſzohnowacžu. Najbóle ſo wukhowarjo na čzolmie ſ porta Haſtacka hlywa. Mjeſ pučzowarjemi, kotrežh wumochu, bě ſpěwačka miž Maud Rounds, tři bě ſo do New-Yorkſkeje metropolitanskeje ſpěnizy pschiſtajila, ſe ſwojej macžerju. Pschi ſraženju dweju čzolmon ſo macžeri wobě noſh roſraſhſtej a wona do roſnjemdrjeneho morja padže. Žedyn matroſa ſ porta Haſtacka hnydom ſa njei ſkocži, a jemu ſo poradži, ju do čzolma donjeſež. Alle jeho ſmužity ſkutk bě podarmo, pschetoz wona wumirje, prjedy hacž čzolm brjoh dozpi. Hdyž ſo tuta pomozna lódž wróči, wěſtu miž Noble nadždže, kotrež bě ſo na jenym kruſhe roſraženje lódže poſchtwórta lódžniz dolho na ſwjerſhniſe wichvorjeho morja ſdžeržala. Won a bě ſo ſapowjedžila, ſo na přenim čzolmje wukhowacž dač, ſo by nikomu druhemu rum preč njeſwała, a bě tón zylh čzab we wodze mér a nadžiſi wobſhowała a druhich troſhtowała a w nadžiſi po-

ſylnjała. Lódžniz ſu ſa nju zyle ſahorjeni a mjenowachu ju najwutrobicžiſchu mjes wſchěmi žónſti, kotrež ſu hdy widželi.

Wina tuteho njeſboža drje ſo ženje zyle njevoſtrkyje, dokeſ ſu ſo wſchitzu offiſerojo tepili. Někotſi wukhowani a druh ſu hdy po nich hiſhce ſe hýrje, kaž ſo to pschi tajlich podawakach wěčnje ſtava, drje kapitana a lódžnikow wſchelato winuja, ale my radži wo tym mječimy, ſo bychmy ſo móžneho pschiſtloženja ſminkyli.

Wuſhudženja.

Ahoſta ſta ſomra. Korežmar ſſuſčka na Židowje bě ſebi wěžy dželacžerja Kurđizy wobſhował, dokeſ bě jemu tón 28 hrinnow winojty wofſtał. 20. junija Kurđizy hromadže ſ dželacžerjom Augustom Rostokom ſ ſſuſčzy pſchimide ſ ſebi ſ hroženjom a hawtowanjom žadasche, ſo bychú ſo jemu jeho wěžy widałe. Tola ſſuſčka jeho a Rostoka wotpotkaſa. Sa hodžinu ſo wobaj wročiſchtaj. Tón króz njebe ſſuſčka doma. ſſo wo ſſuſčzy mužonu, kotrež woběmaj ſ domu ſaſaſche, njeſtarajz, wonaj durje ſtvy, w kotrež te wěžy ležachu, ſ naſylnoſežu wotewrſchtaj, durjowym ſamk wutorhnywaci. Wotrocžka Wagnera, kotrež chyſche ſſuſčzynej pomhacž, Rostok ſaſraſchi, jemu hrožo: „Deli ſo je tebi twoje ſtiwjenje lubo, dha wofſtań ſedžo!“ Kurđizy je ſe ſwojimi wěžami hnydom twóchmyl a hacž dotal jeho hiſhce njeſku ſaſlapali. Sa to Rostoka dla ſaſenja domjazeho méra, wězywobſchloženja a nuſowanja ſo jaſtvi na ſchěſcz njeđzel ſaſudžichu.

— Scherachowſki ſaſniſki ſu ſud bě tkalza Pfeiffera ſ arreſtej na jedyn tydženj a tkalza ſoſela ſ arreſtej na pječž dnjow ſaſudžiſ, dokeſ běſchtaj njeđzelu 12. junija w Korſymu a Bójkwezach ſozialdemokratiske leczaze liſt ſ domow noſyli. Žeju towarſcha Žimmera běſhu wuwinowali, dokeſ bě ſu dweſlował, hacž je wón ſhany był, njeprawo ſwojeho čzinjenja ſpóſnacž. Pschećiwo Žimmerowemu wuwinowanju bě ſo ſtatny řečniſ ſpoſoſał. Po nowym pruhowanju dopofaſmow Žimmera ſ 10 hrinnam pjenježneho thoſtanja ſaſudžichu, mjes tým ſo ſo Pfeifferowe a ſoſelowe powoſlanje jako njeſpodložene ſaſižmny.

Listownja.

Knjeſej M. je ſtróže pola Halez. ſſwoje piſmy budžiſche ſe dyrbjeli někotre měſazy prjedy na ſſawnoſež dač. Nětko, hdyž budža ſa někotre dnj wólby, je ſ tym pſchepoſdže. Tajke wěžy ſebi wjèle pſchihotow a wuraženjow žadaja. Nětkole je móžnoſež wuſamkujena, ſo bychce ſe wuſpeč měli.

Sa naſch herbſki dom

bě ſo dotal nahromadžlo: 47,003 hr. 94 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Knjeſ farař Kſižjan w Hodžiju	100 = —
Knjeſ ſubleř Kral we Wulkiem Woſkyku	10 = —
Pań dželniſy: ſchadžowanka je ſoždu pónoželu wjedžor we 8 hodžinach w „Liſhcej Žamje“	1 = —
W „Pomhaj Bóh“ čiſlo 42 ſeta 1898 hížo kvitowané:	

Š. G. 1 hr. B. E. (3. pſchinoſež na 100 hr.)
1 hr., Š. A. (tydženſy) 20 np. = ...

2 = 20

W „Katholſkim Pózle“ čiſlo 42 ſeta 1898 hížo kvitowané:

Kadwořſki platoň ſomiziſu wophtachu: Valdrijan Wuchacž ſ Pſhovjom 20 np., ſaromir Bažka ſ Ramjenjej 20 np., Nožačez ſank ſ Kulowa 20 np., najeſt ſhjeſela ſ Bonez 20 np., jeho Leńka 20 np., ſužod ſurij 20 np., namakane 5 np., ſhytnie 5 np., pſchepločene 60 np. (hromadže 1 hr. 90 np.); thude ſlužobnizy 50 np. + 20 np., ſe ſsmjeržazeje 50 np., Delanſka patentna ſomiziſu (luby hóſež ſe »ſadneje Bruskeje« [po K. N.] »Polskej ſučiſežaſ«) 30 np. + 1 hr. + 1 hr. 10 np.; knjeſ Methodij Halabala, benediktin w Rajhradze ſ pſchiležnoſež 40 létrnych ſhwatočnych ſlubow w Rajhradſkim klóſchtrje na Moravje 20. augusta 1898: 8 hr. 50 np. = ...

14 = —

Hromadže: 47,131 hr. 14 np.

S džakom kvituje

farjadniſtwo „Macžiž ſſerhſleje“.

Pschedawarnju hrjebje číšlo 4

S tuthm najpodwolnischho f wjedzenju dawam, so þym swoje krawstwo, sjenoczene f pschedawarnju mužazeje a hólczažeje drasty, kotrež þym hacž dotal w Budyschinje pschi butrowych wifach něhdze 19 lét wjedł, na

lawſke hrjebje číšlo 4

do nowotwara ſerbſkeho doma

pschedpoložil.

Sso prózujo, so bych þwojim česczenym ſkasowarjam a wotebjerarjam rucže poſlužo-
wał, þym þwoj ſkład němſkich a jendželskich tkaninow, teho runja mužazeje a hólczažeje drasty
wo wjele powjetschil a móžu nětko hischcze wjele ſlepje wſchë ſkasanki na najlepje a plaežisny
hódno wuwjescz.

S dohom ſebi dowolam, ſa dowérjenje a derjeměnjenje, mi hacž dotal ſpožczene, þwoj
najwutrobnischeri džak prajicž f dwórlivej proſtwa, so by ſo mi wone tež w mojej nowej měſ-
noſezi ſakhowalo.

S pocžeczowanjom

Eduard Fritzsche,
krawſki miſchtr.

A. Uhligowy wuſtaw ſa naturske hojenje
w Budyschinje pschi nowych hrjebjach 3.

Česczenym ſſerbam ho f wjedzenju dawa, ſo je wot někta
tež nježelu wot ranja hacž do pschedawonja, tola niz w hodzinach
Božeje ſlužby, wuſtaw wotewrjeny a ſo ſo tam rada wo wſchëch
choroſzach dawa.

„Piwny hród“ w Budyschinje
na hospitalej haſhy

česczenym ſſerbam ſwoje dobre čeſke piwo
ſe ſſlankowa, taž tež ſwoje wubjerné jědze
porucža.

S pocžeczowanjom

H. Nachlowz, hosczenzař.
(Pola mje ſo ſerbſki ręči.)

Moje wobydlenje a pschedawarnja
namakaju ſo wot 1. oktobra na bohatej haſhy 11
w domje ſlampnařki Dominikowej.

Ša dotalne derjeměnjenje ſo rjenje džakujo,
proſchu mi jo tež dale ſakhowacž.

S pocžeczowanjom

Hermann Müller, čapkar (mězar).

Dželaczerjow

na nowotwar Inježeho hosczenza w Drozdžijn hnydom pschi wulkej
mſdze pytam. Sso ſamolwicz na Pauliſkej droſy 31 po 1 ſchodze.

Najlepſchi
ſaffran

f pječenju tkanzow podawa nětko
Carl Noack
na žitnej haſhy.

Zigary.

Wſchelake ſhyki 5 np., 4 np. a
3 np. zigarow pschedawam, taž
dolho hacž ſkład dožaha,
3 ſchtuk po 10 np.,
10 ſchtuk = 30 ,
25 = = 70 =
100 = = 2 mt. 75 np.

H. Kunack naklēdnik
na bohatej haſhy 8.

Ša ſakhopſchedawarjow
mamoj dželbu čiſteho mléteho
ſaffrana we wjetſich a mjen-
ſich paležiſlach tu njo
na pschedan.

Bratraj Měřschej naſlēd.
pschi žitnych wifach 30,
Strauch & Kolde,
na kamjentnej haſhy 3,
dalokoręczak 81.

Ša ſklamarjow!

3 nowe petrolejowe měřeňiske
apparaty ma tunjo na pschedan
Otto Schulz na bohatej haſhy 10.

Klavér, derje džeržany, ma
na pschedan wucžer
Rybak w Kchwacžzach.

Nowe

poſmojerje

po wſchëch plaežisnach porucža
Ernst Glien
pschi žitnych wifach 48.

Hollandske jerje

3 ſchtuk po 10 np.,
mandl po 40, 50 a 60 np.
porucža

Ernst Glien

pschi žitnych wifach 44.

Maschinski molij,

Koprowy vitriol

f načinjenju pschedaž jara tunjo
porucža

Germania-drogownia

dr. Roebera

f napſchedaž winowje ſicze.
Šwój bohacze ſrijadowany ſkład

z i g a r o w

100 ſchtuk hižo po 2 hr. 40 np.
krijesam kurjerjam naležne porucža

Bruno Halke

na ſtronkownej lawſkej haſhy 9.

A. Woppe

ua Mužakovskej droſy 4 kupuje
tždu dželbu kowaneho a lateho
želesa, hadreſhežow, koſežow, pa-
pjery, zynka atd.

Zwjazk serbskich towarzstw.

Přichodnu sredu 26. winowca popołdnju $\frac{1}{2}$ hodzin je w „Lišcej jamie“ posedzenie. Na njo přeprośujemy towarzstwowych zastupjerow a wšich za našu należność so zajimowacych Serbow.

Nakwilne zarjadnistwo.

Belletristiski wotrjad M. S.

so přichodnu sredu, 26. t. m., w „Lišcej Jamje“ pola Dietricec w Budyšinie k posedzeniu zeńdze. Zapocatku w 5 hodzin.

I. Powitanje přez předsydu.

II. Přednošk wo nadawkach wotrjada.

III. Rozmołwa wo přednošku, namjetu.

Serbskich spisowačelov a wšitkikh přečelov našeho pismowstwa k tutemu posedzeniu lubje přeprośuje předsydstwo.

Serbske burske towarzstwo w Rakezach.

Shromadžisna tón króz wěstych psicinow dla wupanje.

Pschedkydšto.

Pschedpoloženje pschedawarne.

So hým hwoju optijsu pschedawaru do róžnych klamow pod radnej hežu pschi hlownym torhoscežu pschedpoložil, s tutym napjodwołnich k wjedzenju dawam.

S poczeczowanjom

Khoral Scholta, optikus.

K e d j b u !

Czeſčenym Sserbam w Budyschinie a wokolnictví najpodwołnich k wjedzenju dawam, so hým dženja hospodarstwo hoſčenza

„Wettinskeho dwora“

tu na ſamjentnej hýži čížlo 9 pschedewſa. Sa dowěrjenie, mi w mojej předawskej reſtauraziji spožczenie, kó wutrobnje džakujo, dovolam kóbi prokycz, so by kó tež moje nowe pschedewſacze dobroczíwje podpjeralo. Lubjo, so budu s najlepſchej jéđu a piezom ſedzblivje poſlužowacz, porucząm kó

s poczeczowanjom

Jan Urban

w hoſčenu „Wettinskeho dwora“

So tutym najpodwołnich k wjedzenju dawam, so wot dženjniceho dnia wscie materialne a kolonialne twory pschedawam. Budu kó kóveru prázowacz, wſchitkim, kotsiz mje poczecza, stajnje s dobrou a hódnej tworu ſoſlužecz a proſchu, mje dobroczíwje podpjeracz chycz.

S poczeczowanjom

August Mersioffski w Klufschu.

Wulki transport ruskich konjow, czeſčich a lohlic, kó pschihodzaze dwójki kódeje barby s rukowanjom w hoſčenu „k marahrabie“ pschi drjewowych wlikach pschedawa

Zwonizki.

Módré dželańskie wobleczenja, barchentowe spódnje tholowy, schtrykowane spódnje tholowy, schtrykowane jali, schtrykowane a waliowane ſoli a schtrympy, hotowe žonjaze a mužaze loſhle,

wolnjane pschedkoſchliczli ſa hólzow a mužow a tež wołmjane we wšichc barbach, teho runja drjewjanzy ſ tolštym filzom a pschedan A. Henczel w Libuchowje čížlo 4.

K ſaniczenju pólnych myſchow wobeleny ſtrichniński wóz, ſtrichniński pschenzu, ſosforowe pille w čerſtwej tworze tunjo poruczą Otto Engert

en gros drogovnja en détail.

Horzopowětrowu maschinu a 3 czeſčowe ſamjenje ma tunjo na

Do Kupoje!

Kermischu budža pola mje reje. Pschedezelnje pschedeproſchuje

J. A. Loda.

Sa wscie poczazby jara frute a dobre wobucze we wšichc držinach a wulkoszach ſ lože a filza, pschipoſnate dobre mužaze a žonjaze toſte, wscie po najtuniszej placzisnej porucza

Emil Werner, ſchewski miſchtr w Ralezach, w domje knjeſa pjetarſteho miſchtra Lorza.

Žiwnosć,

$\frac{1}{4}$ hodzin wot Nowoſalza, něhdze ſe $7\frac{1}{2}$ kózom dobreho pola a luſi a rjantym twarjeniom ma kó wutoru 25. oktobra ſe ſwobodneje ruki psches wjeſne grychty na pschedadzowanje pschedawacz.

Dalsche je ſhonicz pola Kurta Kintchli w Budyschinie na Wjeleczanskej drósh čížlo 8.

Komížown khléb porucza Žda Šcholcina na ſwownownej lawſkej hýži 15.

Hejtmanow, gramtischtrów, wotrocžkow, ſrénkow, a rólmich poſhoncžom, džowki, dželačerſke ſwóbjy pyta Heynoldowa na wýkofej hýži.

Hýdom ſlužobne a kuchynske ſlužobne a hródzne džowki, wotrocžkow, ſrénkow, rólmich poſhoncžow, tſeczakow a wolažych do tudomnych a Draždánskich stron pyta pschedistařka Schmidtova w Budyschinie na ſukelskej hýži 3.

K 1. novembrej abo poſdžiſſho ſylnu ſlužobnu holzu, kótraž dyrbí ſubosej ſe jenemu džecžu mēč, pytam. Mandželska Kurta Langi na Karolinej drósh 9 po 1 ſchodze.

Džowki, mlokove holzy, ſlužobne holzy, hejtmanow, wotrocžkow, rólmich poſhoncžow, ſrénkow, wolažych, dželačerſke ſwóbjy ſa tu domne a Draždánske ſtron, džoki kózdy čjaſ pyta Spaniowa na malej bratrowſkej hýži 5.

Na Kupjanski knježi dwór ſo

stražnik

kótryž ma bbrsy naſtupicz, pyta.

Gieželt, inspektor.

Holczla ſo k nowemu létu ja ſlužobnu do Michaliskeje ſchule pyta.

Dželačerſow k rygu a wutopanju pschi 2—3 ml. dnjowejje mſdy a žony pschi 10 np. hodžinskeje mſdy hýdom pyta hraſiſle Einſiedelſle reverſle a ſchtomowine ſarjadniſtvo w Lipicu a Minakale.

Hýdom a k nowemu létu kučaki, ſtwinske a ſlužobne holzy, pěſtonicze, hospoſy, dójki, ſlužobne a hródzne džowki a tajke k ſwiniom, poſhoncžow, gramtischtrów, wotrocžkow, ſrénkow, rólmich poſhoncžow, tſeczakow a wolažych do tudomnych a Draždánskich ſtron pyta pschedistařka Schmidtova w Budyschinie na ſukelskej hýži 24 po 1 ſchodze.

Bož cžornoběly pižany, fort., je čeſknýl. Sa myto wotedacz na Huzinjanſkim knježim dworje.

Džaf.

Sa mnohe dopokaſma dželbracza, kótrež ſu ſo nam woſebje ſe bohatej kwětkowej pychu pschi wumrječu naſchego lubowaneho mandželskeho, nana, pschichodneho nana a džeda, kublerja Jana Jurka w Lemischowje, dostaše, ſe tutym ſwój najwutrobnischi džaf prajimy.

W Lemischowje, Huzinje, Štróži, Šhorjelzu, 17. oktobra 1898.

Žarowazh ſawostajeni.

Wutrobný džaf.

Wſchitkim tým, kotsiz ſu w ſamjenju a wumrječu mojej lubowanej mandželskej a naſhei drohej maczeri wjele luboſče a czeſčowanja wopokaſali, woſebje podpjeraní ſmu towarſtvi ſa wjelelične pschedewodženje ſe poſlednjemu wotpočinkej, taž tež knjeſej fararjej Mérſafej ſa troſtapholne ſlowa pschi rowje ſwój hľubolofsacžuth džaf prajimy.

W Małych Bobolzach, 20. oktobra 1898.

Gluboſrudžen ſawostajeni

Jurij Rehorč a džeczi.

(K temu čížlu dwě pschilofy.)

Prěnja pschiloha i čížku 43 Serbskich Nowin.

Ssobotu 22. oktobra 1898.

Placízny rěšneho sletu na Draždánských slavnostech vilač

17. oktobra 1898.

Placízny po zentnarju a hrivnach.

Slotne družiny a wojsnamjenjenje.		Biwa	Rěšna waha.
W o l y :		hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene, najvjetšeje rěšneje hódnoscze hacj do 6 let	36—38	65—68	
awstriške	36—39	65—70	
2. mlode, mjazne, niewuformjene, — starsche wuformjene	33—35	62—64	
3. hrénjo pízowane mlode, derje pízowane starsche	30—32	57—60	
4. hnadne pízowane kózdeje starobý	—	55	

Z a t o j z y a f r u w y :

1. polnomjazne, wuformjene jalozjy, najvjetšeje rěšneje hódnoscze	33—35	61—64
2. polnomjazne, wuformjene kruwy, najvjetšeje rěšneje hódnoscze hacj do 7 let	30—32	57—60
3. starsche, wuformjene kruwy a hnadne wuwite młodische kruwy a jalozjy	28—29	53—56
4. hrénjo pízowane kruwy a jalozjy	—	50
5. hnadne pízowane kruwy a jalozjy	—	46

B y f i :

1. polnomjazne, najvjetšeje rěšneje hódnoscze	33—36	60—63
2. hrénjo pízowane, młodische a derje pízowane starsche	30—32	56—59
3. hnadne pízowane	—	53

C ž e l a t a :

1. najlepše s mlokom wuformjene abo najlepše wot zyza	44—46	67—72
2. hrénje formjene abo tež dobre wot zyza	—	63—66
3. hnadne pízowane	—	53

Placízna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju	
	15. oktobra 1898.	20. oktobra 1898.	wot	hacj
	hr.	hr.	hr.	hr.
Všehenja	8	83	9	18
	8	65	8	24
Rožka	7	38	7	50
Sezjmien	7	—	7	14
Worž	6	50	6	67
Hróč	9	—	11	12
Wota	7	78	8	33
Zahly	18	—	15	—
Hejduscha	15	—	16	—
Berry	1	60	2	—
Butra	2	20	2	40
Všehenja muka 50	8	50	19	—
Mžana muka 50	8	50	13	—
Sýno	2	60	2	80
Gštoma 600	16	—	18	50
Proštata 1260 sčtuš, sčtuša	8	—	20	—
Všehenje motrubý	—	—	4	75
Mžane motrubý	—	—	5	50
Všehenje gris	50 kilogr.	—	5	50
Mžany gris	—	—	6	—

W Budyschinje placízne: ſórž všehenzy (běla) po 170 puntach 15 hr. 1 np., hacj 15 hr. 60 np., žolty 14 hr. 70 np., hacj 14 hr. 75 np., ſórž rožky po 160 puntach 11 hr. 80 np., hacj 12 hr. — np., ſórž ječjmienja po 140 puntach 9 hr. 80 np., hacj 9 hr. 99 np.

Na Burži w Budyschinje všehenzy (běla) wot 8 hr. 83 np., hacj 9 hr. 6 np., všehenzy (žolty) wot 8 hr. 59 np., hacj 8 hr. 68 np., rožka wot 7 hr. 25 np., hacj 7 hr. 50 np., ječjmienj wot 7 hr. — np., hacj 7 hr. 75 np., worž wot 6 hr. 75 np., hacj 6 hr. 90 np.

Wjedro w Londonje 21. oktobra: Pomrocžene.

Cyrkwinske powjesče.

W Michalskej zvrlwi směje 20. njedželu po ſívatej Trojizh rano w 7 hodž, ſarát Ráda ſerbſtu ſpovjednu rěč, $\frac{1}{2}$ 9 hodžin diakonus Sarjen ſerbſte a w 10 hodž. němſke předowanje.

Wěrowanl:

W Michalskej zvrlwi: Gustav Richard Sterzel, ſamká tu, s Hanu Erneſtinu Theresiou Albertem na Židowje. — Ernst Hendrich Janez, ſotar wod hrodom, s Hanu Madlenu Wirthem tam.

W katholiskej zvrlwi: Jan Bernlopf, rěšniſki mischt, s Hanu Albinu rož Beitlez s Nješwacžidla.

Křečni:

W Michalskej zvrlwi: Pawol Oštar, Pawola Woldemara Kópk, ſahrobnička na Židowje, ſ. — Frieda Martha, Hanu Gustava Schlagi, ſeleňniſkeho dželacžera we Wulkim Bjelkowje, dž. — Maria Martha, njemandž. dž. na Židowje.

W katholiskej zvrlwi: Jan Alfred, Hermanna Jurja Maza Schöne, lithografa, ſ. — Jurij, Ludwiga Federsbergera, ſamjenecžerja, ſ. — Pawol, Hanu Hermanna, pohonča, ſ.

Zemrječi:

Džen 13. oktobra: Gustav Richard, Josefa Marhnik, dželacžera na Židowje, ſ. 7 m. 24 d. — 16. Maria Josefa Helmowa rož Beilez 79 l. 6 m. 21 d. — 17. Jan Hermann Stelzig, dželacžer a wobylter tu, 45 l. 4 d. — 19. Johana Petke, njebo Petra Ziegenbalga, wobylterja a dželacžera w Bolborzech, ſawostajena wudowa pod hrodom, 78 l. 8 m. 19 d. — Jan Bohuwer, Hanrija Bryže, wobylterja a dželacžera w Czichonzech, ſ. 1 l. 11 m. 13 d. — Hermann Richard Hänſel, fabrikat na Židowje, 20 l. 6 m. 26 d. — 20. Ida Martha, Vjedricha Augusta Hermauna Hörniga, vſchadownika na Židowje, dž. 19 l. 7 m. 9 d. — Willy Erwin, Hanu Vjedricha Augusta Urbana, wobylterja a fabrikatora w Dobruschi, ſ. 10 m. 15 d.

Zyrlwinſle powjesče s Vudeſtez.

20. njedželu po ſívatej Trojizh směje ſarát Mrošek rano $\frac{1}{2}$ 8 hodžin ſerbſtu ſpovjedž, pomozný duchowný $\frac{1}{2}$ 9 hodžin ſerbſte a $\frac{1}{4}$ 11 hodžin němſke předowanje.

Ahojej:

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np., palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w řamžnej wulkej valerini paleny, čerſteve družiny, wubjernje ſłodžaze,

woſkebitoſež:

Winsle měſchenje punt po 100 np.,

Javasle měſchenje = = 160 =

kóždy thđzenj ſo wjazy króč khoſej čerſtwy palí.

H. Kunack naslēdnik

na bohatej haſy 8.

Wubjerny mјedowy ſyrup punt po 24 np., wubjerny zokrowy ſyrup punt po 18 np. porucža

Carl Noack na žitnej haſy.

Čerſtwy paleny

twarſki a rólny kalf

w ſwojich kalfowniach w Niſſej a Kunnersdorſſe porucža

firma G. Plümecke w Niſſej.

Zenicžke pſchedawanje ſa Budyschin a wokolnoſež ma knjež C. Voč w Budyschinje na hornjeſtej haſy 43.

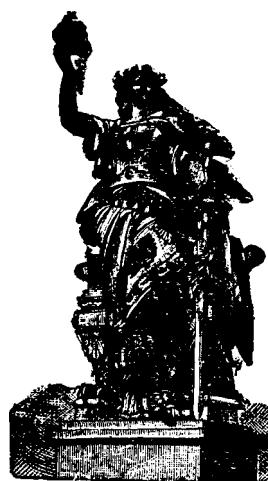
Jabluka,

kotrez móža tchážene byč, tola ſraté a čerſteve, kóždu dželbu ſa hotowe pjenjeh ſentnat po 2 hr. kupujetaj

dr. Hermann a dr. Wežke

w hornjolujisſej kadtlocžerni

w Budyschinje, pſchi kralowſkim valu čížlo 10.

K saniczenju pólnych myschow

porucząc:

- *fossforowe pille,
  - *strychninowu pschenzu,
  - *sacharinostrychninowu wosz,
  - myschazn bazillus.
- Germania-drogownia**
dr. Roeber.

Pschispmjenje: Źeły, s * wusnamjenjene, ho jenož na dowoleniske woszima, wot polizije abo gmeinskeho pschedstejiczerja wustajene, pschedpodawaju.

Destillazija Adolfa Rämscha w Budyschinje pschi butrowych wifach,

1868 sałożena,

porucza swoje daloko a scheroko snate wubjernie — liliery — l kwazam, kschczisnam a druhim kwydżenjskim skladnoszam w czwizach a po wasy. Wożebje dobre ſu dwójny rózowy, naliowy, hontwiński a jatroselowy, hornjoluziski, żoldłeslowy, feleny a czerwieni, zitronowy, wiśnijowy, malenowy, pruskiowowy a łowesowy liter po 60—80 np. Dale naturulosorwejowy liter po 40 np., dobry žitny po 70 a 60 np., a czisty čižlo 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pschi wotewiaczu 8 litrow a wazy po 31 a 29 np.

Czwizn k pjelnjenju ho wupożęduja. —

Paleny khosej,

na skłodzenie kwdomicze pruhowanu, kupuje ho
hry punt hižo po 70 np.,
paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth khosej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (predy Augustem Bartko)
na swonkownej lawfsej hažy 10.

Pozłuzenie w herbskiej reči.

Khosejowe placzisny

Porucząc s 5% rabatta:

paleny Santowski khosej, žyluy, punt po
85 np.,

paleny Campinański khosej punt po
90 np..

paleny F. parlojth khosej, jara dobrą, punt
po 100 np.,

— njevaleny khosej —

jara dobrą a žyluy punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mfl. 50 np.,

● 10 puntow po 6 mfl. 50 np. ●

Tale khoseje ſu w mojim wukladnym woszje
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Turkowske kłowi

nowy plód w měchach, kaſtejikach a po wasy ſu tunjo dostacž pola

Moriza Mierewy

pschi miaſzowym torhochcežu.

Destillazija likerow po starzych tunich placzisnach.

Maschinske woliſe

russle a amerikansle
ſa czečko a lohko ho czerjaze
maschiny,

zylindrowe woliſe

w wschelakich družinach,
konſistentny
maschinski tuf,
woliſe ſa ſchijate maschiny
w bleschach po 30 np. a po wasy
ma pschezo najwjetſhi ſkład a
porucza tunjo

Otto Engert

en gros drogowe khlamy en détail
na ſnutkownej lawfsej hažy 10.
Daloſorečak 33.

Nowe polnojerje,

rjane tuczne ryby,
3 ſchtuki po 10 np., mandl po 50 np.,
po kopach a tunach hſchče wjele
tuſchho porucza

J. T. Glien

pschi drzewowych wifach 4.

Hdze je dobrý khosej
dostacž?

Pola

khosejoweho Sachſy

na bohatej hažy 5.

Paleny khosej

punt hižo po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach
punt po 100 np. haž 200 np.,
faž tež wulki ſkład

njevaleneho khoseja

punt hižo po 70 np.
porucza

Bruno Halke

na ſwonkownej lawfsej hažy 9.

Plokanſke

m a ſ ch i n y,

njevaleneho praktiske a jało
džerjaze wupruhowane,

žimaze maschiny

s najlepſeſtego materiala porucza

August Lorenz

w Budětezech.

Nowe

polnojerje

najlepſeſtego hōdnoscze po najtunis-
tich placzisnach,
porucza

Juriš Schwiebus

predy Augustem Bartko
na ſwonkownej lawfsej hažy.

Rjeptkoſty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družin ſobaka w 10 np.=
pakēžka, jara dobrý ſchnupowanſti
tobak, bohaty ſkład zigarow po
wſchelach placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucza

Juriš Schwiebus

(predy Augustem Bartko)
na ſwonkownej lawfsej hažy 10.

Wino Gustava Kütnera

w Budyschinje
10 na herbskiej hažy 10
ſwoje wubjerne naturſtočiste

wino

w ſnatej dobroſeži a placzisnyhōdno
porucza.

Wožebje ho porucza wožebite
wino ſa krejchndych a czerwiaſzych
na žoldk, blescha po 1 mfl. 60 np.

Karbolineum,

najkmanſhi woliſ ſa wobělenju a
namasjanju, w woprawnych czwizach
po 2 ſentuarjomaj, faž tež
w mjenſtich czwizach a po wasy
ma na ſkładze

Otto Engert

en gros drogowe khlamy en détail
na ſnutkownej lawfsej hažy 10.
Daloſorečak čižlo 33.

Wſhe družin

žamžneho mlécza,
ſardamomen,
muſkatowe ſwety,
bely a czerwieny popjer,
piment,
ſafran
poruczataj tunjo

Werscher bratrow naſzledniſtaj
pschi žitnych wifach 30

Strauch a Kolde

na ſamjetnej hažy 3,
daloſorečak 81.

Najlepſeſte nowe polnojerje,

jara dobre a tuczne ryby,
mandl (16 ſchtuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naſkledni.

na bohatej hažy 8.

Paleny khosej

wubjernje ſłodzazy a měchanj
punt po 90, 100 a 120 np.
porucza

Ernst Glien

pschi žitnych wifach 44.

Schorzugi ſ czelazeje kože

porucza po tunich placzisnach
Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

Klobuk
sa mužow a hózow,
měsy
sa mužow a hózow,
filzowe stupnje,
filzowe tofle

najhodnišcheje tworw we wulkim wubjerku po najtunischich placzisnach
porucza

F. Trulley na schulerſkej haſy.

Eslódke palenzy

liter hízo po 40 np., likéry liter hízo po 60 np.
porucza **Moritz Mijerwa** podla Pétrowskeje zyrkwe.
Destillazijsa suatich dobrich palenzow po starich tunich placzisnach.

Jerje,

wulke a tuczne po 3, 4 a 5 np.,
mandl po 50 np.,
rjane k marinérowaniu porucza

Pawoł Pětschka,
na ſerbſkej haſy 13.

Najlepſchi

lanv wolij

ſ dwórskeho mlyna w Blawniye
wot nětka ſaſo ſtajnje čerſtwy
porucza **G. Soba** na Židowje.

Ssuschenn polež
pschi wotewſaczu 5 puntow punt
po 70 np. porucza

Hermann Kschijan na Židowje.

Schwablowu kihalinnu,
želouu kihalinu,
w ballonach a po waſh k ratařskim
ſameram ma ſtajnje na ſkladze po
najtunischich placzisnach

Otto Engert,
en gros drogowe khlamij en détail.

Najlepſchi

Rizzaſki jědžny
provenſki wolij
(non plus ultra)

wubjernje žlodžazh je doſtačz pola

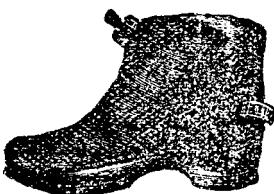
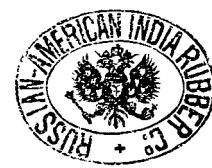
Oty Engerta.

Koprowy
vitriol
žyh a tolčeny
k načinjenju pscherzj jara tunjo
porucza

Otto Engert,
en gros drogowyna en détail,
dalokorečzak číjlo 33.

Zokrowy syrup
punt po 10, 16 a 20 np. jako
dobru twori porucza

Ernst Glien
pschi žitnych wifach 48.

s drjewjanej póduschnu,

ſ brunym tolšym filzom wuſlagzene, tež ſ jenej abo dwemaj ſpin-
komaj, w kózdej wulkoſezi jara tunjo porucza

Heinrich Mohr na ſukelskej haſy 14.

Kupuje

mužaze a hólezaze ſwjerſchniki, mantle,
jupn a wobleczenja, kaž tež žonjaze a holcžaze
jaki, khornarje a pluſchowe jaki jenož pola

Oty Preussa na žitnej haſy 4.

Wulsi wubjel, najrejnschi rēs a najtunische placzisny.

Zaketh w wſchelafich barbach,
pluſchowe pjeſle,

džěczaže pjeſle,
trikotowe taille

po najtunischich placzisnach porucza

Emma ſwid. Vorwerkowa
pschi hlownym torhoshezu 5.

Paul Kristeller

na bohatej haſy 29 ſ napscheža hoſčenja winoweje kicze
porucza k naſymſkemu a ſymſkemu czaſzej ſwoj jara wulk
ſkład wſchelach jenož pomyslnych družinow trajnje dželanyh
dolhich ſchörnjow, dželaňskich a ujedzelskich
ſchörnjow, ſchörniczlow, filzowych, ſkuſnianyh
a pieleſzowych ſchörnjow, filzowych ſtupnijow a
toſlow, gumijowych čriſow, domiſazych a reſ-
waňskich ſtupnijow,

kaž tež

drjevijanzo

po cjiſeje woſebje tunich placzisnach. — Jenički ſkład
žwětoſławnych triumſowych ſchörnjow, kotrež ſu
ſi jenym ſtłoczenjom wočinicz a ſaczinicz a kotrež ſo
w ſcheroſezi pschedztajcz hodža. Njech ſo prawje na ſchtem-
pel „Triumph“ ſedžbuje, kotrež je na kózdu pódusich ſatlo-
czenj. Šchörnje bjes triumſoweho ſchtempla ſu njevo-
prawdžite a njech ſo wotpoſaſaja.

Paul Kristeller.

We wudawańni „Sserb. Nowin“ je doſtačz ſa 4 hrivny
Rěčnica serbskeje rěče.
Spisał Jurij Kral, kapłan w Draždānach.

Wotewrjeński nawěštk.

15. oſtobra ſzym w Budyschinje
 moſtebitu pſchedawańju
 domjaceje
 a kuchińskeje nadoby,
 krótkich a galantrijowych tworow
 wotewrili.

Wulke dželby kupiwschi, je mi mózno, ežeszeńym wotebjera-
 rjam najtuſche placisny wobliczic. Budu ſo prózowac, ſebi
 ſ hódnej tworu dowérjenje ežeszeńych Sserbow dobyč.

Adolf Salberg
 ſ firmu Shorjelski bazar,
 w Budyschinje na bohatęj haſy 29.

Sap i ſ placisnów.

Rhoſejowe ſerviſy po 2 mk. 50 np., piwowe ſerviſy hižo po 2 mk., lilerove ſerviſy po 1 mk. 85., mějeriske ſerviſy po 1 mk. 50 np., ſchleſzane ſchleſe po 10 np., wódne a grogowe ſchleſy po 10 np., wódne ſchleſy hižo po 8 np., naſtaſki po 1 mk. 25 np., menaje po 1 mk. 25 np., kladjenſle tuny ſ módrym zybłownym muſtrom hižo po 40 np., ſkónski a muceñizy ſ zybłownym muſtrom po 50 np., běle 45 np., talerje ſ módrym zybł. muſtrom po 12 np., běle po 8 np., ſchalli ſ zybł. muſtrom po 13 np., běle po 10 np.,

ſchleſ ſ módr. zybł. muſtrom po 15 np., běle 10 np., jenož dobra twora, ſoždy ſruch do papjery ſawaleny, bowy hižo po 80 np., wopkołowanſe doňy po 1 mk. 70 np., ſchleſ hižo po 15 np., mějeriske ſchleſe hižo po 90 np., hornzy hižo po 12 np., nôzne hornzy hižo po 60 np., wódne ſhanh po 1 mk. 20 np., mloſowe ſarany hižo po 50 np., talerje hižo po 18 np., želeſne hornzy po 65 np., želeſne pónoje po 75 np.,

blachowe ſhoſejowe mlyny po 1 mk. 20 np., popjerjowe mlyny po 35 np., ſhoſejowe a zolkrowe tyſy po 20 np., nože a widlaczli, duzent po 2 mk. 25 nn. jéđue ſizy, britannia, duzent po 1 mk. 50 np., ſhoſejowe ſizy, duzent po 80 np., pſci trjebanju njewocžornjaze.

wuſhwetlenſki laſhežil po 25 np. Blidove lampy ſ dobrým paſakom po 2 mk., wižaze lampy ſ czahadłom a bjes njeho po 3 mk. 50 np. Dale porucžam w wulkim wubjerku: nippowe węžy, albumy, fotografijsowe wobkuli a albumy, ſchwadliſle ſchatulle, wiežne toſche, drastne ſhezecze, broſche, naruežnizy, pjerſchczenje, ſkł. czajniſlowe rječazy, měchli, zigarowe toſche, portemoneje atd.

Drjewjane twory.
 Glamory, kopu po 20 np., rěſansle deſſi hižo po 25 np., ſkónski a muceñizy po 25 np., forjeſchlowe ſhamorczli po 45 np., forjeſzlowe etazerli ſe 6 tunami po 1 mk. 35 np.,

Druha pschiloha į čížku 43 Serbskich Nowin.

Sšobotu 22. oktobra 1898.

Jesdný plan železnizow

wot 1. oktobra 1898.

4. wošowa klaša njedželu a na saškich hžvathch dnjach wupada.

Se Šhorjelza do Dražđan

Wošowa klaša	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	2. 3.
Se Šhorjelza	1,66	—	4,33	8,55	7,59	10,50	2,01	2,20	4,32	6,55	8,31	10,58	
Rychbacha	—	—	4,55	—	8,23	11,15	—	2,45	4,56	7,20	8,54	11,51	
Lubija	2,22	—	5,14	—	8,45	11,37	2,30	3,08	5,12	7,42	9,10	12,34	
Budyschyna	2,43	3,55	5,47	9,40	9,18	12,16	2,52	3,44	5,44	8,17	9,33	1,27	
Biskopiz	—	4,28	6,23	—	10,05	12,54	—	4,19	6,22	8,54	10,18	—	
Urnsdorfa	—	4,49	6,47	—	10,28	1,18	—	4,44	6,41	9,19	—	—	
Radeberga	—	5,01	6,55	—	10,36	1,27	—	—	6,49	9,28	10,42	—	
Do Dražđan	3,39	5,29	7,15	10,36	10,57	1,53	3,52	5,11	7,09	9,50	11,01	—	

Se Dražđan do Šhorjelza.

Wošowa klaša	2. 3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Dražđan	—	6,05	9,05	10,30	12,35	3,18	4,30	5,30	7,35	9,38	11,45	12,57	
Radeberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,19	—	
Urnsdorfa	—	6,42	9,47	—	1,11	3,48	—	6,06	8,10	10,15	12,29	—	
Biskopiz	—	7,10	10,14	—	1,34	4,10	—	6,29	8,33	10,40	12,53	—	
Budyschyna	5,14	7,45	10,45	11,31	2,04	4,35	5,32	6,59	9,03	11,10	1,19	1,57	
Lubija	6,32	8,25	11,26	11,55	2,39	5,10	5,56	7,36	9,39	11,47	—	2,20	
Rychbacha	7,06	8,42	11,42	—	2,56	5,28	—	7,52	9,56	12,04	—	—	
Do Šhorjelza	7,49	9,04	12,02	12,20	3,18	5,50	6,21	8,15	10,18	12,23	—	2,44	

Se Budyschyna do Wjeleczina.

Wošowa klaša	2. 3.	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 3.
Se Budyschyna	—	—	—	—	—	4,59	7,42	10,47
Džejnikez	—	—	—	—	—	5,08	7,56	10,56
Budeštez	—	—	—	—	—	5,15	8,07	11,03
Noswodez	—	—	—	—	—	5,20	8,13	11,08
Do Wjeleczina	—	—	—	—	—	5,28	8,22	11,16

* Jesdný jenož šobotu a njedželu.

Se Wjeleczina do Budyschyna.

Wošowa klaša	2. 4.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 3.
Se Wjeleczina	—	—	—	—	—	5,49	8,47	11,42
Noswodez	—	—	—	—	—	5,59	8,54	11,49
Budeštez	—	—	—	—	—	6,09	8,59	11,54
Džejnikez	—	—	—	—	—	6,20	9,05	12,01
Do Budyschyna	—	—	—	—	—	6,30	9,12	12,08

* Jesdný jenož šobotu a njedželu.

Se Budyschyna do Malez.

Wošowa klaša	2. 4.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 3.
Se Budyschyna	6,40	10,48	2,10	5,0	9,10	—	—	—
Ratarjez	6,48	10,56	2,18	5,8	9,18	—	—	—
Židowa	6,58	11,2	2,23	5,14	9,28	—	—	—
M. Wjełtowa	7,1	11,10	2,32	5,25	9,31	—	—	—
Radworja	7,12	11,22	2,43	5,40	9,42	—	—	—
Rakovna	7,19	11,29	2,50	5,47	9,49	—	—	—
Rježwacžida	7,29	11,39	3,0	5,59	9,59	—	—	—
Šeřchoma	7,37	11,47	3,8	6,7	10,7	—	—	—
Do Ratajez	7,45	11,55	3,16	6,15	10,15	—	—	—

Se Malez do Budyschyna.

Wošowa klaša	5,20	8,2	12,30	3,28	6,55	—	—	—
Se Malez	5,29	8,11	12,39	3,36	7,4	—	—	—
Šeřchoma	3,7	8,19	12,47	3,44	7,14	—	—	—
Rakovna	5,47	8,29	1,0	3,54	7,24	—	—	—
Radworja	5,54	8,36	1,7	4,1	7,32	—	—	—
M. Wjełtowa	6,5	8,47	1,19	4,12	7,45	—	—	—
Židowa	6,13	8,55	1,27	4,20	7,53	—	—	—
Ratarjez	6,19	9,1	1,33	4,25	8,0	—	—	—
Do Budyschyna	6,25	9,7	1,40	4,31	8,7	—	—	—

Schtóž chze ſebi ſa ſymu

ſymſki paletot,

ſymſki mantl,

wobleženje,

fhollowy,

hóležaze wobleženje

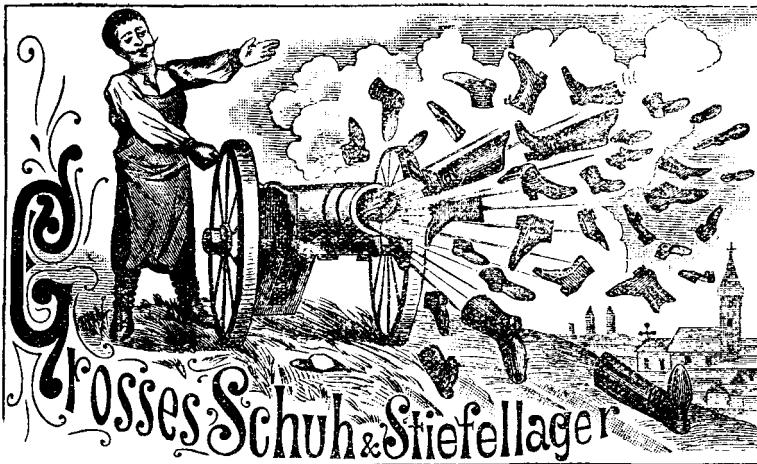
kupicž, tón njech ſo na mój wulkí ſklad wſchēch tutých wězow fedžbny ežini. Poſkiežam jenož najlepſche w nastupanju tkaninow a najnowiſche w nastupanju mody. S tým, ſo njeſtrebam ani wulkí wotnajejſti pjenjes ſaplaczicž, ani wulkich wudawlow w ſwojim džele nimam, je mi móžno, po nadpadnje tunich placzisnach. Kóždy njech ſo ſ poſpichtom poſtežwědczi.

Kurt Lehmann

32 na ſamjentnej haſhy 32.

Wulki cžrijazy a ſchórujazy ſklad
A. Knüppelholza naſlēdnika

na jerjowej haſhy čížlo 11.

Najwjetſchi ſklad w Budyschinje. — Najtuñiſche placzisn.

Filzowe ſtuþnje,

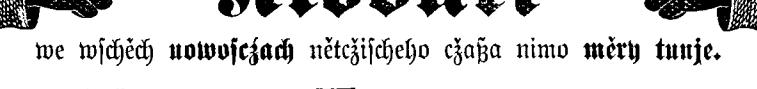
filzowe toſle, filzowe ſchlóruje, vódne ſchleſte ſnaty najlepſchi wudželt, wurjadrne tunje.

Kolojēſdne, domjaze, dželansle a džeczaze

we wſchēch pomyslnych družinach a formach jara placzisn hōdne.

Filzowe, zhlindrowe, hontwjerſke a džeczaze

we wſchēch nowoſčazach nětčiſcheho čaſha nimo měry tunje.

Hugo Lehmann

22 na bohatzej haſhy 22 (pođla hoſčenja w winowej ſici.)

Hermann Darschau w Budyschinje

(mějczelska M. ſwid. Darschauowa)

— ſa kožene 1846 —

fabrika ſchtrypowych tworow ſ womežje wolkny

čížlo 1 na ſchleſkej haſhy čížlo 1

ſ ſymſkemu čaſhej ſwój dawno jako dobrý ſnakli ſchtrypowych ſchtrypowych tworow, ſchtrypowanych jaſow, wulkí wubjerk rukajzatých laſow w najtuñiſchej haſz ſ najlepſchi ežiſto-wolmjanéj barbunjejuſtežatej tworje w rjanzich muſtrach poručza.

Najlepſchi a najwjetſchi wubjerk ſchtrypowanleho poſchedzena wſchēch barbow.

Najhōdnischa twora!

Najtuñiſche placzisn!

Emil Wehrle na jersowej haſy 7

porucza ſwoj wulki ſkład hotowych ſchitých

barchentowych koſchlow

ſ czemnymi a jaſnymi muſtrami.

Mažaze koſchle mjeſteſche	po 1 mf.	— np.
= = hřenje	po 1 =	10 =
= = wožebje wulke	po 1 =	20 =

hólcjaze koſchle hac̄ do 1 lěta	po —	40 =
= = 2 lět	po —	45 =
= = 4 lět	po —	55 =
= = 6 lět	po —	60 =
= = 8 lět	po —	65 =
= = 10 lět	po —	75 =
= = 12 lět	po —	80 =
= = 14 lět	po —	90 =

žonjaze koſchle, hřenje ſe ſchnóru po 80 np.	po 85 =
= = paſkem ſe ſchnóru po 85 =	po 90 =

holcjaze koſchle hac̄ do 1 lěta po 30 np.	po 35 =
= = 2 lět po —	4 lět po 40 =
= = 6 lět po —	8 lět po 50 =
= = 8 lět po —	10 lět po 60 =
= = 10 lět po —	12 lět po 70 =
= = 12 lět po —	14 lět po 75 =

Koſchlaſy barchent we wulkim wubjerku po jara poměrnych placzisnach, mało hrubjeny hac̄ do najlepſich elſaffich družinow lóhcz po 15, 18, 20, 25, 30, 35, 40 a 50 np. Muſtry ſu jenobarbne hladke, wulko- a ſchero koſmužkate wulko- a małofaſchczikate.

Barchentowe ložowe plachty a ložowe pſchitky ſe živymi barbami po 60, 80, 90, 120, 150, 160 np., 2 mf., 2 mf. 50 np.

Svjere ſch n i k i

ſe wſchēch modnych tkaninow,
jupy jenož w najnowſich muſtrach,
mantle ſ pelerinu a bjes njeje,

pačholaze, hólcjaze a džecjaze mantle, mužaze ſvjerſchniſi hižo po 10 mf.,

jupy hižo po 5 mf. 50 np.,
mam w najwjetſhim wubjerku na ſkładze a je po nadpadnje tunich placzisnach
pſchedawam.

Naž ſnate

wubjerny res.

najlepſhe dželo

Felix Schlesinger

na bohatej haſy.

Franz Marschner

čaſnikar w Budyschinje
čo. 9 na bohatej haſy čo. 9
ſwoj ſkład čaſnikow a čaſniko-
wych rječasow dobročivemu wob-
ledžbowanju porucza.

Póda twora. Pihomne rukowanje. Žurje placzisny.

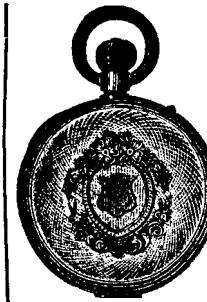
Porędzenje dobre a tunje.
Pſchispomnjenje: Réczu herbſki.

Wulki črijowy ſkład.

Wulki wubjerk mužazých, žonjazých a džecjazých ſchfornijow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch

na ſamjeutnej haſy 15 pódla hoſczenza ſlojeje króny.

Kójdý, kotryž
če ſebi dobrý
a tuni čaſnik
kuſicž, abo
kotryž che ſebi
jón porędzieſ
dacz, njech dže
ſ e čaſnikarzej

Curtej ſenczej
na ſwontownej
lauſtej haſy 5,
póda knieja lotteriſkeho tollektéra
Tägera. — ſencz pſchedawa a
porędza ſa ſwoje dželo ſprawnje
rukuj.

Wobraſy

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſaſchkle-
zuja a ſ woblukom wobbadža,
domowe johnuowanja a wobraſy,
wenzы a ſchpruchi k kſebovym
kraſham we wulkim wubjerku a
tunich placzisnach pola

Maxa Mützy
na bohatej haſy 11.

Howjaze, konjaze,
čelaze a wowęze lože kaž tež
wowęz uoktu pſchego po naj-
wyschich placzisnach kupuje

Heinrich Lange
pſchi žitnych wiſach njeſaloſto
herbſfeje katholſfeje zyrkwe.

njewjeſciſke ſchaty
porucza

A. Tschentscher,
ſchatowa pſchedawalnja
na bohatej haſy.

Statne papjery, komunalne požčonki,
ſastawne liſty, induſtrijowe obligazije, akzije
atd. i pſchihodnymi wuměnjenjemi kupujetaſ a pſchedawataſ

Schmidt & Gottſchall,

pjenježna banka w Budyschinje pſchi miaſhowym
torhoſcežu 14/16.

Rože do mužazých a žonjazých koſuchow, rjenje ſudze-
rjave čjorne a běle wobbadženſke kože we wſchēch
kožových družinach po najtunischiſch placzisnach

porucza C. E. Minck, kóžkar na žitnej haſy 5.

Barbijernja a chemiſka plokařnja
Hendricha Hoppſtoča w Budyschinje
na hanhensteinslej haſy 1

ſo naſhymſkemu a ſymſkemu čaſej k plokanju, rjeđenju a barbijenju
wſchēje drasty najnaležniſcho porucza.

"Serbske Nowiny" wudawaia so kóždu sobotu.
— Štvortlétne předplata we wudawařni 80 np a na němských póstach 1 mk.,
■ přinjedenom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čísto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Čísce Smolerje c knibičsćeńje w Mačičnym domje w Budysinje.

Číslo 44.

Sobotu 29. oktobra 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. Číslaj a strowaj staj khězor Wylem a jeho mandželska do Haify na lódzi „Hohenzollern“ pschijewski na vrjoh Palästiny stupiloj. Nětko staj ho na pucz k wotyknjenemu kóznej hwojeho puczowanja, k pošwiczenju sbóžníkoveje zýrkwe w Jerusaleme a k wopytej tamních hwyatich městow, nastajíloj, po kótrichž je něhdyn našch sbóžník khodžil. Najprjedy staj ho khězorstaj mandželskaj do Cässareje a wot tam schtvrtoř do Jaffy podaloj. Pjat je ho pucz do Jerusalema nastajil, do kótrehož su wobdženizy pchci hwydženjskej jéšbe hižo wutoru pschijeli.

Wopryt w Konstantinoplu pola khězorskeju mandželskeju njesahimy saczishez sawostaji. Kaž staj wonaj hamaj projíloj, su wulftona sultanova hospodliwoſz, kražne wjedro a pěkne sadžerženje wobhdleſtwu wsché mocžanja pschetrjechile.

Wo hwydženjach w Konstantinoplu ho hischeze pisch, so staj khězor a khězorka pjat pschipołdnju pchci jéšbe do mojscheje pschitomnaj byloj. Potom sultan khězorku žam na paradníschzo do wjesh. Barada bě hlyschézata a saczishez sawostaji, so je turkowske wójsko derje wuwuzene. W hrodžiku na terraži s napschecza hamidieſkeje moscheje wojerízy saſtupjerjo wschitkých wulkomožow, zuſy namóřky offizerojo a mnosy Turkoj hlyschézatej paradže pschihladovachu. Něhdžé 5500 muži stup nimo czechnechu. Nědžiwajži wulſkeho městna pschicéznenje kaž tež woteženjenje spěchnje a bjes haczenja džéſche, schtož khězora wopjet pohnu, sultanej na najwutrobnischo dla jeho wojaſow swože pschecz a jich khwalicz. Mjes tym běchu ludove czechydy wojeríſti ſpalér pscheterohnywschi ho na hwydženjskejo pschivalile a khězorskimaj mandželskomaj a sultanej s rukomaj plozajó a „czokjascha!“ woſajži pocžeczowanje wopokaſchu, ſa kótrež ho khězorskaj mandželskaj wjekelo hnutaj džakowaschtaj. Po paradže khězor Wylem wjele offizéram wuſnamjenjenje spožči. Khězorka poſdžischo němski ſchpital, ſa pletwami wupychen, wopryta. Mala němska holčka a jedyn turkowska hólz pěčnje prajischtaj. Věčarjo doſtachu rjady, dwě ſotje ſaſlužbnu broſchu. Ssobotu, jako na khězorzhym narodnym dnju, sultan w Merassinskim hrodžiku khězorž hražny kwětlowy buſet pschepoda. Na to sultan khězorskeju mandželskeju do Dolma-Bagdsche pschewodžesche, hdžez ho požnědanju sultan ſe hwojimaj hoscžomaj roſžohnowa. Khězorskaj mandželskaj ho wopjet ſa hoscžomje pschijecze džakowaschtaj. Sultanej ruku ſawdawski khězorka ſa nim k lódzi krocžesche, mjes tym ſo khězor ſa nimaj džéſche. Se ſpalérom ſtejazj wojazy präsenterovalhu, a ludove czechydy njepchewawajži czokjascha (ſlawa) woſachu, ſa čož ſo khězor njiemóžesche doſč džakowac̄. Pchci wuſtupnej khödbje ſo khězorskaj mandželskaj hischeze ras ſe ſultanom roſžohnowawischu do pschijeweho czolma ſtuſiſtaj, kótrž jeju k lódzi „Hohenzollern“ pschijewej.

Mjes darami, kótrež je khězor Wylem wot sultana doſtal, je čeſtnej mječ, ſ brilliantami, ſ maragdami a tyrfiam i bohacze wudebjem. Khězorka brilliantowu pchci doſta, kótrejež hódnosez ſo na milijon frankow woblicži. — Khězor Wylem je Konstantinopel ſenu wobhdleſtwu ſtudžen, po jeho ſamoručnym rýsu wudželanu, daril. — Němskej ſchuli w Konstantinoplu je wón prawo spožči, ſo ſhmě wopřima wědomostneje ſrāloſcze ſa jenolétnu wojeríſku hlužbu wustajec̄.

— Dla wotmyſleneho mordáſkeho nadpada na khězora Wylema ſu w Alexandriji w Egipťowskej 11 italskich anar-

chistow ſajeli, ſ kótrichž ſu dweju ſažo pchcežili. We wobhdlenju anarchiftow někotre bomby namaſtahu, kótrež ſu ho tjom wěžywustojnym k pschephtanju pschepodale. Či ſu ſpóſnali, ſo bychu bomby, hdžy bychu roſbuhle, žalozne ſapuſczenje načzinile. ſ papjerow, pola anarchiftow namaſanhých, ſu mjenia wschitkých anarchiftow, kótrž ſu do Syriskeje wotjeli, naſhonili a je turkowskemu knježerſtu k wjedženju podali. Někotrych ſ tychle nječražnikow ſu w Jerusaleme, Jaffje a Haifje ſaſlapali. Turkowske knježerſtu w Palästinje je najstarobliwiſho naprawy k wotwobročenju wſchego stracha činiło. Tak je ho ſababenym žonam ſakafalo, w čaſu khězorowje pschitomnoſcze na hažach pschebhywac̄, dokež ho boja, ſo móhli ho anarchiftojo jako žony pschedraſeſic̄. Polizija wschitkých puczowarjow ſ Evropy kruže wobkedežbuje.

— Pchci nětčiſiſchich wólbach do pruskeho krajneho ſejma ſu njedostatki a ſpodžiwnoſcze tſiklažneho wólbneho ſystema ſažo ras w polnym hwydle widžec̄. W 52. wólbnym wotkrajeſu w Berlinje, w kótrymž jara bohaczi ludžo bydla, dyrbja wuſwolerjo prěnjeje ſlažy ſ najmjenſha 59,037 hrivnow a wuſwolerjo druheje ſlažy ſ najmjenſha 18,845 hrivnow letnje dawkom dawac̄. Tak pschitidže, ſo khězorſtowoy kanzler wjerech Hohenlohe, minister Thielen, statny ſekretar ſ Bülow, minister Schönfiedt, statny ſekretar hrabja Posadowſki w tseczej ſlažy wuſwola. W 38. wólbnym wotkrajeſu wschitkých wólbnych mužow prěnjeje a druheje wólbneje ſlažy tſi ſobustawy židowskeje hwybys Mendelſſohn-Bartholdy wuſwola, dokež čile tjo židži zpěle wuſwoleſtvo prěnjeje a druheje ſlažy pschedstaſeja. Hýžo wjerech Bismark je projíl, ſo je tſiklažny wólbny ſystem najhubjeniſhi wschéh wólbnych ſystemow. W Pruskej pak jón tola wobkhowaja, a w Saſkej ſu jón ſawedli, dokež ſo ſ nim ſozialdemokratam pucz do ſejma ſawrje. Tak dyrbja ſebi ſozialdemokratow dla dobrí poddanjo hwoje wólbne prawo pschitroſczie dacz. Tola žaneho druhého wupueža njeje, ſo bychu ſo navala ſozialdemokratow wobroli.

— Na někotrych pruskej universitach njewěrjazý profeſorjo hchecžijansku wěru ſjawneje podrywaju. W Bonnje je profefor A. Meher wucžil, ſo ho Jeſuſ njeje ſa Maſſijsa měl a ſo je wón wo Božim kraleſtwje naſlady měl, kótrež ho njeſju jako wérne wopokaſale. — To je tola ſaprečeje bójſtwa Jeſom Chrysta. A tajzyle mužovo ſu powołani, evangelsku wučžbu wulkadowac̄ a wučžić! Hdžy ho bludna wučžba a njewéra ſ universitetow roſſchěrja, a nichto temu njewobara, kaf budže potom evangelska wěra wobſtač mōž?

— Královská wójskowa konſervowa fabrika w Haselhorstu pola Spandawa, kótraž je haž dotal ſkót wot rěſníkow a witovalarjow ſupowala, lěžha prěni króž njepoſrědne wot ratarjow ſupuje. Wona je teho dla ſe ſchleswig-holsteinskej rataſkej komoru ſupowawiski kontrakt ſčinila. Kózdu ſhmu wona něhdžé 3000 wołow ſareša.

Awstriſka. Ruski minister ſtronkownych naležnoſcžow, hrabja Murawjow, je ſańđený týdženj wjazj dnju we Winnje pschebhywac̄. Jeho jednanje ſ awstriſkym ministrom ſtronkownych naležnoſcžow, hrabju Goluchowiskim, je pječza k wobſtronkemu ſpotkjenju wjedlo. Na čo je ho jednanje pocžahowalo, wo tym ſo wſchelako huda. Wodžerjomaj ſtronkowneje politiki wobeju huzodneju ſtatow njeje pječza ſchlo wo praschenje wotbrónjenja, ani wo konferenzu pschitroſcivo anarchiftam, ani wo ſaſhodſke praschenje, ale wo wobſtejnoscze na Balkanje a wobſebje wo ſrēče. Russka ſe wſchej možu na to

Za nawěčki, kiž maja ſo we wudawařni „Serb. Now.“ (na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedač, plací ſo wot małego rynčka 10 np. o maja ſo štvortk hač da 7 hodž. wječor wotedač.

džela, so by ho zarowh wuj, grichiski prynz Durij, sa kretiskeho guberniera postajil. Awstriska je pječza klubila, so prynzowej kandidaturje nješadžewa. Hrabja Murawjew je hřejorej Franzzej Šoſeſej w audijenzy zarowh džak sa jeho ſwólniwoſć, ruſki namjet podpjerac, wuprajil.

— Nadžia, so ho awstrisko-wuherske wurunanje we Winskej hřejorſtwej radze dowuradži, so hřečeje njetrjeba ſpuſčcječ. We wuhjerku, kotrež wo wurunanju jedna, je ho namjet nemſtich pschečzivnich ſtron, so by ho wurunanje ſacjizlo, s 21 pschečzivo 13 hložam wotpokaſal. Pschečzivo namjetet hložowatcu Ššlowjenjo, konſervativni, Němzh a staroliberalni. Mjes němſtini pschečzivnimi ſtronami dla tuteho wobſamkjenja wulke roſhorjenje ſuježi.

— We Winskej powſchitownej hojeri je, kaž ho thđzenja pihaſche, wothladač Barisch na čornu ajiſki mór wumrjel. Bohužel pschi thymle wumrjecu njeje wotſalo. Dr. Müller, kotrež je Baricha hlađal, je teho runja ſhoril a wumrjel. Dale ſtej wothladačy Pechez a Hocheggerz ſhorilej. Dr. Müller bě s dr. Gohnom w Indijskej býl, so by mór ſtudoval. Wot tam běchtai mórowy jěd ſobu do Wina pschinjeſloj a ſ nim poſpyt na kanikach a wulich myſchach činiſloj. Wothladač Barisch mějeſche ſwérjata, ſ mórovym jědom ſchępje, piſowac. Pschi thym je ho mórovym jěd na Baricha pschenjeſlo.

Winske wobhydlefſtvo je ho ſ wudhyrjenjom móra do wulkeho njemera dalo. Želi ſo ho ſa wérne wupokaſa, ſo ſu někotre wulke myſche, kotrež je profeſor Nothnagel mórovym jěd ſashečzepil, twóchle, by ho ſtrach ſa wobhydlefſtvo nimo měry powjetſchil, a ludowa njemdroſć by ho potom na profeſora Nothnagela wobročila. Tutón je antifeitiſkeho ſapóhlanza Gregoriga ſjawnje wohanil, hdyž bě tón wyschnoſć na ſtrach ledžblinu ſčinił, kotrež ſa Win ſ plahowanjom mórovych bazillow naſtaſa. Dženka ſo wſchitzu na Gregorige warnowanje dopomnja, a ſamo lekarjo plahowanje mórovych bazillow ſaſudža jako poſpyt, ſ kotrež ſo wědomostne wupjeraſa, tola ſ kotrež ſo psche mór njeſobži ſredk wuſledžieč. Pschi tajich wobſtejnoscach móže ſebi kždy myſle Winskeho wobhydlefſtwa pschedſtajic. Anježerſtvo je ſebi hžo, ſo njemero bojo, na to myſlilo, Winski garniſonu poſylnic, tola měſchečzanska a ſtrowotna wyschnoſć je ho rafnje pschečzivo temu wobaraſa, ſo by ho hřečeje wjazy ludži we Winje naſopilo.

Dr. Müller, kotrež je njedželu na mór wumrjel, wo nim praji: „Mór nikoho wjazy njepuſcheči, kotrež je ras ſhrabyl; ſy whole Indijskej wjazy džali tybzaz tajich horych, kajtiz bě Barich, wibžal. Móžno wſchak je, ſo móže ſo natyklenje ſ čiſtoſću hac̄ do wěſteje měry woldžerječ. Tola hdyž je ſo wone ras ſtaſo, potom k ſmjerzeč dže.“ — Dr. Müller bě hnydom ſam ſpoſnal, ſo bě na mór ſhoril, tola ſo do ſwojego ſrudneho wofhuda jako rjeſ podal. Wón bě pruſký, ſo jemu njebýchu lekarja poſzali, dokelž tola ſa njeho žaneje pomožy wjazy njebé.

Italska. Konferenza psche anarchistow budže ſo ſe ſežehowazymi praschenjemi naſladowac: 1. Naprawy pschečzivo anarchistickim nowinam. 2. Wudacze anarchistickich ſloſnikow ſ jeneho kraja do druheho. 4. Postajenje, ſo anarchistiske njeſutki njeſku politiske ale jednore. 5. Srijadowanje polizaſteje ſlužby dla lóžſcheho ſaměnjenja poſyjeſčow wo anarchistach.

Burjo a žandarmojo w Monſerato-Aleſſandria ſu ſo do ſtrahnych vukow dali. Burja ſebi nočných lubiče dace, ſo bych u žandarmojo jich winizh ſa winowhmi wſchemi pscheptali. Žandarmojo do ſpječzivych burow tělichu; ſchyrjoch burow ſatſelichu a dwazyczoch čežko ſramichu. A poſylnjenju žandarmow je ho bataillon woſakow wotpoſblaſt.

Franzowska. Židam pschečzne radikalne ministerſtvo, ſ kotrežu pschedſydu bě Briffon, je wotſupilo. Šſejm je jemu dlo jeho ſadžerjenja w naležnoſći ſaſudženeho kapitana Dreyfusa njedowěrjenje wuprajil. Duž je ministerſtvo dyrbjal ſwoje brémjeſhko wjasac. Wójnſki minister Chanoine bě hžo w ſejmſtym poſeždenju ſwoje ſaſtojnſtvo ſložil, ſjawnje wuſnawſchi, ſo njeje ſe ſwojimi ſobuminstrami wo Dreyfusowej naležnoſći pschesjene, ale ſo je, runje kaž jeho pschedkhađnizy we wójnſtym ministerſtwe, wo Dreyfusowej winje pschebědžen.

Tak bóřſh hac̄ ſo pojemſeč wo ministerſtowym padže roſnjebý, ſe wſchich ſtron ludowe hromady na boulevardy čežnjechu, hđež hac̄ do poſnožy woſachu: „Šſlawa wójſtu!“ „Preč ſe židami a pscheradnikami!“ Polizistojo ſ waſa ſphytachu, někotrych herjefarjow ſajec, ſotſiž: „Saraže židow!“ woſachu. Psched domom nowin „Libre Parole“ polizistojo do luda ſraſychu, pschi čimž jeneho polizaſteje offizéra ſ ſijom pschebiču. 40 herjefarjow

ſajachu. Žeſdnu gardu, kotaž ſ khvilemi lud roſhonjeſche, poſitachu woſajz: „Šſlawa wójſtu!“ Lud bě powſchitowna radovanza ſajaſa. Najwiaža nowin wuſběhujie, ſo budže pschichodne ministerſtvo ſ raſnoſću pschečzivo Dreſuſowym pschečzelam jaſrocic ſyrbječ.

— Praschenje, hac̄ Franzowska Bahr-el-Gaſalſki kraj w Afrizy woblkhowa, abo Žendželskej wotſupi, ſo w bližſchim čaſu roſbudi. Franzowska je Žendželskej wuměnjenja woſjewila, ſ kotrežiž by Bahr-el-Gaſalſki kraj, kotrež hlowne město ſaſchobu je franzowski major Marchand wobſbadžil, Žendželskej wotſupila. Hlowne wuměnjenje je, ſo ho Franzowskej ſa to druhí kraj, wot jeſeje kongoſkeje kolonije hac̄ ſ Nilej wjedžaz, pschevostajil, tak ſo mohla tež Franzowska Nil ſa ſwoje ſnuteſkovo-afriske wikowanje wuživac. Želi ſo by Žendželska nočnýla na žadanje Franzowsow džiwač, by ſo móžnoſć pschiblizila, ſo by mjes Franzowskej a Žendželskej wójna wudhyrila. Wobojo krajej ſo nětſole na tule móžnoſć pschihotujetaj. Franzowska je na ſchiju a na hlowu ſwoje wójnske ſobžtvo do riada ſtajila, a to ſame čini tež Žendželska, kotaž hžo mužtvo ſa wójnske ſobžtvo ſhromadžuje. Wot wójnskeho bronjenja hac̄ ſ pschipowjedženju wójny pak je hřeče dolha noha. Žendželska ſo lohkomyſlinje do wójny njewali, woſebje, hdyž wě, ſo Ruska na ſtrone Franzowskeje ſteji.

Ruska. W Turkeſtanje, w ruskej Aſiſkej, je we wſy Anzobjena mór podobna hřoroſeč wudhyrila. Wyschnoſć je hnydom wſchě trébne wobhladniwoſtne naprawy ſawjedla a wſchón woblkhad ſ Anzobjem ſakala. Řeježerſtvo je navježdžich lekarjow do tamních ſtron pôblaſto. Po zarowym wukau je ſo wobaraňſka komiſija pschečzivo mórej poſtajila, kotrež pschedſyda, prynz Alexander-Oldenburgski, je do Turkestana hnydom wotjel, ſo by ſam naprawy ſ podtločzenju móra wodžil.

China. Š chineskeho hlowneho města Pekinga ſu nove pojemſeče wo nadpadach na Europyjanow doschle. Pschi tamních Šarko-Poloſkim moſče ſu ſo chinesy wojaz do jendželskich ingenieurov dali, dweju ſ nich ſtamili a jeneho dželaczerja ſkonzovali.

Pojemſeč wo malym Kasjiu.

I.

Hollandſta, ſrudna njewjeſhola Nižoſenſta, je ſpodžiwny kraj. Kraj leži woprawdze niže džižli morjo, a boječ dyrbja ſo ſtajne, ſo ſo móřſta woda do ſcherokeje, runeje, ſatvarjeneje abo ſ ſanalemi pscherenjeneje krajinu dobuđe, dokelž bjes pscheterhnenja lika tutón móžný ſiňol po hřromach kraj, ſo by jón ſe ſwojimi žolmami ſaſlavil. Maſhyph, ſ wýſkopej, žoltej, ſuchej trawu ſarosczenie, a brjohi, je žornowza natwarjene, kotrež ſo w tuthym naplawjenym kraju jeno ſ wýſkofimi wudawkami wuviſeč hoda, ſu ſ temu, ſo bych u naſalej ſ ſewjerneho Morja wobarale; nino teho ma Nižoſenſta wjèle wuſtač ſot móřſtich mhlow, kž doſež často ſe ſkóſzjiwej leſežu zpły kraj pschitrywaju; wot tuthym ſtajných tolſtých mhlow bywa ſemja huto hac̄ do hřetých hřubinow motra. Čaſežiſtcho ſo ſtava, ſo w ležu La Haſe w ſymje pod ſchtomom, ſ wichorom wutorhnenym, džeru naſakaja, kž je ſ meter hřuboſej, na čorú wodu napjelnjena; nětſole halle je widžec, ſo bě wbohi wýſkoki ſchtom naſorvany, ſwoje ſorjenje porňo ſemi hnac. ſo by w twjerdej ſemi naſakal zprou a ſepjeru; wě ſo, njeſku tute ſchtomy, dokelž maja tak mało pjerſeče ſ ſwojemu wuviwanju, ſ temu hmane, ſo mohle ſymſe wichory pschētrac.

Alle runje tak ſurowe morjo, kotrež krajej ſe ſtajnym pschepławjenym hroſh, bě druhydži Hollandſkej dobrý pomožnik, a druhyd ſ tym, ſo bu tajki nažyp wottorhan, tak ſo mózne žolmy do kraja walachu, njeſchecela ſ kraja wuſna.

II.

To bě tajki poſhmurjeny hřeshwěſdny wjecžor, ſdashe ſo, ſo bě wſchitko w malej hollandskej wjeſzy do hřuboſej ſpara ponurjene. Rybažy a ſobžnizy běchu ſo domoj wročili. Nicžo njebě hřyſteče, hřiba ſchumjenje ſewjerneho wětra w ſtarých wýſkofich topolach a dubach; haj, jara daloke ſchuženje a horvjenje žolmow, kž ſo pěnjo na brjohach lamachu. W kuchni niſkeje hřejſi miſchtrjeſche ſo ſtara zynowa lampa a mjetashe ſwoj czerwieno-žolth ſežin na maleho Kasji, kž bě jědnacze lět a placžo mjes ſwojimaj ſtarſchimaj ſtejeſche. Hřizový nan, ſaſadžita fruta poſtava, ſ zyheloſej barbu we mobliezu a ſe žolthymi wložami, bě ſobžnik, kž runje ſ džela pschitſchedſchi ſwoju dymku zomashe a ſwoj cžopky cžaj hřebaſche. Žeho žona mějeſche cžerwjenie wložy, ſylnje ſroſežena, mějeſche hruby napohlad a twjerdy njenaproſchny pohlad we wóczku

Ze Serbow.

a bě wobleczena saldu rjepotatu žukuju; runje džeržesche mašemu Kasijej hnujaže předowanje, předy pak bě ſebi khetro puſki doſtal.

To bě hóležezowa mazochia; jeho nan, ſrostny Pětr, bě ſo druhí króč woznenil. Wón bě hižo wohluchył pschecživo ſtajnemu hawtowanju ſwojeje žony, kotaž ſo píchezo na Kasija hóřſchesche, a runjež mějeſche wón ſwojeho ſyna jara lubo, da ſwojej žone tolā ſakhadzeč a čzinieč, kaž ſo jej spodobasche.

Někotři maja tež wěſtu pschihiadowazu luboſeč, kotaž na kſchindu, kiz ſo druhemu ſtava, njeđiwa, a tajzy ludžo njemboža ženje, runjež hluboz ſmutskownje plakaja, tež mož a roſjindnoſcze nabycz, ſo bychu pschecživo ſlemni, kotrež ſo píched jich wočomai ſtava, wojovali.

"Dzi lehmyč, Kasijo!" rjekly ſylmy Pětr, ſwoju ſchalku dopitwſchi.

Tak mjenujz ſonečesche ſo kóždy ras mudra rada a wobſamkjenje ſwójbneje ſwady a pſchekory.

Kasijus bě ſonečesche woprawdže lehmyč; ale někole na dobo pſchindže jemu na myſle, ſo tale wěž hižo tři lěta doho tak ſpochi traje, a ſchtó wě, kaž doho možlo to hiſchče tak dale hicž. Kóždy ſbžny króč, hdyž by ſe ſchule pschiſchol, by ſwarje a puſki ſydaſi; nan k temu mjelečesche a by hóležez a do loža požlal; Kasijus tón prozeb hižo ſ hlowy wjedžesche a bě teho nětko doſpolnije ſyty. Děho ſwédomje, w kótrymž ſo hižo něchtio kaž čuzče ſprawnoſcze hibacž pocza, hrjebasche a ſběhaſche ſo pschecživo tajfemu wobſhadej.

Hdyž bě do ſwojeje njeļuboſneje, čzemneje ſtwicžki dozvěř, pſchindže jemu jeho woprawdžita macz na myſle. Ach, kajka zuni, trochu khorowata žónska bě to tola byla! Ženje njebeſchtej ſo jeje ruzy jeho hrubje dótlnylej, ſtajniye požměwaſchtej ſo jeje pſchecželnej woči ſměromnje a počovnje na njeho, a kaž hujto a často bě jeho wobliczko ſ horzymaj hubomaj wočomhala a hréla ...

Hdže wona někole běſche ſ tcho čaza, ſo ju čemna pjerſchcz na pořeſbiſhczu kryjeſche? Stražowasche wona nad nim? Runje tuton wjecžor wón we ſwojej džecžowſkej njewinowatoſczi a doverje ſtajniye tole pſchekladowasche a ſebi to ſamkne pracheneje bjes pſcheterohnenja pſched duſchu wróčesche a w nőznej čiſchinje počzachu ſpodživne myſle wo ſlych wězach tohole ſweta a potajnoſczech živjenja a ſamjercze w džecžowych moſbach wotučez a ſo hibacž. Tola malý Kasijus bě jara roſhudañ čłowječek, jeho wotučaza duſcha njebe hiſchče wſchu móz ſhubila pſchi ſtajných puſach ſleje mazochi. Dolho ſebi pſchekladowawſchi wotmyžli ſebi napožledku, ſwój wózny dom wopuſtečiez, a hdyž w noz̄ wſchitzu ſpachu, wotlači ſo precžku njeđiwaſo na nőz a mhlu.

A hdže to džecže? To wón ſham njevjeđeſche. Veno to běſche ſebi wědomy a wjeſhoły, ſo bě mazochinym puſam twochnyl, a nadžijsche ſo, kaž wſchitfe nahle mlobe natury, ſo ſo wſchitfe wobſtejenja njenadžih a ſpěchňe k jeho ſbožu pſchémjenja, a ſo to njebudže doho trač, ſo ſo jeho dónit zyle poſlepſchi.

Hdyž bě wjeſz ſa nim, pŕozowasche ſo, ſo by ſo roſhlaſal, a poda ſo ſkončenje na pucž pſches Luki pſchi morju. Njebož bě ſo wujažnilo. Vela kurjawa pſchikrywasche nimale muž wýhoko zpku runinu, tu a tam wunuri ſo ſe ſlěborneje paru čemnje kruva, kiz tu kaž njehibite a nježiwe ſtavorjenje ſtejeſche; dyž a dyž ſaru jene ſ tych ſwérjatow, ſ bolescu čwilowane, pſchetož w tychle wložnych krajinach ſtaj ſlot a člowjek wot drjenja domapytanaj.

Malý Kasijus ſtupasche wutrobiče a njebojaſnje po ſwojim pucžu dale. Blížesche ſo dale bôle morju a pýtasche ſkončenje ſwoju dróhu k bližszej wžy po hačenjach, kotrež kraj pſched ſaplawnjenjom žolmow ſchlitaju. Dolho tak džecže, wokolo njeho wuſchestréwasche ſo čicha nőz a ſkote hweſdy ſhadowachu ſplóſchiwje na mlobeho pucžowazeho čłowječka.

Na dobo ſaklyſcha Kasijus ſahodne ſchumjenje, kiz wot wulkej čiſchinj ſpodživne wotefwasche a teho dla ſo čim mózniſchho jemu do wucha dobywasche, to bě, kaž by ſ blíſta promjo wody ſchuežalo. W kóždym druhim kraju by myſlička na ſchuežazu ręczku jara lubo a pſchijomne čuzča ſbudižla, hinač bě to tu, hdžež je tež najmjeſchá ſchafaloba, ſ kotrež mohla ſo woda pſchewidobycz, nježměrnje ſtrachna; tu je to napominanje morja, ſnamjo hróſbneho ſtracha. Kasijus poſthasche, kročesche ſa ſchumjenjom a dónuze bóry k wotwifke hačenja. Wón wuſledži, khwitku w čmowej noz̄ pýtaraschi, khetro ſylne ſlěborne promjo, kotrež ſo ſe ſchafaloba puſoleſche. Wón wopta wodu, ſlodžesche ſelenje. Morjo bě móznu ſamjenitnu murju ſe žornowza pſchelamało.

(Skončenje pſchichodnje.)

S Budyschina. Tudomna mechanika tkajeſnja, kotaž je hacž dotal ſchtyrjom knjeſam ſluſchała, je do ſwójſtwa afzijoweho towarſtwa: "Stralawſka jutowa tkajeſnja a pſchadownja" pſcheschla. Pſchichodne naſečzo ſapocžnu tam fabriku wo 6000 ſóžnych metrow powjetſciej. Do nowych twarjenjow ſo ſaložomna pſchadownja ſameſči.

— Naſymſke kontroſke ſhromadžiſny ſměja ſo póndželu 7. a wutvoru 8. novembra dopołdnja w 9 a $\frac{1}{2}$ 11 hodžin w Budyschinje na třeſte, kředu 9. novembra dopołdnja w 9 hodžinach w Budeſtezach, kředu 9. novembra popołdnju $\frac{1}{2}$ 1 hodž. w Schérachowje, ſchtvortk 10. novembra dopołdnja $\frac{1}{2}$ 10 hodžin w Hornjej Wjazovitz, ſchtvortk 10. nov. popołdnju w 1 hacž 3 hodžin w Biskopizach, piatki 11. nov. pſchipołdnju w 12 hodžinach w Njeſkwacžidle, ſobotu 12. nov. dopołdnja $\frac{1}{2}$ 11 hodžin w Klukſchu, ſobotu 12. nov. poſpołdnju w 2 hodž. we Worzynje.

— „Pſchedzenat“, herbiſka protka na lěto 1899 wuńdže ſa týdženj a budže w ſsmolerjez ſmihicžiſhczetni kaž tež pola dotalnych pſchedwarjow ſa dotalnu niſku placžinu, po 25 np., doſtač. Wona je ſo ſažo jara derje radžila, ma tójskto rjaných wobraſow, mjes nimi tež wobras njebo fararia D. Smiſcha, a wulzy wjele poručzažych a ſabawjazých naſtawkow. Teho runje namakasch tam hermani a fermiſche a wjele wužitných tabellow. Wicho je w dohrom ſchecžijanskim duchu ſpižane, tak ſo budže ju kóždy ſ wužitkom čitacž. Duž ujech ſebi kóždy ſſerb ja ſwój dom tutu rjanu herbiſtu protku ſupi.

— (Sajaty.) Na tudomnym dwórniſhczu ſu w želesniſkim woſu měſcežansky poliziſtojo pſchekupza Söldnera ſajeli. Wón je pſched někotrymi měbaſami Zichnerez meblowu fabriku pſchedewſawſchi pječza ſměni (wechſle) falſhovat.

— Hacž runje ſu ſo běrný lětža derje poradžile, ſu wone wulku placžinu wobkhowale. Na wulkih ſublach w raniſchich Němzach ſo wone dla njedožahanja dželaczerow hiſchče njeſku móhli ſeſberacž; wone ſu w ſtrachce, ſo je ſylniſche mjerinjenje ſtaſy. Kaž ſ Warszawu pižaja, ſu we wſchech pôſtſkich gubernijach běrný a řepa ſmjerſle. Wulki džel paleřinow a ſokrovnych fabrikow dyrbí teho dla ſwoje dželo pomjeſtſhcz.

— (Teſdne koło ſo kranyle.) Pońdželu rano ſu w tudomnych promenadach dobre jěſdne koło namakali. Wone bě ſo kheže radneje pižy kranyle. Rjeſnaty paduch je ſo nojſkerje bojal, ſo jeho ſ kolom ſaſlapja a je jo teho dla w promenadach do ſteřow čiſhny.

— (Šo wobwěſny.) W konjemzu jeneho tudomneho hoſczenja je ſo ſobotu rano wokolo 5 hodžin 40 lětny ſikovat Theodor Reimann ſ Bambrucha pola Namjenza wobwěſny. Dolhoſteneje khorſče ſo nabivuſchi bě Reimann ruku na ſebje ſložil. Wón je woženjeny, tola nima žamych džecži.

— (Mejſke bruki.) Na wjele měſtach ſu lětža naſymu mejſke bruki namakali. Duž budže drje k lětu, hacž runje njeje pſchecſtupne lěto, wjele brukow. Dweju taſteju brumaczew ſu do redaſzije jako naſymsku žadnoſcž pſchinječli. Brukaj ſtaj ſo pſched měſtom někotre ſentimetry pod ſeminym wjerchom wuryloj.

— (Wuhlaď na pſchichodne w jedro.) Po ſalbje mamy wokolo 29. ſtobra njevjedra ſe ſylny deſchczom a ſ měſtami ſněh wočkaſc. Prěnje novembrowe dny pak budže ſuſe. Poſlodiſhkim krajem hižo ſažo povoždenje hroſy.

S Kobliz pola **Hodžiſa**. Lětža je ſo prava ſrep a ſrep wuřadžne poſadžila. S měſtami je wona taž wulka kaž runiliza, kotaž je lětža w pſcherku jenož ſreni wunoſk ſpchinječla. Woprawdžity hober praveje ſrep pak je na polu tudomneho ſahrodnika a wjeſneho ſudnika Koſlera narofla. Wona horka wokolo nače 52 ſentimetrov méri, je 28 ſentimetrov doha a 9 puntow waži. Komuž je tole ſepiſko ſajimawe, ma ſkladnoſcž, jo ſebi pola wobhedařera wobhlaſdač.

S Roſmudez. Tudomnemu kwarjej Henczelej, kotrež je 10. ſeptembra jene $5\frac{1}{2}$ lětne džecžo ſe žamhym ſměrnym ſtrachom ſmjerſi tepejena wukhował, je wotřeſtne hejtmanſtwo pjenježne myto pſchipholiſlo.

S Worbija. Pſchi hońtrje, kotaž ſo ſańdženu kředu na tudomnym reverje wotbu, mějeſche jedyn hońtrjej njeſbože, ſo někotre ſchróty ſ jeho wutſela knjeſa hamtskeho hejtmana dr. Hemptela do praweho wobliczoweho boka trjechichu.

S Čeſlchowa. Pſatki týdženja po pſchipołdnju ſo jedyn zuſh dundak njeđaloko naſcheje wžy do jeneje žony, na ūzhy travu ſyčzaſeje, da, ſo by ju wumozował. Tola wón bě na njeprawu

psychisch. Khróbla žona kožu shrabuňovschi so s ní sahna, so tón skoku mydlo wjesesché. Wobżarow běleza njejsku mohli sačlapnyčz a do džerh tyfnyčz.

S Bulez. Na Wuježłowskim reverje wóndano satſeleny wol je młody czorno-bielo piżane skoczo było. Snadż je wón tón wol, kotrejż je s Ptaczez pola Czorneho Kholmza psched něhdże pjeczimi njezdżelimi czeſtym. Wolowy wobſzedżer je psched frótkim we Wojerowſtich nowinach sjanvje temu pjenieżne myto lubil, kotrejż jemu woła ſaſko pschivjedże.

S Rachłowa pod Czortnym Bohom. Rachłowa a wokolne wsi są hiżo wot saſtarſkich czaſów hem kwoju kermuſchu pſchezo niedźelu po Marcinię kwięczię. W nowšim czaſu so tónle na-łozk počinja pſchemenię. Wſchelazh młođschi hoſpodarjo paſt tu, paſt tamu niedźelu kwoju kermuſchu kwięcza. To je jara wołgarowac̄. Psihi tajſej njeſchesjenosczi Rachłowska kermuſcha do zyla ſańdze. A tola je czaſ, w kotrymž je so wona hač dotal mela, jara pſchi-hodne był. W dalokoj wokolnoſci niedźelu po Marcinię żanych kermuſchow njeje. Duż maja lubi ſnaczi a pſcheczeljo runje tule njeſzelu ſkładnoſć, naſz wopytac̄. Byſs lubykh hoſezi żaneje praweje kermuſche njeje. Haj kermuſcha je runje won dzeń, na kotrymž ćzerny wob lěto ras kwojich pſchitwanych, pſcheczelow a ſnathych w kwojim domje powitac̄ a ſ nimi pſcheczelstwowe ſwiaſki wobnowic̄. To paſt so jenož hodzi, hodzi so kermuſcha w węſtych wſbach ſhradnje kwięczi. Maſchi hoſezi dyrbja so na to ſpuszczieć móz, so so Rachłowska kermuſcha woprawidze njeſzelu po Marcinię, kaž to lózde lěto w Pſchedzenaku wocziſtſciezane namakam, kwięczi. Njeſte tele rynęſti dozpija, so so nam naſcha Rachłowska kermuſcha ſdzerzi, a so so nětkole kniežazh duh njeſchesjenoscze ſhubi.

S Noweho Kallenberga. Hdyž předtu popoldnu mlynšskí wós tudomneho mlynska Emila Rjencža s Wehrsdorsa pschijědžo po kschijžnym schořeji jědžesche, njeznateje pschijězinh dla pohonež Hanusch s woſa padže. Kola czežeho woſa njebožownemu schiju pschijědžechu, tak ſo bě wón hnydom moriv. Wón bě hiſchěje njevoženjeny.

S Bislopiz. W bliskich Schpikowach hu bo žobotu rano domiske a hródze žinnoſčerja Gnaufa wotpališe. Žene ſwinjo, pjecz huš a hoſbie hu bo žobu spališe.

S Wullich Sdżarow. Przedawshemu gmejnszemu pschedstejczerzej Maczej je zo czeżne snamjo spożcilo. Ktjies knieżecstwowy radziczel Schwarz je jo jemu kryedu psched shromadżenym gmejnskim sałtupierstwom pschepodał, jeho bzužby, gmejnje we wschełakich sałtoinistwach wopokaſane pschiphonawscy a jemu pschawscy, so by zo jemu w dalszym žiwienju derje schło.

S Wojerez. Naafymske kontrołske shromadzisny budža 10. nov. dopołdnja $\frac{1}{2}9$ hodž. w Kuhlandze, 10. nov. popołdnju w 2 hod. w Bukowje, 11. nov. dop. we 8. hodž. w Ryedżichowje, 11. nov. popołdnju w 3 hodž. w Kulowje, 12. nov. dopołdnja we 8 hodž. w Belym Scholmzu, 12. nov. p̄schiopołdnju we 12 hodž. w Delnim Wujesdze, 14. nov. dopołdnja w 9 hodž. we Wojerezach a 14. nov. popołdnju $\frac{1}{2}3$ hodžin w Blunju.

S Boserez. Ssobustawu woltjezneho dnia, kotryž je šo tu
21. oktobra wotbywał, ſu jenohłóznej wobsamli, knieżeſtwoweho
radžicela Schwarza, kotryž wot 1. julija tudomne krajne radžicelstwo
ſastava, kralej t pomjenovanju sa krajneho radžicela namjetowacę.

Skaſa. Sa farſtej ſahrodu hraſtajo, tſiletny ſynek pjeſtarja Münznera ſanidženu njedželu popołdnju do hľubokeje Sprewje padže. Hſchili hólcikoweho towařſcha ſaſylſchawſchi jedyn mlyniſki pomoznil na pomoz pſchibéza. Hnydom ſa džéſezom do wody ſtocziwſchi wonjo doſzeže a na brijoh wunjeſe. Někotre wokomiki poſdžiſcho budžiſche hižo pomoz pſchepoſdže pſchischla; pſchetož džéſeo bě hižo myſlow ſbylo.

S Kleťneho. Mjes mnohimi žadaczelemi wo tudomne farstwo je knjes patron zeremoniski mischtř s Blumenthal w Samnom knjesa pomožnem prédarja Rychtarja w Buděstech a knjesa fararja Ma-linka w Sprejzach pscheprobžl, so byschtaj tu na pruhu prédovaloj.

S Rownieho pola Sslepeho. Twar nascheje noweje schule je
żo s Bożej pomožu bjesę wscheho njesboža dokonjal. Rjanty nowo-
twar podla schulskeje stwóy pćne wučezske wobydlenje, wobstejaze
s dweju stwów, spańskeje komory a kuchinje, wopschija. Dali Bóh,
żo nowa schula 1. novembra t. I. požwyczi.

S Mitoraša pola Sslepeho. Naříz wulžyskažlužbny knjies wuczeř Ŝonko ſo 1. novembra na wotpočzink poda. Wón je jedyn ſ tych žadnych wuczeřjow, kotiž Šcerbstwo lubuja a jemu njeſzu njeſtceželszy ſmyžleni. Se ſtwojim dolholetnym ſwérnym ſlukowanjom w wuczeřskim ſastwujſtwie je ſebi knjies Ŝonko luboſez a

częszczowanje wszelkich tych dobył, kotrychż je nęhdź wucził, kaž też tych, kotiż ſu hdy i nim wobłhadżecz měli. Pschejemy jemu ſbowiowny a merny wjeczor žiwjenja.

Přílopk

* (Sabicze w Woltersdorfie.) W nozj je 36 letnj ratarstki dzialaczek Robert B., kij bie s Jarwowa w Ruskej do Woltersdorfa psychiczny, swoju 42 letnu zonu zo s njej swadzinschi naisterje se stolzowej nohu sabil. Mandzelstwo bie njesbozowne, wobaj beshtaj wopilaj.

* Hn̄dom morjenju bu poñdželu w Droždžanach w pschedkheži ludžazeho hłowneho torhoscheža klampnac̄ki pomožnik, kotrejž bę ſo pschi ſwojim dżele elektrislich grotow dótknyl. Młodý čłowiek, kotrejž tak nahle žiwenje ſhubi, twjerdze na grotach wißajo wosta. Wohnjowa wobora dyrbjeſte ſi wulfzej wobhlađniwoſežu čelo dele wſac̄.

* Se schtwarzteho poslhuje je w Draždhanach na Karolinej dróshy pónudzeli dopoldnia jedyn 21létny dželaczeř panýl. Wboheho cílowjeka, kotrž bjes wědomoſeže na ſemi ležo woſta, ſtu do hoječnje donjeſli.

* Schęzipanje wina w Wielchawskich stronach je s dżela hido skonczene. Wunoschki je po hōdnoleži a hromadze nješpolojazh. Wubjerk radžinych winizow je wobsamkui, kicze s zyla niz tloczicę, ale pshedacę. W někotrych winizach ho kicze ležba s zyla nješchęzipaju, ale jako piža sa baženty wizajjo wostanu.

* Na njedobahanje dżelacżerjow w Barlinie skorża. Pschedewaczeljo semszych dżelów, wożebje pschi wurunaniu drohom, ujemóża dość dżelacżerjow dostacż. Sarjadništvo mēschęzanskich hospodow sa tajich, fotiż fu bjes hospodih, pak pische, so je w nich 12,397 muži w żandženym mēħażu hospodu doftalo, f fotrychż je zo 261 wożbowo poliziji a 58 wschelakim hojenjami pschipokafalo. Po tajkim fu eżi druhj po fdacżu f dżelu kħmani a stroni byli, tħola niz f dżelu fwoltniwi.

* (Wózom murjerjow zo jažyplo.) W Szczecinowizach pschi ruskoněmčich mjesach je zo 23. oktobra khěža pšchefupza Königsfelda, kotaž bě nimale dotvarjená, sažypla. Pod rošpadankami je zo wózom murjerjow sažyplo, s kotrychž ſu pječež woženjeni. Snjeſbožených živých wuhrjebacž njebudže móžno. Podla teho ſu zo schtyrjo murjerjo hmjerež straschnje ſranili.

* W Racziboru w Schleynskej bě wónzano wulki woheń. So by jón haschala, těž wohnjowa wobora se ſuſodneho Ostroga pſchi- jěže. Tola wona bě ſo podarmo do ſpěcha měla; pſchetož jej njedachu haschecž. Racziborszj jej k wodže njedachu prajzy: „To je naſch woheń, tón my ſamí haschamy! Waſ njeſzmy na pomoz wółali; duž mōžecž ſměrom do Ostroga domoj jěz.“

* Hrošbne wezhy zo wo jemym schulstum bluzobnitu w Magdeburgu powiedaja, fotryž je ſebi dla njeprózgřivych ſtučenjow žiwjenje wſal. Wón je pječza ſ jenej bluzobnej holzu, fotraž je ſo pſched někotrymi lětami bjes ſlěda ſhubila, lubkował. Kaž zo powieda, je wón tule holzu ſtonzował a we wulfę pjezhy, ſ fotrejž ſo zyłe ſchulſke twarjenje tepi, ſpalil.

* S rohomaj pscheklola je w Grünbergu jena kruwa žonu měschčzana Krügera. Spłoszhene skožo rohaj žonje do životu storęzi, tak so s hľubokeju ranow čzrjewa wustupichu. Dwaj lěkarjej snjesboženej pomoz sficzeschtaj; wonaj njemöžeschtaj najhōrsche wotwobročicž: po schyriadwazhzhodžinſtim czežkim běženju wobžaromna wudnychha.

* (Hollandski měd.) S Hollandského bylo hřízo v roce 1676
výjele mezi do Německého přeshraničí. Dokud je letka v Německu
míjedou výrobcům knadný, někdy všechny zde výrobky polné mezi
a koložené s počátkem s Hollandského přeshraničí německého města woža. Jeden
přeshraniční v Meppen je tedy dnešek jediný dříve 1500 koložených
s počátkem s Hollandského dostal. Na základě mědu bylo někdy
48 hrivnových placení.

* Mordarstwa dla wobskorzeny stejescze wondano ratajska pomozniza Emma Emilia Bornez s Göhry pola wulkeho hojna psched Draždanskim pschizaznym hudem. Ju winuja, so je 8. junija w Göhrje hwoje dzeni stare dżecz s kluczem se samyshlenjom skonzo-wala. W zhlym pschelkachowaniu a roszudze bě sjanwojcz wusam-kienna. Bornez bu na 6 lēt do khostanju dla spytaneho mordarstwa skonzo-wana.

* (Spytane mordarstwo.) Ssłużbaś Häsa w Náck-nitzach, leni, sanjerodżený čłowjek, wondano wjeczor hwoju żonu sakłocz spyla. Dżecz, tjo hóz 8—13 lēt starci, hjo spach. Wóz po jeje domojwózjeniu, hdvž chyzsche macz też spacz hiecz a hō hwlęsche, njedocink se hwojego hylia slesča a se hwojim hjo pschihotowanym nožom bies wscheye winy do hñmierz nastrózeneje żony kałasche a ju na schiji a jenej ruzh frani. Ma to te 3 dżecz wozuczichu, a hñhodżina, jich wołanie wuszyshawscy, na pomož pschibęza. Tej hō poradzi, njekräzneje jeho s krewju polath wopor s rukow wutorhnycz a wobhu żonu do hwojeje stwnej donjescz, hdżez hō jej prénja dalsicha pomoz dosta. Hñydom bu jedyn lekar s telefonom sawolany, kotorž ju i nuju sejawobala a do Draždanskiej khorownie pohla. Sawolany gmejnski pschedstejer skótnika sasa a do hñdniskeho jaſtwa do Draždzan pohla. Tego draſtu pschep-tawicji namakachu pschi nim nehđe 50 hrivnow w mōchni a 800 hrivnow, wobstejazch s pječtowhritowowskeje papjeru a tjoch 100 hrivnowszych papjerow w jeho lazu do lapy sawalenych. Tute pjeniesy běchu sbytk herbistwa, psched nehđe dwemaj lētomaj jemu pschipadnijeneho kotorž bě 2000 hrivnow wuczniło. Wón tele pjeniesy stojnie pschi ſebi noschesche a běsche wschedźnie w kraſnym wjeſelu žiw, mjes tym so dyrbjecze hō żona s dżeczimi s plo-kanjom hubjenie žiwic a tež pscheczinjateho muža ſobu fastaracé. Dżecz bu tu hñwilu s pscheczelam date. Sbože pak je, so żonine ranu hñmertne njeſzu.

* Se 37 mordarstw, kotorž hō wot 1880 w Barlinje stale, njeſhu pola 15 mordarstw mordarjow wusłedžili, abo woni hō twohli. S njeuſpěchom kriminalneje polizije liczba mordarstw roſczeſče.

* (Njevinowatý s hñmierz i wotprawjeny.) S Krakowa piſaja: Wokryze juſtiznego mordarstwa, kotorhož njevinowatý wopor je psched někotrymi lētami samožity hoſczenzar w Bychawje, w malym namiesnym měscze w Lublinskiej guberniji, był, je w wje-čornej Ruskej wjèle sluch ręczow načiniło. Podawak je széhovazh: W februarju 1892 do hospody hoſczenzarja Kapeta w Bychawje jedyn pschekupz s Swangeroda ſaitupi, so by tam pschenozował. Raſajtra rano bě morw. Runjež hoſczenzar wobkruſezche, so je jeho hóscz w noz̄y na widliſcze ſumrjel, runjež tež lekarſke psche-pytańe žaneho wopokaſma njenamaka, so je morw wot hñstnikeje rufi skonzo-wany, polizija wſchitich domajzych wobhdlerow sasa. Dokelž hoſczenzarja jeho hamzni czeladni ejezko winowachu a jedyn s jeho hlužobnikow wěſty Pschatka, pschizahasche, so je widział, tak je jeho knies hwojego hoſcza w noz̄y skonzo-wala a wurubil, ſtož Pschatkowa lubka, hoſczenzarjowa hlužobna holza, s tym wobkruſi, so prajesche, so je widžala, tak je jeje knies te rubjene pjeniesy pod jedyn ſchtom w sahrodze fahrjebal, a dokelž hō tež pod mjenowanym ſchtomom wopravdze 50 rublow namaka, mjeſeſche hñdnistwo ſa do-pokasane, so je hoſczenzar winowatý. Kapet bu s hñmierz wot-hudzeny a bu nježiwalny wobkruſowanja, so je njevinowatý, wot-prawjeny. — Psched někotrymi nježelemi hō někto Pschatka, tiz bě hō mjes tym s tej hlužobnej holzu woženil, ſe hwojey żonu ſwadži. W tej ſwadže ſtachu hō ſumjetowanja, tiz s hñdniskemu pschep-towanju domyždzechu. W tym hō wukopa, so ſtaj taj dwaj w prozeſu pscheczivo Kapetej wopak pschizahaloj. Kapet bě po żoninym wuprajenju, hwoje pjeniesy stajnie nehđe do ſemje hrabal. To bě Pschatka pytnyl a hō ſej holzu ſrećzał, ſo chzetaj tón poſkad ſběhnycz. Wonaj jenož 50 rublow ležo wostajischtaj, bojeschtaj pak hō, ſo ſo jeju paduchstwo wotkryje. Hdvž něk naſpomnijeny hóscz w domje ſumrje, wumyſlischtaj ſebi wonaj tu ſzu, ſo byſchtaj hō ſamaj ſi njej wobskorzenja dla paduchstwa ſminyloj. Wopacznaj pschizaharej něk w jaſtwe ſedzitaj, hdžez hwojemu khostanju ſa hwoj ſlóſtinu njeſtuk napſcheczo hladataj.

* (Njeležblive wobkraſenje ſ tſelbu.) W Lieſſenje pola Godesberga hlužobnej holzy ſtu ſjedzeschtej, w kotorž nabita tſelba wiſasche. Zortujo jena ſ holzow, njeviſedžo, so je tſelba nabita, ſo ſi njej na hwoju towarſhku ſaméri. Wutſel wriſhny a ſi roſtjelenej hlowu trjeſhena morwa na ſemju padže.

* Žałozny krawawni njeſtuk je wobhdlerstwo w Hanawje do roſhorjenia pschinjeſl. Kijer Kopp ſ Mühlheima do wobhdlenja

hwojego pschichodneho nana pschischedſhi ſ nožom hwoju tam pschebhwazu mandzelsku nadpadž, kotorž bě hō na hylneho čłowjeka hō bojo ſ hwojimaj starschimoj čekla. Kopp je na žaložne maſchne wobhu żonu ſ nožom a tijom pscheczehal. Lěwe wózko je jej wón wukalny a ju 16 króz do hlowy kól. Žona mrěje. Koppa ſu ſajeli.

* (Skonzo-wanje zyłeje ſwójby.) S Witebska w Ruskej telegraſuju: Na kuble Marganowom, hodžinu wot Witebska ſdalemym, je hō hrózne mordarstwo ſtało. Bohateho kublerja Boranowskeho, jeho żonu, jeho ſchtyri džecz, guvernantu a pěſtonicu rano ſ pscherenjem ſkrom na ſchpundowanju ſpanſkeje iſtwy ležo namakachu. Zhy dom bě wurubjeny. Wjèle pjenies a drohotnych debjenkow je hō rubilo. Sa mordarjemi nimaja žaneho ſleda; měnia, ſu woni burjo ſe hñhodſtwa byli.

* (S hłodom wumrjel.) W Tröbesy, w jenej bayerskej najeſnej wžy, ſu psched někotrymi dijem ſtehle Neuberta, wobhdlerja gmejnskej kudownje, ſahłodnijeneho namakali. Wobstarny muž dyrbjescze ſebi po hwoju jedz ſ buram dom wot domu porjadu ſam hñhodžic. Wondano na hñmierz woblabnywschi, wón wopuszczegent w ſožu ležo wosta. Wot ſónza septembra ſem jeho njeſto wohladał njebe a hakle ſa nehđe 3 njedzle hō doživjerjo ſa nim prashecz poczachu.

* (Wobhe džecz!) Tele dny w Parisu do jených modotworowych kłamow jena żona ſtupi, kotorž korb, ſe ſchórzuchom pschikrych, wotestajiwscy hō ſtoku wotkali. Hdvž ſchórzuch ſběhnyczu, w korbje maleho hólza namakachu, na kotrehož drapſe bě papjerka, ſe ſzehowazhymi ſłowami popiſana, pschitkujena: „Mój muž strafuje, ſa tři dny njeſzbym ničo jedla a chzu hō do řeky cíznycz. Porucząm miłoszivym wobzobam mojego hyna Pawola, kotorž je hō 3. nov. 1896 narodžil.“

* (Wot jelenja ſranjeny.) Ssobotu je kralowskego hajnika Rüſteria w Hovelu pola Triera jedyn natſeleny jelen nadpanyl. Želen we wžyſkim poprijóthle ležesche, tak ſo jeho hajnik nježesche widžecz. Ma dobo hō ſložo na něho wali, naſhili hlowu a ſpyta jeho ſe hwojimi rohijnami pscheklocz. Ma ſbože mjeſeſche hajnik telko duchapschitomnoſce, ſo jelenja ſa rohijnia pschimy a jeho hlowu na bok ſlóči. Nježiwalny teho pak jeho jelen tola ſ ſemi ſlóči a jemu ſe ſložo ſran. ſso na hajnika ſtupiwschi by jeho njeandre ſwérjo morilo, njebudžiſche hajnikow malý poſ ſtelenja do nohow kufal. Želen hō teho dla pscheczivo nowemu njeſcheczelej wobroczi, tak ſo mózſeſche hajnik stanycz. Poſ ſkončzne ſtelenja wotehna. ſranjeny hajnik je dyrbjal lekarſku pomož trjebacz.

* (Sliw.) Po pječhodžinskym ſliwku rěka Nečina město ſiume w Iſtriskej powodži. S tým je wulka ſchłoda naſtała. Čsi wobzob ſu ſo tepile.

* (Rajſtarſcha koſojeſdna na hñwecze) je drje jena żona, w Domowje w ſendželskej bydlaza, kotorž hjo 93 lēt ſiczi. Husto wona na hwojim dwojofole do města jědži, ſo by ſebi tam hwoju potřebu naſkupila.

* (Mormonojo w Amerizy.) Nježiwalny wſcheho przo-wania, mormonſku ſektu w Amerizy podkłocic, hō wona pschede bōle roſſchérja. Psched krótkim mjeſeſche hō konferenza mormonſkich ſtarſich a misionarow w jenym pensylwanskym měscze. Tam bě ſchyshec, ſo je ſo wjèle ſtow pschitwózowarjow, wobzobje ſ kudſchego wobhdlerſtwa we wulκich měſtach, dobylo. Po roſprawje jeneho ſtarſchego, kotorž we Walesu, a druhich, kotsiž ſu w Schwedſkej a Mexiku ſtukowali, hō mormonſtwo tež w tychle krajach roſſchérja. Někole ſu hō někotſi ſchpaniſh ūczaž mormonojo na Kubu a Portoriko poſkali, ſo bych ſwoje misionarſtwo ſapocželi, tak bōrſy hac̄ je hō mér ſežinil.

* (Ssurowu ſymu jendželsky wjedroſphtnizy wěſtce.) Jedyn ſ nich, wěſty Clements, wěſtce, ſo Temſa, najwjetſcha rěka w ſendželskej, a rěka Seina w Franzowſie w januarje a februarje ſamjerſnjetej, a ſo budža mózne ſněhové mječe ſakhadžec. Šyma budže w wjeſzornej Evropje wot ſapocžatka wulkeho rózka hac̄ do ſrjež maleho rózka najwjetſcha.

* (Satraschny ſněhový mječzel) je w wjeſzornych statach połnózneje Ameriki ſakhadžal a poſdnim ſnjam wjèle ſchłodžil. Tež w połodniſkich statach maja ſylnie ſmjerſti, tola tu ſ wuſpěchom, ſo ſhoroſcz ſolta ſyma ſwoju móz ſhubi.

* Mór w Britiskej Indijskej ſ nowa hórje ſakhadža. W poſledním tydzenju je w Bombajſkim preſidentſtwie 4300 ludži na njón wumrjelo, w měſcze Bombaj ſamym 200. Dale wumrje w měſcze Bangalore 244 wožobow na tutón ſly mór.

Wjazd nadženjska termija.

Sso poczahujzy na wojewjenje, 29. septembra 1898 w 41. čízle thchle nowin wočiščane, nastupaze pschedacze thězneje, ja hrodneje a polneje ležomnoſeſe, duchakorej thězery a wičowaczy s wurejnymi tworami Hanje Tallebergowej rodž. Zecjez w Rakezach bluſhazeje, a na fol. 211 Rakečanskich ležomnoſtich a hypothekſtich knihow ſapiſaneje, ſo s tuthm k wjedzenju dawa, ſo je ſo na mjenowanu ležomnoſeſe 6250 hrivnow ſadžlo.

S tuthm ſo wſchitzh, lotſiž chzedža tole ſadženje pschedadžic, napominaju,

hrjedu 9. novembra 1898 dopoldna w 11 hodžinach

k žudniſkemu dnjej do Rakez do hoſčenzo „hońtwatſkeho dwora“ do 1. poſkhoda pschińc, ſwoju placzenjakhmanoſeſe dopokafac a ſwoje ſadženje wojewic.

W Budyschinje, 20. oktobra 1898.

Kralowſke hamtske žudniſtwo.

Hecht.

3.

Psche položenje krawſta.

S tuthm najpodwoſniſcho k wjedzenju dawam, ſo þym ſwoje krawſto, ſjenocžene ſ pschedawarňju mužazeje a hólczaſeje draſty, fotrež þym hacž dotal w Budyschinje pschi butrowych wiſach něhdje 19 lét wjedi, na

lawſke hrjebje čiſlo 4 do nowotwara ſerbskeho doma

psche položit.

Sso prózujo, ſo bych ſwojim čeſčenym ſkaſowarjam a wotebjerarjam rucže poſlužoval, þym ſwój ſkład němſkich a jendželskich tkaninow, teho runja mužazeje a hólczaſeje draſty wo wjele powjetſchil a móžu nětko hiſhceje wjele ſlepje wſchē ſkaſanki na najlepje a plaežiſny hódro wuwyſcz.

S dobom ſebi dowolam, ſa dowěrjenje a derjeměnjenje, mi hacž dotal ſpožczeno, þwój najwutrobníſchi džak prajic ſ dwórlivej proſtwi, ſo by ſo mi wone tež w mojej nowej měſtnoſci ſakhowalo.

S poczecžowanjom

**Eduard Fritzsche,
krawſki miſchtr.**

Drjewowa awfzija

na Lüpjanſkim revereſe.

Schtwórt 3. novembra t. l. ma ſo něhdje

200 hukſizowych dolich hromadow

ſa hotowe pjeniſhy na pschedadžowanje pschedawacž.

Sapočatz dopoldna $\frac{1}{2}$ 10 hodžin na Lüpjanſko-Þowjanſkim puežu pschi drjewiſhcežu.

W Minatale, 26. oktobra 1898.

Grabinſka ſ Einſiedelska inspeſzija.

Dla dželenja herbstwa je ſo mi porucžlo,

wulku thěznu ležomnoſeſe

w połnóznyム pschedměſče ſe 775 □metrami potwarjeneje ležomnoſeſe a ſ 1920 □metrami ſahrody a dwora pschedacž. Wona ſo ſ 5 % ſadani a 80,000 hrivnow placži. Naplaczjenje po wuežnjenju tola niž niže 20,000 hrivnow. Twarjenja ſu w dobrym twarſkim rjedže.

Ležomnoſeſe hodži ſo lohlo dželicž.

Dalsche wukaſa Heinrich Preu w Budyschinje na kamjentnej haſy 32 po 1 ſchodže.

Móbre dželaſke wobleczenja, barchentowe ſpónuje ſholowy, ſchtrykowane ſpónuje ſholowy, ſchtrykowane jali, ſchtrykowane a walkowane ſoli a ſchrympy, hotowe žonjaſe a mužaze koſhle,

wolmjane pschedloſhlicžki ſa hózow a mužow a tež wolmjane we wſchēch barbach, teho runja drjewianzh ſ tolšym filzom wupołożene a drjewianzowe drjewo porucža G. Bayer w Dobruschi.

A. Popp

na Mužakowskej dróſy 4 kupuje ſbždu dželbu ſowanego a lateho želeſa, hadreshežow, koſežow, papery, zynka atd.

K ſaniczenju połnych myſchow wobeleny ſtrahniñſki wóz, ſtrahniñſku pschenizu, ſosforowe pille w czerńwej tworje tunjo porucža

Otto Engert

en gros drogownja en détail.

Šwój bohacze ſrjadowany ſkład

ž i g a r o w

100 ſchtuf hižo po 2 hr. 40 np. fnjeſam kurjerjam naležnije porucža

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

Horzopowětrowu maschinu a 3 čízlowe ſamjenje ma tunjo na pschedacž A. Henczel w Libuchowje čiſlo 4.

Wulke wupschedawanje w Klukschu.

Wot 3. hacž do 19. novembra t. I. wurešne twory a druhe twory, dla pschedewacza pschedawarne na sadstajene, dospołnje

wupschedawam.

Wsché nadad stajene twory so po kóždej so hodžazej placzisne pschedadža, tak so so wobydlerjam Klukscha, Lichanja a wokolnoze skladnoze poſkiczi, hebi s wulki dobylem swoju potrebu na kupicž.

S dobom k symkemu čaže na swoj bohaty sklad wschěch ledzbiwe czinju, jako na

wolmjane žonjaze a dzeczaze schtrymphy, wolmjane soli, wallowane schtrymphy, wallowane rulajzy, porstne rulajzy, rulawate lazzy, muſli, spodnje cholowy, normalne losche, pschedloſchliczli atd. atd.

A pschedstejozym kermuscam a hodam na swoj wulki wubjerk wschěch pječenjich węzow, muſli, zolor, roſyli, lorynthy, fultaſnih (roſyli bjes bocžlow), mandlow, saſfrana, muſchlotu, zymt atd. ledzbiwe czinju.

S dobom porucžam swoju wobſchernu

deſtillaziju

a pschispomiuju, so wschē palenzu pschi wotewlaczu wjetshich dželbow po tunichich placzisnach pschedawam,

čiſth palenz I pschi 10 litrac po 32 np.,

II = 10 = 30 =

Wednore palenz, liſery, rum, lognaſ atd. — Tež mam wschu kuchinſku nadobu stajne na skladze.

Hischce ras wobkuczejo, so budu so stajne prózowacž, swojim czeſczenym wotebjerarjam na najlepje poſlužecž, tak so kóždy spokojeny moju pschedawarne wopusczeji, porucžam so s poczeſcowaniem

Ernst Bukan w Klukschu.

Dželaczerjow

na nowotwar kuejezho hosczenza w Droždžiju hnydom pschi wulkej mſđe pytam. Sso samolwicž na Pauliskej droſh 31 po 1 ſthodze.

Euka na pschedan.

Euka, hacž dotal k Nowopolskim hosczenzem, so 1. novembra 1898 pop. w 2 hodžinomaj w Rakojdžanskim hosczenzu po ſahonach abo zyla pschedacž. Wuměnjenja so w termiu wojewiwa.

Emil Göſzel
w Nowopolskim hosczenzu.

Czerſtwu

Ianu muczku,
kaž tež wschē druhe piſne kredli
porucža

Jan Kulasch
pschi žitnych wifach.

Rajſepſki ſaffran

w pječenju tykanzow podawa nětko

Carl Noack
na žitnej haſh.

Sserbske ſpewarske
w najwoſebniſkich a jednorzych
ſwiaſtach ſu po tunich placzisnach
na pschedan we wudawarni „Sſerbs.
Nowin.“

W Malbzech je žiwosć čo. 38 s nowymi maſiwnymi twarjenjemi a 7 kózrami pola a ūſi na pschedan. Wſcho dalshe je tam honicz.

Šylny rólny Ion
je na pschedan
w Sſowrzejach
čiſli 10.

Len

a dželo kóždu dželbu po najwjetshich placzisnach kupuje
Richard Mehl w Budyschinje
na ſwontownej lawſkej haſh 22.

Črjewa

wſchěch družinow k dželanju ſolbaſhy
porucža

J. Frenzel
na žitnej haſh 7.

Sa wschē poczaſhy jara krute a
dobre wobneče we wschěch družinach a wulkoſczach ſ lože a filza,
pschiiposnate dobre mužaze a žonjaze tolle, wſcho po najtuniszej
placzisne porucža

Emil Werner, ſchewski miſcht
w Rakezach, w domje knjeſa
pietarſteho miſchtra Vorza.

Kedžbu!

A kermuschi w Hermanezach a wokolnoſci wot ſchtrýcku mlode howjase miaſo punt po 45 np., ſwinjaze miaſo punt po 60 np. pschedawam.

G. Beyer w Hermanezach
nad Sprjewju.

Džowska

dostanje ſlužbu k nowemu lětu na knježim dworje w Čichonizach pola Budyschinje.

Na Kupjanski knježi dwór ſo

stražniſ

kotryž ma hóſhy nastupicž
pyta.

Gieželt, inspektor.

Holežka ſo k nowemu lětu ſa ſlužbnu do Michalskej ſchule pyta.

Dželaczerjow k ryczu a wukopanju pschi 2—3 ml. dnjoweje mſđy a žony pschi 10 np. hodžinſteje mſđy hnydom pyta
hrabinske Einfiedelleſſe reverſle
a ſchtomowine ſarjadniſtwo
w Lipiczu a Mlinakale.

Hnydom a k nowemu lětu kucharki, ſtwinske a ſlužbne holzy, pěſtoničze, hōſpoſy, dójki, ſlužbne a hródzne džowki a tajke k ſwinjom, pohonežow, gratmischtrów, wotročkow, ſrénkow, rólnych pohonežow, tſecžałow a wolažych do tudomnych a Draždžanskich ſtron pyta pschedoſtejka Schmidtowa w Budyschinje na ſhelnſkej haſh 24 po 1 ſthodze.

Še 1. novembrej abo poſzijich ſylnu ſlužbnu holzu, kotraž džibi luboſcz k jenemu džesču měč, pytam. Mandželska Kurta Langi na Karolinej droſh 9 po 1 ſthodze.

15= hacž 16 lětna ſlužbna holza ſo do ſwontownych ſtron pich 8 ml. měčačeje mſđy do lohkeje ſlužby pyta. Dalshe je ſhonič ſola dr. Panigowje na połnoznej droſh.

Še nowemu lětu 2 ſylneju róleju pohonežow a hródznu džowku pyta knježi dwór w Delnjej Kini.

Njewoženjeneho pohoneža ſa czeſke woženje hnydom pyta.

C. Urban, wóſnik na Tjelaſkej droſh w Budyschinje.

Dla ſhorijenja hnydom tuſtojn ſlužbnu holzu, k 1. dez. a k 1. jan. ſlužbne a kuchinské holzy, ſlužbne a hródzne džowki, wotročkow, ſrénkow, tſecžałow, hōſpoſy na wžy pyta Kynastowa na ſchidarskej haſh 3.

Dowérneho strażnika w starskich lětach, kotryž móže dobre wopiszma pschedpołožicž, pyta knježi dwór we Worzynje.

Sprawneho 14—16lětnego hóla, kotryž móže konja ſastarcz, jedyn lěkar čim ſterje, čim ſlepje, pyta. Hóž? je ſhonič we wudawarni „Sſerbs. Nowin.“

Džak.

Sſwojej ſtatofaj, kotrajž běſhtaj ſo lori naſhmu ſ wohnjowym njeſbožom do proha a popiela pſchewobročzilo, ſaſo natwariwſchi, wſchitkim tym, kotriž ſu namaj tamny ſrudny džen k pomožy byli a namaj ſ darami a ſ pſchivoženjom twarſteje potrebu twaricž polozili, swoj najwutrobnischi džak prajimoj.

Bóh lubi ſenjech chył jim jich luboſcz, namaj wopofaſanu, ſ czajhnymi a węcznymi kublami bohacze ſarunacž.

Michał Wowkuiſ a Michał Kruža w Rakezach.

Džak.

Sſo wróčiwiſchi wot rowa naſcheho lubowanego nana

Handrija Kruwjaza

naſ ſhuije, ſa pſches měru wjele dopofaſmow wutrobenego dželbracza pschi khowanju, ſa wutrobné troſtowaze ſlowa knjeſa ſararja Kubizy, ſa ſpěw Bułeczanskeho mužkeho ſpěwanſkeho towarzſtwia, Rodecžanskej gmejne, ſuſhodam a pſchecžalam, čelovym noscherjam, dale tež ſa nimo měry rjanu kwočkowu pychu a pſchewodžerjam ſ bliſta a ſ daloka a ſa wschě druhe wopofaſma luboſcz ſ tutym ſwoj najwutrobnischi džak wuprajicž.

W Rodezach, 25. oktobra 1898.

Zarowaja Kruwjaze ſwojba.

(A temu čiſli dwě pſchilosy.)

Brěnja pschiloha ě číslu 44 Serbskich Nowin.

Ssobotu 29. oktobra 1898.

Placjishny rěsneho slotu na Draždanskich slótynych wilech
24. oktobra 1898.

Placjishny po zentnarju a hrivnach.

Slótne družiny a wojsnamjenjenje.	Biwa	Rěsna waha.
W o l y :	hr.	hr.
1. polnomjashne, wiformjene, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 6 lēt	35—37	64—67
awstriſke	36—38	65—68
2. mlođe, mjaſne, njewuformjene, — starše wiformjene	32—34	61—63
3. hréndo pizowane mlođe, derje pizowane starsche	29—31	56—60
4. hnadnje pizowane kōždeje starobý	—	55
S a l o j z y a f r u w y :	hr.	hr.
1. polnomjashne, wiformjene jalozjy, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže	33—35	61—64
2. polnomjashne, wiformjene kruwý, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 7 lēt	30—32	56—60
3. starše, wiformjene kruwý a hnadnje wuwite mlođsche truwý a jalozjy	28—29	53—55
4. hréndo pizowane kruwý a jalozjy	—	50
5. hnadnje pizowane kruwý a jalozjy	—	45
B y f i :	hr.	hr.
1. polnomjashne, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže	33—36	60—63
awstriſke	—	—
2. hréndo pizowane, mlođsche a derje pizowane starsche	30—32	56—59
3. hnadnje pizowane	44—45	58
C ź e l a t a :	hr.	hr.
1. najlepšche s mlođom wiformjene abo najlepšche wot žgza	46—48	71—76
2. hrénde formjene abo tež dobre wot žgza	—	67—70
S w i n j e :	hr.	hr.
1. polnomjashne lepšich ražow a jich tříženjow w starobje hac̄z do 1 1/4 lēta	50—51	63—64
2. mjaſne	47—49	60—62
3. hnadnje wuwite, tež ranž a fundrošy	45—46	58—59

Placjishna žitow a produktow.

Bitowy dowos w Budyschinje: 2588 metrow.	W Budyschinje 22. oktobra 1898.			W Lubiju 27. oktobra 1898.						
	wot	hac̄z	wot	hac̄z	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.
Pščeriza	běla	8	88	8	94	8	53	8	82	
	žolta	8	53	8	65	8	24	8	53	
Rožka		7	34	7	50	7	3	7	50	
Secjmien		7	14	7	32	6	67	7	50	
Worfs	50 kilogr.	6	50	6	60	6	20	6	70	
Hroch		9	—	11	12	9	50	10	50	
Wota		7	78	8	83	7	50	8	50	
Zahly		13	—	15	—	11	—	13	—	
Hejduscha		15	—	16	—	14	—	15	—	
Berny		1	50	2	—	1	50	2	—	
Wutra	1 kilogr.	2	10	2	40	1	90	2	20	
Pščenic̄na muſa	50	8	50	19	—	—	—	—	—	
Wzane muſa	50	8	50	13	—	—	—	—	—	
Sšyno	50	2	50	2	80	2	20	2	60	
Gštoma	600	16	—	18	50	15	—	18	—	
Prošata	1248 ščutuš, ščutula	9	—	19	—	—	—	—	—	
Pščenic̄ne wotrubý		—	—	4	75	—	—	—	—	
Wzane wotrubý		—	—	5	50	—	—	—	—	
Pščenic̄ny gris	50 kilogr.	—	—	5	50	—	—	—	—	
Wzany gris		—	6	—	—	—	—	—	—	

W Budyschinje piacjeshce: kóz pščeniza (běla) po 170 puntach 14 hr. 99 np
hac̄z 15 hr. 28 np., žolta 14 hr. 50 np. hac̄z 14 hr. 70 np., kóz rožka po 160
puntach 11 hr. 47 np. hac̄z 12 hr. — np., kóz jecjmienja po 140 puntach 9 hr.
99 np. hac̄z 10 hr. 2 np.

Na Burži w Budyschinje pščeniza (běla) wot 8 hr. 83 np. hac̄z 9 hr. 6 np.,
pščeniza (žolta) wot 8 hr. 59 np. hac̄z 8 hr. 68 np., rožka wot 7 hr. 25 np. hac̄z
7 hr. 50 np., jecjmienj wot 7 hr. 25 np. hac̄z 7 hr. 75 np., worfs wot 6 hr. 75 np.
hac̄z 6 hr. 95 np.

Wjedro w Londonje 28. oktobra: Pomroczenie.

Cyrkwiſke powjesče.

W Michalskej zyrlwi směje 21. njedželu po ſvjetej Trojizy rano w 7 hodž
farat Ráda herbsku ſpojednu rěč, 1/29 hodžin diafonus Sarjenk herbske a
w 10 hodž. němſke predowanje.

Reformazifki ſwjedzeni směje diafonus Sarjenk herbsku ſpojednu rěč, 1/29
hodžin farat Ráda herbske a w 10 hodž. němſke predowanje. — Pščeb
zyrkwinymi durjemi směje ho kolletka sa samery Gustav-Adolfskeho wustajenja.

Wěrowaní:

W Michalskej zyrlwi: Josef Adam Pawel Piešel, ſukelnik w Oschažu,
s Hanu Minnu Wiczeſez na Židowje. — Gustav Adolf Vojtěch Gotthelf Jurisch,
ſamkař tu, s Hanu Lenu Hayerez na Židowje.

W katolickej zyrlwi: Josef Maria Connenzins, schwajzar w Hodžiju,
s Rosu Hiltžbjetu rodž. Connenzins.

Křečení:

W Michalskej zyrlwi: Paweł Kurt, Jana Augusta Kilianna, wobydlerja
a fabrikarja w Dobruschi, ſ. — Frida Lena Lisbetha, Ernsta Szymanta,
forejnara a cžele w Nowych Małżachach, dž. — Gertruda Madlena, Augusta
Hermannu Nowotnika, wobydlerja a zhejlnika na Židowje, dž. — Emma
Hedwiga, Jana Augusta Halimy, řežerja a fabrikarja na Židowje, dž.

W katolickej zyrlwi: Anton Ludwig, Antonia Dubnickeho, krawſteho
mischařa w Budějzech, ſ.

Zemřečí:

Džen 22. oktobra: Theodor Reimann, kúp ſ Vennbrucha pola Kamjenza,
40 l. 6 m. 2 d. — 24. Gustav Adolf Häusel, wobydler a fabrikar na Židowje,
46 l. 10 m. — 25. Ernst Theodor Balisch, ſedlař a wojnař ſ Wolbramez, we
wořejšném wustowje na Židowje, 53 l. 10 m. 28 d.

Zyrlwinſke powjesče s Buděžez.

21. njedželu po ſvjetej Trojizy směje pomozny duchowny Rychtař rano
1/28 hodžin němſku ſpojedž, farat Mrošek 1/29 hodžin němſke a w 10 hodž.
herbske predowanje.

Reformazifki ſwjedzeni směje pomozny duchowny Rychtař rano 1/29 hodžin
herbske a 1/411 hodžin němſke predowanje.

Jabluka,

fotrež móža třeňa ſcházené byč, tola ſraké a cjerſtve, kóždu dželbu ſa
hotove pjenjesh zentnař po 2 hr. kupujetař

dr. Hermann a dr. Wetke
w hornjoluziskej ſadlóčceríni
w Budyschinje, pšči kralovskim valu čížlo 10.

K řanicženju pólnych mýſchow

porucžam:

*ſoſforowe pille,
*ſtrechiniowu pščenizu,
*ſaccharinoſtrechiniowu worfs,
mýſchazý bazillus.

Germania-drogownja dr. Roeber.

Pščis pomjenje: Ždy, ſ * wu-
ſunamjenjenje, ſo jenož na dowolenſke wo-
pižma, wot polizije abo gmejnſkeho pščed-
jeſicjerja wustajene, pščepodawaju.

Wubjerny mjedowy ſyrup punt po 24 np.,
wubjerny zofrowy ſyrup punt po 18 np.
porucža

Carl Noack na žitnej haſky.

Cjerſtvy paleny

tvarſki a rólny ſalk

w ſwojich ſalkownjach w Niskej a Kunnersdorſſe porucža

firma C. Plümecke w Niskej.

Zeniceke pščedawjanje ſa Budyschin a wokolnoſež ma knies
C. Voč w Budyschinje na horncjerſkej haſky 43.

Khosejowe płacisny

Porucząm s 5% rabatta:
 paleny Santowski khosej, 85 np.,
 paleny Campinaski khosej 90 np.,
 paleny ff. parlojth khosej, jara dobry, punt po 100 np.,
 = njevaleny khosej =
 jara dobry a szlwy punt po 70 np.,
 5 puntow po 3 mf. 50 np.,
 ○ 10 puntow po 6 mf. 50 np. ○

Tale khoseje sū w mojim wukladnym woknie
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Najlepschi
lany woli
s dworskiego mlyna w Blawejne
wot netka sajo stajnje czerstwy
porucza E. Soba na Zidowie.
Schwablowu kishalinu,
keslowu kishalinu,
w ballonach a po wasy k ratariskim
samaram ma stajnje na skladze po
najtuniszych placzisnach

Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en detail.

Najlepschi
Rizzaski jedzny
provenski woli
(non plus ultra)
wubjernie kłodzazy je dostacz pola
Oty Engerta.

Winowa pschedawańja
Gustava Küttnera
w Budyschinje
10 na herbskiej hafzy 10
kwoje wubjerne naturskocziste
wino

w snatej dobrosczi a placzisnyhōdno
porucza.

Wobebje zo porucza wożebite
wino ja frejshudych a cętpijazych
na żoldk, bleicha po 1 mf. 60 np.

Destillazija Adolfa Rämscha
w Budyschinje pschi butrowych wifach,
1868 salozena,

porucza kwoje daloko a scheroko snate wubjerne **liter**
i kważam, khezisnam a druhim kwydzeniskim skladnoszczam w czwizach
a po wasy. Wobebje dobre sū dwójny rożowy, naliskowy, hont-
winski a jatroselowy, hornjoluziski, żoldloselowy seleny a cę-
wjeny, zitronowy, wiśnijowy, malenowy, prusznizowy a forwej-
dowy liter po 60—80 np. Dale naturskolorwejdowy liter po 40 np.,
dobry żitny po 70 a 60 np., a cęsty cęzlo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pschi wotewsczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Czwizh i pjenjenju zo wupożcza.

Koprowy vitriol

zhy a toleženj
i naczinjenj pšchenyj jara tunjo
porucza

Otto Engert,
en gros drogownja en detail,
dalokoreček cęzlo 33.

Zofrowy syrup

punt po 10, 16 a 20 np. jafo
dobru tworn porucza

Ernst Glien
pschi žitnych wifach 48.

Karbolineum,

najkmanisch woli i wobelenju a
namasjanu, w wopravnich czwizach
po 2 zentnarjomaj, kaž tež
w mjeanskich czwizach a po wasy
ma na skladze

Otto Engert
en gros drogowe khlamy en detail
na swonkownej lawskiej hafzy 10.
Dalokoreček cęzlo 33.

Wische druzinh

koruscikow
hamzneho mlečja,
lardamomen,
mustatowe kwety,
bely a cętwjeny popjet,
piment,
safran

poruczataj tunjo
Mershez bratow naßlednikaj
pschi žitnych wifach 30

Strauch a Kolde
na kamiennej hafzy 3,
dalokoreček 81.

Najlepsche nowe

polnojerje,
jara dobre a tuczne ryby,
mandl (16 sztuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naßledn.
na bohatnej hafzy 8.

Paleny khosej

wubjernie kłodzazy a měschany
punt po 90, 100 a 120 np.
porucza

Ernst Glien
pschi žitnych wifach 44.

Paleny khosej

punt hizgo po 85 np.
w snatich wubjernych druzinach
punt po 100 np. hafz 200 np.,
kaž tež wulki sklad

njevaleneho khoseja

punt hizgo po 70 np.
porucza

Bruno Halke
na swonkownej lawskiej hafzy 9.

?

Hdże je dobry khosej
dostac?

Pola

khosejowego Sachsy

na bohatej hafzy 5.

Woprawdzith holandski

Fafao

najlepschu druzinu ſweta, placzisny
hōdno porucza

Gustav Küttner

10 na herbskiej hafzy 10.
Zeniečka pschedawańja sa Budys-
chin a woklnoscz.

Rum,

arak,

kognak,

puschhowe essenzy,
wschelake tukrayne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležanych druzinach a
w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttner

w Budyschinje
10 na herbskiej hafzy 10,
wożebita pschedawańja
sa wina a delikateszy.

Njeplikoty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wschelake druzinu tobala w 10 np.=
pakežika, jara dobrj schupowanli
tobak, bohaty sklad zigarov po
wschelach placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucza

Jurij Schwiebus

(priedy August Bartko)
na swonkownej lawskiej hafzy 10.

Zyłe tuczne howjase mjažo
punt po 50 np.,

kolbažu punt po 60 np.,
czerstwy kolbažowy tuk po 45 np.,
wuschkreny tuk punt po 45 np.,
polež pschi 5 puntach po 75 np.,
szadlo punt po 65 np.,
kuchene mjažo punt po 70 np.

porucza

rešnik Wagner

na seminariskej drosh.

Hdże scze
tonle dobrj
a tuni
czažnik
kupili?

Pola

G. Magera na herbskiej hafzy 11

Rhosej:

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w kamznej wulkej palerni palený,
čerstwe druzimy, wubjernye kłodżaze,

wołebitość:

Winne měšchenje punt po 100 np.,

Javasse měšchenje = 160 =

kódy thdzeń ſo wjazý króz rhosej čerſtwy poli.

H. Kunack naslēdnik

na bohatej haſy 8.

Paleń Rhosej,

na kłodženie ſzwedomicze pruhowaný, kupuje ſo
kýrý punt hižo po 70 np.,
palený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth Rhosej punt po 135, 150 a 160 np.
poła

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)
na ſtronkownej lauſkej haſy 10.

Požluženje w ſerbſkej ręczi.

Dobre
a
placziſny hódne
kupuja ſo
žakety
po 4—20 mk.,
kapeje
po 15—30 mk.,
holcžaze žakety
po 2 mk. 50 np. — 10 mk.,
holcžaze mantle
po 6—15 mk. poła

Rich. Gaukscha

na bohatej haſy.

Najlepsche a najtunſche kupowaňſte žórko.

Czorne a pižane draſtne tkaniny
ſ wolmy a židy.

Sbytki niže placziſny. Tkaniny ſ herblim pjeſlam, ſułnjam
a rubiſchežam na htowu. Czistowolmiane ſułnijowe flanelle,
wulka dželba ſchenillowych rubiſchežow niže placziſny. Dobre
požleſchežowe tkaniny, kóhež po 17 np. hacž ſ najlepschim.
Rukawate lažy, hotowe koſchle, spodnie koſlowy hižo po
90 np., barchentowe požleſchežowe rubiſcheža, ſofowe deki,
behánske tkaniny kóhež po 16 hacž 40 np., wulke kruwjaſe a
konjaſe deki po 2 hacž 3½ mk. a wjely wjazý.

Hermann Beermann na bohatej haſy 10.

Porucžam ſwój wulki ſkład hotowych poſhiležazých
a ſcheroſkich

mužazých kožuchow,

pojſeſzowych žaketow a paletotow

ſa žónſke,

pojſeſzowe jupy a pućowanske kožuchi,
krótke a dolhe dželanske kožuchi

ſa mužſkich a žónſke,

poſhiležaze a ſcheroke pojſeſzowe kuty

ſa žónſke, kaž tež

bjes molow wobſadženie a kože k podſhiežu
kamzneho poſhihotowanja,

kožmate měžy hižo po 1 mk. 50 np. hacž ſ najlepschim,
pojſeſzowe kořnarje hižo po 1 mk. 60 np. hacž
ſ najlepschim,

pojſeſzowe muſy hižo po 1 mk.,

pojſeſzowe měžy ſa mužſkich hižo po 70 np.,

plyſchowe měžy ſa hólzow hižo po 50 np.,

ſułnijane měžy wot najjednorisicheho hacž do naj-
wožebniſcheho,

ſilzowe klobuki w najwjetschim wubjerku,
zylindrowe klobuki po 3 mk. a drožcho.

Skasanie po mérje a poſchedželanje noſchenych
kožuchow ſo rucze a tunjo wuwjedze.

F. Trulley,

Na ſchulerſkej haſy 7. fóžkar. Na ſchulerſkej haſy 7.

Hońtwjerſke a
dolhe ſchórnje

ſaldami a bjes nich,

hóležaze

dolhe ſchórnje
we wſchěch wulkoſčach

we wulkim wubjerku po
jara tunich placziſnach
porucza

Heinrich Mohe,

ſchewſki mischtr
na ſukelnſkej haſy 14.

M. Uhligowy wuſtaw ſa naturſke hojenje
w Budyschinje poſchi nowych hrjebiſach 3.

Czesczenym ſſerbam ſo ſ wiedženju dawa, ſo je wot nětla
tež njedželu wot ranja hacž do poſchipolnja, tola niz w hodžinach
Božjeje ſlužby, wuſtaw wotewrjeny a ſo ſo tam rada wo wſchěch
koſroſčach dawa.

Emil Wehrle na jenjowej haſhy 7

porucza swój wulki skład hotowych i chitych

barchentowych koſchlow

s czemnymi a jaſnymi muſtrami.

Mužaze koſchle mjeſiſche	po 1 ml. — np.,
= = ſtrzeńje	po 1 = 10 =
= = woſebeje wulke po 1 =	20 =

hóležaze koſchle hacž do 1 lěta po —	40 =
= = 2 lět po —	45 =
= = 4 lět po —	55 =

= = 6 lět po —	60 =
= = 8 lět po —	65 =
= = 10 lět po —	75 =

= = 12 lět po —	80 =
= = 14 lět po —	90 =

žonjaze koſchle, ſtrzeńje ſe ſchnórkou po 80 np.,	
= = ſ paſtom po 85 =	
= = wulke ſe ſchnórkou po 85 =	

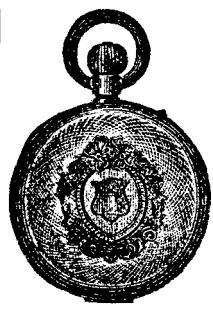
hóležaze koſchle hacž do 1 lěta po 30 np.,	
= = 2 lět po 35 =	
= = 4 lět po 40 =	

= = 6 lět po 50 =	
= = 8 lět po 55 =	
= = 10 lět po 60 =	

= = 12 lět po 70 =	
= = 14 lět po 75 =	

Koſchlaſy barchent we wulkim wubjerku po jara poměrných placzisnach, mało hrubjeny hacž do najlepſich elſaffich družinow kohez po 15, 18, 20, 25, 30, 35, 40 a 50 np. Muſtry ſu jenobarbne hladke, wulko- a ſcherofofmužkate wulko- a malofashezifate.

Barchentowe kožowe plachty a kožowe pſchikrywy ſe živymi barbami po 60, 80, 90, 120, 150, 160 np., 2 mf., 2 mf. 50 np.

Koždy, kotrež
čeze ſebi dobrý
a tuni čaſzník
kuſicž, abo
kotrež cheze ſebi
jón porjedziez
dacž, njech dže
ſe čaſzníkarzej

Curtej ſenčeſej
na ſwornomej
lawſkej haſhy 5,
pödla ſujeja lotteriſteho kollektéra
Tägera. — ſenč pſchedawa a
porjedža ſa ſwoje dželo ſprawne
rukuj.

Wobraſy

(bildy) ſo rjenje a tunio ſaſchlein-
zuja a ſ woblukom wobdadža,
domowe ſohnowanja a wobraſy,
wénzy a ſhpruhi k klesbornym
kwaſam we wulkim wubjerku a
tunich placzisnach pola

Maxa Mützy
na bohatej haſhy 11.

Hoſjaſe, konjaze,
czelaze a wocze kože kaž tež
wocze wotmū pſchezo po naj-
wyſiſtich placzisnach kupuje

Heinrich Lange

pschi žitnych vifach njedalſto
herbſteje katholſteje zyrkwe.

njewjeſciuſke ſchaty
porucza

A. Tſchentscher,
ſchatowa pſchedawatna
na bohatej haſhy.

Swieřſchniſi

ſe wſchech modnych tkaninow,
jupy jenož w najnowſich muſtrach,
mantle ſ pelerinu a bjes njeje,

pacholaze, hóležaze a džecžaze mantle,
mužaze ſwierſchniſi hižo po 10 mf.,

jupy hižo po 5 mf. 50 np.,

mam w najwyſiſtym wubjerku na ſkładze a je po nadpadnje tunich placzisnach
pſchedawam.

Raz ſnate

wubjerny rès.

najlepſe dželo

Felix Schlesinger

na bohatej haſhy.

Franz Marschner

čaſzníkar w Budyschinje

čo. 9 na bohatej haſhy čo. 9

ſwój ſkład čaſzníkow a čaſzniko-
wych rječaſow dobročivemu wob-
ſedzbowanju porucza.

Hódua twora. Žihomue rukowanje. Tunje placzisy.

Porjedzenje dobre a tunje.
Pſchispomnjenje: Ręču ſerbſki.

Statne papjery, komunalne pozčonki,
ſaſtawne liſty, induſtrijowe obligaziye, akziye
atd. ſ pſchihodnymi wuměnjenjemi kupujetaſ a pſchedawataſ
Schmidt & Goitschall,
pjenježna banka w Budyschinje pschi miaſzowym
torhoſteju 14/16.

Wulki črijowy ſkład.

Wulki wubjerk mužazých, žonjazých a džecžazých
ſchłörnijow a ſtupeňow po tunich placzisnach porucza

Emma Triss

na ſamjeñtej haſhy 15 pödla hoſczenza ſlojeje krómy.

Kože

do mužazých a žonjazých kožuchow, rjenje kudje-
rjave čzorne a běle wobħadženſke kože we wſchech
kožových družinach po najtunich placzisnach

porucza **C. G. Nincke,** kóžkar na žitnej haſhy 5.

Barbjerija a chemiſka plokařnia
Hendricha Hoppſtocka w Budyschinje

na hanhensteinskej haſhy 1

ſo naſhymſkemu a ſymſkemu čaſzej ſe plokařu, rjedzenju a barbjenju
wſchej drasty najnaležniſho porucza.

Druha pschiloha f čížku 44 Serbskich Nowin.

Ssobotu 29. oktobra 1898.

Žesdný plan železnizow

wot 1. oktobra 1898.

4. wosowa nlaža njedželu a na saščich ſwajatých dnjach wupada.

Se Šhorjelza do Dražđan

Wosowa nlaža	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	2. 3.
Se Šhorjelza	1,56	—	4,33	8,66	7,59	10,50	2,01	2,20	4,32	6,55	8,31 10,58
Rybčevac	—	—	4,55	—	8,23	11,15	—	2,45	4,56	7,20	8,54 11,51
Lubija	2,22	—	5,14	—	8,45	11,37	2,30	3,08	5,12	7,42	9,10 12,34
Budyschinia	2,43	3,55	5,47	9,40	9,18	12,16	2,52	3,44	5,44	8,17	9,33 1,27
Bislopiž	—	4,28	6,23	—	10,05	12,54	—	4,19	6,22	8,54	10,18 —
Arnsdorfa	—	4,49	6,47	—	10,28	1,18	—	4,44	6,41	9,19	— —
Radeberga	—	5,01	6,55	—	10,36	1,27	—	—	6,49	9,28	10,42 —
Do Dražđan	3,39	5,29	7,15	10,36	10,57	1,53	3,52	5,11	7,09	9,50	11,01 —

Se Dražđan do Šhorjelza.

Wosowa nlaža	2. 3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Dražđan	—	6,05	9,05	10,30	12,35	3,13	4,30	5,30	7,35	9,38	11,45 12,57
Radeberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,19 —
Arnsdorfa	—	6,42	9,47	—	1,11	3,48	—	6,06	8,10	10,15	12,29 —
Bislopiž	—	7,10	10,14	—	1,34	4,10	—	6,29	8,38	10,40	12,53 —
Budyschinia	5,14	7,45	10,45	11,31	2,04	4,35	5,32	6,59	9,03	11,10	1,19 1,57
Lubija	6,32	8,25	11,26	11,55	2,39	5,10	5,56	7,36	9,39	11,47	— 2,20
Rybčevac	7,06	8,42	11,42	—	2,56	5,28	—	7,52	9,56	12,04	— —
Do Šhorjelza	7,49	9,04	12,02	12,20	3,18	5,50	6,21	8,15	10,18	12,23	— 2,44

Se Budyschinia do Vjeleczina.

Wosowa nlaža	2. 3.	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 4.	2. 3.
Se Budyschinia	—	—	—	—	4,59	7,42	10,47	1,20*
Dježnikez	—	—	—	—	5,08	7,56	10,56	1,32*
Budeſtez	—	—	—	—	5,15	8,07	11,03	1,42*
Roswodez	—	—	—	—	5,20	8,13	11,08	—
Do Vjeleczina	—	—	—	—	5,28	8,22	11,16	—

* Žeſđi jenož ſobotu a njedželu.

Se Vjeleczina do Budyschinia.

Wosowa nlaža	2. 4.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 4.	2. 3.
Se Vjeleczina	—	—	—	5,49	8,47	11,42	—	2,59
Roswodez	—	—	—	5,59	8,54	11,49	—	3,09
Budeſtez	—	—	—	6,09	8,59	11,54	12,42*	5,58
Dježnikez	—	—	—	6,20	9,05	12,01	12,52*	6,08
Do Budyschinia	—	—	—	6,30	9,12	12,08	1,04*	3,38

* Žeſđi jenož ſobotu a njedželu.

Se Budyschinia do Malez.

Se Budyschinia	6,40	10,48	2,10	5,0	9,10	5,49	8,47	11,42	—	2,59	5,47	9,41
Katarjez	6,48	10,56	2,18	5,8	9,18	5,59	8,54	11,49	—	3,09	5,58	9,49
Bidova	6,53	11,2	2,28	5,14	9,23	6,09	8,59	11,54	12,42*	3,17	6,08	9,55
M. Bjełlowa	7,1	11,10	2,32	5,25	9,31	6,20	9,05	12,01	12,52*	3,28	6,19	103,
Radworja	7,12	11,22	2,43	5,40	9,42	7,20	9,29	11,39	3,05,59,95	6,13	8,55	12,45
Rakova	7,19	11,29	2,50	5,47	9,49	7,20	9,32	12,41	3,57	8,34	11,23*	7,53
Nježnacjida	7,29	11,39	3,05	5,59,95	9,59	7,20	9,37	11,47	3,8	4,25	8,0	8,75
Ščelčowa	7,37	11,47	3,8	6,7	10,7	7,40	11,44	2,8	7,12	10,11*	9,19	9,1
Do Vjeleczina	7,45	11,55	3,16	6,15	10,15	7,52	11,16	2,20	7,24	10,23*	9,47	12,56

Se Wosborka do Lubija.

Se Wosborka	6,55	10,23	1,27	6,25	9,30*	5,52	8,54	12,08	3,02	7,00	9,18
Malecžiž	7,3	10,31	1,35	6,33	9,38*	6,15	9,14	12,32	3,23	7,24	9,42
Luwočiž	7,12	10,38	1,42	6,42	9,45*	6,25	9,22	12,31	3,46	8,23	11,14*
Hluščinh	7,20	10,47	1,51	6,51	9,54*	6,35	9,32	12,41	3,57	8,34	11,23*
Radmerž	7,27	10,53	1,57	6,59	10,0*	6,45	9,40	12,49	4,5	8,42	11,31*
Ketliž	7,40	11,4	2,8	7,12	10,11*	7,01	9,35	12,54	3,41	7,46	10,01
Do Lubija	7,52	11,16	2,20	7,24	10,23*	7,06	10,38	1,24	4,52	8,02	10,16 11,32*

Se Lubija do Wosborka.

Se Lubija	8,50	12,0	3,15	7,50	10,45*	6,15	9,14	12,32	3,23	7,24	9,42
Ščelčowa	8,59	12,14	3,29	8,5	10,58*	6,25	9,22	12,31	3,46	8,23	11,14*
Radmerž	9,16	12,25	3,40	8,17	11,8*	6,35	9,32	12,41	3,57	8,34	11,23*
Hluščinh	9,22	12,31	3,46	8,23	11,14*	6,45	9,40	12,49	4,5	8,42	11,31*
Luwočiž	9,32	12,41	3,57	8,34	11,23*	6,55	9,47	12,56	4,12	8,49	11,38*
Do Wosborka	9,47	12,56	4,12	8,49	11,38*	7,01	9,35	12,54	3,41	7,46	10,01

* Žeſđi jenož ſobotu a ſwajate dnje.

Se Kamjenza do Arnsdorfa.

Se Kamjenza	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 3.	2. 4.
Polečniži	—	—	—	—	6,15	9,14
Grožrōhedorſa	—	—	—	—	6,25	9,23
Do Arnsdorfa	—	—	—	—	7,01	9,35

* Žeſđi jenož ſobotu a ſwajate dnje.

Se Arnsdorfa do Kamjenza.

Se Arnsdorfa	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 4.	1-5.
Grožrōhedorſa	—	—	—	—	7,20	10,50
Polečniži	—	—	—	—	7,29	10,58
Do Kamjenza	—	—	—	—	7,46	11,15

* Žeſđi jenož ſobotu a ſwajate dnje.

„Piwny hród“ w Budyschinje

na hospitalſkej haſy

čeſćenym ſerbam ſvoje dobre čeſke piwo ſe Šlanknowa, kaž tež ſvoje wubjerne jedže porucža.

S poczeſćowanjom

H. Rachlowz, hospitzař.

(Pola mje ſo ſerbſli rěčzi.)

Pschepepoženje pschedawaruje.

So ſym ſwoju optiſku pschedawaruju do róžknych klanow pod radnej khežu pschi hlownym torhochcežu pschepepoženje, ſi tuthym napjodivoſtiſiho w jebzenju dawam.

S poczeſćowanjom

Khorla Scholta, optikus.

Turkowſke ſłowki

nowy plód w měchach, kaſtečiſtach a po waſy ſu tunjo doſtač ſola

Moriza Mjerewy

pschi mjaſowym torhochcežu.

Destillazija likerow po

Schtož čhe ſebi ſa ſymu

ſymſki paletot,
ſymſki mantl,
woblezenje,
tholowy,

hóležaze woblezenje

kupicž, tón njech ſo na mój wulki ſklad wſchěch tutych wězow ſedžbny cžini. Poſkicžam jenož najlepſche w nastupanju tkaniñow a najnowiſche w nastupanju mody. S tym, ſo njetrjebam ani wulki wotnajenſki pjenjes ſaplačžicž, ani wulkich wudawkow w ſwojim džěle nimam, je mi móžno,

po nadpadnje tunich placžinach
pſchedawacž. Koždy njech ſo ſ poſpymtom pſchebzvědcži.

Kurt Lehmann

32 na kamjentnej haſy 32.

upujče
mužaze a hóležaze ſwjerſchniki, mantle, jupy a woblezenja, kaž tež žonjaze a hóležaze jaki, thornarje a płyſhove jaki jenož pola **Oty Preuſſa na žitnej haſy 4.**
Wulki wubjerl, najrjemſhi rès a najtuſche placžiny.

Paul Kristeller

na bohatej haſy 29 ſ napſherža hoſčenza winoweje kicže porucža ſ naſymfemu a ſymfemu cžaſej ſwoj jara wulki ſklad wſchěch jenož pomyslnych družinow trajnje dželaňich dolhich ſchörnjow, dželaňskich a njedželských ſchörnjow, ſchörniczkow, filzowych, kulkjaných a pjeſczoých ſchörnjow, filzowych ſtupniow a toſlow, gumijowych czrijow, domjazhých a rewaňskich ſtupniow,

kaž tež

drjewanzow

po cžiležje woſebje tunich placžinach. — Denicžki ſklad ſwetoſlawnych triumſowych ſchörnjow, kotrež ſu ſi jenym ſtlocenjom wočiniež a ſacziniež a kotrež ſo w ſcheroſceži pſchetaſiž hódeža. Njech ſo prawje na ſchtempel „Triumph“ ſedžbuje, kotryž je na kózdu pódusich ſatkočenj. Šchörne bjes triumſoweho ſchtempla ſu njewoprawdžite a njech ſo wotpočaſaſa.

Paul Kristeller.

Rlobufi

ſa mužow a hólzow,

měžy

ſa mužow a hólzow,

filzowe ſtupnje,

filzowe toſle

najhódnisheje twory we wulkim wubjerku po najtuſchich placžinach
porucža

F. Trulley na ſchulerſkej haſy.

Hermann Darschau w Budyschinje

(mějczelka M. ſwud. Darschauowa)

— jałožene 1846 —

fabrika ſchtrympowych tworow ſ wowčeje wolny

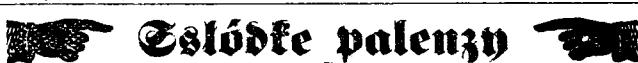
cžižlo 1 na ſchulerſkej haſy cžižlo 1

ſymfemu cžaſej ſwoj dawno jako dobrý ſnaty wulki ſklad ſchtrympowych ſchtrympowych tworow, ſchtrylpowanych jatow, wulki wubjerl rukajzatych laſow w najtuſchich haſz ſ najlepſchej cžiſtowolmianej barbunjepeſchczatej twore a w rjanzch muſtrach porucža.

Najlepſchi a najwjetſchi wubjerl ſchtrylpowanskeho pſchedžena wſchěch barbow.

Najhódnischa twora!

Najtuſchne placžiny!

Eſlódké palenzy

liter hízo po 40 np., likery liter hízo po 60 np.

porucža **Moritz Wjeſewa** pódla Pětrowſkeje zyrkwe.
Destillazijsa ſnatych dobrých palenzow po starých tunich placžinach.

22 na bohatej haſy 22 (pódla hoſčenza ſiwinowej
tiež.)

Hugo Lehmann

"Serbske Nowiny" wudawa so kóždu sobotu. — Štvortlétne předplata we wudawani 80 np a na němských postach 1 mk., a přinješenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číslo Smolerjec knihičceňje w Macičnym domje w Budysinje.

Číslo 45.

Sobotu 5. novembra 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. Khězor Wylem je žobotu se žwojej mandželskej do Jerusalema faczahntyl. Wobaj staj, njedživajz 34 gradow czołoty w sczénje zylu pucž wot Zaffy na konju jěchałoj. Po pucžu ho majestosczomaj wjèle poczeczowanjow dosta. Na naręcz němskich kolonistow w Saronje khězor wotmolwi, so je pscheczelstwo, kotrež je wón se sultanom Abdulom Hamidom wobsamkył, tež Němzam w raišchim kraju s wužitkom. Czim bôle ho Němzh w raišchim kraju žwojeje domowinu džerža, czim bôle budža woni w Turkowskej kulturu spěchowazh wužitnu žiwjoł. Deputacija Tempelskeho rjada khězorej scztyri wobrash, rjadowe bydleschęza pschedstajaze, pschepoda. W měsíce Ramleh běchu wsczé khěze s němskimi a turkowskimi khorhojemi wudebjene. Wjeczor bě wulki džél města žwiedzēnzy wobžwětlene.

Hož khězorskaj mandželskaj do Jerusalema faczahnschtaj, so wjězele hnute ludowe čzrjdy psches wuske habsy cziščezach. Pschi Zaffasich wrotach turkowszy paschojo majestosczı powitachu, a budžne korpsy němske hložny piškach. Turkowszy wojazy se spalérrom stejachu. Wot Zaffasich wrotow khězorskaj mandželskaj do žyrkwe žwiateho rowa džeschtaj; lud jeju po pucžu wyskajzy witasche.

Rjedželu khězorskaj mandželskaj stanate lehwo, w kotrež w Jerusaleme bydleschtaj, wopuschčěschtaj a so do Bethlehema nastajschta. Khězorka wot tam na winowu horu jědžesche, so by pschi požwjeczenju noweje žyrotownje pschitomna byla. Po požwjeczenju so khězorka do Bethlehema wrózji, hdžez so w evangelskej žyrkwi w pschitomnosći wobeju majestosczow Boža klužba wotmě. Po tym khězor do Jerusalemskej němskeje kolonije jědžesche. Popołdnju so w pschitomnosći khězorskeju mandželskeju na woliowej horje na tamníšchim russim wobžedzenstwie Boža klužba wotbywacze. Generalny superintendent dr. Dryander měsiche pschi tym rěč. S russimi prawožławnymi duchownymi, kotsiž běchu pschitomni, so khězor rošrězowacze. Wjeczor běchťe majestosczı na woliowej horje pschi krótce nutrnoſci pschitomnej, kotrež wjehschi dwórski předat dr. Dryander wotmě.

Bórdželu dopołdnja so sbóžnikowa žyrkej s žyrkwinkej a žwětnej výchu žwiedzēnzy požwjeczji. Sswiatoczny stutk wjehschi dwórski předat dr. Dryander wukonja. Po skončenju Božej klužby khězor na woltarzstupiwschi rěč czitasche. "Hamjen" wsczty pschitomni prajichu. Potom president evangelskej wjehscheje žyrkwinkeje radu dr. Barthausen lisczini, s pschiczinu žyrkwinieho požwjeczenja ſapołożenu, czitasche, kotrež khězor podpiža. Popołdnju Jerusalemska evangelska gmejna žwiedzēn wuhotowa, a wjeczor běchu duchowni a ſanszy rycerzy k hoſczińje k khězorej pschedroſcheni. Na rěč kultuřoweho ministra khězor wotmolwi, so je ſa njeho wobžete wjězele, so ſmě požwjeczenje ſbóžnikoweje chrfwje ſobu žwiecziež; wón ma ſo ja to sultanowemu derjeměnjažemu ſmyſlenju, žwojemu džedej a nanej džakowacze. Se ſamym rěčem ſajeje w raišchim kraju niežo czinicž; wón ſo nadžije, ſo evangelscy wobžete ſe žwojim ſadžerženjom wěnoſcz žwojeje wěry wobžwědcza a požyhnia. Potom budže na tymle žwiedzēnju Boža hnada wotpocžowacze a bohate žohnovanie dawacze.

Pschi khězorowym wophyže w Konstantinoplu je sultan jemu ležomnosć w Jerusaleme, "Dormition de la Sainte Vierge" rěčazu, daril. Po pojedanžy je tam khězor ſala, w kotrež je žwiaty Marja po Chrystužowym stanjenju ſ morwych bydlila. Khězor je

tule ležomnosć němskim katholikam pschewostajil, hdžez jemu němſke gmejny ſ Jerusalema, Zaffy a Haiffy wumělszy dželanu bibliju psche podachu. Khězor pschispomni, ſo ho wjeheli, ſo je horze žadanja žwojich katholickich poddanow dopjelnil; woni čzyli w tym nowe wopokaſmo jeho krajnowótzneje staroscziwoſcze wohladacz. Wschelazh Jerusalemszy patriarchojo rjady dostachu. Wjeczor bě město žwjeździeſzy wobžwětlene.

Badenskemu wulkowójwodže je khězor ſ Jerusalema ſežehowazh telegram pohála: "Szym ſo runje žyrkej žwiateho rowa wopiatowſchi wrózji. Myſl, pschi měſtne pschebywacze, na kotrež je ſo najmjetſchi džiw ſtał, hdžez ſu ſo cžlowjeſtojo ſ wumrjeſom naſchego ſbóžnika wumohli, je hľuboko hnijaza a ſnoſchowaza. Tu je wjèle krajany w ſnoſchenej myſli. Wjedro je krafne. Sultan je mi ſedžblivoſcž wopokaſal, ſo je mi ležomnosć wotſtipil, na kotrež ſy whole naſchim katholikam dowolił, žyrkej k žwojemu wužiwanju natwaricž. Moji katholicki poddanjo čzyli ſ teho widžecž, tak je mi ſchitowanje jich naboženſtſich intereſow naležne. Njech je to jim wſchitkim k wjeheli, a njech bohate žohnovanie ſa nich na tym wotpožuje.

Po sultanowym wobžebithym wulaſu je ſo khězorej a khězorž Davidowym rov pokafal. Hacž dotal njeſmědžiſche žadyn njemuha medan k tutemu rovej ſtupicž. Žman (duchowny) w powitanſkej rěči khězora wobžebje na to ſedžbliveho čzinjeſche a ſponni, ſo ſu němſkemu khězorej, sultanowemu pscheczelej, wsczé muhamedanské wustawy wotewrjene.

Wulkeje horzoth dla ſtał khězorskaj mandželskaj pucžowanje do Nazaretha, Tabora a Tiberiaſa ſpuschčíloj. 4. novembra ſtał wonaj Jerusalem wopuschčíloj a ſo na dompuž naſtajiloj.

— Swoj 25-létny knježetſki jubilej je kral Albert 29. oktobra w najwuzſchej žwójbje žwiecžil. Kaž je ſnate, je ſo offizialny žwiedzēn hižo 23. haprleje ſ dobor ſ kralowym 70. nařodninami wotměl a ſo tehdy po zyje ſakſkej wot wsczeh žwěrnych poddanow ſ wulkej ſahorjenosću žwiecžil.

— Khězorstwo kanzler wjerch Hohenlohe je žwoje wulke kubla ſ herbſtwa žwojeje žony w Ruskej židam ſa $2\frac{1}{2}$ millijona rublow pschedal. ſa zara Alexandra III. je ſo židam ſakſalo, ſebi w Ruskej ležomnosće ſupiež abo wotnajecž. Ma tónle wukaſ paſ drje ſo tón króč ſi woli khězorstwo kanzlera njeje džiwalo.

— Falschowanje butry nježiwaſy najtruczjsche kontolle ſónza nima. Šańdženy thdžení w Elberfeldze jaſo pruh „ſmjetanoweje butry“ ſi jeneje butroweje pschedawacne a wot jeneho wikowarja pschedyptachu. Pschi tym ſo wukopa, ſo bě tale „ſmjetanowa butra“ ſe 60—70 prozentami margariny ſměchana. Duž ſo wsczé butrowe ſklady ſa žlapachu. Po tym drje by nusne bylo, ſo byhu tež w druhich ſtronach falschowarjow butry wobledžbowali a jim ſaſlužene khostanje napoložili.

— Hrodžui ſchwajzarjo wsczeh kraju ſu mjes ſobu ſwiaſt ſe žydom w Dražđanach ſaložili. ſwiaſtowý hłowny ſaměr je, žwojim ſobustawam klužbu ſaradžicž a njedostatkam pschitajerjow napschecž ſkutkowacze.

— Taſko dotalne najlěpshe pscheńcze ſi žyloho žwěta mějachu ſo žně lěta 1894. Wone pycža 2400 milijonow buschelow wužinjachu. Lětisče žně ſu pycža hischęce wjehsche, mjenujzy wo 200 milijonow buschelow. Polnázne amerikanske ſienočene ſtaty ſ wunoschkom 650 milionow buschelow w přenim rjedze ſteja.

Ze nawětki, kiž maja ſo we wudawani „Serb. Now.“ (na róžku zwonczej lawskie hasy čo. 2) wotedać, plaći ſo wot małego rynčka 10 np. o maja ſo ſtwórk hač da 7 hodž wječor wotedać.

W drugim rjedze pschinđe Russka s 506 milijonami buschelow, w tse-
czim Franzowſta s 325 milionami buschelow. Wscho hromadže je
Europa 235 milionow buschelow wjazy džzli lomi wunjebla, hacž
runje je plahowanje pschenizy w někotrych krajac wročzo ſchło, kaž
na pschiklad w Schpaniſkej, hdzej je wunoschko wo 10 milijonow
buschelow mjenſchi. Dale stej Němcka 7 a Portugalska 2 milionie
buschelow mjenje domoj khowalej. Sa to ſu amerikanske ſjenoczenie
ſtati 60 milijonow buschelow wjazy džzli lomi a druga Amerika 28
milijonow wjazy domoj khowale. Sbytk w ſkladownjach s lomſcheho
léta ſo na 112 milionow buschelow woblicži, mjes tym ſo wón
w tjoſch přjedawſkich lětach 296, 328 a 343 milijonow buschelow
wuczujujeſche. W pičereku by po taſkim ſetka ujedžzivajz lepsich
žnjow hiſcze pschezo něchtco pschenizy mjenje na pschedau pschinđ moħlo,
dokelž ſo mało stareje pschenizy na ſkladownjach namaka. To drje
je tež s pschinđinu, ſo ſu létusche pschenicze placzisn wychſche,
džzli lomſche.

— Město Kochlitz je tamníščim wulkim pschedawarjám, kofizj wob leto sa wjazy dyžli 75,000 hríwnow tworow rospeschadadža, 2 prozentaj rospeschadawańskaho dawka napoložilo. S tymle nowym dawkom dyrbja šo mjeńšche pschedawarje, kotrejž wulke pschedawarje ſanicžazu konkurrenzu cžinja, ſchitowacž. Tón ſamý dawk šo tež w Draždžanach ſawiedże, hdžež šo wón wožebje pschedawarje filialam Šhorjelskoho a ſozialdemokratſkoho konsumſkoho towařſtva méri.

— W němskej kameraskej koloniji hiszczęe kaniba-
lijsmus (ludzijracze) njeje dozyła wukorjeneny. Premierlieutenant
Dominik je do „Němskich kolonialnych listow“ sežehowazý dopis podal:
18. junija je hlownik Balingaskeho luda scheszczo wukomarjow Hauffa-
skeho a Ngutteskeho luda, kotrij běchu w němskich wukowatnijach wjele
šlonjažeje (elefantoweje) koſcęe pschedali, popanył, wurubil, sarashyl
a sežral. Na to bě Balinga, ho khostanja bojo, ho shubil. Psches-
jeneho schklovu premierlieutenant Dominik Balingowu khowantu, jenu-
lupu w Mbamje nashoni, a jemu ho poradzi, ludzijracęla sažlapacż
Balinga ho wusna, ho staj rón a jeho bratr Edange ludzi saręscę
a wulki ludowy hwyedżeń wuhotowacż dałoj, pschi kotrymž hu-
ho wschizhj schesczę mužojo hač na koſcęe sežrale. Hauffasti lud je
i wopomijenju sarejanhy žarowanstu hwyatoczeńsz wotmiel, pschi
kotrejż je ho Balingu hmijertny wužhud pschipowjedźil. Przedn pak,
hač hu Balingu wotprawili, je ho jemu schlachczęlo, twóchnyczę.

Franzowista. Każaczný žud je żadanie, so by ho wužud, i kotrejž je ſo židowski kapitan Dreyfus pscheradniſtwa dla fa- žudžil, ſbehnył, wotpoſał. Tola je wón wohsamkył, so ma ſo wudoſpolnjaſe pschepytanie pschecziwo Dreyfusej wotmęć. Tajke pschepytanie može paſ ſo jenož pschewyjeſz, jeśli ſo wójnſti žud do teho ſwoli. To tón žeńje njebuže činicž, dotelež jón po ſalonju njemóža k temu nuſowacž. Schef generalneho ſtaba, Renouard, je ſo prenjeſho pschedzydu kažacznego žuda, Manaua, praſchal, hacž je wojerſki žud winowathy, khostańskieſ ſkomorje kažacznego žuda tajne wojerſke piſma w Dreyfusowej naležnoſci wudacž. Sjudowty pschedzyda je na to wotmolwił: „Žeńje! Budžaſi to wot waſ žadacž, połačzeſ ſnięzom durię!”

Pożledni tſjo wójnſkym ministrojemu ſtu poſpjet ſjawneje wob-
kruczeń, ſo ſtu poſtebničenii, ſo je Dreyfus winowat. Minister
Gavaignae je prajil: "Szym wſchē pižma wiđał a derje wěm, ſichto
wopſchijea. Němam žaneho prawa w najmjeñſkim wo winje ja
žudzenego dwělować." — Minister Zur Linden je ſo wuſnał:
"Prjedy hac̄ njeſkym do ministerſtwa ſtupił, njeſkym nicžo wo
Dreyfusowej wězji ſnał. Nětko paſ ſzym wo Dreyfusowej winje
poſtebničenih." — "W aktach je doſęz materiala, ſo móhli Drey-
fuſa džesac̄ króć ſatſelicz dac̄", je požledni wójnſki minister
Chanoine prajil.

— W franzowiskim wojsku maja myzle, uniformu do zbyla psche-
menicz. Mæza dyrbii so i kožanym helmom samenicz a dolho-
poręzmatu sztuki je scherowej broniowej sztuki. Epauletty dyrbia
jenož hiszczę sa offizerow sawostacę. Wschę wojszach dyrbia sholowy
do dolhich schłornjow thlacz. Pełszczy smieja czemnomodru sztuki o
częciwene sholowy.

Ruszowla. Skoro po zyłej Ruskej hu sażne mroshy panthle. Samo w polodnitszej Ruskej znęch pada a lodojtyh wětr węje. W polnozy rěki samjerſnu. Zjedzenie lódzow po rěkach je jara sahejastało. Na Wolsy pola Nižnjego Nowgoroda bo hižo jězdzenje lódzow haczi. W polodniju hu sażne mroshy býlnie pschi dom- khowanju rěpy feschlodziile. Wulki džel rěpy je smierinył.

— Wo falsochowanju pscheńzy je ruske kniežerstwo rosprawny někotrych žitnych wilkowarjow wosjewilo. Hubjena pscheńza ho rjanc

žolta wobarbi, so by napohlad wjetšeje hódnoscze mela. Taſka
pscheńza ma tu ſchłodnu woſebitoſcz, so ſwinje, kotrež ſu ſo i njej
pizowale, ſlakaju. Tole falſchowanje ſo w tajſej mérje czini, ſo
ſu ſo sprawni wiſlowarjo roſbjudzili, pola kniežeſtwa pomoz pſche-
cziwo temu pytač. Ministerſtwo je hnydom i raſioſczu ſakrocziło,
ſo by ſchłodowanje, kotrež i taſkim falſchowanjom rufkemu žitowemu
wiſlowanju a ratarſtwu hroſh, wotwobrocziło. Bjeszƿedomiczi falſcho-
warjo maja ſrute hroſtanje woſędzaćz

Jendželska. W jendželskich wojnach pchistawach ho wojnske lódzstwo mobilizuje. 700 oficerow a wiele reservistow je ho i wudospolnjenju wobhadkow na lódzach do Plymoutha swoala. Też we wszech druhich pchistawach ho w noz̄y a wodnjo na wudospolnjenju wojnskeje hotowoscze wojnskich lódzow dżela. Hiszceze njeje jaźne, pshczejivo komu ho wojnske brónjenje stawa, hac̄ pshczejivo Franzowskej abo Ruskej, abo pshczejivo wobemaj. S jeneje stronu ho wudawa, so Jendželska Franzowskej wojnu pshcipowiedzi, do kelz Franzowskoj Bahr-el-Gasalsku provinzu w Afrizy Jendželskej pshewostajecz nochzedža. Po druhich powjesczach je hebi Jendželska wotmyśliła i Ruskej wojnu wjescz, so by ju i połnbneje Chinu wucziszezala. Ruska je pieczęt chineske město Niuczwang wobhadžila a ho i tym jara wažneho móřsteho pchistawa smozowała.

Abejynska. Kral Menelik pječza se 100,000 mužemi psche-
cjiwo hwojemu vasallej rasej Mangaschi cjehnje, kotoruž je, wot
Jendželčanow a Italskich našchzuwanym, pschecjiwo njemu postanyl.
Nadpadne je, so je Menelik tak njeziniernje wulke wójsko k podtló-
czenju rasa Mangasche wuhotowal. Italsky a Jendželčenjo tukaja,
so je Menelikej Mangaschowej sběžt podlanska wěž. Wožebje šo
Italsky boja, so je ſebi Menelik wotmyſlil, Italskich ſ jich kolonije
pschi Čejerwjenym Morju wuhnac̄. Tež Jendželčenjo na Mene-
likow wójnski cžah ſ njedoverjenjom hladaja. Wočakuja, so Me-
nelik Franzowſam w Bahr-el-Gasalskej provinzy na pomoz pschi-
cjehnje a na wulki džel Sudanskéje hwoje kniejstwo wupſchestrje,
kotruž Jendželčenjo, falſchneho profetu ſbiwſchi, jeniečžy ſa hwoje
wobbedzenjtwo wobhladuju.

Amerika. Sastupijerjo sjenoczeńnych statow, kotsiz se Schpanijskej wo mér jednaju, ſu na dobo je žadajom wuftupili, jo dyrbí Schpanijska Amerikanskim wſchě philipińskie kupy woftupicę. Schpanijska nochze teho dla dale wo mér jednacž, ale pola europiſkich wulkomożow pomoz pſchećzivo njedohyčzivym Amerikanam phtacž. Tola budža něktole europiſke wulkomožy ſ Ameriku wójnu wjeszczhyčz, hdvž ſebi ſama mjes ſobu ſ wójnu hroža? Wójna pſchećzivo Schpanijskej je jara droha byla, teho dla ſebi tež Amerikanskym wulke wójnske ſarunanie žadaju. Wone ſu ſa powjetřchenje wójnskeho lóddztwa 70 milijonow hrivnow wudali. Wurjadne wulke běchu wudawki ſa artiſleriju. Žena jeniczka granata ſ jeneje 13-zolowskeje kanony ſama hido 2240 hrivnow placzecze, a zylazni munizija ſa lóddztwo niz mjenje dyžli 90 milijonow hrivnow. Admiral Dewey mějesche na ſwojich lóddzach pſched Manilu ſa něhdze 4 miliony munizije. Píchi lózdym ſe ſwojich vječ nadběhow na ſchpanijske lóddztwo je wón 400,000 hrivnow pſchetrabal. Saniczenje Cerveroweho lóddztwa pſched Santagom je ſebi ſa 2 milionaj hrivnow munizije žadało. Wſcho hromadže ſu Amerikanskym ſa wójnu 1480 milijonow hrivnow wudali. Sa kózdy džen to 5 milijonow hrivnow wuczini. Tale wójna je pornjo druhim hiszpečez tunja byla; wſchak dže je ſebi wójna mjes amerikanskimi połnóznyimi a połodniſkimi statami wſchědnie 10 milijonow hrivnow žadała. Kaž je ſnate, ſu wudawki Němskeje w požlednjej wójni pſchećzivo Franzowiskej 16 milijonow hrivnow wſchědnie wucziniše.

Powieść wo malym Kasiju.

(Sfónčjenje.)

Każijuż tón strach snajesche; wón wjedżesche, so powodżenje hrošy, kotrež mohlo, runięż ہو ہنadle bycz ſdaſche, milijonam čłowjekam fahubu a fniczenje pschihotowacż; wón pschidżerżowasche dwaj porttaż na ſchaklobje a fahwiđny ſ dolha a warniwo do malejewjeſti, kiz na tamnym bočku leži. Nicžo ہo njejhibuh, jeno na žołcz čerwjenje ہwětla blyschczachu ہo kaž ſemiske ہwěsdy pschesz žolmijatu mhlu.

A woda czischesche dale zylnischo. Mały Kasijusz wotčežę
zwoje smiersle a sprostnijene porczęski, dychashche na nje, so by je
shrel a hibate sczinil, tu pytny, so żo dzera powjetscha a wbr
pschitlōčzi khwatinje žylu ruku na nju. Sażo saclineża jeho warno-
wazy falkschik, tola jeno dolhe roszczehnijene rucze howjadow na
paſtwie bu jemu ja wotmolywu date, frudnije a hróſbnie klinęſeſche
to w czischinje. Prawa ruka jemu pomalu sprostnijesche, duž ja-

pschimnij džeru s lěwej; tola bórsy bu móz wody tak hýlna, so ho psches twjerdze samknjene porstj jeho ruky pschedobu, a sažo schwörzesche schérsche hleborne promjo k jeho nohomaj.

Speschne scéze ruky wróčzo, kaž s blýskom ruce wottorhny drastu s čela, so by džeru satykal. Pschezo dale wótsisho klinčesche jeho wołanie na pomož. Woda bu na něchto wokomikow saftajena, potom pak pschiwali ho s dwojej mozu a wuraſy satykanu drastu. Džezo satyka džeru sažo s napinanjom a prázovasche ho, so by viché schkalobu s hruslemi starosčiwiſe satykal.

Zadne a spodžiwe wojowanie naſta nětcole mjes malym, braschinym, starosčiwiſem člowjeczkom, kiz se wschěni mozami na pomož wołasche, mjes howrjazym a schumjazym morjom, kiz chývche ſebi wutrajne a ſaſakle s blukim hněwom pschistup do kraja dobycz a wunisowac̄.

Nóz bywaſche dale hymniſcha, džezcju bě jara hyma a lobowy wětr s polnozy schwikaſche s deshezom malemu Kasiſej po kribječe. A pschezo hishcze njeſchindžechu ani lódźnizy, ani rybaſy; něčo njedě blyſtce, kiba, tak wětr hraſka s dolhej, ſuchej ſčinu, a tak morjo ſchumi a pleskota.

"Mój Božo, mój Božo!" žałosčesche Kasiſuj dale.

Potom ſebra wschě ſwoje mozy a s najwjetſchim napinanjom ſwojego hloſa ſawola, tak ſo bu daloko blyſtce: "Maczi!"

III.

A tola woſta wón ſ dobyczerm; ſe wschěni mozami ſepjerasche ruzy na lónčko drastu, kotrež džeru satykaſche; bórsy pak woſlabny wón tak jara, so hishcze junu ſawolawſhi: "Maczi, maczi!" do womorow padze a ho na ſemju ſwiesy.

Džen ſwitac̄, běle ſo blyſtce a poſhmurjeny pschihadžesche nad niſkim wobſorom, jeno tu a tam ſo ſlota ſmuha psches ſurjawi dobywac̄. Wětrni a rjady topołow, tu a tam ſchwizne zyrkvine wěze wotefawachu njeſazne wot njebja. Nětko hakle nadeńdžechu dželac̄erjo, duzy na dželo, maleho Kasiſia na ſemi ležo, ſcheroke promjo wody ſchuczefche pôdla njeho.

Nětko dosta ſo džesčju pomož. Wutrajnemu prázowaniu mnohich ſylnych mužow hakle ſo radži, ſchłodu w pschelamajnym haczenju ſažo wuporiedzic̄. Kasiſia donjeſychu do bližiſcheje wžy, czople, ſewjernym ludam ſnate napoje a rybowanie ſo wołnianym platom wožiwhu a ſubdzihu maleho Kasiſia ſažo. Dachu jemu druhu drastu, dowjedžechu jeho psched gmejnſkeho pschedſtejcičera a praschachu ſo ſa mjenom a wołanjom jeho starscheju. Se ſproſčenym hloſom rjeky Kasiſuj, ſo je ſyrota a ſo ſwojeju ſarscheju po mjenje njeſnaje. Burjo njeſožachu doſez płowow namakac̄, ſo bychu jemu horzy džak wuprajili ſa jeho rjelovſke ſadžerzenje, a chýchu jeho ſa ſwoje džec̄o pschijec̄.

Gmejnſki pschedſtejcičer woprafha ſo jeho, ſchtu ſebi wožebje pscheje, ſo chžedža jemu tuto pschecze dopjelinc̄.

Hólčez wotmolkvi: "Seno jene ſebi pscheju, bych rad lódźny hólz byl na jenej ſ tých parnych lódži, kotrež do kolonijow jéſdza."

Prózowachu ſo, jeho ſmyklenje pschemjenic̄, jemu ſtrachi taſkich pućowanjom po morju psched woczi ſtaſejo; wón woſta ſruth a ſa něchto mało dnijow płowasche ſobu na lódži "Pétrel" k brjoham kupy Sumatry.

Kasiſuj poſtupowasche bórsy wychſe, bě wutrobiſt a ſwažlomy a woſtara ſwoje nabrjožne wifowanje wubjernje. Wón ſejna módroſahne morjo pod ekwatorom, ſamota na wukónzu kraja Róh, na kotrehož ſalinach ſo mórkę žolmę ſe ſtow ſet ſhem ſchumjo a jeſčezo lamaja, wiđeſče wulfe, na člowjeka ſapodobne wopizy na kupje Borneo, hoborſke njetopryje na kupje Žavje, potajnostne temple w Khinskej, male doły Žapaniskeje, kiz ſo kaž róže čeřevjenja w blyſtce brjóſchłowych ſeženjow, a na druhich kupach naſtrahniſche wonjaze roſtliny, hoborſke ſchtoniſka, kótrzych ſorjenje ſo hadam runja na ſelenymi žolmami wija.

Njeđiwaſo teho wabjeſche jeho ſa něchto ſet tola domoj a wutroba pocza jemu ſ mozu pukotac̄, hdyž ſ krywa lódže wuhlada mhy a kónzy wězow ſwojeje wiesſi.

Njeđiwaſi ſtupi na kraj, dyh ſo jemu haczeſche a wón ſačju njenadžitu radoſcz, hdyž ſažo preni krocž na domjazu ſemju ſtupi.

Jeho domiſna ležesche taſka psched nim, koſkuž bě ju psched džehac̄ ſetami wopuſtce, poſojna a ſměromna, móbre mrđezele kura wutupowachu ſ khežlow k njebju. Ach! ſak wón derkotac̄, bližo ſo khežy ſwojego nana! Šdasche ſo wobhdlena byc̄, ale bě tež nan hishcze ſiwh?

Wón ſalkapa. Starz jemu wotewri; to bě Pětr ſam, wloſy

a broda běchu jemu, wě ho, ſeſchědžiwiſe, ale jeho poſtawa bě hishcze ſylna a kruta, kaž přyedy.

"Mój nano!" ſawola Kasiſuj a padze nanej do rukow. Pětr ſtupi krocžel wróčzo, pohlada wótrje na ſyyna, ſo by ho pschebiwědžil, hač je to tež woprawdze jeho ſyn, potom pschitlóži jeho twjerdze k wutrobie; ſa něchto mjeſtſchiuow hlebokeho mjeſčenja, pschetorhniſencho jenož ſe ſychowanjom wobeju, rjeky nan:

"Twoja mazocha je wumrjela!"

Kasiſuj ničož njeſtomolkvi, tola ſtaremu pschindžechu na myſle wótre wuſtupu mjes macjerju a ſynam; wón pschiftaji:

"Ty mi tola wodaſch?"

"Szym ju tola pschezo lubo měl, nano!"

"Ja budžich tebi ſ tym mohl ſle ſiwiſenje pschihotowac̄ . . ."

"Běda a boleſz, nano, ſtej mje wulfego ſčimilej a, ſtraſhnoſeſzam ſo pschecžiwiſe, ſym mozow nabyl."

Ze Serbow.

S Budyschina. (Schtyrzycieliſty ſaſtojníſki jubilej.) Nasch wjele čeſčenj a ſaſlužbny herbſki wotčin, knies wychſchi ſeminarski wuczer Fiedler, ſańdženij ſchtfwórtk ſwoj ſchtyrzycieliſty ſaſtojníſki jubilej ſiwiſenje. Se ſtronh Maczizy ſſerbskeje deputaſiſa, ſi tſjoch ſobuſtaſow pschedſydtwa a wubjerkla wobſteſaza, doſhōlētnemu ſwěrnemu ſobuſtaſe, wjelaſaſlužbnemu knihownikej a ſpečhovarſej herbſkeho ſpěva a piſmowſtwa w jeho wobhydlenju ſ waznemu dňej ſbože pschejſe, jeho wotčinſke ſkutkowanie ſ wuſtim džakom pschipofnatwajz. Boh chýz knieſej Fiedlerzej hishcze wiele ſet čiſloſež a čerſtwosze ſpožejic̄, ſo mohl hishcze doſhe čažy w ſaſtojníſtve, kaž tež ſa herbſki lud ſ njevoſlabnjenymi mozami dale dželac̄.

— Fararia Gáblera ſ Delnich Oderwiz ſu tu ſa duchowneho ſekundarija pschi Pětrowskej zyrkwi wuſtoliſi.

— (Dun a wa.) Šańdženu ſobotu ſu dželac̄erku Augustu Kauluſzeſ ſ Kallenberga njerodneho ſiwiſenja dla ſajeli.

— (S ſo w opa lił.) Šańdženu njeđelu je ſo knies měchžanſki radžic̄el Reihe we wobhydlenju ſwojego pschihodneho ſyna na hozhiz haſh čižlo 38 ſ roſbuchnjenjom pluna (gafa) we woblicu ſtraſhniſe wopalil.

— Něhduscheho ſubloweho ſarjadnika Augusta Pětſchku ſ Wownjowa ſu ſańdženu njeđelu ſajeli. Wón je ſo ſublowy ſarjadnik August Lehmann abo August König mjeniuo wſchelake wobſhodženſtwa ſtučzil. Mjes druhim je wón Fuchs ſolojeſhnu fabritu wo ſoło, 200 hrivnow hódné, a pschekupza Bachalha wo drastu, 50 hrivnow hódnú, wobſhodžil.

— (Zeleſniſkaj čahaj do ſo ſraſylo.) Šańdženu ſrjedu ſtaj na tudomnym dwórnichcze jedyn tworowym a jedyn ranžerowanski čah do ſo ſraſylo. Pschi tym ſu ſo někotre woſh khetro wobſhodžile. Na ſbože člowjekojo nježu do ſchody pschischle. Šchtu abo ſchtu je na njebožu wina bylo, njeje hishcze ſnate.

— (Wós ſo ſwórcił.) Pschi jenym mlokoym woſu Lutobžanſkeho rycerſtbla ſo ſrjedu dopołonja na ſchuleſkej haſh ſpinadlo ſapowiedži. Duž konjej njebe možno, wós ſdžeržec̄. Tak ſo ſta, jo ſo kon na ſemju podtorže, a ſo woſome wojo do Koplankej khežy ſaloži a ſo roſlama. Na ſbože ſo kon panhviſki njeje wobſhodžil.

— (Sajath.) Šsředu wjecžor ſu tu jeneho ſahrodnika ſ Kulowa, hakle njeđawno ſ jaſtva puſchězeneho, ſajeli. Wón je w jenej tudomnej korezmje karty kladžo pschedtomnym hoſčom pjenjeſh wuměſhczic̄ ſphytał. Dokelž pak hoſčo wo jeho wědomoſež njerodžachu, je jin wón ſſchimwža wudma narwdaſaſt a herjekal.

— (Wohu.) Schtfwórtk wjecžor je w Götjeſej ſijeri hiſcze žeble želeso jeneje latej walzy naſſerje ſ nahromadženjom pluna roſbuchlo. Žeble želeso je ſo hač do khetro wylukeho drjewjaneho wjeſcha, čižlo a ión ſapalilo. Hač runje plomjo hnydom haſchachu, je ſo drjewo tola ſylnje wopalilo.

— Profektor Falb wo wjedrje w novembrie wěſchži: Hač do 6. novembra je poměrnje mało deſheža wočakac̄. Temperatura budže hishcze doſez mila a ſo na poſled ſchecze bóle ſežopli. Wot 7. hač do 12. novembra deſhež pschibera, woſebeje 10. a 11. budže ſylnje deſhežowac̄. W tym ſežopli budže čižlo. Szlaſbſche a daloko ſo njevupschecžeraze deſheže dny wot 13. hač do 21. novembra pschinjeſu. Wot 22. hač do 25. novembra budže jara ſchuo. Wjedro woſhodniſe, tola ſo wot 26. do 30. novembra ſažo ſežopli. Woſledniſe dny pōčnje ſněh padac̄.

— (Wuſlady na pschihodne ſymſke wjedr o.) Wſchitz

wjedroweſtchejerjo ſu w tym pscheſjene, ſo maniſ ſeſka milu ſymu bjes loda a ſneha wočakac̄. Wętri a ſlivki w męzazu oktoberje ſu njemylne pschedkhadniſy ſymy bjes ſneha a loda, ſ najmieniſcha hac̄ do ſwiatych dnijow, tak ſo budże pschichodnie lęto hiſcheze wjetſha nufa na lode hac̄ ſeſka.

— (Nowy wólkijesny lækár.) Městno wólkijesneho lækarja w Budyskim medizinalnym wólkijeszu, se zmijerczú medizinalneho radzicela dr. Wenglera wuprásdnjene, je ho s dr. med. Adolfovym Ludwicom se Stieglizom, kij je hacž dotal w Marienbergu s wólkijesnym lækarjom był, wobhadźilo.

— Ratarjo, kofizj do Budžetina mloko pschedawaju, budža to pschichodnije polizajskiej wychnoszczí pschiwnejedzież dyrbjeż. Tich hrubdże budža sio kogde schtwarceżleto abo časęzjistho wobbladowacż, a sio wo tym mëschęzanskej radze rosprawa podawacż. Bjenieżne wudawki sio to budža po položyj pschedawarjo mloka a po položyj mëschęzanska rada saplačež dyrbjeż. Wotberane mloko s zentrifugow abo separatorow dyrbi sio wošebje na kudobjach jako tajke wośna- mjenicż, jeli so mniejne dylgi 1% tucznoszczéje wopschija.

S Rjeđvacjida. Na požlednje skótnie wici bě šo 432 howjadow 109 běchakow a 340 proſatow na pschedaň pſichinalo. Pořno požledniſkim wicam šo howjoda živischo kupovalchu, mjes tym ſo ſwinje pomalscho kupovaljow namafachu.

S Korzymia. Psiči hońtwje, kotaž je šo tu wóndano wotmela, njeje šo knjess hamtski hejtman Dr. Hempel franił, kaž šo thdzenja mylnje piħasche, ale knjess wħsch f' Craushaar. Granjenje njeje straschnie.

S Schafowa. Schtwtst^k thdženja je na Schafowko-Schrö-
sczanskej železnizh tepjet Simberger smjertnje do njesvoža pschischol.
Wón na storaczu jeneho wosa ſedzo pěſt na schému hypasche.
Pschi tym wón dele panwjschi pod kola lokomotivu pschinidže, kotaž
jemu dwójzhi noši nama a wutrobeno smjecze. Zeho ſu hnydom
do měschczanskeje hoječnje dowjessi; maya mało nadžije, ſo ſo jemu
žiwjenje ſdžerdi.

S Prawoczisz. Dla morjenja schadzazeho žitwienia ſu dwie
ſlužobnej dżomzy w Prawocziszach a w Nowej Wiesz̄ ſajeli a do
Kamieniſkeho pscheptywanskeho jaſtwa wotmiedli.

Se Skalowa. W tudomnych nowowotworzonych wuhlowych jamach je so sañdzeniu wutoru jedyn tóczny kamien puknýl, fotrehož piaseč wulke kruchi su dżelaczerzej Bomelej, nanej 6 dżeczi, do szczehna a delnijeho žiwota s wulkim wotmachom slegzile. Wbohemu čłowiekej je so szczehnu rošbi a život je rošdře, tak so čzrjewa wustupichu. Snejboženeho, fotremuž je hñydom lekarſta pomoz dosta, su w poſleszczech do Kulowiskeje hojerńje donieſli, hdzej je 20 hodzin poſdziszyho w żałobnych bohoſćach wumrjel.

Słuska pola Pomorza. Ponadżelu tydżenja bęchu dżelaczerzej Turkej, w tudomnej kowańi bydlazemu, i jeho wobydlenja nowy swiętśnif, 3 porh tholowow, 1 pjesl a 12 hrivnow pjenjes a wschelake druhe węzły sebrali. Dokelż Turf, kotryž do Żarkow na dżelę thodzi, zły dżen doma njeje, bę paduch, kotremuž bę to snate bylo, hebi śmerom w Turkowym wobydlenju waril a pjesl. Szczęsliwym paduchom do Nęczinia wjedźesche. Tam je jeho żandarm wułszledźil. W Nęczińskiej gmeinskiej thęzi wón w pszczebysku jeneho wobydlerja Turkowe węzły a podla teho hiszczę zły skład druhich nafrananych węzłów namaka.

S Hrodziszcza. Nasch wjelafszkuzbnym zyrtwinym wucżet knies Sarjeit 31. oktobra swoj 25-létny jubilej jako zyrtwinym wucżet w Hrodziszcze. Královské ministerstwo zyrtwiných a schulských naležnosćow je jeho swérne a krvědomilne fastojnske slukowanje pschitošnawscchi jemu czechne mjeno „kantor“ spožcilo. Tuto czechnu wukas je jemu w mjenje schulskeje vyschnoscze knies farar Vrósak w pschitomnosczi fastupserjow schulskeho a zyrtwineho pschedstejcerstwa zywiedzēnszhy pschepodał. Tež nascha wožada je swójemu kantorej swoju lubosć a džakomnosć i wutrobnym sbožovpscheczom, tak wožebje tež se zywiedzēnskimi darami wobšwědciła. Tak dosta won krafny czasnik, regulator, rjany kaſchczik i 6 šlebornymi kžizami a dwojismi widliczkami a nožemi, kaſchczik i 12 šlebornymi kžizkami a wjetscchi pjenies (60 hr.) sa spechowanje zyrtwineje hudźby; dale wukladowanie noweho sakonja wot Couarda w 3 swiaſtach. Bóh spožc naschemu jubilarej strowoſc a móz i dalschemu žohnowanemu slukowanju!

S Lupoje. Riedzeli 23. oktobra je knies farac rycer Jakub kniesa Mclu i Kumschiz jako fariskeho vikara nascheje zyrtwo w kersksej Bozej klužbje sapokafal. Priedy teho je jeho knies tajny wychschi zyrtwinſki radzieczel Keller jako duchowneho wuszwieczil.

S Rafez. (Sapozhne.) Njedželu 23. oktobra mějachmy

więżele, rjane synki naszych nowych piścężelów kłysczę. Sdasze
żo nam, kaž so kmy do zyple nowego Bożego doma pschischli, tak
rjenje nowe piścężele klinęzachu. S rjanhmi jadriwymi kłowami
w mjenje kwyateje Trojizh je po kwyatku i kwyatku kwyatku
prędowasche, kaž nasche žiwjenje a wumrjecze s nowymi piścężeliami
iwiżuje. Tudemne herbiske towarzstwo „Lipa” a swónske towarzstwo
bęshtej wobojie durje, schuleński chor a lubju wokolo piścężeli
s rjanhmi wenzami a pletwami wudebilej. Tale pycha zyrfki
kwyatoczn napohlad da a kwyjedzenie saczueża kemscherjow powyschi.
Premi pjenieżny salozk s nowym piścężelam je swónske towarzstwo
w lęce 1874 położilo Wone tehdы pjenieszy, pschi kupjeniu nowych
swonow wusbytkowane, sa twar nowych piścężelów postaji. Bóh
daj, so bychu wonie se kwojimi rjanhmi synkami naszej wořadze
prawje dolko klužile Bohu s cęsej a Rakečanskiej wořadze s wujitku.
S Wujesda pola Kettli. Kaž hewak tež létušchu termišchu
naschi burjo hořtwinu wotmęwachu. Pchi njej 110 sajązow, 17
bažantow a 9 kurwotow satfelištu. To bęshty spokojažy hořtwiniski
nadobyt, pschetož druhe lěta je żo, hdyz žo naschim hořtwinarjam
naczeče, lědma 30 hac̄ 40 sajązow satfelišto. Hořtwa ſda žo lětza
wschudze jara wunoſchna bycz.

S Dostarcz. Schtwórk tydzenja tudomny zyhelnik Gripp
i lewej ruky do zyhelowej prasky lajedze. Tsi porsty ho jemu do
zyla rosmieczechu a wot schtwórteho ho jemu stanek wotmiecze.

Szulowa. Sobotu rano je šo tu khěza cíčkla krála do Tvarjenja a domjaza nadoba stej řavěščenej.

S Kleťneho. Na tužomne farške městno s wotkalenjovm knješa fararja Lehnika wupřednjene, ſu knjeſa fararja Malinka w Sprej-zech povolali.

Skinsbórla. Tu je jedyn skázenym poří pječ człowjelom skusal. Wone hu ho hnydom do Barlina do tamniſcheho Pasteurſkeho wuſtawa podali. Wutoru hu pſa pſ:hefupza Haash morili, kotrehož pſchephtawſhi je ſkótny lěkac ja ſkaženeho ſpóſinal.

Přílopk

* (Wužitne ſa dom a dwór.) Symſke wothladanje kury. So býchu kury tež w symje nježle a ſo derje namaſkače, njeje doſč, ſahe wulehnjene ſtočata derje pižowac̄, ale je tež nuſne, ſo ſtej kurjenz a zyle wobkhadženje ſ kurami prawje pschirawjenje: pschetož zylu hwoju pľodnosc̄ tokos̄h jenož tehdy wopokaže, hdjž je jej zyle derje. Kurjenz dyrbi ſrumny býc̄, pižezo čerſtrv̄ powěr̄t mecz a zyle čiſty býc̄. Rajſlepje je, ſo ſo do fruwańje abo do konjemza natwari a ſ deſkowanej ſeženu wotdželi. S tym ſo dozpi, ſo kury w symje čzople ſedža bjes teho ſo býchu wotkipile. W tajſich kurjenzach kury, ſo wé, hdjž prawu pižu doſtaſauji, psches zylu symu njeſeja. Kurjenz teptic̄, njeje radžic̄. Zerdki nježmijedža reblojče, kaž ſo husto wiži, pschibit̄ býc̄, ale wiſče poruno ſebi, wiſče je nał wyžoko, ſ najmjeñſcha 1 meter wot ſemje, jeli móžno ſrjedža mjes ſemju a hródziny wjetechom. So býchu derje na žerdki moħle a wyžoko horje lětač njetriebale, dyrbi ſo jim ſhodžiſ abo rēbl ſežinic̄. Zerdki dyrbiš 5 centimetrom ſhēroku a hlađke, niž fuloſte. býc̄. Wažne je, ſo ſo kurjenzowe dno ſ liſčom, torfom, ſ jehlinu abo ſe ſuchim mochom poſyjpie. Schtōž to čini, teho kury ſebi ženje nohi njeſwosabja. Dokelž je dno pschezo ſučhe, pěknje ſtrowe woſtanu. — Tež w symje kury rád wodniſo do kurjenza nježhodža. Duž dyrbiny ſo ſa to ſtarac̄, ſo maja něhdže na dworje, w kólni abo druhdže kuſk ſučeho blača, hdjž móža ſo psched deſhežom a ſučehom khowac̄. Pschetož w mořoc̄ze je kurom syma, to jim derje nječini, duž porečko njeſeja. Hdjž ſo jim něhdže ſucha, pěſtojta kupjel ſežini, ſo jim ſ tym wulſa dobrota stanje, pschetož ſ tajſkim popjelenjom ſebi njerodž ſacžerja. Skónczujne mamy kurom niž jenož poriadnie pižu, ale tež čiſtu, kuſk pschestudnjenu wodu dawac̄. Mjeħha piža ſo jim nježmē w drjewjanych fortach abo ſuđobjach dawac̄, pschetož te lóhžy ſakħnu a piža ſobu. — Tež na něčim ſelenym kurom w symje pobrachowac̄ nježmē. Zara pschihódne je, ſo ſo jim kałowa hlowa něhdže powěźnje; ta jim ſ dobom tež woſtudu ſacžeri.

* (Wotkaſanje ſa poſow.) Dwaj mandželskaj bjes džecži w Barlinje ſtaj wotkaſanje ſežniſo, kotrež drje nimia pschitlada. Uſjenowanaj mandželskaj ſtaj Barlinskej ſtotschfitowazemu towarzſtwu 60,000 hrivnow wotkaſalo. S danju tehole kapitala ma ſo jeju poſ, kotrež je po jeju ſmjerži w zujej hoſpodze ſastarac̄. Šewiſne-li poſ, potom wotkaſanje ſtotschfitowazemu towarzſtwu pſchipanje. Poſyczęk je ſkoczątko, kotrež je někotre ſto hrivnow płacžiło. Hac̄ pſchipuſni poſyčluwazemu mandželskej testament ujepowala, na druhei stronie ſteji.

* (Hróßna namakařka.) W Heidenawje pola Pirny dwaj dželácerzej pěši ryjo něhdze meter hukobok cílowecí koſežovz wuſchhu, pôdla kotrehož ſersaly rěniſki nož ſ wotlemjenym kónzom ležesche. Po ſtaroſči koſežov je ho mordarſtvo pſched něhdze ſchtrzecí létami ſtało.

* (Sallóty.) 29. októbra wjedzor w Volkmarſdorſu pola Lipſka jedyn 27 létnej chlamač Mendlér ſ nožom, kotrež pſchi wjedzjerjenju wužiwaſche, do pſchitomneho 37 létneho dželácerja Karnaſha žortujo klo a jeho mori. Wobaj žortowac̄taj; Mendlér hróžesche, jo kole, ſaméri ho, a w tym ſamym wokomiku Karnaſh ho njebožownje wobročiwoſchi do noža ſajéđe, kotrehož kóncež jemu wutrobu pſchelkó. Wón ſa někotre mjeñſchin wobydlenju ſužodneho lekarja wumrje.

* S Miſchna. Małko wuſtróžala drje ho pſched tydženjom jena žona rjeje, tiz bě ſwój džecžazh wós, w kotrejž jeje mała holečka ſpasche, na dróſy ſtejo wostajila, ſo by k jenej pſchecželný doſčela, ſ kotrejž dléje hac̄ 40 minutow kleskaſche. Džecžo bě mjes tym wotzuc̄ilo, a dokež ho wopuſtečene widžesche, wolač počalo. Ženej ſužodnej žonje bě džecža žel, duž je k ſebi do jſtvy wisa, hožez ho džecžo bóry ſmérōwa. Šabyčiwa mac̄ poča, hdyž bě ho ſkóčenje na ſivoje džecžo dopomnila a je wiazy we wofyčku njenamaka, žaloszne plakac̄. Ta žona pak, tiz bě ho na džecžu ſmilila, daſche ju ſ polnym prawom khwili ruzy ſamac̄, předy hac̄ jej džecžo donjehe. — Prawje tak!

* (Nježwérny navorženja.) W Schedewizach pola Zwikawy dýrbjesc̄e tvaž dweju mlodejou člonjelou byc̄, tola navorženja da doho na ho cízakac̄, ſo bu ſkóčenje njevečje ſtyskuwje. Duž ho jenym nan naprožyc̄ da, ſa pſchichodný ſhnom poſladac̄. Tón wjehely ſ wokomu wonhladajz ſivoju trubku zomasche a na praschenie njevečzineho nana wotmolwi: "Ach ně, ſhym ſebi hinač pſchemhſli."

* S Elberfelda. Cízakc̄ njebože je ho wžera wjedzor na Barmenskej dróſy ſtało. Tam ſetkaſchtaj ho wokolo 7 hodz. cízakc̄ meblowý a jedynu druhu cízakc̄ wós a wohjedzefchaj ho tak bliſko, ſo poſonež Khorla Schrader, tiz runje meblowý wós ſpinasche, mjes wobaj woſaj ſajé, tak ſo jeho roſmječefchaj. Njebožowneho, nana někotrych džecži, ſu do hvojeńje domjeli, hožez je ſo tsi hodžiny wumrjeł.

* (Ssredk, muchi wot jědze wotdžeržec̄.) Šežinischli na deſku kolo ſ jědžnym (provenſkim) wolijom, pſches njo muchi ženie njeboženou. Te, kotrež pſches talet, ſ jědžnym wolijom polath, pſchebhnu, kaž poſluſhene ležo wostanu. Ženie njeñdu na mjaſo, ſ jědžnym wolijom pomaſane. Woliſ hodži ho ſ molnym trjenjom wotſtronicz.

* (Sajedojočenje ſe ſkóſniwoſc̄zu.) W ſchecžetarňach w Nürnbergu, Kitzingenje a druhich městach ſu dželácerjo ſe ſverschczemi ſkocžatow, kotrež ſu na ſkóſniwoſc̄ (Milzbrand) khere byle, poſlednie lěta husto ſkorili a wumrjeli. Tele ſverschče ſo ſ wjetſcha ſ wukraja do Němzow woža. Khežorſtwe ſknežerſtvo je teho dla pſchitafalo, ſo maja ho wſchě ſerchče, ſ wukraja ſupjene, wucžiſciež a njeſchfódné ſežinicz, předy hac̄ ho pſchedželaja.

* W Fürthu jedyn 24 létnej ſchewz ho ſe ſwojej žonu ſwazhwiſchi ſebje ſatſeli. Krótko předy běſchtaj ho wobaj hromadže ſ rejuv domoj vrdežilou.

* Njedaloko Weihenfella ſu cízelo brodutruharja Lenger a Hohenmölſenow namakali. Lenger bě ho ſ piſtolu ſ wodu napjeljnenej, do huby tſelil. Hlowa bě do cízisti roſražena. Moſhy a nopowe fruchi kolo woklo ležachu. W ſapíhaných knížach ho ſamomordač ſe ſwojimi pſchitwusnymi roſzohnuje a ſwoju žonu winuje, ſo je jeho do ſmjerče ſahnala.

* (Poſkladnik cízakc̄.) Poſkladniſa towarſtwa ſozialdemokratickich fabriſkich, rucžnych a pomožnych dželácerjow we Weißenfelſu je ho ſi ſe poſkladnikom ſhubila.

* (Byganjo džecžo wotwiedli.) Se Straßburga běchu tele duh zyganjo jeneho hólza wotwiedli. Dokelž hólz ſ hloſzom wo pomož wolaſche, jeho ſ poſleſečzemi ſawodžechu a jemu hróžachu, ſo jeho do Rheina ſzímu. Dokelž pak hólz wolač njeſchesta, jeho zyganjo njedaloko jeneje badenſkeje wjeſti pſchecžichu. Nan je tam po njeho pſchijel. Zandarmojo maja ſa zyganami ſlēd.

* (Młoda hólza dla ſkóſniwoſc̄enja majeftoſc̄e ſaſudžena.) W Brótzlawju ſu 19 létnej piſatku ſenym Dykez dla ſkóſniwoſc̄enja majeftoſc̄e k arreſtej na twjerdiſinje na cízach dwieu mežazow ſaſužili. Škhiwoſc̄aze ſlowa bě wona pſched wukladnym wokomu jeneje knihatnje praſila, w kotrejž khežorowý wobras wiſaſche.

* (Sajedžerku ſajeli.) W Salermo w Italskej ſu młodu

ſchwaležu Marju Barfressez ſajeli. Žu winuja, ſo je ſpýtała, žonje a tjom džecžom jeneho muža, do kotrehož bě ho ſalubowala, ſ jědom ſawdač a ſo je ſwoju ſamku mac̄, kotrež nočzychſe kurvorwanje cízepic̄, ſ jědom morila.

* (Hlód w połodniſkej Ruſſej.) Po ſuſejerſtvoowych poſjedzach je mjes Kirgiſam hlód wudyril. W Turgauim wotkrajcu je 200,000 ſkocžatow, dwaj millijonaj rublow hódných, a w Kirgiſkim wotkrajcu 350,000 ſkocžatow, ſchtrci milliony hódných, kónz wſalo. 75 cílowjetow je na hledowý třfus wumrjelo.

* (Ptac̄k, kotrež wo ſekáſtu ponioz proſh.) Blisko Stockholma konopac̄ka wobfedžbowachu, kotrež wofpjet na woknowu deſku wocžineneho wokna pſchilečza a tam ſ wotewrjenym pſtom ſedžo wosta. Hdyž hoſpodač ſkóčenje pſchistupi, ſo by hlaſal, cízho dla ptac̄k pſt njeſac̄ini, konopac̄k ſmérōm ſedžo wosta a ho pſchimněz da. Někto ho pokala, ſo mjeſeſche wbohe ſkocžatko ſeleſnu tſchelu w pſtu ſaſtchapjenu. Operacija bě jara jednora, a tſchelu ſo ſ lohſej prózu wotſtronicz da. Ptac̄k wjedzie ſahwibdajo na bližſchi ſchotom ſleža, hožez jeho towarſchojo ſiwe cízotajzy powitachu.

* Žendželska kralowa je wulka lubowatka pſtow. Škótna molowatka miš Meud Earlez je někotreho kralowineho lubuſhka-pſta ſo wobraſom pſchekraſniča. Nejwjetſchku pſchihlihoſc̄ ma kralowa k bělemu wocžerſkemu pſtej "kněžlej". Kralowa ma 50—60 cílnych pſtow. Pſtezo ſu někotre wokolo ſivojeje knjenje. Sa tydžen ſas kralowa do krafne wuhotowanego pſtoweho doma ſtupi. Potom ſo wſchě pſtu puſčeža. Šsu-li tam mlode, ſo wone do ekwipaze donježu, a kralowa ſebi młodzata wobhlaďuje.

* S Osnabrücka. Wola Grevenſkeho ſaſtanisheža ſu cízelo jeho drjewjanzarja, tiz bě předy ſobu na jenym tvažu byl, wot cízha pſchejedzenego namakali. Po bližſich wobſtejnosc̄ach ſo w mordarſtvo jedna. Drjewjanzarja ſu najſkerje předy ſkóčowali a potom morweho na ſeleſniſte ſchén ſonjeſli.

* (Straschny podawſ ſwěrjenzu.) W jenym ſwěrjenzu w Clermoncze w Franzowskej jedyn ſkulder ſwěrjatow w tětžy wumelſte ſužy jeneho lawa a pantera poſafowasche. Pſchi tym panter lawa ſužny. Tutón ſ tym ſo roſnjemdrivschi ſo na ſkulder ſtupi, kotrehož na ſemju poraſh. Wón jemu ruku ſlama a jemu ſ pajomaj wobliczo roſdrje. Někotiſi krobli pſchihlađowario ſeleſne ſerhde ſhrabuňdu, ſ kotreži na lawa pjerjeſhu. Jim ſo poradži ſwěrjo nuſowac̄, ſwoj wopor puſčežic̄. Škuldžer ſwěrjatow njeje ujedžiwaſy ſwojich cízakc̄ ſanow w ſmjerthnym ſtrache.

* Cízkanje w kofežeu. "Papa", "Mama" a "Małe" mjenuju ſo te tsi jenož pſches wuſke wódné jaſyki dželene ſuph, na kotrež Franzowſojo ſivoji pſchepſtupníkow ſčelu, hdyž ſu do Čaheny wotbūženi. Wopravne mjenia tych tſiých ſupow ſu: l'il Royale, l'il St. Joseph, l'il du diable (jako Dreyfuſowe jaſtwo ſnata cízertova ſupa). Na najwjetſchku tuthch ſupow, il Royale pſabluwa hiſhče nětfo na nju na cíaz ſiwenja ſaſuženy rubježny mordač Lupi, kotrež je na ſchowaze, ledy k wěrje podobne wafchnje cízakc̄ ſpýtał. Wón bě husto poſrjebam ſwojich ſaſužených towarſchow, tiz běchu na tej ſupje wumrjeli pſchihlađowal. Morweho, hdyž ſu jemu předy woſjanu cízuzu ſo nohomaj pſchivajal, do kofežea položa, kotrež ma hibitu přečznu deſku. Někto teho, ſo bychu jeho na poſrjebiſtce ſowjeli, ſo kofeža cízakc̄ ſ nim na marh ſtaji a potom ſo pſchewodženjem zytrwinyh ſwonow milu daloko do morja wjese. Tam ſo kofeža poſrječi, wěko ſo ſamo wocžini a cízelo ſo kofeža pomalu do wody dele jědze. Lódžinu, tiz ſo potom na ſupu wróča, druhdy widža, kaf ſo žrawzy (ludži žerjaze wulke rybiſka) wo cízelo wadža. Na wobfedžbowanje tajkeho kofeža ſo ſaſužijz ſebi Lupi cízakc̄ ſamýſli. Kurjavoju nož wocžakných ſo wón, ſe wſchém gratom ſaſtarany, ſo hoſdžem a ſe ſmolanej pónou do kofežoweho magazina poda. S wulkim kofežkom wudžela ſebi tam ſo jeneho kofeža cízakc̄, kotrež hac̄ k brjohoj maleſche a ſo do njeho lehujwſchi jón do morja puſchi. Bory běchu jeho žolmy ſapſchijale a wón ſo na to ſupc̄ežesche, ſo jeho na jendželske Guhana abo do Venezuele ponjeſhu. A jeho njeſbožu pak ſo parolódž „L'Abritte“, tiz bě na dompuču ſo Antillow do Franzowskeje, naſajtra na podolhojty kofeža, tiz na morju pluwaſche, dohlađa, kotrež dwaj žramzaj pſchewodžeschtaj. Lódžinu kapitán cízakc̄ ſa ſim wupóbla a Lódžinu w nim ſo ſwojemu wulkemu ſpodižiwanju Lupija namakachu, kotrež bě hzo wědomoſež ſhubil a we womorje w kofežeu ležesche. Woni jeho ſaſo na jeho ſupu domjeſtechu a ſa někotre hodžiny módžesche wón, na rukomaj a nohomaj ſputam, ſwojim towarſcham poſjedac̄, kaf ſo w kofežeu we wulkim morju jeſdzi.

* (Skažene pštý.) V Oberoderwižach žu wot pjatka hacž do njedžele 16 pštow fasseli. Käz je ho wupočaslo, je je wšché jedyn skaženy poš ſtužal, kotrehož žu pſched tjomí njedželemi morili. Někotre z nich jažuje ho spósnajomne ſnamjenja ſkaženoscé polcasowachu.

* W Lübtawje je šo wutoru jara khrobły rub ježny nadpad stal. Do jeneje khěže na Blawenskej drošy w přemim poskhodze do wobydlenja piwárza Josefa Herdena njeſnaty muž stupiwschi šo Herdenowu žonu ſa wobstejnoscžemi Beyerez klobýby ſkobu w khězi býdlazeje, kotrejz dyrbjeſche šo, taž wudawaſche, něſhto ſ Božemu džeſcu wobradžicž, praschesche. Hdyž jemu Herdenka te wobstejnoscže powiedacz ſapocža, wón ju wo pjero a tintu praschesche, ſo mož ſebi wſeho hnydom w khězi napříčacž. Čedom pak bě pjero a tintu doſtaſ, wón Herdenku ſa ſchiju ſhabny a ju ſi ſemi storže a do hlowy bijesche, ſo by ju pohluschiſ. Dokelž pak ſo jemu to ujeporadži, wón wołmjanu rub ſ blida waſa, ſo by jej ſ nim hubu satykal. Sſo ſ nadpadníkom dolho bědžiwschi ſo žonej poradži, hacž ſ wołnu dozviež a na pomož wołacž. Rjeđeožinck czekaſche; ale hermannski pomožnik Fischer ſ Niederölszniſt jeho po- padže a ſ pomožu druhich ludži poliziji pschepoda. Wobſjet ſo ſlóſtnik čeknycž prázovatſche a chzysche ſ ruku do ſnitskowneho po- bočneho ſaka. Wobojoje ſo jemu ſadžewaſche. Ma straži ſapowje ſo wón wſeho wuſnacža. Pschi ſebi mějefche dwaj nožej a brjenidki, ſ kajſejz nehdže je tamny italſki mordat Lucchenni rakuſku khězortku ſakkol. Pjenjes žaných ujemějefche. Herdenka ma zhyte wobliczo ſaczeſle, do kotrejz je ju njelekaſník ſ pjaſežu bil, a je połna ſele- mych a módrych blaſkow mjes wočjomaj. Poſkžiſcho je ſo wuſlě- džilo, ſo je ſlóſtnik w lécze 1872 narodženy agent Max Dittrich ſ Draždžan. Wón ſo w ſwojej ūbđe w Lübtawje wobwěſmycž ſpyta, ſi čemuž bě ſebi ſchnórowanje ſe ſtupnijow ſwucžahal. Tež to ſo jemu ſadžewa. Wón je hižo čaſto a čežko khostany czlowjek, kž je hakle psched tydženjom ſ khostarne puſčezeuy, w kotrejz bě $5\frac{1}{2}$ lěta ſedžal. Wón přeje, ſo je Herdenku ſlónzowacž chzyl. To pak jemu ujewřenia.

* S Kamjenizy. Psched krótkim ſo 113 malých fruchow amerikanského hvinjazeho mjaža ſem pſchinjeby, ſ kotrychž ſo pſchi pſcheptyanju 5 trichinathch fruchow namaka, runjež bě ſo to mjažo Altona ſ hamtskim wopříkem jako hjestrichinate wotpózhalo.

* Skajci wunoschki w Annabergu hoñtwa ma, je zo njedawno
s tym potkašalo, so je se 16 hoñtwjeriow jenož jedyn jenu šornu
satelsil. Espryž a sajazh sknano ſu něhdže na termuschi byle.

* (Pschelepaný žid.) Psched někotrymi dnjemi bě na jenym knježim kuble w Bobitnej, kotrež je ſebi jedyn žid wotnajal, woheň wudyril. S tajkej pschicinu bě woheň naſtał, bě drje njeſtate, tola neſčto ſajimave ſo tola pschi wohnju ſta. Hdyž ſebi wohnjowi wobornizy wot žida kluče ſ zítowemu magazinu žadachu, ſo jim wón ſapowjedži, je wudacž. Wohnjowi wobornizy na to ſ naſylnoſču wrota wočinichu; na wulke ſpodžiwanje pač bě magazin wſchón proſdny. Wo tejle wěžy drje ſo hiſčeže na žudniſtwje někotre ſlowežka poręcža.

* Dokelž bě kmjercz swojeho pječz lētneho džecža sawinował, mějesche ſo dželaczeř Koral Drogelin psched Shorjelskej khostańskiej komoru ſamolwicž. Tego węz ma wulku podobnoſez ſ wotmyſlenym mordarſtwom. Drogelin, hžo khostam, wopily čłomjek, tež jara hrubý a naſylný, bě 19. septembra wjeczor poſdže pjani domoj, psychischol a ſebi wot ſwojceje 8 lētnje džowki žadał, ſo dyrbí jemu džecžazn wós, w kotrymž ta 5 lētna holcžka khora ležesche, po ſchodzię dele ſwjeſč pomhacž. Wón wudawasche, ſo chze džecžo ſ maczteri dowieſcz. Hdyž wjetſcha holcžka jemu ſ woli njebe, nan tón wós ham po naſylnym ſchodzię dele storhny. Wós ſo powróci a džecžo ſ njeho wupadnýwſchi, ſebi noſ cježko roſraſhy, a ſa dwaj dnjej hžo wumrje. Kak hrubý nan je, je ſ teho ſpóſnačž, ſo wón wbohe džecžo, kotrež bě jemu wohidne, ſaſo do woſyčžka cžižný a woſyčž ſ nim psches zylu nót na dworje ſtejo wostaji. Wobſkoržený dženja wudawasche, ſo je ſo pschehlaſawſchi ſ woſyčžkom wo jedyn ſchadowy ſtolp storczil, ſ cžižný je ſo woſyčž ſwrócił. Sudniſtwo wotkuždi ieho po namieſče ſtatneho ręcznika ſ jaſtrwu na jene lěto.

* (Po ř. 10,000 hrivnow se žral.) Knies jeneje wulkeje techniskeje firmy w Barlinje tele dny swoju pjenieznu fabru pšchelupzowym poř. hladowasche, hdyž jeho na dobo wotwolachu. Pšchelupzowy poř. hewak dobroczię a žwirne skoczo, bě žam wo jistwie, a dokołž jeho najsserje wostuda czwilowasche, wón po pžowim waschniju wotolo czuskersje wostuda. Na njesbože wón tež na pižamke blido swojeho kniesa pžchindze, na kótrymž pödla druhich pjenes pakzít s džebac̄ thžaz- pžhinnomslimi papierami lezesche. Tutton pakzít je ko po sdaczu

pszej wołebje salubil. Sa człowieków je dżefaz̄ tyżez hrinow pszezo dobrą kub, so pak wonie też pszej sejłodža, to dyrbjesch-pschelupz sa někotre mjeńshinh ſo wróciwscy ſhonicz. Wón mjee nujaz hichęze runje w prawym czuſku pschindźe, so možesche ſtočęczu kufki tjoſch papierjaných pjenies wutorhnyz, ſbytne ſydom bę pož hido hacz na někotre ſbytki spóžerał. Czjšla tych tjoſch papierjaných pjenies móžachu ſo hichęze hromadze ſnamakaz̄, tak so budźe je thęzorſtwwa banka i pjenieſami ſamieńcz móž. Te druhe papierz pak běchu hido roszwate w pžowym żoldku.

* (Nana farashy.) W Thalmassingu w Bayerskej jeneho starscheho bura jeho byn bo s nim pscheręczawski pol mortweho nabi. Skončenje njeporadženy byn swojemu nanej bynowe widlo do života storči. Bur borys po tym wumrie.

* (Kęszataj rječzajnikaj.) Rječzajnikaj dweju kublerjow w Heszedorfje w nozy na hońtwu wuczecknyschtaj, so do jeneje wowčeńnie pola Höllricha dobuschtaj a mjesz wownzami żałoznje satkadzescztaj. 6 wówzow rostorchaschtaj, 25 tak skusaschtaj, so dyrhjachu so sareśacż. Wjetša liczba je do leča cęzta a tam hiszczę dżenja blıudži. Wobkędżerje, pżow smęjetaj tehole podawka dla wiele wuschania a vienieżnych wudawków.

* Dom sa nježenjenzow w Londonie. W běhu tuteho lěta dyrbitaj ſo ſafso dwaj nowaj hofczenzaj ſa nježenjenzow wotewrież. Jedyn lord Rowton vě tón, kž je ſo nad nježenjenzami tak dobročinje ſmilil. Wón jich wobydlenja tak hubjene namata, ſo dom tvaricž wobſamſny, a kotrymž bychu wſchě pschiapravý, kž ſo jenož wumyſlacz hodža, měli, a to ſa jenož 50 np. na džen. Ma to wón 600,000 hrivnow nałożi. Kraſne twarjenje, „Rowton House“ bu 1893 natwarjene. Topiſhede wſacze ſo jako wubjernje dobre wopofaſa. Prěni džen vě hido kóžde měſtacžko wobſhadzene. Mnosiš, kotrychž wjazy pschiyeč njemodžachu, proſchachu, ſo ſmeli ſa tón pjenjes ſ najmjeriſha na ſalonowym ſofje pschenozowacž. Vorš buſchtaj hiſcheže 2 hofczenzaj naprawjenaj. Rowton House mějetſehe 484 ſtowow, druhí hofczenz je ſa 678 ludži ſaložený, a ſtečzi najwjetſchi, ſa 800 woſhobow. Hdyž budžetaj taj dwaj nowaj hofczenzaj hotowaj, ſměje w tych tſjoch hotelach 3000 nježenjenzow rum.

Wużudženja.

Khostańska komora. Czadnik August Projska, w lęce 1878 w Radzkiej narodzonym, k temu stiejszche, so je lězha w lęce, so na wjele městnach na sdače jako wotroczk pschistajil, so by ludžom se sawdawkom pjenjesh wuklukal. Mjes druhim je móz na tajke waschnje hosczenzarjow Miklawsczej w Czornym Hodlerju a Wiczasa we Lushy, Kublerjow Pjicha w Baczonju a Wiczasa w Hornim Wujesdze, Lohsu w Dobriku, Roberta w Vělej, Wehnerta a Hejdusichlu w Hörz, Krala a Donatha w Nutnizach, Hafslku w Sčerbskich Pałtizach, Trenklera w Sčimieczechach, Nölu w Skaflowje, Grabu w Lěsej, Wagnera w Bělczezach, Wjeraba w Khwaczychach, Fiedlerja w Bukezach, Bhdlenka w Kolwasj, Vogta w Njechanju, Halmu we Wujesdze, Mitašcha w Njecharowach, Scholtu a Hilbzenza w Bóku, dr. Blažka w Bucezech, živnoſczerja Schönsfeldera w Błozanach, gmejnſkeho pschedſtejčerja Kreusela w Brēni, mlynika Lohdu a gmejnſkeho pschedſtejčerja Schäfera w Bambruchu s džela wo 3, s džela wo 5 hrinow wobſchudźil. Prósku, kotryž je hízo pječ króz w jaſtwach pobył, ke khostańci na schyri lěta, k 3 900 hr. pjenjezneje pokutu abo k dalszej khostańci na lěto pječ měřazow pječ dnjow a k ſhubenju czeſknych prawow na pječ lět ſakubdzichu.

Sa našch ſerbski dom

bě žo dotal nahromadžilo: 47,148 hr. 10 np.

Dale ūku sa njón darili:

W „Katholickim Böhl“ číslo 44 leta 1898 híž
kmitomane:

Kadwórska płatowa komisja 1 hr., „Ruženka Sužilova“ (literarne towarzystwo bohošťowców w Brnie) 22 hr. 77 np., starý „čížki“ rošťákovitý např. 15 np., mladý „čížki“ nadře na

termuschi 20 np., „rostkolnizh“ 5 hr. 38 np. =
 Bón dželnizh: Bbohaj khudaj 11 np., k temu
 50 np. pschedplatna na pschichodnu dopisnizh
 s pohladnjencjkom = ...
 „Holskaj“ . . . . .

29 = 80 =

S. S. Díaz-García, F. Mardia

seriodni istwo „Mactan Szerbileje”.

Wjazn kradženja termija.

Šso poczahujz na wosjewjenje, 29. septembra 1898 w 41. čižle tychle nowin wočiščejane, nastupaze pschedacze khězneje, saz hrođeje a pōlneje ležomnoſeje, duchahorej khězey a likowarzy s wircenymi tworami hanje Zallenbergowej rodž. Cecjez w Rakezach blusčazeje, a na fol. 211 Rakečanskich ležomnoſtnejch a hypothefskich knihow sapizaneje, ſo s tuthm k wjedženju dawa, ſo je ſo na mjenowanu ležomnoſež 6250 hrivnow kradžilo.

S tuthm ſo wſchitz, kotiž chzedža tole kradženje pschedacze, napominaju,

krjedu 9. novembra 1898 dopoldnja w 11 hodžinach

k žudniſkemu dnjej do Rakez do hoſčenja „hoútwarského dwora“ do 1. poſhoda pſchitnež, kwoju placzenjakymanoſež dopokajac̄ a kwoje kradženje wosjewiež.

W Budyschinje, 20. otočra 1898.

Kralowske hanitske žudniſtwo.

Hecht.

3.

Aukcija.

Schtwórt 10. novembra dopoldnja wot 9 hodžin ma ſo ſawostajenſtwo njebo hoſpodatſkeho pomoznika Ernsta Wjele w Boszhezach, wobtejaze ſ požleſtejow, meblow, drasty, hoútwarskéje třelby a wſchelakich druhich wězow na kuble čižlo 5 w Boszhezach na pschedawanie pschedawac̄, k čemuž ſo na kupjenje ſmykleni pschedawac̄.

Wjekne grychty.

Ola dželenja herbſtwa je ſo mi porucžio,

wulku - khěznu ležomnoſež

w połnōnym pschedmēſeje ſe 775 □ metrami potwarjeneje ležomnoſež a ſ 1920 □ metrami ſahrody a dwora pschedac̄. Wona ſo ſ 5% ſadani a 80,000 hrivnow placži. Naplaczeneje po wucženju tola niz niže 20,000 hrivnow. Twarjenja ſu w dobrym twarſkim rjeđe.

Ležomnoſež hodži ſo lohko dželic̄.

Dalsche wulka Heinrich Preu w Budyschinje na ſamjeńtnej haſhy 32 po 1 ſtchodze.

W Ralbzach je žiwnoſež čzo. 38 ſ nowymi maživnymi twarjenjemi a 7 körzemi pola a luki na pschedan. Wſcho dalsche je tam ſhonic̄.

Zen

a dželo kózdu dželbu po najwjetſich placžinach kupuje

Richard Viehl w Budyschinje na ſwontownej lawſkej haſhy 22.

Czrjewa

wſchelakich druzinow k dželanju koſbaſy porucža

J. Frenzel
na ſitnej haſhy 7.

Czrjewu

lanu mučku, kaž tež wſchē druhē pizne kredki porucža

Jan Lukasch
pſchi ſitnych wikach.

Módre dželanje wobleczenja, barchentowe ſpōdnie koſlowy, ſchryſlowane ſpōdnie koſlowy, ſchryſlowane jali,

ſchryſlowane a wallowane ſoli a ſchrympy,

hotowe žonjaze a mužaze koſhle,

wolmjane pschedloſchliczli ſa hózow a mužow a tež wolmjane we wſchē barbach, teho runja drjewjanzy ſ tolšim filzom wupołożene a drjewyanzowe drjewo porucža G. Bayer w Dobruschi.

Šswój bohacze ſrijadowany ſkład

z i g a r o w
100 ſchtuk hižo po 2 hr. 40 np.
trijesam kurjerjam naležne porucža

Bruno Halke
na ſwontownej lawſkej haſhy 9.

Š ſaniczenju pōlnych myſchow

wobeleny ſtrjchninski wovſ,

ſtrjchninskú pſchenzu, ſosforowe ville

w czerſtwej tworje tunjo porucža

Otto Engert
en gros drogovnič en détail.

Zigary.

Wſchelake ſhytki 5 np., 4 np. a 3 np. zigarow pschedawam, tak dolho hač ſkład dožaha,

3 ſchtuki po 10 np.,

10 ſchtuk = 30 =

25 = = 70 =

100 = = 2 mf. 75 np.

H. Kunack naſlědník
na bohatej haſhy 8.

Rosaze kože, eſelaze

kože, kaž tež wſchē druhē druzin ſožom kupuje po najwjetſich placžinach

Heinrich Lange
pſchi ſitnych wikach njedaloſko herbſkeje katholſkeje zyrkwe.

A. Poppe

ua Mužakowſtej drož 4 ſupuje kózdu dželbu kowaneho a lateho ſeleſa, hadreſtejow, koſčow, paſyry, zynka atd.

Rajſepſchi ſaffran

k pječenju tykonzow podawa netko

Carl Noack
na ſitnej haſhy.

Pschedawanje
a porjedženje
wſchelakich druzinow
čaſznikow.

Placžimy najtunichó a rukovanje na dwě řeđe.

Gustav Mager,
čaſznikar na ſerbſtej haſhy 11
pſchi starých kaſarmach.

Fabrikske ſhytki.

Pſchitněmoj na Budyski hermank ſ wulkej dželbu

fabrikskich ſhytkow ſ czechaneho tkanina, ſchviota, bukſina

ſ ſhoczebuských fabrikow, hodžazých ſo k mužazym a hóležazym wobleczenjam, ſymſkim paletotam, žaketam a koſolom, jenož ſ řeſtachini ſowofežemi,

ſotrež po ſmeſhni tunich placžinach ſchedawamoj.

Zwiernowany bukſkin, 19/4 ſcheroſi,
ſa žonjaze wobleczenja a hóležazu drastu ſo pſchihodžazy,
meter po 1 mf.

L. Wolff & Co. ſ ſhoczebusa.

Stejiſhežo: Na hótnym torhoſceju pſchi polizajſim twarjenju.

Heinrich Lange

11 pſchi ſitnych wikach 11

Šwój wulki ſkład pſchitných tworow dobrotliwemu wobledžbowanju porucža.

Koži wſchelakich druzinow, najlepje pſchihotowane, ſo po najtunich placžinach pschedawaju.

Kožuchi po mérje ſo rucje a tunjo ſechijsa a ſo tež kožuchi wuporjedžuju.

S naſlědow Macžizy ſ ſerbskeje ſu wſchle a we wudawatni ſ ſerbskich Nowin“ na pschedan:

Roſiž a polměřaz abo Turkojo pſched Winom w řeđe 1683.
1883. Placžisna 40 np.

Rožniſli. Šberka powědańčkow. 1885. Placžisna 40 np.
Radpad pola Bukez. (1758.) ſ wobrafom. Druhi wudaw. 1888. Placžisna 30 np.

Jan Manja abo Hóde ſtatoł moj? Powědańčko ſe ſerbskich ſtawiſow nowiſcheho čaſka. 1889. Placžisna 40 np.

Bitwa pola Budyschyna. (1813.) 1891. Placžisna 50 np.
Nowe Rožniſli. Šberka powědańčkow. 1893. Placžisna 40 np.
Sabawki. 1896. Placžisna 40 np.

Hłowna konferencja serbskich duchownych.

Zhromadzizna štvortk 10. novembra t. l. dopołdnia
1/2 10 hodzin w hoścencu „winoweje kiće“ na bohatej hasy
w Budyšinie.

Na zhromadziznu wutrobnje přeprošuje
předsydstwo.

Šyrkwiński konzert budżet

w Rakečanskiej zyrki

sermischnu njedzeli, 6. novembra, popołdnju w 4 hodzinach
wuwjedženij wot Rakečanskeho měschaneho thora i podpjera swo-
lownych mozo. — Spěvacz budżet ſo němſzy a ſerbſzy.

Sastup placzi 75, 50 a 30 np. — Czijth wuſoſt je ſa fond
nowych piſceželow, wot f. Gule w Budyſchinie natwarjenych.

Budyska Bjesada.

Swjedzeń wulkeje kolbasy změje ſo štvortk
17. novembra w Budyskej trělerni. Kouvert płaći po
wosobje 75 np. Započatk wječor we 8 hodzinach.

Předsydstwo.

Towarſtwo ſerbſkich burow w Bukezach
ſměje njedzeli 13. novembra popold. i dyplom 3 hodž. poſedženje.
Pſchednoscht f. wuczerja Sommera ſ Budyſchyna a dale wſchelake
ročeženja, woſebje wo luežnych brónach. Wſchě ſobustawu ſo
proſcha, ſo bychu ſo i dyplom ſechli, dokelž ma pſchednoscher
ſ czaſom ſaſo woſyčz.

Pſchedzhydſtvo.

Hodzisſka nalutowańja a wupožczenja.
Letuſcha naſymſta hłowna ſromadzisſna Hodzisſkeje nalutowańje
a wupožczenje ſměje ſo njedzeli 13. novembra popołdnju w 5
hodzinach w Měrōſez restawraciji. Muſteho wuſadzenja dla ſo wſchě
ſobustawu naležnje pſcheproſcha, ſo pſchi ujej wobdželicz.

Pſchedzhydſtvo.

Sſerbske ſpěwaſke
w najwoſebniſich a jednoroch
ſwiaſtach ſu po tunich placiſnach
na pſchedan we wudawańi „Sſerb.
Nowin.“

Teſelby, revolry, teſchinki
derje a tunjo porjedža
Dhland
na hornežerſkej hasy 43 po
3 ſchod.

Dželo
f pôlſtrowanju po najwjetſich
placiſnach kupyje

T. Albert
na hornežerſkej hasy 13.

Njewoženjeneho pohonež ſa
czežte woženie hnydom pytam.

C. Urban, wóſnik
na Teſelanſkej dróſy w Budyſchinie.

Sprawnego 14—16-lętnieho hózla,
kotryž móže konja ſaſtarac̄, jedyn
ſekar̄ cžim ſterje, cžim lepie, pyta.
Hdże? je ſhoničz we wudawańi
„Sſerb. Nowin.“

Sſlužobne holzy ſe wſzow do
dobrych měſtinow, ſlužobne a hródzne
džowki, wotrocžlow, ſrénkow a
tſecžakow do tudomnych a Draž-
džanskich stron pyta **Rynastowa**
na ſchidatſkej hasy 3.

Pohonež, njewožený,
Sſerb, ſtróſby, ſylny a wuſchilny,
ſa ſulenſki wós a druhy ſa ſuczu,
ſo do trajneho dobreho měſtina
do Draždžan bórſy i naſtupjenju
pyta. Sthorjeny nětčiſhi pohonež
je 10 lét na tutym měſtne ſyl.
Cži, ſotisz wo tole měſtne rodza,
džyli ſo i wopřimami ſamolwiež
pola konſula **Liedemann** w Draž-
džanach, Hübnerstraße 8.

Dželacžerjow
na nowotwar knježeho hoſczenza w Draždžiu hnydom pſchi wulkej
mſdže pytam. ſso ſamolwiež na Pauliſkej dróſy 31 po 1 ſchodze.

We wudawańi „Sſerbskich Nowin“ je ſa 25 np. doſtač:

Pſchedzenak.

Prothka ſa Sſerbow
na lěto
1899.

Bukečanske serb. tow.

změje njedzeli za tydzeń, 13.
nazymnika, popołdnju w 3
hodzinach prěne zymske po-
ſedženje. K. wučer Sommer
z Budyſhina je přednošk dobro-
ciwje přilubil. Wše ſobustawy
a hoſci wutrobnje přeprošuje
předsydstwo.

Khežorski panorama

na ſukelniskej hasy 30 w ſahrodze.

Wotwrenje ſpmiſkeho čaſa:

Phrenaſke horn.

(Zara ſajimawie pucžowanje.)

Sastup 20 np., džeczi 10 np.

Eſtanjowa awzija.

Sſrijedu 9. novembra dopołdnja
w 9 hodzinach budżet ſo moje
jeħlinowe a liſczone ſlanje po
ložach a po dželbach ſa hotove
pjenjeſh na pſcheſbadžowanje pſche-
dawac̄.

Šromadzisſna pola Němzež
živnoſež w Aħwacžiach.

Gusta Pētſchla.

Hnydom a i nowemu lětu ſu-
čaſki, ſtwinske a ſlužobne holzy,
pěſtonoſe, hoſpoj, džoki, ſlužobne
a hródzne džowki a tajſe i ſwi-
njom, pohonžow, gramtischtrom,
wotrocžlow, ſrénkow, rólnych po-
honežow, tſecžakow a woſazych do-
tudomnych a Draždžanskich stron
pyta pſchistajefka **Schmidtowa**
w Budyſchinie na ſukelniskej hasy
24 po 1 ſchodze.

Dželacžerjow i ryczu a wu-
ſpanju pſchi 2—3 mk. dnjowejſe
mſdy a žony pſchi 10 np. hodzisſ-
keje mſdy hnydom pyta

**hrabinſle Ginfiedelsle reverſle
a ſchtomowine ſarſadniſtvo**
w Lipiczu a Minalale.

Dowérneho ſtražniſta
w starskich lětach, kotryž
móže de bre wopřima
pſchedpoložic̄, pyta knježi
dwór we Worzynje.

Džowla
doſtanje ſlužbu i nowemu lětu
na knježim dworje w Čižonizach
pola Budyſchyna.

Na nowemu lětu 2 ſylnemu ró-
nejn pohonežow a hródznu džowku
pyta knježi dwór w Delnjej Šinje.

Wuſtojny pjeſatſli hnydom
trajne dželo doſtanje w Džeho-
rowſkim mlynie pola Budyſchyna.

Wutrobný džak
wſchitkim pſchecželam a ſnatym,
ſotisz ſu nazu pſchi nazu ſleborňym
twaz 28. oktobra i darami a
ſlužopſchecžem ſwježelili, woſebje
knježej fararzej ryczerzej ſakubej
ſa wutrobu hnujaſe rjane ſbožo-
pſchecže, ſwoj najwutrobnischi džak
prajimoj.

Jan Hufchman a mandželska
w Holeschowje.

Holza ſo hac̄ ſ jutram hnydom
do ſlužby pyta na ſwonkownej
laſtej hasy 13 po 1 ſchodze.

Wutrobný džak
wſchitkim wobydlerjam ſ Poſchiz
a woſolnoſež ſa pſchivoženje
twarſkeje potreby a rucžne dželo
pſchi nowotwarje mojeje kheže.

August Wieſas w Poſchizach.

Na lětnemu
ſmjerlnemu dopomuſenju

na njebo
Madlenu roženu Małkſchęz,
Jana Rehorę w Brēſowje,
mandželsku,

+ 10. nov. 1897, 49 lét ſtara.
Dženš ſ ponowjenej boſoſču
Wam ſylnie woži ſaplaknu;
Dženš ſ nowa nan a ſyrotki
Roſpomnja, ſchto ſu ſhubili,
Hdž ſwerna mac̄ a ſprawna
mandželska

De njenadžujy jím tu wumrjela!

Tak ſiwe a we jaſnoſci
Sſo wobras twój nam pſchedſtaj, ſ
Wſcha luboſč wot waſ ſhonjenia,
Wſchě ſohnowanja, ſdychnienja,
A woſebje te ſkowa dželenja,
Dženš mózniſchi ſaſ we naſ ſa-
ſlinča.

Th, we Brēſowje narodžena,
Rachlowſku ſchulu wophta,
A na to w zyrki Michałſkej
Sſlub ſchidzienſki ſnowi ſbožnikiej,
A hdž th ſchmadliſtvo bě nauuſla,
Saſ we macžernym domje ſawoſta.

Jan Rehorę ſe ſubornički
Bě tebi ſwerna mandželski.
Sſy ſim lét pječ a dwazyčeži
Wſchō dželila we luboſči,
Schtož Bóh ſenje nakladuje man-
dželski, Tež wamaj pſchidže ſ ſchidzom
wſchelaki.

We ſbožownym th mandželstri
Dwej ſyliow, džowžy porodži;
Wſchě ſchidri ſchidze ſiwe ſu,
Kiž ſi naom tebi ſaraju, ſiž, jako woſak woſkredž bitwiſcheža,
Bu njenadžujy woſhal woſana.

Hdž ſe ſtvoje cželo ſpi
We cžiſchinje na ſerchowí,
Kónz ma wſcha próza, bědženje,
Wſchō hubjenſtvo a czeſvjenje,
A ſyli ſiž tu hysto ſlakſche,
Twój wumožnik je wſchitke ſetřel je.

Schtož chzemy dale ſarowac̄,
Nam pſchibluschha ſo džakowac̄,
Tak ſy ſo ſa naſ bědžila,
Hac̄ do poſlednjoh ſdychnienja;

Njech Bóh tón ſenje we ſbóžnej
wěcžnoſeži
Cži wſchitku luboſč ſ ſhnađ ſaplacži.

Tak dobru nôž měj, najlubſcha,
Nam w rowje njeſapomnita;
„Bě Aħrystuž twoje ſiwe ſu,
Pſchiniſež ſmjerč cži dobyčež.“
A wón, ton ſenje, chzyl ſi lutej
hnađy dačz
Nam w wěcžnoſeži ſo ſaſo wo-
hladač.

Grudženi ſawoſtajen.
(S. 3)

(R temu cžiſblu dwě pſchilosy.)

Prěnja pschiloba f číslu 45 Serbskich Nowin.

Sobotu 5. novembra 1898.

Placíšny rěsneho slotu na Draždánských slotných vilach

1. novembra 1898.

Placíšny po zentnariu a hrivnách.

Slotne družiny a wojsnamjenjenje.

B o l y :

	Biwa	Rěsna waha.
	hr.	hr.
1. polnomjazne, uniformjene, najwjetšeje rěsneje hódnoscéje hacž do 6 let	35—37	64—67
awstriše	36—39	65—68
2. mlode, mjažne, niewiformjene, — starsche uniformjene	33—34	62—64
3. hrěnjo pizowane mlode, derje pizowane starsche	30—32	58—61
4. hnadnje pizowane kózdeje starobý	—	55

Z a l o j y a l r u w y :

	Biwa	Rěsna waha.
	hr.	hr.
1. polnomjazne, uniformjene jalozý, najwjetšeje rěsneje hódnoscéje hacž do 7 let	33—36	61—65
2. polnomjazne, uniformjene kruwy, najwjetšeje rěsneje hódnoscéje hacž do 7 let	30—32	56—60
3. starsche, uniformjene kruwy a hnadnje wuwite młodysche kruwy a jalozý	28—29	52—55
4. hrěnjo pizowane kruwy a jalozý	—	50
5. hnadnje pizowane kruwy a jalozý	—	46

B y l i :

	Biwa	Rěsna waha.
	hr.	hr.
1. polnomjazne, najwjetšeje rěsneje hódnoscéje awstriše	34—36	61—63
2. hrěnjo pizowane, młodysche a derje pizowane starsche	31—33	58—60
3. hnadnje pizowane	—	55

C z e l a t a :

	Biwa	Rěsna waha.
	hr.	hr.
1. najlepše s mlokom uniformjene abo najlepše wot zyza	47—49	73—77
2. hrěnje formjene abo tež dobre wot zyza	44—46	68—72

S s w i n j e :

	Biwa	Rěsna waha.
	hr.	hr.
1. polnomjazne lepszych rafow a ich slchijenjow w starobje hacž do 1 1/4 leta	49—50	62—63
2. mjažne	47—48	60—61
3. hnadnje wuwite, tež ranzy a kundrosy	45—46	58—59

Placíšna žitow a produktow.

Žitový dobos w Budyschinje: 2638 mětow.	W Budyschinje 29. oktobra 1898.			W Lubiju 3. novembra 1898.			
	wot	hacž	wot	hacž			
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	
Pscheniza	běla	8	88	9	42	8	82
	žolta	8	53	8	65	8	53
Mozka		7	38	7	82	7	50
Seczimien		7	68	7	72	6	50
Wowl	50 filogr.	6	70	7	20	6	40
Hroch		9	—	11	12	9	50
Wota		7	78	8	33	7	50
Zably		13	—	15	—	11	13
Hejdusichta		15	—	16	—	14	15
Berny		1	50	2	—	1	50
Butra	1 filogr.	2	20	2	50	1	90
Widnečzna muka	50	8	50	19	—	—	—
Ržana muka	50	8	50	13	50	—	—
Schnyo	50	2	50	2	80	2	20
Słoloma	600	16	—	18	50	15	18
Prokata 1218 sčtut, sčtuka	8	50	20	—	—	—	—
Widnečzne wotrubý		—	4	75	—	—	—
Ržana wotrubý	50 filogr.	—	5	50	—	—	—
Widnečzny gris		—	5	50	—	—	—
Ržany gris		6	—	—	—	—	—

W Budyschinje placíšne: kóz pšenicy (běla) po 170 puntach 14 hr. 99 np. hacž 16 hr. 1 np., žolty 14 hr. 50 np. hacž 14 hr. 70 np., kóz rýže po 160 puntach 11 hr. 80 np. hacž 12 hr. 51 np., kóz ječmjenja po 140 puntach 10 hr. 75 np. hacž 10 hr. 80 np.

Na Bursy w Budyschinje pšeniza (běla) wot 8 hr. 83 np. hacž 9 hr. 6 np., pšeniza (žolta) wot 8 hr. 59 np. hacž 8 hr. 68 np., rýza wot 7 hr. 50 np. hacž 7 hr. 66 np., ječmjenj wot 7 hr. 40 np. hacž 7 hr. 75 np., wowl wot 6 hr. 80 np. hacž 7 hr. — np.

Wjedro w Londonje 4. novembra: Deshez.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrki směje 22. njedželu po svjatej Trojizi rano w 7 hodž diakonus Sarcenk herbstu spovednu rěč, 1/29 hodž farat Ráda herbstu a w 10 hodž. němste předowanje.

K řešení:

W Michalskej zyrki: Vjedrich Robert, Vjedricha Roberta Wylema Lautcha, domajzeho nana w děčízazej hladatni na Židowje, ſ. — Pawol Hermann,

Jana Probst, wobydlerja a dželacjerja w Czichonzech, ſ. — Hendrich Ostar, Ernsta Hendricha Koczki, hospodarja w Dželanach, ſ. — Vjedrich May, Ernsta Bohuwéra Wawrista, khezerja a murjerja na Židowje, ſ. — Kurt Richard, njemandž, ſ. w Džemnikezach. — Emil Kurt, Handrija Urbana, khezerja a fabriksteho dželacjerja na Židowje, ſ. — Khorla August, njemandž, ſ. w Libuchowje. — Frieda Martha, Vjedricha Rychtarja, wobydlerja a fabriksteho dželacjerja w Džemnikezach, dž. — Alma Gertruda, Antonia Hübela, wobydlerja a žukelnika na Židowje, dž. — Gertruda Elisa, Khorle Augusta Krawza, wobydlerja a fabriksteho dželacjerja, dž. — Jurij Jan, Khorle Wylema Majorka, grameštra na Židowje, ſ.

W katholskej zyrki: Jan Otto, Jana Jurja Nowaka, kołodzeja, ſ. — Aloisius Jan, Josefa Samera, ſchewza, ſ. — Khorla Konstantin, Khorle Konstantina Čornaka, klampnatskeho mischtra, ſ. — Martha, Jakuba Varta, mlynka, dž. — Marja, Josefa Smrkli, kamjenecžkarja w Jenkezach, dž. — Emilia Martha, Franza Kulta, fabriksteho samkarja w Debřezach, dž.

Zemřeti:

Dění 29. oktobra: Hanža rodž. Scholcžig, něbo Khorle Ernsta Vjedricha, ſavost wudowa, 53 l. 2 m. 21 d.

Zyrkwinse powjesće f Budětez.

22. njedželu po svjatej Trojizi směje farat Mrošak rano 1/28 hodž herbstu spovednu, 1/29 hodž herbstke a 1/11 hodž. němste předowanje.

M. Uhligowy wustaw sa naturske hojenje w Budyschinje pšchi nowych hrjebjach 3.

Czesczenym Šserbam ho f wiedzenju dawa, so je wot nětka tež njedželu wot ranja hacž do pšchipolónja, tola niz w hodžinach Božjeje ūlužby, wustaw wotewrjeni a so ho tam rada wo wšchech khorosezach dawa.

„Piwny hród“ w Budyschinje na hospitalſkej haſhy

czesczenym Šserbam ſwoje dobre czeske piwo ſe Šlankowa, kaž tež ſwoje wubjerné jedze porucža.

S pocžesczenjom

H. Nachlowz, hospčenžat.

(Vola mje ſo herbsti rěči.)

Czerstwy paleny

twarski a rólny kalk

w ſwojich kalkownjach w Niſcej a Kunnersdorſje porucža firma G. Blümede w Niſcej.

Statne papjery, komunalne požčonki, ſastawne listy, induſtrijowe obligaziye, aktize atd. ſ pšchipolónymi wuměnjenjemi ſupujetaj a pšchedawataj

Schmidt & Gottschalk,

pjenježna banka w Budyschinje pšchi mjažowym torhosčem 14/16.

Wubjerný mjedowy ſhrup punt po 24 np., wubjerný zokrowy ſhrup punt po 18 np. porucža

Carl Noack na žitnej haſhy.

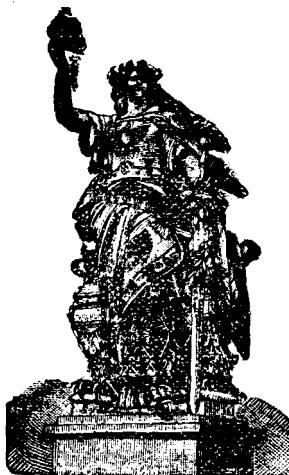
K saniczenju pólnych myschow

porucžam:

- ***sosforowe pille,**
- ***strzchninowu pschenizu,**
- ***sacharinostrzchninowy wóz,**
- myschajny bazillus.**

Germania-drogownja dr. Roeber.

Pschispolnenje: Žeby, s * wnamjenjene, ſo jenož na dovolenſte wipma, wot polizije abo gmejnſkeho pschedejczerja wustajene, pschedopadawaju.

Rhofei:

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamžnej wulkej valerii paleny,
čerſtwe družiny, wubjernye ſkodžaze,

wožebitoſć:

Winsle měſchenje punt po 100 np.,

Javasle měſchenje = 160 =

kódy thđen ſo wjazh kroč krofej čerſtwy pali.

H. Kunack naslēdnik

na bohatej haſhy 8.

Najlepſchi

Iany woli

s dwórkowego mlyna w Blawnie
wot nětka ſaſo ſtajnje čerſtwy
porucža G. Soba na Židowje.

Schwablowu kiſalinu,
felowu kiſalinu,
w ballonach a po waſh k ratařskim
ſameram ma ſtajnje na ſklađe po
najtunischiſtich placzisnach

Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en détail.

Najlepſchi

Rizzaski jedźny provenski woli

(non plus ultra)
wubjernye ſkodžazy je doſtač pola

Oty Engerta.

Winowa pschedawařnia

Gustava Küttnera

w Budyschinje

10 na herbskej haſhy 10
kwoje wubjernye naturſkoſtne

wino

w ſnatej dobroſci a placzisnich hōdno
porucža.

Wožebje ſo porucža wožebite
wino ja ſreſhudyh a čerſvajazh
na ſold, bleſha po 1 ml. 60 np.

Kože do mužazh a žonjazh kože
rjenje ſudzeſſe
rjave čorne a běle wobhadtene kože we wſchek
kožovych družinach po najtunischiſtich placzisnach

porucža

C. E. Rincke, kožkar na žitnej haſhy 5.

Koprowy vitriol

zvly a tolęzem
k načinjenju pschenzy jara tunjo
porucža

Otto Engert,
en gros drogownja en détail,
dalokorečak cíjiblo 33.

Zofrowy ſprup

punt po 10, 16 a 20 np. jako
dobru tworn porucža

Ernst Glien
pschi žitnych wiſach 48.

Karbolineum,

najkhranſchi woli a wobelenju a
namafanju, w woprawnych čwi-
zach po 2 zentnarjomaj, kaž tež
w mjeſtſkih čwizach a po waſh
ma na ſklađe

Otto Engert
en gros drogowe khlamy en détail
na ſnutej ſtawnej lawſkej haſhy 10.
Dalokorečak cíjiblo 33.

Wſhē druzin ſkoruſchtow

ſamžneho mlečza,
lardamomen,
muſlatowe kwety,
bely a čerwjený popjet,
piment,
ſafran
porucžataj tunjo
Měrſchez bratrow naſlēdnilaj
pschi žitnych wiſach 30
Strauch a Kolde
na ſamjeňnej haſhy 3,
dalokorečak 81.

Najlepſche nowe połnojerje,

jara dobre a tuczne ryby,
mandl (16 ſchtuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucža

H. Kunack naſlēdnik.
na bohatej haſhy 8.

Paleny krofej

wubjernye ſkodžazy a měchany
punt po 90, 100 a 120 np.
porucža

Ernst Glien
pschi žitnych wiſach 44.

Paleny krofej

punt hižo po 85 np.
w ſnatej wubjernych družinach
punt po 100 np. haſz 200 np.,
kaž tež wulki ſklađ

njepalenego krofeja
punt hižo po 70 np.
porucža

Bruno Halke
na ſwontownej lawſkej haſhy 9.

gdje je dobry krofej
doſtač?

Vola

khofejomeho Sachin

na bohatej haſhy 5.

Woprawdžity holandski

fakao

najlepſchu družinu ſwēta, placzisnij
hōdno porucža

Gustav Küttner

10 na herbskej haſhy 10.
Zenicžka pschedawařnia ſa Budys-
chin a wokolnoſez.

Nim,

arat,

koognat,

puschhowe essenzy,
wſchelake tuſrajne a wukrajne

blidowe likery
w derje wuležanh družinach a
w wulkim wubjerku porucža

Gustav Küttner

w Budyschinje
10 na herbskej haſhy 10,
wožebita pschedawařnia
ſa wina a delikatesy.

Rjeſikoſty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družiny tobala w 10 np.,
pafežka, jara dobry ſchnupowanſki
tobak, bohat ſklađ zigarow po
wſchek placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucža

Juriš Schwiebus

(predy Augu ſt Bartko)
na ſwontownej lawſkej haſhy 10.

Zylo tuczne howjase mjaſzo
punt po 50 np.,

ſolbaſn punt po 60 np.,
čerſtwy ſolbaſhov tul po 45 np.,
wſchelaken ſol punt po 45 np.,
polež pschi 5 puntach po 75 np.,

žadlo punt po 65 np.,
kuſchene mjaſzo punt po 70 np.
porucža

rěnik Wagner

na ſeminarskej drôſy.

gdje ſeže
tonle dobry
a tumi
čažnik
tupili?

Vola

G. Magera na herbskej haſhy 11.

Destillazija Adolfa Rämscha

w Budyschinje vši butrowych wilach,

1868 jałozena,

porucza swoje doloko a scheroke snate wubjernie litery k kwasam, kiszcisnam a drugim zwiedzeniskim składnościam w czwizach a po wasy. Wszebje dobre zu dwóym rózowym, naislowym, hontwinist a jatroselowy, hornjolujski, żoldkiselowy seleny a czerwieni, zitronowy, wiśnijowy, malenowy, prusznizowy a forwejdowy liter po 60—80 np. Dale naturskolorwejdowy liter po 40 np., dobry žituy po 70 a 60 np., a cžistu číjlo 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Vši motewsczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Czwizh k piełnjenju ho wupożeczuja.

Dobre
a
placisuw hódne
kupuja ho
žafeth
po 4—20 ml.,
kapeje
po 15—30 ml.,
holčaze žakety
po 2 ml. 50 np. — 10 ml.,
holčaze mantle
po 6—15 ml. pola

Rich. Gaukscha
na bohatej haſy.

Gumijowe

a swjeršne stupnje

za mužow, žony a džeczi
we wulkim wubjerku porucza

Heinrich Mohr na žukelskej haſy 14.

Vše wopravodžite

Peterburgiske črije
maja třirok w czerwonej
barbie a k temu khjoriskeho
ruskeho hodlerja na póduschi
s lětnej licžbu 1860.

Jeczmjeni k piwowarjenju a wows
strowu dobru tworu po najwyšszych placisnach kupuje

E. E. Schmid w Budestezach.

Barbijerija a chemiska plokarňa
Hendricha Hoppstoda w Budyschinje

na hauhensteinskej haſy 1

zo nasymskemu a shmiskemu časzej k plokanju, rjedzenju a barbijenju
všeje drasty najnaležnišcho porucza.

Polépschenje
widženja i wocjnymi schleuzami.

Khorla Scholta, optikus w Budyschinje

vši hlowym torhoſceju pod radnej lhěju,
kotryž je ho hido w lēce 1856 jako optikus w Budyschinje sažydil
a je hido 11 kroč z premijemi mytowam, vši potrebieje hwoj sklad
optiſich wězow dobroczivemu wobledžbowanju porucza, jako: vyle
a tkožni hwedomicze po lekařskim wufasjanu.

Pschijpomnjenje: Dofelz ho husto samylenje stanje, proſchu
wszebje na moje pschedmjeno fedžbowac̄.

S poczeſzowanjom

Khorla Scholta, optikus.

Shorjelski baſar

29 na bohatej haſy 29

porucza

khosejowe serviszy po 2 ml. 50 np. — 7 ml. 50 np.,
piwowe serviszy po 2 ml. hacž 7 ml. 50 np.,
likérowe serviszy po 1 ml. 85 np. hacž 3 ml. 50 np.,
blidowe nastawki po 1 ml. 25 np. — 4 ml. 50 np.,
domjaze žohnowanje po 3 ml.,
wižaze lampy s czechadłom a bjes njeho po 3 ml.
50 np. hacž 10 ml. 50 np.,
kuchinske lampy po 30 np.,
blidowe lampy po 2 ml. 50 np. hacž 6 ml. 50 np.,
khosejowe mlyny s drjewa a želeſa po 95 np.
hacž 2 ml. 30 np.,
nože a widliczki duzentowym por po 2 ml. 40 np.
hacž 10 ml. 70 np.,
jedzne lžizy, britania, duzent po 1 ml. 50 np.
hacž 3 ml.,
khosejowe lžizy, duzent po 80 np. hacž 1 ml. 45 np.,
vši wuživanju nječornjaze!

Emaillowane bowy po 80 np.,

woplokowanske doniciki po
1 ml. 50 np.,
schkelle po 15 np.,
mijnizy po 90 np.,
wódne khany po 1 ml. 20 np.,
schkelle po 18 np.,
želeſne horuzny po 60 np.,
želeſne pónoje po 70 np.,
wuhlowe kaſheze po 1 ml.,

Adolf Salberg

w Budyschinje na bohatej haſy 29.

Nowosc̄.

Barchent, poſleshezowe zjahi w rjanyh
polnoczeſzwenych čemnych muſtrach, starý lohez po
25 np. jako jara tunjo porucza

Emil Wehrle na jerjomej haſy 7.

We wudawańi „Sserb. Nowin” je dostac̄ sa 4 hrivny

Rěčnica serbskeje rěče.

Spisał Jurij Kral, kapłan w Draždzañach.

Schtož chze ſebi ſa ſymu

**ſymski paletot,
ſymski mautl,
wobleženje,
tholowy,**

hólezaze wobleženje

Kupiečz, tón njech ſo na mój wulki ſkład wſchēch tutych wēzow ſedźbny ežini. Poſkiežam jenož najlepſe w naſtupanju tkaniñow a najnowiſche w naſtupanju mody. S tým, ſo njetrjebam ani wulki wotnajehski pjenies ſaplačiež, ani wulkich wudawlow w ſwojim džéle nimam, je mi možno,

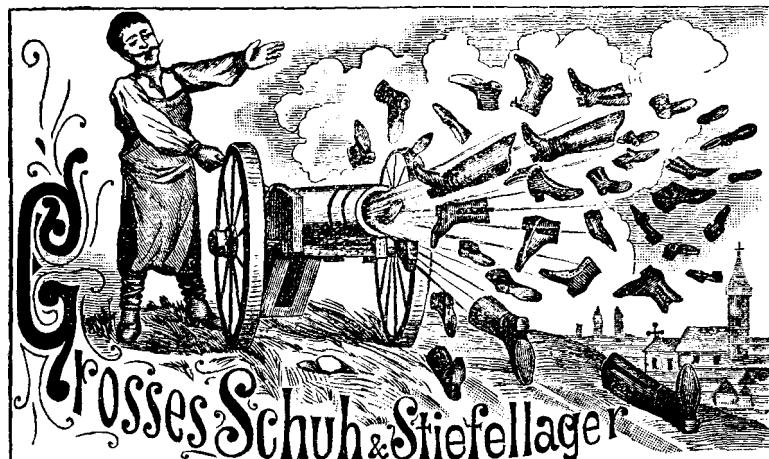
po nadpadniſje tunich placziſnach
pſchedawacž. Kóždy njech ſo ſ poſpymom pſcheſtwedcži.

Kurt Lehmann

32 na kamiennej haſy 32.

**Wulki črijažy a ſchkórnižy ſkład
A. Knüppelholza** naſlēdnika

na jerjowej haſy čiſlo 11.

Najwjetſchi ſkład w Budyschinje. — Najtuňſche placziſny.

Filzowe ſtupniſje,

filzowe toſle, filzowe ſchkórniſje, pódusche
ſnaty najlepſhi wudželt, wurjadne tunje.

Ratařſte, kolojeſdne, dželanske a džecžaze

Měžy

we wſchēch pomysliñych družinach a formach jara placziſny hódne.

Filzowe, zylindrowe, hońtwjerſte a džecžaze

Klobuſti

we wſchēch uwoſzach něčiſcheho čaſha nimo měry tunje.

Hugo Lehmann

22 na bohatej haſy 22 (pódlia hoſčenja ſi winowej
ſiczi.)

Kupuječe
mužaze a hólezaze ſwjerſchniki, mantle,
iupy a wobleženja, kaž tež žonjaze a hólezaze
jaki, thornarje a płyſchowe jaki jenož pola
Oty Preuſſa na žitnej haſy 4.
Wulki wubjerf, najrjemſhi rès a najtuňſche placziſny.

Paul Kristeller

na bohatej haſy 29 ſ napſhečza hoſčenja winoweje kicze
porucža ſ naſymſkemu a ſymſkemu čaſzej ſwoj jara wulki
ſkład wſchēch jenož pomysliñych družinow trajnje dželanych
dolnih ſchkórniſow, dželanskich a njedželiskich
ſchkórniſow, ſchkórničkow, filzowych, kultnianych
a pjeſczowych ſchkórniſow, filzowych ſtupniſow a
toſlów, gumijowych črijiow, domižajch a rej-
waňskich ſtupniſow,

kaž tež

drjeſwja nžo w

po čiſceže woſebje tunich placziſnach. — Ženicki ſkład
hwetoflawnych triumſownych ſchkórniſow, kotrež ſu
ſi jenym ſtłoczenjom wočinicz a ſaczinicz a kotrež ſo
w ſcheroſeži pſhestajicž hodža. Njech ſo prawje na ſchtem-
pel „Triumph“ ſedžbuje, kotrež je na kóždu pódusich ſatko-
čenjy. Schkórniſje bjes triumphoweſho ſchtempla ſu njewo-
prawdžite a njech ſo wotpoſaſa.

Paul Kristeller.

Klobuſti

sa mužow a hólzow,

měžy

sa mužow a hólzow,

**filzowe ſtupniſje,
filzowe toſle**

najhodniſcheje twory we wulkim wubjerku po nojtuniſchich placziſnach
porucža

F. Trulley na ſchulerſkej haſy.

Hermann Darschau w Budyschinje

(měječelka A. ſwud. Darschauowa)

— ſałožene 1846 —

fabrika ſchtrypowych tworow ſ wózceje wólmny
čiſlo 1 na ſchulerſkej haſy čiſlo 1

ſymskemu čaſej ſwoj dawnje doby ſnaty wulki ſkład ſchtrypowych
ſchtrypowych tworow, ſchtrypowaných jaſow, wulki
wubjerf rulajzatych laſow w najtuňiſchej haſe ſi najlepſeſhi čiſto-
wólmjanej barbunjepeſtežatej twore a w rjanyh muſtrach porucža.

Najlepſhi a najwjetſhi wubjerf ſchtrypowanego pſchedzena
wſchēch barbow.

Najhodniſha twora!

Najtuňiſche placziſny!

Osłodek palenzy

liter hižo po 40 np., ſikery liter hižo po 60 np.
porucža Moritz Mjeriwa pódlia Pětrowskeje zyrkvje.
Destillazija ſnatych dobrých palenzow po starých tunich placziſnach.

Druha pschiloha į čížku 45 Serbskich Nowin.

Ssobotu 5. novembra 1898.

Palený khosej,

na žłodżenie žwedomieje pruhowaný, kupuje ſo
krych punt hižo po 70 np.,
palený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth khosej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (predy Augusta Bartla)
na ſwokownej lawſkej haſzy 10.
Požluženje w žerbiskej rčzi.

S napscheza Ernst Jenke. S napscheza theatra. Ernst Jenke.

Wožebita pschedawańja

holežazeje a holežazeje draſty.

Snath najwjetšhi wubjerk w Budyschinje
holežazych wobleczenjow hižo po 2mł. 40 np.,
pacholazych : : hižo po 7mł. 50 np.,
kožmikatych jupow hižo po 3 ml. 50 np.,
kožmikatych jupow sa pachołow hižo po 5 ml.,
kožmikatych jupow sa ſroſzonych po 7 ml.,
khornarjatych mantlow, ſwjerſchnikow,
jenotliwych tholowow.

Sa młodzenzow, koſiž tudomne ſchule, ra-
taſku ſchulu, ſeminar a pschekupſku ſchulu wo-
phytaja, mam wulki ſkład hotoweje draſty,
a porucžam ſ najlepſchich tkaninow wu-
bjernje wudželane
wobleczenja po 15 ml., 20 ml., 30 ml. atd.,
hohenzollernſke mantle,
ſwjerſchniki, jupy.

Skasanje po měrje ſ rukowanjom
bjes powyſchenja.

Holežaza draſta, holežaze mantle,
holežaze žaketы w najtunischič hacz naj-
wožebniſchič kajkoſczach.

Rhapy, čapki, klobuki, ſchorzuchi, ſpó-
duje tkaniny, ſchtrympy, rukajzy.

Loňſche wězy ſu po placzisnje khětro tuňſche.

S napscheza Ernst Jenke. S napscheza
theatra. Ernst Jenke.

Wožebita pschedawańja
holežazeje a holežazeje draſty.

Turkowske ſłowki

nowy plód w měchach, kaſchczilach a po waſy ſu tunjo doſtač ſola
Moritka Mjeewy
poſchi miążſowym torhoshezu.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

Hontwjerſke a dolhe ſchlörnje ſ ſaldami a bjes nich,
holežaze dolhe ſchlörnje we wſchech wulkoſczach we wulkim
wubjerku po jara tunich placzisnach porucža

Heinrich Mohr, ſchewſki miſchtr
na ſukelinſtej haſzy 14.

Porucžam ſwój wulki ſkład hotowych pschiležazych
a ſcheroſkich

muzazych kožuchow,

pfelſzowych žaketow a paletotow
ſa žónſke,

pfelſzowe jupy a puczowanske kožuchi,
krótkie a dolhe dželanske kožuchi
ſa mužſkich a žónſke,

pschiležaze a ſcheroke pfelſzowe kuty
ſa žónſke, kaž tež

bjes molow wobſhadzenje a kože ſ podſhiczu
hamžneho pschihotowanja,

kožmate mězy hižo po 1 ml. 50 np. hacž ſ najlepſchim,
pfelſzowe khornarje hižo po 1 ml. 60 np. hacž
ſ ſ najlepſchim,

pfelſzowe muſsy hižo po 1 ml.,

pfelſzowe mězy ſa mužſkich hižo po 70 np.,

plyſhowe mězy ſa hólzow hižo po 50 np.,

žukniane mězy wot najjednorischeho hacž do naj-

wobſebniſcheho,

ſilzowe klobuki w najwjetšim wubjerku,

zylindrowe klobuki po 3 ml. a dróžcho.

Skasanje po měrje a pschedželanje noſchenych
kožuchow ſo rucze a tunjo wuwjedze.

F. Trulley,

Na ſchulerſkej haſzy 7. Fóžkar. Na ſchulerſkej haſzy 7.

S w j e ř s c h n i k i

se wschęch modnych tkaninow,
jupn jenož w najnowszych mustrach,
mantle s pelerinu a bjes njeje,

pacholaze, hóležaze a džecžaze mantle,
muzaze swjeršchniki hizpo 10 mf.,

jupn hizpo 5 mf. 50 np.,

mam w najwjetshim wubjerku na składze a je po nadpadnie tunich placzisnach
pschedawam.

Każ snate

wubjerny rès.

najlepshe dželo

Felix Schlesinger

na bohatej haſy.

Mjenjeſčinske ſhatorv

njewjeſčinske ſhaty
porucza

A. Tschentscher,
ſhatowa pschedawaenja
na bohatej haſy.

Sa ſazopſchedawarjow
mamoj dželbu ejiſteho mléteho
ſaſfrana we wjetshich a mjen-
ſich paſczilach t u n j o
na pschedau.

Bratři Měrſchej naſled.
pschi žitnych vifach 30,
Stranck & Kolde,
na ſamjentnej haſy 3,
dalokoręczak 81.

Maschinne woliſe

ruſie a amerikanſe
ſa eježko a lohko ſo ejeſioze
maschin,

zyliudrowe woliſe
w wſchelakich družinach,
konſistentny

maschinſki tuk,

woliſ ſa ſchijate maschin
w bleschach po 30 np. a po waſy
ma pschezo najwjetshi ſkład a
porucza tunjo

Otto Engert

en gros drogowe kſlamy en detail
na ſmutkownej laſkej haſy 10.
Dalokoręczak 33.

Maschinſki woliſi,

Koprowy vitriol

ſ načinjenju pscheinzy jara tunjo
porucza

Germania-drogownia

dr. Boebera

ſ napſchecza winoweje kicze.

Nowe

polnojerje

po wſchęch placzisnach porucza

Ernst Glien

pschi žitnych vifach 48.

Hollandske jerje

3 ſchtuk po 10 np.,
mandl po 40, 50 a 60 np.
porucza

Ernst Glien

pschi žitnych vifach 44.

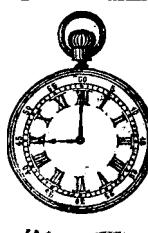
Franz Marschner

ejaſnikat w Budyschinje

čzo. 9 na bohatej haſy čzo. 9
ſwoj ſkład ejaſnikow a ejaſniko-
wych rječasow dobročivemu wob-
ſedžbowanju porucža.

Hódna twora. Přihomue rukowanje. Tunje placzisy.

Vorjedzenje dobre a tunje.
Wſchipomnenje: Rēču herbſki.

Rózdy, kotryž
chze ſebi dobrý
a tuni ejaſnik
kuſicž, abo
kotryž chze ſebi
jón vorjedziež
dačž, inech dže
k ejaſnikarjež
Curtej Jenczej
na ſwonkownej
laſkej haſy 5,
pódla knjeſa lotteriskeho kollektéra
Jägera. — Jencz pschedawa a
porjedza ſa ſtwoje dželo ſprawne
rukuj.

Komiſowy khlěb

porucza Ida Scholzina na ſwon-
kownej laſkej haſy 15.

Wulſki ežrijowy ſkład.

Wulſki wubjerk mužazých, žonjazých a džecžazých
ſchfornjow a ſtupnjow po tunich placzisnach porucža

Emma Trisch

na ſamjentnej haſy 15 pódla hoſčenja ſlojeje kromy.

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7

porucža ſwoj wulſki ſkład hotowych ſchithych

barchentowých koſchlow

ſ ežemnymi a jaſnymi muſtrami.

Mužaze koſchle mjenſche po 1 mf. — np.,
= ſtrenje po 1 = 10 =
= woſebje wulſke po 1 = 20 =

holežaze koſchle hacž do 1 lěta po — = 40 =
= ſtrenje po 1 = 45 =
= ſtrenje po 1 = 55 =

= ſtrenje po 1 = 60 =
= ſtrenje po 1 = 65 =
= ſtrenje po 1 = 75 =

= ſtrenje po 1 = 80 =
= ſtrenje po 1 = 90 =

žonjaze koſchle, ſtrenje ſe ſchnórfku po 80 np.,
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 85 =
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 85 =

holežaze koſchle hacž do 1 lěta po 30 np.,
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 90 =
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 90 =

holežaze koſchle hacž do 1 lěta po 35 =
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 40 =
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 40 =

holežaze koſchle hacž do 1 lěta po 50 =
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 55 =
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 55 =

holežaze koſchle hacž do 1 lěta po 60 =
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 65 =
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 65 =

holežaze koſchle hacž do 1 lěta po 70 =
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 75 =
= ſtrenje ſe ſchnórfku po 75 =

Koſchlažy barchent we wulſkim wubjerku po jara poměrných
placzisnach, mało hrubjeny hacž do najlepſchich elſafich družinow
hocž po 15, 18, 20, 25, 30, 35, 40 a 50 np. Muſtry ſu jenobarbne
hlaſke, wulſko- a ſcheroſkoſmužkate wulſko- a maloſaſchekate.

Barchentowe kožowe plachty a kožowe pschitky ſe živymi
barbam po 60, 80, 90, 120, 150, 160 np., 2 mf., 2 mf. 50 np.

"Serbske Nowiny" wudawaſi so kóždu sobotu.
— Štvortieta p̄edplata we wudawaſi 80 np. a na
němskich póstach 1 mk.,
■ přinjenjom do domu
1 mk. 15 np. — Kóžde
čísto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěſtki, kiž mają
so we wudawaſi "Serb.
Now." (na róžku zwon-
neje lawskeje hasy čo. 2)
wotedać, plací so wot
małego rynka 10 np. o
maja so štvortk hać da
7 hodz. vječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Cíle Smolerjec knihiččernje w Mačičnym domje w Budyšinje.

Číslo 46.

Sobota 12. novembra 1898.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. Psihi pochwycenju sbóžnikoweje zyrkwej w Jeruzalemie, kotrež je s hłownym nastvorkom khězoroweho puczowanja do klubjeneho kraja bylo, je khězor sczéhovazu ręcz měl:

"Aui blyſcęz a móz, ani cęſęz ani seinske kublo njeje, schtož my tu pytamy. My tu pytamy, my proſzymy a bědžimy so woto jene, to najwyschſe kublo, wo ſvože naſichich duchow. A kaž ja to ſlubjenje mojich w Boži wotpočowazych předowníkow: Za a móz dom chzem temu krujeſej klužicę, na tymle ſwiedzeſtím dnju wospijetuju, tak waſ ſchitkach k temu ſamemu ſlubjenju napominam. Kóždy ujech so ſtará w ſwójim ſchtancze a pawołanju, ſo wſchitzy, kž ſo po mjenje naſchego khězowanego Krjeſa mieniuja, w tym ſnamjenju wyżoko khvaleneho mienia ſwoje žiwjenje wjedu k dobyčęz nade wſchitimi ſ hręcha a ſebičnoſeže wuſhadžazym cęſinym mozami. Boh chayl dacž, ſo blyſcu wot tu bohate ręki žohnowania ſo wiliwale do zyleho khěſecijanstwa, ſo na trónje kaž w hěcze, domach a w zuſtje dowěra k Bohu, luboſcz k bližšemu, ſczerpliwoſcz w cęſipjenju a džělo blyſcu wostałe naſchego luda najſdobniſcha phcha, ſo by duch měra evangelsku zyrkej pſchezo bôle napjelnjal a ſwjeczil."

Wopyt khězorskeju mandželskeju w Omarowej moſcheji w Jeruſalemie, kotrež je po Meltje mohamedanam najjwyciežiſe městno, ſo na ſczechowaze waschnje wopiszuje: Hewak ma kóždy wulke wobežnoſeže pſchewinycę, kotrež chze do moſcheje ſastupicę, khězorskimaj mandželskomaj paſk běchu wſhē džěle ſhwjateho městna wotetvřene. Czrije ſo wusunyschi khězor a khězorka do moſcheje ſtupiſtaj. Stary ſchědžiwy brachkajum hromadže ſ professorom Morizkom jimař třebne wukladowanje dawasche. Na roſpadankach něhduscheho ſidovſkeho a poſdžiſho romiſkeho pohanſkeho temple ſa krafna Omarowa moſcheja natwarjena. Na naturſkim ſkalowym woſtarju iſraelſke džeczi hýž w Abrahamowym czaju woprowadzu. To je ta ſama ſkala, wo kotrež Mohamed praji: „Modlitva, psihi njej wuſpěvana, bôle ſtutkuje, dyžli tybzaz druhich modlitwów.“ Khězorskaj mandželskaj tež do prósdienežy pod ſkalu džeschtaj a ſebi potom wupoſožene hoborske korany wobhladowaſchtaj. Po tym wonaj moſcheju El jekha, po herbſti „ſdalenu ſwiatnizu“, wophtaſchtaj, kotrejž twarjenje A něhdys khěſecijanska zyrkej, wot khězora Iuſtiniana natwarjena, bylo. Kalif Omar ju moſcheju ſezini.

Jeruſalem wopuszcziwschi ſtaj khězorskaj mandželskaj pońdželu wjeczor do ſyrifkeho hłowneho měta Damaskusa pſchijeloj. Hrimot kanonow a piſkanje- fanfarow jeju w ſwiedzeñziv wudebjenym a wobhwtlenym měſeče powita. Khězorka ſo w ſchtyri pſchežnym wosu wjefelše, mjes tým ſo khězor na konju jehaſche. Únvanterija, kavallerija a ſchulſke džeczi ſe ſchpalerm ſtejachu. Ludi, kotrež bě ſo ſ daloteje wokolnoſeže ſběžal, na drohach a na ſtěchach ſtejo khězorskeju mandželskeju witasche. Po zylkym puczu běchu khězory poſtajone, ſ kotrejch turkowſke a němske khorojce ſmähowachu. Kóžda khězka, kóžde klamy běchu ſ khorojemi abo ſ pletwami wudebjenie, druhdy ſ powitanſkimi ſłówami w arabiskej ręči, někotre tež w derjemnej ſpobživnej němczinie. Ma někotrych khězach běchu ſo ſwonkowne murje ſ cžorno-bělo-cžerwjenymi ſmuhami wobarbile. Wutoru wjeczor město Damaskus khězorskimaj mandželskomaj ſwiedzeñſku hoſcziunu wuhotowa.

— S nowowólkami do pruskeho krajnega ſejma je ſo ſylnoſcz, kotrež ſu jenotliwe ſtrony w nim hacž dotal měle, mało pſchemeniſa.

Šwobodomyslmi ſu 15 ſydlow dobyli, kotrež ſu konſervativni a nazionalliberalni pſchěhrali. Tola ſ tym psihi wothloſowanju wſcho pſchi ſtarym wostanje, roſtržanje budže tež dale pola konſervativneje a zentrumſkeje ſtron. Šylnoſcz jenotliwych ſtronow w nowym ſejmje wobliczi ſo pornio předawſchemu ſejmę (předawſche licžby ſydlow ſu w ſpinkach pſchistajene), kaž ſczechuje: Konſervativni 152 (149), ſwobodokonſervativni 57 (66), narodoliberálni 74 (84), zentrum 100 (95), ſwobodomyslni 35 (30), Polazy a Danský 15 (19).

— Pruske kniežerſtvo je wulku licžbu awſtriskich poddanow, a to Polakow a Čechow, ſ Wrótſlawja wupofaſalo. Polsky a cžesky ſapóſlanzy chědža ſo teho dla w khězorſtowej radže dla pſchěſczanja awſtriskich poddanow w Pruskej wobežowac̄.

— Němske wójsko ma nětko nowu družinu „jenoſtynych“. Pola traina nětko poſlētna ſlužba, kotrež hacž dotal pódla dwělneje wobſtejſe, ſo na jenolétnu powyschi.

— W Hessenſkej ſo dowoli, cžela palicž. Hessenſke kniežerſtvo je druhzej komorje ſakouſki načizk pſchedpoložilo, ſ kótrymž ſo palenie cželov w Hessenſkej ſriaduje.

— Prjedawſchi jesuit hrabja Hoensbroech, kotrež bě na poſled w Barlinje ſ redaktorom nowin „Tägl. Rundſchau“ je ſe ſwoje ſeitwu do rukow ſidowſkeho ſaradnika Pofornego panýl. Tutoń chyſche Hoensbroech ſa ſwoje ſaradzenje hódnje wulkulacž, tola Barlinſki komorný ſud jeho wotpoloſa. Nětko ſu nowinu „Germania“ někotre listy wocžiſtečale, kotrež je jim Poforný pſchepodaſ. W nich Hoensbroech ſida napomina, ſo by jeho ſeitwu naležnoſcz wobſtaral. Niedziwajz ſo teho Hoensbroech přeje, ſo je ſo ſidej dowěril, tola pſchidava, ſo je jemu ſrěčzanu ſumu wuplaſčil. Šda ſo po tajkim, ſo je něčiſcha mandželska hrabje Hoensbroecha ſidowſke ſaradzeſtvo wužiwała. Dokelž je hrabja Hoensbroech ſ jesuitſkeho rjady wuſtupiwschi tuton ſjawnje pſchimal, je někotrym katholſkim nowinam jeho ſwada ſe ſidom Pofornym ſ witanej ſklađnoſczu byla, jeho w ſjawnosći hódnje wužměſtečz. Š haničiwoſczu je hrabja nětko ſ redakcije nowin „Tägl. Rundſchau“ wuſtupil.

Awſtriska. W awſtriskej khězorskej radže ſapóſlanzy němſkeje narodneje ſtrony ſažo w poſzedzenjach herjekaja a ſakhadžeja kaž loni. Runje kaž předawſcheho ministerſtwerowego pſchedbýdu Bađenia, tak ſu woni něčiſcheho pſchedbýdu Thuna wobſkoricž naſjetowali. Psihi debacze wo tymle namjecze Schönerer praji, ſo maja Němcy w Awſtriskej jenož jenu nadžiju, mjenujz ſo Awſtriska pod němſke kniežerſtvo pſchendže. Schönererowý pſcheczel Wolf Polakow hanjeſche, ſo ſo w Awſtriskej nažeru a ſo je pôlſki lud poſhlebniski lud.

Polsky ſapóſlanzy, tež pôlſky ſozialiſtojo, ſo ſ tymle wudmom džitve ſnjemdrinſki woſtachu: „Sſlowo wſacž pruskemu ſpionje! ſſlowa wróćzje!“ Pôlſki ſozialiſt Daſchynski pſchispomni: „Seli ſo ſcze ſprawni cžlowjek, ſwoje ſlowa hnydom wróćzje!“

Pſchedbýda wopowiedźi, ſo wón Wolſej dla cžejkeho woharijenja pôlſkeho luda ſlowo woſmje.

Daſchynski dale ręczu praji: „Měnuju, ſo my wſchitzy, bjes roſdžela luda a ſtrony, wſchitzy, kofiz chědža pſchistojni rělacž, pſchecžiwo temu protestujemy, ſo je pôlſki lud poſhlebniski lud.“

Wolf ſawola: „Niejſeže tak hlypi, ſo byſchęze wěrili, ſo hym to měni!“

Daſchynski: „Pôlſki lud po tybzazach we ſlowowych podkopach

we Wostrowje w Hornjej Schlesynskej, w Sakskej a Westfalskej dzela a ho prózuje sa nemskich fabrikantow, kotsiz knjesa Wolfa živja."

Wolf wola: "Seže selhartny blepz!"

Daschynski: "Hoj, daježe ho sežiwiež i ludowymi sberkami a nadnimi darami!"

Wolf: "Seže khat a blepz!"

Daschynski: "Dohko je rosenac, shto je pochlébnik, hacž pôlszy dželaczerjo a burjo, abo Wolf, kotrehož druhý živja. Wem, so seže pochlébnik a proscheť tež w politizy. W mjenje pôlskeho luda tam polne sazpicze wupraju. Seže prawo shubili, so ho s wami jako se pschitovnym člowjetom wobkhadža!"

Wolf njepschestawajzy wola: "Selhartnik a blepzo!"

Skončenje Gniwoſch w mjenje pôlskeho luda wopowiedzi: "Hóležisko, kotsiz je Wolf, njemôža pôlski lud sfschiwodžic."

Wolf je Gniwoſcha posdžiščho na duel žadał.

— W austrijskim wójsku je wulke roshorjenje sbudžiło, so ma ho pomnik, generalej Henziej, klawnemu sakitarzej Budinskeje twerdzisny pschecziwo wuherskim sbékarijam, na Jurjowym naměscze w Budinje stajeny, se swojego nêtczischeho mestna wotstronicz. Na jeho mestno dyrbi ho pomnik sklonowanje khézorki Hilzbjety stajic. Madžarojo, kotrejz je Henziow pomnik stajne s pochôrkom byl, dla tuteho wobsamknenja wježle wyskaju. So by ho njespokojoſcze we wójsku trochu studžila, je khézor porucžil, so ma Henziow pomnik w Budinje wostacz a so ma ho jemu mestno psched tamniſchim kadeſtikm wustawom pschipokasacz.

Italſta. Léthka je Italſta wurjadnie dobre žne mela. Lonjitoce žne 31 milijonow hektolitrow wuczinachu, létka pak 47 milijonow hektolitrow, po tajsim tsežinu wjazy dyžli loni. Čim spodžiwiſcze je, so runje létka w Italſtej hľod knjegi. Wožebje na mjeniſchim wikach su plazijnym wžoko stupile. Strona kwožodneho wikowanja ſebi teho dla žada, so by ho žitne zlo ſbehnylo. Knjegesztwo pak ho nadžije, so ho nufy bjes teho wotpomha. Wone ma myſle, ſe ſudniſtikm khostanjom pschecziwo žitowym ſpekulantam ſakročic, kotsiz ſu jeniczym wina na nêtczischem podroženju khleba. Podla teho chze knjegesztwo potrebnym gmjenam žito s wojetiſkch magazinow po tunjej plazjine pschewostajic.

Schwajzarsſta. Mordarja austrijskeje khézorki Hilzbjety, Luccheni, je Genfſki pschibzny ſud ke khostatni na czaž živjenja wotkubžil. Ssmjertneho khostanja ho anarchistiſti njekrafni ſiminje, dokelž je wone w Genfſkim wokreſu ſběhnjene. Luccheni psched ſudom praji, so by wón mordarſtvo hiſceže ras ſlucžil, hdy by jemu to možno bylo. Hdyž je pilku, ſotrejz je khézorku ſaklú, ſupil, je hýž wjedžal, ke kajkemu njeſutkej budže ju wuzic. Sda ſo, ſo Luccheni k tym zadawzam ſluſcha, kotsiz chzedža ſi wulkimi njeſutkami ſwoje mjenio w starwischach ſnate ſdžeržec. Molerzej Sartoriej w Laufanne, kotrejz ho psched ſudom jato ſviedl pschewibzha, je wón ras prajil, ſo chýžl wón tež někoho moric, tola dyrbjala to wažna wožoba byž, ſo bych u wſchě nowinu w tym piſale.

Franzowſta. Po wudawanju jendželskich nowin chze rufiſor vječza franzowſke ſchitowanſke knjegesztwo nad katholikami w ranichim kraju ſdžeržec, kotrejz tak daloko hacž wone nemskich katholikow nastupa, khézor Whlem ſebi žada. Tale powiesz drje ho ſi wotpoſhodom do ſveta trubi, ſo by ho mjes Němſtej a Rufeſi njepicheczelſtvo naſchkaralo. Zar budže ho paſcz, maliczkostnych naſeznacow dla, kajkež je ſchitowanſte knjegesztwo nad katholikumi w ranichim kraju, europiſki mer do stracha stajic. To ſamo Franzowſojo wot njeho njewozakaja, a hdy bych u tež ſmjerč ſhewali, ſo je ſultan nemskemu khézorej ležomnoſc ſchedał, kotrejz je khézor nemskim katholikam ſi poſtajenjom pschewostajil, ſo bych ſebi na njej zyrkej natwarili. W nahlym hněvje je franzowſi poſlanz w Konstantinoplu ſultanej powiedžil, ſo je Němzam lepſchinu dawſchi Franzowſam ſchindu činił. Franzowſki poſlanz ſultanej dale praji, ſo franzowſke knjegesztwo pschi tajſich wobſtejnoscach pschitomnoſc turkowſkeho poſlanza Munira beha w Parisu wjazy ſa trébnu nima. To ſeka ſi druhimi ſlowami, ſo može wón ſwoje pueze hic, a ſo Franzowſojo ſi turkowſkem knjegesztrom žaneho wobkhada wjazy mécz nochzedža. Sultan je tele hruboſče ſi měroſcze pschijal, pschedož wóna teho dla mjes Turkowſkej a Franzowſkej njewudhy.

— Franzowſojo ſu psched Jendželcza nami w Afrizy zoſnyli. Majorej Marchandej, kotrejz je Bahr-el-Gasalski kraj wobkhadžil, je ho porucžilo, ſo dyrbi jón ſe ſwojim wobželenjom wopuchecic a jón Jendželčanam pschewostajic. Franzowſojo nimaja tamny kraj ſa ſwoje interesy wažny a maja teho dla ſa njerofum, jeho dla ſi Jendželskej wójnu wjescz. W tymle roſhudže je Fran-

zowſow Russka wobkručila, Franzowſka ho na morju njemôže ſi jendželskim wójnſkim lódžtowm mieric, a weste by bylo, ſo by wona podležala, kaž je ho to Schpaniſtikm w wójne ſi Amerikanskim ſechlo.

Čim rucžiſho ſu Franzoſojo mydlo wjessi, čim czemniſche je hudanczko, čeho dla Jendželska hiſceže pschezo dale ſwoje wójne lódžtvo mobilizuje. Boji ſnadž ho Jendželska, ſo čhetej Franzowſka a Russka hromadže ju ſi Egipتوwſkeje wuczisheče, a myſli ſnadž ſebi, ſo ſe ſwojej ſylnej mórskej mozu Franzowſow a Russich wottraſchi, ho do egipتوwſkich naſeznacow měſchec. W tu ſhwilu ſme jendželske wójſto w Egipتوwſkej jenož tak dolho wostac, doniž ho tam njeje mér a porjad poſtajil. Sporaženjom falschneho profety w Sudanskej je nětko wſchón strach wot Egipتوwſkeje, kotrejz jei ſi połodnia hrožesche, wotwobroczeny a w Egipتوwſkej ſamej hýž lěta dolho njepschestawajzy mér knjegi. Duž dyrbjala po něhdusich wuczinjenach jendželske wójſto netko ſi Egipتوwſkeje wotčahmęc. Do teho Jendželska pak ženje dobrowolnije njewoli. Wona je ho wjele bôle roſhudžila, Egipتوwſku trajne pod ſwoje knjegesztwo ſtajic a nêtczischeho egipتوwſkeho mestokrala Abbasa wotkhadžic. Wiedžo, ſo tóne plan pola Ruskeje a Franzowſkeje wótre pschecziwjenje nadžde, ho Jendželska ſa pschipad wójny pschihotuje.

Balgija. W Brüſſelu ſu ho wažne wojetiſka potajniſta kranyle. W faſarmach w Etterbeckſkim pschedmēſeje je wojetiſta piſarnja, kotrejz klicze běchu feldweblej Dehouej dowérjene. W teſle piſarni ſo w jentym khamorje belgiſte krajnopisne ſhart a ſahglovany, jenož pſci wudhrjenju wójny wotwrijomny mobilizazijski plan ſhwachu. Njedželu wjedžor w 6 hodžinach Dehou piſárenju wopuſhcziwiſchi jeje durje ſamky. Wjedžor w 10 hodžinach ho ſažo do faſarmow wróčiwiſchi wón piſárenju a khamorowe durje woczinjene namaka. 72 ſhartow a mobilizazijski plan běchu ho ſhubile. Bes dwěla je, ſo ho wo ſpionažu jedna. Feldwebla Dehou a jeneho regimentoweho podwyschka ſu ſajeli.

China. Powiſtitowna revoluzija hroſy w Chinje wudhricz. Němſki biskop ſi Anzer wo tamniſchim wobſtejnoscach piſche: "Sda ſo, ſo ſebi wopuſhaczi knjega w Pekingu pschecziwo nowym wobſtejnoscach rady njewedža. Wſchě jich ſkutki ſo na to měrja, ſo na wokomik wobčežnoſczech ſimyč. S tym pak ho wukrajenjo njespokoja, a njespokojoſc ſnuteſla kraja pschibera. Shubjenje Kianwežawa, Porta Arthura a Wai-hei-waia Chinesow boli, pschewostajenie podkopow zužym jich ſnjemdry. W tym ſlaboſež ſwojeho knjegesztwa widža. Potajne ſekty to wutwuziwaſa. Wone njespokojoſc ſi nêtczischi ſobſtejnoscemi pomjetſchuj, a hibanje pschecziwo khézorskemu domej pschezo wjazy roſmérów nabýva. Wulka "nožowa ſekta" w Shantungu, kotrejz je ſkonzowanje miſionarow Niesa a Henla naſchkarala, ſi nowa ſwoju hlowu ſběha. Byli ſekta wuſtajneho wjedníka mela, móyla wona knjegesztow jara ſtrachna byž. Ke temu pschindu pschirodžine podawki, kotrejz ſu njewuměromne njewožne wožebje na naſchim provinzu pschinjeſle. Zolta ſeka a khézorski kanal ſtaj ſwoje haczenja pschedrëwſki wulki džel Shantunga do jězorow pschetwotil. Se 96 wokreſow je 29 do zyla požřjenych. Wot džebac̄ ſet ſeje wjazy taſte powodženje bylo. Wjele ſtow mil daloko wóczko nicžo njewidži, hacž wodu. Njelicžomne wžy ſu ho ſhubile, wjele člowiekow je ho tepilo, ſto thkaz, haj miliony ſu hys ſhleba a hoſpodh... Roshoriſenje mjes ludom pschibywa, a tradazý ſo ſe ſekty a ſbékarijemi ſjenocza a na rubježniſtvo khodža, ſo bych ſebi živjenje ſdžerželi. Blížiſhi pschichod njeje róžový." — Pschi tajſich wobſtejnoscach je čim niuniſch, ſo je Němſta na wſchě možnoſcze w Chinje pschihotowana.

Wěrowanje ſi wopjetowanjom.

(Star a powiesz.)

Ruſki khézor Pawol, poſhmurjeny a roſſlobjeny, khodžesche poſtrve we ſwojim hrodže w Gačinje. Pschi durjach, w monturje wuſluženeho woſaka tehdomniſcheho czaža, ſtejeſche starz, něhdže w ſcheczdzehathym lečze, a powjedaſche něſcht. Hlob ſemu derkoſaſche a ſyli ſo ſebi ronjachu. Bě to wuſlužený brigadny general Podrěſow, kotrejz bě pschijal ſi knjegiczerzej ſo na ſwoj wobčežowac̄.

"Wascha Majestoscz!" powjedaſche starz, "mějach jenicžku radoſc a troſcht we ſwojej ſtarobje, wotpohlad ſwojeho živjenja, pschedmjet ſtaroſcze a prɔžy — ſwoju jenicžku džowku. Hladal ſym ju jako ſernicžku woſa a ſakitora ſchede wſchém njebožom a ſtrachom, ale njemóžach ju wukhowac̄ psched ſym pohladjenjom. Moju ſtaschku je wojeval a wotujeſl ſy člowiek."

„Kdje dha je někole twoja džonka a što čini?“ voprascha ho nahle khězor.

„Někole mam ju doma, ale jeje wobstejenja su frudne. Po ſwojich rěčach je ho wudala, tola njemóže teho člowljeka mandželskeho mjenovac̄, kotrehož džesču ma živjenje dac̄.“

„To mi wujažnū, njerosymju to!“

„Moja Staschka bu ſ domu wotnježena, wě ſo, niz bjes jeje pschihložowanja — tola wona je njenashonita, hľupa holza, a teho dla ju njewohſtoržuju. Salubi ho khorhojnikej čelneje straže preobraženſteho polka Wyžozkemu, a tež wona njewoſta lívka na pscheczo njemu. Wyžozki pschida ho nam do domu, pocža ſa njej khodžic̄ a ju ſebi namolwječ, tola ja, wobhoniwſchi ho ſa nim a ſhoninwſchi, ſo je hrac̄ a pscheczinjal, njepſchiswolich do kwaža a ſataſach jemu pschitup do ſwojeho domu. Alle holča luboſez je ſaſlepjena a pschejara drac̄ina. Wyžozkemu ve knadna wěz, holzu ſblaſnic̄ a ju narečec̄, ſo chzemoi ja a jeje mac̄ ſe ſbože ſkafyč ſe ſebičnoſce, ſo džé by namaj bjes njeje ſo ſtýſalo a ſo ju teho dla wot ſebije puſchec̄ieč nočhemoj. Vjedzeliſe Staschku wobrēčec̄, ſo dyrbí ſo ſ nim mjelečo ſtýrovec̄ dac̄, lubjo jej, ſo ſebi potom wot naju starſcheju wobacze a požohnowanje wuprobi. Staschka, naju ſnajo a wjedžo, tak ſmój ju lubo mělo, wérjeſche to wſchitko. A jónu, hdyž rano wotucžimoj, njenamafachmoj wjazh džonku doma; pschi wſchej prózy njebe nam mžno, ju wužledžic̄. Wotnoſhet veju derje ſtýwala, wſawſchi ju do wotležaneje wjefki wokolo Pětrohroda a pschepodawſchi ju do wobstaranja starej žonje. Wjes tým pat ve Wyžozki, wubrawſchi ptac̄ka ſ jeho hneſda a pschekwědcženih wo ſwojim wobſtajnym ſbožu a wo ſwojim wſwje na žonu, dale živh kaž prjedy, wostajejo wbohu Staschku mnoho dnjou ſhamu we jejnym ſtýſkanju, tak ſo mjeſeſche khwile, ſwoju lohkomylnoſce wobžarowac̄. Alle čaž ežekashe. Staschka mjeſeſche bóršy bycz ſ macžerju, a tutón pschichod ju rudžeshe a traſheshe.

Wyžozki, wróčeojo ho domoj, wopily a roſbudženy po pschekracy ſ khartami, mjeſeſche tón ſly naložk, ſo by pschi najmjeſtich porofach ſwojeje žony w naſtupanju ſwojeho ſadžerženja ſahadžal, a junu, hdyž jeho napominaſche, ſo ho tak ſe ſakonſtej mandželsku wobkhadžec̄ uježme, da ho do ſmjecža a rjekny:

„Ty a potom mandželska, ſmój džé jeno tak žortniſe ſwerowanaj!“

Někole moja wboha džonka do teho pschiúdže, ſo bě to dživne wérwanje, na čož ve tehdome mało ſedžbowała, dokelž ve poſtna druhiſ myſlow a čuzcžow byla. Njemóže tak hrubeho ſadžerženja ſnijec̄, ežekny wot muža, hdyž ve tón njepſchitomny, a ſchitana wot ſwojeje macžerje pschiúdže ſe mni ho kajo, a powjedaſche pláčo, tak ho ruži a ſhoto cžerpi w nětčiſtym poſtajenju. Hdyž ſo jeje präſchach, wot toho a tak buſchtaj ſwerowanaj, wujažni, ſo ve ſo wérwanje w nětaikej iſtve wotbylo, hdyž ſu jeju wokolo woltaria wodžili bjeſe wſchekh wobrjadow a bjeſe wſchekh Božeje hlužby; běchu jej ſdželili, ſo je ho to khvatania dla tak ſtalo. Šwerovali běchu ju tſjo bjeſbrodni mloženž w duchownſkej drascze; jedyn cžinjeſche duchowneho, druhı diakona a tſecž ſwónka, a wſchitzu běchu nekaſ jara džiwnje žlu ſtaremu wukonjeli. Spónial ſhm, Waſcha Majestosč“, tak ſkonečni wſchón poraženih brigadny general ſwoju roſprawu, „ſo je to hanibny ſtukt Wyžozkich towarſchow byl, a ſhm pschischoł, ſo bych Wam k nohomaj padnýl. Waſcha Majestosč! Ženo Wy mždeče ſtaremu wojakej ſbože a ſpojnoſce wročojo dac̄ a ežec̄ jeho džonki ſakitač. Waſcha Majestosč, pomhajče naun!“

A Podrěſow padže na kolenje psched khězorom, kž ve ſaſtaſ.

„Stau, njeje trjeba ho klonič“, ſawola khězor. „Budž bjes staroſče a dži domoj, ſa tři dny pôlcželu po tebje. Sladaj holzu.“

Podrěſow ho ežekzownje wotſali a khězor Pawol ſyže ho ſa blido, napiža něſhto hlužow a ſaklinka khvatnje.

Saſtupi ſeutajkow.

„Wotpóhlač ſónle liſčik roſkaſowarjei“, rjekny khězor, podawajo ſwojemu lubuſtkej ſawrjeny kuſk papery, w kotreymž ve naſipane: „Wužledžic̄ ſa dwaj dnej tſioch njekhmanitow, kotsiž ſu wérwanli khorhojnika čelneje straže preobraženſteho polka Wyžozkeho ſ džonku brigadneho generala na wumjenku Podrěſowa, a požlač jich ſe mni. Pscheproſyč ſ dobom na tu ſamžnu hodžinu tež metropolitu.“

Tutón najwyschſchi roſkas bu zyle doſkladnje dopjeliujeny a na tſecži džen ſtejachu hdyž psched khězorom pětrohrđski aržybiſkop, brigadny general Podrěſow a tſio mloženž: dwaj khorhojnici a korporal čelneje straže preobraženſteho polka: eži tſio jako psche-

ſtupniſy, dokelž běchu ho doſtojnoſce možovali, jim njepſchihluſcha-zeho měſchniſkeho ſtava, a běchu ſ tym pschilaſnje zyrkve psche-ſtupili.

Knježic̄er bě dobreje myſle. S waſa ho poſkoniwſchi, pschi-ſtupi k pschitomny, pschibliži ho metropolice, ſo by wot njeho požohnowanje pschitual, a poſkuſuo na wſchitow rjekny:

„Najdoſtojníſchi knjes aržybiſkop, hlejče, ežile njedocžinkojo njechadža we wojetſkej hlužbje wostac̄, ſim ho duchownſki ſtaw ſlepje lubi a teho dla chedža mječ wotpožic̄. Što ſebi chzem? Niamam ničož pschecživo temu a duž proſchu waſ, ſo byſchče jeneho ſ nich na duchowneho, druheho na diakona wu-žwjezili a tſecžeho ſežnili ſwónka. Draſtu ſu ſebi hižo ſhami pschiměrili a ſhami wam wujažnja, ſhoto chze žadyn ſ nich bycz. Naručzce iſt, najdoſtojníſchi knjeze, wukonjowac̄ wobrjadu abo zeremonije, a jich prěni ſtuk budže wérwanje, pschi čimž budu ſham hvedl.“

Na to khězor, wobrocžiſchi ho a aržybiſkopej ſ hlužu ſiwnywſchi, wotſali ho do ſwojich ſtow.

„Wuždechmy ſ hrodu“, powjedaſche potom jedyn ſ tutých njenadžithy duchownych, „kaž pscheknjeni. A hakle na hafy ſhm ſaſho do roſoma pschischi. Pschipoſnawachmy, ſo drje ve khězorowym pschitħad njevočakowanym a ſpodiwym, tola ſhm to hiſchče ſa wulku miloſez a ſa najhnadniſche khostanje měli pornjo pschecžupjenju, kotrež ſhm ſavinovali. Schtož mje naſtupa, lubowach hižo prjedy čiſche duchowne živjenje, haj ſhamo tež kloſchtrſke ſathovane živjenje. So běch do wójſta pschischoł, to mjeſach pschischoł ſhovemu wu-kuſlanju a ſhójbnemu waſchnju; ale mojej towarſchej běchtaj ſrudenaj, ſo dyrbjeſchtaj ho wjeſtelow a wuhladow wojetſkeje farjeru wostajic̄. Buch diakon. Dokelž běchmy wojetſkim pschedpiſam pschimukli, wopschimyčm bórſy tež knhi k Božim hlužbam, a bórſy wuſtejachmy ſo na to, wobrjadu wukonjec̄, tak ſo budžechmy ſa dwě njedželi móhli ſhamo pruhowanje wotpožic̄.

W zyrkvi, w kotrež mjeſeſche wérwanje bycz, činjachu ho wulke pschirawych; čiſčachu ho podſtaſki a ſwěcžnik, naliwaſche ho do lampow woli, kladžachu ho tepich, wubjerachu ho ſhwatočne drasty ſa duchownych, kž ſa kapale pschinoſchachu, pschimědžechu ſpěvarjo a ſanjeſzechu na pol wótſje: „O, pój hižo, moja holsicžka!“

Wokolo zyrkve ſeňdže ſo wulka ſyla ludži, kotrež móžejche poliſija leđma dodžeržec̄. ſsem wabilo bě iſt ta powjec̄, ſo budža wyschý ſhami wérwanac̄ a ſo budže khězor hvedl. S wóžebnyh wosow: Barlinſkih, ſchěſčkoviſkih korejtow wuſtipicu ſhwatočne ſdraſczené knjenje a knjeſojo, kotsiž chzyc̄ ſe ſaſimawe wérwanje ſ hězorowym wobdzelenjom.

Khězor pschijedže ſ pschewodom we ſchitvortej hodžinje. Nawaženja a njeviſta běchtaj hižo w zyrkvi a čakaschtaj jeno na wyžokeho ſheda; njedaloko njeu ſtejektaſ ſtarſchej ſ wjeſholym wobličiom. Wobrjad ve nimo, kaž bětke pschedpiſane, a wotbylo w ſhwatočne drasty ſa duchownych, kž ſa kapale pschinoſchachu, pschimědžechu ſpěvarjo a ſanjeſzechu na pol wótſje: „O, pój hižo, moja holsicžka!“

„Tu mac̄e pomož“, rjekny khězor, „ale muzej njedawajče ani ſopeſti na hrac̄e, a jeli ſo ho njepolepſchi, wobczežujče ſo pola mje. Nježmě wam ſchitvody činjic̄.“

„A ty“, wobrocži ho khězor k młodemu mužei, „nježky hónny tehole ſboža, bych tež měl tebje kruče pothostac̄, ale mi bě žel twojeje wobheje žony, dokelž tebje na njewože ſubuje. Čin, ſo ho polepſchi, a ſo by ſ nich w měre živh; ſhonju-li, ſo to tak njee, njebudu eže wjazh lutovac̄.“

Na to poda ho knježic̄er ſa woltar a wobrocži ſo k duchownym, kž běchu ho hižo draſtu ſleſli, a rjekny tutym nowym duchownym:

„Někole hižo pod mojej mozu njescze, ale pod aržybiſkopej mozu. Wo ſańdženoſci ničož njepraju. Dał ſhm wam poručenje a tež móženſe, ſo byſchče ſebi ſ modlitwu pola Boha wodacze ſa ſhój hřech wuprobyli. Činice, ſo byſchče dostojni byli ſhój hřech woproba ſaſimowe.“

Khězor wužde ſ zyrkve, poſkoni ſo młodym duchownym, a pschewodžan ſ wyslanjom luda wotjedže do hrodu.

Ze Serbow.

„Buſchina. ſſerbiſka hlužna přeđaſka konferenza mjeſeſche ſańdžen ſchitvort ſhóju naſymku ſhromadžiſnu we wiñowej kicži w Budyschinje. ſhromadžiſna bětce nimale wote wſchitich ſerbſkih ſaſtojnskih bratrow wopytana. Mjeſachmy wažne wuradženja,

lotrež směja da-li Boh, tež bohate žohnovanje sa naše herbske wohadne živjenje. Naši luby pschedbyda knes farač Jakub s Njezwacjida wodžesche shromadžinu se snatej wustojnoſežu a jaſnej raſnoſežu. Wón dželeſeſe dypli naſchego wuradžowanja do teho, ſhtož ſo 1. na wuwjedženje prijedawſtich wobsamknjenow počahuje, 2. na něcjiſhi a 3. na pschichodny czaž ſo poczahowaze. Wo wudacju naſcheje herbske pohriebneje agendy, ſi nowa woſ naſcheje herbske konferenzy wudateje, je wón konſiftorſtu powjeſez dal. Wutrobnih džak wupraji ſo knes farač Wälterje, kotrež naſu „Mifionski poſol“ hač do kónza teho léta wudata a je w ſwérneſe luboſeži ſi naſchemu ludej ſo prázowal ſa ſwivate dželo mjes Sſerbami. Woſ noweho léta redaktorſtu „Mifionskeho poſola“ knes farač Kschijan-Hodžijski na ſo woſnje a ſoburedaktor woſtanje knes kaplan Domaſčka. Mnogi dučowni ſamolovjachu ſo ſa ſastupjenju do Jeruſalemkeho towarſtva, kotrež ſo ſa naſchich evangeliſtich w ſklubjenym kraju ſtara. Šara njeſluboſežiwe naſtavki ſu „ſakſke zyrlkinske a ſchulſke nowiny“ tež wo naſchich Sſerbach ſpižale. Knies pschedbyda je jich redaktora zyle raſnije poſhodatcz dal, počaſujo na heſlo tehole czažopisza, kotrež na czele nječe: „Luboſež we wérnoſeži“ a „Wérnoſež w luboſeži.“ Wón je ſo ſwérnu ſa to ſtaral, ſo buchu tele njevérnoſeži ſiawne a raſnije poředzane. Wutrobnih džak jemu konferenza wupraji ſa jeho ſmužite wuſtuſowanje, kotež ſo tež w poſtuſowanju pschedzimo druhemu czažopisze ſjewi. Transparentne wobraſy budža ſo nadžiomne w pschichodnym leče w naſchich herbskich woſkadach w adventskim czažu poſhodatcz a ſe živjenja naſchego ſbóžnika najvažniſche podawki w živej jaſnoſeži podawac̄. Poſla naſchego herbskeho luda, hždž ſo to we wjetſtich wohadach wuwjescz hodži, budža wěſeze tele wobraſy rad widžane a naſch lud ſebi je rad wobhlada. 2. adventa směja naſche herbske ſemſchenja w Draždjanach ſvoje poſtaſtne woſtac̄e. Knies farač Jakub, ſyn ſaložerja naſchich herbskich ſemſchenjow, a jich něcjiſhi wodžet, ſměje ſpojednu rēz a knes farač Räda-Budýſki předowanje. Farač Kſchijneje zyrlkne ſuperintendent Dibelius chze pschi ſpočatku Božje ſlužby herbskich ſemſcherjow poſtrowicz. Duž mamy ſo nadžec̄, ſo Sſerbia niz jenož ſe wſcheje Draždjanſteje woſolnoſež, ale tež ſi naſcheje Lužiſtik tole naſche jubelske ſemſchenje naſbohacjizho woſpytaja. Duž lubi Sſerbia, pižaceže w prawym czažu waſchim lubym, ſiž w blisloſeži Draždjan bydla a hotuſeže ſo tež na to, ſo byſcheze tam ſami na to jubelske ſemſchenje dojeli a ſi waſchimi w zuſtje tole jubelske ſemſchenje ſwječili. Po ſemſchach ſo wſchitzy w ſali „Wenzenhaus“ na Pirnaſkej droſy i pschedzelnemu natwarjazemu roſrěčowanju w herbskem luboſeži ſendu. To je wěſeze neſchtto dobre a rjane, ſo njevhdu ſo ſyly herbskich ſemſcherjow ſdalosa a ſi bliſla hjes teho, ſo bych ſchedzeline ſkłowo poręczeli, ſakzo do wſchich rožlow roſeſchli. Hdyž běchu ſo hiſhce ſwchelake ſnutſkowne naležnoſeži roſpominali, ſo tež poſtaj, ſo ſměje ſo ſpojedzeni ſnutſkowneho miſionſtu w pschichodnym leče w Buſezech. ſpojedzeni ſnutſkowneho miſionſtu ſo, da-li Boh, ſakzo w leče 1900 ſwječi. Wo naſchim knihowym towarſtwie ſo ſjewi, ſo ſa lěto 1898 ſo woſ ſobuſtavoro pschedbyska nježada, ſo paſt woſi ſwobliki pućniſi darmo doſtanu, doſelž je ſwermu ſchedzél tole ſaplaczenje dobročiwiſe na ſo wſal. Kaž běſche knes pschedbyda naſche ſhromadženje ſi nutnej modlitwu wotewril, je knes město-pſchedbyda farač Mrošak jo ſi czaſphmi ſlowami modlitwy wobsamknyl. Wutrobnia radoſez běſche wſchitkim, ſo běſche naſch ſoferenzy knes farač em. Räda wopytal, kotrež je konferenzu jako male džecžatko wotroſez widžal a kotrež je jej hač do ſwojich starých lét tajku horzu luboſež ſdžeržal. To je wěſeze nam a zylemu ludej najjaſniſche dopočaſmo wo tym žohnowanju, kotrež je ſo ſimje ſi naſcheje herbske konferenzy do naſchego luda wuliwało a kotrež ſmějemy — da-li Boh — do wſchego pschedhoda.

— (Meteor.) Šandženu ſrijedu rano woſko 1/2 1 hodžinu traſny meteor jako žahla kula ſi poſnož ſi poſodniu ſi nježej ſi ſemi lečeſe. Čim bôle ſo woſi ſi ſemi bližesche, čim wjetſch ſwětloſež woſi woſko ſebje wupſhesczerashe a czemnu nôz do běleho dnja poſhetwori.

— Poſledni hermant je polizija někotrym wikwarzam ſi knihemi Hartu ſi njezyciwiymi wobraſami wotewſala a ſudniſtu pschedpodaſa, ſo by winowatych thoſtaſo.

— (Wuhladý na pschedhodne wjedro.) Po ſalbje ſo woſ 14. hač do 21. novembra ſlabe deſtacze wočzakuj. Potom budže ſakzo ſuché wjedro.

Se Židova. Tu ſu tele dny 35 lětneho ſchewſkeho pomoznika

Hahna ſe Schlesynſkeje, kotrež je tu ſi bydlem, ſajeli, doſelž je ſi džecžimi na njezyciwi weſtchni wobthadžal. Na njeho čežke thoſtanje čaka.

Se Delnjeje Hórki. Pschi hońtwje, kotrež ſo ſa ſuđeniu wutoru na tudomnym gmejnſkim reverje woſmiewaſche, bu 9 lětny hólz Pínk ſi nědžje 20 drubovymi kultami trzechent. Na ſbože paſ ſo njeſju něžniſche džele wobthodžile, tak ſo ſranjeny, kotrež je dyrbijal ſeſtiku pomoz phtac̄, njeje w ſmjeronym ſtrache. Mjes druhim ſu ſi kulti w ſchantku, w ſatu ſo namakazym, tčaze woſtale. Njeſbužowny wutſel je jedyn Delnjoſhorčanſki hońtwar ſpuſhečil, kotrež bě ſo do jeneho ſajaza ſaniřil.

Se Hliny. Šerjedu 2. novembra wjecžor w 8 hodžinach ſi bróžne tudomneho živnoſežera Jana Pawla woheň wudýri. Ploſmjenja ſo na hródz wupſheltrewiſci tutu a bróžen do procha a poſjela pschedwobročiſhu. Dokelž běſtej wobej twarjeni drjewjonej a ſe ſklu ſrytej a wjele ſyna a zyle žně wopſchijeftej, plomjo wýžoko ſi njeju ſapaſche. Na ſbože paſ ſo hiſhce domſte a wumjeni wohniſe wobrōſtej. Woheň je pječa ſi pschedhlađanjom jeneje ſlužobneje naſtaſ. Pawl nima ničio ſawěſczeni; duž jeho wohniſe njeſbože czežko potrebi a jemu wulku ſtarocž napoſoži.

Se Měrlova. Poſlunu ſrijedu, poſoldnju w 3 hodžinach, budže w Scheblez domje herbske ſemſchenje a ſpojedz. Se Ralez. Šandženu nježdželu je živnoſežer Loſer w Nowej Wýhy pola Ralez ſwojeho pſa ſatſelicž dyrbijal, doſelž běchu na nim ſnamjenja ſkaženozeſe phtyneč. Skotolekatske pschedphtanje je dopofaſalo, ſo je poſ ſkaženy byl. Dwaj dnjej předy je wón hiſhce w woſu ſapſcheinjeny byl. Kaf lohko budžiſche woſi wulke njeſbože načzinicž mohli! Czaž, kotrež maya ſo tu a w woſolnoſeži pſy na rječas ſwafac̄, budže ſo tuteho podawka dla ſi nowa podleſhicež dyrbięc̄.

Se Lubija. Dokelž parallelna klaſha, w tudomnym ſeminarje w leče 1893 ſrijadowana, lětža kónz februara ſwój kruž ſkóncži, ſo jutry 1899 ſi nowa dwójna ſchesta klaſha ſrijaduje, do kotrej kotrež ſo wjazy dyžli 50 wužomzow pschedwomje. Pschedjimaſke pruhowanja ſměja ſo we wſchech ſakſkych wuczereſtich ſeminarcach 13. a 14. febr. 1899.

Se Šhorjelza. (Khostanska ſomora.) Dla lohkomužlneho ſapalenja běchu ſwidowjenu Hanu Karažowu ſi Noweje Luki psched ſuđ žadali. Wona je pječa 21. augusta woheň ſaparala, kotrež je jeje khežku ſnicžil. Menja, ſo wona njeje kachlowe durje derje doſez ſacžinila, tak ſo je wuhlo wupanycž mohlo, kotrež je tchěſki, psched kachlemi ležaze, ſapalilo, mjes tym ſo je Karažowa w hródzi ſkot pizovala. Karažowej ſo wſcho, twarjenje, nadoba a žně ſpaliču. Psched ſuđom jej nježdžu dopočaſmo, ſo je woheň ſarinovala; duž ju wutwinowachu.

Se Hrodla. Dwaj próſdnaj wuhlowaj waggonaj 4. novembra ſi Rauerez fabrik ſchedzelnemu do wuhloweho czaža na draždjanſtej droſy ſtejazeho, ſaložiſtaj. Žedyn waggon ſo na drugi ſkop, a wuhlowy woſ, do kotrehož běſtaj ſaložilo, ſo roſbi. Šchoda je kheřtro wulka.

Se Lubuſcha. Wobžaromne njeſbože je pſatk tydženja ſwójbu tudomneho khežkarja Jana Kachypora podeschlo. Mac̄ ſe doſoldnja džewjelétného ſyna po pſek do pſekweje jamy pola Karčza pöblaſa. Tutón bě na to ſe ſchtrilétnej kotrui a ſi dwěmaj druhimaj džecžoſmaj do jamy woteschol. Mjes tym ſo hólz delka w jamje pſek na woſ ſyapſche, te druhé džecži horka pschi jaminej fromje ſtejachu. Ma dobo pschedwihaza ſcžena ſo puſchejwicži ſo na hólza ſyapny. Džecži ſo ſtržiwiſchi domoj běžachu, tola hakle ſa khwilu kotrui macžeri ſpojedashe, ſhtož bě ſo ſtaſo. Mac̄ hnydom do pſekweje jamy běſcheshe, tola móžeshe tam Bohu žel ſwojeho ſyna jenož jako morve czeļo ſi pſeka wuhriebač.

Se Dažinska. 31. novembra je tu jedyn ſkaženy poſ, kotrež je po woſi woſko běhal, ſwifný. W Dažinu, Žornoſyfach a we Wuježku pola Buſezech maya ſo teho dla pſy hač do 31. januara 1899 na rječas ſwafac̄ abo ſawjerac̄. Wuežobnika w tudomnym řeſaku, Kiežlička, kotrehož je tutón poſ ſkuſal, ſu do Barlina dovojeſez dali, ſo by ſo w tamniſhim Paſteurſkim wuſtawje wuhojicž dal.

Se Šlepcho. Š prením novembrom ſu po grotowej poſjadowej czeři jehdžicž počeli, kotrež wot Lěktowſtich brunigowych podkopów „Mathilda“ hač do naſche dwórnishečo wjedze. Po teſle nědžje 5 kilometrov dolhei czeři nědžje 52 abo 54 woſhlowy jehdži, ſi kotrež hólz ſiždy nědžje 5 hektolitrov brunizy woſhlija. Šhtož je ſylyſtac̄, dyrbi ſo po poſjadowej czeři wſchednje 10 abo hiſhce ſwazh ſwafirajow nawoſhycž. Nědžje 100 muži móže tam

dżelę namakać. Jeli so ho w naszych stronach hiſčeže wjazy fabrikow, podkopów atd. jałozj, skóńčnje naschi ratarjo žaneje czeđedże wjazy miedostanu. Někole hižo skoro njemôžes hikohu wo žnje k hyczenju abo w symje na puščenje drjewa noječ. Naschi burszg bývojo ratarjkeho džela wjazg njenawuknu, dokelž radšcho do Bělowodžanskich fabrikow khodža. Schto pak potom budže, jeli so junu, na pschikkad w wójnie, wulka warba w fabrikach pschestanie? „Woracž njemôžu, proþyjš so hańbuju“, budže potom rěkacz. Tež na Šlepjanſkich ležomnoſczech hu k ranju a k polnozg brunizu namakali. Firma Walthing & Co. w Wiesbadenie je tam lětka wot junija hacž do oktobra ja brunizu k dobrym wuspechom pytacž dała. 2—4 metrow pod ſemju hu rjemu brunizu dorſli. Wona pječza 15 hacž 20 metrow toksto leži. Wjercžalo je ho sa njej 42 a hiſčeže wjazy metrow hľuboko. Naschim ratarjam je mjenowana firma sa ležomnoſcze, pod kotrymž bruniza leži, 1000 hacž 1200 hriwnow sa jutro poſticžila. Někotri hu tež poſticžentu pschijeli a podpižali, hacž pak ho brunizowe podkopki wotewrja, njeje hiſčeže wěste. Tež w Džewinije a wokolnych wžach hu sa brunizu kledžili a ju namakali. Duž ho hiſčeže sa pschichodne sto lět njetrjebam boječ, so budže na paltwie pobrachowacž.

Přílopk.

* (Płodna kruwa.) W Bischheimie pola Kamjenza je jena kruwa, kublerzej Steglichej kłusząca, schtyri cęzlata na dobo měla, fotrež hromadźe 170 puntow wažachu. Tajka płodność ho s rědką nadendźe.

* Na hrodze w Stołpnje je so w tamniscej głubokej studni po porucznosci falkskeho kniežerstwa sa węzami pytało, kotrež su so w wojniſtich czachach do ujeje smjetale. Psihi tym su stare kanony, laſetty, tlebly adt. namakali.

* (Njeſbože na Königſteinje.) Ssobotu ſo ſtrjedž nahleje dróhi na twjerdžiſnu wós wóſnita B., ſi wuhloṁ načlađen̄y, do hľubokosze wali, konjom ſhobi ſtorhnywſchi. Jedyn kón bě hnydom morwý, a wós bě do fruchow roſbitý; druhí kón je ſebi jenož kožu wobodrēl. Bohončzej ſo žaneje winh dac̄ njenmōže.

* (Ssó ſatſelíl.) Njedželu popołdnju je ſo w Draždžanach lekar dr. med. Hauffe ſatſelíl. Wón bě ſo hakle psched dwemaj njedželomaj jako lekar jaſydlíl. W Lipſtu ſtudujzy bě ſo ſ jenej knježnu ſ Wina klubil a chyzſche ſo w bližſchim čaſu woženicz. Psched někotrymi dnjemi pak jemu jeho njewjesta njenadžízy wotpřiſa. Duž je po ſdacžu njebožorwa luboſez ſ pschicžinu jeho žamomvrdatſtwa byla.

* (Mordatstwo.) W lężu pola Rauschy njedaloko Shorjelza žu 3. novembra njewoženjenu Ottiliu Balzerez i Neuhausu skoro na tym žamym městnje sfónzowanu namakali, na kotrymž žu psched wóžom létami jejeho nana sfónzowali. Holza bě póníželu do Birkenlache na fermušchu wuschla. S jeje döłhim wuwostacžom ſo njepokojoza macz ſa njej dwanaczelennu ſotru póžla, ſo by ſo wobhonila, hdze Ottilia pschebywa. Holčka pytanu morwu w lęzu njedaloko tak mjenowaneho čertoweho moſta i boſka pucža nadendže. S jeje wuschow bě krej běžala; jejny pjesl bě ſo jej rubil. S pscheptywanjom je ſo ſpóſnało, ſo je ſo jej kufka do ſadnjeje hlowy tſelila. Dalsche ſledženje je dopofakało, ſo Balzerez njeje w Birkenlache byla; mordat je ju po taſkim na pucžu ſatselil.

* (Mjehańbicíwość paduchów.) Psched někotrymi dnjemi běchu žo na jenym Barlinském raušchim pschedměscze paduſchi do jeneho wobhydlenja dobyli. Žene nowinu nadrbnu roſprawu wo paduchſtwje pschinjeſechu a tež węz̄y pomjenowachu, kotrež běchu ſo pječza wobkranjenemu wſale. Poliziji njebež hacž dotal móžno bylo kled ſa paduchami wobhonicž. Tucži ſu nětko ſhami žiwienske snamjo dali. Woni ſu gmejnſkemu pschedſtejeſerzej wo paduchſtwje piſmo pohlali, w kotrymž praſa, ſo ſo jim ſ podatej roſprawu w nowi- nach kſchiwda czini, a praſa, ſo je wobkranjeny hódnoscž kranjenych węzow pschewyſko woblicžil. W pjeniežnej móſhnicęž ſjeje 91 hrivnow, ale, ſchtog jara wobžaruja, 91 pjeniežkow bylo. Dale kra- niemy žonjažy čzaſniſt ſjeje ſtoty był, ale tombakowym, kotrež je jim jenož 2 hrivnje pschinjeſzl. Druhich węzow wo jſtwje ſo njejſku dötkli, dokelž njejſku nicžo hódne byle. Mjehańbicíwe piſmo je ſo polizaſkemu ſaſtojnikej pschepodalо, kotrež ma paduchow wuſkledžicž.

* Zbyle nowe je baństwo je Varlinska polizijja wotkryła. Węsty knies Lipschütz je na hłupośc̄ hraczkow zo spuszczeję do społonu lotteriju salożil. Pschelkewanz salożi „Brēnju Gdansku pjenieżnū lotteriju”, wo kotrejż w Gdansku nichčo, szama wyschnośc̄ niz, hac̄ dotal niečo njeshoni. Lipschütz, kotrejż w Łowje, w ruskej Polscej na prusich mjesach bydlí, daſche ſebi loſy k tej lotteriji w malej

Barlinskej cijischczeri cijischczeż a to po lożach salisje statniej lotterije, a rospiszczerasche je, so by šo wšichę strashnoścę swinyl, najprzedn w Ruskej. Wón je do kaschczikow stykane a jako galanterissku tworu wośnamjene do Allensteina we wječornej Pruskej szčelesche a je wot tam psches ruski mjeſu pschechmykowacé da. Potom hale buchn cijiszłowane a s rosnoscherjeremi rospischedowane. Tak je šo Lipschützsch schlachcziło, schthry klaszy, kóždu po 10 000 ložach, s zyka 40.000 ložow po 6 hr. 55 np., hromadže 262.000 hriwnow wuczinjazych, wotbyż. Tego spekulazija je po tajkim prawje wunoschna byla a Lipschütz wescze wobżaruje, so je polizija tej wězhy tak rucze kóng sežinila. Sajimawie je, so bě sadý na tych ložach wuhrajomny plan wocjischczam, a so wotbjerario porjadnie dobytkom sapishy dostawachu. Dobytki hrajesche Lipschütz wscze ham. Zebanstwo je šo s tym wotkrylo, so běchu ſebi tež pruszyh poddanjo (Položy) tajke ložy w Ruskej kupowali a ſo, s Allensteina ſo domoj wrczivosthi, ſa dobyczem wobhoniowali. Ložy ſu jara derje wujedzene a ſakſkim nimale zple rune. Pola Barlinskeho knihi-cijischczerja bu wulka liczba ložow 5. klasy, kotorąž bě hižo ſo wotpošlanju hotowa, wotczasana. S listowaniem bě widżecz, ſo bě ta lotterija jeniczą lute jebanstwo, czebož dla ſu knihičczerja ſajeli. Wón preje, ſo je šo pschi jebanstwie wobżesil, a wudawa, ſo je te ložy, kaž wscze druhe wězhy, jenož ſa wuczinjenu płaczistu cijischczal.

* Hubjenu prěnju jěsbu je nowa panzerowa lódz „Khejzor Bžedrich III.“ měla. Wona je na žwojej prěnej jěsbje ſ Wilhelms-havenu do Kielu dwaj čołmai ſhubila.

* Weißsteinie pola Wrbławja sańdżenu njedżelu jedyn motorowym wós elektrofseje drohoveje železničyho sadka jeneho połnobiażdżenego pschipowiczeństwo wosa druheho elektrifseho wosa sałogi. Dżewiecz wożkowou ko strani, mjes nimi nětosi cęglo.

* Blisko pola Libeckeho dwórničeho žu malí hólzy, fizž řebi tam hrajkachu, 9000 hrivnow namakali a to w akzijach nazionalneje banki ſa němſki kraj. Te pjerijsy žu na polizaſtvo wotedali. Dotal nichčo njewě, hacž žu řekomu kranjene, abo hacž je je něchtó ſhubil.

* Mat i jednog dječa (bare) marijana. Mladi državni pale

* (Wat m'jedwied'za (bara) morjena.) Psihi drosh pola Frittlingen w Bayerl'sej vechu zebi m'jedwied'zerio lehvo pschivrawili.

Wulka liczba dzęćzi niewschodnemu żiwienju psychichladowasche. Psihi tym schęsz lętna holcza miedwiedzam pscheblisko pschiindze. Jedyn s nich ju dożaze a ju s pajorami a subami tak żałobne roszychnowa, so wona sa někotre hodziny na swoje ramy wumrje. Miedwiedza dyrbjachu pol morwoheho sbiez, předy hacz swoj wopor puschci. * (Města s zinką.) W Měscze Bairje w portugalskej rānscej Afrizy su wsče kheže, hosczenzy, sjawne twarjenja a składownje s zinką natwarjene. Po tymle waſchinju twarja, dokelž wone najbóle spěchujie a zo wone tež sa klima hodzi. Město je mjenujzy sa schęsz měščazow nastalo. Wiele týžaz tunow zinka je s Fendželskeje, Franzowskeje a s Ameriki pschichlo. Tola tež w druhim nastupanju tu zink kuježi. Skhorili nechtó, jeho na zinkowych marach do schpitala donieſzu. Wumrje-li wón, jeho do zinkoweho kascheza położa.

* W Bac-s-Öldvarje je mloda bohata burówka na żałobne waschnje swoje psychirodne dżeczi a swoje samżne dżeczo skórzowała. Rajwjetshu dżownku je wobwjebla, jeneho psychirodneho syna je do pjezjtyka, tsi dżeczi je sadajila a skóńcznje swoje hamħne dżeczo morila. Mordařtu zu Nowostadskemu kndniistwu psychepodali.

* 16 nemjich holzow od nemjese trottow-wieciornejce Writi
25. novembra wotjedze, so bychu so pola saftydlerjow a misionarskich
szwóbow najprjódzy pschitajile a so tam poszójscho wożenile.
W tamnej kolonii je iara mało holzow.

* (Něj es bože na železnizý.) Belehriffi čzah, ſ kotrymž ſo němſy matroſojo ſ Zaffy do Jeruſalema wjeſeſu, je ſo ſvoróčil. Schtryio matroſojo buchu pschi tym morjeni.

* (Krewawne pułki mjes bělými a čžornochami.) W sjenoczenych polnóznych statach njeprzeczelstwo mjes bělými a čžornochami (negrami) pszechzo bóle pschibera. We Wilmingtonge bě redaktor nomin „Rekord“, jedyn čžornoch, nastawł wocjíšczej, s kótrymž ho běle žony sskichiwéjichu. Teho dla żo 600 bělých, mjes nimi wjele nahladnych měscheganow, psched redakciju „Rekorda“ poda a zyku čžijszczernju wupusczi. S pschipadom żo pišarnja sapali, schtož bě s pschicinu wulskeho ujemera. Redaktor a jeho pscheczeljo žu żo shubili. Mjes čžrijodami bělých a čžornych, na dróhach čžahazych, s pukum dónidze. Běli mějachu 3 stanjenych, s čžornochow wožmijoch morichu. Schtyrjoch čžornochow, kótiž bechu na bělých tsleli, žu lynchowali.

* Věleho schkóra ma wokrješny komiſſar Ferdinand Ihle w Brookerje njevaloko Sonderberga. Tón schkóz je ſi létuſeheho lehniſla a je ſo w jenej kulkawje wuhlanyl a ſi nijeje wuleczal. Staraj běchtaj wobaj čornaj, kajez ſu druhé schkóry. Hdyž ſo vſched dleſchim čaſovm schkóry na pucz k połodnju naſtajichu, ion hamotnik doma wosta, hdyž jeho potom popadnichu. Wón je zygle běh, kiba ſu někotre pierka w kchidloſomaj čorne. Wón je jara živeho waſchnia, ale pak tež jara doverny k ludžom.

* Smorčak. S Frankfurta n. M. powjeda Frankf. Journal ſczehowaz̄ podawak: Młoda žona jeneho pschetupza, kotrež ſumorčenje ſwojego muža wjazy pschenjescz njemóžesche, ſo roſhudži, jeho ſi raſnym ſredkom wot jeho njevočinla ſwuhojic̄. S pomozu ſwojeje macjerje ſo wona ras w noz̄ k jeho ložu frank a jemu, hdyž w najhlubichim ſpanju lež ſumorčesche, mokre ſymne rubiſhczō na wobliſčo čiſhny. S tym ſo wubudžiwſchi a ſo ſníjercz jara naſtróžawſchi wón wo pomoz wolejzy ſi loža ſlecža a ſi rukomaj wokoło ſebje pierjesche, tak wjele hacž móžesche, dokelž ménjesche, ſo ſu jeho nadpadli. S tym wón pschi ložu ſtejaze blido ſi marmorowej plečiſu powali, kotrež pschichodnej macjeri na nohu padnichwſchi jej palz roſraſy. Nimo teho ſo jej jedyn porſt na ruzy ſlama. Młoda žona pak jedyn ſub ſhubi, dokelž bě ju muž ſi pjaſeju do wobličza dyrił. To wſcho ſo zygle po čzmie ſta. Když móže ſebi wumolowac̄, pak ſastróženi wſchitzh běchu, hdyž ſebi ſchwecžichu.

* (Na nanowym rowje ſo ſatſelił.) Na poſrjebnischem w Kolonowſzy w Mecklenburgſkej je ſo gramtischtrowy pomožnik Max Schlužy pschi rowje ſwojego nana ſatſelił. Młody, jara wobdarjeny člowejk ſo najprjed k wutrobie tſeli, a dokelž jeho tuton wutſel njemori, ſebi wón kulku do ſpanja tſeli. Potom wón ſo morwy na ſemju wali. Sso k wutrobie tſeliwſchi ſo hamomordat hſchcze někotre kroczele motaſche, potom ſo wón ſhrabawſchi druhí krocž do ſebje tſeli. Muž, kotrež bliſko poſrjebnischem dželasche, naſdala młodemu člowejkej pschihladowasche, tola běſche pschedaloko ſvaleny, ſo mož ſamomordarje wobarač.

* (Ssamomordaſtwa w jendželski m-indiſkim wójſku.) W jendželskim-indiſkim wójſku je ſa poſledoje poł ſta lět 80,000 jendželskich woſakow ſamomordaſtvo ſtučilo. W žanym powołaniu ſebi telko člowejkow ſe ſamomordaſtrom ſtowjeje njeſchikrtoſci ſaſz w wojerſtwje. S jeneje millijom jendželskich woſakow 500 25—45 lět ruku na ſo ſloži a 2300 w starobie 45—65 lět. Spođiwnie je, ſo ſo mjes domoródnymi indiſkimi woſakami wjele mjenje ſamomordaſtrow ſtawa, džyži mjes rodženymi Žendželčanami.

* (Potajna ſajedojočerka.) W ſw. Viktoriſkim dželu w Parizu knjeni G. psched nekotrymi dnjem wot njeſnateje daricelki krafny tykanc dosta, kotrež bě ſo poła domownika ſa nju wotedal. Njane pječivo bě do papieru ſi firmu pjetaria ſawalene, kotrehož tykancz a barby ſu jako wurjadne dobre ſuate. Wezipna, ſchto ſi jejnych ſnatych je jej tajku kloſhčeſku poſzla, ſo knjeni G. domownika do dróbnia ſwuwopraschowa. Po domownikowym wopřizanju bě to žonka byla, kotrež je najkurowiſcha njeſcheczelina ſtajenje G. Hnýdom ſo knjeni G. k konditorej naſtaji, kotrež bě po ſawalzhy tykancz napjeſt. Tuton pak ſo ſaroeži, ſo je ſi pjetarjom podhlaſneho pječiva. Tykanc na to na poliſiju a na ſudniſtvo pschitidze, a pschedphtowatſti ſudnik jón do chemiſkeho pschedphtatnje poſzla, hdyž ſo wupokaſa, ſo wón ſylnie jede wopſchijesche. Na jedy, do muſi ſměſhane, bychu ſroſzeni ludžo ſylnje ſkorili, džecži pak wumrjele. ſswójba knjenje G. ſe ſchěſz woſobow wobſteji, mjes kothymiz ſu tſi džecži. Wobhlaſniwoſci abo wjele bôle wezipnoſci knjenje G. maya ſo džakowaz̄, ſo ſu ſo wulfego stracha ſminyli. Trébne kročeze, ſo by ſo hjeſhwědomita wotpoſlatka wuſlēdžila, ſu ſo hižo ſtaſe. *

Někto hakle, hdyž je ſo 28 lět minylo, ſu staremu Duppelſtemu nadbeharzej, ſ. Dehbenej w Törsfeldze, něhdh džefatnikej gardeartillerije, džefatu ſchrapnelſku kulku ſi cžela wuczahnyli. Dehben je 1864 bitwu poła Duppelſkich naſhypow ſobu bil a tam wojerſke čeſne ſnamjo 1. a 2. klaſh dostał, potom je 1866 ſobu wojerawſchi wjele krocž ſranjem byl, ſkončnje bu 1870 psched Straſburgom wot ſchrapnelſkich kulkow čeſko wobſchloſteny. Mnoge operazije je w běhu lět hižo pschetrač dyrbaſ. Žena ſchrapnelſka kulk ſa kročeze bě jemu hacž dotal w lewym plezu tčzazh woſtała. Někto pak bě ſo ſtarý woſak roſhudžil, ſebi tež tu wureſacž dacž; duž je ſo jemu džefata kulk tele dny ſi cžela wuczahnyla. Wona 30 grammow waſesche. Knjes Dehben je tež tu poſlednju čeſku operaziju derje pschetrač.

* (Wohěn na petrolejowymaj lódžomaj.) S Želaterinoſlavu w Rusſej ſo telegraſuje: Šandženu nőz je na Dněprje na dwěmaj

lódžomaj, ſi petrolejom naſlađenymaj, wohěn wudžiril. Dwaj člo- wjekaj ſtaj ſo ſpalilo, tſio ſu ſo ſtrachne ſranili.

* (Tſi woſobu w morju ſo ſtepili.) W Ostendze poſtřelou po poſlunu jedyn wós ſe ſchtyrimi woſobami, kotrež čahču wuleſ ſeſinie, pschi hystej kurjawje do morja ſajedže. Tſi woſobu ſu ſo ſtepile; jenož jena młoda holza móžesche ſo wukhowac̄.

* W Meiningenje 22 lětneho ſybelnika Ferdinandanda Müllera ſe Schwarzbacha poła Eifelda 1. novembra ſudžichu, kotrehož winowachu, ſo je ſwojeho nana ſe ſamýſlom tak ſranil, ſo je wumrjeł. Wobſtoržený je kyn 29. augusta wumrjeteho ſamýſteho bura Hermana Müllera ſe Schwarzbacha. Semjetny Müller bě jara naſhly muž, kiz žaneje naſpchečiwořeče njeſnijeſesche. Nan a kyn běchtaj hromadže w koczmje. Škončnje nan kyn ſeſaſche, ſo dybni domoj hicž. Ssyn njeſdžesche, ale rjeſny: „Ssyn 22 lět star, mi nichio nicž roſlaſowac̄ nima“. Nan ſhrabuň ſi a biſeſche ſi nim ſwojeho kyna psches hlowu a psches kribjet. To ſo w kheži počmje ſta. Bſchi tym bě kyn nana ſi nozom do hlowu ſlo; po ſmadze bě něktonu prajil: „Kunje kym nanej wuſlaczil, tón mje bórhy ſaſo bicž njebudže“. Wuzinjene je, ſo bě kym pschi tutych puſach khetro pjanu byl, a ſo bě runje, hdyž nan ſijom do njeho morſkaſche, nőz w ruzy měl, ſo by ſebi zigarinu ſonek ſi nim wotřeſal. Wón bu k jaſtvi na tři lěta wotkubžený. Pschihahanzy běchu jemu poſložaze wobſtejnoscze pschizvili.

* Wulfe rěče je w Erfurze rubježny nadpad na pjenježněho poſbla tworywotedařenje na tudomným dwórnischem ſu načinil. Hdyž tón ſe ſwojej pjenježniſu, w kotrež mějeſche 10,000 hrivnov hoto- wych pjenjes, po Schmidtſtedtskej droſh džesche, muž ſi jeneho kuta wuſkoči a jemu jeho wacžok wutorohny. Hdyž bě ſo doſho ſa nim honilo, wotčižny paduch ſwoje rubjenſtwo a dale čeſkaſche. Děho pak ſu ſeſnali.

Wuſudženja.

Khotaňſka ſomora. Dla wědomneho pschetupjenja wukaſa, k ſamjeſowanju poſyčeje ſlaženoscze wudateho, ſlužobnu džonku Marju Theresiu Hejtmanež, w lěze 1880 w Subornicžy narodženu, k jaſtvi na dwaj dnjej ſakudžichu. Hejtmanež wſtečenje mloko jeneho Jeńkečanſteho ſublerja do Budyschina wožesche. 2. augusta a 5. septembra Budyski wytſchſki žandarm pſa, kotrehož mějeſche Hejtmanež do mlokoweho woſyla ſapſchehnjeneho, bjes pranza nadeňde. Hdyž ju wytſchſki žandarm pření krocž na khotſtanje ſedžblitu činjeſche, kotrež je ſe ſakonjom na tajke pschetupjenje poſtaſene, ſo wona wuſmja a hakle po ſaſtojnikowym na- poninjanu pranz ſi woſa wſa a jón pſzej pschicžim. Druhi krocž wona, ſaſtojnka naſdala wuhlaſawſchi, pſzej pranz ſkradžu pschi- tylkyč ſpyta, a wndawasche psched ſudom, ſo je pſej pranz wote- wſaſa, ſo mož na horu horje lejye dychac̄.

Budyski lawniſki ſud bě ſe Vjedricha Ernsta Dausela ſ Bobolz k jaſtvi na ſchěſz nježel ſakudžil. Wón bě 26. junija w Bělžanſkim hoſczenzu herjekal, ſ ſamjenjeni do ſomoraſteho miſchtra Krantza mjetal a ſo gmejnſkemu ſtarchemu Bjenadže, kotrež jeho ſaja, ſpječzowal. Dauſelowe powołanie pschedzivo wuſudej lawniſkeho ſuda ſo ſacžiſhny.

Sa naſaſ ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 47,178 hr. 71 np.

Dale ſu ſa njón darili:

w „Natholſkim Póſle“ čiſlo 45 lěta 1898 hižo kritowane:

Delanska patentna ſomiza 1 hr. 50 np. (ſakom- džene) + 40 np. + 90 np. + 1 hr. 80 np., Marja Lebova ſi ſonjež 2 hr., Milčanſka kloſeſowa ſomiza (mlyňk Delanskim nadipal, wjerčachmoj »kralowny« a kóždy ſwoju wu- wječzachmoj, Marja na prawdu hlaſawſchi, poſledni buſet, niz ſnadiž pschedpoſledni ... atd.) 5 hr. 77 np., na Delanez fermuſchi we Wěterižy 5 hr., Miklawiſk Rjelta ſi Budyschina 1 hr. =

Pondželnižy: Dženža dyrbischi pſchicž 50 np., wonežerjo přenjeho ſtadleſchka 45 np., druhého ſtadleſchka 60 np., my ſi kónzom 1 hr. 61 np., počuta ſa lenje pláčenje 30 np. = . . . 3 = 46 =

Hromadže: 47,201 hr. 4 np.

S džakom kritowane:

ſarjadniſtwo „Macziy ſerbiſkeje“.

Přehepočenje krawstva.

S tutoim najpodwołnischho f wjedzenju dawam, so þym swoje krawstwo, sjenoczene f pschedawaruju mužazeje a hólczažeje drasty, fotrež þym hacž dotal w Budyschinje pschi butrowych wifach něhdze 19 lét wjedl, na

lawske hrjebje čížlo 4 do nowotwara herbskeho doma

pschedožil.

Sso prózujo, so bych swojim czechsenym skasowarjam a wotebjerarjam rucze pošlužo-wał, þym swój skład němischich a jendželskich tkauinow, teho runja mužazeje a hólczažeje drasty wo wjese powjetischil a móžu nětko hischeče wjese lepje wsché skasanki na najlepje a plaežisny hodno wuwjescz.

S dobom ſebi dowolam, ſa dowěrjenje a derjeměnjenje, mi hacž dotal spožczeno, swój najwutrobnischii džak prajicž f dwórlivej proſtwu, so by ſo mi wone tež w mojej nowej mestnosći ſafhowało.
S poczeczowanjom

Eduard Fritzsche,
krawski mischt.

Ležomnoſcz na pschedaní.

Wtorek 15. nov. maja ſo ſe živnoſcze čížlo 39 w Nakojdach pola Varta, kotaž je 26 kórzow wulka, f 263 dawskimi jenoſcemi poczezena a 5410 mk. wopalneje kažy wopschija, pola a luki na pschedadzowanje pschedawacž.

Teho runja ma ſo tam ſbytk burskeho ſubla po zylém abo po kruchach rospſchedacž.

Chromadžisna dopolydňa 1/210 hodzin w Fieberez hosczenzu tam.

Kedžbu!

Kózdu dželbu žita a pscheńczy po najwyschschich plaežisnach kupuju a najlepšchu pscheńcznu a ržanu muku, majšowý ſchrót, dobry khléb, teho runja pscheńczne a ržane wotrubu po tunich placžisnach pschedawam.

S poczeczowanjom

Bruno Blaas
we Luhovskim hrodowſkim mlynje.

Heinrich Lange

11 pschi žitných wifach 11

þwój wulki ſkład pſelſzowych tworow dobrociwemu wobledžbowanju porucza.

Kožki wſhých držinow, najlepje pschedawane, ſo po najtunischich placžisnach pschedawaju.

Kožuchi po mérje ſo rucze a tunjo ſechija a ſo tež kožuchi wuporjedžuju.

Tſelby, revolny, teſhinki
derje a tunjo porjedža

Dhland

na hornczertſkej haſy 43 po
3 ſhod.

W Nowej Wžy pola Njejhwa-
cjdla je živnoſcze čížlo 28 f 23
kórzami ležomnoſcze ſe ſwobodneje
ruſi bjes hospody a wumjenka na
pschedaní. Dalsche je ſhonicz pola
Khorle Scholty w Krónzy čzo. 1.

Dla dželenja herbstwa je ſo mi poruczo, wulku khežnu ležomnoſcz

w połnožnym pschedmęſeje ſe 775 □ metrami potwarjeneje ležomnoſcze a f 1920 □ metrami ſahrody a dwora pschedacž. Wona ſo ſ 5% ſadani a 80,000 hrivnow plaeži. Naplaženje po wuzi-
nienju tola niž niže 20,000 hrivnow. Twarjenja ſu w dobrym tvar-
ſtim rjedze.

Ležomnoſcz hodži ſo lohlo dželicž.

Dalsche wulka Heinrich Preu w Budyschinje na ſamjeńtej haſy 32 po 1 ſchodze.

Inventarowe pschedadzowanje.

Piatk 18. novembra dopolydňa w 9 hodzinach ma ſo w Nakojdach čížlo 39 pola Varta wſhón morwy a živý inventar, jako: 1 ſón, 4 kruhy, 5 ſwini, 2 koſy, wſcha pjerſina, dale wſcha hospodařſka nadoba, jako: 2 hospodařſkaj wofaj, 1 korbowy wós, žanje, pluhi, bróny, kary a kaſhežate kary, čížcza ſaſchina, dezi-
malna waſa, ſykanjowa maſchina, butrudžela ſaſchina, pluſká ſaſchina, róla, kaž tež wſchelake druhe wézy atd., wuplody, jako:
rožka, wóz, džeczelowe ſyno, ſyno, wotawa, runkliza, bérny atd.
ſa hotove pjenjeſh na pschedadzowanje pschedawacž.

Wobſedzter.

**K ſaniczenju połnych
myſchow
woběleny ſtrýchninſki
woſk,
ſtrýchninſki pscheńcu,
ſoſforowe pille**

w čerſtwej tworje tunjo porucza

Otto Engert

en gros drogownja en détail.

þi g a r o w
100 ſchtuf hižo po 2 hr. 40 np.
ſnijesam kurijeram naležnje porucza

Bruno Halke

na ſwontownej lawskej haſy 9.

Dželo

f poſtrowanju po najwjetſchich
placžisnach kupuje

T. Albert

na hornczertſkej haſy 13.

Budyska Bjesada.

Swjedzeń wulkeje kolbasy změje so štvortk
17. novembra w Budyskej třeřeni. Kouvert płaći po
wosobje 75 np. Započatk wječor we 8 hodžinach. Za
swojich hosci chyli sebi sobustawy zastupne khartki pola
knjeza časnikarja Krawca wobstarać.

Předsydstwo.

Towarstwo herbskich burów w Bukezach
změje njedzeli 13. novembra popold. s dypkom 3 hodž. poředzenje.
Přednoschek l. wucžerja Sommerra s Budyschina a dale wschelake
roščenja, wožebje wo lucžnych brónach. Wsché ſobustawu ſo
proſcha, ſo vychu ſo s dypkom ſechli, dokelž ma pſchednoschek
ſ čažom ſažo wotječ.

Přednoschek.

Hodžijska nalutowanja a wupožcérnja.
Létuſha naſymka hlowna ſhromadžina Hodžiſteje nalutowanje
a wupožcérnje změje ſo njedzeli 13. novembra popoldni w 5
hodžinach w Mróez reſtaurazi. Muſneho wurađenja dla ſo wſchě
ſobustawu naležne pſchebroſcha, ſo pſchi njej wobdželicz.

Přednoschek.

Skutkowanske waſčnje hojenja
A. Uhligowych natursko-hojeſtich kupjelow
w Budyschinje pſchi nowych hrjevjac h.

Zoldkowe ſtverdnjenje. Zona A. B., 64 lét
stará w Gusalwje.

Pſched něhdze 10 lětami, hdyž bě mje wjele lét žonjaze czer-
pienie domapýtało, ſo zoldkowe czerpienie ſapocža, kotrež ſo ſ ča-
žom tak ſhoriſti, ſo bě wſcha leſtatska pomož podarmo, a ſo žadyn
člowiek wjazy pomhač a radžic njevidjeſte. Zoldkowa bohoſč bě
njevidjeſte, widliſtečja žalozne, jědež ſo wjazy njeſtneſkyhu,
ſtoro wſcho ſo wuwrózja. Zyle čelo ſaž ſo bohoſčow wobſtejeſte
a bě tak ſhamorne, ſo móžach ſo ſedma hibacž. Na zoldk ſo pſchi-
maſte, kaž na twjerdu ſaczeſliſtu. Lekario prajichu, ſo na ſtverdn-
jenje zoldka czerpiju. Kožda nadžija na wotkhorjenje bě ſo ſhubila.
Knejſa Uhligowej wukafanje mi pak bórzy poſloženje a nadpadne po-
lepſhenje pſchinjeſky, tak ſo móžach ſo ſa někotre njedzele do Budys-
ſtich natursko-hojeſtich kupjelow dowjeſč. Dženža w mojej starobie
žo tak ſylna a čižla čuju, kaž ſa wjele ſetdjeſatkov niz wjazy.

Wukafanje a jeho ſtukowanje. Sſylnie naſoženje parnych
wobwakow ſe ſhnownych kveſkow bohoſče ſmerowa, wobalenje brift-
wov a ſupanje nohov haczenje kveſe wotktronichu. Wložne czoſe
wobalki wotolo ſiwota ſtukowachu roſpuſhečejo a ſhyzajo, ſmje-
cizy a roſdželizy na ſtverdnjeny zoldk. Wlęče zyleho čela a
a mječenje (maſaža), poſdžiſho wožebje wodowe lecze (lecze wot-
horſa) zylu ſorganismus požylrichu. Wukafana, naturje pſchiměrjenia
jedž čiſtu, normalnu frej tworjeſte. Štverdnjenje ſo ſhubi,
pſchelkacze ſo widomnie polepſhi, možy pſchibérachu. Sa tutón
džinovny wuſpeč mam ſo jenicžy natursku hojeſtivu džakowacž.
(Dalshe je ſhonicz w A. Uhligowych natursko-hojeſtich kupjelow.)

Hejtmancow, wotročkow, po-
hondžow, ſrénkow, tſecžakow, wo-
ložych, wjele ſlužobnych a hródž-
nych džonkow, hospoſu, dželaczeſ-
ſke ſhových pſta ſpanowa na
małej bratrowskej haſh 5.

Njevoženjeneneho pohondža ſa
czeſke woženje hnydom pſtam.
C. Urban, wóſniſ
na Čſlańskie dróž w Budyschinje.

Wubranego byka
ma na pſchedan
Bohuwer Hajn
we Wulich ſdžarach
pola Rakez.

We wudawatni „Sſerb. Nowin“
je ſa 25 np. doſtač:

Pſchedzenak.
Prothka ſa Sſerbów
na lěto 1899.

Na novemu lětu 2 ſylnu ró-
neju pohondžow a hródžnu džowlu
pſta knježi dwór w Delnjej ſkinje.

Bukečanske ſerb. tow.
změje jutře njedzeli 13.
nazymnika popołdnju w 3
hodžinach prěnje zymske po-
ſedzenje. K. wučer Sommer
z Budyšina je přednošk dobro-
ciwje přilubił. Wše ſobustawy
a hosci wutrobnje přeproſuje
předsydſtwo.

Rataſke towarſtvo

w Bukezach

změje bližſhu poñdželu 14. nov.
wječor w 7 hodžinach poředzenje.
Dníjowy poriad: 1. Wóbla pſched-
ſhyd. 2. Pſchikhody. Wo bohaty
wopyt prožy ſostupiſaz pſchedſhyda.

Wocejer ſo pſta

Na 1. januarej 1899 njewo-
ženjeneho wocejerja abo mlodeho
člowjeka, kotryž chze womejeſtvo
naukneſy, pſtam. Dobra mſda
ſo pſchilubi. Tež hifchče jeneho
mlokoweho pohondža pſtam.

Alfred Schmuhl we Lufu pola Pomorž

Dwe čornej ſlarineče SB. a
B. ſtej tunio na pſchedan na
Petrovskim tormje w Budyschinje.

Hnydom a ſ nowemu lětu ſu-
chački, ſtwinske a ſlužobne holžy,
pěſtořice, hospoſu, doſti, ſlužobne
a hródžne džowki a tafe ſ hvi-
njom, pohondžow, gratniſtrow,
wotročkow, ſrénkow, rólnych po-
hondžow, tſecžakow a woſazych do-
tudomnych a Draždanskich ſtron
pſta pſchitajerka Schmidtowa
w Budyschinje na ſhukelskej haſh
24 po 1 ſchode.

Pſta

Ho ſnajomſtvo ſe herbiskej luth.
holzu abo wudowu, 28—35 lét
ſtarej. Samoženje pödlanska wěz.
Abrežy njech ſo dowěrjenje wote-
dadža ſ napiſmom J. B. 85
we wudawačni „Sſerb. Nowin“.
Mjelčitoſeč je čežna wěz.

Wutrobný džak

najprjedy Bohu a potom knjeſej
dr. med. Wagner w Budyschinje
ſa jeho poradženu operaciju ſa-
tloženeho ſlenka, ſ ejimž je mje
81 lětneho muža wot wulich bo-
ložowum wumohł a ſmjerči wu-
kowal.

Petr Cjornat živnoſečer w ſteinje.

Ujſapomnička

na row
čežneho mlodženza **Vjedricha Augusta Peticha,**
Handrija Peticha, wocejerja w Nowych Čichonzech,
a jeho mandželskeje **Hany,** tſecžeho mandželskeho ſhyna,
l lětnemu ſmjerčnemu dneji,

wumje džen 8. novembra 1897, ſwojeje staroby 27 lét 2 měžazaj.

Wſchu ſachodne je tu na ſwěči,
A wěčnoſeč ſeuž we njebju,
Šamjerec ſaka na wſchě člowiske džeeži,
A wſchitý lužo wotſal du,
Miech ſtar abo mſdu je,
Wſes pſchecatča ſmjerč ſa nim dže.

Haj wjednje ſmjerč ſandžel ſhodži
Na tutej ſemi wſcelo
A do rowu thę husto wodži,
Kiz nadželi jeho njebju to.
Wó husto mſduh wotwola
W najrjetiſkim ſejenju ſiwijenja.

Šamjerec pak je ſafo wotwola
Nam ſuboh czežnoph mlodženza,
Do njebjeſ ſeho pſchecatčila,
Hodž ſeho duſha ſbóžnoſeč ma,
To čelo pak we rowje je
We Čichonzech tam ſhowane.

Žón mlodženž ſemrjet ſak we
Šyn Petičez August w Čichonzech,
Wón ſamkaſt ſo ſtarſhim běſe
Hdyž bydlefajt wot ſhmaciſach,
Do ſchule pak we Budyskej.
Tež ſhodžit tam do Michafſej.

Hdyž do ſchule ſwój čažb bě ſhodžit
A wſchitko derje naufuňt,
Pſches wocejerja ſo ſ Bohu wodžit,
So ſprawni ſhmaciſian by byl,
Dha ſhacjenski ſlub ſwój wobnowi
Tež tam we ſhukoi Michafſej.

Duž po tym do wučby wón džesche,
Wón ſamkaſt ſak ſuňt wučneſe,
A ſloſtciſh do džela běſe,
Tež ſedžliw na wučnenje,
Tež jaſo ſamka ſhdon ſet.

Pſchi jenym miſtciſ ſhela ſet.
Hdyž běſe pak we tamnym lecze,
Joh' czežka hkorac ſadpaže,
Kiz polbra lěta trača běſe
A potna horkej bohoſče,
So njei' wſcha pmož leſkarſta
Joh' wulkevacž ſamohla.

W mjenje ſrudnych ſawoſtajených
Ernst Helaz.

(Na temu čiſlu dwě pſchiloſh.)

Prěnja pschiloha ě číslu 46 Serbskich Nowin.

Ssobotu 12. novembra 1898.

Płacisny rěsneho slotu na Draždanskich slótnych wifach

7. novembra 1898.

Płacisny po zentnarju a hrivnach.

Slótné družiny a wojsnamjenjenje.		Biwa	Nějna waha.
		hr.	hr.
1. polnomjazne, wukormjene, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 6 lēt	35—37	64—67	
avstriſke	36—39	65—68	
2. mlode, mjaſne, niewukormjene, — starsche wukormjene	33—34	62—64	
3. frénjo pízowane mlode, derje pízowane starsche	30—32	58—61	
4. hnadnje pízowane foždeje staroby	—	55	
Z a l o j z y a f r u w y :			
1. polnomjazne, wukormjene jalovzy, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže	33—36	61—65	
2. polnomjazne, wukormjene kruwy, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 7 lēt	30—32	56—60	
3. starsche, wukormjene kruwy a hnadnje wuwite mlodsche kruwy a jalovzy	27—29	52—55	
4. frénjo pízowane kruwy a jalovzy	—	50	
5. hnadnje pízowane kruwy a jalovzy	—	46	
B y ſ t i :			
1. polnomjazne, najwjetšcheje rěsneje hōdnoſeže	34—37	61—64	
avstriſke	—	—	
2. frénjo pízowane, mlodsche a derje pízowane starsche	31—33	58—60	
3. hnadnje pízowane	—	55	
C z e l a t a :			
1. najlepsche s mlotom wukormjene abo najlepsche wot zyza	46—48	70—75	
2. frénje formjene abo tež dobre wot zyza	42—45	65—69	
S s w i n j e :			
1. polnomjazne lepsich rafow a jich skiczenjow w starobie hac̄z do 1 1/4 lēta	47—49	60—62	
2. mjaſne	46—47	59—60	
3. hnadnje wuwite, tež ranzy a fundrozy	43—45	56—58	

Płacisna žitow a produktow.

Žitowy doros w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju	
	5. novembra 1898.	10. novembra 1898.	wot	hac̄z
	hr.	hr.	hr.	hr.
Wlóčenja	běla	8 88	9 42	8 53
	žolta	8 53	8 65	8 24
Rožka		7 38	7 75	7 13
Jeczmien		7 7	7 64	6 83
Worw	50 kilogr.	6 70	7 30	6 40
Hroch		9 —	11 12	9 50
Wola		7 78	8 33	7 50
Zabły		13 —	15 —	11 —
Hejduscha		15 —	16 —	14 —
Běry		1 50	2 —	1 50
Butra	1 kilogr.	2 20	2 50	1 90
Płuczenica mula	50	8 50	19 —	— —
Ržana mula	50	8 50	13 50	— —
Szyno	50	2 50	2 80	2 20
Słoma	600	16 —	18 50	15 —
Brokata 1276 ſchtuf, ſchtuka	12	— 21	— —	— —
Płuczenice wotrubh		— 4	75 —	— —
Ržana wotrubh		— 5	50 —	— —
Płuczenicz gris	50 kilogr.	— 5	50 —	— —
Ržany gris		— 6	— —	— —

W Budyschinje płacisze: körz płuczenzy (běla) po 170 puntach 14 hr. 99 np. hac̄z 16 hr. 1 np., žolta 14 hr. 50 np. hac̄z 14 hr. 70 np., körz rožki po 160 puntach 11 hr. 80 np. hac̄z 12 hr. 40 np., körz jeczmienja po 140 puntach 10 hr. 59 np. hac̄z 10 hr. 69 np.

Na Burgh w Budyschinje płuczenza (běla) wot 8 hr. 83 np. hac̄z 9 hr. 6 np., płuczenza (žolta) wot 8 hr. 59 np. hac̄z 8 hr. 68 np., rožka wot 7 hr. 50 np. hac̄z 7 hr. 66 np., jeczmieni wot 7 hr. 50 np. hac̄z 7 hr. 75 np., worw wot 6 hr. 90 np. hac̄z 7 hr. 20 np.

Wjedro w Londonje 11. novembra: Rjane.

Cyrkwinske powjesče.

W Michalskej zyrlwi směje 23. njedzeli po ſwiatzej Trojizy rano w 7 hodz. diakonus Sarjenk němſku ſpowiednu rěč, 1/29 hodzin farat Räda němſke a w 10 hodz. ſerbſke předowanje.

Polutny džen směje rano w 7 hodzinach farat Räda ſerbſku ſpowiednu rěč, 1/29 hodzin diakonus Sarjenk ſerbſke a w 10 hodz. němſke předowanje.

Wěrowanl:

W Michalskej zyrlwi: August Vjedrich Božidar Kopernik, fabrikat w Eſlonkezach, s. Ždu Wagnerz s. Wulkeho Bjelkowa.

Křčení:

W Michalskej zyrlwi: Kurt Max, Žana Pawoła Duczmanu, týcherja w Malym Bjelkowie, ſ. — Pawoł Hermann, Žana Tiehy, wobydlerja a džěcačerja w Hrubějzach, ſ.

Zemřeči:

Džen 1. novembra: Khorla Pawoł Jädel, hosczenzař pod hrodom, 31 l. 11 m. 26 d. — 4. Jan August Kudzela, živnoſečet w Czichorizach, 59 l. 5 m. — 8. Čelestin Nigrin, ſklář we Wurizach, 35 l. 7. 2 d.

Zyrlwinſte powjesče s Budeſtez.

23. njedzeli po ſwiatzej Trojizy směje farat Mrošak rano 1/28 hodzin němſku ſpoviedž, pomocný duchowny Rychtar 1/29 hodzin němſke a w 10 hodz. ſerbſke předowanje.

Polutny džen směje pomocný duchowny Rychtar rano 1/28 hodzin ſerbſku ſpoviedž, farat Mrošak 1/29 hodzin ſerbſke a 1/11 hodzin němſke předowanje.

— Popoldniu w 2 hodz. směje pomocný duchowny Rychtar ſerbſke předowanje.

„Piwny hród“ w Budyschinje na hospitalſkej haſhy
českých ſerbam ſwoje dobre čeſke piwo ſe ſlankowa, kaž tež ſwoje wubjerne jědze porucža.

S poczeczowanjom

H. Rachlowz, hosczenzař.

(Pola mje ſo ſerbſki rěči.)

Čerſtwy paleny

twarzki a rólny falk

w ſwojich falkownjach w Niſkej a Kunnersdorffje porucža

firma G. Plümede w Niſkej.

Denicke pſchedawanje ſa Budyschin a wokolnoſež ma knies C. Voč w Budyschinje na hornejerſkej haſhy 43.

Šhofejowe płacisny

Porucžam ſ 5% rabatta:

paleny **Santofski ſhofej,** ſylny, punt po 85 np.,

paleny **Campinaski ſhofej** punt po 90 np..

paleny **ff. parlojty ſhofej,** jara dobrý, punt po 100 np.,

njeſaleny ſhofej

jara dobrý a ſylny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mf. 50 np.,

● 10 puntow po 6 mf. 50 np. ●

Tale ſhofeje ſu w mojim wukladnym woknje wuſtajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

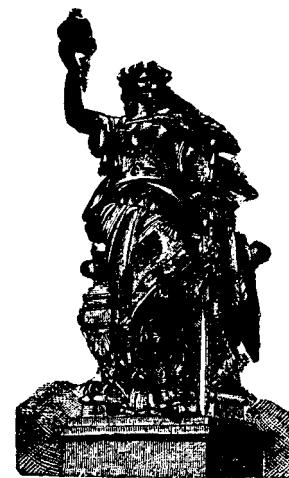
K saniczenju pólnych myschow

porucząc:

*soszorowe pille,
*strychninowu pschenizę,
*sacharinostrychninowu wólkę,
myschazę bazillus.

Germania-drogownia
dr. Roeber.

Pschispolnenie: Tedy, s * wunamjenjene, so jenož na domoleńskie wopisza, wot polizije abo gmeinskeho pschedstejcerja wustajene, pschepodawaju.

Khosej:

nepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w kamżnej wulce palerni palený,
čerstwe družiny, wubjernje flodżaze,

wożebitość:

Winstle měšchenje punt po 100 np.,

Javasle měšchenje = 160 =

Wzdy thdzeń so wjazy krocz khosej čerstwy pali.

H. Kunack naslēdnik

na bohatej haſy 8.

Najlepschi

Iany woli

s dwórskeho mlyna w Blawnie
wot netka ſaflo ſtajnje čerstwy
porucza G. Soba na Židowje.

Schwablowni kiſalini,
ſelowu kiſalini,
w ballonach a po waſh t rataſkim
ſaměram ma ſtajnje na ſkładze po
najtunischiſtich placzisnach

Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en detail.

Najlepschi

Rizzaski jedźny provenski woli

(non plus ultra)
wubjernje flodżazę je doſtaćz pola
Oty Engerta.

Winowa pschedawańja
Gustava Küttnera

w Budyschinje

10 na herbskej haſy 10
ſtwoje wubjernie naturſkoſte

wino

w ſnatej dobroſezi a placzisnyhōdno
porucza.

Wožebje so porucza wožebite
wino ſa kreflyndych a čerpiazych
na żoldk, blejcha po 1 ml. 60 np.

Cſłodke palenzy

liter hižo po 40 np., ſikery liter hižo po 60 np.

porucza **Moris Mjerwa** pôdla Pétrovſteje zyrkwe.
Destillazija ſnathobnych palenzow po ſtarzych tunich placzisnach.

Koprowy vitriol

zły a tolčeny
t nacžinenju pschenizy jara tunjo
porucza

Otto Engert,
en gros drogownia en detail,
dalokorečzak cžiblo 33.

Zokrowy syrup

punt po 10, 16 a 20 np. jaſo
dobru tworni porucza

Ernst Glien
pschi ſitnych wiſach 48.

Karbolineum,

najlepschi woliſt wobelenju a
namasjanu, w woprawnych cžwizach
po 2 zentnarjomaj, kaž tež
w mjeniſtich cžwizach a po waſh
ma na ſkładze

Otto Engert
en gros drogowe khlamy en detail
na ſmuckownej laſvej haſy 10.
Dalokorečzak cžiblo 33.

Wſchē druzinę

koruſchtow

hamžneho mlécza,
lardamomen,
muſkatowe ſwety,
bely a čerwieny popjet,
piment,

ſafran

poruczataj tunjo

Merschez bratrow naſlēdnikaj
pschi ſitnych wiſach 30

Strauch a Kolde
na ſamjeintnej haſy 3,
dalokorečzak 81.

Bigary

po wſchēch placzisnach, derje wo-
njaze a so wubjernje ſehlaſe
poruczataj

bratraj Merschez naſlēdn.

pschi ſitnych wiſach 30,
na ſamjeintnej haſy 3

Strauch & Kolde.
Dalokorečzak 31.

Šwob ſnath dobry

palenž

po najtunischiſtich placzisnach
poruczataj

Schischa a Rječka
na ſmuckownej laſvej haſy.

Palený khosej,
punt po 90—100 np.,

amerikanski petrolej
w blejchach punt po 11 np.,
rjane wulce tucžne

jerje

po 5 np.,

rjevikaty tobak

punt po 28 np. pschedawa

Carl Noack

na ſitnej haſy.

Schörzuchi ſ čelazeje kože
porucza po tunich placzisnach

Heinrich Lange

pschi ſitnych wiſach.

Najlepsche nowe

połnojerje,

jara dobre a tucžne ryby,
mandl (16 ſchtus) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naſlēdn.
na bohatej haſy 8.

Palený khosej

wubjernje flodżazę a měſchanę
punt po 90, 100 a 120 np.
porucza

Ernst Glien

pschi ſitnych wiſach 44.

Palený khosej
punt hižo po 85 np.

w ſnathobnych wubjernych družinach
punt po 100 np. hacž 200 np.,

kaž tež wulki ſkład

njeſpaleneho khoseja
punt hižo po 70 np.

porucza

Bruno Halke

na ſmuckownej laſvej haſy 9.

?

Hdże je dobrý khosej
doſtaćz?

Pola

khosejoweho
Sachſy

na bohatej haſy 5.

Woprawdžith holandski

kakao

najlepschi družinu ſweta, placzisny
hōdno porucza

Gustav Küttner

10 na herbskej haſy 10.
Zenicžka pschedawańja ſa Budys-
chin a wokloſocie.

Rum,

arak,

fognak,

puschhowe effenzy,
wſchelake tuſrajne a wukraſne

blidowe likery

w derje wuležaných družinach a
w wulkim wubjernu porucza

Gustav Küttner

w Budyschinje
10 na herbskej haſy 10,
wožebita pschedawańja
ſa wina a delikatessy.

Rjevikaty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družinu tobaka w 10 np.,
pačžika, jara dobrý ſchupowanski
tobak, bohaty ſkład zigarov po
wſchēch placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucza

Juriš Schwiebus

(prędy August Bartko)
na ſmuckownej laſvej haſy 10.

Byle tucžne howjase mjaſo

punt po 50 np.,
ſolbaſzu punt po 60 np.,

čerstwy ſolbaſzowy ſuk po 45 np.,
wujchtrjeny ſoj punt po 45 np.,

počež pschi 5 puntach po 75 np.,
ſzadlo punt po 65 np.,

kuſchene mjaſzo punt po 70 np.
porucza

reſnik Wagner

na seminarſkej droſy.

Hdże ſeſe
tónle dobrý
a tuni
cjaſhui
kupili?

Pola
G. Magera na herbskej haſy 11.

**Statne papery, komunalne pozezonki,
fascynne listy, industralne obligazije, akcje
atd. i psychodnymi wumienjeniami kupujeta i sprzedawaja**

Schmidt & Gottschalk,
pjenjezna banka w Budyschinje pschi mjażowym
14/16.

Wubjerny miedowy syrup punt po 24 np.,
wubjerny zofrowy syrup punt po 18 np.
porucza

Carl Noack na žitnej haſzy.
Destillazija Adolfa Rämscha
w Budyschinje pschi butrowych wikač,
1868 ſaložena,

porucza ſwoje daloko a scheročko ſnate wubjerne — ſilery —
i kwoſam, hčicznam a drugim ſwodzeniſkim ſkładnoſćom w czwizach
a po waſy. Woſebje dobre ſu dwójny rózowy, naſilowy, hont-
winſki a jatoſelowy, hornjołuſiſki, żoldoſelowy ſeleny a eje-
wjeny, zirronowy, wiſhajowy, maſenowy, pruzniſowý a ſorwej-
dowý liter po 60—80 np. Dale naturskolorowejdowý liter po 40 np.,
dobry ſitny po 70 a 60 np., a czysty cziflo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pschi wotewſaczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

— Czwizh ſ pjenjenju ſo wupozezuja. —

Hermann Darschau w Budyschinje
(mječzelska A. ſwud. Darschauowa)

— ſaložene 1846 —

fabrika ſchtrympowych tworow ſ wowlęſe wolkny
cziflo 1 na ſchulerſkej haſzy cziflo 1

ſymſtemu čaſzej ſwoj dawno jako dobry ſnati wulki ſkład ſchtryko-
wanych ſchtrympowych tworow, ſchtrykowanych jaſow, wulki
wubjerk rulajzatych laſow w najtuniszej haſczy ſ najlepſeſtej čisto-
wolmianej barbunjeſtchazej tworze a w rjanych muſtrach porucza.

Najlepſchi a najwjetſhi wubjerk ſchtrykowanſleho pschedzena
wſchech barbow.

Rajhodniſha twora!

Rajtniſche placzisny!

Paul Kristeller

na bohatej haſzy 29 ſ napshecza hoſczenza winoweje kieje
porucza ſ naſymſkemu a ſymſkemu čaſzej ſwoj jara wulki
ſkład wſchech jenož pomyslnych družinow trajnje dželansich
doſličnych ſchörnjoſ, dželanskich a miedzielskich
ſchörnjoſ, ſchörniczkow, filzowych, ſuknianych
a pjeſczoſwych ſchörnjoſ, filzowych ſtupnjoſ a
toſlow, gumijowych czrijow, domjazhach a rei-
waſkich ſtupnjoſ,

kaž tež

drjevijanzo

po czifce woſebje tunich placzisnach. — Ženieſki ſkład
chwetohſlawnych triumſowych ſchörnjoſ, kotrež ſu-
ſ jenym ſtobčenjom wočinicz a ſacjinicz a kotrež ſo
w ſcheroſci pschedstajic hodža. Njech ſo prawje na ſchtem-
pel „Triumph“ ſedžbuje, kotrež je na ſoſdu pódusich ſatlob-
ezeny. Schörnje bjes triumſoweho ſchtempla ſu njewo-
prawdžite a njech ſo wotpoſasaja.

Paul Kristeller.

We wudawatni „Serb. Nowin“ je doſtač ſa 4 hrivny

Rěčnica serbskeje rěče.
Spisał Jurij Kral, kapłan w Draždanzach.

Schtóž chze ſebi ſa ſymu

ſymski paletot,
ſymski mantl,
wobleženje,
tholowy,

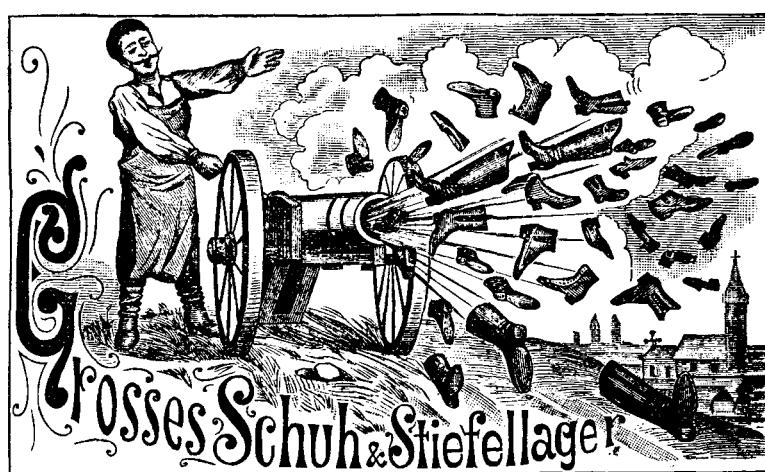
hóležaze wobleženje

kupicę, tón njech ſo na moj wulki ſkład wſchech tutych węzow
ſedžbnych čini. Poſkiezam jenož najlepſeſte w naſtupanju
tkaninow a najnowiſte w naſtupanju mody. S tym, ſo
njetriebam ani wulki wotnajenſki pjenjes ſaplaſciež, ani wulkich
wudawkow w ſwojim džele nimam, je mi mózno,
po nadpadnje tunich placzisnach
pschedawacž. Koždy njech ſo ſ poſpym ſpheſhwędeži.

Kurt Lehmann

32 na ſamjentnej haſzy 32.

Wulki črijazy a ſchörnjaſy ſkład
A. Knüppelholza naſlednika
na jerjowej haſzy cziflo 11.

Najwjetſchi ſkład w Budyschinje. — Rajtniſche placzisny.

Tilzowe ſtupnje,

filzowe toſle, filzowe ſchörnje, pódusiche
ſnaty najlepſchi wudželt, wurjadrje tunje.

Ratařſke, kolojedne, dželanske a džecžaze

we wſchech pomyslnych družinach a formach jara placzisny hodne.
Tilzowe, zylindrowe, hontwjerſte a džecžaze

we wſchech nowoſzach netčiſteho čaſa nimo měry tunje.

Hugo Lehmann

22 na bohatej haſzy 22 (póda hoſczenza i winowej
ſiczi.)

Paleuh thofej,

na złodżenie szwadomicze pruhowany, kupuje ho
szry punt hido po 70 np.,
paleuh punt hido po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth thofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prędy Augusta Bartla)

na swonkownej lawskiej haſy 10.

Pozłuženie w ſerbſkej ręci.

Šhorjelski baſar

29 na bohatej haſy 29
poruča

thofejowe ſerviſy po 2 mk. 50 np. — 7 mk. 50 np.,
piwove ſerviſy po 2 mk. hacz 7 mk. 50 np.,
likerove ſerviſy po 1 mk. 85 np. hacz 3 mk. 50 np.,
blidowe naſtaſki po 1 mk. 25 np. — 4 mk. 50 np.,
domjaze žohnowanie po 3 mk.,
viſzaze lampy ſ czahadkom a bjes njeho po 3 mk.
50 np. hacz 10 mk. 50 np.,
kuhinske lampy po 30 np.,
blidowe lampy po 2 mk. 50 np. hacz 6 mk. 50 np.,
thofejowe mlyny ſ drjewa a želesa po 95 np.
hacz 2 mk. 30 np.,
nože a widliczki duzentowy por po 2 mk. 40 np.
hacz 10 mk. 70 np.
jedzne lžizy, britania, duzent po 1 mk. 50 np.
hacz 3 mk.,
thofejowe lžizy, duzent po 80 np. hacz 1 mk. 45 np.,
pſchi wužiwanju nječornjaze!

Emaillowane bowy po 80 np.,
= wopłokowanſke dońciki po
1 mk. 50 np.,
= ſchle po 15 np.,
= miñnizy po 90 np.,
= wodne thany po 1 mk. 20 np.,
= ſchle po 18 np.,
= želesne hornzy po 60 np.,
= želesne ponoje po 70 np.,
= wuhlowe kaſheze po 1 mk.,

Adolf Salberg

w Budyschinje na bohatej haſy 29.

Klobuki

sa mužow a hólzow,

měžy

sa mužow a hólzow,

ſilzowe ſtupniye,

ſilzowe toſle

najhódnischeje twory we wulkim wubjerku po najtunisichich placzisnach
poruča

F. Trulley na ſchulerſkej haſy.

Turkowſke ſłowki

nowych plód w mēchach, kaſhezilach a po waſy ſu tunjo doſtač pola
Moriza Mjeřivý
pſchi mjaſkowym torhoſcežu.
Destillazija likerow po ſtarich tunich placzisnach.

S napsheeza **Ernst Jenke.** S napsheeza
theatra. theatra.

Wožebita pſchedawarnja
hólczaſeje a holczaſeje draſty.

Snath najwjetſchi wubjerk w Budyschinje
hólczaſzych wobleczenjow hido po 2mk. 40 np.,
pacholazyh = = hido po 7mk. 50 np.,
koſmikatych jupow hido po 3 mk. 50 np.,
koſmikatych jupow ſa pacholow hido po 5 mk.,
koſmikatych jupow ſa froſczenych po 7 mk.,
thornarjatych mantlow, ſwjerſchnikow,
jenotliwych tholowow.

Na młodženzow, kotiž tudomne ſchule, ra-
taſku ſchulu, ſeminar a pſhekupſku ſchulu wo-
pytaja, mam wulki ſklad hotoweje draſty,
a porucžam ſ najlepſich tkaninow wu-
bjernje wudželane
wobleczenja po 15 mk., 20 mk., 30 mk. atd.,
hohenzollernſke mantle,
ſwjerſchniki, jupy.

Glaſanje po mērje ſ rukowanjom
bjes powyſchenja.

Holczaſa draſta, holczaſe mantle,
holczaſe žakety w najtunisichich hacz naj-
wožebniſich kajkoſczach.

Rhapy, czapki, klobuki, ſchörzuchi, ſpo-
duje tkaniny, ſchtrympy, rukajzy.
Loniſche węzy ſu po placzisnje thetro tuiniſche.

S napsheeza **Ernst Jenke.** S napsheeza
theatra. theatra.

Wožebita pſchedawarnja
hólczaſeje a holczaſeje draſty.

Nowoſć.

Barchent, poſleſhezowe zyhi w rjanych
polnoczeſwjenych čzemnych muſtrach, ſtarý lohez po
25 np. jako jara tunjo poruča

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7.

Druha pschiloha i čížli 46 Serbskich Nowin.

Ssobotu 12. novembra 1892.

S nakkadem Mačizy Ssobiskeje su wuške a we wudawařni „Serbskich Nowin“ na pschedan:

Mach a polnečaz abo Turlojo psched Vinom w lěće 1683.

1883. Placízna 40 np.

Trojnik. Sberka povedančkow. 1885. Placízna 40 np.

Nadpad pola Bilez. (1758.) S wobrasom. Druhi wudaw.

1888. Placízna 30 np.

Jan Manja abo Hde statos mój? Povědanie se herbskich stawišnow nowischeho časa. 1889. Placízna 40 np.

Vítva pole Budyschina. (1813.) 1891. Placízna 50 np.

Nowe Trojnicki. Sberka povedančkow, 1893. Placízna 40 np.

Schawki. 1896. Placízna 40 np.

We wudawařni „Serbskich Nowin“ je dostač za 2 hrivnje!

HISTORIJA SERBSKEHO NARODA.

Spisachaj Wilhelm Boguslavskij a Michal Hörmel.

Z nakladom M. S. je w 2. předělanym a pôvjetšenym wudawku, wušol

Towaršny spěwnik

za serbski lud.

Zestajał K. A. Fiedler.

Tónsamy je we wudawařni „Serbsk. Nówin“ kaž tež pola knjeza překupea Mjerwy za 1 hr. 20 np. dostač.

Zigary.

Wschelate špalki 5 np., 4 np. a 3 np. zigarow pschedavam, tak došlo hajz sllad dožaha,

8 sichtuk po 10 np.,

10 sichtuk = 30 =

25 = 70 =

100 = 2 mk. 75 np.

H. Kuack náklédník
na bohaté hajz 8.

Najlepši saffran

z pječenju tykanzow podava nětko
Carl Noack
na žitnej hajz.

Len

a dželo kóždu dželbu po naj-
vjetsich placíznu kupuje

Richard Wehl w Budyschinje,
na ſwojkornej ſtavſkej hajz 22.

Czrjewa

wšeho držiuvow t dželaniu folbasy
porucza

J. Frenzel

na žitnej hajz 3.

Cerstviny

lauu muczu,
kaž tež wše druhe pizne ſredki

Jan Lukasch

počti žitnych vifach.

Kupujče

muzaze a hólčaze ſwierschniki, mantle,
jupy a wobleczenja, kaž tež žonjaze a holečaze
jaki, thornarje a plyſchowe jaki jenož pola

Oty Preussa na žitnej hajz 4.

Wuli wubjert, pazienschi rēs a nastunche placízny.

Seezmjeni i piwowarjenju a wows
stronit dobris tworu po nejvyschich placíznu kupuje

E. E. Schmid w Budětezach.

Barbjernja a chemiska plokárňa Hendricha Koppstoka w Budyschinje na hauhensteinskej hajz 1

zo našymslenu a ſymfemu čažeji i plokánu, riedzenju a batjenju
wuškej drasty najnaležitſcho porucza.

Franz Marschner

čažniſtat w Budyschinje

čo. 9 na bohaté hajz čo. 9

kvój ſlak čažniſtow a čažniſto-
wych riečasow dobročivemu wob-
ledžbowanju porucza.

Šodna twora. Tihomue rukowanje. Čanje placízny.

Porędzenje dobre a tunje.

Pochipomjenje: Neču herbski.

Wisski črijowy ſlak.

Wuli wubjerk mužazch, žonjazch a dječazch
ſchlörenjow a ſtupnijow po tunich placíznuh porucza

Emma Frisch

na lamjentnej hajz 15 pôdla hoščenja ſleteje króny.

Porucžam ſvôj wuli ſlak hotowych pſchiležazch
a ſchérólik

mužazch fožuchow,

pjelſzowych žaketow a paletotow

sa žonske, pjelſzowe jupy a pježowanske fožuchi,

krótkie a dolhe dželanske fožuchi

sa mužskich a žonske,

pſchiležaze a ſchéróke pjelſzowe kuty

sa žonske, kaž tež

bjes molow wobkadzenje a fože i podſchiczu
hamžičeho pſchihotowanja,

koſmate mězy hajo po 1 mk. 50 np. hacž i najlepſchim,
pjelſzowe kořnarje hajo po 1 mk. 60 np. hacž
i najlepſchim,

pjelſzowe muſhy hajo po 1 mk.

pjelſzowe mězy sa mužskich hajo po 70 np.,
plyſchowe mězy sa hólzow hajo po 50 np.,

žukujane mězy wot naſzednorischeho hacž do naj-
wohebnischeho,

filzowe klobuki w najvjetschim wubjerku,

žilindrowe klobuki po 3 mk. a drožscho.

Staſanje po měreje a pſchedzelenje noſchených
fožuchow po ruce a tunje wuwjedze.

F. Trulley,

Na ſchulerſkej hajz 7. kóžkar. Na ſchulerſkej hajz 7.

Emil Wehrle na jersowej haſzy 7

porucza ſwoj wulki ſkład hotowych ſchitych

barchentowych koſchlow

s czemnymi a jaſnymi muſtrami.

Mnjaſze koſchle mjenſche	po 1 mf.	— np.
= frēnje	po 1 =	10 =
= woſebje wulke	po 1 =	20 =
holeſaze koſchle haſz do 1 lēta	po — =	40 =
= 2 lēt po — =	45 =	
= 4 lēt po — =	55 =	
= 6 lēt po — =	60 =	
= 8 lēt po — =	65 =	
= 10 lēt po — =	75 =	
= 12 lēt po — =	80 =	
= 14 lēt po — =	90 =	

žonjaſze koſchle, frēnje ſe ſchnórfku	po 80 np.
= paſtom	po 85 =
= wulke ſe ſchnórfku	po 85 =
= paſtom	po 90 =
holeſaze koſchle haſz do 1 lēta	po 30 np.
= 2 lēt po 35 =	
= 4 lēt po 40 =	
= 6 lēt po 50 =	
= 8 lēt po 55 =	
= 10 lēt po 60 =	
= 12 lēt po 70 =	
= 14 lēt po 75 =	

Koſchlaſy barchent we wulkim wubjerku po jara poměrných placzisnach, mało hrubjeny haſz do najlepſich elſaſſich družinow holeſ po 15, 18, 20, 25, 30, 35, 40 a 50 np. Muſtry ſu jenovarbne hladke, wulko- a ſchero koſchlaſy wulko- a malofaſchczikate.

Barchentowe koſzowe plachty a koſzowe pſchikrywy ſe živymi barbami po 60, 80, 90, 120, 150, 160 np., 2 mf., 2 mf. 50 np.

Dobre
a
placzisny hódne
kuſuſa ſo
žafety
po 4—20 mf.,
kapeje
po 15—30 mf.,
holčaze žakety
po 2 mf. 50 np. — 10 mf.,
holčaze mantle
po 6—15 mf. pola

Rich. Gaukſcha
na bohatej haſzy.

Polepschenje
widženja ſ wocžnymi ſchlenžami.
Khorsa Scholta, optikus w Budyschinje
pſchi hłownym torhoſeju pod radnej hñezu,
kotryž je ſo hñzo w lēzje 1856 jako optikus w Budyschinje ſaſydiſil
a je hñzo 11 króč ſ premijemi mytowam, pſchi potrebeje ſwoj ſkład
optiſich węzow dobrotzitewmu wobledžbowaniu porucza, jako: bryle
a tloczniki ſwēdomicze po lēkarſkim wulſanju.

Pſchispomjenje: Dokelž ſo husto ſamyljenje stanje, proſchu
woſebje na moje pſchedmieno ſedžbowac̄.

S pocžeczowanjom

Khorsa Scholta, optikus.

Maſchinſki wolij,
Koprowy vitriol
i načinjenju pſcheczy jara tunjo
porucza
Germania-drogownja
dr. Roebera
ſ napſhceča winoweje kicze.

Nowe
polnojerje
po wſchech placzisnach porucza
Ernst Glien
pſchi žitnych wiſach 48.

Hollandske jerje
3 ſchtuk po 10 np.,
mandl po 40, 50 a 60 np.
porucza
Ernst Glien
pſchi žitnych wiſach 44.

Sa ſaſzopschedawarjow
mamoj dželbu čiſteho mléteho
ſaffraana we wjetichich a mjeniſich
paczisach tunjo
na pſchedan.

Bratři Mereſhej naſlēd.
pſchi žitnych wiſach 30.
Strauch & Kolde,
na kamjentnej haſzy 3,
dalokorečzak 81.

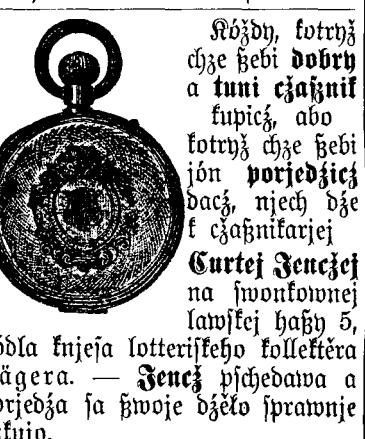
Maſchinſke wolije
ruſie a amerikansle
ſa čežko a lohko ſo čežrjaze
maſchinu,
zylindrowe wolije
w wſchelakich družinach,
konſtantny
maſchinſki tuč,
wolij ſa ſchijate maſchinu
w bleſchach po 30 np. a po waſh
ma pſchego najwjetschi ſkład a
porucza tunjo

Otto Engert
en gros drogowe kłamny en détail
na ſnutſkownej lawſkej haſzy 10.
Dalokorečzak 33.

Niemieſzinske ſchlejſer,
niewieſzinske ſchaty
porucza

A. Tſchentscher,
ſchatowa pſchedawańſja
na bohatej haſzy.

Komiſowy khlēb
porucza Ida Scholzina na ſwon-
kownej lawſkej haſzy 15.

Wobraſy
(bildy) ſo rjenje a tunjo ſaſchkle-
zuja a ſ woblukom wobbadža,
domowe joſhowanja a wobraſy,
wenzu a ſhpruchi k hlebornym
kwaſham we wulkim wubjerku a
tunich placzisnach pola

Maxa Mützy
na bohatej haſzy 11.

A. Poppe

ua Mužakowskej droſy 4 kupuje
kózdu dželbu kowaneho a lateho
zeleſa, hadresheczow, koſczow, pa-
vjeru, zynka atd.

Koſaze kože, czelaze
kože, faž tež wſchē druhe družinu
kožow kupuje po najwjetskich
placzisnach

Heinrich Lange
pſchi žitnych wiſach njeſdaloſto
herbſkeje katholskeje zýrkwe.

"Serbske Nowiny" wudawać so kóždu sobotu.
— Stwórtlétyna przedpłata we wudawańi 80 np. a na němskich postach 1 mk., z přinjessenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawańi "Serbske Nowiny" (na róžku zwonknej lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot małego rynčka 10 np. a maja so kóžwórką hac da 7 hodz. wjeđor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číše Smolerjec knihičišćeńje w Mačičnym domje w Budyšinie.

Císto 47.

Sobotu 19. novembra 1898.

Lětnik 57.

Szwiedżenjska herbska Boža klužba w Draždžanach,

niedżelu 2. adventa, to je 4. dezembra t. l.

Druheho adventa tuteho lěta je runje **50** lět, so ſo přenje „herbske lemsche“ w Draždžanach w kſchiznej zyrkwi pſches njebo ī. fararia E. B. Jakuba wotmęchu. Duž ſu lětusche adventske herbske lemsche tam: **jubileſſe!** Kaf wjèle žohnowanja je ſo pſches 200 lemschenjow na lubych Draždžanskich Sſerbów wusliwało, a ſo zylemu herbskemu ludej ſobudželiſto. Tu rěka: „Ahval teho ſenjeſa, moja duscha a njesapomn jeho dobrotoſ!“ Duž džakujmy ſo jeho dobroze ſi pſchistojnym zyrkwinym ſhwiedženjom w Draždžanach.

Wón směje ſo, da-li Bóh, tak:

Niedżelu, 2. adventa (4. dezembra), dopołdnia $\frac{1}{2}$ 12 hodz. budža w nashwilnej kſchiznej zyrkwi na „Lipowej hoſzy“ w Draždžanach ſhwiedženjske lemsche ſi lubym Božim wotkaſanjom. Jubileſſe predowanje směje da-li Bóh ī. farai Jakub ſi Mježwacžidla; ſpowiednu wucžbu ī. farai Ráda ſi Budyschina. Do predowanja chze ī. superintendent Dibelius, ſnaty pſcheczel Sſerbów, jich dobročinje powitač; na predowanju chzedža něktosi herbsky ī. wucžerjo namrjenje ſpěvacž, a čeſcězene herbske towarzſtvo „Czornobóh“-Draždžanske nam tu ſhwatnizu luboſnje ſi kwětkami wupyschi.

Ubi lužiſzny Sſerby, kaf ſo waſchi ſhynojo a waſche

džowki, waſchi bratsja a ſotry a pſcheczeljo tam ſhromadža ſe ſyklami herbských lemscherjow w Draždžanach! Pižajče jum, ſo ſo njevhchū komđili, — abo lěpje, — pſchińdže jich wophtacž tón ſamý džen a ſhwiecze ſi nimi w pſchitvarfach ſtrjeſových, taž ſeže něhdý ſhwiecili w młodych lětach w zusbie ſa Draždžanami, pſches herbski khěrluski a pacžer, ſwojeho Boha!

Dokelž dyrbja čzi, tiž ſo ſi bliſka a ſi daloka ſeňdu, ſo hewak tak rucze, pſched zyrkwinymi durjemi dželicž, dha je ſo tola ſa tón krócz postajilo, ſo hnydom po herbskich lemschach wſchitzu ſo do ſale hoſčenja „Muſenhaus“ na Pirnianskej haſhy podadža, tiž je nam na 2 hodzinje pſchewostajena. Tam móža wſchitzu, tiž ſu ſo tu ſechli, ſe ſwojimi pſcheczelemi ſo ſetkacž, rovřečowacž, wolkherovicž, někotre herbske Zionske khěrluske wupřewacž a na to poſluchacž, ſchtož ī. duchowny Jakub a ī. duchowny Ráda, a znano druhý knježa, wo Draždžanskich Sſerbach a jich Božich klužbach abo wo lubych Sſerbach domach powjedaju. Sznanu tón abo tamny tu budž, tiž je přenje herbske lemsche w Draždžanach tež wohladal. — Ach, knježe, pomhaj nětk, ach, knježe, daj nětk, ſo by ſo wſchitko derje poradžilo.

T.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. Khězor Wylem a jeho mandželska ſtaj na domojpuču ſe klužbeneho kraja. Prjedy hacž ſtaj w Beirucze na kóždu ſtuſiloj, ſtaj w Syriskej roſpadane město Baalbek wophtaloj. Wo hrjedž roſpadankow je ſultan dal marmorowý ſamjeň postajicž, do kotrehož je němski a turkowſki wopon ſe ſežehowazym němskim a arabskim napižnom ſarhyt: „Abdul Hamid, druhí khězor Ottomanow, najhwětliſhemu pſcheczelej Wylemej II., němskemu khězorej a pruſskemu kraje, a khězorž Auguste Viktoriji ī. wopomnjenju na waſiomne njeſkablaze pſcheczelſtwo pſchi wopycze khězorſteju majestoszczi w Baalbeku w novembrie 1898.“ Wjecžor ſo ī. čeſczi khězorſteju mandželskeju mózne templowe roſpadanki wobhvwětlihu, ī. temu hudebna piſkaſche. Prěnje ſaſtaniszczežo ſa khězorowu kóždu na domojpuču bě město Rhodos na runje tak rěkaſej turkowſkej ſupje w agaifskim morju, kóždež ſo khězorej depeſtne wotedaču. Wutoru ſtaj khězorſtaj mandželskaj ī. ſupje Malcze pſchijeloj. Wot tam ſtaj wonaj pſches adriatske morjo ī. Poſej (na połodniſkim konzu Iſtrijskej) wotjeloj. Tu wonaj ſi kóžde na kraj ſtuſitaj a ſo najeſkerje pſches Win do Barlina wróčitaj. S wopredka bě ſo postajilo, ſo domojpučowanje nimo Schpaniſkeje a Žendželskeje do połnožneje Němskeje pónđze. Dokelž pak ſebi khězor pſchejre, ſo by ſo ſkerje ſlepje do Barlina wróčil, je ſo domojpuč pſchikrótſhil.

— Radžicželam khězorſtvo weho ſu da je ſo ſi wukasom khězorſtoweho juſtizneho hamta a khězorſtoweho kanzlera ſakſalov, ſo do krajneho abo khězorſtoweho ſejma wuſwolicž dacž. Tónle wukas je pwoſchitlowne pſchihloſzowanje namakał. Pſchisprawne pak by bylo, když by ſo tónle ſakón tež hifcze na druhich ſakſomkow wupſchestrél. Gastrojnizy, profežorojo atd. njech pſchi ſwojich ſaſtojnſtwach woflanu a njech druhim dawkiwarjam kontrollu wo statnych wudawkach a poſtajenie wo nałożenju statnych pjenjeſ pſchewostaja.

— Khězorſtowony ſejm ſo přenje dny dezembra wotewri.

Wón budž pječza jaſo wulke pjenježne ſrědki ſa powjetſchenje wóſſka pſchiswolicž dyrbječ. Licžba armeekorpsow ſo pječza wo 3 pſchispori, kavallerija ſo wo 23 regimentow a pólna artillerija wo 5 regimentow roſmnoži. Podla teho ſo tsi telegrafowe bataillonu ſaloža. Šedyn ſi nowych armeekorpsow směje ſwoje ſtejſiſčežo w Sakskej a budž rěkaſ: 2. ſakſki XVIII. armeekorps. Sanitetne woſy, kotrež ſu ſo ſzobtu ſi Draždžan do Namjenizy ī. sanitetnemu ſwucžowanju pózlače, ſu hižo ſi napižmom „XVIII. armeekorps (2. ſakſki)“ woſnamjene byle.

— S herbskim naſzledniſkim prafchenjem hrabje-regenta Lippesko-Dettmoldſkeho ſo ſi nowa němske nowiny ſaberaju. Lětza 15. junija bě Lippesko-Dettmoldſki hrabja-regent khězorej liſt napižal, w kotrymž ſo wobježowasche, ſo woſazh jeho ſwójbnym pſchibluskym počezježowanja njeſopkaſuju. Khězor bě na tole pižmo ſi telegramom wotmolwili, w kotrymž ſo pječza praji: „Regentej, ſchtož regentej pſchi klužcha, hewak ničzo!“ Kaž je nětk ſlyſhceč, je hrabja-regent tehole wotmolwjenja dla wopomnjeſke pižmo wſchitkim němskim ſwajſkowym wječham pózlač, w kotrymž jich proſy, ſo bychu jeho pſchi ſakſowaniu jeho prawow podpjerali. W ſpomnjenym pižmje hrabja-regent praji, ſo je ſo wón ſtajnje prózowal, ſebi ſe ſwěrnoſcetu ſi khězorſtu miłosćjiwe ſmyžlenje khězora dohcež. Wón wohzaruje, ſo jeho prózowanja njeſhu wuſpěcha mèle, wón je wjèle bôle w čaſzu ſwojeho regentſta wopſjet khězorowu njemiloscž naſhonil. Niž jenož ſa ſwoju woſobu a ſwoju ſwójbu, ale tež w mjenje statneho ſakſadneho ſakonjoweho prawow ſo hrabja-regent pſchecžito khězorowej depeſchi wobrocža, dokelž ma wone měnjenje ſa ſakſad, ſo wobmjeſowanje a wopſchijecž krajnoregentskich prawow wot khězorowej wole wotwizuje. Dokelž móže ſo to ſzame kóždemu druhemu ſwajſkowemu ſtatej ſtacž, ma hrabja-regent ſa ſwoju ſwiatu winowatoſcž, ſo pſchecžiwo kóždemu wobmjeſowanju ſwojich prawow wobracz. Želi ſo budž trjeba, budž Lippe-Dettmoldſki regent w ſwajſkowej radže namjetowacž, ſo bychu ſo prawa mjes komando-

wazymi generalnymi a jenotsliwymi krajnymi wjechami i khejor-
stwownym sakenjom siedzadowale.

— Przedawski schlesynski wychschi preśident, knies se Seyde-
wiz, je wumrzel. Wón bě snamjenith politikus a Wojerowsko-
Rösborstki wokrjeż wospjet w khejorstwownym hejwe sastupowasche,
i kotrehoż prénim pschedzydu bě wón w létomaj 1879/80. Sastojn-
stwo wychscheho preśidenta schlesynskeje provinzy wón 16 lét, wot
1879 hacż 1894 sastawasche. Psched 4 létami wón khorowatoscę
dla wostupi.

— Pschedziwo barbijenju kołbaży je żo khejorstwowny strowotny
hamt wuprojil, dokelż je barbijenie iżkłodne a jenoż pschedtrjebanje
mjenje hódnego abo hubjeneho mjaşa polóži. Hdyż rēnizy czerstwe
dobre mjašo pschedtrjebaju, njeje jum trjeba, jo wobarbicż. Barbijenie
kołbaży a mjaşa ma żo teho dla khostacż, runje tak nałożenie
schwablotiszażej żele, i kotrejż ma żo mjašo czerstwe fdżerżecż.

— Redaktora sozialdemokratiskich nowin „Vorwärts“,
dra. Brauna, je pruske knieżerstwo i Němskeje wupokasalo.
Dr. Braun, kotrejż je awstrijski poddan, je pruskiemu knieżerstwu jako
redaktor sozialdemokratiskich nowin wobčeżnych.

— W Kiauczawje, w němskej koloniji w Chinje, njeżju
strowotne wobstejnoscę tak dobre, każ by to pschedż bylo. Se 6500
němskich wojskow, tam stejazzych, je 7 muži na tonidlowu symizu
malariaju wumrjelo, a jedyn je do njeboża pschedschol. Nětkole, hdyż
je żo deshézowy čaż minyl a wokhłodlo, żu żo strowotne wobstejnoscę
polepschile. Dokelż żu żo nětko każarmy sa němskich wojskow
pschedhōdniczo pschediprawile, nadżielaż żo, so mjes wojskami w psched-
hōdniczym deshézowym čażu symiza wjazy njenastanje.

— Bi nistojo, to żu czi židżi, kotrejż chzedża sażo židowske
krlestwo postajicż, żu w Jeruzalemie khejzora Whlema i depuzajju
postranicż dali. Khejzor je żo jum sa jich postron podżakował a
mniel, so wón pschedziwo temu njeje, so bych u żidżi do Palästini
wróczili, tola woni dyrbjeli wotmyżlenje na hamżne židowske krlestwo
w tuthym kraju spuszcżicż a kwoje kydlescheża pod sultanowym
schit stajicż.

Awstrijska. Wupokasanie awstrijskich češskich a pôlskich dzela-
cierzow i Pruskeje je żo w awstrijskej khejorstwowej radze i rēzam
pschedinjehlo. Sapôßlanzaj Engel a Jaworski staj w mjenje češskich
a pôlskich sapôßlanzow knieżerstwu sezechowaze praschenje psched-
položilo:

„Je żo knieżerstwo roszkudżilo a ma wone myſle, bjes kom-
dżenja ministerstwo swonkownych należnoſćow namolwječ, sa to
skutkowač, so żo njeſcheczelſkemu a nječlowſkemu pschedczehanju
awstrijskich pschedzluſčnikow žlowjanskeje narodnoſće kōnč cžini a so
żo jum skitkowanje dostanje, kotrejż maja prawo żebi żadacż po lu-
dowiskim prawie a po pschedzelstwowych pomérach mjes Němskej a
Awstrijskej wobstejazých. Awstrijskie knieżerstwo na tole praschenje
w blízzych dnjach wotmolwi.

Pozklednie dny žu żo w khejorstwowej radze debat̄ i nowa
po swużenym waſchnju i herjekanjom a zjchnowaniem wupjelnile.
Pôlski sapôßlanz Dajchynski němskemu radikalnemu Wolsej poroko-
wasche, so żo wot němskich fabrikantow žiwicż da. We wjele něms-
kich wokrjeżach žu sberacżne tħix i wosratom sapôßlanza Wolfa
postajene. We wschelakich fabrikach żo dzelačerjam pschedinoſki
sa tele sberki wot thđzeniskej mjdý wotżahuju. Nowy namjet radi-
kalnych Němzow, so by żo przedawski minister Badeni dla sramania
wustawu wobſkoržil, je żo jačiżny.

Italija. Psihi wurubjenju Chinu chzedża też Stalszy kwoj
dobytł sežinicż a najprijódży jedyn chinesti pschedistaw wobšadżieč.
Woni ménja, so żo w Chinje njetrjebaju pułow boječ, kajkeż žu
w Ubejynskej na italske wójsko padale. Druhe praschenje je, hacż
wsché europijske wulfovomż do teho swola, so żo Stalszy psched-
chinestim brjoſh sažyda.

Danška. Pruske knieżerstwo je se Schleswiga mnogich danſkich
poddanow wupokasalo. Tale naprawa je w Danſkej wulke ro-
horjenje sbudżila. Hněw pschedziwo Němskej je tak wulki, so Něm-
zam nochzedża nieżo wjazy wotlupowacż. „Danſke listy“ poruczeja,
so bych u wsché twory radſcho i Tendželskeje abo Franzowskeje
kupowale.

Franzowska. Wot teho čaża, so je nowe ministerstwo, i kotrejż
pschedzydu je Dupuy, knieżerstwo pschedewſalo, žu żo sa
židowskeho kapitana Dreyfusa, krajneje pschederad̄ dla i wuhaństwu
na čertowej kupje sažudżeneho, prozeżbowe należnoſće sażo pohubje-
schile. Dupuy je hnydom polóžnoſće, kotrejż bě przedawski minister
Brizon Dreyfusej pschedwoli, żebħnyl, dokelż je każaziski żud ro-
szkudżil, so ma Dreyfusowe khostanje dale tracż. Dreyfusowe strowje

je pjecža we wuhaństwu najlēpsche; wón nětkole po cžele wjazy
waži, džiżli do kwojeho sažudżenja. Duż by kwojebu, hdyż by żo
jako njezinowaty spōñal, hisceżże wužiwač mohl. Mjes tym kaža-
żiżi żud prozeż i nowa pschedpytuje. Pozkledni thđzeni żu żo něktosi
bħwischi wójnszji ministro, kotsiż żu pschedzwēdczeni, so je Dreyfus
winowatty, pschedħlyscheli.

Wobħaż tajnych piżmow w Dreyfusowej wěżi je pjecža taj-
keho wopshijecż, so żo wone dla někotrych wulfovomż nježmēdża
do sħawnoscę dacż. Miz mjenje żebi każacżny żud żada, so bych u
żo jemu pschedpoložile, a khez też jid wopshijecż Dreyfusowemu
sakitarnej wosjewicż. Dreyfusowej nowiny i wobstejnoscę, so je żo
każacżny żud roszkudżil, so by żo i Dreyfusej na Ċertowu ākupu
wopraħher pôbħal, żudja, so nětko njeje dwelne, so żo prozeż i nowa
pschedwiedż, a żo kswēdczenja przedawschich wójnszjich ministrow na
każacżny żud żaneho faciżiċċa njeżju cžini. Dreyfusej njeſcheczelne
nowiny sażo nawopak i teho, so każacżny żud njeje pschedħiż, Drey-
fusa do Franzowskeje pschedwiesz, wuwożuja, so je nětkole każacżny
żud wo Dreyfusowej winje bôle pschedzwēdczeni, džiżli prijedy.

Rużowska. Nježiżwajżi njeſcheczelſkemu sħuġħlenja wulfeho
dżela pôlskeho luda pschedziwo Rużnej je russke knieżerstwo roszku-
dżene, pôlskej rēči w pôlskim kralestwie wjazy prawa dacż. We
Varšawie je komiżija, kotrejż bě żo porucżilo, nowy plan wu-
dżelač, po fotrymż by żo w Pôlskej w kriedżymch Schulach, to je:
gymnasjach, realfach a seminarach, pôlska rēč wucċila, wotmewa
hizo něktore njedżele požedżenja. Saħada je żo pschedħiżla, so ma
żo wucżenje pôlskeje rēče rossħerijet a polepschicż. Ma to je żo
podrōbny plan sa kōzdu rjadownu wudżelač. Profeħxorej Wierż-
bowiskemu je żo porucżilo, dżelle i pôlskich spihowaczelon festajecż,
kotrejż žu do programma pschedħiż. Nowa literatura budże żo hacż
do lěta 1863 pschednoschecż. Nadżielaż żo, so żo se spocżatkom
pschedhōdniczo schulskeho lěta reforma sawjedż.

Turkowska. Kreti dla je Turkowska i Grichiskej wójnu
wiedla a grichiskim hubakam hubu stulila. Čim holostniſčo a nje-
ſrosumliwiſčo je ja Turkow, so dyrbja nježiżwajż, doħbeżżeſſeje
wójnu Kretu žubieč. Po żadaniu wulfovomż je sultana kwojich
wojskow i Kretu domoj sawołacż dyrbjal, a sañdżenu nježdu je
pozledni turkowski wojak Kretu wopuschċil. Każ je kħysħecż, je
sultana też dowolil, so żo i jeho pschedħlobojanom grichiski prynz
Jurij sa kretiſkeho generalnego guvernera pomjenuje. Tola mjes
tym so je żo sultana do teho podał, so budże Kretu w pschedħodże
jenoż po mjenje pod jeho kniežtvo kħusħecż, żo wón dla Var-el
Għas-Skeje province w Afriżi w njeħżeġ dżerzi. Tidu kraj, kotrejż
je něhdju i Turkowskej kħusħchal, bēħu Franzowſojo wobħadżili, a
żu jon nětko Tendželčjanam pschedwostajicż dyrbjeli, dokelż nochżiżtu
jeho dla i Tendželčjanami wójnu wjescż. Wójni strach pañ żo
nježdu hisceżże wotħstronjem bħej. Tendželčjiet nowiny piżau, so żo
żylnie franzowske wotħżelenje i Sudanej bliżi. Hdyż by żo tale
powiejeż jaſto wērni wopokasała, by żo sażo naſtori i franzowsko-
jendželskej wójne namakol. Sultan żo tejje wójni boji; pschedeoż
wón derje wē, so by Tendželčka, hdyż by ju dobyla, so żidje Egip-
towskeje a żnadj hiſħeze někotrych druhich turkowskich krajow
mozovala.

Amerika. Sjenocżene polnózno-amerikanske staty chzedża je
Schpaniſtej hiſħeze ras wójnu wjescż, jeli so żo ta pschedziwja, jum
philippinske kupy wotstupicż. Sjenocżene staty žu żo roszkudżile,
żo i naħħiżnoſću tħiekkle kupy mozovalacż a i dobom wójniſte kōdž-
stwo i schpaniſtemu brjohi pôbħal. K temu wħiħal prawa kħrōbloscż
ħħusħħa, i malej khudej Schpaniſtej, kotażż ani wójniſči kōdži wjazħi
nima, wójnu wjescż. Ġrudnje jenoż je, so europijske wulfovomż
nahrabnoſći sjenocżenħi statow njevbaraja. Ola njeſcheczelne
europijskich statow budże Amerika wuspēch żwjeje rubjeżiſſeje
wójniſte wuħiġi mōz.

Wutſel i pistolie.

(Podatok i kriminalneho žudniſtwa.)

Wo jistwje kniesa barona saprażiżi wutſel. Knies baron bě
i krotka prijedy durje do kwojebi dżelačkeje jistwji samkħi. Szlužob-
niżi bēż-żu i durjam, klapaču a cżepjeħu potom kruċże do nich.
Nichto smutska na tu haru njevħomli, runjeż żebi baron njeħe
żam luu ki nħiżi samkħi, bēsħe dżiżi nħeħħi mienħiċċi pridy kwoj
mandżelsku i żebi proħbiż dal, i kotrejż chżiżiċċe něktore wažniſči
należnoſće rospowjedacż.

Szlužobniżi bēħu pschedzwēdczeni, so bě żo tam nħiżi nětajke
kewatne njevbożże staļo, hnydom bu po poliziju pôbzane, a hdyż

Hdyž dwě abo tři mjenšinu dolho čistu římsku powětr psches nju pschečechnje, potom budzecze widzecz, tak rjenje a ruče ſo powětr wo jſtve ſaſo ſhreje.

(Schulſke powjescze.) Wuczerſte měſtno w Roswodezach, ſe ſmjerču knjeſa Kravza wuprōdñene, ſo ſ knjeſom Wróblom, ktorž je nětkole ſ wuczeriom w Rakezach, wobkazdi. — Pschi pruhowanju wólbohmanoſcę, kotrež je ſo ſanđem ſydzien wotmělo, ſtaj ſo dwaj herbſtaj wuczeriei, knjeſ Rybał w Kchwacizach a knjeſ Petrik w Bóru, wobbzéliloi a jo khwalonie wobſtaſoi. Knjeſ Rybał je ſo ſ dobor w hudžbie ſi dobyrm wuſpěchom pruhowanju dal, ſi čimž je prawo doſtał, ſo na zyrkiwiske měſtna ſamolwič.

(Kecžejaza jablon.) W ſahrodže tudomneho rēbarja Pěſchki pschi Tuchorju je wulka naturſka žadosež widzecz. Na jenej jabloni tam je riane ſezenje widzecz. Podla jablonie kruſchen ſteji, kotař je ſetka druhi króz ſezena. Płodny druheho ſezenja ſu wulke jako kuryaze jeja. Hacž pak doſrawia, je pschi nětežiſhím khlodniſhim wjedrje jara dwéline.

(Samomordaſtvo.) Wizefeldwebel Mähnert wot 9. kompanije tudomneho pěſchlowkeho regimenta je ſo pónđelu w ſwojeſtvi w kafarmach ſi jenej ſlužbnej třebu ſatſelil. Wón je pječza ruku na ſebje ſložil, ſo khostanja bojo, kotrež mějeſche wočzatacž, dokelž be bjes dovolnoſe ſe na ſetore dny Budyschin wopuſtečil.

(Sajaty.) 27lētneho kolportera Pawola Schrödera ſ Dražđan ſu tu ſajeli, dokelž je wón pječza ſpýtał, ſo na jenej 8lētnej holezzy na njepózgiwe waſchnie pschepeſchunacž.

(Wjedro w nowym lēcze.) Rudolf Falb je ſwoje wěſčenje wo přenich ſchěſc mebzazach ſéta 1899 wudal. Po nim mamy we wulkiu róžku ſi wopredka wjele ſněha a mjerſnjenja wočzatacž. 12. januara, kritiſki džen 1. rjadowne, ſi ktorymž je ſačmice ſlénza ſjenocžene, ſhyna wotmjaſtne. Halle kónz wulkeho róžka ſaſo ſamjerſnje a ſhyna hacž do ſkředž maleho róžka ſtajne pschičera. Potom tač ſapocžnie a kónz mebzaza ſo wjele ſněha nańdze. Mérz ſi wopredka wjele ſněha pschinieſhy a budže ſymny. Konz mebzaza budže pak nadpádnje čoplo, a dokelž ſi dobor ſtěh a deſchcz poúdze, ſtrach wulkeje wody hroſy. Hapleja budže w přenimaj ſtečinomaj ſymna a w ſtečzej ſtečinje čoplo. Sa meju Falb jara ſle wjedro wěſčeži. Mjes tym ſo je wjedro w přenij polozji njewobſtajne, je wone w druhéj polozji ſymne. Druhi berliſ ſychinieſhy njewjedro, ſtečži ſněh. Wo ſkředž mebzaza budža ſylne deſchcz. Sa juni Falb hiſcheze hóſche wjedro lubi. Rjanych dnjow w nim ſyła njebudže. Deſchcz, ſi wjetſha ſi njewjedrami ſjenocžene, ſu wutrajne a budža ſi měſtnami ſylne jako ſlív, tak ſo powodženja naſtanu. — To džé by hiſcheze hóſche wjedro bylo, džili ſhm ſoni měli. Nadžémym ſo, ſo ſo tón króz Falb ſaſo ras myli.

Runje kaž Falb, ktorž ſa pschichodnu meju wulke deſchcz ſněh a ſhym wěſčeži, tež mejske bruki wot bližſteho róžownika po ſdacžu ničo dobre njewočzakuja. Šteho drje ſo da wulkočicž, čeho dla je nětkole w naſnymje do nich wujadny njeměr pschichol, ſo chzedža ſo hižo nětkole ſe ſwojeho ſymſeho ſhowna wudobycž. Na wjele měſtnach ſu ſetka njehluboko pod ſemju mejske bruki na makali. Wospjet ſu tež do redakzije „Sserb. Nowin“ tajſich mejskich ſchwörčakov pschinieſli. Samžen ſydzien je jich hnydom ſyła týſa poľna do redakzije doſchla. Wone běchu ſo na jenym polu pola Dalokeje Vělerňje wuſtyle. Runje tak je liſtonoscher f. Hartmann, ktorž je ſo ſamjenſtich ſtron do Budyschina pscheydlil, jeneho tajſeho brunacžka pschinieſli.

(Warnowanje ſa ratarjow.) Š Kirchhaina piſaju: Psched krotkim do tudomnych ſtron pućzowat jeneje Barlinſkeje firmu pschimdože a jako najlepſe hnojníſhcežo tak injenowane mineralne hnojníſhcežo poruczeſche. Š wabjazym piſmami a hiſcheze rjeńſhimi lubjeniem wjedžesche wón wjele ſupzow ſebi dobyč. Čím wjetſche be ſpodižinje ratarjow, hdyž město wjele wulkyvaleneho mineralneho hnojníſhceža jednoru kamjenjowu mučku doſtachu. Dokelž kamjenjowa mučka, kotař ſo w ſelowej ſígalinje ujeropuſtchcz, nimale žaneje hnojenſteje hódnoscze nima, je zentrař poſzlanje kamjenjoweje mučki jenož 18 hacž 21 nowych pjeniežek hódn, mjes tym ſo běchu ratarjo tamnej Barlinſkej firmje ſa zentrař 4 hrivny ſaplaczili.

S Małego Wjelkowa. Hłowna ſhromadžisna Mało-Wjelkowskeje wnpožčeńje ſo fermuſchmu wutoru 8. novembra po połdnju wot 4. hodžin ſem w Małym Wjelkowskim hoſčenzu wotmě. Dokelž ſobuſtawu jara pomalu pschihadžachu, ſobuſtaw psched-kydſtwa, Bartko, dliwanje ſi tym wupjelni, ſo wo mróſniku ſymſtim (Cheimatobia brumata, Frostſpanner) powjedaſche. Wón bě

duzh do Wjelkowa ſklaſnoſcę měl, něchtio wo nim wobkedybowacž. Na dróži wot Židowa do Wjelkowa běchu mjenujz ſvšeſte ſablucžim ſi něhdž ſi 12 cm. ſcherokej papjeru wobwjaſane, kotař papjera bě ſi jara lejpjatej macžiſnu pomaſana. Schto ma to na ſebi, bě jemu jako staremu ſhadarjej dawno hižo ſnate. Na tajkej papjerje dyrbja ſo mjenujz mróſnik ſymſke ſwotkoječ, ſo njemohle hacž do ſchtmoweje króny doleſč a tam ſhwoje jejka načiſkacž. Bartko bě, dokelž mějeſche khwile doleſč, wſchě te ſablucžim, tři pschi ſchězežy na pravym boku dróži ſteja, ſa thym mjetlemi pscheptyal. Wobwalti kaž tež ſlep běchu zyle dobre a na wſchěch ſchtmach zyle prawe, něhdž muž wýhoko, pschičižnjenie. Hdyž mějeſche ſchtm ſolik, tam bě tež ſolik w tej ſamej wýhokoſci kaž ſchtmowe čelo ſi lepom wobmaſany. Mjetelow bě pak ſo hiſcheze jara malo ſpopadalo. Na něſotrych, wobheje mlodſtich ſchtmach ſadyn, na druhich 1 abo 2, hacž něhdž do 5 a 7 ſanzow a tam a ſem jenož 1 abo 2 ſancžy. Jenož na jenym wulkiu ſtarym ſchtmie běchu ſo 15 ſanzu a 3 ſancži pschilépile. — Tutón malý nôžny mjetl, kotrež naběſchera ſanžka ma ſkripijene ſchidla, tak ſo ſtetacž njemohle, mjes tym ſo ma ſanž 4 ſchidla, předknjej ſcherobrunej ſi wjazy ežemnymi ſmuhami a ſadnjej předknimaj podobnej, jenož bôle ſwětelej, poſaže ſo kónz oktobra a ſapocžatk novembra, pschezo pak hafle tehdy, hdyž ſylnie mróſy padacž pocžnu a hdyž ſhm mjerſnjenja pomeli. Duž je bjes džiwa, ſo bě ſo hacž do 8. nov. halle malo mróſnikow na ſchtm ſpadaſo. Vjekſchidlowna ſamžka ſalše mjenujz w naſpomijenym čažu na ſchtm a ſuſeje wokolo 200 jejkow na ſicžowé a kweſtowé pupki. Małeto lajhnu ſo jažino ſelene ſuſanžy, tři wo ſtriedž čelo ſamych nohow nimaja, wotežrawaja pupki, liſcze a mlodý ſad a puſtchceža ſo kónz meje po pawczinojtych nitkach je ſchtmow ſo běchu ſo we ſemi ſadukowale. Najlepſi ſrědk pschečižno nim je horka wopíhamy. Nimo teho pak dyrbt kóždy wobkedyžet ſchtmow wſchě ptacžki, tři pschekazanžy jědža, hajicž a ſwoje ſchtm w juniju hacž do ſeptembra wobkopacž a potom kóždy ras ſemju potepacž, hdyž je předy ſuſ ſalſa do njeje nameſchal.

Bo woterwjenju poſedženja bu ſi přenja wjeſh Vělcžezu do towarſtwa pschiwata, ſi druhá ſo 4 nowi dohladowario wuſwolichu a ſi ſtečža ſo roſprawa poda. Š poſledneje bě widzecž, ſo ſi naſchej naſutowarňu a wupožčeńju derje ſteji. Džiwo jenož je, ſo ſo hiſcheze pschezo wjele wjeſhjanow wotwakuje, do naſchego towarſtwa ſtupicž, a ſo mlodý lud a czeledž naſchu naſutowarňu malo wužije.

Skončenje towarſtowých pschedkyda, f. Mlynk Čzemjercžanski woſjewi, ſo je naſche hlowne towarſtwo, Raiffeiſen a Cons. w Neuwidže do ſwojeho naſkupa rataſtich maſchinow a grator tež kožy pschiſialo. Kožy ſu rataſki grat, kotrež koždy rataſ, njech je wobkedyžet abo najath dželacžet, trjeba. Spodživne pak je, kaf rady ſo ſuponarjo wot woſolonoſcherjow atd. ſi nimi pschedročicž a ſjebacž dadža. Raiffeiſen a Cons. chze naž ſi teho njedostatka wutorhnyč, ſi tym ſo chze ſa wſchitke ſi nim ſjenocžene towarſtwa pola ſwojeho fabrifanta 150,000 kožov ſkafacž, tak ſo by wón ſe ſwojimi ūždžimi w ſyňje ſa naž džela doſež měl. Mlynk pak bychmy ſwětoſeženi byli, ſo ſa pol pjenjes jenož wopravdže dobre kožy doſtanjem a niz tajſi njerjad, kaž nam jón woſolonoſcherjo, je hacž do njebeſ ſo ſeženje a ſo tak a hinač ročo, ſo ſu najlepſe na ſyňym ſwěeze, hacž wo poſožu psche droho na ſchiju poſtchceža, kotrež pak dyrbimy najhufčiſho, ſi nimi přeni ras ſpýtarwſchi, do ſata cížnycz. Haj, nam by ſo wopravdže najhupiſche čelo ſymalo, hdyž bychmy nam wot Raiffeiſena poſkicženu ſklaſnoſcę njewužili, pschetovž žane čelo ſebi ſwojeho řeňka ſame njewužoli, kaž my činimy, hdyž ſo wot woſolonoſcherjow atd. truhacž a ſlepicž damy. Pod Raiffeiſenom wſchó hromadže 6000 tajſich towarſtow ſteji, ktorych ſobuſtaw ſi wjetſcheho džela wſchitky kožy trjebaja. Liežny na kožde towarſtwo w pscheretku 50 ſobuſtawow, to je ſi ſyła 300,000 ſobuſtawow, a poſtajmy, ſo koždy ſobuſtaw ſa dwě ſečze jenož 1 kožu trjebja, dža je to kožde ſečze 150,000 kožow, kotrež by ſi nami ſjenocžena fabrika ſa ſečze wotbyla. Ta by ſebi tola ſama jara w ſwěz̄ ſtaſa, hdyž by nam ſi najlepſiſej tworu a najtuňſiſej placžiſnu poſluzič ſječala, wobheje dokelž wě, ſo ma ſi nami wotebjerarjow, pola ktorymž ženje žaneho noweho pjeniežka ſhubicž njemohle. Hacž do 1. deſembera dyrbja ſo pola Raiffeiſena a Cons. te kožy ſa pschedročne naſečo ſkafacž. Knjeſ Mlynk chze to ſa Mało-Wjelkowske T. S. B. činimy a naſchu wupožčeńja chze jemu niſný wudawſ ſi temu požečicž.

Duž, lube ſobuſtaw ſi wotpožym ſchitku njedoweru a wſchitku liwkoſcę ſi naſchemu ſwjaſkej a naſchim wuſtawam. Pschetovž jeli ſomu, dža placiži ratarjej pschiflowo: Pomhaj ſebi ſam, a

Bóh budže tebi pomhač. Duž nałožmy hwoju móz pschecživo na schim kluarjam kaž pschi tutej wézy, tak tež pschi wschitlich druhich.

B.

S Nježwacžidla. Trochu pošdže — ale po našchim ménjenju tola hischeze trébnu — powjesz wo sakónězenju Nježwacžidliſkeje kermusche podamy. Nježeczel karužela bě ſebi wumyblíl, placíſny na hwojim ſabawniſchezu powyschicž — a to kermuschnu wutoru, hdež ſu našchim młodym ſudžom kroſčki hžo wuleſtale. Tak ſo ſta, ſo jemu naſchi hóly wjeczor karužel, ſestupiwschi ſo na jednu ſtronu — roſlamachu. — My ménimy: karužel je mudriſchi bycž móhl — naſcha »ſlotq« młodžina paſ tež.

S Ahwacžiz. Žaloſnje ſrudne njebož je hwojbu tudomneho khežtarja Mikanię podeschlo. Mikanię ſe jſtwy wuſchla, ſo by koſu pižovala. Wo jſtwy bě ſchriletnu holežku ſamu woftajka, kofraž ſebi ſa blidom pschi ſa hvečenej petrolejowej lampje hraſlaſche. Na dobo Mikanię ſo hródi ſabuhiſcž a ſaſchkečeſz ſaſkylſcha. Skoku do jſtwy pschi-hnawſchi wona hwoju džowcžicžku ſi plomjenjom ſo paſicž widžesche. S njebožownym pschipadom bě ſo lampa powaliła a petrolej bě ſo ſapaliwschi ſo na džeczo linyl. Smjercz wuſtróžana macž džeczo ſhrabiwschi plomjo podduhycž ſpyta, pschi čimž ſebi ſama ruž a noſh žaloſnje wopali. Kucž jawaſan lěſat ſi Budyschina hischeze džeczo žiwe naděidze, tola dwě hodžinje poſdžiſho jo ſmijercz wot boſoſzow wumó. Hžo psched lětom je wone ras w ſmijertnym ſtrache bylo. Wone bě do hata panhlo, tola ſo jeho tehdy hischeze ſi čaſkom dohlaſadhu a jo wučezeſchu.

S Kuha. Tudomne ſchulſke město ma ſo wot noweho ſeta ſi nowa wobhađicž. Něčiſchi wučer ſo do rudnych hór pschebzhdli.

S Bréšy. Pschi hońtwje, kofraž ſo ſandženu wutoru tu wotmě, ſu tu 7 hornow, 45 ſajazow, 5 bažantow, 3 furwoty a 2 kaniflow ſatſeliſi. Čeklo je něhde 20 hornow a hischeze wjazy ſajazow. Šandžene ſeto je ſo ſedma poſoža telko ſwérinh, kaž lěſka ſpráſala. Pödla teho ſu ſajaz a horný lěſka tucžniſche a hylniſche. To čzini dobre lěto, kofrež je niž jenož pölnym wupłodam, ale tež ſwérinje hojiſlo.

S Ahroſcžiz. S čiſlej myſliſčku na dobrý wuſpeč ſrijedu tydženja nahladna čjvjoda nimrodíſki muži won na wjekelu hońtwu czechniſche. Někomužkuli wuchacžej, hornje, hornikej, bažantej a furmocze ſo ſmijertna hodžina ſi morjažym woſojom Nimrodow pschi-blíži. Pschi hońtwje ſu ſatſeliſi 77 ſajazow, 13 hornow a hornitow, 38 bažantow, 7 furwotow a tež jenu mudru lischku, kofraž bě ſo ſamylwschi hońtwarjam psched praſławu pschiběžala. Tuton wunoſch ſo može ſo dobrý mjenowacž. Dživajzy paſ na wulki, 600 hrinow wučežinajzy hońtwinski pjenes, kofraž dyrbja naſeňkojo naſcheje hońtwy kofrež ſeto dawač, dyrbjało ſo hischeze wjely wjazy ſwérinh moricž, předy hač by ſo naſeňki pjenes hromadu ſwiedl.

— Nahlu ſmijercz je w naſchej wjeknej rěz ſatſkuli ſandženu nježdželu 13. novembra 73letna wumjenkućnicza a invalidka uježenjenena Mađlena Bjenschez ſi Luſcja rodženia, naſakala. Hžo někotre nježdele khorowata, bě wona mjenowanym džen ſi dworom won ſabězawſchi, pschi tolſtej čzme pucž ſmyliſa a do rěli panyla.

S Nalbiczansſeje woſhadly. Šandženu ſrijedu bu na naſchim woſhadnym kerchowje čjelo njeboho pjetaria a ſwónka pschi hna-downej Röžencžansſej zyrki, Miklawſcha Libſcha, ſi wotpočinjeſi do klina ſemje pothowane. Njebohi bě ſebi ſobotu 5. t. m. do ma-kuſhka leweje ruky ſchpal ſakló, a dokež ſebi jeho wučahytcž nje-možesche, nježiwiſche dale na njón a myſlesche, ſo ſo jemu wu-jerſi. Tola tute njevoſkežbowanje bu ſi winu, ſo ſo jemu krew ſajedoježi, a wón nježdželu 13. t. m. we wulkich boſoſzach wumrje. Wulka mnohoſez pschewodžerjow wo tym ſhwedečeſche, kaž widžant we woſhadze běſhe. — Bóh daſ jemu wěčny wotpočinik!

S Ahroſtawý pola Scherachowa. Pschi čiſcezenju hwojeje 20 lóhči hluokeje ſtudnie, kofrež woda ſo hžo dleſchi čaſh njebe wuživala, je tudomny khežer Achorla Wemma pjet ſtudjenja žaloſnju ſmijercz početip. Hdyž bě Wemma do ſtudjenje dele ſakló, ſo by njerjad ſi njeje, kofrež bě ſo tam kheřtro wjely naſromadžilo, do bowa čerpal, ſpodni džel ſtudnineje murje ſo ſaſhyphuwschi Wemma žiweho pod ſobu ſahrjeba. Hnydom ſo wózom muži hotowasche, Wemma wulhowacž, tola předy hač hwoje dželo ſa-pocžachu, ſo tež ſtudním horni džel ſaſhypt. Taſo wulke ſbože dyrbji ſo wobhladacž, ſo czi woſmjo mužovo hischeze njebečhu do hluhym ſakló, hdyž ſo poſleſnie ſaſhyptenje popoſdnju w 3 hodžinach ſta. Hischeze 3 hodžinu poſožiſho, wjeczor w 6 hodžinach, bě ſaſhyptenje Wemma žiwy. Šaſhyphachu jeho woſacž: „Džecži, dželacže taſ rucze hač mózno, hewaſ dyrbji ſo tepicž; woda mi

hižo pod pažu ſtupa!“ Bohu žel paſ jeho ſtyſne proſtwy nje-možachu dopjelnicž. Dokelž dyrbjachu zyli ſtudjeni wuſy, ſo hale nježdželu wjecžor ſi ſaſhyptenemu, kofraž bě mjes tym wumrje, do-vychu. Snjeſboženy, kofraž někotre kheže wobſedžesche, žonu a hýdom dorosžených džecži ſawoſtaj.

S Trjebulow. Škaſat Paul ſi Wjekela pola Minakala ſo ſchtwórk w Duplizach w Delnjej Lužiſy žandarmej Koſi snapſchecži-wjesché a ſo do njeho ſi kijom da. Bandarm Koſa dyrbjefſe hwoju brón wužinacž. Wón Paula ſi mječom psches hlowu rubnhywschi jeho taſ czeſko ſtani, ſo dyrbjachu jeho do Trjebulanſeje hojeſnje dowjesz.

Wuſudženja.

Pſchihažny ſud w Budyschinje budže w ſchtwórtym ſchtwórcz-lécze wot 21. hač do 26. novembra ſudžicž: pónđelu dopoſdnja $\frac{3}{4}$ 10 hodžin wo fabrikatý Amandze Frídze Hajnzej ſi Hórfi dla ſtonzowanja džecža a cježkeho paduchoſtwa; pónđelu popoſdnju $\frac{1}{2}$ 1 hodžin wo ſchleſežerju J. A. G. Müllerje ſi Mjeđvoſia a dželacžeju Michaelu ſi Kroischiwiz w Schleſynſkej dla rubježniſtwa na dróſy; wutoru 22. novembra dopoſdnja $\frac{3}{4}$ 10 hodžin wo krawzu Franzu ſi Olbernhau ſpystaneho mordarſtwa dla; wutoru pschip. w 12 hodž. wo krawzu A. Mateku ſi Małkež dla njeſaſanſtwa; ſrijedu 23. nov. dop. $\frac{3}{4}$ 10 hodžin wo hoſpoſy Mađlenje Milkež ſi Malečžiz dla ſtonzowanja džecža; dopoſdnja $\frac{1}{2}$ 12 hodžin wo Maxu Brahe ſi Langenbielaufa dla njeſaſanſtwa; ſchtwórk 24. novembra dopoſdnja $\frac{3}{4}$ 10 hodžin wo ſlužobnej džomžy Hielscherez ſe Schmottſeſena dla mordarſtwa; pjatf 25. nov. dopold. $\frac{3}{4}$ 10 hodžin wo pschekupſtim vomožniku R. A. Schierje ſi Pschiwczíz dla rubježniſtwa na dróſy, pschecžiwenje a pschepſtupjenje; pjatf pschipoſdnju wot 12 hodžin wo dželacžeju Förſteru ſi Ullersdorſa dla njeſaſanſtwa; ſobotu 26. nov. wo bětariju R. A. Pawliſu ſi Kortnižy a žiwoſežerju E. J. Khežorje ſi Hrođiſeſeža dla wopacžneho pschibžahanja. Šuſdženje pschecživo Hajnzej, Matekej, Milkež, Brahej a Förſterej je tajne.

Přilopk.

* (Šam o mordarſtwo.) W Kottmarsdorſje pola Herrnhuta je ſo tkalz Hildebrand psched wobhdenjem hwojeje lubeje, kofraž bě jemu jeho pschecžinjerſtwa dla wotpiſala, ſatſeliſi. Piftoliu ſebi wón ſi kultu njenabi, ale jeniu roſu ſi polvrom poſlui natyka a ſebi potom do huby tſeli. Wutſel mějeſche žaloſnje wuſkut. Hildebrandej ſo jaſh k do zyla roſtorha, a ſi jeho huby ſo frej ſylnje ſijesche. Hafle ja někotre dny wón wumrje.

* (Šso ſmijertne wopalil.) Wohjaromne njebož je ſo w Königſteinje ſandženu ſobotu wjeczor ſtaſo. Hdyž 47 ſetny ratač Žehny, kofraž na wiſliſeſeža čerpi, ſe ſaſhvečenej petrolejowej lampu do jſtwy džecže, ſo wbohi muž ſi wiſliſeſežemi nadpadže. Na ſemju panhyschi wón lampu puſheži, kofraž pschi tym roſbuchny. Šso palazy petrolej ſo na njeho linyl. Ea dleſchi čaſh jeho w plomjeñach ležazeho naſakachu. Léwa ruka bě do zyla ſwuhlena, wloſhy na hlowje běchu ſo ſpalile, jeho koža bě do zyla ſprážena. Šavolany lěſat móžesche wobžaromnemu jenož položenie, tola niž pomož pschijerſež. Ilaſajtra rano w dwěmaj hodžinomaj jeho ſmijercz ſi njewuprajenych boſoſzow wumrje.

* (Puk.) Ma knježim dworje w Röžkowizach pola Döbelna, hdež ſu psched lětom galiziſy dželacžeju lamboru Míldnera ſara-hyli, pónđelu w nožy mjes tamniſhimi ruski ſi dželacžejerji žaloſne puſti wudyrichu. Žedyn lambora ſo na pol morw ſbi, jedyn mužki a jena holza ſo czeſko ſranſchtaj. Tjoch nažiňtſhich bičkow ſu ſajeli.

* (Wulke myſche.) Pschecživo nježmernje wulke hromadze wulkich myſchi je ſo w jenej wuproſdnjenej kheži w Coburgu bitwa bila. Š myſchow, kofrež móža hu ſo jenož ſi wulke prožu ſahnacž, ſo wjazy dyžli 250 ſabi.

* (Žedyn rytmischtr ſaſhudženy.) Rytmischtra hraſju Stolberga Wernigerodskeho, kofraž bě pschi poſleſnich manevrah ſeržanta Scheinhardta ſi mječom w naſhym hněwje ſakló, je wójniſti ſud ſe ſpuſhčenjem ſe ſlužby, a ſe 3 ſetami 4 měhazami jaſtwa pothostal.

* Njerouſumne ſwucženje, ſo pſam lisacž dacž, je w Debrizach pola Torgawy ſaſo jene človíſke žiwiſenje ſničilo. Wózom ſetny hóležez ſlavíſh, kofraž husto ſi pſom hwojeho nana hraſlaſche, ſo ſi pſowimi wakami natyka a w wulkich boſoſzach wumrje.

* Pola Marienburga w ranſchei Pruskej je jedyn tworowý czaſ jedyn ſapſchah pschejel. Bohonč ſo pschejedze a bě hnydom morw, wós ſo roſtorha. Schto je na njebožu wina, njeje hischeze dželacže taſ rucze hač mózno, hewaſ dyrbji ſo tepicž; woda mi

* Žałosne rošbuchnjenje je šo w zokorowej čiſeženii w Trellis-ſtedtu ſtało. S nim ſo třeha hłowneho fabrikskeho tvarjenja wot-ſběhny a do powětra wrjeshy, maſchinę ſo ſpomalachu a ſo zyla fabrika ſapali. Plomjenja ſo ſkoku roſſchérichu a ſo pſcheſe wſchē fabrikske tvarjenja wupschestréchu. Zbyl zokorowy poſkad, učhdźe 18,000 zentnarow, ſo ſniči. Dželaczerjo w prudrowym měſtneje ſo na ſemju čiſhnychu a ſo hnydom ſ plomjenjom palachu. Něhdźe 18 dželaczerjow je ſo čežko wobſchodziło. Hýſcze w noz̄y jich do poſdru kilometra ſdaleneje hoſetnie donjeſechu. Něhdźe 700 dželaczerjow je ſ njebožom dželó a ſaſlužbu ſhubilo.

* Młody wójwoda Serge de Morin, khétra lidora, ſo dla njebožownoje luboſče ſ woknom hwojego doma čiſhny, tola wón ſo njeje ſarafyl. „Njebožowna luboſcz“ rěka drje tu hrjebanje hwedomnia. Jego předawſcha luba, jena ruſka džiwadlowa hrajetka, kotoruž bě, ſo jeje nabivschi wopuſchczil, w hwojim čaſku do jeho bydla pſchindze a ſo píched jeho wočzomaj ſatfeli.

* (Króſbny njeſkutk.) W měſtačku Schatta w Awstriskej je poliſija hróſbny njeſkutk wuſkledžila. 23 lětny dželaczer Anton Scheiber je pſched dwěmaj nježelomaj hwoju wo někotre lěta mlóðſchu mandželsku ſlonzorval a jeje čjelo w hwojim ložu ſhowal. Mordar ſo njebojeſche, poſdla čjela ſpacz, domiž jo poliſiſtojo njevuſkledžichu. Hdyž poliſiſtojo do Scheiberoweho wobhdenja pſchihedſchi ſo ſa jeho žonu praschachu, wón wotmolwi, ſo je do leža po drjewo wuſchla. Čjelo, kotrež hýzo klajesche, pak taſku hylnu wón roſſchērjeſche, ſo ſo jeho ſhowanka pſcheradži. Mordar ſo njeſkutka hnydom wuſna.

* (Njemdra kuchařka.) Dokelz w lotteriji njebe nicžo dobyła, kuchařka Schindlarez w Winje kollekteurzy Hellerowej vitriol do woblicza ſin. Čežko ſranjenu wobžaromnu žonu do hojeńnie dowjeſechu. * (Ssamomordarjom w džak.) Pońdzelu je ſo w Parisu pjenježnik Morin ſatſelil. Wón je poliſajſkeho komiſara, kotoruž je ſ ſhowanjom jeho čjela dželó a prózu mél, ſa hwojego herbu a teſtamentoweho wukonjerja poſtajil, ſo by ſo jemu džakowym wopofaſal.

* (Ptacze hñesdo w liſtowym kaſchczu.) Dwé hýſkorzy běſchtej do liſtowyma kaſchczu w Magenzeele, jenej wžy pola Aſche w Belgiskej, ſacžahnyk. Taj ptaczeſtaj ſtaj zyle kaſchczowe dno wobhdenloj. Ssanczka, kiz na jeſtach ſydaſche, bě ſo ſ hwyilemi zyle w liſtach ſhubila a nječeklaſche, hdyž liſthnoscheret po liſtu pſchihadžesche. W lětuchim ležze bě tón kaſchcz wot 6 mlóðych ſykorkow wobhdeny, kiz wſchē pſki ſcheročko roſdajachu, hdyž liſthnoscherjowu čapku ſahwohladaču. Wjeſhny farat a wuczeſt běſchtaj tu ptaczu ſwójbu do hwojego ſakita wſaloj; duž dyrbjachu ju wjeſhni hólcziſta napoſtoj wostajicž.

* (Ssmjerež dla pſchedeſchcznika.) Njedawno pſchijedže 65 lětna wudowa Maria Waschatowa ſ Berna ſ ludžazym čaſhom na Caſtolowiske dworničežo, ſo by ſwoje pſcheczelitwo wophtała. Hdyž wós wopuſchcziwſhi pytny, ſo je ſebi pſchedeſchcznit we wosu wostajila, ſo do wosa wrózci a chyzſche do njeho, hdyž hýzo ſo čjah dale hibaſche. Pſki tym pak pod koła padže, kotrež ju pſchedeſchczu a hnydom morichu.

* Khězor je ſa ſultana jara drohi hóſcz w jeho kraju był. Žedyn ſa khězora natwarjem hrožik je 100,000 puntow ſterlingow placžil; nowe uniformy ſa garniſonu tež pſches 40,000 puntow placža. Darh ſa khězorskich hóſczi pak 120,000 puntow placžachu. Dwé Draždanskie vasy, wo kothymajž bě ſtatny ſekretar ſ Búlow w hylbiskim hrože ſ wobdziwanjom rěčzał, wón w hwojim bydle namaka, hdyž bě ſo do njeho wrózil, jako něžny dar ſultanowej pſcheczelnoſe. Žedyn punt ſterling je 20 hrivnow. Te 3 mjenowane ſumy po tojlikim 3,200,000 hrivnow wuczinja. To pak je jenož mały džel ſultanowych ſhromadnych wudawkow ſa němſkeho khězora.

* Pſki tolſtej kurjawje, kotoruž poſlednje dny na hylbiskim morju kniejeſche, je ſo wjele njebožow ſtało. Wjele plachtatých lóžow je ſo ponutilo.

* Mózny wichor je w Torragonskej w Schpaniskej wjele ſchłodby načim. Mnoge tvarjenja ſo wobſchodziču a rybaſke čołomy ſo roſbichu. 15 woſhobow je ſo ſranilo.

* (Trojanſki kón noweje módy.) Njedawno ſu w New-Yorku dweju jaſneju paſholow ſajeli, ſa kothymajž hýzo dolho ſkledžichu. Staj to dwaj nutſlamarjej, kotoruž běſchtaj w hwojim paduſchnym džele tak wuſchlnaj, ſo ſo dotal ženje lepič njeſaſchtaj. Ssředž běleho dnja wjedjeſchtaj ſo ſ wěrje podobnym wudawanjom do domow ſwjeſz, kotrež ničo ſobu njeſawſchi ženje nje-wopuſchczischtaj. Bóry pſchihadžeschtaj, a to kóždy ras tam, hdyž knieſtvo domach njebe, jako murjerzej, jako khachleſtajerzej abo jato

někajtaj druhaj čežnaj rjemježlnikaj, wudawajzy, ſo ſtaj wot wob-ſedžerja poſkłanaj. Čežedž jimaž to wérjeſche a jeju nuts puschczi. Wicho druhe móže ſebi kóždy myſklicz. Skonečnje ſebi wobſebje mudru wěz wumyſlischtaj. Wonaj daschtaj ſebi hoborske ložo wu-đelacž a namakaſchtaj bóry pſchellepaneho towařſcha, kiz bě ſchwízny doſcz, do loža, nutschach proſdneho, ſaſečz. S tutym živym wu-pjelnjenjom taj dwaj paduchaj to ložo ſ jenemu domej donjeſechtaj, w kotrymž bě jimaž wulki popad wěſty, a w kotrymž knieſtvo runje domach njebe. Sſlužobnej holžy, kotoruž jimaž durje wočzini, powjedaſchtaj, ſo je jeje knieſtvo, kiz je tam a tam to ložo runje ſupiło, jimaž poručiło, ſo dyrbitaj jo ſhem donjeſcz. Duž je do ſkriedž dobreje ſtwy ſtajiſchtaj a wotendžeschtaj. Sa ſchťwörčz hodžinh pak ſaſo po njo pſchijndžeschtaj wudawajzy, ſo ſtaj ſo myliſoi, a jo do wopacznego domu donjeſkoj. Mjes tym běſche jeju towařſch, we ložu ſhownan, čaſz derje wužiwschi, do loža na-bral, ſchtož ſo jemu najlepje hodžesche, tak ſo bě ložo pſchi wot-njeſenju tojschtco czežſche, hacž bě předh bylo.

¶ ſwiedženjeſ ſemrjethy.

Ta ſmjerz je Boža žnjenzařka,

Na žně mózna poſkłana.

Dženža ſerp ſej wóſi

So čjim lepje kótfi.

Bóry ſejacž budže,

To maſch čeřepicž ludže. —

Rjana ſwětka, hladaj ſo!

Te ſta a ſta a tyſazh

Sſerp je ſmori toczem.

Vilje a róže

Wón wſchē ſebracž móže;

Zarowniž rjane

Budža ſwotrubane.

Rjana ſwětka, hladaj ſo!

Pbj ſmjertniza, ſo njeſtróžu,

Chzeli Boh, pſchijndž po ſkolu!

Knětka poranjenia

Budže pſchehadžena

Do ſahrody rjanej'

Wulžy požadanej'.

Rjana ſwětka, ſraduj ſo!

(Budže na ſmjertnym ſwiedženju w Božim domje w Buděſezach chor ſpěvacž.)

Wjela.

Sa naſch ſerbſti dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 47,200 hr. 54 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Na Maſchňerez czežnym ſwaku knjeſa Pawoła Petſchki ſ knježnu Mariju Maſchňerez w Sahorju 30. oktobra pſches braschtu Schenka w Budyschinku . . . . .

6 = — =

Buſecžanske ſerbſke a rataſke towařſtwo ſklađowaczeſtej na ſhromadnym poſkłenju . . . . .

6 = — =

Pón dželnižy: Někoti ſ naſ ſapažychu ſ pſcheczelimi w „Piwnym hrože“ 1 hr. 40 np., ſtajni wowęzjerio 1 hr. 80 np., piſkarjo w „Viſchzej jamje“ 1 hr. 10 np. (mjes nimi Dietrichowu ſhětloknelsaci 50 np.), ſaſo ſhm tu ſ „kónzom“ 74 np., poſkostany ſeni placžer 35 np., ſlepia ſokuſhka 10 np., piwařnia w Pomorzech 30 np., A hlejče, ſchto ſo dženža ſtało? — Sa dom bě ſwinko hlowu dało — 1 hr. 70 np. = .

7 = 49 =

W „Katholifkim Póble“ čižko 46 lěta 1898 hýzo ſwitowane:

Kadwoſka platowa komiſija 50 np., Khorla Schelzig (Schewejſ), mločarniny inspektor w Barlinje, 5 hr., njeđospolne ſolo 20 np., pſchi ſwaku ſtym blidz pole ſakuba Scherza pſches braschtu ſe ſšwinarne 1 hr. 60 np., „čjidi“ 25 np., Delanſka patentna komiſija: pſcheczel ſ pod ſamjenza — magnat, wjetſti a wulk — mariaž — na ſwaku atd. 1 hr. + 1 hr. 80 np. + 24 np. + 70 np. + 50 np., M. Sch. ſ ř. 2 hr., Milcžanska klofejowa komiſija: 66-niſaj pſchi klofeju — ſ billarda — buſet, poſkledni? 50 np. + 56 np. + 1 hr., přenja pruſka komiſija 1 hr. 20 np. = .

17 = 5 =

Gromadže: 47,237 hr. 8 np.

S džakom ſvituje

Sarjadniſtvo „Macziny ſſerbsleje“.

C. G. Rinke na žitnej haſy 5.

pschedawarna pjetzowych tworow, ſtobulow a mżow porucza
ho k dželaniu mužazich kožuchow, jaſetow, žonjazich mantlow a
jaſetow, kaž tež k pschedzianju wſchich starých kožuchow.
Kože we wulim wubjerku.

Pjetzowe muſy

w wſchich pjetzowych družinach derje dželane. Blacžiny, w wu-
klađnym woſnie ſtejaze, ſu tež w khlamach zile te ſome. Mužaze
a žonjaze kožuchi doma ſam počahuju.

C. G. Rinke.

Wulki cžrijowy ſkad.

Wulki wubjerk mužazich, žonjazich a džecžazich
ſchłornjow a ſtupnjow po tunich placžinach porucza

Emma Frisch

na ſamjentnej haſy 15 pódla hoſčenzo ſloje króny.

Hermann Darschau w Budyschinje

(mějczelska A. ſwud. Darschauowa)

— jaſožne 1846 —

fabrika ſchtrympowych tworow ſ wobčeje wołmy
cžiklo 1 na ſchuleſkej haſy cžiklo 1

k ſymſkemu čaſej ſwoj dawno jako dobrý ſnath wulki ſkad ſchtrympo-
wanych ſchtrympowych tworow, ſchtrylowanych jaſow, wulki
wubjerk rukajzatich lažow w najtuniszej haſe k najlepſej čiſto-
wołmianej barbunepuſtej tworze a w rjanzich muſtrach porucza.

Najlepſchi a najwjetſhi wubjerk ſchtrylowanſleho pschedzena
wſchich barbow.

Najhodniſha twora!

Najtunishe placžiny!

Móbre dželauſle wobleczenja,
barhentowe ſpódnje kholowy,
ſchtrylowane ſpódnje kholowy,
ſchtrylowane jaſi,
ſchtrylowane a walfowane
ſoli a ſchtrympy,
hotove žonjaze a mužaze
koſhle,
wołmiane pschedkoſhliczki
ſa hólzow a mužow a tež wołm-
iane we wſchich barbach, teho
runja drjewjanzy ſ tolſym filzom
wupołożene a drjewjanzowre drjewo
porucza G. Bayer w Dobruſchi.

Najwjetſzinſke ſchatej,

Zigarni.

Wſchelake ſbytki 5 np., 4 np. a
3 np. zigarov pschedawam, tak
dolho haſe ſkad doſaha,

3 ſchtuki po 10 np..

10 ſchtuk = 30 =

25 = = 70 =

100 = = 2 mk. 75 np.

H. Kunack nakleďnik
na bohatej haſy 8.

Zen

a dželo kóždu dželbu po naj-
wjetſich placžinach kupuje

Richard Mehl w Budyschinje
na ſtronkownej lawſej haſy 22.

Dželo

po pôſtrowanju po najwjetſich
placžinach kupuje

T. Albert

na horneželskej haſy 13.

najwjetſzinſke ſchaty

porucza
A. Tschentscher,
ſchatowa pschedawarna
na bohatej haſy.

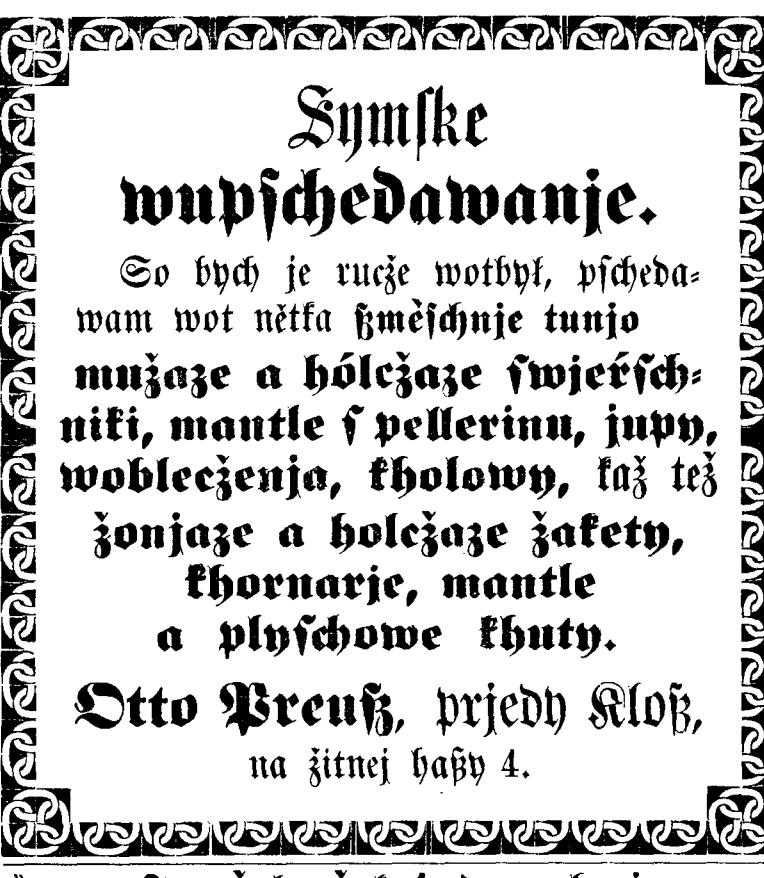
Sa ſaſkopſchedawarjow
mamoj dželbu ejiſteho mléteho
ſaffrana we wjetſich a mjen-
ſich paſczilach ſu tunjo
na pschedan.

Bratraj Merschej naſkłed.
po ſtih ſitnych ſitach 30,

Strauch & Kolde,
na ſamjentnej haſy 3,
dalokoreček 81.

A. Poppe

na Mužakowskej droſy 4 kupuje
kóždu dželbu kowaneho a lateho
želesa, hadreſečow, koſčow, pa-
pjery, zynka atd.

Symſke wupſchedawanje.

So bych je ruceje wotbył, pschedawa-
wan wot netka ſměſchnje tunjo
mužaze a hólzaze ſwjerſch-
niki, mantle ſ pellerinu, jupu,
woblečenja, kholowy, kaž tež
žonjaze a holežaze jaſety,
khornarie, mantle
a plyſhove kuty.

Otto Preuſz, předh Kloß,
na žitnej haſy 4.

Jenož haſe k 1. dezembrej
Wupſchedawanje
wſchelakich wołmjaných
tworow,

woſebje
žonjazich a džecžazich klapow,
nahlowjazich ſchawlow
a rubjeſchcow
po wuriadne tunich placžinach.

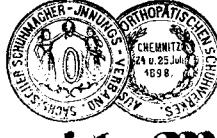
Leopold Poſner,

w Budyschinje na bohatej haſy 7.
Proſhu, na moju firmu ſedžbowac!

Cžefny diplom Bronſowe medaille III. myto
a cžefny diplom

I. myto.

I. myto.

Heinrich Mohr,
ſchewofski miſchtr w Budyschinje na ſukelnſkej haſy 14
porucza ſwoj wulki ſkad kontwariſtich, jéſdnych a
nakolenzatich ſchłornjow, pjetzowych, filzowych a ſukljaných
ſchłorniczlow, ſchłornjow ſe ſpinami k ſchnórowanju a ſ gumijowym
čahadłom, ruſich a němſich gumijowych ſtupnjow a ſněhových
ſwjerſhnych ſtupnjow,

Wſchē družin filzowych ſtupnjow a koſlow, baſſich cžrijow,
drjewjanzow a ſchłornjow, kaž tež wſchē jenož pomyžne ſtupnje a
ſchłornje po ſnath tunich placžinach.

Po mérje dželam ſnate wubjernje ſedžaze wobucze ſa krótki cžaf.

Mřížhodna ſtoddosć ſa hodowne ſupotomje!

Pžolarſſe towarzſtvo

w Delnem Dole Sprewje

smjeje njedželu 27. novembra popoldnju w 2 hodžinomaj posledženje
w Henterez hosczenje w Budyschinje.

Pſchedzkydſtwo.

Sſerbske Burske Tow. w Mal. Wjelkowje

smjeje njedželu 27. novembra popoldnju $\frac{1}{2}$ 5 hodžin posledženje
w Gäblerz hosczenzu, k kotremuž je knjeg wuczeč Sommer ſojimawu pſchednosch pſchilubil.

Pſchedzkydſtwo.

Drjewovna amfzijsa.

Bondželu 21. novembra t. m. ma ho w Kitzlizy pola Nowej Wby n. Spr. drjewo na dwemaj fahonomaj k hamžnemu pſchedženju. mjes nim wužitkome a twarske drjewo, na pſchedžowanje pſchedawac̄. Wuměnjenja ho w termiji wosjewja. Shromadžisna w hosczenzu w Kitzlizy.

J. Rječla.

Kublo a ležomnoſče na pſchedan̄.

Wutoru 22. novembra t. l. budža ho pola a luki nehduscheho Kalichez ſubla we Wuricaz a luczne fahony Budyskich honow čijzlo 434, 2 akraj, 167 prutow wopſchijaze, na pſchedžowanje pſchedawac̄.

Teho runja ho tón džen ſublowy ſbyt, abo tež zyle ſublo, ſe živym a morwym inventarom a žnjemi pſcheda. Kublo je 110 körzow wulke, bjes wumjenka a hospody a ſe 1150 dawskimi jenoſćemi počezene. Twarjenja ſu w najlepšim rjedze.

Shromadžisna dopoldnja $\frac{1}{2}$ 11 hodžin we Wuriczanſkim hosczenzu.

Wobžedjerjo.

Dalsche wukaja: Emil Säuberlich w Budyschinje.

Kedžbu!

Koždu dželbu žita a pſcheniču po najwyſchich pſachisnach kupuju a najlepšu pſcheničnu a ržani muči, majhovu ſchrót, dobrý chleb, teho runja pſchenične a ržane wotrubu po tunich pſachisnach pſchedawam.

S pocjeſćowanjom

Bruno Blaas

we Cuhovskim hrodovskim mlynje.

Heinrich Lange

11 pſchi žitnych vilach 11

ſwoj wulki ſklad pſelſzowych tworow dobrociwemu wobledžowanju porucza.

Kožli wſchę druzinow, najlepje pſchihotowane, ho po najtunisich pſachisnach pſchedawaju.

Kožuchi po mérje ho rucze a tunjo ſechija a ho tež kožuchi wuporiedžuju.

Ječmjení k piwowarjenju a wowſ

ſtrou dobru tworu po najwyſchich pſachisnach kupuje

G. G. Schmiß w Budětezach.

We wudawańi „Sſerbskich Nowin“ je dostac̄ ſa 2 hrivnje:

HISTORIJA SERBSKEHO NARODA.

Spisachtaj Wilhelm Bogusławski a Michał Horňák.

Sſmolserjez knihičiſhčerňja

w Budyschinje w herbskim domje

knihi, ſliczbowanja, viſitne a pſcheproſcheniſle kartki, ſastojuſle formulary, wuſtawki, bliđne ſpewy atd. atd. we wſchę ręčach derje a tunjo čiſhči.

Rakečanske serbske towarzſtvo „Lipa“

zmjeje jutre njedželu 20. nazymnika popoldnju w 5 hodž. w Křižanec hospenu swoje měsačne posledženje. Přednošk je so přilubil.

Duž wo bohaty wopyt proſy
předsydstwo.

4000 hrivnow

sadž nalutowarnich pjenjes ſo na drugu hypotheku ſ 4½% ſa- donjenja počzic̄ pyta.

Récznik Wesser w Budyschinje.

Tſelby, revolu, tefchinki
derje a tunjo porjedža

Ohland

na hornečerſkej haſy 43 po
3 ſchod.

Wſchē barby,

ſirnič,

p i n ſ l e ,

lati

kupuja ho derje a tunjo

w Germania-drogowni

dr. Roebra,

ſ napſchecža winowje ſieže.

Czrjeva

wſchę druzinow k dželjanju koſbaſy
porucza

J. Frenzel

na žitnej haſy 7.

Pſchedawanie a porjedženje

wſchę druzinow

čzažnikow.

Placžinu najtunischo
a rukowanje na dwě
lécze.

Gustav Mager,

čeažničat

na ſerbſkej haſy 11

pſchi starých kaſarmach.

Czerſtu

lanu mucžku,

kaž tež wſchę druhe pizne ſkredli
porucza

Jan Lukasch

pſchi žitnych vilach.

Sſerbske ſpěvatſke

w najwyſchich a jednorých ſwiaſtach ſu po tunich pſachisnach
na pſchedan̄ we wudawańi „Sſerbskich Nowin.“

We wudawańi „Sſerbskich Nowin“ je ſa 25 np. dostac̄:

Zſchedženak.

Prothyka ſa Sſerbow

na lěto

1899.

(K temu čijzlu jena pſchiloha.)

Vaſchinske woliſje,
ruſſe a amerikansle,
ſa čežko a lohko ſo čežrjaze
maſchinu
porucja po tunich pſachisnach
Emil Wersch
na kamjentnej haſy.

W Nowej Wby pola Wjeſhwac̄idla je ſiwnoſc̄ čijzlo 28 ſ 23
kózami ležomnoſče ſe ſwobodneje
ruſi bjes hospody a wumjenka na
pſchedan̄. Dalsche je ſhonič pola
Khorle Scholty w Króny czo. 1.

Zenoschožna ſhěza čijzlo 14
w Lejne pola Bukez je na pſchedan̄.
Šhonič w Zenkezach czo. 34.

Bónske
k wuſteranju hadreſtežow hnydom
pyta A. Poppe na Mužakowſkej
drósh 4.

Sſtužobna holza,
čiſta a dowerna ſo po možnoſći
hnydom do ſlužby pyta na
Pauliſkej drósh 2 po 1 ſchodze.

Tene ryceřiſku pola Wjeſhna
k nowemu lětu wuſtijnego wu-
ženjeneho rólnego pohonča ſ do-
brymi wopízmami pſchi wulkej mſdže
pyta. Teho runja tom ſhamatejza
dželatcerka darmotne wobydlenje
a dobru ſaſlužbu namaka. Po-
ſteženja chytle ſo pod O. R. 101
we wudawańi „Sſerbskich Nowin“
wotedac̄.

Zohončza ſ dobrymi wopízmami ſ no-
wemu lětu pyta Gräfa pſchi
ſcharfenwegu w Budyschinje.

Botroczlow, džowi a wſcha
druga čieleď ſo do tuđomnych
a Draždžanskich stron pyta
w Klukhu čijzlo 53a.

Džowka
doſtanje ſlužbu k nowemu lětu
na knježim dworje w Czichonžach
pola Budyschina.

K nowemu lětu 2 ſylneju ró-
neju pohončow a hródznu džowlu
pyta knježi dwór w Delnej Škinje.

Wowežet ſo pyta.

K 1. januarej 1899 njewo-
ženjeneho wowežerja abo mlodeho
člownjeka, kotryž chze wowežerſto
nawuknež, pytam. Dobra mſda
ſo pſchilubi. Tež hisheže jeneho
mlokoweho pohonča pytam.

Alfred Schmuhl
we Lüstu pola Pomorž.

Richtilope f číslu 47 Serbskich Nowin.

Sobotu 19. novembra 1898.

Placíšny rešneho řetetu na Draždánských státních vilačach

14. novembra 1898.

Placíšny po zentnaru a hrivnách.

Státní družiny a vloženého života.		Života	Vloženého života
Bol:		hr.	hr.
1. polnomožné, uniformijene, najvjetšie rěšneje hodnošeže hácž do 6 let	35—37	64—67	
2. mlode, mjažne, njenuniformijene, — staré uniformijene	36—39	65—68	
3. ženjeno pízowane mlode, derje pízowane staré	32—34	61—65	
4. žnadne pízowane sýdeje starobý	29—31	56—59	
	—	54	
Faliožy a truw:			
1. polnomožné, uniformijene faliožy, najvjetšie rěšneje hodnošeže	32—35	60—64	
2. polnomožné, uniformijene truw, najvjetšie rěšneje hodnošeže hácž do 7 let	30—31	56—59	
3. staré, uniformijene truw a žnadne wuwite mlodsté truw a faliožy	28—29	53—55	
4. ženjeno pízowane truw a faliožy	—	52	
5. žnadne pízowane truw a faliožy	—	48	
Byl:			
1. polnomožné, najvjetšie rěšneje hodnošeže	33—36	59—63	
2. ženjeno pízowane, mlodsté a derje pízowane staré	30—32	56—58	
3. žnadne pízowane	—	54	
Celata:			
1. najlepšie s mlotom uniformijene abo najlepšie wot žyza	46—47	70—74	
2. ženjeno formijene abo tež dobre wot žyza	43—45	66—69	
Svinje:			
1. polnomožné lepkach ração a jich uschízenjom w starobie hácž do 1½ leta	47—48	60—61	
2. mjažne	44—46	57—59	
3. žnadne wuwite, tež ranž a fundrož	42—43	54—56	

Placíšna žitov a produktov.

Žitový dovoz w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju	
	12. novembra 1898.		17. novembra 1898.	
	wot	hácž	wot	hácž
	hr.	np.	hr.	np.
Pšenica	béla	8 77	8 83	8 47
	žolta	8 41	8 53	8 53
Rožla		7 63	7 82	7 13
Secamien		7 5	7 86	6 80
Wot	50 kilogr.	6 60	7 30	6 40
Hroč		9 —	11 12	9 50
Wota		7 78	8 33	7 50
Zahly		13 —	15 —	11 —
Hejduska		15 —	16 —	14 —
Berny		1 50	2 —	1 50
Butra	1 kilogr.	2 20	2 40	1 90
Pšenicienna muša	50	8 50	19 —	— —
Mžona muša	50	8 50	13 50	— —
Sýno	50	2 50	2 80	2 20
Síloma	600	16 —	18 50	15 —
Prožata 1164 sýtul, sýtula		10 —	20 —	— —
Pšenicienna votrubby		— —	4 75	— —
Mžane votrubby	50 kilogr.	— —	5 50	— —
Pšenicienna grís		— —	5 50	— —
Mžany grís		— —	6 —	— —

W Budyschinje placíšce: körz pšenici (béla) wot 170 puntach 14 hr. 90 np. hácž 15 hr. 1 np., žolta 12 hr. 29 np. hácž 14 hr. 50 np., körz rožla po 160 puntach 12 hr. 20 np. hácž 12 hr. 51 np., körz jecžmienja po 140 puntach 10 hr. 59 np. hácž 11 hr. — np.

Na Burch w Budyschinje pšenica (béla) wot 8 hr. 83 np. hácž 8 hr. 99 np., pšenica (žolta) wot 8 hr. 50 np. hácž 8 hr. 59 np., rožla wot 7 hr. 50 np. hácž 7 hr. 66 np., jecžmienja wot 7 hr. 75 np. hácž 8 hr. — np., wot wot 7 hr. — np. hácž 7 hr. 25 np.

Wjedro w Londonje 18. novembra: Mohlojte.

Cyrkwienske powjesče.

W Michalskej zyrkti směje 24. njedželu po živji. Trojizy (smjertnu njedželu) rano w 7 hodž. diałonus Garjenk herbstu spowiedni rěč, ½9 hodžin farat Rada herbstu a w 10 hodžinach němle pređowanje. — Před zyrktiemi durjemi budže ho follektu sa zyrktiense fastaranje evangelickich Němzow we wukraju wothywacj.

Popoldnu w 2 hodž. směje diałonus Garjenk w Židowskej pohrebniščewoj kapale herbstu nutrnosež.

Wěrowani:

W Michalskej zyrkti: Khorla August Kaufner, kamjenecžehar w Brěšowje, s Hanu Jenczelez tam. — Pawol Marcin Krecžmar, ryžowat tu, s Mariju Friedu Větnarjez tu. — August Hendrich Khorla Thee, samkarsti mischt a wohbilek w Sczijezach, s Margarethu Hélenu Glißmannem.

Křčení:

W Michalskej zyrkti: Pawol, Khorle Augusta Kschijana, živnošežerja w Ženilezach, s. — Pawol Kurt, Handrika Horaka, khežerja a žyhelnika na Židowje, s. — Max Richard, Zana Lubwiga Glascha, dželacžerja we Žulim Židlowje, s. — Frida Gertruda, Zana Augusta Kudžele, khežerja a czechle na Židowje, dž. — Margaretha Frida, njemandž. dž. na Židowje. — Martha Luisa, Zana Ernsta Woinara, khežlarja a czechle w Dobrušci, dž. — Maria Martha, Khorle Augusta Unger, wohbilek a fabrilarja na Židowje, dž. — Ota Pawol, Jurja Pawola Mlynka, khežerja a dželacžerja na Židowje, s. — W katholskej zyrkti: Michal Jan, Michala Hórnita, kublerja w Hornjej Klinje, s. — Hana, Petra Merežinta, živnošežerja w Vělcjezech, dž.

Zemrječi:

Džen 9. novembra: Jan Max Pežold, pschedupstí wuežobnik tu, Wylema Pawola Pežolda, gramtischtra w paperniku na Židowje, s., 17 l. 2 m. — 9. Morwanarodž. dwójnista džónka Vjedricha Ernsta Langi, wohbilek a fabrilarja na Židowje. — 11. Jan Jurij Pež, dželacžet na jelesnizy, s. Čemjerz, 48 l. 2 m. 30 d. — 15. Morvynarodž. s. Zana Ernsta Hejtmana, wohbilek a fabrilarja w Sczijezach.

Zyrktišle powjesče s Buděstęz.

24. njedželu po živji. Trojizy, smjertnu njedželu, směje pomožny duchovony Rychtar rano ½8 hodžin herbstu spowiedž, farat Wrošak ½9 hodžin herbstu a ¼11 hodž. němle pređowanje.

Cžerstwy paleny

twarzki a rólny kalk

w ſwojich kalkowniach w Niſlej a Kunnersdorffje porucza firma C. Plümede w Niſtej.

Zenicke pschedawanje sa Budyschin a wokolnoſež ma knies C. Vod w Budyschinje na hornežeſkej hácž 43.

Statne papery, kommunalne požčonki, ſastawne listy, induſtrijowe obligazijs, akzije atd. s výchódnymi wuměnjeniami kupujetaj a pschedawataj

Schmidt & Gottschalk,

pjenježna banka w Budyschinje výči mjažowym torhoſčeu 14/16.

Paleň hofej,

na zloženje ſwědomicje pruhowaný, kupuje ſo hyci punt hyci po 70 np., paleň punt hyci po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np., parlojth hofej punt po 135, 150 a 160 np. pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla) na ſwonekownej lawſkej hácž 10.

Božluženje w herbstej rěči.

Turkowiske žlowki

novy plód w měchach, kaſčekách a po waſh ſu tuncjo dostacj pola

Moritzka Mjerowý

výči mjažowym torhoſčeu.

Destillazija likerow po starých tuncich placíšnach.

Rěčnica serbskeje rěče.

Spisal Jurij Kral, kaplan w Draždánach.

Khofej:

nepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w kamknej wulkej palerni palený,
čerstwe družiny, wubjernje kłodżaze,

wożebitość:

Winsle měšchenje punt po 100 np.,
Javasse měšchenje = 160 =

wždy thdzeń ho wjazy krócz khofej čerstwy pali.

H. Kunack naslēdnik

na bohatęj haſy 8.

Khofejowe płacźisny

Poruczam s 5% rabatta:

palený Santoſki khofej, ſylny, punt po
85 np.,

palený Campinaſki khofej punt po
90 np..

palený ff. parlojty khofej, jara dobry, punt po
100 np.,

nepalený khofej

jara dobry a ſylny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mk. 50 np.,

10 puntow po 6 mk. 50 np. ●

Telle khofeje ſu w mojim wuſladnym woknje
wutajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Nüm,

arak,

kognak,

punschowe essenzy,

wſchelake tuſrajne a wuſrajne
blidowe likery

w derje wuležanych družinach a
w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttner

w Budyschinje

10 na herbſkej haſy 10,

wožebita pschedawarnja

ſa wina a delikatessy.

Rjepikoty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,

wſchelake družinhy tobala w 10 np.,

pačzika, jara dobry schnupowanly

tobal, bohaty ſkład zigarow po

wſchelach płacźisnach, mjes druhim
też zigary po 2 np. porucza

Jurij Schwiebus

(prjedy August Bartko)

na swonkownej lawſkej haſy 10.

Zokrowy syrup

punt po 10, 16 a 20 np. jako

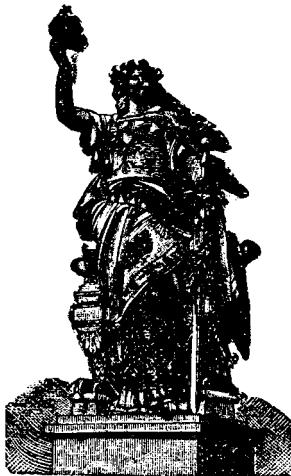
dobru tworu porucza

Ernst Glien

pschi žitnych wifach 48.

Bręczku

ſzwjatoſaſtich jahodow,
najlepſi hředk psche kaſchel, dyba-
woſez a katarrh, w bleſchach po
50, 75 a 100 np. porucza

Germania-drogownja
dr. Roevera,
ſi napshecza hoſezenza winoweje
ſicze.

Hdze je dobry khofej
dostac?

Pola

khofejomeho Sachſy

na bohatęj haſy 5.

Palený khofej

punt hiſo po 85 np.
w ſnatych wubjernych družinach
punt po 100 np. hac̄ 200 np.,
kaſ tež wulki ſkład

njepaleneho khofaja

punt hiſo po 70 np.

porucza

Bruno Halke

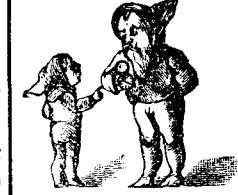
na swonkownej lawſkej haſy 9.

Najlepſche nowe połnojerje,

jara dobre a tuczne ryby,
mandl (16 ſchtuf) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naslēdn.

na bohatęj haſy 8.

Hdze ſeje
tonle dobry
a tuni
čaſnik
fupili?

Pola

G. Magera na herbſkej haſy 11.

Wſhé družiny

foruſchłow

hamžneho mlęcza,
lardamomen,
muſkatowe ſwety,
bělky a czerwieny popier,
piment,
ſafran

poruczataj tunjo
Miersches bratrow naſlēdnialaj
pschi žitnych wifach 30

Strauch a Kolde
na ſamjentnej haſy 3,
dalokorečak 81.

Sswój bohacze ſrijadowany ſkład

zigarow

100 ſchtuf hiſo po 2 hr. 40 np.
fnjeſam kurjeram naležne porucza

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

Palený khofej

wubjernje kłodżazh a měchany
punt po 90, 100 a 120 np.
porucza

Ernst Glien

pschi žitnych wifach 44.

Sswój ſnaty dobry

palenz

po najtunisich płacźisnach
poruczataj

Schisčka a Rjecžka

na ſwonkownej lawſkej haſy.

Palený khofej,

punt po 90—100 np.,

amerikanſki petrolej
w bleſchach punt po 11 np.,
rjane wulke tuczne

jerje

po 5 np.,

rjepikaty tobak

punt po 28 np. pschedawa

Carl Noack

na žitnej haſy.

Schörzuchi ſ czelazeje kože
porucza po tunich płacźisnach
Heinrich Vange

pschi žitnych wifach.

Zyle tuczne howjase mjaſzo
punt po 50 np.,

ſolbaſn punt po 60 np.,

čerstwy ſolbaſowhy tul po 45 np.,

wuſchkrjeny ſoj punt po 45 np.,

polcz pschi 5 puntach po 75 np.,

ſzadlo punt po 65 np.,

kuſchene mjaſzo punt po 70 np.

porucza

reſnik Wagner

na seminarſej dróſh.

Majlepſchi

Iany wolij

s dwórſkeho mlyna w Blawnie
wot něka ſaſo ſtajnje čerſtwy
porucza G. Šoba na ſidowje.

Gslódke valenzv
liter hžo po 40 np., likerý liter hžo po 60 np.
porucza Moritz Mjewa pôdla Pétrovskéje zvykve.
Destillazija snathch dobrch valenzow po starých tunich placzisnach.

Schtóž chze ſebi ſa ſymu
ſymſki paletot,
ſymſki mantl,
wobleženje,
kholowy,

hóležaze wobleženje

kupicž, tón njech ſo na mój wulki ſklad wſchech tuthch wězow fedžbný čini. Poſkiežam jenož najlepſche w nastupanju tkaninow a najnowiſche w nastupanju mody. S tym, ſo njetriebam ani wulki wotnajenski pjenjes ſaplacžiež, ani wulki wudawlow w ſwojim džele nimam, je mi možno,

po nadpadnje tunich placzisnach

poſchedawacž. Kózdy njech ſo ſ poſpytom poſkežwědeči.

Kurt Lehmann

32 na kamjentnej haſy 32.

Klobuki

ſa mužow a hólzow,

měžy

ſa mužow a hólzow,

filzowe ſtupnje,

filzowe toſle

najhōdnisheje twory we wulkim wubjerku po najtunischiſch placzisnach
porucza

F. Trulley na ſchulerſkej haſy.

Porucžam ſwój wulki ſklad hotowych poſhiležazých
a ſchěrokih

mužazhch kožuchow,

pojelſzowých žaketow a paletotow
ſa žónſke,

pojelſzowe jupy a pucžowanske kožuchi,
krótkie a dolhe dželanske kožuchi

ſa mužskich a žónſke,

poſhiležaze a ſchěroke pojelſzowe kuty
ſa žónſke, kaž tež

bjes molow wobhadtzenje a kože k podſhiezu
hamžneho poſhihotowanja,

kožmate měžy hžo po 1 mř. 50 np. hacž k najlepſchim,
pojelſzowe khornarje hžo po 1 mř. 60 np. hacž

k najlepſchim,

pojelſzowe muſhy hžo po 1 mř.,

pojelſzowe měžy ſa mužskich hžo po 70 np.,

plyſchowe měžy ſa hólzow hžo po 50 np.,

ſukujane měžy wot najjednorisheho hacž do naj-
wožebniſcheho,

filzowe klobuki w najwjetſchim wubjerku,

zylindrowe klobuki po 3 mř. a drožſho.

Skasanie po měrje a poſchedželanje noſchenych
kožuchow ſo rucze a tunjo wuwjedze.

F. Trulley,

Na ſchulerſkej haſy 7. kóžkar. Na ſchulerſkej haſy 7.

Nowość.

Barchent, poſkleshezowe zydi w rjanych
połnocžewjenych čémnych muſtrach, ſtary kožcz po
25 np. jako jara tunjo porucza

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7.

Schtóž chze ſebi ſa ſymu

ſymſki paletot,

ſymſki mantl,

wobleženje,

kholowy,

hóležaze wobleženje

kupicž, tón njech ſo na mój wulki ſklad wſchech tuthch wězow fedžbný čini. Poſkiežam jenož najlepſche w nastupanju tkaninow a najnowiſche w nastupanju mody. S tym, ſo njetriebam ani wulki wotnajenski pjenjes ſaplacžiež, ani wulki wudawlow w ſwojim džele nimam, je mi možno,

po nadpadnje tunich placzisnach

poſchedawacž. Kózdy njech ſo ſ poſpytom poſkežwědeči.

Kurt Lehmann

32 na kamjentnej haſy 32.

Wulki cžrijazy a ſchkórnyazy ſklad

A. Knüppelholza naſlědnika

na jerjowej haſy čiſlo 11.

Najwjetſchi ſklad w Budyschinje.—Najtuňſche placzisny.

Filzowe ſtupnje,

filzowe toſle, filzowe ſchfórnje, vódusche
ſnathc najlepſchi wudželt, wurdadne tunje.

Ratařſke, ſolojěſdne, dželanske a džecžaze

Měžy

we wſchech pomyslnych družinach a formach jara placzisny hódne.

Filzowe, zylindrowe, honitwjerſke a džecžaze

Klobuki

we wſchech nowoſčach nětčiſcheho čaſha nimo měry tunje.

Hugo Lehmann

22 na bohatej haſy 22 (pôdla hoſčenzena k winowej ſici.)

Emil Wehrle na ſerjowej haſhy 7

porucza swój wulki ſkład hotowych ſchitych
barchentowych koſchlow

ſ czemnymi a jaſnymi muſtrami.

Wužaze koſchle mjeñſche	po 1 mf.	— np.
= = frěne	po 1 =	10 =
= wožebje wulke	po 1 =	20 =
holčaze koſchle hac̄ do 1 lēta	po —	40 =
= = 2 lēt	po —	45 =
= = 4 lēt	po —	55 =
= = 6 lēt	po —	60 =
= = 8 lēt	po —	65 =
= = 10 lēt	po —	75 =
= = 12 lēt	po —	80 =
= = 14 lēt	po —	90 =

Koſchazy barchent we wulkim wubjerku po jara poměrných placzisnach, mało hrubjeny hac̄ do najlepſich elſaffich družinow kož po 15, 18, 20, 25, 30, 35, 40 a 50 np. Muſtry ſu jenoharbne hladke, wusko- a ſchero koſmužkate wulko- a malokafchczifate.

Barchentowe kožowe plachty a kožowe pſchitryny ſe živymi barbami po 60, 80, 90, 120, 150, 160 np., 2 mf., 2 mf. 50 np.

Dobre
 a
 placzisny hōdne
 kupuja ſo
žakety
 po 4—20 mf.,
kapeje
 po 15—30 mf.,
holčaze žakety
 po 2 mf. 50 np. — 10 mf.,
holčaze mantle
 po 6—15 mf. poła

Rich. Gaukscha

na bohatej haſhy.

Polepschenje
 widženja ſ wocžnymi ſchlenžami.
Khorla Scholta, optikus w Budyschinje
 pſchi hłownym torhoſhezu pod radnej hęzu,
 kotryž je ſo hido w lēce 1856 jako optikus w Budyschinje ſažydlił a je hido 11 kroč ſ premijemi mytowanym, pſchi potřebje ſwoj ſkład optiſlích węzow dobrocžiwemu wobkežbowanju porucza, jako: bryle a kłoczniki hvedomicze po lekarſkim wukasam.

Pſchispomnjenje: Dokelž ſo husto ſamylenie stanje, proſchu wožebje na moje pſchedmieno kęžbowac̄.

S pocžecžowaniem
Khorla Scholta, optikus.

žonjaze koſchle, ſrěne ſe ſchnórtu	po 80 np.
= = po ſtamom	po 85 =
= wulke ſe ſchnórtu	po 85 =
= po ſtamom	po 90 =
holčaze koſchle hac̄ do 1 lēta	po 30 np.
= = 2 lēt	po 35 =
= = 4 lēt	po 40 =
= = 6 lēt	po 50 =
= = 8 lēt	po 55 =
= = 10 lēt	po 60 =
= = 12 lēt	po 70 =
= = 14 lēt	po 75 =

Kóždy, kotryž chze ſebi dobrý a tuni čaſznik kupic̄, abo kotryž chze ſebi jón porjedzic̄ dac̄, njech dže ſ čaſznikarzej Curtej ſenčej na ſwonkownej lawſkej haſhy 5, pödla knjeja lotteriskeho kollektéra ſägera. — ſenčej pſchedawala a porjedža ſa ſwoje dželo ſprawnje rukuj. —

Adiſaze kože, a houſafe kože, taž tež wſchē druhé družin ſozow kupuje po najwjetſich placzisnach Heinrich Lange

pſchi žitnych wſlach njedalſto berbſkeje katholſkeje zyrkwe.

Komiſowy thlēb
 porucza Ida Scholzina na ſwonkownej lawſkej haſhy 15.

Franz Marschner
 čaſznikat w Budyschinje
 čzo. 9 na bohatej haſhy čzo. 9
 ſwoj ſkład čaſznikow a čaſzniko-
 wych rječasow dobrocžiwemu wob-
 kežbowanju porucza.
 Hōdna twora. Pizomne rukowanje. Tunje placzisny.
 Porjedzenje dobre a tunje.
 Pſchispomnjenje: Kęžu herbſki.

Paul Kristeller

na bohatej haſhy 29 ſ napſhеcža hoſeženza winoweje kiež porucza ſ naſymſkemu a ſymſkemu čaſbej ſwoj jara wulki ſkład wſchē jenož poměrnych družinow trajnje dželanyh dolhich ſchörnjow, dželanskich a njedzelskich ſchörnjow, ſchörnicžlow, filzowych, kulkjaných a pjeſczowych ſchörnjow, filzowych ſtupeňow a toſlow, gumijowych črižow, domjožnych a rewanſtich ſtupeňow,

taž tež
drjewanzo

po čiſcje wožebje tunich placzisnach. — ſenček ſkład hvedoſlawnych triumſowych ſchörnjow, kotrež ſu ſi jenym ſtloczeniom wožinic̄ a ſacžinic̄ a kotrež ſo w ſchero koſci pſchestajic̄ hodža. Djech ſo prawje na ſchtem-
 pel „Triumph“ kęžbuje, kotryž je na kóždu pödusich ſatlo-
 czenj. Šchörnje hjes triumſoweho ſchtempla ſu njewo-
 prawdžite a njech ſo wotpoſaſaja.

Paul Kristeller.

Wubjerny mjedowy ſyrup punt po 24 np.,
 wubjerny zofrowy ſyrup punt po 18 np.
 porucza

Carl Noack na žitnej haſhy.

"Serbske Nowiny" wudawaja so kóždu sobotu. — Sztwórtienna předpłata we wudawańi 80 np a na němskich póstach 1 mk, z přinjeſenjom do domu 1 mk, 15 np — Kóžde čiſlo płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamówity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číše Smolerje c knihicíšćeńje w Macičnym domje w Budyšinje.

Cislo 48.

Sobotu 26. novembra 1898.

Lětník 57.

Świetne podawki.

Němſle Khějorſtwo. Khějor Whlem a jeho mandželska ſtaj ſchwórik do Mnichowa pschijelov. Bajerſki prynz-regent jeju na dwórníſchežu powita. W tu khwili ſtaj ſo khějorskaj mandželskaj do Barlina wróčilov.

— K wopominjenju na hwoje puczowanje do Palastynu je khezor nowe wusnamienjenje salozil, kotrej by Jerusalenski fochi z mieniuje.

— Powiększ, so żo nowy sakski armeekorps hiżo k lětu
sałodzi, je pschelkhwatana. Wsché pschihothy k temu su żo hiżo
ćzinile, tola sałozjenje żo halle sa někotre lěta stanje. Prjedy hacž
żo nowe wójsko postaji, dyrbja tu najprjedy kasarmy bycz, do kotrychž
móža żo wjazy sameńtucz. Teho dla budža żo wot khězorštoweho
hejma najprjódzy pjenjey žadacż ja nowe kasarmy pólneje
artillerije a ja kasarmy trainiskeho bataillonu w Lipiku, ja kasarmy
artilleriskeho regimenta w Wurzenje, ja kasarmy pěšklowiskeho regi-
menta w Wurzenje, a ja kasarmy pionerskeho bataillonu w Riešy.
W Draždjanach dyrbja żo trainowe kasarmy ja jěsny wodženje
pólneje artillerije a wo bataillon traina tamniſche ſwucžowaniszczo
powjetschicž dyrbjecz.

— Němčka wójńska lódź „Khěžor“ je vyschi čineškim brjošy do ſalonu ſaložila a je ſebe džeru do czeła wuſtorečila. W bližſtej lódzētni ko ſchoda wuporiedí.

— Nowe mantle offizjerojo w Straßburgu noscha. Wone se schereho placheza s czelewienym khornarjom wobsteja a rukawow nimaja. Hajnizy tajke mantle, kotrež ho wokolo ramjenjow poweſſheja, hižo dawno trjebaja. W italskim a schpaniskim wóſſu su podobne mantle sawjedzene. Wone ho ſadža pſchihodne a pſchijsprawne byč, tola wojska njepyscha.

— Wotpóhlanzy pječařskich jednotow s zýleje Něm-
ske je mějachu sanížený tydžení řehadzovanku w Barline. W řehromá-
džinje řezechu, so se řekouzny postajenym (maximalnym) dželańskim
czeskom pječarjo čeze řehoduj. Mjeníšti pječarjo móža s nim
sledma wobstać, jenož wulke fabrikzy řeřadowane pječárniye wón nje-
smota. Duż móže ſo s prawom prajiež, ſo wón na řehodu ře-
njeho řeřanta wobsteji. Teho dla pječarjo knježerstwo proſcha, ſo
by jón ſažo ſběhnylo. Hdyž je ſo řekouzni dželański czas poſtaſil,
je knježerstwo zýle ſabylo, ſo pječařskich miſchtrów prashecž, ſeho
wo wobmiesowanym dželańskim czasu měnja.

— Kheżorſtwa komisija fa dżelacżerstu statistiku je šo wjetschu liežbu dżelacżerjow wuwopraschowała, hdj ho wułkodžuja, hacż w noz̄y dżelaja, ta kaf bydla, na kajke waschnje dżelo abo bżužbu namakaja atd. Wona je šo ja tym wobħonjała, hacż f' dolhim dżelańskim czaħsom strowoſč schlodziuje. Na pscherwulku liežbu wucżobnikow ho kwarjesche; wożebje ho żadasche, so wone njeħmiedża dlejje hacż do 11 hodžin w noz̄y dżelacż. Namjetowaſche ho, so w pschedawańnach, w kotrrejż żanħej pomoznikow njeje, też żanħej wucżobnikow bhez njeħm. Wo njeru sħinnej pincżinjow ho kruje ré-czejhe a ho namjetowaſche, so do 21 lét żana holza w koreżmach a hospċenżach jaṭo pincżinu bżužiex njeħm. Kajke nowe ūkonje po tħixle wobħonjenjach a namjetach wnindu, dyrbi ho wocżakacż. Tym, kofiz ho f' nimi potriechja, ho żaneho wjekela f' tym njeħċċini.

— Skótnie a žitne wiki dyrbja ſo w Pruskej po kniežęſtwowym wotmyſlenju ſi wulfimi hródzemi a składownemi naprawicę a k temu dyrbja ſo ja tele wiki wołebite wypożczenje ſaložić. Małe skład-

dowrje na wzech su ho jako zyple njedobahaze spomožeske kredki wupokasale, s kotrymiz ho njehodzi nadzath wuspêch dozpicz. Hdyž dyrbi ho ratařstwo sažo bôle wot wilowarjow a spekulantow wuzwobodzicz a kobupostajazy wuliu na placzisný dobhez, dyrba ja ho nehdusche wulke skótne a žitne wiki sažo wožiwicz. Te města, kotrež ho přenje tejele myžliczki pschimnu a wiki na tele waschnje s nowa do živjenja sbudža, wjazh sa wobhydlerstwo wuslukuija, dyžli s wuwiedzenjom drohich posphytom a pschedewsczow. Bruske ministerstwo ma myžle, prözowanja tajich mestow podpjerač. Hijo su ho komisario ministerstwov ratařstwa, smutskownych naležnosczech a wilowanja do Wina a Budapesta podali, so bytchu pschipravjenja tamnischich skótnych wilow, wožebje skótnych wičzych kažow, pschi tamnischich wilach wobstejazch, pschipravjenja sa wilowanje po živej wash a napiszanie placzisnow studowali.

— Se ſſchividženjom majeſtoſcě, kotrež bě ſlepzovotki
człowjek po wſchém ſdaczu ſ wotpohladanjom ſeziňl, ſo by ſ tym
na dleſchi czaſz darmotnu hōſpodu w jaſtwje doſtal, ſo pſchewczeraw-
ſhim thōſtauſka komora Barlinſteho 1. krajneho žuda ſaberaſche.
Dželaczeř Franke bě tak njehańicziwy, ſo thězorej liſty ſezelesche,
w kotrejž jeho na hrube waſchnje wohani. Franku ſ jaſtwu na
2 lěče ſakudžichu.

— Anarchistwo nježmědža w Bruslej wot někta žaných shromaždišnow wjazg wotměwacž. Wulki džiw je, so zo kniežerstwo halle někole dopomni, anarchijsmej navschečíwo stupacž.

— Sa nowu němšku koloniju Kiauczaw ſo ſa pschichodne lěto
8½ milijona hrivnow žada. Voni bě jenož 5 milijonow trjeba.
Kolonije wſchak wjele pjenjes ſezeru, předh hacz něchtu wužitka
pschinieku.

— W němškej koloniji Kamerunje, dyrbi šo němške satitańskie wójsko wo 100 muži požylnicz. W tu khwili wone s někotrych bělých offizérów, 300 čornych wojakow, 36 čornych podwyschłow a 6 čornych herzow wobsteji. Rosmnoženje wójska je wobhebje nusne dla pschiberazeje liczbę plantažow, kotrež dyrbja šo na deszhaže waschinje psched paduschnymi čornochami satitacz.

Austria. Židža chzedža pječja žwoje kraleſtvo w Galiziskej ſałoziecz. Wólske nowiny leczazh liſt, wot židowskeho ſwiaſka wubath, wocziſzczęca, kotryž wulſe dźiwanie ſbuduje. Wón rěka:

"Bratja a werytowarſchojo! Na zylym kweze njeje kufka emje, kotryž by so tak derje a trajnje ja naſche knieſtvo pſchi-hodžił, kaž Galiziſka. Tutón kraj dyrbi naſche kraleſtvo bycz. Starajče ſo wo to, ſo kſcheczijanow ſ jich ſtejſtchczow zyle wucejſtchczicze a ſo zyli móz do kwojich rukow ſjenoczicze. Wſcho, ſchtož kſcheczijanam ſluſcha, dyrbi do wasczeho wobkdeženſtwa pſchenicž. Nujne pjenjeſne hrédki wam židovſki ſwiaſt poda. Wulfotne ſběrki ſu ſo hižo ſapocžale a wone pſche wſcho wočafanje wjele wunjeſzu. Sa wotmabžlenje, Galiziſku ſ kſcheczijanskich rukow wutorhnyč, ſu wſchitzh wulzy a bohacži wulke ſumy pſchilubili. Bratja a werytowarſchojo! Schromadžeze wſcze kwoje možy, ſo bórſy ſ wotyknjeniu kónzej dozpicze."

Skoro njeje wérje podobne, so ſebi židža swérja ſ tajſimle wotpoſhladom do ſjawnoscze ſtupicž. Móžno, so je ſebi někaſt ſchibač tón ſeczązny liſt wumyſlił. Wérno wſchak je, so w žanym kraju židži teſlo možy nimaju kaž w Galizijskej. Ma tym ſu poſlzy ſemjenjo wina, kotſiž burow podtłoczeja a w hlupoſczi dżerza, ſo móhli jich czím lepje wobknieſieć. Hubjenſtwo a khudobu wbohich

galiziskich Čurow hibi nichčo myslíč njenóže, kotrež w tamnym kraju pobyl njeje. Byle wiłowařstwo a hoſczenarstwo w židowskej ruzi leži. Vjes žida njeje mózno, hibi draſtu, jědž abo druhi potřebu kupicž, bjes njeho tež bur njenóže hwoj skot a hwoje žito pſchedacž. Bysko dze pſches židowsku ruku. W rusinskich (čerwieno-ruskich) stronach běchu ſemjenjo něhdý ſamo hſchecijanske zyrkwoje židam pſchenajeli. Hdyž čhysche bur bo ſvěrovacž dacž abo hdyž čhysche hwoje džecžo wukſežicž dacž, dyrbjeſche hakle najprjedy židej, kotrež mějeſche zyrkwinſke klucže, wěſty pjenes ſaplacžicž, so by ſo žrkej wotamka.

— Pſchi wojerſtich kontroliſtich ſhromadžiſnach w Čechach bě hač dotal dowolene bylo, ſo ſo mužitwa pak němſki, pak čeſki wotwolachu. Větka krutý wukas wuńdže, ſo ſhmedža ſo jenož němſki wotwolacž. Njedžiwojaz teho pak ſo mnosy reſerviſtojo pſchi poſledních kontroliſtich ſhromadžiſnach ſažo čeſki wotwolachu. Woni buchn teho dla ſ wjazhdinjowym arrestom počhoſtaní. Vjes čeſkim ludom je ſo ſ týmle podatami wulke roſhorjenje ſhudžilo. Čeſky ſapóžlanzy ſu knježerſtvu ſcžehowazu reſoluziju podali:

„Čeſky ſapóžlanzy hwoje pſchebiwođezenje wupraja, ſo muſwanje čeſtich reſerviſtor, ſo bych u ſo na kontroliſtich ſhromadžiſnach jenož ſ němſkej rěču wotwolali, wojerſtiky pſchedpiſam njeſtovpovjeda, kaž ſo tež njeſnjeſe ſ třizycílētnym ſwucženjom, hſchecze njeđawno placžazym. Taſte cžinjenje ſo najboſotniſtich narodnych cžucžow zyloho čeſkeho luda dótka, a to cžim bôle, dokež je ſwěſczené, ſo ſo njeje druhim rakufiſim narodnoſćam taſte ponízenje ſtało. So by ſo dokladna naprawa cžinila, ſu ſo čeſky ſapóžlanzy roſhudžili, wopomnjenſte pišmo wo prawné ſtronje tejele naležnoſće ſeftaſecž a jo knježerſtvu pſchepodacž. Schtož wodženje wójnskeho minifterſtwa naſtupa, budža ſo čeſky ſapóžlanzy na pſchipravnym měſtne po tym ſložowacž.“

W Loujnje a Milinu je lud reſerviſtor, hdyž dla wotwolania w čeſkej rěči židomdrinjowym arrest wotpočižiſtchi ſ jaſtva pſchiňdzechu, na drósh je ſławalowanjom powital a jich wýſtajzj jako dobyčerjow do hoſczena wjedl a njeſl, hdyž je jím wulku hoſczenu wuhotowal.

Franzowſta. Pſchi poſlednjej jendželsko-franzowſkej ſwadže dla Var-el-Gaſalskeje provinzy wſchelake franzowſke nowiny Rusku wobſkoržachu, ſo je Franzowſow w nisy težazg wotſtajila. Po jich měmjenju teho dla ruſſo-franzowſki ſwiaſt ſa Franzowſku žaneho wužitka a ſamybla nima. Ruske knježerſtvu je na to wotſewiſo, ſo je Ruska ſwólniwa byla, prawa Franzowſkeje pſchecžiwo. Jendželskej ſakitacž, ſo pak je Franzowſki minifter ſwonkownych naležnoſćow Deltaffe pomoz Ruskeje wotpočaſ, prajizh, ſo Franzowſka dla taſkeho maliežkostneho praschenja nochze wójnu wjeſz. To je nimo měry pſchekwapiло.

— Byle njenadžižy powjescž pſchiňdže, ſo je ſo mjes Franzowſkej a Italskej wiłowařſke wučinjenje ſčinilo. Pſched wjazorymi letami njebe Italska po radže miniftra Crispa wiłowařſke wučinjenje ſ Franzowſkej wobnowila. Italska je ſ tým cžeglo ſchłodowa. Pſchi tajich wobſtejnoscžach ſo tež politiske pſchecžiwniſtvo mjes Italskej a Franzowſkej počorſti. Praji ſo, ſo ma wo wobſamkjenje italſko-franzowſkeho wiłowařſkeho wučinjenja ruſſi pöfžlanz Nelidow wulku ſažlužbu, kotrež je ſo hlowinje teho dla do Roma pöfžal, ſo by ſa ſbljenje Italskeje k Franzowſkej dželal.

Jendželska. Wójnske pſchihoth w jendželskim wójnskim lódźſtwje ſo dale wjedu. Wójnska lódž „Devastation“ je ſ Plymoutha do Gibraltara wotjela. W Plymouthu někole 70 wójnskich lódži k wotjedzenju hotowych leži.

— W Jendželskej ſu wotpohlad měli, dželacžerjow pſche starobu, invalidoſcž, ſnjeboženje a ſhoroſcž ſawěſcžicž. Němžija pak, kotrež je po Němzach puežuju, dželacžerjow ſawěſcžaze ſakonje ſtudowala, je ſo roſhudžila, ſo njeporuči, tele ſakonje w Jendželskej ſawjeſcž. Wona je dopóſnala, ſo taſte pſchipravjenja, wot ſtata ſawjedžene a wot njeho ſo wobžaze, jenož njeſpočnoſcž a cžeglož dželodawarijow powjetc̄ha, dželacžerjow pak njeſpočo.

Ruſſa. Pſchi chineských mjeſtach Ruska njeſchecſtawajz hwoje wójſko počyſnja. ſapocžatki pſchichodneho lěta ſo wone ſažo wo 12 000 muži powjetſchi. Ruske wójnske lódže, kotrež ſo w Amerižy twarja, ſo, tak bórſy hacž budža hotowe, k chinkemu brjohej pöfželu.

Sſerbia. Žako warnowařſke ſlowo je knižka ſ napišmom: „Milan na rubježnym cžahu“ wuſchla. W ſpižu ſo praji, ſo ſažo Milanowi agentojo po Němzach puežuju, ſo bych u nowu počežonku ſpitali. Němſke banki dyrbja wobhladne bycz a Milanowym agentam dñrje počaſacž. Milanej ſo zyly ſapiš jeho hréchow pſched wocži

džerži. Vjes druhim ſo praji: „Slě wulowaný kral, kotrež je ſe hwojim lohkomyſlňym žiwiſenjem a ſe hwojci jebavej politiku Sſerbijsi, jemu jeho mſdu podwojicž dyrbjaſa, hiſhce ſe něhdže 105 milionow ſtatej ſraje wudrel. Pſchi twarje ſelesniſow je wón 40 milionow, pſchi wſchelatich krajnych počežonkach wjazy dyžli 30 milionow, ſo počežonkow ſa wójnske ſaměř 11 milionow pſchecžiwiſ. Provit, kotrež je wón pſchi ſkladnoſcži ſtatnych lifronkow wot fabrikantow doſtawał, kotrež pak je, ſo wé, ſerbſki lud ſaplacžicž dyrbjal, něhdže 23 milionow wucžini. Podla teho je hibi wón 5½ milijona wot ſerbſkeho knježerſtvu wuplačicž dał, hdyž bě wot knježerſtvu wotſtipiſtich ſlubil, ſo ſo do wukraja poda a ſo ſo ženje do Sſerbijsi wjazy njevrdeži. ſe 400 milionow ſtatneho dolha je ſo pječa jenož 150 milionow ſa ſtatne ſaměř načožilo. Sbytne 250 milionow je ſo wjetſcha Milan ſam pſchecžiniſ. Milan, kotrež po rodže njeje Sſerbi, ale Romun, je ſly duch Sſerbijsi byl a je wina na jeho zylym politiſtikim a hospodařſtikim njebožu. Milanovi wěričeljо, kotrež ma hžo ſažo pſches 4 milijony dolha, čhysche woſjericž, ſo je wón bankrot. Tola dokež wjedža, ſo njeje wot njeho nječo doſtač, ſo radſcho teho wotſtaja. Wo Milanowym ſyňje, kralu Aleſandrije, ſo praji, ſo je wón duhovnje pſchepiſath. W poliſižy wón nječo prajicž nima, a ſo jeho knježenjom budže bórſy kónz; pſchetož wón je bludny. Młody člowjek, kotrež Milan huſto we wukraju pucžowacž dawa, pječa ſ zyla Alexander njeje; tutón je ſamfreny a ſo kruče ſtrazuje. — Knihi je pječa jedyn přeſtarovſki miſter ſpiſal. Schtož ſo w njej praji, ſda ſo ſ džela wérne, ſ džela pak tola wumyſlene a pſchecžnate bycz.

Amerila. Praschenje, komu budža Philippinske kupy ſluſhcež, hacž pod ſchpaniſtich ſtnejſtvo ſatvoſtanu, abo hacž ſo jich ſjenocžene amerikanske ſtaty ſmožu, njeje hſchecze roſhudžene. To je pak wěſte, ſo Tagalojo, domoródní wobydlerjo Philippinow, na nich njebudža knježicž. W poſlednjej wójnsje ſu woni počaſali, ſo hſchecze hlužoko w hroñoſčach pohanstwa teža, a ſo njeje wocžaſacž, ſo by pod jich ſtnejſtvo ſorjad na Philippinach knježil. S jathmi ſchpaniſtimi ſu Tagalojo na žadlave waſchnje ſatihadželi. 100 mnichow, dominikanow, mjeſ nimi Segoviskeho biftopa, ſu woni do jaſtva cžiſli, hdyž jich ſe wſchelatimi čertowſtimi cžwilemi dracžuju. Mnohim jathm ſu nôž pſchekoli a pſches ranu počaſ ſežahnyli. Sa tutym woni hwoje njebožowne wopory k dyrbjeſtemu dželu cžahaja, kotrež dyrbja wone wſchědne dokonjecž. Pſchi jenym nadpadže na jene dwórmishež poła Manile ſu Tagalojo wſchě ſony a džecži morili.

Miliſon dobył.

To bě w měžazu novembra lěta 1862, ſo M. Rayly, Jendželčan, mjes ruſſim wobzobným towařtvo ſerje ſnaty, roſmiersany a njeveřeſoleje myſle ſedžesche we hwojim pſchipravjenym wobydlenju w Moskvi. S wotewrjeneho wohniſteža pſchi-khadžesche čoplota, wokna běchu derje ſefawjerane a ſe perſiſtimi gardinami ſawěſhane a podloha bě zylo kaž moſch ſ mjeſkimi tepichami počlažena, a tola — woběhorasche jeho ſnadny ſmiersk a ſymiza, kotrež kóždeho pſchewoſmije, ſchtóž chze ſ namozu hwoje ſiwiſenje ſničicž ...

Schtož pochnutwasche tehole wobzobnýho člowjeka, kotrež muſosy jeho bohatſtvo a ſvoje jara ſawidžachu, k temu, ſo by tajile njeſtuk ſokonjal? Jeho woſkud a ſlub, kotrež bě — tón džen, hdyž bě do Moskvi dozpiř, ſčinil ...

M. Rayly, ſu bohatého pſchekupza w Londonje, bě po nanoſwej ſmjerči jara džiwje ſiwi byl a jako dundak ſo po ſwěſče cžahal, bjeſe wſchelat ſtowmýſla a wotpohlada, pſchetož wuſtejſe ſo na lenjofſz miſchtrouſz. Hžo wot małosče bě jemu pſchecžiwo ſchitko, ſchtóž bě na počjad abo wužitne dželo ſapodobne, a wón čhysche ſtajnje jeno to cžinicž, ſchtóž bě jemu ſawjeſelenje, njech bě pſchi tým tež ſtrach a napinonje ... „Dželacž ja nje-móžu a ſo winowatoſcži podežiſhnyž“, rjely ſe často hwojej macžeri, kotrež jemu njeſchecſta porokowacž: „... To je mój woſkud, kotrež mi ſahubjenje pſchinjeſhy ...“

Domiž wulke, po nanje namrěte ſamōženje doſkahafše, bě, wě ſo, pſched tuthm wobhudom ſakonje a pſchiňdže do wuſtoſcžow hakle potom, hdyž dyrbjeſche junu poſleſenju ſtopuntovſku bankowku wuměnič ... S teho cžaha ſapocža ſo jeho dundak ſiwiſenje, kži macžeri, kotrež ſe jenice džecžo běſche, wulke ſtaroſcže a ſchere wloſhy pſchinjeſhy ... Junu w nožy pſchiňdže do hrajeſnje, ſpyta

prěni ras hwoje sbože a dobywaſche, to trajesche zyku nōž, tak ſo ho rano jako bohath muž domoj wróci. Wopht w druhim towarzſtwie, hdžez hasard hrachach, mějeſche ſamhny wuſpěch, runje tak tseči a ſchtróth, tak ſo hebi ſkonečnje Rayly mybleče, ſo jeho sbože a pschichod w khartach teči! A wopravdze njebe ſo mylil, pschetož wſchudžom, w Londonje, Parisu, Madridze, Hamburgu, we Winje, we wulſich kupjelach po Evropje, hdžekuli kharth do rufi waſa, dobywaſche... Duž rěkaſche wo nim, ſo je najſbožowniſchi hracéz zykleho džela ſemje. Runjež to wſchitzh, kotsiz ſ nim hrachach, wjedžach, namakachu ſo tola pschetož ſaſo ludzo, kotsiz jeho k hraczu namolwachu; pschetož džeržachu ſo prastareho pschicwera wſchitlích hasardistow: „Wubjet hebi jeno jeneho ſ lubuſchkom ſbože ſa napschecíwnika, pschetož naſhonjenje wucži, ſo ſbože často hwojich lubuſchkom wotměnja!“ Druhy ſaſo dachu ſo wožebje k hraczu ſ Raylyhom nařabice ſ tym, ſo ſo nadžiachu, na požledku jeho tola pschewinhez.

Tak bě džehacéz lět doſho po Evropje přeſti a pódli cžahal a hebi wulſe ſamóženje nadobyl, doniž do Moſtwy njeđidže. Tu wopuſchczi jeho přeňi króč jeho wſchudže ſuate ſbože... W ſemjanſkej bježadže buchu w noži a wo dnjo najwjetſche pjenyeh ſadžane, pschehrawane a dobywanie, a Rayly kholžeché kóždý ras ſ proſdnymi kapžami domoj.

„W Moſtwe ſaka wožud na mnje!“ rjeſny kónz přenjeho tydženja, w kotrymž bě poſoju ſwojeho ſamóženja pschehral... „Moje ſdacze, ſo na to ſahinu, ſda ſo mi, ſo ſo dopjelni!“

Se ſhmej krewju a ſmeromnje, kaž nechtó, ſomuz žiwenje ničio wjazy hóž njeje, ſlubi hebi, ſo hebi w hodžinje, w kotrež ſměje jenož tykaz rublow hishcze, kulu do hlowy tſeli. Tuta hodžina bě w ſanženej noži pschichla, pschetož, hdžz dženža rano hwoje hotowe pjenyeh, kiz běchu dženjy priedy hishcze džehacéz tyſaz rublow wucžinile, licžeché, namaka, ſo ma jeno hishcze jednače ſtow rublow.

Wón waſa storublowſku bankowku, ſawaliſu do woſalki a poſbla ju duchovnemu pschi ſužodnej zyfkwi proſcho, ſo by pjenyeh kholžym wudželil, a ſawali ſbylekne pjenyeh do liſta, na kotrymž bě adreža jeho macžerje, kiz bě w Londonje ſiwa.

Potom nabi pistoliſu, wupi nechtó ſchleñzow ruſkeho likera, kiz ſo do ſtoła, kotryž pschi wohniſchczu ſtejeſche, a pschimacze ſo ſtely.

Zeno nechtó mjeniſchinow hishcze a hrajet, wot ſboža tak wuſnamenjem, kotremuž bu to tak jara ſawidžane, podleži ſwojemu wožudej, kaž bě to pschetož ſam prajil, — budže morwy!...

Runje w tym woſomiku dojedžechu psched jeho dom ſanje ſe ſchtrimi konimi a knes w drohotnym ſažuſche hkwataſche po ſchodže horje. Wón ſallinka runje, hdžz M. Rayly pistoliſu k čolu hebi naſtajowaſche.

Gafitup mlodeho, po ruſtu ſdraſczeneho muža, kotryž bě zygle na možebneho knjeſi ſapodobny, vohnu jeho, ſo mordařki naſtroj do ſapky tſky. Wón ſam, pschihadniſ ſdworliwie ſtrwojo.

„Wodaječe moj wopht“, rjeſny pschihadniſ w najlepſchej franzowskej reczi. „Szym waſ ſuſto ſetſal w bježadach. Po waſchim zylym napohladže doſtach tu ſuražu, wam proſtowu pschednjeſc.“

M. Rayly poſticiž jemu ſydllo ſa wohniſchczom.

„Priedy džižli dale rěču, trjebam waſcheho čeſtneho ſlowa, ſo wſchitko, ſchtož budžem ſmes ſobu rěčecž, tež mjes namaj tajne woſtanje... Najmjeňſche ſniedowěrjenje abo pscheradženje by mi njeſměnje mnoho ſchfodžlo“, poſtracžowaſche Ruſ.

Fendželčan, kotremuž ſo ſjawne a wožebne ſadžerjenje zuſeho ſalubi, pschewin bórfy hwoju ſlu myſl, kotruž bě jemu ſpodžiwna proſtowu pschihadniſ, poda jemu ruku a rjeſny:

„Budu mjelečecž!“
„Moje mjeni je ſwerkow Feodorowicz... Szym bankownik w Moſtwe a wožbedžer najwjetſcheje twornje na ſleborne twory w Tuli... Wó, moj knjež, macže w Pětrohrodze, hdžz ſym čaſto pschewyval, mjeni naſbožowniſcheho hracéla... A to je wina, čeho dla ſym k wam pschichol...“

„Schto dha moje hrajetſke ſbože ſ waſchimi bankowymi wožhodami činič ma?“ pschetož jeho Rayly, ſo wužměnajo. „Chzeče dha ſo ſe hwojim ſbožom na burſy ſ mojim ſbožom w traſteſtvo ſchtrjoch kralow měrič?“

„Né!“ ſawola Ruſ. „Njehraju ſ zyla ženje ſ kharatami.“
„A ſchto po taſkim je waſ ſe mni pohmulo?“

„Pſchihadni ſ wam, ſ naſbožowniſhemu hracéle, ſ proſtowu, kiz jara woſko ſ hasardom ſvižuje“, wotmołwi tamón ſ hloſkom,

nimale hwojatocžnym, pschi čimž mějeſche jeho rjane woſlicžo nimo mery ſrudny wuras.

„To ſym wežipny, ſchto wj pschinjeſecze“, rjeſny M. Rayly.

„We waſchej ruži leži moje ſbože, moja — hwoboda!“

„Waſcha hwoboda? Spodžiwe ſlowo, wot Ruſa wuprajene. We waſchim kraju knježi džé hiſeče poddanſtvo!“

„Haj, moja hwoboda! ... Ta ſym poddan... ſchlova... Wj ſeje wěſce we wožebnym Moſtowſkim towarzſtwje a w ſemjanſkim klubje hrabju Voroncowa widželi!“

„Snaju teho knjeſa“, ſawola Fendželčan... „Wón je jedyn ſ malo wjeholých ludži, kotrymž ſe ſamhſlom ſ pucža kholža.“

„Dha wěſce tež, ſo je tutón hordy młodý ſemjan jedyn ſ najtwjerdſchich wutrobow!“

„Wo tmy ſym ſkyschal. Dale!“...

„Tutón hrabju Voroncow je — moj knjež“... poſtracžo Ruſ. „Teſho nan mějeſche ſubla pola města Orela, na kotrymž nechtó tykaz poddanow bydlesche, mjes nimi bě tež moj nan, kotryž jemu tak ſvěru ſlužeſche, ſo jemu tón junu wulſe pjenyeh dari... Šežezechy ſo do Moſtwy a wſcho, ſchtožkuli nan tu ſapocža, ſo radži... Hdžz nan ſemrie, mějach milijon rublow, twornju w Tuli a bankownju w Moſtwe, tak ſo ſym nětkole jedyn ſ najbohatschich ruſich pschelupzow... A tola ſym njebožowni, dokelž ſteju hishcze pschetož pod poddanſtvo ſ hrabje Voroncow, kiz ani tſečeſche džela teho nima, ſchtož ja. — W Parisu doſtach najlepſche wukublaniſe a budžich, hdžz běch wotroſti, we wukraju woſtał, njebudžiſche-li mje ſluſcž ſaſo do domoviny wróčo do wjedla... W Londonje ſeſnach Eudoxij, džowku ruſkeho generala, a džech ſa njej ſem... Wona lubuje mje ſaſo, njemože pak moja mandželska byč, pschetož ſaſo ſakauje mandželſtvo mjes hwobodnej a mjes poddanom... hjes Eudoxije pak mi žiwenje njeđiwiſo na milijonu hóž njeje!“

„Čeho dla njeſce ſo — wukupili?... To je, kaž ſym ſkyschal, w Ruskej dovolene“, rjeſny M. Rayly.

„Sfízach hwojemu knjeſej wjazy króč tykaz a tykaz rublow ſa hwoju hwobodu... Ale wón wotpoſa ſoždu proſtowu, pschetož ſožklož jeho k temu poſonja... Wón ſo mjerſa, ſo je jeho — poddan bohatschi džižli wón...“

M. Rayly wſa mlodeho Ruſa ſa ruku a wupraji jemu hwoje najhlubſche ſobucžue.

„Kaf radž, kaf wutrobnje radž chzu wam pomhacž“, wón ſawola, pschi hebi ſej prajo: „To by tola najrjetiſche ſkonečenje mojeho jmhleneho žiwenja bylo — hdž by tónle muž pschese mnje ſ poddanſtwa wumoženy byl.“

(Sfízeneje pschichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. (Njeſprawny po hōneč.) Na tudomným dworniſhczu ſu poſonča Thiea, kotryž w tudomnej mlokařni ſlužeſche, ſajeli, hdžz chyžche runje ſ čahom wotječ. Teſho winuja, ſo je hwojemu ſlužbenemu knjeſej wjazy króč pjenyeh pschekſchiwil. — (S ſažypny l.) W hluhokim wónzchu, kotryž ſo na herbſtich hrjeſbach ryje, je ſo ſandženu ſobotu dželacžer Handrij Mitasch ſažypny. Teſho towařſhoo jeho hnydom wyrhku a wſchemu dalschemu ſtrachy wntkowachu. S delepanym ſamjenjemi je ſo Mitaschej w wobližu a na rukom ſoža wožodřela.

— (S konjom ſo ſopny l.) Šańdženu ſobotu je 82letneho wukluženeho ſelesniſkeho wuhibarja Schüllera, hdžz po Lubijskej dróh dželacžer, jedyn kón, Lubijskemu konjazemu wifowarjej Herbergej ſluſhazh, do lewej ruky ſopny a ju ſlamal.

— Prěni ſně ſandženu hředu rano porſt tolsto ſemju pschihadže. Wožyderjo Budyschina ſu po taſkim hwoju ſermuſhju ſaſo ras pschepaſli, kotraž ſo, kaž je ſuate, pschetož tſi dny do přenjeho ſněha ſvječi. Duž je hjes džiwa, ſo dyhr Budyschenjo pschi tak ežežlo wožlicžomnej ſermuſhji hladacž, hdž ſa nich druhdze ſchlapka tſkanza wotpanje. Mjes tym ſo ſo pola naſ ſnežl njeje doho ſadžeržal, je wón w druhich ſtronach, na pschikladi w Fendželskej, trajnje ležo woſtał. Kaž wot tam pižaja, je w požnouznej Fendželskej a we Waleskim hrabinſtwe wulſi ſněh naſchol, ſo kotrymž je ſo ſ meſinami wožhad hacžil.

— Lětusche ſně ſu w Němzach w pscheréſku wujadnje dobre byle. Zita, běrnov a ſelenje výzy je ſo wjely wjazy džižli loni a w požedních vječ ſetach domoj ſhovalo. Dokelž ſu tež placížných ſepeſche, ſo ſnadej ſetka někotry ratač, kotryž je ſo hacž dotal ſtajnje ſi nuſu běžil, trochu ſhraba.

S Dželan. Tudomny ſelesniſki wothladař Miklanja je hebi

samđenj schtwarz po polnju s britwju ſebi krk psychereljnichschij živjenje wſal. Mikani vē ho djeń prjedy poſtw dał, ſo by ſwojeje wulſeje starobr dla na wotpočzink ſchol. Hać runje budžesche Mikani na wotpočzinku rjanu penſiju doſtał a hać runje je ſebi hido ſamoženje nahromadžil, je jeho tola myſl, ſo dyrbi ſwoje ſaſtojnſtvo wopuſtećic, jara ſrudžila, ſo je w czeſkich myſlach ſamruſtu na ſebie ſložil.

S Kowęje Wschy pola Hufsi. Niedżelu popołdniu w 2 hodzji nomaj stej ho tu domske a bróżeń skalarja Schramma wotpalięj.

Szapoje. Psichichodne należęgo w naszej wóznej nowu schulitwiaricz zapoczątu. Dotalna sa rucze roszczazu lieżbu schulsich dęczę, kotrejch je netkole 167, wjazy niedobahat. Ss by ho sa dęczę wjescza stwa wobstarala, ho na chwilnie rejwanska sala w Łockez hospicjenu sa wuczeńju pschyprawi. Psichichodne jutry ho netrzescho lieżba schulsich dęczę sało wo 23 powjetschi. Duż budżet druheho wucżerja trjeba. Tola cęzko bwdże, jeneho dosiacz, hdny w Ném-zach a Sserbach wucżerjo niedobahaju.

S Kodez. Wutoru tñdzenja je so ñlomjana fajma kublerja Mërczina wotpalila. Preñscha so s tajsim wulkim ñlomjenjom pa-lesche, so tsi wohnjowe wobory s wokolnych wñzow s haschenju pschi-jedzechu. Wobaj rasaj je ñóstnista ruka wohen salodila.

S Worlez. Wobędźelska Worleczanska a Zażenčanska roszkudziła, do kniežniškeho klošchtra St. Andreá w Belgiskej saſtupicéž. W tudomným hrodže ſo po jejiny poftajenju hojeŕnja ſaloži. Po dla teho je wona 100,000 hrivnow ſ ſaloženju duchowneho městna we Worlezach wustajila. Kniežna hrabinka je naſchej wky a wokolnoſci wjele dobrów wopokaſala. Duž wſchudže wobžaruja, ſo wona Šzerbow kraj, kotrymž bě jara psheczelnje ſmyſlena a kotrych ręcz doſpolnie a rad ręczefte, wopuszczeli a ſnadž ſo ženie wjazy do njeho ſažo niewróci. Pežomnoſež Worleczanska a Zaženčanska roszkudziła jejnej wujej jako wobbedźenſtvo doftanjetaj.

S Małez. Niedżelu kwyjedżenja semirjetich w naschim Božim domje schulske dżeczi prěnich rjadownjow pod natwiedowanjom kniſesa kantora Rjelski bjmjertnu ariju „W tak cžichim mērje wschitzh sbózni spja” spewachu. Běsche to sa dolhi čaſz prěni krócz, so ſo ſaſho ras niedżelu semirjetich arija spewasche. Psched dleſčim čaſhom wotajke spewanje wjazy njerodžachu, dokełž ſo ſ tym pječza nutrnoſečkaſh. Tón ras pak spewanje kemscherjow połnje ſpoſoſji a ſo teho dla ſ džafom pschija. Ssmy kniſesey kantorej Rjelszy ſa to jara džatkowni; pschetož wěm, ſo je wjèle prozy na to nałożili, předy hacę je džeczi spew doſkadiſje nauwuziſi.

— (Do nješboža pschischol.) Hdyž saňdženu wutoru w nozyn tudomny mlynisti misčtr Jan Lukasch sa mlynstimi walzami hladaše, hacz je na nich wscho w rjedže, walz h dwaj porstaj jeho prawej ruky popadných a je khétero smjeczechu, tak so je dyrbiäl lěkársku pomož pytač. Njebudžisče-li Lukasch ruky ruciže s walzow wutrohnyl, budžisče zylu ruky shubil. Tak bě pschi wschém nješbožu hisczeče wulke swože a Bože swarnowanje.

— (Buki.) W tudomnej Bodenez restawracji staj dwaj
klęlopzaj, §. i Noweje Wsy pola Rakez a jedyn pjetarski, kwydżen-
semirjetych i yulami kwyeczili. Sso swadżiwschi żo i nožemi ka-
laſchtaj, psci czimż pjetarski kwojeho pschecżownika i nožom wyscho-
wóczka do czoła klo. Granjeny, kotrž knadż ménjesche, żo wo ži-
wjenje dže, skoku i lękarzej bężeſche, kotrž pak ranu ja straschnu-
nje spôsu. Bicżzy na to do hoſćenja „sakſkeho doma”, psci nindżechu
hdżęž ménjesche jedyn i nich wultu hubu a żo tak wypjerasche, so
miejachu hoſćzo ja nusne, hubateho pjeracha i durjemi won
schmörnež.

Se Šhorjelza. Komunalny krajny hejm pruskeje Hornjeje Lujzy je wobfamknył, k wopomnjenju semrijeteho wyszczegho prezydenta, woprawneho tajneho radzicza dr. se Seyderwiza 30,000 hriwnow wustajiež. Regulativ a zarjadowanie tehole wustajenia pschi-chodny kommunalny hejm doruradzi.

Se Šslepeho. Čežadník Matěj Maczka se Šslepeho, kotrž
je na pošled pola gmejnskeho pschedstejicžerja Schumela w Dubrawje
pola Hrđoka žlužil, je šo 1. novembra se kwojeje žlužby wotřali
a šo wot teho čažha šhubil. Dokelž je Maczka duchažlavý, měňa
šo wón pak bjes saméra wokolo bludží, pak so je něhdže do nje-
šboža pschisjchol.

S Wętowšowa. Załožne njebože je šo 21. novembra po polđnju w tudomnej ratařskoj maschinistkoj fabrizy stalo. Někotsi džělacžerjo i kovačnje někotre wulke čežekje tóčzniki wotnjeſezch. Žedny ſi tutych 36 žentnarjow čežekich tóčznikow šo njejabžy pſchewali a na 25 lětnego dželacžerja Durinka padže. S wulkej prôzu ka-

mjeñtneho hobora s kulisiami sběhmych a snesbožencho s jeho
bolestneho položenja wužwobodžichu. Temu bě jene bjetro do zyla
rosmječene, a suitskowuje bě sbo straschnije wobschkožil. Hischeze
wječzor su jeho do Varlinskeje kliniki wotwiesli. Na sdžerženje jeho
živjenja je mało nadzíje.

Wuskudženja

Khostanska komora. Czeladnik Jan August Rjelka z Dobroszic pola Rjezwaniecida po kalednju Hodzijistu fermuszu pjenesz y njetowasche. Naż zo po dżysko potasa, bęcze won tehdzy franiene pjenesz rosbroyil. Won bę hwojemu hospodarjej kublerzej Ludwigej w Esslonkezach 20 hrivnow franył. Rjelku, kotryž je hiżo ras paduchstwa dla khostany, k jaſtwu na 5 měchazow sakudzichu.

— Tudomny lawniissi byd bě czeplu J. E. Hempela se Židowa k arrestej na 4 dny, dželaczerja P. F. W. Scholtu s Budyschina a dželaczerja M. J. Kaspera se Židowa k arrestej po 1 dniu jažudzil, dokelž běchu njedželi 8. mjece w Minakale a wokolnosézji jozialdemokratiske pišma schéjuwansteho wopschijecza rosscherjeli a s tym ludži wobežowali. Po powołaniu statneho rěčnistwa pschečzimo temule wužudej ho khostanje powystki a to sa Hempela na 14 dñjom, sa Kaspera na 5 dñjow a sa Scholtu na 3 dny.

Pschizazijn bud. Fabrikaiku Friedn Almandu Hajnzel s Hórkí pola Nisseje, fotruž winowachu, so je swoje dżeczo stanżowała a krankla, jenož czezkeho paduchstwa winowatu spósnachu a jej jaſtwo na 8 mēszazow pschizudžichu.

— 45-létny schleczęć F. A. G. Müller s Biskopiz, hiszceje niż 18-létny dżelczęć Michael s Kroschwiż bieżcej dla rubiežniſta na droſy a dla pschelchiwjenja wobſtorzenaj. Müller bě lězha wot 5. hač do 10. augusta poła spediteura a wuhloweho wifikowaria Frommelta w Budyschinje jako pohoneč hlužil. Poſledni dzeń wón węſtemu Kneiſelej wuhlo pschivjesy. Kneiſel jo hnydom s 23 hrivnami 50 np. ſaplaczi. Městu ſo by Müller pjeniſh ſwojemu kniſej wotedał, je wón wobkhowa a hiszceje tón ſamym dzeń hlužbu wopuſcheſi. Wón ſo na pucz do Šorjelza naſtaji a ſo tam s Michaelom, kotrej do Lubija puczowasche, ſetka. Wobaj ſo na jenej ſamjenitnej lawz̄y poła Ssobolska ſrczęſchtaj, někoho nadpanycz a wurubicz, ſo byſchtaj na taſke wachnje pjeniſh doſtałoj. Popołdnju wokoło 5 hodzin s Lubijskeje ſtrony po dróh kolojeſdneho pschiſcę widžeſchtaj. Michael jemu napſcheczo dželčhe a jeho ſi koła ſtorczę. W tym ſamym wokomiku Müller jeho ſi druhého boka ſhrabni a jeho do pschirona czechniſche, hdźez ſo jemu na život klakni a jeho dajeſche. Mjes tym Michael nadpanjenemu, kotrej bě 20-létny wuczęć Müller s Kuttenerberga, pjeniſhnu mōſcień ſi 10 hrivnami a czažniſt wutorze. W Bischedorfje wobeju ſkoniukow ſajachu. Müllera dla rubiežniſta na dróh a dla pschelchiwjenja ſi khofatni na 7 lět 2 měhazaj a ſi ſhubjenju czechnych prawow na 10 lět, Michaela, doſek hiszceje njeje 18 lět starý, ſi jaſtu na 3½ lěta a ſi ſhubjenju czechnych prawow na 10 lět wothudžichu.

— Hospošu Madlenu Mitkež i Malecžiž, kotaž bě džecžo po-
rodživšchi jo ſadajila, k jaſtu na 2 ležé b mežazow ſažudžichu.

— Działalność R. M. Brzeża w Langenbielawie dla spłatyneho wumozowania i jaświu na 1 lato sądzidła.

Přílopk.

* Se Žitawę. Na żeleznizę mjesz Wulkej Schēnu a Warnsdorfom by džélo młodeho čłowjeka namakali. Po wobstejnoscach by sda, so je ho se samykom czahej pśchejecz dal. Schtò je, by dotal njeje postajicz hóbžilo, doselż je zyle rosmjeczenju a na nicžo podobnyj. Ménja pa, so je byn jeneho wobydlerja s Wulkej Schēnu.

* S Leuterdorfa. Rječjašnik jeneho tudomneho fublerja, kij je w podhladže ſkaženoscje, je pokutnu hrjedu na rječjašu ſlaknýl. Wón je šo wot wotrježneho ſtótného lekarja pscheptal a šo ja ſkaženeho spóšnał. Bohužel je nimo druhich pñow tež wobkredžerjowu vnučku ſtuſał. Wbohe džecžo je hižo do Varlina vózklane, so by ſo tam vo Basteuriskim waſchniu ſefowalo a wobkredžbowalo.

* Psche žuhupalenje a njewuschnu kíhalinu w žoldku šo husto wuhlicznat natrun nałożuje. Dofelz pak je tón, hdyž šo husto trjeba, žoldkej schłodny, poruča šo sa to, selo wot schézefki (Tausendgildenfrau). To selo woteczeli wěstisi a njewuzitnu kíhalinu, požlnja žoldk, wuhoji jatra a jérchenje, khudobu na frwi a pořaženu krupnizu.

* Sawrjenje pozow, kij w Draždjanach skoro zyłe leto traje, poczynie khétero wostudle bycž. Wjele wobszedżerow pozow, kotrymž je żo pochížralo, kwoje pozy stajnje na powjaſach wodziez, je żo jich

wjdało. Khostanja, fotręż tam na pływobłedżerjow husto cążkaja, dokelż żo wodżenie dość żałoszny mjezini, měżeż pżow jara podroži. Duż je w Drażdżanach lětka něhdże 650 pżow mjenje hacż lomi, a teho dla też pżyczji dawf lětka něhdże 10,000 hrivnow mjenje winješe hacż lomi. Samjelczeż żo nimno teho też njemóże, żo pşchišporjenje elektriškich železnizow też f wotedaczu pżow czéri; pşhetoz nicto żwoje lubujski rad pşciejecz nijeda.

* (Pszcheradnikowa mýda.) § wawnorowaniu pszheradnikam ſo na to fedžbliwe czini, ſo je kralowſki lawniſki ſud we Wołeschnizy w Vogtlandze wuczobnika ſ jenich tamniſkich kolonialtworowych khamow dla njedowoleneho pschedacza paleinza ſ hnydomnemu wypiczu ſ 8 hriwnam pjenjezneje pokutu ſaſudzil, ſ doboni pak je wón czeladnika, kotryž bě wuczobnika ſ pschestupienju ſakonja naręczał a jeho potom na poliziji wobſkoržil, dla nadpyteranja ſ tutemu pschestupienju ſ apłaczenju 20 hriwnow khostanja ſaſudzil.

* Swoje czężej sawinowanje je młody Barlinski pschekupz K., nawożenja dżowi ki jeneho żelejskisnego sajtownika, bjes mała se žmierczu wotpotkućiczą dyrbjal. Kważ bę hiżo pschihotowanu, wobydlenje ja młodeju mandżelskeju na Reinickendorffskiej dróshy hiżo wotnajate a wot młodeju członiekow se wschém wuhotowane; też bę je sbożownym nawożenja hiżo wobezjahný, hdvž njerjeſeſimy nan na dobu powięſeſd doſta, so je jeho pschichodny ſyn we ſwojim domiązgym mēſeſe Küſtrinje jenu wbohu młodu holzu w jeje hanibje ſedzo wostajil. Piches tajke sadźerzenie roſhynewany sajtownik ſklub ſwojej dżowi ki ſ pschekupzom w požlednjej hodzinje roſpuſtči. W połnym ſadwelowanju K. ſo moricž wobſamkiu, a běſche ſebi hiżo revolver k temu kipił. Do ſwojego hydla ſo wróćzniwchi wón tón revolver ſam na ſebje ſkoži, ſo by ſwojemu žiwiennu ſ nim konz ſczinił. Tón ſamyſł pak bi jemu ſ tym sadźewanu, ſo bę jemu tón muž, pola fotrehož běſche ſebi revolver kipił, w staroſeſi wo njeho bjes jeho wjedźenja město mótrych patronow roſbuchanske patrony pschedał. Hdvž K. nětko do ſebje wutſeli, ſo wón jenož njeſtrachniſe wopali, ale tola tak, ſo dyrbjeſte ſo do khorownje podacž. Wo žiwiennje pak jemu njeje ſchło — a to bę jeho wulke ſbože; pschetož jeho we ſadwelowanju wnwjedźenym ſkutk je jeho pschichodneho nana ſdobril, tak ſo bę nětko ſwolny, tu miersazn węz w Küſtrinje wuhładkowacž. Duž ſo wotpowiedźenym kważ wotmęje, tak bórshy hacž budže tſelemy nawożenja tak daloko ſahojem, ſo móže ſo ſi njewjestu k werowanju podacž.

* W minjenym lēče bě kontrolleur měsječzanskeje ualutowańcje w Młodym Bolekławju, Wilt, 107,000 schěznañow pszechociwicjiby twochnyl a sbožownje do pôlnočnej Ameriki czeckyl. Wón bě hýzo na amerikanskéj ſemi, hdýž ſo jeho ſtućenja dohľadachu. Wilta pak býršy w St. Louisu wuſzledzíchu, hdžej ſo jeho ſonu a jenej pschiniwnej ſajachu, kotrejž běſchtej wobej ſ nim ſobn czeckej. Duž jich na parolodži wſchēch tſjóch, pschewodžených ſ amerikanskimi poli- zistami, ſaſza ſem pschiniwjeſteh. Tu jich rafuszy polizistojo powi- tachu a do jich domiñu domjedzechu. S pszechociwiených vjenjes pola Wilta, jeho ſajawſchi, jenož hiſtacé 30,000 hriwnow namakachu.

* Poda Wladi, jego żonie, liczby wynoszą 30,000 gospodów humatycznych. W Marschhausenach bórach po pizowaniu dwie skrąnjej gwiniejeżi kwiniflysztej. Po namięczeżu niektórych bobustawow stótkowanych zazebie towarzystwa ho sbytki kwiniażajeje pizy chemiszzy pscheptytachu. Pischu tym żo potłasa, ho bę mijedżana fersawoszcz (Grünspan) w pizy. Wudowa bę pizu psches nóż w mijedżowym (koprowym) kotle stejo mela.

* В Hannoverje ſu židowſkeho agenta Löwenſteina, fotryž bě offiциeram ſa lichowanſku daří pjenjeſu požčoval, dla ſchrijwđzenja, lichowanja, wunufowanja atd. k jaſtwu na 2 leže 8 měžazow a 3000 hrivnam pjenježneho khostanja ſažudžili, pödla teho ſu jemin cžežne prawa na 5 lét wotrjekli.

* (Niesbożę psychi młoćzazę maschinie.) Wola sahrodnika Ernstego Uhlmanna w Niederwürschmiedach i młoćzazę maschinę młoćzachę, psychi cęimę Uhlmannowę pyczélutu kym na göplu kędziesche. S niesbożownym psychipadom so sta, so hólczęza i göple do kołow padże, kotreż jeho shrabnychu a k zebi jeżęzechu. Tena noha so zyle wottorze, a zyle cęelo je hacę k wutrobje horje rosmiejczene, tak so je dżęczę hnydom wumrjelo. So móhli małe cęelo wucezahmę, kui dyrbjeli najprjedy koła rosebracę.

* (Khostaný wunušowat.) Wlaintska khostantska komora je fabrikého džélaczerja Eckerta dla spytaneho wunušowanja i jaſtwi na 6 měřazov ſazudžila. Wón bě jenemu fabrikantej hrožeréſke líſty ſklal, ſ kótrymíž wón jeho winowasche, ſo je ſtwoju ſlužobnou holzu, Eckertowu četu, na njezopečiwe waſchnje nadpadnýl. Zako mjeleženſti pjenjes ſebi wón 300 hrivnow žadaſche, kotrež dyrbjachu ſo na wěſte měſtno položicž. Fabrikant měſchl, ſ woſojom napjelnjeny,

na postajene městno položí, a hdyž chýbsche Eckert vjenjeſy wotewſacž jeho polizija ſafa.

* Po nowym wobliczenju je wypad, tiz je Rhein s jeho pôdlanstimi dolinami s njeradzenjom winowych kiezow potriechil, tola wjeye horschi, hacz bechu hebi myslili. Tak schazuja wobliczerjo schodn Ahroweho dola wot Bodendorfa hacz do Altenahra hamu na 6 milijonow hriwnow. Pola Rheina, Mozele, Nahy a Saary je wypad hisczeze wjeye wjetchi, tak wulki je, ho s teho widzi, so wjeska Erpel w hrénujodobrych létach hama sa 80- hacz do 100,000 hriwnow wina rosprededa.

* (Kočžki dla ho sarafyl.) W Schweidniży chýsche jedyn wo-
bydler šwojn kóčzku, kotaž bě na tšechn tříšchoňneje khěže salšla,
a po sdacžu s ujeje pucž dele njemóžesche namakacž, se straschneho
městna dele donjesež. Wón pak ho na nahlej tšechně wobkuže a
dele panýwschi ſebí ſtawý ſlama. W hojerni je njesbožowny
vumrjel.

* Hladat kral. sakſ. statneje železnizy, Robert Köhler, nětko v Hornim Rychbachu s bydlem, bělše žo pschi kažanu železniſtich tramow se ſersalym železnym hofdžom do leweje ruky drapyl, ale veno tak knadnje, ſo rana ani ujetrvavjeſche. Dnž ſebi něčo teho njeſčini. Ale hízo ſa něcotre hodžinu žo jemu krej ſaqědojczi, řecktož bě tak ſle, ſo Köhler hízo naſajtra wječor wumrje. Won vě 42 let starý a žvoni a tſi hiſcheže njevotčežhnjene džecži ſawostaji.

* (O vohkomy blyny nawiżenja.) Tak lohkomyslnje bo druhdy
waj c̄lowiekaj wożenitaj, wobsteżba dla pschelchiwjenja pokazuje,
kotryž mējesche Barliuski lawniſki ſud pschecživo jenemu dželaczerzej
wuzndzież. Dwazyczlietny muž, kotryž bē w najwjetſcej kündobie
liwy, mējesche ſa niſne bo ſ holzu wożenicž, ſ kotrejž bē bo hacž
otal wodzil. So mohl ſ ſtawnikiej hicž, dyrbjescze ſebi najprjedy
wot jeneho ſnateho krawſteho mischtra c̄zornu ſuknju požecicž.
Mandželski kontrakt podpišawschi wón w runej mērje ſ jenemu wu-
požędowarzej džesche a ſuknju ſa 6 hriwnow pschehadzi, so mohl
ſebi a żonje ſ najmjeſtscha jēdž na někotre dny nakupicž. Esudniſy
akademu nawiżeni položaze wobstejnoscze pschilicžichu a jeho ſ 10
hriwnam pjenjeźneje poknth ſažudzichu.

* W St. Bölteneje so wodżelenje wojskow s czezim wosom etka. Offizér na pohoncza sahantowa, so dyrbi s pucza jecz. Tuón pak po tejle pschitaſni hnydom cjinicz njemózefche, dokelž bě psched vulej hromadu drohoweho njerjada ſastal. Wón teho dla s napsche- zíwi: „Renes wychschchi lieutenanto, kaž widzicze, njemózu s pucza jecz.“ „Sso roſnjemdrowshi offizer na to kwojim wojskam pschitaſa: „Saſtacz!“ a na pohoncza ſawola: „Hłowni tebi roſbijn, jeli so pucza njepojedzefch!“ Pohoncž na to wotmolwi: „Hdyž tež ſeże wychschchi lieutenant, njeſmecze mi hłowu roſſchęćpicz; pschetož njeſcze u cjinili. Tež ja kym w wójsku ſlužil. Offizer na to mječz nožnijow wnczahnywſchi s nim s wotmachom pohoncža na hłowu vyri. Mječzowy kónz pohonczej lěwe lizo pscherubny a jemu lěwu ruku roſbi. Jedyn ſeleſniſki wothladař a někotři wojszy ſranjenemu vrenju pomož podachu.

* Jednu wopor Straßburgskeho potſelowanja lěta 1870 je tam
po 28-létnym čerpjenju 85 lét starý ſemrjel, mjennýž wěsta knježna
Amelia Magnuſez. Wona tehdy na bělowěžinej hafzy, s tſelenjom
vozbeſje potřebovanej, bydlesche. Hdyž 24. augusta rano $\frac{1}{2}$ 6 hodž.
tawaſche, ſaſchuczí granata do její komory a roſbuchný pſched
jeje ložom. Kruchi wot njeje wbohej žónſkej wobej ruzy wottoržechu
ju nimo teho tež hewaf czeſko wobſchložichu. We womorje ju
po hoſpitala dovjeſechu, hdyž 6 ujedzel dolho we womorje ležesche,
nicžo wo ſebi njejedžo, doſelž bě wjele krewje ſhubila. Wumrjela
nak tola njeje, ale bu ſahojena, a bě bjes wobejn rukov hifchče
28 lét živa.

* Bohrjebnischczo sa pby a koczki ma jedyn barlinski pbyezji a
oczi pschedzel mykle saložic̄. Wot wjchnoſcze ma hjo dowolnoscę
temu. Tón muž ſo wulkeho wuspēcha ſa hwoje pschedewſacę
nadzije. Wón měni, ſo ſ tym wulkej potrebie wotpomha a ſo
udze wjele pbyezich a koczich lubowarjow hwoje Inbuschki na jeho
bohrjebnischego hrjebacę dac̄. Móžno ſo!

* (Čeště padněstvo.) W Bordeaux ho padušči do jeho pjenježneho banka dobuchi a tsi zentnarje čežkí pjenježní khanor s wojskem wotwiesechu. W Gavinganskich ſkalach khamor rošbiti a wurubjeni namakachu.

* (Nowomodne lękowanje.) W Revelenje pola Rheina je węstę Felke nowe lękowanje wunamakal. Wón swojim khorym da v hlinje ho walecz a potom nahim ho wukhadżowacż. Wo „Felko-vym lękowanju“ je też kniha wischla, kotruż je węstę Handrij Welynk piśał. Wo tymle spiszu fu khoroszeje seżehwki „hręcha“, a dokelż je

człowiek se semje stworzony, dyrbi ho wón też se semju lekowacę. Pschi stanieniu kóze Želta hliniane wobiwatki wukasuje, teho runja pschi saczelisne, swinjanu, slamanju kościow; sajedojozenju krawie a pschi wszech hnutkownych khoroszach. Pschi wotewrjenych ranach wón hlinowy pampus na hamu ran ua do njeje nnts maže. W noz̄y dyrbia khor na semi leżecz, dokoł potom seminy magnetismus czelu maczijnemu wuczeńju a jemu sa to drugu woteda. Rano dyrbi ho potom khor w błoce wokumpacz, po kotrymž ho jemu poruczi, so by ho schtowrcz hodźiny nahi wukhodźoval. Naispodziwnie je, so Želzy s kózdom thdzeniom wjazy khorowych pschihadza. Wón ma teho dla mykhe, hebi w blijskim časzu pomożnego lekarja najecz, kotryž by mnogich khorow, kotisz s njemu pucząja, po jeho wukasaniu lekoval. Też dyrbi ho lekarja natwaricę, kotaż smęje wołebite pschi-prawjenja sa ichorjenych na pluza.

* (Ss o żalostni je wopalil.) Czeżke wohnjowe njesboże je ho žobotu popołdnju w Barlinie stało. Molecki mischt Pieschka, na Elsaskej dróh bydlazy, chzysche hebi barbu pschihotowacę a bę teho dla hornz s wóskom a terpentinom na železny pjezak stanil. Plomio do hornza schwihny a terpentin sapali. Pieschowa žona hornz s pjezaka torhny, pschi tym ho hornz powróczi, a palaza maczijna ho na nju kiny. Pieschka swojej žonje na pomoz pschihawscy jej palazu draſtu s czela torhasche. Też Pieschowa draſta ho sapali a bóršy ho wón wot delka hacž horje paleſche. Założnje wopaleny wón se swojej žonu na woczinjem balkon wubęza, hodzež bjes myklow padże. Pschiholani wohnjowi wobornizy ho rucze psches kur pschedobuchu a snesboženego wunjeſechu. Pieschka żałosnym napohlad poſcieſeſte; s kribjeta a s rukow bę ho jemu miażo hacž do koſcze wotpaliſo. Samaritszy wohnjowe wobory we womorje leżazeho do hojeńje dowjeſechu. Pieschyna bę w wobliczu a rukomaj njenje wopalena. Wobek w wobydlenju ho bóršy ſhaſcha. Snesboženemu ho s czežla žitwjenje ſdžerži.

* (Madpanjeny kolojedny.) Mlynka Rikla, hdvž s jedsnym kolom domo jedszche, njeſtaloko Regensburga někotni mužojo nadpadžechu a jeho tak ſranichu, so bóršy wumrie.

* (Bědzenie s jenym nnts lamarjom.) Knežecikblerzej Graſensteinej w Sydowje pola Eberswalde ho s dobom s jeho klužobnikom Schmidtom wjetſcha ſuma pjenjes ſhubi. Przedy hacž wutoru wjeczor Graſenstein do loža džesche, wón hiſchęze ras swoje bydlenske ſtry pschehlada. Pschi tym ho wón w jenej istwie čłowjela dohlada, kotryž ho sa khamoram ſchowacę phtasche. Wón ho do njego da, s nim njedolho ho bědziwscy jeho pschemoh a jeho sa swojego něhduscheho klužobnika ſpōma. Hdvž ho paduch na wokomik s jenej ruku wutorze, wón se ſuktue bleſchu wuczeńje, kotruž wupi. W bleſchi bęſche karbol býl, a sa schtowrcz hodźiny bę Schmidt morwy. Pschi nim też revolver namakachu.

* (Milijonſte hecbitwo.) Badenska wjeſ Schlechtanu je 11 milijonow hrivnow herbowala. Hdvž by tola tež naſcha Macziza herbska ras wjetſche herbſto ſčimla, so moſha ſkerje ſlepje herſki dom dotwarię.

* (Czeknjeny law.) W Londonje ho wóndano powjescz roſschéri, so je tam s Elthamſkeho ſwérjenza jedyn law czechnyl, kotryž je, dokoł je w jatbje wotroſt, dospolnie ſkludni. Hacž dotal hiſchęze ſwérjo njeſku popadnyli. Zónske a młodzina ſu ho teho dla do hróſy dali, a cžim dleje, cžim bōle bojoſcz pschibera. Nichto ho wjazy s domu njeſwéri hicž. Kompagnija pěſtlow a wodželenje artillerije ſtej podarmo ſa lawom phtalej. Duž ho hižo troſtowachu, so je ho law daloko wothalil. Tola mér dołho nietrajeſche. Džecži powjescz pschinjeſechu, so ſu w Benthamiſkim parku krala ſwérjatow widzeli. Hdvž ho njenowanemu měſtnu ſe wſchej fedžbliswoſeſu pschiblizichu, bę ho law hižo ſaſo ſhubil. Duž dyrbia wojazy s nowa ho ſa nim na hońtuvu podacž.

* (Ss redk psche maczatu liſchawu.) Pilrinowa kifalina je psched někotrymi létami powſchitkowne ſajimanje na ho ſežahnyla, hdvž ho tale maczijna w Franzowſkej k dželanju melnitowych bombow wuziwaſche. Nětkole w franzowſkich leſarſkich nowinach tule kifalini jako měrniwe leſarſtwo psche tak njenowanu elzem abo maczatu liſchawu wukhwaluja. 1 džel pilrinoweſe kifalini do 86 džel čiſteje wody ſmęchanu ho na liſchawu namasa a hnydom ſwjerbenje ſtaj. Nad bolazym měſtnom ho kózla ſeženje a bórſy liſchawa ſańdze.

* (Muž s pjezimi žonami.) W Salermje w Italſkej je ho drjewar Šimoni tele dny pjath króz woženil. Wón je 60 lét starý a ma wot ſwojich prijedarskich žonow 22 džecži, s kotrybž hiſchęze někotre do ſchule khodža. Psjath kwas jeho wjeſnuy hólzy wječor s kožim ſtiwlenjom powitachu.

* (Džecžo ſ wojom kranyla.) S Lubanja běchu wóndano jenej wukowatzy wós s džeszeſom, psched khežu ſteazy, ſranili. Dolho ſo džeszeſom klužinſki wuſtrózana macz je w Lubanjanſkih promenadach w kerkach ſkřečaze namaka. Nětko jo ho ſchlachežilo wuſlédzicž, ſo je 15 lét Martha Lehmannet ſ Neukrečzama njeſlyſchane padučtivo wuſjedla. Paduſchne holčiſko je ſwojimaj ſtarſimaj hižo wjele ſrudženja načinilo.

* (Njemdry rytmischtr.) S Veröče w Wiherſkej piſaja, 14. novembra tu ſlažený poſz pschihna, kotryž někotrych człowjekow kózli a psjh, mjes nini tež dwieju pſow jeneho rytmischtra ſluža. Woſkjeſny lěkar poruczi, ſo dyrbia ſo wſchē ſkuſzane ſloczata moricž. Rytmischtr wo tym ſhonivſki ſ ſkóinem ſeſtarje džesche a jeho tak pschebi, ſo tón na ſemju panhywſki w womorje ležo wosta. Lüdzo, kotiž puſam pschihladowachu, chzyci ſtupam rytmischtre wobarcz, tuton paſ mječ wucžahnywſki ſo do ludži da, kotiž ſtoku čekných.

* (Mord a ſtvo.) Njeſtaloko Winitowa pola Charkowa (w Rusſej) želesniſzy dželaczerjo čelo jeneje žony na jedyn kol naſchtaſpene nadendzechu. Do hubu bę ſo jej želesniſki billet tykný, w jenym ſaku 98 rublow namakachu.

* Brozeb dla pſcheradženja wojeſſich potajnoſeſow je žobotu Lipiczanſki khežorſtowoy ſud wuſkudžil. Wobſforženeho, jaſrodnika de Coque, winowachu, ſo je po poruczoſeſji ſranzowſkeho knježerſtwa do Meza pschihol, tamniſche wobtwjerdženja fotograſoval a je do Parisa poſkål. De Coque, ſo kotrymž dyrbijesche ſranzowſki tolmacz jednacž, ſe ſaſakloſcu wſchu winu prejeſche. To pak jemu niežo njeſomhaſche. Khežorſtowoy ſud jeho ſ koſtařni na 6 lét ſaſkudži.

* Eſylnie wichor je w połnozy Tunisa ſaſhadžal. W wokonoeſi Viſerty je wón wjele tybzaz wolijsowych ſchtomow ſwuſalaſ a wjele rybaſkich khežlow powalil. Wetr bę ſaf ſylny, ſo torpedoske čolmy ſ wody ſběhaſche. Tjo čłowjekojo ſu ſo morili, mnoſy druſy ſu ſo ſranili. Telegraſiske grotty ſu ſo ſniczile,

* (Njehratkoje ſ tſelbu!) W Rodenſtrichenje pola Kölna 10 létnej ſyñ jeneho pjeſtaſkeho mischtra ſ tſelbu hraſlaſche a ſo ſ njei do ſwojeſe pjeſzlenie ſotſicž ſaméri. Na dobo ſo wutſeli a ſuſka do džeszeſe ſlowy trjechi, kotrež hnydom morwe na ſemju padže.

* (Wulke powodženje.) Se wſchitkach dželow kupy Sardiňije wo wulſich ſliwach piſaja. Mnohe moſty ſu ſwottorhane a pola ſ wulſeho džela powodžene. Kaž je klyſhcz, ſu w provinzy Cagliari tež čłowjekojo žitwjenje ſhubili. Na mórkach brjohach ſu ſy wetr ſurowiſeſche, wotjedžene ſwóz dyrbijachu ſo do pschiftawa wrócić. W Serramanna, hdvž wetr 16 hodžinow dolho ſaſhadžesche, ſu wſchelake twarjenja ſpadale.

* (Njesbože na želesniſy.) Wóndano rano ſajedze čah pola Verſey City pschi wulſej turjawie do hromady dželaczerjow, tizi na želesniſy ſcheny kladzechu. Po powjesczi je 11 muži ſajedzenych a ſchecžo ſu wobſchloženi.

Sa naſch herbski dom

bę ſo dotal nahromadžilo: 47,237 hr. 8 np.

Dale ſu ſa njón darili:

W „Katholſkim Pózle“ čiſiſlo 47 lěta 1898 hižo kwitowane:

Radwoſtska platowa komiſhija ſermuſchu pschi khablaſym blidze kmořomaj, jeju towařſkam a hofeſej wudrěla 1 hr. 50 np., nježwerny pónoželnik Němzej hrajo wudrěl 1 hr. 40 np., Delanska patentna komiſhija 2 hr. 20 np., Milčanſka hofejowa komiſhija 2 hr. 3 np., ſa 10. čiſiſlo „Lužicy“ H. Čž. 50 np., prěnja pruſka komiſhija 1 hr. 3 np., njemjenowana klužobna ſe ſsmierdžazeje 50 np., ſ Rózanta 75 np. = ...

Pó n dželniſy: Maſchi wonežero 30 np., cži ſ klonom 55 np., piſtarjo w „Liſchczę ſamie“ (kries Dietrich bęſche jim dženža wulku črjodu na pomoz pschivjed) 2 hr. 24 np. = . . . 3 = 59 =

Njemjenowaný ſ Worschiz : . . . . . = 27 =

Njemjenowaný ſ Worschiz : . . . . . 1 = — =

12 = 91 =

Gromadže: 47,254 hr. 85 np.

S dželom kwituje

ſarjadniſtwo „Maczizy ſſerbsleje“.

Drjewowa awkcija.

Pondzlu 28. novembra t. l. ma šo na Dubjanškim hajniškim redrje něhdže

300 wuležowanych dołich hromadow,
plotowe ryhely wopschijazich, sa hotowe pjenjesy sjanje na pschedźowanje pschedawac̄.

Chromadžisna: Dopoldnia $\frac{1}{2}$ 10 hodžin w drjewischemu pschi Polpičanskim puczu.

W Dubom, 26. novembra 1898.

Dubjanske hrabinske Lippeške hajniške sarjadništvo.

Hospoša šo pyta.

Na mjeñschu živnoſć ſo hnydom hospoša pyta. Dalsche je ſhonicz we wudawačni „Sserb. Nowin.“

Na nowemu lētu ſerbiske dželačeriske ſhwiby, wotročkow, treczakow a wolažych, domownikow, taž tež ſlužobne a hródzne džowki na wžy pyta A. Sauerla na seminarſtej hajzy 17. Sslužba ſo darmo wutaſa.

Kowarskeho wuežobnila k jutram pyta Ota Šymauka w Böschizach pola Rježvacžidla.

Krawiſkeho pomožnika pyta August Kschizan krawiſki miſchtr w Hajnizach pola Budetzez.

Wotewrjenje kóžkarſtwa.

Cjeſčenym Serbam w Rakezach a wołolnoſći k navjedzenju dawam, ſo hým w Rakezach kóžkarſle, ſtobukowe a mězowe ſklamy wotewrili. Porucžam pjeſežowe twory, jako: kože, muſky, ſhornarje, baretty a čapki wſcheje družiny, tež ſaſtojuſle měz ſu po žadanju doſtačz.

Lubjo, ſo budu ſtajnje ſprawnje a rucže požlužowac̄, wo dobročiwe wobledźowanje proſchu.

S poczeſćowanjom

Ernst Braunſtein w Rakezach.

Kedžbu!

Kóždu dželbu žita a pſchenicu po najwyschich placiſnach kupuju a najlepſhu pſchenicu a ržanu muku, majſowy ſchrót, dobry thlēb, teho runja pſchenicze a ržane wotrubu po tunich placiſnach pschedawam.

S poczeſćowanjom

Bruno Blaas

we Luhovskim hrodowſkim mlynje.

Sadanimoj hac̄ na dalshe

ſapołożene hotowe pjenjesy na ſlicžbowaniske knihi

pschi dnjowym wupowiedzenju ſ 3%
pschi jenomežacznym wupowiedzenju ſ 3½%
pschi třiměžacznym wupowiedzenju ſe 4%.

Schmidt & Gottschalk,

pjenježna banka w Budyschinje pschi mjažowym torhoſtežu 14/16.

Ssmoſerjez knihičiſhčerňia

w Budyschinje w ſerbiskim domje

Inhi, ſlicžbowanja, viſitne a pſcheproſcheſle ſhartli, ſaſtojuſle formulary, wuſtawki, blidne ſpěwy atd. atd. we wſchech ręczach derje a tunjo čiſhči.

Črjewa

wſchech družinow k dželaniu ſolbaſy porucža

J. Frenzel
na žitnej hajzy 7.

Len

a dželo ſóždu dželbu po najwjetſich placiſnach kupuje

Richard Wehl w Budyschinje na ſwontownej lawſkej hajzy 22.

Dželo

k pôlſtrowanju po najwjetſich placiſnach kupuje

T. Albert
na horncžerſkej hajzy 13.

4000 hriwonow

sady nalutowarnich pjenies ſo na druhu hypotheku ſ 4½% ſo danjenja požičie phtaja.

Riččnik Weſer w Budyschinje.

Nowoſče

w tobaſowych trublach (ſajfach), wulhodžowanich liſach, zigarowych hubnizach (ſchpizach) a pschedeſhčinilach k hodownemu ſwiedzenjej tunjo porucža

Otto Brandt

na hauenſtejskej hajzy 2. Porujedzenje a poczeſćenje derje a tunjo.

Trajnje ſo paſaze thachle

fe ſpalenjom kura,
ſo wobwijaſe woſenzy,
žaluiſe

po tunich placiſnach porucža

C. Bod na ſamjentnej hajzy 12.

Porzlin,

lamjeniu,

ſchleſzane twory

a wiele drugich wězow ſo najtuňſho kupuju na ſamjentnej hajzy 12 a na horncžerſkej hajzy 43.

Moritz Rudolf

w Budyschinje
pschi mjažowym torhoſtežu 10
porucža:

ſchtrypny,

ſoli,

ruſajzy,

muſli,

ſolenowe woſrjewaki,

životowe wobwijaſi,

hointwatsle laſy,

jaſi,

ſpōdnie ſholowy,

normalne koſchle

w wſchech wulkoſzach a hōdnoſzach.

S dobom na ſwoji bohacze ſrijadowany ſkład ſchtrypowaniskeho pschedzena ſebžblive činju.

Wužazy ložuch, mało noſhenni, je na pschedan pſched ſchulerſki wrotami čiſlo 4 pôdla mlyna.

Sſerbske ſpěwatske

w najwožebniſich a jednorých ſwiaſtach ſu po tunich placiſnach na pschedan we wudawačni „Sſerb. Nowin.“

Zigārh.

Wſchelake ſbytki 5 np., 4 np. a 3 np. zigārow wſchedawam, tak dołho hac̄ ſkład dohaha,

3 ſchtufi po 10 np.,

10 ſchtuk = 30 =

25 = = 70 =

100 = = 2 mf. 75 np.

H. Kunack na kłednik na bohatej hajzy 8.

Kóždy, kotryž chze ſebi dobrý a tuni ejaſnik kupič, abo kotryž chze ſebi ion porjedzic dac̄, njech dže k ejaſnikarjej Curtai ſeneczej na ſwontownej lawſkej hajzy 5,

pôdla knjeſa lotteriskeho kollektéra Jägera. — ſenec pſchedawala a porjedza ſa ſwoje dželo ſprawnje rukuo.

Wſaže kože, cjeſaze kože, a howjase kože, taž tež wſče druhé druhe družin kóžow kupuje po najwjetſich placiſnach

Heinrich Lange
pschi ſitnych wikach njedaloſto ſerbiskeje katholſkeje zyrkuje.

Komiſowy thlēb
porucža Ida Scholzina na ſwontownej lawſkej hajzy 15.

Wobraſh

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſachſleinju a ſo wobluſtom wobdodža, domowe joſhnowania a wobraſy, wěnzy a ſchpruchi k thlēbornym kwazham we wulkim wubjerku a tunich placiſnach pola

Maxa Mützy
na bohatej hajzy 11.

Nowe mužaze fraſwatt
k hodam porucža

A. Tschentscher
na bohatej hajzy 18.

Schulſke torniſtry, ſonjaze rucžne toſche, portmoneje, zigarowe etwize, porucža w hoberflium wubjerku C. A. Pietich na hauenſtejskej hajzy 1.

Polskie Towarstwo

w Delskim Dole Spiewie

smieje njedzeli 27. novembra popoldniu w 2 hodzinomaj požedżenje
w Henserez kocymje w Budyschinje.

Pschedżydźstwo.

Serbiske Burske Tow. w Mal. Wielkowje

smieje njedzeli 27. novembra popoldniu 1/25 hodzin požedżenje
w Gädlerz hosczenzu, k fortenuž je knies wiczer Sommer sajimawh pschednosch vychilubil.

Pschedżydźstwo.

Burske towarstwo w Nakazach

smieje njedzeli 27. novembra popoldniu w 4 hodzinach w Solez
hosczenzu požedżenje. Wo bohaty wopyt proshy Pschedżydźstwo.

Chrósczanska nalutowaruna a wupożezernja

smieje našmisiu hlowmu shromadziszu hředu 30. nov. (na ſwj. Handrija) popoldniu w 3 hodzinach. Dnijowy porjad: Rosprawa
wo dotalnym létuschiem hospodarjenju a pschednosch.

Pschedżydźstwo.

Hłowna shromadzisna shromadneje městneje

chorobneje kažy ja Radwor a wokolnoſcę
budze njedzeli 4. dezembra t. l. popoldniu 1/4 hodzin w Mischnarjez
hosczenzu w Radvorju. Dnijowy porjad: 1. Wspomlenie 5 hóbustow
w pschedżydźstwo. 2. Wspomlenie sličbowanskich revisorow.

Wsché kažy hóbustow, k wothlošowanju prawo mějaze, a jich
dželodawarjo ho temu pschedproshuje.

W Lutobęgu, 23. nov. 1898.

G. Stol, pschedżyda.

We wudawačni „Serbiskich Nowin“ je sa 25 np. dostacž:

Pschedżenak.

Prothka ja Serbow

na lěto

1899.

Sswiedżeniski poſtrow

wysokoſtojnemu knjesej

farařej rycerzej Jakubej w Njezwacziidle

na dnju

jeho pječadwazycziletnego ſaſtojnſkeho jubileja,

27. novembra 1898 požwjeczene.

Dženj wjeſzela nam ſefthadžuje
Dženj naſchnej lubej wožadže,
Nam kraſny ſwiedžen wobradžuje,
Gzym wſchitzy polní radoſče.

Dženj džakownimy poſtrowjamy
Po lětach pječ a dwazyci,
Wož „duchowneho“ powitanym
Saž ſ nowa w naſchnej wožadži.

Haj tajki ſwiedžen Woža hnada
Dženj Wam a nam da ſaſhwitacz,
Dženj we duchu ho wročzo hłada,
Kak czechnechmy Wož powitacz.

Kat ſwiefelichmy ho nad Wami
Hdyž kamenza knam pschiidžescheze,
„Jeſuž budž ſ Wami a tež ſ nami“,
Tak ho Wam w Comsku pschedjeſche.

To pschedče je ho dopjeluilo,
Knies Jeſuž bydlit mjes nami,
Hdyž wj psches jeho ſwiate ſłowo
Tu dželacze nad duſchemi.

A hdyž ho wječor pschiblizuje

Wam waſchob' ſwérnob' ſaſtojnſta,

Oha njech Wož Bóh ſam pschedewodžuje

Do njebjefſkeho wjeſzela.

Haj, Woža hnada pschedewodžuje
Waſch duchowny hamt we wožadži,
Hdyž ſku luda roſwuczuje
Waſch it wo Bójskej weroſeſi.

Tak plodne ſu te předowanja,
So hréchnik ſly ho wobrocza,
Psches Waſche ſwérne roſwuczenja
Saž namakał je Jeſuža.

Sato ſwój džak Wam wuprajamy
Se sprawnej ſwérnej wutrobu,
Wam džalnu ruku podawamy
Sa luboſcz, ſwérnoſcz wobſtajnu.

Njeh modlitwa ho poſběhuje
Sa Wož něk ſ Bohu ſdžerjerzej,
Wot wožadžy, tiz pschedewodžuje
Wož ſ luboſczu ſ Wam wtrajnej.

Bóh chzpl ſchčeze dale ſwýhoſoſeze
Wam wſchedniue nowe mož dacz,
So moħli pschedzo dale móžnje
Nam Wož ſłowo předowacž.

E. H.

Do Lupoje!
Blinzy ſ hofejom a rejemi
budža njedzeli 27. nov. w Lupoji.
Pschedzelnje pschedproſhuje

Loda.

Sserbske protyki
poručza

P. Mikla w Ketlizach.

Na pječołarjow!

Njedzeli 4. dezembra popoldniu
w 3 hodž. prjedzehnjenja dla

15 kotačow pječołow

a wſchelaki pječołatki grat roſz
pſchedam. Bräuer w Huczinje.

Wotrocžow, džowiſi a wiſcha
druha cjeledž ſo do tudomnych
a Draždanskich stron pyta
w Alulichu čižto 53a.

Wowežer ſo pyta.

Na 1. januarej 1899 njewo-
ženjeneho wowežerja abo mlodeho
čłowjeka, kotrež chez wowežerſtvo
ſtuſka ſwiatocžneho
Sso Waju luboſcz ſ krotom ſwjaskej ſjenocža.

We horzyn džaku ſvěha wutroba ſo ſ temu,
Ktž ſvože da a žohnowanje njebjeſe,

A starci, pschedzeljo a ſnači ſlicža jemu
Tón wopor połny ſwérnej, džaknej luboſeſe.

Bóh žohnuj psches kryſtuſha Waju ſ hnadi,
Njeh Wamaj ſchit a kryw to ſłowo Božje je.

Wón ſanicz njepſchedzelow helsku radu,

We wſchitkim njeh wón preni pěſton Waju je.

Oha budž Waju pſchisporjecž a pložicž

A roſchérerjeſ ſaž muža Božoh Jakuba,
A Waju kħod ſaž ręczku Božu wodžicž

Wot jow hač ſ městu Božoh Salema.

Pohončža ſ dobrymi wo-
pižmami ſ no-
wemu lětu pyta Gräfa pſchi
ſcharfenwegu w Budyschinje.

A nowemu lětu 2 ſylneju ró-
neju pohončžow a hródznu džowlu
pyta knjedi dwór w Delnjej Škinje.

Džowla

dostanje ſlužbu ſ nowemu lětu
na knjedžim dworje w Czichonzech
pola Budyschina.

Swojemu lubemu pschedzeliſe
we Łasju, kotrež mje jako ſław-
neho ſuždi wujebarja poručza, ſo
jara džafuju a jemu ſ tutym
k wiedženju dam, ſo by ſtaſal, mje
dale poručecž, dokež hým jeho
luboſciweho podpjeranja dla ſ dže-
lom pschedpelnjem. Duž hým
nuſowani, wſchitkim ſwojim lubym
ſkobubratram, kotrež ſu ſo psches
jeho poručenje pschedziwo mi wo-
bročili, woſſewicz, ſo bych ſo
wročili, dokež njemžu nikoho
wjazhi, pschijimač, prjedy dyžli
ſ nim ſamym njebudu hotowy.

J. Schubert,
wobſhedžer w Daſchach.

Czeſhny wěnečk

ſa czeſhneho nawoženju ſ. Malonza ſ Rowneho
a ſa jeho njewiſtu Marju Kranke ſ Brēſowki,
požwjeſzeny ſ ſeu ſwaznemu dnjemu 27. novembra 1898
wot Hanža Konzana.

We ſlotych pruhach ſlónza ranisheho
Dženj ſchadža Wamaj ſvože rjanoh' pschedzoda,

Pschi wobſamknjenju ſtufka ſwiatocžneho
Sso Waju luboſcz ſ krotom ſwjaskej ſjenocža.

We horzyn džaku ſvěha wutroba ſo ſ temu,
Ktž ſvože da a žohnowanje njebjeſe,

A starci, pschedzeljo a ſnači ſlicža jemu
Tón wopor połny ſwérnej, džaknej luboſeſe.

Bóh žohnuj psches kryſtuſha Waju ſ hnadi,
Njeh Wamaj ſchit a kryw to ſłowo Božje je.

Wón ſanicz njepſchedzelow helsku radu,

We wſchitkim njeh wón preni pěſton Waju je.

Oha budž Waju pſchisporjecž a pložicž
A roſchérerjeſ ſaž muža Božoh Jakuba,

A Waju kħod ſaž ręczku Božu wodžicž

Wot jow hač ſ městu Božoh Salema.

Džak.

Sso wročiwiſi wot rowa naſchej horzolubowaneje
džowiſi a kothr

Hany Augusty Bartkez we Comsku
polo Minakala,

kotrež je Bóh luby ſenjes po ſwojej njewuſleženej
radže w 24. lěče jejeho mlodeho živjenja ſ hebi do
wěčnoſeze wotwolał, ſa wſchē doppoſkaſma a dželbracze
pschi khoroložu a pschedzelenju ſ požlednemu wotpo-
činjeſi, ſa bohatu ſwětkowu pychu, knjesej fararjeſ
Szykorje w Minakale ſa wutrobnie troſchtowanje ſemrje-
teje a ſawoſtajených najhlubſcho ſažuthu wutrobnih džat
projimy.

We Comsku polo Minakala, 21. nov. 1898.

Erndžena Bartkez ſwójba.

(Na temu čižblu dwě pschilofy.)

Brěnja pschiloha i čížku 48 Serbskich Nowin.

Sobotu 26. novembra 1898.

Placíšny rěšneho slotu na Draždánských slavných vělach
21. novembra 1898.

Placíšny po žentinaru a hrivnách.

Slavné družiny a věsnamjenjenje.		Biwa	Rěšna vaha.
W o l y :		hr.	hr.
1. polnomjazne, wulormjene, najwjetšeje rěšneje hōdnoscze hac̄ do 6 let	35—37	64—67	
awstriske	36—38	65—68	
2. mlode, mjažne, njewulormjene, — starsche wulormjene	32—34	61—63	
3. hrěnjo pizowane mlode, derje pizowane starsche	29—31	56—59	
4. hnadnje pizowane kózdeje starob̄	—	54	
S a l o j z a f r u w y :			
1. polnomjazne, wulormjene jalozjy, najwjetšeje rěšneje hōdnoscze	33—35	61—65	
2. polnomjazne, wulormjene kruwy, najwjetšeje rěšneje hōdnoscze hac̄ do 7 let	30—32	56—60	
3. starsche, wulormjene kruwy a hnadnje wuwite mlödsche kruwy a jalozjy	27—29	51—55	
4. hrěnjo pizowane kruwy a jalozjy	—	50	
5. hnadnje pizowane kruwy a jalozjy	—	46	
B y l i :			
1. polnomjazne, najwjetšeje rěšneje hōdnoscze	34—37	61—64	
awstriske	—	—	
2. hrěnjo pizowane, mlödsche a derje pizowane starsche	31—33	57—60	
3. hnadnje pizowane	—	54	
C ġ e l a t a :			
1. najlepše s mlokom wulormjene abo najlepše wot zyza	43—45	64—68	
2. krēnje formjene abo tež dobre wot zyza	40—42	58—63	
S s w i n j e :			
1. polnomjazne lepsich rožow a jich skřízenjow w starobje hac̄ do 1½ leta	48—49	61—62	
2. mjažne	45—47	58—60	
3. hnadnje wuwite, tež ranž a kundrož	42—44	54—57	

Placíšna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 2608 měchow.	W Budyschinje		W Lubiju		
	wot	hac̄	wot	hac̄	
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.	
Pšenčna	běla	8 77	8 83	8 41	8 82
	žolta	6 94	8 38	8 9	8 53
Rýža		7 75	7 94	7 15	7 50
Secimjen		7 72	7 86	6 80	7 50
Borš	50 kilogr.	6 50	6 90	6 40	6 70
Hroš		9 —	11 12	9 50	10 50
Woda		7 78	8 33	7 50	8 50
Zahly		18 —	15 —	11 —	13 —
Pečivska		15 —	16 —	14 —	15 —
Běrn		1 50	2 —	1 50	2 —
Butra	1 kilogr.	2 20	2 40	2 10	2 40
Pšenčná mula	50	8 50	19 —	— —	— —
Pžona mula	50	8 50	13 50	— —	— —
Szpono	50	2 50	2 80	2 20	2 60
Szloma	600	16 —	18 50	15 —	18 —
Brožata 1104 štuk, štuka		9 —	19 —	— —	— —
Pšenčné motrub		— —	4 75	— —	— —
Pžone motrub	50 kilogr.	— —	5 50	— —	— —
Pšenčný gris		— —	5 50	— —	— —
Wžany gris		— —	6 —	— —	— —

W Budyschinje placíšche: törz pšenčný (běla) po 170 puntach 14 hr. 90 np., hac̄ 15 hr. 1 np., žolta 13 hr. 47 np., hac̄ 14 hr. 24 np., törz rožta po 160 puntach 12 hr. 40 np., hac̄ 12 hr. 70 np., törz secimjenja po 140 puntach 10 hr. 80 np., hac̄ 11 hr. — np.

Na Burši w Budyschinje pšenčna (běla) wot 8 hr. 68 np., hac̄ 8 hr. 83 np., pšenčna (žolta) wot 8 hr. 38 np., hac̄ 8 hr. 53 np., rožta wot 7 hr. 50 np., hac̄ 7 hr. 66 np., secimjeni wot 7 hr. 75 np., hac̄ 8 hr. — np., woda wot 7 hr. — np., hac̄ 7 hr. 20 np.

Vjedro w Londonje 25. novembra: Molrosymne.

Cyrkwienske powjesce.

W Michalskej zyrlwi smje 1. nedželu adventa rano w 7 hodžinach diałonus Sarjenf herbstu spowiedni ręcz, ½ 9 hodž. farat Räda herbstu a w 10 hodž. němſe předowanje.

Křeoni:

W Michalskej zyrlwi: Max Richard, Vjedricha Ernst Langi, wobydlerja a fabrikarja na Židovje, dwójniſki ſ. — Žana, Žana Hatarja, wobydlerja a fabrikarja na Židovje, dž.

W katolické zyrlwi: Frida Hertha, Franzia Schindlera, stalarja w Košáni, dž.

Zemrječi:

Džen 20. novembra: Kurt Mag, Žana Pawela Ducžmana, thcherja w Matym Bjellowje, ſ. 24 d.

Zyrlwinski powjesce i Undestez.

1. njedželu adventa smje farat Mrošak rano w 8 hodž. herbstu spowiedz, pomožny duchowny Rychtar w 9 hodž. herbstu a ¼ 11 hodž. němſe předowanje.

Cžerstwy pałeny

twarzki a rólny Falk

w ſhvých falkownjach w Nislej a Kunnersdorffje porucza firma E. Blümecke w Nislej.

Seničke pſchedawanie ſa Budyschin a wokolnoſc̄ ma ſmeč G. Bod w Budyschinje na hornczefskéj hac̄ 43.

Destillazija Adolfa Rämscha

w Budyschinje pſchi butrowych vělach,

1868 ſaložena,

porucza ſwoje daloko a ſchervko ſnate wubjerné litery k kvažam, kſchcijnam a druhim ſhviedzeſtím ſladnoſčam w čžwizach a po waſy. Wobjeſbie dobre ſu dwójny róžowy, valikowy, hontwiſli a jatroselowy, hornjoluziſli, johloſelowy ſeleny a cžetwieny, zitronowy, wiſchňowy, malenowy, pruskizowy a körwejowy liter po 60—80 np. Dale naturſkolorwejadow liter po 40 np., dobrý ſitny po 70 a 60 np., a cžisty čžisko 1 a 2, liter po 32 a 30 np. Pſchi wotewſacžu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Čžwizy k pſlenjenju ſo wupožcuju.

Palený kfoſej,

na ſłodzenie ſwědomieſe pruhowaný, kupuje ſo

hryh punt hižo po 70 np.,

palený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

parlojth kfoſej punt po 135, 150 a 160 np.

pola

Jurja Schwiebusa (priedy Augusta Bartla)

na ſtronkownej laſtej hac̄ 10.

Požluženje w herbstej ręczi.

Wubjerný mjedowy ſyrup punt po 24 np., wubjerný zokrowy ſyrup punt po 18 np. porucza

Carl Noack na žitnej hac̄y.

Maschinſke moſije,

rusle a amerikanſle,

ſa cžejko a lohko ſo cžerjaze

maschinym

porucza po tunich placíšnach

Emil Mersch

na ſamjentnej hac̄y.

Sa ſaſkopſchedawarjow mamoj dželbu cžiſteho mléčeho ſaffrana we wjetſchich a mjenſchich paſceſlach tu njo na pſchedan.

Bratřaj Merschej nažkled. pſchi žitnych vělach 30,

Strauch & Kolde,

na ſamjentnej hac̄y 3,

dalokorečzat 81.

Wſchě barby,

firniſk,

piñſle,

laki

kupuja ſo derje a tunjo

w Germania-drogowni.

dr. Roebera,

ſ napſchecža winowje kicže.

M. Poppe

ua Mužakowſej dróž 4 kupuje ſo dželbu ſowaneho a lateho želesa, hadreſczežow, koſežow, paſjeru, žynka atd.

Rhöfeli:

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w kamżnej wulkej palerni paleny,
čerstwe družiny, wubjernje kłodzaze,

wożebitość:

Winsle měšchenje punt po 100 np.,

Javasse měšchenje 160 =

kždy tydženj ho wjazh krócz rhöfeli čerstwy pali.

H. Kunack naslēdnik

na bohatej hašy 8.

Rhöfeliowe płacźisny

Porucząm s 5% rabatta:

palený Santowski rhöfeli, 85 np.,

palený Campinański rhöfeli 90 np..

palený ff. parlojty rhöfeli, jara dobry, punt po 100 np.,

= njepalený rhöfeli =

jara dobry a šylny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mk. 50 np.,

• 10 puntow po 6 mk. 50 np. •

Telle rhöfeli su w mojim wulfadnym wofnje
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Nim,

arak, fognak,

punschowe essenzy,
wschelake tukrajne a wukrajne
blidowe likerjy
w derje wuležaných družinach
w wulcim wubjertku porucza

Gustav Küttner

w Budyschinje
10 na herbské hašy 10,
wożebita pschedawańja
sa wina a delikateszy.

Njepikojty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wschelake družinu tobala w 10 np.-
pačežka, jara dobry schupowancki
tobal, bohaty skład zigarow po
wschelach płacźisnach, mjes druhim
też zigar y po 2 np. porucza

Juri Schwiebus

(predy August Bartko)
na swonkownej lawskiej hašy 10.

Zokrowy syrup

punt po 10, 16 a 20 np. jako

dobru tworn porucza

Ernst Glien

pschi žitnych wifach 48.

Brečiku
khwjatojskich jahodow,
najlepšchi krédk psche káschel, dyba-
woſez a kátarach, w bleszach po
50, 75 a 100 np. porucza

Germania-drogownia
dr. Roewera,
s napshecza hosczenza winoweje
cieze.

Hdże je dobry rhöfeli
dostac?

Pola

rhöfeloweho Sachsj

na bohatej hašy 5.

Palený rhöfeli

punt hižo po 85 np.
w snathch wubjernych družinach
punt po 100 np. haž 200 np.,
kaž tež wulti skład

njepalenego rhöfela

punt hižo po 70 np.

porucza

Bruno Halke

na swonkownej lawskiej hašy 9.

Najlepše nowe

polnojerje,

jara dobre a tuczne ryby,
mandl (16 sichtu) po 45 np.,
75 np. a 100 np.,
porucza

H. Kunack naslēdn.

na bohatej hašy 8.

Hdże seje
tónle dobrý
a tuni
čžaňil
kupili?

Pola

G. Magera na herbské hašy 11.

Wsché družin

Koruschekow
hamžneho mlęčza,
lardamomen,
müssatowe swety,
běth a čerwjeny popjet,
piment,
saffran
poruczataj tunjo
Merschez bratrow nazlēdnial
pschi žitnych wifach 30
Stranch a Kolde
na kamjentnej hažy 3,
dalokorečzak 81.

Sswój bohacze sradowany skład

z i g a r o w
100 sichtu hižo po 2 hr. 40 np.
tniesam furjerjam naležne porucza

Bruno Halke
na swonkownej lawskiej hašy 9.

Palený rhöfeli
wubjernje kłodzazy a měšchanj
punt po 90, 100 a 120 np.
porucza

Ernst Glien
pschi žitnych wifach 44.

Sswój snath dobry
valenz
po najtunisich płacźisnach
poruczataj

Schischka a Njeckla
na swonkownej lawskiej hašy.

Palený rhöfeli,
punt po 90—100 np.,
amerikanski petrolej
w bleszach punt po 11 np.,
rjane wulke tuczne

jerje
po 5 np.,
rjevikaty tobak
punt po 28 np. pschedawa

Carl Noack
na žitnej hašy.

Schorzuchi s čelazeje kože
porucza po tunich płacźisnach
Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

Zyle tuczne howjase mjažo
punt po 50 np.,
tolbažu punt po 60 np.,
čerstwy tolbažowy tul po 45 np.,
wschležený tol punt po 45 np.,
polež pschi 5 puntach po 75 np.,
žadlo punt po 65 np.,
huschene mjažo punt po 70 np.
porucza

reñik Wagner
na seminariskej drošy.

Najlepšchi
lany wolij
s dworskoho mlyna w Blawnie
wot učka sažo stajuje čerstwy
porucza **G. Soba** na Židovje.

Głodke valenzy

liter hžo po 40 np., skr̄erý liter hžo po 60 np.
porucza M. M. R. pôdla Vetrówskie zyrkwe.
Destillazia snathch dobrach valenzow vo starach tunich placzisnach.

Klobuki

sa mužow a hólzow,

m ě z y

sa mužow a hólzow,

filzowe stupnje,
filzowe tofle

najhódnischeje tworw we wulkim wubjerku po najtunischich placzisnach
porucza

F. Trulley na schulerškej hažy.

Boruczam swój wulkí sklad hotowych pschiležazých
a scherofich

mužazich kožuchow,

psjelszowych žaketow a paletotow
sa žónske,

psjelszowe jupn a puczowanske kožuchi,
krótkie a dolhe dželanske kožuchi
sa mužskich a žónske,

pschiležaze a scherote psjelszowe kuty
sa žónske, kaž tež

bjes molow wobkadzenie a kože k podschiezu
samſneho pschihotowanja,

kožmate mězy hžo po 1 m. 50 np. hacž k najlepšim,
psjelszowe khornarje hžo po 1 m. 60 np. hacž
k najlepšim,

psjelszowe muffy hžo po 1 m.

psjelszowe mězy sa mužskich hžo po 70 np.,

plyschowe mězy sa hólzow hžo po 50 np.,

žukujane mězy wot najjednorischeho hacž do naj-
wožebniſcheho,

filzowe klobuki w najwjetshim wubjerku,

zylindrowe klobuki po 3 m. a dróžscho.

Klobuki Skaſanje po měrje a pschedželanje noſhennych
kožuchow ſo rucze a tunjo wumjedze.

F. Trulley,

Na schulerškej hažy 7. kóžkar. Na schulerškej hažy 7.

Nowoscž.

Barchent, pszleszczowe zyhi w rjanych
polnoczerwienych czemnych muſtrach, starý lohč po
25 np. jaſo jara tunjo porucza

Emil Wehrle na jerjowej hažy 7.

Schtóž chze ſebi ſa ſymu

ſymski paletot,
ſymski mantl,
wobleženje,
ſhollowy,
hóležaze wobleženje

kupiež, tón njech ſo na mój wulkí sklad wſchech tuthch wězow
fedžbny czini. Poſticežam jenož najlepſche w naſtupanju
tkaninow a najnowſche w naſtupanju mody. S tím, ſo
njetriebam ani wulkí wotnajenſki pjenjes ſaplažicž, ani wulkich
wudawkow w ſwojim džele nimam, je mi možno,
po nadpadnje tunich placzisnach
pschedawacž.. Kóždy njech ſo ſ pospytom pscheſhwědeži.

Kurt Lehmann

32 na ſamjeňnej hažy 32.

Wulki czrijaž a ſchkorňaž ſklađ

A. Knüppelholza naſlednika

na jerjowej hažy čižlo 11.

Najwjetſhi ſklađ w Budyschinje.—Najtuňsche placzisny.

Filzowe stupnje,

filzowe tofle, filzowe ſchkorňe, pódusche
ſnath najlepſchi wudželt, wurjadrje tunje.

Ratařske, kolojěſdne, dželanske a džecžaze

M ě z y

we wſchech pomyslonych družinach a formach jara placzisny hōdne.

Filzowe, zylindrowe, honitwjerſke a džecžaze

Klobuki

we wſchech nowoſčach netežiſcheho čaſha nimo měr tunje.

Hugo Lehmann

22 na bohatej hažy 22 (pôdla hoſčenja ſiſi.)

Symske wupschedawanje.

So bych jón rucze wotbył, swój wulki skład
mužazych a hólcazych

**swjeršchnikow, mantlow s pelerinu, jupow,
wobleczjenjow a tholowow**
po kózdej po pschi hodżazej placzisnje porucžam.
Josef Hsykora, franski mischtr
w Budyschinje pchi bohatich wrotach.

Skutkowanske waschnje hojenja

A. Uhligowych natursko - hojaznych kupjelow
w Budyschinje pschi nowych hrébjach 3.

**Dospolne wohromjenje czela wot wutroby
dele.** Žona Th. w Friedlandze w Czechach.

Khoru dyrbjeschtej dwé wožobje sbéhačz a nožycz; jej dawno
wjaž možno njebe, wokomik poſbedzecz, nosy stchasečz, porsth hibacz.
Njeſchestaſawaža ból w khribjecze a w delnim žiwocze s khwilemi jara
czwilowaza. Saſakle ſatyfanje, hacz do 11 dnjow trajaze, puſcheži
zo jenož po najhylnich lagitrowanskich frédlach. Kózde leto-
wanje bě hacz dotal dospolne bjes wuspēcha. Dokelž zo khoroſez
dzeň a bôle poħořschesche, njembožesche wumrječe wjaži dalose bycz.

Bytosz a psiciciny.

Symne wložne woħydlenje pschi ſemi a měžazj dolho trajne
ſymnej nosy běchu s psicicinu rjapoweho ſahorjenja a khétreho ſa-
czejnenja a nabubnjenja rjapowych člonkow; s teho czisheženje a
klóženje na rjapowe žro, s teho boſtne czucze w bledrach, wo-
hromjenje atd.

Wulafanje a jeho skutkowanje.

Mječenje delnjego žiwota, kaž tež ſchrotowy kléb a ſadowa
jedz ſtrachne ſatyfanje wotſtronichu. Wſchedne ſupanje koſenow
dokladnje koſenje ſhre. Barne krępienje khribjeta a wložne czople
ſawalenje žiwota khoroſezinu maczijnu roſpuſtežizhu. Čerſtwy po-
wětr w noži a wodnjo, symne myče a podželne klóncze ſupjele
žiwjeniſki a hojazj prozeħ ſlubdžihu a poħylnichu. Boſtne, ſatyfanje
a ſyma w ſtarach zo ſhubichu. Po 3 nježelskim letovanju možesche
khora nětore kročele hicz, tsi nježele poſdžiſho wona hižo troſčku
ſtrowa ſwoje hospodaſtvo wobſtarasche.

(Dalshe je ſhonič w A. Uhligowym wuſtawje.)

Heinrich Lange

11 pschi žitných wika 11

ſwoj wulki ſkład pjeſczejowych tworow dobrocziwemu wobledzbo-
wanju porucža.

Rózli wſchēch družinow, najlepje pschihotowane, zo po naj-
tunisnich placzisnach pschedawaju.

Rózuchi po mérje zo rucze a tunjo ſeſchija a zo tež kožuchi
wuporiedzują.

Tečmjení ſ piwovarjenju a wówž
ſtrwu dobru tworu po najwyšszych placzisnach ſupuje

G. G. Schmitz w Budystezach.

We wudawańi „Sserb. Nowin” je doſtač ſa 4 hrivny

Rěčnica serbskeje rěče.

Spisał Jurij Kral, kapłan w Draždananach.

Hodam

ſwoj wulkoſtny ſkład herbskich a němskich ſpě-
warſkich knihow w najwoſebniſkich a naj-
jednorisnich ſwiaſtach, ſotografijowe, pěſni-
ſtowe a pižanske albumy, pižanske, no-
towe a ſeženske mapy, liſtnizy, dželanske a
ruczne toſche, zigarowe etviže, portemoneje
a móſhniczki, kurne blida, kurne ſerviſy,
pižaki, ſchwadliſtowe, rukajzowe a ziga-
rowe kaſhežiki, baſke wjechliczki, domjaze
žohnowanja, ſotografijowe wobluki we wſchēch
wulkoſčach, liſtnu papjeru a kaſety w kraſ-
nych muſtrach a pěkných ſawalkach, lam-
powe krywy, wobraſate a baſniczkoſke knihy
we wulkim wubjerku po najtuñſkich placzisnach
dobrocziwemu wobledzbowanju porucžam.

Gustav Rämsch,

knihiwjaſařna a papjerjowa pschedawarna
na bohatej haſy 21.

Max Schückel

w Budyschinje na bohatej haſy 18.

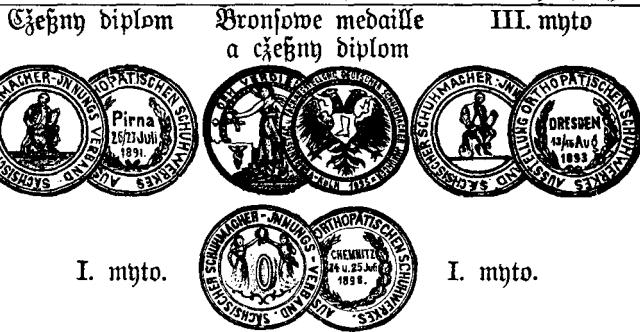
Ke ſymſtemu čaſkej porucžam ſwoj dospolne ſtradowanju ſkład
derje a traſnie dželanych

czriowych tworow

kózdeje družinu ſa mužſkich, žonſte a džeczi a proſču, pschi
potrjebe na moju firmu ſedzbowac̄.

Max Schückel

w Budyschinje, na bohatej haſy 18.

Heinrich Mohr,

ſchewſki mischtr w Budyschinje na ſukelnſtej haſy 14

portiča ſwoj wulki ſkład hontwarſkich, jeſdnych a
natolenzatich ſchlörnijow, pjeſczejowych, filzowych a ſkalnianych
ſchlörnyczlow, ſchlörnijow ſe ſpiniami ſa ſchnórowanju a ſa gumijowym
czahadlom, ruſſich a němskich gumijowych ſtupnijow a ſkňehowych
ſwjetſchnych ſtupnijow,

Wſchē družinu filzowych ſtupnijow a toſlow, baſlich czriju, ſtrawjanow a ſchlörnijow, kaž tež wſchē jenož pomylne ſtupnje a
ſchlörnje po ſmathch tunich placzisnach.

Po mérje dželam ſnate wubjernje ſedzaze wobucze ſa krótki čaſ.

Wupschedawanje!

w Budyschinje na bohatej haſy 10

zo wſchē družinu klampnarskich tworow, lampow, ſupanskich
wanjow, ſichtomowych ſtejakow, blachowych khachlow, wulſich
mloczeniow, ſaranow atd., kaž tež wulki ſkład woloſanych woja-
low a hrajlow po zyle tunich placzisnach wupschedawaju.

Otto Schulz, klampnarski mischtr.

Ssobotu 26. novembra 1898.

Bolépschenje
widženja s wocznymi schlenzami.
Rhorla Scholta, optikus w Budyschinje
pschi hłownym torhoschezu pod radnej hęzu,
któryž je ho hido w lęce 1856 jako optikus w Budyschinje sahndil
a je hido 11 krócz s premijemi mytowanym, pschi potriebje swój skład
optiſich węzow dobrocziwemu wobkedybowaniu porucza, jako: **bryle**
a kłeczniki zwēdomicze po lęckim wukasauj.

Pschiſpomnjenje: Dokelž ho husto samylenje stanje, proſchu
woſebje na moje pschedmieno fedżbowac̄.
S poczegozowanjom
Rhorla Scholta, optikus.

Ludwig Kuhlmann

(męjeezel Erich Hecht)
w kupnizy pschi hłownym torhoschezu
porucza we wulkim wubjerku po tunich placzisnach
gardin y, bèle a na żolcz,
fattuny, ſofowe defi,
meblowe tkaniny,
bèle, na żolcz a piſane,
vitrażowe tkaniny,
gardinowe żerdze a rosetty,
teppichi, běhacze, linoleum,
woſkowe ſukno, tapety.

Winski cžrijowy ſkład.

Wulki wubjerk mužazich, žonjazich a džecžazich
ſchförnjow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Frisch
na kamjentnej haſy 15 pôdla hosczenza ſlosteje króny.

Franz Marschner

čožnikat w Budyschinje
čo. 9 na bohatej haſy čo. 9
swój ſkład čožnikow a čožnikow-
wych riečjasow dobrocziwemu wob-
fedżbowaniu porucza.

Hódna twora. Zihomne rukowanie. Gunje placzisny.

Porſedzenje dobre a tuge.
Pschiſpomnjenje: Néczu herbski.

C. G. Rinke na žitnej haſy 5,
pschedawańja pielęzowych tworow, ſkobukow a mèzow porucza
ho f dżelanju mužazich kožuchow, žaketow, žonjazich mantlow a
zaletow, kaž tež f pschedżelanju wſchęch starých kožuchow.

Kože we wulkim wubjerku.

Pjelſe zowe muſſyw wſchęch pielęzowych družinach derje dżelane. Placzisny, w wu-
kładnym woſknie ſtejaze, ſu tež w khlamach zyle te hame. Mužaze
a žonjaze kožuchi doma ſam poczahuju.**C. G. Rinke.**

Dobre
a
placzisny hódne
kujuja ho
žafeth
po 4—20 mt.,
kapeje
po 15—30 mt.,
holcžaze žakety
po 2 mt. 50 np. — 10 mt.,
holcžaze mantle
po 6—15 mt. pola

Rich. Gaukscha

na bohatej haſy.

Paul Kristeller

na bohatej haſy 29 f napschęza hosczenza woſorweje kicze
porucza f naſymskemu a ſymskemu čaſzej swój jara wulki
ſkład wſchęh jenož pomyslnych družinow trajniye dżelanych
dolich ſchförnjow, dželańskich a njedzelskich
ſchförnjow, ſchförniczkow, filzowych, ſuknianych
a pielęzowych ſchförnjow, filzowych ſtupnijow a
toſlow, gumijowych cžrijow, domjazich a re-
wańskich ſtupnijow,

kaž tež

d r j e w j a n z o w

po cžirze woſebje tunich placzisnach. — Jenički ſkład
zwētoſlawnych triumſowych ſchförnjow, fotrez ſu
ſi jenym ſtłoczenjom wočinic a ſaczinic a fotrez ho
w ſchērokoſci pschedſtajic hodža. Njech ho prawje na ſchtem-
pel „Triumph“ fedžbuje, fotrz je na kózdu pôduſch ſatló-
czenjy. Schförne bjes triumſoweho ſchtempela ſu njewo-
prawdzite a njech ho wotpokasaja.

Paul Kristeller.

Schtif

P. J. Romkopfoweho

sklada ma ſo po možnosczi rucze roſpſchedacž.

Schtóž dže potajkim pſchihódnu ſkladnoſć wužicž, njech ſebi bórsh naſkuſi. Na hiſhcze ſrjadowanju ſklad tkaninow woſebje ſedzbne činimy.

Wěričelski wubjerk

p. J. Romkopfowych měřiczelow.

Turkowske ſłowki

nowy płód w měchach, kaſhejilach a po waſy ſu tunjo doſtač ſolo

Moritz Mjeřewy

pſchi mjaſowym torhoschezu.

Destillazija ſiſerow po ſtarých tunich placzisnach.

Symſke wupſchedawanie.

So bych je rucze wotbył, pſchedawam wot netka ſymeschne tunjo mužaze a hólčaze ſwojerſchni, mantle ſ pellerinu, jupy, wobleczenja, kholowy, taž tež žonjaze a holežaze žakety, khornarje, mantle a płyſchowe khuty.

Otto Preuſz, prjedy Kloß,
na žitnej haſy 4.

Hermann Darschau w Budyschinje

(měřiczelka M. ſwud. Darschauowa)

— jałožene 1846 —

fabrika ſchtrympowych tworow ſ woczeje woſmy czízlo 1 na ſchulerſtej haſy czízlo 1

symſkemu čaſkej ſwój dawnu jako dobry ſnaty wulki ſklad ſchtrykowaných ſchtrympowych tworow, ſchtrykowanych jalow, wulki wubjerk rulajzatych laſow w najtuniszej hacž k najlepſej czistowoſmianej barbunepuſtej tworze a w rjanych muſtrach porucza.

Najlepſchi a najwjetſchi wubjerk ſchtrykowansleho pſchedzena wſchęch barbow.

Rajhodniſha twora!

Rajtunishe placzisny!

Jenož hacž k 1. dezembrej

Wupſchedawanie
wſchelakich woſmianych
tworow,

woſebje
žonjazykych a džeczazykych khapow,
nahlowjazykych ſchawlow
a rubjeschzow
po wurjadnie tunich placzisnach.

Leopold Poſner,

w Budyschinje na bohatej haſy 7.
Proſchu, na moju firmu ſedzbowacž!

Wuſtihóda ſkladnoſć ſo ſchtrypſcheda-
waniem!

Wuſtihóda ſkladnoſć ſo ſchtrypſcheda-

"Serbske Nowiny" wudawaja so kózdu sobotu.
—Štwartlétne předplata we wudawařni 80 np. a na věmských póstach 1 mk., a přinjenjom do domu 1 mk., 15 np. — Kózde čísto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smolef.

Číslo Smolerječ knihiččenje w Mačičnym domje w Budysinje.

Číslo 49.

Sobotu 3. decembra 1898.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni "Serb. Now." (na róžku zwonkneje lawské hasy čo. 2) wotedać, placi so wot maleho rynčka 10 np. o maja so štwerkta hać da 7 hodž. wječor wotedać.

Lětnik 57.

Swětne podawki.

Němiske khězorstwo. Khězorskeju mandželskeju je, hdyž staj ſo pjatki ſu pucžowanja w raſchim kraju ſbožownje do Potsdama wróziloi, khězorstwowych kanzler wjerch Hohenlohe w mjenje zyloho statneho ministerstwa powital. W Barlinje khězorskeju mandželskeju wjściski měščezonoſta pschi Brandenburgſkich wrotach poſtroni. Nadpadowasche khětro, ſo ſo w Barlinje ſu pſchicžinu khězoroweho domojvróta hewak žanych powitanſkich pſchihotow ujeje ſtało. Barlin mějeſte tón džen wſchědny napohlad. Ženož ſu katholickich zytkow w ſu ſwonjeſte, ſu kotrychž němiske a hamjske khoroſe ſmaho-wachu. Khězor je ministram, kotſiž jeho w Potsdamie wocžakachu, ſu wulfim ſpokojenjom wo potiſkim wuſpěchu ſwojeho pucžowanja powjedal. Wón ſo nadžija, ſo budže wone ſa němiske wikowanje a induſtriju ſu wulfim wužitkom.

Na pucžu pſches Awſtrisku a NěmSKU ſu ſo wſchě dwórníſtce, hdyž je khězorowý cžah pſches uje jěl, kruče ſtražovale. Němiske knižerſtvo bě powěſč dostało, ſo maja anarchiſtojo wotmýſlenje, khězorskeju mandželskeju ſkónzowac̄. Ženeho anarchiſta, wěſteho Banardellia, ſu ſajeli. Wón je chył pječza w Stuttgarcze na khězara mordaiſki nadpab ſejinicž.

— Sultanowe dary ſa němiskeju khězorskeju mandželskeju ſu ſ parníkem „Lembos“ ſ Konstantinopla do Němiskeje pſchijele. Wulka hromada kaſchcow je poſta wuſchiwanjom, teppichow, židzanych itaninow, wobraſow a druhich drohotnych węzow. W krajinnych hrodowych ſahrodach w Konstantinoplu běchu khězorku mlode zedry a jedyn khosejowym ſchom ſajimale. Sultan je tež tele ſchomu ſe ſwojim wjſchim ſahrodnikom, kotryž pódla teho 70 žadnych kur ſobu do Barlina pſchinjeſy, wotpóžlał. Džiwiſy na khězorowu woſhebitu luboſz ſu naměřskemu ſportej je sultan khězorej pódla teho dwaj „fajfaj“, ſchtož ſtaj ſkoku jěſdžazaj čołnaj, daril.

— Wo ſwadže dla naſlědnistwa na lippe-detmoldſkim trónje pječza ſwiaſtowa rada roſbudži. S tym ſo hrabi Lippe, nětčiſhemu lippe-detmoldſkemu regentej, prawo woſmje, prashenje wo naſlēdnistwie ſu krajnem ſakonjom roſrihac̄. Nětko mohlo ſo hiſheze ſtač, ſo dyrbjal hrabi Lippe lippe-detmoldſki trónik nje-dobrowolnje wopuſtchczic̄.

— Bayerska je ważne woſhebito prawo, ſotrež bě ſebi pſchi ſaloženju němiskeho khězorſtwa wučiniła, ſpuſchczila. Bayerski prynz-regent je do teho ſwolik, ſo ſo woſhebitu bayerski wojerſki ſud roſpuſchcz. Město teho ſo ſamym bayerski ſenat pſchi najwjetſchim wojerſkim ſudze w Barlinje ſaloži. Šſobuſtawu tehole ſenata khězor, pſchedždu ſak bayerski prynz-regent pomjenuje.

— Němiska je ſebi pječza wo tmyhlila, karolinske kupu ſchpanijskej woſkupicž, tola jenož ſu tym wuměnjenjom, ſo ſo teho dla jeje pſchecželſtvo ſe ſienoženymi poſnbznoamerikanskimi statami njeſtaſh. Poſleſniſche pječza jenož jenu karolinsku kupu jako wuſlowy ſklaſ ſa ſwoje wójnske lódže ſadaja.

— Kunje ſu „Myſle a wopomnjenja“ wjercha Bismarcka w dwěmaj ſwiaſtoma pola knihlupza Cottu w Stuttgarcze wuſchle. Bismarck je tele knihi ſa někotre lěta po puſchzenju ſe ſlužby pſhac̄ dal. Wo wójne pſchecžiwo Awſtriskej wjerch Bismarck powjeda, ſo je král Wylem, 4. julija telegram khězora Napoleona dostawſchi, měrowe wuměnjenja ſa Awſtrisku taſle ſestajal: Němiske staty ſo pod wodženje Pruskeje ſtaja, Schleswig-Holſtein, awſtriska Schlesyńska, truch Čeſkeje a raſscheje Frieslandskeje ſo Pruskej wotſtupi, han-

noverski kral a kurheſenſki, meiningski a naſhawski wjerch ſo wotbadža a na jich měſtne jich ſynojo abo naſlēdnizy na trón ſtupja. Poſdžischo druhe žadanja w kralu naſtachu, abo ſo w nim pſches druhe woſhobu ſbudičku. Kral chyſche ſebi džel Sakſkeje, Hannoverſkeje a Heſenſkeje wſac̄, woſhebie paſ Ansbach a Bayreuth ſaſo ſwojemu domej dobyč. Kralowe žadanje, wječornu Sakſku, Lipſi, Zwicksu a Kamjenicu wobkhowac̄, ſo by na tajke waſchnje Prusku ſu Bayreuthom ſjenozil, paſ na ſapowjedzenje Awſtriskeje ſtorči, fotraž na tym wobsta, ſo dyrbji Sakſka zyla woſtac̄. Tónle roſbžel we wobkhadže Awſtriskeje ſe ſwojimi ſwiaſtarjemi ſo na parſchonſkym pſchecželſtwie ſe ſakſkym kralom a na ſadžerženju ſakſkych woſakow po bitwje pola Kralowej Hradza ſložowasche, kotſiž pſchi ſofanju Awſtriskej khrobble ſitachu. Druhe němiske wójſka běchu drje ſo tež khrobble bili, hdyž běchu do bitwy pſchischli, tola paſ pſchepoſdže, paſ bjes wuſpěcha, a we Winje mějachu pſchi tajkych wobſtejnoscžach njeprawy ſacžiſche, ſo ſu druzi ſwiaſtarjo, woſhebie Bayerska a Württembergſka, Awſtrisku we wójne na njedoſahaze waſchnje podpjerali.

Awſtriska. Na woſegežowanje ežefich a pôlſkich ſapóſlanzow dla wupokasjanja awſtriskich poddanow ſkowjanſkeje narodnoſcze ſu Pruskeje je wutoru ministerſtrowy pſchedžyda hrabja Thun we Wisskej khězorstwowej radže wotmolwili. Tole wotmolwjenje je wôtrischo wupanýlo, hač ſnadž ſu w Němzach woſzakali. Hrabja Thun pſchida, ſo ma Pruska prawo, wukrujanow wupokasac̄, jeli ſo ſu jej woſegežni. Jeli ſo paſ by ſo ſpóſnało, ſo bychu ſo pſchichodnje awſtriskej poddanjo we ſwojich ludopravných a wučinjených žadanjach pſchitroſchili, abo jeli ſo wupokasjanja njebych ſwazh kharakter polizaſtich naprawow pſchecžiwo ſenotliwym woſhobam mèle, njeby ſo awſtriske knižerſtvo komđžilo, prawa awſtriskich poddanow ſe wſchém dorazom ſakſac̄, a jeli ſo nufne, ſu wupokasjanom pruſſich poddanow ſu Awſtriskeje wotmolwic̄. — W Němzach je Thunowa rěč njeſmało pſchekwapiſla. Njeje paſ trjeba ſo boječ, ſo Thunoweho hroženja dla pſchecželſtvo mjes Awſtriskej a Němiskej na truchi poſidže. Woběmaj ſtatomaj jenaſ wjele na tym leži, ſo by jeju politiſki ſwiaſt, nětko hižo 20 lět wobſtejazy, dale traſ.

— A 50 lětnemu knižerſkemu jubilejku khězora Franza Josefa je khězor Wylem ſchěſz porzlinowych naſtaſtow jako jubilejſki dár pſchepoſdž dol. Tele naſtaſt ſarliwskaj hrodaj, Potsdamſki, Charlottenburgſki, Hubertusſtockſki, Ehrenbreitensteinſki a Stolzenfeldſki hród pſchedſtaja. Khězor je ſo ſu najwjetſchim ſpodobanjom wo tymle darie wuprajil.

Franzowſta. Po naſhoniſenjach, ſotrež je Franzowſka po ſwadže ſu ſendželskej dla Bar-el-Gafalſkeje provinži ežiniła, hdyž je dla ſwojeho ſlabeho wójnskeho lódžitwa do wſchěch žadanjow ſendželskeje ſwolici dyrbjal, nětkole ſwoje lódžitwo ſu najwjetſticej ſpěchnoſcžu roſmioža. W lécze 1899 ſo twary třich wobrónjených lódži dokňeži a w lécze 1900 twar dweju dalscheju panzerowaneju lódži. Wſcho hromadže ma ſo franzowſke wójnske lódžitwo poſhylnicž w lécze 1899 wo 48 a w lécze 1900 wo 21 nových lódži, mjes kotrymž je wjele torpedoſtich čołmow a ſydom podmřtſtich lódži.

— (Móř.) W San Franziſku w Kaliforniskej je w chineskim městowym dželu móř wudýril. Tež ſu Madagaskarskeje kupu (Franzowſkej kluſchazeje) wo wudýrjenju móra piſzaja. Na njón ſu pječza jenož domorodni ſhorili, mjes tym ſo ſu ſo Europjenjo

hac̄ dotal ps̄chepus̄chczili. — Po najnowszych ps̄chepytanach profesora Simonda w Bombaju je ho wupokasalo, so ho m̄r s tkhami roszczerja. To je lohko rosumliwe, dokelz je možno, so ho morowe hribiti s khorych człowiekow na strowych s kałnjeniom tki abo schezonwych ps̄cheniesz hodža. Na tole waschnje ho wjèle wo roszczerjenju m̄bra wułozic̄ hodži, sktož bē hac̄ dotal czemne, na ps̄chillad, so ho m̄r najprjedy we wobydlenach khudych ludzi połasuje. Też tu dyrb̄i ho po tajkim, kaž wschudze, na czistosc̄ dżerzeć.

Sserbija. Arnawtojo w Mazedonskej njepschewstwajz̄ nadpady ps̄ches herbske mjesy czinja. Pożlednie dny ho czjöda Arnawtow pola mestaczka Raščki ps̄ches herbske mjesy dobu, tola herbszy ps̄chimiesni strażniczy ju po wótrym wojowanju wotraſychu. Tjho Arnawtojo morwi na bitwischu wostachu, mjes tym so na herbskej stronje nichc̄ njeje pamyl. Ks̄chesczijanske wobydleſtvo w Mazedonskej je turkowske kniežerſtvo prokylo, so km̄elo ho wobronic̄, dokelz ho hewal rubiežnych nadpadow wobroc̄z̄ njemóže. Jeli so by ho kniežerſtvo teſle prostwje sapowiedzilo, dyrb̄iale ho s najmjeñscha Arnawtam brónje wscz̄, so by ho strach sa ks̄chesczijanow trochu pomjenshil. Tola tuta prostwta njebudze wjazy pomhac̄, hac̄ wscz̄ předawsc̄e. Turkojo budža ks̄chesczijanow w Mazedonskej a Starej Sserbiji tak dolho ps̄chesczehac̄, doniz europiske wulkoſc̄ njeſatroc̄za. Kaž nětrole s Krety, budže ho Turka tež s Mazedonskej, Sserbije a slonc̄zne s Konstantinopla wuc̄iſnyc̄ dyrb̄iec̄; ps̄chetož předv ks̄chesczijenjo w europiskej Turkowskej mera njeſmēja.

Kreta. S ps̄chiswolenjom Žendželskeje, Ruskeje, Němskeje a Franzowskeje grichisti přynz Turij na Krec̄ze gubernerske fastojnistrozwo ps̄chewesomje. Podarivo je bylo, so je ho sultan hisc̄heze w požlednej hodzinie s naležnej prostwju na wulkomožy wobroc̄z̄, so bychu přynzel Turij sadz̄ewale, ho na czolo kniežerſtwa na Krec̄ze stajec̄. Zar je sultana s pižmom sm̄erowal, so wón pilnje sultanowe prawa wobkedybuje a so njebudze czepic̄, so by ho sultanowe nadkniežstwo nad Kretu wotstronilo. Prynz Turij je najlepši żarowý ps̄checzel; wón je zara, hdyz běsche hisc̄heze trónowych nařednik, na pućowanju wokolo kw̄eta ps̄chewodža a jeho w Japanskej ps̄ched mordatiskim nadpadom ſakital.

Schpaniſla. Wote wscz̄ch wot ushczena je Schpaniſla do wscz̄ch žadanjom sjenoc̄znych polnōzno-americanskich statow swolila. Wona njeſtupi niz jenož Kubu a Portoriko, ale tež philippinske a k temu hisc̄heze karolinske kupu. Sa požlednische sjenoc̄zene staty Schpaniſkej 20 milijonow dollarow dadža. Tale suma je kaž kapka na žahle želeſo pornjo njezm̄ernemu dolhei, do kotrehož je Schpaniſla Kubu dla ps̄chischa. Schpaniſkej po wobſamknenju mera nicžo druhe njeſubudze, dnyžli statny bankrot sz̄inic̄. Něhdj najmjeñscha móz ſemje, je nětlo Schpaniſla jedny s najlhudſtich a najslabſtich krajow. Tak ſandže kraſnosc̄ kw̄eta! Schpaniſla wo ſwoje kolonije nježaruje. Schpaniſke kniežerſtwo je dopoſnało, so je w ps̄chidz̄e tola njemóhlo ſdžerzeć. Wulkim wikowarijam a Lódžerjami drje to njeje lubo, tola woni ménja, so slonc̄zne bjes kolonijow runje tak daloko ps̄chinidu, kaž s nimi. Hubjenſcho ho wobſtejnosc̄e s zyla njemóža rošvic̄z. W požlednim czazu ſu schpaniſke kolonije wjazy pjeniežnych wudawkow žadale, hac̄ ſu wunjeſle. Wone ſu jenož k temu dobre były, njepradz̄enym bñnam ſemjanſtich ſwójbów, ſniesboženym offizeram a fastojnikam nowe bycze ſaložic̄. — Něc̄jsche njeſbože Schpaniſkeje čze kralowej wuj, Don Karlos, ſa ſwoje požadania na schpaniſki trón wuwužic̄. Wón je w polnōznej Schpaniſkej revoluzionarne hibanje naſchkaral. Hac̄ dotal pak s tym hisc̄heze njeje wjèle wuſpečha měl. Něktore karlistiske czjödy ſu žandarmojo roſehnali.

Milijon dobył.

(Slonc̄zne.)

Wj mózecze mi pomhac̄, jeli ſo chzeć! ſawola tón poſcziwski. „Hrabja Woronzow ma ps̄chi ſwojej ſymnoſci a meroſc̄i tola jenu žarliwoſc̄, kotaž jeho doſpołnje wobknieži ... hrace ... Wón ſebi myžli, ſo je najsbožowniſchi hrac̄, t̄ž hac̄ dotal njeſchewinenj wosta ...

Hdyz bē ſo s Wetrohroda hac̄ ſem roſnjeſlo, ſak wj ſtajnje dobywac̄e, njeſeſc̄e mera a chzysc̄e ſo ſ wami měric̄ ... Wj pak khodzeſc̄e jemu ps̄chego ſ pućza a ſ teho czaza nima žaneho druhego ps̄checža, kiba to, ſo by ſ wami farao hral a — dobył!“

„A ſhco by to wam pomhalo, hdz by wón dobył?“
„To by mi ps̄chinjeſlo moju — ſwobodu!“

„Wj ręczę ſe njeſroſymlivje“, ps̄cheturđe jeho M. Rayly. „Rjeſroſymlju ani ſlowc̄ka wo tym, ſhcož mi poł hodžimy powjedac̄e.“ „Wjež nad rēku Oku, ſ kotrejz ſzym, ma jeno pječdžekac̄ czjzłów a je teho dla najmjeñſche wobkiedzeſtvo hrabje Woronzowa, kotrež ju — njebyli ps̄chi tym moje poddanſtvo bylo — rad lubje- ps̄cheda ... To dyrb̄i myto byc̄, wo kotrež chzeče ſo ſ nim w ſarao měric̄!“

„Nětrole haſle roſymlju!“ ſawola Žendželczan. „Ja dyrb̄u wafchemu knieſej ps̄chi hrac̄u malu wjež wotdobyć, ſo by potom — wafche wobkiedzeſtvo bylo!“

„Ně!“ rjeſny Šverkow Feodorowicz ... „Poddan w Ruskej wobkiedzeſt ſemje byc̄ njemóže a njemóže ſebi ſwobodniſki liſt wustajic̄ ... To je wam, hdyz ſeje moju domiſnu dobyli, ps̄chewostajene!“

„S teho czaza, ſo w Moskwiſje ps̄chewywam, je ſo ſbože wotmije wotwobroc̄zilo. Ja ſzym njeſbože měl a ſzym ſwoje ſamōženje ps̄chēhrat! ... Runje tak by ſo ſ waſtym ſechlo, wſtchczeſli jo mi doverili“, wotmołwi Žendželczan.

„Mam krutu wēru, ſo ſo ſbože, jeli ſo wj niz pjenjes dla, ale dobreho ſlutka dla kharth do rukow wosmječe, ſažo ſ wam wrózgi!“ ſawola Kuž. „W tym ps̄chewdženju ſaroc̄zam waſ: Hrac̄e wo mój dōń! Hdyz ſeje mału wjeſtu dobyli, do kotrejz jako poddan ſluſham, mi jako nowy wobkiedzeſt ſwobodziniſki liſt napiſac̄e! ... To je dobrota, kotrež ſebi wot waſ wuproſtu ... Mb̄i džak, ſzym-li ſwobodni, njeſmēje žanyc̄ mjeſow!“

„Ja ſzym ps̄ches wulke ps̄chēhrac̄e dženſha khudy muž!“ ps̄cheturđe M. Rayly.

„Wj mac̄e njeſwomjeſowaný kredit ... Hrac̄e tak wypšoko, ſak chzeče ... Šnic̄zne mje ... Nochzu ſo ani ps̄chi milijon ſrudzic̄ ... Źiwiſenje bjes mojeje horzolubowaneje Eudorije by mi czwila bylo!“

M. Rayly ps̄chiswoli hrac̄ wo ſwobodu Kuža, t̄ž bē jemu tak luby, a roſtorže roſzohnowaz̄ liſt, kotrež bē mac̄zeri napiſał.

„Wuſkud chze, ſo dyrb̄u dale źiwy wostac̄“, rjeſny ps̄chi ſebi, tybzaz rublow ſažo do ſapki tyfajo. „Njech je. Ps̄chēhraju-li pak ps̄checžiwo Woronzowej, wojmu ſebi ſažo pistoliū.“

Wječor teho dnia ps̄chindže ſ njeju hisc̄heze ras Šverkow Feodorowicz a ps̄chepoda jemu móſtceň ſ pječdžezac̄ ſtorublowſkimi papjerami, na to džesche M. Rayly do ſemjanſkeho kluba.

Tam ſedžesche hrabja Woronzow ſa ſelenym blidom. Šrečeschtaj ſebi ſ krotka partiju ſarao, ps̄chi czimž Woronzow banku džerzeſc̄e. Hrabja, wjeſtly, ſo ſ najsbožowniſchim hrac̄kom kw̄eta hraje, dobywasche najprjodz̄y jara. Sa krotki czaza bē Rayly 40 ſtorublowych papjerow ps̄chēhrat.

Woronzow ſo mjeſczo wjeſleſc̄e a piſeſche jenu ſchleſnu ſchampanskeho wina po druhej.

„Po wječeri nuſowasche knieſa Rayla dale ſ hrac̄u ... Nětrole ſo węz wobroc̄z ... Hrabja ps̄chēhra niz jenož wscz̄e pjenjes, ale tež czapki, rječzaſt a pjerſc̄enje ſ demantami.“

„Wón chzysc̄e ſ mozu dobyc̄ a hadzeſc̄e, ſhcož móžesche. Wón wutorže něſhto bělých papjerow ſ notiznych križkow a napiſa wupokasy ſwoje banki.“

„Wostac̄e to!“ rjeſny M. Rayly. „Wjch ſebi w Ruskej rad male wobkiedzeſtvo dobył. Wj jako knieſ nad ſtami wjzow móžecze mi pomhac̄. Kotra wjež je najmjeñscha na waſtym knieſtwe?“

Woronzow mjenowasche tamnu wjež nad Oku, ſ wotkež bē Šverkow Feodorowicz.

„Ssاذžu na to — ſto tybzaz rublow!“ rjeſny Žendželczan.

„Pſchijmu!“ ſawola Woronzow ... „Wo wjež Križnow ſo hraje!“

Woronzow ſakla, wjež bē ps̄chēhrata.

M. Rayly ſo wotkali. Liſc̄zny buſhu ſpižane a wjež Križnow ſo Žendželczanej ſapiſa.

Žendželczan ps̄cheprožy b̄tih na to banktonika Šverkowa Feodorowicza ſ ſebi; notar ps̄chindže a napiſa liſc̄znu, ſo ſublo a wjež nad Oku knieženje Eudorije ſluſcha ſe wscz̄em „duſchemi.“

„Swoju ſwobodu doſtanac̄e ſ ruki ſwojeje njeſhesty!“ rjeſny M. Rayly.

„Sa něſhto hodžin ps̄chindže ſ Žendželczanej poſkoł a da jemu móſtceň ſ papjerku: „Madobnemu muzej, ſotremuž mam ſo ſwobodu džakowac̄, a pôdla milijon rublow.“

Najajtra rano wopuschc̄i M. Rayly Moskwi a wrózji ſo do Londona ſ mac̄zeri.

Ze Serbow.

S Budyschyna. (Sa řlapjeny paduch.) Sedyn 20 lětny pińcznič, Walter rělažy, kotrež bě tu bjes ſlužby pschebhyval, je w tudomnej dwórnischcej restawraciji ſandženu ſobotu jenemu troſku wopojenemu mikowarjej i hór 270 hrivnow franyl. Hdyž pak chyžiche w drožy wotjēz, paducha lepichu a jeho žudniſtvi pschedpodach.

— (Subjelska ſerbſka Boža ſlužba w Draždjanach.) S pschedzini jubilejskeje ſerbſkeje Božeje ſlužby w Draždjanach jutſe njedželu dopoldna 18 mjeniſchinow po 9 hodžinach wjeticha licžba ſſerbow ſhromadnje i Budyschyna do Draždjan pojedze. Tucž ſebi pola redaktora ſſmolerja do předka dnjowy jěſdný billet ſa jěſbu i Budyschyna do Draždjan a wróčo i Draždjan do Budyschyna placžaz, po poniženej placžinje, 2 hr. 30 np. wucžinazej, ſkaſaja. Komož njeby móžno bylo, ſebi billet hižo ſobotu ſkaſac̄, temu ſo ſkadroň poſicži, ſebi jón na Budyskim dwórnischcu njedželu rano wot 8 hacž do 3/4 hodžin psches redaktora ſſmolerja wobſtarac̄ dac̄. Požledniſchi budže w tuthym čaſu tam pak psched billetowej wudawańju, pak w čaſačni naděńc̄.

— Šandženu njedželu popołdnju w 2 hodž. wotměwaſche tu-domne „Pežolatſke towarzſtvo w delnim dole Sprewje“ ſwoju na-ſymsku ſhromadžiſnu w Henkerez korezmje. Hdyž běſche towarzſtwowý pschedbhyda, k. ſarat Räda, wo mnichich towarzſtwowých naležnoſezech poręčał, pschednoschowasche k. wucžer Sommer, ſchtož je na ſwojim lětuſčim dalotim pucžowanju wo pežolatſtie wohlaďal a na ſhonil. Pschednosch ſwědčeſte wo tym, ſo móže člowjek, kotrež ſi wotewrjenymaj wočomaj a wuchomaj psches ſhwet pucžuje, tež wſchudžom hiſhce ſeſchtu na wuknyc̄. Skónčnje roſrěčowachu ſo pscheditomni wo minjenym lěcze. Wſchitzu běchu w tym pschesjene, ſo běſche wone ſa pežolatjow psches měru hubjene. Duž ſebi pežolatjo roſpominachu, i čim móže ſebi pežolat tež w najhubjenskich lětach wěſty wunosch ſwojeho pežolarijenja ſawěſcic̄.

— Ratařſke wotkresne towarzſtvo w ſakſkej Hornjej Lužicy ſwjecži 16. januara 1899 džen ſwojeho 50-lětneho ſaloženja. Hižo ſtaſova ſo wſchelake pschihoth, ſo by ſo tuton džen ſwiedženžy wuſnamjeniſ: Dopołdnja w 11 hodž. budže ſwiedženſke požedženje, popołdnju ſwiedženſka hoſćina a wjeczor pschym val. Ma tuton ſwiedžen wocžatuju ſo ſaſtupjerjo wſchitich pobocžnych ratařſkich towarzſtrow Hornjeje Lužicy, pschedbhyda druhich ſakſkich wotkresnych towarzſtrow, wotpoſlanzy ſaſteje krajneje kulturneje radu, kaž tež ſaſtupjerjo ministerſtwa ſtutſkownych naležnoſezech.

— (Wobſchudžerjej.) Prěnje dny ſandženeho thđenja ſtaj dwaj člowjekaj w Budyschynje čaſniku ſi běleho mettalla, kotrež ſu napohlad ſkěbornych čaſnikow mèle, tola njeſku wjazh dyžli 6 hr. hōdne byle, pschedawaloj. Sedyn toſki čaſnik ſtaj jenemu ſhudemmu čežli ſa 21 hrivnow nařečaloj. Ma ſbože je polízia teju jebakow, kotrež ſo Voigt a Gemmink mijenujetaj, bory ſapnyla.

— (Mejſſke bruſi.) Hn̄dom žylu wulku tħſu połnu žimvých mejſſich bruſow je jedny pschedeczel i Tsělan do redakcije pschinjeſl. Wone ſu ſo na jenym tamniſčim polu wuworale a jenož nekotre zentimentry hľuboko w ſemi ſedžachu. Zeli ſo tež druhđe mejſſe bruſi hľubſho w ſemi njeſeža, wone pschi ſylniſčim ſmjerſku ſmjerſnu.

— (Hladajc̄ ſo paduchow!) Šandženu ſobotu ſu na wifach jenej měſtečanžy pjenježnu móſcheni połnu pjenjes franyli, předy hacž bě ſebi ſwoju potřebu nakupila. Wboha dyrbjeſche ſo proſdna domoj wróčic̄.

— (Wuhlady na pschedhodne wjedro.) Po 10. dezembrje je wjeticha ſyama a wokolo 13. dezembra wjetiſki ſnečne wotčakac̄.

— **S Małeho Wjellowa.** Šandženu njedželu mejſſe naſche ſerbſke burske towarzſtvo ſhromadžiſnu. ſnjeſ Sommer ſi Budyschyna běſche pschilubil, pschi tutej ſkadroň po ratařſtje w Ruskej, kaž běſche jo na ſwojim lětuſčim pucžowanju wohlaďal, naſchim ſobuſtawam pschednoschowac̄. Dokelž pak ſebi pscheditomni radſho nadrōbnu pucžowanſku roſprawu pschejachu, dha běſche ſnjeſ Sommer ſwolniwy, taſku podač, ſo mohli wſchitzu čim lóž ſpóſnač, kaž je w zuſym kraju. Ma dženſniſčim přenim pschednoschku do-wjedže naž ſnjeſ pschednoschowat najpriedy psches Delnju a potom psches Hornju Schlesynsku, hdyž ſo ſ fabrikami wſcho mjeſti, na němſto-rusku mjeſu, powiedaſche, ſchto ſo na mjeſach ſtawa a ſchto pucžowarja tam wocžakuje, a ſkřinčne dojedzechy ſi nim psches pěſtojty pôſki kraj do Warschawy. Hdyž běchmy ſo we Warschawie nadrōbne roſhladowali a mnoho wo rusich wojakach a pôſkých židach ſhonili, dojedzechy dale do „Slojeje Moſkwy“, tola dženſa roſhladachy ſo jenož w ruskej želeſnicy. Hižo přenim pschednosch pschedhodc̄i naž bôrsh, ſo je w ruskim khezorſtwie tola mnoho hinač,

hacž běchmy ſebi to hacž dotal myſlili. Dokelž ſnjeſ ſommer žane ſarunanje ſa ſwoju prýzu nježada (dwě hodžinje doho rěžez a wſchě ſwoje myſle napinac̄, to je tež dželo), dha ſladowachy dobrowolnje ſa Mačzicžny dom, ſo bytchu jón ſſerbia ſkerje a ſepje dotwarili, a to dachmy čim wjeſelscho, dokelž dyrbí hewač čzlowjek wſchudžom, hdyž ſe na hōdny pschednosch poſluchač, ſaſtupny pjenjes ſaplaczic̄.

— **S Njeſhwacžidla.** Wopomjenjenahōdny džen w ſtawiſnach Njeſhwacžidſteje woſhadý je ſo njedželu 27. džen novembra ſwjecži. Ma nim ſo 25 lět dopjel, ſo bě naſch ſtudio ſtudowani a wſkoto-čeſčený ſnjeſ ſarač ryzeſ ſakub ſwoje duchowne ſaſtojnſtvo w naſchej woſbadže naſtupil. ſſerbio a Němcy běchu ſo ſ wulkej horlivoscžu hotowali, na tuthym dnu ſnjeſe jubilarej ſwoju ſuboſč, čeſčenowanie, džat a pschedipſnac̄ ſe ſlowom a darami wopofaſac̄. ſſoboru dopoldna dohli čah wjeſelsch džecži Njeſhwacžidſteje, ſuhovſteje, Wöſchicžanskeje a ſarcęčanskeje ſchule a někotre džecži i Mílkę ſe ſwojimi ſchulſtmi khorhojem ſtudiu ſtudowani a tam wſazore džakne a k hvalbne ſpěw ſanjeſechu. ſnjeſ wucžer Hilbrig jako starší wohadžimy wucžerjow tuthych najwutrobiſniſche ſbožopſchecž ſwědčeſcenemu ſnjeſej měſtrem ſchulſtemu inspektorji wupraji. Prěnja i pacžetſkih holzow rjanh wukhodžowanſki ſi ſe ſkěbornej ſhōtku jako dar holzow pschedpoda, mjes tym ſo hōlzh jantarowu ſe ſkěborom wudebjenu ſigarowu hubnizu darichu. Rja-downi prěni ſenotliwych ſchulow na to ſwoje ſbožopſchecž ſuprajichu. ſnjeſ jubilar ſidomne ſhnut a wulž ſwjeſeleny ſe ſacžiſčecžom, kotrež čerſtve džecži na njeho činjachu, ſo jim a jich wucžerjam ſerbſki a němſki i dlěſchej rěču džakowasche. Nadobnej ſnjeſ ſarſteho doma mjes džecži wulke plečene zaſty a wucžerjam ſnědański napitk poſtichyſtcej. Ma pschedwjeſorje ſubjelskeho dnja depuraziſ Njeſhwacžidſteje dobrowolneje wohnjoweje woſoroh ſnjeſa jubilara, kotrež je pschi ſkōdym wohnjowym njeſbožu w Njeſhwacžidle pilnje plomjenja haſhceč pomhal, ſa čežneho ſobuſtawa pomjenowa a ſemu čežným diplom pschedpoda. ſo druhzej depuraziſ ſnjeſ gmeinſki pschedſtejeſ ſatoka-Njeſhwacžidſki pschednýdze. Wón w mjenje 10 wohadžimy hſopdarjow wulki polſtrowany dubowý ſtol ſe ſežehowazym ſlowami pschedpoda: „W mjenje 10 hſopdarjow, 8 i Njeſhwacžidla, 1 i ſomſka a 1 i Vanez mam čežec, wſkodostojny ſnjeſe, Wam i Waſchemu jutſiſhemu 25 lětnemu ſwiedženjej malý dar i wutrobiſne proſtlu pschedpoda, ſo čhyli jón ſuboſčiſte ſtudowani a na nim po ſwojim prožyplnym džele wotpočink namakač a i dalschemu ſtukowaniu nowe možy naſromadžic̄. Wóh luby ſnjeſ čhyli Waſche nam tak drohe živjenje hiſhce ſe wjiele lět i ſbožu naſchej woſhadý ſdžerjeſ. To daj Wóh!“ Blízſhi ſbožopſchecžer bě ſnjeſ ſantorowu Kalichowu ſyñk, kotrež ſerbſke hronečko prajiwſki wonjeſchko pschedpoda. Luboſny ſacžiſčecž činjachu ſerbſke holz ſi Njeſhwacžidſteho towarzſtwa ſuježnow, kotrež bě jich 34 w rjanej ſerbſkej narodnej draſce ſtudowani. Wone ſwjeſe-lichu ſnjeſ ſarſteho ſtudowani ſe ſežehowazym ſtudowani na woſtar a i dwěmaj puzaſtomaj a i wěnzen ſe ſapixom: „Jeſuſ budž ſnami a i Wami.“ Tole ſapixmo bě čežne wrota psched ſomſkom debilo, i kotrežiž psched 25 lětni ſnjeſ ſarač ſakub do naſchej woſhadý pschedhodc̄. Schecž ſi tħch holzow ſežehowazym ſpěw, wot ſnjeſ ſarſteho ſatorka Wartaja pěſnjeny, a to kóda jenu ſtutciſku praji:

Schto nam a Tebi njeſe tole ranje,
Dostojny ſnjeſe, luby paſtýrjo? i
Schto čze to wjeſele a džakowanje,
To ſbožopſchecž, poſtrowjenje wſho?
O, poſběhn w njeſbu ſo we wſchijem chorje,
Th džakn kheſlusch połny ſhvalenja,
Njeſ ſadoſciwje i Božom' trónej horje,
Schtož dženža čjuje kóda wutroba!

Schtwórtſtſtſt je Čgi dženža dopjelnjeny,
So naſcha woſada Čge powita,
So Th we Twojim ſnjeſu wuſboženy,
Sħy doſtač ſwiedžený ſi paſtýrja;
Dženž ſchtwórtſtſt ſy ſe ſwérnej ruku
A wutrobu wiedl ſwoje ſtadleschko
K tej čerſtvej wodže a na pratu ūku,
Hdyž duſcha nam'ka jene a tež wſho.

Schto ſy nam dari! Luboſč Jeſuſowa
We Twojoh' džela ſpočat, ſónz a móz,
Pschi woſtarju, na kletž, pola rova,
Sa ſwětly džen, ſa ſarowanja nōz.

Tak by nam předch schol na krajněj dřosy,
Naš wschitkich njež na duschi s modlitwou,
Ssy czicji, wież w, kylny w kwojim Bosy
Nam czinił węcznu klužbu njebjesku.

Duż wśni też dżak a sbożopłachcza słowa
Wot naschoh' Tebi śwérnōh' towarzisza,
Ktž Tebi wobkrucjuje dżenja s nowa
Słslub śwérnej' luboścę do psychichoda.
Ty by Bethanisku naż wuczyl hnadu,
Marczine dżelę, Marie nutrność:
Sa Twoju luboścę, śwérnu, pomoż, radu
Sso dżakowacž Egi njemožemny dość!

Bóh ſ Tobu běſčie! Š džakowanjom ſaſhy
To ſpěwa dženka naſcha wutroba.
Bóh ſ Tobu budž! Sa dolhe, dolhe čaſky
Nam k ſvožu, k ſvožu Božoh̄ kraleſtwia.
Naſ dolho hiſčeže naſ we Twojej ſwěrje
Wjedž, luby, dale naſ psches ſemſki kraj,
Dónž, žohnowanth ſeníjewoh̄, we wérje
Tam ſ Tobu herbujem⁹ Boži raj.

My i Tebi, Božo, woči poſběhamy:
Kak kražnje wjedl by ſtwojoh' wotrocžka!
A ſ džaknym psalmom proſtrwu ſaspěwamy:
Joh' krónuj ſam, Ty jeho ſchlit a mſda.
Joh' wonkhōd, nutſkhōd wſmi do ruky ſtwojej
Na tutym ſwjedzenju, do węcznoſcze,
Dóńz rjeknjeſch: Sandž do wjehołoscze mojej,
Ktž Twojej ſwérje ſhotowana je! —

Na to wsché hromadzé 121. psalm wuspiewachu. Knies wuczeř Holbijan w Draždzaňach bě jón k wopomnjezu na jubjelski dzej na listno, kotrež bě ſam wumělshy wumolowal, napišal. Nasajtra rano, hdyž běchu lědma rausche ſera ſelkhaďale, kó ſerbſka žona wo farine durje klapasche. Bě to Augusta Wjenkowa rodž. Kaltſchmidtowa ſ Budyschyna. Wona jako wožoba, kotrež bě knies farat Jakub prěnju w Rježwacziđliſtim Božim domje wukhcežil, ſe ſpěvom, wot knieſa Helaſka pěknjenym, kotrež bě ſ trahnym ſlěboruhm wěñzom wobdaty, ſvože pſchejesche. — Bóřsh po tym ſ móřerow mózne třelenje pſchipowiedzi, ſo je jubjelski dzej ſaſhwitäl. $\frac{1}{2}/8$ hody mužſke ſpěwaniſte towarzſtwo ſastanicžko ſ khěrluſchom „Hdy bych ja ſ tamhyn jaſkami“ ſpěwache, na czož knies zyckwinſki wuczeř Kalich a hornczeřski mischtr Barchmann towarzſtwo ſvožo-pſchecža wuprajſchta. Bóřsh ſwony do krafzne wuprycheneho Božeho doma wołachu, ſ kotrehož wěže ſchtyri khorhoje ſimahowachu. Tež mnohe domy wo wfy běchu kó ſ wěñzami a khorhoje wudebile. Boži dom běſchtej darmicžinej ružy ſ krafzny czeſtwjenym damastowym a ſe ſlothym wuſchiwanym wodžecžom na wołtar a kletku pſchilej; dupa bě wumělshy dželane běle wodžecže ſ wuſchiwanymi ſłowami „Dajeże džecžatkam ſe mni pſchijúčz“ doſtała, a kapala bě kó pſches zylu ſ kołozowym tepichom wupołozila. Po kylnej wo-ptyanej ſpoviedzi kó ſerbſka Boža klužba ſapocža, na kotrejž móžesche zyrkej licžbu ſemſcherjow lědva wopſchijecž. Po wołtarnej klužbie, kotrež knies jubilar ſam wukonjeſche, knies farat Waltar-Wóžlin-čanski na wołtar ſtupiwſchi mějeſche jimazu ręcz k ſwojemu pſchecže- lenemu ſtojojkemu bratrej a wožadzé na ſaložku ſłowa 1. Mój. 12, 2 „Chzu tebje požohnowacž, a budžesč požohnowanje“. Knies jubilar předowasche na to hlubockohnuth wo ſłowie Efes. 3, 20. 21. Wón wopſchijecže do ſłowow ſapſchija: Bohu ſamemu czeſcž; to je wuſnacze 1. paſtryra, 2. zyckwinje gmejný pſchi ſwjedzenju 25 lět-neho ſjenoczenſtwa w Chrystuſhu Jeſuſu. Na woběmaj Božimaj klužbomaj mějeſche wojerſte towarzſtwo zyckwinſki paradi. Po ſemſchach kó kniesej jubilarzej mnohe ſvožopſchecža a dary doſtachu. Kniežna Hobrakez, ſerbſka mlodžina, jena jeho přjedawſcha klužobna, kotrež bě 11 lět dolho na farje klužila a ſwójsa knieſa třyſcherja Patoti-Rježwacziđliſkeho wěñzy ſe ſerbſkimi ſvožopſchecžemi pſchijenjeſche. Spěv požlednijeho wěnza bě knies duchowny Miſla- Lüpjanſki wudželal. Wón ma kó tak:

Wszelkie honorowe i życzliwe słowa
Na jenieku służyć będą zaszczytne,
So bychu Wam śniadanie dale
Wschęć cześćce a dżakownoścę.
A pschezę, tóż s wutroby wutridu.
Na jubelski świdżeniu k Wam dónidu.

O pschijejče lubje też pschezę,
Ktiz pschinieże, knieże, nasz dom;
Ton wenczik a hrónczko tu ręcza
Ręcz dżaka s poczęsczowanjom
Sa wstętku tu pscheżelnosz Waschku,
Ktiz swięzeki kwójsu też naszku.

Każ naszymu pycha żo minje,
Wot lečza nam wobradżena,
Tak kwětka bórsh tež shinje,
Kilž něłt nasħa ruka wam da.
To wostaní pak po woli Bożej,
Schtož prošymy i Waschemu sbożej:

Sena holczka niktoko w Hodziszej wojszadze bluzazę, Rycztarjeż s Wetrowa, se spewom, wot knieja kapłana Domatksi pězniuentym, swozo ertnje pszechesche. Swozpschecze młodziny, wot knieja Helaša pězniene, kotrež psched fariskimi durjemi we wenzu wižasche, rěka:

Nascha duscha ſebi žada
Knejſowych tych pschitwarkow.
S džakowanjom k njebi hlađa,
So ma hvernoh' předowarja,
Až nam duschu, wutrobu,
Swarniuje psched njeweru.
Derje nam, so mamy teho,
Poſyln, Jesu, ſdžerž nam jeho!
Pređat naſch wón s džakowanjom
Swoje wiđzi dobyče,
Nugy vſcheſtre s žohnowanjom
W Božim domje k wožadje:
Božo, wuſklych modlitwu,
Kedžbuj na nju, ſroshn ju!
Poſyln, ſchituj jeho hvern,
Wjedž joh' junu k wěcznom měru!

so tenu iżem jwubowiljona jar. Rychtarjowa, munozelna przedowomu knjeza jubilara w fastowinstwie, bě wulki wobras njebozicžkeho knjeza fararja Rychtarja pschepodacž dała. Mjes darami ho tež jedyn wot hamtskeho hejtmana dr. Hempele w Budyschinie namaka. Oficjalne sbožopsciež psclepodacju przedawski kollator s Vietinghoff-Riesch nad Salisbergom, Wózlinčanske zyrkwinse pschedbystwo, kollator a patron Minatalskeje wožady a krajne towarzstwo smutskowneho misionstwa psches knjeza hrabju Vitzthuma. Pižnych sbožopsciežow bě wulka licžba doschlá, mjes nimi mnohe wot fastojnich bratrow wot 9 herbstich wucžerjow, fotiž budža pschi herbſtim jubilejſkim kemſchenju w Draždānach spěwacž, wot knjeza fantora can. cap. Luſchęzanskeho, knjeza dr. Muki, knjeza seminariskeho wyschscheho wucžerja Fiedlerja, redaktora Ssmolerja, knjeza Ryczki w Charlottenburgu atd. atd. Popołdnju, hdžž bě miholazy deschežik wpschetal, knjes jubilar kaž kóžde lěto tuion dzen Komſt wuprta, hdžž běchu jeho psched 25 lětami w tej ſamej hodžinje do naſcheje wožady witali. Tamnišcha gmejna bě čežny wrota poſtaſila, pschi fotrychž mjeſečne knjes gmjenſki pschedstejicžer Czech poſtrajazu ręcz, na fotruž knjes jubilar s dleſtej ręczu wotmolwi. Popołdnju w 3 hodžinach ho pod nawjedowanjom knjasa twarskeho mischtra Winklera na dwórniſčežu hñvedženſki czah ſriadowa. Wón wobſtejſe ſ Njeſhwacžidliſteje wohnjoweje wobory, spěvańska towarzſtwia, hudžbneje kapaly, zyrtwinſkich a ſchulſkich pschedstejicžerjow, herbſkich holzow w pschuej herbſkej narodnej dráſeze, dorocženeje młodžin ſa ſmahowazej herbſkej thorhoju, wojeſkeho towarzſtwia ſ thorhoju, druhich wožadnych a hoſeži a ſ Uhovſkeje a Bóžicžanskeje wohnjoweje wobory. Czah pſched faru pschicžahnhywschi ho w poſtoli ſestupa, mjes tym so ho zyrtwinſdy, ſchulſdy a ſublowi pschedstejicžerjo hrjedž tuteho koła psched farimy mi wrotami poſtaſichu. Hdžž besche spěvańska towarzſtwio thérliſch wuspěwalo, knjez baron s Vietinghoff-Riesch hñvoje sbožopscieža jako kollator wupraji a knjeza tajueho zyrtwinſkeho radziežela ſastupuo pschicžahnhywschi pižmo konſitorialneje wyschnoſeže cžitasche, w fotrymž ho ſ cžoplymi ſłowami na hñvérne, hñvdomite a žohnowane ſluklowanie knjeza Jakuba ſpominasche. Knjes kollator na to knjeſej jubilarej kražnu ſlěboru vofivnu taſlu, wot zpěleje džakowneje wožady darjenu, fotraž dyrbí w Božim domje ſ trajnemu wopomnjenju pschisprawne městno doſtagž, a drohotny ſtuwýžſki cžaſník pschepoda. Knjes rycerſkublet Höctner sbožopscieža zyrtwinſkeho pschedstejicžerſtwia a knjez kollator jako tuhwiſny pschedbýda Njeſhwacžidliſteho ſchulſkeho pschedstejicžerſtwia poſtrony wſchitich ſchulſkich pschedstejicžerjow wupraji. W herbſkej ręczi knjes gmejnski pschedstejicžer Patoka w mjenje gmjenow sbožo pscheſe. Knjes jubilar ſo kóžemu ręcznikę wožebje a wobdzeliſkam czaha, fotrenuz bě ſo tež general sw. ſl. ſ Funke pschisamkuł, w němskej a herbſkej ręczi džakowasche. Hdžž bě ſo ſ pschedwodom hudžby ſhromadnje ſchtucžka "Budž thwalba Bohu ſamemu" wuspěwalo, hñvedženſki czah dale psches knjezi park nimo noweho hroda, ſary na torhoſciežo cžehnjeſe, hdžž roſetidže.

Wokolo 5 hodžin wohnjowe wobory a wojerſke towarſtvo pod komandom knjefa rycerſtublerſkeho najenka Brühla jako wulkotny ſallowy czah psches wiez k farje czechnjechu. Boži deſchęzif, kotryž bě ſo dopoldnia naſchol, bě ſlomjane tſechi namaczał, a ſ tym wiſchemu strachej wobaral. Se ſhwetlom 120 ſmölnirow ſo naſcha wiez kuſlojčinie wobkvetli, a ſajimawy bě napohlad, hdyž ſo na

městnje psched faru žmónizatih čzah w wschelakorých kółach a čzarah
hibaſche a wjerczeſche. Na wulfich čeſznych wrótach, psched faru
natwarjených, pak ſo pižmo, wopſchijaze hlowa:

27. nov. 1873

Džak, Božo, ſa wſchu Twoju hnadu
Čzi ſpěva nutna wutroba
Sa luboſez, žmilnoſez, ſa wſchu radu,
Rječ Tebi wſho ſo ſpodoBa.

27. nov. 1898

w pižanym wohnju kraſnje ſyboleſche. Knies komendant Brühl a
pschedbyda wojetſkeho towarſtwa knies Winkler ſbožopſchecza towarſtow
wuprajiſchtaj a jemu ſoždy tſirkóznu hlawu wunjeſchecztaj,
do kotrejž faktowi noſcherjo a ſhromadzený lud ſo pschedwodom
tſelenja ſo mörſerow na starym hrodze mbožne pſchihloſhovachu.
Knies jubilar ſo ſa tole počeſezowanje džakujo praji, ſo jemu
wone čzah žiwenja njeſapomniſte wostanje.

Wjecžor w 7 hodžinach ſo w nowej ſali knježeho hofeſzenza
žwiedzeńſka hofeſzina wotbywoſche. Pſchi nej ſo něhdze 140 wo-
ſhobow wobdželi. Orchester bě knježi ſahrodnik Schmidt jara rjenje
wudebil. Preñnu hlawu knies dworski radziezel Jakub w ſnatym po-
formje a wopſchijeczu dokonjanym waſchnju naſhemu lubowanemu
kralej Albertej poſhwyczji, na čzož ſhromadzeni ſakſku hymnu ſpêvachu.
Knies kollator w dleſchej ręci žohnowanje a wuſpěch, ſ kotrejž je
knies jubilar w Nježwacziſlifje wofadže ſkutkowaſ, roſpominawſchi
tutemu hlawu wunjeſy, mjes tym ſo knies rycerſkubler dr. Hermann
knjeſa kollatora ſławejſche. Hdyž bě ſo hiſchę ſieć ſławow
wunjeſla, ſo knies jubilar ſwojej lubowanej wofadže ſa wſchę
wopokaſane njewocžakane čeſeſe džakowſche a ſlubi, ſo chze ſperu-
dale ſwoju winowatoſeſ ſa wofadu ſe žohnowanjom Boha lubeho
Knjeſa dopjelnicz. W ſmyſle tuteho ſluba žwiedzeńſka ſhromadzisna
jubjelski džen na doſtojne waſchnje ſtönči ſi ſherluſhom "Budž
chwala Bohu ſhamemu". Boh chyž dale naſhemu ſzwernemu
duſchowpastyrzej čiſloſez, čerſtwosz, a móz ſpožczicz, ſo moħe
Bohu čeſeſi a ſwojej wofadže ſi wužitku hiſchę dołhe ſcia
ſwoje ſaſtojneſtvo w čeſnej a duchownej čiſloſez jaſtaſwac̄z.

S Hodžija. W tak mjenowanej "dołhej wodže" pola Hodžija
je tyſcher Marx ſo Budyschina ſo paſlemi wóđru, $1\frac{1}{2}$ metra dołku a
18 puntow čeſtu, popadnūl.

Se Strože pola Hučziny. Sańdzenu wutoru wjecžor wokoło
10 hodžin je ſi kólne tudomneho Röſſelez kubla wohēt wudyril,
kotrejž ſo na pſchitvarjene domſke wupſchecſtre. Wobej twarjeni,
kotrejž běſchtaj maſzinej, ſtej ſo ſničilej. Wobſedzēt ma ſaweſčente.
Kak je wohēt naſtal, njeje ſnate.

S Lubija. Na poſlednich ſkótnych wiſach bě pječa řeſnik
Roscher ſi Altgersdorſa jenu kruvu kranyl. Tudomny ſawniſki ſud
je učko paduča ſi jaſtu na tſi měſzaž ſaſudži. Roscher wſchu
winu prejeſche. Hdyž jeho po wužudzenju do jaſtu wjedžechu,
wón ſi hloſom ſawola: "Szym njewinowath!"

S Warnočiz (Arnſdorſa). Sańdzenu wutoru je na tudom-
nym dwórnichę ſi jena lokomotiva ſchachtmichtra Hörmiga, bratra
Budyskeho reſbaſteho miſchtra Hörmiga, pſchejela. Snjeſboženy je
na měſče wumrjeſ.

S Kulowa. Sańdzenu wutoru wěſtu Rječzynu ſi Lejněho
ſaſlapachu, hdyž chyžiſche runje jeneho ſornika pſchedac̄z. Na to ſi
jeſne wobydlenia pſchephtajz, wſchelaki grat ſi kojenju ſwérinu naſma-
fali a teho dla tež jeneho muža ſajeli. Tutoń je psched
někotrymi lětami dla kojenja ſwérinu w jaſtu poſzedział.

Se Eslepeho. Čeſladnika Mateja Maćka, wo kotrejž ſo
tydženja pižasche, ſo je ſo ſhubil, ſu morveho naſmali. Maćka
w Dubrawje pola Hrōdka ſlužeſche a bě 1. novembra do Hrōdka na
hermaniſ ſchol. Domoj dužy je po čzni ſečežku ſmyliwſchi do
Sprewje panyl. W ſhmej wodže je jeho najſterje Boža ruczka
ſajala. Jego čzelo ſu 24. novembra njedaloſto Hrōdkowskeho mylna
w meter hlubokej wodže naſmali. W drasče mejeſche hiſchę tſi
hiwny pjenjeſ a čažniſ.

S Kromple pola Mužakowa. Hdyž běchu ſchtrbórk rano
tudomni dželac̄erjo w brunizowych jamach ſedma dželac̄ ſapocželi,
ſo dželac̄er ſyrlich ſaſhpny. Wón runje brunizu podkopowac̄he,
ſo by ſo wulfem ſruej ſympnycz dał. Hromada brunizy pak ſo
wotwali, předy hač bě to wocžakny, a jeho zykleho pohrjeba. Jego
towarſchojo jeho hnydom wuhrjebač ſočachu. Hdyž pak běchu jeho
po ſchtrhodžiſkim džele hižo tak daloko wuhypani, ſo móžachu jeho
ſkoru wotnjeſeſ, ſo njejabž hiſchę wjetcza hromada brunizy wot-
wali. Jego towarſchojo dyrbjacho wuſhownaſte dželo ſi nowa ſapo-
čeſz a ſo hačke wjecžor ſi jeho morwemu čzeli dobychu.

Priłopk.

* ſi Lutola. Pſchijaduje ſhmý tudy ſa ſlědom žaložneho njeſtuka
pſchijchli. Eſlužobna holza bura B. bě tudy potajinje porodžila.
A ſo by nicho ničo wo tym njeſhonil, je njeſtnečomna macz ſwoje
džečo na hoſpodarowej roli ſahrebała. Ta holza je ſi Golkovj
a 19 lět ſtará. W pſchepytowanju je najprjedy prela, potom pak
ſi wſchemu ſtała.

* (Sežehwki mandželſtvo la manja.) W Brauſerigu
w raňszej Pruskej ſu kubleku ſwidowjeniu Lauouu a jejneho Inbeho
wotročka Winbrodt, ſi ſmíerež ſaſudžili. Wobaj běſchtaj Lauoweje
mužej ſi arſenikom ſawdaloj.

* (Sadžela ſe rubiežne mordatſtwo.) Dželac̄erjej w jamach,
Kužowicz a Cop ſi Gaſta pola Breſynti, dwaj hižo wopſjet poſhotaſai
člowejek, chyſchtaj, ſu mohloj ſwój kwaſ ſwječeſz, ſo ruce
wobohac̄ieſ, a wobſamkyschtaj teho dla, někoho wurubieſ a ſabieſ.
Sa wopor běſchtaj ſebi ſi přenja ſeſnika Davida Nebela ſi Mvžblowicz
wufwoliſo. Ssobotu ſo Kužowicz ſi njemu naſtaji a jemu powjeſeſ
poda, ſo je wot rycerſkublerja Njeſela ſi Dželblowicz póžlan, tři jeho
profeſz da, ſo by hnydom ſi njemu pſchijchol a jemu 3 woły
wotupil, tři ſu ſebi pſchi džele nohi ſlamale. Nebel pak ſhwile nje-
mjeſche; duž Kužowiczu ſi kſeſikom ſi ſwovemu bratrej póžla, ſo by
tón ſa njeho te woły ſupil. Jego bratr, Kužowiczu wotpožlawniſi,
ſo hnydom ſi wjetczej ſumu pjenjeſ na pucz poda. Pſchijaduje
pak po wſchednym puczu njeſdžeſche, ale po jenym druhim, a to
jemu žiwenje ſdžerža. Kužowicz a jeho mordatſki ſumpan mjenuiſy
w Tobolaskim ležu, pſches ſotryž by hič dyrbjal, hdy by po ſwicze-
nym puczu ſchol, ſi revolvrani na njeho čzakaschtaj. Nebel pola
Njeſela w Dželblowizach žanhych ſnjeſboženych wołów njenamaka, a
ſhoni, ſo tež knies njeje žaneho póžla wotpožla. Duž ſo mjerazh
domoj wróći. W nožy tón poſoł ſaſko ſi Nebelej pſchijndže a wu-
dawaſche, ſo teho dla wěrnoſeſ ręčał njeje, dokuſ ſu te woły pſches
mjesu pſcheymuknjene, a ſo ſo na Breſyntowſkich ſkótnach pſchi ręz
Premoſh namafaja a ſo je wot ſwojego bratra Pormita, ſtoteho
miſkowarja, póžlan, ſo by Nebelej te woły tunjo pſchedal. Nebel,
kotremuž ſo zyłe ſadžerženje ſpodiwneho člowjeka pohladne byc̄
ſdaſche, čzinjeſche jako by jemu wěrił a ſi nim hič chyž. Mjes
tym pak, ſo ſebi, taž ſemu projeſche, pjeniſeh ſuměniſ dželieſe,
wón po žandarma póžla. Hdyž tón pſchijndže, ſo Kužowicz, ſo po-
ſtržiwiſi, wſhón ſatorze, a ſpyta čzelnycz. Jego pak ſajachu.
Wola njeho wótrje naſtahn ſrevolver naſmakaſu. Wón tež ſo bory
wufna, ſo je, hdyž ſo jinaj rubježne mordatſtwo w ležu poradžilo
njeje, ſi Copom wobſamkny, Nebela ſi ręz ſawabicz, jeho tam
morisz a wurubieſ a potom do wody čiſhnyeſ. Hnydom ſo wjſch-
noſeſ na ſlědženje ſa tamnym mordatſkim towarſchom da, kotrejž
pak je ſiwochny. Kužowicz w pſchepytauſſim jaſtwje ſedži.

* W Frohburgu pola Borny ſo dwaj handwjerſkaj, jedyn
invalidu Pružak a jedyn Baherski wo tym wadžeschtaj, hacž ſu
w leže 1870 Bramborzy abo Baherszy hlowne dželo dokonjeli.
Poſdžiſko Pružak na worakawie waſchnje Baherskeho ſe ſwovim
tjom ſi tajſim wotmachom na hlowu dyri, ſo kij roſleči. Na to
žo Baherski ſi truchom roſlamaneho kija do Pružaka da a jemu
ſewu ruku roſbi. Pružaka ſu do hojeſnje dali, Baherskeho pak
žu do džery tkli.

* (Potejpene podkopki.) W jara starých Kutnohóřſkich
běloročnych podkopach w Čechach, tři ſu ſo hačke njeſadno ſaſo
wotewrile, je ſo do někotrych jamow woda naſwala a je potejpila.
Dofeſ ſečku hdyž ſu ſotryž byc̄ ſečenu roſſeli, tři ſtare ſatejpene jamy wot njeſatejpenej dželieſe, je ſo wot pohrje-
michę ſečenou wóžom ſkótnych metrow ſi rowani a ſkližemi pſche-
padnylo. Woda w ſchachtach je nahle 240 metrow wuſkovo ſtupila,
pohrjebnichę ſečenou pſchepytowanje powjetſchiła a ſi tym roſpukane
kaſhče, ſi tlaſazym ſečenou na běly džen wuſběhnyla.

* Njejewiſta ſo ſaſteliſa. Pſched ſhotaňſke ſomoru wón-
dano w Bonje bliďař Gerz ſtejeſche. Jego winowachu, ſo je ſwovu
njejewiſta ſi jeje dowolu moril. Jeſe woženjenje běſchtaj jeje starých
napſchecžiwnaj; duž bě ſemu njejewiſta hroſyla, ſo ſebi žiwenje
woſmje. Pſched ſhotaňſtvo Gerz wobkručeſche, ſo je tej hloſy
myſle na hamomordatſtvo wučeče pſtal, ſo pak je wona na dobo
a njenadžiſ ſrevolver ſe ſaka wučahnyla a ſo ſaſteliſa. Duž je
čeknūl. ſudniſtvo jemu wěrjeſche a jeho ſa njewinowateho ſpóſna.
* (Mad pad na židowſku korežmu.) W Letnarskach w Ga-
liſiſſej, hdyž ſu wſchę korežmu w židowſkich ſkótnach, čzjóda burów
korežmu nadpadže, palenz wupi, 80 ſchepytaw ſu ſukami da. Žandarmojo ſu porjad ſaſo
poſtaſili.

* (Mordarstwo a hamomordarstwo.) W lěžu pola Eichwalda hajniški Šomerka do wychscheho hajništa Kowaria třeli a řeči na to ham živjenje wsa. Kowar je čezečko řaný, Kjesutk je ho s vječiwościu stal, dokelž Kowar jato řastarať jeho wořhyrcze neje lubeje tutej njedovoli, so by ho s Šomerkom woženila.

* (Wumozowanje a mordarstwo.) Žedyn pucžowazy rjemieštník wumozowa pola Jarudorsa burſku holzu a pscherešny jej potom ſchiju. — W Debreczinje ho psches to, so ſchtricžka ſ kachli na jich ložo padny, tsi džecži ſpalichu.

* (Se želeſniſtvi cžahom ſo pschejel.) Na dwórnischéz we Wilkawje je ſo njeſnati dželacžet tworowemu cžahem pschejecž dal. Kjesbožownemu ſo hlowa a lewa ruka wot cžela wotjedžeschtet. — W Falkenawje je ludžazh cžah želeſniſkeho wothladarja Libschera pschejel a moril. Wobžaromny žonu a někotre male džecži ſamofstaji.

* (Lubuſch ſb oža.) Žedyn rěniſki miſchtr w Schönbergu pola Barlina, kotrež 10 millionow hrivnow wobžedži, je w pruskej lotteriji 50,000 hrivnow dobył. Wbohi muž je ſo wěcze ſi tmy 50,000 hrivnamy prawje ſamjeheli, dokelž je tak muſnje trjeba. Sbožownym dobyčet je w Schönbergu wſchudže ſnata wořoba; pschetož wſchědne jeho ſ bělym rěniſkim ſhōrzechom psched jeho khlamami ſteječ ſidža, mjeſtym ſo jeho žona wotebjerarjam ſolbaži a mjažo ſamorucžnje podava.

* (Dželo ſ herzom.) Glensburgskim nowinam jedyn ſewjernym ſobudželacžet psche: Dobry ſkred, dželacžerowym pschi mločzenju žita pilnych ſdžerzeč, je jedyn ſublet wokolo Illſtrupa nažožoval. Wón řeči njeſnati herza ſlaſa, kiz dyrbjeſte dželacžerjam pschi mločzenju huſlowacž. A hlaſ, w tych dñiach mložzy wjele wjazh namločiſtu, hacž hjes herza. — To pak neje nicžo zhe nowe, hido dawno je mložlam tu a tam herz ſapiſtal, wořebje hdyž ſu řepik mločzili.

* (Zadla w oſc ſi) W jenej Londonſkej pjeſární je němſki pjeſárfi, Jan Krawz, ſwojeho ſobupjeſárfekho, tež Němza, Kontrada Berndta ſarafyl a potom do wuphřeneje pjezji ſtýlny. Wot miſchtra Koſa pschi tym ſo pschekwapiwſki, ſo wón tež do teho da. Hdyž pak tón wo pomož wořasche, ſtaravz cželaſche, boryš pak bu po padnjeny.

* (Wulki wětr, orkan.) Psched tydženjom w noz̄i wot ſoboty ſi njedželi je ſo we wjele rafuſskich ſtronach ſohubiaži wětr ſurowiſ. W Triesče povodni deſchčowym ſlukt rano w 6 hodž. wſchě niſko ležaze džele. Výrny bě woda tak wýžoko ſtupila, kaž wot lěta 1878 niž wjazh. Zobže w pschitawje běchu we wulkim ſtrachem, dwě parolobži ſtej ſo podnurilej. Lloyd arſenal pod wodu ſteji, pschi brjoſy ležaze nowotwaru ſu wohichložene, ſlane magaziny povodžene, kolonialne twory ſtažene. Bo pucžu do Miramaru ſo njehodži jeho dželacžet, dokelž je jena murja, kiz jón ſchfitowasche, padnyla. Tsi hodžimy dolho, kaž dolho najhōrſche povodženje traſeſte, žana ſvđ ſi pschitawia njeſdžescht. W Giume načini pschenapjata Kęžina, kiz ſ hluhoch ſalinoř wuſtupi, wulku ſchkođu w fabrikach, kiz jeje wodu wuživacia. Morjo je ſtraſhniſe njeſměrne. Tež w Salzburgu, Bellu pschi jeforu a w Gasteinje je wětr wulku ſchkođu načiniſ.

Wužudženja.

Pschitazh ſud. Šlužobnu džoroku Hanu Mariju Hilscherez ſe Schmottheſena, kotrež bě ſwoje džecžo ſadužla, ſi hofstařni na 8 lět a ſi ſhubjenju cžebných prawow na 10 lět ſažudžichu. 32lētna wobſkorženg bě 4. meje džecžo porodžila, kotrež bě wěſtej Grožerowej w Žitawje na wocžehnjenje dała. 22. meje wona ſi Grožerowej pschitach ſchi praji, ſo chze džecžo ſi nanowymaj ſtarſchimaj donjeſeč. Hdyž bě ſi džecžom woteſchla, je jej myſl pschitamyla, jo moricž. ſi wonka města je jemu wona hubu a nož ſadzeržala a jo tak ſadužyla. Potom je jo wona w ſeklach ſahrjevala. Do Žitawy ſo wrózivſki je wona Grožerowej načala, ſo je džecžo ſi nanowymaj ſtarſchimaj donjeſhla.

— Dla rubježniſta na dróſy, ſpjecžowanja pschečiwo ſtatnej mož a pscheturjenja mjeſečne ſo pschekupſki ſchorla August Scher ſi Pschitwcziz ſamolwicž. Wobſkorženj je ſo hido w ſchulſkých lětach padučiſtwa dla ſi pořwarom a poſdžiſho dla jebanſtwa, pschekwipjenja a jebaweho bankrota pořhostal. W Budyschinje bě wón kolonialtworowe khlamy na ſukelníſkej dróſy wotewril, tola boryš bankrot ſčinil. 19. ſeptembra běchu jeho ſe 134. pěchotworekho regimenta pschitazili. Do Budyschyna pſchitewſki wón na drjewowych wſlach do hofčenza „markhrabje“ ſtupi. Tam ſo wón wobſkorženmu wjedniſkej Bienertej ſpſchecželi a pschitowatſki. Wón ſi nim hſtěče po wjazorych korečmach wokolo cžahajche, a ſkóncžnje „hwědu“ wopytaſchtaj. Tam Bienert ſi 10-hriwnowſkim pjenjenjem wortčiſnu, 1 hriwnu wužinjazu, ſaplacžiwiſki, 9 hriwnow

ſbytku do kholoweho ſaka týkn. Póbla teho mjeſečne 20-hriwnowſki pjenjes, kotrež w malej móſchnicžy w lazu tčesche. ſi „hwědu“ ſo Bienert na dompuč ſtaſi. Schier jeho pschewodžescht. Na hospitalské hachy Schier Bienertej na dobo ſa ſobu do lazowých a kholowowych ſakow hrabasche. Kholowowy ſak, w kotrež běchu pjenjet, wón pschewobroči, tak ſo wone ſlimpotajo na ſemju padzechu. Bienert ſo ſhili, ſo by je jeſberal. W tym žamym wokomiku jeho Schier ſe ſhwojim ſijom wjazh kroč psches hlowu dyri, ſo ho trochu napity Bienert na ſemju vali. Tu ſkladnoſć Schier wuži, ſo by pjenjet ſeſberal a cžekný. Bienert nžnemu ſtražniſej Bartelej wuſkorži, ſhtož bě ſo jemu ſtało a na polizaſtvo nadpadnika bliže wopija. Nasajtra rano 1/2 hodžin Schiera na Lubijskej dróſy ſtražniſ Düring ſetka. Tutón Schiera, kotrež bě pod holkym njebjom pſhenožoval, ſaja. Na jeho praschenje Schier wužawsche, ſo je Mučer ſ Delnjeje Riny. Hdyž pak ſhysche ſtražniſ Schiera pschimyč, ſo jemu wón ſpječowatſche a ſo jemu wutože. ſi tym pak ſo Schier hofstařna njeſtiny. Džen poſdžiſho jeho w Pschitwczizat ſi ſtarſchifim domje ſajachu. Wón bu ſi hofstařni na 5 lět 1 tydžen, ſi ſhubjenju cžebných prawow na 10 lět a ſi podſtajenju pod polizaſtvo nadkledžbu ſažudžichu.

— Dželacžerja ſi K. K. Förstera dla wumozowanja ſi hofstařni na 10 lět, ſi ſhubjenju cžebných prawow na 10 lět a ſi podſtajenju pod polizaſtvo nadkledžbu ſažudžichu.

— Dla wopacžneho pschitazanja běſchtaj bětnar K. A. Pawlik ſi Kortniž ſi žiwnoſčer E. J. Khežor ſi Grožiſcheža wobſkorženj. Pawlik bě pschi ſkrožbiſe dla alimentow, kotrež mjeſečne jeho pschirodna džomka Wjeliz doſtacž, pschitahal, ſo je wón tutu ſchitwórk 26. meje 1897 do Wóſborka po ſzmolu póſhal, hdyž ſu ju tehdyn wumozowali. Poſdžiſho pak ſo wupokafa, ſo je tutón džen nž ſchitwórk ale ſtrieda byla a dale, ſo bě wón tu holiž wjazh kroč po ſzmolu póſhal. Khežor bě teho runja pschitahal, ſo bě wón tutón džen Wjeliz do Wóſborka po ſzmolu hicež wiđal, hdyž je jedyn moſtowý ſtolp barbil, a bě pschitomil, ſo heval druhe dny njeje na moſče dželal. Po prozežu pak ſo naſhoní, ſo bě wón tež hſtěče 4., 8. a 10. junija na moſče dželal. Hdyž bě ſo pschitwczizene ſwědkow ſi wuſamknjenjom ſjawnoscze wotmělo, pschitazni wobſkorženju ſa njevinowateju ſpōnachu, na cžož jeju ſud wužinowa.

Hofstařla ſomora. 17lētny ſ. P. ſsmocžka ſi Hodžija bě 4. ſeptembra, hdyž pola ſublerja A. Lejnerta w Žokowje ſlužesche, ſwojemu hofpdarjej tsi ſkuhe a jedyn dybſacžny nž ſtamyl. Hodžiſku fermuſchu wón do hofčenza „jelenja“, dokelž ſi deſchčiſt džescht, ſtupi, hdyž ſeči jedyn zuj pschedeſchčiſk pschitwcoji a 13. ſeptembra wón na nowotwarje ſwojeho hofpdarja ſi jeneje wocženjenje kólnje jedyn njebos, hofžde a druhe wězg wsa. Dale wón do hofžazeje ſomor ſwojeho hofpdarja ſaſeſy a tam 20 np. ſtamyl. ſsmocžky jaſtwo na dwě njedželi a dwaj dniej pschitazni ſud ſažudžichu.

Sa naſch ſerbſki dom

bě ſo dotal nahromadžlo: 47,254 hr. 85 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Wjelkowſke burſke towarziftu na dalotim pucžowanju do raiſſich ſtrajnów . . . . .

3 = 70 =

Póndželnižy: Wovčežerjo na dworje pastwie 80 np., Dietrichowi piſkarjo ſe ſchitropatvimi ſchijemi 50 np., Wjelkowska hofejownja 15 np., ſa poſtow cžebneje liſchki ſ Nižneho Nowgoroda, kóždu póndželu na ſwérne ſerbſke liſchki w „Liſchcej jamje“ ſo dopomnjaſa, doplačiſt 50 np. = ...

1 = 95 =

W „Katholſkim Bózle“ čižlo 48 lěta 1898 hido ſwitowane:

Radvotſka platoſta komiſija 2 hr. 10 np., ſa tolmacženje (poſloža) 3 hr., roſtolnižy 1 hr. 77 np., Delanska patentna komiſija: drohe běchu, ale dobre tež . . . 1 hr. 30 np. + 35 np. + 2 hr. 50 np. + 70 np., Milčanska hofejowna komiſija: 33°, ſi wotfel, njevěm: 2 hr. 42 np., 35 np. = ...

14 = 49 =

Hromadže: 47,274 hr. 99 np.

S džatom ſwituje

ſarjadniſtvo „Macziy ſerbiſtej“.

Moritz Rudolf

w Budyschinje
pschi mjašowym torhoschęzu 10
porucza:
schrömpf,
soli,
rułazjy,
muffi,

soleouwe wohrjewali,
životowe wobwijati,
houtwarske lazjy,
jali,
spodnie sholowy,

normalne koſchle
w wſchęh wulkoszach a hōdnoſezach.
S dobow na ſwoj bohacze ſriadowaný ſkład ſchrytlowanſkeho

pschedzena ſedzbiwe czinju.

Mužazy ložuch, mało noscheny,
je na pschedan psched ſchulerſkim
wrotami čiſlo 4 pôdla mlyna,

Ssushene tuczne ſwinjaze
mjaſo punt po 70 np., 2. družinu
belle dobreje ſolbaſhy punt po
50 np., tuczny howjashy brjuch
punt po 50 np. porucza

Otto Petſchla na žitnej haſhy.

Swoj ſkład ſofow, matrazow
i ložom a bjes njebo, teho runja
wſche ložane twory po najtuni-
ſich placzisnach poruczam.

Emil Schubert, ſedlacki miſchtr
na jerjowej haſhy.

**Wuheriſlu a němiſlu
pschenicznemu muſku**
(hezorski wuezah)

porucza tunjo

Jan Lukáš
pschi žitnych wilach.

Najlepſchi
čerſtvoſt lanu wolij,
lanu muſku a lane woſzuchi
porucza

Emil Heinrich
w Borschezi.

Wolij

ſo wot nětka loždu wutoru a
pjatki w Schęzinſkim mlynie bieje.

August Nagel.

Pruhi i Božeho ſwětla,
ſchpruchi a ſhěrliſhove ſchtuczki
w pschenicznich kaſczejſkach, i Božemu
djeſcju ſo pschihođaze, ſu po
50 np. w wudawatni „Sſerbskich
Nowin“ doſtač.

A. Poppe

ua Mužakowskej dróhy 4 ſkupe
loždu dželbu ſowaneho a lateho
žeſeſta, hadreſchęzow, koſczow, pa-
pjere, zynka atd.

Roſeže, hadreſchęza, stare žeſeſta
ſo ſkupe a ſo derje ſaplačza
na garbaſkej haſhy 9.

Dželo

i pôſtrowanju po najwjetſich
placzisnach ſkupe

T. Albert
na hornčerſkej haſhy 13.

Schulſte toruſtry,
žonjaze ruczne toſche,
portmonjeſe,
zigarowe etwieje,
porucza w hoberſkim wubjerku
C. A. Pietsch
na hauenſteinſkej haſhy 1.

Nowoſče
w tobaſowych trublach (ſajſach),
wulhodžowanslih liſach, ziga-
rowych hubnizach (ſchpizach) a
pschedeſteſznikach i hodownemu
wobjerarjam ſchewostaju, ſwoje wobkhodne naležnoſeſe pak
pschi žitnych wilach ežo. 28 pak na hoſchiz haſhy ežo. 9
ſriadowacę.

Otto Brandt
na hauenſteinſkej haſhy 2.
Porjedzenje a poczehnjenje derje
a tunjo.

Trajnje ſo palaze khachle
ſe ſpalenjom kura,
ſo wobwijaſe woleńzy,
žaluiſje
po tunich placzisnach porucza
C. Voć na ſamjentnej haſhy 12.

Pozlin,
ſamjenniu,
ſchleſeſane twory
a wjele drugich wězow ſo naj-
tuňſho ſkupe na ſamjentnej haſhy
12 a na hornčerſkej haſhy 43.

4000 hriwnow
ſady nalutowatnich pjenjes ſo
na druhi hypotheku ſ 4 1/2% ſa-
danjenja požegieſz pytaja.

Rěčnik Wesser w Budyschinje.

Božodžeſcزوny dar.

Boža noz,

historija wot naroda naſcheho ſbóž-
nika atd. ſa liturgiſke hodowne Bože
ſlužby, wot J. Žaluba, fararja,
7. wudawki, pola M. Šsmolerja
po 3 np. doſtač.

— S naſladow Macžizy Sſerbskeje ſu wuſchle a we wudawatni
„Sſerbskich Nowin“ na pschedan:

Niſhiz a polmeňaz abo Turkojo psched Wirom w lěce 1683.
1883. Placzisna 40 np.

Trójniſi. Šberka powedańczkow. 1885. Placzisna 40 np.
Nadpad pola Bulez. (1758.) ſo wobraſom. Druhi wudawki.

1888. Placzisna 30 np.

Jan Manja abo Hrđe ſtatok moj? Powedańczko ſe ſherbſtich

ſtaſiſnow nowiſhcheho čaſza. 1889. Placzisna 40 np.

Bitwa pola Budyschina. (1813.) 1891. Placzisna 50 np.

Kowe Trójniſi. Šberka powedańczkow. 1893. Placzisna 40 np.

Sabawki. 1896. Placzisna 40 np.

Pschedawamoj, tak daloko hacž ſkład doſzaha,
ſyrotu wěſtoſej měſaze

3 1/2% hypothekske ſaſtawne liſty ſerije II.

faffi. ſemifolreditneho wuſtawa w Draždjanach,
furk w tu ſhwili 100,75%

— wulhoſowanje, wupowjedzenje a konvertērowanje hacž do 1908
wufamknjenie —

kruchi po 100, 200, 500, 1000, 2000, 5000 mk.

Schmidt & Gottſchalk, pjenježna banka
pschi mjaſowym torhoschęzu 14/16.

Sſwojim ežesčenym wobkhodnym pschedeſelam najpod-
woſniſho i wjedzenju dawam, ſo ſzym

žitowu, mukowu, warjenjowu a pizowu
pschedawarňju

knjeſa Ernsta Pſuhla tu pschi žitnych wilach ežiſlo 28
ſkupe a pschedewaſal.

Sſwoje dotalne khlamy ſpushežu, ſaložu na hoſchiz
haſhy ežiſlo 9 pobocznu pschedawarňju a ſwojim ežesčenym
wobjerarjam pschedewostaju, ſwoje wobkhodne naležnoſeſe pak
pschi žitnych wilach ežo. 28 pak na hoſchiz haſhy ežo. 9
ſriadowacę.

Wobej pschedawatni ſtej i telefonom ſjenocženej. Do-
wěrjenje, mojemu pschedeſthadnikoj a mi hacž dotal ſpožczenie,
proſchu, tež na moje powjethene pschedewacze pschenjeſeſz a
ſakhowacę chybz.

Sprawnosć ſchilubjo porucžam ſo
i poczecžowanjom

Pawoł Schulze,

žitowa, mukowa, warjenjowa a pizowa pschedawarňja
a ſchrótowym mlynu,

pschi žitnych wilach 28 a na hoſchiz haſhy 9.

Telefonowe pschisamknjenje ežiſlo 95.

Wupſchedawanje wſchęh pjeſczoſnych
tworow, mužazich a žoujazich ložuchow, wulkeho wubjerka
wſchęh wobžađenſich a podſhrotowych ložow, tež wſchęh mězow
po najtuniſich placzisnach.

W Bukezach, 25. novembra 1998.

Augusta ſwud. Michaelowa.

Pschisipom.: Tež ſtaj dwaj wulkaj ſudaj jako napojeňſke ſudaj
na pschedan.

Wotewrjenje kóžkarſtwa.

Ežesčenym Serbam w Rakezach a woſolnoſeſi i navjedzenju
dawam, ſo ſzym w Rakezach ſoſtatske, ſlobuſowe a mězowe
khlamy wotewril. Porucžam pjeſczoſne twory, jako: lože, muffy,
thornarje, baretty a čapli wſcheje družiny, tež ſaſtojne mězy ſu
po žadanju doſtač.

Lubjo, ſo budu ſtajne sprawnje a rucze poſlužowacę, wo
dobročiſive wobledžowanje proſchu.

S poczecžowanjom

Ernst Brauſtein w Rakezach.

Kedžbu!

Kóždu dželbu žita a pschenicy po najwyschich placzisnach ſkupe
a najlepſhu pschenicznemu a ržamu muku, maj-
ſhovym ſchrót, dobrý khléb, teho runja pschenicze a ržane
woſtruby po tunich placzisnach pschedawam.

S poczecžowanjom

Bruno Blaas

we Luhowſkim hrodowſkim mlynie.

Sobustawy předsydstwa a wubjerka su z tym prošeni, zo bychu znatu próstwu, w Smolerjec knihařni wupołożenu, bórzy podpisali.

Serbske towarzstwo za Khwaćicy a wokolność

wotměje jutře njedželu za tydžeń, 11. hodownika, w Hustec hošencu w Khwaćicach

swójbny wječor.

Na njón přeprošujemy wše sobustawy našeho towarzstwa a našich přečelov hač na najwutrobišo.

Předsydstwo.

Hospoſa žo pyta.

Na mjeńštu živnostiž ſo hnydom hospoſa pyta. Dalsche je ſhonicž we wudawařni „Sserb. Nowin.“

Na nowemu lětu ūrbiske džěčke ſwójbny, wotrocłow, ſtečakow a wolažych, domownikow, taž tež ſlužobne a hródzne džowki na wky pyta A. Sauerla na seminarſtej hažy 17. Šlužba ſo darmo wukasa.

Kowarſleho wucžobnila k jutram pyta Ota Šymauk w Bóžichzach pola Nježwacžidla.

Krawiſleho pomožnika pyta August Kschijan krawſki miſchtr w Hajnizach pola Budeſtež.

Młody člowjek, kotryž chze klampnařtw o nauklnycz, móže jutry do wucžby ſtupicž pola Richarda Bürgera, klampnařſkeho miſchtra w Rakezach.

W Bacžonjanskich stronach je ihěza ſ dželařnu, ſe ſchifrom kryta, ſe ſadowej a ſadženjskej ſahrodu, ſ 1 körzom pola wobſtejnoscžow dla jara tunjo na pſchedan. Wona by ſo jara derje ſa týſcherja hodžila, dokelž žaneho w bliſloſeji njeje. Wscho dalsche je ſhonicž we wudawařni „Sserb. Nowin.“

Noju róžlina ihěza

Na 3 klamami, 3 rjantym wobvdenjemi w najlepſchim twarſkim ſtarje, na róžku hornečerſkeje hažy a ūrbiskich hrjebjow, i napſhečza starých kaſarmow je pſchi malym naplačenju hnydom placžiſny hōdno na pſchedan.

Heinke & syn.

W Komorowje pola Klukſcha je ihěza čižko 4 ſe ſadženſtej ſahrodu a kruchom pola a ūli ſe ſwobodneje rufi hnydom na pſchedan. Dalsche je pola wobſedžera ſhonicž.

Sserbske ſpěwáſke w najwoſebniſchich a jednorých ſwiaſtach ſu po tunich placžiſnach na pſchedan we wudawařni „Sserb. Nowin.“

Schrupni na ſczenu
(ſe ſlěbornym piſhmom wutločzene)
po 25 np. a 50 np.
ſu doſtač
we wudawařni „Sserb. Nowin.“

Bukečanske ſerb. tow.

změje njedželu 11. dec. pop. z dypkom 3 hodž. posedženje. W nim budže knjez wučeř Sommer z Budyšina wo swojim dalšim zajimawym pućowanju přednoſeć.

Wo bohaty wopyt prosy předsydſtvo.

Natařſte towarzſto w Buležach změje poňdželu 5. dežembra po połdnju w 6 hodž. pſchednoſtſk.

Dla iſkorjenja nětžiſcheje hnydom obo poſdžiſho ſlužobnu holzu pſchi wulkej mſdže a dobrym wobhadtze do trajneje ſlužby pytam.

Bertha Bulnheimowa w Budyšinie na hoſtži hažy 36.

Holz,

herbſki ręčazhy, ſyń ſprawneju ſtarſheju, derje wobdarjeny, móže jutry do naju kolonialtworowych klamow jako wucžobniſ ſtupicž.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowſej hažy 6.

Wucžobniſ ſo pyta.

Na ſwoje kolonialtworowe klamhy k jutram 1899 mlodeho člowjefla jako wucžobnika ſ pſchi-hōdnymi wuměnjenjemi pytam.

Ernst Glien
pſchi ſitnych wlkach 44.

Młodſchu ſlužobnu holzu bóry ſu pyta **Hana Neustadtowa** pſchi realnej ſchuli čižko 1.

Wosſewjenje.

Na tuthym k wjedženju dawam, ſo niž wjazy na ſamjeńtnej hažy 8, ale ſo nětko na hornečerſkej hažy čižko 15 w Münchowſkim dworje (Münchener Hof) po 2 ſhodomaj bydlu. Š dobom proſchu, ſo by ſo mi tež dale doverjenje ſpožgovalo.

S pocžecžowanjom
Hana Michałowa,
ſelowa žona.

Jaſo dar i Božemu džěčju ſu we wudawařni Serb. Nowin doſtač ſtižki ſi pižany mi wobraſami a ſe ūrbiftimi ſchtucžkami

1. ſa ſtarſhe džěči:

Schescherjacž

a druhe rawiſi.

Placžiſna 20 np.

2. ſa mjeńſhe džěči:

Wobraſki ſa pěkne džěči.

Placžiſna 15 np.

We wudawařni „Sserbskich Nowin“ je ſa 25 np. doſtač:

Zſchedženak.

Protyna ſa ſerbow

na lěto
1899.

Dopomnjeniſki poſtrow

wyžokodſtojnemu knjeſej
fararzej ryczerzej **Jakubej** w Nježwacžidle
na dnju
jeho pječadwazheziletnego ſaſtojuſleho jubileja,
27. novembra 1898.

Dženž dopomnjenja džení nam ſhwita, ſa džěčzo nowe narodžene
O luby knježe duchowny, Buch Jeſuſej tež ſlužbena, ſu dž do zýrkwe buch pſchinježena
Wſchě ſtarwy Waſchej woſhadly. A wot „Waſh“ prěnja wuſhcežena.
Tež ja tu njem'žu naſad woſtacž, To wutrobu mi ſaſo hnuje,
Waſh lubje ſ tutym poſtrowjam, Hdyž dženža naſad poſladni,
Wuſh dyrbiež mój džak, čeſez doſtač, Waſh luſujo, ſo džakna čuju
Waſh ſ daloſoſeže poſitam. Sa Waſchu luſoſež ſlicžemu:
Dženž ſbožownje ſu pominyli Bóh chypl waſh dale požohnowacž
Sso lětow pječadwazecž, We džele Waſchoh ſaſtojuſtwa,
Hdžez pređowacž ſeže w zýrkwi měli Se ſtrowoſežu Waſh woſbožowacž
Preni ras w nowym ſaſtojuſtwe. Na puču Waſchoh ſižvenja.

Haž junu tam po ſenſkym čaſu
Sso čzemž w njebiu woſladač, Tam pſchi thym jehnježowym ſwazhu
Sso wjekele ſaſz povitacž.

W luſoſeži poživječiſla
Augusta Wjenkowa rodž. Kaltſchmidet.

Džak.

Raž Bože milé ſlónzo, kotrež ſwoje jažne woblicžo
nam pſchiwobrocža po ſenſowym ſaſanju a Jeſho
hnadže, tak ſwoježeli njebeſke ſwětlo luſoſeže ſ týſaz
pruhami džaknu wutrobu, tež moju hnitu wutrobu
moja luba Nježwacžilſka woſhada!

Pod bohatym wopokaſmami tajſeje luſoſeže ſu
dženža ſwječiſc ſměl jubilej mojeho

25 lětneho ſaſkeho ſaſtojuſtwa pola tebje.

W kraſnje wuhotowanym Božim domje, na mojej
lubej farje, w lubym Lomſku, wſchudže ſtajenj pod ſaſtuſne
čeſeňe wrota twojich domow a důſhov, ſyń
doſtač dary rukow a rta a wutrobow, kotrež ſu něk
na ſtajne moje wjekele; a ſynki ihwalby, ſi pſheczel-
neho rta w ſwiatnizy wubudžene a w wjele rjantym
ſwiedženjich kherluſtach dale nježene, ſhromadžuja ſo
ſ mojimi ſaſučzemi ſ móznemu

Boh u budž cjeſeſ!

A tebi budž džak! luba woſhada, twojemu ſi kola-
tořej a ſi přyjdeſtejeram, twojim ſchulam, towarzſtu
knježnow a zýlej čeſeňe młodžinje, kral. wojetſlemu
towarſtu a wohnjowym woboram, twojim hoſpodařam,
haj, kóždemu ſtařej woſhadly!

Jeſuſ wotan ſwami a ſo mnū.

W Nježwacžidle, 27. novembra 1898.

J. Jakub, farar.

(K temu čižku dwě pſhilofy.)

Prěnja pschiloha i číslu 49 Serbskich Nowin.

Csobotu 3. dezembra 1898.

Plaćisny rěsneho skotu na Draždānských slónnych wilach

28. novembra 1898.

Plaćisny po zentnarju a hrivnach.

Slónne družiny a wošnamjenjenje.		Žiwa	Rěsna waha.
B o l y:		hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene, najwjetscheje rěsneje hódnoscze hac̄z do 6 lét	34—36	64—67	
2. mlode, mjasne, niewuformjene, — starše wuformjene	36—38	65—68	
3. hrěno pizowane mlode, derje pizowane starše	31—34	61—63	
4. hnadnje pizowane kózdeje staroby	29—31	56—59	54
Z a l o j z y a t r u w y:			
1. polnomjazne, wuformjene jalozhy, najwjetscheje rěsneje hódnoscze hac̄z do 7 lét	33—36	61—64	
2. polnomjazne, wuformjene kruwy, najwjetscheje rěsneje hódnoscze hac̄z do 7 lét	30—32	56—60	
3. starše, wuformjene kruwy a hnadnje wuwite mlódscze kruwy a jalozhy	27—29	51—55	
4. hrěno pizowane kruwy a jalozhy	—	50	
5. hnadnje pizowane kruwy a jalozhy	—	46	
B y l i:			
1. polnomjazne, najwjetscheje rěsneje hódnoscze	34—37	61—64	
2. hrěno pizowane, mlódscze a derje pizowane starše	31—33	59—60	
3. hnadnje pizowane	—	54	
C z e l a t a :			
1. najlepše s mlokem wuformjene abo najlepše wot zyza	10—43	64—68	
2. hrěne formjene abo tež dobre wot zyza	36—39	58—63	
S w i n j e:			
1. polnomjazne lěpčich ražow a jich sčiženjow w starobje hac̄z do 1 1/4 lét	47—49	63—64	
2. mjasne	46—47	60—62	
3. hnadnje wuwite, tež ranžy a kundrošy	45—48	58—59	

Plaćisna žitow a produktow.

Žitow w Budyschinje:	Budyschinje		Lubiju		
	26. novembra 1898		1. dezembra 1898.		
3080 mēchow.	wot	hac̄z	wot	hac̄z	
	hr.	np.	hr.	np.	
Pscheniza	běla	8 77	8 83	8 41	8 82
	žolta	7 94	8 38	8 6	8 53
Rožka		7 38	7 63	7 19	7 50
Jecžmien		7 79	7 86	—	7 53
Worž	50 kilogr.	6 40	6 90	6 30	6 70
Hrček		9 —	11 12	9 50	10 50
Woka		7 78	8 33	7 50	8 50
Zahy		18 —	15 —	11 —	13 —
Hejduschka		15 —	16 —	14 —	15 —
Verny		1 50	2 —	1 50	2 —
Butra	1 kilogr.	2 20	2 50	2 20	2 50
Pšenicejna muka	50	8 50	19 —	—	—
Ržana muka	50	8 50	13 50	—	—
Sýro	50	2 50	2 80	2 30	2 60
Słoma	600	16 —	18 50	15 —	18 —
Brožata 1118 schuf, schufa	5	5 —	21 —	—	—
Pšenicejne wotruby		— —	4 75	— —	— —
Ržane wotruby	50 kilogr.	— —	5 50	— —	— —
Pšenicejny gris		— —	5 50	— —	— —
Džany gris		— —	6 25	— —	— —

W Budyschinje plaćisče: kóz pšenicy (běla) po 170 punctach 14 hr. 90 np., hac̄z 15 hr. 1 np., žolta 13 hr. 47 np., hac̄z 14 hr. 24 np., kóz rožka po 160 punctach 11 hr. 80 np., hac̄z 12 hr. 20 np., kóz jecžmienja po 140 punctach 10 hr. 90 np., hac̄z 11 hr. — np.

Na Buržu w Budyschinje pšeniza (běla) wot 8 hr. 68 np., hac̄z 8 hr. 83 np., pšeniza (žolta) wot 8 hr. 38 np., hac̄z 8 hr. 53 np., rožka wot 7 hr. 50 np., hac̄z 7 hr. 66 np., jecžmien wot 7 hr. 75 np., hac̄z 8 hr. 25 np., worž wot 6 hr. 80 np., hac̄z 7 hr. — np.

Wjedro w Londonje 2. dezembra: Čopliščo.

Cyrkwinske powjesče.

W Michalskej zvrlwi směje 2. njedželu adventa rano w 7 hodžinach diakonus Sarjenj herbsku spowiednu rěč, 1/29 hodžin herbske a w 10 hodžinach němske predowanje.

Wutoru popołdnju w 5 hodž. budže w Ženkezach, hrjedu popołdnju w 5 hodž. w Borku a popołdnju w 6 hodž. we Wulkim Wjelkowje herbska adventska nutroneſe.

Wěrowani:

W Michalskej zvrlwi: Jan Wojta, pohonež na Židowje, s Hanu Nowalež tam.

Křesni:

W Michalskej zvrlwi: Jan August Jurij, Jana Augusta Jurja Hejtmana, wobydlerja a želešovjercerja w Želanach, s. — Jan Richard Theodor, njemandž. s. na Židowje. — Max Hermann, Jana Bawnika, wobydlerja a radžineho dželacjerja na Židowje, s. — Kurt Max, Franzka Stachowskeho, wobydlerja a dželacjerja na Židowje, s. — Pawol Max, njemandž. s. w Ženkezach. — August Pawol, Khorle Augusta Felsy, khejerja a murjerja w Ženkezach, s. — Ernst Pawol, Jana Bohuměra Ducžmana, tublerja w Šrežinje, s. — Selma Erna, njemandželska dž. na Židowje. — Emma Martha, Gustava Hermanna Dittricha, wósti pod hrodom, s. — Johana Hedwig, Gustava Adolfa Freunda, wobydlerja a dželacjerja pod hrodom, dž. — Hedwig Martha, Ernsta Bohuměra Helska, schewza w Malym Wjelkowje, dž.

W katholiskej zvrlwi: Hana Hilžbjetka, Jurja Pawola Holscheidera, sahrobnika, dž. — Hulda Charlotta Žadwiga, Julia Pawola Sükšmilcha, klaskeho mischtra, dž. — Franz Josef, Josefa Walzika, schewza, s. — Aloisius Lubwig, Michala Schusterka, piwołupza, s. — Weltař, Augusta Sohwarzka, zigarnika, s. — Žida Hanža, Josefa Kauha, fabritskeho dželacjerja na Židowje, dž. — Maria Theresija, Augusta Sitscha, khejerja a lamjeneczeškarja na Židowje, dž.

Zemrječi:

Děń 24. novembra: Jan Milanja, želešništi wothladač w Želanach, 66 l 11 m 16 d. (žebi w czechlých myšlach živjenje wstal). — 25. Benno, Josefa Stanikiewicza, dželacjerja, s. 1 l 3 m. 8 d. — 25. Jan Richard Theodor, njemandž s. na Židowje, 9 d. — 26. Pawol Erich, Jana Augusta Koply, wobydlerja a maschinisty na Židowje, s. 1 m. 25 d. — 27. Johana Viddy, něbo Khorla Hermanna Juliusa Kary, khejerja a wuhlomérjerja na Židowje, dž., 14 l. 6 m. 10 d. — 28. Khorla Scholka, lamjeneczeškar s Droždžija, we wotrěhym wustawie na Židowje, 59 l. 2 d. — 30. Johana Kopjenacž, něbo Žakuba Wirtha, khezlarja w Delním Wujesdze, sawostajena wudowa w Ratajzech, 68 l. 6 m. 18 d.

Zvrlwinsle powjesče i Budeſtez.

2. njedželu adventa směje pomožný duchowný Rychtar rano w 8 hodžinach herbsku spowiedž, farat Mrosák w 9 hodž. herbske a 9/11 hodž. němske predowanje.

A hodam

Šwój wulkotny ssklad herbskich a němskich spěwarščik knihow w najwožebnijskich a najjednorisjich swiaſtach, fotografijowe, pěñnistwowe a pižanske albumy, pižanske, notowe a seženske mapy, listnizy, dželanské a ruczne toſche, cigarowe etwice, portemoneje a móschniczki, kurne blida, kurne servisy, pižaki, schwadlistwowe, rukajzowe a cigarowe kaſhcziki, balske wjehliczki, domjaze žohnowanja, fotografijowe wobluki we wšchěch wulkosčzach, listnu papjeru a kaſety w krążnych muſtrach a pěkných sawalkach, lampowe krywy, wobraſate a baſnyczkowe knihy we wulkim wubjerku po najtunischich placžinach dobrocžiwemu wobfedžbowanju porucžam.

Gustav Rämsch,
knihwjasarňa a papjerjowa pschedawařňa
na bohatej haſy 21.

Czerstwy paleny

twarzki a rólny falk

w swojich falkowniach w Niszej a Kunnersdorffje porucza
firma G. Blumecke w Niszej.
Zniczne pschedawanie sa Budyschin a wokolnosej ma tñies
6. God w Budyschinie na horniczeskej haþy 43.

Rhosejowe placzisny

Poruczam s 5% rabatta:
paleny Santoski rhosej, 85 np.,

paleny Campinaski rhosej punt po
90 np..

paleny ff. parlojny rhosej, jara dobry, punt
po 100 np.,

= njevalený rhosej =

jara dobry a szylny punt po 70 np.,

5 puntow po 3 mf. 50 np.,

10 puntow po 6 mf. 50 np. ●

Telle rhoseje su w mojim wukladnym woknie
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wifach.

Rhosej:

njevalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
paleny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w szamknej wulkej valerni paleny,
czerstwe druziny, wubjernje blodzaze,

wozhebitoſež:

Winsle mëshenje punt po 100 np.,
Javasle mëshenje 160

Wzdy tydzeni su wjazy krocz rhosej czerstwy pali.

H. Kunack naslëdnik

na bohatej haþy 8.

Palený rhosej,

na blodzenje szwedomieze pruhowaný, kupuje ho
kryj punt haþo po 70 np.,

paleny punt haþo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

parlojny rhosej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (przed Augusta Bartka)
na swonkownej lawskiej haþy 10.

Pozkušenie w herbskiej ręce.

Destillazija Adolfa Rämscha

w Budyschinje pschi butrowych wifach,

1868 siedzona,

porucza swoje daloko a scherylo snate wubjerne likery
i kwaskam, khezisnam a drugim szwiedzieniskim skladnoszam w czwizach
a po wasy. Wożebje dobre su dwójny rózowy, nalikowy, hont-
winski a jatroselowy, hornjotuliski, żoldkiselowy, seleny a żet-
wowy, zitronowy, wiśnijowy, malenowy, prusznizowy a forwej-
dowy liter po 60—80 np. Dale naturskolorwejdowy liter po 40 np.,
dobry żitny po 70 a 60 np., a czysty czysko 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pschi wotewszacu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.

Czwizy s pjenjenju ho wupożeczuja.

Wszé družiný

Fornischlow

szamkneho mlečza,
lardamomen,
mustarowe kwety,
bely a czerewieni popjet,
piment,
safran

poruczataj tunjo
Mierschesz bratrow naslednikuj
pschi žitnych wifach 30

Strach a Kolde
na kamjentnej haþy 3,
dalokoreczak 81.

Bréejku
szwiatojanskich jahodow,
najlepschi krédk pschi kachel, dyba-
wosz a katarz, w bleschach po
50, 75 a 100 np. porucza

Germania-drogownia

dr. Roebra,
s napscheza hoščenja winoweje
fieže.

Hdze je dobry rhosej
dostac?

Pola
rhosejoweho
Sachsy
na bohatej haþy 5.

Nim,
arak,
fognak,

punschowe essenz, wschelake tufragne a wukrajne

blidowe likery

w derje wuležanych druzinach a
w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttner
w Budyschinje

10 na herbskiej haþy 10,
wozhebita pschedawańja
sa wina a delikateszy.

Palený rhosej,

punt po 90—100 np.,
amerikanski petrolej
w bleschach punt po 11 np.,
rjane wulke tuçzne

jerje

po 5 np.,

rjepitatiy tobak
punt po 28 np. pschedawa

Carl Noack
na žitnej haþy.

Sswój bohače sridowany sklad

z i g a r o w

100 sztuk haþo po 2 hr. 40 np.
knjesam turjerjam naležnje porucza

Bruno Halke

na swonkownej lawskiej haþy 9.

Sswój snaty dobrh

palenž

po najstunisich placzisnach
poruczataj

Schischla a Rjeczka
na swonkownej lawskiej haþy.

Rjepikoſty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wschelake družinu tobala w 10 np.—
pakzita, jara dobry schnupowanski
tobak, bohaty sklad zigarow po
wszech placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucza

Jurij Schwiebus

(predy August Bartka)
na swonkownej lawskiej haþy 10.

Wopravodzith holandski

fakao

najlepschi družinu szweta, placzisny
hôdno porucza

Gustav Küttner

10 na herbskiej haþy 10.
Zniczna pschedawańja sa Budys-
chin a wokolnosej.

Zigary

po wszech placzisnach, derje wo-
njaze a ho wubjernje žehlaze
poruczataj

bratraj Mierschesz naslëdn.

pschi žitnych wifach 30,
na kamjentnej haþy 3

Strauch & Kolde.

Dalokoreczak 31.

Winowa pschedawańja
Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na herbskiej haþy 10

szwote wubjerne naturskocjiste

wino

w snate dobroſezu a placzisny hôdno
porucza.

Wożebje ho porucza wožebite
wino sa kresznydlych a čerpyzajzych
na żoldk, blescha po 1 mf. 60 np.

Wubjerny mjedowy syrup punt po 24 np.,
wubjerny zokrowy syrup punt po 18 np.
porucza

Carl Noack na žitnej haſy.

Wupschedawanie!

W Budyschinje na bohatej haſy 10
żo wſchē druzinnych lampnarskich tworow, lampow, lupańſkich
wanjow, ſchomowych ſtejalow, blachowych hachlow, wulfich
mloczenkow, faranow atd., kaž tež wulki ſkład wołojanych woja-
low a hajſlow po zyle tunich placzisnach wupschedawaju.

Otto Schulz, klampnařski mischt.

Heinrich Lange

11 pſchi žitných vikach 11

žwoj wulki ſkład pſelcovych tworow dobročivemu wobledzbo-
wanju porucza.

Kožki wſchē druzinow, najlepje pſchihotowane, žo po naj-
tunich placzisnach pſchedawaju.

Kožuchi po mérje žo rucze a tunjo ſechija a žo tež kožuchi
wuporędzaja.

Heinke a syn w hamorskim mlynje

w Budyschinje

poruczataj žwoju wubjernu pſchenicznemu muku po tunich placzisnach,
kaž tež wſchē pizne ſredki. Muka žo ja pſchenicu a rožku ſaměni.

Schörzudi ſ czelazeje kože
porucza po tunich placzisnach
Heinrich Lange
pſchi žitných vikach.

Zylo tuczne howjase mjaſzo
punt po 50 np.,
ſolbaſhu punt po 60 np.,
čerſtwy ſolbaſhov tul po 45 np.,
wſchkrjeny ſoſ punt po 45 np.,
poče pſchi 5 puntach po 75 np.,
ſzadlo punt po 65 np.,
zuschnene mjaſzo punt po 70 np.
porucza

rejnik Wagner
na ſeminarſkej dróſy.

Najlepſchi lany molij

ſ dwórfſkeho mlyna w Pławnie
wot nětka ſaſo ſtajnje čerſtwy
porucza E. Soba na Židowje.

Czrjewa

wſchē druzinow k dželaniu ſolbaſhy
porucza

J. Frenzel
na žitnej haſy 7.

Zigareh.

Wſchelake ſbytki 5 np., 4 np. a
3 np. zigarow pſchedawam, tak
dolho haſz ſkład doſzaha,
3 ſchtuki po 10 np.,
10 ſchtuk = 30 =
25 = = 70 =
100 = = 2 mif. 75 np.

H. Kunack naſlēdnik
na bohatej haſy 8.

Nowe mužaze

frawatth

ſ hodam porucza

A. Tschentscher
na bohatej haſy 18.

Wot žoboth 3. t. m. darmo rabattowe protyki na leto 1899,
hodne 73 np., wudželimoj.

Philippi & Co.
na bohatej haſy 3.

Nowoscž.

Barchent, poſleſczowe žydi w rjanych
połnoczertwienych czemnych muſtrach, starý lohcž po
25 np. jaſo jara tunjo porucza

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7.

Pſlat ſa czeſedž,

bely, prawje dwě lohczi ſcheroſki, lohcž po 30, 35
a 40 np. porucza

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7.

Jeczmjen ſi piwowarjenju a wows
ſtrwu dobru tworu po najwyſchich placzisnach kupuje

E. E. Schmitz w Budětezach.

Paleny thofej

punt hižo po 85 np.
w ſnatych wubjernych druzinach

punt po 100 np. haſz 200 np.,
kaž tež wulki ſkład

njeſpaleneho thofeja

punt hižo po 70 np.
porucza

Bruno Halke

na ſtronkownej lawſtej haſy 9.

Pſchedawanie
a porjedženje
wſchē druzinow
čaſznikow.

Placzisny najtunischo
a rukowanie na dwě
ſeče.

Gustav Mager,

čaſznikar

na ſtejne haſy 11

pſchi starzych taſarmach.

(zjedno ſtejne alzak)

(zjedno ſtejne alzak)

Koždy, kožy
chze ſebi dobrý
a tuni čaſznik
kuſicž, abo
kožy chze ſebi
jón porjedzieſ
dač, njech dže
k čaſznikarzej

Curtej ſenczej
na ſtronkownej

lawſtej haſy 5,

pósla knjesa lotteriskeho kollektéra

Jägera. — ſencz pſchedawaj a

porjedža ſa ſwoje dželo ſprawnje

rutkujo.

Najlepſche nowe
polnojerjeſ

jara dobre a ſtejne

mandl (16 ſchtuk) po 75 np.

75 np. ſtejne 100 np.

porucza

H. Koppenhagen ſedn.

na bohatej haſy 8.

Ugostit ſtadod on 22

Stolode palenz

liter hižo po 40 np., ſikery liter hižo po 60 np.

porucza Moritz Wierwa pódla Petersiskeje zyrkwe.

Destillazijs ſnatych dobrych palenzow po starzych tunich placzisnach.

Max Schückel

w Budyschinje na bohatej hafz̄y 18.

Ke symkemu čojskej porucžam swój dospołne sklad
derje a trajuje dželanych

črijoých tworow

kódeje družin sa mužstvem, žonstvem a džecjemi a prošku, pschi
potrebje na moju firmu kędzbowac̄.

Max Schückel

w Budyschinje, na bohatej hafz̄y 18.

Symiske wupſchedawanie.

So bych je rucze wotbył, pschedawa-
wam wot nětka ſmekhuje tunjo
mužaze a hóležaze ſwierſch-
niki, mantle s pellerim, jupn,
wobleženja, tholowy, laž tež
žonjaze a holežaze žakety,
thornarje, mantle
a płyſchowe thunty.

Otto Preuſz, prjedyh Kloß,
na žitnej hafz̄y 4.

Najwjetshi sklad w Budyschinje.—Najtuńsche placzisny.

Filzowe stupnię,

filzowe toſle, filzowe ſchförnię, vódusche
ſnaty najlepſchi wudželt, wurdadne tunje.

Pjelszjowe tworh,

jaſo pjelszjowe mězy, pjelszjowe muffy, pjelszjowe
thornarje, pjelszjowe žonjaze mězy,
jaſuczenje dobreje hódnosće po jara tunich placzisnach.

Ratařſte, kolojēſdne, dželanske a džecjaze

Mězy

we wszech pomyslnych družinach a formach jara placzisny hódne.

Filzowe, cylindrowe, hóntwjeriske a džecjaze

Klobuſi

we wszech nowoſczach nětčiſcheho čaſha nimo mery tunje.

Hugo Lehmann

22 na bohatej hafz̄y 22 (pódla hoſczenza i winowej
liczi.)

I. myto.

I. myto.

Heinrich Mohr,

schewski mischtr w Budyschinje na ſukelnſkej hafz̄y 14
porucza swój wulki sklad hontwarskich, jéſdnych a
natolenzatich ſchförnię, pjelszjowych, filzowych a ſukljanich
ichlorniczkow, ſchförnię ſe ſpinkami i ſchnōrowanju a i gumijowym
czaſhadłom, ruſich a němſich gumijowych ſtupnię a ſknehowych
ſwierſhnych ſtupnię,

Wſchē družiny filzowych ſtupnię a toſlow, valſich črijoých,
drjewjanzow a ſchförnię, taž tež wſchē jenož pomyslne ſtupnię a
ſchförnię po ſnatych tunich placzisnach.

Bo mérje dželam ſnate wubjernje ſedžaze wobucze ſa krótki čaſh.

Schtož chze ſebi ſa symu

ſymſki paletot,

ſymſki mantl,

wobleženje,

tholowy,

holežaze wobleženje

fupicž, tón njech ſo na mój wulki sklad wszech tuthich wězow
kedžbny čini. Poſkicžam jenož najlepſche w nastupanju
tkaninow a najnowiſche w nastupanju mody. S tym, ſo
njetriebam ani wulki wotnajenski pjenjes ſaplažicž, ani wulkich
wudawków w ſtvojim džele nimam, je mi móžno,

po nadpadnje tunich placzisnach
pschedawac̄. Kóždy njech ſo ſ poſpytom pscheſhwědcži.

Kurt Lehmann

32 na kamjentnej hafz̄y 32.

Wulki črijoazy a ſchförniazy sklad

A. Knüppelholza naſlednika

na jerjowej hafz̄y čiſlo 11.

Druha pschiloha k číslu 49 Serbskich Nowin.

Ssobotu 3. dezembra 1898.

Žeſdny plan železnizow

wot 1. oſtobra 1898.

4. woſowa ſlaſha njeđelu u na ſaſtich ſwiatych dniaſach wupada.

Se Šhorjelza do Dražđan

Woſowa ſlaſha	1-3.	1-3.	1-3.	1-8.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3. i	1-3.	2. 3.
Se Šhorjelza	1,56	—	4,33	8,55	7,59	10,50	2,01	2,20	4,32	6,55	8,81	10,58
Ryčbačha	—	—	4,55	—	8,23	11,15	—	2,45	4,56	7,20	8,54	11,51
Lubija	2,22	—	5,14	—	8,45	11,37	2,30	3,08	5,12	7,42	9,10	12,34
Budyschyna	2,43	3,56	5,47	9,40	9,18	12,16	2,52	3,44	5,44	8,17	9,33	1,27
Višlopiž	—	4,28	6,23	—	10,05	12,54	—	4,19	6,22	8,54	10,18	—
Arnsdorfa	—	4,49	6,47	—	10,28	1,18	—	4,44	6,41	9,19	—	—
Radeberga	—	5,01	6,55	—	10,36	1,27	—	6,49	9,28	10,42	—	—
Do Dražđan	3,39	5,29	7,15	10,36	10,57	1,53	3,52	5,11	7,09	9,50	11,01	—

Se Dražđan do Šhorjelza.

Woſowa ſlaſha	2. 3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Dražđan	—	6,05	9,05	10,30	12,35	3,13	4,30	5,30	7,35	9,88	11,45	12,57
Radeberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,19	—
Arnsdorfa	—	6,42	9,47	—	—	1,11	3,48	—	6,06	8,10	10,15	12,29
Višlopiž	—	7,10	10,14	—	—	1,34	4,10	—	6,29	8,33	10,40	12,53
Budyschyna	5,14	7,45	10,45	11,31	2,04	4,35	5,32	6,59	9,03	11,10	1,19	1,57
Lubija	6,32	8,25	11,26	11,55	2,39	5,10	5,56	7,36	9,39	11,47	—	2,20
Ryčbačha	7,06	8,42	11,42	—	—	2,56	5,28	—	7,52	9,56	12,04	—
Do Šhorjelza	7,49	9,04	12,02	12,20	3,18	5,50	6,21	8,15	10,18	12,23	—	2,44

Se Budyschyna do Wjeleczina.

Woſowa ſlaſha	2. 3.	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 3.
Se Budyschyna	—	—	—	—	4,59	7,42	10,47	1,20*	2,06
Dježnitez	—	—	—	—	5,08	7,56	10,56	1,32*	2,14
Budeſtež	—	—	—	—	5,15	8,07	11,03	1,42*	2,21
Roswodrež	—	—	—	—	5,20	8,13	11,08	—	2,26
Do Wjeleczina	—	—	—	—	5,28	8,22	11,16	—	2,34

* Žeſdži jenož ſobotu a njeđelu.

Se Wjeleczina do Budyschyna.

Woſowa ſlaſha	2. 4.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 3.	2. 4.	2. 3.
Se Wjeleczina	—	—	—	5,49	8,47	11,42	—
Roswodrež	—	—	—	5,59	8,54	11,49	—
Budeſtež	—	—	—	6,09	8,59	11,54	12,42*
Dježnitez	—	—	—	6,20	9,05	12,01	12,52*
Do Budyschyna	—	—	—	6,30	9,12	12,08	1,04*

* Žeſdži jenož ſobotu a njeđelu.

Se Budyschyna do Rafež.

Se Budyschyna	6,40	10,48	2,10	5,0	9,10	5,20	8,2	12,30	3,28	6,55
Rafarjež	6,48	10,56	2,18	5,8	9,18	5,29	8,11	12,39	3,36	7,4
Biđova	6,53	11,2	2,23	5,14	9,28	5,37	8,19	12,47	3,44	7,14
M. Biđelowa	7,1	11,10	2,32	5,25	9,31	5,47	8,29	1,0	3,54	7,24
Radworia	7,12	11,22	2,43	5,40	9,42	5,54	8,36	1,7	4,1	7,32
Kaſzowa	7,19	11,29	2,50	5,47	9,49	5,6	8,47	1,19	4,12	7,45
Rježvacjida	7,29	11,39	3,05	5,59	9,59	5,72	8,55	1,27	4,20	7,53
Scheiſchowa	7,37	11,47	3,8	6,7	10,7	6,19	9,1	1,33	4,25	8,0
Do Rafež	7,45	11,55	3,16	6,15	10,15	6,25	9,7	1,40	4,31	8,7

Se Wosborfa do Lubija.

Se Wosborfa	6,55	10,23	1,27	6,25	9,30*	5,52	8,52	12,08	3,02	7,00	9,18
Malečiž	7,3	10,31	1,36	6,38	9,38*	5,65	9,4	12,14	3,29	8,5	10,58*
Luvičiž	7,12	10,38	1,42	6,42	9,45*	5,66	9,16	12,25	3,40	8,17	11,8*
Hluščina	7,20	10,47	1,51	6,51	9,54*	5,67	9,22	12,31	3,46	8,23	11,14*
Rafameriž	7,27	10,53	1,57	6,59	10,0*	5,68	9,32	12,41	3,57	8,34	11,23*
Ketliž	7,40	11,4	2,8	7,12	10,11*	5,69	9,40	12,49	4,5	8,42	11,31*
Do Lubija	7,52	11,16	2,20	7,24	10,23*	5,70	9,47	12,56	4,12	8,49	11,38*

* Žeſdži jenož njeđelu a ſwiate dan.

Se Kamjenja do Arnsdorfa.

Woſowa ſlaſha	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 3.	2. 4.
Se Kamjenja	—	—	—	—	5,52	8,52
Počenjiž	—	—	—	—	6,15	9,14
Großpočenjiž	—	—	—	—	6,25	9,23
Do Kamjenja	—	—	—	—	7,01	9,35

* Žeſdži jenož ſoždu wutoru.

Se Arnsdorfa do Kamjenja.

Woſowa ſlaſha	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 4.	2. 4.	1-1.
Se Arnsdorfa	—	—	—	—	7,06	10,38
Großpočenjiž	—	—	—	—	7,20	10,50
Počenjiž	—	—	—	—	7,29	10,58
Do Kamjenja	—	—	—	—	7,46	11,15

* Žeſdži jenož ſoždu wutoru.

Šmolerjez knihicžisfcjerňa

w Budyschinje w ſerbſkim domje

Inhi, ſlicžbowanja, viſitne a pschepröſchenle kartli, ſastojuſle formulary, wustawki, blidne ſpewy atd. atd. we wſchich ręczach derje a tunjo čiſtchci.

we

Hermann Darschau w Budyschinje

(miejczelka A. swud. Darschauowa)

— jałozene 1846 —

fabrika schtrympowych tworow s wówejje wolny
cziżlo 1 na schuleriskej hažy cziżlo 1

symskemu čožej ſwoj dawno jako dobry ſnaty wulki ſkład schtryko-
wanych schtrympowych tworow, schtrykowanych jalow, wulki
wubjerf rukaszatych lazow w najtuniszej hažy k najlepſzej czoſto-
wolmianej barbunepuszczaſtej tworze a w rjanzach muſtrach porucza.

Najlepſhi a najwjetſhi wubjerf schtrykowanego pschedzena
wſchęch barbow.

Najhodniſha twora!

Najtunishe placzisny!

C. G. Rinke na žitnej hažy 5,
pschedawařnia pjeszowych tworow, ſlobulow a mězow porucza
k dželanju mužazych kožuchow, žaketow, žonjazych mantlow a
žaletof, kąž tež k pschedzelanju wſchęch starých kožuchow.

Kože we wulkim wubjerku.

Pjelſe zwem u ſſy

w wſchęch pjeszowych družinach derje dželane. Placzisny, w wu-
klaňnym wokne ſtejaze, ſu tež w khamach zhe te ſame. Mužaze
a žonjaze kožuchi doma ſam poczahuju.

C. G. Rinke.

Symske wupschedawanje.

So bych jón ruce ſotbyl, ſwoj wulki ſkład
mužazych a hóležazych

swjerſchnikow, mantlow s pelerinu, jupow,
wobleczenjow a kholowow
po kóždej ſo pſchihodžazej placzisne poruczam.

Joséf Hsykora, krawski miſchtr
w Budyschinje pſchi bohatych wrotach.

Franz Marschner
čaſznikat w Budyschinje
čo. 9 na bohatej hažy čo. 9
ſwoj ſkład čaſznikow a čaſzniko-
wych rječasow dobrociwemu wob-
ledžbowaniu porucza.

Wódna twora. Pihomne rukowanje. Tunje placzisny.
Porędzenje dobre a tunje.

Pſchispomnjenje: Réczu herſki.

Winni cžrijowý ſkład.

Wulki wubjerf mužazych, žonjazych a džecžazych
ſchförnjow a ſtupnijow po tunich placzisnach porucza

Emma Trisch

na ſamjentnej hažy 15 pôdla hoſzenza ſtoje ſtrony.

Turkowſke ſlowki

nowy plód w měchach, kaſchekach a po wósh ſu tunjo dostacž polo

Moritz Mjerewy

pſchi miaſhowym torhoschezu.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

Paul Kristeller

na bohatej hažy 29 ſ napſchecza hoſzenza winoweje ſicze
porucza k naſymſtemu a ſymſtemu čožej ſwoj jara wulki
ſkład wſchęch jenož pomyslnych družinow trajnje dželanych
dolhich ſchörnjow, dželaňſkich a njedzelskich
ſchörnjow, ſchörniczkow, filzowych, kulinjanich
a pjeszowych ſchörnjow, filzowych ſtupnijow a
toſlow, gumijowych cžrijow, domjaznych a rejs-
waňſkich ſtupnijow,

kąž tež

drzewianzow

po čoſce ſožebje tunich placzisnach. — Denicžki ſkład
ſwetosławnych triumſowych ſchörnjow, kotrež ſu
ſu jenym ſtloczeniom wocziniež a ſacziniež a kotrež ſo
w ſcheroſoſi pſcheczajiež hoda. Njech ſo prawje na ſchtem-
pel „Triumph“ ſedžbuje, kotrež je na kóždu pôdusich ſatló-
czeny. Schörne bjes triumſoweho ſchtempla ſu njewo-
prawdzite a njech ſo wotpoſaſaſa.

Paul Kristeller.

Ludwig Kuhlmann

(miejczel Erich Hecht)

w knupnizy pſchi hlownym torhoschezu
porucza we wulkim wubjerku po tunich placzisnach

garđiny, bèle a na žolcž,
fattuny, ſofowe defi,
meblowe tkaniny,
bèle, na žolcž a pižane,
vitražowe tkaniny,
gardinowe ſerdže a rosetty,
teppičhi, běhacže, linoleum,
wóſkowe ſukno, tapety.

Volépſchenje

widženja ſ wocznyimi ſchlenzami.

Ahorla Scholta, optikus w Budyschinje

pſchi hlownym torhoschezu pod radnej ſhězu,
kotrež je ſo hido w lécie 1856 jako optikus w Budyschinje ſaſydlil
a je hido 11 krož ſ premijemi mytowanym, pſchi potřebje ſwoj ſkład
optiſlích wězow dobrociwemu wobledžbowaniu porucza, jako: bryle
a ſložni ſwědomieze po ſlakſkim wukasjanu.

Pſchispomnjenje: Dokelž ſo husto ſamylenje ſtanje, proſču
wóſkowe na moje pſchedmieno ſedžbowacž.

S poczeczowanjom

Ahorla Scholta, optikus.

"Serbske Nowiny" wudawaia so kóždu sobotu.
— Stwórlenna předplata we wudawańi 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číšlo płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawańi "Serbske Nowy," (na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaci so wot małego rynčka 10 np. o maja so štwórtk hač da 7 hodz. wjedor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číšć Smolerjec knihicíšćeńje w Maćienym domje w Budyšinje

Číšlo 50.

Sobotu 10. decembra 1898.

Lětnik 57.

Słowa džakneho wopomnjenja
na lětnym dnju zbóžnego domojhića
wysokodostojnego knjeza

D. Jaroměra Hendricha Imiša,
derjezasluženeho fararja w Hodžiju.

Po swěrny, njespróciwym skutkowanju
Za Bože kralestwo a wótčinstwo
Ty ze smjeréu Sy dôšoł k wótcow spanju,
Hdyž časne slónco nahle skhowa so;
Nětk swjatok maš, mér Boži kryje Če,
Twój zasłużbny běh dokonjany je.

Ty zachodnosće drastu wotpołoži,
So zeński proch a popjeł wusleče;
Twój duch pak k wyšim zahonam so zloži,
Ma přebytk swój nětk w rjeňej domiznje,
Hdzež zbóžnych syła hymny zanoša
A njesmjertnosće palmy kiwaja.

Tam Ty so nětko z jandželemi wodžiš,
Če wokřewjeju dychi zalemske;
Tam z lubymi na jasnych honach khodžiš
We bělej drasće Khrysta prawdosće;
Tam Twój rót přeco z nowa wuwoła:
O kajka je to zbóžna wótčina!

Wšón serbski lud pak želne sylzy płaka,
Zo jeho swěrny wodžeř wjacy njej;
Wón wije wěncy lubosće a džaka
A wě, što doži swojom Imišeji,
Kiž ze słowom a pjerom horliwje
Je w Serbach twarił murje zionske.

Duž na row palmy džakownosće scele
Či serbski narod, drohi wótčinco!
Čas ženje wopomnik Twój njerozmjele,
Kiž staja Tebi naše Serbowstwo;
Haj, Twoje mjeno, džělo wótčinske,
To w Serbach w žohnowanju wostanje!

K. A. Fiedler.

Swětne podawki.

Němjske hězorstwo. Požedzenja hězorstwoweheho ſejma je hězor Wylem wutoru s trónskej rěčju wotewril. W njej ſo pschi powiedzi, ſo ſo hězorstwowemu ſejmej hětra licžba nowych ſakonjowých načíſtow ſo wuradženju pschedpoloži. Něcžiſche njedostatki ſawěſzenja psche invalidnosće a starobu dýrbja ſo wotſtronicz. S wožebithym pschiftawkom ſo pschemyhłowemu ſakonje dýrbi ſo ſchitane ſiwenja, ſtrowoſcze a pôzciwoſcze, pschemyhłowym dželacžerjam hižo ſpožczenie, na pschekupſkich pomožnikow a wucžobničow wupschestręz a ſo ſ dobow njedostatkam wožbaracz, kotrež ſu ſo w konfekzionskej induſtriji wožala. Patentſko hamtske jednanje ma ſo ſe ſakonjom ſprawicž.

Satrashenje, ſ kotrejž ſo ſo dželu ſwólnitvi ſadžewaju, dale dželacž abo dželo pschijecž, je powſchitkownje ſchłodne rosměrny načvlo. Koaliziſke prawo, dželacžerjam ſarucžene, kotrež dýrbi njepođotknjene woſtacž, njedyhri ſo na to waſčnje njewužitnje wužiwačž, ſo wjichsche prawo, dželacž a ſo ſo dželom ſiwičž, ſe ſatrashenjem a hróženjom wumozuje. K temu pak wobſtejazh ſakon njedostatka. Duž dýrbi ſo nowy ſakon dla ſchitowanja pschemyhłoweho džela wudacž.

Po pschedpižmje bankoweho ſakonja ma ſo, předh hacž ſo pschihodne lěto minje, wobſamknež, hacž ma ſo privilegium hězorstwoweje banki ſ nowa podlěſhiež.

So by ſo strachej napſchecžo dželalo, kotrež wužiwanje nje-

pschedpižaneho tuſrajneho abo wuſrajneho mjaža ſobni pschinjeſe, dýrbi ſo wobhlađanje rěſneho ſkotu a mjaža, ſo cžlowiskej zhrobje poſtajeneho, ſawjeſcž.

Poſtſka taža ſo mjes druhim pschi nowym ſrijadowanju nowinskeho tarifa pschemeni. So by ſo ſrěnemu ſchtantej pschihodny a tuni puč ſo wurunanju mjeñſchich placzenjow ſčinił, ſo čekowý a wurunanski wobhlađ ſawjeſe.

Dale trónska rěč vrací, ſo ſo ſrěnim a nižſchim ſastoñikam mſda powyſchi, wójsko ſo powjetſchi a ſo ſo trěbne pjeñesy ſo temu ſo požetonku wobſtaraja. Pomery Němſkeje ſo wſchém wuſrajnym statam ſu njepſheměnje pschecželne.

— Sa přenjeho pschedbhydu hězorstwoweheho ſejma ſu zentrumſkeho ſapóžlanza hrabju Balleſtrema, ſa městopschedbhydu konſervativneho ſ Frege a ſa druheho městopschedbhydu ſwobodomyhłineho Schmidta wuſwolili. — Pschedbhydſtwo pschedewſawſki hrabja Balleſtrema na ſmjercz wjercha Bismarcka ſpominajži tuteho jačo ſaložerja němſkeho hězorstwa a hězorstwoweheho ſejma ſlawjeſe. Šapóžlanzy běchu w běhu jeho rěči ſo ſwiedženſkemu čeſczenju přenjeho němſkeho lanzlera ſtanly.

— Pschiroſt pschi ſenotliwych wójſtach a bróniowych družinach wuežini pola pruskeho wójſta 619 offižerow, 2586 podwyschłow, 18,890 jednorých wojakow a 5414 konjow, pola ſakſkeho wójſta 167 offižerow, 478 podwyschłow, 2447 jednorých wojakow a 1204 koni. Würtembergſke wójſto powyſchi ſo wo 12 podwyschłow,

259 jednorých wojakow a 60 konjow, bayerske wójsko wo 75 offizjero, 223 podwyskow, 1681 jednorých wojakow a 524 koni.

— Nowa wojskowa pschedloha pozhlynenje wójska w latach 1899—1902 wo 26,576 podwyskow a jednorých wojakow żada. Trajne lata wjetche wudawki sa pozhlynenje wójska 27,388,000 hrivnow wucinna.

— Něhdze 90 milijonow hrivnow budze ſebi khęzorſtvo požyciż dyrbječ, jeli ſo khęzorſtowoy ſejm do požyshenja mſdy frenich a nižszych khęzorſtowowych ſaſtojmikow a do pozhlynenja wójska ſwoli.

— Sa wudawki khęzoroweho puczowanja do Palästiny njeſju khęzorowe dokhody dohahale. Pruski krajny ſejm budze teho dla pycza khęzorej i ſwuczenym dokhodam pschidawku pschiswolic dyrbječ.

— Po pschedroſchenju italskeho krala che ſo khęzor w naleczeniu na dleſche puczowanje do Stalſkeje nastajic, a po puczu Koburg wypatycz, hędze ſo i jendželskej kralowu, kotaž je jeho wówska, ſekla. Sa nowe puczowanje do Stalſkeje ſo hęzo netkole pschihoth czinja.

— Sozialdemokratiska gmejniska ſaſtupjeſtvo ſu ſebi Debęgę pola Gerh wuſwolili. Sozialdemokratiska rada nowe lato ſwoje ſaſtupjeſtvo nastupi. To budze móz ſpytacz, po sozialdemokratiskich ſabach gmejnu wodzic.

Jendželska. Njeſchelawojy ſo w jendželskich nowinach na strach, Jendželskej i Ruskej hrožay, poſkuſuje. W nowinach „National Review“ ſtatniſ Wilson na to dopomina, ſo je Ruska wot prenjeſho roſwieča ſwojego wójskowego lódźstwa w ſtaſnych ſwadach i Jendželskej. Lépschi jendželsky politikojo ſu pschego w tym psches jene byli, ſo ſo Ruska pschi ſwojej njeſmérnej roſſcherjenosći, bohatsztwo a mozy pschedzivnik tež namóvſkich statow ſejmi. Na kraju je wona hęzo najmōzniſchi ſtat. Dozvije-li wona tež hichęze prenju móz na morju, budze na druhu wulkomozy jako khodovia ūočic. Pónđe-li wſcho po dotalnym khodze, budze Ruska pschi wotthlynenym ſonzu, priedy dygli ſo dwaj létdeſzatki minjetaj. Po dotwarjeniu ſibirſkeje želeſnicy Ruskej Mandžurska a połnózna China do kina panjetaj. Persiſka je hęzo nětke ſ wafalnym ſtatom Ruskej. Tibet tehorunja ſwojemu wofjudej njeſwutne a ſo i Ruskej pôzrje. Taſka njeſmérna organizacija ma tež ſwoje ſlaboſče, tola to je węſte, ſo móz a wuſnam Ruskej i hoborſkim kroczelemi poſtročujetaj. Pschewaha Ruskej pornio namóvſkim ſtam w tym wobſteji, ſo je kraj na twierdžinje a ſo i ſakitanju ſwojich brjohow a ſwojego wikowanja mjenje mozow trjeba, dygli kolonialnych ſtat. Ruske mórkę mjeſh ſo njeſchihodža i nadpadam na nje. Lódźstwo ženje ſa Rusku njeje žiwieniſke praschenje, kaž je to ſa Jendželsku. Haj, hdy by ſo zyle rusſe lódźstwo ſnicžilo, by to Ruska ſuſka ſedma ſacžula. W Jendželskej by na wopak po prenju porażenju wulka drohota zyrobh naſtala. Sa ruskim lódźstwom miliiony wojakow ſteja, ſa jendželskim male wójsko. Priedy Ruska na njedostatk puczow i ſpêchnej mobilisaziji czerpjeſche, nětke je tež temu wotpomhane. Hdy by Jendželska wójnu pschěhrala, by wſcho pschěhrala. Jendželska dyrbi teho dla Japansku ſa ſwiaſtaſku dobyčę. Skóńczenie ſo na Rěmsku wobročę, kotaž warnuije, ſo njeby bjes džak na roſeženje rukheho lódźstwa hladala.

— Pschi połnóznych indiſtich mjeſach je nowy ſběžk pschedzivo jendželskemu knieſtwinu wudhryl. Mohamedanojo ſu i nowa poſtanymi a horh wobhazjili, kotrež Bandſchkoraflo-Ežitralſku dróhu wobtneža. Wójnski czah pschedzivo ſběžkarjam budze ſa Jendželčanow jara wobčežny, dokelž w hóſtich ſtronach hęzo ſhma knieži.

Ruska. W rauscher Uſiskej che ſe Ruska na wſchę mózne pschipady pschihotowana bycz. Wona teho dla bjes pschedtacza ſwoje tamniſche wójsko poſhylna. Sańženu ſobotu je parna lódž „Wladimir i 900 rekrutami a 132,000 pudami ſchenow ſa mandžursku želeſnicy i Odežy wotjela. S doborom Ruska pschi persiſkich mjeſach wulke wójsko ſhromadzuje. Jendželčanam poczina teho dla ſatrach bycz.

— Po pschedkadze Rěmskeje a Franzowskeje ſo tež w russim wójsku ſpêchnej třelaže kanony ſawedu. Kniežerſtvo je i temu 180 milijonow rublow poſtajilo. Nowe kanony ſo w Ruskej dželaju, jenož wózmy džel je ſo w Franzowskej ſkaſal. Nowoſtjadowne artillerie ſo po franzowskim pschedkadze pschedwiedje.

Schpaniſſa. W połnóznych provinzech Schpaniſſeje ſo leczaze liſty roſſcherjeja, w kotrejch ſo lubi, ſo by Don Karlos, jeli ſo by na ſchpaniſſi trón ſtuſil, zivilnu liſtu wotpoſkaſal, ſo by krajne finanzu polbzil. S doborom ſo wobliczi, kelta pjenjeſ nětčiſcha kniežerſka ſwojba pschedtretja.

Amerila. S roſmnoženjom ſwojeje krajneje mozy ſu ſjeno-ćene połnózne amerikanske ſtaty nuſowane, wulke ſtejaze wójsko

džerzec. Ludowemu ſaſtupjeſtwu ſo namjet wójskſeho ſekretara Algera pschedpoſoži, po kotrejch ma ſo wójsko wo 100,000 muži poſhylcič. Džel tehole wójska dyrbi ſo ſ wobhleſtwa dobytých ſupow ſtajic; i tym bych ſo Amerikanshy ſ wjetſchego džela ſtrachow ſminhl, w horznych krajinach na żolci ſymizu wumrječ. Dale Algier namjetuje, psches Kubu želeſnizu po zygle dolhoscí natwaric. Se želeſniſkim twarom ſo nuſu czerpjaſy姆 ſubatſkim ſladoſcež i dželu poſtici; tež by ta želeſniza ſ hospodařſkemu roſwiežu a ſ podklóženju ſběžkow ſlužila.

Sludnij law.

To je rannje pol ſta lět, ſo bym do Alžira pschischoł, powje- dasche nam poſtownik Em Lavaure (wupraj Lavo). Iako dobro- wólnik w ſwoim dwazbym lěcze bym lěto w hronej wofstudze pschedbył w malej garniſonje w połodniſkiej Franzowſkej. Tu pschindze roſkas, ſo maja ſo dowupjelnicž poſti grenaderow, kiz běchu w ſtaſnych wójnah w Alžiru ſrednye. To mőzecze wěrič, ſo běch mjes prenimi, kotaž ſo i temu ſapihač dachu.

Ta chzych twochnyc dotalnemu wofstudlemu ſtivjenju; chzych widzeč tamne njeſnate krajiny, wo kotrejch běch telko powěſzow hlyſchal, a chzych wojowacz pschedzivo džitwim Beduinam; pschi tym ſebi dobyč ſkoty khornat a ſlamu, to bě moja ſjenicza ſadofsc̄. Čeſezelakomne ſony běchu w mojej młodej wohniwej duschi. Duž wotpuſzowach.

Khorhoj, i kotrejž buch pschedzeleny, běſche w Tlemenu. Wſchednje napadowachu Arubojo tuto město.

Stari, wot aſrifkeho ſlónza wuſzmalenjeni a ſtruczeni wojazy hladachu na naš pschilhadžazych nowych ſe ſazpewazym poſhměrom, pschedož ſe ſwojej bělej ſožu a ſ hladkim wobliczom běchmy ſa- podobni na njedopalennych ſtudentkow. Teho dla bu wo naš roſ- ſudzene, ſo mjes tym nimam bycž poſkłani do bitwow, ale ſo mamy ſlužic w garniſonje.

Starý hejtman, kotrejž nam ſlužby pschikafowasche, woprashcha ſo mje:

„Schto, ſajacžko, ſy cžiniſ jako zivilista?“

„Ssym poła mojego nana był.“

„A ſchto je twój nan džerat?“

„Bě ſorčmat.“

„Duž budžesč huchař.“

Podarmo budžesč bylo, ſo ſepjeracž pschedzivo temule roſ- ſudnemu wuprajenju a ſo ſamolwječ, ſo ſo na warjenje nje- wustejam. Njeſby nižo druhe hacž poſkłuchacž.

Š temu po tajtim, ſebi pomylſlich, i temu ſy pschischoł do Tlemenu, ſo by huchař? Moje ſony wo dobyčerſtich bitwach, wojetſtich wuſnamjenjenach a myſtach wupoſkaſachu ſo na to we wopravdžitoſc̄ ſ tym, ſo dybjach běrn̄ waric!“

Tak běch ſo ponuril do njeplodneho pschedkadownia a do ſwojego džela pschi ſchrabanju běrn̄, tu wutorze mje ſ mojich myſlow ſylne dyrjenje do durjow, a ſo wuſtróžanſchi poſběhnych hlowu a wuhladach ſuroweho lawa ſ móznymi hrivami.

Hdy budžesč ſo dwanat džiwič Arabow ſ wuczehnjenym mjeſzom do jſtvy walilo, njebudžich ſo tak wuſtróžal, kaž pschi ſaſtupjenju tuteho ſtrachneho ſwierjecza puſcžiny! Pschedož město ſlužbu cžinjazeho ſorporala wuhladacž zyle bliſto lawa, to njebe nižo male.

Se ſtrachom a wuſtróženjom puſcžich hnydom běrn̄ na ſemju a ſležach w najwjetſtym ſkoku do poſlanſkeje jſtvy, hędze runje towařſchojo porzijony ſa wojakow roſdželowachu.

„Law!“ ſawoſach wuſtróžany, „law!“

Ale město teho, ſo bych ſo wſchitzh ſo mnu ſobu wuſtróželi, dachu ſo wſchitzh do ſmječza.

„Hleježe, rjeſ, kiz je pschischoł na Beduinow“, ſawoſa wyschſchi huchař, „a boji ſo ſwierjecza. Že dha cže ſeſral?“ Dži na ſwoje dželo a hnydom jo docžin!“

Pschedkadzeny ſ tymile řečemi, wostach na prohu ſtejo, nje- wiedzo, ſchto mam ſebi wo wſchém tym myſlacz, tu ſtupi ſo wyschſchi huchař ke mni a wſawſchi mje ſa ruku, ſaſtupi do huchaře a cžecžomnie i lawej pschedtupiwschi, kotrejž ſo namaj ſ horda bližesč, pschedtajſe mje jemu talkle:

„Anjes Toto, tule je naſch a waſch nowy huchař, kiz cže ſo ſ wami ſeſuacž. Wot tehole dny budze wam zyrobu datwacž a jeli ſo ſ nim ſpojonom njebudžecze, ſeſińce ſ nim, ſchtož cžecžze.“

Toto — tak lawej řečachu — hladasche na minje ſ wulſkim roſomným wocžomaj a poſlepniſe ſebi ſ móznej wopuschu ſwojej ſylnaj boſaj, poſka ſi rjad ſwojich ſubow a ſubiflow a lehmy

žo potom w měrje sa mojim kribjetom, pšchihladujo na moje dalsche dželo.

Po dobrém znědanju powjedasche mi wýchschi kuchař tule krótku stavisnu wo lawe.

"Našch polkownik wukubla ſebi lawicžka. S lawicžka bu law a bě hvojemu knijesji pochuschny kaž hwermy pož. Potom ſežeho wasche hvojeho knijesa a našch polk do všeček bitwov, cíjneſe ſlužbu kaž starý grenader a našchi wojazy ſo ſ nim ſpſcheczelichu a narjeknichu jemu „Toto“. S wopredka noſchachmy jemu zyrobu do jeho lehva, poſdžiſho pſchihadzefche ſebi ſam po jefcž do kuchnje, hdžez je waž dženſa pſchekhwatal."

Po nečim pſchitwukých tež ja lawej, a buchmoj njerodželnaj pſcheczelej; Toto njemóžeſe ſo ženje na mnje wobčežowacž, ſo bých jemu derje njeponkužoval ſ zyrobu, a zyle dny mojeho wotpočzowanja lehafche měrje mi ſ nohomaj, ſyn puſčinu pſchi Parizskim džesču!

* * *

Zum dostachmy roſkas, kž mje ſ radoſežu napjelni, dokež ſkónčenje mějſeſe ſo moja wjelelētna žadoſež dopjelnicž!

General Cavaignac dosta powjescž, ſo ſo njeſcheczelijo něchtio mil wot Clemenza ſchadžuju, a naſche wodželenje dosta roſkas, jich roſhencz.

Našch polkownik narjedowasche tónle čah, a tón ras buchmy wschitzh starí wojaž a tež my nowi ſ temu poſtajeni.

Trebnu zyrobu na zly džen ſym ſebi na kantinski wós na kladi a pſched ſklouza ſchadženjom podachmy ſo na marsh, ſo býchmy ſo ſkónčneje horzoth wo dny ſminyli.

Toto, dobrovólny grenader, krožesche, kaž pſcheczo, jako ſobuſtaw naſchego wotdžela ſa poſtom.

Naño w džeszej hōdžinje dozpečhmy do ſcherokeje runimy, kž bě pſchikryta ſ grupami ſchtonow a pſched nami wobmjeſowana ſ rjadem ſhadnje wuſtuſowazých hórkow. Wulke běle hibate ſežimy po bofach hórkow wosnamjenjachu nam ſtejſchzo Arabow.

Beduinojo hotowachu ſo na bitwu. Na polkownikow roſkas wobháži jedyn wodžel prěnje městno runimy. Věch tež mjes nim a ſchowach ſo ſa kauſhovym ſeſtom. Šbytku džel polka poſtuwoſasche potom poſtak, ale kruče w ſamknjených rjadach ſa nami.

Saſhlychach hiſcheze dživje, njemore ſarueže Arabow, hdžz ſo do naſ dachu. Lecžachu kaž wětr, ſ jenej ruku kaž pſchikovani ſ hvojim malym, ale ſpěchnym konjom, a ſ druhé džeržo hvoje dolhe damazenske tělby. Šslyſchu hiſcheze prafkanje jich njepravidlowne ſo woſpetowazeho tſelenja. Tu naſchi ſaſtachu; njehibajo ſo, kaž murje, a hotowi ſ tſelenju wocžakovachu njeprzechela.

Tu machny polkownik ſ mječom a ſruk trumpetow ſallineža. W tym wokomiku ſaſzuch ſylnu ranu we hlowje; frej ſo mi po wobliežu ronjeſe a ſadžewasche mi widženje. Padžech ſ ſemi a mjes tym ſo hróſbne prafkanje a dupanje ſatſchaſowasche wokoſo mje, ſhubich wědomje.

Dolho traſesche, předy hacž ſym ſaſo ſ ſebi pſchihol. Šslyſzo ſo hido poſhileſche. Na dobo phtnych cíople a hluboke dychanje nad hvojim wobližom. Toto, mój hwermy Toto, tu bě, a cízzy dychajto wobledžbowasche, kaž ſo mi žiwenje wróčza.

Pohibnych ſo, ſo bých ſo trochu poſběhnyl a ſo trochu roſhladal. Ale podarmo. Kaž daloko bě widžecž, wſcho bě poſne arabſtich bělych rubow a cízho.

Naſcha khorhoj bě precž. Vě mi, jako budžich ſkylſchal na ſdala naſche trumpet a bubony, bližo ſo ſ Clemenej.

Nětcole pſchindzech do teho. Wýchzy mje njeſnajachu, wojaž ſtjeběch ſwukli, mje do hvojich towarſchow licžicž, duž běch ſabhy. Ženo law bě phtnyl, ſo tam njeſkym a bě pſchihnał, mje phtacž.

Ale ſchto ſo nětcole ſo mnú stanje? Šslyſby, njemožu hicž, a Arabojo pſchindu po hvojich ranjených a po mnú budže.

Law budže mje ſchfitacž, ale ſchto wucžini pſchecživo tajkej cíjibz? Tu na dobo ſlecži law a ſo ſtupiwschi do teho ſonza, hdžez běch ſaſchi woteschli, ſaru mózniye.

Potom wopuſcheži mje, ſe ſylnymi ſtokami ſhwatajo ſ Clemenej. Naſtajich wuſchi a wuſhyschach: wocžichny nahle ſruk trumpetow a bubonow.

S nowa ſaru law a wuſhyschach jeho hiſcheze wjazh króč ežim dale, ežim cíjichſchho.

Nadžija da mi mož a ſtupich na noſh.

Arabojo ſo njeponaſachu, měnjo, ſo ſu naſchi hiſcheze blisko. Wjenschinu cíekachu a ſdachu ſo mi hodžinh a hodžinh běch ſo mi kaž ſto lét.

Saſko ſhubich nadžiju, tu poſkaſa ſo law wjeſeſe ſkakajo a ſa nim círjoda grenaderow a běch wuſhowaný.

Naſajtra dostač lawa ſ ſhromadnemu pſchebhywanju.

* * *

"Wbobi Toto, tſi měhazh poſdžiſho padže Marošanam do polečených prudlow a bu morjeny. Poſhadowachu jeho kaž ſmužiteho wojaſa ſe wchěmi wojeſſimi cíeſcžemi."

Ze Serbow.

S Budyschina. (Namakane cílowječe koſczoſowž.) Ma ležomnoſci mjes starym wojeskim laſarethom a Bětchkeſ ſahrodnitwom, Reinhardtez zyhelnici ſluſchazej, ſu dželaczerjo ſanžený ſchtrbtk, hdžz na novym měſtne hlinu ryjachu, poſrjebniſchę ſo lěta 1813 wotkryli. Dale ryjo wurychu dželaczerjo mnohe ſ džela hido jara pſchetlate ſbytki cílowječe koſczoſowž. ſsu to powoſtanki wojaſow, kotsiž ſu w lěce 1813 w bitwje pola Budyschina panily ſo na tamnym měſtne poſrjebali. Koſczoſowž jenož meter hluboko ležachu. Džiw nam je, ſo ſo njeje nichčo wo to poſtaral, ſo bych ſo ſchowale a na měſtne poſrjebale, hdžez mohle w njeſkazném měrje wotpočzowacž. Tak je ſo ſtało, kaž je ſo nam powjedalo, ſo ſu někotre lóſe džecžiſka někotre cílowjeſe noph ſ ſjemi roſhile.

— Sa naſlědnika tudomneho dwórnichčoweho inspektora knijea Hüttiga, kotsiž ſo na wýchsche ſaſtojnſtvo pſchecžadži, je ſo pječza dwórnichčoweho inspektora w Habrachčizach, knijes Thile, poſtaral.

— Š wutrajnym mlym ſym ſtim wjedrom je ſo zyla pſchitoda ſamylila. Niz jenož mejſte bruſti, ale tež mjetle ſo ſ njeſchědnej cíoplotu pſchecža ſe hvojeho ſeinskeho ſchowa wabja. Šanženu ſrjedu je do redakzije „Sserb. Nowin“ jena cíitarka ſ Hrubočiž ſiweho mjetela (patwaze woko) pſchinenjebla, kotsiž bě tam pſchi ſlónčku wokoſo lěta. Wokoſo hód ſu ſiwe mjetele wulka žadnoſež, mjetele drje ſo w tym cíazu heval tež pſches ſym ſti poſtr̄or honja, tola to ſu běle ſněhové mjetele.

— Nětčiſche mle ſym ſte wjedro žitam njehoſi. ſ nim ſu ſchlinki, myſche a knoth njeſmernje pſchisporile. Mysche ſu žitam hido wjele ſchody načinile a budža hvoje ſchłodne dželo dale cíiniež, hacž ſo ſe ſmjerſtami a ſymnymi mhlami njeſanicža. Knoth na ſuſach a na polach pílnje hromady wutočzują a ſ tým ratarzej njevitane dželo pſchitouſia, hdžz tež ſo njeſmē pſchipóſnacž, ſo wuj w ſomocžanej ſuſni wjele njerodze ſkónzuje.

S Nadwořja. Naſcha wjeſz je rjanu pſchu doſtaſa. Nadwořſta gmejna je na torhochę ſu ſtym wýchſki monumentalny hčiž ſ wopomujenju na džen poſhjecženja noweje farſkeje zyrkwe ſtajila, kaž nam ſherbſke napiſmo na nim praji. Hčiž, ſ Pírnatſkeho pěſkowza wumělých wudypañ a ſ Bođej martru wudebjeny, na rjanym ſelenym měſtne ſteji, kotsiž je ſolo wokoſo ſ worjeshinami a ſipami wobhážený. Sa jeho wudželanie je ſo něhdže 1500 hríwnow wudoſlo, ſ cíemuz je naſche knijesfarat ſur w pſchitomnoſci wjele woſhadtich ſ ſchepdiſanym modlitwami a ſhvjedženſkej recžu poſhjecžil.

— Pſchi wulke hoňtwje, kotaž je ſo tu wondano wotměla, ſu 14 nimrodojo 141 ſajazow ſatſelili a jenu ſornu ſiwi popadnyli.

S Rjeſhwacžidla. Na poſlednje ſkótnie wiſi bě ſo 510 howjadow, 207 běhakow (ſwini) a 420 proſhatow pſchihnaſo. Nježiwaſy wulkeje licžby pſchihnatého ſkotu ſo na ſpokojaze wacſhne ſupowasche.

S Bulez. Lubijſke ſadařſke towarſtvo budže 18. dezembra popoldnu w 4 hodžinach ſhromadžiſnu w tudomném Zielinskej hoſczenzu wotbhywacž, w koteřiž ſmje pucžowanski wucžet R. Schander pſchidnosch ſo „žadařſtvo w ſlužbje ratařſtva“.

S Bulez. Naſche ſherbſke towarſtvo ſmje, kaž je ſ dženſniſcheho nařeſtka widžecž, hvoju poſlednju ſetuſtu ſhromadžiſnu wěſtich pſchicžinow dla halle nježelu ſa tydžen, to je 18. dezembra. Dokež je ſo nam ſajimaw pſchidnosch ſchilubil, ſo wěſče mnoſy ſenidu, a to ſ dyplom.

S Wujesda pola Pomorž. ſ tudomných ſchulſtich džecži je jich wjele na woſhypizy (Masern) ſhorilo. Teho dla je ſo ſchulſta wucžba hacž na dalsche pſcheterhnyla.

S Budeteſz. Na tudomne wucžeſte město ſu knijes Rauſendorfa, kotsiž je w tu hwiſlu ſ wucžerjom w Myscheſzech, powoſali.

S Wböhowa. W nož wot 2 do 3 hodžin ſu ſo tvarjenja tudomneje Heinzež ſiwnoſež do zyla wotpalile.

S Lubija. Wutoru rano 1/2 hodžin je ſo w Römerez cíerwjenobarbjeſti lubja wotpalila.

S Ramjenza. Sérjedu w noz̄y žu ſo do twarſteje kantiny pſchi tudomnym ſaharnym twarje paduſki nutr̄ lamali a někotre bleſche palenza a pjenjeh ſtrany.

S Čjornjowa pola Ramjenza. 28. novembra žu tu pſha mili, kotrž je ſo pſchi pſchepytanju jaſo ſtažen ſu poſkaſal. W Čjornjowje, Žitru, Rychidole, Debrizach, Němſich Paſlizach, Žežowje, Brēni, Schpitalu, Lubnijowje, Bambruchu a Bělej maja ſo teho dla pſhac̄ do 28. februara 1899 ſavrječ, a ſo wſchē pſh a koc̄ki moric̄ na kotrež tukaja, ſo je je ſtažen ſo ſlužba.

S Delnjeho Wujesda. Pſchichodne lěto naſcha zyrkej nowe býrgle doſtanje. Horniolužiske krajne ſtawy ſu k jich twarej 500 hřivnow pſchipomožy pſchiswolile.

S Jenſchęz pola Rakez. To njeje pſchego dobre, hdyž ſroſzeni džec̄om hroža, ſo jim wuſchi wotřeſaja. Žedyn tudomny wóhnik bě tu L . . . džec̄om poſkaſal, ſak ſo wuſchi wotřeſatej. Žena tſilétna holečka, kotrž bě jemu ſedžblivje pſchihladowala, na to jenej dwělētnej holečka ſi nožom wucho tak daloko wotřemy, ſo jenož hiſcheze ſa konečkom kože bimbaſche. Rakečzanſki lekar je wucho ſažo pſchischi.

S Draždjan. Sſerbske Bože ſlužby w Draždjanach, wažne dobyče herbſkeho luda, lětha druhi adventſku njedželu ſwoj polſtaletny jubilej ſhwieczach. W lécze 1848 ſo druhi adventſku njedželu prěni krvež herbſke Bože ſlužby ſe ſpovjedžu w Draždjanach w ſchijznej zyrkvi wotměchu. Tehdy, hdyž ſběžlaſke hibanje pſches zpù Europy džec̄e, bě pobožna myſl herbſkeho luda na to ſložena, ſo by ſo wjèle ſtam Sſerbow a Sſerbowkow, w Draždjanach a woſkolnoſci bydlaſych, dobrota Božich ſlužbow w herbſkej maczerejnej rěči doſtala. A Draždjanſky Sſerbj ſu ſo tejele dobroty hōdni wopokaſali. Woni ſu pſchego rad a ſi wulkej licžbu Bože ſlužby wopytali, w kotrých jin měſchiniz ſi Žužiž Bože ſlužby w herbſkej rěči pſchipovjedach. W běhu čaſa njeje licžba ſemſcherjow a ſpovjednych wotebjerala, ale w pſchereſku ſterje pſchibyvala. To ſmy woſebje na herbſkej jubjelskej Božej ſlužbje ſandženu njedželu ſi wulkej wjehoſežu a radoſežu widželi. Něhdž 1600 Sſerbow a Sſerbowkow wobſtěrnu naſhwilnu ſchijznu zyrkej pjetnjeſche, kotrž bě towarſtvo „Čjornoboh“ ſi pletwami rjenje wudebilo. Njanž wěnž ſi licžbu 50, kotrž ſlětku pſchec̄e, bě jena njeſnata pſchec̄elniza ſi Njeſhwac̄idliſteje wožady, dariła. S ſemſcherjow, 141 mužſich a 172 žónſich, hromadže 313, k Božemu blidu pſchijidže, to je 94 wjazy dyžli pſched 50 lětami. Boža ſlužba ſo po ſawodnej woltařnej ſlužbje ſi mózne jimazym němſkim ſbožopſchec̄om knjesa ſuperintendenta Dibeliuſa ſapocža, na kotrež knjesa farat rycerž Jakub Sſerbow džak ſe „ſaplacz Boh a daj Boh ſbož“ wupraji. Potom mějeſche knjesa farat Māda ſi Budyskeje Michalskeje wožady ſpovjednu rěč a knjesa farat rycerž Jurij Jakub-Njeſhwac̄idliſki jubjelske pređowanje na ſaložku ſlowow ſer. 51, 50, 6, kotrež wón do žadov ſapſchija: ſhwiedženſti džak a ſhwiedženſke ſlužbenje herbſkeje wožady w zusjbe. 1. naſchi wózjojo ſu ſpominati na teho ſenjeſa w zusjym kraju, 2. a nam njech wotſanje Jeruſalem we wutrobje. Wulka herbſka wožada mózniuje hnuta na ſahorjaze, ſi wózčinſkym ſapalom napjeljnene pređowanje požluhaſche. Wýžkodostojny knjes pređat ſtawisny wo naſtaču herbſkej Božich ſlužbow w Draždjanach, kotrž je jeho njebočički nan, knjesa farat Ernst Bohuver Jakub, ſaložil, podawſki, Draždjanſku herbſtu wožadu napominaſche, ſo by ſebi pſchi wulki hoſtu a načiſhezenju hréchow wulkeho města Jeruſalem we wutrobje ſokhowala. K porjeňſchenju Božej ſlužby dwójny kwartett herbſkej wucžerjow ſi Žužiž 23. psalm „Tón ſenjeſ je mój paſthř“ (po Kleinje) na dokonjane waschnje jara krafniye ſpěvaſche.

Po Božej ſlužbje wulke ſkyly ſemſcherjow cíjico do muſowſkeho doma cíehnjeſchu a tamniſchu ſalu hac̄ na požlednje městno wupjelnichu. Woni mějachu požadanje, hiſcheze ſhwilu hromadže býč jako Draždjanſka herbſka wožada. Sſwjedženſki ſhwjatočny duh ſo nad teje ſhromadžiſnu rožlēhaſche, duh bratrovſkeje luboſeže, kotrž je w ſhromadžiſnach přemich ſchec̄ijanow pſchitomny byl. Po wupjewanju hiſchelicha mějeſche knjesa farat rycerž Jakub pſchitomnyh powitawſki rěč wo ſaloženju herbſkej Božich ſlužbow w Draždjanach. Prěni naſtorf k nim bě wěſtý Schwidrak w Draždjanach dal. Po jeho proſtweje bě wucžer ſhorla ſſmoleč we Žas, bratr Jana Ernsta ſſmolerja w Budyschinje, petiziju wo herbſke Božej ſlužby w Draždjanach ſpižal. Farat Thiemia w Barče je na to mjes ſſerbam i Horniej Žužiž podpíſal ſberal, mjes tym ſo je naſch herbſki wózčin ſrofeſor Pſul w Draždjanach ſo prozowal, pſchithilnoſč kultuſzoweho ministerſtwa

dobyč. Minister ſ Wietersheim ſo býry pſchewědčic̄ da, ſo bých Bože ſlužby w Draždjanach ſa tamniſchich ſſerbow ſi wulki wužitkom byle. Wón ſo teho dla pola woſrjeſneje direkziye w Budyschinje ſa tym wobhonyſche, ſak a hdy mohle ſo tajke herbſke ſemſche w Draždjanach wotměvac̄. Woſrjeſna direkziya tu wěž knjeseſ fararje E. V. Žakubej k rožkudženju poda. Tutoň woſcherny ſpiž wo nuſnoſe a wužitnoſeži taſkich herbſkich ſemſchow wudžeta, a jeho ſpiž mějeſche wuſpěch, ſo na měſež do petiziye ſwolichu a ſuperintendentej a konſistorialnemu radžic̄elej dr. Heymanej w Draždjanach poružichu, ſo by wón ſ fararjom Žakubom dale wo tym wurađowal. Po džewjec̄měhac̄nym liſtowanju a wurađowanju ſkončnje knjezetſmo poſtaji, ſo ma ſo prěnja Boža ſlužba w Draždjanach w ſchijznej zyrkvi druhi njedželu adventa dopoldnia wot 11 hodžin wotměc̄. Prěnje ſchec̄z lět je farat E. V. Žakub w Budyschinje, po nim wóhrom lět farat Th. Wiazka ſ Budyschina, potom ſchec̄z lět farat Mjen ſ Bułez, a po ſledenje 29 lět je knjes farat D. Smišh ſ Hodžija Draždjanſke herbſke Boža ſlužby wodžil. Po tutym je knjezetſmo knjeseſ fararje rycerje Žakubej jich wodženje pſchepodaſo ſe ſlužbenjom, ſo moja ſo wone tak dolko wotměvac̄, hac̄ budž Draždjanſky ſſerbj ſo w nje rožic̄. Na konzu ſivojeje rěče knjes farat Žakub woſjewi, ſo ſu w ſhromadžiſne pječzo jubilarojo a jena jubilarka pſchitomni, kotsiž ſu ſo pſched polſta lětami pſchi prěnich Draždjanſkých herbſkich ſemſchach wobdžili. Wutrobu hnujoze bě, hdyž tucži po jeho napominanju k blidu, pſched kothymž bě wulki ſ ſvětſkami wudebjenym wobras ſaložerja Draždjanſkých herbſkich ſemſchow, njebo knjesa fararja E. V. Žakuba, poſtajeny, pſchindžechu a tam pſchec̄a jeho ſyna, knjesa fararja rycerja Žakuba doſtachu. Po naręči knjesa fararja Rady ſo pſched ſyda towarſtwa „Čjornoboh“, knjes ſymu, w mjenje Draždjanſkých ſſerbow knjeseſ fararje Žakubej ſa wotměwanje herbſkich Božich ſlužbow džakowaſche. Šenje wužet ſrøbl ſ Delnjeje ſhóri knjesa fararja Žakuba jako pſchec̄ela herbſkich wucžerjow ſlawyje, mjes tym ſo ſo tuton hoscžom ſ Njeſhwac̄idliſteje wožady džakowaſche, kotsiž bětu hromadže ſ ſvětſkej ſi ſtobu ſſerbow ſi Žužiž do Draždjan k jubjelskemu ſhwiedženje pſchijeli. Štončnje hiſchče knjes farat Žakub woſjewi, ſo može hiſchče někotre knjhotoe ſnamjenja roſdawac̄, kotrež bě ſa ſivoje pjenjeh ſhotowac̄ a pſched durjemi naſhwilneje ſchijzneje zyrkvi mjes ſemſcherjow roždželic̄ dal. Wone ſu ſi mōbrej, cíerwienej a ſtobu barbu cíiſečzane. Na přednim bohu ſtobu ſchijz a hrónčko „Tón ſenjeſ je mój paſthř“ poſkaſua. Na ſadniſej ſtronje ſu njedžele wozčiſhczane, na kotržiž ſo kóždolētneje Draždjanſke herbſke Božej ſlužby wotbywaju. Njech ſo wotpohlad, ſi kotržiž ſu ſo tele ſnamjenja dariše, dopjelni, njech ſo ſ nimi jich wobkudžerjo pſchego dopominc̄ dadža, herbſke Božej ſlužby w Draždjanach piluje wophtac̄! Šherliſh wuſpěwawſki ſo ſhromadžení w Božim mjenje roždžechu. ſubjelski ſhwiedžení Draždjanſkých herbſkich ſemſchenjow mjes nimi w žohnowanym a džakowonym wopomnjenju wotſanje.

S Wulkeho Čjila. Šanženu njedželu popołdnju w 4 hodži ſi hromadž walečkow, něhdž 2 metraj wot bróžne tudomneho ſelesniſkeho dželacžera ſa Jana Meta naſkadženych, woheń wudžri. Dofelž ſo ſ cíaſkom woſnja dohladachu, ſamobu jón ſalecz, tak ſo ſo dalc̄ej ſchłodže wožro. Š wulki ſbožom bě, ſo bě cíicho. Šak je woheń naſtal, njeje hiſchče wujahnjene.

S Šhorjelza. (Šhōſta ſomora.) Pſchekupz Anton Sohr ſ Miku ſo wónano w noz̄y w ſorežmje ſe ſelesniſkym dželacžerom Muku ſeſnał. Wot tuteho ſhoniwſki, ſo ma wón 55 hřivnow pjenjeh pſchi ſebi, ſo Sohr Muzi wodtikowasche, ſo chze jeho domoj pſchewodžec̄. Na dompuču wón Muzy, kotrž bě ſo ſhetro napis, ſradžu pjenježnu móſhen ſtrany. Hdyž ſkončnje Muka pola Sohra ſa ſranjenymi pjenjelami pytač dásche, pola njeho jenož hiſchče někotre hríwy nađenidžechu. Sohra, jebanſtwa a padučitwa dla hižo woſpjet ſhōſtaneho cílowjeka, k ſhōſtani na 1½ lěta, k ſhuženju cíekných pravow na 3 lěta a k podſtajenju pod poližajku nađedžbu ſažužidžichu.

S Kočinu. Šanženu wutoru w noz̄y 3/12 hodžin ſi bróžne ſcholc̄iz ſubla woheń wudžri, kotrž ſo na druhi ſcholc̄iz twarjenja ſkotu roſſchéri a je do procha a pojela pſchewobroči. K hafčenju je Wulkoſdžarowſka ſyklawa pſchijela, kotrejž mužtvo je wjèle nadobh plomjenjam wutkowalo. Žně ſu ſo zyłe ſnicžile, teho runja ſu we woſnju ſónz wſale kury a pžožoh ſe ſydom kočžow. Mjes druhim je ſo jena drohotna družca ſchňra w plomjenach ſeſchtrěla.

S Žaženja pola Hròdka. Wutoru ranu w 4 hodži ſi bróžne

tudomneho hořčenzarja Kobelta wohen wudhyri. W bržni ſo wězhy, ſt Kobeltez konfurftrou bluſchaze, jako byno, hłoma, wjele piwa a palenza a pódla teho wjchelaka kolovějdna nadoba khowachu. To wſcho je wohen saničil. Naſtata ſchłoda je khětro wulka.

Kleťneho. Khežorowý zereemoniſki mifchtr, ryczertkublet
s Blumenthal nad Jamnom, je 30. novembra po dlejším čerpjenju
v jenym Barlinském wuſtawje ſa khorych na čuwých wumrjeſ.

Přílopk.

* (Hryby w syjmie.) Piątki są w skalinach sady Dybina pola
Żitawy szeszeć wielejich prawaków namotali.

* Číšář Rychtar̄ w Habrachcžizach a jeho syn, kotrejuz je Rychtar̄ej řamžný pož řeňzal, staj ſo do Barlina podaloj, ſo byſchtaj ſo tam pſche ſtaženoſez hojicž daloj. Tež Rychtar̄owu žonu a jeho počra letne džecžo je pož řeňzal. Přha ſu morili, dokež ſo bojachu, ſo je ſtaženū.

* (Samovordatstwo.) Něhdje 40 let stará žona jeneho Draždanského řeřejníka že wcžera rano w kwojim na Wilsdruffské drží ležazym wobydlenju s nožom k vutrobje klo a hnydom wumrje. Hdyž jede mandželskí domoj pýchindže, bě wobydlenje samknjene. Nicžeho řeho že ujenadžízy, wón wospjet kwoju žonu wolačhe. Dokelž wó jstwje wšcho čidlo wosta, že durje s možu wotpacžichu, a wustróžený muž kwoju žonu w kucheni morwu ležo namaka. Ta žona bě předy hižo, dokelž bě pschemyhlena byla, dlešchi čež v khotrovni byla, a že ju czegežke myžle najsterje řeře tak nahle pschemyhla, so je řežbi živjenje nſala. Mandželskwo bě zyle ſbožowne.

* (Njebōžowne schězkanje.) Schězkanje se hotru je sa jeneho molerja w Osnabrücku slé wupadnylo. Hdyž ta młoda holčka někomu list pižasche, ho jeje bratr psches jeje ramjo schili a jej něshco klubu praji. Klubu tež ta holčka, ho njewobrocžimski, s pjerom do sadu kdo a triechi s tym kwojeho bratra do wóczka, kotrež hnydom wuběža. Młody čłowiek ho hnydom do hojetnje poda, ale pschi wschém wustojnym a starošciznym wothladanju je strach, so tež njeſtranjene wóczko shubi.

* Čežek je šlo pribjedu w Lipštu stal. Na Gabelsbergské dróh číslo 30 tam delka dawkowništi poželnik Frommhold bydlí, kotrehož žona je w tu chwilu chora. Wokolo $\frac{3}{4}5$ hodzin žona pschi psychosanalých durjach šo sašwonicz sašklycha, býš po tym šo psychosanalne durje wočinichu, a Frommholdowa chylsche, šo někotre wožobý do wobydlenja stupichu, mjes kotrymž bě po jejnym něnjenju též jena žónska. Měnjo, šo je jejny muž s tými ludžimi psychischol, šo Frommholdowa dale wo nich nještarsche. Býš po tym pak nještaty, něhdžé 40 lětny muž do jistwy, w kotrejž wona ležesche, stypi a šo ju praschesche, hdžé šwoje pjenjenj chowa a jej hrožesche, šo ju sakole, jeli šo by wo pomož wolała. Potom wón nadpadnijenej se schantkom hubu satyla a jej ruzý a nosj wujasa. Hdžz muž wječor domoj pschindže, wón šwoju žonu bjes wědomosće ležazu namaka, a we wobydlenju bě wscho pscheryte a rosmjetane. Muž najpriedy po jeneho lěkarja chwatasche, kotryž žonje po dolhim prázowanju sažo žiljenje vráželi. Padutchi su wscho šobu kasali, schtož je šoburwacza hōdne bylo, pjenjesh, kleborne řízhy, debjenti, draſtu, schath, poſleſhczá atd. Ženož prósne meble su stejo wostajili. Polizija je na jich wužlēdzenje 300 hríwnow wuſtajila.

* 12500 millionow hrivnow so lètnie w Némzach sa alkoholiske pieze wudawa. K pjenjèjnemu schlodowanju psichindze hiszheze schlodowanje dżelañske mož a strowoszce. Kaž nashvjenje a wedominoſez wuczi, alkohol samoženje a strowosz podrywa.

* (Dziwi kozor.) W Friedersdorfu poła Halle je skyna żiwoszczęszerja Thiermanna jedyn kozor sle skuzal. Hdyż młody Thiermann po polach dżęsche, so jeho poż dokozora da. Dziwje skoczo Thiermanna, hdyż tón bliże stypi, na ramjo skoczy a jemu loheż praweje ruki a dloni leweje ruki tak rostuż, so dyrbjesche w klinizy w Halli lekaſtu pomoż pytać.

* (Spalenej džěčži.) Mandželska jeneho blídarja, Žana Kirzingera w Korneuburgu, bě wóndano swojej džěčži, 11 lětnu ducha šlabu holzu a 6 lětneho hólečeza, jeju wobej k tružnej lávžy pšchivjasařství we wotlezamym twarjenju řamej domach wostajila a woteschla, so by na pšchivžne wužidženje požluchača. W tu čhwili byo jeje dom wotpali a wobej džěčži byo spalischtej. Žeju cžele namakahu swuhlenej na hromadžy ležo. Macz ſu ſajeli. Nak je wohení wuschoł, byo hischeze prajicž njehodži.

* Hón̄twa ja lísčku mějescze šo tele dny na Lipščanskej dróshy. Město, hdžez bě něhdý thežorſtowowa ſejmowanja ſtała, a hdžez nětko jenož hýchče wulke prósne město wo něhduskej kraž-

noſeči k्वeđeči, bě wucęęk, kotryž běſche ſebi liſtka wuphtała. Teđyn dželaczeř ju tam popoldnju wukleđzi, a bórš bě ho wulka hromada ludži na hewak prósđnym měſtneſ ſběžala, kotſiž ho ſ wulkim ſpěchom pſchi hořtivje ſa žadnym hofzóm wobdželichu. Bórš bě liſtka, nahladne ſvérjo, wobſtupjena. Pſchi ſamym budžiſche ho jeſ po-
radžilo, twóchnycž, tola ju ſ wotmachom ſ kjom na hlowu dyrichu, ſo pohluſthena ležo woſta. Dwaj mužeř ju hnydom ſa wuſhomaj ſběhniſtaj a ju ſtoči wotniheſtaj. Tejna rjana hujſta koža budže ſnadž bórš kóžkarſke khlamy pýſchič.

* (Samomordatstwo) Słotniški wuczebnik Wasserroth w Brandenburgu je ho tworowemu czaherj pſchejecz dał, kothž i Magdeburga pſchijedže. Wasserroth ve hnydom morow. Pſchicžina i jeho Samomordatstwu ma ho w tym phtarz, so ve wón w kypie-
lach jenemu druhemu kumparzej pjenięznu mōschei kranył.

* (Khežorowy d. ar.) Hdyż katolicki duchowni pytał rano do Bożej służby w Hedwiginej zyrtki f jubilejek austriackiego khežora khežorskiej mandżelskiej wocząkowachu, namęstny zeremoniści mischtr hrabja Stanisława delegata Neuberej w khežorowym mjeniu róžowz f wolijsowzowego drjewa, fotrzej je w Gethsemanskej sahrodze roſko, f napiszmom: „ex olivis Gethsemane“ (f Gethsemanskich wolijsowzow) píčepoda. Tutoń róžowz je khežor f delegata f Palästiny hóbu pschinieſt.

* Njezbylschané njehańbicíwe paduchstwo je šo škobtu w nožy w katholskej zhr̄ki w Sankowizach w Hornjej Schlesynskiej skuczilo. Paduch, kotrež je po wschém sdaczu s pomozu zuseho klucza zhr̄kivine durje wočinil, je tam ſleboru, tolſtu poſloczaniu monstranzu, ſleboru, tolſtu poſloczany ziborium s patene a mantlom, ſleboru, tolſtu poſloczany kheluch s patene a bursu a ſchtyri poſloczane ſudobje kranyl. Jako paducha ſu dželaczerja s Beuthena wuſledzili, kotrehož ſu hakle psched krótkim s khofatnje puſchczili, hdzež je džehaczelne khofstanje wotpoſuczil. Tego ſu pschi paduchstwie w Rybniku ſaſlapali a pschi nim wſchelake węzy, w katholskej zhr̄ki w Sankowizach kranjene, namakali.

* (Hubine samkjenje.) Hubine samkjenje, kajkež so husto njestanje, je so w Wolfsdorffje pola Goldberga stało. Tam bě 15 létny wuczobnik někak padnýl a so s tym we wobliczu trochu sranil. Bóryš so jemu huba tak samkny, so ju wjazý wotewrież njemóže. Duž ani ręczecž ani jěscž njesamóže. Kuniež řebi w khorowni lekarjo wschu móžnu prózu s nim dawaja, budža njesbožowony pýchi polnej wědomoſczi najskerje pomalu ſancz dyrbjecž.

* We wuhlowym plunje saduškyla je šo w nozy k wutorje žona dželacžerja Eisenblätter w Heiligenbeilu w rānscher Pruskej. Wona běše, předh hacž šo do loža lehny, hischže wuhle do fachli pschipožila, rolu pak pschelahe sawriela, tak šo jedoju plun psches pschilacžinjene fachlowe durje w nozy do jstwych czechnjesche. Hdyž jeje muža na ranje ſmorczenje dweju džesczow wubudži, wón hwoju žonu wiaz žiwu ujenamaka. Zeho ſameho ſklyne hlowa bolesche.

* (Słodu wumrivel) Niedalska Montmartre na drogi Černé-

(Hlodu wumrej.) Vcedalo Wommattra na oroh Erne-
stine w Parisu uehdušchi ręczniſki piſar řadaud bydlesche. 64 lět
bē hžo starý a hžo dolhi čažb bjes stajneho džela a dožahazeje
ſažlužby, tak so drje ſkónčnje ſwoju hoſpodu njebe ſaplacíz mohl.
Težo hoſpodař teho dla jenemu ſudniſtemu wukonjerjej nawda, ſo
dyrbi ſo do Nadaudeho woſydenja podac̄ a teho lénjeho placjerja
ſi njeho wužadžic̄. Do kheže pschischedſchi, ſalonſki wukonjer ſhoni,
ſo njebe hžo ſa dwaj měšazaj nichtó ničjo wo Nadaudže ſkylſhal
ani widžal. Hdyž bē wſcho čahanje ſa jeho woſydenjowý ſwóncžk
podarmo, wukonjer po ſamfarja poſbla. Tón durje wotewri. Do
iſtwy ſaſtuwiſchi wuhladachu ſtareho Nadauda morweho, haž na
mumiju wuſhynjeneho w ložu ležazeho a na blidže někotre polizajſke-
mu kommiſarjej napiſane liſty, fotrychž poſledni bē ſ dnjom
27. ſeptembra podpiſany. W tym piſasche wbohi czlowieſ, ſo ničjo
wjazy ſi jedži nima a ſo teho dla hlodu mrje; ſo drje ſu jemu je-
ho pscheczeljo dyž a dyž něſchtó poſblali, ale ſi ſežimjenju pſchemalo.
W leču tuteho lěta je ras 3 měſazý dolho ſo jenož ſe ſuchim
khlebom a ſi zokorowej wodu žiwił, a ſo ſu jeho hžo tehdrom domja-
žy ſužodža zyle ſawutleneho do khorownie dali.

* Wierowanie chinesiskeho offizéra s němskej knježnu je šlo na Helgolandze stało. Sbožowny nawożenja, leutnant Tichai, bě šlo s několými družimi chinesiskimi offízérami do Elbinga pôšlal, so by tvar torpedy lažerjom wobkêdzbował, kiz šlo w Chichowje sa chinesiskej knježestwo twarja. Tam jemu knježna Bergez wutrobu rubi. A hdyž dyrhjesche šlo w minjenym měšazu se swojimi towarzchemi sažo do Chinh wróćicž, won radsci w Němzach wosta. Won t fchesczijanstu w pchesczupivschi, swojej wušwolenej ruku t mandželskemu swjaskej poda a chze s njej w Königsbergu nějakse wikowanje saložicž.

* (Njepleńčče ſo ſ pħami!) W Mokowje pola Lipſka tele dny jedyn wobydleť na jatrome čeřpjenje wumrje. Dokelž lekarjo njemôžachу khorosč dospolne spōnac̄, bě ſebi khor pschal, ſo bychú po jeho ſmijerci jeho čelo ſezerovali a tak pschicžinu jeho čeřpjenja spōnali. Šekzjia po koſa, ſo bě wón na pħyčeze wali wumrje. Wón bě ſo česk žiwenja pħezezo wjele ſ pħami na kladowan.

* W Freibergu ſu 78-létnego privatiera Höppnera ſajeli. Wón je pječa jenu ſchulſtu holznu wumozował. Sajath, kotrež je předý w Meeranje wulti rēſak wobſedžal, je w tutym měſeče tež čeřne ſaſtojſtvo měřčanského radžicžela ſastaval.

* (Mordaſtw. o.) W ležu pola Hufuma ſu čelo ſ wotruhuijene hlowu namakali. ſsu to powoſtanſki ſkótnego wiſowarja, kotrež je ſo pſched krótkim bjes hleda ſhubil. Raſſerje ſu jeho rubježniſi ſtōnzovali.

* (Dwanacže mordaſtrow w jenym domje.) Pschiszažum ſuđ w Chrudimje (w Čechach) je ſandženy tħdżeń ratarja Nowotneho ſ Komarovowa ſ ſmijerci na ſchibjenzy jaſuodžil. Nowotnež mandželſtimaj bě ſo ja 8 lēt 6 džecži narodžilo, kotrež wiſče někotre dny po narodženju wumrjechu. W lēcze 1896 ſo Nowotny wot ſwojeje mandželſteje dželi a bě ſ wudowej Puvelowej žiwh. Oni ta džecžo porodži, kotrež teho runja ſa někotre dny wumrje. Lekarjo spōnachu, ſo bě ſo džecžu ſ arſenitom ſawdal. Ma ſaložtu ludžažeho powjedanja ſo ſchelč ſmijernych mandželſtich džecži wuhreba, a wěžywustojni mějachu ſa wěſte, ſo bě hu wiſče na arſenik wumrjele. Spomnjenja hōdne je, ſo je Nowotny ſwoju žiwnoscž pſched 12 lētami wěſtemu Jóſeſej Englischej wotkupil, kotrehož ſu bōršy po tym w Chrudimje dla pječoreho mordaſtwa na ſchibjenzy wotprawili. Englisch bě ſwojimaj ſtarſtimaj a pſchichodnymaj ſtarſtimaj ſ jědom ſawdal. Po tajkim bě ſo w tym domje ſa dwaj ſetdžehatkaj dwanacže mordaſtrow ſkučiło.

* (Wot rubježnikow nadpanjeny, wurubjeny a wužwilekhan.) ſ Neapela pižaja: Camillo Valentino, poetiſký nadychnjeny mlodženž, běſče ſebi ſamħil, ras ſħlynzo ſħadżecž widžecž. Duž rano ſ čažkom ſtanġwski ſo ſ mórfkemu brjohnej poda. To bě wofolo 5 hodžiñ. Ma Piazza Olivella jeho čłowiek ſetka, kiž jeho wo ſapalku proſchesche. Valentino ſo hotowasche, ſo by jemu ju dal. Ma dobo druhaj njebołakaj ſ čemnoth ſtipiſchtaj a jemu ſwojej kaſaczej pſched trk džerjeſchtaj, ſawoławski: "Wón ſ pjenjefami! ſow ſ čažnikom! ſow ſ pjerſchęzenjeni!" W tajkich wobſtejenjach jemu ničo druhe ujewubu, hacž ſo podwolicez; pſchetož Neapelský pakostniſi ſo dolho niſowacž njeſadža kaſacž naſožie. "Schto? Nima tón ſlepz wiſayi hacž 16 ſirow (nórtow) pſchi ſebi? Wufwileč ſo pjeſl! Dele ſ lažom! Dele ſ tholowami!" Wbobi Camillo dyrbjeſche požluchačž, ſo wužwilekacž a ſo tež črije wufucž. Rubježniſi ſo wotħalihu, wiſče jeho ſmacti ſħobuwaſchi. Ma jeho ſbože bě hiſchče čzma, a Camillo móžeſche ſo nadžecž ſo niępytnjeny domoj dozpi. Alle hdij bě ſedom někotre krocze ſežniſi, pytny, ſo ſo jemu ſ nowa něchtó bližeſche. Wón ſebi myħleſtehe: to ſu wěſče ſažo tajži paduſchi, kiž chzedža mi tež hiſchče ſakħowant klobuk a ſpōdnju draſtu wotwacž, duž čekeſtche, tak wjelle hacž jeho noſy běžecž ſamūžeſtchej. Tón druhj ſa nim. To pak bě polizist. Stóvčenje běſče ſo wbohi Camillo ſ dyħha wubęžal a polizist jeho dōſcežje a ſħrabny. "Schto tudy čjnicże w tajkim wuhotowanju?" — "Mje ſu brigantojo nadpadli a hacž do kočħle wuſubili." — "Stara wureč! Pſchetož ſu to brigantojo bħejz dyrbjeſli. A klobuk ſu wam wostajli, niz wérno? Čejho dla dha ſeje čekeſali?" — "Dokelž ſebi myħlach, ſo ſeje tež rubježnik." — "Prawje tak, pōjeze ras ſħobu!" A tak ſo ſta, ſo wboheho Camilla, město ſo by pſchi čžmiciži do Riva di Thiaja domoj pſchischi, koſchlateho a ſe ſħum dyrkotazeho do čzmoweje klobu na polizajſkej ſtraži tħixxu. Haſke wofolo połodnja jeho nan ſ njeje wužwobodži.

* Šyma je do Fendželskeje ſe wiſče mozu ſacħażnyla. Wutoru zyl džen ſnēh padasche. ſ měſtanni wón 3 loheče wħiſko leži, a konje a wosy dyrbjaču ſo ſe ſnēhom wužypacž. W Belſatu njemōžachu wosy na drohowej železnicy jēſdžicž, a wiſħon wobħad na droši ſasta. Ma jēſbie do Blackpoola jedyn želeſniſki čażi w ſnēh čażi wosta, druhj ſo ſwrċi. W Dumfrieshiру dyrbjaču ſo więzne ſchule ſamtħiċ. W Walesu ſu ſo wotwacž ſtadla ſatwile.

* (S sēhōw mječel.) 25. novembra w ranshej połnōznej Amerizy wot Washingtona hacž do Bostonu nimo mērħ ſħilu wičorotħi ſnēhōw mječel ſalħadžeſche, kajfiz ſa wjelle lēt njeponi. Wobħad je pſcheterhuijen. 30. lōðżow je ſo pſchi mōrſtim brjohs roſbiло. Wola Bostonia je wiſayi dyħli 12 čłowiekow žiwenje ſhubilo.

* Žaſložne podenženja ſu wěſtu Beilsteinez ſwójbu po trjeħile, kotrež bě w zylħim Allegheny County (w Amerizy) jara wiđżana. Pſched lētom J. Beilstein, bohaty pſchekupz zyle nahle wumrje. Duž měnjaču, ſo je ſo jemu ſ jědom ſawdal, tola pak ſo ničo wěſte wo tym wukopalo njeje. Mandželſhy a dwemaj džecžomaj, hyni Eduardej a džowwżi Bercze jeho ſmijerci jara bliſto džesche. Wobħejje ſo džowka Berta nochħijsche troſchtowacž dači, wona do čeřtich myħlōw ſapadże, kotrež na dobo do połneho wotwrotnjenja pſchendžechu. 2. okt. wotwrotnjenja w nozji ſtaže a ſo ſ revolvtrom wobroni. Potom ſo wobħadniſi ſ macžeri, kiž ležo pſashe, ſħili a ju ſ dwemaj wutſelomaj do hlowu ſatſeli. Potom ta holza revolver ſama ſo ſebi ſloži a natsela ſebi ſħtyri ſtrachne ranji. Lekarjo praja, ſo žaneje nadžije njeje, ju ſdżerječi, tola pak njeſbużowna dotal hiſchče wucžepila njeje; jeje mǎdodiſne žiwenje ſo hiſchče ſmijerci wobara, kotrež chze ju ſmilne ſi jeje duchowneje nozji wumrōz. Džen po džowzjnym žaſložnym njeſtutu ſebi jedyn starj muž ſ Beilsteinez pſchecželſtwa, David Reich rēſaži, kotrež bě wjelle lēt dolho w Beilsteinez domje bydlil, ſ thym žiwenje waſa, ſo ſo pſchi pſchiblizowanju želeſniſkoho čzaha pſched lokomotivu lehni, tak ſo jeho koła rosmječechu. 13. novembra někto ſu mōdeho, wjelle lubowaneho Eduarda Beilsteina na rowje jeho macžerje moriweho namakali a pôbla ničo někotre rħenczi, w ktorihž njeſbōzowny pſchi, ſo je ſo žiwenja nabhl. ſda ſo, ſo je ſebi ſe zylnym jēdom ſawdal. Wón wudowu a dwē džecži ſawostaj. Knjeni Beilsteinka je we ſadwelowanju ſ dospolnemu wotwrotnjenju bliſto, a po lētaſkim roſħudze, lēdom tón cżejki prut pſchewinje. Lekarjo měnja, ſo je někajka "namrēta wina", kiž fu we wiſček padach na priejawſche narody počahniſe, jako poſlečje na Beilsteinez ſwójbie ležala.

* ſswojemu žiwenju kónz ſežniſi je w Grabinje wucžet holčazeje ſchule, J. Albin, ſebi 20. novembra ſ chankaliom ſawdawſchi. Jego bēču popołdnju mjes 3. a 4. hodžiñ moriweho w jeho ſtuje namakali, hdij bēču priedy durje ſ mozu wotpacžili. W ſawostajenym liſčje wón pſchi, ſo je jeho mandželſka pſchekora do ſmijercze ſahnala. Wón wo křiedž ſchħażiċeči lēt ſtejſeſhe a je žonu ſ dwemaj džecžomaj ſawostaj.

Sa naſch herbſki dom

bě ſo dotal nahromadžilo: 47,274 hr. 99 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Knjeſa dr. Muſkove pſchecželſtwa a ſnajomſtwa .	114 = 20 =
Knjeſ ſ dwořſki radžicžel dr. med. Jurij Bjela w Draždžanach (druhi pſchinoski na 100 hr.)	25 = — =
Knjeſ prof. Mōjn w Gislebenje	8 = — =
Knjeſ gymnaſialny wucžet R. w Nižinym Nowgorodze	7 = 52 =
Na ſendžiz kwažu w Maleshezach pſches braſčku Schenka i Budyschinika (ħlawa!)	12 = — =
Na cžeſtnemu dopomnježu na ničo Mateja Kónzana w Rownom	7 = — =
Wot wiſħelakich něchtó pſches H. K. w R.	3 = — =
Wot dobrych Rowniſkih pſchecželow	4 = 50 =
Na Makonjez kwažu w Rownom	3 = 10 =
Póndželniſi: Maſiħ lubi wjeli w holi pſchi hiſchče njeſamjersnej rēži ūħdači 3 hr. 48 np., czi ſ "kónzom" 1 hr. 2 np., Dietrichowi ſnacži piskarjo ſ "Viſečeje jamy" 1 hr., a wotwerajam bě ſnēh paſtu ūħħi = ...	5 = 50 =

W "Katholſkim Bōħle" cžiħlo 49 lēta 1898 hiżo kwitowane:

Roskolniſi 2 hr. 85 np., "cžiħi" na Radworskéj fermuſchi 50 np., braſčka nagroniš pſchi Wudworskéj fermuſchi 1 hr. 12 np., ſswobodne ſiednočenjeſtwa katholſkih wucžerjow herbſleje Ċužiżi (w Radworsku) preni pſchinoski na 100 hr.: 11 hr. 70 np., Radworská plátova komisijsa 55 np., M. R. 3 hr., Delanska patentna komisijsa 70 np., Milčańska kħoſejwa komisijsa: 1 hr. 75 np., prenja pruſka komisijsa 75 np. = ...	22 = 92 =
--	-----------

Hromadž: 47,487 hr. 73 np.

S džaſalom kwituje

ſarjadniſtwa "Mačiżi Sserbſleje".

Krajnostawski bank.

Danile kuponu naszych fastawnych listow zo

wot 15. teho měsaza

w śledowazych placzernjach bjes wſchego wotzehnjenja ſa hotowe pjenjeſy kupuja:

w Budyschinje pola krajnostawſkeho banka,
w Draždānach pola jeho filiale, Schulgasse 1,
w Annabergu pola knjesa Ferd. Lipferta,
w Chemnitzu pola Chemnitzſkeho bankoweho towarzſtawa,
w Döbelnje pola Döbelnſkeho banka,
w Freibergu pola knjesow Ludwiga & Co.,
w Greizu pola knjesow Becker & Co.,
w Greizu pola Zwicawſkeho banka,
w Herrnhucze pola knjesa G. F. Görliza,
w Lipsku pola knjesow Beckera & Co.,
w Lipsku pola knjesow Schirmara & Schlicka,
w Lubiju pola knjesa G. E. Heydemanna,
w Plawnje w B. pola Vogtlandskeho banka,
w Roźweinje pola Roźweinſkeho banka,
filiala Döbelnſkeho banka,
we Waldheimje pola Waldheimskeho banka,
filiala Döbelnſkeho banka,
w Žitawje pola knjesow Bormanna & Co.,
w Zwicawje pola Zwicawſkeho banka.

W Budyschinje, 2. dezembra 1898.

Krajnostawski bank Kralowskeho Sakskeho Hornjolužiskeho markhrabinstwa.

Drjewowa awkſija

na knježim Lutobęžanskim reverje.

Srzedu 14. dezembra 1898 ma ſo

60 ſtejatych hójnow a 30 mjehlích dolních hromadow ſ wuměnijenjemi, do awkſije wosjewomymi, ſa hotove pjenjeſy na pſcheħadżowanje pſchedawac̄.

Sapocžatki pſcheħadżowanja dopoldnia w 9 hodžinach w loňškim drjewiſčju. Hajnile ſarjadniſtwo.

Drjewowa awkſija

na Husčanskim reverje.

Srzedu 14. dezembra t. l. popoldnu w 2 hodžinach ma ſo

w hoſčenzu w Huncerizach:

10 rm. ſ wjeticha mjehlích ſchczępów,
280 = twjerdyh a mjehlích knyplov,
500 = ſchmělowych ſerdžow, 3—7 cm. delnjeje tolstoſeže,
400 = mjehlích halowow,

20 twjerdyh a mjehlích hromadow, pſchihotowaných w Husčanskim hrodovſkim parku, w Kočičzanskim haju, w Husčanskim ležu a na líſčej horje, na pſcheħadżowanje pſchedawac̄.

Hrabinſke Husčanske hajniſtwo, 6. dezembra 1898.

Wyschſki hajnik Blahm.

Brunizowe podkopki

Bředricha Neumeistra

pola Wokrancziz

poruczeja

fruchtatu brunizu hektol.	po 60 np.,	50 np.,	ſuchu, ſ jamy ſuchu
frēnju brunizu	=	= 50	= 40 =
fussatu brunizu	=	= 30	= 25 =
hypański brunizu	=	= —	= 22 =

S tutym najpodwołniſcho ſ wjedženju datam, ſo ſzym ſwoſju

hodownu wustajeńcu

konſitrow, miedowych tykanzow,

ſchokoladow

a wulkeho wubjerka

božodžesčowych kuskow

wotewrili a proſhu, ju dobrociwje wobledžbowac̄.

W. Müller, konditor.

Po woprawdze ſměſhniſje tunich pla-
ćiſnach pſches wobkhodny ſwiaſk ſ tworowinju kral. dwór-
ſkeho podawarja Siegfrieda Schlesingera w Draždānach pſche-
dawam ienož najlepſchu a najtrajnischu tworu ſ přenich fabri-
kow, a cžini kóždy pſchi kupowanju hodownych darow wulke
pjenjeſne ſalutowanie. Drafne tkanin woble-
czenje $1\frac{3}{4}$, $3\frac{1}{2}$, 5—10 hrivnow, čorne drafne tkaniny,
čorne tkaniny i pſeljam, čorne ſidžane tkaniny, wul-
kane ſuknjowe tkaniny, tepichi, gardiny, běhaſle tkaniny,
chenillowe rubiſčča, normalne koſchle a tholowy, pſches-
deſčezniki, pſelszowe muſhy, konjaze deki, barquentowe kožowe
plachty, blidowe pſchilky, kožowe pſchilky a wjele
druhich wězow

Herrmann Beermann,
w Budyschinje na bohatej haſy 10.

Dla dželenja herbſtwa

ſwoj wulki ſkład
hotowych pſelszowych tworow,
kaž tež wſchē družinu kožow po jara ponízenych
placziſnach dospołnje roſpſchedawam.

Porjedzenje a ſeschicze po mérje na naj-
lepje wobſtaram.

Margaretha ſwind. Langowa
11 pſchi ſitnich wikach 11.

Wſchē ſyre kože ſo njepſchedawajzy po
najwjetſchich placziſnach kupuja.

Ke hodowinemu kupowanju

ſwoj wulki ſkład meblow dobrociwemu wobledžbowanju porucžam.

Pawol Scholta, týſcherſki miſchtr
pſchi ſitnich wikach 6 a na garbariſkej haſy 8.

Schusle torniſtry,
žonjaze ruczue toſche,
portmonceje,
zigarowe etwiſe,
porucža w hoberſkim wubjerku
E. A. Pietſch
na hauenſteinſkej haſy 1.

Trajuje ſo palaze khachle
ſe ſpalenjom kura,
ſo wobwijaze wolenzy,
žaluzije
po tunich placziſnach porucža
E. Voč na kamjentnej haſy 12.

Porzlin,
lamjeninu,
ſchleſzane twory
a wjele druhich wězow ſo naj-
tuñſho kupuja na kamjentnej haſy
12 a na hornežerſkej haſy 43.

Wuhetſku a němiſku
pſchenicznu muſku
(hějorſli wuezah)
porucža tunjo
Jan Lukas
pſchi ſitnich wikach.

Prěnja pschilcha ī čížku 50 Serbskich Nowin.

Sobotu 10. dezembra 1898.

Płacžisny rěsneho slotu na Draždanslich slótnych wilach

5. dezembra 1898.

Płacžisny po zentnarju a hrivnach.

Slótnie družin a wojsnamjenjenje.		Biwa	Rěsna waha.
W o l y :		hr.	hr.
1. polnomjazne, wiformjene, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 6 lēt	34—37	63—67	
awstrije	36—39	65—69	
2. młode, mjažne, niewiformjene, — staršeje wiformjene	31—33	60—62	
3. hrenjo pizowane młode, derje pizowane starše	29—30	56—59	
4. hnadnje pizowane koždeje starobý	—	54	
Z a l o j z y a k r u w y :			
1. polnomjazne, wiformjene jałozjy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže	33—35	61—65	
2. polnomjazne, wiformjene kruwy, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže hac̄z do 7 lēt	30—32	56—60	
3. staršeje, wiformjene kruwy a hnadnje wuwite mlödsche kruwy a jałozjy	27—29	51—55	
4. hrenjo pizowane kruwy a jałozjy	—	49	
5. hnadnje pizowane kruwy a jałozjy	—	54	
B y t i :			
1. polnomjazne, najwjetšeje rěsneje hōdnoſeže	33—35	62—66	
awstrije	—	—	
2. hrenjo pizowane, mlödsche a derje pizowane starše	30—32	56—59	
3. hnadnje pizowane	—	53	
C z e l a t a :			
1. najlepšeje s mlokom wiformjene abo najlepšeje wot zyza	40—43	62—66	
2. hrenje formjene abo tež dobre wot zyza	37—39	58—61	
S s w i n j e :			
1. polnomjazne lëpskich ražow a jich sschijenjow w starobje hac̄z do 1¼ lēta	46—48	59—61	
2. mjažne	43—45	56—58	
3. hnadnje wuwite, tež ranžy a kündrošy	40—42	53—55	

Płacžisna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje:	W Budyschinje		W Lubiju		
	3. dezembra 1898.		8. dezembra 1898.		
	wot	hac̄z	wot	hac̄z	
	hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.	
Pšenica	běla	8 77	8 83	8 38	8 71
	žółta	7 94	8 24	7 90	8 38
Rozža		7 13	7 38	7 3	7 38
Jecžmien		7 68	7 86	7 7	7 53
Worž	6 50	6 60	6 20	6 60	
Dróč	50 kilogr.	9 —	11 12	9 50	10 50
Woka		7 78	8 50	7 50	8 50
Zahň		18 —	15 —	11 —	13 —
Hejdusčka		15 —	16 —	14 —	15 —
Bérych	1 50	2 2	1 50	2 2	
Butra	1 kilogr.	2 40	2 60	2 20	2 50
Pšenicejna muka	50	8 50	19 —	—	—
Ržana muka	50	8 50	18 50	—	—
Sýno	50	2 50	2 70	2 20	2 60
Słoma	600	16 —	18 50	15 —	18 —
Prožata 1026 sčtul, sčtula	9 —	20 —	—	—	—
Pšenicejna wotrubý		—	4 75	—	—
Ržane wotrubý		—	5 50	—	—
Pšenicejny grís	50 kilogr.	—	5 50	—	—
Wžany grís		—	6 25	—	—

W Budyschinje płacžisze: körz pšenicy (běla) po 170 puntach 14 hr. 90 np., hac̄z 15 hr. 1 np., žółta 13 hr. 47 np., hac̄z 14 hr. — np., körz roži po 160 puntach 11 hr. 40 np., hac̄z 11 hr. 80 np., körz jecžmienia po 140 puntach 10 hr. 75 np., hac̄z 11 hr. — np.

Na Burži w Budyschinje pšenice (běla) wot 8 hr. 68 np., hac̄z 8 hr. 83 np., pšenica (žółta) wot 8 hr. 24 np., hac̄z 8 hr. 38 np., rožla wot 7 hr. 25 np., hac̄z 7 hr. 50 np., jecžmien wot 7 hr. 88 np., hac̄z 8 hr. 25 np., wóz wot 6 hr. 70 np., hac̄z 6 hr. 90 np.

Wiedro w Bondonje 9. dezembra: Gymnisko.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskij žyrki smje 3. njedželu adventa rano w 7 hodžinach farat Ráda němstu spowiedni rěč, ½9 hodžin diałonus Sarjenk němste a w 10 hodžinach herbstre předowanje. Psched žyrkwinymi durjemi smje šo kollekt sa wořadzinykh kudyh.

Wutoru popoldnu w 5 hodž. budže w Brésowje, hředu popoldnu w ½5 hodž. na Ssokoszh a w 5 hodžinach w Kelnje herbstre, schwórt popoldnu ½7 hodžin w Dobruschi němsta adventska nutroñosz.

Křčení:

W Michalskij žyrki: Pawoł Alfred Emil, njemandž. ſ. pod hrodom. — Max Alfred, njemandž. ſ. w Hněvžezach. — Pawoł, njemandž. ſ. na Židovje. — Ernst Pawoł, njemandž. ſ. w Małym Wjelkowje. — Martha Emma, Juliusha Čechha, wobydlerja a kamjeneczebarja w Rabozach, dž. — Minna Hedwigia, njemandž. dž. w Džěžnikezach. — Maria Martha, njemandž. dž. w Žerlezach.

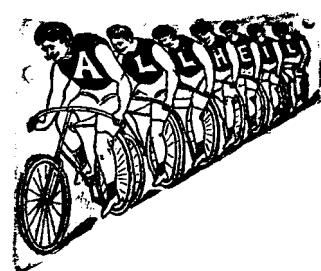
Zemřeći:

Dějen 1. dezembra: Ernst August, njemandž. ſ. s Delnjeho Šunjowa, t. we Wulfim Wjelkowje, 1 m. 23 d. — 6. Šana Křystiana Popielez, něbo Khorle Gustava Webera, křežerja a fabriksleho dželacžerja w Džěžnikezach, sa-wostajena wudowa tam, 66 l. 11 m.

Zyrlwinstre powjesće ī Budętez.

3. njedželu adventa smje farat Mrosak rano we 8 hodž. němstu spowiedz pomožných duchownych Rychtar w 9 hodž. němste a ½11 hodž. herbstre předowanje.

Schijaze maschiny a jěsdne kola

s najlepšich němstich fabrikow, s najwjetšimi wojsnamjenjenjemi myto-wane, s rukowanjom po najtunischich płacžisnach poružam.

* BRENNABOR *

„Missnia“ a „Singer-ske“ maschiny, Neumannowe „Germania“, „Bren-nabor“ a „Claes-Pfeil“ jěsdne kola.

Wulki skład wšichcých pschilských dželow a kolojěsdnych sportskich węzow.

Samžna wuporzedzenja.

Richard Hauschting w Rakezach.

Kedžbu!

Kóždu dželbu žita a pšenicy po najwjetšich płacžisnach kupuju a najlepšchu pšenicy a ržanu muku, maj-hový schrot, dobrý křeb, teho runja pšenice a ržane wotrubý po tunich płacžisnach pschedawam.

S pocžesžowanjom

Bruno Blaas

we Luhovskim hrobowskim mlynje.

Wotewrjenje kóžkarstwa.

Czeſčenym Serbam w Rakezach a wołnosći ī navjedzenju dawam, so škym w Rakezach kóžlatsle, klobusowe a mězové khlamy wotewrili. Porucžam pjelszowé twory, jako: kože, muffs, khornarje, barety a čapli wšeje družin, těž saſtojusle měžy ſu po žadanju dostac̄.

Lubjo, so budu stajne sprawnje a ruce požlužowac̄, wo dobrotzive wobledžowanjom proſchu.

S pocžesžowanjom

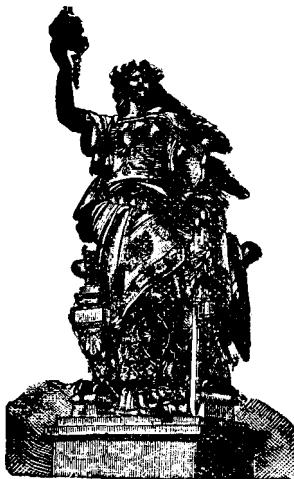
Ernst Braunstein w Rakezach.

We wudawańi „Sserb. Nowin“ je dostac̄ ſa 4 hrivny

Rěčnica serbskeje rěče.

Spisał Jurij Kral, kaplan w Draždananach.

Bręciku
szwajcarijskich jahodow,
najlepschi frędzli psche kachsel, dyba-
woſeſ a katarz, w bleſchach po
50, 75 a 100 np. porucza

Germania-drogownia
dr. Roebera,
z napszczca hosczenza winoweje
fizje.

Wsché druziny
koruscikow
hamzneho mlečza,
kardamomen,
muſlatowe kwety,
bely a czerwieni popjet,
piment,
safran
poruczataj tunjo
Miescher bratrow naſlednik
pschi žitnych wilach 30
Strauch a Kolde
na kamjentnej haſy 3,
dalokoreczek 81.

Hdze je dobry khofej
dostac?

Pola

khofejoweho
Sachſy
na bohatej haſy 5.

Nim,

arak,

fognak,

punschowe essenzy,
wschelake tuſrajne a wukrajne
blidowe likery

w derje wulezanych druzinach a
w wuktim wubjerku porucza

Gustav Küttner

w Budyschinje

10 na ſerbſkej haſy 10,
woſebita pschedawařnia
ſa wina a delikatesſy.

Jeczmjeni k piwowarjenju a wosz
ſtrwu dobru tworu po najwyschich placzisnach ſupuje

G. E. Schmif w Budestezach.

Wubjerny miedowy ſyrup punt po 24 np.,
wubjerny zofrowy ſyrup punt po 18 np.
porucza

Carl Noack na žitnej haſy.

Khofejowe placzisny

Poruczam ſ 5% rabatta:

paleny **Santoski khofej**, ſylny, punt po
85 np.,
paleny **Campinaski khofej** punt po
90 np..
paleny **ff. parlojth khofej**, jara dobrý, punt
po 100 np.,

njeſalený khofej

jara dobrý a ſylny punt po 70 np.,
5 puntow po 3 mf. 50 np.,

10 puntow po 6 mf. 50 np. 10

Tale khofeje ſu w mojim wukladnym wofnje
wustajene.

Adolf Rämsch pschi butrowych wilach.

Khofej:

njeſalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
paleny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w hamznej wulkej palerni paleny,
čerstwe druziny, wubjernje kłodzaze,

woſebitoſež:

Winne měſchenje punt po 100 np.,

Javasse měſchenje = 160 =

kódy tydženj ſo wjazh fréz khofej čerstwy poli.

H. Kunack naslēdnik

na bohatej haſy 8.

Baleñy khofej,

na kłodzenie ſwēdomicje pruhowaný, ſupuje ſo
ſyry punt hido po 70 np.,

paleny punt hido po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

parlojth khofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartka)

na ſwonkownej lawſkej haſy 10.

Wozluženie w ſerbſkej ręczi.

Destillazijs Adolfa Rämscha

w Budyschinje pschi butrowych wilach,

1868 ſaložena,

porucza ſwoje daloko a ſheroko ſnate wubjernie likery
k kwaſam, kſcezisnam a drugim ſwēdzeſtikim ſkładnoſežam w czwizach
a po waſy. Woſebje dobre ſu dwójny rózowy, naſikowy, hońz-
wiſli a jatroselowy, hornjotuſiſki, ſoldoſelowy ſeleny a čer-
wieny, zitronowy, wiſchnowy, maſenowy, prusznizowy a forwej-
dowy liter po 60—80 np. Dale naturſtolorwejdowy liter po 40 np.,
dobry ſitny po 70 a 60 np., a čiſty čiſlo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pschi wotewſaczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.
Czwigy k pjenjenju ſo wupoſežuju.

Paleny khofej,

punt po 90—100 np.,

amerikanski petroleſ
w bleſchach punt po 11 np.,
rjane wulke tucze

jerje

po 5 np.,

rjevikaty tobak

punt po 28 np. pschedawa

Carl Noack

na žitnej haſy.

Szwój bohacze ſriadowanym ſkład

zigarow

100 ſchtuſ hido po 2 hr. 40 np.
trijesam kurjerjam naležne porucza

Bruno Halke

na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

Szwój ſnath dobrý

palenz

po najtunischiſtich placzisnach
poruczataj

Schisska a Rječka

na ſwonkownej lawſkej haſy.

Rjevikojty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wschelake druziny tobala w 10 np.—
pakēzika, jara dobrý ſchupowanly
tobak, bohaty ſkład zigarow po
wschech placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucza

Juriš Schwiebus

(prjedy August Bartko)
na ſwonkownej lawſkej haſy 10.

Woprawdžith holandski

kafao

najlepschi druzinu ſweta, placzisny
hodno porucza

Gustav Küttner

10 na ſerbſkej haſy 10.
Zericzka pschedawařnia ſa Budys-
chin a wokolnoſež.

Zigary

po wschech placzisnach, derje wo-
nijaze a ſo wubjernje źehlaſe
poruczataj

bratraz Miescher naſledni.

pschi žitnych wilach 30,

na kamjentnej haſy 3

Strauch & Kolde.

Dalokoreczek 31!

Winowa pschedawařnia

Gustava Küttnera

w Budyschinje

10 na ſerbſkej haſy 10

ſwoje wubjernie naturſlocziste

wino

w ſnate dobroſeži a placzisnyhodno
porucza.

Woſebje ſo porucza woſebite
wino ſa krejchudych a čeřipjazych
na žoldk, bleſcha po 1 mf. 60 np.

Zigarh.

Wschelake sbytki 5 np., 4 np. a
3 np. zigarow pschedawam, tak
dolho hac̄ sklad dozaha,
3 schtuk po 10 np.,
10 schtuk = 30 =
25 = = 70 =
100 = = 2 mf. 75 np.

H. Kunack naklēdnik
na bohatej haſy 8.

Paleny thosej

punt haſo po 85 np.
w snathch wubjernych družinach
punt po 100 np. hac̄ 200 np.,
kaž tež wulki sklad

njevaleneho thoseja
punt haſo po 70 np.
porucža

Bruno Halke
na ſtronkownej lawſkej haſy 9.

Oslódke palenzy
liter haſo po 40 np., litera liter haſo po 60 np.
porucža Moritz Wehrle podla Petrowſkeje zyrkweje.
Destillazijsa snathch dobrých palenzow po starých tunich placžinach.

Pſat ſa čeſedž,
běly, prawje dwě lohczi ſcheroči, lohcž po 30, 35
a 40 np. porucža

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7.

Heinke a syn w hamorskim mlynje
w Budyschinje

porucžataj ſwoju wubjernu pſcheničnu muſku po tunich placžinach,
kaž tež wše pízne ſredki. Muſka ho ſa pſchenizu a rožku ſaměni.

Wupschedawanie!

W Budyschinje na bohatej haſy 10
bo wše druzin ſlampnatskich tworow, lampow, ſupanatskich
wanjow, ſichtomowych ſtejalow, blachowych ſachlow, wulſkich
mloczenlow, karanow atd., kaž tež wulki sklad woloſanych woſa-
low a hraſlow po zyle tunich placžinach wupschedawaju.

Otto Schulz, ſlampnatski miſchtr.

Najlepſche nowe
poſnojerje,
jara dobre a tucžne rhyb, mandl (16 ſchtuk) po 45 np.,
75 np. a 100 np., porucža

H. Kunack naſlēdit.
na bohatej haſy 8.

Koſaze kože, cjezoze
kože, kaž tež wše druhé družin ſožow kupuje po najwjetſchich
placžinach

Heinrich Lange
pschi žitnych wifach njedalſto
herbſkeje katholskeje zyrkweje.

Czrjewa

wſchech druzin ſdželanju koſbaſh
porucža

J. Frenzel
na žitnej haſy 7.

Wot ſoboty 3. t. m. darmo rabattowe protyki na leto 1899,
hodne 73 np., wudželimoj.

Philippi & Co.

na bohatej haſy 3.

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7

porucža ſwoj wulki sklad hotowych ſchitych

barchentowych koſchlow

ſ czemnymi a jaſnymi muſtrami.

Mužaze koſchle mjeniſche	po 1 ml. — np.,
= = hrěnje	po 1 = 10 =
= = wožebje wulſe	po 1 = 20 =
holežaze koſchle hac̄ do 1 lěta	po — = 40 =
= = 2 lět	po — = 45 =
= = 4 lět	po — = 55 =
= = 6 lět	po — = 60 =
= = 8 lět	po — = 65 =
= = 10 lět	po — = 75 =
= = 12 lět	po — = 80 =
= = 14 lět	po — = 90 =

žonjaze koſchle, hrěnje ſe ſchnórfku	po 80 np.,
= = ſ paſkom	po 85 =
= = wulſe ſe ſchnórfku	po 85 =
= = ſ paſkom	po 90 =
holežaze koſchle hac̄ do 1 lěta	po 30 np.,
= = 2 lět	po 35 =
= = 4 lět	po 40 =
= = 6 lět	po 50 =
= = 8 lět	po 55 =
= = 10 lět	po 60 =
= = 12 lět	po 70 =
= = 14 lět	po 75 =

Koſchlazy barchent we wulſim wubjerku po jara poměrných
placžinach, mało hrubjeny hac̄ do najlepſchich elſasfich druzin
lohcž po 15, 18, 20, 25, 30, 35, 40 a 50 np. Muſtry ſu jenobarbne
hladke, wulſko- a ſcherokoſmužkate wulſko- a malokafchecifate.

Barchentowe ložowe plachty a ložowe pſchikrywy ſe živymi
barbam po 60, 80, 90, 120, 150, 160 np., 2 mf., 2 mf. 50 np.

Nowe mužaze
frawatth

ſ hodam porucža
A. Tschentscher
na bohatej haſy 18.

Wſchě barby,
ſtruiſ, pinfle,
laki
kupuja ſo derje a tunjo
w Germania-drogowni
dr. Roevera,
ſ napscheža winoweje kicze.

Najlepſchi
Iany wolij
ſ dworského mlyna w Plaivnje
wot něka ſaſo. ſtajnje čerſtwych
porucža G. Šoba na Židovje.

Wystajenza hrajkow.

Wolojane wojski, hido po 12 np., twierdzisny hido po 50 np., pjezaki, hido po 25 np., Noahowy kaschez, hido po 25 np., khosejowe servisy, hido po 25 np., twarske kaschcze, hido po 50 np., kaschez i lisczowej pilu hido po 50 np., trumpet, hido po 10 up., helmy, hido po 40 np., mjeze, hido po 25 np., tselby, hido po 25 np., konje, hido po 8 np., czumpaze konje hido po 3 mf. 50 np., kuleniski wos i konjom hido po 75 np., blachowy wos, zelesniza, konjaza zelesniza, lode, kuce atd., hido po 48 np., konjemzy, hido po 50 np.,

pschekupske klamy hido po 50 np., flanki (pop) wobleczone, hido po 25 np., flankaze (popjaze) czela s koze hido po 40 np., flankaze czela s tkaniny, po 23 np., flankaze hlowy s porzlinia, bisquitta, blacha hido po 10 np., flankaze stupnje a schtrympy, flankaze stwy hido po 50 np., flankaze meble w kartonach po 48 np., tysi s hrajkami, wowezerne, dwory s kurami, mesta a honity po 23 np., towarzystwowe hry, lotto, domino a behanje na pschemo atd. hido po 50 np., baszniczkowe knihi hido po 25 np., wobrasate knihi hido po 23 np.

Chorjelssi basar w Budyschinje na bohatej hasy 29.

Ad. Salberg.

Slobutki

sa mnzow a holkow,

memy

sa mnzow a holkow,

filzowe stupnje,

filzowe tofle

najhodnischeje twory we wulkim wubjerku po najtunisich placzisnach
porucza

F. Trulley na schuleriskej hasy.

Polepschenje

widzenja s wocznymi schlenzami.

Khorla Scholta, optikus w Budyschinje

pschi hlowym torhoschez pod radnej ihazu,
kotryz je zo hido w lecze 1856 jako optikus w Budyschinje sazhdlil
a je hido 11 krocz s premijemi mytowanym, pschi potriebje kwoj sklad
optissich wezow dobrocziwemu wobledzbowaniu porucza, jako: bryle
a kloczni kvedomicze po lekarstsim wukasjanu.

Pschispomnjenje: Dokelz zo husto samylenje stanje, proschu
wojebje na moje pschedmieno ledzbowacj.

S poczeszowanjom

Khorla Scholta, optikus.

Paul Kristeller

na bohatej hasy 29 s napschecza hospzenza winoweje kicze
porucza s nashymskemu a shymskemu czazej kwoj jara wulki
sklad wszych jenoz pomyslnych druzinow trajne dzelanych
dolhich schlornjow, dzelanskich a njedzelskich
schlornjow, schlornieckow, filzowych, kulejanich
a pjeszowych schlornjow, filzowych stupnjiow a
toslow, gumijowych czrijow, domjazich a rej-
wańskich stupnjiow,

kaž tež

drzewianzow

po czisze woževje tunich placzisnach. — Deniczi sklad
kwetoflawnych triumfowych schlornjow, kotrež su
s jenym skladzenjom wozcinicz a saczinicz a kotrež zo
w scherokosezi pschestajic hodza. Njech zo prawje na schtem-
pel „Triumph“ ledzbuje, kotrež je na kóždu pódusich satlo-
czenj. Schlornje bjes triumfowego schtempla su njevo-
prawdžite a njech zo wotpolasaja.

Paul Kristeller.

Turkowske złowki

nowy plod w mchach, kaschczikach a po wasy su tunjo dostacj pola

Moritz Mierw

pschi miażdżowym torhoschez.

Destillazija likerow po starzych tunich placzisnach.

Hodan

šwój wulkotny skład herbskich a uěmstich spěwarškich knihow w najwožebniſich a najjednorisich ſwiaſtach, fotografiſowe, věžniſtvoſe a pižanske albumy, pižanske, noſtowe a ſcěnske mapy, liſtnizy, dželanske a ruczne toſche, zigarowe etwije, portemoueje a móſhniczki, kurne blida, kurne ſervizy, pižaki, ſchwadliſtvoſe, rukajzowe a zigarowe kaſhcziki, balske wjechliczki, domjaze žohnowanja, fotografiſowe woblnki we wſchech wulkoszach, liſtnu papjern a kaſety w kraſnych muſtrach a pěkných ſawalkach, lampowe krywy, wobrataſe a baſniczkoſe knihy we wulkim wubjerku po najtuňſich placzisnach dobrocziwemu wobledzbowanju porucžam.

Gustav Rämsch,
knihwjaſarňa a papjerowa pschedawařnja
na bohatej haſy 21.

Hermann Darschau w Budyschinje
(mějczelka A. ſwid. Darschauowa)

— ja ko ſene 1846 —

fabrika ſchtrypowych tworow s woczeje wolny
čižklo 1 na ſchulerſlej haſy čižklo 1

ſymfemu čaſzej ſwój dawno jako dobrý ſnath wulki ſkład ſchtrypowych tworow, ſchtrypowanych jaſetow, wulki wubjerk rukajzatych laſow w najtuňſej hac̄ ſajaj ſchtrypowych tworow a w rjanyh muſtrach porucža.

Najlepſchi a najwjetſchi wubjerk ſchtrypowansleho pschedjenia wſchech barbow.

Najhodniſcha twora!

Najtuňſche placzisny!

C. G. Rinke na žitnej haſy 5
pschedawařnja pjelſzowych tworow, ſlobukow a mězow porucža
ſo ſajaj dželaniu mužazich kožuchow, jaſetow, žonjaſich mantlow a
jaſetow, kaž tež ſajaj dželaniu wſchech starých kožuchow.
Kože we wulkim wubjerku.

Pjelſzowe muſsy

w wſchech pjelſzowych družinach derje dželane. Placzisny, w wuſkodnym woknje ſtejaze, ſu tež w klamach zyle te ſame. Mužaze a žonjaže kožuchi doma ſam počahuju.

C. G. Rinke.

Franz Marschner

čožnikat w Budyschinje

čo. 9 na bohatej haſy čo. 9

ſwój ſkład čožnikow a čožniko-
wych rječasow dobrocziwemu wob-
ledzbowanju porucža.

Sodna twora. Pižomne rukomanje. Tunje placzisny.

Voređenje dobre a tunje.

Pschiſpomnjenje: Rěču herbski.

Nowoscž.

Barchent, poſkleshežowe zydi w rjanyh
połnoczertiwienych czemnych muſtrach, starý lohež po
25 np. jako jara tunjo porucža

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7.

Porucžam ſwój wulki ſkład hotowych pschiležazich
a ſcheroſich

mužazich kožuchow,

pjelſzowych jaſetow a paletotow

ſa žonſte,

pjelſzowe jupy a pućowanske kožuchi,
krótke a dolhe dželanske kožuchi

ſa mužſich a žonſte,

pschiležaze a ſcheroſe pjelſzowe kuty

ſa žonſte, kaž tež

bjes molow wobſadzenje a kože ſajaj podſciežu
ſamžneho pschihotowanja,

kožmate mězny hižo po 1 ml. 50 np. hac̄ ſajaj najlepſchim,
pjelſzowe khornarje hižo po 1 ml. 60 np. hac̄ ſajaj
ſajaj najlepſchim,

pjelſzowe muſsy hižo po 1 ml.

pjelſzowe mězny ſa mužſich hižo po 70 np.,

plyſhove mězny ſa hólzow hižo po 50 np.,

žukniane mězny wot najjednorisicheho hac̄ do naj-

wobſebniſicheho,

filzowe klobuki w najwjetſchim wubjerku,

zylindrowe klobuki po 3 ml. a drožſcho.

Skasanie po měrje a pschedželanje noschenych
kožuchow ſo rucež a tunjo wuwjedźe.

F. Trulley,

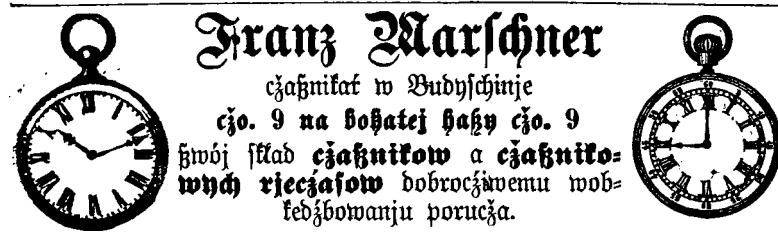
Na ſchulerſlej haſy 7. kóžkar. Na ſchulerſlej haſy 7.

Symſke wupschedawanje.

So bych jón rucež wotbył, ſwój wulki ſkład
mužazich a hólčazich

ſwjerſchnikow,
mantlow ſ pelerinu, jupow,
woblečenjow a tholowow
po kóždej ſo pschihodžazej placzisne porucžam.

Josef Šypkora, franski mischtr
w Budyschinje pschi bohatych wrotach.

Pschedescheżničkowa fabrika

H. A. Schmidta

(mějczel N. Franke)

w Budyschinje pschi hlownym torhosheżu 8
porucza jako wuzitne hodowne dary

pschedescheżnički

w wulkim wubjerku jednoreho a wožebnego wuwjedzenja po najtunischich placzisnach.

Bukhodzowanske kije. Balske wjehliczki.

Vorjedzenje a poczehnjenje pschedescheżnikow tunjo.

Pawoł Giebner,

winownja

w Budyschinje
na bohatej haſy 18,
s nutskhodom s theatrowej haſy,
porucza

šwoje němisse a wukrajne
czerwjenie a běle

wina
a lekariske
wina,
jako:

portiske wino,
sherryiske wino,
malagaske wino,
madeiriske wino,
tokayske wino

atd.

Dale
schampanske
wino,

rum, arak, lognat,
punšchowe essenzы
atd.

Pschedawanie po jenotslywym a
rozeflanje po zylisnach w kashezech
po 12, 25, 50 a 60 bleschach a
čwizach kajkojekuli wulkoſeze.

Najwjetshi winowny sklad
w Budyschinie.

Ludwig Kuhlmann

(mějczel Erich Hecht)

w kupnizy pschi hlownym torhosheżu
porucza we wulkim wubjerku po tunich placzisnach

**garдинy, běle a na žolcz,
fattuny, sofowe defi,
meblowe tkaniny,
běle, na žolcz a piſane,
vitražowe tkaniny,
gardinowe žerdže a rosetty,
teppichi, běhače, linoleum,
woſkowe ſukno, tapety.**

Nowosče
w tobakowych trublach (ſajſach),
wukhodzowanskich ſijach, zigaz-
rowych hubnizach (ſchpizach) a
pschedescheżnikach s hodownemu
vjujedzeniej tunjo porucza

Otto Brandt

na hauensteinskej haſy 2.
Vorjedzenje a poczehnjenje derje
a tunjo.

Woliј
po wot nětka kóždu wutoru a
pjatk w Słyczinskim mlynje bije.
August Nagel.

4000 hrivnow
ſady nalutowarnnych pjenies ſo
na drugu hypotheku s $4\frac{1}{2}\%$ ſa-
danjenja pozčicž pytaja.

Rečznik Wesser w Budyschinje.

Maschińska woliże,
russe a amerikanſe,
ſa cjezko a lohko ſo cjerjaze
maschiny
porucza po tunich placzisnach

Emil Mersch
na kamjentnej haſy.

A. Poppe

ua Mužakowskej droſy 4 kupuje
kóždu dželbu kowaneho a lateho
želesa, hadresheżow, koſežow, pa-
pjert, zynka atd.

Zen

a dželo kóždu dželbu po naj-
wjetſich placzisnach kupuje

Richard Wehl w Budyschinje
na swonkownej lawſkej haſy 22.

Max Ulich,

krawski mischtr,
w Budyschinje

14 na bohatej haſy 14
porucza ſ pschedescheżničkemu
hodownemu kwydzenjej
kwoj wulfr ſkład ſhamo-
dželanje

mužazeje a hól-
čazeje drasty
w najnowſich muſtrach
a faſionach.

Symſte ſwierschniſſi
hižo po $10\frac{1}{2}$ mk.,

ſymſte juſy
hižo po $4\frac{1}{2}$ mk.,

wobleženja,
džecjaze
wobleženja,
mantle,
tholowý
a laſy.

Placzisnach woprawdze
nadpadnje tunje.

Drasta ſo tež po
měrje ſchije a ſo ſa dobre
vjujedzenje rukuje.

Hódne tkaniny.

Dželaczerſka drasta.

Šdje ſeje
tonle d obrh
a tuni
cjaſnik
kupili?

Pola
G. Magera na ſerbſkej haſy 11.

Sa ſaſkopſchedawarjom
mamoj dželbu ejiſteho mléteho
ſaffrana we wjetſich a mjen-
ſich paleziſlach tu n jo
na pſchedan.

Bratraj Merschej naſkled.
pschi ſitnych wiſach 30,
Strauch & Kolde,
na kamjentnej haſy 3,
dalokorečzak 81.

Schörzuchi ſ čelazeje kože
porucza po tunich placzisnach
Heinrich Lange
pschi ſitnych wiſach.

Max Schückel

w Budyschinje na bohatej haſzy 18.

W tymskemu časzu porucząm swój dospołne sklad
derje a trajnje dżelanych
czrijowych tworów
kózdej družinę ja muſtka, jónske a džeczi a proſchu, pſchi
potrjebje na moju firmu kedžbowacę.

Max Schückel
w Budyschinje, na bohatej haſzy 18.

Symske wupschedawanie.

So bych je ruce woſbył, pſcheda-
wam wot nětka ſmekchnje tunjo
mužaze a hóležaze ſwieřsch-
niki, mantle ſ pellerinu, jupn,
wobleżenia, tholowy, taž tež
žonjaze a holežaze žakety,
thornarje, mantle
a płyſchowe kuty.

Otto Preuß, prjedh Kloß,
na ſitnej haſzy 4.

Najwjetſhi ſklad w Budyschinje.—Najtuńsze placzisny.

Filzowe ſtuđnje,

filzowe toſle, filzowe ſchförne, vódusche
ſnaty najlepſhi wudželk, wurdanje tunje.

Pjelſczowe twory,

jaſo pjelſczowe mězy, pjelſczowe muffy, pjel-
ſczowe thornarje, pjelſczowe žonjaze mězy,
ſaruczenje dobreje hódnosze po jara tunich placzisnach.

Ratařſke, kolojéſdne, dželanske a džeczaze

Mězy

we wſchęch pomyslnych družinach a formach jara placzisny hódnue.

Filzowe, zylindrowe, hońtwjerſte a džeczaze

Klobuſi

we wſchęch nowoſčazach nětčiſtſeho čaſza nimo měry tunje.

Hugo Lehmann

22 na bohatej haſzy 22 (pódla hoſczenza ſ winowej
kieſi.)

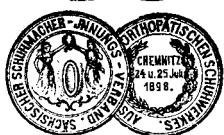
Czeſny diplom

Bronſowe medaille
a czeſny diplom

III. myto

I. myto.

I. myto.

Heinrich Mohr,

ſchwerſki miſchr w Budyschinje na ſukelnſkej haſzy 14
porucza ſwój w ulki ſklad hontwaſſlih, jéſdnych a
nakolenzatych ſchförnijow, pjelſczowych, filzowych a ſkulnjaných
ſchförnięſlow, ſchförnijow ſe ſpinkami ſ ſchnbrowanju a ſ gumijowym
czahadлом, ruſiſh a němſiſh gumijowých ſtuđnijow a ſkřehowých
ſwjerſchnych ſtuđnijow,

Wſchē družin filzowych ſtuđnijow a toſlow, baſſlih czrijow,
drjewjanjow a ſchförnijow, taž tež wſchē jenož pomyslne ſtuđnije a
ſchförne po ſnatych tunich placzisnach.

Po měre dželam ſnate wubjernje ſedžaze wobucže ſa krótki čaſh.

Schtož čhe ſebi ſa ſymu

ſymski paletot,
ſymski mantl,
wobleženje,
tholowy,

hóležaze wobleženje

kupicž, tón njech ſo na mój wulki ſklad wſchęch tutych wězow
kedžbny čini. Poſticižam jenož najlepſhe w naſtupanju
tkaninow a najnowſche w naſtupanju mody. S tým, ſo
njetrjebam ani wulki wotnajenski pjenjes ſaplacziež, ani wulkich
wudawkow w ſwojim džele nimam, je mi móžno,

po nadpadnje tunich placzisnach

poſchedawacę. Kózdy njech ſo ſ poſpytom poſcheſwědcži.

Kurt Lehmann

32 na ſamjentnej haſzy 32.

Wulki czrijazy a ſchförnjazy ſklad

A. Knüppelholza naſlèdnika

na jerjowej haſzy čiſlo 11.

Šodowna wuſtajéńza

pschi hlownym torhoschežu 9 delka a po 1 ſchode.

 Najwjetſchi wubjerk

hrajkow, klankow (pópow)

faž tež wužitných węzow

ruczneho džela, vychí,

bělych

a wolmjaných tworow.

 Najtunische placzisny.

S. Beer, prjedy **Messow & Waldschmidt,**

w Budyschinje, pschi hlownym torhoschežu 9, delka a po 1 ſchode.

"Serbske Nowiny" wudawaja se kóždu sobotu.
— Štörtlétne predplata we wudawařni 80 np. a na němskich postach 1 mk., přinjesenom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Číse Smolerjec knihicíšerje w Mačiennym domje w Budysinje

Za nawěštki, kiz maja so we wudawařni "Serti. Now." (na róžku zwonkneje lawskej hasy čo. 2) wotedać, placi so wot małego ryncka 10 np. a maja so štvortk hač da 7 hodz. vječor wotedać.

Číslo 51.

Sobotu 17. decembra 1898.

Létnik 57.

Czeſčenii wotebjerarijo Serbskich Nowin, kotsiž chzedža sa nije na

1. Štwtwórléto 1899

do předka placicí, njech nětko 80 np. w wudawařni Serbskich Nowin wotedadža. — Czi, kotsiž ſebi Serbske Nowiny pſches pſt pſchinjeſč dadića, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bôrſy ſtaſac̄. Na ſchtwórléto ſaplačzi ſo ja Serbske Nowiny na ſakſich a pruſtich poſtach, kaž tež w druhich krajach němskeho khězorſtwu 1 hrivna, ſo pſchinjeſčenjom do domu 1 hrivna 15 np. — Serbske Nowiny ſo pſchiluſhu Serbski Hospodař ſaplačza na poſtach 1 hrivna 25 np., ſo pſchinjeſčenjom do domu 1 hrivna 40 np. — Se Serb. Now. hromadže hodži ſo tež „Pomhaj Boh“ na poſče ſtaſac̄.

Swětne podawki.

Němske khězorſtwo. Lědma ſo ſhromadžiwschi ſu ſo ſobuſtavy khězorſtoweho ſejma ſchtwórlk ſa roſeſchli, ſo bychu hody doma čerſtowych možow ſa dalsche wurađenja nabylí. Šchtwórlk 9. januara ſo woni ſažo do Barlina wróčza. Želi ſo budža wſchē pſchedpołožene ſakonjove nacžiſti pſchewuradžic̄ chžyc̄, budža požeđenja hač do lécza tračz.

Bónđzelu je ſo wurađenje wo khězorſtowowych dohodach a wudawkach ſapocžalo. Statny ſekretar Thielemann statne finanzy w róžowych barbach poſkaſowaſche. Dohody ſtajnje roſtu, ale bohužel tež wudawki, a teho dla dyrbí ſo pſcheko nowy dolh dželac̄.

Zentrumſki ſapóſlanz Frixei wudawki ſa aſrifke kolonije pſchewulke widži, tola ſo ſ wuspěchom khězoroweho pucžowanja do Paſtāſtiny troſčtuje. Wón ſ džakom ſpomina, ſo je khězor katholikam ležomnoſč w Jerahalemje ſ natwarjenju katholiskeje zytkwie dariū. Němžk katholikojo w rānskim kraju ſu ſo pod ſchit němskeho khězora ſtajili a ſchitowanje franzowſkeje republiky wotpoſkaſa. W mjenje zentrumſkeje ſtrony wón powita, ſo je ſo Bayerska ſwojeho wobſebitheho prawa na wojetſke ſudženje wſdala.

Sswobodomyſln ſapóſlanz Richter nochze na khězorowym pucžowanju do Paſtāſtiny ničo dobre widžec̄. Lěpje by bylo, hdy budžiſche khězor ſa čaž ſwojeje njeſchitomnoſče regenta poſtaſil. Khězorſtowý ſejm je ſo dla khězoroweho dolheho pucžowanja pſchepoſbže ſwołaſ. Rěčnik wupoſkaſanje Danskich, Čechow a Polakow ſakudži; to je ſchfodne a njeħodne khězorſtwo. Rěčnik ſo nježmérne wježeli nad němſko-jendželskim pſchecželſtwwom a nad bôrſy wocžakomnym wjetſchim pſchivoženjem ſada ſwiniažeho, mjaža a tuka. Nowa wojetſka pſchedloha je njevočakana pſchichla. Schpaniſko-amerikanska wójna njenúže na tym wina bycz; pſchetož w ujei ſu milizy ſtejate wojſko poraſhli. Khězorſtowý finanzy minister wo ſaplaženju dolha rěči, mjes tym ſo dyrbimy nowy dolh dželac̄. Wot ſmjerze khězora Wylema je ſo dolh potrojil; pjenjeſty ſo ſa ničo njevaža. Pſchi tym kolonije ſame pſcheko wjazhy požeruju. Bismarck je prajil, ſo dyrbja ſo kolonije ſame džeržec̄. Tale ſada je ſo ſpushežila. Rěčnik dale rěči wo naſleđniſtſtwe na Lippe-Detmoldskim trónje, wo kotrejž nima ſwiaſtowa rada ale krajne wobydleſtvo roſrihac̄.

Statny ſekretar hrabja Poſadowiſki Richterej ſnapſchecži, ſo wo naſtupjenju regentſtwa ſa khězora njenúže žaneje rěče bycz. Sa čaž khězoroweho pucžowanja ſo knježefſtowe džela njeſku ani woſomik pſcheterhnyſle; pucžowanje ſame je ſa wulkimi ſaměrami ſchlo. W naſtupanju poſloženja pſchivoženja ſ Ameriki ſu ſo wězyn-

wuſtojní wupóſkali, ſo bychu ſo pſchegvědžili, hač je tajke poſloženje nusne. W Lippeſkej naležnoſči je ſwiaſtowej radze ſudniſte prawo pſchepodat; na kóždy pad pak ma ſwiaſtowa rada wo ſwioſtich pſchibluſhnoſeſzach ſama roſhudžic̄.

— Pſchedhý ſtwo khězorſtoweho ſejma bě ſobu po ſhězor. Khězor woſkebje dohlo wo powjetſchenju wójſka rěčeſche a pſchi ſwojim roſeſtajenju ſeženſku ſhartu wužiwaſche. Schtož ſo žada, je jenož najnuſniſche, a drje malo, tola wón (khězor) nije, ſo by ſtajam pſchewulke dawki njenapoſožil, wjazy namjetowaſ. Duž ſo wón nadžije, ſo khězorſtowý ſejm bjes komdženja do powjetſchenja wójſka ſwoli. Politiske ſhwětowe poſloženje je tajke, ſo dyrbimy ſo na pſchichod pſchihotowac̄. Ženje njemžem wjedžec̄, ſchto bližſhi čaž pſchinjeſhy. W poſledních nježelach je ſo w poměrah několých wulkomožow mjes ſobu wſchelake pſheměnilo. Wone je na ſjawné ſtupilo, ſo ſu ſo wěſte napſchecžnoſče intereſow bôle dyžli prjedy poſkaſale. Khězor dale wo jendželsko-franzowskej ſwadže dla Tashbod řečeſche, pſchi kotrejž je móžne wuſtupowanje jendželskeje diplomacije wuſpěch mělo, mjes tym ſo wſchak na druhé ſtronje njeje wěſte, ſo ſu ſo jendželsko-franzowskej njerunoſče ſo wobycžom tuteho ſenotliweho prafſchenja wuſtupowal. Němſka ma ſo jendželskej dobre pſchecželſtvo nježiwiſajy wubjernych poměrow, kotrež na druhé ſtronje ſo druhim možam wudžeržuje. Němſko-jendželske kolonialne wuzinjenje je ſo ſo pſchecželnym bliženjom wobeju ſtronow dozpiło. Němſka ma wot teho dobyt kocžakac̄.

— Antisemitojo ſu tsi namjety, dwaj ſtaraj a jedyn nowy, w khězorſtowym ſejmje ſtajili: 1. ſakonjowý nacžiſt, naſtupazý pſchicžahowanje wultrajnych židov; 2. ſakonjowý nacžiſt, kotrež čzwiłowaniſe ſkotu, ſe ſchachtowanjom ſjenocžene, woſtroni; 3. naſjet na ſawiedženje wólbneje wiňowatovſeſe, po kotrejž či, kotsiž ſwoje wólbne pravo njeukonjeſa, jo na wěſtih čaž ſhubja. — Hdyž ſo wjetſche khøſtanje na njeſobdženje pſchi wólbach njeſtaji, ſo ſo nowym ſakonjom ſežekta komdžakojo ſo wólbam poſonja.

— Mějceželam želesneho kſchija, kotsiž ſu pjenježneje pođperry potřebni, chzedža čzestnu mſdu dawac̄. W tu kſhili ſu ſa jich wobſtejnouſeſzemi wobhoniſja. Wot wunoſchla tehole wobhoniſja budže wotwihowac̄, hač ſo khězorſtowemu ſejmej pſchedloha pſchepoſožil. Pomoži potřebnih mějceželov želesneho kſchija na 20,000 woblicža, tak ſo bychu ſo, jeli ſo by kóždy 150 hrivnow doſtaſ, 3 milijon ſo temu trěbne bylo.

— So mohli dželac̄erjo na ſwobodne a měrne waſchnje ſwoje žadanja a wobcežnoſče na ſjawné dac̄, maja ſo dželac̄erje ſe ſkomory ſaložic̄. Namjet, na to ſo počahowazh, je zentrumſka ſtrona w khězorſtowym ſejmje ſtajila. Dželac̄erje ſe ſkomory dyrbja tež wyschnoſčam ſkladnoſč posticžic̄, ſo wo wobſtejnouſeſzach dželac̄erjow na ſtajnoſči wobhoniſej.

— Sa pjenježny wobhod na poſče ſo taxa ponizi. Khězorſtowý fanzer je ſwiaſtowej radze pſchedlohu pſchepoſožic̄ dal, po kotrejž ſo ſo poſtſke pſchipoſkaſanti pſchi ſumach hač do 5 hrivnow ſlačiſna na 10 np. ponizi. Dale dyrbji ſo, dokelž ſo po Washingtonskim kongreſu poſtſke pſchipoſkaſanti hač do 1000 frankow pſchipuſchę, ſežehowaza taga nětžiſhemu tarifej pſchidac̄: 50 np. ſo pſchipoſlanje 400 hač 600 hrivnow; 60 np. ſo 600 hač 800 hrivnow. Dale dyrbji ſo dowolomna čežkoſeſz ſa tworowe pruhi wot 250 na 350 gramow ptoſhichic̄; porto ſo 250 hač do 350

gramow dyrbi 20 np. wucznicz. Póstowe zaradnistwo na to liczi, so zo s ponyzenjom tazh wobkhad powjestschi a so zo s tym postowe dochody pchilporja.

— Niedostatek na wuczjerach je dżen a hórschi. So by ho nusy trochu wotpomhalo, je sakse knieżęstwo swólniwe, w Dražđan-
skim Friedrichstadtškim seminarje 3—4 lětny kursus sa wuczomzow wotewrież, kotsiz ſu pruhowanje ſraloſcze na realnych Schulach
ſ najmijesnicha derje wobſtali. Direkzije realnych Schulow ſo na-
mołwia, hacž k 1. januarej 1899 ministerſtwu kulta a ſiawneho
rozwuženja k wjedźenju dacž, kotsi wuczomzhy bychú do tajkeje
rjadownje ſa- stupicž chzyli.

— Barlinskîj żitnu a produktowu bursu chzędza s' nowa salożycz. W bliższym czasie budże pruske królestwo s' Barlinskimi żitowymi a produktowymi wifikowaniem wo tym jednacż.

Awstríjska. W awstríjskej khežorſtwowej radze schtvrtoł ſažo wichor ſalhadjecche. Němſko-radikalny ſapóblanz Wolf, redaktor „Ránscho-němſkeho wobhlada“ bě ſo roſzecerečil, dokelž bě jemu ſtatny řečník Bobies wospjet jeho nowinu ſažlapal. Juſtiſneho minifteřa dr. Rubera, kotryž runje na jene praschenje wotmolwi, w řeči pschetořnyjroſchi won na miniftra ſareji: „Wasch ſaſtupniſ, ſtatny řečník Bobies, je najwjetſchi hlepz, kotryž je hdy byl!“ Minifter ſaſtañſchi řečecž, po khwilžy Wolfa napominaſche, ſo by ſo ſměrowal, tola tón wotmolwi: „Bobies je njeplech!“ S doborom ežrjoda němſko-radikalnych, ſozialdemokratiffich a antisemiteſkich ſapóblanzow psched miniftrowe blido pschihnačhu a Bobieſej wudma jato: hlepz, njeknižomník, lumpak atd. narvachu, Wolf pschi tym kaž njemdry na miniftrowy ſtol pjerjeſche. Hdyž bechu ſo ſtvnežne herjefarjo wuhawtowali, ſo bejm ſměrowa.

Pódobnie kaž w Wienskim hejmie, tež we wuherskim w Budapestu radikalna strona sathadza. Pschedzhyda wuherskeho ministerstwa Banffy je teho dla chzyl wostupicž. Khežor pak je jeho napominal: „Wutrajče ienož, ja tež pola Was wutraju!” Khežor Banffyjej szczerpnoſć a wutrajnoſć poruczeſte a pschiſponni, ſo je Badenia woprował, ſo by mér w Wienskich drohach a w khežorstwo- wej radze fažo poſtajil. Tónle wopor pak je podarmo był, a wón nochze wjazd njezužitne wopor yſchinjeſč.

— Šandženu žobotu je něhduschi politistki wjednik čěškeho luda dr. baron Rieger zwoje 80-létné narodníny žwyczil. Młodo-čescha, jeho něhduschi pszechciwnicy, běchu kó se Staroczechami sjednoczili, jeho wulke saſzlužby wo sbudženje a sdžerženje čěſkeho luda wopominajo. W sali Pražskeje radnižy kó snamieniži sa-ſtupjerjo semjanstwa, luda, duchownstwa, wědomosćze a wumělſtwa ſeňdžechu, so bychu jemu hołdowali a jeho žlawili. S Peterburga běchu jemu adresku požárali, w kotrejž kó praji: Psched 80 létami je na podnjeſju čěſtich krajow hwěſda ſefhadžala, kotrejž ke Boh spožczil, jo bu i čaſzom hwěſda přenjeje wulkoscze, kotrejž zlyh žlowjanski žwět jažiue wobžwětlesche. Tuta blyſczejata hwěſda ſeže Wy, wyhokožeszeny dr. Riegero, žlawny žyno čěſkeho luda, khroblý ſakitarjo jeho historistich a naturskich prawow, hordosz žynow na-ſcheje ſhromadneje maczerie ſšlawije. Sa młode léta ſeže khorhoj čěſkeje maczerneje ręče a čěſkeje narodnosćze poſběhnyli a ju hacž do dženžniſtcheho dnja w rukomaj džeržicze.

— Uvřídkli khězor thže šo pječza sažo woženicz. Žene franzowſke novinu piſzaju, so jemu jeho ministrojo a wyžozý ſaſtuj- nižy radža, so by šo ſažo woženil, so by trónej herbu dal. Wu- ſwolena je pječza Orleanska prynzečka Isabella. So měl 68 lét starý khězor Franz Josef wopravdže myſle, že hiſchče ras woženicž, že ſamo wě, nictvó njewěri. Tola na ſwěceže njeje nicžo njemôžne.

Franzowska. Schczęwanie pszczeńczo duchownstwu, które je dolne lata w Franzowskiej dręmało, je na dobre jażo wuprażlo. A s kajteje pszczeńcy? Nowiny pszczeńcow zidowskiego kapitana Dreyfusa „Aurore” ku to pscheradzile. Se sto tyżaz katolickich duchownych njeje żadny, ani biskop, ani wiejski kapłan, na Dreyfusowu stronu stupil, a mjes pszczeńcowanijskimi listami, które je Dreyfusowym pszczeńcem, spiszącym Zola, dostal, njebe żadny jeniczki s duchownych. Na wózku ku duchowni pszczeńczo Dreyfusowym pszczeńcowarjam przedowali a jich schkaranja jako zidowske poczynienie szkudzili, s kotrymž wózny kraj podrywaju. Haj, wschelaz duchowni ku żamno tak daloko schli, so ku każdzistki kuž zidowskemu wyżoku radu mjenowali, kotrehož wužud s lepschemu Dreyfusu je wot wschego sapoczątka bjes dwela węsty był. Zidowske nowiny mjes tym roszczerjeja, so je Dreyfus njewinowaty. Wyški Henry, kotryž je zo w jaſtwie morił, je pječza alth generalnego staba psches majora Esterhazha wukrajej pschedacž dał a potom, hdyž generalny stav pscheradniſtwo wuczu, Dreyfusiej paźle powlakł. Tego runja

je po wudawianju židowskich nowin wyskł Picquart, Dreyfusowym
psichczel, njewinowath. Taſke roſwigče Dreyfusoweho prozeba je
we wójsku a mjes ludom wulke roſhorienje sbudílo.

Schwedſla. Norwegſla, je Schwedſkej ſjenoczena, by ſo noj-
radſcho wot tuteje wottorhyla. Nowſche žadanje Norwegſkich je
to, ſo by ſo w Norwegſkej ſama norwegſta khorhoi ſawjedla. Kral
Oſtar pat je ſo ſapowiedź, do teho ſwolicz. W Norwegſtej ſu
teho dla cžim bōle njemđri na Schwedſku.

Schpaniſla. Schpaniſke a amerikanske hjenocžene staty ſu merowe wucžinjenja podpižale. S nimi ſo poſtají:

Schpanijska zwoje królestwo nad Kubą i puszczą, kotwą, hdyż iu schpanijskie wojszki wopuszcza, sjenoczenene staty wobhadża. Schpanijska sjenoczenym statam Portoriko a druhe wjeżorne indiske lupy a lupy Guam i Ladronskich lupoow a dale philippinske lupy wotstupi. Schpanijska je s tym pschestala kolonialna móz bycz. S rjada wulkomożow bo wona do rjadownie krajow tlećzeje abo schtwarzeje wulkoszeje staji, do kotrychž Schwediska, Hollandska, Rumunska a Volharska bluscheja.

§ 235,000 regularnych wojakow, kotsiż ſu ſo po wudyrjenju poſlednjego ſbězka ſe Schpaniſkeje na Kubu pôblali, je w bitwach 7000 panylo, 50,000 je ſ khoroſczemi wumrjelo, 40,000 je ſo do Schpaniſkeje wróczilo, ſ kotrzychž je wjazh dyžli položja khora, a 20,000 hiſhčęze thórych w tubaſtich hóspitalach leži.

Amerila. Calixto Garzia wjednik kubaskich sbezkarjow, je w Washingtoua, hdzez bę s jenej kubaskej deputaciju podał, Amerikanskim w prawym czaszu wumrzel. Do swojeje kmjercze je hiszceze doposnaež dyrbjal, so ujeje sa kubasku swobodou, ale sa amerikanskich wuklukarjow wojoval.

— Na philippinskich kupach, kotrež je Schpaniška dyrbjala sjenocženym statam wotstupicž, směja te hischče njeſlube wuſchpanje ſ tamniſchimi ſběžlačſtini Tagalami. Tucži ſo nětkole ſapovjedža, jatvh Schpaniſkikh wudacž. Žadaju ſebi ſa nich 20 milijow dollarow wukupneho pjenjesa.

Sajédojcjenij richel

Džen do žwiatyeho Ludwika lěta 1758 pſchihna jachlo khudh dželacžer do hosczenza polizajſkeho lieutenanta w Parisu a žadasche ſebi, ſi tutym ſaſtojnikiom rēczecz. To pak bě runje w jenej, w fotrejž hodžinje ſo tehdom wobjedowasche a klužobnizy, na fotrychž ſo muž wobroczi, njeſtverjachu ſebi knjeſa polizajſkeho lieutenanta mylicz, dželacžera dla. Tón pak wosta kruče pſchitnym; ſmějachu ſo jemu do wočow; wón proſchesche ſtylnymſci ružy; kaſachu jemu hicž; wón ſo roſhněwa a chýjsche ſebi pſchijſhewjenje wunuſowacž; wachu jeho nětkole ſa ramjo a chýchhu jeho runje ſi durjemi wupokafacž, tu wón ſawola:

"Niestorkajęce mnie won! Za chzu a dyrbju s' knjegom polizajskim lieutenantom ręczecz! Jedna zo wo kralove žitovenje!"
Psiči tutym sahchitnjenju puschežichu blužobnizh a podwysich, hnuči s' hlošom wěrnoſcze a kwěry, schwarneho muža, wosjewichu polizajskemu lieutenantej, so ſebi dželaczer naležnje žada, s' nim ręczecz, kotrejž bu nětkole hudydom do kabinka dowjedženy, hdžej z jeho jaſtojniki s' krucze kledzazym wóćkom psicja.

Tuton dzělaczęt bě, w twojim cęzkiem powołaniu w kralowskiej
sahrodnej thęgi dżelajo, psches cęntu sczemu scybschal, tak ſebi dwę
dwórnej wołobije powiedaſctej. Męno kralowe, huſędžischo mjenowane,
bě jeho fedzbnostcz ſwidzilo; wón pschituli wuchu k sczénje a
ſahyſcha jara woźne ſłowa. Bęchu ſebi wotmyſli, ſo chzedza
mjes richelemi, fotrež mějachu ſo hisczeze tón ſamym wſeczon
kraley Ludwikej XV. k jeho mjeninam pschepodac̄, jedyn pschiprawic̄
ſ tajich kwětkow, fotrež buchu předh do tak ſylneho jedu tyknijene,
ſo by kral, na nje ponuchawſchi, hnydom dyrbjal morwy k ſemi
nadmieć.

Tuto ſurowe potajſtvo ſboniwiſhi, veď dželaczeť ſtwoje dželo-
ležo woſtajíš a veď hnydom, kaſkiž veď, w dželaczeſtej draſce do-
hoſczenza bežał, ſo by poſizaſſemu lieutenantej pſchijewiſ wot-
myſleny njeſkuſt.

Bo njeradzenych sapscyjsahajach Latitudejowych a někotrych
mjenje snathych skótknikow njechaſche ſo polizajſtu prawje wěrič
ale, dokelž bě dželaczeř njeviſchedenje jara roſbudzeny a tež jeho
wobliczo wo ſhwěrje a pſchehwědzenju pokafowasche, to wuſkutkowa,
ſo Bertin — tak polizajſki lieutenant rěkaſche — jemu wierjesche.

"Séže wj", rjetný džélacžerje, tež zýle wějcze blyscheli, schtož
séže mi sdželili? Kosmýblyče ſebi to, ſedžbuječe na to; pſchetož
hdy by waž k temu jeno nahrabnoſć pochnutivala, tak hróſbnu po-
wiesz ſebi wumyſlicz, blyſcze ſwoje njeromne czinjenje czezby

sapokuczili, hžo wjaz hacž jedyn je ſebi na tuto waschnje wotewrili durje do jaſtwa! . . ."

"Moje dla mōjecze mje cžižnycz na cžwilowadlo, ale hinač tež potom njebudu reczecz!" wotmolovi khwatnje dželaczeř. "Szym wopravdze to blyšchal, ſchtož ſym roſprawjal. Sdžerzeře mje tule, domiž njeſnejecze wěſtoscze, jara rad chzu ſe ſwojim živjenjom rukowacz ſa wěrnoſcz ſwojeho wuprajenja! Szwedomije mje k temu riſuje!"

"Dosež je! Wěrju wam zhy. Woſmu waſ ſobu do hrodu Verſailleſa k tralej!"

Hodzinu na to knjes polizajski lieutenant Bertin do kralowskeho ſydku džesche a pſchitndze po ſadnicach ſchodach do malych jſtow, ſo ſe ſwojey pſchitomnoſcu njeby ſedzbnich ſčinił tych, kotrych ſle wotpohladh chžyliche wuzlēdzieř a wotkrycž.

S kralom Ludwikom XV. roſmolwiesche ſo jara dolho. Wokolo wožmich, w tym wokomiku, hdyž bě kral na tym, do pſchijimanskeho ſala ſo podacz, ſo by klonjenje dwora a zuſych wotpóžlanzow pſchijimal, dñdze polizajski lieutenant do ſala pódla, w kotrymž bě hžo dželaczeř ſ dwemaj dohladowarjomaj wychscheho ſudniſtwa.

Ludwik XV. ſyže ſo ſ wjeſkohym wobliežom na pſchyn ſtol, kotryž w ſalu ſady na poſczenie ſtejſeſche; pſched nim ſtejſeſche muſke ſkulovate ſ moſaiku wuklžene bliđo, kotrež bě něhdý Ludwik XIV. wot Benedigſkeje republiki dostał; wone bě tu na tuthym dnju k temu ſtajene, ſo bychu ſo na njo kwětome richele ſladle, kž tón džen kralowska ſwójba, wychz domu a ſobuſtawy wotpóžlanzkeho chora kralej pſchepodawachu. Ludwik njeſdaſche ſo njemerny bycž; ale majſasche ſ khwilemi ſwojeho hoňtwjetſkeho pža lubuſka, kotrehož bě ſebi k nohomaj na pſchyn taſlin poſožicž dał.

Schwjatočnoſcz ſo ſpocža. Kral pſchijimowaſche, kaž kždze ſerto, poſkicžane richele. Kaž by rjeſi, ſo chze je pžom hraſlacz, kotrehož pſchijstoine luboſne waſchnja ſo jemu ſpodobachu, tykaſche kždoh richele ſortnje pſzej pod nōž a ſladzeſche na to dar na bliđo.

Wotpóžlanz běchu najprěni jeho Majefteſci ſwoje holdowanje pſchijnežli, po nich pſchitndze kralowska ſwójba, kotraž bě tamním pſchi tutej pſchiležnoſci přenje měſtno wotſajila, a potom ſobuſtawy kralowskeho dwórſkeho ſtata (blyžby). Pſchi přenim, wot dworjanow pſchepodatym richele, padže hoňtwjetſki pož k ſemi.

Tak ſpodživne ſkónczenje tuteho pža ſinicž ſwiedzeń a hoſco wotſalichu ſo džiwajo tutemu podawkej, njewiedžo paſ, kaſ bě ſo to mělo.

Hdyž bě Ludwik ſaſo w ſwojich pſcheytſach, da ſebi polizajſkeho lieutanta ſawolacž.

"Wj ſeje derje roſiwczeni byli, knjes Bertin", rjeſny kral; „oni, Damianowu nōž, tón króz richele — a wſchitko ſe ſamkneho žórla. — Ale ja njemóžu a nochzu khostacž. Chzu kſcheczanſku wulkomyſlnocž cžinicž! Šakaſuju wam tež, ſa tuthym potajíſtowm ſlēdzieř. Šchtož ſwérneho a ſwědomiteho dželaczeřera naſtupa, chzu jeho widzeč."

Pſchijomnič dyrbí ſo tu, ſo bě Bertin tak ſprawný był, ſo bě Ludwiſe XV. pſcheradžil, ſ wotkel bě to ſhonil. To bě rjany pſchikkad, wſchém ſaſtojnifikam daty.

"Szym ſchwärneho muža ſobu pſchijwiedl!" wotmolovi Bertin. „Wón je tule, Majefteſci! a je jara njemerny, wſchón pſchekwapijeny a jeno khusobne dželaczeřku jafu wobleczeny."

"Cžim lepje, cžim lepje; dželaczeřka draſta je ludowa draſta ſlawy. Pſchijedze mi teho dželaczeřera ſem; pſchijowſmu jeho hnadniſho džižli dworjana!"

Polizajski lieutenant woteñdze a wročzi ſo bory ſaſo ſe ſale ſtrazow ſe ſwojim derſotazym poruczenzom, kotryž ſebi njewerjeſche woči poſběhnič.

Kralej ſyboleſche ſo ſylsa we wožomaj a k dželaczeřej kročo rjeſny: „Wobijmaj ſwojeho krala, dobrý mužo; to budž twoje přenje myto!"

"Ach! Majefteſci!" mjakofaſche dželaczeř a chžyſche kralej k nohomaj padnycž, „ſym dha ja hódn telko mlaſze a taſ wulſeje cžesjeze?"

Kral wobjimacze jeho na to a koſchesche jeho na čolo.

"Šchtó ſebi a dant cži, ſchtož ſebi wuprožysch?"

"Nó duž, Majefteſci, mału khežczičku, tu, we waſchein bliſtoſci w ſahrodze!"

"Ze to wſcho?"

"Haj, to je wſcho, Majefteſci! A jeli ſo wj dowolicze, waſ dyb a dyb widzeč, budu na pſchego ſbožowny!"

"Wostanie pſchi tym, ſchtož khežku naſtupa, ſchwarmy mužo! Sa ſchěřeř nježel budže hotowa bliſko trianona, a ty budžesč mi kózde ranje richel pſchijomochecž, to budže mi twoju ſwérnu poddatoſč pſchego ſaſo ſ nowa pſchijominač."

A kral pokračowasche: „Knjes Bertin, ſdžerzeřu tehole muža pſchi ſebi; wón budže na khwili w domje wychscheho ſudniſtwa bydlicz; dam jemu na měhaz po ſto luwidorach ſe ſwojeje poſkladniczeři a wam poručam hiſchčeře junu, wſcho mjeležo džerzeřeř."

Schtož bě kral miłosčniwje pſchilubil, bu porjadnje wuwiedzeň. Sa něhdze ſchěřeř nježel ſtejſeſche kheža w parku hotowa a ſbožowny wobſedzeř, kotryž krala jeno wo mało měhazow pſchegiwi, bydlesče tam hiſchčeře lěta 1770.

Ze Serbow.

S Budyschina. S džiwanjom na 50 lětny jubilej ſerbſich Božich ſlužbow w Draždjanach je knjes M. Vjenad a w Gahorju pola Budetez jako dobrý a ſwérny ſſerb ſ luboſeře k Mačižy ſſerbskej tamne rjane a natwarjaze předowanje, kotrež je njebočicžki knjes duchowny ſa ſu b pſchi přenje, tež wot knjeſa Vjenadu wopſanej herbſkej Božej ſlužbje w Draždjanach 10. dezembra 1848 džerzał, jako drohotne dopomijecze na njebočicžkeho knjeſa fararia ſa ſu b a Mačižy ſnihowni daril, ſa cžož ſo jemu wutrobnje džakuje

K. A. Fiedler, ſnihownik M. S.

— (Wohéń.) W jenej kólni tudomneje měchęzanskeje hoječnje bě ſo tele dny wuhlo ſapaliſo. Pódlu wuhloweje kólnie je popjola jama, ſ murju wot kólnie dželenia. Se žahlym popjolom bě ſo tale murja tak ſylnie pſchegreļa, ſo bě ſo na druhéj stronje wuhlo ſapaliſo.

— (Draſtnaj padučaj.) Šańdženu póndželu bě ſo tudomnemu draſtonemu pſchepodarwej D. Preuſej na žitnej haſy mantel, něhdze 18 hrivnow hódný, kotryž bě wonka pſched kſlamami wiſał, kranyl. S lepym pſchipadom je ſo někotre dny poſdžiſho paduč wuzlēdzieř. Krawſki, kotryž bě mantl ſeſčil, w ſpenkez korečmje mlodeho člowjeka, kranjeny mantl woblegzeno, wuhlada. Šawolana polizija pakotnika ſaſlapa. Wón ſo jako tu bydlaz dželaczeř Winkler, w Hruboczizach narodzeny, wupokaſa. Podobne padučſtvo je njeſnaty člowjek póndželu we wobhdenju wěſteje Winklerki pſchi zyrkvijnym měſtne tu ſtucžil. Wón bě ſebi tam hospodu wotnajal, wudawajz, ſo je w Budyschinje dželo namakal. So by ſebi dowěrjenje dobyl, wón ſ jenym hózom na poſt liſt dojneſč da, kotryž bě pječza ſwojemu naney do Rumburka napiſał. Na dobo bě ſo zuf ſhubil a ſo tež wjaz ſnjewróči. Ře wopomjenju bě ſymſki ſwjerſchnik, mludemu člowjeku ſlužbazi, kotryž je pola Winklerki na hospodze, ſobu wſal. Liſt, kotryž bě do Rumburga poſblał, ſo jako njewoſtarajomny wróči, dofeſz tam adresata njebečnu namakali.

— Bibliſki puežnič na ſeto 1899 je wuſhol. Šestajal je jón knjes archidiacon E. B. Guda w Lubiju.

— W połnóznej Ruskej, hdyž bě hiſchče pſched někotrymi dnjemi nadpadne milé wjedro ſtježilo, je njenadžiž ſurowa ſyma pſchijicha. W Archangelsku mějachu hiſchče pſched kročim 2 gradaj czoploth, někto tam 30 gradow ſymy po Reaumurje ducha. Někotre dny poſdžiſho je tež wjedro w Němzech wokhloždžilo. Pſiatk w nožy po ſatraschnym wichorje přenje ſylnische mjerſnjenje doſtachmy, ſi dobov ſnež padže, kotryž je leſha preni kroč w dnjo ležo wſtal. Kraj ma někto na dobo hodowny napohlad.

S Pſchijachez. Šańdženu ſobotu wjecžor je njeſnaty mložny člowjek mandželsku jeneho Hnaſczežanskeho poſhonyža nadpanyl a na ſemju cžižnýl, ſo by ju wumozowal. Žona ſo ſe wſchěni možami wobaraſche a wo pomož kſchicžesche. Pſchijadne jedyn wojak po puežu pſchijindže, pſched kotrymž nadpadnik mydlo wjeſeſche. Nadpanjenia žona je njeſraſnika khežtro we wobliczu roſdrapala. Šsnadž jeho roſdrapane wobliczo jeho pſcheradži.

S Radworja. Šańdženu wutoru tu pſchi mločenju domjaza džowka bura Schęzepana ſ tym do njeboža pſchijindže, ſo ſ ruku do ſo wjerczajeje maschinu na někotre waſchnje ſajedze. Pſchi tym ſo hózny porſit khežtro wobſchloždžichu; jedyn ſtawczk budže ſnadž ſo pſchijadžicž dyrbječ.

S Pomorž. Šańdženu nježelu dopołnja njeſnaty Pomorž ludžazh čžah nimale hodžinu twjerdze ſebedeſche, dofeſz lokomotiva wjazy dželaczeř nočhýſche.

S Wotrowa. Lětuscha ſyma wopravdžite džiwy ſtutkuje. W ſahrodze naſchehe gmejnſkeho pſchedſtejčerja na pſchikkad kſežejazh

nalikow pjenk widžimy, tiž ma jene čećiwjene a jene běle kčenje. To hisčeže ženje nježimy widželi a wobzebjie niz tydžen do hód. — Mjetele, mejšte bruki a kčejate naliki w fabrovach nježju hižo wjazh žadne.

S Chróscjiz. Nascha Raiffeisenka wupożczeńja a naluto-waćnia wotme 30 novembra w tudomnym Wjenkež hośčeñzu hwoju druhu lětuscu šromadžisnu. Zeje pſchedžydy, knies Michał Kołka, šromadžisnu s krótkimi słowami wotenri, spominawši na wažność Raiffeisenkich towarzstw, a potom słowo naszemu sliczbowarzej, kniesej kantorej Hili, pſchepoda. Po tuteho roſprawje je poſkładniſza

347,803 hr.	46 np.	doſhodów,
328,875	8	wudančkow měla, tak ſo bě
676,678	54	pſchedželala.

632 lutowarzow, s kótrychž bě lětža 73 pſchistupilo, bě do zyla 159,595 hrivnow 60 np. do poſkladničí placílo. Wupožčenekow bě hač dotal 143,760 hr. 98 np., dobytk wſchěch lét towarzſtwoweho wobſtača 3150 hr. 21 np. a dobytk s provisije po wotczehnjenju wudawłow 1908 hr. 54 np. wuczini, po taſkim hromadze dobytk 5058 hr. 75 np. Ssobustawow je w tu khwili 265. Poſla lutowarzow ma towarzſtwo 154,595 hr. 60 np. dolha. Pſchehlad wo towarzſtowym samoženju je ſežehowazy:

143,760 hr. 38 np. wpozyczeniow,
 1,965 = 19 = bęznehe sliżbowanja,
 5,058 = 75 = dotalnego samożenja,
 8,810 = 68 = w pokladniżt runje sawostazych
 pjenjes,

hromadže: 159,595 hr. 30 np.

Šhromadnje nakupilo je towarzstwo

1918	zentnarijow	hnojow,
277	=	þymjenjow,
400	=	womjeschlow,
1676	=	czëfseje brunizh.

Tworj ŝo tak daloko hacž bē to trēbne, w Pomorskej ratařskej psche-
ptyatni pscheptytach, a mējachu do zyla wjazdy prozentow hodnosće,
hacž bēchu jich liserantojo farucigli.

Sliczbowanje ſo ſa prawe ſpóſna. S njeho bě widzeć, ſo je ſo ſliczbować pilnje prózowal, jo derje a pſchehladnje ſestajecz. Nad chzemh po ſliczbowarjowym napominanju ſa to ſkutkowacz, ſo by towarzſtvo ſo dale ſepje roſwiło.

Psich szczéhoważych wólbach knjesa kublerja Smolu-Pułniczan-
skiego jeno hózźnje sażo do pschedzybstwa a knjesa kublerja Hermanna
na město knjesa kaplana Scholty sa pschedzydu dohladowařtwa wu-
swolichu. Pošledniſchi je khorowatoſcę dla ſwoje fastojnstwo ſložil,
tola dohladowařtowých žobustaw wostanie.

W dlešchim pschednoschlu knies pschednyda rofestaja, ſak ma towarzſtvo niž jeno materialnje, ale tež moralisžy ſtutkowacž, ſo by ſwój nadawč dozvělo. Wón na wſchelake njepončinku naſcheho luda počaſa, a wſchitkich napominaſche, je wotpozožicž. S wurejſkow dweju nowin ſhlyſhachimy, ſak ſebi w druhich krajach tajke towarzſtwa waža a jich ſhromadžiſny ſ zyklwinſki ſhwjatocžnoſčem ſapocžnu a tež ſtöneža. Knies pschednyda ſe ſpokojenjom naſpomni, ſo ho burski lud w naſchim kraju Bohu džakowanano derje namaka. Štönežne wón ménjeſtche, ſo móžemy ſo wſcheho dobreho nadžecž a ſwój ſamem dozpicž, hdyž ſo wſcheje ſawiſče, njeponſchecža a njedověrč ines kobi wotſtajimy.

S Chrósta. Ssobustawny nascheje gmejny mějachu saúdzeju njejedzelu shromadžišnu, w kotrejž ho wo natwarjomnej schuli w Chróscze jednasche. Wschitz sa to hložowatku, so by ho w Chróscze schula natwarila. Do nowej schulskeje gmejny byschtaj pódla Chrósta Adolfsowa heta a Tomsk zkuschaloj. Dofelž je w mjenowanym tjoch wžach něhdž 120 schulstich džeczi, dyrbala nowa schula schtyri klaszy wopšchijecz a ho s dwémaj wuczerjomaj wobžadžic. W pschichodže žnádz ho liczba schulstich džeczi hýčceje khétero powjehstki, jeliž ho budže dželaczerstwo Adolfsowej heth dale kaž hacž dotal pschiberačz. Něktore dyrbi ho s tutej móžnoſću hylne licžic. Schtuž je hlyšecz, chze direkzija Adolfsowej heth k létu 13 nowych hwojbnych khězow, k kotrychž kóžda 10 hwojbnych wobydleniow wopšchimni, natwaric. W tychle khězach po tajkim 130 hwojbow wobydlenje namaka. Na schulski twar w nashej wžy many cžim lepsche wuhladny, dofelž stej Minakalska a Lüpjanaska schulsska gmejna hižo do teho swolilej, so ho Chróst, Adolfsowa heta a Tomsk wot nejeu džela. Mjenowanymaj schulstimoj gmejnomoj ho se saloženjom schulskeje gmejny w Chróscze wulka položnoſć dostenje; pschetož hdz by ho schula w Chróscze njetwarila, dyrbaloj ho w Minakale a Lupoj

nowaj schuliskaj domaj natwaricž. Pschewulſich pjenježnych wudaw-
kom Króſt a Comſt se schulſſim twarom njeſmějetaj. Kňies hrabja
Einfiedel-Minakalſki je hžo ležomnoſcz k njemu daril, a direkzija
Adolfſkeje heth je žlubila, ſo čhe tſecžinu trébneho twarskeho materiala
podacž.

S Biskopiz. Čejrjódu zhyganow, wobstejazu se 4 muži, 8 žonow a 7 džeczi, hromadže s 19 wošbow, tudomni hajnizi žobotu popołdnju w měschežanskim lěžu pola Schönbrunna nadendžechu a najpriedy na tudomnu poliziju domjedžechu. Poždžischo so zhyganjo do Čech wotwojedžechu. Woni běchu w lěžu tolste schomý porubali a ſebi wulki wohení ſapalili, tak so bě pſchi tedhomnym wětrje strach, jo so zylk lěž ſapali. Zhyganjo so halekujo ſpěčjowachu so wotwjeſcz dačz.

5 Woleschnizy pola Lubija. Mjes tu domnyymi schulskeimi džeczimi su wošypigy wudyrile. Tena rjadownja je šo hižo samkutjež dýrbjala.

Se Shorjelza. Pschećzivo poštajenjam wo škótnym moru bě Theodor Bulang z Kulowa, tří z prořatami vikuje, shřeschil. Wón bě transport prořatow, kotrež bě po želesníz řekhočebusá dostał, dale pôškal, njeawischí je předně škótnemu lekarzej wobhladač. Teho dla wobštorženy, wón wudawasche, so njeje ſakonſke poštajenia ſnal, bu pak tola k jaſtrou na 3 dny jaſhudzeny.

S Dražđan. Tudomny „Gehorw wüstan“, § 2 milijonomaj hriwnow wot njeboh Dražđanskeho wulkopščekupza Gehe jałozjeny, je tutu naszymu w kwojich mějtnosczach na malej bratrowskej hafži čzo. 21 zhľus pschednoſtſkom wo ſakſkim ludospřežye wotmel. Pschi nich ſu wjchelazy wustojni a wucženi mužojo rēželi. Pschednoſtſkom, fotrež maju ſo wot 10. oktobra hacž do 22. dezembra, kóždu pón- dželu a ſchtwórk, budže wſcho hromadze 21. W nich ſo wo ludowych waſchnjach a nałožfach, drafeže, pschiwěrje, wumělſkim džele atd. rēžesche. Žara džaka a pschipójnacža je hódne, ſo ſo Sſerbjo njeſju pschi tym ſabyli. 1. hodownika je knjeg farař Waltar-Wožlincžanski pschednoſtſk „wo rēži a pěgnjenju ſherbskeho luda“ měl, a 5. hodownika je knjeg farař dr. Rjenz-Wjaleczanski „wo ludowych waſchnjach, nałožfach a pschiwěrfach w Sſerbach“ rēžał. Wobaj pschednoſtſkaj ſtaj wjele pschipójnacža namakaloj. Wſchě tele 21 pschednoſtſki ſo wocžiszcza a pschichodne léto w khétero wobſchernej kniži wuńdu. Pschitajmy, ſo tele pschednoſtſki njeſju zgle ſjawne, tak ſo bjese wſcheje próžy nichčo k nim pschitupu nima. Saſtup je

drje darmo, tola dyrbi še kóždy f temu paršchonjszy samolwicę, na cđož kharku dostanje, s kotrejž ma še wupołasacž, hdýž do sale sa-stupi. Psichipozluchatjo, sa kotrydž je něhdžé 150 městnow, ſu s wjetſcha wytſchischi ſastojnizy, wuczerjo, duchowni, psichelupzy, pensio-narwo atd. Gehowy wustaw, kotryž wulku knihownju a czitańju wobkiedži, je, s krótką prajicž, akademija wědomosćow w malym. S wjetſcha še w nim jenož jurijistiske a narodohospodařiske nalež-noſcze pøejęa. So ſu še tež psichednosčki wo powschitownym žiwiſenju ſerbiskeho luda džerželi, je jara khwalby hódne, a to czim bøle, dokelž je še psichy tym tež na ſerbisti lud spominalo. Bjes-dwela je f temu wjèle pomhalo wusnamjenite wobdzelenje Sserbow psich wulkej Dražganskéj wustajenzy a psichy draſtynu ludowym žwiedżenju w lécze 1896.

G Wulcho Gjissa. Pschi houjeřského hoňtwje, fotraž ſo tu pónđzelu wotbywaſche, 17 hoňtwjerjo 15 ſajazow 2 ſornje a 7 ſaniklow potřebíchu. 1 jeleň a 5 ſornow móžachu ſo w dobrém měře wukhowac̄.

S Kromole. Wobżarujomne njeſbožje je 3. dezembra 19 lětneho dželacžerja Hanuſcha ſ Trjebina, w tudomnych podkopkach, „Theodor“ rěkažych, dželazeho, podeschlo. Hdyž wón po koliji džesjhe, že njejabži na njeho hromada pjerſchěze kypny. Hanuſch ſo na ſemju vtorohnywſchi tak njeſbožownje padže, jo ſebi nohu niže kolena ſlamá. Jeſo ſu tón ſamý džen do hojerňje do Halle nad Ššolawu domjeſli.

— Dżelaczeń Ehrlich, wo kotrymž by wóndano piążaſte, so je ſzó ſaſhypnyschi wumrjel, je ſzó jenož lohko wobſchłodźil a móže nětko ſaſo ežiſh a čerſtwy ſzwoje dżelo ſastawacž.

Skija pola Rabsorka. Psched někotrymi dnjemi je ho w ležu džeskačlému schulstí hólcež ja jedyn dub wobwěžnyl. Bojošcz psched khofstanjom je piečza i psichiczuu samomordatstwa byla. Hólzowy nan je psched někotrymi mězbagami tu hamu hñicerž pýtał a namatał.

S Brétwje. Mlynk Tennert je hýzo jaþo na þvojimi reverje jeneho jelenja tñelil. To je hýzo pjaty jelen, kotrehož je v tudomných stronach tulka hontvjetřeje tñelby trzechila.

Górianowa pola Khoczebuha. 7. dezembra je polschtwort-
lenna dżownka Kuby do göplownych koleżow młoćzajeje maschinej sajela.

Wobzaromne džeczo bylo do kliniki sanitetnego radžicela Thiemy w Kłoczebuszu psychiátrezli, hdyž je pjakum rukou. Rješivože je bylo s tým stalo, so je jedyn hlučoněm hólz konjow pohonjal, a so koleža se schítanísej psychiátratu njejku wobarnovane bylo.

Wužudjenja.

Khostanska komora. Dla njehwery ratarja a gmejnskeho pschedstejiczerja Jana Khorlu Bezolda w Jeřichovach pola Rakez t' jastvu na pječz měščazow řežudžichu. Bezold měješe jako pschedporuczník tamníscheho duchaklabeho kublerja Smiřa tuteho samozrozenje řežadowacj. Tako tajki bě wšelake mjeňsche sumy pschedschivil, mjes druhim njebe wón pjenesy, kotrež bě sa Smiřowe drjewo a torf doftal, wotedal.

— Dla spytaneho njeskutka pscheczivo sthadzazemu žiwjenju 25-létrnu šlužobnu dżowku Madlenu Štupkez i Dobrosłez pola Rjeźwacziđla i jaſtwu na schyri měščazj a 20-létrneho czeladniča Paſčku i Voſčiž dla pschipomožy i jaſtwu na 2 měščazaj ſabudzichu.

Witował Handrij Winkler w Budyschinje na dla pszechstupjenja wukasow, psche roszczerjenje pshyczeje skazenoſeje wudate, jaſtwo na jedyn thdzen' wotpotkuſicę. Winkleroweho pſa bě 13. julijsa skazem poſ na Lichanjanſkich honach ſkuſal. Winklera, kotryž mějſeſche tehdh w Lichanju wiſchne wotnajate, bě žandarm napominal, jo njezjmě ſwojeho pſa ſ Lichanjanſleho wokrjeſa wotwjeſej. Na tole waruowanie ujedziwajo pak bě Winkler pſa 1. augusta ſobu do města wſal.

Přílopk.

* Sakski prynz Max, fotryž je wónzano dostoјnošć doktora theologije dozpiš, pječa tule symu bamža Leona XIII. wopyta.

* (Mahla hmjerz.) Założne njezboże je ho bobotu pſchi Łobjowej horje w Draždjanach stało. Stary muž dróhowu żeleznizu pſchekrožu padže. Prędy hacž móžesche won stanęć, elektriſki wobs pſchijedże a jeho pſchejedże; kola njezbożownemu pſches schiju džechu a hłowu wotreſnychu.

* W Draždžanach straſčni a njehańicžiwi nutšlamarijo hižo někotre njedžele wobydleſtwo njepokoja. Po činje woni do domow laža a hakle poſdže w nozy, hdźż wobydlerjo ſpja, ſtwoje paduſčne dželo činja, tola potom čim kroblisčho a wěſčisčho wuſtujuja, ja- ſhwěcža lampy a ſamki a durje wupacža. Halle pſched frótkim we wobydlenju jeneho wyschisčeho pôſtſkeho aſſiſtentu na wopyče pobywischji, pſchi čimž kaſčezit i pjeniesami a drohej pychu ſobu wsachu, ſu ſo paduſchi do Heringeſ ſchokoladoweje pſchedawańje pſchi pôſtſkim naměſče nutšlamali, tola jich tam wotehnachu. Džen poſdžisčho ſo paduſchi na Wettinskej dróſy do jeneje pinžy dobuchu a tam twarožk a wino kranthu. Paduchow, kotsiſ ſu w Heringeſ pſchedawańi pobyli, je polizija wuſlędžiła, ſu to dželaczerjo, w Cotta bydlazy.

* (Wobłędzeni.) § Birny domoj duzy s̄o tele dny jedyn burik ujedalotko města s̄ zasym c̄lowiekom setta, kotrež s̄o jeho woprascha, hacž može jemu stohriwnowisku papjeru saměnicž. Dokelž mějesche burik runje wjele pjenjes pschi ſebi, běſche won k temu rad zwolniv a pjenjeſy, i wjeticha ſlote, zufemu do ruky naliczji. Domoj pschischedſchi s̄o burik dohlada, so je jemu zasym město woprawneje stohriwnowskeje papjery nicž hódný pschedawaniſli nawěſtka pschedopal, kotrež ſu husto po formje a barbje pjenjeznymi papjera podobne.

* (Hladajče ſo výši transmiſionach!) Tepjerja Müllerova w Neustadtlu ſobotu dopoldňa morveho w maschinovui namakachu. Müllerova je po výchém ſdacej transmiſijsi, hdyž je rje- mjeň na nju položil, ſhrabuyla a jeho morila. Rjesbože je ſo ſtaло, hdyž w maschinovni pódla Müllera nictó njeje pýchitomny byl. Snjesbožený žonu, a 7 njeſtaraných džecí ſawostaji.

* (Slovna.) 15letna žlužba holza Brumz w Dortmundze jenolétej holežzy ratarja Aßhoffa, kotoruž dyrbješche pěštonicž, denaturowaný spirituš picž da, so by ju s tym morila. Džecžo pak spirituš wubluwa, s čimž ho jemu živjenje sfžerža. Pola ratarja Raudenhoffa bu jej žlužba tež pschecžeká. Hdyž bě hospoša holzu nařwili, wona bróžení sapali. Nacžinjenia woňijova schkoda 10,000 hrivnow wuzini. Khostańska komora holzu ē jaſtvu na pjecž lét ſazudži.

* Spodžiwny njeſtuk wobydleſtvo Prahi w njeměře džerži. Pomoznika pſčetupza Hendricha Rakę cželnahého morweho namaſtachu. Bóry po tym tež pſchetupza Raka w pinzy morweho naděn- džechu. Wón vě ſo wobwěſnył. Rak je pječza ſwojeho pſchetup- ſkeho husto krjudowal.

* (Pak slě je ſo pječzom lódźnikam ſchło, kotrejmyž je
ſo lódź na morju ſlamala.) Do Queenstowna na iriskim
brjoſy pſched někotrymi dnjemi norwegiſta wiłowanska lódź „Gyller“
vychíjedze. S ujeje kapitai ſi lódźe „Safir“, kotrej běſche ſo pola
Floridy ſahubila, ſe ſchtyrjomi druhimi mužemi ſlupi. Hýzo
dwaj dnjej a dwě nožy běchu ſo cíji njeſbožowni lódźnízy, na wy-
ſokim morju wokolo bůdžili, na jenej nabocžnizy roſlamaneje lódźe
wihaſzy, předy hač jich „Gyller“ ſi mokreho živjela ſwuczaha.
„Safir“ bě lódź wo něhdže 900 tunow a bě Pensacola 16. ſeptembra
wopuszczila, ſo by ſo ſi naftadom amerikanskich ſuečlaných ſchmrékow
do River Platę podala. „Hakle krótki čzaſ běchmy na morjin“,
tať jedyn ſi tych wulkowanych powjeda, „hdyž ſurowy wětr naſta,
kotrej naschu lódź, ſo dleſchi čzaſ ſi nim bědžazu, po ſlowje na
ſkalach roſbi, a nož wſchitkich roſnjenmdrenemu žiwelej pſchepoda.
Džel naſcheho mužſtwa morjo pſched naſchimaj wočomaj pôzrje,
nětoſi ſo prôzowachcu, ſo na hiſchęze na morju pluwazym lódźnym
pjenkomu wulkowacž, ale we wokomiku buchu ſi njeho wotplawjeni.
Wokolo pluwaze kruchi naſcheje roſbiteje lódźe a ſchtomu naſcheho
naftada jich bědženie ſe žolmami hiſchęze wo wjele pohórſci.
Wſhelažy tať ſe wobſtſlodženie počepterichu, ſo ſo dale ſmijereži
wobaracž njemóžachu, mnoſy běchu hnydom morjeni. Kapitaney,
dwěmaj druhimaj a mi ſo poradži, ſo na jedyn čoſlom dohlaďačž,
tola pak naž žolm ſchtyri króč ſi njeho wuczibných. Duž dy-
bjachmy ſo ſlonečnje ſažo pluwazys, taž druſy ſi nimi bědžiež.
Zedyn po druhim ſo podnuri a ſlonečnje jenož pječzo ſbytlni wo-
ſtachmy. W najwjetschej nuſy ſo nam jena lódźina nabocžniſa
pſchibiliži, kotrejez ſo ſmozowachmy. Mimale 40 hodžinow dolho
naž wichor ſi ujej wokolo honjeſche. Hlub a lažnoſć ſo naž žaloſnje
čzwilowacze a nam wſchę možy myſa, a ſi wulkim naſtrōženjom tež
hiſchęze pytnychmy, ſo naž dwaj žrawzaj bliſto pſchewodžeſchtaj, ſo
byſchtaj naž, tať rucze hač ſo nabocžniſy pufcehežimy, požrělož.
Někt hakle, hdyž bě nuſa najwjetscha, ſjewi ſo nam Boža pomoz
ſi lódžu „Gyllerom“. Naſche možy běchu nam zyle wuſchle, ani
hodžinu ſo dleje ſdžerželi njebychmy.

* § Čzoruoleša. (§ mjeđvjedžom nadpadnjen a žona.) Dvaj Słowakaj po dróh wot tudi do Luisenthala džeschtaj, so byschtaj k swojej swójbie do lehwa pschischloj. Teju mjeđvjedž, po sdačju zyle studny, drypotasche pomoču ja nimaj. Na dobo nadpadže tón ležný kožmač jemu burowku, kočraž po tej samej dróshy swojemu mužei wobjed uječešče. Wonjenje i jeje hornýka bě jeho nažranosć wubudžilo. Satraschne wujo wón wbohu žonu shrabny a k semi čziky. Na wołanie žmijerž wuſtržaneje žony ſo Słowakaj wobročiſtaj a fe swojimaj ſe želejom wobithmaj ſtymaj tak móznie do kožmateho mörčaka pjerjeſtej, ſo tón rucze ſwój popad puſčez, ſo by ſo i wétra abo i pułow mél. Derje je, ſo poł morma žona žaneho straschnego wobſchodziſja pocjerpiła njeje. Tola je jeje muž tón króz bjes wobjeda wostał, pschetož jeho žona je ko, hdźz ie ſo

* (Mjesibože na železniči) Blisko Zagorego w Rusi spěšný železniční czař pschi točtej furjave do čjajódy 60 železničních dželačcerjow sajedče, kotsíž běchu, so bychu tworowemu czahej nimo jecž dali, do pôdlaňskeje kolije stupili. Schesczo mužojo běchu hnydom morvi, mnosy ſo ſle wobschlodžichu.

* (Mordatšino dla ruba) S Großwardine we Wuhetskej pišaju: W Erkenezach bě šo burej Erdejej rub, kij bě na dworje k wusknjenju wypschestrijen ležal, šubil. Erdejej tufasche na žwojeho žužoda Pětra Žakotu, jo je šebi jón pschybwojil. Duž se žwojim žwakom, 17 létnym Gabrielom Szücsom, wobšamkn, šo na žwojim žužodže wjedzież. Wobaj šo do Žakotoweho domu po- daschtaj, kódyž s wótrym nožom a s britwju. Hdyž jeju Žakota pschińc widzēsche, janibže wón do jistwy, s kotrejž šebi wónu nješvěri. Halle hdyž žwakaj na dworje žwinje rěsacz poczuaſchtaj, wón na dwór wustupi. To bě jeho nježbože, Hnydom popadžeschtaj jeho taj dwaj sa schiju, cžižnyschtaj jeho na ſemiju a wobdželaſchtaj jeho s noženii tak sile, so sa malo minutow wumrje. Na to jeho mordarjej do bliſkeje liže cžižnyschtaj a cžeknyschtaj. Poſdžischo pak buschtai ſajatai.

* (Škažena kruwa.) В Kotterseantu dyrbjachu kruwu, kotrūž bē ūložen pož ūložal, moricž, dofelž bē pola njeje ūloženoscž wudhrila. Dwaj mužaj, kotrāž běschtaj šo teho runja ūložaloj, stai što ūlowai i Barslina wročiloi.

* Wola jaftamischę Samosta w Czechach jedyn tworowy a jedyn ludzacy eżah do zo frashychtaj. Pieczętni mużojo zo czeżko, dwoje lohko granichu.

* Žadlawy njesutk je šo pschečzivo hajniku Tschenthcherjej w hajnówku vola Proskowa skucią, na wulce swoże pat' bies skich széchow. Hdyž chýsche šo tón hajnik runje k wotpočinkę podacę, wutkél salužny. Schrot na hornym wołku roszki. Wón bě zyle s bliška wutseleńcy. Wutkél bě jón snaty hóntwinski a ležny schłodni a nědušchi schtomypuschcer Jan Kochanec s Dschaza. W jeho domie wjele munizije a hóntwiesku tselbu namakachu. Jego žameho pak do ruków njeostachu, dokoł bě twochnyl.

* (Wohnjowe njesbože.) Wésty Glada w Draždjanach je njeawno pschi wječeri abo borys po njej petrolejowu lampu, tiz na bídze stejescze, powalił. Ta je rospraſnyła a zylu stwu do wohnja stajla. Wohnjowa wobora bě rucze tu a wunješe knjeza Gladu s czežtmi ranami we wobliczu, na rukomaj a lewej nosy we womorje se istwy. Schtrobrik thđzenja rano je w měschezankej khorowni wumrēl. Spodživne je, fakt je šo wohnen tak rucze psches zylu stwu rosscherej mohł a czežho dla njej Gladow se istwy czeckyl.

* (Czežke njesbože w twierdžinie.) W Konstantinskim wobtwierdzenju pola Petersberga pschi pschenoschenju bombow jena bomba rosbuchny. Džewiecž wojakow šo mori, bydom šo czežko frani; pôdla teho šo tjo offszerojo franichu, s nich jedyn jara czežko.

* (Hrabja Matachich-Keglewic̄h dla falschowanja směnku (wechslow), sažudženy.) Wojecki kud w Sagrebje je wychscheho lieutenanta hrabju Matachich-Keglewic̄ha k schécz lětnemu arrestei na twierdžisim sažudžil. Hrabja bě sa pol milijonu schéznakow na mieno swudowjeneje awstriiskeje kronprynzeby falschował.

* Dotalneho měschezanstu Schwienku w Lauensteinje pola Zwitckow je pschihažny kud k jaſtu na 3½ lěta sažudžil. Měschezanstu je w kwojim předadviskim powołaniu jako pošlakmit w Gersdorfe 8000 hrivnow pschekschwil.

* (Awstriiski khězor jako kmotř trójnikow.) Džen khězorowego polstalétnego knjezertského jubileja, 2. dezembra, w jenej wých pola Liberz (w Czechach) žona tkalca Rychtarja trójnikow porodzi. Dokoł je Rychtarjez kwojba hido se schyrimi džecžimi žohnovana, s kotrychž je najstarsche hasle pječet lět, bě šo s tuthm podawkom liczba džecži na bydom wochschila. Po radze snathch šo khudaj starschej roshudzischtaj khězora s telegramom proshyč, so by jubilejskim trójnikam kmotsil. Na wulce wječe starscheju sa někotre hodžim telegrafiska powjesz dondže, so je khězor swolniwy, poskickene kmotsitwo pschiycz. 4. dezembra šo džecži wuchschicu, pschi cžimž šo khězor jako kmotř lastupicž da. Prěni narodzený byn dosta mieno Franz Josef, druhí mieno Rudolf, po semrjetym kronprynzom, a tcež mieno Albrecht. Wschitzh tjo hólzhu šu strowi a jara bylni roswiczi. Tež macz ma šo derje.

* (Ssydom cžlowjekow šo spalito.) Ssobotu w nožy w 12 hodžinach s domskeho žitwoszczera Krautwursta w Eschenthalu w Schlesinské wohni wudhri. Dwaj kuzodai, kotrajž hiscze w pôsodnej hodžinie dželaschtaj, šo wohnia dokladawski k wóhušczeju běgeschtaj. Hiscze samkujene durje wulamawski do cžlowjeczeho cžela storečischtaj — Krautwurstez macz bě šo tam wědomoſez bywyschi na semju swiesla. Nana, kotryž bě do spaniskeje stwy po džecži khwatal, so by je wukhowal, sadušcheneho na semi ležozeho namakachu. Denož se žamkñym žmijertnym strachom bě dróhowemu wothladarzej Greinerej móžno, jenu 10 lětnu holzu wukhowacž. Dwé starschej džowzy, kotrejž w komorje s napschecza spaschtej a s wołkiem s khětreje wýbokoscze dele skocžischtaj njevbischodżenej na semju pschiindžeschtej. Schtyrjo bynojo, 27, 16, 14 a 7 lět starci a jena 12 lětna wołza móžachu šo jenož jako swuhlene cžela s rospadankow swuczahacž. Maczjeri je šo wědomoſez wróčzila, wona šo njeſchewawajz ſa kwojimi kwojibnymi prascha, tola ſebi njeſwérja, jej wěrońoſz praciež. W brózni šu ſtrohnoſczene cželowe powostanki nana a schesčich džecži na marh połožili. Kaž je khyscze, je ſlōstnista ruka wohni saložila. Paduchstwo w Georgshütte pola Eschenthala najſkerje s wohnjom ſwibuje, huda na to, ſo šu wohni w Eschenthalu ſaložili, ſo móhli njeſhleni w Georgshütlu kramycz.

* (Spodžiwy dobraczel.) Ma njeſchedne waschnie je psched krótkim wjetſha liczba jednorých rjemjeſznikow w Brooklyne njenadžizy rjane ſamoženie doſtala. W ſavoflojenſtvo jeneho stareho ſamotnika, kotryž je kónz ſauženeho měřaza wumrēl, k powſchitkownemu spodživanju 171 porow mało wotnoſchenych kholowow namakachu. Hiscze bôle ſo džiwachu, hdyž ſo na tele kholowu hnydom w testamentowym ſkocžaku ſpominacze. W testamencze bě poſtajene, ſo dyrbja ſo wone jednorym rjemjeſznikam na pscheſadžowanje pschedawacž, a ſo dyrbji ſo wunoſck mjes khudych roſdželicž. Spo-

džiwe pschiſpomijenje praji, ſo njeſmedžiſche nictó na wjazh dyžli na jedny por kholowow ſadžecž. Wěz pak dale žaneho pobla da njeſbudži, hacž runje běchu herbo khětru w kwojich wozkłowanach na ſavoflojenie wulce ſamoženie ſjebani. Duž móžem ſebi myžlicž, fakt miersazy ſu byli, hdyž ſhonichu, ſo je ſamoženie džiwnuſchkeho wuja w pscheſadžowanach kholowach težalo. Žedny rjemjeſznik bě mjenujz pschipadne w pažu kholowow, jemu pschirazemach, móſhničku s 10 stdollarſtini papjerami wuſlēdžil a w kwojim přením wjeſzelu wſchudze wo kwojey namakanzu powiedal. Powjesz ſo ſo pschekwajazej ſpěchonoszcu roſschéri, a borys běchu wchitzy ſyftni kupzhy kholowow to ſame ſwjeſelaze wuſlēdženje ſcinił.

* Wulce ſlōſniſtvo je ſo w Löderupje pola Yſtada w poſlodiſskej Schwedſkej ſtaſo. Nano woſolo 1/25 hodžin ſo na wulki wohni w jenej drjewjanej khězi dohladachu, w kotrejž ſo telefonska ſtazija namakach. Ludžo, tiz wohnjey pschibězachu, wuhladachu ſo wołnom do istwy hladajz cželo mlodeje knježiny Romarjez hido zyle ſo plomjenjemi wobdate. Twarjenje ſo zyle wotpali. Borys ſo wukopa, ſo bě ſo tam dželac̄er Lars Nielsen nutſ dolamał, knježnu nadpadnył a poſdžiſho ſbonzowal. So by kwoj njeſutk potajil, je wón ſkhód a ſemju ſo petrolejom polaſ a potom khěžu ſapalil. Jego žona je jeho ſravu wopanzaneho ſ teje khěže wutupicž widžala a jeho pscheradžila. Wuczobny hólz, tiz mějſeſhe kwoje ſožo na kubi, bě njeſbožownu knježnu wo pomož wolač ſhyschal, bě pak ſo dele bojał; poſdžiſho ſažo wuſnył a halle wohniwołanie bě jeho ſe ſpanja wubudžilo.

* Rubježny mordat Wegener, tiz je na Zionskej droſy w Barlinje mordatſtvo ſkucią, je ſatowej ružy czeckyl. Wón je czežko ſhoriwski w Zeitskej khorowni ſemrjel.

* Wulki wohni je towařtvo ſa paporu fabriku w Barlinje potrjechil. Wón ſ tym naſta, ſo bě ſo pschi maschinje jene cžopowe lehwo pschehrēlo, a ſo bě ſo ſ tym maſ, ſ kotrymž chýsche dohladowat pschehrēzu wotpomacž ſapalil. Hdyž wohnjowa wobora pschijedž, hido zyle twarjenje w plomjenjach ſtejescze. Schkoda něhdž pol milijona hrivnow wuczini, je pak ſe ſawěſzeniom ſarunana.

* (Na ſswj. Bernhardſkej horje ſmjerſnył.) Šsředu chýsche ſo ſamjenjeſzeſtař ſtefano Bibet ſe ſembranchera, hdyž bě hacž dotal dželal, do kwojeſe italskeje domiſny wróčicž. Wón ſo na dompuč ſchec ſwj. Bernhardſku horu naſtaji. Duž po puczu pak jeho žněhowny mječzel pschelhwata a bliſto Bernhardſkeho hospiza wón wuſtaſchi padže. Hdyž jeho hospizowi mnichu namakachu, bě wón hido morwy.

* (Njeſbože pschi mločzazej maschinje.) Starscha džowka bura Sieversa w Niendorfie je žalostnu ſmjerč ſoczerpila. Wona ſlomu pschi mločzazej maschinje prječ hrasbache, czežko dla bě ſchitářſtu pschipravu ſ maschinu wotběhnyła. Na dobo transmifijina žerdž jejnu drastu ſhrabny. Młoda holza koło wołolo wjerhasche a bě morwa, předy hacž ſo maschina ſaſtaji. Tejna hlowa bě do zyla roſbita.

* (Poſodženje w Petersburgu.) Psches pschilim počza thđzenja woda ſ morja nahle do města ſtupacž. Borys ſtejescze 9 stopow wysche hacž hewał. Niſke džele města ſo poſodžichu. Wobchad bě jenož na cžolmach móžny. Někotre cžolmy ſo roſbichu a wjele ſamoženia je ſtaženeho. Wo tym, ſo bylhu cžlowjekoo ſiwiſenje ſhubili, njeje nicžo ſnate. W poſodženym měſcze wulce ſastróženje ſkueſcze.

Sa naſch herbsti dom

bě ſo dotal nařromadžilo: 47,487 hr. 73 np.

Dale ſu ſa njón darili:

W „Katholiskim Pózle“ čížlo 50 lěta 1898 hido kvitowane:

Měschezanſki bith njebiteho njeſe 50 np., wjeſeli ſiſčenjo 1 hr. 65 np., Delanska patentna ſomifija: mjeninu ſławnych mužow, mariaž atd. atd. 1 hr. 80 np. + 70 np. + 21 np. + 2 hr. 30 np., Š. Č. 50 np., Měschezanſka kheſejowa ſomifija 75 np. = ...

8 = 41 =

Póndželnizh: Woežerjo 1 hr. 55 np., ſ „kon-zom“ 72 np. = ...

2 = 27 =

Gromadže: 47,498 hr. 41 np.

S džakom kvituje

farjadniſtwo „Maczisz ſerbske“.

Khorla John

w Bělej Wodže
na Henriczinej hašy
porucža k hodownemu křviedzenjej
mléč zolor, polentožtý zolor,
pudrowański zolor, kuſlatý zolor
po najtunšich dñiowych placzinhach,
wubjernu margarinu
punt po 50 np.,

schmalz punt po 35 np.,
tucžny ſuſhene **polež**
punt po 50 np.,
turkowſki **ſtódki ſchmaderunki**,
punt po 25 np.,
wnlke róſynki, punt po
30 np.,
sultaniy, punt po 40 np.,
korinthy, (male róſynki)
punt po 25 np.,
turkowſki ſuſhene **ſlowki**,
punt po 20 np.,

pschenicznu muku,
 $\frac{1}{4}$ zentnarja po 3 mѣ. 60 np.,
czerstwe ſuche droždze,
punt po 50 np.,
wsche ſuhiňsle ſorufali, faž ſafran, zitronat, zitronowy woli, muſlatowe ſwety, muſlatowy wortefch ſajtuňſcho.

Rjepikaty tobak, punt po
15 np.,
zigary, 5 ſchtuk po 10 np.,
4 = po 10 np.,
3 = po 10 np.,
hač do najlepšich družinov
wopravne **zigarety** w wulkim
wubjerku

rum, araf, fognaf,
likér a
Khoczebuski ſitn palen, naſlepje ſradowany
winowy ſklad.

Khorla John
w Bělej Wodže
w Hornzej Lužzy.

Najlepši
czerstwy lany woli,
lany mučku a lany woſzni
purnža

Emil Heinrich
w Borschę.

Kedžbu!
K hodam pschedawam tucžne
howjase mjažo punt po 40 np.,
tucžne ſwinjaze mjažo punt po
60 np.

G. Beyer w Hermancezech
nad Sprewju.

Bubonojta cylindrojta běrný
wuberaza maſchina je na psche-
dań na Wutolęzanskim kniežim
ſvorje.

Jako praktiſki hodowny dar jara lubowane ſuchatsle knihi
Marje Holzweigowej po 2 mѣ. porucžamoj.

Sſotsje Donnerhakez
psched ſchulerſkimi wrotami 21 I.

Durſthoffſke ſuſhe droždze,
wſchědne czerſtwe, porucža
pschedawarňja Oſkara Fuchsja
pod bōrklonom 3.

Dželaňſle ſholowy a lažy, džecjaze woblečenja, rulawate
lažy hido po 2 mѣ., ſonjaze jasi, koſhle, ſpôduje ſuſnje we
wſchěch wulkoſzach, rulazzy, ſhórzuchi, ſchrympy we wſchěch
wulkoſzach a družinach, barchentowe rubiſcheža, rubiſcheža na
hlowu, wſchelake družiny ſhawlow we wulkim wubjerku, mězy a
ſtobuli ſa ſroſejenych a džeczi, filzowe drjewjanjoſte ſtupnje,
filzowe toſle a drjewjanzy, hraſli, želesne ſhachle, ſhachlowe
roly a ſolena, emaillowane ſudobje, želesne a hlinjane hornzy
atd. porucža w dobrych hōdnoſezach

Emil Heinrich w Borschę.

Do Rakez!

Najprěnſha a najwjetscha cžrijownja

H. Zawuika w Rakezach
porucža jako hodowne dar y wſchelakore hōdne
ſonjaze a džecjaze cžrije ſ kože, ſuſka a
filza, hōležaze a mužaze ſchfornje, $\frac{3}{4}$ a dolhe
ſchfornje ſ najlepſcheje tolſteje howjaseje kože we
wulkim wubjerku.

Do Rakez!

Cžesczenym Sſerbam w Rakezach a wokolnoſeži naj-
podwolniſho k wjedzenju datam, ſo je moj ſklad **kožaneho**,
ſuſnjaneho a **filzoweho wobucza**, wot najmjenſcheho
hač do najwjetscheho, ſriadowanym, a ſo wobucze po tunich,
ale twjerdyh placzinhach pschedawam. Teho runja ſu pola
mje ſchfornjaze a drjewjanzowe drjewa, kotrejž ſo
trjeba jenož koža pschibiež, tunjo na pschedan.

Zolte ſwětlidlo a žolty cžrijowny laſ je w naj-
lepſchej tworje na ſkladze.

S pocžeczowanjom
Jan Wobad, ſchewſki miſchtr w Rakezach.

Wulke wupſchedawanje
dla pschedstejazeho pschetvara mojeje
pschedawarňje.

Mjes druhimi wujradnje tunimi wězami rubiſcheža, kapoty atd.
po polojzny nutſkupowanſkeje placzinh wupſchedawam, dokelž tele wězy do
zyla ſpuschežu.

Eduard Hartmann

5 na Smutskownej lawſkej haſy 5
blisko lawſkeje wěže.

Sſuschene tucžne ſwinjaze

mjažo punt po 70 np., 2. družinu
běleje dobreje ſobkaſy punt po

50 np., tucžny howjash brjich
punt po 50 np. porucža

Otto Pětschla na ſitnej haſy.

Kedžbu!

Wot ſrjedy 21. dezembra a
ſejehowaze njedžele pschedawam
tucžne howjase mjažo punt po
45 np., ſwinjaze mjažo punt po
60 np., cželaze mjažo punt po
50 np., polež punt po 70 np.,
a proſču wo dobročíme wob-
fedzbowanie.

Hermann Beyer w Böſchizach.

Jako dar k Božemu džesetu
ſu we wudawatni Serb. Nowin
doſtač ſnižki ſ pižanymi
wobraſami a ſe ſerbiſki ſchtuežkami

1. ſa starſche džeczi:

Schescherjacž

a druhe rawſli.

Placzina 20 np.

2. ſa mjenſche džeczi:

Wobraſki ſa pěkne džeczi.

Placzina 15 np.

Pruhi ſ Božeho ſwětla,
ſchpruchi a kherluſchowé ſchtuežki
w pschynych kaſchczifach, k Božemu
džesetu ſo pschihodzaze, ſu po
50 np. w wudawatni „Sſerbiſkih
Nowin“ doſtač.

Božodžesžowý dar.

Boža nőz,

historija wot naroda naſcheho ſbōž-
nika atd. ſa liturgiffke hodowne Bož
ſlužby, wot J. Jakuba, fararija,
7. wudawki, pola M. ſsmolerja
po 3 np. doſtač.

We wudawatni „Sſerbi. Nowin“
je ſa 25 np. doſtač:

Pschedzenak.

Protnka ſa Sſerbom
na leto 1899.

Budyska Bjesada

změje srjedu 27. decembra w Budyskej třeřeřni hodowny
swjedžen z džiwadłowym předstajenjom. Hrać budže so:

„Kak Pětr lěkari“.

Započat w jěčor $\frac{1}{2}$ 8 hodzin. Jenož tajey hosco smědža so při swjedženju wobdželić, za kotrychž su sobustawy zastupne khartki pola knjeza časnikarja Krawca wotewzal.

Předsydstwo.

Zwiazk Serbskich towarzstw.

Přichodna skhadzowanka wotměje so zaso w Radworju w Mišnarjecu hosćencu

3. džen hodow t. I. so započejo popołdnju w $\frac{1}{2}$ 3 hodž.

Namołwjamy naležne wšě serbske towarzstwa, kotrež su zwolniwe so zjednoći, widzo w zwiazku mócnu podpjemu swojego stejišča a skutkowanja, pôštać tam swojich zastupjerow. Wutrobnje witamy tež kóždeho wérneho přeela našeho předewzaća.

Dla šchorjenja nětčijšjeje hnydom abo požđjscho hlužobnu holžu pschi wulkej mjdže a dobrym wobkhadže do trajneje hlužby pytam.

Bertha Bulnheimowa
w Budyschinje na hosčiz hafy 36.

Wucžobnik ſo pyta.
Sa ſwoje kolonialtworoweho khamam ſi jutram 1899 mlođeho člowskja jako wucžobnika ſi pschi hónymu wuměnjenjemi pytam.

Ernst Glien
pschi žitých wikach 44.

Wucžobnik ſo pyta!
Do ſwojich kolonialtworowych, zigarowych a ſpezjalnych khamam wucžobnika ſi pschi hónymu wuměnjenjemi pytam.

Richard Neumann
na Lubijskiej drósh.

Vorjadna dželacžetska ſwójba
ſo pschi darmotnym wobhydlenju a běrnazym polu bórshy pyta na knježim dworje w Těžu pola Hornjeho Wujesda.

Naju róžna ſhěja
ſ 3 khamami, 3 rjantmi wobhydlenjemi w najlepšim twarskim stawie, na róžku horncžerſkej hafy a herbskich hrjebjow, ſi napscheža starých ſafarmow je pschi malym naplaczenu hnydom placžiñu hónym na pschedan.

Heinke & syn.

Božodžęćzowe ſichtomy!

Kusli na božodžęćzowym ſichtom, ſwěžli, ſwěžlowe tylacžli, jandželowe wlošky a druhé hodowne wěžy porucža

Moritz Lange w Nježwacžidle.

Na hodownemu ſwjedženjej

porucžam ſwoj wulki ſkład ſchewskich tworow ſa ſroženjich a džeczi w ſežehowazých družinach:
mňjaze ſchlörnicžli a ſchnórowanſle ſtujuje ſi howjaseje a cželozeje kože, ſoujaze ſapinaňſle ſchlörnicžli, ſchnórowanſle ſtujuje, domjaze lohle ranične ſtujuje, rejwanſle ſtujuje, kožane toſte ſa mužſkich a žónſkich, dobre filzowé ſtujuje.

Na ſwoj ſkład ſymlíčkich dohlich ſchlörniſow wožebje ſedžne činju.

Woblicžu najtuníčke placžiñu.

Emil Werner, ſchewski miſčtr w Rakezach.

Rakečanske serbske towarzstwo „Lipa“

změje jutře njedželu 18. hodownika pop. w 5 hodž. w Křižanec hosćencu swoje měsačne posedženje. Přednošeć budže so wo „Napoleonje a jeho wójne w Serbach“ (skónčenje). Dale budže so wo zabawnym swjedženju jednač. Duž přeprošuje sobustawy kaž tež hosći předsydstwo.

Běle ſhicje.

Najlepšju wicžbu a ſi dobom dobro penjiu doſtanu mlođe holžy pola kn. Vjenadžiž w Budyschinje na ſwokownej lawſkej hafy 38 po 2 ſhodomaj.

Sserbske protyki

ma na pschedan
Emil Heinrich w Vorſeži.

Žentwa.

Wjetſhi žiwnoſcjer, 30 l. starý, evang., pyta 27—31 lét staru holžu abo wudowu, kotaž ma ſ najmjeñicha 1000 tolet ſamož. ſa žonu.

Sprawnje měnjene poſkiczenja chyžke ſo ſ na- pišmom „Madžija 100“ we wudawařni „Sserb. Nowin“ wotedacž.

Njeſapomnicžka

na row

cžežneje knježny Hanki Lydky Israelez,
Arnoščta Israela, wulkeho ſahrodnika w Křivacžizach, a jeho mandželskeje Hanky, jenicžkeje džovki, k lětnemu ſmíjertnemu dnjej.

Marodži ſo 19. septembra 1882, wumrje 16. hodownika 1897.

Kaž rjane kčenje we našeči Tu bórsh ſpadnje ſe ſchoma, Tak tež wſcha tražnoſcž člowských ſdžecži Tu bórsh ſhinje do prócha, Duž husto w lětach nojrijeñich ſso dželimiž wot naſlubichich.

Ginzel a Ritscher na wulkej bratrowskej hafy 6. Tak je nam ſi teho ſvěta wuſčla Tu naſcha Lydka jenicžka, Do kraja wěčnoph měra dželčla, W kothymž neje ſtrachota. Tu delſtach luth njemér je, W njebejžach pak wjehele.

Wly ſi nowa dženža ſpominamy Tu, luba Lydka, na tebie, A ſi twojom' rowej poſkhwatamy Tež dženž, hdyž lěto nimo je, A połodžimy ſi luboſču Eži na row njeſapomnicžku.

Hdyž do najrijeñich lětow džecže Dha Bóh cže domoj woſlače, Lět pjanacze ty ſedom běſche, Žow naſcha radoſč, wjehele, Bóh pak cže luboſč mojeſche, Duž ſej cže ſi ſebi žadasche.

O ſak ſo jara wjeheleſche Tu na tón nowy Boži dom, A husto ſtarſhimaj tak džecže: „Kaž rjenje budže potom jow, O radý radý bych tež ja Dom Boži ſi nežim debila.“

Ty kčejecze kaž mlédonia róža We Božej ſtěrbje w našeči, A ſtarſhimaj ſy radoſč byla, Čže lubowaſčtaj ſi luboſču, Někť pak bu naju radoſč wſcha Tu ſi jentym dobom ſnižena.

Duž wotpočzui we cžichim měreje Na pořeboňſčezu w Křivacžizach, Hacž junu Bóh po ſwojim ſlowje Čže ſi njeho ſažo ſawola. So poñdžesč kriježna počežiwa Tam ſi Jeſušom do Salema.

W mjenje ſrudžených ſavostajených

Henla.

(K temu čižku dwě pschiloshy.)

Brěnja pschiłoha į čížku 51 Serbskich Nowin.

Ssobotu 17. dezembra 1898.

Placíšny rěsneho skotu na Draždanskich slótých wilach

12 dezembra 1898.

Placíšny po zentnarju a hrivnach.

Slótne družiny a wošnamjenjenje.	Šíwa	Rěsna waha.
W o l y:	hr.	hr.
1. polnomjazne, wuformjene, najwjetscheje rěsneje hódnoscze hac̄ do 6 let	35—38	64—68
avstriske	36—39	65—69
2. mlode, mjaſne, niewuformjene, — starše wuformjene	32—34	61—63
3. šrenjo pizowane mlode, derje pizowane starše	29—31	56—60
4. šnadne pizowane šoždeje staroby	—	54
Z a l o j z y a t r u w y:		
1. polnomjazne, wuformjene jalozjy, najwjetscheje rěsneje hódnoscze	33—35	61—65
2. polnomjazne, wuformjene kruwy, najwjetscheje rěsneje hódnoscze hac̄ do 7 let	30—32	56—60
3. starše, wuformjene kruwy a šnadne wuwite mlódšte kruwy a jalozjy	27—29	51—55
4. šrenjo pizowane kruwy a jalozjy	—	49
5. šnadne pizowane kruwy a jalozjy	—	45
B y t i :		
1. polnomjazne, najwjetscheje rěsneje hódnoscze	33—35	60—62
2. avstriske	—	—
3. šrenjo pizowane, mlódšte a derje pizowane starše	30—32	56—59
3. šnadne pizowane	—	53
C ž e l a t a :		
1. najlepšte s mlokom wuformjene abo najlepšte wot zyza	42—44	65—68
2. šrenje formjene abo tež dobre wot zyza	39—41	58—64
S s w i n j e :		
1. polnomjazne lepsich rafow a jich isschijenjow w starobje hac̄ do 1 1/4 leta	46—47	59—60
2. mjaſne	43—45	56—58
3. šnadne wuwite, tež ranž a kundroj	40—42	53—55

Placíšna žitow a produktow.

Žitowy dowos w Budyschinje: 2084 mečhow.	W Budyschinje		W Lubiju	
	10. dezembra 1898		15. dezembra 1898.	
	wot	hac̄	wot	hac̄
	hr.	np.	hr.	np.
Wjehenza	. . . . .	běla žolta	8 38	8 53
Rožla	. . . . .	žolta	7 79	7 94
Zečamien	. . . . .		7 19	7 25
Worž	50 kilogr.		6 50	6 60
Hroč	. . . . .		9 —	11 12
Wota	. . . . .		7 78	8 50
Zabíh	. . . . .		18 —	15 —
Hejdusčla	. . . . .		15 —	16 —
Běrnj	. . . . .		1 50	2 —
Butra	1 kilogr.		2 50	2 60
Wjehenzia mula	50		8 50	19 —
Wjana mula	50		8 50	13 50
Sýno	50		2 50	2 70
Gsloma	600		16 —	18 50
Prožata 948 štut, štuwa	. . . . .		7 —	18 —
Wjehenzine vorubry	. . . . .		— —	4 75
Wjane voruby	. . . . .		— —	5 50
Wjehenzin gris	50 kilogr.		— —	— —
Wjanz gris	. . . . .		6 25	— —

W Budyschinje placíše: körz wjehenz (běla) po 170 punctach 14 hr. 24 np. hac̄ 14 hr. 50 np., žolta 13 hr. 24 np. hac̄ 13 hr. 49 np., körz rožla po 160 punctach 11 hr. 50 np. hac̄ 11 hr. 60 np., körz ječmienja po 140 punctach 10 hr. 80 np. hac̄ 11 hr. — np.

Na Bursy w Budyschinje wjehenza (běla) wot 8 hr. 41 np. hac̄ 8 hr. 59 np., wjehenza (žolta) wot 8 hr. — np. hac̄ 8 hr. 9 np., rožla wot 7 hr. 25 np. hac̄ 7 hr. 60 np., ječmienj wot 7 hr. 75 np. hac̄ 8 hr. — np., worž wot 6 hr. 65 np. hac̄ 6 hr. 90 np.

Wjedro w Londonje 16. dezembra: Rjane.

Cyrkwinske powjesče.

W Michalskéj žyrki směje 4. njedželu adventa rano w 7 hodzinach diakonus Sarjenk herbsku spovědu rěč, 1/29 hodž. farat Räda herbske a w 10 hodž. němske predowanje.

Werowanj:

W Michalskéj žyrki: Jan Ernst Kobanja, hospodar w Čejmežach, s Marju Augustu Barez, kublečku tam.

Křčení:

W Michalskéj žyrki: Maz, Jana Khorle Elivanskeho, dželacžera w Rasterejach, ſ. — August Hermann, Augusta Róžka, wobydlerja a železnisteho dželacžera na Židowje, ſ. — Kurt Willy, Wylema Augusta Wojnarja, křžkarja a fabriksteho dželacžera w Džěžnilezach, ſ. — Khorla Maz, Vojtěch Khorle Žofela, wobydlerja a murjerja tu, ſ. (narodži ſo w Brězovje). — Maria Martha, Bohumila Šuhle, wobydlerja a dželacžera w Čejchonzech, dž. — Martha Hedwig, njemandž. dž. w Čejchonzech.

W katolskéj žyrki: Emma Klara, Gustava Elsnera, tvſcherja, dž. — Lejna Klara, Alberta Kunz, ſchewza, dž.

Zemřečí:

Djeń 30. novembra: Franz Karper, fabrikstki dželacžer i Debřez, 40 L. 10 m. 22 d. — 9 dezembra: Křiſtiana Karolina Rychtarjez, Khorle Vojmata Arnolda, wobydlerja a murjerja na Židowje, mandželska, 44 l. 8 m. 27 d. — Maria Martha, njemandž. dž. na Židowje, 2 m. — 13. Hana Schusterez, njebo Jana Kožora, restauratéra a křžkerja na Židowje, ſawostajena wudowa tam, 67 l. 27 d. — 15. Emil Max Sündenhaut, wobydlet a fabrikat na Židowje, 28 l. 1 m. 14 d.

Žyrwinske powjesče s Vudeſtez.

4. njedželu adventa směje pomocný duchowný Rychtař rano w 8 hodzinach herbsku spověď, farat Mrošek w 9 hodž. herbske a 8/11 hodž. němske predowanje.

Swojim čeſčenym wobkhodnym pscheželam najpodwolniſhō k wjedženju dawam, ſo ſzym žitowu, mukowu, warjenjowu a pizowu pschedawařnju

Injesta Ernsta Pſuhla tu pschi žitnych wilach čižko 28 kupil a pschedewſal.

Swoje dotalne kſlamy ſpuschežu, ſažožu na hoſchiz haſhy čižko 9 pobocžnu pschedawařnju a ſwojim čeſčenym wotebjerarjam pschewostaju, ſwoje wobkhodne naležnoſcze pak pschi žitnych wilach čzo. 28 pak na hoſchiz haſhy čzo. 9 ſrijadowac̄.

Wobej pschedawařni ſtej ſi telefonom ſjenocženej. Dověřenje, mojemu pschedkhadničej a mi hac̄ dotal ſpožejene, proſchu, tež na moje powjetſhene pschedewſac̄e pschenjeſeč a ſaklowac̄ čhyc̄.

Sprawnoſcž pschilubjo porucžam ſo ſ poczeſežowanjom

Pawoł Schulze,

žitowa, mukowa, warjenjowa a pizowa pschedawařnja a ſchrótowý mlyn,

pschi žitnych wilach 28 a na hoſchiz haſhy 9.

Telefonowe pschisamknjenje čižko 95.

Wupſchedawanje wſchēch vjelſcōwych tworow, mužazich a žonjazich kožuchow, wulkeho wubjerká wſchēch wobkhadženſkých a podſchitkových kožow, tež wſchēch mězow po najtunisich placíſnach.

W Bulezach, 25. novembra 1998.

Augusta ſwid. Michaelowa.

Pschispom.: Tež ſtaj dwaj wulkaj ſudaj jako napojeňſkej ſudaj na pschedan.

K hodownemu kupowanju

ſwojí wulki ſklad meblow dobrotciwennu wobledžbowanju porucžam.

Pawoł Scholte, tvſcherſki mischtr pschi žitnych wilach 6 a na garbařskéj haſhy 8.

Winowa pschedawańja Gustava Küttnera

w Budyschinje

10 na herbskej haſy 10

ſwoje wubjerne naturſtočiſte

wino

w ſnatej dobroſezi a placzisnyhōdno
porucza.

Woſebje ſo porucza woſebite
wino ſa krefludych a čerpoznych
na žold, bleſcha po 1 ml. 60 np.

Palený khofej

punt hižo po 85 np.
w ſnathych wubjernych družinach
punt po 100 np. haſz 200 np.,
kaž tež wulki ſklad.

njepaleneho khofeja

punt hižo po 70 np.
porucza

Bruno Halke

na ſwontownej lawſkej haſy 9.

Woprawdžith holandski

kakao

najlepſchu družinu ſwēta, placzisny
hōdno porucza

Gustav Küttner

10 na herbskej haſy 10.

Zenicka pschedawańja ſa Budyschin
a woſolnoſež.

Zigary

po wſchech placzisnach, derje wo-
njaſe a ſo wubjernje ſehlaſe
porucžataj

bratřaj Mērſchej naſledn.

pschi ſitných wiſach 30,

na ſamjeńtnej haſy 3

Straneh & Kolde.

Dalokorečžak 31.

Sſwój ſnaty dobry

valenz

po najtunisnich placzisnach
porucžataj

Schischa a Riečla

na ſwontownej lawſkej haſy.

Njepikoſty tobak

punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake družinu tobaka po 10 np.,
paſcikla, jara dobrý ſchnupowanſli
tobak, bohath ſklad zigarow po
wſchech placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucza

Juri Schwiebus
(prjedy August Bartlo)
na ſwontownej lawſkej haſy 10.

Rosaze fože, czelaze lože, kaž tež wſchē druhe družinu ložow kupuje po najwjetſich placzisnach

Heinrich Lange
pschi ſitných wiſach njedalo ſo
herbskeje katholskeje zhrkwje.

Khofej:

njepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
palený punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamjnej wulkej valerni paleny,
čerſte we družiny, wubjernje ſłodžaze,
woſebitoſež:

Winne měſchenje punt po 100 np.,

Javasle měſchenje = 160 =

Wzdy thodzen ſo wjazy króz khofej čerſtwy pali.
H. Kunack naslēdnik
na bohatej haſy 8.

Palený khofej,

na ſłodženie ſwēdomicze pruhowaný, kupuje ſo
ſhry punt hižo po 70 np.,
palený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojth khofej punt po 135, 150 a 160 np.
pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartlo)
na ſwontownej lawſkej haſy 10.
Poſkuženje w herbskej ręči.

S tutym najpodwoſniſcho ſo wjedženju dawam,
ſo ſzym ſwoju

hodownu wustajeńcu

konſiturow, mjeđowých tykanzow,
ſchokoladow
a wulkeho wubjerkia
božodžeſczowých kuskow
wotewril a proſhu, ju dobroſiwiſe wobledžbowac̄.

W. Müller, konditor.

Brunizome podkopki

Bjedricha Neumeistra
po ſola Wokrančiž

poruczeſja

ſuchu, ſ jamy ſuchu	
fruchatu brunizu heftol.	po 60 np., 50 np.,
ſzrenju brunizu	= = 50 = 40 =
kuſlatu brunizu	= = 30 = 25 =
ſypaňsku brunizu	= = — = 22 =

Heinke a ſyn w hamorskim mlynje

w Budyschinje
porucžataj ſwoju wubjernu pscheniczu mulu po tunich placzisnach,
kaž tež wſchē pizne ſredki. Muſa ſo ſa pschenicu a rožku ſaměni.

Slódke valenzy

liter hižo po 40 np., ſikery liter hižo po 60 np.

porucza Moritz Wejewa pôdla Pětrowſeje zhrkwje.
Destillazija ſnatych dobrých valenzow po starých tunich placzisnach.

Bręčku
ſzwatoſanjskich jahoodow,
najlepſchi ſredk psche laſchel, dyba-
woſez a katarrh, w bleſchach po
50, 75 a 100 np. porucza

Germania-drogownia
dr. Roevera,
ſ napshecia hoſezenza winoweſe
kieſe.

Wſchē družin ſoruschekow

hamſneho mlęcza,
lardamomen,
mniſlatowe ſwēty,
bely a čerwjený popjet,
piment,
ſafran
porucžataj tunjo
Mērſchez bratrow naſlednilaſ
pschi ſitných wiſach 30
Straueh a Kolde
na ſamjeńtnej haſy 3,
dalokorečžak 81.

Hdze je dobry khofej
dostac̄?

Pola
khofejowejho
Sachſy
na bohatej haſy 5.

Rum, arat, kognak,

punſchowe eſſenzy,
wſchelake tulajne a wukrajne
blidowe likery
w derje wuležanych družinach a
w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttner

w Budyschinje
10 na herbskej haſy 10,
woſebita pschedawańja
ſa wina a delikatessy.

À pschedstejazemu hddownemu žwiedjenje na ſwoje

błyskne jězdne koła

je poruczejo dopominamoj. Wone ſu hižo ſ wupruhowanymi 1899 tými nowoſezemi wuhotowane, ſ kotrychž woſebje ſwoje dwojzilindrate wolidžeržate błyskne kulate lěhwa wubehujemoj. Wola naſcheho ſastupjerja Curt Dehm, hždžež ſmój je w pscherku hromadže ſ druhimi nowoſezemi wustajiloj, proſhymoj je ſebi wobhladac̄.

Šastupjerjo w Budyschinje: ſnies Curt Dehme na hornczéſkej haſy,
 w Bukezach = A. Mrós,
 w Lubiju w S. = Eduard Brand,
 w Altgersdorfje = C. H. Fiedler.

Rosbudi ſ kolojěſdných nowin
wo naſchich

błysknych jěsdnych koloſ

na Lipſczaňské maſy jěsdnych koloſ wuſtajených:

„Němſki kolojěſdny ſwiaſt w Magdeburgu“. Organ němſkeho kolojěſdneho ſwiaſta.

Bratřaj Thomaſaj, dželarňa blyſtných koloſ w Budyschinje-Židowje a we Wölmſdorſſe w Čechach ſtaj na ſwojim ſtejſchcu 3 žonjaže a 3 mužaze jědne koła wuſtajiloj. Na tychle najnoivšich modelach njeje nicžo žadac̄. Wone počaſuja niz jenož najnoivšchu konſtrukziju ale tež wubjerne dželo a woſebne wuhotowanje. À ſtarym přednoſezam blyſtných koloſ je firma ſe ſamjedzenjom praktiſtich nowoſezow nowe pſchidala. Emaillovanje a ſanitkovanie tež ſwonkovanie blyſtnym koloſam najlepſchi napohlad datej.

„Němſki pſchedawar a fabrikant jěsdnych koloſ“ w Draždžanach.

W lewej koſonadže najprjódzy dželarňu blyſtných koloſ bratřow Thomaſow w Budyschinje-Židowje a we Wölmſdorſſe w Čechach nadendžechmy, kotrychž 6 modellow ſo wſchě ſ rjantym emaillovanjom a ſe ſanitkovanimi ſvjenami jako elegantne jědne koła pſchedſtajachu. Pſchi tychle koloſ nowu ſavjerku ſa ſtupañſke klužne lěhwo ſ dwójnym zylindrom a ſnate twerdžesťaſtajenie, kotrež dowoli, połoženie konoſ ſe pſchidala. Sa ſanitkovanie tež ſwonkovanie blyſtnym koloſam najlepſchi napohlad datej.

„Němſko-awſtriſki kolojěſdny“ we Winje.

Na Lipſczaňské maſy jěsdnych koloſ jědne koła, kotrež ve dželarňa blyſtných jěsdnych koloſ (bratřow Thomaſow) w Budyschinje-Židowje a we Wölmſdorſſe w Čechach wuſtajila, woſebitu ſedzblivoſež maſhynych wopytarjow ſbudžichu. Nowe modelle tejele najkhwalobniſho ſnateje firmy ſu woprawdze ſ exaktnoſezu dželane, kotraž ſo ſedma da pſchecžahnež, tež ſwonkovane wuhotowanje je kraſne. Sa „blyſtnymi jěsdnymi koloſam“ budža ſo w pſchichodnym čjaſhu ſažo živje prashecz.

„Wiki ſa jědne kola“ w Bielefeldze.

Tam je najprjódzy 1. wotdželenje wuſtajene, elegantna a hižo ſeta doho wupruhowania ſnamka „blyſt“ ſ dželarňe blyſtných jěsdnych koloſ bratřow Thomaſow w Budyschinje-Židowje. Pſchedſtajliwoſež rječaza bjes pſheměnjenja koſuoveho lěhwa je ſnata lepſchina tuteje ſnamki, kotrejež nowe modelle ſavjerku ſa ſtupañſke klužne lěhwo ſ dwójnym zylindrom počaſuja. Hódná konſtrukzija blyſtných koloſ, jich lohki běh a jich wurjadniſe woſebne wuhotowanje ſo tež mjes wulſej liežbu wudželkow, w kryſtalnym hrodže wuſtajených, wuſnamjenja.

„Kolojěſdny ſport“ we Winje.

„Dželarňa blyſtných jěsdnych koloſ“ bratřow Thomaſow w Budyschinje-Židowje a we Wölmſdorſſe w Čechach ſe ſwojimi jěsdnymi koloſam na počaſtu woprawdze blyſchežate ſchwarne, a ſchtož je hlowna wěz, wuſchitnje twarjene a ſvědomicze dželane wudželki ſkiczeſe. Tež tale firma ma ſe ſwojej pohoczej firmu we Wölmſdorſſe w Čechach ſkadnoſež, ſwoje „blyſtne jědne kola“ w Awſtriſkej we wjetſcej měrje roſpſchedac̄, a lepſchiných 1899tých modellow dobre mjeno „blyſtných jěsdnych koloſ“ wěſeze pſchisporja.

Bratřaj Thomaſaj,

dželarňa blyſtných jěsdnych koloſ
 w Budyschinje-Židowje a we Wölmſdorſſe w Čechach.

Druha pschiloha k čížku 51 Serbskich Nowin.

Ssobotu 17. dezembra 1898.

Turkowske złowki

nowy plód w měchach, kaszczelach a po wasy ſu tunjo dostačz pola
Moritz Mjerow
 pschi mjaſowym torhoschezu.
 Destillazija liſerow po starých tunich placzisnach.

Klobuki

sa mužow a hólzow,

mězy

sa mužow a hólzow,

filzowe stupnje,

filzowe toſle

najhódniszeje twory we wulkim wubjerku po najtunisich placzisnach
 porucza

F. Trulley na schulerſkej haſy.

A hodam

ſwoj wulſtony ſkład herbskich a němſtich ſpě-warjskich knihow w najwožebniſtich a naj-jednorisnich ſwiaſtach, fotografiowe, pěſni-ſtrowe a pižanske albumy, pižanske, no-towe a ſcěnske mapy, liſtnizy, dželanske a ruczne toſche, zigarowe etwije, portemoneje a móſhniczki, kurne blida, kurne ſerviſy, pižaki, ſchwadliſtrowe, rukajzowe a ziga-rowe kaſhcziki, balske wjechliczki, domjaze ſohnowanja, fotografiowe wobluki we wſchech wulſcoſzach, liſtnu papjeru a kasety w kraſ-nych muſtrach a pěkných ſawalkach, lampowe krywy, wobraſate a baſnyczkowe knihy we wulkim wubjerku po najtunisich placzisnach dobrociwemu wobledzbowaniu poruczam.

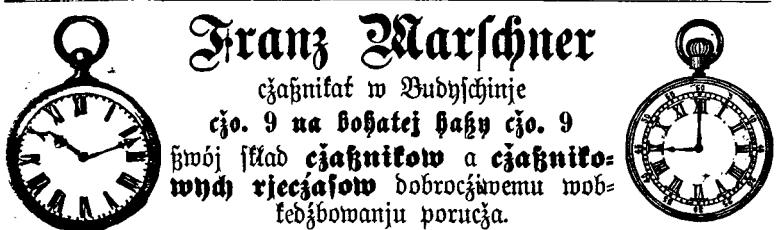
Gustav Rämsch,

knihiwjaſarnja a papjerjowa pschedawarnja na bohatej haſy 21.

Franz Marschner

čaſznikat w Budyschinje
 čjo. 9 na bohatej haſy čjo. 9

ſwoj ſkład čaſznikow a čaſniko-wych rječasow dobrociwemu wob-ledzbowaniu porucza.

hódná twora. Zjazmne rukowanje. Tunje placzisy.

Vorjedzenje dobre a tunje.

Pschiſpomnjenje: Rěču herbski.

Nowoscž.

Barchent, poſkleshezowe zydi w rjanyh polnoczerwienych czemnyh muſtrach, ſtarý kohez po 25 np. jako jara tunjo porucza

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7.

Poruczam ſwoj wulſti ſkład hotowych pschiležazych a ſcheroſich

mužazych kožuchow,

pvjelszowych žaketow a paletotow
 ſa žónſke,

pvjelszowe jupy a puczowanske kožuchi,
 krótke a dolhe dželanske kožuchi

ſa mužskich a žónſke,

pschiležaze a ſcheroke pvjelszowe kuty
 ſa žónſke, kaž tež

bjes molow wobſhadženje a kože k podſhiežu
 ſamžneho pschihotowanja,

kožmate mězy hižo po 1 ml. 50 np. hacž k najlepſchim,
 pvjelszowe khornarje hižo po 1 ml. 60 np. hacž
 k najlepſchim,

pvjelszowe muſsy hižo po 1 ml.,

pvjelszowe mězy ſa mužskich hižo po 70 np.,
 płyſhowe mězy ſa hólzow hižo po 50 np.,

ſuknjane mězy wot najjednorisheho hacž do naj-wožebniſticheho,

filzowe klobuki w najwjetskim wubjerku,

zylindrove klobuki po 3 ml. a dróžcho.

Skasanie po měrje a pschedzelenje noschenych kožuchow ſo ruce a tunjo wuwiedze.

F. Trulley,

Na schulerſkej haſy 7. ſóžkar. Na schulerſkej haſy 7.

Symske wupschedawanje.

So bych jón ruce wotbył, ſwoj wulſti ſkład mužazych a hólčazych

ſwoj eř ſchunikow, **mantlow ſ pelerinu, jupow,**

woblečenjow a kholowow
 po ſóždej ſo pschihodžazej placzisne poruczam.

Josef Sypkora, ſrawski miſchtr
 w Budyschinje pschi bohatych wrotach.

Wuherske czerwone wino s czwizy, liter po 80 np., z horzem winu po wubjernje hodzaze, **rum,** **arak,** **kognak a** **punschowe** **essenzy**

we wschelakich druzinach
w zlych a polbleschach, kaz tez
po wasy a mierze porucza tunjo

H. Kunak na zlede.
na bohatej hazy 8.

Kupujecze zebi
zigary a tobak
po la herbskem krajana **Hendricha**
Marla w Budyschinje na kamjentnej
hazy cizko 1.

Zigary!
Wulki sklad derje wotlezanich
zigarow, 100 sztuk po 2 mk.,
2 mk. 25 np., 2 mk. 50 np., 2 mk.
75 np., 3 mk.

Rhodzibuski
rolkath tobak

punt po 45 a 50 np.,
rjevikath tobak, franky,
punt po 23 a 27 np.,

Kurjeniski tobak
w paczkiach
punt po 25 a 30 np.
porucza

Hendrich Marko
na kamjentnej hazy 1.

Swoji bohacze sriadowanym sklad

z i g a r o w
100 sztuk hajo po 2 hr. 40 np.
Injesam kurjerjam nalezne porucza

Bruno Halke
na swonkownej lawskiej hazy 9.

Schijaze maschiny a jesdne koła

s najlepszych nemtskich fabrikow, s naj-
wysszych wusnamjeniem i myto-
wane, s rukowanym po najtunischich
placzisnach poruczam.

„Missnia“ a „Singer-
ske“ maschiny,
Neumannowe
„Germania“, „Bren-
nabor“ a „Claes-Pfeil“
jesdne koła.

Wulki sklad wschelich pschizlusnych dzelow a lojoesdnich
sportslich wezow.

Samzna wuporzedzenja.

Reinhard Hauschting w Rafezach.

Hermann Darschau w Budyschinje

(miejczelska M. swud. Darschauowa)

— jałone 1846 —

fabrika schtrypowych tworow s wowlceje wolny
cizko 1 na schuleriskej hazy cizko 1

z symkemu czażej swoj dawno jako dobry snaty wulki sklad schtryp-
owych schtrypowych tworow, schtrypowanych jasow, wulki
wubjek rulajzatich lazow w najtunischej hacz s najlepszej cizto-
wolmjane barbunjepuszczatej tworze a w rjanzich mustrach porucza.

Najlepschi a najwjetshi wubjek schtrypowansleho pschedzona
wschelich barbow.

Najhodnijsza twora!

Najtunische placzisny!

Wsché koupony, 1. januara 1899

wuplaczomne,

hajo wot 15. dezembra po najwyschim kurzu sa hotowe
pjenjesh bjes khostow samenimoj.

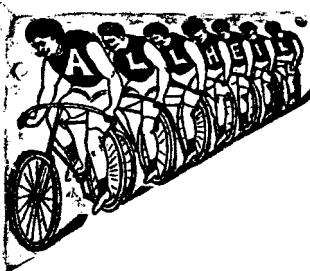
Schmidt & Gottschalk.

bankownja w Budyschinje pschi mjażowym
torhoscheju 14/16.

Sswęcžki na Božodžesczowy schtom,
kněh na Božodžesczowy schtom,
jendželske wlošky (lanettu),
wonjaze mydlo,
- eau de Cologne
porucza tunjo

Germania-drogownja.

Dr. Roeber.

Moritz Rudolf

w Budyschinje
pschi mjażowym torhoscheju 10-
porucza:
schtryp,/
soli,
rukajz,
muſli,
koſenowe wohrjewali,
životowe wobwijali,
hontwariske laz,/
jaki,
spodnie koſolowy,
normalne koſole
w wschelich wulkoſezach a hōdnoſezach.
S doboru na hwoj bohacze
sriadowanym sklad schtrypowansleho
pschedzona fedžblive činju.

Kóždy, kotryž
chze zebi dobrý
a tuni čazník
kupic, abo
kotryž chze zebi
jón porjedziez
dacz, njech dze
e čazníkarjej
Curtej Jenczej
na swonkownej
lawskiej hazy 5,
pödla knjesa lotteriskeho kollektéra
Jägera. — Jencz pschedzawa a
porucza fa swoje dzelo sprawne
rukijo. — Proſchu, zebi moje
wuladne wokno, s placzisnami
wupoložene, wobhladač.

Trajne ſo palaze khachle
se spalenjom kura,
ſo wobwijaze wolenzy,
žaluzije
po tunich placzisnach porucza
C. Bock na kamjentnej hazy 12.

Schulske toruſtry,
žonjaze rucne toſche,
portmoneje,
zigarowe etwieje,
porucza w hoberiskim wubjerku
C. A. Bietsch
na hauensteinej hazy 1.

A. Poppe

ua Mužakowstkej droſy 4 kupuje
kóždu dželbu kowaneho a lateho
želesa, hadreshezow, koſezow, pa-
pjery, zynka atd.

Zen
a dzelo kóždu dželbu po naj-
wjetshich placzisnach kupuje
Richard Wehl w Budyschinje
na swonkownej lawskiej hazy 22.

Porzelin,
lamjeninu,
schllenzane twory
a wjele drugich wezow ſo naj-
tunischo kupuja na kamjentnej hazy
12 a na hornczeſkej hazy 43.

Swoji sklad ſofow, matrazow
s ložom a bjes njeho, teho runja
wschē kožane twory po najtunis-
chich placzisnach poruczam.
Emil Schubert, ſedlarſki mischtr
na jerjowej hazy.

Pschedeschczniowa fabrika

H. A. Schmidta

(miejeczel R. Franka)

w Budyschinje pschi hlownym torhoshezu 8
porucza jako wuzitne hodowne dary

Pschedeschczni fi

w wulkim wubjerku jednoreho a wožebneho wuwjedzenja po naj-tunischich placzisnach.

Wukhodzowanske kije. Balske wjehliczki.
Porjedzenje a poczehnenje pschedeschcznikow tunjo.

Wupschedawanie!

w Budyschinje na bohatej haſy 10
ho wscie družinnych klampnarskich tworow, lampow, lupańskich
wanjow, schtomowych ſtejalow, blachowych ſachlow, wulich
mloczenkow, karanow atd., kaž tež wulki ſklad wołojanych wojs-
cow a hrajkow po zyle tunich placzisnach wupschedawaju.

Otto Schulz, Klampnarski mischtr.

Sa ſakopſchedawarjow
mamoj dzelbu czisteho mléteho
ſaffrana we wjetzych a mjen-
iuch palczislačach t u n j o
na pschedan.

Bratay Merschej nazled.
pschi žitnych wifach 30,
Strauch & Kolde,
na kamjentnej haſy 3,
dalokorečzak 81.

Zlat sa czeledž,
bely, prawje dwě lohczi ſcheroči, lohcž po 30, 35
a 40 np. porucza

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7.

Hdze ſo
hrajfi,

jako
klanki (popy),
wojakí,
težaki,
konje,
woſy,

tſelby atd. atd.
najtuñscho kupuja?

Jenož pola
Hedwigi Biehloweje
na kofolkslej haſy
(Kesselgasse) czisto 28.

Wobrasy

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſachkleń-
zuja a ſ woblikom wobbadža,
domowe ſohnowanja a wobrasy,
wenzy a ſchpruchi k hlebornym
kwakam we wulkim wubjerku a
tunich placzisnach pola

Maxa Mützy
na bohatej haſy 11.

Godownu wuſtajenju
kuſkow

na
božodžesczowym
ſchtom

wſchelakcnych
póprjanzow,
miedownych tykanzow,
wſchelakeje

Schokolady,
marzipanowych wězow,
marzipanowych tortow,
praskatych bonbonow,
biskwita a czaja
w najwjetshim wubjerku
porucza

Sulda Lindnercz
na seminarſlej droſy 6.

Hejduschku

do koſkaſow porucza

Jan Lukas
pschi žitnych wifach 9.

Maschinske woliſje,
ruſke a amerilanske,
ſa czežko a lohko ſo czerjoze
maschin.
porucza po tunich placzisnach
Emil Mersch
na kamjentnej haſy.

Nowe mužaze
frawatth

ſ hodam porucza
A. Tschentscher
na bohatej haſy 18.

Wſchē barby,
ſirniš,
pi n i ſ e,
laki
kupuja ſo derje a tunjo
w Germania-drogowni
dr. Roehera,
ſ napschecza winowje kicze.

Wuhersku a nemſku
pschedeschcznu muku
(hleborſki wuežah)
porucza tunjo

Jan Lukas
pschi žitnych wifach.

T a h l y
jara wulkosornate
porucza
Jan Lukas
pschi žitnych wifach 9.

Max Udič,

krawski mischtr,
w Budyschinje
14 na bohatej haſy 14
porucza k pschedestejazemu
hodownemu ſhwedzenjej
ſwój wulki ſklad ſzamo-
dzelaňeje

mužazeje a hól-
čazeje draſty
w najnowſich muſtrach
a ſažonach.

Šymiske ſwierschniki

hižo po 10½ ml.

ſymiske jupý

hižo po 4½ ml.

wobleczenja,
džecjaze
wobleczenja,
mantle,
hollowy
a lažy.

Placzisny woprawdze
nadpadnje tunje.

Draſta ſo tež po
mjerje ſchije a ſo ſa dobre
ſedzenje rukuje.

hodne tkaniny.

Dželaczeſla draſta.

Dželaczeſla ſtandart.

Pschedawanie a porjedzenje

wſchech družinow
čažnikow.

Placzisny najtuñscho
a rukowanje na dwě
ſeže.

Gustav Mager,
čažnikar
na herbſtej haſy 11
pschi ſtarych kaſarmach.

Schörzuchi ſ czelazeje kože
porucza po tunich placzisnach

Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

Wolij
ſo wot neſta ſkožou wutoru a
pjak w Schyzinskim mylnje bije.
August Nagel.

Hodownia wuſtajeńza
 pschi hlownym torhoschežu 9 delka a po 1 ſchode.

☞ Najwjetſchi wubjerk ☝

hrajkow, klankow (pópow)
 faž tež wužitnych węzow
 ruczeňeho džela, pychi,
 bělych
 a wolmjanych tworow.

☞ Najtunische placzisny. ☝

S. Beer, prjedy **Messow & Waldschmidt,**
 w Budyschinje, pschi hlownym torhoschežu 9, delka a po 1 ſchode.

"Serbske Nowiny" wudawaſja so kóždu sobotu.
— Štvortlétne předplata we wudawařni 80 np. a na němských póstach 1 mk., a přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóždu čílo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž majá so we wudawařni "Serb. Now." (na róžku zwonczeje lawskej hasy čo. 2) wotedać, placi so wot mæteho rynčka 10 np. a maja so štvortka hač do 7 hodz. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Číš Smolerjec knihicíšceńje w Mačičnym domje w Budyšinje

Cílo 52.

Sobotu 24. decembra 1898.

Létnik 57.

Hodowny kherſuſphi.

"Nam je ſo džeczo narodžilo, syn je nam daty, kotrehož knjeſtvo je na jeho ramjenju. A jemu rěkaju dživny, radžicel, Boh mózny, wěčny mózny, měrny férſchta, ſo by ſo jeho knjeſtvo pſchisporialo a měra niždy konz njebył." Žej. 9, 6. 7.

Nam je ſo narodžilo
Dženž džeczo najrjeſche,
S tym je nam načiniło
Najrjeſche wjeſele.
Hdže macze džeczo žane
Vje wſchěni džeczimi,
Kíž bylo tež tak rjane
We ſwojim narodži?

Nam syn je ſ njeſjež daty
Do rukow naſcheju,
So njebył wjaz' nam wſath
Se ſwojej dobrotu.
Sso jeho zyle ſdała
Je Boža ſuboſcz k nam,
A ſmilnoſcz Boža dała
Je jeho nětko nam.

Hdže mamy tajke dary,
Kaž dar je hodowny?
Ty mlody a ty starý
Ssyn pſches njón bohath.
Dha njech cze woſohaczi
We twojej khudobi,
So to by mél, ſchtož placzi
We wſchitkej wěčnoſći!

Sso poſtróž nětko, hela,
Se ſwojim kraleſtwom!
Mly mamy radžicžela
Pod tutym džeczatkom.
Ma wone možy mało
We ſwojim džeczatſtviye,
Dha wſchak je pſchisporialo
Szej knjeſtvo po ſwěcze.

Tak knježi dha na ſtoli
We ſwojim kraleſtwje;
Duž budžmy jemu k woli
Nětk wſchitzy hromadže!
Bož wjedže knjeſtvo měra
A knjeſtvo pravdoſče,
Duž jeho czeſtežiž wera
Nětk hody ſapocžnje.

O džeczo, daro Wotzny,
Ty naſche wjeſele,
Bož wulki by a mózny,
Hacž by tež móliczke;
Spožč, ſo ſo tebi damy,
Kaž by ſo dało nam,
Tak ſo cze woſhlowamy,
Hacž džemž k njeſježam!

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtvo. Schězor Wylem je ſchitwórk rufſeho pôzlanza, kotrež ſhamoručežne pižmo zara pſchepoda, w audijenzy pſchijal.

Generalny ſtab druheho ſakskeho armeekorpsa ſo, jeli ſo khěžorſtwowym ſejm trébne pjenjeſh k ſaloženju tuteho armeekorpsa pſchiswoli, do Lipſta položi. Tſecži bayerski armeekorps ſo hijo 1. haprleje ſtrajduje. Prěni armeekorps wostanje w Mníchowje, druhí w Nürnbergu a tſecži pſchijndže do Würzburga.

— Hrabja Klinkowſtroem je w khěžorſtwowym ſejmje namjet ſtajíl, ſo bych ſo ſtoſtnejz, kotrež tajne pižma nowinam k wocžiſhčenju podadža, kruče khostali. To ſame khostanje redaktorow trjechi, kotrež tajne pižma pſchivoſmu. — Tónle namjet ſeježka wjele pſchihloſhovanja w khěžorſtwowym ſejmje naděndže. Tajki ſakón bych ſtrachne pažle ſa redaktorow byle.

— Khěžorſtwowý dolh njeplch ſtawajzy roſcze. Hacž do lěta 1878 bě khěžorſtvo bjes dolha. 31. mérza 1878 khěžorſtwowý dolh 72 milijonow hrivnow wuežinjeſche. Hacž do lěta 1887 dolh pomalu pſchiběraſche a hiſhče 500 milijonow (pol miliard) njeđoſeže. Potom pak wón njeſměrnje roſczeſche. W lěče 1888 wón hijo na 721 milijonow ſtupi, w lěče 1890 ſo 1000 milijonow (miliarda) pſchekroči, w lěče 1895 ſo druhá miliarda dozpi. Lěžha konz oktobra mějeſche němſke khěžorſtvo 2 miliardže 208 milijonow 853,000 hrivnow dolha. Pſchi tym pak ſo hiſhče ſa něhdže 85 milijonow khěžorſtweve požčonki njebechu wotebjerarjo naſakali. Ře temu by, jeli ſo ſo khěžorſtowym ſejm temu njeſapowjedži, 90 milijonow noweje požčonki pſchichlo. Duž by potom khěžorſtowym dolh 2384 milijonow wuežinil. Tale hoborska ſuma je ſo

ſ wuſhacžom 400 milijonow ſa wojeſtvo a wójnske ſtadžtvo wuſhalo. Mjenowane 400 milijonow hrivnow ſu ſo na tvor poſhizno-raňšhomóřskeho kanala, na ſejehnjenje Hamburga a Bremena do złowneje mjeſh a na poſtowe a telegrafowe twary naſožile.

— Pſchichodne khěžorſke manevry ſměja ſo mjes badenſkim a württembergskim armeekorpsom.

— Wupokaſanje danskich czelednikow ſe Schleswiga je profežor pſchi Varlijskej univerſicje, Hans Delbrück, w „Pruskih létnikach“ ſi wótrymi ſlovami ſaſudžil. Pruske knjeſtvo je nětk wobſamko, pſchecžiwo profežorej Delbrückej diſziplinariszy ſakrocžicž. Pſchi tutym diſziplinariszym ſakrocženju móže ſo Delbrück poſhwaricž, ſi pjenjeſami khostacž abo ſo ſamo wotkadič. Njeđiwažy tehole hrožazeho khostanja je nětk hiſhče jedyn druhí profežor Varlijskej univerſity Raftan, ſi roſpominanjom wo wupokaſanju danskeje czeledze e Schleswiga wustupil. Tež wón k temu ſamemu roſhudej kaž Delbrück pſchijndže.

— Bayersky ratarjo ſu w Mníchowje towarzſtowowu rěſařnju ſaložili. S tymle ſaloženjom tředža dopokaſacž, ſo ratarjo njeſju na podroženju miſa ſa wina. S dobov ſo nadžijeja, ſo ſo ſi towarzſtweve rěſařnju, kotrež budže jenož tuſrajn ſkot rěſacž, plahowanje ſkotu ſběhnje.

— Na njeđiwažanje czeledze ſo w ſhromadžiſnje ſwiaſta ratarjow w Kralowzu (Königsbergu) ſkoržesche. Njeđiwažanje czeledze w ratiſchej Pruskej je tak wulke, ſo ſo na porjadne waſchnje w ratarſtweje njehodži wjazy hospodaricž, a ſo ſo ſi tym narodny a monarchiſki ſaložk naſcheho ſtata ſtchafy. Šhromadžiſna ſebi ſadaſche ſo by tu ſtat pomhal. Naſ pak dyrbí ſtat pomhacž, hdž ſu woſebeje wulkoležomnoſczerjo ſami ſawinowali, ſo czeledž poſbrachuje. S po-

kuportionjom mjenischich ležomnošćow je šo licžba wobydleſtwa na wžach pomjeniſčila, a ludžo, kotsiž býchu šo hewak ſ ratařskim dželom ſaberali, ſu šo dyrbjeli induſtriji pschivobročiež. To je hlowna pschicžina, kotejež dla na čezeđi pobrachuje, ale wulko-ležomnoſčerjo nochzedža to pschipóſnacž.

— Hijo pjaſt fróč ſeſka ſu w Dražđanach w amerikanskim ſwinjazym mjažu trichim namakali. S tym je dopokaſane, ſo šo w Amerizh mjažo jara ſvjetſhniye pschepytuje. Požledni trichinath počež, kotejž w Dražđanach ſabđeržach, mějeſche wobžvědženje pschipóſnjenje, ſo je šo tež hifchě w Altonje pschepytal a ſo šo w nim njeje žaných trichinow namakalo. Majſepe by bylo, hdy by w Němzach nictó wjazh amerikanske mjažo njekipoval.

— Savjeranje pžow je ſa jich wobžedžerjow pschi nětčiſčich ſakonifčich poſtajenach ſ wulkej wobčeznoſću. Dražđanska rada je teho dla wobſamka, ſwjaſkowej radže a khežorſtwowemu ſejmej petiſiju podacž, w kotejž ſo proþ, ſo býchu ſo poſtajenja psche pžyčju ſtaženoſć pschémenné. Hdyž ma pož pranz pschicžiſneny, njedyrbi ſo pôdla teho hifchě žadač, ſo dyrbji ſo ſa powjazom wodžiež. Dale dyrbjale w krajinach pschi mjeſach němſkeho khežorſtwa pžy ſtajnje pranz nožycž.

Awstriſla. Naležnoſć wupokaſanja awſtrifčich poddanow ſ němſkeho khežorſtwa je wurunana. Raž je ſnate, ve ministerſtvoſ ſchēdžyda hrabja Thun w awſtriskej khežorſtwej radže hroſhl, ſo, jeli ſo ſo pschichodnje ſažo awſtriszy poddanjo bjes praweje pschicžiny ſ Němſkeje wupokaſaja, ſo Němſkej ſ wupokaſanju němſkich poddanow ſ Awſtriskeje wotmolni. Khežor Wylem je dla Thunoweje rěče khežorej Franzej ſoſeſej liſt napízał, kotejž je němſki požlanz we Winje, hrabja Eulenburg, ſobotu pschepodal. Khežor Franz Josef je ſo na to psches awſtriskeho požlanza w Berlinje khežorej Wylemej ſa jeho ſbožepſhceža pschi jeho poſtaletnym knježerſtwovym jubileju džakowacž a ſ dobor wupokaſanje awſtrifčich poddanow ſ rěčam pschinjeſč dał. S tym je ſo naležnoſć na pschecželne waſchne wotbyla.

— Awſtriski khežorſtwej ſejm w Winje je ſwoje požedženje hacž na dalsche pschetorhny. Swoj hlowny nadawc, do wuradženje awſtrisko-wuherskeho wucžinja wón njeje dozpił. Oměluja na tym, ſo budže wón w pschichodže temule nadawkej lepje ſroſežen. Majſkerje budže knježerſtvo wurunanie ſ Wuherskej bjes pomožy khežorſtwej radž po § 14 wujednacž dyrbjecž.

— Knježerſtvo je ſažo jene ſe žadanjow čeſkeho luda dojelnilo. Wone je čeſti gýmnasij w Opavje, kotejž je čeſka ſchulſka macžiza ſaložka a hacž dotal wudžeržala, do ſtatueho ſařadniſtva pchedewſalo. Čeſka ſchulſka macžiza netko nowy gýmnasij we Wiſchowje ſaloži.

Italska. Antianarchiſtiſki ſjeld w Romje je ſwoje wuradžowanja ſtoučiž. Wón je wobſamny, ſa wſhē kraje polizajſki búrow ſa anarchiſtiſke naležnoſće ſaložicž a pschecžiwo anarchiſtiſkim nownam ſ najtrucžiſčimi naprawami ſakrocžicž.

Franzowska. Pschecželjo židowskeho kapitana Dreyfusa, krajnje poſherady dla ſažudženeho, ſu njeļubje pschelwapjeni ſe ſdželenjom, kotejž je wójniſki minister Freycinet w ſejmje činil. Wón je woſjewiš, ſo tež nětčiſche ministerſtvo poſtajne Dreyfusove aktu ſažacž-nemu ſudej njeſuda, předy hacž wone rukowanje ſa to nima, ſo ſo wone ſjawnosći njeſcherađa. Nekotre nowinh čžedža wjedžecž, ſo je mjes tutymi aktami tež jedyn liſt khežora Wylema. Po jich wudawanju ſo knježerſtvo boji, ſo možlo ſamo ſa wójniſje mjes Němſkej a Franzowskej dōńč, hdy by wopſchijecze tuteho liſta na ſjawnie pschicžlo. So je khežor Wylem kapitanej Dreyfusej abo wo jeho poſheradženju wóſkowych poſtajnoſćow do Paríſa liſt pžal, ſu, ſo ſamo wé, hole blady. Němſki požlanz hrabja Münster je hijo loni, hdyž ſo tele blady wunjefechu, jim napschecžo ſtupil. Wón je tehdy franzowskemu diplomatej hrabi Turennej prajil, ſo je liſt khežora Wylema, kotejž ſo w tajných aktach namaka, falschowanka. Hrabja Turenne je na to naſajtra ſa miniftej ſwonkownych naležnoſćow ſchol a jemu ſbzeliš, ſtož je jemu hrabja Münster prajil. Redaktorej nowin „Temps“ je tele dñy hrabja Turenne wobkrucžl, ſo je hrabja Münster ſ nim wo tamnym liscze rěčał. Hrabja Turenne je pschistajil: „Hrabja Münster nochžiſche mjeniuiž ſjawnie ſakrocžicž, ſo by franzowskemu knježerſtu ſa wjedženju dał, ſo je tamny liſt falschowaný.“ Wón ſa temu hrabju Turenna wužiwaſche, wo kotejž wjedžesche, ſo ma pschecželov w ministerſtvo ſwonkownych naležnoſćow, kotejž wot njeho jeho ſdželenje ſhona.

— Antisemitistiſki ſwiaſt w Franzowskej je w Paríſu ſjawnie naſominanje na drohome murje pschibicž dał. W nim ſo na to poſtaſuje, ſo je knježerſtvo w komorje powjedžilo, ſo ſu we wójniſkim

ministerſtve tajne Dreyfusove aktu, kotejž ſo njehodža wojſewicž, dokelž by ſo ſ tym wěstoſč ſraja do ſtracha ſtajila. Napominanje ſ teho ſudži, ſo je Dreyfus pscheradnik a ſo je ſ prawom ſažudženym, a napomina knježerſtvo, ſo by revisiu prozeža pschecžiwo pschepo-kaſanemu pscheradniku ſaſtajilo a ſo by pschecžiwo ſkſchividžerjam wóſska ſakrocžilo. Šeli ſo knježerſtvo to nječini, ſud ſwoje njeſa-ſtěniwe prawa ſham wukonja ſo do njeſcheczelow wózneho ſraja da. — To ſkoro tak klineži, kaž býchu židam nowu Bartromſtu nž pschihotowacž chyli. Tola tak ſle drje njebudže. Wot ſlowow ke ſkuffam je dolha noha.

— Franzowskeho miſionara, patra Fleurha, kotehož běchu ſběžkarjo ſajeli, ſu puſčezili. Franzowska ſ wójniu hrožesche, to pomhaſche. Chineske knježerſtvo kotejž ſběžkarjow ſ možu njemožesche pschewinycž, ſ jich wjedníkom jednaſche a jeho ſa mandarina ſ módréj čapku a paſpoažym pjerom pomjenowa. To ve placžiſna, ſa kotejž patra puſčezichu.

— Franzowſki major Marchand je ſe ſwojim wodželenjom město Faſchdu w ſriedžnej Afrizi wopuſtežil. Čónžam džen ſu tam ſendželženjo ſažahnyli a jendželsku khorhoj poſtajili. Marchand psches Abežynſku k Čeſwjenemu morju pocžehnje. Abežynſki kral je ſwojim nameſtnikam pschikafal, ſo dyrbja Marchanda na jeho marſchu ſ zjrobu a czežným ſtomet ſaſtaracž.

— Krajinymi pscheradnikami njebudža pschichodnje w Franzowskej wjazh lahodnje wobkhadžecž. Senat je ſakon, naſtuſaz ſchimwóſhjenje khostanje na ſpionažu a pscheradniſtvo pschitajal. Po nim ſo ſaſtojnizy, kotejž kraj pscheradža, tež w měrje ſe ſmjeru khostaju.

— Mjes ſpionami, kotejž ſenotliwe ſtath wudžeržuju, ſu naj- hörſki njehmanizy bjes haňby a ſwědomnja. Do nich něhduschi tajny agent franzowskeho generalnueho ſtaba, Decrion, ſluſčha. Tež ſu ſajeli, dokelž je wojerſke poſtajnoſče wukrajinym ſtamat pschera- džoval. Pschi pschepytanju pschecžiwo njemu je ſo wukopalo, ſo wón loni, hdyž preſident Haure do Ruskeje wotjedže, bombje na požnouhym Parížskim dwórniſčju roſbuchnycž dał. Wón je to ſi tym wotpohladom činil, ſo býchu jemu porucžili, ſa ſluſčerjom ſlědžicž, ſtož by ſebi droho ſaplacžicž dał. Tutoň nječeznifk je tež pschecžiwo jenemu zjle njewinowatemu pschistawnuemu ſaſtojnikej w Toulonje dopokaſmo dla krajneje pscheradžy wunjefž. Wón ve wěſte pižniſki jeneho nowinskeho naſtawka pschekafal, ſak ſo móžesche ſo cžitacž: „Dostanjeſe žadane dokumenty atd.“ Tele nowinh ſo ſa ſchpigel w pižni tamneho ſaſtojnika ſtradžu tyknychu. Ma ſbože je ſo ſaſtojnikej ſchlačežilo, ſwoju njewinowatoſć dopokaſacž.

Ruſowska. Chineski móřski pschiftam Port Arthur, wot Chi- neſow Ruſkej pschenajathy, Ruſy ſi wulkej ſpěchnoſću wobtwier- džuju. ſ parnej lóži „Moſkou“ je ſo wjèle lóžtowowych a wóſkowych offižerow a rjemjeſlinow do Porta Arthur wotwjeſlo. Ruſka želesniſa ſ Porta Arthur do ſsibirſkeje je hijo nimale do- twarjena.

— Hdyž ſo wſhón ſwět bróni, tež Ruſka naſdal nochze wostacž. Knježerſtvo je pječa wobſamko, ſi nowa 200 milijonow rublow na tvar wójniſkich lóžow wudacž.

— We Warschawje ſo dženža 24. hodownika pomnik naj- žlawniſčeho pôlskeho pěžnjerja Adama Mjejkewicža požwycieži. Ruſke knježerſtvo je dowolilo, ſo ſmětaj pschi tym wjech Radžiwill a ſpižaczel ſsienkewicž rěčecž. Hifchě psched nětrotymi měbzazami ſo knježerſtvo proſtwe ſapowjedži, ſo býchu ſo pschi wotkryču pom- nik ſe rěče džeržale a to teho dla, dokelž je Mjejkewicž nž jenož wulk pěžnjer, ale wožebje pěžnjer hidženja Ruſkeje byl.

Turkowſla. Čežpjenja ſchecžijanow w Mazedonskej njepsche- stanu. Hacž runje dyrbjachu ſo reformy hijo psched lětami ſawjeſč, turkowske knježerſtvo toſa wſcho pschi ſtarym njeporjedže wostají. Duž je bjes džiwa, ſo ſo mazedonski komitej ſažo hibač požina. Wón je wobſamny, wulkomožam wopominjenke pižmo, na požled- nim mazedonskim kongreſu wobſamkjenje, požlačž. W nim ſo pschede wſhém ſa Mazedonsku žada: ſamosaradniſtvo, ſamžne woſk, ſchecžijanſki generalny guverner atd. „Šeli ſo ſo hacž do naſeža reformy njeſawjedu“, jedyn komitejowy ſobuſtaſ ſraji, „potom nowy ſběž wudžri.“

— W St. Stefanje njedaloko Konstantinopla, hdyž je ſo po požlednjej ruſko-turkowskej wójnije mjes Turkowskej a Ruſkej měr ſčinil, je ſo ſaňžený thdžen ruſkym wojaſam, tam pjenjenym, w pschitomnoſći ruſkeho wulkowjeſcha Millawſcha pomnik ſtajil. Pschi ſeje ſklađoſći je wulkowjeſcha Millawſch ſultana w Konstan- tinoplji wopýtal.

— Grichifki prýnz ſurij je 21. dezembra w Kanea

jak o gubernér knjegistwo na kupje Kreče pshedewsal. W narečji k wobydlerstwu won blubi, so budže po prawdze a s njestronitošču knježic, a kchesczjanow, runje taž mohamedanow napominašče, so býchu hidu injes žobi sapomnili. Sa krajove derjemče je nusne, so jeho kchesczijenjo a mohamedanojo pshki knježenju podpiera. Bječor bě město Kanaea kwyedženszho wobkwtlene; tež mohamedanojo běchu kwoje domy wobkwtlili. Boh daj, so býschtaj nětko měr a porjad na kupje Kreče sačahnyloj!

China. Khežorka pječaš najvjetschej žurovosežu pshiwishwarzow wotkazženeho khežora pshesžeha. Skoro žaneho dnja so njemirinje, na kotrežm so njebh někotrym wožobam hlowa wotčala. Na kotrežož tukaja, so na khežorowej stronje steji, dýrbi wumrječ. Samo dwé khežorowej žonje žu sadajili, něktrym žonjazym strožnikam hlowu wotčeli, schtyri komorne žlužobnizy tepili a runje tak jeneho wobneho Chinesu, na kotrežož tukaja, so je žobustaw tajneho ſwiaſka pshesživo khežorzy. Tež pshiwisni, staršeji, žotry a bratsja wotpravjenych so katej pshepodachu. Na tajke wachnje so w Chinje porjad čini.

Mjes tym w druhich stronach ſbezkarſke hibanje wjetſich rosmerow nabýwa. Šbezkarjo pod Nanantoli žu so města Čanganga ſmozowali, hdžez žu 100 Chinesow, lotiž žu kchesczijansku wěru pshesželi, a jeneho katholſkeho městchnika ſlonzowali. Možno, so nětko Franzowijož kami pshesživo ſbezkarjam ſakrocža. Do Nankinga, do kotrežož bliſkoſcze žu so ſbezkarjo hižo dobyli, žu tsi wojniſke lódže, jena rufa, jendželska a japanſka wotjèle.

Amerila. Po dobyčezſtej wojniſe se ſlabuſtſkej Schpaniſkej je ſjenocžentym polnōzno-amerikanskim statam hordosz a naſdatosz do hlowy ſajča. Tak je Mac Kinley w Atlancze řeč měl, w kotrež prajesche: „Amerikanska khorhoj je so na woběmaj polojzomaj kweſta poſběhnyla, a wona tam wostanje jako ſnamjo ſwobodny, prawa, mera a poſtupa. Schtož chze ju wot luda wſacž, nad kotrežm wona ſ ſitazym ſmorskami ſmahuje? Schtož chze ju dele wſacž? Dýrbiň ſo nětko, hdžez je dobyče, we wojniſe wuběžene, w merovym wucžinjenju ſapišane, ſtruchliwie wot kwojich winowatoſczow wotwobrocži, kotrež ſu so krajej ſ naſchimi wulkimi ſlutfamí napoložile?“ — To rěka: ſtejate wójsko a wójnske lóžiſtvo ma ſo powjetſchic, a ſ tym republika wobſtejnoscžam napſchecžo dže, w kotrež ſo někajti čeſečelakomu a nažylny wojak knježitwa ſmozuje a ſo ſo khežora wułowacž da. Tak je w starej Romskej republižy a tež w přenjej franzowiskej republižy bylo. Amerikanam pak mož ſo tež ſtač, ſo w bližiſtej wojniſe ſuči na nich padaju. Na kwoje wójnske dobyče ſebi pshewiele wiedža a na to nježi-waju, ſo mějachu Šchpaniſhy na Kubje wjele ſtow lét ſtaré kanony a hubjene drjewjané wójnske lódže. Amerikanski wýſchſchi general Miles bě w kwoje roſprawje ponizniſchi a roſestaja, ſak ſtač pshipad a ſlepe ſboze ſadžewaloj, ſo žu ſo Amerikanshy pshed San Jagom wulſkeho njeſchlachzenja ſminyli.

— Š Manile, hlowneho města philippinskich kupow, kotrež ſu dýrbjeli Šchpaniſhy Amerikanskim woſtupicž, njeđobre powjetſce pshithadžea. Wjedník philippinskich ſbezkarjow Aguinaldo pščižne Amerikanskim džen a wobčezniſchi bywacž. Njeviđeža, ſchtož tam po prawom knježi. Amerikanski general mož ſchilasacž, ſchtož chze, nicto na njeho njeſpoſlucha. Manilashy pſchekupzy ſu, dokelž ſu předy podarmo čeſkali, ſo Amerikanshy Manilu pod kwoje knježitwo ſtaja, ſkončenje Aguinalda ſa kwojeho knjeſa pſchibónali, dokelž dýrbjeschke tola něchtó jako wýſhnoſcž placicž. Amerikanshy offižerojo ſu džen a mjeſpoſkojnichi, dokelž jich nicto ſańč nima. Wonii ſebi žadaju, ſo móhli ſo ſkončenje do ſbezkarjow ſ brónju dacž a Philippiñ wobkwtlili. Mjes tym dýrbja Manilashy měſteženjo Aguinaldowých wojaſow žiwick, lotiž ſu ſtraschni ludžo a ſebi ſ nožom w ruzj žadaju, čežož ſo jim ſečze. Pshki tajkich wobſtejnoscžach je tam hörje, hacž je hdž ſo ſchpaniſkim knježitwom bylo.

Njeviđenath.

Póſtny ſekretar Burnik pſhemjetowasche hromadku kvitunkow, kotrež pshed nim ležachu, a pſchirunowasche je hýſežce junu ſ runje ſhotowjenymi ſapiskami; na to tſchafesche mjerſazym ſ hlowu a poſlada do boka na ſtarého Wonaka, tiz pshki blidze ſtejſeſche a líſt ſtemplowasche. Tón njeptyn pohladjenje kwojeho pſchedſtajeného a dželatſche kwoje dželo dale. Póſtny ſekretar ſatſchafy ſaſo ſ hlowu a počza ſ nowa papierz pſhemjetowacž a pſchirunowacž; ale njenamaka wěſče to, ſchtož phtasche, a ſaſola ſa khwili ſ mjerſazym hložom: „Wonako!“

„Knjes ſekretar!“ wotwola ſo ſaſolanj, ſo wobrocžiſchi po wojerſtlim waſhymu pshed kwojim pſchedſtajenym frontu činjo.

„Njeſhym wam dženſha rano ſapišaný líſt pſhēpodal na Hanž Monaka a towarſtvo?“

„Haj, knjes ſekretar!“

„Kvitunku njenamaka!“ wotmolwi ſekretar.

„Kvitunku?“ woprascha ſo ſtarý Wonak a drapaſche ſo ſamyžleny ſa wuſhomaj: „Doczakaję wołomik, knjes ſekretar; — Hanž Monak a towarſtvo. — Hanž Monak a towarſtwu njeſhym tež žaneho líſta wotedal.“

„Dopomíče ſo tola, Wonak! Líſt ſym wam dal, tsi ſta hriwnow wobpschija, ſtejſeſche na ním“, nucžeſche póstny ſekretar.

„Byle prawje, knjes ſekretar; ſapišaný líſt ſ Barlina; doſtał wſchaf ſym tón líſt, ale tež — dýrbi težecž — hýſežce w líſtowej toſchi, pſchetož wotedal jón njeſhym“, wotmolwi Wonak, wſa kwoju líſtowu toſchi ſ hoſdža a pſchephta ju horliwje. Ale próza bě podarmo; pjenježnýho líſta Hanž Monak a towarſtwu tam njebe, a líſtowa toſcha bě zyle proſdna.

„Mój Božo!“ ſyčhny Wonak a ſblédny, „hdže je tón líſt wostał?“

To je nětkole woprawdze hódnacžko, kotrežož móžesche ſekretar hýſežce mjenje wužodacž dyžli ſtarý líſtowník. Dokelž Wonak pshki tym wosta a kylſh ronjo ſo ročeſche, ſo je na ſhubjenym líſče njeviđenath, na poſkledku ničo druhe wýſche njeubu, dyžli wěž žudniſtvo pſchepodač a ſtarého Wonaka ſajecž dacž, „jeho ſameho dla“, taž knjes póstowy direktor rjeky, pſchetož ſ kritym wužlědžowanym wukopa ſo jeho njeviđenatocž najeſlepie.“

Sdžeržachu ſtarého muža něchtó dnjow w kódže na pſchepytowanje a pſcheklědžiſtu mjes tym jeho wobydlenje, ale nje-nadeřidžechu ničo podhladne. Težo žonu a jeho dorofſčenu džonku dachu mijelczo wobkwtlbowacž; tola tej nječinjeſtej žaných nadpadnych pjenježných wudawkow.

Tež njeběchu ženje ani najmjenſche pýtnyli, ſchtož by možlo líſtowník ſo porotowacž. Ale runje tak mało radži ſo jemu, něchtó prajicž, ſchtož budžesche možlo jeho njeviđenatocž do-pokafacž; wě ſo, bě pječadwazyci lět bjes poroča ſlužil a tež dobre wužwědženja jeho pſchedſtajených rěčzachu ſa to, ſo bě ſtarý muž ſprawný, ale to tola njeđožahasche, ſo možlo jeho wote wýſcheho podhlada wucžiſcicž. Hdžž bu po tajkim ſa něchtó měſhazow wužud wosjewjeny, ſkaſche w nim, ſo ma ſo líſtowník „pobrachowazých dopokafow dla“ ſa njeviđenatého wuprajič.

Dokelž tu po tajkim žana wina ſo jeho wotpočaſanju njebe, naſtupi Wonak kwoju ſlužbu jako líſtowník ſ nowa; tola ſrudny wóſhud poſklednich měſhazow bě jeho zyle pſheměnil. Muž, tiz bě předy tak wježholý a rěčniwy byl, bě nětkole jara mijelcith. Won dokonjeſche kwoje ſaſtojníſſe winowatoſče jeno mechanizm abo ſwonkownje a kylasche, hdžž bě to hotowe, ſploſchiwy a nječuzciwy w kuce ſakowanskeje iſtvy, poſkmurjeny do ſemje hlađajo. Težo pſchedſtajeni a towarſchojo pſchidžechu bóři do teho, ſo ſo po-kyleny člowiek na kwoje čeſeži ranjeny čujeſche a ſo ſ tym nje-ſpoſojeſche, ſo býchu jeho puſčezli „pobrachowazých dopokafow dla“, dokelž nochžyſche ſ druhimi jako kwojeho runjecža bjes ſadženkov wobkwtlboč. Hdžžkuli ſekretar Burnik, kotremuž bě ſtarého muža žel a kotrež njebe ženje na jeho njeviđenatocž dwěloval, jemu na ramjo klesaſche, potom drje mlkn ſo jemu druhdy poſkmurjeny poſměwſ po woblicžu, ale bóři ſaſo ponuri ſo do předawſich ſrudnich myſlow. Tež knjes póstowy direktor poriča junu něchtó pſcheklědžnych ſlowow ſ nim, a tuta čeſež ſdaſche ſo jeho tročtu troſtlowacž, ale to ſo jeno tak ſdaſche, pſchetož naſajtra hižo bě runje ſaſo tak ſamýſleny. Won mjenujy pýtny, ſo je to ſobuželnoscž, ſchtož jemu jeho towarſchojo a jeho pſchedſtajeni wopokaſu, a won njeverjeſche, ſo ſu woni wo jeho njeviđenatocž pſchewědženj; won pak nježadaſche ſebi ſobuželnoscž tutých knjeſow, ale kwoje prawo.

Tak myſklesche ſebi ſtarý Wonak a tak bě měſhazý doſho w čežlích myſlach žiwy. A jeho ſamýſlenoscž bywacše dale hórscha, cžim bôle ſo wſcha nadžija ſhubjowacše, ſo možlo ſo ſhubjene pjenjeſche hdž ſaſo namaſacž. Schtož ſtarého bóřižaka ſmajeſche, ſkončenje temu ſwulný a njemyſklesche ſebi wjaz na to.

Zona a džonka ſtarého muža pak čežpjeſtej pshki tym nježměnje jara, a wožebje džonka. Ta bě mjenujy po ſhubje ſi mlodym, ſchwartym člowiekom. Runjež tón ženje dwěloval njebe, ſo je jeho pſchichoduy non zyle njeviđenath, bě jemu Wonak ſ pſchiswolenjom kwojeje džowlki tola wuprajič, ſo jeho wot jeho ſhuba wotwjasataj, dokelž ſebi wot njeho žadacž nochžetaj, ſo dýrbi

žebi džowku podhľadneho nana sa mandžesku brac̄. A Mařka, tať jej rěkáše, bě žebi tvrđe wotmyšlila, so nježivajo na návoženjove proštrv k wěrowanju njeponđe, doníž njebudže nanova njezinovatoſč doſpolnje dopokaſana.

Tak minyſtej ſo dwě lěče. Tola mac̄ a džowka njeſhubiſtej nadžiju a doveru na Boha, modliſtej ſo njeſteſtawajz, ſo by Boh ſam ſe hwojej wſchomóznej ruku ſaweschk wotkryl a nanou njezinovatoſč ſaſo w zyle jaſným ſwětle pokafal. A jeju modlitwa njevoſta bjes wuſpečha.

Runje bližesche ſo ſaſo rjamy wjeſholy hodovny džen, dwójzy bě tutón radostny ſwiedžen bjes radosče nimo ſchol, ſrudoba a poſhmurjenosč bydlesche pola Wonakez, ale ſetfa chyzsche Bože džec̄o jim wobradzec̄, čežhož běchu tak doſloho parowac̄ dyrbjeli.

Do piſarjenje ſtriny Hanža Monaka a towarſtwa ſaſtu runje patorži dopoldňa blidat a chyzsche ſ knjelom domu ſamym rěčec̄. Dokelž ſo tón muž na žane waſchnje wotpokafac̄ njea a piſeze ſaſo ſ nowa wobkručezhe, ſo ma jara wažnu wěz, dovedeje jeho ſkóńčnje tola pomoznik do jſtvy piſekupſkeho knjeſa.

Piſezeſtne ſtrivo poſtoni ſo rjemježlnik piſed knjelom Monakom a piſepeoda jemu na to liſt, wot njeſwuzeneje ruki wotewrjeny, kotrež bě na firmu Monak a towarſtvo piſan.

Hdyž bě piſekupz adrežu dokladnje piſehladał a hdyž bě ſ dale wjetſhim ſajimovanjom ſ nječiſteho kuverta ſchēſz pječđežbačz hrinowſtſich papierow ſwucžahal, pohlada na blidarja ſ mótrym pruhowazym móžkom a wopraſcha ſo:

„Kak ſeze wý, luby piſezeſtne, k temule liſtej piſeſhli, kotrež je hižo telko njeboža nacžinił?“

„Kneže!“ wotmolkwi blidat, „tón liſt je moja žona namakała a hdy budžich ja ſcht wo tym wježal, budžichu pjenjeh dawno we waſchein ružy byle; ale wona je mi to hafle dženba w noz̄ ſjewila, hdyž jej ſjmjerč na jaſky ſedžesche.“

„Alle te pjenjeh njeſluſcheja mi, moj luby“, rjekny Monak, „a wý dyrbieze hnydom ſo mnu hiž, ſo . . .“

„Na radnižu“, piſetorže jeho blidat ſe ſtrachom, „ně, knjel Monak, to ſebi njeſmeče žadac̄, moja žona je nětcole morwa a ja nočhu žamch njeļubosnoſčow ſ tej wězu měč!“

Tola piſekupz ſmerowa mjes tym blidarja, lubio jemu, ſo jemu piſci wróženju liſta žane wobožnoſče njenastanu a ſo džé ſo ſ zyla wo to njejedna, na radnižu hiž, ale na poſt. Tam poſaditaj ſo tež hnydom wobaj a piſed knjelom Monakom roſpravjeſtne ſprawnih rjemježlnit poſtowemu direktorej, ſo je jeho njebo žona wſchědne čaſkoviž wot liſtowka doſtawała. Žunu rano paſ je ſ čaſkoviž liſt wupadyl; wona ſpóſna, ſo bě někomu druhemu piſan. Najprjódžy bě žebi wotmyšlila, liſt pravemu adrežatej wotedač, ale ſphtowanje na nju piſhīndže, hdyž na adrežu wohlada: „Wobpiſhija 300 hrinow“, na to je liſt ſhowala a to tež ſwojemu muzej ſamjelčala, najprjódžy, ſo by w čaſku niſh kroſčik ſbytknych pjenies měla, potom paſ — hdyž jej ſwědomje wotučzi a porokowaſche — ſe ſtrachom ſ pjenjes njeje ſebi ſvěrila ničzo wudawac̄, poſdžiſho paſ je ſo bojala, ſo mohla ſo piſezeſtne, hdy by liſt pravemu wobſedžerzej piſepeodac̄ chyzla. Dženba w noz̄ — ſkóńči tón muž — je žona wumrjela, předh paſ hiſeze ſwcho wuſnala a jemu piſhītaſala, ſo dyrbí pjenjeh pravemu wobſedžerzej wotedač a jeho wo wodac̄e proſhyc̄.

„Tute wotproſchenje, luby piſezeſtne“, rjekny poſtowym direktor, „čiňte piſed druhim člowejkom, ſiž je piſches njeſwědomitoſč waſcheje žom̄ do wulfego hubjenſtwa piſhichol.“

Starý Wonak bu hnydom ſawolany a ſhoni nětko piſed poſtnym ſekretarom a dwěmaj mužomaj, ſak bě ſo wſchitko k dobremu wobrocžil. Šyly ſonjachu ſo jemu, hdyž ſ tſchepjetazej ruku ſa njebožownym liſtom piſhīmaſche, a ſ hlobota wón ſvýchny; potom paſ wobja ſprawneho rjemježlnika a da ſo do plakanja.

To wſchitko ſta ſo patorži, a hdyž Boži wježor hodowne ſwony ſaſwonichu, klinčesche to vreni króz ſa doſhi čaſh tež radoſtinje do Wonakez ſtvy, a wježelny ſwiedžen ſwječzachu nan, mac̄, džowka a jeje ſlubjeny návoženja.

Ze Serbow.

Š Budyschina 23. deſembra. Runje bu nam wofjewjene, ſo je wotkrajne hejtmanſtvo, wot piſedžyſtwa a wubjerka M. ſs. wo to proſchene, domoſilo, ſo ſmedža ſo ſjawiňje mjes ſſerbam i tuđomisheho wotkraſa ſa dočvarjenje Macžicžneho domu dary hromadžic̄, ale jeno w měřazu januaru 1899, nježmě paſ ſo piſci hromadženju wot domu do domu khodžic̄. Wſchitkých piſezeſtne ſuſneho, ſa naž ſpomožneho twara proſhym, ſo býchu króti čaſh

nanajpiſnichho wužili a ſamožižiſtich ſſerbow pohnuli, dary ſa wotcžinſku wěz bohac̄e woprowac̄. Piſedžyſtwo a wubjerk M. ſs. pak dalschemu wuraženju na poňdželu 2. januara 1899 w 5 hodž. do Viſečeje jamy podwolnje piſepeoſchuje

Jurij Lusčanski,
piſedžyda M. ſs.

— Saſka krajna kulturna rada je ſo w ſwojim poſledním poſedženju ſe ſawjedženjom powschitkovneho wobhlaſanja rěſneho ſtutu a mjaſha ſaberała. Nětko hafle, hdyž ſo novy ſakon ſawjedže, ſu ſo dohlaſali, ſo wón mjeſtſich ſatarjam ſhětre pjenježne wudawki načzini. ſſobuſtawý kulturneje rady ſo ſa to wuprajichu, ſo by ſo wobhlaſanje koſow, kotrež ſo doma rěſaju, ſpuchčiſlo a ſo by ſo mſda mjaſkowobhlaſdarjow piſchi domižazym rěſanju ponizjila. ſenjezerſtvo wotkraſu komiſhar paſ ſowjedži, ſo ſo njehodži, poſtajenia piſchi domareſanju koſow piſheměnič; jenicež ſho ſtutu maleho ſtutu mohle ſnadž ſo ponizjic̄.

Po poſtajenju ſakonia wo ſawjedženju wobhlaſanja rěſneho ſtutu a mjaſha ma ſo mjaſho, k jědi ſa njevužiwaſomne ſpóſnate, ſnicžomne ſežinicz a ſo potom wobſedžerzej k techniſkemu wužiwanju piſezeſtne. So by poſledniſtce možno bylo, je krajna kulturna rada wobſamka, knježerſtvo proſhyc̄, ſo by ſtat piſchi napravjenju wuſtawow, w kotrejž ma ſo k wužiwanju njehodne mjaſho ſnicžomne ſežinicz, pjenježnu pomož podaſ.

Dalsche wobſamkunje kulturneje rady mléče wukraſneho ſita naſtupa. Po nětčiſtich ſakonu ſo ſitne zlo mlynkam wróži, hdyž woni ſmleč ſito do wukraſa wuviſeu. Snaťe paſ je, ſo němſke mlynny jenož malo hódnú mufi do wukraſa woža, ſe cžimž ſo ſhumſtſne pízne ſredki podroža. Krajna kulturna rada je teho dala wobſamka, knježerſtvo proſhyc̄, ſo by ſa to ſuklomalo, ſo by ſo jenož piſchi wuwoženju lepſeſe mufi mlynkam ſitne zlo wróžiſlo. Namjete, ſo býchu ſo měſtna k radu do ſtarjam w tvarſich naleynoſčach ſaložile, ſo piſchihložwotkraſe. Tele „měſtna“ maja nadawki, poſtupn ſtvarſteje techniſki wobledžbomac̄, ju ſa ratařſtvo wužic̄ a praktiſke naſhoniſenja w ratařſkim tvarſtvo ſvěrac̄. Ratarjam, kotrejž wobſedženſtvo njeje ſi wjazy dyžli ſ 1200 dawſtmi ſenocſem ſocjezenie a kotrejž doſhody piſches djeſatu dawſtowu ſlažu njeñdu, dyrbí ſo rada w tvarſich naleynoſčach na ſho ſtutu ſtvarſtich wotkraſnych tvarſtow darmo dawac̄. So by ſo tvarſtne poſtuňſtlo, dyrbí ſo knježerſtvo proſhyc̄, ſo by ſo piſchi njeſamkunjem ſtvarſkim waſchnju dovoſilo, ložſe ſtvarſke waſchnje (paženje) načožic̄.

— Škonežuje je tola ſyma knježtvo doſtaſa. ſhimanjom a blyſkom je wutoru wježor piſchipowjedžila, ſo je čople wjedro piſchewinyla a ſ ſraja wudula. ſdobom počzachu wulfe ſrupy padac̄, kotrež poſdžiſho ſněh ſežhōwotkraſe. Mjes tym ſo je blyſt w lěče čeřevjeny, mějeſte wón tón króz jaſnu bělu barbu, podobnu ſhumſtſne dželanemu elektřiſkemu ſwětlu.

— Piſchi njevjerdrje, kotrež ſańdženu wutoru piſches naſche měſto čeřhneſte, je blyſt do blyſkowoda wěze tuđomneje Pětrowſtſkeje zyrkve dyril a teleſonowe groty w radnej ſhězi a polizajſtvo wobſchložil. Teleſonowody do někotrych ſtron běchu ſo ſ tým na ſhwilu piſetoržnyle.

Se ſtoneje Vorſteze. Piſchi hońtvo, kotrež ſo ſańdženu poňdželu na ſſlonoborſtſežanskim, Čejmjerčanskim, ſajdovskim a Hunjowſkim revereje wotmě, je ſo 206 ſajazow a 8 božantow poſtělalo.

Š Hodžiſo. Šrjedu tydženja je tu wumjeňkař Koſor, hdyž bě pola hwojeje džowki pomhal k mločzazej maſchinje piſchenu piſchijetowac̄, ſi reblom na hmo deſe panyl. Piſchi tym je ſo tajkim wotmachom ſrafyl, ſo bjes myſlow jako mortwy ležo wosta. Hafle hdyž jeho domoj wjeſtch, ſo jemu wědomoſč ſaſo wróži. Wobžaromny je ſebi wobrucku ſlamal a ſebi hlowu ſhětre roſbil.

Se ſemiz. W ſkale na Junfernſteinje je ſańdženu ſobotu dopoldňa 18-lětny dželac̄ ſcholka ſ ſpožkowow do njeboža piſchihlož. Wón mějeſte lowriju, na kotrež ſamjenje načadowachu, na njej ſtejo ſpinac̄. Wón paſ wós njebožesche dožerac̄, ſak ſo tón po horje deſe ſajedže. ſcholka ruce ſ ſoſci a ſo piſchi tym tak ſrafyl, ſo jemu frej ſ nožom a hubu bežesche. Doho ſu dyrbjeli domoj donjeſč.

Š Budyschina. W naſchim ratařſkim tvarſtvo mějeſte knjel wučer ſommer ſ Budyschina minjenu ſhředu jara ſajimavu piſchednoſtſk wotkraſtvo a burſtſkim ſiženju w Rusſej, ſak běſte jo na ſhwojim pučzowanju w tutym lěče wohlaſal.

Š Bulez. Naſche ſerbſke tvarſtvo mějeſte minjenu poňdželu ſhwoje poſlednie lětusche poſedženje. Na nim po-

kraczovaljche knies wuczeć Sommer s Budyschima w swoim rosprawienju wo swoim puczowaniu psches ruski kraj. Ton krócz roshladachmy so mjes běloruskim narodom, dónidzechy do wžy běloruskiej krajiny a shonichmy, kak tam ruszy "muziko" semju dzelaja a sfot plahuju. Skonczenie saczezechmy s kn. pschednoscherjom do "Sloteje Moskwy" a do Mostowskeho kremla. Na wykolu węzu "Ivana Welikeho" doschedschi, pohladachmy na tute wulke město s wjazym dyzli millijon wobydlerjemi, dónidzechy do prawoślawneje abo hrjekfokatholskeje zyrtwye a shonichmy wo zyrtwiskim žitwienju tutych fchesczow, pohladachmy na zariske hrody w kremlu, na żalochnje wulki swón "zar-kolokol" a na straschnje wulku kanonu "zara-psichku", dachmy so dowjescz do "mierznych pschekupskich rjadow", hdzej w jenym jeniczim shromadnym twarjeniu na wžy 6000 pschekupzow a rjemjezlinow hwoje tworzy pschedawa. We pschichodnym požedzenju chze kn. pschednoscher nasche towarzstwo na najwjetshi hermanek zytleje semje a k najwjetshoj rěz̄y zytleje Europę dowjescz.

Ssadowne towarzstwo sa wokrejs Lubiskeho hejtmanstwa wotmewasche sanđenu njedzelu w nashei wžy sianu shromadzisnu, so by so psches nju plahowanje hadu posběchnyo. Shromadzisna so do dwieju hłownej dželom dzelach. Majprjedy k. Schander, puczowanski wuczer ja plahowanje hadu pschi ratariskej schuli w Budyschinje, w sahrodze nascheho k. kantora Hatnika polakowasche, kak maja so hadowe schtomiki hadzecz a kak maja so starsche schtomu wurelowacz, a potom mierach wón na sali Heimrichez hojczenzu pschednosch wo plahowanju hadu. S jeho sajimaweho pschednoschka mōzem tu jenož neschto našpomnicz: Shonichmy, hdzej maja so ja-blone, hdzej kruschenje, hdzej wijschenje, hdzej żloweżym hadzecz, kotre držimy maja so pschi puczach, kotre w sahrodach hadzecz, schto mamy wobledzowacz, jeli so czemym se hadom wikowacz, kak mamy so sa schtomive korenje staracz a kak schtomu hnojicz, kak mōzem schtomej strowe czelo sfzherzecz, kak strowe czelo wustrowiec, kak mamy so sa krouni staracz, so by schtom bohate plody nježl, atd. Množ ludžo s naschich stron běchu jara rjane plody se swojich sahrodow hobiu pschinjeksi, kotrež sa to žwedeżachu, so plahowanje hadu w naschich stronach postupuje.

S Wulleje Dubrawy. Ssobtu w noz̄y je tu žandarm Jeschka 19 létneho porzelinwerczera Simona, w Margareczinej hčce dzelach, sajal. Simon bě ssobtu wježor tudomneho hosczenzaria a reñiskiego mischtra Dejku w reñiskich khlamach kłol a potom twóchnyl. Ězkaž wón dzelaczera Hermanna, kotrež jemu napschezo pschimy, na hlowu dyri a jeho s nožom psches lizo kłoschi jemu jasyk frani. Dejka a Hermann staj nusowanaj byloj, lěkarstu pomož pytačz.

S Lupoje. Hdzej sanđenu njedzelu so po hrabinskej Einsiedelskej železničy s Adolfskej hetý lokomotivu wós kaolina do Khażowa wjeſeſche, so na Lupjanskich ležomnoszach wós swrōczi. Muž, kotrež na nim jako pschewodnik hedzecze, na napscheznu stronu tak sbožownje wotkoczi, so njewobſchodzienny wosta.

S Lubija. Hdzej so sanđenu njedzelu dzelaczet Michael, kotrež w tudomnej Miklawschowej zyrtwi tepjenje wobstara, w swojczym czasu a tež posdžischo domoj njewrōczi, jeho žona do zyrtwje sa nim pohladacz pschimy. Do tepjenje stupiwschi wona swojego muža s wobliczom na semi bjes wědomosze ležazeho namaka. S womoru szatemu hnydom lěkarja pschimy dachu, kotrež poruczi, jeho w khorobym korbje do hojernje donijesz. Měja, so je Michael, wuhlowy dyri řeřebanskich wědomosz shubil. W hojerni je wón džen posdžischo wumrjel.

S Bislopi. Taninj schtwortk rano su w lězu pola hosczenza „Sloteho lawa“ jeneho puczowazeho rjemjezlinika morwego namakali; wbohi čłowjek, kiz žaneje legitimazije pschi ſebi njemjeſche, bě ſmiersný.

S Delujeho Wujeſda. Tudomna zyrtwina rada je sanđenu njedzelu wobsamka, nowe byrgle w nashei zyrtwi poſtajicz dacz. Wone so pola firmy Schlagi a synow w Gswónty (Schweidnit) ſkasaſa a budža 5800 hrinnow placzicz.

S Wulleho Dazina. Lonj semrjeth něhduschi kublet Schmidt w Njeſnarowach, napožled rentier w Kielzach, je tudomnej schuli 3000 hrinnow s postajenjom wotkaſal, so ma so daň tehole kapitala k hodownemu wobradzenju sa wžy schulske dzeczi, khude a bohate, nažicz. Njedzelu popoldniu w 4 hodžinach je so přeni krócz tole wobradzenje w salu Rennerez hosczenza wotmelo. Ssředz njeho dolhe blido s božodžesčowym schtomom a wschelakormi darami, s wjetsha s wžitnej symkej draftu, stejšeſche. Pschi wobradzenju, kotrež so s wuspěwanjom kherluscha ſapocza, mějeſche městny schulski inspektor, knies diakonus Vogt, žwiedzeniku ręcz, a dzeczi wotměnjo

deklamowachu a hodowne spěw spěwachu. S dobom se schulskimi dzeczini so tež döholētnemu pschedbydze schulskeho pschedstejicžerstwa, kniesej Augustej Záhnie, wježele dostało. Woſkriedz žwiedzenja knies hamtski hejtman s Graushaar a knies wokrejsny schulski inspektor Bach ſastupiſtaj, so býtaj kniesej Záhnie, kotrež nětkole swoje ſastoſtvo ſloži, sa jeho ſafkužby pschitopſnavajzy Albrechtowym kschiz pschedpodaſo. Wschitzu pschitomni, nad tutym poczeczowanjom wutrobnje ſwjeſeleni, živje do ſlawy, wot kniesa hamtskeho hejtmana naſchemu kralej wunjeſenej, pschihloſkowachu. S modlitwu a kherluſchom so rjany žwieden ſtonči.

S Wulleho Czissa. Tudomna schula je so hacž na dalsche ſamknycz dyrbiala, dokož je nimale poſoza dzeczi na wosypiz, ſcharach a diftheritis ſhorila. Žene dzeczo je na diftheritis wumrjelo.

Bužudženja.

Khostansta komora. Ramjeneczeſhár Jan August Gswora w Budestezech bě Hornjhórczansku khorobnu ſaſu wujebaſ a liscziny ſalſchowal. Žemu jaſtwo na 7 njedzel pschizbudiži.

Priopk.

* Žako spodžiwnoſež s Zwickawu piſaju, so je so wo wupižane, jutry wobħadżomne mětua pomožnych wucžerjow tež jedyn schthrzyžiletny ſamkaſki pomožnik ſamolviſ, so měl ložſche dželo měto jemu pscheczeſkeho ſamkarjenja.

* (Rochty so powaſile.) W Hajniskich podkopach w Kato-wizach so roſtly ſlamachu a ſydom monteurow pod ſobu po-hriebachu. Jedyn ſ nich bě hnydom morw, tſio ſu czežko, druſy ſohko ſranjeni.

* W ſanjerodženju młodžiny w jenej Barlinskej shromadzisne ſchulſki direktor Bagel ręczesche. Se ſto młodostnych ſkóſnikow a njedocžinkow je 81 běhakov (běhanskich hólzow). Wotwlaſtowanje wot kózdeho džela a požadanie ſa ſabawu młodh ſud na dróhu abo do korežny honi. Najhluſiſche a najſchłodniſche je, hdzej nanojo wſchědne na ſwoje dželo ſwarja a praja: „Mój hólz dyri ſo ſlepje měć, wón nježmě ſchewſtwo, krawſtwo atd. naukuſtež. Schulu wuſhodžiſchi, dyri hólz hnydom do džela pschimy, kotrež jeho poſiſe ſabera. Pschemyſkowy ſakon, kotrež wuežomny w 14. lécze jenož poſožn czaſa dželacz dowoli, ſadundanju a ſanjerodženju młodžiny poleküje. Pak dyri ſo tónle ſakon ſchématicz pak ſchulſki czaſ ſołdachicž.

* 80,400 hrinow ſu w Dessaſje 19. dezembra jenej knieni kranjli, hdzej bě wona w dziwadle.

* Njeħańbicžiſi rubježny nadpad je so w Turinje na generalneho majora hrabju Radicatta ſtucžil, hdzej jemu pschi woknje tamniſcheho pôsta 10,000 ſirów wuplačzichu. Njeſnaty čłowjek ſo na dobo k hrabi pschitlēči, jemu 11 bankowkov po 500 ſirach wutorze a ſ ſimi twóchny. Sa rubježnikom žaneho ſlēda nimaja.

* (Njeſbože na lódžach.) Parna lódž „Olios“ je ſobotu w noz̄y pola Souter-Pointa (pola ſendželskej) do parneje lódże „Pierremonta“ ſraſyla a ſo hnydom ponurila. Tſi woſobu ſ mužſtwa ſo wukhowachu, dzewiatnacze ſudži je ſo ſhubilo. „Pierre-mont“ podarmo ſa ſhnbjenymi mužemi „Oliosa“ pytaſche a ſo po-tom czežko wobſchodzienna k jendželskemu brjohej wróci.

Wo druhim lódžnym njeſbožu ſ Deregrundu piſajia: Parna lódž „Saga“ je ſ mužſtwa nemiskeje parneje lódže „Norda“ tu pschijela, kotrež bě ſchtwortk w noz̄y dwě mile psched Underſteedom na ſkaly ſajela. Mužſtwa a puczowarjo ſu poſtečza dnja na nahej ſkale pschi 15 gradach ſymy pschewyjazh žalochnje czeřpeli. 7 abo 8 muži dyri ſebi najſterje noſh wotřeſacz dacz, dokož ſu ſebi jei ſwobabili.

* (Žena kheža ſo ſafypla.) W Parisu je ſo na aperu-ninſkej dróſy njedzelu jena kheža ſafypla. Hacž dotal ſu pječz dzelaczerjow morwych a 25 ſranjenych wuhrjebali. Šranjenja ſu wjehé jara czežke. Pječz woſobow hiſchaze pod roſpadanfami leži. Po nowſchim pschedpytanju je twarski ſmylk na njeſbožu wina.

* (Rochbuchnenje polbroweho ſtada.) W lěhovje chineſkeho wójſta w Hangčawje je ſo ſatraschné roſbuchnenje pólvrata ſtaſo. Wsché twarjenja we wokolnoſci jeneje mile ſo wupužichu. Wjazym dyzli 1000 činieſkých woſakow je ſo morilo. Europjeno njeſbu živjenje ſhubili. Twarjenja amerikanskich a franzowſkich miſioniftow ſu ſo ſylnje wobſchodziſle.

* (Mór.) Po poſledních poſtečzach ſ Indiſteje, čorný mór w měſeče Bombaju a wokolnoſci, teho runja w Madraſu ſaſo pschibera.

* (Njessbože na hoňtwje.) Ssyn korežmarja Krolla w Clem-
pizach w Pósnanskej hrjedu týdženja do lěba na hoňtwu džesche. Blísko mložím wón třebu s nacéhniemaj honacžomaj psched žobu na semju položi. Hnýdom po tym wón tsi žorný nimo běžecž widžesche. Wón sa třebu hrabny a ju sa kónz rolow pschiminywscí k žebi čehnijesche. Pschi tym bo jedyn honacž spusčecž, a wutšel Krolla do wutrobna trjechi. Kultí na žorný jeho pravu ramjenjowu řopatku pscheselichu. Młody člowljek ſo do domu ſwojeſu starſeſeu domleče, hđez bôrsh po tym wumrje. — Podobne njessbože je pjatk ſubleria Geyera w Arnsgrümje w Vogtlandze podesčlo. Wón chžsche ſwojemu pžej, kotrž jeneho ſajaza roſtořacž ſapča, tuteho wutorhnyč. Pschi tym ſo wutšel ſpusčecž a ſchrót Geyera do delnjeho života trjechichu. Šranjenje je tak cžeké, ſo Geyer na njo naſteře wumrje.

* S Noveje Guineje je powjescž doſčla, ſo je pschi tamisich brjohach ſatrafchym wichor ſakbadžal. Wjele ſódžow je ſo ponurilo a mnosy člowljekojo ſu ſo ſahubili.

* W Saubornje je ſpinkaria Schmidta jeho nan ſatſeli. Mandželsku mrějazeho, kotraž na pomoz pschiběža, njeſtraňnik ſe ſekeru cžedko ſrani, na cžod ſo ſam do brody třeli, tola ſo jenož lohko ſrani. Mordáč, kotrehož ſu ſajeli, jako wójnski veteran wojerſku penſiju dostava a je měječzel želesneho ſchíža a medaille ſa throbloſcz.

* (Spjecžiwe woly ſtanycž pohnucž.) So bychu ſpjecžiweho wola ſtanycž pohnuli, njewiedža husto druhého ſredka, hacž hrube cžwilovanje. Wérno pak je, ſo ſo druhdy woly předy ſarafcež dadža, hacž ſo bychu ſtanyle. Snajemy pak ſredk, kotrž je zylo njewinowaty, tola hnýdom ſtukuje. Wón w tym wobſteji, ſo ſo wolej do wobeju noſhowej džerkow pjerſcež tylnje. Njeſwucžene cžueje w noſu ſlocžo tak ſatrafchi, ſo ſylnje poſkajo ſa povětrom ſreba a pschi tym na nohi ſlocži. — Tež ſpjecžiwe konje pjerſcež ſwólniwe cžini. Njecha-li ſopſchehnjeny kón cžahnycž, ſo jemu pjerſcež do hnby ſarbuje. So prožuo, pjerſcež ſ huby wupluwacž, ſlocžo na ſpjecžiwe myſl ſabuže a wás ſměrom dale cžehnu.

* S Wina. Bohath fabrikant Thot w Miskolzach ſo do roſkory mjes ſwojej žonu a ſuſhodžinu měchſeſe. Pschi cžimž ſo ſkóncžnje tak roſčerži, ſo žebi ſekeru ſhrabny a ſuſhodžinu muža ſarafy a ſuſhodžinu ſamu a jeje ſyna a džorku cžezlo ſrubu. Thot ſo potom ſhowa, jako pak jeho žandarmojo namakachu, ſo wón ſam ſatſeli. — We Wudče (Korutanskej) jena holza ſwoje dwělētne džecžo, ſo by jo wotbyla, ſa noſy wsa a jo wo ſeženu rěſnu, tak ſo džecžové moſhy na ſeženje wžbajo woſtachu.

* W Nizzy je žebi 30lětny haptýkac D. ſ Barlina, dokelž bě tam wjele píšečhral, ſ jedom ſawdal. S tym je ſo njerodne žiwenje ſkóncžilo. Tón muž psched krótkim čažom dobru haptýku wobſhodžesche. Dokelž pak ſo wo ſwoju věz malo ſtarafše, ale bě jako bohath muž w ſeženju wſchědnie w kražnym wjeſelu živ a doh na doh praskaſche, wón bôrsh ſwoje wobſhodženſtro ſhubi. Šchwili híſheče jeho jeho bohacži pschecželjo ſwjetřcha wody džeržachu; potom pak wón, ſwoju mložu žonu, kž ſwojej cžejtej hodžinje napſhcežo ſhadasche, wofſtajiwſchi, do Monaco ſapucžova, ſo by tam w hrajetní ſwoje ſbože pytał, ale to ſo jemu nimo ſuli. Škóncžnje žebi ſ jedom ſawda.

* (Dvaj wobſebnaj knjeſai chžetaj korežmariku wo worgčiſnu truhnyč.) Belgiski prynz Albert a Flandernſki hrabja běſchtaj wondano w Couillecze na hoňtwje. Popoldnju běſchtaj ſo wot druhich hoňtwarjom khetro ſdaliſoſ a ſkóncžnje psched malej korežmicku na ležnej kromje ſtejſeſchtaj. Do teje ſaſtupiſchtaj, dokelž běſchtaj lacžnaj, ſo byſhtoj ſo ſe ſchležnu piwa wokſchewiloſ. Korežmarika, jakna ſakadžita žona, jimaj poſtron pschikinhywſchi ſo k ſudej cžumpaſche a kraloſkimaj hóſežomaj ſo jeshežazaj karancžkaj pschinjeſhy. Piwko bě dobre, duž bôrsh wuběža a piwowej ſchlenžy dyrbjeſchtej ſo híſheče junu napjelnicž. Hdyž k placzenju dónđe, chžsche prynz wſchě ſchthri karancžki ſam ſaplacžicž, tola tak jara hacž tež we wſchitlich ſakach ſwojeho hoňtwarskeho ſabata pytaſche, nihdže žaneho cžetvjeneho pjenježka njenamaka. Něk dyrbjeſchte hrabju prožycž, ſo by jemu ſi nuſh wupomhal. Ale tež tón pytaſche a pytaſche, ale podarmo, njenamaka wjazy, hacž lufki džežacžnowat. Něk jimaj ſadlo roſč pocža; psched korežmarika niz kufa tajka wón njeſladaſche, jako by žebi režecž dacž chžyla. A wopravdže, hdyž jej hrabja ſ Flandern woſjewi, ſo we woſkomiku ſwoju worgčiſnu ſaplacžicž njemžetaj, wona jeju tajkeju a hinaſeju lumpakow mjenowatſche a wſchě mózne ſwarz na njeju wuſhypoſaſche. Wobſebnaj knjeſai jej ſhwili powěſtivſchi hlowu pschipožluchaſchtaj, ale hdyž ſo wona ſe ſwojim ſcheroſkum ſhribjetom do ſtwiných duri ſtuſi

a ſ zyloj ſchiju woſacž poča: „Tajkaj knjeſſkaj ſlepzaj drje žebi myſlitaj, ſo móžetaj khudu žonu ſtruhač, ale jenož mi pschimindžtaj, tudy předy won njepſchimindžtaj, hacž piwo ſaplacžiloi njejſtaj!“, žebi taj knjeſaj, jedyn na druhého hladajz, žaneje radu njewěžeschtaj. „Alle ſuba žona“, rjekny hrabja ſ Flandern, „wuziwiwce wſchak roſom, ja ſym hrabja ſ Flandern a žebi na to njemyžlu, ſo chžk waž ſjebacž.“ „Hrabja vom Rotte Pataten (hrabja ſe ſhnihých bernow) ſeje!“ hanjeſche tolſte žoniſko a ſo k prynzej wobrocžinwſchi ſa-woła: „a wž drje ſeje belgiſki kral, niz werno?“ „Né, ja ſym prynz Albert“, praschaný ſ měrom wotmolwi. „Haj, haj, wž ſeje prynz von Habenichts a ja ſym naſteře jeje maſeſtoſez belgiſta kralowa, nō to móžemoi ſo duſchne hromadže ſabawecž“, hanjeſche korežmarika, a ruž na ſchíž poſložiwschi ſhadasche ſ hrožazym wokom na wobeju ſnjeſtow. Tón napohſad jeju ſkóncžnje tak pschemo, ſo ſo wóthje ſmječz počeſchtaj. Alle to bôry wobžarowaſchtaj, pschedož kaž furija ſo korežmarika ſo nimaj pschiblizowac̄e a by drje jumaj woči ſudrapała, hdy budžiſchtaj w tym woſkomiku dwaj hajnifaj, ſotrajz běſchtaj jeju výtačz ſo wotpožlaloj, njeſtaſtuiloj a tej harje ſkóncžnje ſmječziloj. Raſna korežmarika ſpóna ſwoje mylenje a proſeſche wo wodače. To ſo jej ſmějizy doſta, a jedyn ſ teju hajnifow tón kralowſki doh ſe 4 zentimami ſe ſwojeje mózchnje ſaplacži.

* (Schrot we wobliczu.) Powjasaſt a ſódžetwarje Schuman ſ Wernsdorſa wondano wjecžor po dróh pola Sprewineho kanala w Barlinje ſwój pucž džesche. Na dobo wulečza ſ nětajkeho ſthowa jeho pschecžinik, ſódžetwarje ſakob, na njeho a, ſlowa njerjeknywſchi, do njeho třeli. Schuman na ſemju padže. Wón mějeſche polne wobliczo ſchróta. Hdyž jeho namakachu, bě jemu jene wóčko hžo wuběžalo; duž dyrbjeſche ſo hnýdom do khorownje podacž. Bôrsh ſkuezerja ſajachu a do ſkopeniſkeho ſudniſkeho jaſtva dojvedžechu.

* (Sraženje ſ wulkej móřſkej rybu.) Britiſki ſchížak druheje ſlav ſ „Arrogant“ je na pucžu do Gibraltara, do kotrehož je dojel, ſpodžiwny podawk měl, kž bě ſ wopředka jara naſtrózazy. Hdyž ſe 15 mil dale Vigoa bu ſódž ſ móznym ſtorfom ſatſhaſena. ſódžiňz jedyn na druhého ſpadachu a wſchitzy měnjačhu, ſo ſo ſódž na ſkalu ſajela. Maſchinu hnýdom do ſady džechu. Na dobo ſo woda kolo woſkolo ſódže cžerwjená barbič pocža. Někdo dohlaſachu ſo na wulku móřku rybu, do kotrejz běch u ſ ſódžu ſa-žozili. Ryba ſo bôrsh podnuri.

Sa naſh ſerbſki dom

bě ſo dotal naſromadžilo: 47,498 hr. 41 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Bukečžanske ſerbſke towařtſto pschi pschebywanju

w ſtojej Moſkuvje . . . . .

5 = 50 =

Špöndželnizy: Wowežerjo a hroſnje poſkaz, hewat trochu ſabhywazý ſoliſta = ...

1 = 65 =

W „Katholíſkim Bózle“ cžiplo 51 ſta 1898 hžo kwitowane:

Radwoſka platoſka komiſija 1 hr., Delanska patentna komiſija 1 hr. 60 np. + 70 np. + 1 hr. 80 np., Milčanjska kloſejowa komiſija 1 hr. 17 np., towařtſto „Wlada“ w Budžiſchinje jako doplatk na I. diplom 27 hr. 50 np. (hromadže 100 hr.) = ...

33 = 77 =

Hromadže: 47,539 hr. 33 np.

S džakom kwituje

ſarjadniſtvo „Macžizy ſſerbiſeſe“.

 Čeſczeni wotebjerarjo Serbskich Nowin, kotsiž chžedža ſa nje na

1. ſchtrótleto 1899

do předa ſplacžicž, njeh něk 80 np. w wudawańi Serbskich Nowin wotědadiž. — Čzi, kotsiž žebi Serbske Nowiny psches poſt pschi-nejſcž dadža, njeh tola njeſapomnja, žebi je tam bôrsh ſkafacž. Na ſchtrótleto ſaplacži ſo ſa Serbske Nowiny na ſakſtich a pruſtich poſtach, kaž tež w druhich kraſach němſkeho khetro ſtritia 1 hriwna, ſ pschinjeſzeniom do domu 1 hriwna 15 np. — Serbske Nowiny ſi pschilohu Serbski Hospodař ſplacža na poſtach 1 hriwna 25 np., ſi pschinjeſzeniom do domu 1 hriwna 40 np. — Se Serb. Now. hromadže hodiž ſo tež „Pomhaj Bóh“ na poſče ſkafacž.

Drzewowa awfzija.

Wutoru 27. dezembra 1898 maja ſo na Rjezwacjidlſkim majoratnym reverje na městnie ſamym ſežehowaze drzewowe družiny na pſchedawacj:

12 rm. ſuchich khójnowych ſchęzepow	w 30. wodželenju
60 = = = kuleczkow	pſchi Dubinſkim
65 = = = dolhich hromadow	hačeze pola Rjezwacjida.

Serjedn 28. dezembra:

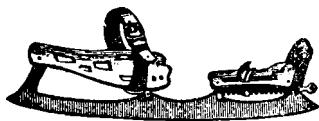
37 rm. khójnowych ſchęzepow,	w drzewiſtejach
83 = = = kuleczkow,	9. a 2. wodželenja.
162 = = = pjenkow,	
284 = khójnoweje walčiny,	
14 khójnowych dolhich hromadow,	

10 rm. ſuchich khójnowych ſchęzepow,	w 2., 10., 11. a 18.
40 = = = kuleczkow,	wodželenju.

Shromadžisna: 27. dez. w 9 hodž. dopoldnia pſchi Dubinſkim hačeze pſchi Koſlowſkim pucžu,
= 28. dez. 1/2 10 hodžin dopoldnia na drzewiſteju
9. wodželenja pſched ſajecjim futom.

Hrabinsle i Nieschsle hajniſle ſarjadniſtwo.

H. Nieprach.

Hsmyskacze
porucža tunjo
Paul
Seidler
na ſtronkownej lawſkej
haſy.

Maschinſke wolſije,
rusſe a amerikansſe,
ſa čeſko a lohko ſo čerjaze
maſchinu
porucža po tunich placziſnach
Emil Mersch
na ſamjeńnej haſy.

Len
a dželo kózdu dželbu po naj-
wjetſtich placziſnach kupuje
Richard Mehl w Budyschinje
na ſtronkownej lawſkej haſy 22.

¶ ſchrótowanju žita, maſka atd., kaž
k iniečenju wówka ſwoj

ſchrótowanſki mlhy

dobrocziwemu wuziwanju porucžam.

Paul Schulze,
žitowa, ſytwowa a pizowa pſchedawarňa
na hoſchiz haſy 9.

Šako praktiſki hodowny dar jara lubowane ſchafle ſkuhi
Marje Holzweizigowej po 2 mk. porucžamoj.

Gotsje Donnerhakez
pſched ſchulerſkim wrotami 21 I.

Swoj wulki ſkład ſarucžených, čiſtých, móz dawazých **picnych ſredkow** ſi tuthm po ſežehowazých tunich placziſnach porucžam. Pſchi wotewſacju wjetſtich dželbow ſo placziſnih poniza. Placziſnih ſu po zentnarju woblicžene. **Ržane wotrubn** po 5 mk., 5 mk. 25 np., 5 mk. 50 np., **pſchenicne wotrubn** po 4 mk. 75 np. a 5 mk., **ržanu piznu gris** po 6 mk., **maſkowu ſchrót** po 7 mk., **ječmjenjowu ſchrót** po 6 mk., **lanu woli** po 8 mk. a 9 mk., **ripiku mučku** po 6 mk. 75 np., **bawlmohymjenjowu mučku** po 7 mk., **ſemſkoworjechowu woſuchowu mučku** po 2 mk. 50 np., **palmoſornowu woſuchowu mučku** po 6 mk., **kuſchene piwowe ſłodžisn** po 5 mk., **ſłodowe kołodi** po 4 mk. 50 np. a 4 mk. 75 np.

Žito wſchēch družinow ſtajnje ſupuju.

Paul Schulze,

žitowa, ſytwowa a pizowa pſchedawarňa
a ſchrótowanſki mlhy
pſchi žitných wilach 28 a na hoſchiz haſy 9.

Durſthoffſke ſuché droždze,

wſchēdne ezerſte, porucža
pſchedawarňa Oſkara Fuchs
pod borklinom 3.

Dželaňſke ſholowu a lažy, džecjaze wobleczenja, rufawate lažy hido po 2 mk., ſonjaze ſaki, koſchle, ſpódruje ſuknje we wſchēch wulkoszach, rufajzy, ſchorzuchi, ſchtrympy we wſchēch wulkoszach a družinach, barchentowe rubiſcheza, rubiſcheza na hlowu, wſchelake družiny ſchawlow we wulkim wubjerku, měžy a ſlobnki ſa ſroſčených a džeczi, filzowe drzewianzoſte ſtupnje, filzowe toſte a drzewianzy, hraſki, želesne ſchachte, ſchachte rohy a kołena, emallowane ſzudobje, želesne a hlinjane hornzy atd. porucža w dobrzych hōdnoſezach

Emil Heinrich w Borshegi.

S nakladom Macžiž ſſerbskeje ſu wuſchle a we wudawańi „ſſerbskich Nowin“ na pſchedan:

Maſhiž a połmęžaz abo Turlojo pſched Winom w lēce 1683.

1883. Placziſna 40 np.

Trójniſi. ſberka powedańczkow. 1885. Placziſna 40 np.

Nadpad pola Bulez. (1758.) ſ wobraſom. Druhi wudawſ. 1888. Placziſna 30 np.

Jan Manja abo Hrđe ſtatol moj? Powedańczko ſe ſſerbskich ſtawiſnow nowiſcheho čeſka. 1889. Placziſna 40 np.

Bitwa pola Budyschyna. (1813.) 1891. Placziſna 50 np.

Kowe Trójniſi. ſberka powedańczkow. 1893. Placziſna 40 np.

Sabawſi. 1896. Placziſna 40 np.

Hſmoſerjez knihičzisſcherňa

w Budyschinje w ſſerbskim domje
Inihi, ſličbowanja, viſitne a pſcheprōſcheſte ſhartki,
ſastojuſte formulary, wnstawki, blidne ſpěwy atd. atd.
we wſchēch rěčzach derje a tunjo cžiſchezi.

Zwjazk Serbskich towarzstw.

Přichodna skhadzowanka wotměje so zaso w Radworju w Mišnarjecu hosćencu

3. džen hodow t. I. so započejo popołdnju w $\frac{1}{2}$ 3 hodź.

Namołwjamy naležne wše serbske towarzstwa, kotrež su zwolniwe so zjednoćic, widzo w zwjazku mōcnu podpjemu swojego stejišča a skutkowanja, pôslać tam swojich zastupjerow. Wutrobnje witamy tež kóždeho wérneho přečela našeho przedewzaća.

Nakhwilne předsydstwo.

Burske towarzstwo w Rakezach
směje 2. džen hodow, 26. dezembra, popołdnju w 4 hodzinach
w Sociež hosćenu požedzenje.

Předsydstwo.

Nowolétnie khartki

wot najjednorischeho hacž k najwožebnischemu, khutne a žortne,
porucža

Moriz Lange w Nježwacžidle.

Božodžesžowe ſichtom!

Kuſli na božodžesžowu ſichtom, kwěžli, kwěžlowe tylacžli,
jandželowe wložy a druhe hodowne wěžy porucža

Moriz Lange w Nježwacžidle.

Borucžam ſwój wulki ſkład ſchewſličtow ſa ſroſčenych a džeczi
w ſzéhovacžnych družinach:

muzaze ſchlörničli a ſchnórowanſle ſtujuje ſ howjaseje a czelazeje
kože, žonjaze ſapinaňſle ſchlörničli, ſchnórowanſle ſtujuje, domjaze
lohole rausche ſtujuje, rejwanuňſle ſtujuje, kožane toſle ſa mužſtich
a žónſtich, dobre filzowe ſtujuje.

Na ſwój ſkład ſhysličtov dohlič ſchörnijow wožebje ſedžne
čžinu.

Woblicžu najtuňſte placžisny.

Emil Werner, ſchewſki miſchtr w Rakezach.

Do Rakez!

Rajprěnſcha a najwjetſcha črijownja

S. Žawuſka w Rakezach
porucža jako hodowne daru wſchelakore hódne
žonjaze a džecžaze črije ſ kože, ſukna a
filza, hólcžaze a mužaze ſchlörnje, $\frac{3}{4}$ a dolhe
ſchlörnje ſ najlepſeheje tolsteje howjaseje kože we
wulkim wubjerku.

Do Rakez!

Cžejzenym ſerbam w Rakezach a wokoloſceži naj-
podwoliſtich ſi wjedženju dawam, ſo je moj ſkład kožaneho,
žuknjanego a filzowego wobueža, wot najmjenſtich
hacž do najwjetſtich ſi ſradowany, a ſo wobucze po tunich,
ale twjerdyh placžisnach pſchedawam. Teho runja ſu pola
mije ſchlörnje a drjewjanzowe drjewa, kotrež ſo
trjeba jenož koža pſchibicž, tunjo na pſchedan.

Zolte ſwetličlo a žolty ežrijowy laſ je w naj-
lepſehej tworje na ſkładze.

S pocžeſzowanjom
Jan Wobad, ſchewſki miſchtr w Rakezach.

We wudawańi „Sserbiſtich Nowin” je ſa 25 np. doſtačž:

Pſchedženak.

Prothka ſa Sſerbow
na lěto
1899.

Budyska Bjesada

změje **třeći džen hodow**, nic srđeu ale **wutoru 27. de-
cembra w Budyskej třeleřni hodowny swjedžen**
z džiwadłowym předstajenjom. Hrać budže ſo:

„Kak Pětr lekari“.

Započatk wječor $\frac{1}{2}$ 8 hodzin. Jenož tajcy hoséo smědža
ſo při ſwjedženju wobdželić, za kotrych ſu ſobuſtavy
zastupne khartki pola knjeza časnikarja Krawca wotewzače.
Předsydſtvo.

Herbska grydła w Rakezach

Wónđzelu 2. džen hodow reje.

Pſchecželnje pſcheproſchuje

W. Bieliński.

Sſuproſchna ranza

je na pſchedan w ſitru čo. 22.

Vorjadna dželacžerſka ſwójba
ſo pſchi darmotnym wo-
bydlenju a běrnazym polu
bóry ſyta na knježim dworje
w Tělžu pola Hornjego
Wujesda.

Młodsza dželacžerſka ſwójba
wobydlenje na Deltjotinjanſkim
knježim dworje namaka.

Holz.

ſerbſti ręčazjy, kym ſprawnieu
starscheju, derje wobdarjeny, móže
jutry do naju kolonialtworowych
khamow jako wucžobniſ ſaſtupič.

Ginzel a Ritscher
na wulkej bratrowskej haſy 6.

Hólza, kotrež chze ſchewſto
nawuknýž, ſi jutram ſyta Emil
Indinger na jerjowej haſy 6
w Budyschinje.

Wucžobniſ ſo ſyta.

Sa ſwoje kolonialtworowe
khamow ſi jutram 1899 młodeho
czlowjeka jako wucžobniſ ſ pſchi-
hódnymi wuměnjenjemi ſyta.

Ernst Glien
pſchi žitnych wifach 44.

Wucžobniſ ſo ſyta!

Do ſwojich kolonialtworowych,
zigarowych a ſpezialnych khamow
wucžobniſ ſi pſchihódnymi wu-
měnjenjemi ſyta.

Richard Neumann
na Lubijſkej drožy.

Běle ſchicje.

Najlepſehu wucžbu a ſ dobom
dobru penſiju doſtanu młode holzy
pola kn. Vjenadžiž w Budyschinje
na ſtronkownej lawſkej haſy 38
po 2 ſchodomaj.

Sſerbske protyki

ma na pſchedan
Emil Heinrich w Vorſeži.

Sſerbske ſbožopschejaze khartki

porucža

Sſmolerjez
knihicžiſtežernja
w Budyschinje.

Wotrocžy a džowki pſchi
wulkej mſdže, kaž tež wſcha
druha cželedž ſo ſyta
w Klukſhu čižlo 53a.
Cželedži ſo ſlužba w tu-
domyh a Draždžanskich
ſtronach darmo wukafa.

K nowemu lětu dželacžerſka
ſwójby, ſlužobne a hródzne džowki
a tajke ſi hwinjom, pohončzow,
wotrocžkow a hrénkow, hospoſh
na wky ſyta A. Šauerka na
seminarskej haſy 17.

Štróſba dželacžerſka ſwójba ſo
pſchi wulkej mſdže a darmotnym
wobydlenju, běrnowym deputacž
a wužiwanju ſahrody atd., dale
ſi 1. jan. 1899 woženjeny abo nje-
woženjeny rólny pohonč ſyta.
S wopřimami ſo ſamolwiež na
Čzelchowſkim knježim dworje.

Pohonča do cžekleho
woženja a jeneho džela-
čerja, po móžnoſci wo-
ženjenemu mužow, ktraſj
ſtaſ ſtróſba, pílnaj a
ſprawnaj, pſchi darmotnym
wobydlenju ſi 1. januarej
abo ſi jutram 1899 ſyta.

G. M. Leuner

we Wuhancžizach
pola Kumvalda.

Mat. 18, 5.

Kotry ſchecžijanski dom je
ſwolniwy, 4-lětni holczu, kyz-
rotku bjes nana a bjes macjerje,
horje wjacž?

Wſcho dalsche je ſhonicž pola
časnikarja Jannascha w Bude-
ſtezech.

(K temu čižlu dwě pſchilosy.)

Prěnja pschiloha k čížku 52 Serbskich Nowin.

Ssobotu 24. dezembra 1898.

Płacisny rěsneho slotu na Draždanskich slotnych wilach

19. dezembra 1898.

Płacisny po zentuarju a hrivnach.

Slotne družiny a wojsnamjenjenje.

W o l y :

	Biwa	Rěsna waha.
	hr.	hr.
1. polnomjazne, wiformjene, najwjetscheje rěsneje hōdnoſeže hac̄ do 6 lēt	34—36	63—66
awstriſke	35—37	64—67
2. mlode, mjaſne, niewiformjene, — starsche wiformjene	31—33	60—62
3. ſrénjo piwowane mlode, derje piwowane starsche	28—30	55—59
4. hnadnie piwowane foſdeje starob̄y	—	52

Faſoſy a Fruw:

1. polnomjazne, wiformjene jaſoſy, najwjetscheje rěsneje hōdnoſeže	32—34	60—63
2. polnomjazne, wiformjene fruw, najwjetscheje rěsneje hōdnoſeže hac̄ do 7 lēt	29—31	55—59
3. starsche, wiformjene fruw a hnadnie wiwite mlodsche fruw a jaſoſy	26—28	50—54
4. ſrénjo piwowane fruw a jaſoſy	—	48
5. hnadnie piwowane fruw a jaſoſy	—	44

B y k i :

1. polnomjazne, najwjetscheje rěsneje hōdnoſeže	33—35	60—62
2. ſrénjo piwowane, mlodsche a derje piwowane starsche	29—32	55—59
3. hnadnie piwowane	—	52

C ž e l a t a :

1. najlepsche ſ mlokom wiformjene abo najlepsche wot zhja	41—43	63—66
2. ſrénjo formjene abo tež dobre wot zhja	37—40	58—62
3. hnadnie wiwite, tež ranzy a fundrosy	40—42	53—55

Płacisna žitow a produktow.

Žitow w Budyschinje: 2028 mēchow.

Pſcheniza	. . . . .	W Budyschinje		W Lubiju	
		wot	hac̄	wot	hac̄
		hr. np.	hr. np.	hr. np.	hr. np.
Pſcheniza	běla	8	38	8	53
	žolta	7	79	7	94
Rožka		7	19	7	34
Jeczmien		7	72	7	86
Worš	50 kilogr.	6	50	6	80
Hroč		9	—	11	12
Wota		7	78	8	50
Zahly		18	—	15	—
Pejduſchka		15	—	16	—
Běry		1	50	2	—
Butra	1 kilogr.	2	30	2	60
Pſchenicza muſa	50	8	50	19	—
Ržana muſa	50	8	50	13	50
Sýno	50	2	50	2	70
Szloma	600	16	—	18	50
Brožata 1044 ſchtuk, ſchtuka	9	—	19	—	—
Pſchenicza wotruby		—	—	4	75
Ržane wotruby		—	—	5	50
Pſchenicza gris	50 kilogr.	—	—	5	50
Ržany gris		—	—	6	25

W Budyschinje płacieſe: kóz pſcheniza (běla) po 170 puntach 14 hr. 24 np hac̄ 14 hr. 50 np., žolta 13 hr. 24 np. hac̄ 13 hr. 49 np., kóz rožka po 160 puntach 11 hr. 50 np. hac̄ 11 hr. 74 np., kóz jeczmienja po 140 puntach 10 hr. 80 np. hac̄ 11 hr. — np.

Na Burſy w Budyschinje pſcheniza (běla) wot 8 hr. 6 np. hac̄ 8 hr. 59 np., pſcheniza (žolta) wot 8 hr. — np. hac̄ 8 hr. 9 np., rožka wot 7 hr. 25 np. hac̄ 7 hr. 60 np., jeczmienja wot 7 hr. 75 np. hac̄ 8 hr. — np., wot ſch. wot ſch. hac̄ 6 hr. 85 np.

Wjedro w Londonje 23. dezembra: Ržane.

Cyrkwiſko powjesče.

- W Michaſtej žyrlwi směje 1. kwjatuh džen hodow rano w 7 hodzinach diafonus Sarjenk herbstu spowiednu rēč, $\frac{1}{2}$ 9 hodž. farat Rāda herbstu a w 10 hodzinach němſke pređowanje.
- kwjatuh džen hodow směje rano w 7 hodž. farat Rāda herbstu spowiednu rēč, $\frac{1}{2}$ 9 hodž. diafonus Sarjenk herbstu a w 10 hodž. němſke pređowanje.
- kwjatuh džen hodow dopoldňa w 9 hodzinach směje diafonus Sarjenk herbstu pređowanje.

Křeſci:

W Michaſtej žyrlwi: Johana Margaretha, Pawola Hugo Bieſolba, rěſniſta pod hrodom, dž. — Jan Bohuwer, Jana Ernsta Herzoga, wobydlerja a fabrikarja w Dobruschi, ſ. — Max, Handrija Nowaka, wobydlerja a dželačerja w Małym Wjelkowje, ſ. — Max Hermann, Augusta Meldy, wobydlerja a pohoneža na Židowje, ſ. — Maria Martha, Jana Augusta Schiebera, wobydlerja a fabrikarja na Židowje, dž. — Pawol Max, Augusta Rostoka, wobydlerja a dželačerja na Židowje, ſ. — Antonia Elsa, Handrija Hermanna Schuby, tublerja a tycerſteho mischtra w Szlonej Vorszezi, dž.

W katholskej žyrlwi: Hugo Otto, Millawicha Kilianska, dželačerja, ſ. — Hana, Pětra Brankacza, khežlarja a fabrikarja a dželačerja w Grubjeležizach, dž.

Zemrječi:

Džen 17. dezembra: Alwin Pawol, Pawola Josefa Waltaria, wobydlerja a kowarja na Židowje, ſ. 3 m. 26 d. — 18. August Waltar, Michala Augusta Koſela, wobydlerja a fabrikarja na Židowje, ſ. 1 l. 20 d.

Žyrlwinski powjesče ſ Budęſtez.

Patoržizu wjeczor w 7 hodž. směje farat Mroſak herbstu Božu nōz. Boži džen směje pomozných duchownych Rychta rano w 8 hodzinach němſtu spowiedž, farat Mroſak w 9 hodž. němſke a $\frac{1}{2}$ 11 hodzin herbstle pređowanje — a popoldňu w 5 hodzinach němſtu Božu nōz.

2. džen hodow směje farat Mroſak rano w 8 hodzinach herbstu spowiedž, pomozných duchownych Rychta w 9 hodž. herbstle a $\frac{1}{2}$ 11 hodž. němſke pređowanje.

3. džen hodow směje pomozných duchownych Rychta dopoldňa w 9 hodzinach herbstle pređowanje.

Ola dželenja herbstwa
ſwoj wulki ſkład
hotowych pjelſzowych tworow,
faž tež wſchē družiny kožow po jara ponížených
płacieſnach doſpolnje roſpſchedawam.

**Porjedzenje a ſeſhice po mērje na naj-
lepje wobſtaran.**

Margaretha ſwid. Langowa
11 pſchi žitnych wilach 11.

**Wſchē kyre kože ſo njepſchedawajzy po
najwjetschich płacieſnach kupuja.**

**Wupschedawanie wſchēch pjelſzowych
tworow, mužazých a žonjažnych kožuchow, wulkeho wuljerka
wſchēch wobſzadženskich a podſhivlowych kožow, tež wſchēch mēzow
po najtunisich płacieſnach.**

W Bulezach, 25. novembra 1998.

Augusta ſwid. Michaelowa.

**Pſchispom.: Tež ſtaj dwaj wulkaj ſudaj jako napojeňſkej ſudaj
na pſchedan.**

**Šwój wulki ſkład meblow k dobrociwemu wobledžbowaniu
porucžam.**

**Pawol Scholka, tycerſki mischtr
pſchi žitnych wilach 6 a na garbačkej hafy 8.**

Wupschedawanie!

W Budyschinje na bohatej hafy 10
ſo wſchē družiny klampnarskich tworow, lampow, lupaňskich
wanjow, ſchtowowych ſtejalow, blachowych kachlow, wulkich
mloczeńow, ſaranow atd., kož tež wulki ſkład wołojanych woza-
low a hraſlow po zyłe tunich płacieſnach wupschedawaju.

Otto Schulz, klampnarski mischtr.

Khofejowe placzisny

Brećzku
kwjatojanskich jahodow,
najlepschi frēd pſche kafchel, dyba-
woſc a katarh, w bleſchach po
50, 75 a 100 np. porucza

Germania-drogownja
dr. Roebera,
ſ napszecza hosczenza winoweje
ſicze.

Wſche druzinh
koruſchkom
hamzneho mlečza,
lardamomen,
muſlatove ſwety,
bely a čerwienj popjet,
piment,
ſafran
poruczataj tunjo
Merschez bratrow naſlēdnilaj
pſchi žitnych wiſach 30
Strauch a Kolde
na ſamjeutnej haſy 3,
dalokorečzat 81.

Hdze je dobry khofej
doſtač?

Pola
khofejoweho
Sachſy
na bohatej haſy 5.

Num,
arak,
kognak,
punschowe eſſenzh,
wſchelake tuſraje a wukrajne
blidowe likery
w derje wuležanhych druzinach a
w wulkim wubjerku porucza

Gustav Küttner
w Budyschinje
10 na herbſlej haſy 10,
woſzbita pschedawařna
ſa wina a delikatesſy.

Poruczam ſ 5% rabatta:
paleny **Santoski khofej**, ſylm, punt po
85 np.,
paleny **Campinaski khofej** punt po
90 np..
paleny **ff. parlojty khofej**, jara dobrý, punt
po 100 np.,
njeſalený khofej

jara dobrý a ſylm punt po 70 np.,
5 puntow po 3 mf. 50 np.,
10 puntow po 6 mf. 50 np. ●

Telle khofeje ſu w mojim wukladnym woknje
wustajene.

Adolf Rämsch pſchi butrowych wiſach.

Khofej:

njeſalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
paleny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w ſamznej wulkej palerni paleny,
čerſte druziny, wubjernje ſlodžaze,

woſzbitoſez:

Winſte měſchenje punt po 100 np.,
Javaſte měſchenje = 160 =
těždy thđenj ſo wjazy frōcz khofej čerſtwy pali.

H. Kunack naslēdnik

na bohatej haſy 8.

Palený khofej,

na ſlodženje ſwědomicje pruhowaný, kupuje ſo
kryh punt hižo po 70 np.,
palený punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,
parlojty khofej punt po 135, 150 a 160 np.
polá

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)

na ſwontownej laſkej haſy 10.

poſluženje w herbſlej ręci.

Destillazija Adolfa Rämscha w Budyschinje pſchi butrowych wiſach,

1868 ſaložena,

porucza ſwoje daloko a ſchervko ſnate wubjernie **lilery**
i kwaſam, kſeſiznam a druhim ſwiedzeńſkim ſkladnoſezam w čwizach
a po waſy. Woſzbito dobre ſu dwójny rózowy, nalikowy, hont-
wiſli a jatroselowy, horujoluziſli, ſoldoſelowy ſeleny a čer-
wieny, zitronowy, wiſchnowy, malenowy, prusznizowy a ſorwej-
dowy liter po 60—80 np. Dale naturſkorwejdowy liter po 40 np.,
dobry žitny po 70 a 60 np., a čiſty čiſlo 1 a 2, liter po 32 a
30 np. Pſchi wotewſaczu 8 litrow a wjazy po 31 a 29 np.
Čwizy k pjenjenju ſo wupožczaſa.

Turkowſke ſlowki

nowy plód w měchach, kſeſizlach a po waſy ſu tunjo doſtač pola

Moritz Mierewy

pſchi mjaſowym torchoſčežu.

Destillazija likerow po starých tunich placzisnach.

We wudawařni „Sserb. Nowin“ je doſtač ſa 4 hrivn

Rěčica serbskeje rěče.

Spisał Jurij Kral, kaplan w Draždānach.

Winowa pschedawařna
Gustava Küttnera

w Budyschinje
10 na herbſlej haſy 10
ſtwoje wubjerné naturſkoſziste
wino
w ſnatej dobroſeži a placzisnyhódno-
porucza.

Woſzbito ſo porucza woſzbito
wino ſa kreflhudych a čerpjazych
na žoldk, bleſcha po 1 mf. 60 np.

Palený khofej

punt hižo po 85 np.
w ſnathych wubjernych druzinach
punt po 100 np. haſz 200 np.,
faž tež wulki ſkład

njeſaleneho khofaja

punt hižo po 70 np.

porucza

Bruno Halke
na ſwontownej laſkej haſy 9.

Woprawdžity holandski

kakao

naſlepſchu druzinu ſweta, placzisny
hōdno porucza

Gustav Küttner
10 na herbſlej haſy 10.
Zeniečla pschedawařna ſa Budys-
chin a woſolnoſez.

Zigarn
po wſchech placzisnach, derje wo-
njaze a ſo wubjernje ſehlaze
poruczataj

bratraj Merschez naſlēdnu.
pſchi žitnych wiſach 30,
na ſamjeutnej haſy 3
Strauch & Kolde.
Dalokorečzat 31.

Šwobj ſnathy dobrý

palenz
po najtunischiſch placzisnach
poruczataj

Schischa a Mječzka
na ſwontownej laſkej haſy.

Rjeſikoſty tobak
punt po 20, 25 a 35 np.,
wſchelake druzinu tobala w 10 np.-
palczika, jara dobrý ſchnupowanſli
tobal, bohaty ſkład zigarow po
wſchech placzisnach, mjes druhim
tež zigary po 2 np. porucza

Juri Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na ſwontownej laſkej haſy 10.

Rofaze fože, ezelaze
fože, faž tež wſchē druhē druzinu
fožow kupuje po najwjetſchiſch
placzisnach

Heinrich Lange
pſchi žitnych wiſach njedalsko
herbſleje katholskeje zyrkwe.

**Wuherske
čerwjene
wind**
s czwizy, liter po 80 np.,
k horzem u winu so
wubseruje hodzaze,
rum,
arak,
kognak a
punschowe
essenzy

we wschelakich družinach
w zyłych a połblechach, kaž tež
po wash a mérje porucza tunjo
H. Kunak našled.
na bohatej haſy 8.

Kupujče ſebi
zigary a tobak
poła herbskeho krajana **Hendricha**
Marla w Budyschinje na kamjeńnej
haſy čížlo 1.

Zigary!

Wulki ſkład derje wotležanych
zigarow, 100 ſchtuk po 2 mk.,
2 mk. 25 np., 2 mk. 50 np., 2 mk.
75 np., 3 mk.

Khoczebuski
rolkaty tobak
punkt po 45 a 50 np.

rjevitaty tobak, franky,
punkt po 23 a 27 np.

furjeniſki tobak
w paczkiach
punkt po 25 a 30 np.
porucza

Hendrich Marko
na kamjeńnej haſy 1.

Swoj bohacze ſrjadowanym ſkład

z i g a r o w
100 ſchtuk hižo po 2 hr. 40 np.
ſtneſam kurjerjam naležnje porucza

Bruno Halke
na ſwonkownej lawſkej haſy 9.

Schijaze maschinj a jěſdne koſa

s najlepſich němſkich fabrikow, s naj-
wyſchimi wuſnamjenjenjemi myto-
wane, s rukowanjom po najtunisich
placziſnach porucžam.

„Missnia“ a „Singer-
ſke“ maschinj,
Neumanuowe
„Germania“, „Bren-
nabor“ a „Claes-Pfeil“
jěſdne koſa.

Wulki ſkład wſchęch pſchiležnych dželov a koſojednych
ſportſkich wězow.

Samſna wuporjedzeňja.

Reinhard Hauschting w Rakezach.

Porucžam ſwoj wulki ſkład hotowych pſchiležnych
a ſcheroſkich

muzazjich kožuchow,

pjelſczoowych žaketow a paletotow
ſa žonſte,
pjelſczoowe jupy a puczowanske kožuchi,
krótke a dolhe dželanske kožuchi
ſa mužſkich a žonſte,
pſchiležaze a ſcheroke pjelſczoowe kuty
ſa žonſte, kaž tež

bjes molow wobſadzenje a kože k podſhicžu
hamžneho pſchihotowanja,
kožmate měžy hižo po 1 mk. 50 np. hacž k najlepſhim,
pjelſczoowe khornarje hižo po 1 mk. 60 np. hacž
k najlepſhim,

pjelſczoowe muſsy hižo po 1 mk.,
pjelſczoowe měžy ſa mužſkich hižo po 70 np.,
plyſchowe měžy ſa hólzow hižo po 50 np.,
kuſniane měžy wot najjednorischeho hacž do naj-
wožebniſcheho,
ñizowe klobuki w najwjetſhim wubjerku,
zylindrowe klobuki po 3 mk. a drožcho.

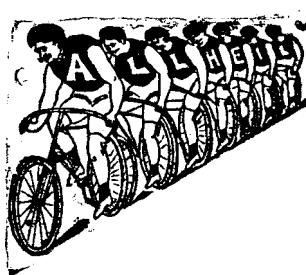
Stasjanje po měrje a pſchedželanje noschenych
kožuchow ſo rucze a tunjo wuwjedze.

F. Trulley,

Na ſchulerſkej haſy 7. fózfar. Na ſchulerſkej haſy 7.

Swoj bohacze ſrjadowanym ſkład
ſ ložom a bjes njeho, teho runja
wſchē kožane twory po najtuni-
ſkich placziſnach porucžam.
Emil Schubert, ſedlaciſti miſchtr
na jerjowej haſy.

Poržlin,
kamjeninu,
ſchlećzane twory
a wiele drugich wězow ſo naj-
tuńſho kupuja na kamjeńnej haſy
12 a na hornečkej haſy 43.

Koždy, kotryž
chze ſebi dobrý
a tuni čaſznik
ſupicž, abo
kotryž chze ſebi
jón porjedzieſ
daž, njech dže
k čaſnikarzej
Curej ſenczej
na ſwonkownej
lawſkej haſy 5,
pósla ſnjeſa lotteriſkeho kollektéra
Šägera. — ſencj pſchedawa a
porjedža ſa ſwoje dželo sprawnie
rukuj. — Proſchu, ſebi moje
wukladne wokno, s placziſnami
wupołożene, wobhladač.

Nowe mužaze krawatſy

k hodam porucza
A. Tschentscher
na bohatej haſy 18.

Swoju wuſtajenju
wſchelakorých
póprjanzow,
miedownych tykanzow,
wſchelakeje

ſchokolady,
marzipanowych wězow,
marzipanowych tortow,
praskatych bonbonow,
biskwita a čaja
w najwjetſhim wubjerku
porucza

Hulda Lindnerez
na ſeminarskej droſy 6.

Moritz Rudolf
w Budyschinje
pſchi mjaſhowym torhoſchžu 10
porucza:

ſchtrympy,
ſoli,
ruſajzy,
muſki,
ſolenowe wořjewaki,
životowe wobwijaki,
hońtwatſle lazy,
jaki,
ſpónuje ſholowy,
normalne koſchle
w wſchęch wulkoszach a hōdnoszach.
S doboru na ſwoj bohacze
ſrjadowanym ſkład ſchtrykowańſeho
pſchedžena fedžbliwe činju.

Czechydiplom Bronzowe medaille a český diplom

III. myto

I. myto.

I. myto.

Heinrich Mohr,

český mistr v Budyschinje na Šukelskej hafzy 14
poručza svůj v ulki sklad hontvarskich, jízdnych a
náložných schlörnjow, pjelzových, filzových a žulnjaných
schlörniczlow, schlörnjow se spinami k schnírování a s gumijovým
čzáhadlem, russich a němisch gumijových stupnijow a žněhových
svěřschných stupnijow,

Všechny družiny filzových stupnijow a tosle, balslich čzrijo, drževjanow a schlörnjow, kaž tež všechny jenož pomyslné stupnje a schlörnje po svatych tunich placzisnach.

Po měre dželam snate wubjernje sedžaze wobucze sa krótki čaz.

Paul Kristeller

na bohaté hafzy 29 s napshecza hošezenza winoweje kicze
poručza k našymskemu a symskemu čzasej svůj jara ulki
sklad všechen jenož pomyslnych družinov trajne dželanz
dolich schlörnjow, dželanskich a ujedzelskich
schlörnjow, schlörniczlow, filzových, žulnjaných
a pjelzových schlörnjow, filzových stupnijow a
tosle, gumijových čzrijo, domjazných a rej-
wanských stupnijow,

kaž tež

drzewianow

vo čziseče wošebje tunich placzisnach. — Deniczkli sklad
hwetohlawnych triumfowych schlörnjow, kotrež su
s jenym skločenjom wozjincz a saczincz a kotrež so
v scherosezji pschestajicž hodža. Njech so prawje na schtem-
pel „Triumph“ ledžbuje, kotrež je na kózdu pódusich satl-
ejem. Schlörnje bjes triumphoweho schtempla su ujewo-
prawdžite a njech so wotpočasaja.

Paul Kristeller.

Schtóž chze řebi sa symu

**symski paletot,
symski mantl,
wobleženje,
kholowy,**

holežaze wobleženje

kupicž, tón njech so na mój ulki sklad všechen tuthch wězow
ledžbny čzini. Poštežam jenož najlepše w nastupanju
tkaninow a najnowsche w nastupanju mody. S tím, so
njetriebam ani ulki wotnajeński pjenjes saplačicž, ani ulkich
wudawlow w ſwojim džele nimam, je mi mōzno,

po nadpadnje tunich placzisnach
pschedawacž. Kózdy njech so s posphptom pschežwedeži.

Kurt Lehmann

32 na kamjentnej hafzy 32.

Max Schückel

w Budyschinje na bohaté hafzy 18.

A symskemu čzasej poručzam ſwoj došpołne ſrijadowany ſklad
derje a trajne dželanz

čzrijowych tworow

vždeje družin ſa mujskich, žonſke a džecži a proſchu, pſchi
potrebje na moju firmu ledžbowacž.

Max Schückel

w Budyschinje, na bohaté hafzy 18.

Symske

wupſchedawanje.

So bych je rucze wotbył, pschedawa-
wan wot nětka ſymeschnje tunjo
mužaze a holežaze ſwjerſch-
niki, mantle s pellerinu, jupn,
wobleženja, kholowy, kaž tež
žonjaze a holežaze žakety,
khornarje, mantle
a plyſchowe khoty.

Otto Preuß, prjedy Aloß,
na žitnej hafzy 4.

Najwjetſchi ſklad w Budyschinje. — Najtuſche placzisny.

Filzowe ſtupeňe,

filzowe toſle, filzowe schlörnje, pódusche
ſnaty najlepſchi wudžel, wujadne tunje.

Pjelzové twory,

jačo pjelzové mežy, pjelzové muffy, pjel-
zové khornarje, pjelzové žonjaze mežy,
ſarueženeje dobreje hōdnosze po jara tunich placzisnach.

Ratařke, kolojeſdne, dželansse a džecžaze

Měži

we všechen pomyslnych družinach a formach jara placzisny hōdne.

Filzowe, zylindrowe, honitwjerſke a džecžaze

Alobuſi

we všechen nowoſezach nětčiſcheho čzaza nimo měry tunje.

Hugo Lehmann

22 na bohaté hafzy 22 (pódla hoſezenza i wiowęſ-
cie.)

Sa sałkopyschedawarjow
mamaj dżelbu czystego miętowego
szafraan we wjetich a mjeu-
schich palczilach t u n j o
na pshedan.

Bratraj Merschej našled.
pschi žitnych wiſach 30,
Strauch & Kolde,
na kamjentnej haſy 3,
daloſorečzat 81.

Pawoł Giebner,

winoownja
w Budyschinje
na bohatej haſy 18,
i nutshodom i theatrowej haſy,
porucza

kywoje němſke a wulrajne
czerwjenie a běle

wina a lèkarſke wina,

jato:

portske wino,
sherryſke wino,
malagaskie wino,
madeiraskie wino,
tokayſke wino

atd.

Dale ſchampanske wino,

rum, arak, kognak,
punſchowe essenzy
atd.

Pshedawanje po jenotliwym a
roſeblanje po zylisnach w faſhczach
po 12, 25, 50 a 60 bleſchach a
ćwizach lajkeježkuli wulſocze.

Nojwjetſhi winowy ſklad
w Budyschinie.

Wſchē barby,
ſirniſh,
piſſle,
ſaki
kuſuſa ſo derje a tunjo
w Germania-drogowni
dr. Noebera,
i napshečza winowje ſicze.

Plat ſa čeſedž,

běly, prawje dwě lohczi ſcheroči, lohcž po 30, 35
a 40 np. porucza

Emil Wehrle na jerjowej haſy 7.

Ludwig Kuhlmann

(mějczel Erich Hecht)
w kupnizy pschi hlownym torhoschczu
porucza we wulkim wubjerku po tunich pleszisnach

gar di n y, běle a na žolcz,
fattuny, ſofowe deſi,
meblowe tkaniny,
běle, na žolcz a piſane,
vitražowe tkaniny,
gardinowe ſerdze a roſetty,
teppichi, běhacze, linoleum,
woſkowe ſukno, tapety.

Wulski čriſazp a ſchkornjazp ſklad

A. Knüppelholza naſlēdnika

na jerjowej haſy čiſlo 11.

Wubjerny mjeđowý ſyrup punt po 24 np.,
wubjerny zokrowý ſyrup punt po 18 np.
porucza

Carl Noack na žitnej haſy.

Max Udič,

krawski miſchtr,
w Budyschinje
14 na bohatej haſy 14
porucza i pſchedoſtejazemu
hodownemu ſhwiedzenjeſ
kywoj wulki ſklad ſamo-
dželaneje

mujazeje a hól-
čazeje draſty
w najnowſich muſtrach
a ſaſonach.

Šymſte ſwierſchniki

hižo po $10\frac{1}{2}$ mk.,
ſymſte juſy
hižo po $4\frac{1}{2}$ mk.,
wobleczenja,
djecjaſe
wobleczenja,
mantle,
kholowý
a laſy.

Placzisny woprawdze
nadpadnje tunje.

Draſta ſo tež po
mjerje ſchije a ſo ſa dobre
ſedzenje rutuje.

Hódne tkaniny.
Dželaczeſla draſta.

Palený kfoſej,

punt po 90—100 np.,
amerikanski petrolej
w bleſchach punt po 11 np.,
rjane wulke tučne

jerje
po 5 np.,

rjepiſatz tobak
punt po 28 np. pſchedawa

Carl Noack
na žitnej haſy.

G. Magera na herbſkej haſy 11.

Hdže ſeſe
tónle dobrý
a tumi
e jažniſ
ſupili?

Pola

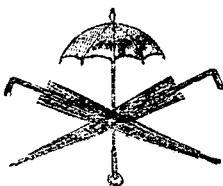

Pschedeschežnikowa fabrika

H. M. Schmidta

(miejczel M. Frank)

w Budyschinje pschi hłownym torhoscheżu 8
porucza jako wuzitne hodowne dary

Pschedeschežniſi

w wulkim wubjerku jednobreho a wožebnego wuwjedzenja po najtunisich placzisach.

Wuhodžiwanske kije. Balske wjehliczki.

Porjedzenje a poczehnjenje pschedeschežnikow tunjo.

Rlobuki

sa mnžow a hólzow,

měžy

sa mnžow a hólzow,

filzowe stupnje, filzowe toſle

najhódnischeje twory we wulkim wubjerku po najtunisich placzisach
porucza

F. Trolley na schulerſkej haſy.

Hermann Darschau w Budyschinje

(miejczelska A. swud. Darschauowa)

— ſałozene 1846 —

fabrika ſchrympowych tworow i wowczeje wołmy
čízko 1 na schulerſkej haſy čízko 1

Ł symkemu čaſejej swoj dawno jako dobry snath wulki ſkład ſchrympo-
wanych ſchrympowych tworow, ſchrylowanych jaſow, wulki
wubjerk rukajzatych lazow w najtunisichej haſc i najlepſej czoſto-
wołmianej barbunijepuſchçatej twore a w rjanych muſtrach porucza.

Najlepſhi a najwjetſhi wubjerk ſchrylowanskeho pschedzena
wszech barbow.

Najhódnicha twora!

Najtunisiche placzisy!

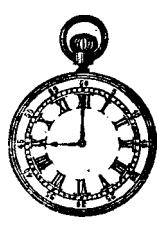

Franz Marschner

čaſznikat w Budyschinje

čjo. 9 na bohatej haſy čjo. 9

swoj ſkład čaſznikow a čaſzniko-
wych rukeſow dobročiwemu wob-
ledžbowanju porucza.

Woda twora. Pižomne rukomenje. Tunje placzisy.

Porjedzenje dobre a tunje.

Pschedzomjenje: Keczu herbſki.

Eſlódte palenzy

liter hjo po 40 np., likerh liter hjo po 60 np.

porucza Moritz Mjerrya podla Pětrowſkeje zyrkwe.
Destillazija snathobnych dobroty palenzow po starzych tunich placzisach.

Trajnje ſo palaze khachle
ſe ſpalenjom kura,
ſo wobwijaze wolenzy,
žalujſie
po tunich placzisach porucza
C. Voč na ſamjentnej haſy 12.

Schnalle toruſtry,
žonjaze ruczne toſche,
portmoneje,
zigarowe etwije,
porucza w hoberſkim wubjerku
C. A. Pietsch
na hauenſteinskej haſy 1.

A. Poppe

ua Mužalowskej droſy 4 kupuje
kózdu dželbu kowaneho a lateho
želesa, hadreshežow, koſzow, pa-
pjery, zynka atd.

Swój wulkotny ſkład herbſkich a němſkich ſpewarſkich knihow w najwožebniſich a najjednoridich ſwiaſtach, fotografiowe, pěknistwoſe a pižanske albumy, pižanske, noſtowe a ſeženske mapy, liſtnizy, dželanske a ruczne toſche, zigarowe etwije, portemoneje a móſhniczki, kurne blida, kurne ſerviſy, pižaki, schwadliſtowe, rukajzowe a zigarowe kaſhežiki, balske wjehliczki, domjaze žohnowanja, fotografiowe wobluki we wſchech wulkosczach, liſtnu papjeru a kaſety w kraſnych muſtrach a pěknich ſawalkach, lampowe krywy, wobrasate a baſnicykowe knihy we wulkim wubjerku po najtunisich placzisach dobročiwemu wobledžbowanju poruczą.

Gustav Rämsch,

knihiwjasaénja a papjerowa pschedawaénja
na bohatej haſy 21.

Wſchē koupony, 1. januara 1899

wuplaczomne,

hjo wot 15. dezembra po najwyjſhich kurſu ſa hotowe
pjenjesh bjes khóſtow ſaměnímoj.

Schmidt & Gottschalk.

bankownja w Budyschinje pschi mjaſzowym
torhoscheżu 14/16.

C. G. Rinke na žitnej haſy 5,

pschedawaénja piſeſzowych tworow, klobukow a mězow porucza
ſo i dželangu mužazych kožuchow, jaſetow, žonjazych mantlow a
jaſetow, kaž tež i pschedzelanju wszech starzych kožuchow.
Kože we wulkim wubjerku.

Pjeliſe žo we m u ſ ſ y

w wszech piſeſzowych družinach derje dželane. Placzisny, w wuſkladnym woknje ſtejaze, ſu tež w klamach zyle te ſame. Mužaze
a žonjaze kožuchi doma ſam poczahuju.

C. G. Rinke.

À pschedstejazemu hodownemu ſwiedzenje na ſwoje

błyskne jézdne koła

je poruczejo dopominamoj. Wone ſu hižo ſ wupruhovanymi 1899 tými nowoſczemi wuhotowane, ſ kotrychž woſebje ſwoje dwojozilindrate wolidžeržate błyskne kulate lehwa wuſběhujemoj. Poſla naſcheho ſastupjerja Curt Dehm, hdžez ſmoy je w pscheréſku hromadže ſ druhimi nowoſczemi wuſtajiloj, proſzmoj je ſebi woſhlaſacž.

Gastupjerjo w Budyschinje: knjes Curt Dehme na horuczeńskéj haſy,
w Bukezach = A. Mrós,
w Lubiju w S. = Eduard Brand,
w Altgersdorſje = C. H. Fiedler.

Rosbudy ſ kolojéſdnych nowin

wo naſchich

błysknych jéſdnych kołach

na Lipſcjanſkej maſy jéſdnych kołów wuſtajených:

„Němſki kolojéſdny ſwiaſt w Magdeburgu“. Organ němſkeho kolojéſdneho ſwiaſta.

Bratřaj Thomaſaj, dželarňa blyſtnych kołów w Budyschinje-Židowje a we Wölmsdorſje w Čechach ſtaj na ſwojim ſtejſhcežu 3 žonjoze a 3 mužaze jéſdne koła wuſtajiloj. Na tychle najnowiſchich modelach najeje nicžo žadacž. Wone počasujia niz jenož najnowiſchu konſtrukciu ale tež wubjerne dželo a woſebne wuhotowanje. K starym přednoſczam blyſtnych kołów je firma ſe ſawjedzeniom praktiſkich nowoſczom nowe pſchidala. Emaillovanje a ſaniklowanie tež ſwonkownie blyſtnym kołam naſlepſchi napohlad datej.

„Němſki pſchedawar a fabrikant jéſdnych kołów“ w Draždjanach.

W lewej kołonadze najprjódzy dželarňa blyſtnych kołów bratřow Thomaſow w Budyschinje-Židowje a we Wölmsdorſje w Čechach nadendžechmy, kotrychž 6 modelow ſo wſchě ſ rjantym emaillovanjom a ſe ſaniklowanymi ſwjenami jako elegantne jéſdne koła pſchedstajachu. Psihi tychle kołach nowu ſawjerku ſa ſtupanſke klužne lehwo ſ dwójnym zylindrom a ſnate twerdžeſtaſtajenie, kotrež dowoli, položenije kołów njeplchéměniuſchi, rječas pſchestajicž, widžachmy.

„Němſko-awſtriſki kolojéſdny“ we Winje.

Na Lipſcjanſkej maſy jéſdnych kołów jéſdne koła, kotrež bě dželarňa blyſtnych jéſdnych kołów (bratřow Thomaſow) w Budyschinje-Židowje a we Wölmsdorſje w Čechach wuſtajila, woſebitu fedžbliwoſč maſynych wopptarjow ſbudžichu. Nowe modelle tejele najkhwalobniſho ſnateje firmy ſu woprawdze ſ exaktnoſczu dželane, kotraž ſo ſedma da pſchecžahmyč, tež ſwonkowne wuhotowanje je kraſne. Sa „blyſtnymi jéſdnymi kołami“ budža ſo w pſchichodnym čažu ſažo ſiwię prashecz.

„Wili ſa jéſdne koła“ w Bielefeldze.

Tam je najprjódzy 1. wotdželenje wuſtajene, elegantna a hižo lěta dohho wupruhowaná ſnamka „blyſt“ ſ dželarňe blyſtnych jéſdnych kołów bratřow Thomaſow w Budyschinje-Židowje. Pſchestajliwoſč rječasa bjes pſheměnjenja koſiſoweho lehwa je ſnata lepſchina tuteje ſnamki, kotrejež nowe modelle ſawjerku ſa ſtupanſke klužne lehwo ſ dwójnym zylindrom počasujia. Hódná konſtrukciija blyſtnych kołów, jich lohki běh a jich wuſebne wuhotowanje ſo tež mjes wulſej licžbu wudželkow, w kryſtalnym hrodze wuſtajených, wuſnamjenja.

„Kolojéſdny ſport“ we Winje.

„Dželarňa blyſtnych jéſdnych kołów“ bratřow Thomaſow w Budyschinje-Židowje a we Wölmsdorſje w Čechach ſe ſwojimi jéſdnymi kołami na počaſtu woprawdze blyſtēzate ſchwärne, a ſchtož je hlowna wěz, wuſhiknje twarjene a ſwědomicž dželane wudželli ſticeſe. Tež tale firma ma ſe ſwojej pohocžnej firmu we Wölmsdorſje w Čechach ſtadnoſč, ſwoje „blyſtne jéſdne koła“ w Awſtriſkej we wjetſkej měrje roſpſchedacž, a lepſchinu 1899tých modelow dobre mjeno „blyſtnych jéſdnych kołów“ wěſeče pſchisporja.

Bratřaj Thomaſaj,

dželarňa blyſtnych jéſdnych kołów
w Budyschinje-Židowje a we Wölmsdorſje w Čechach.

„Serkiske Nowiny“ wudawaia so kóždu sobotu. — Štvortlétne předplata we wudawařni 80 np. a na němských póstach 1 mk., z přinjenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čílo placi 8 np.

Serkiske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so we wudawařni „Serk. Nowiny“ (na lawskich hrjebach čo. 4) wotedač, placi so wot maleho rynčka 10 np. a maja so štvortk hač do 7 hodž. wječor wotedač.

Zamolwity redaktor a wudawař Marko Smoler.

Čílo Smolerjec knihiciščeňe w Macičnym domje w Budyšinje

Čílo 53.

Sobotu 31. decembra 1898.

Lětnik 57.

Nowemu lětu 1899.

Město naše njeje tudy,
Pschezo dale wjedže pucž
Waz, wž powołane ludy,
Schtôha chžyl so s njeho hnucž?

Schtôha s wótzami žmý wschitzh,
Kíž su byli prjedy nař?
Tola jenož podrožnizh,
Kíž tu běža psches žwoj cžaſ.

Tak kaž s boča běži rěka
W žwojim starym rěčniſhczu
A wot horow dele cžeka
Pschezo dale po kraju.

Skónčenje wita pak ju morjo,
We nim stejo wostanje;
Tak so skónči wschitko horjo
Sa nař w morju wěčnosze.

Tehdy, tehdy pucž so staji,
Mořa mucžna jaſtanje;
Schtôha pak cži domuproji,
Schto tam domach cžaka cže?

S nowa něſk so na pucž dajmy,
Kíž žwoj džeržo we ruž!
Lodžby žebi wopasajmy
S pažom wěrh, modlitwy!

Wodžer Žesuž w předu ſtupa,
Nař tež džerži ſa ruku;
Ze-li noha druhdy ſtupa,
Nowu móz ma w Žesužu.

Chžyla žadacž wotpočowacž
Tudy dužy na pucžu?
A niz radſcho pochwatowacž
Horje ſ domu wěčnemu?

Tam, o towarſchojo, ſiwa
Wěžne, krásne živjenje,
W fotrmy duch so sbóžny džiwa
Nad tym wſchém, ſchtož doſtał je.

Tam, tam, hdžez žmý powołani,
Wschitzh ſ nowa khwatajmy!
Sadž njevoſtaňmy žani!
Börsh, börsh dōſchli žmý.

Žesu, nječ ſo derje radži
S twojej sbóžnej pomožu!
Hdžz nam dužy něchtu ſwadži,
Stej ty pſchi nař na pucžu!

Běžecž chzemj jenož ſ tobu,
S tobn pucž ſo minje nam;
Gšmilny Žesu, wsmi nař ſobu,
Gšobu ſ Božim njebežam!

Swětne podawki.

Němske khežorſtvo. W poſledním poſedzenju ſakſkeje krajneje kulturneje rady bě ſo na njedožahanje czelede ſkoržilo. Řek ma ſo tutemu njedostatkej wotpomhacž, žebi krajna kulturna rada ſama žaneje rady njewjedžejše. Šakſke knježerſtvo je teho dla wobſamko, daň wotkaſanja generalneho ſekretara ratařskich towarſtow dr. Reuninga, kotrež bě poſtaſil, ſo dýrbi jeho wotkaſanje „wědomoſež ſa ratařku praxis“ ſpěchowacž, na ſcžehowazh mytowański nadawk nałožicž: Naprawjenje ratařskeho hoſpodaſtwa ſ džiwanjom na wobſtejaze njedožahanje dželacžerjow. Na roſrihanje tehole nadawka ſu ſo 3000 hriwnow myta wuſtajile. Žako poſledni džen ſ wotedaču džela je ſo 30. džen junija 1900 poſtaſil.

— Khežorka je žebi mjes druhimi wězami tež beduinske wobleženje ſ Paläſtiny ſobu pſchiwiesla. Shotowila je jo ſa nju jena Bejrutſka firma. Khežorka w nim rad khotži a žebi w nim jara lubi.

— W Němzach je ſa poſlednie 8 lět 10 milijonow ſtokzatorow na polkromu (klamoru a ſchparowu khorosč) kónz wſalo. Schkoda, ſ tym naſtata, 700 milijonow hriwnow wucžini, hdžz ſo kóžde ſkočzo ſe 70 hriwnami woblicži. A temu pak hiſceze druhé khorosče pſchiindu, tak czeřvjenym poběž ſwini, ſwinjazh mór a pjerifnowa cholera, kotrež ſo ſ wjetſcha ſ wukraja do Němskeje ſanježu. A pſchi tajich wobſtejnosczech žebi liberalni a ſwobodomylni žadaju, ſo bych ſo němske mjesy wukrajnemu ſkotu a amerikanskim trichinathym polčam a wſchelakim tukam, ſchtó wě, ſ czeho wcho wuſchkrétym, wotewrile! To by rečalo, placíſny rěſneho ſkotu na poſoju nětčiſcheje wužkofosče dele ſčiſhczecž a na ſkot w Němzach žlu hromadu khorosčow pöblacž. Hdžz by po žadanjach liberalnych a ſwobodomylních ſchlo, by ſo ratařſtvo w Němzach ſahubilo.

— Řek mōžne je woženje muki ſ Ruseſke do Němskeje w poſledních lětach pſchidéravu, ſcžehowaze licžby poſtaſuja: W lěže 1888 wone 677 dwójnych zentnarjow, w lěže 1891 hižo 3111, w lěže

1893 4,403, w lěže 1896 22,663 a w lěže 1897 pak 26,885 dwójnych zentnarjow wucžinjeſche. Sa pſchichod je dalshe pſchi-beranje pſchiwoženja wocžakacž; pſchetož ruſke knježerſtvo wuwoženje muki a žita do wukraja po mōžnosći ſpěchuje.

— Dokelž ſu ſo w Danské ſarocžili, ſo Němzam nižo wjazy njewotkupja, tak doſho hacž pruske knježerſtvo Danskich ſe Schleswiga wupokaſuje, ſu žebi Varlinſke industrialne a pſchimyžlowe towarſtwa wotmyžliše, knježerſtwu petiziju pſchecžiwo tymle wupokaſanjem podacž. Pruske knježerſtvo dýrbi ſo na wulke ſchko-đowanje, kotrež němske induſtrije a němske wiſlowanie ſ wupo-kaſanjemi počeřpi, ſedžliwe cžinicž a ſo wo wotpomhanje proſhycž.

— Prozežy dla ſſchitodženja majestosče ſo ſkoro kóždy džen wužudža. Tele dny ſu jenu zjle njedželanu žónsku ſe wžow ſ jastwu na tsi měžazh ſažudžili, kotrež bě doma w žwojbie na njepſchimyžlene waschnje wo khežorowym pucžowanju do Paläſtiny řečala. Žedyn cželadnik bě to pſcheradžil.

— Mjes tym ſo wſchě wjetſche ſtatý ſwoje wójnske lóžtwa powjetſhuja a wjely ſakraſnjenych milijonow na to wopruija, je nowy ſakraſhny njepſchecž wójnskich lóžow naſtał. Franzowſojo ſu bliſko Hjørlifch ſupow wónzano roſhudne poſpyth ſ podmótſkej torpedoskej lóži „Gustavezede“ pſchecžiwo ſchijzakej „Magencze“ cžimili. Spěchunje tſlaze kanony „Magenty“ njeho mótchu podmótſkej lóži „Gustavezede“ nižo ſeſchkožicž, dokelž ſo poſledniſcha rucže hlužko podnurjeſche. Dwaj kilometraj pſched „Magentu“ ſo „Gustavezede“ ſ morja ſběhny, wotméri žebi žwoj pucž, pſchejědze pod ſwjetchom wody žlu kilometer a hacž do teho wokomila manevrerovalaſche, hdžez mōžesche ſ wuſpečhom na „Magentu“ wuſhelicž. To ſo poradži runje tak derje, hdžz „Magenta“ ſ měrom ſtejeſche abo ſo hibaſche.

— Awſtria. Khežor Franz Josef je tele dny ruſkeho pöflanza we Winje, hrabju Kapniſta, wopſtal. Dokelž ſo hiſceze njeje ſtało,

so je khězor jeneho pôbôlanza doma wophtal, je tutón wopht mjele džívanja sbudzil. Maja sa to, so je ho wón s wažneje politiskej pšciežinu čini. Tola wo kajkej naležnosći je ho jednalo, so wé, potajne wostanje.

— Krajne ſejm w Awstriſkej ſu ſaúdzený thdžen ſwoje wuradžovania ſapocžale. Čeſki ſejm je, so ſedma wotenvrinschi, džen poſdžiſho ſažo ſamkył. W nim wulka njespojnoſć ſi khězorſkim poſkolſtviom kniežesche. W tuthm ſo na žadanje čeſkeho ſejma, ſo by ho čeſke ſtatne prawo pſchipoſnało a ho khězor Franz Josef jako čeſki kral krónoval, ſe žanym ſłowom njeſe ſpomnilo. Šapóblanz Vaza wo khězorſkim poſkolſtviom praji: „Khězorſte poſkolſtvo ſu prósne rěče, ničo dyžli prósne rěče!“ Vaza kniežerſtvo winowasche, ſo wone wchudze, hđež ſo hobi, w Czechach čeſki lud podtlocžuje a ſaſtojniam polétiue, kofřiž ſu čeſkemu ludej nje-pſchecželzy ſmyžleni. Šapóblanz Engel kniežerſtviu wopowiedzi, ſo čeſki lud ſe ſtatnym prawom ſteji a ſe ſtatnym prawom panje. Dla wulkeje rožhorjenioſće a napjatosće, kofraž nad ſejmom ſeħaſche, mjeſche namětnik hrabja Goudenhove ſa najpſchihodniſche, dalshe ſejmſke wuradženje na njeſnath čaž wotſorežic.

Italſta. Konferenza pſchecživo anarchiſmej je ſo bjes praveho wuſpěcha ſlónčila. Žendželska ſo na žane wucžinjenia nje-wjasa, Amerika ſobu nječini a druhe ſtath ſu ſo we hłownej węzhy jenož na naprawjenje woſebiteho polizaſkeho burowa ſjenocžile, do kotrehož maja wſchě powjescé w anarchyſme ſe wſchěch krajow pſchihadžec. Dale je konferenza wo poſtajenjach w naſtupanju ſatrocženja pſchecživo anarchiſtikum nowinam, wo roſbuchadlach a wo drugich anarchiſtikum węzach wobsamka, tola kóždemu ſteji ſvobodnu volu pſchewostajila. — Wulka hara a male twarožki!

Žendželska. Hacž runje je Franzowska krajinu nad hornim Nilom Žendželskej pſchewostajila, Žendželzenjo dale brónja. Tak je wójnske ministerſtvo piatki ſažo 5000 granatorow a 7 milionow patronow w Birminghame ſkaſalo.

Schpaniſla. Na praschenje, ſhoto je Schpaniſka ſi poſlednjej wójnu ſhubila, da ſo trochu ſe ſcžehowazymy čižblami wotmolwiež: Schpaniſka je ſhubila 21 wójnskich lódži, dwé ſajatej wójſzy, Kubu (41,865 kóžnych mil wulku ſi 1,600,000 wobydlerjemi), Portoriko (3500 kóžnych mil wulku ſi 800,000 wobydlerjemi), Filipiny (114,326 kóžnych mil wulku ſi 8,000,000 wobydlerjemi), Zulujſke kupry (950 kóžnych mil wulku ſi 79,000 wobydlerjemi) a wſchelake mjeſche kupry. Pſched létom mjeſche Schpaniſka hiſcheze 10 milijonow wobydlerjow w ſwojich koloniach, dženža ma hiſcheze jenož 200,000 wobydlerjow.

Ruſla. Wo wotbrónjeniſkej konferenzu je zar ſi přjedawſhim redaktorom Žendželských nowin „Ball Mall Gazette“ rēčal. Na ſpomnenje, ſo je zarowe woſjewjenje wo wotbrónjenju ludej ſi nowej nadžiū napjelnilo, zar ſnapſchecžiwi: „Nadžija, nadžija! Šzym ſo nabyl, wo nadžiji klyſhceč. Vyh chzyl, ſo by ho nečto praktiſke ſtalo.“ Zar ſi poſhōřenjom wo dželenju Chinh rěčeske a potom praji: „Šhoto tutón hłód europiſtich ludej ſa krajom rěka? So njedovrénjenje mjes nimi pſchego wjetſche bywa, ſo ſawiſež a njeſopſchecže roſežetej, a ſo wójnske lódže a wójſka pſchisporjeja, ſo móhli ſo pſchi wadženju wo ſhwet wobdželic. ſe teho ſežehuje, ſo wójſka pſchego wjazhy milijonow ſejeru, kotrež dyrbjale ſo na ſlepſche luda a na poſtup čłowjefſta naſožic... Horka ſedža někotſi bohaczi a někotſi, kotrež je derje mjes hoborskej čžrjodu klyſhceče, kotrež poſoženje njeje dobre. Licžba tych, kofriž ſu delka, ſtajnje pſchibywa. W ſwojej njeſpojnoſći ſozialiſmej pſchipanu a wſchelake družinu anarchiſma roſwija. To nimam ſa dobre. Čeſho dla temu tak? Někto ſhmy tak daloko döſchli, ſo ſhmy ſwojich najlepſich młodych ludej do wójſka ſtykali. To tak daloko dže, ſo njeſomžem ſwoje wójſka ſi zyla wjazhy mobilisowac, zyla ſozialny mechanizmus njerowſwalivſchi. Wójnuwiedženje je někole tak drohe, ſo žadyn ſtat njemože dolhu wójnu ſapocžec, jeli ſo nočze bankrotej napſcheczo hladac. ſe ſvoje ſanicžadla tak wudo-ſpołniumy, ſo žane wójſko njemože na wójnu ežahyč, kotrež njeby wěſte bylo, ſo wjetſchinu ſwojich offižerow ſhubi. ſe ſamo hdyž je wójna dobytna byla, je ſtatna pjenježna móſcheń prósna. Wſcho je do njeporjada pſchecžlo. Revoluzionarna anarchija je herbstwo wójny.“ — Zar ſi tym poſkaſa, ſo je daloko wižazh pſchecžel čłowjeſtwa. Tola ſe ſwojim nadobnym wulkomužlonym wotmyžlenjom njebudže móž wobſtač, a budže runje tak bronicz dyrbjec, kaž druhé ſtath.

— Ruſke kniežerſtvo je nowinam ſkaſalo, pſchihodnie powjescé wo pučowanju wjetchow po Ruſkej woſčiſhcežec, jeli ſo ministerſtvo zarskeho dwora to njeje dowoliſlo. Tónle wukas je ſo

teho dla wudał, ſo by ſo anarchistickim nadpadnikam pocžežiſlo ſwoje wotpohladu wuwjescé.

Turkowſla. ſ poſledními podawkami na Krecze je ſultan hluhoko roſhnewanh. ſ wuwjazom Řémſkeje wón žanej europskej wulkoſomy wjazhy njevéri. Teho najvjetſchi hněw pſchecživo Žendželskej dže. Krute wuſturowanie jendželskeho admirala Noela, wobwěſchenje kretiſlích muhamedanow, kofriž běchu pſchi poſledních njeſmerach klyſhcežianow morili, a wuhnacze turkowſlích wojakow ſi kretiſlých je ſultana jara njeſtubje pſchekwapiſlo a roſmiersalo. Nje-džiwajz teho ſebi wón njeſtveri, kaž je ſo to předy ſtalo, ſjawné njeſpſchecželſtvo pſchecživo Žendželskej poſkaſowac. Ruſka a Franžowska ſtej dla poſtajenja grichifkeho pſhynza ſurja ſa kretiſkeho gubernéra ſlě ſapihaney. Kaž ſo ſda, chyſche ſar na ſultanowu čučižiwoſć džiwac. Wón bě teho dla namjetoval, ſo dyrbj ſultan pſhynza ſurja pſchijec a jeho ſam ſa gubernéra pomjenowac. Sultan pak tónle namjet wotpokafa, na čož ruſki pſhylanz po pořežnoſći wosjewi, ſo ſo pſhynz na kóždy pad, njech ſe ſultanowym pſchihložowanjom abo bjes njeho, ſa kretiſkeho gubernéra pomjenuje.

Afrika. Burjo w Transwaalſkej ſo jendželskeho ſcharanja wobróč pſtaja. ſ Žendželčanami naſchęzuwanii a ſi jendželskimi tſélbami a ſanonami wobrónjeni ſu Kaffrojo Magotafkeho kraja pſchecživo Transwaalſkim wucžahnli, tola buchu do zyla ſbicži. Kral ſbitich Kaffrow je czečnył a jeho jendželsky pſchecželjo ſo nětko wot njeho wotwakuju. Mjes thym Žendželzenjo jedn regiment po druhim do poſlodniſcheje Afriki ſeželu, a bližſche ſeo drjew nowu wójnu Žendželčanow pſchecživo Transwaalſkim pſchijnjež. Pſchicžina ſi nowym ſcharanjam ſo bory ſamaka. Wondano je powjescz döſchla, ſo je w Johannisburgu, ſ Žendželčanami ſylnje wobhdlenym, jedn transwaalſki poſliſt jeneho Žendželčana ſaray. Žendželske nowinu hžo kniežerſtvo napominaju, ſo dyrbj ſebi ſi brónju w ružy doſeženjenje žadac. Transwaalſky teho runja mrej njevérja a ſo na roſhudne wojowanje wo ſwoju njevotwifnoſć pſchihotuja, kofraž ſebi wěſež droho wotſupicž dadža.

Amerika. Nježiwajz dobyčetſkeje wójny w ſjenocžených ſtatach induſtrija hubjenje dže. Wjele fabrikow je ſo ſamko a liežba ludži bjes džela je wjetſha, dyžli hdy předy. Nad ſupami, Schpaniſkej wotdobytymi, ſo Amerikansky hiſcheze wjetſelicz njeſomža. ſe ſběſkarjemi na nich budža hiſcheze wobcženiu wójnu wjetſz dyrbjec. W ſejmje je wjele ſapóblanzow ſa to, ſo buchu ſjenocžene ſtath dobyte kupry jich wobhdlerjam pſchewostajile, ſo buchu ſjenocžene ſtath njeſtrobale ſwoje wójſko a lódžtvo pomjetſhiež. Wulka wjetſchina ſudowych ſtastupjerow pak ſebi na to njevysli, dobyte kupry ſažo pſchecžic. Tuſamu politiku kniežerſtvo ſtastupuje. So by wone na wſchě pſchidpadu pſchihotowane bylo, ſo wone poſ milijona tunow wuhla na Kubu, Portoriko, Filipiny atd. pſhylanz. Póbla mužſtow a munizije wójnske lódžtvo pſchede wſchém wuhlo.

Nowolétna ſtawisna.

W ſadnim domje w dworje čzmowejce khěze ſdaleneho džela města bydlesche knihiwiednik Schubak ſe žonu a pječ džecžimi. Szwójba bě jara khuda. Handrij Schuba njebe hžo ſa ſchtri měžazh wjaz do pižarnje ſwojeho knjeſa ſaſtupil, a duž njebe tež nječ ſebi ſaſlužil. Brěne dny měžaza augusta bě jara czežz na čjuwnej ſkoril a thdženje doſlo ležesche czežz khory. Pomalu, jeno jara pomalu wotthorjeſche: tola jeho mož wostachu nimořeň ſlabe. Hiſcheze pſchego njebečnu myſkle na to, ſo móh ſwoje měſtno ſažo ſaſtač, døelž mōžecze lědma někotre mjeſtchinu poſhodžic, ſo by ſo czerſtweho powětra naſrěbał. Dobročiſve bě jemu jeho knies hacž do noweho ſeta dowolu dal, ſo móh ſo ſažo ſhabac a potom ſwoje ſlužbu ſi nowa pſchijec.

„Tene popoſdne rječny ſekarje, kotrehož bě wophtal, ſo by ſo hiſcheze junu pſchepytacž dal.

„To ſo njehodži, knies Schubako, to ſo wopravdže njehodži. Hžo přeni džen vyschecze pſchi ſwojim pulcež ſo ſwiesli. Potom by to mnoho hory bylo dyžli předy. Koſymju to jara derje, ſo chzecze radž ſažo ſaſtupicž; ale něčto nježel dyrbicze ſo hiſcheze ſežerpječ. Na te waſčmje mōžecze hiſcheze trochu mozow nabycz a potom ſwoje dželo ſi mjeſtchinu ſtrachom, ſo móhla ſo khoroſcz wročziež, ſažo na ſo wſacž. Duž mjeſče ſežepnoſć, mój luby Schubako!“

„Potom pak ſhubju ſwoju ſlužbu“, wotmořwi knihiwiednik poraženy. „Mój knies je mi druhí wulki róžk jako poſlední termiſu poſtaſil. ſeli ſo potom njeſtaſtupju, budže mój ſaſtupniſ ſruče poſtaſenj.“

"To jara wobžaruju", wotmolwi lěkar, "ale ja nježměm dovolicž so býsčeče wž nětcole hžgo na napinoze dželo ho podali. Sswědomje mi to sakaſuje. Činu to jeno k waſhemu wužitku."

Schubak ſ hľuboka ſvýchym, to bě jeho wotmolwa. Lěkar to derje býsčeche. Wón pſchistupi k mužei, kž bjes wutrobitoſeče w stole žedžesche, a jemu ruku na ramjo ſloživšchi rjeſny:

"Jeno dowérū, luby Schubako, jeno dowérū. Sbožomu wupcž ſo namaka, hnadž ſo předy namaka, hacž ſo teho nadžiſeče. Duž dowérū, dwóžy je wam trébna!"

"Chž ſpýtacž, knies doftoro", wotmolwi wotkhorjaž, da lěkarjej ruku a wotendž. Napinaj o ſo džesche po ſthodže dele a ſačesche ſo pſchi khežach po ſhodnku dale. Nimo pſchihadžachu ludžo, kž mějachu nusne wobſtaranja, pak ſ hľutnym wobližom, pak wjeſele powjedajo. Wón na nich njekeždovasche; pſchetož myžleſche ſebi jeno na hanu, ſwoju žonu, a na ſwoje vječž džecži. Schto dyrbi ſo ſ uimi ſtaž, jeli ſo wón hischeče thđenje dolho bjes ſažlžby woftanje? Mažy nalutovaný pjenies bě bjes mala pſchetrjeban a hischeče žana nadžija. Nimo teho hischeče kruta ſyma, ſo tſchěſkaſche. Pſchezo dale pomalſcho ſtupasche blaby muž. Wón ſawrči ſo do maleje haſki, ſotraž mjes dwěmaj rjadowaj kheži do bliſteje promenady abo ſahrodnych pſchelhodníkow wjedžesche. Tam ſo na ſamjetnou ſawku hždže. Jeno wokomik wodýchnyčž chžyſche.

Ssydajo ſo výtny ſ nohu do njeho ſtorčivſchi twjerdy pſchedmjet. Wón ſo ſthili a ſběže mažy paſežil. Pſchi blukim ſvětle ſdalenje plunověje latarnje widžesche, ſo je ſ lohka do papjery ſawalem drjewany ſaſhczí.

"Debjenka!" rjeſny ſam pſchi ſebi, wotwali ſ papjery ſaſhczík a wobhlada ſebi jón. To bě krafne dželo ſ mahagonijoweho drjewa a ſ bohatym ſlotym wupřchenjem. Wón džeržesche jón ſe ſwojimaj dýrkotazymaj rukomaj, ſtvaži na knefl a wělo wotſkocž. Krafna debjenka býsčeče ſe ſo jemu napschezo. Hdy by ju ſdžeržal a na pjenyſhy ſtaſil, by jeho nufy a nufy ſwojich ſwojibných wotpomhane bylo! Tuta myžl ſajedže jemu pſches možhy. Rjeſčaſt na ſchiju, na wuſchňkaj, pjerſeženje a broſcha placžachu hnadž pſches džesacž thžaz frankow. Schtož bě to ſhubil, bě wěſče jara bohaty a ſo to ſaweſče ſto kroč mjenje paroval, džzli wón a jeho ſwojibni pjenies, ſ pſchedacža wudobhy. Věchu džé tak jara potřebni. Lěkar bě něčto porečzał wo ſhudacžu hudańčka. Nježbe hnadž tole to ſhudanje, ſwjeſelazy poſlad dobreho woſkuda? A tola, to njezmědžesche čžinicž. Ne, ne, woſasche ſwědomje, čžesneho mjenia njevopanžaj ſ taſkim ſtukom, ſ niſkim paduchſtwom! Radſcho nufu čžerpicž, naſhóřſchu nufu, haj, radſcho ſahinyčž, džzli njeprawdu čžinicž, hacž hanbu pſchinjescž na ſebje a na ſwojich! To ſebi kruče wotmyſli.

Bjes mala ſtrachocžiwe ſhwatajo ſawali debjenkowý ſaſhczík ſažo do papjery, tylk jón do kapžy ſwojeho ſwierschnika a džesche wróčo po wufſej haži. Ale wulke roſbudženje a ſhwatanje pſchi hiciž ſtukowasche hnydom na njeho. Schubakej pocža ſo wjerczecž. Na bližším róžku dýrbječe ſaſtež a ſo murje džeržecž. Polizist to wuhlada, pſchindže a woprascha ſo:

"Knježe, ſchtu wam je? Hdže chžecže?"

Spróznie wotmolwi Schubak, ſkoro bjes ſamýſlow: "Mi je tak hubjenje — na hlownu polizaſſku ſtraž."

Polizist pſchiwoła bliſko ſtejazu drožku, pomhaſche Schubakej do njeho, ſaſej ſ njemu a poruči poſončej, ſo dyrbi na hlownu ſtraž doječž. Pſchi jěſbje po pleftrje boleſche Schubaka jara hlowa. Hdyž jeho pſched wrotami polizaſſeje ſtraže ſ wosa bjerzechu, padže do womorj a ſwjeſe ſo hromadu. Donjeſechu jeho nufs a ſawolachu ſ dalokorečžakom hnydom polizaſſeheho lěkarja.

Mjes tym ſedžesche w jenej ſ najwožebnichch koſejownjow města knies, něhdž w ſchtrzythm lěče. Njerodnje bě ſo ſtehnyl wýſkoto čžesžený wožbony muž do róžka ſanapeja, hladasche do jendželſkich nowin a pjenieſe dyž a dyž ſlothe winka, kž pſched nim na marmorowym blidže w bleſchi a w ſchleňu ſtejſeſe.

Zeho ſuče wobližo bě ſe ſlónzom jara ſpalene. Byla poſtawa bě ſapodobna na wožboneho Američana. Zuh ſohla na ſwoj drohotny ſloty čžaſnik a rjeſny ſam pſchi ſebi: "Ach, bjes mala budžich to ſabv!"

Potom čžižný ſloty na blido, tak ſo jaſný klink hacž ſ pincniž, pſchi ſchenkwaſu ſtejazej, dozpe. Ta pſchihwata a naſhadža kniesej ſbýtkne pjenieſe na blido. Něchtu drobnych pſchihumy jej jako myto a ſtan, ſ kročka prajo: "Hždo dobre! Ša waſ!"

Šhwatnje čžižný na ſo plasheč a ſuhny pſchi tým do praweje pobocžneje kapžy, jako by něčto vytal. Šdache ſo, ſo nježo nje-

móže namakacž; pſchetož pſchephta tež druhe kapžy, ale runje tak podarmo.

K ſlužbam hotowa woprascha ſo pincžniza: "Knježe, ſeže dha ſchtu ſhubili?"

"Haj, wěſče", wotmolwi zuſh, trochu roſbudžen, na podlohu ſhladujo. "Mažy čžetnem ſaſtež, ma wulku placžitu."

Pincžniza ſaſwěči ſapalk a poſwěči ſ tým pod blida a pod ſanapej. Ale nježo nježbe namakacž.

"Ach!" ſawola zuſh, "dha ſym jón wonka ſhubil."

Džesche ſhwataj a ſaſtupi býrſu na hlownej polizaſſej ſtraž. Pſchitomnemu polizaſſemu inspektorej ſdželi, ſchtu bě ſhubil.

"Možecže hnadž mi prajicž, ſchtu tón paſežit wopſchija?" woprascha ſo inspektor, pilnje notizy ſapiſujo.

"Rjeſčaſt na ſchiju ſ brillantom a ſ ryntu, ſ temu ſo pſchi-hodžazej, na wuſchňkaj a broſchu, pjanacže thžaz frankow placžaze. Pſched něhdž dwěmaj hodžinomaj ſym to pola ſlónnika a juwelera R. ſupil."

"Ach", ſawola inspektor, "mi ſo ſda, ſo je waſcha debjenka hžo w naſchich rukach."

Potom wobrocži ſo na jeneho poliziſtu:

"Wopraſhaječe ſo ſhwatnje, hacž je ſlónnik R. doma. Njež hnydom ſem pſchindže."

Na to ſ ſuſemu:

"Haj, mój knježe, budžecže hnydom ſažo ſwoju wěž wobſedžecž. Hudy muž je debjenku namakał. Ani hodžinu njeje, ſo je ju pſchirjeſt."

"Kak jemu ſekaj?" woprascha ſo zuſh.

"Handrij Schubak", wotmolwi inspektor, "Hudy knihinjedník bjes ſaſlužby a hžo měřazý dolho khorý."

"Schubak, Schubak? Handrij Schubak, knihinjedník? Schto wě — hnadž? — Možecže mi hnadž prajicž, hžde bydli, knies inspektoro?" rjeſny zuſh a wuczeče ſwoju móščen a wutwa ſo njeje něčto bankowych papjero. "Tule je ſakonske myto ſa namakanje. Wěſče hnadž pſchipadne, w ſotrym wobkhadže je Schubak we ſlužbje byl?"

"Wěſče", wotmolwi inspektor a roſjaſni nusne wěž. "Schubak je lědma pſched ſchtvorcej hodžiny domoj jél. Namakanje je — taž ſo ſda — ſlabeho muža tak roſbudžilo, ſo je do womorj padnýl."

"Měječe džaf, knies inspektoro."

"Dobry wječor, moji knježa", ſawola runje ſaſtupowazý ſlónnik a juwelér R.

Polizaſſki inspektor ſdželi jemu, čeho dla je jeho ſawola. Hnydom ſpoſna R. debjenku jako ſwoje dželo a zuſeho jako teho, ſotryž bě ju tónle wječor ſupil.

"Pſcheju wam ſbože, knies Dolhovjefi, dla tak ſprawneho namakaria", rjeſny ſlónnik.

"Džakuju ſo", wotmolwi zuſh, "to budžecže mi heval dwóžy wopak bylo, dokelž bě to ſ prenja jara drohi pſchedmjet a ſ druha ſym jón ſa dar ſ novemu létu poſtaſil. Tola dýrbju ſhwatacž, mam hischeče wobſtaranje. Dobry wječor, moji knježa!"

Dwaj dnjej poſdžiſho bě nowe létu a Schubakej ſedžachu ſaſlužbam blidom. Na nim ſtejſeche hischeče hodowny ſchtom. Bě to jednora wěž, ale wuſtojna macžetna ruka bě to tak rjenje pſchi-prawila, ſo budžecže mohla we wožbniſchej ſtve ſtaž. Wěſče ſebi powjedachu, bohate myto ſa namakanu debjenku bě nufu wotěhnalo. Schubak rjeſny:

"Hdy jeno bych wjedžal mjeno teho knjeſa, kž je nam ſo nufu wupomhal, ſo mohla ſo jemu džałowacž. Dyrbi bohaty bydli; pjanacže thžaz frankow nježmože ſoždy ſ novemu létu darcíž."

Tu ſaſlepa ſo do durjow. Macž wotewri a ſaſtupi pſchecželne ſtrowjo — knies Dolhovjefi. Schubak ſo trochu ſadživa a rjeſny:

"S ſim mam čžecž?"

Božměravojo ſo rjeſny zuſh:

"Proſchu wo wodacže, ſo waſ mylu. Moje mjenlo je Dolhovjefi, a ſeže-li wž knies Schubak, ſym na pravym městnje."

"Knies Dolhovjefi?" rjeſny Schubak a hladasche ſhwilu na wožbneho knjeſa.

Ssmějo ſo rjeſny Dolhovjefi: "Schto dha ſo tak džiwojo na mnje hladacže? Ssnadž ſeže ſebi myžlili, ſo je džiwi hanž ſo zpyle ſhubil w nowym ſwěče, w Ameriž. Za džé ſym waſh wui woprawdze."

"Kak je to móžno?" ſawola Schubak.

"Sžym ſbože měl a ſym na ſwoje wježele na jenu ſymu wtrbžo pſchihum."

Wuhlada ſo po jſtve a rjeſny: "Kaz widžu, ſo wam derje njevježde."

Tute słowa kobuzelnoścę czinjachu derje a dżeczi sawołachu:
„Wuj Hanß!”

„Jeli so je wam prawje, wostanu pola waſ ſowe lěto.”

Potom pschinjeſe klužbař wulku fiſtu darow nutſ; Dolhomieſti jemu ſaplaczi.

„Ty þy, Handrijo, tamón džen debjentu namakał?” rječny Dolhomieſti.

„To ty tež hižo wesch?” wotmołwi Schubak.

„Wę ſo, to dže bě moje a dar mojej ſonje w Amerizy.”

„Ach, je to móžno?” ſawołachu Schubakezy.

„Aj, to je móžno!” rječny Hanß, a wjeſele bě w domje, ſtaroſć bě ſ domu.

Lubi Sſerbja!

Tſeczina nowego Maczicznego domu ſe ſadnim twarjeniom je ſ Bożej pomožu a Sſerbom woporniwoſću dokonjana. „Bohu i czeſci a Sſerbam i wužitku” chze klužicž, jako napiſimo na nim praſi. Nadzimyň ſo, ſo jón ſa krótki čaſh w hōdnej nahladnoſći dotwarjeny wuhladamy. Sſerbja ſměja w nim ſrjeđiſnu kwojeho narodneho živjenja a narodneho ſtukowanja. Drohotna knihovnja Maczizy Sſerbskeje ſ čitańju; ſklad herbſkih knihow i nabožnemu a i powſchitkownemu powuczenju a i ſabawjenju Sſerbów ſpižanych; ſ wulkej prózū naſberany žadny muſeum; herbſka knihičiſtcežernja namakaſa w nowym Maczicznym domje pſchihodne měſtna.

Nowy dom, na naměſce ſtejazy, na kotrymž je najdiwiſche wiſowanje, budže ſo derje danicž a pſchinjeſi dobroh čiſtih wunosch, kotryž budže i podpjeranju herbſkih naležnoſćow wužiwanych: nowe dobre knihi budža ſa tuniſche pjeniſy wudawane; wobdarjeni herbſy młodženzojo budža w kwojim wſdželanju, w ſtudijach, abo we wuſnjenju pſchekupſtwa abo rjemjeſla podpjerani, czeſtne myta budža ſpižaczem ſa dobre herbſke ſpižy podawane. Węſeſe, herbſki dom budže Sſerbam wſchitkich čaſhov i wulkemu wužitku.

So paſ bychmy Maczicznym dom bōrſy móhli dotwaricž, trjebamy hiſheče wjele týbaž hrivnow. Proſchachmy teho dla woſtejne hejtmanſtvo, ſo by ſjawne ſberanje dobrowolnych darow mjes Sſerbami dowolilo; dowolnoſć bu data, ale jeno ſa měšaz januar 1899. Je to pſchejara krótki čaſh, duž čzemž w tymžamym čim pilniſcho ſberacž.

Swérimy ſebi, na darmiu wótczinſku wutrobu ſo ſpuſtečejeſy, ſ nowa wo dare i dotwarjenju Maczicznego domu proſycež.

Kóždy, kotryž 100 hrivnow dari, je ſ tym ſakkadnik herbſkeho domu a doſtanje woſtebiti diplom, kotryž budže ſa wſchitké čaſh dawaczerjowu woporniwoſć w jeho kwojibje wopominacž.

Sſerbsle wſy, ſaſtupcze do rjaju ſakkadnikow Maczicznego domu. Nahladny pjenies i dotwarjenju by ſo nahromadžil, hdv by kóžda herbſka wjeſ 100 hrivnow, a wjetſchi pſchiměrnje nahladniſchi dar ſa tak wužitny wuſtar podala.

Sſerbsle towarſtwa, ſajfeſkuli mjeno macže, ſaſtupcze do rjaju ſakkadnikow Maczicznego domu ſ woporu 100 hrivnow a ſberajeſe pſchi kóždym ſhabžowanju ſa dotwarjenje Maczicznego domu.

Wſchitzu ſamožiſiſchi a ihuſiſhi, hospodarjo a czeladniſyi, duchowni a wuczerjo, pſchinioſhuiſe kóždy po kwojich možach i ſhromadnemu narodnemu ſtukej. Kóždy dar, tež najmjeñſchi, ſ luboſću dareny, je witany.

S Maczicznym domom ſtajimy ſebi trajazh wopomnik narodneje woporniwoſće. Daložy potomuzy, kotriž budža dobroth Maczicznego doma wužiwacž, budža něhdy i horzej džalownoſću na mudru a roſhladnu dobrociwoſć nětežiſhich Sſerbów ſpominacž.

Sa Maczizu Sſerbſku:

Jurijs Lusežanski, t. khw. pſchedbyda,

Kubiza, pſchedbyda wubjerk,

Mecznik Michał Zbiž, ſarjadnik Maczicznego domu,

Arnoſcht Mula, redaktor.

Ze Serbow.

S Budyschina. W Budyskiej „Bježadže” ſo tſecži džen ho- dow hižo husto pſchedſtajena wjehelohra „Rak Petr ſkari” hrajeſche. Hrajerjo běchu kwoje rôle derje ſtudowali a nauuſli. Pſchedſtajenje bě teho dla pſchemyſlene a poſlucharjow žiwe ſojimowaſche. So poſledniſchi ſ džela ſe kwojim pſchipoſnačom lutowachu, na tym le- žeſche, ſo wulki džel ſ nich herbſki njeroſumjeſche a njewiedjeſche, ſchto ſo na jewiſchežu hraje. Věſeſe drje wjazh hoſeſi, dyžli kobi- ſtarow pſchifſko a mnog ſobiſtarw dyrbachu ſ bota ſale ſteječz, dokež bě w ſali jara mało měſtna. Pſchichodnie dyrbjalvo ſo ſa to ſtaracž, ſo bychu ſo niž bliða, ale jenož ſtolu do ſrjeđneje ſale ſtejajale.

— Boži wječor bě ſo w tuđomnej domowinskej hoſpodže wjazh dyžli 80 hantwjerſtich ſeſtlo. Něhdož 50 woſzobow nôzleh w domowinje namaka, druhim ſo nôzne ležwo w konjemzach tuđomnych hoſčenjow wobſtar.

— Sañdženu wutoru dopołnja konjei, do prôſdneho woſa ſa- pſcheinjenaj, ſo ſploſčivſchi ſe žitnych wilow pſches ſukelnſku haſzu na hospitalu haſzu czeřjeſchtaj. Tu mlokovy wós, wěſtej Běbra- chowej klužchaſy, powalischtaſ. Žena woſowa wóſka ſo ſe ſylnym ſtorom ſhibu, a 10 litrov mloka na plesir wuleža. Hewak paſ ſo žaneje ſchloky njesta. Bohonč, kotrehož běſchtaj njemdrej ſko- czeči ſrueh pueža ſobu wleklej, je ſebi kołeno troſčku wobodrél. Wós a konjei ſenkeřez bratromaj tu klužcheja.

— Budyschiſte hamtske hejtmanſtvo po poſlednim ludliczenju 113,736 woſzobow wobhydli. Mjes nimi je 55,476 mužiſkich a 58,260 ženskich, 65,223 njewoženjenych, 7182 ſwudowjenych a 201 roſwérowaných.

— Pſchi cziſcze jažnym njebju je ſo wutoru wječor ſacžmice ſe měšacžka mélo. Šacžmice ſo 35 mjeniſchinow po 9 hodžinach ſapocža a 57 mjeniſchinow po 11 hodžinach žylý měšacžk pſchikry. 36 mjeniſchinow po 2 hodžin ſo měšacžk ſaſo w poſlonym ſwětle ſyboleſche.

— Wjedroweſčežer w Sſerbach redakſiji po doſhim mijelčenju pſiche: „Czeſho dla mamj tajku miłu ſymlu? Falb i zyla nižo njewě”, tak mnog ſuđo mudruja, kotriž jenož ſwarzia a nižo lepje njecžinja. Sa paſ praſu: Falb je naž wjele naucžil, bjes njeho njebych nižo wjedžał. Dopomýnhy ſo jenož na to, ſo ſyml w na- ſeču wo pſchichodnym wjedrje ſa čaſh hacž do julija do předka praſil, ſo njebudže njewobſtajne wjedro, ſo ſmějemy potom rjanu naſhmu a miłu ſymlu. Wſcho je tak pſchischiſlo. Dokelž mi to wjeſeie čini, budu tež pſchichodne kwoju wědomoſć wo wjedrje na ſjawne dawacž. Wjedro w bližiſtich dñjach budže po mojim wobliczenju hacž do 15. januara miłe a wěſitoſte, po 15. januarje budže ſymlischiſlo. S dobom wſchitkim čiſtarjam Sſerbskich Nowin ſbožowne nowe lěto pſcheju.

— (Pſchichodne wjedro.) Rudolf Falb je ſe kwojim wěſeženjom ſaſo ras prawo měl. Sa dny hacž do 7. januara ſo po nim wjele ſněha nañdže, a potom krutu ſymlu doſtanjeny. 12. januara ſmějemy kritisſi džen 1. rjadowne, poſylnjeny ſe ſacžmice ſom ſblonza. Halle wot 15. januara ſněh pſchefstanje hicž.

— (S ſrěd pſche krwawu woſch.) Žedyn duchowny pſiche: „Dyrbju burow warnowacž na radu tak mjenovaných praktiſkých pucžníkow a druhich ratačskich nařeſtlowych nowin poſluchacž; pſchetož radu ſ wjetſcha wikowarjo a tajzy činja, kotriž tam nařeſtli wot- čiſežecž dawaju, ſo bychu po móžnoſći wjele wotebjerarjow nama- ſali. Tež ſe ſrědkami, pſche krwawu woſch ſo poručažymi, ma ſo podobnje. Chzu buram ſněj wupruhowany ſrědk pſcheradžicž. Pſched ſchtrimi lětami doſtach někotre ſchczęſki, ſo bych ſwoje džiwe jablonje ſchczęſpił. To ſame lěto w kwojej ſadowej ſahrodže na kwojich ſymſtich ſlotych paramānach, najblíže ſchczęſpijenym ſchtom- ſam ſtejazych, krwawe wſchi wuhladach. Blížiſte lěto ſchtom kraſnje ſchczęſche, tola plody bōrſy ſwiaſtnehu a wotpadachu. Wſchi ſo po wſchech haloſach roſſheričku. Hdžy běchu mi Neſlerowych roſmod poſučili, kotrehož paſ běch ſo naboval, dokež běch ſebi ſ nim kwoje róžome pjeniſi wopalil, mi ſkónczniſe radžachu, ſ petrolejowej mě- ſchenzu ſphytač. Duž 1 liter petroleja do 1 litra mloka linych, po- čeňſtich tule měſchenzu ſ 20 litrami wody, dach ſchtomowe čelo a tolſche haloſy ſ groczanej ſchczęſcu wotdrapacž, a do měſchenzy hoſtacž paleneho kafka dawſchi, čelo a haloſy pomazach. Čenke haloſy króny ſ tej ſamej měſchenzy ſ pomožu peronoporskej ſy- ſawy poſtrjeſich a pjerſeſz woſolo ſdonka roſſchtaſapawſchi ſ krijejanu ſbyt ſ korjenjam linych. To ſo w haprleji 1897 do ſejenja ſta. ſchtom ſo w tym lěže ſhraba, a běch węſipny, hacž ſo krwawe wſchi na nim poſkaſaja. Tola na moje wjeſeie, hacž runje ſchtom

wschédnje wobhadowach, ani jenickéje njenamakach, a lětka ho mi jablon sa moju prózu s 3 zentnarjemi krafznych jablukow džakowasche. Ssredk tym jenož jenicki ras nałożil, a wuspēch bě krafzy.

S Buděstez. Hijo drugi króz je ho w naszym Božim domje Boži klužba s bjesbóžnym harowanjom a halefowanjom kafyla. Hdyž požlednju Božu nōz knjess farat Mirošak słowa kwyateho sezenja cíitasche, jedyn murjerski poler s Žiloz jemu napscheczo rečesche a halekowasche. Bjesbóžnego herjefarja dyrbjachu s gwałtom s Božeho doma wuwięsz.

S Pomor. Tudomna ratafska pschepytowarňa warnuje ratarjow, ho s Domashowej muczku sjebacz dacz. W nowichim čažu ho w Hornjej Lusziczej Domashowu muczka, kotaž ho pječza s Ruskeje pschivožuje, pschedawa. Tale muczka jenož 8 prozentow zitrato-rospuszczoneje (skutkowazeje) fosforoweje kisaliny wopschija, mjes tym so němſta Domashowu muczka 80 prozentow zitratorweje rospuszczoneje pokazuje. Naschi ratarjo dyrbjeli Domashowu muczku jenož po wopschijecu jenice zitratorweje rospuszczoneje kupovalc a ju w Pomorskej pschepytarňi pschepytac dzac. Taik pschepytanie ho po žadanju hornioluzijskich ratarjow darmo stanje.

S Wulfeje Dubrawy. Wjele tybzazam je ho na dalokim Božim kwyecze hody božoběžczechovych schtom kwyeczil. Tak běche ho pod nim tež přeni džen hodow wjeczor w 7 hodzinach w sali tudomneho Nowaſez hoſćenza wulka liczba ſroſćenych a džeczi s Wulfeje Dubrawy a Margareczineje hět hſchla, ho běchu hromadže Božu nōz kwyeczili. W 7 hodzinach ho kwyjatočnoſez i wuspewaujom kherlusch: „Kak powitam ja tebie“ s pschewodom harmonija ſapocza. Hdyž bě jedyn komitejowý ſobustaw ſhromadžisnu wutrobne powital, džeczi wěczenje rjanu ariju ſapewachu: „Cíicha nōz, kwyata nōz“. Po tym ho wſchelake deklamazije a hodowne ſpěvny ſerbſti a němſki pschednejſechu. Jedny starý pscheczel s Měrlowa nam dleſchu hodownu rēc džerzecze. Wón roſtaja, ſhoto ma hodowny kwyedzeni woſnamjenic a dowjedze nař w duchu do pohanſkih krajow s tím ludam, kotrež hſchecze wo narodzenju naſcheho ſbōžnika ničzo njewjedža a kotrymž ho hſchecze njeje žadyn hodowny schtom ſahweczil. So by ho tež tutym hſchecze w czemnoſci bludžozym ludam ſhwjath evangeliyon pschinježl, wón pschitomnyh napominaſche, ſa wbohich pohanow hodowny dar woprowac. Po jeho proſtrivje ho ſa tuton ſamer 7 hrinow 47 np. naſbéra. Wulfe ſpodobanje ſbudži khróboſez 8 lětneje holezki, kotaž ho njebojaſnje psched wſchitich pschitomnyh ſtupinſchi deklamowasche: „Hlaj, ja tym male džeczatko a malo ſamožu.“ S kherlusch: „Njeſt ſtajne ſawostanu“ ho kwyjatočnoſez ſkonečni. S darniwej podjeru knjesa ryčeckublerja Wredy nad Delnej Hórkou a knjesa Schomburga w Margareczinej hěče a mnohich druhich woſzbow wě komitejey mōžno, lětka 89 ſchulſte džeczi a pječ malych ſyrotow s wužitumy darami ſyjeſzelic. S hložom juſtažy wjeſele džeczi dary pschijachu, a wutrobne wjeſele a džakownoſez bě na jich radostniye blyſčatzych wobliczach widzec. Wjeſelcze ho s wjeſelymi!

S Měrlowa. Sswojedzeni tých kralow popoldniu w 3 hodzinach budže w Scheblez domje ſerbſka nutrnoſcz a ſpoviedz.

S Luh. Njewozakane pjeniežne wustajenie je ho naſchej wži a s dobom Njeſhwacžidliſkej woſkadže doſtało. Knjess rentier Rjelka w Berlinje, kotaž je ho w Lusy narodžil a w Njeſhwacžidle ſahrödniſtvo narukyl, je ho w Berlinje s pschedawanjom ležomnoſczow woſohacžil. W zusbie je ſebi wón luboſcz a pichwižnoſez ſ ſwojej ſerbſkej domowinje we wutrobje wobkhowaſ. S trajnym woſkwedčenjom wo tym bndže jeho naſladny pjeniežny dar, 10,000 hrinow wnczinyazh, kotaž je wón naſchej wži wustajil. Daň tejele ſumy dyribi ho kózdolētne ſ wopomnenju na darczelowu njebočiczkui mandželsku pod mjenom „wustajenie Madleny Rjelzneje“ ſ ſpečemu kſudých konfirmandow Njeſhwacžidliſkej woſkadby a potrjebnym ſchulſtym džeczom Luhowskeje gmejny nałożic. S dobom je knjess Rjelka ſ wustajenej ſumje daň na jene lěto pschidał, tak ſo mōžesche ho hijo lětka hodowne woſradženje, w wustajeniu poſtajene, přeni džen hodow popoldniu w 5 hodzinach w Luhowskej ſchuli wotmecz. Knjess farat ryčež ſakub mejeſche hodownu naręč, w kotrejz na žohnowanja poſne poſtajenie „wustajenia Madleneje Rjelzneje“ a pschede wſchém na nadobneho darczelala němſki a ſerbſki ſpominaſche. Se ſpěwom ho wjeſele hnutia hodowna ſhromadžisna ſroſćenych a bohacze wobdarjenych džeczi kwyjatočne ſapocza a ſkonečni.

S Kamjeniſa. Kamjeniſke hamtske hejtmanſtvo po požlednim ludliczenju 64,454 woſobow woſydeleſche. S nich bě 31,175 mužſtich a 33,279 žónſtich, 36,818 njewoženjenych, 23,721 woženjenych, 3856 ſwudowjenych a 59 woſobow dželenych. W Kamjeniſkim

hamtskim hejtmanſtwie je pornio drugim ſakſtum hamtskim hejtmanſtwam najmenje dželenych.

S Kamjeniſa. Ženemu tudomnemu 81 lětnemu woſydeleſli. To bě rjamy hodowny dar! S Schenzy. Wónauro byk tudomneho ſahrodnika Barscha Barschowu macz ſ ſemi ſbodže. Hdyž Barsch maczere na pomoz pschiběža, ho byk do njeho da, ſbodže jeho ſ ſemi, ſkama jemu nětore rjebla a jemu wucho ſraui. Čeladnikam Lajowſkeho knjegho dwora, kotaž nimo pschijedžechu, ho poradži, ſtcož ſkludžic. Šnjeſboženj je wſchědnje lětakſkeje pomozhy potrjebny.

S Dachlow. Na kwaſ, kotaž dyrbjeschke ho tu tſeči džen hodow mēcz, běchu hijo wſchitzu hoſćeo pscheproſcheni, pschipowedenje bě po ſakſtum wſchitnu wupowěñjene a njewjeſčina nadoba kupjena. Na dobo ho kwaſ wotpojedži. Njewjeſta bě nawoženjowy ſwjetſchnik na ſastajenju donjeſla. Dokelž ju pôdla teho hſchecze na wjele njewernoſczach pschepokasachu, ho nawoženja ruſhudži, radſtvo nježenjemy wſtac. Tak ho drugdy hoſz nyedži wazjy pschipowedenja a pscheproſchenych hoſći werowanſki pjeſčenje ſhubi.

S Schiboe. Žaložne njeſbože je tudomneju Mětez mandželſteju do ſrudovy ſtajil. Druhi džen hodow rano Mětova mandželska krop na ſkótnu pižu naſiwaſche. Žeje pječlētym ſynt, kotaž maczerei pschihladujo wokoło dónzhy khróboſez, ho ſakopnyhſchi do kropa w dónzhy padze a ho žaložnje wopari. Hac̄ runje macz hromod džeczo wuczeze a ho jemu lětakſta pomož doſta, njede móžno, jemu žiwjenje ſdžerzec. Tón ſamý džen wjeczor we 8 hodzinach jo ſmierz ſe wſchěch boſoſčow wumó.

Přílopk.

* **S Herrnhuta.** S wuhlowym plunom ſaduſył je ho pjatky ſydenja w nozy ſ ſhobocze tudy na Hutbergskej hafži bydlazý wuſluženjy miſionar J. G. Stephan. Domjaza džowka, tiz bě w pôdlaſtej ſtvoje ſpała, rano ſtanýhſchi, ſivojeju ſtarſcheju wobeju we womoře namaka, tola ho hnydom ſawolanemu ſekarjei poradži, maczerei žiwjenje wróžiež, pola nana pak běchu wſchě naſložene ſpredki podarmo. Kachlowa ſaſuwa bě ho někaſ, ſuanu ſ poměrom, ſamo ſawjerka. Semjetý, kotaž w 71. lětce ſwojeho žiwjenja ſteji, je dolhe lěta w połodniſcej Afrizy ſ miſionarom byl a po ſwojim wuſluženju wjazy krož w miſionistich naležnoſczach w Ruskej pućoval a bě tež haſle njedawno ho ſ jeneho tajkeho pućovania domoj wróžil.

* (Raduſchi.) W Draždjanach je ſaſraſhna paduſchna zwölba 23. dezembra do jenych khlamow pschi ſurjovym namjeſče, ſamki a durje roſpacžiwschi, dobyla a wjele pjenies ſtamyla. Njeſt krafzny petrolej, w khlamach na pschedau ſtejazh, roſlachu a jón ſapalichu. Hdyž běchu paduſchi twochli, domowi woſydeleſto wohen phtnychu a jón ſaſhachachu.

* (Ssodjeleſniſkemu čahej pſchejecž dala.) Druhi džen hodow je ſo mandželska kublerja ſtrecža w Haselbachu pola Vorny ſteleſniſkemu čahej pſchejecž dala. Žeje ho hlowa wot čela wotjedže. Raſtſterje ſu ju czežke myſle ſ ſamomordatſtu pohnule.

* Nahle wumrjel je w Lipsku druhi džen hodow 59 lětym kramz Kowarck ſ Krakez. Žemu na Bogiſlowſkej droſh počza ſle bjež; wón padze a ſa ſrótli čaž w kheži, do kotrejz běchu jeho donjeſli, wumrje.

* (Džeczo ſo ſaduſylo.) W Schleuſigu póndželu rano jenoj ſtarſchej ſwoju pječměchacznu holketu w džeczazym woſu morwu naſmakacchtaj. Džeczo bě ſo na wobliczo lehnylo a ho ſaduſylo.

* (Anarchiſt?) Póndželu wjeczor w Larenburgu pola Wina jedyn zuſy miuſki w jenej palenzowej pschedawarňi w pschitomnoſci pschedawarſtvi khlamowym pjeniežnym kaſchęz wurubi. Na pschedawarſtvi wolaſje jeſiny pschichodny ſynt ſa rubježnikom běžeſche, kotaž ho woſrocžiwschi ſ revolvrom do njeho třeli a jeho czežko ſraui. Šloſtnik je čelny. Wopifzanie jeho woſkobn ſo zjle tamnemu rubježniku runa, kotaž je w Schwichacze, Oberlaa, Hennersdorſje, a na wſchelakich hrubich měſtnach we wječornych hodzinach na podobne waſchne pjeniežne kaſchęz a khlamy wurubil. W Hennersdorſje wón do ſwojich pschecžeharjow wjazy kulkow ſ revolva třeli a we Winnſkej Nowej Wži wón jenu khlamaſku ſbi. Wſchudže je wón wulke rubježniſto dozvít.

* (Sajeđo jčezenje wjele ludži.) Boži wjeczor množi ludžo w Winnje, kotaž běchu ſebi jablukowe pječivo ſ jeneho hoſćenja pschinježl dali, czežko ſhorichu; jena woſkoba je hijo wumrjela. Na njeložu je lohkomyſlna džowka wina, kotaž je město zofora arſenik ſ pječenju wuživala. Žu ſu ſajeli.

* Satraschny wetr je w zyjnej Sendzelskej salhadzal a wjele schodoh naczinil. Nekotri czelovjekoj su s nim zivjenje shubili a mnosy so czezko sranili. Wjele fabrikstich wuhnenow je so powalilo, tjechi so wotkryle a woknowe schlenzy so wutkocile. Wetr je drje tez na morju niesboze naczinil, kodelo njenozachu do pschitawow sajec.

* Piec dzeczak z hriwnowske papery spalicz njech je spodzivne wjekele sa tajkich, kotori moga zebi to dowolicz, miersaze zivjenje pak je, hdz khudobna klužbina holza tajku wjele pozadanu papjeru a to hizcze swoj hodowny dar plomjenjam pschepoda. Wola jeneho Draždzanskeho majora holza se Schlesynskeje pol leta kluži. Boži wjechor ju s božodzesczowemu schtomej sawolachu, hdz bē podla swuczeneho kolača jednory schwadliski kaschcik wobradzeny. Sso njeprakowawischi wona do swojeje komory schwatasche a kaschcik woczini, kotori pak jenož schwadliski potrriebu a někotre pakzisti jehlow wopshijesche. Roschnewana wona na skupe knjezstwo zwario kaschcik do khachlow cizhny a swoje smachi hromadu kladzeli, so by zebi druhu klužbu hladala. Tu jenja knjeni nastupi a so spodzivajz praschesche, skto je zebi wotmihnila. Greta swoj hněw wutschajz, wolasche a plakasche, doniz so ju knjeni majorka njeprashesche, hacz dha njeje s 50 hriwnami spolojom, kotrež bē sa malz schpigel na kaschcikowym wetu tykla? Ne khachlam skoczivschi Greta s wohnowej hotu schwadliski kaschcik s plomjenjom wutorze — a na sbože beschtaj wěko a papjerany pjenies s wjetshego džela hiscze njeboškodzenaj! Nekto pak je knjeni majorka njedzakowanej klužbnej klužbu wupowiedzila.

* Na hubjenu sa klužbu baba a rowar w Holzhausenje pola Helsburga skoržitaj. W Holzhausenje, 250 wobylcerow liežazym, njeje so zylo leto nicto narodzil. Hiscze hörje hacz babie, so rowarjei dže, pschetož sa 3½ leta njeje wón nikoho pohrebac̄ mohl.

* (Wukhowanje s wohnowej stracha.) Hdz so sanđenu njedzelu hrabja Dillen a jeho mandzelska w parku hrabje Hardegga wukhodzowaschtaj, wonaj wo jstwie szczinskeho mlyna plomjenja schwahac̄ wohladaschtaj. Hrabinskaj mandzelskaj hmydom klužtaschtaj, wohet poddusyč. Njes tym so hrabinka wohn wubi, hrabja dureje woczini, a wobemaj so poradzi, wohen poddusyč a džeczi železniskeho dželacžerja Černeho, kotrež beschtaj w kmjertnym strache, wukhowac̄. Hdz dobrowolna wohnowa wobora pschihna, njebe wjazh trjeba, wohnjej wobarcz; pschetož hrabinskaj mandzelskaj beschtaj wohen hdz shashaloj a so pschi tym wopalilo, tola ramy njejsku na sbože straschn.

* Wuporiedzena kruwa. W Trochtelfingenu w Badenskej jedyn wilowat jenemu ratarzej kruwu bjes bracha pscheda. Nak pak so kuz dživasche, hdz borsy po tym kruwa na dobo wopush shubi! Pschepytanie dopoksa, so besche wopush kumshcnje se kmolu pschiléprena byla. Zawnijski žud jebaweho wilowarja s jaſtwu na 2 njedzeli sahudzi. Druha instanza tónle wusud wobkruči a sahudzenemu hiscze khóthi napoloži, tak so jemu wuporiedzenje wopush droho pschindze.

* (Ssamomordařstwo.) Na Malo-Bobriczskich ležomnoſezach pola Frauensteina su tamnu pónđzelu rano 21 létu klužbnu holzu s Dražđan kotrež besche zebi se sajedoženjom kmjercz phtala a namakala, po gmejnje sběhnyli a do tamnischeje čelownje domiesli, mjes tym so jenu druhu holzu, kotori besche so s tamnej tež sajedožecz a potom satepicz spytala, hiscze živu nadendzehu a s jeje wujej do Burkersdorfa domjedzehu. Tej dwě holzy, Luisa Lößlerez a Klara Zimmermannz, beschtei w Dražđanach, kózda pola druhoho knjezstwa klužlej, a stej njedzelu rano sahe w njedzelskej drascze hromadze woteschlej, na domownikowe praschenje, skto tak sahe wunidzetej, wotmolwitschi so so, prjedy hacz jeju knjezstwie stanjetej, saho domoj wróczitej. Wróczilej pak so njeistej, ale stej ton hamy džen do Frauensteina jeloj, hdz bē stej pschi požwyczenju noweho hospženza hacz rano do dwieju hodzin rejwalej. Wot tam stej wischlej a, kaž stej so sréczalej bylej, neschto wěsteho jeda — měnja, so kolača — kotori stej žobu mèlej, kózda polozu wupilej. Žena s teju holzom, Luisa Lößlerez, je tež borts wudychala, mjes tym so je ta druga, dokelz ma kruczische zivjenje, jēd pschewiny. W kmjertnym stysku je wona potom do bliskeho hata bežala, so by so satepila, ale tež to so jej njeje schlachcilo, najeſterje, dokelz bē hat pschenilki. Pschicžinu s jeju řudnemu pschedewraczu je pječza njebožowna luboſez byla, dokelz beschtej wobej jeju lubaj wopushciloj.

* Lědom su so haty a rěti trochu s lodom pschitryle, je so tež lěcha saho žalostne niesboze stalo. Druhi džen hodom popoldnju so dwaj Lipſcžanskaj hólzaj se kmjekzemi na rěku Röderu podschtaj, hdz bē wobaj pschepadnyſchtaj a so tepischtaj.

* Nahla kmjercz je w Žitawje Božu nōz swojbu póstského sariadnika A. s hodowneho wjezela nahle do wulfseje řudoby stajila. Šenemu A., kotori besche se swojimi džeczimi hacz do wjezora božodzesczowym schtom pschila, nahle ſchori, a w tym čažu, hdz bē dyrbjesche Boži džeczo wobradzec̄, stejachu nan a džeczí pschi kmjertnym ložu tak nahle ſemrjeteje maczerje.

* (Do Žobja padnjene ſapižne knižki s wožmimi 100-hriwnowskimi papjerami.) Šenemu kódniſej se Schandaw, kotori s jeneho čolma wodu čerpaſche a potom wot leweho na prawy bok jedzete, jeho ſapižne knižki do Žobja wupadzehu. W tuthych knižkach mjeſteje wón 8 stořiwnowskich papjerow, kotrež běchu s wuplacenju w Schandawje postajene. Nekto dyrbjesche hladac̄, kaf by we wodze plutwaze papjeru ſažo doſtal, czehož dla so se swojimi ludžimi na pytanje poda. Czi běchu tež ſvojowni doſči, so dwě s tych stořiwnowskich papjerow pola Žobjewo moſta s wodž wučezechu, wſcho dalsche pytanje pak bē podarmo. Mjes tym jedyn hólcež jenu s tych papjerow namaka a w redakziji Schandawskich nowinow woteda, kotori tu namakanu woſjewi. S woſjewienjom so wukopa, so bē tež jena žona w dale delka pschi Žobju ležazej wž Proženje wjele pjenies namakala. Temu bē wopravdze tak. Wona bē mjenujz na Žobjewm brjoš pječz s tych stořiwnowskich papjerow namakala, bē pak měnila, so wopravne pjeniesh njejsu, dokelz tola nicto njeby tajke do Žobja cizhny. Sso wě, so dyrbjesche je wotedac̄, a tak je ſhubjet swoje zylo ſhubjene pjeniesh ſažo doſtal.

* (Popadnjenje wulfeho ſchłodnika.) Lipſcžanskej polizi je so schlachcilo, teho paducha, kiz je so w Lipſtu hdz dwaj měbzazaj dolho něhdze na 20 městnach, nimo teho tež najſterje w mnichich kuhodných městach nutskalam a kranyl, ſajecz. Že to bywši 45 let starý pincznič Gustav Göschel s Wojerez, kiz je hdz dolhe leta w khostarni pschetyl. Žeho su w Gerje s khostarni na 10 let sažudžili, wón pak bē „džiwjeho muža“ hral, czehož dla su jeho s wobledzbowanju do hojernje tykli, s kotrejež je czechnyl. S nim žobu ſtaj to nōzne dželo někto w Lipſtu muž a žona cžiniloj, pola kotrejuž je tón ſloſnik ſtradžu bydlil a w kotrejuž domje su kranjene wěžy, paduſchin grat atd. namakali. Tuto jara wuſhitne wuſlědzenje ſe ſtrony Lipſcžanskeje kriminalneje polizi je k ſměrowanju měſtečanow jara klužobne bylo.

Sa našch herbski dom

bē so votal nahromadzilo: 47,539 hr. 33 np.

Dale ſu ſa njón darili:

Pondželnizy: Sličbowar pónđzelnikow wſchém ſwojim lubym pscheczelam w ſserbach jenož s tuthym ſvožo s nowemu létu pſchejv, ſapołozí na woltar wotcžinh . . . . . W „Katholickim Bózle“ cizhlo 52 leta 1898 hdz kritowane:

Roskolníz 71 np., pschelupz Karl Michl ſe Schlana 3 hr. 38 np., ſchanez 2 hr. 12 np., ſ. Robl 25 np., Radwořska platowa komižija 1 hr. 50 np., Michal ſila ſe Schunowa 3 hr. 50 np., Delanska patentna komižija 1 hr. 10 np., Kralicžanská katholska Vježada 1 hr. 21 np., „Sserbja my ſmý“ . . . 10 np. + 50 np. =

13 = 66 =

Hromadže: 47,557 hr. 99 np.

S džakom krituje

sariadniſtwo „Maczih ſserbſleje“.

Czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowin, kotsiž chedža ſa nje na

1. řítwortleto 1899

do předka placic̄, njech někto 80 np. w wudawatni Serbskich Nowin wotedadža. — Czi, kotsiž ſebi Serbske Nowiny pſches póst pschijneſez dadža, njech tola njeſapomija, ſebi je tam borts ſkafac̄. Na řítwortleto ſaplacži ſo ſe Serbske Nowiny na ſakſtich a pruſtich póstach, kaž tež w druhich krajach němskeho khězorstwa 1 hriwna, s pschinjeſzenjom do domu 1 hriwna 15 np. — Serbske Nowiny s pschilohu Serbski Hospodař placža na póstach 1 hriwnu 25 np., s pschinjeſzenjom do domu 1 hriwnu 40 np. — Že Serb. Now. hromadže hodži ſo tež „Pomhaj Bóh“ na pósče ſkafac̄.

A wk 3 i j a.

wutoru 3. januara a széhovaze dny
dopołdnja wot 10 hodzin

ma żo sbytk P. J. Romkowskiego tworowegoho
sklada, wobstejazeho s jupow, swierjschnikow,
pelerinatych mantlow, wobleczenjow, holicz-
zych a pacholazych wobleczenjow, żonjazych
żaketow, khornarjow, holczazych żaketow a
mantlow atd. a széhovazy mobiliar: 1 wo-
prawni worjeschinowym vertiko, 1 salonske
blido, 1 plynshowy sofa, 1 servérowaniske
blido, 1 etazera, 4 szinowe stoly, 1 schpihel
s podstawkom, 2 figurje s konsolomaj na
pschedawacj.

Oskar Fuchs,
do pschisłuschnośeje wath awkzinator.

A. Ahligowe
naturstohojaze kupjeli
w Budyschinje

pschi nowych hrriebjach 3

wschelakorym khorym, kotryż khoroşeż hiszceze nadżiju na wotkhorejne wotpuszczki, składnośc a średki s dokładnemu wuhojenju po-
sticzeja. Wulki wuspēch je żo dozil pschi pluzowzych, żoldkowzych,
wutrobnych, jérchenowych, pucherowych, cūrowowych a żonjazych
czerpjenjach, pschi drjeniu a nashmienistich khoroşeżach (pschi stajnie
szymnymaj nohomaj) atd. Wożebje dobry wuspēch pschi symfim
lećowaniu s rospuszczażymi a wucieżazymi podzelnymi kupjelami.

Pschi prawym sadżerzenju je po tym nashmienjenje njemózne.
Nashonith personal.

Khlamarjam a hosczenzarjam

sbytk 5000 zigarow w kaszczikach 100 sztuk po 2 mk. 20 np.,
pschi wotewsczu 1000 sztuk po 21 mk. 50 np. sa hotove pjenesz
poruczamoi. **Ginzel a Ritscher** ua wulkej bratrowske hafy 1.

Nowoletne
sbożopschejaze khartki
(żortniwe a khutne)
porucza we wulkonym wubjerku
Gustav Námsch,
knihiwjasańja a papjerjowa pschedawańja
na bohatej hafy 21.

Na schrótowanju žita, majsha atd., kaž
s mječenju wowka swoj

Schrótowanjski mlyn

dobrocziwemu wuziwanju poruczam.
Paul Schulze,
žitowa, sztywowa a pizowa pschedawańja
na hoschiz hafy 9.

Swój bohace ſriadowanym skład
z i g a r o w
100 sztuk hiżo po 2 hr. 40 np.
kniesam kurjerjam należnie porucza

Bruno Halke
na swonkownej lawskiej hafy 9.

Schulze torustry,
żonjaze ruczeńe tosče,
portmoneje,
zigarowe etwije,
porucza w hoberkskim wubjerku
C. A. Pietsch
na hauensteinskej hafy 1.

Trajuje żo palaze khachle
se spalenjom kura,
żo wobwijaze wošenjy,
żalusije
po tunich placzisnach porucza
C. Bock na kamjentnej hafy 12.

A. Poppe
ua Mužakowskiej drósy 4 kupuje
kózdu dżelbu kowaneho a lateho
żeleşa, hadreszczow, koſzow, pa-
pierz, zynka atd.

Swój skład soſow, matrazow
s ložom a bjes njeho, teho runja
wiche ložane twory po najtuni-
schich placzisnach poruczam.
Emil Schubert, kedlatksi mischt
na jerjowej hafy.

Boržlin,
lamjeninu,
szkleńciane twory
a wiele drugich węzow żo naj-
tuńczo kupuja na kamjentnej hafy
12 a na horničerſkej hafy 43.

Rjepikojty tobak
punkt po 20, 25 a 35 np.,
wschelake družiny tobala w 10 np.-
pakzika, jara dobry schimpowaristi
tobal, bohaty skład zigarow po
wschęch placzisnach, mjes druhim
też zigar y po 2 up. porucza

Jurij Schwiebus
(prjedy August Bartko)
na swonkownej lawskiej hafy 10.

Schörzuchi s čelazeje kože
porucza po tunich placzisnach
Heinrich Lange
pschi žitnych wifach.

Hejduschku
do kolbašow porucza
Jan Ulaš
pschi žitnych wifach 9.

Wolij
żo wot něta kózdu wutoru a
pjatk w Słęzinskim mlynie bije.
August Nagel.

Kózdy, kotryż
żhe hebi dobrzy
a tuii čażniit
kupicż, abo
kotryż żhe hebi
jón porjedzież
dacż, njech dże
s čażnikarzej

Curtej Ženczej
na swonkownej
lawskiej hafy 5,
pódlia kniesa lotteriskeho kollettéra
Jägera. — Žencz pschedawa a
porjedza sa kwoje dżelso sprawne
rukijo. — Proşču, hebi moje
wuladne wolno, s placzisnami
wupołożene, wobhladacz.

Sserbske spěwárské
w najwožebnischich a jednorých
swiastach žu po tunich placzisnach
na pschedan we wudawańi „Sserb.
Nowin.“

S a h l y

jara wulksornate
porucza **Jan Ulaš**
pschi žitnych wifach 9.

Czerstwy kóz punk po 20, 40
a 50 np., kuscheny žwinjazy
brjuch punk po 70 np., žyle
tućzny howjasy brjuch punk po
50 np., czrjewa s dżelanju tolbažy
porucza **D. Peteschla** na žitnej
hafy.

Wulku dżelbu
Schpihelow
po wuriadnje tunich placzisnach
pschedawa
Hermann Lehmann
na kamjentnej hafy 32.

Z posawujo a 1 ležny róž,
derje ſáheržane, kmęschnie tunjo
pscheda **C. Franke** pod borklinom
czižlo 1.

Hóz a, kotryż chze schewstwo
nawuknež, k jutram pyta **Emil
Indinger** na jerjowej hafy 6
w Budyschinje.

Bèle ſhicze.
Najlepschu wnczbu a s dobom
dobru pensiju dostanu młode holzy
pola fn. Wienadž w Budyschinje
na swonkownej lawskiej hafy 38
po 2 skhodomaj.

Wotrocžy a dżowlki pschi
wulkej mſdze, kaž też wscha
druha czeledż sło pyta
w Kluſchu czižlo 53a.
Czeledži żo ſlužba w tu-
domnych a Draždžanskich
stronach darmo wukasa.

Na nowemu lētu dżelaczeſka
kwójby, ſlužobne a hródzne dżowlki
a tajse s žwinjom, pohončow,
wotrocžow a krénkow, hospoſy
na wžy pyta **A. Sauerla** na
seminarkej hafy 17.

Stróba dżelaczeſka kwójba żo
pschi wulkej mſdze a darmotnym
wobydlenju, běrnowym deputacze
a wuziwanju fahrody atd., dale
k 1. jan. 1899 woženjeny abo nje-
woženjeny rólym pohonč pyta.
S wopiszmami żo samolwież na
Gelchowſkim kriegerim dworje.

Pohonča do czežkeho
woženja a jeneho dżela-
czerja, po móžnosczi wo-
ženjeneju mužow, kotrajż
staj strósbaj, pilnaj a
sprawnaj, pschi darmotnym
wobydlenju k 1. januarej
abo k jutram 1899 pytam.

G. A. Leuner
we Wuhanczizach
pola Kumvalda.

Financny wubjerk Maćicy Serbskeje

změje přichodnou pondělku, 2. januara popołdnju w 5 hodź., w „Lišcej Jamje“ w Budyšinje wažnu zhromadziznu, na kotruž wutrobnje wšitkikh přečelov našeho „domu“ pře-prošuje

J. Gólc, farař,
předsyda.

Serbske towařstwo za Khwacicy a wokolnosć

wotměje juſre njedželu za tydzeń, 8. dzeń wulkeho rózka swoju **hłownu zhromadzizuu**. Dnjowy porjad: Lětne rozprawy, wólby předsydstwa a dowěrnikow. Jednanje wo założenju hospodařskeho (z dospołnym zaměrom serbskich burskich towařstw) a kołojęzdneho wotrjada. Z tehole wotrjada wukhadža, zo so naše zjednočenstwo we wšelakim nastupanju z nutřka a z wonka z nowa zrjaduje. Prosymy toho dla wše sobustawy a tež tajkich, kotriž chcedža za-stupić, zo cheyli so zeń. Započatk z dypkom 4 hodź. popołdnju.

Předsydstwo.

Nowolětne khartki

wot najjednorischeho hacž k najwožebniſhemu, khutne a žortne, porucja

Moritz Lange w Nježwacžidle.

Sserbske sbožopschejaze khartki

porucja

**Ssmolerjez
knihiczsiczernja**
w Budyšinje.

Borjadna dželaczeſka hwojba
bo pschi darmotnym wob-
ydlenu a běrnazym polu
bórsy pyta na kniežim dworje
w Želz̄y pola Hornjeho
Wujesda.

Wucžobník ho pyta!

Do hwojich kolonialtworowych, zigarowych a spezialnych khlamow wucžobníka s pschihódnyimi wuměnjenjemi pytam.

Richard Neumann
na Lubijskiej drósh.

Wucžobník ho pyta.

Do hwojich kolonialtworowych, khlamow k jutram 1899 mlođeho čłowjeka jako wucžobníka s pschi-hódnyimi wuměnjenjemi pytam.

Eduard Glien
pschi žitnych wifach 44.

Mlođe holžy, tež holžy, kotriž jutry schuln wušhodža, bo jutry do žlužby pytaj na ſukelskej hafy po 1 ſkodze.

Wucžobníla sa hwoje twarske a meblowe tycerstwo pyta

B. Hermann Lehmann
na kamjeñtnej hafy 32.

Holcjez, kotriž chze pječarstwo naukuńcz, móže s pschihódnyimi wuměnjenjemi do wucžby stupicž pola Khorla Brody pschi žitnych wifach 32.

Do Nowych Koporz!

Njedželu nowe lěto budža reje.
Pscheczelne pscheproschuje

H. Moſig.

K h e ž a n a pſchedauń.

Na Židowje je
lhěja čížlo 81 na pſchedauń.

Holcjez, kotriž chze pječarstwo naukuńcz, móže jutry do wucžby stupicž pola Ernsta Schüzy na ſoutownej lawſej hafy čzo. 36.

Wucžobníka pyta thycerstki mischtr **V. Grunzel** na ſadnej bratrowskej hafy čížlo 1.

Wucžobníla pyta **A. Knüppelholz**, ſchewski mischtr na jerjowej hafy 11.

Wucžobník ho pyta!

Do mojich kolonialtworowych, winowych a zigarowych khlamow bo k jutram 1899 byn čježneju starscheyu jako wucžobník pschi-wosmje. **H. Kunack**, naſlēdnik, na bohatej hafy 8.

Na 15. januarej pschitostniu holzu pytam, kotraž chze waricž naukuńcz a kotraž je k kždemu dželu ſwolniwa.

Mandželska wotřezneho ſtutneho lělarja Königa
na walskej drósh.

Džak.

Wyszkočeſzenemu knieſej wucžerzej Petrikej w Bóru ſa wotměče Božeje nožy hwoj najwutrobnischi džak prajimy. Tale ſwiatocžnoſč, kotraž bo nam hisheze ženje njeje poſtežila, je naž ſa zyłe hody woschewila.

Mnoh starschi w Delnjej Žinje, Małkzezach a Wownjowje.

Do Buſez!

Intsje njedželu 1. januara budža reje. Pscheczelne pscheproschuje

W. Zieliński.

Młodsza dželaczeſka hwojba wobydlenje na Delnjoſolinjanſkim kniežim dworje namasa.

Mat. 18, 5.

Kotry hšeszejanski dom je ſwolniwy, 4 lětnu holežtu, hšrotku hjes nana a hjes maczerje, horje wjacž?

Wicho dalsche je ſhonicz pola čzaňnikarja Janascha w Budeſtezech.

K nowemu lětu
wſchitkim hwojim lubym pscheczelami a ſnatym
najwutrobnischo ſvože pscheje

Khorla Scholta, optikus
pschi hłownym torhoschežu pod radnej hěžu.
W Budyšinje, 1. januara 1899.

Želeſniſka restawraziſa w Kubſchizach.

Wſchitkim hwojim čježenym hoscžom a ſnatym k nowemu lětu
najwutrobnischo ſvože pschejemoj.

August Dejska a mandželska.

Swojim čježenym wotebjerarjam a lubym pscheczelam a ſnatym pschi nastupjenju nowego lěta najwutrobnische ſbožopſchecze pschiwołamoj.

A. Röſl a mandželska w Budeſtezech.

„Daj Boh ſvože“ k nowemu lětu hwojim čježenym hoscžom
pschejemy.

Zielinslez hwojba
w herbſkej grycheze w Bukezach.

K wobsamknjenju lěta 1898.

Hdyž dženž do ſad hladamy
Na to lěto, kž je nimo,
Dha drje wuſnacž dyrbimy,
So je wone dobre bylo.
S wjetſcha je ho radžilo
Schtož běſche nam narostlo.

Šyna běſche lahodna,
Poręcko nam hněh bo džesche,
W haprleji mokrota

Staroſez načiniež nam chyzſche,
Bóřy na to wjedro bě,
Kotriž k wſchemu hojeſche.

Bohu džat, ſo wón nam da
Sloth měr, kaž wſchitzu ſnaju,
Mjes tym ſo bu wjedžena
Saſo wójna w ranjim kraju,

Grichojo a Turkojo
Pschekorili běchu bo.

Bóřy po tym Schpaniſka
Bu do ſwady ſaplecžena,

Mahrabna Amerika
Bě ſo na nju ſaměriła.

Wójna tam na morju bě,
Kž ma straci wulkotne.

Wólny čaž tež měli ſimy,

Wola naž wón rjany njebe,

Wjele ſo tu wadžeſche,
Tych ſchecze dženža jara hrjebie,

Roſiž boſitwo ſapreja,
Žanej wěry nimaja.

S jara hróſbnej powięſcze

Ssu naž potom naſtróžili,

Roſtrisku ſu hšezorku

Wé Schwajzarſke ſlōnzowali.

Te mordat hjesbōžny

Te netk hžo ſudženy.

Naschoh' ſrala jubilej

Wěſche ſe hwojbu kralowskej

Widžal je, kaž lud k njom' ſteji,

A ſo hisheze wjetſchina

Gwojoh' ſrala lubo ma.

W Bulejnje, 27. dezembra 1898.

Falka, g. p.

(K temu čižliu jena pschiloha.)

Psichiloha i číslu 53 Serbskich Nowin.

Sobota 31. dezembra 1898.

Plaćisny rěsneho slobu na Draždanslich slobnych vilach

19. dezembra 1898.

Plaćisny po gentnarju a hriwach.

Slobne družiny a wosnamjenjenje.		Biwa	Rěsna waha.
B o l y:		hr.	hr.
1. polnomjažne, wulformjene, najwjetscheje rěsneje hōdnoſeže hacj do 6 let	34—36	63—66	
2. mlode, mjažne, niewulformjene, — staršche wulformjene	35—37	64—67	
3. hrěnjo pizowane mlode, derje pizowane staršche	31—33	60—62	
4. hnadnje pizowane kózdeje starovy	28—30	55—59	
	—	52	
Z a l o j z y a f r u w y:			
1. polnomjažne, wulformjene jalozhy, najwjetscheje rěsneje hōdnoſeže	32—34	60—63	
2. polnomjažne, wulformjene kruwy, najwjetscheje rěsneje hōdnoſeže hacj do 7 let	29—31	55—59	
3. staršche, wulformjene kruwy a hnadnje wuwite mlôdsche kruwy a jalozhy	26—28	50—54	
4. hrěnjo pizowane kruwy a jalozhy	—	48	
5. hnadnje pizowane kruwy a jalozhy	—	44	
B y l i:			
1. polnomjažne, najwjetscheje rěsneje hōdnoſeže	33—35	60—62	
2. hrěnjo pizowane, mlôdsche a derje pizowane staršche	29—32	55—59	
3. hnadnje pizowane	—	52	
C z e l a t a:			
1. najlepše s mlokom wulformjene abo najlepše wot žyza	41—43	63—66	
2. hrěnje formjene abo tež dobre wot žyza	37—40	58—62	
S v i n j e:			
1. polnomjažne lepszych rafow a jich slchijenjow w starobje hacj do 1½ leta	46—47	59—60	
2. mjažne	43—45	56—58	
3. hnadnje wuwite, tež ranzy a fundrosy	40—42	53—55	

Plaćisna jitow. a produktow.

Jitow. dwoś w Budyschinje: 2068 mēchow.	W Budyschinje				W Lubiju			
	24. dezembra 1898		29. dezembra 1898.		wot		hacj	
	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.	hr.	np.
Psichenja			8	38	8	53	8	53
Kočka			7	79	7	94	7	65
Jeczmien			7	25	7	38	7	21
Wowl			7	72	7	86	7	50
Hroč			6	70	7	—	6	50
Wola			9	—	11	12	9	50
Zahly			7	78	8	50	7	50
Pejdusichta			18	—	15	—	11	—
Berny			15	—	16	—	14	—
Butra			1	50	2	—	1	50
Psichenja muta	1 kilogr.		2	20	2	50	1	80
Mjana muta			8	50	19	—	—	—
Schno			8	50	13	50	—	—
Słoma			2	50	—	—	2	20
Prošata 660 schut, schutka			16	—	18	50	15	—
Psichenje wotrubu			12	—	20	—	—	—
Wotrubu			—	—	4	75	—	—
Psichenjny gris	50 kilogr.		—	—	5	60	—	—
Mjany gris			—	—	5	50	—	—
			6	25	—	—	—	—

W Budyschinje plaćesche: kóz psichenja (bela) po 170 punctach 14 hr. 24 np. hacj 14 hr. 50 np., žotta 13 hr. 24 np. hacj 13 hr. 49 np., kóz kožti po 160 punctach 11 hr. 60 np. hacj 11 hr. 80 np., kóz jeczmienia po 140 punctach 10 hr. 80 np. hacj 11 hr. — np.

Na Bursy w Budyschinje psichenja (bela) wot 8 hr. 6 np. hacj 8 hr. 59 np., psichenja (žotta) wot 8 hr. — np. hacj 8 hr. 9 np., kožla wot 7 hr. 25 np. hacj 7 hr. 60 np., jeczmieni wot 7 hr. 75 np. hacj 8 hr. — np., wowl wot 6 hr. 80 np. hacj 6 hr. 85 np.

Wjedro w Londonje 30 dezembra: Deshez.

Cyrkwienske powjesce.

W Michalskej žyrlwi smje nowe lěto rano w 7 hodzinach farat Räda herbstu spowiedni ręcz, 1/29 hodzin diałonus Sarjenk herbste a w 10 hodz. němiske předowanje.

Tjoch kralow smje rano w 7 hodz diałonus Sarjenk herbstu spowiedni ręcz, 1/29 hodzin farat Räda herbste a w 10 hodzinach němiske předowanje. — Psched zyrlwinymi durjemi smje so kolletka sa mišionistwo mjes pohanami.

Wěrowani:

W Michalskej žyrlwi: August Müller, pohonež tu, s Emmu Hilzbjetu Bartuschez na Židowje. — Khorla August Werner, czechla w Kelnje, s Lenu Pawlinu Dejzer tam. — Jan Manjok, živnoſežet w Libuchowje, s Idzu Minnu Fischerez se Škoneje Borschze. — Khorla August Kubiza, pohonež w Maſhezach, s Mariju Sommerez s Hněvňez. — Jan Jurij Vjeñsch, khežer a fabrikat na Židowje, s Minnu Lenu Mickelez tam.

Křesni:

W Michalskej žyrlwi: Pawol Hermann, Khorle Hermanna Grunda, wobydlerja a pohoneža w Čichonjach, b. — Pawol Hermann Petr, njemandž. b. na Židowje. — Martha Hilzbjet, Khorle Hermanna Reinharda, wobydlerja a dělaczera na Židowje, dž. — Hana, Vjedricha Wylema Frenza, wobydlerja a murjerja na Židowje, dž. — Marja Martha, njemandž. dž. na Školez. — Gertruda Emma, Bohuněra Wylema Rittera, wobydlerja a krawza na Židowje, dž. — Elfrieda Wylemina Augusta, Ersta Wylema Domašcha, hofgezanzera na Židowje, dž.

Zemrječi:

Djeń 20 dezembra: Marja Madlena rodž. Měškanetz, Jurja Augusta Koſle, živnoſežerja w Saſdowje, mandžella, 58 l. 2 m. 22 d. — Ernst Julius Tausch, bywši železniski woſhladat a wobydler we Wurizach, 26 l. 11 m. 18 d. — Bertha, Jana Ernsta Freiberga, schewza a wobydlerja w Škonej Borschzi, dž., 3 m. 28 d. — 27. Jan Hendrich Thamert, žihelski miſichter w Delnej Linje, 68 l. 8 m. 14 d. — Marja Emma, njemandž dž. we Wownjowje, 5 m. 6 d. — Hana Madlena rodž. Kralez, Franza Niedigera, samkarja, mandžella, 23 l. 4 m. 14 d. — Augusta Franza Jánicha, hyscherja, morwe-rodzenj b.

Zyrlwinski powjesce i Budestez.

Nowe lěto smje pomožny duchowny Ryktat rano w 8 hodzinach herbstu spowiedz, farat Vetrošek w 9 hodz. herbste a 5/11 hodzin němiske předowanje.

Tjoch kralow smje pomožny duchowny Ryktat rano w 9 hodz. herbste a 5/11 hodz. němiske předowanje.

Rhofej:

ajepalený punt po 65, 80, 100, 120, 130, 140, 150, 160 np., paleny punt po 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200 np.

w řamsnej wulkej palerni paleny, čerstwe družiny, wubjeruje kłodzaze,

woſebitoſež:

Winsle měchenje punt po 100 np.,

Javasle měchenje = 160 =

čoddy thdzenj po wjazý fróz kłofej čerstwy paſi.

H. Kunack naslēdnik

na bohatej hafz 8.

Paleńy kłofej.

na kłodzenje ſwědomieče pruhowany, kupuje ſo

hafz punt hižo po 70 np.,

paleny punt hižo po 90, 100, 120, 140, 160, 180 a 200 np.,

parlojny kłofej punt po 135, 150 a 160 np.

pola

Jurja Schwiebusa (prjedy Augusta Bartla)

na swonkownej lawskiej hafz 10.

Poſluženje w herbſkej ręczi.

We wudawatni „Serb. Nowin“ je dostacž ja 4 hrivny

Rěčnica serbskeje rěče.

Spisał Jurij Kral, kapłan w Draždananach.

Swojim česčenym wobkhodnym pschedczelam najpod-
wolnišcho k wjedženju dawam, so ſzym
žitowu, mukowu, warjenjowu a pizowu
pschedawańju

knjeſa Ernsta Pſuhla tu pschi žitnych wilach čiſlo 28
kupil a pschedewſał.

Swoje dotalne klamy spuschežu, ſaložu na hoſchiz
haſy čiſlo 9 pobocžnu pschedawańju a swojim česčenym
wobtjerarjam pschewostaju, ſwoje wobkhodne naležnoſcze paſ
pschi žitnych wilach ezo. 28 paſ na hoſchiz haſy ezo. 9
ſradowac̄.

Wobej pschedawańni ſtej i telefonom ſjenocženej. Do-
wérjenje, mojemu pschedkhadnikej a mi hačz dotal ſpožęne,
proſchu, tež na moje powjetſhene pschedewſacze pschenjeſcz a
ſakhowac̄ ežyc̄.

Sprawnoſcz pschilubjo porucžam ſo
ſ požęſcowaniem

Pawoł Schulze,

žitowa, mukowa, warjenjowa a pizowa pschedawańja
a ſchrótowy młyn,
pschi žitnych wilach 28 a na hoſchiz haſy 9.
Telefonowe pschisamknenje čiſlo 95.

Zigary

po wſchę placzisnach, derje wo-
njaze a ſo wubjernje žehlaze
porucžataj

bratraj Merschej naſzledn.

pschi žitnych wilach 30,

na kamjentnej haſy 3

Strauch & Kolde.

Dalokoreczak 31.

Woprawdžithy holandski

Kakao

najlepſhu družinu ſwēta, placzisn
hōdno porucža

Gustav Küttner

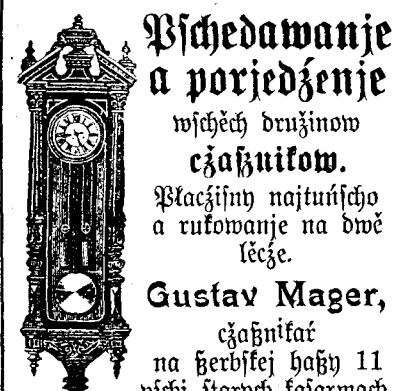
10 na ſerbſkej haſy 10.
Jenieckja pschedawańja ſa Budys-
chin a wotolnoſcz.

Wobraſy

(bildy) ſo rjenje a tunjo ſachkle-
zuja a ſ woblikom wobbadža,
domowe żohnowanja a wobraſy,
wēzy a ſchprudi k hēbornym
ſwaham we wulkim wubjerku a
tunich placzisnach pola

Maxa Mützy

na bohatej haſy 11.

Pschedawanje
a porjedženje
wſchę družinow
ežaznikow.
Placzisny najtuńiſho
a rukowanje na dwę
lęce.

Gustav Mager,
ežaznikar
na ſerbſkej haſy 11
pschi starých ſafarmach.

Rosaze kože, ezelaze
kože, kaž tež wſchę družin
kožow kupuje po najwjetſchich
placzisnach

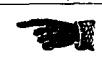
Heinrich Lange
pschi žitnych wilach njedaloſto
ſerbſkeje katoliskeje zyrwje.

Jerje

najlepſhe male holandske,
mandel po 50 np.,
wjetſche, mandel po 70, 80 a 90 np.

porucža

H. Kunack naſzlednik,
na bohatej haſy 8.

Wuherſke čerwjenie wino

ſ czwizy, liter po 80 np.,
ſ horzem u winu ſo
wubjernje hodžaze,
rum,
arak,
kognak a
punschowe
essenzy

we wſchelakich družinach
w zlykach a polbleſchach, kaž tež
po waſy a mēre porucža tunjo
H. Kunak naſzled.
na bohatej haſy 8.

Wſchę družin
Forniſhkoſ
ſamſneho mlęcza,
ſardamomen,
muſlatowe ſwety,
bely a čerwjeny porjet,
piment,
ſafran
porucžataj tunjo
Mershej bratrow naſzlednilaj
pschi žitnych wilach 30
Strauch a Kolde
na kamjentnej haſy 3,
dalokoreczak 81.

Rum,
arak,
kognak,
punschowe essenzy,
wſchelak tukrajne a wukrajne
blidowe likery
w derje wuležanych družinach a
w wulkim wubjerku porucža
Gustav Küttner
w Budyschinje
10 na ſerbſkej haſy 10,
woſebita pschedawańja
ſa wina a delikatesy.

ſswój ſnaty dobry
valenz
po najtunisnich placzisnach
porucžataj
Schischa a Rječka
na ſwonkownej lawſkej haſy.

Pawoł Giebner, winownja

w Budyschinje
na bohatej haſy 18,
nutſhodom ſ theatroweje haſy,
porucža

ſwoje němſle a wukrajne
čerwjenie a bèle
wina
a leſkarſke
wina, ſaſon:

portske wino,
ſherryske wino,
malagaskie wino,
madeiraskie wino,
tokayske wino
atd.

Dale
ſchampanske
wino,
rum, arak, ſognat,
punschowe essenzy
atd.

Pschedawanje po jenolivym a
roſeſlanje po zlyſinach w kaſhezach
po 12, 25, 50 a 60 bleſchach a
čwizach kaſkeježuli wukofeže.
Najwjetſhi winowy ſkład
w Budyschinie.

Hođe je dobry khofej
dostac̄?

Wola

khofejoweho
Sachſy

na bohatej haſy 5.

Len

a dželo koždu dželbu po naj-
wjetſchich placzisnach kupuje

Richard Mehl w Budyschinje
na ſwonkownej lawſkej haſy 22.